Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Google Livres

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ

ΣΑΜΟΣΑΤΕΩΣ ΑΠΑΝΤΑ.

LVCIANI

SAMOSATENSIS OPERA

OMNIA IN DVOS TOMOS

TOMVS I.

6.28.G.2

IOHANNES BENEDICTVS

Medicinæ Doctor, & in Salmuriensi Academia Regia linguæ Græcæ Professor,

BIBLIOTECA N.C. ROMA

Ex antiquis libris, locorúmque sensu emendauit: & Latinam versionem ita recognouit, vt maxima ex parte propriam fecerit.

Editio purissima, cum Indice locupletissimo.

SALMVRII,

Ex Typis PETRI PIEDEDII.

Anno M. DC. XIX.

Cum Priuilegio Regis.

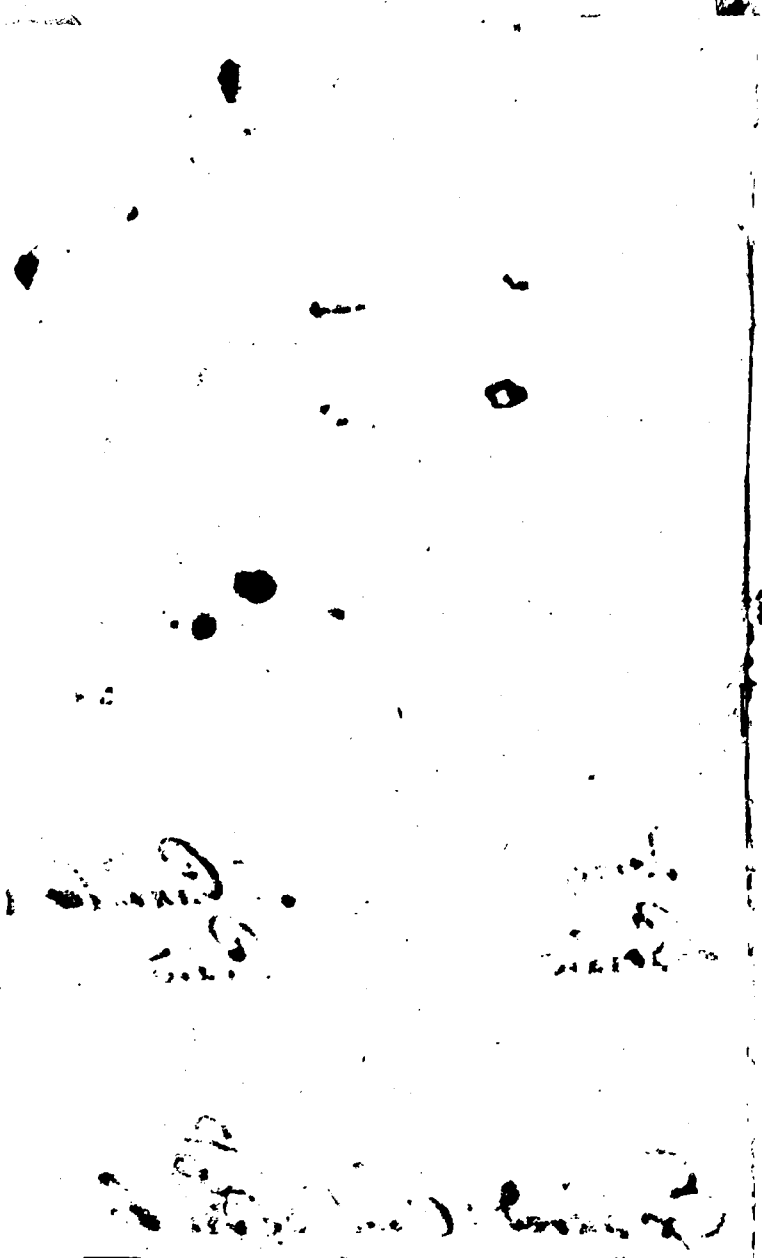

GENEROSO, ET ILLVSTRI HEROI

D. PHILIPPO MORNAYO, PLESSIACI MARLIANI DOMINO, BARONI DE LA FOREST, &c. Christianissimi Regis in sacro Consistorio Consiliario, Cataphractorum turmæ Ductori, Salmurienſis Vrbis & Ditionis Præsidi,

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA

IOHANNES BENEDICTVS.

Vcubrationes meas in retexenda Luciani versionis parte maxima, vt illustrissimo nomini tuo consecrarem, PRAESES AMPLISSIME, *duæ potissimùm causæ me impulerunt. Vna quidem omnibus, qui hac in Academia publicum munus sustinent;*

communis. Cùm enim ea tuis auſpicijs, hoc in ſolo propter te ſolum celebri, nata ſit, tuóque in literas, cùm humanas, tum præcipuè ſacras, ſummo ſtudio aucta & promota floreat: quinetiam vnumquemque noſtrûm Mecœnatis amantiſſimi beneuolentia complectaris, tibi in ſymbolum debiti honoris, etiam quantuloſcunque induſtriæ noſtræ labores conſentaneum eſt conſecrandos eſſe. Altera verò mihi peculiaris, illa priore multò grauior. Cùm enim aliquando ſummum illum virum, ſuíque temporis inter doctiſſimos lumen Iſaacum Caſaubonum rogaſſes, vt ſiquem Græcæ profeſſioni obeundæ idoneum noſſet, illum tibi jndicaret; Quo tempore meus frater, priuſquam aliquot Bartaſſij librorum metricam verſionem, luci exhiberet, veridicum illum tripodem conſuluit, eadem opera ejus in manus venerunt (quod probè ſcis) meæ juueniles (quas ipſemet, quæ tua eſt humanitas, inſpicere dignatus es) exercitationes in

vertendo Græcè *Horatio*, pari tum metro, tum numero *carminum*. Ex quo mei Græcis in literis profectus ſpecimine, cùm vix ex ephebis exceſſiſſem, elaborato, MAKAPITHΣ ille, concepta ſpe fore vt obeundæ huiuſmodi prouinciæ eſſem idoneus, non rogatus, ſed vltro nomen meum tibi ſignificauit. Ilico literis quàm humaniſſimis me hinc remotiſſimum ad hoc munus inuitaſti. Quibus acceptis obſtupui vtique, animique dubius hæſi. Nam meę tenuitatis ſatis apud me conſcius, quid facerem, ſolicitè ambigebam. Qui dum πᾶς ὁ ὅλος in Medicina eſſem (cujus tantùm in gratiam Græca cum Latinis diligenter quotidie conjungebam) Græcarum literarum Profeſſionem non meditabar, tantum abeſt vt ambirem. Verùm vbi hæc cogitatio mentem occupaſſet, non ſine diuina prouidentia factum eſſe, vt tanti viri conſilio adductus me vocares: D.O.M. ope, tuáque humanitate fretus tuę inuitationi lubens obtemperaui, id quoq;

ratus honori, qui alit artes, mihi ceſſurum ſi à viro ſuæ ætatis doctiſſimo commendatus apud Heroem ſingulari pietate in Deum, meritis in patriam ARTE ET MARTE *inſignibus ſpectatiſſimum, præſtabilium ſcriptorum monumentis immortalibus orbe toto celebratiſſimũ, ad ſpartam hanc me conferrem In qua ex quo tuis auſpicijs opellam colloco, quoties tuæ in me beneuolentiæ probandæ occaſio ſeſe obtulit, toties tuis beneficijs cumulatus redij. Quare, non hoc conſilio, vt tuorum erga me meritorum magnitudini vlla ex parte reſpõdeam: ſed vt tibi grati animi teſtimonium exhibeam, haſce lucubrationum mearum, quantumuis tenues primitias, illuſtriſſimo nomini tuo do, dico, conſecro. Quas ſi benignis oculis intueri digneris, non modò liuidos inuidorum morſus deuitabunt: ſed etiam iſtiuſmodi apud candidos doctorum virorum animos qui quandoque in re ardua cæſpitanti facilè ignoſcunt, æſtimationem ob-*

tinebunt, vt nunquam laboris exantlati me pœniteat. Itaque PRAESES AMPLISSIME, vt ego offero tibi deuoto, ita tu æquo animo munusculum accipe quæso, futurũ syncerę obseruantię qua te colo, & dum spiritus hos reget artus, colere pergam, τεκμήριον luculentum. Sic te Deus Nobilissimę tuę familię, & Reipub. Christianę incolumem diutissimè seruet. Sic vsque tua consilia pro florentissimi huius regni salute secundet vt quod abhinc decennio Magnus ille Henricus (quod me audire probè memini) elogium de te pronuntiauit, Nullum scilicet, esse sibi ΠΟΛΙΤΙΚΩΤΕΡΟΝ Consiliarium, reipsa in dies comprobetur. Salmurij. 7. Idus Augusti. Anno 1619.

IOHANNIS BENEDICTI,

De hac sva graeci Contextus, & Latinæ versionis Luciani recognitione, ad candidum & φιλέλλην Lectorem

Præfatio.

MIRVM tibi videri possit, Amice Lector, me post viginti celebria Doctorum virorum nomina, recognoscendis Luciani scriptis, & retextendæ maxima ex parte illorum in Latinam phrasim translationi manum admouisse: cùm verisimile sit eos viros, sui temporis lumina, Græcam linguam ita calluisse, vt probè intellectum authorem è Græcia in Latium pede nunquam cæspitante, animo nunquam dormitante transtulerint: me verò, iamprimum hoc eruditionis specimine innotescentem, nihil melius præstare potuisse, quàm excellentes illi interpretes præstiterint: adeò vt huic cœpto plus audaciæ sit tribuendum, quàm veræ laudis rependendum. Ego sanè ingenuè agnosco cùm eruditionis meæ mediocritatem, tum egregiam virorum illorum præstantiam, quam neque suspicere, neque laudare satis possum: imò cui plurimum deberi syncerè confiteor. Sed, veluti non rarò accidit, vt etiam indoctiores doctiorum inuentis non contemnenda superstruant & addant: ita & mihi contigisse, ni fallor, indicabis, vt via, editæ antehac metaphraseos beneficio, reserata, pleriſque in locis scopum authoris clariùs & meliùs attingam. Occasionem exhauriendi laboris istius obtulêre mihi selectiores & grauiores quidam authoris huius Dialogi, quos dum vtile dulci permixturus, publicè legebam, & singulas sententias ac voces diligenter expende-

bam, plerunque non placebat vetus interpretatio, quandoque etiam mendosa videbatur lectio, vnde fiebat vt non plenè, planéque satis locorum nonnullorum sensus caperetur. Idcirco Græcum contextum, vel ex collatione variorum & antiquorum codicum, vel ex proprio iudicio emendabam: & ſicubi mentem authoris meliùs reddere poteram, id ſobriè quidem, & moderatè faciebam. Poſtea mihi ſuccurrit, ſiquidem diuerſi diuerſorum Dialogorum & Tractatuum erant interpretes, ſingulorum partem ſaltem aliquam attentè examinare: quò perſpicerem an Græca Latinis apprimè reſponderent. Hinc variorum interpretum varia ingenia, & quàm alius alio fœlicior eſſet metaphraſtes, intellexi. Vtque quod ſentio, ingenuè pro innato mihi animi candore dicam: comperi Thomam Morum tam fœliciter officio metaphraſtæ functum, ſententias ſingulas ad verbum ſeruata latinitate pura reddendo, vt vix aliquid nactus ſim, quod meliùs redderem: imò potiùs ipſum hac in mea recognitione imitari voluerim. Ad hanc laudem proximè accedit Eraſmus Roterodamus: in quo quanquam plura quàm in illo immutanda iudicaui, pauca quidem illa ſunt, ſi cum reliquis compares. Tertius eſt Iacobus Micyllus, Eraſmo ferè æquiparandus hoc in negotio. Reliqui interpretes inter ſe ferme pares, tribus illis, me iudice, multum cedunt. At omnium infœliciſſimus mihi viſus eſt Vincentius Obſopœus: qui non ſolùm ſuperflua verborum luxurie mentem authoris paſſim obſcurat, ſed etiam plerunque vel non capit, vel corrumpit. Atque is eſt qui tertiam ad minimum illius partem Latinè exarauit. Cuius interpretationis, quanquam retineo quicquid poſſum, tam obſcura reliqui veſtigia, vt hæc prorſus mea non immeritò dici poſſit: non ſecus atque [Aſini,] ſiue [Lucij] verſio, quæ vſqueadeo miſera priùs erat, vt ſuo nomini bene conſuluerit vetus interpres, quum illud reticuit. Cæterùm hoc in cœpto ſum verſatus, non vt laudem magnis illis viris vllo pacto præripiam, præreptam in me transferam, ab iſtiuſmodi veſana φιλοτιμία tantum ſum alienus, quantum virtus à vitio, ius ab iniuria diſtat. His animus, hoc conſilium ſolummodo fuit, vt dum otio in aliquo negotio vti licebat, quod eſſet opis meæ (quæ quàm ſit tenuis, agnoſco) id in rem literariam conferrem. Velim igitur, Amice Lector, conatum hunc meum boni conſulas, eóque ſic fruaris, vt quod in eo

desiderabis, humaniter toleres: &, si saltus asperrimos superasse non videbor, clementer condones. Nolim enim tam bene de me sentire, vt contendam me tibi versionem istiusmodi exhibere, quæ omnis censuræ expers esse possit: quandoquidem ardua res est eadem elegantia, eadémque festiuitate authorem hunc de Græca phrasi in Latinam transferre: ita proprius est vnicuique linguæ genius, & inexplicabilis venustas. Fortè autem obijciat aliquis me debuisse eos locos notare, quibus in primis emendandis operam impendi. Id vtique facere nolui duabus præcipuè de causis. Vna, quoniam commoda forma, in gratiam eorum qui libros hosce secũ circunferre volent, editionẽ faciendã, & voluminum maiorem vel molem vel munerum vitandum putaui. *Altera*, quoniam confido eum qui veterem versionem cum *hac* recognitione, & priùs excusos Græcè codices cum nostro conferet, nullo negotio vel ex ipsa sermonis serie, & locorum sensu, nostræ mutationis rationem deprehensurum. Quamobrem duxi me satis in præsentia præstiturum, si, quoad fieri posset, purum authorem, & versionem antè vulgata commodiorem & fideliorem, cum Indice rerum opere illo contentarum exhiberem. Nunc supereſſet vt aliqua commendatione Lucianum cohonestarem, nisi sic, actum ab alijs multis, agerem. Et certè quid opus est vt post illos repetam eum esse Atticæ eloquentiæ exemplar syncerum, summa dicendi festiuitate, magna rerum varietate, magna scientia, multáque doctrina clarère? Hic si res serias tractat, sit grauis: si iocosas, festiuus: si præcipit, si monet, si mordet, est prudens, est lenis, est asper: si orator causam agit, est facundus, acutus, solidus. Denique adeò fœcundo, flexilíque *valet* ingenio, vt veluti Proteus omnes formas, veluti Cha*mæleon omnes orationis* colores suscipiat: varióque styli penicillo varia argumenta explanet, dum in grauibus exurgit sublimis, in tenuibus incedit humilis, in medijs inter vtrumque dicendi genus fertur medius: semper sacrificat perspicuitati: ficubi lubet obscuritatem affectare, dextrè id facit. Ex quibus constat nullum esse authorem, quo commodiùs vti possit, quicunque Græcè discere studebit. Hic, si locos rectè deligas, tyronibus est facilis, prouectioribus accommodus, Græca lingua iam plenè imbutis vtilis. Hinc florentissimis Europæ gymnasijs commendatissimus, vt ex eo

studiosa iuuentus, tanquam ex fonte, purum Græcismum hauriret: illíque aliorum, qui in scholis prælegi solent, authorum fabulis scatentium, amplus & planus esset commentarius: & ex varietate scriptorum πολυτρόπου hominis huius, apud quem nulla ferè res est, quæ non veniat in sermonem, Græcè loquendi formularum flores decerperet. Quæ cùm citra controuersiam ita sint, omne punctum tulit Lucianus, qui vtile dulci miscuit: dignus profectò quem omnis φιλόμουσος amet, quem alioqui impium vel pius non dedignetur, siquidem puris omnia pura, qui ceu Ponticæ apes, mel dulcissimum ex amarissimo absinthio conficiunt. Age ergo quicunque seria, quicunque iocosa quæris, hîc inuenies quod animum tuum quocunque tandem modo affectum recreet, siue te domi hærentem, siue ruri versantem, siue peregrè euntem, politissimi authoris lectione recreare cupies. Hic inter agrorum fata læta, rerum omnis generis segetem tibi suppeditabit: in horto florido, rhetoricorum florum varias coronas nectet: in viridi & irriguo prato, perenni eloquentiæ scaturigine, & limpidis facundiæ riuis te recreabit. Denique magno paruo-ue sub lare degentem, moribus tuæ sorti conuenientibus, nunc falsa dicacitatis vitia mordendo, nunc merita laude virtutem extollendo, nunc recta præcipiendo, te informabit.

Index eorum quæ primo Tomo continentur.

De Somnio, seu Vita Luciani. p.1
Contra eum qui dixerat, Prometheus es in verbis. 13
Nigrinus, seu de moribus Philosophi. 21
Iudicium Vocalium. 48
Timon, siue, Misanthropos. 57
Alcyon, siue de Transformatione. 97
Prometheus, siue Caucasus. 103

DEORVM DIALOGI.

Promethei, & Iouis. 120
Cupidinis, & Iouis. 121
Iouis, & Mercurij. 123
Iouis, & Ganymedis. 124
Iunonis, & Iouis. 129
Iunonis, & Iouis. 131
Apollinis, & Vulcani. 135
Vulcani, & Iouis. 137
Neptuni, & Mercurij. 139

Mercurij, & Solis. 141
Veneris, & Lunæ. 143
Veneris,& Cupidinis. 145
Iouis,A Eſculapij,& Herculis. 147
Mercurij,& Apollinis. 149
Mercurij, & Apollinis, 150
Iunonis,& Latonæ. 152
Apollinis,& Mercurij. 154
Iunonis,& Iouis. 156
Veneris,& Cupidinis. 158
Dearum Iudicium. 160
Martis,& Mercurij. 173
Panos,& Mercurij. 174
Apollinis,& Bacchi. 177
Mercurij,& Maiæ. 179
Iouis,& Solis. 181
Apollinis,& Mercurij. 184

DIALOGI MARINI.

Doridis,& Galateæ. 186
Cyclopis,& Neptuni. 189
Alphëi,& Neptuni. 192
Menelai,& Protei. 193
Panopes,& Galenes. 175

Iridis, Amymones, & Neptuni. 197
Noti, & Zephyri. 199
Neptuni, & Delphinum. 200
Neptuni, & Nereidum. 202
Iridis & Neptuni. 204
Xanthi, & Nymphæ. 205
Doridis, & Thetidis. 206
Neptuni, & Enipei. 208
Tritonis, & Nereidum. 209
Zephyri, & Noti. 213

MORTVORVM DIALOGI.

Diogenis, & Pollucis. 217
Mercurius contra Menippum. 220
Menippi, Amphilochi, & Trophonij 222
Mercurij & Charontis. 223
Mercurij. 225
Jovis & Plutonis. 227
& Callidemidæ. 230
& Damippi. 232
Polystrati. 233
& Mercurij. 236
& Diogenis. 243

Alexandri, Annibalis, Scipionis, & Minois. 246
Diogenis,& Alexandri. 252
Alexandri,& Philippi. 256
Achillis,& Antilochi. 259
Diogenis,& Herculis. 262
Menippi, & Tantali. 265
Menippi,& Mercurij, 266
Æaci,Proteſilai,Menelai, & Paridis,268
Menippi,& Æaci. 270
Menippi,& Cerberi, 274
Charontis,& Menippi, 275
Plutonis, & Proteſilai, 277
Diogenis,& Mauſoli, 279
Nereï,Therſitæ,& Menippi, 282
Menippi,& Chironis. 283
Diogenis,Antiſthenis,& Cratetis, 285
Menippi,& Tireſiæ, 291
Aiacis,& Agamemnonis 293
Minois,& Soſtrati. 295
Menippus, ſeu Necyomantia 297
Charon, ſeu Contemplantes 320
De Sacrificijs. 348

Vitarum

Vitarum Auctio. 355
Piscator, siue Reuiuiscentes. 383
Citaplus, siue Tyrannus 426
De ijs qui mercede conducti in diuitum familijs viuunt. 453
Apologia pro ijs qui mercede conducti seruiunt. 505
Pro eo quòd inter salutandum verbo lapsus fuerat. 516
Hermotimus, siue de Sectis. 528
Herodotus, vel Aëtio. 620
Zeuxis, vel Antiochus. 626
Harmonides. 637
Scytha, seu Hospes. 644
Quomodo historia conscribēda sit. 656
Historię Veræ liber primus. 707
Historię Verę liber secundus. 744
Tyrannicida. 782
Abdicatus. 803
Phalaris primus. 836
Phalaris secundus. 850

Alexander, seu Pseudomantis, 857
De Saltatione, 906
Lexiphanes, 955
Eunuchus, seu Pamphilus 974
De Astrologia, 983
Demonactis Vita. 996
Amores. 1018

Sommaire du Priuilege.

PAr lettres patentes du Roy il eſt permis à M. IEAN BENOICT Docteur en Medecine, & Profeſſeur de la langue Grecque en l'Academie Royale de Saumur, de faire imprimer par tels IMPRIMEVRS que bon lui ſemblera les œuures de Lucian en langue Greque & Latine de nouueau par lui reueuës & corrigées, Icelles faire vendre, debiter, & diſtribuer, dedans & dehors le Royaume. Faiſant Sa Majeſté inhibitiõs & defenſes à tous Libraires IMPRIMEVRS, & autres marchands quelſconques de faire imprimer, vendre ni diſtribuer, ſous quelque pretexte, & en quelque façon, & maniere que ce ſoit leſdites œuures de Lucian ſelon qu'elles ont eſté reueües & corrigées par ledit Benoict ſans ſon congé & permiſſion, & ce pour l'eſpace de dix ans, à commencer du iour & date de l'impreſſion deſdits liures, ſur peine de confiſcation, & amende de quinze cens liures. Et outre ſa maieſté à voulu, qu'en inſerant vn bref extraict d'icelles Lettres, au commencemẽt ou à la fin deſdits liures, elles ſoyent tenues pour ſuffiſamment ſignifiées, à tous IMPRIMEVRS & Libraires, tout ainſi que ſi particulierement elles leur auoient eſté monſtrées & communiquées, comme appert par leſdites Lettres données à Tours le vingtieme iour de Iuillet mil ſix cens dix & neuf.

Par le Roy en ſon Conſeil.

DE LAIGE'Z.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ ΣΑΜΟΣΑΤΕΩΣ

διάλογοι.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

LVCIANI SAMOSATENSIS DIALOGI.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΝΥΠΝΙΟΥ, ἢ τοῦ βίος Λυκιανοῦ. DE SOMNIO, SEV vita Luciani.

ARGVMENTVM.

Occasio huius narrationis videtur sumpta esse ex 2. Xenophontis de dicto Socratis, vbi Prodicus Sophista eodem modo Herculi puerítiam egressō, narrat virtutem ac voluptatem apparuisse: & vtramque illum ad sese pertrahere contendisse. Consilium autem & scopus in fine ab ipso Luciano explicatur. Nam vt adolescentes præ inopia deficientes, & ad deteriora animum applicantes, reuocaret, & ad literarum studia conuerteret, sermonem hunc ait à se institutum esse.

ΑΠΤΙ μοὶ ἐπεπαύμην εἰς τὰ διδασκαλεῖα φοιτῶν, ἤδη τῶν ἡλικιωτῶν μεσοῦντος ἤδη τοῦ θέρους· ὁ δὲ πατὴρ ἐσκοπεῖτο μὴ τί εἰλων ὅ, τι χρὴ διδάξαιτο με. τοῖς πλείστοις οὖν ἔδοξε, παιδεύειν με τὴν πατρῴαν τέχνην, ἣν αὐτὸς ἐπήσκει· ἐπεὶ δὲ ἐπὶ τὸ ἔργον ἐτράπην, ἐπιδείξασθαι ἐβουλόμην τοῖς φίλοις, καὶ ἐπὶ τὸ θέατρον ἐλθεῖν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐν τοῖς πρώτοις ἐγενόμην τῶν ἐν τῇ τέχνῃ· ἐπεὶ δὲ ἐπὶ τὸ ἔργον ἐτράπην, ἐπιδείξασθαι ἐβουλόμην τοῖς φίλοις, καὶ ἐπὶ τὸ θέατρον ἐλθεῖν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐν τοῖς πρώτοις ἐγενόμην τῶν ἐν τῇ τέχνῃ·

NVPER cùm ineunte adolescētia in ludū literariū ire desiissem, pater meus qua me arte instrueret, vnà cum amicis disputiebat. Plerisque certè videbatur.

λοίσα μὲν, καὶ πόνου πολλοῦ, καὶ χρόνου μακροῦ, καὶ δαπάνης ἐ σμικρᾶς, καὶ τύχης δ' εἰδὸς λαμπρᾶς. τὰ δ' ἡμέτερα, μικρὰ τε εἶναι, καὶ παρ' ὀλίγα πάνυ πρὸς ἐπιτήδειον ἀπαρτεῖν. εἰ δέ τινα τέχνην τῶν βαναύσων τύτων ἐμαθόμην, τὸ μὲν πρῶτον ἴσως ἂν αὐτὸς ἔχειν τὰ ἀρκοῦντα παρὰ τῆς τέχνης, καὶ μηκέτ' οἰκόντος εἶναι, πλησίον τοῦ ὧν· ἐκ δὲ μαθὼν ἂν καὶ τὸν πατέρα ὠφελεῖν, ἀποδίδοντα αὖθις τὸ γεγονός. Δευτέρας τῶν σκέψεως ἀρχὴ προύτεθη, τίς ἄσκησις τῶν τεχνῶν, καὶ ῥᾴστη ἐκμαθεῖν, καὶ ἅμα ἐλευθέρῳ πρέπουσα, καὶ πρόχειρον ἔχουσα τὴν χορηγίαν, καὶ διαρκῆ τὸν πόρον. ἄλλου τοίνυν ἄλλα ἐπαινέντος, ὡς ἕκαστος ἡμῶν ἢ ἐμπειρίας εἶχεν, ἀφανῆ εἰς τὸ θεῖον ἀπέδων, παρῆν δὲ ὁ πρὸς μητρὸς θεῖος, ἄκρως ἐρμογλύφος εἶναι δοκῶν, καὶ λιθοξόος ἐν τοῖς μάλιστα εὐδοκίμοις, ἐ θέμις εἶπεν ἄλλου τέχνην ὑπερατῆν, σοῦ παρόντος, μηδὲ τύτων ἄρα, δίξας ἐμοὶ, καὶ δίδασκε παρελθὼν λίθων ἐργάτην ἀγαθὸν εἶναι, καὶ σωφρονιστὴν, καὶ ἐρμογλυφικά. διὰ δὴ τί καὶ τοῦτο,

Humanitas, & labore multo, & tempore longo, & sumptu non exiguo, fortuna denique splendida opus habere: nostras autem facultates cùm tenues esse, tum celere quoddam auxilium postulare. Quòd si mechanicam aliquam artem didicissem, fore primùm vt statim ab ipsa arte necessaria vitae compararem, nec ampliùs domi, etiam adhuc adolescens, paternis sumptibus viuerem: deinde vt non multò post patrem exhilararem, quum semper iustam mercedem referrem. Hinc secundae consultationis caput est propositum, quænam ars optima, & ad discendum facillima, & libero homine digna esset: quæque minori sumptu egeret, quæstúmque continuum sufficeret. Proinde alio, vel ex sententia, vel ab experientia, aliam laudante; pater auunculum intuens (aderat enim is quoque statuarius optimus, sculpendo & poliendo marmore inter probatissimos artifices habitus) non fas est, inquit, aliam artem, te præsente potiorem haberi. Quare hunc abduce, (me demonstrans) & acceptum doce lapides probè expolire, & coagmentare, vt in statuarium præstantem euadat. Potest enim & hoc,

φύσεώς μοι δίδαχον λεξιῶν.
ἐτεκμαίρετο δ' τοῖς ἐκ τοῦ κηροῦ
πλάσμασιν· ὁπότε μὲν ἀφανίσαιμι
ἅπαν τὸ διδασκάλων, ἀπορρίπτων αὖ
τὸν κηρὸν, ἢ βόας, ἢ ἵππους, ἢ ἐμὲ
τὸ δὲ ἀνθρώπους αὐτοπλαστῶν, ἐκ-
κόπτων, ὡς ἐδόκουν τῷ πατρὶ. ἐφ'
ὧς, παρὰ μὲν τῶν διδασκάλων,
πληγὰς ἐλάμβανον. τότε δ' ὑπεύθυ-
νος εἰς τὴν εὐφυΐαν ἦν. καὶ χρῆσις οὐχ ὁπ' ἐμοὶ τὰς ἐλ-
πίδας, ὡς ἐν βραχεῖ μαθήσομαι
πλὴν τέχνης, ἀπ' ἐκείνης γε τῆς
πλαστικῆς. ἅμα τε δ' ὧν ὑπεπτή-
σσεν ἐδόκει ἡμέρᾳ τέχνης ἐναρ-
χθῆς. κἀγὼ παρεδίδουν τῷ
θείῳ, μᾶλλον τὸν Δία ἢ σφόδρα τῷ
πράγματι ἐχθόμενος. δηλῶ μοι
καὶ παιδιάν τινα ἐν ἑτέρᾳ ἐδόκουν
ἔχειν, καὶ ἐκ τοῦ πλινθίου ὑπο-
δύεσθαι, εἰ φανερὰ μὴ εἴη τὰ γλύ-
φανα, καὶ ἀγάλματα τινα μικρὰ
κατασκευάζων ἐμαυτῷ τε, κἀ-
κείνοις, ὧν ἐφιέμην ἐκ τοῦ
ἐκτὸς ἐκεῖνο ἐκ σαυτοῦ τοῖς
ἐγχωμίοις ἐγίγνετο. ἐγκεῖσθαι γάρ
τινα μοι δοὺς ὁ θεὸς, ἐπίλευσέ
μοι πρῶτα κηρὸν πλαστὸν, εἶτα
μέσῳ κεκμῆναι, ἐπειτεῖν τὸ λοι-
πὸν, ἀρχὴ δέ τοι ἥμισυ παντός.
ἐπιλεγόντων ἑκατοντάκορυς ὑπ'

natura vt scis, præditus fœlici, ac dextera. Conficiebat hoc ex iudicris illis quæ ex cera conficiebam, quum dimissus à præceptoribus, vel boues, vel equos, vel etiam homines, rectè per Iouem vt patri videbar, abrasa cera effingébam: quorum causa plagas à præceptoribus accipiebã. Tunc autem his laudibus ad excitandam ingenij dexteritatem me prosequebantur: & ex illa ad fingendum propensione, omnes spem bonam concipiebant, fore vt breui artem hanc addiscerem. Simul igitur idonea videbatur dies auspicandæ arti, & tradebar auunculo, rem per Iouem non iniquo admodum animo ferens. Quin mihi lusum quendam non insuauem res ipsa videbatur habere, & ad nominis apud æquales illustrationem facturum esse, si & Deos sculpere, & parua quædam simulachra, cum mihi, tum quibus vellem, adornare nosse comperirer. Primum quod auspicantibus fieri solebat. Celte data, tabulam in medio iacentem, leniter attingere iussit auunculus, tritum illud admonens, *Dimidium facti, qui coepit, habet.* Cæterùm me diuiùs præ imperitia percu-

ἀπωθείσης, κατεάγη μὲν ἡ θλάξ. ὁ δὲ, ἀγανακτήσας, σκυτάλιν πρὰ κειμένην πλησίον λαβὼν, ἔφευγε, καὶ δὲ διωκόμενος μὲν κατήρξατο. ὥστε δάκρυά μοι τὰ προοίμια τῆς τέχνης. ἀποδρὰς οὖν ἐκεῖθεν, ὅτι τῇ οἰκίαν ἀφικνοῦμαι, ὠμωγὼς ἀνολολύζων, καὶ δακρύων τὸν ὀφθαλμὼν ὑποπλέως. καὶ δηλοῦμαι τῇ σκυτάλιν. καὶ τὸν μώλωπας ἐδείκνυον. καὶ κατηγόρουν πολλὴν πικρίαν, προσθεὶς ὅτι ὑπὸ φθόνου ταῦτα ἔδρασε, μὴ αὐτὸν ὑπερβάλωμαι κατὰ τὴν τέχνην. ἀγανακτησάσης δὲ τῆς μητρός, καὶ πολλὰ τῷ ἀδελφῷ λοιδορησαμένης, ἐπεὶ νὺξ ἐπῆλθε, κατέδαρθον ἔτι ὄνδακρυς, καὶ τὴν νύχθ' ὅλην ὠνυόν. Μέχρι μὲν δὴ τούτων γελάσιμα, καὶ μειρακιώδη τὰ ῥηθέντα. τὰ μὲν ταῦτα ἦν, ὅτι ἐν ὑπνοφόρῳ ὄντα ὦ ἄνδρες ἀκούσεσθε, μηδὲ καὶ παῦ φιλήκοον ἀκροατῶν δεόμενα. ἵνα γὰρ κατ' Ὁμηρον ἔπος, Θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὀνείρος ἀμβρόσιος διὰ νύκτα, ἐναργὴς ἅπαν, ὥστε μηδὲν ἀπολείπεσθαι τῆς ἀληθείας. ἔτι γοῦν καὶ μέχρι τοσούτου χρόνου, τά τε σχήματα μοι τῶν φανέντων ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς παρεμένει, καὶ ἡ φωνὴ τῶν ἀκουσθέντων ἠχεῖ.

tiente, tabula rumpitur. Indignatus auunculus, acceptaque scutica quæ prope iacebat, nequaquam mansuetè „atque vt animum addenti conuenit, me initiauit: adeò vt lachrymæ artis proœmium mihi fuerint, Idcirco arrepta inde fuga domum repeto, continuóque eiulando, & lachrymis oculos opplendo, commemorabam scuticam, vibices ostendebam, nimiámque illius crudelitatem accusabam, addens hæc illum inuidia feciſſe, nẽ ſe in arte superarem. Cùm stomachata, & multum fratri conuiciata fuisset mater, vbi nox superuenit, lachrymosus adhuc obdormiui, totámque noctem cogitabũdus decubui. Hactenus ridicula sunt, & puerilia quæ diximus: quæ verò deinceps audietis, nequaquam contemnẽda sunt, ô viri: sed quæ auscultandi percupidos auditores requirant. Nam vt ex Homero dicam. *Vt nére mihi diuina insomnia nocte Alma*, ita euidentia, vt à veritate nihil distarent. Nunc etiam post tantum temporis interuallum, & visorum species oculis inhæret, & auditorum vox auribus insonat, tam

οὖ τὸ πρῶτον πάντα ἦν. Δύο γυναῖκες λαβόμεναι τῶν χερσὶν, εἷλκόν με πρὸς ἑαυτὴν ἑκατέρα μᾶλλον βίαιος, καὶ καρτερῶς. μικροῦ γοῦν με διεσπάσαντο πρὸς ἀλλήλας φιλοπρωτεύουσαι. καὶ ἡ μὲν ἄρτι μόνον αὖ, ἡ ἑτέρα ἐπικρατοῦσα, καὶ παρὰ μικρὸν ὅλον εἶχέ με. ἄρτι δ' ἂν, αἴθις ἀπὸ τῆς ἑτέρας ἐλάμβανεν. ἐβόων δ' πρὸς ἀλλήλας ἑκατέρα· ἡμὸν, ὡς αὐτῆς ὄντα με κεκτῆσθαι βούλοιτο. ἡ δὲ, ὡς μάτην τῶν ἀλλοτρίων αὐτὴ ποιοῖτο. ἦν δ' ἡ μὲν ἐργατικὴ, καὶ αὐδρεία· καὶ αὐχμηρὰ τὴν κόμην, τὼ χεῖρε τύλων ἀναπλέως, διεζωσμένη τὴν ἐσθῆτα, τιτανὶ κατακόμως, οἷος ἦν ὁ θεῖος ὁπότε βίβλους τοὺς λίθους. ἡ ἑτέρα δὲ, μάλα εὐπρόσωπος, καὶ τὸ σῶμα εὐμορφικὴ, καὶ κόσμιος τὴν ἀναβολὴν. τέλος δ' οὖν, ἐφιᾶσι μοι δικάζειν ὁπότερα βελτίω σωφρονεῖν αὐτῶν. ἐκείνη δ' ἡ συλλαβοῦσα ἐκείνη, καὶ αὐδρώδης ἔλεξεν. Ἐγὼ φίλε παῖ, ἑρμογλυφικὴ τέχνη εἰμὶ, ὧν χθὲς ἤρξω μανθάνειν, οἰκεία τε σοὶ καὶ συγγενὴς ὑπάρχω. ὃ, τε γὰρ πάππος σου, εἰπεῖν πνεῦμα τοῦ μητροπάτορος, λιθοξόος ἦν, καὶ τὸν θεῖον ἀμφοτέρω. καὶ μάλα εὐδοκιμέοντον ἡμᾶς. ὧδε θέλοις λαρὼν μὴ

plana fuerunt omnia. Duæ mulieres manibus prehensum, ad se vtraque valdè violenter ac potenter me trahebant: vnde parum abfuit quin me discerperent, inter se contendentes. Nam altera quidem superabat, & propemodum totum tenebat me: modò contrà ab altera tenebar. Tum in se inuicem clamabant ambæ, hæc quidem quòd suum vellet me possidere: illa verò quòd aliena nequicquam sibi vendicaret. Erat autem altera operatia, virilis, & squalida coma, callosis manibus, succincta veste, marmoreo puluere oppleta, qualis erat auunculus quum lapides poliebat. Altera facie venusta, habitu decoro, veste modesta, mundáque. Postremò autem permittunt meo iudicio vtri earú conuersari malim. Et sic prior illa dura, & virilis locuta est. Ego, chare puer, Statuaria sum, quã heri discere cœpisti, tibi familiaris, & à parentibus congenita. Nam & auus tuus (aui materni nomẽ addens) fuit marmorarius, ambo præterea auunculi tui, & propter nos valdè claruerunt. Quod si velis tricis, aç

καὶ φιλωφέλων τῶν περὶ ταύτης ἀπηχθῆ, δείξασα τῷ ἑτέρᾳ, ὅπως δὲ καὶ συνοικεῖν ἐμοὶ παρέσῃ μᾶλλον θρέψῃ γενναίως, καὶ τοὺς ὤμους ἕξεις πλατεῖς, φθόνου δὲ παντὸς ἀλλότριος ἔσῃ, καὶ οὔποτε ἄκων ἐπὶ τῷ ἀλλοδαπὴν, τῷ πατρίδα, καὶ τοὺς οἰκείους καταλιπών. ὑδὲ ἐπὶ λόγοις ἐπαινέσονταί σε πάντες. μὴ μυσαχθῆς δὲ τὸ σώματος τὸ ἐυτελὲς, μὴ δὲ τῆς ἐσθῆτος τὸ πτωχρόν. ἀπὸ γὰρ τῶν τοιούτων ὁρμώμενος καὶ Φειδίας ἐκεῖνος, ἐδείξε τὸν Δία. καὶ Πολύκλειτος τῷ Ἥραν ἐργάσατο καὶ Μύρων ἐπῃνέθη, καὶ Πραξιτέλης ἐθαυμάσθη. περισπουδῶται γοῦν, ὅτου μὴ τῶν θεῶν. εἰ δὲ τούτων εἷς γένοιο, πῶς μὴ κλεινὸς αὐτὸς παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις γένοιο; ζηλωτὸν δὲ καὶ τὸν πατέρα ἀποδείξεις. πείθεσθον δὲ ἀποφανεῖς καὶ τῷ πατρίδα. ταῦτα καὶ ἔτι τούτων πλείονα, διαπαίουσα, καὶ βαρβαρίζουσα, πάμπολλα εἶπεν ἡ τέχνη, μάλα δὲ ἀκουδὴ πυνθάνουσα, καὶ πείθειν με πειρωμένη. ἀλλ' ὀκνῶ μεμνῆσθαι. τὰ πλεῖστα γὰρ ἤδη μου τῷ μνήμῃ διέφυγεν. ὅπου δ' ἂν ἐπαύσατο, ἄρχεται ἡ ἑτέρα ὧδέ πως. Ἐγὼ δὲ ὦ τέκνον, παιδεία

nūgis circa quas ista versātur, alteram indicans, abstinere, me verò sequi, mecúmque degere: primùm generosè educaberis, & robustos humeros habebis, ab omni quoque inuidia alienus eris: nec patria, tuísque familiaribus vnquam relictis, in terras alienas abibis, neque ob orationem laudabūt te omnes. Neque verò corporis vilitatem, aut vestium sordiciē auerseris. Nam ab his initijs profectus etiā Phidias ille Iouem spectandū exhibuit, & Polycletus Iunonem fabricauit, Myron laudatus est, & Praxiteles in admiratione fuit: & hi quidem cum Dijs illis adorantur. Quòd si horum vnus euaderes, quomodo ipse apud omnes homines celebris non fieres? Patrem certè beatum efficeres, & patriam omnibus spectabilem redderes. Hæc atque his etiam plura balbutiendo, & barbarè pronunciando, pleraque dixit Statuaria, summo studio omnia connectens, & me in suam sententiam adducere contendens. Sed plura non memini: maxima enim pars mihi excidit. Cæterùm vbi tandem finem fecit loquendi, altera in hunc fermè modum orditur. Ego verò, ô fili

ἀμὶ ἄδη συνήθης σοι, καὶ γνωρίμη, εἰ καὶ πάλαι εἰς τέλος μου πεπείρασαι. ἀλλὰ μὴν ὅσων τὰ ἀγαθὰ πρὸ λιθοξόος ὑμοῦμενος, αὐτὴ προσήρηκεν. ἀδὴν γὰρ ὅτι μὴ ἐργάτης ἔσῃ, τῷ σώματι πονῶν, κἂν τούτῳ μόνῳ ἄπασιν ἐλπίδα βίου τεθειμένος. ἀφανὴς μὲν αὐτὸς ὢν, ὀλίγα καὶ ἀθλίως λαμβάνων, ταπεινὸς μὲν γνώμῃ, ἰδιωτικὸς δὲ τῷ σχήματι. οὔτε φίλοις ἐπιδήμιος, οὔτε ἐχθροῖς φοβερός, οὔτε τοῖς πολίταις ζηλωτὸς, ἀλλ' ἃ τὸ μόνον ἐργάτης, καὶ τῶν ἐκ τοῦ πολλοῦ δήμου εἷς, ἀεὶ τὸν παρόντα καιρὸν θηρώμενος, καὶ τὸν λεγόμενον θυμάμενον βαρβάτων, λαμπρὸν βίον ζῶν, καὶ τοῦ κρείττονος ὄμματι ὤν. εἰ δὲ καὶ Φειδίας, ἢ Πολύκλειτος γένοιο, καὶ θαυμαστὰ πολλὰ ἐξεργάσαιο, τῷ μὲν τέχνῃ ἅπαντες ἐπαινέσονται, οὐ μὴν δὲ ὅς τις τῶν ἰδόντων, εἰ νοῦν ἔχει, εὐξαιτ' ἂν σοι ὅμοιος γενέσθαι. ἔσος γὰρ αὖ ἔῃ, βαύσσος, καὶ χαρόπαξ. καὶ ἀπροσηγόρευτος νομισθήσῃ. ἰὼ δέ μοι πάθη, ἐκ ποίων μὲν σοι πολλὰ ἐπιδείξω παλαιῶν αὐδρῶν ἔργα, καὶ πράξεις θαυμαστὰς, καὶ λόγους αὐτῶν

Humanitas sum, iam consueta & nota tibi, tametsi nondum ad finem periculum mei feceris. Quanta vtique bona sis adepturus si statuarius euadas, illa modò expositum. Nihil enim aliud nisi operarius eris, corpore laborans, & in hoc totam vitæ spem positam habens, obscurus ipse degens, modicum & minimè generosum quæstum faciens, deiectus animo, tenuis reditibus, nec amicis in foro auxiliaris, nec inimicis formidabilis, nec ciuibus beatus prædicandus: sed illud solum videlicet opifex, & è vulgo vnus, præstantiorem te semper formidãs, & dicendi peritum colens, leporis vitam viuens, potentioris denique luerum existens. Quod si etiam Phidias, vel Polycletus fias, & præclara multa opera edas, artem quidem laudabunt omnes, nemo tamen ex aspicientibus, qui sanæ sit mentis, tibi similis esse optarit. Qualis qualis enim fueris, nihil nisi mechanicus artifex, manibus operans, & ex iisdem victum quæritans censeberis. At cõtrà, si mihi obsequaris, primùm tibi multa priscorum virorum præclara opera, atque admiratione digna ostendam. Deinde & orationes

ἀπαγγέλλουσα, καὶ πάντων ὡς εἰπεῖν, ἔμπειρόν ἀποφαίνουσα. καὶ γὰρ ψυχὴν, ὅπερ σοι κειμένταπον ὄφι, κατακοσμήσω πολλοῖς, καὶ ἀγαθοῖς κοσμήμασι, σωφροσύνῃ, δικαιοσύνῃ, ὁσιότητι, εὐσεβείᾳ, πραότητι, ἐπιεικίᾳ, σωφρόσυνῃ, καρτερίᾳ, τῷ τ' ἄλλων ἔρωτι, τῇ πρὸς τὰ σεμνότατα ὁρμῇ. ταῦτα γὰρ ὄντα ὁ τῆ ψυχῆς ἀμάραντος ὡς ἀληθῶς κόσμος. λήσει δέ σε ὔτε παλαιὸν ὑδὲν, ὔτε νεῶν ἡκιστ' ἄν εἴη, ἀλλὰ καὶ τὰ δέοντα προσφέρεται ἐμοί. καὶ ὅλως, ἅπαντα ὁπόσα ὄφι τὰ τε θεῖα, τὰ τε ἀνθρώπινα, ἐν ὀλίγῳ σε διδάξομαι. καὶ ὁ νῦν πένης, ὁ τῆ δεῖνος, ὁ βουλευσόμενός τι περὶ ἀφανοῦς ὔτω τέχνης, μετ' ὀλίγον ἅπασι ζηλωτὸς, καὶ ἐπίφθονος ἔσῃ, πιμώμενος, καὶ ἐπαινούμενος, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀείστοις εὐδοκιμῶν, καὶ κατὰ τῆ γῆρει καὶ πλούτῳ προσόντων ἀποβλεπόμενος· ἐδὲ τότε μὴν τοιούτῳ ἀμπεχόμενος, δείξασα τῆ ἑαυτῆς, πάνυ ἢ λαμπρᾷ καὶ ἐφόρει, ἀρχῆς ἢ καὶ προεδρείας ἀξίῳ μένος· καὶ που ἀποδημῆς, οὐσὶ ἐπὶ τῆ ἀλλοδαπῆς ἀγνῶς, εὐδ' ἀφανὴς ἔσῃ. τοιαῦτά σοι προεδήσω τὰ χρησείσιμα· ἃ τῆ τ' ὁρώντων ἔκστιμαβεῖς. Et si aliquò peregrè proficiscaris, etiam in aliena terra non ignotus, nec obscurus eris. Talibus ego te ornamentis insignem reddam: vt te aspicientium

eorum exponendo, & omnium, vt ita dicam, expertum te reddendo, animũ, quæ tui pars est præcipua, multis ac præclaris ornamentis exornabo, Modestia scilicet, Iustitia, Pietate, Mãsuetudine, Æquitate, Prudentia, Fortitudine, Amore honesti, rerũ grauissimarũ Desiderio. Hæc enim sunt verè incorrupta animi ornamenta. Præterea neque quicquã ante actũ te latebit, néq; quod in præsentia est agendũ, sed illud multò ante mecum prospicies. Omnia in summa, quæcunque seu diuina sunt, seu humana, breui te docebo. Et qui nũc pauper es, istius nescio cuius filius, qui de adeò illiberali arte nescio quid consultas, haud multò post, omnibus insignis, & admirandus videberis, dum honoribus afficieris, laudibus eveheris, & rerum præstantissimarum gloria celebraberis, & ab iis qui genere, atque opibus antistant conspicieris: vestem quidẽ huiusmodi geres (ostendens suam, erebat autem admodum splẽdidam) magistratu verò primóque consessu dignus exi-

σος, ἢ πλησίον κινήσας, δείξει σε τῷ δακτύλῳ, οὗτος ἐκεῖνος λέγων. ἂν δέ τι κατ' ἐμὲ ἄξιον ᾖ, καὶ τῶν φίλων, ἢ καὶ ἡ πόλις ὅλη κατα-
λαμβάνῃ, εἰς σὲ πάντες ἀποβλέ- A
ψονται· κἂν που τι λέγων τύχῃς, κατηχημένοι οἱ πολλοὶ ἀκούσονται, θαυμάζοντες, καὶ εὐδαιμονίζοντές σε τοῦ λόγου τῆς δυνάμεως, καὶ
τῆς μετρίας τῆς εὐπρεπείας. ὁ δὲ λέ- Γ
γειν ὡς ἀρα ἀθανάτοι γίγνονταί τινες ἐξ ἀνθρώπων, τοῦτο σοι περιπίπτω· καὶ γὰρ ἐμὲ αὐτὸς ἐν τοῦ βίου ἀπέλθοις, ὅπερ τε παύσῃ σεαυτὸν τοῖς πεπαιδευμένοις, καὶ πρεσβυ- C
τέροις τοῖς ἀεὶ τοῖς. ὁρᾷς δὲ Δημοσθένην ἐκεῖνον, πόσους μὲν ὄντα, ὃν ἐγὼ πλείονα ἐποίησα; ὁρᾷς δὲ Αἰσχίνην, ὃς τυμπανιστρίας μὲν ἦν, ἀλλ' ὅμως αὐτὸν δ' ἐμὲ Φίλιππος D
ἐθρέψατο; ὁ δὲ Σωκράτης, καὶ αὐτὸς κατὰ τὴν ἑρμογλυφικὴν ταύτην βαθεῖς, ὑπιδὼν τάχιστα σεαυτὸν τοῦ κρείττονος, καὶ δραπετεύσας παρ' αὐτῆς, αὐτομολήσειν εἰς ἐμέ, E
ἀκούεις ὡς παρὰ πάντων ᾄδεται; ἀφεὶς δ' αὐτοὺς πλησίον τοὺς, καὶ παρ' ἐκείνους ἀφεὶς, καὶ παράξεις λαμπρὰς, καὶ λόγους σεμνὸς, καὶ ἀγῶνα εὐφρῆνες, καὶ τιμὴν, καὶ δόξαν, καὶ ἔπαινον, καὶ εὐσεβείας,

vnusquisque proximè astãtem impellendo commonens, digito te demonstret, atque hic ille est, dicat. Iam siquid magni momenti, vel ad amicos, vel ad ciuitatem universam pertinebit, omnes in te oculos conuertent: tum siquid dixeris, plerique hiantes auscultabunt, admirantes & prædicantes te beatum ob dicendi vim, tuúmque patrem ob prolis fœlicitatem. Et quod aiunt, ex hominibus aliquos immortales reddi, hoc tibi conferam. Nam postquam ipse ex hac vita decesseris, nunquam desines conuersari doctis, & consuetudinem habere cum optimis quibusque. Demosthenem illum vides, cuius filius fuerit, & quantum ego eundem reddiderim. Vides & Æschinem, qui tympanistriæ filius erat, attamen propter me etiam Philippus rex illum coluit. Ipse quoque Socrates ab ista Statuaria educatus, simul atque meliora intellexit, illáque relicta ad me transfugit, audis vt nunc ab omnibus decantetur? At si reliqueris tãtos talésque viros, rés adeò splendidas, orationes tam graues,, habitũ tam

decorum, honorem, famam, laudem, primos consessus,

καὶ δύναμιν, καὶ ἀρχὰς, καὶ τὸ ἐπὶ λόγοις εὐδοκιμεῖν, καὶ τὸ ὅπως σωφρ- potentiam, imperia, denique & illam, quam ex dicendo consequêris gloriam, & quate omnes ob prudentiam prædicabunt, fœ-
σύνῃ εὐδαιμονίζεσθαι, χιτωνίου τε παρεὶς εὐδύσῃ, καὶ χλαμὺς δουλο- A licitatem, tuniculam sordidam indues, habitúmque seruilem assumes, vectes,
πρεπὴς ἀναλήψῃ, καὶ μοχλία, καὶ γλωφεῖα, καὶ κοπίας, καὶ καλαμίσκους ἐν ταῖν χερσὶν ἕξεις, κάτω βεβευκὼς εἰς τὸ ἔργον, χαμαιπετὴς, καὶ χαμαίζηλος, καὶ πάντα τρόπον ταπεινός. ἀναχύψαι δ' οὐδέποτε, οὐδὲ ἀνδρῶδες, οὐδὲ ἐλευθέριον οὐδὲν ἐπινοῇ, ἀλλὰ τὰ μὲν ἔργα ὅπως ἔυρυθμα, καὶ εὐσχήμονα ἔσται σοι μελήσει. ὅπως δ' αὐτὸς εὐρυθμός τε, καὶ κόσμιος ἔσῃ, οὐκέτι προφρονικὸς, ἀλλ' ἀτιμότερον ποιῶν σεαυτὸν λίθου. Ταῦτα ἔτι λεγούσης αὐτῆς, οὐ πάνυ μείνας ἐγὼ τὸ τέλος τοῦ λόγου, ἀναστὰς ἀπεφηνάμην. καὶ ἡ ἄμορφον σκέυη, καὶ ἐργατικὴν ἀπολιποῦσα, μετέβαινον πρὸς τὴν παιδείαν μᾶλλον γεγηθώς, καὶ μᾶλιστα ὅτι μοι καὶ εἰς νοῦν ἦλθεν ἡ συμπέλμη. καὶ ὅτι πλησὶς εὐθὺς ἐν ὀλίγας ἀρχομένῳ μοι χθὲς ἐπέβλαψε. νῦν δὲ, ἀπολοφθεῖσα, τὸ μὲν πρῶτον ἠνιάκει, καὶ τὸν χεῖρε συνεκρότει, καὶ τὸν ὀδόντας ἐτρίβε. τέλος δ', ὥσπερ ἡ Νιόβη ἀκούομεν, ἐπετήγει, καὶ εἰς λίθον μετεβέβλητο. εἰ δὲ potentiam, imperia, denique & illam, quam ex dicendo consequêris glori am, & quate omnes ob prudentiam prædicabunt, fœlicitatem, tuniculam sordidam indues, habitúmque seruilem assumes, vectes, cæla, celtes, scalpra præ manibus habebis, deorsum inclinatus in opus, humilis, humiliáque tentãs, omnibus denique modis abiectus. Nunquam autem caput eriges, virile nihil, liberum úe cogitabis: sed tantùm prouidebis, vt opera tua suis numeris & decore absoluta reddantur; at vt ipse concinnus & ornatus incedas, minimè curabis, imò saxis ipsis contemptiorem te reddes. Nondum hæc dixerat, quum non expectato fine orationis, surgens sententiam pronunciaui: & relicta illa deformi & operatrice, ad Humanitatem læto animo transiui, eóque magis quia mihi venit in mentem scutica, & plagæ non paucæ quas mihi pridie artem auspicanti statim ab initio inflixit. Tum illa relicta primũ indignabatur, manúsque complodebat, ac dẽtibus infrendebat: tandem quemadmodum Nioben audimus, ita hæc quoque diriguit, & in saxum mutata est. Quòd

παράδοξα ὑπολάβητε, μὴ ἀπιστήσητε. ἐνυπνιαστικὰ γὰρ οἱ ὄνειροί. ἢ ἑτέρᾳ ἡ θεός με ἀπιδοῦσα, τοῖς γαργαρεῶν ἀμφιλαφοῖς σε ἔφη τῆσδε τῆς δικαιοσύνης, ὅτι καλῶς τελεῖ δίκην ἐδίκασας. καὶ ἐλθὲ νῦν, ἐπίβηθι τούτου τοῦ ὀχήματος, δείξασά σοι ὄχημα ὑπὸ πτερῶν ἵππων πτηνῶν, τῷ Πηγάσῳ ἐοικότων, ὅπως ἴδῃς οἷα καὶ ἡλίκα μὲν ἀχολὰς δήσας ἐμοὶ, ἀγνοήσειν ἔμελλες. ἐπὶ δὲ αὐτῷ ἁλθον, ἡ μὲν, κλαιούσῃ, καὶ ὑφιεμένῃ. ἀφθεὶς δ' εἰς ὕψος ἐγὼ, ὑποσκόπουν ἀπὸ τῆς ἕω ἀρξάμενος ἄχρι πρὸς ἑσπέραν, πόλεις, καὶ ἔθνη, καὶ δήμους, καθάπερ ὁ Τριπτόλεμος ἀποσπείρων τι ἐς τὴν γῆν. οὐκέτι μέντοι μέμνημαι ὅ, τι τὸ σπειρόμενον ἐκεῖνο ἦν, πλὴν τοῦτο μόνον, ὅτι κάτωθεν ἀφορῶντες οἱ ἄνθρωποι, ἐπῄνουν, καὶ μετ' εὐφημίας καθ' ὃν ἡμοίμην τῇ πτήσει, παρέπεμπον. δείξασα δέ μοι τὰ τοσαῦτα, καὶ μὲ τοῖς ὑπαινοῦσιν ἐκείνοις, ἀπαντήσασθαι αὖθις, οὐκέτι πλὴν αὐτὴν ἐδόκουν ἐκείνην ἐνδεδυκότα, ἣν εἶχον ἀφιππάμενος. ἀλλ' ἅμα ἐδόκουν ὑπαρυφός τις ἐπανήκειν. καταλαβοῦσα οὖν καὶ τὸν πατέρα ἑστῶτα,

ñ incredibilia passa esse videtur, ne miremini: miranda enim sunt obiecta somniorum. Altera autem oculis in me conversis, proinde, A inquit, iustitiam hanc tibi rependam quoniam causam hanc rectè iudicasti. Iam veni, currúmque hunc ascende (ostendebat currum qui ab alatis equis Pegaso similibus trahebatur) vt videas qualia & quanta ignoraturus fuisses, si me non secutus esses. Cæterùm postquam ascendi, hæc quidem agitare & aurigari cœpit. B Ego verò in sublime sublatus, ab oriente incipiens, ad occidentem vsque contemplabar vrbes, gentes, & populos, qualis Triptolemus, in terram aliquid C spargens. Verùm non ampliùs memini quid esset illud quod spargebam: nisi hoc solum quod homines me sursum aspicientes laudabant, & ad quoscunque volando peruenerami, illi me cum fausta precatione D deducebant. Porrò cùm mihi res tantas, & me laudantibus illis commonstrasset, iterum reduxit, non ampliùs illa veste indutum, in qua auolaueram: sed in eleganti cultu mihi videbar redire. Itaque patri, quem stantem,

καὶ περιμένοντα, ἐδείκνυεν αὐτῷ ἐκείνῳ τὴν ἐσθῆτα, κἄμε, οἷος ἥκοιμι. καί τι καὶ ἐπεμέμψατο οἷα μικροῦ δεῖν περὶ ἐμοῦ βουλευσαμένου. ταῦτα μέντοι μεμνῆσθαι ἐδόκουν, A παῖς ἔτι ὤν, ἐμοὶ δοκεῖ σπαραχθεὶς πρὸς τῶν παλαιῶν φόβον. μεταξὺ δὲ λέγοντος, Ἡρακλῆς ἔφη τις, ὡς μαχεῖσθαι τὸ ἐνύπνιον, καὶ δικανικόν. εἶτ' ἄλλος B ὑπέκρουσε, χειμερινὸς ὄνειρος, ὦ Ἡράκλεις, καὶ μακρότατος εἰσὶν αἱ νύκτες· ἢ τάχα τις καὶ αὐτὸς ὥσπερ ὁ Ἡρακλῆς ἐστί. τί δ' οὖν ἐπῆλθεν αὐτῷ ληρῆσαι ταῦτα πρὸς ἡμᾶς, C καὶ μνησθῆναι παιδικῆς νυκτὸς, καὶ ὀνείρων παλαιῶν, καὶ ἅδη γεγηρακότων; ἔοικε γὰρ ἡ ψυχολογία. μὴ ὀνείρων τινῶν ἡμᾶς ὑποκριτάς τινας ὑπείληφεν; ἐκ ὧν γε- D δὲ ἐδὲ γὰρ ὁ Ξενοφῶν ποτε διηγούμενος τὸ ἐνύπνιον, ὡς ἐδόκει αὐτῷ καὶ ἐν τῇ πατρῴᾳ οἰκίᾳ, καὶ τἆλλα. ἴσως γὰρ ἂν ὑποκείσεται τὴν ὄψιν, ἐδὲ ὡς φυλαρεῖν ἐγνωκὼς E αὐτὰ διεξῇ· καὶ ταῦτα ἐν τῷ πολέμῳ καὶ ἀπογνώσει πραγμάτων, πεπεισμένων πολεμίων. ἀλλά τι καὶ χρήσιμον εἶχεν ἡ διήγησις·

& me expectantem deprehenderat, vestem illam, & me qualis venirem ostendit, eúmque submonuit, quâ parum abfuerit, quin minimè digna de me cum amicis statuisset. Atque hæc quidem memini mihi visa, puberem ætatem ingresso, & recenti plagarum metu, vt puto, perturbato. Sed interea dum hæc dicuntur, ô Hercules, inquit quispiam, quàm longum hoc somnium & iudiciale est. Alius deinde obloquens: Hyemale, inquit, est somnium, quoniam noctes sunt longissimæ: aut fortè trinoctiale quem admodum ipse Hercules. Quid igitur illi in mentem venit nugari talia nobiscum, mentionémque facere pueriles istius noctis, somniorúmque veterum, & ætate iam obsolœtorum: futilis est omnis frigida oratio. Numquid nos somniorum interpretes esse duxit? Nequaquam ô bone. Neque enim Xenophon hoc putauit, quũ olim exponeret somnium, quo pacto ipsi visum fuerat in domo paterna, & deinceps. Nostis enim vt visionem suam, non vt coniectationem, neque quòd ita nugari statuisset, narrauit, præsertim in bello & summa rerum desperatione cõstitutus, circumstãtibus hostib⁹: sed quòd vtilitatẽ quandã haberet illa narratio

καὶ πάνυ κἀγὼ τοῦτον ὄνειρον ὑμῖν διηγοῦμαι ὀνίνειν ἕνεκα, ὅπως οἱ νέοι πρὸς τὰ βέλτιω τρέπωνται, καὶ παιδίας ἔχωνται. καὶ μάλιστα εἴ τις αὐτῶν ὑπὸ A πενίας ἀθελοκακεῖ, καὶ πρὸς τὰ ἥττω ἀποκλίνῃ, φύσιν ἂν ἀξύνετον διαφθείρων, σπέρμα δόξης εὖ οἶδ' ὅτι κεκτῆσθαι ἀκούσας τ' μύθου, ἱκανὸν ἑαυτοῦ παράδειγμα ἐμὲ παρασκώψας, ἐννοῶν οἷος μὴν ὢν, πρὸς τὰ κάλλιστα ὥρμησα, καὶ παιδείας ἐπεθύμησα, μηδὲν ἀποδειλιάσας πρὸς τὴν πενίαν τὴν τότε, οἷος ἦ πρὸς ὑμᾶς ἐ- C πανελθὼν, εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο, οὐδενὸς χρῶ τ λιθογλύφων ἀδοξότερος.

Proinde etiam ego somnium hoc vobis expoſui, nimirũ, vt adoleſcentes ad meliora conuertantur, & literarum ſtudio teneantur: maximè ſiquis ipſorum præ inopia peius de ſe ſtatuit, animúmque ad deteriora inclinat, ingenium nõ illiberale perdendo. Confirmabitur enim, ſatſcio, talis quiſpiam, vbi ſermonem hunc audierit, me ſibi ſufficiẽs exemplum proponẽdo, & cogitando qualis eſſem, quum ad optima animum appuli, & literarũ ſtudia appetiui, minimè ob eam, in qua tum eram, paupertatem animo fractus: deinde qualis huc aduos redierim: qui etſi nihil aliud, nullo tamen ſtatuariorum iſtorum obſcurior euaſi.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΠΙΟΝΤΑ ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ ΕΙ ΕΝ ΛΟΓΟΙΣ.

Contra eum qui dixerat Prometheus es in verbis.

ARGVMENTVM.

Apologia quædam eſt contra eum, à quo Prometheus in verbis appellatus fuerat, qua quantum hanc collaticnem in ſe admittat, & quantum non, cum acerbâ quadam regeſtione, reſpondet. Vt autem in ſuperiore narratione ſomnij, generis, ducationis, ac ſtudiorũ ſuorum rationes expoſuit, ita hic videtur dictionem & dicendi genus ſuũ quale, & ad quod exemplum comparatum eſſet, indicare voluiſſe. Nempe, quod ad materiam & res attinet, Cõmœdiam: quod autem ad compoſitionem & ipſam orationis figuram ſpectat, Dialogos, quales ſcilicet Platonis ſunt, ſeſe imitari.

Ἔργα γοῦν Προμηθέα με εἶναι φῄς; εἰ μὲν κἀκ τούτου ὦ ἄριστε, ὡς πλίνθων καὶ τοίχων τῶν ἔργων ὄντων, γνωρίζω τιμὴ εἰκόνα, καὶ φημὶ ὅμοιος εἶναι αὐτῷ, οὐ δι' ἀναγκαίας πλοκῆς ἀκούειν, εἰ καὶ φαυλότερος ἐμοὶ ὁ πλὸς, οἷος ἂν τειόδου, βορβορός τις παρομοιρόν· εἰ δ' ἀπρεπεπαινῶν τοὺς λόγους ὡς δῆθεν εὐμηχάνους ὄντας, ἢ σοφώτατον τῶν Τιτάνων ἐπιφημίζεις αὐτοῖς, ὅσα μητις εἰρωνείαν φῇ, καὶ μυκτῆρα. οἷον τὸν ἀττικὸν, πρεσεῖναι τῷ ἐπαίνῳ· ἢ πόθεν δ' εὐμήχανον τοῦμόν; τίς δ' ἡ πειθὼ σοφία καὶ προμήθεια ἐν τοῖς γράμμασιν; ὡς ἐμοιγε ἱκανόν, εἰ μὴ παύσει σοι γνῶναι δόξε, μὴ δ' ὁμοίαν ἀξία τοῦ Καυκασου. καίτοι πόσῳ δικαιότερον ὑμεῖς ἂν εἰκάζοιτε τῷ Προμηθεῖ, ὁπόσοι ἐν ἀγῶσι δοκιμάζετε, ξὺν ἀληθείᾳ ποιούμενοι τὸν ἀγῶνας; ζῶντα οὕτω ὡς ἀληθῶς, καὶ ἔμψυχα ὑμῖν τὰ ἔργα· καὶ νὴ Δία, καὶ τὸ θερμὸν αὐτῶν ὄψει διάπυρον. καὶ τοῦτο ἐκ Προμηθέως αὖ εἶη; πλὴν διαλλάξοιτε ὅτι μὴ δ' ἐκ πλὸς πλάττετε, ἀλλὰ χρυσᾶ ὑμῖν τοῖς πολλοῖς τὰ πλάσματα. ἡμεῖς δ' εἰ ἐς τὰ πλῆθη παιόντες, καὶ

ERgo Prometheum esse me ais? si ais ea ratione, ô optime, quasi lutea sint opera mea, collationem agnosco, meque illi similem esse fateor, nec dici lutifigulus recuso: tametsi vilius mihi sit lutum, quale ex triuijs colligitur, cœnũ propemodum. Quod si meos sermones tanquam artificioſe contextos extollens, doctiſſimi illius Titanum nomine cohoneſtas, vide nequis ironiam, vel Atticam ſubſannationem huic laudi ineſſe dixerit. Etenim vnde tam ingenioſum eſt quod facio? Quæ verò tam eximia iſta in ſcriptis meis ſapiẽtia, & prudentia? Nam mihi certè illud ſatis fuerit, ſi non prorſus terrena tibi videãtur, vel adeò digna Caucaſo. At verò quãtò iuſtiùs vos comparari Prometheo poteratis, quicunq; in cauſis agendis celebres eſtis, cum veritate certamen inſtituentes? viua ſanè, atque animata ſunt opera veſtra: & per Iouem etiam calor eorum ignitus eſt. Quod ipſum ex Prometheï rebus ſumptum videri poſſit, niſi ſi ſic dirimatis, vos ex luto non fingere, ſed aurea pleriſque veſtrũm figmenta eſſe. Nos autem qui ad vulgus prodimus, &c

τὰς τοιαύτας τῶν ἀκροάσεων ἐπαγόμενοι εἴδωλα ἄπλα ἐπιδεικνύμεθα. καὶ τὸ μὲν ὅλον ἐν πηλῷ, καὶ σκαφεῖον ἔφλυ μικρὸν ἔμπροσθεν, ἡ πλαστικὴ περὶ ταῦτα πᾶσ κορυπλαδίς. τὰ δ' ἄλλα, οὔτε κινήσεως ὁμοίας μέτεστιν, οὔτε ψυχῆς δέγμα τι, ἀλλὰ τέρψις ἄλλως, καὶ παιδιὰ τὸ πρᾶγμα. ὥστε μοι εἰκάζειν ἔοικεν, μὴ ἄρα οὕτω με Προμηθέα λέγοις εἶναι, ὡς ὁ κωμικὸς τὸν Κλέωνά φησιν οἶδα περὶ αὐτῶν. Κλέων Προμηθεύς ὅτι μὲν τὰ πράγματα. καὶ αὐτοὶ δ' Ἀθηναῖοι τὸν χυτρέας καὶ ἱπποποιοὺς, καὶ πάντας, ὅσοι πλουργοί, Προμηθέας ἀποκαλοῦσιν, ὑπονοοῦντες ἐς τὸ πηλὸν καὶ τὸ ἐν πυρὶ οἶμαι τῶν πλευῶν ὄπτησιν. καὶ εἴγε σοι τοῦτο βούλεται εἶναι ὁ Προμηθεύς, πάνυ εὐσόχως ἀποτετόξευται, καὶ ἐς τὸν ἀπίκλιν δεμύσσεται τῶν σκευαμάτων, ἐπεὶ καὶ εὐθρυπτα ἡμῖν τὰ ἔργα, ὥσπερ ἐκείνοις τὰ χυτρίδια, καὶ μικρόν τις λίθον ἐμβαλὼν, συντρίψειν ἅπαντα. καίτοι φαίη τις παραμυθούμενος, ἀ τοῦτα ὑμῖν τῷ Προμηθεῖ, ἀλλὰ τὸ κωμῳδεῖν τοῦτο ἐπαινῶν, καὶ μὴ πρός τι ἄλλο ἀρχέν-

iſtiuſmodi narrationes ibi proponimus, tanquã ſimulachra rerũ ſpectanda exhibemus. Et in ſumma, circa lutum quidem vt paulò ante dixi, ipſa hæc figulina verſatur, perinde vt & aliorum figulorum. Cæterum neque motus ſimilis ineſt, nec animæ ſeu vitæ vlla ſignificatio, ſed delectatio quædam & luſus eſt illud negocium. Ideo mihi cogitandum ſuccurrit, num ita me Prometheum dixeris vt Comicus ille Cleonem. Illud de ipſo noſti, *Cleon Prometheus ille poſt negocia eſt* Ipſi etiam Athenienſes olſarum figulos, furnorũ conſtructores, & quicunque lutea fingunt, Prometheos olim appellabant, alludentes ad lutum, opinor, & ad illam, quæ fit in igne vaſorum aſſaturam. Quòd ſi hoc ſibi vult Prometheus iſte tuus, omnino ſcitè iaculatus es, & ad Atticam illam dicteriorum mordacitatem collimaſti: quandoquidem fragilia ſunt opera noſtra, perinde vt illorum ollulæ; quæ ſiquis vel exiguo lapillo percuſſerit, omnes contriuerit. Atqui dixerit aliquis conſolando nos, te iſta Prometheo non aſſimilaſſe, ſed nouum hoc opus ad nullius

πον μεμιμημένον. ὥσπερ ἐκεῖνος ἐκ ὄντων ἀνθρώπων, τῶν ἐννοήσας αὐτὸς αὐτὸς ἐποίησε· τοιαῦτα ζῶα μορφώσας, καὶ διακοσμήσας, ὡς εὐκίνητά τε εἶη, καὶ ὀφθῆναι χαρίεντα. καὶ τὸ μὲν ὅλον, ἀρχιτέκτων αὐτὸς ἦν. συνεργάζετο δέ τοι καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἐμπνέουσα τὸ πλοῦν, καὶ ἔμψυχα ποιοῦντα εἶναι τὰ πλάσματα ὁ μὲν ταῦτα ἂν εἴποι, πρός τε τὸ εὐφημότατον ἐξηρυθμισμένος τὸ εἰρημένον. καὶ ἴσως οὗτος ὁ νοῦς ἐμοὶ τῷ λελεγμένῳ. ἐμοὶ δ' ἂ πάνυ ἱκανὸν, εἰ καινοποιεῖν δοκοίην· μὴ δ' ἔχοι τις λέγειν ἀρχαιότερόν τι τοῦ πλάσματος, οὐ τοῦτο ἀπόγονόν ἐστιν. ἀλλὰ εἰ μὴ καὶ χαρίεν φαίνοιτο, αἰσχυνοίμην ἂν εὖ οἶδα ἐπ' αὐτῷ. καὶ ξυμπαίσας ἂν, ἀφανίσαιμι. οὐδ' ἂν ὠφελήσειεν αὐτό. παρὰ γὰρ ἐμοὶ ἡ καινότης, μὴ καὶ συντετείφθαι ἄμορφον ὄν. καὶ εἴγε μὴ οὕτω φρονοίην, ἄξιος ἂν μοι δοκῶ εἶναι ἐκκαίδεκα γυπῶν κείρεσθαι. οὐ συνιεὶς ὡς πολὺ ἀμορφότερα τὰ μὴ τοῦ ξένου αὐτὰ πεποιθότα. Πτολεμαῖος οὖν ὁ Λάγου δύο καινὰ ἐς Αἴγυπτον ἄγων, κάμηλόν τε βακτριανὴν παμμέλαιναν,

exempli imitationem effictum laudare: quemadmodum ille cùm nondum exisserent homines, eos suo marte commentus est: ac talia formauit atque adornauit animalia, quę & facilè mouerentur, & aspectu gratiosa essent. In summa, architectus ipse erat: verùm etiam adiuuabat Minerua, quæ lutum inspirabat, illáque figmenta animabat. Talia quidem aliquis dixerit, atque in meliorem partem dictum istud exposuerit: ac forsitan hæc illius fuit sententia. Sed hoc mihi non satis est, si noua fingere videar: nec quisquam dicere possit aliquid hoc figmento vetustius, cuius istud sit progenies. Verùm nisi etiam pulchrum videretur, puderet me sanè, sat scias, illius, & conculcando libenter abolerem. Nec eò prodesset illi apud me nouitas, quo minùs contereretur, si deforme esset. Ac nisi ita sentiam, dignus mihi videor qui à sedecim vulturibus attondear: vt qui non intelligam longè deformiora esse, quæ cum nouitate coniuncta, sibi tamen confidunt. Ptolemæus Lagi filius, quum aliquando duas res nouas in Ægyptum deduxisset, camelum videlicet Bactrianam totam nigram, & hominem

καὶ δίχρωμον ἄνθρωπον, ὡς τὸ μὲν ἥμισυ αὐτοῦ, ἀκριβῶς μέλαν εἶναι, τὸ δ' ἕτερον, ὡς ὑπέρυθρον λευκόν, ὅπως δὲ μιμεσεσμένον, ἐς τὸ θέατρον συναγαγὼν τοὺς Αἰγυπτίους, ἐπεδείκνυτο αὐτοῖς ἄλλα τε πολλὰ θεάματα, καὶ τὸ τελευταῖον καὶ τοῦτο, τὸν κάμηλον, καὶ τὸν ἡμίλευκον ἄνθρωπον. καὶ ὥρετο ἐκπλήξειν τῷ θεάματι. οἱ δὲ, ὡς τὸ μὲν τὴν κάμηλον ἐφοβήθησαν, καὶ ὀλίγου δεῖν ἔφυγον ἀναθορόντες. καίτοι χρυσῷ πᾶσα ἐκεκόσμητο, καὶ ἁλουργίδι ἐπέστρωτο. καὶ ὁ χαλινὸς ὢν λιθοκόλλητος, Δαρείου τινὸς, ἢ Καμβύσου, ἢ Κύρου αὖτε κειμήλιον. ὡς δὲ τὸν ἄνθρωπον, οἱ μὲν πολλοὶ ἐγέλων. οἱ δέ τινες, ὡς ἐπὶ τέρατι ἐμυσάττοντο. ὅτε ὁ Πτολεμαῖος σωθεὶς ὅτι οὐκ εὐδοκιμεῖ ἐφ' αὑτοῖς, οὐδὲ θαυμάζεται ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων ἡ καινότης, ἀλλὰ περὶ αὐτῆς τὸ εὔρυθμον, καὶ τὸ εὔμορφον κείνουσι, μετέσησεν αὐτά· καὶ τὸν ἄνθρωπον οὐκέτι διὰ τιμῆς ἦγεν ὡς περὶ θεόν. ἀλλ' ἡ μὲν κάμηλος, ἀπέδοτο ἀμελκόμη. τὸν ἄνθρωπον δὲ τῷ αὐλητῇ ἐδωρήσατο καλῶς αὐλήσαντι παρὰ τὸν πότον. ἐδόξαζε δὲ μὴ καὶ τὸν κάμηλον ὢν Αἰγυπτίοις

& hominem bicolorē, cuius altera parsplanè nigra, altera excellēter cādida erat, corpori æqualiter permixta, cōgregatis in theatrum Ægyptijs, exhibuit illis cum alia multa spectacula, tum inter postrema, hæc quoq; , camelū videlicet, & semialbum hominē, putauitq; se magnā admirationē hoc spectaculo esse cōciaturū. At illi ad cameli cōspectū deterriti sunt, ac propemodū exilientes profugerūt: quanquā tota auro exornata, ac purpurā instrata erat, gēmatūmq; frænū habebat, ex Darij alicuius, aut Cābysis, aut ipsius Cyri thesauris deprōptum. Ad hominis autem obtutū alij ridebant, alij verò vt mōstrū auersābātur. Itaque Ptolemæus, cùm intellexisset se nihil gloriæ ex his adeptum esse, nec Ægyptios rerum nouitatis admiratione capi, sed ab ijs, quæ numeris omnibus & forma sunt absoluta, huic anteponi, ipsa ostendi prohibuit, nec amplius hominem eo honore habuit, quo antea. Tùm neglecta camelus interijt: bicolorem verò hominem Thespidi cuidam tibicini, cùm ad pocula bellè ceciniſſet, dono dedit. Porrò vereor ne & mea apud Ægyp-

ἢ. οἱ δ' ἄνθρωποι, τὴν χαλινὸν
ἔπι αὐτῆς θαυμάζωσι, καὶ τὴ
ἁλουργίδα. ἐπεὶ δ' οὐδὲ τὸ ἓν
δυοῖν τοῖν καλλίστοιν συγκεῖσθ
διαλόγου, καὶ κωμῳδίας, οὐδὲ
τοῦτο ἀπόχρη εἰς εὐμορφίαν, εἰ A
μὴ καὶ ἡ μίξις ἁρμόττοις, καὶ
κατὰ τὸ σύμμετρον γίγνοιτο, ὅσι
χρῶ ἂν δυο καλῶν ἀλλόκοτον
τιὰ ξυνθήκιλιν εἶναι, οἷον ἐκεῖ-
νο τὸ ἀπόχρεμα, ἱππο-
κένταυρος. οὐ γὰρ ἂν φαίης ἐπέ-
ραστόν τι ζῶον τοῦτ' ἰδεῖν, ἀλ-
λὰ καὶ ὑβριστότατον, εἰ χρὴ πι-
στεύειν τοῖς ζωγράφοις ἐπιδει-
κνυμένοις τὰς παρανίας, καὶ B
σφαγὰς ἀνθρώπων. τί οὖν οὐχὶ καὶ C
ἔμπαλιν γένοιτ' ἂν εὐμορφόν τι
ἐκ δυοῖν τοῖν ἀρίστοιν ξυντεθέν,
ὥσπερ ἐξ οἴνου, καὶ μέλιτος τὸ
ξυναμφότερον ἥδιστον; φημὶ ἔ-
γωγε, οὐ μὰ τὼ πρὸς γε τῶν ἐμῶν
ἔρωτε διατεινέσθ, ὡς τοιοῦτόν τ D
ὄντων, ἀλλὰ δέδια μὴ τὸ ἑκατέ-
ρου κάλλος ἡ μίξις συνέφθειρεν.
ἐ πάνυ τοῦν σωπᾶν, καὶ φίλα
ἐξ ἀρχῆς ἴσθ' ὁ διάλογος, καὶ ἡ
κωμῳδία· εἰγε ὁ μὲν, οἴκοι, καὶ E
καθ' ἑαυτὸν νὴ Δία ἐν τοῖς πε-
ριπάτοις μετ' ὀλίγων τὰς διατριβὰς ἐποιεῖτο. ἡδὲ, παρ-

tios sint camelus, homines autem adhuc frænum illius & purpuram admirentur. Quoniam verò neque illud ex duobus optimis compositum, dialogo videlicet, & Comœdia, per se ipsum satis valet ad formæ elegantiam, nisi compositio inter se consentiens, iustáque proportione temperata fuerit: licet saltem ex duobus pulchris, compositionem peregrinam fieri, quale illud vulgatissimũ est, hippocentaurus. Nõ enim facilè dixeris, amabile aliquod animal esse hoc, sed potiùs contumeliosissimum: si modò pictoribus, illorum temulentiam & cædes exhibentibus credere conuenit. Quid ergo? Annon rursum quoque bene formatum aliquid fieri potest, ex duobus optimis compositum, vt suauissimũ est quod ex vtroque, vino scilicet & melle constat? Equidem fateor. Sed de meis compositionibus, quod ipsæ quoque tales sint, contendere non ausim: quin potiùs verear, ne vtriusque pulchritudinẽ, ipsa mixtio corruperit. Neq; enim omnino consueta atque inter se affinia ab initio Dialog⁹ & Comœdia fuêre. Siquidẽ ille domi, & secũ ipse, per Iouem, in ambulacris, cũ paucis quibusdã, suas disputationes habebat: hæc verò

δῶσα τῷ Διονυσίῳ ἑαυτὴν, παίζῃ ἅμιλλ. καὶ ξυμπαίζῃς, καὶ ἐγελαστικὴ, καὶ ἐπίσκωπτε, καὶ ἐν ῥυθμῷ ἔβαινε πρὸς αὐλόν. εἰστε καὶ τὸ ὅλον αὐλητρίδος μέρος ἐποχουμένη τὰ πολλὰ, τὸν τῶ διαλόγου ἑταίρους ἐγκέλευζε, φροντιστὰς, καὶ μετεωρολέχας, καὶ τὰ τοιαῦτα θρασυλογεύσασθαι ἐν μέσῃ ταύτῃ προέλεγεν ἐπιποίητο ἐκείνους ἐπιπλῆξαι, καὶ τῷ Διονυσιακῷ ἐλευθερίαν καταχεῖν αὐτῶν· ἄρτι μὲν, ἀεροβατοῦντας δεικνύσα, καὶ νεφέλαις ξυνόντας· ἄρτι δ', ψυλλῶν πηδήμασι διαμετρουμένους, ὡς δῆθεν τὰ ἀέρια λεπτολογουμένους. ὁ διάλογος δ', σεμνοτάτας ἐποιεῖτο τὰς συνουσίας φύσεώς τε πέρι, καὶ ἀρετῆς φιλοσοφῶν. ὥστε τὸ τῆ μουσικῶν τοῦτο δὶς διὰ πασῶν εἶναι τῆ ἁρμονίαν ἀπὸ τῆ ὀξυτάτου ἐς τὸ βαρυτατον· καὶ ὅμως ἐτολμήσαμεν ἡμεῖς τὰ ἔτως ἔχοντα πρὸς ἄλληλα ξυναγαγεῖν, καὶ ξυναρμόσαι, ὑπάνυ πειθόμενα, οὐδὲ ξυμμαχῶν ἀνεχόμενα τῆν κοινωνίαν. δέδια τοίνυν μὴ αὖδις ὅμοιόν τι τῷ Προμηθεῖ τῷ σῷ πεποιηκὼς φαίνωμαι, τὸ ξύλον τῷ ἄρρενι ἐγκαταμίξας, se totam Dionysio tradens, in theatro conuersabatur, & colludebat, & risum mouebat, & dicacitate gaudebat, cúmque numerositate quadam ad tibiæ cantum procedebat. Interdum etiam anapæsticis versibus plerumque in sublime euecta, dialogi socios subsannabat, meditatores, ac vanos sublimium rerum disceptatores, aliáque id genus vocitando. Quin & vnam hanc viam ad sugillandum illos affectabat, & ad effundēdam in illos Dionysiacam libertatem: nunc quidem in aëre ambulantes illos, & cum nubibus versantes ostendens: nunc verò fingens pulicum saltus metientes, vt qui de rebus istis sublimibus nimium subtiliter argutarētur. Dialogus contrà, grauissimas disputationes habebat, cum de natura rerum, tum de virtute Philosophorum: ita vt musicorū illud, bis per omnes chordas, seu distantias tonorum, nempe ab acutissimo ad grauissimum vsque, illis conueniret. Et tamen ausi fuimus nos hæc ita sese habentia inter se conciliare & consociare, quæ neque omnino obsequūtur. neq; facilè societatē patiūtur. Vereor itaq; ne denuò simile aliquid Prometheo isti tuo fecisse videar, vtqui fœminiū masculino immis-

καὶ δι' αὐτὸ δίκλω ὑποδρομ. μᾶλλον δὲ μὴ καὶ ἄλλό τι τοιοῦτο φανοίλω, ἐξαπατῶν ἴσως τοὺς ἀκούοντας, καὶ ὁσὰ παρὰ θεὶς αὐτοῖς κεκαλυμμένα τῇ μελῇ, γέλωτα κωμικὸν ὑπὸ σεμνότητι φιλοσόφῳ· τὸ γὰρ κλεπτικῆς, καὶ γὰρ κλεπτικῆς ὁ θεὸς, ἄπαγε τοῦτο μόνον, ἂν αὖ εἴποις ἐνεῖναι τοῖς ἡμετέροις. ἢ παρὰ τὸ γὰρ αὖ ἐπλέπομεν, εἰ μὴ ἄρα τις ἐμὲ διέλαθε τοιούτους πτυοκάμπας, καὶ βαλελάφους καὶ αὐτὸς συντεθεικώς; πάλιν ἀλλὰ τί αὖ πάθοιμι ἐξεμιμησέτεον γὰρ οἷς ἅπαξ προειλόμην. ἐπεὶ τό γε μεταβουλεύεσθαι, Ἐπιμηθέως ἔργον, οὐ Προμηθέως ὄν.

cuerim, & idcirco reus agar. Vel potiùs ne tale quid aliud videar, decepisse fortasse auditores & ossa pinguedine obducta ipsis apposuisse, risū scilicet comicū sub philosophica grauitate. Quod enim est furti. (nam furti est aliquis Deus) apage hoc solū, non dixeris inesse nostris scriptis. Vnde enim furaremur, nisi quis me latet, qui tales pinuum incuruatores & hircoceruos ipse composuerit. Verumtamen quid facerem? persistendum enim est in ijs quæ semel cœperis, quandoquidem mutare consilium Epimethei opus, non Prometheiest.

ΠΡΟΣ ΝΙΓΡΙΝΟΝ ἐπιστολή.

AD NIGRINVM EPISTOLA.

Hoc Dialogo vitam & mores Philosophorum describit, conferendo inter se verè Philosophos & simulatos, Et quòd ijs qui serio Philosophari cupiunt, urbis Roma consuetudo et luxus nequaquam conueniant, ostendendo. Cuius rei exemplum, Nigrinum, Platonicum philosophum, & turbas illas adulatorum, canas & lucrum sectantium, inter se componit. Quanquam haud scias, an etiam uera Philosophia sectatores hic laudando, pro more suo ironia utatur. Valde autem quadrat hic Dialogus in nostra quoque ætatu homines eos, qui ornatu & habitu, ueterum illorum quasi successores quidam sunt.

Λουκιανὸς Νιγρίνῳ εὖ πράττειν. Ἡ μὲν παροιμία φησὶ, γλαῦκα

LVCIANVS Nigrino salutem. Noctua

ἐς Ἀθήνας, ὡς γελοῖον ὂν εἴ τις ἐπὶ κομιδῇ γλαῦκας, ὅτι πολλαὶ παρ' αὐτοῖς εἰσιν. ἐγὼ δ' εἰ μὴ δυναίμην λόγων ὅπη δείξασθαι βελόμενος, ἔπειτα Νιγρίνῳ γράψας βιβλίον ἔπεμπον, ἐγχρίμπτων αὐτῷ τῷ γελοίῳ, γλαῦκας ὡς ἀληθῶς ἐμπορευόμενος. ἐπεὶ δὲ μόνως σοι δηλῶσαι τὴν ἐμὴν γνώμην ἐθέλω, ὅπως τε νῦν ἔχω, καὶ ὅτι μὴ παρέργως εἵλημαι πρὸς τῶν σῶν λόγων, ἀποφεύγοιμ' ἂν εἰκότως καὶ τὸ τοῦ Θουκυδίδου λέγοντος, ὅτι ἡ ἀμαθία μὲν, θρασεῖς, ὀκνηρὸν δὲ τὸ λελογισμένον ἀπεργάζεται. δῆλον γὰρ ὡς οὐχ ἡ ἀμαθία μοι μόνη τοιαύτης τόλμης, ἀλλὰ καὶ ὁ πρὸς τοὺς λόγους ἔρως ἄπιος. ἔρρωσο.

Athenas, inquit prouerbium: quasi ridiculum sit, siquis eò noctuas apportet, quoniam apud illos abundant. Ego verò si dicendi vim ostendere volens, A postea scriptum Nigrino librum mittam, rectè sim huic ioco obnoxius, vt qui noctuas in forum tulerim. Sed quandoquidem solùm modò sententiam meam tibi declarare volo, quo nunc sim animo, & quòd non leuiter oratione tua sum captus: meritò Thucydidis illud effugero, quum ait, *Imperitia audaces, res autem considerata timidos efficit.* Manifestum enim est, quòd non B imperitia solùm, verùm etiam orationis amor, huiusmodi audaciæ mihi causa est. Vale.

ΝΙΓΡΙΝΟΣ, Η ΠΕΡΙ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΗΘΟΥΣ.

Σὺ σεμνὸς ἡμῖν σφόδρα, καὶ ὡς μετέωρος ἐπανελήλυθας. οὐδ' οὕτω προσβλέπειν ἡμᾶς ἔτι ἀξιοῖς, οὐθ' ὁμιλίας μετὰ δίδως, οὔτε κοινωνεῖς τῶν ὁμοίων λόγων, ἀλλ' ἄφνω μεταβέβλησαι. καὶ

NIGRINVS, SEV DE PHILOSOPHI MORIBVS.

VT verò grauis admodum, & sublimis nobis redijsti! Non amplius D nos aspicere dignaris, tantum abest vt colloquium tuum impertias, & quales antea, nobiscum sermones communices: at repente immutatus es, atque

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ὅλως ἐπαφροδιτικῷ τινι ἔοικας. μᾶλλον δ' ἂν παρὰ σοῦ πυθοίμην ὅθεν οὕτως ἀτόπως ἔχεις, καὶ τί τούτων αἴτιον. τί γὰρ ἄλλο γε ὦ ἑταῖρε, ἢ εὐτυχία; πῶς λέγεις; ὁδοῦ πάρεργον ἥκω σοι εὐδαίμων τε, καὶ μακάριος γεγηθυῖός. καὶ τοῦτο δὴ τὸ ἀπὸ τῆς σκηνῆς ὄνομα, περισόλβιος. Ἡράκλεις, οὕτως ἐν βραχεῖ; καὶ μάλα. τί δ' ἐπὶ τούτῳ ἐστίν, ἐφ' ὅτῳ ἡδὺ κομᾷς, ἵνα μὴ ἐν κεφαλαίῳ μόνῳ εὐφραινώμεθα, ἔχωμέν δέ τι καὶ ἀκριβῶς εἰδέναι τὸ πᾶν ἀκούσαντες; οὐ θαυμαστὸν εἶναί σοι δοκεῖ παρὰ Διὸς, ἀντὶ μὲν δούλου μὲ ἐλεύθερον, ἀντὶ δὲ πένητος, ὡς ἀληθῶς πλούσιον, ἀντὶ δ' ἀνοήτου τε καὶ τετυφωμένου, φρονεῖσθαι μετριώτερον; μέγιστον μὲν οὖν. ἀτὰρ οὔπω μανθάνω σαφῶς ὅ, τι καὶ λέγεις. ἐξάλλου μὲν οὐδὲ τῆς πόλεως, βουλόμενος ἰατρὸν ὀφθαλμῶν θεάσασθαί τινα. τὸ γάρ μοι πάθος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ μᾶλλον ἐπετείνετο. οἶδα τούτων ἕκαστα, καὶ νὴ ἀμέλει ὅτι τινὶ ἀπορῶ ἀνθρώπῳ ὑπηντιᾶν. δόξαν οὖν μοι διὰ πολλοῦ προσειπεῖν Νιγρῖνον τὸν πλατωνικὸν φιλόσοφον, ἕωθεν ἐξαναστάς, ὡς ἀυτὸν ἀφικόμην. καὶ

omnino fastidiosus videris euasisse. Lubens ex te audierim vnde ad hoc insolentiæ perueneris, quæque sit eius causa. Quidnam aliud, ô amice, nisi fœlicitas? Quid ais? Præter institutum factus fœlix & beatus tibi venio: adeóque illud quod in scena solet vsurpari, terbeatus. Hercle, itane breui? Atque admodum. Et quid præterea est propter quod superbias, vt non summatim modò lætemur, sed etiam accuratè scire possimus, quum rem totam audiuerimus? Annon admiratione dignum tibi videtur, per Iouem, me pro seruo liberum, pro paupere reuera diuitem, pro stulto & superbo moderatum redire? Id maximum quidem est. At non planè intelligo quidnam sit illud, quod dicis. Recta in vrbem profectus sum, vt aliquem oculorum medicum viserem. Nam ille oculi affectus quo laborabam, magis magisque ingraueſcebat. Scio equidem singula: ideóque etiam optaui vt in bonum ac peritum incideres. Cùm igitur visum mihi esset Nigrinum Platonicum illum philosophum multis compellare, mane surgens, ipsum adeo, &

κόμας πλὴν δύεσιν, τὸ παιδὸς εἰσαγγείλαντος, ἐκλύθην. καὶ παρελθὼν ἔσω, καταλαμβάνω τὸν μὲν, ἐν χερσὶ βιβλίον ἔχοντα, πολλὰς δ' εἰκόνας παλαιῶν σοφῶν ἐν κύκλῳ κειμένας. τοῦτο- A κλοῦ δ' ἐν μέσῳ κυπάρισσόν τι τῶν ἀπὸ γεωμετείας γραμμάτων κατεγεγραμμένον, καὶ σφαῖραν καλάμου πρὸς τὸ τοῦ παντὸς μίμημα ὡς ἐδόκει, πεποιημένην. σφόδρα οὖν με φιλοφρόνως ἀσπασάμενος, ἤρετο ὅ, τι καὶ φράπτοιμι. κἀγὼ πάντα διηγησάμην αὐτῷ. καὶ δῆτα ἐν μέρει καὶ αὐτὸς ἠξίουν εἰδέναι ὅ, τε φράπτοι, καὶ εἰ αὖθις αὐτῷ ἐγγυμνάζοιμι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδος. ὁ δὲ ἀπαρξάμενος, ὦ ἑταῖρε, περὶ τούτων λέγειν, καὶ ἐμὲ ἑαυτὸν γνώμιλον διηγεῖσθαι, τοσαύτην πνὰ μου λόγων ἀμβροσίαν κατεσκέδασεν, ὥστε καὶ τὰς σειρῆνας ἐκείνας, εἴ τινες ἄρα ἐγένοντο, καὶ τὰς ἀηδόνας, καὶ τὸν Ὁμήρου λωτὸν ἀρχαῖον ἀποδεῖξαι. οὕτω θεσπέσια ἐφθέγξατο· προσῆκτο γὰρ αὐτῷ τε φιλοσοφίαν ἐπαινέσαι, καὶ τὴν ἀπὸ ταύτης ἐλευθερίαν, καὶ τῶν δημοσίᾳ νομιζομένων ἀγαθῶν καταγελάσαι, πλούτου, καὶ δόξης,

pulsata ianua, cùm puer intro de me renuntiasset, accersitus sum. Tum in ædes ingressus, illum deprehendo librum præ manibus habentem, circum autem vndique multas veterum atque doctorum hominum imagines iacentes. Posita etiam erat in medio quædam tabella in qua geometricæ quædam figuræ descriptæ erant: & sphæra ex calamo, ad imitationem vniuersi, vt videbatur, composita. Admodum igitur benignè me amplexatus ille, interrogauit quidnam agerem. Quibus omnibus illi expositis, ego quoque per vices ex eo scire postulabam, & quid ipse ageret, & nunquid apud se statuisset in Græciam denuo nauigare. Ille verò, ô amice, posteaquam cœpisset de hisce rebus mecum colloqui, suámque sententiam explicare, tantam verborum ambrosiam mihi affudit, vt mihi planè videretur Sirenes illas, siquæ vnquam fuerunt, & Aëdonas, & lotum illum Homeri antiquum referre: adeò diuina quædam loquebatur. Huc enim dicēdo prouectus est vt Philosophiam laudaret, & quæ ab ea manat, libertatem: & contrà, ista quę vulgo pro bonis habentur, irrideret, nimirū diuitias, glo-

καὶ βασιλείας, καὶ τιμῆς, ἔτι τε χρυσοῦ, καὶ πορφύρας, καὶ τῶν πάνυ περιβλέπτων τοῖς πολλοῖς, τέως ἐμοὶ δοκούντων. ἀνὴρ ἔνιος ἀτενεῖ καὶ ἀναπεπλαμμένῃ τῇ ψυχῇ δεξάμενος, αὐτίκα μὲν οὐ ταῦτ' εἶχον εἰκάσαι ὅπερ ἐπεπόνθειν, ἀλλὰ παντελῶς ἐγιγνόμην. καὶ ἄρτι μὲν, ἐλυπούμην ἐλεγμένων μοι τῶν φιλτάτων, πλοῦτόν τε, καὶ ἀρχὰς, καὶ δόξης. καὶ μόνον οὐκ ἐδάκρυον ἐπ' αὐτοῖς καθαιρημένοις. ἄρτι δ', αὐτὰ μὲν ἐδόκει μοι ταπεινὰ, καὶ καταγέλαστα. ἔχαιρον δ' αὖ ὥσπερ ὀπτῶ τινος ἄλλου τοῦ βίου τοῦ πρόσθεν, εἰς αὐθρίαν τε καὶ μέγα φῶς ἀναβλέπων. ὥστε δὴ τὸ καινότατον τῶν ὀφθαλμῶν μὲν, καὶ τὸ περὶ αὐτῶν ἀσθενείας ἐπελανθανόμην. τὴν δὲ ψυχὴν ὀξυδερκεστέραν καταμικρὸν ἐγιγνόμην. ἐλελήθειν γὰρ τέως αὐτὴν τυφλώττουσαν φερόμενον. προϊὼν δ', εἰς τόδε προῆλθον, ὥστε ἄρτιος ἡμῖν ἐπικαλεῖς. γανύσῃ τε γὰρ τῷ λόγου καὶ μετέωρος εἰμι. καὶ ὅλως μικρὸν ἀπὸ οὐδενὸς ἐπινοῶ. δοκῶ γάρ μοι ὁμοιόν τι πεπονθέναι πρὸς φιλοσοφίαν, οἷον περ καὶ οἱ Ινδοὶ πρὸς τὸν οἶνον λέγονται

riam, regna, honorem, auru præterea & purpurã, & cætera quæ pleriſq; prorſus ſpectabilia, mihi quoq; antea videbantur. Quæ quidẽ intento atque aperto animo excipiens, cõtinuò ita affectus fui, vt cui, quod tum mihi accideret, comparare poſſem, non haberem: ſed in omnes partes raperer. Ac nunc quidem dolebam quòd refellerentur quæ mihi chariſſima erãt, diuitiæ, argẽtũ, & gloria, ac tantùm non lachrymabar rejectis illis: nunc verò eadem ipſi mihi videbãtur vilia atque ridicula eſſe: gaudebámq; rurſum tanquam ex tenebroſo quodam aëre prioris vitæ, ad ſerenitatem & magnam aliquam lucem reſpiciens. Quare ſanè & oculorum, quod abſurdiſſimum erat, & eorum infirmitatis obliuiſcebar, anima verò perſpicacior paulatim fiebam. hactenus enim ignoraueram me cæcucientem ipſam circunferre. At inde progreſſus, ad id adductus ſum quod tu mihi paulò ante obijciebas. Nam & elatus oratione illius, & tanquam in ſublime euectus ſum, & omnino humile nihil amplius cogito. Videor enim mihi philoſophia ſic affici, vt vino affecti feruntur Indi,

παθεῖν, ὅτε πρῶτον ἔπιον αὐτῶ. θερμότεροι γὰρ ὄντες φύσει, πόντες ἰοχυρὸν οὕτω ποτὸν, αὐτίκα μάλα ἐξεβακχεύθησαν, καὶ διπλασίως ὑπὸ τῆ ἀκράτου ἐξεμάνησαν. ὥστε σοι καὶ αὐτὸς ἔνθους καὶ μεθύων ὑπὸ τ λόγων, πειέρχομαι. καὶ μὴν τοῦτό γε, οὐ μεθύειν, ἀλλὰ νήφειν τε καὶ σωφρονεῖν ὄξιν. ἐγὼ γ βουλοίμην ἂν εἰ ἦν τε, αὐτῶν ἀκοῦσαι τ λόγων. ἀλλ γὰρ καὶ καταφρονεῖν αὐτῶν οἶμαι δεῖμε. ἄλλως τε εἰ ἐ φίλος καὶ περὶ τὰ ὅμοια ἐσπουδακὼς ὁ βουλόμενος ἀκούειν εἶη. θάρρει ὦ γαθέ. τοῦτο γάρ τοι τοῦτο Ομήρε σπουδὴν ἀ ἐαυτὸν παρακαλεῖς. ἐγ εἰγε μὴ ἔφθης, αὐτὸς ἂν ἐδεήθην ἀκῆσαί μ διηγησάμ. μάρτυρα γάρ σε παρασήσασθαι πρὸς τοὺς πολλοὺς ἐθέλω, ὅτι σὺ ἀλόγως μαίνομαι. ἄλλως τε, καὶ ἥδύ μοι τὸ μεμνῆσθαι αὐτῶν πολλάκις. καὶ ταύτην ἤδη μελέτην ἐποιησάμην. ἐπεὶ κἂν τις μὴ παρῶν τύχη, καὶ οὕτω δὶς ἢ τρὶς τῆς ἡμέρας ἀναγκλῶ πρὸς ἐμαυτὸν τὰ εἰρημένα· καὶ ὥσπερ οἱ ἐρασταί, τ παιδικῶν οὐ παρόντων ἔργ ἅπαξ, καὶ λόγους εἰρημένους αὐτοῖς διαμνημονεύουσι, καὶ τούτοις ἐνδιατρίβοντες ἐξαπατῶσι τὸν πόθον,

quũ de eo primùm biberũt. Cũ enim natura essent calidiores, tã validò potu imbuti, cõtinuò bacchati sunt, & duplũ insaniuerunt meraco. Eodem pacto & ipse, quasi furore captus, & oratione ebrius obambulo: quãquam hoc non ebrietat is est, verùm sobrietatis & temperantiæ. Ego verò optarim, si fieri possit, illam ipsam audire orationem. Neque enim profectò eum fas est contemnere, præsertim cùm ille qui audire cupit, sit amicus, & similibus studijs operam dederit. Confide ô bone, nam iuxta Homericũ illud, *sponte festinantem hortaris*: ac nisi præuortisses, jam vltro rogassem me narrantem audires, testem enim te apud pleroſque sistere volo, quòd non sine ratione insanio. præsertim cùm volupe mihi sit illorum meminisse sæpe, & hanc exercitationem iam amplexus sim. Quãuis enim nemo mihi adsit, tamen bis vel ter per diem sic ipse dicta illa mecum reuoluo. Ac quemadmodum amatores absentibus amasijs, opera aliqua, & sermones ab ipsis habitos, memoria repetũt, ijsq; immorando morbum fallũt,

ὡς παρόντων σφίσι τῶν ἀγαπωμένων. ἔνιοι γοῦν αὐτοῖς καὶ προσλαλεῖν οἴονται, καὶ ὡς ἄρτι λεγομένων πρὸς αὐτοὺς, ὧν τότ' ἤκουσαν ἥδονται, καὶ προσέτι τὴν ψυχὴν τῇ μνήμῃ τῶν παρειλημμένων χαλιὼ ἐκ ἀλγουσιν ἐν τοῖς ἐν πόνοις ἀνιᾶσθαι, οὕτω δὴ καὶ αὐτὸς φιλοσοφίας οὐ παρούσης, τοὺς λόγους οὓς τότ' ἤκουσα συναείρων, καὶ πρὸς ἐμαυτὸν ἀναπολίπων, οὐ μικρὰν ἔχω παραμυθίαν. καὶ ὅλως, καθάπερ ἐν πελάγει καὶ νυκτὶ πολλῇ φερόμενος, εἰς πυρσόν τινα τοῦτον ἀποβλέπω, πᾶσι μὲν παρεῖναι τοῖς ὑπ' ἐμοῦ προπομπεύοις ἂν ἄνδρα οἰεῖνον οἰόμενος. ἀεὶ γὰρ ὡς ἀκούων αὐτῶ τὰ αὐτὰ πρός με λέγοντος. οἶσθ' γὰρ, καὶ μάλιστα ὅταν ἐνερείσω τὴν ψυχὴν, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ μοι φαίνεται. καὶ τῆς φωνῆς ὁ ἦχος ἐν τοῖς ἀκοαῖς παραμένει. καὶ γάρ τοι κατὰ τὸν κωμικὸν ὡς ἀληθῶς, ἔγχαρακτέλιπέ τι κέντρον τοῖς ἀκούουσι. παῦε ὦ θαυμάσιε μικρὸν ἀναπνεύσωμεν, καὶ λέγε ἐξ ἀρχῆς ἀναλαβὼν ἥδη τὰ εἰρημένα, ὡς τὰ μετέπειτα μὴ ὑποκναίσῃς πείσας. εὖ λέγεις, καὶ οὕτω χρὴ ποιεῖν. ἀλλ' ἐκεῖνο ὦ ἑταῖρε, ἤδη τραγικοὺς, ἢ καὶ νὴ Δία κωμικοὺς φαύλως

perinde ac si illi ipsi amati adsint. Quidam verò se cum ipsis colloqui putant, atque ijs quæ tum sibi audire videntur, quasi modò dictis gaudent, & præteritorum memoriæ animum applicãtes, nunquam desinunt obuios & præsentes amasios aspernari. Sic sanè & ipse non præsente philosophia, verba quæ tum audiui recolligens, & mecum reuoluens, non exiguum capio solatium. In summa, perinde ac si in pelago, & per noctem altam ferar, velut ad facem hanc aspicio, rebus omnibus quę à me geruntur, virum illum adesse putans, ac semper velut audiens ipsum illa ipsa sua mihi differentẽ. Interdum etiam, & maximè quum mente illi inhæreo, & vultus ipsius mihi apparet, & vocis sonus in auribus permanet. Etenim iuxta Comicum, *reuera aculeum quendam auditoribus reliquit.* Desine, ô admirande, paulum præludere, iámque dicta illa ab initio resumpta edissere, non enim mediocriter me iftis ambagibus torques. Rectè dicis, atque ita facto opus est. Sed illud quæso, ô amice vidisti-ne aliquando, siue tragicos, siue per Iouem comicos histrio-

ἐώρακας ὑποκριτὰς, ἢ συνεπο-
μνυναν λέγω τούτων, καὶ διαφθειρόντων τὰ ποιήματα, καὶ
τὸ τελευτῖον ἐκβαλλομένων,
καίτοι τῶν δραμάτων πολ- A
λακις εὖ ἐχόντων τε, καὶ γενικῶτων; πολλοὺς οἶδα τοιούτους. ἀλλὰ τί τοῦτο; δέδοικα
μήσοι μεταξὺ δόξω χαλοίως
αὐτὰ μιμεῖσθαι. τὰ μὲν, ἀτάκτως συνείρων, σὺ ὅτε ἢ κὴ αὐ- B
τὸν ὑπ' ἀδεγείας τὸν νοῦν διαφθείρων. κἄτα προσαχθῆς ῥήμα καὶ αὐτῆ καταγνῶναι τῆ δράματος. καὶ τὸ μὲν ἐμὸν, ὃ C
πάνυ ἀχθομαι. ἡ δὲ ὑπόθεσις,
οὐ μετρίως με λυπήσειν ἔοικε
συνεκπίπτουσα, καὶ τὸ ἐμὸν
μέρος ἀχρηστοῦσα. τοῦτ' οὖν
πᾶς ὅλον μέμνησό μοι τὸν λό- D
γον. ὡς ὁ μὲν ποιητὴς ὑμῖν,
τῶν τοιούτων ἁμαρτημάτων
ἀνεύθυνος, κὴ τῆς σκηνῆς πόρρω ποι κείσεται, οὐδὲν αὐτῷ μέλον ἢ ἐν θεάτρῳ προσπεσόντων.
ἐγὼ δ' ἑμαυτὸν σοι πᾶσαν πα- E
ρέχω, ὁποῖός πὴς εἰμι τὴν μνήμην ὑποκειτὴς, εἰδὲν ἀγγέλου
τὰ ἄλλα τραγικῆ διαφέρων. ὥστε
κὰν ἐνδέεσθερόν τι δοκῶ λέγειν,
ἐκεῖνο μὲν ἔσω προέχειν, ὡς
ἄμεινον ἦν. καὶ ἄλλως ὁ ποιη-
τὴς ἴσως διεξέρει. ἐμὲ δ' κὰν

nes, illos dico qui exibilantur, quíque agendo poëmata corrumpunt, ac tandem eijciuntur theatris, tametsi ipsæ fabulæ sæpenumero bene se habeant, ac palmam etiam reportent. Multos noui tales. Sed quorsum hoc? Vereor ne interim ineptè illos imitari videar: alia quidem nullo ordine connectens, interdũ etiam præ imbecillitate ingenij sententiã ipsam corrumpens: tum sensim huc adducaris, vt fabulam ipsam condemnes. Sed quod ad me attinet non admodum ægrè id feram. Cæterùm argumentũ illud non mediocri dolore videtur me affecturum, si mecum reijciatur meásque partes dehoneſtet. Velim itaque vt per totam orationem hoc memineris, videlicet quod poëta talium peccatorum est innocẽs, sedétque alicubi procul à scena, nec quicquam ea curat, quæ in theatro geruntur. Ego verò mei ipsius periculum tibi faciam, qualis scilicet histrio sim quantúmque memoria valeam: quod ad cætera attinet nihil à nuncio tragico distans. Quare siquid minùs rectè dicere visus fuero, illud præstò sit, quod scilicet melius hoc fuerat, & aliter forsitan ipse poëta dixerat. Nec

ἐπουείπῃς, οὐ πάνυ τι λυπήσομαι. ὡς εὖγε νὴ τὸν Ἑρμῆν καὶ τὴν τῶν ῥητόρων νόμον πεπαροιμίασαι σοι. ἔοικας γοῦν καὶεῖνα προσδήσειν, ὡς δι' ὀλίγου τε ὑμῶν ἡ συνουσία ἐγήρετο, καὶ ὡς ἐπὶ αὐτὸς ἥκοις πρὸς τὸν λόγον παρεσκευασμένος, καὶ ὡς ἀμείνων εἴην αὐτὸς ταῦτα λέγοντος ἀκούειν. σὺ γὰρ ὀλίγα, καὶ ὅσα οἷόν τε ἦν, συγχάνεις τῇ μνήμῃ συγκεχωμωμένος. οὐ ταῦτ' ἐρεῖν ἔμελλες; οὐδὲν οὖν αὐτῷ ἔτι σοι δεῖ πρὸς ἐμέ· νόμισον δὲ τούτου γε ἕνεκα πάντα σοι προῃρῆσθαι, ὡς ἐγὼ καὶ βοᾶν καὶ κροτεῖν ἕτοιμός εἰμι. καὶ γὰρ διαμέμνησο, μνησικακήσω γε παρὸν τὴν ἀγῶνα, καὶ ὀξύτατα συρίξομαι. καὶ ταῦτα μὴ, ἃ σὺ δήλους, ἐβουλόμην αὖ εἰρῆσθαί μοι. κἀκεῖνα δέ, ὅτι γε οὐκ ἐξῆς, οὐδὲ ὡς ἐκεῖνος ἔλεγε ῥήσιν τινα περὶ πάντων ἐρῶ. πάνυ γὰρ τοῦτ' ἡμῖν ἀδύνατον. οὐδὲ αὖ ἐκείνῳ πειθεὶς τὸν λόγους, μὴ καθ' ἄλλο τι νήμωμαι τοῖς ὑποκειταῖς ἐκείνοις ὅμοιος, οἳ πολλάκις ἢ Ἀγαμέμνονος, ἢ Κρέοντος, ἢ καὶ Ἡρακλέους αὐτὸς πρόσωπον ἀγειληφότες, ἐξυσίδας ἠμφιεσμένοι, καὶ δεινὸν βλέποντες, καὶ μέγα κεχηνότες, μικρὸν φθέγ-

si me exibilaueris, admodū ægrè feram. Vt bene sanè, ita me Mercurius amet, & vt ferunt Rhetorum leges, vsus es proœmio. Illa vtique etiam additurus videris, vos vnà breui admodum esse cōuersatos: nec te præparatū venire ad dicēdum, ac satius esse illum ipsum dicentem audire: cùm pauca quædam, quæ potuisti memorię committere, duntaxat comportaris. Annon hæc quoque eras dicturus? Nihil igitur illis apud me tibi opus est. Existimes autem huius rei gratia, te ad præfationem pertinentia complexum esse omnia. Ideo tibi acclamare & applodere paratus sum. Sed si prolixior fueris, in cōtrouersia malignitatis memineris, & acutissimè sibilabo. Equidē & hæc quæ tu modò commemorasti, dicta mihi velim: & illa quoque, quòd neque ordine, neque ijsdem quibus ille verbis vsurus sū. Omninò enim hoc nō possum: neq; si suos illi tribuam sermones: ne alio ac nouo etiam modo histrionibus illis similis fiam, qui sæpenumero aut Agamemnonis, aut Creontis, aut ipsius etiā Herculis persona assumpta, ac vestibus auro contextis induti, & horrendum tuentes, mox ore in immensum

γονται, καὶ ἰσχνὸν καὶ γυναικῶδες, καὶ τὴ Ἑκάβης ἢ Πολυξένης πολὺ ταπεινότερον. ἵν' οὖν μὴ καὶ αὐτὸς ἐλεγχωμαι, πολὺ μεῖζον τῆς ἐμαυτοῦ κεφαλῆς A προσωπεῖον ἐπικείμενος, καὶ πολὺ σκευὴν καταχύνων, ἀπὸ γυμνοῦ σοι βούλομαι τοὐμοῦ προσώπου προσλαλεῖν, ἵνα μὴ συγκατακάσω που πεσὼν τὸν B ἥρωα, ὃν ὑποκείνομαι. οὗτος αὐτὴν ἡ παύσεται τήμερον πρός με πολλὴν τὴν σκηνὴν καὶ τὴν τραγῳδίαν χρώμενος. κἀμοὶ παύσομαί γε. πρὸς ἑκεῖνα ἤδη C τρέψομαι. Ἡ μὲν ἀρχὴ τοῦ λόγου, ἔπαινος ἦν Ἑλλάδος, καὶ τῶν Ἀθήνησιν ἀνθρώπων, ὅτι φιλοσοφίᾳ καὶ πενίᾳ συνέπονται. καὶ οὔτε τῶν ἀστῶν, οὔτε D τῶν ξένων οὐδένα τέρπονται ὁρῶντες, ὃς ἂν πρῶτον εἰσάγειν εἰς αὐτὸν βιάζηται. ἀλλ' εἴ τις ἀφίκηται παρ' αὐτὸν οὕτω διακείμενος, ἠρέμα τε μεταρ- E μόττουσι, καὶ παρεμπαιδαγωγοῦσι, καὶ πρὸς τὸ κρεῖττον τῆς διαίτης μεθιστᾶσιν. ἐμέμνητο γοῦν τινος τῶν πολυχρύσων, ὃς ἐλθὼν Ἀθήναζε μάλα σπουδῆς, καὶ φορτικὸς ἀκολούθων ὄχλῳ, καὶ ποικίλῃ ἐσθῆτι, καὶ χρυσῷ, αὐτὸς μὲν ἔφετο ζηλωτὸς εἶναι

diducto, exiguum & gracile, adeóque muliebre quiddam loquuntur, ipsa etiam Hecuba Polyxenáue multò demissius. Ne igitur & ipse conuincar, maiorem omnino quàm pro capite meo personam induisse, ipsúmque ornatum dehonestare, ex nuda propriáque personâ tecum colloqui volo, ne forte labens, quem ago heroem, conuellam. Hic homo non desinet hodie crebra illa scena, atque tragœdia vti. Equidem cessabo, & ad illa reuertar, quæ iam cœperam. Principium igitur orationis illius, commendatio quædã fuit Græciæ, & eorum hominum qui Athenis cõmorantur, quòd cum philosophia & paupertate educentur: nec ciuium & peregrinorum quenquam intuerĩ gaudeant, qui voluptatem ad ipsos introducere conetur: sed si quis ita affectus ipsos conueniat, & paulatim ipsum transforment, & veteres mores dedoceant, atque ad vitæ puritatem trãsferant. Memorabat itaque quendam ex istis multo auro fulgentibus, qui cùm Athenas veniſſet admodũ insignis, & turba comitantium insolens, variã veste, auróque ornatus, omnibus qui-

πᾶσι τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ὡς αὖ εὐδαίμων ἀποβλέπεσθαι. τοῖς δ' ἄρα δυσχεῖν ἐδόκει τὸ ἀνθρώπιον. καὶ παιδεύειν ἐπιχείρουν αὐτὸν, οὐ πικρῶς, οὐδ' αὖπικρυς ἀπαγορεύοντες ἐν ἐλευθέρᾳ τῇ πόλει καθ' ὃν τινα τρόπον βούλοιτο βιοῦν. ἀλλ' ἐπεὶ καὶ τοῖς γυμνασίοις καὶ λουτροῖς ὀχληρὸς ἦν, θλίβων τοὺς οἰκέτας, καὶ στενοχωρῶν τοὺς ἀπαντῶντας, ἡσυχή τις αὐ ὑπεφθέγξατο, μὴ φθονῶν ἐμοὶ παιδευθῆναι, ὅσα δ' οὐ μέλει αὐτὸν ἐκεῖνον ἀποτείνων, ἀδίκως μὲν περιπολήσεται μεταξὺ λουόμενος. καὶ μὴν εἰρήνην γε μαχαιρα κατέχει τὸ βαλανεῖον. οὐδὲν οὖν δεῖ στρατοπέδου ὧδε, ἀκούων ἃ ἦν, μεταξὺ ἐπαιδεύετο. τὴν δ' ἐσθῆτα τὴν ποικίλην, καὶ τὰς πορφυρίδας ἐκείνας ἀπέδυσαν αὐτὸν, ἀσείως πάνυ τὸ αὐθηρὸν ὑποσκώπτοντες τοῦ χρωμάτων, ἆρα ἢ δι' ἀλέγοντες, ἢ πόθεν ἀώρως ἔτος ἢ τάχα τί μὴν ὄζει ἀυτῆ. ἢ τὰ τοιαῦτα. ἢ τὰ ἄλλα δὴ οὕτως ἀπέσκωπτον, ἢ τὸ δακτυλίων τὸ πλῆθος, ἢ τὴν κόμης τὸ ὑφίερον, ἢ τὴν διαίτης τὸ ἀκόλαστον. ὥστε καταμικρὸν ἐσωφρονίσθη, καὶ περιπολὺ βελτίων ἀπῆλθε, δημοσίᾳ πεπαιδευμένος· ὅτι δ' οὐ μοχθηρὸν τὴν

dem Athenienſibus in admiratione erat, & tanquã beatus ſuſpiciebatur: illis verò infœlix quidam homuncio videbatur. Eum illi erudire aggrediebantur non acerbè, nec apertè prohibentes, ne in libera ciuitate pro libito viueret. Sed cùm in gymnaſijs & balneis moleſtus eſſet, alios ſuis ſeruis premens, & obuios in anguſtum redigens, ſummiſſa voce quidã quaſi lateret, nec ipſum perſtringere vellet, Metuit, inquit, ille ne inter lauandum pereat: quanquam pax longa balneum occupat: ac proinde nihil opus eſt exercitu. Ille verò audiens quæ dicebat, interea erudiebatur. Præterea varia illa veſte & purpurea ipſum exuerunt, vrbanè admodum floridum nitorem colorum irridẽtes. Iam ver adeſt, dicebant, & vnde nobis hic pauo: & fortaſſe ſuæ hic eſt matris: & ſimilia. Atque eodem pacto cætera cauillabantur, nunc annulorum multitudinem, nunc comæ ſuperuacaneam curam, nunc victus intemperantiam. Quare paulatim admodeſtiam eſt reuocatus, & longè melior abijt, publicè emendatus. Quod autem non puderet ipſos paupertatem confiteri, referetis

πνίαν ὁμολογοῦντες, ἐμέμνητο τοῦς μὲ φωνῆς τινος, ἣν ἀκοῦσαι πάντων ἔφη κοινῇ προειρημένην ἐν τῷ ἀγῶνι τῶν Παναθηναίων. ληφθέντα μὲν γάρ τινα τῶν πολιτῶν, ἄγεσθαι παρὰ τὸν ἀγωνοθέτην, ὅτι βαπτὸν ἔχων ἱμάτιον, ἐθεώρει. τοὺς δ', ἰδόντας, ἐλεῆσαί τε, καὶ παρακαλεῖσθαι. καὶ τὸ κήρυκος αὐθις τοῦ ὅτι παρὰ τὸν νόμον ἔποίησε, τοιαύτη ἐδόθη συγγνώμη, ἀναβοῆσαι μιᾷ φωνῇ πάντας ὥσπερ ἐπεμελῶς συγγνώμην ἀποτίνειν αὐτῷ τοιαῦτά γε ἀμπεχόμενῳ. μὴ γὰρ ἔχειν αὐτὸν ἕτερα. τοιαῦτα τε οὖν ἐπῄνει. καὶ προσέτι, τὴν ἐλευθερίαν τὴν ἐκεῖ, καὶ τῆς διαίτης τὸ ἀνεπίφθονον. ἡσυχίαν τε καὶ ἀπραγμοσύνην, ἃ δὴ ἄφθονα παρ' αὐτοῖς ὄντα. ἀπεφαίνετό τε φιλοσοφίᾳ σωφρόνως τὴν παρὰ τοῖς τοιούτοις διατρίβειν, καὶ καθαρὸν ἦθος φυλάξαι δυναμένην. σπουδαίῳ τε ἀνδρὶ, καὶ πλουτοῦντι καταφρονεῖν πεπαιδευμένῳ, καὶ τῷ κατὰ τὰ φύσει καλὰ ζῆν προαιρουμένῳ, τὸν ἐκεῖ βίον ὡς μάλιστα ἡμῖν ἁρμόττοντα. ὅστις δὲ πλούτου ἐρᾷ, καὶ χρυσῷ κεκήληται, καὶ πορφύρᾳ, καὶ δυναστείᾳ μετρίοις

bat mihi vocem quandam, quam aiebat publicè ab omnibus emissam audisse se in ludis Panathenaicis. Quendam ex ciuibus prehensum, & ad ludorum præsidem adductum fuisse, quòd in veste tincta spectaculo interesset. Cæteros autem qui hominem videbant misertos illius, ac veniam precatos esse. Cúmque præco publicaret eum contra leges fecisse, quòd tali cum veste ludos spectaret, omnes vna voce, quasi antea super hoc deliberassent, exclamasse vt venia daretur, sic induto, neque enim illum aliam vestem habere. Hæc præterea laudabat & libertatem quæ illic est, & victus rationem ab inuidia alienam, & tranquillitatem & securitatem, & sexcentas virtutes quæ apud illos sunt. Demonstrabat etiam mihi conuersationem eorum hominum philosophiæ consonam esse, morésque puros conseruare posse, viro etiam graui, & qui diuitias contemnere nouit, & secundum ea quæ natura honesta sunt, viuere statuit, vitam quæ ibi viuitur maximè accommodam esse. At qui diuitias amat, auróque demulcetur, purpura, potentiáque fœlicitatem metitur,

τὸ εὐδαίμον, ἄγευστος μὲν ἐλευθερίας, ἀπείρατος δὲ παῤῥησίας, ἀθέατος δὲ ἀληθείας, κολακείᾳ τε πάντα, καὶ δουλείᾳ συμπεφορ-
A ηκὼς ὅστις ἡδονῇ πᾶσαν ἥψυχωὶ ἐπιτρέψας, ταύτῃ μόνῃ λαβρεύειν διέγνωκε, φίλος μὲν πεπερ-
γων βαπτζῶν, φίλος δὲ ποτῶν, καὶ ἀφροδισίων. ἀνάπλεως γοητει-
ας, καὶ ἀπάτης, καὶ ψευδολογίας
B ἢ ὅστις ἀκόων τέρπεται κρεμάτων τε, καὶ τερετισμάτων, καὶ διεφθο-
ρότων ᾀσμάτων. τοῖς δὲ τοιού-
τοις πρέπειν ἡγοῦνται ἐνταῦθα διατρι-
βήν. μεστὴ γὰρ αὐτοῖς τὰ φιλ-
C τάτων πᾶσαι μὲν ἀγυιαὶ, πᾶσαι δὲ ἀγορά. πάρεστι δὲ πάσαις πύ-
λαις τὴν ἡδονὴν καταδέχεσθαι. τοῦτο μὲν, διὰ ὀφθαλμῶν. τοῦτο
D δὲ, διὰ ὤτων τε, καὶ ῥινῶν· τοῦτο δὲ, καὶ διὰ λαιμοῦ, καὶ διὰ ἀφρο-
δισίων. ὑφ' ἧς δὲ ῥεύσης ἀενάου τε καὶ θολερῷ ῥεύματι, πᾶσαι μὲν
ἀνευρύνονται ὁδοί. συνεισέρχε-
ται γὰρ μοιχεία, καὶ φιλαργυρία, καὶ
E ἐπορκία, καὶ τὸ τοιοῦτο φῦλον ἡδονῶν. παραφύρει δὲ τὴν ψυχὴν ὑποκλυζομένην πανταχόθεν, αἰδὼς καὶ ἀρετὴ, καὶ δικαιοσύνη. τὸ δὲ,
ἔρημος ὁ χῶρος γεγώμενος, διὰ τοῦτο ἀεὶ πεπλάσθαι δοκεῖ, καὶ δεῖ πολ-
λαῖς τε καὶ ἀγρίαις ἐπιθυμίαις. τοιαύτην ἀπέφαινε τὴν πόλιν,

qui libertatem non deguſtauit, loquendi ingenuitatem non eſt expertus, nec veritatem ſpectauit, ſed cum aſſentatione, & ſeruitute in omnibus conuixit: aut qui totam animã voluptati addixit, eique ſoli ſeruire decreuit amãs opiparæ menſæ, amans vini & veneris, plenus præſtigiarum, fraudis, & mendacij: aut qui citharariũ frequentamenta & pulſationes, perditáſque cantilenas cum delectatione audit: talibus videlicet hominibus cõuenire huius loci conſuetudinem. Ibi enim rerum dilectiſſimarum ipſis refertas eſſe plateas omnes, omniáque fora. Licere etiam ianuis omnibus voluptatem excipere: partim quidem per oculos, partim per aures & nares, partim per gulam & venerea. Qua deinde fluente perenni turbulentóque fluminе, omnes viæ dilatantur. In vnum enim conueniunt adulterium, auaritia, periurium, & reliqua id genus voluptatum multitudo. Animo autem vndiquaque ſubmerſo, peruertitur verecundia, & virtus, & iuſtitia. Tum locus hiſce deſertus, ſempérque ſiticuloſus, multis, ferisque voluptatibus ſuppullulat. Talem ciuitatẽ ac tantorum bonorum ma-

giſtram

καὶ τοσούτων διδάσκαλον ἀγαθῶν. ἔγωγ' οὖν ἔφη ὅτε τὸ πρῶτον ἐπανῆκον ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος, πλησίον που γιγνόμενος, ὁπόσην ἐμαυτὸν, λόγον ἀπαιτοῦντα τῆς δεῦρο ἀφίξεως, ἐκεῖνα δὴ τὰ τῷ Ὁμήρου λέγων, Τίπτε αὖ τὼ δύσηνε λιπὼν φάος ἠελίοιο, τὴν Ἑλλάδα, καὶ τὴν ἐντυχίαν ἐκείνην, καὶ τὴν ἐλευθερίαν, ἥλυθες ὄφρα ἴδῃς τὸν ἐνταῦθα θόρυβον, συκοφάντας, καὶ προσαγορεύσεις ὑποφάνεις, καὶ δεῖπνα, καὶ κόλακας, καὶ μαυφονίας, καὶ διαθηκῶν προσδοκίας, καὶ φιλίας ὑποπλάσους; ἢ τί καὶ φράζειν δέλγωκας, μήτ' ἀπαλλαπεδζ, μήτε χεῖνδαι τοῖς καθεστῶσι δυώμυος; οὕτω δὴ βουλευσάμυος, καὶ καθάπερ ὁ Ζεὺς τὸν Ἕκτορα ἐκ τῆς ἐξαγαγὼν ἐμαυτὸν ἐκ βελέων φασὶν, ἐκ τ' αὐδεγκτασίης, ἔκ θ' ἅματος, ἔκ τε κυδοιμοῦ, τὸ λοιπὸν οἰκουρεῖν εἱλόμυν. καὶ βίον τινὰ τοῦτον γυναικώδη, καὶ ἄτολμον τοῖς πολλοῖς δοκοῦντα περὶ ἰδέμυος, αὐτῇ φιλοσοφίᾳ, καὶ Πλάτωνι, καὶ ἀληθείᾳ προσκαλῶ καὶ καθίστας ἐμαυτὸν ὥσπερ ἐν θεάτρῳ μυείᾳ δρῳ, σφόδρα που μετέωρος ὁπόσα τὰ γιγνόμενα

gistram mihi describebat. Ego itaque, inquit, quando primùm ex Græcia reuersus fueram, cùm iam propiùs accessissem, constiti rationẽ A postulans mei huc aduẽtus, Homerica illa dicens. *Cur autem infelix deserto lumine Phœbi* (Græcia nimirum, & fœlicitate, ac libertate illa) veniſti vt videas loci huius tumultus, sycophantas, salutationes superbas, cœnas, adulatores, cædes, testamentorum expectationes, & amicitias simulatas? aut quid tandem facere decreuisti, B cùm neq; discedere hinc, neque institutis hisce vti possis? Cùm ita meçum consultasse, & quemadmodum Iupiter Hectorem illum, ita me ipsum è telis, vt aiunt, subduxissem, *Eque hominum cade, atque tumultibus, eque cruore;* C de cætero domi me continere statui: & vitam hanc muliebrem, & timidam plerisque visam anteponens, cum ipsa philosophia, & Platone, & veritate colloquor. Ac me D ipsum quasi in populoso theatro collocans, ex admodum sublimi contemplor ea quę geruntur: quę istiusmodi sunt, vt partim multum delectationis & risus exhibere possint, partim etiã homi-

χὴ γέλωτα παρέχειν δυνάμενα. τοῦτο δ', πεῖραν αὐτὸ ἐξ ὡς ἀληθῶς βεβαίαν λαβεῖν. εἰ γὰρ χρὴ καὶ κακῶν ἔπαινον εἶναι, μὴ ῥᾴδιον λάβῃς μεῖζόν τι γυμνάσιον ἀρετῆς, ἢ τῆς ψυχῆς δοκιμασίαν ἀληθεστέραν τῆς τῆς πόλεως, καὶ τῆς ἐνταῦθα διαγωγῆς. οὐ γὰρ μικρὸν αὐτὸ ἰσχεῖν τοσούτοις μὲν ἐπιθυμίαις, τοσούτοις δὲ θεάμασί τε καὶ ἀκούσμασι παντοδαποῖς ἕλκουσι, καὶ αὐτὰ λαμβανομένοις. ἀλλ' ἀτεχνῶς δεῖ τὸν Ὀδυσέα μιμησάμενον, παρασπεῖν αὐτὰ, μὴ δεδεμένον πόδας χεῖρας. δεινὸν γάρ. μὴ δ' τὰ ὦτα κηρῷ φραξάμενον, ἀλλ' ἀκούοντα, καὶ λελυμένον, καὶ ἀληθῶς ἐλεύθερον. ἔνεστι δὲ καὶ φιλοσοφίαν θαυμάσαι, παραθεωρῆσαι τὴν τοσαύτην αὐθάδειαν, καὶ τῶν τῆς τύχης ἀγαθῶν καταφρονεῖν, ὁρῶντα ὥσπερ ἐν σκηνῇ καὶ πολυπροσώπῳ δράματι, τὸν μὲν, ἐξ οἰκέτου δεσπότην προϊόντα, τὸν δ' ἀπὸ πλουσίου, πένητα. τὸν δ', πατρόπην ἐκ πένητος, ἢ βασιλέα· τὸν δ', φίλον τούτου· τὸν δ', ἐχθρόν· τὸν δ', φυγάδα· τοῦτο γάρ τοι καὶ τὸ δεινότατόν ἐστιν, ὅτι καίτοι μαρτυρομένης τῆς τύχης πάνυ

nis reuera constantis periculum facere. Nam si malorum quoque encomium aliquod proferre conuenit, ne credas maiorem vllam virtutis palæstram esse, aut veriora vsquam animorum experimenta fieri, quàm in hac ciuitate, & in ea qua hîc viuitur consuetudine. Neque enim parum est resistere tot cupiditatibus, tot spectaculis, tantisque aurium illecebris quæ vndique attrahunt, & capiunt. Sed oportet omnino Vlyssis exemplo, illa præternauigare, non quidem ligatis manibus, vt ille (nam hoc formidolosum foret) neque etiam auribus cera obturatis, sed audiente atque liberum: & verè animum supra hæc elatum habentem. Licet autem & philosophiam mirari, tantam hominum stultitiam cum illa comparando: & fortunæ bona contemnere, videndo veluti in scena, & multiplicium personarum fabula, alium quidem ex seruo dominum prodire, alium autè ex diuite pauperem: alium contra ex paupere satrapam, aut regem. Rursus alium huius amicum, alium inimicum, alium etiam exulem. Nam hoc certè vel grauissimum est, quod licèt fortuna testetur sese in hu-

ζειν τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, καὶ ὁμολογούσης μηδὲν αὐτῶν εἶναι βέβαιον, ὅμως ταῦτ' ὀσημέραι βλέποντες, ὀρέγονται καὶ πλούτου, καὶ δυναστείας, καὶ μεσοῦ πρᾶσσοντες πάντες, ἃ γιγνομένων ἐλπίδων. ὃ δ' ἥδιστον, ὅτι καὶ γελᾶν ἐν τοῖς γιγνομένοις ἔνεστι, καὶ ψυχαγωγεῖσθαι, τοῦτο ἤδη σοι φράσω. πῶς γὰρ οὐ γελοῖοι μὲν πλουτοῦντες αὐτοὶ, καὶ τὰς πορφυρίδας περιφαίνοντες, καὶ τοὺς δακτύλους περιτείνοντες, καὶ πολλῶν κατηγοροῦντες ἀπειρο-κολίαν; τὸ δ' κωμῳδούμενον, τοὺς ἐντυγχάνοντας, ἀλλοκότοις φωναῖς παραπορεύοντες, ἀγαπᾶν ἀξιοῦντες, ὅτι μόνον αὐτοὺς προσβλέψωσιν οἱ σεμνότεροι, καὶ προσκυνήσωσι πρωμένους, καὶ πόρρωθεν, ὡσὶ ὡς Πέρσαις νόμος, ἀλλὰ δεῖ παρελθόντα, καὶ ὑποκύψαντα, καὶ πόρρωθεν τῷ ψυχῷ ταπεινώσαντα, καὶ τὸ πάθος αὐτῆς ἐμφανίσαντα τῇ τοῦ σώματος ὁμοιότητι, τὸ σχῆμα, ἢ τῷ δεξιᾶν καταφιλεῖν, ζηλωτὸν καὶ ἀφίβλεπτον τοῖς μηδὲ τούτου τυγχάνουσιν. ὁ δ' ἔσχε παρέχων ἑαυτὸν εἰς πλεῖω χρόνον ἐξαπατώμενον. ἀπαγωγὸν δὲ καὶ τοῦτο αὐτῶν τῆς

manis rebus ludere, fateaturq; nihil illarum esse stabile, nihilominus qui quotidie ista aspiciunt, & diuitias & potentiam appetunt, & pleni obambulant omnes earū rerum spe, quarum euentus nunquam sequatur. Quod autem dixi licere ea quæ geruntur ridere, animúmque oblectare, illud tibi iam exponam. Quomodo enim non ridiculi sint diuites ipsi, qui & purpuras suas ostentant, & annulos prætendunt, & multas ineptias præ se ferunt? At quod omnium est absurdissimum, etiam obuios aliena voce salutant, & hoc contentos esse volunt, si solùm ipsos aspexerint. Quidam verò fastuosiores, etiam se adorari patiuntur, non è longinquo, neque Persico more: sed necesse est propiùs accedentem, & oculos summittentem, animúmque è longinquo demittentem, illiusque affectum corporis similitudine declarantem, pectus aut dextram deosculari: quod beatum & admirandum videtur jis etiam qui honorem hunc nusquam assequūtur. Ille verò stat in longum tempus se ipsum præbens decipiendum. Sed illorum laudo inhumanitatem, quod ne ore quidem nos appro-

ἀπαιδρωπίας, ὅτι μηδὲ τοῖς σόμασιν ἡμᾶς προσίενται. πολὺ δ' τούτων οἱ προσιόντες αὐτοὶ καὶ θεραπεύοντες γελοιότεροι. νυκτὸς μὲν ἐξανισάμενοι μέσης, A περιϊόντες δ' ἐν κύκλῳ τὴν πόλιν, καὶ πρὸς τῶν οἰκετῶν ἀποκλειόμενοι, κυσὶν, καὶ κόλαξι, καὶ τὰ τοιαῦτα ἀκούειν ὑπομένοντες. μέρος δ' τῆς πικρᾶς ταύτης αὐτοῖς περιόδου, τὸ φορτικὸν ἐκεῖνο δεῖπνον, καὶ πολλῶν ἄπορον συμφορῶν. ἐν ᾧ, πόσα μὲν ἐμφαγόντες, πόσα δ' παρὰ γνώμην ἐμπόντες, πόσα C δὲ ὧν ἐκέλευ ἀπολαλήσαντες, ἢ μεμφόμενοι τὸ τελευταῖον, ἢ δυσφορεσθῶντες, ἀπασιν, ἢ διαβάλλοντες τὸ δεῖπνον, ἢ ὕβρει, ἢ μικρολογίαν ἐγκαλοῦντες· πλήρεις δὲ, αὐτῶν ἐμούντων, οἱ σενωποὶ, καὶ πρὸς τοῖς χαμαιτυπείοις μαχόμενοι. καὶ μεθ' ἡμέραν οἱ πλείονες αὐτῶν κατακλιθέντες, ἰα- E τροῖς παρέχουσιν ἀφορμὰς πειόδων. ἔνιοι μὲν γὰ, τὸ κομψότατον, ἀδὲ νοσεῖν σχολάζουσιν. ἐγὼ μέντοιγε πολὺ τῶν κολακευομένων ἐξωλεστέρους τὸν κόλακας ὑπειληφα. ἢ σχεδὸν αὐτοῖς ἐκείνους κακίσαιμι τῆς ὑπερηφανίας αἴτιους. ὅταν γὰ αὐτῶν τὴν περιουσίαν θαυμάσωσι, καὶ

bant. Verùm his magis ridiculi sunt qui illos sectantur & obseruant, qui media de nocte surgunt, & totam vrbem circumcursitant, quique à seruis excluſi foribus, canes & adulatores, & id genus alia audire sustinent. Præmium verò acerbæ illius circuitionis est onerosa illa cœna, & multarum calamitatum causa: in qua illi quàm multa pasti, quàm multa poti præter animum, quàm multa non dicenda proloquuti, postremò vel conquerentes, vel malè habentes, vel cœnam criminantes, vel contumeliam & sordidiem accusantes abeũt. Illis autem vomentibus, & ad prostibula pugnantibus, pleni sunt angiportus: & plerique ipsorum in multũ diem decumbentes, circumeundi occasionem medicis præbent. Quibusdam enim, id quod absurdissimum est, non est ægrotandi otium. Ego verò adulatores ipsos magis perditos esse puto, quàm quibus adulantur, illósque ferè ipsis istius superbiæ authores existere. Quum enim ipsorum opulentiam admirãtur, & aurum

τὸν χρυσὸν ἐπαινέσωσι, καὶ τοὺς πυλῶνας ἕωθεν ἐμπλήσωσι, καὶ περισελθόντες, ὥσπερ δεσπότας περισείπωσι, τί καὶ φρονήσειν ἐκείνους εἰκὸς ᾖ; εἰ δέ γε κοινῷ δόγματι καὶ μετὰ ὀλίγου ἀπέχοντο τῆσδε τῆς ἐθελοδουλείας, ἆρ' ἂν οἴει τοὐναντίον αὐτοὺς ἐλθεῖν ἐπὶ τὰς θύρας τῶν πλουσίων δεομένους τὺς πλουσίους, μὴ ἀθέατον αὐτῶν μηδ' ἀμάρτυρον τὴν εὐδαιμονίαν καταλιπεῖν, μηδ' ἀνόητόν τε καὶ ἄχρηστον τῶν τραπεζῶν τὸ κάλλος, καὶ τῶν οἴκων τὸ μέγεθος; ἃ γὰρ ἕτω τὺς πλουτεῖν ἐρῶσιν, ὡς τοῦ διὰ τοῦτο πλουτεῖν εὐδαιμονίζεσθαι. καὶ ἕτω τῷ ἔχει μηδὲν ὄφελος εἶναι περικαλλοῦς οἰκίας τῷ οἰκοῦντι, μηδὲ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος, εἰ μή τις αὐτὰ θαυμάζοι. ἐγχωρεῖ ἄρα τοῦτο τοι καθαιρεῖν αὐτῶν, καὶ ἀπευνοϊζειν τὴν δυναστείαν, ὑπτιεχίσαντα τῷ πλούτῳ τὴν προφύλαξιν. νῦν δ', λαμβάνοντες, εἰς ἀπόνοιαν ἄγουσι. καὶ τὸ μὴ, αὖθις ἰδιώτας, καὶ ἀφαιρεθὸν τὴν ἀπαιδευσίαν ὁμολογοῦντας τὰ τοιαῦτα ποιεῖν, μετριώτερον ἂν εἰκότως νομισθείη. τὸ δ', καὶ τοὺς φιλοσοφεῖν προσποιουμένους, πολλῷ ἔτι τούτων γελοιότερα

laudibus extollunt, & vestibula manè implent, & conuenientes tanquam dominos compellant, quid quæso illos cogitare consentaneum est? Quod si verò communi decreto paulùm abstinerent ab hac voluntaria seruitute, an non putas è diverso diuites ipsos ad pauperũ fores esse venturos, rogantes ne ignobilem & sine teste suam fœlicitatem relinquant, néue inutilem & ab omni vsu remotam mensarũ pulchritudinem, & domorũ magnitudinem perire sinãt? Neque enim tantum ipsas diuitias amant, quantum propter eas fœlices se prædicari. Ac sanè ita se res habet, vt neque pulcherrimarum ædium, neque auri, neque eboris vlla domino sit vtilitas, nisi sit qui illa admiretur. Oportebat igitur hoc pacto illorum extenuare, & vilem reddere potentiam, cõtemptum hunc quasi propugnaculum diuitijs opponendo: sed nunc eos colendo ad amentiam adducunt. Ac certè homines indoctos, & ignorantiam apertè confitentes, talia facitare, tolerabilius meritò existimetur. Verùm eos, qui se philosophari simulant, multò etiam ineptiora his, magisque ridicula facere,

ὁρᾷν, τοῦτ' ἤδη τὸ δεινότατόν ἐστι. πῶς γὰρ οἴει πῶ ψυχήν διατεθεῖσθαί μοι, ὅταν ἴδω τινὰ τούτων μάλιστα τῶν προβεβηκότων αὐαμεμυγμένον κολάκων ὄχλῳ, καὶ τῶν ἐπ' ἀξίας τινὰ δορυφορούντα, καὶ τοῖς ὑπὲρ τὰ δεῖπνα παρεγγέλλουσι κοινολογούμενον, ὑπισημότερον ὄντα τῶν ἄλλων ἀπὸ τοῦ σχήματος, καὶ φανερώτερον; καὶ ὃ μάλιστα ἀγανακτῶ, ὅτι μὴ καὶ τῷ σκευῷ μεταλαμβάνωσι, τὰ ἄλλα γε ὁμοίως ὑποκρινόμενοι τοῦ σχήματος. ἃ μὲν γὰρ ἐν τοῖς συμποσίοις ἐργάζονται, τίνι τῶν κολάκων εἰκάσομεν; ἢ ἐμφορεῖται μὲν ἀσελγεστέρως, μεθύσκονται δὲ φανερώτερον, ἐξανίστανται δὲ πάντων ὕστατοι, πλείω δὲ ἀποφέρειν τῶν ἄλλων ἐξιᾶσιν· οἱ δὲ ἀστειότεροι, πολλάκις αὐτῶν καὶ φῶτα προσήχθησαν; καὶ ταῦτα μὲν οὖν γελοῖα ἦν ἤνυτο. μάλιστα δὲ ἐμέμνητο τῶν· ὅτι μισθῷ φιλοσοφούντων, καὶ τῷ ἀρετῷ ὤνιον ὥσπερ ἐξ ἀγορᾶς προτιθέντων· ἐργασίαν γοῦν ἐκάλει καὶ καπηλεῖα τὰς τούτων διατριβάς· ἄξιος γὰρ τὸν πλούτου καταφρονεῖν διδάσκοντα, πρῶτον ἑαυτὸν παρέχειν ὑπλότερον λημμάτων, τοῦτ' ἤδη τὸ δεινότατόν ἐστι. πῶς γὰρ οἴει πῶ ψυχήν διατεθεῖσθαί μοι, ὅταν ἴδω τινὰ τούτων μάλιστα τῶν προβεβηκότων αὐαμεμυγμένον κολάκων ὄχλῳ, καὶ τῶν ἐπ' ἀξίας τινὰ δορυφορούντα, καὶ τοῖς ὑπὲρ τὰ δεῖπνα παρεγγέλλουσι κοινολογούμενον, ὑπισημότερον ὄντα τῶν ἄλλων ἀπὸ τοῦ σχήματος, καὶ φανερώτερον; καὶ ὃ μάλιστα ἀγανακτῶ, ὅτι μὴ καὶ τῷ σκευῷ μεταλαμβάνωσι, τὰ ἄλλα γε ὁμοίως ὑποκρινόμενοι τοῦ σχήματος. ἃ μὲν γὰρ ἐν τοῖς συμποσίοις ἐργάζονται, τίνι τῶν κολάκων εἰκάσομεν; ἢ ἐμφορεῖται μὲν ἀσελγεστέρως, μεθύσκονται δὲ φανερώτερον, ἐξανίστανται δὲ πάντων ὕστατοι, πλείω δὲ ἀποφέρειν τῶν ἄλλων ἐξιᾶσιν· οἱ δὲ ἀστειότεροι, πολλάκις αὐτῶν καὶ φῶτα προσήχθησαν; καὶ ταῦτα μὲν οὖν γελοῖα ἦν ἤνυτο. μάλιστα δὲ ἐμέμνητο τῶν· ὅτι μισθῷ φιλοσοφούντων, καὶ τῷ ἀρετῷ ὤνιον ὥσπερ ἐξ ἀγορᾶς προτιθέντων· ἐργασίαν γοῦν ἐκάλει καὶ καπηλεῖα τὰς τούτων διατριβάς· ἄξιος γὰρ τὸν πλούτου καταφρονεῖν διδάσκοντα, πρῶτον ἑαυτὸν παρέχειν ὑπλότερον λημμάτων

illud tandē omnium grauiſſimum eſt. Quomodo enim putas animo me affectum, quoties video aliquem iſtorum, maximè eorum qui ætate prouecti ſunt, adulatorum turbis immiſceri, & illorum aliquem, qui honores gerunt, ſatellitum more ſectari, & cum ijs qui ad cœnam vocant, ſermones conferre, quanuis ſit cæteris inſignior & magis conſpicuus ex ornatu? Ideo maximè apud me indignor, quòd non itidem habitum mutēt, cum vtique quod ad cætera attinet, eodem modo fabulam agant. Nam quæ in conuiuijs committunt, cui adulatorum comparabimus? annon inſolentiùs exaturantur, inebriantur manifeſtiùs, à conuiuio ſurgunt omnium vltimi, alijſque plura ſecum auferre volunt, & ſiqui ſint vrbaniores, ſæpenumero ad cantum incitantur? Atque hæc quidem ille ridicula cēſebat. Præcipuè verò eorum mentionem faciebat, qui pacta mercede philoſophiā profitentur, virtutémque ipſam tanquam venalem de foro proponūt. Ideo tabernas & cauponas, illorum ſcholas appellabat. Cenſebat enim eum qui diuitias contemnere alios docere vellet, primum ſe quæſtu ſuperiorē

των. Αμέλει καὶ πράγματων ταῦτα διετέλει· ὁ μόνον παρέχων τοῖς ἀξίοις σωφρονιστήριον, ἀλλὰ καὶ τοῖς δεομένοις ἐπαρκῶν, καὶ πάσης περιουσίας καταφρονῶν. τοσούτου δέον ὀρέγεσθαι τῶν ἀλλοτρίων, ὥστε μηδὲ τῶν ἑαυτοῦ φθειρομένων ποιεῖσθαι πρόνοιαν. ὃς γε καὶ ἀγρὸν ἐκ πόρρω τῆς πόλεως κεκτημένος, οὐδὲ ὀπτᾶναι αὐτὸν πολλῶν ἐτῶν ἠξίωσεν, ἀλλ' οὐδὲ τινὰ ἀρχὴν αὐτοῦ εἶναι διωμολόγει. ταῦτ' οἶμαι δηλονότι, ὅτι τούτων μὲν φύσει οὐδενός ἐσμεν κύριοι, νόμῳ δὲ κεκτήμεθα παραλαμβάνοντες, ὀλιγοχρόνιοι δεσπόται νομιζόμεθα. καὶ ἐπειδὰν ἡ προθεσμία παρέλθῃ, τίνι ἐκεῖνα πρόσεστιν ἄλλος, ἀπολαύει τοῦ ὀνόματος. ὁ μὲν δὴ ἐκεῖνα παρέχει τοῖς ζηλοῦν ἐθέλουσι παραδείγματα· τὴν προφῆ τὸ ἀπρεπὲς, καὶ τὴν γυμνασίων τὸ σύμμετρον, καὶ τὸ πρόσωπον τὸ αἰδέσιμον, καὶ τῆς ἐσθῆτος τὸ μέτριον· ἐφ' ἅπασι δὲ τούτοις, τὴν διανοίας τὸ ἁρμόττον, καὶ τὸ ἄμεμπτον τοῦ τρόπου· παρίησι δὲ τοῖς σωφρονοῦσι μήτ' ἀναβάλλεσθαι τὸ ἀγαθὸν, ὃ γὰρ τὸν πολλὸν ποιεῖν, προθεσμίας δεομένοις

gerere debere. Nimirum & ipse talia agebat, non solùm gratis cõuersando cum rogãtibus, sed & indigentibus necessaria suppeditãdo, omnémque opulentiam cõtemnẽdo. Tantũ aberat vt ea expeteret, quæ nihil ad ipsum attinerent; vt ne suarum quidem rerum, & si corrumperentur, curam gereret: qui agrum non procul ab vrbe habebat, ac tamen iam multis ab annis ne inuisere quidem eum erat dignatus: Imò ne dominum quidem illius se esse affirmabat. Illud, opinor, dispurans, quòd natura rerum istarum nullius domini sumus: sed ex lege & per successionem vsum earũ incertum in tempus accipientes, temporarij possessores habemur. Ac posteaquam terminus ille constitutus præterierit, tunc alius easdem accipiens, illo nomine fruitur. Illa autem non parua præbent imitari volentibus exempla: victus scilicet frugalitas, exercitiorum iustus modus, personæ ipsius venerabilitas, & vestitus mediocritas, ac præter hęc compositæ mentis moderatio, morúmque mãsuetudo. Monebat autem secũ versantes ne bene agendi tẽpus prorogarent, vt multi solent, qui certum sibi tem-

ἑορτὰς, ἢ πανηγύρεις, ὡς ἀπ' ἐκείνων ἀρξομένους τῆ μὴ ψεύσασθαι, καὶ τῆ τὰ δέοντα ποιήσειν. ἡδίκει γὰρ ἀμέλλητον εἶναι πρὸς τὸ καλὸν ὁρμήν. ἄλλος ὢ ἐλῶ καὶ τοιούτων κατεγνωκὼς φιλοσόφων, οἳ τοῦτο ἄσκησιν ἀρετῆς ὑπελάμβανον, ἐν πολλαῖς αὐάγκαις, καὶ πόνοις, τοὺς νέους αὐτέχειν καταγυμνάσοντες. τοῦτο μὲν δὴν οἱ πολλοὶ κελεύοντες, ἄλλοι δ' μαστιγοῦντες. οἱ δὲ λαπέστερον, καὶ σιδήρῳ τὰς ἐπιφανείας αὐτῶν καταξύοντες. ἡγεῖτο γὰρ χρῆναι πολὺ πρότερον ἐν ταῖς ψυχαῖς τὸ τερπνὸν τοῦτο καὶ ἁπαδὲς κατασκευάσαι, καὶ τὰ ἄειστα παιδεύειν ἀνθρώπους προαιρούμενον, τοῦτο μὲν, ψυχῆς, τοῦτο δ', σώματος, τοῦτο δὲ, ἡλικίας τε καὶ τὰ πρότερον ἀγωνῆς ἐσοκάδαι, ἵνα μὴ τὰ παρὰ δύναμιν ἐπιτάπων ἐλέγχηται. πολλοὺς γοῦν καὶ τελευτᾶν ἔφασκεν οὕτως ἀλόγως ἐπιτανύοντας. ἕνα δὲ καὶ αὐτὸς εἶδον, ὃς καὶ γευσάμενος τῶν παρ' ἐκείνοις κακῶν, ἐπειδὴ τάχιστα λόγων ἀληθῶν ἐπήκουσεν, ἀμεταστρεπτὶ φεύγων, ὡς αὐτὸν ἀφίκετο. καὶ ἄλλος ἐλῶ μάλα ἀκακείμενος. ἤδη δὲ τούτων ἀποστὰς, τὰ ἄλλων αὖθις ἀνθρώπους præfiniunt, aut festos dies, aut cõuentus solennes, tanquam ab illis auspicaturi non mentiendi, & rectè agendi studium: animi enim erga res honestas affectionẽ non esse protelãdam sentiebat. Manifestè etiam Philosophos illos damnabat, qui virtutis eam meditationem putabãt, si necessitatib⁹ multis, ac laboribus sustinendis iuuenes exercerent: quorum alij vincire se jubebant, alij flagellis cædebant, alij verò elegantiores, ferro superficiem corporis abradebant. Putabat enim multò priùs in animis duritiem istã & indolentiam esse parandã; eúmque qui homines optimè instituere vellet, partim animi, partim corporis, partim etiam ætatis, & prioris educationis rationem habere debere: ne quid supra vires imponendo, reprehensionem incurreret. Multos quoque, qui præter rationem, ita supra vires intenderentur, mori aiebat. Vnum autem etiam ipse vidi, qui cùm iam ea apud illos mala degustasset, vbi primùm veram doctrinam audivit, irreuocabili cursu aufugiens inde, ad ipsum venit: & animo meliùs affecto videbatur. Iam verò digrediens ab istis, aliorum rursus hominum

πων ἐμέμνητο, καὶ τὰς ἐν τῇ πόλει ταραχὰς διεξήῃ, καὶ τὸ ὠδισμὸν αὐτῶν, καὶ τὰ θέατρα, καὶ τὸ ἱππόδρομον, καὶ τὰς τῶν ἡνιόχων εἰκόνας, καὶ τὰ τῶν ἵππων ὀνόματα, καὶ τὸν ἐν τοῖς στενωποῖς περὶ τούτων διαλόγους. πολλὴ γὰρ ὡς ἀληθῶς ἡ ἱππομανία. καὶ πολλῶν ἤδη σπουδαίων εἶναι δοκούντων ἐπείληπται. μετὰ δὲ ταῦτα, ἑτέρᾳ δ' ἁρματος ἤπετο τὸ ἀμφὶ τὴν νεκρὰν τε καὶ διαθήκας καὶ λιποθυμίας, προσιδεῖν ὅπη μέλλοι φωνὴν οἱ Ρωμαίων παῖδες ἀληθῆ παρ' ὅλον τὸν βίον περιέντα, τὴν ἐν ταῖς διαθήκαις λέξιν, ἵνα μὴ ἀπολαύσωσι τὸ σφετέρας ἀληθείας. ἃ δὴ καὶ μεταξὺ λέγοντος αὐτοῦ γελᾶν προσήκθην, ὅτι καὶ συγκαταρρύπειν ἑαυτοῖς ἀξιῶσι τὰς ἁμαρτίας, καὶ τὴν ἀναλγησίαν ἐγγεγραφον ὁμολογοῦσιν· οἱ μὲν, ἐνδύντας ἑαυτοῖς κελεύοντες συγκαταφλέγεσθαι τὸν παρὰ τὸν βίον πλοῦτον. οἱ δὲ, καὶ παραμύθιόν τινας οἰκέτας τοῖς τάφοις. ἔνιοι δὲ, καὶ στέφειν τὰς σκήνας ἀνέσεσιν, ἐνίοτε ἔτι καὶ παρὰ τὸν τελευτὴν διαμύοντες. εἰκάζειν δὲν ἠξίουν τι πρόσεστι τούτοις παρὰ τὸν βίον, εἰ τοιαῦτα περὶ τὸν μὴ τὸν βίον

mentionem faciebat, & narrabat ciuiles tumultus, & plebis conflictationes, & theatra, & circum, & aurigarum statuas, & equorum appellationes, & quæ de his in angiportu habentur colloquia. Multum enim profectò ibi est equorum insanum studium. Quinetiam multos qui pro grauibus haberi volunt, reprehendebat. Post hæc, veluti alterum fabulæ actum attingebat, eorum qui circa funera & testamenta versantur. Hoc addens, quòd vnam hanc vocem, Romanorum pueri, per omnem ætatem veram emittant (eam dicens quæ in testamentis vsurpatur) nimirum ne ex sua veritate damnum capiant. Illa verò etiã interea cùm ab eo dicerentur, risu prosequi adactus sum, quòd suam ignorantiã secum sepeliri volunt, suámque stupiditatem scriptis confitentur: dum alij vestes, quibus in vita pretiosioribus vsi sunt, eodem rogo secum cõburere mandant: alij verò seruos certos ad sepulchra permanere: alij cippos sertis coronari, in fatuitate ad mortem vsque perseuerantes. Itaque coniecturam eorum quę in vita gessissent, hinc duci volebant, cùm talia de ijs quæ post mortem

ἐπισκήπτουσι. τούτοις γὰρ εἶναι τὸν τὸ πολυτελὲς ὄψον ὠνουμένους, καὶ τὸν οἶνον ἐν τοῖς συμποσίοις μύρων τε καὶ ἀρωμάτων ἐπιχέοντας, τὸν μέσου χειμῶνος ἐμπιπλαμένους ῥόδων, καὶ τὸ ἀπαίσιον αὐτῶν καὶ παρήκμασεν ἀγαπῶντας· τὸ δὲ ἐν ἡμέρᾳ, καὶ κατὰ φύσιν, ὡς εὐτελὲς ὑπερηφανοῦντας. τούτους εἶναι τὸν καὶ τὰ μύρα πίνοντας. ὃ καὶ μάλιστα διέσυρεν αὐτῶν, ὅτι μηδὲ χρῆσθαι ἴσασι τῇ ἐπιθυμίᾳ· ἀλλὰ καὶ ταύτας παραγομοῦσι, καὶ τὸν ὄρος συγχέουσι, πάντοθεν τῇ τρυφῇ πρὸς δόντες αὐτῶν τὰς ψυχάς· παττεῖν. καὶ τοῦτο δὲ τὸ ὄν. τῶν τραγῳδίας τε καὶ κωμῳδίας λεγόμενον, ἤδη καὶ παρὰ Σύραν εἰσβιαζόμενοι. σολοικισμὸν οὖν ἐκάλει τὸ τοιοῦτο τῆς ἡδονῆς. ἀπὸ δὲ τῆς αὐτῆς γνώμης καὶ κεῖνα ἔλεγεν, ἀτεχνῶς τὸν μώμου τὸν λόγον μιμησάμενος. ὡς γὰρ ἐκεῖνος ἐμέμφετο τὸν ταύρου τὸν δημιουργὸν θεόν, ὡς προσθέντα τῶν ὀφθαλμῶν τὰ κέρατα· οὕτω δὴ καὶ αὐτὸς ἠτιᾶτο τοὺς στεφανουμένους, ὅτι μὴ ἴσασι τοῦ στεφάνου τὸν τόπον. εἰ γάρ τοι ἔφη τὴν νοῦν τῶν ἴων τε καὶ ῥόδων χαίρουσιν, οὕτω τῇ ῥινὶ μάλιστα ἐχρῆν αὐτοὺς στέφεσθαι,

sequutura sint, testamentis mandant. hos enim illos esse qui chara opsonia emunt, & vinum in cōuiuijs cum plausu & odoribus effundunt: qui media etiam hyeme rosis A opplentur, earúmque raritatem intempestiuam amant: verùm quod suo tempore, & secundum naturam est, tanquam vile fastidiunt. Hos illos esse qui vnguēta bibunt: quo nomine vel maximè eos B carpebat, quòd ne vti quidē cupiditatibus scirent: sed & in his peccarēt, finésque earum cōfunderent, animum voluptatibus vndique conculcandum permittentes: & hoc quod in tragœdijs & C comœdijs dicitur, Iam & præter ianuam incitati. Solœcismum igitur vocabat hoc genus voluptatum. Cæterùm & illa ex eadem sententia dicebat, prorsus Momi illius verba imitatus. Vt D enim ille reprehēdebat tauri artificem Deum, qui non præposuisset oculis cornua: sic & ipse accusabat eos qui coronas gestabāt, quòd locum nescirent vbi eas adhibere deberent. Nam si violarum, & rosarum odore delectantur, sub naribus potissimùm eos coronari oportea-

περὶ αὐτὴν ὡς οἷόν τε ἡδονὴν, ἵν' ὡς πλεῖστον ἀνέλκοιεν τῆς ἡδονῆς. καὶ μὴν κἀκείνους διεγέλα, τὸν θαυμάσιόν τινα τὴν ἀπουδὴν περὶ τὰ δεῖπνα ποιουμένους, χυμῶν τε ποικιλίαις, καὶ πεμμάτων περιεργίαις. καὶ γὰρ αὖ καὶ τούτοις ἔφασκεν ὀλιγοχρονίου τε καὶ βραχείας ἡδονῆς ἕνεκα πολλὰς πραγματείας χωρεῖν. ἔφαμεν γοῦν τετάρων δακτύλων αὐτοῖς εἶναι τὰ πάντα πονεῖν τὸν πόνον, ἐφ' ὅσους ὁ μήκιστος ἀνθρώπου λαιμὸς ὄζει. ὅτε γὰρ πρὶν ἐμφαγεῖν ἀπολαύειν τῶν ὠνημένων, κατὰ βρωθέντων, ἢ δὴ γε μὴν ἀπὸ τῶν πολυτελεστέρων σιτησομένων. λοιπὸν οὖν εἶναι τὴν ἐν τῇ παρόδῳ γιγνομένην ἡδονὴν τοσούτων ὠνεῖσθαι χρημάτων. εἰκότως ἂν παίσειν ἔλεγεν αὐτούς, ὅτι ἀπαιδευσίας ταῖς ἀληθεστέραις ἡδοναῖς ἀγνοοῦντας, ἃς ἁπάσας φιλοσοφία χορηγὸς ὤν τοῖς πονεῖν προαιρουμένοις. περὶ δὲ τῶν ἐν τοῖς βαλανείοις ὁρωμένων, πολλὰ μὲν διεξῆει. τὸ πλῆθος τῶν ἐπιόντων, τὰς ὕβρεις, τὸν ἐπιπλεμούμενον τοῖς οἰκέταις, ἢ μικροῦ δεῖν ἀνθρεσιμένης. ἐν δὲ

bat, iuxta ipsam quantū fieri poteſt, reſpirationem, vt voluptatis inde quamplurimū attraherent. Illos præterea irridebat, qui miram quandam diligētiam in cœnis apparandis adhibent, dum saporum varietatem, & bellariorum curioſam compoſitionem ſectantur. Etenim iſtos breuis & temporariæ voluptatis amore multa negocia ſuſtinere aiebat. Indicabat autem ipſos quatuor digitorum cauſa, laborem hunc obire, cùm eorum mēſuram, vel longiſſimum hominis guttur æquet. Neque enim antequam emptorum quicquā comederint, vllam voluptatē capere: nec poſtquam deuorata fuerint, ſuauiorem illam, quæ fit ex pretioſioribus cibis, expletionem reddi. Reſtare igitur, vt illam, quæ velut in tranſcurſu percipitur, voluptatem, tam grandi pecunia mercentur. Eos autem meritò malè affici, cùm præ imperitia, veriores illas voluptates neſciant, quas omnes philoſophia ſubminiſtrat, ijs qui ſe exercere volunt. Porrò de ijs quæ aguntur in balneis, multa commemorabat, multitudinē proſequentium, contumelias, eos qui ſeruis impoſiti geſtantur, ac ferme efferuntur. Vnum

τι καὶ μάλιστα μισεῖν ἐῴκει, πολὺ δ' ἐν τῇ πόλει τοῦτο, καὶ τοῖς βαλανείοις ἐπιχωριάζον. προϊόντας γάρ τινας τῶν οἰκετῶν, δεῖ βοᾶν, καὶ παραγγέλλειν A προσορᾶσθαι τοῖν ποδοῖν, ἢν ὑψηλόν τι ἢ κοῖλον μέλλωσιν ὑποβαίνειν. καὶ ἐπομιμνήσκειν αὐτόν, τὸ καινότατον, ὅτι βαδίζωσι. δεινὸν οὖν ἐπιεῖτο, εἰ B σώματος μὲν ἀλλοτείοις δεησόμενοι μὴ δέονται, μηδὲ χειρῶν, μηδὲ τῶν ὤτων ἀκούοντες, ὀφθαλμῶν δὲ ὑγιαίνοντες ἀλλοτείων δέονται προσορωμένων· καὶ C ἀνέχονται, φωνὰς ἀκούοντες δυσχεῖν ἀνθρώποις πρεπούσας, καὶ πεπρωμένοις. ταῦτα γὰρ αὐτὰ πάσχουσιν ἐν ταῖς ἀγορᾶις ἡμέρας μέσης, καὶ οἱ τὰς πόλεις D ἐπιτετραμμένοι. ταῦτά τε καὶ πολλὰ ἕτερα τοιαῦτα διελθών, κατέπαυε τὸν λόγον. ἐγὼ δ' ἔτως μὲν ἤκουον αὐτοῦ τεθηπὼς, μὴ σιωπήσῃ πεφοβημένος. ἐπεὶ δὴ E ἐπαύσατο, τοῦτο δὴ τὸ τῶν Φαιάκων πάθος ἐπεπόνθειν. πολὺ γὰρ δή μοι χρόνον ἐς αὐτὸν ἀπέβλεπον κεκηλημένος. εἶτα πολλῇ συγχύσει καὶ λήθῃ κατειλημμένος, τοῦτο μέν, ἱδρῶτι κατερρεόμην. τοῦτο δὲ, φθέγξασθαι κωλόμενος, ἠρεσθόν τε καὶ

autem maximè odisse videbatur, quod in vrbe & balneis valdè est vsitatū: quòd prætereuntes aliquos ex famulis clamare oporteat, & admonere vt pedibus prospiciant, siquid altum aut cauum subituri sint: atque ita commonefacere, (quod absurdissimum est) vt sese ire meminerint. Graue igitur & intolerabile putabat, si ad edendum, alieno ore non indigeret, aut manibus, nec auribus ad audiendum; alienis autem oculis bene valētes, ad prospiciendum opus haberent: ac sustinerent voces audire, quæ miseris & excætatis hominibus conuenirent. Hæc enim ipsa accidunt in foro media die, etiā ijs quibus demādata est reipublicæ cura. Hæc & alia huiusmodi multa oratione persequutus, dicendi finem fecit. Egō autem interim dū loquebatur cum admiratione auscultabam, metuens ne conticesceret. Vbi verò loqui desijt, quod. Phæacibus olim accidit, id ipsum ego passus sum. Longo enim tēpore ipsum, quasi delinitus, intuebar: deinde multa confusione & vertigine correptus, partim sudore manabā, partim loqui volentem oratio deficiebat, atque ego inhibebar. Vox deerat, & lin-

ωὐκοντομῶν. καὶ ἥ τε φωνὴ
ἔλειπε, καὶ ἡ γλῶττα δὶη μάρ-
τανε. καὶ τέλος, ἐδάκρυον ἀπο-
ρέμψας. ἐ γὰρ ἐξεπεπλῆς, ὡσὶ
ὡς ἔτυχεν ἡμῶν ὁ λόγος καθί-
κετο. βαθεῖα γὰρ καὶ καίριος ἡ
πληγὴ ἐγίνετο. καὶ μάλα εὐσό-
χως ἐνεχθεὶς ὁ λόγος, αὐτίκα εἰ
οἷόν τε εἰπεῖν, διέκοψε τὴν ψυ-
χήν. εἰ γάρ τι δεῖ κἀμὲ ἤδη φι-
λοσόφων ἁψάσθαι λόγων,
ὅδε περὶ τούτων ἔσται μοι φα-
νεὶς δοκεῖ μοι αὐδεὶς εὐφυὴς ψυχὴν,
μάλα σκοπῷ τινι ἀπάλῳ ἐοικέναι. τοξόῃ δὲ, πολλοὶ μὲν
ἐν τῷ βίῳ, καὶ μετοὶ τὰς φαρέ-
τρας ποικίλων τε καὶ παντοδα-
πῶν λόγων, ἐμὲν οἱ μὲν πάντες εὐσο-
χα τοξεύουσιν. ἀνὴ οἱ μὲν, αὐτῶν
σφόδρα τὰς νευρὰς ἐπιτείναντες,
ἐυτονώτερον τῶν δέοντος
ἀφιᾶσι. καὶ ἄπρον μὲν καὶ οὗτοι
τὸ ὁδὸν, τὰ δὲ βέλη αὐτῶν ὑπὲρ
τὸν σκοπὸν, ἀνὴ οὐδὲν τὸ σφο-
δρότητος διελθόντα, καὶ παρ-
ενδεύσαντα, κεχηνῖαν μόνον
τῷ τραύματι τὴν ψυχὴν ἀπέλι-
πεν. ἄλλοι δὲ, πάλιν ἑτοῖς ἀπε-
ναντίως. οὐδὲν γὰρ ἀνδενείας τε καὶ
ἀτονείας, οὐδὲ ἀφικνεῖται τὰ βέλη
αὐτοῖς ἄχρι τοῦ σκοπόν, ἀνὴ
ἐκλυθέντα, καὶ ἀπιππὶ πολλάκις
ἐν μέσῃ τὸ ὁδὸν. ἦν δέποτε καὶ ἀφίκηται, ἄκρον μὲν ἐπιψαῦσαν ἄπτει.

gua hallucinabatur: postremò animi pendens lacrymabar. Neque enim summam cutem, ac leuiter me ipsius attigerat oratio: sed profunda, & lethalis, vt ita dicam, A erat plaga: támque scitè vibrata oratio ipsum, si ita dicendum est, animum intercîdit. Si enim decet nonnihil & me iam philosophicos attingere sermones, ita equidem de hisce existimo. B Videtur mihi solertis hominis animus, molli scopo persimilis esse. Sagittarij autem in hac vita multi, qui plenas quidem pharetras, varijs omnísque generis orationibus habent, cæterum non C omnes aptè jaculantur: sed alij, ipsarum neruo nimium intento, vehementiori quàm par est impetu emittunt: atque hi quidem viam attingunt, at ipsorum sagittæ in scopo non manent, sed præ vehementia ictus peruadētes D ac permeantes, hiantē tātùm vulnere animum relinquūt. Rursum alijs cōtrario modo euenit. Nā præ imbecillitate viriū, & lāguida iaculatione, E sagittæ ipsis ad scopū vsq; nō peruenīūt, sed soluto impetu plerūq; in media via deficiūt. Si verò etiam aliquando scopum pertingunt, summū illū quidē leuiter perstringūt,

βαθεῖαν δὲ οὐκ ἐργάζεται πλη-
γήν· οὐ γὰρ ἐπ' ἰσχυρᾶς ἐμβο-
λῆς ἀπεστέλλετο. ὅστις ὁ ἀγαθὸς
τοξότης, καὶ τούτῳ ὅμοιος,
πρῶτον μὲν ἀκριβῶς ὄψεται A
τὸ σκοπόν, εἰ μὴ σφόδρα μα-
λακὸς, εἰ μὴ στερρότερος τὸ βέ-
λος. γίγνονται γὰρ δὴ καὶ ἄτρω-
τοι σκοποί. ἐπειδὰν ὁ ταῦτα
ἴδῃ, τηνικαῦτα χρίσας τὸ βέ- B
λος, οὔτε ἰῷ καθάπερ τὰ Σκυ-
θῶν χρίεται, οὔτε ὀπῷ καθά-
περ τὰ Κυρήτων, ἀλλ' ἡρέμα δρι-
μτικῷ τε καὶ γλυκεῖ φαρμάκῳ
τοῦτο χρίσας, ἀτεχνῶς ἐτόξευσε. C
τὸ δ', ἐνεχθὲν εὖ μάλα σὺν τόνῳ,
καὶ διακόψαν ἄχρι τοῦ διελθεῖν,
ῥᾳδίως τε, καὶ πολὺ τὸ φαρμάκου
ἐφίησιν. ὃ δὴ σκιδνάμενον, ὅ-
λῳ ἐν κύκλῳ τῷ ψυχῷ πε-
ριέρχεται. τοῦτό τοι καὶ ἥδον- D
ται, καὶ δακρύουσι μεταξὺ ἀκούοντες. ὅπερ καὶ αὐτὸς ἔπαθον, ἡσυχῇ ἄρα τοῦ φαρμάκου τῷ ψυχῷ προσιόντος. ἐπεὶ δ' οὖν μοι πρὸς αὐτὸν τὸ ἔπος ἐκεῖνο λέγειν, Βάλλ' οὕτως, αἴ κέν τι φόως αὐδρεσσι γένηαι. ὥσπερ γὰρ οἱ τῆς φρυγίου αὐλοῦ ἀκούοντες, οὐ πάντες μαίνονται, ἀλλ' ὁπόσοι αὐτῶν τῇ Ῥέᾳ λαμβάνονται, εἴτοι ὑπὸ τοῦ μέλους ὑπομιμνήσκονται τῶν πάθους· οὕτω δὴ at plagam altiorem non infligunt: neque enim valido impulsu emissae fuerunt. Verùm qui bonus est iaculator, & huic similis, primùm quidem diligenter inspiciet scopum, num sit valdè mollis, num verò sagitta durior. Sūt enim & scopi quidam inuulnerabiles. Vbi autem omnia haec perspecta habet, tum demum vncta sagitta, non veneno vt Scythicae inunguntur, nec resina perinde vt Curetū, sed sensim mordicante & dulci pharmaco illita, verè iaculari solet. Illa verò quantum par est acriter delata, & quanta vi ad penetrādum opus est vibrata, intus remanet, multúmque de suo pharmaco emittit, quod dispersum, animum circumquaque totum ambit. Hoc est quo oblectantur, & cur inter audiendum lachrymantur: quod & mihi accidit, cum illud medicamentū tacitè animum mihi obiret. Quare mihi succurrebat Homericū illud ipsi dicere, *Sic iace, si qua viru noua per te lux oriatur*. Quemadmodum enim qui Phrygiam tibiam audiunt, non omnes insaniunt, sed quotquot ipsorum à Rhea corripiuntur, ijque audito carmine perturbationis recordantur: Ita &

καὶ φιλοσόφων ἀκούοντες, ἅπαντες ἔνδοθι κἂν θαυμάσαι ἀπάσαν, ἐν οἷς ὑπῆν τι ἐν τῇ φύσει φιλοσοφίᾳ συγγενές. ὡς σεμνὰ, καὶ θαυμάσια, καὶ θεία γε ὦ ἑταῖρε διελήλυθας· ἐλελησθεις τέ με πολλῆς ὡς ἀληθῶς τῆς ἀμβροσίας, καὶ τοῦ λωτοῦ κεκορεσμένος. ὥστε καὶ μεταξὺ σοῦ λέγοντος, ἔπαθόν τι ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ πεπουσμένῳ, ἄχθομαι. καὶ ἵνα δὴ καὶ σὲ εἴπω τέρψομαι. καὶ μὴ θαυμάσῃς· οἶδα γὰρ ὅτι καὶ οἱ περὶ τὰ κυνῶν λυσσώντων δηχθέντες, οὐ αὐτοὶ μόνοι λυσσῶσιν, ἀλλὰ καὶ τινας ἑτέρους καὶ αὐτοὶ ἐν τῇ μανίᾳ τὸ αὐτὸ τοῦτο διαδῶσι, καὶ αὐτοὶ ἔκφρονες γίγνονται. συμμεταβαίνει γάρ τι τοῖς πάθοις ἅμα τῷ δήγματι, καὶ πολυγονεῖται ἡ νόσος, καὶ πολλὴ γίγνεται ἡ μανίας διαδοχή. ἔχεις καὶ αὐτὸς ἡμῖν ἐρᾷν ὁμολογεῖς; παύου μοι. καὶ περαίνει δέομαί γέ σου κοινήν τινα τὴν θεραπείαν ἐπινοεῖν. τὸ τί ἄρα Τηλέφῳ ἀνάγκη ποιεῖν. ποῖον αὖ λέγεις; ἐπὶ τί πρώσαντα ἐλθόντας, ἰᾶσθαι παρακαλεῖν.

qui Philosophos audiunt, non omnes attoniti, & saucij abeunt, sed solùm illi quorũ ingenio quiddam philosophiæ cognatũ subest. Quàm grauia, & miranda, & diuina, ô amice, narrasti: multáque certè ambrosia, & loto saturatus, me non aduertente, fuisti. Quare dum ista diceres, nescio quis animo meo affectus accidebat: & nunc te tacente, molestia afficior: & vt tuo dicam exemplo, saucius sum. Neque id mireris: nosti enim eos qui à rabiosis canibus mordentur, non solos rabie corripi, sed si alios quospiam ipsi in ea insania, eodem modo afficiãt, illos etiam mente alienari. Etenim cum morsu simul aliquid affectionis istius transit in alium, propagatur morbus, fitque insaniæ istius multiplex successio. Num ipse etiam nobis te amare confiteris? Sanè quidem. téque præterea oro vt communem aliquam medicationem excogites. Illud igitur Telephi facere necesse erit. Quid illud est quod dicis? Vt ad eum qui nos vulnerauit reuersi, ab illo medelam petamus.

ΔΙΚΗ ΦΩΝΗΕΝΤΩΝ. IVDICIVM VOCALIVM.

ARGVMENTVM.

EST hic lusus valde festiuus atque elegans, ad exemplum iudicialis actionis compositus. Queritur enim Sigma de vi & iniuria Tau quòd ab eo plurimis dictionibus spolietur, & quasi de sua possessione deiciatur. Exordio beneuolentiam captat simulatione modestiæ, & excusando necessitatem suam. Deinde per translationem ad Thesin venit. Nullam literarum suo loco & ordine mouendam esse. Hinc Iudicibus admonitis vt pro officio suo agant, & cæterarum ordinem atque dignitatem cuiusque conseruent, narrationculam subiungit, qua confirmationem causæ continet. Hanc postea longa primum enumeratione aliorum damnorum eidem sibi illatorum amplificat: deinde etiam collatione modestiæ suæ, & illius petulantiæ tumerga se, tum erga cæteros etiam homines, & quàm idem etiam hominibus inuisum ac detestabile sit, docet.

Ἐπὶ ἄρχοντος Ἀεισάρχου Φαληρέως, Πυανεψιῶνος ἐβδόμῃ ἱσταμένου, γραφὴν ἔδετο τὸ σίγμα πρὸς τὸ ταῦ ὅτι ἥπτο ἐπὶ φωνηέντων, βίας ἄρχόντων, καὶ ἁρπαγῆς, ἀφιρεῖτο λέγον πάντων τῶν ὀνομάτων τὸ ταῦ. ἐμφερομένων.

IMperãte Aristarcho Phalereo Non. Octob. litem intendit Σ. σῖγμα literæ T. ταῦ apud septẽ Vocales Iudices vi & raptui præfectas, expoliari se dicens omnibus illis vocibus quę per geminum ταῦ efferuntur.

Ἔχει μέν πως φωνήεντα δικαστὰ, ὀλίγα ἠδικούμην ὑπὸ τούτου τοῦ ταῦ, καταχεωμένου τοῖς ἐμοῖς, καὶ καταιρόντος ἔνθα μὴ δεῖ, οὐ βαρέως ἔφερον πλὴν βλάβην. καὶ

DOnec, Iudices Vocales, in paucis ab hoc ταῦ iniuria sum affectus, cùm rebus meis abuteretur, indéq; auferret, vnde non par erat: id ego damnum non molestè tuli: quinetiam

nonnulla

παρήκουον ἔνια τῶν λεγομένων ὑπὸ τ μετριότητος, ἣν ἴσε με φυλάσσοντα πρός τε ὑμᾶς, καὶ τὰς ἄλλας συλλαβάς. ἐπεὶ δ ἐς τοσοῦτον ἥκει ἀλεονεξίας, καὶ ἀνοίας, ὥστε ἐφ' οἷς ἠσύχασα πολλάκις, καὶ ἀγαπῶν, ἤδη καὶ πλείω προσβιάζεται, ἀναγκαίως αὐτὸ ἐνδύνω νῦν παρὰ τοῖς ἀμφοτέροις εἰδέναι ὑμῖν. φέρε γάρ μικρόν με ὑπὲρ τ ἀποθλίψεως ἐπέρχεται τῆς ἐμαυτοῦ. τοῖς γὰρ προπεπραγμένοις ἀεί τι μεῖζον προσιδεῖν, ἀφέλιμος τῆς οἰκείας ἀποθλίψει χώρας, ὡς ὀλίγου δεῖν καυχᾶσθαι ἀναγόντα, μηδὲ ἐν γράμμασιν ἀριθμεῖσθαι, ἐν ἴσῳ δ κεῖσθαι τῷ φόβῳ. δίκαιον οὖν ἀφ' ὑμᾶς, οἳ δικάζετε νῦν, ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ γράμματα τ πίστεως ἔχειν τινὰ φυλακήν. εἰ γὰρ ἔξεστι τοῖς βουλομένοις ἀπὸ τῆς καθ' αὑτὰ τάξεως εἰς ἀλλοτρίαν βιάζεσθαι, καὶ τοῦτο ἐπιτρέψετε ὑμεῖς, ὧν χωρὶς οὐδὲν καθόλου τι γράφεται, οὐκ ὀρθῶς τίνα τρόπον αἱ συντάξεις τὰ νόμιμα, ἐφ' οἷς ἐτάχθη τὰ κατ' ἀρχάς ἔχουσιν. ἀλλ οὔτε ὑμᾶς οἶμαι ποτὲ εἰς τοσοῦτον ἀμελείας τε καὶ παροράσεως ἥξειν, ὥστε ἐπιτρέψαι τινὰ μὴ δίκαια· οὔτε εἰ

nonnulla quæ dicebantur, me non audire simulaui, præ modestia illa, quam vos ipsi nostis me cùm erga vos, tùm erga cæteras syllabas seruare. Postquam autem eò auaritiæ & dementiæ deuenit, vt non modò non sit contentum ijs quę persæpe dissimulaui, verùm etiam maiorem vim inferat: ipsa me necessitas cogit, vt accusem ipsum apud vos qui vtrumque nostrum nouistis. Non exiguus verò super exclusione mea me inuasit timor. Nam cùm prioribus facinoribus maiora semper addat, penitus tandem è propria sede me extrudet: ita vt parum absit, quin dum me tacitum contineo, ne vnà cũ literis amplius annumerer, & pari versèr in metu. Aequum est ipsos Iudices, non vos tantùm sed & reliquas literas ab hoc dolo sibi cauere. Enimverò si vt libet vnicuique, è suo ordine in alium solida vi licebit irrumpere, idque vos, sine quibus nihil planè scribitur, permiseritis: non video quo pacto sua quique ordines iura, iuxta quæ à principio constituti sunt, obtinebunt. Sed non existimo vos vnquã ad tantam incuriam ac despectum progressuros, vt inχαυνήσητε τ ἀγῶνα ὑμεῖς

ἐμοὶ παρελειπέον ὄζειν ἀδικημάτων. ὡς εἴδε καὶ τὰ ἄλλων ἀνεκόπτοσαν τότε αἱ τόλμαι, ζυγὸς ἀρχαιμάτων παρανομεῖν. ἢ ἂν ἐπολέμει μέχρι νῦν τὸ λάμβδα τῷ ῥῶ, διαμφισβητῶν περὶ τῆς χειρὸς, καὶ κεφαλαλγίας. οὔτε τὸ γάμμα τῷ κάππα διηγωνίζετο, ἢ ἐς χεῖρας μικρὰ δεῖν ἦρχετο πολλάκις ἐν τῷ καφεῖῳ ὥσπερ γναφέλων. ἐπεπαυτο δ' ἂν καὶ πρὸς τὸ λάμβδα μαχόμενον τὸ, μόγις, ἀφαιρούμενον αὐτὸ, καὶ μάλιστα παρακλέπτον. καὶ τὰ λοιπὰ δ' ἂν ἠρέμει συγχύσεως ἄρχοντος παρανόμου. κλῆρον δὲ ἕκαστον μοῖραν ἐφ' ἧς τετύχηκε τάξεως. τὸ δ' ὑπερβαίνειν ἐς ἃ μὴ ἔξεστιν, λύοντα τὸ δίκαιον. ἢ ὅ γε πρῶτος ἐνόμισεν τοὺς νόμους τούτους διαθέσθαι, εἴτε Κάδμος ὁ νησιώτης, εἴτε Παλαμήδης ὁ Ναυπλίου (καὶ Σιμωνίδη τῷ ἐνίοι παρατάττουσι τὴν προμήθειαν ταύτην) οὐ τῇ τάξει μόνον, καθ' ἣν αἱ πρεσβεῖαι βεβαίως ἔχουσιν, τί πρῶτον ἔσται, ἢ δεύτερον, ἀλλὰ καὶ ποιότητας, ἃς ἕκαστον

iusta permittatis. Nec si lites prodideritis, mihi tamen iniuria lacessito negligenda erit. Atque vtinam aliarum quoque literarum audacia, simul atque cœperunt leges violare, repressa fuisset. Neque enim pugnaret ad hunc vsque diem λάμβδα cum ῥῶ, disceptans de his vocibus μύκητες *pumex*, κεφαλαλγία *capitis dolor*. Neque etiam γάμμα cum κάππα certamẽ injisset: neque tam sæpe ad manus ferme veniſſet in fullonis officina pro voce γναφάλα. Desiisset etiam istud γάμμα cum λάμβδα dimicare particulã μόγις *egrè* illi extorquens, imò suffurans. Aliæ etiam literæ confusionem legibus contrariam nõ aggrederentur. Præclarum enim est vnumquemque in Deo manere ordine quem sortitus est: at ea, quæ non licet, transcendere, eius est qui ius & æquum violat. Et qui primus vobis has leges expressit, siue ille fuerit Cadmus insularis, siue Palamedes Nauplij filius (quanquam nonnulli hanc prudentiam Simonidi tribuunt) non tãtùm ordine dato, per quem sedes primariæ stabiliuntur, quænam prima, quænam secunda esse debeat, definiuerunt: verùm etiam qualitates vniuscuiusque nostrùm, virtutésque perspexerunt. Et

ἡμῶν ἔχει, καὶ δυνάμεως συνεί-
δη. καὶ ὑμῖν μὲν ὦ δικασταὶ, τὴν
μείζω δεδώκασι τιμὴν ὅτι καθ'
αὑτὰ δυνασθε φθέγγεσθαι. ἡμι-
φώνοις δὲ, τὴν ἐφεξῆς, ὅτι πρὸς A
δίκης εἰς τὸ ἀκουσθῆναι δεῖται.
πασῶν δ' ἐχάτην νόμισον ἔχειν
μοῖραν ἄνια τῶν πάντων, οἷς ὀ-
δὲ φωνὴ προσέστι. καθ' αὑτὰ μὲν
οὖν τὰ φωνήεντα φυλάττειν B
ἔοικε τοὺς νόμους τούτους. τὸ δ'
αὖ τοῦτο, ὃ γὼ ἔχω αὐτὸ χείρω
τι ὀνόματι ῥήματι, ἢ ὦ κα-
λεῖται, ὃ μὰ τοὺς θεοὺς, εἰ μὴ
ἐξ ὑμῶν δύο συνῆλθον ἀγαθοὶ, C
καὶ καθήκοντες ὀρθῶσθαι, τὸ
τε ἄλφα, καὶ τὸ υ, ὡς οὐδ' ἀ-
κούεσθαι μόνον. τοῦτο οὖν ἐτόλ-
μησεν ἀδικεῖν με πλέω τῶν
πώποτε βιασάμενον, ὀνομάτων D
με, καὶ ῥημάτων ἀπελάσαι πα-
τρῴων, ἐκδιῶξαι δ' ὑμῶν συν-
δρόμων ἅμα καὶ πρεσβέτεων,
ὡς μηκέτι φέρειν τὴν ἐκτοπον
πλεονεξίαν· ὅθεν δὴ καὶ ἀπὸ τι- E
νων ἀρξάμενον, ὥρα λέγειν.
Ἐπεδήμουν ποτὲ Κυβέλῳ. τὸ
δέ ὄστι πολίχνιον ἐκ ἀνδρὸς, ἄ-
ποικον ὡς ἔπος εἰπεῖν λόγος, Ἀθη-
ναίων. ἐπῃρόμην δὴ καὶ τὸ κράτι-
στον ἅμα, γειτόνων τὸ βέλτιστον.

vobis quidem, judices, maiorem tribuerunt honorem, quia per vosmetipsos sonū edere potestis. Semiuocalibus verò secundum à vobis locum concesserunt, quia, vt audiantur, accessione vestra egent. Ex omnibus etiam literis, quibusdam sortem infimam sanciuerunt, mutis scilicet & voce carētibus. Has itaque leges per vos Vocales conservari decet. Hoc vero πῶ (non enim ipsum peiori vocabulo appellare queam, quàm eo quo nominatur, quod quidem per Deos immortales, nisi si duæ ex vobis conuenissēt aspectu decoræ & bonæ, ἄλφα & ὖ ψιλὸν, n. audiretur quidem) hoc inquam ausum est maiori me iniuria afficere quàm vnquam alias, adnitens à nominibus & verbis patrijs me extrudere, simul etiam ex coniunctionibus ipsis, & præpositionibus expellere, vt perferre nō ampliùs possim immanem istam auaritiam. Verùm iam dicendi tempus est, vnde & à quibus iniuriæ initium duxerit. Peregrinabar olim in Cybelo (id oppidulum est non iniucundum, colonia, vt fama obtinet, Athenien-sium) ac ducebam mecum præstantissimum Rho, vicinorum meorum optimum:

καταγόμην ἐπὶ παρά κωμῳδιῶν τινι ποιητῇ, Λυσίμαχος ὀνομαζόμενος, Βοιώτιος μὲν ὡς ἐφαίνετο τὸ γένος αὐχέων, ἀπὸ μέσης δὲ ἀξιοῦντι λέγεσθαι τῆς Ἀττικῆς. παρὰ τούτῳ δὴ τῷ ξένῳ τινὰ τῶν παρ' αὐτοῦ τούτου πλεονεξίαν ἀφωρακα. μέχρι μὲν γὰρ ὀλίγοις ἐπεχείρει τεπαράκοντα λέγειν ἀποστερῶν με τῶν συγγεγραμμένων μοι, σωτηδειαν ἡμῖν σωτεθραμμένων γραμμάτων. ἔτι δὲ τὴν μητέρα καὶ τὰ ὅμοια ὀνομάζοντα, ἴδια ταυτὶ λέγειν, καὶ οἰκεῖον ἐμοὶ τὸ ἄκουσμα, καὶ οὐ πάνυ τι ἐδυσχέραινον ἐπ' αὐτοῖς. ὁπότε δὲ καὶ ἐκ τούτων ἀφορμὴν ἐτόλμησε καπίτεργον εἰπεῖν, καὶ κάππυμα, καὶ πίππαν, εἶτα ἀπεργάσασθαι, καὶ βασίλιππαν ὀνομάζειν, ἐμὲ μετρίως ἐπὶ τούτοις ἀγανακτοῦντα. καὶ πέφρασμαι, δεδιὼς μὴ τῷ χείρονι καὶ τὰ σῦκα τοῦνομα τις ὀνομάσῃ. καί μοι περὶ Διὸς ἀδυμοῦσι, καὶ μεμονωμένῳ τῶν βοηθησόντων, σύγγνωτε τὴν δικαίας ὀργῆς. οὐ γὰρ περὶ τὰ μικρὰ καὶ τὰ τυχόντα ἦν ὁ κίνδυνος, ἀφαιρουμένῳ τῶν σωζόντων καὶ σωτερολακότων μοι γραμμάτων. κίστην μου καλὸν ὄρνεον, ἐκ μέσων ὡς ἔπος εἰπεῖν τῶν κόλπων ἁρπάσαν, κίττ-

diuertebam verò apud poëtam quendam Comicum, Lysimachum nomine, Bœotium illum à maioribus, vt apparebat, qui se tamen è media Attica oriundum dici affectabat. Apud hunc hospitem huius ταῦ auaritiam deprehendi. Etenim quãdiu paucis manus iniecit, dicẽdo τεπαράκοντα quadraginta exuens me cognatis literis, eam esse literarum coalumnarum cõsuetudinem existimabam. Præterea cùm hanc vocem τήμεργον & similes attraheret, suásque esse diceret, erat ea res auditu mihi tolerabilis, nec me vehementer mordebat. Verùm postquã sumpto ab ijs initio eò venit audaciæ, vt καπίτεργον, κάππυμα & πίππαν pronunciaret, deinde depositio omni pudore βασίλιππαν appellaret, nõ parum ob hæc indignor, & stomachor, veritus ne quis etiã temporis successu σῦκα τῦκα vocet. Ac per Iouem animum mihi despondenti, atque auxiliatoribus destituto, iustam iram quæso condonate. Cùm enim assuetis ac familiaribus meis literis sim spoliatus, nõ paruo vilique versor in periculo. Garrulam meam avem κίσταν, medio, quod aiunt,

παρωνόμασεν. ἀφείλετο δέ μοι φάσταν ἅμα νήσσαις τε, καὶ κοσσύφοις, ἀπαγορεύοντος Ἀριστάρχου. παρείσαστε δὲ καὶ μελισσῶν ἐκ ὀλίγας. ἐπ' Ἀττικὴν δὲ ἦλθε, καὶ ἐκ μέσης αὐτῆς ἁρπάσεν ἀόμως Τμηττὸν, ἄλλων ὑμῶν, καὶ τῶν ἄλλων συλλαβῶν. ἀλλὰ τί λέγω ταῦτα; Θεσσαλίας με ἐξέβαλεν ἅλις, Θεσσαλίαν ἀξιῶ λέγειν, καὶ πᾶσαν ἀπωκλεισμένον δὲ θάλασσαν, οὐδὲ τῶν ἐν κήποις φεισάμενον σύτλων. ὡς τὸ δὴ λεγόμενον μηδὲ πάσαλόν μοι καταλιπεῖν. ὅτι δὲ ἀνεξικακόν εἰμι γράμμα, μαρτυρεῖτέ μοι καὶ αὐτοὶ μηδέποτε ἐγκαλέσαντι τῷ ζήτᾳ, σμάραγδον ἀποσπάσαντι, καὶ πᾶσαν ἀφελομένῳ τὴν σμύρναν. μήτε τῷ ξῖ, πᾶσαν παρφβάντι σωσήκλου, καὶ τὸν συγγραφέα τοιούτων ἔχοντι Θουκυδίδου σύμμαχον. τῷ μὲν δὲ γείτονί μου ῥῷ νοσήσαντι, συγγνώμη καὶ παρ' αὐτῷ φυτεύσαντί μου τὰς μυρρίνας, καὶ πάσαντί με ποτὲ τοῦ μελαγχολίας ὑπὸ κόρρης. κἀγὼ μὲν τοιοῦτον. τὸ δὲ ταῦτο, σκοπεῖτε ὡς φύσει βίαιον ἐστιν. Ἐγὼ μὲν οὖν τοιοῦτος εἰμι. Ἵνα δὲ καὶ πρὸς τὰ λοιπὰ τῶν

sinu abreptam, κίτταν denominauit. Quinetiam φάσταν *palumbum*, cum νήσσαις anatibus, & κοσσύφοις *merulis*, interdicente Aristarcho, eripuit mihi. Porrò non paucas μελίσσας *apes* detraxit. In Atticā etiam venit, & ex media illa montem Hymettum iniustè sustulit, id vobis ipsis, aliisq; syllabis cernentibus. Sed quid ista commemoro? tota Thessalia me expulit, eámque dici vult Θεσσαλίαν. denique me omni θαλάσσῃ *mari* exclusit: neque σύτλοις ipsis, *betis hortensibus*, pepercit: vt iam quod vulgò dici solet, ne πάσαλον *palū* quidem mihi reliquerit. Iam verò quòd litera sim iniuriarum patiens, vos ipsos testes appello: quæ nunquam Zeta accusarim etsi smaragdum mihi detraxerit, totáque Smyrna me priuarit: Neq; ipsum Xy quāuis omnem σωσήκλου violarit, ipsúmque Thucydidem talium quorūdam scriptorem, habeat patronum. Nam Rho meo vicino venia dāda quòd ægrotarit, & meas apud se μυρρίνας *myrtos* plantarit, & aliquando atra bile percitum mihi colaphum ὑπὸ κόρρης *in maxillam* illiserit. Ac talis quidem ego sum. Vt verò τῶν illud etiam adversus reliquas lite-

ον καὶ πρὸς τὰ λοιπά. ὅτι γὰρ οὐδὲ τ' ἄλλων ἀπέχεται γραμμάτων, ἀλλὰ καὶ τὸ δέλτα, καὶ τὸ θῆτα, καὶ τὸ ζῆτα, μικρᾶς δεῖν πάντα ἠδίκησε τὰ στοιχεῖα, αὐτά μοι κάλει τὰ ἀδικηθέντα γράμματα. Ἀκούετε φωνήεντα δικασταί, τὸ μὲ δὲ λέγοντος, ἀφείλετό μου τὴν ἐνδελέχειαν, ἐντελέχειαν ἀξιῶν λέγεσθαι πρὸ πάντας τοὺς νόμους; τὸ θῆτα κρούοντος, καὶ τὴν κεφαλὴν τὰς τρίχας τίλλοντος ὅτι τῷ τὴν κολοκυνθης ἐστερῆσθαι; τὸ ζῆτα, τὸ συρίζειν, καὶ σαλπίζειν, ὡς μηκέτ' αὐτῷ ἐξεῖναι μηδὲ γρύζειν; τίς ἂν τούτων ἀνάξιος εἴη τίς δ' ἂν κρίνειε δίκαιος τὸ πονηρότατον τοῦτο τῶν; τὸ ὦ, ἆρα οὐ τὸ ὁμόφυλον τῶν στοιχείων μόνον ἀδικεῖ γένος, ἀλλ' ἤδη καὶ πρὸς τὸ ἀνθρώπειον μεταβέβηκε, τουτονὶ τὸν τρόπον. ὁ γὰρ ὀπισθίπει γε αὐτοῦ κατ' ἐνδὺ φέρεται τοῖς γλώσσαις. μᾶλλον γὰρ, ὦ δικασταί, μεταξὺ γάρ με πάλιν τὰ τ' ἀνθρώπων πράγματα ἀνέμνησε περὶ τῆς γλώσσης, ὅτι καὶ ταύτης με τὸ μέρος ἀπέλασε, καὶ γλῶτταν ποιεῖ τὴν γλῶσσαν. ὦ γλώσσης ἀληθῶς ὑστερία. τοῦ. ἀλλὰ μὴ-

ras est violentum sua natura, spectemus: nec ab alijs abstinuit: verum & δέλτα, & θῆτα & ζῆτα ipsum, omni á- A que propemodum elementa offendit. Accerse mihi elementa ab isto iniuriam passa. Auscultate Vocales judices Delta quid dicat. Sustulit mihi meam ἐνδελέχειαν, & ἐντελέχειαν, quod legibus omnibus adversatur, vult B pronunciari. Audite θ. theta vt plangat, & capillos vellat eo quòd κολοκυνθη, *cucurbita*, sibi sit adempta. Audite ζ. zeta vt cõqueratur se frandari verbo συρίζειν *fistula canere*, item hoc σαλπίζειν, *tuba canere*, ita vt iam non C sibi liceat γρύζειν, *hiscere*. Ecquis ista ferat? aut quæ pœna sat grauis erit huic τοῦτο sceleratissimo? Verùm hoc nõ D tantùm sibi cognatũ genus elementorum lædit, sed iam etiam ad humanum genus transiuit, hoc quidem modo. Neque enim ipsos linguis recta ferri sinit, imò verò, E judices, interim enim res humanæ me monuerunt γλώσσης *linguæ*, quòd huius me parte abegerit, & γλῶσσαν γλῶτταν, fecerit. ô linguæ vèrè vitium τοῦ! At iterum

καβήσομαι πάλιν ἐπ' ἐκεῖνο, καὶ τοῖς ἀνθρώποις συναγορεύσω κἂν ὧν εἰς αὐτὸν πλημμελεῖ. δεσμοῖς γάρ τισι στρεβλοῦν καὶ ἀπαράπτειν αὐτῶν τὴν φωνὴν ἐπιχειρεῖ. καὶ ὁ μέν τι καλὸν ἰδών, καλὸν εἰπεῖν βούλεται. τὸ δ', παρεισπεσὸν, τἀληθὲς εἰπεῖν αὐτὸν ἀναγκάζει, ἐν ἅπασι πρωτεῖα ἔχειν ἀξιοῦν. πάλιν ἕτερος περὶ κλήματος διαλέγεται. τὸ δ', πλῆμον γάρ ὄζον ἀληθῶς, πλῆμα πεποίηκε τὸ κλῆμα. καὶ ὁ μόνον γε τοὺς τυχόντας ἀδικεῖ, ἀλλὰ καὶ τῷ μεγάλῳ βασιλεῖ, ᾧ καὶ γῆ καὶ θάλασσαν εἶξαι φασὶ, καὶ ἡ αὐτῶν φύσεως ἐκεῖνα, τὸ δ', καὶ τούτῳ ἐπιβουλεύει. καὶ Κῦρον αὐτὸν ὄντα, τύρον τινὰ ἀπέφηνεν. οὕτω μὲν οὖν ὅσον ἐς φωνὴν ἀνθρώποις ἀδικεῖ, ἔργῳ δ' πῶς; κλάουσιν ἄνθρωποι, καὶ τὴν αὐτὴν τύχην ὀδύρονται, καὶ Κάδμῳ καταρῶνται πολλάκις, ὅτι τὸ ταῦ, ἐς τὸ τοῦ στοιχείων γένος παρήγαγε. τῷ δὲ τούτου σώματι φασὶ τὸν τυράννους ἀκολουθήσαντας, καὶ μιμησαμένους αὐτὸ τὸ πλάσμα, ἔπειτα ἁρμαπτοιούτῳ ξύλα τεκτήναντας, αὐ-

ad illud me conferam, & hominibus patrocinabor in ijs in quibus adversus ipsos peccat. Nam quasi quibusdam vinculis illorum vocem torquere & discerpere conatur. Proinde si quis aliquid pulchrum intuitus καλὸν dicere velit, hoc ταῦ irruens τἀλὸν enunciare cogit, adeò cupit in omnibus primas sedes obtinêre. Rursum alius περὶ κλήματος de palmite disserit: hoc autem ταῦ (quippe æ-rumnosum verè est) τλῆμα fecit quod erat κλῆμα. Nec plebeios tãtùm homines iniuria afficit: sed iam etiam magno illi Regi, cui & mare & terram cessisse dicunt, suisque naturis excessisse, istud inquam tali regi insidiatur, quem, cùm sit Cyrus, Tyrum pronunciandum exhibet. Hunc itaque in modum quantum ad vocem attinet, homines offendit: sed re ipsa, quomodo? Plorant mortales, ac suæ sortis vices defient, & Cadmum sæpe diris prosequuntur, propterea quòd ταῦ in genus elementorum adduxerit. Aiunt enim tyrãnos eius literæ corpus secutos, atque figuram imitatos, postea simili figura cruces fabricasse quibus

ἀνθρώπους ἀνασκολοπίζειν ἐπ' αὐτά. ἀπὸ δὴ τούτου, καὶ τῷ τεχνήματι τῷ πονηρῷ τὴν πονηρὰν ἐπωνυμίαν συνελθεῖν. τούτων οὖν ἁπάντων ἕνεκα, πόσου θανάτου τὸ παῦ ἄξιον εἶναι νομίζετε; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι δικαίως τοῦτο μόνον ἐκ τῶν τοῦ παῦ πημοσίαν ἀπολείπεσθαι, τὸ τῷ ὁμοίῳ τῷ αὐτῷ τὴν δίκην ἀπολαβεῖν. ὁ δὴ σωφρονεῖν εἶναι, ἀπὸ τούτου μὲν ἐδημιουργήθη, ἀπὸ δ' ἀνθρώπων ὀνομάζεται.

homines affigerent. indéque huic sceleratæ fabricæ improbam appellationem obuenisse. Ob hæc igitur omnia quot mortis generibus dignum esse παῦ istud censetis? Equidem existimo meritò hoc solùm ad supplicium ipsius παῦ relinqui vt pœnã in sua illa figura sustineat, quæ sanè, vt crux esset, istius opera effectum est: & sic ab hominibus appellatur.

TIMΩΝ, Η ΜΙΣΑΝΘΡΩΠΟΣ.

TIMON, SIVE, MISANTHROPOS.

ARGVMENTVM.

HOC Dialago de Diuitijs tractatur. Quis scilicet verus Diuitiarum usus sit, & quomodo retineantur. Quibus potissimum obueniant, & quales reddant possessores. Occasio Dialogi à persona Timonis sumpta est, quem Athenienses, quòd inhumanus planè esset, hominúmque congressus ac societatem vitaret, imò etiam publicis malis gauderet, μισάνθρωπον appellarunt: cuius mortui quoque sepulchrum (vt scribit Suidas) inaccessum & inuium factum fuit, cùm mare, tanquam ipsum quoque perosum illius inhumanitatẽ, inundatione eam terræ partem, vbi sepultus erat, à reliqua abstractam secluſisset. In quo & tale Epitaphium inscriptum fuisse fertur.

Hic iaceo, vita miseráque inopique solutus,
Nomen ne queras, sed male tute peri.

Huic igitur Timoni similes reddi & diuites, videtur intelligere velle Lucianus, vtpote quos diuitiæ & fastuosos & insolentes, & planè barbaros efficere consueuerũt. Fingit autem ab initio diuitem

fuisse, sed ob liberalitatem, & quòd absque iudicio in quosuis benignus esset, ad pauperrtatem redactum esse. Quam rem cùm Iupiter exipsius querela, qua cum illo expostulando, in hominum malicia & ingratitudinem à principio inuehitur, cognouisset, miserum illum, eò quòd & in deos pius fuerat, & multa illis sacra peregerat, diuitem denuo facere statuit, ac Plutum cum thesauro ad ipsum mittit. Qui principio ire detrectat, ostendens illum sua culpa pauperē factum esse, & cum talibus hominibus minimè per durare se posse, atque aquè odisse eos, vt sordidos atque auaros illos, qui nunquam omnino se vtantur.

Mediocritate enim vtendi se gaudere. Atque hic locus vsum diuitiarum, & quomodo conseruari eadem debeant, docet. Deinde cùm Iupiter in sententia persisteret, atque ita Plutus ducente Mercurio ad Timonem proficisceretur, inter eundum fingitur claudicare. Ibi, interrogante Mercurio, causſam eius rei reddit, quòd quoties à Ioue mittatur, tardè incedat, neque videat quorsum eat, neque norit ad quos eat: quoties autem à Dite mittatur, etiam alatum esse. Quo figmento significare videtur, improbos ac malos semper melioribus succesſibus frui: probos autem, & à Ioue dilectos, aut nunquam, aut tardè in hac vita felices ac diuites fieri. Postremò interrogatus à Mercurio, cur deformis ac pallidus, tantopere ametur ab hominibus, respondet, Ignoscitia, ac cacitate illorum hoc fieri. Atq; ibi cum hos, tū alios effectus suos exponit, quæ omnia postremò actione, & quasi ipsa re comprobantur, dum Timonem ab initio, Plutum reijcere atque aversari fingit, vt pote ex paupertate modestum ac temperantem iam factum, & agnoscentem superiora mala, in quæ ex Diuitiarum copia inciderat. Mox eundem acceptum cum summa cura asseruare, tumidúmque & insolentem, omnes alios homines vitare atque contemnere. Additur ad finem etiam Adulatoribus, scurris, assentatoribus, sycophantis, fumi venditoribus, & id genus alijs, qui vt corpus vmbra, sic ipsi diuitias atque fortunam comitantur.

Πλοῦτος.

Ζεῦ φίλιε, καὶ ξένιε, καὶ ἑταιρεῖε, καὶ ἐφέστιε, καὶ ἀστεροπητὰ, καὶ ὄρχιε, καὶ γενεθλιογερέτα, καὶ ἑκατόδουπε. καὶ

Timon.

IVPITER Philie, hospitalis, sodalitie, domestice, fulgurator, iuramenti præses, nubicoge, grandistrepe, & siquod aliud tibi

εἴ τι σε ἄλλο οἱ ἐμβρόντητοι ποιηταὶ καλοῦσι, καὶ μάλιστα ὅταν ἀπορῶσι πρὸς τὰ μέτρα, τότε γὰρ αὐτοῖς πολυώνυμος γινόμενος, ὑφορᾷδες τὸ πῆπον τῶ μέτρω, καὶ ἀναπαλεγῖς τὸ κεχηνὸς τῦ ῥυθμοῦ, ποῦ σοι νῦν ἡ ἐσμαράγδους ἀστραπὴ, καὶ ἡ βαρύβρεμος βροντὴ, καὶ ὁ αὐθαδολόεις, καὶ ἀργήεις, καὶ σμερδαλέος κεραυνός; ἅπαντα γὰρ ταῦτα λῆρος ἤδη ἀναπέφηνε, καὶ καπνὸς ποιητικὸς ἀτεχνῶς, ἔξω τῶ πατάγου τῶ ὀνομάτων. τὸ γὰρ ἀοίδιμόν σου, καὶ ἐκηβόλον ὅπλον, καὶ πρόχειρον, καὶ οἷόν ὅπως τελέως ἀπέσβη, καὶ ψυχρόν ὅτι, μηδὲ ὀλίγον ἀπνοῆσαι ὀργῆς τῶν ἀδικουμένων διαφυλάττον. θᾶττον γοῦν τῶν ἐμπορεύειν τις ἐπιχειρούντων ἕωλον σφραγῖδα φοβηθείη ἄν, ἢ τὸν τῶ παντὸς κεραυνῶ φλόγα. ὅπου δαλὸν πικὰ ἐπικατείναδαι δοκεῖς αὐτοῖς, ὡς πῦρ μὴν, ἢ καπνὸν ἀπ' αὐτῶ μὴ δεδιέναι. μόνον γὰρ τῶτο οἴεσθαι ἀπολαύειν τῶ τραύματος, ὅτι ἀναπλησθήσονται τῆς ἀσβόλου. ὥστε ἤδη διὰ ταῦτά σοι καὶ ὁ Σαλμωνεὺς ἀντιβροντᾷ ἐτύλμα, ὃ πάνυ τοι ἀπίθανος ὢν

cognomẽ attoniti poëtæ tribuunt, maximè quum hærẽt in versu (Nam tũ illis multi nominis factus, carminis ruinam fulcis metrique hiatum imples) vbi tibi nunc magnicrepum fulgur, grauifremum tonitru? vbi ardens, candens, ac terrificum fulmẽ? Nam hæc omnia iam nugas esse apparet, fumúmque poëticum, nec omnino quicquam præter nominum strepitum. Sed decantatum illud tuum telum eminus feriens, & promptum, nescio quomodo penitus extinctũ sit, & frigidum, & ne minimam quidem scintillam iræ contra nocentes asseruarit. Itaque quiuis ex his, qui peieraturi sunt, citiùs extinctũ ellychnium metuerit, quàm flammam fulminis cũcta domantis: ita titionem quempiam in ipsos vibrare videris vt nec ignem, nec fumum ex ipso manantem pertimescãt: sed hoc solum ex vulnere putent sibi inferri nocumẽtum, vt fuligine compleantur. Quibus rebus factum est, vt iam Salmoneus tibi sit ausus etiam obtonare: neque id admodum ab re: quippe aduersus Iouem vsque adeò frigidum, vir ad facinora feruidus, audaciáque tumi-

ψυχρὸν τὸν ὀργὸν Διός, θερμουργὸς ἀνὴρ, καὶ μεγα-

λωνχολύμενος. πῶς γὰρ, ὅπου γε καθάπαξ οὐδὲ μανδραγόρα καθεύδεις; ὃς οὔτε τῶν ἐπιορκούντων ἀκούεις, οὔτε τὸν ἀδικοῦντας ἐπισκοπεῖς. λημᾷς δ', καὶ ἀμβλυώπεις πρὸς τὰ γιγνόμενα, καὶ τὰ ὦτα ἐκκεκώφωσαι, καθάπερ οἱ παρηβηκότες. ἐπεὶ νέος γε ἦσθα, καὶ ὀξύθυμος ὢν, καὶ ἀκμαῖος τὴν ὀργὴν, πολλὰ κατὰ τῶν ἀδίκων, καὶ βιαίων ἐποίεις, καὶ οὐδέποτε ἦγες τότε πρὸς αὐτοὺς ἐκεχειρίαν, ἀλλ' ἀεὶ ἐνεργὸς πάντως ὁ κεραυνὸς ἦν, καὶ ἡ αἰγὶς ἐπεσείετο, καὶ ἡ βροντὴ ἐπαταγεῖτο, καὶ ἡ ἀφαπὴ συνεχὴς ὥσπερ εἰς ἀκροβολισμὸν, πρόσκοπος ἐτίθετο. οἱ σεισμοὶ δ', κοσκινηδόν. καὶ ἡ χιὼν, σωρηδόν. καὶ ἡ χάλαζα, πυκνηδόν. καὶ ἵνα σοι φορτικῶς διαλέγωμαι, ὑετοί τε ῥαγδαῖοι, καὶ βιαῖοι. ποταμοὶ ἐκ πηγῶν. ὥστε πλησίστιον ἂν ἀκαρεῖ χρόνῳ ναυαγία ὅπῃ τοῦ Δευκαλίωνος ἐγένετο, ὡς κατορυχῶν ἁπάντων καταδεδυκότων, μόγις ἔν τι κιβώτιον περισωθῆναι πρὸς Ἀκρόκαυκα τῷ Λυκωρεῖ, ζώπυρόν τι τοῦ ἀνθρωπίνου σπέρματος διαφυλάττον εἰς ὀπίσω κακίας μείζονος. τοι γάρ τοι ἀκόλουθα τῆς ῥᾳθυμίας τύπ-

dus. Quidni enim faciat, vbi tu perinde ac sub mādragora dormis? qui neque pereantes audias, neque flagitiosos obserues: sed cæcutias lippitudine, & hallucineris ad ea quæ fiunt, auréfque tibi obsurduerint, quemadmodum iis qui senio confecti torpēt. Quandoquidem cùm iuuenis adhuc esses, acrique animo, & vehemens ad iracundiam, permulta in homines maleficos & violentos faciebas: Neque tum vnquam cū illis inducias agitabas, sed perpetuò fulmen erat in negocio, & ægis cōcutiebatur, obstridebat tonitru, fulgur cōtinēter iaculorum in morem densissimè ex edito loco deuolantium torquebatur, terræ quassationes cribri instar frequentes, nix cumulatim, grando saxorū in morē, atque vt tecum grandius loquar, imbrésque rapidi & violenti, ac flumen quotidie exundans. Hinc tantum repēte Deucalionis ætate naufragium ortum est, vt omnibus sub aqua demersis, vix vnica scaphula seruaretur, quæ in montem Lycorem appulit, humani generis quasi scintillulas quasdam seruans, vnde sceleratius etiam genus propagaretur. Quare dignū socordia pra-

χειρα κομίζη παρ' αὐτῶν, ὅτε θύοντος ἔτι σοι πυρὸς, ὅτε στεφανουμένου, εἰ μή τις ἄρα πάρεργον ὀλυμπιών. καὶ ὅτος, ὅ πάνυ ἀναγκαῖα ποιεῖν δοκῶν, ἀνὴ εἰς ἔθος τι ἀρχαῖον σωτηλῶν. καὶ κατ' ὀλίγον Κρόνον σε ὦ θεῶν γηραιότατε, ἀποφαίνουσι, παρωσάμενοι τῆς τιμῆς. ἐῶ λέγειν ὁπόσακις ἤδη σου τὰ νεὼν συνλήκησιν. οἱ δ', ἢ αὐτῷ σοι ταὶς χεῖρας ὀλυμπάσιν ὀπιβεβλήκασι. καὶ σὺ ὁ ὑψιβρεμέτης ὤκνησας, ἢ ἀναστῆσαι τὸν κύνα, ἢ τὸν γείτονας ὀπικαλέσασθαι, ὡς βοηθήσαντες, ἀυτὸν συλλάβοιεν, ἔτι συσκευαζομένοις πρὸς τῷ φυγῇ. ἀνὴ ὁ γηραιὸς, ἢ γιγαντολέτωρ, ἢ τιτανοκράτωρ, ἐκάθησο, τὸν πλοκάμους περικειρόμενος ὑπ' αὐτῶν, δεξιτερὸν κεραυνὸν ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ. ταῦτα τοίνυν ὦ θαυμάσιε, πηνίκα παύσεται ἅπας ἀμελῶς παῤῥαίμενα; ἢ πότε κολάσεως τῷ τοσούτῳ ἀδικίας; πόσοι φαέθοντες, ἢ δευκαλίωνες, ἱκανοὶ πρὸς ἅπαντας ὡς ἐφάμιλλον ὕβριν τῇ βίᾳ; ἵνα γὰρ τὰ κοινὰ ἐάσας, τὰμὰ εἴπω, τοσούτους Ἀθηναίων εἰς ὕψος ἄρας, καὶ πλουσίους ἐκ πενεστάτων ἀποφήνας, καὶ πᾶσι

mium ab illis reportas, cùm nemo iam tibi sacra faciat, nec coronas offerat, nisi fortè quis obiter in Olympiis: qui quidem non admodum necessariam rem facere sibi videatur, sed priscum quendam ritum obseruare: ac pene Saturnum, ô Deorum generosissime, te reddunt, magistratu amouentes. Omitto dicere, quoties iam templũ tuum sacrilegio cõpilarint: quum tibi etiam ipsi manus in Olympiacis admoliti sũt. Interea tu altifremus ille, adeò piger fuisti, vt neque canes excitaris, neque vicinos aduocaris, qui opitulantes tibi illos comprehenderent, cùm adhuc ad fugã se compararent. Sed generosus ille, gigantũ extinctor, & Titanum victor sedebas, fulmen decemcubitale, dextra tenens, quum tibi cæsaries ab illis circũtonderetur. Hæc igitur, ô præclare, quãdo tam securè despicere desines? quando de tantis maleficiis pœnas sumes? Quot Phaëthõtes, aut Deucaliones, satis idonei sint ad expiandum tam inexhaustã morũ improbitatẽ? Etenim vt communibus omissis, de meis verba faciam. Ex quo tam multos ex Athenien-sibus in sublime euexi, & diuites ex pauperrimis reddi-

τοῖς δεομένοις ἐπικερῶσας, μᾶλλον δ' ἀνδρῶν ἐς ἐυεργεσίαν τῶν φίλων ἐκχέας τὸ πλεῖστον, ἐπειδὴ πένης διὰ ταῦτα ἐγκύμιλω, οὐκ ἔτι ἀδὲ γνωρίζομαι ὑπὸ αὐτῶν, ὥστε προσβλέπουσιν οἱ πάλαι σπουδάζοντες, καὶ προσκυνούντες, καὶ τὸ ἐμὸν νεύματος ἀπηρτημένοι. ὅταν δ' οὖν που καὶ ὁδῷ βαδίζων ἐντύχωμί τινι αὐτῶν, ὥσπερ τινὰ σκιὰν παλαιᾶς νεκρᾶς ὑπῆλθον, ἢ τὸ χρόνου ἀνατεθραμμένον παρέρχονται, μηδὲ ἀναγνόντες, οἱ δὲ, καὶ πόρρωθεν ἰδόντες, ἑτέραν ἐκτρέπονται, δυσαύτητον, καὶ ἀποτρόπαιον θέαμα ὄψεως ὑπολαμβάνοντες, τὸν δὲ πρὸ πολλοῦ σωτῆρα, καὶ ἐυεργέτην αὐτῶν γεγενημένον. ὥστε ὑπὸ τῶν κακῶν ἐπὶ ταύτην τὴν ἐσχατιὰν τραπόμενος, ἀναφαμένος δηδέραν, ἐργάζομαι τὴν γῆν, ὑπομισθοῦμενος βολῶν τεττάρων, τὴν ἐρημίαν, καὶ τὴν δικέλλην πρὸς φιλοσοφῶν ἐνταῦθα. τοῦτο γοῦν μοι δοκῶ κερδανεῖν, μηκέτι ὄψεσι πολλοὺς παρὰ τὴν ἀξίαν εὖ πράττοντας. ἀνιαρότερον γὰρ τοῦτό γε. ἤδη ποτὲ οὖν ὦ Κρόνε, καὶ Ῥέαι, τὸν βαθὺν τοῦτον ὕπνον ἀποσεισάμενος, καὶ νήφυμον, ὡς ὁ Ἐπιμενίδης

di, & omnibus egenis opem tuli, imò affatim, vt amicis benefacerem, vniuersas opes effudi, & propterea pauper euasi, iam ne agnoscor quidem ab illis, nec aspicere dignantur me, qui antea reuerebantur, adorabãt, meóque de nutu pẽdebãt. Quòd si quando per viam ingrediens, forte fortuna in eorũ quempiam incidero, perinde vt euersum hominis iam olim defuncti cippum, ac temporis longitudine collapsum prætereunt, quasi ne norint quidem. Porrò alij procul conspecto me, aliò sese detorquent existimantes sese inauspicatum, abominandũque visuros spectaculum, quem non ita pridẽ seruatorem, & de se bene meritum prædicabant. Itaque prementibus malis ad extrema redactus consilia, rhenone indutus, terram exerceo quatuor conductus obolis, & cum solitudine, & ligonehìc philosophor. Hoc interim lucri mihi videor facturus, quod non amplius intuebor pleroſque præter meritum fœlices; illud enim est perquam molestum. Iam igitur tandem aliquando, Saturni & Rheæ proles, excusso profundo isto, grauique somno (longiorem enim quàm Epimenides dor-

γὰ κεκοίμησαι, καὶ ἀναρρίπτας τὸν κεραυνὸν, ἢ ὁκ τῆς Οἴτης ἐναυσάμενος, μεγάλῳ ποιήσας τῷ φλογὶ, ὑπεδείξατο τινα χολὴν αὐθρώδη, καὶ νεανικὴν Διός, εἰ μὴ ἀληθῆ ὄντα τὰ ὑπὸ Κρητῶν περὶ αὐτοῦ, καὶ τὸν σὸν τάφον μυθολογούμενα. Ζ. τίς ἔστος ὅτιν ὦ Ἑρμῆ, ὁ κεκραγὼς ὁκ τῆς Ἀττικῆς παρὰ τὸν Ὑμηττὸν ἐν τῇ ὑποφορείᾳ; πανεργὸς ὅλος, καὶ αὐχμῶν, καὶ ὑποδιφθέρος. σκάπτει γ' οἶμαι ἐπικεκυφώς. λάλος ἀνθρωπος, καὶ θρασύς. ἦπου φιλόσοφός ὅτιν. ὁ γὰρ αὖ οὕτως ἀσεβεῖς τοὺς λόγοις διεξῇει καθ' ἡμῶν. Ερ. τί φῄς ὦ πάτερ; ἀγνοεῖς Τίμωνα τὸν Ἐχεκρατίδου, τὸν κολυπλέα; ἔστος ὅτιν ὁ πολλάκις ἡμᾶς καθ' ἱερῶν τελείων ἑστιάσας, ὁ νεόπλουτος, ὁ τὰς ὅλας ἑκατόμβας, παρ' ᾧ λαμπρῶς εἰώθαμεν ἑορτάζειν τὰ Διάσια. Ζ. φεῦ τῆς ἀλλαγῆς. ὁ καλὸς ἐκεῖνος; ὁ πλούσιος, περὶ οὗ οἱ τοσοῦτοι φίλοι; τί παθὼν οὗτοι τοιοῦτός ὅτιν; αὐχμηρὸς, ἄθλιος, καὶ σκαπανεὺς, καὶ μισθωτὸς, ὡς ἔοικεν ἅτε βαρεῖαν κατηφέρων τὴν δίκελλαν. Ερ. οὐτωσὶ μὲ εἰπεῖν, χρησότης ἐπέπεσεν αὐτὸν, καὶ φιλανθρωπία, καὶ ὁ πρὸς τοὺς δεομένους

miuisti) denuo vibrato fulmine, aut ex Oeta redaccẽso, ingenti excitata flamma, Iram aliquam strenui illius ac iuuenilis Iouis ostende, A nisi vera sint ea quæ de tuáque sepultura Cretenses fabulantur. *Iup.* Quis hic est Mercuri, qui sic ex Attica in mõtis Hymetti radicibus vociferatus est? horridus totus ac squalidus, & rhenone amictus? fodit autem, vt arbitror, in terram pronus, homo loquax & confidens, nimirum est philosophus, neque enim adeò impia aduersus nos erat dicturus, *Merc.* Quid ais ôpater, nõ nosti Timonem filiũ Echecratidis Colyttensem? Hic est qui nos plerumque sacro conuiuio excepit ex hostijs eximijs parato, ille repente ditatus, ille qui totas hecatombas, apud quem splendidè Iouialia festa consueuimus agitare. *Iup.* Eheu, quænam ista rerum commutatio! hiccine est honestus ille, diues, circum quem tam frequẽtes erant amici? Quid illi accidit vt hoc sit habitu, squalidus, ærumnosus, fossor conductitius, vt *conijcio*, cùm tam grauem ligonem gerat. *Merc.* Illum, vt ita dicam, probitas euertit, & humanitas, atque in omnes

ἅπαντας οἶκτος. ὡς ἦ ἀληθῆ λόγῳ, ἀφυΐα, καὶ εὐήθεια, καὶ ἀκρισία περὶ τοὺς φίλους. ὃς οὐ μισεῖ κόραξι, καὶ λύκοις χαλεπὸς ὢν μόνος. δηλ. ὑπὸ γυπῶν τοσούτων ὁ κακοδαίμων κειρόμενος τὸ ἥπαρ, φίλους εἶναι αὐτῶν, καὶ ἑταίρους ᾠετο ὑπ' εὐνοίας τῆς πρὸς αὐτὸν, χαίροντας ἐπὶ τοῖς. οἱ δὲ, τὰ ὀστᾶ γυμνώσαντες ἀκριβῶς, καὶ περιξαγόντες ἥπατος καὶ μυελὸς ὀλίγον, ἐκμυξόσαντες καὶ τοῦτον εὖ μάλα ἐπιμελῶς, ὥχοντο, αὖον αὐτὸν, καὶ τὰς ῥίζας ὑποτετμημένον ἀπολιπόντες, ὑδὲ γνωείζοντες ἔτι, ὑδὲ περιβλέποντες. πόθεν γὰρ, ἢ ὑπουργοῦντες, ἢ ὀφειλόντες ὑπὸ τῷ μέρει. διὰ ταῦτα ὀλιγελλίτης, καὶ διφθερίας ὡς ὁρᾷς, ἀπολιπὼν ὑπ' αἰσχύνης πάσῃ, μισθοῦ γεωργεῖ, μελαγχολῶν τοῖς χαλκοῖς. ὅτι οἱ πλουτοῦντες παρ' αὐτῷ, μάλα ὑπερόπτικῶς παρέρχονται, ὑδὲ τοὔνομα εἰ Τίμων καλοῖτο εἰδότες. Z. καὶ μὴν οὐ παροπλέος αὐτὴ, ὑδὲ ἀμελητέος. εἰκότα γὰρ ἀγανακτεῖ δυσχερῶν. ἐπεὶ καὶ ὁμοῖα ποιήσομεν τοῖς κακαρέστοις κόλαξιν ἐκείνοις, ὁπόταν ἀγαθοῖς ἀνδράσι, τοιούτοις

egenos misericordia. vel reuera vecordia potius, facilitas, nullúsque in suscipiendis amicis delectus, quippe qui neutiquam intellexerit sese coruis, lupisque largiri. Quin magis cum à vulturibus tam multis misero iecur eroderetur, ob id amicos & sodales iudicabat, quasi epulis gauderent, quòd erga sese benevolentia afficerentur. Ille verò postquam ossa penitus nudassent, circumrosissentque, deinde siqua inerat medulla, hanc quoque admodũ diligẽter exuxissent, abierunt, exuccum, & radicitus succisum deserentes, adeò vt non amplius agnoscant, aut aspiciant, tantum abest vt sint qui vicissim illi opitulentur, & impertiant. Has ob res fossor, & sago, vt vides, opertus pelliceo, vrbem præ pudore fugiens, mercede agricolam agit, adversus ingratos atra bile stomachatur, qui quidem sua benignitate ditati, nunc admodum fastuosè prætereãt, ac ne nomen quidem an Timon vocetur, nouerint, Iup. At verò vir neutiquam fastidiendus & negligendus, qui iure optimo indignatur, quòd his agat in malis: siquidem & execrandos illos adulatores sumus imitaturi, si eius viri obliuiscamur, qui

ταύρων τε, καὶ αἰγῶν πόσατα
κάυσαντος ἡμῖν ἐπὶ τῶ βωμῶν.
ἔπι γοῦν ἐν τῖς ῥισὶ τὴν κνίσ-
σαν αὐτῶν ἔχω. πλὴν ὑπὸ ἀ-
σχολίας τε, καὶ θορύβου πολλῦ A
τῶν ἐποῤκούντων, καὶ βιαζο-
μένων, καὶ ἁρπαζόντων, ἔτι ὃ
καὶ φόβε τὸ παρὰ τῶν ἱεροσυ-
λοῦντων, πολλοὶ γὰρ ὄντοι, καὶ
δυσφύλακτοι, καὶ ὀλίγε ἐπ' ὀλί- B
γον καταμύσαι ἡμῖν ἐφιᾶσι,
πολλὴ ἤδη χρόνον ἀπ' ἀπέ-
βλεψα εἰς τὴν Ἀτθίδα. καὶ
μάλιστα ἀφ' ἧς ἡ φιλοσοφία, καὶ
λόγων ἔριδες ἐπεπόλασαν αὐ-
τοῖς. μαχομένων γὰρ πρὸς ἀλ- C
λήλους, καὶ κεκραγότων, ὀλί-
γε ἐπακούειν ὅτι τῶν ζυγῶν. ὥστε
ἢ ὀπτυσάμενον χρὴ τὰ ὦτα
κατῆξαι, ἢ ὀπτριβῆναι πρὸς
αὐτῶν, ἀρετήν τινα, καὶ ἀσύ- D
ματα, καὶ λήρους μεγάλῃ τῇ
φωνῇ ξυνειρόντων. διὰ ταῦτά
τοι καὶ τοῦτον ἀμελῆσαι συν-
έβη πρὸς ἡμᾶς, οὐ φαῦλον ὄν-
τα. οἷμαι γὰρ τὸν πλοῦτον ὦ Ἑρμῆ
παραλαβών, ἀπιὴι παρ' αὐτὴν E
τέλος. ἀγέτω δ' ὁ πλοῦτος καὶ τὸν
θησαυρὸν μετ' αὐτοῦ, καὶ μενέτωσαν
ἀμφω παρὰ τῷ Τίμωνι, μὴ δ'
ἀπαλλαττέσθωσαν οὕτω ῥᾳδίως,
κἂν ὅτι μάλιστα ὑπὸ χρηστήτητος
αὖθις ἐκδιώκῃ αὐτοὺς ἡ οἰκία.

tot pinguissimos tauros & capras nobis in aris adoleuit: quorum nidor mihi etiam nunc in naribus residet. Tametsi propter negotia, magnámque peierantium turbam, et eorum qui viagunt & rapina viuunt, præterea ob formidinem quam mihi pariunt sacrilegi, qui multi sunt, & obseruatu difficiles, & ne minimum quidem nos conniuere sinunt, multo iam tempore Atticam non respexi: ac in primis ex quo philosophia, & verborũ contentiones, apud istos increbruerunt, adeò vt istis inter se pugnantibus, vociferãtibúsque, ne exaudire quidem mortalium vota liceat. Vnde mihi necessum est, aut auribus obturatis sedere, aut ab ipsis perdi, qui virtutem quandam, & nescio quæ incorporea, nugásque magna voce connectunt. Hinc factum est, vt hic quoque à nobis neglectus fuerit, quãvis non sit despicabilis. Quod reliquum est Mercuri, assumpto Pluto, celeriter ad hunc eas, Plutus autem vnà secum etiam ducat Thesaurum, & ambo apud Timonem perseuerent, nec tam facilè demigrent, etiamsi quem maximè rursum illos præ bonitate domo exigat.

Cæterùm

πρὸς ἢ τῶν κολάκων ἐκείνων, καὶ τῆς ἀχαριστίας, ἵνα ἐπιδείξωμαι τοῖς θεοῖς αὐτὸν, καὶ αὖθις μὴν σκέψομαι, καὶ δικῶ, δώσουσιν, ἐπειδὴν τὸν κεραυνὸν ὀπισκευάσω. κατεαγμέναι γὰρ αὐτῶ, καὶ ἀποστομωμέναι εἰσὶ δύο ἀκτῖνες αἱ πρῶται, ὁπότε φιλοτιμότερον ἠκόντισα τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑπὸ τὸν σοφιστὴν Ἀναξαγόραν, ὃς ἔπεισε τοὺς ὁμιλητὰς μηδὲ ὅλως εἶναί τινας ἡμᾶς τοὺς θεούς. ἀλλ' ἐκείνου μὲν δίκην ὀφλήσοντος. ὑστέρᾳ γὰρ αὐτῶ τῷ χεῖρε Περικλῆς. ὁ δὲ κεραυνὸς, εἰς τὸ ἀκρόπολιν παρασκήψας, ἐκεῖνό τε κατέφλεξε. καὶ αὐτὸς ὀλίγου δεῖν, συνεξέπεσε παρὰ τῷ πέρᾳ. πλὴν ἱκανὴ ἐν τοσούτῳ καὶ αὕτη τιμωρία ἔσται αὐτοῖς, εἰ ὑστερακιτοῦντα τὸν Τίμωνα ὀψῶνται. Ερ. οἷον ἵνα τὸ μέγα κεκραγέναι, καὶ ὀχλικὸν εἶναι, καὶ θρασύ. ἐ τοῖς δικαιολογοῦσι μόνοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς ξυγχωμίοις τοῦτο χρήσιμον ἐδεῖτο δὲ αὐτικὰ μάλα πλούσιος ἐκ πενεστάτου καταστήσεται ὁ Τίμων, βοήσας, καὶ παῤῥησιασάμενος ἐν τῇ ἐυχῇ, καὶ στρέψας τὸν Δία. εἰ δὲ σωπῇ ἔσκαπτεν ὀπικευρῶς, ἔτι ἂν ἔσκαπτεν ἀμελούμενος. Πλὴ. ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἂν ἀπέλθοιμι ὦ Ζεῦ παρ' αὐτὸ Z.

Cæterùm de ingratis illis palponibus, & in posterum consultabo, & pœnas dabunt simul atque fulmen præparauero. Nam fracti sunt, & retusa cuspide duo Aradij eius maximi, quum nuper acriùs in sophistam Anaxagoram iacularer, qui suis familiaribus persuadebat, nullos esse nos qui Dij vocamur. At ab illo aberrauí: nam obtenta manu Pericles eum protexit: fulmen verò in Castoris & Pollucis templum detortum, tum illud exussit, tum ipsum ad saxum pene est comminutũ. Quanquam vel id supplicij satis magnum in istos fuerit, si ditissimũ videãt factũ fuisse Timonẽ. *Mer.* Quantũ habet momenti altum vociferari, & obstreperum, audacémque esse? idque non ijs modò qui causas agunt, verùm etiam qui vota faciunt conducibile. En mox è pauperrimo dives euaserit ille Timon, qui se precando clamosum & liberè loquentem præbuit, attentum verò Iouem reddidit. Quòd si incuruus fodiendo siluisset, neglectus etiamnum foderet. *Plut.* At ego ô Iupiter hunc aditurus non sum. *Iup.*

διὰ τί ὦ ἄριστε πλοῦτε, καὶ ταῦτα, ἐμοῦ κελεύσαντος; Πλοῦ. ὅτι νὴ Δία ὕβριζεν εἰς ἐμὲ, καὶ ἐξεφόρει, καὶ εἰς πολλὰ κατεμέριζε. καὶ ταῦτα, παῖζων αὐτῷ φίλον ὄντα. καὶ μόνον ἐκ δικρανοις με ἐξεώσθει τὰ οἰκίας, καθάπερ οἱ τὸ πῦρ ἐκ τῶν χειρῶν ἀποῤῥιπτοῦντες. αὖθις οὖν ἀπέλθω παρασίτοις, καὶ κόλαξι, καὶ ἑταίραις παρασθησομαι; ἐκείνους ὦ Ζεῦ πέμπε μοι, τοὺς ἀσθησομένους τῆς δωρεᾶς, τοὺς περιόντας. οἷς τίμιος ἐγὼ, καὶ ὠνητός. οὗτοι δὲ οἱ λάροι, τὴν πενίαν ἐμίσησαν, ἵνα μὴ θεσπεσίων ἡμῶν. καὶ διφθέραν παρ' αὐτῆς λαβόντες, καὶ δίκελλαν, ἀλαπάτωσαν ἄλλοι, τέτταρας ὀβολοὺς ἀποφέροντες, οἱ δεκαταλάντους δωρεὰς ἀμελητὶ προϊέμενοι. Ζ. κἀν ἔτι τοιοῦτον ὁ Τίμων ἐργάσεται περὶ σέ. πάνυ γὰρ αὐτὸν ἡ δίκελλα πεπαιδαγώγηκεν, εἰ μὴ παντάπασιν ἀνάλγητος ὅστις τῶν ὀφρυῶν, ὡς ἔοικε σε αὐτὴ τὴν πενίαν θεσπεσίαν εἶναί μοι δοκεῖς, ὃς νυνὶ μὲν τὸν Τίμωνα αἰτιᾷ, διότι σοι τὰς θύρας ἀνεπετάσας, ἐφίει παρρησιάζεσθαι ἐλευθέρως, ἔτε ἀποκλείων, ἔτε ζηλοτυπῶν. ἄλλοτε δὲ τοιοῦτον ἠγανάκτεις

Quid ita, optime Plute, præsertim à me jussus? *Plut.* quoniam per Iouem iniuria me affecit, eijciens, & in multas partes diuidens: idq; cùm illi paternus essem amicus, ac me pene dixerim, fuscinis ex ædibus extruserit, sicut qui è manibus ignem abijciunt. Num rursus ad istum ibo, parasitis, adulatoribus, & scortis donandus? Ad eos mitte me Iupiter, qui munus intellecturi sint, qui amplexuri, quibus in pretio sim, & exoptatissimus. At hi stupidi cum paupertate cõmercium habeant, quam nobis anteponunt: & acceptis ab ea rhenone, & ligone, miseri sat habeant, quatuor obolos lucrantes, qui decem talenta contemptim dono dare solebant. *Imp.* Nihil in te huiusmodi posthac facturus est Timon, quippe quem ligo abundè docuerit, (nisi prorsus nullum dolorem sentiunt illius ilia) te potiùs quàm paupertatem esse eligendum. Ac tu mihi querulus admodum esse videris, qui nunc Timonem incuses, quòd tibi liberè vagari permiserit patefactis foribus, nec zelotypus in te, domo concluserit. Aliàs autem contrà in diuites

καὶ τῶν πλουσίων, καταπεκλεῖσθαι λέγων πρὸς αὐτῶν ὑπὸ μοχλοῖς, καὶ κλεισὶ, καὶ σημείων ἐπιβολαῖς, ὡς μηδὲ παρεχύψαι σοι ἐς τὸ φῶς δυνατὸν εἶναι. ταῦτα γοῦν ἀποδύρου πρός με, ἀποτυλίγεσθαι λέγων ἐν πολλῷ τῷ σκότῳ. καὶ διὰ τοῦτο ἐν χερσὶ ἡμῖν ἐφαίνου, καὶ φορυτώδης ἀναπλεως, συνεστακὼς τοὺς δακτύλους πρὸς τὸ εἶδος τῶν συλλογισμῶν, καὶ ἀποδεδρακέναι ἀπειλῶν, εἰ καιρὸς λάβοιο παρ' αὐτῶν. καὶ ὅλως, τὸ πρᾶγμα ὑπέρδεινον ἐδόκει σοι, ἐν χαλκῷ, καὶ σιδηρῷ θαλάμῳ, καθάπερ ὁ Δανάλου παρθενεύεσθαι ὑπ' ἀκριβέσι, καὶ παμπονήροις παιδαγωγοῖς ἀναπεφόμενον τῷ τοίχῳ, καὶ τῷ λογισμῷ. ἄτοπα γοῦν ποιεῖν ἔφασκες, ἐρῶντας μὲν εἰς ὑπερβολὴν, ἐξὸν δ' ἀπολαύειν, καὶ τολμῶντας, ἀδεῶς ἐπ' ἀδείας χεωμένους τῇ ἐρωτι, κωφοὺς γε ὄντας, ἀλλὰ φυλάττειν ἐγρηγορότας, ἐς τὸ σημεῖον, καὶ τὸ μοχλὸν ἀσκαρδαμυκτὶ βλέποντας, ἱκανῶν ἀπολαυσιν οἰομένους. καὶ τὸ αὐτὸν ἀπολαύειν ἔχειν, ἀλλὰ τὸ μηδενὶ μεταδιδόναι τῆς ἀπολαύσεως, καθάπερ τινὰ ἐν τῇ φάτνῃ κυνα, μήτε αὐτὴν ἐσθίουσαν τὴν κριθῶν, μήτε

stomachabaris, quum diceres te ab illis, repagulis, clauibus, & impressis sigillis ita fuisse conclusum, vt ne prospicere quidem in lucem tibi Alicerat. Id igitur apud me deplorabas affirmans præfocari te nimijs tenebris: eóque pallidus nobis occurrebas, curis plenus, contractis contortisque digitis, vt fieri solet in rationum collectionibus: quòd si quando daretur opportunitas, aufugiturum quoque ab illis te minitabâre. In summa rem admodum acerbam iudicabas in æreo, ferreóue thalamo, Danaës exemplo, virginem asseruari, atque à sedulis sceleſtiſſimiſque pædagogis educari, Fœnore, & Computo. Eos proinde absurdè facere aiebas, quòd te præter modum adamarent, neque, cùm liceret, frui auderent, nec quanuis essent domini, securè suo amore vterentur: sed vigiles obseruarent, ad sigillum serámque immotis oculis intuentes, abundè magnum fructum arbitrantes à se percipi, non quòd ipsis fruëdi facultas adesset, sed quòd nemini fruendi copiam facerent; non aliter quàm in præsepi canis, qui nec ipse hordeo vescitur,

τῷ ἵππῳ πεινῶντι ἐπιτρέπουσιν. καὶ πρόσθετε γε ἢ κατεγέλας αὐτῶν φειδομένων, ἢ φυλαττόντων, καὶ τὸ κομψότατον, αὐτὸς ζηλοτυπουμένων. ἀγνοούντων ὅ ὡς κατάρατος οἰκέτης, ἢ οἰκονόμος, ἢ παιδοτρίψ ὑπεισιὼν λαθραίως, ἐμπαροινήσει τὸν κάκοδαίμονα, καὶ ἀνέρασον δεσπότιν, πρὸς ἀμαυρόν τι καὶ μικρόστομον λυχνίδιον, καὶ δι-ψαλέον θρυαλλίδιον, ἐπαγρυπνεῖν ἐάσας τοῖς τόκοις. πῶς οὖν ὃ ἄδικον, πάλαι μοῦ ταῦτα αἰτιᾶσθε, νῦν ὃ τῷ Τίμωνι τὰ ἐναντία ἐπικαλεῖν; Πλοῦ. καὶ μὴν ἐγὼ τάληθῆ ἐξετάζοις, ἄμφω σοι εὔλογα δόξω ποιεῖν. τὸ τε γὰρ Τίμωνος τὸ παν τοῦτο ἀνειμένον, ἀμελές, καὶ ἐκ ευγοϊκὸν ὡς πρὸς ἐμὲ εἰκότως ἂν δοκοίη· τούς τε αὖ κατακλείσιον ἐν δύραις καὶ σκότῳ φυλάττοντας, ὅπως αὐτοῖς παχύτερος ἡμῖν ὦμεν, καὶ πιμελὴς, ἢ ὑπόγυος, ἐπιμελουμένους. οὔτε προσαπομύσης αὐτὸν, οὔτε εἰς τὸ φῶς προάγοντας, ὡς μηδὲ ὀφθεῖσι πρός τινος, ἀνόητους ἡγούμενον εἶναι· καὶ ὑβριστάς. οὐδὲν ἀδικοῦντά με ὑπὸ τοσούτοις δεσμοῖς κατασπῶντας, ἐκ εἰδότας

nec famelicum equum vesci sinit. Quinetiam ridebas istos qui parcerent, asseruarentque, & (quod esset absurdissimum) se ipsos zelotypia prosequerentur: nec intelligerent fore, vt aut sceleratissimus famulus, aut œconomus, aut puerorum præceptor furtim subiret, ludibrio habiturus infœlicem & inamabilē herum, quem postea sinat ad fuliginosam, & oris anguſti lucernulam, ac ſiticuloſum ſcirpulum vſuris inuigilare. Annon igitur iniquum, cùm hæc olim incuſaueris, nunc his contraria Timoni obijcere? *Plut.* Atqui ſi veritatem inquiſiueris, me vtrumque rationi conſentaneum facere iudicabis. Nam & Timonis huius nimia lenitas, negligentia, non beneuolentia, quod ad me attinet, meritò videatur. Illos verò qui me oſtijs ac tenebris incluſum ſeruant, & vt craſſior, pinguior, imò immenſus fiam, operam dãt, nec tamen attingunt ipſi, nec in lucem producunt ne à quoquam videar, illos inquam amentes & contumelioſos rectè putem, quippe qui me inſontem tot in vinculis putreſcere cogunt, non intelligentes breui ſibi abeundum, & me alij cuiὡς μετὰ μικρὸν ἀπίασιν ἄλλῳ

τινὶ τῶν εὐδαιμόνων μὲ καταλιπόντες. οὔτ' οὖν ἐκείνους, οὔτε τοὺς πάνυ πρόχειρους εἰς ἐμὲ τούτους ἐπαινῶ, ἀλλὰ τὸν ὅσον ἀρίστην ὅστις μέτριον ὀπτῆσονται τῷ πράγματι, καὶ μήτε ἀφεξόμενος τοῦ παρόντος, μήτε προσκορὴς τοῦ ὅλου. σκόπει γὰρ ὦ Ζεῦ πρὸς τὸ Διὸς, εἴ τις νόμῳ γήμας γυναῖκα νέαν, καὶ καλὴν, ἔπειτα μήτε φυλάττοι, μήτε ζηλοτυπεῖ τοῦ παρόντος, ἀφιεὶς καὶ βαδίζειν ἔνθα αὐτῇ ἥδιστον νύκτωρ, καὶ μεθ' ἡμέραν, καὶ ξυνεῖναι τοῖς βουλομένοις, μᾶλλον δ' αὐτὸς ἀπάγοι μοιχευσομένῳ καὶ ἀνοίγων τὰς θύρας, καὶ μαστροπεύων, καὶ πάντας ἐπ' αὐτὴν καλῶν, ἆρα ὁ τοιοῦτος ἐρᾷν δόξειεν αὖ; ἢ σύ γε ὦ Ζεῦ τοῦτο φαίης ἄν, ἐρασθεὶς πολλάκις. εἰ δέ τις ἔμπαλιν ἐλευθέραν γυναῖκα εἰς τὴν οἰκίαν νόμῳ παραλαβὼν ἐπ' ἀρότῳ παίδων γνησίων, ἢ δὲ, μήτε αὐτὸς προσάπτοιτο ἀκμαίας καὶ καλῆς παρθένου, μήτε ἄλλῳ προσβλέπειν ὑπιστρέποι, ἄζυγον δὲ καὶ σεμνὴν καταλείσας παρθενεύοι, καὶ ταῦτα ἐρᾷν φάσκων, καὶ δῆλος ὢν ἀπὸ τῆς χρόας, καὶ τῆς σαρκὸς ὑπετηκυίας, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν ὑποδεδυκότων, ἔθ' ὅπως ὁ τοιοῦτος

piam, cui fortuna fauerit, relinquēdum. Quocirca neque illos probo, nec hos qui nimium facilè mihi manus admouent: sed eos, qui, quod est optimum, mediocritate A vtuntur, vt nec prorsus abstineant, nec penitus profundant. Etenim per Iouem illud consideta Iupiter, si quis vbi iuuenem & formosam vxorem lege duxerit, postea neque obseruet neque omnino zelotypia prosequatur, concedens illi vt B noctu atq; interdiu eat quò velit, & rem cum qubuslibet habeat, vel potiùs vltro producat vt adulteretur, fores aperiens, prostituens, & omnes ad eam inuitans, num C hic amare videbitur? profectò hoc tu nequaquam dices Iupiter, qui sæpenumero amorem senseris. Rursum si quis ingenuam lege domum D deducat, acceptam ad liberorum legitimorum procreationem: cæterùm nec ipse contingat florentem ætate, decoramque virginem, E nec eam ab alio aspici sinat, sed inclusam, orbam, sterilémque in perpetua virginitate contineat, ac interim se amore teneri dicat, & hunc præ se ferat colore, corpore exhausto, refugis oculis, nũ fieri potest, vt talis quis-

ὁ παρὰ πάντ' ἄξιον αὖ, δέον
παιδοποιεῖσθαι, καὶ ἀπολάυσαι
τοῦ γάμου, καταμαραίνων ἐυ-
ανθρώπινον οὕτω καὶ ἐπέργασον
κόρῳ, καθάπερ ἱέρειαν τῆς Δη- A
μητροφόρου τρέφων διὰ παντὸς τὸν
βίον; ταῦτα καὶ αὐτὸς ἀγανα-
κτῶ, πρὸς ἐνίων μὲν, ἀτίμως
λακπτιζόμενος, καὶ λαφυσσόμε-
νος, καὶ ξανθλούμενος. ἐπ'
ἐνίων δ', ὥσπερ στιγματίας δρα-
πέτης πεπεδημένος. Ζεύς.
τί οὖν ἀγανακτεῖς κατ' αὐτῶν;
διδόασι γὰρ ἄμφω καλῶ τῷ
μίσθῳ. οἱ μὲν, ὥσπερ ὁ Τάντα- C
λος, ἄποτοι, καὶ ἄγευστοι, καὶ
ξηροὶ τὸ στόμα, ἐπικεχυμένοι
μόνον τῷ χρυσίῳ. οἱ δὲ, καθά-
περ ὁ Φινεὺς ἀπὸ τῆς φάρυγγος
τῷ προθύμῳ τὰ ἀφ' ἡδονῶν ἁρ-
πασθέντα. ἀλλ' ἄπιθι ἤδη
σωφρονεστέρῳ παρὰ τὸν τῷ
Τίμωνι ἐντευξόμενος. Πλοῦ. D
ἐκεῖνος γὰρ ποτὲ παύσεται ὥσπερ
ἐκ κοφίνου τετρυπημένου, πρὶν
ὅλως εἰσρυῆναί με κατ' ὀπυ-
θῶν ξανθῶν, φάσαι βου-
λόμενος τὸ ἐπίρρημα, μὴ ὑπέρ-
αντλος εἰς πεσών, ἐπικλύσω
αὐτόν; ὥστε ἐς τὸν τῶν Δαναΐδων
πίθον ὑδροφορήσειν μοι δοκῶ, καὶ
μάτην ἐπαντλήσειν, τοῦ κύτους
μὴ πληροῦντος. ἀλλὰ πρὶν εἰσρυῆναι, χαλᾶν ἐκχυθησομένῳ τῷ ἐπ-

piam desipere non videatur, quippe qui, cū liberis oportuerit operā dare, fruiq; cōiugio, puellam adeò formosam atque amabilem sinat emarcescere, per omnem vitam, tanquam Cereri sacerdotem alens? Hæc & ipse indignor, quum à nonnullis ignominiosè cædor calcibus & lanior, & exhaurior, à nōnullis contrà perinde vt stigmaticus fugitiuus compedibus vincior. *Iup.* Quid igitur aduersus illos indignaris? vtrique enim egregias luūt pœnas: Hi quidem dum Tantali in morem, nec bibere, nec edere sinuntur, sed ore sicco, auro tantùm inhiant. Illi verò, dum ceu Phineo cibos harpyiæ ipsis è faucibus eripiunt. Sed abi Diam, cordatiorem multò nacturus Timonem. *Plut.* An ille aliquando desinet me velut ex foraminoso cophino, priusquam omnino influxerim, data opera exhaurire, quasi conetur occupare, quo minùs influam, veritus ne si copiosiùs infundar, ipsum vndis obruam? Quò fit vt in Danaidum dolium aquam mihi videar allaturus, frustráque infusurus, vase non continente liquorem: imò priùs propemodum effuso quod influit,

ρέοντος οὕτως, ἐυρύτερον τὸ
πρὸς τὴν ἔκχυσιν κεχηνὸς τῆς
πίθου, καὶ ἀκώλυτος ἡ ἔξοδος.
Ζεύς. ἐκοῦσι μὴ ἐμφράξη-
ται τὸ κεχηὸς τοῦτο, καὶ εἰς τὸ
ἄπαξ ἀναπεπαμένον, ἐκχυ-
θέντος ἐν βραχεῖ σου, ῥᾳδίως
ἐυρήσει τὴν διαφέραν αὖθις,
καὶ τὴν δίκελλαν ἐν τῇ πυελῇ τῆς
πίθου. ἀλλ' ἄπιτε ἤδη, καὶ πλου-
τίζετε αὐτόν. σὺ δὲ μέμνησο ὦ
Ἑρμῆ ἐπαινῶν, πρὸς ἡμᾶς ἄγειν
τοὺς Κύκλωπας ἐκ τῆς Αἴτνης,
ὅπως τὰ κεραυνὰ ἀκονήσωσιν,
ἐπισκευάσωσιν, ὡς ἤδη γε τε-
θνημότου Διὸς ἀπολησόμενοι.

Ερ. πρείσωμεν ὦ πλοῦτε. τί
τοῦτο βασκάζῃς; ἐλελήθεις μὲ
ὦ χωλὸς οὐ τυφλὸς μόνον,
ἀλλὰ καὶ χωλὸς ἄν. Πλοῦ. ἀεὶ
ἀεὶ τοῦτο ὦ Ἑρμῆ, ἀλλ' ὁπόταν
μὴν ἀπίω παρά τινα πεμφθεὶς
ὑπὸ τοῦ Διὸς, οἶδ' ὅπως
βραδὺς εἶμι καὶ χωλὸς ἀμφο-
τέροις, ὡς μόλις τελεῖν ἐπὶ τὸ
τέρμα, προηρέσαντος ἐνίοτε
τοῦ πεμψάντος. ὁπόταν δὲ
ἀπαλλάττεσθέ δέη, πλοῦν ὄψει,
πολὺ τῶν ὀρνέων ὠκύτερον. ἅμα
χρῶ ἔπεσιν ἡ ὕστλιγξ. καίγε
ἤδη αὐακηρύττομαι νενικηκώς,
ὑπερπηδήσας τὸ σάδιον, οὐδὲ
ἰδόντων ἐνίοτε τῶν θεατῶν.

quàm influxerit: adeò latus dolij hiatus ad effusionem, ac liber exitus. *Iupit.* Proinde ni hiatum istum obturauerit, perpetuámque perstillationem sistere conetur, A te propediem effuso, facilè rursus sagum & ligonem in fæce dolij reperiet. Verùm abite iam, illúmque ditate. Tu verò Mercuri memineris redeundo Cyclopas ex Aetna ad nos adducere, quò fulmen cuspride restituta resarciant. Nam eo nobis acuminato erit opus. *Merc.* Eamus Plute. Quid hoc? num claudicas? Equidem ignorabam ô præclare, te non cæcum modò, verùm etiam B claudum esse, *Plut.* Hoc non est mihi petpetuumMercuri: sed quando ad aliquem à Ioue missus proficiscor, nescio quomodo tardus & claudus vtrinque sum: ita vt ægrè metam pertingam, quũ nõ C nunquam qui me operiebatur, priùs insenuit. Sed quum discedendum est alatum videbis, auibus longè celeriorem. Vnde fit vt amoto repagulo, protinus D voce præconis victor pronuncier, saltu stadium transmensus, ne videntibus quidem aliquoties spectatoribus. *Merc.* Ista haud vera E Ερμῆς. ἀλλὰ μὴν πάντα φής,

ἐγὼ δέ σε πολλοὺς ἂν εἰπεῖν ἔχοιμί σοι, χθὲς μὲν οὐδὲ ὀβολὸν ὥστε πρίασθαι βέλτιον ἐκτήσατο, φέρνω δὲ τήμερον πλουσίοις, καὶ πολυτελέσι, ὅτι λευκοῖς ζεύγεσιν ἐλαύνουσι, οἷς οὐδὲ κἂν ὄνος ἐπῆρξε ποτε· καὶ ὅμως πορφυροῖ, καὶ χρυσοχείρωσι περιέρχονται. οὐδ' αὐτοὶ πιστεύοντες εἶναι, ὅτι μὴ ὄναρ πλουτοῦσιν. Πλοῦτος. ἕτερόν τοί τ' ἐστὶν ὦ Ἑρμῆ, καὶ οὐχὶ τοῖς ἐμαυτοῦ ποσὶ βαδίζω τότε· οὐδὲ ὁ Ζεὺς, ἀλλ' ὁ Πλούτων ἀποστέλλει με παρ' αὐτόν, ἅτε πλουτοδότης, καὶ μεγαλόδωρος καὶ αὐτὸς ὤν. ἄλλοι γοῦν καὶ τῷ ὀνόματι ἐπιφθόνως αὐτὸν μετωνομάσθηκαν· ἄλλος παρ' ἕτερα πρὸς ἕτερον, ἐς δέλτον ἐμβαλόντες με, καὶ κατασημηνάμενοι σπουδῇ, φορηδὸν ἀράμενοι, μετακομίζουσι. καὶ ὁ μὲν, νεκρὸς ἐν σκοτεινῷ τινὶ τῆς οἰκίας κρύπτεται, ὑπὸ τὰ γόνατα παλαιᾷ τινὶ ἐσθῆτι σκεπόμενος, πριμάχιστος τοῖς γαλεοῖς. ἐμὲ δὲ οἱ ἐπελπίσαντες, ἐν τῇ ἀγορᾷ περιμένουσι κεχηνότες, ὥσπερ τὸν χελιδόνα προσπετομένην τετειχότες οἱ νεοττοί. ἐπειδὰν δὲ τὸ σημεῖον ἀφαιρεθῇ, καὶ τὸ λῖνον ἐκλυθῇ, καὶ ἡ δέλτος ἀνοιχθῇ, καὶ ἀπαμπυχθῇ

narras. Imò ego tibi permultos commemorare queam, quibus heri ne obolus quidem erat vt restim emerent, qui hodie repentè diuites facti splendidè viuant, albis quadrigis vehantur, quibus ne asellus quidem ante suppetebat: ij tamen purpurati, & manibus autum gestantes obambulant: qui ne ipsi credere possunt, quin per somnium diuites sint. *Plut.* Ist hæc alia res est, ô Mercuri, neque enim tum meis ipsius ingredior pedibus: nec à Ioue sed à Dite trãsmittor ad eos, qui & ipse opum largitor est, magnáque donans: quod suo etiam nomine declarat. Itaque quoties est mihi ab alio ad alium demigrandum, in tabellas inijciunt me ac diligenter obsignatum, & sarcinæ in morem sublatum transportant. Interea defunctus ille, alicubi in tenebricosa ædium parte iacet, vetere linteo in genua injecto tectus, de quo feles digladiantur. Porrò qui me speratierant obtinere, in foro operiuntur hiantes, non aliter quàm hirundinem aduolantem stridentes pulli. Deinde vbi signum detractum est, & lineus ille funiculus incisus, apertæque tabellæ, nouúsque meus do-

μου ὁ χαυὸς θεατὴς, ἤτοι συγχωρὸς τις, ἢ κόλαξ, ἢ καταπύγων οἰκέτης, ἢ παιδικῶν τιμὸς, ἐπεξυρημένος ἔτι τὸ γνάθον, αὐτὴ ποικίλων καὶ παντοδαπῶν ἡδονῶν, ἃς ἤδη ἕξεως ὢν ὑπηρέτησεν αὐτῷ, μέγα τὸ μίδωμα ὁ γηραιὸς ἀπολαβὼν, ἐκεῖνος ἴσως, ὅστις ἂν ἦ ποτε ἁρπασάμενός με αὐτὴ θέλτῳ, θέει φέρων, αὐτὴ τοτὲ μὲν Πυῤῥίᾳ ἢ Δρόμωνος, ἢ Τιβίῳ, Μεγακλῆς, Μεγάβυζος, ἢ Πρώταρχος μετονομασθείς, τὸν μάτην κεχηνότας ἐκείνους εἰς ἀλλήλους ἀποβλέποντας καταλιπὼν, ἀληθὲς ἄγοντας τὸ πένθος, οἷος αὐτὸν ὁ θύννος ὁμοῦ μυχῷ τῆς σαγήνης διέφυγεν, ἐκ ὀλίγου τὸ θέλεαρ καταπών. ὁ δὲ, ἐμπεσὼν ἀθρόως ἐς ἐμὲ ἀπροσόκαλος καὶ παχύδερμος ἄνθρωπος, ἔτι τὸ πέδιλον περειλκὼς, καὶ εἴ πως ἄλλος μασίχειρ τις, ὄρθιον ἐφιστὰς τὸ ὦς ἢ τὸν μυλῶνα, ὥσπερ τὸ ἀνάκτορον θεοσκυθῶν, ἐκ ἔτι φορητὸς ὅτι τοῖς ἐντυγχάνουσιν· ἀλλὰ τύς τε ἐλευθέρους ὑβρίζει, καὶ τὸν ὁμοδούλους μασιχεῖ, ἀποπειρώμενος εἰ ἢ αὐτῷ τὰ τοιαῦτα ἔξεστιν. ἄχεις αὖ ἢ ἐς πορνίδιον ἢ ἐμπεσὼν, ἢ ἱπποτροφίας

minus est pronunciatus, siue cognatus quispiam, siue adulator, siue seruulus obscœnus, qui puerili obsequio fauorem meruerit, etiam tum mento subraso, pro varijs omnigenisque voluptatibus, quas ipsi iam obsoletus suppeditauit, ingens scilicet præmium ferens generosus quisquis tandem ille fuerit, nonnunquam me ipsis cum tabellis arreptum, fugiens adportat nomine commutato, vt qui modò Pyrrhias, vel Dromo, vel Tibius, iam Megacles, aut Megabyzus, aut Protarchus appelletur. Cæterùm illos nequicquam hiantes, séque mutuum intuẽtes relinquit: ac verum luctum agentes, quòd eiusmodi thynnus ex intimo sagenæ sinu effugit, deuorata non exigua esca. Atque hic repentè totus in me irruens, homo ineptus & rudis, compedes adhuc horrescẽs, & siquis alius loro increpet, stans arrectis auribus, & pistrinum tanquam templum adorans, non amplius ijs in quos incidit, est tolerabilis: sed & ingenuos contumelia afficit & conseruos flagris cædit, experiens num sibi quoque similia liceant: donec aut in scortulum illapsus, aut alendorum equorum studio

ἐπιθυμήσας, ἢ κόλαξι παρα-
δοὺς ἑαυτὸν ὁμιλοῦσιν, ἢ μὴ
ξυμμορφότερον μηδὲ Νιρέως εἶναι
αὐτὸν, ξυνετώτερον δὲ τοῦ Κέκρο-
πος, ἢ Κόδρου, σωφρονέστερον
δὲ τοῦ Ὀδυσσέως, πλουσιώτερον
δὲ σωμάμα Κροίσου ἑκκαίδεκα,
ἐν ἀκμῇ τοῦ χρόνου ἅβλιος
ὀλιγίστα καὶ ὀλίγου ὀκ πολ-
λῶν ἐπορκιῶν, καὶ ἁρπαγῶν, καὶ
παντοίων συνειλεγμένα. Ερ.
αὐτά που ῥᾳδίως φὴς τὰ γιγνό-
μενα. ὁπόταν δ' οὕτω ἀνύποπτους
βαδίζῃς, πῶς ἔτι τυφλὸς ὢν
εὑρήσεις τὴν ὁδόν; ἢ πῶς δια-
γνώσεις ἐφ' οἷς ἄν σε ὁ Ζεὺς
ἀποστείλῃ, κρίνας εἶναι τοῦ πλου-
τεῖν ἀξίους; Πλοῦ. οἶσθα γὰρ εὑ-
ρήσειν με οἵ πινές εἰσι; Ερ. μὰ
τὴν Δία ἔγωγε πάνυ. ἐγὼ γὰρ Ἀριστείδην
καταλιπὼν, Ἱππονίκῳ καὶ Καλ-
λίᾳ προσίεις, καὶ πολλοῖς ἄλ-
λοις Ἀθηναίων οὐδὲ ὀβολοῦ ἀ-
ξίοις. πάλιν ἀλλὰ τί φράσεις
καταπεμφθείς; Πλοῦ. ἄνω καὶ
κάτω πλανῶμαι θρίνος ὤν, ἄ-
χρις ἂν λάθω τινὶ ἐμπεσών.
ὁ δὲ, ὅστις ἂν προσῇτός μοι θρι-
τύχῃ, ἀπαγαγὼν ἔχει, σὲ δὲ
Ερμῆς ἐπὶ τῷ παρὰ λόγῳ τοῦ
κέρδους προσκωπῶν. Ερ.
ἥκουσα ἤδη πάλαι τοῦ Διὸς
μύθους σε καὶ τὰ αὐτῷ δοκοῦντα,

captus, aut adulatoribus se-
se tradens, deierantibus Ni-
reo formosiorem esse, Ce-
crope, Codróue generosio-
rem, callidiorem Vlysse, di-
tiorem verò sedecim simul
Crœsis, momento tempo-
ris semel effúdat infelix, quę
minutatim multis ex periu-
rijs, rapinis, & flagitijs fue-
rant collecta. Ista fermè fic
se habent vti narras. Verùm
vbi, tuis ipsius ingrederis pe-
dibus, quî tandem cæcus
cùm sis viam inuenire potes?
aut quî dignoscis ad quosnã
Iupiter te miserit, dignos il-
li visos qni diuitijs abun-
dent? *Pl.* Enimvero credis
me reperire istos ad quos
mittor? *Merc.* Per Iouem
haud quaquam. Neque enim
Aristide præterito ad Hip-
ponicum, & Calliam acces-
sisses, tum ad multos alios
Athenienses, ne obolo qui-
dem dignos. Cæterùm quid
facis emissus? *Plut.* Sursum
ac deorsum circumcursans
oberro, donec imprudens
in aliquem incidero. Hic
autem quisquis ille sit, qui
fortè primus me nactus sit,
abducit ac possidet, te Mer-
curi pro lucro præter spem
obiecto adorãs. *Merc.* Num
ergo fallitur Iupiter, qui
credat ex ipsius sententia, di-
tari abs te eos, quos dignos

πλουτίζειν ὅσους ἂν οἴεται τῶ πλάστειν ἀξίους; Πλ. καὶ μάλα δικαίως ὦ γαθέ. ὅς γε τυφλὸν ὄντα εἰδὼς, ἔπεμπεν ἀναζητήσοντα δυσεύρετον ἅτω χρῆμα, καὶ πρὸς πολλῶ ἐλαττοποιὸν τῦ βίου. ὅπερ νῦν ὁ Λυγκεὺς ἂν ῥᾳδίως ἀμαυρὸν ἅτω καὶ μικρὸν ὄν. τοιγαρῶν ἅπτεται τῶν μὴ ἀγαθῶν ὀλίγων ὄντων, πονηρῶν ὄ πλείστων ἐν ταῖς πόλεσι τὸ παῖ ἐπιχόντων, ῥᾷον ἐς τὸν τοιούτους ἐμπίπτω πρᾶγμα, καὶ σκολιεύομαι πρὸς αὐτῶν. Ερ. εἶτα πῶς ἐπειδὴν κατοπτεύσῃς ἀυτὸν, ῥᾳδίως φεύξει ἂν εἰδὼς τινὶ ὁδόν; Πλ. ὀξυδερκὴς τότε πῶς καὶ ἀρτίπους γίγνομαι πρὸς μόνον τ' καιρὸν τῆς φυγῆς. Ερμῆς. ἔτι δήμοι καὶ τῦτο ἀπόκειται. πῶς τυφλὸς ὤν, εὑρήσεται γὰρ καὶ πρόσω ὠκεὸς, καὶ βαρὺς ἐν τοῖν σκελοῖν, τοσούτους ἐραστὰς ἕξοις, ὥστε πάντας ἀποβλέπειν εἰς σέ; καὶ τυχόντας μὲ, εὐδαιμονεῖν οἴεσθ. εἰ ὃ ἀπόντοχοιεν, ὡς ἀνέχεσθ ζῶντας. οἶδα γοῦν τινας ὡς ὀλίγους ἀυτῶν ὄντα σου δυσέρωτας ὄντας, ὥστε καὶ εἰς βαθυκήτεα πόντον φέροντες, ἔρριψαν ἀύτὸν, καὶ πετρῶν κατ' πλιβάτων, ὑπερορᾶσθαι νομίζοντες ὑπὸ σῦ, ὅτιπερ νῦν τ'

existimarit qui diteſcerent, *Plut.* Et iure quidem optimo fallitur ô bone, quippe qui cùm me cæcum eſſe probè ſciat, emittat veſtigatum rem Avſque adeò repertu difficilem, & iam olim è vita ſublatam, quam ne Lynceus quidem facilè inueniret, cùm adeò ſit obſcura & minuta. Quare cùm rari ſint boni, improbi verò in ciuitatibus omnia obtineãt, oberrans facilè in iſtius farinæ homines incido, & ab illis irretior. *Merc.* At quî fit vt quoties eos deſeris, facilè aufugias, cùm viæ ſis ignarus? *Plut.* Tum demum acutùm cerno, pedibúſque valeo, ſolummodò quum fugiendi adeſt opportunitas. *Merc.* Illud etiam mihi reſponde: quî fit vt cùm oculis ſis captus (dicendum enim eſt) præterea pallidus, & cruribus grauis, tot habeas amatores, adeò vt omnes in te defigant oculos: & ſi potiantur, fœlices videantur; ſin fruſtrentur, non ſuſtineãt viuere? Ex his quidem non paucos noui, qui ſic perditè amarint, vt ſe aëreo è ſcopulo in alta piſcoſi maris, præcipites abiecerint, rati faſtidiri ſeſe ab te, propterea quòd illos nullo pacto

ἀρχὴν ἑώρας αὐτούς. πλὴν ἀλλὰ καὶ σὺ μὴ εὖ οἶδα ὅτι ὁμολογήσειας εἴ τι ξυνίης σαυτῷ, κορυβαντιᾷν αὐτοὺς, ἐρωμένῳ τοιούτῳ ὑπομεμωκότας. Πλοῦτος. A οἴει γὰρ τοιοῦτον οἷός εἰμι ὁρᾶσθαι αὐτοῖς χωλὸν, ἢ τυφλὸν, ἢ ὅσα ἄλλα μοι πρόσεστιν; Ερμῆς. ἀλλὰ πῶς ὦ πλοῦτε, εἰ μὴ τυφλοὶ καὶ αὐτοὶ πάντες εἰσί; B Πλοῦτος. οὐ τυφλοὶ ὦ ἄριστε. ἀλλ' ἡ ἄγνοια, καὶ ἡ ἀπάτη, αὕτη νῦν κατέχουσι τὰ πάντα, ἐπισκιάζουσιν αὐτούς. ἔτι γὰ καὶ αὐτὸς ὡς μὴ παντάπασιν ἄμορ- C φος εἶμι, πρόσωπεῖον ὡριθέμβυος ἐρασμιώτατον, διάχρυσον, καὶ λιθοκόλλητον, καὶ ποικίλα ἐνδύς, ἐντυγχάνω αὐτοῖς. οἱ δὲ, αὐτοπρόσωπον οἰόμενοι D ὁρᾶν τὸ κάλλος, ἐρῶσι, κἀ ἀπόλλωμ μὲν ἐντυγχάνοντες ὡς εἴγε τις αὐτοῖς ὅλον ἀπογυμνώσας, ἔπειδείξε με, δῆλον ὡς καταγέλασ- τον ἂν αὐτῶν, ἀμβλυώττοντες E τὰ τηλικαῦτα, καὶ ἐρῶντες αὐτεράστων, καὶ ἀμόρφων πραγμάτων. Ερ. τί οὖν ἢ ἐν αὐτῷ ἥδη τῷ πλουτεῖν ἥδονται, καὶ τὸ προσωπεῖον αὐτὸ περιθέμενοι ἔτι ἀπατῶνται; καὶ λύ τις ἀφαιρῆται αὐτὸν, θᾶττον ἂν

respexisses. Quanquam sat scio, tu quoque fateberis, si quo modo tibi ipsi notus es, furere istos qui huiusmodi amore sunt dementati. *Plut.* At enim credis me, qualis sum, talem istis videri, nempe claudum, & cæcum, & quicquid aliud mihi ineſt vitij. *Merc.* Quid ni ô Plute, nisi & ipsi omnes sint cæci? *Plut.* Haud cæci quidem, ô optime, verùm insciti, errorque quæ omnia occupāt, illis offundunt tenebras. Ad hæc ipse quoque, ne per omnia deformis sim, persona valdè amabili tectus, inaurata, gemmisque picturata, ac versicoloribus amictus eis occurro: at illi rati sese natiui vultus venustatem aspicere, amore capiuntur, disperéuntque nisi potiantur. Quòd siquis me toto corpore renudatum illis ostenderit dubio procul futurum sit vt ipsi se damnent, qui tantopere cæcutierint, amantes res neutiquam amandas, & deformes *Merc.* Quid ergo, postquam eò peruētum est vt iam diuites euaserint, iámque personam sibi circumposuerint, rursum falluntur? adeò vt siquis illis adimere conetur, penè caput potiùs quàm personam abijciant? Neque enim veri-

τότε ἀγνοεῖν εἰκὸς αὐτὸν ὡς
ἐπίχρυσος ἡ εὐμορφία ἔστιν,
ἔνδοθεν τὰ πάντα ὁ ῥῶπας.
Πλοῦ. ἐκ ἀλλήλων ὦ Ἑρμῆ καὶ
πρὸς τοῦτό μοι συναγωνίζεται.
Ερ. τὰ ποῖα; Πλοῦ. ὁ πειθὼν
πᾶς ἐντυχὼν τοιοῦτον, ἀναπε-
τάσας τὴν θύραν εἰσδέχεται μέ,
συμπαρεισέρχεται μετ' ἐμοῦ λα-
θὼν ὁ τύφος, καὶ ἡ ἀβουλία, καὶ ἡ με-
λαγχολία, καὶ ἡ μαλακία, καὶ
ὕβρεις, καὶ ἀπάτη, καὶ ἄλλα ἄπαα
μυρία. ἐκ δὲ τούτων ἁπάντων
καταληφθεὶς ἡ ψυχὴ, θαυ-
μάζει τε τὰ θαυμαστὰ, καὶ ὀ-
ρέγεται τῶν φευκτῶν. κἀμὲ τὸν
πάντων ἐλεεινὸν πατέρα τὸν εἰσ-
ελκυδύσταν κακῶν τέθριπ-
δορυφορήμενον ἐκ' αὐτῶν. καὶ
πάντα φεύγειν πάλαι ἂν, ἢ
ἐμὲ φεύγειν ἐκομείνειεν ἄν. Ερ.
ἀς ἦ λεῖος εἶ ὦ πλοῦτε, καὶ ὀλι-
σθηρὸς, καὶ δυσκάθεκτος, καὶ δια-
φευκτικὸς, ὥστε μίαν ἀπλαβὴν
παρεχόμενος βεβαίαν, μὴ ὥσ-
περ ἐγχέλεις, ἢ οἱ ὄφεις διὰ τῶν
δακτύλων διαπετεύεις ἐκ οἶδα
ὅπως. ἡ πενία δ' ἔμπαλιν ἐξώ-
δης τε, καὶ ἐυλαβὴς, καὶ μυεία τὰ
ἄγκιστρα ἐκπεφυκότα ἐξ ἅπαν-
τος τοῦ σώματος ἔχουσα, ὡς πλη
σίασαντας εὐθὺς ἔχειν, καὶ μὴ ἔχειν ῥᾳδίως ἀπολυθῆναι. ἀλλὰ με
πρὸ ἡδονῆς ἀναφυρόωντας ἡμᾶς προῆγμα οὐ μικρὸν διέλαθε. Πλοῦ.

simile est etiam tum illos ignorare, auro bracteatam esse formam, quum intus cuncta inspexerint. *Plut.* Ad id non paucæ res, ô Mercuri, mihi sunt adiumento. *Merc.* Quænam? *Plut.* Simul atque qui me primùm nactus est, patefactis foribus exceperit, clanculum vnà mecum introit fastus, vecordia, insania, mollities, contumelia, fraus, aliáque sexcenta: à quibus omnibus posteaquam est occupatus animus, miratur nō miranda, appetit fugienda: méque cunctorum illorum quæ introierunt, malorum patrem stupet, illorum satellitio vallatum, quidvis potiùs passurus, quàm vt me reijcere compellatur. *Merc.* Vt lævis es, ô Plute, & lubricus, & retentu difficilis, ac fugax, neque vllam certam præbes ansam qua prensus teneare: verùm nescio quo modo anguillarum ac serpētum in morem inter digitos elaberis. At contrà Paupertas, viscosa, & prehensu faciles, toto corpore multos vncos gerit hamos, vt qui retigerint, ilicò hæreant, nec facilè queant auelli. Verùm interea dum nugamur, rem haud paruam omisimus. *Plut.*

τὸ ποῖον; Ερ. ὅπι ἦσαν ἐὰν ἐπηγόμεθα οὗτος ἔδει μάλιστα. Πλὺ. Ἀλλ' ἔρρει τούτου γε ἕνεκα. ἐν τῇ γῇ αὐτὸν καταλείποντα, αὐτὸς ἀναβαίνω παρ' ὑμᾶς, ἐπισκήψας ἔνδον μένειν ἐπικλείσαντα τὴν θύραν. αὐδηγεῖν δὲ μηδενί, ἵνα μὴ ἐμοῦ ἀκούσῃ βοῶντος. Ερ. ἀκούω ἤδη τῆς Ἀττικῆς ἐπιβαίνοντα. καὶ μοι ἕπου ἐχόμενος τῆς χλαμύδος, ἄχρις ἂν πρὸς τὴν ἐξαπίνης ἀφίκωμαι. Πλὺ. εὖ ποιεῖς ὦ Ἑρμῆ· χειραγωγῶν. ἐπεὶ ἴσως ἀπολέσῃς με, Τυμβόλοφ πάχα ἢ Κλέωνι ἐμπεσόμενα πετρωδῶν. ἀλλὰ τίς ὁ θόρυβος οὗτος ὅδε, καὶ θάμβους σιδήρου πρὸς λίθον. Ερ. ὁ Τίμων οὗτος σκάπτει πλησίον ὀρυγὸν, καὶ ὑπόλιθον γῆδιον. πάπαὶ, καὶ ἡ πενία πάρεστι, καὶ ὁ πόνος ἐμεῖνος. ἡ καρτερία ἥ, καὶ ἡ σοφία, καὶ ἡ αὐδεία, καὶ ὁ ταῦτος ὄχλος τῶν τῷ λιμῷ ταλαιπωρουμένων ἁπάντων, πολὺ ἀμείνους τῶν σῶν θρυφόρων. Πλὺ. τί οὖν οὐκ ἀπαλλάττομεθα ὦ Ἑρμῆ τὴν ταχίστην; ἐγὼ δὲ οὐ πάνυ ἡμεῖς ἀρέσκομαι ἀξιόλογον πρὸς αὐδρα τοῦ τηλικούτου στρατοπέδου πεπεισμένον. Ερ. ἄλλως ἔδοξε τῷ Διΐ. μὴ ἀποδειλιῶμεν οὖν. Πε. ποῖ τοῦτον ἀπάγεις

Quam? *Merc.* Nempe quòd thesaurum non adduximus quo vel in primis erat opus. *Plut.* Ista quidem ex parte bono sis animo. Nam non nisi in terra relicto illo, ad vos ascendo: jussóque intus manere foribus occlusis, neque cuiquam aperire, nisi me vociferantem audierit. *Merc.* Iam igitur Atticâ adeamus, & me sequere chlamydi adhærens, donec extremam viam attigero. *Plut.* Rectè facis, Mercuri, quum me per viam ducis. Etenim si me desereres, forsan oberrans in Hyperbolum aut Cleonem inciderem. Sed quis hic fragor, ac si ferrum & lapis collidantur? *Merc.* Timon hic est, qui proximè montanũ & petricosum fodit solũ. Pape, & Paupertas adest, & Labor ille, tum Robur, Sapientia, Fortitudo, atque id genus aliorum turba quorum omnium agmen fames cogit, longè præstantius quàm tui sint satellites. *Plut.* Quin igitur quàm ocyssimè discedimus Mercuri? Neque enim quicquam æstimabile præstiterimus cum homine vallato istiusmodi exercitu. *Merc.* Secus visum est Ioui: quare nihil metuamus. *Paup.* Quonam, istum Argicida, manu

ὦ ἀγχιφόντα χειραγωγῶν; Ερ. ἐπὶ τουτονὶ τὸν Τίμωνα, ἐπέμφθημεν ὑπὸ τοῦ Διός. Πε. νυνὶ ὁ Πλοῦτος ἐπὶ Τίμωνα ὁπότε αὐτὸν ἐγὼ κακῶς ἔχοντα ὑπὸ τῆς πενίας παρελαβόμην, τούτοισὶ παραδοὺς, τῇ σοφίᾳ, καὶ τῷ πόνῳ, χωλαῖον αὖ δὴ καὶ πολλοῦ ἄξιον ἀπέδειξας; ὅτων ἆρα εὐκαταφρόνητος ὑμῖν ἡ πενία δοκῶ, καὶ εὐαδίκητος, ὥσθ' ὃ μόνον κτῆμα εἶχον, ἀφαιρεῖσθέ με ἀκεραίως πρὸς ἀφετηρίᾳ ἐξεργασμόν, ἵν' αὖθις ὁ πλοῦτος παραλαβὼν αὐτὸν, ὕβρει καὶ τύφῳ ἐγχειρήσας ὅμοιον τῷ πάλαι μαλθακὸν, καὶ ἀχρεῖον, καὶ ἀνόητον ἀποφήνας, ἀποδῷ πάλιν ἐμοὶ ῥᾷκος ἤδη γεγυμνασμένον. Ερ. ἔδοξε ταῦτα ὦ πενίᾳ τῇ Διΐ. Πε. ἀπέρχομαι. καὶ ὑμεῖς ὦ πόνε, καὶ σοφία, καὶ οἱ λοιποὶ, ἀκολουθεῖτέ μοι. οὗτος γὰρ τάχα εἴσεται οἵαν με οὖσαν ἀπολείψει, ἀγαθὴν σωφρονοῦσαν, καὶ διδάσκαλον τῶν ἀρίστων. ἢν σωφρονῇ, ὑγιεινὸς μὲν τὸ σῶμα, ἐρρωμένος δὲ τὴν γνώμην διατελέσει, καὶ δεὸς βίον ζῶν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἀποβλέπων. τὰ δὲ περιττὰ καὶ πολλὰ ταῦτα ὥσπερ ὄντα, ἀλλότρια ὑπολαμβάνων. Ερ. ἀπέρχονται. ἡμεῖς δὲ προσώμεν αὐτῷ. Τί. τίνες ἐς

adducis? *Merc.* Ad hunc Timonem à Ioue missi sumus. *Paup.* Itáne nunc Plutus ad Timonẽ, posteaquã ego ipsum antea delitijs malè corruptum suscepi: & his, videlicet Sapiẽtiæ & Labori, traditum, strenuum, multóque precij virum reddidi? Adeóne despicienda, iniuriæque idonea Paupertas vobis videor, vt hunc quę mihi vnica erat possessio, eripiatis, iam exactissima cura ad virtutem excultum? vt Plutus hic vbi denuo susceperit, per contumeliam, & arrogantiam illi manu iniecta, mollem & ignauum, & vecordem, qualis olim erat, reddiderit: rursum mihi restituat vbi iam nihili factus erit. *Merc.* Sic ô Paupertas Ioui placitũ est. *Paup.* Equidẽ abeo: at vos Labor, & Sapientia reliquique sequimini me. Porrò hic breui cognoscet, qualis in se fuerim, quam nunc relinquit; nempe adiutrix bona, & rerum optimarum doctrix, qua cum donec habuit commercium, sano corpore, valentique animo perseuerauit, virilem exigens vitam, & ad sese respiciens: superuacua autem & vulgaria ista, aliena, ita vt sunt, existimãs. *Merc.* Discedunt illi, nos eum adeamus. *Tim.* Quinam estis,

ὦ κατάρατοι; ἢ τί βουλόμενοι δεῦρο ἥκετε, αὖθις ἐργάτιν, καὶ μισθοφόρον ἐνοχλήσοντες; ἀλλ' ὑμεῖς χαίροντες ἄπιτε, μιαροὶ πάντες ὄντες. ἐγὼ γὰρ ὑμᾶς αὐτίκα μάλα βάλλων τοῖς βώλοις καὶ τοῖς λίθοις, συντρίψω. Ερ. μηδαμῶς ὦ Τίμων μὴ βάλῃς. ἐγὼ γὰρ αὐθρώπους ὄντας βαλεῖς. ἀλλ' ἐγώ εἰμι, Ερμῆς εἰμι, οὗτος δ', ὁ Πλοῦτος. ἔπεμψέ σοι ὁ Ζεὺς ἐπακούσας τῶν εὐχῶν. ὥστε ἀγαθῇ τύχῃ δέχου τὸν ὄλβον, ἀπόσχου τῶν πόνων. Τί. καὶ ὑμεῖς οἰμώξεσθε ἤδη, καίτοι θεοὶ ὄντες ὡς φατέ. πάντας γὰρ ἅμα καὶ θεοὺς καὶ αὐθρώπους μισῶ. τυφλὸν δ' ἔτι τυφλόν, ὅστις αὖ ἦ, καὶ ἐπιτρίψειν μοι δοκῶ τῇ δικέλλῃ. Πλοῦ. ἀπώμοσμαι ὦ Ερμῆ τὸν Διός. μελαγχολᾷν γὰρ ὁ ἀνθρωπος ἔοικέ μοι δοκεῖ, μή τι κακὸν ἀπέλθῃ προσλαβών. Ερ. μηδὲν σκαιὸν τῷ Τίμωνι. ἀλλὰ τὸ πάχος τοῦτο ἄγειον, καὶ τραχὺ καταβαλών, τρυτείνας τὼ χεῖρε, λάμβανε τὸν ἀγαθὸν τύχην, καὶ πλούτει πάλιν, καὶ ἴσθι Αθηναίων τὰ τρῶτα, καὶ ὑπερέρα τῶν ἀχαρίστων ἐκείνων, μόνος αὐτὸς εὐδαιμονῶν. Τί. οὐδὲν ὑμῶν δέομαι. μὴ ἐνοχλεῖτέ μοι. ἱκανὸς ἐμοὶ πλοῦτος ἡ δικέλλα. τὰ

ô ſceleſti? aut qua gratia hùc aduenistis, homini operario, ac mercenario negotium exhibituri? ſed non læti abibitis, improbi vos omnes; nam illeo vos ego glebis & ſaxis petitos comminuam. *Merc.* Nequaquam ô Timon ne ferito: neque enim mortales ferires. Ego enim ſum Mercurius, hic Plutus. Nos tuis precibus exauditis miſit ad te Iupiter. Quare, quod bene vertat, opes accipe deſiſtens à laboribus. *Tim.* Atqui vos iam plorauerit is, etiamſi Dij ſitis, vt dicitis: ſiquidem odi pariter omnes tum Deos tum homines. Sed cæcum hunc, quiſquis is eſt, certum eſt mihi impacto ligone comminuere. *Plut.* Abeamus, per Iouem, Mercuri: quandoquidem hic homo mihi videtur non mediocriter inſanire, ne malo quopiam accepto diſcedam. *Merc.* Nequid ferociter, Timon, quin potiùs hac ferocitate, & aſperitate depoſita, bonam fortunam porrectis manibus excipe, rurſus dies eſto, rurſus Athenienſiũ princeps, ſolúſque fortunatus ingratos illos deſpicito. *Tim.* Nihil mihi vobis eſt opus: ne obturbate: ſat opũ mihi ligo: ſum præterea for-

δ' ἄλλα, εὐδαιμονέστατός εἰμι μηδενός μοι πλησιάζοντος.

Ερ. οὕτως ὦ τῶν ἀπάντων ἀνθρώπων τοῦδε φέρω Διὶ μῦδον ἀπηνέστατε, κρατερόν τε; καὶ μὴν εἰκὸς ἦν μισάνθρωπον μὲ εἶναί σε, τοσαῦτα ὑπ' αὐτῶν δεινὰ πεπονθότα, μισόθεον δ' οὐδαμῶς, οὕτως ἐπιμελουμένων σου τῶν θεῶν. Τίμων. ἀλλὰ σοὶ μὲν ὦ Ερμῆ, καὶ τῷ Διΐ, πολλὴν χάριν τῆς ἐπιμελείας. τουτονὶ δ' οὐ πλοῦτον ἂν λάβοιμι. Ερ. τί δή; Τί. ὅτι καὶ πάλαι μυρίων κακῶν μοι αἴτιος οὗτος κατέστη, κόλακι τε παρέδωκε, καὶ ἐπιβούλους ἐπαγαγὼν, καὶ μῖσος ἐπεγείρας, καὶ ἐνδυπαθείᾳ καταφθείρας, καὶ ἐπίφθονον ἀποφήνας. τέλος δ', ἄφνω καταλιπών, οὕτως ἀπίστως, καὶ προδοτικῶς. ἡ βελτίστη δ' πενία, πόνοις με τοῖς ἀνδρειοτάτοις καταγυμνάσασα, καὶ μετ' ἀληθείας καὶ παῤῥησίας προσομιλοῦσα τά τ' ἀναγκαῖα κάμοιγε παρεῖχε, καὶ τὸ πολλῶν ἐλπίδων καταφρονεῖν ἐπαίδευεν, ἐξ αὐτῆς ἐμοῦ τὰς ἐλπίδας ἀπαρτήσασά μοι τὸ βίω, καὶ δείξασα ὅσῳ ἴσῳ ὁ πλοῦτος ὁ ἐμὸς, οὐ γὰρ οὔτε κόλαξ θωπεύων, οὔτε συκοφάντης φοβῶν, οὐ δῆμος παροξυνθεὶς, οὐκ ἐκκλησιαστὴς ἐφοφορήσας, οὐ τύραννος

tunatissimus, si nemo ad me accesserit. *Merc.* Adeó-ne quæso inhumaniter? *Hæc ego sæua Iouis refero atque immania dicta?* Atqui par erat fortitan inuisos esse tibi homines, à quibus tam indignas iniurias accepisti: nequaquam autem Deos, cùm illi tantopere tui curam gerant. *Tim.* At tibi Mercuri, Iouique pro vestra cura, plurimam habeo gratiam: sed Plutum hunc recipere nolim *Merc.* Quid ita? *Tim.* Quia mihi olim innumerabilium malorum author fuit, cùm me assentatoribus traderet, mihi insidiatores inueheret, odium conflaret, illecebris corrumperet, inuidiæ obnoxium redderet: denique quũ me adeò perfidè & proditoriè destitueret. Contrà verò Paupertas me laboribus viro dignissimis exercens, mecũque verè & liberè cõuiuens, & quibus opus erat suppeditauit laboranti, & vulgaria illa contemnere docuit, effecitque vt mihi vitæ spes omnis ex me ipso penderet, & demonstrauit quænam esset opes meæ, quas neque adulator assentans, neque sycophãta territans, neque plebs irritata, nec cõcionator suf-

ἐπιβουλεύσας, ἀφελέσθαι δύναιτ' ἄν. ἐρρωμένος τοιγαροῦν ὑπὸ τῶν πόνων, τουτονὶ τὸν ἀγρὸν φιλοπόνως ἐπεργαζόμενος, εὖ δ' ἐν ὁρῶν τῶν ὧν ἄσει κακῶν, ἱκανὰ καὶ διαρκῆ ἔχω τὰ ἐν τῇ πόλει παρὰ τῆς δικέλλης. ὥστε παλίνδρομος ἄπιθι ὦ Ἑρμῆ, τὸν Πλοῦτον ἀπάγων τῷ Διΐ. ἐμοὶ γὰρ τοῦτο ἱκανὸν ἂν εἴη πάντας ἀνθρώπους ἥδιον οἰμώζειν ποιῆσαι.

Ερ. μηδαμῶς ὦ γαστέρ. οὐ γὰρ πάντες εἰσὶν ἐπιτήδειοι πρὸς οἰμωγήν. ἀλλ' ἔα τὰ ὀργία ταῦτα καὶ μειρακιώδη. καὶ τὸν Πλοῦτον παράλαβε. ἔτοι ἀπόβλητα εἶναι δῶρα τὰ παρὰ τοῦ Διός.

Πλοῦ. βούλει ὦ Τίμων διαλεχθῶμεν πρὸς σὲ καὶ παλαίσωμεν μοι λέγοντι; Τί. λέγε. μὴ μακρὰ μέντοι, μηδὲ μετὰ προοιμίων, ὥσπερ οἱ ἐπιτήδειοι ῥήτορες. ἀνέξομαι γάρ σε ὀλίγα λέγοντα διὰ τὸν Ερμῆν τουτονί.

Πλοῦ. ἐγχείω μέντοι ἴσως καὶ μακρὰ εἰπεῖν, ἅτε πολλὰ ὑπὸ σοῦ κατηγορηθέντα. ὅμως δ' ὅρα εἴ τι σε, ὡς φῄς, ἠδίκηκα. ὃς τῶν μὲν ἡδέων ἁπάντων αἴτιός σοι κατέστην, τιμῆς, καὶ προεδρίας, καὶ στεφάνων, καὶ τῆς ἄλλης

fragium ferens, neque tyrannus insidians queat eripere. Itaque laboribus iam roboratus dum hunc agellũ gnauiter exerceo, neque quicquam eorum malorum quæ sunt in ciuitate aspicio, abundè magnum & sufficientem victum ligo mihi suppeditat. Quare tu Mercuri, quam venisti viam remetiens recurre, Plutum hunc ad Iouem deducens. Illud mihi sat fuerit si effecerit vt omnes mortales per omnem ætatem eiulent. *Merc.* Nequaquam ô bone, neque enim omnes ad eiulandum sunt accommodi. Quin iracunda ista pueriliáque missa face, ac Plutum excipe: non sunt reijcienda munera quæ à Ioue proficiscuntur. *Plut.* Vin Timon vt contra te partes defendam meas? an grauiter feres, siquid dixero? *Tim.* Dicito, sed nec multis, nec cũ procœmijs, quemadmodum perditissimi isti oratores solent. Nam huius Mercurij gratia te feram pauca dicentem. *Plut.* Atqui mihi multis potiùs erat dicendum, multis nominibus abs te accusato. Vide ta en num qua in re te, quemadmodum ais, læserim, ego qui dulcissimarum quarumque rerum tibi author fui, honoris, præsidentiæ, coronarum, aliarúmque delitiarum. Mea etiam

ψυχῆς. περίβλεπτος δέ τοι καὶ
ἀοίδιμος δι' ἐμὲ ἔσῃ, καὶ περι-
αυδήτος. εἰ δέ τι χαλεπὸν ἐπ
τῶν κολάκων πέπονθας, αὐαι-
τιος ἐγώ σοι. μᾶλλον δ' αὐτὸς A
ἀδίκημα τοῦτο ἐμὸν σοῦ, διότι
με οὕτως ἀτίμως ὑπερέβαλλες
αὐθαδέσι καταράτοις, ἐπαινοῦσι,
καὶ καταγοητεύουσι, καὶ πάντα
τρόπον ἐπιβουλεύουσί μοι. καὶ B
τό γε τελευταῖον ἔφησθα, ὡς
ἀηδέσιόν σε. τοιοῦτον δ'
αὐτὸς ἐγκαλέσαιμί σοι πάντα
τρόπον ἀπελαθεὶς ὑπὸ σοῦ, καὶ
ἐπικεφαλῆς ἐξωσθεὶς τῆς οἰκίας. C
τοιγαροῦν αὖτε μαλακῆς χλα-
μύδος, παντὶ τῷ διαφέρειν
ἡ τιμιωτάτη σοι πενία περιτε-
θεικεν. ὥστε μάρτυς ὁ Ἑρμῆς
οὑτοσί, πῶς ἱκέτευον τὸν Δία μηδ' D
ἥκειν περὶ σέ, ὅτι σοὶ δυσμενῶς
μοι ἀφορσενηνεγκότι. Ερ.
ἀλλὰ νῆ ἀρᾷς ὦ πλοῦτε οἷος
ἄνθρωπος ἐγένου; ὥστε ἀφρῶν, ξυν-
διάτριβε αὐτῷ. καὶ σὺ μὲν E
σκάπτε ὡς ἔχεις. σὺ δὲ τὸν θησαυ-
ρὸν ὑπάγαγε τῇ δικέλλῃ. ὑπακού-
σονται γὰρ ἐμβοήσαντί σοι.
Τί. πειστέον ὦ Ἑρμῆ, καὶ αὖθις
πλουτητέον. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι
τις, ὁπόταν οἱ θεοὶ βιάζωνται;
πλὴν ὅρα γε εἰς οἷά με πράγ-
ματα ἐμβαλεῖς τὸν κακοδαί-

opera celebris, conſpicuus atque obſeruandus eras: verùm ſiquid ab adulatoribus moleſti tibi accidit, ego non ſum in culpa. Quin potiùs à te ſum ipſe affectus contumelia, propterea quòd ita ignominioſè execrandis illis viris me obiecisti, qui te laudabant, & præſtigijs dementabant, mihíque modis omnibus inſidias ſtruebãt. Porrò quod extremo loco dixiſti, te à me proditum, iſtud criminis in te poſſum retorquere, cùm ipſe ſim modis omnibus à te rejectus, præcepſque exactus ex ædibus; vnde pro molli chlamyde ſagum hoc chariſſima tibi paupertas circumpoſuit. Itaque teſtis eſt mihi hic Mercurius, quantopere Iouem orauerim ne ad te venirem, qui te tam hoſtiliter erga me geſſiſſes. *Merc.* At nunc vides, ô Plute, in cuiuſmodi hominem ſit commutatus? Proinde audacter cum illo conſuetudinem habe. Tu verò fode ita vt facis: tu interim theſaurum ſub ligonem adducito: audiet enim ſi tu acceſſiueris. *Tim.* Parendum eſt Mercuri, rurſúſque diteſcendum. Quid enim facias cùm Dij ipſi compellant? Tamen vide in quæ negocia me miſerum conijcies? qui

μονα. ὃς ἄχρι νυῦ εὐδαιμονέστατα διάγων, χρυσὸν ἄφνω τοσοῦτον λήψομαι καὶ δίκης ἀφεθείς, καὶ τοσαύτας φροντίδας ἀναδέξομαι. Ερ. Σωστέον ὦ Τίμων δῆτα ἐμοὶ, καὶ εἰ χαλεπὸν τοῦτο, καὶ ἀνόσιον ὅτι, ὅπως οἱ κόλακες ἐκεῖνοι διαρραγῶσιν ὑπὸ τῆ φθόνῳ. ἐγὼ δ' ὑπερπτὰς Αἴτνιον, ἐς τὸ ἔρεμνὸν ἀναπήσομαι. Πλ. ὁ μῖ, ἀπελήλυθεν ὡς δοκεῖ. τεκμαίρομαι γὰρ τῇ εἰρεσίᾳ τὸ πλεῖον. σὺ δ' αὖτε πλεύμνε. ἀναπέμψω γάρ σοι τὸ θησαυρὸν ἀπελθών. μᾶλλον δ' παῖε. σέφημι θησαυρὲ χρυσῆ, ὑπάκουσον Τίμωνι τουτωΐ, καὶ παρέχε σαυτὸν ἀνελέσθαι. σκάπτε ὦ Τίμων βαθείας καταφέρων. ἐγὼ δ' ὑμῖν ὑποσήσομαι. Τί. ἄγε δὴ ὦ δίκελλα, νυῦ μοι ἐπίρρωσον σαυτήν. καὶ μὴ κάμῃς ἐν τῷ βάθει τὸ θησαυρὸν ἐς τοὐμφανὲς προκαλεμένη. ὦ Ζεῦ τερπικέραυνε, καὶ φίλοι Κορύβαντες, καὶ Ερμῆ κερδῶε, πόθεν χρυσίον τοσοῦτον; πῶυ γὰρ ταῦτά ὄζῃ; δέδια γοῦν μὴ ἀνθρακας εὕρω, ἀνεγρόμενος. ἀλλὰ μῶν χρυσίον ὄντ' ἐπίσημον, ὑπερφέρον, βαρύ, καὶ πῶ προσοψιν ὑπερήδιστον. ὦ χρυσὲ, δεξόμενε κάλλιστον βροτοῖς. αὐδόμενον γὰρ πῦρ ἄτε διαφοίτεις καὶ

cùm hactenus fœliciſſimè vixerim, nihil mi ali commeritus tantum auri repentè accipiam, tantúmque curarum ſuſcipiam. *Mer.* Suſtine Timon mea gratia, tametſi graue eſt iſtud, & intoleran- A dum, quòd videlicet palpones illi inuidia rumpantur. Ego autem ſuperata Ætna in cœlum reuolabo. *Plut.* Abijt quidem ille, ſicut apparet, B Nam ex remigio alarum conjicio. Tu verò hîc operire, ſiquidē digreſſus Theſaurum ad te tranſmittam. Sed feri potiùs. Te compello auri Theſaure, Timonem C hunc exaudi: & te offer eruēdum. Fodi Timon altiùs impingens. Cæterùm à vobis ego diſcedo. *Ti.* Age verò, ô ligo, te validum mihi præſta, nec defatigare quoad Theſaurū ex abdito in apertum euocaris. Hem prodigiorum author Iupiter, amici Corybantes, ac lucrifer D Mercuri, vnde iam auri tantum? Num ſomniū hoc eſt? Metuo ne carbones repertu- E rus ſim experrectus. Atqui aurum profectò eſt inſigne, ſuluum, graue, & aſpectu longè iucundiſſimum. *Pulcherrima aurum fauſtitas mortalibus.* quippe quod ignis in morem ardens, noctes diéſ-

νήκτωρ, ἢ μιθ' ἡμέραν. ἐλθὲ ὦ φίλτατε, ἢ ἐρασμιώτατε. νυῦν δίδομαί γε καὶ Δία ποτὲ χρυσοῦν. τίς γὰρ ἂν παρθένος ἁπαπταμένοις τοῖς κόλπις ὑποδέξατο οὕτω καλὸν ἐρασὴν διὰ τῆς τέγους καταῤῥέοντα; ὦ Μίδα, ἢ Κροῖσε, ἢ τὰ ἐν Δελφοῖς ἀναθήματα, ὡς ὀλίγα ἄρα ἦτε ὑμεῖς πρὸς Τίμωνα, ἢ τὸν Τίμωνος πλοῦτον, ᾧ γε οὐδὲ βασιλεὺς ὁ Περσῶν ἴσος. ὦ δίκελλα, καὶ φιλτάτη σκαφίδιον, ὑμᾶς μὲ τῷ Παὶ τούτῳ ἀναδεῖναι καλόν. αὐτὸς γὰρ ἤδη πᾶσαν ὡρίαμαι πρὸς ἐμπορίαν, πυργίον οἰκοδομησάμενος ἐκεῖ τῆς Ἀττικῆς, μόνῳ ἐμοὶ ἱκανὸν ἐνδιαιτᾶσθαι. τὸν αὐτὸν καὶ τάφον ἀποθανὼν ἔξειν μοι δοκῶ. δεδόχθω δὴ ταῦτα, καὶ νενομοθετήσθω πρὸς τὸν ὑπόλοιπον βίον, ἀμιξία πρὸς ἅπαντας, καὶ ἀγνωσία, καὶ ἀφροσία. φίλος δὴ, ἢ ξένος, ἢ ἑταῖρος, ἢ ἑστιάτωρ, ἢ ἐλθὲ βωμός, ὕβλος πολύς. ἢ τοιχεῖα μὲν δακρύοντα, ἢ ὑπουργοῦντα δεομένῳ, πορφυρίδα, καὶ κατάκλισιν τὴν ἐδῶν. μονήρης δὴ καὶ δάσκαρ τοῖς λύκοις, ἢ φίλος εἷς Τίμων. οἱ δὲ ἄλλοι πάντες, ἐχθροὶ, καὶ ὑπίβουλοι. καὶ τὸ παροιμιῶδες γένοι ἀν-

que renides. Ades ô mihi chariſſimum, & deſideratiſſimum; nunc demum credo vel Iouem ipſum aurum eſſe factum. Etenim quæ tandem virgo non exporrecto ſinu vſque adeò formoſum amatorem excipiat, per tegulas illapſum? ô Mida & Crœſe, muneráque in templo Delphico dicata, vt nihil eratis ſi cum Timone, Timoniſque opibus comparemini, cui ne Perſarum quidem rex par eſt. Oligo, & rheno chariſſime, vos huic Pani ſuſpendi bonum eſt. At ego quàm maximè ſemotũ mercatus agrum, turriculáque ad ſeruandum aurum conſtructa, mihi ſoli viuendo ſatis erit inhabitare: & ibidem mihi defuncto ſepulchrum eſſe volo. Hæc igitur decreta ſunto, placitáque in reliquum vitæ: commercij cum quibuſuis fuga, ignoratio, & faſtidium omnium hominum. Porrò amicus, hoſpes, ſodalis, ara miſericordiæ, meræ nugæ: tum miſerari lachrymantẽ, egentibus opitulari, iniquitas, ac morum ſubuerſio: at vita ſolitaria, qualis eſt lupis, vnus ſibi amicus Timon: cæteri omnes hoſtes, & inſidiatores: cum horum quopiam congredi, piaculum: adeò vt

τῶν, μίασμα· καὶ εἴ τινα ἴδῳ μόνον, ἀποφρὰς ἡ ἡμέρα. καὶ ὅλως αὐθ' ἑαυτῶν λιθίνων, ἢ χαλκῶν, μηδὲν ἡμῖν διαφερέτωσαν. καὶ μήτε κήρυκα δεχώμεθα παρ' αὐτῶν, μήτε σπονδὰς σπενδώμεθα. ἡ ἐρημία ᾖ, φεύγω ἔγω πρὸς αὐτούς. φυλέται ᾖ, καὶ φράτορες, καὶ δημόται, καὶ ἡ πατρὶς αὐτὴ, ψυχρὰ, καὶ ἀνωφελῆ ὀνόματα, καὶ αὐτῶν αὐθρώπων φιλοτιμήματα. πλουτείτω ᾖ Τίμων μόνος, καὶ καθορᾶτω ἁπάντων, καὶ τρυφάτω μόνος καθ' ἑαυτὸν, κολακείας καὶ ἐπαίνων φορτικῶν ἀπαλλαγμένος, καὶ θεοῖς δυέτω, καὶ συνωχείτω μόνος ἑαυτῷ γείτων καὶ ὁμορος ἐκείνων ἅ ἄλλων. καὶ ἅπαξ ἑαυτὸν δεξιώσασθαι δεδόχθω, ὦ δὴ ἀποθανεῖν, ἢ αὐτῷ στέφανον ἐπενεγκεῖν. καὶ ὄνομα μὴ ἔστω ὁ μισάνθρωπος ἢ δίκαιον. τὸ τρόπου ᾖ γνωρίσματα, δυσκολία, καὶ τραχύτης, καὶ σκαιότης, καὶ ὀργὴ, καὶ ἀπανθρωπία. εἰ δέ τινα ἴδοιμι ἐν πυρὶ διαφθειρόμενον, καὶ βοηθοῦντα, πῖπῃ καὶ ἐλαίῳ κατασβεννύων. καὶ ὦ τινα τῷ χειμῶνος ὁ ποταμὸς παραφέρῃ, ὁ δ' ἐκτείνας, ὡδεῖν καὶ τοῦτον ἐπὶ κεφαλὴν βαπτίζοντα, ὡς μὴ ᾖ

siquem aſpexero duntaxat, inauſpicatus ſit ille dies. In ſumma, non alio nobis habeantur loco, quàm ſaxeæ, vel æneæ ſtatuæ: & neque miſſum ab ipſis caduceatorē recipiamus, neque fœdera feriamus. Solitudo terminus eſto. Cæterùm tribules, cognati, populares, poſtremò patria ipſa, frigida quædam & inutilia nomina, & ſtultorum hominum gloriæ. Solus Timon diues eſto, deſpiciat omnes, ſolus ipſe ſecum oblectetur, abhorrens ab aſſentationibus, & odioſis laudibus: Dijs ſacra faciat, ſolus epuletur, ſibi ipſi vicinus, ſibi excuſſis alijs conterminus: & ſemel ſe ipſum comiter excipere decretum eſto, ſi ſibi moriendum ſit & admouenda corona. Denique nomen ſuauiſſimum eſto Miſanthropos, *hominum oſor*. Morum autem notæ, moroſitas, aſperitas, feritas, iracúdia, inhumanitas: quòd ſiquem cōſpexero incendio conflagrantem, & ſupplicātem vt extinguam, pice, oleóque reſtinguere: & ſiquem hyeme flumen deferat, iſque porrectis manibus roget vt retineatur, eum demerſo capite propellere, ne

τὰς χεῖρας ὀρέγων, ἀνιλαβέσθαι

ἀναπλάσαι δυνηθείη. οὕτω γὰρ
αὖ πάλιν ἴσην ἀπολάβοιεν. εἰσηγήσατο τὸν νόμον Τίμων Ἐχεκρατίδης Κολυττεύς, ἐπεψήφισε τῇ ἐκκλησίᾳ Τίμων ὁ αὐτός. εἶεν. ταῦτα ἡμῖν δεδόχθω· καὶ αὖθις εἰκῇ ἐμμενοῦμεν αὐτοῖς. πλὴν ἀλλὰ περὶ πολλοῦ ἂν ἐποιησάμην ἅπασι γνώριμά πως ταῦτα γενέσθαι, ὅπως ἀσφαλεῖς. ἀγχόνη γὰρ ἂν τὸ πρᾶγμα γένοιτο αὐτοῖς. καίτοι τί τοῦτο φεῦ τὸ τάχος. πανταχόθεν σωφρόνων κεκινημένοι, καὶ πευσόμενοι, ὡς οἶδα ὅθεν ὀσφρανόμενοι τοῦ χρυσίου. πότερον οὖν ὅπως τὸ πάγον τοῦτον αὐαβὰς ἀπελαύνω αὐτὸν τοῖς λίθοις ἢ ὑποδεξίων ἀκροβολιζόμενος, ἢ τόγε τοσοῦτον παρανομήσομεν, εἰσάπαξ αὐτοῖς ἐμπλήσαντες, ὡς πλέον αἰσῶντο παρρησιάσασθαι; τοῦτο οἶμαι καὶ ἄμεινον. ὥστε δεκόμεθα ἤδη αὐτὸν, ὑποσάντες. φέρε ἴδω τίς ὁ πρῶτος αὐτῶν; οὗτος ὅδε; Γναθωνίδης ὁ κόλαξ, ὁ πρώην ἔργον αἰτήσαντί μοι ὀρέξας τὸ βέλτιον, πάντων ὅλως παρ' ἐμοὶ πολλάκις ἐμπεσεῖς. ἀλλ' εὖγε ἐποίησεν ἀφικόμενος. οἰμώξεται γὰρ πρὸ τῶν ἄλλων. Γνα. ὦ ἐγὼ γνώς ἀναδοῦ αὖθις ὁ ξένος.

possit emicare. Hoc pacto parem gratiam reportent. Hanc legem tulit Timon Echecratides Colyttensis, & Timon ipse concionis subscripsit suffragijs. Age hæc decreta sunto: hæc fortiter tueamur. Cæterùm magni fecerim, si hoc omnibus innotescat, quòd opibus abundo: eos enim illud præfocauerit. Sed quid illud? Eheu, quæ celeritas ista? vndique concurrunt puluerulenti atque anheli, haud scio vnde aurum odorati. Vtrum igitur hoc conscenso colle saxis eos abigo, è sublimi deiaculans: an hac tantùm in re legem violabimus, vt semel cum illis congrediamur, vt contempti, magis angantur? ita satius esse duco. Idéoque restemus quò illos excipiamus. Age prospiciam, primus eorum iste quis est? Nempe Gnathonides adulator, qui mihi nuper cœnam pétenti, funem porrexit, quum apud me sæpenumero solida dolia vomuerit. Sed bene est quod ad me venit: nam primus omnium vapulabit. *Gnat.* Nonne dicebam fore vt Dij Timonem bonũ virum non negligerẽt? Salue Timon formosissime, suaἔλεγον ὡς ἂν ἀμελήσοιεν Τίμωνος. χαῖρε Τίμων εὐμορφώτατε, καὶ

ἤδιστε, καὶ συμποτικώτατε.
Τί. νὴ καὶ σύ γε ὦ Γναθωνίδη γυπῶν ἁπάντων βορώτατε, καὶ ἀνθρώπων ὀπῖζιστότατε.
Γνα. ἀεὶ φιλοσκώμμων σύ γε. ἀλλὰ ποῦ τὸ συμπόσιον; ὡς καινόν τι σοι ᾄσομαι τῶν νεοδιδάκτων διθυράμβων ἥκω κομίζων. Τί. καὶ μὴν ἐλεγεῖά γε ἄσῃ μᾶλλα πεπαιδωσ᾽ ἀπὸ ταύτης τῆς δικέλλης. Γνα. τί τοῦτο; παίεις ὦ Τίμων; μαρτύρομαι. ὦ Ἡράκλεις, ἰού. ἰού. προκαλοῦμαί σε τραύματος εἰς Ἄρειον πάγον. Τί. καὶ μὴν ἂν γε μικρὸν ἐπιβρέμβῃς, φόνου τάχα προκεκλήσῃ με. Γνα. μηδαμῶς, ἀλλὰ σύ γε πάντως τὸ τραῦμα ἴασαι μικρὸν ἐπιπάσας τι χρυσίου. δεινὸς γὰρ ἰατρεύειν ὅτι τὸ φάρμακον. Τί. ἔτι μένεις; Γνα. ἄπειμι, σὺ δ᾽ ἐκ χαιρήσεις ἄτου σαυτὸν ἐκ χρησοῦ ποιούμενος. Τί. τίς ἄτος ἐστὶν ὁ προσών, ὁ ἀναφαλαντίας; Φιλιάδης, κολάκων ἁπάντων ὁ βδελυρώτατος. ἄτος δ᾽ παρ᾽ ἐμοῦ ἀγαγὼν ὅλον λαβὼν, καὶ τῇ συγατρὶ προῖκα δύο τάλαντα μισθὸν ἀπαίτει, ὁπότε ἅπαντά με, πάντων σιωπώντων, μόνος ἐπῄνεσεν, ἐπωμοσάμενος ὡς δικαιότερον εἶναι τῶν κυκλίων, uissime, conuiuator bellissime. *Tim.* Tu quoque salue Gnathonides vulturum omnium voraciſſime, atque hominum perditissime. *Gna.* Grata semper tibi dicacitas: sed vbi est conuiuium? nam nouam tibi adfero cantilenam ex his quos nuper didici dithyrambis. *Tim.* At elegos canes admodum miserabiles, ab hoc doctus ligone. *Gna.* Quid istuc? feris ô Timon? antestor ô Hercules, hei hei, te quòd mihi vulnus inflixeris apud Areopagitas in ius voco. *Tim.* Atqui si cunctêre paulisper, mox cædis me reum ages. *Gna.* Nequaquam, quin planè vulneri medêre paululum auri inspergens: præsentissimum enim illud est remediũ ad sistendum sanguinem. *Tim.* Etiam manes? *Gna.* Abeo. Sed malè tibi vertet quòd ex viro commodo tam sæuus factus sis. *Tim.* Quis hic est recaluaster ille qui accedit? Philiades, assentatorũ omnium execratissimus. Hic cùm à me solidum acceperit fundum, tum in filiæ dotem talẽta duo, laudationis præmium, cùm me canentem reliquis omnibus silentibus solus supra modum laudasset, deierans me oloribus longè magis canorum, post-

ἐπειδὴ νοσοῦντα προσῆλθεν εἰδέ
μοι, καὶ προσπλὴν ὀπωρινέας
δεόμενος, πλησὰς ὁ γραῦς
προσηνέτεινε. Φι. ὦ τῆς ἀναι-
σχυντίας. νυνὶ Τίμωνα γνωρίζε-
τες; νυνὶ Γναθωνίδης φίλος καὶ
συμπότης; τοιγαροῦν δίκαια
πέπονθεν ἄτος ἀχάριτος ὤν. ἡ-
μεῖς δ' οἱ πάλαι ξυνήθεις, καὶ
ξυνέφηβοι, καὶ δημόται, ὅμως
μετριάζομεν ὡς μὴ ὑπερπηδᾶν
δοκῶμεν. χαῖρε δὲ πανοῦργε. καὶ
ὅπως τὸν μαροὶς τούτοις κό-
λαξιν φυλάξῃ, τὸν ὑπὸ τ βα-
πέζης μόνον, τὰ ἄλλα δ', κο-
λάζων ὑδὲν διαφέρουσας, ἢ ἔτι
πιστευτέα τῶν νυνὶ ὑδενί. πάντες
ἀχάριτοι, καὶ πονηροί. ἐγὼ δ'
τάλαντόν σοι κομίζων ὡς ἔχοις
πρὸς τὰ παρεπίπτοντα χρῆσθαι,
καθ' ὁδὸν ἤδη πλησίον ἤκουσα
ὡς πλουτοίης ὑπερμεγέθη τινὰ
πλοῦτον. ἦκω τοιγαροῦν ταῦτά
σε νουθετήσων. καίτοι σύ γε ὅτῳ
σοφὸς ὤν, ὑδὲν ἴσως δέησῃ τῶν
παρ' ἐμοῦ λόγων, ὃς καὶ τῷ Νέ-
στορι τὸ δέον παρῃνέσεις ἄν.
Τί. ἔστιν ταῦτα ὦ Φιλιάδη.
πλοῦτον ἀλλὰ πρόσιθι, ὡς χὴ σὲ
φιλοφρονήσωμαι τῇ δικέλλῃ.
Φ. ἆ Ἕρμαπτοι, κατάρατος τῆς κερ-
δύος ὑπὸ τ ἀχαρίστου, διότι τὰ
συμφέροντα ὑνουθέτουν αὐτόν.

quam me nuper ægrotantem vidit (nam adieram opis indigus) plagas egregius ille vir impegit. *Phil.* O impudentiam! nunc demum A Timonem agnoscitis? nunc Gnathonides amicus & conuiua: enimvero digna se accepit, cùm sit ingratus. At nos qui iam olim familiares sumus, æquæui, ac popula- B res, tamen modestè agimus, ne insilire videamur. Salue here, fac vt adulatores istos obserues nefarios, qui nusquam nisi in mensa adsunt: præterea à coruis nihil differunt. Nulli hominum huius C ætatis est amplius fidendum: ingrati omnes & sceleſti. At ego cùm tibi talentum afferrem, quo ad vrgentem necessitatem vti posses, in via accepi te summas quasdam D opes esse nactum. Proinde veni his de rebus te moniturus, quanquam fortè tibi me monitore nihil erat opus, cùm vel ipsi Nestori, si necesse est, consilium dare queas. *Tim.* Ita fiet Phi- E liades. Verùm accede quò te ligone comiter excipiam. *Phil.* Viri, caput mihi ab hoc ingrato effractum est, propterea quòd illum quæ in rem illius erant, admonui. *Tim.* Ecce, tertius

Τίμων. ἰδοὺ τρίτος οὗτος

ὁ ῥήτωρ Δημέας προσέρχεται, ψήφισμα ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ, καὶ συγγενὴς ἡμέτερος εἶναι λέγων. οὗτος ἐκκαίδεκα παρ' ἐμοὶ τάλαντα μισθὸς ἡμέρας ἐκτίσας τῇ πόλει, καταδικασθεὶς δὲ καὶ ἐδέδετο, ὡς ἀποδιδοὺς, κἀγὼ ἐλεήσας, ἐλυσάμην αὐτόν. ἐπειδὴ προῖκα ἔλαχε τῇ Ερεχθηίδι φυλῇ διανέμειν τὸ θεωρικὸν, κἀγὼ προσιόντα αὐτῶν τὸ γιγνόμενον, ὡς ἔφη γνωρίζειν πολίτην ὄντα με. Δη. χαῖρε ὦ Τίμων. τὸ μέγα ὄφελος τῷ ἔθνους. τὸ ἔρεισμα τῶν Αθηναίων. τὸ προβλημα τῆς Ελλάδος. καὶ μὴν πάλαι σε ὁ δῆμος ξυνειλεγμένος, καὶ αἱ βουλαὶ ἀμφότεραι πεπυσμένοι. πρότερον δ' ἄκουσον τὸ ψήφισμα, ὃ περὶ σοῦ γέγραφα. Επειδὴ Τίμων ὁ Εχεκρατίδου κολυττεὺς, ἀνὴρ οὐ μόνον καλὸς κἀγαθὸς, ἀλλὰ καὶ σοφὸς, ὡς οὐκ ἄλλος ἐν τῇ Ελλάδι, παρὰ πάντα χρόνον διατελεῖ τὰ ἄριστα πράττων τῇ πόλει. νενίκηκε δὲ πυξ, καὶ πάλιν, καὶ δρόμον ἐν ὀλυμπίᾳ μιᾶς ἡμέρας, καὶ τελείῳ ἅρματι, καὶ συνωρίδι πωλικῇ. Τί. ἀλλ' οὐ δὲ ἐθεώρησα ἐγὼ πώποτε εἰς ὀλυμπίαν. Δη. τί οὖν; θεωρήσεις ὕστερον. τὰ τοιαῦτα δὲ

huc orator Demeas accedit, tabulas dextra tenens, séque profitens mihi cognatum esse. Hic vna die de meo sedecim talenta ciuitati dependit, nam damnatus erat, ac vinctus. At quum soluendo non esset, ego misertus illum redemi. Porrò cùm illi sorte obuenisset, vt Erechtheidi tribui distribueret æratium, atque ego adiens, id quod ad me redibat poscerem, negabat se ciuem me agnoscere. *Dem.* Salue Timon, præcipuum tui generis præsidium, fulcimentum Athenienſium, propugnaculum Græciæ; profectò iam pridem te populus frequens, & vtraque curia operitur. Sed priùs decretum audi, quod de te conscripsi. Quandoquidem Timon Echecratidæ filius Colyttensis, vir non modò probus & integer, verùm etiam sapiẽs, quantum alius in Græcia nemo, nunquam per omnem vitam destitit optimè de Republica mereri: præterea pugilatu, lucta, cursúque die eodem, adhæc solenni quadriga, equestríque certamine in Olympicis vicit. *Tim.* At ego ne spectator quidem vnquam in Olympicis sedi. *Dem.* Quid tum? spectabis posthac. Sed ista communia addi sa-

πολλὰ προσκεῖσθαι ἄμεινον. καὶ
μείσεσθε ὑμῶν τὰ πόλεως περισ-
σεῖς Ἀχαρνέας, καὶ κατέκοψε
Πελοποννησίων δύο μοίρας. Τί
πῶς; διὰ γὰρ τὸ μὴ ἔχειν ὅπλα, Ane? quippe qui nec vnquam
ἀλλὰ προσεχάφλω ἐν τῷ κατα-
λόγῳ. Δη. μέτρια τὰ περὶ
σαυτοῦ λέγεις. ἡμεῖς δ', ἀχάρι-
στοι αὖ εἶημεν ἀμνημονοῦντες. ὅτι
δ' καὶ ψηφίσματα γράφων, καὶ
συμβουλεύων, καὶ στρατηγῶν, ἐ
μικρὰ ὠφέλησε τὴν πόλιν. ἐπὶ
τούτοις ἅπασι δέδοκται τῇ βου-
λῇ, καὶ τῷ δήμῳ, καὶ τῇ Ηλιαί-
ᾳ κατ' φυλὰς, καὶ τοῖς δήμοις
ἰδίᾳ, καὶ κοινῇ πᾶσι, χρυσοῦν
ἀναθεῖναι τὴν Τίμωνα παρὰ τὴν
Ἀθηνᾶν ἐν τῇ ἀκροπόλει, κε-
ραυνὸν ἐν τῇ δεξιᾷ ἔχοντα, καὶ
ἀκτῖνας ἐπὶ τῇ κεφαλῇ. καὶ στε-
φανῶσαι αὐτὸν χρυσοῖς στεφάνοις
ἅπαξ, καὶ ἀνακηρυχθῆναι τοὺς στε-
φάνους σήμερον διονυσίοις τραγῳ-
δοῖς καινοῖς ἀχθῆναι· τὸ δ' αὐτὸ
δεῖ τὴμερῶν τὰ διονύσια. εἶπε τὴν
γνώμην Δημέας ὁ ῥήτωρ συγγε-
νὴς αὐτῷ, ἀγχιστεὺς, καὶ μαθητὴς
αὐτοῦ ὤν. καὶ γὰρ ῥήτωρ ἄριστος ὁ Τί-
μων. καὶ τἄλλα πάντα ὁπόσα
ἂν ἐθέλοι. τοῦτ μὲν οὖν σοι τὸ
ψήφισμα. ἐγὼ δέ σοι καὶ τὸν υἱὸν
ἐβουλόμην ἀγαγεῖν παρὰ σὲ, ὃν
ἐπὶ τῷ σῷ ὀνόματι Τίμωνα ὠ-

tius est. Tum anno superiore apud Acharnenses pro Rep. fortissimè se gessit, & Peloponnesiorum duas acies concidit. *Tim.* Qua ratio- arma gesserim, nec miles vnquam conscriptus fuerim. *Dem.* Modestè quidem de te loqueris: Nos tamen ingrati futuri sumus, nisi meminerimus. Præterea scribendis plebiscitis, & in consultationibus, & in administrandis bellis, non mediocrem vtilitatem attulit Reip. Quamobrem visum est omnibus, curiæ, plebi, magistratibus tributim, plebeijs singulatim, communiter omnibus, aureum statuere Timonem iuxta Palladem in arce, fulmen dextra tenentem, & radios super capite habentem: eúmque septem aureis coronis coronare, háscque coronas hodie in Bacchanalibus per novos Tragœdos promulgari: siquidē hodie illi Bacchanalia sunt agenda. Tulit hoc suffragium Demeas orator, cognatus illius propinquus, & discipulus. Etenim orator optimus est Timon, præterea quicquid voluerit. Quare hoc tibi suffragium attuli. vtinam & filium meum ad te adduxissem, quem tuo nomine Timonem denominaui.

νόμαχα. Τί. πῶς ὦ Δημέα, ὃς οὐδὲ γεγάμηκας, ὅσα γε ἡμᾶς εἰδέναι; Δη. ἀλλὰ γαμῶ, ἢν δι-
δῷ θεὸς, ἐς νέωτα, καὶ παιδοποιήσομαι. καὶ τὸ πρωτότοκον, ἄρρεν γὰρ ἔσται, Τίμωνα
ἤδη καλῶ. Τί. οἶδα εἰ γαμήσεις ἔτι ὦ οὗτος, τηλικοῦτον παρ' ἐμοῦ πληγὴν λαμβάνων.
Δη. οἴμοι. τί τοῦτο; τυραννίδι Τίμων ἐπεχείρεις, καὶ τύπτεις τοὺς ἐλευθέρους, ἐλευθέρος,
ἐξὸν ὤν; ἀλλὰ δώσεις ἐν τάχει τίνα δίκην, τά τε ἄλλα, καὶ ὅτι τὸν ἀκρόπολιν ἐνέπρησας.
Τί. μὴ ἐμπέπρησται ὦ μιαρὲ ἡ ἀκρόπολις. ὥστε σίκλος εἶ, συκοφαντῶν. Δη. ἀλλὰ σὺ πλουτεῖς,
ἢν ὀρυκτὸν θησαυρὸν διορύξας. Τί. οὐ διώρυχ' οὗτος. ὥστε ἀπόδανά σου τὰ τοιαῦτα. Δη.
διορυχθήσεταί μοι ὕστερον. ἤδη δὲ σὺ πάντα τὰ ἐν οἴκῳ ἔχεις. Τι. ἀκούω καὶ ἄλλων λάμβανε. Δη.
οἴμοι τὸ μετάφρενον. Τί. μὴ κέκραχθι. κατοίσω γάρ σοι καὶ τρίτην. ἐπεὶ καὶ γελοῖα πάσχω
πάθοιμι, δύο μὲν Λακεδαιμονίων μοίρας κατακόψας ἄοπλος, ἕνα δὲ μαχητὴν ἀνδρώπων μὴ ὑποστείλας. μάτην δ' ἂν εἴην καὶ νενικηκὼς ὀλυμπικὰ πυξὶ καὶ πάλῃ.

Tim. Quî potes illud Demea, qui nunquam vxorem duxeris, quantum nobis scire licuit? *Dem.* At ducam nouo ineunte anno, si Deus dederit: liberísque operam dabo: tum quod nascetur (erit autem masculus) Timonem nuncupabo. *Tim.* An vxorē tu fis ducturus, haud equidem scio, tanta à me plaga accepta. *Dem.* Hei mihi, quid hoc est rei? Tyrannidem occeptas Timon, pulsásque ingenuos, ipse nec ingenuus, nec ciuis? verùm pœnas dabis propediem cùm alijs nominibus, tum quòd arcem incēderis. *Tim.* At ô sceleste non conflagrauit arx: proinde palam est te calumniatorem agere. *Dem.* Verùm effosso ærario dives factus es. *Tim.* Neque hoc effossum est. Hæc etiam absurda dicis. *Dem.* Verùm effodietur posthac. Interim verò omnia quæ in eo condita, possides. *Tim.* Alteram itaque plagam accipe. *Dem.* Hei scapulis meis! *Tim.* Ne vocifereris, alioqui tertiam tibi inferam. Etenim res planè ridicula mihi acciderit, si cùm inermis duas Lacedæmoniorum acies fuderim, vnum sceleſtum hominem non protriuero. Tú frustra vicero in Olympijs pugilatu & lucta. Sed

ἀλλά τί τοῦτο; ὁ Θρασυκλῆς ὁ φιλόσοφος ἔτος ὄγδοον; οὐ μὰ οὐ δι' ἄλλος. ὑπεπέτασε γοῦν τὸ πώγωνα, καὶ τὰς ὀφρῦς ἀπατείνας, καὶ βρενθυόμενός τι πρὸς αὐτὸν, ἔρχεται, πτερωδῶς βλέπων, ἀνασεσοβημένος τὴν ἐπὶ τῷ μετώπῳ κόμην, Αὐτοβοφάς τις, ἢ Τείτων, οἷος ὁ Ζεῦξις ἔγραφεν. οὗτος ὁ τὸ ἧμα εὐσταλὴς, καὶ κόσμιος τὸ βάδισμα, καὶ σωφρονικὸς τὴν ἀναβολὴν, ἔωθεν μυεῖται ὅσα περὶ ἀρετῆς διεξιών, καὶ τῶν ἡδονῇ χαιρόντων κατηγορῶν, καὶ τὸ ὀλιγαρκὲς ἐπαινῶν, ἐπειδὴ λοσάμενος ἀφίκοιτο ἐπὶ τὸ δεῖπνον, καὶ ὁ παῖς μεγάλῳ τῷ κύλικι ὀρέξειν αὐτῷ, ὃ ἐωθινώτερον ἢ χαιρεφῶντι μᾶλλον, καθάπερ τὸ Λήθης ὕδωρ σκληρὸν, σκαιότατα ἐπιδεικνύμενος τοῖς ἑωθινοῖς σκώμμασι λόγοις, περιφαίνων ὅσον Ἰκτῖνος τὸ ὄψον, καὶ τὸ πλησίον παρεγκωμιάζομενος, καρύκης τὸ ἡδύσμα εὐαπάτητον, κυνηδὸν ἐμφορούμενος, ἐπικεκυφὼς, καθάπερ ἐν ταῖς λοπάσι τὴν ἀρετὴν εὑρήσειν προσδοκῶν, ἀκριβῶς τὰ τρύβλια τῷ λιχανῷ ἀποσμήχων, ὡς μηδὲ ὀλίγον τῶν μυττωτῶν καταλίποι· μεμιλλήμενος ἀεὶ ὡς τὸ πλακοῦντα ὅλον, ἢ τὸ συῶν μόνος τῶν ἄλλων

quid hoc? annon Thrasycles Philosophus hic est? profecto ipsus est, promissa barba, subductisque supercilijs, & magnum quiddam secum murmurans, accedit, titanicum obtuens, coma super fronte crispata, Autoboreas alter, aut Triton, quales Zeuxis pinxit. Hic habitu frugalis, incessu moderatus, amictu modestus, mane mirum quàm multa de virtute disserit, damnans eos qui voluptate gaudent, frugalitatem laudans: at vbi lotus ad cœnam venit, puérque ingentem illi calicem porrexit (meraciore autem maximè delectatur) perinde vt Lethes aquam ebibens, matutinis illis sermonibus maximè contraria facit, dum milui instar præripit obsonia, & proximum opposito cubito arcet, mento condimentis oppleto, dum canum ritu ingurgitat, & prono corpore, ac si virtutem in patinis sese inuenturum speret: dúmque catinos indice digito diligenter extergit, ne vel paululum alliati edulij relinquat: semper querulus, quasi deteriorem partem acceperit, vel si totam placentam, aut suem solus omnium

λάβοι, ὅπι ὀλιγείας καὶ ἀπλησίας ὄφελος. μέθυσος, καὶ πάροινος· ὃν ἄχρις ᾠδῆς καὶ ὀρχησέως μόνον, ἀλλὰ καὶ λοιδορίας, καὶ ὀργῆς προέπη. καὶ λόγοι πολλοὶ ἐπὶ τῇ κύλικι. τότε δὴ καὶ μάλιστα περὶ σωφροσύνης καὶ κοσμιότητος, καὶ ταῦτα φησὶν ἤδη ὑπὸ τοῦ ἀκράτου πονήρως ἔχων, καὶ ὑποτραυλίζων γελοίως. εἶτα ἔμετος ἐπὶ τούτοις. καὶ τὸ τελευταῖον, ἀράμενοί τινες, ἐκφέρουσιν αὐτὸν ἐκ τοῦ συμποσίου τῆς αὐλητρίδος ἀμφοτέραις ἐπειλημμένον. πολλὰ ἀλλὰ καὶ νήφων, ὀλίγα τῶν προσηκόντων παρεχώρησεν ἄν, ψεύσματος ἕνεκα, ἢ θρασύτητος, ἢ φιλαργυρίας. ἀλλὰ καὶ κολάκων ὄζει τὰ πρῶτα, καὶ ὑποκρίσεως ἐσχατιάτατα, καὶ ἡ χρηστεία προηγεῖται, καὶ ἡ ἀναισχυντία παρομαρτεῖ. καὶ ὅλως παίσφορον τὸ χρῆμα, καὶ παντα χόθεν ἀνειμένες, καὶ ποικίλως ἐντελές. οἰμώξεσθαι τοιαῦτα ὦν εἰς μακρὰν χρησὸς ὤν. τί τοῦτο; παπᾶ, χρύσιος ἡμῖν Θρασυκλῆς. Θρασυ. ὀκτὼ ταυτὰ ὦ Τίμων τοῖς πολλοῖς τούτοις ἀφίγμαι, ὥσπερ οἱ τὸν πλοῦτόν σου τεθηπότες, ἀργυρίου, καὶ χρυσίου, καὶ δείπνων πολυτελῶν ἐλπίδι συνδιεφθαρμένοι, πολλοῦ γοῦ

accipiat, qui quidem edacitatis, & insatiabilitatis est fructus, temulentus, vino insanus, non ad cantum modò, saltationémque, verùm ad conuicium vsque & iram. A Adhæc multus inter pocula sermo: tum enim maximè de temperantia, & sobrietate verba facit, idque cùm iam à mero malè affectus ridiculè balbutit. Accedit his deinde vomitus. Postremò sublatum illum de conuiuio efferunt aliqui, ambabus manibus tibicinæ inhærentem. B Quanquam alioqui ne sobrius quidem vlli primas partes cesserit, vel mendacio, vel confidentia, vel auaritia. Quin & inter assentatores primas tenet, peierat promptissimè, anteit impostura, comitatur impudentia. C In summa vir est omnifaria sapientia cumulatus, omni ex parte exactus, variéq; absolutus. Quare licet sit modestus, breui eiulabit. Quid hoc? papæ, tandem nobis Thrasycles? *Thras.* Non hoc animo ad te venio, Timon, quo plerique isti, qui nimirum tuas opes admirati, argenti, auri, opiparorum conuiuiorum spe adducti concurrunt, multam D E

κολακείαν ἐπιδειξόμενοι πρὸς
ἄνδρα, οἷόν σε ἁπλοϊκὸν, καὶ τ
ὄντων κοινωνικόν. οἶδα γὰρ ὡς
μάζα μὲν ἐμοὶ δεῖπνον ἱκανὸν,
ὄψον δ' ἥδιστον δοῦμον, ἢ κάρδα- A
μον, ἢ εἴ ποτε πευφῶλιν ὀλίζον
τ' ἀλῶν. ποτὸν δ' ἡ ἐπιτέλεχρυ-
νος. ὁ δὲ πίβων ἕτος, ἧς βάλει
πορφυρέιδος ἀμείνων. τὸ χρυσίον
μὲ γὰ, κἀδὲν τιμιώτερον τ ἐν B
τοῖς αἰγιαλοῖς ψηφίδων μοι δο-
κεῖ. σὲ δ' αὐτὸ χέειν ἐξάλλω,
μὴ διαφθείρῃ σε τὸ κάκιστον
τοῦτο καὶ ἐπιβλαβέστατον κτῆμα
ὁ πλοῦτος, ὁ πολλοῖς πολλάκις C
αἴτιος ἀμηχάνων συμφορῶν γε-
γονὼς. εἰ γάρ μοι πείθοιο,
μᾶλιστα ὅλον εἰς τὸν θάλατταν
ἐμβαλεῖς αὐτὸν, οὐδὲν ἀναγ-
καῖον ἀφανὲς ἀγαθῷ ὄντα, καὶ
τὸν φιλοσοφίας πλοῦτον ὁρᾷν D
δυναμένῳ. μὴ μέντοι ἐς βάθος
ὦ γαθὲ, μὴ ὅσον ἐς βυβῶνας
ἐπεμβὰς ὀλίγον πρὸ τῆς κυμα-
τώδους γῆς, ἐμοὶ ὁρῶντος μόνου.
εἰ δὲ μὴ τοῦτο βάλει, σὺ δ' ἄλλον E
τρόπον ἀμείνω κτ' τάχιστ ἐκ-
φόρησον αὐτὸν ἐκ τῆς οἰκίας. καὶ
μηδ' ὀβολὸν αὐτῷ αὖθις, διαδι-
δοὺς ἅπασι τοῖς δεομένοις. ᾧ μὲ,
πέντε δραχμὰς. ᾧ δ', μναν. ᾧ δ'
τάλαντον. εἰδέ τις φιλόσοφος

assentationem exhibituri apud te, hominem simplicem, & de rebus suis facilè impertientem. Scis enim offam in cœnam mihi sat esse, opsonium verò suauissimum, cepam, aut nasturtium, aut siquando lubeat epulari lautiùs, paulum salis: potum verò ex fonte nouem fistulis scaturiente constare: tum hoc pallium quauis purpura potius. Nam aurum nihilo magis apud me est in precio, quàm calculi qui sunt in littoribus. Verùm tua ipsius gratia huc me contuli, ne te corrumpat pessima & insidiosissima possessio diuitiarum, quippe quæ multis sæpenumero immedicabiliũ malorum causa extiterit. Etenim, si me audies, potissimum opes vniversas in marè proijcies, vt pote non necessarias bono viro, quíque Philosophiæ possit opes perspicere. Ne tamen in profundum, ô bone, sed fermè ad inguina vsque ingressus, paulò vltra fluctuosũ littus, me vno spectante. Sed si hoc nolis, tu eas alio potiore modo, confestim ex ædibus cijcito, ac ne obolum quidem tibi reliquum facias, largiens quibuscunque opus est, huic quidem quinque drachmas, alij minam, alij talentum. Porrò siquis erit Philosophus, æquum est vt

εἴη, δημοσίαν, ἢ τεμαχίαν φέρεσθαι δίχαιος. ἐμοὶ μὲν, καίτοι οὐκ ἐμαυτῷ χάριν αἰτῶ, ἀλλ' ὅπως μεταδῶ τῶν ἑταίρων τοῖς δεομένοις, ἱκανὸν εἰ ταύτην τὴν πήραν ἐμπλήσας παρέξοις, ἀνδρὶ ὅλως δυὸ μεδίμνοις χωροῦσαν ἀνεγκτικούς. ὀλιγαρκὴς μὲν οὖν καὶ μέτριον χρὴ εἶναι τὸν φιλοσοφοῦντα, καὶ μηδὲν ὑπὲρ τὴν πήραν φρονεῖν. Τί. ἐπαινῶ ταῦτά σου ὦ Θρασύκλεις. πρὸς γοῦν τὴν πήραν εἰ δοκεῖ, φέρε σοι τὴν κεφαλὴν ἐμπλήσω κονδύλων, ὅτι μετρήσας τῇ δικέλλῃ. Θρασυ. ὦ δημοκρατία, καὶ νόμοι, παιόμεθα γὰρ τῶν καταράτου ἐν ἐλευθέρᾳ τῇ πόλει. Τί. τί ἀγανακτεῖς ὦ γαθὲ θρασύκλεις; μῶν παρῳκέκρουσμαί σε; καὶ μὴν ἐπεμβαλῶ χοίνικας ὑπὲρ τὸ μέτρον τέτταρας. ἀλλὰ τί τοῦτο; πολλοὶ ξυνέρχονται. Βλεψίας ἐκεῖνος, καὶ Λαχὴς, καὶ Γνίφων, καὶ ὅλως, τὸ συνταγμα τῶν οἰμωξομένων. ὥστε τί οὐκ ὀπὴ τὴν πήραν ταύτην ἀνελθών, τὴν μὲν δικέλλαν ὀλίγον ἀναπαύω πάλαι πεπονηκυῖαν, αὐτὸς δ' ὅπη πλείοις λίθοις ξυμφορήσας, ὀπιχαλαζῶ πρόῤῥωθεν αὐτούς; Βλ. μὴ βάλλε ὦ Τίμων. ἄπιμεν γάρ.

duplam, triplámue portionem ferat. Mihi autem, quáquam mea ipsius gratia non postulo, sed vt amicis siqui indigent, impertiam, fat erit, si peram hanc, ne duos quidem integros modios Aegineticos capientem, plenam præbueris. Eum enim qui philosophatur conuenit paucis esse contentum, nihilque vltra peram cogitare. *Tim.* Equidem ista quæ dicis probo Thrasycles. Ergo si videtur, priusquam peram expleam, tibi caput pugnorum ictibus opplebo, insuperq; auctarium ligone dabo. *Thras.* O populi Imperium, & leges! à nefario homine in libera ciuitate pulsamur. *Tim.* Quid stomacharis ô bone Thrasycles? num te defraudaui? Atqui mensuræ chœnices quatuor adijciam. Sed quid hoc est? Complures simul aduenium, Blepsias ille, & Laches, & Gniphon, jn summa, eorum agmen qui vapulabunt. Itaque quin ego in rupem hanc conscendo, ac ligonem quidem jam dudum fatigatum, paulisper interquiescere sino? At ipse congestis plurimis saxis, procul in ipsos grandino? *Blep.* Ne iace, Timon, abimus enim.

Tim. At

Τι. Δῆ ἂν αἱματοῖ γε ὑμεῖς, ἢ δ' ἄνευ τραυμάτων.

Tim. At vos nec sine sanguine, nec sine vulneribus abibitis.

ΑΛΚΥΩΝ, Η ΠΕΡΙ μεταμορφώσεως.

HALCYON SEV DE TRANSFORMATIONE.

ARGVMENTVM.

IN hoc dialogo de potestate diuina disputat Socrates, quòd scilicet Deo possibilia sunt omnia, & quòd nos illius operum atque effectuum causas, intellectu ac ratione consequi non possumus. Esse enim nos, quod ad collationem Dei & rerum aeternarum attinet, puèros ac veluti cæcos. Quòd autem Deus multa facilè efficiat, quæ nobis impossibilia videntur, probat primùm à signo siue exemplo tempestatum quæ illius prouidẽtia seu administratione, ex maximis & turbulentissimis subitò in summam tranquillitatem & serenitatem conuertuntur, Item ab incremento & collatione ætatum hominis, cum aquè mirum sit ex puero imbecilli ac paruo, virum tantum & tam fortem fieri. Postremò ab effectis & vi naturæ, quæ cùm Deo longè inferior sit, tamen ea quæ nobis, ratione scilicet ac sensu omnia metientibus, impossibilia videri poterant, operatur. Occasio Dialogi sumitur à cantu & obiectu Alcedinis: Disputationis autem, à fabula quæ de transformatione illius narratur.

Χαιρεφῶν.

Τ Ις ἡ φωνὴ προσέβαλεν ἡμῖν, ὦ Σώκρατες, πόρρωθεν ἀπὸ τῶν αἰγιαλῶν καὶ ἡ ἄκρας ἐκείνης; ὡς ἡδεῖα τῆς ἀκοῆς. τί ποτ' ἄρ' ἐστὶ τὸ φθεγγόμενον ζῷον; ἄφωνα γὰρ δὴ τά γε καθ' ὕδατος διαπώμενα.

Σω. Ἁλκυονίς τις, ὦ Χαιρεφῶν,

Chærephon.

Viusmodi vox aures nostras C pepulit ô Socrates, eminus à littoribus, & illo promontorio? quàm iucunda auditu! Quodnam est vocale illud animal? Muta enim sunt ea quæ in aquis degunt. *Soc.* Marina quædam est avis, ô Chærephon, nomine Hal-

ὄρνις ἀλκυὼν ὀνομαζομένη, πολύθρηνος, καὶ πολύδακρυς. ἧς δὴ παλαιὸς ἀνθρώποις μεμύθευται λόγος. φασὶ γυναῖκά ποτε οὖσαν Αἰόλου τοῦ Ἕλληνος A θυγατέρα, κουρείδιον ἄνδρα τε ἑαυτῆς τεθνεῶτα ἱμείρειν πόθῳ φιλίας, Κήυκα τὸν τραχίνιον, τὸν Εωσφόρου τοῦ Ἀστέρος, καλοῦ πατρὸς καλὸν υἱόν. εἶτα δὴ πέρα- B δεῖσαν διά τινα δαιμονίαν βούλησιν, εἰς ὄρνιθος τρόπον πτερὰ πετέσθαι τὰ πελάγη, ζητοῦσαν ἐλεεινόν, ἐπειδὴ πλαζομένη ἡλίῳ τε πᾶσιν, οὐχ ὁτὲ τ' ἦν C εὑρεῖν. Χαιρε. ἀλκυὼν τοῦτ' ἔστιν ὃ σὺ φῄς; οὐ πώποτε ἤκουσα τῆς φωνῆς. ἀλλά μοι ξένη τις τῷ ὄντι προσέπεσε. νοῶ δὴ νοῶ ὡς ἀληθῶς τὸν ἦχον D ἀφίησι τὸ ζῷον. πτιλίκον δέ τι καὶ ὅσον ὦ Σώκρατες; Σω. οὐ μέγα· μεγάλῳ μέντοι διὰ τὴν φιλανδρίαν εἴληφε τιμὴν παρὰ θεῶν πρώην. ἐπὶ γὰρ τῇ τούτου νεοπενθείᾳ E καὶ ταῖς ἀλκυονίσιν ἡμέραις, ὁ κόσμος ἅπας, χειμῶνα μέσον διαφερούσας εὐδίας. ὧν ὄντων καὶ ἡ τήμερον πάντως μᾶλλον. οὐχ ὁρᾷς ὡς ἀήθρια μὲν τὰ ἄνωθεν, ἀκύμαντον δέ, καὶ γαλήνιον ἅπαν τὸ πέλαγος, ὅμοιον ὡς εἰπεῖν

cyon, multum fugens & lachrymans: de qua iam olim homines hanc fabulam cõmenti sunt. Aiunt Aeoli Graeci filiam olim desponsam, iuuenem maritum, iugalis amicitię desiderio prosequi, Ceycem Trachinium, Heosphori Asteris filij, pulchri patris pulchrum filium. Deinde diuino quodam cõsilio alitem factam, in morem auis maria circumvolitare, illum quærendo, quem per vniuersam terram vagata nõ potuit inuenire. Char. Est verò halcyon hoc quod dicis? nusquam antea vocem hanc audiui: sed tanquam reuera peregrina in me incidit. Itaque lugubrem profectò sonum emittit illud animal. Quantum autem sit dicito Socrates. Soc. Non magnum: magnũm tamen à Dijs honorem accepit, ob amorem quo virum est prosequuta. Nam quo tempore nidulatur & ouis incubat suis, dies quos vocant halcyonios, homines festiuitate celebrant, media hyeme ab alijs serenitate differentes. Quorum hodiernus dies omnium maximè est vnus. Nonne vides vt serenum est cœlum, placidum & tranquillum omne pelagus, speculo, vt ita dicam simile?

καταπέπρωται; Χαι. λέγεις ὀρθῶς. φαίνεται γὰρ ἀλκυονὶς ἡ τήμερον ἀναφῆναι ἡμέρα. καὶ χθὲς ὁμοίαν τινὰ τὴν ἡμέραν ἀλλ' ἄνδρες θεῶν, τῷ ποτε χρὴ πειθαρχεῖν τοῖς ἀνθρώποις, ὦ Σώκρατες, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ἢ γυναικῶν ἢ ὀρνίθων ἐκ γυναικῶν; παντὸς μᾶλλον ἀδύνατον φαίνεται πᾶσι τοιοῦτον. Σω. ὦ φίλε Χαιρεφῶν, ἐοικάμεν ἡμεῖς τὰ δυνατῶν τε καὶ ἀδυνάτων ἀμβλυωπί τινες εἶναι κριταὶ παντελῶς. δοκιμάζομεν γὰρ δὴ κατὰ δύναμιν ἀνθρωπίνην ἄγνωστον ἔσαν, καὶ ἄπιστον, καὶ ἀόρατον. πολλὰ δ' ἂν φαίνεται ἡμῖν καὶ τῶν εὐπόρων ἄπορα, καὶ τῶν ἐφικτῶν ἀνέφικτα. συχνὰ μὲν καὶ δι' ἀπειρίαν, συχνὰ δὲ καὶ διὰ νηπιότητα φρενῶν. τῷ ὄντι γὰρ νήπιος ἔοικεν εἶναι πᾶς ἄνθρωπος, καὶ ὁ παῦ γέρων, ἐπὶτοι μικρὸς παῦ καὶ νεογιλὸς ὁ τοῦ βίου χρόνος πρὸς τὸν παντὰ αἰῶνα. τί δ' αὖ, ὦ γαθέ, οἱ ἀγνοοῦντες τὰς τῶν θεῶν καὶ δαιμονίων δυνάμεις ἔχοιεν ἂν εἰπεῖν; πότερον δυνατὸν ἢ ἀδύνατόν τι τοιούτων; ἐώρακας Χαιρεφῶν τρίτῳ ἡμέραν ὅσος ἦν ὁ χειμών; καὶ ἐνθυμοῦνται γάρ τοι θεὸς ἐπελθόντ. καὶ τὰς ἀρραπὰς ἐκείνας

Char. Rectè dicis. Omnino enim apparet hodiernus dies esse halcyonius: tum etiam hesternus talis erat. Sed per Deos, quomodo priscis hominibus habenda est fides, ex auibus mulieres, aut ex mulieribus aues factas esse? Hæc enim quauis alia re videtur magis impossibilis.

Soc. O amice Chærephon de possibilibus & impossibilibus rebus prorsus hallucinantes judices esse videmur. Quippe rerum causas pro humana facultate expendimus, quæ illas nec nosse, nec credere, nec cernere potest. Inde permulta factu facilium difficillima, & non arduorum ardua nobis apparent: multa quidem propter imperitiam, multa quoque propter mentis infantiam. Reuera enim omnis homo infans est, maximè verò senex, quoniam omne vitæ nostræ tempus est exiguum, ac ferè nihil aliud quàm infantia ad vniuersum ævum comparatum. Quid autem ô bone, qui Deorum ac dæmoniorum potestates ignorât, certi dicere possint? vtrum quid possibile istorum sit an impossibile? Vidisti Chærephon, die abhinc tertio, quanta tempestas sæuierit? quam animo repetens, horresco. Vidisti

καὶ βρονταὶ, ἀνέμων τε ἐξαίσια μεγέθη; ὥστε λαβὲν ἄν τις τὴν οἰκουμένην ἅπασαν ἢ δι' συμπεσεῖσθαι. μὴ μικρὸν ὑ θαυμασή τις ταραχὴ οὐδίας ἐγένετο, καὶ διέμεινεν αὕτη γε ἕως τ A
γνῶ. πότερον οὖν οἴει μεῖζόν τι καὶ ἐργωδέστερον εἶναι, τοιαύτην ἀδρίαν δι' ἐμείνης τῆς ἀνυποστάτου λάλαπος ἢ ταραχῆς μεταθεῖναι, ἢ εἰς γαλήνην B
ἀναγαγεῖν τὸν ἅπαντα κόσμον, ἢ γυναικὸς εἶδος μεταπλάσθαι εἰς ὀργηδός τινος ποιῆσαι; τὸ μὲν τοιοῦτο, καὶ τὰ παιδάρια τὰ παρ' ἡμῖν, τὰ πλάττειν ὀπισάμενα πηλὸν, ἢ κηρὸν, ὅταν C
λάβῃ ῥᾳδίως ἐκ τοῦ αὐτοῦ πολλάκις ὄγκου, μεταχηματίζει πολλὰς ἰδέων φύσεις. τῷ δαιμονίῳ δὴ μεγάλῳ καὶ ὁ συμβαλτέον ἀφορμὴν ἔχοντι πρὸς D
τὰς ἡμετέρας δι' ἀμεις, ἐυχερῆ τυχὸν ἅπαντα τὰ τοιαῦτα, καὶ λεῖα. ἐπεὶ τί ὅλον ὑφανὸν πόσῳ τινὶ σαυτῷ δοκεῖς εἶναι μείζω, φράτας ἄν; Χ. τίς δ' ἂν ἀνθρώπων ὦ Σώκρατες, νοῆσαι δύναιτ' ἄν, ἢ ὀνομάσαι τι τοιούτων; οὐδὲ γὰρ εἰπεῖν ἐφικτόν. Σ. ἀκούω δὴ θεωρεῖν μὲν ἀνθρώπων πρὸς ἀλλήλους συμβαλλομένων μεγάλας τινὰς

& fulgura illa, &
inusitatos vento
Suspicatus fuiss
totam terram c
At paulò post mi
dam cum sereni
E est tranquillitas,
vsque tempus
Vtrum igitur n
operosius existim
lerabili procell
orbi vniuerso tal
re serenitatem, a
B læ formam tra
in auis speciem
Nã & nostrates p
ex luto aut cera
cere norunt, ex
terie in manus
negotio multas
C naturas transfor
gunt. Cæterùm I
nec cum nostri
comparabili pra
dito, facilia &
istiusmodi omni
D quanto totum co
tibi majus videa
possis? *Char.* I
minum, ô Socra
gere possit & exp
piam horum? N
humana voce ist
E possint. *Soc.* P
minum inter se c
rum magnos qu
cessus existentes

ἐν ταῖς

καὶ ἀδυναμίαις ὑπαρχούσας. ἡ γὰρ τῶν ἀνδρῶν ἡλικία, πρὸς τὰ παῖδα παντελῶς βρέφη, τὰ πεμπταῖα δὲ γνησίης, ἢ δεκαταῖα, θαυμασίην ὅσον ἔχει τὴν διαφορὴν ἀδυνάμεώς τε, καὶ ἀδυναμίας, ἐν πάσοις σχεδὸν τοῖς κατὰ βίον παράξεσι, καὶ ὅσα διὰ τέχνων τούτων οὕτω πολυμηχάνων, καὶ ὅσα διὰ τὸ σώματος, καὶ τῆς ψυχῆς ἐργάζονται. ταῦτα γὰρ τοῖς νέοις ὡς ἂν εἴποι παισίοις, οὐδὲ εἰς νοῦν ἐλθεῖν δυνατὰ φαίνεται. καὶ τῆς ἰσχύος ἥ τε ἕνος ἀνδρὸς τελείη τὸ μέγεθος, ἀμύστερον ὅσῳ ἔχειν ἢ ὑστεροχρὼ πρὸς ἀμείνω. μυριάδας γὰρ τοιούτων εἷς ἀνὴρ παῖς πολλὰς χειρώσαιτ' ἂν ῥᾳδίως. ἡ γὰρ ἡλικία παντελῶς, ἄπορος ἁπάντων παῖδα, καὶ ἀμήχανος ἀρχῆς πρὸς καλεῖσθαι τοῖς ἀνθρώποις κατὰ φύσιν. ὁπηνίκ' οὖν ἄνθρωπος ὡς ἔοικεν ἀνθρώπου τοσοῦτῳ διαφέρει, τί νομίσομεν ἢ σύμπαντα οὐρανὸν πρὸς τὰς ἡμετέρας δυνάμεις φανεῖσθαι ἄν, τοῖς τὰ τοιαῦτα θεωρεῖν ἐφικνουμένοις; πάμπολυ οὖν ἴσως δόξει πολλοῖς, ὅσῳ ἔχει τὸ

tijs, atque impotentijs contemplamur. Virilis enim ætas, ad pueros omninò infantes, à natiuitate quinquennes, aut decennes, mirum quantum discrimen habeat roboris & imbecillitatis in omnibus fermè quæ sunt in vita actionibus, tum in his quæ per ingenioſas illas artes, tum in his quæ corporis & animi viribus operatur. Perſpicuum enim eſt, hæc pueris, vt dixi; ne in mentem quidem venire poſſe: & adultæ ætatis viri vnius magnitudinem virium, immenſam ad illa præſtantiam obtinere. Siquidem horum multa millia vnus vir facilè ſubigeret. Etenim pueritia in totum omnium expers eſt, ac ſub initium ipſo naturæ ductu, inualida homines conſequitur. Quando igitur homo homini, vt videtur, in tantum antecellit, quid putabimus vniuerſum cœlum noſtris viribus collatum appariturum ijs qui hæc contemplando aſſequuntur? Itaque multis credibile videtur, quanto munditudo Socratis aut Chærephontis ſpeciem excellit, tanto & ipſius potentiam, ſapientiam, & cogita-

μέγεθος τῆς κόσμου πρὸς τὸ Σωκράτους ἢ Χαιρεφῶντος εἶδος, πλεῖστον καὶ τῶν δυνάμεων αὐτῶν, καὶ τῶν φρονήσεων,

καὶ διανοίαν, ἀνάλογον διαφέρειν τῆς πρὸς ἡμᾶς διαθέσεως. σοὶ μὲν οὖν καὶ ἐμοὶ καὶ ἄλλοις πολλοῖς τοιούτοις ἐστὶ, πολλὰ ἀπ' ἀδυνάτα τῶν ἑτέροις παίγνια ῥᾳδίων. ἐπεὶ καὶ αὐλῆσαι τοῖς αὐτοῖς, καὶ ἀναγνῶναι, καὶ γράψαι τοῖς ἀγραμμάτοις γραμματικὸν τέρπον, ἀδυνατώτερόν ἐστι τέως, ἕως ἂν ὦσιν ἀνεπιτήδειοι, τὸ ποιῆσαι γυναῖκας ἐκ ὀρνίθων, καὶ ὄρνιθας ἐκ γυναικῶν. ἡ δὲ φύσις ἐν κηρίῳ χηδὸν παρεμβάλλεται ζῶον ἄπουν, καὶ ἄπτερον, πόδας ὑποθεῖσα, καὶ πτερώσασα, ποικιλίᾳ τε φαιδρύναστα πολλῇ, καὶ καλῇ, καὶ παντοδαπῇ χρωμάτων, μέλιτταν σοφῶν ἀπέδειξε θεὸς μέλιτος ἐργάτην. ἔκ τε ὠῶν ἀφώνων, καὶ ἀψύχων, πολλὰ μὲν πλάττει πτηνῶν τε, καὶ πεζῶν, καὶ ἐνύδρων ζώων, ὡς λόγος τέχνας πηγῶν ἱεραῖς αἰθέρος μεγάλου παρεσχημένη. ταῖς μὲν ἀθανάτων δυνάμεις μεγάλας οὔσας, θνητοὶ καὶ σμικροὶ παντελῶς ὄντες, καὶ ὅτε τὰ μεγάλα δυνάμεθα καθορᾶν, οὐδ' ἂν τὰ σμικρὰ, τὰ πλησίον δ' ἀπορούμενοι, καὶ περὶ ἡμᾶς συμβαινόντων παθῶν, ἐκ ἂν ἔχοιμεν εἰπεῖν βεβαίως οὔτ' Ἀλκυόνων πέρι, οὔτ' ἀηδόνων. κλέος δ' μύθων,

tionem similiter à ratione nostra differre. Quare tibi, mihique, atque alijs nostri ordinis hominibus plerisque multa sunt impossibilia, quæ alijs facillima. Quoniã & tibia canere canendi imperitis, aut legere aut scribere illiteratis impossibilius est, dum nescient, quàm mulieres ex auibus, aut aues ex mulieribus fingere. Cæterùm natura ipsa in fauo propemodum sine pedibus atque alis animantem assimilans, suppositis pedibus, & adiectis alis, pulchráque & omnigena colorum varietate exornans, solertem apem, diuini mellis opificem absoluit. Ex ouis autem mutis & inanimatis, multa volatilium, pedestrium, & aquaticorum animalium genera effingit, ad quæ diuinis quibusdam, vt sermo est, magni ætheris artibus abutitur. Proinde Deorum immortalium virtutes quæ magnæ sunt, nos qui mortales & parui omnino sumus, & neque magna, neque etiam parua perspicere possumus, sed in pluribus hæsitamus quę nobis accidunt, nihil certi seu de halcyonibus, seu de luscinijs dicere queamus. Præclaram verò hanc fabulam,

οἷον παρέδοσαν πατέρες, τοιῦτο καὶ παισὶν ἐμοῖς ὦ ὄργι ὀρνίθων μελῳδέ, παραδώσω τῶν σῶν ὕμνων πέρι. καί σου τὴν εὐσεβῆ καὶ φίλανδρον ἔρωτα πολλάκις ἐμοὶ σοῦ γυναιξὶ τ' ἐμαῖς, Ξανθίππῃ τε καὶ Μυρτοῖ λέγων τά τ' ἄλλα, ὡς ἦ, καὶ πρῶτα οἵας ἔτυχες παρὰ θεῶν. ἆρά γε καὶ σὺ ποιήσεις τι τοιοῦτον ὦ Χαιρεφῶν; X. φράσειεν ἄν Σώκρατες. B καὶ τὰ νῦν σοῦ ῥηθέντα, διπλασίαν ἔχει τὴν παρακλησιν πρὸς γυναικῶν τε καὶ ἀνδρῶν ὁμιλίαν. Σ. ἐὰν οὖν ἀσπασώμεθοις τὴν ἀλκυόνα, πρόσιμεν ἤδη πρὸς ἄστυ χωρεῖς ἐν τῷ Φαληρικοῦ. X. πάνυ μὲν οὖν ποιῶμεν οὕτως.

qualem à patribus accepimus, talem liberis meis, ô auis lamentationum modulatrix traditurus sum de tuis hymnis. Ac tuam cùm pietatem, tum amorem erga A maritum, vxoribus meis Xantippæ, & Myrtoni sæpe celebrabo: cùm alia multa, tum in primis, quem à Dijs honorem consecuta es, commemorando. Numquid & tu Chærephon tale quid mecum facturus es? *Char.* Sic facere conuenit, ô Socrates. Et quę à te dicta sunt, exhortationem duplici ad æquabilem conuersationem viros & vxores impellunt. *Soc.* Salutata igitur halcyone tempus est vt è Phalarico ad vrbem nos recipiamus. *Char.* Ita planè faciamus.

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ, ἢ Καύκασος.

PROMETHEVS, SIVE CAVCASVS.

ARGVMENTVM.

Videtur hoc dialogo Lucianus, id quod & in sequentibus facit, Deorum gentilium vanitatem, & ineptam de illis persuasionem hominum reprehendere atque irridere voluisse. Occasionem autem sumpsit ex fabula Promethei, quem poëtæ fingunt, eo quòd Iouem in distributione carnium decepisset, deinde & homines formasset, postremò autem è cœlo ignem surreptum terris intulisset, à Ioue Caucaso alligatum, aquilámq; immissam, quæ hepar illius carpendo attereret. Fingit itaque hic iterca dum rupibus affigitur caussam dicere, & apud Mercurium & Vulcanum, de criminibus

obiectis purgare. Primùm de distributione carnium, per extenuationem, dicendo iocum fuisse conuiualem non fraudem, neque tantum supplicium mereri, ex aduerso priora sua merita referendo. Secundo loco de plastice, vbi bifariam respondet, & super eo, an homines in vniuersum finxisse, Dijs damnosum fuerit: & super modo & forma, ostendens non modò nihil incommodi fictionem hominū attulisse Dijs, verumetiam vtilem & propè necessariam fuisse. Deinde & hac forma, ita vt Deos referrent facie, & rationis participes essent, necesse fuisse creari. Vltimò de furto igniu respondet, neque cœlesti igni quicquam ademptum esse, & ad officium Deorum pertinere, vt homines inuent: præsertim cùm ea re ipsi neque opus habeant, neque vtantur, homines autem sacrificando indigeant, & ad ipsorum Deorum ministerium adhibeant. Occasio apologia sumitur ex eo, quòd cum Prometheus sui misereri Mercurium iuberet, ille contrà meritò eum pati hæc dixerat.

Ερμῆς. Mercurius.

Μὲν Καύκασος, ὦ Ἥφαιστε, ὄτος; Ὁ ὦ τ' ἄθλιον Τιτᾶνα· τουτονὶ προσηλῶσαι δεήσει. προισκοπῶμεν δή που κρημνοῦ τινα ἐπιτήδειον, εἰ τις τῆς χιόνος γυμνὸς ὄφις, ὡς βεβαιότερον καταπαγεὶς τὰ δεσμά, καὶ ὅτος ἅπασι περιφανὴς εἴη κρεμάμενος. Ἥφαι. προισκοπῶμεν ὦ Ἑρμῆ. ὅτε. τὸ ταπεινὸν καὶ προσγεῶδες ἐπαυρεῖν χρή, ὡς μὴ ἐπαμύνειν αὐτῷ τὰ πλάσματα αὐτὸ οἱ ἄνθρωποι, οὔτε μιᾷ κτὶ τὸ ἄκρον, ἀφανὴς δὲ εἴη τοῖς κάτω. δηλ. ἐς δοκεῖ, κτὶ μέσον ἐνταῦθά

N tibi Caucasum, ô Vulcane, cui miser hic Titan affigendus est. Itaque circumspiciamus nū qua sit in præcipiti præruptа rupes commoda, niue nudata, cui firmiùs infigantur vincula, & vnde hic suspensus fiat omnibus conspicuus. *Vulcan.* Circunspiciamus Mercuri. Neque enim humili in loco & terræ proximo est affigendus: ne homines figmentum ipsius opem ferant ipsi. Neque rursus in sublimi: nam ijs qui sunt in radice montis non appareret. Sed si ita tibi visum fuerit, hîc in medio

που ἀπὸ τῆς φάραγγος ἀνέσαυ-
ρόω, σπασθεὶς τῷ χέρε
ἀπὸ τουτουὶ πρὸς τὸ ἐναντίον.
Ερ. εὖ λέγεις. ἀπότομοί τε
γὰρ αἱ πέτραι, καὶ ἀπρόσβατοι, A
παντάχοθεν ἠρέμα ὑπηνεμω-
κίμαι. καὶ τῷ ποδὶ σεαυτῷ τοῦ-
τῳ ὁ κρημνὸς ἔχει τὴν ὑπό-
βασιν, ὡς ἀκροποδητί που μό-
λις ἑστάναι. καὶ ὅλως ὑπερμε-
γέθεις ὁ σαυρὸς ἂν γένοιτο. μὴ B
μέλλε οὖν ὦ Προμηθεῦ, ἀλλὰ
ἀνάβαινε, καὶ πάρεχε σεαυτὸν
καταπαγησόμενον πρὸς τὸ ὄρ-
θος. Προ. ἀμὴ ὑμεῖς γοῦν ὦ
Ἥφαιστε, καὶ Ἑρμῆ, κατελεήσα-
τέ με παρὰ τὴν ἀξίαν δυσχε- C
ροῦντα. Ερ. τοῦτ' ἔφης, ὦ
Προμηθεῦ, τὸ κατελεῆσαι,
αὐτὶ τοῦ ἀνασκολοπίσαι αὐ-
τίκα μάλα παρακούσαντας τῶν
ὑπαγμάτων. ἢ οὐχ ἱκανὸς
εἶναί σοι δοκεῖ ὁ Καύκασος, καὶ D
ἄλλους ἂν χωρῆσαι δύο πρὸς-
παπαλευθιῶσαι. ἀμὴ ὄρεγε τὴν
δεξιάν. σὺ δ' ὦ Ἥφαιστε, κατά-
κλεε, καὶ πρόσκλα, καὶ τὴν σφῦραν
ἐρρωμένως κατάπερε. ὡς καὶ τὴν
ἑτέραν, καὶ τειλήσθω εὖ μάλα E
καὶ αὐτή. εὖ ἔχει. καταπήσει
δ' ἤδη καὶ ὁ ἀετὸς ἀποπραῶν τὸ
ἧπαρ, ὡς πάντα ἔχοις ἂν τὰ
κῆς. Προ. ὦ Κρόνε, καὶ Ἰαπετὲ, καὶ σὺ Γῆ μῆτερ, οἷα πέπονθα

supra conuallem, passis hinc atque illinc è regione manibus, cruci affigatur. *Merc.* Rectè dicis: prærupta enim hîc vndique sunt saxa, & inacceſſa, ſenſim in decliue vergentia: támque anguſtũ habet pedi aditũ rupes iſta, vt vix ſummis inſiſtas pedibus. Hîc denique quàm maximè opportuna furca fiat. Ne igitur cunctêre, Promethee, ſed aſcende, & præbe te monti affigendum. *Prom.* At vos ſaltem Vulcane, & Mercuri, miſereſcite mei qui in hanc calamitatem immeritus incidi. *Merc.* Miſereſcite ais ô Promethee: nimirum vt nos ſuo mandato immorigeros protinus in crucem tollat: an non videtur tibi Caucaſus ſatis idoneus ad duos alios palo affixos continendum? At porrige dextram. Tu verò Vulcane, reclude, affige clauum, & malleum potenter impinge. Præbe & alteram, quò & illa ritè implicetur. Bene ſe res habet. iam nunc deuolabit aquila tuum iecur depaſtura, vt pro opere illo tuo cùm pulchro, tum ingenioſo quiduis reportes. *Prom.* O Saturne, ô Iapete, & tu Tellus mater, infœlix ego

χαλῆς καὶ ἐυμηχάνου πλαστ-

ὁ κακοδαίμων, οὐδὲν δεινὸν εἰργασμένος; Ep. οὐδὲν δεινὸν εἰργάσω ὦ Προμηθεῦ, ὃς τοσοῦτα μὲν τῶν νομίμων τῶν κρεῶν ἐγχειρισθεὶς, οὕτως ἄδικον ἐποίησω, καὶ ἀπατηλῶς, ὡς αὐτῷ μὲν τὰ κάλλιστα ὑπεξελέσθαι, τὸν Δία δὲ πεῖσαι λογίσασθαι, ὁσᾶ κελεύσας ἀρῇτο δημῷ; μέμνησαι Ησιόδου νη Δί' οὕτως εἰπόντος. ἔπειτα δὲ τοὺς ἀνθρώπους ἀνέπλασας, παμπόρευτα ζῶα. καὶ μάλιστα γε ταῦτα γυναῖκας. ἐπὶ πᾶσι δὲ τὸ πυρὸν κλέψας, καὶ τοῦτο ἔδωκας τοῖς ἀνθρώποις. τοσαῦτα δεινὰ εἰργασμένος, φῂς μηδὲν ἀδικήσας δεδέσθαι; Προ. ἔοικας ὦ Ερμῆ καὶ σὺ κατ' τὸν ποιητὴν ἀνάπαλιν ἀκπάδαι, ὃς τὰ τοιαῦτα προφέρεις, ἐφ' οἷς ἔγωγε τῆς ἐν Ταρτάρῳ στήσεως εἰ τὰ δίκαια ἐγίγνετο ἐτιμησάμην ἂν ἐμαυτόν. εἰ δοκεῖ σχολή σοι, ἡδέως ἂν σοι καὶ διαλογισαίμην περὶ τῶν ἐγκλημάτων, ὡς δείξαιμι ἄδικα ἐγκαλοῦντα περὶ ἐμοῦ τὸν Δία. σὺ δ', σωμύλος γὰρ εἶ, καὶ δικανικὸς, ἀπολόγησαι περὶ αὐτῶν, ὡς δικαίαν τὴν ψῆφον ἔθετο, ἀνεσταυρῶσθαί με πλησίον τῶν Καυκάσου τούτων πυλῶν, ὅπου τὸ

quibus affici
mali nihil
Merc. Nihil
sisti Prometh
quidem dist
carnium obien
improbè & va
vt partem opi
duxeris, & off
adipe velatis I
ris? Memini
siodi qui sic lo
inde homines
genus anima
lieres in pri
Præter hæc
Deorum pr
possessionem
hominibus de
scelera perpet
mas te insonte
plicari? Pro
quoque Merc
tam innocuum
talia mihi obi
pro merito m
in Prytaneo
dum me censu
si tibi vacat, li
mihi crimina
tione diluere
bus demonstr
sententiam à I
pronunciatam
quandoquide
polles, quàm
Iouis partes
latum ab ipso
gium, quum
casu, prope

Καυκάσου, οἰκτρὸν θέαμα πᾶσι Σκύθαις. Ερ. ἔωλον μὲ ὦ Προμηθεῦ τιὼ ἔφεσιν ἀγωνῇ, καὶ ἐς ὕδεν δέον. ὅμως δ' οὖν λέγε. κὴ γὰρ ἄλλως θρίμψειν ἀναγκαῖον, ἐς' ἂν ὁ ἀετὸς καταπλῇ ὀπιμελησόμενός σου τῶ ἥπατος. τιὼ ἐν τῷ μέσῳ δὴ ταύτιω σχολιὼ καλῶς ἂν εἴη ἔχον, εἰς ἀκρόασιν καταχθῆναι σοφιστικὼν, οἷος εἶ σὺ πανυργότατος ἐν τοῖς λόγοις. Προ. θερμότερος οὖν ὦ Ερμῆ λέγε. κὴ ὅπως μου ὡς δεινότατα κατηγορήσης, μηδὲ καθυφῆς τι τῶ δικαίων τῶ πατρός. σὲ γὰρ ὦ Ηφαιστε, δικαστὼ ποιεῖσθαι ἔγωγε. Ηφαι. μὰ Δί', ἀλλὰ κατήγορον αὐτὴ δικασῶ ἴσθι με ἔξων. ὃς τὸ πῦρ ὑφελόμενος, ψυχρόν μοι τιὼ κάμινον ἀπολέλοιπας. Προ. ἐκοινῶ διελόμενοι τιὼ κατηγορίαν, σὺ μὲ περὶ τῆς κλοπῆς ἤδη σύειρε. ὁ Ερμῆς γὰρ καὶ τιὼ ἀνθρωποποιΐαν, καὶ τιὼ κρεανομίαν αὐτάσται, ἄμφω γὰρ τεχνῖται, κὴ εὐεπεῖν δεινοὶ ἐοίκατε εἶναι. Ηφαι. ὁ Ερμῆς κὴ ὧδ' ἐμῶ ἐρεῖ. ἐγὼ γὰρ ὦ θερὸς λόγοις τοῖς δικανικοῖς εἰμι, ὁκὴ ἀμφὶ τιὼ κάμινον ἔχω τἀπόλλα. ὁ δ' ἐρήτωρ ὄξι, κὴ τὰ τοιαῦτα οὐ

portas, affigendum iudicauit, vt miserrimum Scythis omnibus fiam spectaculum. *Merc.* Inanem, & inutilem tentàs à Iouis sententia provocationem. Verùm tamen dicito. Nam alioqui mihi tantisper est expectandum, dum aquila deuolet, quæ tui hepatis curam gerat. Itaque otio quod interea suppetet, rectè abutemur ad declamationem tuam audiendam, eámque captiosam, cùm sis in dicendo versutissimus. *Pro.* Tu igitur Mercuri prior dicito, & vide vt mihi quàm grauissima crimina obijcias, nec ius tui patris prodas. Te verò Vulcane iudicem constituo. *Vulc.* Non per Iouem, sed pro iudice me accusatorem habebis, tu qui surrepto igni gelidam officinam reliquisti. *Prom.* Diuisa igitur actione, tu quidem de furto orationem connecte: Mercurius verò me hominum formationis, & carnium distributionis reum aget: videmini enim ambo periti artifices, & dicendi facultate præditi. *Vulc.* Mercurius meo nomine verba faciet. Ego enim ad iudiciales dissertationes non sum comparatus: sed de rebus quæ ad focum pertinent multa quidem dicere possim: at ille est disertus orator, qui

παρέργως μεμελέτηται αὐτῷ.
Ερμ. ἐγὼ μὲν ἂν ποτε ὤμην
καὶ περὶ τῆς κλοπῆς τ' Ερμοῦ
ἐθελῆσαι αὖ εἰπεῖν, εἰ δὲ ὀνει-
δίειν μοι τὸ τοιοῦτο ὁμοτέχνῳ
ὄντι. πολλοῦ δεῖ· εἰ καὶ τοιοῦτον, A
ὦ Μαίας παῖ, ὑφίσασαι, κμεῖς
ἤδη φαίνειν πλὴ κατηγορίαν.
Ερ. παύσομαι ὦ Ερμῆ· μακρῶν δὲ λόγων, καὶ ἱκανῆς
τινος παρασκευῆς, οὐκ ἂν σοὶ
πεφοβημένα. καὶ ὃ ἀπόλεγε
μόνα τὰ κεφάλαια εἰπεῖν τῶν
ἀδικημάτων. ὅτι σπαραπέπτη
σοι μοιρᾶσαι τὰ κρέα, σαυτῷ
μὲν τὰ κάλλιστα ἐφύλαττες, ἐξη-
πάτησας δὲ τὸν βασιλέα, καὶ C
τοὺς ἀνθρώπους ἀπέπλασας,
ὡδὲν δέον. καὶ τὸ πῦρ κλέψας
παρ' ἡμῶν, ἐκόμισας παρ' αὐ-
τούς. καί μοι δοκεῖς ὦ βέλτιστε,
μὴ σωφρονεῖν ὀπὶ τοῖς τηλικού-
τοις, παύου φιλανθρώπου τὸ D
Διὸς πεπιεσμένους. εἰ μὲ οὖν
ἔξαρνος εἶ μὴ εἰσγάγῃς αὐτὰ,
δεήσει καὶ διελέγχειν, καὶ ῥη-
σίν τινα μακρὰν ἀποτείνειν. ἢ
πειρᾷ ὡς ἔνι μάλιστα ἐμφα- E
νίζειν πλὴν ἀληθειαν. εἰ δ' ὅτι
τοιαύτην πεποίηθαι τὴν νο-
μὴν τῶν κρεῶν, καὶ τὰ περὶ τὸν
ἀνθρώπους κακουργῆσαι, ἢ τὸ

hæc non perfu
uit. Prom. N
tassem Mercur
de furto dicere
exprobraturum
qui eandem art
Sed quoniam,
huiusmodi acti
deris, iam tem
accusationē exp
Longa profect
ratione, multó
Promethee, si
B velim insectari.
sola criminum
sere satis est. Ni
commisso tibi
gum carnium
tionem optima
ris, regique
quódque hom
nihil opus erat
Denique quòd
nobis ignem ac
qua in re, vir o
benignitatem
tamen eam int
ris. At verò si
sisse flagitia inf
ga oratione co
ris: mihique d
veritatem pate
concesseris te
buisse, homin
xisse, abundè
commemorau
est opus, alio

πῦρ κεκλοφέναι
σκται μοι, καὶ μακρότερα ὧν ἂν εἴποιμι. λῆρος γὰ

ἀν. Προμη. εἰ μὲ καὶ ταῦτα λήρος ὄζει ἃ εἴρηκας, ὀψόμεθα μικρὸν ὕστερον. ἐγὼ δ' ἢν ἐπεὶ σφ ἱκανὰ φῇς εἶναι τὰ κατηγορημένα, πειράσομαι ὡς ἂν οἷός τε ὦ, διαλύσασθαι τὰ ἐγκλήματα. καὶ πρῶτον μὲ ἄκουσον τὰ περὶ τῶν κρεῶν. καίτοι νὴ τὸν οὐρανὸν, ἐγνων λέγων ταῦτα, αἰσχύνομαι τὸν Διὸς, εἰ οὕτω μικρολόγος ἐστὶ καὶ μεμψίμοιρός ἐστι, ὡς διὰ μικρὸν ὀστοῦν ἐν τῇ μερίδι εὑρὼν, ἀνασκολοπίσαι μου πέρυσιν παλαιὸν οὕτω θεὸν, μήτε τῆς συμμαχίας μνημονεύσαντα, μήτε αὐτὸ τῆς ὀργῆς τὸ κεφάλαιον ὃ ὄζιν ἐνοήσαντα. καὶ ὡς μειρακίου τὸ τοιοῦτον ὀργίζεσθαι, καὶ ἀγανακτεῖν, εἰ μὴ τὸ μεῖζον αὐτὸς λήψεται. καίτοι γε ἀπάτας ὦ Ἑρμῆ τὰς τοιαύτας συμποτικὰς οὔσας, οὐ χρὴ οἶμαι ἀπομνημονεύειν. δὴ εἰ καί τι ἁμάρτηται μεταξὺ συναχθομένων, παιδιὰν ἡγεῖσθαι, καὶ ἐν αὐτῷ ἐν τῷ συμποσίῳ καταλιπεῖν τὴν ὀργήν. ἐς δὲ τὸ αὔριον ταμιεύεσθαι τὸ μῖσος, καὶ μνησικακεῖν, ἕως ἂν ἐθέλοντα μνήμην διαφυλάττειν, ἄπαγε, οὔτε θεοῖς πρέπον, οὔτε ἄλλως βασιλικόν. ὦ χρὼ ἀφέλη τις τῶν συμποσίων τὰς κομψείας τούτας, ἀπάτην, καὶ σκώμματα, καὶ

nugari. *Prom.* An nugæ sint quæ dixisti, posthac videbimus. Nunc verò quoniam absoluta est tibi, vt ais, adversum me accusatio, ego pro virili crimina diluere conabor. Primò quidem audi quæ dicam de carnibus: quanquam per cœlum, hæc de Ioue nunc dicere me pudet, eum adeò rixosum ac querulum esse, vt quoniam minutulum os in sua portione inuenit, me tanto nunc tempore pro Deo habitum palo affigendum huc misit, immemor sanè auxilij à me accepti, nec perpendens cuius sit momenti caput huius indignationis. Nemo enim non videt puerilem esse hanc excandescentiam & indignationem, quia maiorem partem non accepit. Verùm huiusmodi conuiualiũ fraudium, vt puto, meminisse non est æquum: quin siquid inter epulandum, delicti est commissum, pro ioco ducere, ibique iram in conuiuio relinquere conuenit. Absit autem vt quisquam odium in crastinum recondat, ac veteris iniuriæ recordetur, & pridiani facti meminerit, quod neq; Deum neque regem decet in primis. Quare si è conuiuijs dempseris festiuitates istas, fraudem, dic-

τὸ συλλάμειν, καὶ ἐπιγελᾶν, τὸ καταλιπόμυον ὄζειν μέθη, καὶ κόρος, καὶ σιωπὴ, σκυθρωπὰ καὶ ἀτερπῆ θεάματα, καὶ ἥκιστα συμποσίῳ πρέποντα. ὥστε ἐγὼ δὲ μνημονεύειν εἰς τὴν ὑστεραίαν ἔτι ᾤμην τὸν Δία. οὐχ ὅπως καὶ τηλικοῦτόν ἐπ' αὐτοῖς ἀγανακτήσειν, καὶ παιδείαν ἡγήσασθαι πεπονθέναι, εἰ διανέμων τὰς κρέα, παιδιά τινα ἔπαιζε, πειρώμενος εἰ διαγνώσεται τὸ βέλτιον ὁ ἀερόμυος. τίδει δ' ὦ Ἑρμῆ τὸ χαλεπώτερον, μὴ τὴν ἐλάττω μοῖραν ἀπονενεμηκέναι τῷ Διΐ, τὴν δ' ὅλην ὑφηρεῖσθαι. τί οὖν διὰ τοῦτο ἐκχεῖ, τὸ τοῦ λόγου, τὴν γῆν τὸν οὐρανὸν ἀναμεμίχθαι, καὶ δεσμὰ, καὶ σταυροὺς, καὶ Καύκασον ὅλον ἐπινοεῖν, καὶ ἀετὸν καταπέμπειν, καὶ τὸ ἧπαρ σκοπεῖν; ὅσα γὰρ μὴ πολλῶν ταῦτα καταγορῇ τῆς ἀγανακτοῦντος αὐτῷ μικροψυχίαν, καὶ ἀγχόνιαν τῆς γνώμης, καὶ πρὸς ὀργὴν εὐχέρειαν. ἢ τί ἂν ἐποίησεν οὗτος ὅλον βοῶν ἀπολέσας, εἰ χρεῶν ὀλίγων ἕνεκα τοιαῦτα ἐργάζεται; καίτοι πόσῳ οἱ ἄνθρωποι εὐγνωμονέστερον διάκεινται πρὸς τὰ τοιαῦτα, ὡς τέρεως εἶναι τὸν Διῶνα· ἀλλ' ὅμως

teria, sales, irrisionem, nihil supereſt præter temulentiã, ſatietatem, ſilentium, moroſas & iniucundas actiones, quæ conuiuio nullatenus conueniunt. Ideóque Iouem facti poſtridie non recordaturum putabam: nec tantum ob rem tantillam ſtomachaturum, ſéque grauiſſimam iniuriam accepiſſe exiſtimaturum, ſi cùm carnes diſtribuerem, ludere voluerim, experiendo num in delectu partium, præſtantiorem dignoſceret. Verùm Mercuri, rem pone grauiorem, me nimirum minorem portionem Ioui non diſtribuiſſe, ſed totum abſtuliſſe. Nunquid ideo, quod aiunt, terræ cœlum permiſcere par erat, & vincula & cruces, totúmq; Caucaſum excogitare, & aquilas quæ iecur tondeant demittere? vide quæſo annon hæc indignantem ipſum, puſilli, ignobilis, & in iram propenſi animi coarguant. Ecquid, bone, integro priuatus feciſſet, quũ ob pauculas carnes hæc agat? atqui homines quanto ſunt in his æquiores, quos ad iram *Diis* acriores eſſe conueniebat? Verùm tamen illorum nemo hactenus coquum cruce

εἰκὸς ἦν καὶ τὰ ἐς ὀργὴν ἀφ' ἑκείνων ἅπαντα ὅσα ἔσχεν ὅσις τῷ μαγείρῳ

σαυρῶ αὖ πιμύσκετο, εἰ τὰ κρέα ἔψων, κρεῖς τ δάκτυλον τῷ ζωμῷ πεπελικμήσατο, ἢ ὀπλοφόων ἀποσπάσας τ κρεῶν κατεβρόχθισεν, ἀλλὰ συγγνώμῃ ἀπονέμουσιν αὐτοῖς. εἰ δ καὶ πάν ὀργιζεῖεν, ἢ κονδύλοις ἐπεπλῆγμα, ἢ ἐς κόρρης ἐπάταξαν, ἀσχολοπίδη δ οὐδεὶς παρ' αὐτοῖς τ τηλικούτων ἕνεκα. καὶ περὶ μὲ τ κρεῶν, τοσαῦτα, ἀρχὰ μὲν καίμοὶ ἀπολογεῖσθαι, πολὺ δ αὖ μᾶλλον κατηγορεῖν ἐκείνου. περὶ δ τ πλαστικῆς, καὶ ὅτι τοὺς ἀνθρώπους ἐποίησα, χαρεὶς ἂν λέγειν. τοῦτο δ ὦ Ερμῆ διττὴν ἔχει τ κατηγορίαν. ἢ οἶσθα καὶ ὁ πρότερον αἰτιᾶσθέ με. πότερα, ὡς οὐδὲ ὅλως ἔχρῆν τοὺς ἀνθρώπους γενέσθαι, ἀλλ' ἄμεινον ἦν ἀτρεμεῖν αὐτοὺς γῆν ἄλλως ὄντας αἰέν, ἢ ὡς πεπλάσθαι μὲ ἔχρῆν, ἄλλον δέ τινα καὶ μὴ τοῦτον διεσκευακέναι τὸν τρόπον; ἐγὼ δ ὅμως ἀμφοῖν ἕρῶ. καὶ πρῶτον γε ὡς ἀδικεῖται τοῖς θεοῖς ἀπὸ τούτου βλάβη γίγνεται, τ ἀνθρώπων ἐς τ βίον πεφυκότων, πειράσομαι δηλοῦν. ἔπεσθε δ ὅς ἂν συμφέροντα καὶ ἀμείνω ταῦτα αὐτοῖς πρᾶσσω πολύ, ἢ εἰ ἐρημίαν καὶ ἀπανθρωπον συνέ-

mulctauit, quòd carnes elixans, immissum iusculo digitum visus sit circumlambere, aut nonnihil tostarum carnium vellés deglutiuerit: sed veniam ipsis concedunt. A Quòd si grauiùs fuerint irati, vel pugnis impetunt, vel alapas impingunt, nec vllum inuenias, qui in crucem sublatus fuerit. Et hæc de carnibus, turpis quidem meæ causæ defensio: sed turpior B illius accusatio. Iam verò sequitur tempus dicendi de plastice, & de hominibus à me formatis. Quod cùm geminam contineat accusationem, cuiusnam culpæ Mercuri me primò reum agas, C non satis compertum habeo. Vtrum, quòd nequaquam homines fieri oportebat, sed satius erat eos terræ rudis instar non moueri? an verò quòd eos efformari quidē oportuerit, sed aliam D ab ea quam induxi inducendam fuisse formam judicarit? Equidem de vtroque hoc capite verba faciam. Ac primùm quidem, Deos nihil detrimenti accepisse hinc, E quòd homines in vitam adducti sint, demonstrare conabor. Deinde etiam, longè magis in vtilitatem & commodum ipsis id vertere, quā si deserta, & hominibus de-

βαινε τὴν γῆν μένειν. ἰῶ τοίνυν πάλαι, ῥᾴον γὰρ οὕτω δῆλον ἂν γένοιτο εἴ τι ἐνδέοιτο ἐγὼ μετακοσμήσας, καὶ νεωτέρωσας τὰ περὶ τοὺς ἀνθρώπους, τὸ θεῖον μόνον καὶ τὸ ἐπουράνιον γένος. ἦν γὰρ ἄρα, ἄγαλμά τι ἢ ξόανον, ἢ τί ἄλλο τοιοῦτο, οἷα πολλὰ νῦν ἅπαντα χόδη φαίνεται μετὰ πάσης ἐπιμελείας πεποιημένα; ἐγὼ δή, ἀεί γάρ τι περιβουλεύω εἰς τὸ κοινόν, ἢ σκοπῶ ὅπως αὐξηθήσεται μὲ τὰ τῶν θεῶν, ἐπιδώσει δὴ καὶ τἄλλα πάντα ἐς κόσμον, ἢ κάλλος, ἐνενόησα ὡς ἄμεινον εἴη ὀλίγον ὅσον τὸ πηλὸν λαβόντα, ζῷα τινὰ συσήσασθαι, καὶ ἀναπλάσαι, τὰς μορφὰς μὲ ἡμῖν αὐτοῖς περιτροχότα. καὶ γὰρ ἐνδεῖν τι ᾤμην τῷ θείῳ, μὴ ὄντος τοῦ ἀνθρωπίνου αὐτῷ. καὶ περὶ ὅ ἔμελλεν ἡ ἐξέτασις γενομένη; εὐδαιμονέστερον ἀποφαίνειν αὐτό. θνητὸν μὲν τοι αὐτὸ εἶναι, ξυμπεφυκὸς ἀπὸ ἄλλως, ἢ σωνετώτατον, καὶ τῷ βελτίονος ἀϊδανοῦς ὄντος. καὶ δὴ κατὰ τὸν ποιητικὸν λόγον, γαῖαν ὑδεῖ φύρας, ἢ διαμαλάξας, ἀνέπλασα

stituta terra permansisset. Erat igitur olim (Sic enim faciliùs palàm fiet, numquid ego deliquerim in hac formæ humanæ renouatione) solum diuinum, & cœleste genus numinum. Terra verò inculta & informis, tota syluis iisque squalidis hirta horrescebat: Deorum nullæ erant aræ, aut templa. Vnde autem statua aut simulachrum, aut alia id genus, qualia multa vndiquaque omni studio coli constat? Ego verò, cùm semper aliquid in commune bonum consilio prouideam, ac dispiciam quomodo res Deorum augeri possint, aliáquè omnia decoris & venustatis incrementum capere. Nihil satius esse animum induxi, quàm si pusillum luti acciperem, & inde animantia componerem & effingerem, quæ forma nobis Dijs essent assimilia. Illud enim naturæ diuinæ deesse putabam, quòd nihil esset ipsi oppositum, ex cuius collatione facta disquisitione, eam beatiorem esse constaret: veluti modò, si numen cum homine conferas qui mortalis est, quanquam ingenio, prudentia, & rerũ optimarũ notitia plurimũ pollet. Quare iuxta poëtæ dictum, Terra cum aqua pinsita & subacta homines

efformaui

τοὺς ἀνθρώπους. καὶ τὴν Ἀθηνᾶν παρακαλέσας συνεμβαλέσθαι μοι τὸ ἔργον. ταῦτ' ἔστιν ἃ μεγάλα ἐγὼ τοὺς θεοὺς ἠδίκηκα. καὶ τὸ ζημίωμα ὁρᾷς πηλίκον, εἰ μὴ πηλῷ ζῶα πεποίηκα, καὶ τὸ τέως ἀκίνητον, εἰς κίνησιν ἤγαγον. καὶ ὡς ἔοικε τὸ ἀπ' ἐκείνης, ἧττον θεοί εἰσιν οἱ θεοί, διότι καὶ ἐπὶ γῆς θνητὰ ζῶα πινὰ γεγένηται. ἐπεὶ τοι καὶ ὁ Ζεὺς ὥσπερ ἐλαττωμένων τῶν θεῶν, ἐκ τῶν ἀνθρώπων γενέσεως. εἰ μὴ ἄρα τοῦτο δέδοκται, μὴ καὶ ἥτοι ἀποστασιν ἐπ' αὐτὸν βουλεύσωσι, καὶ πόλεμον ἀρτένεγκωσι θεοῖς τοὺς θεούς, ὥσπερ οἱ γίγαντες. ἀλλ' ὅτι μὲν οὐδὲν ἠδίκησάς θεοὺς ἐμοῦ ὁ Ἑρμῆς, καὶ τῶν ἐμῶν ἔργων, δῆλον. ἢ σὺ δεῖξόν τι καὶ ἐν τὸ μικρότατον, κἀγὼ σιωπήσομαι, καὶ δίκαια ἔσομαι πεπονθὼς θεοῖς ὑμῶν. ὅτι δὲ χρήσιμα ταῦτα γεγένηται τοῖς θεοῖς, ἵνα ἂν μάθοις, εἰ ἐπιβλέψειας τὴν γῆν οὐκέτ' ἀνωμίχλη καὶ ἀκαλλὴ οὖσαν, ἀλλὰ πόλεσι, καὶ χωρίοις, καὶ φυτοῖς ἡμέροις διακεκοσμημένην, καὶ τὴν θάλατταν πλεομένην, καὶ τὰς νήσους κατοικουμένας, ἅπαντα χρὴ βωμοὺς, καὶ θυσίας, καὶ ναοὺς, καὶ πανηγύρεις. μᾶλλον δὲ Διὸς πᾶσαι μὲν ἀγυιαὶ, πᾶσαι

efformaui, Mineruam precatus vt opus mecum aggrederetur. Hæc sunt magna illa facinora quibus Deos offendi. At quanta sit mulcta vides, eo quòd ex luto animantia fabricaui, & quod tum erat immobile ad mobilitatem adduxi: & quemadmodum videtur ab eo tempore, Dij minùs sunt Dij, quoniam mortalia quædam animãtia in terris nata sunt. Sic enim stomachari videtur Iupiter: ac si viliores Dij ex hominum procreatione sint redditi, nisi fortè hoc veretur ne defectionẽ moliantur homines, & vt olim Gigantes, bellum Diis inferant. Patet itaque vos à me, meisque operibus nulla iniuria læsos. Aut tu vel minimum quid profer, & ego has meritò pœnas vobis daturus conticebo. Quod autem hinc Dijs accedat vtilitas, ita comperies, si inspexeris quàm non ampli⁹ squalida ac deformis sit terra, sed vrbibus, agricultura, & mitibus plantis exornata, vt iam mare nauigetur, insulæ incolantur, vndique aræ, victimæ, templa, festiuitates statuantur: adeò vt viæ passim, & hominum conciones Iouis sint omnes

ἢ ἀνθρώπων ἀγορεύει. καὶ γὰρ εἰ
μὴ ἐμαυτῷ μόνῳ κτῆμα τοῦτο
ἐπαλασάμην, ἐπαλαιόκτων ἂν
πᾶς κέκτηται. νῦν δ' εἰς τὸ κοι-
νὸν φέρων, τέθεικα ὑμῖν αὐ-
τοῖς. μᾶλλον δὲ Διὸς μὲ καὶ
Ἀπόλλωνος, καὶ σὲ δή, ὦ Ἑρμῆ,
νεὼς ἰδεῖν ἅπαντα χρὸ ὄτι. Περ-
μηθέως δή, εὐδαιμῶς. ὁρᾷς ὅπως
ταμαυτὸ μόνα σκοπῶ, τὰ
κοινὰ δὲ καταφρονῶ δίδωμι, καὶ
ἐλάττω ποιῶ; πῶς δέ μοι ὦ Ἑρ-
μῆ καὶ τοῦτο. ἐννόησον εἴ τι σοι
δοκεῖ ἀγαθὸν ἀμάρτυρον ἢ κτῆ-
μα, ἢ ποίημα, ὃ μηδεὶς ὄψε-
ται, μὴ δὲ ἐπαινέσεται ὁμοίως
ἅπαν καὶ τερπνὸν ἔσεσθαι τῷ
ἔχοντι, ὡς δὲ καὶ τοῦτ' ἔφην,
ὅτι μὴ γιγνομένων τῶν ἀνθρώ-
πων, ἀμάρτυρον συμβαίνει τὸ
κάλλος εἶναι τῶν ὅλων. καὶ
πολλοῦ τινα πλεῖσθαι ἐμέλ-
λομεν, οὔτε ὑπ' ἄλλου τινὸς
θαυμασόμενον, οὔτε ἡμῖν αὐ-
τοῖς ὁμοίως τίμιον. οὐδὲ γὰρ ἂν
ἔχομεν ὡς ὅ, τι ἔλαττον παρα-
δῶμεν αὐτόν. νῦν δ' ἂν συμβῇ
μὴ πλείονα εὐδαιμονεῖσθαι, ἀλλ'
ὁρῶντες ὁμοίους τοὺς ἡμετέρους
τινάς. οὕτω γὰρ δὴ καὶ τὸ μέγα
δεικνύειν ἂν μέγα, εἰ τῷ μι-
κρῷ παραμετρεῖτο. ὑμεῖς δή, τιμῶν ὑπὸ τῷ πολιτεύματι τούτῳ δέον,

plenæ. Nam si mihi soli possessionem hanc cõparassem, plus vtilitatis caperem. jam verò vt communi bono consulerem, vobis ipsis homines composui. Hinc & Ioui, & A Apollini, tibi quoque Mercuri sacra delubra vbique videre est: verùm Prometheo, nullibi. Vides vt rei priuatæ commoda spectо: remp. verò prodo, & imminuo? Præterea illud expende Mercuri, B Num tibi videatur bonum sine teste, siue illud sit possessio, siue opus, quod nemo intueatur, nemo laudet, æquè iucũdum & delectabile futurum possidenti, atque quod testibus abundat? C Quod ideo dixi, quia nisi essent homines, vniuersi pulchritudo testibus careret, & diuitias possideremus, quas ipsimet non tanti faceremus, si earum admiratione nemo caperetur. Nequeenim quic- D quam deterioris extaret sortis cum quo ipsas conferremus: nec intelligeremus quãta beatitudine fruamur, nisi quospiam nostrorum bonorum expertes videremus. Magnum enim hoc pacto, E magnum videri possit, si cũ paruo comparetur. At vos cùm mihi pro bene consulto facinore honorem debea-

ἀνεσταυρώκατέ με, καὶ ταύτην μοι τὴν ἀμοιβὴν ἀπεδώκατε τῆς βουλεύματος. ἀνὰ κακοῦργοί τινες φὴς εἶναι ἐν αὐτοῖς, καὶ μοιχεύσι, καὶ πολεμοῦσι, καὶ ἀδελφὰς γαμοῦσι, καὶ παῖδας ἐπιβουλεύουσι. πρὸς ἡμῶν γὰρ ἐκ πολλῆς τούτων ἀφορμίας; ἢ δι' ὅπου διὰ τοῦτο αἰτιάσαιτ' ἂν τις τὸ γένος, ἢ τὴν γῆν, ὅτι ἡμᾶς συνεστήσαντο; ἐπεὶ καὶ τοῦτο ἴσως φαίης ἄν, ὅτι ἀνάγκη πολλὰ ἡμᾶς ἔχειν πράγματα ἐπιμελουμένοις αὐτῶν. ἀλλ' διά γε τοῦτο ἢ ὁ νομεὺς ἀχθέσθω. ὅτι τῷ ἔχειν τὴν ἀγέλην, διὰ τοῦτο ἀναγκαῖον αὐτῷ ἐπιμελεῖσθαι αὐτῆς. ἢ εἰ τούτῳ γε ἐργῶδες τοῦτο, ἢ ἡδὺ ἄλλως, καὶ ἡ φερούσης ἐκ ἀτερπῆς ἔχουσά τινα διατριβήν. τί γὰρ ἂν παρατίθεμεν, ἐκ ἔχοντες ὧν φαγοῦμεν; πῶς πίομεν, καὶ τὸ νέκταρ ἐπίνομεν, ἢ τὴν ἀμβροσίας ἐκφορήμεθα, ἀδὲν ποιοῦντες. ὃ δὴ μάλιστα με πικρεῖ, τοῦτ' ἔστιν. οἱ μεμφόμενοι τὴν ἀνθρωποποιΐαν, καὶ μάλιστα τὰς γυναῖκας, ὅμως ἐρᾶτε αὐτῶν, ἢ διαλείπετε καπτόντες, ἄρτι μὲν, ταῦροι, ἄρτι δ', σατυροι, ἢ κύκνοι ἠδυφωνοι, καὶ θεοὺς ἐξ αὐτῶν ποιοῦντες.

tis, cruci me affixistis, atque huiusmodi gratiam pro cõmento rependistis. Verum enimuero, flagitiosi sunt, inquis, inter ipsos, qui mœchantur, bella gerunt, sorores connubio sibi jungunt, parentibus insidiatur. Quasi verò apud nos huiusmodi scelerum multitudo non vigeat? Num idcirco vllus cœlum & terram culparit, quòd ex ijs prognati sumus? Quin & hoc fortè dixeris, necessum esse vt eorum cura nobis facessat negotium. Ideo igitur grauetur pastor qui gregem habeat, quòd eius curam gerere sibi necesse sit. Cui si sit hoc operosum, est etiam jucundum, & hæc non insuauis solicitudo quãdam habet exercitationem. Nam quid faceremus, si nihil esset cui prouideremus? Desideremus tantùm, & nectar biberemus, & ambrosia saturaremur in ocio degentes. Sed quod me maximè torquet, hoc est, quòd qui conquerimini homines à me fuisse formatos, in mulieres inprimis inuehi soletis, quas tamen impendio amatis: nec desinitis descendere modò taurorum, modò satyrorum, modò cycnorum specie assumpta, & ex ipsis Deas facere dignamini. Verùm o-

ἀλλ' ἐκεῖνο ἴσως φήσεις ἀναπλάττειν τοὺς ἀνθρώπους, ἄλλον δέ τινα τρόπον, ἀλλὰ μὴ ἡμῖν ἐοικότας. καὶ τί ἄλλο παράδειγμα τούτου ἄμεινον προθήσομαι, ὃ πάντως καλὸν ἡγήσομαι, ἢ ἀσώματον καὶ θεοειδὲς ἅδει, καὶ ἄχρι ἀπεργάζεται τὸ ζῷον; καὶ πῶς ἂν ἢ θεοῖς ἔθυσαν, ἢ ταῖς ἄλλαις ὑμῖν τιμὰς ἀπένειμαν, εἰ μὴ τοιοῦτοι ἦσαν μόνοι; ἀλλ' ὑμεῖς ὅταν μὲ ὑμῖν ταῖς ἑκατόμβαις προσάγωσιν, οὐκ οἰκεῖτε κἂν ὅπη τοῦ Ὠκεανοῦ ἐλθεῖν δέοι μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας. τί οὖν τῶν τιμῶν ὑμῖν καὶ τῶν θυσιῶν αἴτιον, ἀνεσταυρώκατε; περὶ μὲν οὖν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ταῦτα ἱκανά. ἤδη δ' εἰ δοκεῖ, ὅπη τὸ πῦρ μέτειμι, καὶ τίνι ἐπονείδιστον ταύτῃ κλοπήν. καὶ πρὸς θεῶν τοῦτό μοι ἀπόκρινα, μηδὲν ὀκνήσας. ἔσθ' ὅπῃ ἡμεῖς τὸ πρὸς ἀπολωλεκέναι, ἀφ' ὅτου καὶ παρ' ἀνθρώποις ᾖσθα; ἢ οὐκ εἴποις. αὐτὴ γὰρ οἶμαι φύσις τοῦτο ἴδιον τῶν κτήματος, ὑφ' ὅτου τι ἐλαττον γίγνεται, εἰ καί τις ἄλλος αὐτοῦ μεταλάβοι. ἀφ' ὧν ἀποσβέννυται ἐναυσαμένου πυρός. φθόνος δὲ οὐδαπῇ τοῦ τοιούτου, ἀφ' ὧν μηδὲν ὑμεῖς ἠδικημένοι, τούτων

portebat, fortè dices, alio modo quàm ad nostri similitudinem homines effingi? Quodnam aliud exemplar istō melius, quod prorsus eximium noram, mihi proposuissem, nisi intelligentiæ expers, belluinum, & agreste animal fuisset componendū? & quomodo aut victimas Diis immolassent, aut alios honores vobis tribuissent, nisi sic facti fuissent? Cæterùm vos, quum hecatombas offerunt, impigrè proficiscimini, & si vel vltra Oceanū ad inculpatos Æthiopas sit eundum: & me qui huiusce modi honorum, & victimarum vobis sum author, crucifixistis. Et hæc de hominibus commemorasse satis est. Iam verò si videtur, ad ignē, probrosúmque hoc furtum transeamus. Ac per Deos ad hoc sine mora mihi respondе. Num de igne quippiam amisimus, ex quo est apud homines? id minimè dixeris quando sic natura comparatum est, vt ignis nihilo fiat minor, etiam si quis cum alio communicet: non enim extinguitur accensa re quapiam. Quare manifesta est inuidia, quempiam impedire quominus egentibus vsum earum rerum impertiat, quas citra noxam concedere

A B C D E

καλύειν μεταδιδόναι τοῖς δε-

μοῖς. καίτοι θεοὺς γε ὄντας, ἀγαθοὺς χρὴ εἶναι, καὶ δωτῆρας ἑαυτῶν, καὶ ἔξω φθόνου πάντος ἑστάναι. ὅπου γε εἰ καὶ τὸ παῦ τοῦτο πῦρ ὑφελόμενος καὶ τεκόμενα εἰς τὴν γῆν, μηδὲν ὅλως τι αὐτῶν καταλιπών, ἐμέγα ὑμᾶς ἠδίκουν. νῦν δὲ γε ὑμεῖς δεῖσθε αὐτοῦ, μήτε ψυχοῦντες, μήτε ἕψοντες τὴν ἀμβροσίαν, μήτε φωτὸς ὀπτεχνητοῦ δεόμενοι. οἱ δ' ἄνθρωποι καὶ εἰς τἆλλα μὲν ἀναγκαίως χρῶνται τῷ πυρί, μάλιστα δ' εἰς τὰς θυσίας, ὅπως ἔχοιεν κνισᾶν ἀγυιάς, καὶ τὸ λιβανωτοῦ θυμιᾶν, καὶ τὰ μηρία καίειν ὑπὸ τῶν βωμῶν. ὁρῶ δ' ὑμᾶς μάλιστα χαίροντας τῷ καπνῷ, καὶ τὴν εὐωχίαν ταύτην ἡδίστην οἰομένους, ὁπόταν εἰς τὸν οὐρανὸν ἡ κνίσα γένηται ἑλισσομένη περὶ καπνῷ. ἐναντιωτάτη τοίνυν ἡ μέμψις αὕτη γέγονε αὐτὴ τῇ ἡμετέρᾳ ἐπιθυμίᾳ. θαυμάζω δ' ὅπως οὐ καὶ τὸν ἥλιον κεκωλύκατε καταλάμπειν αὐτούς. καίτοι πῦρ ἔτος ὂν πολὺ θειότερόν τε, καὶ πυρωδέστερον. ἢ καὶ ἐκεῖνον αἰτιᾶσθε, ὡς ἀποθνῄσκοντα ἡμῶν τὸ κτῆμα. εἰρηκα.

ΕΡΜΗΣ καὶ Ἥφαιστε, εἴ τι μὴ καλῶς εἰρῆσθαι δοκεῖ, ἀμυθήτως, καὶ ἀβελτέρως.

potestis. Atqui Deos omnes oportet esse bonos, bonorũ largitores, & abomni inuidia alienos: quandoquidem, & si totũ hunc suffuratus in terrã detulissem, adeò vt nihil prorsus reliqui vobis fecissem, non magnam iniuriam intulissem. Neque enim apud vos vllo est in vsu, qui neque frigetis, neque ambrosiam coquitis, nec artificioso lumine indigetis. At hominibus cùm ad alia ignis vsus est necessarius, tum maximè ad sacrificia, quò possint compita nidore perfundere, thuris suffitus perficere, & pecudum coxas in aris adolere. Video autem vos fumo maximè gaudere, hócque iucũdissimum epulum existimare, quando cum fumo volutatus nidor ad cœlum peruenit. Quocirca nostræ cupiditati plurimùm contraria fuerit hæc querimonia. Miror autem vos solem non impediuisse quominus ipsis affulgeret: atqui hic illius ignis est diuinior, magísque micat: aut eum non reum feciste, vt pote qui bona vestra dilapidet. Dixi. Vos Mercuri & Vulcane, si quid non rectè dictum videtur, corrigite, & arguite. tum rursus pro me respondebo.

καγὼ αὖθις ἀπολογήσομαι.

Ερ. ἦ ῥᾴδιον, ὦ Προμηθεῦ, πρὸς οὕτω γενναῖον σοφιστὴν ἀμιλλᾶσθαι. πλὴν ἀλλὰ ὤμνυσο, διότι μὴ καὶ ὁ Ζεὺς ταῦτα ἐπήκουσέ σου. εὖ γὰρ οἶδα ὡς ἓξ καὶ δέκα γύπας ἂν ἐπέστησάς σοι τὰ ἔγκατα ἀφαιρήσοντας. οὕτω φευνῶς αὐτῷ κατηγόρησας, ἀπολογεῖσθαι δοκῶν. ἐκεῖνο δέ γε θαυμάζω, πῶς μάντις ὢν, οὐ προεγίνωσκες οὕτω κόλασθησόμενος. Προ. ἠπιστάμην ὦ Ερμῆ καὶ ταῦτα μὲν, καὶ ὅτι ἀπολυθήσομαι αὖθις οἶδα. καὶ ἤδη τις ἐκ Θηβῶν ἀφίξεται φὸς φίλος ὢν εἰς μαχρὰν, καταπτὰς ὃν φὴς ἐπιπήσεσθαί μοι τὸν ἀετόν. Ερ. εἰ γὰρ γένοιτο ὦ Προμηθεῦ ταῦτα, καὶ ἐπίδοιμί σε λελυμένον, καὶ κοινῇ σοὶ ἡμῖν ξυνοχούμενον. ῥᾴθυμοι καὶ χρεμομωῦτά γε. Προ. θάρρει. καὶ συμευδηχήσομαι ὑμῖν, καὶ ὁ Ζεὺς λύσει με, ἵν' αὐτὸ μικρᾶς εὐδαιμονίας. Ερ. τίνος ταύτης; μὴ γὰρ ὀκνήσῃς εἰπεῖν. Προ. οἶδα ὦ Ερμῆ πλὴν Θέτιν; ἀλλ' οὐ χρὴ λέγειν. φυλάττειν γὰρ ἄμεινον τὸ ἀπόῤῥητον, ὡς μισθὸς εἴη, καὶ λύσα μοι αὐτὸ τῆς καταδίκης. Ερ. ἀλλὰ φύλαττε ὦ τιτὰν, εἰ φὸτ' ἄμεινον. ἡμεῖς γ' ἀπιωμὲν

Merc. Haud facile est Promethee cum tam generoso oratore certare. Verùm è re tua magnopere fuit, quòd hæc abs te non audiuit Iupiter. Nam vt probè scio, se- A decim vultures, tua viscera depasturos immisisset: ita grauiter ipsum accusasti dū tuam causam agere putabas. Sed illud vtique miror, quomodo cùm sis vates, huiusmodi pœnas te daturum non B prænoueris. *Prom.* Hæc equidem sciui Mercuri: & scio fore vt à vinculis liberer. Et nūc quidam amicus tuus Thebis aduenier breui, sagittis aquilam oppressurus quam in me deuolaturam dicis. *Merc.* Vtinam hæc eueniant Promethee, te liberatum videam nobísque cōuiuam additum, sed non distribuentem carnes. *Prom.* Bono sis animo: & vobiscū C epulabor, & me Iupiter liberabit, non exiguæ fœlicitatis gratia. *Merc.* Quænam sit illa ne pigeat te dicere. *Prom.* Nouisti Thetim Mercuri? At non est dicendum. Præstat enim celare arcanū: vt mihi pro judicato sit mercedis & liberationis precium. *Merc.* Quandoquidem id satius est, Titan, reconda- D licebit. Nos verò, Vulcane, discedamus. Iam enim non

πλησίον ὁ ἀετός. ἀνάμεμψε οὖν χαρτερῶς. εἰν δὲ γε ἤδη σοι τὸν Θηβαῖον ὃν φὴς τοξότην ἐπιφανῆναι, ὡς παύσειέ σε ἀναπεμπόμενον τοῦ τε ὄρνεω.

longè abest aquila. Tu verò fortiter sustine. Atque vtinam Thebanus illle sagittarius quem dicis, tibi iam exoriretur, vt te ab huius alitis laniatu liberaret.

ΘΕΩΝ ΔΙΑΛΟΓΟΙ. DEORVM DIALOGI.

Dialogi qui sequuntur, tam superorum quàm inferorum Deorum, quasi quandam syluam ac summam continent, omnium ferè fabularum, quæ partim apud Homerum & cæteros Epicos poëtas, partim à Tragicis, Æschylo, Euripide, Sophocle & reliquis tractantur. Sunt autem vti breuiores, ita argutiores quoque, siue res, siue verba & compositionem spectes. Adeóque germanam illam Atticæ eloquentiæ festiuitatem & gratiam exprimunt. Videtur autem Lucianus non hoc tantùm agere voluisse, vt Deorum gentilium & Homericorum vanitatem argueret, atque irrideret. Quis enim veterum, saltem mediocriter sapientum atque doctorum vnquam fuit, qui huiusce modi nugis vllam fidem adhiberet, aut numen nostris & humanis affectionibus obnoxium esse crederet? Verùm illud quoque, vt (quod in Prometheo ipse de se dicit,) Heroicam illam Dialogi personam & Tragicam grauitatem, Comico risu temperaret. Et quia in omni genere scriptorum versatum esse oportet eum, qui veram ac solidam eloquentiæ atque doctrinæ laudem assequi cupit, quemadmodum ipse infrà in Lexiphane præcipit, existimo equidem etiam exempli, & exercitationis caussa ad hunc modum in hoc genere illum sese exercuisse. Nam vt hic Tragicorum & Homericorum fabulas, ita infrà Comicorum quoque argumenta retractat, & ad Dialogorum festiuitatem reuocat. Interim tamen etiam seria obiter monet ac docet, vt in Cupidine, vbi tacitè illud indicat, quod Cicero pro Cælio multis verbis commemorat: Studiosos, puta, & literarum amantes nullis externis ac pravis cupiditatibus alligari ac vinci. Quod idem & Theocritus de Musis apertè dicit:

Nam quos aspiciunt illa (inquit) exhilarántque videndo,
Nulla venenosè igdunt hos pocula Circes.

ΠΡΟΜΗΘΕΩΣ, καὶ Διός.

[PROMETHEI ET] Iouis.

Προμ.

Τσόν με ὦ Ζεῦ. δεινὰ γὸ ἤδη πέπονθα. Ζεύς. λύσω σε φὴς, ὃν ἐχθὶῶ βαρυτέρας πέδας ἔχοντα, καὶ τ' Καύκασον ὅλον ὑπὲρ κεφαλῆς ὀπικείμενον, ὑπὸ ἑκκαίδεκα γυπῶν μὴ μόνον κείρεσθαι τὸ ἧπαρ, ἀλλὰ καὶ τὼν ὀφθαλμοὶς ἐξορύτ̃εσθαι, αὐτὸ ὧν τοιαῦθ' ἡμῖν ζῶα τὼν ἀνθρώπους ἔπλασας, καὶ τὸ πῦρ ἔκλεψας, καὶ τὰς γυναῖκας ἐδημιούργησας; ἃ μὲ γὸ ἐμὲ ἐξηπάτησας ἐν τῇ διανομῇ τ̃ κρεῶν, ὀψὲ πιμελῇ κεκαλυμμένα μοι παρθεὶς, καὶ πὶὼ ἀμείνων τ̃ μοιρῶν σαυτῷ φυλάττων, τί χρὴ λέγειν; Προ. ὐκὃν ἱκανὶὼ ἤδη πὶὼ δίκιω ἐκτέτικα, τοσ̃τον χρόνον τῷ Καυκάσῳ προσπλωμένος, τὸν κάκιστα ὀρνέων ἀπολούμενον ἐκ τὸν πρέφων τῷ ἥπατι; Ζ. οὐδὲ πολλοσημόεινον τ̃το, ὧν σε δεῖ παθεῖν. Προ. καὶ μὶὼ ὃν ἀμοιδή μὲ λύσεις ὦ Ζεῦ, ἀλλά σοι μὶὼύσω πάνυ ἀναγκαῖον. Ζ. κατασοφίζῃ με ὦ Προμηθεῦ. Προ. καὶ τί πλέον ἔξω; οὐ γὸ ἀγνοήσεις αὐθις ἅν ὃν ὁ

Prom.

O Lvs me Iupiter: grauia enim iam passus sum. *Iup.* Soluam te, ais quem oportebat grauiores pedicas habẽtem, totúmque Caucasum capiti impositum, à sedecim vulturib⁹ nõ modò iecur tõderi, sed & oculos effodi, eo quòd huiusmodi nobis animalia, nimirum homines effinxisti, ignémque es furatus, & mulieres fabricatus? Nam quòd in distributione carnium, appositis ossibus pinguedine obductis, & seruata tibi optima portione, me decepisti, quid attinet dicere? *Prom.* Nonne sat magnas iam exolui pœnas, tantum tempus Caucaso affixus, aquilam hepate nutriẽs, auium omnium miserrimè perituram. *Iup.* Ne millesima quidem pars est eorum, quæ te pati par est. *Prom.* Atqui non sine mercede me solues Iupiter: sed tibi rem valdè necessariam significabo. *Iup.* Decipis me Promethee. *Prom.* Ecquid plus habebo? Non enim in posterum ignorabis

Καύκασός ὄζιν, οὐδ' ἀπορήσεις δεσμῶν ἥν τι τεχνάζων ἁλίσκωμαι. Ζ. εἰπὲ πρότερον ὅ τινα μισθὸν ἀποτίσεις ἀναγκαῖον ἡμῖν ὄντα. Προ. ὦ Ἄues. *Prom.* Si dixero quò εἶσω ἐφ' ὃ, τι βαδίζεις νῦν, ἀξιόπιστος ἔσομαί σοι καὶ περὶ τῶν ἄλλων μαντευόμενος; Ζ. πῶς γὰρ οὔ; Προ. πρὸς τὴν Θέτιν, σὺν ἐσόμενος αὐτῇ. Ζ. Β τοῦτ' ἔστ' ἔγνως. τί δ' οὖν τὸ ἐπὶ τούτῳ; δοκεῖς γάρ τι ἀληθὲς ἐρεῖν. Προ. μηδὲν ὦ Ζεῦ κοινωνήσῃς τῇ Νηρηίδι· ὦ γὰρ αὐτὴ κυοφορήσῃ σὲ, τὸ τεχθὲν ἴσα ἐργάσεταί σε, οἷα καὶ σὺ ἔδρασας τὸν Κρόνον. Ζ. τοῦτο φὴς σκήπτεσθαί με τῆς ἀρχῆς; Προ. μὴ γένοιτο ὦ Ζεῦ. πλὴν τοιγὰρ τοῦτό τι ἡμῖν ἀπειλεῖ. Ζ. χαιρέτω τοιγαροῦν ἡ Θέτις. σὺ δ', ὁ Ἥφαιστος ἐπὶ τούτοις λῦσόν.

vbi sit Caucasus, nec tibi deerunt vincula, si dolo vtens deprehendar. *Iup.* Dic priùs, quamnam mercedem nobis necessariam persolnunc eas, num fide dignus ero tibi & de reliquis vaticinans? *Iup.* Quidni? *Prom.* Ad Thetim, cum ipsa rem habiturus. *Iup.* Hoc vtique nosti. Quid præterea? videris enim veri quiddam dicturus. *Prom.* Noli Iupiter cum hac Nereide rem habere: si enim ex te prægnans fuerit, fœtus illius eodem te, quo tu Saturnū, excipiet modo. *Iup.* Mé-ne regno ais eiectum iri. *Prom.* Absit Iupiter. verùm tamen tale quid tibi minatur ipsius concubitus. *Iup.* Valeat igitur Thetis. Te verò Vulcanus ob hæc soluat.

ΕΡΩΤΟΣ, ΚΑΙ Διός.

CVPIDINIS, ET Iovis.

Ε

ΕΡΩΣ.

Cvp.

Ἀλλ' εἰ καί τι ἥμαρτον ὦ Ζεῦ, σύγγνωθί μοι. παιδίον γάρ εἰμι, κἔτι ἄφρων. Ζ. σὺ παιδίον ὦ Ἔρως, ὃς ἀρχαιότερος εἶ πολὺ τοῦ Ἰαπετοῦ; ἢ διότι μὴ πώγωνα,

AT siquid etiam peccaui Iupiter, ignosce mihi: puerulus enim sum, & adhuc imprudens. *Iup.* Tú-ne puer Cupido, qui es Iapeto longè antiquior? An quia

μηδὲ πολιαὶ ἔφυσας, διὰ ταῦτα
καὶ βρέφος ἀξιοῖς νομίζεσθαι, γέ-
ρων καὶ παιδέρως ὤν; Ep. τί
δέ σε ἠδίκησα ὁ γέρων ὡς φὴς ἐ-
γώ, διότι με καὶ πεδῆσαι διανοῇ; Z. σκόπει ὦ κατάρατε
εἰ μικρὰ, ὅς ἐμοὶ μὲ αὐτὸς ἐντεύφας, ὥστε μηδὲν ὄντι ὁ μὴ
πεπείκηκάς με, σάτυρον, ταῦρον,
χρυσὸν, κύκνον, ἀετόν. ἐμοῦ
δ' ὅλως ἐδεμίαν ἥντινα ἐρασθῆ-
ναι πεποίηκας. ἐδὲ σωφρονῆκα ἠδὺς
γυναικὶ διὰ σὲ γεγυμνωμένος. ἀλ-
λά με δεῖ μαγγανεύειν ἐπ' αὐ-
ταῖς, καὶ κρύπτειν ἐμαυτόν. αἱ δὲ,
ἢ μὰ ταῦρον, ἢ κύκνον φιλοῦσιν.
ἐμὲ δ' ἢν ἴδωσι, τεθνᾶσιν ὑπὸ τῶν
δέους. Ep. εἰκότως. ἃ γὰρ φέ-
ρουσιν ὦ Ζεῦ θνηταὶ ὄσσε τλῆ
προσόψιν. Z. πῶς οὖν τὸν
Ἀπόλλω ὁ Βράγχος, καὶ ὁ Τά-
κινθος φιλοῦσιν; Ep. ἀλλ' ἡ
Δάφνη καὶκεῖνον ἔφευγε, καίτοι
κομήτην καὶ ἀγένειον ὄντα. εἰ
δ' ἐθέλεις ἐπέρασος εἶναι, μὴ
ὄφεις τὴν αἰγίδα, μηδὲ τὴν κεραυ-
νὸν φέρε, μὴ ὡς ἥδιον πίει σε-
αυτὸν, ἑκατέρωθε καθειμένος
βοστρύχους, τῇ μίτρᾳ τούτους ἀνει-
λημμένος, πορφυρίδα ἔχε,
ὑποδοῦ δὲ χρυσᾶς, ἐπ' αὐλῷ
καὶ τυμπάνοις ἔρυθμα βαῖνε, καὶ
ὄψει ὅτι πλείους ἀκολουθήσουσί.

nec barbam nec canos produxisti, ideo etiam infans putari cupis, senex & versutus adeò cùm sis? *Cup.* Sed qua iniuria affecit te, ego senex ille, vt tu ais, cur me vincire quoque cogites? *Iup.* Considera, sceleste, an parua, qui me ita ludibrio habes, vt nihil sit quod me non effeceris, veluti Satyrum, taurum, aurum, cycnum, aquilam. At quæ me amaret, nullam planè fecisti, nec me vxori propter te gratiorem fuisse intellexi. Sed me præstigijs erga illas vti, ac me ipsum occultare oportet. Illæ verò vel taurum vel cycnum osculãtur: me verò si aspiciant, præ formidine moriuntur. *Cup.* Meritò. Neque enim Iupiter, cùm sint mortales, tuum aspectũ ferunt. *Iup.* Quomodo igitur Apollinem Branchus ille, & Hyacinthus amant? *Cup.* At Daphne etiam fugiebat illum quanvis comatum & imberbem. Quòd si amabilis esse velis, ægidem ne concutias, neque fulmen geras, sed te quàm suauissimum effice, vtrinque demisso capillo, eóque mitra revincto: vestem purpuream sume, crepidas auratas subliga, ad tibiam & ad tympana, composito gressu incede, & plures te sequentes videbis.

σοι τῶν Διονύσου Μαινάδων. Ζ. ἄπαγε. ἐκ αὖ δεξαίμην ἐπέρασος εἶναι τοιοῦτος νομίζομενος. Ερ. ἐκοῦν ὦ Ζεῦ, μηδὲ ἐρᾷν θέλε, ῥᾴδιον γὸ τοῦτό γε. Ζ. ἔκ, ἀλλ' ἐρῶν μὲν, ἀσφαλεστέρως δ' αὖτε ἐπιτυγχάνειν. ἐπὶ τούτοις αὐτοῖς ἀφίημί σε.

quàm Bacchum Mænades. *Iup.* Apage. nolim amabilis esse hoc pacto compositus. *Cup.* Ergo amare noli Iupiter. Hoc enim est facile. *Iup.* Quin amare quidem volo, minore autem negotio illo potiri. Atque ob hæc nunc dimitto te.

ΔΙΟΣ, ΚΑΙ ΕΡΜΟΤ. — IOVIS ET MERCVRII.

Ζεις. — Iup.

Τὴν τοῦ Ινάχου παῖδα τὴν καλὴν οἶσθα ὦ Ερμῆ; Ερ. ναί. τὴν Ιὼ λέγεις. Ζ. ἐκ ἔτι παῖς ἐκείνη ὄζιν, ἀλλὰ δάμαλις. Ερ. τερατῶδες τοῦτο. τῷ τρόπῳ δ' ἐπηλλάγη; Ζ. ζηλοτυπήσασα ἡ Ηρα, μετέβαλλεν αὐτήν. ἀλλὰ ἢ καινόν ἄλλό τι δεινὸν ἐπιμηχανῶνται τῇ κακοδαίμονι. βουκόλον τινὰ πολυόμματον Αργον τοῦρομα ἐπέστησεν, ὃς νέμει τὴν δάμαλιν, ἄϋπνος ὤν. Ερ. τί οὖν ἡμᾶς χρὴ ποιεῖν; Ζ. καταπιάθμους ἐς τὴν Νέμεαν, ἐκεῖ δέ που ὁ Αργος βουκολεῖ, ἐκεῖνον μὲν ἀπόκτεινον. τὴν δὲ Ιὼ διὰ τοῦ πελάγους ἐς τὴν Αἴγυπτον ἐπαγαγὼν, ἴσην ποίησον. καὶ

Pulchram illam Inachi puellam nosti Mercuri? *Merc.* Etiam, Io dicis. *Iup.* Illa non amplius puella est, sed iuuenca. *Merc.* Monstrosum hoc. Sed quomodo mutata est? *Iup.* Zelotypia mota Iuno, mutauit ipsam. Quinetiam nouum aliud malum infœlici illi excogitauit: bubulcum quendam multioculum Argum nomine, custodem addidit, qui iuuencam insomnis pascit. *Merc.* Quid igitur facto opus est? *Iup.* Deuolans in Nemeam syluam (illic alicubi Argus pascit) illum quidem interficito: ipsam verò Io per pelagus in Ægyptum abducens, Isim facito. Cæterùm Dea illis

τολοιπὸν ἔσῳ θεὸς τοῖς ἐκεῖ. καὶ τὸν Νεῖλον ἀναγέτω, καὶ τοὺς ἀνέμους ὑποπεμπέτω, καὶ σωζέτω τοὺς πλέοντας.

esto. Nilúm ventos imm gantes ferue

ΔΙΟΣ, ΚΑΙ ΓΑΝΥΜΗΔΗΣ. — IOVIS E

μήδους.

Ζεύς.

Ἄγε ὦ Γανύμηδες, ἥκομεν γὰρ ἔνδα ἐχέλῳ, φίλησόν με ἥδη, ὅπως εἰδῇς ἐκέτη βάμφος ἀγκύλον μὲ ἔχοντα, καὶ ὄνυχας ὀξεῖς, ᾗ πέρα, οἷος ἐφαινόμην σοι πηνὸς εἶναι δοκῶν. Γα. ἄνθρωπε, ὃν ἀετὸς ἄρτι ἥδη, καὶ κατπάμενος ἥρπασάς με ἀπὸ μέσου τῦ ποιμνίου; πῶς οὖν τὰ μὲ πέρα ἐκεῖνά σοι ἠφέρυήκε, σὺ δ' ἄλλος ἥδη ἀναπέφηνας; Ζ. ἀμὴ οὔτε ἀνθρωπος, ὃν ὁρᾷς ὦ μειράκιον, οὔτε ἀετός. ὁ τῶν πάντων βασιλεὺς τῶν θεῶν ἐγώ εἰμι, πρὸς τὴν χαμαὶ ἀλλάξας ἐμαυτόν. Γα. Τί φής; σὺ γὰρ ὁ Παὶ ἐκεῖνος; εἶτα πῶς σύεσγα ὦν ἔχεις, ἀδὲ κέρατα, ἀδὲ λάσιος εἶτα σκέλη; Ζ. μόνον γὰρ ἐκεῖνον ἡγῇ θεόν; Γα. ναί. καὶ ὀμνύω γε αὐτῷ ἔνορχιν τράγον ἐπὶ τὸ ἀσκήλαιον ἄγοντες, ἔνθα

AGE Ga uenimu portebat) o vt videas me cum non a neque acuto alas, qualis volucris esse Mi homo, an dò fuisti, ac dio ouili me pacto igitur efflu̇xerunt, lius appares? que homo, dolescentule sed omnium go ipse sum ad tempus it *Gan.* Quid es? At quî fit habeas, neq sis cruribus Solum-ne il Deum? *Gan* adeò ipsi du cam coleatu molamus, qu

ἔοικε. σὺ δ' ἀνδραποδιστὴς τις εἶναί μοι δοκεῖς. Ζ. εἰπέ μοι, Διὸς δ' οὐκ ἤκουσας ὄνομα, οὐδὲ βωμὸν εἶδες ἐν τῷ Γαργάρῳ τὸν ὗτα, καὶ βρυντῶντος, καὶ ἁρπαγὴν ποιοῦντος; Γα. σὺ δ' ἔλεγες φῆς εἶναι, ὃς πρόσθεν κατέχεας ἡμῶν τὴν πολλὴν χάλαζαν, ὁ οἰκεῖν δοκῶν λεπτόμυδρος, ὁ ποιῶν τὸν ψόφον, ὃν τὸν κριὸν ὁ πατὴρ ἔθυσεν; εἶτα τί ἀδικήσαντά με ἀπήγαγες ὦ βασιλεῦ τῶν θεῶν; τὰ δὲ πρόβατα ἆρα οἱ λύκοι διεσπάσαντο ἤδη, ἢ ἔρημοι ὑπολείπουσιν. Ζ. ἔτι δὲ μέλει σοι τῶν προβάτων ἀθλίως γεγηρακότος, καὶ ἀναθησομένου μοι ἡμᾶς; Γα. τί λέγεις; ἢ γὰρ καταξεῖς με ἤδη ἐς τὴν Ἰδαίαν τιμωρόν; Ζ. ἀθλιώτατος. ἐπεὶ μάτην ἀέτος εἶμι τοῦ Διὸς γεγονὼς, Γα. ὀκνεῖ μου ὁ πατὴρ ἐπιζητήσει με ὁ πατὴρ, καὶ ἀγανακτήσει μὴ εὑρίσκων, καὶ πληγὰς ὕστερον λήψομαι, καταλιπὼν τὸ πρόβατον. Ζ. ποῦ γὰρ ἐκεῖνος ὄψεταί σε; Γα. μηδαμῶς. ποδῶν γὰρ ἤδη αὐτόν. εἰ δ' ἀπάξεις με, ἰσοστήσομαί σοι καὶ ἄλλον παῖδ' ἀντὶ κριοῦ θυσόμενον λύτρα σοὶ ἐμοῦ. ἔχομαι δὲ τοῦ πειθοῦς μέγαν, ὃς ἥκιστα πρὸς τὸν νόμον. Ζ. ὡς ἀφελὴς ὁ παῖς οὗτος, καὶ ἁπλοϊκός.

Tu verò plagiarius quispiam mihi videris esse. *Iup.* Dic mihi, Iouis nomen non audisti? nec pluentis illius, tonantis & fulgura facientis aram in Gargaro vidisti? *Gan.* Tute, optime, ais esse, qui nuper grandinem copiosè nobis effudisti, qui habitare supra nos diceris, strepitum faciēs, cui arietem pater immolauit? Cuius tandem facinoris reum me rapuisti ô rex Deorum? Lupi autem oues fortè iam dirripuerunt, desertas illas inuadendo. *Iup.* Tibi-ne immortali facto, ac nobiscum conuersaturo, est adhuc ouium cura? *Gan.* Quid ais? Annon etiam hodie in Idam me deduces? *Iup.* Nequaquam: quoniam frustra aquila pro Deo fuissem factus. *Gan.* Igitur quæret me pater, & stomachabitur non inueniens, & quia ouile reliqui, postea plagas accipiam. *Iup.* Vbinam ille videbit te? *Gan.* Nequaquam, jam enim ipsum desidero. Quòd si me dimittes, polliceor tibi & alium arietem ab ipso immolatum iri, meæ liberationis pretium. Habemus autem trimum, cúmque magnum, qui cæteris in pascua præit. *Iup.* Quàm simplex est & ingenuus hic puer,

καὶ αὐτὸ δὴ τοῦτο, πῶς ἔτι. δὴ
ὦ Γανύμηδες, ἐκεῖνα μὲν πάντα
χαίρειν ἔα, καὶ ἐπιλάθου αὐτῶν,
τῆς ποιμνίης, καὶ τῆς Ἴδης. σὺ δ',
ἤδη γὰρ ἐπουράνιος εἶ, πολλὰ
εὖ ποιήσεις ἐντεῦθεν καὶ τὸν πα-
τέρα. καὶ τίμιον παιδεία. καὶ αὖ-
τὶ μὲν τυρῷ καὶ γάλακτος, ἀμ-
βροσίαν ἕδη, καὶ νέκταρ πίη.
τοῦτο μέντοι καὶ τοῖς ἄλλοις
ἡμῖν αὐτὸς παρέξεις ἐγχέων. τὸ
δὲ μέγιστον, ἐκεῖνο ἄνθρωπος, δὴ
ἀθανάτους ποιήσει. καὶ ἀστέρα σου
φανεῖται ποιήσω κάλλιστον. καὶ
ὅλως, εὐδαίμων ἔσῃ. Γα. ἐμὲ
δὲ πάνυ ἐπιθυμήσω, τίς συμ-
παίξεταί μοι; ἐν γὰρ τῇ Ἴδῃ
πολλοὶ ἡλικιῶται ἦμεν. Ζ. ἔχεις
κἀνταῦθα τὸν συμπαιξόμενόν
σοι τοῦτον ἔρωτα, καὶ ἀστραγάλους
μάλα πολλούς. θάρρει μόνον, καὶ
φαιδρὸς ἴσθι, καὶ μηδὲν ἐπιπο-
θεῖ τῶν κάτω. Γα. τί δ' ὑμῖν
χρήσιμος ἂν γενοίμην; ἢ ποι-
μαίνειν δέησει κἀνταῦθα; Ζ.
οὐκ. ἀλλ' οἰνοχοήσεις, καὶ ἐπὶ τῇ
νέκταρος τετάξῃ, καὶ ἐπιμελή-
σῃ τοῦ συμποσίου. Γα. τοῦτο μὲ
ἀ χαλεπόν. οἶδα γὰρ ὡς χρὴ ἐγ-
χέαι τὸ γάλα, καὶ αἰδοῖ εἶναι τὸ
κισσύβιον. Ζ. ἰδοὺ πάλιν ὅτος
γάλακτος μνημονεύειν, καὶ αὖ-
θρώποις διακονήσεσθαι οἴεται.

& hoc ipsum adhuc puer. Verùm ô Ganymedes, illa quidem omnia valere sine, & obliuioni trade, mimirum ovile, & Idam. Tu autem, iam enim cœlestis es, hinc & A patri, & patriæ multa benefacies. Præterea pro caseo & lacte, ambrosiam edes, & nectar bibes: Hoc etiam alijs, scilicet nobis ipse infundens præbebis. Quódque maximum, non ampliùs homo, B sed immortalis eris: atque faciam vt tuum sidus appareat pulcherrimũ. Omninò beatus eris. *Gan.* Si verò ludere cupiam, quis mecum colludet? C in Ida enim multi eramus coætanei. *Iup.* Habebis & hîc collusorem tibi Cupidinem hunc, & astragalos valdè multos. Confidenti tantùm & læto fis animo, nihílque inferiorum desideres. *Gan.* Qua verò in re vobis ero vtilis? Num & hîc oues pascere oportebit? D *Iup.* Minimè, sed vinum ministrabis, & ad nectar destinaberis, & conuiuium curabis. *Gan.* Hoc quidem non E est difficile. Noui enim vt oporteat lac infundere, & pastorale poculum præbere. *Iup.* Eoce, rursus iste lactis meminit, & hominibus ministraturum se retur: hoc verò cœlum est; & nectar,

μὴν ὥσπερ ἔφην τὸ νέκταρ. Γα. ἆρ' ἥδιον ὦ Ζεῦ τοῦ γάλακτος; Ζ. εἶσῃ μετ' ὀλίγον. καὶ γευσάμενος, ἐπὶ ποθήσεις τὸ γάλα. Γα. κοιμήσομαι ἐγὼ πρὸς τῆς νυκτός; ἢ μετὰ τοῦ ἡλικιώτου ἔρωτος; Ζ. ἔκ. ἀλλὰ διὰ τοῦτό σε ἁρπάσαι, ὡς ἅμα καθεύδοιμεν. Γα. μόνος γὰρ οὐκ ἂν δύναιο, δῆλον ὅτι καθεύδειν μετ' ἐμοῦ; Ζ. ναὶ μετά γε τοιούτου, οἷος εἶ σὺ Γανυμήδης ὕπνος κηλός. Γ. τί γάρ σε πρὸς τὸν ὕπνον ὑπάγει τὸ κάλλος; Ζ. ἔχει τι θελκτήριον ἡδύ, καὶ μαλακώτερον ἐπάγει αὐτόν. Γα. καὶ μὴν ὅγε πατὴρ ἤχθετό μοι συγκαθεύδοντι. καὶ διηγεῖτο ἕωθεν, ὡς ἀφεῖλον αὐτῷ τὸν ὕπνον στρεφόμενος, καὶ λακτίζων, καὶ τὰ φθεγγόμενος μεταξὺ ὁπότε κατεσθοίμι. ὥστε παρὰ τὴν μητέρα ἔπεμπέ με κοιμησόμενον τὰ πολλά. ἆρα δή σοι εἰ διὰ τοῦτο ὡς φῂς ἁρπάσας με, κατακεῖναι αὖθις ἐς τὸ γλῶ, ἃ προὔγραπτε ἔξεις ἀχνυτικῶν. ἐγὼ γάρ σε σιωπῇ στρεφοίμην. Ζ. τοῦτ' αὐτό μοι τὸ ἥδιστον ποιήσεις, εἰ ἀχνυτικὸν ταῦμ μὴ σῦ. φιλῶν δὲ διατελέσω πολλάκις, καὶ πεπιθύσων. Γα. ἀμήχανός ἀν εἰδείης, ἐγὼ δ' κοιμήσομαι, σὲ καταφιλοῦντος.

quemadmodum dixi, bibimus. *Gan.* Suauiúſne lacte, ô Iupiter? *Iup.* Scies paulò pòſt, & cùm guſtaueris, non ampliùs deſiderabis lac. *Gan.* Porrò vbi dormiam noctem? an cum coætaneo Cupidine? *Iup.* Minimè: ſed ob hoc te rapui, vt ſimul dormiamus. *Gan.* Solus enim non poſſis, ſed tibi ſuauius erit dormire mecum? *Iup.* Maximè ſanè cum tali, qualis es Ganymedes, tam formoſus. *Gan.* Quidnam te pulchritudo ad ſomnum ituabit? *Iup.* Habet quoddam incitamẽtum ſuaue, eúmq; molliorem inducit. *Gan.* Atqui pater meus mihi condormienti indignabatur, & mane narrabat vt turbabam ipſius ſomnum me volutando, calcitrando, & quiddam inter dormiendum loquendo. Quapropter me dormiturum ad matrem plerúque mittebat. Tempus igitur eſt, ſi ad hoc, vt ais, rapuiſti me, vt me denuo in terram deponas, vel moleſtia afficieris vigilando. Turbabo enim te aſſiduò, dum me huc atque illuc reuoluam. *Iup.* Hoc ipſum mihi ſuauiſſimum feceris, ſi tecum vigilauero. Nam te ſubinde oſculabor, & amplectar. *Gan.* Videris ipſe; ego verò te deoſculante dormiam.

Ζ. εἰσόμεθα τότε τί πρακτέον. νῦν δ' ἄπαγε αὐτὸν ὦ Ἑρμῆ, καὶ ποῦτα τῆς ἀθανασίας, ἄγε οἰνοχοήσοντα ἡμῖν, διδάξας πρότερον ὡς χρὴ ὀρέγειν τὸν σκύφον.

Iup. Videbimus tunc quid agendum. Nunc verò abduc ipsum Mercuri, & epota immortalitate adduc vt nobis ministret, edoctum priùs quemadmodum oporteat A scyphum porrigere.

ΗΡΑΣ, ΚΑΙ ΔΙΟΣ.

IVNONIS, ET Iovis.

ΗΡΑ.

Ivno.

Ξ οὗ τὸ μειράκιον τοῦτο ὦ Ζεῦ, τὸ φρύγιον ἀπὸ τῆς Ἴδης ἁρπάσας δεῦρο ἀνήγαγες, ἐλάττόν μοι προσέχεις τὸν νοῦν. Ζ. καὶ τοῦτο γὰρ ὦ Ἥρα ζηλοτυπεῖς, ἤδη ἀφελὲς οὕτω καὶ ἀλυπόστατον; ἐγὼ γὰρ ὤμην ταῖς γυναιξὶ μόναις χαλεπήν σε εἶναι, ὁπόσαι ἂν ὁμιλήσωσιν ἐμοί. Ηρα. οὐδὲ ἐκείνα μὲν εὖ ποιεῖς, οὐδὲ προέπουτα σεαυτῷ, ὃς ἁπάντων θεῶν δεσπότης ὤν, ἀπολιπὼν ἐμὲ τὴν νόμῳ γαμετήν, ἐπὶ τὴν γῆν κατὰ μοιχεύσων, χρυσίον, ἢ ταῦρος γεγονώς. πάλαι δὴ ἐκείναι μή σοι, καὶ ἐν γῇ μένουσι. τὸ δὲ Ἰδαῖον τοῦτο παιδίον ἁρπάσας, ἀνέπτης ὑπὲρ γειτονιάτατε θεῶν. καὶ σωροικεῖ νῦν ἐπὶ κεφαλῆς μοι ἐπαχθὲς, οἰνοχοοῦν δὴ τῷ λόγῳ. οὕτως ἀπορεῖς οἰνοχόων; καὶ ἀπηρο-

B EX quo adolescentulum hunc Iupiter, Phrygiũ istum dico, ab Ida raptum huc adduxisti, minùs aduertis mihi animum. *Iup.* Etiam ob hunc Iuno zelotypa jam es, simplicem adeò, & mini-C mè molestum? Ego verò putabam mulieribus solis difficilem te esse, quæcunque conuersantur mecum. *Iun.* Neque illa quidem rectè facis, nec conuenientia tibi ipsi, qui cùm sis Deorum D omnium dominus, relicta me legitima coniuge, in terram descendis, vt assumpta auri, tauriue forma moecheris. Verùm illæ mulieres in terra manent; Idæo autem hoc puero rapto, in cœlum E subuolasti, Deorum generosissime: & nunc ille nobiscũ habitat suprà meum caput euectus, vt tibi quemadmodum aiunt pocilletur. Itáne verò carebas pocillatoribus?

aut

ξεύκασιν ἀρα ἥτε Ηβη, καὶ ὁ Ηφαιστος διακονήσομαι; σὺ δὲ καὶ τὴν κύλικα, ὦ ἀνθ' ἄλλως λαβοις παρ' ἀυτῶ, ἢ φιλήσας πρότερον ἀυτὸν, ἀπάντων ὁρώντων. καὶ τὸ φίλημά σοι ἥδιον τῦ νέκταρος. καὶ διὰ τῦτο οὐδὲ διψῶν, πολλάκις αἰτεῖς πεῖν. διότι δὲ καὶ ἀπογευσάμενος μόνον, ἔδωκας ἐκείνῳ. καὶ πόνητος ἀπολαβὼν τὴν κύλικα, ὅσον ὑπόλοιπον ἐν ἀυτῇ, πίνεις, ὅθεν καὶ ἀυτὸς ἔπι, καὶ ἔνθα προσήρμοσε τὰ χείλη, ἵνα καὶ πίνης ἅμα, καὶ φιλῆς. προῖων δὲ ὁ βασιλεὺς, καὶ ἀπάντων πατὴρ, ἀποθέμενος τὴν αἰγίδα, καὶ τ' κεραυνὸν, ἐκάθισε ἀφραγαλίζων μετ' ἀυτῦ, πῶγωνα τηλικῦτον καθειμένος. πάντα οὖν ὁρῶ ταῦτα. ὥστε μὴ οἴου λανθάνειν. Z. καὶ τί δεινὸν ὦ Ηρα, μειράκιον οὕτω καλὸν μεταξὺ πίνοντα καταφιλεῖν, καὶ ἥδεσθαι ἀμφοῖν, καὶ τῷ φιλήματι, καὶ τῷ νέκταρι; ἐμοῦ γοῦν ἐπιβλέψαντος αὐτῷ καὶ ἅπαξ φιλῆσαί σε, ἐκέτι μέμψη μοι, πρότερον τὸ νέκταρος οἰομένῳ τὸ φίλημα εἶναι. Ηρα. παιδεραστῶν οὗτοι λόγοι. ἐγὼ δὲ μὴ οὕτω μανείην, ὡς τὰ χείλη προσενεγκεῖν τῷ μαλθακῷ

aut defessi adeò sunt Hebe, & Vulcanus ministrando? Tu verò etiam calicem non aliter ab eo accipis, quàm cùm priùs ipsum deosculatus fueris, omnibus aspicientibus: ipsóque nectare tibi suauius est hoc osculum: atque ob id non sitiens, sæpenumero potum petis. Interdum autem vbi solùm degustasti, porrigis ipsi: deinde ipso bibente calicem arripis, & quantum in ipso restat, ebibis, qua parte ipse bibit, & vbi labia applicuit, vt & bibas simul, & osculeris. Nuper verò rex ille, atq; omnium pater, depositis ægide ac fulmine, sedebas talis cum ipso ludens, tu qui tantam barbam summittis. Itaque ne te putes latere, cum hæc omnia videã. *Iup.* At quid adeò graue hoc, ô Iuno, adolescentem adeò pulchrum, inter bibendum deosculari, & vtroque illo oblectari, osculo nimirum & nectare? Si igitur permittam ipsi vt te vel semel osculetur, non amplius accusabis me, quod osculum illius nectare præstantius puto. *Iun.* Pædiconum verba hæc sunt. Ego verò non ita insaniuero vt labia mea molliculo isti Phrygi, támque effœminato

τούτῳ φρυγὶ οὕτως ἐκτεθη-

λυμμένῳ. Ζ. μή μου λοιδορῆ ὦ γλυκυτάτη τοῖς παιδικοῖς. οὐτοσὶ γὰρ ὁ ἀληθείας, ὁ βάρβαρος, ὁ μαλθακὸς, ἥδιον, καὶ ποδεινότερος, οὐ βούλομαι ἂ εἰπεῖν, μή σε παροξύνω ἐπὶ πλέον. Ηρα. εἶδε καὶ γαμήσειας αὐτὸν ἐμοῦ ἕνεκα. μέμνησο γοῦν οἷά μοι διὰ τὸν οἰνοχόον τοῦτον ἐμπαροινεῖς. Ζεύς. οὐκ. ἀλλὰ τὸν Ηφαιστον ἔδει τὸν υἱὸν οἰνοχοεῖν ἡμῖν χωλεύοντα, ἐκ τῆς καμίνου ἥκοντα, ἔτι τῶν ἀντλήσεων ἀνάπλεων, ἄρτι τῷ πυρώχῃ ἀποτεθειμένον, καὶ ἀπ' ἐκείνων αὐτῶν τῶν δακτύλων λαμβάνειν ἡμᾶς τὴν κύλικα, καὶ ἐπαπασαμένους, φιλῆσαι μετ' αὐτοῦ, οὐ οὐδ' ἂν ἡ μήτηρ σὺν ἡδέως φιλήσειας, οὕτω τῆς ἀτμόλυς καπνιαλωμένον τὸ πρόσωπον; ἥδεως ταῦτα. οὐ γὰρ καὶ παρὰ πολὺ ὁ οἰνοχόος ἐκεῖνος ἐμφορέσει τῷ συμποσίῳ τῶν θεῶν. ὁ Γανυμήδης ἦ, καταπεμπέσθω αὖθις ἐς τὴν Ἰδην. καθαρὸς γὰρ, καὶ ῥοδοδάκτυλος, καὶ ἐπιστομώσας ὀρέγει τὸ ἔκπωμα. καὶ ὅ, τι λυπεῖ μάλιστα, καὶ φιλεῖ ἥδιον τὸ νέκταρος. Ηρα. νῦν καὶ χωλὸς ὦ Ζεῦ ὁ Ηφαιστος, καὶ οἱ δάκτυλοι αὐτῷ αὐάξιοι τῆς σῆς κύλικος, καὶ ἀτμόλυς μεστός ἐστι, καὶ ναυτιᾷς ὁρῶν αὐτὸν, ὅτου

applicem. *Iup.* Ne conuicieris tu generosissima, meos amores masculos: nam mulierosus, & barbarus, & molliculus iste, suauior & desiderabilior, nolo autem dicere amplius, ne te magis irritem. *Iun.* Vtinam & illum in vxorem duxisses mei gratia. Memineris igitur quibus propter illum pocillatorem probris me afficis. *Iup.* Imò verò Vulcanum istum filium tuum oportebat nobis pocillari, claudicantem videlicet, & à fornace venientem, plenum adhuc fauillis, depositò paulò ante forcipe: & nos calicem ab illis ipsis digitis accipere, attractúmque ipsum interim osculari, quē neque mater tu libenter osculeris, facie ob fuliginem denigrata? Suauia hæc sunt: adeóque multum etiam pocillator iste cohonestat Deorum conuiuium. Ganymedes autem hic iterū in Idam est ablegandus, quippe purus ac candidus est, roscíſque digitis, ac scitè poculum porrigit; quódque te magis mœrore afficit, ipso nectare iucundiùs osculatur. *Iun.* Nunc Iupiter, & claudus est Vulcanus; eiúsque digiti tuo calice indigni, est etiam fuligine plenus, quúmque vides ipsum, nauseas, ex quo

ἢ καλὸν κομήτην τοῦτον ἡ Ἰδη ἀνέθρεψε, πάλαι ὦ οὐχ ἑώρας ταῦτα. οὐδ' οἱ ἀσηνδῆρες, οὐδ' ἡ κάμινος ἀπέτρεπόν σε μὴ οὐχὶ πίνειν παρ' αὐτοῦ. Ζευς. λυπεῖς ῥᾳθυμοῦσα. Ηρα. σεαυτήν. οὐδὲν ἄλλο. καίμοι ἐπιτείνεις ἢ ἔρωτα ζηλοτυποῦσα. εἰ δὲ ἄχθη παρὰ παιδὸς ὡραίου δεχομένη τὸ ἔκπωμα, σοὶ μὲν ὁ υἱὸς οἰνοχοείτω. σὺ δ' ὦ Γανύμηδες, ἐμοὶ μόνῳ παραδίδου τὴν κύλικα. καὶ ἐφ' ἑκάστῃ, δὶς φίλει με, καὶ ὅτε πλήρη ὀρέγοις, καὶ αὖθις ὁπότε παρ' ἐμοῦ ἀπολαμβάνοις. τί τοῦτο δακρύεις; μὴ δέδιθι. οἰμώξεται γὰρ ὧν τις σε λυπεῖν ἐθέλῃ.

formosum istum & comatũ Ida educauit. Olim autem ista non videbas: neque fauillæ, neque fornax te absterrebant, quominus illo porrigente biberes. *Iup.* Ægritudine te ipsam Iuno afficis: & mihi tua zelotypia vehementiùs amorem auges. Quòd si graueris à formoso puero poculum accipere, tuus filius tibi potum ministret. Tu verò Ganymedes mihi soli calicem trade, & me cum quolibet bis osculare, tum quando plenum porrigis, tum quando rursus à me illum accipis. Quid ita lachrymaris? Ne metue. Pœnas enim dabit quicunque tibi molestus esse voluerit.

ΗΡΑΣ, ΚΑΙ ΔΙΟΣ. IVNONIS ET IOVIS.

ΗΡΑ. Ιvno.

Τὸν Ἰξίονα τοῦτον ὁρᾷς ὦ Ζεῦ; ποῖόν τινα τὸν τρόπον ἡγῇ; Ζεύς. ἄνθρωπον εἶναι χρηστὸν ὦ Ἥρα, καὶ συμποτικόν. οὐ γὰρ ἂν σωλῶν ἡμῖν, ἀνάξιος τῆς συμποσίου ὤν. Ηρα. ἀλλ' ἀνάξιός ἐστιν, ὑβριστὴς γὰρ ὤν. ὥστε μηκέτι συνέστω. Ζεύς. τί δὲ ὕβρεως, ἢν γὰρ οἶμαι καὶμὲ εἰς κωμῳδίαν ἐνέβαλε; oportet

IXionem hunc vides Iupiter? quibusnam moribus affectum putas? *Iup.* Hominem esse benignum Iuno, & hilarem conuiuam. Non enim conuersaretur nobiscum, si indignus conuiua esset. *Iun.* At indignus est, cùm sit contumeliosus. Itaque ne amplius conuersetur nobiscum. *Iup.* Sed quid enim, vt puto, me id scire

λέγαι. Ηρα. τί δ' ἄλλο; καὶ γὰρ αἰσχύνομαι εἰπεῖν αὐτό. τοιοῦτόν ὄζην ὁ ἐτόλμησε. Ζεύς. καὶ μὰν διὰ τοῦτο καὶ μᾶλλον εἰπὲ σὺ, ὅσον καὶ αἰσχρῆς ἐπεχείρησε. μῶν οἷ' ἐπείρα τινά; A σωίημι γὰρ ὁποῖόν τι τὸ αἰσχρὸν, ὅπερ ἂν ὀκνήσειας εἰπεῖν. Ηρα. αὐτὸν ἐμὲ, οὐκ ἄλλον τινὰ ὦ Ζεῦ πολλοῦ ἤδη χρόνου. καὶ τὸ μὲν πρῶτον, ἠγνόουν τὸ πρᾶγμα, διότι ἀτενὲς ἀφεώρα ἐς ἐμέ. ὁ δ', ἢ ἔστενε, καὶ κατεδάκρυε. καὶ εἴ ποτε πᾶσα παρεδίδουν τῷ Γανυμήδει τὸ ἔκπωμα, ὁ δ', ἅτε ἐν αὐτῷ ἐκείνῳ πιεῖν ἢ λαβών, ἐφίλει μετα- C ξύ. καὶ πρὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς προσῆγε. ἢ αὖθις ἀφεώρα ἐς ἐμέ. ταῦτα ἤδη σωίλων, ἐρωτικὰ ὄντα. ἢ ἐπιπολὺ μὲν ἡδούμην λέγειν πρὸς σέ. καὶ ὥμην παύσεσθαι τὴν μανίας τὸν D ἄνθρωπον. ἐπεὶ δὲ καὶ λόγοις ἐτόλμησέ μοι προσενεγκεῖν, ἐγὼ μὲν ἀφεῖσα αὐτὸν ἔτι δακρύοντα, ἢ προσκυνοῦντα, ὑπερεξαμύνη τὰ ὦτα ὡς μὴ E ἂν ἀκούσαιμι αὐτοῦ ὑβριστικὰ ἱκετεύοντος, ἁπλοῦν σοι φράσουσα. σὺ δ' αὐτὸς ὅρα ὅπως μέτει τὸν ἀδελφεόν. Ζεύς. εὖγε ὁ κατάρατος ἐπ' ἐμὲ αὐτὸν, ἢ μέχει τῶν Ηρας γάμων; τοῦ-

Iun. Quid verò aliud? Etenim pudet me dicere, ejusmodi illud est quòd commisit. *Iup.* Atqui eò magis dicere debeas, quòd turpia molitus est. Num igitur aliquam solicitauit ad stuprũ? Intelligo enim cujusmodi sit turpe illud facinus, quod te pigeat dicere. *Iun.* Me ipsam, non aliam quampiam Iupiter, longo jam tempore: ac primùm ignorabam B quid rei esset, cur me intentis oculis aspiceret: ipse etiam ingemiscere, & sublachrymaretur: & si quando pota poculum Ganymedi traderem, in eodem potum peteret, atque interea oscularetur captum, oculisque admoueret, ac rursus me intueretur. Hæc amatoria esse intelligebam, & tibi dicere longo tempore verebar, atq; hominem à furore cessaturum putabam. Sed postquam verba mihi ausus est adhibere, ego dimittens illum adhuc lachrymãtem, & ad genua prouolutum, obturatis auribus, vt ne supplicantis ipsius lasciuos sermones auditem, abij vt tibi dicerem. Tu verò vide quomodo sis vlturus hominem. *Iup.* Euge: sceleratus ille in me ipsum, ad Iunonis vsque nuptias, adeò

σῶν ἐμεθύσθη τὸ νέκταρος. ἀλλ' ἡμεῖς τούτων αἴτιοι, καὶ πρὸ τοῦ μετεῖχε φιλανθρωποι. οἴγε καὶ συμπότας αὐτοὺς ἐποιησάμεθα. συγγνωστὸν οὖν, εἰ πόντες ὅμοια ἡμῖν, καὶ ἰδόντες ὑ- A
ρήνια κάλλη, καὶ οἷα οὔπωτε εἶδον ἐπὶ γῆς, ἐπεθύμησαν ἀπολαῦσαι αὐτῶν, ἔρωτι ἁλόντες. ὁ γὰρ ἔρως, βίαιόν τί ἐστι, καὶ οὐκ ἀνθρώποις μόνον ἄρχει, B
ἀλλὰ καὶ ἡμῶν αὐτῶν ἐνίοτε. Ηρα. σοῦ μὲν καὶ πάνυ οὗτός γε δεσπότης ἐστί. καὶ ἄγει σε, καὶ φέρει ὅ τι νύος φασὶν ἕλκων. καὶ ἔστιν οὕτω ἔγνωκα αὖ ἡτιμωμένοι σοι. καὶ ἀλλάττῃ ῥᾳδίως ἐς ὅ, τι αὖ C
κελεύσῃ. καὶ ὅλως κτῆμα καὶ παιδιὰ τοῦ ἔρωτος σύ γε. καὶ νῦν τῷ Ἰξίονι οἶδα χαδόπι συγγνώμην ἀπονέμεις, ἅτε καὶ αὐτὸς μοιχεύσας ποτὲ αὐτοῦ τὴν γυναῖκα, ἣ σοι τὸν Πειρίθων ἔτεκεν. D
Ζεύς. ἔτι γὰρ σὺ μέμνησαι ἐκείνων, εἴ τι ἐγὼ ἔπαιξα ἐς γῆν καταλθών; ἀτὰρ οἶδα ὅμοι δοκεῖ περὶ τοῦ Ἰξίονος; κολάζειν μὲν μηδαμῶς αὐτόν, μηδὲ ἀ- E
πωθεῖν τοῦ συμποσίου. σκαιὸν γὰρ ἐπεὶ δὴ ἔρᾷ, καὶ ὡς φῄς δακρύει, καὶ ἀφόρητα πάσχει. Ηρα. τί ὦ Ζεῦ; δέδια γὰρ μή τι ὑβριστικὸν καὶ σὺ εἴπῃς. Ζεύς. οὐδα-

inebriatus est nectare. Cæterùm nos authores horum sumus, & vltra modum amatores hominum, qui quidem & conuiuatores nostros ipsos fecimus. Venia igitur A
digni sunt, si nobiscum similia ! poti, deinde conspectis cœlestibus formis quales nusquam in terris viderunt, amore capti, illis frui concupiuerunt. Est autem amor, violentum quiddam, B
nec solùm hominibus, sed & nobis ipsis interdum imperat. *Iun.* Tuus quidem penitus hic est dominus, téque fert & agit, naso (vt aiunt) trahens: & sequeris ipsum quocunque te duxerit, & facilè C
immutaris in quodcunque iusserit: denique tu possessio, & ludus es amoris. Et nunc Ixioni, scio, quòd veniam tribuis, vt qui vxorem ipsius olim adulterio vitiaris, quæ tibi Pirithoum peperit. D
Iup. Adhuc-ne meministi, siquid ego lusi quum in terram descendi? Sed nosti quid mihi videatur de Ixione? ipsum quidem nequaquam mulctandum, nec E
conuiuio extrudendum: rusticum enim illud. Sed quia amat, &, vt ais, lachrymatur, & intolerabilia patitur. *Iun.* Quidnam ô Iupiter? metuo enim ne & tu contumeliosum aliquid dicas. *Iup.*

μῶς. ἀλλ' εἴδωλον ἂν νεφέλης
πλασάμενοι αὐτῇ σοι ὅμοιον,
ἐπειδὴν λυθῇ τὸ συμπόσιον,
κἀκεῖνος ἀχθυπνεῖ ὡς τὸ εἰκὸς
ὑπὸ τῦ ἔρωτος, παρακαλίνωμεν αὐτῷ φέροντες. οὕτω γὰρ
παύσεται ἀνιώμενος, οἰηθεὶς
τετυχηκέναι ὧν ἐπιθυμεῖ. Ηρα.
ἄπαγε. μὴ ὤραισιν ἴκοιτο, τῶν
ἐμῶν αὐτὸν ἐπιθυμῶν. Ζεύς.
ὅμως ὑπομενῶ. Ηρα. τί γὰρ
ἂν ἡ πάθοις δεινὸν ἀπὸ τῦ
πλάσματος, εἰ νεφέλη ὁ Ἰξίων
συνέσται; Ηρα. ἀλλὰ ἡ νεφέλη
ἐγὼ εἶναι δόξω. καὶ τὸ αἰσχρὸν
ἐπ' ἐμὲ ποιήσει διὰ τὴν ὁμοιότητα. Ζ. οὐδὲν τῦτο φής. οὔτε γὰρ ἡ νεφέλη ποτὲ Ηρα γένοιτ' ἄν, οὔτε σὺ νεφέλη. ὁ δὲ Ἰξίων μόνον ἐξαπατηθήσεται. Ηρα. ἀλλ' οἷοι πάντες ἄνθρωποι ἀπειρόκαλοί εἰσιν, αὐχήσει καταλυθὼν ἴσως, καὶ διηγήσεται ἅπασι, λέγων συγγεγονέναι τῇ Ηρᾳ, καὶ σύλεκτρος εἶναι τῷ Διΐ. καί πῦ τάχα ἐρᾷν μὲ φήσειεν αὐτῦ. οἱ δὲ, πιστεύσουσιν, οὐκ εἰδότες ὡς νεφέλῃ συνίασι. Ζεύς. οὐκοῦν ἰὼ πι τοιῦτον εἶπῃ, ἐς τὸν ἄδην ἐμπεσὼν τροχῷ ἄθλιος προσδεθεὶς, συμπεριενεχθήσεται μετ' αὐτῦ ἀεὶ, καὶ πόνον ἅπαυστον ἕξει, δίκην διδοὺς τῦ ἔρωτος.

Nequaquam. Sed simulachrum tibi simile, effictum ex nube, postquam solutum fuerit conuiuium, illi vt verisimile est, præ amore vigilanti, ad concubitum admoueamus: sic enim angi desinet, ratus se rem expetitam esse consecutum. Iun. Apage. Ne quid tempestiuum consequatur, quando res quæ supra se sunt, concupiscit. Iup. Attamen patere ô Iuno. Quid enim tam graue tibi accidet ex hoc figmento, si cum nube Ixion congredietur? Iun. At nubes ego esse videbor: & in me turpitudinem cõmittet propter similitudinẽ. Iup. Nihil dicis. Neque enim nubes hæc Iuno vnquam fuerit, neque tu nubes. Ixion autem solùm decipietur. Iun. Sed vt omnes homines insolentes sunt, fortè quum descẽderit, gloriabitur, omnibúsque dicet se Iunonem compressisse. Iouísque riualem esse: forsitan etiam dixerit me ipsum amare: illi verò credent, nescij eum cum nube congressum esse. Iup. Igitur si quid tale dixerit, ad inferos detrudetur, & rotæ miser alligatus, cum ipsa perpetuò circumuoluetur, & laborem nunquam cessaturum sustinebit, pœnas amoris luens.

Ηφ. οὐ γὸ δεινὸν τοῦτό γε ἀπὸ τ μεγαλαυχίας.

Iun. Non enim graue quidem hoc præ iactantia.

ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΗΦΑΙΣΤΟΥ.

APOLLINIS, ET VVLCANI.

ΗΦΑΙΣΤΟΣ.

VVLC.

Ἑωρακας ὦ Απολλον τὸ τῆ Μαίας βρέφος τὸ ἄρτι τεχθεν, ὡς χαλὸν τέ ὄϛι, καὶ πρὸσγελᾷ πᾶσι, καὶ δηλοῖ τι ἤδη ὡς μέγα ἀγαθὸν ἀποβησόμενον; Απο. ἐκεῖνό γε φῶ βρέφος ὦ Ηφαιϛε, ἢ μέγα ἀγαθὸν, ὃ τῷ Ιαπετῷ πρεσβύτερόν ὄϛιν ὅσον ἐν τῇ πανουργίᾳ; Ηφαι. καὶ πῶς ἂν ἀδικῆσαι δύναιτο αὐτὸ τοκον ὄν; Απο. ἐρώτα τὸν Ποσειδῶνα, οὗ τὴν τρίαιναν ἔκλεψεν. ἢ τὸν Αρη, καὶ τοῦτο γὰρ ἐξείλκυσε λαθὼν τῆς κολεοῦ τὸ ξίφος, ἵνα μὴ ἐμαυτὸν λέγω, ὃν ἀφώπλισε τὸ τόξα, καὶ τὰ βελῶν. Ηφαι. τὸ νεογνὸν παῖδα, ὃ μόγις ἐκινεῖτο ἐν τοῖς σπαργάνοις; Απο. εἴσῃ ὦ Ηφαιϛε εἴ σοι προσελθῃ μόνον. Ηφαι. καὶ μὴν προσηλθεν ἤδη. Απο. τί οὖν, πάντα ἔχεις τὰ ἐργαλεῖα, καὶ οὐδὲν ἀπόλωλεν αὐτῶν; Ηφαι. πάντα ὦ Απολλον. Απο. ὅμως ἐπίσκεψαι ἀκριβῶς. Ηφαι. νὴ

VIdisti Apollo Maiæ infantulum illum nuper genitum, vt formosus est, omnibúsque arridet, & iam quiddã præ se fert, quasi in magnum aliquod bonũ sit euasurus? *Ap.* Illum-ne ego infantem ô Vulcane dixero, aut magnum bonum, qui quantum ad fraudulentiam attinet, ipso Iapeto antiquior est? *Vulc.* Ecquem iniuria afficere potuerit, iam primùm natus? *Ap.* Interroga Neptunum, cuius tridentem suffuratus est: aut Martem: nam & huius subtraxit clam è vagina gladium: vt de me ipso non dicam, quem arcu & sagittis exarmauit. *Vulc.* Hæccine infantulus ille, qui vixdum mouebatur in fascijs? *Ap.* Scies Vulcane si modò ad te venerit aliquando. *Vulc.* Atqui iam venit. *Ap.* Quid igitur? omnia habes ferramẽta, nullúmq; ipsorum est amissum? *Vulc.* Omnia ô Apollo. *Ap.* Attamen inspice diligenter. *Vulc.* Per Io-

Δία τὴν πυράγραν οὐχ ὁρῶ. Απο. Μὴ ὄψει αὐτὴν πω ἐν σπαργάνοις τῷ βρέφει. Ηφαι. Ὅπως ὀξύχειρ ἐστὶ, καθάπερ ἐν τῇ χαρᾷ ἐκμελετήσας τὴν κλεπτικήν; Απο. Ὁ γὰρ ἤκουσας αὐτὸς καὶ λαλίστατος ἤδη ἐγωμύλα, καὶ ἐπίτροχα. ὁδὲ, καὶ διακονεῖσθαι ἡμῖν ἐθέλει. χθὲς γοῦν περισκελισάμενος τὸν Ἔρωτα, καταπάλαισεν ἐυθὺς ὃν οἶσθ' ὅπως ὑφέλκων τὼ πόδε. εἶτα μεταξὺ ἐπαινουμένου, τὸν Αφροδίτης μὲν τὸν κεστὸν ἔκλεψε περισπασάμενος αὐτὸν ἐπὶ τῇ νίκῃ. τὸ Διὸς δὲ γελῶντος, τὸ σκῆπτρον. εἰ δὲ μὴ βαρύτερος ὁ κεραυνὸς ἦν, καὶ πολὺ τὸ πῦρ εἶχε, κἀκεῖνον ἂν ὑφείλετο. Ηφαι. γοργόν τινα τὸν παῖδα φῄς. Απο. Ὁ μόνον, ἀλλ' ἤδη καὶ μουσικόν. Ηφαι. τῷ, τοῦτο τεκμαίρεσθαι ἔχεις; Απο. χελώνην που νεκρὰν εὑρὼν, ὄργανον ἀπ' αὐτῆς συνεπήξατο. πήχεις γὰρ ἐναρμόσας, καὶ ζυγώσας, ἔπειτα καλάμους ἐμπήξας, καὶ μαγάδιον ὑποθεὶς, καὶ ἐντείνας ἑπτὰ χορδὰς, μελῳδεῖ πάνυ γλαφυρὸν ὦ Ηφαιστε, καὶ ἐναρμόνιον, ὡς κἀμὲ αὐτῷ φθονεῖν τὸ πάλαι κιθαρίζειν ἀσκοῦντα. ἔλεγε δὲ

uem forcipem non video. *Ap.* Sed videbis ipsum alicubi in fascijs infantis. *Vulc.* Adeóne aduncas habet manus, perinde ac si in ipso ventre furandi artem iam esset meditatus? *Ap.* Annon audiuisti ipsum jam arguta & volubilia loquentem? atque hic etiam ministrare vult nobis. Heri autem prouocato Cupidine, eum ilico palæstra superauit, ne scio quo pacto pedes illi subtrahens. Deinde interim dum laudabatur, Veneris surripuit cestum, cùm ob victoriam ipsum fuisset amplexata; Iouis etiam ridentis sceptrum: ac nisi grauius fuisset, multúmque ignem habuisset, ipsum quoque fulmen sustuliſſet. *Vulc.* Acrem mihi narras puerum. *Ap.* Non id solùm, sed jam etiam musicum. *Vulc.* Vndenam hoc conjicere potes? *Ap.* Testudinem mortuam alicubi nactus, ex ea compegit instrumentum. Brachijs enim adaptatis, & superinducto iugo, deinde calamis infixis, & subjecto hemispherio, & intentis inde septem chordis, elegans adeò & concinnum quiddam modulatur, vt ego quoque illi jam inuideam, qui jam olim personando citharam me exerceo. Dicebat autem

ἡ Μαῖα ὡς ἀδὲ μόνοι τὰς νύκτας ἐν τῷ ὀρανῷ, ἀλλ' ἐπὶ τὸ πεπερημένον ἄρχει τοῦ ᾅδου καὶ τοι, κλέψων τί καὶ ἐκεῖθεν δηλαδή. ὑποπτερος δ' ὁδί. καὶ ῥάβδον A πᾳ πεπίνται θαυμασίαν τινὰ δυνάμων, ᾗ ψυχαγωγεῖ, καὶ καταγει τοὺς νεκρούς. Ηφαι. ἐγὼ ἐκεινῳ ἔδωκα ἀντὶ παίγνιον εἶναι. Απο. τοιγαροῦν ἀπέδω- B κέ σοι τὴν μισθὸν τινὰ πυρόγχαν. Ηφαι. εὖγε ὑπέμνησας. ὥστε βαδιοῦμαι ἀπολησόμενος αὐτόν, εἴ που ὡς φῆς ἐυρεθείη ἐν τοῖς ἀπεράτοις.

Maia fore vt neque noctu in cœlo maneret, sed præ nimio agendi studio ad inferos vsque descenderet, inde nimirum aliquid furto ablaturus. Est autem alatus, ac virgam quandam mirificæ potestatis fecit, qua animas euocat, & mortuos deducit. *Vulc.* Illam ipsi dedi vt esset ludicrum. *Merc.* Proinde & mercedem istam tibi retuli, forcipem videlicet. *Vulc.* Rectè sanè admonuisti, quare ibo vt illum recipiam, si cubi vt ais, inter fascias inueniri poterit.

C

ΗΦΑΙΣΤΟΥ, ΚΑΙ Διός.

VVLCANI ET Iovis.

ΗΦΑΙΣΤΟΣ.

VVLC.

D

ΤΙ με ὦ Ζεῦ δεῖ ποιεῖν; ἥκω γὰρ ὡς ἐκέλευσας ἔχων τὸν πέλεκυν ὀξύτατον, εἰ καὶ λίθους δέοι μιᾷ πληγῇ διατεμεῖν. Ζ. εὖγε ὦ Ηφαιστε. ἀλλὰ δίε- E λέ μου τὴν κεφαλὴν εἰς δύο, κατενεγκών. Ηφαι. πειρᾶ μου εἰ μέμνηαι πρόσταττε δ' ἤδη τάληθές, ὅτῳ θέλεις σοι χρήσθαι. Ζ. διαρρεθῆναί μοι τὸ κεφάλιον. εἰ δ' ἄπει ζητήσεις, καὶ νῦν πρῶτον ἡγήσομαί σου πειρήσῃ μου, ἀλλὰ

Quid me oportet facere Iupiter? Venio enim vt iussisti, securim habens acutissimam, etiam si lapides vno ictu opus sit dissecare. *Iup.* Rectè sanè, ô Vulcane. Sed jam impacta illa, diuide mihi caput in duas partes. *Vulc.* Tentas me, num insaniam? Impera igitur verè, quod vis tibi fieri. *Iup.* Diuidi mihi caluariam volo. Si verò non obedieris, me experieris non nunc primùm iratum.

χρὴ σπουδεῖσθαι παντὶ τῷ θυμῷ, μηδὲ μέλλειν. ἀπόλλυμαι γὰρ ὑπὸ τῶν ὠδίνων, αἱ μου τὸ ἐγκέφαλον ἀναῤῥέψουσιν. Ηφαι. ὅρα ὦ Ζεῦ μὴ κακόν τι ποιήσωμεν. ἀξυὸς γὰρ ὁ πέλεκυς ὅτι, καὶ ἐκ αἱματωτὴ, οὐδὲ κατ' ἀρχὰς εἰλείθυιαν μαιώσεται σε. Ζ. κατένευκε μόνον ὦ Ηφαιστε θαῤῥῶν. οἶδα γὰρ ἐγὼ τὸ συμφέρον. Ηφαι. ἄκων μὲν, κατοίσω δέ. τί γὰρ χρὴ ποιεῖν, σοῦ κελεύοντος; τί τοῦτο; κόρη ἔνοπλος. μέγα τὸ Ζεῦ κακὸν εἶχες ἐν τῇ κεφαλῇ. εἰκότως γοῦν ὀξύθυμος ἦσθα, τηλικαύτην ὑπὸ τῇ μήνιγγα παρθένον ζωογονῶν. καὶ ταῦτα ἔνοπλον. ἦπου στρατόπεδον, οὐ κεφαλὴν ἐλελήθεις ἔχων. ἡδὲ, πηδᾷ, καὶ πυῤῥιχίζει, καὶ πλὴν ἀσπίδα πυάσει, καὶ τὸ δόρυ πάλλῃ, καὶ ἐνθουσιᾷ. καὶ τὸ μέγιστον, καλὴ παῦ καὶ ἀκμαία γεγύμνηται ἤδη ἐν βεβαχεῖ. γλαυκῶπις μὲν, ἀλλὰ κοσμεῖ καὶ τοῦτο ἡ κόρυς. ὥστε ὦ Ζεῦ μαίωτρά μοι ἀπόδος ἐγκύσας μοι αὐτήν. Ζ. ἀδύνατα αἰτεῖς ὦ Ηφαιστε. παρθένος γὰρ ἀεὶ θέλει μένειν. ἐγὼ γοῦν τό γε ἐπ' ἐμοὶ, οὐδὲν ἀντιλέγω. Ηφαι. τοῦτ' ἐβουλόμην. ἐμοὶ μελήσει τὰ λοιπά. καὶ ἤδη σωφρόνισον αὐτήν. Ζ. εἰ σοι φί-

riendum est, nec cunctandũ. *Vulc.* Vide Iupiter ne quid mali faciamus: acuta enim securis est. Nec sine sanguine, nec ad Lucinæ morem tibi obstetricabitur. *Iup.* Incute modò Vulcane, audacter. Ego enim noui quid sit conducibile. *Vulc.* Inuitus quidem, sed tamen feriam: quid enim agat aliquis te jubente? Quid istuc? armata puella. Magnum ô Iupiter, in capite malum habebas. Quare meritò iracundus eras, cùm sub membrana cerebri tantam virginem viuam nutrires, ídque armatam. Nimirum nescius castra, non caput habebas. Hæc verò saltat, & cum armis tripudiat, & clypeum concutit, & hastam vibrat, & furore concitatur. Quódque maximum est, formosa admodum, ætatis maturæ breui adeò jam facta est. Cæruleis quidem est oculis, sed huic ornatum addit galea. Quare ô Iupiter, hoc mihi refer obstetricandi præmium, illam mihi desponde. *Iup.* Impossibilia petis Vulcane: vult enim virgo permanere. Ego certè quantum in me est, nihil repugno. *Vulc.* Hoc volebam, curæ mihi erunt reliqua: jámque ipsam rapiam. *Iup.* Si hoc tibi adeò facile

δεον οὕτω, ποιῆ. πλὴν οἶδα ὅτι ἀδυνάτων ἐρᾷς.

est, facias licet. At illud scio te, quæ consequi nequeas, amare.

ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ, ΚΑΙ Ερμοῦ.

NEPTVNI ET MERCVRII.

A

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

Nept.

ΕΣτιν ὦ Ερμῆ νῷν ἐντυχεῖν τῷ Διΐ; Ερ. οὐδαμῶς ὦ Πόσειδον. Πο. ὅμως προσάγγελον αὐτῷ. Ερ. μὴ ἀνόχλει φημί. ἄκαιρον γάρ ἐστε ἐν αὖ ἴδοις αὐτὸν ἐν τῷ παρόντι. Πο μῶν τῇ Ηρᾳ συνεστιν; Ερ. οὐκ. ἀλλ' ἑτεροῖόν τί ὅζτ. Πο. σωίημι. ὁ Γανυμήδης ἔνδον. Ερ. οὐδὲ τοῦτο. ἀλλὰ μαλακῶς ἔχει αὐτός. Πο. πόθεν ὦ Ερμῆ; δεινὸν γὰρ τοῦτο φῄς. Ερ. αἰσχύνομαι εἰπῶν. τοιοῦτόν ὅζτ. Πο. ἀλλ' οὐ χρὴ πρὸς ἐμὲ δεῖσθαι ὄντα. Ερ. τέτοκεν ἀφῶς ὦ Πόσειδον. Πο. ἄπαγε. τέτοκεν ἐκεῖνος; ἐκ τίνος; ἐκαῶ ἐλελήθει ἡμᾶς αὐδρόγυνος ὤν; ἀλλ' ὑδὲ ἐπεσήμαινεν αὐτῷ ἡ γαστὴρ ὄγκον τινά. Ερ. εὖ λέγεις. ἐ γὰρ ἐκείνη εἶχε τὸ ἔμβρυον. Πο. οἶδα. ἐκ δ' κεφαλῆς ἔτεκεν αὖθις, ὥσπερ πὼ Αθηναῖος. Τοιγαροῦν γὰρ πλὴν κεφαλὴν

Licet-ne Mercuri convenire Iouem nunc? *Merc.* Ne quaquam Neptune. *Nept.* Ipsi tamen me adesse renuncia. *Merc.* Ne molestus fis, inquam. Importunum enim hoc. Quare ne videris quidem ipsum in præsentia. *Nept.* An cum Iunone concumbit? *Merc.* Non: sed diuersum quiddam est. *Nept.* Intelligo. Ganymedes intus est. *Merc.* Neque illud. Sed incommoda est valetudine. *Nept.* Vnde hoc Mercuri? rem enim grauem dicis. *Merc.* Pudet me dicere, tale quiddam est. *Nept.* At nihil eo tibi opus est apud me qui tuus sum patruus. *Merc.* Peperit paulò ante Neptune. *Nept.* Apage. peperit-ne ille? exquo? nos igitur latuit cum esse hermaphroditum? at neque vterus eius tumorem vllum præ se tulit. *Merc.* Rectè dicis non enim ille fœtum intra se habebat. *Nept.* Noui. Rursus ex capite peperit, quemadmodum Mineruam;

ἔχει. Ερ. οὐκ. ἀλλ' ἐν τῷ μικρῷ ἀκύει τὸ ἐν τῇ Σεμέλης βρέφος. Πο. εὖγε ὁ γυναικεῖος, ὡς ὅλος ἡμῶν κυοφορεῖ, καὶ παντα-
A χόθι τοῦ σώματος. ἀλλὰ τίς ἡ Σεμέλη ὁδί; Ερ. θηβαία. τῶν Κάδμου θυγατέρων μία. ταύτῃ συνελθὼν, ἐγκύμονα ἐποίησεν. Πο. εἶτα ἔτεκεν ὦ Ἑρμῆ αὐτὸ ἐκείνης; Ερ. καὶ
B μάλα, εἰ καὶ παράδοξον εἶναί σοι δοκεῖ. τὴν μὲν γὰρ Σεμέλην ὑπελθοῦσα ἡ Ηρα, οἶσθα γὰρ ὡς ζηλότυπός ἐστι, πείθει αἰτῆσαι παρὰ τοῦ Διὸς, μὴ βεγκτῶν
C καὶ ἀστραπῶν ἥκειν παρ' αὐτήν. ὡς δ' ἐπείθη, καὶ ἦκεν ἔχων καὶ τὸ κεραυνὸν, ἀνεφλέγη ὁ ὄροφος. καὶ ἡ Σεμέλη μὲν διαφθείρεται ὑπὸ τοῦ πυρός. ἐμὲ δὲ
D κελεύει ἀνατεμόντα τὴν μηρὸν ἐκ τοῦ μηροῦ τὸ γιγνόμενον, ἀναλαβόμενον ἀτελὲς ἔτι αὐτῷ τὸ ἔμβρυον ἐπαμμιαῖον. καὶ ἐπειδὴ ἐποίησα, διελὼν τὸ ἑαυτοῦ μηρὸν, ἐνέθηκεν, ὡς ἀποτελεσθείη ἐνταῦθα. καὶ νῦν κεῖτο ἤδη μικρὸν ἀφέτεκεν αὐτό. καὶ μα-
E λακῶς ἀπὸ τῶν ὠδίνων ἔχει. Πο. νῦν οὖν ποῦ τὸ βρέφος ἐστίν; Ερ. ἐς τὴν Νύσαν ἀποκομίσας, παρέδωκα ταῖς νύμφαις ἀναθρέψειν, Διόνυσον ἐπονομάσαντα. Πο. ἴκνυν ἀμ-

caput enim habet puerperum. *Merc.* Minimè. sed in femore fœtum ex Semele receptum concepit. *Nept.* Euge generosus ille, vt totus & ab omni parte corporis prægnans fit. Sed quænam est ista Semele? *Merc.* Thebana mulier, ex Cadmi filiabus vna: huic congressus, prægnantem fecit. *Nept.* Deinde Mercuri pro ipsa peperit *Merc.* Maximè. etiamsi absurdum id tibi videatur. Nã Semelen dolis aggressa Iuno (nosti autem quàm sit zelotypa) persuadet illi vt petat à Ioue, quò cum tonitru & fulgure ad se veniat. Quæ cùm verbis huius inducta credidisset, venissétque Iupiter secum fulmen portans, conflagrauit tectum, ipsaque Semele ex igne perijt. me autem iubet vt incisa illius aluo, fœtum illum imperfectũ & septimestrem sibi afferam. Quod vbi fecissem, ille dissecto femore suo, ei indit, vt ibi perficeretur, & nunc tertio iam mense eum partu edidit: & nunc ex doloribus paulùm est languidus. *Nept.* Vbi igitur nunc est infans? *Merc.* In Nysam hinc ablatum, tradidi nymphis enutriendum, cognomine *Dionysium*. *Nept.* Ergo vtrum-

φότερα τὸ Διονύσε τοῦτο ἢ μήτηρ καὶ πατὴρ ὅδε ὅστις; Ερ. ἔικεν. ἄπειμι δ' οὖν ὕδωρ αὐτῷ φέρε τὸ βαῦμα οἷσων, ἢ τἄλλα ποιήσων, ὅσ' ἂν νομίζηπω ὥσφ λεχοῖ.

que, Dionysij huius & pater & mater ille est? *Merc.* Ita videtur. Abeo igitur, vt illi aquam ad vulnus afferam, aliáque præstem, quæ fieri solent, tanquam puerperæ.

A

ΕΡΜΟΥ, ΚΑΙ ΗΛΙΟΥ.

MERCVRII, ET SOLIS.

ΕΡΜΗΣ.

MERC.

B

Ηλιε, μὴ ἐλάσῃς τήμερον ὁ Ζεὺς φησι, μηδ' ἄνευον, μήδ' ἐς αὔριον ἡμέραν, ἀλλ' ἔσω νύξ μακρά. ὥστε λυέτωσαν μὲν αἱ ὧραι αὖθις τοὺς ἵππους. σὺ δὲ σβέσον τὸ πῦρ, καὶ ἀνάπαυε διὰ μακροῦ σεαυτόν. Η. χαιρὰ ταῦτα ὦ Ερμῆ καὶ ἀλλόκοτα ἥκεις παγγελῶν. ἀλλὰ μὴ παραβαίνῃν ἔδοξε τῷ Διΐ τὸν τῷ ἁρματι, καὶ ἐγὼ ἐλάσω τὸν ὅρον, κἄπειτα μοι ἄχθεται, καὶ ἡ νὺξ τεταλασίαν ἢ ἡμέρας ποιῆσαι δέοντος; Ερ. ἀλλ' οὐ τοιοῦτον. ἀλλ' ἐς ἀεὶ τοῦτο ἔσται. δεῖται δέ τι νῦν αὐτὸς ὀπτικωτέρου γνώμης οἱ πλὴν νύκτα. Η. τοῦ δὲ χάριν ἔστιν, ἢ πόθεν ἐξέπεμψάς μ' ἀγγελῶν ταῦτά μοι; Ερ. ἐκ Βοιωτίας ὦ Ηλιε, παρὰ τῆς

NE currum agas hodie ô Sol, inquit Iupiter, neque cras, neque perendie. sed intus mane: atque interea vna nox esto longua. C Quare rursus quidem horæ soluant equos: tu verò ignē extingue, & longùm quiesce, *Sol.* Noua hæc Mercuri, & aliena nuntiaturus venis. Sed nunquid in curriculo transgredi visus sum, & extra fines D egisse: atque ideo irascitur mihi, noctémque die triplo maiorem facere decreuit? *Merc.* Nihil tale: neque id in perpetuum erit: sed ipse nunc opus habet, noctem sibi fieri cōsueto longiorem. E *Sol.* At vbi & nunc ille est? vel vnde missus es hæc mihi nuntiatum? *Merc.* Ex Bœotia, ô Sol, ab vxore Amphi-

Ἀμφιβύωνος γυναικὸς, ἢ σώ-
σειν. H. ἐᾷς αὐτῆς; εἶτα οὐχ
ἱκανὴ νὺξ μία; Ep. θαμῶς.
τεχθῆναι γὰρ παῖδα δεῖ ἐκ τῆς ὁμι-
λίας ταύτης μέγαν, καὶ πο-
λύαθλον θεόν. τοῦτον οὖν ἐν
μιᾷ νυκτὶ ἀποτελεσθῆναι ἀ-
δύνατον. H. ἀλλὰ τελεσιουργείτω μὲν ἀγαθῇ τύχῃ· ταῦτα
δὲ ἦν ὦ Ἑρμῆ ἃ ἐγίνετο ὅτε
τοῦ Κρόνου. αὐτοὶ γὰρ ἡμεῖς ἐ-
σμεν. νῦν δὲ ἀποκοίτου ἐκείνου
παρὰ τὴν Ῥέας λῶ. οὐδὲ ἀπολι-
πὼν ἂν τὸν οὐρανὸν ἐν Θήβαις
ἐκοιμᾶτο, ἀλλὰ ἡμέρα μὲν ἦν
ἡ ἡμέρα, νὺξ δὲ κατὰ μέρος τὸ
αὐτῆς, ἀπάλλαγμα ταῖς ὥραις.
ξένον δέ, ἢ παρηλλαγμένον, οὐ-
δέν. οὐδὲ αὖ ἐκοινώνησέ ποτε
ἐκεῖνος θνητῇ γυναικί. νῦν δὲ
δυσήνεγκαν ἕνεκα, χρὴ αὐτε-
ράφθαι τὰ πάντα, καὶ ἀκμα-
πετέρους μὲν γενέσθαι τοὺς ἵπ-
πους ὑπὸ τῆς ἀρχῆς, δύσπορον δὲ
τὴν ὁδὸν, ἀτειβῆ μὲν οὖσαν ἐξ
ἧς τελῶν ἡμερῶν, τοὺς δὲ ἀν-
θρώπους ἀθλίως ἐν σκοτεινῷ
διαβιῶν; τοιαῦτα ἀπολαύσονται τῶν Διὸς ἐρώτων. καὶ καθε-
δοῦνται περιμένοντες, ἕως ἂν
ἐκεῖνος ἀποτελέσῃ τὸν ἀθλη-
τὴν, ὃν λέγεις ὑπὸ μακρῷ τῷ
ζόφῳ. Ep. σκῶπα ὦ Ἥλιε, μή

tryonis, cum qua concumbit. *Sol.* Illiusne amator? nec illi nox vna sufficit? *Merc.* Nequaquam. Nasci enim quendam oportet ex hoc concubitu, magnum, multorúmque certaminum victorem Deum. Hoc igitur vna nocte absolui non potest *Sol.* Sed quod felix faustúmque sit, absoluat. Verumtamen hæc Mercuri non fiebant tempore Saturni (soli enim nos sumus) nec à Rheæ lecto secubabat: neque relicto cœlo Thebis dormiebat. Sed dies quidem tum dies erat: nox verò, mensuram suam pro ratione horarum seruabat: peregrinum verò aut immutatum nihil. Neque vnquam ille cum mortali muliere rem habuit. At nunc infœlicis mulierculæ causa, oportet omnia peruerti: atque equos quidem desidia fieri præfractiores: viam verò transitu difficiliorem, vt pote quæ toto triduo non teratur. Homines præterea miser in tenebris viuere. Hoc boni ex Iouis amoribus illi consequentur, sedebúntque expectantes, donec athletam istum quem dicis, sub longis tenebris absoluerit. *Merc.* Tace, ô Sol, nequid mali pro

τι κακὸν ἀπολαύσῃς τῶν λό-

γων. ἐγὼ δὲ παρὰ τὸν Σελήνην ἀπελθὼν, καὶ τὸν ὕπνον, ἀπαγγελῶ καὶ ἐκείνοις ἅπερ ὁ Ζεὺς ἐπέστειλε. τὴν μὲν, σχολῇ προβαίνειν. τὸν δὲ ὕπνον, μὴ ἀνιέναι τοὺς ἀνθρώπους, ὡς ἀγνοήσωσι μακρὰν οὕτω τὴν νύκτα γε γιγνομένην.

tuis hisce dictis nanciscare. Ego verò ad Lunam & Somnum hinc profectus, illis etiam renunciabo quæ Iupiter mandauit: illi quidem vt lentè procedat, huic Somno, ne relaxet homines, quòd noctem hanc adeò longam fuisse ignorent.

ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ, ΚΑΙΒ ΣΕΛΗΝΗΣ.

VENERIS ET LVNAE.

ΑΦΡΟΔΙΤΗ.

Τί ταῦτα ὦ Σελήνη φασὶ ποιεῖν σε ὁπόταν αὖ κατὰ τὴν Καρίαν χθὴν, ἰέναι μὲν σὲ τὸ ζεῦγος ἀφορῶσαν ἐς τὸν Ενδυμίωνα καθεύδοντα, ὑπαίθριον ἄττε κυνηγέτην ὄντα, ἐνίοτε δὲ καὶ καταβαίνειν ἐπ' αὐτὸν ἐκ μέσης τῆς ὁδοῦ; Σε. ἐρώτα ὦ Αφροδίτη τὸν υἱὸν, ὅς μοι τούτων αἴτιος. Αφρ. ἔα. ἐκεῖνος ὑβριστής ὅστις. ἐμὲ γοῦν αὐτὴν τὴν μητέρα, οἷα δέδρακεν, ἅρτι μὲν, ἐς τὴν Ἰδην καταγων, Αγχίσου ἕνεκα τῶν Ἰλιέως. ἄρτι δὲ ἐς τὸν Λίβανον ὀπὶ τὸ ἀσύριον ἐκεῖνο μειράκιον, ὃ καὶ τὴν Περσεφάτην ἐπέρασον ποιήσας, ἐκ ἡμισείας ἀφείλετό με τὸν ἐρωτικὸν. ὥστε πολλάκις ἀπεί-

VEN.

QVid hoc rei est ô Luna, quod aiunt te facere, quoties ad Cariam venis: te quidem currum sistere dum dormientem Endymionem intueris, sub dio more venatoris iacentem: interdum etiam ex media via ad ipsum descendere? *Lun.* Interroga Venus filium tuũ, qui mihi harum rerum est author. *Ven.* Sine. Contumeliosus ille est, me quippe matrem ipsius quibus modis affecit? nunc quidem Anchisæ Troiani causa in Idam deducens: nunc verò in Libanum ad Assyrium illum adolescentem, quem & Proserpinæ amabilem fecit, & me meis amoribus dimidia ex parte priuauit. Quare sæpius

λητα, εἰ μὴ παύσεται τοιαῦτα ποιῶν, κλάσειν μὲν αὐτῷ τὰ τόξα, καὶ τὴν φαρέτραν, περικεκρήσειν δὲ καὶ τὰ πτερά. ἤδη δέ καὶ σκηλὰς αὐτῷ ἐνέτεινα εἰς τὰς πυγὰς τῷ σανδάλῳ. ὁ δέ, οὐκ οἶδ' ὅπως τοπαραυτίκα δεδιὼς, καὶ ἱκετεύων, μετ' ὀλίγον ἐπιλέλησται ἁπάντων. ἀτὰρ εἰπέ μοι, καλὸς ὁ Ἐνδυμίων ὄντως; οὕτω περιφανὴς ἦν τὸ δειλὸν νύ. Ζε. ἐμοὶ μὲν καὶ πάνυ καλὸς ὢν ἀφροδίτη δοκεῖ. καὶ μάλιστα ὅταν ἐπιβαλλόμενος ἐπὶ τῆς πέτρας τὴν χλαμύδα καθεύδῃ, τὴν λαιὰν μὲν ἔχων τὰ ἀκόντια, ἤδη ἐκ τῆς χειρὸς ὑποῤῥέοντα. ἡ δεξιὰ δέ, περὶ τὴν κεφαλὴν ἐς τὸ ἄνω ἐπικεκλασμένη ἐπιῤῥέπει, τῷ προσώπῳ προσκειμένη. ὁ δέ, ὑπὸ τῆς ὕπνου λιπαρὸς ὤν, ἀναπνέει τὸ ἀμβρόσιον ἐκεῖνο ἄθυμα. τότε τοίνυν ἐγὼ ἀψοφητὶ καταβᾶσα, ἐπ' ἄκρων τῶν δακτύλων βεβηκυῖα, ὡς μὴ αἰσθόμενος ἐκπεραχθείη, οἶδα τί ἂν οὖν σοι λέγοιμι τὰ μετὰ ταῦτα. πλὴν ἀπόλλυμαί γε ὑπὸ τοῦ ἔρωτος.

minata sum, ni talia facere desinat, me arcus & pharetram ipsius fracturam, & alas amputaturam. Iampridem & plagas ipsi in nates incussi sandalio. Sed ille nescio quomodo protinus metuens ac supplicans, paulò post omnium obliuiscitur. Verùm dic mihi, formosúsne est hic Endymion? Huic enim malo illud solatio fuerit. *Lun.* Mihi quidem formosus admodum videtur, ô Venus, & maximè quando instrata super rupē chlamyde dormit, læua tenens sagittas, paulatim è manu prolabentes. Dextra verò circumcaput sursum versus reflexa, faciei cui circumiacet, affert decorem. Ipse verò solutus somno, ambrosium illum halitum anhelat. Tunc igitur absque strepitu descendens, summisque digitis insistens, vt ne expergefactus perturbetur. Scis sanè quid post hęc dictura fuerim: sed equidem amore dispereo.

VENERIS

ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ, ΚΑΙ Ερωτος.

VENERIS ET CVPIDINIS.

ΑΦΡΟΔΙΤΗ. A VEN.

Τέκνον ἔρως, ὅρα οἷα ποιεῖς. ἃ τὰ ἐν τῇ γῇ λέγω ὁπόσα τοὺς ἀνθρώποις ἀναπείθεις, καθ' B αὑτῶν ἢ κατ' ἀλλήλων ἐργάζεσθαι, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ. ὃς ἅ μὲν Δία πολύμορφον ἐπιδεικνύεις, ἀλλάττοντα ἐς ὅ, τι ἂν τύχοι ἐπὶ τὸ καιροῦ δοκῇ. τὴν C Σελήνην ἀναγκάζεις ἐπὶ τῷ οὐρανῷ. τὸν ἥλιον ἐπὶ τῇ Κλυμένῃ βεβαρύνειν ἐνίοτε ἀναγκάζεις ἐπιλελησμένον τῆς ἱππασίας. ἃ μὲν δὴ ἐς ἐμὲ τὴν D μητέρα ὑβρίζεις, θαρρῶν ποιεῖς. ἀλλὰ σὺ γε ὦ τολμηρότατε, καὶ τὴν Ῥέαν αὐτὴν γραῦν ἤδη καὶ μητέρα τοσούτων θεῶν, ἀνέπεισας παιδερασταῖν, καὶ τὸ E φρύγιον μειράκιον ἐκεῖνο ποθεῖν. καὶ γὰρ ἐκείνη μέμηνεν ὑπὸ σοῦ. καὶ ζευξαμένη τοὺς λέοντας. παραλαβοῦσα καὶ τοὺς Κορύβαντας ἅτε μανικοὺς καὶ αὐτοὺς ὄντας, ἄγει καὶ κατὰ τὴν Ἴδην περιπολοῦσιν. ἢ μήν, ὀλολύζουσα ἐπὶ τῷ Ἄττῃ. οἱ Κορύβαντες δέ, ὁ μὲν αὐτῶν, τέμνε-

CVpido gnate, vide quæ facis. Non dico quæ te impulsore homines in terra, vel in se quisquè, vel inuicem alij in alios admittunt : sed quæ in cœlo fiunt. Qui multiformem Iouem exhibes, illum in quodcunque tibi visum fuerit pro tempore immutans. Lunam autem è cœlo detrahis. Solem verò apud Clymenen aliquoties tardare compellis, oblitum aurigationis. Nam quicquid iniuriæ in me matrem tuam cõmittis, audacter facis. Verùm tu confidentissime, ipsam etiam Rheam, iam anum, tórque Deorum matrem, ad pusionis amorem compulisti & ad Phrygij illius adolescẽtis desiderium. Eáq; iam à te acta est in insaniam, iunctísque leonibus, & assumptis Corybantibus, quippe qui & ipsi furore quodam afflati sunt, sursum ac deorsum per-Idam oberrant: hæc quidem amore Attis eiulat. Corybãtum verò, alius suum ipse

ται ξίφος ἢ πῆχυν. ὁ δὲ, αὐτὸς ἐγὼ κόμην, ἔτι μειρακίου διὰ τῶν ὀρῶν. ὁ δὲ, αὐλεῖ τῷ κέρατι. ὁ δ', ἐμβομβεῖ τῷ τυμπάνῳ, ἢ ἐπικτυπεῖ τῷ κυμβάλῳ. καὶ ὅλως, δορυβος καὶ μανία τὰ ἐν τῇ Ἰδῃ ἅπαντα ὄντ. δέδια τοίνυν ἅπαντα. δέδια τοῦτο τοιοῦτο, ἢ τὸ μέγα σε κακὸν τεκοῦσα, μὴ ὑπομανεῖσά ποτε ἡ Ῥέα, ἢ καὶ μᾶλλον ἔτι ἐν αὐτῇ οὖσα, κελεύσῃ τοὺς Κορύβαντας συλλαβόντας σε, διασπάσαι, ἢ τοῖς λέουσι παραβαλεῖν. ταῦτα δέδια κινδυνεύοντά σε ὁρῶσα.

Ε. θάρρει μῆτερ, ἐπεὶ καὶ τοῖς λέουσιν αὐτοῖς ἤδη ξυνήθης εἰμί. καὶ πολλάκις ἐπαναβὰς ἐπὶ τὰ νῶτα, καὶ ἡ κόμης λαβόμενος, ἡνιοχῶ αὐτούς. οἱ δὲ, σαίνουσί με. καὶ τὴν χεῖρα δεχόμενοι, ἐς τὸ στόμα περιλιχμήσαμενοι, ἀποδιδόασί μοι. αὐτὴ μοὶ δοκῶ ἡ Ῥέα, ποτὲ ἂν σμικρὸν σχολὴν ἀγάγοι ἐπ' ἐμοὶ, ὅλη οὖσα ἐν τῷ Ἀπῃ; καίτοι τί ἐγὼ ἀδικῶ, δεικνὺς τὰ καλὰ οἷά ἐστι; ὑμεῖς δὲ μὴ ἐφίεσθε τῶν καλῶν. μὴ τοίνυν ἐμὲ αἰτιᾶσθε τούτων. ἢ θέλεις σὺ ὦ μῆτερ αὐτὴ μηκέτι ἐρᾷν μήτε σὲ τοῦ Ἄρεως, μήτ' ἐκεῖνον σέ; Αφρ. ὡς δεινὸς

penem enſe reſecat: alius demiſſa coma per montes fertur inſanus, alius cornu canit, alius tympano ſtrepitum facit, alius cymbalum pulſat. Breuiter, omnis vndiquaque Ida tumultus atque inſaniæ plena eſt. Proinde cuncta timeo: metuo tale quid, ego quæ te magnum malum peperi, ne ſi quando reſipiſcat Rhea, vel etiam potiùs ſi inſanire pergat, Corybantibus imperet, vt te correptum diſcerpant, aut leonibus obijciant. Hoc ego metuo, quũ te periclitantem video. *Cup.* Bono animo eſto mater, ſiquidem leonibus ipſis iam factus ſum familiaris: ac ſæpenumero conſcenſo tergo, prehenſáque iuba, equitis ritu illos agito. Illi verò cauda blandiuntur mihi, manúmque ore exceptam circum lambunt, illæſámque reddunt. Porrò Rheæ ipſi, quando tandem vacauerit, vt me vlciſcatur, cùm in Arte tota ſit? Ecquid ego delinquo, quum res pulchras quales ſunt demonſtro? Vos ne appetite res pulchras: quare his de rebus ne in me crimen conferte. An vis mater vt neque tu poſthac Martem, neque ille te amet? *Ven.* Quàm callidus es, &

ἔι, ἢ κρατεῖς ἁπάντων. ἀλλὰ μεμνῆσθαι μου ποτὲ τῶν λόγων.

nulla in re non superas. Attamen horum quæ dixi, olim memineris.

ΔΙΟΣ, ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ, ΚΑΙ Ηρακλέους.

IOVIS, ÆSCVLAPII, ET HERCVLIS.

A

ΖΕΥΣ.

IVP.

Αὐσταδὲ ὦ Ἀσκληπιὲ, καὶ Ἡράκλες, ἐρίζοντες ὥσπερ ἀνθρωποι. ἀφρεπῆ γὰρ ταῦτα, καὶ ἀλλόβια τῆς συμποσίου τῶν θεῶν. Ηρ. ἀλλὰ ἐθέλεις ὦ Ζεῦ τουτονὶ τὸν φαρμακέα μεθηρμοσμένον με; Ασκλη. νὴ Δία. ἢν ἀμείνων γάρ εἰμι. Ηρα. κἄπειτα ὦ ἐμβρόντητε; ἢ διότι σε ὁ Ζεὺς ἐκεραύνωσεν, ἀμνήμων ποιήσηται, νεωστὶ ἢ κατ' ἔλεον αὖθις ἀθανασίας μετέλαφας; Ασκλη. ἐπιλέλησαι γὰρ καὶ σὺ ὦ Ηράκλες ἐν τῇ Οἴτῃ καταφλεγείς, ὅτι μοι ὀνειδίζεις τὸ πῦρ; Ηρα. ἤκουν ἴσα καὶ ὅμοια βεβίωται ἡμῖν, ὅς Διὸς μὲν υἱός εἰμι, τοσαῦτα δὲ πεπόνηκα ἐκκαθαίρων τὸν βίον, θηρία καταγωνιζόμενος, καὶ ἀνθρώπους ὑβριστὰς τιμωρούμενος. σὺ δὲ ῥιζοτόμος εἶ, καὶ ἀγύρτης· νοσοῦσι μὲν ἴσως ἀνθρώποις χρήσιμος ἐπιδήσει τῶν φαρμάκων,

Definite ô Æsculapi & tu Hercules inter vos rixari perinde vt homines, Indecora enim hæc, & à cõiuuio Deorum aliena. *Herc.* At vis, ô Iupiter, medicamẽtarium istum me priorem accũbere? *Æsc.* Ita per Iouem, Etenim sum melior. *Merc.* Qua in re, ô attonite? an quia te Iupiter fulmine percussit cùm faceres quę nefas erat: nunc autem ex misericordia iterum immortalitatis particeps factus es? *Æsc.* Tu verò Hercules oblitus es, te in Oeta conflagrasse, quandoquidem mihi ignem obiicis? *Herc.* Nequaquam æqualia & similia sunt quæ in vita gessimus, vt qui ipse Iouis quidem sim filius, tantos autem labores vitam expurgans sustinuerim, & feras debellans, & de contumeliosis hominibus pœnas sumens. Tu verò radicum incisor es, & circulator, fortè quidem ægrotantibus hominibus adhibendo remedia

ἀνδρῶδες ὃ οὐδὲν ἐπιδεδειγμένος. Ασκλη. εὖ λέγεις. ὅτι σε τὰ ἐγκλήματα ἰασάμην, ὅτε πρώην ἀνήλθες ἡμίφλεκτος ὑπ' ἀμφοῖν διεφθαρμένος τῷ σώματι, τῷ χιτῶνος, καὶ μὴ τούτῳ, τῷ πυρός. ἐγὼ δ' εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο, ὅτε ἐδούλευσα ὥσπερ σὺ, οὐδὲ ἐξάνουν ἔειλα ἐν Λυδίᾳ, πορφυρίδα ἐνδεδυκώς, καὶ παυόμενος ὑπὸ τῆς Ομφάλης χρυσῷ σανδάλῳ. ἀλλ' οὐδὲ μελαγχολήσας, ἀπέκτεινα τὰ τέκνα, καὶ τὴν γυναῖκα. Ηρα. εἰ μὴ παύσῃ λοιδορούμενός μοι, αὐτίκα μάλα εἴσῃ, ὡς σὲ πολύ σε ὀνήσει ἡ ἀθανασία. ἐπεὶ ἁρπάμενός σε, ῥίψω ἐπὶ κεφαλὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ὥστε μὴ ὃ τι παιώνα ἰάσεταί σε, τὸ χρανίον συμβεβώτα. Ζ. παύσεσθέ φημι, καὶ μὴ ὀπτιορατήσετε ἡμῶν τὴν ξυνουσίαν. ἢν ἀμφοτέρους ἀποπέμψωμαι ὑμᾶς τῆς συμποσίου. καίτοι ἔυγνωμον ὦ Ηρακλες παρακατακλινέσθαί σου τὸν Ασκληπιὸν, ἅτε καὶ πρότερον ἀποθανόντα.

vtilis, virile autē nihil quicquam præstitisti. *Æsc.* Rectè dicis, quoniam & tuas inustiones curaui, quando nuper ad nos semiustulatus ascendisti, corpore ab ambobus corrupto, nimirum à tunica, & post eam, à flamma. Ego verò si etiam nihil aliud, tamen neque seruiui, neque purpuratus, vt tu, & ab Omphale aureo sandalio verberatus lanas in Lydia carpsi: neque insaniens, liberos & vxorem occidi. *Herc.* Nisi desinas mihi conuiciari, protinus senties tibi non multum profuturam immortalitatem: siquidem è cœlo præcipitem te in caput dabo: vt ne ipse quidem Pæō te effracto cerebro curauerit. *Iup.* Desinite, inquam, & ne nobis hunc cœtum perturbate: aut vos è conuiuio ambos ablegabo. Atqui ô Hercules æquum est vt priore loco accumbat Æsculapius, quippe qui prior est mortuus.

ΕΡΜΟΥ, ΚΑΙ Ἀπόλλωνος.

ΕΡΜΗΣ.

Τί σκυθρωπὸς εἶ ὦ Ἀπολλον; Απο. ὅτι ὦ Ἑρμῆ δυσυχῶ ἐν τοῖς ἐρωτικοῖς. Ερ. ἄξιον μὲν λύπης τὸ τοιοῦτον. σὺ δὲ τί δυσυχεῖς; ἢ τὸ κῆ τῶν Δάφνην σε λυπεῖ ἔτι; Απο. οὐδαμῶς. ἀλλ' ἐρώμενον πενθῶ τὸν λάκωνα τὸν Οἰβάλου. Ερ. τέθνηκε γὰρ εἰπέ μοι ὁ Τάκινθος; Απο. καὶ μάλα. Ερ. ὑφὸς τίνος ὦ Απολλον; ἢ τίς οὕτως ἀνέρασος ὑφ', ὡς ἀποκτεῖναι τὸ καλὸν ἐκεῖνο μείρακιον; Απο. αὐτὸς ἐμοῦ τὸ ἔργον. Ερ. οὐκοῦν ἐμάνης ὦ Απολλον; Απο. οὐκ. ἀλλὰ δυσύχημά τι ἀκούσιον ἐγένετο. Ερ. πῶς; ἐθέλω γὰρ ἀκοῦσαι τὸν λόγον. Απο. ἐσκεύαζον ἐμαυτῷ. καὶγὼ συνεδίσκευον αὐτῷ. ὁ δὲ κάκιστα αὐτῶν ἁπάντων ἀπολούμενος ζέφυρος, ὑφ' ἑμὲ ἐκ πολλοῦ ἦν αὐτὸς, ἀμελούμενος δ', καὶ μηφέρων τὴν ὑπερβολὴν, ἐγὼ μὲν ἀνέβρεμψα ὥστε ἐκεῖσε ἐνεθαλεῖν τὸν δίσκον ἐς τὸ βάθος. ὁ δὲ, ἀπὸ τοῦ Ταϋγέτου

MERCVRII ET APOLLINIS.

MERCVR.

QVid triſtis es Apollo? *Ap.* Quoniam, ô Mercuri, ſum infœlix in amoribus. *Merc.* Dignum quidem mœrore hoc: ſed quodnam eſt tuum infortunium? Te-ne adhuc affligit, quod in Daphne tibi accidit? *Ap.* Nequaquam: ſed amaſium doleo, Laconem illum Oebali filium. *Merc.* An mortuus eſt Hyacinthus? dic mihi. *Ap.* Maximè. *Merc.* Vnde Apollo? aut quis ab amore ita fuit alienus, vt occiderit formoſum illum puerum? *Ap.* Meum ipſius hoc eſt factum. *Merc.* Numquid inſaniuiſti Apollo? *Ap.* Non: ſed quoddam infortunium mihi præter animi ſententiam accidit. *Merc.* Quomodo? rem enim hanc ſcire cupio. *Ap.* Diſcobolum diſcebat, atque ego vnà cum illo ludebam. Cæterùm ventorum omnium perditiſſimus Zephyrus, jam dudum etiam eius amore flagrabat. Sed cùm negligeretur, atque contemptum hunc non ferret: ego quidem vt conſueueramus, diſcum in altum iaculabar: ille autem à Taygeto ſpirans,

καταπνεύσας ἐπὶ κεφαλῇ τῷ παιδὶ, ἐνέσεισε φέρων αὐτὸν, ὥστε ἀπὸ τῆς πληγῆς αἷμά τε ῥυῆναι πολὺ, καὶ τὸ παῖδα εὐθὺς ἀποθανεῖν. ἐμὲ δ' ἐγὼ τὸν μὲν ζέφυρον, αὐτίκα ἡμιαμάλλιον καταπτερεύσας, φεύγοντι ἐπαπορμήσας ἄλλῃ τὸ ὄρνυς. τῷ παιδὶ δ', ἐν ταφρῳ ἐχωσάμην ἐν Αμύκλαις, ὅπου ὁ δίσκος αὐτὸν κατέβαλε. καὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος ἄνθος ἀναδοῦναι τὴν γῆν ἐποίησα, ἥδιστον, ὦ Ερμῆ, καὶ εὐανθέστατον ἀνθέων ἁπάντων. ἔτι δὲ γεράμματα ἔχον, ἐπαιάζοντα τῷ νεκρῷ. ἆρά σοι ἀλόγως λελυπῆσθαι δοκῶ; Ερ. ναὶ μὰ Απολλον. ἤδεις γὰρ θνητὸν πεποιημένος τὸν ἐρώμενον. ὥστε μὴ ἔχθρα ἀποθανόντος.

ablatum hunc puero in caput inflixit, ita vt ex plaga sanguis multus manaret, vnde puer statim est mortuus. Sed ego Zephyrum quidem continuò sum vltus sagittis, & ad montem vsque fugientem insecutus. Puero autem, & sepulchrum Amyclis struxi, vbi discus eum prostrauit: & effeci vt ex eius sanguine terra florem reddat suauissimum Mercuri, & pulcherrimum omnium, qui præterea literas habet mortuum lugentes. Num tibi præter rationem mœstus fuisse videor? *Merc.* Ita sanè Apollo: mortalem enim te tibi amasium comparasse noras: quare illo jam mortuo ne doleas.

ΕΡΜΟΥ, ΚΑΙ Απόλλωνος.

MERCVRII ET APOLLINIS.

ΕΡΜΗΣ.

MERC.

Τὸ δὴ καὶ χωλὸν αὐτὸν ὄντα Ηφαιστον, καὶ τεχνίτην ἔχοντα βάναυσον ὦ Απολλον, τὰς καλλίστας γεγαμηκέναι τήν τε Αφροδίτην, καὶ τὴν Χάριν; Απο. εὐτολμία τις ὦ Ερμῆ. πλὴν ἐκεῖνό γε ἐγὼ θαυμά-

ITáne Vulcanum, cùm & claudus sit & mechanicam artem exerceat, ô Apollo, pulcherrimas vxores duxisse Venerem & Gratiam? *Ap.* Fœlicitas quædã hæc, Mercuri. Verùm tamen illud ego

ζω τὸ, αὐχεῖ δ' συιῶσας ἀυτῶ. καὶ μάλιστα ὅταν ὁρῶσιν ἱδρῶντα ῥέοντα εἰς τὸν κάμινον, ὑπικεκαυφότα, πολλὴν αἰθάλην ὑπὸ τῷ προσώπου ἔχοντα. καίτοι ὅμως τοιοῦτον ὄντα αὐτὸν, φιλοῦσι τε, καὶ φιλοῦσι, καὶ συγκαθεύδουσι. Ερ. τοῦτο καὶ αὐτὸς ἀγανακτῶ, καὶ τῷ Ηφαίστῳ φθονῶ. σὺ δὲ κόμα ὦ Απολλον, καὶ κιθαίζεις, καὶ μέγα ὑπὸ τῷ κάλλει φρονεῖς. κἀγὼ ὑπὸ τῆ εὐεξίᾳ, καὶ τῆ λύρᾳ. εἶτα ἐπειδὰν κοιμᾶσθαι δέοι, μόνοι καθευδήσομεν. Απο. ἐγὼ δὲ καὶ ἄλλως ἀναφρόδιτός εἰμι εἰς τὰ ἐρωτικά. καὶ δύο γοῦν, ὡς μάλιστα ἠγάπησα τὸν Δάφνιν, καὶ τὸν Υάκινθον, ἠμυσὶ, ἀποδιδράσκει με, καὶ μισεῖ. ὥστε εἵλετο ξύλον γενέσθαι μᾶλλον, ἢ ἐμοὶ συνεῖναι. ὁδὲ, ὡσπερ τὸν δίσκον ἀπώλεσε. καὶ γοῦν αὐτὸ ἐκείνων στεφάνους ἔχω. Ερ. ἐγὼ δὲ ἤδη ποτὲ τὸν Αφροδίτην. ἀνὴρ ἐκ χειρὸς ἀνεχεῖν. Απο. οἶδα. καὶ τὸν Ερμαφρόδιτον ἐκ σοῦ λέγεται τετοκέναι. φίλον ἐκεῖνό μοι εἰπὲ, εἰ οἶσθα, πῶς ἐζηλοτυπεῖ ἡ Αφροδίτη τὸν Χάριν, ἢ οὐχὶ Χάριν ταύτην; Ερ. ὅτι ὦ Απολλον ἐκείνη μὲν αὐτῶ ἐν τῆ Λήμνῳ

miror, quòd cum illo rem habere sustinent, & maximè quando sudore manantem vident, pronum in fornace, & multa fuligine in faciem denigratum. Eum tamen quanquam talis est amplectuntur, osculantur, vnáque dormiunt. *Merc.* Hoc & ipse indignor, & Vulcano inuideo. Tu verò comam cura Apollo, ac citharam persona, & ob pulcritudinem superbi: ego verò ob bonam valetudinem, & lyram. Cæterùm vbi decumbendum erit, soli dormiemus. *Ap.* Ego verò etiam aliàs Venerem ad res amatorias non habeo propitiam. Quippe, quos duos maximè præter cæteros amaui, Daphnen & Hyacinthum, illa quidem aufugit, atque odit me, adeò vt in lignum conuerti maluerit, quàm mecum rem habere: hic autem disco interfectus est, & nunc pro illis, coronas habeo. *Merc.* Ego verò iam aliquando Venerem: sed non oportet gloriari. *Ap.* Noui: eámque Hermaphroditum ex te peperisse aiunt. Verùm illud mihi dicito si scias; quî fit vt Venus Gratiam, vel Gratia Venerem non æmuletur? *Merc.* Quoniam, Apollo, illa in Lemno cum ipso consuetu-

συίεσιν. ἡ δ' Ἀφροδίτη, ἐν τῷ οὐρανῷ. ἄλλως τε, πρὸς τὸν Ἄρεα ἔχει ταπολλὰ, κἀκεῖνα ἐρᾷ. ὥστε ὀλίγον αὐτὴν τὸν χαλκέως τέχνης μέλει. Απο. καὶ ταῦτα οἶς Ἥφαιστον εἰδέναι; Ερ. οἶδεν. ἀλλὰ τί ἂν δράσαι δύναιτο, γλυκὺν ὁρῶν νεανίαν, καὶ τραπόντην αὐτόν; ὥστε τὸν ἡσυχίαν ἄγει. πλὴν ἀπειλεῖ γε δεσμά τινα ἐπιμηχανήσασθαι αὐτοῖς, καὶ συλλήψεσθαι, σαγηνεύσας ἐπὶ τῇ εὐνῇ. Απο. ἀλλ' οἶδα. εὐξάμην δ' ἂν αὐτὸς ὁ ξυλληφθησόμενος εἶναι.

dinem habet, Venus autem in cœlo. Aliàs sæpe cum Marte versatur, eúmque amat. Quapropter parum ipsi curæ est hic faber. *Ap.* Atque hæc putas ipsum Vulcanum scire? *Merc.* Scit. Sed quid agat? generosum videns iuuenem, eúmque militem. Quare silentium colit: nisi quòd minatur, se ipsis vincula quædam excogitasse, quibus in lecto irretitos comprehendat. *Ap.* Nescio. Sed ipse optarem ille esse qui comprehenderetur.

ΗΡΑΣ, ΚΑΙ ΛΗΤΟΥΣ.

IVNONIS ET LATONAE.

ΗΡΑ.

IVNO.

ΚΑλὰ μὲν δὴ ὦ Λητοῖ καὶ τὰ τέκνα ἔτεκες τῷ Διΐ. Λη. οὐ πᾶσαι ὦ Ἥρα τοιούτους τίκτειν δυνάμεθα, οἷος ὁ Ἥφαιστός ἐστιν. Η. ἀλλ' οὗτος μὲν ὁ χωλὸς, ὅμως χρήσιμός γε ὢν τεχνίτης ὢν ἄριστος, καὶ κατασκευάσμασιν ἡμῖν τὸν οὐρανὸν, καὶ τὴν Ἀφροδίτην ἔγημε, καὶ σπουδάζεται πρὸς αὐτῆς. οἱ δὲ σοὶ παῖδες, ἡ μὲν αὐτῶν ἀρρενικὴ, πέρα τοῦ μέτρου, καὶ ὄρειος. καὶ τὸ τελευ-

PVlchros enimuero tu quoque Latona Ioui liberos peperisti. *Lat.* Non omnes Iuno, tales parere possumus, qualis est Vulcanus. *Iun.* At hic claudus est, sed vtilis tamen, quippe qui optimus est artifex, & cœlum nobis exornauit, & Venerem vxorem duxit, à qua studiosè obseruatur. Contrà verò tuorum liberorum, altera quidem vltra modum virilis, & montana: postremò

τῶν, ἐς τὴν Σκυθίαν ἀπελθόσα, πάντες ἴσασιν οἷα ἐδίδει ξενοκτονοῦσα, καὶ μιμουμένη τοὺς Σκύθας αὐτοὺς, ἀνθρωποφάγοις οὖσας. ὁ δὲ Ἀπόλλων, προσποιεῖται μὲν πάντα εἰδέναι, καὶ τοξεύειν, καὶ κιθαρίζειν, καὶ ἰατρὸς εἶναι, καὶ μαντεύεσθαι, καὶ καταστασιάζουσι ἐργασίᾳ τὴν μαντικὴν, τὸ μὲν, ἐν Δελφοῖς, τόδ' ἐν Κλάρῳ, καὶ ἐν Διδύμοις, ἐξαπατᾷ τοὺς χρωμένους αὐτῷ, λοξὰ καὶ ἐπαμφοτερίζοντα πρὸς ἑκάτερον τῆς ἐρωτήσεως ἀποκεινόμενος, ὡς ἀκίνδυνον εἶναι τὸ σφάλμα. καὶ πλὴν μὴν ἀπὸ τοῦ τοιούτου, πολλοὶ γὲ οἱ αἰσθόμενοι, καὶ παρέχοντες αὐτὸν καταγελᾶσθαι. πλὴν ἀγνοεῖταί γε ὑπὸ τῶν σωφρονεστέρων, τὰ πολλὰ τερατευόμενος. αὐτὸς γοῦν ὁ μάντις ἠγνόει, ὅτι φονεύσει μὲν ἢ ἐρώμενον τῷ δίσκῳ, ἃ προεμαντεύσατο ὅτι, ὡς φεύξεται αὐτὸν ἡ δάφνη. καὶ ταῦτα, ὅτω καλὸν καὶ κομήτην ὄντα. ὥστε οὐκ ὀρθῶς καλλιτεχνοτέρα τὴν Νιόβης ἔδοξας. Λυ. ταῦτα μέντοι τὰ τέκνα ἡ ξενοκτόνος, καὶ ὁ ψευδόμαντις οἶδα, ὅπως λυπεῖ σε ὁρώμενα ἐν τοῖς θεοῖς, καὶ μάλιστα ὅταν ἡμῖν, ἐπαυλῶνται ἐς τὸ κάλλος,

in Scythiam profecta, sciunt omnes, qualia comedat, hospites mactando, & Scythas ipsos imitando, qui humana carne vescuntur. Apollo autem, simulat quidem sese omnia scire, & iaculari, & citharā canere, & medicari morbos, & vaticinari: & erectis vaticinandi tabernis, hac quidem in Delphis, illa in Claro, & Didymis, decipit consulentes se, obliqua & in vtramque partem interrogationis inclinantia respondendo, tutus vt sit error: & hinc diteſcit: multi enim sunt amentes, qui se præstigijs deludendos præbent. Verùm non ignorant prudentiores, ipsum multa mentiri: quippe, ille ipse vates ignorabat se amasium discō interfecturum esse, nec prædixerat fore, vt ipsum Daphne fugeret, idq; ita formosum & comatum. Itaque non video cur pulchriores liberos te quàm Nioben illam procreasse putaris. *Lat.* At verò hi liberi, hospitum vidēlicet mactatrix ista, & mēdax ille vaticinator, scio quàm grauī molestia te afficiant, quum inter Deos conspiciuntur: & maximè quando hæc quidem ob pulchritudinem laudatur, hic verò in conuiuio citharam cum

ὁ δὲ, κιθαρίζῃ ἐν τῷ συμποσίῳ θαυμαζόμενος ὑφ' ἁπάντων. Η. ἐγέλασα ὦ Λητοῖ. ἐκεῖνος θαυμαστὸς, ὃν ὁ Μαρσύας, εἰ τὰ δίκαια αὐ μέσαι δικάσαι ἤθελον, ἀπέδειρεν αὖ, αὐτὸς κρατήσας τῇ μουσικῇ; νῦν ὃ χαπασοφισθεὶς ἄθλιος ἀπόλωλεν, ἀδίκως ἀλούς. ἡ δὲ καλή σου παρθένος, ὅτι καλή ἐστιν, ὡς ἐπεὶ ἔμαθε ὀφθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ακτιώνος, φοβηθεῖσα μὴ ὁ νεανίσκος ἀκμαιρέυσῃ τὸ αἶγος αὐτῆς, ἐπαφῆκεν αὐτῷ τοὺς κυνας. ἐῶ γὰ λέγειν ὅτι οὐδὲ τὰς τεκούσας ἐμαιῦτο, παρθένος γε καὶ αὐτὴ οὖσα. Λι. μέγα ὦ Ηρα φρονεῖς, ὅτι ξυνεῖ τῷ Διΐ, καὶ συμβασιλέυεις αὐτῷ. καὶ διὰ τοῦτο ὑβρίζεις ἀδεῶς. πάλιω δή ὄψομαί σε μετ' ὀλίγον αὖθις δακρύουσαν, ὁπόταν σε καταλίπων, ἐς τὴν γῆν καταπτὴ, ταῦρος ἢ κύκνος γενόμενος.

omnium admiratione persolonat. *Iun.* Risi Latona. Illene admiratione dignus, quem Marsyas, si modò iustè iudicare voluissent Musę, vt qui ipse Musica vicerat, excoriasset? Nunc autem deceptus ille miser perit, iniustè sanè damnatus. Hæc autem formosa tua virgo, ita formosa est, vt postea quam animaduertit se se ab Actæone conspectam fuisse, verita ne adolescens ille turpitudinem ipsius evulgaret, immiserit illi canes. Vt interim non dicam, quòd neque parturientibus obstetricatura fuisset, si virgo vtique & ipsa esset. *Lat.* Valdè elato es animo ô Iuno, eo quòd cum Ioue concumbis, & cum ipso regnas: Ideóque intrepidè contumeliosa es. Verumtamen breui te rursus lachrymantem videbo, quum te relicta in terram descenderit, in taurum aut cygnum conuersus.

ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ, ΚΑΙ Ερμῆ.

APOLLINIS ET MERCVRII.

ΑΠΟΛΛΩΝ.

Τί γελᾷς ὦ Ερμῆ; Ερ. ὅτι γε λοιδορούμενα ὦ Απολλον εἶδον. Απ. εἰπὲ δή, ὡς

Apollo.

Qvid rides Mercuri? *Mer.* Quoniam maximè ridicula vidi Apollo. *Ap.* Dic igitur, vt

καὶ αὐτὸς ἀκούσας ἔχω ξυγγελᾶν. Ερ. ἡ Αφροδίτη ξωὸν σα τῷ Αρει, κατειλημμαι. καὶ ὁ Ηφαιστος ἔδησεν αὐτὸν ξυλαβών. Απο. πῶς; ἡδὺ γάρ τι ἐρεῖν ἔοικας. Ερ. ὡς πολλοῦ οἶμαι ταῦτα εἰδὼς ἐθηρευεν αὐτούς. καὶ περὶ τὴν ἐυνὴν ἀφανῆ δεσμὰ περιθεὶς, εἰςγάζετο ἀπελθὼν ἐπὶ τὴ κάμινον. εἶτα ὁ μὲν Αρης εἰσέρχεται λαθὼν, ὡς ᾤετο. καθορᾷ ὃ αὐτὸν ὁ ἥλιος, καὶ λέγει πρὸς τὴ Ηφαιστον. ἐπεὶ ὃ ἐπέβησαν τῆ λέχους, καὶ ὡς ἔγγυς ἦσαν, καὶ ὑπὸς ἐγκρύπτοντο τῶν ἀρχύων, περιπλέκεται μὲν αὐτοῖς τὰ δεσμὰ, ἐφίσταται ὃ αὐτοῖς ὁ Ηφαιστος. ὀκείνη μὲν οὖν, καὶ γὰρ ἔτυχε γυμνὴ οὖσα, ὀκ εἶχεν ὅπως ἐγκαλύψαιτο αἰδουμένη. ὁ ὃ Αρης τὰ μὲν πρῶτα διαφυγεῖν ἐπειρᾶτο, ὡς ἤλπιζε ῥήξειν τὰ δεσμά. ἔπειτα ὃ σωεὶς ὑπ' ἀφύκτῳ ἐχόμενον ἑαυτὸν, ἱκέτευε. Απο. τί οὖν, ἀπέλυσεν αὐτὼς ὁ Ηφαιστος; Ερ. οὐδέπω. ἀλλὰ ξυγκαλέσας τὼς θεὼς, ἐπιδείκνυται τὴν μοιχείαν αὐτοῖς. οἱ δὲ, γυμνοὶ ἀμφότεροι κάτω γενευκότες, ὑπὸ δεσμῶν ἐρυθριῶν. καὶ τὸ θέαμα ἡδὺ

& ipse auditis illis habeam quod tecum rideam. *Merc.* Venus cum Marte concumbens deprehensa est, eósque comprehensos vinculis constrinxit Vulcanus. *Apol.* Quomodo? Suaue enim quiddam dicturus videris. *Merc.* His, vt puto, dudum cognitis, eos aucupabatur: & lecto occultis quibusdam vinculis circundato, abiens ad fornacem opus faciebat. Post hæc Mars clanculum ingreditur, vt putabat. Videt autem ipsum Sol ex alto, & Vulcano declarat. Vbi igitur lectũ conscendissent, & in opere essent, & jam intra retia tenerentur, ipsis quidem vincula circumuoluuntur, interuenit autem Vulcanus. Illa igitur (nam tum erat nuda) pudefacta non habebat quo se tegeret. Mars autem primo quidem fugere conabatur, séque vincula disrupturum sperabat. Sed posteaquam intellexit se sine effugij spe detineri, supplicabat. *Ap.* Quid igitur? soluit-ne ipsos Vulcanus? *Merc.* Nequaquam: sed conuocatis Dijs spectandum exhibuit adulterium. Illi autem ambo nudi deorsum inclinatis oculis, colligati erubescebant: & spectaculum mihi videbatur iucundissimum, cùm pro-

σον ἐμοὶ ἔδοξε μοιχὸν καὶ αὐτὸ γιγνόμενον τὸ ἔργον. Απο. ὁ δὲ χαλκεὺς ἐκεῖνος, ἢ καὶ αἰδεῖται καὶ αὐτὸς ἐπιδεικνύμενος τὴν αἰσχύνην τῆς γάμου; Ερ. μὰ Δί', ὅς γε καὶ ὑπεγέλα αὐτοῖς ἐφεστώς. ἐγὼ μὲν οὖν τοι, εἰ ἔδει ταλήθες εἰπεῖν, ἐφθόνουν τῷ Ἄρει, μὴ μόνον μοιχεύσαντι ἐμὲ καλλίστην θεὸν, ἀλλὰ καὶ δεδεμένῳ μετ' αὐτῆς. Απο. οὐκοῦν καὶ δεδεῖσθαι ἂν ὑπέμεινας ὑπὲρ τούτου; Ερ. σὺ δ' οὐκ ἂν ὦ Απολλον; ἰδὲ μόνον ἐπελθών. ἐπαινέσομαι γάρ σε καὶ μὴ τὰ ὅμοια καὶ αὐτὸς ἔχων ἰδών.

pemodum ipsum opus fieret, *Ap.* At non pudet fabrum illum sui coniugij turpitudinem exhibere spectandam? *Merc.* Non per Iouem, quippe qui ipsos astans irrideat. Ego verò, si verum fateri oportet, Marti inuidebam: nō solùm quòd cum formosissima Dea commisisset adulterium: sed etiam quòd vnà cũ ipsa vinctus esset. *Ap.* Ergo & te sic ligari patereris? *Merc.* Tu verò non, Apollo? aspice modò accedens: nam te collaudabo, si quum videris, eadem ipse non optaris.

ΗΡΑΣ, ΚΑΙ Διός.

IVNONIS ET Iovis.

ΗΡΑ.

Ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν ὦ Ζεῦ, εἰ μοι τοιοῦτος ὢν υἱὸς, ἤλιος ὥστε καὶ διεφθαρμένος ὑπὸ τῆς μέθης. μίτρᾳ μὲν ἀναδεδεμένος τὴν κόμην, τὰ πολλὰ δὲ μαινομένοις γυναιξὶ συνὼν, ἀφεστηκὼς αὐτῶν ἐκείνων ὑπὸ τυμπάνοις καὶ αὐλοῖς καὶ κυμβάλοις χορεύων· καὶ ὅλως παντὶ μᾶλλον ἐοικὼς, ἢ

Iuno.

Equidem pudefierem Iupiter, si mihi talis esset filius, effœminatus adeò, & ebrietate perditus: mitra reuinctam habens comam, ac sæpe cum insanis mulieribus conuersans, mollior illis ipsis, ad tympana & tibias, & cymbala choreas agens: atque in summa cuiuis magis

σοὶ τῷ πατεί. Ζ. καὶ μὰ οὗτός γε ὁ θηλυμίξης, ὁ ἀβρότερος τῶν γυναικῶν, οὐ μόνον ὦ Ἥρα τὴν Λυδίαν ἐχειρώσατο, καὶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν Τμῶλον ἔλαβε, καὶ τοὺς Θρᾷκας ὑπηγάγετο, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ Ἰνδοὺς ἐλάσας τῷ γυναικείῳ τούτῳ στρατοπέδῳ, τούς τε ἐλέφαντας εἷλε, καὶ τὴν χώραν ἐπέδραμε, καὶ τὸν βασιλέα μετὰ ὀλίγου αὐτισῆναι τολμήσαντα, αἰχμάλωτον ἀπήγαγε. καὶ ταῦτα ἅπαντα θοιμᾶξεν, ὀρχούμενος ἅμα, καὶ χορεύων, θύρσοις χρώμενος κισσίνοις, μεθύων ὡς φῄς, καὶ ἐνθεάζων. εἰ δέ τις ἐπιχείροι λοιδορήσασθαι αὐτῷ, ὑβρίσας ἐς τὴν τελετὴν, καὶ τοῦτον ἐπιμωρήσατο, ἢ καταδήσας τοῖς κλήμασιν, ἢ διαπαιδᾶναι ποιήσας τοῦτο τὴ μηδὸς ὥσπερ νεβρόν. ὁρᾷς ὡς ἀνδρεία ταῦτα, καὶ ὡς ἀξία τοῦ πατρός; εἰ δὲ παιδιὰ καὶ τρυφὴ πρόσεστιν αὐτοῖς, οὐδεὶς φθόνος. καὶ μάλιστα εἰ λογίσαιτό τις οἷος ἂν νήφων οὗτος ἦν, ὅπου ταῦτα μεθύων ποιεῖ. Η. σύ μοι δοκεῖς ἐπαινέσεσθαι καὶ τὸ εὕρεμα αὐτοῦ τὴν ἄμπελον, καὶ τὸν οἶνον. καὶ ταῦτα, ὁρῶν οἷα οἱ μεθυσθέντες ποιοῦσι σφαλλόμενοι, καὶ πρὸς ὕβριν τραπόμενοι.

quàm tibi patri similis. *Iup.* At verò hic muliebri mitra reuinctus, mollior mulieribus, non solùm, ô Iuno, Lydiam subiugauit, & Tmoli incolas cepit, & Thraces subegit: verùm etiam contra Indos, cum hoc muliebri exercitu profectus, & elephantos cepit, & terra potitus est, ipsúmque regem, qui aliquantum resistere ausus fuerat, captiuum abduxit. Atque hæc omnia fecit, saliens simul, & choreas agens, hastis vtendo hederaceis, ebrius interea, vt ais, atque furore correptus. Quod siquis ipsi conuiciari aggressus est cõtumeliosè de sacris eius loquendo, hunc etiam puniuit, vel palmitibus implicando, vel vt à matre tãquam hinnulus lacerarетur, efficiendo. Vides quàm virilia hęc, & me patre non indigna. Si verò lusibus & delicijs inter hæc indulget, non est quod inuideas, & maximè si cogites, qualis hic sobrius futurus erat, quando etiam ebrius hæc facit. *Iun.* Tu mihi etiam laudaturus videris ipsius inuentum, vitem scilicet & vinum: idque cùm videas, qualia inebriati isti factitent titubantes, & ad contumeliam ani-

καὶ ὅλως μεμηνότες ὥσπερ τὸ πότου. τί γοῦν Ἰκάριον, ᾧ πρώτῳ ἔδωκε τὸ κλῆμα, οἱ ξυμπόται αὐτοὶ διέφθειραν, πάντες τὰς διπέλλας. Z. A οὐδὲν τοῦτο φῄς. οὐ γὰρ οἶνος ταῦτα, οὐδὲ ὁ Διόνυσος ποιεῖ. τὸ γὰρ ἄμετρον τοῦ πόσεως, καὶ τὸ πέρα τοῦ καλῶς ἔχοντος, ἐμφορεῖσθαι τοῦ ἀκράτου. ὅς B δ' ἂν ἐμμέτρως πίνῃ, ἱλαρώτερος μὲν, καὶ ἡδίων γλύσιτ' ἂν. οἷον γὰρ ὁ Ἰκάριος ἔπαθεν, οὐδὲν ἂν ἐργάσαιτο οὐδένα τῶν ξυμποτῶν. ἀλλὰ σὺ ἐπιζηλοτυπεῖν ἔοικας ὦ Ἥρα, καὶ τὴ Σεμέλης μνημονεύειν, εἰ γε διαβάλλεις τὸν Διονύσου τὰ κάλλιστα. C

Iup. Nihil hoc dicis. Non enim vinum hæc, neque ipse Dionysius efficit, sed immoderatus potus, & vltra quàm decet, impleri mero. Qui autem moderatè biberit, hilarior, & suauior fuerit. Nulli autem compotorum tale quid fecerit, quale passus est Icarius. Sed tu adhuc zelotypia videris affici, ac Semeles reminisci Iuno, siquidem Dionysij res pulcherrimas calumniaris.

ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ, ΚΑΙ Ερωτος.

VENERIS ET CVPIDINIS.

D

ΑΦΡΟΔΙΤΗ.

VENVS.

Τί δήποτε ὦ Ἔρως, τοὺς μὲν ἄλλους θεοὺς καταγωνίσω ἅπαντας, τὸν Δία, τὸν Ποσειδῶ, τὸν Ἀπόλλω, τὸν Ἥφαιστον, ἐμὲ τὴν μητέρα, μόνης δ' ἀπέχῃ τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ ἐπ' ἐκείνης ἄπυρος μὲν σοι ἡ φλὸξ, κενὴ δ' οἰστῶν ἡ φαρέτρα, σὺ δ' ἄτοξος εἶ, καὶ ἄσχολος; Ε. δέδια ὦ E

Quid tandem causæ est, Cupido, cur cæteros omnes Deos expugnaris, Iouem, Neptunum, Apollinem, Iunonem, me denique tuam matrem, ab vna verò Minerua abstineas, tuáque fax nihil ignis aduersus ipsam habeat, vacua iaculis sit pharetra, tu arcù careas, nec iaculari noris? *Cup.*

Μῆτερ αὐτήν. φοβερὰ γάρ ἐστι, καὶ χαροπὴ, καὶ δεινῶς εὐδρακές. ὁπόταν οὖν ἐντεινάμενος τὸ τόξον ἴω ἐπ' αὐτὴν, ὑποσείσασα τὴν λόφον, ἐκπλήττει με, καὶ ταράττομος γίνομαι, καὶ ἀποῤῥεῖ μου τὰ τοξεύματα ἐκ τῶν χειρῶν. Αφρ. ὁ Ἄρης γὰρ οὐ φοβερώτερος ἦν; καίτοι ὅμως ἀφωπλίσω αὐτὸν, καὶ νενίκηκας. Ε. ἀλλ' ἐκεῖνος ἐκὼν ὑποστήσεταί με, καὶ προσκαλεῖται. ἡ Ἀθηνᾶ δ', ὑφορᾶται ἀεί. καί ποτε, ἐγὼ μὲν ἄλλως παρέπτην, ὡλκίον ἔχων τὴν λαμπάδα. ἡ δὲ, εἴ μοι προσθεῖ φησὶ, νὴ τὸν πατέρα, τῷ δορατίῳ σε διατείσασα, ἢ τὸ ποδὸς λαβομένη, καὶ ἐς τὸν τάρταρον ἐμβαλοῦσα, ἢ αὐτὴ διασπασαμένη, διαφθερῶ. πολλὰ τοιαῦτα ἠπείλησε. καὶ ὁρᾷ δεινή, καὶ ἐπὶ τῆς σπουδῆς ἔχει πρόσωπον ἡ φοβερὸν, ἐχίδναις καταπεπλεγμένον, ὅπερ ἐγὼ μάλιστα δέδια. μορμολυττεται γάρ με, καὶ φεύγω ὅταν ἴδω αὐτό. Αφρ. ἀλλὰ τὴν μὲν Ἀθηναῖν δέδιας ὡς φῂς, καὶ τὴν Γοργόνα. καὶ ταῦτα, μὴ φοβηθεὶς τὸ κεραυνὸν τὸ Διός. αἱ δὲ μῦται, διὰ τί σοι ὤρωνται, καὶ ἔξω βελῶν εἰσιν; ἢ κἀκείναι λόφους ὑποσείσασι,

Metuo ipsam, mater, est enim formidabilis, aspectu truculento, ac summopere virilis. Proinde siquando illam tenso arcu petam, galeæ cristam quatiens, expauefacit me, tum intremisco, & è manibus meis effluunt tela. *Ven.* Atqui Mars, annon erat hac formidabilior? attamen exarmatum ipsum superasti. *Cup.* Imò ille vltro me admittit. & inuitat. Verùm Minerua toruè semper aspicit: quin aliquando temerè ad illam aduolaui, facem propius admouens: at illa, si ad me accesseris, inquit, te, per meum patrem, lancea transfixum, vel pede arreptum, & in tartara præcipitem datum, vel discerptum, perdam. Plurima item id genus minabatur. Ad hæc acribus oculis obtuetur, & in pectore faciem gestat horrendam, viperis comantem, quam magnopere formido: territat enim me, fugióque quoties eam aspicio. *Ven.* Esto sanè, Mineruam metuis, vt ais, illámque. Gorgonem, idque cùm Iouis ipsius fulmen non reformidaris. Musæ verò, cur tibi sunt inuulnerabiles, & à tuis iaculis tutæ agunt? Num & hæ cristas quatiunt, & Gorgonas præ-

κὴ ὅλως μεμηνότες ὑπὸ τῦ πότου. τ' γοῦν Ικάριον, ᾧ πρώτῳ ἔδωκε τὸ κλῆμα, οἱ ξυμπόται αὐτοὶ διέφθειραν, πάιοντες ταῖς δικέλλαις. Z. A οὐδὲν τῦτο φής. οὐ γὰ οἶνος ταῦτα, οὐδὲ ὁ Διόνυσος ποιεῖ. τὸ δ' ἄμεζον τ πόσεως, καὶ τὸ πέρα τῦ καλῶς ἔχοντος, ἐμφορεῖσθαι τῦ ἀκράτου. ὅς B δ' ἂν ἐμμέζα πίνῃ, ἱλαρώτερος μὲν, καὶ ἡδίων γένοιτ' ἄν. οἷον δ' ὁ Ικάριος ἔπαθεν, οὐδὲν ἂν ἐργάσαιτο οὐδένα τῶν ξυμποτῶν. ἀλλὰ σὺ ὀπτίλοτυπεῖν ἔοικας ὦ Ηρα, καὶ τ Σεμέλης μνημονεύειν, εἰ γε διαβάλλεις τὸν Διονύσου τὰ κάλλιστα.

mum conuertentes, denique præ potu insaniętes. Itaque Icarium, cui primo dedit palmitem, ipsi compotores ligonibus cęsum interfecêre. *Iup.* Nihil hoc dicis. Non enim vinum hæc, neque ipse Dionysius efficit, sed immoderatus potus, & vltra quàm decet, impleri mero. Qui autem moderatè biberit, hilarior, & suauior fuerit. Nulli autem compotorum tale quid fecerit, quale passus est Icarius. Sed tu adhuc zelotypia videris affici, ac Semeles reminisci Iuno, siquidem Dionysij res pulcherrimas C calumniaris.

ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ, ΚΑΙ Ερωτος.

VENERIS ET CVPIDINIS.

D

ΑΦΡΟΔΙΤΗ.

VENVS.

ΤΙ ἁνίποτε ὦ Ερως, τὸν μὲν ἄλλως θεοὺς χαπηγωνίσω ἅπαντας, τ' Δία, τ' Ποσειδῶ, τ' Απόλλω, τὴν Ηραν, ἐμὲ τὴν μητέρα, μόνης δ' ἀπέχῃ τ Αθηνᾶς, καὶ ἐπ' ἐκείνης ἄπυρος μὲν σοι ἡ δᾷς, κενὴ δ' οἰστῶν ἡ φαρέτρα, σὺ δ' ἄτοξος εἶ, καὶ ἀσοχος; Ε. δέδια ὦ

QVid tandem causæ est, Cupido, cur cæteros omnes Deos expugnaris, Iouem, Neptunum, E Apollinem, Iunonem, me denique tuam matrem, ab vna verò Minerua abstineas, tuáque fax nihil ignis aduersus ipsam habeat, vacua iaculis sit pharetra, tu arcu careas, nec iaculari noris? *Cup.*

Μῆτερ αὐτήν. φοβερὰ γάρ ἐστι, καὶ χαλεπή, καὶ δεινῶς αὐδειμή. ὁπόταν οὖν ἐντείνάμενος τὸ τόξον ἵῳ ἐπ' αὐτήν, ἐπισείσασα τὴ λόφον, ἐκπλήττει με, καὶ ὑπόδρομος γίνομαι, καὶ ἀπορρεῖ μου τὰ τοξεύματα ἐκ τῶν χειρῶν. Αφρ. ὁ Αρης γὰρ οὐ φοβερώτερος ἰὼν ἐκεῖνος ὅμως ἀφείλισας αὐτὸν, καὶ νενίκηκας. Ε. ἀλλ' ἐκεῖνος ἑκὼν παρίσταταί με, καὶ παρακαλεῖται. ἡ Αθηνᾶ δ', ὑφορᾶται ἀεί. καί ποτε, ἐγὼ μὲν ἄλλως παρέπλην, δόλιχον ἔχων τὴν λαμπάδα. ἡ δέ, εἴ μοι παρέσει φησί, νὴ τὸν πατέρα, τῷ δορατίῳ σε διαπερῶ, ἢ τὸ ποδὸς λαβομένη, καὶ ἐς τὸν τάρταρον ἐμβαλοῦσα, ἢ αὐτὴ διασπασαμένη, διαφθερῶ. πολλὰ τοιαῦτα ἠπείλησε. καὶ ὁρᾷ δ' δεινή, καὶ ἐπὶ τῆς κόρυθος ἔχει παράσημόν τι φοβερὸν, ἐχίδνας κατάκομον, ὅπερ ἐγὼ μάλιστα δέδια. μορμολύττεται γάρ με, καὶ φεύγω ὅταν ἴδω αὐτό. Αφρ. ἀλλὰ τὴν μὲν Αθηναῖν δέδιας ὡς φῂς, καὶ τὴν Γοργόνα. καὶ ταῦτα, μὴ φοβηθεὶς τὸν κεραυνὸν τὸν Διός. αἱ δ' μῶσαι, διὰ τί σοι ἐχθρωταί, καὶ ἔξω βελῶν εἰσιν; ἢ καλλείψαι λόφος ἐπισείσασι,

Metuo ipſam, mater, eſt enim formidabilis, aſpectu truculento, ac ſummopere virilis. Proinde ſiquando illam tenſo arcu petam, galeæ criſtam quatiens, expauefacit me, tum intremiſco, & è manibus meis effluunt tela. *Ven.* Atqui Mars, annon erat hac formidabilior? attamen exarmatum ipſum ſuperaſti. *Cup.* Imò ille vltro me admittit. & inuitat. Verùm Minerua toruè ſemper aſpicit: quin aliquando temerè ad illam aduolaui, facem propius admouens: at illa, ſi ad me acceſſeris, inquit, te, per meum patrem, lancea tranſfixum, vel pede arreptum, & in tartara præcipitem datum, vel diſcerptum, perdam. Plurima item id genus minabatur. Ad hæc acribus oculis obtuetur, & in pectore faciem geſtat horrendam, viperis comantem, quam magnopere formido: territat enim me, fugióque quoties eam aſpicio. *Ven.* Eſto ſanè, Mineruam metuis, vt ais, illámque. Gorgonem, ídque cùm Iouis ipſius fulmen non reformidaris. Muſæ verò, cur tibi ſunt inuulnerabiles, & à tuis iaculis tutæ agunt? Num & hæ criſtas quatiunt, & Gorgonas præ-

καὶ Γοργόνας περιφώνησον; E. ἀιδοῦμαι αὐτὰς ὦ μῆτερ. σεμναὶ γάρ εἰσι, καὶ ἀεὶ προσηνῶς. καὶ περὶ ᾠδὴν ἔχουσι. καὶ ἐγὼ παίσαμαί ποτε ἀκούσας αὐτὰς, κηλούμενος ὑπὸ τῶν μέλους. Αφρ. ἔα καὶ ταῦτα, ὅπως σεμναί. τίνι δὲ Ἀρτέμιδι ἔνεκα οὐ πρόσει; E. τὸ μὲν ὅλον, οὐδὲ καταλαβεῖν αὐτῶν οἷόν τε, φεύγουσαν ἀεὶ διὰ τῶν ὀρῶν. εἶτα καὶ ἴδιόν τινα ἔρωτα ἤδη ἔχει. Αφρ. τίνος ὦ τέκνον; E. θήρας, καὶ ἐλάφων, καὶ νεβρῶν, αἱρεῖν τε διώκουσα, καὶ κατατοξεύειν. καὶ ὅλως περὶ τοῦτο ὄζει. ἐπεὶ τόν γε ἀδελφὸν αὐτῆς, καίτοι τοξότην καὶ αὐτὸν ὄντα, καὶ ἐκβόλον. Αφρ. οἶδα ὦ τέκνον, πολλὰ ἐκεῖνον ἐτόξευσας.

tendunt? *Cup.* Ipsas reuereor, mater: sunt enim vultu reuerendo, semperque aliquid meditantur, & cantionibus intentum animum habent: quinetiam non rarò illis assisto, carminis suauitate delinitus. *Ven.* Esto, has relinque, quoniam sunt reuerendæ: at Dianam cur non vulneras? *Cup.* Vt breuiter dicam, hanc per montes assiduò fugientem, assequi non possum: deinde proprio quodam amore tenetur. *Ven.* Quonam ô gnate? *Cup.* Nempe venatus ceruorum & hinnulorum, quos insectatur vt capiat, & iaculis conficiat: ac prorsum tota rerum huiusmodi studio tenetur: tametsi fratrem eius, qui nimirum & ipse arcu valet, & ferit eminus. *Ven.* Intelligo gnate: Illum sagitta sæpe vulnerasti.

ΘΕΩΝ ΚΡΙΣΙΣ.

DEARVM IVDICIVM.

ΖΕΥΣ.

IVPITER.

ΕΡμῆ, λαβὼν τουτὶ τὸ μῆλον, ἄπιθι ἐς τὴν Φρυγίαν παρὰ τὸν Πριάμου παῖδα τὸν βουκόλον. νέμει δὲ τῆς Ἰδης ἐν τῷ Γαργάρῳ. καὶ λέγε πρὸς αὐτὸν, ὅτι σε ὁ Πάτερ, κελεύει

ACcipe, Mercuri, hoc pomum, & in Phrygiã proficiscere ad bubulcum illum Priami filium (pascit autem in Gargaro montis Idæ cacumine) ac illi dic. Iupiter iubet te, Pari, siquidem

ὁ Ζεὺς, ἐπειδὴ καλός τε αὐτὸς εἶ, καὶ σοφὸς τὰ ἐρωτικὰ, δικάσαι ταῖς θεαῖς, ὅπῃ αὐτῶν ἡ καλλίστη ὄῃ. τῷ δ' ἀγῶνος τὸ ἆθλον ἡ νικῶσα λαβέτω τὸ μῆλον. ὥρα δ' ἤδη καὶ ὑμῖν αὐτῆς ἀπιέναι πρὸς τὴν δικασήν. ἐγὼ δ' ἀπαθῆ μαι τὼ δίαιταν, ὅπως τε ὑμᾶς ἀγαπῶν. καὶ εἴην οἷόν τε ἴσῳ, ἡδέως ἂν ἁπάσας νενικημένας εἶδον. ἄλλως τε, καὶ ἀναγκαῖα μοι τὸ καλλιστεῖον ἀποδύντα, παίντως ἀπεχθάνεσθαι τῷ ἑλομένῳ. διὰ ταῦτα μὲν αὐτὸς ἐκ ὀπτήδειος ὑμῖν δικασής. ὁ δὲ νεανίας αὐτὸς ὁ Φρὺξ, ἐφ' ὃν ἅπτε, βασιλικὸς μὲν ὄῃ, καὶ Γανυμήδους τέτα ξυγγενής. πάλλα δ', ἀφελὴς, καὶ ὄρειος. κἀκ ἂν τις αὐτὸν ἀπαξιώσειε τοιαύτης θέας. Αφρ. ἐγὼ μὲν ὦ Ζεῦ, εἰ κ τ' ἐμὲ μῶμον αὐτὸν ὑπεισέσειας ἡμῖν δικασήν, θαῤῥῶν βαδιῶμαι πρὸς τὼ ὑπόδειξιν. τί γὰρ ἂν κ μωμήσαιτό μου; χρὴ δ' κ ταύτας ἀρέσκειν τὸν ἄνθρωπον. Ηρα. ἀλλ' ἡμεῖς ὦ Αφροδίτη δεδίαμεν, ἀλλ' ἂν ὁ Αρης ὁ σὸς ὑπόσχοιτο τῷ δίαιταν. ἀλλὰ δεχόμεθα κ τοῦτον, ὅστις ἂν ᾖ, τ' Πάριν. Ζ. ἢ κ σοὶ τῶνδε & hunc Parim, quisquis

dem ipse formosus es, & rerum amatoriarum doctus, sententiam ferre inter Deas, quænam illarum sit formosissima. Certaminis autem præmium, ea quæ vicerit, pomum accipiat. Porrò tempus iam est vt & ipsæ ad Iudicem abeatis. Ego verò arbitrium reijcio vt qui vos ex æquo amem: ac si modò fieri posset, vos omnes libenter victrices viderem: in primis cùm necesse sit, eum qui pulchritudinis præmium vni adiudicabit, in plurium odium omnino incurrere. Quare equidem ipse vobis idoneus iudex non sum. Verùm Phrygius ille adolescens, ad quem proficiscimini, regia quidem stirpe est prognatus, & Ganymedis huiusce consanguineus. Cæterùm simplex est & montanus: neque quisquam illum hac cognitione indignum meritò putauerit. *Ven.* Ego equidem Iupiter, etiamsi Momum ipsum præstituas nobis Iudicem, præsenti animo itura sum, ad documentum mei præbendum: quid enim in me ille reprehenderit? Sed etiam hisce hominem placere oportet. *Iun.* Neque nos, Venus, timemus quicquam, non si isti tuo Marti arbitrium permittatur. Sed recipiis fuerit. *Iup.* Num tibi eti-

τα ὦ θύγατερ συνδοκεῖ; τί φής; ἀποστρέφῃ, ἢ ἐρυθριᾷς; ἔστι μὲν ἴδιον τὸ αἰδεῖσθαί γε τὰ τοιαῦτα, ὑμῶν τ' παρθένων. ὑπείκετε ὦ ὅμως. ἄπιτε ὦν. καὶ ὅπως A μὴ χαλεπήνητε τῷ δικαστῇ αἱ νενικημέναι, μὴ ὃ κακὸν ἐντεύξηδε τῷ νεανίσκῳ. ἐγὼ γὰρ οἷόν τε ὑπόπους εἶναι καλὰς πάσας. Ερ. πορεύωμεν δὴ δὴ B τ' Φρυγίας, ἐγὼ μὲν ἡγούμενος, ὑμεῖς δ' μὴ βραδέως ἀκολουθεῖτέ μοι. καὶ παρρεῖτε, οἶδα ἐγὼ τ' Πάριν. νεανίας ὅδε κάλος, καὶ τἄλλα ἐρωτικός, ἢ C τὰ τοιαῦτα κείνην ἱκανώτατος, ὃς ἂν ἐκεῖνος δικάσειε κακῶς. Αφρ. τοῦτο μὲν ἅπαν ἀγαθὸν, καὶ πρὸς ἐμὲ λέγεις τὸ, δίκαιον ἡμῖν εἶναι τ' δικασήν. πότερα δ', ἄγαμός ὅδ' ἐστὶν οὗτος, D ἢ καί γυνή τις αὐτῷ συνοίκει; Ερ. ἦ παντελῶς ἄγαμός ὅδ' ἐστὶν ὦ Αφροδίτη. Αφρ. πῶς λέγεις; Ερ. δοκεῖ τις αὐτῷ συνοικεῖν Ιδαία γυνή, ἰκανὴ μὲν, ἄ- E γροικος δ', καὶ δεινῶς ὄρειος. δῆλη δ' σφόδρα προσέχειν αὐτῇ ἔοικε. τίνος δ' ἕν ἕνεκα ταῦτα ἐρωτᾷς; Αφρ. ἄλλως ἠρόμην. Αθη. παρὰ προσβεύεις ὦ οὗτος, ἰδίᾳ ταύτῃ κοι-

am, filia, hæc probantur? Quid ais? auertis te, & erubescis? Vobis quidem virginibus proprium ad talia verecundari: sed tamen annuis. Abite igitur, ac videte quæcuque victæ fueritis, ne Iudici fiatis infensiores, nec adolescẽtulo mali quicquam inferatis. Neque enim fieri potest, vt æqualiter omnes formosæ sitis. *Merc.* Procedamus ergo recta versus Phrygiam: ac egó quidem præibo: vos autem non lentè sequimini me, & bono animo este. Noui ego Paridem hunc: adolescens est formosus: cæterùm amori deditus, & ad talia discẽptanda maximè idoneus: neque ille malè iudicauerit. *Ven.* Hoc quidem omne bonum est, & è re mea est quod dicis, iustum videlicet esse nobis Iudicem. Vtrum autem cælebs hic est, an verò cum aliqua muliere consuescit? *Merc.* Non omnino cælebs est, Venus. *Ven.* Quid dicis? *Merc.* Videtur cum eo habitare quædam mulier Idæa, sat quidem formosa, sed rustica, & vehementer montana: sed eum ipsi mentem parum adhibere constat. Cuius autem rei gratia hæc interrogas? *Ven.* Hoc temerè interrogaui. *Min.* Heus tu cum ista priuatim loqueris.

malè legationem obis, qui

πολυπράγμων; Ep. οὐδὲν ὦ Αθηνᾶ δεινόν, οὐδὲ καθ' ὑμῶν. ἀλλ' εἴρετό με, εἰ ἄγαμος ὁ Πάρις ἐστίν. Αθη. ὡς δὴ τί τοῦτο πολυπραγμονῆσαι; Ep. οὐκ οἶδα. φησὶ δ' ἐν ὅτῳ ἄλλως ἐπελθὸν. οὐκ ἠξιώσθης ἔρετό με. Αθη. τί οὖν ἄγαμός ἐστιν; Ep. οὐ δοκεῖ. Αθη. τί δ' τῶν πολεμικῶν ἐστιν αὐτῷ ἐπιθυμία, καὶ φιλόδοξός τις, ἢ τὸ παῖ βουκόλος; Ep. τὸ μὲν ἀληθὲς οὐκ ἔχω λέγειν, εἰκάζειν δ' χρὴ νέον ὄντα, καὶ τούτων ὀρέγεσθαι τυχεῖν, καὶ βούλεσθαι ἂν ἑαυτοῦ αὐτὸν εἶναι κρείττω πρὸς μάχας. Αφρ. ὁρᾷς; οὐδὲν ἐγὼ μέμφομαι, οὐδὲ προσεγκαλῶ σοι, τὸ πρὸς ταύτην ἰδίᾳ λαλεῖν. μεμψιμοιρῶν γὰρ καὶ ὁ Αφροδίτης τὰ τοιαῦτα. Ep. καὶ αὕτη ἡδέως τὰ αὐτά με ἤρετο. διὸ μὴ χαλεπῶς ἔχε, μηδ' οἷς μειονεκτεῖν, εἴ τι καὶ ταύτῃ κατὰ τὸ ἁπλοῦν ἀπεκεινάμην. ἀλλὰ μεταξὺ λόγων ἤδη πολὺ προϊόντες, ἀπεπαύσαμθμ τῶν ἀστέρων. καὶ ἡδέως γε κατ' ἴδην Φρυγίαν ἐσμεν. ἐγὼ γὰρ καὶ τὴν Ἴδην ὁρῶ, καὶ τὸ Γάργαρον ὅλον ἀκριβῶς. εἰ δ' μὴ ἠπατῶμαι, καὶ αὐτὸν ὑμῶν τὸν δικαστὴν τὸν Πάριν. Ηερ. ποῦ δέ ἐστιν; ἐγὼ καμοὶ

Merc. Nihil hoc mali, Minerua, nec contra vos: sed interrogabat me, an adhuc cælebs esset Paris. *Min.* Quid hoc ita curiosè scisciratur? *Merc.* Nescio. Dixit enim hoc in mentem temerè sibi veniisse, nec consultò interrogasse me. *Min.* Quid igitur? est-ne cælebs adhuc? *Merc.* Non videtur. *Min.* Numquid aliquo rei bellicę studio tenetur, atque amans gloriæ est, an nihil aliud quàm bubulcus? *Merc.* Verum non possum dicere: sed conjicere licet, eum cùm sit iuuenis, optare has res consequi, ac præcipuum in prælijs esse velle. *Ven.* Vides? Nihil ego cõqueror, nec crimini verto tibi, quod cũ hac seorsũ loqueris: querulorũ enim hæc, nõ Veneris. *Merc.* Etiam hæc eadẽ fermè interrogauit me: quãobrem ne grauiter feras: nec partes tuas putes inferiores, siquid etiam huic pro simplicitate mea respondi. Verùm inter loquendum jam multum progressi, stellas emensi sumus, & propemodum Phrygiam contingimus. Ego verò etiam Idam video, totúmque Gargarum exactè: & ni fallor, Paridem quoque vestrum judicem. *Iun.* At vbi est? non enim mi-

φαίνεται. Ερ. ταύτῃ ὦ Ἑρμῆ, πρὸς τὰ λαιὰ σκόπει, μὴ πρὸς ἄντρῳ τῷ ὄρει. παρὰ δὲ τὴν πλευρὰν, ἔνθα τὸ ἄντρον καὶ τὴν αἶγλην ὁρᾷς. Ἑρμ. ἀλλ' οὐχ ὁρῶ τὴν αἶγλην. Ερ. τί φῄς; οὐχ ὁρᾷς βοΐδια κατ' ἐμὸν τοῦτον δάκτυλον ἐκ μέσων τῶν πετρῶν προερχόμενα, καὶ τινα ἐκ τοῦ σκοπέλου καταθέοντα, καὶ λαύροπα ἔχοντα, καὶ ἀποκλίνοντα μὴ πρόσω διασπάσθαι τὴν αἶγλην; Η. ὁρῶ νυνί, εἰ γε ἐκεῖνός ἐστιν. Ερ. ἀλλ' ἐκεῖνος. ἐπειδὴ δὲ πλησίον ἐσμὲν ἤδη τῆς γῆς, εἰ δοκεῖ, καταβαίνωμεν, βαδίζωμεν, ἵνα μὴ διαταράξωμεν αὐτὸν αἰφνιδίως ἐφαπτόμενοι. Ἑρμ. εὖ λέγεις, καὶ οὕτω ποιῶμεν. ἐπεὶ δὲ κατεβεβήκαμεν, ὅρα σοι ὦ Ἀφροδίτη προϊέναι, καὶ ἡγεῖσθαι ἡμῶν τῆς ὁδοῦ. σὺ γὰρ ὡς τὸ εἰκὸς ἔμπειρος εἶ τῶν χωρίων, πολλάκις ὡς λόγος κατελθοῦσα πρὸς Ἀγχίσην. Αφ. ἀκολουθήσατε ὦ Ἑρμῆ τοῖς ἄχθομαι τοῖς σκώμμασιν. Ερ. ἀλλ' ἤν ἐγὼ ὑμῶν ἡγήσομαι. καὶ γὰρ αὐτὸς ἐνδιέτριψα τῇ Ἰδῃ, ὁπότε ὁ Ζεὺς ἤρα τοῦ Φρυγὸς καὶ πολλάκις δεῦρο ἦλθον ὑπ' ἐκείνου καταπεμφθεὶς εἰς κατασκοπὴν τοῦ παιδός. καὶ ὁπότε ἤδη ἐν τῷ ἀετῷ ὢν,

hi apparet. *Merc.* Hac versum Iuno, ad sinistram respice, non ad summum montem, sed secundum latus vbi antrum, & gregem vides. *Iun.* Sed gregem non video. *Merc.* Quid ais? an non vides buculas secundum hunc meum digitum, ex medijs rupibus progredientes, & quendam à scopulo decurrentem, pedum tenentem, & prohibentem ne longiùs dispergatur armentum? *Iun.* Video nunc tandem, si modò ille est. *Merc.* At ille est. Quoniam autem prope jam sumus, in terram, si videtur, demissi, pedibus iter faciamus, ne conturbemus illum, supernè ex improuisò deuolantes. *Iun.* Rectè dicis, atque ita faciamus. Cæterùm posteaquam descendimus, tuum iam est Venus, vt præeas, viámque nobis commonstres. Tu enim, vt consentaneum est, locorum perita es, quippe quæ, vt fama est, ad Anchisen sæpe descenderis. *Ven.* Non admodum Iuno, grauor tuis dicterijs. *Merc.* At igitur ego vos ducam. Et enim ipse in Ida sum versatus, quando Iupiter amabat Phrygium illum adolescentulum: ac sæpius huc ab illo missus veni, vt puerum obseruarem. Cúmque iam in aquila esset,

συμπαιεπάμην αὐτῷ, καὶ συνεκούφιζον τὸ κάλον. καὶ εἰ γε μέμνημαι, ἀπὸ ταυτησὶ τῆς πέτρας αὐτὸν ἀνήρπασεν. ὁ μὲν γὰρ τότε ἔτυχε συρίζων πρὸς τὸ ποίμνιον. κατακάμψας δ' ὄπισθεν αὐτῆ ὁ Ζεὺς, κούφως μάλα τοῖς ὄνυξι περιβαλὼν, καὶ τῷ στόματι τὴν ἐπὶ τῆ κεφαλῆ τιάραν δακὼν, ἀνέφερε τὸ παῖδα τεταραγμένον, καὶ τῷ βλέμματι ἀνεστραμμένῳ ἐς αὐτὸν ἀποβλέποντα. τότε οὖν ἐγὼ τὴν σύριγγα ἔλαβον. ἀποβεβλημένῳ γὰρ αὐτὴν ὑπὸ τοῦ δέους. ἀλλὰ γὰρ ὁ διαιτητὴς οὑτοσὶ, φλήναφον. ὥστε προσείπωμεν αὐτόν. χαῖρε ὦ βουκόλε. Πα. νὴ τὸν σῦριγ' ὦ νεανίσκε. πῶς ἦλθον ἀφῖξαι πρὸς ἡμᾶς; ἢ τίνας ταύτας ἄγεις τὰς γυναῖκας; οὐ γὰρ ἐπιτήδειαι ὀρεοπολεῖν, οὕτω γε οὖσαι καλαί. Ερ. μὴ οὐ γυναῖκες εἰσίν. Ηφαν ὦ ὦ Πάει, καὶ Αθηναῖ, καὶ Αφροδίτην ὁρᾷς, κἀμὲ τὸν Ερμῆν ἀπέστειλεν ὁ Ζεύς. ἀλλὰ τί βέμβιξ, καὶ ὠχριᾷς; τὸ μὴ δεδιέναι. κελεύει δέ σε δικασὴν γενέσθαι τῶν κάλλους αὐτῶν, ἐπειδὴ γάρ φησι καλός τε αὐτὸς εἶ, καὶ σοφὸς τὰ ἐρωτικὰ, σοὶ τὴν γνῶσιν ἐπιτρέπω. τὸ δὲ ἆθλον ἔσται,

simul volabam, vnáque formosum illum subleuabam: & si bene memini, ab hac ipsa rupe illum in sublime abripuit. Nam hic quidem forte tum fistula canebat ad ouile: A ipsi autem à tergo deuolans Iupiter, circumiectis leuiter admodum vnguibus, & ore in tiaram, quam super capite habebat, impresso, in altũ sustulit puerũ perturbatũ, & B ceruice reflexa in ipsum intuentem. Tum ego fistulam sustuli, quam ille præ timore abiecerat. At enim hic arbiter propè est, itaque compellemus ipsum. Salue bubulce. *Par.* Tu quoque adolescens: Sed quis es qui ad C nos huc aduenisti? aut quænam hæ mulieres quas adducis? non enim ad montes incolendos idoneæ videntur, formosæ adeò cùm sint. *Merc.* At mulieres non sunt. D Sed Iunonẽ ô Pari, & Mineruam, & Venerem vides, & me Mercurium misit Iupiter. Sed quid tremis, & expallescis? Nihil timeas; nihil hîc periculi. Iubet autem te pulchritudinis ipsarum esse iudicem. Quandoquidem E enim, inquit, & formosus ipse es, & rerum amatoriarum doctus, cognitionem hanc tibi committo: certaminis autem præmium scies,

ἀναγωὺς τὸ μῆλον. Αλε. φέρ' ἴδω τί ἡ βούλεται. ἡ καλή φησι λαβέτω. πῶς ἂν οὖν ὦ δέσποτα Ερμῆ. δωιδεῖλω ἐγὼ θνητὸς ὢν τὸς, ἡ ἄγροικος ὤν, δικάσειν ηὐξάμην παρὰ δόξαν θεὰς, ἡ μείζονος, ἢ κῆ βυκολογεῖν; τὰ δὲ τοιαῦτα κρίνειν, τῶν ἁβρῶν μᾶλλον, καὶ ἀστικῶν. τὸ δὲ ἐμὸν, αἶγα μὴν, ἀλλὰ ὁποτέρα ἢ καλλίων, καὶ δάμαλις ἄλλης δαμάλεως, τάχ' ἂν δικάσαιμι κῆ τιν τέχνην. αὕτα ἢ παῖσά τε ὁμοίως καλαὶ, ἡ ὃν οἶδ' ὅπως ἂν τις ἀπὸ τῆ ἑτέρας ἐπὶ τὴν ἑτέραν μεταγάγοι ἢ ὅλην ἀποστάσας. οὐ γὰρ ἐθέλει ἀφίστασθαι ῥᾳδίως. ἀλλ' ἵνα ἂν ἀπερείσῃ τὸ πρῶτον, τούτου ἔχεται, καὶ τὸ παρὸν ἐπαινεῖ. κἂν ἐπ' ἄλλω μεταβῇ, κἀκεῖνο καλὸν ὁρᾷ, ἡ παρέμεινεν, καὶ ἅμα τῶν πλησίον παραλαμβάνεται. καὶ ὅλως περικέχυταί μοι τὸ κάλλος αὐτῶν, καὶ ὅλον περιείληφέ με. καὶ ἄχθομαι, ὅτι μὴ καὶ αὐτὸς ὥσπερ ὁ Αργος ὅλῳ βλέπειν δύναμαι τῷ σώματι. δοκῶ δ' ἂν μοι καλῶς δικάσαι, πάσας ἀποδοὺς τὸ μῆλον. καὶ γὰρ αὖ καὶ τόδε ταύτῃ μοι εἶναι συμβέβηκε, τὸ Διὸς ἀδελφὴν, ἡ γυναῖκα. ταύτας ἢ, θυγατέ-

lecto hoc pomo. *Par.* Cedo, vt videam quid sibi velit. *Pulchra*, inquit, *capiat*. Quo pacto igitur potero, ô here Mercurii, mortalis cùm sim ac rusticus, iudex esse tam mirandi spectaculi, atque adeò maioris, quàm pro bubulci captu? Nam causas huiusmodi disceptare, delicatorum magis est, & vrbanorum. Quod verò ad me attinet, vtra capella sit altera formosior, & iuuenca alia iuuenca, forsitan ex arte iudicare possim. Hæ autem & omnes similiter pulchræ sunt, & non video quo pacto aliquis ab vna ad aliam transferendo aspectum auellere queat. Nolit enim facilè absistere, sed cui se primùm applicuerit, ei inhæret, quódque præsens est, laudat: tum si ad aliud transierit, id quoq; formosum videt, & immoratur sempérque à propioribus capitur. Et in summa, ipsarum pulchritudo mihi est circumfusa, totúmque me complexa tenet: ac doleo, quòd non & ipse, quemadmodum Argus ille, toto corpore videre possum. Videor autem mihi bene iudicasse, si pomum hoc omnibus reddidero. Ad hæc etiam accedit illud, quòd hæc quidem Iouis soror & coniux est: illæ

ερας. πῶς οὖν ὁ χαλεπὸ καὶ ἔτως ἡ κρίσις; Ερ. ὃν οἶδα. πλὴν οὐχ οἷόν τε ἀμαδωῶαι πρὸς τὸ Διὸς κεκελευσμένου. Αλε. ἓν τοῦτο ὦ Ερμῆ πεῖσαι αὐτὰς, μὴ χαλεπῶς ἔχειν μοι τὰς δύο τὰς νενικημένας, ἀλλὰ μόνων τῶν ὀφθαλμῶν ἡγεῖσθαι τὴν διαμαρτίαν. Ερ. οὕτω φασὶ ποιήσειν. ὥρα δέ σοι ἤδη περαίνειν τὴν κρίσιν. Αλε. πειρασόμεθα. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τις; ἐκεῖνο ὃ πρῶτον εἰδέναι βούλομαι, πότερα ἀρκέσει σκοπεῖν αὐτὰς ὡς ἔχουσιν, ἢ καὶ ἀποδύσαι δεήσει πρὸς τὸ ἀκριβὲς τῆς ἐξετάσεως; Ερ. τοῦτο μὲν σὸν αὖ εἶη τῆ δικαστῆ, καὶ πρόσταξε ὅπη καὶ θέλεις. Πα. ὅπη καὶ θέλω; γυμνὰς ἰδεῖν βούλομαι. Ερ. ἀπόδυτε ὦ αὗται. σὺ δ' ἐπίσκοπει. ἐγὼ δ' ἀπεστράφην. Αφρ. καλῶς ὦ Πάρι, καὶ πρῶτόν γε ἀποδύσομαι, ὅπως μάθῃς ὅτι μὴ μόνας ἔχω τὰς ὠλένας λευκὰς, μὴ δ' τῷ βοῶπις εἶναι, μέγα φρονῶ. ἔπισθε δὲ εἰμι πᾶσι, καὶ ὁμοίως καλή. Αθη. μὴ πρότερον αὐτὴν ἀποδύσῃ ὦ Πάρι, πρὶν ἂν τὸν κεστὸν ἀπόδηται. φαρμακὶς γάρ ἐστι, μή σε

verò filiæ. Quomodo igitur non difficile sic fuerit iudicium? Merc. Nescio: nisi quòd Iouis imperium non licet detrectare. Par. Vnum igitur hoc Mercuri, persuade ipsis, ne succenseant mihi duæ illæ reliquæ, quæcunque victæ fuerint: sed quicquid peccatum videbitur, id solis oculis imputent. Merc. Ita se facturas aiunt: iam verò tempus est, vt iudicium expedias. Par. Periculum faciemus, quid enim agam? Cæterùm illud primum scire velim, vtrum sat erit ipsas vt se habent spectare, an verò opus erit vt se exuant quò diligentiùs res examinari possit. Merc. Hoc tuum est vt pote Iudicis imperare vt sint quomodocunque voles. Par. Quomodocunque velim? nudas videre volo. Merc. Heus, vos exuite. Tu verò inspice eas, ego interim auertam faciem. Ven. Rectè Pari. Atque prima certè exuam me: vt noris, quòd non solùm candidos habeam lacertos, nec ob oculos magnos & decoros superbiam, sed æqualiter tota & similiter sim formosa. Min. Ne priùs ipsam, Pari, exueris, quàm cestum deposuerit: (Est enim incantatrix) ne te per illum præstigijs circumueniat. At-

καταγοητεύσῃ δ' αὐτὸν, καίτοιγε ἐχρῆν μηδ' ὅτῳ κεκαλλωπισμένην παρεῖναι, μηδὲ τοσοῦτα ἐντετριμμένην χρώματα, καὶ διάφορ ὡς ἀληθῶς ἐπιφανῆ πνα, ἀλλὰ γυμνὸν τὸ κάλλος ἐπιδεικνύειν. Πα. εὖ λέγουσι τὸ πτερὸν καὶ τὸ κηρύκειον. ἀλλ' ἀπόθου. Αφρ. τί οὖν οὐχὶ καὶ σὺ Ἀθηνᾶ τὴν κόρυν ἀφελοῦσα, ψιλὸν τὸν κεφαλὸν ἐπιδείκνυεις, μὴ ἐπισείσει τὸ λόφον, καὶ τὸ δικαίου φοβεῖσι; ἢ δέδιας μή σοι ἐλέγχηται τὸ γλαυκὸν τῶν ὀμμάτων ἄνευ τοῦ φοβεροῦ βλεπόμενον; Ἀθη. ἰδοὺ σοι ἡ κόρυς αὕτη ἀφῄρηται. Αφρ. ἰδοὺ σοι καὶ ὁ κεστός. Ηρα. μὴ ἀποδυσώμεθα. Πα. ὦ Ζεῦ τερᾶστε τῆς θέας, τοῦ κάλλους, τῆς ἡδονῆς, οἵα μοι ἡ παρθένος, ὡς ὄντως βασιλικὸν αὐτὴ καὶ σεμνὸν ἀπολάμπει, καὶ ἀληθῶς ἄξιον τοῦ Διός. ὁρᾷς ὦ ἡδέως. καὶ γλαφυρόν τι, καὶ προσαγωγὸν ἐμπλάσσει. μὴ νῦν μοι ἄλλης ἔχω τὴν εὐδαιμονίας. εἰ δοκεῖ ὦ, καὶ ἰδίᾳ καθ' ἑκάστην ἐπιδεῖν βούλομαι, ὡς γοῦν γε ἀμφίβολός εἰμι, καὶ οὐκ οἶδα πρὸς ὅ, τι τὴν ἀποβλέψω, πάντῃ τὰς ὄψεις περιαστράπτομος. Αφρο. ἅπτε οὖν. Πα. ἄπιτε οὖν αἱ δύο. σὺ δ' ὦ Ηρα πεῖσμα. Ηρα.

qui oportebat ipsam, neque tam studiosè ornatam, neque tot coloribus fucatā adesse, perinde atque aliquam verè meretricem: sed nudam formam exhibere spectandam. *Par.* Rectè sanè admonent de cesto: etiam depone. *Ven.* Cur non igitur & tu Minerua galea deposita, nudum caput exhibes spectandum, sed conum concutis, & judicem deterres? An vereris ne tibi objiciat cæruleum illum oculorum colorem, qui nihil metuendi præ se ferendo aspicitur? *Minerua.* Ecce tibi galea hæc est ablata. *Ven.* Ecce tibi & cestus hic. *Iun.* Sed exuamur. *Par.* O Iupiter prodigiorum author, quod spectaculum? quæ pulcritudo? quæ voluptas? qualis hæc virgo? vt verò regalis illa, & venerabilis effulget, adeóque verè Ioue digna! Tuetur suaue quiddam, blandúmque & illecebrosum etiam arrisit. Sed iam satis habeo fœlicitatis. Si videtur autē, etiam seorsim vnamquamq; inspicere volo: quoniam nunc certè ambiguus sum, neque satis scio ad quid me conferam, visu in omnes partes distracto. *Ven.* Sic faciamus. *Par.* Abite igitur vos duæ. Tu verò Iuno hîc mane. *Iun.* Maneo: ac

περιμῶμαι. καὶ πειδάν με ἀκριβῶς ἴδῃς, ὥρα σοι καὶ τἄλλα ἤδη σκοπεῖν, εἰ καλά σοι τὰ δῶρα τῆς νίκης τῆς ἐμῆς. ἦν γάρ με ὦ Πάρι δικάσῃς εἶναι καλλίω, ἁπάσης ἕξῃ τῆς Ἀσίας δεσπότης. Πα. ὀκοπὶ δώρεις μὲ τὰ ἡμέτερα, πλὴν ἀπὸ τοῦ παραυτίκα ἔσται γὰρ ἄδηλον ἀν δικῇ. σὺ δὲ πρόσιθι Ἀθηνᾷ. Ἀθη. παρέσκευάσοι. καίτοι ἦν με ὦ Πάρι δικάσῃς καλλίω, οὐποτε ἥττων ἔσει ὧν μάχης, ἀλλ' ἀεὶ κρατῶν. πολεμησίνην γάρ σε, καὶ νικηφόρον ἀπεργάσομαι. Πα. οὐδὲν Ἀθηνᾶ δεῖμοι πολέμου, καὶ μάχης. εἰρήνην γὰρ ὡς ὁρᾷς παρὼν ἐπέχει τὴν Φρυγίαν τε καὶ Λυδίαν, καὶ ἀπολέμητος ἡμῖν ἡ τοῦ πατρὸς ἀρχή. θαῤῥεῖ δέ. οὐ μειονεκτήσεις γὰρ, κἂν μὴ ὀπὶ δώρεις δικάζωμεν. ἀλλ' ἔνδυθι ἤδη, καὶ ὀπίθω τῶν κόρων. ἱκανῶς γὰρ εἶδον. τῶν Ἀφροδίτων παρεῖναι καιρός. Ἀφρ. ὧυτή σοι ἐγὼ πλησίον. καὶ σκόπει καθ' ἓν ἀκριβῶς, μηδὲν παραβλέπων, μὴ ἐνδιαβλίσων ἐκάστῳ τῶν μελῶν. εἰ δὲ θέλεις ὦ καλὲ, καὶ τάδε μου ἄκουσον. ἐγὼ γὰρ πάλαι ὁρῶσά σε νέον ὄντα, καὶ καλὸν, ὁπόθεν ἐκ εἶδα. εἴ που ἕτερον ἡ Φρυγία τρέφει, μακαρίσαι σε ἔγωγε καὶ ὀλβίσαι τῆς τύχης. ἀλλ' ἐπειδάν με ἀκριβῶς ἴδῃς, ὥρα σοι καὶ τἄλλα ἤδη σκοπεῖν, εἰ καλά σοι τὰ δῶρα τῆς νίκης τῆς ἐμῆς. ἦν γάρ με ὦ Πάρι δικάσῃς εἶναι καλλίω, ἁπάσης ἕξῃ τῆς Ἀσίας δεσπότης. Πα. ὀκοπὶ δώρεις μὲ τὰ ἡμέτερα, πλὴν ἀπὸ τοῦ παραυτίκα ἔσται γὰρ ἄδηλον ἀν δικῇ. σὺ δὲ πρόσιθι Ἀθηνᾷ. Ἀθη. παρέσκευάσοι. καίτοι ἦν με ὦ Πάρι δικάσῃς καλλίω, οὐποτε ἥττων ἔσει ὧν μάχης, ἀλλ' ἀεὶ κρατῶν. πολεμησίνην γάρ σε, καὶ νικηφόρον ἀπεργάσομαι. Πα. οὐδὲν Ἀθηνᾶ δεῖμοι πολέμου, καὶ μάχης. εἰρήνην γὰρ ὡς ὁρᾷς παρὼν ἐπέχει τὴν Φρυγίαν τε καὶ Λυδίαν, καὶ ἀπολέμητος ἡμῖν ἡ τοῦ πατρὸς ἀρχή. θαῤῥεῖ δέ. οὐ μειονεκτήσεις γὰρ, κἂν μὴ ὀπὶ δώρεις δικάζωμεν. ἀλλ' ἔνδυθι ἤδη, καὶ ὀπίθω τῶν κόρων. ἱκανῶς γὰρ εἶδον. τῶν Ἀφροδίτων παρεῖναι καιρός. Ἀφρ. ὧυτή σοι ἐγὼ πλησίον. καὶ σκόπει καθ' ἓν ἀκριβῶς, μηδὲν παραβλέπων, μὴ ἐνδιαβλίσων ἐκάστῳ τῶν μελῶν. εἰ δὲ θέλεις ὦ καλὲ, καὶ τάδε μου ἄκουσον. ἐγὼ γὰρ πάλαι ὁρῶσά σε νέον ὄντα, καὶ καλὸν, ὁπόθεν ἐκ εἶδα. εἴ που ἕτερον ἡ Φρυγία τρέφει, μακαρίσαι σε ἔγωγε καὶ ὀλβίσαι τῆς τύχης. ἀλλ'

posteaquã me diligẽter inspexeris: alia iam spectandi tibi tẽpus erit, num pulchra tibi proposita meę victorię dona. Nã si me, Pari, formosiorem esse iudicaueris, totius Asiæ eris dominus. *Par.* At nõ donis res nostrę gerũtur. Sed abi mox enim agetur, quicquid æquũ videbitur. Tu verò accede Minerua. *Min.* Adsum tibi. Quòd si me Pari, formosiorẽ esse iudicaueris, nũquã victus, sed semper victor ex pugna abibis: bellatorẽ enim te, & victoriarũ compotẽ efficiam. *Par.* Nihil, Minerua, opus est mihi bello, & pugnis. Pax enim, vt vides, in præsentia tenet Phrygiam, ac Lydiã, & ab hostibus quietũ est patris imperiũ. Sed tamen confide, neq; enim eò minus feres, tametsi ob munera iudiciũ nõ feramus. Sed indue te iam, galeámq; impone, satis enim te inspexi. At nunc Venerem adesse tempus est. *Ven.* En prope te sum. & contemplare sigillatim vnumquodque diligenter, nihil prætercurrendo, sed singulis membris immorando. Si placet autem, ô formose hæc mea dicta accipe: ego enim iamdudum intuens te iuuenem & formosum, qualem nescio an vllum alium Phrygia nutriat: beatum quidem te ob

εἴζω μὴ τὸ κάλλος, ἀπῶμαι ὃ τὸ μὴ ἀπολιπόντα τὸν σκοπέλους, καὶ ταυτασὶ ταὶς πέτραις, κατ' ἄγυ ζῆν, ἀλλὰ διαφθείρειν τὸ κάλλος ἀν ἐρημίᾳ. τί μὴν γὰρ σὺ ἀπολαύσειας τῆ ὀρῶν; τί δ' ἂν ἀπέναντο τῆ σῆ κάλλους αἱ βόες; ἔωρεπε ὄ ἤδη σοι γεγαμηκέναι, μὴ μὴν τοι ἄγροικόν τινα, καὶ χωρίτιν, οἵαι κῆ τὴν Ἰδην αἱ γυναῖκες, ἀλλά τινα ἐκ τῆ Ἑλλάδος, ἢ Ἀργῶθεν, ἢ ἐκ Κορίνθου, ἢ Λάκαιναν, οἵα πᾶρ' ἡ Ἑλένη ἦδη, νέα, καὶ καλὴ, καὶ κατ' οὐδὲν ἐλάττων ἐμοῦ. καὶ τὸ δὴ μέγιστον, ἐρωτική. ἐκείνη δ' εἰ καὶ μόνον θεάσαιτό σε, οἶδ' ἐγὼ, πάντα ἀπολιποῦσα, καὶ παρεμβρῦσα ἑαυτὴν ἑκόντον, ἕψεται, καὶ συνοικήσει. πάντως ὄ καὶ σὺ ἀκήκοάς τι περὶ αὐτῆς. Πα. οὐδὲν ὦ Ἀφροδίτη. νυῦ δὲ ἡδέως ἂν ἀκούσαιμί σου, τὰ πάντα διηγουμένης. Αφρ. αὕτη θυγάτηρ μὲν ἦδη Λήδας, ἐκείνης τῆ καλῆς, ἐφ' ἣν ὁ Ζεὺς κατέπτη, κύκνος γοῦμενος. Παρ. ποία δέ τις τὴν ὄψιν; Αφρ. λευκὴ μὲν. οἵαν εἰκὸς ἐκ κύκνου γεγονυῖαν. ἁπαλὴ ὄ, ὡς ἐν ὠῷ βαφεῖσα. γυμνὰς τὰ πολλὰ, καὶ παλαιστικὴ. καὶ οὕτω δή τι περὶ

pulchritudinem prędico, sed reprehendo quòd relictis hisce rupibus & saxis, in vrbe non viuis, sed pulchritudinem hanc in solitudine labefactas. Quid enim commodi tu ex montibus, quid ex tua pulchritudine emolumenti boues capiant? Decebat autem te iam vxorem duxisse non vtique rusticam aliquam & indigenam, quales in Ida sunt mulieres, sed ex Græcia aliquam, aut Argiuam, aut Corinthiam, aut Lacænam, qualis est Helena illa iuuenis, & formosa, nec me vlla in re inferior, & quod maximum est, amori quoque dedita: illa enim si vel solùm te aspexerit, satscio relictis omnibus, séque ceu in deditionem tradita, sequetur, tecúmque habitabit: omnino & tu de ipsa nonnihil audisti. *Par.* Nihil Venus. Nunc autem omnia libenter audiero, quæ de ipsa narrabis. *Ven.* Hæc filia est formosæ illius Ledæ, ad quã in cygnum conuersus Iupiter deuolauit. *Par.* Qualis verò est aspectu? *Ven.* Candida, qualem è cygno prognatam par est esse: tenera, vt quę in ouo nutrita fuerit, plerumque exercens seſe, & rei palæstricæ dedita. Quæ tanto studio passim experitur, vt & bellum ipsius causa

ειπατρίδησος, ὥστε καὶ πόλεμον ἀμφ' αὐτῇ γῆναι, τῆ Θησέως ἔτι παρθένῳ ἔτι ἁρπάσαντος. οὐ μέν, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ εἰς ἀκμὴν κατέστη, πάντες οἱ ἄριστοι τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τὴν μνηστείαν ἀπήντησαν. παρεκρίθη δὲ Μενέλαος τῆ Πελοπιδῶν γένους. εἰ δὲ θέλεις, ἐγώ σοι καταπράξομαι τὸν γάμον. Πα. πῶς φής; σὺ τὴν Ἑλένην γαμήσεις; Αφρ. νέος εἶ σὺ, καὶ ἄγροικος. ἐγὼ δὲ οἶδα ὡς χρὴ τὰ τοιαῦτα δρᾶν. Πα. πῶς; ἐθέλω γὰρ καὶ αὐτὸς εἰδέναι. Αφρ. σὺ μὲν ἀποδημήσεις ἐπὶ Σπάρτην ἢ τὴν Ἑλλάδα. καὶ πεισθὴν ἀφίκῃ ἐς τὴν Λακεδαίμονα, ὄψεταί σε ἡ Ἑλένη. τοῦντεῦθεν δέ, ἐμὸν ἂν εἴη τὸ ἔργον, ὅπως ἐρασθήσεταί σου, καὶ ἀκολουθήσει. Πα. τοῦτ' αὐτὸ καὶ ἄπιστον εἶναί μοι δοκεῖ, τὸ ἀπολιποῦσαν τὸν ἄνδρα, ἐθελῆσαι βαρβάρῳ καὶ ξένῳ συνεκπλεῦσαι. Αφρ. θάρρει τούτου γε ἕνεκα. παῖδε γάρ μοι ἕξον δύω καλὼ, ἵμερος, καὶ ἔρως. τούτω σοι παραδώσω ἡγεμόνε τῆ ὁδῷ· γλυκυμυθήσ, καὶ ὁ μὲν ἔρως, ὅλως παρελθὼν ἐς αὐτὴν, ἀναγκάσει τὴν γυναῖκα ἐρᾶν. ὁ δ' ἵμερος, αὐτῇ σοι περιχυθεὶς, τῆθ' ὅπῃ ὅστις, ἱμερτὸς τε ἔσται, καὶ ἐρασμιον. καὶ αὐτὴ δὲ συμπαρῶσα,

susceptum fuerit, cùm Theseus illam nondum nubilem rapuisset. Postea verò cùm jam ad florem ætatis peruenisset, Græcorum præstantissimi quique ad petendas illius nuptias se contulerunt. Sed Menelaus ex Pelopidarum genere oriundus, reliquis est antepositus: si tamen velis, has nuptias tibi conficiam. *Par.* Quid dicis? iámne nuptæ? *Ven.* Iuuenis es adhuc, & rusticus. Ego verò nouí quo pacto talia perficiantur. *Par.* Quomodo? volo enim & ipse scire. *Ven.* Tu quidem ad pelluſtrandā Græciam proficiscēris, atq; vbi Lacedæmona perueneris, Helena te videbit. Postea meum erit efficere, vt tui amore capiatur, téque sequatur. *Par.* Hoc ipsum etiam incredibile esse mihi videtur, vt illa relicto coniuge, cum barbaro & peregrino homine velit è patria nauigare. *Ven.* Bono hac de causa esto animo. Duo enim mihi sunt formosi liberi, Amabilitas & Cupido: hos tibi tradam, vt sint itineris duces. Ac Cupido quidem totus in illam ingressus, mulierem amare coget. Tibi verò circumfusa Amabilitas, id quod ipsa est, expetibilem te reddet, & a-

δέησομαι καὶ τῶν χαρίτων ἀκολουθεῖν. ἅπαντες αὐτῷ αὐαπείσομαι. Πα. ὅπως μὴ τάχα χωρήσει, ἄδηλον ὦ Ἀφροδίτη. πάλαι ἐρῶ γε ἤδη τῆς Ἑλένης. καὶ οἶδ' ὅπως καὶ ὁρᾶν αὐτὴν δοκῶ. καὶ πλέω συδὲ τὴν Ἑλλάδος, καὶ τῇ Σπάρτῃ ἐπιδημῶ, καὶ ἐπαίρομαι ἔχων τὴν γυναῖκα, καὶ ἄχθομαι, ὅτι μὴ πάντα ταῦτα ἤδη ποιῶ. Αφρ. μὴ πρότερον ἔρρ' ἀῆς ὦ Πάρι, πρὶν ἐμὲ τὴν προμήτριαν, καὶ νυμφαγωγὸν, ἀμείψασθαι τῇ χρίσει. πρέπει γὰρ καμὲ νικηφόρον ὑμῖν συμπαρεῖναι, καὶ ἑορτάζειν ἅμα καὶ τοὺς γάμους, καὶ τὰ ὀπώνια. πάντα γὰρ ἔνεστί σοι, τὸν ἔρωτα, τὸ κάλλος, τὸν γάμον τούτῳ τῷ μήλῳ πρίασθαι. Πα. δέδοικα μή μου ἀμελήσεις μετὰ τὴν χρίσιν. Αφρ. βούλει ἐπομόσωμαι; Πα. μηδαμῶς, ἀλλ' ἐπανάγου πάλιν. Αφρ. ἐπισχοῦμαι δή σοι τὴν Ἑλένην παραδώσειν γυναῖκα, καὶ ἀκολουθήσειν γε ἐπ' αὐτῇ, καὶ ἀφίξεσθαι παρ' ὑμᾶς εἰς τὴν Ἰλιον. καὶ αὐτὴ παρέσομαι, καὶ συμπράξω τὰ πάντα. Πα. καὶ τὸν ἔρωτα, καὶ τὸν ἵμερον, καὶ τὰς χάριτας ἄξεις;

mabilem. Ipsa etiam vnà præsens, Gratias rogabo vt se comites præbeant: omnes ipsam ad hoc quod volumus, impellemus. *Par.* Quomodo fortassis hoc procedet, Venus, incertum est. Verumtamen amo jam Helenam, & nescio quo pacto etiam videre ipsam mihi videor, & Græciam versus navigo, & in Sparta peregrinor, cúmque vxore reuertor, & doleo quòd non omnia hæc jam nunc facio. *Ven.* Ne priùs amaueris Parí, quàm pronubam me, & nuptiarum conciliatricem, judicio hoc remuneratus fueris. Decet enim & me victoria potitam vobis adesse, & celebritatem peragere nuptiarum pariter & victoriæ. Omnia enim hæc licet tibi, & amorem, & formam, & nuptias pomo isto mercari. *Par.* Ac metuo ne me post latum judicium negligas. *Ven.* Vis vt tibi jurem? *Par.* Nequaquam, sed promitte denuo. *Ven.* Promitto igitur fore, vt Helenam vxorem tibi tradam, téque ad ipsam proficiscentem comiter: deinde vt illa Ilium ad vos veniat. Atque adeò præsens adero, & ad omnia opitulabor. *Par.* Simulne & Amorem, & Amabilitatem, & Gratias adduces?

Αφρ. θάρρει. καὶ ἡ πόθος, καὶ ἡ ὑμέναιος πρὸς τούτοις προσληψόμεθα. Πά. ἐὰν ὅτι τούτοις δίδωμι τὸ μῆλον, ὅτι τούτοις λάμβανε.

Ven. Bono sis animo: & Desiderium, & Hymenæum præterea assumam. *Par.* Ob hæc igitur do tibi pomum, ob hæc accipe.

A

ΑΡΕΩΣ, ΚΑΙ Ερμοῦ.

MARTIS ET MERCVRII.

ΑΡΗΣ.

MARS.

B

ΗΚούσας ὦ Ερμῆ οἷα ἀπείλησεν ἡμῖν ὁ Ζεὺς, ὡς ὑπερφυᾶ, καὶ ἀπίθανα; ἵνα ἐθελήσω, φησίν, ἐγὼ μὲν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ σειρὰν καθήσω, ὑμεῖς δ' ἵνα ἀποκρεμασθέντες, καταπαχῆν βιάζεσθέ με, μάτην πονήσετε. οὐ γὰρ δὴ καθελκύσετε. εἰ δ' ἐγὼ θελήσαιμι ἀνελκύσαι, οὐ μόνον ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ τὴν γῆν ἅμα, καὶ τὴν θάλασσαν συναρτήσας μετεωρίσω. καὶ τἄλλα ὅσα καὶ σὺ ἀκήκοας. ἐγὼ δὲ ὅτι μὲν καθ' ἓν ἅπαντων ἀμείνων, καὶ ἰσχυρότερός ἐστιν, οὐκ ἂν ἀρνηθείην. ὅτι δὲ τῶν τοσούτων ὑπερφέρειν ὡς μὴ καταβιάσεσθαι αὐτὸν, κἂν τὴν γῆν κἂν τὴν θάλασσαν προσλάβωμεν, οὐκ ἂν πεισθείην. Ερ. εὐφήμει ὦ Αρες. οὐ γὰρ ἀσφαλὲς λέγειν τὰ τοιαῦτα, μὴ

AVdistin' Mercúri quæ lia nobis Iupiter sit minatus, quàm superba, quámque absurda? Ego, inquit, si voluero, cathenam ex cœlo demittam, vnde si vos suspensi me vi detrahere conemini, luseritis operam; nunquam enim deorsum traxeritis. Contrà ego si velim illam in altum attrahere, non vos solùm, sed terram, & mare simul subuectum in sublime sustulero. Ad hæc alia, quæ audire potuisti. At ego, siquidem cum vno quolibet conferatur singulatim, ita præstantiorem eum esse, viribúsque superiorem non negauerim: sed vnum tam multis antecellere, vt eum pondere nequeamus vincere, etiam si terram & mare nobis adiunxerimus, non crediderim. *Merc.* Bona verba Mars. Neque enim talia dicere tutum

καί τι κακὸν ἀπολαύσωμεν τῆς φλυαρίας. Αρης. οἴει γάρ με ταῦτα πάντας ἂν ταῦτα εἰπεῖν, ἐχὶ σὺ ταῦτα μόνον σὲ, οὐ ἐχρυδεῖν ὑπιδάμιλω; ὃ γοῦν μάλιστα γελοῖον ἔδοξέ μοι ἀκούοντι μεταξὺ τῆ ἀπειλῆς, ὅτ᾽ ἂν δυνάμιλω σιωπῆσαι ταῦτα σέ. μέμνημαι γὰρ ὅτε ταῦτα πολλῷ, ὁπότε ὁ Ποσειδῶν, καὶ ἡ Ηρα, καὶ ἡ Αθηνᾶ ἐπαναστάντες, ἐπεβούλευσαν ξυνδῆσαι αὐτὸν λαβόντες, ὡς παντὸς μᾶλλον δεδιώς. καὶ ταῦτα τρεῖς ὄντας. καὶ εἰ μή γε ἡ Θέτις κατελεήσασα ἐκάλεσεν αὐτῷ σύμμαχον Βριάρεων ἑκατόγχειρα ὄντα, καὶ ἐδέδετο αὐτῷ κεραυνῷ, καὶ βροντῇ. ταῦτα λογιζομένῳ, ἐπῆει μοι γελᾶν ὅπι τῆ καλλιρημοσύνῃ αὐτῆς. Ερ. σιώπα. ὑφήμει. οὐ γὰρ ἀσφαλὲς οὔτ᾽ σοὶ λέγειν, οὔτ᾽ ἐμοὶ ἀκούειν τὰ τοιαῦτα.

est, ne quid forte mali ex hac petulantia capiamus. *Mars.* An verò credis apud quemlibet hæc dicturum me? Imò apud te solum id audeo, quem linguæ continentis esse noui. Sed quod mihi maximè ridiculum videbatur, tum quum hæc minitantem audirem, haud queam apud te reticere. Etenim memini cùm non ita multò ante Neptunus, Iuno & Minerua, mota aduersus eum seditione, molirentur comprehensum illum vincire, quantopere formidans in omnem speciem se verterit, idque cùm tres tantùm essent. Ac nisi Thetis miserata, Briareum centimanum ad opem ipsius vocasset, cum ipso fulmine & tonitru vinctus fuisset. Hæc reputanti mihi succurrebat Deius magniloquentiam ridere. *Merc.* Tace, bona verba. Neque enim tutum est ista vel tibi dicere, vel audire mihi.

ΠΑΝΟΣ, ΚΑΙ Ερμοῦ.

PANOS ET MERCVRII.

ΠΑΝ.

Χαῖρε ὦ πάτερ Ερμῆ. Ερ. νὴ Δί᾽ σύ γε. ἀλλὰ πῶς ἐγὼ σὸς πατήρ; Παν. οὐχ ὁ κυλ-

PAN.

Salue pater Mercuri. *Merc.* Salue vtique & tu. Sed quomodo ego sum tuus pater? *Pan.* Annon es Cyl-

λήνιος Ερμῆς ὢν τυγχάνεις; Ερ. καὶ μάλα. πῶς οὖν ὑὸς ἐμὸς εἶ; Παν. μοιχάδιός εἰμι, ὦ ἔρωτός σοι γεγόμενος. Ερ. νὴ Δία τράγου ἴσως τινὸς μοιχεύσαντος αἶγα. ἐμὸς δὲ πῶς κέρατα ἔχων, καὶ ῥῖνα τοιαύτην, καὶ πώγωνα λάσιον, καὶ σκέλη δίχηλα, καὶ τραγικὰ, καὶ ὄρχεις τοὺς πυγάς; Παν. ὅσα ἂν ἀποσκώψῃς εἰς ἐμὲ, τὰ σεαυτῆς υἱὸν ὦ πάτερ ἐπονείδιζον ἀποφαίνῃ. μᾶλλον δὲ σεαυτὸν, ὃς τοιαῦτα γυναῖκα, καὶ παιδοποιεῖς. ἐγὼ δὲ ἀνάπηρος. Ερ. τίνα δὲ καὶ φὴς σου μητέρα; ποῦ ἔλαθον αἶγα μοιχεύσας ἔγωγε; Παν. ὡς αἶγα ἐμοίχευσας, ἀλλ' ἀνάμνησον σεαυτὸν εἴποτε ἐν Αρκαδίᾳ παῖδα ἐλευθέραν ἐβιάσω. τί δακὼν τὸν δάκτυλον ζητεῖς, καὶ ὀκνολυπῶ ἀπορεῖς; τὴν Ικαρίου λέγω Πηνελόπην. Ερ. εἶτα τί παθοῦσα ἐκείνη αὐτὸ ἐμὲ τέτοκε σε ὅμοιον ἔτεκεν; Παν. αὐτῆς ἐκείνης λόγον σοι ἐρῶ. ὅτε γάρ με ἔπεμπεν ὅπη τὴν Αρκαδίαν, ὦ παῖ, μήτηρ μού σου ἔφη ἐγώ εἰμι Πηνελόπη ἡ ἀναρπάπις. τὸν πατέρα δὲ γίνωσκε Διὸς ἔχων Ερμῆν τε Μαίας τε

lenius ille Mercurius? *Merc.* Maximè. Quomodo igitur filius meus es? *Pan.* Adulterinus sum, ex amore tibi natus. *Merc.* Per Iouem hirci forsitan alicuius qui capram adulterauit. Nam meus quomodo fueris, qui & cornua habes, talémque nasum, & barbam hirtam, & pedes bifidos, hircinósque, præterea caudam super natibus? *Pan.* Quæcunque in me conuiciando dicis, ijs tuum ipsius filium pater, probrosum declaras, imò potiùs te ipsum qui eiusmodi generas, talésque liberos procreas. Ego verò extra culpam sum. *Merc.* Quam verò etiam dicis esse tuam matrem? Num alicubi nescius cum capra adulterium commisi? *Pan.* Non commisisti adulterium cum capra: sed reminiscere num aliquando liberam puellam in Arcadia per vim stupraris. Quid mordendo digitum, quæris, ac diu dubitas? Icarij filiam dico Penelopen. *Mer.* Quid igitur illi accidit quòd pro me, hirco te similem peperit? *Pan.* Illius ipsius dicta tibi referam. Quando enim me in Arcadiam ablegabat, ô puer, inquit, tua quidem mater ego sum, Penelope Spartana: noris autem te patrem habere Deum, Mercurium illum Maiæ & Iouis

Διός. εἰ δὲ κερασφόρος καὶ τραγοσκελὴς εἶ, μὴ λυπέῖτω σε. ὁπότε γάρ μοι συνῆν ὁ πατὴρ ὁ σὸς, τράγῳ ἑαυτὸν ἀπεικάσεν ὡς λάθοι. καὶ διὰ τοῦτο ὅμοιος ἀπέβης τῷ τράγῳ. Ερ. νὴ Δία μέμνημαι ποιήσας τι τοιοῦτον. ἐγὼ αὖ ὁ ὑπὲρ κάλλει μέγα φρονῶν, ἔπ' ἀγλύειος ἀυτὸς ὢν, σὸς πατὴρ κεκλήσομαι, καὶ γέλωτα ὀφλήσω παρὰ πᾶσιν ὑπὲρ τῆ ὑπαιδίᾳ; Παν. καὶ μὴν ἀ καταισχυνῶ σε ὦ πάτερ. μυσικός τε γάρ εἰμι, καὶ συρίζω παῦ κἀπυρέγν. ἢ ὁ Διόνυσος ἀδὴν ἐμοῦ ἄνευ ποιεῖν δύναται, ἐμοὶ ἑπόμενος καὶ διασώτου πεποίηκέ με. καὶ ἡγοῦμαι αὐτῷ τοὺς χοροὺς. καὶ τὰ ποίμνια ἢν εἰσάπαν ὁρᾶσα ὅσα περὶ Τέγεαν καὶ ἀνὰ τὸ Παρθένιον ἔχω, παῦ ἀδήσῃ. ἄρχω δὲ καὶ τῆς Αρκαδίας ἁπάσης. τοξεύω δὲ καὶ Αθηναίοις συμμαχήσας, ὅτε πρὸς Περσέυσι ἐν Μαραθῶνι, ὥστε ἢν ἀριστεῖον ἠρέθη μοι, τὸ ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει σπήλαιον. ἢν γοῦν ἐς Αθήνας ἔλθῃς, εἴσῃ ὅσον ἐκεῖ τοῦ Πανὸς ὄνομα. Ερ. εἰπὲ δέ μοι, γεγάμηκας ὦ Παν ἤδη; τοῦτο γὰρ οἶμαι κωλύσει σε. Παν. ἀδαμῶς ὦ πάτερ. ἐρωτικὸς γάρ εἰμι. καὶ ὃν ἂν ἀγαπήσαιμι σωὸν

filium. Quòd si cornutus es, ac pedibus hircinis, ne id ægrè tibi sit. Quando enim mecum rem habebat pater tuus, hirco se ipsum assimilauerat, vt lateret: & ob id hirco similis euasisti. *Merc.* Per Iouem memini me tale quiddam facere. Ego igitur ille qui ob formam elato sum animo, qui sum adhuc imberbis, tuus pater vocabor, & ob egregiam prolem omnium irrisioni obnoxius ero? *Pan.* Atqui pater, non futurus sum tibi dedecori: Musicus enim sum, & fistula prorsus stridulum cano. Nihilque sine me facere potest Bacchus: sed socium & consaltatorem me fecit, & chorum ipsi duco. Quin & ouilia mea si videas, quot & circum Tegeam, & per Parthenium habeo, admodum gaudeas. Toti etiam Arcadiæ impero. Nuper quoque Athenienfibus opem ferens ita strenuè in Marathone me gessi, vt fortitudinis præmium retulerim, scilicet antrum illud quod est sub arce. Quòd si igitur Athenas venerim, cognosces quãtum ibi sit nomen. Panos. *Merc.* At dic mihi Pan, iamne vxorem duxisti? hoc enim opinor, dictitant te. *Pan.* Nequaquam pater, amori enim sum deditus, nec cum

vna

μιᾷ. Ερ. ταῖς αἰξὶ δηλα-
δὴ ὀπβαίνεις. Παν. σὺ μὲν
σκώπτεις, ἐγὼ δ', τῇ τε Ηχοῖ,
καὶ τῇ Πίτυϊ συνῆμι, καὶ ἀ-
πάσαις δ' τὸ Διονύσου Μαι-
νάσι. καὶ παύ μου σπουδάζομαι
ωρὸς αὐτῶν. Ερ. οἶδα δ' ἐγώ, τί
χαρίσῃ ὦ τέκνον τατρὶ τὰ αὐτοῦ μοι; Παν. ωρόσ-
ταπε ὦ πάτερ. ἡμεῖς δ', ἴδω-
μεν ταῦτα. Ερ. καὶ ωρόσθι μοι, καὶ φιλοφρονῦ. πατέρα δ' ὅτα μὴ καλέσῃς με, ἀκού-
οντός γε πῶς.

vna rem habere cõtentus es-
sem. *Merc.* Capras videlicet
inis. *Pan.* Tu quidem cauil-
laris. At ego cum Echone &
Pity, omnibúsque Bacchi
Mænadibus rem habeo: &
magno studio ab ipsis obser-
uor. *Merc.* Scis igitur, fili,
quid mihi primùm petenti,
gratificaturus sis. *Pan.* Impe-
ra, Pater, nos autem hæc vi-
debimus. *Mer.* Et accede ad
me, & me amanter comple
ctere. Vide autem ne me pa-
trem quoquam audiente ap-
pellaris.

ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΔΙΟΝΥΣΟΥ.

APOLLINIS ET BACCHI.

ΑΠΟΛΛΩΝ.

APOLLO.

Τι ἂν λέγοιμεν ὁμοιοῦν ὑμᾶς ὦ Διόνυσε ἀδελ-
φὼς εἶναι Ερωτα, καὶ Ερ-
μαφρόδιτον, καὶ Πρίαπον, ἀνο-
μοίους ὄντας ταῖς μορφαῖς, καὶ
τὰ ὀπιτηδεύματα; ὁ μὲν γὰρ, Ε
παγκαλὸς, καὶ τοξότης, καὶ
δυσάλυτον ἐκ μιᾶς ἀεὶ πεπλεγμέ-
νος, ἁπάντων ἄρχων. ὁ δὲ,
θῆλυς, καὶ ἡμίανδρος, καὶ ἀμ-
φίβολος τὴν ὄψιν. ἐκ ἂν δια-
κείναις εἰτ' ἔφηβός ἐστιν, εἴτε
καὶ παρθένος. ὁ δὲ, καὶ πέρα

Vnquid Bacche dixe-
rimus fratres esse Cu-
pidinem, Hermaphroditum,
& Priapum, cùm sint forma
& studijs dissimiles? Ille enim
est omnino formosus & ia-
culator, nec parua potestate
munitus, omnibus imperat.
Hic autem effœminatus, ac
semiuir, & ambigua facie,
ita vt dignoscere nequeas
sit-ne adolescens, an virgo.
Tertius autem Priapus, eti-
am supra modum virilis est.

τὲ ἐυφρεπῆς αἰδοίκὰς θ

Πείαπος. Διο. μηδὲν θαυμάσῃς ὦ Απολλον. ἡ γὰρ ἡ Αφροδίτη αἰτία τούτῳ, ἀλλὰ οἱ πατέρες, διάφοροι γεγενημένοι. ὅπουγε καὶ ὁμοπάτριοι πολλάκις ὦν μᾶς γαστὸς, ὁ μὲν, ἄρσην. ἡ δὲ, θήλεια, ὥσπερ ἡμεῖς γίνονται. Απο. ναί. ἀλλ' ἡμεῖς ὅμοιοι ἐσμὲν, καὶ τὰ αὐτὰ ἐπιτηδεύομεν. τοξόται γὰρ ἄμφω. Διο. μέχει μὲν τοξεύειν τὰ αὐτὰ ὦ Απολλον. ἐκεῖνα δ', οὐχ ὅμοια. ὅτι ἡ μὲν Αρτεμις, ξενοκτονεῖ ἐν Σκύθαις. σὺ δ', μαντεύῃ, καὶ ἰᾷ τοὺς κάμνοντας. Απο. οἶς γὰρ τίμιόν ἀδελφῷ χαίρειν τοῖς Σκύθαις, ἢ γε καὶ παρεσκεύασται, ὡς τις ἑλλὴν ἀφίκηται ποτὲ ἐς τὴν ταυρικὴν συνεκπλεῦσαι μετ' αὐτῆς, μυσαπορμένη τὰς σφαγάς; Διο. ἔυγε ἐκείνη ποιοῦσα. ὁ μὲν γάρ τοι Πείαπος, γελοῖον γάρ τι σοι διηγήσομαι, πρώην ἐν Λαμψάκῳ γιγόμενος, ἐγὼ μὲν παρῆειν τὴν πόλιν. ὁδὲ, ὡς δεξάμενός με, καὶ ξενίσας παρ' αὐτῷ, ἐπειδὴ ἀνεπαυσάμεθα ἐν τῷ συμποσίῳ ἱκανῶς ἀσεβεβρεγμένοι, κατ' ἀστρας που μέσας νύκτας ἐπαναστὰς ὁ γεννάδας, αἰδοῦμαι δ' λέγειν. Απο. ἐπείρα σε;

Bac. Ne mireris Apollo: non enim huius rei causa est Venus, sed patres qui diversi fuêre: quandoquidem & ij qui eodem patre, eadémque matre nascuntur, sæpenumero alius mas, alius fœmina, quemadmodum & vos nascuntur. *Apo.* Ita sanè. Sed nos similes sumus, ijsdémque studijs tenemur: sagittarij enim ambo sumus. *Bac.* Quantum ad arcum attinet, eadem exercetis, Apollo: sed similia non sunt illa: quòd Diana hospites mactat apud Scythas: tu verò vaticinaris, & ægrotantibus mederis. *Ap.* An tu putas sororem delectari Scythis: quæ quidem se adornauit, siquis Græcus aliquando in Tauricam aduenerit, vt cum eo inde enauiget, perosa mactationes illas? *Bac.* Rectè sanè illa. Sed hic Priapus (ridiculum enim quiddam narrabo tibi, quod cùm Lampsaci nuper essem, mihi accidit) Ego quidem ad vrbem accesseram: ille verò me hospitio apud se exceptum, postquam quieti nos dedimus, in conuiuio abundè poti, circa mediam propè noctem exurgens ille generosus: sed pudet dicere. *Ap.* Solicitauit-ne te? *Bac.* Tale quid est. *Ap.* Tu verò quid Διο. τοιοῦτόν ἐστι. Απο. σὺ δὲ τί

πρὸς ταῦτα; Διο. τί γὰρ ἄλλο, ἢ ἐγέλασα; Απο. εὖγε, τὸ μὴ χαλεπῶς, μὴ ὦ ἀγείωσ. συγγνωστὸς γὰρ εἰ καλόν σε ὄντα ἐπείρα. Διο. τούτου μὲν A ἕν ἕνεκα. ἢ ὅπ σὲ αὖ ὦ Απολλον ἀγάμαι ἢ πεῖραν. καλὸς γὰρ σὺ, καὶ κομήτης, ὡς καὶ νήφοντα ἂν σοῦ τὸ Πείαπον ὅπ χειρήσαι. Απο. ἀλλ' οὐκ ὅπ χειρήσει γε ὦ Διόνυσε. ἔχω γὰρ μὲν ἢ κόμης καὶ τόξα.

ad hæc? *Bac.* Quid aliud, quàm risi? *Ap.* Rectè sanè, quòd nec acerbè, nec rusticè quicquam. Venia enim dignus est si te adeò formosum solicitauit. *Bac.* Huius igitur rei gratia, etiam te, Apollo, solicitauerit; formosus enim tu & comatus es, vt vel sobrius Priapus ille aggredi te queat. *Ap.* Sed me B non aggredietur: Nam præter comam, etiam arcum habeo.

ΕΡΜΟΥ, ΚΑΙ Μαίας. C

MERCVRII ET MAIAE.

ΕΡΜΗΣ.

MERCVR.

Ἔστι γάρ τις ὦ μῆτερ ὃν ἐραν῵ θεὸς ἀθλιώτερος D ἐμοῦ; Μαι. μὴ λέγε ὦ Ερμῆ τοιοῦτον μηδέν. Ερ. τί μὴ λέγω, ὃς τοσαῦτα πράγματα ἔχω μόνος κάμνων, καὶ πρὸς τοσούτους ὑπηρεσίας διάπονος; ἕωθεν μὲν γὰρ ἀναστάντα, σαίρειν τὸ συμπόσιον δεῖ. κἄπειτα διασῴσαντα τὴν ἐκκλησίαν, εἶτα συνθετήσαντα ἕκαστα, παρεσάναι τῷ Διΐ, καὶ διαφέρειν τὰς ἀγγελίας τὰς παρ' αὐτοῦ ἄνω καὶ κάτω ἡμερησίας ἐρμοιῶτα. καὶ ἐπαγγελθέντα ἔτι

Est verò, mater, Deus qui spiam in cœlo me miserior? *Mai.* Ne quid Mercuri, huiusmodi dixeris. *Merc.* Quid non dicam, ego qui tot negocia solus sustineo, quibus delassor, in tam E multa ministeria distractus? Nam mane surgendum est mihi, & verrendum conuiuij cœnaculum. Tum vbi curiam in qua consultant, strauero, & singula composuero, Ioui assistendum, ac perferenda illius mandata toto die sursum ac deorsum cursitando: quúmque reuersus sum adhuc puluerulen-

κεκονιμένον, παρατετάναι τὴν
ἀμβροσίαν. πρὶν δ' ἐγὼ νεάνι-
σκον τοῦτον οἰνοχόον ἥκειν, καὶ
τὸ νέκταρ ἔγω ἐνέχεον. τὸ δὲ
πάντων δεινότατον, ὅτι μὴ A
δὲ νυκτὸς καθεύδω μόνος τῶν
ἄλλων, ἀλλὰ δεῖ με καὶ τότε
τῷ Πλούτωνι ψυχαγωγεῖν, καὶ
νεκροπομπὸν εἶναι, καὶ παρε-
στάναι τῷ δικαστηρίῳ. ἐγὼ δὲ B
καινά μοι τὰ τῆς ἡμέρας ἔργα,
ἐν παλαίστραις εἶναι, καὶ ταῖς
ἐκκλησίαις κηρύττειν, καὶ ῥή-
τορας ἐκδιδάσκειν, ἵνα μὴ ἔτι κ
νεκρικὰ συνδιατρίβειν με-
μελετημένον. καίτοι τὰ μὲν τῆς
Λήδας τέκνα, παρ' ἡμέραν ἑ-
κάτερος ἐν ὕδατι καὶ ἐν φῶς
εἰσίν. ἐμοὶ δὲ, καθ' ἑπάσην ἡ-
μέραν καὶ ταῦτα κἀκεῖνα
ποιεῖν ἀναγκαῖον. κἀ ὁ μὲν D
Ἀλκμήνης κἀ Σεμέλης υἱὸς,
ἐκ γυναικῶν δυσὶν γεγο-
νότοιν, εὐωχοῦνται ἀφειμέ-
νες. ὁ δὲ Μαίας τοῦ Ἄτλαντος,
διακονοῦμαι αὐτοῖς. καὶ νυῶ
ἀρτι ἥκοντά με ἀπὸ Σιδῶνος
παρὰ τὸν Κάδμου θυγατρὸς, E
ἔφ' ᾧ πέπομφε μεθόρμουν
ὅ, τι περάσει ἡ παῖς, μηδὲ
ἀναπνεύσαντα, πέπομφεν αὖ-
θις ἐς τὸ Ἄργος ἐπισκεψόμενον
πρὸς Διομήδην. εἶτ' ἐκεῖθεν, ἐς

tus, apponenda ambrosia. Porrò priusquam nouitius iste pocillator aduenisset, ego nectar etiam ministrabam. Quódque est omnium grauissimum: soli omnium ne noctu quidem quietem agere licet: sed oportet me etiam tunc defunctorum animas Plutoni adducere, maniúmque ducem agere, & foro iudiciali assistere. Neque enim mihi sufficiebant diurna negocia, quod versor in palæstris, quod in concionibus præconis vices obeo, quod oratores edoceo: nisi hæc quoque prouincia accedat vt præterea res mortuorum componam. Atqui Ledæ filij alternis vicibus apud superos, atque inferos versantur. Mihi verò hæc & illa quotidie facere necesse est. Et hic quidem Alcmenæ, ille Semeles filius, ambo miseris mulieribus prognati, securi epulantur: at ego Atlantide Maia progenitus illis ministro. Quinetiam me recens Sidone à Cadmi filia reuersum, ad quam miserat me visum quid ageret puella, cùm nondum respirassem, misit iterum Argos, visum Danaën. Rursum inde in Bœotiam profectus, inquit,

Βοιωτίαν φησὶν ἐλθὼν, ἐν παρ-

δῶ τῷ Ἀντιόπῃ ἰδεῖν. καὶ ὅλως, ἀπηγόρευκα ἤδη. εἰ γοῦν μοι δυνατὸν ἦν, ἡδέως ἂν ἠξίωσα πεπρᾶσθαι, ὥσπερ οἱ ἐν γῇ κακῶς δουλεύοντες. Μαι. Ἔα ταῦτα ὦ τέκνον, χρὴ γὰρ πάντα ὑπηρετεῖν τῷ πατεῖ, νεανίαν ὄντα. καὶ νῦν ὥσπερ ἐπέμφθης, σόβει ἐς Ἄργος. εἶτα ἐς τὴν Βοιωτίαν, μὴ καὶ πληγὰς βραδίων λάβῃς. ὀξύχολοι γὰρ οἱ ἐρῶντες.

obiter Antiopam visito; sed planè illud recusaui. Quare si possem, libenter venundari optarem, quemadmodum qui duram in terris seruitutem seruiunt. *Mai.* Missa fac ista, gnate: decet enim per omnia morem gerere patri, cùm sis iuuenis. Ac nunc quò iussus es, Argos contende, deinde in Bœotiam, ne si tardior fueris, etiam plagas accipias: nam iracundi sunt qui amant.

ΔΙΟΣ, ΚΑΙ Ηλίου. ΖΕΥΣ.

IOVIS ET SOLIS. IVP.

Οἷα πεποίηκας ὦ παῖ ὧν κάκιστε. ἀπολώλεκας τὰ ἐν τῇ γῇ ἅπαντα, μειρακίῳ ἀνοήτῳ πιστεύσας τὸ ἅρμα. ὃς τὰ μὲν, κατέφλεξε, πρόσγειος ἐνεχθείς. τὰ δ', ὑπὸ κρύους διαφθαρῆναι ἐποίησε, πολὺ αὖ πῶν ἀποστάντας τοῦ πυρός. καὶ ὅλως, οὐδὲν ὅ, τι οὐ ξυνετάραξε, καὶ ξυνέχεε. καὶ εἰ μὴ ἐγὼ ξυνεὶς τὸ γιγνόμενον, κατέβαλον αὐτὸν τῷ κεραυνῷ, οὐδὲ λείψανον ἂν ἀνθρώπων ἐπέμεινεν ἄν. τοιοῦτον ἡμῖν τὸν καλὸν ἡνίοχον, καὶ διφρηλάτην ἐκπέπομφας. Ηλι.

Qualia fecisti ô Titanum pessime: qui quæ in terris sunt omnia perdidisti, stulto adolescenti commisso curru, qui alia quidem, ad terram delatus exussit, alia verò præ frigore corrumpi fecit, procul ab ipsis abstracto igne. Denique nihil non perturbauit, & confudit. Ac nisi ego animaduersis ijs quæ gerebantur, ipsum fulmine deturbassem, ne reliquiæ quidem vllæ hominum superessent: talem nobis pulchrum istum aurigam, & currus gubernatorem emisisti. *Sol.* Peccaui,

ἡμάρτον ὦ Ζεῦ. ἀλλὰ μὴ χαλέπαινε, εἰ ἐπείσθην ὑφ' ὧν πολλὰ ἱκετεύουσι. πόθεν γὰρ ἂν καὶ ἤλπισα τηλικοῦτον γρύσεσθαι κακόν; Ζ. ὃν ἤδεις ὅσης ἐδεῖτο σπουδῆς τὸ πρᾶγμα, καὶ ὡς εἰ βραχύ τις ἐκβαίη τῆς ὁδοῦ, ὄλεται πάντα; ἠγνόεις δὲ καὶ τῶν ἵππων τὸν θυμόν, ὡς δεῖ συνέχειν ἀνάγκη τὸ χαλινόν; εἰ γὰρ ἐνδοίη τις, ἀφνιάζουσιν εὐθύς. ὥσπερ ἀμέλει καὶ τοῦτον ἐξήνεγκαν, ἄρτι μὲν, ἐπὶ τὰ λαιά, μετ' ὀλίγον δ', ἐπὶ τὰ δεξιά, καὶ ἐς τὸ ἐναντίον τῆς ὁδοῦ ἐνίοτε, καὶ ἄνω, καὶ κάτω, ὅλως ἔνθα ἐβούλοντο αὐτοί. ὁ δὲ, ὡς εἶχον ὅ, τι χρήσαιτο αὐτοῖς. Ηλι. ταῦτα μὲν πάντα ἠπιστάμην, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τεῖχον ἐπόλυ, καὶ ὡς ἐπὶ σφενδόνην ἀπῷ τὸν ἔλασιν. ἐπεὶ δὲ κατελιπάρησε δακρύων, ἡ μήτηρ Κλυμένη· μετ' αὐτῆς, ἀναβιβασάμενος ἐπὶ τὸ ἅρμα, ἐπεδείκνυον ὅπως μὲν χρὴ βεβηκέναι αὐτόν, ἐφ' ὁπόσον δὲ ἐς τὸ ἄνω ἀφέντα, ὑπερενεχθῆναι. εἶτα ἐς τὸ κάταντες αὖθις ἐπινεύειν, καὶ ὡς ἐγκρατῆ εἶναι τῶν ἡνιῶν, καὶ μὴ ἐφιέναι τῷ θυμῷ τῶν ἵππων. εἶπον δὲ ἡ κίνδυνος ὁ κίνδυνος, εἰμὴ ἀθρῶν

Iupiter, sed ne iraſcaris, ſi credidi puero multũ ſupplicanti. Nam vnde tantum futurum malum exiſtimaſſem? *Iup.* Annon noras quàm multa diligentia negocium hoc opus haberet? & vt ſiquis etiam modicum excedat à via, pereant protinus omnia? Ignorabas etiam equorum vehementiam, vt oporteat vi quadam continere frænum? Siquis enim illis permittat, ſtatim frænos detrectant, vt nimirum iſtum contumaciter abſtulerunt, nunc quidem ad læuam, paulò poſt verò ad dextram: interdum etiam in cœpti curſus contrarium: ſurſum denique ac deorſum, quocunque ipſis libuiſſet. Ille verò neſciebat quomodo ijs eſſet vtendum. *Sol.* Hæc quidem omnia ſciebam, ideóque diu reſiſtebam, nec ipſi aurigationem credebam. Sed poſtquam lachrymando obſecrauit, & cum ipſo Clymene mater, in currum impoſitum ſubmonui, quomodo oporteret ipſum viæ inſiſtere, quantum verò in ſublime agitantem, ſurſum ferri: deinde rurſus in decliue vergere: vtque habenas regere, nec equis impetum permittere deberet. Dixi etiam quãtum periculum eſſet, ſi non recta via ageret. At ille, puer

ἐλαύνοι. ὁ δὲ, πᾶς γὰρ οὐ, ἐμβὰς τοσούτου πυρὸς, καὶ ἐμπεσὼν ἐς βάθος ἀχανὲς, ἐξεπλάγη, ὡς τὸ εἰκός. οἱ δὲ ἵπποι, ὡς ἤδοντο σὺν ὄχεσι καὶ ἐμὲ τὸν ἐμβεβηκότα, καταφρονήσαντες τῆς μειρακίας, ἐξέφυγον τὸν ὁλκόν, καὶ τὰ δεινὰ ταῦτα ἐποίησαν. ὁ δὲ, τὰς ἡνίας ἀφεὶς, οἶμαι δεδιὼς μὴ ἐκπέσῃ, αὐτὸς εἶχε τοῦ ἅρματος. ἀλλὰ ἐκεῖνός τε ἤδη ἔχει τὴν δίκην, καίτοι ὦ Ζεῦ, ἱκανὸν τὸ πένθος. Ζ. ἱκανὸν λέγεις, τοιαῦτα τολμήσας; νῦν μὲν οὖν συγγνώμην ἀπονέμω σοι. ἐς δὲ τὸ λοιπὸν, μὴ τὸ ὅμοιον παρανομήσῃς, ἢ τινὰ τοιοῦτον σεαυτοῦ διάδοχον ἐκπέμψῃς, αὐτίκα εἴσῃ ὁπόσον τοῦ σοῦ πυρὸς ὁ κεραυνὸς πυρωδέστερος. ἃς ἐκεῖνον μὲν, αἱ ἀδελφαὶ θαπτέτωσαν ἐπὶ τῷ Ἠριδανῷ, ἵνα καὶ ἔπεσεν ἐκεῖ· φρενδεῖς, ἠλέκτρου ἐκ αὐτῶν δακρύσασι. καὶ αἴγειροι γενέσθωσαν ἐπὶ τῷ πάθει. σὺ δὲ, συμπεξάμενος τὸ ἅρμα, κατέαγε γὰρ καὶ ὁ ῥυμὸς αὐτοῦ, καὶ ἄτερος τῶν τροχῶν σωτέρωπαι, ἔλαυνε, ὑπαγαγὼν τοὺς ἵππους. ἀλλὰ μέμνησο τούτων ἁπάντων.

enim erat, conscenso tanto igne, & vastæ adeò profunditati supernè incumbens, vt consentaneum est, obstupuit. Equi verò vt senserunt non me esse eum qui conscēdisset, contempto adolescentulo, è via diuerterunt, & hæc tanta mala perpetrarunt. Ille autem dimissis habenis, metuens, opinor, ne excideret ipse, gyrum rotæ apprehendit ac tenuit. Sed & ille iam pœnas suas dedit, & mihi, Iupiter, satis supplicij, luctus hic est. *Iup.* Satis, inquis, qui talia ausus sis? At nunc quidem veniam tibi tribuo: sed in posterum siquid simile deliqueris, aut talem quempiam tui successorem emiseris, continuò senties quanto fulmen nostrum igne tuo sit ardentius. Quare illum quidem sorores ipsius ad Eridanū sepeliant, vbi curru excussus decidit, electrum ipsi illachrymantes. Deinde in populos præ dolore conuertantur. Tu verò compacto curru (fractus enim est temo eius, & attrita rotarum altera) subactis equis aurigare. Sed horum omnium memor esto.

ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ, ΚΑΙ Ερμῆς.

APOLLINIS ET MERCVRII.

ΑΠΟΛΛΩΝ. A APOLLO.

ΕΧεις μοι εἰπεῖν ὦ Ερμῆ, πότερος ὁ Κάστωρ ὁῦτι τούτων, ἢ πότερος ὁ Πολυδεύκης; ἐγὼ γὰρ οὐκ ἂν διακρίναιμι αὐτούς. Ερ. ὁ μὲν χθὲς ἡμῖν ξυγγυμνούμενος, ἐκεῖνος Κάστωρ ἦν. ἦτος ὦ, Πολυδεύκης. Απο. πῶς διαγιγνώσκεις; ὅμοιοι γάρ. Ερ. ὅτι ὅτος μὲν ὦ Απολλον, ἔχει ἐπὶ τῷ προσώπου τὰ ἴχνη τῶν τραυμάτων, ἃ ἔλαβε παρὰ τῶν ἀνταγωνιστῶν πυκτεύων. καὶ μάλιστα ὑπὸ τοῦ Βέβρυκος Αμύκου ἐβλάβη, τῷ Ιάσονι συμπλέων. ἄτερος ὦ, οὐδὲν τοιοῦτον ἐμφαίνει, ἀλλὰ καθαρὸς ὅλος, καὶ ἀπαθὴς τὸ πρόσωπον. Απο. ὡρήκας, διδάξας τὰ γνωρίσματα. ἐπεὶ τά γε ἄλλα πάντα, ἴσα, τὸ ὠὸς τὸ ἡμίτομον, καὶ ἀστὴρ ὑπεράνω, καὶ ἀκόντιον ἐν τῇ χειρὶ, καὶ ἵππος ἐκατέρῳ λευκός. ὥστε πολλάκις ἐγὼ τὸν μὲν, προσεῖπον Κάστορα, Πολυδεύκην ὄντα. τὸν δὲ, τῷ τὸν Πολυδεύκους ὀνόματι. ἀτὰρ εἰπέ μοι καὶ τόδε, τί δή ποτε οὐκ

POtésne mihi dicere, Mercuri, vter istorum Castor sit, aut vter Pollux? ego enim non facilè ipsos discreuero. Merc. Ille qui nobiscum heri versatus est, Castor erat: hic verò est Pollux. Ap. Quomodo dignoscis? sunt enim similes. Mer. Quoniam hic, ô Apollo, habet in facie vestigia vulnerum, quæ pugilatu certans, aliquando ab aduersarijs accepit: ac in primis quibus à Bebryce Amyco vulneratus est, quando cum Iasone Colchos nauigabat. Alter autem nihil tale præ se fert, sed pura est, & illæsa facie. Apo. Operæprecium fecisti, qui notas quibus dignosci queant, me docueris. Nam cætera certè omnia æqualia sunt, oui pars dimidia, stella desuper imminens, & iaculum in manu, & equus vtrique albus. Quare sæpe equidem Castorem appellaui hunc, qui Pollux erat: & rursus Castorē Pollucis nomine Sed & illud mihi dic, cur non ambo no-

ἄμφω ξωρίσιν ἡμῖν, ἀλλ' ὁ μὲν ἡμισείας, ἄρτι μὲν, νεκρὸς, ἄρτι δὲ, θεός ἐστιν ἀτέρων αὐτῶν. Ερ. Οὕτω φιλαδελφίας τοῦτο ποιοῦσιν. ἐπεὶ τὸ ἔδει ἕνα μὲν τεθνηκέναι τῶν Λήδας υἱέων, ἕνα δὲ ἀθάνατον εἶναι, ἐνείμαντο ἅπως αὐτοὶ τὴν ἀθανασίαν. Απο. Οὐ ξυνετὸν ὦ Ερμῆ τὸν νομέα, εἴγε οὐδὲ ὄψονται ἅπως ἀλλήλους, ὅσον ἐπόθουν οἶμαι μάλιστα. πῶς γὰρ, ὁ μὲν, παρὰ θεοῖς, ὁ δὲ, παρὰ τοῖς φθιτοῖς ὤν; πλὴν ἀλλὰ ὅσον ἐγὼ μαντεύομαι, ὁ μὲν Ασκληπιὸς ἰᾶται, σὺ δὲ παλαίειν διδάσκεις, παιδοτρίβης ἄριστος ὤν. ἡ δὲ Αρτεμις μαιεύεται, καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστος ἔχει τινὰ τέχνην, ἢ θεοῖς, ἢ ἀνθρώποις χρησίμην. ἄτοι τί ποιήσουσιν ἡμῖν, ἢ ἀρχὴ εὐωχήσονται πλεῖστοι ὄντες; Ερ. οὐδαμῶς. ἀλλὰ προσέτακται αὐτοῖς ὑπηρετεῖν τῷ Ποσειδῶνι. καὶ καθοπτεύειν δεῖ τὸ πέλαγος. καὶ αἴ που ναῦται χειμαζομένους ἴδωσιν, ἐπικαθίσαντας ἐπὶ τὸ πλοῖον, σώζειν τοὺς ἐμπλέοντας. Απο. ἄγε δὴν ὦ Ερμῆ, καὶ σωτήριον λέγεις τὴν τέχνην.

biscũ versantur, sed ex dimidio, nunc quidem mortuus, nunc verò Deus est alter ipsorum. Merc. Fraterno amore hoc faciunt: Nam cùm oporteret alterum ex Ledæ filijs mortem obire, alterum immortalem esse, diuiserunt ita inter se ipsi immortalitatem. Ap. Non prudenti diuisione, Mercuri, siquidem neque sic sese mutuò aspicient, quod vt puto maximè desiderabant. Quomodo enim, cùm alter apud Deos, alter apud manes existat? Verumtamen, vt ego vaticinor, Aesculapius medetur, tu palæstricam doces, puerorum exercitator optimus. Diana verò obstetricatur, atque aliorum quisque suam artem habet, aut Dijs aut hominibus vtilem: at hi quid agent nobis, num otiosi, tam grandes cùm sint, nobiscum conuiuabũtur? Merc. Haud quaquam: sed illis iniunctum est, vt Neptuno ministrent, & pelagus obequitent, & sicubi nautas tempestate periclitantes aspexerint, nauigio insidentes, incolumes nauigãtes præstent. Ap. Bonam, Mercuri, & salutarem narras artem.

ΕΝΑΛΙΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ.

DIALOGI MARINI.

ARGVMENTVM.

Neque horum Dialogorum diuersa aut alia ratio est, quod ad occasiones & argumẽta pertinet, quàm superiorũ. Nã & ipsi ex Homericis ac Tragicis fabulis desumpti sunt, & eadem elegantia ac festiuitate nitent. Nisi quòd omnes (quod idem tamen & in superioribus propè fit) de rebus amatorijs tractant. Vnde illud quoque verisimile est, Lucianum ostendere voluisse, quòd quæcunque sub hac tota mundi machina mouentur & viuunt, inter cæteros affectus, præcipuè amori obnoxia sint, ac voluptatem appetant. Illúmque adeò generalem quendam omnium tam deorum quàm hominum domitorem esse. Quòd autem Deos maximè ex amore desipere atque insanire: deinde & voluptatibus deditos esse fingit, ex professione sua facere videtur. Fuit enim quanquam omnibus Philosophorum factionibus ex aequo propè infestus, ad Epicuream tamen magis quàm cæteras, inclinatus, qui & voluptatem, finem bonorum asserebant, & Deorum prouidentiam negabant. Id quod cum alibi passim, tum in Demonacte, & in Concilio Deorum animaduertere licet.

ΔΩΡΙΔΟΣ, ΚΑΙ Γαλατείας.

DORIDIS ET GALATEAE.

ΔΩΡΙΣ.

DORIS.

Αλὸν ἐρᾷς ὦ Γαλάτεια φαῖ τὸ σικελὸν τοῦτον ποιμένα ὑπομεμενέναι σοι. Γα. μὴ σκῶπτε Δωρί. Ποσειδῶνος γὰρ υἱός ἐστιν, οἵοις ἂν

Ormosum amatorem, Galatea, nempe Siculum istum pastorem, tui amore insano deperire dicunt. *Gal.* Ne cauilleris Dori. Neptuni enim est filius, qualis qualis

ἦ. Δω. πῶν, εἰ καὶ τοῦ Διὸς αὐτὸς παῖς ὢν, ἄχαρις οὕτω καὶ λάσιος ἐφάνετο. καὶ τὸ παντὸν ἀμορφώτατον, μονόφθαλμος; οἴει τὸ γήρας οὐκῆσαι αὖ τι αὐτοῦ πρὸς τὴν μορφήν; Γα. οὐδὲ τὸ λάσιον αὐτὸ, καὶ ὡς φῂς ἄχαριν, ἀμορφόν ἐστιν. αὐδρώδες γάρ. ὁ, τε ὀφθαλμὸς, ὑπορρέπει τῷ μετώπῳ, οὐδὲν ἐνδεέστερον ὁρᾶν, ἢ εἰ δύ' ἦσαν. Δω. ἔοικας ὦ Γαλάτεια οὐκ ἐρασθῆναι, ἐκ ἐρώμενον ἔχειν τὸν Πολύφημον, οἷα ἐπαινεῖς αὐτόν. Γα. οὐκ ἐρώμενον. ἀλλὰ τὸ πάνυ ὀνειδιστικὸν τοῦτο φέρω ὑμῶν. καὶ μοι δοκεῖτε τοῦτο φθόνῳ αὐτὸ ποιεῖν. ὅτι ποιμαίνων ποτὲ, ἀπὸ τῆς σκοπιᾶς παίζουσας ἡμᾶς ἰδὼν ὑπὸ τῷ πρόνῳ, ἐν τοῖς πρόποσι τῆς Αἴτνης, καθ' ὃ μεταξὺ τῶν ὄρεων καὶ τῆς θαλάττης ἀκμαλὸς ἀπομινύνεται, ὑμᾶς μὲν, οὐδὲ προσέβλεψεν. ἐγὼ δὲ ἐξ ἁπασῶν ἦν καλλίστη ἔδοξα. εἰ καὶ μόνη ἐμοὶ ἐπέσχε τὸ ὀφθαλμόν. τοιοῦτα ὑμῖν αἰτία. δεῖγμα γὰρ ὡς ἀμείνων εἰμὶ, καὶ ἀξιέρασος. ὑμεῖς δ', παρώφθητε. Δω. εἰ τοιμὸν καὶ ἐνδεᾶ καλὴ τὸν ὄψιν ἔδοξας, ὑπόφθονος οἴει γεγονέναι; καίτοι τί ἄλλο ἐν σοὶ

sit. *Dor.* Quid tum, si & Ioue ipso progenit⁹, adeò agrestis & hispidus appareat, quódq; omnium est deformissimum, vnoculus? putásne genus ad formam ipsi quidquam profuturum *Gal.*. Ne isthuc quidem quòd hispidus est, & vt ais agrestis, deformat ipsum, sed virile magis est; oculus verò in fronte conuenit, quo nihilo minus cernit, quàm si duo essent. *Dor.* Videris Galatea, non amantem, sed amatum habere Polyphemum, prout eum prædicas. *Gal.* Equidem haud amo: sed hanc vestram insignem opprobrandi petulantiam ferre nequeo: mihíque videmini inuidia hoc facere: quoniam cùm aliquando gregem pascerem, nósque in littore ludentes è specula cerneret, in prominentibus Ætnæ pedibus, quà videlicet inter montem & mare littus sese in longum porrigit, vos ne aspexit quidem, ego verò visa sum omnium formosissima, eóque in me solam oculum coniecit. Ea res vos malè habet: indicium enim est me forma esse præstantiorem, & quæ amer, digniorem: vos contrà neglectas esse. *Dor.* Inuidendum putas si pastori, & luscо formosa visa sis? quanquam

ἐπαινέσαι εἶχεν, ἢ τὸ λευκὸν μόνον. καὶ τοῦτο οἶμαι, ὅτι ξυνήθης ὀξὶ τυρῷ καὶ γάλακτι. πάντα οὖν τὰ ὅμοια τούτοις ἡγεῖται καλά. ἐπεὶ τά γε ἄλλα ὁπότ' ἂν ἐθελήσῃς μαθεῖν οἷα τυγχάνῃς οὖσα τὸν ὄψιν, ἀπὸ πέτρας τινὸς εἴποτε γαλήνην εἴη, ἐπικύψασα ἐς τὸ ὕδωρ, ἴδε σεαυτὴν ὡδὶ ἕν ἄλλο, ἢ χέραν λευκὴν ἀκεραίως. καὶ ἐπαινεῖται ὃ τοῦτο, ὡς μὴ ἐπιπορέπῃ αὐτῷ καὶ τὸ ἐρυθρημα. Γαλα. καὶ μὴν ἐγὼ μὴν ἡ ἀκεράτως λευκὴ, ὅμως ἐρᾶσθαι κἀν τοῦτον ἔχω. ὑμῶν ὃ ἄκ ἔστιν ἰδὼν τινα, ἢ ποιμένα, ἢ ναύτην, ἢ πορθμεῖ ἐπαινεῖ. ὁ δὲ Πολύφημος, τά τε ἄλλα, καὶ μουσικός ὀξι. Δωσώπα ὦ Γαλάτεια, ἠκούσαμεν αὐτὸν ᾄδοντος, ὁπότε ἐκώμασε πρὸς ὲ. Ἀφροδίτη φίλη, ὄνον αὖ τις ὀγκᾶσθαι ἔδοξε. καὶ αὐτὴ ὃ ἡ πηκτὶς, οἷα κρανίον ἐλάφου γυμνὸν τῶν σαρκῶν. καὶ τὰ μὲν κέρατα, πήχεις ὡσεὶ ἦσαν. ζυγώσας ὃ αὐτὰ, καὶ ἐναλλὰς τὰ νεῦρα, ὡδὲ κόλλοπι περιερέψας, ἐμελῴδει ἄμουσόν τι, καὶ ἀπροσδόκητον. ἄλλο μὲν αὐτὸς βοᾷ, ἄλλο ὃ ἡ λύρα ὑπῆχει. ὥστε ὡδὲ κατέχειν ἂν γέλωτα ἐδυνάμεθα, ὅτι τῷ ἐρωτικῷ

quid aliud in te probare potuit præter candorem? Idque puto: quoniã caseo & lacti assueuerit: proinde quicquid his est simile, pulchrum ducit. Alioqui vbi libebit scire quali sis facie, de scopulo quopiam in aquam, siquãdo tranquilla steterit, despectans, te ipsam contemplare, nihil videbis aliud nisi exquisitum candorem: verùm is non probatur, nisi rubor illi decus adiunxerit. *Gal.* Atqui ego illa merè candida, tamen hunc amatorem habeo: cùm interim nulla sit vestrûm quam aut pastor, aut nauta, aut portitor aliquis laudet. Polyphemus autem, vt alia ne dicam, est etiam musicus. *Dor.* Tace Galatea, canentem ipsum audiuimus, cùm ad te lasciuiẽs accederet nuper. Chara Venus, asinum rudere quispiam putasset. Ipsa autem lyra similis erat cerui cranio carnibus renudato: cornua verò tanquam cubiti prominebant, quibus iugatis, & alligatis fidibus, neque collope circumtortis agreste quiddam & absonum cantillabat, cùm interim ipse aliud voce caneret, aliud lyra succineret: ita vt temperare nobis nequiuerimus, quin rideremus amato-

ὀκείνῳ ἄσμασι. ἦ μὴν γὸ ἠχὼ, εἰ ἐπεχείνεδαι αὐτῷ ἤθελεν, ἅτω κάλος ἦσα, βρυχομένῳ. ἀλλ' ἠχύνετο, εἰ φανείη μιμεμένη βαχείαν ᾠδὴν, καὶ καταγέλασον. ἔφερε ὃ ὁ ἔρεφος ὠν τοῖς ἀγκάλαις ἀβυρμάπον, ἄρκτου σκύλακα, καὶ τὸ λάσιον αὐτῷ ἐφεσσοικότα. τίς ὐκ ἂν φθονήσειέ σοι ὦ Γαλάτεια τοιάτε ἐρᾶς ῦ; Γαλα. ἐκοῦ σὺ Δωεὶ, δεῖξον ἡμῖν τ' σεαυτῆς, καλλίω ἢ λογότ' ὄντα, ἢ ᾠδικώτερον, ἢ κιθαρίζειν ἄμεινον ἐπιστάμενον. Δω. ἀλλ' ἐρᾶσής μὴν ὐδεὶς ἔστ μοι, ὐδὲ σεμνύομαι ἐπέρεφος εἶναι. τοιῦτος ὄ, οἷος ὁ Κύκλωψ ὅδι, κινάβεφς ἀποζων ὥσπερ ὁ ῥάγος, ὠμοφάγος ὥς φασι, ἢ στενύμενος τὸν ἐπιδημοῦντας τ' ξένων, σοὶ γένοιτο, ἢ σὺ αὐτερῴης αὐτῷ.

riam illam cantionem. Nam Echo quantumuis garrula, ne respondere quidem ipsi rugienti voluit: imò ipsam puduisset, si asperum & ridiculum illius cantum imitari visa fuisset. Ad hæc gestabat in vlnis amasius ille delicias suas, vrsi catulum, pilis hirtum, ipsi assimilem: Quis autẽ non inuideat tibi amicum istum, Galatea? *Gal.* Tu igitur Dori, tuum nobis commonstra, qui sit formosior, qui doctiùs voce canere, vel cithara meliùs ludere sciat. *Dor.* At mihi nullus est amator: neque me amabilem esse glorior. Talis autem qualis est hic Cyclops, hircum olens, crudiuorus, vt aiunt, & hospites qui apud ipsum diuersantur deuorans, tibi contingat, eúmque tu mutuum ames.

ΚΥΚΛΩΠΟΣ, ΚΑΙ Ποσειδῶνος.

CYCLOPIS ET NEPTVNI.

ΚΥΚΛΩΨ.

CYCLOPS.

Πάτερ, οἷα πέπονθα ὑπὸ τῦ καταρήτου ξένε, ὃς μαθύσας, ἀξενόφλοτέ με, κοιμωμένῳ ἐπεχειρήσας. Πο. τίς

O Pater, qualia passus sum ab execrabili illo hospite, qui me inebriatum excæcauit, somno grauatum aggressus. *Nep.* Quis verò

ὦ ὁ τοῦτα τολμήσας ὦ Πολύφημε; Κυ. τὸ μὲν πρῶτον, Οὖτιν ἑαυτὸν ἀπεκάλ. ἐπεὶ δὲ διέφυγε, καὶ ἔξω ἦν βέλους, Ὀδυσσεὺς ὀνομάζεσθαι ἔφη. Πο. οἶδα ὃν λέγεις. τὸ Ἰθακήσιον. ἦν Ἰλίῳ δ' ἀπέπλει. ἀλλὰ πῶς ταῦτ' ἔπραξεν, ὃς δὲ πάνυ εὐθαρσὴς ὤν; Κυ. κατέλαβον ἐν τῷ ἄντρῳ ἀπὸ τῆς νομῆς ἀναστρέψας, πολλοὺς πίνας ἐπιβουλεύοντας ὀλιγοστοῖς ποιμνίοις. ἐπεὶ δὲ ἔδησα τῇ θύρᾳ τὸ πῶμα, πέτρα ἦν ὄντως μοι παμμεγέθης, καὶ τὸ πῦρ ἀνέκαιον, ἐναυσάμενος ὃ ἔφερον δένδρον ἀπὸ τῆς ὕλης, ἐφαίνοντο ἀποκρύπτειν ἑαυτοὺς πειρώμενοι. ἐγὼ δὲ συλλαβὼν αὐτῶν τινας, ὥσπερ εἰκὸς ἦν, κατέφαγον λῃστὰς ὄντας, ἐνταῦθα ὁ πανουργότατος ἐκεῖνος, εἴτε Οὖτις, εἴτε Ὀδυσσεὺς ἦν, δίδωσί μοι πιεῖν φάρμακόν τι ἐγχέας. ἡδὺ μέν, καὶ ἔυοσμον, ἐπιβουλευτότατον δὲ καὶ ταραχῶδες αὖτε. ἅπαντα γὰρ εὐθὺς ἐδόκει μοι περιφέρεσθαι πόντῳ. καὶ τὸ σπήλαιον αὐτὸ ἀνεσπέφετο. καὶ ὃν ἔπλουν ἐν ἐμαυτῷ ἤμην. τέλος δὲ, ἐς ὕπνον κατεσπάσθην. ὁ δὲ, ἀποξύσας τὸ μοχλὸν, καὶ πυρώσας

hæc ausus est Polypheme? *Cyc.* Principio quidem se Neminem vocabat; sed postquam effugit, & extra tela vt dicitur, fuit, Vlyssem nominari se aiebat. *Nep.* Noui quem dicis, Ithacensem illum: ex Ilio autem nauigabat. Sed quo pacto hæc fecit, cùm animosus admodum non sit? *Cyc.* Deprehendi in antro, è pascuis reuersus multos quosdã, insidiantes videlicet pecuarijs. Posteaquam autem apposui foribus operculum (saxum autem mihi est perquam magnum) atque ignem, accensa quam ex monte detuleram arbore, susciteui, visi sunt conantes sese abscondere. Ego verò comprehensos ex ipsis aliquos, vt par erat, deuoraui, vt pote qui prædones essent. Hîc versutissimus ille, siue Nemo, siue Vlysses erat, pharmacum quoddam infusum dat bibẽdum, dulce quidem & fragrans illud: sed ad struendas insidias præsentissimum, & turbulentissimum. Mihi enim illud poto statim omnia circumagi videbantur, & antrum ipsum inuertebatur: nec ampliùs apud me prorsum eram. Postremò ad somnum pertractus sum. Ille verò exacuto vecte, eóque

ἅπας γε, πρόσθεν ἐπύφλωσέ μοι κοιμηθέντα. καὶ ἀπ' ἐμείνου τυφλός εἰμί σοι ὦ Πόσειδον.
Πο. ὡς βαθὺν ἐκοιμήθης ὦ τέκνον. ὅς σε δεδορκότες μετῆλθ' ὑπεξῆλθε τυφλούμενος. ὁδὶ οὗτος Ὀδυσσεὺς πῶς ἐδύσκολε; οὐ γὰρ ἂν εὖ οἶδ' ὅτι ἐδυνήθη ἀποκυλῆσαι τὴν πέτραν ἀπὸ τῆς θύρας.
Κυ. ἀλλ' ἐγὼ ἀφεῖλον, ὡς μᾶλλον αὐτὸν λάβοιμι ἐξιόντα. καὶ καθίσας παρὰ τὴν θύραν, ἐδήουν τὰς χεῖρας ἐκπετάσας, μόνα παρεὶς τὰ πρόβατα ἐς τὴν νομὴν, ἐντειλάμενος τῷ κριῷ, ὁπόσα ἐχρῆν πρᾶττειν αὐτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ. Πο. μανθάνω ὑπ' ἐμείνοις, ὅτι γε ἔλαθεν ἐξελθών σε. ἀλλὰ τὸν ἄλλους γε Κύκλωπας ἔδει ἐπιβουλεύσασθαι ἐπ' αὐτόν.
Κυ. συνεκάλεσα ὦ πάτερ, καὶ ἦκον. ἐπεὶ δ' ἤρετο τὸ ἐπιβουλεύοντος τὸ ὄνομα, κἀγὼ ἔφην ὅτι Οὖτις ἔστι, μελαγχολᾶν οἰηθέντες με, ᾤχοντο ἀπόντες. οὕτω κατεσοφίσατό με ὁ κατάρατος τῷ ὀνόματι. καὶ ὃ μάλιστα ἐνίασέ με, ὅτι καὶ ὀνειδίζων ἐμοὶ τὴν συμφοράν, οὐδὲν ἧττον ὁ πατὴρ φησὶν ὁ Ποσειδῶν ἰάσεταί σε.
Πο. θάρσει ὦ τέκνον, ἀμυνῶμαι γὰρ αὐτὸν, ὡς μάθῃ ὅτι εἰ μὴ πήρωσέν μοι ὀφθαλμῶν ἰᾶσθαι ἀδυνάτων, τὰ

igne succenso, me dormientem insuper excæcauit: ab eóque tempore cæcus sum Neptune. *Nep.* Vt altè dormiuisti, qui non exilieris interim dum excæcareris.
A Vlysses verò ille quo pacto effugit? Non enim, satscio, saxum à foribus dimouere potuit. *Cyc.* At ego amoui, quò faciliùs illum comprehenderem inter egrediẽdum. Ego verò collocatus ad fo-
B res, extentis manibus venabar, solis dimissis in pascua ouibus, & arieti dato mandato eorum quæ pro me ab ipso fieri oporteret. *Nep.* Intelligo rem. Sub illis latuit te clàm se subducens. At cæ-
C teros certè Cyclopas oportebat te contra ipsum inuocare. *Cyc.* Conuocaui illos pater, & venerunt. Sed cùm me insidiatoris nomen interrogassent, eúmque dice-
D rem esse Neminem, insanire me arbitrati, discesserunt. Ita mihi execrabilis ille, nomine imposuit. Et quod omnium maximè mihi ægrè fuit, contumelioſè obiecta
E mihi calamitate hac, ne paterquidem Neptunus, inquit, te sanabit. *Nep.* Confide fili, vlciscar enim ipsum: vt discat, etiamsi oculorum

γοῦν τῶν πλεόντων τὸ σώζειν αὐτοὺς, καὶ ἀπολλύναι ἐπ' ἐμοὶ πρόσεστι. πλεῖ δ' ἔτι.

ΑΛΦΕΙΟΥ, ΚΑΙ Ποσειδῶνος.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

Τί τοῦτο ὦ Ἀλφειὲ, μόνος τῶν ἄλλων ἐμπεσὼν εἰς τὸ πέλαγος, οὔτε ἀναμίγνυσαι τῇ ἅλμῃ ὡς ἔθος ποταμοῖς ἅπασιν, οὔτε ἀναπαύεις σεαυτὸν διαχυθεὶς, ἀλλὰ διὰ τῆς θαλάττης ξυνεστὼς, καὶ γλυκὺ φυλάττων τὸ ῥεῖθρον, ἀμιγὴς ἔτι καὶ καθαρὸς ἐπείγῃ. οὐκ οἶδ' ὅποι βύθιος ὑποδὺς καθάπερ οἱ λάροι, καὶ ἐρωδιοὶ, καὶ ἔοικας ἀνακύψειν που, καὶ αὖθις ἀναφαίνειν σεαυτόν. Αλ. ἐρωτικόν τι τὸ πρᾶγμά ἐστιν ὦ Πόσειδον. ὥστε μὴ ἔλεγχε. ἠράσθης δὲ καὶ αὐτὸς πολλάκις. Πο. γυναικὸς ὦ Ἀλφειὲ, ἢ νύμφης ἐρᾷς. ἢ καὶ τῶν Νηρηΐδων αὐτῶν μιᾶς; Αλ. οὐκ. ἀλλὰ πηγῆς ὦ Πόσειδον. Πο. ἡ δὲ ποῦ σοι γῆς αὕτη ῥεῖ; Αλ. νησιῶτίς ἐστι σικελική. Ἀρέθουσαν αὐτὴν καλοῦσιν. Πο. οἶδα οὐκ ἄμορφον ὦ Ἀλφειὲ τὴν Ἀρέ-

cæcitatem mederi non queam, nauigantes certè tamen ſeruare vel perdere penes me eſſe: nauigat autem adhuc.

A ALPHEI ET NEPTVNI.

NEPTVNVS.

QVid hoc Alphee, quod tu ſolus aliorum in mare illapſus, neque B cum ſalſugine miſceris, more fluuiorum omnium, neque diffuſis aquis te ipſum cohibes, ſed per máre velut concretus, ac dulci cuſtodito fluore, immixtus adhuc & C purus properas? Neſcio quo locorum in profundum, ſicut gauiæ & ardeæ demerſus, alibi videris emergere, & te ipſum rurſus exhibere ſpectandum. *Alph*. Amatoria quædam res iſta eſt Nep- D tune: quamobrem ne mihi vitio vertas. Ipſe autem etiam ſæpenumero amaſti. *Nept*. Mulierémne Alphee, an nymphã amas, an etiam Nereidum ipſarum aliquam? E *Alph*. Minimè, ſed fontem, Neptune: *Nept*. Hic vbi terrarum tibi manat? *Alph*. Inſularis eſt in Sicilia, Arethuſam ipſam vocant. *Nept*. Noui Alphee Arethuſam illã non deformem: ſed & lim-

pidus

θουσαν, ἀλλὰ θαυμὰς τὲ ὄντι, καὶ διὰ θαλάττης ἀναβλύζει, ἡ τὸ ὕδωρ ἐπιφέρει τοῖς ἰχθύσιν, ὅλον ἐκ τῶν αὐτῶν φαινόμενον ἀργυρειδές. Αλ. ὡς ἀληθῶς οἶδα τὴν πηγὴν ὦ Πόσειδον. παρ' ἐκείνης οὖν ἀπέρχομαι. Πο. ἀλλ' ἄπιθι μὴν ἡ εὐτυχεῖ ἐν τῷ ἔρωτι. ἐκεῖνο δέ μοι εἰπὲ, πῶ τὴν Ἀρέθουσαν εἶδες αὐτὸς μὲ, ἀρκὰς ὢν, ἢ δὲ, ἐν Συρακούσαις ὄσης; Αλ. ἐπιζηλόμενόν με κατέχεις ὦ Πόσειδον, περίεργα ἐρωτῶν. Πο. εὖ λέγεις, χαίρει παρὰ τὴν ἀγαπωμένην. καὶ αὖ ἁδὺς ἀπὸ τῆς θαλάττης, ξυναυλίαν μίγνυσο τῇ πηγῇ, καὶ ἓν ὕδωρ γίνεσθε.

ΜΕΝΕΛΑΟΥ, ΚΑΙ Πρωτέως.

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

Ἀλλὰ ὕδωρ μὲν σε γίνεσθαι ὦ Πρωτεῦ, ὃ ἀπίθανον, ἐναλίου γε ὄντα, καὶ δένδρον ἔπι φορητόν. καὶ ἐς λέοντα ὁπότε ἀλλαγείης, ὅμως ἔδοξε τοῦτο ἔξω πίστεως. εἰ δὲ καὶ πῦρ γίνεσθαι δυνατὸν ἐν τῇ θαλάττῃ οἰκοῦντα, τοῦτο πάνυ θαυμάζω, καὶ ἀπιστῶ. Πρω. μὴ θαυ-

pidus ille fons est, & per puram scaturiginē emanat, & nitet aqua, quæ super calculis argentea tota apparet. *Alph.* Vt verè nosti fontem hunc Neptune: ad illum igitur abeo nunc. *Nept.* Sed abi quidem, & amore fœliciter vtere. Illud autem mihi dic, vbi tu Arethusam conspicatus es, Arcas ipse cùm sis, fons autem ille Syracusis? *Alph.* Properantem me moraris Neptune, curiosè nimis interrogando. *Nept.* Probè dicis. Abi igitur ad amatam; ac è mari emergens, eodem alueo cum fonte illo miscearis, & in vnam aquam redigamini.

MENELAI, ET PROTEI.

MENELAVS

AT in aquam te conuerti Proteu, incredibile nō est, siquidem es marinus: etiam arborem fieri, tolerabile: in leonem etiam aliquando muteris licèt, tamen neque hoc supra fidem est. Quòd si & te qui in mari habitas, in ignem cōuerti possibile est, hoc omnino miror, nec adducor vt credam. *Prot.* Ne miteris Menelaë:

μάσης ὦ Μενέλαε. γίγνομαι γάρ. Με. εἶδον κἀγὼ αὐτός. ἀλλά μοι δοκεῖς, εἰρήσεται γὰρ πρὸς σέ, γοητείαν τινὰ παρασκευὴν τῷ πράγματι, καὶ τὸν ὀφθαλμοὺς ἐξαπατᾶν τῶν ὁρώντων, αὐτὸς οὐδὲν τοιοῦτο γιγνόμενος. Προ. καὶ πῶς ἂν ἡ ἀπάτη ἐπὶ τῶν οὕτως ἐναργῶν γένοιτο; ἢ ἐνεωγμένοις τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδες ἐς ὅπα μετεπίπτω ἐμαυτόν; εἰ δὲ ἄπιστος, καὶ τὸ πρᾶγμα ψευδὲς εἶναι δοκεῖ, φαντασία τις περὶ τὰ ὀφθαλμῶν ἰσαμβύη, ἐπειδὰν πύρ γένωμαι, παρασύνεγκε μοι ὦ γενναιότατε τὴν χεῖρα. εἴση γὰρ εἰ ὀρῶμαι μόνον, ἢ καὶ τὸ καίειν τότε μοι παρέσται. Με. ὡς ἀσφαλὴς ἡ πεῖρα ὦ Πρωτεῦ. Προ. σὺ δέ μοι Μενέλαε δοκεῖς οὐδὲ πολύπουν ἑωρακέναι πώποτε, οὐδὲ ὃ πάσχει ὁ ἰχθὺς ὅταν εἰδέναι. Με. ἀλλὰ τὸν μὲν πολύπουν, εἶδον. ἃ πάσχει δέ, οὐδέπω αὐτὰ μανθάνω παρὰ σοῦ. Προ. ὁπόταν γὰρ πέτρα προσελθὼν ἁρμόσῃ τὰς κοτύλας, καὶ προσφυὴς ἔχηται τῆς πλευρᾶς, ἐκείνῃ ὅμοιον ἀπεργάζεται ἑαυτὸν, καὶ μεταβάλλει τὴν χρόαν, μιμούμενος τὴν πέτραν, ὡς μὴ λάθῃ τὴν ἁλιέας, μὴ

fieri enim soleo Men. Vidi & ipse. Sed videris mihi, dicam enim apud te, præstigias quasdam adhibere rei, atque intuentium oculos decipere, cùm tale nihil fias. Prot. Ecquæ deceptio in tam manifestis rebus fieri queat? Annon apertis oculis vidisti in quam multa ipse me transformauerim? Quod ni credis, & falsa res tibi videtur, scilicet species quædam inanis ob oculos versans: quum ignis factus fuero, admoue mihi ô generosissime, manum. Senties enim num videar tantùm ignis, an & vim vrendi habeam. Men. Periculosum est experimentum hoc Proteu. Prot. At tu Menelaë videris mihi neque polypum vidisse vnquam, neque etiam quid pisci huic accidere soleat, scire. Men. At polypum quidem vidi, quæ verò accidant illi, libenter ex te cognouerim. Prot. Cuicunque saxo acetabula sua accedens applicuerit, & cirramentis affixus adhæserit, illi seipsum similem efficit, mutátque colorem, imitando saxum, quò lateat piscatores, nihil ab illo varians, neque ob hoc manifestè

ὧν διὰ τοῦτο, ἀλλ' ἐοικὼς τῷ λίθῳ. Με. φασὶ ταῦτα. τὸ δ' οὐ πολλῷ παραδοξότερον ὦ Πρωτεῦ. Πρω. οὐκ οἶδα ὦ Μενέλαε. τίνι ἂν ἄλλῳ πιστεύσειας, τοῖς σαυτοῦ ὀφθαλμοῖς ἀπιστῶν; Με. εἶδον, εἶδον. ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα τερατῶδες, τ' αὐτὸν πῦρ καὶ ὕδωρ γίγνεσθαι.

apparens, sed omnino saxum referens. *Men.* Ferunt hæc: sed hoc tuum est incredibilius Proteu. *Prot.* Nescio Menelaë, cuinam alteri credas, cùm tuis oculis non credas. *Men.* Apprimè vidi: sed tamen monstrosa res est, eundem ignem atque aquam fieri.

ΠΑΝΟΠΗΣ, ΚΑΙ Γαλήνης.

PANOPES ET GALENES.

ΠΑΝΟΠΗ.

PANOPE.

Εἶδες ὦ Γαλήνη χθὲς οἷα ἐποίησεν ἡ Ἔρις παρὰ τὸ δεῖπνον ἐν Θετταλίᾳ, διότι μὴ καὶ αὐτὴ ἐκλήθη ἐς τὸ συμπόσιον; Γα. οὐ ξυνειστιώμην ὑμῖν ἔγωγε. ὁ γὰρ Ποσειδῶν ἐκέλευσέ με ὦ Πανόπη ἀκύμαντον ἐν τοσούτῳ φυλάττειν τὸ πέλαγος. τί δ' οὖν ἐποίησεν ἡ Ἔρις μὴ παροῦσα; Πα. ἡ Θέτις καὶ ὁ Πηλεὺς ἀπελυλύθεισαν ἐς τ' θάλαμον, ἅμα δὲ Ἀμφιτρίτης καὶ τοῦ Ποσειδῶνος παραπεμφθέντες. ἡ Ἔρις δ' ἐν τοσούτῳ λαθοῦσα πάντας, ἐδυνήθη ῥᾳδίως, τῶν μὲν πινόντων, ἐνίων δὲ κεστοῖς

Vidistine, Galene, heri quid fecerit Eris ad cœnam in Thessalia, quòd non & ipsa ad conuiuium inuitata fuerit? *Gal.* Non conuiuata sum ego vobiscum. Nam me Neptunus iusserat, tranquillum interea, Panope, seruare pelagus. Sed quid fecit Eris cùm præsens non esset? *Pan.* Thetis ac Peleus concesserant intro in thalamum ab Amphitrite ac Neptuno deducti. Interea autem Eris, clàm omnibus (id quod facile illi tum fuit, cùm alij biberent, nonnulli

τῶν, ἢ τῷ Ἀπόλλωνι κιθαρίζοντι, ἢ ταῖς μέσαις ᾀδούσαις προσεχόντων τὸν νοῦν, ἐνέβαλεν ἐς τὸ συμπόσιον μῆλόν τι παγκαλὸν, χρυσοῦν ὅλον ὦ Γαλήνη. ἐπεγέγραπτο δ', ἢ καλὴ λαβέτω. κυλινδούμενον δ' τοῦτο ὥσπερ ἐξεπίτηδες, ἧκε ἔνθα Ἥρα τε, καὶ Ἀφροδίτη, καὶ Ἀθηνᾶ κατεκλίνοντο. καὶ πρῶτος ὁ Ἑρμῆς ἀνελόμενος ἐπελέξατο τὰ γεγραμμένα, αἱ μὲν Νηρηίδες ἡμεῖς, ἀπεσιωπήσαμεν. τί γὰρ ἔδει ποιεῖν, ἐκείνων παρουσῶν; αὐθις δ' αὐτοὶ ἐωυτοῖς ἐκάστη, καὶ αὐτῆς εἶναι τὸ μῆλον ἠξίουν. καὶ εἰ μή γε ὁ Ζεὺς διέκρινεν αὐτὰς, καὶ ἄλλως χειρῶν προύχώρησε τὸ πρᾶγμα. ἀλλ' ἐκεῖνος αὐτὰς μὲν, ἃ κρινῶ φησι περὶ τούτου, καίτοι ἐκείναι αὐτὸν δικάσαι ἠξίουν. ἄπιτε δ' ἐς τὴν Ἰδην παρὰ τὸν Πρίαμον παῖδα, ὃς οἵδέ τε διαγνῶναι τὴν καλλίονα φιλόκαλος ὤν, καὶ ὃν ἂν ἐκεῖνος κρίνει κακῶς. Γα. τί οὖν αἱ θεαὶ ὦ Πανόπη; Πα. τὴμερον οἶμαι ἀπᾶσι πρὸς τὴν Ἰδην. Πα. καί τις ἤξει μετὰ μικρὸν ἀπαγγέλλων ἡμῖν τὴν κρατοῦσαν; Πα. ἔδη σοι φημὶ ὃν ἄλλη κρατήσει, τῆς

applauderent, vel Apollini citharam personanti, vel Musis ore modulantibus animum adhibendo) proiecit in conuiuium pomum quoddam perpulchrum, totum aureum, Galene: cui erat inscriptum *Formosa accipiat*. Dum autem hoc, tanquam ex composito voluitur, peruenit eò loci, vbi Iuno, & Venus, & Minerua accumbebant. Et postquam Mercurius eo sublato inscripta legit: nos quidem Nereides conticuimus, quid enim agendum erat illis præsentibus? Illæ verò inter se contendebant, ac quælibet suum illud esse volebat. ac nisi Iupiter ipsas dimemisset, ad manus vsq; res processisset. Verùm ille, ipse quidem iudicium hac de re non feram, inquit, tametsi illæ ipsum iudicare vellent. Sed in Idam ad Priami filium abite, qui & discernere nouit, quænam formosior sit, vt pote elegantiæ studiosus & ipse, & qui non malè iudicauerit. *Gal.* Quid igitur ad hæc Deæ illæ, Panope? *Pan.* Hodie arbitror in Idã abeũt. *Gal.* Ecquis veniet paulò post, qui quę vicerit, nobis renunciet? *Pan.* At iam nunc tibi affirmo fore vt nulla alia vincat,

Ἀφροδίτης ἀγωνιζομένης, ἰὼ μή τι παύσῃ ὁ διακτήτης ἀμβλυώττων.

veniente in certamen Venere, nisi arbiter ipse omninò hallucinetur.

ΤΡΙΤΩΝΟΣ, ΑΜΥΜΩΝΗΣ, καὶ Ποσειδῶνος.

TRITONIS, AMYMONES ET Neptuni.

ΤΡΙΤΩΝ.

Ἐπὶ πηὼ Λέρναν ὦ Πόσειδον παραγίγνεται καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὑδρευσομένη παρθένος, παγκάλον τι χρῆμα, ὃν οἶδα ἔγωγε καλλίω παῦδα ἰδών. Πο. ἐλευθέραν πινὰ ὦ Τείτων λέγεις, ἢ θεραπαινά πις ὑδροφόρος ὄσα. Τεί. οὔμοιον. ἀλλὰ τῶ Δαναῶ ἐκείνη θυγάτηρ μία τῶν πεντήκοντα καὶ αὐτὴ, Ἀμυμώνη τοὔνομα. ἐπυδόμων γὸ ἥτις καλοῖτο, ἢ τὸ γῆρος. ὁ Δαναὸς ὃ σκληραγωγεῖ τὰς θυγατέρας, καὶ αὐτουργεῖν διδάσκει, ἢ πέμπει ὕδως τε ἀρυσομένας. καὶ ἄλλα, παιδεύει ἀόκνως εἶναι αὐτάς. Πο. μόνη ὃ παραγίνεται μακρὰν οὕτω πηὼ ὁδὸν ἧξ Ἄργος ἐς Λέρναν; Τεί. μόνη. πολυδίψιον ὃ τὸ Ἄργος ὡς οἶσθα. ὥστε ἀνάγκη ἀεὶ ὑδρεύεσθαι. Πο. ὦ Τείτων, ἃ μετείως με διεταράξας εἰπὼν τὰ περὶ τὴ παιδὸς. ὥστε ἴωμεν ἐπ' αὐτήν.

AD Lernam Neptune, quotidie venit aquatum virgo perpulchra. Nec scio formosiorem puellam vidisse me. *Nept.* Liberamne aliquam dicis Triton, an verò famula quæpiam est quæ aquam ferre solet? *Trit.* Minimè, sed Danai illius filia, vna ex quinquaginta istis, Amymone nomine. Eius enim nomen & genus scisciatus sum. Danaus autem duriter filias educat, & opus manu facere docet, & ad hauriendam aquam mittit, & ad alias res agendas instituit, impigræ ipsæ vt sint. *Nept.* Sola-ne venire solet longam adeò viam ex Argis ad Lernam vsque? *Trit.* Sola. nam Argos, vt scis, est siticulosum: quare illam semper aquatum venire necesse est. *Nept.* Non mediocriter affeciisti me Triton, qui mihi hæc de puella narraris. Itaque eamus ad ipsam. *Trit.*

Τεί. ἴωμεν. ἤδη γὰρ καιρὸς τῆς
εὐπλοΐας. καὶ σχεδόν που κατὰ
μέσην τὴν ὁδὸν ἐστὶν ἤδη ἐς τὴν
Λέρναν. Πο. ἀκούων ζεύξον τὸ
ἅρμα. ἢ τοῦτο μὲν πολλὴν ἔχει
τὴν διατριβὴν ὑπάγειν τοὺς
ἵππους τῇ ζεύγλῃ, καὶ τὸ ἅρμα
ἐπισκευάζειν; σὺ δ' ἀλλά μοι
δελφῖνά τινα τῶν ἀκέων παρά-
σπασον. ἐφιππάσομαι γὰρ ἐπ' αὐ-
τοῦ τάχιστα. Τεί. ἰδοὺ σοι ἐπὶ-
σω ὁ δελφίνων ὠκύτατος. Πο.
εὖγε ἀπελαύνωμεν. σὺ δὲ πρόσ-
ηκον ὦ Τείτων. καὶ πεισθὴν πά-
ρεσμεν ἐς τὴν Λέρναν, ἐγὼ μὲν
λοχήσω ἐντοῦθά που. σὺ δὲ
ἀποσκόπει ὁπότ' ἂν ἄνθρω-
πος ἐπέλθῃ αὐτοῦ. Τεί. αὕτη
σοι πλησίον. Πο. καλὴ ὦ
Τρίτων, καὶ ὡραία παρθένος.
ἀλλὰ συλληπτέα ἡμῖν ἐστιν.
Αμυ. ἄνθρωπε, ποῖ με ξυναρ-
πάσας ἄγεις; ἀνδραποδιστὴς εἶ,
καὶ ἔοικας ἡμῖν ἀπ' Αἰγύπτου τοῦ
θείου ἐπιπεμφθῆναι. ὥστε βοή-
σομαι τὸν πατέρα. Τεί. σιώ-
πησον ὦ Αμυμώνη. Ποσειδῶν
ἐστι. Αμυ. τί Ποσειδῶν λέγεις;
τί βιάζῃ με ὦ ἄνθρωπε, καὶ ἐς
τὴν θάλατταν καθέλκεις; ἐγὼ
δ' ἀποπνιγήσομαι ἢ ἀθλία κα-
ταδύσα. Πο. θάρρει, ἀγαθὸν
θεινὸν πάθῃς. ἀλλὰ καὶ πηλὼ

Eamus. Iam enim tempus
est, quo aquatum ire soleat
ac media fermè in via est
petendo Lernam. *Nept.*
Proinde currum iunge: vel
an hoc longiorem rebus
moram inijciet, submittere
equos iugo, & currum appa-
rare? Tu verò potiùs del-
phinem mihi aliquem ex ve-
locibus illis huc siste, ine-
quitando enim illi quàm ce-
lerrimè prouehar. *Trit.* Ec-
ce tibi delphinum hunc ve-
locissimum. *Nept.* Euge pro-
uehamur: tu verò Triton
adnata. Ac siquidem ad Ler-
nam adsumus, ego quidem
hîc in insidijs ero: tu verò
speculando obserua, quando
illam accedentem sentias.
Trit. Eccam tibi, propè est.
Nept. Formosa Triton, & in
flore ætatis virgo: sed nobis
est comprehendenda. *Amy.*
Heus homo, quò me hinc
correptam abducis? plagia-
rius quispiam es, ac videris
nobis ab Ægypto patruo im-
missus, quare patrem incla-
mabo. *Trit.* Tace Amymo-
ne, Neptunus hic est. *Amy.*
Quid Neptunum dicis? quid
mihi homo vim facis, at-
que hinc in mare abstrahis?
at infœlix ego submersa suf-
focabor, *Nept.* Bono sis a-
nimo: nihil mali patieris
sed & fontem tibi cognomi-
ἐπώνυμόν σοι ἀναδοθῆναι ἐκ-

σω ἐνταῦθα, παταξας τῇ πειαύνῃ τῷ πέζαν, φλησίον τῶ κλύσματος. καὶ σὺ εὐδαίμων ἔσῃ, ἢ μόνη τῶν ἀδελφῶν ἀχ ὑδρεφορήσεις ἀπειδανοῦσα.

nem emanare hinc sinam, percusso tridente saxo, iuxta hoc æstuarium, túque beata eris, & sola sororum obita morte aquam non ge- A stabis.

NOTOT, KAI Ζεφύρου.

NOTI ET ZEPHYRI.

B

ΝΟΤΟΣ.

NOTVS.

Ταύτην ὦ Ζέφυρε τὴν δάμαλιν, ἣν διὰ τὸ πελάγους ἐς Αἴγυπτον ὁ Ἑρμῆς ἄγει, ὁ Ζεὺς διεκόρησεν ἄλοις ἔρωτι; Ζέ. ναὶ ὦ νότε. ἡ δάμαλις ὅδε τότε. ἀλλὰ παῖς ἦν τοῦ ποταμοῦ Ἰνάχου. νυνὶ δὲ ἡ Ἥρα τοιαύτην ἐποίησεν αὐτὴν ζηλοτυπήσασα, ὅτι καὶ πάνυ ἐώρα ἐρῶντα τὸν Δία. No. νυνὶ οὖν ἔτι ἐρᾷ τῆς βοός; Ζε. καὶ μάλα. καὶ διὰ τοῦτο ἐς Αἴγυπτον αὐτὴν ἔπεμψε. καὶ ἡμῖν προσέταξε μὴ κυμαίνειν τὴν θάλασσαν ἕως ἂν διανήξηται, ὡς ἀποτεκοῦσα ἥκει. κύει δὴ ἤδη. θεὰν ἡγοῦντο καὶ αὐτὴ, καὶ τὸ τεχθέν. No. ἡ δάμαλις θεός; Ζέ. καὶ μάλα ὦ νότε. ἄρξει τε ὁ Ἑρμῆς ἔφη τῶν πλεόντων, καὶ ἡμῶν ἔσται δέσποινα, ὃν τινα ἂν ἡμῶν ἐθέλῃ ἐκπέμψαι, ἢ κωλύσαι

NVm hanc, Zephyre, iuuencam, quam per mare in Ægyptum Mercurius ducit, Iupiter amore C captus vitiauit? *Zeph.* Etiam Note. Attum non iuuenca, sed Inachi fluuij filia erat. Nunc verò talem ipsam Iuno fecit, amoris æmulatione commota, propterea quòd D videbat Iouem illam prorsus deperire. *Not.* Proinde nunc etiam bouem illam amat? *Zeph.* Ita sanè, & ob idàn Ægyptum ipsam misit, nobísque edixit ne conturbaremus mare donec illa transnatasset, vt illic enixa E (fert autem iam vterum) Deus fiat tum ipsa, tum fœtus eius. *No.* An iuuenca Deus? *Zeph.* Ita sanè, Note, imperabítque, inquit Mercurius, nauigantibus, ac nostra erit domina, vt quemcunque volet nostrûm, emittat, vel prohibeat spi-

ἐππανεῖν. Νό. Στεφανευτέα τοιγαροῦν ὦ ζέφυρε, ἤδη δέσποινά γε ἔσται. νὴ Δία εὐγενέστερα γὰρ ἤπου ἡμῖν. Ζε. ἀλλ' ἤδη γὰρ διεπέρασε, καὶ ἐξένευσεν ἐς τὴν γῆν. ὁρᾷς ὅπως ἁβρὸν μὲν τετραποδίζει βαδίζει. αὐτίκα δὲ ὀρθώσας αὐτὴν ὁ Ἑρμῆς, γυναῖκα παγκάλλιστον ἀπέφηνε; No. πλεῖόν γοῦν τῶν κεράτων ὦ ζέφυρε. οὐκ ἔτι τὰ κέρατα. ἀλλὰ βρὰ, καὶ ἁγνὰ τὰ σκέλη, καὶ ἐπέρασος κόρη. ὁ υἱὸς Ἑρμῆς τί παθὼν, μεταβέβληκεν ἑαυτόν. καὶ αὖτε νεανίου, γυναικοπρόσωπος γεγένηται; Ζε. μὴ πολυπραγμονῶμεν. ὅτε ἄμεινον ἐκεῖνος οἶδε τὰ πρακτέα.

rare. *Not.* Ergo Zephyre, nobis erit obseruanda, cùm iã sit domina. Nam per Iouẽ eo pacto beneuolentior nobis erit. *Zeph.* Sedenim iam traiecit, & in terram enatauit. Vides vt non ampliùs quadrupes incedat: sed erectam ipsam, Mercurius denuo perpulchram mulierem reddidit. *Not.* Mira nimirum hæc Zephyre: nusquam ampliùs cornua, neque cauda, neque tibiæ bifidæ, sed amabilis puella est. Cæterùm Mercurio quidnam accidit, qui seipsum mutauit: & pro adolescente caninam faciem assumpsit? *Zeph.* Ne curiosiùs ista persequamur, quandoquidem quæ facienda sint, meliùs ille nouit.

ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ, καὶ Δελφίνων.

NEPTVNI ET DELPHINVM.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

ΕΤγε ὦ δελφῖνες, ὅτι ἀεὶ φιλάνθρωποί ἐστε, καὶ πάλαι μὲν τὸ τῆς Ἰνοῦς παιδίον ἐπὶ τὸν Ἰσθμὸν ἐκομίσατε, ὑποδεξάμενοι ἀπὸ τῶν Σκιρωνίδων πέτρῶν μητρὸς ἐμπεσόν. καὶ νῦν σὺ τὸν κιθαρῳδὸν τοῦτον τὸν ἐκ Μηθύμνης ἀναλαβὼν, ξένην ἐξ

NEPTVNVS.

REctè facitis, Delphines, quod semper hominum amantes estis: & olim Inûs filium in Isthmum portastis, exceptum à Scironijs scopulis, vnde cum matre præcipitatus erat. Et tu nunc assumpto Methymnensi citharœdo isto, in

ἐς Ταίναρον αὐτῇ σκευῇ, καὶ κι-
θάρᾳ. οὐδὲ ἠρίεισθε κακῶς ὑπὸ
τῶν ναυτῶν ἀπολούμενον.
Δελ. μὴ θαυμάσῃς ὦ Πόσει-
δον, εἰ τοὺς ἀνθρώπους εὖ ποιοῦ-
μεν, ἐξ ἀνθρώπων γε καὶ αὐτοὶ A
ἰχθύες γεγενημένοι. Πο. καὶ
μέμφομαί γε τῷ Διονύσῳ, ὅτι
ὑμᾶς καταναυμαχήσας, μετέ-
βαλε, δέον χειρώσασθαι μόνον,
ὥστερ τοὺς ἄλλους ἀπήγαγετο. B
ὅπως γοῦν τὸ κῦ τὸ Ἀείσιμα
τοῦτον ἐγλύφετο ὦ δελφίν; Δελ.
ὁ Περίανδρος οἶμαι ἔχαιρεν
αὐτῷ. καὶ πολλάκις μετεπέμ-
πετο αὐτὸν ὅτι τῇ τέχνῃ. ὁ δὲ,
πλουτήσας παρὰ τοῦ τυράννου, C
ἐπεθύμησε πλεύσας οἴκαδε ἐς
τὴν Μήθυμναν, ὑπιδείξασθαι
τὸν πλοῦτον. καὶ ὑπόβας πο-
θωμένοις πολλοὺς κακούργων ἀνδρῶν,
ὡς ἔδειξε πολὺν ἄργυρον καὶ χρυσὸν,
καὶ ἀργυρεοῦν, ἐπεὶ κατὰ μέσον τὸ
Αἰγαῖον ἐγένετο, ὑπεβουλεύοντο
αὐτῷ οἱ ναῦται. ὁ δὲ, ἠπιστώ-
μην γὰρ ἅπαντα. παρῃνέων τῷ D
σκάφει, ἐπεὶ τοῦτα ὑμῖν ἔδο-
κται, ἔφη, ἀνὰ τὴν σκευὴν
ἀναλαβόντα μὲ, καὶ ἅπαντα
ὁπλιτῶν τινα ἐπ' ἐμαυτῷ,
ἐκόντα ἅσαντε ᾄσματα ἐμαυ-
τοῦ. ἐπέτρεψαν οἱ ναῦται. καὶ
ἀναλαβὲ τὴν σκευὴν, καὶ

Tænarum cum ipso ornatu, & cithara enatasti: neque illum à nautis miserè perdi passus es. *Delp.* Ne mireris Neptune, si hominibus benefacimus? cùm ex hominibus pisces ipsi facti simus. *Nept.* Atque equidem ob id reprehendo Bacchum, quòd vos nauali prælio superatos ita transformauit, cùm deuincisset, solùm in deditionem accipere, quemadmodum alios in potestatem redegit. Sed quo pacto quod huic Arioni accidit, sese habet Delphin? *Delp.* Periander, opinor, delectabatur Ipso, & artis gratia sæpe accersebat. Ille autem à tyranno ditatus, domum in Methymnam nauigando, diuitias suas ostentare concupiuit. Ac consenso sceleratorum quorundam hominũ pontone, posteaquam indicauit se multum auri & argenti secum ferre, vbi ad medium fermè Ægeum peruentum fuit, insidiari illi nautæ cœperunt. Ille verò (auscultabam enim omnia iuxta nauigium natando) quoniam hoc vobis ita visum est, inquit, at me saltem assumpto ornatu, & decantato priùs mihi ipsi funebri aliquo carmine, volentem finite præcipitare meipsum. Concessérunt nautæ. Tum ille as-

ἧττε παύυ λιγυρῶς. καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν θάλατταν, ὡς ἀυτίκα πάντως ἀποθανούμενος. ἐγὼ δ' ὑπολαβὼν, καὶ ἀναδέμενος ἀυτὸν, ἤνεγκάμην ἔχων εἰς Ταίναρον. Πο. ἐπαινῶ τῆς φιλομουσίας. ἄξιον γὰρ τὸν μισθὸν ἀποδέδωκας ἀυτῷ τῆς ἀκροάσεως.

sumpsit ornatum, & quiddam planè blandum cecinit, atque in mare, tanquam ilicò moriturus, præcipitem se dedit. Ego verò excepto atque impositò mihi illo, simul in Tænarum enataui. *Nept.* Tuum erga musicam studium laudo: dignam enim auditæ modulationis mercedem ipsi retulisti.

ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ, καὶ Νηρηίδων.

NEPTVNI ET NEREIDVM.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

NEPTVNVS.

Τὸ μὲν στενὸν τοῦτο, ἐς ὃ ἡ παῖς καταπέσχη, Ἑλλήσποντος ἀπ' ἀυτῆς καλείσθω. τὸν δὲ νεκρὸν, ὑμεῖς ὦ Νηρηίδες παραλαβοῦσαι, τῇ Τροάδι περισενέγκατε, ὡς ταφείη ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων. Νη. μισθαμοῦς ἂν Ποσειδον. ἀλλ' ἐνταῦθα ἐν τῷ ἑσπερίῳ πελάγει τεθάφθω. ἐλεεινὸν γὰρ ἀυτὸν, οἵκτιστα ὑπὸ τῆς μοίρας πεπονθυῖαν. Πο. τοῦτο μὲν ὦ Ἀμφιτρίτη ἡ δέμις. οὐδὲ ἄλλως καλὸν ἐνταῦθά που κεῖσθαι ὑπὸ τῇ ψάμμῳ ἀυτὸν, ἀλλ' ὅσῳ ἔφλιον ἐν τῇ Τροάδι ἐν τῇ χερρονήσῳ τεθάφθαι. ἀμείνω δὲ παραμυ-

FRetum hoc quidem angustum, in quod puella præcipitata est, Hellespontus ab ipsa vocetur. Ipsum autem cadauer, vos Nereides acceptum in Troadem auferte, vt ab incolis sepeliatur. *Ner.* Nequaquam Neptune, sed hîc in cognomine pelago sepeliatur. Miseremur enim ipsius, vt quæ maximè miserabilia passa fuerit à noüerca. *Nept.* At hoc, Amphitrite, fas non est, neque etiam aliàs honestum, hîc illam alicubi sub arena iacêre. Sed quod dixi, in Troade in Chersoneso mox sepelietur. Illud autem pro solatio ipsi

Στὸν ἔσω αὐτῆ, ὅπι μετ' ὀλίγον τὰ αὐτὰ καὶ ἡ Ἰνὼ πείσεται, καὶ ἐμπεσεῖται ὑπὸ τῆ Ἀθάμαντος διωκομένη εἰς τὸ πέλαγος, ἀπ' ἄκρα τῆ Κιθαιρῶνος, καθάπερ καθῆκει ἐς τὴν θάλασσαν ἔχουσα καὶ τὸν υἱὸν ὅπι ἡ ἀγκάλης. Νη. ἀλλὰ κἀκείνῳ σῶσαι δεήσει, χαρίσαμβος τῷ Διονύσῳ. Βοᾶς γὰρ αὐτῆ καὶ πίτθη ἡ Ἰνώ. Πο. ἀλ ἐχέλιῳ ὅπω πονηρὰ οὖσαν, ἀλλὰ τῷ Διονύσῳ ἀχαριστεῖν ὦ Ἀμφιτρίτη ἀλ ἄξιον. Νη. αὕτη ὃ ὁρᾶς τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς κατέπεσεν ἀπὸ τῆ κριοῦ; ὁ ἀδελφὸς ὃ ὁ Φρίξος ἀσφαλῶς ὀχεῖται; Πο. εἰκότως. νεανίας γὰρ, καὶ δύναται αὐτέχειν πρὸς τὴν φοράν. ἡ δ', ὑπὸ ἀπειρίας ὀχήματος παρεμβάσα, καὶ ἀπαθοῦσα ἐς βάθος ἀχανὲς, ἐκπλαγεῖσα, καὶ τῷ θάμβει ἅμα κραδήσασα, καὶ ἰλιγγιάσασα πρὸς τὸ σφοδρὸν τῆ πνεύσεως, ἀκρατὴς ἐγένετο τῶν κεράτων τῆ κριοῦ, ὧν τύχοις ἀπειλήφει. καὶ κατέπεσεν ἐς τὸ πέλαγος. Νη. ἀκούω ἐχέλιῳ τὴν μητέρα τὴν νεφέλην βοηθεῖν παρούσης; Πο. ἐχέλιῳ. ἀλλ' ἡ τοιαύτη,

erit, quòd paulò post eadem & Ino patietur, & persequente illam Athamante, in pelagus ex summo Cithærone, quà in mare porrigitur, filium etiam in vlnis A gestans præcipitabitur. *Ner.* Sed & illam, in Bacchi gratiam, seruare oportebit. Edúcauit enim illum Ino, eadémque nutrix illius fuit. *Nept.* Non decebat, cùm adeò prauæ esset. Sed Baccho B non gratificari, indignum esset, Amphitrite. *Ner.* Sed quid accidit huic, quod ab ariete decidit? Phryxus autem frater eius tutò vehitur? C *Nept.* Meritò: adolescens enim est, & contra impetum obsistere potest. Illa verò eius insueta, conscenso vehiculo inusitato, & in vastam profunditatem despiciendo, D perculsa animo, & pauore pariter attonita, præterea vertigine correpta præ volatus impetu, retinere non potuit arietis cornua, quibus eò vsque se sustentauerat: atque ita in mare decidit. *Ner.* Annon matrem ipsius Nephelen opem ferre cadenti decebat? *Nept.* Decebat: sed Parca longè quàm Nephele potentior est.

μοῖρα πολλῷ τῆ νεφέλης δυνα-

ΙΡΙΔΟΣ, ΚΑΙ Ποσειδῶνος.

IRIDIS ET NEPTVNI.

ΙΡΙΣ.

IRIS.

ΤΗν νῆσον τὴν πλανωμένην ὦ Πόσειδον, ἀποπεσθεῖσαν τῆς Σικελίας, ὕφαλον ἐπηνέχθαι συμβέβηκε. τοῦτο τοίνυν φησὶν ὁ Ζεὺς ζῆσον ἤδη, καὶ ἀνάφηνον, καὶ πίνσον ἤδη ὅλον ἐν τῷ Αἰγαίῳ μέσῳ βεβαίως μένειν, σκέψις πάνυ ἀσφαλῶς. δεῖται γάρ τι αὐτῆς. Πο. πεπράξεται τοῦτο ὦ Ιρι. τίνα δ' ὅμως παρέξει αὐτῷ τὴν χρείαν ἀναφανεῖσα, καὶ μηκέτι πλέουσα; Ιρις. τὴν Λητὼ ἐπ' αὐτῆς δεῖ ἀποκυῆσαι. ἤδη γὰρ πονήρως ἔσχε τῶν ὠδίνων ἔχει. Πο. πῶς οὖν; οὐχ ἱκανὸς ὁ οὐρανὸς συτεκεῖν; εἰ δὲ μὴ οὗτος, ἀλλά γε πᾶσα ἡ γῆ οὐκ ἂν ὑποδέξαιτο δι' αὐτὸ τὰς ὠδῖνας; Ιρις. οὐκ ὦ Ποσειδον. ἡ Ηρα γὰρ ὅρκῳ μεγάλῳ κατέλαβε τὴν γῆν, μὴ παρασχεῖν τῇ Λητοῖ τῶν ὠδίνων ὑποδοχήν. ἡ τοίνυν νῆσος φυτὴ ἀνώμοτός ἐστιν. ἀφανὴς γὰρ ἦν. Πο. σωίημι. σκέψαι ὦ νῆσε, καὶ ἀνάδυθι αὖθις ἐκ τοῦ βυθοῦ, καὶ

INsulam illam errantem, Neptune, quæ à Sicilia reuulsa, atque vndis submersa, mari innatat: eam, dixit Iupiter, iam erige, & cernendam exhibe, & fac vt manifesta in medio Ægæo firmiter maneat, tutò admodum stabilita: opus enim illa nonnihil habet. *Nept.* Hoc fiet, Iri: sed tamen quem vsum illi præbebit manifesta apparens, nec amplius fluctuans; *Ir.* Latonam ea parere oportet: iam enim malè habet à doloribus. *Nep.* Quid igitur? annon ipsi cœlum sufficit, vt in eo pariat? At nisi sufficit illud: certè nec tota terra partus illius recipere possit. *Ir.* Non Neptune, Nam Iuno Tellurem magno iureiurando obstrinxit, ne quod Latonæ parturienti perfugium præberet. Hæc igirur insula iuramento non tenetur: tum enim fuit abscondita. *Nept.* Intelligo rem. Igitur subsiste insula: atque iterum è profundo emerge,

μηκέτι καταφέρου, ἀλλὰ βεβαίως μένε, καὶ ὑπόδεξαι ὦ εὐδαιμονεστάτη τῶ ἀδελφῶ τὰ τέκνα δύο, τὼ καλλίστους τῶν θεῶν. καὶ ὑμεῖς ὦ τέτονες, διαπορθμεύσατε τὴν Λητὼ ἐς αὐτήν. καὶ γαλήνα ἅπαντα ἔστω. σὺ δὲ ἑρπετὸν ὄν, ὃς νῦν ἐποίησεν αὐτὴν φοβῶν, τὰ νεογνά, ἐπειδὰν τεχθῇ, αὐτίκα μέτεισι, καὶ τιμωρήσει τῇ μητρί. σὺ δὲ ἀπάγγελλε τῷ Διὶ πάντα εἶναι εὐτρεπῆ. ἔσπευσεν ἡ Δῆλος. οἰκέτω ἡ Λητὼ, καὶ τικτέτω.

nec amplius ſublabaris, ſed immota maneas. Ac ſuſcipe fœliciſſima fratris mei liberos duos, Deorum pulcherrimos. Et vos ô Tritones Latonam in ipſam traijcite, omniáque tranquilla ſint. Serpentem autem illum, qui nunc ipſam deterrendo, velut œſtro exagitat, ipſi infantes, poſteaquam in lucẽ editi fuerint, continuò aggredientur, ac matrem vindicabunt. Tu verò Ioui renũncia, præclarè omnia ſe habere. Stabilita eſt inſula, veniat Latona, ac pariat.

ΞΑΝΘΟΣ, ΚΑΙ Θαλάσσης.

XANTHI ET MARIS.

ΞΑΝΘΟΣ.

XANTHVS.

Ἕξαι μεῶ θάλασσα, δεινὰ πέπονθότα. καταίσβεσόν μοι τὰ βάυματα. Θα. τί τοῦτο ὦ Ξάνθε; τίς σε κατέκαυσεν; Ξαν. Ἥφαιστος. ἀλλ' ἀπαγοράκωμαι ὅλως ὁ κακοδαίμων, καὶ ζέω. Θα. διατί δέ σοι ἐνέβαλε τὸ πῦρ; Ξαν. διὰ τὸν υἱὸν τὸν Θέτιδος. ἐπεὶ γὰρ φονεύοντα τὸν Φρύγας ἱκέτευσα, οὐδ' ὣς ἐπαύσατο τῆς ὀργῆς, ἀλλὰ καὶ τῶν νεκρῶν ἀπέφραξέ μοι τὰ ῥοῦν,

Svſcipe me grauia paſſũ ô Mare, mea vulnera extingue. *Mar.* Quid hoc rei eſt, ô Xanthe? quis te deuſſit? *Xan.* Vulcanus. Sed prorſus exuſtus ſum, miſer, & efferueſco: *Mar.* Cur autem tibi iniecit ignem? *Xan.* Propter filium Thetidis. Poſtquam enim illum Phrygas occidentem ſupplex deprecatus ſum: ille autem nihil ab ira remiſit, ſed cadaueribus obſtruxit mihi aluеum, ego miſertus miſero-

ἐλεήσας τὸν ἀθλίως, ἐπλήθυν,

ἐπικλύσαι θέλων, ὡς φοβηθεὶς, ἀποχρίοιτο τῶν ἀνδρῶν. ἐνταῦθα ὁ Ἡφαιστος, ἔτυχε γὰρ πλησίον που ὢν, πᾶν ὅσον οἶμαι πῦρ εἶχε, καὶ ὅσον ἐν τῇ Αἴτνῃ, καὶ εἴ ποθι ἄλλοθι, φέρων, ἐπῆλθέ μοι. καὶ ἔκαυσε μὲν τὰς πλευράς. καὶ μυρίκας. ὥπτησε δὲ καὶ τοὺς κακοδαίμονας ἰχθῦς, καὶ τὰς ἐγχέλυας. αὐτὸν δὲ ἐμὲ καταχαλάσαι ποιήσας, μικρᾷ δεῖν ὅλον ξηρὸν ἐργάσατο. ὁρᾷς δ' οὖν ὅπως διάκειμαι ὑπὸ τῶν ἐληλυμένων; Θα. θολερὸς ὦ Ξάνθε, καὶ θερμὸς ὡς εἰκός. τὸ αἷμα μὲν, ἀπὸ τῶν νεκρῶν. ἡ δὲ θέρμη δ' ὡς φῂς, ἀπὸ τοῦ πυρός. καὶ εἰκότως ὦ Ξάνθε, ὅς γε τὸν ἐμὸν υἱὸν ὤρμησας, οὐκ αἰδεσθεὶς ὅτι Νηρηίδος υἱὸς ἦν. Ξαν. οὐκ ἔδει οὖν ἐλεῆσαι κείτονας ὄντας τοὺς Φρύγας; Θα. τὸν Ἡφαιστον δὲ οὐκ ἔδει ἐλεῆσαι, Θέτιδος υἱὸν ὄντα τὸν Ἀχιλλέα;

rum, vt aquis eum inuoluerem occurri, quò perterritus, à virorum cæde cessaret. Ibi Vulcanus (nam tum propè aderat) vniuersò igne, opinor, quātū habebat, quantumque in Aetna, & si quibus alijs in locis erat, allato processit mihi obuiā: ac exussit quidem vlmos & myricas: assauit autem & infelices pisces & anguillas. Me verò cùm efferuescere fecisset, parum abfuit quin totum aridum reddiderit. Videsne igitur, quomodo his incendijs affectus sum? *Mar.* Turbidus & calidus es Xanthe, vt par est, cruore, à cadaueribus: calore autem, vt ais, ab igne. Ac meritò Xanthe, vt qui contra filium meum impetum feceris, non veritus, quòd filius esset Nereidis. *Xan.* Annon decebat me vicinorum Phrygum misereri? *Mar.* At verò Vulcanum non decebat Achillis filij Thetidis misereri?

E

ΔΩΡΙΔΟΣ, ΚΑΙ Θέτιδος.

DORIDIS ET THETIDIS.

ΔΩΡΙΣ.

DORIS.

Τί δακρύεις ὦ Θέτι; Θε. καλλίστην ὦ Δωρὶ κόρην

Quid fles Theti? *Th.* Pulcherrimā Dori puellā

ἰδὼν ἐς κιβωτὸν ὑπὸ τὸ πάτρος ἐμβληθεῖσαν, αὐτίκα τε, καὶ βρέφος αὐτῆς ἀρτιγώνητον. ἐκέλευσε δὴ ὁ πατὴρ τοῖς ναύταις, ἀναλαβόντας τὸ κιβώτιον, ἐπειδὴ πολὺ ἀπὸ τῆς γῆς ἀποσωσάντων, ἀφεῖναι ἐς πλὴν θάλασσαν, ὡς ἀπόλοιτο ἡ αὐλία καὶ αὐτὴ, καὶ τὸ βρέφος. Δω. τίνος δ' ἕνεκα ὦ ἀδελφὴ, ἐπεὶ ἔμαθες ἀκριβῶς ἅπαντα; Θε. Ακρίσιος ὁ πατὴρ αὐτῆς, καλλίστην οὖσαν, ἐπαρθένευεν εἰς χαλκοῦν τινα θάλαμον ἐμβαλών. εἶτα τὸ μὲν ἀληθὲς, οὐκ ἔχω εἰπεῖν. φασὶ δ' οὖν τὸν Διὰ, χρυσὸν γενόμενον, ῥυῆναι διὰ τοῦ ὀρόφου ἐπ' αὐτήν. δεξαμένην δ' ἐκείνην ἐς τὸν κόλπον καταφρόσυνα τὸν θεὸν, ἐγκύμονα γενέσθαι. τοῦτο αἰδούμενος ὁ πατὴρ, ἄγριός τις καὶ ζηλότυπος γερὼν, ἠγανάκτησε. καὶ ὑπό τινος μεμοιχεῦσθαι οἰηθεὶς αὐτὴν, ἐμβάλλει ἐς τὴν κιβωτὸν ἅμα τεκοῦσαν. Δω. ἦ δ', τί ἔφρασεν ὦ Θέτι, ὁπότε κρύπτετο; Θε. ὑπὲρ αὐτῆς μὲν ἔτα ὦ Δωεὶ, καὶ ἔφερε πρὸ κατηφείας. τὸ βρέφος δ' παρητεῖτο μὴ ἀποθανεῖν, δακρύουσα, καὶ τῷ πάππῳ δεικνύουσα αὐτὸ, κάλλιστον ὄν. τὸ δ', ὑπ' ἀ-

vidi in arcam à patre coniectam, cúmque ipsa recens genitum infantem. Pater autem iussit nautas, vt postquã in altum à terra prouecti essent, acceptam arcam in mare proijcerent, quò periret & misera illa, & infans. *Dor.* Quorsum ô soror? siquidem omnia exactè comperta habes? *Thet.* Pater illius Acrisius, quia pulcherrima erat, in æreum quendam thalamum inclusam, perpetuæ virginitati destinarat. Deinde verum quidem dicere non possum. Iouem autem aiunt conuersum in aurum, ad ipsam per impluuium esse delapsum. Illam verò excepto in sinum demanante Deo, grauidam factam fuisse. Quod cùm pater animaduertisset, vt pote durus quispiam, & zelotypus senex, grauiter indignatus est. Et stupratam ab aliquo ipsam ratus, cùm recens peperisset, in hanc arcam conjcit. *Dor.* Cæterùm quid agebat illa quando ingrediebatur? *Th.* Pro se quidem tacebat, Dori, & ferebat damnationem: pro infante autem deprecabatur, ne morti traderetur, lachrymando, & auo pulcherrimum illum ostentando. Ille autem præ

γνοίας τῶν κακῶν, ἡ ἐμειδία πρὸς τὴν θάλασσαν. ὑποπιμπλαμαι αὖθις τῶν ὀφθαλμῶν δακρύων, μεμνημένη αὐτῶν. Δω. καὶμὲ δακρύσαι ἐποίησας. Α ἀλλ' ἤδη πεπαῦσαι; Θε. ἡδέως. νήχεται γὰρ ἔτι ἡ κιβωτὸς ἀμφὶ τὴν Σέριφον, ζῶντας αὐτοὺς φυλάττουσα. Δω. τί οὖν οὐ χρὴ σώζωμεν αὐτοὺς, τοῖς ἁλιεῦσι τούτοις ἐμβαλόντα ἐς τὰ δίκτυα τοῖς Σεριφίοις; οἱ δὲ, ἀναπάσαντες, σώσουσι δηλονότι. Θε. εὖ λέγεις. οὕτω ποιῶμεν. μὴ γὰρ ἀπολέσθω μήτε αὐτὴ, μήτε τὸ παιδίον οὕτως ὂν καλόν.

malorum ignorantia, mari arridebat: quorum ego quum memini, rursum lachrymis oppleor. *Dor.* Et me flere fecisti: at iam ne mortui sunt? *Th.* Haudquaquam. Nam arca viuos illos custodiens circum Seriphum adhuc natat. *Dor.* Cur igitur non seruamus ipsam, in retia Seriphijs hisce piscatoribus B immittendo? qui scilicet extractos illos, incolumes præstabunt. *Th.* Rectè dicis: ita faciamus. Non pereat ipsa, non infans adeò formosus.

C

ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ, ἢ Ενιπέως.

NEPTVNI, ET ENIPEI.

D

ΕΝΙΠΕΥΣ.

ENIPEVS.

Οὐ καλὰ ταῦτα ὦ Πόσειδον. αἰσχύνεται γὰρ τἀληθές. ὑπεξελθόν μου τὴν ἐρωμένην, εἰκαθεὶς ἐμοὶ, διεκόρησας τὸ παῖδα, ἢ γ', ᾤετο ὑπ' ἐμοῦ ταῦτα πεπονθέναι, ἡ διὰ τοῦτο παρεῖχεν ἑαυτήν. Πο. σὺ γὰρ ὦ Ενιπεῦ, ὑποπτικὸς ἦσθα, ἡ βραδύς. ὃς κόρης οὕτω καλῆς φοιτώσης ὁσημέραι παρὰ σὲ, ἀπολλυμένης ὑπὸ τοῦ ἔρω-

NOn honesta hæc sunt Neptune (verum enim E dicam) qui circumuenta amica mea, mihi affimilatus, puellam vitiasti. Putabat enim illa mecum rem esse sibi, ideóque sui copiam faciebat. *Nept.* Tu enim Enipeu, fastidiosus es & tardus, qui puellam adeò formosam ad te quotidie itantem, & amore pereuntem

despexeris,

τος, καὶ πρεσβείας, καὶ ἔλαμπες λυπῶν αὐτῶ. ἢ δὲ, περὶ τὰς ὄχθας ἀλύουσα, καὶ ἐπεμβαίνουσα, καὶ λουομένη, ἐνίοτε ἔυχετό σοι ἐντυχεῖν. σὺ δ' ἐξηύπλεις πρὸς αὐτῶ. Ενι. τί οὖν, διὰ τοῦτο ἐχρῆν σε προαρπάσαι τὸν ἔρωτα, καὶ καθυποκρίνεσθαι Ενιπέα αὐτὴ Ποσειδῶνος εἶναι, καὶ καταφρονεῖσθαι τῶν Τυρὼ ἀφελῆ κόρην ὄσαν; Πο. ὀλίγου ζηλοτυπεῖς ὦ Ενιπεῦ, καταφρονητὴς πρότερον ὤν. ἢ Τυρὼ ὄ, τι δὲν δεινὸν πέπονθεν, οἰομένη σοῦ διακεχορηγῆσθαι. Ενι. ἄκουσον; ἔφης γὰρ ἀπὼν ὅτι Ποσειδῶν ἦν. ὃ καὶ μάλιστα ἐλύπησεν αὐτῶ. καὶ ἐγὼ τοῦτο ἠδίκημαι, ὅτι τὰ ἐμὰ σὺ εὐφρᾶνε τότε. καὶ πεισθεὶς πορφυρέου τινὸς κύματος, ὅπερ ὑμᾶς συνεκρυπτε, ἅμα σωθῆναι τῇ παιδὶ αὐτ' ἐμοῦ. Πο. σὺ γὰρ οὐκ ἤθελες ὦ Ενιπεῦ.

despexeris, éique ægrè faceres gauisus sis. Illa verò iuxta ripas mœrens, & ingrediens, séque lauans, interim in te incidere optabat tu: verò deludebas illam. *Enip.* Quid igitur propterea te mihi amorem præripere, & Enipeum prò Neptuno simulare, & simplicem hanc puellam Tyronem decipere oportebat? *Nept.* Serò zelotypus es Enipeu, cùm priùs contemptor fueris. Nihil autem graue passa est Tyro, quando se putauit à te vitiatam essè. *Enip.* Nihil ne? Dixisti enim abiens Neptunum esse te: quod vel maximè dolore affecit ipsam: atque ipse eò abs te iniuria affectus sum, quòd voluptatem, quæ mea esse debuerat, percepisti tu: quódque circumposito fluctu purpureo, qui vos abscondebat, cum puella pro me tute rem habuisti. *Nept.* Tu enim nolebas Enipeu.

ΤΡΙΤΩΝΟΣ, ΚΑΙ Νηρηίδων.

TRITONIS ET NEREIDVM.

ΤΡΙΤΩΝ.

Το κῆτος ὑμῶν ὦ Νηρηίδες, ὃ ἐπὶ τῶ τῆ Κηφέως θυγατρὶ τῶ Ανδρομέδαν

TRITON.

BAlena illa vestra, Nereides, quam contra filiam Cephei Andromedam emi-

ἐπέμψατε, ὅτε τὴν παῖδα ἠδίκησεν ὡς οἴεσθε, καὶ αὐτὸ ἤδη τέθνηκε. Nn. ὑπὸ τίνος ὦ Τείτων; ἢ ὁ Κηφεὺς καθάπερ ἆθλεαρ προτεθεὶς τὴν κόρην, ἀπέκτεινεν ὅπως, λοχήσας μὴ πολλῆς δυνάμεως; Τει. οὐκ. ἀλλ' ἴσθ' οἶμαι, ὦ Ἰφιάνασσα, τὸν Περσέα, τὸν τῆς Δανάης παῖδα, ὃν μετὰ τῆς μητρὸς ἐν τῇ κιβωτῷ ἐμβεβλημένον εἰς τὴν θάλασσαν ὑπὸ τοῦ μητροπάτορος, ἐσώσατε, οἰκτείραντες αὐτούς. Ἰφι. οἶδα ὃν λέγεις. εἰκὸς δὲ ἤδη νεανίαν εἶναι, καὶ μάλα γενναῖόν τε καὶ καλὸν ἰδεῖν. Τει. οὗτος ἀπέκτεινε τὸ κῆτος. Ἰφι. διατί ὦ Τείτων; ἡ γὰρ δὴ σωτὴρ ἡμῖν τοιαῦτα ἐκτήνεται αὐτὸν ἐξελοῦ. Τει. ἐγὼ ὑμῖν φράσω τὸ πᾶν ὡς ἐγένετο. ἐπειδὴ μοι οὗτος ἐπὶ τὰς Γοργόνας, ἆθλόν τινα τοῦτον τῷ βασιλεῖ ἐπιτελῶν. ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο ἐς τὴν Λιβύην. Ἰφι. πῶς ὦ Τείτων, μόνος, ἢ καὶ ἄλλους συμμάχους ἦγε; ἄλλως γὰρ δύσοδος ἡ ὁδός. Τει. διὰ τὸ ἀέρος. ὑπόπτερον γὰρ αὐτὸν ἡ Ἀθηνᾶ ἐποίησεν. ἐπεὶ δ' οὗ ἦκεν ὅπου διητῶντο, αἰμῆ, ἐκάθευδον οἶμαι. ὁ δὲ,

A

B

C

D

E

fistis, nulla iniuria puellam affecit, vt putatis, & ipsa mortua iam est. *Ner.* A quo, Triton? Num Cepheus, tanquam illectamento aliquo proposita puella, aggressus illam occidit, ex insidijs cũ multa vi adortus? *Trit.* Non. Sed nostis puto, Iphianassa, Perseum illum Danaës filium, quem vnà cum matre in arca ab auo materno in mare proiectum, illorum misertæ, seruastis. *Iph.* Noui quem dicis. Vero autem cõsentaneum est illum iam adolescentem esse, & valdè cum generosum tum aspectu pulchrum. *Trit.* Hic balænam occidit. *Iph.* Quamobrem Triton? Neque enim huiusmodi præmia conseruationis persoluere nobis debebat. *Trit.* Ego vobis exponam omnem rem, vti gesta est. Missus hic fuit ad Gorgonas, vt hoc regi certamen perageret. Postquam autem in Libyam peruenit. *Iph.* Quomodo Triton? solus-ne, an & alios secum commilitones adduxit? alioqui difficile hoc iter. *Trit.* Per aërem profectus est: alatum enim illum Minerua fecit. Postquam autem eò loci venit vbi illæ degebant, illæ, opinor, dormiebant. hic amputato

ἀποτεμὼν τὴ Μεδούσης τὴν κεφαλὴν, ᾠχετ' ἀποπλέουσα. Ιφι. πῶς ἰδών; ἀθέατοι γάρ εἰσιν. ἢ ὃς αὖ ἴδῃ, οὐκ ἔτ' ἄλλο μὴ πάντα ἴδοι; Τει. ἢ Ἀθηνᾶ τὴν ἀσπίδα προφαίνουσα, τοιαῦτα γὰρ ἤκουσα διηγουμένου αὐτοῦ πρὸς τὴν Ανδρομέδαν, καὶ πρὸς τὴν Κηφέα ὕστερον, ἡ Ἀθηνᾶ δὴ ἐπὶ τῆ ἀσπίδος ἱστορίβασης, ὥσπερ ἐπὶ κατόπτρου παρέχει αὐτῷ ἰδεῖν τὴν εἰκόνα τῆς Μεδούσης. εἶτα λαβόμενος τῆ λαιᾶ τῆς κόμης, ἐνορῶν ἤδη τὴν εἰκόνα, τῆ δεξιᾷ τὴν ἅρπην ἔχων, ἀπέτεμε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς. καὶ πρὶν ἀνέχεσθαι τὰς ἀδελφὰς, ἀνέπτατο. ἐπεὶ δὲ κατὰ τὴν παράλιον ταύτην Αἰθιοπίαν ἐγένετο, ἤδη πρόσγειος πετόμενος, ὁρᾷ τὴν Ανδρομέδαν προκειμένην ἐπί τινος πέτρας προβλῆτος παρατεταλευμένην, καλλίστην ὦ θεοί, καθειμένην τὰς κόμας, ἠμύγμονον πολὺ ἔνερθε τῶν μαστῶν. καὶ τὸμ μὲν πρῶτον οἰκτείρας τὴν τύχην αὐτῆς, ἀνήρετο τὴν αἰτίαν τῆ καταδίκης. κατὰ μικρὸν δὲ ἁλοὺς ἔρωτι, ἐκλύων δὲ σεσῶσθαι τὴν παῖδα, βοηθεῖν διέγνω, καὶ ἐπειδὴ τὸ

Medusæ capite, auolauit. *Iph.* Quo pacto illas aspexit? aspici enim nequeunt: aut quisquis illas aspexerit, nihil ampliùs postea cernit. *Trit.* Minerua prælato illi clypeo (talia enim narrantem ipsum audiui apud Andromedam, & apud Cepheum postea) Minerua, inquam, in clypeo refulgente, tanquam in speculo aliquo, exhibuit ipsi spectandam Medusæ imaginem. Postea sinistra arrepta illius coma, & inspecta imagine, dextra autem sublata harpe, caput ipsius abscidit: & antequam sorores expergiscerentur, auolauit. Porrò vbi circa maritimam hanc Aethiopiæ oram venisset, terræ iam propinquior aliquanto volans, videt Andromedam expositam, in rupe quadam prominente palo affixam, pulcherrimam ô Dij, promissa coma, & seminudam longè infra vbera. Ac primùm illius fortunæ misertus, damnationis causam interrogauit: & paulatim amore captus (oportebat enim incolumem seruari puellam) ὀpem ferre illi statuit. Et postquam balæna accessisset terribilis admodum,

ὡς ἁρπαπέμψουσιν τὴν Ἀνδρομέδαν, ἐξαίφνης ἐπιστὰς ὁ νεανίσκος, περίκωπον ἔχων τὴν ἅρπην, τὴν μὲν, καθίκνεται. τὴν δὲ, περιδείκνυσι τὴν Γοργόνα, λίθον ἐποίει αὐτόν. τὸν δὲ, τεθνηκέναι χρῆν, καὶ πέπτωκε αὐτῶν τὰ πολλὰ ὅσα εἶδε τὴν Μέδουσαν. ὁ δὲ, λύσας τὰ δεσμὰ τῆς παρθένου, ἐπισχὼν τὴν χεῖρα, ἐπιβεβήκατο ἀκροποδητὶ καταβᾶσαν ἐκ τῆς πέτρας, ὀλισθηρᾶς ὄσης. καὶ νῦν γαμεῖ ἐν τοῖς Κηφέως. καὶ ἀπάξει αὐτὴν ἐς Ἄργος. ὥστε ἀντὶ θανάτου, γάμους τὸν τυχόντα εὗρετο. Νι. ἐγὼ μὲν, οὐ πάνυ τῷ γεγονότι ἄχθομαι. τί γὰρ ἡ παῖς ἠδίκει ἡμᾶς, εἰ τι ἡ μήτηρ ἐμεγαλαύχει τότε, καὶ ἠξίου καλλίων εἶναι; Τει. ὅτι ὕπως ἂν ἤλγησεν ἐπὶ τῇ θυγατρὶ μήτηρ γε οὖσα. Νι. μηκέτι μεμνήμεθα ὦ Δωρὶ ἐκείνων, εἴ τι βάρβαρος γυνὴ ἐπὶ τῷ ἀξίαν ἐλάλησεν. ἱκανὸν γὰρ ἡμῖν πρωφέλημα ἔδωκε, φοβηθεῖσα ἐπὶ τῇ παιδί. χαίρωμεν οὖν τῷ γάμῳ.

quasi absorptura Andromedam, in altum sublatus adolescens, manu ad capulum admota, tenens harpam, altera quidem ferit, altera verò Gorgonem spectandam proferens, in lapidem illam conuertit. Illa igitur mortua est, & diriguêre membra eius omnia quæ Medusam aspexerunt. At hic solutis vinculis quibus virgo alligata fuerat, suppositáque manu, susceptit illam summis pedum digitis è lubrica rupe descendentem: & nunc cum eadem nuptias in ædibus Cephei peragit: deinde Argos deducet. Itaque pro morte nuptias non vulgares nacta est. *Ner.* Equidē non admodum ægrè fero factum hoc. Quid enim iniuriæ nobis intulit puella, si quando se se superbè mater extulit, & nobis pulchriorem se existimauit? *Trir.* Quia cùm mater esset, sic dolorem magnum ob filiam percepisset. *Ner.* Ne istorum ampliùs, ô Dori, meminerimus, si quid barbara mulier præter decorum loquuta est. Satis enim supplicij tulit, quum filiæ ita metuit. Nuptijs igitur gaudeamus.

ΖΕΦΥΡΟΥ, ΚΑΙ Νότου.

ZEPHYRI ET NOTI.

ΖΕΦΥΡΟΣ.

ZEPHYRVS.

A

Ο Υ πώποτε πομπὴν ἐγὼ μεγαλοπρεπεστέραν εἶδον ἐν τῇ θαλάττῃ, ἀφ' ἧς εἰμι, καὶ πνέω. σὺ δὲ οὐκ εἶδες ὦ Νότε; No. τίνα ταύτην λέγεις ὦ Ζέφυρε τὴν πομπήν; ἢ τίνες οἱ πέμποντες ἦσαν; Ze. ἡδίστου θεάματος ἀπηλείφθης, οἷον οὐκ ἄλλο ἴδοις ἔτι. No. παρὰ τὴν Ἐρυθρὰν γὰρ θάλασσαν εἰργάζόμην. ἐπέπνευσα δέ τι καὶ μέρος τῆς Ἰνδικῆς, ὅσα παράλια τῆς χώρας. οὐδὲν οὖν οἶδα ὧν λέγεις. Ze. ἀλλὰ τὸν σιδώνιον Ἀγηνόρα εἶδες; No. ναί. τὸν τῆς Εὐρώπης πατέρα. τί μοι; Ze. περὶ αὐτῆς ἐκείνης διηγήσομαί σοι. No. μῶν ὅτι ὁ Ζεὺς ἐρᾷ τῆς κόρης ἐκ πολλοῦ τῆς παιδός; τοῦτο γὰρ καὶ πάλαι ὑπισάμην. Ze. ἀκούω μὲν ἔρωτα οἶδα. τὰ μὲν ταῦτα γὰρ ἤδη ἄκουσον. ἡ μὲν Εὐρώπη καταπεπλεύθει ἐπὶ τὴν ἠϊόνα παίζουσα, τὰς ἡλικιώτιδας παραλαβοῦσα. ὁ Ζεὺς δὲ ταύρῳ εἰκάσας ἑαυτὸν, συνέπαιζεν

B

C

D

E

NVnquam equidem pompam magnificentiorem vidi in mari, ex quo ego sum, & spiro. Tu verò annon vidisti Note? *Not.* Quamnam hanc dicis pompam Zephyre? aut quinam sunt qui illam duxerunt? *Zeph.* Suauissimo spectaculo caruisti, & quale non facilè aliud vnquam videris. *Not.* Iuxta rubrum mare occupatus fui, & Indiæ partem aliquam afflaui, quantum videlicet eius terræ mari adiacet: proinde nihil noui eorum quæ dicis. *Zeph.* At Sidonium illum Agenorem vidisti? *Not.* Etiam. Europæ scilicet patrem. Quid tum? *Zeph.* De illa ipsa narrabo tibi. *Not.* Num quòd Iupiter puellam illam iampridem amare cœpit? Hoc enim iam olim sciui. *Zeph.* Nosti igitur quod ad amorem attinet: quæ verò posteà cõsecuta sunt, ea nunc audi. Descenderat Europa ad littus ludendi gratia, secum assumptis æqualibus suis. Iupiter autem tauro assimilatus, ludebat vnà cum

αὐτῆς, κάλλιστος φαινόμενος. λευκός τε γὰ ὢν ἀκεραῖος, καὶ τὰ κέρατα ἐυκαμπὴς, καὶ τὸ βλέμμα ἥμερος. ἐσκίρτα οὖν ἡ αὐτὸς ὅτι τῆς ἠϊόνος, καὶ ἐμυκᾶτο ἥδιστον, ὥστε τὴν Εὐρώπην τολμῆσαι καὶ ἀναβῆναι αὐτοῦ. ὡς δ' τοῦτ' ἐγένετο, ὁ Ἑρμαῖος μὲν ὁ Ζεὺς ὥρμησεν ὅτι τὴν θάλασσαν φέρων αὐτὴν, ἡ δ' ἐπέχετο ἐμπεσών. ἡ δὲ, πάνυ ἐκπλαγεῖσα τῷ πράγματι, τῇ λαιᾷ μὲν εἴχετο τοῦ κέρατος, ὡς μὴ ἀποπεσάνοι. τῇ ἑτέρᾳ δ', ἠνεμωμένον ἦν πέπλον ξυνεῖχε. No. νῦν τοῦτο θέαμα ὦ Ζέφυρε εἶδες, καὶ ἐρωτικὸν, νηχόμενον τὸν Δία, φέροντα τὴν ἀγαπωμένην. Ze. καὶ μάλα τὰ μὲν ταῦτα ἡδέα παρεπλεύσαμεν. Νότε. ἡ τε γὰ θάλασσα εὐθὺς ἀκύμων ἐγένετο, καὶ τὴν γαλήνην ὑπασαμένη, λείαν παρεῖχεν ἑαυτήν. ἡμεῖς δ' πάντες ἡσυχῇ ἄγοντες, οὐδὲν ἄλλο, ἢ θεαταὶ μόνον τῶν γιγνομένων παρεκελεύομεθα. ἔρωτες δ' παραπετόμενοι, μικρὸν ὑπὲρ τὴν θάλασσαν ὡς ἐνίοτε ἄκροις τοῖς ποσὶν ὑπτιάειν τὸ ὕδωρ φέροντες, ἤδον ἅμα τ' ipsis, pulcherrimus tum apparens. Nam & summè candidus, & cornibus pulchrè reflexis erat, vultúque mansueto. Saltabat igitur & ipse in littore, & mugiebat A suauissimè, ita vt Europa ipsum conscendere auderet. Cæterùm vbi hoc factum est, Iupiter citato cursu in mare ferens ipsam prorupit, B & illapsus natauit. Illa verò hac re admodum attonita, læua quidem cornu tenebat, vt ne delaberetur: altera verò peplum vento iactatum continebat. *Nor.* Iucundum hoc spectaculum C Zephyre vidisti, & amatorium, Iouem natantem, dilectam ferentem. *Z ph.* At verò quæ consecuta sunt, multò suauiora Note. Nam & mare statim placidum D fuit, & tranquillitate attracta, planum se præbuit. Nos autem omnes silentiũ agentes, nihil aliud quàm spectatores solùm eorum quæ fiebant, comitabamur. Cupidines verò iuxta volantes, paulum supra mare, ita vt E summis pedibus aquam interdum contingerent, accensas ferentes faces hymenæum canebant. Nereides autem emersæ vndis, ὕδατος ἠμφίασαι ταὶς δᾳδουμένοις. αἱ Νηρηίδες δ' αἰά-

δῦται, παείππευον ὑπὶ τῶν δελφίνων ὑπικροτῶντα, ἡμίγυμνοι αἱ πολλαί. τό, τε τῶν Τειτώνων γένος, καὶ εἴ τι ἄλλο μὴ φοβερὸν ἰδεῖν τῶν θαλαττίων, ἅπαντα περιεχόρευε τὴν παῖδα. ὁ μὲν γὰρ Ποσειδῶν ὑπιβεβηκὼς ἅρματος, παρεχούμενός τε, καὶ τὴν Ἀμφιτρίτην ἔχων, παρῆγε γελῶντας, παροδοιπορῶν νηχομένῳ τῷ ἀδελφῷ. ὑπὶ πᾶσι δὲ τὴν Ἀφροδίτην δύο Τείτωνες ἔφερον, ὑπὶ κόγχης κατακειμένην, αὖθι παντοῖα ὑπιπάλλουσαν τῇ νύμφῃ. ταῦτα ἐν Φοινίκῃ ἄχρι τῆς Κρήτης ἐγένετο. ἐπεὶ δὲ ἐπέβη τῇ νήσῳ, ὁ μὲν ταῦρος οὐκ ἔτι ἐφαίνετο. ὑπιλαβόμενος δὲ τῆς χειρὸς ὁ Ζεὺς, ἀπῆγε τὴν Εὐρώπην ἐς τὸ Δίκταιον ἄντρον, ἐρυθριῶσαν, καὶ κάτω ὁρῶσαν. ἠπίστατο γὰρ ἤδη ἐφ' ὅ, τι ἄγοιτο, ἡμεῖς δ' ἐμπεσόντες, ἄλλος ἄλλο τῶν πελάγους μέρους διεκυμαίνομεν. No. ὦ μακάριε Ζέφυρε τῆς θέας. ἐγὼ δὲ, γρῦπας, καὶ ἐλέφαντας, καὶ μέλανας ἀνθρώπους ἑώρων.

delphinum tergis insidentes obequitabant applaudendo, seminudæ pleræque. Prętercea Tritonum genus, & siquid aliud marinorum aspectu formidabile non est, omnia circum puellam choreas agebant. Nam & ipse quidem Neptunus conscenso curru, & quasi pronubus incedens; vnà cum Amphitrite lætus præibat, viam natanti fratri aperiens. Prętter omnia autem duo Tritones Venerem ferebant in concha recubantem, & omnigenos flores sponsæ aspergentem. Hæc à Phœnicia ad Cretam vsque gesta sunt. Postquam autem in insulam ascendit: hic quidem non ampliùs taurus visus est. Iupiter autem apprehensam manu Europam, in Dictæum antrum abduxit, erubescentem & oculos demittentem: jam enim intelligebat ad quid duceretur. Nos autem incumbentes mari, alius aliam illius partem fluctibus agitabamus. *Not.* O beatum, Zephyre, te qui ista hæc videris: ego verò gryphas, & elephantos & nigros homines interim aspiciebam.

NEKPIKOI ΔΙΑΛΟΓΟΙ. MORTVORVM DIALOGI.

ARGVMENTVM.

Quanquam ex eadem occasione & in Dialogi, quibus inferorum querelæ, iudicia, pœna, & id genus alia describuntur, exceptis paucis quibusdam, quorum argumenta de suis temporibus sumpsisse Lucianus videtur, cum superioribus prognatisunt: alium tamen atque diuersum ab illis finem habent, aliáque monent ac docent. Suprà enim amores & affectus Deorum tractantur, at hic illud indicatur, atque etiam oculis penè subijcitur, quòd apud inferos, & eos Iudices, quorum sententia post hanc vitam subijciendi omnes sumus, nulla personarum ratio, nulla potentia, diuitiarum, honorum, famæ, aut cuiuscunque fortunæ æstimatio futura est: sed quòd omnes, quod ad conditionem attinet, æquales futuri, & pro eo ac quisque in hac vita se gerit & meretur, supplicium aut præmium accepturi sumus. Tametsi illud quoque non ignorem Lucianum ex ironia magis pleraque hæc quàm quòd ita animo senserit, dixisse videri posse, vt pote Epicureum, &, vt ab alijs vocatur, ἄθεον, qui neque de dijs: neque de immortalitate animarum rectè quicquam senserit, Veruntamen etiam aliàs, cum de veris morib. philosophorum scribit, vt in Nigrino, Demonacte, et cæteris quibusdam, eiusmodi de præsentis vitæ reb. et actionibus præcipit, & tradit, quæ illum haud dubiè de futura quoque nonnihil cogitatione ac sensu præcepisse confirmare possint. Vtut autem hæc se habent, digni tamen dialogi isti sunt, qui legantur, & ob oculos quàm sapissimè reuocentur: vel ob hoc solum, vt à cupiditatibus rerum externarum desiderio mentem auocemus, & ad illud respiciamus, quod poëta dixit: Pulvis & umbra sumus. quódque post hanc vitam, neque opes, neque potentia, neque vlla alia fortuna defunctos sequentur, aut iuuabunt.

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ, ΚΑΙ Πολυδεύκοις.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ.

Ω Πολύδευκες, ἐντέλλομαί σοι ἐπειδὰν τάχιστα ἀνέλθῃς, σὺν γάρ ὅστις οἶμαι τὸ ἀναβιῶναι αὔριον, λῷον που εἶδῃς Μένιππον τὴν κυνᾶν, εὑρήσεις δ' ἂν αὐτὸν ἐν Κορίνθῳ περὶ τὸ Κράνειον, ἢ ἐν Λυκείῳ, τῶν ἐριζόντων πρὸς ἀλλήλους φιλοσόφων καταγελῶντα, εἰπεῖν πρὸς αὐτὸν, ὅτι σοι ὦ Μένιππε, κελεύει ὁ Διογένης εἴ σοι ἱκανῶς τὰ ὧδε γῆς καταγελάσαι, ἥκειν ἐνθάδε πολλῷ πλείῳ ἐπιγελασόμενον. ἀμφίβολόν γε ἐνταῦθα ἔτι σοι ὁ γέλως ἐστί, καὶ πολὺ τὸ, τίς γὰρ ὅλως οἶδε τὰ μετὰ τὸν βίον; ἐνταῦθα δὲ, ἃ παύσῃ βεβαίως γελῶν, καθάπερ ἐγὼ νυνί. καὶ μάλιστα ἐπειδὰν ὁρᾷς τοὺς πλουσίους, καὶ σατράπας, καὶ τυράννους, ὅπως ταπεινοὺς, καὶ ἀσήμους ἐν μόνῃ οἰμωγῇ διαγνωσομένους. καὶ ὅτι μαλθακοὶ καὶ ἀρρωδεῖς εἰσι, μεμνημένοι τῶν ἄνω. ταῦτα λέγε αὐτῷ, καὶ προσέτι, ἐμπλησάμενον τοῦ πέρυσι, ἥκειν θέρ-

DIOGENIS ET Pollvcis. DIOGENES.

O tibi, Pollux, in mandatis, vt quumprimum ad superos ascenderis (tum enim est, ni fallor, die crastino reuiuiscere) sicvbi Menippum canem videris (inuenies autem ipsum Corinthi circa Craneum, aut in Lyceo, contendentes istos inter se Philosophos deridentem) dicas illi: Menippe, iubet te Diogenes, si satis ea quæ in terris geruntur, derisisti, huc multò plura derisurus venias. Illic enim in ambiguo tibi adhuc est risus, & in ore frequens istud. Quisnam omnino nouit quæ post vitam futura sunt? Hîc autem non desines constanter ridere, quemadmodum ego nunc: & maximè cùm videris diuites istos, ac satrapas, & tyrannos ita humiles & obscuros esse, solóque eiulatu ab alijs dignosci. Tum vt molles & ignaui sunt, eorum quæ apud superos geruntur reminiscentes. Hæc illi dicas, ac præterea vt pera

μων τε πολλῶν, καὶ εἴ που εὕροι ἐν τῇ τειόδῳ Ἑκάτης δεῖπνον κείμενον, ἢ ὠὸν ἐν καθαφσίῳ, ἤ τι τοιοῦτο. Πολυ. Μὴ ἀπαγγελῶ ταῦτα ὦ Διόγενες. ὅπως ἂν εἰδῶ μάλιστα, ὁποῖός τίς ἐστι τὸν ὄψιν; Διο. γέρων, φαλακρὸς, τριβώνιον ἔχων πολύθυρον, ἅπαντι ἀνέμῳ ἀναπεπταμένον, καὶ ταῖς ὀπῇ τυχαῖς τῶν ῥακίων ποικίλον. γελᾷ δὲ ἀεὶ, καὶ τὰ πολλὰ τοὺς ἀλαζόνας τούτους φιλοσόφους ὑπερωπτεύει. Πολυ. ῥᾴδιον εὑρεῖν ἀπό γε τούτων. Διο. βούλει καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐκείνους ἐντείλωμαί τι τῶν φιλοσόφων; Πολυ. λέγε. οὐ βαρὺ γὰρ ἐμοὶ τοῦτο. Διο. τὸ μὲν ὅλον, παύσασθαι αὐτοῖς παρεγγύα λοιδορούμενον, καὶ περὶ τῶν ὅλων ἐρίζοντα, καὶ κέρατα φύοντα ἀλλήλοις, καὶ κροκοδείλους ποιοῦντα, καὶ τοιαῦτα ἄπορα ἐρωτᾶν διδάσκουσι τοὺς νέους. Πολυ. Μὴ ἐμὲ ἀμαθῆ καὶ ἀπαίδευτον εἶναι φήσουσι, κατηγορούμενα τῆς σοφίας αὐτῶν. Διο. σὺ δὲ οἰμώζειν αὐτοὺς παρ' ἐμοῦ λέγε. Πολυ. καὶ ταῦτα ὦ Διόγενες ἀπαγγελῶ. Διο. τοῖς πλουσίοις δὲ ὦ φίλτατον Πολυδεύκιον, ἀπάγγελλε

lupino multo impleta veniat: & ſicubi poſitam in triuio, Hecates cœnam, aut ouum ex luſtratione relictum, aut tale quid inueniat. *Poll.* At hæc illi renunciabo Diogenes. Sed quò meliùs illum agnoſcere queam, cuiuſmodi eſt facie? *Dio.* Senex eſt, caluaſter, pallio indutus lacero, & vento cuiuis peruio, & diuerſorum pannorum aſſumentis variegato. Ridet autem ſemper, ac plerumque Philoſophos iſtos arrogantes acerbè perſtringit. *Poll.* Facile erit illum ex his ſignis inuenire. *Dio.* Viſ-ne vt ad illos etiam philoſophos aliquid mandem tibi? *Poll.* Mandes licet: neque enim hoc mihi graue fuerit. *Dio.* In vniuerſum adhortare illos, vt deſinant nugari, & de toto contendere, & cornua ſibi mutuò affingere, & crocodilos facere: nec huiuſcemodi inepta mentem doceant interrogare. *Poll.* At indoctum me & ineruditum eſſe dicent, qui doctrinam illorum reprehendam. *Dio.* Tu verò meo nomine ipſos plorare iube. *Poll.* Et hæc nunciabo illis Diogenes. *Dio.* Diuitibus autem, ô chariſſimum Polluxium, noſtro nomine hæc renuncia.

ταῦτα παρ' ἡμῶν. τί ὦ μάταιοι τ χρυσοῦ φυλάττετε; τί ὃ προωρεῖδε ἑαυτόν. λογιζόμενοι τὸν τόκον, καὶ τάλαντα ἐπὶ τα-
λάντοις συνιθέντες, ὃς χρὴ A ἔνα ὀβολὸν ἔχοντας, ἥκειν μετ' ὀλίγον; Πολυ. εἰρήσεται καὶ ταῦτα πρὸς ἐκείνους. Διο. ἀλλὰ καὶ τοῖς καλοῖς γε καὶ ἰσχυροῖς λέγε. Μεγίλλῳ τε τῷ κο- B ρινθίῳ, καὶ Δαμοξένῳ τῷ παλαιστῇ, ὅτι παρ' ἡμῖν οὔτε ἡ ξανθὴ κόμη, οὔτε τὰ χαροπὰ ἢ μέλανα ὄμματα, ἢ ἐρύθημα ἐπὶ τῷ προσώπῳ ἔτι ὄφελεν, ἢ νεῦρα C εὔτονα, ἢ ὦμοι καρτεροί. ἀλλὰ πάντα μία ἡμῖν κόνις, φασὶ, ψυχρὰ γυμνὰ τὰ κάλλη. Πολυ. ὦ χαλεπὸν ἐδὲ ταῦτα εἰπεῖν πρὸς τοὺς καλοὺς, καὶ ἰσχυ- D ροῖς. Διο. καὶ τοῖς πένησιν ὦ λάκων, πολλοὶ δ' εἰσὶ, καὶ ἀχθόμενοι τῷ φράγματι, καὶ οἰκτείροντες τ ἀπορίαν, λέγε μήτε δακρύειν, μητ' οἰμώζειν, δίκην- σάμενος τ ἐνταῦθα ἰσοτιμίαν. E καὶ ὅτι ὀλίγον τοῦ ἐκεῖ πλουσίους ἥδεν ἀμείνους αὐτῶν. καὶ Λακεδαιμονίοις δ' τοῖς σοῖς, ταῦτα εἰ δόξει, παρ' ἐμοῦ ἐπιτίμησον, λέγων ὡς ἐλευθέρους αὐτοὺς. Πολυ. μηδὲν ὦ Διόγνες περὶ Λακεδαιμονίων λέγε. οὐ γὰρ

Quid ô vani aurum custoditis? quid vos ipsos excruciatis, vsuras supputando, & talenta talentis accumulando, quos vnicum obolum habentes breui venire oportet? *Poll.* Hæc etiam illis dicentur. *Diog.* Sed & formosis illis & robustis dicas, Megillo puta Corinthio, & Damoxeno palæstritæ, apud nos neque flauam comam, neque cæruleos nigróue oculos, neque faciei ruborem ampliùs vllum esse: neque rigidos neruos, neque validos humeros: sed omnia vnum, vt aiunt, puluerem, caluarias pulchritudine nudatas. *Poll.* Neque molestum erit, hæc dicere formosis illis, & robustis. *Diog.* Pauperibus etiam ô Lacon (multi autem sunt, quibus & ea res perquam molesta est, & inopia luctum mouet) dicas vt ne lachrymentur, neque eiulent, exposita illis huius loci æqualitate, qua futurum est, vt videant eos qui fuerunt illic diuites, nihilo se ipsis hîc esse meliores. *Diog.* Tuis verò Lacedæmonijs, hæc si videtur, nomine meo obijcias, illos eneruatos esse dictitans. *Poll.* Nihil ô Diogenes de Lacedæmonijs dicas: non enim profectò feram. Sed quę ad ἀνέκφορά γε. ἃ δ' πρὸς τὸν

ἄλλοις ἔφηδα, ἀπαγγελῶ. Διο. ἐάσωμεν τούτοις, ἐπεί σοι δοκεῖ. σὺ δ' οἷς προεῖπον, ἀπένεγκαι παρ' ἐμοῦ τοὺς λόγους.

cæteros mandasti, ea illis renunciabo. *Dio.* Hos missos faciamus, quando ita tibi videtur. Tu verò quibus ante dixi, sermones meos deferas.

ΠΛΟΥΤΩΝ Η ΚΑΤΑ Μενίππου.

PLVTO, SEV CONTRA MENIPPVM.

ΚΡΟΙΣΟΣ.

CROESVS.

Οὐ φέρομεν ὦ Πλούτων, Μένιππον τουτονὶ τὸν κύνα παροικοῦντα. ὥστε ἢ ἐκεῖνόν που κατάπεμψον, ἢ ἡμεῖς μετοικήσομεν εἰς ἕτερον τόπον. Πλ. τί δ' ὑμᾶς δεινὸν ἐργάζεται ὁμόνεκρος ὤν; Κρ. ἐπειδὰν ἡμεῖς οἰμώζομεν, καὶ στενάζωμεν, ἐκεῖνον μεμνημένοι τῶν ἄνω, Μίδας μὲ οὗτοσὶ, τὸν χρυσοῦν, Σαρδανάπαλος δ', τὴν πολλὴν δυφῆ, ἐγὼ δ', τὸν θησαυρῶν, ὀπτελᾷ, καὶ ὀχνεῖζει, αὐδ' ἐφ' ἅδα, καὶ καθάπαξ ἅπαντα ἡμᾶς ἀποκαλῶν. ἐνίοτε δὲ καὶ ᾄδων, ἐπιτερπεῖ ἡμῶν τὰς οἰμωγάς. καὶ ὅλως, λυπηρός ἐστι. Πλουτ. τί ταῦτα φασὶν ὦ Μένιππε; Μεν. ἀληθῆ ὦ Πλούτων. μισῶ γὰρ αὐτὸν ἐκγελωτεῖς, καὶ ὀλεθρίους ὄντας. οἷς οὐκ ἀπέχθησθε βιῶναι καλῶς, ἀλλὰ καὶ ἀποθανόντες, ἔτι μέ-

NOn possumus ferre, Pluto, Menippũ hunc Canem accolam. Itaque aut illum alibi colloca, aut nos aliò commigrabimus. *Plut.* Ecquid ille mali vobis facit, vobiscum pariter mortuus cùm sit? *Cr.* Quoniam nos ploramus, & ingemiscimus, ea recordantes quæ apud superos habuimus, vt pote Midas iste aurum, Sardanapalus multas delicias, ego thesauros, irridet, eáque exprobrat, mancipia, & piacula nos vocitando. Interdum etiam cantando, gemitus nostros conturbat: atque modis omnibus est molestus. *Pl.* Quid ista dicunt Menippe? *Men.* Vera Pluto. Ignauos enim illos ac perditos odi, quibus malè vixisse, non satis fuit: sed etiam mortui, insuper recordatione, illis

μνῶνται, καὶ περιέχονται τῶν αὖθις. χαίρω τοιγαροῦν αὐτῶν αὐτούς. Πλου. ἀλλ' οὐκ ἐχρῆν. λυποῦνται γὰρ ἐπὶ μικροῖς στενάζοντες. Μενι. καὶ σὺ μωραίνεις ὦ Πλοῦτων, ὁμόψηφος ὢν τοῖς τούτων στεναγμοῖς; Πλου. ἐδαμῶς. ἀλλ' οὐκ ἂν ἐξελήσομαι σασίαζειν ὑμᾶς. Μένι. καὶ μὴν ὦ κάκιστοι Λυδῶν, καὶ Φρυγῶν, καὶ Ασσυρίων, ἵνα γινώσκητε, ὡς οὐδὲ παυσόμενός μου, ἔνθα γὰρ ἂν ἵητε, ἀκολουθήσω αὐτοῖς, καὶ κατάδων, καὶ καταγελῶν. Κεῖ. τοῦτα οὐχ ὕβρεις; Μενι. οὐκ. ἀλλ' ἐκεῖνα ὕβρεις ἦν, ἃ ὑμεῖς ἐποιεῖτε, προσκυνεῖσθαι ἀξιοῦντες, καὶ ἐλευθερίοις ἀνδράσιν ἐμβυθοῦντες, καὶ τὸ θανάτου τοπερόπαν οὐ μνημονεύοντες. τοιγαροῦν οἰμώζετε, πάντων ἐκείνων ἀφῃρημένοι. Κεῖ. πολλῶν γε ὦ θεοὶ καὶ μεγάλων κτημάτων. Μι. ὅσου μὲν ἐγὼ χρυσοῦ. Σαρ. ὅσης δ' ἐγὼ τρυφῆς. Μένι. εὖγε οὕτω ποιεῖτε. ὀδύρεσθε μὲν ὑμεῖς. ἐγὼ δ', τὸ γνῶθι σαυτὸν πολλάκις συνείρων, ἐπάσομαι ὑμῖν. πρέποι γὰρ ἂν τοῖς τοιούτοις οἰμωγαῖς ἐπᾴδοντα.

quæ sunt apud superos, inhærent. Delector itaque ægrè ipsis faciendo. *Pl.* Sed non decet: rebus enim non exiguis priuati dolent. *Men.* Etiam tu deliras Pluto, qui tuo calculo gemitus istorum approbas? *Pl.* Nequaquam: verùm vos mutuò discordare nolim. *Men.* Atqui Lydorum, Phrygum, & Assyriorum pessimi, ita sentite de me, vt qui nunquam sim desiturus: nam quocunque ieueritis, eôdem sequar, ægrè faciendo, occinendo, atque irridendo vos. *Cr.* Annon hæc contumelia est? *Men.* Minimè, sed illa contumelia erant, quæ vos faciebatis, quum adorari volebatis, & liberos homines ludibrio habebatis, mortísque prorsus immemores eratis. Proinde omnibus illis priuati nunc plorate. *Cr.* Multis certè ô Dij, magníque possessionibus. *Mid.* Quanto quidem ego auro! *Sar.* Quãta verò ego voluptate! *Men.* Euge sic facite: vos quidem lugete: ego verò tritum illud, Nosce te ipsum, identidem connectendo, vobis occinam. Id enim huiusmodi gemitibus accinere conuenit.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΑΜΦΙΛΟΧΟΥ, καὶ Τροφωνίου.

MENIPPI, AMPHILOCHI, ET TROPHONII.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

MENIPPVS.

Σ Φὼ μῶροι ὦ Τροφώνιε, καὶ Ἀμφίλοχε, νεκροὶ ὄντες, καὶ εἰδὼς ὅπως ναῶν κατηξιώθητε, καὶ μάντεις δοκεῖτε. καὶ οἱ μάταιοι τ' ἀνθρώπων, θεοὺς ὑμᾶς ὑπειλήφασιν εἶναι. Τρ. τί οὖν ἡμεῖς αἴτιοι, εἰ ὑπ' ἀνοίας ἐκεῖνοι τοιαῦτα περὶ νεκρῶν δοξάζουσιν; Με. ἀμὴ οὐκ ἂν ἐδοξάζον, εἰ μὴ ζῶντες καὶ ὑμεῖς τοιαῦτα ἐτερατεύεσθε, ὡς τὰ μέλλοντα προειδότες, καὶ προειπεῖν δυνάμενοι τοῖς ἐρομένοις. Τρ. ὦ Μένιππε, Ἀμφίλοχος μὲν οὗτος ἂν εἰδείη ὅτι αὐτῷ ἀποκριτέον ὑπὲρ ἀυτῶ. ἐγὼ δ', ἥρως εἰμὶ, καὶ μαντεύομαι, ὡς τις κατέλθοι παρ' ἐμέ. σὺ δ' ἔοικας οὐ ἐπιδεδημηκέναι Λεβαδείᾳ τοπαράπαν. οὐ γὰρ ἂν πίστευσας σὺ τούτοις. Με. τί φῄς; εἰ μὴ ἐς Λεβάδειαν γὰ παρέλθω, καὶ ἐσαλμύος τῶν ὀδόντας, ἐλεοίως μάζαν ἐν τῶν χερσὶν ἔχων, ἐσερπύσω διὰ τῆ στομίε ταπεινὸ ὄντος ἐς τὸ ἀντρον, οὐκ ἂν ἐδυνάμην εἰδέναι ὅτι νεκρὸς εἶ. ὥσπερ ἡμεῖς, μάντ

A

VOs nimirum Trophoni, & Amphiloche, cùm sitis mortui, haud scio quonam modo fanis estis donati, vatésque credimini, ac B stulti mortales Deos esse vos arbitrantur. *Troph.* Quid igitur nostra-ne culpa est, si per insciriam illi de mortuis huiusmodi opinantur? *Men.* C At opinati non fuissent, nisi quum viveretis, talia quædam portenta ostentassetis, ac si futurorum præscij fuissetis, eáque percontantibus prædicere potuissetis. *Troph.* Menippe: nouerit Amphi- D lochus hic, ipsi pro sese respondendum esse. At ego heros sum, & vaticinor, siquis ad me descenderit. Tu autem videris nunquam omnino Lebadiam adijsse, non enim E hæc non crederes. *Men.* Quid ais? Nisi Lebadiam adiuero, & linteis amictus, ridiculè offam manu gestans, per angustum aditum in specum irrepsero, te mortuum vt & nos esse, scire nequeam, ídque sola impo-

τῇ μαντείᾳ διαφέρων; ἀλλὰ σὺ ἐκ μαντικῆς, τί ὁ ἥρως ὄζει; ἀγνοῶ γάρ. Τρ. Δῆ, ἀνθρώπου τι καὶ θεοῦ σωζόμενον. Με. Ὁ μήτε ἄνθρωπός ὄζει, ὡς φῂς, μήτε θεός, καὶ σωαμφότερόν ὄζει. νῶν οὖν ποῦ σου τὸ θεῖον ἐκεῖνο ἡμιτόμιον ἀπελήλυθε; Τρ. χᾶ ὦ Μένιππε ἐν Βοιωτίᾳ. Με. ἐκ οἶδα ὦ Τροφώνιε ὅ, τι καὶ λέγεις. ὅτι μὴν τοι ὅλος εἶ νεκρὸς, ἀκεμβῶς ὁρῶ.

A Stura præcellentem? Sed age, per vaticinandi artem, quid est heros? etenim nescio. *Troph.* Est quiddam ex homine & Deo compositum. *Men.* Quod neque est homo, vt ais, neque Deus, sed vtrumque simul. Ergo dimidia illa tui, ac diuina pars quò nunc recessit? *Troph.* Reddit oracula, Menippe, in Bœotia. *Men.* Haud intelligo quid dicas Trophoni: atqui te totum mortuum esse, planè video.

ΕΡΜΟΥ, ΚΑΙ Χάρωνος.

MERCVRII ET CHARONTIS.

ΕΡΜΗΣ.

Λογισώμεθα ὦ πορθμεῦ, εἰ δοκεῖ, ὁπόσα μοι ὀφείλεις ἤδη, ὅπως μὴ αὖθις ἐξ ἐζωμεθά τι περὶ αὐτῶν. Χα. λογισώμεθα ὦ Ἑρμῆ. ἄμεινον γὰρ οὕτω περὶ αὐτῶν, καὶ ἀφραγμονέστερον. Ερ. ἄγκυραν ἐντεταλμένῳ ἐκόμισα πέντε δραχμῶν. Χα. πολλὰ λέγεις. Ερ. νὴ τὸν Αἰδωνέα, τῶν πέντε ὠνησάμην. καὶ χαλκοῦς δύο ὀβολούς. Χα. τίθει πέντε δραχμὰς, καὶ ὀβολοὺς δύο. Ερ. καὶ ἀκέστραν ὑπὲρ τοῦ ἱστίου πέντε

MERCVRIVS.

B C D E Supputemus, portitor, si videtur, quantum mihi debeas iam, ne denuo aliquando inter nos de eo contendamus. *Ch.* Supputemus Mercuri: nam id definire melius est, & minoris negocij. *Merc.* Anchoram, vt mandaras, quinque drachmis tibi comparaui. *Ch.* Magno dicis. *Merc.* Per Plutonem quinque emi illam: & lorum quo remum alligares, obolis duobus. *Ch.* Pone quinq; drachmas, & duos obolos. *Merc.* Et pro acu ad rem sciendum velum,

ἄλλους ἔφηδα, ἀπαγγελῶ. Διο. ἐάσωμεν τούτους, ἐπεί σοι δοκεῖ. σὺ δ' οἷς προέπον, ἀπένεγκε παρ' ἐμὲ τοὺς λόγους.

A

cæteros mandasti, ea illis renunciabo. *Diog.* Hos missos faciamus, quando ita tibi videtur. Tu verò quibus ante dixi, sermones meos defer as.

ΠΛΟΥΤΩΝ Η ΚΑΤΑ Μενίππου.

PLVTO, SEV CONTRA MENIPPVM.

ΚΡΟΙΣΟΣ.

B

CROESVS.

ΟΥ φέρομεν ὦ Πλούτων, Μένιππον τουτονὶ τὸν κύνα παροικοῦντα. ὥστε ἢ ἐκεῖνον που κατάπεμψον, ἢ ἡμεῖς μετοικήσομεν εἰς ἕτερον τόπον. Πλε. τί δ' ὑμᾶς δεινὸν ἐργάζεται ὀμόνεκρος ὤν; Κρῆ. ἐπειδὰν ἡμεῖς οἰμώζωμεν, καὶ στενάζωμεν, ἐκεῖνον μεμνημένοι τῶν ἄνω, Μίδας μὲν οὗτος, τὸν χρυσὸν, Σαρδανάπαλος δ', τὴν πολλὴν ὕβριν, ἐγὼ δ', τὸν θησαυρὸν, ὀπτηλᾶ, καὶ ἐξονειδίζει, αὐλοὺς ἐμπνέοντα, καὶ καθάπερ ἄσματα ἡμᾶς ἀποκαλῶν. ἐνίοτε δὲ καὶ ᾄδων, ἐπιτραγῴδει ἡμῶν τὰς ὀλοφυρμάς. καὶ ὅλως, λυπηρός ἐστι. Πλου. τί γοῦν φασὶν ὦ Μένιππε; Μεν. ἀληθῆ ὦ Πλούτων. μισῶ γὰρ αὐτοὺς ἀνωφελεῖς, καὶ ὀλεθρίους ὄντας. οἷς οὐκ ἀπέχρησε βιῶναι κακῶς,

C

D

E

NOn possumus ferre, Pluto, Menippũ hunc Canem accolam. Itaque aut illum alibi colloca, aut nos aliò commigrabimus. *Plut.* Ecquid ille mali vobis facit, vobiscum pariter mortuus cùm sit? *Cr.* Quoniam nos ploramus, & ingemiscimus, ea recordantes quæ apud superos habuimus, vt pote Midas iste aurum, Sardanapalus multas delicias, ego thesauros, irridet, eáque exprobrat, mancipia, & piacula nos vocitando. Interdum etiam cantando, gemitus nostros conturbat: atque modis omnibus est molestus. *Pl.* Quid ista dicunt Menippe? *Men.* Vera Pluto. Ignauos enim illos ac perditos odi, quibus malè vixisse, non satis fuit: sed etiam mortui, insuper recordatione, illis

ἀλλὰ καὶ ἀποθανόντες, ἔτι μέ-

μνίωται, ἢ πείσονται τῶν
αὖθω. χαίρω τοιγαρῶν αὐτοῖς
αὐτοῦς. Πλου. ἀλλ' ὦ ἄθλιε. λυ-
ποῦνται γὰρ ὀλίγων στερόμενοι.
Μεν. καὶ σὺ μωραίνεις ὦ Πλού- A
τωνος, ὁμόψηφος ὢν τοῖς τούτων
στεναγμοῖς; Πλου. ἥδομαι. ἀλλ'
οὐκ ἂν ἐθελήσαιμι σαπάζειν ὑ-
μᾶς. Μέν. καὶ μὴν ὦ κάκιστοι
Λυδῶν, καὶ Φρυγῶν, καὶ Ασσυ- B
ρίων, οὕτω γινώσκετε, ὡς οὐδὲ
παυσομένου μου, ἔνθα γὰρ ἂν ἦτε,
ἀκολουθήσω αὐτοῖς, καὶ κατάδων,
καὶ καταγελῶν. Κρῆτ. ταῦτα
οὐχ ὕβρεις; Μεν. οὔκ. ἀλλ' C
ἐκεῖνα ὕβρεις ἦν, ἃ ὑμεῖς ἐποι-
εῖτε, προσκυνεῖσθαι ἀξιοῦντες,
καὶ ἐλευθέρους ἀνδράσιν ἐν-
δυφοῦντες, καὶ τὸ θανάτου
τοπαράπαν οὐ μνημονεύοντες. D
τοιγαρῶν οἰμώζετε, πάντων
ἐκείνων ἀφῃρημένοι. Κρῆτ. πολ-
λῶν γε ὦ θεοὶ καὶ μεγάλων κτη-
μάτων. Μι. ὅσου μὲ ἐγὼ χρυ-
σοῦ. Σαρ. ὅσης δ' ἐγὼ δυφῆς.
Μένι. εὖγε οὕτω ποιεῖτε. ὀδύ- E
ρεσθε μὲν ὑμεῖς. ἐγὼ δὲ, τὸ γνῶθι
σαυτὸν πολλάκις σωρεύσας,
ἐπάσομαι ὑμῖν. πρέποι γὰρ ἂν
τοῖς τοιούτοις οἰμωγαῖς ἐπᾴδο-
μενον.

quæ sunt apud superos, inhærent. Delector itaque ægrè ipsis faciendo. *Pl.* Sed non decet: rebus enim non exiguis priuati dolent. *Men.* Etiam tu deliras Pluto, qui tuo calculo gemitus istorum approbas? *Pl.* Nequaquam: verùm vos mutuò discordare nolim. *Men.* Atqui Lydorum, Phrygum, & Assyriorum pessimi, ita sentite de me, vt qui nunquam sim desiturus: nam quocunque iueritis, eôdem sequar, ægrè faciendo, occinendo, atque irridendo vos. *Cr.* Annon hæc contumelia est? *Men.* Minimè, sed illa contumelia erant, quæ vos faciebatis, quum adorari volebatis, & liberos homines ludibrio habebatis, mortísque prorsus immemores eratis. Proinde omnibus illis priuati nunc plorate. *Cr.* Multis certè ô Dij, magnísque possessionibus. *Mid.* Quanto quidem ego auro! *Sar.* Quãta verò ego voluptate! *Men.* Euge sic facite: vos quidem lugete: ego verò tritum illud, Nosce te ipsum, identidem connectendo, vobis occinam. Id enim huiusmodi gemitibus accinere conuenit.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΑΜΦΙΛΟΧΟΥ, καὶ Τροφωνίου.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Σ Φὼ μὼτοι ὦ Τροφώνιε, καὶ Ἀμφίλοχε, νεκροὶ ὄντες, καὶ οἶδ' ὅπως ναῶν κατηξιώθητε, καὶ μάντεις δοκεῖτε. καὶ οἱ μάταιοι τ' ἀνθρώπων, θεοὺς ὑμᾶς ὑπειλήφασιν εἶναι. Τρ. τί οὖν ἡμεῖς αἴτιοι, εἰ ὑπ' αὐτῶν ἐκείνοι τοιαῦτα περὶ ἡμῶν δοξάζουσιν; Με. ἦ γὰρ οὐκ ἂν ἐδοξάζον, εἰ μὴ ζῶντες καὶ ὑμεῖς τοιαῦτα ἐτερατεύεσθε, ὡς τὰ μέλλοντα προειδότες, καὶ προειπεῖν δυνάμενοι τοῖς ἐρομένοις. Τρ. ὦ Μένιππε, Ἀμφίλοχος μὲν οὗτος ἂν εἰδείη ὅτι αὐτῷ ἀπεκρίτεόν ὑπὲρ αὐτοῦ. ἐγὼ δ', ἥρως εἰμὶ, καὶ μαντεύομαι, ὡς τις κατέλθοι παρ' ἐμέ. σὺ δ' ἔοικας οὐκ ἐπιδεδημηκέναι Λεβαδείᾳ τοπαράπαν. οὐ γὰρ ἂν ἠπίστεις τοῦτοις. Με. τί φῄς; εἰ μὴ ἐς Λεβάδειαν γὰ παρέλθω, καὶ ἐσαλμύρος τὰς ὀδόντας, γελοίως μάζαν ἐν τῶν χερσὶν ἔχων, ἐστρεπτύπων διὰ τῆς σκιᾶς ταπεινὸς ὢν τὸ σῶμα, ὡς ἂν ἐδωδὰς εἰδέναι ὅτι νεκρὸς εἶ. ὥσπερ ἡμεῖς, μόνη

MENIPPI, AMPHILOCHI, ET TROPHONII.

MENIPPVS.

A VOs nimirum Trophoni, & Amphiloche, cùm sitis mortui, haud scio quonam modo fanis estis donati, vatésque credimini, ac
B stulti mortales Deos esse vos arbitrantur. *Troph.* Quid igitur nostra-ne culpa est, si per inscitiam illi de mortuis huiusmodi opinantur? *Men.*
C At opinati non fuissent, nisi quum viveretis, talia quædam portenta ostentassetis, ac si futurorum præscij fuissetis, eáque percontantibus prædicere potuissetis. *Troph.* Menippe: nouerit Amphi-
D lochus hic, ipsi pro sese respondendum esse. At ego heros sum, & vaticinor, siquis ad me descenderit. Tu autem videris nunquam omnino Lebadiam adijsse, non enim
E hæc non crederes. *Men.* Quid ais? Nisi Lebadiam adiuero, & linteis amictus, ridiculè offam manu gestans, per angustum aditum in specum irrepsero, te mortuum vt & nos esse, scire nequeam, ídque sola impo-

τῆ μαντικῆ διαφέρων; ἀλλὰ πρὸς τῆ μαντικῆς, τί ὁ ἥρως ὄν; ἀγνοῶ γάρ. Τρ. Ἐξ ἀνθρώπου τι καὶ θεοῦ σύνθετον. Με. Ὁ μήτε ἄνθρωπός ὄν, ὡς φῆς, μήτε θεὸς, καὶ συναμφότερον ὄν. νῦν οὖν τοῦ σοῦ τὸ θεῖον ἡμιτόμιον ἀπελήλυθε; Τρ. χρᾷ ὦ Μένιππε ἐν Βοιωτίᾳ. Με. ἐκ οἶδα ὦ Τροφώνιε ὅ, τι καὶ λέγεις. ὅτι μὴ τοι ὅλος εἶ νεκρὸς, ἀκριβῶς ὁρῶ.

A

B

stura præcellentem? Sed age, per vaticinandi artem, quid est heros? etenim nescio. *Troph.* Est quiddam ex homine & Deo compositum. *Men.* Quod neque est homo, vt ais, neque Deus, sed vtrumque simul. Ergo dimidia illa tui, ac diuina pars quò nunc recessit? *Troph.* Reddit oracula, Menippe, in Bœotia. *Men.* Haud intelligo quid dicas Trophoni: atqui te totum mortuum esse, planè video.

ΕΡΜΟΥ, ΚΑΙ Χάρωνος.

C

MERCVRII ET CHARONTIS.

ΕΡΜΗΣ.

Λογισώμεθα ὦ πορθμεῦ, εἰ δοκεῖ, ὁπόσα μοι ὀφείλεις ἤδη, ὅπως μὴ αὖθις ἐπιζωμύω τι περὶ αὐτῶν. Χα. λογισώμεθα ὦ Ἑρμῆ. ἄμεινον γὰρ οὕτω περὶ αὐτῶν, καὶ ἀπραγμονέστερον. Ερ. ἄγκυραν ἐντεταλμένος ὀβολοὺς πέντε δραχμῶν. Χα. πολλὰ λέγεις. Ερ. νὴ τὸν Ἀϊδωνέα, τῶν πέντε ὠνησάμην. καὶ ζοπωτῆρα δύο ὀβολῶν. Χα. πόθεν πέντε δραχμὰς, καὶ ὀβολοὺς δύο. Ερ. καὶ ἀκέστραν ἐκ τοῦ ἴσου πέντε

D

E

MERCVRIVS.

SVpputemus, portitor, si videtur, quantum mihi debeas iam, ne denuo aliquando inter nos de eo contendamus. *Ch.* Supputemus Mercuri: nam id definire melius est, & minoris negocij. *Merc.* Anchoram, vt mandaras, quinque drachmis tibi comparaui. *Ch.* Magno dicis. *Merc.* Per Plutonem quinque emi illam: & lorum quo remum alligares, obolis duobus. *Ch.* Pone quinq; drachmas, & duos obolos. *Merc.* Et pro acu ad rem ciendum velum,

ὀβολοὺς ἐγὼ κατέβαλον. Χα. καὶ τούτοις προσίδει. Ερ. καὶ κηρὸν ὡς ὀπωλάσαι τῶ σκαφιδίου τὰ ἀνεῳγότα, καὶ ἥλους ϑ, καὶ κηλώδιον, ἀφ' οὗ τὴν ἁρπάγην ἐποίησας, δύο δραχμῶν ἅπαντα. Χα. εὖγε ἄξια ταῦτα ὠνήσω. Ερ. ταῦτα ὄντα, εἰ μή τι ἄλλο ἡμᾶς διέλαθεν ἐν τῷ λογισμῷ. πότε δ' οὖν ταῦτ' ἀποδώσειν φὴς; Χα. νὴ μὲ ὦ Ερμῆ ἀδιώατον. ἢν ϑ' λοιμός τις ἢ πόλεμος κατάπεμψῃ ἀδρόους πλοῦς, ἐνέσται τότε ἀποκερδάναι ἐν τῷ πλήθει παραλογιζόμενον τὰ πραδμία. Ερ. νὴ οὖν ἐγὼ κατεύδομαι, τὰ κάκιστα εὐχόμενος γενέσθαι, ὡς ἂν ἀπὸ τούτων ἀπολαύσιμι. Χα. ἆ ἔστιν ἄλλως ὦ Ερμῆ. νὴ δ' ὀλίγοι ὡς ὁρᾷς ἀφικνοῦνται ἡμῖν. εἰρήνη γάρ. Ερ. ἄμεινον οὕτως, εἰ καὶ ἡμῖν παρατείνοιτο ὑπὸ σοῦ τὰ ὄφλημα. πλὴν ἀλλ' οἶμαι παλαιοὶ ὦ Χάρων, οἷδα οἵοι παρέμενοντο, ἀνδρεῖοι ἅπαντες, αἵματος ἀνάπλεω, καὶ βαυματίαι οἱ πολλοί. νὴ ϑ' ἢ φαρμάκῳ τις ὑπὸ τοῦ παιδὸς ἀποθανών, ἢ ὑπὸ γυναικὸς, ἢ ὑπὸ βυφῆς ἐξηνδικῶς τὴν γαστέρα, καὶ τὰ σκέλη. ὠχροὶ γὰρ ἅπαντες, καὶ ἀβλυεῖς. οὐδὲ ὅμοιοι

quinque obolos exolui. *Ch.* Etiam hos adde. *Merc.* Et ceram ad oblinendas nauigij rimas, & clauos, & funiculum vnde hyperam fecisti, omnia hæc duabus drachmis emi. *Ch.* Rectè sanè, hæc iusto precio emisti. *Merc.* Hæc sunt: nisi quid aliud intercomputandum me latuit. Quando autem hæc te redditurum promittis? *Ch.* Nunc quidem, Mercuri, nō possum sed si pestis aliqua, aut bellum frequentes aliquos huc demiserit, licebit tunc lucrari, falsò in multitudine portoria supputando. *Merc.* Proinde ego nunc sedebo, pessima quæque vt eueniant, precando, vt inde fructum aliquem capiam. *Ch.* Fieri aliter non potest, Mercuri. Nam pauci, vt vides, ad nos nunc descendunt. Pax enim est. *Merc.* Satius est ita esse, etiamsi nobis à te debiti solutio prorogetur. Verum enimuerò prisci illi, Charon, nosti quales aduenie bāt, fortes omnes, sanguine pleni, & saucij plerique. Nunc verò aut veneno aliquis à puero interfectus, aut ab vxore: aut præ nimia voluptate, tumefacto ventre & cruribus aduenium. Pallidi enim omnes, & ignaui, neque illis

similes.

ἐκείνοις. οἱ δὲ πλείους αὐτῶν, διὰ χρήματα ἥκουσιν, ἐπιβουλεύοντες ἀλλήλοις ὡς ἐοίκασι. Χα. πάνυ γὰρ περιττόν ἐστι ταῦτα. Ερ. ἀκούω· ἀλλ' ἐγὼ A δέξαιμι ἂν ἁμαρτάνειν, πικρῶς ἀπαιτῶν τὰ ὀφειλόμενα παρὰ σοῦ.

similes. Plurimi etiam ipsorum veniunt factis, vt videtur, mutuò sibi insidiis pecuniarum causa. *Ch.* Omnino enim illæ sunt expetibiles. *Merc.* Proinde neque ego videar peccare, si vel acerbiùs abs te exigam ea quæ mihi debes.

ΠΛΟΥΤΩΝΟΣ, ΚΑΙ Ερμοῦ. B

PLVTONIS ET MERCVRII.

ΠΛΟΥΤΩΝ.

PLVTO.

Τὸν γέροντα οἶδα, τὸν πάνυ γεγηραικότα λέγω, τὸν πλούσιον Εὐκράτη, ᾧ παῖδες μὲν οὐκ εἰσίν, οἱ δὲ κληρονόμοι ὑπὲρ τρισχιλίους; Εχ. ναὶ, τὸν Σικυώνιον φής. τί οὖν; Πλου. ἐκεῖνον μὲν ὦ Ερμῆ ζῆν ἔασον ἔτι τοὺς ἐνενήκοντα ἔτεσιν, ἃ βεβίωκεν, ἐπιμείψαντας ἄλλα τοσαῦτα, εἰ γε οἷόν τε ἦν, καὶ ἔτι πλείω. τὸν δέ γε κόλακας αὐτοῦ, Χαρῖνον τὸν νέον, καὶ Δάμωνα, καὶ τοὺς ἄλλους, καταπάσασον ἐφεξῆς ἅπαντας. Ερ. ἄτοπον αὖ δόξειε τὸ τοιοῦτον. Πλου. οὐμοῦν, ἀλλὰ δικαιότατον. τί γὰρ ἐκεῖνοι παθόντες, ἔχουσιν ἀποθνήσκειν

SEnémne nosti, senio confectum illum dico, diuitem Eucratem, cui liberi quidem nulli sunt: hæreditatis autem captatores quinquagesies mille, M. rc. Etiam, illum Sicyonium dicis. Sed quid postea? *Pl.* Viuere illum quidem sine Mercuri, supra annos nonaginta quos exegit, additis totidem alteris, si possibile sit, atque etiam pluribus. Adulatores autem eius Charinum iuuenem, & Damonem, aliósque ordine omnes huc abripe. *Merc.* Atqui absurdum hoc videri queat. *Pl.* Nequaquam: sed iustissimũ, quorsum enim illi eũ mori optant, nisi quia

ἐκείνων; ἢ τῶν χρημάτω-

ἀμπισχνοῦνται, καίτοι προσήκοντες; ὁ δὲ πάντων δὴ μιαρώτατον, ὅτι καὶ τοιαῦτα εὐχόμενοι, ὅμως προμηθοῦνται ἔν γε τῷ φανερῷ. καὶ νοσοῦντος, ἃ μὲν βουλεύονται, πᾶσι πρόδηλα. θύσειν δ' ὅμως ὑπισχνοῦνται, ἐὰν ῥᾳδίσῃ. καὶ ὅλως, ποικίλη τις ἡ κολακεία τῶν ἀνθρώπων. διαπαύσῃ, ὁ μὲν, ἔγωγε ἀθανάτου, οἱ δὲ, προσαπώσαιτο αὐτὸν μᾶλλον ὑπερχανόντες. Ερ. γελοῖα πείσῃ, πονηροὶ ὄντες. πολλὰ καὶ κακεῖνος εὖ μάλα διαβεβουλεῦσθαι αὐτόν, καὶ ἐπελπίζει. καὶ ὅλως, ἀεὶ θανόντι ἔοικεν, ἔρρωται πολὺ μᾶλλον τῶν νέων. οἱ δὲ, ἤδη τὴν κλῆρον ἐν σφίσι διῃρημένοι, βόσκονται, ζῶλον μακαρίαν προσεπλάττοντες. Πλε. ἔχουσιν ὁ μὲν ἀποδυσάμενος τὸ γῆρας, ὥσπερ Ἰόλεως ἀνηβήσατο. οἱ δὲ ἀπὸ μέσων τῶν ἐλπίδων τὸν ὀνειροποληθέντα πλοῦτον ἀπολιπόντες, ἥκιστα ἤδη κακοὶ κακῶς ἀποθανόντες. Ερ. ἀμέλησον ὦ Πλούτων. μετελεύσομαι γάρ σοι ἤδη αὐτοὺς καθ' ἕνα ἑξῆς. ἑπτὰ δ' οἶμαί εἰσι. Πλε. καταστρέψω. ὁ δὲ, παραπέμψει ἕκαστον, αὖθις γέροντος αὖθις προσθήβης γιγνόμενος.

pecuniam illius captant, nulla propinquitate iuncti? Quod autem omnium sceleratissimum est, dum talia precantur, tamen in propatulo colunt: & quæ ipso ægrotante consultant, nemo ignorat. Attamen sacrificaturos sese promittunt, si convaluerit: in summa, illorum hominum varia quædam est adulandi ratio. Idcirco hic quidem erit immortalis, illi verò ante ipsum frustra hiantes abeant. *Merc.* Ridicula patientur, scelerati cùm sint. Ille etiam sæpe admodum scitè ipsos lactat, & spe inani pascit. Denique morienti semper similis, iuuenibus est multò valentior. Illi autem hæreditate inter se diuisa, pascuntur, vitam beatam sibi animo præcipientes. *Pl.* Proinde ipse exuta senecture, quemadmodum Iolaus ille, repubescat. Illi autem, in ipsa media spe, relictis diuitijs illis quas per somnium possidebant, mali malè mortui iam huc veniant. *Merc.* Ne cures Pluto: illos enim ordine singulatim tibi accersam: septem autem, opinor, sunt. *Pl.* Deducas licet. Ille autem singulos præmittat, ex sene iterum adolescens factus.

ΤΕΡΨΙΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΠΛΟΥΤΩΝΟΣ.

TERPSIONIS ET PLVTONIS.

ΤΕΡΨΙΩΝ.

A Τοῦτο ὦ Πλούτων δίκαιον, ἐμὲ μὲν τριάκοντα ἔτεσιν ἀποθανεῖν, τὸν δὲ ἐκ τῶν ἐννενήκοντα γέροντα Θουκυδίδην ζῆν ἔτι; B Πλ. δικαιότατον μὲν οὖν ὦ Τερψίων, εἴ γε οὐ μόνος, ζῇ, μηδένα ἐνοχλοῦντος ἀποθανεῖν τῶν φίλων. σὺ δὲ, παρὰ πάντα τὸν χρόνον ἐπιβουλεύων αὐτῷ, περιμένων τὸν κλῆρον. Τερ. οὐ γὰρ ἐχρῆν γέροντα ὄντα, καὶ μηκέτι χρήσασθαι τῷ πλούτῳ αὐτὸν δυνάμενον, ἀπελθεῖν τοῦ βίου, παραχωρήσαντα τοῖς νέοις; Πλ. καινὰ ὦ Τερψίων νομοθετεῖς, τὸν μηκέτι τῷ πλούτῳ χρήσασθαι δυνάμενον πρὸς ἡδονὴν, ἀποθνήσκειν. C τὸ δὲ, ἄλλως τε καὶ μοῖρα καὶ ἡ φύσις διέταξεν. Τερ. ἀκουσῶ ταύτην αἰτιῶμαι τῆς διατάξεως, ἐχρῆν γὰρ τὸ πρεσβύτερον, πρότερον, καὶ μετὰ τοῦτον, ὅστις καὶ τῇ ἡλικίᾳ μετ' D αὐτὸν, ἀναιρεῖσθαι δὲ μηδένα

IVstúm ne hoc est, ô Pluto, me triginta annos natum è vita migrasse. Thucritum verò senem illũ plus quàm nonagenarium in viuis adhuc esse? *Pl.* Iustissimum vtique Terpsio: siquidem hic viuit, nullius amicorum mortem votis exposcendo. Sed tu omni tempore hæreditatem expectans, ipsi insidiabaris. *Terp.* Annon operæprecium erat, cùm sit senex, nequeátque suis vti diuitijs amplius, eum dato iuuenibus loco, è vita migrare? *Pl.* Nouas fers leges Terpsio, vt qui non amplius vti potest diuitijs ad voluptatem, excedat è viuis? Sed hoc aliter & Parca, & natura statuit. *Terp.* Eam proinde ob hunc ordinem iniquitatis postulo. Rem enim hanc ordine fieri par erat, vt senior, priùs: deinde post eum qui ætate sequeretur, obiret: nequaquam autem præpo-

μῶς, μηδὲ ζῆν μὴν τὸν γεραίτερον, ὀδόντας βλέπειν ἐπὶ λοιποὺς ἔχοντα, μόγις ὁρῶντα, οἰκέτας τέτρασιν ὀπισκευφότα, κορύζης μὴν πλῆρα, λήμης δ' τοὺς ὀφθαλμοὺς μεζὸν ὄντα, ἅδην ἔτι ἥδη εἰδότα, ἔμψυχόν τινα τάφον τῶν νέων καταγελώμενον, ἀποθνήσκειν δ' καλλίονς, καὶ ἐρρωμένεστάτους νεανίσκους. ἄνω γὰρ ποταμῶν τοῦτό γε, ἢ τὸ τελευταῖον εἰδέναι ἐχρῆν, πότε καὶ τεθνήξει τῶν γερόντων ἕκαστος, ἵνα μὴ μάτην αὖ ἑνὸς ἑτερόπευον. νῦν δ' τὸ τῆ παροιμίας, Ἡ ἅμαξα τὸν βοῦν πολλάκις ὠφέρει. Πλου. ταῦτα μὲν ὦ Τερψίων, πολὺ σωφρονέστερα γίνεται, ἢ σὺ δοκεῖ. καὶ ὑμεῖς δ' τί παθόντες, ἀλλοτρίοις ἐπιχειρεῖτε, καὶ τοῖς ἀτέκνοις τῶν γερόντων εἰσοικίζετε, φέροντες αὐτούς; τοιγαροῦν γέλωτα ὀφλισκάνετε, ὡς ἐκείνων καταφρονοῦντες. καὶ τὸ πρᾶγμα τοῖς πολλοῖς ἥδιον γίνεται. ὅσῳ γὰρ ὑμεῖς ἐκείνους ἀποθανεῖν εὔχεσθε, τοσούτῳ ἅπασιν ἥδιον ἀποθανεῖν ὑμᾶς αὐτῶν, καινὸν γάρ τινα γραῶν καὶ γερόντων ἐπόντες.

sterè: vt qui decrepitus esset tres reliquos dentes haberet, vix videret, quatuor famulis inniteretur, qui nares grauedine, oculos lippitudine plenos haberet, nihil denique iucundi nosset, & tanquam animatum sepulchrum à iuuenibus derideretur, is viueret? Contrà formosissimi ac robustissimi adolescentes morerentur. Nã hoc perinde est ac si flumina sursum ferantur. Vel denique scire oporteret, quando senum quisque moriturus esset, ne quos frustrà deliniremus. At nunc tritum illud accidit. Currus sæpe bouem ducit. *Pl.* Hæc quidem Terpsio, prudentiùs fiunt quàm putes. Vos autem quorsum rebus alienis gaudetis, & senibus prole carentibus vosmet tantopere in adoptionem traditis? Idcirco ab ipsis sepulti risum concitatis. Idque plurimis fit periucundum. Nam quantò magis ipsos mori peroptatis, tantò iucundius est omnibus vos ipsis præmori. Etenim nouam artem hanc excogitastis, anus & senes quum amatis, præsertim si liberis careant:

ταύτην τέχνην ἐπινενοήκατε, καὶ μάλιστα εἰ ἄτεκνοι εἶεν. οἱ

ὦ ἐντακοι, ὑμῖν ἀνέρασται. καίτοι, πολλοὶ ἤδη τῶν ἐρωμένων συνέντες ὑμῶν τὴν παραργίαν τῆς ἔρωτος, ὅμως καὶ τύχωσι παῖδας ἔχοντες, μισεῖν αὐτοὺς πλάττονται, ὡς καὶ αὐτοὶ ἐρασὰς ἔχωσιν. εἶτα ἐν τῇ διαθήκῃ, ἀπεκλείσθησαν μὲν οἱ πάλαι δωροφορήσαντες. ὁ δὲ παῖς, ᾗ ἡ φύσις, ὥσπερ ἔοικε δίκαιον, κεκτῆσι πάντων. οἱ δὲ, ὑποτείνουσι τοὺς ὀδόντας, ἀποσμυχόμενοι. Τερ. ἀληθῆ ταῦτα φῄς. ἐμοῦ γοῦν Θουκυδίτου πόσα κατέφαγεν, ἀεὶ τεθνήξεσθαι δοκῶν; καὶ ὁπότε ἐσοίμην, ὑποτείνων, καὶ μύχιόν τι καθάπερ ἐξ ὠοῦ νεοττὸς ἀτελὴς ὑποκωκύων; ὡς ἔγωγε ὄσον αὐτίκα οἰόμενος ὀπτᾶσθαι αὐτὸν ἡ σορὸς, ἔπεμπόν τε πολλὰ, ὡς μὴ ὑπερβάλλοιντό με οἱ ἀντερασταὶ τῇ μεγαλοδωρεᾷ. καὶ τὰ πολλὰ ὑπὸ φροντίδων, ἀϋπνος ἐκείμην, ἀριθμῶν ἔκτα, καὶ διατάττων. ταῦτα γοῦν μοι καὶ τὸ ἀποθανεῖν αὐτὰ μεμύκηται, ἀγρυπνία, καὶ φροντίδες. ὁ δὲ, τοσοῦτον μοι δέλεαρ καταπὼν, ἐφεστήκει θαπτομένῳ τῷ σώματι ὀπτελῶν. Πλ. εὖγε ὦ Θουκυδίτη, ζώσης ὀπτικώτερον, πλουτῶν ἅμα, καὶ τοιούτων καταγελῶν.

Inamabiles verò vobis sunt, qui liberos habent. Atqui ex ijs qui amantur plurimi, minimè ignari vestri æstus in amando, etiamsi liberos habeant, se odisse ipsos simulant, vt & ipsi amatores habeant. Deinde in testamentis excluſi sunt qui olim munera contulerunt. Liberi verò & natura, vt iustum est, omnibus potiuntur: at illi dolore macerati, dentibus frendent. *Terp.* Hæc vera sunt quæ dicis. Quantum enim meorum Thucritus deuorauit, cùm semper mori videretur? & quoties ad eum ingrediebar, subtus ingemiscere, & internum quiddam, perinde atque ex ouo pullus aliquis immaturus subcrocitaret? Itaque cùm existimarē ipsū quam primum in sepulchrum venturum, multa mittebam, vt ne riuales munerum magnitudine me superarent. Sæpe etiam præ solicitudine insomnis iacebam, singula numerans & disponens. Illa igitur, vigiliæ & curæ mortis causa mihi fuêre. Ille verò deuorata mihi tanta esca, pridie cùm sepelirer irridens mihi adstabat. *Pl.* Fuge ô Thucrite, vinas diutissimè, diuitijs simul affluens, & huiusce modi homines deridens:

μηδὲ πρότερόν γε σὺ ἀποθάνοις, ἢ πρότερον πέμψεις πάντας τοὺς κόλακας. Τερ. τοῦτο μὲν ὦ Πλούτων καὶ ἐμοὶ ἥδιστον ἂν ἦν, εἰ καὶ Χαριάδης προτεθνήξεται Θυκείτου. Πλ. θάρρει ὦ Τερψίων. καὶ Φείδων γάρ, καὶ Μέλαντος, καὶ ὅλως ἅπαντες, προεξελεύσονται αὐτῶν ὑπὸ ταῖς αὐταῖς φροντίσιν. Τερ. ἐπαινῶ ταῦτά. ζώης ἐπιμήκιστον ὦ Θούκειτε.

neque tu prius moriaris, quàm omnes istos assentatores præmiseris. *Terp.* Hoc sanè Pluto, iam mihi iucundissimum fuerit, si & Chariades ante Thucritum vita decedat. *Pl.* Bono sis animo Terpsio: etenim Phidon & Melantus, & denique omnes ijsdem confecti curis ipsum præcedent. *Terp.* Hæc probo: viuas diutissimè Thucrite.

ΖΗΝΟΦΑΝΤΟΥ, ΚΑΙ Καλλιδημίδου.

ZENOPHANTÆ ET CALLIDEMIDAE.

ΖΗΝΟΦΑΝΤΗΣ.

ZENOPHANTES.

ΤΙ ὦ Καλλιδημίδη, πῶς ἀπέθανες; ἐγὼ μὲν γάρ, ὅτι παράσιτος ὢν Δρνίδι, πλέον τῶν ἱκανῶν ἐμφαγὼν, ἀπεπίγλω, οἶδα. παρῆς γὰρ ἀποθνήσκοντί μοι. Καλ. παρῆν ὦ Ζηνόφαντες. τὸ δ' ἐμὸν, παράδοξόν τι ἐγένετο. οἶδα γὰρ καὶ σύ που Πτοιόδωρον τὸν γέροντα. Ζη. τὸν ἄτεκνον, τὸν πλούσιον, ᾧ σε τὰ πολλὰ ἤδειν συνόντα; Καλ. ἐκεῖνον αὐτὸν, ἀεὶ ἐθεράπευον, ὑποκνώμενος ἐπ' ἐμοὶ τεθνήξεσθαι. ἐπεὶ γὰρ τὸ

AT tu Callidemides quo pacto interijsti? Nam me, cùm Dionijæ parasitus essem, immodica ingurgitatione præfocatum nosti: aderas enim morienti. *Call.* Aderam Zenophantes. Mihi verò, inopinatum quiddam accidit. Nam tibi quoque notus est Ptœodorus ille senex. *Zen.* Orbum illum liberis, ac diuitem dicis, apud quem te sæpe versari conspiciebam? *Call.* Illum semper colebam, id mihi fore pollicens vt meo bono quamprimum moreretur. Verùm cùm ea res in lon-

πρᾶγμα ἐς μέσον ἐπεγίνετο, καὶ γὰρ ἡ Τιθωνὸν ὁ γέρων ἔζη, ἐπίτομόν τινα ὁδὸν ἐπὶ τὸν κλῆρον ἐζευρον. πριάμενος γὰρ φάρμακον, ἀνέπεισα A τὸν οἰνοχόον, ὅπως ἐκεῖνος τάχιστα ὁ Πτοιόδωρος αἰτήσῃ πιεῖν, πίνει δ' ἐπειγῶς, ζωρότερον ἐμβαλόντα ἐς κύλικα, ἕτοιμον ἔχειν αὐτὸ, καὶ ἐπιδοῦναι αὐτῷ. εἰ δὲ τοῦτο ποιήσει, ἐλεύσεσθαι ἐπομοσάμενον ἀφήσειν αὐτόν. Zn. τί οὖν ἐγένετο; πάνυ γάρ τι παράδοξον ἐρεῖν ἔοικας. Καλ. ἐπεὶ τοίνυν λουσάμενοι ἤκομεν, δύο ἤδη ὁ μειρακίσκος κύλικας ἑτοίμους ἔχων, τὴν μὲν, τῷ Πτοιοδώρῳ τῷ ἐχουσαν τὸ φάρμακον, τὴν δ' ἑτέραν ἐμοὶ, σφαλεὶς ὡς οἶσθ' ὅπως, ἐμοὶ μὲν τὸ φάρμακον, Πτοιοδώρῳ δὲ, τὸ ἀφάρμακτον ἐπέδωκεν. εἶτα ὁ μὲν, ἔπινεν. ἐγὼ δὲ αὐτίκα μάλα ἐκτάδην ἐκείμην, ὑποβολιμαῖός αὖτ' ἐκείνῳ νεκρός. τί τοῦτο γελᾷς ὦ Ζηνόφαντες; ἢ μὴν οὐκ ἔδει γε ἑταίρῳ ἀνδρὶ ἐπιγελᾶν. Zn. ἀσεῖα γὰρ ὦ Καλλιδημίδη πέπονθας. ὁ γέρων δὲ, τί πρὸς ταῦτα; Καλ. πρῶτον μὲν ὑπετάραχθη πρὸς τὸ ἀφρίδιον, εἶτα συνεὶς οἷμαι

gum proferretur, & supra Tithonum senex viueret, compendiariam quandam excogitaui viam, qua ad hæreditatem peruenirem. Empto namque veneno, pocillatori persuaseram, vt simul atque Ptœodorus potum posceret (bibit autem abundè) præsentius in calicem injectum in promptu haberet, ipsíque porrigeret. Quod si faceret, iuraui me illum manumissurum. *Zen.* Quid igitur accidit? Nam inopinatum quiddam narraturus mihi videris. *Call.* Cùm loti veniſſemus, puer duobus paratis poculis, altero cui venenum inerat Ptœodoro, altero autem mihi, neſcio quomodo errans, mihi venenum, Ptœodoro porrexit innoxium. Mox ille quidem bibit, at ego protinus humi porrectim ſtratusſum, ſuppoſititium illius loco cadauer. Quid hoc rides Zenophantes? Atqui non conuenit amici malis illudere. *Zen.* Rideo: nam lepidè tibi hæc res accidit. Porrò quid ad hæc ſenex ille? *Call.* Primùm quidem repentino caſu conturbatus eſt: deinde ſimul atque intellexit, id quod acciderat,

τὸ γεγυμνωμένον, ἐγέλα καὶ αὐτὸς οἷά γε ὁ οἰνοχόος εἰργασμένος. Ζη. πολλῶ, μὴ ἀδὲ σὲ τῶν ὁπτόμων ἐχέλιν βαπτέσθαι. ἦκε γὰρ ἐμοὶ σοὶ διὰ τῆ λεωφόρου ἀσφαλέστερον, εἰ καὶ ὀλίγῳ βραδύτερος ἴων. A

risit & ipse quod pocillator fecerat, Zen. Verùm non oportuit ad compendium illud diuertere : siquidem tibi venisset populari via tutiùs, etiamsi paulò seriùs.

ΚΝΗΜΩΝΟΣ, ΚΑΙ Δαμιππου. B

CNEMONIS ET DAMNIPPI.

ΚΝΗΜΩΝ.

Τοῦτο ἐκεῖνο τὸ τῆ παροιμίας, Ο νεβρὸς τὸν λέοντα. C Δα. τί ἀχαναχτεῖς ὦ Κνήμων ; Κνη. φωῤῥαίνη ὅ, τι ἀχαναχτῶ ; κληρονόμον ἀκούσιος καταλέλοιπα, καταφιλὴς ὁ ἄθλιος, ὃς ἐβελόμην ἂν μάλιστα ζῆν τάμα, παραλιπών. Δα. πῶς τοῦτ' ἐγένετο ; Κνη. Ερμόλαον τὸν πάνυ πλούσιον ἄτεκνον ὄντα, ἐδιαθέμενον ὑπ' ἀνάτω. κἀκεῖνος ὁ ἀνὴρ ὡς τῶν διαθήκην ποιεῖσθαι προσήκετο. ἔδοξέ δὴ μοι καὶ σοφὸν τοῦτ' εἶναι, δεδιὼς διαθήκας ἐς τὸ φανερὸν, ἐν αἷς ἐκεῖνῳ καταλέλοιπα τάμὰ πάντα, ὡς κἀκεῖνος ζηλώσειε, καὶ τὰ αὐτὰ πράξειε. Δα. τί οὖν δὴ ἐκεῖνος ; Κνη. D E

CNEMON.

Hoc illud est quod vulgo dici consueuit. Hinnulus leonem. Dam. Quid stomacharis Cnemon ? Cn. Quid stomacher rogas ? Hæredem inuitus reliqui miser astu delusus, ijs præteritis quos mea habere maximè cupiebam. Dam. Quînam id accidit ? Cn. Hermolaum illum insigniter diuitem, liberis orbum, imminente morte captabam : neque ille meum officium iniucundè admittebat. Interim scitum illud mihi visum est vt testamentum publicè proferrem, quo illum rerum omnium mearum hæredem instituerem : nimirum vt ille idem faceret, meo prouocatus exemplo. Dam. At quid tandem ille ? Cn. Quid ille suo in ὅτι μὴ οὖν αὐτὸς ἐνέγρα-

ταῖς ἑαυτῶ διαθήκαις, ὁκ οἶδα. ἐγὼ γοῦν ἄφνω ἀπέθανον, τῶ τέγους μοι ἐπιπεσόντος. καὶ νῦν Ερμόλαος ἔχει τὰμὰ, ὥσπερ τις λάβρακ ἐξ καὶ τὸ ἄγκιστρον τῶ δελέατι συγκατασπάσας. Δα. οὐ μόνον, ἀλλ. ἀ καὶ αὐτόν σε τὸν ἁλιέα. ὥστε σόφισμα κατὰ σαυτῶ συντέθεικας. Κυν. ἔοικα. οἰμώζω τοιγαροῦν.

testamento scripserit, id quidem ignoro. Cæterùm ego tecti ruina oppressus è vita repentè decessi. Et nunc resmeas pòssidet hermolaus, lupi cuiuspiam in morem ipso hamo cum esca pariter auulso. Dam. Non modò hamum, sed etiam ipsum te piscatorem abstulit. Itaq; dolum istum, in tuum ipsius caput struxeras. Cy. Ita videtur, ideóque lugeo.

ΣΙΜΥΛΟΥ, ΚΑΙ Πολυστράτου.

SIMYLI ET POLYSTRATI.

ΣΙΜΥΛΟΣ.

SIMYLVS.

Κεις ποτὲ ὦ Πολύστρατε καὶ σὺ παρ' ἡμᾶς, ἔτη οἶμαι ὐ πολὺ ἀποδέοντα τῶ ἑκατὸν βεβιωκώς. Πολ. ὀκτὼ ὀπὶ ἐννενήκοντα ὦ Σίμυλε. Σι. πῶς ὃ τὰ μὲν ἐμὲ ταῦτ' ἐβίωσε τριάκοντα; ἐγὼ γὰρ ἀμφὶ τὰ ἑβδομήκοντά σου ὄντος, ἀπέθανον. Πολυ. ἡδέως ἄρα, εἰ καί σοι παραδόξου τοῦτο δόξει. Σι. παραδόξου, εἰ γέρων τε, καὶ ἀδένης, ἄτεκνός τε πρεσβύτης, ἥδεως τοῖς ἐν τῶ βίω ἐδύνασο. Πολυ. τὸ μὲν πρεσβύτην, ἅπαντα ἐδυνάμην ἔτι καὶ

Veniſti tandem & tu Polyſtrate ad nos, cùm annos vixeris haud multò pauciores centum opinor. Pol. Nonaginta octo Simyle. Sim. Sed quînam triginta istos annos egisti, quibus mihi superstes fuisti? nam te ferme septuagenario perij. Pol. Quàm suauissimè, & si hoc mirum tibi videbitur. Sim. Mirum verò, siquidem tibi seni, atque inualido, præterea liberis orbo, quicquam poterat esse in vita iucundum. Pol. Primùm nihil erat quod non possem præterea

παῖδες ἀρχαῖοι ἦσαν πολλοὶ, καὶ γυναῖκες ἀβρόταται, καὶ μῦρα, καὶ οἶνος ἀνθοσμίας, καὶ βάπτζαι ὑπὲρ τὰς ἐν Σικελίᾳ. Σι. καινὰ ταῦτα. ἐγὼ γάρ σε παύφειδόμυον ἀπεστάμην. Πολυ. ἀλλ' ὑπερέρρει μοι ὦ γλυκαῖε παρ' ἄλλων τἀγαθά. καὶ ἔωθεν μὲν οὐδεὶς ὅπι θύρας ἐφοίτων μᾶλα πολλοί. μετ' ὀ, πατοῖά μοι δῶρα προσήγετο, ἀπανταχόθεν τῆς γῆς κάλλιστα. Σι. ἐπυράννησας ὦ Πολύκρατες μετ' ἐμέ; Πολυ. ὀκ. ἀλλ' ἐρασὰς εἶχον μυείους. Σι. ἐγέλασα. ἐρασὰς σὺ τηλικοῦτος ὤν, ὀδόντας τέτταρας ἔχων; Πολυ. νὴ Δία τοὺς ἀείσους γε τῶν ἐν τῇ πόλει. καὶ γέροντά με, καὶ φαλακρὸν ὡς ὁρᾷς ὄντα, καὶ λημῶντα προσέτι, καὶ κορυζῶντα, ὑπερήδοντο διερεπεύοντες, καὶ μακάριος ἐν αὐτοῖν, ἔνιοτε καὶ μόνον προσέβλεψα. Σι. μῶν καὶ σύ ποτε ὥσπερ ὁ Φάων τὴν Αφροδίτην ἐκ Χίου διεπορθμευσας, εἶτά σοι ἐυξαμένῳ ἔδωκε νέον εἶναι, καὶ καλὸν ἐξ ὑπαρχῆς, καὶ ἀξιέρασον; Πολυ. ὀκ. ἀλλὰ τοιοῦτος ὢν, πεισπόητος ἦν. Σι. αἰνίγματα λέγεις. Πολυ. καὶ μὴν προσκλός γε ὁ ἔρως ὅτου

pueri formosi complures aderant, tum mulieres venustissimæ, vnguenta, vinum fragrans, postremò mensæ vel Siculis lautiores. *Sim.* Noua hæc: nam te parcissimum esse sciebam. *Pol.* Atqui vir præclare, ab alijs bona mihi subscatebant: tum diluculo protinus quamplurimi ad fores meas ventitabant: simúlque ex omni rerum genere, quæ terrarum vbiuis pulcherrimæ reperiuntur, munera mihi deportabantur. *Sim.* Num me defuncto regnum gessisti? *Pol.* Minimè: verùm amantes habebam sexcentos. *Sim.* Non possum non ridere: túne tam longæuus, cui supereſſent quatuor dentes, habuisti amantes? *Pol.* Per Iouem ciuitatis optimates habui, illíque me senem, & caluum vt vides, præterea lippitudine & grauedine laborantem iucundissimè colebant, adeò vt is fœlix videretur, quemcumque vel aspexissé modò. *Sim.* Num tu quoque, vt & Phaon ille, Venerem è Chio transuexisti, vt optanti tibi illa dederit iuuenescere, ac denuo formosum atque amabilem fieri? *Pol.* Nequaquam, quin cùm talis essem qualé dixi, adamabar tamen. *Sim.* Ænigmata narras. *Pol.* Atqui n[illegible]ssim⁹ est hic amor

πολὺς ὤν, ὁ περὶ τὸν ἀτέκνους, καὶ πλουσίους γέροντας. Σι. νυνὶ μανθάνω σου τὸ κάλλος ὦ θαυμάσιε, ὅτι παρὰ τὴν χρυσῆς Ἀφροδίτης ἦλθ. Πολ. ἀτὰρ ὦ Σίμυλε, τὰ ὀλίγα τῶν ἐραστῶν ἀπολέλαυκα, μογοντα καὶ προσκυνούμενος ὑπ' αὐτῶν. καὶ ἐθρυπτόμην ἔν πολλοῖς, καὶ ἀπέκλειον αὐτῶν τινας ἐνίοτε. οἱ δὲ, ἠμιλλῶντο, καὶ ἀλλήλοις ὑπερεβάλλοντο ἐν τῇ περὶ ἐμὲ φιλοτιμίᾳ. Σι. τέλος δ' οὖν, πῶς ἐβουλεύσω περὶ τῶν κτημάτων; Πολ. ἐς τὸ φανερὸν μὲν ἕκαστον αὐτῶν κληρονόμον ἀπολιπεῖν ἔφασκον. οἱ δ' ὑπίσευέ τε, καὶ κολακευτικώτερον παρεσκεύαζεν ἑαυτόν. ἄλλας δὲ τὰς ἀληθεῖς διαθήκας ἐκείνας ἔχων, κατέλιπον, οἰμώζειν ἅπασι φράσας. Σι. τίνα δ' αἱ τελευταῖαι τὴν κληρονόμον ἔχουσι; ἤπου τινὰ τῶν ἀπὸ τῆς γλώττης; Πολυ. μὰ Δί', ἀλλὰ νεώνητόν τινα τῶν μειρακίων τῶν ὡραίων φρυγα. Σι. ἀμφὶ πόσα ἔτη ὦ Πολύστρατε; Πολυ. χαδὸν ἀμφὶ τὰ εἴκοσι. Σι. ἤδη μανθάνω ἅπαντά σοι ἐκείνος ἐχαρίζετο. Πολυ. πολλῶ, ἀλλὰ πολὺ ἐκείνων ἀξιώτερος κληρονομεῖν, εἰ καὶ

cùm sit vulgò frequès, nempe erga senes diuites qui liberis carent. *Sim.* Nunc, vir egregie, tua forma vnde tibi profecta fuerit, intelligo, nimirum ab aurea illa Venere. *Pol.* Verùm ô Simyle, non paucas commoditates ab amantibus tuli, propemodum adoratus ab illis. Porrò sæpius illis illudebam, interdum & aliquos ex ipsis excludebam. Tum illi inter se decertabant, & in ambiendis primis apud me partibus, alius alium anteire nitebatur. *Sim.* Sed quid tandem de tuis facultatibus statuisti? *Pol.* Palàm quidem affirmabam, me eorum vnumquemque relicturum hæredem: quod cùm quisque crederet, certatim se quisque adulantiorem præbebat. Sed alias veras illas tabulas quas habebam reliqui, in quibus omnes illos plorare iussi. *Sim.* At postremæ illæ quem hæredem habebant? num è cognatis quempiam? *Pol.* Non per Iouem, imò nouitium quendam ex formosis illis adolescentibus, natione Phrygem. *Sim.* Quot circiter annos natum Polystrate? *Pol.* Ferme viginti. *Sim.* Iam intelligo quibus obsequijs ille te demeruerit. *Pol.* Attamen illis longè dignior erat qui hereditatem acciperet: quanquam

βάρβαρος ἦν, καὶ ὄλεθρος. οὗ ἤδη καὶ αὐτοὶ οἱ ἄριστοι θεραπεύουσιν. ἐκεῖνος τοίνυν ἐκληρονόμησέ μου. καὶ νῦν ἐν τοῖς εὐπατρίδαις ἀριθμεῖται, ξανθὸς μὲν τὸ χρῶμα, καὶ βαρβαρίζων. Κόδρου δὲ εὐχρούστερος, καὶ Νιρέως καλλίων, καὶ Ὀδυσσέως συνετώτερος λελόχθαι εἶναι. Σι. οὐκοῦν μέλει. καὶ στρατηγησάτω τῆς Ἑλλάδος, εἰ δοκεῖ. ἐκεῖνοι δὲ, μὴ κληρονομείτωσαν μόνον.

barbarus ac perditus erat: quem iam ipsi optimates colunt. Is igitur mihi extitit hæres, jámque inter patricios numeratur, subraso mento, barbaróque cultu ac lingua: Codro autem generosior, Nireo formosior, Vlysse prudentior prædicatur. *Sim.* Non curo, vel totius Græciæ sit Imperator, si videtur, dummodo hæreditate illi non potiantur.

ΧΑΡΩΝΟΣ, ΚΑΙ Ἑρμοῦ.

CHARONTIS ET MERCVRII.

ΧΑΡΩΝ.

Ἀκούσατε ὡς ἔχει ὑμῖν τὰ πράγματα. μικρὸν μὲν ὑμῶν ὡς ὁρᾶτε, τὸ σκαφίδιον, καὶ εὐσταθές ἐστι, καὶ διαρρεῖ τὰ πολλά· καὶ οὗ βαπῇ ἐπὶ θάτερα, οἰχήσεται ῥᾳδίως πρὸς βάραθρον. ὑμεῖς δὲ, τοσοῦτοι ἅμα ἥκετε, πολλὰ ἐπιφερόμενοι ἕκαστος. οὗ οὖν μετὰ τούτων ἐμβῆτε, δέδια μὴ ὕστερον μετανοήσετε. καὶ μάλιστα ὁπόσοι νεῖν οὐκ ἐπίστασθε. Νεκρός. πῶς οὖν ποιήσαντες, εὐπλοήσομεν; Χα. ἐγὼ ὑμῖν φράσω.

CHARON.

Avdite quo loco sint res vestræ. Equidem parua est nobis, ac supputris naucula, prout videtis, & vndique perfluit: quę si in alterutram partem inclinarit, pessum ibit. Vos autem tam multi simul confluitis, multásque sarcinas singuli affertis: quibuscum si conscenderitis, vereor ne facti vos pœniteat postea: præcipuè quicunque natare nescitis. *Mortui.* Quid igitur facto opus est, vt tutò nauigemus? *Ch.* Ego dicam vobis. Nudos vos ingredi oportet, omniáque hæc fugimus ἐπιβαίνειν χρή, τὰ πε-

εἰπὰ ταῦτα πάντα ἐπὶ τὴ ἠιόνος καταλιπόντας. μόλις γὰρ ἂν καὶ οὕτω δέξαιτο ὑμᾶς τὸ περιμέτρον. σοὶ δ' ὦ Ερμῆ, μελήσει τὸ ἀπὸ τούτου μηδένα παρὰ δεχεσθαι αὐτῶν, ὃς ἂν μὴ ψιλὸς ἦ, καὶ τὰ ἔπαλα ὥσπερ ἔφλω, ἀποβαλών. παρὰ δὲ τὴ ἀποβάθραν ἐκὼς, διάγνωσκε αὐτοὺς, καὶ ἀναλάμβανε, γυμνοὺς ἐπιβαίνειν ἀναγκάζων. Ερ. εὖ λέγεις, καὶ οὕτω ποιήσωμεν. ἕτοιμος ὁ πρῶτος ὅστις; Με. Μένιππος ἔγωγε. ἀλλ' ἰδοὺ ἡ πήρα μοι ὦ Ερμῆ, καὶ τὸ βάκτρον, ἐς πλὴν λίμνην ἀπορριφθέντα. τὸν τρίβωνα δὲ ἔτι ἔχομαι, εὖ ποιῶν. Ερ. ἔμβαινε ὦ Μένιππε ἀνδρῶν ἄριστε, καὶ τὴ πρεπεδείαν ἔχε παρὰ τὴ κυβερνήτιν ἐφ' ὑψηλῆς, ὡς ἐπισκοπῇς ἅπαντας. ὁ καλὸς δ' ἕτος, τίς ἐστι; Χαρ. Χαρμόλεως ὁ μεγαρικὸς, ἐπέρασος. ἔτι τὸ φίλημα διάλαντον ἔχει. Ερ. ἀπόδυθι τοιγαροῦν τὸ κάλλος, καὶ τὰ χείλη αὐτοῖς φιλήμασι, καὶ τὴ κόμην, τὴ βαθεῖαν, καὶ τὸ ἐπὶ τὴ παρειῶν ἐρύθημα, καὶ τὸ δέρμα ὅλον. ἔχει καλῶς. εὔζωνος εἶ. ἐπίβαινε ἤδη. ὁ δὲ τὴ πορφυρίδα ἕτοιμος, καὶ τὸ διάδημα, ὁ ἐλκυσθεὶς, τίς ὢν τυγχάνεις; Λα.

perflua in littore relinquere. Vix enim etiam sic capiet vos iste ponto Tibi verò, Mercuri, deinceps curæ erit, neminem ex ipsis excipere nisi qui sit nudus, & supellectilem abiecerit, vt dixi. Itaque stans ad tabulatum scansoriũ ipsos cognosce, & nudos ingredi cogens suscipe. *Merc.* Rectè dicis: atque sic faciemus. Quis est hic primus? *Men.* Ego sum Menippus. Ecce autem peram & baculum in paludem proieci: Verùm rectè feci qui pallium non attulerim. *Merc.* Ingredere ô Menippe, vir optime, primúmque apud nauis gubernatorem, in summitate, locum occupa, vt omnes intuearis. Verùm quis est formosus iste? *Char.* Ego sum Charmoleus ille Megarensis amabilis, cuius osculum duobus talentis emptum est. *Merc.* Exue igitur istam pulchritudinem, & labia cum osculis, promissam etiam comam, & genarum ruborem, adeóque totam cutem. Bene se res habet, expeditus es, ingredere nunc. Hic verò purpuratus, & diademate vinctus, facie truculentus. Quis es tu? *Lam.* Lampichus Geloorum tyrannus. Λάμπιχος, Γελώων τύραννος,

Ερ. τί οὖν ὦ Λάμπιχε τοσαῦτα ἔχων πάρει; Λα. τί οὖν ἐχέλιῶ ὦ Ερμῆ, γυμνὸν ἥκειν τύραννον ἄνδρα; Ερ. τύραννον μὲν ἰδαμῶς, νεκρὸν δὲ μάλα. ὥστε ἀπόθου ταῦτα. Λα. ἰδού σοι ὁ πλοῦτος ἀπέρριπται. Ερ. καὶ τὸν τύφον ἀπόρριψον ὦ Λάμπιχε, καὶ τὴν ὑπερηφανίαν. βαρήσει γὰρ τὸ πορθμεῖον, συνεμπεσόντα. Λα. ἐκοῦ ἀλλὰ τὸ διάδημα ἔασόν με ἔχειν, καὶ τὴν ἐφεστρίδα. Ερ. ἰδαμῶς. ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἄφες. Λα. εἶεν. τί ἔτι; πάντα γὰρ ἀφῆκα ὡς ὁρᾷς. Ερ. καὶ τὴν ὠμότητα, καὶ τὴν αὐθάδειαν, καὶ τὴν ὕβριν, καὶ τὴν ὀργήν, καὶ ταῦτα ἄφες. Λα. ἰδού σοι φιλός εἰμι. Ερ. ἔμβαινε ἤδη. σὺ δὲ ὁ παχὺς, ὁ πολύσαρκος, τίς εἶ; Δα. Δαμασίας ὁ ἀθλητής. Ερ. ναὶ ἔοικας. οἶδα γάρ σε πολλάκις ἐν ταῖς παλαίστραις ἰδών. Δα. ναὶ ὦ Ερμῆ. ἀλλὰ παρά δεξαί με γυμνὸν ὄντα. Ερ. οὐ γυμνὸν ὦ βέλτιστε, τοσούτας σάρκας περιβεβλημένον. ὥστε ἀπόδυθι οὕτως, ἐπεὶ καταδύσεις τὸ σκάφος, ἢ ἕτερον πόδα ὑπόθεις μόνον. ἀλλὰ καὶ τοὺς στεφάνους τούτους ἀπόρριψον, καὶ τὰ γυμνάσια· ὡς ὁρᾷς ἀληθῶς εἰμι, καὶ

Merc. Quid cum tot sarcinis ades? *Lam.* Anne conueniebat nudum venire tyrannum? *Merc.* Nequaquam tyrannum, sed mortuum: itaque ista depone. *Lam.* Ecce diuitias abieci. *Merc.* Fastum etiam abiice Lampiche, & superbiam. Si enim hæc simul ingrediantur, pontonem grauabunt. *Lam.* Permitte saltem vt diadema habeam, & sagulum. *Merc.* Nequaquam, sed hæc etiam relinque. *Lam.* Ita sit, quid amplius? nam omnia, vt vides, abieci. *Merc.* Crudelitatem etiam, & amentiam, & insolentiam, & iracundiam depone. *Lam.* Ecce nudus sum. *Merc.* Ingredere nunc. Tu verò pinguis & carnosus, quis es? *Dam.* Sum athleta Damasias. *Merc.* Etiam ille esse videris: scio enim te sæpe in palæstris à me visum. *Dam.* Etiam Mercuri: sed me nudum excipe. *Merc.* Non es nudus ô bone vir, tanta carne circundatus: eam itaque exue. Nauim enim submerges, si vel alterum pedem imposueris. Sed & coronas istas, & præconia abijce. *Dam.* En planè nudus sum, vt vides, & simili cum alijs mortuis sta-

κημίγματα. Δα. ἰδού σοι ἰσοστάσιος τοῖς ἄλλοις νεκροῖς.

Ερ. οὕτως ἄμεινον ἀβαρῆ εἶναι. ὥστε ἔμβαινε. καὶ σὺ ὦ Κράτων, τὸν πλοῦτον ἀποθέμενος καὶ τὴν μαλακίαν ὁμοῦ καὶ τὴν τρυφὴν, μηδὲ τὰ ἐπιτάφια κόμιζε, μηδὲ τὰ τῶν προγόνων ἀξιώματα. καταλιπὲ ὁμοῦ καὶ γῆρας, καὶ δόξαν. καὶ εἴ ποτέ σε ἡ πόλις ἀνεκήρυξεν εὐεργέτην ἀπολογοῦ, καὶ τὰς τῶν ἀνδριάντων ἐπιγραφὰς, μηδὲ ὅτι μέγα τάφον ἐπὶ σοὶ ἔχωσαν λέγε. βαρύνει γὰρ καὶ ταῦτα μνημονευόμενα. Κρ. οὐχ ἑκὼν μέν. ἀποῤῥίψω δέ. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοιμι; Ερ. βαβαί. σὺ δὲ ὁ ἔνοπλος, τί βούλει; ἢ τί τὸ βρέπτειον τοῦτο φέρεις; Κρα. ὅτι νενίκηκα ὦ Ερμῆ. καὶ νενίκευκα, καὶ ἡ πόλις ἐτίμησέ με. Ερ. ἄφες ἐν γῇ τὸ τρόπαιον. ἐν ᾅδου γὰρ, εἰρήνη, καὶ οὐδὲν ὅπλων δέησει. ὁ σεμνὸς δὲ οὗτος ἀπό γε τοῦ σχήματος, καὶ βρενθυόμενος, ὁ τὰς ὀφρῦς ἐπηρκὼς, ὁ ὑπὸ τῇ φρονιμίδων, τίς ὤν, ὁ τὸν βαθὺν πώγωνα καθειμένος; Μεν. φιλόσοφος τις ὦ Ερμῆ. μᾶλλον δὲ, γόης, καὶ τερατείας μεστός. ὥστε ἀπόδυσον καὶ τοῦτον. ὄψει γὰρ πολλὰ καὶ γελοῖα ὑπὸ τῷ ἱματίῳ κρυπτόμενα. Ερ.

A

B

C

D

E

tura. *Merc.* Sic præstat esse leuem: itaque ingredere. Tu quoq; Craton depositis diuitijs, præterea mollitie, & delicijs, neque tecum feras epitaphia, neque tuorum maiorum dignitates: sed & genus, & gloriam relinque. Nec ciuitatis, de qua benemeritus es, publica præconia, nec statuarum inscriptiones: nec magnum tibi sepulchrum aggestum dicas: horum enim recordatio scapham etiam grauat. *Cr.* Inuitus certè: sed tamen abjiciam: quid enim faciam? *Merc.* Papæ, quid tibi vis armatus? aut quid trophæum istud circumfers? *Cr.* Quia vici Mercuri, & res præclaras gessi, propterea ciuitas hoc me honore affecit. *Merc.* Relinque trophæum in terra: apud inferos enim pax est, nihilque armis opus erit. Verùm quis ille est, ipso habitu grauitatem quandam præse ferens, elatus, contractis supercilijs, meditabundus, promissa barba: quis iste est? *Men.* Philosophus aliquis Mercuri: imò præstigiator, & prodigiorum plenus. Itaque & hunc exue: videbis enim multa, eáque ridicula sub pallio abscondita. *Merc.* Hunc tu habitum depone primùm: deinde κατάθου σὺ τὸ σχῆμα πρῶτον, εἶτα

καὶ ταῦτὶ πάντα. ὦ Ζεῦ, ὅσην μὲν τὴν ἀλαζονείαν κομίζῃ, ὅσον δὲ ὄμματα, καὶ ἔριν, καὶ κενοδοξίαν, καὶ ἐρωτήσεις ἀπόρους, καὶ λόγοις ἀκανθώδεσι, καὶ ἐννοίας πολυπλόκους. ἀλλὰ καὶ ματαιοπονίαν μάλα πολλήν, καὶ λῆρον οὐκ ὀλίγον, καὶ ὕθλους, καὶ μικρολογίαν. νὴ Δία, καὶ χρυσίον γε τοῦτὶ, καὶ ἡδυπάθειαν ἅμα, καὶ ἀναισχυντίαν, καὶ ὀργὴν, καὶ βυφλὴν, καὶ μαλακίαν. οὐ λέληθε γάρ με, εἰ καὶ μάλα φρικρύπτεις αὐτά. καὶ τὸ ψεῦδος ἅμα ἀπόδου, καὶ τὸ τύφον, καὶ τὸ οἴεσθαι ἀμείνων εἶναι τῶν ἄλλων. ὡς εἰπὲ πάντα ταῦτα ἔχων ἐμβαίνοις, ποία πεντηκόντορος δέξαιτο ἂν σε; Φιλο. ἀποτίθεμαι τοίνυν αὐτὰ, ἐπείπερ οὕτω κελεύεις. Με. ἀλλὰ καὶ τὸν πώγωνα τοῦτον ἀπόδου ὦ Ἑρμῆ, βαρὺ τε ὄντα, καὶ λάσιον ὡς ὁρᾷς. πέντε μνῶν τεῖχος οὗτοι τὸν λαιμὸν. Ερ. εὖ λέγεις. ἀπόδου καὶ τοῦτον. Φιλο. καὶ τίς ὁ ἀποκείρων ἔσται; Ερ. Μένιππος οὗτοσὶ, λαβὼν πέλεκυν τῶν ναυπηγικῶν, ἀποκόψει αὐτὸν, ἐπικόπῳ τῇ ἀμβάδι χρησάμενος. Με. ἦκ ὦ Ἑρμῆ. ἀλλὰ φρίονάμοι ἀψάδος. γέ-

hæc quoque omnia. O Iupiter, quantam ille arrogantiam, quantam inſcitiam, quantum contentionum, inanis gloriæ, quæſtionum dubiarum, ſpinoſarum diſputationum, & cogitationum perplexarum circumfert? imò quàm multos vanos labores, & deliramenta non pauca, & nugas, & rerum minimarum diſquiſitionem. Sed per Iouem aurum etiam hoc, & voluptatem, & impudentiam, & iram, delicias, & molliciem (neque enim iſta me latent, etiamſi ſtudioſe celas) mendacium quoque & faſtum abijce, illámque opinionem, qua te alijs præſtantiorem eſſe ducis: nam ſi cum his omnibus ingrediaris quæ te quinqueremis accipiat? *Ph.* Depono igitur ea, quandoquidem ſic iubes. *Men.* Sed & barbam hanc deponat Mercuri, cùm adeò grauis, & hirſuta ſit, vt videſ: cuius capilli quinque ſunt minarum ad minimum. *Ph.* Ecquis erit qui detondebit? *Merc.* Menippus iſte ſumpta ſecuri qua naues fabricant, eam reſecabit ſcanſorio nauis tabulato ſuperpoſitam. *Men.* Nequaquam Mercuri: ſed da mihi ſerram: hoc enim

erit,

λοιότερον γὰρ τοῦτο. Ερ. ὁ πέλεκυς ἱκανός. Με. εὖγε. ἀνθρωπινώτερον γὰρ νῦν ἀναπέφηνας, ἀποθέμενος αὖθις τὴν κυνάβραν. βούλει μικρὸν ἀφελώμαι καὶ τῶν ὀφρύων; Ερ. μάλιστα. ὑπὲρ τὸ μέτωπον γὰρ καὶ ταύτας ἐπῆρκεν, ὡς οἶδ' ἐφ' ὅτῳ αὐχεῖνων ἑαυτόν. τί τοῦτο, καὶ δακρύεις ὦ κάθαρμα, καὶ πρὸς θάνατον ἀποδειλιᾷς; ἔμβηθι δ' ὖν. Με. ἓν ἔτι τὸ βαρύτατον τοῦτο μάλης ἔχει. Ερ. τί ὦ Μένιππε; Με. κολακίαν ὦ Ερμῆ, πολλὰ ὠνῆ τῷ βίῳ χρησιμεύσασαν αὐτῷ. Φιλο. ἀκούω καὶ σὺ ὦ Μένιππε, ἀπόδου τὴν ἐλευθερίαν, καὶ παῤῥησίαν, καὶ τὸ ἄλυπον, καὶ τὸ ἡμερον, καὶ τὸ γέλωτα. μόνος γοῦν τῶν ἄλλων γελᾷς; Ερ. μηδαμῶς. ἀλλὰ καὶ ἔχε ταῦτα, κἄφα γὰρ καὶ πάνυ εὔφορα ὄντα, καὶ πρὸς τὸ καταπλουν χρήσιμα. καὶ ὁ ῥήτωρ ὦ σὺ, ἀπόδου τῶν ῥημάτων τὴν τοσαύτην ἀντιθετολογίαν, καὶ ἀντιθέσεις, καὶ παρισώσεις, καὶ περιόδους, καὶ συμβαρισμοὺς, καὶ τἆλλα βάρη τῶν λόγων. Ρη. λῶ, ἴδου ἀποτίθεμαι. Ερ. εὖ ἔχει. ὥσπερ ἂν αἴρωμεθα. τὸ ἀγκύλιον λῦε τὰ ἀπόγεια. τὴν ἀποβάθραν ἀνασπάσω. πέτασον τὸ ἱστίον.

erit magis ridiculum. *Merc.* Sufficiet securis. *Men.* Euge humaniorem reddidisti, sepositio eius fœtore hircino. Vis-ne vt paulum de supercilijs auferam. *Merc.* Maximè. Nam hæc super frontem attollit, nescio quò se ipsum intendens. Quid hoc rei est? etiam ploras sceleste? & mortem formidas? ingredere igitur. *Men.* Vnum adhuc grauissimum gestat sub alis. *Merc.* Quidnam Menippe? *Men.* Adulationem Mercuri, quæ illi dum viueret multum profuit. *Rh.* Igitur & tu Menippe depone tuam libertatem, & loquendi audaciam, lætitiam, generositatē, & risum: solúsne omnium rides? *Merc.* Nequaquam, sed retine ista, leuia cùm sint & portatu facilia, atque ad nauigationem vtilia. Tu verò Orator depone istam tantam verborum contradictionem, antitheses, membrorum adæquationes, periodos, barbarismos, aliáque orationum pondera. *Rh.* En depono. *Merc.* Bene res se habent. Itaque solue funem, attollamus scalas, retrahatur anchora: expande velum,

εὐθυνε ὦ πορθμεῦ τὸ πηδάλιον. εὖ πάθωμεν. τί οἰμώζετε ὦ μάταιοι, καὶ μάλιστα ὁ φιλόσοφος σύ, ὁ ἀρτίως τὸν πώγωνα δεδηγμένος; Φιλ. ὅτι ὦ Ἑρμῆ ἀθάνατον ᾠόμην τὴν ψυχὴν ὑπάρχειν. Με. ψεύδεται· ἄλλα γὰρ ἔοικε λυπεῖν αὐτόν. Ερ. τὰ ποῖα; Με. ὅτι μηκέτι δειπνήσει πολυτελῆ δεῖπνα, μὴ δὲ νύκτωρ ἐλθὼν, τοὺς ἅπαντας λαθὼν, τῷ ἱματίῳ τὴν κεφαλὴν κατειλήσας, περίεισιν ἐν κύκλῳ τὰ χαμαιτυπεῖα. ἢ ἕωθεν ἐξαπατῶν τοὺς νέους ἐπὶ τῇ σοφίᾳ, ἀργυρολογεῖ. ταῦτα λυπεῖ αὐτόν. Φιλ. σὺ δὲ ὦ Μένιππε, ἦλθες ἀποθανών; Με. πῶς, ὃς ἔσπευσα ἐπὶ τὸν θάνατον, καλέσαντος μηδενός; ἀλλὰ μεταξὺ λόγων, ἡ κραυγή τις ἀκούεται, ὥσπερ τινῶν ἀπὸ γῆς βοώντων; Ερ. ναὶ ὦ Μένιππε. ἦλθε δ' ἐγώ γε χάριν, ἐπεὶ οἱ μὲν, εἰς τὴν ἐκκλησίαν συνελθόντες, ἅπαντες γελῶσι πάντες ἐπὶ τῷ Λαμπίχου θανάτῳ. καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, συνεχῶς πρὸς τὰ γυναικῶν. ἢ τὰ παιδία νεογνὰ ὄντα, ὁμοίως κἀκεῖνα ὑπὸ τῶν παίδων βάλλεται ἀφθόνοις τοῖς λίθοις. ἄλλοι δὲ Διόφαντον τὸν ῥήτορα ἐπαινοῦσιν ἐν Σικυῶνι, ἐπι-

A

B

C

D

E

túque portitor dirige clauū. Simus hilares. Quid ploratis ſtolidi? túq; Philoſophe in primis? qui paulò ante tua barba ſpoliatus es. *Ph.* Quoniam Mercuri, animam immortalem eſſe putabam. *Mer.* Mentitur: alia enim ipſum mœrore afficere videntur. *Merc.* Quænam illa? *Men.* Quia non amplius opiparas cœnas habebit: neque noctu exiens clam omnibus, circumuoluto palliolo capiti, proſtibula in orbem luſtrabit: nec manè deceptis adoleſcentibus ſua ſapientia, pecuniam accipiet. Hæc ſunt quæ illi dolent. *Ph.* An tibi moleſtum non eſt Menippe, quòd mortuus es? *Men.* Quomodo moleſtum ſit mihi, qui ad mortem, nullo vocante, feſtinaui? Verùm nonne clamor quidam interim dum confabulamur veluti quorundam in terra vociferantium exauditus eſt? *Merc.* Etiam Menippe: verùm nō vnico loco. Sed quidam in vnum cœtum conuenientes, mortuum Lampichum læti irrident: & illius vxorem mulieres circunſtrepunt, atque illius liberi nuper nati, multis lapidibus à pueris obruuntur. Quidam Diophantum Rhetorem laudant, in Sicyone funebres orationes pro Cra-

τερίους λόγους διεξιόντα, ἐπὶ Κεράτωνι τούτῳ. καὶ νὴ Δία γε, ἡ Δαμασία μήτηρ κωκύσασα, ἄρχει τῆς θρήνου σὺν γυναιξὶν ἐπὶ τῷ Δαμασίᾳ. σὲ δ' οὐδεὶς ὦ Μένιππε δακρύει, καθ' ἡσυχίαν ὃ κεῖσαι μόνος; Με. εὐδαιμῶς, ἐπεὶ ἀκούσῃ τῶν κυνῶν μετ' ὀλίγον ἀρυομένων οἰκτίσον ἐπ' ἐμοὶ, καὶ τῶν κορακίων τυπομένων τοῖς πτεροῖς, ὁπότ' ἂν συνελθόντες, θάπτωσί με. Ερ. γυναῖκας εἰ ὦ Μένιππε. ἀλλ' ἐπεὶ καταπεπλεύκαμεν ἡμεῖς, ὑμεῖς μὲν ἄπιτε πρὸς τὸ δικαστήριον, εὐθείαν ἐκείνῃ πορεύοντες. ἐγὼ δ', καὶ ὁ πορθμεύς, ἄλλως μετελευσόμεθα. Με. εὐπλοεῖτε ὦ Ερμῆ. πορεύωμαι δὲ καὶ ἡμεῖς. τί οὖν ἔτι καὶ μέλλετε; δικασθῆναι δεήσει. καὶ τὰς κατακρίσεις φασὶν εἶναι βαρείας, ξόανοις, καὶ γύπας, καὶ λίθοις. δειχθήσεται δὲ ὁ ἑκάστου βίος.

tone isto recitantem. Atque per Iouem, Damasiæ matèr vlulans, lamentationem pro Damasia cum mulieribus incœptat. Te verò, Menippe nemo deplorat, & solus iaces tranquillus? M n. Nequaquam: nam haud multò post, canes miseriliter propter me latrantes audies, & coruos alas concutientes, quando ad sepeliendum me conuenient. Merc. Generosus es, Menippe. Sed quia iam transfretauimus, abite vos rectà per hanc viam ad forum iudiciale. Ego verò, & portitor alios transuectabimus. Men. Fœliciter nauigate, ô Mercuri, Nos verò progrediamur. Quid adhuc cunctamini? Iudicari oportebit: & graues dicunt esse pœnas: rotas, vultures, saxa. Vniuscuiusque autem vita examinabitur.

ΚΡΑΤΗΤΟΣ, ΚΑΙ Διογένους.

CRATETIS ET DIOGENIS.

ΚΡΑΤΗΣ.

Μοιείχον τὸν Πλούτωνα ἐγίνωσκες ὦ Διόγενες, τὸν πολὺν πλοῦτον, τὸν ἐκ Κορίνθου,

CRATES.

MOerichum illum diuitem norásne Diogenes, illum inquam insigniter diuitem, illum Corin-

τ' τὰς πολλὰς ὁλκάδας ἔχοντα, ἢ ἀνεψιὸς Αεισέας, πλούσιος ἀν αὐτὸς ὤν; τὸ ὁμηρικὸν ἐκεῖνο εἰώθεις ὑπολέγειν, Ἢ μ' ἀνάειρε, ἢ ἐγώ σε. Διο. πίνος ἕνεκα ὦ Κράτης, ἐθεράπευον ἀλλήλους; Κρα. τῶ κλήρου ἕνεκα ἑκάτερος, ἡλικιῶται ὄντες. καὶ τὰς διαθήκας ἐς τὸ φανερὸν ἐπῆνεγκαντο. Αεισέαν μὲν ὁ Μοιερίχος εἰ πρεσβύτερος εἴη, διαποπτῶν ἀφιεὶς τὰ ἑαυτοῦ πάντων, Μοιερίχον δ' ὁ Αεισέας, εἰ πρεσβύτερος ἔλθοι αὐτοῦ. ταῦτα μὲν ἐγέγραπτο. οἱ δ', ἐθεράπευον ἀλλήλους, ὑπερβαλλόμενοι τῇ κολακείᾳ. καὶ οἱ μάντεις εἴτε ἀπὸ τῶν ἄστρων τεκμαιρόμενοι τὸ μέλλον, εἴτε ἀπὸ τῶν ὀνείρατων, ὥσπερ Χαλδαίων παῖδες, ἀληθὲς καὶ ὁ Πύθιος αὐτοῖς, ἄρτι μέν, Αεισεῖ παρεῖχε τὸ κράτος, ἄρτι δ', Μοιερίχῳ. καὶ τὰ πάλαντα, ποτὲ μὲν ἐπὶ θάτερον, νῦν δ' ἐπ' ἐκεῖνον ἔρρεπε. Διο. τί οὖν πέρας ἐγένετο ὦ Κράτης; ἀκοῦσαι γὰρ ἄξιον. Κρα. ἄμφω τετελευτήκασιν ἐπὶ μιᾶς ἡμέρας. οἱ δὲ κληροῦχοι, ἐς Εὐνόμιον καὶ Θρασυκλέα περιῆλθον, ἄμφω αὐτῶν ὄντας, οὐδὲ πώποτε προσδοκησάντων ἅπερ γέγονε ταῦτα. διαπλέοντες γὰρ ἀπὸ Σικυῶνος ἐς Κίρραν, κατὰ

tho profectum, cui tot erant naues onustæ mercibus, cuius consobrinus Aristeas, ipse etiam diues? Homericum illud in ore habere solebat. *Aut me confice tu, aut ego te. Diog.* Cuius rei gratia sese inuicem captabant Crates? *Crat.* Hæreditatis causa vterque, cùm essent coæui. Et palam testamenta publicauerant ambo, in quibus Mœrichus, si prior moreretur, Aristeam omnium rerum suarum dominum relinquebat: Mœrichum viciſſim Aristeas, si prior è vita decederet. Hæc igitur cùm essent in tabulis scripta, illi sese inuicem colebant & adulatione superare contendebant. Porrò diuini, siue futurum ex astris coniectarent, siue vt Chaldæi ex somnijs: quin & Pythius ipse, nũc Aristeæ, nunc Mœricho victoriam præbebat, & modò ad hunc, modò ad illum trutina propẽdebat. *Diog.* Quid igitur tandem euenit Crates? nam audire est operæprecium. *Crat.* Eodem die ambo sunt mortui: cæterùm hæreditates ad Eunomium ac Thrasyclem deuenerunt, quorum vterq; illis cognatus erat: quibus hæc obuentura nusquam prædictum fuerat. Etenim cùm Sicyone Cirrham versus, nauigarent,

μέσον τὸ πόρον πλαγίῳ πεσόντες τῷ Ἰάπυγι, ἀνεβάπησαν. Διο. εὖ ἐπίσωσιν. ἡμεῖς δέ, ὁπότε ἐν τῷ βίῳ ἦμεν, οὐδὲν τοιοῦτον ἐνενοοῦμεν περὶ ἀλλήλων. ὅτε πώποτε εὐξάμην Ανπαδένην ἀποθανεῖν, ὡς κληρονομήσαιμι τὴν βακτηρίας αὐτοῦ. εἶχεν δὲ πάνυ καρτερὸν ἐκ κοτίνου ποιησάμενος. ὅτε οἶμαι σὺ ὦ Κράτης ἐπεθύμεις κληρονομεῖν ἀποθανόντος ἐμοῦ, τὰ κτήματα, καὶ τὸ πῶγον, καὶ τὸ πέρας, χοίνικας δύο θέρμων ἔχουσαν. Κρ. οὐδὲν γὰρ μοι τούτων δεῖ. ἀλλ' οὐδὲ σοὶ ὦ Διόγενες. ἃ γὰρ ἐγὼ σοῦ, πολλῷ μείζω, καὶ σεμνότερα τὴν Περσῶν ἀρχῆς. Διο. τίνα ταῦτα φής; Κρα. σοφίαν, αὐτάρκειαν, ἀληθείαν, παῤῥησίαν, ἐλευθερίαν. Διο. νὴ Δία μέμνημαι, θέτον διαδεξάμενος τὸ πλοῦτον παρ' Ανπαδένους, καὶ σοὶ ἐπὶ πλείω καταλιπών. Κρα. ἀλλ' οἱ ἄλλοι ἠμέλουν τοιούτων κτημάτων, καὶ οὐδεὶς ἐθεράπευεν ἡμᾶς, κληρονομήσειν προσδοκῶν. ἐς δὲ τὸ χρυσίον πάντες ἔβλεπον. Διο. εἰκότως. οὐ γὰρ εἶχον

medio in cursu, obliquo orto Iapyge, pessundati sunt. *Dio.* Rectè factum. At nos cùm in vita essemus, nihil eiusmodi alter de altero cogitabamus: neq; vnquam optaui vt moreretur Antisthenes, quò nimirum illius baculus ad me rediret hæredem: validum autem ex oleastro factum habebat. Neq; tu Crates opinor, cupiebas me mortuo in possessionũ mearum successionem venire, puta dolij, ac peræ, cui inerãt duæ lupinorum chœnices. *Crat.* Neq; enim mihi quicquam, imò ne tibi quidem Diogenes rebus istis etat opus. Nam quæ ad rem pertinebant, ea nimirum longè maiora & splẽdidiora quàm Persicum imperium, tu ab Antisthene, ego à te tanquam iuste hæreditatis accepi. *Diog.* Quænam sũt ista quæ dicis? *Crat.* Sapientiam, inquam, frugalitatem, veracitatẽ, loquendi audaciam, viuendi libertatem. *Dio.* Per Iouem memini me in istiusmodi opũ hæreditatem Antistheni successisse, tibiq; eas multò ampliores reliquisse. *Crat.* Verũ reliqui mortaliũ hoc possessionũ genus aspernabantur: neq; nos ob spem potiundæ hæreditatis quisquam obseq; ad aurum omnes intendeneque enim habebant

quijs captabant: sed oculos bant. *Diog.* Neque iniuria:

ἔνδα δέξαιντο τὰ τοιαῦτα παῤ ἡμῶν, διερρυηκότες γὰρ ῥυφῆς, καὶ δαπάνῃ τὰ σαθρὰ τῶν βαλαντίων. ὥστε εἴ ποτε καὶ ἐμβάλλοι τις ἐς αὐτοὺς ἢ σοφίαν, ἢ παῤῥησίαν, ἢ ἀλήθειαν, ἐκπίπτει εὐθὺς, καὶ διέῤῥει, τὸ πυθμένος στέγειν ἀδυνατοῦντος· οἷόν τι πάσχουσιν αἱ τῶν Δαναΐδων αὗται παρθένοι ἐς τὸν τετρυπημένον πίθον ἐπαντλοῦσαι. τὸ δὲ χρυσίον, ὀδοῦσι, καὶ ὄνυξι, καὶ πάσῃ μηχανῇ ἐφύλαττον. Κρα. ἀκουε νῦν ἡμεῖς μὲν ἔχομεν καὶ ταῦτα τὸν πλοῦτον. οἱ δὲ, ὀβολὸν ἡδέως κομίζοντες, ἀγαθὸν ἄγει τὸ πορθμεῖον.

quò facultates eiusmodi à nobis traditas acciperent, quippe qui tanquam putria marsupia, delicijs diffluebãt. Quò fiebat, vt si quãdo quis in illos infunderet vel sapientiam, vel dicendi libertatem, vel veritatem, excideret ilico & efflueret, cùm id continere fundum non posset. Cuiusmodi quiddam accidit Danai filiabꝰ virginibus, quę in pertusum dolium aquam important. At ijdem aurum dentibus, & vnguibus, omníque vi seruabant. *Crat.* Proinde nos nostras opes hîc quoque possidebimus: illi obolũ, eúmque ad portitorẽ vsque tantũ ferentes venient.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ, ΑΝΝΙΒΑ, ΜΙΝΩΟΣ, ΚΑΙ ΣΚΙΠΙΩΝΟΣ.

ALEXANDRI, ANNIBALIS, SCIPIONIS & Minois.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

ALEXANDER.

ΕΜὲ δεῖ προκεκεῖσθαί σου ὦ λίβυ. ἀμείνων γάρ εἰμι. Αν. ἴσμεν, ἀλλ' ἐμέ. Αλέ. ἀκουε ὁ Μίνως διακρίνετω. Μι. τίνες δ' ἐστέ; Αλε. ὅτος μὲν, Ἀννίβας ὁ καρχηδόνιος. ἐγὼ δὲ, Αλέξανδρος ὁ Φιλίππου. Μι. νὴ Δία ἐνδοξοί γε ἀμφότεροι. ἀλλὰ περὶ τίνος ὑμῖν ἡ ἔρις; Αλέ. περὶ προεδρείας. φησὶ

ME tibi, ô Libyce, præponi par est: præstantior enim sum. *An.* Minimè: sed me. *Al.* Ergo iudicet Minos. *Min.* At quinam estis? *Al.* Hic est Carthaginensis Annibal: ego Alexander Philippi filius. *Min.* Per Iouem ambo glorioſi. Sed qua de re vobis est altercatio? *Al.* De præstantia. Hic enim se meliorem fuisse quàm ego, ex-

ὅτος ἀμείνων γεγονῆναι

στρατηγὸς ἐμοῦ. ἐγὼ δ', ὥσπερ ἅπαντες ἴσασιν, οὐχὶ τούτου μόνου, ἀλλὰ πάντων σχεδὸν τῶν πρὸ ἐμοῦ φημὶ διενεγκεῖν τὰ πολέμια. Μι. οὐκοῦν ἐν μέρει ἑκάτερος εἰπάτω. σὺ δ' ὁ λίβυς λέγε. Αν. ἔγωγε τοῦτο ὦ Μίνως ὠφέλιμον, ὅτι ἐνταῦθα καὶ τὴν Ελλάδα φωνὴν ἐξέμαθον. ὥστε οὐδὲ ταύτῃ πλέον ἔστος ἐνέγκαιτό μου. φημὶ δὴ τούτους μάλιστα ἐπαίνου ἀξίους εἶναι, ὅσοι τὸ μηδὲν ἐξ ἀρχῆς ὄντες, ὅμως ἐπὶ μέγα προεχώρησαν, δι' αὐτῶν δυνάμεώς τε περιβαλλόμενοι, καὶ ἀξιοι δόξαντες ἀρχῆς. ἐγὼ γοῦν μετ' ὀλίγων ὁρμήσας ἐς τὴν Ιβηρίαν, τοσοῦτον ὑπῆρχον ὦν τῷ ἀδελφῷ, μεγίστων ἠξιωθην, ἀρίστος κριθείς. καὶ τούς γε Κελτίβηρας εἷλον, καὶ Γαλατῶν ἐκράτησα τῶν ἑσπερίων. καὶ τὰ μεγάλα ὄρη διῆλθον. τὰ περὶ τὸν Ηριδανὸν, ἅπαντας κατέδραμον καὶ ἀνάστατους ἐποίησα τοσουτους πόλεις. καὶ τὴν περὶ τὴν Ιταλίαν ἐχειρωσάμην. καὶ μέχρι τῶν προσαρείων τῆς πρώτης πόλεως ἦλθον. καὶ μέρος, ὥστε τὸν δακτυλίους

ercitus ducē dicit. Ego verò vt omnes sciunt, non isto solùm, sed omnibus fermè, qui ante meam ætatem fuêre, in re militari fuisse me præstantiorem affirmo. *Min.* Ergo vicissim vterque dicat. Tu verò Libyce primus verba facito. *An.* Vnum hoc me iuuat Minos, quòd & hic græcam linguā didicerim: adeò vt neque etiam hac in re iste me superet. Porrò illos maximæ laudis dignos asserо, qui cùm principio nihil essent, magni tamen euaserunt & per se potentes facti, & principatu digni habiti. Ego igitur cum paucis Iberiam adortus, cùm pro fratre dux essem exercitus, maximis rebus idoneus, & præstantissimus sum iudicatus. Ibi tum Celtiberos cepi, & Galatas hesperios deuici. Et cùm magnos montes transcendissem, omnem Eridanum percurri: multásque ciuitates euerti, & planam Italiam subiugaui: & vsque ad præeminentis vrbis suburbia grassatus sum: tótque vno die occidi, vt eorum annulos modijs metitus sim, & ex cadaueribus pontes fluuiis fecerim. Atque hæc

τοσούτους ἀπέκτεινα μιᾷ ἡμέρᾳ αὐτῶν μεδίμνοις ἀπομετρήσας

καὶ τὸν ποταμὸν γεφυρῶσαι νεκρῶν. καὶ ταῦτα πάντα ἔπραξα, οὔτε Ἀμμωνος υἱὸς ὀνομαζόμενος, οὔτε θεὸς εἶναι προσποιούμενος, ἢ ἐνύπνια τὰ μητρὸς διεξιών, ἀλλ' ἄνθρωπος εἶναι ὁμολογῶν, στρατηγοῖς τε τοῖς θωμαστοτάτοις ἀντεξεταζόμενος, καὶ στρατιώτας τοῖς μαχιμωτάτοις συμπολεμοῦντας. οὐ Μήδους καὶ Ἀρμενίους καταγωνιζόμενος ὑποφεύγοντας, ῥᾳδίως δικαίων τινὰ, καὶ τῷ τολμήσαντι παραδιδοὺς τὰ ἐν τῷ νίκῃ. Ἀλέξανδρος ὁ, παρὰ πατρὸς ἀρχὴν παραλαβών, αὔξησε, καὶ παρὰ πολὺ ἤγαγεν, χρησάμενος τῇ τύχῃ ὁρμῇ. ἐπεὶ δὲ ἐνίκησέ τε, καὶ τὸ ὀλέθριον ἐκεῖνον Δαρεῖον ἐν Ἰσσῷ τε καὶ Ἀρβήλοις ἐνέστησεν, ἀποστὰς τῶν παρ' ἐκείνου, προσκυνεῖσθαι ἠξίου. καὶ δίαιταν τὴν μηδικὴν μεταδιήτησεν ἑαυτόν. καὶ ἐμεθύσκετο ἐν τοῖς συμποσίοις τὸν φίλων. καὶ συνελάμβανεν ὑπὸ θυμοῦ. ἐγὼ δ', ἤρξα ὑπὸ τῆς παιδείας. καὶ ἐπειδὴ μετεπέμπετο, τὸ πολεμίων μεγάλῳ στόλῳ ὑπολευσόντων τὴν Λιβύης, ταχέως ὑπήκουσα. καὶ παδιαδεὶς ἀνεγκαζυγωμένος βαρβαρος ὤν, καὶ ἀπαίδευτος

omnia peregi, cùm neq; me Ammonis filium appellarem neque me Deum fingerem, neque matris insomnia narrarem: sed me hominem fatererem, & contra duces prudẽtissimos decertarem, & contra fortissimos milites pugnarem: nec Medos aut Armenios expugnarem, qui priùs fugiunt, quàm quisquã eos persequatur, & cuiuis audenti victoriam facilè tradunt. Alexander verò acceptum à patre imperium auxit & fortunæ quodam impetu vsus multùm ampliauit Qui postquam miserum illũ Darium in Isso & Arbelis deuicit, à paterna virtute degenerans adorari voluit, & ad Medorum delicias sese contulit: & amicorum cæde conuiuia contaminauit, & interficientibus opem tulit. Ego autem pariter patriæ dominatus sum: quæ cùm me reuocaret, hostiũ magna classe aduersus Libyam nauigante, statim parui: continuóque me hominem priuatum dedi & damnatus æquo animo rẽ tuli. Atq; hæc egi barbarus cùm essem, omnisq; Græcanicæ disciplinæ expers, nec Homerum vt iste didicissem,

ἰδιώτην ἐμαυτὴ παρέσχον. καὶ κατὰ πρᾶγμα. καὶ ταῦτ' ἔπραξα, παιδείας τῆς Ἑλληνικῆς, καὶ τῆς Ο-

μηρεσν, ὥσπερ ἔτος ῥαψῳδὸν. ἔτε γὰρ Ἀριστοτέλει τῇ σοφιστῇ παιδευθεὶς, μόνῃ δὲ τῇ φύσει ἀγαθῇ χρησάμενος. ταῦτα ἔστιν, ἃ ἐγὼ Ἀλεξάνδρου ἀμείνω φημὶ εἶναι. εἰ δ' ἔστι καλλίων ἕτοιμος διόπερ διαδήματι ἡ κεφαλὴ διεδέδετο, Μακεδόσι μὲ ἴσως καὶ ταῦτα σεμνά. οὐμὲν δὲ διὰ τοῦτ' ἀμείνων δόξειεν ἂν γυναίοις καὶ γραπτικοῖς ἀνδρεσσ, τῇ γνώμῃ πλέον, ἢ τῇ τύχῃ κεχρημένος. Μι. ὁ μὲν, εἰρηκὼς ἀγχίνοιᾳ τὸν λόγον, οὐδὲ ὡς λίβυν εἰκὸς ἦν τὸν ἄνδρα. σὺ δὲ ὦ Ἀλέξανδρε, τί πρὸς ταῦτα φήσ; Ἀλε. ἐγὼ μὲν ὦ Μίνως, μηδὲν πρὸς ἀνδρὸς οὕτω θρασυ. ἱκανὴ γὰρ ἡ φήμη δοξάσαι σε, οἷος μὲν ἐγὼ βασιλεὺς, οἷος δὲ οὗτος λῃστὴς ἐγένετο. ὅμως δὲ ὅσα εἰ κατ' ὀλίγον αὐτὸς διήνεγκα. ὃς νέος ὢν ἔτι, παρελθὼν ἐπὶ τὰ πρόσφατα, καὶ τὴν ἀρχὴν τεταραγμένην κατέσχον, καὶ τὸν φόνεας τοῦ πατρὸς μετῆλθον, καταφοβήσας τὴν Ἑλλάδα τῇ Θηβαίων ἀπωλείᾳ. γραπτὸς γὰρ ὢν αὐτῶν χειροτονηθεὶς, οὐκ ἠξίωσα τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν περιιδεῖν, ἀγαπᾶν ἀρχεῖν ὅσων ὁ πατὴρ κατέλιπεν. ἀλλὰ πᾶσαν ἐπινοήσας

nec Aristotele sophista magistro, sed sola naturæ meæ solertia vsus essem. Hæc sunt quibus me Alexandro meliorem prædico. Quòd si præstantior est iste quoniam diademate reuinctum caput habuit, id decorum forsan est apud Macedonas: non tamen propterea melior videri debeat generoso viro, & imperatore bono: qui mentis sententia magis quàm fortuna est vsus. *Mer.* Hic certè non mollem habuit orationem, nec qualem pro se Libycum hominem decebat. Tu verò Alexander quid ad hæc dicis? *Al.* Nihil certè Minos, homini tam temerario respondendum esset. Satis enim vel sola fama te docuerit; qualis ego rex, qualis iste latro fuerit. Aduerte tamen, an parum ipsum superauerim, qui cùm essem adhuc adolescens rem aggressus regnum obtinui turbatum, & de patris interemptoribus supplicium sumpsi, & Græciam Thebarum subuersione perterrui. Tum ab ijs dux electus, dignum non putaui, Macedonum imperium curando, me contentum esse eo quod pater reliquerat. Sed totum terrarum orbem

τὴν γῆν, καὶ δεινὸν ἡγησάμενος εἰ μὴ ἁπάντων κρατήσαιμι, ὀλίγοις ἄγων, ἐσέβαλον ἐς τὴν Ἀσίαν. καὶ ὅτι τε Γρανικῷ ἐκράτησα μεγάλῃ μάχῃ, καὶ τὴν Λυδίαν λαβὼν, καὶ Ἰωνίαν, καὶ Φρυγίαν, καὶ ὅλως τὰ ἐν ποσὶν ἀεὶ χειρούμενος, ἦλθον ἐπὶ Ἰωνον, ἔνθα Δαρεῖος ἐτύγχανε μένων, μυριάδας πολλὰς στρατοῦ ἄγων. καὶ τὸ ἀπὸ τούτου ὦ Μίνως, ὑμεῖς ἴστε ὅσους ὑμῖν νεκροὺς ἐπὶ μιᾶς ἡμέρας κατέπεμψα. φησὶ γοῦν ὁ Χάρων μὴ διαρκέσαι αὐτοῖς τότε τὸ σκάφος, ἀλλὰ πολλοὺς διαπεξαμένους τῶν πολλῶν αὐτῶν, διαπλεῦσαι. καὶ ταῦτα ὃ ἔπραξα αὐτὸς προκινδυνεύων, καὶ προσωκειδῆ ἀξιῶν. καὶ ἵνα σοι μὴ τὰ ἐν Τύρῳ, μὴ δὲ τὰ ἐν Ἀρβήλοις διηγήσομαι, ἀλλὰ καὶ μέχρις Ἰνδῶν ἦλθον, καὶ τὸν Ὠκεανὸν, ὅσον ἐποιησάμην τὴν ἀρχὴν, καὶ τοὺς ἐλέφαντας αὐτῶν εἷλον, καὶ Πῶρον ἐχειρωσάμην. καὶ Σκύθας δὲ, οὐκ εὐκαταφρονήτους ἀνδρας ὄντας, τὸν Τάναϊν, νίκησα μεγάλῃ ἱππομαχίᾳ. καὶ τοὺς φίλους εὐ ἐποίησα, καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἠμυνάμην. εἰ δὲ καὶ θεὸς ἐδόκουν τοῖς περὶ τὸ μέγεθος τῶν πραγμάτων

cogitatione voluens, & graue ducens, ni vniuersum occuparem, cum paucis Asiam inuasi: & apud Granicum magna pugna vici. Captáque Lydia, Ionia, ac Phrygia, denique subiugato quicquid obuium erat, Issum veni vbi me cum innumeris copijs Darius expectabat. Post hæc, ô Minos vos ipsissitis, quot vno die mortuos vobis miserim. Dicit enim Charon, sibi tunc scapham non sufficisse: sed pleroſque illorũ ratibus cõpactis traiecisse. Ut hæc confeci me ipsum periculis opponens, & in pugna vulnerari non timens. Et vt quæ Tyri & Arbelis gesta sunt reticeam, ad Indos vsque veni, meúmque Imperium Oceano terminaui: & ipsorum elephantes cepi, & Porum captiuum abduxi. Scythas etiam non contempendos homines superato Tanai, magno equitatu deuici: & amicos beneficijs deuinxi, & ab inimicis me vindicaui. Si verò Deus hominibus videbar, parcendum illis erat: siquidem rerum à me gestarum magnitũdine adducti sunt vt tale quid de me crederent,

ἀνθρώπους, συγγνωστὰ ἐκείνοις, καὶ τοιοῦτόν τι πιστεύσαντες περὶ

ἐμοῦ. τὸ δ' οὖν τελευταῖον, ἐγὼ
μὲν, βασιλεύων, ἀπέθανον. ὅστις δ',
ἐν φυγῇ ὢν, περὶ Προυσίαν τῷ
Βιθυνῷ, καθάπερ ἄξιον ἦν,
πανουργότατον
ὄντα. ὡς γὰρ δὴ ἐκράτησε τῶν
Ἰταλῶν, ἔᾠ λέγειν. ὅτι οὐκ
ἰσχύι, ἀλλὰ πονηρίᾳ, καὶ ἀπι-
στίᾳ, καὶ δόλοις. νόμιμον ἦν, ἢ
σοφὰν, οὐδέν. ἐπεὶ δέ μοι
ὠγείδιστε τὴν ψυφῖδα, ἐπιλελῆ-
σθαί μοι δοκεῖ ἃ ἐποίει ἐν Κα-
πύῃ, ἑτέραις συμμιγὴς, καὶ τὸν τῶ
πολέμου καιροὺς ὁ θαυμάσιος
κιθαρῳδῶν. ἐγὼ γ', εἰ μὴ μι-
κρὰ τὰ ἑσπέρια δόξας, ὅτι τὴν
ἕω μᾶλλον ᾠκησα, τί ἂν μέγα
ἔπραξα; Ἰταλίαν ἀναιμωτὶ
λαβὼν, καὶ Λιβύην, καὶ τὰ μέ-
χρι Γαδείρων ὑπαγόμενος;
ἢ ἐν ἀξιόμαχα ἔδοξέ μοι
ἐκεῖνα, ὑποπτήσσοντα ἤδη, καὶ
δικαστὴν ὁμολογοῦντα. εἶπον.
σὺ γὰρ ὦ Μίνως δίκαζε. ἱκανὰ γὰρ
ἀπὸ πολλῶν καὶ ταῦτα. Σκιπ.
μὴ προτέρου, ἵνα μὴ καὶ ἐμοῦ
ἀκούσῃς. Μι. τίς γὰρ εἶ ὦ βέλ-
τιστε; ἢ πόθεν ὢν ἔρεις; Σκιπ.
Ἰταλιώτης Σκιπίων, στρατηγὸς,
ὁ καθελὼν Καρχηδόνα, καὶ κρα-
τήσας Λιβύων μεγάλαις μά-
χαις. Μι. τί οὖν καὶ σὺ ἐρεῖς;
Σκιπ. Ἀλεξάνδρου μὲν ἥττων

Tandem mors me regnante occupauit: sed hunc, cùm apud Bithynum Prusiam exularet, vt vir pessimus & crudelissimus merebatur. Nam quo pacto Italos vicit, omitto dicere. Non enim virtute, sed versutia, perfidia & dolis id peregit: nūquam iusti, aut claritudinis alicuius memor. Sed quoniam delicias mihi obiecit: oblitus mihi videtur eorū quæ Capuæ commisit, quum meretricibus deditus, vir ille mirabilis, belli gerendi occasiones voluptatibus prodidit. Ego verò, nisi quæ sub Occidente sunt, parua ratus, ad Orientem potiùs me contulissem; quidnam adeò magni præstitissē? Qui Italiam absq; sanguine capere, ac Libyam, omnémque tractum ad Gades vsque sub potestatem facilè redigere potuissem? Sed hæc nulla contentione digna putaui, quæ iam me formidarent & dominum agnoscerēt. Dixi. Tu verò Minos iudica. Hæc enim è multis protulisse satis est. *Scip.* Ne priusquam me quoque audiueris. *Min.* Quisnam & cuias es vir optime, qui dicendi copiam poscis? *Sc.* Scipio sum Romanus, Imperator, qui Carthaginē deleui, & Afros magnis prælijs subegi. *Min.* Quid igitur tu dices? *Sc.* Alexādro

εἶναι, τὸ δ' Ἀννίβα ἀμείνονα. ὃς ἐδίωξα νικήσας αὐτὸν, καὶ φυγεῖν καταναγκάσας ἀτίμως. πῶς οὖν ἂν ἀναίσχυντος ἔτος, ὃς τοῦτος Ἀλέξανδρον ἁμιλλᾶται, ᾧ ἐγὼ ὁ νενικηκὼς αὐτὸν, παραβάλλεσθαι ἀξιῶ; Μι. νὴ Δί' ἐυγνώμονα φῆς ὦ Σκιπίων. ὥστε τοῦτος μὲν κεκείσθω Ἀλέξανδρος. μετ' αὐτὸν δ', σύ. εἶτα εἰ δοκεῖ, τρίτος Ἀννίβας, εἰ δὲ ἔτος ἐυκαταφρόνητος ὤν.

quidem me esse inferiorem, sed Annibale præstantiorem, qui ipsum persecutus deuici, & turpem fugam arripere coëgi. Quomodo igitur impudens iste non videatur, qui cum Alexandro certare ausit, cui ne ipse quidem Scipio, qui istum deuici, comparare me velim? Min. Per Iouem æquà dicis Scipio. Quapropter primus quidem iudicetur Alexander: tu verò secundus: tertius denique, si videtur, Annibal, quippe qui nec ipse est contemnendus.

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ, ΚΑΙ Αλεξάνδρου.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ.

Τί τοῦτο ὦ Ἀλέξανδρε, καὶ σὺ τέθνηκας ὥσπερ ἡμεῖς ἅπαντες; Αλε. ὁρᾷς ὦ Διόγενες. ἀ παράδοξον ἦ, εἰ ἄνθρωπος ὢν ἀπέθανον. Διο. ἄκουῦ ὁ Ἄμμων ἐψεύδετο, λέγων ἑαυτὸν σε εἶναι υἱόν. σὺ δὲ Φιλίππου ἆρα ἦσθα; Αλε. Φιλίππου δηλαδή. οὐ γὰρ ἂν ἐτεθνήκειν Ἄμμωνος ὤν. Διο. καὶ μὴν καὶ περὶ τῆ Ὀλυμπιάδος ὅμοια ἐλέγοντο, δράκοντα ὁμιλεῖν αὐτῇ, καὶ βλέπεσθαι ἐν τῇ εὐνῇ. εἶτα οὕτω σε τεχθῆναι. ἔτι δὲ Φιλίππου

DIOGENIS ET Alexandri.

DIOGENES.

Quid hoc rei est Alexander, tu quoque perinde atque nos omnes mortuus es? *Al.* Vides Diogenes: nec mirum est, si cùm homo fuerim, defunctus sim: *Dio.* Num igitur Ammon ille mentiebatur, quum te suum esse filium diceret, an verò tu Philippo patre prognatus eras? *Al.* Haud dubiè Philippo: nam si Ammone progenitus fuissem, non obijssem. *Dio.* Atqui de Olympiade similia quædam ferebantur, draconem cum ea consuetudinem fuisse: deinde te ex hoc conveniisse: portò deceptũ Phi-

ζ ἀπατῆς οἰόμενον πατέρα σὲ εἶναι. Αλε. κἀγὼ ταῦτα ἤκουον ὥσπερ σύ. νῦν δ' ὁρῶ ὅτι οὐδὲν ὑγιὲς οὔτε ἡ μήτηρ, οὔτε οἱ τῶν Ἀμμωνίων μεμφθῆναι ἔλεγον. Διο. ἀλλὰ τὸ ψεῦδος αὐτῶν, ὦ ἄριστε Ἀλέξανδρε, πρὸς τὰ πράγματα ἐγίνετο. πολλοὶ γὰρ ὑπέπτηττον θεὸν εἶναί σε νομίζοντες. ἀτὰρ εἰπέ μοι, τίνι τοσαύτῃ ἀρχῇ καταλέλοιπας; Αλε. οὐκ οἶδα ὦ Διόγνες. οὐ γὰρ ἔφθασα ἐπισκῆψαί τι περὶ αὐτῆς ἢ τοῦτο μόνον, ὅτι ἀποθνήσκων, Περδίκκᾳ τὸ δακτύλιον ἐπέδωκα. πλὴν ἀλλὰ τί γελᾷς ὦ Διόγνες; Διο. τί γὰρ ἄλλο, ἢ ἀνεμνήσθην οἷα ἐποίησαν Ἕλληνες, ἅπαξ σε παρελθόντα τὴν ἀρχήν, κολακεύοντες, καὶ προσκυνοῦντες αἰρούμενοι, καὶ στρατηγὸν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους, ἔνιοι δέ, καὶ τοῖς δώδεκα θεοῖς προσθέντες, καὶ νεὼς οἰκοδομήσοντες, καὶ θύοντες ὡς δ' ἐκόντος υἱῷ; ἀλλ' εἰπέ μοι, ποῦ σε οἱ Μακεδόνες ἔθαψαν; Αλ. ἔτι ἐν Βαβυλῶνι κεῖμαι, τρίτῳ ταύτῃ ἡμέρᾳ. ἀναστήσεται δὲ Πτολεμαῖος ὁ σωματοφύλαξ, ὡς ποτε ἀπαγαγὼν ἀπὸ τῶν Περδίκκου τὸ σῶμα, εἰς Αἴγυπτον ἀπαγαγών με, θάψειν ἐκεῖ, ὡς εἷς μέλλω εἶναι τῶν Αἰγυπτίων θεῶν.

lippum, qui se tuum patrem esse existimaret. *Al.* Hæc etiam vt tu ipse audiui. Nunc autem video, neque matrem, neque Ammonios illos vates sani quicquam dixisse. *Diog.* At hoc illorum mendacium Alexander, tibi ad res gerendas, non fuit inutile. Multi enim te Deum esse rati metuebant. Sed dic mihi cuinam tantum imperium reliquisti? *Al.* Nescio Diogenes. Non enim per repentinam mortem mihi de eo quicquam statuere licuit, nisi hoc solum quòd moriens, Perdiccæ annulum tradidi. Verùm quid rides Diogenes? *Diog.* Quidnam aliud, quàm quod memini quid Græci fecerint, quum nuper accepto imperio tibi adularentur, te Imperatorem eligerent, & ducem aduersus barbaros: nonnulli etiam te duodecim Deorum numero adderent, templa ædificarent, & vt draconis filio sacra facerent? Sed dic mihi, vbi te Macedones sepeliuerunt? *Al.* Etiamdum in Babylone iacco tertium iam diem. Porrò Ptolemæus ille satelles meus, si quando detur ociũ ab his rerũ tumultibus qui nunc instãt, pollicetur in Ægyptum deportaturũ me, inibique sepulturum, vt fiam ex Dijs Ægyptijs vnus.

Διο. μὴ γελάσω ὦ Αλέξανδρε, ὁρῶν σὲ ἤδη ἐπὶ σὲ μωραίνοντα καὶ ἐλπίζοντα Ανουβιν, ἢ Οσιριν ἥξειν; πολλὰ ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὦ θειότατε, μὴ ἐλπίσῃς. οὐ γὰρ θέμις ἀνελθεῖν τινα τῶν ἅπαξ διαπλευσάντων τὸν λίμνην, καὶ ἐς τὸ εἴσω τοῦ ῥοῦ παρελθόντων. οὐδὲ ἀμελὴς ὁ Αἰακός. οὐδὲ ὁ κέρβερος ἀνεπιφρόντιστος. ἐκεῖνα ὅ τι ἥδεως ἂν μάθοιμι παρὰ σοῦ, πῶς φέρεις ὁπότ' ἂν ἐνθυμήσῃ ὅσων ἐν-δυνομίαν ἀπὸ γῆς ἀπολιπὼν, ἀφῖξαι, σωματοφύλακας, καὶ ὑπασπιστὰς, καὶ σατράπας, καὶ χρυσοφορούμενον, καὶ ἔθνη προσκυνοῦντα, καὶ Βαβυλῶνα, καὶ Βάκτρα, καὶ τὰ μεγάλα θηρία, καὶ τιμὴν, καὶ δόξαν. καὶ τὸ ἐπίσημον εἶναι, ἐλαύνοντα, διαδεδεμένον ταινίᾳ λευκῇ τὴν κεφαλὴν, πορφυρίδα ἐμπεπορπημένον. οὐ λυπεῖ ταῦτά σε ἐκεῖνο τὸν μανιώδη ὄντα; τί δακρύεις ὦ μάταιε; οὐδὲ ταῦτά σε ὁ σοφὸς Αριστοτέλης ἐπαίδευσε μὴ οἴεσθαι βέβαια εἶναι τὰ παρὰ τὴν τύχην; Αλε. σοφὸς, ἅπαντων ἐκεῖνος κολάκων ἐπιτεχνότατος ὤν; ἐμὲ μόνον ἔασον τὰ Αριστοτέλους εἰδέναι, ὅσα μοὶ ἤτησε παρ'

Diog. Non risero, Alexander, cùm te etiam apud inferos desipientem videam, & sperantem fore vt aliquando fias Annubis, vel Osiris? A Verùm hæc ne speres diuinissime. Neque enim fas est reuerti quemquam, qui semel paludem transmiserit, atque intra specus hiatum descenderit, propterea quòd B neque indiligens est Æacus, neque contemnendus Cerberus. Verùm illud abs te discere peruelim, quo feras animo quoties in mentem tibi redit, quanta fœlicitate apud superos relicta, huc C sis profectus, puta corporis custodibus, satellitibus, satrapis, auri tanta vi, populis qui te adorabant, Babylone, Bactris, immanibus D illis belluis, dignitate, gloria: deinde quòd eminebas conspicuus, dum vectareris, dum vitta candida caput reuinctum haberes, dum purpuram fibulis substrictam gestares. Numquid hæc te E discruciant, quoties animo recursant? Quid lachrymaris ô stolide? Annon hæc te docuit sapiens ille Aristoteles, ne res eas quæ à fortuna proficiscuntur, firmas putares? *Al.* Sapiens-ne ille, cùm sit assentatorum omnium peritissimus? Sine me solum Aristotelis facta scire, quàm

ἐμέ, οἷα ἂν ἐπέστελλεν. ὡς ἂν κατεχρῆτο μου τῇ περὶ παιδείαν φιλοτιμίᾳ, θαπτόντων, καὶ ἐπαινῶν, ἅτε μὲ ἐς τὸ κάλλος, ὡς καὶ τοῦτο μέρος. ὃν μηκάδε, ἅτε δ' ἐς τὰς πράξεις, καὶ τὸ πλοῦτον. καὶ γὰρ αὖ καὶ τοῦτ' ἀγαθὸν ἡγεῖτ' εἶναι, ὡς μὴ ἀτυχοίτο καὶ αὐτὸς λαμβάνων. χάρις ὦ Διόγνες ἀνθρωπος, καὶ τεχνίτης. πλὴν ἀλλὰ τοῦτό γε ἀπολέλαυκα ἀπὸ τῆς σοφίας, τὸ λυπεῖσθαι ὡς ἐπὶ μεγίστοις ἀγαθοῖς, ἃ κατημελημένα μικρῷ γε ἔμπροσθεν. Δι. ἀλλ' οἶδα ὃ δεήσεις. ἄκος γάρ σοι τῆς λύπης ὑποθήσομαι, ἐπεὶ συναῦθά γε ἐλλέβορος οὐ φύεται. σὺ δ', καὶ τὸ Λήθης ὕδωρ χανδὸν ἐπασταλάμνος πίε, καὶ αὖθις πίε, καὶ πολλάκις. οὕτω γὰρ ἂν παύσῃ ἐπὶ τοῖς Αἰσχυτέλους ἀγαθοῖς ἀνιώμενος· καὶ γὰρ τὸν Κλεῖτον ἐκεῖνον ὁρῶ, καὶ Καλλισθένη, καὶ ἄλλους πολλοὺς ἐπὶ σὲ ὁρμῶντας, ὡς διασπάσαιντο, καὶ ἀμύσαιντό σε ὧν ἔλεγες αὐτούς. ὥστε πλὴν ἑτέρων σὺ ταύτῃ βάδιζε. καὶ

multa à me petierit, quæ mihi scripserit, vtque mea in disciplinis ambitione abusus sit, cùm mihi palparetur, ac prædicaret me, nunc ob formam, ac si hæc summi boni pars esset: nunc ob res gestas atque opes: nam has quoque in bonis esse censebat, ne sibi vitio verteretur quòd eas caperet, præstigiosus ille & fraudulentus homo, Diogenes. Quanquam illud fructus ex ipsius sapientia fero, quòd nunc vt summis de bonis excrucior, quæ paulò ante enumerasti. *Dio.* At scin' tu quid facies? ostendam tibi molestiæ istius remedium. Quandoquidem hîc veratrum non producitur, fac vt Lethæi fluminis aquam anidis faucibus attrahens bibas, iterúmque ac sæpius bibas: sic enim desines de bonis Aristotelicis discruciari. At Clitum illum, & Callisthenem video, & complures alios in te prodeuntes, vt te discerpant, & iniurias à te acceptas vlciscantur. Quare alteram hanc viam ito, & vt dixi, sæpe bibito.

πίνε πολλάκις, ὡς ἔφην.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ, ΚΑΙ ΦΙΛΙΠΠΟΥ.

ALEXANDRI ET PHILIPPI.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ.

PHILIPPVS.

Νῦν μὲν ὦ Ἀλέξανδρε, ὅπως ἂν ἔξαρνος γένοιο, μὴ ὅτι ἐμὸς υἱὸς εἶναι, οὐ γὰρ ἂν ἐτεθνήκεις, Ἀμυντόρου γε ὤν. Ἀλε. οὐδ' αὐτὸς ἠγνόουν ὦ πάτερ, ὡς Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου υἱὸς εἴην. ἀλλ' ἐδεξάμην τὸ μαντεῦμα, ὡς χρήσιμον ἐς τὰ πράγματα οἰόμενος εἶναι. Φι. πῶς λέγεις; χρήσιμον ἐδόκει σοι τὸ παρέχειν σεαυτὸν ὑπαπτησόμενον τοῦτο τῷ πρέποντος; Ἀλε. οὐ τοῦτο. ἀλλ' οἱ βάρβαροι καταπλάγησόμενοί με, καὶ οὐδεὶς ἔτι ἀντίσεται, οἰόμενοι θεῷ μάχεσθαι. ὥστε ῥᾷον ἐκράτουν αὐτῶν. Φι. τίνων δὲ κρατήσας σύ γε ἀξιομάχων ἀνδρῶν, ὃς δειλοῖς ἀεὶ συνωνέχθης, τοξάρια, καὶ πελτάρια, καὶ γέφυρα οἰσυΐνα περιβεβλημένους; Ἑλλήνων κρατεῖν ἔργον ἦν, Βοιωτῶν, καὶ Φωκέων, καὶ Ἀθηναίων, καὶ τὸ Ἀρκάδων ὁπλιτικόν, καὶ τὴν Θετταλικὴν ἵππον, καὶ τοὺς Ἠλείων ἀκοντιστάς, καὶ τὸ Μαντινέων πελταστικόν, ἢ Θρᾷκας, ἢ

NOn igitur nunc, Alexander, te filium esse meum inficiaberis: nam si Ammonis fuisses, mortem non obijsses. *Al.* Nec ipse nescius eram pater, me ex Philippo Amyntæ filio prognatum: sed quia ad res gerendas mihi visum erat conducere, vsus sum vaticinij commento. *Ph.* Quid ais? conducibile id tibi visum est vt vatibus fallendum te exponeres? *Al.* Non isthuc: sed me formidarunt Barbari, nullúsque viribus meis restitit, cùm putarent sibi adversus Deum præliandum. Itaque faciliùs ipsos imperio meo subdidi. *Ph.* Quos tu tanto conatu dignos vsquam vicisti? qui cum timidis illis, arculis, peltarijs, gerrísque vimineis defendere se solitis, semper congressus es? Sed opus erat egregium Græcos armis domare, Bœotios, Phocenses, Athenienses: præterea Arcadum peditatum, equitatũ Thessalum, Eleorum iaculatores, Mantineos peltis instructos: vel Thracas, vel

Illyrios,

Ιλλυριοὺς, ἢ καὶ Παίονας χειρώσασθαι, ταῦτα μεγάλα; Μήδων ὄ, καὶ Περσῶν, καὶ Χαλδαίων, καὶ χρυσοφόρων ἀνδρῶπων, καὶ ἀβρῶν, ἂν οἶδα ὡς καὶ σὺ μύσεσι μυρίοις Κλεάρχου ἀφελόντες, ἐκράτησαν, οὐδὲ εἰς χεῖρας ὑπομεινάντων ἐλθεῖν ἐκείνους, ἀλλὰ πρὶν ἢ τόξευμα ἐξικνεῖσθαι, φυζόντων; Αλε. Ἀλλ᾽ οἱ Σκύθαι γε ὦ πάτερ, καὶ οἱ Ινδῶν ἐλέφαντες, οὐκ ἐυκαταφρόνητόν τι ἔργον. καὶ ὅμως ὁ διασπάσας αὐτοὺς, οὐδὲ προδοσίαις ἐνικήσας τὰς νίκας, ἐκράτησεν αὐτῶν. οὐδ᾽ ἐπώρκησά ποτε, ἢ ὑποχόμενος ἐψευσάμην, ἢ ἄπιστον ἐπρεξά τι τῆς νίκης ἕνεκα. καὶ τὸν Ελλήνων ὄ, τὸν μὲν, ἀναιμωτὶ παρέλαβον. Θηβαίους ὄ, ἴσως ἀκούεις ὅπως μετῆλθον. Φιλίδα ταῦτα πάντα. Κλεῖτος γὰρ ἀπήγγειλέ μοι, ὃν σὺ τῷ δορατίῳ διελάσας μεταξὺ δειπνοῦντα, ἐρόνευσας, ὅτι μὴ πρὸς τὰς σὰς πράξεις ἐπαινέσαι ἐτόλμησε. σὺ ὃ καὶ τὴν Μακεδονικὴν χλαμύδα καταβαλὼν, καὶ δύν ὡς φασι μετενέδυς, καὶ πάραν ὀρθὴν ἐπέθης, καὶ περσικοῖς ὑπὸ Μακεδόνων, ὑπ᾽ ἐλευθέρων ἀνδρῶν ἠξίους. καὶ τὸ πάντων γελοιότατον, ἐμιμεῖτο τὰ

Illyrios, vel etiam Pæonas subiugare, nonne hæc arduæ sunt? An verò nescis vt Medos, Persas, Chaldæos, auro conspicuos, & delicatos homines, ante te duce Clearcho decies mille viri bello adorti expugnarint, nō sustinentes illos ad manum venire, sed antequam emissum fuisset telum, fugientes? *Mi.* At verò Scythæ, pater, & Indorum elephantes, non est contemnendum opus. Attamen neq; cōcitatis inter ipsos dissidijs, nec emptis proditione victorijs, ipsos subegi: nec vnquā peieraui, nec quippiam pollicitus fefelli, fidem-ue soluī victoriæ gratia. Adde quod & Græcorum alios sine sanguine cepi. Thebanos verò fortè audisti quomodo adortus sim. *Pa.* Hæc omnia noui ex clito, quem tu iaculo trāsuerberatum, inter epulas interfecisti, eo quòd me, collatis vtriusque rebus gestis, laudare ausus fuisset. Tu verò abiecta chlamyde Macedonica, candyn vt aiunt, induisti, & tiaram rectam imposuisti, & à Macedonibus viris vtique liberis adorari voluisti. Et quod omnium fuit maximè ridiculum, hominum abs te deuictorum mores imitatus es. Omitto

τῶν νενικημένων. ἐῶ γὰρ λέγειν

ὅσα ἄλλα ἐπράξας, λέοντι συγκατακλείων παρθενομόρους ἄνδρας, καὶ γάμους τοιούτους γαμῶν, καὶ Ηφαιστίωνα ὑπεραγαπῶν. ἓν ἐπῄνεσα μόνον ἀκούσας, ὅτι ἀπέχου τῆς Δαρείου γυναικὸς καλῆς οὔσης, καὶ τῆς μητρὸς αὐτῆς, καὶ τῶν θυγατέρων ἐπεμελήθης. βασιλικὰ γὰρ ταῦτα. Αλε. τὸ φιλοκίνδυνον δὲ ὦ πάτερ οὐκ ἐπαινεῖς, καὶ τὸ ἐν Οξυδράκαις πρῶτον καθάλασθαι εἰς τὸ ἐντὸς τοῦ τείχους, καὶ τοσαῦτα λαβεῖν τραύματα; Φι. οὐκ ἐπαινῶ τοῦτο ὦ Αλέξανδρε. οὐχ ὅτι μὴ καλὸν εἶναι οἶμαι καὶ προθύμως ποτὲ τὸν βασιλέα, καὶ προκινδυνεύειν τοῦ στρατοῦ, ἀλλ' ὅτι σοι τοιοῦτο ἦκιστα συνέφερε. θεὸς γὰρ εἶναι δοκῶν, εἰ ποτὲ τρωθείης, καὶ βλέποιέν σε φοβούμενον τὸν πολέμου ἐκκομιζόμενον, αἵματι ῥεόμενον, οἰμώζοντα ἐπὶ τῷ τραύματι, ταῦτα γέλως ἂν τοῖς ὁρῶσι. καὶ ὁ Αμμων, γόης, καὶ ψευδόμαντις ἠλέγχετο. καὶ οἱ περιπλέοντες κόλακες. ἢ τίς ἂν ἐλέησεν ὁρῶν τὸν Διὸς υἱὸν λειποψυχοῦντα, δεόμενον τῶν ἰατρῶν βοηθεῖν; νυνὶ μὲν γὰρ ὁπότε ἤδη τέθνηκας, οὐκ οἶδ' ὅπως πολλοὶ εἶναι δοκοῦσι τῷ περισ-

etiam quæcunque alia commisisti, quòd viros doctos in leonum claustra inclusisti, & tales nuptias peregisti, atque Hephæstionem supra modum amasti. A Vnum est quod solum laude dignum abs te gestum audiui, quòd à Darij vxore formosa tibi temperasti, & matris ac filiarum eius curam suscepisti: opus certè regiũ. *Al.* Sed in subeundis periculis alacritatem non laudas pater, vt quum apud Oxydracas primus intra mœnia desilij, tótq; vulnera accepi? B *Ph.* Non laudo, Alexander. Non quòd non decorum esse putem vulnerari quandoque Imperatorem, & in subeundis periculis prætentare viam: sed quòd illud ex re tua minimè erat. Etenim C pro Deo habitus, si quando vulnus acciperes, téque viderent bello raptim efferri, sanguine manantem, & vultus mœrentem, spectatoribus hæc erant ridendi argumentum. Adde quod Ammon præstigiator, & mendacij reus vates arguebatur, D & assentationis, prophetæ illius. Ecquis risum continuisset conspicatus Iouis filium animo deficientem, & ope medicorum indigẽtem? Nunc verò quum iam vita functus es, non multos esse E

ποίησιν ἐκείνῳ ἐπικερτομοῦν-
τας, ὁρῶντας τὸ νεκρὸν τῷ Διῒ
ἐκτάδην κείμενον, μυδῶντα ἤδη,
καὶ ἐξοιδηκότα, καὶ νόμον
σωμάτων ἅπαντων; ἄλλως τε,
καὶ τὸ χρήσιμον ὃ ἔφης Ἀλέ-
ξανδρε, τὸ διὰ τοῦτο κρατεῖν
ῥᾳδίως, πολύ σε ἡ δόξης ἀ-
φῃρεῖτο τῶν κατορθουμένων.
παῦ γὰρ ἐδόκει ἐνδιδοὺς τῷ Διῒ
γίνεσθαι δοκοῦν. Ἀλε. ἃ ταῦ-
τα φρονοῦσιν οἱ ἄνθρωποι περὶ
ἐμοῦ, ὦ Ἡρακλεῖ καὶ
Διονύσῳ ἐναμιλλον πράσσο-
με. κἀτοι τὸν Ἄορνον ἐκείνω
οὐθ' ἕτερος ἐκείνων λαβόντες,
ἐγὼ μόνος ἐχειρωσάμην. Φι. ὁ-
ρᾷς ὅτι ταῦτα ὡς υἱὸς Ἀμμω-
νος λέγεις, ὃς Ἡρακλεῖ καὶ
Διονύσῳ παραβάλλεις σεαυ-
τὸν, καὶ οὐκ αἰσχύνῃ τῷ Ἀλέξαν-
δρῳ, οὐδὲ τὸ τύφον ἀπομαθὼν,
καὶ γνοὺς σεαυτὸν, καὶ
σωφρονήσας ἤδη νεκρὸς ἄν;

putas qui fictionem illam irrideant & maledictis carpant, quum Dei cadauer porrectum stratum, putridum iam & tumidum, iuxta corporum omnium morem, vident? Cæterùm quod ais, Alexander, tibi fuisse conducibile, quò faciliùs rerum potireris: id multum gloriæ rebus à te præclarè gestis detraxit. Nam etsi hæc à Deo geri viderentur, Dijs tamen longè inferiora agere visus es. *Al.* Haudquaquam hæc de me sentiunt homines: sed me cum Hercule & Baccho comparabilē statuunt. Quē enim Aornum neuter ipsorum cepit, ego solus facilē subegi. *Ph.* Vides vt ista tanquam Ammonis filius dicis, quando cum Hercule & Baccho te ipsum cōparas, & vt non erubescis Alexander, nec arrogantiam dediscis, nec te ipsum cognoscis, nec iam mortuus sapis?

ΑΧΙΛΛΕΩΣ, ΚΑΙ Ἀντιλόχου.

ACHILLIS ET ANTILOCHI.

ΑΝΤΙΛΟΧΟΣ.

Οἷα περὶ τῆς Ἀχιλλέως πρὸς τὴν Ὀδυσσέα σοι εἰρηνται πρεὶ τῆς τελευτῆς, ὡς ἀγλωττίᾳ καὶ ἀδρότητι τοῖν διδασκάλοιν ἀμφοῖν, Χείρωνός τε, καὶ Φοίνικος; ἀκροώμενος γὰρ ὀπίσω

ANTILOCHVS.

Quænam sunt illa Achilles quæ de morte Vlyssi pridie dicebas, nec generosa, nec ambobus tuis præceptoribus Chirone & Phœnice digna? Etenim audiebam cū diceres te

ἔφης βούλεσθαι ἐπάρουρος ὢν, ἐνταῦθα πένητι παρά τινι τῶν ἀκλήρων, ᾧ μὴ βίοτος πολὺς εἴη, μᾶλλον ἢ πᾶσιν ἀπάσης τῶν νεκρῶν. ταῦτα μὲν οὖν ἀγνωμονῆ τινα φρύγα δειλὸν, καὶ πέρα τοῦ καλῶς ἔχοντος φιλόζωον ἴσως ἐξελῶν λέγειν. Πηλέως δὲ υἱὸν, τὸν φιλοχυδαιότατον ἡρώων ἁπάντων, ταπεινὰ οὕτω περὶ αὐτὸν διανοεῖσθαι, πολλὴ αἰσχύνη, καὶ ἐναντιότης πρὸς τὰ πεπραγμένα σοι ἐν τῷ βίῳ. ὃς ἦρχεν ἀκλεῶς ἐν τῇ Φθιώτιδι πολυχρύσου βασιλεύων, ἑκὼν παρεῖλου τὸν μετὰ τὰ ἀχαιῶν δόξης θάνατον. Αχ. ὦ παῖ Νέστορος, ἀλλὰ τότε μὲν ἄπειρος ἦ τῶν ἐνταῦθα ὢν, τὸ βέλτιον ἐκείνων ὁπότερον ἐμοὶ ἀγνοῶν, τὸ δύσλυτον ἐκείνου δοξάζειν παρεπίμων τοῦ βίου. νυνὶ δὲ σωφρονῶ ἤδη, ὡς ἐκείνη μοι ἀνωφελὴς, εἰ καὶ ὅ, τι μάλιστα οἱ αὖθ' ῥαψῳδήσουσι. μετὰ νεκρῶν δὲ, ὁμοπαθὲς ἐμοὶ τὸ κάλλος ἐκεῖνο ᾧ Ἀντιλόχε, οὔτε ἰσχὺς πάρεστιν. ἀλλὰ κείμεθα ἅπαντες ὑπὸ τῷ αὐτῷ ζόφῳ ὁμοίως, καὶ κατ' οὐδὲν ἀλλήλων διαφέροντες. καὶ οὔτε οἱ τῶν Τρώων νεκροὶ δεδίασί με, οὔτε

malle rusticam vitã agendo, inopi cuipiam cui victus nõ suppeteret multus, operam locare, quàm defunctis omnibus imperare. Hæc certè A ignaui hominis verba, Phrygem quempiam meticulosũ, atq; vitæ amatorem immodicum pronunciare forsitan decuisset. Sed Pelei filium, & in adeundis periculis heroũ B omnium alacerrimum, tam humilia de se cogitare, pudendũ valdè, & rebus in vita præclarè ab ipso gestis planè contrarium. Nam cùm in Pthiotide ad longam vsque C senectã regnare tibi licuisset, sed citra gloriam, lubens tamen gloriosam mortẽ prætulisti. *Ach.* At ô Nestoris filĩ tunc ignarus eram eorũ quæ hîc sunt, & vtrũ eorum esset præstantius, nesciebam: itaq; infœlicem illam gloriolam vitæ anteponebam. At nunc tandem intelligo quàm ea sit inutilis: & si sine D apud superos, qui quàm maximè res præclarè gestas carmine celebrent. Mortuorum autem E vnus est omniũ honos. Nec illa pulchritudo Antiloche, nec robur corporis adest. Sed similes omnes, & alij ab alijs nihil discrepantes sub eadem caligine iacemus: nec me Troianorum manes verentur, nec Græcorum venerantur: sed exquisita est iuris

οἱ τῶν Ἀχαιῶν διεφθάρησαν. ἐπηρεία ὦ ἀκεμβής, καὶ νεκρὸς ὁμοίως, ἠμὶ κακὸς, ἠδὲ καὶ ἐσθλός. ταῦτά με ἀνία, καὶ ἄχθομαι, ὅτι μὴ ζητεύω ζῶν. Ανπ. ὅμως τί ἂν ἄν τις πάθοι ὦ Ἀχιλλεῦ; ταῦτα γὰ ἔδοξε τῇ φύσει, πάντως ἀποθνήσκειν ἅπαντας. ὥστε χρὴ ἐμμένειν τῷ νόμῳ, καὶ μὴ ἀνιᾶσθαι τοῖς διατεταγμένοις. ἄλλως τε, ὁρᾷς τῶν ἑταίρων ὅσοι περὶ σὲ ἐσμὲν οἵδε μικρὸν ὕστερον καὶ Ὀδυσσεὺς ἀφίξεται πάντως. Φέρει γὰ παραμυθίαν καὶ ἡ κοινωνία τοῦ παραγγέλματος, καὶ τὸ μὴ μόνον αὐτὸν πεπονθέναι. ὁρᾷς τὸν Ἡρακλέα, καὶ τὸν Μελέαγρον, καὶ ἄλλους θαυμαστοὺς ἄνδρας, οἳ ὃν ἂν οἶμαι δέξαντο ἀπελθεῖν, εἴ τις αὐτοὺς ἀναπέμψειε ζητοῦσιν τὰς ἀκλήρους καὶ ἀθλίους ἀνδράσιν; Αχ. ἑταιρικὴ μέ ἡ παραίνεσις. ἐμὲ γὰ ὃν οἶσθ' ὅπως ἡ μνήμη τοῦ πρὸ τοῦ βίου ἀνιᾷ. οἶμαι γὰ καὶ ὑμῶν ἕκαστον. εἰ γὰ μὴ ὁμολογεῖτε, ταύτῃ χείρους ἐστὲ, καθ' ἡσυχίαν αὐτὸ πάσχοντες. Ανπ. οὐκ. ἀλλ' ἀμείνους ὦ Ἀχιλλεῦ. τὸ γὰ ἀνωφελὲς τοῦ λέγειν ὁρῶμεν. σιωπᾷν γὰ, καὶ φέρειν, καὶ ἀνέχεσθαι, δέδοται ἡμῖν, μὴ καὶ γέλωτα ὀφλωμεν ὥσπερ σὺ, τοιαῦτα ἀνιώμενοι.

æquabilitas, similisque alter alteri defunctus, siue ignauus, siue strenuus fuerit. Hæc sunt quæ me torquent & ob quæ doleo, quòd non potiùs viuo & operam loco. *Ant.* A At verò Achilles, quid agas quispiam? Naturæ namque visum est vt omnes omnino moriantur. Itaq; par est te legi obtemperare, nec statutis discruciari: præsertim cùm B videas tuos fuisse socios quotquot adsumus, & paulò post aduenturus sit Vlysses. Affert autem solatiũ societas in ferendis malis, Vides Herculem, Meleagrum, aliósque C admirabiles viros, qui ni fallor redeundi conditionẽ nõ acciperẽt, si quis eos mittere vellet ad inopes, & victus indigos, vt illis pro mercede seruirent. *Ach.* Hæc socioriũ quidem est admonitio: sed D nescio quo pacto memoria eorum quæ in vita fiunt, impendiò me cruciat, & vestrũ vnumquemq; ita affici arbitror. Quod ni confiteamini, eò deteriores estis, quòd hęc E toleratis. *Ant.* Minimè: sed longè meliores Achilles: quippe qui intelligimus quã sit inutile de ijs verba facere. Silere enim, & casus patienter ferre nobis cõcessum est, ne si talia in votis habeamus, ridiculi quemadmodum tu, simus.

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ, ΚΑΙ Ηρακλέους.

DIOGENIS ET HERCVLIS.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ.

Οὐχ Ἡρακλῆς οὗτός ἐστιν; ἔμοιγε οὐδεὶς ἄλλος μὰ τὸν Ἡρακλέα. τὸ τόξον, τὸ ῥόπαλον, ἡ λεοντῆ, τὸ μέγεθος, ὅλος Ἡρακλῆς ἐστιν. εἶτα τέθνηκε Διὸς υἱὸς ὤν; εἰπέ μοι ὦ καλλίνικε, νεκρὸς εἶ; ἐγὼ γάρ σοι ἔθυον ὡς θεῷ γὰρ ὄντι. Ηρα. καὶ ὀρθῶς ἔθυες. αὐτὸς μὲν γὰρ ὁ Ἡρακλῆς ἐν οὐρανῷ τοῖς θεοῖς συνέστι, καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην. ἐγὼ δ' εἴδωλον εἰμὶ αὐτοῦ. Δι. πῶς λέγεις εἴδωλον τοῦ θεοῦ; καὶ δυνατὸν ἐξ ἡμισείας μέν τινα θεὸν εἶναι, τεθνάναι δὲ τῷ ἡμίσει; Ηρα. ναί. οὐ γὰρ ἐκεῖνος τέθνηκεν, ἀλλ' ἐγὼ ἡ εἰκὼν αὐτοῦ. Δι. μανθάνω. ἄρτι δὲ σὺ τῷ Πλούτωνι παρέδωκεν αὐθ' ἑαυτόν. καὶ σὺ γοῦν αὖτ' ἐκεῖνος νεκρὸς εἶ. Ηρα. τοιοῦτό τι. Δισ. πῶς οὖν ἀνεβὰς ὧν ὁ Αἰακὸς, οὐκ ἔγνω σε μὴ ὄντα ἐκεῖνον, ἀλλὰ παρεδέξατο ὑποβολιμαῖον Ἡρακλέα παρόντα; Ηρα. ὅτι ἐφικνεῖν ἀνεβαῖς. Δι. ἀληθῆ

DIOGENES.

ANnon Hercules hic est? non alius mehercule. Arcus, clava, leonina pellis, statura, totus denique Hercules est. An è vita decessit, qui Iouis erat filius? Dic mihi quæso Victorioſe, mortuus-ne es? Ego enim tibi tanquam Deo in terris sacra faciebam. *Herc.* Rectè quidem sacrificasti. Ipse enim Hercules in cœlo cum Dijs versatur, & habet pulchram cruribus Heben. Ego verò eius sum imago. *Diog.* Quid dicis, imago Dei es? & fieri-ne potest vt quispiam dimidia parte sit Deus, & dimidia moriatur? *Herc.* Etiam. Non enim ille mortuus est: sed ego qui eius sum imago. *Diog.* Intelligo rem. Te sui succedaneum Plutoni dedit, & nunc pro ipso mortuus es. *Herc.* Tale quid est. *Diog.* Quo pacto igitur accuratè animaduertens Æacus, non nouit te non esse illum, sed hunc suppositititium Herculem admisit? *Herc.* Quoniam ille ipse esse videor. *Diog.* Vera dicis: planè enim

λέγεις. ἀκριβῶς γὰρ, ὥστε αὐτὸς ἐκεῖνος εἶναι. ὅρα γοῦν μὴ τὸ ἐναντίον ᾖ. σὺ μὲν εἰ ὁ Ἡρακλῆς, τὸ δ' εἴδωλον γεγάμηκε τὴν Ἥβην παρὰ τοῖς θεοῖς. Ηερ. Θρασὺς εἶ, καὶ λάλος. καὶ εἰ μὴ παύσῃ σκώπτων ἐς ἐμὲ, εὑρήσεις αὐτίκα οἷος θεῶν εἴδωλόν εἰμι. Δι. τὸ μὲν τόξον γυμνὸν, καὶ παρέχειρον. ἐγὼ δὲ, τί ἂν ἔτι φοβοίμην σε, ἅπαξ τεθνεώς; ἀτὰρ εἰπέ μοι παρὰ τὸν σὸν Ἡρακλέους, ὁπότε ἐκεῖνος ἔζη, σωμᾶς αὐτῷ, καὶ τότε εἴδωλον ἦν; ἢ εἷς μέν τε περὶ τὸν βίον, ἐπειδὴ ἀπεθάνετε, διαιρεθέντες, ὁ μὲν, ἐς θεοὺς ἀπέπτατο, σὺ δὲ τὸ εἴδωλον, ὥσπερ εἰκὸς ἦν, εἰς ᾅδου πάρει; Ηερ. ἐγκρύπτω μὲν μηδὲν ἀποκεῖναδαι παρὸς ἄνδρα σπουδῇ ἐρεθελεύοντα. ὅμως δ' ἴσθι καὶ τοῦτ' ἀκουσον. ὁπόσον μὲν Ἀμφιτρύωνος ἐν τῷ Ηρακλεῖ ἦν, τοῦτο τέθνηκε, καὶ εἰμὶ ἐγὼ ἐκεῖνο πᾶν. ὃ δὲ ἦν τοῦ Διὸς, ἐν οὐρανῷ σὺν τοῖς θεοῖς. Δι. σαφῶς νῦν μανθάνω. δύο γὰρ φὴς τεκεῖν ἡ Ἀλκμήνη καὶ τὸν αὐτὸν Ηρακλέα, τὸν μὲν, ἐκ Ἀμφιτρύωνι, τὸν δὲ, παρὰ τοῦ Διός. ὥστε ἐλεεινοὶ δίδυμοι ὄντες ἀμφοτέροι. Ηερ. οὐκ ὦ μάτην. ὁ γὰρ αὐτὸς ἄμφω ἦμεν.

illi similis es, ita vt ipsemet ille sis. Vide igitur ne contrà sit: vt tu quidem sis Hercules, tua verò imago apud Deos Heben in vxorem duxerit. *Herc.* Audax es admodum & loquax: ac nisi me cauillari desieris, senties quamprimum qualis Dei imago sim. *Dio.* Nudus quidem & paratus est arcus. Sed quid te timeam ego semel mortuus cùm sim? Verùm dic mihi per tuum Herculem, quando viuebat ille, an tunc etiam ipsius imago existens cum ipso versabaris? an verò vnus in vita eratis, post mortem verò separati alter quidem ad Deos auolauit, tu verò imago, vt par erat, ad inferos venisti? *Herc.* Decebat certè nequaquam respondere viro de industria cauillanti. Attamen hoc audi. Quicquid Amphitryonis in Hercule erat, interijt, & ego illud omne sum: quod autem Iouis, in cœlo cum Diis versatur. *Dio.* Perspicuè intelligo. Duos, vt ais, Hercules eadem vice peperit Alcmena, hunc quidem ex Amphitryone, illum verò ex Ioue, ita vt eodem in vtero gemini latereris. *Herc.* Minimè, stolide. Idem enim ambo eramus. *Dio.* Non

Διο. ἂν ἔξ μαθεῖν τοῦτο ῥᾴδιον, σωθήτοις δ' ὄντας Ἡρακλέας, ἐκεῖνος εἰ μὴ ὥσπερ ἱππόκεν-ταυρός τις ἦτε, εἰς ἓν συμπε-φυκότες, ἀνθρωπος, καὶ θεός. Ἡρα. οὐ γὰρ καὶ πάντες οὕτω σοι δοκοῦσι συγκεῖσθαι ἐκ δυοῖν, ψυχῆς, καὶ σώματος; ὥστε τί τὸ κωλύον ἐστὶ τὴν μὲν ψυχὴν ἐν οὐρανῷ εἶναι, ὥσπερ ἐμοὶ δοκεῖ, Διὸς, τὸ δ' ἄνθρωπον ἐμὲ, παρὰ τοῖς νε-κροῖς; Διο. ἆρ' ὦ βέλτιστε Αμ-φιτρυωνιάδη, καλῶς ἂν ταῦτ' ἔλεγες, εἰ σῶμα ἦσθα. νῦν δ' εἰσώματον εἴδωλον εἶ. ὥστε κιν-δυνεύεις τριττὸν ἤδη ποιῆσαι τὸν Ἡρακλέα. Ηρ. πῶς τριττὸν; Διο. ὧδέπως. εἰ γὰρ ὁ μέν τις ἐν οὐρανῷ, ὁ δὲ, παρ' ἡμῖν σὺ τὸ εἴ-δωλον, τὸ δὲ σῶμα ἐν Οἴτῃ κόνις ἤδη γεγονὸς, τρία δὴ ταῦτα γίνεται. καὶ σκόπει ὁντινα δὴ πατέρα τρίτον ὀφυόνοσεις τῷ σώματι. Ηρα. θρασύς τις εἶ, καὶ σοφιστής. τίς δὲ καὶ σὺ τυγχάνεις; Διο. Διογένους τοῦ σινωπέως εἴδωλον. αὐτὸς δὲ, οὐ μὰ Δία μετ' ἀθανάτοι-σι θεοῖσιν, ἀλλὰ τοῖς βελτίστοις νεκρῶν συνείμι, Ομήρου, καὶ τοσαύτης ψευδολογίας κατα-γελῶν.

facile est hoc intelligere duos esse compositos Hercules, nisi si quemadmodum Hippocentaurus aliquis, in vnum homo & Deus copulati estis. *Herc.* Annon omnes ita tibi videntur ex duobus componi, anima videlicet & corpore? Itaque quid prohibet quominus anima quidem, quæ erat ex Ioue, in cœlo sit, ego verò mortalis apud manes? *Diog.* At ô Amphitryoniades optime, rectè sanè dixisses, si corpus esses: nunc autem incorporea es imago. Itaque periculum est te iam triplicem fecisse Herculem. *Herc.* Quonam modo triplicem? *Diog.* Hoc modo. Nam si vnus in cœlo est, tu verò apud nos imago, corpus autem in Oeta iam in cineres redactum, vtique tria hæc sunt. Animaduerte igitur quem tertium patrem corpori excogitabis. *Herc.* Audax es, & sophista. Sed quisnam es? *Diog.* Diogenis Sinopensis imago. Ipse autem per Iouem, minimè cum Dijs immortalibus, sed cum mortuorum optimis conuersor, Homerum atque huiusmodi fabulas irridens.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΚΑΙ Ταντάλου.

MENIPPI ET TANTALI.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ. Α

MENIPPVS.

Τί κλάεις ὦ Ταύταλε; ἢ τί σεαυτὸν ὀδύρῃ, ὅτι τῇ λίμνῃ ἐγὼς; Ταν. ὅτι ὦ Μένιππε, ἀπόλωλα ἄχρι τῆς δίψης. Με. οὕτως ἀργὸς εἶ, ὡς μὴ ὀπιὼν πεῖν, ἢ καὶ νὴ Δί' ἀρυσάμενος κοίλῃ τῇ χειρί; Ταν. οὐδὲν ὄφελος εἰ ὀπιὼν ἅμμι. φεύγει γὰρ τὸ ὕδωρ ἐπειδὰν προσιόντα αἴσθηταί με. ἐὰν δέ ποτε καὶ ἀρύσωμαι, καὶ προσενέγκω τῷ στόματι, οὐ φθάσω ἐρέξας ἄκρον τὸ χεῖλος. καὶ διὰ τῶν δακτύλων διαῤῥυὲν, οὐκ οἶδ' ὅπως αὖθις ἀπολείπει ξηρὰν τὴν χεῖρά μου. Με. προσιόντι παίζεις ὦ Ταύταλε. ἀτὰρ εἰπέ μοι, τί γὰρ καὶ δέῃ τοῦ πεῖν; οὐ γὰρ σῶμα ἔχεις. ἀλλ' ὀπειδὴ μὲν ἐν Λυδίᾳ που τέθαπται, ὅθεν καὶ πεινᾷς, καὶ διψᾷν ἐδιώκατο. σὺ δὲ ἐν ψυχῇ, πῶς ἂν ἔτι ἡ δίψης, ἢ πίνοις; Ταν. τοῦτ' αὐτὸ ἡ κόλασίς ἐστι, τὸ διψᾷν μου τὴν ψυχὴν ὡς σώματος ὄντος. Με. ἀλλὰ τοῦτο μὲν οὔπω

QVid fles Tantale? aut quid stagno immiens tuam fortunam deploras? *Tan.* Quoniam siti pereo Menippe. *Me.* Vsque adeò piger es vt non vel pronus incumbens, vel sanè caua vola hauriens, bibere noris? *Tan.* Nihil profecero si procumbam: fugit enim aqua simul atque me propiùs admoueri sensit. Quod si aliquando hausero & ori admouero, priùs effluxit quàm summa rigem labia: atque inter digitos effluens aqua, haud scio quomodo rursus manum meam aridam relinquit. *Men.* Prodigiosum quiddam pateris Tantale. Verùm dic mihi, quorsum opus est bibere? corpus enim non habes: idque quod esurire & sitire poterat, in Lydia sepultum est. Tu verò cùm sis anima, quî postea sitire queas, aut bibere? *Tan.* Atqui hoc supplicij genus est vt anima sitiat, ac si sit corpus. *Men.* Sed hoc ita habere

πιστεύσομεν, ἐπεὶ φὴς τῷ δίψει κολάζεσθαι. τί δ' ἂν σοι τὸ δεινὸν ἔσται; ἢ δέδιας μὴ ἐνδεὴς τοῦ ποτοῦ ἀποθάνῃς; οὐχ ὁρῶ γὰρ ἄλλον μὴ τόπον ἄφιξιν, ἢ θάνατον ἐντεῦθεν εἰς ἕτερον τόπον. Ταν. ὀρθῶς μὲ λέγεις. καὶ τοῦτο δ' ἂν μέρος τῆς κατασίκης, τὸ ὀπτυμεῖν πεῖν, μηδὲν δεόμενον. Με. λῆρεῖς ὦ Ταύταλε, καὶ ὡς ἀληθῶς ποτοῦ δεῖσθαι δοκεῖς, ἀκράτου γε ἐλλεβόρου νὴ Δία. ὅστις τοὐναντίον τοῖς ὑπὸ λυττώντων κυνῶν δεδηγμένοις πέπονθας, οὐ τὸ ὕδωρ, ἀλλὰ τὴν δίψαν πεφοβημένος. Ταν. οὐδὲ τὸν ἐλλέβορον ὦ Μένιππε αἰνέσομαι πεῖν. ἡδιστόν μοι μόνον. Με. θάρρει ὦ Ταύταλε, ὡς οὔτε σὺ οὔτε ἄλλος πίεσθαι τῶν νεκρῶν. ἀδύνατον γάρ. καίτοι οὐ πάντες ὥσπερ σὺ ὑπὸ κατασίκης δηλῶσι, τοῦ ὕδατος αὐτὸν οὐχ ὑπομένοντος.

credamus, siquidem affirmas te siti puniri. Quid ergo acerbi hinc tibi accidere poterit? Num metuis ne potus inopia moriare? At equidē haud video alteros inferos, neque locum alium in quem morte demigres. *Tan.* Rectè quidem dicis. Verùm hoc suppilcij genus est, sitire cùm nihil sit opus. *Men.* Desipis Tantale: & vti verum tibi fatear, non alio potu, quàm veratro mero, videris indigere. Nam tibi contrarium accidit atq; eis quos rabiosi canes momorderint, vt qui non aquam, quemadmodum illi, sed sitim horreas. *Tan.* Ne veratrum quidem recusarim bibere, Menippe, si liceat modò. *Men.* Bono sis animo Tantale, pro comperto habens, neque te, neque mortuorum quemquam bibiturum. Nec enim fieri potest: quanquam nō omnibus, quemadmodum tibi, pœna irrogata est vt sitiant, aqua illos non expectante.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΚΑΙ Ερμοῦ.

MENIPPI ET MERCVRII.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Οὖν οἱ καλοί εἰσιν, ἢ αἱ καλαὶ ὦ Ἑρμῆ; ξενάγησόν με νέπλων

MENIPPVS.

AT vbinā sūt formosi illi ac formosæ Mercuri? ducito me docetóq; vt pote recens huc profectū hospitē.

ὄντα Ερ. ἐ σχολὴ μὲν ὦ Μένιππε. πλὴν κατ' ἐκεῖνο αὐτὸ ἀπόβλεψον, ὡς ἐπὶ τὰ δεξιὰ, ἔνθα Τάκινθός τέ ἐστι, καὶ ὁ Νάρκισσος, καὶ Νιρεὺς, καὶ Αχιλλεὺς, καὶ Τυρὼ, καὶ Ελένη, καὶ Λήδα, καὶ ὅλως, τὰ ἀρχαῖα κάλλη πάντα. Με. ὀστᾶ μόνον ὁρῶ, καὶ κρανία, τὰ σαρκῶν γυμνά, ὅμοια τὰ πολλά. Ερ. καὶ μὴν ἐκεῖνά ἐστιν, ἃ πάντες οἱ ποιηταὶ θαυμάζουσι τὰ ὀστᾶ, ὧν σὺ ἔοικας καταφρονεῖν. Με. ὅμως τὴν Ελένην μοι δεῖξον. ἐγὼ γὰρ αὖ διαγοίλω ἔγωγε. Ερ. τουτὶ τὸ κρανίον ἡ Ελένη ἐστίν. Με. εἶτα αἱ χίλιαι νῆες διὰ τοῦτο ἐπληρώθησαν ἐξ ἁπάσης τῆς Ελλάδος, καὶ τοσοῦτοι ἔπεσον Ελλήνων τε καὶ βαρβάρων, καὶ τοσαῦται πόλεις ἀνάστατοι γεγόνασιν; Ερ. ἀλλ' οὐκ εἶδες ὦ Μένιππε ζῶσαν τὴν γυναῖκα. ἔφης γὰρ αὖ καὶ σὺ ἀνεμέσητον εἶναι, τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικὶ, πολλὰ χρόνον ἄλγεα πάσχειν. ἐπεὶ καὶ τὰ ἄνθη ξηρὰ ὄντα, εἴ τις βλέποι ἀποβεβληκότα τὴν βαφὴν, ἄμορφα δηλονότι αὐτῷ δόξει. ὅτε μέντοι ἀνθεῖ, καὶ ἔχει τὴν χροιὰν, καλλιστά ἐστιν. Με. ἀκούω καὶ τοῦτο ὦ Ερμῆ θαυμάζω, εἰ μὴ συνίουσιν οἱ

Merc. Non mihi licet per ocium Menippe: verùm illuc dextrorsum respice. Illic & Hyacinthus est, & Narcissus, & Nireus, & Achilles, & Tyro, & Helena, & Leda: denique quicquid est veterum formarum. *Men.* Ossa tantùm video, & renudatas carnibus caluarias, pleraque omnia similia. *Merc.* Atqui hæc sunt quæ poëtæ cuncti mirantur, ossa scilicet, quæ tu videris contemnere. *Men.* Helenam mihi commonstra, ipse enim non possim eam dignoscere. *Merc.* Hæc caluaria, Helena est. *Men.* Et huius gratia mille naues ex vniuersa Græcia impletæ sunt, tótque Græci & Barbari ceciderunt, tótque vrbes euersæ sunt. *Merc.* At non vidisti Menippe, viuam hanc mulierem: nam tu quoque dixisses vitio vertendum non esse, *Pro tali muliere diu tolerare labores*, Siquidem siquis arefactos flores abiecto decore coloris contempletur, deformes nimirum ipsi videantur: at ijdem donec florent, & colorem obtinent, sunt speciosissimi. *Men.* Proinde illud demiror Mercuri, si Græci non intellexerint sese pro re vsque Ἀχαιοὶ περὶ πράγματος οὕτως

ὀλιγοχρονίου, καὶ ῥᾳδίως ἀπαυδοῦντος πονοῦντες. Ερ. ἀ σχολή μοι ὦ Μένιππε συμφιλοσοφεῖν σοι. ὥστε ἐπλεξάμενος τόπον, ἔνθα ἂν ἐθέλῃς, κεῖσο καταβαλὼν σεαυτόν. ἐγὼ δ', τοὺς ἄλλους νεκροὺς ἤδη μεταλεύσομαι.

adeò momentanea, quæque tam facilè emarcesceret, laborare. *Merc.* Non mihi vacat Mercuri, tecum philosophari. Quare delecto loco vbicunque velis, prostene temet, ac recumbe. Ego verò mortuos alios traducam.

ΑΙΑΚΟΥ, ΠΡΩΤΕΣΙΛΑΟΥ, Μενελάου, καὶ Πάριδος.

ÆACI, PROTESILAI, MENELAI, & Paridis.

ΑΙΑΚΟΣ.

ΤΙ ἄγχεις ὦ Πρωτεσίλαε τὴν Ἑλένην τοσαυτησί; Πρ. ὅτι διὰ ταύτην ὦ Αἰακὲ ἀπέθανον, ἡμιτελῆ μὲν τὸν οἶκον καταλιπών, χήραν τε τὴν νεόγαμον γυναῖκα. Αἰ. αἰτιᾶ τοίνυν τὸν Μενέλαον, ὅστις ὑμᾶς ἑκάτερον τοιαύτης γυναικὸς ἐπὶ Τροίαν ἤγαγεν. Πρω. εὖ λέγεις. ἐκεῖνόν μοι ἀπατέον. Μεν. οὐκ ἐμὲ ὦ βέλτιστε, ἀλλὰ δικαιότερον τὸν Πάριν, ὃς ἐμοῦ τὴν ξένην τὴν γυναῖκα παρὰ πάντα τὰ δίκαια ἥρπασε. οὗτος γὰρ οὐχ ὑπὸ σοῦ μόνου, ἀλλ' ὑπὸ πάντων Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων ἄξιος ἀγχεσθαι, τοσούτοις θανάτου αἰτίοις γεγονὼς.

ÆACVS.

QVamobrem Protesilae, in Helenam irruës, illam strangulas? *Prot.* Quoniam eius causa Æace, imperfecta domo relicta, & quam nuper duxi, vxore vidua, mortuus sum. *Ae.* Accusa igitur Menelaũ, qui vos omnes pro tali coniuge recuperanda, contra Troiam duxit. *Prot.* Rectè dicis accusandum mihi esse illum. *Men.* Nequaquam me, sed multò iustiùs Paridem, qui hospiti mihi vxorem contra omne ius eripuit. Hic enim non modò abs te, verùm & ab omnibus, tum Græcis, tum Barbaris, meritò strangulari debebat, vt quantam multis mortis causa extiterit,

Πρω. ἄμεινον ἦτω. σὺ τοιγαρῶν τῷ δύστηνε, καὶ ἀφήσω ποτὲ ἀπὸ τῶν χειρῶν. Πα. ἄδικα ποιῶν ὦ Πρωτεσίλαε, καὶ ταῦτα, ὁμότεχνον ὄντα σοι. ἐρωτικὸς A γὰρ καὶ αὐτὸς εἰμι, καὶ τῷ αὐτῷ θεῷ κατέχομαι. οἶδα γὰρ ὡς ἀκούσιόν τί ὄφλι, καί τις ἡμᾶς δαίμων ἄγει ἔνθα αὖ ἐθέλῃ. καὶ ἀδύνατόν ὄφλιν ἀντιτάττεσθαι B αὐτῷ. Πρω. εὖ λέγεις. εἴθε δυνατὸν ἦν μοι τὸν ἔρωτα ἐνταῦθα λαβεῖν δυνατὸν ὦν. Αἰ. ἐγώ σοι καὶ περὶ τοῦ ἔρωτος ἀποκινδυνεύσομαι τὰ δίκαια. φήσει γὰρ αὐτὸς μέν, τῷ ἐκείνου τῷ Πάριδι ἴσως μεγίστην ἀρχὴν C ἐρασθῆναι ἄξιος. τοῦ θανάτου δέ σοι, οὐδένα ἄλλον ἢ Πρωτεσίλαε, ἢ σεαυτόν. ὃς ἐπιλαθόμενος τῆς νεογάμου γυναικὸς, ἐπεὶ περιεφέρεσθε τὴν Τρῳάδα, ἦτω φιλοκινδύνως, καὶ ἀπονενοημένως περιεπήδησας τὸν ἄλλων, δόξης ἐρασθείς, ἢ ὦ D πρῶτος ἐν τῇ ἀποβάσει ἀπέθανες. Πρ. ἐκοινῶν γὰρ ἐμαυτοῦ σοι ὦ Αἰακὲ ἀποκινδυνεύσομαι δικαιότερα. οὐ γὰρ ἐγὼ τούτων αἴτιος, ἀλλ' ἡ μοῖρα, καὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἦτως ὑπεκκλωσθαι. Αἰ. ἐρρέτω. τί σοὶ τούτοις μέμφῃ.

Prot. Meliùs sic: proinde te infœlix Pari, nunquam è manibus dimittam. *Par.* Iniuriam feceris Protesilae, idque ei qui eandem tecum artem exercet. Nam & ipse amori sum deditus, & ab eodem Deo teneor. Nosti autem, nobis inuitis quædam fieri, & nescio quem Deum ducere quocunque velit, eique repugnare impossibile esse. *Prot.* Rectè dicis. Vtinam igitur Cupidinem ipsum hîc comprehendere mihi liceat. *Ac.* At ego pro Cupidine iusta tibi respondebo. Dicit enim ille. Sese quidem Paridi fortassis fuisse causam amandi: mortis verò causam tibi neminem alium, quàm te ipsum fuisse, Protesilae, qui nuper ductæ coniugis oblitus, cùm Troadi appropinquaretis, omni contempto periculo, ac velut dementatus, ante reliquos omnes exiliisti, gloriæ mirum cupidus, propter quam etiam primus in nauium egressu occisus fuisti. *Prot.* Ego etiam Æace tibi pro me ipso iustiora respondebo. Neque enim horum mihi causa fui, sed fatum, & quòd iam inde ab initio ita prædestinatum fuerat, *Ac.* Rectè. Quid igitur hos accusas?

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΚΑΙ Αἰακοῦ.

MENIPPI ET ÆACI.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ. A

Πρὸς τῷ Πλούτωνος ὦ Αἰακὲ, περίεργα μοι τὰ ἐν ᾅδου πάντα. Αι. ῥᾴδιον ὦ Μένιππε ἅπαντα. ὅσα μύστοι κεφαλαιώδη, μαθήσει. ἔστι μὲν, ὃν Κέρβερός ἐστιν. οἶδα καὶ τὸν πορθμέα τοῦτον, ὃς σε διεπέρασε, καὶ τὴν λίμνην. καὶ τὸν Πυριφλεγέθοντα ἤδη ἐσῆλθες ἐσιών. Με. οἶδα ταῦτα, καὶ σὲ, ὅτι πυλωρεῖς. καὶ τὰς βασιλέας εἶδον, καὶ τὰς Ἐρινύς. τοὺς δ' ἀνθρώπους μοι τοὺς πάλαι δεῖξον. καὶ μάλιστα τοὺς ἐπισήμους αὐτῶν. Αἰ. ὅστος μὲν, Ἀγαμέμνων. οὗτος δ' Ἀχιλλεύς. οὗτος ὁ, Ἰδομενεὺς πλησίον. ἔπειτα Ὀδυσσεύς. εἶτα Αἴας, καὶ Διομήδης, καὶ οἱ ἄριστοι τῶν Ἑλλήνων. Με. βαβαὶ Ὁμηρε, οἷά σοι τῶν ῥαψῳδιῶν τὰ κεφάλαια χαμαὶ ἔρριπται, ἄγνωστα, καὶ ἄμορφα, κόνις πάντα, καὶ λῆρος πολύς. ἀθλιωτὰ ὡς ἀληθῶς κάρηνα. ὅστος ὁ ὦ Αἰακὲ, τίς ἐστι; Αἰ. Κῦρός ἐστιν. ὅστος δ', Κροῖσος. καὶ παρ' αὐτῷ,

MENIPPVS. A

PEr Plutonem, Æace, omnia mihi, quæ sunt apud inferos, expone. *Æ.* Haud facile, Menippe, omnia: sed quæ summatim indicari possunt, accipe. Hic quidem est Cerberus: nosti & portitorem hunc, qui te traiecit: præterea lacum & Pyriphlegethontē iam vidisti, quum ingressus es. *Men.* Hæc noui: & te aditus custodem. Regem etiam vidi, & furias. Homines verò priscos, eósque maxime qui nobiles fuerunt, ostende. *Æ.* Hic est Agamemnon: ille Achilles; qui propiùs assidet, Idomeneus: deinde Vlysses, postea Aiax & Diomedes, atque Græcorum præstantissimi. *Men.* Papæ Homere, vt humi proiecta iacent tuarum rhapsodiarum capita, ignobilia, & informia, puluis omnia, & meræ nugæ: caduca rettera capita. Hic verò, Æace quisnam est? *Æ.* Cyrus est. Hic verò Crœsus, iuxtáque ipsum

Σαρδαναπαλος. ὁ δ' ὑπὲρ τούτους, Μίδας. ἐκεῖνος ἦ, Ξέρξης. Με. εἶτα σὺ ὦ κάθαρμα ἡ Ἑλλὰς ἔφριξε ζευγνυῦτα μὲν Ἑλλήσποντον, διὰ ὄρεων πλεῖν ἐπιθυμοῦντα; οἷος δὲ καὶ ὁ Κροῖσός ἐστι; τὸν Σαρδαναπαλον ἐᾷ ὦ Αἰακὲ, ποτάξαι μοι κἂν κόρρης ἐπίβλεψον. Αι. μηδαμῶς. διαθρύψεις γὰρ αὐτῆς τὸ κρανίον γυναικεῖον ὄν. Με. ἐᾶν, ἀλλὰ περιπτύξομαί γε παίτως αὐδρεγυνώρ ὄντα. Αι. βούλει σοὶ ἐπιδείξω καὶ τοὺς σοφούς; Με. μὰ Δία γε. Αι. περῶτος ἔτός σοι ὁ Πυθαγόρας ἐστί. Με. χαῖρε ὦ Εὔφορβε, ἢ Ἀπολλον, ἤ ὅ, τι αὖ ἐθέλῃς. Πυ. νὴ, καὶ σύ γε ὦ Μένιππε. Με. ἆρ' ἔστι χρυσοῦς ὁ μηρός σοι. Πυ. οὐ γάρ. ἀλλὰ φέρε εἴδω εἴ τι σοι ἐδώδιμον ἡ πήρα ἔχει. Με. κυάμους ὦ γαθέ. ὥστε οὐ τοῦτό σοι ἐδώδιμον. Πυ. δὸς μόνον. ἄλλα περὶ νεκροῖς δόγματα. ἐμαθον γὰρ, ὡς οὐδὲν ἴσον κύαμοι, καὶ κεφαλαὶ τοκέων ἐνδάδε. Αι. οὗτος ἦ, Σόλων ὁ Ἐξηκεστίδου, καὶ Θαλῆς ἐκεῖνος. καὶ παρ' αὐτὸν, Πιττακὸς, καὶ οἱ ἄλλοι. ἑπτὰ δὲ πάντες εἰσὶν ὡς ὁρᾷς. Με. ἄλλο-

Sardanapalus: vltra hos omnes Midas, ille verò Xerxes. *Men.* Et te ô scelestè tota exhorruit Græcia, iungentem pontibus Hellespontum, & per montes ipsos nauigare affectantem? Qualis verò est Crœsus? Sed huic Sardanapalo Æace, permitte mihi, vt inflicto colapho, caput demulceam. *Ae.* Nequaquam. Comminueres enim ipsi caluariam, cùm sit adeò muliebris. *Men.* Attamen amplexabor illum, vt pote planè semiuirum. *Ae.* Vis vt tibi doctos etiam ostendam? *Men.* Etiam per Iouem. *Ae.* En tibi primus hic est Pythagoras. *Men.* Salue Euphorbe, siue Apollo, siue denique quodcunque voles. *Pyth.* Ita sanè: & tu quoque Menippe. *Men.* Annon amplius aureum illud femur habes? *Pyth.* Non: sed age cedo, siquid edule habet hæc tua pera. *Men.* Fabas, ô bone: quare nihil hîc est quod tu possis edere. *Pyth.* Da modò. Nam hîc apud manes alia sunt dogmata: didici enim nihil hîc fabis & parentum testiculis inter se simile esse. *Ae.* Porrò, hic est Solon Execestidis filius, & Thales ille: & iuxta ipsos Pittacus, aliique: súntque vt vides, omnes septem. *Men.*

ποι οὗτοι ὦ Αἰακὲ μόνοι, καὶ φαιδροὶ τῶν ἄλλων. ὁ δὲ ἀποδεδ τελέως, ὥσπερ ἐγκρυφίας ἄρτος, ὁ ταῖς φλυκταίναις ὅλος ἐξωθηκώς, τίς ὅτις; Αι. Ἐμπεδοκλῆς ὦ Μένιππε, ἡμίεφθος ἀπὸ τῆς Αἴτνης πεφοιτηκώς. Με. ὦ χαλκοῦ βέλτιστε, τί παθὼν σαυτὸν ἐς τοὺς κρατῆρας ἐνέβαλες; Εμ. μελαγχολία τις ὦ Μένιππε. Με. οὐ μὰ Δία, ἀλλὰ κενοδοξία, καὶ τῦφος, καὶ πολλὴ κορυζα. ταῦτά σε ἀπηνδραποδισαν αὐτῷ κρηπῖδι οὐκ ἄξιον ὄντα. τελῶν δὲ οὐδέν σε τὸ σόφισμα ὤνησεν. ἐφωράθης γὰρ τεθνεώς. ὁ Σωκράτης ἦ ὦ Αἰακὲ, πῶ ποτε ἅρά ὅτι; Αι. μετὰ Νέστορος, καὶ Παλαμήδους ἐκεῖνος λυρεῖ τὰ πολλά. Με. ὅμως ἐβουλόμην ἰδεῖν αὐτὸν, εἴπου ἐνθάδε ὅτιν. Αι. ὁρᾷς τὴν φαλακρόν; Με. ἅπαντες φαλακροί εἰσιν. ὥστε πίτων ἂν εἴη τοῦτο τὸ γνώρισμα. Αι. τὸν σιμὸν λέγω. Με. καὶ τοῦθ' ὅμοιον. σιμοὶ γὰρ ἅπαντες. Σω. ἐμὲ ζητεῖς ὦ Μένιππε; Με. καὶ μάλα ὦ Σώκρατες. Σω. τί τὰ ἐν Ἀθήναις; Με. πολλοὶ τῶν νέων φιλοσοφεῖν λέγουσι. καὶ τά γε ἱμάτια αὐτά, καὶ τὰ βαδίσματα εἰ θεάσαιτό τις, ἄκροι φιλόσοφοι.

Læti sunt, Æace, hi soli, & præter cæteros, alacres. Sed hic cinere oppletus, qualis subcineritius panis, hic crebris pustulis efflorescens, quisnam est? *Ae.* Empedocles Menippe, semicoctus ab Aetna monte huc profectus. *Men.* O æripes optime: quid tibi acciderat, vt teipsũ in craterem Aetnæ injiceres? *Emp.* Insania quædam Menippe. *Men.* Minimè per Iouem, sed quædam inanis gloriæ affectatio, & fastus, & multa dementia. Hæc fecerunt vt quanuis indignus, vnà cũ crepidis conflagrares. Verùm tamen nihil profuit tibi hoc commentum: deprehensus enim es & ipse mortuus. Vbi verò locorum est Socrates? *Ae.* Cum Nestore, & Palamede ille plerunque nugatur. *Men.* Cuperem tamen ipsum videre, sicubi locorum hîc esset. *Ae.* Vidésne caluum illum? *Men.* Calui sunt omnes: quare omnium hæc nota fuerit. *Ae.* Simũ istũ dico. *Men.* Et hoc fimile est omnium: nam & simi omnes sunt. *Soc.* Méne quæris Menippe. *Men.* Etiã Socrates. *Soc.* Quo pacto res Athenis se habent? *Men.* Multi iuniorum se philosophari profitentur. Ac habitum certè ipsum, & incessum, si quis aspiciat, summi philosophi videntur

dentur

μάλα πολλοί. τά δ' ἄλλα ἐώρακας οἷμαι, οἷος ἦκε περὶ σοῦ Αἰσχίνης, καὶ Πλάτων αὐτός. ὁ μὲν ἀποπνέων μύρου. ὁ δ', τὸν ἐν Σικελίᾳ τυράννους θεραπεύειν ἐκμαθών. Σω. περὶ ἐμοῦ δ' τί φρονοῦσιν; Με. εὐδαίμων ὦ Σώκρατες ἀνθρωπος εἶ. τά γε τοιαῦτα πάντες οὕτω σε θαυμάσιον οἴονται ἀνδρα γεγονέναι, καὶ πάντα ἐγνωκέναι ταῦτα. δεῖ γὰρ οἶμαι τἀληθῆ λέγειν, οὐδὲν εἰδότα. Σω. καὶ αὐτὸς ἔφασκον ταῦτα πρὸς αὐτούς. οἱ δ', εἰρωνείαν ᾠοντο τὸ πρᾶγμα εἶναι. Με. τίνες δ' ἦσαν οἱ περὶ σέ; Σω. Χαρμίδης ὦ Μένιππε, καὶ Φαίδρος, καὶ ὁ τοῦ Κλεινίου. Με. εὖγε ὦ Σώκρατες, ὅτι καὶ ταῦτα μέτει τὴν σαυτοῦ τέχνην, καὶ οὐκ ὀλιγωρεῖς τῶν καλῶν. Σω. τί γὰρ ἂν ἄλλο ἥδιον πράττοιμι; ἀλλὰ πλησίον ἡμῶν κατάκεισο, εἰ δοκεῖ. Με. μὰ Δί', ἐπὶ τὸ Κερσίσιον γὰρ καὶ Σαρδαναπάλου ἄσειμι, πλησίον οἰκήσων αὐτῶν. ἔοικα γοῦν ἐκ ὀλίγα γελάσεσθαι, οἰμωζόντων ἀκούων. Αι. κἀγὼ ἤδη ἄπειμι, μὴ καί τις ἡμᾶς νεκρῶν λάθῃ διαφυγών. τὰ πολλὰ

dentur, admodum multi. Cæterùm vidisti qualis ad te venerit Aristippus, & Plato ipse: alter quidem olens vnguenta, alter Siciliæ tyrannis adulari doctus. *Soc.* At de me quid sentiunt? *Men.* Beatus homo es ô Socrates, quod ad res huiusmodi attinet. Omnes itaque te admirabilem virum fuisse existimant, atque hæc omnia cognouisse (decet enim opinor verum hîc dicere) cùm nihil scires. *Soc.* Et ipse hæc illis dicebam: sed eam rem illi simulationem esse putabant. *Men.* Sed quinam isti sunt circa te? *Soc.* Charmides, Menippe, & Phædrus, & Clinix filius. *Men.* Euge Socrates, quoniam & hîc tuam artem exerces, nec formosos istos negligis. *Soc.* Quid enim aliud, quod sit suauius agerem? Sed si videtur, prope nos recúmbe. *Men.* Non per Iouem: Crœsum enim et Sardanapalum adeo, eorum accola futurus, quippe mihi videor non pauca ridenda habiturus, quum plorantes illos audiam. *Ac.* Ego quoque iam abeo, nequis mortuorum clam nobis aufugiat. Multa etiam aliàs videbis Menippe.

δ' ἐσῶδις ὄψει ὦ Μένιππε

Με. ἄπιθι. καὶ ταυτὶ γὰρ ἱκανὰ ὦ Αἰακέ.

Men. Abeas licet: etenim hęc sufficiunt Aeace.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΚΑΙ Κερβέρου.

MENIPPI ET CERBERI.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

MENIPPVS.

ΩΩΩΩΩΩ Κέρβερε, συγγνώμης γάρ ΩΩΩΩΩΩ εἰμί σοι, κύων καὶ αὐτὸς ὤν, εἰπέ μοι πρὸς τὸν Στυγὸς ὅτι ὁ Σωκράτης ὁπότε κατῆλθε πρὸς ὑμᾶς. εἰκὸς δέ σε θεὸν ὄντα, μὴ ὑλακτεῖν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀνθρωπικῶς φθέγγεσθαι ὁπότ' ἐθέλοις. Κερ. πόρρωθεν μέν ὦ Μένιππε, παντάπασιν ἐδόκει ἀβρέπτῳ προσώπῳ προσιέναι, καὶ οὐ πάνυ δεδιέναι τὸν θάνατον δοκῶν. καὶ τότ' ἐμφῆναι τοῖς ἔξω τοῦ στόμου ἐστῶσιν ἐθέλων. ἐπεὶ δὲ κατέκυψεν εἰσω τοῦ χάσματος, καὶ εἶδε τὸν ζόφον, κἀγὼ ἔπι διαμέλλοντα αὐτὸν δακὼν τῷ κωνείῳ, κατέσπασα τοῦ ποδὸς, ὥστε τὰ βρέφη ἐκώκυε, καὶ τὰ ἑαυτοῦ παιδία ὠδύρετο, καὶ παντοίως ἐχλώετο. Με. ἦκεν σοφιστὴς ὁ ἀνθρωπος ὦ, καὶ ὡς ἀληθῶς κατεφρόνει τοῦ πρόσχημα-

HEus Cerbere, quandoquidem mihi tecum cognatio quædam intercedit, cùm & ipse sim Canis, dic mihi per Stygem, qualis esset Socrates cùm huc descenderet. Verisimile est autem te, Deus cùm sis, non latrare modò, sed etiam humano more loqui, siquando velis. *Cer.* Cùm procul adhuc abesset, Menippe, videbatur vultu prorsus constanti accedere, ac si mortem nihil omnino formidaret, iisque qui extra specum stabant hoc ipsum indicare vellet. Verùm simul atque despexit in hiatum, vidítque caliginem hanc, simúlque ego cunctantem illum aconito mordens, pede correptum detraxi, infantium ritu eiulabat, súósque deplorabat liberos, nihílque non faciebat in omnem speciem se conuertens. *Men.* Num igitur ille erat sophista, nec verè mortem contemne-

τος; Κερ. οὐκ. ἀλλ' ἐπειδὴ ἀναγκαῖον αὐτὸ ἐώρα, κατεθράσυνετο, ὡς δηδὲν ἂν ἄχων πειρώμενος, ὃ πάντως ἔδει παθεῖν, ὡς θαυμάσονται οἱ θεαταί. ἢ ὅλως, περὶ πάντων γε τῶν τοιούτων εἰπεῖν ἂν ἔχοιμι, ἕως τὸ στόμα τολμηροί, καὶ ἀνδρεῖοι. τὰς δ' ἔνδοθεν, ἔλεγχος ἀκριβής. Με. ἐγὼ δὲ πῶς σοι κατελιλυθέναι ἔδοξα; Κερ. μόνος ὦ Μένιππε ἀξίως τῶν γλώττων, καὶ Διογένης σοῦ. ὅτι μὴ ἀναγκαζόμενοι ἐσήειτε, μηδ' ὠθούμενοι, ἀλλ' ἐθελουσίοι γελῶντες, οἰμώζειν παραγγείλαντες ἅπασιν.

bat? *Cer.* Haud verè. Cæterùm vbi vidit id esse necesse, audaciam quandam præ se ferebat, quasi verò volens id esset passurus, quod volenti nolenti erat ferendum: videlicet vt spectatoribus esset miraculo. Atq; in vniersũ, de omnibus huiusmodi viris verè dicere possim: ad fauces vsq; specus, intrepidi sunt & fortes: intus verò quum sunt, nihil mollius neque fractius. *Men.* Ego verò quonam animo tibi visus sum descendisse? *Cer.* Vnus mortalium descendisti, vt tuo genere dignum erat, & prior te Diogenes: siquidem nec coacti, nec intrusi intrastis: verùm vltronei & ridentes, atq; omnibus plorate renunciantes.

ΧΑΡΩΝΟΣ, ΚΑΙ Μενίππου.

CHARONTIS ET MENIPPI.

ΧΑΡΩΝ.

Ἀπόδος ὦ κατάρατε τὰ πορθμεῖα. Με. βοᾶ, εἰ τοῦτό σοι ἥδιον ὦ Χάρων. Χα. ἀπόδος φημὶ, αὐθ' ὧν σε διεπορθμευσάμην. Με. ἢν ἄρ' ἀλλοῖος παρὰ τὰ μὴ ἔχοντος. Χα. ἔστι δέ τις ὀβολὸν μὴ ἔχων; Με. εἰ μὴ καὶ ἄλλος τις, οὐκ οἶδα. ἐγὼ γοῦν, οὐκ ἔχω. Χα. καὶ

CHARON.

Redde naulum sceleste. *Men.* Vociferare, siquidem hoc tibi iucundius est Charon. *Ch.* Redde, inquam, quod pro traiectione debes. *Men.* Haudquaquam accipere possis ab eo qui non habet. *Ch.* An est quispiam qui ne obolum quidem habeat? *Men.* Sit-ne alius quispiam, equidem ignoro: ipse certè non habeo. *Ch.* Atqui

μὼ ἀγξω σε νὴ τὸν Πλοῦτωνα ὦ μιαρὲ, ἰῶ μὴ ἀποδῷς. Με. κἀγὼ τῷ ξύλῳ σου πατάξας, διαλύσω τὸ χρανίον. Χα. μάτην οὕτω ἔσῃ πεπλευκὼς τοσοῦτον πλοῦν; Με. ὁ Ἑρμῆς σοὶ ἐμοῦ σοι ἀποδότω, ὅς με παρέδωκέ σοι. Εᾳ. νὴ Δία ὀναίμην, εἰ μέλλω γε καὶ ὑφεκτίνειν τῶν νεκρῶν. Χα. οὐκ ἀποσήσομαί σου. Με. τούτουνε ἕνεκα νεωλκήσας τὸ πορθμεῖον, παρῆμμαι. πλοῦν δή ὅ, γε μὴ ἔχω, πῶς ἂν λάβοις; Χα. σὺ δ' οὐκ ἤδεις ὡς κομίζειν δέον; Με. ἤδειν μὰν, οὐκ εἶχον δέ. τί οὖν, ἐλεῶν διατέτο μὴ ἀποθανεῖν; Χα. μόνος ἦν αὐχήσεις πεποίηκα πεπλευκέναι; Με. οὐ πεποίηκα ὦ βέλτιστε. καὶ γὰρ ἰώτησα, καὶ τὸν κώπην ἐπελαβόμην, καὶ ὠκ ἔκλαιον μόνος τῶν ἄλλων ἐπιβατῶν. Χα. οὐδὲν ταῦτα πρὸς τὸ πορθμεῖα. τὸν ὀβολὸν ἀποδοῦναί σε δεῖ. οὐ γὰρ θέμις ἄλλως γενέσθαι. Με. ὀκνῶν ἀπάγαγέ με αὖθις ἐς τὸν βίον. Χα. χαλεπὸν λέγεις, ἵνα καὶ πληγὰς πεπλάβω. Με. μὴ ἀνόχλει

præfocabo te per Ditem impuriſſimeni reddas. *Men.* At ego illiſo baculo tibi caput diffindam. *Ch.* Num ergo te tam longo traiectu gratis tranſuexero? *Men.* Meo nomine Mercurius tibi reddat, vt qui me tibi tradiderit. *Mer.* Bellè mecum agatur per Iouem, ſi nomine mortuorum mihi ſit ſoluendum. *Ch.* Non omittam te. *Men.* Quin igitur vel huius gratia perge nauim trahere, quanquam quod non habeo, quinam accipias? *Ch.* At tu neſcies quid tibi fuerit afferendum? *Men.* Equidem ſciebam, verùm non habebam. Quid igitur? ideóne mihi non erat moriendum? *Ch.* Solus ergo gloriabere te gratis tranſuectum? *Men.* Haud gratis, ô præclare: ſiquidem ſentinam exhauſi, & remum arripui, & vectorum omnium vnus non ciulaui. *Ch.* Iſta nihil ad naulum: obolum reddas oportet, neque enim fas eſt ſecus fieri. *Men.* Proinde me rurſus in vitam reuehe. *Ch.* Bellè dicis vt pro eo plagas ab Aeaco accipiam. *Men.* Ergo moleſtus ne ſis. *Ch.* Oſtende

ἐπὶ τούτῳ παρὰ τὸν Αἰακὸν οὕτω. Χα. δεῖξον τί ἐν τῇ

πήρᾳ ἔχεις. Με. Θέρμους εἰ θέλεις, καὶ τὴ Ἑκάτης τὸ δεῖπνον. Χα. πάσχει τοῦτον ἡμῖν ὦ Ἑρμῆ τὴ κυνὸς ἡγάγες; οἷα δὲ καὶ ἐλάλει παρὰ τὴ πλοῦ, τῶν ἐμβατῶν ἁπάντων καταγελῶν, καὶ ἐπισκώπτων, καὶ μόνος ἄδων, οἰμωζόντων ἐκείνων. Ερ. ἀγνοεῖς ὦ Χάρων ὁποῖον ἀνδρα διεπόρθμευσας; ἐλεύθερον ἀκεραίως, κἀδενὸς αὐτῷ μέλει. ἔτος ὅστις ὁ Μένιππος. Χα. καὶ μὴν αὖ σε λάβω ποτέ; Με. αὖ λάβῃς ὦ βέλτιστε, δὶς ὃ ἂν λάβοις.

quid habeas in pera M. Lupinum si velis, & Hecatæ cœnam. Ch. Vnde nobis hunc canem adduxisti Mercuri? tum qualia garriebat inter nauigandum? vectores omnes irridens, & dicterijs incessens, vnúsque cantillans, illis plorantibus. Mer. Nescis Charon qualem virum transuexeris, planè liberum, cuique nihil omnino sit curæ. Hic est Menippus. Ch. Atqui si vnquam posthac te recepero. M. Si receperis ô præclare: bis quidem recipere non possis.

ΠΛΟΥΤΩΝΟΣ, ΚΑΙ Πρωτεσιλάου.

PLVTONIS ET PROTESILAI.

ΠΛΟΥΤΩΝ.

Δέσποτα, καὶ βασιλεῦ, Ω καὶ ἡμέτερε Ζεῦ, καὶ σὺ Δήμητρος θύγατερ, μὴ καταφρόνησητε δέησιν ἐρωτικήν. Πλε. σὺ δ' τίνος δέῃ παρ' ἡμῶν; ἢ τίς ὢν τυγχάνεις; Πρω. εἰμὶ μὲν Πρωτεσίλαος ὁ Ἰφίκλου, φυλάκιος, συστρατιώτης τῶν Ἀχαιῶν, καὶ θεσπέτος ἀποθανὼν τῶν ἐπ' Ἰλίῳ. δέομαι

PLVTO.

O Domine, ô rex, ô noster Iupiter, & tu Cereris filia, ne despiciatis preces amatorias. Pl. Tu verò quid precaris à nobis? aut quis denique es? Prot. Equidem sum Protesilaus Iphicli filius, Phylacensis, commilito Græcorum, qui primus eorum qui ad Ilium profecti sunt, occisus fui. Precor autem

ὃ ἀφεθεὶς πρὸς ὀλίγον, ἀναβιῶναι πάλιν. Πλω. τοῦτον μὲν τὸν ἔρωτα ὦ Πρωτεσίλαε, πάντες νεκροὶ ἐρῶσι. πλὴν οὐδεὶς ἂν αὐτῶν τύχοι. Πρώ. ἀλλ' ἐγὼ ὁ τῆς ζωῆς Αἰδωνεῦ ἐρῶ ἔγωγε, ἡ γυναικὸς ὦ, ἣν νεόγαμον ἔτι ἐν τῷ θαλάμῳ κατέλιπον, ὠχόμην ἀποπλέων. εἶτα ἡ κακοδαίμων ἐν τῇ ἀποβάσει ἀπέθανον ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος. ὁ οὖν ἔρως ὁ γυναικὸς, οὐ μετρίως ἀποκναίει με ὦ δέσποτα. κἀγὼ βούλομαι κἂν πρὸς ὀλίγον ὀφθεὶς αὐτῇ, καταβῆναι πάλιν. Πλω. καὶ ἔπει ὦ Πρωτεσίλαε τὸ Λήθης ὕδωρ; Πρω. κἀγὼ μάλα ὦ δέσποτα. τὸ δὲ πρᾶγμα ὑπέρογκον ἦν. Πλω. οὐκοῦν πείμενον. ἀφίξεται γὰρ κἀκείνη ποτὲ, οὐδέν σε ἀνιαθεῖν δεήσει. Πρω. ἀλλ' οὐ φέρω τὴν διατριβὴν ὦ Πλούτων. ἡδέως γὰρ καὶ αὐτὸς ἥδη, κἀγὼ οἶδα οἷον τὸ ἐρᾶν ἐστιν. Πλω. εἶτα τί σε ὀνήσει μίαν ἡμέραν ἀναβιῶναι, μετ' ὀλίγον τὰ αὐτὰ ὀδυρούμενον; Πρω. οἶμαι πείσειν κἀκείνην ἀκολουθεῖν παρ' ὑμᾶς. ὥστε ἀνθ' ἑνὸς, δύο νεκροὺς λήψῃ μετ' ὀλίγον. Πλου. οὐ δοκῶ γὼ ἐᾶσαι ταῦτα. ἐὰν δὲ

vt dimissus hinc, modicum temporis reuiuiscam. *Pl.* Hunc amorem, Protesilaë, omnes mortui amant: sed nullus tamen ipsorum potitur eo. *Prot.* At non vitæ, sed vxoris amore teneor, quam nuper ductam domi reliqui, ad bellum nauigando profectus. Deinde infelix, in egressu nauium, ab Hectore occisus sum. Itaque coniugis amor, nō mediocriter me torquet, Domine: volóque, si vel paululum ab ipsa conspectus fuero, rursum huc descendere. *Pl.* Non bibisti, Protesilae, Lethæam aquam? *Prot.* Etiam Domine: sed hæc res præualuit pondere. *Pl.* Igitur expecta: aduenietenim & illa quandoque, neque nunc quicquam opus erit vt ascendas iterum. *Prot.* Sed moram hanc Pluto, ferre nequeo. Amasti autem tu quoque aliquando, ac nosti, qualis res, Amor sit. *Pl.* Ecquid adeò iuuabit te vnum diem reuiuiscere, deinde autem eadem hæc paulò post lugere? *Prot.* Spero me etiam illam adducturum, vt huc ad vos sequatur me: quare pro vno mortuo, paulò post duos recipies. *Pl.* Haud fas est ista fieri: nec vsquam simile quid

γένετο πώποτε. Προ. ἀναμνήσω σε ὦ Πλούτων. Ὀρφεῖ γὰρ διὰ ταύτην ταύτην τὴν αἰτίαν τὴν Εὐρυδίκην παρέδοτε, καὶ τὴν ὁμοψυχὴν μου Ἄλκηστιν παρεπέμψατε Ἡρακλεῖ χαριζόμενοι. Πλουτ. Σελήσεις δ' αὖ τὸν κεφαλὸν γυμνὸν ὢν, καὶ ἄμορφον, τὴν καλὴν σου ἐκείνην νύμφην φανῆναι; πῶς δὲ καὶ ἐκείνη σε γνώσεται, ὅταν σε διαφύγῃ; φοβήσεται γὰρ εὖ οἶδα, καὶ φεύξεταί σε. καὶ μάτην ἔσῃ τοσαύτην ὁδὸν ἀνελήλυθώς. Περ. ἀλλ' ἐκεῖνο ὦ ἄνερ, σὺ καὶ τοῦτ' ἴασαι, καὶ τῷ Ἑρμῇ κέλευσον, ἐπειδὰν ἐν τῷ φωτὶ ἤδη ὁ Προτεσίλαος ᾖ, καθικόμενον ἐν τῇ θαλάμῳ, νεανίαν ἄνθρωπον καλὸν ἀπεργάσασθαι αὐτὸν, οἷος ἦν ὅτε παρῆν. Πλ. ἐπεὶ Περσεφόνῃ σωφρονεῖ, ἀναλαβὼν τοῦτον αὖθις, ποίησον νυμφίον. σὺ δὲ μίμνησο, μίαν λαβὼν ἡμέραν.

factum est. *Prot.* At ego in memoriam reuocabo tibi Pluto. Nam Orpheo ob ipsam hanc causam Eurydicen vxorem reddidistis, & cognatam meam Alcestin emisistis, Herculi gratificantes. *Pl.* Optaris autem cum ista nuda atque deformi caluaria, formosæ illi sponsæ tuæ in conspectum venire? Quo pacto autem illa etiam aspiciat te, quæ ne dignoscere quidem amplius te poterit? Terrebitur enim sat scio, téque fugiet: & frustra tantum iter remensus eris. *Prot.* Proinde mi vir, huic rei remedium adhibe: ac Mercurium iube, vt postquã ad lucem peruenerit Protesilaus, contactum virga, nox in adolescentem formosum conuertat eum, qualis erat cùm è sponsæ thalamo prodiret. *Pl.* Quoniam & Proserpinæ hoc videtur, hunc ad superos rursus perductum, Mercuri, sponsum facito. Tu verò memineris vnicum diem tibi esse permissum.

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ, ΚΑΙ Μαυσώλου.

DIOGENIS ET MAVSOLI.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ.

Καὶ, ὅτι τίνι μέγα φρονεῖς, καὶ πάντων ἡμῶν περιπάτει ἀ-

DIOGENES.

HEus tu Car, quare es insolens? téque dignum censes qui nobis

ξιοῖς ; Μαυ. καὶ ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ μὲν ὦ συνωπεῦ, ὃς ἐβασίλευσα Καρίας μὲν ἁπάσης, ἧς ἄρξαι ἔδωκε Λιδῶν ἐνίων. καὶ νήσους δέ τινας προσηγαγόμην, καὶ ἔλαβον Μιλήτου ἐπέβην, τὰ πολλὰ τῆς Ἰωνίας καταφθειρόμενος. καὶ καλὸς ἦν, καὶ μέγας, καὶ ἐν πολέμοις καρτερός. τὸ δὲ μέγιστον, ὅτι ἐν Ἁλικαρνασσῷ μνῆμα παμμεγέθες ἔχω ἐπικείμενον, λίθου ἐκ ὅλου γενεᾶς, ἀνὴρ δὲ ἔτυχες ἐς κάλλος ἐξησκημένου, ἵππων, καὶ ἀνδρῶν, ἐς τὸ ἀκριβέστατον ἐκκεκασμένων λίθου τοῦ καλλίστου, οἷον ἔδει νεὼν εὑρεῖν τινα ἂν βασιλέως. ἆρά σοι δικαίως ἐπὶ τούτοις μέγα φρονεῖν ; Διο. ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ φημὶ, καὶ τῷ κάλλει, καὶ τῷ βάρει τοῦ τάφου; Μα. νὴ Δί' ἐπὶ τούτοις. Δι. ἀλλ' ὦ καλὲ Μαύσωλε, ὅτε ἡ ἰσχὺς ἔτι σοι ἐνεῖναι, ὅτε ἡ μορφὴ πάρεστιν. εἰ χρὴ πάντα ἐλοίμεθα δικαστὴν συμφοίτιον, ἐκ ἔχω εἰπεῖν τινος ἕνεκα τὸ σὸν κρανίον πρεπωδέστερον ἂν τοῦ ἐμοῦ. φαλακρὸν γὰρ ἄμφω, καὶ γυμνά. καὶ τοὺς ὀδόντας ὁμοίως προφαίνομεν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀφῃρήμεθα, καὶ τὰς ῥῖνας ἀποστομώμεθα. ὁ δὲ τάφος, καὶ οἱ

omnibus anteponare? Mau. Primùm regni quidem nomine ô Sinopenſis, quippe qui Cariæ vniuerſæ rex fuerim, & Lydiæ gentibus aliquot imperauerim : tum & inſulas nonnullas ſubegerim, Miletum vſque peruenerim, pleriſque Ioniæ partibus vaſtatis. Adhæc formoſus eram ac procerus, & in rebus bellicis præualidus. Poſtremò, quod omnium eſt maximum, in Halicarnaſſo monumentum erectum habeo, ſingulari magnitudine, quantum nemo alius defunctorum, neque pari pulchritudine conditum poſſidet, viris & equis pulcherrimo ex ſaxo, ad viuam formam abſolutiſſimo artificio expreſſis : quale fanum nemo facilè inueniat. Num iniuria tibi videor has ob res efferri? Dioc. Ob imperium ais, ob formã, & ſepulchri molem. Mau. Per Iouem, ob hæc inquam. Dioc. Atqui formoſe Mauſole, neq; vires illæ, neq; forma tibi ampli⁹ adeſt: adeò vt ſiquem formæ arbitrum elegerimus, dicere nequeam, quamobrem ab illo tua caluaria meæ præferarur: ambæ enim caluæ ſunt & nudæ, & dentes pariter oſtendimus, atque oculis orbati ſumus, ſimíſque naribus deformati. Cæterùm ſepul-

πολυτελεῖς ἐκεῖνοι λίθοι, Αλικαρνασσεῦσι μὲ ἴσως ἔξεν ἐπιδείκνυσθαι, καὶ φιλοτιμεῖσθαι πρὸς τὸν ξένες, ὡς δή τι μέγα οἰκοδόμημα αὐτοῖς ὄντι. σὺ δὲ ὦ βέλτιστε, οὐχ ὁρῶ ὅ, τι ἀπολαύεις αὐτε, πλὴν εἰ μὴ τοῦτο φὴς, ὅτι μᾶλλον ἡμῶν ἀχθοφορεῖς τοσῶ πλείονος λίθοις πιεζόμενος. Μεν. ἀνόητα ἂν μοι ἐκεῖνα πάντα. καὶ ἰσότιμος ἔσῃ Μαύσωλος, καὶ Διογένης. Δι. οὐκ ἰσότιμος ὦ γενναιότατε. ὁ μὲν γὰρ Μαύσωλος μὲ τὸ οἰμώξεται, μεμνημένος τῶν τοσῶν γῆς, ἐν οἷς ἐνδυμονεῖν ᾤετο. Διογένης δὲ καταγελάσεται αὐτε. καὶ τάφον ὁ μὲν, ἐν Αλικαρνασσῷ ἔξει ἑαυτῷ τοσῶ Αρτεμισίας ἡ γυναικὸς, καὶ ἀδελφῆς, κατεσκευασμένον. ὁ Διογένης δὲ, τὸ μὲ σώματος, εἰ καί τινα τάφον ἔχει, οὐκ οἶδεν. οὐδὲ τὸ ἔμελεν αὐτῷ τούτου. λόγον δὲ τοῖς ἀρίστοις περὶ αὐτῷ καταλέλοιπεν, αὐδενὸς βίον βεβιωκὼς ὑψηλότερον, ὦ Καρῶν αὐδενὸς πεδωλέστερε τῷ σῷ μνήματος, καὶ ἐν βεβαιοτέρῳ χωρίῳ κατεσκευασμένον.

chrũ & sumptuosa illa saxa, Halicarnasseis fortitan iactare licebit, & hospitibus gloriæ causa ostentare, tanquam qui magnificam apud se structuram habeant. Verùm quid hinc commoditatis ad te redeat, vir egregie nequaquam video, nisi forsan illuſi commodum vocas, quòd plus oneris atque nos sustines, sub tam ingenti us saxis pressus. Men. Itane nihil illa mihi conducunt omnia? planéque pares erunt Mausolus ac Diogenes? Mer. Minimè pares, generosissime: minimè inquam. Nam Mausolus ingemiscet, quoties earum rerũ meminerit, ob quas beatum esse se in terris existimabat: Diogenes verò irridebit ipsum. Atque hic quidem, sepulchrum sibi Halicarnassi ab vxore Artemisia, & sorore paratum memorabit: Diogenes verò, de suo corpore ne id quidem nouit an habeat sepulchrum: neque enim erat id ipsi curæ. Verùm apud viros excellentissimos sui famam reliquit, vt qui vitam exegerit viro dignam: tuo monumento, Carum abiectissimè, celsiorem, ac tutiore in loco substructam.

ΝΙΡΕΩΣ, ΘΕΡΣΙΤΟΥ, καὶ Μενίππου:

NIREI, THERSITÆ, ET MENIPPI.

ΝΙΡΕΥΣ.

NIREVS.

ΙΔΟΥ δὴ Μένιππος αὐτοσὶ διακρινεῖ, πότερος εὐμορφότερός ἐστιν. εἰπὲ ὦ Μένιππε, ἀ καλλίων σοι δοκῶ; Με. πίνες ἢ καὶ ἐσὲ πρόσθεν οἴμαι χρὴ γὰρ τοῦτο εἰδέναι. Νι. Νιρεὺς, καὶ Θερσίτης. Με. πότερος ὁ Νιρεὺς, καὶ πότερος οὗτος ὁ Θερσίτης; ἀδέπω γὰρ τοῦτο δῆλον. Θερ. ἐν μὲν ἤδη τοῦτ' ἔχω, ὅτι ὅμοιός εἰμί σοι, καὶ οὐδὲν τηλικοῦτον διαφέρεις, ἡλίκον σε Ὅμηρος ἐκεῖνος ὁ τυφλὸς ἐποίησεν, ἁπάντων εὐμορφότατον προσειπών. ἀλλ' ὁ φοξὸς ἐγὼ, καὶ ψελδνὸς, οὐδὲν βείσων ἐφαύλῳ τῷ δικαστῇ. ὥρα δέ σοι ὦ Μένιππε ἤδη πάνυ καὶ εὐμορφότερον κηρᾶν. Νι. ἐμέ γε τὴν Αγλαΐας, καὶ Χαρόπος, ὃς κάλλιστος αὖθις ἀπὸ Ιλιον ἦλθον. Με. ἀλλ' οὐκέτι καὶ νῦν γε ὡς οἶμαι κάλλιστος ἦλθες, ἀλλὰ τὰ μὲν ὀστᾶ, ὅμοια. τὸ δὲ κρανίον, ταύτῃ μόνον ἄρα διακείνοιτο ἀπὸ τοῦ Θερ-

ECce profectò Menippus hic iudicabit vter noſtrûm ſit formoſior. Dic Menippe, annon tibi videor forma præſtantior? *Men.* At priùs quinam eſtis? nam hoc opinor ſcito eſt opus. *Nir.* Nireus & Therſites. *Men.* Vter Nireus, vter Therſites? nondum enim hoc ſatis liquet. *Th.* Iam vnum hoc obtineo quòd tibi ſum ſimilis, neque tantopere me præcellis, quantopere te cæcus ille Homerus extulit, omnium formoſiſſimum appellans: verùm ille ego faſtigiato vertice, & glabro, nihilo te deterior viſus ſum judici. Iam verò tempus eſt Menippe vt pronuncies vtrum altero formoſiorem putes. *Nir.* Nimirum me Aglaia & Charope prognatum, qui pulcherrimus Ilium veni. *Men.* Atqui non item ſub terram, vt puto, pulcherrimus venifti: verùm oſſa tua alijs ſunt ſimilia Porrò caluaria hoc vno inſigni à

σίτου χρανίᾳ, ὅτι εὐτρυπητον τὸ σὸν. ἀλλα πασήνον γὸ αὐτὸ, ἢ οὐκ ἀνδρώδες ἔχεις. Νι. καὶ μὴν ἔγωγ Ὁμηρον ὁποῖος ἦν ὁπότε συνεστράτευον τοῖς Ἀχαιοῖς. Με. ὑγιείᾳ τά μοι λέγεις. ἐγὼ γὸ ἃ βλέπω, καὶ νῦν ἔχεις. ἐκεῖνα γὸ, οἱ τότε ἴσασιν. Νι. οὐκοῦν ἐγὼ ἐνταῦθα εὐμορφώτερός εἰμι ὦ Μένιππε; Με. οὔτε σὺ, οὔτε ἄλλος εὔμορφος. ἰσοτιμία γὸ ἐν ᾅδου· καὶ ὅμοιοι ἅπαντες. Θερ. ἐμοὶ μὲν καὶ τοῦτο ἱκανόν.

Therſite caluaria dignoſci poſſit, quòd tua delicata eſt: molliculam enim ac neutiquam virilem hanc habes. Nir. Attamen Homerum percontare, qua ſpecie tum fuerim, cùm inter Græcorum copias militarem. Men. Somnia mihi narras: ea verò quæ nunc habes ego ſpecto: cæterùm illa norunt, qui id temporis viuebant. Nir. Quid igitur tandem? annon hîc formoſior ego ſum Menippe? Men. Neque tu, neq; alius eſt formoſus hoc in loco: ſiquidem apud inferos eſt æqualitas, ſimiléſque ſunt omnes. Ch. Mihi quidem vel hoc ſat eſt.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΚΑΙ Χείρωνος.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Ἤκουσα ὦ Χείρων, ὡς θεὸς ὢν, ὑπεθυμήθης ἀποθανεῖν. Χει. ἀληθῆ ταῦτ' ἤκουσας ὦ Μένιππε. καὶ τέθνηκα ὡς ὁρᾷς, ἀθανάτου εἶναι δυνάμενος. Με. τίς δέ σε ἔρως τοῦ θανάτου ἔσχεν, ἀνεράσθητον τοῖς πολλοῖς χρήματος; Χει. ἐρῶ σοὶ γὰρ οὐκ ἀπιστήσοντι ἄνδρι. ἀλλ' ἦν ἤδη ἀπολαύειν τῆς ἀθανασίας. Με. οὐχ ἡδὺ ἦν, ζῶντα ὁρᾶν τὸ φῶς; Χει. οὐκ ὦ Μένιππε.

MENIPPI ET CHIRONIS. MENIPPVS.

EQuidem inaudiui hiron, te, Deus cùm eſſes, mortem tamen optaſſe. Ch. Vera hæc ſunt quæ audiuiſti Menippe: & mortuus ſum, vt vides, cùm potuerim immortalis eſſe. Men. At quænam te mortis cupido tenuit, rei vulgo nimirum inamabilis? Ch. Dicam tibi viro non imprudenti. Non erat amplius mihi iucundũ immortalitate frui. Men. Quid? an iniucundum erat viuere & lucẽ tueri? Ch. Erat Menippe.

τὸ γὸ ἡδύ, ἔγωγε ποικίλον τί μοι καὶ οὐχ ἁπλοῦν ἡγοῦμαι εἶναι. ἐγὼ μὲν ζῶν ἀεί, καὶ ἀπολαύων τῶν ὁμοίων, ἡλίου, φωτός, βοσῆς. αἱ ὧραι δὲ αἱ αὐταί, καὶ τὰ γιγνόμενα ἅπαντα ἑξῆς ἕκαστον, ὥσπερ ἀκολουθοῦντα διάτεξιν διατέρῳ. ἐνεπλήσθην γοῦν αὐτῶν. ἐν γὰρ τῷ αὐτῷ ἀεὶ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μεταβάλλειν ὅλως, τὸ τερπνὸν ἔνι. Με. εὖ λέγεις ὦ Χείρων. τὰ δὲ ἄδηλα δὲ πῶς φέρεις, ἐφ' οἷς θρηνοῦμεν ἅπαντες αὐτὰ ἥκεις; Χει. ἐκ ἀνδρὸς ὦ Μένιππε. ἡ γὰρ ἰσοτιμία, πάνυ δημοτικὸν, καὶ τὸ φαῦλον ἡδὲν ἔχει τὸ διάφορον ἐν φωτὶ εἶναι, ἢ ἐν σκότῳ. ἄλλως τε, οὐδὲ διψῶν ὥσπερ ἄνω, οὔτε πεινῶν δεῖ, ἵνα ἀνεπιδεεῖς τούτων ἀπάντων ἐσμέν. Με. ὅρα ὦ Χείρων μὴ φρενιτιᾷς σεαυτῷ, καὶ ἐς τὸ αὐτό σοι ὁ λόγος ᾖ. Χει. πῶς τοῦτο φῄς; Με. ὅτι εἰ τῶν ἐν τῷ βίῳ τὸ ὅμοιον ἀεὶ καὶ ταὐτὸν ἐγίνετό σοι θεωμένῳ, καὶ ἐνταῦθα ὅμοια ὄντα, θεωμένῳ ὁμοίως ἂν ἤνθεις, καὶ δεήσει μεταβολῆς γέ τινος ζητεῖν τινα. καὶ ἐν τεύξεσθαι ἐς ἄλλον βίον, ὅ ὥσπερ οἶμαι

Nam quod iucundum vocant, varium illud, & neutiquam simplex esse duco. Verùm ego cùm semper viuerem, ijsdémque fruerer, sole, luce, cibo: tum eædem horæ, & quæcunq; in vita contingunt, ordine singula recurrerent, atque alijs alia per vices succederent, eorum cepit me satietas. Neq; enim in eo voluptas est sita, si semper ijsdem fruare, sed si omnino permutes. Men. Probè loqueris Chiron. Verùm quo animo fers ea quæ apud inferos habes, posteaquam ad hæc tanquam ad potiora te contulisti? Ch. Non iniucundo Menippe: siquidem æqualitas res est prorsum popularis: nihilque interest, vtrum in luce quis agat, an in tenebris: præterea neque sitiendum est nobis, quemadmodum apud superos, neque esuriendum: sed eiusmodi rerum omnium indigentia vacamus. Men. Vide Chiron, ne tibi contradicas, & eodem tibi recidat oratio. Ch. Quamobrem isthuc ais? Men. Quoniam si illud tibi fastidio fuit, quòd in vita semper ijsdem similibúsque rebus vtendum erat, cùm hîc itidem similia sint omnia, eodem modo tibi parient aliqua status commutatio, migrandum, id quod arbi-

fastidium, & quærenda erit atque hinc aliam in vitam

ἀδιώατον. Χει. τί οὖν ἂν πάθοι τις ὦ Μένιππε; Με. ὅπερ οἶμαι, καὶ φασὶ, σωφρονοῦντα ὄντα, ἀρέσκεσθαι, καὶ ἀγαπᾶν τοῖς παροῦσι, καὶ μηδὲν αὐτῶν ἀφόρητον οἴεσθαι. A

tror fieri nō posse. Cb. Quid igitur faciendum Menippe? M.. Illud nimirum, vt cùm sis sapiens, quemadmodum opinor, & vulgò prædicant, præsentibus rebus sis contentus, bonique consulas quod adest, nec quicquam in his esse putes, quod ferri non queat.

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ, ΑΝΤΙΣΘΕΝΟΥΣ, ΚΑΙ ΚΡΑΤΗΤΟΣ. B

DIOGENIS, ANTISTHENIS, ET Cratetis.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ.

DIOGENES.

Ἀντίσθενες, καὶ Κράτης, ὀρθλιωὶ ἀριθμῷ. ὥστε τί οὐκ ἀπιμεν ἐυθὺ τῆς καθόδου περιπατήσοντες, ὀψόμενοι τοὺς κατιόντας οἵοί τινές εἰσι, καὶ τί ἕκαστος αὐτῶν ποιεῖ; A. ἀπίωμεν ὦ Διόγενες. καὶ γὰρ ἂν τὸ θέαμα ἡδὺ γένοιτο, τοὺς μὲν δακρύοντας αὐτῶν ὁρᾶν. τοὺς δὲ ἱκετεύοντας ἀφεθῆναι. ἐνίους δὲ, μόλις καταιόντας, καὶ ὑπὸ βάχλου ὠθουμένους τοῦ Ἑρμοῦ, ὅμως ἀναβαίνοντας, καὶ ἀστρεφομένους, οὐδὲν δέον. Κρα. ἐγὼ γοῦν καὶ διηγήσομαι ὑμῖν ἃ εἶδον ὁπότε κατήειν κατὰ τὴν ὁδόν. Διο. διήγησαι ὦ Κράτης. ἔοικας γὰρ πάνυ παγγέλοια ἐρεῖν. Κρα. καὶ ἄλλοι μὲν πολλοὶ συγκατέβαινον ἡμῖν, C D E

OCium nunc agimus Antisthenes, & tu Crates. Quare, cur ambulatum non imus ad Orci fauces, vt ibi videamus quinam sint qui descendunt, & quid quisque eorum agat? Mar. Eamus Diogenes. Etenim spectaculum hoc iucundum fuerit videre vt ipsorum alij lachrymantur, alij supplicant vt dimittantur: nonnulli etiam ægrè descendunt, & ceruicem impellente Mercurio, tamen reluctãtur, & nulla necessitate resupini obnituntur. Cr. Ego verò etiam exponam vobis quæ in via vidi cùm huc descenderem. Diog. Expone Crates, videris enim quædam risu omnino digna dicturus esse. Cr. Cùm alij multi nobiscum descendebant,

ἐν αὐτοῖς δ' ἐπίσημοι, Ισμηνόδωρός τε ὁ πλούσιος, ὁ ἡμέτερος, καὶ Αρσάκης ὁ Μηδίας ὕπαρχος, καὶ Οροίτης ὁ ἀρμένιος. ὁ μὲν οὖν Ισμηνόδωρος, ἐπεφόνευτο γὰρ ὑπὸ λῃστῶν παρὰ τὴν Κιθαιρῶνα, ἐς Ελευσῖνα οἶμαι βαδίζων, ἔσεσέ τε, καὶ τὸ βαῦμα ἐν ταῖν χερσῖν εἶχε. καὶ τὰ παιδία τὰ νεογνὰ, ἃ κατελελοίπει, ἀνεκαλεῖτο, καὶ ἑαυτῷ ἐπεμέμφετο τῆς τόλμης. ὃς Κιθαιρῶνα ὑπερβάλλων, καὶ τὰ περὶ τὰς Ελευθερὰς χωρία παρέρημα ὄντα ὑπὸ τῶν πολέμων, διοδεύων, δύο μόνοις οἰκέταις ἐπήγετο. καὶ ταῦτα, φιάλας πέντε χρυσᾶς, καὶ κυμβία τέτταρα μεθ' ἑαυτοῦ ἔχων. ὁ δὲ Αρσάκης, γεραιὸς γὰρ ἤδη, καὶ νῦν δι' ὃ ἄπειρος τοῦ ὄψιν ἐς τὸ βαρβαρικὸν, ἤχθετο, καὶ ἠγανάκτει πεζὸς βαδίζων, καὶ ἵππον αὐτῷ προσαχθῆναι. καὶ γὰρ ὁ ἵππος αὐτῷ συνετέθνηκει, μιᾷ πληγῇ ἀμφοτέρω διαπαρέντε ὑπὸ θρᾳκός τινος πελτασοῦ, ἐν τῇ ἐπὶ τῷ Αρέξῃ πρὸς τὸν καταπαδόκιον συμπλοκῇ. ὁ μὲν δὴ Αρσάκης ἐπήλαυνεν, ὡς διηγεῖτο, πολὺ τῶν ἄλλων προϋπεξορμήσας. ὑπαντιάζει δὲ ὁ θρᾷξ, τῇ

tum inter ipsos insignes, Ismenodorus ille diues ex nostris, & Arsaces Medorum præfectus, & Orœtes Armenius. Ismenodorus igitur (occisus enim fuerat à latronibus circa Cithæronem, quando Eleusinem, vt arbitror, proficiscebatur) & gemebat, & vulnus in manibus habebat, tenellos liberos quos reliquerat identidem vocando, sibique ipsi ob audaciam succensendo: qui cùm Cithæronem transiret, ac loca illa circa Eleutheras deserta, bellisq; vastata peragraret, duos tantùm seruos adduxisset, idque cùm phialas quinque aureas, & quatuor cymbia secum haberet. Arsaces autem (senior enim iam erat, & per Iouem pro barbarico illo ritu facie non inhouesta) grauiter ferebat, atque indignabatur, quòd pedibus incederet, sibique equum adduci volebat. Nam & equus vnà cũ eo mortuus erat, ambobus vna plaga transfossis à Thrace quodam scutato, in eo prælio quod cum rege Cappadocum ad Araxem fluuium cõmissum fuerat. Nam Arsaces infesto cursu in hostem ferebatur; longè ante alios, vt ipse narrabat euectus. Thrax verò illum expectando subsistens, ac scu-

πέλτῃ μὲν ὑποδὺς, ἀποσείεται τὸ Ἀρσάκου κοντόν. ὃτος ὑποδεὶς τὴν σαρισσαν, αὐτόν τε διαπείρει, καὶ τὸν ἵππον. Αν. πῶς οἷόν τε ὦ Κράτης, μιᾷ πληγῇ τοῦτο γενέσθαι; Κρ. ῥᾷστα ὦ Ἀντίσθενες. ὁ μὲν γὰρ ἐπήλαυνεν, εἰκοσαπηχύν τινα κοντὸν προβεβλημένος. ὁ δὲ Θρᾷξ ὑπεισδὺς τῇ πέλτῃ ἀπεκρούσατο τὴν προσβολὴν, καὶ παρῆλθεν αὐτὸν ἡ ἀκωκὴ, ἐς γόνυ ἐκλάσας, δέχεται τῇ σαρίσσῃ τὴν ἐπέλασιν, καὶ πρόσκειται τὸν ἵππον ὑπὸ στέρνον, ὑπὸ θυμῷ καὶ ὀφθρότητος ἑαυτὸν διαπείραντα. διελαύνεται δὲ καὶ ὁ Ἀρσάκης ἐς τὸ βουβῶνα διαμπάξ, ἄχρις ὑπὸ τὴν πυγήν. εἶδες οἷόν τι ἐγένετο; καὶ τὸ μὲν ἀνδρὸς, ἀλλὰ τοῦ ἵππου μᾶλλον τὸ ἔργον. ἠναγκάσθη δ' ὅμως, ὁμότιμος ὢν τοῖς ἄλλοις, καὶ ἠξίου ἱππεὺς καταβῆναι. ὁ δὲ γε Ὀρσίτης ὁ ἰδιώτης, καὶ πάνυ ἁπαλὸς τοὺς πόδας, καὶ ὀλίγου ἑστάναι χαμαὶ, ἢ χ ὅπως βαδίζειν ἐδυνήσατο. πάσχουσι δ' αὐτὸ ἀτεχνῶς Μῆδοι πάντες, ἐπὶν ἀποβῶσι τῶν ἵππων, ὥσπερ οἱ ἐπὶ τῶν ἀκανθῶν ἐμβαίνοντες ἀκροποδητὶ, μόλις βαδίζουσιν. ὥστε ἐπεὶ καταβαλὼν

tum obtendens, Arsacis hastam excussit: ipse autem submissa sarissa, ipsúmque & equum transuerberat. *Ant.* At Crates, quomodo hoc vna plaga fieri potuit? *Cr.* Facillimè, Antisthenes. Hic enim viginticubitalem contum prætendens cursu ferebatur: Thrax verò, vbi pelta obiecta plagam excussit, ipsúmque cuspis præteriit, in genu procumbens, venientis impetum sarissa excipit, ac equum sub pectore vulnerat, qui præ furore ac vehementia cursus se ipsum transadegit. Tum etiam eadem hasta per inguina vtrinque ad nates penetrante Arsaces transfoditur. Vides quale hoc fuerit? non viri, sed potiùs equi opus. Verumtamen indignabatur ille, quòd non ampliore quàm alij honore haberetur: volebátque eques huc descendere. Orœtes autem priuatus quispiam erat, pedibus admodum mollis, quippe qui neque humi stare, nedum incedere poterat. Medis autem omnibus hoc prorsum accidit, vt postquã ab equis descenderint, veluti qui super spinas ingrediuntur, summis pedum digitis ægrè incedãt. Quãobrem cùm humi sponte

ἑαυτὸν, ἔκειτο, καὶ οὐδεμιᾷ μηχανῇ ἀνίστασθαι ἠθελεν, ὁ βέλτιστος Ἑρμῆς ἀφάμενος αὐτοῦ, ἐκόμισεν ἄχρι πρὸς τὸ πορθμεῖον. ἐγὼ δὲ ἐγέλων. Αν. κἀγὼ δὲ ὅτε κατῄειν, οὐδὲ ἀνέμιξα ἐμαυτὸν τοῖς ἄλλοις. ἀλλ' ἀφεὶς οἰμώζοντας αὐτούς, προσδραμὼν ὅπῃ τὸ πορθμεῖον, προκατέλαβον χώραν, ὡς ἂν ὅτι τιθείως πλεύσαιμι. παρὰ τὴν πλῶν δὲ, οἱ μὲν ἐδάκρυόν τε, καὶ ἀνωτύπων. ἐγὼ δὲ, μᾶλλα ἐτερπόμην ἐν αὐτοῖς. Διο. σὺ μὲν ὦ Κράτης, καὶ Ἀντίσθενες, τοιούτων ἐπύχετε ξυνοδοιπόρων. ἐμοὶ δὲ, Βλεψίας τε ὁ δανειστὴς, ὁ ἐκ Πειραιῶς, καὶ Λάμπις ὁ ἀχαρνεὺς, ξενα-γὸς ὤν, καὶ Δάμις ὁ πλούσιος ὁ ἐκ Κορίνθου, συνεκατήεσαν. ὁ μὲν Δάμις, ὑπὸ τῶ παιδὸς ἐκ φαρμάκων ἀποθανών. ὁ δὲ Λάμπις, δὴ ἔχων τὴν Μυρτίου τῆ ἑταίρας, ἀποσφάξας ἑαυτὸν. ὁ δὲ Βλεψίας, λιμῷ ἄθλιος ἐλέγετο ἀπεσκληκέναι, καὶ ἐδήλου ὠχρὸς ἐς ὑπερβολὴν, καὶ λεπτὸς ἐς τὸ ἀκριβέστατον φαινόμενος. ἐγὼ δὲ, καίτοι εἰδὼς. ἀνέκαστον ὁντινοῦν ἀποθανόντι. εἶτα τῷ μὲν Δάμιδι ἀπιωμένῳ τὸν υἱὸν, προστratus iaceret, neque vllo pacto resurgere vellet, optimus Mercurius sublatum ipsum ad cymbam vsque portauit: ego verò ridebam. *Ant.* Ego verò, quum huc descendebam neque me cæteris admiscui, sed relictis plorantibus illis, ad cymbam accurrendo, locum præoccupaui, quò commodiùs nauigarem. Inter nauigandum autem alij quidem flebant, alij verò nauseabant. Ego autem inter ipsos sedens valdè oblectabar. *Dio.* Tu quidem Crates, & tu Antisthenes in huiusmodi comites incidistis. Mecum autẽ Blepsias ille fœnerator ex Piræo, & Lampis Acharnan mercenariorũ militum ductor, & diues ille Corinthius Damis, simul descendebant. Quorum Damis, à puero veneno interemptus fuerat: Lampis ob Myrtij meretricis amorem, se iugularat. Blepsias fame miser periisse dicebatur, & adhuc supra modum pallidus, & exquisitissimè tenuis apparebat. Ego verò, quanquam id noram, interrogabam tamen quo pacto quisque mortuus esset. Ac Damidi quidem accusanti filium:

non

δι ἀδικα μὼτοι ἔπαθες ἐφλω ὑπ' ἀυτῦ, ὃς τάλαντα ἔχων ὁμῦ χίλια, καὶ βυφῶν αὐτὸς ἐννεηκονταέτης ὤν, ὀκτωκαιδεκαέτει νεανίσκῳ τέ- A ταρας ὀβολοὺς παρεῖχες. σὺ δ' ὦ ἀχαρναὶ, ἔσεισε γὰρ κἀκεῖνος, καὶ κατηρᾶτο τῇ Μυρτίῳ, τί αἰτιᾷ τὴν ἔρωτα, σωφρὼν ὢν ὅ; ὃς τὸν μὲν πολε- B μίους οὐδὲ πώποτε ἔφευγες, ἀλλὰ φιλοκινδύνως ἠγωνίζου περὶ τῶν ἄλλων. ὑπὸ δὲ τῆς τυχόντος παιδισκαρίου, καὶ δακρύων ἐπιπλάστων, καὶ στεναγμῶν, ἐάλως ὁ γνναῖος. ὁ μὲν γὰρ Βλεψίας αὐτὸς, ἑαυτὸν κατηγόρει φθόνου, πολλὴν τὴν αὐόιαν, ὅτι χρήματα ἐτύ- C λαττε τοῖς μηδὲν προσήκουσι κληρονόμοις, εἰς ἀεὶ διώσεσθαι ὁ μάταιος νομίζων. πλὴν ἔμοιγε καὶ τὴν τυχοῦσαν τερπνὴν παρέχοντό τε γέροντες. ἀλλ' ἤδη μοι ἐπὶ τῷ σωμάτῳ ἐστίν. ἀποβλέπειν χρὴ καὶ ἀποσκοπεῖν πόρρωθεν τοὺς ἀφικνουμένους. βαβαί. πολλοί γε, καὶ ποικίλοι, καὶ πάντες δακρύοντες, πλὴν τῶν νεογνῶν τούτων, καὶ νηπίων. ἀλλὰ καὶ οἱ παῦ γεγηρακότες, ὀδύρονται. τί τοῦτο; ἆρα τὸ φίλτρον αὐτοῦ ἔχει τὸν βίον; τοῦτον οὖν τὸν ἀπόληρον

non iniusta, inquam, ab illo passus es, qui cum talenta mille haberes coaceruata, atq; ipse in delicijs viueres annos nonaginta nat⁹, adolescenti illi octodecim annos agenti quatuor tantùm obolos suppeditabas. Tu verò Acarnan (gemebat enim & ille ac deuouebat Myrtium) quid amorem incusas, non te ipsum? qui hostes quidem nunquam perhorreueris, sed te vltro periculis offerendo, ante alios in prælium descenderis: à puella verò vulgari illa, fictísque lachrymis ac suspirijs generosus ille tu captus fueris. Nam Blepsias ipse, sese ob nimiam stultitiam accusabat, quod pecuniam hæredibus nulla necessitudine sibi coniunctis custodierit, stolidus ille ratus se perpetuò victurum esse. Cæterùm mihi non vulgarē voluptatē gementes isti præbuerunt. Sed iam ad fauces sumus. Aspicere nos oportet, & è longinquo contemplari aduenientes. Papæ multi certè, & varij, omnésq; lachrymātes, præter pueros istos, & infantes. Sed & senio confecti lugent, quid illud est? num aliquo vitæ philtro tenētur? Hūc igitur decrepitū

ἔρεσθαι βέλομαι. δακρύεις τηλικοῦτος ἀποθανούμενος; τί ἀγανακτεῖς ὦ βέλτιστε, καὶ ταῦτα, γέρων ἀφιγμένος; ἦπου βασιλεὺς ἦσθα; Πτω. ὑδαμῶς. Διο. ἀλλὰ σατράπης; Πτω. οὐδὲ τοῦτο. Διο. ἆρα οὖν ἐπλούτεις, εἶτα ἀνίᾳ σε τὸ πολλοῦ ζυφλοῦ ἀπολιπόντα τεθνάναι; Πτω. οὐδὲν τοιοῦτον. ἀλλ' ἔτη μὲν ἐγεγόνειν ἀμφὶ τὰ ἐννενήκοντα. βίον δὲ ἄπορον ἀπὸ καλάμου καὶ ὁμιλίας εἶχον ἐς ὑδροβολοῦ πτωχὸς ὤν, ἄτεκνός τε, καὶ πεζοσὶ χωλὸς, καὶ ἀμυδρὸν βλέπων. Διο. εἶτα τοιοῦτος ὢν ζῆν ἤθελες; Πτω. ναί. ἡδὺ γὰρ οἶμαι τὸ φῶς. καὶ τὸ τεθνάναι, δεινὸν, καὶ φευκτέον. Διο. παραπλεῖς ὦ γέρον, καὶ μειρακιεύῃ πρὸς τὸ χρεών. καὶ ταῦτα, ἡλικιώτης ὢν τῷ πορθμέως. τί οὖν ἄν τις λέγοι περὶ τῶν νέων, ὁπότε οἱ τηλικοῦτοι φιλόζωοι εἰσὶν; οὓς ἔχοιμι διώκειν τοῦ θανάτου, ὡς τῶν ἐν τῷ γήρᾳ κακῶν φαρμακον. ἀλλ' ἀπωμωξω, μὴ καί τις ἡμᾶς ὑποίδηται ὡς ἀποδρασιν βουλευσαντας, ὁρῶν περὶ τὸ σόμιον εἰλουμένους.

interrogare lubet. Quid ploras, optime, idque cùm senex aduenieris? an rex eras? *Mend.* Haudquaquam. *Diog.* An verò satrapa? *Mend.* Neque illud. *Diog.* An igitur diues fuisti: ideóque ægrè tibi est mortem obiisse relictis multis deliciis? *Mend.* Nihil tale: sed annos circiter nonaginta natus fui, vitam autem inopem egi, arundine & linea victum quæritans, summopere egenus, & liberis carens, præterea claudus, hebetíque visu. *Diog.* Et viuere cupiebas, talis cùm esses? *Men.* Etiam. Dulcis enim erat lux, mori autem graue & horrendum. *Diog.* Deliras ô senex, & te aduersus necessitatem iuueniliter geris, idque cùm huic portitori sis coæuus. Proinde quid iam de adolescentibus dicamus, quãdo decrepiti isti tantopere viuere cupiunt? quos mortem sectari decebat, tanquam remedium eorum malorum quæ secum fert senectus. Sed abeamus, nequis & nos suspicetur fugam moliri, quum nos hîc circa fauces oberrare viderit.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΚΑΙ ΤΕΙΡΕΣΙΟΥ.

MENIPPI ET TIRESIAE.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Τειρεσία, εἰ μὴ καὶ τυφλὸς εἶ, οὐκέτι δυσγνώριστον. ἅπασι γὰρ ἡμῖν ὅμοια τὰ ὄμματα κενά· μόνου δὲ αἱ χῶραι φαίνονται. τὰ δὲ ἄλλα, ἂν ἔτ' ἀκοῦσαι θέλῃς, τίς ὁ Φινεὺς ἦν, ἢ τίς ὁ Λυγκεύς· ὅτι μὴ τοι μάντις ἦσθα, καὶ ὅτι ἀμφοτέρων ἔφυν μόνος, ἀνὴρ καὶ γυνή, τῶν ποιητῶν ἀκούσας οἶδα. πρὸς τῶν θεῶν τοίνυν εἰπέ μοι, ὁποτέρου ἔπειρᾶσαι ἡδίονος τῶν βίων, ὁπότε ἀνὴρ ἦσθα, ἢ ὁ γυναικεῖος; ΤΕΙ. ἀμείνων ἦν πολὺ ὦ Μένιππε ὁ γυναικεῖος. ἀπραγμονέστερος γάρ· καὶ δεήσει τῶν ἀνδρῶν αἱ γυναῖκες. καὶ οὔτε πολεμεῖν ἀνάγκη αὐταῖς, οὔτε παρ' ἔμπαλιν ἐξαίφνης ἐξάγεσθαι, οὔτ' ἐν ἐκκλησίᾳ διαφέρεσθαι, οὔτ' ἐν δικαστηρίοις ἀγωνίζεσθαι. ΜΕ. οὐκοῦν ἀκήκοας ὦ Τειρεσία τῆς Εὐριπίδου Μηδείας οἷα εἶπεν, οἰκτίζουσα τὸ γυναικεῖον, ὡς ἀθλίας ὄντας, καὶ ἀφόρητόν τινα

MENIPPVS.

AN verò & cæcus sis; Tiresia, non amplius cognitu facile est. Nobis enim cunctis æquè vacui sunt oculi, ac solæ illorum sedes relictæ. Cæterùm neque amplius dicere possis, quis Phineus fuerit, aut quis Lynceus. At verò quòd vates fueris, quódque solus vtrumque vir & fœmina factus sis, poëtis auditis noui. Proinde per Deos, dic mihi vtram suauiorem vitam expertus es, an quum fuisti vir, an quum fœmina? *Tir.* Potior multò fuit, Menippe muliebris vita: expeditior enim, virisque dominantur mulieres, ac neque in bellum prodire ipsis necesse est, neque ad propugnacula stare, neque in concionibus dissidere, neque in foro iudiciali contendere. *Men.* Annon Medeam Euripidis audiuisti Tiresia, qualia dixerit mulierum genus deplorãdo, quàm miseræ sint, & intolerabilem

ἢ ἐκ τῶν ὠδίνων πόνον ὑφίσα-
μῦρας; ἀτὰρ εἰπέ μοι, ἐπεμίνησε
γάρ με τὰ ἢ Μηδείας ἰαμ-
βεῖα, καὶ ἔτεκες ποτὲ ὁπότε
γυνὴ ἦσθα, ἢ στεῖρα, καὶ ἄγονος
διετέλεσας ἐν ἐκείνῳ τῷ βίῳ;
Τει. τί τοῦτο ὦ Μένιππε ἐρω-
τᾷς; Με. οὐδὲν χαλεπὸν ὦ
Τειρεσία. πλὴν ἀποκεῖναί εἰ
σοι ῥᾴδιον. Τει. ἡ στεῖρα μέ-
ντοι, οὐ ἔτεκον δ' ὅμως. Με.
ἱκανὸν τοῦτο. εἰ γὰρ καὶ μίτραν
εἶχες, ἐβουλόμην εἰδέναι. Τει.
εἶχον δηλαδή. Με. χαίρω δέ σοι
ἡ μίτρα ἠφανίσθη, καὶ τὸ μόλιον
τὸ γυναικεῖον ἀπεφράγη, καὶ
οἱ μαστοὶ ἀπετάθησαν, καὶ τὸ
ἀνδρεῖον ἀνέφυ, καὶ πώγωνα
ἐξήνεγκας, ἢ αὐτίκα ἐκ γυ-
ναικὸς ἀνὴρ ἀνεφάνης; Τει.
οὐκ ὁρῶ τί σοι βούλεται τὸ
ἐρώτημα. δοκεῖς δ' οὖν μοι
ἀπιστεῖν, εἰ ταῦθ' οὕτως ἐ-
γένετο. Με. οὐ χρὴ γὰρ ἀπι-
στεῖν ὦ Τειρεσία τοῖς τοιούτοις,
ἀλλὰ καθάπερ πυνθανόμενοι
ἐξετάζοντα εἴτε δυνατά ἐστιν,
εἴτε καὶ μή, παραδέχεσθαι;
Τει. σὺ οὖν ἐθέλεις ταῦτα πιστεύ-
ειν ἅ τῳ γένοιτο, ὁπόταν ἀκ-
ούσῃς ὄρνεα ἐκ γυναικῶν ἐ-
γένοντό τινες, ἢ δένδρα, ἢ θη-
ρία, οἷον Ἀηδόνα, ἢ οἷον Δά-

parturiendo laborem sustineant? Verùm dic mihi (nam me isti Medeæ iambi commonefecerunt) peperisti-ne aliquando cùm mulier esses, an verò sterilis, & absque semine vitam illam degisti? *Tir.* Quid hoc Menippe interrogas? *Men.* Nihil acerbi, Tiresia: verùm responde si tibi molestum non est. *Tir.* Non fui sterilis quidem, sed neque peperi tamen. *Men.* Sufficit hoc. Vtrum enim & vuluam habuisses, scire volebam. *Tir.* Habui scilicet. *Men.* Successit autem temporis vuluáne illa euanuit, & membrum muliebre obturatum est, mammillæque iterum complanatæ, deinde virile succreuit, & barbam produxisti: an verò répēte vir ex muliere factus prodiisti? *Tir.* Non video quid sibi velit hæc interrogatio. Videris autem mihi in dubium reuocare, factumne hoc ita sit, an non. *Men.* Annon de his dubitandum est Tiresia: sed perinde ac fatuo alicui, pro veris ea recipienda non inquirendo fieri ne possint, an non? *Tir.* Tu igitur neque cætera hoc pacto contigisse credis, puta quum audieris, vt quædam ex mulieribus aues factæ sint, aut arbores, aut ferę, Luscinia videlicet, aut Daphne,

φυλω, ἢ τ τῦ Λυκάονος θυγατέρα; Με. ὦ πυ κἀκείναις ἐντύχω, εἰσομαι ὅ, τι κἀ λέγουσι. σὺ δ' ὦ βέλτιστε, ὁπότε γυνὴ ἦθα, καὶ ἐμαντεύου τότε ὥσπερ κἀ ὕστερον, ἢ ἅμα ἀνὴρ κἀ μάντις ἔμαθες εἶναι; Τει. ὁρᾷς; ἀγνοεῖς τὰ περὶ ἐμῦ ἅπαντα, ὡς καὶ διέλυσά τινα ἔριν τ θεῶν. κἀ ἡμῖ Ηρα ἐπήρωσέ με. ὁ δὲ Ζεὺς, παρεμυθήσατο τῇ μαντικῇ τἀν συμφορᾶν. Με. ἔτι ἔχη ὧ Τειρεσία τ ψευσμάτων; ἀλλὰ κἀ τὸν μάντεις τῦτο ποιεῖς. ἔθος γὰ ὑμῖν μηδὲν ὑγιὲς λέγειν.

aut Lycaonis filia? *Men.* Siquando in ipsas incidero, sciam quid & ipsæ dicant. Tu verò, ô optime, an quum mulier eras, tum quoque vt & postea vaticinabaris? an verò vir & vates simul esse didicisti? *Tir.* Viden? quæ de me feruntur ignoras omnia, vt & deorum litem quandam diremi, & Iuno visu me priuauit: Iupiter autem hanc calamitatem data vaticinandi arte est solatus. *Men.* Adhucne Tiresia, hisce mendacijs caperis? Sed hoc facis more vatum. Consuetum enim est vobis nihil sani dicere.

ΑΙΑΝΤΟΣ, ΚΑΙ Αγαμέμνονος.

AIACIS ET AGAMEMNONIS.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

Εἰ σὺ μανεὶς ὦ Αἶαν, σεαυτὸν ἐφόνευσας, ἐμέλησας ὅ κἀ ἡμᾶς ἅπαντας, τί δῆτα τ Ὀδυσέα; καὶ προσέβλεψας αὐτὸν, ὁπότε ἦκε μαντευσόμενος, οὔτε προσεῖπεῖν ἠξίωσας ἀνδρα συστρατιώτην, καὶ ἑταῖρον. ἀλλ' ὑστεροπλίκως μεγάλα βαίνων, πα ἦλθες. Αι. εἰκότως ὦ Ἀγάμεμνον.

AGAMEMNON.

Si tu, dum furore correptus fuisti, Aiax, te ipsum interfecisti, nósque omnes membratim concidere putasti, quid Vlyssem accusas? ac paulò ante nec ipsum aspexisti, cum venisset vatem consultum: nec virum commilitonem ac socium dignatus es alloqui, sed superbè admodum, grandíque incedens gressu, præteriisti. *Ai.* Meritò Agamemnon.

αὐτὸς γάρ μοι ὁ μανίας αἴτιος κατέστη, μόνος αὐτεξεταδεὶς ἐπὶ τοῖς ὅπλοις. Αγα. ἦξιους οὖ ἀνταγώνιστος εἶναι, καὶ ἀκονιτὶ κρατεῖν ἁπάντων; Αι. ναὶ, τάχα τοιαῦτα. οἰκεία γάρ μοι ἐδόκει ἡ παρασκευή, τὸ αὐτόφυές γε οὖσα. καὶ ὑμεῖς οἱ ἄλλοι πολὺ ἀμείνους ὄντες, ἀπείπασθε τὸν ἀγῶνα, καὶ παρεχωρήσατέ μοι τῶν ἄθλων. ὁ δὲ Λαέρτου, ὃν ἐγὼ πολλάκις ἔσωσα κινδυνεύοντα καταικόφθαι ὑπὸ τῶν Φρυγῶν, ἀμείνων ἦξιε εἶναι, καὶ ἐπιτηδειότερος ἔχειν τὰ ὅπλα. Αγα. ἀπιθι τοιγαροῦν ὦ γενναῖε τῷ Θέτιν, ἣ θέσπιν σοι τὴν κληρονομίαν τῶν ὅπλων παραδιδόναι συγγνώμη γε ὀργιζομένῃ, φέρουσα, εἰς τὸ κοινὸν, κατέθετο αὐτά. Αι. οὐκ ἀλλὰ σὺ Οδυσσεῦ, ὃς αὐτεποιήθη μόνος. Αγα. συγγνώμη ὦ Αἴαν, εἰ ἄνθρωπος ὤν, ὠρέχθη δόξης ἡδίστου πράγματος, ὑφ' ἣν καὶ ἡμῶν ἕκαστος κινδυνεύειν ὑποφαίνει, ἐπὶ καὶ σὲ περάτησε φου. καὶ ταῦτα, πρὸς Τρωσὶ δικασταῖς. Αι. οἶδα ἐγὼ ἥτις μου κατεδίκασεν. ἀλλ' οὐ θέμις λέγειν τι περὶ τῶν θεῶν. σὺ γοῦν Οδυσσεῦ μὴ ἐμὲ μισεῖν οὐκ ἄν δικαίως ὦ Αγά-

Ille enim mihi furoris huius author extitit, vt qui solus mecum pro armis iudicio contenderit. *Ag.* Putabásne æquum vt aduersario careres & omnia sine puluere superares? *Ai.* Quidni, in tali vtique causa? Nam ea armatura cognationis quodam iure ad me pertinebat, cùm patruelis esset. Vósque reliqui, quanquam illo præstantiores eratis, certamen detrectastis, armáque mihi cessistis. At hic Laërtæ filius, quem ego sæpe seruaui in summo periculo, cùm iam à Troianis propè conciderétur, melior esse me voluit, magísque hadendis armis idoneus. *Ai.* Accusa igitur Thetin, ô generose, quæ cùm tibi armorum hæreditatem vt pote cognato, tradere debuisset, in medium allata illa posuit. *Ai.* Mínimè: sed Vlyssem vt qui solus sese mihi opposuerit. *Ag.* Ignoscendum Aiax, si homo cùm esset appetiuit gloriam, rem dulcissimam, cuius gratia quilibet etiam nostrùm óbire pericula sustinet: siquidem & te deuicit, ídque Troianis ipsis iudicibus. *Ai.* Noui ego quæ me damnarit, sed fas non est de Diis quicquam dicere. Vlyssem igitur non possum non odisse, Aga-

μεμνον, οὐδ' εἰ αὐτή μοι Ἀθηνᾶ τοῦτο ἐπιτάττοι.

memnon, non si mihi ipsa Minerua hoc imperet.

ΜΙΝΩΟΣ, ΚΑΙ Σωφράτε.

MINOIS ET SOSTRATI.

ΜΙΝΩΣ.

MINOS.

Ὁ Μὲν λῃστὴς οὗτος Σώφρατος, ἐς τὸν Πυριφλεγέθοντα ἐμβεβλήσθω. ὁ δ' ἱερόσυλος, ὑπὸ τῆς Χιμαίρας διασπασθήτω. σὺ δὲ τύραννος ὦ Ἑρμῆ παρὰ τὸν Τιτυὸν ἀποτανθείς, ὑπὸ τῶν γυπῶν κειρέσθω καὶ αὐτὸς τὸ ἧπαρ. ὑμεῖς δὲ οἱ ἀγαθοὶ, ἅπτε κατὰ τάχος ἐς τὸ Ἠλύσιον πεδίον. καὶ τυὸς μακάρων νήσους κατοικεῖτε, ἀφ' ὧν δίκαια ἐποιεῖτε παρὰ τὸν βίον. Σω. ἄκουσον ὦ Μίνως, εἴ σοι δίκαια δόξω λέγειν. Μι. νὴ ἀκούσομαι σοῦ δῆτα. οὐ γὰρ ἐξελήλεγξαι ὦ Σώφρατε πονηρὸς ὤν, καὶ τοσούτους ἀπεκτονώς; Σω. ἐλήλεγμαι μέν. ἀλλ' ὅρα εἰ δικαίως κολασθήσομαι. Μι. καὶ πάνυ, εἴ γε ἀποτίνειν τὴν ἀξίαν δίκαιον. Σω. ὅμως ἀπόκριναί μοι ὦ Μίνως. βραχὺ γάρ τι ἐρήσομαί σε. Μι. λέγε μὴ μακρὰ μόνον, ὅπως καὶ τοὺς ἄλλ-

Hic quidem prædo Sostratus, in Pyriphlegethontem immittatur: hic autem sacrilegus à Chimæra discerpatur: tyrannus verò iste Mercuri, iuxta Tityum extensus, hepar & ipse vulturibus præbeat arrodendum. At vos boni in Elysium campum celeriter abite, & beatorum insulas habitate, pro ijs quæ iustè in vita fecistis. *Sost.* Audi ô Minos, num tibi iusta dicere videar. *Min.* An ego denuo nunc audiam? annon conuictus es Sostrate, quòd & malus fueris, & tam multos occideris? *Sost.* Conuictus quidem sum: sed vide an iusto afficiar supplicio. *Min.* Ita sanè: siquidem iustum est meritam cuique mercedem rependere. *Sost.* Attamen responde mihi Minos: breue enim quiddam interrogabo te. *Min.* Dic dummodo non prolixè: vt & alios

λως διακείνωμαι ἤδη. Σω. ὁπόσου ἐώρακα ἐν τῷ βίῳ, πότερα ἑκὼν ἑώρακα, ἢ ἐπεκέκλωστό μοι ὑπὸ τῆς μοίρας; Mi. ὑπὸ τῆς μοίρας δηλαδή. Σω. ἑκὼν ἄρα οἱ χρηστοὶ ἅπαντες, καὶ οἱ πονηροὶ δοκοῦντες ἡμεῖς, ἐκείνῃ ὑπηρετοῦντες, ταῦτα δρῶμεν; Mi. ναί, τῇ Κλωθοῖ, ἣ ἑκάστῳ ἐπέταξε γιγνηθέντι, τὰ πρακτέα. Σω. εἰ οὖν τις ἀναγκασθεὶς ὑπ' ἄλλου φονεύσειέν τινα, ἃ δυνάμενος ἀπολέσειν ἐκείνῳ βιαζομένῳ, οἷον, δήμιος, ἢ δορυφόρος, ὁ μέν, δίκῃ ἢ πεισθείς, ὁ δὲ, τυράννῳ, τίνα αἰτιάσῃ τὸν φόνον; Mi. δῆλον ὡς τὴν δίκην, ἢ τὸν τύραννον. ἐπεὶ ἃ δὲ τὸ ξίφος αὐτό. ὑπηρετεῖ γὰρ τοῦτο ὀργανον ὂν τοῦ τὴν θυμὸν, τῷ πρώτως παρασχόντι τὴν αἰτίαν. Σω. εὖ γε ὦ Μίνως, ὅτι καὶ ἐπιδικάζειν τῷ παραδείγματι. ὦ δέ τις ἀποστείλαντος τὸ δεσπότου, ἦκε αὐτὸς χρυσὸν ἢ ἄργυρον κομίζων, τίνι τὴν χάριν ἴσεον, ἢ τίνα εὐεργέτην ἀναγραπτέον; Mi. τὸ πάμπαν ὦ Σώκρατες. διάκονος γὰρ ὁ κομίσας ἦν. Σω. ἐκὼν ὁρᾷς πῶς ἄδικα ποιεῖς κολάζων ἡμᾶς ὑπηρέτας γιγνομένους, ὧν ἢ Κλω-

iam dijudicare possimus. *Sos.* Quæcunque in vita egi, vtrũ volens egi, an verò à Parca mihi agglomeratum est? *Min.* A parca scilicet. *Sos.* Proinde & boni omnes, & nos qui mali videmur, annon hæc agimus dum illi obsecundamus? *Min.* Ita profectò Clothoni illi obsequentes, quæ vnicuique cùm primùm natus est, agenda iniungit. *Sos.* Si quis igitur ab alio coactus quempiam occiderit, cùm ei nequeat contradicere à quo vi compellitur: verbi gratia, quum carnifex, aut satelles, ille quidem iudici, hic tyranno morem gerens, quemnam cædis istius reum ages? *Min.* Liquet reum agendum iudicem, aut tyrannum: siquidem neque ipsum gladiũ accusare possumus: subseruit enim hic, tanquam instrumentum quoddam ad illius explendum animum, qui primò causam hanc præbuit. *Sos.* Bene est Minos, quòd hæc etiam exemplo, quasi quodam auctario locupletas. Si quis autem ab hero missus, aurum vel argentum afferat vtri habenda est gratia, vtri beneficium hoc acceptum est ferendum? *Min.* Ei qui misit, minister enim tantùm fuit, qui attulit. *Sos.* Videsne igitur quàm iniusta facias, dum nos supplicio

θῶ προστάτῃ, καὶ τούτοις πᾶσιν τὸν διακονησαμένους ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς; οὐ γὰρ δὴ ἐκεῖνο εἰπεῖν ἔχοι τις ἂν, ὡς ἀντιλέγειν δυνατὸν ἦν, τοῖς A κατ' ἀνάγκην προστεταγμένοις. Μι. ὦ Σώστρατε, πολλὰ ἴδοις ἂν ἄλλα οὐ κατὰ λόγον γινόμενα, εἰ ἀκριβῶς ἐξετάζοις. ἀλλὰ σὺ τοῦτο ἀπολαύσεις τῆς ἐπερωτήσεως, διότι οὐληρὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ σοφιστής τις εἶναι δοκεῖς. ἀπόλυσον αὐτὸν ὦ Ἑρμῆ, καὶ μηκέτι κολαζέσθω. ὅρα δὲ μὴ καὶ τοὺς ἄλλους νεκροὺς ἐρωτᾷν τὰ ὅμοια διδάξῃς. B C

afficis, qui ministri tantùm fuimus eorum quæ Clotho nobis imperauit: & dum hos honore prosequeris qui aliena bona solùm administrarunt? Nemo enim dicere poterit, possibile esse ijs contradicere, quæ cum omni necessitate imperata fuére. Mi. Multa, Sostrate, & alia videas licet, minimè secundum rationem fieri, si diligenter expendas. Verumtamen tu ex hac quæstione hoc boni consequeris, quòd non prædo solùm, sed etiam Sophista quidam esse videris. Solue ipsum Mercuri, nec puniatur amplius. Cæterùm vide ne & cæteros manes similia interrogare doceas.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ, Η ΝΕΚΥΟΜΑΝΤΙΑ. D

MENIPPVS, SEV NECYOMANTIA, Menippus, Philonides.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Χαῖρε μέλαθρον, πρόπυλά θ' ἑστίας ἐμῆς. ὡς ἄσμενός σ' ἐσεῖδον, ἐς φάος μολών. Φιλωνίδης. οὐ Μένιππε τοῦτος ὅδ' ἐστὶν ὁ κύων; ἔωθεν ἄλλος, εἰ μὴ ἐγὼ παραβλέπω Μενίππους ὅλους. τί δ' οὗτος βούλεται τὸ ἀλλόκοτον τοῦτο σχῆμα τοῦ ἱματίου, πῖλος, καὶ λύρα, καὶ λεοντῆ; πρόσωπον δὲ ὅμως αὐτῷ. E

MENIPPVS.

Salue atrium, domúsque vestibulum mea. Vt te lubens aspicio luci redditus. Ph. Nonne hic Menippus est Canis ille? non hercle alius, nisi hallucinor omnes pro Menippis accipiens. At quid sibi vult habitus istius insolentia? claua, lyra, [illegible]nis exuuiæ? Adeundus tamen est.

χαῖρε ὦ Μένιππε. καὶ πόθεν ἡμῖν ἀφῖξαι; πολλὰ γὰρ χρόνον οὐ πέφηνας ἐν τῇ πόλει. Με. Ἥκω νεκρῶν κευθμῶνα, καὶ σκότου πύλας Λιπὼν, ἵν' ᾗ- δης χωρὶς ὤκισαι θεῶν. Φιλω. ἠρέμα λεις. ἐλελήθει Μένιππος ἡμᾶς ἀποθανών. κᾆτ' ἐκ ὑ- παρχῆς ἀναβεβίωκεν; Με. ὄκ. ἀλλ' ἔτ' ἔμπνουν αἴδης μ' ἐδέ- ξατο. Φιλω. τίς σ' ἡ αἰτία σοι τὴ χαμῆς καὶ παραδόξου τούτης ἀποδημίας; Με. νέό- της μ' ἐπῆρε, καὶ θεράσος τὸ νέου πλέον. Φιλω. παῦσαι μα- κάριε γαγαδῶζ καὶ λέγε ὅπως ἁπλῶς καταβὰς ἀπὸ τῶν ἰαμβείων. τίς ἡ σολή; τί σοι τῆς κάτω περιᾶς ἐδέησεν· ἄλ- λως γὰ ἐκ ἡδεῖά τις, οὐδὲ ἀσπάσιος ἡ ὁδός. Με. ὦ φιλό- της, χρειά μ' κατήγαγε εἰς αἴ- δαο, ψυχῇ χρησόμενον Θηβαίᾳ Τειρεσίαο. Φιλω. ὅτος, ἀλλ' ἢ παραπαίεις. ὁ γὰ ἂν οὕτως ἐμμέτρως ἐρρᾳψῴδεις πρὸς αὖ- δρας φίλους. Με. μὴ θαυ- μάσῃς ὦ ἑταῖρε. νεωστὶ γὰ Εὐ- ριπίδῃ καὶ Ὁμήρῳ συγχυ- μενος, ὡς οἶδ' ὅπως ἀνεπλή- σθη τῶν ἐπῶν, κ' αὐτόμα- τά μοι τὰ μέτρα ἐπὶ τὸ στόμα ἔρχεται. ἀλλ' εἰπέ μοι, πῶς

Salue Menippe, vnde nobis aduenisti? iamdiu enim in vrbe visus non es. *Men.* *Venio relictis manium specu, & nigris Portis, vbi Orcus incolitur superis procul.* *Ph.* Hercle, clàm nobis Menippus vita functus est, reuixitque denuo. *Men.* *Non: sed me adhuc viuum recepit tartarus.* *Ph.* Quænam causa fuit tibi nouæ huius & incredibilis peregrinationis? *Men.* *Iuuenta, magisque iuuenis animus me impulit.* *Ph.* Desine ô beate tragicum loqui, & ab iambis descendens, sic simpliciter eloquere. Quænam hæc vestis? quid tibi inferno itinere fuit opus? alioqui neque iucunda, neque delectabilis est via. *Men.* *Res, dilecte, grauis me infernas egit ad umbras, Consulerem vt manes Thebani Tiresiæ.* *Ph.* Heus tu deliras: non enim ita consarcinatis versibus apud amicos caneres. *Men.* Ne mireris, amice: recens enim cum Euripide atque Homero versatus, nescio quomodo versibus impletus sum, vt numeri mihi sua sponte in os confluant. Verùm dic mihi, vt se res in terris habent;

τὰ κατ' γῆς ἔχει, καὶ τί πεί-

ἔστιν ἐν τῇ πόλει; Φιλω. καινὸν οὐδέν, ἀλλ' οἷα καὶ πρὸ τοῦ, ἁρπάζουσιν, ἐπιορκοῦσι, τοκογλυφοῦσιν, ἀβολοσταθοῦσιν. Με. ἄθλιοι, καὶ κακοδαίμονες. οὐ γὰρ ἴσασιν οἷα ἔναγχος κεκήρυκται παρὰ τοῖς κάτω, καὶ οἷα κεχειροτόνηται τὰ ψηφίσματα κατὰ τῶν πλουσίων, ἃ μὰ τὸν Κέρβερον, οὐδεμίᾳ μηχανῇ τὸ διαφυγεῖν αὐτούς. Φιλω. τί φῄς; δέδοκταί τι νεώτερον τοῖς κάτω περὶ τῶν ἐνθάδε; Με. νὴ Δία καὶ πολλά. ἀλλ' οὐ θέμις ἐκφέρειν αὐτὰ πρὸς ἅπαντας, οὐδὲ τὰ ἀπόρρητα ἐξαγορεύειν, μὴ καί τις ἡμᾶς γράψηται γραφὴν ἀσεβείας ἐπὶ τῷ Ραδαμάνθυος. Φιλω. μηδαμῶς ὦ Μένιππε πρὸς τοῦ Διός, μὴ φθονήσῃς τῶν λόγων φίλῳ ἀνδρί. πρὸς γὰρ εἰδότα σιωπᾶν ἐρεῖς. τὰ τ' ἄλλα, καὶ πρὸς μεμυημένον. Με. χαλεπὸν μὲν ἐπιτάττεις τοὐπίταγμα, καὶ οὐ πάντῃ ἀσφαλές. πλὴν ἀλλὰ σῷ γε ἕνεκα, τολμητέον. ἔδοξε δὴ τοῖς πλουσίοις τούτοις, καὶ πολυχρημάτοις, τὸ χρυσίον κατακλεισθὲν, ὥσπερ τὴν Δανάλην φυλάττοντας. Φιλω.

& quidnam in vrbe agunt? *Ph.* Nihil noui : sed vt priùs actitabant, rapiunt, peierant, fœnerantur, vsuras colligunt. *Men.* O miseri, atque infœlices. Nesciunt enim quid apud inferos decretum sit, & qualia contra diuites lata suffragia, quæ per Cerberum arte nulla subterfugere poterunt. *Ph.* Quid ais? noui-ne aliquid apud inferos decretum est de ijs qui hic viuunt? *Men.* Per Iouem & quidem multa, sed quæ non licet apud omnes efferre, neque cùm sint arcana, reuelare, nequis fortè nos apud Rhadamanthum impietatis accuset. *Ph.* Nequaquam Menippe, per Iouem : ne amico sermonem hunc inuideas. Etemin apud hominem tacendi gnarum, quinetiam sacris initiatum edisseres. *Men.* Grauia profectò iubes, & neutiquam tuta : verùm tui vtique gratia est audendum. Ergo decretum est diuites istos, & pecuniosos, aurúmque tanquam Danaën seruantes abstrusum. *Ph.* Ne priùs, ô bone, quæ decreta sunt

μὴ πρότερον εἴπῃς ὦ γενναῖε τὰ

δεδογμένα, πρὶν ἐκεῖνα διελθεῖν, ἃ μᾶλις ἂν ἡδέως ἀκούσαμί σου, ἥτις αἰτία σοι τῆς καθόδου ἐγένετο, τίς τε ὁ τῆς πορείας ἡγεμών. εἶθ' ἑξῆς ἃ τε εἶδες, ἃ τε ἤκουσας παρ' αὐτοῖς. εἰκὸς γὰρ δὴ φιλόκαλον ὄντα σε, μηδὲν τῶν ἀξίων θέας ἢ ἀκοῆς παραλιπεῖν. Μεταπυνθανητέον δὴ ταῦτά σοι. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τις, ὁπότε φίλος ἀνὴρ βιάζοιτο; καὶ δὴ πρόκειταί σοι δίειμι τὴν γνώμην τὴν ἐμὴν, καὶ ὅθεν ὡρμήθην πρὸς τὴν καταβασιν. ἐγὼ γὰρ ἄχρι μὲν ἐν παισὶν ἦν, ἀκούων Ομήρου, καὶ Ησιόδου, πολέμους, καὶ στάσεις διηνυσμένων, ἃ μόνον τῶν ἡμιθέων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν ἤδη τῶν θεῶν, ἔτι δὲ καὶ μοιχείας αὐτῶν, καὶ βίας, καὶ ἁρπαγὰς, καὶ δίκας, καὶ πατέρων ἐξελάσεις, καὶ ἀδελφῶν γάμους, πάντα ταῦτα ἡγούμην εἶναι καλὰ, καὶ ἃ παρέργως ἐκινήμην πρὸς αὐτά. ἐπεὶ δὲ εἰς ἄνδρας τελεῖν ἠρξάμην, πάλιν αὖ ἐνταῦθα ἤκουον τῶν νόμων, τἀναντία τοῖς ποιηταῖς κελευόντων, μήτε μοιχεύειν, μήτε στασιάζειν, μήτε ἁρπάζειν. ἐν μεγάλῃ ἂν καθεστήκειν ἀμφιβολίᾳ, ὃν οἰδὼς ὅ, τι χρησαίμην ἐμαυτῷ.

dixeris, quàm ea percurreris quæ ex te libentissimè audiam: quæ videlicet descensus causa tibi fuerit, quis itineris dux, atque ordine deinceps quæ apud ipsos & videris, & audiueris. Verisimile enim est te, cùm eximiarum rerum studio tenearis, eorum quæ visu vel auditu digna sunt nihil prætermisisse. *Men.* Parendum etiam in his tibi est. Quid enim facias amico vim inferente? Quare primùm tibi sententiam meam expediam, &quæ res me ad hûc descensum impulerit. Ego cùm adhuc puer essem, & audirem Homerum atque Hesiodum narrantes bella & seditiones, non semideorum modò, sed ipsorum etiam Deorum, præterea eorundem adulteria, violentias, rapinas, suppliDcia, patrum expulsiones, fratrum & sororum nuptias, hæc omnia præclara ducebam, nec ab ijs obiter mouebar. Postquam verò cœpi viris annumerari, hîc contrà leges audiui contraria poëtis iubentes, nec adulteria committere, nec seditiones mouere, nec rapinas exercere. Valdè igitur animi pendens constiti, nescius quo pacto me gererem.

οὔτε γὰρ τοὺς θεοὺς αὖ ποτε ἠ-
γούμην μοιχεῦσαι, καὶ στασιά-
σαι πρὸς ἀλλήλους, εἰ μὴ ὡς
περὶ καλῶν τούτων ἐγίνωσκον,
ὅτ' ἂν τοὺς νομοθέτας τἀναντία
τούτοις παρεγγυᾶν, εἰ μὴ λυσι-
τελεῖν ὑπελάμβανον. ἐπεὶ δ'
διηπόρουν, ἔδοξέ μοι ἐλθόντα
πρὸς τοὺς καλουμένους τούτους
φιλοσόφους, ἐγχειρεῖσαί τε ἐ-
μαυτὸν, καὶ δεηθῆναι αὐ-
τῶν χρῆσθαί μοί ὅ,τι βέλοιντο,
καί τινα ὁδὸν ἁπλῆν καὶ βε-
βαίαν ὑποδεῖξαι τοῦ βίου. ταῦ-
τα μὲ δὴ φρονῶν, παρῆειν αὐ-
τοῖς. ἐλελήθειν δ' ἐμαυτὸν ἐς
αὐτὸ φασὶ τὸ πῦρ ἐμπί-
πτων βιαζόμενος. παρὰ γὰρ δὴ τούτοις
μάλιστα ἐνεῖσκον ἐπισκοπῶν
τὴν ἄγνοιαν, καὶ τὴν ἀπορίαν
πλείονα. ὥστε μοι τάχιστα χρυ-
σοῦν ἀπέδειξαν οὗτοι τὸν τῶν
ἰδιωτῶν βίον. ἀμέλει, ὁ μὲν
αὐτῶν, παρήνει τὸ πεῖν ἥδεσθαι,
καὶ μόνον τοῦτο ἐν παντὸς με-
τέναι. τοῦτο γὰρ εἶναι τὸ εὐδαι-
μον. ὁ δέ τις ἔμπαλιν, πονεῖν
τὰ πάντα, καὶ μοχθεῖν, καὶ τὸ
σῶμα καταναγκάζειν, ῥυπῶντα,
καὶ αὐχμῶντα, καὶ πᾶσι δυσ-
αρεστοῦντα, καὶ λοιδορούμενον, συνεχὲς ἐπιῤῥαψῳδῶν
τὰ παίδημα ἐκεῖνα τοῦ

Neque enim Deos vnquam
putaui adulteria perpetrasse,
& seditiones inter se exer-
cuisse, nisi de his tanquam
bonis iudicarint: nec legum-
latores his contraria iussisse,
A nisi id conducere existima-
rint Quoniam igitur in du-
bio eram, visum est mihi hos
adire qui philosophi vocan-
tur, hisque me manus me de-
B dere, & rogare vt me qua vo-
lent in re vterentur, vitæque
viam aliquam simplicem &
certam commonstrarent.
Hæc igitur mecum reputans
ad eos iui, imprudens certè,
C quòd me ex fumo, vt aiunt,
in flammam conjicerem. Et-
enim apud ipsos maxim di-
ligenter obseruans, ignoran-
tiam, magisque incerta om-
nia reperi, adeò vt aureum
D priuatorum vitam esse satis
ilicò indicarint. Alius nimi-
rum vni me voluptati ope-
ram dare, & ad hoc solum
studium me conferre iussit.
In eo enim sitam esse fœli-
citatem. Rursum alius om-
E nino labori incumbere, cor-
púsque sordido squalidóque
cultu subigere, miserè ab
omnibus affectum & contu-
meliis obnoxium, sedulò
inculcans celebria illa He-
siodi de virtute carmina,

Ησιόδου περὶ τῆς ἀρετῆς ἔπη,

καὶ τ' ἰδρῶτα, καὶ τὰ ὑπὸ τὸ ἄκρον ἀναβασιν. ἄλλος καταφρονεῖν χρημάτων παρεκελεύετο, καὶ ἀδιάφορον οὐσίαν τὴν κτῆσιν αὐτῶν. ὁ δέ τις αὖ πάλιν, ἀγαθὸν εἶναι καὶ τ' πλοῦτον αὐτὸν ἀπεφαίνετο. περὶ μὲν γὰρ τοῦ κόσμου, τί χρὴ καὶ λέγειν; ὅς γε ἰδέας, καὶ ἀσώματα, καὶ ἀτόμους, καὶ κενὰ, καὶ τοιοῦτόν τινα ὄχλον ὀνομάτων ἀσυμφόρων παρ' αὐτῶν ἤκουον ἐναντίων. καὶ τὸ πάντων δεινῶν ἀποπώτατον, ὅτι περὶ τῶν ἐναντιωτάτων ἕκαστος αὐτῶν λέγων, σφόδρα νικῶντας καὶ πιθανοὺς λόγους ἐποιεῖτο, ὥστε μήτε τῷ θερμὸν τὸ αὐτὸ φάσκοντι, μήτε τῷ ψυχρὸν, ἀπιθανεῖν ἔχειν, καὶ τοῦτο, εἰδότα σαφῶς, ὡς ἐκ ἂν ποτε θερμὸν τι εἴη καὶ ψυχρὸν ἐν ταὐτῷ χρόνῳ. ἀτεχνῶς οὖν ἔπασχον τοῖς νυσταζουσι τούτοις ὅμοιον, ἅρπ μὲ, ὑπνεύων, ἅρπ δ', ἀνανεύων ἐμπαλιν. ἐπ δ' πολλῷ τοῦτο ἐκείνων ἀτοπώτερον, τοὺς γὰρ αὐτοὺς τούτους ἑυρισκον ὑπτιῶν, ἐναντιώτατα τοῖς αὐτῶν λόγοις ὑπτιδεύοντας. τὸν χρυσὸν κατεργονεῖν παρωτρύνοντας χρημάτων, ἑώρων ἀφειδῶς ἔχοντας καὶ τὸν ἱδρῶτα, καὶ τὴν ἐπὶ τὸ ὄρος ἀναβασιν. ἄλλος ἐκέλευε τὰ χρήματα καταφρονεῖν, καὶ τὴν κτῆσιν αὐτῶν ἀδιάφορον εἶναι νομίζειν. ἄλλος δὲ τις πάλιν ἀγαθὸν εἶναι καὶ τὸν πλοῦτον ἔλεγε. περὶ μὲν γὰρ τοῦ κόσμου τί χρὴ καὶ λέγειν; ὃς καὶ ἰδέας καὶ ἀσωμάτους καὶ ἀτόμους καὶ κενὰ καὶ τοιοῦτόν τινα ὄχλον ὀνομάτων ἀσυμφόρων παρ' αὐτῶν ἤκουον ἐναντίων. καὶ τὸ πάντων δεινῶν ἀποπώτατον, ὅτι περὶ τῶν ἐναντιωτάτων ἕκαστος αὐτῶν λέγων, σφόδρα νικῶντας καὶ πιθανοὺς λόγους ἐποιεῖτο, ὥστε μήτε τῷ θερμὸν τὸ αὐτὸ φάσκοντι, μήτε τῷ ψυχρὸν, ἀπιθανεῖν ἔχειν, καὶ τοῦτο, εἰδότα σαφῶς, ὡς ἐκ ἂν ποτε θερμὸν τι εἴη καὶ ψυχρὸν ἐν ταὐτῷ χρόνῳ. ἀτεχνῶς οὖν ἔπασχον τοῖς νυσταζουσι τούτοις ὅμοιον, ἅρπ μὲ, ὑπνεύων, ἅρπ δ', ἀνανεύων ἐμπαλιν. ἐπ δὲ πολλῷ τοῦτο ἐκείνων ἀτοπώτερον, τοὺς γὰρ αὐτοὺς τούτους ἑυρισκον ὑπτιῶν, ἐναντιώτατα τοῖς αὐτῶν λόγοις ὑπτιδεύοντας. τὸν χρυσὸν κατεργονεῖν παρωτρύνοντας χρημάτων, ἑώρων ἀφειδῶς ἔχοντας

& ſudorem, & aſcenſum in montis verticem. Alius pecunias contemnere, earúmque poſſeſſionem indifferentem putare iubebat. Alius contrà bonas eſſe ipſas etiam diuitias pronunciabat. Quid verò de mundo dicam? qui ideas, incorporeas ſubſtantias, atomos, & inane, ac talem quandam pugnantium inuicem nominum turbam in diem audiebam: & quod abſurdorum omnium fuit abſurdiſſimum, de maximè contrarijs cùm vnuſquiſque diceret, vincentes & probabiles admodum rationes afferebat, vt nec ei qui calidum, nec ei qui frigidum idem eſſe contenderent, contra quicquam dicere potuerim, idque cùm perſpicerem fieri non poſſe vt idem eodem tempore frigidum ſit & calidum. Prorſum igitur tale quid accidebat mihi quale his qui dormitant, ſcilicet vt modò annuerem, modòverò abnuerem. Præterea hoc illis longè erat abſurdius, quòd obſeruata ipſorum vita, eam ſermonibus ipſorum ſummopere contrariam comperi. Itaque eos qui pecuniam ſpernendam eſſe ſuadebant, ei tenaciter adhærentes, de fœnore

μῦθος ἀυτῶν, καὶ περὶ τόκων διαφερομένους, καὶ ἐπὶ μισθῷ παιδεύοντας, καὶ πάντα ἕνεκα τούτων ὑπομένοντας. τούς τε πλὴν δόξαν ἀποβαλλομένους, αὐτῆς ἕνεκα πάντα ἐπιτηδεύοντας. ἡδονῆς τε αὖ σχεδὸν ἁπάντας κατηγορεῖντας ἰδίᾳ ὄ, μόνη ταύτη τερφθησομένους. σφαλεὶς οὖν καὶ ταύτης τῆς ἐλπίδος, ἔτι μᾶλλον ἐδυσχέραινον ἐρέμα παρεμυθούμενος ἐμαυτόν, ὅτι μὴ πολλῶν, καὶ σοφῶν, καὶ σφόδρα ὀπὶ συνέσει διαβεβοημένων, αὐόντος τέ εἰμι, καὶ τὰ λεγόμενα ἐπ᾽ ἀγυιῶν περιέρχομαι. καί μοι ποτὲ διαλογιζομένῳ τούτων ἕνεκα, ἔδοξεν ἐς Βαβυλῶνα ἐλθόντα, δεηθῆναί τινος τῶν μάγων τῶν Ζωροάστρου μαθητῶν, καὶ διαδόχων. ἥκειν δ᾽ αὐτὸν ἐπῳδαῖς τε καὶ τελεταῖς τισιν αὐοίγειν τε τὰς ᾅδου πύλας, καὶ κατάγειν οὓς ἂν βούλωνται ἀσφαλῶς, καὶ ὀπίσω αὖθις ἀναπέμπειν. ἄριστον οὖν ἡγούμενον εἶναι παρά τινος τούτων διαπραξάμενον κατάβασιν, ἐλθόντα πρὸς Τειρεσίαν τὸν βοιώτιον, μαθεῖν παρ᾽ αὐτοῦ, ἄτε μάντεως καὶ σοφοῦ, τίς ὄντι ὁ ἄριστος βίος, καὶ ὃν ἄν τις ἕλοιτο εὖ φερόντων. καὶ δὴ ἀναπηδήσας ὡς εἶχον τάχους, ἔτεινον ἐνθὺ

litigantes, pro mercede docentes, omnia denique eius gratia tolerantes: eos verò qui verbis gloriam aspernabantur, omnem vitæ suæ rationem eò referentes, eósque pene omnes qui voluptatem accusabant, ex casola priuatim pendentes vide. ã Ergo hac spe frustratus adhuc magis indignabar, tacitè me ipsum consolando quòd cum multis & sapientibus, & celeberrimis viris, insipiénsque essem, & veri ignarus oberrarem. Tandem mihi horum causa aliquando peruigilanti, visum est vt Babylonem profectus, magorum aliquem ex Zoroastri discipulis & successoribus, conuenirem. Audieram siquidē ipsos carminibus, & expiationibus quibusdam inferorum portas aperire, & quem voluerint tutò illuc deducere: indéque rursus reducere. Optimè ergo me facturum putaui si cum horum quopiam de descensu paciscens, Tiresiam Bœotium consulerem, ab eóque perdiscerem, tanquam à vate & sapiente, quæ vita sit optima, quámque potissimum sapiens eligat. Itaque quanta poteram celeritate exiliens Babylonem rectà contendi. Quò cùm per-

Βαβυλῶνος. ἐλθὼν δ', συγγίνομαί τινι τῶν Χαλδαίων σοφῷ ἀνδρὶ, καὶ δεισιδαίμονι τὰ τέχνῃ, πολιῷ μὲν τὸν κόμην, γλυφὸν δὲ μάλα σεμνὸν καθειμένῳ. τοὔνομα δὲ ἦν αὐτῷ, Μιθροβαρζάνης. δεηθεὶς δὲ καὶ καθικετεύσας, μόλις ἔτυχον παρ' αὐτοῦ, ἐφ' ὅτῳ βούλοιτο μισθῷ καθηγήσασθαί μοι τῆς ὁδοῦ. παρελαβὼν δέ με ὁ ἀνὴρ, περὶ μὲν ἡμέρας ἐγγὺς καὶ εἰκοσιν ἅμα τῇ σελήνῃ ἀρξάμενος, ἦλθε, κατάγων ἐπὶ τὸν Εὐφράτην, ἕωθεν πρὸς ἀνατέλλοντα τὸν ἥλιον, ῥήσιν τινα μακρὰν ἐπιλέγων, ἧς οὐ σφόδρα κατήκουον. ὥσπερ γὰρ οἱ φαῦλοι τῶν ἐν τοῖς ἀγῶσι κηρύκων, ἐπίζοχόν τι, καὶ ἀπρεπὲς ἐφθέγγετο. πλὴν, ἐμοί γε τίνας ἐπικαλεῖτο δαίμονας. μετὰ γοῦν τὴν ἐπῳδὴν, πρὸς ἐμοῦ τὸ πρόσωπον ἀποπτύσας, ἐπανῆκε πάλιν, οὐδένα τῶν ἀπάντων προσβλέπων. καὶ σιπαμίνην, τὰ ἀκρόδρυα, ποτὸν δὲ, γάλα, καὶ μελίκρατον, καὶ τὸ τῆς Χοάσπου ὕδωρ. συνηυθείως ἐπὶ τὰς πύας. ἐπεὶ δὲ ἄλις εἶχε τῆς προθυμίας, περὶ μέσας νύκτας ἐπὶ τὸν Τίγρητα ποταμὸν ἀγαγὼν, ἐκάθηρε τέ με, καὶ

uenissem, versor cum quopiam ex Chaldæis, sapiente viro, arte admirando, capillos cano, promissaque barbâ valdè venerando. Nomen autem erat illi Mithrobarzanes. Orans igitur obsecránsque vix exoraui, vt qua tandem mercede vellet, in viam illam me deduceret. Tum vir ille me susceptum, primùm quidem dies nouem & viginti cum luna simul incipiens abluit ad Euphratem deducens mane, orientem versus solem, longum quempiam sermonem mussitans, quem non admodum audie am. Nam quod in certamine præcones inepti solent, volubile quiddam & incertum proferebat: nisi quod dæmones quosdam visus est inuocare. Post illam igitur incantationem, cùm in meam faciem ter inspuisset, denuo rediit, obuiorum nullum intuens. Cibus quidem nobis glandes erant, potus autem lac atque mulsum, & Choaspis aqua, lectus verò in herba sub dio. At postquam præparati iam satis fuimus, media circiter nocte ad Tigridem fluuium me deductum purgauit,

ἀπέμαξε, καὶ περιήγισε δᾳδὶ,

& absterfit

ἢ σκίλλη, καὶ ἄλλοις πλείοσιν.
ἅμα καὶ τὸ ἐπῳδὸν ἐκεῖνο
ὑπομορμύρας. εἶτα ὅλον με
καταμαγεύσας, καὶ περιελθών,
ἵνα μὴ βλαπτοίμην ὑπὸ τῶν A
φαντασμάτων, ἐπανάγει ἐς τὴν
οἰκίαν, ὡς εἶχον ἀναπεδίζοντα.
καὶ τὸλοιπὸν, ἀμφὶ πόλεν ἐλθό-
μην. αὐτὸς μὲ οὐδὲν μαγικὸν πη
ἔδυ σολέα, τὰ πολλὰ ἐοικὼς B
τῇ μηδικῇ. ἐμὲ δὲ τούτοισι φέ-
ρων, ἐνεσκεύασε τῷ πίλῳ, καὶ τῇ
λεοντῇ, καὶ περόνῃ τῇ λύρᾳ. καὶ
παρεκελεύσατο ; ἰὼ τις ἔρηται
με τὄνομα, Μένιππον μὲ μὴ C
λέγειν, Ἡρακλέα δὲ, ἢ Ὀδυσέα,
ἢ Ὀρφέα. Φιλ. ὡς δὲ τί τοῦτο ὦ
Μένιππε; ἐγὼ σωίημι τὴν αἰτίαν
οὔτε τὸ σχήματος, οὔτε τῶν ὀνομά-
των. Με. καὶ μὴν περόσκλον γε
τοῦτο, καὶ ὑπαντελῶς ἀπόρρητον. D
ἐπεὶ ἐδοῦτοι περὶ ἡμῶν ζῶντες,
ἐς ᾅδου κατελπλώθησαν, ἠγεῖτο
εἰ με ἀπεικάσφεν αὐτοῖς, ῥᾳδίως
ἂν ἐξ Αἰακὸν φρουρὸν διαλα-
θεῖν, καὶ ἀκωλύτως παρελθεῖν,
ὅτε σωιηδέσεσιν, ζαγικὰς μά-
λα παραπεπτώκοιν ὑπὸ τὸ
σχήματος. ἤδη δ' οὖν ὑπεφαινεν
ἡμέρη, καὶ κατελθόντες ἐπὶ τὸ
ποταμὸν, περὶ ἀναγωγὴν ἐγινό-
μεθα. παρεσκεύασο δ' αὐτῷ καὶ
καὶ ἄλλα, ὅπα περὸς τὸ τελετῶν

& absterſit, facéq; ac ſcilla,
aliiſq; pluribus, magicum illud carmen ſimul ſubmurmurans, luſtrauit. Deinde cũ me iam totum incantaſſet, & circumiuiſſet, ne à ſpectris læderer, domũ reducit, ita vt eram, retrogredientẽ: reliqua verò nocte nauigationi nos parauimus. Quare magicam quandã veſtẽ ille induit, eãq; Medicæ multũ ſimilẽ: ac me quidẽ his, clarà videlicet, leonis exuuijs, lyráque inſuper ornauit. Præterea iuſſit vt ſiquis nomen me rogaret, me nippum quidem ne dicerem ſed Herculem, Vlyſſem, aut Orpheũ. Ph. Quid ita ô Menippe: Non enim neq; habitus, neq; nominũ cauſam intelligo. M n. Atqui perſpicuũ quidẽ illud eſt, ac neutiquam arcanum. Cùm enim hi ante nos viui ad inferos deſcẽdiſſent, exiſtimauit ſi me illis aſſimilaret, fore vt faciliùs Æaci cuſtodias fallerem, nullóq; prohibẽte tranſirem, vt pote notior tragico admodũ illo cultu emiſſus. Iam igitur illuceſcebat dies, quum in flumen ingreſſi ad receſſum deuenimus. Erant autẽ ab ipſo parata cymba, ſacrificia, multum: deniq; quicquid ad ea ſacra cõpetebat tũ impoſitis

σκάφος, καὶ ἱερεῖα, καὶ μελίκρατα,
καὶ θύσιμα. ἐμβαλομένων οὖν ἀ-

Βαβυλῶνος. λθὼν δ, συγχνομαί πνι τ Χαλδαίων σοφῷ ανδρὶ, ᾧ θεσπίσῳ τ τέχνλω, πολιῷ μ τ κόμλω, γλφυρὸν δ μάλα σεμνὸν καθειλφῳ. τοῦνομα δ λω αὐτῷ, Μιθρεβαρζάνης. δεηθεὶς δ ᾧ καθικετεύσας, μόλις ἔτυχον παρ' αὐτῷ, ἐφ' ὅτῳ βούλοιτο μεθ' ἡσυχίας καθηγήσασθαί μοι τ ὁδοῦ. παρελαβὼν δέ με ὁ ἀνὴρ, περῶντα μὲν ἡμέρας ἐννέα καὶ εἴκοσιν ἅμα τῇ σελήνῃ ἀρξάμενος, ἔλασε, κατάγων ἐπὶ τ Εὐφράτλω, ἕωθεν πρὸς ἀνατέλλοντα τ ἥλιον, ῥήσιν τινα μακρὰν ἐπιλέγων, ἧς οὐ σφόδρα κατήκουον. ὥσπερ γὰρ οἱ φαῦλοι τῶν ἐν τοῖς ἀγῶσι κηρύκων, ἐπιζοχόν τι, καὶ ἀπάφες ἐφθέγγετο. πλλὰ, ἐμὲ ἑώκεσ γέ τινας ἐπικαλεῖσθαι δαίμονας. μετὰ χρῶτα τλν ἐπῳδλν, τρὶς ἀνακύψας πρὸς τὸ πρόσωπον ἀποπτύσας, ἐπανῆκε πάλιν, οὐδένα τῶν ἀπαντώντων προσβλέπων. καὶ σπαρέντων, τὰ ἀκρόδρυα, ποτὸν δ, γάλα, καὶ μελίκρατον, καὶ τὸ τῶ Χοάσπου ὕδωρ. ἐυνὴ δ' ὑπῆν θέρος ἐπὶ τ πόας. ἐπεὶ δ ἅλις εἶχε τῆς προθυμίας, περὶ μέσας νύκτας ἐπὶ τὸν Τίγρητα ποταμὸν ἀγαγὼν, ἐκάθηρε τέ με, καὶ ἀπέμαξε, καὶ περιήγισε δᾳδὶ,

A uenissem, versor cum quopiam ex Chaldæis, sapiente viro, arte admirando, capillos cano, promissaque barba valdè venerando. Nomen autem erat illi Mithrobarzanes. Orans igitur obsecránsque vix exoraui, vt qua tandem mercede vellet, in viam illam me deduceret. Tum vir ille me susceptum, B primùm quidem dies nouem & viginti cum luna simul incipiens abluit ad Euphratem deducens mane, orientem versus solem, longum quempiam sermonem C mussitans, quem non admodum audie am. Nam quod in certamine præcones inepti solent, volubile quiddam & incertum proferebat: nisi quod dæmones quosdam visus est inuocare. D Post illam igitur incantationem, cùm in meam faciem ter inspuisset, denuo rediuit, obuiorum nullum intuens. Cibus quidem nobis glandes erant, potus autem lac atque E mulsum, & Choaspis aqua, lectus verò in herba sub dio At postquam præparati iam satis hac diæta fuimus, media circiter nocte ad Tigridem fluuium me deductum purgauit,

& absterfit

ἢ σιλλη, καὶ ἄλλοις πλείοσιν.
ἅμα καὶ τ ἐπῳδὴν ἐκείνην
ὑπο τον θορύσας. εἶτα ὅλον με
καταμαγεύσας, καὶ περιελθών,
ἵνα μὴ βλαπτοίμην ὑπὸ τῶν A
φαντασμάτων, ἐπανάγει ἐς τὴν
οἰκίαν, ὡς εἶχον ἀναπεδίζοντα.
καὶ τολοιπὸν, ἀμφὶ πλῶν εἴχο-
μην. αὐτὸς μὲ οὖν μαγικὴν τὴν
ἔδυ σολὴν, τὰ πολλὰ ἐοικυῖαν B
τῇ μηδικῇ. ἐμὲ δ τουτοισὶ φέ-
ρων, ἐνεσκεύασε τῷ πλῳ, καὶ τῇ
λεοντῇ, καὶ περόνῃ τῇ λύρᾳ. καὶ
παρεκελεύσατο ; ἰὼ τις ἔρηται
με τέκνομα, Μένιππον μὲ μὴ C
λέγειν, Ηρακλέα ὁ, ἢ Οδυσέα,
ἢ Ορφέα. Φιλω. ὡς δὴ τί τοῦτο ὦ
Μένιππε; ἐγὼ γοῦν οὐκ οἶδα αἰτίαν
οὔτε τοῦ σχήματος, οὔτε τ ὀνομά-
των. Με. καὶ μὴν περόνλον γε
τοῦτο, καὶ ἅπαντελῶς ἀπόρρητον.
ἐπεὶ γοῦτοι περὶ ἡμῶν ζῶντες, D
ἐς ᾅδου κατελήλυθεσαν, ἠγεῖτο
εἰ μὴ ἀπεικάσθην αὐτοῖς, ῥᾳδίως
ἂν τ Αἰακὸς φρουρὸν διαλα-
θεῖν, καὶ ἀκωλύτως παρελθεῖν,
ὅτε σωπηδέστερον, βαμικὰς μά-
λα παραπεμπόμενον ὑπὸ τοῦ E
σχήματος. ἤδη δ οὖν ὑπεφαινεν
ἡμέρα, καὶ κατελθόντες ἐπὶ τ
ποταμὸν, περὶ ἀναγωγὴν ἐγινό-
μεθα. παρεσκεύαστο δ αὐτῷ καὶ
καὶ ἄλλα, ὅσα περὸς τ τελετὴν

& absterſit, faceq; ac ſcilla,
aliiſq; pluribus, magicum illud carmen ſimul ſubmurmurans, luſtrauit. Deinde cũ me iam totum incantaſſet, ac circumiuiſſet, ne à ſpectris læderer, domũ reducit, ita vt eram, retrogredientẽ: reliqua verò noctẽ nauigationi nos parauimus. Quare magicam quandã veſtẽ ille induit, eãq; Medicæ multũ ſimilẽ: ac me quidẽ his, clara videlicet, leonis exuuijs, lyráque inſuper ornauit. Præterea iuſſit vt ſiquis nomen me rogaret, me nippum quidem ne dicerem ſed Herculem, Vlyſſem, aut Orpheũ. Phi. Quid ita ô Menippe? Non enim neq; habitus, neq; nominũ cauſam intelligo. Me. Atqui perſpicuũ quidẽ illud eſt, ac neutiquam arcanum. Cùm enim hi ante nos viui ad inferos deſcẽdiſſent, exiſtimauit ſi me illis aſſimilaret, fore vt faciliùs Æaci cuſtodias fallerem, nullóq; prohibẽte tranſirem, vt potè notior tragico admodũ illo cultu emiſſus. Iam igitur illuceſcebat dies, quum in flumen ingreſſi ad receſſum deuenimus. Erant autẽ ab ipſo parata cymba, ſacrificia, mulſum: deniq; quicquid ad ea ſacra cõpetebat tũ impoſitis

σκάφος, καὶ ἱερεῖα, καὶ μελίκρατα,
καὶ χήσημα. ἐμβαλόμενοι οὖν ἀ-

πάντα τὰ παρεσκευασμένα, κἄτω δὴ ἐν αὐτοῖ βαίνομεν ἀχνύμενοι, δακρυόεσσι κὴ δάκρυ χέοντες. καὶ μέχρι μὲν τινος ὑποφερόμεθα ἐν τῷ ποταμῷ. εἶτα δὴ A ἐσεπλέυσαμεν ἐς τὸ ἕλος, καὶ τῶν λιμνῶν, ἐς ἣν ὁ Εὐφράτης ἀφανίζεται. περιωθέντες δ' καὶ ταύτην, ἀφικνόμεθα ἔς τι χωρίον ἔρημον, καὶ ὑλῶδες, καὶ ἀνήλιον. ἐς ὃ ἀποβάντες, ὤρυττε δ' ὁ Μιθροβαρζάνης, βόθρον τε ὠρυξάμεθα, καὶ τὰ μῆλα ἐσφάξαμεν, καὶ τὸ αἷμα περὶ B τὸν βόθρον ἐπεισαμεν. ὁ δὲ μάγος, ἐν τοσούτῳ δᾳδα κεκαυμένην ἔχων, καὶ ἔτ' ἡμιμαῖα τὴν φωνὴν, παμμέγεθες δ' ὡς οἷός τε ἦν ἀνακεκραγὼν, δαίμονάς τε ὁμοῦ πάντας ἐπεβοᾶτο, D Ποινὰς, καὶ Ἐρεννύας καὶ νυχίαν Ἑκάτην, καὶ περιμυγῆ Περσεφόνειαν, πεφρικυῖάς τε βαρβαρικά τινα καὶ ἄσημα ὀνόματα, καὶ πολυσύλλαβα. ἐνδὺς δ' ἦν πάντα ὀλοίτατα ἐσαλέυετο, καὶ ὑπὸ τ' E ἐπωδῆς τοῦδαφος ἀνερρήγνυτο, καὶ ἡ ὑλακὴ τοῦ Κερβέρου, πόρρωθεν ἠκούετο, καὶ τὸ φρᾶγμα ὑπερκάπτοντες ἦϊμεν, καὶ σκυθρωπόν. ἔδ δεισεν δ' ὑπένερθεν αὐαὶ ἐνέρων αἰδωνεύς. καὶ ἡ λίμνη, καὶ ὁ Πυριφλεγέθων,

omnibus quæ parata erant, nos quoq; sic *Ingredimur tristes, lachrymisq; impleмur oborti.* Atq; aliquātisper quidem in fluuio sublabebamur: deinde in paludē delati sumus, ac lacum quendam in quem Euphrates conditur. Quo etiam trāsmisso, in desertam ac sylùosam & opacam quādam regionem deuenimus: in quam vbi descendimus (præibat enim Mithrobarzanes) foueam effodimus, & oues iugulamus, & foueam sanguine conspergimus. At magus interim facem accensam tenens, voce non ampliùs summissa, sed quàm poterat maxima vociferans, dæmonas simul omnes inclamat, Pœnas, Erynnes, Hecaten nocturnam, excelsamque Proserpinam, commixtis vnà barbaricis quibusdam ignotis & polysyllabis nominibus. Statim ergo tremere cœperunt omnia, solūque ex carmine rimis hiare, ac Cerberi latratus procul audiri: jámque res planè tristis ac mœsta fuit. *Vmbrarum & timuit rex Pluto sedibus imis.* Iam enim inferorum pleraque patebant, & lacus, & Pyriphlegethon, & Plutonis regia. Cúmque per

καταφαίνετο γὰρ ἤδη τὰ τελεῖσθαι, καὶ τὸ Πλούτωνος τὰ βασίλεια.

κατελθόντες δ' ὅμως διὰ τὸ χάσματος, τὸν μὲν Ραδάμανθυν ἐυεγμὸν τεθνεῶτα μικρῷ δεῖν ὑπὸ τοῦ δέους. ὁ δ' Κέρβερος, ὑλάκτησε μὲν τοι, καὶ παρεκίνησε. ταχὺ δέ μου κρούσαντος τὴν λύρην, παραχρῆμα ἐκοιμήθη ὑπὸ τοῦ μέλους. ἐπεὶ δ' πρὸς τὴν λίμνην ἤλθομεν, μικρᾶ μὲν ἀδὴ ἐπεραιώθημεν. ὧν γὰρ ἤδη πλῆρες τὸ πορθμεῖον, καὶ οἰμωγῆς ἀνάπλεων. βαυμαπίαι δ' πάντες ἐπέπλεον. ὁ μὲν, τὸ σκέλος, ὁ δ', τὴν κεφαλὴν, ὁ δ', ἄλλο τι συντετειμένος. ἐμοὶ δοκεῖν, ἐκ πινος πολέμου παρόντες. ὅμως δ' ἐν ὀλίγῳ Χάρων ὡς εἶδε τὴν λευκοπτίωνα, οἰκτείρας με τὸν Ηρακλέα εἶναι, ἐσεδέξατό με, καὶ διεπόρθμευσέ τε ἀσφαλῶς, καὶ ἀποβᾶσι διέσημαινε τὴν ἀρίστην. ἐπεὶ δ' ἤμην ἐν τῷ σκότῳ, πρόσειμι μοι ὁ Μιθροβαρζάνης, εἰστόμενος δ' ἐγὼ κατόπιν ἐχόμενος αὐτοῦ, ἕως πρὸς λειμῶνα μέγιστον ἀφικνούμεθα, τῷ ἀσφοδέλῳ κατάφυτον. ἔνθα δὴ περιεπέτοντο ἡμᾶς τερετίζουσαι τῶν νεκρῶν αἱ σκιαί. κατ' ὀλίγον δ' προϊόντες, παρεγγυόμεθα πρὸς τὸ τοῦ Μίνω δικαστήριον. νοῦ πυὸς ὑψηλοῦ. καθήμενος.

hiatum descēdissemus, Rhadamanthum metu propè extinctum reperimus. At Cerberus quidem latrauit, & in furorem est versus. Sed cùm ilico lyram pulsassem, cantu extemplo delinitus obdormiuit. Postquam verò ad lacum venimus, tranare ferè non licuit. Iam enim onustus erat, & eiulatu plenus ponto: omnes verò saucij nauigabant, hic femur, ille caput, alius alio quopiam membro luxatus, adeò vt ex bello quopiam adesse mihi viderētur. At optimus Charon cùm leonis videret exuias, esse me ratus Herculem, recepit, libénsque transuexit, quinetiam egressis viam commonstrauit. Tum quoniam in tenebris eramus, præibat quidem Mithrobarzanes, ego autem ponè ipsi adhærens sequebar, quoad in pratum quoddam maximum, & asphodelo consitum peruenimus. Ibi nos stridulæ mortuorum vmbræ obibant Tum paulò longiùs progressi ad Minois tribunal accessimus. Hic autem in sublimi quodam solio sedebat: adstabant autem illi Pœnæ,

ἐπύχανε δ', ὁ μὲν, ὅπ θεὸν παρεισήκεισαν δ' αὐτῷ πει-

ναὶ, καὶ ἀλάστορες, καὶ Ε-
ερινύες. ἐτέρωθεν δὲ, ὅσοσή-
ροντο πολλοὶ πυες ἐφεξῆς
ἁλύσει μακρᾷ δεδεμένοι. ἐλέ-
γοντο δὲ εἶναι μοιχοὶ, πορνο- A
βοσκοὶ, καὶ τελῶναι, καὶ κόλα-
κες, καὶ συκοφάνται, καὶ τοιού-
τος ὅμιλος τῶν παντα κυ-
κώντων ἐν τῷ βίῳ. χωλοὶ δὲ,
οἵ τε πλούσιοι, καὶ τοκογλύ- B
φοι ὡσαύτως ἦσαν, ὠχροὶ, καὶ ὠδη-
γάστορες, καὶ ποδαγροὶ, κλοιὸν
ἕκαστος αὐτῶν, ἢ κόραξ δίτα-
λαντον ὀπισθόμενος. ἐφεστῶ-
τες οὖν ἡμεῖς, ἐωρῶμέν τε τὰ C
γιγνόμενα, καὶ ἠκούομεν τῶν
ἀπολογουμένων. κατηγόρουν
δὲ αὐτῶν κάνοι πυες καὶ πα-
ράδοξοι ῥήτορες. Φιλω. τί-
νες οὗτοι ὦδες Διός; μὴ
γὰρ ὀκνήσῃς καὶ τοῦτο εἰπεῖν.
Με. οἱ ἀπὸ τοῦ πωπαστοῦ τοὺς
ὦδες τ' ἥλιον ἀποτελου-
μένας σκιὰς ἀπὸ τῶν σωμά-
των; Φιλω. πάνυ μὲν οὖν.
Με. αὗται τοίνυν, ἐπει- E
δὰν ἀποθανώμεν, κατηγοροῦσί
τε, καὶ καταμαρτυροῦσι,
καὶ διελέγχουσι τὰ πεπραγ-
μένα ἡμῖν περὶ τὸν βίον.
σφόδρα τινὲς αὐτῶν ἀξιόπιστοι
δοκοῦσιν, ἅτε ἐκ συνηθεί-
τῶν σωμάτων. ὁ δ' οὖν Μίνως

infesti dæmones, Erinnyes. Ex altera verò parte adducebantur ordine multi longa catena vincti, qui dicebantur adulteri, lenones, publicani, adulatores, sycophãtæ, atque istiusmodi turba quidiuis in vita turbantium. Seorsum autem diuites ac fœneratores prodibant, pallidi, ventriosi, & podagrici, quorum vnicuique trabs, & coruus duorum talentorum pondo incumbebat. Nos igitur astantes, & quæ fiunt omnia conspicimus, & quæ ad defensionem dicuntur, auscultamus: accusabant autem noui quidam atque admirabiles oratores. *Ph.* Quinam hi sunt per Iouem? ne te pigeat hoc quoque dicere. *Men.* Nosti-ne vmbras istas, quas corpora soli opposita reddunt? *Ph.* Omnino sanè. *Men.* Hæ igitur nos vita functos accusant, testimonio suo conuincunt, & quicquid in vita peccauimus redarguunt, atque ipsarum nonnullæ fide valdè dignæ videntur vt pote quæ nobiscum semper versabantur, nostrísque à corporibus nusquam digrediebantur. Itaque Minos diligenter examinans, quem.

καὶ μηδέποτε ἀφισάμενος
ὀπιθεν ὀξέως ἐξετάζων ἀπέπεμ-

γην ἕκαστον ἐς τὸν τῶν ἀσεβῶν χῶρον, δίκλω ὑφιξόντα κατ' ἀξίαν τῶν τετολμημένων. καὶ μάλιστα ἐκείνων ἥπτετο, τῶν ἐπὶ πλούτοις τε καὶ ἀρχαῖς A τετυφωμένων, καὶ μονογουχὶ καὶ προσκυνεῖσθαι περιμόντων, τήν τε ὀλιγοχρόνιον ἀλαζονείαν αὐτῶν, καὶ τὴν ὑπερφίαν μυσταπόμενος. καὶ ὅτι μὴ ἐμέμνηντο θνητοί τε ὄντες αὐτοὶ, καὶ θνητῶν ἀγαθῶν πεπτωκότες. οἱδὲ, ἀποδυσάμενοι τὰ λαμπρὰ ἐκεῖνα B πάντα, πλούτους λέγω, καὶ δύναστείας, γυμνὶ κάτω νενευκότες, παρεισήκεισαν. ὥσπερ πνα ὄνειρον ἀναπεμπαζόμενοι τὴν παρ' ἡμῖν εὐδαιμονίαν. ὥστε ἔγωγε ταῦθ' ὁρῶν, ὑπερέχαιρον. καὶ εἴ πνα γνοείσαιμι αὐτῶν, προσιὼν αὖ ἡσυχῇ πως, ὑπεμίμνησκον οἷος ἦν πρὶν τὸν βίον, καὶ ἡλίκον ἐφύσα τότε, νίκης πολλοὶ μοὶ ἕωθεν ἐπὶ τῶν πυλώνων παρεισήκεισαν, τὴν πρόοδον αὐτῶν περιμένοντες, ὠδυόμενοί τε, καὶ ἀποκλειόμενοι πρὸς τῶν οἰκετῶν. ὁ δ' μόγις αὖ ποτε ἀναπείλας αὐτοῖς περιφυῆς τις, ἢ C εὐδαίμονας ᾤετο καὶ μακαρίους λιὼ τὸ σῆθος, ἢ τὴν δεξιὰν libet in sedes impiorum relegabat, dignas aulis pœnas subiturum: cósque maximè supplicijs exercebat, qui diuitijs & dignitatibus superbiuerant, quíque adorari se ferè expectabant, breuem eorum superbiam, fastúmque detestatus: quippe qui non meminissent mortales ipsi cùm sint, sese bona quoque mortalia consequutos. At nunc isti splendidis illis omnibus spoliati, diuitijs inquam, genere, imperijs, nudi, demissóque vultu steterunt, tanquam somnium quoddam, humanam hanc fœlicitatem recogitantes. Quæ cùm conspicarer, summopere gaudebam. Et si quem ipsorum nossem, tacitè ad ipsum accedens, qualis in vita fuerat memorabam, quantúmque tunc turgeret quum multi mane fores obsiderent egressum eius expectantes, pulsi interim exclusíque à famulis. At ipse vix tandem illis exoriens, purpureus, aut aureus, aut versicolor, fœlices & beatos salutantes se facturum putabat, si pectus dextram-ue porrigens daret osculandam. πείχυσος, ἢ διαπίκλος, ἀποφαίνειν τὸν προσειπόντας, προσιόντων δοὶν καταφιλεῖν.

ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἀλύοντο ἀκούσαντες. τῷ δὲ Μίνωϊ, μία τις καὶ περὶ χάριτος ἐδικάσθη δίκη. τὸν γάρ τοι σικελιώτην Διονύσιον, πολλὰ καὶ αἴσχιστα ὑπὸ τε Δίωνος A κατηγορηθέντα, καὶ ὑπὸ τῆς στοᾶς κατὰ μαρτυρηθέντα, παρελθὼν Ἀρίστιππος ὁ Κυρηναῖος, ἄγεσθαι δ' αὐτὸν ἐν τιμῇ, καὶ δύνασθαι μέγιστον ἐν τοῖς κάτω, μικρὰ δεῖν τῆς Χιμαίρας περιδεδέντα, παρέλυσε τῆς κατακρίσεως, λέγων πολλοῖς ἀνδρῶν τῶν πεπαιδευμένων περὶ ἀργύριον ἠμφεσθῆναι δεξιόν. ἀποσπασθέντες δ' ὅμως τοῦ δικαστηρίου, ἐπὶ τὸ κολαστήριον ἀφικνούμεθα. ἔνθα δὴ ὦ φίλε, πολλὰ καὶ ἐλεεινὰ ἰδεῖν ἀκοῦσαί τε, καὶ ἰδεῖν, μαστίγων τε ὀδυρμὸς ἠκούετο, καὶ ὀμωγὴ τῶν ἐπὶ τοῦ πυρὸς ὀπτωμένων. καὶ τρίβλαι, καὶ κύφωνες, καὶ βασκοί. καὶ ἡ Χίμαιρα ἐσπαράττετο, καὶ ὁ Κέρβερος ἐδάρδαπτε. ὠλολύζοντο τε ἅμα πάντες, βασιλεῖς, δοῦλοι, σατράπαι, πτωχοί, πλούσιοι, πτωχοὶ καὶ μετέμελε πᾶσι τῶν τετολμημένων. ἐνίοις δ' αὐτῶν καὶ ἐγνωσμένοις ἰδόντες, ὁπόσοι ἦσαν τῶν ἑταίρων τετελευτηκότων εἶδέ, ἐνεκαλύπτοντο, καὶ ἀπεστρέφοντο, ἢ δ, καὶ προσβλέπειν,

Illi verò audientes ista moleste ferebant. At Minos vnum quoddam iudicium ad gratiam pronuntiauit Quippe Dionysium Siciliæ tyrannum multis & atrocibus criminibus à Dione accusatum, & Stoicorum testimonio conuictum, Aristippus Cyrenæus interueniens (illum enim honore prosequuntur inferi, plúrimúmque ibi valet eius authoritas) propemodum Chimæræ alligatũ, à pœna liberauit, asserens illum nonnullos eruditorum adiuuisse pecunia. Tum nos à iudiciali foro digressi, ad supplicij locum peruenimus. Ibi certè multa erant audituvisúque miserabilia. Nã & flagrorum sonus simul audiebatur, & eiulatus hominum in igne flagrantium, & tormenta, & catenæ, & rotæ: Chimæra dilaniabat, Cerberus lacerabat: símúlque puniebantur omnes reges, serui, satrapæ, pauperes, diuites, mendici, & scelerum omnes pœnitebat. Et quosdam qui nuper è vita discesserant, conspicati agnouimus. Illi verò se occulebant, & auertebant, aut si aliquando nos respiciebant, id seruiliter admodum & adulatoriè facie-

μάλα δουλοπρεπές τι, καὶ

κολαχευτικόν. καὶ ταῦτα, πῶς εἶει, βαρεῖς ὄντες, καὶ ὑπόπτως παρὰ τὸν βίον; τοῖς μὲν τοι πένησιν, ἡμιτελῆ τὰ κακῶν ἐδέδοτο. καὶ ἀναπαυόμενοι, πάλιν A σκολιάζοντο. καὶ μὲν κἀκεῖνα εἶδον τὰ μυθώδη, τὸν Ἰξίονα, καὶ τὸν Σίσυφον, καὶ τὸν Φρύγα Ταντάλον χαλεπῶς ἔχοντα, καὶ τὴν γῆν Τιτυόν. Ἡράκλεις ὅσος ἔκειτο B τόπον ἐπέχων ἀχρῶς. διελθόντες δὲ καὶ τούτους, ἐς τὸ πεδίον ἐσβάλλομεν, τὸ Ἀχερούσιον. ἐυρίσκομέν τε αὐτόθι τοὺς ἡμιθέους τε, καὶ τὰς ἡρωΐνας. καὶ τὸν C ἄλλον ὅμιλον τῶν νεκρῶν κατὰ ἔθνη καὶ φῦλα διαπεμπόμενοι. τοὺς μὲν, παλαιοὺς πίνας, καὶ ἐυρωπίωντας, καὶ ὡς φησιν Ὁμηρος, ἀμενηνοῖς. τοὺς δὲ, νεκλεῖς καὶ πωλεσι- D κόπας. καὶ μάλιστα τοὺς Αἰγυπτίων αὐτοὺς, διὰ τὸ πολυαρκὲς τῆς ταριχείας. τὸ μὲντοι διαγινώσκειν ἔκαστον, οὐ πάνυ τι ῥᾴδιον. ἅπαντες γὰρ ἀτεχνῶς ἀλλήλοις γίνονται ὅμοιοι, τῶν E ὀστέων γεγυμνωμένων. πλὴν μόγις καὶ διὰ πολλῆς ἀναθεωρήσεως αὐτοὺς ἐγινώσκομεν. ἔκειντο δ' ἐπ' ἀλλήλοις ἀμαυρῶς, καὶ οὐδὲν ἔτι τῶν παρ' ἡμῖν καλῶν φυλάττοντες. ἐμέλει, πολλῶν ἐν ταὐτῷ σκελετῶν κειμένων, καὶ

bant: idque, quàm putas in vita molesti erant & fastosi? At pauperibus dimidium malorum remittebatur: cúmque interquieuissent, rursum cruciabantur. Sed illa quoque fabulosa vidi, Ixionem, & Sisyphum, maléque affectum Phrygem Tantalum, & terra cũ Tityum. Quantus hercle erat! integrum enim agri locum stratus occupabat. Præteritis etiam hisce, in campum Acherusium irrumpimus: ibique cũ semideos, tum heroinas, aliámque simul mortuorum turbam in gentes tribúsque dispositam inuenimus: alios quidẽ vetulos ac marcidos, vtque dicit Homerus, euanidos: alios verò inuenes, & integros, maximè quidem Ægyptios propter illam cõdiendi efficaciam. Verùm quemlibet dignoscere, nequaquam erat facile, adeò nudatis ossibus omnes erant sibi inuicem similes: nisi quòd vix tandem, diúque contemplantes ipsos cognoscebamus: quippe confertè iacebant obscuri atque ignobiles, nihílque amplius decoris illius qui est apud nos asseruantes. Cùm igitur ossa simul multa eodem in loco iacerent, omnéque

πάντων ὁμοίων, φοβερόν τι, καὶ διάκενον δεδορκότων, καὶ γυμνοὺς τοὺς ὀδόντας προφαινόντων, ἠπόρουν πρὸς ἐμαυτὸν ᾧτινι διακρίναιμι τὸν Θερσίτην ἀπὸ τοῦ καλοῦ Νιρέως, ἢ τὸν μετοπίτην Ιρον, ἀπὸ τοῦ Φαιάκων βασιλέως, ἢ Πυῤῥίαν τὸν μάγειρον, ἀπὸ τοῦ Αγαμέμνονος. οὐδὲν γὰρ ἔτι τῶν παλαιῶν γνωσιμάτων αὐτοῖς παρέμενεν, ἀλλ' ὅμοια τὰ ὀστᾶ λευκὰ, ἄδηλα, καὶ ἀνεπίγραφα, καὶ ὥσπερ οὐδενὸς ἔτι διακεῖσθαι δυνάμενα. τοιγαροῦν ἐκεῖνα ὁρῶντι, ἐδόκει μοι ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος πομπῇ τινι μακρᾷ προσεοικέναι, χορηγεῖν δὲ καὶ διατάττειν ἕκαστα ἡ τύχη, διάφορα καὶ ποικίλα τοῖς πομπεύουσι σχήματα προσάπτουσα. τὸν μὲν γὰρ λαβοῦσα ἡ τύχη, βασιλικῶς διεσκεύασε, πᾶραν τε ἐπιθεῖσα, καὶ δορυφόροις παραδοῦσα, καὶ τὴν κεφαλὴν στέψασα τῷ διαδήματι. τῷ δέ, οἰκέτου σχῆμα περιέθηκε. τὸν δέ τινα, καλὸν εἶναι ἐκόσμησε. τὴν δέ, ἄμορφον, καὶ γελοῖον παρεσκεύασε. παντοδαπὴ γὰρ οἶμαι δεῖν χρῆσθαι τὴν τύχην. πολλάκις δέ, διὰ μέσης τῆς πομπῆς μετέβαλε τὰ αὐτῶν σχήματα, ἕως ἔπαυσα ἐς τέλος διά-

inter se similes essent, terrificum quiddam vacuis oculorum orbibus intuentes, dentésque nudos ostendentes, animi perdebam quonam signo Thersiten à formoso illo Nireo discernerem, aut mendicum Irum à rege Phęacum, aut ab Agamemnone Pyrrhiam coquũ. Quippe quibus iam nihil veteris indicij permansit, sed inter se similia sunt ossa, incognita, titulis carentia, nullique vnquam dignoscenda. Hæc igitur spectanti mihi, hominum vita longæ cuipiam pompæ persimilis videbatur, cui fortuna præsit, & singula disponat, iísque qui pompam agunt, diuersos variósque habitus accommodet. Alium siquidem fortuna deligens regijs ornat insignibus, imposita tiara, additis satellitibus, & capite diademate reuincto. Alium verò seruui habitu amicit: hunc autem forma ornat, illum contrà deformem & ridiculum fingit: nam omnigenum, vt opinor, oportet esse spectaculũ. Quin habitus quorundam plerunque in media etiam pompa demutat, non sinens quo prodierant órdine,

πομπεῦσαι ὡς ἐτέχθησαν. ἀλλὰ
μεταμφιέσασα, τὸν μὲ Κροῖ-
σον ἀναγκάσε τῷ τὸ οἰκέτου
καὶ αἰχμαλώτου σκευὴ ἀνα-
λαβεῖν. τὸν δὲ Μαιάνδειον, A
τέως ἐν τοῖς οἰκέταις πομπεύ-
οντα, τῷ Πολυκράτους τυ-
ραννίδι μετενέδυσε. καὶ μέ-
χρι μὲ τινος εἵασε χρῆσθαι τῷ
σχήματι. ἐπειδὴ δὲ ὁ τῆς πομ-
πῆς καιρὸς παρέλθοι, τὸν ἰδιωτι-
κὸν ἕκαστος ἀποδοὺς τῷ σκευ-
ῇ, καὶ ἀποδυσάμενος τὸ σχῆμα
μὲ τὸ σώματος, ὥσπερ ἦν πρὸ B
τοῦ, γίνεται, μηδὲν τοῦ πλησίον
διαφέρων. ἔνιοι δ' ὥσ' ἀγω-
νοθετῶσιν, ἐπειδὴ ἀπαντᾷ τὸν
κόσμον, ὑπισχνοῦμαι ἢ τύχῃ, ἀ-
χθόνται μὲ, καὶ ἀγαπῶσιν,
ὥσπερ οἰκείων τινῶν στερισκό-
μενοι, καὶ οὐχ ἃ πρὸς ὀλίγον
ἔλαβόσαντο ἀποδιδόντες. οἶμαι C
δ' καὶ τῶν ἐπὶ τῆ σκηνῆς πολ-
λάκις ἑωρακέναι, τὸν τραγι-
κοὺς ὑποκριτὰς τούτους
πρὸς ταῖς χεσὶ τῶν δεσμά-
των, ἄρτι μὲν, Κρέοντας, ἐνίοτε δὲ,
Πριάμους γινομένους, ἢ Αγα-
μέμνονας, καὶ ὁ αὐτὸς, εἰ τύχοι
μικρὸν ἔμπροσθεν μάλα σε-
μνῶς, τὸ τῆς Κέκροπος ἢ D
μετ' ὀλίγον οἰκέτης πρόσηλθεν
ἤδη δὲ πέρας ἔχοντος τῆς

eodem ad extremum progredi. Sed ornatu commutato Crœsum quidem coëgit, serui captiuique vestes assumere: Mæandrium autem, olim inter seruos incedentem, Polycratis data tyrannide vicissim vestiuit: eóque cultu aliquantisper vti siuit. Verùm vbi pompæ tempus prêteriit, tum quisque apparatum reddens, & amictum cum corpore exuens, qualis erat antè, efficitur, nihil à vicino differens. At nonnulli præ insciti, quum instans fortuna ornatum repetit, ægrè ferunt atque indignantur, tanquam proprijs quibusdam priuati, ac non ea reddentes quibus ad exiguum tempus vtebantur. Existimo autem etiam in scena vidisse te plerunque histriones istos tragicos, qui in fabularum vsum modò Creontes, modò Priami fiunt, aut Agamemnones. Idémque si fors tulerit, paulò antè tam grauiter, Cecropis aut Erechthei formam imitatus, paulò pòst seruus, poëta iubente progreditur. Cúmque iam fabulæ finis adfuerit, & ipsorum

Ερεχθέως σχῆμα μεμισάκως,
ὑπὸ τῆ ποιητῆ κελευσμένος.
δεσμάτος, ἀποδυσάμενος

ἕκαστος αὐτῶν τὴν χρυσόπαστον ἐκείνην ἐδῆτα, καὶ τὸ πρόσωπεῖον ἀποθέμενος, ἢ καταβὰς ἀπὸ τῶν ἐμβάτων, πένης, καὶ ταπεινὸς περιέρχεται. ἢ ἔτ' Ἀγαμέμνων ὁ Ἀτρέως, οὐδὲ Κρέων ὁ Μενοικέως, ἀλλὰ Πῶλος Χαιρικλέους συνιεὶς ὀνομαζόμενος, ἢ Σάτυρος ὁ Θεογείτονος μαραθώνιος. τοιαῦτα καὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματά ἐστιν, ὡς τότε μοι ὀφθεὶς ἔδοξεν. Φιλω. εἰπέ μοι ὦ Μένιππε, οἱ δὲ τοὺτελεῖς τούτοις καὶ ὑψηλοὶς τάφοις ἐχόντες ὑπὲρ γῆς, ἢ στήλας, ἢ εἰκόνας, ἢ ἐπιγράμματα, οὐδὲν τιμιώτεροι παρ' αὐτοῖς εἰσι τῶν ἰδιωτῶν νεκρῶν; Με. λῆρεῖς ὦ ἄνθρωπε. εἰ γὰρ ἐξέτασον τὸν Μαυσωλὸν αὐτὸν, λέγω δὴ τὴν κάρα, τὴν ἐν τῷ τάφῳ πεπεδόντων, εὖ οἶδα ὅτι ἂν αὖ ἐπαύσω γελῶν. οὕτω ταπεινῶς ἔρριπτο ἐν παραβύστῳ που, λανθανόντων ἐν τῷ λοιπῷ ὄχλῳ τῶν νεκρῶν. ἐμοὶ δοκεῖν, τοσοῦτον ἀπολαύων τῆς μνήματος. παρ' ὅσον ἐξαύνετο τηλικοῦτον ἄχθος ἐπικείμενος. ἐπειδὴ γὰρ ὦ ἐπέμφθη ὁ Αἰακὸς ἀπομερήσων ἑκάστῳ τὸν τόπον, δίδωσι δὴ τὸ ἀμπώτατα, κατακεῖσθαι,

vnusquisque vestem illam auratam exuerit, personam deposuerit, & ex cothurnis descenderit, pauper & humilis obambulat: nec amplius Agamemnō Atrei filius, nec Creon Menœtio prognatus, sed Polus Chariclei Sunien-sis, aut Satyrus Marathonius Theogitonis filius nominatur. Sic se hominum res habent, vt mihi tum spectanti visum est. *Ph.* Dic Menippe, isti qui sumptuosa, excellaque sepulchra habent in terris, & columnas, & imagines, & titulos, nihilóne apud inferos plebeijs defunctis sunt honoratiores? *Men.* Heus tu nugaris: si enim Mausolum vidisses, Carem illum dico, sepulchro percelebrem, probè scio ridere nunquam desiisses: tam despectim in abstrusum antrum proiectus Deest, in reliqua mortuorum turba delitescens: hoc tantùm commodi meo iudicio percipiens ex hoc monumẽto, quòd imposito tam graui pondere pressus laborat. Postquam enim, ô amice, Æacus vnicuique locum demensus est (dat autem cui maximum, non plus quàm pedem) necesse est

μέγιστον δὲ πλέον ποδὸς, ἀνάγκη πρὸς τὸ μέσον συνεσταλμένον.

πολλῷ δ' αὖ οἶμαι μᾶλλον ἐγέλας, εἰ ἐθεάσω τοὺς παρ' ἡμῖν βασιλέας, καὶ σατράπας, πωχεύοντας παρ' ἀυτοῖς, καὶ ἤτοι ταριχοπωλοῦντας ὑπ' ἀπορίας, ἢ τι τοιοῦτο διδάσκοντας; γράμματα, ἢ ὑπὸ τῦ πτύχους ὑβριζομένους, ἢ κατ' κόρρης παιομένους, ὥσπερ τ' ἀνδραπόδων τὰ ἀπιμότατα. Φίλιππον γοῦν τὸν μακεδόνα ἐγὼ θεασάμενος, οὐδὲ κρατεῖν ἐμαυτῦ δυνατὸς ἦν. ἐδείχθη δέ μοι ἐν γωνιδίῳ τινὶ μισθῦ ἀκούμενος τὰ σαθρὰ τῶν ὑποδημάτων. πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους ἦν ἰδεῖν ἐν ταῖς περιόδοις μεταπτουμένους, Ξέρξας λέγω, καὶ Δαρείους, καὶ Πολυκράτεις. Φιλω. ἄτοπα διηγῇ τὰ περὶ τῶν βασιλέων, καὶ μικρῦ δεῖν, ἄπιστα. τί δ' ὁ Σωκράτης ἔπραττε, καὶ Διογένης, καὶ εἴ τις ἄλλος τῶν σοφῶν; Με. ὁ μὲν Σωκράτης, κύκλῳ περιέρχεται διελέγχων ἅπαντας. συνῆσαν δ' αὐτῷ Παλαμήδης, καὶ Ὀδυσσεὺς, καὶ Νέστωρ, καὶ εἴ τις ἄλλος λάλος γεγονώς. ἔπ μάλα τοι ὑπεφύσηντο αὐτῷ, καὶ διωδήκει ἐκ τῆς φαρμακοπωσίας τὰ σκέλη. ὁ δὲ βέλτιστος Διογένης, παρεικεῖ μὲ Σαρδαναπάλῳ τῷ ἀσσυρίῳ, καὶ Μίδᾳ τῷ φρυγὶ, καὶ ἄλλοις τισὶ τῶν πολυτελῶν.

eo contentum iacêre, seséque ad loci modum contrahere. Risisses autem opinor, multo magis, si vidisses reges nostros & satrapas, apud eos mendicantes, & vrgente inopia vel salsamenta vendêtes, vel prima elementa docentes, & vt à quolibet contumelijs afficiuntur, atque in faciem cæduntur, tanquam vilissimæ mancipia. Ego igitur Philippum Macedonem conspicatus, continere me non potui: ostensus est mihi calceos attritos in angulo quodam mercede resarciens. Multos etiam alios videre erat in triuijs mendicantes, Xerxes aio, & Darios & Polycrates. Ph. Admiranda hæc sunt, ac propemodum incredibilia, quæ de regibus narras. Quid autem Socrates faciebat, & Diogenes, & si quis est sapientum alius? Men. Socrates quidem ibi omnes redarguens obambulat: versantur autem cum illo Palamedes, Vlysses & Nestor, & si quis alius defunctorum est garrulus: quinetiam adhuc ipsi inflata sunt & tumida crura ex veneni hausti. At optimus Diogenes, accola est Assyrij Sardanapali, & Midæ Phrygis, & aliorum quorundam ex sumptuosis illis,

ἀκούων ὀλιμωζόντων αὐτῶν, καὶ ἅμα παλαιὰν τύχην ἀναμιμνησκόμενον, γελᾷ τε, καὶ τέρπεται, καὶ τὰ πολλὰ ὕπτιος κατακείμενος, ἄδει μάλα βαρβάρῳ καὶ ἀπηνεῖ τῇ φωνῇ. τὰς ὀλιμωζὰς αὐτῶν ἐπικαλύπτων, ὥστε μὴ ἀκοῦσαι τοὺς ἀνθρώπους, καὶ διασκέψασθαι μετοικεῖν ἐκ φέροντας τὸν Διογμίλιον. Φιλ. ταυτὶ μὲν ἱκανῶς. τί δὲ τὸ ψήφισμα λοιπόν, ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἔλεγες κεκυρῶσθαι κατὰ τῶν πλουσίων; Με. εὖγε ὑπέμνησας. ἐγὼ γὰρ οἶδ' ὅπως περὶ τούτου λέγειν προεθέμην, πάμπολυ ἀπεπλανήθην τοῦ λόγου. διατρίβοντος γάρ μου παρ' αὐτοῖς, προσῆσαν οἱ πρυτάνεις ἐκκλησίαν περὶ τῶν κοινῇ συμφερόντων. ἰδὼν οὖν πολλοὺς συνθέοντας, ἀναμίξας ἐμαυτὸν τοῖς νεκροῖς, ἐγὼ δὲ εἰς καὶ αὐτὸς ἦν τῶν ἐκκλησιαζόντων. διωκήθη μὲν οὖν καὶ ἄλλα. τελευταῖον δὲ, τὸ περὶ τῶν πλουσίων. ἐπεὶ γὰρ αὐτῶν κατηγόρησε πολλὰ, καὶ δεινὰ, βία, καὶ ἀλαζονεία, καὶ ὑβρολογία, καὶ ἀδικία, τέλος, ἀναστάς τις τῶν δημαγωγῶν, ἀνέγνω ψήφισμα τοιόνδε.

quos quum eiulantes audit, veterémque fortunam recẽsentes, & ridet, & delectatur, & sæpe supinus iacens, admodum aspera & immani voce cantat, eiulatus illorum obsęurans, adeò vt id viri illi molestè ferant, cúmque Diogenem ferre non possint, de mutanda sede deliberent. Ph. De his quidem satis. Cætèrùm quodnam illud decretum est, quod initio dixeras contra diuites esse sancitum? Men. Benè certè admones. Nescio enim quo pacto cùm hac de re dicere proposuissem, ab instituto sermone procul aberraui. Dum igitur ibi versabar, magistratus concionem aduocarunt pro reipublicæ commodis. Cùm ergo multos concurrere viderem, ego me quoque mortuis immiscens ilicò vnus fui eorum qui in concione aderant. Aliis igitur etiam de rebus est actum: postremò verò negotium de diuitibus: quibus postquam obiecta fuissent multa crimina, eáque atrocia, violentia, superbia, fastus, iniuria, surgens tandem ex populo primâs quidam, huiusmodi decretum legit.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἐπειδὴ πολλὰ καὶ παράνομα οἱ πλούσιοι δρῶσι παρὰ τὸ βίον, ἁρπάζοντες, καὶ βιαζόμενοι, καὶ πάντα τρόπον τοὺς πενήτων καταφρονοῦντες, δέδοκται τῇ βουλῇ, καὶ τῷ δήμῳ, ἐπειδὰν ἀποθνήσκωσι, τὰ μὲν σώματα αὐτῶν, κολάζεσθαι, καθάπερ καὶ τοὺς ἄλλων πονηρῶν. τὰς δὲ ψυχὰς, ἀναπεμφθείσας αὖθις ἐς τὸν βίον, καταλύεσθαι ἐς τοὺς ὄνους, ἄχρις ἂν ἐν τῷ τοιούτῳ διαγάγωσι μυριάδας ἐτῶν πέντε καὶ εἴκοσιν, ὄνοι δὲ ὄνων γινόμενοι, καὶ ἀχθοφορούμενοι, καὶ ὑπὸ τῶν πενήτων ἐλαυνόμενοι. τοιγαροῦν δεῦτε λοιπὸν, ἀκούσατε αὐτοῖς ἀποθανεῖν. εἶπε τὴν γνώμην Κερβερίων Σκελετίωνος νεκυσιεύς, φυλὴς ἀλιβαντιάδος. τούτου ἀναγνωσθέντος τὸ ψηφίσματος, ἐπεψήφισαν μὲν αἱ ἀρχαί. ἐπεχειροτόνησε δὲ τὸ πλῆθος, καὶ ἐνεβεμβήσατο ἡ Βεμβώ, καὶ ὑλάκτησεν ὁ Κέρβερος. οὕτω δὴ ἐτελεσφορήθη, καὶ κύρια τὰ ἀνεγνωσμένα. ταῦτα μὲν δή σοι τὰ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. ἐγὼ δὲ, ἐπειδὴ παρεστὰς ἐπυνθανόμην, ἱκέτευον

DECRETVM.

QVandoquidem iniqua multa diuites in vita perpetrant, rapientes, ac vim inferentes, omnique modo pauperes despicientes, Curiæ, populóque visum est, vt quum obierint, eorum quidem corpora vt & aliorum sceleratorum puniantur, animæ verò sursum in vitã remissæ, in asinos demigrent, donec in tali statu quinquies ac vicies decem annorum millia transegerint, asini semper ex asinis renati, onera ferentes, & à pauperibus agitati. Deinde vt liceat illis, vita excedere. Sententiam hanc pronunciauit Caluarius, patre Aridello, patria Manicensis, tribu Stygiana. Lectum hoc suffragium approbauerunt principes, scinit plebs, adfremuit Proserpina, allatrauit Cerberus: sic enim rata authenticáque fiunt, quæ inferi statuunt. Hæc quidem in concione gerebantur. Ego verò Tiresiam adeo, cuius gratia veneram, & re vt erat narrata supplicaui,

ὅπερ ἀρίγνωτον ἕνεκα, τῷ Τειρεσίᾳ τὰ παντα διηγησάμενος,

εἰπεῖν πρὸς με ποῖόν τινα ἡγεῖται τὸν ἄριστον βίον. ὁ δὲ, γελάσας, ἔστι δὲ τυφλόν τι γερόντιον, καὶ ὠχρὸν, καὶ λεπτόφωνον, ὃν τέκνον φησὶ, τί μοι αἰτίαν οἶδά σου τῆς ἀπονοίας, ὅτι παρὰ τῶν σοφῶν ἐλήλυθε, οὐ τὰ αὐτὰ γιγνωσκόντων ἑαυτοῖς. ἀταρ οὐ θέμις λέγειν πρὸς σέ. ἀπείρηται γὰρ ὑπὸ τοῦ Ραδαμάνθυος. μηδαμῶς ἔφην ὦ πάτερον, ἀλλ' εἰπὲ, καὶ μὴ περίδῃς με σοῦ τυφλώτερον περιόντα ἐν τῷ βίῳ. ὁ δὲ, μὴ με ἀπαγαγὼν, καὶ πολὺ τῶν ἄλλων ἀποστήσας, ἡρέμα πρόσκλινας πρὸς τοῦς, φησὶν, ὁ τῶν ἰδιωτῶν, ἄδοξος βίος, καὶ σωφρονέστερος, ὡς τὰ ἀφροσυνῆς παυσάμενος τοῦ μετεωρολογεῖν, καὶ τέλη, καὶ ἀρχὰς ὀπισκοπεῖν. καὶ καταπύσας τῶν σοφῶν τούτων συλλογισμῶν, καὶ τὰ τοιαῦτα λῆρον ἡγησάμενος, τοῦτο μόνον ἀεὶ ἅπαντος σπεύσῃ, ὅπως τὸ παρὸν εὖ θέωμος, παραδραμὼν γελῶν τὰ πολλὰ, καὶ περὶ μηδὲν ἐσπουδακώς. ὡς εἰπὼν, πάλιν ὥρτο κατ' Ασφοδελὸν λειμῶνα. ἐγὼ δὲ, καὶ ἤδη ὀψὲ ἦν, ἄγε δὴ ὦ Μιθροβαρζάνη φημὶ, τί διαμέλλομεν, καὶ οὐ ἀπιμεν αὖθις

vt mihi diceret, quodnam optimum vitæ genus putaret. Hic verò subridens, est autem vetulus quispiam cæcus, pallidus, voce gracili, ô fili, inquit, tuæ perplexitatis causam scio à sapientibus istis profectam, non eadem inter se sentientibus. Verùm haud fas est id tibi proloqui: nam à Rhadamantho est interdictum. Nequaquam, inquam, ô patercule: sed dic quæso, neque me contemnas, qui in vita te cæcior oberro. Is igitur abducto mihi, & procul ab alijs abstracto, leniter ad aurem inclinans, optima inquit & sapientissima est priuatorum vita. Quamobrem ab hac vanissima rerum sublimium consideratione desistens, mitte principia & fines speculari: & vafros hosce syllogismos despuens, atque id genus omnia nugas ducens, hoc solum in tota vita persequere, vt præsentibus contentus, plerumque ridens, nulliusque rei satagens prætercurras. Sic locutus iterum in asphodelorum pratum sese corripuit. Ego igitur (etenim iam vesper erat) age, inquam ô Mithrobarzanes quid cunctamur, nec rursus ad vitam hinc imus?

ἐς τὸ βίσν; ὁ δ' πρὸς ταῦτα, θάῤῥει φησὶν ὦ Μένιππε, ταχεῖαν γάρ σοι καὶ ἀῤῥαγμονα τὴν ὁδὸν δείξω ἄῤῥαπόν. καὶ δὴ ἀπαγαγών με πρός τι χωρίον τῶ ἄλλου ζοφερώτερον, δείξας τῇ χειρὶ πόῤῥωθεν ἀμαυρόν τι καὶ λεπτὸν ὥσπερ διὰ κλειθρίας ἐρεῖον φῶς, ἐκεῖνο ἔφη ὅστι τὸ ἱερὸν τῦ Τροφωνίου, κἀκεῖθεν καταίσχονται οἱ ἀπὸ Βοιωτίας. ταῦτα οὖν εἰπὼν ἄφνω, καὶ ἐυθὺς ἔσῃ ἐπὶ τῆ Ἑλλάδος. ἤδεις δ' τοῖς εἰρημένοις ἐγὼ, καὶ τὸ μάγον ἀσπασάμενος, χαλεπῶς μόλα διὰ τῦ στόμα ἀνερπύσας, ὡς εἶδε ὅπως ἐν Λεβαδείᾳ γένομαι.

Ille verò ad hæc : Confide, inquit, ô Menippe, ostendam tibi semitam, qua celeriter nullóque negotio progrediemur. Cùm autem me in regionem alia obscuriorem abduxisset, manu procul ostendens subobscurum, & tenue lumen tanquam per rimam influens illud, inquit, Trophonij est templum, & illac ad inferos ex Boëotia descendunt. Hac ascende, & in Græcia statim eris. Ego igitur hoc sermone gauisus, salutato Mago ægrè admodum per fauces subrepens, nescio quo pacto in Lebadiam perueni.

ARGVMENTVM NECYOMANTIÆ IN PRINCIPIO OMISSVM.

Videtur Lucianus hoc Dialogo illud maximè commendatum habuisse, quod in fine Menippus ait à Tiresia in aurem sibi dictum fuisse. Priuatorum videlicet hominũ vitam optimã atque tutissimã esse. Cùm contrà diuitum & magnorum sit periculosa conditio, pompis solennibus, tragicísque fabulis similis, quarum tristis est exitus. Porrò præcipui loci hic sunt, De incerta doctrina Philosophorum. De Magorum superstitione & potestate. De inferorum locis, supplicijs, & æqualitate. Denique collatio vitæ humanæ cum pompa solenni, & cum fabulis Tragicorum.

ΧΑΡΩΝ. Η ΕΠΙΣΚΟΠΟΥΝΤΕΣ.

CHARON, SIVE CONTEMPLANTES.

ARGVMENTVM.

E Iusdem fermè argumenti est hic Dialogus cum superiore. Nam vt illic Menippus apud inferos videre atque audire supplicia & miseros exitus diuitum atque potentum fingitur. Ita hic Charon apud superos hominum dementiam contemplatur, stultaque illorum consilia & actiones deridendo. Quippe qui in his quæ incerta ac momentanea maximè sunt, puta robustate corporis, potentia, diuitijs, fortuna, gloria, & id genus alijs omnem spem atque fiduciam collocent. Mortis verò, quæ omnium certissima, & mox consecutura est, nullam rationem habeant. Id quod ipse Charon in fine Dialogi apertis verbis indicat, & paulò suprà quoque, vbi homines stultitiæ suæ admonet, & ad meliorem mentem reuocat. Tractantur autem hæc primo per speciem, propositis exemplis Midæ, Cyri, Cræsi, Polycratis, & aliorum: mox & in genere descriptis hominum & priuatorum & regum affectibus studijsque, postremò etiam confutata opinione, quam multi de defunctorum honoribus habebant. Et in summa non hominum modò res & corpora, verùm & ciuitates & flumina, denique omnia morti subiecta esse ostenduntur, quam eo faciliorem cuique esse, quo mundanis istis rebus ac opibus minus impeditus aut captus fuerit. Prior pars Dialogi etiam δραματικὴ est, dum Mercurius iam exoratus à Charonte, montes aliòs alijs imponit, & locum vnde prospectus in omnes terras pateat, extruit.

ΕΡΜΗΣ.

Γελᾷς ὦ Χάρων; ἢ τί τὸ πορθμεῖον ἀποκλίπων, δεῦρο ἀνῆλθες ἐς τὴν παρᾶσιν ἡμέραν, οὐ πάνυ εἰωθὼς ἐπιχωριάζειν τοῖς ἄνω

MERCVRIVS.

Quid rides Charon? aut cur deserto pontone in hanc lucem ascendisti, superorũ rebus interesse neutiquam

πράγμασιν; Χα. ἐπεθύμησα ὦ Ἑρμῆ, ἰδεῖν ὁποῖά ἐστι τὰ ἐν τῷ βίῳ, καὶ ἃ πράττουσιν οἱ ἄνθρωποι ἐν αὐτῷ. ἅπαντες θερμοὶ, πάντες οἰμώζουσι κατιόντες παρ' ἡμᾶς. οὐδεὶς γὰρ αὐτῶν ἀδακρυτὶ διέπλευσεν. αἰτησάμενος οὖν παρὰ τοῦ ᾅδου, καὶ αὐτὸς, ὥσπερ καὶ ὁ Θετταλὸς ἐκεῖνος νεανίσκος, μίαν ἡμέραν λειποψυχῶ γλυκάνθαι, ἀνελήλυθα ἐς τὸ φῶς. καί μοι δοκεῖ ἐς δέον ἐντετυχηκέναι σοι. ξεναγήσεις γὰρ εὖ οἶδ' ὅτι με ξυμπεριφοιτῶν, καὶ δείξεις ἕκαστα, ὡς αὖ εἰδὼς ἅπαντα. Ερ. οὐ σχολή μοι ὦ πρόθυμε. ἀπέρχομαι γάρ τι διακονησόμενος τῷ Διὶ τῶν ἀνθρωπίνων. ὁδὲ, ὀξύθυμός τέ ἐστι, καὶ δέδια μὴ βεβαδίνακτά με, ὅλον ὑμέτερον ἐάσῃ εἶναι, παραδοὺς τῷ ζόφῳ. ἢ ὥσπερ τὸν Ἥφαιστον πρόῃ ἐπὶ νῆσον, ῥίψῃ κἀμὲ τετραχῶ τοῦ ποδὸς ἀπὸ τοῦ θεσπεσίου βολοῦ, ὡς γοσκάζων, γέλωτα παρέξειμι καὶ αὐτὸς οἰνοχοῶν. Χα. περιόψει οὖν με ἄλλως πλανώμενον ἐπὶ γῆς, καὶ ταῦτα, ἑταῖρος, καὶ ξύμπλους, καὶ συνδιάκτορος ὤν; καὶ μὴν καλῶς εἶχεν ὦ πρὸ

tiquam assuetus? Cy. Optaui Mercuri videre qualia sint ea, quæ in vita geruntur, quidque homines in ea faciant: tum etiã quibus bonis priuati ploret omnes qui ad nos descendunt. Neque enim ex ipsis quisquam citra lachrymas traiecit. Quare exemplo Thessali illius iuuenis, exorato. Dite vt mihi vnum saltem diem à naue liceret abesse, in lucem ascendi, ac mihi videor in te opportunè incidisse. Nam me, sat scio, simul obambulans circunduces, & singula, vt qui noris omnia, ostendes. *Merc.* Non vacat ô portitor. Nam Ioui summo operam in negocio quod ad homines pertinet, nauatur⁹ abeò. Ille verò est iræ acris, vt planè verear ne me cũctantem, caligini addictum vestrum finat esse totum: vel quemadmodum nuper Vulcanum, ita & me correpto pede, è magno deijciat cœlo, quo & ipse pocillatoris munere fũgens, claudicãdo risũ præbeam. Cy. Despicies ergo me temerè in terra errãtẽ: præsertim cũ sis amicus, & naui-gationis socius, & legationis collega? Atqui conueniret

Μαίας ἐκείνων γοῶν σε μεμνῆσθαι, ὅτι μὴ ὑπὸ πώποτέ σε ἠδυνήθην ἐκέλευσα, ἢ ἀφέσκωπτον εἶναι. ἀλλὰ σὺ μὲν φέγγεις ὅτι τῶν καταῤῥώματος ἐκπαθεὶς, ὦμους οὕτω καρτεροὺς ἔχων. ἢ εἴ τινα λάλον νεκρὸν εὕροις ἐκείνῳ, παῤ ὅλον τὸν πλοῦν διαλέγῃ. ἐγὼ δὲ ἀφεσβύτης ὤν, τὴν δικωπὰν ἕλκων, ἐρέπτω μόνος. ἀλλὰ ἀφεὶς τὸν πατρὸς ὦ φίλτατον Ἑρμήδιον, μὴ καταλίπῃς με. περιήγησαι δὲ τὰ ἐν τῷ ξίφῳ ἅπαντα, ὡς τι καὶ ἰδὼν ἐπανέλθοιμι. ὡς ἴσως με σὺ ἀφῇς, οὐδὲν τῶν τυφλῶν διοίσω. καθάπερ γὰρ ἐκεῖνοι σφάλλονται διολισθάνοντες ἐν τῷ σκότῳ, οὕτω δὴ κἀγώ σοι πάλιν ἀμβλυώπτω ἀφεὶς τὸ φῶς. ἀλλὰ δός ὦ κυλλήνιέ μοι ἐς ἀεὶ μεμνησομένῳ τῆς χάριν. Ερ. Τοῦτο τὸ πρᾶγμα, πολλῶν ἄπονον καταστήσεται μοι. ὁρῶ γοῦν ἤδη τὴν μισθὸν τῆς περιηγήσεως, ὡς ἀκόνδυλον, παντάπασιν ἡμῖν ἐσόμενον. ὑποστρεπτέον δὲ ὅμως. τί γὰρ ἂν καὶ πάθῃ τις, ὁπότε φίλος πὴν ἐθέλοι τοιαῦτα; πάντα μὲν οὖν σε ἰδεῖν καθ' ἕκαστον ἀκριβῶς ἀμήχανον ὄντα ὦ πρεσβεῦον. πολλῶν γὰρ ἂν ἐτῶν ἡ διατριβὴ

Maiæ fili, illorum te meminisse, quòd te vel sentinam exhaurire, vel remigem agere nusquam iusserim. Quin tu interim, quanquam adeò robustis es humeris, in foris porrectus stertis, aut siquem garrulum defunctum offenderis, cuni eo inter naui-gandum perpetuòconfabularis. Ego verò, quanquam senex, remum vtrinque trahens solus remigo. At te per patrem obsecro charissime Mercuriole, ne me deseras, sed circunducas per omnia quæ in vita cernuntur, vt aliquid noui conspicatus discedam. Nam si tu me reliqueris nihilo à cæcis differam. Vt enim illi lubrico gressu in caligine titubant: sic etiam ego contrà ad lucem hallucinabor. Quin tu ô Cyllenie, mihi in perpetuum memori futuro, gratiã hãc impertire. *Merc.* Res hæc profectò mihi causa verberum erit. Video igitur iam circunductionis huius mercedem non sine pugnis omnino nobis futuram: attamen est obsequendum. Quid enim amico quopiam vrgente facias? Omnia quidem te sigillatim, & ad amussim videre impossibile est ô portitor: nam hoc multorum annorum foret

ἤμοιτο. εἶτα ἐμὲ μὴν κηρύττειν δεήσει, καθάπερ ἀποδεδράντα τοῦτο τοῦ Διός. σὲ δὲ καὶ αὐτὸν κωλύσει ἐνεργεῖν τὰ τοῦ θανάτου ἔργα, καὶ τὸ Πλούτωνος ἀρχεῖον A ζημιῶν, μὴ νεκραγωγοῦντα πολλοῦ τοῦ χρόνου. καὶ ὁ τελώνης Αἰακὸς ἀγανακτήσει, μηδ' ὀβολὸν ἐμπολῶν. ὡς δὲ B τὰ κεφάλαια τῶν γιγνομένων ἤδης, τότ' ἤδη σκεπτέον. Χα. αὐτὸς ὦ Ἑρμῆ ἐπινόει τὸ βέλτιστον. ἐγὼ δὲ, οὐδὲν εἰδὼς τῶν ἐκεῖ χθές, ξένος ὤν. Ερ. τὸ μὲν ὅ- C λον ὦ Χάρων, ὑψηλοῦ τινος ἡμῖν ἔδει χωρίου, ὡς ἀπ' ἐκείνου πάντ' ἰδοις. σὺ δ' εἰ μὲν ἐς τὸν οὐρανὸν ἀναβῆναι δυνατὸν ἦν, ὃν ἂν ἔκαμνον. ἐν περιωπῇ γὰρ ἂν D ἀκριβῶς ἅπαντα καθεώρεις. ἐπεὶ δὲ οὐ θέμις εἰδώλοις ἀεὶ ξυνόντα ἐπιβατεύειν τῶν βασιλείων τοῦ Διὸς, ὅσα ἡμῖν ὑψηλόν τι ὄρος περισκοπεῖν. Χα. οἶδα ὦ Ἑρμῆ ἅπερ εἰώθασι E λέγειν ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς, ἐπειδὰν πλέωμεν; ὁπόταν γὰρ τὸ πνεῦμα καταυλίσαν, πλαγίᾳ τῇ ὀδόνῃ ἐμπέσῃ, καὶ τὸ κῦμα ὑψηλὸν ἀρθῇ, τότε ὑμεῖς μὲν ἐγὼ ἀγνοοῦντες κελεύετε τὴν ὀδόνιον σείλαι, ἢ ἐνδῦναι ὀλίγον τὸ ποδός, ἢ συνεκδεδεμένην τῷ πνεύ-

negocium. Deinde me, vt qui aufugissem, per præconem à Ioue publicari oporteret, tibi verò impedimento esset, quo minus mortis munia peragere posses. Plutonis etiam imperio damnum inferres si longo tempore mortuos non deduceres: publicanus quoque Æacus succenseret, quòd ne obolum quidem lucrifaceret. Sed iam hoc est dispiciendum, quo pacto summa rerum capita videre queas. *Ch.* Quod optimum factu fuerit, Mercuri, ipse videris. Ego verò cùm sim peregrinus nihil eorum noui quæ in terra geruntur. *Merc.* Breuiter, ô Charon, editiore loco nobis est opus, ex quo prospicias omnia. Tu verò si posses in cœlum ascendere, non laborarem: ex specula enim accuratè omnia despectares. Sed cùm nefas sit te, qui cum manibus semper versaris, regiam Iouis calcare, iam fuerit tempus excelsum aliquem montem disquirendi. *Ch.* Nosti Mercuri, quid vobis dicere consueuerim quũ nauigamus? vbi enim procellosus ventus obliquo velo, incubuerit, adeò vt in sublime tollantur fluctus: ibi vos quæ est vestra imperitia, iubetis velum contrahere, aut pedem paulũ remittere,

μαπ. ἐγὼ δ', πλὴν ἡσυχίαν ἄγειν παραγκελεύομαι ὑμῖν. αὐτὸς γὰρ εἰδέναι τὰ βελτίω. κἂν ταυτὰ δὴ καὶ σὺ πράττῃς, ὁπόσα καλῶς ἔχειν νομίζεις, κυβερνήτης γοῦν ὤν. ἐγὼ δὲ ὥσπερ ἐπιβάτας νόμος, σιωπῇ καθεδοῦμαι, πάντα πειθόμενος κελεύοντί σοι. Ερ. ὀρθῶς λέγεις. αὐτὸς γὰρ εἴσομαι τί ποιητέον, καὶ ξυνεύρήσω πλὴν ἱκανῶν σκοπῶν. ἆρ' οὖν ὁ Καύκασος ἐπιτήδειος, ἢ ὁ Παρνασσὸς ὑψηλότερος, ἢ ἀμφοῖν ὁ Ολυμπος ἐπαινοῖ; καίτοι οὐ φαῦλόν τι ἀνεμνήσθην ἐς τὸν Ολυμπον ἀποδῶν. συγκαμεῖν δέ τι καὶ σοῦ χρήσει καὶ σὲ δεῖ. Χα. πρόστα πε. συνεργήσω γὰρ ὅσα δυνατά. Ερ. Ομηρος ὁ ποιητής φησι, τὸν Αλωέως υἱέας, δύο καὶ αὐτὸν ὄντας, ἔτι παῖδας, ἐπιθελῆσαί ποτε πλὴν Οσσαν ἐπὶ βάθρων ἀναπάσαντας, ἐπιθεῖναι τῷ Ολύμπῳ. εἶτα τὸ Πήλιον ἐπ' αὐτῇ ἱκανῶν παύτῶν κλίμακα ἔξειν, οἰομένους καὶ πρόσβασιν ἐπὶ τὸν οὐρανὸν. ἐμεῖνω μὲν οὖν τῷ μισεργίᾳ, ἀπαθάλω γὰρ ἥκιστα, δίκας ἐπισάτων. νῷ δ', οὐ γὰρ ἐπὶ κακῷ μοι, τί οὐχὶ οἰκοδομοῦμεν καὶ

aut cum ipso vento currere? ego autem moneo vos vt quiescatis, cùm quid sit optimum non ignorem. Tu quoque eodem pacto, cùm nunc sis gubernator, facito quicquid conuenire putaris. Ego autem more vectorum tacitus sedebo, per omnia tibi iubenti obsecundans. *Merc.* Rectè mones: ipse enim quid facto opus sit, sciuero, & speculam idoneam inuenero. Num igitur idoneus est Caucasus, aut Parnassus excelsior, aut Olympus vtroque eminentior? Atqui mihi in Olympum intuenti, quiddam non futile venit in mentem. Verùm ad hanc rem tuo & labore, & obsequio pariter erit opus. *Cy.* Impera: pro virili parebo. *Merc.* Homerus poëta dicit, duos Aloëi filios, cùm pueri adhuc essent, olim statuisse radicitus euulsam Ossam Olympo superimponere: deinde & huic Pelion, quòd arbitrarentur ita se scalas ad cœlum ascensu petendum sufficientes habituros. Verùm hi adolescentuli, quoniam erant impij, pœnas dederunt. Nos autem qui hæc in deorũ iniuriã minimè molimur, cur nõ & ipsi

τῶν θεῶν ταῦτα βουλεύοαὐτοὶ κατὰ τὰ αὐτὰ, ὁπλισ-

μιμδοῦντες ἐπάλληλα τὰ ὄρη,
ὡς ἔχοιμι ἀφ' ὑψηλοτέρου
ἀκριβεστέραν τὴν σκοπήν; Χα.
καὶ δωσόμεθα ὦ Ερμῆ δ'
ὄντες αὐαδέσθαι, ἀράμενοι τὸ A
Πήλιον ἢ τὴν Οσσαν; Ερ. διατί
δ' ἂν ἀν ὦ Χάρων; ἢ ἀξιοῖς
ἡμᾶς ἀβλυπωτέρους εἶναι τῶν
βρεφυλλίων ἐκείνων; καὶ πῶς
B τα, θεοὺς ὑπαίρομπας; Χα.
οὐκ. ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δοκεῖ
μοι ἀπίθανόν τινα τὴν μιγα-
λουργίαν ἔχειν. Ερ. εἰκότως. ἰ-
διώτης γὰρ εἶ ὦ Χάρων, καὶ ἄκρι-
C σα ποιητικός. ὁ δὲ γλυκάδας
Ομηρος, ἀπὸ δυοῖν στίχοιν
αὐτίκα ἡμῖν ἀμβατὸν ἐπίπεδα
τὸν οὐρανὸν, οὕτω ῥᾳδίως συμ-
πήξας τὰ ὄρη. καὶ θαυμάζω
εἴ σοι ταῦτα τερατώδη εἶναι δο- D
κεῖ, τὸν Ατλαντα δηλαδὴ εἰ-
δότι, ὃς τὸν πόλον αὐτὸν εἰς
ὤν, φέρει, αἴρων ἡμᾶς ἅπαν-
τας. ἀκούεις ὦ ἵππος καὶ τὸν
ἐμὸν ἀδελφὸν πέρι, τὸν Ηρα-
κλέους, ὡς διαδέξοιτο ποτε
αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν Ατλαντα, E
καὶ ἀναπαύσειε πρὸς ὀλί-
γον τὸν ἄχθους, ὑποδὺς
ἑαυτὸν τῷ φορτίῳ; Χα. ἀκ-
ούω καὶ ταῦτα. εἰ δ' ἀληθῆ
ἐστι, σὺ ἂν ὦ Ερμῆ, καὶ οἱ ποιηταὶ
Χάρων. ἢ τίνος γὰρ ἕνεκα

montem monti inuoluentes
pariter ædificamus, quo vi-
delicet exactiorem è sublimiori loco prospectum habeamus? Ch. Et poterimus Mercuri, duo tantùm cùmsimus sublatum Pelion aut Ossam alij imponere? *Merc.* Quidni Charon: an nos præsertim cùm Dijsimus, putas illis infantulis ignauiores? Ch. Nequaquam: sed res ista incredibilem quandam operositatem habere mihi videtur. *Merc.* Non iniuria: rusticus enim es Charon, nec in poëtarum fabulis versatus. At egregius Homerus duobus versibus nobis ilico scansile cœlum reddidit, montibus adeò facilè congestis. Et miror si tibi hæc prodigiosa videntur, cùm videlicet non ignores Atlantem, qui vel solus cœlum ipsum fert, nos omnes sustinere. Fortè autem etiam de fratre meo Hercule audisti vt olim illi ipsi Atlanti succesſerit, ipséque se oneri tantisper dum ille interquiesceret, suppoſuerit. Ch. Hæc etiam audio: an autem vera sint, tu & poëtæ videritis. *Merc.* Verissima Charon. Nam cuius rei gratia viri illi sapientes mentirentur? εἰδῆτε. Ερ. ἀληθέστατα ὦ σοφοὶ ἄνδρες ἐψεύδοντο ἄν;

ῶστε ἀναμοχλεύωμεν τὴν Ὄσσαν πρῶτον, ὥσπερ ἡμῖν ὑφηγεῖται τὸ ἔπος, καὶ ὁ ἀρχιτέκτων Ὁμηρος, Αὐτὰρ ἐπ' Ὄσσῃ Πήλιον εἰνοσίφυλλον. ὁρᾷς, ὅπως ῥᾳδίως ἅμα καὶ ποιητικῶς ἠργασάμεθα; φέρε οὖν ἀναβὰς ἴδω, εἰ καὶ ταῦτα ἱκανὰ, ἢ ἐποικοδομεῖν ἔτι δεήσει. παπαί. κάτω ἔτι ἐσμὲν ἐν τῇ ἑῳαγείᾳ τῆς οὐρανοῦ. ἀπὸ μὲν γὰρ τῶν ἑῴων, μόγις Ἰωνία, καὶ Λυδία φαίνεται. ἀπὸ δὲ τῶν ἑσπερίων, οὐ πλέον Ἰταλίας, καὶ Σικελίας. ἀπὸ δὲ τῶν ἀρκτῴων, τὰ ἐπὶ τάδε τοῦ Ἴστρου μόνα. κἀκεῖθεν, ἡ Κρήτη οὐ πάνυ σαφῶς. μετακινητέα ἡμῖν ὦ Ποσειδεῦ καὶ ἡ Οἴτη ὡς ἔοικεν. εἶτα ὁ Παρνασσὸς ἐπὶ πᾶσιν. Χα. ἔτι ποιῶμεν. ὄρος μόνον μὴ λεπτότερον ἀργασώμεθα τὸ ἔργον, ἀπομηκύνοντες πρὸς τὸ οὐρανοῦ. εἶτα συγκαταῤῥιφέντες ἀλλήλοις, πικρᾶς τὰς Ὁμήρου οἰκοδομητικὰς πειρασθῶμεν ξυντεθέντες τὸν κρανίων. Ερ. Διάῤῥει. ἀσφαλῶς γὰρ ἕξει ἅπαντα. μετάθες τὴν Οἴτην. ἐπικλινδήσω γὰρ ὁ Παρνασσός. ἰδοὺ, ἐπανῆκα. αὖθις. εὖ ἔχει. πάντα ὁρῶ. ἀνάβαινε ἤδη καὶ σύ. Χα. ὄρθιον ὦ Ἑρμῆ τὸ χεῖρον. οὐ γὰρ ἐπὶ μιᾶς μοι ταύτην τὴν μηχα-

Itaque primum Ossam eruamus vt carmen præscribit, & ipse architectus Homerus. At super Ossam Pelion arboribus densum. Vides quã facilè, & poëticè effecerimus? Age igitur conscensa mole videam, num hæc sufficiant, an verò plura superstruere oporteat. Papæ! sumus adhuc in cœli radice. Nam ab Oriente vix Ionia & Lydia cernitur: ab Occidente non amplius Italia & Sicilia. Porrò à Septentrione ea solùm quæ Istro adiacent: indéque nec admodũ apertè Creta. Quare nobis portitor Oeta etiam transponenda ficuti videtur: tandem Parnassũ omnibus imponẽdus. Ch. Sic faciamus. Vide solùm ne opus præter fidem producentes, tenuius efficiamus: deinde cum ipso deturbati, Homericam illam ædificãdi rationem amaram experiamur contritis casu caluarijs. Merc. Bono es animo ô Charon? res omnis in vado erit. Oetam transpone: inuoluatur etiam Parnassus. En conscendam iterum: bene habet: omnia conspicio: tu quoque iam ascende. Ch. Porrige manum Mercuri: non enim me paruam molẽ conscendere facis.

ἐπὶ μιᾶς μοι ταύτην τὴν μηχα-

νλῶ ἀναβιβάζεις. Ερ. εἶχε καὶ
ἑδὲν ἐθέλεις ὦ Χάρων ὅλα παντα.
ἀλλ' ἔνι δὲ ἄμφω, καὶ ἀσφαλῆ,
καὶ φιλοθεάμονα εἶναι. ἀλλ'
ἔχου μου τ' δεξιᾶς, καὶ ζεύξου A
μὴ κατὰ τὸ ὀλισθηρὸν πατεῖν.
εὖγε ἀνελήλυθας καὶ σύ. καὶ
ἐπίπεδος δικόρυμβος ὁ Παρνασ-
σός ὅδι, μίαν ἐκάτερος ἄ-
κραν ἐπιλαβόμενοι, καθεζώ- B
μεθα. σὺ δέ μοι ἤδη ἐν κύκλῳ
περιβλέπων, ἐπισκόπει ἅπαν-
τα. Χα. ὁρῶ γῆν πολλὴν,
καὶ λίμνην πνὰ μεγάλην πε- C
ριῤῥέουσαν, καὶ ὄρη, καὶ πο-
μοὺς, τὸν Κωκυτὸν, καὶ Πυρι-
φλεγέθοντος μείζονας. καὶ ἀν-
θρώπους παῦ σμικρούς. καὶ
τινας φωλεοὺς αὐτῶν. Ερ. πό-
λεις ἐκεῖναί εἰσιν, οὓς φωλεοὺς D
εἶναι νομίζεις. Χα. εἶδα
ὦ Ερμῆ ὡς οὐδὲν ἡμῖν πέ-
παυσκται, ἀλλὰ μάτην τὸν
Παρνασσὸν αὐτῇ Κασταλίᾳ, καὶ
τῷ Οἴτῃ καὶ τὰ ἄλλα ὄρη με-
τεκινήσαμεν. Ερ. ὅτι τί;
Χα. οὐδὲν ἀκριβὲς ἔγωγε
ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ ὁρῶ. ἐβουλό-
μην δὲ οὐ πόλεις καὶ ὄρη
αὐτὰ μόνον ὥσπερ ἐν γεγραμμένοις
ὁρᾶν, ἀλλὰ τοὺς ἀνθρώπους
αὐτοὺς, καὶ ἃ πράττουσι, καὶ
παρεφθὸν ἐντυχὸν εἴδες

Merc. Si quidem omnia videre vis Charon, hæc ambo consistere nequeunt: vt periculo vaces, & spectandi sis cupidus. Sed dextram meam prehende, & ne pedem in lubrico ponas, caue. Euge, tu quoque conscendisti. Iam verò siquidem biceps est Parnassus, altero vterque occupato, sedeamus. Tu verò oculis in orbem circunductis, omnia contemplare. *Ch.* Amplam video terram, & paludem quandam ingentem circunfluentem, & montes, & fluuios Cocyto & Phlegethõte maiores, & homines planè exiles, & horum nidulos quosdam. *Merc.* Vrbes illæ sunt, quos tu nidos arbitraris. *Ch.* Nosti Mercuri quàm nihil nobis effectum sit: quin frustra cum Castalia Parnassum, & Oetam aliósque montes sede mouimus. *Merc.* Quid ita? *Ch.* Equidem è sublimi nihil exactè despicio. Volebam autem non vrbes solùm, ipsósque mõtes ceu in tabula depictos intueri, sed ipsos homines tum quæ faciunt, tum quæ dicunt: sicuti quum tibi primùm obuius factus sum & ridentem intuitus inter-

οἷα λέγουσι. ὥσπερ ὅτε μοι γελῶντα, καὶ ἅμα μι ὅτι

γελῶν. ἀκούσας γάρ τινος, ἥδιον ἐς καταβολήν. Ερ. τί ἦν τοῦτ' ἐκεῖνο; Χα. ὅτι δεῖπνον οἶμαι κληθεὶς ὑπό τινος τῶν φίλων, ἐς τὴν ὑστεραίαν μάλιστα ἥξειν ἔφη. καὶ μεταξὺ λέγοντος, ἀπὸ τοῦ στέγους κεραμὶς ἐμπεσοῦσα, ἐκ οἵου ὅτου κινήσαντος, ἀπέκτεινεν αὐτόν. ἐγέλασα οὖν, ὅτι ἐπιτελέσαντος τὴν ὑπόσχεσιν. ἔοικα δὲ καὶ νῦν ὑποκαταβήσεσθαι, ἵνα μᾶλλον βλέπω, καὶ ἀκούσω. Ερ. ἔχ' ἤρεμας. καὶ τότε γὰρ ἐγὼ ἐπαύσω σε, καὶ ἐξυδερίσειν ἐν βραχεῖ ἀπεφαινόμην, παῦσαι Ὁμήρου τινὰ καὶ σὺ τοῦτο ἐφωδὴν λαβών. κἀπειδὰν εἴπω τὰ ἔπη, μεμνησο μηκέτι ἀμβλυώττειν, ἀλλὰ σαφῶς πάντα ὁρᾶν. Χα. λέγε μόνον. Ερ. Ἀχλὺν δ' αὖ τοι ἀπ' ὀφθαλμῶν ἔλον, ἣ πάρ- ἰν ἐπῆεν, ὄφρ' εὖ γιγνώσκῃς ἠμὲν θεὸν, ἠδὲ καὶ ἀνδρα. Χα. τί δέτιν; Ερ. ἤδη ὁρᾷς; Χα. σαφῶς γε. τυφλὸς ὁ Λυγκεὺς ἐκεῖνος, ὡς πρὸς ἐμέ. ὥσε σὺ τὸ ὅτι τοῦτο προδίδασκέ με, καὶ ἀπορρίνου ἐρωτῶντι. ἀλλὰ ἔρωμί σε, ὡς μάθῃς σὺν

rogasti quid riderem. Cùm enim quiddam audiuisſem ſummopere ſum delectatus. Merc. Quidnam hoc erat? Ch. Quidam ab amico puto ad cœnam inuitatus: in poſterum, inquit, diem veniam maximè. Atque interim dum hæc diceret, delapſa tecto tegula, neſcio quo mouente, ipſum interemit. Riſi hominem, vt qui promiſſa non præſtitiſſet. Sed nunc, vt meliùs & videam, & audiam, deſcendendum cenſeo. Mer. Quietus es: hoc enim tibi curabo: atque incantatione quadam ab Homero accepta, oculorum aciem acutiſſimã breui tibi reddam. Ac poſteaquam carmina pronũciaro, memineris non amplius hallucinari, ſed apertè cuncta contueri. Ch. Dic ſolùm. Merc. *Dimoui nubem, viſum quæ texerat ante. Vt tandem agnoſcas qui ſint homines-ue, Dei-ue.* Ch. Quid eſt? Merc. Annon iam vides? Ch. Maximè: cæcus ſanè Lynceus ille, ſi mecum componatur. Itaque velim hoc me prædoceas, atque interroganti reſpondeas. Sed vin' tu vt te verſibus Homericis interrogem, vt intelligas neque me eſſe Homericæ elegãtiæ cõ-

βούλῃ κἀγὼ τὰ Ὁμήρου κἀγὼ αὐτὰ ἀμελήσαντε μετὰ Ὁμήρου;

Ερ. καὶ πόθεν σὺ ἔχεις τί τῶ ἐκεί-
νε εἰδέναι, ναύτης ἀεὶ καὶ παρέσ-
κωπος ὤν; Χα. ὁρᾷς, ὀνειδιστι-
κὸν τοῦτο ἐς τὴν τέχνην. ἐγὼ δ'
ὁπότε διεπέρθμευον αὐτὸν ἀπο- A
θανόντα, πολλὰ βαυλιδιῶντος
ἀκούσας, οἷον ἔτι μέμνημαι.
καίτοι χειμὼν ἡμᾶς οὐ μικρὸς
τότε κατέλαβεν· ἐπεὶ γὰρ ἤρξα-
το ᾄδειν ὁ παῦρ' αἴσιόν τινα
ᾠδὴν τοῖς πλέουσιν, ὡς ὁ Πο- B
σειδῶν συνήγαγε τὰς νεφέλας,
καὶ ἐτάραξε τὸν πόντον, ὥσπερ τι-
νὰ ἐμβαλὼν τὴν
βίαιναν, καὶ πάσας ταὶς θυέλ- C
λας ὠρόθυνε, καὶ ἄλλα πολλὰ
κυκῶν τὴν θάλασσαν ὑπὸ τῶν ἐ-
πῶν, χειμὼν ἄφνω καὶ γνόφος
ἐμπεσών, ὀλίγου δεῖν περιέβρε-
ψεν ἡμῖν τὴν ναῦν. ὅτε δὴ καὶ D
ναυπάσας ἐκεῖνος, ἀπέμεσε τὴν
βαυλιδιῶν τὰς πολλὰς αὐτῆ
Σκύλλῃ, καὶ Χαρύβδει, καὶ Κύ-
κλωπι. Ερ. οὐ χαλεπὸν οὖν
ἐκ τοσούτου ἐμέτου ὀλίγα
χοῦν διαφυλάξαι. Χα. εἰπὲ E
γάρ μοι. τίς δὲ ὅδ' ὅστις πάγ-
χαυος ἀνὴρ, νῶτόν τε, μέγας τε,
ἔξοχος ἀνθρώπων κεφαλὴν,
καὶ εὐρέας ὤμους; Ερ. Μίλων
ἥτος ὁ ἐκ Κρότωνος ἀθλητής.
ἐπικροτοῦσι δ' αὐτῷ οἱ Ελ-
λήνες, ὅτι τὸν ταῦρον φέρει

temptorem? Merc. Et vnde
tu illius aliquid scire posses,
nauta semper, remexq; cùm
sis? Ca. Vides, hæc opprobria
sunt in artem. At ego cùm
illum vita functum traijce-
rem, multa canentem audiui,
quorum nonnulla etiamnũ
memini. Porrò tempestas
non parua tunc nos corri-
puit. Cùm enim cantilenam
quandam nauigantibus non
auspicatam auspicatus esset,
ilico Neptunus, nubes coi-
git, & iniecto tridente tan-
quam quodam hamo pon-
tum turbauit, omnésq; pro-
cellas excitauit: cúmq; mul-
tis alijs carmine commotis
turbis mare permisceret, pa-
rum abfuit quin tempestas &
caligo derepẽte incumbens,
nauim nobis subuerterit.
Tunc etiam nauseabundus
ille ipsi Scyllæ, & Charybdi,
& Cyclopi bonam carminũ
partem euomuit. Merc. Non
ergo difficile fuit ex tanto
vomitu pauca quædam re-
seruare. Ca. At dic mihi,
Crassus, & ille quis est, vir ma-
gnus, conspicuusque, Vertice si-
blimi, atque humeris latissimus
amplis? Merc. Milo hic est
athleta Crotoniates: ei au-
tem applaudunt Græci
quòd sublatum taurum per
medium stadium ferat.

φέρει διὰ τοῦ σταδίου μέσου·

Χα. καὶ πόσῳ δικαιότερον αὖ ἐμὲ ὦ Ἑρμῆ ἐπαινοῖεν, ὃς αὐτὸν σοι τὸν Μίλωνα μετ' ὀλίγον ξυλλαβὼν, ἀναξόμαι ἐς τὸ σκαφίδιον, ὁπόταν ἥκῃ πρὸς ἡμᾶς ὑπὸ τῶ ἀμαχωτάτου τῶν ἀνταγωνιστῶν καταπαλαιθεὶς τῶ θανάτου, μὴ ὀκνήσῃς ὅπως αὐτὸν ὑποσκελίζεις καὶ τὰ οἰμώξεται ἡμῖν δηλαδὴ, μεμνημένος στεφάνων τούτων, καὶ τῶ κέρατος. νῦν ὑπὲρ μέγα φρονεῖ, θαυμαζόμενος ὑπὸ τῆ τῶ ταύρου φορᾶ. τί οὖν οἰηθῶμεν, ἆρα ἐλπίζειν αὐτὸν καὶ τεθνηξεσθαί ποτε; Ερ. πόθεν ὁ ἐκεῖνος θανάτου νῦν μεμνημονεύσειεν ἂν ἐν ἀκμῇ τοσαύτῃ; Χα. ἔα τοῦτον δὲ εἰς μακρὰν γέλωτα ἡμῖν παρέξοντα, ὁπότ' ἂν πλέῃ. μὴ ὀμπόδια οὐχ ὅπως ταῦρον ἐπ' ἀράδαι δυνάμενος. σὺ δέ μοι ἐκεῖνο εἰπὲ, τίς τ' ἄρ' ὅδ' ἄλλος ὁ στεμνὸς ἀνὴρ; ἑλλὰς οὐκ ὡς ἔοικεν ἀπὸ γυμνασίου τῆς σολῆς. Ερ. Κῦρος ὦ Χάραν ὁ Καμβύσου, ὃς πρῶτος ἀρχῶν, πάλαι Μήδων ἐχόντων, νῦν Περσῶν ἤδη ἐπίπαν εἶναι. καὶ Λυδείων ἐναγχος ἅπτος ἐκράτησε, καὶ Βαβυλῶνα παρεσκευάσατο. καὶ νῦν ἐλαύνειν ἐπὶ Λυδίαν ἔοικεν, ὡς καθελὼν τὴν Κροῖσον, ἀρχὴ ἁπάντων.

Ch. At quanto iustiùs me laudarent Mercuri, qui Milonem ipsum paulò post correptum, nauiculæ imponam, quum ad nos venerit à morte aduersatiorum inuictissimo superatus, nescius quomodo ipsum supplantarit? Tum profectò plorabit, recordatæ harum coronarũ, & applausus. Nunc verò sese effert quoniã est admirationi, propterea quòd taurum gestarit. Quid igitur arbitremur? nũ putare se aliquando morituru̇m? *Merc.* Quid? ille mortis in tãto vigore recordaretur? *Ch.* Missum hunc facito, risum nobis haud ita multò post exhibituru̇m quando nauigabit, & ne culicem quidem, nedum taurum ferre poterit. Sed illud tu mihi dicas velim: quis hic alius vir grauis? Græcus non est, vt ex veste videre est. *Merc.* Cyrus, ô Charon, Cambysis filius, qui imperium quod olim Medi obtinebant, ad Persas transtulit, idémque Assyrios nuper deuicit, & Babylonem expugnauit, & nunc expeditionem in Lydiam moliri videtur, vt superato Crœso, imperio in omnes potiatur. *Ch.* At

Κροῖσον, ἀρχὴ ἁπάντων.

Χα. ὁ Κροῖσος ᾧ πού ποτε κἀκεῖνός ὅστις; Ερ. ἐκεῖσε ἀποβλέψον ἐς τὴν μεγάλην ἀκρόπολιν, τὴν τὸ τειπλοῦν τεῖχος. Σαφῶς ἐκεῖναι. καὶ A τὸν Κροῖσον αὐτὸν ὁρᾷς ἤδη ἐπὶ κλίνης χρυσῆς καθήμενον, Σόλωνι τῷ Ἀθηναίῳ διαλεγόμενον; βούλει ἀκούσωμεν αὐτῶν ὅ, τι λέγουσι; Χα. παύ B μοι οὖν. Κροῖ. ὦ ξένε Ἀθηναῖε, εἶδές μου τὸν πλοῦτον, καὶ τοὺς θησαυροὺς, καὶ ὅσος ἄσημος χρυσὸς ὅδε ἡμῖν, καὶ C τὴν ἄλλην πολυτέλειαν, εἰπέ μοι τίνα ἡγῇ τῶν πάντων ἀνθρώπων εὐδαιμονέστατον εἶναι. Χα. τί ἆρα ὁ Σόλων ἐρεῖ; Ερ. θαρρεῖ. ἀλλὰ ἀκούωμεν ὦ Χάρων. Σό. ὦ Κροῖσε, ὀλίγοι μοί οἱ εὖ D δαίμονες. ἐγὼ γὰρ οὖν οἶδα, Κλέοβιν, καὶ Βίτωνα ἡγοῦμαι εὐδαιμονεστάτους γεγενῆσθαι, τοὺς τῆς ἱερείας παῖδας. Χα. τῆς ἀρχόθεν φησὶν ὅτου, τὸν ἅμα πρόλου ἀποθανόντας. ἐπεὶ ἡ E μητέρα ὑποδλώτης, εἴλκυσαν ἐπὶ τὴν ἀπήνην ἄχει πρὸς τὸ ἱερόν. Κροι. ἔστω. ἐχέτωσαν τὰ πρῶτα ἐκεῖνοι τῆ εὐδαιμονίας. ὁ δεύτερος δ', τίς ἂν εἴη; Σο. Τέλλος ὁ Ἀθηναῖος, ὃς εὖ τε τεκόσης. Κροι. ἐγὼ δὲ καθαρμα,

vbi etiam est Crœsus ille? *Mer.* Illuc oculos in magnã illam arcem deflecte, quę triplici muro est septa Sardis illa. Annon Crœsum ipsum iam vides in aureo solio sedentem, & cum Atheniense Solone differentem? vis auscultemus qua de re verba faciant? *Cl.* Maximè sanè. *Cra.* O hospes Athenienſis, quia iam diuitias meas, & thesauros, & quantum mihi sit rudis auri, aliámque supellectilem preciosã vidisti, dic mihi quem omnium hominum fœlicissimum esse arbitreris. *Cl.* Quid tandem dicet Solõ? *Mer.* Bono es animo nihil ineptũ ô Charon. *Sol.* Pauci quidem, ô Crœse, fœlices sũt. Sed ex ijs quos noui, Cleobin & Bitonem sacerdotis illius filios arbitror fœlicissimos extitisse. *Cl.* Atqui illius hic dicit, qui nuper vnà mortui sunt postquam iugum subeunt, matrem vehiculo insidentem ad templum vsque traxerunt. *Cra.* Esto: habeant illi fœlicitatis primas: at quis tenebit secundas? *Sol.* Athenienſis ille Tellus, qui & bene vixit, & mortem pro patria oppetiuit. *Cra.* Ego verò sceleste non tibi videor fœlix esse?

ἐρῶ, καὶ ἀπέθανεν ὑπὲρ τῆ πα- οὖ σοι δοκῶ εὐδαίμων εἶναι;

Σο. οὐδέπω οἶδα Κροῖσε, ὦ μὴ πρὸς τὸ τέλος ἀφίκῃ τοῦ βίου. Ο γὰρ θάνατος, ἀκριβὴς ἔλεγχος τῶν τοιούτων, καὶ τὸ ἄχρι πρὸς τὸ τέρμα εὐδαιμόνως διαβιῶναι. Χα. καλλίστα ὦ Σόλων, ὅτι ἡμῶν οὐκ ὀπλέλησαι, ἀλλὰ τὸ πρωθυμεῖον αὐτὸ ἀξιοῖς χρυσοῦν ἢ περὶ τῶν τοιούτων κεῖσιν. ἀλλὰ τίνας ἐκείνους ὁ Κροῖσος ἐκπέμπει, ἢ τί ἐν ὀπίσω τῶν ὤμων φέρουσι; Ερ. πλίνθους τῷ Πυθίῳ χρυσᾶς ἀνατίθησι, μισθὸν τῶν χρησμῶν, ὑφ' ὧν ἐν ἀπολεῖται μικρὸν ὕστερον. φιλόμαντις ὁ ἀνὴρ ἐκτόπως. Χα. ἐκεῖνο γὰρ ὄντι ὁ χρυσὸς τὸ λαμπρὸν, ὃ ἀποκλάσει τὸ ὕποχρον μετ' ἐρυθήματος. νυνὶ γὰρ πρῶτον εἶδον, ἀκούων ἀεί. Ερ. ἐκεῖνο ὦ Χάρων τὸ ἀοίδιμον ὄνομα, καὶ πεπυμάχιστον. Χα. καὶ μὰ οὐκ ὀρῶ ὅ, τι ἀγαθὸν αὐτῷ πρόσεστιν, εἰ μὴ ἆρα τοῦτο μόνον, ὅτι βαρύνονται οἱ φέροντες αὐτό. Ερ. ἐγὼ οἶδα ὅσοι πόλεμοι διατεῖνοντο, καὶ ἐπιβουλαὶ, καὶ λῃστεῖα, καὶ ὀπορχίαι, καὶ φόνοι, καὶ δεσμὰ, καὶ πλοῦς μακρὸς, καὶ ἐμπορείαι, καὶ δουλεῖαι; Χα. διατοῦτο ὦ Ερμῆ, τὸ μὴ πολὺ τοῦ χαλκοῦ διαφέρον;

Sol. Nondum ô Crœse noui, nisi ad vitæ finem perueneris. Huius enim rei mors est accuratus index, & vita fœliciter ad metam vsque transacta. *Cr.* Optimè Solon, qui nostri non sis oblitus, sed cymbam ipsam harum rerum iudicio dignam censes. Sed quinam sunt illi quos Crœsus emittit, aut quid humeris gestant? *Merc.* Lateres aureos Pythio dicat, pro mercede oraculi, quo paulò post peribit. Est autem vir ille vatibus mirificè deditus. *Cr.* Illud est aurum splendidum, quod cum rubore refulget subpallidum: illud enim nunc primùm video, cùm semper audiuerim. *Merc.* Hoc celebre illud est nomen, cuius gratia tantopere pugnatur. *Cr.* Atqui non video quid boni ipsi insit, nisi hoc solùm, quod qui ferunt, eo grauantur. *Merc.* Nescis quot propter ipsum bella, quot insidiæ, quot latrocinia, quot periuria, quot cædes, quot vincula, quàm longinqua nauigatio, quot mercaturæ, quot seruitutes? *Cr.* Idcirco-ne Mercuri, quòd parũ ipsi æri præstat?

οὐδὲ γὰρ τὸ χαλκοῦν, ὀβολὸν ὡς οἶδα περὶ τῶν καταπλεόντων ἑκάστου ἀκηκόας. Ερ. ναί. ἀλλ' ὁ χαλκὸς μὲν πολύς. ὥστε καὶ παυσαμένου ἀζεται ὑπ' αὐτῶν. τοῦτον δ' ὀλίγον ἐν πολλῷ τῷ βάθει οἱ μεταλλεύοντες, ἀνορύττουσι. πολλὴν δὴ ἐν τῇ γῆς καὶ ὅσος ὥσπερ ὁ μόλιβδος, καὶ τἆλλα. Χα. δεινόν τινα λέγεις τῶν ἀνθρώπων τὴν ἀβελτηρίαν, οἳ τοσοῦτον ἔρωτα ἐρῶσιν ὠχροῦ καὶ βαρέως κτήματος. Ερ. ἀλλ' ὁ Σόλων γε ἐκεῖνος ὦ Χάρων ἐραῖν αὐτὸν φαίνεται, ὡς ὁρᾷς. καταγελᾷ γὰρ τοῦ Κροίσου, καὶ τὴν μεγαλαυχίας τοῦ βαρβάρου. καί μοι δοκεῖν ἔρεσθαί τι βούλεται αὐτόν. ἐπακούσωμεν οὖν. Σω. εἰπέ μοι ὦ Κροῖσε. οἴει γάρ τι δεῖσθαι τὴν πλίνθων τούτων τὸν Πύθιον; Κροι. νὴ Δία. ἃ γὰρ ὄντα αὐτῷ ἐν Δελφοῖς ἀνάθημα οὐδὲν τοιοῦτον. Σο. οὐκοῦν μαντεῖον οἴει τὸν θεὸν ἀποφαίνειν, εἰ κτήσαιτο ἐν τοῖς ἄλλοις καὶ πλίνθους χρυσᾶς; Κροι. πῶς γὰρ οὔ; Σό. πολλοῦ μοι λέγεις ὦ Κροῖσε πενίαν ἐν τῷ ὑπερῴῳ, εἰ ἐκ Λυδίας μεταστελλεσθαι τὸ χρυσίον δεήσῃ αὐτῷ, ὅτῳ ἐπιθυμήσωσι.

Nam & noui, vt qui à singulis vectoribus obolum, vt nosti, accipiam, *Mer.* Maximè. Verùm æris magna est copia: ideóque non habetur in precio ab ipsis. Hoc verò paucum ex loco vald' profundo metallorum scrutatores effodiunt. Hoc tamen ex terra, vt & plumbum & reliqua metalla prouenit. *Cr.* Grauem hominum stultitiam narras, qui pallidam, grauémque possessionem amore tanto prosequuntur. *Mer.* At Solon quidem ille, Charon, eam, vt vides, videtur non amare. Crœsum enim ipsum, hominísque barbari iactantiam irridet: & vt mihi videtur, vult ipsum aliquid percunctari. Quamobrem auscultemus. *Sol.* Dic mihi Crœse, putasne Pythium his lateribus indigere. *Croe.* Puto per Iouem. Nullum enim istiusmodi donarium Delphis habet. *Sol.* Arbitraris ergo fore vt Deum reddas beatum, si inter cætera lateres aureos possideat? *Croe.* Quidni? *Sol.* Magnam mihi, Crœse, paupertatem in cœlo dicis esse, si Deos, cùm optent aurum, ex Lydia aduehere oporteat:

Κροι. πῶς γὰρ πλεῖστος ἂν γίνοιτο χρυσὸς, ὅσος παρ' ἡμῖν; Σο. εἰπέ μοι, σίδηρος ὑπὲρ γῆν ἐν Λυδίᾳ; Κροι. ὑπάνυ π. Σο. τὸ βελτίονος ἄρα ἐνδεεῖς ἐστε. Κροι. πῶς ἀμείνων ὁ σίδηρος χρυσοῦ; Σο. ἐὰν ἀποκρίνῃ μηδὲν ἀγαναικτῶν, μάθοις ἄν. Κροι. ἐρώτα ὦ Σόλων. Σο. πότερον, ἀμείνους οἱ σώζοντες τινὰς, ἢ οἱ σωζόμενοι πρὸς ἀυτῶν; Κροι. οἱ σώζοντες δηλαδή. Σο. ἆρ' οὖν ἐὰν Κῦρος, ὡς λογοποιοῦσί τινες, ἐπὶ Λυδοῖς, χρυσᾶς μαχαίρας σὺ ποιήσῃ τῷ στρατῷ, ἢ ὁ σίδηρος ἀναγκαῖος τότε; Κροι. ὁ σίδηρος δηλαδή. Σο. καὶ εἴγε μὴ τοῦτον παρασκευάσαιο, οἴχοιτο ἂν σοι ὁ χρυσὸς ἐς Πέρσας ἀναλώτος. Κροι. εὐφήμει ὦ ἄνθρωπε. Σο. μὴ γένοιτο μὲν οὖν ὅτῳ ταῦτα. φαίνῃ δ' οὖν ἀμείνων ὁ σίδηρος ὁμολογῶν. Κροι. ἐκοῦσι καὶ τῷ θεῷ κελεύεις σιδηρᾶς πλίνθους ἀναθεῖναί με, ἢ ὁ χρυσὸν ὀπίσω αὖθις ἀναλέξῃ; Σο. ἐὰν σίδηρος ἐκεῖνός γε δεήσηται. ἀλλ' ἤν τε χαλκὸν, ἤν τε χρυσὸν ἀνάθῃς, ἄλλοις κατεθεικὼς, Φωκεῦσιν, ἢ

Cræ. Vbi enim tantum prouenirat aurum, quàtum apud nos? *Sol.* Dic mihi, num & ferrum in Lydia nascitur? Cræ. Nullum prorsus. *Sol.* Ergo potiore metallo indigetis. Cræ. Quinam ferrum est auro præstantius? *Sol.* Si respondere citra stomachum velis, facilè intellexeris. Cræ. Interroga Solon. *Sol.* Vtri præstantiores, an qui seruãt, an verò qui seruantur? Cræ. Qui seruant profectò. *Sol.* Si igitur Cyrus, vt quidam, in vulgus ferunt, Lydos adoriatur, aureósne gladios exercitui facies, an ferro tunc opus erit? Cræ. Ferro sanè. *Sol.* At nisi hoc comparaueris, captiuum ad Persas aurum tibi iuerit. Cræ. Bona verba quæso. *Sol.* Abfit vt hoc accidat. At saltem videris ferrum confiteri præstantius. Cræ. Ferreos ergo lateres me Deo consecrare, aurum autem reuocare iubes? *Sol.* At ne ferro quidem ille indiguerit. Sed siue æs, siue aurum dicaris, alijs sanè, nimirum Phocensibus, aut Bœotis, aut Delphis ipsis, aut denique alicui tyranno prædoni futuram possessionem, & lucrum

μὴ ποτε κτῆμα, ἢ ἔρμαιον ἔσῃ Βοιωτοῖς, ἢ Δελφοῖς αὐτοῖς,

ἢ τινι τυράννῳ λησῇ. τῷ ὀλίγου μέλει τῶν χρυσοποιῶν. Κρο. ἀεὶ σύ μου τῷ πλούτῳ πολεμεῖς, καὶ φθονεῖς. Ερ. ἃ φέρει ὁ λυδὸς οὗτος Χάρων τὴν παῤῥησίαν, καὶ τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων, ἀλλὰ ξένον αὐτῷ δοκεῖ τὸ πρᾶγμα, πένης ἄνθρωπος καὶ χρεωπῆσαι, τὸ δὲ παρισάμωλον ἐλευθέρως λέγων. μεμνήσεται δ' ἴσως μικρὸν ὕστερον τοῦ Σόλωνος, ὅταν αὐτὸν δέῃ ἀλόντα, ὑπὸ τὴν πυρὰν ἀναβῆναι. ἤκουσα γοῦν τῆς Κλωθοῦς πρόλιμ ἀναγινωσκούσης τὰ ἐκείνῳ ὑπικεκλωσμένα. ἐν οἷς καὶ ταῦτ' ἐγέγραπτο, Κροῖσον μὲν ἁλῶναι ὑπὸ Κύρου, Κύρον δ' αὐτὸν, ὑφ' ὑπερνοῦ τῆς Μασσαγέτιδος ἀποθανεῖν. ὁρᾷς τὴν Σκυθίδα, τὴν ὑπὲρ τοῦ ἵππου τοῦ λευκοῦ ἀγελαύουσαν; Χα. νὴ Δία. Ερ. Τόμυρις ὑπερνὴ ἐστί. καὶ τὴν κεφαλήν γε ἀποτεμοῦσα τοῦ Κύρου αὐτῇ, ἐς ἀσκὸν ἐμβαλεῖ πλήρη αἵματος. ὁρᾷς δὲ καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν νεανίσκον; Καμβύσης ὑπερνός ἐστιν. οὗτος βασιλεύσει μετὰ τὸν πατέρα. καὶ μυρία σφαλεὶς ἔν τε Λιβύῃ, καὶ Αἰθιοπίᾳ, τὸ ἀποκτείνας τὸν Απιν. Χα. ὦ

inſperatum appẽderis. Deus autem tuos aurifices parum curat. Cro. Tu ſemper diuitias mihi oppugnas, & inuides. Merc. Non fert Lydus iſte, ô Charon, libertatem & veritatem verborum: quin ei res abſurda videtur, hominem pauperem, ea quæ vrgeant, non trepidè ſed liberè dicere. Atqui Solonis paulò poſt meminerit, quum oportebit vt à Cyro captus, rogum conſcendat. Nam Clothonem audiui nuper legentem, quæ cuique deſtinata ſunt, in quibus & hæc erant ſcripta, Crœſum quidem à Cyro captiuum duci, Cyrum autem ipſum à Maſſagetide illa occiſũ eſſe. Viden' Scythicam illam equum album agitantem? Cb. Video per Iouem. Merc. Tomyris illa eſt, quæ Cyri caput propria manu truncatum, in vtrem ſanguine plenum intrudet. Sed & filium eius adoleſcentem vides? Cambyſes ille eſt. Hic poſt patrem regnabit, ac vbi mille modis in Lydia & Æthiopia errarit, tandémque inſaniuerit, occiſo Api morietur. Cb. O riſum in exhauſtum! Sed numquis ip-

τελευταῖον μανεὶς, ἀποθανεῖται, πολλῶ γέλωτος. ἀλλὰ γὼ τὸ

αὖ αὐτὸν προσβλέψειεν ὅπως ὑποφρονοῦντας τ ἄλλων; ἢ τίς αὖ πιστεύσειεν ὡς μετ' ὀλίγον ὅστις μέ, ἀχμάλωτος ἔσται, ὅστις δ', πλὴ κεφαλὴ ἔξει ἐν ἀσκῷ αἵματος; ἐκεῖνος δ' τίς ὅστιν ὦ Ἑρμῆ, ὁ πλὴ πορφυρᾶ ἐφεστρίδα ἐμπεπορπημένος, ὁ τὸ διάδημα, ᾧ τ δακτύλιον ὁ μάγειρος αὐτὸν ἐδίδου, τ ἰχθῦν αὐτεμῶν νήσῳ ἐν ἀμφιρρύτῃ βασιλεὺς δ' τίς εὔχεται εἶναι; Ερ. εὖγε παρῳδεῖς ὦ Χάρων. ἀλλὰ Πολυκράτην ὁρᾷς τ Σαμίων τύραννον, παυδαίμονα οἰόμενον εἶναι; ἀτὰρ ἢ οὗτος αὐτὸς, ὑπὸ τῶ παρέδρου οἰκέτου Μακεδονίου προδοθεὶς Ορόιτῃ τῷ σατράπῃ, ἀνασκολοπισθήσεται, ἄθλιος ἐκπεσὼν τ εὐδαιμονίας ἐν ἀκμῇ τῶ χρόνου. καὶ ταῦτα γὰ τ Κλωθοῦς ἐπήκουσα. Χα. εὖγε ὦ Κλωθοῖ, γλιχῶς καὶ αὐτὸν ὦ βελτίστη, ἢ τὰς κεφαλὰς ἀπότεμνε, καὶ ἀνασκολόπιζε, ὡς εἰδῶσιν ἄνθρωποι ὄντες. ἐν τοσούτῳ δ' ἐπαιρέσθων, ὡς ἂν ἀφ' ὑψηλοτέρας ἀληθινότερον καταπεσούμενοι. ἐγὼ δ' γελάσομαι τότε γνωρίσας αὐτῶν ἕκαστον πορφυρίδα, μήτε πάραν, ἢ γυμνὸν ἐν τῷ σκαφιδίῳ, μήτε κλίνην χρυσῆν κομίζοντας.

sos aspicere sustineat quum alios ita contemnunt? aut quis crediderit fore vt ille breui sit captiuus, hic in vtre sanguine pleno caput habeat? Quis verò ille est Mercuri, cui pallam purpuream fibula nectit, quem diadema decorat, cui coquus pisce dissecto, annulum tradit, vbi Insula septa mari & regis se nomine iactat? *Merc.* Bellè certè versum sermoni assuis ô Charon. Cæterùm Polycratem Samiorum tyrannum vides, qui se ab omni parte fœlicem putat? Hic tamen ipse ab assistente famulo Mæandrio proditus. Orœtæ satrapæ, miser sanè momento fœlicitate sua lapsus, cruci suffigetur. Nam hęc quoque ex Clothone audiui. *Ch.* Præclarè ô Clotho, generosè ipsos ô optima, ipsorúmque capita trunca, & crucifige, vt se homines esse norint. Verùm adeò in sublime attollantur, vt quanto altiori ruina, tanto grauiori dolore decidant. Ego autem tum ridebo, quum horum vnumquemque in nauigio nudum agnouero, nec purpuram, nec tiaram, nec solium aureum afferentem.

Merc. Ita

Ερ. καὶ τὰ μὲν τούτων, ὥσθ' ἕξει. τὴν δὲ πλάνην ὦ Χάρων ὁρᾷς, τὸν πλέοντας αὐτῶν, τὸν πολεμοῦντας, τὸν δικαζομένους, τὸν γεωργοῦντας, τὸν δανείζοντας, τὸν τοσαυτουσὶ τας; Χα. ὁρῶ ποικίλην τινὰ τύρβην, καὶ μεστὴν ταραχῆς καὶ βίου, καὶ τὰς πόλεις γε αὐτῶν ἐοικυίας τοῖς σμήνεσιν. ἐν οἷς ἅπας μὲν, ἴδιόν τι κέντρον ἔχει, καὶ τὸ πλησίον κεντεῖ. ὀλίγοι δέ τινες, ὥσπερ σφῆκες, ἄρουσι, καὶ φέρουσι τὸ χαλεπώτερον. ὁ δὲ πεπτόμενος αὐτῶν ἐν τἀφανεῖ οὗτος ὄχλος, τίνες εἰσίν; Ερ. ἐλπίδες ὦ Χάρων, καὶ δείματα, καὶ ἄνοιαι, καὶ ἡδοναὶ, καὶ φιλαργυρίαι, καὶ ὀργαὶ, καὶ μίσοι, καὶ τὰ τοιαῦτα. τούτων δὲ ἡ ἄγνοια μὲν, κάτω ξυναναμέμικται αὐτοῖς, καὶ ξυμπολιτεύεταί γε νὴ Δία, καὶ τὸ μῖσος, καὶ ἡ ὀργὴ, καὶ ζηλοτυπία, καὶ ἀμαθία, καὶ ἀπορία, καὶ φιλαργυρία. ὁ φόβος δὲ, καὶ ἐλπίδες, ὑπὲρ αὐτῶν πετόμενοι, ὁ μὲν, ἐμπίπτων, ἐκπλήττει. ἐνίοτε καὶ ὑποπτήσσειν ποιεῖ. αἱ δ' ἐλπίδες ὑπὲρ κεφαλῆς αἴρονταί τις ἐπιπλήξεσθαι αὐτῶν,

Mer. Ita certè res illorum se habebunt. Multitudinem autem vides Charon, quorum alij nauigant, alij bellum gerunt, alij litigant; A alij agriculturam exercent; alij fœnerantur, alij mendicant. Ch. Variam quandam video turbam, vitámque perturbationum plenam, eorúmque vrbes apum examinibus similes: in quibus proprium quisque aculeum habet quo vicinum lancinat: pauci autem ex ipsis velut crabrones, inferiorem agunt ferúntque. B Atagmen illud quod ipsos clanculum circunuolitat, quinam sunt? Mer. Spes, ô Charon, metúsque, amentia voluptates, auaritia, iræ, odia, & id genus alia. Ex his autem ignorantia infimæ turbæ est permixta: atque C in eadem republ. per Iouem degit ira, odium, zelotypia, imperitia, hæsitantia, auaritia. Metus autem, & spes desuper volitantes, ille quidem illapsus horrorem incutit, aliquando verò tantùm trepidare facit. Hæ verò spes supra caput sublatæ, vbi maximè quispiã eas prehẽsurũ se putat, auolãtes abeunt,

αἰωρούμεναι. ὁπότ' ἂν μάλιστα ἀναπτάμενον, οἴχονται ἐ

κεχηνότας αὐτοὺς ἀπολιπεῖν, ὅσπερ καὶ ὁ Ταντάλου κάτω πάσχοντα ὁρᾷς ὑπὸ τῷ ὕδατος. ἰδοὺ δὲ ἀτενίσῃς, κατόψει καὶ μοίρας ἄνω σπινθηρούσας ἑκάστῳ τὸν ἄζακτον, ἀφ' οὗ ἠρτῆσθαι ξυμβέβηκεν ἅπαντας ἐκ λεπτῶν νημάτων. ὁρᾷς κἀνταῦθα ἀράχνιά τινα καταβαίνοντα ἐφ' ἕκαστον ἀπὸ τῶν ἀζάκτων; Χα. ὁρῶ πάνυ λεπτὸν ἑκάστῳ νῆμα ὑπεστολμμένον γε τὰ πολλά. τοῦτο μὲν, ὀλίγῳ. ὀλίγον δ', ἄλλῳ. Ερ. εἰκότως ὦ πορθμεῦ. εἰμαρται γὰρ ὀλίγῳ μὲν, ὑπὸ τούτου φονευθῆναι. τούτῳ δ', ὑπ' ἄλλου. καὶ κληρονομῆσαί γε τοῦτον μὲν, ὀλίγος, ὅσου ἂν ᾖ μικρότερον τὸ νῆμα. ὀλίγον δ' αὖ, τούτου. τοιόνδε γάρ τι ἡ ὑπόληψις δηλοῖ. ὁρᾷς δ' οὖν ἀπὸ λεπτῆς κρεμαμένους ἅπαντας; καὶ οὗτος μὲν ἀναπαδεὶς ἄνω, μετέωρός ἐστι. καὶ μεταμικρὸν καταπεσὼν ἀπορράξῃ τῷ λίνου, ἐπειδὰν μηκέτι αὐτέχῃ πρὸς τὸ βάρος, μέγαν τὸν φόρον ἐργάσεται. οὗτος δ', ὀλίγον ἀπὸ γῆς αἰωρούμενος, ἰδοὺ καὶ πόσῃ, ἀφοπτὶ κείσεται, μόγις τοῦ τῷ πώματος. Χα.

illis ore hiante relictis: quod ipsi Tantalo in aqua vides apud inferos accidere. Quòd si oculos intenderis, Parcas etiam in alto conspicies vnicuique fusum voluentes vnde ex tenuissimis filis omnes pendent, quae vides vt veluti araneorum stamina ex fusis in vnumquemque descendunt? Ch. Equidem tenuissimum vnicuique filum vt plurimum video innexum: hoc quidem illi, illud verò alij. Mer. Rectè ô portitor: nam est in fatis vt ab hoc ille, hic ab alio interficiatur: atque vt hic sit illius hæres cuius filum fuerit breuius: ille verò, huius. Nam tale quid hæc connexio portendit. Vides ergo cunctos à tenui filo suspensos? Atque hic quidem in altum attractus, sublimis est: verùm paulò post vbi sustinendo ponderi non amplius par fuerit, dirupto lino decidens, ingentem strepitum edet. Alius autem qui paululum tantùm à terra fuerit subductus, tametsi cadat, sine strepitu iacebit, adeò vt ruinam vix ipsi vicini exaudiãt. Ch. Hæc ô Mercuri sũt prorsὺ καὶ τοῖς γείτοσιν ἀκουόμενα παγγέλοια ταῦτα ὦ Ερμῆ.

Ερ. καὶ μὴν οὐδ' εἰπεῖν ἔχοις ἂν κατ' τὴν ἀξίαν ὅπως δεῖ καταγέλαστα ὦ Χάρων. καὶ μάλιστα αἱ ἄγαν σπουδαὶ αὐτῶν, καὶ τὸ μεταξὺ τῶν ἐλπίδων οἴχεσθαι, ἀναρπάσους μηνυμάτων ὑπὸ τοῦ βελτίστου θανάτου. ἄγγελοι γὰρ αὐτοῦ, καὶ ὑπηρέται μάλα πολλοὶ ὡς ὁρᾷς, ἠπάλοι, καὶ πυρετοὶ, καὶ φθόαι, καὶ πεκπνευμονίαι, καὶ ξίφη, καὶ ληστήρια, καὶ κώνεια, καὶ δικασταί, καὶ τύραννοι. καὶ τούτων οὐδὲν ὅλως αὐτὸν εἰσέρχεσθαι, ἕως ἂν εὖ πρέπωσιν. ὅταν γὰρ σφαλῶσι, πολὺ τὸ ὀλοτοῖ, καὶ αἰ, αἰ, καὶ φεῦ μοι μοι. εἰ δ' ἐνθυς ἐξ ἀρχῆς ἐνενόουν ὅτι θνητοί τέ εἰσιν αὐτοὶ, καὶ ὀλίγον τοῦτον χρόνον ἐπιδημήσαντες τῷ βίῳ, ἀπίασιν, ὥσπερ ἐξ ὀνείρατος, πάντα γὰρ γῆς ἀφέντες, ἧττον τε ἂν ὠφορμένεσθον, καὶ ἧττον ἠνιῶντο ἀποθνήσκοντες. νῦν γὰρ ἐς ἀεὶ ἐλπίσαντες χρῆσθαι τοῖς παροῦσιν, ἐπειδὰν ὀψὲ ὁ ὑπηρέτης καλῇ, καὶ ἀπάγῃ, πεδήσας τῷ πυρετῷ, ἢ τῇ φθόῃ, ἀναγκάζονται θεοῖς τὴν ἀναγκὴν, οὔ ποτε θεσπεσίως ἀποσπασθῆσθαι αὐτῶν. ἢ τί γὰρ ἂν ἂν σπουδῇ οἰκοδομούμενος, ἢ τὸν

ridicula. *Merc.* Atqui ne verbis quidem pro dignitate possis exprimere quàm sint ridicula Charon: in primis nimia ipsorum studia, quódque inter spes intereunt ab optima morte arrepti: cuius nuncij & ministri vt cernis, permulti sunt: epiali, febres, tabes, pulmoniæ, gladij, latrocinia, cicutæ, judices, tyranni. Et horum omnino nihil ipsos subit, dum rebus secundis vtuntur. At vbi spe exciderint, illud in ore frequens ohe, hæ, hæ, hei mihi, hei mihi. Sed si inde ab ipso initio perpenderent mortales se esse, & postquã in vita breue tempus fuerint peregrinati, relictis in terra rebus omnibus, tanquam ex somnio migraturos, prudentiùs profectò viuerent, & moriendo minùs angerentur. Nunc autem quia præsenti rerum statu sperant se in perpetuum vsuros, quum irruens minister aut vocarit, aut abduxerit irretitos febre, vel tabe, abduci se ægrè ferunt, quòd se nusquam ab his abstrahendos expectarint. Sedenim quid non faceret ille qui domum diligenter ædificando operarios vrget,

ποιήσειεν ἐκεῖνος, ὁ τὴν οἰκίαν ἐργώτας ὑπαιτέρχων, εἰ μάθοι

ὅπη ἡμῶν, ἕξει τέλος αὐτῷ. ὁ δὲ, ἄρτι ἐπιθεὶς τὸ ὄροφον, ἀπίοι, τῷ κληρονόμῳ καταλιπὼν ἀπολαύειν αὐτῆς, αὐτὸς μηδ' δειπνήσας ἄθλιος ὢν αὐτῆς; ἐκεῖνος μὲν γὰρ ὁ χαίρων, ὅτι ἄρρενα παῖδα ἔτεκεν αὐτῷ ἡ γυνὴ, καὶ φίλους διὰ τοῦτο ἑστιῶν, καὶ τοὔνομα τὸ πατρῷον ἐπιθήσων, εἰ ἤκουσε ὡς ἐπίδοξος γνώμιμος ὁ παῖς τελευτήσεται, ἆρα ἂν σοι δοκεῖ χαίρειν ἐπ' αὐτῷ γνωμίμῳ; ἀλλὰ τὸ αἴτιον, ὅτι τὰ μὲν εὐτυχοῦντα ἐπὶ τῷ παιδὶ ἐκεῖνον ὁρᾷ, τὰ τοῦ ἀθλητοῦ πατέρα, τοῦ ὀλύμπια νενικηκότος, τὰ γείτονα δὲ τὰ ἐκκομίζοντα τὸ παιδίον οὐχ ὁρᾷ, οὐδὲ οἶδεν ἀφ' οἵας αὐτῷ κεφαλῆς ἐκρέματο. τὸν μὲν γὰρ περὶ τῶν ὁρων διαφερομένους ὁρᾷς ὅσοι εἰσὶ, καὶ τὸν ξυναγείροντας τὰ χρήματα, εἶτα πρὶν ἀπολαῦσαι αὐτῶν καλουμένους, ὑφ' ὧν εἶπον, ἐπόντων ἀγγέλων τε, καὶ ὑπηρετῶν; Χα. ὁρῶ πάντα ταῦτα, καὶ τοὺς ἐμαυτὸν ἐγὼ ἐννοῶ, τί τὸ ἡδὺ αὐτοῖς παρὰ τὸ βίον, ἢ τί ἐκεῖνό ὄστιν, οὗ στερούμενοι ἀγανακτοῦσιν. Ερ. Ἰδοὺ γοῦν τὸν βασιλέα ἴδῃ τις αὐτῶν, οἵῳπερ εὐδαιμονέστατοι εἶναι δοκοῦσιν ἔξω τοῦ ἀβεβαίου, καὶ ὡς

si nouerit fore vt finem ea habeat: is verò decedat, qui fastigium imposuerit, relicta hæredi domus ipsius fruitione, in qua ne cœnauerit quidem ipse miser? Ille verò qui lætatur, quòd sibi masculam prolem vxor pepererit, ideóque amicos conuiuio excipit, & patris nomen imponit, si sciret puerum septimo ætatis anno periturum, nunquid tibi videretur gaudere quòd is sit natus? Verùm in causa est, quòd in eum intuetur, cui res in filio prosperè cedunt, & qui pater est athletæ qui vicerit Olympia: vicinum autem qui natum cremandum effert nõ intuetur, neque nouit à quo subtegmine ipsi pendeat. Quin & eorum qui de finibus dissident vides quanta sit turba, & eorum qui pecunias coaceruant: attamen priùs quã ipsis fruantur, ab imminentibus illis quos dixi, nuncijs & ministris auocantur? Ch. Video isthæc omnia, & apud me cogito, quid sit ipsis in vita iucundum, aut quidnam sit illud, quo priuati tãtopere stomachantur. Merc. Siquis etiam ex regibus eos aspiciat qui fœlicissimi videntur, extra aleam,

φὴς ἀμφιβόλου δ' τύχης, πλείω τῶν ἡδέων τὰ ἀνιαρὰ εὑρήσει παρεσόμενα αὐτοῖς, φόβους, καὶ ταραχὰς, καὶ μίση, καὶ ἐπιβουλὰς, καὶ ὀργὰς, καὶ κολακείας. τούτοις γὰρ ἅπαντες ξύνεισιν. ἐῶ πένθη, καὶ νόσους, καὶ πάθη, ἃ ἰσοτιμίας ἁπλῶς ἀρχὴν τὰ αὐτῶν. ὅπου δὲ τὰ τούτων πονηρὰ, λογίζεσθαι χρεὼν οἷα τὰ τῶν ἰδιωτῶν ἂν εἴη. Χα. βούλομαι γοῦν σοι ὦ Ἑρμῆ εἰπεῖν, ὅτινι ἐοικέναι μοι ἔδοξαν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὁ βίος ἅπας αὐτῶν. ἤδη ποτὲ πομφόλυγας ἐν ὕδατι ἐθεάσω ὑπὸ κρουνῷ τινι καταῤῥάπτοντι ἀνισαμένας, τὰς φυσαλλίδας λέγω, ἀφ' ὧν ξυναγείρεται ὁ ἀφρός; σκείνων τοίνυν αἱ μὲν, τινες μικραί εἰσι. καὶ αὐτίκα σκεδαννύουσι, καὶ ἀπέσβησαν. αἱ δὲ ἐπὶ πλέον διαρκοῦσι. καὶ προσλαβοῦσαι τῶν ἄλλων, αὐταῖς τὸ ἄλλων, αὐτὰ ὑπερφυσώμεναι, ἐς μέγιστον ὄγκον ἀέρονται. εἶτα μέντοι κἀκεῖναι πάντως διῤῥάγησάν ποτε. οὐ γὰρ οἷόν τε ἄλλως γενέσθαι. τοῦτό ἐστιν ὁ ἀνθρώπων βίος. ἅπαντες ὑπὸ πνεύματος ἐμπεφυσημένοι, οἱ μὲν, μείζους, οἱ δὲ ἐλάττους. καὶ οἱ μὲν, ὀλιγοχρόνιον ἔχουσι καὶ ὠκύμορον τὸ φύσημα.

& vt dicis, extra ancipitem fortunam constituti, tristia plura iucundis comperiet eis inhærere, metus, turbas, odia, insidias, iras, adulationes: his enim omnes distringuntur. Prætermitto luctus, morbos, animíque perturbationes, ipsis æquè atque vulgo dominantes: quandoquidem horum mala recensere non minùs temporis exigeret, quàm quæ sunt priuatorum. Co. Volo igitur Mercuri, dicere tibi, cuinam assimiles homines mihi videantur, corúmque vita omnis. Vidistin' aliquando bullas illas, torrente cum strepitu scaturiente, exurgentes: flatuosos dico tumores ex quibus spuma cogitur? Illarum igitur, aliæ quidem paruæ sunt, quę protinus ruptæ euanescunt: aliæ verò diutius durant, sibíque adjunctis alijs vehementer intumescunt, ac in maximum tumorem attolluntur: ac tandem aliquando illæ etiam prorsus ruptæ dissoluuntur. Neque enim secus fieri possit. Hæc tibi hominum vita. Singuli flatu tumescunt, hi maiores, illi minores, atque alij momentaneam móxque deficientem inflationem habent;

οἱ δὲ, ἅμα τῷ ξυσῆναι ἐπαύσαντο. πᾶσι δ' οὖν ἀπορρᾳγῆναι ἀναγκαῖον. Ερ. οὐδὲν χεῖρον σὺ τὸ Ομήρου εἰκάσας ὦ Χάρων, ὃς φύλλοις τὸ γένος αὐτῶν ὁμοιοῖ. Χα. καὶ σοὶ τοῖς ὄντες ὦ Ερμῆ, ὁρᾷς οἷα ποιοῦσι, καὶ ὡς φιλοτιμοῦνται πρὸς ἀλλήλους ἀρχῶν πέρι, καὶ τιμῶν, καὶ κτήσεων ἀμιλλώμενοι; ἆρ' ἅπαντα καταλιπόντας αὐτοὺς, δεήσει ἕνα ὀβολὸν ἔχοντας, ἥκειν παρ' ἡμᾶς. βούλει οὖν ἐπείσωμεν ἐφ' ὑψηλῇ ἐσμῇ, ἀναβοήσας παμμέγεθες, παραινέσω αὐτοῖς, ἀπέχεσθαι μὲν τῶν ματαίων πόνων, ζῆν δὲ, ἀεὶ τὸν θάνατον πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντας, λέγων ὦ μάταιοι, τί ἐπονεῖσθε πέρι ταῦτα; παύσασθε κάμνοντες. οὐ γὰρ ἐς ἀεὶ βιώσεσθε. οὐδὲν τῶν ἐνταῦθα σεμνῶν, ἀΐδιον ὄζιν, οὐδὲ αὖ ἀπάρχοι τις αὐτῶν τι ξὺν αὐτῷ ἀποθανών. ἀλλ' ἀνάγκη μὲν, μισὸν οἴχεσθαι. τὴν οἰκίαν δὲ, καὶ τὸν ἀγρὸν, καὶ τὸ χρυσίον, ἀεὶ ἄλλων εἶναι, καὶ μεταβάλλειν τοὺς δεσπότας. εἰ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἔμελλον ἐπακοῦσαί μου αὐτοῖς, ἐκ ἂν οἶει μέγα ὠφεληθῆναι τὸν βίον, καὶ σωφρονεστέρους ἂν

alij simul atque constituti sunt, desistunt. Itaque omnes rumpi necesse est. Mer. Tu nihilo deterius Homero Charon, hominum vitam similitudine expressisti, qui genus ipsorum folijs assimilat. Ch. At tales quanuis sint, vides tamen qualia faciant, vt inter se auide cõtendant de imperijs, honoribus, & possessionibus, quibus omnibus relictis, ipsos vnico cum obolo ad nos venire oportebit. Vis igitur siquidem in edito loco sumus, vt maxima voce acclamando eos adhorter, vt ab inanibus quidem laboribus abstineant, viuant autem, mortem ob oculos semper habentes, hísque verbis vtar, O stulti quid hæc tanto studio prosequimini: desistite à laboribus, neque enim in perpetuum viuetis: nihil ex ijs quæ hîc preclara habentur, est sempiternum, nec aliquid horum moriẽs quisquam secum auferre possit. Sed necesse est quemuis nudum abire, domum autem, agrum, aurum, esse semper aliorum, & dominos subinde mutare. Hæc & id genus alia, si ipsis vnde exaudiri possent, inclamarem, annon vitæ magno putas emolumento fore, ita vt longè

ηδιόζ παραπολύ ; Ερ. ὦ μακάριε, ὃκ οἶδα ὅπως αὐτὸν ἡ ἄγνοια, καὶ ἡ ἀπάτη διατεθείκασιν, ὡς μηδ' αὖ δυνατόν ἔτι διανοιχθῆναι αὐτοῖς τὰ ὦτα ; τοσούτῳ κηρῷ ἔβυσαν αὐτά, οἷόνπερ Ὀδυσεὺς τὸν ἑταίρους ἔδεσεν δέει τῶν Σειρήνων ἀκροάσεως. πόθεν οὖν αὖ ἐκεῖνοι συνήσειν ἀκούσαι, ἢν καὶ σὺ κεκραγὼς διαρρήξῃς ὅνπερ τὸ παρ' ὑμῖν πλῆθη δύναται, τοῦτο ἐνταῦθα ἡ ἄγνοια ἐργάζεται. πλὴν ἀλλ' εἰσὶν αὐτῶν ὀλίγοι, καὶ παρακεκλεγμένοι τὸ κηρὸν ἐκ τῶν ὦτα, πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀποκλίναντες, ὀξὺ δεδορκότες ἐς τὰ πράγματα, καὶ κατεγνωκότες οἷά ἐστιν. Χα. οὐκοῦν ἐκείνοις γοῦν ἐμβοήσωμεν; Ερ. περὶ τοῦτον τοῦτο λέγειν πρὸς αὐτὸν, ἃ ἴσασιν. ὁρᾷς ὅπως ἀποστάντες τῶν πολλῶν, καταγελῶσι τῶν γιγνομένων, καὶ οὐδαμῆ οὐδαμῶς ἀρέσκονται αὐτοῖς, ἀλλὰ δῆλοί εἰσι δεσμὸν ἤδη βουλεύοντες παρ' ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ βίου; καὶ γὰρ καὶ μισοῦνται, ἐλέγχοντες αὐτῶν τὰς ἁμαρτίας. Χα. εὖγε ὦ ἡμέτερον. πλὴν παῦ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ Ερμῆ. Ερ. ἱκανοὶ καὶ οὗτοι. ἔτι ἀπόδουμι εἰδέναι ὦ Ερμῆ,

prudentiores euaderent? Merc. O beate, nescis vt ipsos ignorantia, & error affecerit, adeò vt ipsorum aures ne terebro quidem ampliùs aperiri queant: tam multa cera eas obturarunt, haud aliter ac socijs Vlysses, veritus ne Sirenum cantus exaudirent. Quînam igitur audire possint, etsi vocem in tantum efferas vt rumparis? Nam quod apud vos Lethe potest, id apud nos ignorantia præstat. Verumtamen ex ipsis pauci sût qui cera in aures non recepta in veritatem inclinant, acutum in rebus cernunt, & quales sint agnoscunt. Ch. Illis igitur acclamem? Merc. Illis ea quę sciunt, dicere fuerit superuacaneum. Vides vt à plebe semoti rident, quæ alij faciunt, eáque nullatenus probant, sed iam à vita ad vos fugam apertè meditantur? etenim etiam odiosi sunt illis quorum imperitiam redarguunt. Ch. Bellè ô generosi. verùm perpauci sunt ô Mercuri. Merc. Vel hos esse satis fuerit. Sed iam descendamus. Ch. Vnum adhuc scire opto Mercuri, quod quum me docueris,

ἀλλὰ κατίωμεν ἤδη. Χα. ἔν γέ μοι δείξας αὐτὸ, ἀπελῶ

ἔσῃ τῶν πεπονημένων πεποιημένας, τὰς ἀποθήκας τῶν σωμάτων, ἵνα καταρύπτουσι θεάσῃ. Ερ. ἦεία ὦ Χάρων, καὶ τύμβους, καὶ τάφους καλεῖσι τὰ τοιαῦτα. φαίη τὰ περὶ τῶν πόλεων ἐκεῖνα τὰ χώματα ὁρᾷς, καὶ τὰς σήλας, καὶ πυραμίδας; ἐκεῖνα πάντα νεκροδοχεῖα, καὶ σωματοφυλάκια ἐστί. Χα. τί οὖν ἐκεῖνοι ἐφανέσι τοὺς λίθους, καὶ χείσι μύρων οἷδε, καὶ πυραμήσαντες περὶ τῶν χωμάτων, καὶ βόθρον τινὰ ὀρύξαντες, καίσι τε τοῦτο τὰ πολυτελῆ δεῖπνα, καὶ εἰς τὰ ὀρύγματα οἶνον καὶ μελίκρατον, ὡς χοῶν εἰκάσαι, ἐγχέουσιν; Ερ. ἴσθι οἶδα ὦ Πορθμεῦ τί ταῦτα περὶ τοὺς ἐν ᾅδου. πεπιστεύκασι δ' οὖν ταῖς ψυχαῖς ἀναπεμπομένας κάτωθεν, δειπνεῖν μὲν ὡς οἷόν τε περιπεπομένας τῶν κηδεσῶν, καὶ τὸ κάπνον, πίνειν δὲ ἀπὸ τοῦ βόθρου τὸ μελίκρατον. Χα. ἐκείνας ἔτι πίνειν ἢ ἐδίειν, ἢν τὰ κρανία ξηρότατα; καὶ τοι γελοῖός εἰμί σοι λέγων ταῦτα, ὁσημέραι κατάγοντι αὐτούς. οἶδ' οὖν εἰ δύναντ' ἂν ἔτι ἀπελθεῖν, ἅπαξ ὑποχθόνιοι γλυκόμυθοι ἐπεῖτοι καὶ

perfectam sanè institutionem tradideris: nimirum videre velim repositoria corporum, vbi terram defodiunt. *Merc.* Monumenta, tumulos, sepulchra hæc vocant. At vides-ne ante vrbes aggeres illos, columnas, & pyramidas? Illa omnia sunt cadauerum receptacula, & corporum conditoria. *Ch.* Quid ergo saxa illi coronãt, vnguentóque inungunt? alij præ tumulis constructo rogo, ac fouea effossa, sumptuosas illas exurunt cœnas, & vinum mulsúmque (quantum saltem coniecturis assequi possum) in ipsas foueas infundunt? *Merc.* Nescio, Portitor, quid hæc ad eos pertineant, qui apud inferos agunt. Verùm illis persuasum est vmbras ab inferis reduces, circum nidorem & fumum quantum possunt, volitando cœnare, & ex fouea mulsum bibere. *Ch.* Illos adhuc bibere & edere, quorum aridissimæ sunt caluariæ: atqui ridiculum est me tibi hæc dicere, cùm eos quotidie deducas, ac proinde scias an postquam semel terram subierint, denuo redire queant. Quinetiam ego prorsus ridicula paterer, Mercuri, tot

παγγελοῖα αὖ ὦ Ερμῆ ἔπαθον,

οὐκ ὀλίγα πράγματ' ἔχων, εἰ δεῖ μὴ κατάγειν μόνον αὐτούς, ἀλλὰ καὶ αὖθις ἀνάγειν πολλούς. ὦ μάταιοι, καὶ ἀνόητοι. οὐκ εἰδότες ἡλίκοις ὅροις διακέκριται τὰ νεκρῶν καὶ τὰ ζώντων πράγματα, καὶ οἷα τὰ παρ' ἡμῖν ὄντα. καὶ ὅτι κἀνταῦθα ὅμως ὁ, τ' ἄτυμβος αὖτε, ὅς τ' ἔλαχε τύμβον. ἐν δ' ἰῇ πυρῇ Ἰφεος, κρείων τ' Ἀγαμέμνων. Θερσίτῃ δ' ἴσος Θέτιδος παῖς ἠυκόμοιο. πάντες δ' εἰσὶν ὅμως νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα, γυμνοί τε, ξυνοί τε, κατ' ἀσφοδελὸν λιμῶνα. Ερ. Ἡράκλεις, ὡς πολλὰ τὸν Ὅμηρον ἐπαιτιᾷ. ἀλλ' ἐπειδήπερ ἀνέμνησάς με, θέλω σοι δεῖξαι τὸ τοῦ Ἀχιλλέως τάφον. ὁρᾷς τὸ ἐπὶ τῇ θαλάττῃ; Σιγεῖον μέν ἐστιν ἐκεῖνο τὸ Τρωϊκόν, αὐτικρὺ δ', ὁ Αἴας τέθαπται ἐν τῷ Ροιτείῳ. Χα. οὐ μεγάλοι ὦ Ερμῆ οἱ τάφοι. τὰς πόλεις τὰς ὀπωπώμους ἤδη δεῖξόν μοι, ἃς κάτω ἀκούομεν. τὴν Νῖνον τὴν Σαρδαναπάλου, καὶ Βαβυλῶνα, καὶ Μυκήνας, καὶ Κλεωνάς, καὶ τὴν Ἴλιον αὐτήν. πολλὰς γοῦν μέμνημαι διαπορθμεύσας ἐνιαυτούς, ὡς δέκα ὅλων ἐτῶν μὴ δὲ νεωλκῆσαι, μὴ δὲ διαλῦσαι τὸ σκαφίδιον,

negocijs occupatus, si oporteret ipsos non solùm deducere, sed etiam bibituros reducere. O stulti, quæ hæc amentia? Nescitis quàm lõgo finiũ interuallo res mortuorum & viuentium sunt discretæ, quóque pacto se res habeant, apud nos, vbi Mortuus est æquè tumuli qui nescit honorem, Quiq; scit: vnus honos Agamemnonis, vnus & Iri est: Thersitæ & similis Thetidos formosus Achilles, Vmbræ nam pariter siccæ, nudæque pererrant Asphodeli campos confracto vertice cunctæ. *Merc.* Hercule, quàm multa ex Homero hauris! Sed quia submonuisti me, volo ti' i sepulchrum Achillis indicare. Vides illud quod mari adiacet? Sigeum quidem illud Troianum est: è regione autem conditus est Aiax in Rhœteo. *Cy.* Non magna sunt monumenta. Verùm insignes illas vrbes mihi iam commonstra, de quibus tam magnifica in inferis audimus, Ninum Sardanapali vrbem, Babylonem, Mycenas, Cleonas, ipsúmque Iliũ, multos enim illinc oriũdos memini traijcere, adeò vt totis iam decem annis, neque nauim subduxerimus, neque ea interim refrixerit.

Ερ. ἡ Νῖνος μὲν ὦ πρθμεῦ ἀπόλωλεν ἤδη, καὶ οὐδὲν ἴχνος ἔτι λοιπὸν αὐτῆς. οὐδ' ἂν εἴποις ὅπου ποτ' ἦν. ἡ Βαβυλὼν δέ σοι ἐκείνη ἐστὶν, ἡ ἔυπυργος, ἡ τ' μέγαν περίβολον. οὐ μεταπολὺ ἀφανὴ ζητηθησομένη, ὥσπερ ἡ Νῖνος. Μυκῆναι δ', καὶ Κλεωναὶ, αἰσχύνομαι δείξαί σοι. καὶ μάλιστα τὸ Ιλιον. ἀποπίξεις γὰρ εὖ οἶδ' ὅτι τ' Ομηρον καταλεσὼν ἐπὶ τὴν μεγαληγορίαν τ' ἐπῶν. πλὴν ἀλλὰ παλαι μὲν ἦσαν εὐδαίμονες, νυνὶ δ' τεθνήκασι καὶ αὗται. ἀποθνήσκουσι γὰρ αἱ πόλεις ὥσπερ καὶ οἱ ἄνθρωποι. καὶ τὸ παραδοξότερον, καὶ πεπαμοὶ ὅλοι. Ἰνάχῳ δὲν ἔδηλε τάφος ἐν Ἄργει ἔτι καταλείπων. Χα. παπαὶ τ' ἐπαίνων Ομηρε, καὶ τ' ὀνομάτων, Ιλιον ἰερὸν, καὶ εὐρυάγυιαν. καὶ ἐὐκτιμένας Κλεωνάς. ἀλλὰ μεταξὺ λόγων, τίνες εἰσὶν οἱ πολεμοῦντες ἐκεῖνοι, ἢ ὦ πρὸς τίνος ἀλλήλους φονεύουσιν; Ερ. Ἀργεῖοι ἑρᾶς ὦ Χάρων, καὶ Λακεδαιμονίους, καὶ τ' ἡμιθνῆτα ἐκεῖνον στρατηγὸν Οθρυάδην, τ' ἐπιγράφοντα τὸ τρόπαιον τῷ αὐτῷ ὀνόματι. Χα. ὦ πρὸς τίνος ἦ αὐτοῖς ὦ Ερμῆ ὁ πόλεμος; tem? Ch. Cuius rei causa

Mer. Ninus quidem ô Portitor iam est, euersa, ita vt ne reliquum quidem sit eius vestigium, nec vbi olim sita fuerit, facilè dixeris. Babylon autem illa est, multis turribus præclarè munita, magnóque ambitu mœniũ septa, haud ita multò post desideranda & ipsa, quemadmodum nunc Ninus. At Mycenas & Cleonas me tibi commonstrare pudet, ac in primis Ilium. Præfocabis enim sat scio Homerum vbi descenderis, qui vrbem illam tam magnificis versibus celebrarit. Verùm olim fœlices fuerunt: nunc autem etiam hæ interierunt. Moriuntur enim etiam vrbes ô Portitor, quemadmodum homines. Quódque longè mirabilius, solidi etiam fluij, ita vt Inachi ipsius in Argo ne monumentum quidem supersit. Ch. Vah, quæ laudes Homere, & quæ nomina, ingens, viisque patentibus Ilium, tum Cleonæ bellè structæ. Sed interim dum loquimur, quinam illi sunt qui dimicant, aut cuius rei causa se mutuò cædunt. Mer. Argiuos vides & Lacedæmonios, ô Charon, atq; semimortuum imperatorem Othryadem, suo ipsius nomini trophæum inscriben-cœptum est hoc bellum?

Eρ. περὶ τοῦ πεδίου αὐτοῦ, ἐν ᾧ μάχονται. Χα. ὦ τῆς ἀνοίας, οἵᾳ τε ἴσασιν οὐκ ὄντα καὶ ὅλως τὴν Πελοπόννησον ἕκαστος αὐτῶν κτήσωνται, μόγις ἂν ποδιαῖον λάβοιεν τόπον παρὰ τοῦ Αἰακοῦ. τὸ δὲ πεδίον τοῦτο, ἄλλοτε ἄλλοι γεωργήσουσι, πολλάκις ἐκ βάθρων τὸ τέρπιον ἀναστάντες τῷ ἀρότρῳ. Eρ. οὕτω μὲν ταῦτα ἔσται. ἡμεῖς δὲ, καταβαίντες ἤδη, καὶ κατὰ χώραν ἐυθετήσαντες αὖθις τὰ ὄρη, ἀπαλλαττώμεθα, ἐγὼ μὲν καθὰ ἐξάλλου, σὺ δ' ἐπὶ τὸ πρεσβύτερον. ἥξω δέ σοι μετ' ὀλίγον καὶ αὐτὸς νεκροζόλων. Χα. εὖγε ἐποίησας ὦ Ερμῆ. ἐυεργέτης ἀεὶ ἀναγεγράψῃ. ὠνάμην δέ τι διὰ σὲ τῆς ἀποδημίας. οἷα ἔστι τὰ τῶν κακοδαιμόνων ἀνθρώπων πράγματα, βασιλεῖς, πλίνθοι χρυσαῖ, ἑκατόμβαι, μάχαι. Χάρωνος δὲ, οὐδεὶς λόγος.

Merc. Pro ipsomet agro, in quo pugnant. Ch. O amentiam hominum, qui nesciunt se, etiamsi nunc eorum quisque totam Peloponnesum possideat vix tamen pedis vnius locum ab Æaco accepturos. Hunc autem agrũ aliàs alij colent, hoc trophæo à fundamentis per aratrum sæpe reuulso. Mer. Hæc quidem hoc modo se habebunt. At nos iam hinc descendamus, ac montibus his in suas sedes repositis, discedamus: ego quò sum iussus ire, tu ad pontonem. Ad te autem breui veniam mortuos adducens. Ch. Beneficio me affecisti Mercuri, atque in eorum album adscriberis, qui de me sunt benemeriti: quandoquidem tua ope in hac peregrinatione sum adiutus. O qualia infœlicium hominum negocia, reges, lateres aurei, hecatombæ, prælia. Charontis autem nulla habetur ratio.

ΠΕΡΙ ΘΥΣΙΩΝ. DE SACRIFICIIS.

ARGVMENTVM.

Deridet hoc sermone Lucianus vanitatem & superstitionem hominum circa colendos Deos, vt qui primum de dijs impia quadam opinentur ac sentiant. Deinde eosdem ineptiore ac alieniore cultu quæ quipto natura ac dignitate numinis prosequantur. Proposito est, Ridicula esse ea, quæ homines tum sentiunt de Dijs, tum circa illorum cultum faciunt. Id confirmat expositione, primum earum opinionum, quæ de dijs traduntur, quam veluti causſam superstitionis isthmi esse ostendit. Deinde & ritum, quibus tum Graci, tum Ægyptij, quos cæteris multò ineptijs istis anteire indicat, vti solent. Et hunc quasi quendam effectum, ex superioribus opinionibus sequi, videtur velle intelligere.

Μὲν δὴ ἐν ταῖς θυσίαις οἱ μάταιοι περίεισι, καὶ ταῖς ἑορταῖς, καὶ προσόδοις τῶν θεῶν, καὶ ἃ αἰτοῦσι, καὶ ἃ εὔχονται, καὶ ἃ γιγνώσκουσι περὶ αὐτῶν, οὐκ οἶδα εἴ τις οὕτω κατηφὴς ἐστὶ, καὶ λελυπημένος, ὅστις οὐ γελάσεται τὴν ἀβελτηρίαν ἐμβλέψας τῶν ἀνθρώπων. καὶ πάλαι γέ εἶμαι πρότερον τὸ γελᾶν πρὸς ἑαυτὸν ἀναστάσει, πότερον εὐσεβεῖς αὐτοὺς χρὴ καλεῖν, ἢ τοὐναντίον θεοῖς ἐχθροὺς, καὶ κακοδαίμονας; οὕτω ταπεινὸν, καὶ ἀνθρώπους ἀνδρεῖς, καὶ κολακευόμενον, ἥδεται

Nimuerò quæ stulti homines factitant in sacrificijs, in diebus festis, in Deorum supplicationibus, & quę petunt, & quæ precantur, & quæ de ipsis sentiunt, equidem haud scio sit ne aliquis vsque adeò tristis & mœstus, quin risurus sit perspecta eorum quæ fiunt, absurditate. At multò antequam ridere inciniat, illud, opinor, secum expendet vtrum pios istos appellare conueniat, an contrà Dijs inimicos ac infœlices: qui quidem tã humile, atq; ignobile numen existimant esse, vt humanis obsequiis egeat, & adulatione gaudeat,

θάι, καὶ ἀγανακτεῖν ἀμελούμενον. τὰ γοῦν Αἰτωλικὰ πάθη, καὶ τὰς τῶν Καλυδωνίων συμφορὰς, καὶ τὸν τοσούτους φόνους, καὶ τὴν Μελεάγρου A διάλυσιν, πάντα ταῦτα ἔργα φασὶν εἶναι τῆς Ἀρτέμιδος, μεμψιμοιρούσης ὅτι μὴ παρελήφθη πρὸς τὴν θυσίαν ἐπὶ τῷ Οἰνέως. οὕτως ἄρα βαθέως καθήκετο αὐτῆς ἡ τῶν ἱερείων διαφθορά. καί μοι δοκεῖ ὁρᾶν αὐτὴν ἐν τῷ οὐρανῷ τότε μόνην, τῶν ἄλλων B θεῶν ἐν Οἰνέως πεπορευμένων, δεινὰ ποιοῦσαν, καὶ χαλεπαίνουσαν, οἵας ἑορτῆς ἀπολειφθήσεται. τὸν δ' αὖ Αἰθίοπας, καὶ μακροβίους, καὶ πεισυδάμονας εἴποι τις ἄν, εἴγε ἀπομνημονεύοι τὴν χάριν αὐτοῖς C ὁ Ζεύς, ὧν ἐν ἀρχῇ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως πρὸς αὐτὸν ἐπεδείξαντο, δώδεκα ἐξῆς ἡμέρας ἑστιάσαντες. καὶ ταῦτα, ἐπαγόμενον καὶ τοὺς ἄλλους θεούς. F ὅπως ὑμῖν ὡς ἔοικεν ἀμοιβὴ ποιοῦσιν, ὧν ποιοῦσιν. ἀλλὰ πωλοῦσι τοῖς ἀνθρώποις τάλαντα, καὶ ἔνεστι πρίασθαι παρ' αὐτῶν, ἢ μύ, ὑγιαίνειν, εἰ τύχοι, βοῶν δύο. ρων. ἢ ὃ, βασιλεύειν, ἑκατόμβης. ὃς Πύλου, ταύρων ἐννέα. καὶ τὸν ἐν

& se negligi doleat. Nam Ætolica illa mala, & Calydoniorum calamitates, & tot cædes, & Meleagri interitum, hæc omnia dicunt esse Dianæ opera, quæ grauiter ferret, se ab Oeneo ad sacrificium non fuisse adhibitam: vsque adeò altè dolor hic animo illius insederat, quòd sacris epulis fuisset frustrata. Et mihi videor vidisse ipsam in cœlo tunc solam, reliquis Dijs ad Oenei conuiuium profectis, grauiter ferentem, ac miserabiliter eiulantem quòd ab eiusmodi sacris esset abfutura. Contrà verò Æthiopas & fortunatos, & ter beatos quispiam dixerit, si gratiam ipsis referat Iupiter, quam initio Homericæ poëseos in ipsum contulerunt, quem perpetuos duodecim dies epulis exceperunt, idq; secum adductis etiam Dijs alijs. Ita nihil, vt apparet, gratis faciunt, quicquid illi faciunt: sed bona vendunt hominibus, & ab illis emenda sanitas, fortè bucula diuitiæ, quatuor bobus, regnum, hecatomba, præterea incolumis à Troia in Pylum reditus, nouem tauris: & ex Aulide in Ilium nauigandi

ἢ ὃ, πλουτεῖν, βοῶν τεσσάρων ἢ ὃ, σῶον ἐπανελθεῖν ἐξ Ἰλίου ἢ Αὐλίδος εἰς Ἴλιον διαπλεῦσαι,

παρθένου βασιλικῆς. ὁ μὲ γὰρ
ἑκατόμβη τὸ μὴ ἁλῶναι τότε
τὴν πόλιν ἐπρίατο παρὰ τῆς
Ἀθηναίας βοῶν δώδεκα, καὶ πέ-
πλῳ. εἰκάζειν δ' χρὴ πολλὰ
εἶναι, καὶ ἀλεκτρυόνος, καὶ σε-
φάνῳ, καὶ λιβανωτῷ μόνου
παρ' αὐτοῖς ἅγια. ταῦτα δ'
οἶμαι καὶ Χρύσης ἐπισάμβους
ἄτε ἱερεὺς, καὶ γέρων, καὶ τὰ
θεῖα σοφὸς, ἐπειδὴ ἄφαικτος
ἀπῆει παρὰ τὸν Ἀγαμέμνονος,
ὡσαὶ καὶ προδανείσας τῷ Α-
πόλλωνι τὴν χάριν, δικαιολο-
γεῖται, καὶ ἀπαιτεῖ τὴν ἀμοι-
βὴν, καὶ μόνον οὐκ ὀνειδίζει,
λέγων, ὦ βέλτιστε Ἀπολλον,
ἐγὼ μὲν σου τὸν νεὼν, τέως ἀ-
στεφάνωτον ὄντα, πολλάκις ἐ-
στεφάνωσα. σὺ δὲ τοσαῦτά σοι
μηρία ταύρων τε καὶ αἰγῶν
ἔκαυσα ἐπὶ τὸν βωμῶν, σὺ δ'
ἀμελεῖς μου τοιαῦτα πεπον-
θότος, καὶ παρ' ἐδὲν τίθεσαι
τὸν εὐεργέτην. τοιγαροῦν οὕτω
κατεδυσώπησεν αὐτὸν ἐν τῷ
λόγῳ, ὥστε ἀρπασάμβους τὰ
τόξα, καὶ ὑπὲρ τῆς ναυσάθμου
κρίσεως ἑαυτὸν, κατετόξευσε
τῷ λοιμῷ τοὺς Ἀχαιοὺς αὐτοῖς
νήμοσιν, καὶ κυσίν. ἐπεὶ δ'
βούλομαι καὶ τἄλλα εἰπεῖν, ἃ
πρὸν λέγουσιν, οὐχ ὅσα περὶ

facultas regia puella: nam quidam alius, ne tunc vrbs caperetur, à Minerua bobus duodecim erat mercatus, & peplo. Verisimile est autem multa esse apud illos & gallo, & corolla, & thure solo venalia. Quæ cùm sciret Chryses, vt pote sacerdos, & senex, & rerum diuinarum peritus, posteaquam re infecta redijsset ab Agamemnone, tanquam qui prior Apollini gratiam esset fœneratus, expostulat, & vicem repetit, nec solùm conuiciatur, quum dicit, Ego optimè Apollo tuum templum cùm id temporis non esset coronatum, sæpe coronaui, tótque taurorum, & caprarum coxas in aris adoleui, at tu, me huiusmodi injurijs affectum negligis, & de te benemeritum nihili facis. Itaque sic illum hac oratione exorauit, vt protinus arrepto arcu & sagittis, se super nauium statione collocans, pestem in Græcos ne omissis quidem mulis & canibus, iacularetur. Sed quoniam Apollinis semel memini, alia præterea volo dicere, quæ sapientes illi de ipso tradunt: nõ quàm infœliciter amarit, ἄπαξ τὸν Ἀπόλλωνος ἐμνήσθην, περὶ αὐτὸν οἱ σοφοὶ τὸν ἀνθρώτον ἔρωτας ἐδυσύχησεν, ὅδε

τοῦ Ταχίνθου τὸν φόνον, οὐδὲ τὴν Δάφνης πλὴν ὑπεροψίαν, ἀλλ' ὅτι καὶ καταδικασθεὶς ἐπὶ τῷ τῶν Κυκλώπων θανάτῳ, κἀξοστρακισθεὶς, διὰ τοῦτο ἐν τῷ A βεργῦ κατεπέμφθη ἐς γῆν, ἀνθρωπίνῃ χρησόμενος τῇ τύχῃ. ὅτε γε καὶ ἐθήτευσεν ἐν Θεσσαλίᾳ παρ' Ἀδμήτῳ, καὶ ἐν Φρυγίᾳ παρὰ Λαομέδοντι, παρὰ τούτῳ μήν γε οὐ μόνος, B ἀλλὰ μετὰ τοῦ Ποσειδῶνος, ἀμφοτέρω πλινθευόντε ὑπ' ἀποδείας, καὶ ἐργαζόμενοι ἐς τὸ τεῖχος, καὶ οὐδὲ ἐντελῆ τὸν μισθὸν ἐκομίσαντο παρὰ τοῦ C Φρυγὸς, ἀλλὰ περισωθῆναι αὐτοῖς πλέον ἢ τριάκοντά φασι δραχμὰς βοϊκάς. ἢ γὰρ οὐ ταῦτα συμπλοκοῦσιν οἱ ποιηταὶ περὶ τῶν θεῶν, καὶ πολὺ τούτων ἱερώτερα περί τε Ἡφαίστου, καὶ Ποσειδέως, καὶ Κρόνου, καὶ Ῥέας, καὶ σχεδὸν D ὅλης τῆς Διὸς οἰκίας, καὶ ταῦτα, παρακαλέσαντες τὰς μούσας σωφρονοῦσι ἐν ἀρχῇ τῶν E ἐπῶν, ὑφ' ὧν δὴ ἔνθεοι γιγνόμενοι, ὡς τὸ εἰκὸς ᾄδουσιν, ὡς ὁ μὲν Κρόνος, ἐπειδὴ τάχιστα ἀφέτεμε τὸν πατέρα τὸν οὐρανὸν, ἐβασίλευσέ τε ἐν αὐτῷ, καὶ τὰ τέκνα ἔφης. ὕστερον δὲ ὁ Ζεὺς κλαπεὶς

non Hyacinthi cædem, neq; Daphnes despicationem: sed vt ob Cyclopes interfectos damnatus, & in exilium pulsus fuerit. Propterea in terram humana sorte vsurus, è cœlo est demissus. Vt etiam in Thessalia apud Admetum mercenariam operam locarit, & in Phrygia apud Laomedontem, atque apud hunc quidem haud solus. Verùm cum Neptuno cùm ambo egestate pressi lateres fingerẽt, & in construendis mœnibus operam præstarent, nec mercedem integrã ab illo Phryge retulerint, sed illis de summa plus quàm triginta drachmas Troianas adhuc vt aiunt, debeat. Annon hæc in Deorum honorem fabulantur poëtæ: atque his etiam multò diuiniora de Neptuno, Prometheo, Saturno, Rhea, denique de vniuersa ferme Iouis familia? ídque musis in exordio inuocatis vt canentibus adsint, à quibus tanquam numine afflati, vt consentaneum est, canunt vt Saturnus statim execto patre Cœlo, inibi regnarit, & liberos deuorarit, quemadmodum Argiuus ille Thyestes, vtque Iupiter à Rhea furtim occultatus, sup-

κατηνθρίσθη, ὥσπερ ὁ ἀργεῖος Θυέστου τὸ Ῥέας ὑποβαλλομένης

λίθον, ἐς ἣ Κρήτην ἐντεθεὶς, ὑπ' Αἰγὸς ἀνετράφη, καὶ διδαχθεὶς ὁ Τήλεφος ὑπ' ἐλάφου, καὶ ὁ Πέρσης Κῦρος ὁ πρεσβύτερον, ὑπὸ κυνός. εἶτα ἐκβαλὼν τὸν πατέρα, καὶ ἐς τὸ δεσμωτήριον καταβαλὼν, αὐτὸς ἔσχε τὴν ἀρχήν. ἔγημε δὲ πολλὰς μὲν ἄλλας, ὑστάτην δὲ, τὴν Ἥραν τὴν ἀδελφήν, κατὰ τὸν Περσῶν τοῦτο, καὶ Ἀσσυρίων νόμους· ἐρωτικὸς δὲ ὢν, καὶ εἰς ἀφροδίσια κεχυμένος, ῥᾳδίως ἐνέπλησε παίδων τὸν οὐρανόν. τὸν μὲν, ἐξ ὁμοτίμων ποιησάμενος, ἐνίοις δὲ καὶ νόθοις ἐκ τῶν γνησίων καὶ ἐπιγείου γήμας, ἄρτι μὲν, ὁ γηγενὴς γυναικὸς χρυσοῦν, ἄρτι δὲ, ταύρου, ἢ κύκνου, ἢ ἀετός. καὶ ὅλως, ποικιλώτερος αὐτῆς πρωτεύων. μόνην δὲ τὴν Ἀθηνᾶν ἔφυσεν ἐκ τῆς ἑαυτοῦ κεφαλῆς, ὑπ' αὐτὸν ἀτεχνῶς τὸν ἐγκέφαλον συλλαβών. τὸν μὲν δὴ Διόνυσον ἡμιτελῆ φασὶν ἐκ τοῦ μηροῦ ἔτι καυλώσαντος, ἁρπάσαντα, ἐν τῷ μηρῷ φέρειν καὶ τρέφειν, κἄπειτα ἐκβεβλημένον, τὸν ὠδῖνας ἐνεγκάσης. ὅμοια δὲ τούτοις καὶ περὶ τὴν Ἥραν ᾄδουσιν, αὖθις τὴν πρὸς τὸν ἀνδρὸς ὁμιλίας ὑπηνέμιον αὐτὴν παῖδα γεννῆσαι τὸν Ἡφαιστον, ἀμαλὰ εὐτυχῆ τοῦτον, ἀλλὰ βαύσυσον, καὶ χαλ-

A

B

C

D

E

posito lapide, in Cretam sit expositus, & à Capra educatus, vt Telephus à Cerua, primúsque Cyrus Persa à cane. Deinde vt expulso patre, & in vincula coniecto, imperium ipse obtinuerit, aliásque complures vxores duxerit, postremam verò Iunonem sororem, idque iuxta Persarum, & Assyriorum leges: vtque in amorem propensus & in venerem effusus, liberis cœlum facilè impleverit: quorum alios ex eiusdē sortis deabus, alios ex mortali, terrestríque genere nothos procrearit generosus ille, modò in aurum, modò in taurum, modo in cycnum, aut aquilam conuersus, ac denique ipso Proteo mutabilior. Solam autem Mineruam è suo ipsius capite progenuerit sub ipso cerebro planè conceptam. Nam Bacchum imperfectum adhuc vt aiunt, è matre etiamnum conflagrante surreptum, in suum femur illatum defodit: deinde vrgente partu, execuit. His autem similia etiam de Iunone canunt, nempe hanc citra virilem congressum, subuentaneo conceptu grauidam puerum edidisse Vulcanum, eum non valdè fortunatum, sed fornacarium, & fabrum ærarium,

ignipo-

κέα, καὶ πυρίτιλω, καὶ ἐν καπνῷ τοπᾶ βιοωῦτα, καὶ ἀπνεύμονα ἀνάπλεων. οἷα δὴ καμινευτὴν, καὶ ἀεὶ ἀρτίον τὸ πόδε χωλευθμῶαι γὰρ αὐτ' ὀπὸ τῦ πώματος, ὁπότε ἐξίφη ἀπὸ τῦ Διὸς ἦ, οὐρανῦ. ἢ εἰ μὴ οἱ Λήμνιοι καλῶς ποιοωῦτες, ἔτι φερόμενον αὐτὸν ἀπεδέξαντο, ἐτεθνήκει ἂν ἡμῖν ὁ Ηφαιστος, ὥσπερ ὁ Ασυάναξ ἀπὸ τῦ πύργου καταπεσών. καίτοι τὰ μὲν Ηφαίστου, μέτρια. τὰ δὲ Περσηΐδα, τίς ἀνοί δεν οἷα ἔπαθε, διότι καθ' ὑπερβολὴν φιλανθρωπος ἦν; καὶ γὰρ αὖ ἦ τῦτον ἐς τὴν Σκυθίαν ἀγαγὼν ὁ Ζεὺς, ἀνεσταύρωσε ὑπὲ τῦ Καυκάσου. καὶ τὰ ἀετὸν αὐτῷ παρεκαθίστας τὸ ἦπαρ ἐσθίειν κολάζοντα, ὅστις μὲν ἦν ἐξετέλεσε τὴν κατάδικλω. ἡ Ρέα δὲ, χρὴ γὰρ ἴσως καὶ ταῦτα εἰπεῖν, πῶς ἂν ἀχρημονεῖ, καὶ δεινὰ ποιεῖ, χαῦς μὲν ἡ ἦν, ἦ ἔξωρος οὖσα, ἦ τοσούτων μήτηρ θεῶν, παιδεραστοῦσα δ' ἔτι, καὶ ζηλοτυποῦσα, ἦ τὴν Αττιν ὑπὲ τῶν λεόντων φέρουσα; καὶ ταῦτα, μηκέτι χρήσιμον εἶναι δυναμένου. ὥστε, πῶς ἂν ἔτι μέμφοιτό τις ἢ τῇ Αφροδίτῃ, ὅτι μοιχεύει, ἢ τῇ σελήνῃ πρὸς τὸν Ενδυμίωνα

ignipotentem, & in fumo perpetuò viuentem, & scintillis oppletum, vt pote qui circa caminos versatur: tum etiam ne pedibus quidem integrum, eum enim claudicare à casu, ex quo à Ioue de cœlo deturbatus est: ac nisi pro sua beneficentia Lemnij, eum dum adhuc ferretur in aëre, suscepissent, perierat nobis Vulcanus, non aliter quàm è turri dejectus Astyanax. Verumenimuero toleranda videntur, quæ de Vulcano narrant. Sed quis nescit qualia passus sit Prometheus, propterea quòd humanæ gentis supra modum amans fuerit. Hunc enim in Scythiam deductum Iupiter in Caucaso cruci suffixit, adhibita aquila quæ iecur ipsius quotidie pertunderet. Hic igitur pœnas expendit: Porro Rhea (nam hæc pariter sunt referenda) annon indecorè atq; indignè facit? Iam anus cùm sit, iisque rebus intempestiua, tótque Deorum mater, attamen adhuc pueros amat, eósque zelotypia prosequitur, & secum Attin leonibus vectat, idque cùm non amplius vsui esse queat. Itaque quinam vitio quis vertat Veneri, quòd adulteretur, aut Lunæ quòd ad Endymionem

κατιόσῃ πολλάκις ἐκ μέσης τ
ὁδοῦ φέρε ἴδω τούτων ἀφέ-
μενοι τ λόγων, ἐς αὐτὸν ἀπέλ-
θωμεν τ οὐρανόν, ποιητικῶς
ἀναπλάσωμεν τ αὐτ Ομή- A
ρῳ καὶ Ησιόδῳ ὁδόν, καὶ θεασώμε-
θα ὅπως ἕκαστον διακεκόσμη-
τ αἰω. καὶ ὅτι μὲ χαλκοῦς ὄζι τὰ
ἔξω, καὶ περὶ ἡμῶν τῶ Ομήρου
λέγοντος ἠκούσαμεν. ὑπερβὰς αὖτι B
ἢ καὶ ἀνακύψαντι μικρὸν ἐς τὸ
ἄνω, καὶ ἀτενῶς ὅπ τῶ νώτου
γλυκυτέρῳ, φῶς τελαυγέστερον
φαίνεται, καὶ ἥλιος καθαρώτε-
ρος, καὶ ἄστρα διαυγέστερα. καὶ C
τὸ πᾶν, ἡμέρα, καὶ χρυσοῦν τὸ
δάπεδον. ἐσόγτι δὲ, περὶ τὸν μὲ
οἰκοῦσιν αἱ Ὧραι, πυλωροῦσι
γάρ. ἔπειτα ἴδῃ, ἡ Ιρις, καὶ ὁ Ερ-
μῆς, ὄντες ὑπηρέται, καὶ ἀγγε- D
λιαφόροι τῶ Διός. ἔξῆς ἴδῃ, τὸ
Ηφαίστου τὸ χαλκεῖον ἀνάκτο-
ρον ἀπάσης τέχνης. μετ ἴδῃ, αἱ τ
θεῶν οἰκίαι, καὶ τ Διὸς τὰ βα-
σίλεια, ταῦτα πάντως πεποικιλ-
λῆ τῶ Ηφαίστου κατασκευάσαν- E
τος. οἱ ἴδῃ θεοὶ παρ Ζηνὶ καθή-
μενοι, τάχα δέ οἶμαι αὐτὰ ὄντα
μεγαληγορεῖν, ἀποσκοπῶσιν ἐς
τ γῆν, καὶ πάντῃ περιβλέπου-
σιν ὑπερχόμενοι, εἴποθεν ὀφθῇ
τι πῦρ ἀναπόμπιμον, ἢ ἀνα-
φερόμενον κήλασιν, ἐλισσόμενον

frequenter è medio cursu diuertens descendat? Sed age missas iam faciamus hasce fabulas, ipsúmque cœlum cõscendamus, poëtico more subuolantes, ea nimirum via quæ Homero & Hesiodo est eadem: & quo pacto quidq; sit apud superos ordinatum, contemplemur. Quòd autẽ forinsecus est æneum, vel ab Homero, qui id ante nostram ætatem dixit, audiuimus. Quod si superaueris, & paulum sublato capite, sursum aspexeris, & planè supra dorsum peruenerit, & lumen apparet candidius, & sol serenior, & astra fulgentiora: quicquid apparet, dies est, & solum vndique aureũ. Cæterùm ingredienti, primo loco habitant Horæ, etenim portas seruant: secundo Iris & Mercurius, vt pote ministri ac Iouis internuncij: deinde Vulcani fabrilis officina, omnigeno referta artificio. Postea Deorum ædes, ac Iouis ipsius regia, quã Vulcanus pulcherrimè fabricauit. At verò Dij Ioui assidentes (conuenit enim vt opinor, res supernas verbis extollere) in terram despiciunt, & inclinato capite quoquoversum circunspectant, sicunde subuolantem ignem videant, aut surgẽtem

περὶ καπνῷ. κἂν μὲν θύῃ τις, εὐωχοῦνται πάντες, ἐπικεχηνότες τῷ καπνῷ, καὶ τὸ αἷμα πίνοντες τοῖς βωμοῖς προσχεόμενον, ὥσπερ αἱ μυῖαι. ἢν δὲ οἰκοσιτῶσι, νέκταρ, καὶ ἀμβροσία τὸ δεῖπνον. πάλαι μὲν οὖν καὶ ἄνθρωποι συνειστιῶντο, καὶ συνέπινον αὐτοῖς, ὁ Ἰξίων, καὶ ὁ Τάνταλος. ἐπεὶ δὲ ἦσαν ὑβρισταὶ, καὶ λάλοι, ἐκεῖνοι μὲν ἔτι καὶ νῦν κολάζονται. ἄβατος δὲ τῷ θνητῷ γένει καὶ ἀπόρρητος ὁ οὐρανός. τοιοῦτος ὁ βίος τῶν θεῶν. τοιγαροῦν καὶ οἱ ἄνθρωποι συνῳδὰ τούτοις, καὶ ἀκόλουθα περὶ τὰς θρησκείας ἐπιτηδεύουσι. καὶ πρῶτον μὲν, ὕλας ἀπετέμοντο, καὶ ὄρη ἀνέθεσαν, καὶ ὄρνεα καθιέρωσαν, καὶ τὰ φυτὰ ἐπεφήμισαν ἑκάστῳ θεῷ. μετὰ δὲ, νειμάμενοι κατὰ ἔθνη, σέβουσι, καὶ πολίτας αὐτῶν ἀποφαίνουσιν. οἱ μὲν Δελφοὶ, τὸν Ἀπόλλω, καὶ οἱ Δήλιοι. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, τὴν Ἀθηνᾶν. μαρτυρεῖται γοῦν τὴν οἰκειότητα, τῷ ὀνόματι. καὶ τὴν Ἥραν ὁ Ἀργεῖος. καὶ ὁ Μυγδόνιος, τὴν Ῥέαν. καὶ τὴν Ἀφροδίτην ὁ Πάφιος. οἱ δ' αὖ Κρῆτες, οὐ γενέσθαι παρ' αὐτοῖς οὐδὲ τραφῆναι μόνον τὸν Δία λέγουσιν, ἀλλὰ καὶ τάφον αὐτοῦ δει-

nidorem, circáque fumum ſeſe rotantem. Ac ſi quis fortè ſacrum faciat, epulantur omnes inhiantes fumo, ac muſcarum in morem, affuſum aris ſanguinem bibẽtes. A Si verò domi cibum ſumant, nectare & ambroſia victitant. Atque olim quidem etiam homines in cõuiuium & compotationem ab illis B ſunt adhibiti, nempe Ixion & Tantalus: ſed quoniam ſtuprum moliti ſunt, & garruli fuerunt, ob id in hunc quoque diem pœnas luunt: C & reliquo mortalium generi inacceſſum & abditum eſt cœlum. Huiuſmodi eſt Deorum vita. Proinde etiam homines hiſce conſimilia & congrua in ipſorum cultu ſectãtur. Ac primùm quidem ſyluas conſecrarunt, montes D dedicarunt, ſuámque cuique Deo plantam aſſignarunt. Poſtea per gẽtes diſtributos colunt, ac veluti ſuos ciues faciunt: nempe Apollinem Delphi, Deliique: Mineruam Athenienſes, quę vel ipſo A- E thenes nomine ſe ei reipubl. familiarem eſſe teſtatur, Argiui Iunonem, Mygdonij Rheam, Paphij Venerem. Rurſum autem Cretenſes Iouem affirmant non ſolùm apud ſe fuiſſe educatum, ſed etiam ſepulchrum eius oſtendunt. At

χυσοῖσι. καὶ ἡμεῖς ἀρα τοσοῦτον
ἠπατώμεθα χρόνον, οἰόμενοι
τὸν Δία βεβηκέναι τε, καὶ ὕειν, καὶ
τἆλλα πάντα ἐπιτελεῖν. ὁ δὲ,
ἐλελήθει πάλαι τεθνεώς, περὶ
Κρήτην τεθαμμένος. ἔπειτα ὅ
ναοὺς ἐγείραντες, ἵν' αὐτοῖς μὴ
οἰκοι, μηδ' οἱ ἀνέστιοι δηθεν ὦσιν,
εἰκόνας αὐτῶν ἀπεικάζουσι, πα-
ραλαβόντες ἢ Πραξιτέλους,
ἢ Πολύκλειτον, ἢ Φειδίαν. οἱ
δ', ὡς οἶσθ' ὅπου ἴδοντες, ἀνα-
πλάττουσι γρυσοπάστῳ μὲν τὸν Δία,
παῖδα δ' ἐς ἀεὶ τὸν Ἀπόλλωνα,
καὶ τὸν Ἑρμοῦν ὑποπωγωνίᾳ, καὶ
Ποσειδῶνα χιονοκόμῃ, καὶ
γλαυκῶπιν τὴν Ἀθηνᾶν. ὅμως
δ' οὖν οἱ παριόντες ἐς τοὺνεών,
ὅτε τὸν ἐξ Ἰνδῶν ἐλέφαντα ἔπ
οἴονται ὁρᾶν, ὅτε τὸ ὀρ τὸν Θρᾴ-
κης μεταλλευθὲν χρυσίον, ἀλλὰ
τὸν Κρόνιον καὶ Ῥέας ἐς τὸν γλῶ τοῦ
Φειδίου μετῳκισμένον, καὶ τὸν
Πισαίων ἑρημίαν ἐπισκοπεῖν
κεκελευσμένον, καὶ ἀγαπῶν-
τα εἰ διὰ πέντε ὅλων ἐτῶν θύ-
σει τις αὐτῷ παρέργως ὀλυμ-
πίων. θεοῦσι δὲ βαμοὶ, καὶ
περῤῥήσεις, καὶ περιῤῥαντήρια,
περιθέουσι τὰς θυσίας. βοῦν
μὲν ἀροτῆρα, ὁ γεωργός. ἀρνὰ δὲ ὁ ποιμὴν, καὶ αἶγα ὁ αἰ-
πόλος. ὁ δὲ τις, λιβανωτὸν, ἢ

nos interim tam multis sæculis fallimur, quum existimamus Iouem tonare, pluere, aliáque omnia peragere: nósque illud latuit, eum iam olim fuisse defunctum, & apud Cretenses sepultum. Deinde verò fanis in honorem illorum erectis, ne tectis aut penatibus careant, effigies illorum exprimunt, adhibito ad id vel Praxitele, vel Polycleto, vel Phidia. At hi nescio vbi visos illos effingant, Iouem quidem barbatum, Apollinem verò semper puerum, Mercurium ducentem primam lanuginem, Neptunum nigro capillitio, cæsijs oculis Mineruam. Attamen qui templa ingrediuntur, nec ebur ex Indis allatũ, nec è Thracia effossum aurum iam videre se arbitrantur, sed Saturni Rheæque filium à Phidia in terram hospitem translatum, & Pisanorum solitudinem obseruare iussum, hoc præmio contentum, si quinto quoque anno, præter Olympiorum propositum, ipsi quis sacra faciat. Tum autem constitutis aris, oraculíque septis, & puris vasis, victimas adducunt: bouem aratorem agricola, agnum opilio, caprã capratius: alius thus, aut placentam. Pauper verò Deum, eius tantũmodo πέπονον. ὁ δὲ πτωχὸς, ἱλάσατο

θεὸν, φιλήσας μόνον τὴν αὐτῆς δεξιάν. ἀμὴ οἴγε δύοντες, ἐπὶ ἐκείνους γὰρ ἐπάνειμι, στεφανώσαντες τὸ ζῶον, καὶ πολὺ γε A ὕστερον ἐξετάσαντες εἰ ἀντελὲς εἴη, ἵνα μὴ ὧν τῶν ἀγχέστων τι καταφάπωσι, προσάγουσι τῷ βωμῷ, καὶ φονεύουσιν ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ θεοῦ, μόσχόν τι B μυκώμονον, καὶ ὡς τὸ εἰκὸς εὐφημοῦσι, καὶ ἡμίφωνον ἤδη τῇ θυσίᾳ ἐπαυλοῦσι. τίς οὐκ ἂν εἰκάσειεν ἥδεσθαι, ταῦθ' ὁρῶντας τοὺς θεούς; καὶ τὸ μὲν πρόγραμμα φησὶ, μὴ παιδίαν εἶσω περιῤῥαντηρίων, ὅς τις μὴ καθαρός ἐστι τὰς χεῖρας. ὁ δ' ἱερεὺς αὐτὸς, ἕστηκεν ἡμαγμένος, καθάπερ ὁ Κύκλωψ ἐκεῖ- C νος, ἀνατέμνων, καὶ τὰ ἔγκατα ἀείρων, καὶ καρδιουλκῶν, καὶ τὸ αἷμα τῷ βωμῷ περιχέων. καὶ τί γὰρ οὐ συστρέφει σπλάγχνων; ἐπὶ πᾶσι δὲ πῦρ ἀναναύσας, ἐπέθηκε, φέρων αὐτῇ D ἀρᾶται τὸν αἷγα, καὶ αὐτοῖς ἔρχεται τὸ πρόβατον. καὶ ὃ κύων, δεσπότης, καὶ ἱερόσυλος χωρεῖ ἄνω, καὶ ἐς αὐτὸν ἔτ' ἐρανὸν διασκίδναται πρέμα. ὁ μὲν γε σκύθης, καὶ πάσας τὰς θυσίας ἀφεὶς, καὶ ἡμισάμβυος ταπεινὰς, αὐτὸν ἀνθρώπους τῇ Ἀρτέμιδι παίσησι. καὶ ὅπως πίῃ,

dextram osculatus, propitiũ reddit. Iam verò quum immolant (ad illos enim redeo) coronatam pecudem quæ multo ante, sit ne ad sacra legitima exploratunt, ne quam ex his mactent, quas verat religio, ad aram adducunt & ob oculos Dei iugulant, flebile quiddam emugientem, vtque verisimile est, bene ominantem, & iam dimidio vocis sono rei sacræ accinentem. Quis non conijciat Deos hoc spectaculo delectari? Quin & pro foribus posita tabula denunciat, ne quis intra pura vasa consistat, qui non sit puris manibus. Tum ipse sacrificus sanguine fœdatus, non aliter quàm Cyclops ille pecudem Dincîdit, intestina educit, cor auellit, & cruorem aræ circunfundit. Et quid tandem quod sit pietatis nõ peragit? Post omnia demum incenso igni, capram cum ipsa pelle portatam, cúmque lana ouem imponit. Nidor interim ille diuinus & sacer sursum fertur, & in ipsum vsq; cœlum subuectus, paulatim diffunditur. Verùm Scytha omissis omnibus hisce hostijs, vt quas viles existimet, ipsos homines Dianæ mactat, rémque gratam

ἀρέσκει τῇ θεῷ. ταῦτα μὲν ἴσως μέτεσται, ἢν τὰ ὑπ' Ασσυρίων γιγνόμενα, καὶ ὑπὸ Φρυγῶν, καὶ Λυδῶν. ἢν δ' ἐς Αἴγυπτον ἔλθῃς, τότε δὴ τότε ὄψει πολλὰ τὰ σεμνὰ, καὶ ὡς ἀληθῶς ἀξιοθέα τοῦ οὐρανοῦ. κεκωμῳδόσωπον μὲν Διὸς κριοπρόσωπον ἢ βέλτιον Ερμοῦν, καὶ Πᾶνα ὅλον βάρον, καὶ Ιβιν τινὰ, καὶ κροκόδειλον ἕτερον, καὶ πίθηκον. εἰ δ' ἐθέλοις καὶ ταῦτα διαμῦσαι ὄφρ' εὖ εἰδῇς, ἀκούσῃ πολλῶν σοφιστῶν, καὶ γραμματέων, καὶ προφητῶν ἠρυθριακότων, διηγεμμένων. ὡσότερον δ' ἔφασαν ὁ λόγος, δύρας δ' ὑπὲρ τῶν βέβηλοι, ὡς ἄρα ὑπὸ τῶν πολεμίων, καὶ τῶν γιγάντων τῶν ἐπανάστασιν οἱ θεοὶ φοβηθέντες, ἦκον ἐς τὴν Αἴγυπτον, ὡς δὴ ἐνταῦθα ληθόμενοι τοὺς πολεμίους. εἶθ' ὁ μὲν αὐτῶν, ὑπὲρ ὃν βάρον. ὁ δὲ, κριὸν ὑπὸ τοῦ δέους. ὁ δὲ, ἰβιν, ὄρνεον διὸ δὴ εἰσέτι καὶ νῦν φυλάττεσθαι ταῖς τότε μορφαῖς τοῖς θεοῖς. ταῦτα δὲ ἀμέλει ἐν τοῖς ἀδύτοις ἀπόκειται γεγραμμένα, πρὶν ἢ ὡς ἐτῶν μυρίων. αἱ δὲ θυσίαι, ἃς παρ' ἐκείνοις αἱ αὐτοί. πάλιν ὅτι πενθοῦσι τὸ ἱερεῖον, καὶ κόπτονται πρεισάντες ἤδη πεφονευμένον. οἱ δὲ, καὶ

Deæ sic facit. Hæc quidem fortasse modesta videantur, quæq; factitant Assyrij, quæ Phryges, quæ Lydi. At si in Ægyptum venias: ibi demũ, ibi res graues videbis multas, & cœlo reuera dignas: puta Iouem arietino vultu: canino Mercurium illum optimum. Panem verò totum hircum, alium etiam Ibin, alium crocodilum, & simiã. *Verùm si discendo velis pernoscere & illa*, complures sophistas audies, & scribas, & prophetas qui tibi mento abraso narrent (Sed priùs vt dicunt *Fores occlude Prophane*) nimirũ vt ab hostibus territi, illámque gigantum rebellionem veriti Dij in Ægyptum venerint, vt illic ab hostibns tuti latitarent: ideóque alius ipsorum hircum præ formidine induerit, alius arietem, alius feram, alius auem. Atq; hinc esse vt Dij nunc etiam eas obtineant formas, quas id temporis assumpserant. Nam hæc diligenter mandata literis, ídque ante annos plus decies mille in adytis posita seruantur. Victimæ autem, etiam apud illos sunt eædem: nisi quòd hostiam luctu prosequuntur, iámque mortuæ membra circunfusi laniant, eámque soli sepeliunt, qui occiderunt. θάπτουσι, μόνον ἀποσφάξαν-

τες. ὁ μὲν γὰρ Απις ὁ μέγιστος θεὸς αὐτοῖς, ἂν ἀποθάνῃ, τίς οὕτω περιπολλῶ ποιεῖται τὴν κόμην, ὅστις οὐκ ἀπεξύρησε, καὶ γλαὸν ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς τὸ πένθος ἐπεδείξατο, κἂν ἡ Νίσου ἔχῃ πλόκαμον ἢ ποφυρέαν; ἔστι γὰρ ὁ Απις ἐξ ἀγέλης θεὸς, ἐπὶ τῷ περιττῷ χειροτονούμενος, πολὺ κρείττων, καὶ σεμνότερος τῶν ἰδιωτῶν βοῶν. ταῦτα οὕτω γιγνόμενα, καὶ ὑπὸ τῶν πολλῶν πιστευόμενα, δεῖταί μοι δοκεῖ, τῷ μὲν ὑπερμίσοντος, οὐδενὸς, Ηρακλείτου δὲ πένος, ἢ Δημοκρίτου. τῷ μὲν, γελασομένου τὴν ἀβουλίαν αὐτῶν. τῷ δὲ, τὴν ἄγνοιαν ὀδυρομένου.

Nam Apis ille qui maximus ipsis est Deus, si moriatur, quis suam cæsariem adeò magni facit vt non detondeat, & nudo capite luctum præ se ferat, etiamsi vel purpuream Nisi comam habuerit? Est autem hic Apis Deus ex armento iam antea suffragijs designatus, vt pote multò formosior ac venerabilior gregarijs illis bobus. Hæc quæ ita se habent, & à vulgo creduntur, mihi postulare videntur, non aliquem àquo reprehendantur, sed Heraclitum quempiam, aut Democritum: hunc quidem qui eorum rideat amentiam, illum qui deploret insciti-

ΒΙΩΝ ΠΡΑΣΙΣ. VITARVM AVCTIO.

ARGVMENTVM.

Argumentum huius Dialogi planum est, vel ex ipsa inscriptione. Deridet enim philosophos, enumerando omnes propè illorum sectas, & exagitando ea, quæ in vnaquaque earum ridiculè maximè docentur. Fingit autem venales illas proponi hominibus à Ioue, mercatorum exemplo, vt, quemadmodũ illi, quum mancipia, iumenta, aut etiam alias res vendunt, vsum ac precium cuiusque indicant, ita ipse quoque occasione hac mores, doctrinam, ac totam denique vitæ omnium rationem, maiore licentia exponere atque irridere posset.

ΖΕΥΣ.

Τ μὴ διατίθει τὰ βάθρα, καὶ Σὺ παρασκεύαζε τὸν τόπον τοῖς ἀφικνουμένοις. σὺ δὲ ἧσον ἄχρις παραγαγὼν τοὺς βίους. ἀλλὰ κοσμήτας πρότερον, ὡς εὐπρόσωποι φανῶνται, καὶ ὠνησόμενοι ἐπάξονται. σὺ δὲ ὦ Ἑρμῆ, κήρυττε, καὶ συγκάλει ἀγαθῇ τύχῃ τοὺς ὠνητὰς ἤδη παρεῖναι πρὸς τὸ πωλητήριον. ἀποκηρύξομεν δὲ βίους φιλοσόφους παντοδαπούς, καὶ πραγμάτων ποικίλων. εἰ δέ τις ἀργύριον ἔχει τοπαραυτίκα τάχιον καταβαλέσθαι, εἰς νέωτα ὀπίσω, κατασήσας ἐγγυητήν. Ερ. πολλοὶ σωνίασιν. ὅσον χρὴ μὴ διατρίβειν, μὴ δὲ κατέχειν αὐτούς. Ζ. πωλῶμεν οὖν. Ερ. τίνα θέλεις πρῶτον παραγάγωμεν; Ζ. τουτονὶ τὸν κομήτην, τὸν ἰωνικὸν, ἐπεὶ καὶ σεμνός τις εἶναι φαίνεται. Ερ. οὗτος ὁ πυθαγορικὸς, καταβήσῃ, καὶ πάρεχε σαυτὸν ἀγαθῷ τύχῃ τοῖς συνιοῦσιν. Ζ. κήρυττε δή. Ερ. τὸν ἄριστον βίον πωλῶ, τὸν σεμνότατον. τίς ὠνήσεται; τίς

IVPITER.

Vquidem compone scamna, & locum aduenientibus adorna: tu verò iste vitas ordine adductas. Verùm eas priùs exorna vt formosæ appareant, & quamplurimos alliciant. Tu autem Mercuri quod fœlix faustúmque sit, proclama, & emptores, vt iam ad forum adsint, conuoca. Philosophicas autem omnis generis, & variarum sectarum vitas proclamabimus. Quòd si quis præsentes pecunias numerare nequeat, is dato sponsore, sequenti anno soluet. *Merc.* Multi conueniunt. Itaque nec differre, nec diu ipsos detinere par est. *Iup.* Vendamus igitur. *Merc.* Quem vis vt primum producamus? *Iup.* Ionicum illum comatum: grauitatem enim quandam præ se fert. *Merc.* Heus tu Pythagorice descende, téque his qui sunt congregati, conspiciendum præbe. *Iup.* Proclama. *Merc.* Optimam vitam vendo, & maximè venerandam: quis emet? quis homine maior esse vult? quis cupit

πῆς εἰδέναι τῶν τὸ παντὸς ἁρμονίαν, καὶ ἀνακρίνασθαι πάλιν; Αρ. τὸ μὲν εἶδος, ὦ ἀγαθέ. τί δὲ μάλιστα οἶδεν; Ερ. ἀριθμητικὴν, ἀστρονομίαν, τερατείαν, γεωμετρείαν, μουσικὴν, γοητείαν. μάντιν ἄκρον βλέπεις. Αρ. ἔξεστιν αὐτὸν ἀνακρίνειν; Ερ. ἀνάκρινε ἀγαθὴ τύχη. Αρ. ποδαπὸς εἶ σύ; Πυθ. σάμιος. Αρ. πῆ δὲ ἐπαίδευσαι; Πυ. ἐν Αἰγύπτῳ, παρὰ τοῖς ἐκεῖ σοφοῖς. Αρ. φέρε δὴ, ὦ θαυμαστέ, τί με διδάξεις; Πυ. διδάξω μὲν οὐδέν, ἀναμνήσω δέ. Αρ. πῶς ἀναμνήσεις; Πυ. καθαρὰν πρῶτον τὴν ψυχὴν ἐργασάμενος, καὶ τὸν ἐπαυτῆς ῥύπον ἐκκλύσας. Αρ. καὶ δὴ νόμισον ἤδη κεκαθάρθαι με. πῆς ὁ τρόπος τῆς ἀναμνήσεως; Πυ. τὸ μὲν πρῶτον, ἡσυχία μακρὴ, καὶ ἀφωνία, καὶ πέντε ὅλων ἐτέων λαλιᾶς μηδεμία. Αρ. ὦ θεοὶ οἷ βέλτιστε τὸν Κροίσου παῖδα παιδεύειν. ἐγὼ γὰρ λάλος, οὐ σιωπηλὸς εἶναι βούλομαι. τί δὲ μὴ τὸ σιωπᾶν, ὅμως καὶ τῶν πενταετίαν; Πυ. μουσουργὸν, καὶ γεωμετρικὸν ἀσκήσεται. Αρ. χαλεπὸν λέγεις, εἰ πρότερον κιθαρῳδὸν γενόμενον, πάλιν εἶναι σοφὸν χρή.

vniuersitatis harmoniã nosse, & reuiuiscere? *Merc.* Forma certè non est illiberali; verùm quid potissimum scit? *Merc.* Arithmeticam, Astronomiam, Prodigiorum scientiam, Geometriam, Musicam, Præstigiorum artem: vatem summũ vides. *Merc.* Licet-ne ipsum interrogare? *Merc.* Quod faustum sit, interroga. *Merc.* Cuias es tu? *Pyth.* Samius. *Merc.* Vbi verò institutus es? *Pyth.* In Ægypto, apud sapientes qui illic sunt. *Merc.* Age verò, si te emam, quid me docebis? *Pyth.* Nihil equidem te docebo, sed commonefaciam. *Merc.* Quomodo commonefacies? *Pyth.* Primùm animam tuam puram faciam, à sordibus quibus est immersa, repurgans eam. *Merc.* Atqui finge me iam purum esse: quis erit commonefaciendi modus? *Pyth.* Primùm quidẽ, longa quies, & taciturnitas, & quinquennale silentium. *Merc.* Ergo bone vir, tibi Crœsi filius est erudiendus: ego enim loquax, non statua esse volo. Verùm quid post illud silentium, & quinquennium fiet? *Pyth.* In Musica, & Geometria exercebere. *Merc.* Rem lepidam dicis: si priùs quàm sapiens fiam, citharœdum me esse oportet.

Πυ. εἶτ' ὀπὶ τουτέοισιν, ἀριθμέειν. Αγο. οἶδα καὶ νῶ ἀεριθμεῖν. Πυ. πῶς ἀειθμέεις; Αγο. ἕν. δύο. τρία. τέτταρα. Πυ. ὁρᾶς, ἃ σὺ δοκέεις τέτταρα, ταῦτα δέκα εἰσὶ, καὶ τρίγωνον συντελὲς, καὶ ἡμέτερον ὅρκιον. Αγο. ἦ μὰ τὸ μέγιστον τοίνυν ὅρκον τὰ τέτταρα, ἃ ποτε θειοτέρους λόγους ἤκουσα, ἢ μᾶλλον ἱερούς. Πυ. μὴ ὦ ξεῖνε, εἴσεαι γῆς τε πέρι, καὶ ἠέρος, καὶ ὕδατος, καὶ πυρὸς, ἥτις αὐτέοισιν ἡ φορὴ, καὶ ὁκοῖα ἐόντα μορφοῦται, καὶ ὅκως κινέονται). Αγο. μορφοῦται δὲ ἔχει τὸ πῦρ, ἢ ἀὴρ, ἢ ὕδωρ; Πυ. κ) μάλα ἐμφανέα. οὐ γὰρ οἷά τε ἀμορφίη καὶ ἀσχημοσύνη κινέεσθαι. καὶ ὀπὶ τουτέοισι δὲ, γνώσεαι ἢ θεὸν ἀειθμὸν ἐόντα, καὶ ἁρμονίην. Αγο. θαυμάσια λέγεις. Πυ. πρὸς δὲ τοῖσδεσι τοῖσιν εἰρημένοισι, καὶ σεωυτὸν ἕνα δοκέοντα, καὶ ἄλλον ὁρεόμενον, καὶ ἄλλον ἐόντα εἴσεαι. Αγο. τί φὴς; ἄλλος εἰμὶ, καὶ οὐχ οὗτος, ὅσπερ νῶϊ πρὸς σὲ διαλέγομαι; Πυ. νῶϊ μὲν οὗτος, πάλαι δὲ ἐν ἄλλῳ σώματι, κ) ἐν ἄλλῳ ὀνόματι ἐφαντάζεο. χρόνῳ δ' αὖθις, ἐς ἄλλο μεταβήσεαι. Αγο. τοῦτο φὴς, ἀθάνατον ἔσεσθαί με

Pyth. Post hæc numerandi artem addisces. *Mercat.* Nunc etiam numerare scio. *Pyth.* Quomodo numeras? *Mercat.* Vnum, duo, tria, quatuor. *Pyth.* Vides ea esse decem, quæ tibi quatuor videntur, & perfectum trigonum, nostrúmque iuramentum. *Mercat.* Per maximum igitur iuramentum quatuor, nunquam neque diuiniores, neque sanctiores sermones audiui. *Pyth.* Post hæc verò hospes, de terra, aëre, aqua, & igne scies, cuiusmodi sit illis impetus, quam habeant formam, & quomodo moueantur. *Mercat.* Formam-ne habent ignis, aër, & aqua? *Pyth.* Certè manifestam. Neque enim sine forma & specie moueri possent. Præterea ipsum etiam Deum numerum esse, & harmoniam cognosces. *Mercat.* Mira narras. *Pyth.* Ad hæc quæ dicta sunt, te ipsum quoque vnum videri, aliúmque conspici, & alium esse scies. *Mercat.* Quid ais? alius sum, & non is qui tecum nunc colloquor? *Pyth.* Nunc quidem ille es, quondam verò in alio corpore, alióque nomine videbaris, & progressu temporis iterum in aliud transibis. *Mercat.* Hoc-ne dicis, immortalem me fore

ἀλλ' ἀτιμώρητον ἐς μορφὰς πλάσω-
νας; ἀλλὰ τάδε μὲν ἱκανῶς. τὰ
δ' ἀμφὶ δίαιταν, ὁπόσος τις
εἶ; Πυ. ψυχρὸν μὲν ἁδὲν π
στρέφομαι. τὰ δ' ἄλλα, πλὴν
κυάμων. Αγο. τίνος εἵνεκα
μυσάττῃ τοὺς κυάμους; Πυ. ἐκ
δὴ ἱερόν εἰσι, καὶ θαυμασὴ
αὐτῶν ἡ φύσις. σκόπει μὲν γὰρ τὸ
πᾶν γονὴ εἰσι. καὶ λῦ' ἀποδύ-
σης κύαμον ἔτι χλωρὸν ἐόντα,
ὄψει τοῖσιν ἀνδρείοισι μορίοι-
σιν ἐμφερέα πλὴν φυλῆ. ἐφηβέν-
τα δ', λῦ' ἐπαφῇς ἐς πλὴν σελη-
ναίλλῳ νυχὶ μεμεχημένῃσιν, αἷ-
μα ποιήσεις. τὸ δ' μεῖζον,
Αθηναίοισι νόμος κυάμοισι
τὰς ἀρχὰς αἱρέεσθαι. Αγο. κα-
λῶς πάντα ἔφης, καὶ ἱερο πρε-
πῶς. δὴ ἀπόδυθι, καὶ γυμ-
νὸν γάρ σε ἰδεῖν βούλομαι. ὦ
Ἡράκλεις, χρυσᾶς αὐτῷ ὁ μι-
σθός ὅστι. θεός, ἢ βροτός πις εἶναι
φαίνεται. ὥστε ὠνήσομαι πάντως
αὐτόν. πόσου τοῦτον ἀποκη-
ρύττεις; Εμ. δέκα μνῶν. Αγο.
ἔχω, τοσουτου λαβών, Ζ. χάρ-
φε τὸ ὠνησάμενον τοὔνομα, καὶ
ὅδε ὁδί. Εμ. ἰταλιώτης ὦ Ζεῦ.
δοκεῖ τις εἶναι, τῶν ἀμφὶ Κρότω-
νᾶ, καὶ Ταράντα, καὶ τὴν τοιάν
Ελλάδα. καίτοι οὐχ εἷς, ἀλλὰ
διακόσιοι μᾶλλον ἐωνήσαντο κοι-

dum plures in formas mutabor? Sed de his satis. Iam quod ad victus rationem attinet, qualis es? *Pyth.* Nullum quidem animal edo, sed reliqua omnia, præter fabas. *Mercat.* Quamobrem odisti fabas? *Pyth.* Non odi: sed sacræ sunt, & ipsarum natura mirabilis: ac primùm genitale sunt in totum, & si fabam adhuc viridem exueris, videbis eam virilibus membris similem naturam habere. Eliam verò si certis noctibus Lunæ exposueris, sanguinem facies. Et quod maius est: consuetum est Athenienſibus, fabis magistratus eligere. *Mercat.* Præclarè & religioſè omnia dixisti. Verùm te exue: etenim nudum te videre volo Hercle. Femur est illi aureum. Deus, non mortalis videtur esse. Itaque illum omnino emam. Quāti illum æstimas? *Merc.* Decem minis. *Mercat.* Tanti acceptum habeo. *Iup.* Scribe nomen emptoris, & vnde sit. *Merc.* Italus videtur esse Iupiter, ex ijs qui Crotonem, & Tarentùm, ibique sitam Græciam incolunt. Atqui non vnus tantùm, sed propè treceuti ipsum communiter emerunt. *Iup.* Abducant.

A B C D E

κοινὸν αὐτόν; Ζ. ἐπαγέτωσαν.

ἄλλον παραγάγωμεν. Ερ. βούλει ἢ ἀυχμῶντα ἐκεῖνον. ἢ πονηρόν; Ζ. παύ μ' οὖν. Ερ. ἴτος, ὁ τὸν πέραν ἐξηπτημένος, ὁ ἐξωμίας, ἑλκτέ, καὶ περίθει ἐν κύκλῳ τὸ σωμάδειον. βίον αὐδεικὸν πωλῶ. βίον ἄεισον, καὶ γλυκύν. βίον ἐλεύθερον. πῖς ὠνήσεται; Αγο. ὁ κῆρυξ πῶς ἔφης; πωλεῖς ἢ ἐλεύθερον; Ερ. ἔγωγε. Αγο. εἶτα ἀ δέδιας μή σοι δικάσονται αὐδεκαποδισμῶ, ἢ καὶ προσκαλέσονταί σε ἐς Αρειον πάγον; Ερ. ἀδὲν αὐτῷ μέλει τῆς πράσεως, οἴεται γὰρ εἶναι πανταπασιν ἐλεύθερος. Αγο. τί δ' αὖ τις αὐτῷ χρήσαιτο, ὑπόπωτι, καὶ οὕτω κακοδαιμόνως διακειμένῳ; πολλὰ εἰ μὴ σκαπανέα γε καὶ ὑδροφόρον αὐτὸν ἀποδεικτέον. Ερ. οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἰὼ θυρωρεῖν αὐτὸν ἐπιτήτης, πολὺ πιστότερῳ χρήσῃ τῶν κυνῶν. ἀμέλει, κύων αὐτῷ καὶ τοὔνομα. Αγο. ποδαπὸς δέ ἐστι, καὶ τίνα τὴν ἄσκησιν ἐπαγγέλλεται; Ερ. αὐτὸν ἐρῶ. κάλλιστον γὰρ οὕτω πιεῖν. Αγο. δέδια τὸ σκυθρωπὸν αὐτῶ, καὶ καταφὲς, μή με ὑλακτήσῃ δάκῃ γε. οὐχ ὁρᾷς ὡς δήξεται τὸ

A

B

C

D

E

alium adducamus. Merc. Vis squalidum illum ex Ponto? Iup. Maxim. Merc. Heus tu, cui ex humeris pera dependet, accede, & cõsessum hunc circumeas. Vitam virilẽ vendo: vitam optimam, & generosam, vitam liberam; quis emet? Mercat. Quid dixisti, præco? tú ne liberum hominem vendis? Merc. Maximè. Mercat. Annon times plagij te accusẽt, aut in Areopago tibi litem intendat? Merc. Nihil ipsi curæ est quòd vendatur. Omnino enim liberum se esse putat. Mercat. At cui foret vsui hic sordidus, támq; miserè affectus: nisi quis fossorem, & aquæ gerulum facere ipsum velit. Merc. Non hoc tantùm: imò si ipsum quoq; ianitorem cõstitueris: ipso longè fideliore quàm alijs canibus vtêre: nimirum & ille canis appellatur. Mercat. Cuias autem est, & quam artem profitetur? Merc. Ipsum interroga: sic enim facere præstiterit. Mercat. Vultum ipsius seuerum & tristem timeo, & ne me accedentem allatret, aut per Iouem mordeat: non vides vt baculum sustulit, & super-

προσελθόντα, ἢ καὶ νὴ Δία ξύλον, καὶ συνέστακε τὰς ὀφρῦς,

καὶ ἀπειλητικὸν τι καὶ χολῶδες
ὑποβλέπει; Ερ. μὴ δείσῃς.
πεφυκὼς γάρ ὅστι. Αγο. τὸ
πρόσωπον ὦ βέλτιστε, πόθεν τοὺς
εἶ; Διογ. παντόθεν. Αγο. A
πῶς λέγεις; Διο. τὸ κόσμου
πολίτην ὁρᾷς. Αγο. ζηλωτὴς δὲ
τίνα; Διο. τὸν Ηρακλέα. Αγο.
τί οὖν οὐχὶ καὶ λεοντῆν ἀμπέ-
χῃ; τὸ μὲν γὰρ ξύλον, ἔοικας
ἔχειν, Διο. τουτί μοι λεοντῆ B
τὸ τριβώνιον. χρατύνομαι δ'
ὥσπερ ἐκεῖνος ἐπὶ τὰς ἡδονάς,
οὐ κέλευστὸς, ἀλλ' ἑκούσιος, ἐγ- C
καθάρσαι τὸν βίον προαιρούμε-
νος. Αγο. εὖγε τῆς προαιρέσεως.
ἀλλὰ τί μάλιστα εἰδέναι σε φῶ-
μεν; ἢ τίνα τῶν τεχνῶν ἔχεις;
Διο. ἐλευθεροστόμειν ἐστὶ τῶν ἀν-
θρώπων, καὶ ἰατρεύειν τὰ παθήμα- D
τα δι' ὅλου, ἀληθείας καὶ παρ-
ρησίας προφήτης εἶναι βούλομαι.
Αγο. ἄγε ὦ προφῆτα, ἵνα σ' ὁρίσωμαί σε, τίνα με τὸν τρόπον
διασκήσεις; Διο. πρῶτον μὲ πα-
ραλαβών σε, καὶ ἀποδύσας τ' E
ρυφῶν, καὶ ἀποφὰς συγκατα-
κλείσας, τριβώνιον περιβαλῶ.
μετ' ὀνείδους καὶ κάμνειν κατα-
ναγκάσω, χαμαὶ καθεύδοντα,
καὶ ὕδωρ πίνοντα, καὶ ἂν ἔτυχε
σπανιλάδωρον. τὰ δὲ χρήματα,
ἵνα ἔχῃς, ἐμοὶ πειθόμενος,

cilia contraxit, & minaci i-
racundóque oculo obtuetur? Diog. Ne timeas: cicur enim est. Mercat. Primùm quidem ô bone, cuias es? Diog. Omnis ego sum soli. Mercat. Quid ais? Diog. Mundi ciuem vides. Mercat. Quem verò imitaris? Diog. Herculem. Mercat. Cur igitur leoninam pellem non induis? nam baculo quidem illum refers. Diog. Hoc palliolum leoninæ pellis loco mihi est, & quemadmodum ipse, aduersus voluptates pugno non iussus sed sponte mea, cùm vitam repurgare constituerim. Mercat. Euge, quàm præclarum institutum. Sed quid te potissimùm scire dicamus? aut quam artem nosti? Diog. Liberos homines facio, & medeor affectibus. In summa veritatis, & audaciæ in loquendo propheta esse volo. Mercat. Age Propheta si te emero, qua re me exercebis? Diog. Primùm vbi te accepero, & delicijs exuero, inque egestatem conclusero, te palliolo amiciam: deinde ad labores compellam: tum humi dormire, aquâ bibere, & ijs rebus quæ casu offerûtur, vesci faciam. Quòd si pecunias habes, meo cõsilio,

ἐς τὴν θάλατταν φέρων, ἐμβαλεῖς. γάμου δ' ἀμελήσεις, καὶ παίδων, καὶ παιτείδος. καὶ πάντα σοι λῆρος ἔσται. καὶ τὴν πατρῴαν οἰκίαν ἀπολιπὼν, ἢ τάφον οἰκήσεις, ἢ πυργίον ἔρημον, ἢ καὶ πίδον. ἢ πήρα δέ σοι θέρμων ἔσται μεστὴ, καὶ ὀπισθογράφων βιβλίων. καὶ ὅπως ἔχων, εὐδαιμονέστερος εἶναι φήσεις τοῦ μεγάλου βασιλέως. ὦ μαστιγοῖ δέ τις, ἢ ῥιβλοῖ, τούτων οὐδὲν αἰσθήσῃ. Αγ. πῶς τοῦτο φῄς τὸ μὴ αἰσθέσθαι μαστιγούμενον; οὐ γὰρ χλιάνης, ἢ κωφόβου τὸ δέρμα περιβέβλησαι. Διο. τὸ Ευριπίδειον οὖν ἐκεῖνο ζηλώσεις, μικρὸν ἐναλλάξας. Αγ. τὸ ποῖον; Διο. ἵν' φῄς σοι ἀλγῆσαι, ἢ γλῶσσα ἔσται ἀνάλγητος. ἃ γὰρ μάλιστα δεῖ παρεῖναι, ταῦτά ἐστιν. ἐπαμῦναι χρὴ εἶναι, καὶ θρασὺν, καὶ λοιδορεῖσθαι πᾶσιν ἐξῆς, καὶ βασιλεῦσι, καὶ ἰδιώταις. οὕτω γὰρ ἀποβλέψονταί σε, καὶ ἀνδρεῖον ὑπολήψονται. βάρβαρος δ' ἡ φωνὴ ἔσται, καὶ ἀπηχὲς τὸ φθέγμα, καὶ ἀτηγὲς ὅμοιον κυνί. καὶ πρόσωπον δ' ἐντεταμένον, καὶ βάδισμα, τοιούτῳ προσώπῳ πρέπον. καὶ ὅλως, θηριώδη τὰ πάντα, καὶ ἄγρια. αἰδὼς δ', καὶ

eas in mare proijcies: nuptias, liberos, patriámque non curabis: sed tibi nugæ erunt hæc omnia: & relicta domo paterna, ſpecum, aut A deſertam turriculam, aut dolium inhabitabis: plena lupinis, & opiſtographis libris pera tibi erit. Hoc modo inſtructus, magno illo rege fœliciorem te prædicabis. Si autem vapules, aut torquearis ab aliquo, nihil horum moleſtum eſſe putabis. *Mercat.* Quid dicis? num cæſus non dolebo? Neque enim teſtudinis, aut carabi cutem circunfero. *Dioc.* Illud Euripidis imitabere: paucis immutatis. *Mercat.* Quale illud eſt? *Dioc.* Dolente mente, lingua ſit dolens nihil. Hæc verò in primis adeſſe tibi neceſſe eſt. Oportet vt ſis impudens, & audax, & omnibus ſine delectu, tam regibus, quàm priuatis maledicas. Ita enim fiet vt omnes in te oculos conijciant, téque fortem eſſe exiſtiment. Barbara quoque vox, & ſonitus abſonus, ac planè ſimilis ſit canino. Intentus ſit vultus: & greſſus, qui talem vultum deceat: in ſumma, beluini & agreſtes ſint mores omnes: abſint autem verecundia, æquitas, & modeſtia:

καὶ τὸ ἐρυθρίαν ἀποξύσον τῷ προσώπου παντελῶς. διωκε γὰρ τὰ πολυανθρωπότατα τῶν χωρίων. καὶ ἐν αὐτοῖς τούτοις μόνος, καὶ ἀκοινώνητος εἶναι θέλε, μὴ φίλον, μὴ ξένον προσιέμενος. καταλύσις γὰρ τὰ τοιαῦτα τῆς ἀρχῆς. ἐν ὄψει γὰρ πάντων, ἃ μηδὲ ἰδίᾳ ποιήσειεν ἄν τις θαῤῥῶν, ποιεῖ. καὶ τὴν ἀφροδισίων αἰτῆ τὰ γελοιότατα. καὶ τέλος, ὦ σοι δοκῇ, πολύποδα ὠμὸν, ἢ σηπίαν φαγὼν, ἀποθανῇ. ταύτῃ σοι τὴν εὐδαιμονίαν προξενοῦμεν. Αγ. ἄπαγε. μαφὰ γὰρ, καὶ οὐκ ἀνθρώπινα λέγεις. Διο. ἀλλὰ ῥᾴδιά γε ὦ οὗτος, καὶ πᾶσιν εὐχερῆ μετελθεῖν. ἀ γὰρ σοι δεήσει παιδείας, καὶ λόγων, καὶ λήρων, οὐδὲ ἐπίτομος αὕτη σοι πρὸς δόξαν ἡ ὁδός. καὶ ἰδιώτης γὰρ ἂν ἦς, ἤτοι σκυτοδέψης, ἢ ταριχοπώλης, ἢ τέκτων. ἢ χαλκεὺς, οὐδέν σε κωλύσει θαυμάσιον εἶναι. ἓν μόνον ἢ ἀναίδεια καὶ τὸ θρασὺς παρῇ, καὶ λοιδορεῖσθαι καλῶς ἐκμάθῃς. Αγ. πρὸς ταῦτα μὲν ἃ δέομαί σου. ναύτης δ' αὖ ἴσως. ἢ κηπουρὸς ἐν χωρίῳ ἡλίου. ἢ ταῦτα. ἢν ἐθέλῃ σε ἀποδόσθαι οὗτος τὸ μέγιστον δυ ὀβολῶν. Ερ. ἔχε λαβών.

erubescendi etiam facilitatem de facie prorsus abstergas: loca hominibus frequentissima quæras, & in his solus, & sine vllo commercio esse velis, neque amicum, neque hospitem adeundo. Nam res istiusmodi hoc imperium dissoluerent. In conspectu verò omnium ea facias, quæ ne priuatim quidem quispiam alius facere ausit, & venerem maximè ridiculam eligas. Deniq; si tibi videtur, crudo polypo, vel sepia deuorata mortem oppetas. Hæc est illa fœlicitas, quam tibi conciliamus. *Mercat.* Apage, sceleſta enim & inhumana dicis. *Dion.* Sed, heus tu, sanè facillima, & quę quis nullo negocio assequatur. Neq; enim ad gloriam consequēdam tibi opus erit eruditione, orationibus, ac nugis. Verùm compendiaria ad illam via est. Nam etsi plebeius fueris, siue coriarius, siue salsamentarius, aut faber, aut numularius: nihil tamen vetat quo minùs ſis admirationi, si modò adsit impudētia, & audacia, & conuiciari egregiè dideceris. *Mercat.* Ad hæc non indigeo tua opera. fortan autem nauta, vel hortulanus per occasionem fieri posses: idque si velit iste duobus ad summū obolis te vendere. *Merc.* Eum accipe.

καὶ γὰρ ἀσμένως ἀπαλλαξόμεθα, ἐνοχλοῦντος αὐτῷ, καὶ βοῶντος, καὶ ἅπαντας ἀπαξαπλῶς ὑβρίζοντος, καὶ ἀρρεύοντος κακῶς. Ζ. ἄλλον καλεῖ τὸν κυρμιαῖον, ἢ ἐν τῇ πορτυείδι, τὸν ἐστεφανωμένον. Ερ. ἄγε δὴ σκόπει πᾶς. πολυτελὲς. τὸ χρῆμα, καὶ πλουσίου δεόμενον. βίος οὗτος, ἡδύς. βίος βασιλέως. πῖς ἐπιθυμεῖ βυτῆς; πῖς ὠνεῖται τὸν ἀβρότατον; Αρ. ἐλθὲ σὺ, καὶ λέγε αὐτῷ εἰδὼς τυγχάνεις. ὠνήσομαί γάρ σε, ἢν ὠφέλιμος ᾖς. Ερ. μὴ ἐνόχλει αὐτὸν ὦ βέλτιστε, μηδ' ἀνάκεινε. μεθύει γάρ. ὥστε ἂν ἀποκείναιτό σοι, πῶς γλῶττα ὡς ὁρᾷς διολισθαίνων. Αρ. καὶ πῖς ἂν εὖ φερῶν, πρίαιτο διεφθαρμένον ἔτω καὶ ἀκόλαστον ἀνδράποδον; ὅπως ὃ καὶ ἀπόζει μύρων. ὡς ὄ, καὶ σφαλερὸν βαδίζει, καὶ πυρρίχιον. ἀλλὰ κἂν σὺ ὦ Ερμῆ, λέγε ὁπόσα πρόσεστιν αὐτῷ, καὶ ἃ μεπὼν τυγχάνει. Ερ. τὸ μὲν ὅλον, συμβιῶναι δεξιὸς, καὶ συμπεῖν ἱκανὸς, καὶ κωμάσαι μετ' αὐλητρίδος ἐπιτήδειος ἐρῶντα ὄ, πεμμάτων ἐπιμῶν καὶ ὀψοποιὸς ἐμπειρότατος.

Nam ab eo libenter liberabimur, cùm nos clamoribus obtundat, prorsúsq; omnes contumelijs & maledictis lacessat. *Iup.* Alium accerse, purpuratum illum & coronatum Cyrenæum. *Merc.* Agite, animum aduortite omnes. Hæc res sumptuosa est, & diuitibus indiget. Vita hæc iucunda, vita ter beata est. Quis cupit delicias? quis mollissimum emet? *Mercat.* Accede tu, & dic quid noris. Emam enim te, si vtilis fueris. *Merc.* Ne obturba ipsum, ô bone, neque interroga: ebrius enim est. Itaque non poterit tibi respondere, lingua, vt vides, titubans. *Mercat.* Ecquis mentis compos, emat tam corruptum & immodestum mancipium? quot vnguenta olet, quàm lubrico, & errabundo gressu incedit! Sed dic Mercuri quibus artibus sit præditus, & quænam tractare soleat. *Merc.* In summa conuiuator est, & compotor egregius: & ad lasciuas saltationes vnà cum tibicina exercendas, amatori, & perdito cuipiam hero idoneus. Cæterùm parandorum bellariorum gnarus est, & in adornandis eduliis exercitatissimus:

breuiter

καὶ ὅλως, σοφιστὴς ἡδυπαθείας. ἐπαιδεύθη μὲν οὖν Ἀθήνησιν. ἐδούλευσε δ' καὶ περὶ Σικελίαν τοῖς τυράννοις, καὶ σφόδρα ηὐδοκίμει παρ' αὐτοῖς. τὸ δ' κεφάλαιον τῆς προαιρέσεως, ἀπάντων καταφρονεῖν, ἅπασι χρῆσθαι, πανταχόθεν ἐρανίζεσθαι τὴν ἡδονήν. Αγο. ὥρα σοι ἄλλον περιβλέπειν τῶν πλουσίων τούτων, καὶ πολυχρημάτων. ἐγὼ δ', ὦ σπιθαμαῖος ἱλαρὸν ὠνείδιστον βίον. Ερ. ἄωρος ἔοικεν ὦ Ζεῦ οὗτος ἡμῖν μυθεῖν. Ζ. μετάσχησον. ἄλλον παραλαβὲ. μᾶλλον δ' τῶν δύο τούτων, τὸν γελῶντα, τὸν Ἀβδηρόθεν, καὶ τὸν κλαίοντα, τὸν ἐξ Ἐφέσου. ἅμα γὰρ αὐτὼ παρακαθῆσθαι βούλεσθον. Ερ. κατάβητον εἰς τὸ μέσον. τὸν ἀρίστου βίου πωλῶ. τὸν σοφωτάτων πάντων ἀποκηρύττομαι. Αγο. ὦ Ζεῦ ἀνανπόστατος. ὁ μὲν, οὐ διαλείπει γελῶν. ὁ δὲ, πνιγῆναι ἔοικε πενθῶν. δακρύει γὰρ τοπαράπαν. τί ταῦτ' ὦ οὗτος; τί γελᾷς; Δημόκριτος. ἐρωτᾷς; ὅτι μοι γελοῖα πάντα δοκεῖ τὰ πράγματα ὑμέων, καὶ αὐτοὶ ὑμεῖς. Αγο. πῶς λέγεις; καταγελᾷς ἡμῶν ἁπάντων, καὶ παρ' οὐδὲν τίθεσαι τὰ ἡμέτερα πράγματα; Δημο. οὕτω γὰρ

breuiter voluptatis artifex est. Institutus autem est Athenis, & Siciliæ tyrannis seruiuit, apud quos in magno precio fuit. Summa verò propositi ipsius est, omnia contemnere, omnibus rebus vti, vndique voluptatem conquirere. *Mercat.* Tempus est vt aliquem ex diuitibus, & pecuniosis istis circunspiciendo quæras. Ego enim emendæ hilari vitæ non sum idoneus. *Mer.* Iste, ô Iupiter, quantum apparet, intemptus nobis manebit. *Iup.* Amoue illum, aliúmque adduc: ac potiùs duos istos, scilicet ridentem illum Abderitam, & flentem illum Ephesium: simul enim vendi voluñt. *Mer.* Descendite in medium. Vitas optimas vendo, omnium sapientissimos proclamo. *Mercat.* O rem contrariam Iupiter. Ille quidem perpetuò ridet: hic aliquem videtur lugere: omnino enim plorat. Heus tu, quid hoc sibi vult, quid rides? *Dem.* Interrogas? quoniam ridicula videntur omnia quæ facitis, ac vos ipsi. *Mercat.* Quid ais? nos omnes irrides, réſq; noſtras nihili facis? *Democ.* Sic est.

ἀπουδαῖον γὰρ ἐν αὐτοῖσιν οὐδὲν, κενὰ δὲ τὰ πάντα, καὶ ἀτόμων φορὴ, καὶ ἀπειρίη. Αγο. οὐμμοιω, ἀλλὰ σὺ κενὸς ὡς ἀληθῶς, καὶ ἄπειρος. ὦ σὺ ὕβρεως, οὐ παύσῃ γελῶν; σὺ δὲ τί κλάεις ὦ βέλτιστε; πολὺ γὰρ οἶμαι κάλλιον σοὶ τεθρυλῆσθαι. Ηρακλειτος. ἡγέομαι γὰρ ὦ ξένε τὰ ἀνθρώπινα πρήγματα οἰζυρὰ, καὶ δακρυώδεα, καὶ οὐδὲν αὐτέων, ὅτι μὴ ὀπτικήιον. τῷ, δὴ οἰκτείρω τε σφέας. καὶ ὀδύρομαι. τὰ μὲν παρεόντα, οὐ δοκέω μεγάλα. τὰ δ' ὕστερω ἐσόμενα, πάμπαν ἀνιηρά. λέγω δὲ τὰς ἐκπυρώσιας, καὶ τὴν τοῦ ὅλου συμφορὴν. ταῦτ' ὀδύρομαι. καὶ ὅτῳ ἔμπεδον οὐδὲν, ἀλλάχως ἐς κυκεῶνα πάντα συνειλέονται, καὶ ἔστι τωὐτὸ τέρψις, ἀτερψίη. γνῶσις, ἀγνωσίη. μέγα, μικρόν. ἄνω, κάτω, περιχορεύοντα, καὶ ἀμειβόμενα ἐν τῇ τοῦ αἰῶνος παιδιῇ. Αγο. τί γὰρ ὁ αἰὼν ὅστι; Ηρα. παῖς, παίζων, πεττεύων, διαφερόμενος. Αγο. τί δαὶ οἱ ἄνθρωποι; Ηρα. θεοὶ θνητοί. Αγο. τί δαὶ οἱ θεοί; Ηρα. ἄνθρωποι ἀθάνατοι. Αγο. αἰνίγματα λέγεις ὦ ἑῶ

serium enim nihil ipsis ineſt, ſed inania ſunt omnia quæ facitis, & atomorum concurſio, & infinitio. *Mercat.* Nequaquam, imò tu vanus es reuera, & imperitus. O contumeliam! non deſines ridere? Tu verò quid fles, ô optime? nam tecum colloqui longè, vt puto, melius fuerit. *Heracl.* Exiſtimo enim ô hoſpes, calamitoſas & flebiles eſſe res humanas, nihilque ex illis non eſſe fato obnoxium: eas idcirco miſeror, & lamentor. Præſentia autem magni non facio: futura verò planè ærumnoſa fore puto: conflagrationes dico, mundíque totius calamitatem: iſta ſunt quæ ego deploro: quódque nihil ſtabile eſt: ſed omnia in cyceone quodammodo conuoluuntur: tum quod eadem res delectat, & offendit, eſtque cognitio, ignoratio, magnum, paruum: ſurſum, deorſum feruntur omnia, pérque vices in hoc ſæculi ludo mutantur. *Mercat.* Quidnam eſt ſæculum? *Heracl.* Puer ludens, ludens talis, contendens. *Mercat.* Quid verò homines ſunt? *Heracl.* Mortales Dij. *Mercat.* Quid verò Dij? *Heracl.* Immortales homines *Mercat.* Heus tu ænigmata dicis, an griphos

τους, ἢ γελοίους σωτηδεῖς; ἀτεχνῶς γὰ ὥσπερ ὁ Λοξίας, οὐδὲν ἀποφθέγῃ. Ηρα. οὐδὲν γάρ μοι μέλει ὑμέων. Αγο. τοιγαρῶν οὐδὲ ἀνήσεταί σε A τις εὖ φρονῶν. Ηρα. ἐγὼ δὲ κέλομαι πᾶσιν ἥδιστον εἶναι ὠνεῖσθαι, τοῖσιν ὠνεομένοισι, καὶ τοῖσιν οὐ ὠνεομένοισι. Αγο. τουτὶ τὸ κακὸν οὐ πόρρω μελαγχολίας ἔστιν, οὐδὲ ἕτερον ἔγωγε αὐτῶν ἀνήσομαι. Ερ. ἄπαυστοι καὶ οὗτοι μάσιον. Ζ. ἄλλον ἀποκήρυττε. Ερ. βούλῃ C σὺ ἀδιάφθορον ἐκεῖνον, τὸ σωμύλον; Ζ παῦε μᾶ σύ. Ερ. δεῦρ' ἐλθὲ σύβιον ἀγαθὸν, καὶ σωφρονέστατον ἀποκήρυττε. τίς ὠνεῖται τὸ ἐρωτικὸν; Αγο. εἰπέ μοι, τί μάλιστα εἰδὼς τυγχάνεις; Σωκρ. παιδεραστὴς εἰμὶ, καὶ σοφὸς τὰ ἐρωτικά. Αγο. πῶς ἂν ἐγὼ πρίωμαί σε; παιδαγωγοῦ γὰ ἐδεόμην, τῷ παιδὶ καλῷ ὄντι E μοι. Σω. τίς δ' ἂν σπουδαιότερος ἐμοῦ γένοιτο σωφρονίσαι καλῷ; καὶ γὰ οὐ τῶν σωμάτων ἐραστὴς εἰμι, ἀλλὰ ψυχῶν δὲ ἤδομαι καλῶν. ἀμέλει, κἂν τοῦτο ταὐτὸν ἱμάτιόν μοι κατασκέωνται ἢ ἀκούσῃ αὐτῶν παιδεύων. Αγο. ὅπως λέγεις, τὸ

componis? planè enim tiquâ Apollo, nihil explicas. *Herac.* Quia nihil vos curo. *Mercat.* Itaque neque quisquam mentis compos te estem pturus. *Herac.* Atego omnes à pueris plorare iubeo, tam eos qui me emunt, quàm qui non emunt. *Mercat.* Hoc malum ab insania non distat: neutrum horum emã. *Merc.* Inepti etiam hi manent. *Iup.* Alium proclama. *Merc.* Visne facundum illum Athenienſem *Iup.* Maximè. *Merc.* Accede tu. Vitam bonam & prudentem proclamamus, quis emet ſanctiſſimum hominem? *Mercat.* Dic mihi, quam potiſſimum artem noſti? *Socr.* Pæderaſtes ſum, & in rebus quæ ad amorem ſpectant prudẽs. *Mercat.* Quî ergo te emam? etenim opus habeo pædagogo, cùm mihi ſit puer egregius. *Socr.* At quis magis me idoneus eſſe queat, qui cum egregio puero verſetur? etenim non ſum amator corporum: animam enim formoſam eſſe duco: & quanquam ſub eodem palliolo decumbunt, dicentes illos audies, à me nihil graue perpeti. *Mercat.* Incredibilia dicis, eum qui ſit pæderaſtes,

λεγόντων μαθὼν ἐμὲ δεινὸν παιδεραστὴν ὄντα, μὴ πρᾶ-

ἡ ψυχῆς τι πολυπραγμονεῖν. ἢ ταῦτα, ἐπ' ἐξουσίας, ἐν τῷ αὐτῷ ἱματίῳ κατακείμενον. Σω. ἢ μὰ τὸν κύνα, καὶ τῶν πλατάνων οὕτω ταῦτ' ἔχειν. Αγο. Ηράκλεις ἡ ἀτοπίας τῶν θεῶν. Σω. τί σὺ λέγεις; ἃ δοκεῖ σοι ὁ κύων εἶναι θεός; ἢ οὐχ ὁρᾷς Ἅιδην ἐν Αἰγύπτῳ ὅσος, καὶ τὸν ἐν οὐρανῷ σείριον, καὶ τὸν παρὰ τοῖς κάτω Κέρβερον; Αγο. εὖ λέγεις. ἐγὼ δὲ ἡμάρτανον. ἀλλὰ πόλιν οἵαν τρέφω; Σω. οἰκῶ μὲν ἐμαυτῷ πόλιν αὐτάρκη, χρῶμαι δὲ πολιτείᾳ ξένῃ, καὶ νόμοις νομίζω τοὺς ἐμούς. Αγο. ἐν ἐβουλόμην ἀκοῦσαι τῶν δογμάτων. Σω. ἄκουε δή. τὸ μέγιστον, ὃ περὶ τῶν γαμικῶν μοι δοκεῖ. δοκεῖ μηδεμίαν αὐτῶν, μηδενὸς εἶναι μόνου, πάντι δὲ μετεῖναι τῷ βουλομένῳ τοῦ γάμου. Αγο. τί δῆτα φῂς; ἀληθῶς τοὺς περὶ μοιχείας νόμους; Σω. νὴ Δία, καὶ ἁπλῶς γε πᾶσαν τὴν περὶ τὰ τοιαῦτα μικρολογίαν. Αγο. τί δὲ περὶ τῶν ἐν ὥρᾳ παίδων σοι δοκεῖ; Σω. καὶ οὗτοι ἔσονται τοῖς ἀείσοις ἄθλον φιλήσαι λαμπρόν τι, καὶ γυναικὸν ἐργασαμένοις. Αγο.

nihil præter animam curas, præsertim cùm iacendi sub eadem veste fiat copia. *Soc.* Atqui per canem, & platanum, rem sic habere, iuro. *Mercat.* Hercle, quanta absurditas Deorum! *Soc.* Quid tu dicis? non videtur tibi canis esse Deus? Nonne vides quantus sit in Ægypto Anubis, in cœlo Sirius, apud inferos Cerberus? *Mercat.* Rectè dicis: ego verò peccaui: verùm quod vitæ genus insistis? *Soc.* Mihi ipsi ciuitatem quandam extruxi quam incolo: peregrina autem politia vtor, meásque leges præscribo. *Mercat.* Vnũ aliquod ex tuis dogmatibus audire velim. *Soc.* Audi ergo maximum illud, quo sententiam meam de vxoribus propono. Censeo nullam debere cuiusquam esse propriam, sed ad quemuis accedere qui nuptias eius appetat. *Mercat.* Quid ais? sunt ne abrogandæ leges de adulterio? *Soc.* Ita per Iouem, vtq; vno verbo dicam, reliquæ omnes nugæ ea de re constitutæ. *Mercat.* Quid verò tibi de pueris iam maturis videtur? *Soc.* Et hi optimatibus, qui præclari aliquid gesserunt, præmium erunt, vt eos ament. *Mercat.*

βαβαὶ τῆ φιλοδωρίας. τῆ δ' σοφίας, τί σοι τὸ κεφάλαιον; Σω. αἱ ἰδέαι, καὶ τὰ τούτων παραδείγματα. ὁπόσα γὰρ ἂν ὁρᾷς, τὴν γῆν, τὸν οὐρανὸν, τὴν θάλατταν, ἅπαντων τούτων εἰκόνες ἀφανεῖς ἐξάπαντος ἔξω τοῦ ὅλου. Αγο. ποῦ δ' ἐστίν; Σω. ἀδαμοῦ. εἰ γάρ που εἶεν, οὐκ ἂν εἶεν. Αγο. οὐκ ὀρθῶ ταῦτ', ἃ- B τὰρ λέγεις τὰ παραδείγματα. Σω. εἰκότως. τυφλὸς γὰρ εἶ τὴν ψυχὴν τὸ ὀφθαλμόν. ἐγὼ δὲ, πάντων ὁρῶ εἰκόνας, καὶ σὲ ἀ- C φανῆ, κἀμὲ ἄλλον. καὶ ὅλως, διπλᾶ πάντα. Αγο. τοιγαροῦν ὠνητέος εἶ, σοφὸς, καὶ ὀξυδερκής πως ὤν. φέρ' ἴδω τί καὶ παράξεις με τοῦτ' αὐτὸ σύ. Ερ. δὸς δύο τάλαντα. Αγο. ὠνησάμην D ὅσου φῄς. ταργύριον μέντοι ἐς αὖθις καταβαλῶ. Ερ. τί οὖν σοι τοὔνομα; Αγο. Δίων συρακούσιος. Ερ. ἄγε λαβὼν ἀγαθῇ τύχῃ. τὸ ἐπικούρειον σὲ ἤδη καλῶ. τίς ὠνεῖται τοῦτον; E ἔστι μὲν τοῦ γελῶντος ἐκείνου μαθητὴς, καὶ τοῦ μεθύοντος, ὃς μικρῷ πρόσθεν ἀπεκηρύττομεν. ἓν δὲ πλέον οἶδεν αὐτῶν, παρόσον ἀσεβέστερος τυγχάνει. τὰ δ' ἄλλα, ἁδὺς, καὶ λιχνείᾳ φίλος. Αγο. τίς ἡ τιμή;

Papæ quanta beneuoli animi largitio? sed quæ tuæ sapientiæ est summa? So. Ideæ, & eorum quæ existunt paradigmata. Nam quæcunque vides, terram, quæ supra terram sunt, cœlum, mare, omnes horum imagines obscuræ extra vniuersitatem existunt. Merc. Vbi autem existunt? Soc. Nullibi: nam si alicubi essent, non essent. Merc. Hæc quæ dicis paradigmata non video. Soc. Meritò: cæcus enim est tibi animæ oculus. Ego autem omnium rerum video imagines, & te latentem, & me alium: in summa, duplicia video omnia. Merc. Ergo emendus es, sapiens cùm sis, & acutè cernas. Age videam quid tu à me pro ipso exigas. Soc. Da duo talenta. Merc. Emi quanti dixisti: pecuniam verò in posterum numerabo. Soc. Quodnam igitur tibi nomen est? Merc. Dion Syracusius. Soc. Age, quod fœlix, faustúmque sit, accipe eum. Te iam voco Epicure. Quis hunc emet? Est risoris discipulus, Item illius ebrij, quos paulò ante proclamabamus. Vnius autem rei cognitione vincit ipsos, quatenus magis est impius. Cæterùm suauis est, & gulæ amans. Merc. Quo precio venditur?

Ep. δύο μναῖ. Αγο. λάμβανε. τὸ δεῖνα δὲ ὅπως ἴδω, πῶς χαίρει τῶν ἐδεσμάτων; Ep. τὰ γλυκέα στρεῖται, καὶ μελιτώδη. καὶ μαλίσκας ἰφάσας. Αγο. χαλεπὸν μὲν οὐδέν. ὀψόσομαι γὰρ αὐτῶ παλάθας τῶν καρικῶν. Ζ. ἄλλον καλῆ. τ' ἐν ἔχω κουρέα ἐκεῖνον, τ' σκυθρωπὸν, τ' ἀπὸ τ' στοᾶς. Ep. εὖ λέγεις. ἐοίκασι δ' οὗ πολὺ τι πλῆθος αὐτὸν περιμένειν τῶν περὶ τὴν ἀγορὰν ἀπηντηκότων. αὐτὸν τὸν ἀρέσκειν πωλῶ. τ' βίον τὸν τελφόταστον. τίς πάντα μόνος εἰδέναι θέλει; Αγο. πῶς τοῦτο φῄς; Ep. ὅτι μόνος οὗτος σοφός. μόνος καλός. μόνος δίκαιος. εὐδρεῖος. βασιλεύς. ῥήτωρ. πλούσιος. νομοθέτης. καὶ τἄλλα, ὁπόσα ὄζει. Ep. ἐκοῦ ὦ γαθὲ, καὶ μάγειρος μόνος, ἢ γὰ Δία γε σκυτοδέψης, ἢ τέκτων, καὶ τὰ τοιαῦτα. Ep. φοιμὲν. Αγο. ἐλθὲ ὦ γαθὲ, καὶ λέγε πρὸς τὸν ὠνητὴν ἐ μὲ πτίος τις εἶ, καὶ πρῶτον εἰ ἐκ ἀχθη παρεσκόμμος, καὶ δοῦλος ἀν. Χρύσιππος. οὐδαμῶς. οὐ γὰρ ἐφ' ἡμῖν ταῦτά ὄζει, ὅτα δὲ ἐκ ἐφ' ἡμῖν, ἀδιάφορα εἶναι συμβέβηκεν.

Merc. Duabus minis. Mercat. Accipe. Verùm vt hoc quoque sciam, quibus delectatur edulijs? Merc. Dulcia edit, & mellita, maximè verò ficus. Mercat. Bene se res habet: emam enim ipsi caricarum massas. Imp. Alium accersè: illum videlicet ad viuum detonsum, seuéroque vultu Stoicum. Merc. Rectè dicis: videtur enim magna multitudo, quæ ad forum accurrit, illum expectare. Ipsam virtutem vendo, vitam perfectissimam. Quis vult omnia scire solus? Mercat. Quid istud est quod dicis? Merc. Quòd solus hic sapiès est, solus pulcher, solus iustus, fortis, rex, rhetor, diues, legislator, & alia quotquot sunt. Mercat. Num, ô bone, solus etiam coquus est, & coriarius, & faber, & similia? Merc. Sic videtur. Mercat. Accede ô bone, & dic mihi, tuo emptori, qualisnam sis, ac primùm an doleas quòd venderis, & seruis. Chry. Nequaquam: neque enim in nobis hæc sunt: quæcunque verò in no is non sunt, ista indifferentia esse solent Mercat. Non intelligo quid dicas. Chry.

Αγο. οὐ μανθάνω ἃ λέγεις.

Χρυ. τί φὴς, οὐ μανθάνεις ὅτι τῶν τοιούτων τὰ μὲν, ὅτι προηγμένα, τάδ' ἔμπαλιν ἀποπροηγμένα. Αγρ. οὐδὲ νῦν μανθάνω. Χρυ. εἰκότως. ὁ γὰρ εἰ συνηθης τοῖς ἡμετέροις ὀνόμασιν, οὐδὲ καταληπτικὴν φαντασίαν ἔχεις. οὐδὲ ἀπουδαῖος ὁ τὴν λογικὴν θεωρειαν ἐκμαθὼν οὐ μόνον ταῦτ' οἶδεν, ἀλλὰ καὶ σύμβαμα, καὶ παρασύμβαμα, ὁποῖον, καὶ ὁπόσων ἀλλήλων διαφέρει. Αγρ. πρὸς τὰ φιλοσοφίας, μὴ φθονήσης κἀν τοῦτο εἰπεῖν ὅ, τι σύμβαμα, καὶ τί παρασύμβαμα. καὶ γὰρ ἐκ τοῦ ὅπως ἐπλήγην ὑπὸ τοῦ ῥυθμοῦ τῶν ὀνομάτων. Χρυ. ἀλλ' οὐδεὶς φθόνος. ὦ γάρ τις χωλὸς ὢν, αὐτῷ ἐκείνῳ τῷ χωλῷ ποδὶ προσπαίσας λίθῳ, βαῦμα ἐξ ἀφανοῦς λάβῃ, ὁ τοιοῦτος εἰχέ μὲ δήπου σύμβαμα τὴν χωλείαν, τὸ βαῦμα δ', παρασύμβαμα προσελαβεν. Αγρ. ὦ τῆς ἀγχινοίας. τί δ' ἄλλο μάλιστα φὴς εἰδέναι; Χρυ. τῶν λόγων πλεκτάνας, αἷς συμποδίζω τοὺς προσομιλοῦντας, καὶ ἀποφράττω, καὶ σιωπᾷν ποιῶ, φίμωτρον ἀτεχνῶς αὐτοῖς περιπθείς. ὄνομα δὲ τῇ δυνάμει ταύτῃ, ὁ διάδυμος συλλογισμός.

Quid ais? non intelligis quòd horum quædam sunt prælata, quædam non prælata. *Mercat.* Ne nunc quidem intelligo. *Chry.* Meritò quidem, neq; enim assuetus es vocabulis nostris: neque imaginationem habes quæ facilè apprehendat. Verùm studiosus dialecticæ contemplationis, non hæc tantùm nouit: verùm etiam qualiter, & quantum accidens, & præter accidens inter se differant. *Mercat.* Per philosophiam quæso, ne inuideas explicare, quidnam sit accidens, & præteraccidens: nescio enim quomodo vocum istarum numero perculsus sum. *Chry.* Citra inuidiam dixero. Siquis claudus existat, illisóque pede claudo ad lapidem ex inopinato vulnus acceperit, is certè accidens habet claudicationem, vulnus autem præter accidens accepit. *Mercat.* O argutiam! præterea verò quidnam potissimum scire te profiteris? *Chry.* Retia sermonum, quibus implico, & obstringo, denique tacere cogo eos qui contra me disputant, planè frænum illis obducens. Isti verò tantæ orationis vi, nomen est, Syllogismus celeberrimus.

Αγο. Ηράκλεις, ἄμαχόν τινα, καὶ βίαιον λέγεις. Χρ. σκόπει γῶν. ἔστι σοι παιδίον; Αγο. τί μήν; Χρυ. τοῦτο ἐὰν πως κροκόδειλος ἁρπάσῃ, ἁλησίον ποταμοῦ πλαζόμενον εὑρών, καὶ τότε σοι ἀποδώσειν ὑπισχνῆται αὐτό, ἐὰν εἴπῃς τἀληθές ὅ, τι δέδοκται περὶ τῆς ἀποδόσεως τοῦ βρέφους, τί φήσεις αὐτὸν ἐγνωκέναι; Αγο. δυσαπόκριτον ἐρωτᾷς. ἀπορῶ γὰρ ὁπότερον εἴπω, ἀπολάβοιμι. ἀλλὰ σὺ πρὸς Διὸς ἀποκρινάμενος, ἀνάσωσαί μοι τὸ παιδίον, μὴ καὶ φάγῃ αὐτὸ κατα πών. Χρυ. θάρρει. καὶ ἄλλα γάρ σε διδάξομαι θαυμασιώτερα. Αγο. τὰ ποῖα; Χρυ. τὸν θεράποντα, καὶ τὸν κυρίευοντα, καὶ ὅτι πᾶσι τοῖς Ηλέκτραν, καὶ τὸ ἐγκεκαλυμμένον. Αγο. τίνα τοῦτον τὸν ἐγκεκαλυμμένον, ἢ τίνα τὴν Ηλέκτραν λέγεις; Χρ. Ηλέκτραν μὲν ἐκείνην τὴν παῖν, τὴν Αγαμέμνονος, ἢ τὰ αὐτὰ οἶδέ τε ἅμα, καὶ οὐκ οἶδε. παρεστῶτος γὰρ αὐτῷ τοῦ Ὀρέστου ἔτι ἀγνῶτος, οἶδε μὲν Ὀρέστην ὅτι ἀδελφὸς αὐτῆς. ὅτι δ' οὗτος Ὀρέστης, ἀγνοεῖ. τὸν δ' αὖ ἐγκεκαλυμμένον, καὶ πάνυ θαυμαστὸν ἀκούσῃ λόγον. ἀπόκριναι γάρ μοι, ἢ

Mercat. Hercle fortem & inexpugnabilem syllogismũ dicis. *Chry.* Vide ergo, estne tibi puer? *Mercat.* Quid ni? *Chry.* Si crocodilus hunc ad flumen errantem nactus rapuerit, postea verò se redditurum polliceatur, hac lege vt verum dicas quod de pueri redditione decretum est: quid illum decreuisse dices? *Mercat.* Quæstionem rogas, ad quam respondere difficile est: dubito enim vtrum dicere debeam, quo puerum recipiam. Sed tu, quæso per Iouem, respondens, incolumem puerum mihi serua, ne priùs ipsum deuoret. *Chry.* Bono es animo: etenim alia magis mira te docebo. *Mercat.* Quænam sunt illa? *Chry.* Istum sermones metentem, illúmque dominantem, præterea eam quæ est supra omnes. Electram, & opertum illũ. *Merc.* Quis ille opertus sermo, aut quæ electra est quam dicis? *Chry.* Electram illam dico Agamemnonis valdè celebrem, quæ eadem nouit simul & non nouit. Astante enim Oreste illi adhuc incognito, nouit quidem Orestem suum esse fratrem, hunc verò Orestem esse ignorat. Rursus verò opertum illum, ac planè mirabilem sermonem audies. Respõde mihi:

πατέρα οἶδα τὸν σεαυτοῦ; Λγρ. ναί. Χρυ. τί οὖν, ὦ σοι παρεκθέσας τινὰ ἐγκεκαλυμμένον, ἔρωμαι, τοῦτον οἶδα, τί φήσεις; Λγρ. δηλαδὴ ἄγνοειν. Χρυ. ἀλλὰ μὴν αὐτὸς οὗτος ὦ πατὴρ ὁ σός. ὥστε εἰ τοῦτον ἀγνοεῖς, δῆλος εἶ τὸν πατέρα τὸν σὸν ἀγνοῶν. Λγρ. οὐκοῦν. ἀλλ' ἀποκαλύψας αὐτὸν, εἰσομαι τὴν ἀλήθειαν. ὅμως δ' οὖν τί σοι ἡ σοφία τὸ τέλος, ἢ τί πράξεις πρὸς τὸ ἀκρότατον τῆς ἀρετῆς ἀφικόμενος; Χρυ. περὶ τὰ πρῶτα κατὰ φύσιν καταγινόμενος. λέγω δὴ πλοῦτον, ὑγείαν, καὶ τὰ τοιαῦτα. πρότερον δὲ ἀνάγκη πολλὰ πονῆσαι, λεπτογράφοις βιβλίοις παροξύνοντα τὴν ὄψιν, καὶ σχολίαν συναγείροντα, καὶ σολοικισμῶν ἐμπαλάμωμον, καὶ ἀτόπων ῥημάτων. καὶ τὸ κεφάλαιον, ἐὰν θέλῃς γνῶναι σοφὸν, ὦ μὴ βῆς ἐφεξῆς τὸ ἑλλεβόρου πῶμα. Λγρ. γυναῖά σου ταῦτα, καὶ δειλῶς ἀνδρεικά. τὸ δὲ γήπωνα εἶναι, καὶ τοκογλύφον, καὶ δὴ πάνδεινον ὁρῶ σοι πρόσοντα, τί φῶμαι, ἀνδρὸς ἤδη πεπωκότος ἑλλέβορον, καὶ πλούτου πρὸς ἀρετὴν; Χρυ. ναί. μόνῳ οὖν τῷ δικάζειν ἁρμόττει ἀνὴρ τῷ σοφῷ.

A

B

C

D

E

nosti-ne tuum patrem? *Merc.* Maximè. *Chry.* Quid igitur? si prope te statuerem quempiam opertum, atque interrogarem: Nosti-ne hunc? quid diceres? *Mercat.* Scilicet, me non nosse. *Chr.* Atque hic tuus erat pater. Itaque si istum non nosti, palam est te patrem tuum non nosse. *Mercat.* Nequaquam: sed si ipsum detexeris, verum nouero. Sed quisnam tuæ sapientiæ est finis? aut quid facturus es, si ad virtutis fastigiũ peroueneris? *Chry.* In his quæ natura prima sunt, versabor, dico diuitias, sanitatem, & similia. Sed priùs oportet multos labores impendere, libris exiguis literis descriptis oculos admouendo, interpretationes congerendo, sequè solœcismis atque absurdis vocibus implendo. In summa, te sapientem fieri fas non est, quin ter ex ordine helleborum biberis. *Mercat.* Egregia sunt ista tua, fortique viro digna. Verùm meticulosum esse fœneratorem (hoc enim tibi inesse video) num dicemus esse viri qui helleborum biberit, & iustam virtutis magnitudinem attigerit? *Chry.* Maximè: solum enim sapientem fœnus exercere decet.

ἐπεὶ γὰρ ἴδιον αὐτῷ συλλογίζεσθαι, τὸ δανείζειν ἢ, καὶ λογίζεσθαι τοὺς τόκους πλησίον εἶναι δοκεῖ τῷ συλλογίζεσθαι, μόνου ἂν εἴη τοῦ σπουδαίου καθάπερ ἐκείνου, καὶ τοῦτο. καὶ οὐ μόνον γε ἁπλῶς, ὥσπερ οἱ ἄλλοι τοὺς τόκους, ἀλλὰ καὶ τούτων ἑτέρους τόκους λαμβάνειν. ἢ γὰρ ἀγνοεῖς ὅτι τῶν τόκων οἱ μὲν, εἰσὶ πρῶτοί τινες, οἷδε, δεύτεροι, καθάπερ αὐτῶν ἐκείνων ἀπόγονοι. ὁρᾷς δὲ δῆτα καὶ τὸν συλλογισμὸν ὁπηδιά φησιν, εἰ τὸν πρῶτον τόκον λήψεται; καὶ τὸν δεύτερον. ἀλλὰ μὲν καὶ τὸν πρῶτον λήψεται, ἆρα καὶ τὸν δεύτερον. Αγο. ἀκοῦν καὶ μισθῶν πέρι τὰ αὐτὰ φῶμεν, οὓς σὺ λαμβάνεις ἐπὶ τῇ σοφίᾳ παρὰ τῶν νέων, καὶ δῆλον ὅτι μόνος ὁ σπουδαῖος μισθὸν ἐπὶ τῇ ἀρετῇ λήψεται; Χρυ. μανθάνεις. οὐ γὰρ ἐμαυτῷ εἵνεκα λαμβάνω, τῷ δ' διδόντος αὐτὸ χάριν. ἐπεὶ γάρ ὅταν ὁμιλῶ τις ἀκούσῃ, ὁ μὲν, πεπαιδευμένος, ἐμαυτὸν δὲ ἀσκῶ εἶναι πεπαιδευμένον, τὸν δὲ μανθάνοντα, ἀκούοντα. Αγο. καὶ μὲν τοιοῦτόν ἔφης, τὸν νέον μὲν εἶναι πεπαιδευμένον, σὲ δὲ τὸν μόνον πλούσιον, ἀκούοντα. Χρυ. σκώπτεις ὦ οὗτος.

Quandoquidem enim illius proprium est syllogismis concludere, fœnerari autem & vsuras computare, atque syllogismis concludere, parum differre videntur, hoc etiam, vt & illud, soli studioso competit: nec illum, simpliciter fœnus, quemadmodum alij solent, accipere decet, verùm etiam alterius quoque fœnoris fœnus. Nisi fortè ignoras, fœnus aliud esse primum, aliud secundũ, velut quandam illius progeniem. Vides autem quid syllogismus quidam concludat. Si primum fœnus acceperit, accipiet secundum. Atqui primum accipiet, Ergo & secundum. *Mercat.* Num ergo & de mercede, quam pro sapientiæ disciplina à iuuenibus accipis, similia dicamus? & sit manifestum solum studiosum pro virtute mercedem accepturum esse? *Chry.* Intelligis. Certè non mea causa, sed dantis gratia accipio. Cùm enim alius sit effusor, alius comprehensor, me quidem ipsum, vt sim cõprehensor, præparo, discipulũ verò vt fiat effusor. *Merc.* At tu contrarium dixisti, iuuenem esse comprehensorẽ, te verò qui solus diues es, effusorem. *Chry.* Heus tu scommate me perstringis.

ἀλλ' ὅρα μή σε ἀποτοξεύσω
ἀναπόδεικτῳ συλλογισμῷ. Αλ.
καὶ τί δεινὸν ἀπὸ τοῦ βέλους;
Χρυ. ἀπορία, καὶ σιωπή, καὶ
διαστραφῆναι τὴν διάνοιαν. ὦ ἄ
μέγιστον, ὡς ἐθέλω ταχιστά σε
ἀποδείξω λίθον. Αρ. πῶς λί-
θον; σὺ γὰρ Περσεὺς ὦ βέλτιστε
ἔναί μοι δοκεῖς. Χρυ. οὐδέ πως.
ὁ λίθος σῶμα ὄν; Αρ. ναί. B
Χρυ. τί δ', τὸ ζῶον ὁ σῶμα;
Αρ. ναί. Χρυ. σὺ δ', ζῶον; Αλ.
ἔοικα γοῦν. Χρυ. λίθος ἄρα εἶ,
σῶμα ὤν. Αρ. μηδαμῶς. μὴ C
ἀνάλυσόν με πρὸς τὸν Διὸς, καὶ
ἐξ ὑπαρχῆς ποίησον ἄνθρωπον.
Χρυ. ὦ χαλεπόν, μὴ ἔμπαλιν
ἴδῃ ἄνθρωπος. εἰπὲ γάρ μοι,
πᾶν σῶμα, ζῶον; Αρ. ὦ. Χρυ.
τί δ', λίθος, ζῶον; Αρ. ὦ. Χρυ. D
σὺ δ', σῶμα εἶ; Αρ. ναί. Χρυ.
σῶμα δ' ὤν, ζῶον εἶ; Αρ. ναί.
Χρυ. οὐκ ἄρα λίθος εἶ, ζῶον γὰρ
ὤν. Αρ. εὖγε ἐποίησας, ὡς ἤδη
μου τὰ σκέλη καθάπερ ἡ Νιό-
βης ἀπεψύχετο, καὶ πάγια ἦν. E
ἀλλὰ ὠνήσομαί σε σέ. πόσου
σοι ἀνῶ καταβαλών; Ερ. μυρί-
ων δραχμῶν. Αρ. λάμβανε. Ερ.
μόνος δ' αὐτὸν ἐώνησαι; Αρ.
μὰ Δί', μὴ ἔστι πάντες, οὓς

Sed vide tu ne te petam indemõstrabili syllogismo? *Merc.* Quid verò mali ex hoc telo accidet? *Chry.* Dubitatio, & silentium, mentisque subuersio. Quod autem est maximum, si voluero, te celerrimè in lapidem conuertã. *Mercat.* Quomodo lapidem me feceris neque enim Perseus, ô bone, mihi esse videris. *Chry.* Hoc modo. Lapis est corpus. *Mercat.* Certè. *Chry.* Quid verò? nonne & animal est corpus? *Mercat.* Maximè. *Chry.* tu verò, nõne es animal? *Mercat.* Sic videtur. *Chry.* Lapis igitur es, cùm sis corpus. *Mer.* Nequaquam: sed me per Iouem solue, & de nouo fac hominem. *Chry.* Non est factu difficile: quare rursus sis homo. Dic enim mihi. Nonne omne corpus animal est? *Mercat.* Nõ. *Chry.* An verò lapis, animal est? *Mercat.* Non. *Chry.* Tu verò corpus ne es? *Mercat.* Maximè. *Chry.* Corpus autẽ cũ sis, animal-ne es? *Mercat.* Maximè. *Chry.* Ergo non es lapis, animal cùm sis. *Mercat.* iuge effeceras vt iã mea crura nõ aliter ac Niobes refrigerata & saxea facta essent. Attamẽ te emã. Quãtum pro ipso numerabo? *Merc.* Duodecim minas. *Mercat.* Accipe. *Merc.* Solus-ne ipsum emisti? verũ illi omnes quos vides.

Mercat. Non per Iouem:

ὁρᾷς. Ερ. πολλοί γε, καὶ τὸν ὦμοις καρτεροῖ, καὶ τ' πρείζοντος λόγου ἄξιοι. Ζ. μὴ διάτεινε. ἄλλον κάλει. Ερ. τὸν περιπατητικὸν σε φημὶ, τ' πλούσιον. ἄγε δὴ, ἀνάπαυε τ' συνετώτατον, τ' πάντα ὅλως ἐπισάωμον. Αγρ. πῖος δέ τις ὅδ'; Ερ. μέτριος. ἐπιεικής. ἁρμόδιος τῷ βίῳ. τὸ δ' μέγιστον, διπλοῦς. Αγρ. πῶς λέγεις; Ερ. ἄλλος μὲν ὁ ἔκτοθεν φαινόμενος, ἄλλος δ' ὁ ἔντοθεν εἶναι δοκεῖ. ὥστε καὶ σοὶ πρὸς αὐτὸν, μέμνησο, τ' μὲν, ἐσωτερικὸν, τ' δ', ἐξωτερικὸν καλεῖν. Αγρ. τί δ' γιγνώσκει μάλιστα; Ερ. τὰ σώματα, ἐν ψυχῇ, ἐν σώματι, ἐν τοῖς ἐκτός. Αγρ. ἀνθρώπινα φρονεῖ. πόσου δέ ὅστιν; Ερ. εἰκοσι μνῶν. Αγρ. πολὺ λέγεις. Ερ. οὐκ ὦ μακάριε. καὶ γὰρ αὐτὸς ἔχειν τι ἀργύριον δοκεῖ. ὥστε ἂν αὖ φθάνοις ὠνούμενος. ἔτι δ' εἰσὶ αὐτίκα μάλα παρ' αὐτῷ πόσου μὲν ὁ κώνωψ βιοῖ τ' χρόνον, ἐφ' ὅσον δ' βαθὺς ἡ θάλασσα ὑπὸ τοῦ ἡλίου καταλάμπεται, καὶ ὁπόσα τις ὅστιν ἡ ψυχὴ τῶν ὀρέων. Αγρ. Ηράκλεις τ' ἀκειβολογίας. Ερ. τί τούτων ὀξυδερκέστερα, γενῆς

Merc. Certè multi sunt iique validis humeris, & colligente sermonē digni? Iup. Ne tempus teras: alium accerse. Merc. Te Peripateticum accerso, formosum, diuitem. Agite, emite hunc prudentissimum, qui omnia omnino scit. Mercat. Qualisnam ille est. Merc. Modestus, æquus, vita bene composita: quódque maximum est, duplex. Mercat. Quid dicis? Merc. Alius quidem foris apparet, quàm intus esse videtur. Itaque si emas ipsum, memento internum hunc, externum illum appellare. Mercat. Quid verò potissimū nouit? Merc. Nouit triplicia esse bona, animæ scilicet, corporis, & rerum externarū. Mercat. Humana sapit, sed quanti venditur? Merc. Viginti minis. Mercat. Multum certè dicis. Merc. Nequaquam ô beate: etenim pecuniam aliquam habere ipse videtur. Itaque non nimis citò ipsum emeris. Præterea: autem protinus ab eo discs quandiu viuat culex, & quàm profundè mare à sole illustretur, & qualis sit ostrearum anima. Mercat. Hercle quanta argutia! Merc. Quid si audias alia multa his acutiora, de semine, & generatione, déq; ὅ, εἰ ἀκούσοις ἄλλα πολλὰ τε περὶ, καὶ γενέσεως, καὶ τ' ἐν

ταῖς μήτραις τῶν ἐμβρύων πλαστικῆς; καὶ ὡς ἄνθρωπος μὲν γελαστικὸν, ὄνος δὲ οὐ γελαστικὸν, οὐδὲ ναυπηγήσιμον, οὐδὲ πλωϊζόμενον; Αγρ. πίστευμα φῄς, καὶ ὀνησιφόρα τὰ μαθήματα. ὥστε ὠνήσομαί σου εἰκοσιν. Ερ. εἶεν. τίς λοιπὸς ἡμῶν καταλέλειπται; ὁ σκεπτικὸς οὗτος. οὐ σὺ πυῤῥίας, πρόσιθι, καὶ ἀπο-κηρύττε τάχος. ἤδη γὰρ ὠνοῦνται οἱ πολλοὶ, καὶ ἐν ὀλίγοις ἡ πρᾶσις ἔσται. ὅμως δὲ, τίς καὶ τοῦτον ὠνήσεται; Αγρ. ἔγωγε. ἀλλ' οὐ πρᾶγμα εἰπέ μοι, σὺ τί ἐπίστασαι; Φιλόσοφος. οὐδέν. Αγρ. πῶς τοῦτ' ἔφησθα; Φι. ὅτι οὐδὲν ὅλως εἶναί μοι δοκεῖ. Αγρ. οὐδὲ ἡμεῖς ἄρα ἐσμέν τινες; Φι. οὐδὲ τοῦτο οἶδα. Αγρ. οὐδ' ὅτι σὺ τίς ὢν τυγχάνεις; Φι. πολὺ μᾶλλον ἔτι τοῦτ' ἀγνοῶ. Αγρ. ὦ τῆς ἀπειρίας. τί δαί σοι τὰ σώματα ταυτὶ βούλεται; Φι. ζυγοστατῶ ἐν αὐτοῖς τοὺς λόγους, καὶ πρὸς τὸ ἴσον ἀπευθύνω. καὶ ἐπειδὰν ἀκριβῶς ὁμοίους τε καὶ ἰσοβαρεῖς ἴδω, τότε δὴ ἀγνοῶ τὸ ἀληθέστερον. Αγρ. τῶν ἄλλων δή, τί ἂν πράττοις ἐμμελῶς; Φι. τὰ πάντα πλὴν δραπέτου μεταδιώκειν. Αγ. τί δαί τόδε σοι ἀδύνατον; Φι.

embryonis in vtero formatione, vtq; risibilis est homo, non risibilis autem asinus, neq; ad ædificandum, neque ad nauigandū habilis? Mercat. Planè admiranda, & vtilia præcepta narras. Itaque viginti minis ipsum emam. Merc. Esto. Quis adhuc relīquus est? Iste Scepticus: Accede tu Pyrrhia, statim proclamandus es: multi jam effluunt, & in paucis erit venditio. Verumtamen quis emet istum? Mercat. Ego. Sed primùm dic mihi, tu quid nosti? Phil. Nihil. Mercat. Quid ita? Phil. Quia nihil omnino mihi videtur existere. Mercat. Nos verò nihil-ne sumus? Phil. Neq; hoc scio. Mercat. Neq; tu es aliquis? Phil, Hoc multò etiam magis ignoro. Mercat. O ignorātiam! Verùm quid sibi volūt hæ statera. Phil. Sermones in illis trutino, & ad æqualitatem redigo: postquam autem eos exquisitè similes, & æqualis esse pōderis cognouero, tunc quis horū verior sit, ignoro. Mercat. Ex alijs autem rebus, quid cōpositè facere soles? Phil. Omnia facio, præterquā quod fugitiuos non persequor. Mercat. Quid? anne hoc tibi impossibile est? Phil. Quia, ô bone, non comprehendo.

ὅπῃ ὦ γαθὲ, οὐ καταλαμβάνω,

Ayo. εἰκότως. βραδὺς γὰρ, καὶ γνῶθι πῆ εἶναι δοκεῖς. ἀλλὰ πόσου τὸ τέλος τῆ ἐπιστάσεως; Φι. ἡ ἀμαθία, καὶ τὸ μήτε ἀκούειν, μήτε ὁρᾶν. Ayo. ἀκοωῶ καὶ κωφός ἅμα, καὶ τυφλὸς εἶναι λέγεις. Φι. καὶ ἄκριτός γε πρὸς τῶ, καὶ ἀναίσθητος. καὶ ὅλως, τῶ σκώληκος οὐδὲν διαφέρων. Aλο. ὠνητέος εἶ διὰ ταῦτα. πόσου τοῦτον ἄξιον χρὴ φάναι; Ερ. μνᾶς ἀττικῆς. Aλο. λάμβανε. τί φῆς ὦ ἕτος, ἐωριαμίων σε; Φι. ἄδηλον. Ayo. μηδαμῶς. ἐώνημαι γὰρ, καὶ ταχὺ γε καὶ κατέβαλον. Φι. ἐπέχω περὶ τούτου, καὶ διασκέπτομαι. Ayo. καὶ μὴν ἀκολούθει μοι, καὶ δᾶδ' χρὴ ἐμὸν οἰκέτην. Φι. πῆ οἶσθα εἰ ἀληθῆ ταῦτα φῆς; Aλο. ὁ κῆρυξ, καὶ ἡ μνᾶ, καὶ οἱ παρόντες. Φι. πάρεισι γὰρ ἡμῖν τινες; Ayo. ἀμὴ ἔγωγέ σε ἤδη ἐμβαλῶν ἐς τὸ μύλωνα, πείσω εἶναι διαστῆς κἀ τὸ χείρω λόγου. Φι. ἐπέχω περὶ τούτου. Ayo. μὰ Δί', ἀμὴ ἤδη γε ἀποφήνάμενος. Ερ. σὺ μὲ παῦσαι ἀντείνων, καὶ ἀκολούθει τῶ ἐωριαμίω. ὑμᾶς δ' ἐς αὔριον παρακαλέμω. ἀποκηρύξειν γὰρ τοὺς ἰδιώτας, καὶ βαναύσους,

Mer. Rectè, tardùs enim & piger videris esse. Verùm quis tibi scientiæ est finis? Phil. Ignorantia: & nihil videre, neq; audire. Mer. Ergo te surdum simul & cæcum dicis. Phil. Imò iudicio etiam & sensu careo: breuiter nihil à verme differo. Mer. Propterea emendus es. Quanti facis illum? Mer. Attica mina. Mer. Accipe. Eus tu quid dicis, té ne emi? Phil. Incertum est. Mer. Nequaquam: emi enim, & pecuniam numerauí. Phil. Iudicium suspendo hac de re, & eam considero. Mer. Atqui sequere me vt famulum decet. Phil. Quis scit num vera dicas? Mer. Præco, mina, & qui adfuerunt. Phil. An aliqui etiam nobiscum sunt? Mer. Et ego te iam coniectum in pistrinum, adducam vt credas me tuum esse herum, secundum peiorem causam. Phil. Hac de re assensionem etiam retineo. Mer. Sed per Iouem iam ostendi. Mer. Tu quidem desine obniti, & eum qui te emit, sequere. Vos autem cras aduocabimus: Etenim idiotas, & fabriles, vilésq; vitas proclamaturi sumus.

καὶ ἀγοραίους βίους μέλλομεν.

ΑΛΙΕΥΣ, Η ΑΝΑ- ΒΙΩΝΤΕΣ. PISCATOR, SEV REVIVISCENTES.

ARGVMENTVM.

Hic Dialogus, quasi quadam Apologia superioris est, quantum ad Luciani personam attinet. Exponit enim ille causam hic, cur toties in philosophos inuehatur: Nempe quòd plerique simulato nomine, pro veris falsos segerant, quæstúmque magis, quàm virtutem sectentur. Series argumenti ita se habet: Finguntur Philosophi illi vetustiores, Pythagoras Socrates, Plato, Aristoteles, Chrysippus, Diogenes, atque alij, ad vlciscendum Lucianum, cum propter alia conuicia, tum quòd proximo Dialogo venales eos proposuerat, idq; etiam vilissimo precio, ab inferis redire, ac reuiuiscere, commeatu in vnum diem impetrato. Qui cùm illum saxis persecuti, in fugam conuersum cepissent, occidere primùm statuerunt. Ille verò prouocando ad ipsam Philosophiam, eóque obtento, vt causam sibi dicere liceret, postquam à Diogene, vtpote Cynico, & cæteris liberiore, communi omnium nomine accusatus esset, tanquam qui contumeliosissimè omnes Philosophiæ cultores, viros de tota virtute & rebus mortalium optimè meritos, proscidisset, ita se se defendit, vt diceret se minimè negare obiecta, sed consilio & ratione adductum, & hæc, & plura etiam his feciſſe: non quidem in veros Philosophos, sed in eos, qui nomine tantum illo se iactarent, cùm interim non modò Philosophiam veram ignorarent, sed planè diuersa etiam à præceptis & regulis illius facitarent. Proinde se non modò supplicio nullo dignum esse, sed contrà etiam præmijs, tanquam veræ Philosophiæ amatorem, atque assertorem, donari debere. Hoc iudicio peracto, cum ille non solùm ab accusatione liberatus, verum etiam in societatem eorum, à quibus antè accusabatur, ascitus fuisset, à Philosophia deinceps & falsi illi Philosophi simulatores citantur, vt suæ professionis causam redderent. Qui cùm iudicium hoc omnes fermè declinassent, mittitur Lucianus vnà cum Elencho, vt illos inquirant, ac bonos quid in honoribus afficiant, malos autem adempto habitu stigmate inurant. Sed prius quàm id fieret. Lucianus seu Parrhisiades (ita enim sese apud Philosophiam appellat) puta quòd iam reipsa comprobaret, quod verbis antea dixerat, accepto hamo, eóque auro, carycis & placentis abscondito, quasi piscator ali-

quis, allectos & attractos simulatores istos capit, captos autem de communi reliquorum consensu de saxo praecipites mittit. Habet autem Dialogus hic duos titulos, quorum alter ab his, quae à principio geruntur nomen accepit, alter ab exitu suo Catastrophe, sumptus est. Simillimúsque quod ad argumentum & eius tractationem attinet, alicui veteris Comoediae fabulae est.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ.

Ἄλλε, βάλλε τὸν κατάρατον τοῖς ἀδδηφάγοις λίθοις. ἐπιβαλλε τῶν βώλων. προσεπίβαλλε καὶ τῶν ὀστράκων. παῖε τοῖς ξύλοις τὸν ἀλιτήριον. ὅρα μὴ διαφύγῃ. καὶ σὺ ὦ Πλάτων, βάλλε. καὶ σὺ ὦ Χρύσιππε, καὶ σύ. πάντες ἅμα ξυναμυνῶμεθ' ἐπ' αὐτὸν, ὡς πόρρω πορρήτων ἀφήξει, βάκτρα ὁ βάκτροις. κοινὸς γὰρ πολέμιος, καὶ οὐκ ἔστιν οὗ τινα ἡμῶν οὐκ ἔβλεψε. σὺ δὲ ὦ Διόγενες, εἴ ποτε ἄλλοτε, χρῶ τῷ ξύλῳ, μηδὲ ἀνῇς. δίδοτω τιμὴν ἀξίαν, βλάσφημος ὤν. τί τοῦτο; κεκμήκατε ὦ Ἀριστίππε. καὶ μὴν ἐκ ἐχέλως. ἐστὶ σοφοὶ, μὴ πάθε ὑπὸ θυμοῦ ὀργῆς. Ἀριστοτέλες, ἐπαπορύδασον ἔτι βάθρον. καλῶς ἔχει. ἐάλωκε τὸ θηρίον. ἐλήφαμέν σε ὦ μιαρέ. ἴσχη

SOCRATES.

Impete, impete crebris lapidibus hunc execrandum, incessite glebis, incessite praeterea testis, percute fustibus calumniatorem. Vide ne effugiat: et tu Plato, impete, & tu Chrysippe, & tu: omnes simul in illum obarmemur. *Feratur redditque impune, bene lusque hic ille:* siquidem communis est hostis, nec è nobis est quispiam quem iniuria non affecerit. Tu verò ô Diogenes, si vnquam aliàs vtere baculo, nec remittas: dignas conuiciator ille poenas luat. Quid hoc rei est? Numquid Aristippe, defessi estis? atqui non oportebat. *Este cati, memores vehementiae & irae.* Aristoteles magis propera, bene habet: capta est fera. Prehendimus te sceleste. Quare

protinus

χρωῖ αὐτίκα οὕς τινας ἔντας ἡμᾶς, σκακηγόρεις. τῷ, τέρατι δέ τις αὐτὸν καὶ μετέλθοι; ποικίλον γάρ τινα ἐπιγοῶμεν θάνατον κατ' αὐτὸ, πᾶσιν ἡμῖν ἐξαρκέσαι δυνάμενον. καθ' ἕκαστον ἑπτάκις χρωῖ δίκαιός ἐστιν ἡμῖν ἀπολωλέναι. Πλάτων. ἐμοὶ μέν, ἀνεσκολοπίσθαι δοκεῖ αὐτὸν νὴ Δία, μαστιγωθέντα γε πρότερον. τὸν ὀφθαλμὸν ἐκκεκόφθω, τὴν γλῶτταν αὐτῆς ἐπιπολὺ πρότερον ἀποτετμήσθω. σοὶ δ' τί Ἐμπεδοκλεῖς, δοκεῖ; Ἐμπεδοκλῆς. ἐς τὸν κρατῆρας ἐμπεσεῖν αὐτὸν, ὡς μάθοι μὴ κομπορρημονεῖν τοῖς κρείττοσι. Πλα. καὶ μὴν ἄμεινον ἦν καθάπερ τινὰ Πενθέα, ἢ Ὀρφέα, λακισθῆναι ὑπὸ τῶν βάκχων εὑρεθῆναι μόνον, ἵνα δὲ καὶ μέρος αὐτοῦ ἕκαστος ἔχων, ἀπαλλάττοιτο. Λουκια. μηδαμῶς, ἀλλὰ πρὸς ἱκετῶν τῶν φειδοῦ μου. Σω. ἄφες. ἐὰν δὲ ἀφειδῇς ἔτι. ὁρᾷς δὲ δὴ καὶ τὸ Ὁμήρου ἃ λέγει, ὡς Οὐκ ἔστι λέοντι καὶ ἀνδράσιν ὅρκια πιστά. Λου. καὶ μὴν καθ' Ὁμήρου ὑμᾶς καὶ αὐτὸς ἱκετεύσω. αἰδέσθητε γὰρ ῥαψῳδήσαντά με. Ζωγρεῖτ' οὖν

protinus intelliges quosnam viros maledictis lacessiueris. Sed quo quis pacto ipsum vlciscatur? varium quoddam mortis genus in ipsum excogitemus, quod nobis omnibus satisfacere possit: æquum est vt septies saltem singulis nobis pereat. *Plat.* Mihi quidem cruci videtur suffigendus vbi priùs fuerit flagris cæsus, erutique ipsi oculi, & in multas partes abscissa lingua. Tibi vero quid videtur Empedocles? *Emped.* In crateras Ætnæ præcipitandus est, vt præstantiores conuicijs discat non lacessere. *Plat.* Quinimo esset optimum vt Penthei vel Orphei instar inter saxa dilaniatus inueniretur, vt quisque particulam eius habens, discederet. *Lucian.* Minimè. Verùm mihi parcatis obsecro per supplicem Iouem. *Socr.* Placuit: non dimitteris amplius. Homerum audis quid dicat. *Non est tuta fides hominum generique leonum. Lucian.* Atqui ex Homero vos ipsos orabo: nam fortè carmina eius reuerebimini, méq; versus recitantem non spernetis. *Accipite ea, aurumque virus sapientibus vltro, Munera*

ἴσως τὰ ἔπη, κἀγὼ παῤῥαψῳδήσω κακὸν αὖθις, καὶ ἄξια δέχθαι

ἄπτυνα, χαλκόν τε, χρυσόν τε, τὰ, δὴ φιλέουσι σοφοί ὥρ. Πλ. ἀλλ' οὐδὲ ἡμεῖς ἀπορήσομεν πρὸς σὲ ὁμηρικῆς ἀντιλογίας. ἄκουε δή, Μὴ δή μοι φύξιν γε κακιπορε βάλλεο θυμῷ, χρυσο. ὥρ λέξας, ἐπεὶ ἴκεο χεῖρας ἐς ἁμάς. Λυ. οἴμοι τῶν κακῶν. ὁμῶς Ομηρος ἡμῖν ἄπορος ἦκτος, ἡ μεγίστη ἐλπὶς. ἐπὶ τ' Εὐριπίδου μοι καταφευκτέον. τάχα γὰρ ἂν ἐκεῖνος σώσειέ με. Μὴ κτεῖναι τ' ἰκέτην. οὐ γὰρ θέμις κτανεῖν. Πλα. τί δ' οὐχὶ κἀκεῖνα Εὐριπίδου ἔξεστιν, Οὐ δεινὰ πάσχειν, δεινὰ τοὺς εἰργασμένους; Λυ. γιὼ οἰῶ ἔκαπ ῥημάτων κτείνετέ με; Πλα. νὴ Δία. φησὶ γοῦν ἐκεῖνος αὐτὸς, Αχαλίνων στομάτων, ἀνόμου τ' ἀφεσσύας, τὸ τέλος δυσυχία. Λου. ὀκνῶ ἐπειδὴ δεδόκται πάντως ἀποκτεννῶσαι, καὶ οὐδεμία μηχανὴ τὸ διαφυγεῖν με, φέρετε τοῦτο γοῦν εἴπατέ μοι, οἵτινες ὄντες, ἢ τί πεπονθότες ἀνήκεσεν πρὸς ἡμῶν, ἀνήκεστα ὀργίζεσθε, καὶ ἐπὶ θανάτῳ σπουδηφατέ με; Πλα. ἄπτυνα μὲν ἔργασται ἡμᾶς τὰ δεινὰ, σεαυτὸν ἐρώτα ὦ κάκιστε, καὶ τοὺς καλοὺς ἐκείνους σου λόγους,

grata, bonúmque virum me prendite viuum. Plat. Verùm neque nobis aduersum te Homerica deerit responsio. Audi igitur. *Nec mihi mente fugam tu persuadere valebis,* A *Postquam te teneo, licèt aurea verba loquaris. Lucian.* Hei malorum, siquidem spes maxima Homerus nos frustratur. Ad Euripidem igitur mihi confugiendum, B forsan enim ille me seruauerit. *Ne supplicem occide, est nefas occidere. Plat.* Quid vero? nonne & illa sunt Euripidis? *Par est mala pati qui patrauerunt mala. Lucian.* C Nunc ergo verba propter hæc me occiditis? *Plat.* Rectè per Iouem: idem enim inquit, *Effrenatorum & exlegum dementia extremum infœlicitas occupat. Lucian.* Proinde quoniam omnino me interficere decreuistis, nullúmque mihi restat effugiũ, agite hoc saltem mihi indicate, quinam sitis, aut quid tam atrox à nobis perpessi, atrocirer irascamini, méque occidendum comprehenderitis. *Plat.* Quibus nos affeceris contumelijs, à te ipso sceleratissime perquire, & à tuis bellulis sermonibus, in quibus & Philosophiam ipsam maledi-

ἐν οἷς φιλοσοφίαν τε αὐτὴν,

κακῶς ἠρόμενες, καὶ ἐς ἡμᾶς ὑβρίζετε, ὥσπερ ἂν ἀγορᾶς ἀποκηρύττων σοφὸς ἀνδράς. καὶ τὸ μέγιστον, ἐλευθέρους. ἐφ' οἷς ἀγανακτήσαντες, ἀνελήλυθαμεν ἐπὶ σέ, παρὰ τοσούτους ἄνδρας ὀλίγον τὴν Αἰδώνεα, Χρύσιππός τε οὗτος, καὶ Ἐπίκουρος, καὶ Πλάτων ἐγώ, καὶ Ἀριστοτέλης ἐκεῖνος, καὶ ὁ σωφρὼν οὗτος Πυθαγόρας, καὶ Διογένης, καὶ ἅπαντες, ὁπόσους διέσυρες ἐν τοῖς λόγοις. Λου. ἀνέπνευσα. οὐ γὰρ ἀποκτενεῖτέ με, εἰ μάθητε ὁποῖος ἐγὼ περὶ ὑμᾶς ἐγλογίλλω. ὥστε ἀπορρίψατε τοὺς λίθους. μᾶλλον δὲ φυλάττετε. χρήσεσθε γὰρ αὐτοῖς κατ' ὧν ἀξίων. Πλα. λήρεις. σὲ δὴ χρὴ τιμωρεῖν ἀπολωλέναι. καὶ ἤδη γε λαβὼν ἔρρω χιτῶνα κακῶν ἕνεκα, ὅσα ἔοργας. Λυ. καὶ μὴν ὦ ἄριστοι, οὐκ ἐχρῆν γε ἀπάντων οἰκείου τε ὑμῖν ὄντα, καὶ εὐνοοῦντα, καὶ ὁμογνώμονα, καὶ εἰ μὴ φορτικὸν εἰπεῖν, κηδόμενον τοσούτων εὐεργετημάτων εὖ ἴστε ἀποκτενοῦντες, ὃν ἐμὲ ἀποκτείνητε, τοσαῦτα ὑπὲρ ὑμῶν πεπονηκότα. ὁρᾶτε γοῦν μὴ τὸ τῶν νῦν φιλοσόφων αὐτὸ ποιῆτε, ἀχάριστοι, καὶ ὀργίλοι, καὶ ἀγνώμονες φαι-

ctis petijsti, nósque contumeljis lacceſſiuisti, cùm tanquam ex foro ſapientes viros, & quod maximum eſt, liberos, venderes. Quare indignati, impetrata à Plutone venia, aduerſus te prodijmus, Chryſippus iſte, & Epicurus, & ego Plato, & Ariſtoteles ille, & ſilens iſte Pythagoras, & Diogenes, omnéſque quotquot ſermonibus tuis inſectatus es. *Lucian.* Reſpiraui. Non enim me interficietis, ſi intellexeritis qualiſnam erga vos ego fuerim. Itaque abijcite lapides: imò potiùs aſſeruate: vobis enim contra meritos vſui erunt. *Plat.* Nugaris: te certè hodie mori neceſſe eſt: iámque ob perpetrata ſcelera, lapideum induas amictum. *Lucian.* Atqui viri optimi, quem ſolum ex omnibus laudare oportebat, familiarem veſtrum, beneuolum, conſentientem, ac niſi graue eſt vt dicam, ſtudiorum veſtrorum procuratorem, probè ſcitote vos interfecturos, ſi me interficiatis, qui tot labores pro vobis exantlaui. Videte igitur ne huius temporis philoſophi̊ more faciatis, ingrati, iracundi, ac perfidi erga

νόμιμοι πρὸς ἄνδρα εὐεργέτην. Πλα. ὦ τῆς ἀναισχυντίας. καὶ χάριν σοι ἔχομεν ἐπὶ κακηγορίᾳ προσοφείλομεν; ὅστις ἀνδραποδώδεις ἀληθῶς οἴει διαλέγεσθαι; ἢ ἐγὼ εὐεργετῶν καταλογὴν πρὸς ὑμᾶς ἐπὶ τῇ τοσαύτῃ ὕβρει, καὶ παῤῥησίᾳ τῶν λόγων; Λου. ποῦ γὰρ ἐγὼ ὑμᾶς, ἢ πότε ὕβρικα, ὃς ἀεὶ φιλοσοφίαν τε θαυμάζων διατετέλεκα, καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς ἐθεράπευον, καὶ τοῖς λόγοις, οὓς καταλελοίπατε, ὁμιλῶν. αὐτὰ γοῦν ἃ φημι ταῦτα, πόθεν ἄλλοθεν ἢ παῤ ὑμῶν παρελαβὼν, καὶ κατὰ μικρὸν μελίτταν ἀπανθισάμενος, ἐπιδείκνυμαι τοῖς ἀνθρώποις; οἶδε, ἐπαινῶσι, καὶ γνωρίζουσιν ἐκ τοῦ τὸ ἄνθος, ὅθεν, καὶ παῤ ὅτου, καὶ ὅπως ἀνελεξάμην. καὶ λόγῳ μὲ ἐμὲ ζηλῶσι τῆς ἀνθολογίας. τὸ δὲ ἀληθὲς, ὑμᾶς, καὶ τὰ λειμῶνα τὰ ὑμέτερον, οἷ τοιαῦτα ἤνθησατε ποικίλα, καὶ πολυειδῆ τὰς βαφὰς, εἴ τις ἀναλέξαιτό γε αὐτὰ ἐπίσαιτο, καὶ ἀναπλέξαι, καὶ ἁρμόσαιτο, ὡς μὴ ἀπᾴδειν θάτερον θατέρου; ἔδει ὅς τις οὖν ταῦτα εὖ πεπονθὼς παῤ ὑμῶν, κακῶς ἂν εἰπεῖν ἐπιχειρήσειεν εὐεργέτου

virum beneficum videamini. *Plat.* O impudentiam! Numquid tibi ob conuitia gratiam debemus? verè hic cum mancipijs sibi rem esse existimat? an etiam tantam iniuriam, & debacchationem verborum pro beneficio computabit? *Lucian.* Vbinam ego, vel quando, iniuria vos affeci? ego qui semper philosophiam sum admiratus, vósque ipsos laudibus extuli, & cum sermonibus, quos reliquistis, assiduè sum versatus: Quin & hæc ipsa quæ dico vnde quàm à vobis accepta, & apicularum more decerpta hominibus ostendo? At illi laudant, & cognoscunt vniuscuiusque florem, vnde, à quo, & quomodo collegerim: méque oratione ob hoc florilegium commendant: imo verè vos ipsos, vestrúmque pratum, qui tot támque varios, ac multiplicis coloris flores produxistis, quos siquis colligere, connectere, & concinnare norit, ita vt alterum ab altero non dissonet, numquid qui tam egregiè à vobis affectus fuerit, viris benefactoribus obloqui conabitur,

αὖ δρας, ἀφ' ὧν εἰκαί τις ἔδοξεν ἐκ τοῦ εἰ μὴ κῆ τὴ Θαμύρεω, ἢ τὴ Εὐρύτου εἶη πρὸς φύσιν, ὡς τὴ μύσας ἀοιδὰς εἰπεῖν, παρ' ὧν εἴληφε τὴ ᾠδὴν, ἢ τῷ Ἀπόλλωνι ἐρεθίζειν, ἐναντία τοξεύων, καὶ ταῦτα, δοκῶ ἔγωγε τὴ τοξικῆς. Πλα. τοῦτο μὲν ὦ γενναῖε, κῆ τὸ τῶν ῥητόρων εἴρηταί σοι. ἐναντιώτατον γοῦν ὧν τῷ πεπράγματι, καὶ θρασυτέραν σου ἐπιδείκνυσι τὴ τόλμαν, εἴγε τῇ ἀδικίᾳ καὶ ἀχαριστίᾳ πεφώτισται, ὃς παρ' ἡμῶν τὰ τοξεύματα ὡς φῆς λαβὼν, κατ' ἡμῶν ἐτόξευες, ἕνα τοῦτον ὑποθέμενος τὴ σκοπὸν, ἅπαντας ἡμᾶς ἀοχλεῖν κακῶς. τοιαῦτα παρὰ σοῦ ἀπειλήφαμεν, ἀφ' ὧν σοι τὴ λειμῶνα ἐκεῖνον ἀποπεπάμενοι, οὐκ ἐκωλύομεν δρέπεσθαι, καὶ τὸ παρακολπιον ἐμπλησάμενον, ἀπελθεῖν. ὥστε, διά γε τοῦτο μάλιστα, δίκαιος ἂν εἶης ἀποθανεῖν. Λου. ὁρᾶτε πρὸς ὀργὴν ἀκούετε, καὶ οὐδὲν τῶν δικαίων ποιήσετε. καίτοι, ἐπὶ ἂν φήθην ποτὲ ὡς ὀργὴ Πλάτωνος, ἢ Χρυσίππου, ἢ Ἀριστοτέλους, ἢ τῶν ἄλλων ὑμῶν καθήκοιτο ἄν. ἀλλά μοι δοκεῖτε μύοντες δὴ, πόρρω εἶναι τὴ τοιούτου πλοῦ ἀλλὰ μὴ ἄκριτόν γε ὦ θαυμάσιοι, μηδὲ

quorum gratia existimationis alicuius esse reputatur? Ni eiusdem naturæ, cuius Thamyris, vel Eurytus, vt musis occinat, à quibus canendi normam acceperit, vel Apollinem, ídque iaculationis præceptorem, iaculando prouocet. *Plat.* Hoc, ô generose, Rhetorum more dixisti. Igitur rei maximè est contrarium, & proteruiorem tuam audaciam indicat, siquidem iniuriam atque ingratitudinem præ se fert, si cùm à nobis, vt fateris iacula acceperis, aduersus nos iaculatus es, hunc vnum scopum obseruans, vt nos omnes conuiciis lacessas. Talem à te consequimur gratiam, pro eo quod tibi pratum illud reseruauimus: nec vt decerperes, plenóque sinu discederes, inhibuimus. Itaque ob id maximè dignus es qui moriaris. *Lucian.* An videtis? aures iræ præbetis: & quæ iusta sunt minimè approbatis. Ego verò me nunquam in Platonis vel Chrysippi, vel Aristotelis vel aliorum vestri ordinis iram incidere posse existimassem. Verùm soli vtiq; hinc procul abesse, mihi videbamini. At verò, ô admirãdi, ne indẽnatũ, causáq; non cognita me interficiatis. πρὸ δίκης ἀποκτείνητε μὲ.

ὑμέτερον μοῦ καὶ τοῦτο λοῦ, μὴ βίᾳ, μὴ δ' ἐξ. τὸ ἰσχυρότερον πολιτεύεσθαι, δίκῃ δὲ τὰ διάφορα διαλύεσθαι δεδόντας λόγοις, καὶ δεχομένους ἐν τῷ μέρει. ὥστε δικάσειν ἕλόμενοι, κατηγορήσατε μὲν ὑμεῖς, ἢ ἅμα πάντες, ἢ ὅν τινα ἂν χειροτονήσητε ὑπὲρ ἁπάντων. ἐγὼ δ' ἀπολογήσομαι πρὸς τὰ ἐγκλήματα. κἄπειτα εἰ μέν τι ἀδικῶν φαίνομαι, καὶ τοῦτο περὶ ἐμοῦ γνῶ τὸ δικαιότατον, ὑφέξω δικαίαν τὴν ἀξίαν. ὑμεῖς δ', βίαιον οὐδὲν τολμήσετε. ἴσως δ' ἂν τις εὑρύνας ὑποσχών, καθαρὸς ὑμῖν καὶ ἀεπίληπτος εὐείσκωμαι, ἀφήσουσι μέν οἱ δικασταί. ὑμεῖς δ', εἰς τὸν ἐξαπατήσαντας ὑμᾶς, καὶ παροξύναντας καθ' ἡμῶν, τὴν ὀργὴν τρέψετε. Πλα. τοῦτο σκεῖνο ἐς πεδίον τὸ ἴκαπον, ὡς παφλαζόμενος τὸν δικαστὴν, ἀπέλθοις. φασὶ γοῦν ῥήτορά σε, καὶ δικανικόν τινα εἶναι, καὶ παντὸς ἐν τοῖς λόγοις. τίνα δὲ καὶ δικαστὴν ἐθέλεις γενέσθαι; ὅν τινα μὴ σὺ διαφθείρῃς, ἃ πολλὰ ποιεῖτε ἄδικα, πείσεις ὑπὲρ σοῦ ψηφίσασθαι. Λουκ. θαρρεῖτε. τούτου γε ἕνεκα, οὐδένα τοιοῦτον διαιτητὴν

Vestrum est igitur vt nec violentia, nec sæuitia grauiore agatis, sed iure controuersias diluatis, locum dicendi causam pariter dantes, & accipientes. Itaque facto iudicis delectu, vos quidem accusate vel simul omnes, vel aliquem qui id agat pro omnibus constituite. Ego verò aduersus crimina me defendam: deinde siqua visus fuero in re iniurius, ídque de me iudicium statuerit, meritas pœnas dabo: vósque violentum nihil perpetrabitis. Si verò dicta causa, insons & ab omni culpa alienus inueniar, me judices dimittent: vos verò in eos à quibus decepti, & in nos instigati estis, iram conuertetis. *Plat.* Hoc illúd est in campum educere equum, vt deceptis iudicibus abeas: siquidem te rhetorem, & causidicum vehementem, atque in orationibus valdè callidum esse dicunt. Quem autem iudicem esse cupis? quem muneribus non corruptum (qualia iniusta multa perpetratis) adducas vt pro te sententiam ferat? *Lucian.* Confidite: huius vti que rei gratia nullum talem arbitrum suspe-

ὑποπτον, ἢ ἀμφίβολον ἀξιώσαι-
μ' ἂν ἡμῖν, καὶ ὃς τις ἀπο-
δώσεταί μοι τὴν ψῆφον. ὁ-
ρᾶτε γὰρ ὦ, τὴν φιλοσοφίαν
αὐτὴν μεθ' ὑμῶν ποιεῖσθαι δι-
κάσιαν ἔγωγε. Πλα. καὶ τίς
ἂν κατηγορήσειεν, εἰ γε ἡμεῖς
δικάσομεν; Λυσ. οἱ αὐτοὶ κατηγορεῖτε, καὶ δικάζε-
τε. οὐδὲν οὐδὲ τοῦτο δόδια. τοσοῦτον ὑπολείπω τοῖς δικά-
ζουσιν, καὶ ἐκ πειρασίας ἀπολο-
γήσασθαι ὑπολαμβάνω. Πλα.
τί πεισώμεθα ὦ Πυθαγόρα,
καὶ Σώκρατες; ἔοικε γὰρ ἀνὴρ
οὐκ ἄλογα προκαλεῖσθαι, δι-
κάζεσθαι ἀξιῶν. Σω. τί δὲ
ἄλλο, ἢ βαδίζωμεν ἐπὶ τὸ δι-
καστήριον; καὶ τὴν φιλοσοφίαν
παραλαβόντες, ἀκούσωμεν
ὅ, τι καὶ ἀπολογήσεται. τὸ γὰρ
δίκης γε οὐκ ἀμέτρεον, ἀλλὰ
δεινῶς ἰδιωτικὸν, ὀργίλων τινῶν
ἀνθρώπων, καὶ τὸ δίκαιον ἐν τῇ
χειρὶ πεπεμφότων. παρέξομεν
γοῦν ἀφορμὰς τοῖς κακηγορεῖν
ἐθέλουσι, καταλέυσαντες αὐ-
τοὶ ἐφ' ἡμᾶς δὲ ἀπολογησάμενον
ὑπὲρ ἑαυτοῦ. καὶ ταῦτα, δικαιο-
σύνῃ χάριεν αὐτοὶ λέγοντες.
ἢ τί ἂν εἴποιμεν Ανύτου καὶ
Μελίτου πέρι, τῶν ἐμοῦ
δικαστῶν, εἰ ἄτος τεθνήξε-

ctum vel ancipitem, mihi contingere velim, & qui suum calculum iniuste mihi tribuat. Ego Philosophiam ipsam vobiscum iudicem eligo. *Plat.* Ecquis accusauerit, si nos iudicemus? *Cic.* Vosmetipsi accusate, & iudicate. Neque enim illud timeo, tam iusta causa antecello, tamque abundè causam me dicturum credo. *Plat.* Quid faciamus Pythagora, & Socrates? Nam cùm iste vir iudicio velit experiri, haud absurdè prouocare videtur. *Soc.* Quid verò aliud, quàm vt ad iudicium pergamus, assumptáque Philosophia quidnam fit responsurus audiamus? Nam causa non cognita cædere, non nostrum est, sed summæ ruditatis, hominum iracundorum, & ius in manu situm habentium. Nam obloqui volentibus occasionem præbebimus, si virum hunc non proposita sui defensione lapidibus petamus, idque nosmetipsi iustitiam valere iubentes. Aut quid Anyto & Melito accusatoribus meis, vel qui me tum damnarunt iudicibus, respõdebo, si hic aquæ nõ compos factus moriatur?

κατηγορησάντων, ἢ τῶν τότε ὃ τοπαράπαν ὑπάρχοντος μεταλα-

ξεων; Πλα. ἀρίστα παρῃνεῖς ὦ Σώκρατες. ὥστε ἀπιωμὲν ἐπὶ τὴν φιλοσοφίαν, ἣ δὲ, δικασάτω. καὶ ἡμεῖς ἀγαπήσομεν οἷς ἂν ἐκείνη διαγνῷ. Λυ. εὖγε ὦ σοφώτατοι. ἀμείνω ταῦτα, καὶ νομιμώτερα. τοὺς μὲν τοι λίθους φυλάξετε ὡς ἔφην. δέησει γὰρ αὐτῶν μικρὸν ὕστερον ἐν τῷ δικαστηρίῳ. ποῦ δ' ἂν τὴν φιλοσοφίαν ἔυροι τις αὖ; γὼ οἶδα ἔνθα οἰκεῖ. καίτοι πάνυ πολλὰ ἐπλανήθην χρόνον ἀναζητῶν αὐτὴν εἰκῇ, ὡς ξυγγυμνάσωμαι αὐτῇ. εἶτα ἐπυγχανόν ἀττοι περιβεβλημένοις, καὶ πώγωνας βαθεῖς καθειμένοις, παρ' αὐτῆς ἐκείνης ἥκειν φάσκοντες, εἰόμενος εἰδέναι αὐτούς, ἀνηρώτων. οἱ δὲ, πολὺ μᾶλλον ἐμοῦ ἀγνοοῦντες, ἢ ὅλως ἐκπεκεινοντό μοι, ὡς μὴ ἐλέγοιντο ὃν εἰδότες, ἢ ἄλλην ζητοῦσαν αὐτὴ ἄλλους ἀπεδείκνυον. ἐγὼ δὲ πάνυ χαῖρον καὶ ἡσθεὶς ἔφην εὑρεῖν δεδιώκειν τὴν οἰκίαν. πολλάκις δ' αὐτὸς εἰκάσας, ἢ ξεναγήσαντός τινος, ἦκον ἂν ὅπῃ πύλας θύρας, βεβαίως ἐλπίσας ποτὲ χρῶν εὑρηκέναι, τεκμαιρόμενος τῷ πολλῆς τῆς ἐσιόντων τε καὶ ἐξιόντων ἁπάντων

Plat. Optimè admones ô Soctates. Itaque Philosophiam adeamus: illa verò iudicet. Nos autem quicquid statuerit amplectemur.

A Lucian. Euge viri sapientissimi: meliora hæc & iustiora: lapides verò vt dicebã, seruate: ijs enim in iudicio paulò pòst opus erit. Verùm vbi quis philosophiam inueniat?

B Nescio enim vbi habitet, quanuis longo circumerrauerim tempore domum quærens, vt eam conuenire possem. Inde in quosdam vilibus amictos vestibus, barbásque prolixas gestantes incidi, qui se ad eam conferre dicebant, quos scire ratus, interrogaui. At illi eius rei mè multò magis ignari, nihil omnino responderunt, ne ignorantiæ

C arguerentur, aut ianuam aliam pro alia ostenderent. Ego verò in hunc vsque diem domum inuenire nequiui. Sæpius autem ipse suspicans, vel ductor e quopiam, ad quasdam ianuas

D perueni, certissimè tum inuenisse sperans, à multitudine ingredientium & egredientium sumpta cõiectura qui omnes seueritatem præ se ferebant, forma decora erant, & vultu meditabundi.

σκυθρωπῶν, καὶ τὰ ἤθη

ἐυσαλῶν, καὶ φερεπτικῶν ἐπ-
παρέσοφα. μὴ τούτων οὖν ξυν-
πυθομένης, καὶ αὐτὸς εἰσῆλ-
θον αὖ. εἶτα ἑωρων γυμνοῦν π
ἀχ ἀπλοϊκὸν, εἰ μὴ ὅπ μάλιστα
ἐς τὸ ἀσφαλὲς καὶ ἀκόσμητον
ἑαυτὴ ἐπεξεύθιζεν, ἀλλὰ κα-
τεφαίνοι μοι αὐτίκα οὐδὲν τὸ
ἄρετον δοκοῦσα ἡ κόμης ἀκαλ-
λώπιστον ἐῶσα, κόσμε τῷ ἱματίου
γλιὼ ἀναβεβλημένη ἀνεπιτηδεύτως
πρεπτέλουσα. πρόδηλος δὲ
ἦν κοσμουμένη αὐτοῖς, καὶ
πρὸς εὐπορίαν τῷ ἀφε-
ραπεύτῳ δοκοῦσα προσχρω-
μένη. ἐπεφαίνετο δέ τι καὶ
ψιμύθιον, καὶ φῦκος, καὶ τὰ
βήματα πάνυ ἑταιρικά. καὶ
ἐπαναμένη ὑπὸ τῶν ἐραστῶν, ἐς
τὸ κάλλος ἔχαιρε. κἂν εἰ δοίη τις,
προσχαίρως ἐδέχετο. καὶ τὸν
πλουσιώτερους αὖ παρακα-
θημένη πλησίον, τοὺς πένητας
τῶν ἐραστῶν ὑπὸ προσέβλεπε.
πολλάκις δὲ καὶ γυμνωθείσης
αὐτῆς κατὰ τὸ ἀκούσιον, ἑώ-
ρων πρεπόρφυρα χρυσᾶ, τῶν
ἐγχέλεων παχύτερα. ταῦτα
ἰδὼν, ὑπὸ πόθου αὖ ὀδυνῶ
ἀνέστρεφον, οἰκτείρας δηλαδὴ
τοὺς κακοδαίμονας ἐκείνους,
τῆς ῥινὸς, ἀλλὰ τῶ πώγωνος,
αὐτὴ ἡρας ξουσῶντας. Πλα-

Quare inter hos delitescens ingressus sum. Ibi mulierem vidi quandam non carentem fuco: & si in modum quàm maximè opportunũ, & incomptum se aptabat: A verùm ilico deprehendi eam dependulos capillos non relinquere inornatos, nec non vestitus cultum studiosè affectare. Manifestum autem erat eam his mundicijs esse B ornatam, decoris tamen gratia, cultu qui neglectus videretur, vti. Apparebat autem creta, fucus, & verba perquam meretricia. Ab amatoribus autem laudata, C valdè gaudebat: & siquis aliquid dedisset, auidè excipiebat: & propè se opulentiores collocabat: at ne aspiciebat quidem pauperes amatores. Sæpius quoque cùm se præter mentem denudasset, torques aureos, D anguillis crassiores conspiciebam. Hæc cùm vidissem, confestim ad pedes conuersus sum, nimirum miseratus illos infœlices, qui non naribus, sed barbis ad illam pertrahuntur, atque Ixionis instar; non cum Iunone, sed eius idolo cõgrediuntur: Plat. Hoc quidẽ rectè dixisti: E ἑλκομένους πρὸς αὐτῆς οὐ καὶ κατὰ τὴν Ἰξίονα εἰδώλῳ τοῦτο μὲν ὀρθῶς ἔλεξας.

γὰρ πρόδηλος, οὐδὲ πᾶσι γνώριμος ἡ θύρα. πάλιν δὴ δεήσει ἐλθεῖν ὅπη τὴν οἰκίαν. ἐνταῦθα γὰρ ἐν κεραμεικῷ περιμένων αὐτόν. ἥδε, ἤδη που ἀφίξεται, ἐπανιοῦσα ἐκ Ἀκαδημείας, ὡς πεπάτηκε καὶ ἐν τῇ Ποικίλῃ. τοῦτο γὰρ ἀσφαλέστατον ποιεῖν αὐτῇ. μᾶλλον δὲ ἤδη προσίσης. ὁρᾷς τὸν κόσμιον τὸν ἀπὸ τοῦ σχήματος, τὸν προσωπεῖον τὸ βλέμμα, τὸ ὅπη συννοίᾳ ἠρέμα βαδίζουσαν; Λοιπὸν πολλὰς ὁμοίας ὁρῶ τὸ γε σχῆμα, καὶ τὸ βάδισμα, καὶ τὸν ἀναβολήν. καίτοι μία πάντων ἦρξε ἁπλῶς φιλοσοφία καὶ ἐν αὐταῖς. Πλα. εὖ λέγεις. ἀλλὰ δηλώσει ὅπῃ ἔστιν, φθεγξαμένη μόνον. Φιλο. παπαί. τί Πλάτων καὶ Χρύσιππος αὖ, καὶ Ἀριστοτέλης, καὶ οἱ λοιποὶ ἅπαντες, αὐτὰ δὴ τὰ κεφάλαιά μου τῶν μαθημάτων, τί αὖθις ἐς τὸ βίον; ἆρά τις ὑμᾶς ἐλύπει τῶν κάτω, ἀρχιζυμίοις ὁμοῦ ἐοικότες. καὶ τίνα τοῦτον ξυλλαβόντες ἄγετε; ἢ πόθεν λωποδύτης τις, ἢ ἀνδραποδιστής, ἢ ἱεροσυλός ἐστι; Πλα. νὴ Δία ὦ φιλοσοφία, πάντων γε ἱεροσύλων ἀσεβέστατος. ὃς τὸν ἱερώτατόν σε, κακῶς ἀγορεύειν ἐπεχείρησε

Non enim manifestum, notúmque omnibus est ostium: nec ad ipsius ædes ire oportebit. Hîc enim in Ceramico ipsam opperiemur: iámque aderit illa reuertens ex Academia vna in Pœcilo etiam deambulet: id enim quotidie facere consueuit. Quin potiùs iam præstò est. Videsne illam habitu decoram, aspectu mansuetam, & ob meditationem placidè incedentem? *Lucian.* Multas habitu, gressu, & vestitu video similes. Atqui hæc omnium vna inter has est Philosophia. *Plat.* Rectè dicis. Verùm quænam sit, loquuta solùm, indicabit. *Phil.* Papæ! cur Plato, & Chrysippus, & Aristoteles, necnon reliqui omnes, ipsa mea disciplinarum capita apud superos? cur rursus in vitam? numquis ex inferis vobis fuit molestus? iratis similes estis. Quisnam iste est, quem comprehensum ducitis? numquid fur est, vel homicida, vel sacrilegus? *Plat.* Ita per Iouem, ô Philosophia, omniúmque sacrilegorum maximè impius, qui te sanctissimam maledictis incessere conatus est, nósque

καὶ ἡμᾶς ἅπαντας, ὁπόσοι π παρὰ σοῦ μαθόντες, τοῖς μεθ' ἡμᾶς καταλελοίπαμεν. Φιλο. εἶτα ἠγανακτήσατε λοιδορησαμένου τινὸς, καὶ ταῦτα, εἰδότες ἐμὲ οἷα πρὸς τὰ κωμῳδίας ἀκούουσα ἐν Διονυσίοις; ὅμως φίλυιτε αὐτῷ ἤνεμαι, καὶ ὅτε ἐδικασάμεθα, ὅτε ἠπασάμεθα προσελθοῦσα. ἔφημι ὃ παίζειν τὰ εἰκότα, καὶ τὰ ξυνήθη τῇ ἑορτῇ. οἶδα γὰρ ὡς κακὸν π τοῦ σκώμματος χεῖρον γένοιτο, ἀλλὰ τοιοῦτον οὐδὲν ἂν ἦ καλὸν, ὥσπερ τὸ χρυσίον, ἀποσαθρώμενον τοῖς κόμμασι, λαμπρότερον ἀποσίλβει, καὶ φανερώτερον γίνεται. ὑμεῖς δ', ἂν εἰδῆτε ὅπως ὀργίλοι, καὶ ἀγανακτικοὶ γεγόνατε. τί δ' οὖν αὐτὸν ἄγχετε; Πλα. μίαν ἡμέραν τοῦτο παρακτησάμενοι, ἥκομεν ἐπ' αὐτὸν, ὡς τοῦ ἔχη τοῦ ἀξίαν ὧν δεδρακε. φήμαι γὰρ ἡμῖν δι' ἀγγέλου οἷα ἔλεγεν ὅπως ἐς τὰ πλήθη καθ' ἡμῶν. Φιλο. εἶτα περὶ δίκης οὐδὲ ἀπολογησόμενον ἀποκτενεῖτε; δῆλος γοῦν ὢν εἰπεῖν τί θέλων. Πλα. οὐκ. ἀλλ' ὅτι σὲ τὸ πᾶν ἀνεβαλλόμεθα. καί σοι ὅ, τι ἂν δοκῇ, τοῦτο ποιήσει φίλος σύ; Λου. τοῦτο αὐτὸ ὦ

omnes, quotquot abs te quippiam didicimus, ac posteris vtendum reliquimus. *Phil.* Num maledicente quopiam indignati estis, cùm sciatis quænam ego à Comœdia audire soleo in Dionysijs? attamen ipsam amicam duco, neque in ius voco, seu accedens incuso: verùm conuenientia, & festo consueta ludere sino. Noui enim nihil reddi deterius à scommate. Sed contrà, quod bonum est, quemadmodum aurum quùm erutum inciditur, clariùs refulget, fitque splendidius. At vos nescio quomodo iracundi, & queruli euasistis. Cur igitur ipsum strangulatis? *Plat.* Hoc vnico die impetrato, contra illum venimus, vt iniuriarum quas intulit, meritas pœnas exoluat. Nam fama nobis denuntiauit, qualia in vulgus progrediens aduersum nos dixerit. *Phil.* An eum indicta causa interficietis? atqui videtur velle quippiam dicere. *Plat.* Minimè. Sed negocium omne tibi committemus: quódque tibi visum fuerit, litis finem faciet. *Phil.* Quid tu dicis? *Lucian.* Hoc idē ô hera Philosophia.

τέλος τῆς δίκης. Φιλο. τί δεσποινα φιλοσοφία, ἥκω ἐγὼ

μόγις τάληθὲς ἐξευρεῖν δύναιο, μόλις γοῦν εὑρόμην πολλὰ ἱκετεύσας, τὸ σοὶ φυλαχθῆναι τῷ δίκῃ. Πλα. γῶ ὦ κατάρατε, δέσποιναν αὐτὴν καλεῖς, σοφίην δὲ τὸ ἀπιμάτατον φιλοσοφίαν ἀπέφαινες, ἐν τοσούτῳ ἀποκηρύττων θεάτρῳ, κἢ μέρη δὴ ὀβολοῦ ἕκαστον εἶδος αὐτῆς τῶν λόγων; Φιλο. B ὁρᾶτε μὴ οὐ φιλοσοφίαν οὗτός γε, ἀλλὰ γόητας ἀνδρας ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ ὀνόματι πολλὰ καὶ μιαρὰ πράττοντας, ἠλέγχει κακῶς. Λου. εἶτα αὐτίκα, ἵν' ἐξέλῃς ἀπολογουμένου ἀκούειν. μόνον ἀπίωμεν ἐπ' Ἄρειον πάγον. μᾶλλον δὲ εἰς τὴν ἀκρόπολιν αὐτὴν, ὅσαι ἐν περιωπῆς ἅμα κατιδεῖν πάντα τὰ ἐν τῇ πόλει. Φιλο. ὑμεῖς δὲ ὦ φίλαι, ἐν τῇ ποικίλῃ τέως περιπατήσατε. ἥξω γὰρ ὑμῖν, ἀνδικάσασα τὴν δίκην. Λου. τίνες δ' εἰσὶν ὦ φιλοσοφία; πάνυ γὰρ κόσμιαι καὶ αὗται δοκοῦσιν. F Φιλο. ἀρετὴ μὲν ἡ ἀνδρώδης αὕτη, σωφροσύνη δὲ ἐκείνη, καὶ δικαιοσύνη παρ' αὐτὴν ἡ τριγωνοειδὴς παιδεία. ἡ ἀμυδρὰ δὲ καὶ αὕτη, καὶ ἀσαφὴς τὸ χρῶμα, ἡ ἀλήθειά ἐστιν. οὐχ ὁρᾷς ἵππον καὶ λέγεις. Φιλο. τί

siquidem sola veritatem inuenire potes, multísque precibus vix obtinui, vt causa tibi seruaretur. *Plat.* Nunc, ô execrande, ipsam dominã appellas, at pridiè Philosophiam rem esse vilissimam asserebas, cùm duobus obolis singulatim, vnamquamq; sermonum eius speciem proclamares? *Phil.* Videte ne non Philosophiam hic maledictis infectatus sit, sed præstigiatores viros sub nostro nomine multa & fœda perpetrantes. *Lucian.* Quã primum cognosces, si causam dicentem audire velis. Eamus tantùm in Areopagum, imò potiùs in ipsam arcem, vt tanquam ex specula, omnia quæ in vrbe sunt, simul pateant. *Phil.* At vos amicæ, in Poecilo tantisper deambuletis. Ad vos veniam quum litem dijudicauero. *Lucian.* Quænam hæ sunt, ô Philosophia? nam hæ quoque admodum honestæ videntur. *Phil.* Virtus est, virilis ista, Modestia illa, & iuxta ipsam Iustitia. At antesignana Disciplina: obscura verò hæc, & dubij coloris, est Veritas. *Lucian.* Non video quam dicas. *Phil.* Incomptam illam,

ἀναλλώπητον ἐκείνην οὐχ ὁρᾷς,

γυμνὴν, τὴν ὑποφεύγουσαν ἀεὶ, καὶ διολισθάνουσαν; Λου. ὁρῶ γὰρ μόλις. ἀλλὰ τί καὶ ταύτας ἄγεις, ὡς πλήρες γέλοιστο καὶ ἀτελὲς τὸ συμπόσιον; Φ ἀλήθειαν δέ γε, ἢ ξυνήρεσεν A αὐταβιβάσασθαι πρὸς τὸ δίκαιον βούλομαι. Φιλ. νὴ Δία, ἀκολουθήσατε καὶ ὑμεῖς. ὦ βαρὺ γὰρ μίαν δικάσαι δίκην. καὶ ταῦτα, περὶ ἡμετέρων ἐσομένην. Αλήθεια. ἅπτε ὑμεῖς. ἐγὼ δὲ οὐδὲν δέομαι ἀκούειν, ἃ πάλαι οἶδα ὁπόσα ἐστίν. Λου. ἀλλ' ἡμῖν ὦ ἀλήθεια, ἐνδέονται ξυνδικάζοις αὖ, ὡς καὶ καταμωμήσεις ἔχωσι. Φιλο. ἐγὼν ἐπόμαι καὶ τὼ θεραπαινιδίω τουτί, ξυνοικίσατέ μοι ὄντε. Λου. καὶ μάλα ὁπόταν αὖ ἐθέλῃς. Φιλο. ἕπεσθον ὦ ἐλευθερία, καὶ παῤῥησία μεθ' ἡμῶν, ὡς τὸν δείλαιον τοῦτον ἀνθρωπίσκον ἕρκσην ἡμέτερον ὄντα, καὶ κινδυνεύοντα ὑπὸ μυδεμιᾶ προφάσει δικαίᾳ, σῶσαι δυνηθῶμεν. σὺ δ' Ελεγχε, B ἄνυτε θᾶττον. Λε. μυδαμῶς ὦ δέσποινα. ἥκετω δὲ καὶ οὗτος, καὶ εἴ τις ἄλλος. σὺ γὰρ τοῖς τυχοῦσι θηρίοις προσπολεμῆσαι δέησει μοι, ἀλλ' ἀλαζόσιν ἀνθρώποις, καὶ δυσελέγκτοις ἀεί τινας ἀποφυγὰς εὑρισκομένοις. ὥστε ἀναγκαῖος ὁ ἔλεγχος.

nudam, subterfugiẽtem semper, ac subterlabentem non vides? *Lucian.* Nunc ægrè video. Sed quare has etiam non ducis, vt plenus, perfectúsque sit consessus? siquidem veritatem patronam in judicium adducere volo. *Phil.* Pet Iouem, vos quoq; sequimini: non enim graue erit causam vnam iudicare, præsertim cùm de rebus nostris sit futura. *Ver.* Abite vos, nihil enim audire mihi est opus, quæ qualia sint iampridem noui. *Lucian.* Verùm ô Veritas, nostra interest, vt judicio interſis, atque singula indices. *Phil.* Igitur has famulas, mihi maximè beneuolas adducam. *Lucian.* Imò & quotquot volueris. *Phil.* Sequimini Ingenuitas, & Loquendi libertas: vt miserum hunc homuncionem amatorem nostrum, ac nullo prætextu iusto periclitantem, seruare possimus? Attu Elenche, illic remane. *Lucia.* Nequaquam ô hera: sed hic quoq; veniat, & siquis alius. Non enim mihi cum feris triuialibus erit depugnandum, sed cum arrogantibus hominibus, quos redarguere difficile est, cùm effugia semper inueniant. Quare necessarius est Elenchus.

Φιλο. ἀναγκαιότατος μὲν οὖν. ἄμεινον δ' εἰ καὶ τὴν ἀπόδειξιν παραλάβοις. Αλή. ἕπεσθε πάντες, ἐπεὶ σφῶν ἀναγκαῖοι δοκεῖτε περὶ τῆς δίκης. Αει. ὁρᾶς, περισταιέζεται καθ' ἡμῶν ὦ φιλοσοφία, τὴν ἀλήθειαν. Φιλο. εἶτα δεδίατε ὦ Πλάτων, καὶ Χρύσιππε, καὶ Αριστοτελες, μή τι ψεύσηται παρ' αὐτὰ ἀλήθεια οὖσα; Πλα. ἔστω, ἀλλὰ δεινῶς πανοῦργός ἐστι, καὶ κολακικός. ὥστε πειθοῖ αὐτῇ. Φιλο. θαῤῥεῖτε. εἰδὲν ἐμὲ γήσηται ἄδικον, δικασούμενος ταύτης συμπαρεύσης. ἀπωμόσω οὖν. ἀλλ' εἰπέ μοι σὺ, τί σοι τοὔνομα; Λου. ἐμοὶ Παῤῥησιάδης, Αλήθειος τῆς Ελεγξικλέους. Φιλο. πατρὸς δέ; Λου. Συέος ὦ φιλοσοφία, τῶν ἐπ' Εὐφρατίδων. ἀλλὰ τί τοῦτο; καὶ γὰρ τούτων τινας οἶδα τῶν ἀντιδίκων μου, καὶ οὐκ ἄπολον ἐμὲ βαρβάροις τὸ γένος. ὁ τρόπος δὲ, καὶ ἡ παιδεία, καὶ οὐκ Σολέας, οὐ Κυπρίους, οὐ Βαβυλωνίους, οὐ Σταγειρίτας. καίτοι σοὶ γε, εἰδὲν ἂν γένοιτο ἔλαττον· οὐδὲ εἰ τὴν φωνὴν βάρβαρος εἴη τις, ἐπὰν ἡ γνώμη ὀρθὴ καὶ δικαία φαίνοιτο οὖσα. Φιλο. εὖ λέγεις. ἄλλως γὰρ τοῦτο

Phi. Ergo maximè necessarius. Melius si Demonstrationem etiam tecum assumas. *Ver.* Sequimini omnes, siquidem necessarij ad iudicium videmini. *Arist.* Vides ô Philosophia, sociam contra nos Veritatem, sibi assumit. *Phil.* An veremini Platone,& Chrysippe,& Aristoteles, nequid in eius gratiam mentiatur, Veritas cùm sit? *Pla.* Non hoc, sed callidus admodum est, & blandus,ita vt ipsam persuasione flectere possit. *Phil.* Confidite, nihil hac iustitia præsente, iniquè fiet. Abeamus igitur. Verùm dic mihi tu, quod tibi nomen est? *Lucian.* Vocor Parrhesiades, Alethionis Elenxiclei filius. *Phil.* Patria verò quænam? *Lucian.* Syria, ô Philosophia,iuxta Euphratem. Sed quid hoc? Noui enim quosdam ex meis aduersarijs, non minùs me barbaros esse genere, moribus autem,& disciplina,non Solenses, aut Cypriòs, aut Babylonios, aut Stagiritas. Quanquam quod ad te attinet, nihil refert, siquis voce sit barbarus, dummodo iustè ac rectè sentire videatur. *Phil.* Rectè dicis. Verùm & hoc quæro,quamnam artem nosti? nam &

ἠρόμην. ἡ τέχνη δέ σοι τίς;

ἄξιον γὰρ ἐπίστασθαι τοῦτο γε.
Λουκ. μισαλαζών εἰμι, καὶ μισόγελως, καὶ μισοψευδὴς, καὶ μισότυφος. καὶ μισῶ πάντα τὰ τοιαῦτα· ὧδες εἶδος τῶν μαχαιρῶν ἀνθρώπων. πάνυ γὰρ πολλοί εἰσιν ὡς ἐγὼ οἶδα. Φιλο. Ἡράκλεις, πολυχολίαν τινὰ μέτει τὴν τέχνην. Λουκ. εὖ λέγεις. ὁρᾷς γοῦν ὁπόσοις ἀπεχθάνομαι, καὶ ὡς κινδυνεύω δι' αὐτήν, ἃ μὴν καὶ τὴν ἐναντίαν αὐτῇ πάνυ ἀκριβῶς οἶδα. λέγω δὲ τὴν ἀπὸ τοῦ φιλῶ τὴν ἀρχὴν ἔχουσαν. φιλαλήθης γάρ, καὶ φιλόκαλος, καὶ φιλανθρωπικός, καὶ ὅσα τῷ φιλεῖσθαι συγγενῆ. πλὴν ἀλλ' ὀλίγοι πάνυ τυγχάνουσιν ἄξιοι τῆς τέχνης. οἱ δὲ ὑπὸ τῆς ἐναντίας ταύτης ἄγονται, καὶ τῷ μίσει οἰκειότατοι, πεντακισμύριοι. κινδυνεύω τοιγαροῦν ἤδη, τὴν δέ, πάνυ ἀκριβωκέναι. Φιλο. καὶ μὴν ἐγὼ ἔχομαι. τὰ γὰρ αὐτὰ καὶ ταῦτά φασι, καὶ ταῦτ. ὥστε μὴ διαίρει τὸ τέχνα. μία γάρ ἐστιν, οὐ δύο εἶναι δοκοῦσα. Λουκ. ἄμεινον σὺ οἶσθα ταῦτα ὦ φιλοσοφία. τὸ μέντοι ἐμοὶ, τοιοῦτόν ἐστιν, οἷον τὸν μὲ πονηροῖς μισεῖν, ἐπαινεῖν δὲ τοὺς χρηστοὺς, καὶ φιλεῖν. Φιλο. ἄγε δή,

hoc quoque scire est operæ pretium. *Lucian.* Arrogantiæ, impostoræ, mendacij, & fastus sum osor: & omne istiusmodi sceleſtorum hominum genus odi: admodum autem multi sunt, vt noſti. *Phil.* Hercle! multi odij artem exerces. *Lucian.* Rectè dicis. Vides igitur quàm multis odio sim, vtqui propter eam periclitor? Verùm & cõtrariam admodum artem probè noui: eam inquam, quæ ab amare principium habet. Etenim Veritatis, Honestatis, ac Synceritatis sum amator, atque omnium quæ amandis sunt cognata. Verùm pauci admodum hac arte sunt digni: qui verò sub aduersa sunt ordinati, magisque odio familiares, sunt infiniti. Periclitor igitur, illam quidem ob segnitiem dediscere jam, sed hanc nimium callere. *Phil.* Atqui non oportebat: eiusdem enim ferunt esse & ista, & illa. Itaque indiuisibilis est ars: nam vnica est, etsi duæ esse videantur. *Lucian.* Meliùs tu hæc noſti, ô Philosophia. Ego verò talis sum vt prauos odio prosequar, probos verò laudem & amem. *Phil.* Age, quòd oportebat, jam deuenimus:

πάρεσμεν γὰρ ἔνθα ἐχρῆν,

ἐνταῦθά που ἐν τῷ προνάῳ τῆς πολιάδος δικαζωμεν. ἱέρεια, διάδες ἡμῖν τὰ βάθρα, ἡμεῖς δ', ἐν τοσούτῳ προσκυνήσωμεν τὴν θεόν. Λου. ὦ πολιὰς, ἐλθέ μοι κ' τ' ἀλαζόνων συμμαχος, ἀναμνησθεῖσα ὁπόσα ἀπορκούντων ὀσημέραι ἀκούεις αὐτῶν. καὶ ἃ φράπουσι μόνη ὁρᾷς, ἅτε δὴ ἐπίσκοπος οὖσα, νῦν κμεῖς ἀμιλλάσθαι αὐτοῖς, ἐμὲ δ' ἐν τῷ κρατοῦμενον ἴδῃς, κ' πλείοις ὦσιν αἱ μέλαιναι, σὺ προσθεῖσα τὴν σεαυτῆς, σῶζε. Φιλο. εἶεν, ἡμεῖς, μὲν ὑμῶν καὶ δὴ καθήμεθα ἕτοιμοι ἀκούειν τῶν λόγων, ὑμεῖς δὲ, προελόμενοί τινα ἐξ ἁπάντων, ὅστις ἄριστα κατηγορήσει δοκῇ, ξυνείρετε τὴν κατηγορίαν, κ' διελέγχετε. οὐ γὰρ ῥᾴδιόν τε πάντας ἅμα λέγειν. σὺ δὲ ὦ Παῤῥησιάδη, ἀπολογήσῃ τομεταξύ. Ἀναβιβάντες. τίς οὖν ὁ ἐπιτηδειότατος ἡμῶν ἂν γένοιτο πρὸς τ' δίκην; σὲ τὸν Πλάτων, ἢ τε μεγαλόνοια, θαυμασὴ, καὶ ἡ καλλιφωνία δεινῶς ἀττικὴ, καὶ τὸ κεχαρισμένον, καὶ πειθοῦς μεστὸν, ἥ τε συνέσις, καὶ τὸ κομψὸν τῶν ἀποδείξεων, πάντα ὥστε τ' προηγορίαν δέχου, καὶ

Hic in Mineruæ vestibulo judicemus. Heus tu sacerdos, dispone sedilia: nos interim Deam adorabimus. *Lucian.* Obsecro Dea, fer aduersus arrogantes opem, ac recordare quantum ipsos quotidie peierantes audias. Et sola quæ perpetiãt, vides tanquam speculatrix. Nunc illos vlciscendi temp' adest. Si verò me vinci cernas, pluréſq; esse nigros calculos, tu tuo addito me seruа. *Phil.* Estò. Iam consedimus, querelas vestras audire parati. Vos verò quempiam ex omnibus eligatis, qui optimè videatur accusare, & accusationem exponite, & confutate. Non enim omnes simul loqui possibile est. Tu autem Parrhesiades dehinc respondebis. *Rem.* Quis igitur è nobis maximè idoneus erit ad causã hãc agẽdã? tua Plato mirabilis est animi celsitas, & Attico lepore referta facundia, venusta & persuasionis plena: etiã prudẽtia, & diligentia, nec non tempestiua demonstrationũ pellacia, hæc omnia tibi abundè adsunt. Itaq; dicẽdi primas suscipe, omniúmque nomine quę par est, eloquere ἀκριβῶς, καὶ τὸ ἐπαγωγὸν ἐν ταῦτά σοι ἀθρόα προσῆσαν, ὥσθ' ἁπάντων ἐπὶ τὰ εἰκότα.

Nunc in

γωῦ ἀναμνήσθητι πάντων ἐκείνων, καὶ συμφόρει εἰς τὸ αὐτό, εἴ τι σοι πρὸς Γοργίαν, ἢ Πῶλον, ἢ Πρόδικον, ἢ Ἱππίαν εἰρηται. δεινότερος ἔτος ὄζιν. ἐπίπασσε οὖν ἀ τὰς εἰρωνείας, ἀ τὰ κομψὰ ἐκεῖνα καὶ συνεχῆ ἐρωτα. κἂν σοι δοκῇ, κἀκεῖνο που παρέβυσον, ὡς ὁ μέγας Ζεὺς πτηνὸν ἅρμα ἐλαύνων, ἀγανακτήσειεν ἄν, εἰ μή τις ὑποσχοίη τίσειν δίκην. Πλα. μηδαμῶς. ἀλλὰ τινα τῶν ὀψὲ ἐσομένων παρεισώμεθα, Διογένη τοῦτον, ἢ Ἀντισθένη, ἢ Κράτητα, ἢ ἀ σὲ τὸν Χρύσιππον. οὐ γὰρ δὴ χώραν ἐν τῷ παρόντι, καὶ δεινότητος συλλογιστικῆς ἢ κομψείας, ἀλλά τινος ἐλεγκτικῆς, ἀ δικανικῆς παρασκευῆς. ἴσως γὰρ ὁ Παρρησιάδης ὄζιν. Διο. ἀλλ' ἐγὼ αὐτὸν καταμηνύσω. καὶ γὰρ οὐδὲ πάνυ μακρῶν οἶμαι τῶν λόγων δεήσεσθαι. καὶ ἄλλως ὑπὲρ ἁπάντων ὑμεῖς μαι, δὺ ὀβολῶν πρᾶγμα ἀποκεκηρυγμένος. Πλα. ὁ Διογένης ὦ φιλοσοφία, ἐρεῖ τὸν λόγον τὸν ὑπὲρ ἁπάντων. μέμνησο δ' ὦ γενναῖε, μὴ τὰ σεαυτοῦ μόνον προσβεύειν ἐν τῇ καταδρομῇ, τὰ κοινὰ δ' ὁρᾶν. εἰ γάρ τι καὶ πρὸς ἀλλήλους διαφερόμεθα ἐν τοῖς λόγοις,

Nunc in memoriam revoca illa omnia, & in vnum confer, siquid in Gorgiam, vel Polum, vel Prodicum, vel Hippiam à te est dictum, hic est ad dicendum habilior. A Insperge igitur Ironias, crebrasque illas ac festiuas interrogationes. Quin si videtur illud inculca, vt magnus ille Iupiter alatum impellens currum indignaturus est, B nisi pœnas ille expendat. *Plat.* Nequaquam: sed ex his vehementioribus aliqué eligamus, Diogenem hunc, vel Antisthenem, vel Cratetē, vel etiā te Chrysippe: nō C enim elegantiæ in præsenti, nec facultatis conscribendi tempus est, sed refutationis & iudicialis actionis apparatus. Rhetor enim est Parrhesiades. *Dio.* Proinde ipsum accusabo. Neq; enim longa oratione opus fore arbitror: præterea me supra omnes iniuria affecit, cùm duobus obolis venalis fuerim proclamatus. *Plat.* Diogenes ô Philosophia, omnium nomine verba faciet. D Verùm, ô generose, memineris, non solùm pro te hac accusatione postulare, sed rem communem etiam respicere. Siquid enim alij ab alijs rationib⁹ discrepam⁹ tu id nunc minimè seruteris, E σὺ δ', τοῦτο μὲν μὴ ζήτει,

μήδ' ὅστις ἐστὶν ὁ ἀληθέστερος νῦν λέγε. ὅλως δὲ, ὑπὲρ φιλοσοφίας αὐτῆς ἀγανάκτει περιυβρισμένης, καὶ κακῶς ἀκουούσης ἐν τοῖς Παῤῥησιάδου λόγοις. καὶ τὰς προαιρέσεις ἀφεὶς, ἐν αἷς διαλλάττομεν, ὃ κοινὸν ἅπαντες ἔχομεν, τοῦτο ὑπερμάχει. ὅρα, σὲ μόνον προεστησάμεθα, καὶ ἐν σοὶ τὰ πάντα ἡμῶν νῦν κινδυνεύεται, ἢ σεμνότατα δόξαι, ἢ τοιαῦτα πιστευθῆναι, οἷα οὗτος ἀπέφηνε. Διο. θαῤῥεῖτε, οὐδὲν ἐλλειψόμεθα. ὑπὲρ ἁπάντων ἐρῶ. κἂν ἡ φιλοσοφία δὲ πρὸς τοὺς λόγους ἐπικλασθεῖσα, φύσει γὰρ ἥμερος, καὶ πρᾶός ἐστιν, ἀφεῖναι διαβουλεύηται αὐτὸν, ἀλλ' οὐ τὰ ἐμὰ ἐνδεήσει, δείξω γὰρ αὐτῷ ὅτι μὴ μάτην ξυλοφοροῦμεν. Φιλο. τοῦτο μὲν μηδαμῶς, ἀλλὰ τῷ λόγῳ μᾶλλον. ἄμεινον γὰρ, ἤπερ τῷ ξύλῳ. μὴ μέλλε δ' οὖν. ἤδη γὰρ ἐκκέχυται τὸ ὕδωρ, καὶ πρὸς σὲ τὸ δικαστήριον ἀποβλέπει. Λου. οἱ λοιποὶ καθιζέσθωσαν ὦ φιλοσοφία, καὶ ψηφοφορείτωσαν μεθ' ὑμῶν. Διογένης δὲ, κατηγορείτω μόνος. Φιλο. οὐ δέδιας οὖν μή σου καταψηφίσωνται; Λου. οὐδαμῶς. πλείοσι γοῦν κρατῆσαι βού-

neque quis sit veracior nunc dicas. Sed hoc solùm, quoniam Philosophia iniuria est affecta, indigneris, & quoniam in Parrhesiadis sermo-
A nibus malè audiuit: atque opiniones omitte, in quibus dissidemus, communémque omnium causam defende. Vide, te solum præfecimus;
B & in te omnia nostra nunc periclitantur, vt vel grauissima censeantur, vel qualia hic expressit, credantur. *Diog.* Confidite, nihil omittemus: pro omnibus verba
C faciam. Ac quanuis Philosophia verbis exorata (natura enim mansueta est ac mitis) ipsum dimittere decernat: meo tamen officio non deero: nam ipsi me non frustra baculum gestare, o-
D stendam. *Phil.* Non hoc: sed potiùs sermone: sic enim optimum est, non ligno rem agere. Ergo ne cuncteris. Iam enim effusa est aqua, conciliúmque in te oculos conuertit. *Lucian.* Reliqui
E considant ô Philosophia, & suffragia vobiscum ferant: ac solus Diogenes accuset. *Phil.* At numquid vereris ne contra te sententiam pronuncient? *Lucian.* Nequaquam: imò plures volo vincere. *Phil.* Generosa sunt

λομαι. Φιλο. ἆρα ταῦτα σοι καθίσατε δ' ἔν. σὺ δ' ὦ Διόγενες, λέγε. Διο. οἷοι μὲν ἡμεῖς ἄνδρες ἐγενόμεθα ἐπὶ τὸν βίον ὦ φιλοσοφία, πάνυ ἀκριβῶς A οἶδα, καὶ οὐδὲν δεῖ λόγων. ἵνα γὰρ τὸ κατ' ἐμὲ σιωπήσω, ἀλλὰ Πυθαγόραν τοῦτον, καὶ Πλάτωνα, καὶ Ἀριστοτέλην, καὶ Χρύσιππον, καὶ τοὺς ἄλλους, τίς ἂν οὐκ ἂν ἔχοι ὅσα ἐς τὸν βίον καλὰ εἰσκομίσαντο; ἃ δὴ τοιούτους ὄντας ἡμᾶς, ὁ τετυφλωμένος οὗτος Παρρησιάδης ὕβρικεν, οὐδὲν ἐρῶ. B ῥήτωρ γάρ τις ὡς φασιν ὤν, ἀπολιπὼν τὰ δικαστήρια, καὶ τὰς ἐν ἐκείνοις εὐδοκιμήσεις, ὁπόσον ἦν δεινότητος, ἢ ἀκμῆς ἐπιτρέχει ἐν τοῖς λόγοις, τοῦτο πᾶν ἐφ' ἡμᾶς συσκευασάμενος, οὐ C παύεται μὲν ἀγορεύων κακῶς, γόητας, καὶ ἀπατεῶνας ἀποκαλῶν, τὰ πλήθη δὲ ἀναπείθων καταγελᾶν ἡμῶν, καὶ καταφρονεῖν, ὡς τὸ μηδὲν ὄντων. μᾶλλον δὲ καὶ μισεῖ πρὸς τῶν πολλῶν ἤδη πεποίηκεν αὐτούς τε ἡμᾶς, καὶ σὲ τὴν φιλοσοφίαν, φλυάφως, καὶ λήρους ἀποκαλῶν τὰ σὰ, καὶ τὰ ἀπονδαιότατα, ὧν ἡμᾶς ἐπαίδευσας, D ἐπὶ χλευασμῷ διεξιών, ὥστε ἑαυτὸν μὲν, κροτεῖσθαι, καὶ ἐπαινεῖσθαι πρὸς τῶν θεατῶν,

hæc tua verba. Sedete igitur: tu verò Diogenes loquere. *Diog.* Quales viri nos in agenda vita fuerimus & Philosophia, tute optimè nosti, nihilque verbis est opus. Nam vt de me fileam: quis ignorat quanta Pythagoras iste & Plato, & Aristoteles, & Chrysippus aliique bona in vitâ introduxerint? Verùm quibusnam contumelijs, quanuis tales extiterimus, sceleſtiſſimus hic parrheſiades nos laceſſiuerit, iam dicam. Cùm enim Rhetor vt aiunt, eſſet, derelicto foro, ac illius exiſtimatione, quicquid vehementiæ, ac vigoris oratorij conſecutus eſt, vniuerſo illo contra nos collecto, non deſinit inſectari maledictis præſtigiatores ac deceptores ſubinde vocans, & vulgo, vt nos, tanquam nullius momenti ſimus, derideat, & contemnat perſuadens. Qui animo multorum iam odium nobis tibique Philoſophia, conflauit, nugas & commenta vocans tua documenta, réſque maximè ſerias, quibus nos imbuiſti, ſubſannatione inceſſens: ita vt à ſpectatoribus plauſu excipiatur & laudetur: nos

ἡμᾶς ὑ, ὑβείζεσθαι. φύσει γὰρ τοιοῦτόν ὄζιν ὁ πολὺς λεως, χαίρουσι τοῖς ἀποσκώπτουσι, καὶ λοιδορουμένοις. καὶ μάλιστ' ὅταν τὰ σεμνότατα εἶναι δοκοῦντα, διασύρηται. ὥσπερ ἀμέλει καὶ πάλαι ἔχαιρον Λειζοφάνει, καὶ Εὐπόλιδι, Σωκράτη τινὰ ἐπὶ τῇ σκηνῇ, καὶ κωμῳδοῦσιν ἄλλοκότους τινὰς περὶ αὐτοῦ κωμῳδίας. καίτοι ἐκεῖνοι μὲν κατ' ἐνιαυτὸν ἀδεῶς ἐτόλμων τὰ τοιαῦτα, καὶ ἐν Διονυσίοις ἐφειμένον ἦν τὸ δρᾶν. καὶ τὸ σκῶμμα, μέρος τι ἐδόκει τῆς ἑορτῆς. καὶ ὁ θεὸς ἴσως χαίρει, φιλόγελως πως ὤν. ὁ δ' οὐδὲν ἀείσιος ξυγκαλῶν, ἐκ πολλῆς φροντίσας, καὶ παρασκευασάμενος, καὶ βλασφημίας τινὰς ἐς παχὺ βιβλίον ἐγγράψας, μεγάλῃ τῇ φωνῇ διαρρήδην καλῶς Πλάτωνα, Πυθαγόραν, Λειζοτέλη τοῦτον, Χρύσιππον ἐκεῖνον, ἐμέ, καὶ ὅλως ἅπαντας, οὔτε ἑορτῆς ἐφειείσης, οὔτε ἰδίᾳ τι πρὸς ἡμῶν παθών. εἰ γὰρ ἄν τινα συγγνώμην αὐτῷ τὸ πρᾶγμα, εἰ ἀμυνόμενος, ἀλλὰ μὴ ἀρχὼν αὐτὸς ἔδρασε. καὶ τὸ πάντων δεινότατον, ὅτι ταῦτα ποιῶν, καὶ ὑπὸ τὸ σὸν ὄνομα ὡς φιλοσοφίᾳ, ὑποδύεται. καὶ γελὼ cõtumelijs afficiamur. Ea enim est vulgi natura, vt cauillantibus & conuiciantibus gaudeant: ac præcipuè quum rebus specie grauissimis detrahitur: vt nimirum & olim gaudebat Aristophane & Eupolide, quum hunc Socratem irrisionis gratia in scenam introducerent, & absurdas quasdam de illo comœdias commentarentur. Atque illi contra virum vnum talia sunt ausi, etiam in Dionysijs, vbi id facere erat concessum, & cauillatio, festi pars quædam videbatur, ac si Deus ille fortassis gauderet, vt pote iocari amans. Hic autem accitis optimis quibusque, multo iam tempore commentatus, ac præmeditatus obtrectationes quasdam, eásque magno libro complexus, magna voce Platonem, Pythagoram, Aristotelem hunc, Chrysippum illum, me, ac denique omnes maledictis insectatur, cùm neque festiuitas id permittat, neque priuatim vlla in re à nobis læsus fuerit. Hæc enim illi res veniam obtineret, si vt iniuriæ vindicem, non vt aggressorem se gessisset. Sed illud omnium est grauissimum, quòd hæc faciendo, tuum ô Philosophia, nomen sibi vendicat, & repræsẽtato-

παρελθὼν, τὸν διάλογον ἡμέτερον εἰκότως ὄντα, τοῦτο ξυναγωνιστὴν καὶ παροικοῦντα χρῆσθαι καθ' ἡμῶν. ἔτι καὶ Μένιππον αὐτὸν πείσας ἐταῖρον ἡμῶν αὐδεμίαν ξυγχωρεῖν δεῖν. αὐτῷ τὰ πολλά. ὃς μόνος οὐ πάρεστιν, οὐδὲ κατηγορεῖ μεθ' ἡμῶν τοσούτοις τὸ κοινὸν, αὐθ' ὧν ἁπάντων ἄξιον ὄντα αὐτὸν τυγχάνειν τῆς δίκης. ἢ τί γὰρ ἂν εἰπεῖν ἔχοι, τὰ σεμνότατα διαπύρων ὑπὸ τοσούτων μαρτύρων; χρήσιμον γοῦν καὶ πρὸς ἐκείνους τὸ τοιοῦτον, εἰ θεάσαιντο αὐτὸν κολαζόμενον, ὡς μηδεὶς ἄλλος τις ἔτι καταφρονοίη φιλοσοφίας. ἐπεὶ τόγε τῶν ἡσυχίαν ἄγειν, καὶ ὑβριζόμενον ἀνέχεσθαι, ἃ μετριότητος, ἀλλ' αὐανδρείας, καὶ ξυνηθείας εἰκότως ἂν νομίζοιτο. τὰ μὲν γὰρ τελευταῖα, τίνι φορητά; ὃς καθάπερ ἀνδράποδα παραγαγὼν ἡμᾶς ἐπὶ τὸ πωλητήριον καὶ κήρυκα ἐπιστήσας, ἀπεμπόλησεν ὡς φασι, τὸν μὲν, ἐπὶ πολλῶν, ἐνίους δ' ὀβολῶν ἡμᾶς ἀτιμήσας. ἐμὲ δ' ὁ πονηρότατος οὗτος, δυ' ὀβολῶν. οἱ παρόντες δ' ἔγέλων αὐθ' ὧν γε αὐτοί τε ἀνελπιλύθαμεν, ἀγαγακτήσαντες. ἡμῖν, τὰ ἄγχιστα ὑβρισμένοις.

dialogo familiari noſtro, eo adiutore & mimo contra nos vtitur: ac præterea Menippo amico noſtro vt multa ſecum cauillaretur, perſuaſit: qui ſolus non adeſt, neque nobiſcum, prodita ſocietate, accuſat: pro quibus omnibus æquum eſt vt pœnas pendat. Quid enim contra hæc dicere poſſet, cùm res haſce grauiſſimas coram tot teſtibus carpſerit? Quare illis in vtilitatẽ vertat iſtud, ſi pœnas dantem ſpectauerint, vt nemo poſthac Philoſophiam contemnat. Quandoquidem hac in re ſilere, & contumeliam tolerare, non modeſtiæ, ſed ignauiæ & amentiæ eſſe merito cenſeretur. Cæterum poſtrema, quinam videantur tolerabilia? Siquidem nos tanquã mancipia in venalitium deductos, adhibito, vt aiunt, præcone, diuendidit: nonnullos ingenti precio, quoſdam mina Attica, me verò nequiſſimus hic, duobus obolis: ita vt circunſtantes riderent. Eam ob cauſam indignatione perciti, & ipſi venimus, & te rogamus, vt nos turpiſſimis affectos iniurijs, vlciſcaris. Καὶ σὺ Εὖγε ὦ Διόγνητε, καὶ σὲ ἀξιοῦμεν τιμωρήσειν φιλοτιμίας ἕνεκα. Διάλογος.

ὑπὲρ ἁπάντων καλῶς, ὁπόσα ἐγὼ εἶπον, ἅπαντα εἰρηκας. Φιλο. παύσασθε ἐπαινοῦντες. ἔγχει τῷ ἀπολογουμένῳ. σὺ δ' ὦ Παρρησιάδη, λέγε ἤδη ἐν τῷ μέρει. σοὶ γὰρ τὸ ὕδωρ ῥεῖ νῦν. μὴ μέλλε οὖν. Παρρη. ἃ πάντα μου ὦ φιλοσοφία κατηγόρησε Διογένης, ἀλλὰ τὰ πλείω, ὅσα ἦν χαλεπώτερα, οὐκ οἶδ' ὅ, τι παθὼν, παρέλιπεν. ἐγὼ δὲ τοσοῦτον δέω ἔξαρνος γενέσθαι, ὡς οὐ εἶπον αὐτὰ, ἢ ἀπολογίαν τινὰ μεμελετηκὼς ἀφῖχθαι, ὥστε ἢν εἴ τινα ἢ αὐτὸς αὖθις ἀπεσιώπησεν, ἢ ἐγὼ, μὴ πρότερον ἔφθην εἰρηκὼς, νῦν προθήσειν μοι δοκῶ. ἔτι γὰρ ἂν μάθοις ὕστινας ἀπεκρύπτετον, καὶ κακῶς ἠγόρευον, ἀλαζόνας, καὶ χρήτας ἀποκαλῶν. ἢν μοι μόνον τοῦτο παραφυλάττητε, εἰ ἀληθῆ περὶ πάντων ἐρῶ. εἰ δέ τι βλάσφημον, ἢ βαρὺ φαίνοιτο ἔχων ὁ λόγος, οὐ τὸν διελέγχοντα ἐμὲ, ἀλλὰ ἐκείνους αἰτιῶμαι δικαιότερον αἰτιᾶσθαι, τὰ τοιαῦτα πιθομένους. ἐγὼ γὰρ ἐπειδὴ τάχιστα ξυνεῖδον ὁπόσα τοῖς ῥητορεύουσι τὰ δικανικὰ ἀναγκαῖον ἦν εἶναι, ἀπάτην, καὶ ψεῦδος, καὶ θρασύτητα, καὶ βοήν, καὶ ὠθισμοὺς, καὶ μυρία ἄλλα, ταῦτα

genesomnia pro omnibus vt par erat, egregiè dixisti. Phil. Definite laudare. Infunde, responsuro. Tu verò Parrhesiades, vicissim fare: tibi enim aqua nunc defluit: ergo ne cuncteris. Parrh. Non omnia mea, ô Philosophia in accusatione sua Diogenes recensuit: sed plura, quæ acerbiora erant, nescio cur prætermisit. Tantum verò aberit vt ea me dixisse negem vel præmeditatam quã dam excusationem prætendam, vt siqua hic ipse reticuit, vel ego antehac non protuli, mihi nunc proponenda putem. Ita enim intelliges, quosnam arrogantes, & præstigiatores appellans proclamauerim, & maledictis insectatus sim. Proinde hæc solum obseruate, nunquid de cunctis verum dixero. Quòd si blasphemi vel asperi quid habere videbitur oratio: non me qui redarguo, sed illos qui talia committunt, culpandos potiùs arbitror. Ego enim quumprimum intellexi quã improbæ res causidicos necessariò comitentur, nimirum fraus, mendacium, temeritas, vociferatio, conflictatio, aliáque infinita:

καὶ μυρία ἄλλα, ταῦτα

μὴν ὥσπερ εἰκὸς ἦν, ἀπέφυγον. ὅτι δὲ τὰ σὰ ὦ φιλοσοφία καλὰ ὡρμήσας, ἤξιον ὅπου ἔτι μοι λοιπὸν τοῦ βίου καθαπερ ἐκ ζάλης, καὶ κλύδωνος, ἐς εὐδιόν τινα λιμένα ἐκπλεύσας, ὑπὸ σοὶ σκεπόμενος, καταβιῶναι. καίτοι ἐθέλοντα μόνον παρέλυσα ἐς τὰ ὑμέτερα, σὲ μὲν ὥσπερ ἀναγκαῖον ἦν, καὶ τούσδε ἅπαντας, ἐθαύμαζον, ἀρίστου βίου νομοθέτας ὄντας, καὶ τοῖς ἐπ' αὐτὸν ἐπειγομένοις χεῖρα ὀρέγοντας, τὰ κάλλιστα, καὶ ξυμφοράτατα παραινοῦντας, εἰ μὴ παραβαίνοι αὐτὰ, μηδ' διολισθαίνοι, ἀλλ' ἀτενὲς ἀποβλέπων ἐς τοὺς κανόνας, οἷς προτεθείκατε, πρὸς τούτοις ῥυθμίζοι, καὶ ἀπευθύνοι τὸν ἑαυτοῦ βίον. ὅσῳ γὰ Δία καὶ τῶν καθ' ἡμᾶς ἀνθρώπων ὀλίγοι ποιοῦσιν. ὁρῶν δὲ πολλοὺς οὐκ ἔρωτι φιλοσοφίας ἐχομένους, ἀλλὰ δόξης μόνον τῆς ἀπὸ τοῦ σχήματος, τὰ μὲν σχήματα ταῦτα, καὶ δημόσια, καὶ ὁπόσα πάντη μιμεῖσθαι ῥᾴδιον, εὖ μάλα ἐτοίμως ἀγαθοῖς ἀνδράσιν, τὸ ἡθύμιον λέγω, καὶ τὸ βάδισμα, καὶ τὴν ἀναβολήν. ὅτι δὲ τοῦ βίου φθεγγομένους τῷ σχήματι, καὶ τῶν πραγμάτων αὐτὰ, αὐτία ἡμῶν ὑπηνέμους,

hæc equidem vt par erat, declinaui: & ad tua bona me conferens, ô Philosophia, reliquum vitæ curriculum, tanquam ex procella & tempestate ad tranquillum portum appulsus, sub tua tutela viuere expetiui. Ac posteaquam obiter tantùm statuta vestra intuitus essem, te quidem vt necessum erat, hósque omnes admirabar, qui optimæ vitæ fuissent institutores, & manus ad ipsos festinantibus porrigerent, & ad optima ac vtilissima adhortarentur, siquis ea non transgrederetur, nec interlaberetur: sed intentis oculis ad regulas illas à vobis propositas, ad eas vitam suam componeret, ac dirigeret, quod quidem per Iouem pauci nostrùm faciunt. Cùm autem viderem multos non Philosophiæ, sed gloriæ tantùm quæ ex ea capitur studio teneri: & in his quæ sunt in promptu & vulgaria, quæque cuiuis imitari sit facile, viris bonis valdè similes esse, barba dico, gressu, & vestitu: vita autem & factis speciei cõtradicere, & studia vestris cõtraria am-

καὶ διαφθείροντας τὸ ἀξίωμα τῆς ὑποκρίσεως, ἠγανάκτουν. καὶ τὸ πρᾶγμα ὅμοιον ἐδόκει μοι, καθάπερ αὖ εἴ τις ὑποκριτὴς βαγῳδίας, μαλθακὸς αὐτὸς ὤν, καὶ γυναικίας, Ἀχιλλέα, ἢ Θησέα, ἢ καὶ τὸν Ἡρακλέα ὑποκρίνοιτο αὐτὸν, μήτε βαδίζων, μήτε φθεγγόμενος ἡρωϊκὸν, ἀλλὰ θρυπτόμενος ὑπὸ τηλικούτῳ προσωπίῳ. οὐκοῦν αἰσχύνη ἂν Ἑλένην ποτὲ, ἢ Πολυξένην ἀπάγοιτο πρὸς τῶν μετείων αὐτῶν προσωπεῖα, οὐχ ὅπως ὁ Ἡρακλῆς ὁ καλλίνικος, ἀλλά μοι δοκεῖ, τάχιστ' ἂν ὑπτιάσαι τῷ ῥοπάλῳ πάντων τὸν τοιοῦτον, αὐτόν τε, καὶ τὸ προσωπεῖον, οὕτως ἀτίμως κατασμήνυσμένος πρὸς αὐτό. τοιαῦτα καὶ αὐτὸς ὑμᾶς πάσχοντας, ὑπ' ἐκείνων ὁρῶν, οὐκ ἠνεσχόμην τὴν αἰχμάλωτον τῆς ὑποκρίσεως, ἐπὶ πᾶσιν ὄντες, ἐτόλμησαν ἡρώων προσωπεῖα περιθέσθαι, ἢ τὸν ἐν Κύμῃ ὄνον μιμήσασθαι, ὃς λεοντῆν περιβαλλόμενος, ἠξίου λέων αὐτὸς εἶναι, πρὸς ἀγνοοῦντας τοὺς Κυμαίους ὀγκώμενος μάλα βαχύ, καὶ καταπληκτικόν, ἄχρι δή τις ἐπ' ὄνον, πολλάκις ἠλεγξε, καὶ

plecti, ac professionis dignitatem corrumpere, indignabar. Eáque res mihi videbatur similis esse Tragico histrioni molli & effœminato, qui Achillem, aut Theseum, aut Herculem ipsum ageret, cùm tamen neque incederet, neque loqueretur Heroicè, sed sub larua istiusmodi lasciuiret: vt nec Helena, nec Polyxena, cùm id earum modestiæ minùs conueniret, tolerare possent. Nec se continuisset Hercules Callinicus, quin ocyssimè talem claua percussum contriuisset, ipsum inquam, & personam illam, quæ tam effœminatè eum repræsentando contaminasset. Et cùm ipse talia vos ab illis perpeti viderem, non tuli hypocriseos impudentiam: quòd cùm simiæ essent, personas Heroum assumere, vel Cumanum illum asinum imitari auderent, qui leonina pelle indutus, leo quoque ipse videri volebat, cùm aduersus Cumæos ignaros valdè asperum, horrendúmque rugitum ederet, donec quidam hospes se leonem, & asinum videre sæpe arguit, & fuste cædens insecutus est.

αὐτὸν ξένος καὶ λέοντα ἰδὼν, ἀπέδιωξε πάντων τοῖς ξύλοις.

μάλιστά μοι δεινὸν ὦ φιλοσοφία κατεφαίνετο, τοῦτο ἦν. οὐ δ' ἀνθρωπεῖ εἴ τινα τούτων ἔρεξεν πονηρὸν, ἢ ἔκγονον, ἢ ἀσελγές τι ἐπιτηδεύοντα, ἀλλ' ἔστιν ὅς τις οὐ φιλοσοφίαν αὐτῷ ἠτιᾶτο, καὶ τὸ Χρύσιππον εὐθὺς ἢ Πλάτωνα, ἢ Πυθαγόραν, ἢ ὅτῳ αὐτῷ ἐπώνυμον, ὁ διαμαρτάνων ἐκεῖνος ἐποιεῖτο, ἢ τὸν λόγον ἐποιεῖτο. καὶ ἀπὸ τοῦ κακῶς βιοῦντος, πονηρά περὶ ὑμῶν ἐλέγετο, τῶν πρὸ πολλοῦ τεθνηκότων. οὐ γὰρ παρόντας ὑμᾶς ἡ ἐξέτασις αὐτοῦ ἐγίνετο, ἀλλ' ὑμῖν μὲν ἐκ μέσων, ἐκεῖνον δ' ἑαυτῶν σαφῶς ἅπαντες δεινὰ, καὶ ἄτοπα ἐπιτηδεύοντα, ὥστε ἐρήμην ἁλίσκεσθε μετ' αὐτοῦ, ἢ ὅτι τὴν ὁμοίαν διαβολὴν συγκατασπᾶσθε. ταῦτά σε ἐγὼ ἔγκλησιν ὁρῶν ἔλεγον, ἀλλ' ἤλεγχον αὐτοὺς, καὶ διέκρινον ἀφ' ὑμῶν. ὑμεῖς δ', τιμᾶν ὅτι τούτοις δίκην, εἰς δικαστήριον ἄγετε. οὐκοῦν ἐγὼ τινα καὶ τῶν μεμυημένων ἰδὼν ἐξαγορεύοντα τῶν Θεῶν τὰ ἀπόῤῥητα, ἢ ἐξορχούμενον, ἀγανακτήσω, ἢ διελέγξω, ἐμὲ τὸν ἀσεβοῦντα ἡγήσεσθε εἶναι; ἀλλ' οὐ δίκαιον. ἐπεὶ καὶ οἱ ἀθλοθέται μαστιγοῦν εἰώθασιν,

Sed quod mihi videbatur maximè indignum, hoc erat: quòd nemo non eorum qui ex ijs quempiam viderent flagitiosum quid aut turpe, aut impudicum committentem, Philosophiam ipsam accusabat: illico etiam Chrysippum, aut Platonem, aut Pythagoram, vel cuiuscunque cognomen, vel cuiuscunque doctrinam delinquens ille assumebat: & ex eo quòd malè viueret aliquis, de vobis multò antè vita functis malè sentiebant. Non enim de vobis viuentibus, sed è medio sublatis inquisitio fiebat: omnes verò manifestè cernebant eum atrocia, & indecora perpetrare: vos verò cum ipso damnabamini, similique calumnia pariter conuellebamini. Equidem ego cùm hęc viderem non tuli, verùm eos redarguebam, & à vobis secernebam. At vos propter hoc honore me dignum, in iudicium rapitis. Nunquid si initiatum quempiam viderem, arcana Dearum prodentem, ac in publicum mysteria efferentem, ideóque indignarer, & reprehenderem, me impium esse existimaretis? At iniustum est: quandoquidem certaminum quoque præfecti, eum

ἰῶ τις ὑποκειτὴς Ἀθηναῖ, ἢ Ποσειδῶνα, ἢ τὸ Δία ὑποδεδυκὼς, μὴ καλῶς ὑποκρίνοιτο, μηδὲ κατ' ἀξίαν τῶν θεῶν, ἢ οὐδέν που ὀργίζονται αὐτοῖς ἐκεῖνοι, ὅτι τὸν πεπεικέμενον αὐτῶν τὰ πρόσωπεῖα, καὶ τὸ σχῆμα ὑποδεδυκότα, ἐπέρχεσθαι παίειν τοῖς μαστιγοφόροις, ἀλλὰ καὶ ἥδιστο ἂν οἶμαι, μαστιζομένων. εἰκότως γὰρ, ἢ ἄγγελον, μὴ δεξιῶς ὑποκρίνασθαι, μικρὸν τὸ πρᾶσμα. τὸ Δία δ', ἢ τὸν Ἡρακλέα μὴ κατ' ἀξίαν ἐπιδείκνυσθαι τοῖς θεαταῖς, ἀποτρόπαιον ὡς, καὶ αἰσχρόν. καὶ γὰρ αὖ καὶ τόδε πάντων ἀτοπώτατον ὄτιν, ὅτι τῶν μὲν λόγοις ὑμῶν, παῦ ἀκριβοῦσιν οἱ πολλοὶ αὐτῶν, καὶ διάφορ' ὑπὲρ τούτῳ μόνον ἀναγιγνώσκοντες αὐτὸν, καὶ μελετῶντες, ὡς ταῦτα ὑπερηφανεύοιεν, οὕτω βιῶσι. πάντα μὲν ὅσα φασὶν, οἷον χρημάτων καταφρονεῖν, καὶ δόξης, καὶ μόνον τὸ καλὸν εἶναι ἀγαθὸν, καὶ ἀόργητον εἶναι, τ' λαμπρῶν τούτων ὑπερορᾶν, καὶ ἐξ ἰσοτιμίας αὐτοῖς διαλέγεσθαι, καλὰ ὦ θεοί, καὶ σοφὰ, καὶ θαυμάσια λίαν ὡς ἀληθῶς. οἱ δ', καὶ αὐτὰ ταῦτα ὑπὲρ μισθοῦ διδάσκουσι, καὶ τῶν πλουσίων τιθέπασι,

histrionem qui quum Mineruam, vel Neptunum, vel Iouem assumpsit agendum, non rectè, neque ex dignitate Deorum simulauit, flagellare consueuerunt. Ac non irascuntur ipsis Dij illi, quòd eum qui suas personas assumpsit, habitúmque induit, flagelliferis cædendum tradiderunt, verùm vt puto, vapulantibus delectantur. Seruum enim vel nuntium minùs aptè agere, paruus est error. Sed Iouem aut Herculem non pro dignitate spectatoribus ostendere, turpe ac piaculo simile esse videtur. Quinimo etiam hoc omnium est absurdissimum, quòd cùm ex ijs multi dogmata vestra exactè calleant: ita tamen viuunt, ac si illa ideo tantùm legerint, ac meditari sint vt contraria exerceant. Etenim quæcunque dicunt, vt contemnendas esse pecunias, & gloriam, solúmque honestum bonum putandum, ira vacandum, & res hasce splendidas esse despiciendas, & cum ipsis æqualiter conuersandum, eximia sunt ô Dij & scita, aut summopere mirãda profectò. Verùm hi hæc ipsa mercede docent, & diuites

καὶ πρὸς τὸ ἀργύριον κεχήνασιν, ὀργιλώτεροι μὲν τῶν κωμῳδίων ὄντες, δειλότεροι δὲ τῶν λαγωῶν, κολακευτικώτεροι δὲ τῶν πτηνῶν, ἀσελγέστεροι δὲ τῶν ὄνων, ἁρπακτικώτεροι δὲ τῶν γαλῶν, φιλογυνικώτεροι δὲ τῶν ἀλεκτρυόνων. τοιγαροῦν γέλωτα ὀφλισκάνουσιν, ὠθιζόμενοι ἐπὶ ταῦτα, καὶ περὶ τὰς [illegible]λυσίων θύρας ἀλλήλοις παρῳδοῦμενοι, καὶ δεῖπνα πλυνάδων ὀρώπια δειπνοῦντες, καὶ ἐν αὐτοῖς τούτοις ἐπαινοῦντες φορτικῶς, καὶ πέρα τοῦ καλῶς ἔχοντος ἐμφορούμενοι, καὶ μαμμύλλιοις φανόμενοι, καὶ ὑπὸ τοῦ κύλικος ἀτερπῶς, καὶ ἀπῳδὰ φιλοσοφοῦντες, καὶ τὸ ἄπεφατον ἐκφέροντες. οἱ δ' ἰδιῶται δέ, ὁπόσοι ξυμπίνουσι, γελῶσι δηλαδὴ, καὶ καταπτύουσι φιλοσοφίας, εἰ τοιαῦτα καθάρματα ἐκφέρει. τὸ δὲ πιστὸν ἄριστον, ὅτι μηδενὸς δεῖσθαι λόγων ἕκαστος αὐτῶν, ἀλλὰ μόνον πλούσιον εἶναι τὸν σοφὸν κεκραγώς, μικρὸν ὕστερον αὖτε προσελθὼν, καὶ ἀναπτεῖ μὴ λαβὼν, ὅμοιον, ὡς εἴ τις ἐν βασιλικῷ σχήματι ὀρθὴν παρὰν ἔχων, καὶ διάδημα, καὶ τἆλλα, ὅσα βασιλείας ἐπιδεεστέρων δεόμενος. ὅταν μὲν

admirantur, & pecunijs inhiant, caniculis iracundiores, leporibus timidiores, simijs blandiores, asinis petulantiores, felibus rapaciores, gallis cõtentiosiores. Itaque risum mouent, quum de his rixantur, & circum ianuas diuitum se inuicem pulsant, & in conuiuijs frequentibus epulantur, in cisque tædium laudando pariunt, ac præter decorum sese ingurgitant, & queruli apparent, & inter calices iucunda & absona philosophantur, ac merum non ferunt. Idiotæ autem quotquot comportant, rident scilicet, ac Philosophiam conspuunt, quoniam huiusmodi educat piacula. Illud verò omnium est turpissimum, quòd quum vnusquisque eorum nullius se rei indigum profiteatur, sed solum diuitem esse sapientem vociferetur, paulò post tamen poscit, & ni accipiat stomachatur: perinde ac siquis regiè ornatus rectam gestet tiaram, & diadema, cæteráque regni insignia, friuolarum tamen rerum indigus, mendicet. Proinde quum illis quippiam est accipiendum,

γωρίσματα, προσωτοίη, τ' οὖν αὐτοὺς τι δεῖ λαμβάνειν,

πολις ὁ περὶ τῦ κοινωνικὸν εἶναι δεῖν λόγος, καὶ ὡς ἀδιάφορον ὁ πλῦτος. καὶ τί γὰρ τὸ χρυσίον, ἢ τὰργύριον, οὐδὲν τ ἐν τοῖς ἁλιτικοῖς ψηφίδων διαφέρον; ὅταν δέ τις ἐπικουρίας δεόμενος ἐτύγχανε ἐν παλαιῷ, καὶ φίλος ἀπὸ πολλῶν, ὀλίγα αὐτῇ προσελθὼν, σιωπὴ, καὶ ἀπορία, καὶ ἀμαθία, καὶ παλιμβουλία τῶν λόγων πρὸς τὸ ἐναντίον. οἱ δὲ πολλοὶ περὶ φιλίας ἐκεῖνοι λόγοι, καὶ ἡ ἀρετὴ, καὶ τὸ καλὸν, ἃ οἶδ' ὅτι ποτὲ οἴχεται. πάντως τῶτα ἀποπάρρημα, περόεντα ὡς ἀληθῶς ἔπη. μάτην ὁσημέραι πρὸς ἀυτῶν ἐν ταῖς διατριβαῖς σκιμαχούμενα. μέχρι γὰρ τούτου, φίλος ἕκαστος ἀυτῶν ἐς ὅσον ἂν μὴ ἀργύριον, ἢ χρυσίον ᾖ προκείμενον ἐν τῷ μέσῳ. ὧν δέ τις ὀβολὸν ἐπιδείξηται μόνον, λέλυται μὲν ἡ εἰρήνη, ἄσπονδα δ', καὶ ἀκήρυκτα πάντα. καὶ τὰ βιβλία ἀλαλήλιπται, καὶ ἡ φιλία πέφευγε, κόνι τι καὶ οἱ κύνες πάρουσιν. ἐπειδή τις ὀστῦν ἐς μέσους ἀυτῶν ἐμβέβληκε, ἁρπάσαντες, δάκνουσιν ἀλλήλους, καὶ τ προσαρπάσαντα τὸ ὀστῦν, ὑλακτῶσι. λέγεται δ' καὶ βασιλεύς τις ἀμφίπλιος, πιθήκους ποτὲ πυρρίχιζειν διδάξαι, καὶ τὰ θηρία

multa oratione prosequuntur, oportere de suo libenter conferre, & indifferentes esse diuitias: quid enim aurum & argentum littoralibus à lapillis differat? At quum vetus quispiam amicus & familiaris, opis egens, paucula quædam ex multis postulatum venit, taciturnitas, inopia, ruditas, & dictorum in cõtrariũ p[illegible]dia. Varij autẽ illa de amicitia sermones, & virtus, & honestum quônã abeant ignoro: nam omnino auolantia, & verè alata verba hæc sunt, quibus illi quotidie in disputationibus inter se vmbratili certamine depugnant. Eousq; enim vnusquisque eorum est amicus, quousque nec de auro, nec de argento, quicquam in medium affert. Quòd siquis obolum tantummodò indicarit, confestim pax soluitur, omniáque turbantur, atque implacata redduntur, libri obliterantur, virtus aufugit, iísque accidit quod canibus, in quorum medium siquis os proiecerit, exiliunt, séq; inuicem mordent, eíque qui os præripuit, allatrant. Fertur autem rex quidam Ægyptius simias tripudiare docuisse, eáque animalia,

μιμητικώτατα δὲ ὄντα τῶν ἀνθρωπίνων, ἐκμανθάνειν τάχιστα καὶ ὀρχεῖσθαι, ἀλουργίδας ἀμπεχόμενα, καὶ περισωπίδια περικείμενα, καὶ μέχρι πολλοῦ εὐδοκιμεῖν τῇ A
θέᾳ, ἄχρι δή τις θεατὴς ἀστεῖος, παρὰ τοῦ κόλπου ἔχων, ἀφῆκεν εἰς τὸ μέσον. οἱ δὲ πίθηκοι, ἰδόντες. καὶ ἐκλαδόμενοι τῆς ὀρχήσεως, τοῦθ' ὅπερ ἦσαν, πίθηκοι ἐφάνοντο αὖτε πυρρίχαις, καὶ ξυνέτριβον τὰ περισώπια, καὶ τὴν ἐσθῆτα κατέρρηγνυον, καὶ ἐμάχοντο περὶ τῶν πώρεως πρὸς ἀλλήλους. τὸ δὲ συνταγμα τῆς πυρρίχης, διελέλυτο, καὶ κατεγελᾶτο τοῦ θεάτρου. τοιαῦτα καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε. κἀγὼ ἔγωγε τοὺς τοιούτους κακῶς ἠκροώμην, καὶ οὔποτε παύσομαι διελέγχων, καὶ κωμῳδῶν. περὶ ὑμῶν δή, ἢ τῶν ὑμῖν παραπλησίων, εἰσὶ γάρ εἰσί τινες ὡς ἀληθῶς φιλοσοφίαν ζηλοῦντες, καὶ τοῖς ὑμετέροις νόμοις ἐμμένοντες, μὴ ὄφθω μανείην ἐγώ, ὡς βλάσφημον εἰπεῖν τι, ἢ σκαιόν. ἢ τί δὲ αὖ εἰπεῖν ἔχοιμι; τί δὲ τοιοῦτο βεβίωται; τοὺς δ' ἀλαζόνας ἐκείνους, καὶ θεοῖς ἐχθροὺς ἄξιον οἶμαι μισεῖν. ἢ σὺ δὲ ὦ Πυθαγόρα, καὶ Πλάτων, καὶ Χρύσιππε,

(namad imitandum humanas actiones maximè sunt apta) celerrimè didicisse, vt purpureis vestibus induta, & personis circundata saltarent, idque spectaculum multo tempore claruisse, donec spectator quidam vrbanus, quas nuces in sinu habebat, in medium proiecit. Quibus conspectis, simiæ saltationis oblitæ, id quod erant, simiæ pro saltatoribus fuerunt, & personas conterebant, & vestem discerpebant, & pro fructu inter se pugnabant. Ita vt Pyrriches ordo solueretur, & à theatro derideretur. Talia & hi perpetrant; & ego tales insectatus sum conuicijs, nec redarguere vnquam desinam', & comicè perstringere. Sed quod ad vos, vobisque similes attinet (sunt enim sunt profectò nonnulli qui Philosophiam amplectuntur, vestrisque legibus immorantur) absit ita insaniam, vt quid probrosum & sinistrum proferam. Nam quid dicere possem? quid enim in vita simile commisistis? Sed arrogantes illos, & Deorum inimicos, odio dignos esse puto. Tu enim Pythagora, & Plato, & Chrysippe,

καὶ Ἀριστοτέλες, πότατε προσήκειν ὑμῖν τὸν τοιοῦτον, ἢ οἰκεῖόν τι, καὶ ξυγγενὲς ὑπιδείκνυσθαι τῷ βίῳ; νὴ Δία Ἡρακλῆς φασι, καὶ Πίθηκος. ἢ διότι πώγωνας ἔχουσι, καὶ φιλοσοφεῖν ἀσκοῦσι, καὶ σκυθρωποί εἰσι, διατοῦτο χρὴ ὑμᾶς εἰκάζειν αὐτούς; δῆλον ὅτι οὐκ ἂν εἰ πιθανοὶ γοῦν ἦσαν καὶ ὑποκρίσεως αὐτῆς. νῦν δὲ, ταχὺ γὰρ ἀπέθανε μιμήσασθαι, ἢ ὅτοι φιλοσόφοις. εἰρηκα τὰ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ, ὁπόσα εἶχον. οὐ γὰρ ὦ ἀλήθεια, μαρτύρει πρὸς αὐτοὺς, εἰ ἀληθῆ ὄζει. Φιλο. μετάσχοι ὦ Παρρησιάδη παρρωτέρου ἔτι. τί ποιῶμεν ἡμεῖς; πῶς ὑμῖν εἰρηκέναι αὐτὴ ἔδοξεν; Ἀρετή. ἐγὼ μὲν ὦ φιλοσοφία, μεταξὺ λέγοντος αὐτοῦ, καὶ τὴν γῆν δῦναι ἠυχόμην. οὕτως ἀληθῆ πάντα εἶπεν. ἐγνώκειν γοῦν ἀκούσασα ἕκαστον τῶν ποιούντων αὐτὰ, καὶ ἐφιρμοζον μεταξὺ τοῖς λεγομένοις, τοῦτο μὲν, ἐς τόνδε. τοῦτο δὲ, ὁ δεῖνα ποιεῖ. καὶ ὅλως ἔδειξε τοὺς ἀνδρας ἐναργῶς, καθάπερ ὅτι τινος γραφῆς τὰ πάντα προσοικότας, οὐ τὰ σώματα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς ψυχὰς αὐτοὺς ἐς τὸ ἀκριβέστατον ἀπεικάσας.

& Aristoteles, qua in re tales vobiscum dicitis conuenire, aut proprium, ac cognatum in vita præstitisse? Ita per Iouem, Hercules, inquiunt, & Simia. An quia barbas habent, & se Philosophari profitentur, & seueritatem vultu prætendunt, propterea cum vobis sunt comparandi? At tulissem, si saltem illi ad simulationem fuissent apti. Nunc verò citiùs vultur luscinam imitabitur, quàm illi Philosophos. Quæ pro me dicenda habebam exposui. At tu Veritas numquid vera sint apud ipsos testificare. *Phil.* Nunc longi, ô Parrhesiades, absiste. Quid nos faciamus? quomodo vir hic vobis videtur dixisse? *Virtus.* Ego quidem ô Philosophia, dum iste perorabat, terram subire optabam: adeò vera omnia dixit. Itaque audiens vnumquemque eorum qui talia faceret, agnoscebam: interimque ex ijs quæ dicebantur, hoc ad istum, hoc verò ad certum illum qui faceret referebam. Denique viros illos perspicuè indicauit, tanquam ex aliqua pictura expressos: nec solùm corpora sed animas etiam ipsas absolutissimè effinxit. *Phil.*

Φίλο. κἀγὼ παῦ ἠρυθρίασα ὦ ἀρετή. ὑμεῖς δ', τί φατέ; Ανα-
βιῶντες· τί δ' ἄλλο, ἢ ἀφεῖσθαι
αὐτὸν τῶ ἐγκλήματος, καὶ φί-
λον ἡμῶν, καὶ συνεργέτην αὐα- A
γκαῖον τὰ γοῶ τ' Ιλιέων
ἀτεχνῶς πεπονθαμεν', βαιγῳ-
δόν τινα τοῦτον ἐφ' ἡμᾶς κεκι-
νήκαμεν, ἀσύμφορον τὰς Φρυγῶν
ξυμφορὰς. ᾀδέτω μοῦν, καὶ B
τοὺς θεοῖς ἐχθροὺς σκληαγῳδείτω. Διο. καὶ αὐτὸς ὦ φιλοσο-
φία, παῦ ἐπαινῶ τ' αὐδρα, καὶ
ἀποδέχομαι τὰ κατηγορήματα, C
καὶ φίλον ποιοῦμαι αὐτὸν, γεν-
ναῖον ὄντα. Φιλο. ὦγε δὴ Παρ-
ρησιάδη. ἀφίεμέν σε τ' αἰτίας,
καὶ ἁπάσαις κρατεῖς. καὶ τὸ
λοιπὸν, ἴσθι ἡμέτερος ὤν. Παρ-
ρη. προσκύνησα τὴν γε πρώ- D
τὴν. μᾶλλον δ' βαιγικώτερον
αὐτὸ ποιήσειν μοι δοκῶ. σεμνο-
τέρον γὰρ ὦ. μέγα σεμνὴ νίκη τ'
ἐμὸν βίοτον κατέχοις, καὶ μὴ
λήξοις στεφανοῦσα. Αρε. ἀλλ' ἤδη
δευτέρου κρατῆρος ἤδη κα- E
ταρξώμεθα προσκαλῶμεν κἀ-
κείνους, ὡς δίκην ὑποδῶσιν,
ἀφ' ὧν εἰς ἡμᾶς ὑβρίζουσι.
κατηγορήσει δ' Παρρησιάδης
ἐκείνου. Παρρη. ὀρθῶς ὦ ἀρετὴ
εἶλεξας. ὥστε σὺ παῖ συλλο-
γιζὲ, καταχύλας ἐς τὸ ἄγυ,

Ego quoque planè erubui, ô Virtus. Vos verò quid dicitis? *Renim.* Quid aliud, quàm à crimine eum absolui, inter amicósque & benefactores nostros ascribi debere? Planè enim nobis idem quod Ilienſibus, accidit: hunc tanquam Tragœdum quempiã in nos excitauimus, qui Phrygum calamitates decantaret. Canat igitur, & Dei inimicos tragicè exagitet. *Diog.* Ego quoque ô Philoſophia, planè hominẽ laudo, quæque illi obieci retracto: & quia generoſus eſt, amicum eum facio. *Phil.* Euge ô Parrheſiades ab accuſatione te abſoluimus, in omnibus vincis. Cæterùm te noſtrum eſſe ſcias. *Parrh.* Hanc primam adoraui: verùm aliud magis tragicum opus mihi ſupereſſe puto. Siquidem ô valdè veneranda Victoria quotidie vitam meã reddis venerabilem, nec coronare deſinis. *Virtus.* Numquid igitur à ſecundo iam ordiamur cratere, & illos citemus, vt ob ea quibus in nos iniurij fuêre, pœnas expendant? Parrheſiades autem vnumquemq; accuſabit. *Phil.* Rectè ô Virtus, elocuta es. Quapropter heus tu miniſter Syllogiſme in vrbẽ te confer, & Philoſophos ad-

Συλλογι. ἄκουε. σίγα. τὸν φιλοσόφους ἥκειν ἐς ἀκρόπολιν ἀπολογησομένους ὑπὲ τῆ ἀρετῆς, καὶ φιλοσοφίας, καὶ δίκης. Παῤῥη. ὁρᾷς; ὀλίγοι συνέχονται, γνωρίσαντες τὸ κήρυγμα. ἄλλως γὰ, δεδίασι τὴν δίκην. οἱ πολλοὶ ὧ αὐτῶν, ἃ ἢ χρῆν ἄρουσιν, ἀμφὶ τὸν πλουσίους ἔχοντες. εἰ ὃ βούλει πάντας ἥκειν, κῆ τάδε ὦ συλλογισμὲ κήρυττε. Φιλο. μηδαμῶς. ἀλλὰ σὺ ὦ Παῤῥησιάδη, πρόσκαλει, καθότι σοι δοκεῖ. Παῤῥη. ὠδὲν τόδε χαλεπόν. ἄκουε. σίγα. ὅσοι φιλόσοφοι εἶναι λέγουσι, καὶ ὅσοι προσήκειν αὐτοῖς οἴονται τὸ ὄνόματος, ἥκειν ἐς ἀκρόπολιν ὑπὲ τὴν διανομήν. δύο μναῖ ἑκάστῳ δοθήσονται, καὶ σημαῖος πλακοῦς. ὅς δ' ἂν πρώτος βαθὺν ὑπόδειξηται, καὶ παλαίσας ἐκάδων, οὗτός γε προσπεπλήγεται. καμίζειν δ' ἔκαστον σωφρονοῦντα μὲ, καὶ δικαιοσύνην, ἢ ἐγκρίτειαν, μηδαμῶς. ἐκ ἀναγκαῖα γὰ ταῦτά γε, ἢ μὴ πάρῃ. πέντε ὃ συλλογισμοὺς ἅπαντος. ἃ γὰ θέμις ἄνευ τούτων εἶναι σοφόν. κεῖται δ' ἐν μέσοισι δύο χρυσοῦ τάλαντα, τῷ, δόμῳ, ὅς μὴ πᾶσιν ἐπιζήμια

Syllog. Audi, tace. Philosophi in arcem ascendant, vt apud Virtutem, Philosophiã, & Iustitiam accusationem diluant. Parrh. Videsne? pauci conueniunt citatione cognita. Nam justitiam præsertim timent. Nec ocioſi sunt pleriq; ipsorum, dum circa diuites versantur. Sed si vis vt veniant omnes, præconium his verbis pronũcia Syllogisme. Phil. Minimè: sed tu Parrhesiades, prout tibi visũ fuerit illos aduoca. Parrh. Hoc non est difficile. Audi, tace. Quicunq; se philosophos esse dicunt, & quicunq; nomen hoc ad se spectare arbitrantur, ad distributionem in arcem veniant: duæ minæ singulis dabũtur, & sesamina placenta. Quicunq; verò barbam profundam ostenderit, ille caricarũ massã insuper accipiet. Nemo verò modestiam, & iustitiam & continentiam afferat (hæc enim necessaria non sunt, si non adsint) sed ex modis omnibus quinque syllogismos. Non enim fas absque his sapientem esse *In medioque aurido sunt obiecta talenta, Danda illi qui sit melior certamine cunctis.* Papæ quàm refertus

ἔξοχος εἶη. βαῤῥεῖ. ὡς πλήρης

est con-

ρ' ἡ αὐλὸς ὠθιζομένων, ἐπεὶ τὰς δύο μόνας ὡς ἤκουσαν μόνον. παρὰ δὲ τὸ Πελασγικὸν ἄλλοι, καὶ κατὰ τὸ Ασκληπιεῖον ἕτεροι. καὶ περὶ τὸ Αρειον πάγον, ἔστι πλείους. ἔθνοι δὲ, καὶ κατὰ τὸ τάλω τάφον. οἱδὲ, καὶ πρὸς τὸ Αγακεῖον προσπίπτουσι κλίμαξι, ἀνέρπουσι βομβηδόν. νὴ Δία καὶ βοβυδόν, ἐσμῷ διὰ κλιμακίου. ἵνα καθ' Ομηρον εἴπω, ἀλλὰ κάκειθεν εὖ μάλα πολλοὶ, καὶ τηῦθεν μείονες, ὅσα τε φύλλα, καὶ ἄνθεα γίνεται ὥρῃ. μεσὴ δὲ ἡ ἀκρόπολις ἐν βεβαχεῖ, κλαγγῆδες προσκαθιζόντων, καὶ πανταχοῦ πήρα. πώγων. κολακεία. ἀναισχυντία. βακτηρία. λιτρεία. συλλογισμός. φιλαργυρία. οἱ ὀλίγοι δὲ, ὅποσοι πρὸς τὸ πρῶτον κήρυγμα ἐκεῖνο ἀνήκεσαν, ἀφανεῖς, καὶ ἄσημοι, ἀναμιχθέντες τῷ πλήθει τῶν ἄλλων, καὶ λελήθασιν ἐν τῇ ὁμοιότητι τῶν ἄλλων σημάτων. τοῦτο χρὴ τὸ δυσκατόρθωτον ὄντι φιλοσοφίᾳ, καὶ ὃ τις ἂν μέγιστον σοι μάλιστα, τὸ μὴ δεῖ ἐπιβάλλειν γνώρισμα καὶ σημεῖον ἀνθρώπου. πανουργότεροι γὰρ οἱ γόητες ὅτοι πολλάκις τῶν ἀληθῶς φιλοσοφούντων. Φιλ. ἔσται ταῦτα μετ' ὀλίγον. ἀλλὰ

est conflictantium ascensus, postquam duarum minarum mentionem tantùm audiuerunt. Ad Pelasgicum alij; alij iuxta templum Æsculapij, & circum Areopagum etiam plures, nonnulli quoque penes Tali sepulchrum: pars etiam admotis scalis templo Dioscurorum, cum strepitu ascendunt, per Iouem etiam confertim, examinis apum instar: & vt Homeri verbis vtar, sed inde quamplurimi, illic quoque innumeri, *quæ folia & flores vernantis tempore oriuntur.* Plena autem est arx breui tempore cum clangore confidentium: estque vndique pera, barba, adulatio, impudentia, baculus, edacitas, syllogisinus, auaritia. At pauci illi, quotquot ad primum illud præconium ascenderunt, obscuri & ignoti, reliquorum turbæ immixti, sub aliarum formarum similitudine delitescunt. Hîc & hoc ô Philosophia molestissimum, & in quo te maximè quis reprehendat, quòd nullas illis notas & signa inusserit: siquidem præstigiatores isti, sæpius ad persuadendum, verè philosophantibus sunt aptiores. *Hîc.* Fiet illud paulò post: sed iam excipiamus. *Platonicus.* λεχθήσεται ἤδη. Πλατωνικὸς,

αὐτὸν ἡμᾶς πρὸ τοῦ χρὴ τὸν πλατωνικοὺς λαβεῖν. Πυθαγορικός. ἄκ, ἀλλὰ τὸν πυθαγορικοὺς ἡμᾶς. πρότερος γὰρ Πυθαγόρας ὦν. Στωϊκός. λαμβάνετε. ἀμείνους ἡμεῖς οἱ ἀπὸ τῆς σοᾶς. Περιπ. οὐ μὰ σώ. ἀλλ' ἔν γε τοῖς χρήμασι, πρότεροι αὖ ἡμεῖς εἰπεῖν, οἱ ἐν τῷ περιπάτου. Επ. ἡμῖν τοῖς ἐπικυρείοις τὸν πλακοῦντας δότε, καὶ ταὶς παλάθας. περὶ δὲ τῶν μυῶν περιμενῶμεν, κἂν ὑστάτοις δέῃ λαμβάνειν. Ακαδ. πῦ τὰ δύο τάλαντα; δείξομεν γὰρ οἱ ἀκαδημαϊκοὶ ὅσον τῶν ἄλλων ἐσμὲν ἐλεγκτικώτεροι. Στωι. οὐχ ἡμῶν γε τῶν στωϊκῶν παρόντων. Φιλοσο. παύσασθε φιλονεικοῦντες. ὑμεῖς δὲ οἱ κυνικοί, μήτε ὠθεῖτε ἀλλήλους, μήτε τοῖς ξύλοις παίετε. ἐπ' ἄλλα γὰρ ἴστε κεκλημένοι. καὶ νῦν ἔγωγε ἡ φιλοσοφία, καὶ ἡ ἀρετὴ αὕτη, καὶ ἡ ἀλήθεια, διακρινοῦσι τίνες οἱ ὀρθῶς φιλοσοφοῦντες εἰσίν. εἶτα ὅσοι μὲν αὖ εὐρεθῶσι τὰ ὑμῖν δοκοῦντα βιοῦντες, εὐδαιμονήσουσιν, ἄριστοι κεκλημένοι. τοὺς δὲ, καὶ ἀδὲν ἡμῖν προσήκοντας, κακοὺς κακῶς ἀπολούμενους, ὡς μὴ ἀνηκουστοῖντο τοῦ λόγου αὐτὸν, ἀλαζόνες ὄντες. π

Nos Platonicos par est accipere primos. *Pythagoricus.* Minimè : sed nos Pythagoricos. Prior enim fuit Pythagoras. *Stoicus.* Desipitis. nos Stoici sumus præstantiores. *Peripateticus.* Minimè quidem : verùm nos ex Peripato primi simus in pecunijs. *Epicurus.* Nobis Epicureis date placentas, & caricarum massas. Quod ad minas attinet, expectabimus, quanuis oporteat nos postremos accipere. *Academicus.* Vbi sunt illa duo talēta? siquidem nos Academici ostendemus, quantum alijs simus contentiosiores. *Stoic.* Non præsentibus nobis Stoicis. *Phil.* Definite contendere, vos verò Cynici, ne vos inuicem pulsetis, neque baculis cædatis : nam vos ad alia vocatos esse scitis. Nunc equidem ego Philosophia, & hæc Virtus, Veritásque iudicabimus quinam sint qui verè philosophantur. Inde qui nostrùm institutis viuere inuenientur, fœlices erunt quòd optimi habiti fuerint. Sed præstigiatores illos, nílque ad nos spectantes, malos male perdemus : ne superbi illi quæ sunt supra se affectent. Quid hoc rei est?

τοῦτο; φεύγετε νὴ Δία κ' τῶν γε χρημνῶν οἱ πολλοὶ, ἀλλόμενοι. κενὴ δ' ἤν ἡ ἀκρόπολις. πλὴν ὀλίγων τούτων, ὁπόσοι μεμψήκασιν, οὐ φοβηθέντες τὴν κείρην. οἱ ὑπηρέται εὐέλεσθε τὴν πέρκν, ἣν ὁ Κυνίσκος ἀπέρριψεν ἐν τῇ τροφῇ. φέρ' ἰδω τι καὶ ἔχει, ἤπερ δέρμοις, ἢ βιβλίον, ἢ ἄρτοις τῶν αὐτοπυρειτῶν; Παρρ. οὔκ. ἀλλὰ χρυσίον τουτὶ, καὶ μύρον, καὶ μαχαιρίδιον θυτικὸν, καὶ κάτοπτρον, καὶ κύβους. Φιλ. εὖγε ὦ γεναῖε. τοιαῦτά σοι ἦν τὰ ἐφόδια τῆς ἀσκήσεως. καὶ μὴν τούτων, ἠξίους λοιδορεῖσθαι ἅπασι, καὶ τοὺς ἄλλους παιδαγωγεῖν. Παρρ. τοιοῦτοι μὲν ἡμῖν οὗτοι. χρὴ δ' ὑμᾶς σκοπεῖν ὁντινα τρόπον ἀγνοούμενα ταῦτα πεπαύσεται, καὶ διαγνώσονται οἱ ἐντυγχάνοντες οἵτινες οἱ ἀγαθοὶ αὐτῶν, καὶ οἵτινες αὖ πάλιν οἱ τὸ ἑτέρου βίου. σὺ δ' ὦ ἀλήθεια, ἔξευρισκε. ὑμῖν σὲ γὰρ τοῦτο ἥκιστ' ἂν, ὡς μὴ ἐπικρατῇ σου τὸ ψεῦδος, μὴ δ' ὑπὸ τῆς ἀγνοίας λανθάνωσιν οἱ φαῦλοι τῶν ἀνδρῶν ἐς τοὺς χρηστοὺς μεμιγμένοι. Αλη. ἐπ' αὐτῷ εἰ δοκεῖ Παρρησιάδῃ, ποιησώμεθα τὸ τοιοῦτον, ἐπεὶ χρηστὸς ὦ παῖ,

Fugitis per Iouem multi per confragosa desilientes: iámque arx est vacua: præter paucos illos qui iudicium non formidantes remansêre Vos verò ministri peram tollite, quam Cynisçus fugiendo abiecit. Age videam quid hal eat, an lupinos, librúmue, aut panes cibarios? *Parrh.* Minimè: sed aurum hoc, & vnguentum cultrum sacrificuli, & speculum, & talos. *Phil.* Euge ô generose, hęc tibi exercitationis erant viatica: cúmque his æquum esse censebas omnibus conuiciari, atque alios docere. *Parrh.* Tales illi sunt nobis. Cæterùm oportet vos considerare, quo pacto desinent hæc ignota esse, & dignoscentur qui tecum consuescunt, quinam illorum sint boni, quinam contrà alterius sint vitæ. Tu autem Veritas illud comperito. Nam è re tua fuerit, vt tibi mendacium non præualeat: neu præ ignorantia praui homines immixti bonis deliteſcant. *Verit.* Hac in re ex Parrhesiadis arbitrio, siquidē probus, ac nobis beneuolus

καὶ ἕνεκους ἡμῖν, καὶ σὲ ὦ φιλοσοφία, μάλιστα θαυμάζων, παραλαβόντα μεθ' αὑτοῦ τὸν ἔλεγχον, ἅπασι τοῖς φάσκουσι φιλοσοφεῖν ἐντυγχάνειν. εἴθ' ὃν μὲ ἂν ἕυρῃ γνήσιον ὡς ἀληθῶς φιλοσοφίας, στεφανωσάτω θαλλῷ στεφάνῳ, καὶ ἐς τὸ πρυτανεῖον καλεσάτω. ὧν δέ τινι οἷοι πολλοί εἰσι, καταράτῳ καὶ δεινῷ ἐπιορκιστῇ φιλοσοφίας ἐντύχῃ, τὸ τεθρίππιον περιελασάσης, ἀποκειράτω τὸν πώγωνα ἐν χρῷ παυσαμένης μαχαίρᾳ, καὶ ἐπὶ τοῦ μετώπου στίγματα ἐμβαλλέτω, ἢ ἐγχαραξάτω κατὰ τὸ μεσόφρυον. ὁ δὲ τύπος τοῦ χαρακτῆρος, ἔστω ἀλώπηξ, ἢ πίθηκος. Φιλ. εὖγε ὦ ἀλήθεια. ὁ δὲ ἔλεγχος ὦ Παρρησιάδη, τοιόσδε ἔστω, οἷος ὁ τῶν ἀετῶν πρὸς τὸν ἥλιον εἶναι λέγεται. ἢ μὰ Δία. ὥστε κἀκείνους ἀναβλέπειν τῷ φωτὶ, καὶ πρὸς ἐκεῖνο δοκιμάζεσθαι. ἀλλὰ προθεὶς χρυσόν, καὶ δόξαν, καὶ ἡδονὴν, ὃν μὲν ἂν αὐτῶν εἰδῇς ὑπερορῶντα, καὶ μηδαμῶς ἐκκόμπον πρὸς τὸν ὄψιν, οὗτος ἔστω, ὁ τῷ θαλλῷ στεφόμενος. ὃν δὲ ἂν ἀτενὲς ἀποβλέποντα, καὶ τὸν χρυσὸν ὀφέλοντα ἐπὶ τὸ

est visus, teque ô Philosophia maximè admiratur: ita faciamus: vt assumpto secum Elencho, conueniat omnes qui se philosophari profitentur: tum quem verè legitimum Philosophiæ alumnum inuenerit, corona coronet oleagina, & in prytaneum vocet. Si verò in aliquem, quales multi sunt, execrandum virum, ac Philosophiæ simulatorem inciderit, attritam vestem dilaceret, barbámque hirci tonsoria nouacula abradat, frontique stigmata imprimat, vel inter media supercilia inurat fitque inustionis figura Vulpes, aut Simia. *Phil.* Euge Veritas. Talis autem ô Parrhesiades, sit Elenchus, qualis aquilarum pullus ad solem esse fertur. Non per Iouem tamen, ita vt lumen obtueantur, indéque probentur. Verùm exposito coram illis auro, gloria, voluptate, quem ipsorum ea despicere videris, & nequaquam ad aspiciendum trahi, is esto qui oleagino ramo coronetur. Quem verò fixis oculis intuentem, manúmque ad aurum protendentem deprehenderis, hunc abrasa priùs barba,

τὸ χρυσὸν, ἐπάγειν ἐπὶ τὸ

χαυτήλον τοῦτον, ἀποκείραντα πρότερον τὸ πώγωνα. Παῤῥη. ὡς ἔδοξεν ἔσαι ταῦτα ὦ φιλοσοφία. καὶ ὀψει ἀυτίκα μάλα τοὺς πελλὺς ἀυτῶν, ἀλωπεκάς, ἢ πιθηκοφόρους. ὀλίγους ἢ καὶ ἐστεφανωμένους. εἰ βούλεσθε μέντοι, καὶ ταῦτα ἀνάξω πιὰς ὑμῖν νὴ Δί' ἀυτῶν. Φιλο. πῶς λέγεις, ἀνάξεις τοὺς φυγόντας; Παῤῥη. καὶ μάλα, ἰῶ ἡ ἱέρεια μοι ἐξέλη πεὶς ὀλίγον χρῆσαι τῇ ὁρμιᾷ ἐκείνῳ καὶ τὸ ἄγκιστρον, ὅπῃ ὁ ἁλιεὺς ἀνέθηκεν ὁ ἐν Πειραιῶς. Ιε. ἰδοὺ δὴ λάβε καὶ τὸ κάλαμόν γε ἅμα, ὡς παῖ ἔχοις. Παῤῥη. ἰοὺ ἰοὺ ὦ ἱέρεια, καὶ ἰοχάδας μοι πιὰς δὸς ἀυτάσα, ἢ ὀλίγον τὸ χρυσίου. Ιε. λάμβανε. Φιλο. τί περάπειν αὐτὴρ διανοεῖται; Παῤῥη. δελεάσας τὸ ἄγκιστρον ἰοχάδι, καὶ χρυσίῳ, καθεζόμενος ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆ τειχέου, καθῆκεν ἐς τὴν πόλιν. Φιλο. τί ταῦτα ὦ Παῤῥησιάδη ποιεῖς; ἢ που τοὺς λίθους ἁλιεύσειν διέγνωκας ἐν τῷ Πελασγικῷ; Παῤῥη. σιώπησον ὦ φιλοσοφία, ἢ Πόσειδον ἀχρεῦ, ἢ Αμφιτρίτη τῶν ἰχθύων. ἀμ' ὁρῶ πινα

inurendum abducas. *Parrh.* Hæc, ô Philosophia, erunt, vt censes: & confestim permultos eorum vulpe, vel simia notatos videbis, paucos verò coronatos: quinimo si placuerit, nonnullos illorum vobis per Iouem huc adducam. *Phil.* Quid ais? fugientes adduces? *Parrh.* Ita quidem, si sacerdos funiculum hunc, & hamum à Piræensi piscatore dictum, velit mihi parumper commodare. *Sacerd.* En accipe, calamúmque simul, vt habeas omnia. *Parrh.* Quinigitur Sacerdos, caricas aliquas, parúmque auri da mihi properè. *Sacerd.* Accipe. *Phil.* Quidnam vir hic facere intendit? *Parrh.* Hamo carica & auro inescato, summo muro insidens in vrbem demisit. *Phil.* Quid agis ô Parrhesiades? numquid lapides ex Pelasgico piscari decreuisti? *Parrh.* Tace Philosophia, ac prædam expecta. Tu vero piscator Neptune, tu quoq; chara Amphitrite, multos pisces nobis immitte. At lupum quendam ingentem video, vel potiùs

τὴν ἄχραν περίμψε. σὺ δ' ὦ φίλη, πολλὰς ἡμῖν ἀνάπεμπε λάβεσθε συμεχθῆ, μᾶλλον δ'

χρύσοφρων. Ελευ. οὐκ. ἀλλὰ γαλεός ὅστ. προσέρχεται δὴ τῷ ἀγκίστρῳ κεχηνώς. ὀσφρᾶται τοῦ χρυσίου. πλησίον ἤδη ὄστν. ἔψαυσεν. εἴληπται. ἀνασπάσωμεν. Παρρη. καὶ σὺ ὦ ἔλεγχε, νυνὶ ξυνεπιλαβοῦ τῆς ὁρμῆς. ἄγω ὅστ. φέρ' ἴδω τίς εἶ ὦ βέλτιστε ἰχθύων. αὖων ὅτοσγε. Ηράκλεις τῶν ὀδόντων. τί τοῦτο ὦ γύναιόν τε εἴληφας, λιχνεύων περὶ τὰς πέτρας, ἔνθα λήσειν ἤλπισας, ὑποδεδυκώς; ἀλλὰ νυνὶ ἔσῃ φανερὸς ἅπασιν, ἐκ τῶν βραγχίων ἀπιρτημένος. ἀφέλωμεν τὸ δέλεαρ, καὶ τὸ ἄγκιστρον τουτί. κενόν σοι τὸ ἄγκιστρον. ἢ δ' ἰχθὺς ἤδη προσέρχεται, καὶ τὸ χρυσίον ἐν τῇ κοιλίᾳ. Διογ. μὰ Δία ἀφεμένου, ὡς δὴ κἀγὼ ἄλλους δελεάσωμεν. Παρρη. εὖ ἔχει. τί φῄς ὦ Διόγνες; οἶσθα τοῦτον ὅστις ὄστν. ἢ προσήκει σοί τι ἀνήρ; Διογ. οὐδαμῶς. Παρρη. τί οὖν; πόσου ἄξιον αὐτὸν χρὴ φάναι; ἐγὼ μὲν δὴ δυ' ὀβολῶν προῖμην αὐτὸν ἐπιπεσάμενος. Διο. πολὺ λέγεις. ἄβρωτός τε γάρ ὄστ, καὶ ἐναγχθὴς, καὶ σκληρὸς, καὶ ἄπιμος. ἄφες αὐτ-

auratam *Libert.* Minimè felis est, accedit ad hamum hians, aurum odoratur, prope iam adest, tetigit, captus est, attrahamus. *Parrh.* Tu quoque Elenche, nunc vna funiculum arripe: attractus est. Age videam quis sis ô piscium optime. Clamat iste: quales hercle dentes! Quid hoc rei est ô generosissime, circa petras liguriendo captus es, vbi te latitaturum sperabas? at nũc à branchiis pendens manifestus eris omnibus. Escam hanc, & hamum hunc extrahamus. En vacuus hamus: carica cum auro ventri iam adhæret. *Diog.* Per Iouem euomat, vt alios etiã inescemus. *Parrh.* Bene habet, quid ais ô Diogenes? túne hunc quisnam sit nosti? num ad te attinet? *Diog.* Nequaquam. *Parrh.* Quid igitur? quo precio dignus hic est dicendus? ego enim pridie duobus obolis eum æstimaui. *Diog.* Nimium dicis: nam & cibo est inutilis, & turpis, & durus, & neglectus. Hunc in caput à saxo præcipitem da. Tu verò alium demisso hamo atttahe: at-

κῇ κεφαλῇ ἀπὸ τῆς πέτρας θεὶς τὸ ἄγκιστρον. ἐκεῖνο

μῶν τοι ὄρα ὦ Παῤῥησιάδη, μὴ κάμπτόμενός σοι ὁ κάλαμος, ἀποκλασθῇ. Παῤῥη. Θάῤῥει ὦ Διόγενες, κοῦφοί εἰσι, καὶ τῶν ἀφύων ἐλαφρότεροι. Διο. νὴ Δία ἀτυέσατοίγε. ἀνάσπα ὦ ὅμως. Παῤῥη. ἰδοὺ τίς ἄλλος ὅτος ὁ πλατὺς, ὥσπερ ἡμίτομος ἰχθὺς προσέρχεται; ὑπὸ πέτρᾳ τινὶ κεχηνὼς ἐς τὸ ἄγκιστρον. κατέπεσεν. ἕλκεται. ἀνασπάδω. τίς ὅτος; Διογ. ὁ πλατωνικὸς εἶναι λέγων. Πλατ. καὶ σὺ ὦ καταράκτη, ἥκεις ἐπὶ τὸ χρυσίον; Παῤῥη. τί φὴς ὦ Πλάτων; τί ποιῶμεν αὐτόν; Πλα. ἀπὸ τῆς αὐτῆς πέτρας καὶ οὗτος. Διο. ἐπ' ἄλλον καθείσθω. Παῤῥη. καὶ μὴν ὁρῶ τινα πάγκαλον προσιόντα, ὡσανεὶ ἐν βυθῷ δόξῃς πτικίλον τιὰ χέραν, ταινίας τινὰς ἐπὶ τῦ νώτου ἐπιχρύσους ἔχοντα. ὁρᾷς ὦ ἔλεγχε; ὁ τὰ Ἀριστοτέλια προσποιούμενος, ὅτός ὅστιν. ἦλθεν. εἶτα πάλιν ἀπενήξατο. πρὸς σκόπῃ ἀκριβῶς. αὖθις ἐπανῆλθεν. ἔχανεν. εἰλκύσθη. ἀνασπάσω. Ἀρι. μὴ ἀνέρῃ μοι περὶ αὐτῦ ὦ Παῤῥησιάδη. ἀγνοῶ γὰρ ὅστίς ὅστιν. Παῤῥη. ἀλλ' ὅτος Ἀριστοτέλης κατὰ τὰ τοιαῦτα ἰχθύς. ὁρῶ κατὰ ταυτὸν

qui videſis ô Parrheſiades ne tibi calamus inflexus abrumpatur. *Parrh.* Confide Diogenes, leues ſunt & aphyis tenuiores. *Diog.* Per Iouem leuiſſimi : attamen A trahe. *Parrh.* Ecce. Quiſnam alius hic latus, tanquam ſemiſectus piſcis accedit? Pſetta quædam hamo inhians : deglutiuit : tenetur : attrahatur: quiſnam eſt? *Diog.* B Platonicũ ſe aſſerit. *Plat.* Et tu execrande ad aurum accedis? *Parrh.* Quid ais Plato? quid illo agamus? *Plat.* Ab hac eadem petra & ille. *Diog.* Ad capiendum alium demittatur. *Parrh.* Atqui belliſſimum quendam accedentem video, ac ſi in profundo varij coloris appareat, ac vittas quaſdam auratas ſuper dorſo habeat. D Videſ-ne Elenche? Hic eſt qui Ariſtotelem ſimulat: venit, deinde rurſus enatauit. circunſpice diligenter: iterum venit, hiauit, captus eſt: extrahatur. *Ariſtot.* Ne me Parrheſiades de ipſo in E terroges: quis enim ſit ignoro. *Parrh.* Numquid ò Ariſtoteles etiam, iſte è ſaxo dejiciendus? *Diog.* At ecce multos hîc conſpicio piſces, paricolores, ſpinoſos,

πετρῶν; Διο. ἀλλ' ἰδοὺ πολλοὺς ὁμοχρόους, ἀκανθώδεις, καὶ τὰ

ἐπιφάνειαν ἐκτραχυτέρους, ἔχινων δυσληπτοτέρους. ἦ που σκληρὸς ἐπ' αὐτοῖς δήπουθεν. Ἀλλ' οὐ πάρεσιν. ἱκανὸν εἰ κἂν ἕνα τινὰ ἕλκῃ τῶν ἀγέλης ἀναπαύσομαι. ἥξει· ὑπὸ τὸ ἄγκιστρον δηλαδή, ὃς αὖ αὐτῶν θρασύτατος ἦν. Ελεγ. κάθες, εἰ δοκεῖ, σιδηρώσας γε πρότερον ὑπόλυε τὰ ὁρμιάς, ὡς μὴ ἀποθρίξῃ τοῖς ὀδοῦσι, κατατρώγων τὸ χρυσίον. Παῤῥη. καθῆκα. σὺ δ' ὦ Πόσειδον, ὑπόστελλε τὴν ἄγκυραν. βέβαιος, μάχονται περὶ τῷ δελέατος. καὶ οἱ μέν, ξυνάμα πολλοὶ πειρῶνται τὴν ἰγκάδα. οἱ δὲ, προσφωτες, ἔχονται τοῦ χρυσίου. εὖ ἔχει. ἐπειλήφθη τις μάλα καρτερός. φέρε ἴδω τίνος ἐπώνυμον σαυτὸν εἶναι λέγεις. καίτοι γελοῖός τέ εἰμι αὐτὸν ἐγκαλῶν ἐχθρῷ λαλεῖν. κἄτωγε οὗτοί. ἀλλὰ σὺ ὦ ἔλεγχε, εἰπὲ ὅντινα ἔχει δι-δάσκαλον ὧνπερ. Ελεγ. Χρύσιππον τουτονί. Παῤῥη. μανθάνω, διότι χρυσίον οἴεται προσθιῶ τῷ ὀνόματι. σὺ δ' οὖν Χρύσιππε, πρὸς τῆς Ἀθηνᾶς εἰπὲ οἱ δοκεῖ τὸν ἀνδρεῖαν, ἢ τοιαῦτα παραινεῖς αὐτοῖς πρὸς Χρυ. οὐ δῆτα ὑβριστικὰ ἐρωτᾷς ὦ Παῤῥησιάδη. προσήκειν τὴν μὲν

in superficie asperiores: echinis captu difficiliores. Verriculo opus esset, at non adest: satis erit si vel vnum ex grege attrahamus: veniet autem ad hamum is nimirum qui est ipsorum audacissimus. *Elench.* Demitte, si videtur: priúsque ferro multum munias funiculum, ne eum deuorato auro dentibus secet. *Parrh.* Demisi. Tu verò Neptune capturam absolue. Papæ! pro esca depugnant: aliique simul multi caricam circumrodunt: alij verò adhærent auro tenaciter. Bene habet, valdè robustus aliquis transfixus est. Age sciam cui te cognominem esse dicas. Atqui ridiculus sum, qui piscem loqui cogam. muti enim sunt illi. Verùm Elenche, dic quemnam magistrum hic habeat. *Elench.* Chrysippum hunc. *Parrh.* Intelligo: puta quoniam aurum ineſt nomini. Tu igitur Chrysippe, per Mineruam dicito: nosti-ne viros istos, vel ipsos vt talia faciant, hortaris? *Chry.* Per Iouem Parrhesiades interrogas contumeliosè, qui nobis cum talibus conueni-

ὑπολαμβάνων, τοιούτοις ὄν-

ηας. Παρ. ἐῦγε ὦ Χρύσιππε
ηλιείος εἶ. οὕτω γοῦν καὶ αὐ-
τὸς ὑπὸκεφαλὴν μὴ τῶν ἀλ-
λων, ἐπεὶ καὶ ἀκρωτῶφὴς ὄσι. καὶ
δέος μὴ διαπαρῇ τις τὸ λαι- A
μὸν, ἐδίων. Φιλο. ἄλις ὦ Παρ-
ρησιάδη τὸ ἄχρας, μὴ καί τις φθι,
οἷον πολλοὶ εἰσιν, οἴονται ἀπο-
πασάσας τὸ χρυσίον, καὶ τὸ ἀγ-
κιστρον. εἶτά σε ἀποτίνειν τῇ B
ἱερείᾳ δέησει. ὥστε ἡμεῖς μὲν ἀπί-
ωμὲν περιπατήσοντες. ὑμεῖς
δ' καὶ ὑμᾶς ἀπέναι δεῖ μὴ κέτε,
μὴ καὶ ὑπὲρ ἡμέρας γένησθε τὸ C
προσταχθέντος. σὺ δ' καὶ ὁ ἔλεγ-
χος ὦ Παρρησιάδη, κύκλῳ
ὑπὸ πάντας αὐτοὺς ἰόντες, ἢ στε-
φανοῦτε, ἢ ἐγκαταλάμετε ὡς
ἔφλω. Παρρ. ἔσαι ταῦτα ὦ φι-
λοσοφία. χαίρετε ὦ βέλτιστοι D
ἀνδρῶν. ἡμεῖς δ' καπίωμὲν ὦ
ἔλεγχε, καὶ τελῶμὲν τὰ παρ' ἐγ-
γελμένα. ποῖ δ' καὶ πρῶτον
ἀπέναι δέησει; μῶν ἐς τὴν
Ακαδημίαν, ἢ ἐς τὴν Στοᾶ; ἀπὸ τοῦ Λυκείου ποιη- E
σώμεθα τὴν ἀρχήν. οὐδὲν
διοίσει τοῦτο. πλὴν οἶδα ἐγὼ ὡς
ὅποι ποτ' ἂν ἀπέλθωμὲν, ὀλί-
γων μὲν τῶν στεφάνων, πολλῶν δ'

re ſuſpicaris. Parrh. Euge Chryſippe, generoſus es. Ergo & iſte cum alijs in caput præcipitetur: ſiquidem eſt ſpinoſus, verendúmque eſt, ne qui comederit guttur configat P». Prædæ ſatis eſt ô Parrheſiades, nequis (vt multi ſolent) auro & hamo deglutitis abeat: deinde te ſacerdoti rependere oporteat. Proinde nos eamus ambulatum. Tempus etiam eſt vt vos vnde veniſtis reuertamini: ne vltra præſcriptum diem commoremini. Tu verò Parrheſiades, & Elenche, omnes in orbem obeundo, vel coronate, vel inurite, vt dixi. Parrh. Hæc fient Philoſophia. Valete homines optimi. Nos verò Elenche deſcendamus, & iuſſa exequamur. Sed quò primùm erit eundum? Num in Academiam, vel in Stoam? A Lyceo initium faciamus: nihil hoc refert. At hoc ego noui, fore vt quocunque peruenieme, paucis coronis, multis cauterijs indigeamus.

τῶν χωσηείων δεησόμεθα.

ΚΑΤΑΠΛΟΥΣ, Η Τύραννος.

CATAPLVS, SIVE TYRANNVS.

ARGVMENTVM.

Vti supra in Menippo, diuitum exitus ac pœnas descripsit, recitato etiam decreto, quo animæ illorum in asinos migrare iubentur, ita hic sub Megapenthus persona, Tyrannorum vitam, mores, exitus, & quæ tandem post hanc vitam, animorum supplicia & cruciatus illos maneant, exponit: amplificatis hic etiam antithesi quadam, dum sutorem Micyllum, & Philosophum Cynicum, vtrumque pauperem, alterum etiam virtuti ac sapientiæ deditum, cum illo confert. Illud videlicet innuens, quòd, qui potentiam & diuitias sectantur, & vitam plerumque pessimam atque nequissimam agãt, & mortem quàm grauissimam animo patiantur. Contrà autem, qui à rebus istis mundanis, ijsdémque malorum omnium principijs & caussis, animum remotum ac liberum habent, quique virtutem præ ijs, quæ vulgus appetit & miratur, colunt, illos & mortem contemnere solere, neque vllis conscientiæ flagris facilè perterreri. Tractat autem hæc, pro more ac instituto suo, fabulosè rursum dramate quodam, ficta vmbrarum transfretatione apud Acherontem, in qua dum & tyrannus hic trajiciendus foret, mora cæteris, reniténte ac mortem deprecante illo, injicitur. Quam rem Charonte atque alijs grauiter ferentibus, tandem Mercurius collo attractum illum, in nauem compellit, adiuuantibus ad id pauperibus illis Cynisco & Micyllo. Porrò vbi iam traiectum esset, rursus apud Rhadamanthum eodem pacto iudicium subterfugere velle idem fingit, sed tamen & ibi in medium protractus, & à Cynisco accusatus, extremo tandem supplicio damnatur.

ΧΑΡΩΝ.

Ιεν ὦ Κλωθοΐ, τὸ μὲν σκάφος ἕτοιμον ἤδη παρεσκεύασται ἡμῖν, καὶ ἐπιβάται ἱκανοὶ ἐνταῦθα πρὸς τὴν ἀναγωγήν

CHARON.

AGe Clotho, iamdudum hæc scapha nobis est parata, & ad traiectionem

εὖ μάλα παρεσκευασμένον· ὁ, γὰρ αὐτέτλης ἐκκέχυται, καὶ ὁ ἔσω ὤρθωται, καὶ ἡ ὀθόνη περιεκέκευσται, καὶ τῶν κωπῶν ἑκάση τετόρνωται. κωλύει τε A ἔτι δὲν ὅσον ἐτ' ἐμοὶ, τὸ ἀγκύλιον ἀναλύσαντας, ἀποπλεῖν. ὁ δ' Ἑρμῆς βραδύνει, πάλαι παρεῖναι δέον. κενὸν γοῦν ὁπλιτῶν ὡς ὁρᾷς τὸ πλοῖον, B τετὲς ἤδη τήμερον διαπεπλευκέναι δυνάμενον. καὶ σχεδὸν ἀμφιβούλυτόν ἐστιν. ἡμεῖς μέν, ἔτι δέπω οὐδὲ ὁβολὸν ἐμπεπλήκαμεν. εἶτα ὁ Πλούτων εὖ οἶδ' ὅτι ἐμὲ ῥᾳδιουργῆσαι ἐν τούτοις C ὑποψήσεται. καὶ ταῦτα, παρ' ἄλλῳ οὐσης τῆς αἰτίας. ὁ μὲν καλὸς ἡμῖν κἀγαθὸς νεκυοπομπὸς, ὥσπερ τις ἄλλος καὶ αὐτὸς ἄνω τὸ τῆς λήθης ὕδωρ πεπωκὼς, ἀναπέφυκε πρὸς ἡμᾶς ἐπιλέλησται. καὶ ἤτοι παλαίει μετὰ τῶν ἐφήβων, ἢ κιθαρίζει, ἢ λόγους τινὰς διεξέρχεται, ἐπιδεικνύμενος τῆς λήθης τὸν αὐτός. ἢ τάχα που καὶ κλωπεύει ὁ γραῦς παρελθών. μία D γὰρ αὐτὸ καὶ αὕτη τῶν τεχνῶν. ὅδε οὐκ ἐλευθεριάζει πρὸς ἡμᾶς, καὶ ταῦτα, ἐξ ἡμισείας ἡμέτερος ὤν. Κλω. τί δ' οἶσθα ὦ Χάρων, εἴ τις ἀσχολία περισπάσειν αὐτῷ. τὰ

commodè admodum instructa: siquidem exhausta est sentina, malus erectus, velum passum, remi singuli scalmo alligati: nihilque per me obstat, quin extracta anchora soluamus. Moratur autem Mercurius qui iamdiu adesse deberet. Itaque vectoribus vt vides, vacuus est hic ponto, qui iam ter hodie traiecisse potuisset. Et iam ad vesperam vergit dies: nos autem nondum vel obolum lucrifecimus. Porrò Pluto, sat scio, me interea desidere suspicabitur, idque cùm alius sit culpa. Cæterùm bonus ille & egregius vmbratum dux, vt manium aliquis, ipse hausta apud superos obliuionis aqua, ad nos redire non meminit. Et vel cum ephebis luctatur, vel citharam pulsat, vel aliquas orationes pronunciat, suas nugas ostentans: vel alicubi furatur inter redeundum ille E generosus: hæc enim est eius artium vna. Hic igitur liberè erga nos se gerit, idque cùm noster sit dimidia ex parte. *Clo.* At quî scis ô Charon, annon aliquod ipsi negocium acciderit, si diutiùs ad res superũ eius opera

Διὸς ἐπὶ πλέον δεηθέντος ἀποχρήσασθαι πρὸς τὰ αὖω φρονήματα; δεσπότης ὁ κριτὴς ἐκείνος ἐστιν. Χα. ἀλλ' οὐχ ὥστε ὦ Κλωθοῖ περᾷ τοῦ μέτρου A δεσπόζειν κοινοῦ κτήματος, ἐπεὶ καὶ ἡμεῖς ποτε αὐτὸν ἀπέναι δέον κατεσχήκαμεν, ἀλλ' ἐγὼ οἶδα τὴν αἰτίαν. παρ' ἡμῖν μὲν γὰρ ἀσφόδελος μόνον, B καὶ χοαὶ, καὶ πόπανα, καὶ ἐναγίσματα. τὰ δ' ἄλλα, ζόφος, καὶ ὀμίχλη, καὶ σκότος. ἐν δὲ ἐκείνῳ, φαιδρὰ πάντα, καὶ ἥ τε ἀμβροσία πολλὴ, καὶ C τὸ νέκταρ ἄφθονον. ὥστε μοι ἥδιον παρ' ἐκείνοις βεβαδίκεν ἔοικε. καὶ παρ' ἡμῶν μὲν αὐτίπαται, καθάπερ ἐκ δεσμωτηρίου τινὸς ἀποδιδράσκων. ἐπειδὰν δὲ κομιδῆς κατέλθῃ, ὁρμὴ, καὶ βάδιση, μόγις ποτὲ D κατέρχεται. Κλω. μηκέτι χαλέπαινε ὦ Χάρων. πλησίον γὰρ αὐτὸς οὗτος ὡς ὁρᾷς, πολλοί τινας ἡμῖν ἄγων. μᾶλλον δὲ ὥσπερ τι αὐτόλιτον, ἀθρόους E αὐτὸν τῇ ῥάβδῳ σείων. ἀλλὰ τί τοῦτο; δεδεμένον τινὰ ἐν αὐτοῖς. καὶ ἕλλον γελῶντα, ἕνα δέ τινα καὶ πέρυν ἀλημμύρον, κλαίοντα, δειμὺ ἐνορῶντα, καὶ οὐχ ὁρᾷς ὃ καὶ τὸν Ερμῆν

Ioui sit opus? Herus autem est & ille. Cha. At non ita vt communi ministro præter modum imperitare debeat: siquidem nos eum abeundi tempore nunquam detinuimus: sed ego causam scio. Nam apud nos est tantùm asphodelus, libamina, placentulæ, exequiæ: cætera verò, caligo, nebula, tenebræ. Sed in cœlo clara sunt omnia, ambrosia multa, nectar copiosum. Idcirco suauiùs apud illos morari mihi videtur: sed à nobis auolare solet, quasi è carcere aliquo aufugiat. Descendendi verò tempore, lentè, pededentim, ægrè tandem aduenit. Clo. Mitte iram istam Charon: nam hic prope adest vt vides, complures nobis adducens, vel potiùs densam turbam velut gregem virga abigens. Sed quid hoc rei est? Quendam inter ipsos vinctum, & alium ridentem, alium cui pera dependet, quíque manu baculum tenet. Videó, asperúmque intuetur, aliósque accelerat. Annon & Mercurium ipsum sudore diffluentem,

καὶ ξύλον ἐν τῇ χειρὶ ὁρῶ ἐτόν ἄλλοις ὀπαδεύοντα. αὐτὸν ἱδρῶτι ῥεόμενον,

χαὶ τοῦ πόδε κεκονιμένου. καὶ πνευστιῶντα, μεσὸν χωῦ ἄθ-
ματος αὐτῷ τὸ σῶμα; τί ταῦ-
τα ὦ Ερμῆ; πῶς ἡ σπουδή; τε-
ταραγμένῳ γὰρ ἡμῖν ἔοικας.
Ερ. τί δ' ἄλλο ὦ Κλωθεῖ, A
ἢ τουτονὶ τὸν ἀλιτήριον ἀπο-
δεδρακότα μεταδιώκων, ὀλί-
γου δεῖν λειποτακτεῖν ὑμῖν τήμε-
ρον ἐγνώκειν; Κλω. τίς δέ B
ἐστιν; ἢ τί βουλόμενος ἀπε-
δίδρασκε; Ερ. τοῦτο μὲν
προδηλον, ὅτι ζῆν μᾶλλον
ἐβούλετο. ἔστι γὰρ βασιλεύς τις,
ἢ τύραννος ἀπὸ χωῦ τῶν ὀ- C
δυρμῶν, ᾗ ὧν ἀνακωκύει πολ-
λῆς τινος εὐδαιμονίας ἐστερῆ-
σθαι λέγων. Κλω. εἶτ' ὁ μά-
ταιος ἀπεδίδρασκεν ὡς ἐπι-
βιῶναι δυνάμενος, ἐπιλελοι-
πότος ἤδη τὸ ἐπικεκλωσμέ-
νου αὐτῷ νήματος; Ερ. ἀ- D
πεδίδρασκε λέγεις; εἰ γὰρ μὴ
ὁ γοναιότατος ἕπος, ὁ τὸ ξύ-
λον, συμπρησπέ μοι, καὶ συλ-
λαβόντες αὐτὸν ἐδήσαμεν,
καὶ ὥχετο ἡμᾶς ἀποφυγών. E
ἀφ' οὗ γάρ μοι παρεδέδωκεν
αὐτὸν ἡ Ἄτροπος, παρ' ὅλην
τὴν ὁδὸν ἀντέτεινε κἀντέπα-
κε. καὶ τῶ πόδε αὐτερείδων πρὸς
τοὔδαφος, οὐ παντελῶς
ἱκέτευε, καὶ καταλιπάρει

pedibus puluerulentis, anhelantem, adeò vt ipsi os spiritu sit plenum, cernis? Quid hoc rei est ô Mercurii? quæ hæc properatio? nobis enim perturbatus videris. *Merc.* Quid aliud ô Clotho, quàm quod scelestum hunc fugientem insequens, vobis hodie nauis defertor propemodum fuimfactus? *Cl.* At quisnam est? aut quid sibi volens aufugit? *Merc.* Hoc manifestum est, quòd mallet viuere. Est autem rex aliquis, vel tyrannus, quantum ex eiulatu eius conjicere est, ex eóque quod magna se fœlicitate priuatum conqueritur. *Cl.* An stolidus ille aufugiebat quasi posset superuiuere, cùm jam innexum illi filum defecisset? *Merc.* Aufugiebat dicis? Nam nisi generosissimus iste, qui baculum gestat, auxilio mihi fuisset: sicque ipsum comprehensum ligassemus nobis effugisset. Nam ex quo illum mihi tradidit Atropos, per totam viam obniti & retrahere non destitit: sed pedibus solo firmiter innitens, nequaquam ductu fuit facilis. Interdum supplicabat & deprecabatur postulàs se paulisper dimitti

ἐυάγωγος ὢν. ἐνίοτε δ' ἂν
ἀπειθοίαι πρὸς ὀλίγον ἀξιῶν,

καὶ πολλὰ δώσειν ὑπισχνούμενος. ἐγὼ δ' ὥσπερ εἰκὸς, οὐκ ἀφῆκα, ὁρῶν ἀδυνάτων ἐφιέμενον. ἐπεὶ δ' κατ' αὐτὸ ἤδη τὸ ξύμπαν ἦμεν, ἐμὲ τὸν νεκρικὸν A ὡς ἔθος ἀπαριθμοῦντος τῷ Αἰακῷ, κἀκείνου λογιζομένου αὐτὸν, ἐκ τῆς ἀδελφῆς πεμφθὲν αὐτῷ σύμβολον, λαβὼν, ἐκ οἶδ' ὅπως ὁ πεισικατάρατος, ἀπιὼν ᾤχετο. ἐνέδει οὖν νεκρὸς εἰς τὸν λογισμόν. καὶ ὁ Αἰακὸς ἀνατείνας τὰς ὀφρῦς, μὴ σὺ πάντων ὦ Ἑρμῆ φήσι, χρῶ τῇ C κλεπτικῇ. ἄλλοι σοι αἱ ἐν οὐρανῷ παιδιαί. τὰ νεκρῶν δ', ἀκριβῆ, καὶ οὐδαμῶς λαθεῖν δυνάμενα. τέτταρας ὡς ὁρᾷς ἐκ τῶν χιλίων ἔχει τὸ σύμ- D βολον ἐγκεχαραγμένους. σὺ δέ μοι παρ' ἓνα ἥκεις ἄγων, εἰ μὴ τοῦτο φῂς, ὡς παραλελόγισαί σε ὁ Ατρόπος. ἐγὼ δ' ἐρυθριάσας πρὸς τὸν λόγον, ταχέως ὑπεμνήσθην τῶν κατὰ τὴν ὁδόν. κἀ- E πειδὴ περιεβλέπων οὐδαμοῦ τοῦτον εἶδον, συνεὶς τὴν ἀποδρασιν, ἐδίωκον ὡς εἶχον τάχους κατὰ τὴν ἄγουσαν πρὸς τὸ φῶς. εὗρον δ' αὐδαίρετος μοι ὁ βέλτιστος ὤν. καὶ ὥσπερ ἀπὸ

pollicénsque multa se daturum. At ego, vt par erat, non dimisi, videns impossibilia optantem. Porrò cùm jam in ipsis faucibus essemus, & defunctos Æaco pro more numerarem, ipsósque ille recenseret ad tesseram à tua sorore sibi missam, perditissimus iste nescio quomodo clam nobis A fugerat. Itaque mortuus vnus summæ deerat: tum Æacus contractis supercilijs: ne in omnibus Mercuri, vtere arte furandi. Sufficiant tibi tui in cœlo lusus: accuratæ autem sunt mortuorum res, nec quicquam nos latere potest. Quatuor supra mille vt vides, inscriptos habet tessera. Tu verò præter vnum adducis: nisi hoc dicas quòd te circumuenit Atropos. Ego rubore ad hæc dicta suffusus, eorum qnæ in via acciderant protinus memini. Cùmque circunspiciens istum neutiquam viderem, intellecta eius fuga, quàm celerrimè per eam viam quæ ducit ad lucem sum secutus cum hoc spontaneo comite optimo: & tanquam è carceribus currentes, ipsum iam in Tænaro deprehen-

ὑπολήψεσθαι δέοντες, καταλαμβάνουσιν αὐτὸν ἤδη ἐν Ταινάρῳ.

πρεσβ τοσοῦτον ἦλθε διαφυγεῖν.
Κλω. ἡμεῖς δὲ ὦ Χάρων. ὀ-
λιγωρίαν ἤδη τῶ Ερμῆ κατε-
γνώσκομεν. Χα. τί οὖν ἔτι
διαμέλλομεν, ὡς οὐχ ἱκανῆς
ἡμῖν γεγυμνασμένης διατριβῆς;
Κλω. εὖ λέγεις. ἐμβαινέτωσαν.
ἐγὼ δὲ προχειρισαμένη τὸ βι-
βλίον, καὶ περὶ τὴν ἀποβά-
θραν καθεζομένη, ὡς ἔθος, ἐ-
πιβαίνοντα ἕκαστον αὐτῶν,
διαγνώσομαι τίς ἢ πόθεν, καὶ
οὗτινα τεθνεῶτα τρόπον. σὺ
δὲ παραλαμβάνων, σείβαζε,
ἢ σωπᾶθι ὦ Ερμῆ, σὺ δὲ
τὰ νεογνὰ ταυτὶ πρῶτα ἐμ-
βαλῶ. τί γὰρ ἂν καὶ ἀποκρί-
ναιντό μοι; Ερ. ἰδοὺ δή σοι
ὦ πορθμεῦ, τὸν ἀριθμὸν ὅτοι οἱ
τεττακόσιοι μὴ τὸν ἐντεθειμένων.
Χα. βαβαὶ τὸ εὐαγχίας. ὁμο-
φακίας ἡμῖν νεκροὺς ἥκεις
ἄγων. Ερ. βούλει ὦ Κλωθοῖ,
τοὺς ἀκλαύστους ἐπὶ τούτοις
ἐμβιβασώμεθα; Κλω. τοὺς
γέροντας λέγεις; οὕτω πάνυ.
τί γὰρ με δεῖ πράγματα ἔχειν,
τὰ περὶ Εὐκλείδου πῶς νυν
ἐξετάζεσθαι; οἱ γὰρ ἐξήκοντα
ὑμεῖς πάλαι ἤδη. τί τοῦτο;
οὐκ ἐπακούουσί μου βεβυσμένοι
τὰ ὦτα ὑπὸ τῶν ἐτῶν. δεήσει
τάχα καὶ τούτους ἀφαιμάσσον

dimus, vsque adeò parum abfuit quin effugisset. *Cl.* Et nos ô Charon ignauiæ Mercurium damnabamus. *Ch.* Quid ergo diutius cunctamur, quasi non satis moratí simus? *Cl.* Rectè dicis, inscendant. Ego verò sumpto in manibus libro, ingredientes singulos, qui, & vnde, quóque pacto mortui sint, circum scalas sedens, pro more dignoscam, tu verò exceptos compone, & ordine colloca Mercuri. Verùm infantulos hosce primos injice: quid enim mihi respondere queant? *Merc.* En tibi ô portitor sunt hi numero trecenti cum ijs qui fuerunt expositi. *Ch.* Papæ quàm opima præda! mortuos immaturos nobis adducis. *Merc.* Vis-ne Clotho cum his, indefletos introducamus? *Cl.* An senes dicis? ita facias. Quid enim opus est, vt ea quæ fuerunt ante Euclidem scrutando, negocium mihi facessam? Vos qui plusquàm sexagenarij estis, jam adeste. Quid hoc rei est? Ita-ne eorum aures annis sunt obturatæ, vt me non exaudiant? forsan & hos sublatos importare oportebit.

παρεγαγεῖν. Ερ. ἰδοὺ πάλιν ἕτοι δυεῖν δέοντες τεβακόσιοι, πάνυ ἐρρωμένοι καὶ πεπιεσμένοι, καὶ καθ' ὥραν τεθνηκότες. Κλω. νὴ Δί', ἐπεὶ ἀσαφίδες A γε πάντες ἤδη εἰσί. τὸν θαυμασίας ἐπὶ τούτοις ὦ Ερμῆ παρεγαγε. καὶ τοῦτόν μοι εἴπατε, ὁπόθεν ἀποθανόντες, ἥκετε. μᾶλλον δ' αὐτὴ πρὸς τὰ γεγραμμένα ὑμᾶς ἐποικέσομαι. πολεμοῦντας ἀποθανεῖν ἔδει χθὲς ἐν Μηδίᾳ τεσσαράς B ἐπὶ τοῖς ὀγδοήκοντα, καὶ τὸν Οξυάρτου υἱὸν μετ' αὐτῶν Γωβαρίαν. Ερ. πάρεισι. Κλω. δὶ ἔρωτα αὐτοὺς ἀπέσφαξαν ἑπτά. καὶ ὁ φιλόσοφος Θεαγένης, διὰ τὴν ἑταίραν τὴν Μεγαρόθεν. Ερ. οὗτοιὶ πλησίον. Κλω, ποῦ δ' οἱ περὶ τὴν C βασιλείας ὑπ' ἀλλήλων ἀποθανόντες; Ερ. παρεσάσιν. Κλω. ὁ δ' ὑπὸ τῆς μοιχῆς καὶ τῆς γυναικὸς φονευθείς; Ερ. ἰδού σοι πλησίον. Κλω. τὸν ἐκ δικασηρίων δῆτα παρεγαγε. λέγω δὴ τὸν συμπάντων, καὶ τὸν ἀνεσκολοπισμένους. οἱ δ' ὑπὸ λῃστῶν ἀποθανόντες ἐκκεφαλισμένοι, πῦ εἰσιν ὦ Ερμῆ; Ερ. πάρεισιν οἵδε οἱ θαυμασίαι, ὃς ὁρᾷς. τὰ δὲ γυναῖκας ἅμα βούλει παρεγάγω; Cl. Maximè,

Merc. En duodequadringenti, marcidi omnes, & præmaturi, suóque tempore decerpti. *Cl.* Per Iouem quandoquidem omnes iam sunt vuæ passæ. Saucios præterea adducito Mercuri. Vos quo mortis genere è vita excesseritis, mihi primùm dicite. Verùm ipsamet quid cuique vestrûm inscriptum sit inspiciam. Decretum erat vt heri quatuor & octoginta pugnantes in Media occiderent, cúmque his Gobares Oxyartis filius. *Merc.* Adsunt. *Cl.* Præ amoris impatientia septem sibi mortem consciuerunt: & Theagenes propter Megarense scortum quo potiri non poterat. *Merc.* Hi propè adsunt. *Cl.* Porrò vbi illi qui de imperio certantes, mutuis se cædibus confecêre? *Merc.* Hic astant. *Cl* Et qui ab adultero & vxore est interfectus? *Merc.* En tibi adest. *Cl.* Eos qui sententia iudicis damnati fuerunt, adduc, fustibus inquam cæsos, & crucî affixos. Illi verò sedecim, qui à latronibus sunt interfecti vbi sunt Mercuri. *Merc.* Adsunt saucij illî quos vides. Porrò vis vt mulieres simul adducam?

Κλω. μάλιστα γὲ τὸν ἀπὸ ναυαγίων γε. ἅμα γὸ τεθνᾶσι, καὶ τὸν ὅμοιον τρόπον. καὶ τὸν ἀπὸ πυρετῦ ὄ, καὶ τούτοις ἅμα. καὶ τὸν ἰατρὸν μετ' αὐτῶν Αγαθοκλέα. τῦ δὲ ὁ φιλόσοφος Κυνίσκος, ὃν ἔδει τὸ Ἑκάτης τὸ δεῖπνον φαγόντα, καὶ τὰ ἐκ τῶν καθαρσίων ὠὰ, καὶ πρὸς τούτοις γε, σπύραν ὠμὴν, ἀποθανεῖν; Κωνι. πάλαι σοὶ παρέσκευα ὦ βέλτιστε Κλωθοῖ. τί δέ με ἀδικήσαντα, τοσῦτον ἕλκας ἄνω τὸ χρέων; Κλω. ὅδον γὸ, ὅλον μοι τὸ ἄβρακτον ἐπέκλωσας. καίτοι πολλάκις ἐπιρράγδην τὸ νῆμα διακόψας ἐλθεῖν. ἀλλ' ὅμως εἶσ' ὅπως ἄρρηκτον ἰῶ. Κλω. ἔφορόν τε καὶ ἰατρὸν εἶναι τῶν ἀνθρωπίνων ἁμαρτημάτων ἀπελίμπανον. ἀλλ' ἔμβαινε ἀγαθῇ τύχῃ. Κωνι. μὰ Δί'. ἰῶ μὴ πρότερόν γε τουτονὶ τὸ δεξιμῦον ἐμβιβασώμεθα. δέδια γὸ μή σε παρατείσῃ δεόμενος. Κλω. φέρ' ἴδω τίς ὅδε. Ερ. Μεγαπένθης ὁ Λακύδου. τύραννος. Κλω. ὀπίσω ἰέ σύ. Μεγα. μηδαμῶς ὦ δέσποινα Κλωθοῖ. ἀλλά με πρὸς ὀλίγον ἔασον ἀνελθεῖν, εἶτά σοι αὐτόματος ἥξω, καλοῦντος μηδενός.

Cl. Maximè, & naufragio perditos: simul enim, paríque modo perierunt. Simul etiam quos febris extinxit, cúmque illis Agathoclem medicum. Cæterùm vbi est philosophus Cynicus, quē Hecates cœna, lustralibus ouis, quinetiam sepia cruda deuoratis mori decretum erat? Cnn. Iamdudum tibi asto optima Clotho: sed qua in re iniurium me tandiu apud superos reliquisti? Nam mihi fusum fere totum agglomerasti, quanquam filum rumpere sæpè conatus sum vt venirem: sed nescio quo pacto infragile erat. Cl. Equidem te humanorum peccatorum inspectorem, & medicum relinquebam. Iam autem, quod fœlix faustúmque sit, inscende. Cnn. Non per Iouem, quin priùs vinctum hunc inscendere adegerimus: vereor enim ne te precibus à tua sententia dimouerit. Cl. Age videam quis sit. Mer. Lacydæ filius Megapenthes tyrannus. Cl. Inscende tu. Meg. Minimè domina Clotho: sed me paululùm per reuerti finito: deinde vltro à nemine vocatus veniam.

Κλω. τί δ' ἔστιν, οὗ χάειν ἀφικέσθαι θέλεις; Μεγα. πρὸ οἰκίαν ἐκτελέσαι μοι πρότερον ἐπίβεψον. ἡμιτελὴς γὰρ ὁ δόμος καταλέλειπται. Κλω. ληρεῖς. ἀλλ' ἔμβαινε. Μεγα. οὐ πολλοῦ χρόνον ὦ μοῖρα αὐτῶ. μίαν με ἔασον μεῖναι πρόσθε ἡμέραν, ἄχρις ἂν πι σκοπήσω τῇ γυναικὶ περὶ τῶν χρημάτων, ἔνθα τὸ μέγα εἶχον θησαυρὸν κατορωρυγμένον. Κλω. ἄφαρεν. ὃς ἂν τύχῃς. Μεγα. ἀπολεῖται οὖν χρυσὸς τοσοῦτος; Κλω. ὃς ἀπολεῖται. διάρρει τούτουγε ἕνεκα. Μεγακλῆς γὰρ αὐτὸν ὁ σὸς ἀνεψιὸς παραλήψεται. Μεγα. ὦ τὸ ὕβρεως, ὁ ἐχθρὸς, ὃν οὐδὲ ραδυμίας ἔγωγε οὐ προαπέκτεινα; Κλω. ἐκεῖνος αὐτός. καὶ ἐπιβιώσεταί σοι ἔτη τεσσαράκοντα, καὶ μικρόν τι πρὸς, τοὺς παλλακίδας, καὶ τὼ ἐσθῆτα, καὶ τὸ χρυσὸν ὅλον σου περιλαβών. Μεγα. ἀδικεῖς ὦ Κλωθοῖ, τὰμὰ τοῖς πολεμιωτάτοις διανέμουσα. Κλω. οὐ γὰρ οὐχὶ Κυδιμάχου αὐτὰ ὄντα ὦ γυναικότατε παρειλήφεις, ἀποκτείνας τε αὐτὸν, καὶ σφάξας; Μεγα. ἀλλὰ νῦν

Cl. Sed quid est, quorsum ad vitam redire vis? *Megap.* Permitte mihi vt domum priùs perficiam, quam semifactam reliqui. *Cl.* Deliras. inscende. *Megap.* Non multum flagito temporis ô Parca. Sine me vnicum hunc diem manere apud superos, donec vxori de pecuniis mandata dedero, atque vbi defossum habebam thesaurum indicauero. *Cl.* Placuit. Non id consequeris. *Megap.* Num igitur tantum auri peribit? *Cl.* Non peribit: bono, quod ad hoc attinet, sis animo: consobrinus enim tuus Megacles id accipiet. *Megap.* O contumeliam! inimicus ille, quem præ ignauia ego antea non occidi? *Cl.* Ille ipse, tibíque annos quadraginta superstes erit, imo paulò amplius, pellices tuas, vestes, & quicquid est auri nactus. *Megap.* Præter ius facis Clotho, quum res meas mihi infensissimis hostibus attribuis. *Cl.* Nonne tu Cydimachi bona ipsa, ô generosissime, accepisti, occiso ipso: liberísque eius cùm adhuc spiraret, iugulatis? *Megap.* Sed mea nunc erant. *Cl.* Itaque exactum

τὰ παιδία ἔτη ἐμπνέοντα ἐπὶ ἐμὰ ἰῶ. Κλω. ὃς ἂν ἐξήκεις

σοὶ ὁ χρόνος ἤδη τῆς κτήσεως. Μεγα. ἄκουσον ὦ Κλωθοῖ, ἃ σοι ἰδίᾳ, μηδενὸς ἀκούοντος, εἰπεῖν βούλομαι. ὑμεῖς δ', ἀποστητε πρὸς ὀλίγον. ἢν μὲ ἀφῆς ἀποδρᾶναι, χιλιά σοι τάλαντα χρυσίου ὑπισχνοῦμαι σήμερον. Κλω. ἔπι δὲ χρυσὸν ὦ γελοῖε, καὶ τάλαντα διὰ μήμης ἔχεις; Μεγα. καὶ τὼ δύο δ' κρατῆρε εἰ βούλει, προσθήσω, οὓς ἔλαβον ἀπικτείνας Κλεόκειτον, ἑλκοντας ἑκάτερον χρυσοῦ ἀπέφθου τάλαντα ἑκατόν. Κλω. ἕλκετε αὐτόν. ἔοικε γὰρ οὐκ ἐπεμβήσεσθαι ἡμῖν ἑκών. Μεγα. μαρτύρομαι ὑμᾶς. ἀτελὴς μένει τὸ τεῖχος, καὶ τὰ νεώρια. ἐξετέλεσα γὰρ ἂν αὐτά, ὀπτὼ πέντε μόνας ἡμέρας. Κλω. ἀμέλησον. ἄλλος τειχεῖ. Μεγα. καὶ μὴν τοῦτό γε πάντως εὐγνώμον αὐτῶ. Κλω. τὸ ποῖον; Μεγα. ἐς τοσοῦτον ὀπτὼ ζῶναι, μέχρις ἂν ὑπαγάγωμαι Πισίδας, καὶ Λυδοῖς ὀπάσω τοὺς φόρους, καὶ μνῆμα ἑαυτῷ παμμέγεθες ἀφανίσας, ὀπτὼ ἁλῶ ὁπόσα ἔπραξα μεγάλα καὶ φρονήματα περὶ τὸν βίον. Κλω. οὗτος, οὐκ ἔτι μίαν ἡμέραν αὐτοῖς, ἀλλὰ πολὺν εἴκοσιν ἐτῶν διατριβήν.

est tui dominij tempus. *Megap.* Audi Clotho, quæ tibi priuatim, nullo audiente volo dicere. vos paulisper secedite. Si me aufugere sinas, mille signati auri talenta me tibi hodie daturum polliceor. C. Adhuc-ne ridiculum caput, talentorum meminisli? *Megap.* Sed enim duos, si velis crateras addam, quos occiso Cleocrito accepi, vtrumque pondo centum puri auri talentorum. C. Illum trahite. Nobis enim videtur non ingressurus vitro. *Megap.* Testor vos: murus manet imperfectus, & nauium statio inchoata: quæ omnia exegissem, si solos quinque dies superuixissem, C/. Ne cures: alius extruet. *Megap.* Atqui hoc saltem omnino æquum postulo. C/. Quid hoc? *Megap.* Vt tantisper viuam dum Pisidas subiugauero, & tributum Lydis imposuero, mihique ipsi magnificentissimo monumento erecto, inscripsero quicquid magni, & Imperatore digni, à me in vita gestum fuerit. C/. Heus tu, non vnum diem postulas, sed fermè viginti annorum moram. *Megap.* Atqui festinationis, mei-

Μεγα. καὶ μὴν ἐγγυητὰς ὑμῖν

ἕτοιμος παρασχέσθαι τῶ τάχους, καὶ τ ἐπανόδου. εἰ βούλεσθε ὦ, καὶ αὖταν δεῦρο δῶν αὐτ ἐμαυτῶ παρασώσω τ ἀγαπητόν. Κλω. ὦ μακαρὲ, ὃν ἤυχου πολλάκις ὑφ ἡμῶν γῆς καταλιπεῖν; Μεγα. πάλαι ταῦτ ἠυχόμην. νυνὶ δ ὁρῶ τὸ βέλτιον. Κλω. ἥξει κἀκεῖνός σοι μετ ὀλίγον, ὑπὸ τῶ νεωστὶ βασιλεύοντος αὐτηρημένος. Μεγα. ἀκούω ἀλλὰ τοῦτό γε μὴ ἀντείπῃς ὦ μοῖρά μοι. Κλω. τὸ ποῖον; Μεγα. εἰδέναι βούλομαι τὰ μετ ἐμὲ, ὁντινα ἕξει τ τρόπον. Κλω. ἄκουε. μᾶλλον γὰρ ἀνιάσῃ μαθών. πρῶ μὲν γυναῖκά σοι, μίδας ὁ δοῦλος ἕξει. καὶ πάλαι γ αὐτῶ ἐμοίχευεν. Μεγα. ὁ κατάρατος, ὃν ἐγὼ πενόμενος αὐτῆ, ἀφῆκα ἐλεύθερον. Κλω. ἡ δυγάτηρ δέ σου, ταῖς παλλακίσι τ γυνὴ συρραγοῦσα ἐγκαταλεχθήσεται. εἰκόνες γ καὶ αὐδριάντες, ὡς ἡ πόλις ἀνέσησέ σοι πάλαι, πάντες ἀνατεθραμμένοι, γέλωτα παρέξουσι τοῖς θεωμένοις. Μεγα. εἰπέ μοι, τῶν φίλων γ οὐδεὶς ἀγανακτεῖ τοῖς δραμένοις; Κλω. τίς γὰρ ἰῶ σοι δικαίως γνώμενος; ἀγνοεῖς ὅτι

meique reditus sponsores vobis dare sum paratus. Imò si velitis etiam mei succedaneum tradam vobis Agapetum. *Cl.* O sceleste, quem A sæpe optasti in terra relinquere? *Megap.* Hoc olim optabam: sed video nunc quid sit satius. *Cl.* Veniet & ille tibi haud ita multò post, ab eo qui recens regem agit, B è medio sublatus. *Megap.* Sed illud ô Parca tu mihi nó negaueris. *Cl.* Quidnam? *Megap.* Scire velim vt res me defuncto se sint habituræ. C *Cl.* Audi: nam edoctus magis angeris. Tuam vxorem Midas seruus habebit, quam iam olim adulterio corruperat. *Megap.* Ille sceleratus quem eius suasu manumisi. *Cl.* Tua verò filia pellicibus D eius qui nunc tyrannidem obtinet, annumerabitur. Porrò statuæ, quas olim tibi vrbs erexit, omnes euersæ, spectantibus risum præbebunt. *Megap.* E Dic mihi, nullúsne ex amicis ob ea quæ fiunt indignatur? *Cl.* Quisnam tibi fuit amicus? aut quis iusta de causa conciliatus? Noscis omnes qui te ado-

φίλος; ἢ ὃν τίνος αἰτίας καὶ πάντες οἱ προσκωθέντες

καὶ τῶν λεγομένων καὶ πραττομένων ἕκαστα ἐπαινοῦντες, ἢ φόβῳ, ἢ ἐλπίσι, ταῦτ' ἔδρων, τὰ ἀρχῆς ὄντες φίλοι, καὶ πρὸς τὸ κρεῖττον ἀποβλέποντες; Μεγα. καὶ μὴν σπένδοντες ἐν τοῖς συμποσίοις, μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἐπηυχοντό μοι πολλὰ, καὶ ἀγαθὰ, πρεσβευτὴν ἕκαστος αὐτῶν ἕτοιμος, εἰ οἷόντε εἶναι. καὶ ὅλως, ὄρχος αὐτοῖς ἐγώ. Κλω. τοιγαροῦν παρ' ἐνίων αὐτῶν χθὲς δεῖπνόπας, ἀπέθανες. τὸ γὰρ τελευταῖόν σοι πιεῖν ἐνεχθὲν, ἐκεῖνο δεῦρο κατέπεμψέ σε. Μεγα. τοῦτ' ἄρα πικρῶς τινος ἠθύμει. τί βουλόμενος ἦ ταῦτ' ἔπραξε; Κλω. πολλά με ἀπορεῖς. ἐμβῆναι δέον. Μεγα. ἕν με πονεῖ μάλιστα ὦ Κλωθοῖ, διόπερ ἐπόδουν καὶ πρὸς ὀλίγον ἐς τὸ φῶς ἀνακύψαι πάλιν. Κλω. τί δ' τοῦτό ἐστιν; ἔοικε γάρ τι παμμέγεθες εἶναι. Μεγα. Καρίων ὁ ἐμὸς οἰκέτης, ἐπεὶ τάχιστά με ἀποθανόντα εἶδε, περὶ δείλην ὀψίαν ἀνελθὼν ἐς τὸ εἴκημα, ἔνθα ἐκείμην, χολῆς οὔσης, οὐδεὶς γὰρ οὐδὲ ἐφύλαττέ με, γλυκέειον πλὴν ὀΐομαι κεκοινωνήκει, ὑπανασάμενος πλὴν δύεαν, ἐπόδει,

rabant, & eorum quæ dicebas ac faciebas singula laudabant, id vel metu, vel spe feciſſe? imperij nimirum amici erant, & temporis rationem habebant. Megap. Atqui cùm in conuiuijs libarent magna voce multa bona mihi precabantur, parati ſinguli ante me mori, ſi fieri poſſet. In ſumma per me iurabant. Cl. Quare heri cum quodam ex ipſis cœnatus, obijſti: nam poculum tibi poſtremò allatum huc te demiſit. Megap. Hoc illud eſt quod amari quiddam ſenſi. Quid verò hoc facinore voluit? Cl. Multa percunctaris, cùm iam inſcendiſſe oportuiſſet. Megap. Vnum me maximè angit Clotho, cuius gratia pauliſper ad lucem emergere cuperem. Cl. Quid iſtud eſt? id permagni quid videtur eſſe. Megap. Carion famulus meus quumprimum vidit me extinctum, circa veſpertinum crepuſculum, conclaue in quo iacebam ingreſſus, cùm vacaret (neque enim me cuſtodiebat quiſquam) Glycerium pellicem meam, cum qua iam ante rem habere ſolebat, attractis foribus. παλλακίδα μου, καὶ πάλαι ὢ

καὶ δὰ ὧν οὐδενὸς ἔγδον παρόντος. εἶτα ἐπειδὴ ἅλις εἶχε τῆς ἐπιθυμίας, ἀποβλέψας ἐς ἐμὲ, σὺ μὲν, φησὶν ὦ μακρὸν ἀνθρώπων, πληγάς μοι πολλάκις ἀδίκως ἐνέτεινας. καὶ ταῦθ' ἅμα λέγων, παρέπιλλε τέ με, καὶ κατ' κόρρης ἔπαιε. τέλος δὲ, πλατὺ χρεμψάμενος, καὶ καταπτύσας μου, καὶ ἐς τὸν τῶν ἀσεβῶν χῶρον ἀπιὼν ἐπειπὼν, ὤχετο. ἐγὼ δὲ, ἐνεπιμπράμην μὲν, οὐκ εἶχον δὲ ὅμως ὅ, τι καὶ δράσαιμι αὐτὸν, αὖος ἤδη καὶ ψυχρὸς ὤν. καὶ ἡ μακρὰ δὲ παιδίσκη, ἐπεὶ φόφι, τεθορυβημένων τινῶν ἤκουσε, στέλλω χείρατα τὼν ὀφθαλμοὺς ὡς δακρύσασα ἐπ' ἐμοὶ, κωκύουσα, καὶ τοὔνομα ἐπικαλουμένη, ἀπελλάττετο. ὧν εἰ λαβοίμην; Κλω. παῦσαι, ἀπειλῶν. ἀλλ' ἔμβηθι. καιρὸς ἤδη σε ἀπαντᾶν ἐπὶ τὸ δικαστήριον. Μεγα. καὶ τίς ἀξιώσει κατ' ἀνδρὸς τυράννου ψῆφον λαβεῖν; Κλω. κατὰ τυράννου μὲν οὐδείς, κατὰ νεκρὸν δὲ ὁ Ραδάμανθυς, ὃν ἐνθάκα μάλα ὀψὲ δίκαιον, καὶ κατ' ἀξίαν ἐπιθέντα ἑκάστῳ τὴν δίκην. τὸ νῦν δὲ ἔχον, μὴ διάτειρε. Μεγα. καὶν ἰδιώτην με πίνσον ὦ

tanquam nemo intus esset, subegit. Deinde postquam libidini satisfecisset, conuersis in me oculis. Tu quidem, inquit, homuncio sceleste, mihi plagas nihil commerito sæpe inflixisti. Cúmque hæc diceret, simul vellicabat me, & alapas impingebat. Tandem cùm lato screatu me conspuisset & in regionem impiorum abire me iussisset, discessit. At ego quanquam ira succendebar, tamen quia iam frigidus & exanguis eram, hominem vlcisci non potui. Porrò sceleſta famula cùm aduenientium quorundam strepitum sensisset, oculis saliua inunctis, ac si me defleuisset, eiulando, noménque meum inclamando, discedebat: quos si prehendero. C'. Desine minari: & inscende: iam enim tempus est vt in iudicium concedas. *Megap.* Ecquis contra tyrannum pronunciare volet? C'. Contra tyrannum nemo: sed contra mortuum Rhadamanthus, quem in ferendis pro cuiusque merito sententijs, mox æquissimum videbis: quare in præsentia ne cuncteris. *Megap.* Priuatum me & ex

μοῖρα τῶν πενήτων ἕνα, κἂν δοῦλον αὐτὶ τοῦ πάλαι βασιλέως. ἀναβιῶναί με ἔασον μόνον. Κλω. πῶς ὁ τὸ ξύλον; κἀ σὺ ὦ Ἑρμῆ, σύρετ' αὐτὸν εἴσω τὰ ταχέως. ἃ γὰρ ἂν ἐμβαίνῃ ἐκών. Ερ. ἕπου νυνὶ δεφπότα. δέχου τοῦτον σὺ πορθμεῦ, καὶ τὸν δεινα. κἄπως ἀσφαλῶς ἀμέλει σοὶ τὸν ἴσον δεδώσεται. Μεγα. καὶ μὴν ἐν τῇ προεδρίᾳ καθέζεσθαί με δεῖ. Κλω. ὅπη τί; Μεγα. ὅτι νὴ Δία τύραννος ἦν, καὶ δορυφόρους εἶχον μυρίους. Κλω. εἶτ' οὐ δικαίως σε παρέπλευν ὁ Καρίων, οὕτωσὶ σκαιὸν ὄντα; πικρὸν δ' οὕτω τὸ τυραννίδα ἕξεις, χρυσάμενος τὸ ξύλον. Μεγα. τολμήσει γὰρ Κυνίσκος ἐπανατείνασθαί μοι τὸ βάκτρον; ἂν ἐγώ σε προφθάσω, ὅτι ἐλεύθερος ἄχαν, καὶ βαχὺς ἦδα, κἀ σπιμπτικὸς, μικρᾷ δεῖν προσπατάλευσα; Κλω. τοιγαροῦν μιμεῖς καὶ σὺ τῷ ἴσῳ προσπαπαλευμένος. Μίκυλλος. εἰπέ μοι ὦ Κλωθοῖ, ἐμοῦ ὄ οὐδεὶς ὑμῖν λόγος. ἢ διότι πένης εἰμὶ, διὰ τοῦτο καὶ τελευταῖον ἐμβῆναί με δεῖ; σκυτοτόμος Μίκυλλος. Κλω.

pauperibus vnum, quinetiam pro rege seruum facias licet, dummodo reuiuiscere me sinas. C. Vbi ille est qui fustem gerit? & tu Mercuri, istum correpto pede intrò trahite. Non enim insecundat vltro. *Merc.* Sequere nunc fugitiue, accipe hunc tu portitor, atque illum: vtque malo diligenter alligetur, cura. *Mer.* Atqui me primas occupare par est. C. Quid ita? *Mer.* Quia rex fui, innumerósque satellites habui. C. Annon te meritò vellicabat Carion, cum sæuus adeò fuisses? acerbam certè deguſtato huius baculo tyrannidem obtinebis. *Mer.* Audebit-ne Cynisçus mihi baculum illidere? Nonne ego te nuper, quòd liberiùs, & asperiùs obiurgares, cruci propemodum affixi? C. Quamobrem & tu malo affixus manebis. *Micyllus.* Dic mihi Clotho: nullam mei rationem habetis. An quia sum pauper me postremum insecendere par est? C. Tu verò quis es? *Micyl.* Sutor sum Micyllus. C. An molesta tibi est mora? Non,

Κλω. σὺ δ' τίς εἶ; Μι. ὁ εἶτα ἄχθη βραδύνων; οὐκ

ὁρᾷς ὁπόσα ὁ τύραννος ὑπο-
χνεῖται δώσειν, ἀφεθεὶς πρὸς
ὀλίγον; θαῦμα γοῦν ἔχει με,
εἰ μὴ ἀγαπητὸν καὶ σοὶ ἡ-
δὺ διατελεῖ. Μι. ἄκουσον ὦ A
βελτίστη μοιρῶν, ἃ πάνυ με ἡ
τοῦ Κύκλωπος ἐκείνη εὐφραίνει
δωρεά, τὸ ὑπόχνεισθαι, ὅτι
πύματον ἐγὼ τὸν ἔπειτα καταφθο-
μαι, ἢ τε ἐμοῦ πρῶτον, εἴτε B
πύματον, οἱ αὐτοὶ ὀδόντες πε-
ιμένουσιν. ἄλλως τε, οὐδὲ ὁ-
μοῖα τὰ μὲ τοῖς τῶν πλουσίων.
ἐν διαμέτρου γὰρ ἡμῶν οἱ βίοι
φασίν. ὁ μὲν γὰρ τύραννος, εὐ-
δαίμων εἶναι δοκῶν παρὰ τὸν
βίον, φοβερὸς ἅπασι, καὶ περι-
βλεπτος, ἀπολιπὼν χρυσὸν το-
σοῦτον, καὶ ἀργύριον, καὶ ἐδέσ-
ματα, καὶ ἵππους, καὶ δεῖπνα, καὶ παῖδας
ὡραίους, καὶ γυναῖκας εὐμόρ-
φους, εἰκότως λυπεῖται. καὶ ἀπο-
σπώμενος αὐτῶν, ἤχθετο. ἃ γὰρ
οἶδ' ὅπως καθάπερ ἰξῷ τινι
προσέχεται τοῖς τοιούτοις ἡ
ψυχὴ, καὶ οὐ θέλει ἀπαλλάτ-
τεσθαι ῥᾳδίως, ἅτε αὐτοῖς E
πάλαι προσπεπηγυῖα. μᾶλλον δὲ
ὥσπερ ἀρρήκτοις τισὶ δεσμοῖς ὄσιν, οἷς δεδεσθαι ξυμβέ-
βηκεν αὐτούς. ἀμέλει, καὶ
ἀπάγῃ τις αὐτὸν μὴ βίᾳ,
ἀβακχεύουσι. καὶ τἄλλα ὅσα

Non vides quàm multa se
daturum polliceatur hic
tyrannus, si vel paulum
in vitam remittatur? Quare
me tenet admiratio, cur
non & tibi mora sit iucunda.
Mercur. Audi Parcarum optima. Non admodum me delectat munus illud Cyclopis, quum pollicetur se postremum Vtim voraturum: nam siue primum, siue postremum, ijdem me dentes manent. Præterea res meæ, non vt diuitum se habent. Nam vitæ nostræ ex diametro (vt aiunt) inter se distant. Hic enim tyrannus qui beatus in vita videbatur, horrendus omnibus ac suspiciendus, relicto tam multo auro, & argento, vestibus, equis, epulis, pueris floridis, & mulieribus formosis, non iniuria cruciatur: ab Dijsque se abstractum grauatur. Etenim anima nescio quo pacto hisce veluti visco affixa hæret, nec facilè demigrare vult, vt quæ his iamdudum addicta sit. Quin potiùs ac si infragile sit vinculũ istud quo ipsos illigati cõtingit, quũ à quopiam vi abducũtur, altũ eiulant. Ac cũ in cæteris sint feroces, in hac via quę ad inferos ducit,

ἀρασεῖς, δειλοὶ πρὸς ταύτην

ἐυείπιστοι τὴν ὀπὴ τὸν
ἀδὸν φέρουσαν ὁδόν. ἐπιστρέ-
φονται χρῶ εἰς τὸ πίσω, ὥσ-
περ οἱ δυσίατοι, καὶ πέρα δὲν
ἀποβλέπειν τὰ ἐν τῷ φανε-
ρῷ οὐλόμενοι τὰ, οἷα ὁ μάταιος ἐκεῖ-
νος ἐποίει. καὶ πρὸς τὴν ὁδὸν
ἀποδιδρήσκων, καὶ ταῦτά σε
καταλιπὼν. ἐγὼ δὲ, ἄτε μη-
δὲν ἔχων εἰς ἐμὲ ἐν τῷ βίῳ,
ἢ ἀγρὸν, ἢ σωμάτια, ἢ χρυ-
σὸν, ἢ στρῶσιν, ἢ δόξαν, ἢ εἰ-
κόνας, εἰκότως ἐξόνος ὢν.
καὶ πειδὴ μόνον ἡ Ἀτροπος
ἔνευσέ μοι, ἀσμένως ἀπορρί-
ψας τὴν σανίδα, καὶ τὸ κατάμα,
κρηπῖδα τινὰ ἐν ταῖν χερσὶν
ἔχων, ἀναπηδήσας εὐθὺς αὐ-
τόθετος, ἐδὲ τὴν μελαντηρίαν
ἀπονιψάμενος, εἰπόμην. μᾶλ-
λον δὲ ἠρυόμην, ἐς τὸ πρόσω
ὁρῶν. οὐδὲν δὲ μετῶν κατόπιν
ἐπέστρεφε, καὶ μετεκάλει. καὶ ἦν
δὴ καλὰ τὰ παρ' ὑμῖν
πάντα ὁρᾶν. τότε γὰρ ἰσοτιμίαν
ἅπασιν εἶναι, καὶ μηδένα τοῦ
πλησίον διαφέρειν, ὑπερήδιστον
ἔμοιγ' οὖν δοκεῖ. τεκμαίρο-
μαι δὲ μήτ' ὀφειλετεῖας χρέα
τῶν ὀφειλόντων ἐνταῦθα, μήτε φόρους ὑποτελεῖν. τὸ δὲ
μέγιστον, μήτε ῥιγοῦν τὸ χει-
μῶνος, μήτε νοσεῖν, μήθ' ὑπὸ

meticulosi deprehenduntur. Itaque veluti perditè amantes à tergo subinde respiciũt, & ea quæ apud superos geruntur è longinquo cernere cupiunt : sicut stultus hic faciebat, cùm & in via fugeret, & hic tibi supplicaret. At ego, vt qui nullum in vita pignus haberem, non agrum, non domuum multitudinem, non aurum, non supellectilem, non gloriam, non imagines, meritò ad mortem expeditus fùi, ac postquam mihi solùm innuit Atropos, scalpro, soleáque libenter abiectis, crepidam præ manibus habens, ilico exilij discalceatus, nec abstersо atramẽto, sum secutus : imò potius præiui, ad anteriora respiciens: cùm nihil à tergo relictum me conuerteret, & reuocaret. Et per Iouem iam pulchra apud vos omnia video. Nam pares omnibus esse honorum gradus : nullúmque vicino præstare, res mihi longè suauissima videtur. Conijcio etiam hìc neque æs alienum à debitoribus reposci, neque tributum pendi : quòdque maximum est, neminem hyeme rigere, nec ęgrotare, nec à potẽtioribꝰ colaphos infligi.

τῶν δυνατωτέρων ῥαπίζεσθαι.

ἐκεῖνα ὃ πᾶσι, καὶ τὰ τοὐναντία ἐς τοὐμπαλιν ἀνεστραμμένα. ἡμεῖς μὲν γὰρ οἱ πένητες, γελῶμεν, καὶ ἱλιῶντα ὃ καὶ οἰμώζουσιν οἱ πλούσιοι. **Κλω.** πάλαι σοῦ σε ὦ **Μίκυλλε** γελῶντα ἑώρων. τί δ' ἐμοῦ ὅ σε μάλιστα ἐκίνει γελᾶν; **Μι.** ἄκουσον ὦ τιμιωτάτη μοι θεῶν. παροικῶν ἄνω τυραννῳ, πάνυ ἀκριβῶς ἐώρων τὰ γιγνόμενα ὑπ' αὐτῷ. καί μοι ἐδόκει τότε ἰσόθεός τις εἶναι. ὁ τε γὰρ πορφύρεος τὸ ἄνθος ὁρῶν, ἐμακάριζον, καὶ τῶν ἀκολουθούντων τὸ πλῆθος, καὶ τὸ χρυσοῦν, καὶ τὰ λιθοκόλλητα ἐκπώματα, καὶ τὰς κλίνας τὰς ἀργυρόποδας. ἔτι ὃ καὶ ἡ κνίσα ἡ τῶν σκευαζομένων ἐς τὸ δεῖπνον, ἀπέπνιγέ με. ὥστε ὑπ' ἀνθρώπου τις ἀνὴρ καὶ πεισόλβιος κατεφαίνετο. καὶ μονονουχὶ καλλίων, καὶ ὑψηλότερος, ὅλῳ πήχει βασιλικῷ ἐπαιρόμενος τῇ τύχῃ, καὶ σεμνῶς περιβαίνων, καὶ ἑαυτὸν ἐκπλήττων, καὶ τοὺς ἐντυγχάνοντας ἐκπλήττων. ἐπεὶ ὃ ἀπέθανεν, αὐτός τε παγγέλοιος ἔφθη μοι ἀποδυσάμενος ἐς ῥυφιώ. καὶ μαυτῷ κἀθαρμα ἐτεθήπειν, ἀπὸ

sed omnia pace consistere, réisque hominum in contrarium versas esse. Nos enim pauperes ridemus, ac diuites tristantur & plorant. *Cl.* Te iamdiu ridentem vidi Micylle : sed quid potissimum tibi risum mouebat? *Micyl.* Audi, Dearum mihi maximè veneranda. Cùm apud superos propter tyrannum habitarem, valdè diligenter inspiciebam, quæ ab ipso fiebant : ac ille tunc mihi Deo par videbatur. Nam cùm purpuræ florem spectarem, & comitantium turbam, & aurum, & pocula gemmis distincta, lectósque pedibus argenteis suffultos, eum fœlicem prædicabam : præterea eorum quæ in cœnam parabantur, nidor me afficiebat. Itaque vir homine maior, & ter beatus videbatur, imò fermè pulchrior, & altior, toto cubito regio fortunæ successu se erigens, & grauiter incedens, ac seipsum resupinans, obuiósque obstupefaciens. Sed postquam vita functus est, ipse deliciis exutis, visus est mihi prorsus ridiculus : ac me ipsum magis irridebam qui sceleratum illũ obstupuissẽ, fœlicitatem

ἔτι μᾶλλον κατεγέλων, οἷον τῆς χύτρης τεταμευόμενος

αὐτῷ τὴν εὐδαιμονίαν, καὶ μακαρίζων ἐπὶ τῷ αἵματι τὸν ἐν τῇ λακωνικῇ θαλάττῃ κοχλίδων. ἃ μόνον ὁ τοῦτον, ἀλλὰ κ' ὁ δανειστὴν Γνίφωνα ἰδὼν πενόμενον, κ' μεταμισθοῦντα, ὅτι μὴ ἀπέλαυσε τῶν χρημάτων, ἀλλ' ἄχρηστος αὐτῶν ἀπέθανε, τῷ ἀσωτῷ Ροδοχάκει τὴν οὐσίαν ἀπολιπών, ὅτος γὰρ ἄγχιστα ἦν αὐτῷ γένους, κ' ὠφέλητο ὅτι τὸν κλῆρον ἐκαλεῖτο κτ' τὸν νόμον, ἂν εἶχον ὅπως καταπαύσω τὸν γέλωτα. καὶ μάλιστα μεμνημένος ὡς ὠχρὸς ἀεὶ, καὶ αὐχμηρὸς ἦν, φροντίδος τὸ μέτωπον ἀνάπλεως, κ' μόνοις τοῖς δακτύλοις πλουτῶν, οἷς τάλαντα καὶ μυριάδας ἐλογίζετο, καταμικρὸν συλλέγων τὰ μετ' ὀλίγον ἐκλυθησόμενα πρὸς τὸ μακρεῖον Ροδοχάκους. ἀλλὰ τί ἂν αὖθις χρεμεθα ἤδη; καὶ μεταξὺ γὰρ πλέοντες, τὰ λοιπὰ γελασόμεθα, οἰμώζοντας αὐτοὺς ὁρῶντες. Κλω. ἔμβαινε, ἵνα καὶ ἀνιμήσηται ὁ πορθμεὺς τὸ ἀγκύριον. Χα. οὗτος, ποῦ φέρῃ; πλήρες ἤδη τὸ σκάφος. αὐτὸ πείσομαι. ἐς ἄνδρειον ἕωσθέν σε διαπορθμεύσομαι. Μι. ἀδικεῖς ὦ Χάρων,

eius ex nidore tantùm æstimando, & ob sanguinem, qui Laconici maris cochleis innascitur, beatum prædicando. Neque hic solum mihi ludo fuit: sed cùm fœneratorem illum Gniphonem gementem videremus, & consilij pœnitentem, quòd pecunijs non esset fruitus, sed non gustatis illis obijsset, & nepoti Rhodochari facultates reliquisset (hic enim ipsi erat genere proximus, & primus ex lege in hæreditatem vocabatur *) risum compescere non poteram: præcipuè cùm meminissem quàm pallidus & squalidus esset, vultúmque curis tristem gereret, foliisque digitis diues esset, quibus talenta, & myriadas supputabat, minutatim colligendo ea quæ paulò post à beato Rhodochari erant dissipanda. Sed quid iam hinc non soluimus? Etenim reliqua inter nauigandum ridebimus, quum plorantes ipsos videbimus. Cy. Inscende, vt Portitor anchoram extrahat. Cy. Heus tu, quò pergis? plena iam scapha: ibi expecta: cras luce prima te traijciemus. Mer. Iniquus es, ô Charon qui mortuum iam exoletum relinquis.

* ἕωλον ἤδη νεκρὸν ἀπολιμπάνων

ἀμέλει, χάφομαί σε παρανόμων ἐπὶ τῶ Ραδαμάνθυος. οἴμοι τῶ κακῶν, ἤδη πλέουσιν, ἐγὼ δ' μόνος ἐνταῦθα περιλείφομαι. κάτοι, τί οὐ διανήχομαι κατ' αὐτούς; οὐ γὰρ δέδια μὴ ἀπαγορεύσας ἀπεπνιγῶ, ἤδη τεθνεώς. ἄλλως τε, ἐδὲ τὸν ὀβολὸν ἔχων τὰ ποταμία καταβαλεῖν. Κλω. τί τοῦτο; περίμενον ὦ Μίκυλλε. οὐ θέμις οὕτω σε ἀπελθεῖν. Μι. καὶ μὴν ἴσως ὑμῶν καὶ προκαταχθήσομαι. Κλω. μηδαμῶς, ἀλλὰ προσελάσαντες, ἀναλάβωμεν καὶ αὐτόν. καὶ σὺ ὦ Ερμῆ, συνάρπασον. Χα. πῦ γῆς καθεδεῖται; μεγὰ γὰρ πάντα ὡς ὁρᾷς. Ερ. ἐπὶ τοῦ ὤμου εἰ δοκεῖ, τῦ πυραύνου. Κλω. καλῶς ὁ Ερμῆς ἐνενόησεν. ἀνάβαινε οὖν, καὶ σὺ τένοντα τῦ ἀλιτηρίου καταπάτει· ἡμεῖς δ' ἐυπλοῶμεν. Κωίσκος. ὦ Χάρων, καλῶς ἔχει σοι τὰς ἀληθείας ἐντεῦθεν εἰπεῖν. ἐγὼ τὸν ὀβολὸν μὴν οὐκ ἂν ἔχοιμι δοῦναί σοι, καταπλεύσας. πλέον γὰρ οὐδὲν ὅτι σὺ πήρας, ἰδοὺ ὁρᾷς, ἢ τούτου τῦ ξύλου. τἄλλα ἔᾳ, ἰδοὺ αὐτλεῖν ἐθέλης, ἕτοιμος, καὶ προσκωπος εἶναι. μέμφῃ δ' οὐδὲν, ἰδοὺ ἐυῆρες, καὶ

Te profectò apud Rhadamanthum iniuriæ accusabo. Hei misero mihi! jam nauigant: & ego sõlus hîc relinquar. Atqui, cur ad eos natatu non contendo? Non enim timeo ne defatigatus suffocer, cùm iam mortuus sim: præsertim, cùm ne obolum quidem habeam quo naulum soluam. *Cl.* Quid hoc rei est? expecta Micylle: non enim fas est ita transfretare. *Mycil.* Atqui fortè prior vobis tranauero. *Cl.* Nequaquam: sed admota potiùs naue, ipsum recipiamus: tu quoque Mercuri nobiscum arripe. *Cy.* Vbi nunc sedebit? nam plena, vt vides, sunt omnia. *Merc.* Tyranni humeris, si videbitur, insidebit. *Cl.* Hoc scitè Mercurius excogitauit. Ascende igitur, & sceleſti huius ceruicem conculca: nos autem fausto nauigemus. *Cymis.* Æquum est ô Charon, vt verum hinc tibi dicam, ne obolum quidem pro traiectu tibi dare potero: præter peram enim quam vides, &, baculum hunc, planè nihil habeo. Cæterùm si velis, sentinam exhaurire, & remigem agere sum paratus. Nec conquerêris, si modò agilem,

καρτερόν μοι ἐρετμὸν δῶς μόνον. Χα. ἔρεπε. κἀ τοῦτ' γὰ ἱκανὸν παρὰ σοῦ λαβεῖν. Κυ. ἦ καὶ κατακελεύσει δῆτα; Χα. νὴ Δί', ἐπειδὴ γε εἰδῆς κέλευσμά τι τῶν ναυτικῶν. Κυ. οἶδα καὶ πολλὰ ὦ Χάρων τῶν ναυτικῶν. ἐκ ὀξὰς, ἀντιπαρέχουσιν οὗτοι δακρύοντες. ὥστε ἡμῖν τὸ ἆσμα σπαραχθήσεται. Πλούσιος. οἴμοι τῶν κτημάτων. Αλλος. οἴμοι τῶν ἀρχῶν. ὀπότοι, πῶ οἰκίαν οἵαν ἀπέλιπον. Αλλος. ὅσα τάλαντα ὁ κληρονόμος ἀναθήσει λαβών. Αλλος. αἰ, αἰ, τῶν νεοχωμάτων μου παστάδων. Αλλος. τίς ἆρα ταῖς ἀμπέλοις βυζήσει, ἃς πέρυσιν ἐφυτευσάμην; Ερμῆς. Μίκυλλε, σὺ δ' οὐδὲν οἰμώζεις; καὶ μὴν οὐ θέμις ἀδακρυτὶ διαπλεῦσαί τινα. Μι. ἄπαγε. οὐδὲν ὄφελος ἐφ' ὅτῳ ἂν οἰμώξωμαι ἐυπλοῶν. Ερ. ὅμως ἂν μικρόν τι ῥᾳδίως τὸ ἔθος ἐπισέναξον. Μι. οἰμώξομαι τοίνυν, ἐπειδή σοι ὦ Ερμῆ δοκεῖ. οἴμοι τῶν καπυμάτων. οἴμοι τῶν χρηπίδων τῶν παλαιῶν. ὀπότοι, τῶν σαθρῶν ὑποδημάτων. οὐκ ἔτ' ὀψὲ διαμφῶ, οὐδὲ τὸ

firmúmq; remũ mihi dederis. C. Remiga: nam hoc à te satis sit accipere. Cy. Num remiges etiam cantu accendere opus erit? Ch. Per Iouem, siquidem nauticam aliquam exhortationẽ tenes. Cy. Multas equidem teneo Charon: verùm hi plorando, vt vides, obstrepunt: vnde futurum est vt cantus nobis interturbetur. *Dives.* O meas possessiones! *Alius.* O meos agros! me miserum qualem reliqui domũ! *Alius.* Quàm multa talenta hæres à me accepta dilapidabit! *Alius.* Væ væ meis infantulis! *Alius.* Quis vites meas, quas anno superiore plantaui, vindemiabit? Merc. Mycille, tu verò nihil ploras: atqui non fas est quenquam citra lachrymas nauigare. Myc. Apage: nam cùm fausta nauigatione deferar, nihil est quod plorem. Merc. Attamen pro more paulum ingemiscito. Myc. Plorabo igitur: quandoquidem ita vis, Mercuri. O meas soleas! ô veteres crepidas! eheu putres calceos! Non amplius infœlix ego, ab aurora ad vesperam vsque iciunus manebo: nec hyeme discalceatus,

κακοδαίμων ἕωθεν ἐς ἑσπέραν χειμῶνος ἀνυπόδετος τὸ

καὶ ἡμίγυμνος πεινοσήσω, τὸν ὀδόντας ὑπὸ τοῦ κρύους συγκρο-
τῶν. τίς ἄρα μου τὴν σμίλην ἕξει, καὶ τὸ κεντητήριον; ἱκα-
νῶς τετρλώπται. σχεδὸν ὃ ἦν καὶ καταπεπλεύκαμεν. Χα. ἄγε δὴ τὰ πορθμεῖα πρῶτον ἡμῖν ἀπόδοτε. καὶ σὺ ὦ, δός. παρὰ πάντων ἤδη ἔχω. δὸς καὶ σὺ τὸν ὀβολὸν ὦ Μίκυλλε. Μι. παίζεις ὦ Χάρων, ἢ καθ' ὕδατός φασιν ἤδη γράφεις, παρὰ Μικύλλου ἤδη τινὰ ὀβολὸν προσδοκῶν. ἀφχλῶ ὦ, ὅτε εἶδα ἐπιβάτωγόν ἐστιν ὀβολὸς, ἢ στρογγύλον. Χα. ὦ καλῆς ναυτιλίας, καὶ ἐπικερδοῦς τῆμερον. ἀποβαίνετε δ' ὅμως. ἐγὼ δ' ἵππους, καὶ βοῦς, καὶ κύνας, καὶ τὰ λοιπὰ ζῶα μέτειμι. διαπλεῦσαι γὰρ κἀκεῖνα δεῖ. Κλω. ἄπαγε αὐτοὺς ὦ Ἑρμῆ παραλαβών. ἐγὼ δ' αὐτὴ, ἐς τὸ ἀντιπέρας ἀποπλευσοῦμαι, Ινδοπάτλῳ, καὶ Ηραμύθρῳ τοὺς Σύρους διάξουσα. τιθνᾶσι γὰρ δὴ πρὸς ἀλλήλων, περὶ γῆς ὅρων μαχόμενοι. Ερ. προΐωμεν ὦ ἕταῖροι. μᾶλλον δ' πάντες ἑξῆς ἕπεσθέ μοι. Μι. Ηράκλεις τὸ ζόφος. πῶ γῆς ὁ καλὸς Μέγιλλος; ἢ τῷ, διαγνῶτις ἐνταῦθα εἰ

& seminudus obambulabo, dentes præ frigoris acerbitate complodendo: quis cultrum meum, quis subulã habebit? satis lamentatus A sum, ferè iam ad portum appulimus. C. Age verò priùs naulũ reddite: tu quoq; redde: iam ab omnibus habeo: da tu quoque obolum Micylle. M. Iocaris ô B Charon, aut quemadmodum aiunt, in aqua scribis, qui à Micyllo obolum expectes: principio autẽ, ne noni quidem quadratus-ne, an rotundus sit obolus. C. Egregiam verò & quæstuosam C nauigationem hodiernam. Descendite tamen. Ego equos, & boues, & canes, reliquáque animalia adibo: nam oportet vt & illa traijciant. C. Illos exceptos abducito Mercuri. Equidem D in aduersam ripam renauigabo Indopatem & Heramithrem Syræ filios aduectura. Iam enim de finibus agrorum pugnando mutuis se vulneribus confecerunt. M. Heus vos, progrediamur: imò verò ordine sequimini me omnes. Mycyl. Hercle quænam est hæc caligo? vbi nunc pulcher ille Megillus? aut quo pacto dignoscat hîc aliquis an Simmiche sit Phryna formosior? καλλίων Φρύνης Σιμμίχη;

πάντα γὰρ ἴσα, ἢ ὁμόχροα, καὶ οὐδὲν οὔτε καλὸν, οὔτε καλλιον. ἀλλ' ἤδη καὶ τὸ πορφύριον, πρότερον τέως ἄμορφον εἶναι δοκοῦν, ἰσότιμον γίγνεται τῇ πορφυρίδι τῇ βασιλέως. ἀφανῆ γὰρ ἄμφω, καὶ ὑπὸ τῷ αὐτῷ σκότῳ καταδεδυκότα. Κυνίσκε, σὺ δὲ τί ποτε ἆρα ὢν τυγχάνεις; Κυ. ἐνταῦθα λέγω σοι Μίκυλλε. ἀλλ' ἅμα εἰ δοκεῖ, βαδίζωμεν. Μι. εὖ λέγεις, ἔμβαλέ μοι τὴν δεξιάν. εἰπέ μοι, ἐτελέσθης γὰρ ὦ Κυνίσκε τὰ Ἐλευσίνια, ἢ οὐχ ὅμοια τοῖς ἐμοῖ τὰ ἐνθάδε σοι δοκεῖ; Κυνί. εὖ λέγεις. ἰδοὺ οὖν πρόσεχε τὸν δαδουχοῦσαν τηνί, φοβερόν τι, καὶ ἀπειλητικὸν προσβλέπουσα. ἢ ἆρά που Ἐριννύς ἐστιν; Μι. ἔοικεν ἀπό γε τοῦ σχήματος. Ερ. παραλάμβανε τούτους ὦ Τισιφόνη. τέτταρας ἐπὶ τοῖς χιλίοις. Τι. ἀλλὰ μὴν πάλαι γε ὁ Ραδάμανθυς οὗτος ὑμᾶς περιμένει. Ραδα. πρόσαγε αὐτὸν ὦ Ἐριννύ. σὺ δὲ ὦ Ἑρμῆ, κήρυττε, καὶ προσκάλει. Κυνι. ὦ Ραδάμανθυ, πρὸς τὸν πατρός, ἐμὲ πρῶτον ἐπίσκεψαι παραγαγών. Ραδ. τίνος ἕνεκα; Κυν. τίνος, ἃ συνεπράξαμαι πονηρὰ

Quidnis enim hîc par est, & cõcolor: pulchrũ nihil, nihil pulchrius. Quin palliastrum meum, quod fœdum antehac videbatur, æquè nunc est in precio, atque ipsa regis purpura. Nam obscura sunt ambo, iisdémque tenebris immersa. Tu verò vbi tandem es Cynisce. *Cyn.* Ea tibi Micylle hic adsum: sed si videtur, simul eamus. *Mycyl.* Probè dicis, dextram mihi injice. Dic mihi: tu enim Eleusinijs sacris es initiatus: num tibi quæ hîc fiunt illis similia videntur? *Cyn.* Rectè dicis. Ecce quædam accedit facem gestans, terrificum quiddam & minitabũdum obtuens. Annon est Erinnys? *Mycyl.* Videtur certè ex habitu. *Merc.* Excipe Tisiphonc hos quatuor supra mille. *Tisiph.* Atqui jamdudum Rhadamanthus hic vos expectat. *Rhad.* Adduc ipsos, Erinny. Tu verò Mercuri, illos vt pote præco accersc. *Cyn.* O Rhadamanthe, per patrem obsecro, primum me inspice. *Rhada.* Quorsum? *Cyn.* Omnino quendam accusare velim, de ijs quæ in vita me consci commisit.

πώποτε βούλομαι κατηγορῆσαί σου ἐπὶ τοῦτο τὸ δικαστηρίῳ ὦ

ἐκ αὖ οὖν ἀξιόπιστος εἶμι λέγων, μὴ οὐχὶ πρότερον αὐτὸς φανεὶς οἷός εἰμι, καὶ οἷόν τινα ἐβίωσα τρόπον. Rhad. Tu verò quis es? Cyn. Cynicus, ô optime, professione philosophus. Rhad. Adesdum, primúsque in iudicio consiste: tu verò accusatores accerse. Mer. Si quis est huius Cynici accusator, huc prodeat. Nemo accedit: sed hoc, Cynisce, non sufficit, quare vestes exue, vt tua stigmata considerem. Cyn. Vbinam inusta sunt mihi stigmata? Rhad. Quot scelera quisque vestrûm in vita perpetrauit, tot notas, sed quæ non appareant, in anima circumfert. Cyn. Nudum ecce tibi me sisto: itaque istas perquire quas dicis notas. Rhad. Hic per omnia est purus, præter tres quatuórue planè obscuras, euanidásque notas: sed quid hoc? vestigia, signáque inustionum? sed nescio quo pacto deleta, imò potiùs excisa sint. Quid hæc ô Cynisce? aut quî denuo purus es factus? Cyn. Ego tibi dicam. Olim cùm propter imperitiam prauus essem,

Ραδα. τίς ὢ σύ; Κυνι. Κυνίσκος ὦ ἄριστε. πλὴν γνώμην φιλόσοφος. Ραδα. δεῦρ' ἐλθέ, καὶ πρῶτος ἐς τὴν δίκην κατάστηθι. σὺ δὲ πρόσκαλει τοὺς κατηγόρους. Εῤ. εἴ τις Κυνίσκῳ τουτῳὶ κατηγορεῖ, δεῦρο προΐτω. οὐδεὶς προσέρχεται. ἀλλ' οὐχ ἱκανὸν τοῦτο ὦ Κυνίσκε. ἀποδυτέον, ὅπως ἐπισκοπήσω σε ἀπὸ τῶν στιγμάτων. Κυνι. πῶς γὰρ ἐγὼ στιγματίας ἐγνώσθην; Ραδα. ὁπόσα ἂν τις ὑμῶν πονηρὰ ἐργάσηται περὶ τὸν βίον, καθ' ἕκαστον αὐτῶν ἀφανῆ στίγματα ἐπὶ τῆς ψυχῆς περιφέρει. Κυνι. ἰδοὺ σοι γυμνὸς παρέσκα. ὥστε αὐαζήτει ταῦτα; ἆρ' οὐ φὴς τὰ στίγματα. Ραδα. καθαρὸς ὡς ἐπιπαν οὗτοσὶ, πλὴν τούτων τριῶν ἢ τεττάρων ἀμαυρῶν πάνυ, καὶ ἀσαφῶν στιγμάτων. καίτοι, τί τοῦτο; ἔχω μέν, καὶ σημεῖα, τὰ ἐγκαύματα, ἃ οἶδα δι' ὅπως ἐβαλλήθην), μᾶλλον Κυνίσκε, ἢ πῶς καθαρὸς ἐξ ἐγὼ σοι φράσω. πάλαι πονηρὸς δὲ ἀπηλλαγμένος γνώμην, ὃ ἐπιεχόπην. πῶς ταῦτα ὦ ὑπάρχῃς ἀναπέφηνας; Κυνι.

Non enim dicta mea fuerint fide digna, nisi qualis ipse sim & quomodo vixerim, priùs manifestum fiat.

multáque

κὴ πολλὰ διατῦπτο ἐμπολήσας στίγματα, ἐπειδὴ τάχιστα φιλοσοφεῖν ἠρξάμην, κατ' ὀλίγον ἀπάσας τὰς κηλῖδας ἐκ τῆς ψυχῆς ἀπελουσάμην. Ραδ. ἀγαθῷ γε ὄντος, καὶ ἀνυσιμωτάτῳ χρησόμενος τῷ φαρμάκῳ. ἀλλ' ἄπιθι ἐς τὰς μακάρων νήσους, τοῖς ἀρίστοις συνεσόμενος. καταμήνυσον γε πρότερον οὗ φῂς τυραννοῦντος, ἄλλους μεταπέμπει. Μικ. καὶ τοῦτον ὦ Ραδάμανθυ, μικρόν ὅτι, καὶ βραχείας τινὸς ἐπιτάσεως δεόμενον. πάλαι γοῦν σοι καὶ γυμνὸς ἐφάνη. ὥστε ἐπίσκοπει. Ραδ. τίς ὢν τυγχάνεις; Μι. ὁ σκυτοτόμος Μίκυλλος. Ραδ. εὖγε ὦ Μίκυλλε, καθαρὸς ἀκριβῶς, καὶ ἀνεπίγραφος. ἄπιθι καὶ οὗ παρὰ Κυνίσκον τουτονί. ἡ τύραννον ἤδη μεταπέμπει. Ερ. Μεγαπένθης Λακύδου, ἥκέτω. ποῖ τρέφῃ; μεταστῆθι. σὺ δὲ τύραννον μεταπεμποῦ. μεῖβαλλ' αὐτὸν εἰς Τισιφόνην ἐς τὸ μέσον, ὅτι βάκιλον ὠθούμενα. σὺ δὲ ὦ Κυνίσκε, καταμήνυε, καὶ διέλεγχε ἤδη. πλησίον γὰρ αὐτῆς οὐδὲ λόγων ἔδει, γνώσῃ γὰρ αὐτὴν ἐκ τῶν στιγμάτων. ὅμως δὲ, καὶ τὸς

multâsque ideo notas contraxissem, simul atque philosophari cœpi, paulatim maculas omnes ex anima elui. *Rhad.* Bono profectò, & præsentissimo vsus es remedio. Sed in beatorum insulas ito cum optimis conuersaturus. Quum priùs tyrannum quem dicis, accusaris, alios accerse. *Micyl.* Quod ad meam causam attinet parua, breuíque inquisitione indiget. Iamdudum tibi nudus adsum: itaque me inspice. *Rhad.* At quisnam es? *Micyl.* Sutor Micyllus. *Rhad.* Euge Micylle, exquisitè purus es, nullísque stigmatibus notatus: abi tu quoque ad hunc Cynisscum. Tyrannum iam accerse. *Merc.* Megapenthes Lacydæ filius prodeat. Quò te vertis? accede: te tyranne voco: ipsum Tisiphone in caput impulsum protrude in medium. Tu verò Cynisce accusa nunc & conuince: vir enim iste prope adest. *Cyn.* Quanquam in vniuersum verbis non est opus, siquidem eum, qualis sit, ilico ex notis cognoscere posses, ipse tamen virũ tibi retegã;

οὑτοσί. Κυνι. τὸ μὲν ὅλον; ἀυτίκα μάλα οἷός ἐστιν ἀποκαλύψω σοι τὸν ἄνδρα.

καὶ τῷ λόγῳ δείξω φανερώτερον. ἀτοσὶ γὰρ ὁ τεισκατάρατος, ὁπόσα μὲ ἰδιώτης ὢν ἔωρᾳξε, παραλείψειν μοι δοκῶ. ἐπεὶ δὲ τῶν θρασυτάτοις στασιαστικοῖς ὄχλοις, καὶ δορυφόροις συναγωγὼν, ἐπανέστας τῇ πόλει τυραννος κατέστη, ἀκεῖτοις μὲ ἀπέκτεινε πλείονας ἢ μυρίους. τὰς δὲ οὐσίας ἑκάστων ἁρπαγὴν ποιησάμενος, καὶ πλούτου θεὸς τὸ ἀκρότατον ἀφικόμενος, οὐδεμίαν μὲν ἀκολασίας ἰδέαν παρελέλοιπεν. ἀπάσῃ δὲ ὠμότητι, καὶ ὕβρει κατὰ τῶν ἀθλίων πολιτῶν ἐχρήσατο, παρθένους διαφθείρων, καὶ ἐφήβους καταισχύνων, καὶ πάντα τρόπον τοῖς ὑπηκόοις ἐμπαίζειν. καὶ ὑπερηφανίας μὲν γε, καὶ τύφου, καὶ τοῦ θεὸς τὸν ἐντυγχάνοντας φρυάγματος, οὐδὲ κατ' ἀξίαν δικαίου ἂν παρ' αὐτοῦ λαβεῖν τις ἀν δικαιῶ. φάδιον γοῦν ἄν τις ἢ ἥλιον, ἢ τὸν ἀσκαρδαμυκτὶ θεασάμενον βλέψειν. ἐμοὶ δὲ καὶ τὸ τῶν κολάσεων θεὸς ὠμότητα καὶ τύραννον αὐτὸν, τίς ἂν δικαιήσαι δικαίως, ὅστις μὴ ὁ τῶν ταῦτα, ὅτι μὴ ἄλλως κενὴ τις εἴη, θεασκαλέους τοὺς ὑπ' & oratione clariùs ostendam. Ac flagitia quæ ter sceleſtus ille commiſit dum priuatam vitam agebat, omittenda mihi cenſeo. Sed poſtquam aſcitis in ſocietatem audaciſſimis viris, collectíſque ſatellitibus inſurrexit, & tyrannus vrbi præfectus eſt, plures quàm ſexcentos indicta cauſa trucidauit. Deinde cùm ſingulis facultates eripuiſſet, ſummáſque diuitias attigiſſet, nullam libidinis ſpeciem prætermiſit, ſed omni crudelitate, & contumelia contra miſeros ciues eſt vſus, virgines vitiando, adoleſcentes ſtuprando, & quouis modo ſubditis inſultando. Pro ſuperbià verò, faſtúque, eiúſque in obuios fremitu, ſupplicium meritum ſumere non poſſis. Faciliùs certè ſolem quiſpiam quàm illum intentis oculis conſpexiſſet. Porrò noua etiam ſupplicia ad crudelitatem eius explendam inuenta, qui nec à neceſſarijs abſtinuerit, quis recenſere poſſit? Quòd ſi ab eo interemptos huc aduocaueris, ſtatim cognoſces hæc inanem non eſſe calumniam, ipſi inſtructam.

A

B

C

D

E

οἰκειοτάτων ἀπέχετο; καὶ δὴ καὶ κατ' αὐτῆς διαβολὴν, αὐτίκα αὐτῷ πεφονευμένους. μᾶλλον

ὦ ἄνλητοι ὡς ὀξέως πάρεισι. καὶ περιστάντες, ἄγχουσιν αὐτόν. ἔστι τοι πάντες ὦ Ραδάμανθυ, οὓς ἐξ ἀλιτηρίου τεθνᾶσιν. οἰκῶν γυναικῶν ἕνεκα εὐμόρφων ἐπιβουλευθέντες. οἰδὲ, ἵππων τοὺς ἄξονα ἐλάσαι ἀπαρομένων ἀγανακτήσαντες. οἱ δὲ, ὅτι ἐπλούτουν. οἱ δὲ, ὅτι ἦσαν δίκαιοι, καὶ σώφρονες, καὶ οὐδαμῶς ἥδοντο τοῖς ἀνομήμασι. Ραδ. τί πρὸς ταῦτα φὴς σὺ μαρτύρεις σὺ; Μεγ. τὸν μὲν φόνους ἐξεργάσμαι, οὐ λέγει. τὰ δ' ἄλλα πάντα, τὰς μοιχείας, καὶ τὰς τῶν ἐφήβων ὕβρεις, καὶ τὰς διαφθορὰς τῶν παρθένων, ταῦτα πάντα, Κυνίσκος μου κατεψεύσατο. Κυνι. ἀλλὰ καὶ τούτων ὦ Ραδάμανθυ, παρέξω σοι μάρτυρας. Ραδ. τίνας τούτοις λέγεις; Κυνι. προσκάλει μοι ὦ Ἑρμῆ τὸν λύχνον ἄνω, καὶ τὴν κλίνην. μαρτυρήσουσι γὰρ αὐτοὶ παραλόντες, ἅπερ πράξαντι συνηπίσαντο αὐτῷ. Ερ. ἡ κλίνη, καὶ ὁ λύχνος ὁ Μεγαπένθους παρέστω. εὖγε ἐπίνοιαν ἔσχατον ἀκούσαντες. Ραδ. ἔπαγε σὺ ὑμεῖς ἃ συνίστε Μεγαπένθει τούτῳ. πρότερα δὲ σὺ ἡ κλίνη λέγε. Κλι. πάντα ἀληθῆ κατηγόρησε

Imò verò non vocati adfunt vt vides, & circunstantes ipsum angunt. Hi omnes Rhadamanthe, ab hoc scelerato sunt interempti, alij propter formosas coniuges insidijs petiti, alij ad libidinem abductos fuisse filios stomachati: alij quòd diuites essent: alij quòd boni, & prudentes, & nequaquam factis eius delectarentur. *Rhad.* Quid ad hæc respondes sceleste? *Megap.* Quas dicit cædes, equidem perpetraui: reliqua verò omnia, nempe adulteria, in puberes libidinem, virginum stupra, hæc omnia Cynisçus falsò criminatur. *Cyn.* Quin & horum testes tibi proferam Rhadamanthe. *Rhad.* Quosnam dicis? *Cyn.* Illius lucernam Mercuri accerse mihi, & lectum. Nam in medium progressi testabuntur, quænam ille sese consciis perpetrarit. *Merc.* Et lectus & lucerna Megapenthis adsint: bene est quod obtemperarint. *Rhad.* Dicite igitur ea quæ vobis conscijs Megapenthes iste commisit. Tu verò lecte prior fare. *Lect.* Vera omnia Cynisçus obiecit: quæ quidem domine

Κυνίσκος. ἐγὼ μὲν τοίνυν ταῦτα

εἰπεῖν ὦ Δέσποτα Ραδάμανθυ, αἰσχύνομαι. τοιαῦτα ἰών, ἃ ἐπ' ἐμοῦ διεπράξατο. Ραδ. σαφέστατα μὲν οὖν καταμαρτυρεῖς, μὴδ' εἰπεῖν αὐτὰ ὑπομένουσα. καὶ σὺ δὲ ὁ λύχνος ἤδη μαρτύρει. Λυχ. ἐγὼ τὰ μὲν ἡμέρας μέν, ἂν οἶδα. οὐ γὰρ παρῆν. ἃ δὲ τῶν νυκτῶν ἐποίει, καὶ ἔπαθεν, οὕτω λέγειν. πλὴν ἀλλὰ ἐθεασάμην γε πολλά, καὶ ἄῤῥητα, καὶ πᾶσαν ὕβριν ὑπερπεπαικότα. καίτοι πολλάκις ἐκὼν τοὔλαιον ἐπινον, ἀποσβῆναι θέλων. ὁ δὲ, καὶ προσῄει μοι τοῖς ῥᾳθυμοῦσι, καὶ τὸ φῶς μου πάντα βόπον κατεμίαινεν. Ραδ. ἅλις ἤδη τῶν μαρτύρων. ἀλλὰ καὶ ἀπόδυθι τὴν πορφυρίδα, ἵνα καὶ τὸν ἀριθμὸν ἴδωμεν τῶν στιγμάτων. παπαὶ, ὅλος οὑτοσὶ πελιδνός, καὶ κατάγραφος, μᾶλλον δὲ χαλκοῦς ὅλος ἐστὶν ἀπὸ τῶν στιγμάτων. τίνα οὖν κολάσεις τρόπον; ἆρ' εἰς τὸν Πυριφλεγέθοντά ἐστιν ἐμβλητέος, ἢ παραδοτέος τῷ Κερβέρῳ; Κυν. μηδαμῶς. ἀλλ' εἰ θέλοις, ἐγώ σοι χαλκῆν τινα καὶ πρέπουσαν αὐτῷ τιμωρίαν κατασκευάσομαι. Ραδ. λέγε, ὡς ἐγώ σοι μεγίστην ὀφλήσω χάριν

Rhadamanthe, pudet me dicere, eiusmodi fuerunt quæ supra me patrauit. *Rhad.* Manifestissimo testimonio eum damnas, quanquam ea efferre non sustines. Tu verò Lucerna iam testare. *Lucer.* Equidem quæ facta sint interdiu nescio: non enim adfui: sed quæ noctu faceret vel pateretur, piget me dicere. Cæterùm nefanda multa, & quouis iniuriæ genere superiora spectaui: quanquam sæpe extingui volens, oleum vltro non bibebam. At ille me suis facinoribus adhibuit, meámque lucem modis omnibus contaminauit. *Rhad.* Iam satis est testium. Verùm purpuram quoque exue vt stigmatum etiam numerum videamus. Papæ! hic totus est liuidus & notatus, imò potiùs notarum vi cæruleus. Quonam igitur supplicij genere est puniendus? An est in Phlegethõtẽ inijciendus, Cerberóue tradendus? *Cyn.* Nequaquam. Sed si velis nouum quoddam supplicium, eíque cõueniens tibi proponam. *Rhad.* Dicas: nam ego tibi eo nomine gratiã habebo maximã. *Cyn.* Mos est, ni

εἰσομαί. Κυν. ἔθος ἐστὶν εἶμαι

τοῖς ἀποθνήσκουσι πᾶσι, πίνειν τὸ λήθης ὕδωρ. Ραδ. παύ ge ἄν. Κυν. οὐκοῦν μόνος ἀπ' ἀπάντων, ἄποτος ἔσῳ. Εχ. διατί δή, Κυνίσκε, χαλεπαίνω ὅπως ὑφέξει τὴν δίκην, μεμνημένος οἷος ὢν, καὶ ὅσον ἐδυνάτο ἐν τοῖς ἄνω, καὶ ἀνεπιπαίζόμενος τῷ βυσσῷ. Ραδ. εὖ λέγεις. καὶ κατα- B δεδικάσθω, καὶ παρὰ τὸν Τάνταλον ἀποχθεὶς ὅτου δεδέσθω, μεμνημένος ὧν ἔπραξε κατ' τὸν βίον.

fallor, vt qui moriuntur, omnes aquam obliuionis bibãt. *Rhad.* Maximè. *Cyn.* Omniũ ergo solus hic à potu arceatur. *Rhad.* At quamobrem? *Cyn.* Graues ita dabit pœnas quum meminerit qualis esset quantáque potentia apud superos polleret, quúmque delicias animo recolet. *Rhad.* Rectè dicis. Hunc in modum condemnetur, & ad Tantalum adductus ligetur, eorúmque quæ in vita egit, recordetur.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΠΙ Μισθῷ συνόντων.

DE IIS QVI MERCEDE CONDVCTI IN diuitum familijs viuunt.

ARGVMENTVM.

Aulica vita molestias & incommoda oratione hac depingit Lucianus, quámque indigna ea sit homine, præsertim docto & liberaliter instituto, exponit. Confutatis etiam causiũjs, quibus se tuentur, qui hoc vitæ genus sectantur, & in seruitutem vltrò sese precipitant. Exordium ab attentione incipit, amplificando rei magnitudinem, fidémque faciendo dictis, ab eorum persona, qui in eadem vita aliquandiu vixerunt. Mox & beneuolentiam captat Timoclis, eius ad quem scribit ab officio amicitiæ, indicans se hac propterea illi scribere, vt quia illum iam olim de hac vita suscipienda, consilia agitare intellexerit, ne quid olim, si res malè cadat, & illum consilij sui pœnitere incipiat, accusare sese possit, vt à quo admo-

nium, aut reuocatus non fuerit, præsertim quando sciat hanc vitæ non modò per se difficilem atque periculosam esse: verùm etiam homini philosopho, aut quocunque denique disciplinarum genere docto, minimè conuenire. Exordio in hunc modum peracto, confutationem statim subiungit earum causarum, quibus sese tueri solent qui hoc vitæ genus vltro amplectuntur. Diluit autem omnes easper inuersionem, ostendens ea maximè vel sequi, vel negari, quæ illi cum primis euitare, vel consequi student: ac postremò etiam turpe esse homini docto & ingenuo, ob solam spem voluptatis alicuius, in voluntariam seruitutem sese dare. Atque hinc iam ad ipsam rem accedit: propositis per diuisionem ijs, de quibus dicturus sit. Principio igitur recenset quanta incommoda, quantaque molestia perferenda sint, antequam in aulam recipiaris. Deinde, qua & quanta toleranda, atque adeo deuoranda, vbi iam receptus fueris, circa prima conuiuia, circa salutationem mercedis, circa seruitutem reliquam, quæ mox exceptum atque perdomitum, paulatim in contemptum adducit, & ad adulandum impellit. Præterea & meru periculisque inuoluit, ob quæ varie exinde querela, & vitæ mutatæ pœnitentia sequuntur. Atque hæc omnia nō domi solùm perferenda esse indicat, verumetiam foris, vbi interim multò sordidiora ministeria imponuntur, etiam à mulieribus, quibus æquè ac viris adulandum est. Post hæc & circa munerum compensationes, quo pacto nuncij ac dispensatores conciliandi, & circa mercedis solutionem, quanta cum molestia exigenda illa, quantáque aliorum etiam inuidia accipienda sit: & postremò, quàm ignominiosi exitus plerosque maneant, senes iam & exhaustos, cùm clàm aut turpiter ab aula profugiunt, aut reijciuntur. Quæ omnia ad finem, velut in tabella quadam proposita, breui sed elegantí admodum imagine depingit, & ob oculos ponit, amplificatuetiam in media passim oratione ijs, quæ maximè vrgere aut commendare voluit.

Κ Αὶ τί σοι πρῶτον ὦ φίλοτης, καὶ τί ὕστατον φασὶ καταλέξω τούτων, ἃ πάσχειν, ἢ ποιεῖν ἀνάγκη τὸν ἐπὶ μισθῷ

E Cquid tibi primum Amice, & quid postremum vt aiunt, recēsea, ex his quæ tū facere, tū pati

σωθέντας, καὶ ταῖς τῶν εὐδαιμόνων τούτων φιλίαις ἐξεταζομένοις, εἰ χρὴ φιλίαν ἢ τοιαύτην αὐτῶν δουλείαν ἐπονομάζειν; οἶδα γὰρ πολλὰ, καὶ A ἡδέα τὰ πλεῖστα τῶν συμβαινόντων αὐτοῖς, ἃ αὐτὸς μὰ Δία τὸ τοιοῦτον πεῖραν δεδώς. οὐ γὰρ ἐν ἀνάγκη μοι B ἡ πεῖρα ἐγένετο, μὴ γὰρ ὦ θεοί, γένοιτο, ἀλλὰ πολλοὶ τῶν ἐς τὸν βίον τοῦτον ἐμπεπλωκότων, ἐξηγόρευον πρός με, οἰμωγὴν, ἔτι ἐν τῷ καλῷ ὄντες, ἀποδυρόμενοι ὁπόσα, καὶ ὁπόσα ἔπαθον. C οἶδ' ὥσπερ ἐκ δεσμωτηρίου τινὸς ἀποδραύντες, ἃ ἀνδρῶν μνημονεύοντες, ὧν ἐπεπόθησαν. ἀλλὰ γὰρ εὐφραίνοντο, ἀναλογιζόμενοι οἷων ἀπηλλάγησαν. D ἀξιοπιστότεροι δ' ἦσαν ἔτοι διὰ πάσης ὡς εἰπεῖν τῆς τελετῆς ἐξεληλυθότες, καὶ πάντα ἐξ ἀρχῆς ἐς τέλος ἐπεπλεύσαντες. οὐ παρέργως ἄν, οἶδ' ἀμελῶς ἐπήκουον αὐτῶν, καθάπερ ναυαγίαν τινὰ, καὶ σωτηρίαν παράλογον διηγουμένων, οἷοί εἰσιν οἱ πρὸς τοῖς ἱεροῖς ἐξυρημένοι τὰς κεφαλάς, σὺν ἅμα πολλοὶ ταῖς τεκμηρίαις, καὶ ζάλαις, καὶ ἀκροτηρίοις, καὶ σπιλάσι, καὶ E coguntur qui mercedis gratia sese in alienum conuictū tradunt, & in locupletum istorum amicitiam accensentur, si modò eiusmodi illorum seruitutem conuenit amicitiam appellare? Noui enim multa, atque adeò pleraque omnia eorum quæ ipsis accidunt, non quòd per Iouem ipse tale quid expertus sim (Neque enim mihi vnquam incidit experiundi necessitas, ac nequāquo incidat, Dij prohibeant) sed quòd pleriq; eorum qui in hoc vitæ genus inciderunt, mihi confessi sint: quorum alij in ipsis malis etiamdum constituti, quæ & quanta ferrent, deplorant: alij tanquam è carcere quodam profugi, nō sine voluptate commemorabant ea quę perpessi fuerant. imò quantas effugissent ærumnas, computare iuuabat. Atque hi quidem digniores mihi visi sunt, quibus fides haberetur, vt qui eius sacri ritus omnes (vt ita dixerim) compleuissent, omniáque ab initio ad finem vsq; perspexissent. Non ergo perfunctoriè, & oscitanter hos audiē veluti naufragium aliquod, & inopinatam salutem enarrantes. Cuiusmodi sunt isti, qui in tēplis deraso capite simul multi, decumanos fluct⁹, procellas, rupes, iactu-

ἱστῶν κλάσεις, καὶ πηδαλίων ἀποκωλίσεις διεξιόντες. ἐπὶ πᾶσι δ', τοὺς Διοσκούρους ἐπιφαινομένους. οἰκεῖοι γὰρ τῆς τοιαύτης τραγῳδίας οὗτοί γε. ἢ τίν' ἄλλον ἐκ μηχανῆς θεὸν ἐπὶ τῷ καρχησίῳ καθεζόμενον, ἢ πρὸς τοῖς πηδαλίοις ἑστῶτα, καὶ πρός τινα λιμένα μαλακὸν ἀπευθύνοντα τὴν ναῦν, οἷ περισωθεῖσα ἔμελλεν, αὐτὴ μὲ ἡρέμα, καὶ κατ' ὀλίγον διαλυθήσεσθαι, αὐτοὶ δ' ἀσφαλῶς ἀποβήσεσθαι, χάριτι καὶ εὐμενείᾳ τοῦ θεοῦ. ἐκεῖνοι μὲν οὖν τὰ πολλὰ τῶν τοιούτων πρὸς τὴν παροῦσαν χρείαν ἐπιτραγῳδοῦσιν, ὡς παρὰ πλείονων λαμβάνοιεν, οὐ δυσχερῆ μόνον, ἀλλὰ καὶ θεοφιλεῖς τινες εἶναι δοκοῦντες. οἱ δὲ, τοὺς ἐν ταῖς οἰκίαις χειμῶνας, καὶ πνευμάτων, καὶ νὴ Δία πεντακυμίας τε, καὶ δεκακυμίας εἰ οἷόν τε εἰπεῖν, διηρούμενοι, καὶ ὡς τὸ πρῶτον εἰσέπλευσαν, γαλήνῃ ὑποφαινομένου τοῦ πελάγους, καὶ ὅσα τοιαῦτα παρὰ τῶν πλοίων ὅλον ὑπέμιμνεν, ἢ διϊέντες, ἢ ναυτιῶντες, ἢ ὑφαντλούμενοι τῇ ἅλμῃ. καὶ τέλος, ὡς πρὸς πέραν τινὰ μικρὸν, περιρρήξαντες τὸ δύσινον

ras, malos fractos, gubernaculorum ruptiones narrant: in primis autem Dioscuros apparentes (nam hi propriè ad hanc tragœdiam pertinent) aut quempiam alium ex machina Deum summis antennis insidentem, aut clauo astantem, & ad molle aliquod littus nauim dirigentem, ad quod vbi appulisset, futurum erat vt paulatim ac lentè solueretur, at ipsi turbo descenderent, idque ope ac fauore diuino. Itaque isti tam multa ad præsentem necessitatem tragicè exaggerant, vt à pluribus stipem accipiant, cùm non modò calamitosi, verùm etiam dijs chari videantur. Porrò ij dum quas tempestates in domibus tulerunt, illósque tertios, quintos, decimósque fluctus si fas est dicere, referrent: vtque primum à littore soluerint mari tranquillo, quótque molestias toto nauigationis tempore sustinuerint, dum vel sitiebant, vel nauseabant, vel salo perfundebantur: denique vt infelici nauigio in cautem quampiam sub vndis latentem, aut in præruptum scopulum effracto miseri

ὕφαλον, ἢ σκόπελον ἀπόκρημνον ἀφίδιον, ἄθλιοι κακῶς ἐξωπ-

ξαντο, γυμνοὶ, καὶ πάντων ἐνδεεῖς τῶν ἀναγκαίων. ἐν δὲ τούτοις, ὦ τῆ τοῦτων διηγήσει, ἐξέκαυσα μοι τὰ πολλὰ οὕτω ὑπ' αἰσχύνης ἐπικρυπτεσθαι, καὶ ἑκόντες εἶναι ἐπιλανθάνεσθαι αὐτῶν. ἅμα ἔγωγε κἀκεῖνα, καὶ τὴν ἄλλην ἐκ τῶν λόγων ξυντιθεὶς, ἐνεῖπον ὡς ἔοικε τὰ ταῖς τοιαύταις ξυνουσίαις, ἃ δὴ οἶμαι σοὶ πάντα ὦ καλὲ Τιμοκλεις, διεξελθεῖν. δοκῶ γάρ μοι ἐν πολλῷ ἤδη καταφανεῖ εἶναι σε τούτῳ τῷ βίῳ ἐπιβουλεύοντα. καὶ ὃς τότε γε, ὀλίγῳ πρὸ τῶν τοιούτων ὁ λόγος διέπεσεν. εἶτα ἐπήνεσέ τις τῶν παρόντων τὼ τοιούτω μισθοφορᾶ, πεισευδαίμονας εἶναι λέγων, οἷς μετ' τῶν φίλως ἔχειν τῶν ἀρίστων Ρωμαίων, καὶ δειπνεῖν δεῖπνα πολυτελῆ, καὶ ἀσύμβολα, καὶ οἰκεῖν ἐν καλῷ, καὶ ἀποδημεῖν μετ' πάσης ῥᾳστώνης, καὶ ἡδονῆς, ἐπὶ λευκῷ ζεύγους εἰ τύχοι ὀχυπιάζοντας, ὡσεσέπ καὶ μισθὸν τῆς φιλίας, καὶ ὧν εὖ πάσχοισι τῶν λαμβάνειν, ὀλίγον ὄφειν. ἀτεχνῶς γὰρ ἄπορα καὶ ἀνήκεστα τοῖς τοιούτοις τὰ πάντα φύεσθαι. ὁπότε οὖν ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἤκουες,

ægrè enatarint, nudi, cūctarúmque rerum neceſſariarū inopes. Hæc inquam cùm referrent, viſi ſunt mihi multa præ pudore ſubticere, & volentes ac ſcientes obliviſci. Atego tum illa, tum alia nonnulla ex illorum narrationibus cōiectans, deprehendi quicquid ærumnarum cum iſtiuſmodi conuictibus eſt coniunctum: quæ omnia, ô præclare Timocles, tibi percenſere non grauabor. Iamptidem enim mihi videor animaduertiſſe, te de capeſſenda hac vitæ ratione cogitare. Ac primùm quidem, cùm hac de re ſermo incidiſſet, mox præſentium aliquis mercenarium iſtiuſmodi vitæ genus laudare cœpit, fortunatiſſimos eos affirmans quibus cū eo quod amicos haberent Romanorum optimates, & ſumptuoſis in conuiuijs immunes epularentur, in ſplendidis ædibus verſarentur, & omnigena cum recreatione, ac voluptate in alba rheda, ſi liberet, reſupinati peregrinarentur, non parui eſſet emolumenti mercedem amicitiæ, & benefactorum iſtorum accipere: cùm haud dubiè nec ſata, nec culta, omnia iſtis proueniant. Hæc igitur, atq; id genus alia cùm audires,

ἑώρων ὅπως ἀνεχήνεις πρὸς
αὐτὰ, καὶ παῦ σφόδρα πρὸς
τὸ δέλεαρ ἀνοιπτόμενον
παρεῖχες τὸ στόμα. ὡς ἂν τοίνυν
ἀμείνονα εἰς αὖθις ποτὲ ἀ-
ναίσιον ᾖ, μηδὲ ἔχοις λέγειν ὡς
ὁρῶντές σε τηλικοῦτο μὴ τῆς
καρδίας ἄγκιστρον καταπίνον-
τα, οὐκ ἐπελαυνόμεθα, ἀλλὰ
πρὶν ἐμπεσεῖν τῷ λαιμῷ πε-
ισπάσθαι, οὐδὲ προσε-
δηλώσαμεν, ἀλλὰ περιμείναν-
τες ἀγελκομένου, καὶ ἐμπε-
πηγότος, ἤδη συρόμενον, καὶ
πρὸς ἀνάγκην ἀγόμενον ὁ-
ρᾶν, ὅτ' ἤδη ὄφελος, ἑστῶ-
τες, ἐπεβοηθήσαμεν, ὅπως
μὴ ταῦτα λέγῃς ποτὲ παῦ
ἕνλογα, ὡς λέγονται, καὶ
ἄφυκτα ἡμῖν, ὡς ἂν ἀδι-
κοῦμεν μὴ προμνώσαντες,
ἄκουσον δὴ ἀρχῆς ἁπάντων.
καὶ τὸ δίκτυόν γε αὐτὸ, καὶ τῶν
κύρτων τὸ ἀδιέξοδον ἔκτοθεν
ἐπὶ ὀρλῆς, ἀλλὰ μὴ ἔνδο-
θεν ἐκ τοῦ μυχοῦ προσκό-
πτον. καὶ τὸ ἀγκίστρου ᾧ τὸ
ἀγκύλον, καὶ πῶς ἐς τὸ ἔμ-
παλιν τῆς σκόλοπος ἀνασεσ-
φῶσθαι, καὶ δοκιμάσῃς ταῖς ἀ-
κμαῖς εἰς τὰς χεῖρας λαβὼν, καὶ
πρὸς ἀγκάθον προσομοίω
σον ὄξεα, μηδὲ ἄφυκτα,

animaduerti vt his inhiares,
& valdè patulum os ad escam
præberes. Proinde vt in
posterum culpa vacem, nec
expostulare queas, quòd
A cum te videremus tantum
cum squilla deglutientem
hamum, non retineremus,
nec priusquam in guttur
demergeretur, reuelleremus,
nec præmoneremus: sed
B quòd postquam illecto &
impacto iam trahi, & per vim
te duci, videre expectassemus, tum adstantes quum
nihil opis afferri possit, fleremus: hæc inquam, ne ali-
C quando possis dicere: quæ si
dicantur, meritò omnino
dicantur, nec à nobis refelli
queant, quo minus peccasse
videamur, quòd ista non
prædixerimus: audi ab initio omnia. Ac rete quidem
D ipsum, sagenásque imperuias, foris, non intus ex penetrali per ocium ante contemplare. Et cùm hami vncum, & reflexam aculei aciem, & tridentis cuspides
in manus assumpseris, & ad
E malam inflatam expertus
fueris: nisi prorsus acuta, nec
ineuitabilia, nec vulneribus

ἀποπειρώμενος, ἵνα μὴ πά-
μηδ' ἀνιαρὰ ἐν τοῖς βαύμασι

φάνηται βιούσιν ἀπῶτα, καὶ
ἀλυσχρῶς ἀνπλαμβανόμενα,
ἡμᾶς μὲν ἐν τοῖς δειλοῖς, καὶ
διὰ τοῦτο πειθῶσιν ἀνύχαφε.
σαντον ὃ παρακαλέσας θαρ-
ρεῖν, ὥσπερ εἰ τὴν ἀγρᾶ, εἰ θέ-
λεις, καταφὰ ὁ λάρος, ὅλον
περιχανὸν τὸ δέλεαρ ἐνδύσε-
ται ὃ ὁ πᾶς λόγος. τὸ μὲ ὅλον,
ἴσως διὰ σέ. πλὴν, ἀλλ' οὐχ
περὶ τῶν φιλοσοφούντων ὑμῶν
μόνων, οὐδ' ὁπόσοι ἀποδεδω-
κέναι τὴν προαίρεσιν προσέ-
λοντο ἐν τῷ βίῳ, ἀλλὰ καὶ
περὶ γραμματιστῶν, καὶ ῥητό-
ρων, καὶ μουσικῶν, καὶ ὅλως τῶ
ὅσα παιδεία συνεῖναι, καὶ μι-
σθοφορεῖν ἀξιούντων. κοινῶν
ὃ ὡς ὥσπαν ὄντων, καὶ ὁμοίων
τὸ ξυμβαινόντων ἅπασι, δῆλον
ὡς ἂν λαίνετο μὲ, αἰσχρὸν ὃ τὰ
αὐτὰ ὄντα γίγνεται τοῖς φιλο-
σοφοῦσιν, εἰ τὸ ὁμοίων τοῖς ἄλ-
λοις ἀξιοῖντο, καὶ μηδὲν αὐτοὺς
σεμνότερον οἱ μισθοδόται ἄγοι-
εν. ὅ, τι δ' ἂν οὖν ὁ λόγος
αὐτὸς ὥσπερ ἐξευρίσκη, τούτου
τὴν αἰτίαν μάλιστα μὲ οἱ ποι-
οῦντες αὐτοὶ, ἔπειτα ὃ οἱ συμ-
βάλλοντες αὐτὰ, δίκαιοι ἔχειν.
ἐγὼ ὃ ἀναίτιος, εἰμὴ ἀληθείας
καὶ παῤῥησίας ὥσπιμόν τι ὄφ-
τον μῶστοι τὸ ἄλλου πλήθους,

infligendis molesta,& vehementer trahentia, & inexplicabiliter retinentia videantur:nos quidem inter formidolosos,atque ideirco fame- A licos adscribe: neque ipsum adsiduciam hortatus, piscationem hãc aggredere,si vis, lari in morem totam escam hiatu deglutiens. Atque in vniuersum quidem forsitan B tua causa omnis hic sermo instituetur: quanquam non sõlũ pro vobis philosophis, aut his quicunque vitæ grauius institutum sibi delegerũt:verùm etiam pro gram- C maticis,rhetoribus,& Musicis, omnibúsque qui ad docendi munus cũ alijs viuere, quæstúmque facere proposuerunt. Cæterùm cùm ferè communia,similiáque sint ea D quæ his omnibus accidunt: palam est philosophorum cõditionem nihil eximij habere:imò eo turpiùs illis ista contingere,quòd ij qui conducunt, nõ alijs præmijs eos quã reliquos dignãtur,nihi- E lóq; magis in honore habẽt. Quicquid igitur narrationis series inueniet, eius culpam in eos potissimum conferre par est,qui talia faciũt, deinde in eos qui talia sustinent. Egoverò culpari non debeo, nisi veritas & libertas in dicendo reprehensionem mereatur. Verumenimuero reliquum hominum vulgus,

οἷον γυμναστάς τινας, ἢ κόλακας ἰδιώτας, καὶ μικροὺς τὰς γνώμας, καὶ ταπεινοὺς αὐτόθεν ἀνθρώπους, ὅτε ἀποβλέπειν ἄξιον τὰ τοιάυτων συμβουλεύειν, ἢδὲ γὰρ ἂν παιδεῦειν, ὅτε μὴ αὐτάδη καλῶς ἔχει, μὴ ἀπολιπεμμόνους τῶν μισθωτῶν, εἰ καὶ πάυ πολλὰ ὠφελοῦντο ὑπ' αὐτῶν. ἐπιτήδειοι γὰρ, καὶ ὧν αὐάξιοι τὰ τοιαύτης διατριβῆς. ἄλλως τε, ἢδὲ φοβεῖν ἂν τι ἄλλο, πλὴν ὃ, τι χεὴ ἀποκλίναντας αὐτοὺ, παρέχειν αὐτῶν ἐνεργοί. ἀλλ' ὧν τις αὐτῶν ἀτελὴς τοῦτο, ἄτεχνοι αὐτίκα, καὶ ἀργοὶ, καὶ πειθοὶ εἰσιν. ἢδὲν οὕτω ὅτ' αὐτοὶ δεινὸν πάσχοιεν ἄν, ὅτ' ἐκεῖνοι ὑβρισθῆ δοκοῖεν, ἐς τὸν ἀμίδα φασὶν ἐνκρύντες. ἐπὶ γάρ τοι τὰ ὕβρειν ταύτῃ δὴ ἀφυῆς παρέρχονται ἐς τὰς οἰκίας. καὶ ἡ τέχνη, φέρειν, καὶ ἀνέχεσθαι τὰ γιγνόμενα. περὶ ὧν προσεῖπον τὰ πεπαιδευμένων, ἄξιον ἀναγκαῖον, καὶ πειρᾶσθαι ὡς ἔνι μάλιστα μετάγειν αὐτοὺς, καὶ πρὸς ἐλευθερίαν ἀφαιρεῖσθαι. δοκῶ δέ μοι καλῶς ἂν ποιῆσαι, εἰ τὰς αἰτίας, ἀφ' ὧν ἐπὶ τὸν τοιοῦτον βίον ἀφικνοῦνται τινες παρεξετάσας, δείξαιμι ὑπὸ πάυ βιαίους, οὐδὲ ἀναγκαίας. οὕτω γὰρ ἂν αὐτοῖς

puta palæstricos, adulatores ineptos, & sordidi animi, abiectíque ingenij homines, ne opere quidem precium fuerit, ab istiusmodi cõuictibus dehortari, neque enim obtẽperarent: neque illis vitio vertere æquùm sit, quòd non relinquant suos conductores etiamsi plurimis contumelijs affecti ab illis fuerint. Sunt enim ad eam vitæ rationem accommodati, eáq; non indigni: præsertim cùm nihil aliud habeant, ad quod se cõuertãt, & in quo se exerceãt: adeò vt siquis hanc vitã illis adimat, inertes ilico, desides, inutiléſq; sint. Quamobrem nec ipsi rem aliquam indignam patiuntur, nec illi contumelioſi videantur, si (quod aiunt) in matellã inuminxerint. Etenim iam inde ab initio ad cõtumelias illas parati sese in familias conferunt: atque sola hæc ars illis suppetit, ferre & perpeti quicquid acciderit. Cæterùm eruditorum causa, de quibus ante verba feci, meritò indignandum, & pro virili parte enitendum vt eos inde reuocatos in libertatem vindicemus. Videor autẽ mihi rectè facturus, si causis, ob quas ad hoc vitę genus quidã se conferunt, excussis, eas nec vrgẽtes nec necessarias esse demõstrauero. Sic enim omnis

ἡ ἀπολογία προφασίζηται, καὶ
ἡ πρόφασις ὑποδύσεως τὴν ἐθελο-
δουλείας. οἱ μὲν δὴ πολλοὶ,
τὴν πενίαν, καὶ τὴν τῶν ἀναγ-
καίων χρείαν προτιθέμενοι, ἵνα A
τὸν τοῦτο προκαλύμματα οἷόντε
προβεβλῆσθαι τὴν πρὸς τὸν βίον
τοῦτον αὐτομολίας, καὶ ἀποχρῆν
αὐτοῖς νομίζουσιν, εἰ λέγοιεν, ὡς
ξυγγνώμης ἄξιον πεῖσαι τὸ χα- B
λεπώτατον τῶν ἐν τῷ βίῳ, τὴν
πενίαν διαφυγεῖν ζητοῦντες.
εἶτα ὁ Θέογνις πρόχειρος, καὶ
πολὺ τὸ, Πᾶς γὰρ ἀνὴρ πενί- C
ῃ δεδμημένος, καὶ ὅσα ἄλλα δεί-
ματα ὑπὲρ τὴν πενίας οἱ ἀγωνίσα-
τοι τῶν ποιητῶν ἐξενηνόχασιν.
ἔγωγε δ' εἰ μὴ ἐώρων αὐτῶν φυ-
γήν τινα ὡς ἀληθῶς τὴν πενίας
ἐυρισκομένους ἐν τῶν τοιούτων D
ξυμπτώσεων, οὐκ ἂν ὑπὲρ τῆς ἄγαν
ἐλευθερίας ἐμπεσεῖν ἐπεβουλόμην
πρὸς αὐτούς. ἐπεὶ ὡς ὁ κα-
λός που ῥήτωρ ἔφη, τοῖς τῶ νο-
σούντων σιτίοις ἐοικότα λαμ-
βάνοισι, τίς ἐπ' μηχανὴ μὴ οὐχὶ E
καὶ πρὸς τοῦτο καιρὸς βεβου-
λεῦσθαι δοκεῖν αὐτοῖς, ἀεὶ μνή-
σεως ὁμοίας αὐτοῖς τῆς ὑποθέ-
σεως τοῦ βίου; πενία γὰρ ἐστὶ
ἀεὶ, καὶ τὸ λαμβάνειν ἀναγ-
καῖον, καὶ ἀπόθετον οὐδὲν,

excusatio illis præripietur, primúmque subeundæ seruitutis voluntariæ argumẽtum. Plerique igitur paupertatem, & rerum necessariarum inopiam proponunt, satísque idoneum hunc prætextum obtendisse putant, quo suum illud ad vitam hanc transfugium excusent: ac sibi sufficere credunt, si dicant venia dignum esse quod faciunt, quum rei in vita molestissimę, nempe paupertatis effugium quærunt. Postea Theognis est in promptu, crebrúmq; illud in ore. *Omnem nanque virum paupertas enecat.* Et quotquot alia terricula abiectissimi quique poëtæ de paupertate protulerunt. Equidem si viderem ex huiusmodi conuictu, eos verè paupertatis effugium aliquod nanciſci, non admodum anxiè cum eis de amplectenda libertate disceptarem. Sed quandoquidem, vt egregius ille orator dixit, ægrotorum alimentis similia capiunt, qua ratione vitare possint, quominus in hoc ipsum malè sibi consuluisse videantur, nimirum semper illis manente eodem vitæ illius argumento? Semper enim manet paupertas, semper accipiendi necessitas, nihil quod seponatur,

οὐδὲ περιττὸν ἐς φυλακὴν,
ἀλλὰ τὸ δοθὲν, κἂν δοθῇ, κἂν
ἀδρόως ληφθῇ, πᾶν ἀκριβῶς,
καὶ τῆς χρείας ἐνδεῶς καταναλίσκεται. καλῶς ἂν εἶχε, μὴ
τοιαύτας τινὰς ἀφορμὰς ἐπινοεῖν, αἳ τὴν πενίαν τηρῶσι,
παραβοηθῶσαι μόνον αὐτῇ,
μὴ αἳ τέλεον ἐξαιρήσουσι. καὶ
γὰρ τὸ τοιοῦτον, καὶ ἐς βαθυκήτεα πόντον ἴσως βιπτεῖν
ἔδει ὦ Θέογνι, καὶ πρέων ὡς
φησι κατ' ἠλιβάτων. εἰ δέ τις
ἀεὶ πένης, καὶ ἐνδεὴς, καὶ ὑποχειμάδιος ὤν, οἴεται πενίαν αὐτῷ
τούτῳ διαπεφευγέναι, καὶ οἶδα
πῶς ὁ τοιοῦτος οὐκ αὖ δόξειεν
ἑαυτὸν ἐξαπατᾶν. ἄλλοι δ',
πενίαν μὲν αὐτῷ οὐκ ἂν φοβηθῆναί, οὐδὲ καταπλαγῆναί
φασιν, εἰ ἐθέλοιεν τοῖς ἄλλοις
ὁμοίως πονοῦντες, ἐμπορεύεσθαι τὰ ἄφετα. γοῦν δ', πεπτωκέναι γὰρ αὐτοῖς τὰ σώματα, ἢ
ὑποχώρως, ἢ ὑπὸ γόνων, ἢ
πλεῖστε ῥᾴστην οὖσαν τὴν μισθοφορὰν, ἀπωτηκέναι. φέρ' οὖν
ἴδωμεν εἰ ἀληθῆ λέγουσι, καὶ εἰ
ὄντως ῥᾴστου πεποίηνται αὐτοῖς τὰ διδόμενα, μὴ πολλὰ,
μηδ' πλείω τῶν ἄλλων πονοῦσιν.
εὐχὴν γὰρ ἂν εἰκότως εἴη ταῦτά
γε, μὴ πονεῖσθαι, μηδὲ καμόν-

nihil superest quod reseruetur. Verùm quicquid datum fuerit, vt detur, vt affatim capiatur, prorsus omne insumitur, itaratamẽ vt ne id quidem in vsus sufficiat. At bene cederet, si non comminiscerentur occasiones huiusmodi, quæ paupertatem seruant, eíque duntaxat opitulantur, sed quæ illam planè tollerent. Atque forsitan idcirco, esset in altum mare proijcienda, vt dicis Theogni, & præruptis de scopulis præcipitanda. At si quis semper pauper, & egenus, & mercede conductus mereat, hoc ipso sese arbitretur aufugisse paupertatem, non video qui fieri possit quominus hic ipse sese fallere videatur. Rursum alij negant sese paupertatem formidaturos, si modò reliquorum hominum in morem possint suo labore sibi victum suppeditare. At nunc sibi fractas esse corporis vires, seu senio, seu morbis, eóque ad eam vitam mercenariam videlicet facillimam cõfugere. Age igitur, verúmne dicant videamus, & num ea quæ dantur, illis ex facili suppetant, nec multum, nec plus quàm alij in consequendo victu laborent. Nam id quidem etiam votis expetendũ, vt citra laborem, nullóque

τα, ἕτοιμον ἀργύριον λαβεῖν. τοδὲ δεῖ, καὶ ῥηθῆναι κατ' ἀξίαν ἀδύνατον. τοσαῦτα πόνοι, καὶ κάμνουσιν ἐν ταῖς συνουσίαις, ὥστε πλείονος ἐντεῦθεν ἐπὶ τοῦτο μάλιστα τὴν ὑγείας δεῖσθαι, μυείων ὄντων ὁσημέραι τὸ σῶμα, καὶ πρὸς ἑκάστην ἀπόγνωσιν καταπονουντων. λέξομεν δ' αὐτὰ ἐν τῷ πεντηκοντῷ καιρῷ, ἐπειδὴ καὶ τὰς ἀλλ' αὐτῶν δυσχερείας διεξιωμεν. τὸ γὰρ νῦν εἶναι, ἱκανὸν ἴσως ἐπιδεῖξαι, ὡς οὐδ' οἱ διὰ ταυτην λέγοντες αὐτὸν ἀποδίδοσθαι τὴν πρᾶσιν, ἀληθεύουσιν ἄν. λοιπὸν δὴ καὶ ἀληθέστατον εἰπεῖν, ἥκιστα ὃ πρὸς αὐτῶν λεγόμενον, ἡδονῆς ἕνεκα, καὶ τῶν πολλῶν καὶ ἀθρόων ἐλπίδων, ἐσπιδᾶν αὐτὸν εἰς τὰς οἰκίας, καταπλαγήτας μὲν τὸ πλῆθος τοῦ χρυσοῦ, καὶ τὸ ἀργύρου, εὐδαιμονήσαντας δ' ἐπὶ τοῖς δείπνοις, καὶ τῇ ἄλλῃ βυβῇ, ἐλπίσαντας δ' ὅσον αὐτίκα χαλκὸν ὑδρηνὸς ἐπιστομίζοντος, πλεῖν τὸ χρυσίον. ταῦτα ὑπάγει αὐτὸν, καὶ δούλους αὐτ' ἐλευθέρων τίθησιν. οὐχ ἥττ' ἀναγκαίων χρεία, ὧν ἔφασκον, δεῖν ἥττ' ἀναγκαίων ἐπιθυμία, καὶ ὁ τῶν πολλῶν καὶ

negocio paratum argentum accipias. Sed hoc pro rei dignitate dici nequit: tantum laborís, tantum doloris in his conuictibus perferendũ, vt hîc ne valetudo quidem ad id par sit, quippe cùm quotidie sexcenta non desint negocia, quæ corpus conficiant, ádque extremam vsq; defectionem delassent. Verùm hæc idoneo tempore dicemus, quum reliquas etiã illorum molestias commemorabimus. In præsẽtia satis erat ostendere, neq; eos vera dicere, qui ea de causa in seruitutem addicere sese aiunt. Superest iam vt eam causam referamus, quæ quidem vt verissima est, ita ab illis minimè profertur: nempe istos voluptatis gratia, multísque atque amplis spebus incitatos, in diuitum familias insilire, auri, atq; argenti vim admirando. Præterea quòd fœlices sibi videantur ob cõuiuia, reliquásq; delicias, spérentq; futurum vti mox, nemine vetante, affatim aurum bibant. Hæc sunt quæ illos adducũt, atq; ex liberis seruos faciunt: non rerum necessariarum penuria quam prætexunt, sed non necessariarum cupiditas, atque ingentium illarum & amplarum opum admiratio.

πολυτελῶν ἀνθρώπων ζῆλος.

τοιγαρουν ὥσπερ δυσέρωτας αὐτοὺς καὶ κακοδαίμονας ἐραστὰς, ἔντεχνοί τινες, καὶ πείθωνες ἐρώμενοι, παραλαβόντες, ὑπερφυῶς πωλέπουσιν, ὅπως ἀεὶ ἐραδήσονται αὐτῶν θεραπεύοντες, ἀπολαῦσαι δὲ τῶν παιδικῶν, μὴ δὲ μέχρι φιλήματος ἄκρου μεταδιδόντες. ἴσασι γὰρ ἐν τῷ τυχεῖν τὸν διάλυσιν τοῦ ἔρωτος γιγνομένην. τούτῳ οὖν ἀποκλείοισι, καὶ ζηλοτύπως φυλάττουσι. τὰ δ' ἄλλα, ἐπ' ἐλπίδος ἀεὶ τὸν ἔρωτα ἔχουσι. δεδίασι γὰρ μὴ αὐτὸν ἡ ἀπόγνωσις ἀπαγάγῃ τῆς ἄγαν ἐπιθυμίας, καὶ ἀνέρωτος αὐτοῖς γένηται. περιμένουσιν οὖν, καὶ ὑπισχνοῦνται, καὶ ἀεὶ ποιήσουσι, καὶ χαριοῦνται, καὶ ἐπιμελήσονται πολυτελῶν. εἶτ' ἔλαθον ἄφνω γηράσαντες, ἔξωροι γιγνόμενοι, καὶ οὗτος τὸν ἔρωτα, κἀκεῖνος τὸ μεταδιδόναι. πέφευγται δ' οὖν αὐτοῖς οὐδὲν ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ πέρα τῆς ἐλπίδος. τὸ μὲν δὴ ἡδονῆς ἐπιθυμίαν ἅπαντα ὑπομένειν, οὐ πάνυ ἴσως ὑπείπον, ἀλλὰ συγγνώμη, εἴ τις ἡδονῇ χαίρει, καὶ τούτῳ δὴ ἅπαντος θεραπεύει, ὅπως

Enimuero quemadmodum miseros istos, atque infœlices amantes, callidi quidam & veteratores amasij receptant, & fastidiosè colunt, quò iugiter amantes, ipsis inseruiant: cæterum pro amoris fructu, ne summum quidem osculum impertiunt: amorem enim facta copia dissolui intelligunt? Hanc igitur amoris dissolutionem arcent, & diligenter cauent, cæterùm amantem spe semper retinent: metuentes ne desperatio minuat cupiditatis ardorem, amantémque à se alienet. Proinde semper arridēt, pollicentúrque, semper facturi sunt, sempérque gratificaturi, sempérque ingentium sumptuum rationem habituri: donec imprudentes ambo senuerint, atque vtriq; iam præterierit ætas, huic ad amandum, illi ad dandum. Itaque nihil ipsis in omni vita præter spem est peractum. Ac sanè propter voluptatis cupiditatem omnia ferre, non omnino fortè vitio vertendum: quin magis venia danda siquis voluptate capiatur, & hanc vndequaque consectetur, vt ea potiatur: quanquam

μεθέξει αὐτῆς. καίτοι αἰσχρὸν

turpe

ἄτως, καὶ αὖ δεσποδῶδες, ἀποδόσθαι διὰ τοῦτο ἑαυτόν. πολὺ γὰρ ἡδίων ἡ ἐκ τῆς ἐλευθερίας ἡδονή. ὅμως δ' οὖν ἐγὼ τοῦτο καὶ συγγνώμην αὐτοῖς, εἰ ἐπιτυγχάνοιτο, τὸ γὰρ δι' ἡδονῆς ἐλπίδα μόνον πολλὰς ἀνιαρὰς ὑποφέρειν, γελοῖον οἶμαι, καὶ ἀνόητον. καὶ ταῦτ', ὁρῶντας, ὡς οἱ μὲν πόνοι, παρεῖς, καὶ βαρεῖς, καὶ ἀναγκαῖοι. τὸ δ' ἐλπιζόμενον ἐκεῖνο, ὅ, τι δή ποτε ὂν τὸ ἡδύ, ὅτε ἐγίγνετό πω τοσοῦτον χρόνον. ὥρασθαι δ', ἁδὲ γλυκάσεσθαι ἔοικεν, εἴ τις ἐκ τῆς ἀληθείας λογίζοιτο. οἱ μὲν γε τῷ Ὀδυσσέως ἑταῖροι, γλυκύ τινα τῆς λωτοῦ ἐδηδοκότες, ἠμέλουν τῶν ἄλλων, καὶ ὥρας τὸ παρὸν ἡδύ, τῶν καλῶς ἐχόντων κατεφρόνουν. ὥστε οὐ πάντη ἄλογος αὐτῶν ἡ λήθη τοῦ καλοῦ, ὥρας τὸ ἡδὺ ἐκεῖνο τῆς ψυχῆς διαπεπρωκυίας. τὸν δ' λιμῷ ξυνόντα, παρεστῶτα ἄλλῳ τῷ λωτῷ ἐμφορήσομαι, μηδὲν μεταδόντι, ἂν ἐλπὶς μόνης, τοῦ καὶ αὐτὸν παραγευσάσθαι ποτὲ δεδόσθαι, τῶν καλῶς καὶ ὀρθῶς ἐχόντων ἀπολελησμένον, Ἡρακλεῖς ὡς καταγέλαστον, καὶ πλησίον πυγὸν ὁμοιοτάτων ὡς ἀληθῶς δρώμενον.

turpe forsan ac seruile, siquis ob eam in ius alienum se tradat. Nam longè suauior est voluptas quæ ex libertate proficiscitur. Attamen hoc illis aliquo pacto ignoscēdū si modò consequantur. Verumenimuerò ob solam voluptatis spē multas perferre molestias, ridiculū & stultū arbitror, maximè cùm videant labores esse certos, manifestos & ineuitabiles: porrò illud quod speratur, quod nihil aliud tandem est nisi voluptas, ne tam longo quidem tempore contigisse: præterea nec verisimile videri vt aliquādo fiat, si modò quis rem ex veritate reputet. At Vlyssis quidem socij, dulci degustata loto, reliqua negligebant, ac præsenti voluptate deliniti, honesta contemnebant, vt non prorsus in illis cum ratione pugnarit honestatis obliuio: nimirum animo voluptatis illius sensu occupato. Verùm siquis famelicus alij cuipiam loto sese ingurgitanti, nec quicquam inde impertienti, assistat, idque solam ob spem quòd credat fore vt & ipsi degustandum lotum aliquando porrigat: assistat inquam, recti atque honesti oblitus, Dij boni, quàm hoc ridiculum, & verberibus Homericis reuera dignum,

τὰ μὲν τοίνυν πρὸς τὰς ξυνουσίας αὐτῶν ἄρρητα, καὶ ἀφ' ὧν αὐτῶν φέροντες ἐπιδέκουσι τοῖς πλουσίοις χρῆσθαι πρὸς ὃ, τι ἂν ἐθέλωσι, ταῦτά ἐστιν, ἃ ὅπ A ἐγγύτατα τούτων. πλὴν, εἰ μὴ καὶ ἐκεῖνόν τις μεμνῆσθαι ἀξιώσειε, τῶν καὶ μόνῃ τῇ δόξῃ ἑπαιρομένων, τὸ ξυνεῖναι συ- πατείραις τε καὶ συμπαρύφοις B αὐθρώποις. εἰσὶ γὰρ οἳ καὶ τοῦτο πρείβλεπτον καὶ ὑπὲρ τοὺς πλου- σίους νομίζουσιν, ὡς ἔγωγε τοὐ- μὸν ἴδιον, οὐδὲ βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ αὐτὸ μόνον σωτέον, C καὶ σωτὸν ὁρᾶσθαι, μηδὲν χρηστὸν ἀπολαύων τῆς ξυνου- σίας, δεξάμενος ἄν. τοιαύτης δ' αὐτοῖς τῆς ὑποθέσεως οὔσης, φέρε ἤδη πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς D ἐπισκοπήσωμεν, οἷα μὲν πρὸ τοῦ εἰσδεχθῆναι· καὶ τυχεῖν ὑπομένουσιν, οἷα δ' ἐν αὐτῷ ἤδη ὄντες, πάρεισιν. ἐπὶ πᾶσι δὴ, ἥπερ αὐτοῖς ἡ καταστροφὴ τοῦ δεσμωτηρίου γίγνε- E ται. ἃ γὰρ δὴ ὀκεῖ- νό γε εἰπεῖν ἐστιν, ὡς εἰ μὴ πόνημα ταῦτα. ὕλην πρὸ χειρὸς, καὶ οὐ πολλοῦ δεήσει τοῦ πόνου, ἀλλὰ θελῆσαι δεῖ μόνον. εἶτά σοι πέ- πεμπ- ται τὸ παν εὐμαρῶς. ἀλλὰ πολλῆς μὲν τῆς διαδρομῆς, σωφρο- σύνης καὶ τῆς ἀνεμπλάστου, ἐωσὴν τε

Ergo quæ istos ad diuitum conuictum adducunt, & quibus impulsi sese illis dedunt, ad quodcunque libitum fuerit vtendos, hæc sunt, aut his quàm simillima. Nisi siquis eos commemorandos esse iudicet, qui sola gloria incitantur, ad consuetudinem cum illustribus & opulentis viris captandam. Sunt enim qui hoc admirandum, supraque plebem esse existiment. Nam quod ad me propriè attinet, recusarim vel cum magno Rege solùmodo viuere, conuictórq; videri, si nullus ex eo conuictu fructus ad me redeat. Cùm igitur causa eius vitæ suscipiendæ ne illis habeat, age iam consideremus apud nosmetipsos, cuiusmodi sint illis perferenda priusquam admittantur, & obtineant, cuiusmodi verò in ipsa vita iam constituti patiantur: postremò qualis fabulæ catastrophe illis contingat. Neque enim illud dicere licet, hæc etsi molesta sint, captu saltem esse facilia, neque multo labore ad ea opus esse, sat esse simodò velis: quiduis postea factu fore facile. Imò necesse est vt diu sursum ac deorsum cursites, manè excitatus assiduè pro foribus

ἐξανισάμενον, περιμένειν ὠθούμενον, καὶ ἀποκλειόμενον, καὶ ἐναίσχυντον ἐνίοτε, καὶ ὀχληρὸν δοκοῦντα τοῖς συρφετῷ κακῶς συνείζουσι, καὶ ὀνομακλήτορι λιβυκῷ ταπεινούμενον. καὶ μισθὸν τελοῦντα τὴν μνήμην τοῦ ὀνόματος. καὶ μίσθ καὶ ἐσθῆτος ὑπὲρ τὰ ὑπάρχοντα δύσασθαι ἐπιμεληθῆναι χρὴ, οἷς τὸ τῶν διεφθαρμένων ἄξιωμα, καὶ χρώματα αἱρεῖται, οἷς ἂν ἐκεῖνος ἥδηται, ὡς μὴ ἀπάδῃς, μὴ δὲ προσκρούσῃς βλεπόμενος, καὶ φιλοπόνως ἕστηκε, μᾶλλον δὲ ἀγείρεται, ὑπὸ τῶν οἰκετῶν προωθούμενον, καὶ ὥσπερ πνα πομπὴν ἀναπλήττα. ὁ δὲ, οὐδὲ προσβλέπει πολλῶν ἐξῆς ἡμερῶν. ἢν δέ ποτε καὶ τὰ ἄριστα προάξῃς, καὶ ἰδῇ σε, καὶ προσκαλέσας ἐρωτά τι, ὧν ἂν τύχῃ, τότε, πολὺς μὲ ὁ ἱδρὼς, ἀθρόος δὲ ὁ ἴλιγγος, καὶ τρόμος ἄκαιρος, καὶ γέλως τῶν παρόντων ἐπὶ τῇ ἀπορίᾳ. καὶ πολλάκις ἀποκρίνασθαι δέον τίς ἦν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀχαιῶν, ὅτι χίλιαι νῆες ἦσαν αὐτοῖς λέγεις. τοῦτο οἱ μὲν χρηστοὶ, αἰδῶ ἐκάλεσαν. οἱ δὲ τολμηροὶ, δειλίαν. οἱ δὲ κακοήθεις, ἀπαιδευσίαν. σὺ δ' οὐκ ἐπισφαλέστατης πειρᾶσθαι τῆς τοῦ φιλοφρο-

obuerſeris, vt perdures quum protruderis, quum excluderis, quum impudens interdum atque importunus videris, quādo ianitori malè ſyriſſanti, ac nomenclatori Lybico ſubijceris, quúmque nominis tui recordationem mercede redimis. Quinetiam veſtitus tibi eſt apparandus ſupra tuas facultates, pro illius quem colis dignitate, deligendi colores quibus delectatur, ne diſcrepes, oculóſque illius offendas. Oportet etiam vt ipſum aſſecteris gnauiter, vel potiùs antecedas, atque interim à famulis protrudaris, ac veluti pompam quādam expleas. At ille per multos dies ne aſpicit quidē te. Quòd ſi res optimè tibi aliquando ceſſerit, & te reſpexerit, & accerſitum quidlibet interrogarit, tum denique tum multus ſudor, multa æſtuatio, intempeſtiua trepidatio, ſannæque eorum qui adſunt ob tuam perplexitatem, ac ſæpe cùm ſit reſpondendum quis eſſet Græcorum rex, mille naues illis fuiſſe dicis. Hoc autem modeſti pudorem vocant, audaces timiditatē, improbi verò inſcitiam. Tu igitur primam hanc dimitis comitatem periculoſiſſimam expertus,

σωίης, ἀπῆλθες κατὰ δικάτας σεαυτῷ πλλῶ τῷ ἀπόγνωσιν. ἐπεὶδὰν ὃ πολλὰς μὲ ἀύπνους νύκτας ἰαύσης, ἤματα δ' ἀμιάτοιντα διαγάγης, οὐ μὰ Δία τ' Ελένης ἕνεκα, οὐδὲ τῶν Πειάμου περγάμων, ἀλλὰ τ' ἐλπζομένων πέντε ὀβολῶν, τύχης ὃ καὶ βαγικῆς τινος θεᾶς σαυτοῦ, ἐξέτασις τοιαύτευδεν, εἰ οἶδα τὰ μαθήματα. καὶ τῷ μὲ πλησίον ἡ διατριβὴ, ὡς ἀνδρὸς, ἐπαινεμένῳ, καὶ εὐδαιμονιζομένῳ. σοὶ ὃ, ὁ ὑπὲρ τ' ψυχῆς ἀγὼν, καὶ ὑπὲρ ἁπάντος τοῦ βίου τότε παρκεῖσθαι δοκεῖ. ὑπανασχέσεται γὰρ εἰκότως, τὸ μηδ' ὑπ' ἄλλου αὖ καταδεχθῆναι πρὸς τ' προτέρᾳ ἀποβληθέντα, καὶ δόξαντα εἶναι ἀδοκίμου. ἀνάγκη τοίνυν ἐς μυρία διαιρεθῆναι τότε, τοῖς μὲ ἀντεξεταζομένοις, φοβουμένοις, τάχει γὰρ καὶ ἄλλους εἶναι τῶν αὐτῶν ἀντιποιουμένους, ἀυτὸν ὃ πάντα ἐνδεῶς εἰρηκέναι νομίζοντα. φοβούμενον ὃ, καὶ ἐλπίζοντα, καὶ πρὸς τὸ ἐκείνου πρόσωπον ἀτενίζοντα. καὶ εἰ μὲν σκῶπτλίζοι τι τῶν λεγομένων, ἀπολλύμενον. εἰ ὃ μειδιῶν ἀκούει, χαιρόντα, καὶ πολλοὺς εἶναι τοὺς ἐναντία

damnata tui animi magna imbecillitate discedis. Porrò vbi iam multas noctes insomnes duxeris, multósque dies cruentos ègeris, non per Iouem Helenæ, & Priami pergamorum causa, verũ spe quinque obolorum: contigerit autem tibi quispiam Deus tragicus qui tibi adsit: exinde restat vt exploreris num literas noris. Atque ea quidem exercitatio diuiti nõ est iniucunda, quippe qui laudatur interim, ac fœlix prædicatur. Cæterùm tibi videtur tum de anima, omníque vita propositum esse certamen: nam id merito te subit, futurum vt alius nemo te admittat, cùm à priore rejectus fueris, visúsque despicabilis. Cogeris igitur in varias curas distrahi, dum ijs inuides qui tibi reluctantur (finge enim & alios esse eiusdem fortunæ competitores, te verò tibi videri cuncta tenuiter respondisse) dum etiã metuis, & speras, fixísque ees in eius faciem oculis: dúmq: peris, siquid negligat eorum quæ dicis: at gaudes siquid ridens audit, ac bona spe fultus consistis. Consentaneum autẽ est multos esse qui tibi aduersentur, aliósque tuo loco ponere velint: quorum ἔνελπιν καθιστάμενον. εἰκὸς καὶ σοὶ φθονοῦντας, καὶ ἄλλους

αὐτὸ σὲ πηδήσῃς. ὧν ἕκαστος ὥσπερ ἐκ λόχου τοξεύων, λάθῃ σε. εἶτ' ἐννόησον αὖθις ἐν βαθεῖ πώγωνι, καὶ πολιᾷ τῇ κόμῃ ἀξιάζοιμον, εἰ τι οἶδεν ὠφέλιμον, καὶ τοῖς μὲν, δοκοῦντα εἰδέναι, τοῖς δ', μὴ. μέσος ἐν τοσούτῳ χρόνος, ἢν πολύσαρκος μογεῖτέ σου ἅπας ὁ παρελήλυθὼς βίος. κἂν μή τις ἢ πολίτης ὑπὸ φθόνου, ἢ γείτων ἔκ τινος ἐντελὴς αἰτίας προσκεκρικὼς, ἀδικρινόμενος εἴπῃ μοιχὸν, ἢ παλλακᾶν, τοῦτ' ἐκεῖνο ἐν τῶν Διὸς δέλτοις ἁ μαρτυς. ἂν δ' πάντες ἅμα ἐξῆς ἐπαινῶσιν, ὕποπτοι, καὶ ἀμφίβολοι, καὶ δεδεξασμένοι. χρὴ τοίνυν πολλὰ εὐτυχῆσαι, καὶ μηδὲν ὅλως ἐναντιωθῆναι. μόγις γὰρ οὕτω κρατήσεις. εἶεν. καὶ δὴ εὐτύχηταί σοι πάντα ἐν τύχῃ μείζονος. αὐτός τε γὰρ ἐπῄνεσε τοὺς λόγους, καὶ τῶν φίλων οἱ ἐντιμότατοι, καὶ οἷς μάλιστα πιστεύει τὰ τοιαῦτα, ὠκ ἀπέβλαψαν. ἔτι δὲ καὶ ἡ γυνὴ βλέπῃ, ὡς αὐτὴ λέγει δ' ἁδὲ ὁ ἐπίτροπος, οὕτε ὁ οἰκονόμος. ἁδέ τις ἐμέμψατό σου τὸν βίον, ἀλλὰ πάντα ἴλεω, καὶ παντα χόθεν κας ουῖ ὦ μακάριε, καὶ

vnusquisque clanculum velut ex insidijs in te iaculatur. Deinde cogita promissa barba, & cana cæsarie virum examinari, numquid bonæ rei norit, & alijs quidem scire, alijs secus, videri. Media interim ætas, omnisque tua vita anteacta curiosius disquiritur. Quòd si quis, vel ciuis inuidia, vel vicinus leuì quapiam de causa prouocatus te deferat, & adulterum vel pæderastem dicat: illud vulgo tritum, ex Iouis tabulis est testis. Et si omnes pariter te laudent, suspecti, dubij, ac largitione redempti videbuntur. Operæ precium igitur est vt omnia prosperè tibi cedãt, nihilque prorsus aduersetur, nam hoc solùm pacto vincere possis. Age sanè, omnia etiã maiore fortuna tibi successerint: ipse enim tuã doctrinã probauit, & amicorum præcipui, & quibus ille plurimam in rebus huiusmodi fidem habet, non sunt dehortati: præterea vult etiã cõiux, nõ refragatur procurator, non œconomus. Nemo etiã tuã vitã insimulauit dextra omnia, omníq; ex parte fausta sũt sacra. Vicisti igitur ô beate, & coronat⁹ es Olympia: imò potiùs

ἄσια τὰ ἱερά. κεκράτηκε τὰ ὀλύμπια. μᾶλλον δ'

Βαβυλῶνα εἵληφας, ἢ τὴν Σάρδεων ἀκρόπολιν καθῄρηκας. καὶ ἕξεις τὸ τῆς Ἀμαλθείας κέρας, καὶ ἀμέλξεις ὀρνίθων γάλα. δεῖ δή σοι αὐτὶ τῶν τοσούτων πόνων, μέγιστα ἡλίκα γένεσθαι τάγαθά, ἵνα μὴ φύλλινος μόνον ὁ στέφανος ᾖ, καὶ τὸν τε μισθὸν, ἂν ἐνεγκαμένῳ τὸν ἀγῶνα ἀφεγγύητον ὀφείληται, καὶ τοῦτον ἐν καιρῷ τῆς χρείας ἀπροφασίστως ἀποδίδοσθαι, καὶ τῶν ἄλλων τιμῶν ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς ὑπάρχειν. πόνων δὲ οἷς ἐκείνων, καὶ πλοῦ, καὶ δρόμων, καὶ ἀγρυπνιῶν, ἀναπεπαῦσθαι. καὶ τοῦτο. δεῖ τὸ τῆς ἐνυχῆς, ἀποτείναντα τῷ ποδὶ, καθεύδειν, μόνα ἐκεῖνα φράττοντα, ὧν ἕνεκα τῷ ἀρχῷ παρελήφθης, καὶ ὧν ἐμπέπλησαι. ἐλέγχῳ μὲ οὕτως ὦ Τιμόκλεις, καὶ οὐδὲν ἂν ἰῷ μέγα κακὸν, ὑποκύψαντα φέρειν τὸ ζυγὸν, ἐλαφρόν τε, καὶ εὔφορον, καὶ τὸ μέγιστον, ἀπραγμονέστατον ὄντα. ἀλλὰ πολλῷ, μᾶλλον δὲ τοῦ παντὸς δεῖ. μυρία γάρ ἐστιν ἀφορήματα, ἐλευθέρῳ ἀνδρὶ ἐν ἀνθρώποις ἤδη ταῖς συμφοραῖς γιγνόμενα. σκέψαι δ' αὐτὸς ἐξῆς ἀκούων, εἴ τις ἂν αὐτὰ ὑπομείνειε

Babylonem cepisti, vel Sardium arcem occupasti. Et habebis Amaltheæ cornu, & gallinarum lac mulgebis. Iam sanè par est vt pro tantis laboribus quammaxima bona capias, ne corona tua sit duntaxat frondea, & merces non contemnenda præstituatur, eáque commodè ad vsum nullo negotio persoluatur, reliquus item honor vulgari maior tibi deferatur: te verò à laboribus illis, à luto, à cursitationibus, à vigilijs, in ocium recipias: & quod in votis esse solet, correctis pedibus dormias, ea tantùm faciendo quorum causa primum receptus es, & conductus. Sic quidem rem se habere oportebat, Timocles, neque futurum erat ingens malum, subdita ceruice iugum ferre, leue nimirum & portatu facile, quódque omnium est maximum, auro illitum. Sed multum abest vt ita se res habeat, imò nihil horum non desideratur: siquidem in medijs ipsis id genus conuictibus sexcentę res accidunt, ingenuo viro neutiquam tolerandæ. Quæ cùm ordine audieris, ipse tecum reputato, num ea perpeti quisquam queat, cui vel minimum cũ eruditione

ἐλάχιστον ὠμιληκώς. ἀρξαμένου δ' ἀπὸ τοῦ πρώτου δείπνου, ὡς δοκῇ, ὅ σε εἰκὸς δεξιώσειν τὰ πρωτόλεια τῆς μελλούσης ξυνουσίας. εὐθὺς οὖν πρόσεισι παράγγελλων τις ἥκειν ἐπὶ τὸ δεῖπνον, ὡς ἀνομίλητος οἰκέτης. ὃν χρὴ πρότερον ἵλεων ποιήσασθαι, παρβύσαντα εἰς τὴν χεῖρα, ὡς μὴ ἀδέξιος εἶναι δοκεῖς, τοὐλάχιστον, πέντε δραχμάς. ὁ δ', ἀκκισάμενος, τί ἀπαγε. παρὰ σοῦ δ' ἐγώ; καὶ Ἡράκλεις μὴ γένοιτο ἐπιπών, τέλος ἐπείδη. καὶ ἅπεισί σοι πλατὺ ἐγχανών. σὺ δ' ἐὰν τὰ καθαρὰν πρόχειρα ἀμβλύνας, καὶ σεαυτὸν κομιώτατα σχηματίσας, λουσάμενος ἥκεις, δῆλον μὴ περὶ τῶν ἄλλων ἀφίκοιο. ἀπειρόκαλον γάρ, ὥσπερ καὶ τὸ ὕστατον ἥκειν, φορτικόν. αὐτὸ οὖν τηρήσας τὸ μέσον τοῦ χωρίου, εἰσελήλυθας. καί σε πάνυ ἐντίμως ἐδέξαντο. καὶ παραλαβών τις, κατέκλινε μικρὸν ὑπὲρ τὸ πλησίον, μετ' ἀμφοῖν τῶν παλαιῶν φίλων. σὺ δ' ὥσπερ τοῦ Διὸς ἡ οἶκον παρελθών, πάντα τεθαύμακας, μύων, μετέωρος εἶ. ξένα καὶ ἐφ' ἑκάστῳ τῶν προσπορεύεσθαί σοι καὶ ἄγνωστα πάντα.

commercium fuerit. Exordiar autem si videtur, à primo conuiuio vnde consentaneum est te cõsuetudinem illam auspicaturum. Statim igitur ad te venit quispiam qui te ad cœnam accedere iubeat, famulus nõ incomis, quem tibi priùs propitium reddere oporset, inditis in manum, ne videaris inciuilis, ad minimum quinque drachmis. Ille verò accisans, apage inquit: numquid ego à te accipiam? quibus addit, Dij prohibeant: tandem flectitur, ac discedit, latè diducto rictu te deridens. Porrò tu sumpta veste nitida, mundissimóque cultu, lotus venis, solicitus interim ne ante alios venias: inurbanũ enim illud, sicuti postremum venire graue. Proinde obseruata opportunitate media ingrederis, téque omnino honorificè excipiunt. Tum arrepta manu, quispiam iubet te paulum supra diuitem, inter duos fermè veteres amicõs accumbere. Túque veluti Iouis ædem ingressus, nihil non admiraris, & ad omnia quę gerũtur intẽt' es. Noua enim & incognita tibi

καὶ ἡ τε οἰκετεία εἰς σὲ ἀποβλέπει, καὶ τῶν παρόντων ἕκαστος ὅ,τι πράξεις ἐπιτηρῆσαι. οὐδὲ αὐτῷ ὑμῖν ἀμελὲς τοῦτο, ἀλλὰ καὶ προείπέ τισι τῶν A εἰκετῶν ἐπισκοπεῖν, ὅπως ἐς τοὺς παῖδας, ἢ ἐς τὴν γυναῖκα, εἰ πολλάκις ἐκ πλαγιωπῆς ἀποβλέψεις. οἱ μὲν γὰρ σωφρόνων ἀκολουθοῦντες ὁρῶντες ἐμπεπλησμένον, ἐς τὴν ἀπειρίαν τῶν δρωμένων ἀποσκώπτουσι, τερμίνθιον ποιούμενοι σέ· ὁ δὲ μὴ πας' ἄλλῳ πρότερόν σε δεδειπνηκέναι, καὶ τὸ κωμᾶν εἶναί σοι τὸ χιεμάκτρον πρέμνον. ὥστε οὐδὲ ἂν εἰκὸς ἰδίειν τε ἀναγκαῖον ὑπ' ἀπειρίας, καὶ μήτε διηρῶντα πρὸς αὐτὸν τολμᾶν, μηδὲ ὀξὺς οἰνόφλυξ πρὸς ἅπαντα ποικίλων παρατιθέντων ποικίλων πρός τινα τάξιν ἐσκευασμένων, ἐπιδέχεσθαι ἐφ' ὅ,τι πρῶτον ἢ δεύτερον ἢ χεῖρα ἐνέγκῃς. ὑποβλέπειν δὲ ἐς τὸν πλησίον δεήσει, κἀκεῖνον ζηλοῦν καὶ μανθάνειν τὸ δεῖπνον τὴν ἀκολουθίαν. τὰ δ' ἄλλα, ποικίλος εἶ, καὶ δορύβου πλέως ἡ ψυχή, πρὸς ἕκαστα τῶν παρόντων ἐκπεπλημμένος. καὶ ἆρα μέ, εὐδαιμονίζεις τὸν πλούσιον τοῦτον, καὶ τὸ ἐλέφαντος, καὶ τὴν τοσαύτης ξυφῆς. ἆρα;

omnia. Interim familia te spectat, & præsentium quisq; quid facias, obseruat. Neque non ea res curæ est diuin, qui aliquos ex famulis præ- A monuit vt explorent quomodo in pueros, vxorémque te geras, num fortè ex obliquo respectes. At conuiuarum assectlæ quum vident te propter imperitiam ad ea B quæ fiunt stupefactum, deridentclaculum, coniectãtes te nunquam ante apud quempiam alium cœnasse, nouúmque tibi esse, vt mantile apponatur. Proinde verisimile est necesse esse vt C præ hæsitantia sudes, ac neque cùm sitias, potum petere audeas, ne vinosus videare, neque varijs appositis opsonijs, & ordine quodam compositis, scias cui priùs aut posteriùs manum D admoueas. Quare ad eum qui proximus accumbit respicias oportebit, eúmque imitatus, conuiuij rationem addiscas. Cæterùm varius es, animóque penitus perturbato, quum singula quæ illic E geruntur, stupes. Et modò diuitem illum beatum prædicas, ob aurum, & ebur, tantásque delicias: modò te ipsũ

οἰκτείρεις σαυτὸν, ὡς τὸ μηδὲν ὤν, εἶτα ζῆν ὑπολαμβάνεις. ἐνίοτε δὲ κἀκεῖνο εἰσέρχεταί σε, ὡς ζηλωτόν τινα βίωσῃ τὸν βίον; ἅπασιν ἐκείνοις ἐνδυφήσων, καὶ μεθέξων αὐτῶν τῆς ἰσοτιμίας. οἶει γὰρ εἰσαεὶ Διονύσια ἑορτάσειν, καὶ πυρὰν καὶ μειράκια ὡραῖα διακονούμενα, καὶ ἠρέμα σφριμφιῶντα, γλαφυρώτερον ὑποχάττει σοι τῷ μέλλουσαν διαπεσεῖσθαι, ὥστε συνεχῶς τὸ ὁμηρικὸν ἐκεῖνο φθέγγεσθαι, Οὐ νέμεσις Τρῶας καὶ ἐυκνήμιδας Ἀχαιοὺς πολλὰ πονεῖν καὶ ὑπουρεῖν ἕνεκα τῆς τοιαύτης εὐδαιμονίας. φιλοτησίαι τὸ ὑπὲρ τούτου. καὶ σκύφον ἐμεγέθη τις αἰτήσας, παρ' ὑμῖν σοι τῷ διδασκάλῳ. ἢ ὅ, τι δύνασαι παρασείπων. σὺ δὲ λαβὼν, ἅ, τι μὴ τί σε καὶ αὐτὸν ὑπειπεῖν δεῖ, ἠγνόησας ὑπ' ἀπειρίας. καὶ ἀγροικίας δόξαν ὤφλες. ἐπίφθονος δὴ οὖν ἀπὸ τῆς παρουσίας ἐκείνης πολλοῖς τῶν παλαιῶν φίλων γεγένησαι. καὶ πρότερον ὑπὲρ τὴν κατακλίσιν ἐλύπησας τινας αὐτῶν. ὅτι τὴμερον ἦκων, παρουκείσης αὐτῶν πολυετῆ δουλείαν ἠτιμηκώς. ἐνίοις οὖν καὶ τοιοῦτος

miseraris, qui quanuis nihil sis, viuere te tamen putas. Nonhunquam & illud in mentem venit, fore vt admirandam vitam viuas, quippe qui sis omnibus illis delicijs fruiturus, eunctorúmq; ex æquo particeps futurus. Arbitraris enim te Bacchanalia semper celebraturum. Quin & adoleſcentuli formoſi miniſtrantes, placidéque arridentes, elegantius in poſterum hoc vitæ genus pollicentur: ita vt Homericum illud aſſiduò in ore habeas: *Haud vitio vertidbet ſi Troia pubes, Armatique ſimul Dardanidæ*, multum laboris ſuſtineant ob tantam felicitatem. Ad hæc accedunt ad bibendum inuitatiunculæ. Ac poſtulato perquam ingenti ſcypho tibi aliquis præbibit, præceptorem te, aut alio quouis tãdem nomine compellans. At tu recepto ſcypho, quid tibi ſit reſpondendum, præ imperitia ignoras, & ruſticus exiſtimaris. Cæterùm ea propinatio multorum veterum amicorum inuidiam tibi creauit, quorum nonnullis iam ante tuo accubitu fuiſti moleſtus, quòd cùm aduenieris modò, ijs anteponare, qui multorũ annorũ ſeruitutem exãtlarũt. Protin⁹ itaq; talia quędã de te inter illos dicta πῶς περὶ σοῦ λόγος ἐν αὐτοῖς,

τοῦτο ἡμῖν πρὸς τοῖς ἄλλοις δεινοῖς ἐλείπετο. καὶ τί ἄρτι ἐσελήλυθότων ἐς τὴν οἰκίαν, δευτέρους εἶναι. καὶ μόνοις τοῖς Ελλησι τούτοις αὖ ἔωκ᾽ ἡ Ρωμαίων πόλις. καίτοι τί ὄφελος ἐφ᾽ ὅτῳ προπεμῶνται ἡμῶν τὰ ῥήματα δύσηνα. λέγοντες, οἴονταί τι παμμέγεθες ὠφελεῖν; ἄλλος ὅ, τι δὲ εἶδες ὅσα μὲ ἔπεμψεν, ὅπως ὁ τὰ παρατεθέντα συλλαβὼν κατέφαγε; ἀπειρόκαλος ἄνθρωπος, καὶ λιμοῦ πλέως. καὶ ὅναρ λευκοῦ ποτε ἄρτου ἐμφορηθείς, οὔπω νομίζει, φασιανοῦ ὄρνιθος. ὧν μόλις τὰ ὀστᾶ ἡμῖν κατέλειπε. τέτος ἄλλος ὦ μάταιοι φησὶ, πέντε καὶ δέκα ὅλων ἡμερῶν ὄψεσθε αὐτὸν, ἐνταῦθά πως ὢν ἡμῖν τὰ ὅμοια ποτνιώμενον. νῦν μὲν γὰρ ὥσπερ τὰ καινὰ τῶν ὑποδημάτων ἐν τιμῇ τινι καὶ ἐπιμελείᾳ ἐστὶν, ἐπειδὰν δὲ παλαιωθῇ πολλάκις, καὶ ὑπὸ τοῦ πηλοῦ ἀναπλασθῇ, ὑπὸ τῆς κλίνης ἀθλίως ἐρριφῇ, κόρεων ὥσπερ ἡμεῖς ἀνάπλεως. ἐκεῖνοι μὲν οὖν τοιαῦτα περὶ σοῦ πολλὰ ἐρέσθωσαν. καί που ἤδη τῶν διαβολάς τινες αὐτῶν παρασκευάζονται. τὸ δὲ ἓν συμπόσιον ὅλον ἐκεῖνο, σόν ἐστι, καὶ περὶ σοῦ οἱ πλείστοι τῶν λόγων. σὺ δὲ τὰ ἀνθρώπεια φλέγω

ferũtur. Illud reliquis malis noſtris deerat, vt etiam illis qui nuper in familiam commigrarunt, poſthabeamur. Ité, ſolis hiſce Græculis pater vrbs Romana: quanquam quid eſt cur nobis præferantur? Num mirificam quandam vtilitatem afferre videntur, quum miſera quædã verbula dicunt? Rurſus alius hæc. Annon vidiſti quantũ biberit, & quàm auidè correpta fercula deuorarit? Homo inelegans, & famelicus, qui ne per ſomniũ quidem vnquã fuerit albo pane ſaturatus, mũlto minùs aue Numidica, aut phaſiano: è quibus vix reliqua nobis oſſa fecit. Porrò tertius, fatui, inquit, ante totos quinq; dies, videbitis hunc pariter hîc inter nos quiritantem. Nam nunc quidem vt calcei noui ſolent, honorem & curam aliquam obtinet: ſed poſtquã crebrò calcatus, lutóque deformatus fuerit, ſub lectum miſerè abijcietur, cimicibus quemadmodum nos refert. Illi igitur inter ſe talia de te multa verſant: iámque ex ipſis aliqui ad calumniandum ſe comparant. Quare totum illud conuiuiũ tuũ eſt, & plurimi de te ſermones. Cæterũ tu propter inſuetudinem, te-

τῶ ἱκανῶ ἐμπιὼν οἶνω λεπτῶ, καὶ δεινέος, πάλαι τ' ὀργᾶς ἐπειγούσης, πυνθάνῃ ἔχεις. καὶ ὅτε παρεξαναστῆναί σοι καλὸν, ὅτε μὴν ἀσφαλές. ἀποτεινομένου τοίνυν τοῦ πότου, καὶ λόγων ἐπὶ λόγοις γιγνομένων, καὶ διαμάτων ἐπὶ διάμασι παρεόντων, ἅπαντα γὰρ ἐπιδείξασθαί σοι τὰ αὐτὸ βούλεται, κόλασιν οὐμικρὰν ὑποιμένεις μήτε ὁρῶν τὰ γιγνόμενα, μήτ' ἀκούων εἴ τις ᾄδει, ἢ κιθαρίζει, παῦ πομένος μειρακίσκος. ἀλλ' ἐπαινεῖς μὲν ὑπ' ἀνάγκης, εὐχὴ δ' ἢ ἀσιμῶ συμπεσεῖν ἐκεῖνα πάντα, ἢ πυρκαϊάν τινα παρεπαγγελθῆναι, ἵνα ποτὲ καὶ διαλυθῇ τὸ συμπόσιον. τοῦτο μὲν δή σοι τὸ πρῶτον ὦ ἑταῖρε, καὶ ἥδιστον ἐκεῖνο δεῖπνον, ὃν ἔμοιγε τῶ θυμῶ, καὶ τῶν λευκῶν ἁλῶν ἥδιον, ὁπηνίκα βούλομαι, καὶ ὁπόσον ἐλευθέρως ἐσπομένῳ. ἵνα γοῦν σοι τὴν ὀψοφαγίαν τὴν ἀπὸ τούτοις παρῶ, καὶ τὴν ἐν τῇ νυκτὶ ἔμετον, ἑωθεν δεήσει περὶ τῶ μεθῆ ξυμβῆναι ὑμᾶς ὁπόσου τε καὶ ὁπότε τοῖς χρὴ λαμβάνειν. παρόντων δὲ δύο ἢ τριῶν φίλων, παρεσκαλέσας σε, καὶ καθίζεσθαι κελεύσας, ἄρχεται λέγειν τὰ μὲν ἡμέτερα,

nuis, acríſque vini plus æquo potus, iamdudum vrgente aluo malè habes: attamen neq; decorum tibi ante alios ſurgere, neque manere tutum. At producta interim potatione, dum ſermo alius ex alio naſcitur, dum ſpectaculo ſpectaculum accedit (omnia enim ſua tibi oſtentare cupit) non mediocriter diſcruciaris, cui non liceat, neque videre quæ geruntur, neque auſcultare ſiquis voce citharáque canat, magni precij adoleſcentulus. At laudas tamen inuitus: cæterùm animo illud optas, vt vel terræ motu illa omnia concidant, aut incendium aliquod renuncietur, quò tandem aliquando conuiuium dirimatur. Habes, amice, primum illud & ſuauiſſimũ conuiuium, mihi certè nec cepa, nec ſale candido iucundius, quando, quantúmq; liberè velim edenti. Vt igitur ructus acidos, qui his accedunt, prætermittam, & nocturnum vomitum, manè vobis erit de mercede conueniendum: quántum, & quo anni tempore tibi ſit accipiendum. Ergo præſentibus duobus, tribúſue amicis, accerſito te, & ſedere juſſo, ſic loqui incipit. Cuiuſmodi ſint

ὁποῖά ἐστιν, ἑώρακας ἤδη, καὶ
ὡς τῦφος ἐν αὐτοῖς οὐδὲ εἷς.
ἀβασκάνωτα ἅπαντα, καὶ περὶ πάν-
τα, καὶ δημοτικά. χρὴ δέ σε οὕ-
τως ἔχειν ὡς ἁπάντων ἡμῖν κοι-
νῶν ἐσομένων. γελοῖον γὰρ εἰ τὸ
κυριώτατον, ἢ ψυχή σοι ἢ
ἑαυτῷ, ἢ καὶ νὴ Δία τῶν παίδων,
εἰ παῖδες εἶεν αὐτῷ παιδεύσεως
δεόμενοι, ἐπιτρέποιμεν, τῶν ἄλλων
μὴ ἐπίσης ἡμῖν μέλουσι σεαυτῷ.
ἐπεὶ ἔγωγε καὶ ὠείδης τι δεῖ, ὁρᾷς μὲ
τὸ μέτριον καὶ αὐτάρκες τῷ σῷ
τρόπῳ, καὶ σιώπημι, ὡς οὐκ μ-
δὲ ἐλπίδι προσελήλυθας ἡ-
μῶν τῇ οἰκίᾳ, τῶν δ' ἄλλων ἕνε-
κα, τῆς εὐσίας τῆς παρ' ἡμῶν, καὶ
τιμῆς, ἣν παρὰ πᾶσιν ἔξεις. ὁ-
μως δ' οὖν καὶ ὠείδω τι. σὺ δ'
αὐτὸς ὅ, τι καὶ βέλει, λέγε, μ-
μνημένος ὧν φίλτατε κἀκείνων,
ἅπερ ἐν ἑορταῖς ἑτησίοις εἰκὸς
ἡμᾶς παρέξειν. οὐ γὰρ ἀμελήσο-
μεν δὲ τῶν τοιούτων, εἰ καὶ μὴ
νῦν αὐτὰ συμπεπέμεθα. πολ-
λαὶ γὰρ οἶδα τῶν ἑτοῖς αἱ τοιαῦται
ἀφορμαί. καὶ πρὸς ἐκεῖνα τοί-
νυν ἀποβλέπων, μετριώτερον
δικαιότι ἐπιβάλοις ἡμῖν τὸ μι-
σθόν. ἄλλως τε, καὶ πρέπον ἂν
εἴη τοῖς πεπαιδευμένοις ὑμῶν
χρήματος εἶναι κρείττονα. ὁ μὲν,

res nostræ, vtque nihil factus ipsis ineſt, iam vidisti: sed vt ostentatione carẽt, moderatę sũt ac populares omnes. Sic autem animũ inducas velim, A vt omnia nobis fore cõmunia putes. Ridiculum enim foret si cũ potissimã mei partem, nimirum animam meã, vel per Iouẽ liberorũ (siquos habeat liberos quibus eruditione sit opus) tibi committam, non aliarum item rerũ te mecum ex æquo dominum ducam. Cærerũ quãdo certi quippiam est præfiniendum, C equidẽ video tuæ vitæ frugalitatem, animúmq; paucis contentum, atq; intelligo te mercedis spe nõ adductum, in familiam nostram venisse, verùm aliarum rerũ gratia, puta nostræ in te beneuolẽtiæ, & honoris, quem apud omnes consequẽris: aliquid tamẽ præfiniendum. Quinetiam ipse quid velis, dicito, habita ratione, vir amicissime, illorum etiam munerum quæ nos anniuersarijs festis tibi daturos est cõsentaneũ: E neque enim ista negligemus, & si hæc pactione non complectamur. Scis autẽ cõplures per annum eiusmodi occasiones incidere. Horum igitur habita ratione, æquiorem nimirum mercedem nobis irroges, præsertim cùm pecunias negligere. Ille his

deceat vos eruditos viros,

ταῦτ' εἰπὼν, καὶ ὅλον σε διασείσας τῇ ἐλπίδι, πιθανὸν ἑαυτῷ πεποίηκε. σὺ δ', πάλαι τάλαντα, καὶ μυρεικάδας, οἰνεργυλλίδας, καὶ ἀργοὺς ἄλους, καὶ συνωνίας, συνίης μὲν ἧρέμα τὴν μικρολογίαν, συνίεις δ' ὅμως τὴν ἀσωτίαν. καὶ τὸ πάντα ἡμῖν κοινὰ ἔσται, βέβαιον, καὶ ἀληθῆ ἔσεσθαι νομίζεις, ἂν εἰδῇς ὅτι τὰ τοιαῦτα, χείλεα μὲν τ' ἐδίψησεν, ὑπέρωθεν δ' οὐκ ἐδίψησε. τελευτῶν δ' ὑπὲρ αὐτῶν εἰδὼς αὐτῷ ἐπέβλεψας. ὁ δέ, αὐτὸς μέν, ὅ φησιν ἐρεῖν, τὴν φιλῶν δὲ τινα τῶν παρόντων κελεύῃ, μικρὸν ἐλάττονα τοῦ φαίσματος εἰπεῖν, ὃ μήτ' αὐτῷ βαρὺ εἴη ἂν ἐφ', καὶ πρὸς ἄλλα πόρων ἀναγκαιότερα δαπανῶντι, μήτε τῷ λαμβάνοντι εὐτελές. ὁδὲ, ὁμολογήσων τις ἂν παίδων κολακείᾳ σωφρονέστατος εἶ φησι τῶν ἐν τῇ πόλει ἁπάντων ὧν ἴστε, ὡς μὲν εὐδαιμονέστατος εἶ φησι τῶν ἐν τῇ πόλει ἁπάντων ὧν ἴστε οὐκ ἂν εἴποις, ὡς γε τοῦτον πρότερον οὐκ ἦρχεν, ὃ πολλοῖς πάνυ χαλεπώτοις, μᾶλλον ἂν γένοιτο περὶ τύχης. λέγω δ', ὁμιλεῖς ἀξιοθαύμαστος, καὶ ἑστίας κοινωνῆσαι, καὶ εἰς τὴν πρώτην οἰκίαν τῶν ἐν τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ καταδεχθῆναι; τοῦτο γὰρ ἔχει τὰ Κροίσου τάλαντα, καὶ τὸν Μίδου πλοῦτον, εἰ σωφρονεῖν οἶσθα.

dictis totũ ſpe te cõcuſſit, ac ſibi tractabilẽ reddidit. Tu verò qui dudũ talenta, multáq; nũmorũ millia, totóſq; agros & domuũ multitudinẽ ſõnaras, quanquã hominis parcimoniã tacitus apud te intelligis, tamẽ ob pollicitationẽ tibi blãdiris: atq; illud, *Cõmunia hæc erunt omnia*, ratũ verũq; fore arbitraris: ignorãs huiuſmodi dicta, *Sũmo cũ labore, nõ imo corde profecta*. Tãdem præ pudore ipſe illi ius ſtatuendi defers: verùm ille facturum ſeſe negat: & aliquem ex amicis præſentibus in eo negotio medium intercedere iubet, qui ſalarij modum pronuntiet, vt neq; ipſi ſit graue, in alia magis neceſſaria ſumptus facienti, neq; accepturo tenue videatur. Atq; is ſeniculus quiſpiã à pueris cũ adulatione educatus, heus tu, inquit, nũ inficieris, te omnium qui ſunt in vrbe eſſe fortunatiſſimũ, cui hoc primũ cõtigit quod multis valdè cupientibus vix à fortuna dari poſſit: nempe vt in huius hominis cõſuetudinẽ admittaris, vt communes penates habeas, inq; familiã in Romanorũ imperio primariam recipiaris? Id enim Crœſi talenta & Midæ diuitias ſuperat, ſi modo modeſtus eſſe noris,

εἶδον ἔγωγε πολλοὺς τῶν εὐδοκίμων, ἐθελήσαντας ἂν εἰ καὶ μετρίαν δόξαν δέοι, μόνης τῆς δόξης ἕνεκα, συνεῖναι ταύτῳ, καὶ θεραπεύειν περὶ αὐτὸν ἐπιμελείας, καὶ φίλους εἶναι δοκεῖν τοὺς ἔχοντας. ὁπόσον σε τῆς εὐπρεπείας μακαρίσω. ὃς καὶ μετρίαν μοῖραν τῆς τοιαύτης εὐδαιμονίας. ἀρκεῖν οὖν νομίζω, εἰ μὴ πάνυ ἄσωτος εἶ, τοσοῦτόν γε εἰπεῖν ἐλάχιστον, καὶ μάλιστα πρὸς τὰς σὰς ἐκείνας ἐλπίδας. ἀναπᾶν δ' ὅμως ἀναγκαῖον. οὐ γὰρ οὐδὲ ἂν φυγεῖν ἔτι σοι δυνατὸν ἐντὸς ἀρκύων ἡνιομένῳ. δέχῃ τοίνυν τὸ χαλινὸν μόσας. καὶ τὰ πρῶτα ἐνάγωγος εἶ πρὸς αὐτὸν, οὐ πάνυ πειθαρχῶν, οὐδ' ὀξέως νυττόμενος, μέχρις ἂν λάθῃς τέλεον αὐτῷ συνήθης γιγόμενος. οἱ μὲν ἔξω ἄνθρωποι, τὸ μὴ τοῦτο ζηλοῦσί σε, ὁρῶντες ἐντὸς τῆς κλειδὸς διατρίβοντα, καὶ ἀκωλύτως εἰσιόντα, καὶ τῶν πάνυ τινὰ ἔνδον γεγονότα. σὺ δὲ αὐτὸς οὐδέπω ὁρᾷς, οὐπνος ἕνεκα εὐδαίμων αὐτοῖς εἶναι δοκεῖς. πολλοῦ ἀλλὰ χαίρεις γε, καὶ σεαυτὸν ἐξαπατᾷς, καὶ ἀεὶ τὰ μέλλοντα βελτίω γιγνόσεσθαι νομίζεις. τὸ δ' ἔμπαλιν ἢ σὺ ἥλπισας, γίγνεται, καὶ ὡς ἡ παροιμία φησὶν, Ἐπὶ μανδραβούλου

Equidem multos vidi celebres viros, qui voluissent, etsi dandum quid fuisset, solius gloriæ causa, cum isto viuere, & huius familiares, atque amici videri. Non possum tuam fœlicitatem satis prædicare, qui fauſtæ huius fortunæ præmium etiam accipies. Ergo hoc sufficere putem, nisi planè sis nepos. Ac minimum quiddam pronuntiat, si præsertim cum tua spe comparetur. Attamen boni consulas necesse est. Nequo enim iam possis effugere, cùm intra retia tenearis. Frenum igitur ore compresso recipis, eíque non admodum torquenti, nec acutè pungēti te præbes obsequiosum, donec illi tandem paulatim assueueris. Tum homines qui sunt foris, eo nomine te admirantur, quòd te conspiciant intra cancellos versantem, nullóq; prohibēte ingredientem, & illustrem inter domesticos factum. At ipse nondum vides, quamobrem illis beatus videaris. Attamen gaudes, téq; ipsum decipis, ac semper meliora fore putas, nihilominus accidit secus quàm speraſti, & quēadmodū adagio dicitur, Mandrabuli in morem res

χωρεῖ τὸ πρᾶγμα, καθ' ἑκάστην ὡς εἰπεῖν τὴν ἡμέραν ἀποσμικρυνόμενον, καὶ εἰς τοὐπίσω ἀναποδίζον. ἠρέμα οὖν, ὥσπερ ἐν ἀμυδρῷ τῷ φωτὶ τότε πρῶτον διαβλέπων, ἀρχὴν καταλαμβάνει, ὡς αἱ μὲν χρυσαῖ ἐκεῖναι ἐλπίδες, οὐδὲν ἄλλ', ἢ φῦσαί τινες ἦσαν ὀπίχρυσοι. βαρεῖς ὄ, καὶ ἀληθεῖς, καὶ ἀπαραίτητοι, καὶ συνεχεῖς οἱ πόνοι. τίνες οὗτοι ἴσως ἐρήσῃ με. οὐχ ὁρᾷς ὃ, τι τὸ ἐπίπονον ἐν τοῖς τοιούτοις ξυμβολαίοις ἐστί, οὐδ' ἐπινοεῖς ἅπερ ἔφηδα τὰ καματηρά, καὶ ἀφόρητα. ἀκουσον ὦ ἁβρότατε, μὴ εἰ κάματος ἔνεστιν ἐν τῷ πράγματι μόνον ζητάζων, ἀλλὰ καὶ τὸ αἰσχρὸν, καὶ ταπεινὸν, καὶ σωμάλως δουλοπρεπὲς, ὃ ἐν παρέρχῳ τὴν ἀκρόασιν ὑπόμνησον. καὶ πρῶτόν γε μέμνησο μηκέτι ἐλεύθερον τὸ ἀπ' ἐκείνου, μήδ' ὑπολάβῃς σεαυτὸν οἴεσθαι. πάντα γὰρ ταῦτα, τὸ ἦθος, τὴν ἐλευθερίαν, τοὺς πρὸ γόνους ἔξω τοῦ ἀδοῦ καταλείψων ἔσῃ, ἐπειδὰν ὑπὸ τοιούτῳ σαυτὸν λαβὴν ἀπεμπολήσας, εἰσίῃς. οὐ γὰρ ἐξελθεῖν σοι ἡ ἐλευθερία ξυνεισελθεῖν, ἐφ' ταπεινὰ εἰσιόντι. δῆλος οὖν, οὕτως ἀνθρώπῃ πράγματα καὶ εἰ μή πάνυ ἀληθὲς τῷ ὀνόματι.

procedit, quotidie, vt ita dixerim, in deterius ruens, ac retrò labens. Vnde paulatim, velut in luce dubia, tum demum dispiciens, intelligere incipis, aureas illas spes, nihil aliud fuisse quàm inauratas quasdam ampullas: labores autem esse graues, veros, ineuitabiles, atque assiduos. Quinam hi sint forsan me rogabis: neque enim video quid in hac consuetudine sit adeò molestum, neque intelligo ista quæ commemoras grauia, & intolerabilia. Audi igitur vir generose, non insit-ne huic rei molestia solùm inquirens, sed fœditatē, vilitatem, atque omnino seruilitatem quā inesse dicam, non negligens. Principiò memineris ex eo tempore non amplius liberum atque ingenuum te putare, hæc enim omnia, genus, libertatem, progenitores extra limen relicturum te scias, quum in huiusmodi seruitutem temetipsum addicens, ingrēdieris. Siquidem libertas tibi comes ire nolet, rem tam ignobilem, humilméq; subeunti. Seruus itaq;, etsi nomine ipso grauiter offenderis, non vnius,

καὶ οὐχ ἑνὸς ἀλλὰ πολλῶν δοῦλος ἀναγκαίως ἔσῃ, καὶ ὀψὲ τεύσεις κάτω νενευκὼς ἑωθεν ἐς ἑσπέραν, ἀεικελίῳ ὀπὶ ῥιφθῆ. καὶ ἅτε δὴ μὴ ἀπ' παίδων τῇ δουλείᾳ ξυμβαφεὶς, ὀψιμαθὴς ἧ, καὶ πόρρω που τῆς ἡλικίας παιδευόμενος πρὸς αὐτῆς, οὐ πάνυ εὐδόκιμος ἔσῃ, οὐδὲ πολλοῦ ἄξιος τῷ δεσπότῃ. διαφθείρει γάρ σε ἡ μνήμη τῆ ἐλευθερίας ὑπολειπομένη, καὶ ἀποσκιρτᾷν ἐνίοτε ποιεῖ, ἢ δ' αὐτὸ ἐν τῇ δουλείᾳ πονήρως ἀπαλλάττειν. πλὴν εἰ μὴ ἀποχρῶ σοι, πρὸς ἐλευθερίαν νομίζεις τὸ μὴ Πυῤῥίου, μηδὲ Ζωπυρείωνος υἱὸν εἶναι, μηδ' ὥσπερ τὸν βιθυνὸν ὑπὸ μεγαλοφώνῳ τῷ κήρυκι ἀπεμπολᾶσθαι, ἀνὴ ὁπόταν ὦ βέλτιστε, τῆς νουμηνίας ὑπισάσης, αὐαμιχθεὶς τῷ Πυῤῥίᾳ, καὶ τῷ Ζωπυρείωνι, πρωτείνῃς τὴν χεῖρα ὁμοίως τοῖς αὐτοῖς οἰκέταις, ἢ λάβῃς ἐκεῖνο ὅ, τι δήποτε ἔδει τὸ διδόμενον, τοῦτο ἡ φάσις ὀξύ. κήρυκος γὰρ οὐκ ἔδει ἐπ' αὐδρὶ ἑαυτὸν ἀποκηρύξαντα, καὶ μακρῷ χείνῳ μισθωσάμενον ἑαυτῷ ἢ δεσπότην. εἶτ' ὦ λίσα πρὸς τὸν φιλοσοφεῖν

A

B

C

D

E

sed multorum necessariò seruus eris: & capite obstipo à diluculo ad vesperam, idque vili mercede, operam naubis. Addè quod non admodum probaberis, neque magni fies ab hero, vt qui à puero non fueris institutus, sed serò dideceris, & ætate multum aliena ad id erudiri cœperis. Excruciat autem te subiens libertatis memoria, facitq; vt interdum reluctaris, & ob id seruitus tibi molestior accidat. Nisi ad libertatem tibi sufficere putas, quod non Pyrrhiæ, nec Zopyrionis filius, nec, vti Bithynicũ aliquod mancipium, à præcone vociferãte diuenditus. Atqui vir optime, quum instante nouilunio Pyrrhiæ & Zopyrioni commixtus, manum itidem vt alij famuli porrigis, capísque quodcunque illud est tandẽ quod datur, hæc est venditio. Nam præcone nihil opus erat ad hominem qui sui fuerit præco, multóque tempore ipse sibi dominum ambiuerit. Age sceleste, libenter dicam, in eum præcipuè qui sese philosophum esse dicit, siquis te pirata captum

κάθαρμα, φάσκοντα, εἰ μηδ' ὅτι τις ἢ

inter

πλέοντα καπηλεύσης συλλαβών, ἢ λῃστὴς ἀπεδίδοτο, ὠκτειρες ἂν σεαυτὸν, ὡς παρὰ τὴν ἀξίαν δυσχρώτα. ἢ εἴ τις σου συλλαβόμενος, ἦγε δοῦλον εἶναι λέγων, βοᾶς ἂν τοὺς νόμους, καὶ δεινὰ ἐποίεις, καὶ ἠγανάκτεις καὶ ὦ γῆ, καὶ θεοί, μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἐκεκράγεις ἄν. σεαυτὸν δ', ὀλίγων ἕνεκα ὀβολῶν ἐν τούτῳ τῇ ἡλικίᾳ, ὅτε καὶ εἰ φύσει δοῦλος ἦσθα, καιρὸς ἦν πρὸς ἐλευθερίαν ἤδη ὁρᾶν, αὐτὴν ἀρετὴν καὶ σοφίαν φέρων ἀπεμπολήσας, οὐδὲ τῶν πολλῶν ἐκείνους λόγους αἰσθάνεις, οὓς ὁ καλὸς Πλάτων, ἢ ὁ Χρύσιππος, ἢ Ἀριστοτέλης διεξελήλυθασι, τὸ μὲν ἐλευθέριον ἐπαινοῦντες, τὸ δουλοπρεπὲς δὲ διαβάλλοντες. καὶ ἐν ἀγορᾷ κόλαξιν ἂν ὑρώποις, καὶ ἀγοραίοις, καὶ βωμολόχοις ἀτεχνῶς ἑταζόμενος, καὶ ἐν τοσούτῳ πλήθει Ρωμαϊκῶν μόνος ξενίζων τῷ τείβωνι, καὶ πονηρῶς τὴν Ρωμαίων φωνὴν βαρβαρίζων, εἶτα δειπνῶν δεῖπνα διαφυβώδη, καὶ πολυανθρωπα, συγκλύδων τινῶν, καὶ τῶν πλείστων μοχθηρῶν. καὶ ἐν αὐτοῖς ἐπαινεῖς φορτικῶς, καὶ σπένδεις πρὸς τὸ μετεῶρον ἔχοντος, ὠθῶν τε τὸν κώδωνα ἐκπαρὰ

inter nauigándum, aut prædo in seruitutem tradidisset, te ipsum deplorares, vt qui indignam fortunæ iniuriam patereris: aut siquis manu iniecta te duceret, seruum esse asserens, leges inclamares, grauiter ferres, atque indignareris: & ô terra, ô Dij, magno clamore vociferareris. Nunc verò, ipse te ob paucos obolos, id ætatis in qua, etiamsi seruus natus esses, tamē tempestiuum fuisset iam ad libertatem respicere, cum ipsa virtute ac sapientia adductum vendidisti, nihil illa reueritus quæ permulta ab egregio Platone, Chrysippo, Aristotele disseruntur, quum libertatem laudant, seruitutem damnāt. Nec pudet te cum hominibus assentatoribus, mercenarijs, & scurris ex æquo æstimari, & in tanta Romanorum turba solum peregrino in pallio versari, & malē linguam Romanam pronunciare, præterea tumultuosa cōuiuia agitare, magna hominum copia, conuenarum quorundam, ac plurimorum improborum cōferta. Inter quæ laudas odiosē, bibisque præter modum: deinde manè ad tintinabulum expergefact⁹,

ἀποσεισάμενος τὸ ὕπνου τὸ ἥδιστον, συμπεπλεσθὲς ἄνω, καὶ κάτω, ἔτι τε χθιζὸν πλοῦν ἔχων. ὀπὶ τοῖν σκελοῖν. ὅπως ἀπορεῖα μοῦ σε θέρμων ἔσχεν, ἢ τῶν ἀγρίων λαχάνων, ἐπέλιπεν ὑμᾶς καὶ αἱ κρῆναι ῥέουσαι τὸ ψυχρὸν ὕδατος, ὡς ὀπὶ ταῦτά σε ὑπ' ἀμηχανίας ἐλθεῖν; ἀλλὰ δεῦρο ὡς οὐχ ὕδατος, οὐδὲ θέρμων, ἀλλὰ πεμμάτων, καὶ ὄψων, καὶ οἴνου ἀνθρωπίου ὀπιδυμῶν, ἑάλως, καθάπερ ὁ λάβραξ, αὐτὸν μάλα δικαίως τὸ ὀρεχθὲν τούτων λαιμὸν διαπαρείς. παρὰ πόδας τοιγαροῦν τὴν λιχνείας ταύτης τὰ πρεπόντα. καὶ ὥσπερ οἱ παῖδες, κλοιῷ δεδεὶς τὸ βάρβιτον, ἄλλοις μὲν, γέλωτα παρέχεις. σαυτῷ δ', δοκεῖς βυφᾷν, ὅτι ἔστι σοι τῶν ἰσάδων ἀφθόνως ἐνθαγεῖν. καὶ δὴ ἐλευθερία, καὶ τὸ ἐυγλυὲς, αὐτοῖς φυλέτοις καὶ φράτορσι, φρᾶδα πάντα, καὶ οὐδὲ μνήμη τις αὐτῶν. καὶ ἀγαπᾷ εἰ μόνον τὸ αἰσχρὸν προσῇ τῷ πράγματι, δοῦλον αὖτ' ἐλευθέρᾳ δοκεῖν, οἷ δὲ πόνοι μὲν κεῖ τῶν πάνυ τούτοις οἰκέτας. ἀλλ' ὅρα εἰ μετεωτερά σοι προστέτακται τῶν Δρόμωνι καὶ Τιβίῳ προστεταγμένων. ὧν μὲ γὰ ἕνεκα τῶν μαθημάτων ὀπιδυμεῖν φήσας πρὸ-

discussa somni parte dulcissima, vnà sursum ac deorsum circumcursas, hesterno luto tibijs etiamdum adhærente. An vsq; adeò lupinorum, aut agrestium olerum tenuit te penuria, & frigida manantes aqua fontes defecerũt, vt per desperationem ad ista deuenires? At palam est te, non aquæ, non lupini, sed bellariorũ & opsoniorũ, ac vini fragrãtis cupiditate captũ fuisse quemadmodum lupus ille piscis, tuóq; merito euenisse, vt auidas illas fauces hamus transfixerit. Itaq; præstò sũt huius intẽperantiæ præmia: & perinde atq; simiæ, à trũco reuinctus collo: alijs quidem risui es: tibi verò delicijs affluere videris, cui liceat affatim expleri caricis. Cæterùm libertas, ingenuitas, cum gentilibus, & tribulibus euanida sunt omnia, nulláq; rerum istarum memoria. Ac ferendum foret, si res ista cũ turpitudine solùm coniũcta esset, quod è libero seruus videaris: non labores etiam accederent cum illa famulorum col' luie cõmunes. Sed vide num quæ tibi imperantur leuiora sint his quę Dromoni aut Tibio mandantur. Nam doctrinæ, cuius cupiditate simularat te in familiam suam recepisse sese,

φέλησέ σε, ὀλίγον αὐτῷ μέλει. τί γὰρ κοινὸν φασὶ λύρᾳ, καὶ ὄνῳ; παίν γοῦν ἐκ ὁρᾷς; ἐκπεπλῆκται τῷ πόθῳ τῆς Ὁμήρου σοφίας, ἢ τῆς Δημοσθένους δεινότητος, ἢ τῆς Πλάτωνος μεγαλοφροσύνης. ὧν εἰ τίς σε ἐκ τῆς ψυχῆς ἀφέλη τὸ χρυσίον, καὶ τὸ ἀργύριον, καὶ τὰς περὶ τούτων φροντίδας, τὸ καταλειπόμενόν σου τῦφος, καὶ μαλακία, καὶ ἀδυπάθεια, καὶ ἀσέλγεια, καὶ ὕβρεις, καὶ ἀπαιδευσία. δεῖται δή σου ἡ ἐκείνη μή, οὐδαμῶς. ἐπεὶ ἢ πώγωνα ἔχεις βαθὺν, καὶ σιμός τις εἶ τὴν ῥῖνα, καὶ ἱμάτιον ἑλληνικὸν εὐκύκλως περιβέβλησαι, καὶ πάντες ἴσασί σε γραμματικὸν, ἢ ῥήτορα, ἢ φιλόσοφον, καλὸν αὐτῷ δοκεῖ ἀναμεμίχθαι καὶ τοιοῦτόν τινα τοῖς περιοῦσι, καὶ περιπεμπύσιν αὐτῷ. δόξει γὰρ ἐκ τούτου καὶ φιλομαθὴς τῶν ἑλληνικῶν μαθημάτων, καὶ ὅλως, περὶ παιδείαν φιλόκαλος. ὥστε κινδυνεύεις ὦ ἑταῖρε, αὐτὴ τῶν θαυμαζῶν λόγων, ἢ πώγωνα καὶ τὸν τείχωνα μεμιθωκέναι. χρὴ οὖν σε ἀεὶ σαυτῷ αὐτῷ ὁρᾶν, καὶ μηδέ ποτε ἀπολείπειν, ἀλλ' ἕωθεν ἐξανασπᾶν, παρέχειν σεαυτὸν ὀφθησόμενον ἐν τῇ

exigua ipsi cura est. Quid enim, vt aiunt, asino cum lyra est commercij? Annon vides vt macerentur desiderio vel Homericæ sapientiæ, vel Demosthenicæ vehemētiæ, vel Platonicæ sublimitatis? quorū ex animis siquis aurum, argentum, atque harum rerum curas tollat, nihil fuerit reliquum præter fastū, mollitiem, lasciuiam, luxum, ferocitatem, & imperitiam. Atque ad ista nihil prorsum opus te. Verùm quoniam promissam habes barbam, & vultu grauitatem præ te fers, atque Græcanico pallio decenter amictus es, norúntq; omnes te grammaticum esse vel rhetorem, vel philosophum, pulchrum ille sibi putat, vt huiusmodi quippiam suorum anteambulonū pōpæ permisceatur. Futurum enim hac re, vt Græcanicarū disciplinarum studiosus, & omnino in eruditione elegās putetur. Itaque vir egregie, in periculum venis, ne non admirandas illas artes, sed barbam & pallium mercede locaueris Proinde vt perpetuò apud illum conspicias, is oportet, nec absis vnquā, sed diluculo excitatus in famulitio tenuiet conspiciendum præbeas, nec ordinem dese-

διατριβῇ, καὶ μὴ λιπεῖν τὴν

τάξιν. ὅδι ἐπιβάλλων ἐνιοτέ σοι τὴ χεῖρα, ὅ, τι αὐ τύχοι, λαβεῖν, τοῖς ἐντυγχάνουσιν, ἐπιδεικνύμενος ὡς ὑδὶ ὁδῷ βαδίζων, ἀμελὴς ὢν τῆ μισθῶν, ἀλλ' εἰς καλὸν τὴ ἐν τῷ περιπατῷ διατίθεται σχολήν, σὺ δὲ ἀθλιος, τὰ μὲν, παρ' ἐμοῦ, τὰ δ', βάδην αἴρεται πολλὰ, καὶ κατάγεται, τοιαύτη γὰρ ὡς οἶδας ἡ πόλις, περιελθὼν, ἱδρωκώς τε, καὶ πνευστιᾶς. κἀκείνου ἔνδον τινὶ τῶν φίλων, παρὰ ὃν ἦλθε διαλεγομένου, μηδ' ὅπως καθίζῃς ἔχων, ὀρθὸς ὑπ' ἀπορείας ἀναγιγνώσκεις τὸ βιβλίον περιχειρισάμενος. ἐπειδὰν δ' ἄοπτόν τε καὶ ἄποτον ἡ νὺξ καταλάβῃ, λουσάμενος πονηρῶς ἀφεὶς, περὶ αὐτὸ πως δεῖπνον τὸ μεσονύκτιον ἥκεις ἐπὶ τὸ δεῖπνον, ὃν ἔθ' ὁμοίως ἄτιμος, οὐδὲ περιβλέπτος τοῖς παροῦσιν, ἀλλ' ἵνα τις ἄλλος ἐπεισέλθῃ νεαλέστερος, ἐς τοὐπίσω σύ. καὶ ἅττων ἐς τὴν ἀτιμοτάτην γωνίαν ἐξωθεῖς, κατάκεισαι μαρτυς, μόνον τὴν περιφερομένων τὰ ἐδώδιμα, εἰ ἀφίκοιτο μέχρι σοῦ, καθάπερ οἱ κύνες περιελθών, ἢ τὸ σκληρὸν τὴ μαλάχης φύλλον, ᾧ τὰ ἄλλα πωλεῖσθαι, εἰ προφθείη ὑπὸ τὴν περιφερομένων, ἄσμενος ὑπὸ λιμοῦ προσφάγε-

ras. Porrò ille nõnunquã iniecta tibi manu, quicquid in mentem inciderit, de eo tecum nugatur, obuijs ostentans, quàm ne per viam quidem ingrediens, incurius sit literatũ, sed otium quod suppetit, ambulando in re honesta collocet. At tu miser nunc cursim, nunc gradatim, scansim sæpe & descensim (nam scis huiusmodi esse vrbem) tum sudas, tum anhelas. Eo interim domi cum amico quopiam ad quẽ accessit, confabulante, cùm tibi locus desit vbi sedeas, librum in manum sumis, quẽ nescius quid agas, stans legis. Postquam autem impastum, impotúmque te nox occupauit, vix intempestiuè lotus circa noctem ferè mediam, ad cœnam venis, nõ amplius pari in pretio habitus, neq; consp iciend⁹ ijs qui adsunt. Verùm siquis recentior aduenerit, tu post tergum reijceris. Itaque in angulum aliquem abiectissimũ retrusus, accumbis testis eorum quæ apponuntur, ossa duntaxat, si ad te vsque peruenerint, more canum circumrodens: vel durum maluæ foliũ, quo reliqua inuoluũt, si fastidiatur ab ijs qui priori loco accumbunt, præfame libenter accepturus.

νος. ἐμοὶ μὲν οὖν οὐδὲν ἄλλο ὕβρεις ἔστιν. ἀλλ' ὅτε σὺ ἔχεις μόνος, οὐ γὰρ ἀναγκαῖον ὅτι καὶ σὲ τῶν αὐτῶν ἀεὶ τοῖς ξένοις, καὶ ἀγνώστοις ἀντιτιθῇς. ἀγνωμοσύνη γὰρ σή τοῦτο γε, ὅτε οὐ ὄρνις ὁμοία ταῖς ἄλλαις, ἀλλὰ τῷ μὲν πλουσίῳ, παχεῖα, καὶ πιμελὴς, σοὶ δ', νεοττὸς ἡμίτομος, ἢ φάτνη τις ὑποσκληρὸς, ὕβρεις ἀπικρὺς, καὶ ἀτιμία. πολλάκις δ' ἐμοῦ σπλίποι ἄλλου τινὸς, ἀφυοῦς ὅπ παρόντος ἀφαιρεῖσθαι ὁ διάκονος τὰ σοὶ παρακείμενα φέρων, ἐκείνῳ παρατείνειν, ὑποτονθορύσας. σὺ γὰρ ἡμέτερος εἶ. τεμνομένου μὲν γὰρ ἐν τῷ μέσῳ ἢ σὺς ὑποταγείου, ἢ ἐλάφου, χρὴ σὲ πάντος ἢ τὰ διανέμοντα ἴλεων ἔχειν, ἢ τὰ Προμηθέως μειρίδα φέρεσθαι, ὅσα κεκαλυμμένα τῇ πιμελῇ. τὸ γὰρ τῷ μὴ ὑποβὰν σὲ τὴν λοπάδα παρεσθαι, ἕως ἂν ἀπαγορεύσῃ ἐμφορούμενος, σὲ δ' ὅπως ταχέως παρελεύσεται, τίνι φορητὸν ἐλευθέρῳ αὐδεὶ, κἂν ὁπόσον αἱ ἔλαφοι τὴν χολὴν ἔχουσι; καίτοι κἀκεῖνο ἔφην, ὅτι τῶν ἄλλων ἥδιστόν τε καὶ παλαιότατον οἶνον πινόντων, μόνος σὺ παχυτέρου τινὰ καὶ παχὺν πίνεις, Neque verò deest aliud contumeliæ genus. Tu neque ouum solus habes. Neque enim conuenit vt eadem requiras quæ hospitibus atq; ignotis ministrantur, siquidē hæc tua inscitia est. Nec similis alijs tibi apponitur auis: verùm diuiti illi pinguis & succulenta: tibi verò dimidiatus pullus, subdurúsue aliquis palumb⁹, in manifestā cōtumeliā, & ludibriū. Sæpe etiam, siquando desit alij, repente minister te præsente tollens ea quæ tibi erant apposita, ei apponit: illud tibi in aurem immurmurans: tu profectò noster es. Et quum vel fœta sus media secatur, vel ceruus: aut distributorē tibi modis omnibus propitium habeas oportet, aut Promethei partem feras, ossa nimirum adipe obducta. Nā quod ei qui supra te accūbit, patina finitur astare, quoad satiatus repudiet, te contrà tā celeriter prætercurrat, quis ferat, qui modò sit ingenuus, cuique quantum ceruis insit bilis? Atque illud equidem nondum dixi, quòd reliquis suauissimum ac vetustissimū vinum bibentibus, tu solus malum quoddam & crassum bibis: sēper curās vt in argēto

θεραπεύων ἀεὶ ἐν ἀργύρῳ,

ἢ χρυσῷ πίνειν, ὡς μὴ ἐλεγχθείης ἀπὸ τῦ χρώματος, οὕτως ἄπιμος ὢν ξυμποτῆς. καὶ εἴθε γε καὶ ἐκείνου ἐς κάρον ἦν πεῖν. νῦν δ' πολλάκις αἰτήσαντος, ὁ παῖς οὐδ' ἀίειν ἔοικεν. ἀνιᾷ δή σε πολλά, καὶ ἀθεόα, καὶ χεδὸν τὰ πάντα, καὶ μάλιστα ὅταν σε παρευδοκιμῇ κίναιδός τις, ἢ ὀρχηστοδιδάσκαλος, ἢ ἰωνικὰ ξυνιέρων, ἢ λεξανδρεωτικὸς ἀνθρωπίσκος. τοῖς μὲν γὰρ τὰ ἐρωτικὰ ταῦτα διακονυμένοις, καὶ γραμματίδια ὑπὸ κόλπου διακομίζουσι, πόθεν σύ γ' ἰσότιμος κατακείμενος; ταγαρῆν ἐν μυχῷ τῦ συμποσίου, καὶ ὑπ' αἰδῦς καταδεδυκὼς, στένεις ὡς τὸ εἰκός, καὶ σεαυτὴ οἰκτείρεις, καὶ αἰτιᾷ κἀμὲ τὸν χλω, οὐδὲ ὀλίγα σοι τῶν χαείτων ὑπεψεκάσαμεν. ἡδέως δ' ἂν μοι δοκῇς καὶ ποιητὴς γλυκὺς τῶν ἐρωτικῶν ἀσμάτων, ἢ κἂν ἄλλε ποιήσαντος, δωάδαμαδέων ἀξίως. ὁρᾷς γὰρ οἵ τὸ φορτικὸν ἀδειν, καὶ εὐδοκιμεῖν ὄξιν. ὑποστὰς δ' ἂν εἰ καὶ μάλλον, ἢ μαύτιν ὑποκείναδε δέοι, τῶν κλήρους πολυταλάντοις, καὶ ἀρχὰς, καὶ ἀθεόοις τῶν πλέτοις ὑποιχνουμένων. καὶ γὰρ αὖ καὶ τούτοις ὁρᾷς

vel auro bibas, ne color arguat, te vsque adeò neglectũ esse conuiuam. Atq; vtinam ex eo ad satietatem bibere liceret. At nunc vbi crebrò popoſceris, minister audisse A dissimulat. Adde quod multa confertim, imò ferè omnia te discruciant: maximè quum tibi cinædus aliquis antefertur, aut choreæ ducẽdæ præceptor, aut qui iocos Ionicos contexit Alexandrinus quispiam homunculus. Nam quî speres tu vt in accubitu æqueris ijs qui amatoria submiſtrant, quíque in sinu B literulas geſtant? Proinde in aliquo conuiuij latibulo præ pudore abſtrusus, ſuſpiras vt conſentaneum eſt, téq; ipſũ deploras, tuámque fortunã incusas: quæ tibi ne gratiarũ quidem guttulam aſperſerit. C Ac prorſus ita videris affectus, vt optes poëta fieri vt amatorias cãtiones conſcribas, ſin minùs ab alijs conſcriptas, dignè canere poſſis. Vides enim qua in re ſitum ſit vt quis præferatur, ac probetur. Quin & illud ferre D queas, vt magi quoque aut arioli perſonam, ſi neceſſe ſit, induas, ex horum genere qui amplas hæreditates, qui imperia, qui cumulatas opes pollicẽtur: quãdoquidẽ hos quoq; vides à diuitib⁹ valdè εὖ φερομένους ἐν ταῖς φιλίαις,

καὶ πολλῶν ἀξιουμένοις. κἂν ἓν τι χρῶ τούτων, ἀδέως ἀ-
γάσιο, ὡς μὴ ἀπόβλητος καὶ
περιττὸς εἶης. ἀλλ' οὐδὲ πρὸς
ταῦτα ὁ κακοδαίμων πα- A
γὸς εἶ. τοιαῦτ' οὖν ἀνάγκη
μεῖδᾶν, καὶ σιωπᾶν ἀνέχεσθαι,
ὑποιμώζοντα, καὶ ἀμελούμε-
νον. ὧν μὲν γὰρ κινδύνων σὲ τις
ψόφος οἰκέτης, ὡς μόνος ὁ B
ἐπαινέσας τὴν διαπίνης παι-
δίσκον ὀρχούμενον, ἢ κιθαρί-
ζοντα, κίνδυνος οὐ μικρὸς
ἐν τῷ πράγματος. χρὴ οὖν C
χέρσαίου βαρβάτου δίκην δι-
ψῶντα, κεκραγέναι, ὡς ἐπι-
σημος ἔσῃ ἐν τοῖς ἐπαινοῦσι,
καὶ κορυφαῖος, ἐπιμελούμε-
νον. πολλάκις γὰ καὶ τῶν ἄλ-
λων σιωπησάντων, αὐτὴ ἐπει- D
πεῖν, ἐσκιμμένον τινὰ ἔπαι-
νον, πολλῷ τῷ κολακείαν ἐμ-
φανίσαντα. τὸ μὲν γὰρ λιμῷ ξωσό-
τα, καὶ νὴ Δία μὴ διψῶντα,
μύρῳ χρίεσθαι, καὶ στεφανοῦ-
σθαι πρὸ κεφαλῆς, ἡδέωμα καὶ E
γελοῖον. ἔοικας γὰρ τότε σὺλη
ἐώλου τινὸς νεκροῦ, ἄρτος
ἀναθήματα. καὶ γὰρ ἐκείνου
καταχέαντες μύρα, καὶ τὸ
στέφανον ἐπιθέντες, αὐτοὶ
πίνουσι, καὶ ἐυωχοῦνται τὰ
καὶ ζηλότυπός τις ᾖ, καὶ

amari plurimiq; fieri. Itóque
vel vnum quodlibet horum
fieri percupias, ne reijculus
& inutilis fias. Atqui tu in-
fœlix, neque ad ista es do-
cilis. Quare necesse est vt te
submittas, tacitúsque clam
apud te plorando feras te
negligi. Etenim si te famulus
aliquis susurro deferat, qui
solus omniũ non laudaueris
heræ puerum saltantem, aut
cithara canentem, ista scili-
cet ex re non leue discri-
men impendet. Oportet igi-
tur vt ranæ terrestris in
morem sitiens vocifereris,
atque operam des, vt inter
laudantes sis insignis & præ-
cipuus. Quin sæpiculè, si-
lentibus reliquis, tibi pro-
uisa quæpiam laus est profe-
renda, quæ multam com-
monstret assentationem. Nã
te esurientem & sitientem
vnguento collini, & capite
gestare coronam, aliquan-
tulum est riduculum. Tunc
enim similis es columnæ
obsoleti cadaueris, libā-
mina ducentis. Nam ei
infuso vnguento, & impo-
sita corona, bibunt ipsi,
edúntque apparatas epulas.
Porrò si zelotypus fuerit
herus, eíque sint formosi
pueri, vel vxor iuuenis,
παρεσκευασμένα. ὧν μὲν γὰρ
παῖδες εὐμορφοι ὦσιν, ἢ νέα

γωνὴ, ἢ σὺ μὴ παντελῶς πέρρω
Ἀφες δίτης ἢ χαείτων ἦς, ἢν ἐν
εἰρλίῃ τὸ πρᾶγμα, ἢδ' ὁ κίν-
δυνος ἐυκατάφευκτος. ὥσταδὲ
ἢ ὀφθαλμοὶ βασιλέως πολλοὶ, A
οὐ μόνον τἀληθῆ ὁρῶντες, ἀλ'
ἀεί τι καὶ προσεπιμυθολογοῦντες,
ὡς μὴ νυστάζειν δοκοῖεν. δεῖ
οὖν ὥσπερ ἐν τοῖς πρόσικοῖς δεί-
πνοις κάτω νένευκα, κατα-
κεῖσθαι, δεδιότα μή τις
ἐυνοῦχός σε ἴδῃ προσβλέ-
ψαντα μιᾷ τῶν παλλακίδων, B
ἐπεὶ ἄλλος γε ἐυνοῦχος ἐντε-
ταμὼν πάλαι τὸ τόξον ἔχων,
ἃ μὴ θέμις ὁρῶντα, δια-
πείρας τῷ οἰστῷ μεταξὺ πί-
νοντος, τὸν γάδον. εἶτ'
ἀπελθὼν τὸ δεῖπνον, μικρόν C
τι κατέβαρθες. ὤμοι δ' ὡδὶ
ἀλεκτρυόνων ἀνεγερόμενος, ὦ
δείλαιος ἐγὼ τῆς, ἢ ἄθλιος,
οἵας τὰς πάλαι διατριβὰς
ἀπολιπὼν, ἢ ἑταίρους, καὶ
βίον ἀπράγμονα, ἢ ὕπνον D
μεθούμενον τῇ ἐπιθυμίᾳ, καὶ
πρεπάτοις ἐλευθέροις, εἰς
οἷον βάραθρον φέρων ἑαυτὸν
ἐνέσεικα. τίνος ἕνεκα ὦ θεοὶ,
ἢ τίς ὁ λαμπρὸς μισθὸς
ὅτος ὅδε; ἢ γὰρ καὶ ἄλλως μοι
πλείω τούτων ἐκπορίζειν δυ-

& tu non omnino sis à Venere & Gratijs alienus, non est tuta pax, nec periculum cõtemnendum. Aures enim & oculi regis multi sunt, qui non solùm vera vident, sed semper aliquid addunt, ne conniuere videantur. Quãobrem vultu demisso, quẽadmodum in Persicis conuiuijs, tibi est accumbendum, verito nequis eunuchus videat te oculos in concubinam aliquam conijcientem: moxque alter eunuchus, cui iamdudum arcus in manu tensus est, qui videris quæ videre nefas, inter bibendum malam iaculo transfigat. Iam peracto conuiuio vbi paululum dormieris, sub galli cantum expergefactus, O me miserum, inquis, ô infortunatum, cuiusmodi pristinos conuictus & amicos reliqui, & vitam tranquillam, somnúmque ad cupiditatem dimensum, ac liberas deambulationes, in quale barathrum memet incussi? Quorsum Dij immortales? aut quàm splendidum est hoc præmium? Nõ enim fieti poterat vt alias hisce plures commoditates suppeterent: accedebat libertas, omniáque pro arbitrio faciendi potestas.

ναῖ μοι, ἢ σωτὴν τὸ ἐλεύθερον, καὶ τὸ πάντα ἐπ' ἐξουσίας.

νῦν δὲ τὸ τῆς λόχου, λέων κεκρυμμένος δεσμοῖς, ἄνω καὶ κάτω περισύρομαι, τὸ παίγνιον οἰκτροῖς, οὐδ' εὐδοκιμεῖν εἰδώς, οὐδὲ κεχαρισμένος εἶναι δυνάμενος. ἰδιώτης γὰρ ἔγωγε τῶν τοιούτων, καὶ ἄτεχνος, καὶ μάλα ἰσα παρεβαλλόμενος αὐθάδεσι, τέχνην τὸ πρᾶγμα πεπιπμένοις. ὡς ὄν, καὶ ἀχαρίστος εἰμι. καὶ οὔτε ἧκα συμποτικὸς, οὐδ' ὅσον γέλωτα πεῖσαι δυνάμενος. φυσήσω ὅ ἄν καὶ ἐκκλῶ πολλάκις βλεπόμενος, καὶ μάλιστ' ὅταν ἡδέων αὐτὸς αὐτῷ εἶναι δόξῃ. σκυθρωπὸς γὰρ αὐτῷ δοκῶ. καὶ ὅλως, οὐκ ἔχω ὅπως ἁρμόσωμαι πρὸς αὐτόν. ἐγὼ μὲν γὰρ ἐπὶ τῷ σεμνῷ φυλάττω ἐμαυτὸν, ἀνδρὸς ἔδοξα, καὶ μονοειδὴς φευκτέος. ἐγὼ δὲ μεταλλάσω, καὶ ῥυθμίσω τὸ πρόσωπον εἰς τὸ ἥδιον, κατεφόρησεν εὐθὺς καὶ διέπτυσε. καὶ τὸ πρᾶγμα ὅμοιόν μοι δοκεῖ, ὥσπερ ἂν εἴ τις καμωδίαν ὑποκρίνοιτο, βαρυτόνων πρόσωπον πεποιημένος. τὸ δ' ὅλον, τίνα ἄλλον ὁ μάταιος ἐμαυτῷ βιώσομαι βίον, παρόντα τοῦτον ἄλλῳ βεβιωκώς; ἐπὶ σοὶ ταῦτα διαλογιζομένου, ὁ κάδων ἴχνος. καὶ

Nunc verò, quod aiunt, leo cordula vinctus, sursum ac deorsum circūferor. Quódque omnium est maximè deplorandum: nec efficere possum vt placeam, nec gratiam emereri queo: harum enim rerum rudis sum, ac imperitus, maximè si cum illis comparer qui hæc velut artem profitentur. Proinde iniucundus sum, ac minimè conuiuijs aptus, quippe qui ne risum quidem concitare norim. Quinimo sæpe molestum illi esse conspectum meum intelligo, ac in primis quum ipse seipso vult esse iucundior. Illi enim tetricus videor. In summa, nullo pacto ipsi accommodari possum. Etenim si meam grauitatem tuear, iniucundus, ac propemodum fugiendus videor. Cōtrà si risero vultúmque quàm possum, maximè ad hilaritatem composuero, contemnit ilico, & resipuit. Idque perinde mihi videtur esse ac siquis in persona tragica Comœdiā agat. Postremò quam tandem aliā vitam viuam mihi demens, posteaquam alteri hanc vixi? Dum hæc tecum loqueris, sonuit tintinabulum, tibíque ad eadem est redeundū,

χρὴ τῶν ὁμοίων ἔχεσθαι,

κὴ πεινοσεῖν, καὶ ἐσθίειν, ὥσα-
λείψαντά γε πρότερον τὸν
βουβῶνας, καὶ τὰς ἰγνύας, εἰ
θέλεις διαρκέσαι πρὸς τὸ ἆ-
θλον. εἶτα δεῖπνον ὅμοιον, καὶ A
ἐς τὠυτὸ ἀυτῷ ὥρᾳν πεπη-
γμένον. καί σοι τὰ τῆ διαίτης,
πρὸς τὸ πάλαι βίον ἀντίστρο-
φα. καὶ ἡ ἀρχιατρία ὀῆ, καὶ
ὁ ἱδρὼς, καὶ ὁ κάματος, ἡφέ- B
θισα ἤδη ὑποῤῥύπλοισιν ἢ φθό-
λῳ, ἢ πεπνευμονίαν, ἢ κώλου
ἕλκημα, ἢ τὸν καλὸν ποδάγρα
αὐαπλάττοντες. αὐ- C
τέχεις ὀῆ ὅμως. κὴ πολλάκις
καταχεῖσθαι δέον, οὐδὲ τοῦ-
το συγκεχώρηται. σκῆψις
γὸ ἡ νόσος, καὶ φυγὴ τῶν
καθηκόντων ἔδοξεν. ὥστε ἐξ
ἁπάντων ὠχεῖς ἀεὶ, κὴ ὅσον D
ἐδέπω τεθηξομένῳ ἔοι-
κας. καὶ τὰ μὲν ἐν τῇ πό-
λει, ταῦτα. ἰὼ δέ που καὶ
ἀποδημῆσαι δέοι, τὰ μὲν
ἄλλα ἐῶ. ὕοντος ὀῆ πολλάκις,
ὕδατος ἐλθὼν, τοιοῦτο γάρ σοι
ἀπτοκεκλῆφωται, καὶ τὸ ζεύ-
γας πεπιμπλεῖς, ἐς ἃ οὐκ ἔτ'
οὔρης καταγωγῆς, τῷ μαγεί-
ρῳ σε, ἢ τῷ τὰ δεσπότης
κομμωτῇ, συμπαρβύσωσιν,
οὐδὲ τῶν φρυγάνων δαψιλῶς
ὑποβαλόντες. ὃν ἐγὼ δέ E

obambulandum, ſtandum, ſed ceromate inunctis ante femoribus poplitibúſque, ſi modò velis par eſſe labori. Deinde conuiuium idem, & eadem apparatum horatiámque viuendi ratio ſuperiori contraria Tum vigiliæ, ſudor, defatigatio, paulatim quaſi ſuffoſſis cuniculis inducũt vel tabem, vel pulmonis inflammationem, aut colicum dolorem, aut egregiã illam podagram. Attamen reluctaris: ac ſæpe cùm tibi per valetudinem eſſet decũbendum, neque hoc conceditur: nam ſimulari morbus putatur, vt officia defugias. Itaque præter omnes perpetuò pallES, & iam iam morituro ſimilis es. Et hactenus quidem de ijs quæ in vrbe ſunt ferenda. Quòd ſi quando ſit peregrinandum (vt ne interim referam alia incommoda) ſæpe fit vt pluuio cœlo, vbi poſtremus veneris (nam is locus tibi ſorte contigit) vehiculum opperiaris, donec nullo iam reliquo loco vbi diuerſeris, prope coquum aut heræ comptorem te reclinent, ne ſtipulis quidem affatim ſubſtratis. Nec me piget tibi referre quod

σοι καὶ διηγήσωμαι ὃ μοι

Θεσμόπολις ὅστος ὁ στωϊκὸς διη-
γήσατο, ξυμβαῖναι αὐτῷ παύ γε-
λοῖον. καὶ γὰρ Δί' ἂν ἀνέλπιστον,
ὡς ἄν τις ἄλλῳ τῶν τοιού-
δων συμ-
βαίη. συνῆν μέν γὰρ πλουσίᾳ A
τινὶ καὶ βυβλίοις γυναικὶ τῶν
ἐπιφανῶν ἐν τῇ πόλει. δεῖσαν
δή ποτε ἀπεδημῆσαί τινα, τὸ μὲν
πρῶτον, ὅπερ ἐστὶ παύτων γε-
λοιότατον, συγκαθίζεσθαι παρ' B
αὐτῷ παρεδεδόκει φιλοσόφῳ
ὄντι, κἀναδοῦ τινα τῶν πεπλω-
μένων τὰ σκέλη, καὶ τὸν πώ-
γωνα περιξυρηλῶν. διὰ τι-
μῆς δὲ αὐτὸν ἐκείνης ὡς τὸ εἰ- C
κὸς ἦγε, καὶ τοὔνομα δή τε γυ-
ναῖδος ἀπεμνημόνευεν. χελι-
δόνιον γὰρ καλεῖσθαι. τοῦτο τοί-
νυν πρῶτον ἡλίκον, σκυθρωπῷ,
καὶ γέροντι αὖ δεῖ, καὶ παλιῷ τὸ D
γένειον, οἶσθα δ' ὡς βαθὺν πώ-
γωνα, καὶ σεμνὸν ὁ Θεσμόπο-
λις εἶχε, περικαθίζεσθαι φύ-
κος ἐντετιλμένον, καὶ ὑποτε-
τριμμένον τὸν ὀφθαλμοῖς,
καὶ διαστραβευμένον τὸ βλέμ- E
μα, καὶ τ' βάκχιον ἐπικεκλα-
σμένον. οὐ χελιδόνα μὰ Δί',
ἀλλὰ γύπα τινὰ περιπεπλυ-
μένον τ' πώγωνος τὰ πτερά. καὶ εἰ
γε μὴ πολλὰ δεηθῆναι αὐτῷ,
καὶ τ' κεκρύφαλον ἔχοντα, ἐπὶ
τῇ κεφαλῇ αὖ συγκαθέζεσθαι.

Thesmopolis ille Stoicus narrauit sibi accidisse, planè ridiculum illud, quod & ipsum alij cuiuis accidere posse non desperaueris. Cōuiuebat enim cum opulenta quadam ac delicata muliere ex illustribus illis ciuibus. Cùm autem aliquando peregrè proficiscendum esset, id primum maximè ridiculum sibi accidisse dixit, traditum fuisse, sibi qui philosophus esset, quendam cinædum picatis cruribus, derasa barba, propè se collocādum: quem vt conijcio, illa secum honoris gratia ducebat. Nomen quoque cinædi commemorabat: aiebat enim Chelidonium appellari. Hoc vtique primum cuiusmodi fuit, iuxta virum tetricum, & senem, canóque mento? scis autem quàm profundam & venerabilem barbam habuerit Thesmopolis) allidere hominem fucatum, picturatis oculis, lubrico aspectu, fracta ceruice, non Chelidonem per Iouem, *id est hirundinem*, sed vulturem magis, reuulsis barbæ plumis. Ac nisi magnopere deprecatus fuisset, flammeum etiam in capite gestans, assedisset. Præterea autem perpetuo

τὰ δ' ἄλλα, παρ' ὅλῳ

τὴν ὁδὸν μυρίας τὰς ἀηδίας
ἀναφέρεται, τὸν ἄδοντος, καὶ τε-
ρετίζοντος. εἰ δ' μὴ ἐπεῖχεν
αὐτὸς, ἴσως ἂν καὶ ὀρχουμένου
ἐπὶ τῷ ἁπήνης. ἕτερον δ' οὖν τι
καὶ τοιοῦτον αὐτῷ προσταχθῆ-
ναι. καλέσασα γὰρ αὐτὸν ἡ γυ-
νὴ, Θεσμόπολι φησὶν, οὕτως
ὄγαμε, χάριν οὐ μικρὰν αἰτέ-
σῃ, δὸς, μηδὲν ἀντειπὼν,
μηδ' ὅπως ἐπὶ πλεῖόν σου
δεήσομαι παρεμένας. τὰ δ',
ὥσπερ εἰκὸς ἦν, τὸν χορηγοῦντα
πάντα πράξειν, δέομαί σου
τοῦτ' ἔφη, χρηστὸν ὁρῶσά σε,
καὶ ἐπιμελῆ, καὶ φιλόστοργον
τὴν κώαξ ἣν οἶδα, τὴν μυρ-
ρίνην, ἀναλαβὼν ἐς τὸ ὄχημα,
φύλαττέ μοι, καὶ ἐπιμελοῦ,
ὅπως μηδενὸς ἐνδεὴς ἔσται.
βαρυύεται γὰρ ἡ ἀθλία τὴν γα-
στέρα. καὶ σχεδὸν ὡς ἐπίτεξ
ἔστιν. οἱ δὲ κατάρατοι οὗτοι,
καὶ ἀπειθεῖς οἰκέται, οὐχ ὅπως
ἐκείνης, ἀλλ' οὐδὲ ἐμοῦ αὐτῆς
πολλοῦ ποιοῦνται λόγον ἐν
ταῖς ὁδοῖς. μή τοίνυν τί σμι-
κρὸν οἰηθῇς εὖ ποιήσειν με, τὸ
περιαττύδιόν μοι, καὶ ἥδι-
στον κωίδιον διαφυλάξας.
ὑπέσχετο ὁ Θεσμόπολις, πολ-
λὰ ἱκετευούσης, καὶ μονονου-
χὶ καὶ δακρυούσης. τὸ δὲ

hoc itinere molestias innumerabiles pertulisse sese illo cantillante, garrientéque: demum (nisi ipse hominem coërcuisset) fortassis etiam in rheda saltante. Secundo loco tale quiddam etiam sibi mandatum fuisse addebat. Accersito illo, mulier Thesmopoli, inquit, ita Dij tibi benefaciant, officium non exiguum poscenti præsta, nihil refragans, nec vt te sæpius rogem expectans. Cúmque hic, vt par erat, omnia facturum se promisisset: hoc, inquit, te rogo, quandoquidem video te virum probum, diligentem, & amatem: caniculam quam nosti, Myrrhinam in vehiculũ recipe, eámque mihi ferua, & cura ne quid illi desit: misera enim illa graui est ventre, & partui propinqua. At isti scelesti & immorigeri famuli, nõ dicam eius, sed ne mei quidem ipsius magnopere rationem habent in peregrinationibus. Quare putes te mihi non mediocre beneficium facturum, si charissimam mihi, iucundissimámque caniculam seruaris. Recepit Thesmopolis cùm illa tantopere rogaret, ac propemodum fleret. Res autem prorsus ridicula erat: ca-

γλίσχον ἐν τῷ ἱματίου σφυρῷ μικρὸν ὑπὸ τὴν πώγωνα, καὶ καταυρήσαν πολλάκις, εἰ καὶ μὴ παύσεται ὁ Θεσμόπολις σφοδρότερον, καὶ βαΰζον λεπτῇ τῇ φωνῇ. A τοιαῦτα γὰρ τὰ μειρακύλια, καὶ τὸ γλίσχρον τοῦ φιλοσόφου περιλιχμώμενον, μάλιστα εἴ τι τοῦ χρείζοντος αὐτῷ ζωμὸς ἐγκατεύρηκε. καὶ ὁ κίναιδος, ὁ ξυνέδρος, ὡς B ἀμούσως ποτὲ καὶ εἰς τὸν ἄλλους τοὺς παρόντας ἐν τῷ ξυμποσίῳ ἀποσκώπτων, ἐπεὶ δή ποτε καὶ ἐπὶ τὸν Θεσμόπολιν κατῆκε τὸ σκῶμμα. περὶ δὲ Θεσμοπολίδος ἔστι τοῦτο μόνον εἰπεῖν ἔχω, ὅτι αὐτὴ στωϊκὴ, ἤδη κυνικὸς ἡμῖν γεγόνασι. τὸ δ' οὖν κυνίδιον, καὶ τετρύφηκεν ἐν τῷ τείβωνι τῆς C Θεσμοπολίδος ἐπιδρομῶ. τοιαῦτα ἐνυβρίζουσι, μᾶλλον δὲ ἐνυβρίζουσι τοῖς ξυνοῦσι, καταμικρὸν αὐτὸν χειρωθέντες τῇ ὕβρει παραπεπαίζοντες. οἶδα δ' ἐγὼ καὶ ῥήτορα τῶν Καρχάρων ἐπὶ τῷ δείπνῳ κελευσθέντα, μελετήσαντα μὰ τὸν Δί' οὐκ D ἀπαιδεύτως, ἀλλὰ παύροις, καὶ ξυγκεκροτημένως. ἐπῃνεῖτο γοῦν μεταξὺ πινόντων, οὐ πρὸς ὕδωρ μεμεθυσμένον, ἀλλὰ πρὸς οἶνον ἀμφορέα λέγων. καὶ τέως μὲν ἐσιώπα τὸ κύνιον

nicula è pallio paulum infra barbam prospectans, ac subinde immeiens (etsi Thesmopolis hæc non addidit) ac gracili voce latrans (tales enim catellæ sunt in delicijs) neque non Philosophi mentum oblingens, maximè siquid pridiani iuris inhæreret. Porrò cinædus assessor ille, nunquam insulsè alios etiam qui conuiuio intererant dicterijs petens, postquā ad Thesmopolidem dicacitas peruenit, de Thesmopolide vnum hoc dicere possum, eum è Stoico Cynicum iam nobis esse factum. Equidem audiui caniculam etiam in Thesmopolidis pallio peperisse. Huiusmodi ludibrijs, imò potiùs contumelijs conuictores excipiunt, mansuetos illos ad ferendas contumelias paulatim reddentes. Noui præterea Carcharorum oratorem, qui iussus in conuiuio declamauit, neutiquam ineruditè per Iouem, sed vehementer, magnóque cumapplausu. Tum autem laudabatur inter bibendum, quòd non ad aquæ mensuram, sed ad vini amphoram diceret: ausúmque illud suscepisse dicebatur

τέως σιωπᾶν τὸ τύλημα

ἐπὶ διακοσίαις δραχμαῖς ἐλέγετο. ταῦτα μὲν ἴσως μίτρια. ἰδοὺ δὲ ποιητικὸς αὐτὸς, ἢ συγγραφικὸς ὁ πλούσιος ἢ, περὶ τὸ δεῖπνον τὰ αὐτῷ ῥαψῳδῶν, τότε καὶ μάλιστα διαρραγῆναι χρὴ, ἐπαινοῦντα, κολακεύοντα, καὶ τρόποις ἐπαίνων καινοτέροις ἐπιτροχάζοντα. εἰσὶ δ' οἳ καὶ ἐπὶ κάλλει θαυμάζεσθαι ἐθέλουσι. καὶ δεῖ Ἀδώνιδας αὐτὸν, καὶ Ὑακίνθους ἀκούειν, πήχεως ἑκάστῳ τῶν ῥᾳδίως ἐχόντων. σὺ δ' οὐδ' ἐὰν μὴ ἐπαινῇς, ἐς τὰς λιθοτομίας τὰς Διονυσίου ἐνθὺς ἀφίξῃ, ὡς καὶ φθονῶν καὶ ἐπιβουλεύων αὐτῷ. χρὴ δὲ καὶ σοφοὺς, καὶ ῥήτορας εἶναι αὐτὸν, κἂν εἴ τι σολοικίσαντες τύχωσιν, αὐτὸ τὸ τῆς Ἀττικῆς, καὶ τοῦ Ὑμηττοῦ, μεσοῦς δύνειν τοὺς λόγους, καὶ νόμον εἶναι τὸ λοιπὸν, ὅτῳ λέγειν. καίτοι φορητὰ ἴσως τὰ τῶν ἀνδρῶν. αἱ δὴ οὐδὲ γυναῖκες, καὶ δὴ καὶ τόδε τι τῶν γυναικῶν ἀνθυβρίζεται, τὸ εἶναί τινας αὐταῖς πεπαιδευμένους, μισθοῦ ἐπιτελεῖς ξυνόντας, καὶ τῷ φορείῳ παρεπομένους, ἐν γάρ τι καὶ τοῦτο τῶν ἄλλων καλλωπισμάτων αὐταῖς δοκεῖ· ἰδοὺ λέγονται ὡς πεπαιδευμέναι τὰ εἰκὸς, καὶ φιλόσοφοι, καὶ πιθοῦσιν ἄσμενοι

pro ducentarum drachmarum pretio. Hæc quidem fortasse sunt tolerabilia, Porrò si dives ipse aut poëseos fuerit, aut historiæ scriptor, qui sua scripta recitet in cõuiuio, tum disrumparis oportet laudando, assentando, nouósque laudandi modos excogitando. Sunt autem qui volunt admirabiles forma videri: quos & si nares cubitali magnitudine amplas habeant, & Adonidas, & Hyacinthos oportet vocare. Quos nisi tu laudaris, protinus in lapicidinas Dionysiacas asportaberis, tanquam qui illi tum inuideas, tum insidieris. Oportet etiã vt illi sint sapientes & oratores: ac quanuis solœcismum aliquem commiserint, id quod dici solet, Attica eloquentia, & Hymetti melle plena videatur oratio, atque deinceps in legem abeat vt ita loquantur homines. Atqui ferenda fortasse faciunt viri. At verò mulieres (nam mulieribus hoc etiam studio est, vt doctos aliquos in suo conuictu conductitios habeant, quique sese mercede assectentur) hoc quoque vnum ad reliquum cultum pertinere putant, si dicantur eruditæ, si philosophæ, si carmina com-

οὐ πολὺ τῆς Σαπφῦς ἀποδέοντα, διὰ δὴ ταῦτα, μισθωτοὺς καὶ αὐτοὺς περιαγόντες ῥήτορας, καὶ γραμματικοὺς, καὶ φιλοσόφους. ἀκροῶνται δ' αὐτῶν πολλάκις, γελοῖον γὸ καὶ τοῦτο, ἢ τοι μεταξὺ κοσμούμενοι, καὶ τὰς κόμας περιπλεκόμενοι, ἢ περὶ τὸ δεῖπνον. ἄλλοτε γὸ ἐν ἀρίστοις ὁρῶ. πολλάκις δὲ καὶ μεταξὺ τῶν φιλοσόφων τι διεξιόντων, ἡ ἀλφὰ παρεστηκυῖα, ὠρέξε περὶ τὸ μοιχοῦ γράμματον. οἱ δὲ περὶ σωφροσύνης ἐκεῖνοι λόγοι, ἕως ἂν περιμένοντες ἐς' αὖ ἐκείνη ἀντιγράψασα τῷ μοιχῷ, ἐπανάδραμη πρὸς τὴν ἀλφάν. ἐπειδὴ δέ ποτε διὰ μακρῆς τῆς χρόνου Κρονίων, ἢ Παναθηναίων ἐπιόντων, πέμπτη τί σοι ἐφεστήκοι ἄθλιον, ἢ χιτώνιον ὑπόσαθρον, ἐνταῦθα μάλιστα πολλὴν δεῖ καὶ μεγάλην γλυκάνειν τὴν πομπήν. καὶ ὁ μὲν πρῶτος, εὐθὺς ἐπισκεπτομένου παρακύσας τὸ δεσπότου, προδραμὼν, καὶ περιμυήσας, ἀπέρχεται, μισθὸν οὐκ ὀλίγον ἢ ἀγγελίας πρασλαβών. ἕωθεν δὲ πεισκαίδεκα πολλὰ εἶπε, καθ' ὡς ὑπέμνησε, ἄλλοις κομίζοντες, ἕκαστος ὡς καὶ ὡς ἐπράξατο, τὸ χάλ-

ponere Sapphicis haud inferiora, ac propterea etiam hæ conductitios Rhetores, Grammaticos, & Philosophos secum circunducunt. Hos autem audire solent (id quod ipsum est ridiculum) quum vel comuntur, vel capillos religant, vel in conuiuio: aliàs enim non vacat. Cæterùm sæpe etiam interim dum Philosophus disserit, interueniens ancilla literas ab adultero missas porrigit. Ac præclari illi de pudicitia sermones intermittuntur, opperientes donec illa rescripserit adultero, & ad auditionem redeat. Quum autem longo post tempore Saturnalibus, aut Panathenæis instantibus, miserit tibi miseram vmbellam, aut subputrem tunicam, multam magnámque pompam celebrare oportet. Ac primus quidem, qui statim id facere destinantem subauscultarit dominum, præcurrit, priorque monet, & accepto non exiguo nuncij præmio, discedit. Mane verò tredecim veniunt referentes, vt vnusquisque multa dixerit, vt submonuerit, vt sibi dato arbitrio com-

λιονἐπελέξατο δεξιών. ἅπαντες δ' οὖν ἀπαλλάττονται λαβόντες, ἔτι καὶ βρενθυόμενοι, ὅτι μὴ πλέω ἔδωκας. ὁ μὲν γὰρ μισθὸς αὐτὸς, τέτταρας. καὶ βαρὺς αὐτῶν σὺ, καὶ ὀχληρὸς δοκεῖς. ἵνα δ' οὖν λάβῃς, κολακευτέος μοὶ αὐτὸς, καὶ ἱκετευτέος. θεραπευτέος γὰρ καὶ ὁ οἰκονόμος, οὗτος μέν, καὶ ἄλλος θεραπείας τρόπος. οὐκ ἀμελητέος γὰρ οὐδ' ὁ ξύμβολος, καὶ φίλος. καὶ τὸ λήθειν, ἤδη προφείλετο ἱματιοκαπήλῳ, ἢ ἰατρῷ, ἢ σκυτοτόμῳ τινί. ἄωρα οὖν σοι τὰ δῶρα, καὶ ἀώνητα, πολὺς γὰρ ὁ φθόνος. καί που καὶ διαβολή τις ἠρέμα ὑποξανίσταται πρὸς ἄνδρα ἤδη τὸν κατὰ σὲ λόγοις ἡδέως ἐνδεχόμενον. ὁρᾷς γὰρ ἤδη σὲ μὲν ὑποτὸ συνεχῶν πόνων ἐντρυχωμένον, καὶ πρὸς τὴν θεραπείαν σκάζοντα, καὶ ἀπηυδηκότα, ἢ ποδάγραν ὑπανιᾶσαν. ὅλως γὰρ ὥσπερ ἐν νοσημάτων, ἐν σοὶ ἀπανθισμός, καὶ τὸ ἐγκαρπότατον τῆς ἡλικίας, καὶ τὸ ἀκμαιότατον τοῦ σώματος ὑπεῖλας, καὶ ῥάκος σε πολυχρὲς ἐργασάμενος, ἤδη περιβλέπει, modiora subiecerit. Omnes itaque donati præmio discedunt: at non sine murmure, quòd plura non dederis. Salarium enim ipsum est duorum circiter, & quatuor obolorum: idque si tu postules, grauis, & importunus videris. Quod vt accipias, hero ipsi blandiendum est & supplicandum: est & captandus officijs œconomus. Estque hic alius etiam seruitutis modus. Neq; verò negligendus is quem in consilium adhibet, nec amicus. Deinde quod acceperis, iamdudum debebatur vel vestiario, vel medico, vel cerdoni cuipiam. Quare intempestiua, atque inutilia tibi sunt dona, multáque accedit inuidia, quinetiam calumnia sensim excitatur apud virum qui iam libenter admittit, si quid contra te dicatur: quippe qui perspiciat te iam assiduis laboribus attritum, & ad munia famulatus obeunda claudicantem, atque obaudientem, & podagram tibi suborientem. Proinde posteaquam id quod erat in te florentissimum decerpsit, æuique partē maximè frugiferam, ac præcipuū corporis vigorem detriuit, iámque te lacerum pannum reddidit: tum circunspicit in quod

sterquilinium

σὲ μὲ οἴ τ' κόπρου ἀπορρίψη φέρων, ἄλλον ὃ ὅπως τ' δυναμένων τὸν πονεῖν καρτερεῖν ποιήσῃ. καὶ ἴσως μειράκιον αὖτε ὄπ ἐπείρασας τότε, ἢ τ γυναικὸς ἄρξας παρθένον γέρων αὖ ἢ διαφθείρας, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον ἐπικλησθεὶς, νύκτωρ ἐγκεκαλυμμένος, ἐπὶ βάμμλον ὠσθεὶς, ἠλιτόδυας ἔρημος ἀπάντων, καὶ ἄπορος, τ βελτίστω ποδάγρᾳ αὐτῷ συνῆφ παλαβών. καὶ ἃ μὲ τέως ἠδεις, ἀπομαθὼν ἐν τοσούτῳ χρόνῳ, δυλάκου ὃ μείζω τὴν γαστέρα ἐχόμενος, ἀπλήρωτόν τι, καὶ ἀπαράτητον κακόν. καὶ γὰρ ὁ λαιμὸς ἀπαντεῖ ἐν οἷς ἔθεις. καὶ ἀπομαθόντα αὐτὰ, ἀμαυκτεῖ. καί σε οὐκ αὖ τις ἄλλος δέξαιτο ἔξω ρος ἤδη γεγονότα, καὶ τοῖς γεγηρακόσιν ἵπποις ἐοικότα. ὧν οὐδὲ τὸ δέρμα ὁμοίως χρήσιμον. ἄλλωσε, καὶ ἡ ἐν τῷ ἀπωδῖναι διαβολὴ πρὸς τὸ μεῖζον εἰκαζομένη, μοιχὸν, ἢ φαρμακέα σε, ἢ τι τοιοῦτον ἄλλο δοκεῖν ποιεῖ. ὁ μὲ γὰρ κατήγορος, ἐν σωπῶν ἀξιόπιστος. σὺ δ' ἕλλιν, ἐν ῥάδιος τ' τρόπον, καὶ πρὸς πάντων ἀδικίαν ἕνκολος. τοιούτοις γὰρ ἅπαντας ὑμᾶς εἶναι

sterquilinium te deportatum abiiciat, atque alium perferendis laboribus idoneum in tuum locum assumat. Ibi insimulatus, vel quòd pusionē eius tentaris, vel quòd homo A senex vxoris ancillam virginem vitiaris, vel alio huiusmodi crimine impositō, noctu ebuolutus, in cruicem extrusus, discedis destertus ab omnibus, & rerum omnium B inops, optimā podagrā vnà cum senectute comitem sumens. Cùm interim quæ quondam scieueris, tanto tēporis spatio dedidiceris, tum C ventrem culeo reddideris amplioré, inexplebile quoddam, & implacabile malum (etenim gula ea quibus insueuit, flagitat: quæ quum dediscit, indignatur) nemo te posthac est recepturus, vt D qui iam sis exoletus, & senio confectis equis similis: quorum ne pellis quidē perinde ac antea est vsui. Quin ex hoc ipso quod eiectus es, calumnia maiorem ad verisimilitudinē conficta, facit vt E aut adulter, aut venefic⁹, aut aliud quippiam tale videaris. Nam accusator etiam tacens fide dignus habetur: tu verò Græculus, moribus leuibus, & ad scelus omne facilis. Vos enim omnes huiusmodi esse ducūt, idq; iure optimo. οἴονται. καὶ μάλα εἰκότως.

δοκῶ γάρ μοι καὶ ἡ τοιαύτης δόξης αὐτῶν, ἣν ἔχουσι περὶ ὑμῶν, καταγνῶναι. τὴν αἰτίαν. πολλοὶ γὰρ οἱ ἐς τὰς οἰκίας παρελθόντες, ὑφ' ἓν μὲν ἄλλο χρήσιμον εἰδέναι, μαντείας, καὶ φαρμακείας ἀπέχοντο, καὶ χαίειν ἔφασαν τοὺς ἐρωτικοὺς, καὶ ἀπαγωγὰς τοὺς ἐχθεῖς, καὶ ταῦτα παιδεύειν λέγοντες, καὶ πείθωνας ἀμπεχόμενοι, καὶ πώγωνας ἐκ συνταφεσνήτους καθειμένοι. εἰκότως οὖν τὴν ὁμοίαν περὶ πάντων ὑπόνοιαν ἔχουσιν, ὅς ἀεῖσοι ὦσιν, τοιούτους ὁρῶντες, καὶ μάλιστα ἐπιτηδεύοντες αὐτῶν τὴν ἐν τοῖς δείπνοις, καὶ τὴν ἄλλην ξυνουσίαν κολακείαν, καὶ τὴν πρὸς τὸ κέρδος δουλοπρέπειαν. ἀποστυγοῦσι δὲ, αὐτὸν μισοῦσι, καὶ μάλα εἰκότως. καὶ ἅμα πάντας ζητοῦσιν ὅπως ἀφθονωτάτην ἀπολέσωσιν, ἵνα θωπεύσωσι. λογίζονται γὰρ ὡς διαφθείρουσιν αὐτῶν τὰ πολλὰ ἐκεῖνα τῆς φύσεως ἀπόῤῥητα, ὡς ἅπαντα ἐθέλοντες ἀκειδῶς, καὶ γυμνοὺς αὐτοὺς ἐπιδεικνύντες. τοῦτο τοίνυν ἀπαιτήσει αὐτούς. ἅπαντες γὰρ λίσσοι. τούτοις βιβλίοις, ὧν φυγὴ δὲ ἔκτοθεν ἡ διαφθορά.

Nam mihi causam aduertisse videor cur ita de vobis sentiant. Etenim plerique qui in familias veniunt, quoniã boni aliud nihil norunt, diuinationem ac veneficia pollicentur, amorum conciliationes, abductiones in hostes: idque eruditos sese affirmantes, pallijs inuoluti, barbáique non contemnendas promittentes. Quare eadem de omnibus meritò suspicantur: quos optimos putabant, cùm tales videant, ac in primis vsitatam illis, & in conuiuijs, reliquóque conuictu adulationem obseruent, quinetiam in captando lucro seruilem animum. Iectos autem eos oderunt, neque iniuria: & vndiquaque rationem quærunt, qua si possint, eos funditus perdant. Cogitãt enim fore vt multa illa suæ naturæ arcana, vt quibus exactè sint nota, & qui nudos illos viderint, in vulgus efferant. Illud igitur eos angit. Omnes enim sunt similes pulcherrimis istis libris: quorum aurei vmbilici, purpurea foris pellis: sed intus, vel est Thyestes liberos suos

ἀκειδῶς ὅμοιοί εἰσι τοῖς καλλιχρυσοῖ κἀὐ οἱ ὁμφαλοὶ, πορφυρᾶ δ' ἔνδον, ἢ Θυέστης ὃν τῶν

τέκνων ἐστώμυλος, ἢ Οἰδίπους τῇ μητρὶ ξυνὼν, ἢ Τηρεὺς δυο ἀδελφὰς ἅμα ὀπυών. τοιοῦτοι καὶ αὐτοί εἰσι, λαμπροὶ, καὶ περίβλεπτοι. ἔνδον δ' ὄντα τὴν πορφύραν, πολλῷ τῷ βαρβαρικῷ σκέπουτες. ἔγωγ' οὖν αὐτῶν ὡς ἀληθῶς, δόξαν ἂν μακρὰν εὑρήσεις Εὐριπίδου τινός, ἢ Σοφοκλέους. τὰ δ' ἔξω, πορφύρα σύαυδης, καὶ χρυσοῦς ὁ ὀμφαλός. ταῦτ' οὖν ξυμπεπλάσθαι αὐτοῖς, μισθοῖ, καὶ ἐπιβουλεύουσιν, εἴ τις ἀποστὰς, ἀκριβῶς καταγνοίη κὠς αὐτοὺς ἐπιχαρακώσει, καὶ πρὸς πολλοὺς ἐρεῖ. βούλομαι δ' ὅμως ἔγωγε ὥσπερ ὁ Κέβης ἐκεῖνος, εἰκόνα τινὰ τοῦ τοιούτου σου βίου γράψαι, ὅπως ἐς αὐτὴν ἀποβλέπων, εἰδῇς εἰ σοι παραιτητέον ἢ ἐς αὐτήν. ἢ δέος μή σοι Ἀπελλῆ τινος, ἢ Παρράσιου, ἢ Αετίωνος, ἢ καὶ Εὐφρανόρος αὖ ἐδεήθην ἐπὶ τὴν γραφήν. ἐπεὶ ὃ ἄπορον νῦν εὑρεῖν τινα οὕτω γνήσιον, καὶ ἀκριβῆ τὴν τέχνην, ἁλλ' ὡς οἷόν τέ σοι ἐπιδείξω τὴν εἰκόνα. καὶ δὴ γράφω, προπύλαια μὲν ὑψηλὰ, καὶ ἐπήχεα, καὶ μὴ κάτω ἐπὶ τὰ ἐδάφους, ἀλλ' ἄνω τῆς γῆς, ἐπὶ λόφου κειμένα,

comedens, vel, Oedipus matris maritus, vel Tereus cum duabus pariter sororibus rē habens. Tales & ipsi sunt splendidi, & admirandi, sed qui sub purpura multam tragœdiam intus occulant: quorum vnumquemque si euolueris, Euripidis alicuius, aut Sophoclis non paruam fabulam inuenies, erūt verò foris splendida purpura, & aureus vmbilicus. Harum itaque rerum sibi conscij, oderunt nos, atque insidias parant, siquis ab illis defecerit, qui eos probè cognitos depingat, qualésque sint, euulget. Iam verò libet mihi Cebetis illius exēplo & imaginem quandam huius vitæ tibi depingere, quam contemplatus scire queas, num ex vsu tuo sit eam adire. Equidem magnopere cupiam, vel Apellem quempiam, vel Parrhasium, vel Aëtionem, vel Euphranorem ad tabulā hanc depingendam adhibere. Verùm quia fieri non potest vt aliquem artificem tam egregium, támque absolutum nanciscar, tenuem pro virili imaginem tibi adumbrabo. Ergo pingatur sublime ac inauratum vestibulum, neque id humi sitū in solo, verùm procul à terra, in collis

καὶ ἡ ἄνοδος ὑπόπλους, καὶ ἀναίσθητος, καὶ ὀλισθηρὸν ἔχουσα, ὡς πολλάκις ἤδη τοὺς τῷ ἄκρῳ ἔστεφθαι ἐλπίσαντας, ἐκβαχιλιεύσαι, διαμαρτόντος τοῦ ποδός. ἔνδον δ', ὁ πλοῦτος αὐτὸς καθήδω, χρυσοῦς ὅλος ὡς δοκεῖ, παῦ εὔμορφος, καὶ ἐπέραστος. ὁ δ' ἔρως μόλις εἰσελθών, καὶ θηλησάσης τῆς θύρας, τεθηπέτω, ἀφορῶν ἐς τὸ χρυσίον. παραλαβοῦσα δ' αὐτὸν ἡ ἐλπὶς, εὐπρεπέσατος καὶ αὐτὴ, καὶ ποικίλα ἀμπεχομένη ἐσαγέτω, σφόδρα ἐκπεπληγμένον τῇ εἰσόδῳ. τοιοῦτος δ' ἐστὶν, ἡ μὲν ἐλπὶς, ἀεὶ παραγινέσθω. διαδεξάσθωσαν δ' αὐτὸν ἄλλαι γυναῖκες, ἀπάτη, καὶ δουλεία, παραδοῦσαι τῷ πόνῳ. ὁ δὲ, πολλὰ τὸν ἄθλιον καταγυμνάσας, τελευτῶν, ἐγχειρισάτω αὐτὸν τῷ γήρᾳ, ἤδη νοσοῦντα καὶ τεθαμμένον τὴν χεῖρα. ὑστάτη δ' ἡ ὕβρις ὑπολαβοῦσα, συρέτω πρὸς τὴν ἀπόγνωσιν. ἡ δ' ἐλπὶς, τὸ ἀπὸ τούτου, ἀφανὴς ἀποπαύσθω, καὶ μηκέτι καθ' ὃν εἰσῆλθε τὸν χρυσοῦν θυρῶνα, ἔκ τινος δ' ἀποκρύφου καὶ λελησμένης ἐξόδου ἐξωθείσθω, γυμνός. περιάγω. ὠχρός. χέρνιβον. τῇ ἑτέρᾳ μὲν, τὴν αἰδῶ σκέπων, τῇ δεξιᾷ δ', ἄμπυξ ἑαυτὸν ἄγχων, ἀπαντᾶ-

fastigio, cuius aditus valdè sit accliuis & lubricus, ita vt plerumque, qui iam in vertice se fore sperarent lapso pede præcipitati ceruicem frangant. Intus autem Opulentia sedeat, tota, ſicuti videtur, aurea, formosa admodum, & amabilis. Porrò amator vbi vix tandem conscendit, iámque ad fores accessit, obstupescat, ocullis in aurum defixis. Deinde & Spes, quæ & ipsa speciosо vultu est, & versicoloribus amicta, manu prehensum introducat, mirè iam ipso ingressu attonitum. Exinde Spes illi semper præeat: tum aliæ mulieres Fallacia, & Seruitus eum exceptum Labori tradant: hic verò miserum illum diu exercitatum tandem Senectæ tradat iam morbidum, & colore commutato. Postrema verò Cõtumelia, arreptum illum ad Desperationem pertrahat: ab eóque tempore Spes auolãs euanescat. Tum ille non amplius per fores aureas per quas fuerat ingressus, sed per posticũ & occultum exitum expellatur, nudus, uentricosus, pallidus, senex: læua pudorem occultans, dextra seipsum strangulans.

τῷ δ' ἐξόντι μετάνοια δακρύουσα ἐς οὐδὲν τέλος, καὶ τὸ ἆθλον ἐπαπολλύουσα. τοῦτο μὲν ἔσω τὸ τέλος τῆς γραφῆς. σοὶ δὲν ὦ ἄριστε Τιμοκλεῖς, αὐτὸς ἤδη ἀκριβῶς ἐπισκοπῶν ἕκαστα, σκόπει εἰ σοι καλῶς ἔχει, πρὸς ἑλόντα εἰς τὴν εἰκόνα κατ' ταύτας τὰς θύρας, ἐκείνῃ τῇ ἐμπαλιν αἰχμῇ οὕτως ἐκπεσεῖν. ὃ, τι δ' αὖ φράσῃς μέμνησο τῆς σοφῆς λέγοντος, ὡς θεὸς αἴτιος, αἰτία δ' ἑλομένου.

Occurrat autem exeunti pœnitudo fruſtrà lachrymãs, & miſerum inſuper conficiens. Atque hic eſto picturæ finis. Tu igitur optime Timocles, ipſe diligenter conſideratis ſingulis, expendenum è re tua ſit vt in hanc imaginem per aureas illas fores ingreſſus, per illas longè diſſimiles tam turpiter excidas. Quicquid autem feceris, memineris ſapientis illius, qui dixit, Deum in culpa nõ eſſe, ſed eum qui delectum feceris.

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΠΕΡΙ τῶν ἐπὶ μισθῷ συνόντων.

APOLOGIA PRO IIS qui mercede conducti ſeruiunt.

ARGVMENTVM.

Hæc Apologia eſt, non in genere omnium eorum, qui mercede conducti ſeruiunt, ſed libri ſeu Orationis ſuperioris proprii, & auctoris ipſius Luciani. Nam poſt ſcriptum illud editum, ſenior iam in aulam atque familiam Cæſaris ſeſe contulerat, & conditionem procuratoris, vt videtur, principis in Ægypto acceperat, vt infra ex ipſa quoque oratione patet. Hoc igitur factum ſuum, quia cum ſuperiore ſcripto prorſus pugnare videtur, defendit primùm à diuiſione ſeu diuerſitate conditionum, quòd longè alia res ſit, principi operam ſuam locare, quàm apud diuitem aliquem priuatum ſeruire. Deinde quòd non omnes mercenarios miſeros dixerit, ſed ſolùm eos, qui prætextu doctrinæ & literarum ſeruiant: ſe verò alio pacto mercedem accipere, quàm illos, nempe cum præter ſalarium ingens, etiam in magna exiſtimatione viuat: publicis quæ rebus procurandis præfectus, tam certam quoque ſortem, totius ali-

cuius prouincia, aut regi aliquando administrandi, proposita habet. Denique quòd cùm nemo quicquam ferè gratis faciat, & tamen bonum virum conueniat, certo alicui operi intentum esse, neque ignauiter feriari, neque ipse adhuc dum eo perfectionis venerit, vt omnem mercedem, aut honorem prorsus contemnere queat. Atque huic defensioni, præmittit Sabini (eius ad quem scribit) accusationem per prosopopœiam, qua seipsum fingit ab illo grauiter accusari, vt qui supra quidem de seruitute apud diuites optimè atque vtilissimè scripserit, nunc autem contrà, quasi mutata sententia, idem vita genus ingressus sit, perinde quasi aliud lingua scenare voluerit, aliud animo senserit, exaggerata hac vita, scriptorúmque diuersitate ac repugnantia, multis variisque tum similibus, tum exemplis. Exorditur autem per præcceptionem, à simulatione admirationis, quam & ipsam à circunstantijs ætatis & caussæ amplificat.

Πάλαι σκοπῶ πρὸς ἐμαυτὸν ὦ καλὲ Σαβῖνε, ἅπερά σοι εἰκὸς ἐπελθεῖν ἰδόντι εἰπεῖν, ἀναγνόντι ἡμῶν τὸ πρὸς τὸν μισθῷ συνόντων βιβλίον. ὅτι μέν γε ἐκ ἀγελαστὶ διέξεις αὐτό, κἀμοὶ δῆλον. ἃ δ' μεταξὺ καὶ ὅτι πᾶσιν ὑμῖν σοὶ ἔλεγετο, ταῦτα νῦν ἐφαρμόσαι ζητῶ τοῖς ἀναγνώσμασιν. εἰ τοίνυν μὴ κακῶς ἔχω μαντικῶ δοκῶ μοι ἀκούειν σου λέγοντος, εἶτά τις αὐτὸς ταῦτα γεγραφὼς, καὶ κατηγορίαν οὕτω δεινὴν κατὰ τοῦ τοιούτου βίου διεξελθών, ἔπειτα πάντων ἐκλαθόμενος,

Amdudum apud me cogito, præclare S. bine, quæ tibi nostrum dolijs qui mercede conducti seruiunt, libellum legenti in mentem venisse dicenda verisimile est. Nam quòd in eo legendo risum non tenueris, mihi certò constat: sed quid interim in singula diceres, id nunc nostris à te lectis accommodare quæro. Quare nisi malè vaticinor, te dicentem audire mihi videor. Ecquis iste est, qui cũ hæc scripserit, & graui adeò accusatione hoc vitæ institutum incesserit, postea tamen omnium oblitus,

ὀστράκου φησὶ μεταπεσόντος, ἐκὼν ἑαυτὸ φέρων ἐς δουλείαν οὕτω πρόδηλον, καὶ περίβλεπτον ἐνήνεγκε πόσοι Μίδαι, καὶ Κροῖσοι, καὶ Πακτωλοὶ ὅλοι μετέπεισαν αὐτὸ ἀτιμᾶσαι μὲν τὴν ἐκ παίδων φίλην καὶ σωτηρίαν ἐλευθερίαν, πρὸς αὐτῷ δ' ἤδη τῷ Αἰακῷ γε νόμιμον, καὶ μονονουχὶ τὸ ἕτερον πόδα ἐν τῷ πυθμένι ἔχοντα, παρέχειν ἑαυτὸ ἕλκεσθαι, καὶ φέρεσθαι, καθάπερ τὰ πρὸ κλαιῶν πυρὶ χρυσῷ τὰ αὐχένα δεδεντα, οἷά ὅτι τῶν βυρσώντων πλουσίων τὰ σφιγγία, καὶ τὰ κουρσάλια. πολλὴ γοῦν ἡ διαφωνία τοῦ νῦν βίου πρὸς τὸ σύγχαμμα, καὶ τὸ ἄνω τὸ ποταμὸν χωρεῖν, καὶ ἀνεστράφθαι τὰ πάντα, καὶ παλινῳδεῖν πρὸς τὸ χεῖρον, τοτ' ἂν εἴη, ὡς ἐκ τοῦ Ἑλένης μὰ Δί' οὐδὲ τὰ πρὸ τῶν ἐπ' Ἰλίῳ γνωριμίων, ἀμὴ ἔργῳ ἀναβεβαιουμένων τῶν λόγων, καλῶς προστρέχειν εἰρῆσθαι δοκούντων. ταῦτα μὲν πρὸς ἑαυτὸν, ὡς τὸ εἰκὸς, λελεκταί σοι. ἐπάξεις δ' ἴσως καὶ πρὸς αὐτὸν ἐμὲ ξυμβουλεύοντα τοιαῦτα, οὐκ ἀκαίρως, ἀλλὰ φιλικῶς, καὶ οἷα σοι χρηστῷ, καὶ φιλοσόφῳ ἀνδρὶ πρέποντα.

velut testula, quod aiunt, transmutata, seipsum vltrò in seruitutem adeò manifestam, & conspicuam coniecit? Quot midæ, quot Crœsi, quot Pactoli, vel totum hunc hominem à sententia dimouerunt, vt charam illam, & à pueris connutritam libertatem repudiet, & quanquam ab Æaco non procul abest, alterúmq; pedem in cymba Charōtis propemodum habet, seipsum tamen trahendum, ac ferendum hic illud præbeat, ac si collario quopiam aureo sit illigatus, quales sunt illi torques & colaria delicatorum diuitum. Longè ergo vita quam nunc viuis, à tuo scripto dissidet, & hoc certè fuerit, quod aiunt, flumen sursum ferri, rerum omnium ordinē subuerti, atque in deterius recantare, non Helenæ per Iouem, nec eorum gratia quæ apud Ilium gesta sunt, sed quòd facto euersa sunt ea, quæ ante probè à te dici videbantur: Hæc sanè tecum te dixisse verisimile est. Ac forsitan ad me ipsum eius generis consilium asferes, non intempestiuum, sed amicum, & quale tibi cum viro bono, tum philosopho conueniat. Itaque si tuam

λῶ μὲν ἓν κατ' ἀξίαν ὑποδύε-
σθαι τὸ σὸν πρόσωπον ὑποκεί-
νομαι, εὖ ἂν ἡμῖν ἔχοι, καὶ τῷ
λογίῳ θύσομεν. εἰ δὲ μή, ἀλλὰ
σὺ παρεδήσεις τὰ ἐνδέοντα. ὥρα
τοίνυν μετασκευάσασθαι ἡμᾶς
τὴν σκηνήν, ἐμὲ μὲν σιωπᾶν, καὶ
αὐχεῖσθαι τεμνόμενον, καὶ καιό-
μενον, εἰ δέοι, ἐπὶ σωτηρίᾳ σοῦ·
σὺ δὲ ἐπιπάττειν τὰ φαρμάκων, καὶ
σμίλην ἅμα προσφέρειν ἔχοντα,
καὶ τὸ καυτήριον διάπυρον. καὶ
δὴ παρελαβὼν τὴν ῥάβδον, σὺ
ταῦτα πρός με ὁ Σαβῖνος ἤδη
λέγεις, πάλαι μὲν ὦ φίλότης, ὡς
εἰκὸς εὐδοκίμηταί σοι τοῦτο τὸ
σύγγραμμα, καὶ ἐν πολλῷ πλή-
θει ἀνεγνώσθη, ὡς οἱ τότε ἀκροασά-
μενοι διηγοῦντο, καὶ ἰδίᾳ πα-
ρὰ τοῖς πεπαιδευμένοις, ὁπόσοι
ὁμιλεῖν αὐτῷ, καὶ διὰ χει-
ρὸς ἔχειν ἠξίωσαν. ἥ τε γὰρ
τῶν λόγων παρασκευὴ, οὐ
μεμπτὴ, καὶ ἡ ἱστορία πολ-
λὴ, καὶ ἐμπειρία τῶν πραγμά-
των, καὶ ὅτι ἕκαστα σαφῶς
ἐλέγετο. καὶ τὸ μέγιστον, ὅτι
χρήσιμα πᾶσιν ἦν· καὶ μάλι-
στα τοῖς πεπαιδευμένοις ὡς
μὴ κατ' ἀγνοίας ὀφῶς αὐτὸν
εἰς δουλείαν καθέλκειν. ἐπεὶ
δέ σοι μετέδοξε βέλτιον ταῦτ'

quam induo personam, vt decet egero, bene nobiscum agetur, & eloquentiæ Præsidi Mercurio sacrificabimus. Sin minus, quæ deerunt tu addes. Iam ergo fuerit tempus, vt transformata scena, ego quidem taceam, & me secari, atque vri sustineam, si ad salutem necesse sit, tu verò medicinas adornes, scalprum in promptu habens, & cauterium candens. Nunc igitur tu, ô præclare Sabine, à me acceptis dicendi vicibus, sic mecum agis. Olim quidem amice, liber hic tuus vt par erat in precio est habitus, & vulgo ostentatus (vt qui tum audiuerunt, nobis narrarunt) & peculiariter apud eruditos, quotquot cũ ipso versari, & præ manibus habere dignati sunt. Etenim & verborum apparatus culpa vacat, multámque historiam & rerum experientiam continet, & singula dilucidè dicuntur. Maximum verò est, quòd illa omnibus, ac potissimum eruditis conferunt: ne per rerum insciti am sese in seruitutem introducant. Sed cùm mutata sentẽtia statueris vitæ aulicæ statũ meliorem esse, & libertati longũ vale dicere, & iãbicũ illud ge-

εἶναι, καὶ τῷ μὲν ἐλευθερίαν μακρὰ χαίρειν ἐᾶν, ζη-

λῶσαι ὃ τὸ ἀγλωτίσατον ἐκεῖνο ἐαυτῆς, Ὅπου τὸ κέρδος, πυρὰ φύσιν δουλευτέον, ὅρα ὅπως μηδεὶς ἐπ ἀκεῖνά σου ἀναγιγνώσκοντος αὐτό. ἀλλὰ μὴν ἄλλῳ πεῤχῃς ἢ τὰ παρόντα σοι βίβλων ὀφώντων, ἐπελθεῖν τὰ γεγραμμένα. ἔυγε δ' Ἑρμῆ τῷ χθονίῳ, καὶ τῶν ἀκηκοότων πέρτερον, πολλοὶ λήθην καταπεδάσαι. ἢ δόξεις τῷ τῶ κορινθίου μύθου ταυτόν τι πεπονθέναι, καὶ σαυτῷ ὁ Βελλεροφόντης, γεγραφὼς τὸ βιβλίον. μὰ γὸ τὸν Δί' οὐχ ὁρῶ τὴν ἀπολογίαν, ἥτις ἂν εὐπαρόσωπός σοι γένοιτο πρὸς τὸν κατηγορεῖν. καὶ μάλιστα, ὧν σοὶ γέλωτα αὐτὸ ποιῶσιν, ἐπαινοῦντες μὲν τὰ γεγραμμένα, καὶ ἐν αὐτοῖς ἐλευθερίαν, αὐτὸν δὲ τὸν συγγραφέα δουλεύοντα ὁρῶντες, καὶ ἐκόντα ὑποδεδεμένα τὸν αὐχένα τῷ ζυγῷ. ὃν ἀπειπόντα χρὴ ἂν λέγειν, εἰ λέγοιεν, ἢ τοι ἄλλου τοῦ γνωμίου αὐθεξεῖναι τὸ βιβλίον, καὶ σὲ τὸν κρῖναι, ἀλλοτείοις ἐπιτρέπειν ἀγαλλεσθαι, ἢ εἶναι σὸν ὄντα, ὁμοίᾳ σε τῷ Σαλαμῖνι ποιεῖν. ὃς πικρότατον καὶ μισοπονηρότατον τοῖς Κερκυραίων νόμον θεὶς, καὶ θαυμαζόμενος ἐπ' αὐτῷ,

A

B

C

D

E

nerosò animo indignũ imitari, *Vbi est locus aut ea audacia, si vivas*: vide ne quis id te legentem audiat: imò nulli eorum, qui præsentem tuæ vitæ conditionem cernunt, tua scripta recensenda præbeas. Verùm ab Inferorum legato Mercurio precare, vt eos qui ista olim audiuerunt, multa ex bibliene aspergat. Alicui simile quid fabulæ illi Corinthiæ accidisse tibi videbitur, vt quemadmodum Bellerophontes, librum contra te ipsum scripseris. Per Iouem enim non video, quæ tua aduersus accusatores, speciosa saltem defensio esse possit: præsertim si cum risu actionem intendant: ac laudent quidem tua scripta, & eam quæ illis ineſt libertatem: te verò scriptorem videant seruientem, & sponte collum iugo subdentem. Itaque nihil absurdi pronunciarint si dicant, vel alius generosi viti esse hunc libellum, te verò graculum alienis plumis exultare: vel si tuus sit, te similia Salætho facere, qui cùm legem durissimam Crotoniatis ín adulteros tulisset, ob eámque admirationi esset,

μεταμικρὸν αὐτὸς ἐάλω, μοιχεύων τὸν ἀδελφὸν πλὴν γυναικός. ἆρ' οὐ πόδα τοίνυν καὶ σὲ τὸν Σάλαυθον ἐκεῖνον, φαίη τις ἄν. μᾶλλον δὲ πολὺ μετειώτερος ἐκείνου, ἔρωτι μὲν ἁλοὺς ὡς ἔφασκεν ἀπολογούμενος, ἑκὼν δὲ μάλα εἰσῤῥύχως ἐς τὸ πῦρ ἁλλόμενος, καίτοι ἐλεουμένων αὐτὸν ἤδη Κροτωνιατῶν, καὶ ἐνδιδόντων φυγεῖν εἰ βούλοιτο. τὸ δὲ σὸν, ὃ πολὺ μικρὸν ἀποπώτερον, ἀκριβῶντος μὲν ἐν τοῖς λόγοις πλὴν τοῦ τοιούτου βίου δουλοπρέπειαν, καὶ κατηγοροῦντος εἴ τις εἰς πλουσίου τινὸς ἐμπεσών, καὶ καθείρξας ἑαυτὸν, ἀνέχοιτο, μυεία τε δυσχερὴ πάσχων, καὶ ποιῶν. ἐν γήρᾳ δ' ὑσάτῳ, καὶ σχεδὸν ἤδη τοῦ τοῦδον, οὕτως ἀγλυκῆ λαμβάνειν ἐπαινηρημένου, καὶ μονονουχὶ καὶ ἐμπεμπεύοντος αὐτῇ. ὅσῳ γοῦν φασὶν ἐπισημότερος εἶναι δοκεῖς, τοσούτῳ καταγελαστότερος ἂν δόξειας εἶναι, ἀντιφωνοῦντος τὸ γνῶ βίου τῷ βιβλίῳ. καίτοι τί δεῖ κενὴν ἐπὶ σὲ κατηγορίαν ζητεῖν, μετὰ τὴν θαυμασιὴν ἐκείνην ἀγωνίαν λέγουσαν, Μισῶ σοφισήν, ὅστις ἐχ αὑτῷ σοφός; ἀπορήσουσι δὲ οἱ κατηγοροῦντες

paulò post cum sui fratris vxore in adulterio est deprehensus. Quare non ineptè quispiam te Salæthum illum esse dicetet. Nisi quòd longè tolerabilius est eius factum, qui quod fecit, cùm causam ageret, amore se captum fecisse fatebatur, & sponte maximo animo in ignem insilijt: tametsi Crotoniatæ hominis miserebantur, & exulandi, si veller, copiam faciebãt. At tu fecisti multò absurdiùs, qui vitę quidem eiusmodi seruilem conditionem accuratè tuis in libris persequeris, eúmq; incusas qui in diuitis famulitium incidat, & se velut in vincula conijciens, infinitas molestias pati & inferre sustineat: at in extrema senectute, iámque ferè vltra limẽ illius, adeò illiberalem seruitutem elegisti, ac propemodum de ea te iactas. Quanto itaque vt aiunt, insignior esse videris, tanto videaris risu dignior, cùm tua vita tuis scriptis reclamet. Ecquid attinet nouam accusandi rationem aduersum te quærere, post admirãdam illam tragœdiam quæ dicit. *Sapientem cum odi qui sibi ipse non sapit?* Nec alia tuis accusatoribus exempla in te deerunt. καὶ ἄλλων παραδειγμάτων

ἐπὶ σέ. ἀλλ' οἱ μέ, τοῖς τραγικοῖς ὑποκριταῖς εἰκάσουσιν. οἱ ἐπὶ μὲν τῆς σκηνῆς, Ἀγαμέμνονες ἔνιοι τῶν, ἢ Κρέοντες, ἢ αὐτὸς Ἡρακλῆς εἶσιν. ἔξω δ', Πῶλος, ἢ Αἰσχύνης, ἀποθέμενοι τὰ πρόσωπεῖα, γίγνονται ταπεινότατοι τραγῳδοῦντες, ἐκπίπτοντες, καὶ συκοφαντούμενοι. ἐνίοτε δ', μαστιγούμενοί τινες αὐτῶν, ὥσπερ τῷ θεάτρῳ δοκῇ. ἄλλοι δ', τὸ τῶν πηγῶν πεπονθέναι σε φήσουσιν, ἣν Κλεοπάτρα τὴν παῦν φασὶ γλυκᾶναι. ἐκεῖνον γὰρ διδαχθέντα πάνυ μὲν ὀρχεῖσθαι πάνυ κοσμίως, καὶ ἐμμελῶς, καὶ ἐπιτερπῶς θαυμάζεσθαι μουσικὰ ἐν τῷ σχήματι, καὶ τὸ πρέπον φυλάττοντα, καὶ τοῖς ἄδουσι καὶ αὐλοῦσι συγκινδυνεύοντα ὑμέναιον. ἐπεὶ δ' εἶδεν ἰχάδας οἶμαι, ἢ ἀμύγδαλον πρόσω κειμένην, μακρὰ χαίρειν φράσαντα τοῖς αὐλοῖς, καὶ ῥυθμοῖς, καὶ σχήμασι, συναρπάσαντα, καταδάκνειν, ἀποῤῥίψαντα, μᾶλλον δὲ συντρίψαντα τὸ πρόσωπον. καὶ σὺ τοίνυν φαῖεν ἄν, οὐχ ὑποκριτής, ἀλλὰ ποιητὴς τῶν καλλίστων, καὶ νομοθέτης γλυκύτατος, ὑπὸ ταυτησὶ τῆς ἰχάδος πεφυτευσῆς, ἠλέγχθης πίθηκος ὤν, καὶ

Verùm alij te tragœdiarum actoribus assimilabũt: quorum quisque in scena quidem est, vel Agamemnon, vel Creon, vel ipse Hercules: extra verò Polus, aut Aristodemus, depositis personis fiunt mercenarij tragœdiæ actores, qui excidunt, & exibilantur, & quorum aliqui nonnunquam flagris cæduntur, vt spectatoribus visum fuerit. Alij idem quod simiæ tibi contigisse dicent, quam celebris illa Cleopatra dicitur habuisse. Ea enim probè edocta, cùm aliquandiu compositè modulatéque non sine magna spectantium admiratione, saltantis habitum exhibuisset, & decorum seruasset, atque hymenæum voce ac tibia canentibus respondisset: posteaquam caricas puta vel amygdalã procul iacentem vidit, abiecta vel discerpta potiùs persona, tibijs, modulis, saltationibus longum vale dixit, correptam verò amygdalam arrodere cœpit. Sic etiam tu, dixerint illi, qui non histrio, sed author rerum pulcherrimarum, & legislator fuisti, obiecta hac carica, te simiam esse prodidisti, vt qui summis tantũ labijs sis philosophus,

ἀπ' ἄκρου χείλους φιλοσοφῶν,

καὶ ἕτερα μὲν κεύθων ἐν φρεσίν, ἄλλα δὲ λέγων, ὡς εἰκότως ἄν τινα ὑπὸ σοῦ αἰτιῶν, ὅτι ἃ λέγεις, καὶ ἐφ' οἷς ἐπαινεῖσθαι ἀξιοῖς. χείλεα μὲν σου ἔδησεν, ὑφῄρηται δ' αὐχμῶσαν καταλέλοιπε. τοιγαροῦν, παρὸ πόδα ἐνδὺς ἔπεσας δίκλω, ἀσπετῶς μὲν θρασυστόμους πρὸς τὰς ἀνθρώπων χεῖρας, μικρὸν δὲ μόνον καὶ ὑπὸ κήρυξιν ἥδομασμένους τὴν ἐλευθερίαν. καὶ ἐκεῖνο ἡ Αἰσχρότης τότε κατόπιν ἑπομένη σοι ἐνδοκιμοῦντι, ἐφ' οἷς καταγόρευες τῶν ἄλλων, καὶ ἀσελγῶν, ὡς ἂν θεὸς εἰδῇ τὰ μέλλουσά σοι ἐς τὰ ὅμοια μεταβολὴν, καὶ ὅτι οὐκ εἰς τὸ κόλπον πῆσας πρότερον, ἄξιος καταγορεῖν τῶν διὰ ποικίλας τινὰς τύχας, τοιαῦτα πράττειν ὑπομνύντων. εἰ γοῦν ὑπόδοιτό τις τῷ λόγῳ τὸν Αἰσχίνην μετὰ τὴν κατὰ Τιμάρχου κατηγορίαν αὐτὸν ἁλῶναι, καὶ φωραθῆναι τὰ ὅμοια πάσχοντα, πόσον ἂν οἴει παρὰ τῶν ὁρώντων γενέσθαι τὸν γέλωτα, εἰ Τίμαρχον μὲν ἤνυσεν ὑπὸ τοῖς καθ' ὥραν ἡμαρτημένοις, αὐτὸς δὲ γέρων ἤδη, τοιαῦτα εἰς ἑαυτὸν παρῳνόμει; τὸ δὲ ὅλον, ἐκείνῳ τῷ φαρμακοπώλῃ ἔοικας, ὃς

aliáque mente occultes, alia dicas. Ita vt meritò de te quis dicere possit, ea quæ profiteris, & ex quibus laudem captas, labra tua quidem rigasse, palatum verò aridum reliquisse. Quamobrem ilico pœnas soluisti, qui cùm ante audacia procaci humanarum rerum necessitatibus insultatis, paulò post ipse libertatem velut sub præconibus abiuraris. Nec dubium est, quin Adrastea tum à tergo stans, te ea probantem quæ alijs vitio vertebas, deriserit, vt pote quæ cùm sit dea, sciuerit futurum vt ipse mutata sententia ad similе vitæ genus transires, cúmque priùs in tuum sinum non spuisses, accusare velles eos qui propter varias fortunæ vicissitudines, talia facere sustinēt. Siquis igitur fingat Aeschinem post grauem illam orationem qua Timarchum accusauit, ipsum quoque accusatum quòd eodem in facinore esset deprehensus, quantum putas spectantibus risum fuisse obortum, quòd Timarchum criminis, ad quod ætas hominem tulit, reum faceret, ipse verò iam senex eadem in se admitteret? Denique similis videris illi pharmacopolæ,

ἀποκηρύττειν βηχὸς φάρμακον, καὶ αὐτίκα παύσειν τοὺς πάροντας ὑπερηχνούμενος, αὐτὸς μεταξὺ αὐτόματος ὑπὸ βηχὸς ἐφαίνετο. ταῦτα μὲν, καὶ τοιαῦτα πολλὰ ἕτερα εἰποι τις ἄν, ὅσους σὺ κατηγορῶν ἐν οὕτως ἀμφιλαφεῖ τῇ ὑποθέσει, καὶ μυρίας τὰς ἀφορμὰς παρεχομένην. ἐγὼ δ' ἤδη σκοπῶ πῶς ποτε καὶ βαπτόμενος πρὸς τὴν ἀπολογίαν. ἆρά μοι χρήσιμον ἐξελογικήσαντα, καὶ τὰ πάντα ὑπερβάντα, καὶ ἀδικεῖν ὁμολογήσαντα, ὑπὸ τὴν κοινὴν ἐκείνην ἀπολογίαν καταφυγεῖν; λέγω δὴ τὴν τύχην, καὶ μοῖραν, καὶ εἱμαρμένην, καὶ παρακλητεῖσθαι συγγνώμην ἔχειν μοι τοὺς ὑπομιμνῄσκοντας, εἰδότας ὡς οὐδενὸς ἡμεῖς ἐσμὲν κύριοι. ἀλλ' ὑπό τινος κρείττονος, μᾶλλον δὲ μιᾶς τῶν προειρημένων, ἀγόμεθα, οὐκ ἐκόντες, ἀλλ' ἀναίτιοι παντάπασιν ὄντες, ἃ ἂν λέγωμεν, ἢ ποιῶμεν. ἢ τοῦτο μὲν κομιδῇ ἰδιωτικὸν, καὶ οὐδὲ ἂν σύ με ὦ φιλότης ἀνάσχοιο, τοιαύτην ἀπολογίαν προφέρομενον, καὶ σωπήσεσθαι. Ὁμηρον παραλαμβάνοντα, καὶ ἐκείνου ἅπτεσθαι ῥαψῳδοῦντα, Μοῖρα δ' οὔ πᾳ φημὶ πεφυγμένον ἀνδρὸς ἑῖναι.

qui cùm remedium contra tussim venditaret, cáque affectos statim liberaturum se polliceretur, interim ipse tussi torqueri cernebatur. Hæc atque id genus alia multa quispiam qualis tu accusando obijceret, in tam copioso argumento, quódque mille ansas aduersario præbeat. At ego iam reputo qua via me ad defensionem conuertam. Num optimum fuerit, vt ego sponte ignauus, dato tergo, nec improbitate negata, ad communem illam excusandi rationem confugiam? ad fortunam, inquam, ad fatum eiúsque necessitatem ineuitabilem, & veniam ab ijs, qui me obiurgant, deprecer, vt qui non ignorent nos rei nullius esse dominos, sed à potentiore regi, fortunæ scilicet vnius, aut fati arbitrio, idque inuitos, adeò vt culpa vacemus omnino quicquid dicamus, aut faciamus. An verò nimis est vulgaris hæc defensio, ac neque tu, amice, feras vt excusationem huiusmodi prætendam, & patronum Homerum habeam, eiúsque hæc carmina proferã, *Fatorum nexus fugisse haud dixero quenquam.*

καὶ τὸ, Γενομένῳ ἐπένησε λίνῳ, ὅτε μὲν τέκε μήτης. εἰ δὲ τοῦτον ἀφεὶς τὸν λόγον, ὡς οὐ παῦ ἄξιόπιστον, ἐκεῖνο λέγοιμι, μήτε ὑπὸ χρημάτων, μήτε ὑπ' ἄλλης τινὸς ἐλπίδος τοιαύτης δελεασθεὶς, ὑποστῆναι τὴν παρῆσαν συμφοράν, ἀλλὰ τῷ σωφρονεῖν, καὶ ἀνδρείαν, καὶ μεγαλόψυχον τοῦ ἀνδρὸς θαυμάσας, ἐθελῆσαι κοινωνῆσαι πράξεων τῷ τοιούτῳ, δέδοικα μὴ πρὸς τῇ ὑπαρχούσῃ κατηγορίᾳ κολακείας αἰτίαν προσλάβῃς, κἄπα εὑρίσκωμαι ἥλῳ φασὶν ἐκκρούων τὸν ἦλον, καὶ μείζονι γε τὸ σμικρότερον, ὅσῳ κολακεία τῶν ἄλλων ἁπάντων κακῶν, τὸ δουλοπρεπέστατον εἶναι, καὶ ταύτῃ χρείσσον νενόμισται. τί οὖν ἄλλο, εἰ μήτε ταῦτα, μήτε ἐκεῖνα λέγειν δοκεῖ, ὑπόλοιπόν ἐστιν, ἢ ὁμολογεῖν μηδὲν ἔν γε ὑγιὲς εἰπεῖν ἔχειν; μία μοι ἴσως ἐκείνη ἄγκυρα ἔτι ἀβεβαίως, ὀλύρειας τὸ γήρας, καὶ τῷ νόσον ● καὶ μετὰ τούτων τῷ πενίαν, πάντα πείθειν καὶ πάσχειν ἀναπείθουσαν, ὡς ἐκφύγοι τις ἂν τάδε. καὶ ἐν τῷ τοιούτῳ, ἐκ ἄχρεον ἴσως καὶ τῷ τὸ Εὐριπίδου Μήδειαν παρακαλέσαι, ἐκείνα τὰ ἰαμβεῖα, μικρὸν

atque illud. *Filum parca dedit nascenti, ideo vanabalno.* Quod si hac ratione omissa, tanquã fide parum digna, illud dicerem, neque pecunia, neque vlla alia huiusmodi spe inescatum me, præsentem conuictum ferre: sed prudentiã, fortitudinẽ, & magnanimitatem viri admiratum, rerũ gerendarum consortẽ ei esse voluisse: vereor ne ad priorẽ accusationem adulationis accedat nota, deinde comperiar, quod aiunt, clauũ clauo pellere, & maiore quidem minorem: quatenus adulatio aliorum omnium malorum esse maximè seruile, & ob hoc pessimum censetur. Quid igitur aliud, si neque hęc, neque illa dicenda videntur, nobis restat, nisi vt fateamur, nos sani nihil habere quod dicamus? Vna mihi forsan illa supereſt anchora integra, vt senectutem & morbum deplorem: postea paupertatem, quæ vt euitari queat, hominem nihil non & facere, & pati persuadet. Quo loco fortè non fuerit intempestiuum Medeã illam Euripidis ad opem vocare, quæ huc progressa, iambos illos nonnihil huc detortos pro me tibi occinat

παρελθοῦσαν εἰπεῖν ὑπὲρ ἐμοῦ αὐτὰ παρ' ἡμᾶς, Καὶ μαί-

δανέω μέ, οἶα δρᾷν μέλλω κακά. Πενία γ', χρειῶν τῶν ἐμῶν βουλεύματων. τὸ μὲν γὰρ τῦ Θεογνίδος καὶ ἐγὼ μὴ λέγω, τίς ἂν οἴδεν ἀνάξιῶ- A τος, καὶ ἐς βαθυκήτεα πόντου σφᾶς αὐτὸν ῥιπτειν, καὶ κρημνῶν γε ἠλιβάτων, εἰ μέλλοι τις οὕτως ἀποδρᾶσεσθαι τὴν πενίαν; ταῦτα μὲν εἶναι δοκεῖ, B ἃ τις ἂν ὡς ἐν τοιούτῳ ἀπολογησαῖτ' ἔχοι, οὐ πάνυ εὐπρόσωπον ἕκαστον αὐτῶν. σὺ δέ μοι θάρρει ὦ ἑταῖρε, ὡς οὐδενὶ τούτων ἐμῷ χρησομένῳ, μὴ γὰρ τοσοῦτός ποτε λιμὸς κατάλαβοι τὸ Ἄργος, ὡς ἢ κοιλίαν Ἀραβίλλου ἀσείρειν ἐπιχειρεῖν. ἀλλ' ἡμεῖς ἅπαντες εὐλόγε ἀπολογίας, ὡς ὑπ' ἀπορίας D τὰ τοιαῦτα χρησόμενοι πρὸς τὴν κατηγορίαν ζητεῖν. ἀλλά μοι ἐκεῖνο ἐννόησον, ὡς πάμπολυ τὰ τοιαῦτα διαφέρει, ἐς οἰκίαν πρὸς πλουσίου ἐσόμενόν παρελθόντα, δουλεύειν, καὶ ἀνέχεσθαι ὅτι μοι φησὶ τὸ βιβλίον, ἢ δημόσια πραττοντά τι τῶν κοινῶν, ἢ ἐς δώρων πολιτευόμενον, ἐπὶ τούτῳ παρὰ βασιλέως μισθοφορεῖν. διελὼν δὲ καὶ ἑκάτερον. *Intelligo quàm sint mala, hæc quæ nunc paro, Sed mentis impetio reclamat paupertas.* Nam Theognidis illud, quamuis non citem, quis ignorat, qui non censet indignum, siquis se ipse vel in profundum mare proijciat, vel è rupe præcipitet, si modò paupertatem hoc pacto effugiat? Hæc videntur esse quæ quis in eiusmodi causa pro se dicere posset, quanquam eorum vnumquodque non est admodum speciosū. Tu verò amice bono es animo, siquidem nulla huiusmodi defensione sum vsurus. Neq; enim tanta fames Argos vrgere vnquam poterit, vt cauam Arabiam serere aggrediatur: neque nos adeò iustæ defensionis inopes fuerimus, vt adacti penuria, huiusmodi perfugia aduersus accusationē quæramus. Quin illud mihi considera quam magno hęc inter se discrimine distēt videlicet in diuitis alicuius familiam ingressū mercede seruire, quæq; meus recēsēt libellꝰ perferre, atq; publicè rē populi tractātē, ac pro virili rempub. administrātem, hoc nomine stipēdia ab imperatore accipere? Quare percurrēs & seorsim vtrumque diligenter considera. Comperies enim (Musi- σκάπει, εὑρήσεις γὰρ τὸ τῶν

μουσικῶν δὴ τοῦτο, δὶς διὰ πασῶν τὸ ῥᾴγμα. καὶ τοσοῦτον ἐοικότες ἀλλήλοις τοὺς βίους ὅσον μολίβδος ἀργύρῳ, ἢ χαλκὸς χρυσῷ καὶ ἀνεμώνη ῥόδου, καὶ ἀνθρώπῳ πίθηκος. μισθὸς μὲν γὰρ δηκάκεῖ, καὶ παῦθαι, ἢ τὸ ὑπ' ἄλλῳ τάπεδαι. τὸ δ' ῥᾴγμα; παμπόλλην ἔχει τὴν διαφωνίαν. ἐκεῖ μὲν γὰρ δουλεία σαφὴς, καὶ οὐ πολὺ τῶν ἀργυρωνήτων καὶ οἰκοτρίβων διαφέρουσιν οἱ ὅπ τῷ τοιούτῳ ῥεμπόντες· οἱ δὲ τὰ κοινὰ διὰ χειρὸς ἔχοντες, καὶ πόλεσι, καὶ ἔθνεσιν ὅλοις σφᾶς αὐτοὺς χρησίμους παρέχοντες, ὃν ἂν εἰκότως οὐ μόνου τοῦ μισθοῦ διαβάλοιντο, καὶ ἐς ὁμοιότητα ἢ κοινωνίαν τῆς κατηρείας καθέλκοιντο. ἐπεὶ ὃν ἂν φαίην τις ἁπάντας ἀνυρῶν τοὺς τοιούτους ῥεμπτοὺς. ἢ ὅτε οἱ τοιοῦτοι ἔθνη ὑπερφρονοῦντες, οὐδ' οἱ τοὺς πόλεις ἁρμόττοντες, οὐθ' οἱ τοὺς φάλαγγας, ἢ φρατόπεδα ὅλα ἐγχειριζόμενοι, ὀρθῶς ποιοῦσιν, ἐπεὶ καὶ μισθὸς αὐτῶν τῷ ἔργῳ ῥέπτεται. ἀλλ' ὃν ἀφ' ἑνὸς οἶμαι χρὴ ἀναβέπειν τὰ πάντα, οὐδ' ἰσοτιμίαν τῶν μισθοφορούντων καθιστάναι.

corum illud prouerbium, bis per omnes) hoc est, *longissimo intervallo ea inter se dissidere*: tum has duas vitæ rariones tantum inter se cõuenire, quantum cum argento plumbum, æs cum auro, anemone cum rosa, cum homine simia. Siquidem & illic & hîc merces accipitur, & alteri est parendum. Sed in rei ratione ingens est dissonantia. Illic enim manifesta est seruitus, & qui ad officium huiusmodi se conferunt, non multum emptitijs seruis, & vernis præstant. Qui verò rempub. tractant, seque vrbibus, ac totis gentibus vtiles præbent, nullo iure ob solam mercedem traducantur, inque criminis similitudinem & communitatem trahantur. Alioqui fieri non poterit quin hac ratione præfecturæ omnes exautorentur, vt neque tot tantarúmque gentium præsides, neque ciuitatum rectores, neque ordinum militarium ductores, imò nec ipsi totius exercitus imperatores rectè facere videantur: quando horum omnium laboribus proposita sunt præmia. Cæterùm vnico mercedis nomine non oportet opinor, omnia euertere, nec mercedem accipientibus æqualẽ cõditionis

gradum

τὸ δ' ὅλον, ὦ τὸν μισθαρνοῦντα, ἅπαντας ἐγὼ φαύλῳ βίῳ συνεῖναι ἔφασκον, ἀλλὰ τοὺς ἐπὶ ταῖς οἰκίαις ἐπὶ πλέον σχόσει παιδεύσεως δουλεύοντας, ὠκτιζον. τοῦτ' οὖν ὦ ἑταῖρε τὸ ἡμέτερον πρᾶγμα, πάντα πασιν ἑτερόδοξόν ἐστι, εἰ γε τὰ μὲν οἰκοι, ἰσότιμα ἡμῖν. δημοσίᾳ δ', τῆς μεγίστης ἀρχῆς κοινωνοῦμεν, καὶ τὸ μέρος συνδιατρίβομεν. ἔγωγ' οὖν εἰ συμφέροι, δοξαίμ' ἂν σοι οὐ τὸ σμικρότατον τῆς Αἰγυπτίας ταύτης ἀρχῆς ἐγκεχειρεῖσθαι, τὰς δίκας εἰσαγειν, καὶ τάξιν αὐταῖς τὴν προσήκουσαν ἐπιτιθέναι, καὶ τῶν προφερομένων καὶ λεγομένων ἀπάντων ὑπομνήματα γράφεσθαι, καὶ τὰς τε ῥητορείας τῶν δικαιολογουμένων ῥυθμίζειν, καὶ τὰς τῶν ἀρχόντων γνώσεις πρὸς τὸ σαφέστατον ἅμα καὶ ἀκεραιότατον σοὶ πίστει τῇ μεγίστῃ διαφυλάττειν, κ) παραδιδόναι δημοσίᾳ πρὸς τὸν ἀεὶ χρόνον ἀποκεισομένας. κ) ὁ μισθὸς οὐκ ἰδιωτικὸς, ἀλλὰ παρὰ τοῦ βασιλέως. οὐ σμικρὸς οὐδ' ὅστις, ἀλλὰ πολυτάλαντος. καὶ τὰ μὲν ταῦτα ἦν, ὦ φαῦλαι ἐλπίδες, κ' ἔθνος ὑπερφρονῆσαι, ἢ τινες εἰ τὰ εἰκότα γίγνοιτο, ἀλλαχοῦ πράξεις βασιλικὰς.

gradum tribuere. Denique non omnes mercenarios in vili vitæ ratione versari dicebam: sed eos qui in familijs doctrinæ prætextu seruiunt miserabar. At nostrum negocium, ô amice, penitus est diuersum: quanquã quæ ad domesticam vitam pertinent, nobis paria sunt cum illis: publicè tamen summi imperij participes sumus, eiúsque partem cum rege administramus. Equidem ego, si considerares, videbor tibi non minimam Ægyptiaci regni portionem obtinere, dum lites instituo, ipsasque compono, dictorum factorúmque omnium commentarios scribo, & litigantium orationes corrigo, principíscque ipsius decreta in sensu dilucidissimo simul & exactissimo summa fide conseruo, & in omne æuum reponenda reipub. trado. Deinde nõ àpriuato, sed à principe mercedem accipio, eámque nõ exiguam, sed multorum talentorum. Postea, si recta ratione res procedat, spes non inanis supereſt, vt alicui prouinciæ præficiar, aut regium aliqnod negotium mihi demandetur.

ἐθέλω γοῦν ἐν πρώτοις χρήσασθαι τῇ παῤῥησίᾳ, καὶ ὁμόσε χωρήσας τῷ ὀφθησομένῳ ἐγκλήματι, καθ' ὑπερβολὴν ἀπολογήσασθαι. καὶ δή φημί σοι μηδένα μηδὲν ἀμισθὶ ποιεῖν. εἰ δὲ μὴ τοὺς τὰ μέγιστα πράττοντας εἴποις, ὅπου μὴ ὁ βασιλεὺς αὐτός, ἄμισθός ἐστιν. οὐ φόρους λέγω, οὐδὲ δασμούς, οἷς πᾶσι παρὰ τῶν ἀρχομένων ἐπέτειοι φοιτῶσιν, ἀλλ' ἔστι βασιλεῖ μισθὸς μέγιστος, ἔπαινοι, καὶ ἡ παρὰ πᾶσιν εὐκλεια, καὶ τὸ ἐπὶ ταῖς εὐεργεσίαις φερόμενον εἰδέναι. εἰκόνες ὑφ', ἡμῶν, καὶ τεμένη, ὁπόσα, παρὰ τῶν ἀρχομένων ἔχουσι, μισθοὶ καὶ ταῦτα εἰσὶν ὑπὲρ τῶν φερομένων, καὶ προνοίας, ἵν' ἐπιτέρπωνται προνοοῦντες ἀεὶ τὰ κοινὰ, καὶ βελτίω ποιοῦντες, ὡς δὴ μικρὰ μεγάλοις εἰκάζῃς, ἵν' ἐθέλῃς, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς σφῷ κορυφῆς, ἐφ' ἕκαστον τούτων, ἀφ' ὧν ξύγκειται καταβαίνειν, ὄψει ὅτι μεγέθει καὶ σμικρότητι διαλλάττουσι τὰ ἀκρότατα. τὰ δ' ἄλλα, μισθοφόροι ὁμοίως ἅπαντες. εἰ μὲν οὖν τοῦτον ἐτεθείκειν τὸν νόμον, μηδένα μηδὲν πράττειν, ἔνοχος ἂν εἰκότως ἐδόκουν τῇ παρανομίᾳ. εἰ δὲ τοῦτο μὲν

Volo igitur loquendi libertate ingenti vtens, & cum obiecto crimine cominus congrediens, illud præstantissimè refellere. Equidem affirmo tibi neminem gratis quicquam facere. Nec summarum rerum administratores excipias, quando nec ipse rex mercedis est expers. Non dico tributa, neque vectigalia quæ quotannis pendunturà subditis: at regi merces fuerit maxima si laudetur, si ab omnibus celebretur, si pro collatis beneficijs adoretur. Imagines etiam, templa, delubra quæcunque à subditis habent, mercedis loco sunt & ipsa, pro curis, & prouidentia qua reipub. semper prospiciunt, eámque in melius prouehunt. Et vt magnis parua componam, si initio à cumuli cacumine ducto, per singula ex quibus constat, descendere velis, nos non nisi magnitudine & paruitate à summis differre videbis: cæterùm mercenarios pariter omnes esse. Quòd si legem hanc tulissem, vt nemo quicquam ageret, non iniuria iniquitatis reus viderer. Sin hoc in libello nullibi à me

ωὐδαμοῦ τῶ βιβλίου λέλε-
κται μοι, χρὴ ὃ τ' ἀγαθὸν
ἀνδρα ἐνεργὸν εἶναι, τί αὖ
ἄλλο ἐς δέον αὐτῷ χρῶτο,
ἢ φίλοις συμπονῶν περὶ τὰ
ἐλπιζα, καὶ τῷ μέσῳ ὑπαί-
θριος πεῖσαν αὐτὸ διδοὺς, ὅπως
ἔχει πίστεως, καὶ ἀπευθῆς, καὶ
ξυνοίας πρὸς τὰ ἐγκεχειρι-
σμένα, ὡς μὴ τὸ ὀμηρικὸν
ἐκεῖνο, Ἕπσσιον ἀρούρης ἄχθος
ἔην. πρὸ ὃ τῶν ὅλων, μεμνη-
σθαι χρὴ τὸν ἐπιμώμητον, ὅτι
ὐ σοφῶ ὄντι μοι, εἰ δή τις καὶ
ἄλλος ὅστις που σοφὸς, ἐπιμέ-
σουσιν, ἀλλὰ τῷ ἐκ τῶ πολλοῦ
δήμου, λόγοις μοὶ ἀσκήσαντι,
καὶ τὰ μέτρια ἐπαινουμένῳ
ἐπ' αὐτοῖς, πρὸς ὃ τὴν ἄκρην
ἐκείνην τ' κορυφαίων ἀφεῖναι,
οὐ παίν γεγυμνασμένῳ. νὴ μὰ
Δί' οὐδ' ὅτι τούτῳ αἰτιάσθαί
μοι ἄξιον, ὅτι μὴ ὃ ἄλλῳ ἔγωγ'
οὕτω ἐντετύχηκα, τὴν τῶ
σοφοῦ ὑποχρεῖαν ἀποπληρώ-
σαι. σὲ μόνοι καὶ θαυμάσαιμι
ἂν ἐπιμώντος μου τῷ νυνὶ
βίῳ, εἴγε ἐπιμώης, ὃν πρὸ
πολλοῦ ἤδεις ὀπτορικὴν δη-
μοσίᾳ μελέτας μισθοφορήσαν-
τα καὶ νῦν, ὁπότε κτ' θέαν τῶ
ἑαυτοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τὴν κελ-
τικὴν ἅμα ἐπὼν ἐνέτυχες ἡ-

dictum est: virum autem bonum alicui operi decet esse intentum: quid aliud est in quo suam operam collocare debeat, quàm in iuuandis ad res optimas amicis, inque A medio sub dio specimen sui dando, quanta fide, diligentia & beneuolentia demandata munia prosequatur, ne sit illud Homericum, *Pondus inutile terræ*. Ante alia autē, meos obiurgatores meminisse oportet, se non sapientem virum (si modo aliquis alius est sapiens) obiurgaturos, sed plebeium, in orationibus exercitatum, qui B C mediocrem ex ijs laudem comparauit: at verò ad summam illam procerum virtutem, non est admodum institutus. Quanquam ne hoc quidem nomine dolere debeo per Iouem, quòd in neminem incidi, qui omnes sapientiæ, quam profitebatur, numeros expleret. Te verò, quòd hanc viuendi rationem mihi vitio vertis, non D possum non mirari, siquidem E eum obiurgaueris, quem olim nosti pro causis publicè agendis mercedes maximas accepisse, quo tempore ad visendum Occidentalem Oceanum profectus peragrata simul Gallia in nos incidisti,

μῖν, τοῖς μεγαλομίδοις τῶν σοφιστῶν ἐναριθμουμένοις. ταῦτά σοι ὦ ἑταῖρε, καίτοι ἐν μυρίαις ταῖς ἀσχολίαις ὤν, ὅμως ἀπελογησάμην, ὃς ἐν παρέργῳ δήμος τὶν λευκὸν πυρὸν σῦ καὶ πλήρη μοι ἐνεχθῆναι. ἐπὶ πᾶσί γε τοῦ ἄλλως καὶ σωσάμα πάντες καταγελῶσιν, ἱκανὸν ἂν εἴη μοι τὸ, ὃ φρυγὶς Ἱππόκλειδη.

cùm quæstuosis rhetoribus annumeraremur. Hæc tibi, amice, ego quanquam sexcentis negotijs districtus, respondi: non patui facturus A si candidum plenúmque calculum à te reportauero. Nã quod ad alios attinet, etiam si simul omnes accusent, illud mihi sufficerit, Non curat B Hippoclides.

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΝ ΤΗ ΠΡΟΣΑΓΟΡΕΥΣΕΙ ΠΤΑΙΣΜΑΤΟΣ.

PRO EO QVOD INTER SALVTANDVM verbo lapsus fuerat.

ARGVMENTVM.

Respondet hac Apologia, pro errato, quod inter salutandum ipsi excidérat, cum mane & in prima salutatione, quando χαῖρε, hoc est Aue seu salue dicendum fuerat, ipse ὑγίαινε, hoc est, Vale dixisset. Orationis status est iuridicialis assumptitius. Fatetur enim & ipse peccasse se, quia ordinem inuerterit, & quod postremum dici conueniebat, à principio vsurparit. Sed tamen culpam hanc mitigat atque eleuat. Primùm vsu ac potestate ipsorum verborum, ostendens τὸ χαίρειν non in principijs tantùm à veteribus, sed etiam in fine atque diceſsu vsurpatum fuisse, ὑγιαίνειν autem vtroque loco frequenter à multis, à quibusdam etiam in principio semper positum fuisse, deinde & efficaciorem atque auspicatiorem vim ac significationem habere, idque probat multis & poëtarum & aliorum testimonijs adductis, item historiarum exemplis, vbi vel eodem errore

ὑγιαίνῃν pro χαίρειν positum fuisset vel aliàs usurpatum, commodum aliquod venientibus attuliſſet. Poſt hac ordinis inuerſioni opponit euentum erroru, quod tale verbum, pro alio dixerit, cuiuus ſeu poteſtas, hac eſt, valere ſeu ſanum eſſe, cuiuis tempori, non matutino tantùm, conueniat, & quòd hac ſalutatio caeteru potior atque efficacior ſit. Denique & principes hoc idem primum atque praecipuũ ſuis mandant, vt ſaluti ſeu valetudinis curam gerant, & priuati quoque in ſe ſalutando ſaluos eſſe iubent. Hinc & cauſſam erroris ſiue euentus huius, in deum aliquem transfert. Animi autem conſternationem, quae cauſſam errori dederit, à conſueto, & obiecto ſeu caſu deſendit. Deinde & voluntatem principũ pro ſe interpretatur ficta conformatione, idque argumento à conſequentibus, & exemplo ducto. Ad finem, ficta alia ac noua obiectione, oratiõnem in votum ſeu precationem deſinit. Exordium à loco communi ſumitur.

Χ Αλεπὸν μὲ αὖ-
θρωπον ὄντα,
δαίμονός πνος
ἐπηρείαν δια-
φυγεῖν. πολὺ ὃ
χαλεπώτερον ἀπολογίαν εὑ-
ρεῖν παρφλόγου ϗ δαιμονίου
πλάσματος. ἅπερ ἀμφότε-
ρα νυῦ ἐμοὶ συμβέβηκεν.
ὃς ἀφικόμενος παρὰ σὲ,
ὡς παρασκεύαζον τὸ ἑωθι-
νὸν, δέον πρὸ σωπῆν σαύ-
τῃν φωνὴν ἀφεῖναι, καὶ χαί-
ρειν κελεύειν. ἐγὼ δ' ὁ χρυσῆς
ἐπιλαθόμενος, ὑγιαίνειν σε
ἐξέπεμψα. εὐφημον μὲν καὶ τοῦτο, ὠ
ὦ γύναι, ὡς ἐ κατ' ἐμὲ ἔω.
ἐγὼ μὲν οὖν ἐπὶ τούτῳ ἐυδὺς ἐ-

Difficile eſt, homo cùm ſis
D fortunæ alicuius offenſionem euitare? longè verò difficilius inopinati, diuinóque impulſu commiſſi erroris deſectionem inuenire. Quod vtrumq; mihi nunc accidit, qui cùm mane te ſalutaturus A adiiſſem, & conſuetam hãc vocem emittere, téque ſaluere iubere debuiſſem, ego aureus ille oblitus, valere te iuſſi. Quod quidem verbum boni eſt ominis, ſed B intempeſtiuum, vt quod auroræ non conueniat. Ob id igitur ſudabam, eru-

δίον τε, καὶ ἠυθρίων, καὶ παντοῖος ἰδεῖν ἀπορίας. οἱ παρόντες ἦ, οἱ μὲν, παραπαίειν, ὡς τὸ εἰκός. οἱ δὲ, ληρεῖν ὑφ' ἡλικίας. οἱ δὲ, χθεσινῆς κραιπάλης ἀνάμεσον ἔτι ᾠόντο με εἶναι, εἰ καὶ ὅπ μάλιστα σὺ ὑπεικῶς ἤνεγκας τὸ γεγονός. οὐδὲ ὅσον ἄκρῳ τῷ μειδιάματι ὑπεσημηνάμενος τὴν γλῶτταν τοῦ διαμαρτήματος. ἔδοξεν οὖν μοι καλῶς ἔχειν παραμυθίαν τινὰ ἐμαυτῷ συγχάλαι, ὡς μὴ πάνυ ἀνιώμενον ὑπὲ τῷ πταίσματι, μηδ' ἀφόρητον ἡγούμενον, εἰ σωφρονεστέρους αὖθις τοσούτους ἀπεσφάλην τοῦ καλῶς ἔχοντος, ὑπὲ τοσούτων μαρτύρων. ἀπολογίας μὲν γὰρ οὐδὲν ἔδει οἵμαι ὑπὲρ γλώττης, εἰς οὕτως εὔφημον ἐνεχθοῦσης. ἀρχόμενος μὲν οὖν τοῦ λόγου, πάνυ ἀπορῶ ἐντεῦθεν ὁρμῶμαι τῷ προβλήματι. προϊόντι δ', πολλὰ προὐφαίνετο λεκτέα. οὐ μὴν πρότερον ἐρῶ αὐτὰ, ἢ μὴ πρεπὲι τὸ χαίρειν αὐτῷ, καὶ τὸ εὖ πράττειν, καὶ τὸ ὑγιαίνειν προείπω τὰ εἰκότα. τὸ μὲν δὴ χαίρειν, ἀρχαία μὲν ἡ προσαγόρευσις. ὑμῖν ἐωθυῖα μόνοις, ἐστὶ νῦν τοῦ προτέρου ἔντευξις, ἀλλὰ καὶ πρότερον μὴ ἰδόντας

A

B

C

D

E

beſcebam, & præ inopia conſilij peruarius eram. Eorum autem qui aderant, alij quidem me lingua lapſum eſſe, vt erat conſentaneum: alij verò præ ætate delirare, alij denique heſterna crapula plenum adhuc eſſe exiſtimabant: tametſi tu animo maximè æquo caſum hunc ferebas, vt qui ne leui quidem riſu linguæ erratum notares. Viſus ſum igitur mihi præclarè facturus ſi conſolationem aliquam ipſe mihi componerem, ne hoc lapſu nimis ægrè afficerer, néue intolerabile putarem, ſi ſenex ego, præſentibus tot teſtibus, à decoro tantum deflexi. Nihil enim, opinor, opus erat defenſione pro lingua, quæ in tam boni ominis precationem labendo incidit. Quare mihi ſcribere incipienti videbar in dubiam quæſtionem incurſurus eſſe: ſed progredienti multa dicenda ſe obtulerunt: quę tamen priùs non dicam, quàm de verbis *Salvere*, *Bene agere* & *Valere*, quæ conſentaneum eſt, expoſuero. Verbum igitur *Salvere*, antiqua eſt ſalutatio, quam vſurpabant non ſolùm mane, primáq; in cõpellatione, ſedetiã cũ ante ſe mutuò nõ vidiſſẽt,

ἀλλ. ἤλυς, ἔλεγον αὐτό. ὡς τὸ, Χαῖρ' ὦ δυνάσα τῆδε γῆς Τιρυνθίας. καὶ μὴ τὸ δεῖπνον ἐς λόγοις ἤδη παροιμίους βεπομβμοι, ὡς τὸ, Χαῖρ' Ἀχιλεῦ, δαιτὸς μὲ ἔιςης ἡδ' ἐπιδευεις, Ὀδυσεὺς ὁπότε τ' ἐπεσαι μῦθον παρεξειαν αὐτῷ ἐξέπορευε. καὶ ἤδη ἀπόντες παρ' ἀλλήλων, ὡς τὸ, Χαίρετ', ἐγὼ δ' ὑμῶν θεὸς ἄμβροτος, ἀκέτι θνητός. ἴδιος ἦν χαιρὲς οὐδεὶς ἀπενενέμητο τῇ παρουσίᾳ, οὐδὲ ὡς νῦν μόνος ὁ ἑωθινὸς, ὅπουγε καὶ ἐπὶ τ' ἀπαισίων καὶ ἀπευκτοτάτων ὁμῶς ἐχρῶντο αὐτῇ, ὡς ὁ τὸ Εὐριπίδου Πολυνείκης ἤδη τελευτῶν τ' βίον, Καὶ χαίρετ', ἤδη γάρ με περιβάλλει σκότος. καὶ ὃ μόνον φιλοφρονήσεως αὐτοῖς ἦν τοῦτο σύμβολον, ἀλλὰ καὶ ἀπεχθείας, καὶ τὸ μηκέτι χρήσεσθαι ἀλλήλοις. τὸ γοῦν μακρὰν χαίρειν φράσαι, τὸ μηκέτι φρονεῖν δηλοῖ. παρόντος δ' αὐτὸ Φιλιππίδης ὁ ἡμερόδρομος ἐκόμισας λέγεται ἀπὸ Μαραθῶνος ἀγγέλλων τὴν νίκην, εἰπεῖν πρὸς τοὺς ἄρχοντας καθημένους, καὶ προφθάσαι εἰπόντα τὸ τέλος τῆς μάχης, Χαίρετε, νικῶμεν. καὶ τοῦτο εἰπὼν, συναποθανεῖν τῇ ἀγγελίᾳ, καὶ τῷ χαίρειν συνεκπνεῦσαι.

quale illud est. *Salue ô felix exitium Tyranni.* Deinde à cœna cùm iam ad sermones vinosos conuerteretur: quale illud *Salue Patrocle nil cœna aqualiculus nunc.* quum suæ legationis mandata Vlysses ipsi exponeret. Præterea cùm iam à se mutuo discederent, quale illud, *Salvete, atque Deum me agnoscite non mortalem.* Certum autem tempus nullum huic salutationi est attributum: neque vt nunc, solum matutinum, quandoquidem in infaustis, abominandisque rebus similiter vsurpabant, vt Euripidis Polynices iam moriens, *Salvete*, inquit, *nam tenebræ iam tegor.* Nec solùm illis erat beneuolentiæ, sed etiam odij symbolum, cùm significarent nihil amplius inter se commercij fore. Nam qui longum saluere dixisset, innuebat se non amplius curaturum. Primus autem hoc verbo vsus fuisse fertur Philippides, cùm vno die cursu iter à Marathone Athenas vsque emensus victoriam sedentibus magistratibus, & de pugnæ euentu solicitis annunciaret. *Salvete, vincimus*: eóque dicto statim cum nuncio interiisse, & cum verbo *Salvere*, expirasse.

ἐν ἐπιστολῆς ἢ ἀρχῇ, Κλέων ὁ Ἀθηναίων δημαγωγὸς, ἀπὸ Σφακτηρίας πρῶτον χαίρειν προὔθηκε, εὐαγγελιζόμενος τῷ νίκῃ τῷ ἐκεῖθεν, καὶ τῷ τῶν Σπαρτιατῶν ἅλωσιν. καὶ ὅλως γε, μετ' ἐκεῖνον ὁ Νικίας ἀπὸ Σικελίας ἐπιστέλλων, ἐν τῷ ἀρχαίῳ τῶν ἐπιστολῶν διέμεινεν, ἀπ' αὐτῶν ἀρξάμενος τῶν πραγμάτων. ἀλλ' ὁ θαυμαστὸς Πλάτων, ἀνὴρ ἀξιόπιστος νομοθέτης τῶν τοιούτων, τὸ μὲν χαίρειν κελεύει καὶ παύειν ἀποδυσωπούμενος ὡς μαχθησόμενον, καὶ οὐδὲν εὐσυδαίμονα ἐμφαῖνον. τὸ δὲ εὖ πράττειν αὐτ' αὐτῷ εἰπάγει, ὡς κοινὸν σώματός τε καὶ ψυχῆς εὖ διακειμένων σύμβολον. καὶ ἐπιστέλλων γε τῷ Διονυσίῳ, αἰτιᾶται αὐτὸν, ὅτι ποιῶν ἐς τὸν Ἀπόλλω, χαίρειν τὸν θεὸν προσεῖπεν, ὡς ἀνάξιον τοῦ Πυθίου, καὶ οὐχ ὅπως θεοῦ, ἀλλ' οὐδὲ ἀνδρῶν τοῖς δικαίοις πρέπον. ὁ μὲν γε Σάμιος Πυθαγόρας, εἰ καὶ μηδὲν αὐτὸς ἡμῖν ἴδιον καταλιπεῖν τῷ αὐτοῦ ἠξίωσεν, ὅσον Οἰκέλλῳ τῷ Λευκανῷ, καὶ Ἀρχύτᾳ, καὶ τοῖς ἄλλοις ὁμιλητῇ αὐτοῦ γενομένοις, ἅτε τὸ εὖ πράττειν προηρημένοις, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ὑγιαίνειν ἄρχεσθαι ἐκέλευεν.

In Epistolæ autem initio, Cleon ille Athenienſium tribunus, cùm ex Sphacteria ſcriberet, primo loco *Saluere* poſuit, lætum illic partæ victoriæ nuncium mittens, expugnatis videlicet Spartanis. Denique poſt illum Nicias dux, cùm ex Sicilia ſcriberet, antiquam epiſtolarum formam retinuit, ſtatim ab ipſis rebus exordiendo. Sed mirabilis ille Plato, vir fide dignus, & legum huiuſmodi lator, hoc verbũ *Saluere* iubet planè improbare tanquam malum, nihilque ſerium præ ſe ferens. Eius autem loco verſum, *Bene agere*, introducit, tanquam commune corporis animíque bene affectorum ſymbolum. Ac miſſis ad Dionyſium literis, reprehendit ipſum, quòd verſus in Apollinem ſcribens, Deum ſaluere iuſſiſſet, tanquam Deo indignum, ac nedum Dijs, ſed ne præſtantiſſimis quidẽ viris decorum. At certè diuinus Pythagoras, tametſi nihil ipſe nobis proprium ſuorum ſcriptorũ relinquere voluit, quantum ex Oecello Lucano, & Archyta, aliiſque ipſius diſcipulis cõijcio, nec verbũ, *Bene agere*, præpoſuit, ſedà verbo *Valere* orditi iuſſit.

φέροντες χρῶ οἱ ἀπ' αὐτῆς ἀλλήλοις ἐπιστέλλοντες, ὁπότε ἀσπάσιόν τι γράφοιεν, ὑγιαίνειν εὐθὺς ἐν ἀρχῇ προσκελεύοντο, ὡς καὶ αὐτὸ ψυχῇ τε καὶ σώματι ἁρμοδιώτατον, καὶ σωτήριον ἅπαντα περιειληφὸς τὰν ἀνθρώπου ἀγαθά. καὶ τὸγε τετράγωνον αὐτοῖς τέλειον, τὸ διαλλήλων, τὸ πεντάγραμμον, ᾧ συμβόλῳ πρὸς τοὺς ὁμοδόξους ἐχρῶντο, ὑγιεία παρ' αὐτῶν ὠνομάζετο. καλῶς ἠρώτα τὸ μὴ ὑγιαίνειν εἶναι, οὔτε τὸ εὖ πράττειν, οὔτε τὸ χαίρειν παίτως καὶ τὸ ὑγιαίνειν. εἰσὶ δ' οἳ καὶ τῶν πρώτων τιμήσιον ὄρκον αὐτῶν, ἢ ἐπιτελῆ αὐτοῖς ἀριθμὸν ἀποτελεῖν. οἱ δὲ, καὶ ὑγείας ἀρχὴν ἐκάλεσαν. ὧν καὶ Φιλόλαός ἐστι. καὶ τί σοι τοὺς παλαιοὺς λέγω, ὅπου καὶ Ἐπίκουρος αὐτὴρ πολὺ χαίρων τῷ χαίρειν, καὶ ἡδονὴν πρὸ ἁπάντων αἱρούμενος, ἐν τε ἀποστολαῖς, εἰσὶ δ' αὗται ὀλίγαι, καὶ ἐν τοῖς πρὸς τοὺς φιλτάτους μάλιστα, ὑγιαίνειν εὐθὺς ἐν τῇ ἀρχῇ προστάττει πολὺ δ' ἂν καὶ ἐν τραγῳδίᾳ, καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κωμῳδίᾳ εὕροις τὸ ὑγιαίνειν πρῶτον εὐθὺς λεγόμενον.

Itaque omnes ipsius sectatores, cùm ad se inuicem literas mitterent, quoties seriò quippiam scribebant, statim ab initio iubebant, vt quod tam corpori quàm animo erat accommodatissimũ, omniáq; simul hominis bona complecteretur. Et triplex, illorum triangulus qui alternatim inter se iũcti, quinquelinearem figuram constituit, quo symbolo apud eiusdem sententiæ sectatores vtebãtur, Sanitas ab ipsis appellabatur. In summa, ipsum quidem Bene valere putabãt esse, verùm neque *Bene valere*, neque *Salueo* omnino idem quod *Valere*. Sunt autem & qui Quaternionem maximũ ipsorum iuramentum, aut perfectum ipsis numerum perficere dicãt; alij verò etiã valetudinis principium vocarunt: ex quibus etiam est Philolaus. Ecquid tibi priscos dicam, quando & Epicurus, quanquã verbo *Gaudere*, gaudebat, & voluptatem rebus omnibus anteponebat, in epistolis quas de rebus paulò grauioribus scripsit (quæ quidem sunt paucæ) & in ijs quas ad amicissimos potissimum misit, statim à principio bene valere imperat? Sæpe etiam & in Tragœdia, & in veteri Comœdia statim à principio dictum illud *Bene valere* inuenias.

τὸ μὲ γὸ Οὖλέ τε, καὶ μέγα χαῖρε, σοφῶς προτεταγμένον, τῶ χαίρειν τὸ ὑγιαίνειν ἔχει. ὁ δ' Ἀλεξις, Ω δέσποθ', ὑγίαινε. ὡς χένιος ἐλήλυθας. ὁ δ' Ἀχαιὸς, Ηκω πεπρεσβὼς δεινὰ, σὺ δ' ὑγιαινέ μοι. καὶ ὁ Φιλήμων, Αἰτῶ δ' ὑγείαν πρῶτον. εἶτ' εὐπρεξίαν. τέτον ὄ, χαίρειν. εἶτ' ὀφείλειν μηδενί. ὁ μὲ γὸ τὸ σκόλιον χράψας, οὗ καὶ Πλάτων μέμνηται, τί καὶ φησιν; ὑγιαίνειν μὲ ἄριστον. τὸ δεύτερον, καλὸν ἡγέσθαι. τέτον ὄ, πλουτεῖν. τῶ χαρὸν ὄ τοπαράπαν ἀνθρώπω. ἵνα σοι τὸ γνωριμώτατον εἰπῶ, καὶ πᾶσι διὰ στόματος λέγω, Ὑγεία πρεσβύτα μακάρων, μετ' εὖ νέοιμι τὸ λειπόμενον βιότας. ὥστε εἰ πρεσβύτη ἐστὶν ὑγεία, καὶ τὸ ἔργον αὐτῆς τὸ ὑγιαίνειν, πρωτακτέον τῶν ἄλλων ἀγαθῶν. μυεία ὄ καὶ ἄλλα ἔκ τε ποιητῶν, καὶ συγγραφέων, καὶ φιλοσόφων καταδεῖξαί σοι ἔχων, πρωτιμώντων τὸ ὑγιαίνειν, τῶτο μὲ, παραιτήσομαι ὡς μὴ εἰς ἀπροσκαλίαν πινὰ μειρακιώδη ἐκπέσω μοι τὸ συγγράμμα, καὶ κινδυνεύσωμεν ἄλλω ἄλλο ἐκλέγειν τ' ἦλον. ὀλίγα δέ σοι τ' ἀρχαίας ἱστορίας, ὁπόσα μέμνη-

Vale, & multum mihi *Salue*, prudenter illi verbo *Salue re* verbum illud *Valere* præpositum habet. Alexis autem, *O Here Vale, vt tarde admodum* A *aduenis*. Achæus etiam, *Venio peracta re graui, at tu mihi vale*. Et Philemon, *Primùm valere cupio, dein agere bene, Salue re tertio, vltimo debere nil*. B Nam qui conuiuale illud carmen scripsit, cuius etiam meminit Plato, quid etiam ait? *Equidem hoc iudico primũ, Valere, dein pulchrum videri, Post esse ditem*. Verbi autem *Salue re* omnino non memi- C nit. Et vt notissimum quoque illud, & quod omnibus in ore est tibi dicam, *Superùm antiquissima Dina Salus. Tecum mihi liceat, Viuere quod supereſt*. Itaq; si antiquissima D est Sanitas, eiúsque opus est *Bene valere*, bonum hoc alijs est anteponendum. Quanuis autem sexcenta alia exempla tum ex poëtis, tum ex historicis & philosophis commemorare possim, vbi verbum hoc *Valere* anteponunt, hoc E tamen omittam, ne scriptum meum in iuuenilem ineptiam incidat, & clauum clauo trudere videar. Sed pauca ex veteri historia deprompta, quæ memoria teneo,

μαι οἰκεῖα τῷ παρόντι προσγράψαι, καὶ ὡς ἔχω τὰ ὑπὲρ αὐτοῦ. ὅτε Ἀλέξανδρος τὴν ἐν Ἴσσῳ μάχην ἀγωνιεῖσθαι ἔμελλεν, ὡς Εὐμένης ὁ σαρδιανὸς ἐν τῇ πρὸς Ἀντίπατρον ἐπιστολῇ λέγει, ἑωθεν εἰσελθὼν εἰς τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ὁ Ἡφαιστίων, εἴτ' ἐπλανήθη, εἴτ' ἐκταραχθεὶς ὥσπερ ἐγώ, εἴτε καὶ θεῷ τινος τοῦτο καταναγκάσαντος, πάντων ἐμοὶ ἔφη, Τιμόθεε βασιλεῦ, καμοὶ ἤδη πεπραγμένων. παραχθέντων δὲ τῶν παρόντων πρὸς τὸ παράδοξον τῆς προσαγορεύσεως, καὶ τοῦ Ἡφαιστίωνος ὀλίγου δεῖν ὡς αὐδεῖς ἐκβοῶντος, Ἀλέξανδρος δέχομαι εἶπε τὸν κλῆδονα. τὸ δὲ σωτὴρ ἐπανήξειν ἀπὸ τῆς μάχης, ἤδη μοι ὑπάκουε. Ἀντίοχος δ' ὁ σωτὴρ, ὅτε τοῖς Γαλάταις συνάπτειν ἔμελλεν, ἔδοξεν ὄναρ ἐπισκοπεῖσθαι τὸν Ἀλέξανδρον, κελεύειν σύνθημα πρὸ τῆς μάχης παραδοῦναι τῇ φρουρᾷ τὸ ὑγιαίνειν. καὶ ἀπὸ τούτου συνθήματι, τὴν θαυμασίαν ἐκείνην νίκην ἐνίκησε. καὶ Πτολεμαῖος ὁ Λάγου, Σελεύκῳ ἐπιστέλλων, σαφῶς ἀνέγραψε τὴν τάξιν, ἐν ᾗ αὐτὸν προσεῖπεν, ἐπὶ

A

B

C

D

E

scitè facturū putauit si propria huic causæ adscriberé Quãdo Alexander pugnam illam ad Issum initurus erat, vt Sardianus Eumenes in epistola ad Antipatrum dicit, mane in eius tentorium ingressus Hephæstion, siue oblitus, siue sicut ego perturbatus, siue etiã numine quopiam impellente adactus, idẽ quod ego dixi. Bene vale rex: tempus iam est in aciem duci exercitum. Consultantibus autem cæteris qui tum aderant ob inopinatam salutãdi formã, iplóque Hephæstione propemodum præ púdore exanimato, Alexander, recipio inquit omen: illud enim nos è pugna incolumes reuersuros, iam mihi pollicetur. Antiochus autẽ cognomento Soter, quando cum Galatis prælium esset conserturus, Alexandrum in sõnis astare sibi putauit, qui iuberet vt ante pugnam exercitui tesseram hanc *Valere* daret. Ac sub hac tessera præclaram illam victoriam est consecutus. Ptolemæus etiã Lagi filius missis ad Seleucũ literis planè ordinem inuertit, à principio quidẽ epistolæ valere illũ iubens: pro eo autem vbi alij *Vale* scribunt,

ἀρχῇ μὲν τὸ ἐπιστολῆς ὑγιαίνειν ἔλεγεν, αὐτὸ τὸ ἔξοδον

ὑπερβάλας τὸ χαίρειν, ὡς Διονυσόδωρος ὁ τὰς ἐπιστολὰς αὐτῶν συναγαγών φησιν. ἄξιον ὃ καὶ Πύρρε τῶ ἠπειρώτου μνησθῆναι, αὐδεὸς μετ' Ἀλέξανδρον τὰ δεύτερα ἐν στρατηλάτου ἐνεγκαμένου, καὶ μυείας δορὰς ἡ τύχη ἐνεκόντος. οὗτος τοίνυν ἀεὶ θεοῖς εὐχόμενος, καὶ θύων, καὶ ἀναθεὶς οὐδεπώποτε ἢ νίκην, ἢ βασιλείας ἄξίωμα μεῖζον, ἢ εὐκλειαν, ἢ πλούτου ὑπερβολὴν, ἤτησε παρ' αὐτῶν, ἀλλ' ἐν τούτῳ εὔχετο, ὑγιαίνειν. ὡς ἐξ' αὐ τοῦτ' ἔχη, ῥαδίως αὐτῷ τῶν ἄλλων περιγενησομένων. καὶ ἄρτια εἶναι ἐτρόνει, λογιζόμενος ὅτι οὐδὲν ὄφελος τῶν ἁπάντων ἀγαθῶν, ἐξ' αὐ τὸ ὑγιαίνειν μόνον ἀπῇ. ἀλλὰ νῦν ἑκάστου καιρὸς ἴδιος ὑφ' ἡμῶν ἀποδέδεικται. τάχα αὖ εἴποι τις. σὺ δ' τοῦτον ἐναλλάξας, εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο ἔφηδε, ὅμως τῷ δικαίῳ λόγῳ οὐκ αὖ ἔξω εἴης τοῦ ἡμαρτηκέναι, ὥσπερ αὖ εἴ τις περὶ τῇ κνήμῃ τὸ κράνος, ἢ περὶ τῇ κεφαλῇ τὰς κνημίδας ὑπόδησαιτο. ἀλλ' ὦ βέλτιστε, φαίλω αὖ κἀγὼ πρὸς αὐτ', εἰκότως αὖ ταῦτ' ἔλεγες, εἴ τις ὅλως καιρὸς ἦν ὑγείας μὴ δεόμενος. νῦν δ' ἡ ἔωθεν, ἡ μεσούσης ἡμέρας,

Saluere subscribens quēadmodum Dionysiodorus tradit, qui epistolas eius collegit. Æquum etiam Pyrrhi Epirotæ meminisse, qui post Alexandrum secundas tenuit in re militari, variásque fortunæ vices pertulit, hic cum Deos precando, sacrificādo, & donaria consecrādo semper veneraretur, nunquam tamen ab illis vel victoriam vel regni maiestatem ampliorem, vel gloriam, vel dignitiarum abundantiam postulauit, sed vnum hoc, vt bene valeret precabatur vt pote cui, hoc fruenti cætera facillimè suppeterent. Atque me iudice optimè sentiebat, illud secum reputans, nullum cæterorum omnium bonorum fore fructum, si sola Sanitas abesset. Sed nūc cuiusque proprium tempus quo vsurpabatur à nobis est demonstratum. Fortassis autem dixerit quispiam. Tu verò hoc immutato, etsi nihil aliud dixisses, iusta tamen de causa extra culpam non esses: perinde ac siquis galeam tibię, vel capiti ocreas alligaret. Verùm ô optime, ego illi respōderem, meritò sanè hæc diceres, siquod in vniuersum tempus esset quod sanitate opus non haberet. Nunc verò & mane,

καὶ νύκτως, ἀεὶ τὸ ὑγιαίνειν
αὐταγκῶν. καὶ μάλιστα τοῖς ἄρ-
χουσι, καὶ πολλὰ πραττομένοις
ὑμῖν, ὅσῳ καὶ πρὸς πολλὰ δεῖ-
σθαι τοῦ σώματος. ἔτι δέ, ὁ μὲ A
χαίρειν εἰπὼν, μόνον ἐυφήμῳ τῇ
ἀρχῇ ἐχρήσατο, καὶ ἔστιν ἐυχὴ τὸ
πρᾶγμα. ὁ δὲ ὑγιαίνειν παρα-
κελευόμενος, καὶ χρήσιμόν τι
δρᾷ, καὶ ὑπομιμνήσκει τοῦ πρὸς B
τὸ ὑγιαίνειν συντελούντων. καὶ
ὐ σωυεύχεται μόνον, ἀλλὰ καὶ
παραγγέλλει. τί δ' οὐχὶ καὶ ἐν
τῷ τῶ ἐντολῶν βιβλίῳ, ὃ ἀεὶ καὶ
παρὰ βασιλέως λαμβάνετε, C
τοῦτο πρῶτον ὑμῖν ὅτι παράγ-
γελμα, τὴ ὑγείαν τὴν ὑμετέραν
αὐτῶν ἐπιμελεῖσθε; καὶ μάλα
εἰκότως. οὐδὲν γὰρ ἂν εἴη ὄφε-
λος, ὑμῶν πρὸς τἄλλα, μὴ D
οὕτω διακειμένων. ἀλλὰ καὶ
ὑμεῖς αὐτοὶ, εἴ τι κἀγὼ τὴ Ρω-
μαίων φωνῆς ἐπαΐω, τὸν πρὸς-
αγορεύοντες αὐτὸν δεξιούμενοι,
τῷ τὴ ὑγείας ὀνόματι πολλάκις
ἀμείβεσθε. καὶ ταῦτα πάντα E
εἶπον, οὐχ ὡς ἐκ περιουσίας ἀ-
φελῶν μὴ τὸ χαίρειν, ἐπιτηδεύ-
σας δ' αὐτ' αὐτῶ εἰπεῖν τὸ
ὑγιαίνειν, ἀλλ' ὡς τοῦτο μὴ ἄλλων
παθών. ἢ γελοῖος ἂν ἐω ξενί-
ζων, καὶ τὸν χαιρεῖς τὴ προσ-
αγορεύσεων ἀναλλάττων.

& meridie, noctúque bene valere semper necesse est: in primis verò principibus vobis, qui multa negocia geritis, eóque ad multa sanó corpore opus habetis. Præterea autem ille qui dixit *Salue*, auspicato tantùm principio est vsus, cáque res est votum. Sed qui *valere* iubet, is & quiddam vtile facit, eorum admonet quę ad sanitatem conferunt: nec comprecatur modò, sed etiam imperat. Quid autem? nonne in mandatorum libello, quem semper à rege quoque accipitis, hoc primum vobis præcipitur, vt vestram valetudinẽ curetis? Ac meritò sanè: neque enim vlla vestri vtilitas ad res cæteras obeundas foret nisi integri ac sani essetis. Quinetiam vos ipsi, si Romanam linguam ego nonnihil intelligo, quum salutantes resalutatis, illis plerumque sanitatis nomine respondetis. Et hæc omnia dixi, non quòd verbum *Saluere* consultò demerim, & *Valere* pro eo dicere affectarim: sed quòd inuito mihi exciderit: alioqui ridiculus essem si inusitatam vocem inducerem, & tempora salutationum immutarem. Gratiam autem Dijs habeo, χάειν δὲ ὁμολογῶ τοῖς θεοῖς,

ὅτι μοι τὸ σφάλμα ἐς ἄλλο μακρῷ ἀσφαλέστερον περιέβαλε, καὶ εἰς τὸ ἄμεινον παρώλισθον. καὶ τάχα τῆς ὑγείας, ἣν Ἀσκληπιῷ ἀνῇ ὀπυιοία τις ἐπράχθη, δι' ἐμὲ σοι τὸ ὑγιαίνειν ὑπεισχνουμένου. ἐπεὶ ἔγωγε, πῶς ἂν αὐτὸ ἔπαθον ἄνευ θεοῦ, μηδέπω πρότερον ἐν τῷ μακρῷ βίῳ παραχθεὶς ὅμοιος; εἰ δὲ δεῖ καὶ ἀνθρωπίνῳ τινὰ ὑπὲρ τοῦ γεγονότος ἀπολογίαν εἰπεῖν, ἀδὲν ξένον εἰ παθὼν ἐπτοήθην ἐπὶ τοῖς ἀείστοις ὑπὸ σοῦ γινωσκέσθαι, ἐκ τῆς ἄγαν ὀπιθυμίας εἰς τοὐναντίον διαταραχθείς, ἐνέπεσον. τάχα δ' ἂν τινα ἐκπλήξειε τῶν καθ' ἡδονὴν λογισμῶν, ἢ γραπτῶν πλήθος. ὧν οἱ μὲν, προφθάνοντες, οἱ δ', ἐν τῇ τάξει τῆς προπαρασκευῆς μὴ μένοντες. σὺ δ' εὖ οἶδ' ὅτι καὶ οἱ ἄλλοι εἰς ἀπιστίαν, ἢ ἀπιστοσύνην, ἢ παραφθονίαν παραφέρουσι τὸ πρᾶγμα, αὐτοῖς αὐτὸ σύμβολον, ἢ ἀτελείας ἐποίησω, ἢ ψυχῆς μηδὲν ἀρρωστον, καὶ ἔντεχνον ἐρύσης. ὡς τό γε παθεῖν ἀβάσκαλτον ἐν τοῖς τοιούτοις, οὐ πόῤῥω θρασύτητος καὶ ἀκαιρίας ὄφ. καὶ ἔμοιγε μὴ μὴν μὴ τοῦτον σφάλλεσθαι. εἰ δὲ συμβαίη, πρὸς

quòd mihi erratum hoc, in verbum aliud longè auſpicatius eſt conuerſum, & in melius prolapſus ſum. Et fortaſſe hoc Salutis vel Æſculapij ipſius conſilio factum eſt, qui tibi per me ſanitatem promittat. Nam quo pacto ipſe equidem illud ſine Deo commiſiſſem, qui per lõgam ætatem antea nunquam ſimili modo fui perturbatus? Si quam verò facti defenſionem humanam afferre oportet, nihil nouum putes ſi quũ à te in optimis cognoſci properabam, nimia cupiditate conturbatus, in contrarium incidi. Iam & à recta cogitatione, militũ etiam frequentia facilè quempiam deturbauerit, quorum alij aduerſos protrudunt, alij in ordine ſalutationis non manent. Tu verò, ſatſcio, quanuis alij factum hoc in amentiam, aut imperitiam, mentíſue impotentiam detorqueant, illud pro verecundiæ & ſimplicitatis indicio accepiſti, animæque nihil vafri nihil callidi habentis ſignum eſſe duxiſti: nam nimia in his rebus audacia, à temeritate & impudentia non diſtat. Atque vtinam mihi contĩgat nunquam in hunc modum errare: ſi verò contingat,

εὐφημίαν ἀυτὸ ζέπεσθαι. ἐπ
γοῦν τῦ πρώτου Σεβαςῦ,
καὶ τοιόνδε τι λέγεται γενέσθ.
ὁ μέν, ἔτυχε δίκην τινὰ δικάσας
ὀρθῶς, καὶ ἀπολύσας ἐγκλήμα-
τος τὸ μεγίςου ἀδίκως συκο-
φαντούμενον ἀνδρωπον. ὁ δὲ,
χάριν ὁμολογῶν μεγάλη τῇ
φωνῇ, χάριν οἶδά σοι ἔφη ὦ αὐ-
τοκράτωρ, ὅτι κακῶς καὶ ἀδί-
κως ἐδίκασας. καὶ τ περὶ Σε-
βαςὸν ἀγανακτησάντων, καὶ
διακατασχεθῆναι τὸν ἄνδρωπον
ἐξελόντων, παύσασθε χαλεπαί-
νοντες ἐκεῖνος ἔφη. οὐ γὰρ τὴν
γλῶτταν αὐτῦ, ἀλλὰ τὴν γνώ-
μην ἐξετάζειν ἄξιον. ἐκεῖνος
μέν, οὕτω. σὺ δ' εἴτε τὴν γνώ-
μην σκέψαιο, πάνυ εὐνοϊκὴν
εὑρήσεις, εἴτε τὴν γλῶτταν,
εὔφημος καὶ αὐτή. ἔοικα δ' ἐν-
ταῦθα ἤδη γυμνάσιος, εἰκότως
ἄλλό τι φοβηθήσεσθαι, μή πῃ
δόξω ἐξεπίτηδες ἁμαρτηκέ-
ναι, ὡς τὴν ἀπολογίαν ταύ-
τὴν συγγράψαιμι. καὶ εἴη γε
ὦ φίλτατε Ασκληπιὲ τοιῦτον
φανῆναι τὸν λόγον, ὡς μὴ
ἀπολογίαν, ἀλλ' ἐπιδείξεως
ἀφορμὴν εἶναι δοκεῖν.

id in faustam precationem vertatur. Temporibus igitur primi Augusti, etiam tale quid accidisse dicitur. Hic enim cùm aliquando litem quandam rectè diremisset, hominémque calumniosè accusatum maximo crimine absoluisset, ille gratias agēs magna voce, gratiam, inquit, habeo tibi Imperator, quòd malè atque iniustè iudicasti. Ibi cùm qui Augustum circunstabant, indignarentur, hominémq; discerpere vellent. Desinite indignari, inquit ille: neque enim linguam eius, sed animum examinare æquum est. Sic quidem ille. Tu verò, siue mentem spectes, planè benevolum me comperies: siue linguam, ipsa quoque bene ominatur. Cæterum videor hoc loci iam constituturus, aliud quiddam meritò veriturus, ne qui data opera errasse me putent, vt hanc scribendæ apologiæ occasionem haberem. Atque vtinam Æsculapi charissime, eiusmodi hæc appareat oratio, vt non apologia, sed ostentationis occasio captata videatur.

ΕΡΜΟΤΙΜΟΣ, Η ΠΕΡΙ αἱρέσεων. HERMOTIMVS, SIVE DE SECTIS.

ARGVMENTVM.

Hic Dialogus didacticus *est.* Disputat autem de sectis philosophorum, quanam optima sit, & ad felicitatem quam omnes promittunt, certissimè ducat, Et quia impossibile apparet, eam tam multis, támque diuersa sentientibus, quid optimum atque verissimum sit, eligere; tandem concluditur, Satius esse non philosophari, quàm frustra ætatem ac operam in eo, quod assequi nequeat, consumere. Series Dialogi ita se habet. Occasionem & exordium ab incessu & habitu Hermotimi, Stoica philosophiæ sectatoris, sumitur: qui, quoniam viginti iam annos perpetuos philosophos audierat, neque tamen adhuc mediam ad virtutem viam superauerat, disputationi occasionem & materiam subministrat. Primá igitur quæstio tractatur, quanto omnino tempore opus sit, ad virtutem & felicitatẽ consequendam. Luciano longitudinem illius vt nimiam accusante, Hermotimo autem contrà præmia, & mercedem tanti laboris opponente. Atque hoc disputationis proœmio, & quasi quadam sylua præmissa, mox ad principalem quæstionem venitur, puta quænam philosophorum secta certissima atque optima sit, & quomodo eadem deprehendi debeat. Ibi Hermotimo Stoicam præferente, eiúsque rationes quasdam non satis idoneas adhibente, à Luciano deridetur magis quàm confutatur. Idem autem mox totam hanc disputationem quasi de integro orditur. Ac primò quidem Virtutis Icone quadam proposita, ostendit cùm multi adeò sint, qui viam ad illam polliceantur, in tam diuersa turba, támque graui causa optimum & certissimum ducem quærendum atque eligendum esse. Quem cùm alter ex Stoicis sumendum esse, rursum diceret, eiúsque rei argumentum etiam hic non satis idoneum afferret, Lucianus per prosopopœiam reliquorum philosophorum, se ipsos immeritò, caussa indicta, damnari, ac Stoicis, iisque recentioribus, præponi, querentium, apologiam subiungit, Hermotimúmque reprehendit, qui quos nunquam cognouit ac legerit, temerè adeò damnet. Et hunc locum ita concludit, vt dicat, quoniam in incerto sit, quænam philosophandi via aliis præferri debeat, omnes æquè relinquendas esse. Hinc variis similitudinibus vtrinque res agitur, Hermotimo defendente Stoicã

viam,

viam, & contendente, apud vnum aliquem deprehensa veritate, non esse opus, alios vltrà consulere: contrà autem opponente Luciano, sed apud vnum aliquem, nondum inuentam ac deprehensam illam esse, & ob id pariter omnes perscrutandos & cognoscendos esse. Quo obtento, iam & de tempore agitur, quo ad cognoscendos omnes opus sit, quod tam longum prasinitur, vt impossibile videatur, vel partem illorum, etiam per omnem atatem ab vno aliquo euoluí atque cognosci posse. Rursum igitur quod suprà concluditur, quoniam impossibile sit omnes euoluere, & tamen idem necessarium, si veram viam ad virtutem deprehendere velu, satius esse in totum ab illa abstinere. Et hinc quoque ad similitudines deueniunt, Hermotimo contra hanc longitudinem temporis contendente, non esse necesse, vt omnium omnia scripta euoluantur, sed ex parte cognosci ac iudicari totum posse. Luciano autem contrà negante, nisi si totum idem vniforme sit, & ant a aliquando, quale sit, visum ac cognitum fuerit. Nam philosophiam ipsam non vnius generis esse, sed de multis ac diuersis rebus tractare. Post hac idem alijs quoque argumentis ostendit difficultatem eligendi & iudicandi, tum de ipsis vijs, tum de ducibus & præceptoribus. Deinde vt maximè de via & duce constet, inanem tamen ac vanam spem propositam esse, & hác multis similitudinibus passim amplificantur. Postremò per fictionem concesso eo, vt Stoicorum optima via sit, testimonio ipsius Hermotimi comprobat, neminem adhuc illorum inuentum fuisse, qui, quod promitteret alijs, ipse præstitisset. Denique & mores & vitam illorum cum officio & effectu virtutis pugnare, quod & exemplo cuiusdam Stoici præceptoris confirmat. Concludit igitur philosophandum hoc pacto non esse, id quod mox Hermotimus facit, ex pœnitentia priore vita atque habitu reiectis.

ΛΥΚΙΝΟΣ.

Σον ὦ Ερμότιμε τῷ βιβλίῳ καὶ τῇ τῆ βάδίσματος ἀσυδηπεκμήραδζ, παρὰ τ διδάσκαλον ἐπειγομένῳ ἔοικας. ἐνενόεις γοῦν πμετάξυ θεγίων, καὶ τὰ χείλη διεστάλκεις, ἠρέμα τὸν τοῦζον, καὶ τ

LVCIANVS.

Vantũ ô Hermotime, cum ex libello, tum ex gressus festinatione cõijcio, ad præceptorem properare videris. Aliquid saltem inter eundum mẽte voluebas, & tacitè submurmurãdo labia motitabas

χεῖρα ὧδε κἀκεῖσε μετέφερες, ὥσπερ πινα φησὶν ὁπὶ σεαυτὸ διαπεδύκυος. ἐρώτημα ἦ, ἢ πῆ τ ἀγκύλων σωπηθεὶς, ἢ σκέμμα σοφιστικὸν ἀναφερόντιζων, ὡς μὴ ἦ ὁδῷ βαδίζων σχολὴν ἄγοις, ἀλλ ἐνεργὸς εἶης, ἀεί τοῦ δεῖόν τι πράττων, καὶ ὃ περὶ ὁδοῦ σοι γένοιτ ἂν ἐς τὰ μαθήματα. Ερμοτιμος. νὴ Δί ὦ Λυκῖνε, τοιῦτό τι. τὴν γὰρ χθιζὴν συνουσίαν, ἣν ἀ εἶπε πρὸς ἡμᾶς, ἀνεπεμπαζόμην, ὅπιων τῇ μνήμῃ ἕκαστα. καὶ ἦ μηδένα χαιρὸν οἶμαι παρεῖναι, εἰδότας ἀληθὲς ὂν τὸ τοῦ τοῦ κώου ἰατροῦ εἰρημένον, ὡς ἄρα, Βραχὺς μὲν ὁ βίος, μακρὴ ἦ ἡ τέχνη. καὶ τοι ἐκεῖνος ἰατρικῆς πέρι ταῦτ ἔλεγεν, ἐυμαθεστέρου πράγματος. φιλοσοφία ἦ, καὶ μακρῷ τῷ χρόνῳ ἀνέφικτος, ἣν μὴ παύ τις ἐκκηλήσας ἀτενὲς ἀεὶ καὶ χρεὼν ἀποβλέπῃ ἐς ἑαυτόν. καὶ τὸ κινδυνεύμα ὑ περὶ μικρῶν, ἢ ἄθλιον εἶναι ἐν τῷ πολλῷ τῶν ἰδιωτῶν συρφετῷ παραπολόμενον, ἢ ἐυδαιμονῆσαι φιλοσοφήσαντα. Λυ. τὰ μὲν ἄθλα ὦ Ερμότιμε, θαυμάσια, πλέκα εἰρηκας. οἶμαι γοῦν ὑ πόρρω σε εἶναι ἀπῶν, εἰ γε χρὴ εἰκάζειν τῷ τε manumq; huc illuc ferebas, quasi orationē apud te digereres, vel quæstionem aliquam obliquā componeres, vel sophisticam speculationem excogitares, vt neq; per viam incedens otiareris, sed operi sedulò vacares, aliquid serij sēper faciendo, quódq; ad præcepta tibi conferat. *Hermot.* Per Iouē Luciane, tale quiddā est. Nā quæ hesterno in conuētu nobis dixit, singula repetēs memoria recolebā. Æquum verò esse opinor nullū præterire tēp⁹ siquidē verū esse scim⁹ illud Coi medici dictū, Nimirū, *breuem esse vitam, artem verò longam*. Quod quidē de arte medica est effatus, quæ minore negotio perdiscitur. At Philosophia ne lōgo quidē tēpore comprehēditur, nisi quis summa vigilantia acres oculos in eam semper defigat. Neq; paruis de rebus periclitamur: aut enim in multa priuatorū colluuie dispereundo miserū esse, aut philosophando fœlicē vitā ducere oportet. *Lucian.* Per quam admiranda certè sūt, ô Hermotime, præmia quę dixisti. Cæterùm opinor, te ab ijs nō remotū esse, siquidem ducenda est coniectura ex tēpore quod multū in philosophiæ studijs collocasti: χρόνῳ ὁπόσον φιλοσοφεῖς, καὶ

ὥρᾳ τέτι τῷ πόνῳ, οἷόν μοι δ
μέτειον ἐκ πολλῆ ἤδη ἔχειν δο-
κεῖς. εἰ γάρ τι μέμνημαι, χεδὸν
εἴκοσιν ἔτη ταῦτά ἐστιν, ἀφ᾽ ὅ σε
εἶδον ἄλλο ποιοῦντα ἐφεξῆς, ἢ
παρὰ τοὺς διδασκάλους φοιτῶν-
τα, καὶ ὡς τοπολὺ ἐς βιβλίον
ἐπικεκυφότα, καὶ ὑπομνήματα
τῶν συγγραφόμενον, A
ὠχρὸν ἀεὶ ὑπὸ φροντίδων, καὶ
τὸ σῶμα κατεπεπτωκότα. δοκεῖς B
δέ μοι μηδὲ ὄναρ ποτὲ ἀνέ-
νευσαι αὐτῆ, ὅπως ὅλως εἶναι ἐν
τῷ πράγματι. ταῦτ᾽ οὖν σκο-
πουμένῳ μοι, φαίνῃ ἐκ ἐς μα-
κρὰν ἐπλήφειν τὴν εὐδαιμονίας C
εἶναι μὴ λελησθαι ἡμᾶς καὶ πά-
λαι αὐτῇ συόν. Ερμο. πόθεν ὦ Λυκῖνε ὅς νῦν ἄρχο-
μαι παρακινεῖν ἐς τὴν ὁδόν,
ἧδη ἀρετῆ πάνυ πόρρω κεῖ-
μαι Ησίοδον οἰκεῖ, καὶ ἔστιν ὁ οἷ-
μος ἐπ᾽ αὐτὴν μακρός τε, καὶ D
ὀρθιος, καὶ βηχὺς, ἰδρῶτα ἐκ
ὀλίγον ἔχων τοῖς ὁδοιπόροις;
Λυ. οὐχ ἱκανὰ οὖν ἱδρῶταί
σοι ὦ Ερμότιμε, καὶ ὁδοιπόρη-
ται; Ερ. οὔ φημι. ἤδη γὰρ ἐκεῖ-
νό με παρευδαίμονα εἶναι, ὅτι E
τῷ ἄκρῳ γλυφόμενον. τὸ δ᾽ ἐνῶν,
ἀρχόμεθα ἔτι ὦ Λυκῖνε. Λυ.
ἀλλὰ τήν γε ἀρχὴν, ὁ αὐτὸς
ἅπας Ησίοδος ἡμῖν τὸ παντὸς

præterea ex labore quē non
mediocrē iamdudū impēdi-
sti. Nā si bene memini, hic
ferme annus est vigesimus
ex quo nihil aliud te faciētē
vidi, quàm præceptores fre-
quentātē, & vt plurimum in
librū incūbentem, & disser-
tationum cōmentarios de-
scribētē, ita vt perpetuò prę
curis palleres, & corpore
macresceres. Ac mihi videris
ne per somniū quidē vnquā
te ipsū relaxasse, ita totus in
re fuisti. Itaq; mihi hæc cō-
sideranti, videris fœlicitatē
breui consecuturus, nisi no-
bis insscijs cum ipsa iādudū
versāris. *Hermot.* Vnde illud
conijcis Luciane, cùm in viā
iam primum prolato capite
prospiciā: virtus verò procul
admodū ex Hesiodi senten-
tia habitet, eiùsq; via sit lōga
& ardua, & aspera, nec eun-
tibus paucū sudorē moueat.
Lucian. Ergo nondum tibi
satis est sudatum, neq; sat is
confectum itineris? *Hermot.*
Minimè inquā. Nihil enim
prohiberet quominus per
omnia beatus essem, si fasti-
gium attigissem: at nunc
adhuc, ô Luciane, incipio.
Lucian. At principium, ille
ipse Hesiodus, dimidium to-
tius esse dixit. Itaque si di-
xerimus te iam in medio esse

ἔφη εἶναι, ὥστε κεῖ μέσῳ τῷ

ἀνόδου εἶναί σε ἤδη λέγοντες, ὦ ἂν ἁμάρτοιμεν. Ερμο. οὐδέπω οὐδ' ἔστι. πάμπολυ γὰρ ἂν ἡμῖν λοιποῦ. Λυ. ἀλλὰ ποῦ γάρ σε φῶμεν τὴν ὁδὸν τυγχάνειν ὄντα; Ερ. ἐν τῇ ὑπωρείᾳ κάτω ἔτι ὦ Λυκῖνε, ἀρτι προσβαίνειν βιαζόμενον. ὀλισθηρὰ γάρ, καὶ βαρεῖα, καὶ δεῖται χειρὸς ὀρέγοντος. Λυ. ἀκούω· ὁ διδάσκαλός σοι τοῦτο ἱκανὸς ποιῆσαι, ἄνωθεν ἐκ τοῦ ἄκρου καθάπερ ὁ τοῦ Ομήρου Ζεὺς, χρυσῆν τινα σειρὰν καθείς, τοῖς αὐτοῦ λόγοις, ὑφ' ὧν σε ἀναστρέφει ἤλαδε, καὶ ἀναχουφίζει πρὸς αὐτόν τε καὶ τὴν ἀρετὴν αὐτὸς πρὸ πολλοῦ ἀναβεβηκώς. Ερμο. αὐτὸ τοῦτο ἔφην ἐγὼ Λυκῖνε τὸ γιγνόμενον. ὅσον γοῦν ἐπ' ἐκείνῳ, πάλαι ἀφεσσάσμην ἄν, καὶ συνῆν αὐτοῖς. τὸ δ' ἐμὸν, ἕπεται δεῖ. Λυ. ἀλλὰ θαρρεῖν χρὴ, καὶ θυμὸν ἔχειν ἀγαθὸν, ἐς τὸ τέλος τὴν ὁδὸν ὁρῶντα καὶ τὴν ἄνω εὐδαιμονίαν, καὶ μάλιστα ἐκείνῃ συμπροθυμουμένῳ. πάλιν, ἀλλά τινα σοὶ ἐλπίδα ὑποφαίνει, ὡς ὑπότε ἀναβησομένῳ ἐς νέωτα εἰκάζειν ἐπὶ τὸ ἄκρον ἔσεσθαί σε, οἷον μὴ τὰ μυστήρια τὰ ἄλλα, ἢ Παναθήναια; Ερ. ἐλπίζω ἔγωγε ὦ Λυκῖνε. Λυ. ascensu, à vero non aberrauerimus. *Hermot.* Nequaquã hoc dixeris, etsi multum nobis confectum sit. *Lucian.* At vbinam itineris esse te dixerimus? *Hermot.* infra adhuc in ipsa montis radice, ô Luciane modò porrò ire conantem. Est autem lubrica, & aspera, & opus habet aliquo qui manum porrigat. *Lucian.* Proinde idoneus est ad id agendum præceptor tuus, desuper è cacumine, quemadmodum Homericus ille Iupiter, demissa catena aurea, suis nimirum præceptis, quibus te attrahat, attollátque ad se, & ad virtutem, quò ipse iampridem conscendit. *Hermot.* Hoc ipsum quod fit, Luciane, dixisti. Etenim quãtum ad illius operam attinet, iamdudum trahor sursum, & cum ipsis versor: sed quod ad me attinet, adhuc sum inferior. *Lucian.* Atqui confirmandus est animus, cùm vix finem, & sitam in summo fœlicitatem cõspicias, maximè verò cohortante illo. Quam verò tibi spem facit, quum tandem aliquando conscenderis? An te anno sequenti in summo fore coniectabat, veluti post alia sacra, aut post Panathenæa? *Hermot.* Exiguũ est quod dicis Luciane. *Lucian.* An subsequẽti quinquẽ-

δη ἐς τὸν ἑξῆς ὀλυμπιάδα

Ερ. καὶ τοῦτο ὀλίγον ὡς πρὸς ἀρετῆς ἄσκησιν, καὶ εὐδαιμονίας κτῆσιν. Λυ. μᾶ δύο μοὶ δοκῶ ὀλυμπιάδας πάντως. ἢ πολλοῦ γ' ἂν ὑμῶν ῥᾳθυμίαν καταγνοίη τις, εἰ μὴ δι' ὀλίγου τοσούτου χρόνου δύναισθε, ὅσον τεῖς ἀπὸ Ἡρακλείων στηλῶν εἰς Ἰνδοὺς ἀπελθεῖν. εἶτ' ἐπανελθεῖν ῥᾴδιον, εἰ καὶ μὴ εὐθύ, μὴ δ' ἀεὶ βαδίζοι τις, ἀλλ' ἐν τοῖς διὰ μέσου ἔθνεσι περιπλανώμενος. καί τοι πόσῳ πὶ βούλει ὑψηλοτέραν καὶ λιπαρωτέραν θῶμεν εἶναι τὴν ἄκραν, ἐφ' ἧς ὑμῖν ἡ ἀρετὴ οἰκεῖ, ἣ Ἀόρνου ἐκείνης, ἣν ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν, Ἀλέξανδρος καταπράτος εἷλεν; Ερμο. οὐδὲν ὅμοιον ὦ Λυκῖνε. οὐδ' ἔστι τὸ πρᾶγμα τοιοῦτον, οἷον σὺ εἰκάζεις, ὡς ὀλίγῳ χρόνῳ καταπραχθῆναι, καὶ ἁλῶναι, ὧδ' ἂν μύεσι Ἀλέξανδροι περιβάλωσιν, ἐπὶ πολλοὶ ἂν οἱ ἀνιόντες ἦσαν. νῦν δ' ἀνέρχονται μὲν ἐκ ὀλίγοι μάλα ἐῤῥωμένως, καὶ περιέρχονται ἐπὶ πολύ. οἱ μέν, ἐπὶ παν ὀλίγον. οἱ δὲ, ἐπὶ πλέον. ἐπειδὰν δ' κατὰ μέσην τὴν ὁδὸν γένωνται, πολλοῖς τοῖς ἀπόροις καὶ δυσχερέσιν ἐντυγχάνοντες, ἀποδυσπετοῦσί τε, καὶ ἀναστρέφουσιν, ἀθυμοῦντες, καὶ ἰδρῶτι ῥεόμενοι, οὐ

nio? *Herm.* Hoc quoque est exiguum cùm ad virtutem excerdendam, tum ad fœlicitatem cõsequendã. *Lucian.* Proinde ad summũ post duo lustra. Alioqui magnæ quis ignauiæ vos arguat, nisi id poteritis ex temporis spatio, quo quiuis ter eat redeátq, facilè à columnis Herculis ad Indos, quanuis neq; rectà neque semper progrediatur, sed per gentes in medio sitas oberret. Atqui quanto altiorem, & accliuiorem vis ponamus esse verticem montis in quo vobis habitat virtus, Aorna illa petra, quam intra paucos dies Alexander summa vi occupauit? *Herm.* Nihil simile est Luciane: nec eiusmodi est negocium, cuiusmodi tibi fingis, vt breui tempore conficiatur & capiatur, non si sexcenti Alexandri vires suas coniunxerint quoniam multi sunt conati conscendere, nunc verò non pauci valdè forti animo conscendunt, & aliquantum pergunt, alij paŭm admodũ, alij plusculum. Cæterùm vbi medium itineris attigerint, multas difficultates & perplexitates nacti, fastidio capiũtur, & regrediũtur, anhelãtes & sudore manantes,

φέροντες τὸ κάματον. ὅσοι δ' ἂν εἰς τέλος διαχαρτερήσωσιν, ἤτοι πρὸς τὸ ἄκρον ἀφικνοῦνται, καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνης εὐδαιμονέστ, δαιμάσιόν τινα βίον τὸ λοιπὸν βιοῦντες, οἷον, μύρμηκας ἀπὸ τοῦ ὕψους ἐπισκοποῦντές τινας τοὺς ἄλλους. Λυ. παπαὶ ὦ Ερμότιμε. ἡλίκους ἡμᾶς ἀποφαίνεις. οὐδὲ κατὰ τοὺς πυγμαίους ἐκείνους, ἀλλὰ χαμαὶ παντάπασιν ἐν χερσὶ τῆς γῆς. εἰκότως. ὑψηλὰ γὰρ ἤδη φρονεῖς, καὶ ἀνωθεν. ἡμεῖς δ' ὁ συρφετὸς, καὶ ὅσοι χαμαὶ ἑρπόμενοι ἐσμὸν, μετὰ τῶν θεῶν καὶ ὑμῶν περισυξόμεθα ὑπερνεφέλοις ἡμιθνήτοις, καὶ ἀνελθόντας οἴ πάλαι ἀπεύδετε. Ερμο. εἰ γὰρ ἠθέλοιτο καὶ ἀνελθεῖν ὦ Λυκῖνε. ἀλλὰ πάμπολυ τὸ λοιπόν. Λυ. ὅμως ἂν ἔφηθα ὀπίσω, ὡς χερσὶν παραβαλεῖν. Ερμο. οὐδὲ αὐτὸς γὰρ οἶδα ὦ Λυκῖνε τἀκεῖθεν. εἰκάζω μέντοι οὐ πλείω τῶν εἴκοσιν ἐτῶν ἔσεσθαι, μεθ' ἃ πάντως που καὶ ὀπῃ τῷ ἄκρῳ ἐσόμεθα. Λυ. Ηράκλεις, πολὺ λέγεις. Ερμο. καὶ γὰρ περὶ μειζόνων ὦ Λυκῖνε οἱ πόνοι. Λυ. τοῦτο μὲν ἴσως ἀληθές. ὑπὲρ δὲ τῶν εἴκοσιν

nec laborem ferentes. Quicunq; autē ad finē perduraverint, hi ad fastigiū perveniūt, ab eóq; tempore fœlicitatis compotes facti, vitā quandā admirandam per reliquam ætatem viuunt, aliósq; homines tanquā formicas è sublimi contemplantur. *Lucian.* Papæ Hermotime, quātulos nos facis, neq; cum Pygmæis nos comparas, sed omnino cum humi repentibus animalculis. Meritò, nam alta in principio sapis. Nos verò vilis plebecula, & quotquot humi repimus, cū Dijs etiam vos qui nubibus altiores euasistis, & quò iamdudū festinatis ascēsu perueniſtis, precatione venerabimur. *Hermot.* Vtinam Luciane daretur ascēdendi facultas, sed viæ multū supereſt. *Lucian.* tamen non dixisti quantum, vt id cum tempore cōpares. *Hermot.* Neq; enim ipse, Luciane, probè scio, nihilominꝰ conijcio non pluribus quàm viginti annis opus fore, quibus exactis in summo iugo consistam. *Lucian.* Multum hercle dicis. *Hermot.* Etenim pro rebus maximis suscipiuntur labores. *Lucia.* Id fortè quidem est verum. Te verò tot annos, nempe viginti, victurum num præceptor

ἐτῶν, ὅτι διάσῃ τοσαῦτα, πότε-

ἔργον, ὁ διδάσκαλός σου καθυπέσχετο, ὁ μόνον σοφὸς, ἀλλὰ καὶ μαντικὰς ὢν, ἢ χρησμολόγος τις, ἢ ὅσοι τοῖς Χαλδαίων μεδόδοις ἐπίστανται; φασὶ γοῦν εἰδέναι τὰ τοιαῦτα. οὐ γὰρ δὴ σέ γε εἶχεν ἐπὶ τῷ ἀβλῷ, εἰ βιάσῃ μέχρι πρὸς τὸν ἀρετὸν, τοσούτοις πόνοις ἀνέχεσθαι, καὶ παλαιπωρεῖν νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν, ἢ εἰδότα εἴ σε πλησίον ἤδη τὸ ἄκρον ὑφύμενον, τὸ χρυσῆν ἐπιστὺν, κατασπάσει λαβόμενον τῶν ποδῶν, ἐξ ἀπελπὸς τὴν ἐλπίδος. Ερμο. ἄπαγε. βέβηλα γὰρ ταῦτα ὦ Λυκῖνε. ἀλλ' εἴη βιῶναι. ὡς μίαν γοῦν ἡμέραν εὐδαιμονήσω, σοφὸς ὑφύμενος. Λυ. καὶ ἱκανή σοι αὐτὴ τῶν τοσούτων καμάτων μία ἡμέρα; Ερμο. ἐμοὶ μὲν καὶ ἀκαριαῖον ὁπόσον ἱκανόν. Λυ. τὸ δὴ λέγω ὅτι εὐδαίμονα, καὶ τοιαῦτα, ὡς πάντα χρῆν ὑποπίπτειν δι' αὐτὰ, πόθεν ἔχεις εἰδέναι; οὐ γὰρ δὴ αὐτός που ἀφῖκτο. Ερμο. ἀλλὰ τῷ διδασκάλῳ πιστεύω λέγοντι. ὁ δὲ, πάντα οἶδεν, ἅτε ἀκρότατος ἤδη ὤν. Λυ. ἔλεγε δὲ περὶ θεῶν, ποῖα τὰ περὶ αὐτῶν, ἢ τίνα τὴν εὐδαιμονίαν εἶναι ἡγεῖτο;

tuus tibi est pollicitus, non solùm sapientia, sed diuinādi etiam arte pollens, aut sortis dicendæ peritus, vnus-ue ex illis qui Chaldaicam disciplinam callent? Aiunt quippe eos talia nosse. Neque enim sanè æquum foret vt incertus num vlq; ad virtutem sis victurus, tot labores sustineres, noctes diésque æstumas perferres, nescius an te iam cacumini proximum Parca instans pede correptū tractura sit ab imperfecta spe auulsū. *Hermot.* Apage ista Luciane, siquidem inaudita sunt. At viverem vtinam, vt sapientiæ assecutus vnicum saltem diē fœlicitate frueret. *Lucian.* Et pro tot tantisque laboribus vnica dies tibi sufficiat? *Hermot.* Mihi quidem etiam exiguum momentum satis esset. *Lucian.* Cæterùm vnde nosse potes rebus supernis inesse fœlicitatem, vt earum gratia quiduis perferre oporteat? Nunquam enim eò ipse conscendisti. *Hermot.* At ego dicenti præceptori credo; planè enim id nouit, vt qui iam sit excelsissimus. *Lucian.* At per Deos qualia illa, quam-ue illic esse fœlicitatem aiebat? Nunquid diuitias aliquas, & gloriam,

καὶ ἡδονὰς ἀνυπερβλήτους; Ερμο. εὐφήμει ὦ ἑταῖρε. οὐδὲν γὰρ ὅτι ταῦτα πρὸς τὸν ἐν τῇ ἀρετῇ βίον. Λυ. ἀλλὰ τίνα φησὶ τἀγαθὰ, εἰ μὴ ταῦτα ἔξιν πρὸς τὸ τέλος τῆ ἀσκήσεως ἐλθόντας; Ερμο. σοφίαν, καὶ ἀνδρείαν, καὶ τὸ καλὸν αὐτὸ καὶ τὸ δίκαιον, καὶ τὸ πάντα ὁπόσα βεβαίως πεπισμένον, ἢ ἕκαστα ἔχει. πλούτους δὲ, καὶ δόξαν, καὶ ἡδονὰς, καὶ ὅσα τοῦ σώματος, πάντα ταῦτα κάτω ἀφῆκε, καὶ ἀποδυσάμενος, ἀνέρχεται, ὥσπερ. φασὶ τὸν Ηρακλέα ἐν τῇ Οἴτῃ κατακαυθέντα, θεὸν γενέσθαι. καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἀποβαλὼν ὁπόσον ἀνθρώπειον εἶχε παρὰ τῆς μητρὸς, καὶ καθαρὸν τε, καὶ ἀκήρατον φέρων τὸ θεῖον, ἀνέπλατο ἐς τὸν θεὸν διευκρινηθὲν ἀπὸ τοῦ πυρός. καὶ οὗτοι δὴ ἀπὸ φιλοσοφίας, ὥσπερ ἀπό τινος πυρὸς, ἅπαντα ταῦτα περιαιρεθέντες, ἃ τοῖς ἄλλοις θαυμαστὰ εἶναι δοκεῖ, ἀπολειφθέντες ἐπὶ τὸ ἄκρον, εὐδαιμονοῦσι, πλούτου, καὶ δόξης, καὶ ἡδονῶν ὀλίγου δεῖν οὐδὲ μεμνημένοι ἔτι, καταγελῶντες δὲ τῶν οἰομένων τοῦτ' εἶναι. Λυ. νὴ τὸν Ηρακλέα ὦ Ερμότιμε τὸν ἐν Οἴτῃ, αὐ-

& voluptates incredibiles? *Hermot.* Bona verba quæso, amice: nihil enim ista faciunt ad vitam cum virtute exigendam. *Lucia.* At quænam sunt illa bona, nisi hæc sint, quæ habituros illos dicit qui finem exercitationis pertigerint? *Hermot.* Sapientia, fortitudo, honestum ipsum, & justum, & omnium, vt singula se habent, certa cum persuasione scientia. Diuitias verò, gloriam, & voluptates, & quæcunque sunt corporis bona, infra reliquit: & exutus ascendit, vt combustum in Oeta monte Herculem Deũ factum ferunt. Etenim ille cùm abiecisset quicquid hũmani à matre contraxerat, & puram atque incorruptam diuinitatem ferret, illa ab igne discreta ad Deos subuolauit. Ad hunc modum hi à philosophia, ceu ab igne quopiam spoliati his omnibus quæ alijs non rectè sentientibus, miranda videntur, conscenso cacumine beatam degunt vitam: nec diuitiarũ, gloriæ, ac voluptatum meminerunt amplius, sed eos derident qui hæc alicuius esse momenti sentiunt. *Lucian.* Sanè per Oeteum Herculem Hermotime, viris

δρᾶα, ἢ εὐδαίμονα λέγεις περὶ
αὐτῶν. πλὴν, ἀλλὰ τοῦτ μοι
εἰπέ. καὶ καταβάντα ποτὲ ἐκ
ἄκρας, ὧν ἐθελήσωσι χρησό-
μενοι τοῖς κάτω, ἃ καταλελοί-
πασιν; ἢ ἀνάγκη ἅπαξ ἀνελ-
θόντας αὐτοῦ, μένειν, ἢ σωτ-
εῖναι τῇ ἀρετῇ, πλούτου, καὶ
δόξης, ἢ ἡδονῶν καταγελῶντας;
Ερμο. οὐ μόνον τοῦτο ὦ Λυκῖνε,
ἀλλ' ὃς ἂν ἀποτελεσθῇ περὶ ἀρε-
τὴν, οὔτε ὀργῇ, οὔτε φόβῳ, οὔτ'
ἐπιθυμίαις ὁ τοιοῦτος ἂν δουλ-
εύῃ. οὐδ' ἂν λυπεῖτο. οὐδὲ
ὅλως, πάθος ἔτι τοιοῦτον πάθοι
ἄν. Λυ. ἢ μὴν εἴ γέ με δεῖ,
μηδὲν ὀκνήσαντα, εἰπεῖν τἀλη-
θές, ἀλλ' οὐφημεῖν χρὴ οἶμαι,
μὴ δὲ ὅσιον εἶναι ἐξετάζειν τὰ
τοιαῦτ' σοφῶν γιγνόμενα. Ερμο.
μηδαμῶς, ἀλλ' εἰπὲ ὅ, τι καὶ λέ-
γεις. Λυ. ὅρα ὦ ἑταῖρε, ὡς
ἔγωγε καὶ πάνυ ὀκνῶ. Ερ-
μο. ἀλλὰ μὴ ὄκνει ὦ γεν-
ναῖε, πρὸς γε μόνον ἐμὲ λέγων.
Λυ. τὰ μὲν τοίνυν ἄλλα ὦ
Ἑρμότιμε, ἀπολογοῦμαί σοι παρ-
εισπόρως, καὶ ἐπίστευον οὕτως ἔ-
χειν, σοφοὺς τε γίγνεσθαι αὐτὸν,
καὶ ἀφρείους, καὶ δικαίους, καὶ πάλ-
λα. καὶ πῶς ἀνηλούμην πρὸς
τὸ λόγον. ὁπότε ἤ καὶ πλούτου
ἔφην δεῖν καταφρονεῖν σφᾶς, καὶ

digna, & fœlicia de ipsis refers. Atqui id mihi dicas, Nunquid è fastigio descendunt vnquam si velint, vt rebus infra relictis vtantur? an verò vbi semel ascenderunt, manere coguntur, & cum virtute conuersari, diuitias, gloriam, & voluptates irridendo? *Hermot.* Non solùm hoc, Luciane, sed quicunque in virtute perfectus euasit, huiusmodi vir nec iræ, nec metui, nec cupiditatibus seruit, nec tristitia, nec denique vlla animi perturbatione afficitur. *Lucian.* Sed enim si mihi, nihil verito fas esset verum dicere: sed linguis fauendum puto, nec fas esse inquirere quæ sapientes faciunt. *Hermot.* Nequaquam, sed aperte loquere. *Lucian.* Vide, ô amice quàm verear. *Hermot.* At ne verearis, generose, apud me solum dicere. *Lucian.* Enimuero alia quæ dixisti, Hermotime, sequebar, & ita se habere credebam: eósque esse sapientes, & fortes, & iustos, & cætera: tuóque sermone quodammodo demulcebar: sed quum dixisti ipsos diuitias contemnere, & gloriam, & voluptates, nec

δόξης, καὶ ἡδονῶν, καὶ μήτε

ὀργίζεσθαι, μήτε λυπεῖσθαι, παύου ἐνταῦθα, μόνω γάρ ἐσμεν, ἐπίσην, ἀναμιμνῆσαι ἃ πρότερον εἶδον ποιοῦντα. βλέπεις φῶ τίνα; ἢ ἱκανὸν καὶ αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος; Ερμο. μισαμμῶς, ἀλλὰ καὶ τοῦτο εἰπέ, ὅστις ἐμοῦ. Λυ. διδάσκαλος αὐτὸς οὗτος ὁ σὸς, αὐτῆς τἀτ' ἄλλα διδάσκ ἄξιος, καὶ γέρων ἤδη ἐς τὸ ὕστατον. Ερμο. τί οὖν δὴ ἐτοίει; Λυ. τὸν ξένον οἶσθα τὸν Ηρακλεώτην, ὃς ἐν πολλῷ σωφιλοσόφει αὐτῷ, μαθητὴς ὤν; τὸν ξανθόν; τὸν ἐρετικόν; Ερμο. οἶδα οὐ λέγεις. Δίων αὐτῷ τοὔνομα. Λυ. ἐκεῖνον αὐτὸν, ἐπὶ τὸν μισθὸν οἶμαι μὴ ἀπεδίδου κατ' ἀκμὴν, ἀπήγαγε παρὰ τὸν ἄρχοντα ἔναγχος, πειθεὶς γε αὐτῷ δοιμάτιον περὶ τὸν τράχηλον, καὶ ὠργίζετο. καὶ εἰ μὴ τῶν συνήθων τινὲς ἐν μέσῳ γιόμενοι, ἀφείλοντο τὸν νεανίσκον ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῷ, εὖ ἴσθι, πρόσφατις ἂν, ἀπέβαλεν αὐτῷ τὴν ῥῖνα ὁ γέρων, ἅτως ἠγανάκτει. Ερμο. πονηρὸς γὰρ ἀεὶ ἐκεῖνος, καὶ ἀγνώμων ὦ Λυκῖνε περὶ τὰς ἀποδόσεις. ἐπὶ τοὺς γε ἄλλους, οἷς δανείζει, πολλοὺς ὄντας, οὐδὲν τοιοῦτό πω διακέκτηκεν.

iraſci, nec triſtitia affici, hîc vtique, ſoli enim ſumus, hęſi, recordatus quæ facientem vidi: vis dicam quẽ? an verò, nomine etiam ſupreſſo, ſatis eſt? *Herm.* Nequaquam: ſed hoc etiam dicito quis ille ſit. *Lucian.* Ille ipſe præceptor tuus, vir alias venerandus, & iam ſummè ſenex. *Herm.* Quid igitur ille fecit? *Lucian.* Hoſpitem illum Heracleotem noſti, qui multo iam tempore in iiſdem Philoſophiæ ſtudijs diſcipulus eius fuit? flauum illum? illum contentioſum? *Herm.* Noui quem dicis: Dion vocatur ille. *Lucian.* Illum ipſum dico: quem cùm in tempore mercedem non penderet, nuper ad Prætorem duxit pallio eius collo circumiecto: & clamabat interea, & excandeſcebat. Ac niſi ex familiaribus eius aliqui in medium veniſſent, & adoleſcentem è manibus eius eripuiſſent, certò ſcias, ſenem illum ei naſum mordicus aſſulſurum fuiſſe, adeò ſtomachabatur. *Herm.* Malus enim eſt ille & ingratus, ô Luciane, in pendenda mercede. Alioqui in alios multos quibus pecunias fœneratur, nihil vnquã taleẽ ſtituit.

ἀποδιδόασι γὰρ αὐτῷ καὶ χρεῶν τόκους. Λυ. τί δ', ἂν μὴ ἀποδῶσι ἃ μοχθεῖ, μέλει τι αὐτῷ, καθαρεύει πάνυ ἴσως φιλοσοφίας, καὶ μηκέτι τῶν ἐν τῇ Οἴτῃ καταλελειμμένων θορύβῳ; Ερμο. οἶει γὰρ ὅπου ἑαυτῷ χαίρειν ἐκεῖνος ὧδε περὶ τὰ τοιαῦτα ἐσπούδακεν; ἀλλ' ἔστιν αὐτῷ παιδία νεογνά, ὧν κήδεται, μὴ ἐν ἀπειρίᾳ καταβιώσωσι. Λυ. δέον ὦ Ερμότιμε ἀναγαγεῖν κἀκεῖνα ἐπὶ τὴν ἀρετήν, ὡς σωφρονεῖν αὐτῷ, παλαιόν τι καταφρονοῦντα. Ερμο. οὐ χαλεπή μοι ὦ Λυκῖνε περὶ τούτων διαλέγεσθαί σοι. σπεύδω γὰρ ἤδη ἀκροάσασθαι αὐτῶν, μὴ καὶ λάθω τελέως ἀπολειφθείς. Λυ. θάρρει ὦ γαθέ. τὸ ἡμέρον γὰρ ἐκεχειρίαν ἐπήγγελται, ὥστε ἐγὼ ἀφίημί σοι ὅσον ἔτι λοιπὸν τῆς ὁδοῦ. Ερμο. πῶς λέγεις; Λυ. ὅτι ἐν τῷ παρόντι ἂν ἂν ἴδοις αὐτόν, εἶχε χρὴ πιστεύειν τῷ προσώπατι. πανάκριον γάρ τι ἐκρέμετο τοῦ τοῦ πυλῶνος, μεγάλοις γράμμασι λέγον, τήμερον οὐ συμφιλοσοφεῖν. ἐλέγετο δ' παρὰ Εὐκράτει, τῷ πάνυ δεσπόσας χθὲς, γενέθλια διατελοῦσι τῶν, πολλά τε συμφιλοσοφῆσαι ἐν

siquidē præscripto tempore reddunt fœnora. *Lucian.* Quidverò, nisi reddāt ὁ beate, id-ne curat ille quem Philosophia iam purgauit, nec rebus in Oeta mōte relictis amplius indiget? *Hermot.* Putasne illum sui causa rerum harū studio teneri? Sed liberos habet paruulos, qui ne inopē vitā agant, solicitè curat. *Lucian.* Operæ precium esset Hermotime, vt & illi ad virtutē promouerentur, quò communi cū illo fœlicitate, diuitias contēnendo, fruerētur. *Hermot.* Nō vacat mihi, Luciane, tecum hisce de rebꝰ disserere: propero enim ad audiendū ipsum, ne imprudens penitus absim. *Lucian.* Bono animo esto ὁ bone. Nā in hodiernum diem indictæ sunt feriæ. Quare ego tibi, quod viæ reliquū est, remitto. *Hermot.* Quid ais? *Lucian.* Fore vt in præsentia non videas ipsum, si programmati est credendum. Tenim appensa foribus tabella, maiusculis elementis exarata, monebat his verbis, *Hodie dissertationibus philosophicis non vacabimus.* Porrò eum apud Eucratem filiæ suæ natalitia celebrantem, heri cœnasse dicebant: multa præterea super philosophicis rebus

τῷ συμποσίῳ, καὶ πρὸς Εὐθύδημον τὸν ἐκ τοῦ Περιπάτου παροξυνθῆναί τι, καὶ ἀμφισβητῆσαι αὐτῷ, περὶ ὧν ἐκεῖνοι εἰώθασιν αὐτιλέγειν τοῖς ἀπὸ τῆς Στοᾶς. ὑφ' ὧ τε αὐτὸ κραυγῆς, πονήρως τῇ κεφαλῇ διατεθῆναι, καὶ ἱδρῶσαι μάλα πολλὰ ἐς μέσας νύκτας, ἀποτασθείσης ὡς φασι τῆς συνουσίας. ἅμα ὃ ἡγοῦμαι πλέον τοῦ ἰκανοῦ, τῶν παρόντων ὡς εἰκὸς φιλοτησίας προπινόντων. καὶ ἐνδεδειπνήκει πλέον, ἢ κατ' ἐκεῖνα. ὥστε ἀναστρέψας, μεσοῦντος ἔφασκον πολλά, καὶ μόνον ἀριθμῷ παραλαβὼν τὰ κρέα, ὁπόσα τῷ παιδὶ κατόπιν ἐσῴπα παραδεδώκει, καὶ σημηνάμενος ἐπιμελῶς, τὸ ἀπ' ἐκείνου καθεύδει, μηδένα εἰσδέχεσθαι παραγγείλας. ταῦτα ὁ Μίδου ἤκουσα τοῦ οἰκέτου αὐτοῦ διηρωτημένου παρὰ τῶν μαθητῶν, οἳ καὶ αὐτοὶ ἀνέστρεφον μάλα πολλοί. Ερμοτ. ἐκεράσατο ὁ πότερος ὦ Λυκῖνε, ὁ διδάσκαλος, ἢ ὁ Εὐθύδημος, εἴ τι καὶ τοιοῦτον ἔλεγεν ὁ Μίδας; Λυ. τὰ μὲν πρῶτα, φασὶν ὦ Ερμότιμε, ἀγχώμαλα σφίσι γενέσθαι. τὸ δ' οὖν τέλος τῆς νίκης, καθ' ὑμᾶς ἐγένετο, οὐ

in conuiuio commentatum esse: adhæc aduersus Euthydemum Peripateticum nonnihil exasperatum esse, susceptа cum eo his de rebus contentione, pro quibus nūquam non cum Stoicis digladiari solent Peripatetici: præ nimia vociferatione, capitis dolorem contraxisse, & ad mediam vsque noctem producta disputatione, plurimùm sudasse. Præterea plus æquo, opinor potauerat, cùm, vt verisimile est, qui aderant ipsum philotesijs prouocassent: & supra senis captum cibo se ingurgitarat. Itaque domum reuersus, vt aiunt, multum euomuit: & acceptis numeratísque carnibus, quas à tergo stanti puero asseruandas tradiderat, ijsque diligenter obsignatis, ab eo tempore dormit, neminémque admitti jussit. Hæc à Mida famulo eius accepi, cùm quibusdam ex discipulis, qui non pauci domum regressi sunt, narraret. *Herm.* Vter verò Luciane superauit meus-ne præceptor, an Euthydemus? numquid ea de re quidpiam dicebat Midas ille? *Luc.* Primùm quidem aiebat, Hermotime, illos pugna pares fuisse: at victoriæ finem penes vos fuisse, &

πολὺ ὁ πρεσβύτης ἀφέ-
χθη. τὸ γοῦν Εὐθύδημον, ἐπὶ
αἰσχυντίᾳ σοι ἀπελθεῖν, ἀλλὰ
βαῦμα παμμέγεθες ἔχοντα ἐν
τῇ κεφαλῇ. ἐπεὶ γὰ ἀλαζὼν Α
λίᾳ, καὶ ἐλεγκτικὸς, καὶ πει-
θεσθαι οὐκ ἤθελεν, οὐδὲ παρεί-
χε ῥᾴδιον αὐτὸν ἐλέγχεσθαι, ὁ
διδάσκαλός σου ὁ βέλτιστος,
ὃν εἶχε σκύφον; νεοφανῆ τινα Β
καταφέρει αὐτῷ, πλησίον κα-
τακειμένῳ σου. καὶ οὕτως ἐπεφέ-
ρησεν. Ερμο. εὖγε. οὐ γὰ ἄλ-
λως ἔχειν πρὸς τὸν μὴ ἐθέ-
λοντας εἴκειν τοῖς κρείττοσι.
Λυ. ταυτὶ μὲν ὦ Ερμότιμε,
πάνυ εὔλογα. ἢ τί γὰ παῖδων
Εὐθύδημος, αὖθις ἀγέροντα
παρώξυνεν, ἀόριστον, καὶ θυ-
μῷ κρείττονα, σκύφον οὕτω
βαρὺν ἐν τῇ χειρὶ ἔχοντα; ἀλ-
λὰ σχολὴ γὰ ἄγομεν, τί οὐ
δίκην μοι ἑταίρῳ ὄντι, ὃν
τρόπον ὡρμήθης τὸ πρῶτον
φιλοσοφεῖν, ὡς ἂν αὐτὸς εἰ δυ-
νατὸν, ἐπισωσθησόμενος E
ὑμῖν, τοιαυτησὶ ἀρξάμενος;
οὐ γὰ ἀποκλείσετέ με δήλα-
δὴ φίλοι ὄντες. Ερμο. εἰ
γὰ ἐθελήσεις ὦ Λυκῖνε, ὄψει
ἐν βραχεῖ ὅσον διοίσεις τῶν
ἄλλων. παῖδας εὖ ἴσθι οἱη-
σομένους ἅπαντας ὡς πρὸς σέ.

senem hūc longè superasse: neque Euthydemum incruentum abijsse, sed vulnus ingens in capite habentem. Cùm enim arrogans & contentiosus esset, nec persuaderi vellet, nec se facilè conuincendum præberet, optimus ille præceptor tuus, Nestoreum scyphum, quem habebat præ manibus, ipsi prope se accumbenti in caput illisit: sicque victoriam obtinuit. Hermot. Rectè quidem: non enim aliter erat cum his agendum qui cedere melioribus nolunt. C Lucian. Hæc certè æqua sunt Hermotime. Quorsum enim Euthydemus, virum senem exasperabat, alienum ab iracundia, animóque potiorem, cùm tam grauem scyphum præ manibus haberet? Sed enim ocium iam agimus, cur non mihi tuo familiari exponas quonam modo ad philosophiæ studia primùm te contuleris vt & ipse si fieri possit vobiscū iter, hinc initium ducens, suscipiam? nam quæ vestra est amicitia, mē non excludetis. Hermot. Si modò velis Luciane, breui videbis quantum alijs præstabis. Omnes, certò scias præ te pueros existimabis, tantum ingenio præpollebis.

τοσοῦτον ἀφέξεσθαι αὐτός.

Λυ. ἱκανὸν εἰ μὴ εἴκοσιν ἔτη γηρύσαιμι τοιοῦτος, οἷος σὺ νῦν. Ερμο. ἀμέλει καὶ αὐτὸς κατὰ σὲ γεγονὼς, ἠξιάμην φιλοσοφεῖν τεσσαρακοντούτης ἤδη, ὁπόσα οἶμαι σὺ νῦν γεγονας. Λυ. τοσαῦτα δὴ ὦ Ερμότιμε. ὥστε τὴν αὐτὴν ἄγε λαβὼν, κἀμέ. δίκαιον γάρ. καὶ πρῶτόν γέ μοι τοῦτο εἰπὲ, δίδοτε αὐτὴν λέγειν τοῖς μανθάνουσιν, ἢν τι μὴ ὀρθῶς λέγηται δοκῇ αὐτοῖς; ἢ οὐκ ἐφίετε τοῦτο τοῖς νεωτέροις; Ερμο. οὐ πάνυ. σὺ δ', ἢν τι βούλῃ, ἐρώτα μεταξύ, καὶ αὐτὴν λέγε. ἔφην δὲ οὕτω μάθῃς. Λυ. εὖγε νὴ τὸν Ερμῆν ὦ Ερμότιμε αὐτὸν, οὗ ἐπώνυμος ὢν τυγχάνῃς, ἀτὰρ εἰπέ μοι, μία τις ὁδός ἐστιν ἡ ἐπὶ φιλοσοφίαν ἄγουσα, ἢ τῶν Στωϊκῶν ὑμῶν, ἢ ἀληθῆ ἐγὼ ἤκουον, ὡς καὶ ἄλλοι πολλοί πνές εἰσι; Ερμο. μάλα πολλοὶ Περιπατητικοὶ, καὶ Επικούρειοι, καὶ οἱ τὸν Πλάτωνα ὑπηρεφόμενοι. καὶ αὖ Διογένους ἄλλοι τινὲς, καὶ Αντισθένους ζηλωταὶ, καὶ οἱ ἀπὸ τῆς Πυθαγόρου, καὶ ἔτι πλείους. Λυ. ἀληθῆ ταῦτα. πολλοὶ γάρ εἰσι. πότερον δὴ ὦ Ερμότιμε, τὰ αὐτὰ ἅπαντες λέγουσιν, ἢ διάφορα;

Lucian. Sufficeret mihi, si post viginti annos, qualis nunc es, euaderem. *Hermot.* Ego profectò ætate qua nũc es, annos ferme quadraginta natus (idque ætatis esse te puto) philosophiæ operam dare cœpi. *Lucian.* Id sum ætatis Hermotime. Itaque eadem via me ducito: id enim æquum est. Ac primùm mihi dic, An discentibus copiam contradicendi facitis, siquid ipsis videatur non rectè dictum? an verò iunioribus non conceditis? *Hermot.* Minimè. Sed tu, si quid volueris, interim quærendi & contradicendi copiam tibi facio: faciliùs enim ita disces. *Lucian.* Euge per Mercurium, Hermotime, cui es cognominis, dic mihi, est-ne vnica via ad philosophiam, videlicet Stoicorum vestrorum: an verò verum est quod audiui, alios etiam esse complures? *Herm.* Complures, nempe Peripatetici, Epicurei, Platonici: alij præterea Diogenis & Antisthenis æmuli, quinetiã Pythagorici, & longè plures. *Lucian.* Vera dicis: multi sunt. Vtrum autem Hermotime, eadem omnes, an diuersa dicunt? *Hermot.* Omnino diuersa.

Ερμο. καὶ πάνυ διάφορα.

Λυ. τὸ δέ γε ἀληθὲς οἶμαι παντὸς που ἓν ἐν ἐκείνοις εἶναι, καὶ οὐ πάντα, διάφορά γε ὄντα. Ερμο. πάνυ μὲν οὖν. Λυ. ἴδε δὴ ὦ φιλότης, ἀποκρίναί μοι τῷ, ποτὲ πιστεύσας τὸ πρῶτον σὺ, ὁπότε ἤκεις φιλοσοφήσων, πολλῶν σοι θυρῶν ἀνεῳγμένων, παρεὶς οὐ τὰς ἄλλας, εἰς τὴν τῶν Στωϊκῶν ἦκες, καὶ δι' ἐκείνης ἠξίους ἐπὶ τὴν ἀρετὴν εἰσιέναι, ὡς δὴ μόνης ἀληθοῦς οὔσης, καὶ τὴν εὐθεῖαν ἐπιδεικνυούσης, τῶν δ' ἄλλων εἰς τυφλὰ καὶ ἀνέξοδα φερουσῶν; τίνι ταῦτ' ἐτεκμαίρου τότε; καὶ μή μοι τὸ νῦν δὴ τοῦτον σεαυτὸν ἐνόει, ἢ εἴτε ἠμίσοφον, εἴτε σοφὸν ἤδη τὰ βέλτιω κείνῳ ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς ἡμᾶς διωάμενον. ἀλλ' οὕτως ἀποκείναι, ὁποῖός τότε ἦθα ἰδιώτης, καὶ κατ' ἐμὲ νῦν ἐμέ. Ερμο. οὐ συνίημι ὅ, τι σοι τοῦτο βούλεται ὦ Λυκῖνε. Λυ. καὶ μὴν οὐ πάνυ ἀγκύλον ἐρέμυιν. πολλῶν γὰρ ὄντων φιλοσόφων, οἷον, Πλάτωνος, καὶ Αριστοτέλους, καὶ Αντισθένους, καὶ τῶν ὑμετέρων προγόνων, τοῦ Χρυσίππου, καὶ Ζήνωνος, καὶ τῶν ἄλλων, ὅσοι εἰσὶ, τῷ, σὺ πιστεύσας, τοὺς μὲν ἄλλους εἴασας, ἁπάντων δὲ προελόμενος,

Luc. Atqui vnum omnino ex ipsis verum arbitror, non autem omnia, siquidem sunt diuersa. *Herm.* Maximè. *Lucian.* Age verò, amice, cuinam primùm credidisti, quando philosophiæ operam daturus ibas, vt cùm multæ tibi paterent fores, præteritis reliquis, in Stoicorum venires, & per eas ad virtutem aditum habere putares, ac si solæ veræ sint viæ rectæ indices, contrà verò reliquæ in cæca & deuia ducant? Quonam tunc argumento hæc deprehendebas? Ac ne te ipsum qualis nunc es consideres, siue es semisapiens, siue iam sapiens, qui optima præ multis nobis diiudicare possis. Sed ita respondè vt idiota quispiam, qualis tunc eras, qualis & ego nũc sum. *Herm.* Non intelligo, Luciane, quid hæc tua uerba sibi velint. *Lucian.* Atqui nequaquam obliqua percontor. Cùm enim multi sint Philosophi sectatores Platonis, & Aristotelis, & Antisthenis, maiorúmque vestrorum, Chrysippi, Zenonis, atque aliorum, quotquot sunt, cuinam, omissis alijs, credidisti, delectúq; ex omnibus, quæ priùs dixisti,

ἄνδρ' παρήνται, ἀξιοῖς κ' τοῦτα φιλοσοφεῖν; ἆρα καὶ σὲ ὧντ' τ' Χαιρεφῶντα ὁ Πύθιος ἐξέπεμψεν ὅπ τὰ Στωϊκῶν, ἀρίστους ἁπάντων παρεῖπών; ἔδος γὰ αὐτῷ ἄλλον ἐπ' ἄλλο εἶδος φιλοσοφίας παρζέπειν, τὸν ἁρμόττουσαν οἴμαι ἑκάστῳ εἶδοπ. Ερμο. ἀλλ' οὐδὲν τοιοῦτον ὦ Λυκῖνε. οὐδὲ ἠρόμην περί γε τούτων τ Θεόν. Λυ. πότερον, ὡς ἄξιον θείας συμβουλίας ἡγούμενος αὐτὸ, ἢ ἱκανὸς ὢν αὐτὸς εἶναι ἑλέσθαι τὸ βέλτιον κ' σαυτὸν, ἄνευ τοῦ Θεοῦ; Ερμο. ᾠμην γάρ. Λυ. οὐκοῦν καὶ ἡμᾶς αὖ δίδαξον τοῦτο παρῶτον, ὅπως διαγνωστέον ἡμῖν ἐυθὺς ἐν ἀρχῇ, τίς ἡ ἀρίστη φιλοσοφία ἐστὶ, καὶ ἣν ἀληθεύουσα, καὶ ἵν' αὖ τις ἕλοιτο, παρεὶς τὰς ἄλλας. Ερμο. ἐγὼ σοι φράσω. ἑώρων γὰν πλείστους ἐπ' αὐτὸ ὁρμῶντας. ὥστε εἰκαζον ἀμείνω εἶναι αὐτό. Λυ. πόσῳ πλείους τ Επικουρείων, ἢ Πλατωνικῶν, ἢ Περιπατητικῶν; ἠρίθμησας γὰ αὐτὸν δηλαδὴ, καθάπερ ἐν τῇς χειροτονίας. Ερ. ἀλλ' οὐκ ἠρίθμησα ἔγωγε. εἰκαζον δέ. Λυ. ὡς οὐκ ἐθέλεις διδάξαι

A

B

C

D

E

facto, secundum illa vis Philosophiæ studijs incumbere. Numquid etiam te, quemadmodum Chærephontem illum, Apollo Pythius ad Stoicorum placita misit, vbi prædixisset illos omnium esse optimos? Alium enim ad aliam philosophiæ speciem cohortari solet, quam, vt puto, vnicuique cõuenire nouit. Hermot. Sed nihil istiusmodi, Luciane, Deum de hisce rebus interrogaui. Lucian. Vtrum hanc rem diuina consultatione indignã ducebas, an verò ipse tibi videbare satis idoneus ad eligendum per te, quod erat optimum, nullo cõsulto numine? Hermo. Ita mihi videbar. Lucian. Quare etiam nos id primum doceas, quo pacto statim ab initio nosse queam quænam optima sit & verissima philosophia, & quam quis prætermissis alijs eligat. Hermot. Ego tibi dicam. Cùm viderem plurimos ad eandem se conferre: eam meliorem esse conijciebam. Lucian. Quorum igitur numerosior erat turba, Epicureorum, an Platonicorũ, an Peripateticorũ? Eos namq; perinde atq; in suffragijs numerasti. Hermot. At non numeraui, sed cõiectaui. Lucian. Nõ vis docere me, sed decipis με, ἀλλ' ἐξαπατᾷς, ὃς περὶ

qui

τῶν τοιούτων εἰκασμῶ φῂς καὶ πλήθει κεῖναι, ἀποκρυπτόμενος λέγειν πρὸς μετὰλήθες. Ερμο. οὐ μόνον τοῦτο ὦ Λυκῖνε, ἀλλὰ καὶ ἤκουον ἁπαίτων λεγόντων, ὡς οἱ μὲ Επικούρειοι, γλυκύθυμοι, καὶ φιλήδονοί εἰσιν. οἱ Περιπατητικοὶ δ, καὶ φιλόπλουτοί, καὶ ἐριστικοί τινες. οἱ Πλατωνικοὶ δ, τετύφωνται, καὶ φιλόδοξοί εἰσι. περὶ δ τῶν Στωϊκῶν, πολλοί ἔφασκον ὅτι αὐθαδρώδεις, καὶ πάντα γινώσκουσι. καὶ ὅτι ὁ ταύτην ἰὼν τὴν ὁδὸν, μόνος βασιλεύς, μόνος πλούσιος. μόνος σοφὸς, καὶ συμώλως, ἅπαντα. Λυ. ἔλεγον δ ταῦτα πρὸς σὲ ἄλλοι δηλαδὴ περὶ αὐτῶν. οὐ γὰρ δὴ ἐκείνοις αὖ αὐτοῖς ἐπίστευσας ἐπαινοῦσι τὰ αὐτῶν. Ερμο. οὐδαμῶς. ἀλλ' οἱ ἄλλοι ἔλεγον. Λυ. οἰμαι δὴ αὐτάδοξοι, ἃ ἔλεγον ὡς τὸ εἰκός. οὗτοι δ ἦσαν οἱ τὰ ἄλλα φιλοσοφοῦντες. Ερμο. οὐ γὰρ. Λυ. οἱ δ' ἆρα ἰδιῶται ταῦτα ἔλεγον; Ερμο. καὶ μάλα. Λυ. ὁρᾷς ὅπως αὖθις ἀπατᾷς με. καὶ οὐ λέγεις τἀληθές. ἀλλ' οἶει Μαρύλλῃ διαλέγεσθαί τινι. ὡς πιστεύσαι ὅτι Ερμότιμος.

qui veritatem me celas, dicisque te numero & coniectura iudicasse. *Hermot.* Non hoc solum Luciane, sed ex omnibus audiui Epicureos animum ad delicias, & ad voluptates appellere, Peripateticos verò diuitiarum amantes esse, & contentiosos, Platonicos autem fastosos, & gloriæ cupidos. Sed quod ad Stoicos attinet, multi viriles illos esse, atque omnia cognoscere dicebant, eúmque qui viam hanc insisteret solum diuitem, solum regẽ, solum sapientem, omnia denique simul esse. *Lucian.* Videlicet ista de illis tibi dixerunt alij: neque enim illis sua laudantibus credidisses. *Hermot.* Nequaquam: sed dicebant alij. *Lucian.* Qui contrariæ opinionis erant, id tibi, vt veri simile est, non dicebant. Hi autem erant qui in alijs disciplinis versantur. *Hermot.* Minimè. *Lucian.* An verò hæc dicebãt idiotæ. *Hermot.* Maximè. *Lucian.* Vides vt me iterum decipis, nec vera loqueris: seq; te cum Margite aliquo colloqui putas: vt credam Hermotimum virum prudentẽ, annos

αὐηρ σωφρὼν, ἔτη τότε γεγονὼς

τεσσαράκοντα περὶ φιλοσοφίας, καὶ φιλοσόφων ἀνδρῶν, τοῖς ἰδιώταις ἐπίστευσε, καὶ κατὰ τὰ ὑπ' ἐκείνων λεγόμενα, ἐποιεῖτο τὴν αἵρεσιν καὶ τῶν πρεπόντων ἀξιῶν. ἐγὼ πιστεύσαιμί σοι τοιαῦτα λέγοντι. Ερ. ἀλλ' οἶδα ὦ Λυκῖνε, οὐχὶ τοῖς ἄλλοις μόνον ἐπίστευον, ἀλλὰ καὶ ἐμαυτῷ. ἑώρων γὰρ αὐτοὺς κοσμίως βαδίζοντας, ἀναβεβλημένους εὐσταλῶς, φροντίζοντας ἀεὶ, ἀρρενωπούς, ἐν χρῷ κουρίας τοὺς πλείστους, οὐδὲν ἄβρὸν, οὐδ' αὖ πάνυ ἐς τὸ ἀδιάφορον ὑπερεκπεπτωκός, ὡς ἐκπληκτον εἶναι καὶ κωμικὸν ἀτεχνῶς, ἀλλ' ὅπη τὸ μέσου κατασήματος, ὃ δὴ ἄριστον ἅπαντες εἶναί φασιν. Λυ. εἶδες οὖν κἀκεῖνα εἶδες πρώην αὐτοὺς, ἃ μικρῷ πρόσθεν ἔλεγον αὐτοὺς ἐωρακέναι τὸν διδάσκαλον Ερμότιμον πράττοντας οἷον, δανείζοντας, καὶ ἀπαιτοῦντας πικρῶς, καὶ φιλονείκως πάνυ ἐριζοντας ἐν ταῖς ξυνουσίαις, καὶ τἆλλα ὅσα ἐπιδείκνυσθαι; ἢ τούτων ὀλίγον σοι μέλει, ἀλλ' εἰς αὖ εὐσταλὴς ἡ ἀναβολὴ, καὶ πόσῳ βαδὺς, καὶ ἐν χρῷ ἡ κουρά; καὶ πρὸς τὸ λοιπὸν ἁπλᾶ ἔχωμεν τοῦτον κανόνα, καὶ

quadraginta natum, de philosophia & philosophis idiotarum opinioni credidisse, & ex eorum dictis præstantissimorum sectam delegisse. Non ego tibi hæc dicenti fidem adhibuerim. *Hermot.* At scias Luciane me non alijs solùm, sed mihi ipsi fidem adhibuisse. Videbam enim ipsos decenter incedentes, frugaliter amictos, meditationibus semper intentos, aspectu tetricos, plurimos ad cutim tonsos, nihil molle, nihil quod medium excederet admittentes, quod vel stupendum, vel caninum esset: sed in medio statu constitutos, quem omnes optimum esse dicunt. *Lucian.* Annon ipsos etiam ea factitantes vidisti, quæ paulò ante dicebam ipse me vidisse præceptorem tuum factitantem? videlicet fœnerari pecunias, eas amarulenter repetere, in colloquijs pertinaciter contendere, & quæcunque alia ingenij sui documenta præbent? An verò hæc parum curas, si modò frugalis sit amictus, & *promissa* barba, & ad cutim abrasa coma? Quare in posterum regulâ hanc, amussimq; certâ habeamus, ad hęcexplorãda,

σταθμῶν ἀπειρῆσθαι τοιούτων, ὡς

Ἑρμότιμός φησι. καὶ χρὴ ἀπὸ σχημάτων, καὶ βαδισμάτων, καὶ κουρᾶς διαγινώσκειν τὸν ἀξιον. ὃς δ' ἂν μὴ ἔχῃ ταῦτα, μηδ' ἐσκυθρωπὸς ᾖ, καὶ φοντιστικὸς τὸ πρόσωπον, ἀποδοκιμασίας, καὶ ἀποβλήτεος. δῆ ὄρα μὴ καὶ ταῦτα ὦ Ἑρμότιμε παίζεις πρός με, πειρώμενος, εἰ ἄκαπνός εἰμι, σιωπῶ. Ἑρμο. διατὶ τοῦτ' ἔφης; Λυ. ὅτι ὦ ἄνδρες, αἱ τοιαῦται τῶν τοιῶνδε ἕξεις λέγεις, τῶν ἀπὸ τῶν σχημάτων. παραπλοῦ γοῦν οἱ εἰκόνες ἐσμὲν συνομολογέσεσι, καὶ τὰς ἀναβολὰς κοσμιώτεροι, Φειδίου τινὸς, ἢ Ἀλκαμένους, ἢ Μυρωνος πρὸς τὰ εὐμορφότατον εἰκάσαντος. εἰ δ' ἄρ' ὅτι μάλιστα χρὴ τεκμαίρεσθαι τοῖς τοιούτοις, τί ἂν ποιήσοι τις, εἰ τυφλὸς ἂν ἐπιθυμοίη φιλοσοφεῖν; τῷ, διαγνώ τῶν ἀμείνω προαίρεσιν προενεγκάμενον, ὅτε σχῆμα, ὅτε βάδισμα ὁρᾶν δυνάμενος; Ἑρμο. ἀλλ' ὅμοιόν γε ἡ πρὸς τυφλὸς ὁ λόγος ὦ Λυκῖνε, οὐδέ μοι μέλει τῶν τοιούτων. Λυ. ἐχρῆν μέν ὦ χρηστὲ, κοινόν τι τὸ γνώρισμα εἶναι τῶν μεγάλων, καὶ ἁπασι χρησίμων. πλὴν εἰ δοκεῖ, οἱ μὲν, ἔξω ἡμῖν φιλοσοφίας μενέτωσαν οἱ τυφλοὶ, ἐπεὶ ὑμῖν μὴ

vt ait Hermotimus. Sic ex habitu, & gressu, & consura quinam sint optimi dignoscendum. Qui autem hæc nō habuerit, nec seuero vultu & meditabundo fuerit, A reijciendus erit & repudiandus. At vide ne hisce etiam me ludas, periculum faciendo, num me decipi percipiã. H*rmot*. Quorsum hoc dixisti? L*ucian*. Quoniam B hæc quæ capitur ex habitu cognitio, ad statuas pertinet. Omnino enim illæ habitu sunt elegantiore, & amictu ornatiore, quas vel Phidias aliquis, vel Alcamenes, vel Myron, ad ab- C solutissimæ formæ archetypum expressit. Quòd si argumentum ex huiusmodi rebus est capiendum, quid facidt cæcus si operam darę philosophiæ cupiat? quo D pacto dignoscere queat eum qui meliorē sectam delegit, cùm neque habitum, neque gressum cernere possit? H*rmot*. At mihi Luciane non est ad cæcos sermo, nec E talium curam gero. L*ucian*. Atqui conueniebat, ô bone, vt tantarum rerum, támque omnib⁹ vtiliū cōmune esset documentū. Sed enim si tibi ita videtur, cæci à Philosophia excluſi maneãt, quoniã ne videt quidē: quanquã his ὁρῶσι. καίτοι ἀναγκαῖον ἦν

τοῖς τοιούτοις μάλιστα φιλοσοφεῖν, ὡς μὴ παύσαιντο ἐπὶ τῇ συμφορᾷ. οἱ δὲ δὴ βλέποντες, καὶ παύσαιντο ὀξυδερκεῖς ὄντες, τί ἂν δύναιντο συνιδεῖν τῶν τῆς ψυχῆς, ἀπό γε τοῦ ἔξωθεν ταύτης περιβολῆς; ὃ δὴ βούλομαι εἰπεῖν, τοιοῦτόν ἐστιν, οὐχ ὅτι τὴν γνώμην τῶν ἀνδρῶν ἔρωτι μεσθεὶς αὐτοῖς, καὶ ἠξίουν ἀμείνων γίγνεσθαι ἐς τὰ τῆς γνώμης. Ερμο. καὶ μάλα. Λυ. πῶς οὖν οἴοντε σοι ἦσαν, ἀφ' ὧν ἔφησθα ἀμείνων τῶν γνωρισμάτων δηλοῦν, τὸν ὀρθῶς φιλοσοφοῦντα, ἢ μὴ; οὐ γὰρ φιλεῖ τὰ τοιαῦτα οὕτω διαφαίνεσθαι, ἀλλ' ἔστιν ἀπόρρητα, καὶ ἐν ἀφανεῖ κείμενα, λόγοις καὶ συνουσίαις ἀναδεικνύμενα, καὶ ἔργοις τοῖς ἐμοῖσιν ὀλίγα μάλις. ὁ γοῦν Μῶμος, ἀκήκοας οἶμαι ἅττα ἠπάσατο τοῦ Ἡφαίστου. εἰ δὲ μή, ἀλλὰ νῦν ἄκουε. φησὶ γὰρ ὁ μῦθος ἐρίσαι Ἀθηνᾶν, καὶ Ποσειδῶνα, καὶ Ἥφαιστον ἐντεχνίας πέρι. καὶ τὸν μὲν Ποσειδῶνα, ταῦρόν τινα ἀναπλάσαι. τὴν δὲ Ἀθηνᾶν, οἰκίαν ἐπινοῆσαι. ὁ Ἥφαιστος δέ, ἀνδρωπον ἅμα συνεστήσατο. καὶ ἐπειδὴ ἐπὶ τὸν Μῶμον ἦλθον, ὅντιν' δικασὴν προείλοντο, διασάμενος ἐκεῖνος ἑκάστου τὸ

necesse erat in primis philosophiæ studijs incumbere, ne prorsus sua calamitate grauarentur. Cæterùm qui vident, quanuis sint perspicacissimi, quonam modo ea quæ sunt animæ, ab hoc externo amictu perspicere queant? Istiusmodi autem est quod volo dicere, Non solùm sapientiæ virorum illorum amore captus, ipsos adiuisti, sed in sapientiæ studio melior euadere voluisti. *Hermot.* Ita sanè. *Lucian.* Quomodo igitur potuisti, ex notis illis quas dixisti peruidere qui rectè, qui secus philosopharetur? Non enim ista perspici ita queũt, sed arcana sunt, & obscuro in loco posita, quæ vix tandem sermonibus & dissertationibus, operibúsque similibus anidemaduertuntur. Audisti puto qua in re Momus Vulcanum reprehenderit: sin minus, audi nunc. Fert enim fabula Mineruam, Neptunum & Vulcanum de artis præstãtia contẽdisse. Neptunum quidem taurum effinxisse, Mineruam verò domum excogitasse. Porrò Vulcanus hominem composuit. Ac postquam ad Momum ventũ est, quem arbitrum delegerant, is considerato vniuscuiusq;

διασάμενος ἐκεῖνος ἑκάστου τὸ

ἔργον, τῶν μὲ ἄλλων, ἄπινα ἠπιάσατο, πρεσ τὸν αὐ εἰπὼν λέγειν. ὅτι τ' αὖ ἀνθρώπου ὃ τοῦτο ἐμέμψατο, ἢ τ' ἀρχιτέκτονα ἐπέπληξε τ' Ηφαιστον, διότι μὴ ἢ θυείδας ἐποίησεν αὐτῷ κ' τὸ στέρνον, ὡς αὖθις πεπαιδευσῶν, γνώσιμα γίγνεσθαι ἅπασιν ἃ βούλεται, καὶ ὁπηνοεῖ, καὶ ἢ ψεύδεται, ἢ ἀληθεύει. ἐκεῖνος μὲ οὖν ἅτε ἀμβλυώπων, οὕτω πρεὶ τῶν ἀνθρώπων διενοεῖτο. σὺ δ' ὥσ τ' Λυγκέα ἡμῖν δέδορκας, καὶ ὁρᾷς τὰ ἔνδον ὡς ἔοικε διὰ τῶ στέρνου, καὶ ἀνέῳκταί σοι τὰ πάντα, ὡς εἰδέναι μὴ μόνον ἃ βούλεται, καὶ ἃ γιγνώσκει ἕκαστος, ἀλλὰ καὶ πότερος ἀμείνων ἢ χείρων. Ερμο. παίζεις ὦ Λυκῖνε. ἐγὼ δ', κ' θεὸν εἱλόμην. καὶ οὐ μεταμέλει μοι τ ἀιρέσεως. ἱκανὸν δ' τοῦτο πρὸς γοῦν ἐμέ. Λυ. ὅμως ἐκ ἂν εἴποις, ὦ ἑταῖρε, καὶ πρὸς ἐμέ, ἀλλὰ πρεισ'ψει με παραπολύμπον ἐν πολλῷ τῷ συρφετῷ; Ερμο. οὐδὲν γὰ ἂν σοι ἀρέσκ, ὧν ἂν εἴπω. Λυ. οὐκ ὦ γαθέ. ἀλ' οὐδὲν ἐθέλῃς εἰπεῖν ὁποῖον ἂν με ἀρέσειεν. ἐπεὶ δ' οὖν σὺ ἑκὼν ἀποκρύπτ, καὶ φθονεῖς ἡμῖν ὡς μὴ δ' ἴσην

opere, in alijs quidem quid reprehenderit, superuacaneum esset referre: at in homine hoc carpsit, & Vulcanum architectum increpauit quòd non ipsi etiam in pectore ostiola fecisset, quibus apertis, innotescerent omnibus quid vellet, & cogitaret: an mentiretur, an vera diceret. At ille quidem veluti cæcutiens ita de hominibus statuebat. Tu verò nobis vel ipso Lynceo es perspicacior qui, sicuti videtur, per pectus ipsum quæ intus sunt cernis paténtque tibi omnia, adeò vt non solùm certò teneas quid quisq; velit & cogitet. verùm etiam vter sit melior aut deterior. *Hermot.* Ludificaris me, Luciane. Ego verò Dei ductu delectum habui, neque me pœnitet electionis: & hoc mihi satis est. *Lucian.* Attamen ne sic quidem mihi, amice, exponas, sed me in infima plebe periturum vsque despicies? *Hermot.* Nihil enim placuerit tibi, eorum quæ dixero. *Lucian.* Minimè, ô bone: verùm nihil vis dicere quod mihi placeat. Quandoquidem igitur de industria me celas, mihique inuides ne in philosophiæ studijs par tibi euadam,

γενώμεθά σοι φιλοσοφήσαντες

ἐγὼ πειράσομαι ὅπως ἂν οἷός τε ὦ κατ' ἐμαυτὸν δεχεῖν τὴν ἀκριβῆ περὶ τούτων κρίσιν, καὶ τὴν ἀσφαλεστάτην αἵρεσιν. ἄκουε δὴ καὶ σύ, εἰ βούλει. Ερμο. ἀλλὰ βούλομαι ὦ Λυκῖνε. ἴσως γάρ τι γνώσιμον ἐρεῖς. Λυ. σκόπει δή, καὶ μὴ καταγελάσῃς, εἰ παντάπασιν ἰδιωτικῶς αὐξητῶ αὐτό. ἀνάγκη γὰρ οὕτως, ἐπεὶ μὴ σὺ ἐθέλεις σαφέστερον εἰπεῖν, εἰδὼς ἄμεινον. ἔστω δή μοι ἡ μὲν ἀρετὴ, τοιάνδε τινὰ, οἷον, πόλις τις εὐδαίμονας ἔχουσα τοὺς ἐμπολιτευομένους, ὡς φαίη ἂν ὁ διδάσκαλος ὁ σὸς, ἐκεῖθεν πόθεν ἀφιγμένους, σοφοὺς ἐς τὸ ἀκρότατον, ἀνδρείους ἅπαντας, δικαίους, σώφρονας, ὀλίγου θεῶν ἀποδεόντας. οἷα δὴ πολλὰ γίγνεται παρ' ἡμῖν, ἁρπαζόντων, καὶ βιαζομένων, καὶ πλεονεκτούντων, ἁδδὲν ἂν εἰδῆς φασὶν ἐν ἐκείνῃ τῇ πόλει τολμώμενον, ἀλλ' ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ ξυμπολιτεύονται. μάλα εἰκότως. ἃ γὰρ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν οἶμαι τὰς στάσεις, καὶ φιλονεικίας ἐκφέρει, καὶ ὧν ἕνεκα ἐπιβουλεύουσιν ἀλλήλοις, ταῦτα πάντα ἐκποδών ἐστιν ἐκείνοις. ἃ γὰρ οὔτε χρυσίον ἐστὶ, οὔτε ἡδοναὶ, οὔτε δόξαι ὁρῶσιν, ὡς

operam dabo vt per me possim adinuenire exactam iudicandi rationem, ad certissimam eligendi normam. Itaque tu etiam si vis audi. Hermot. Equidem volo Luciane, præclarum enim quidpiam fortè dices. Lucian. At vide ne me irrideas, si illud inscitè perquiram. Ita enim facto opus esse video, siquidem tu qui nosti quid sit melius, clarius explicare nō vis. Virtus igitur mihi esto qualis vrbs quam fœlices ciues incolant (sicuti tuus præceptor inde reuersus dicere possit) summè sapientes, fortes omnes, iusti, moderati, parum Dijs inferiores. Cuiusmodi autem multa fiunt apud nos rapinam, violentiam, auaritiam, neminem in ea vrbe audere videas, vt aiunt, sed pacati munera Reipub. simul obeunt. Nec iniuria. Quæ enim alijs in vrbibus seditiones, & contentiones excitant, & quorum gratia alter alteri molitur insidias, omnia è medio illorum sunt sublata. Neque enim aurum, non voluptates, non honores respiciunt, vt de

διαφέρεσθαι περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ πάλαι τὴν πόλεως ἀφελκύσαντο αὐτὰ, καὶ ἀναγκαῖα ἡγησάμενοι ξυμπολιτεύεσθαι. ὥστε γαλήνην τινὰ, καὶ παντοδαίμονα βίον βιῶσι, ξωὴν εὐνομίᾳ, καὶ ἰσότητι, καὶ ἐλευθερίᾳ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀγαθοῖς. Ερμο. τί οὖν ὦ Λυκῖνε; οὐκ ἄξιον ἅπαντας ἐπιθυμεῖν πολίτας γίγνεσθαι τῆς τοιαύτης πόλεως, μήτε χάματον ὑπολογιζομένους ἢ ἐν τῇ ὁδῷ, μήτε πρὸς τὸ μῆκος τοῦ χρόνου ἀπαγορεύοντας, εἰ μέλλοιεν ἀφικόμενοι, ἐγγεγράφθαι καὶ αὐτοὶ, καὶ μεθέξειν τῆς πολιτείας; Λυ. νὴ Δί' Ερμότιμε, πάντων μάλιστα ἐπὶ τούτῳ σπουδαστέον. τῶν δ' ἄλλων, ἀμελητέον. καὶ μήτε πατρίδος τὴν ἐνταῦθα ἐπιλαμβανομένης, πολλὰ πρεσβεύσαι λόγον, μήτε παίδων, ἢ γονέων, οἵτῳ εἰσὶν ἐπιχαλεπαίνοντων, καὶ κλαθμυριζομένων ἐπικλαύσῃ, ἀλλὰ μάλιστα μὲν κἀκείνους παρακαλεῖν ἐπὶ τὴν αὐτὴν ὁδόν. εἰ δὲ μὴ ἐθέλοιεν, ἢ μὴ δύναιντο, ἀποστασάμενον αὐτῶν, χωρεῖν εὐθὺ τῆς παντοδαίμονος ἐκείνης πόλεως. καὶ αὐτὸ ἀπορρήξαντας τὸ ἱμάτιον, εἰ τούτου ἐπιλημμένοι κατεύχοιεν, ἐκφύγων ἐκεῖθε, οὐ

ipsis contendant: verùm iam olim hæc rati non necessaria ad ciuilem societatem, vrbe expulerunt. Itaque tranquillam quandam, A modisque omnibus fœlicem degunt vitam bonis legibus, æqualitate, libertate, alijs denique bonis instructam. Herm. Quid igitur Luciane? annon æquum est B vt vrbis istiusmodi ciues fieri omnes cupiant, nec laboris in via sustinendi rationem habendo, nec ob temporis prolixitatem animum des- C pondendo, dummodo vbi eò peruenerint, ciuium numero ipsi inserantur, & ciuitatis iure donentur. Lucian. Sanè per Iouem Hermotime, in hoc omnium maximè est incumbendum: D quidquis autem aliud negligendum: & neque patriæ hîc retinentis multa ratio habenda est, neq; exorari oportet parentum, aut liberorum, ei qui habuerit, detinentium complorationibus. E sed illi maximè ad iter idem suscipiendum sunt cohortandi. Quòd si nolint, aut nõ possint, excussis illis, rectà ad vrbem illã ab omni parte beatam erit contendendum, imò relicto pallio, si eo prehenso detinerẽt, erumpẽdũ.

τὸ δέος μή σέ τις ἀποκλείσῃ, καὶ γυμνὸν ἐκεῖσε ἥκοντα. ἤδη γάρ ποτε καὶ ἄλλοτε πρεσβύτου αὐδρὸς ἥκουσα διεξιόντος, ὅπως τὰ ἐκεῖ πράγματα ἔχοι, καί με παρῴξυνεν ἔπεσθαι οἱ πρὸς τὴν πόλιν. ἠμήστεθαι γὰρ αὐτός. καὶ ἐλθόντα, ἐγγράψειν, καὶ φυλέτην ποιήσεσθαι, καὶ φράτερας μεταδώσειν τῶν αὑτοῦ, ὡς μὴ πάντων εὐδαιμονοίην. ἐμὲ δὲ ἐγὼ ἐν ἐπιδρόμῳ τῷ αὐοίας, καὶ νεότητος τότε, περὶ πεντεκαίδεκα χρόνον ἐτῶν. ἴσως γὰρ ἂν αὐτὰ ἤδη ἀμφὶ τὰ προάστια, καὶ πρὸς ταῖς πύλαις ἴων ἄν. ἔλεγε δ' οὖν περὶ τῆς πόλεως, εἴτε μέμνημαι, ἄλλα τε πολλὰ, καὶ ἤδη καὶ τάδε, ὡς ξύμπαντες μὲν ἐπήλυδες, καὶ ξένοι εἶεν, ἀυθιγενὴς δὲ οὐδείς. ἀλλὰ καὶ βαρβάρους ἐμπολιτεύεσθαι πολλοὺς, καὶ δούλους, καὶ ἀμόρφους, καὶ μικροὺς, καὶ πένητας. καὶ ὅλως, μετέχειν τῆς πόλεως τὸν βουλόμενον. τὸ γὰρ νόμιμον αὐτοῖς, οὐκ ἀπὸ σημάτων πρέπειν τῷ ἐγγραφῶ, οὐδ' ἀπὸ χρημάτων, ἢ μεγέθους, ἢ κάλλους. οὐδ' ἀπὸ γένους, οὐδὲ λαμπρῶν ἐν προγόνων. ἀλλὰ ταῦτα μὲν,

Neque enim metuendum est nequis excludat te nudum eò venientem. Iam enim aliàs virum senem audiui dissererentem, quomodo ibi se res habeant, ísque me, vt sibi ad vrbem illam comes irem, hortabatur. Ipse enim se præiturum, cúmque venissem ciuibus inferturum & tribulem facturũ, suo sodalitio donaturum me, pollicebatur, vt cum omnibus fœlicitate fruerer. Sed ego, quæ iuuenilis fuit amentia, tunc nondum quindecim annos natus, illi morem non gessi: quod si fecissem, fortè iam in suburbio, ipsísque portis consisterem. Porrò de ciuitate, si bene memini, cùm alia multa, tum etiam hæc prædicabat, omnes esse aduenas, neminem indigenam: quinetiam multos barbaros in ea versari, & seruos, & deformes, & paruos, & pauperes: denique participem fieri vrbis quicunque vellet, siquidem lex ipsis, vt nulla census habita ratione, non habitus, non magnitudinis, non pulchritudinis, non generis, non illustrium maiorum ciuitate donent: cùm hæc nihili ducant.

οὐδὲ νομίζεσθαι παρ' αὐτοῖς,

ἀποχρῆν δ' ἑκάστῳ πρὸς τὸ πολίτην γνώσεσθαι, σώφρονα, καὶ ἐπιθυμίαν τῶν καλῶν, καὶ πόνον, καὶ τὸ ἀλιπαρὲς, καὶ τὸ μὴ ἐκδύναι, μὴ ὑ μαλακιδῶσαι πλείοσι τοῖς δυσχερέσι, καὶ τῇ ὁδῷ ἐντυχόντα. ὡς ὅστις ἂν ταῦτ' ἐπιδείξηται, καὶ διεξέλθοι, πρεσβύμος ἀφίκοιτο πρὸς τὴν πόλιν, αὐτίκα μάλα πολίτην ὄντα τοῦτον, ὅστις ἂν ᾖ, καὶ ἰσότιμον ἅπασι, τὸ ὑ χεῖρον, ἢ κρεῖττον, ἢ εὐπατρίδης, ἢ ἀγλυὸς, ἢ δοῦλος, ἢ ἐλεύθερος, εἶναι, ἢ λέγεις ἐν τῇ πόλει. Ερμο. ὁρᾷς ὦ Λυκῖνε, ὡς οὐ μάτην, οὐδὲ περὶ μικρῶν κάμνω, πολίτης ἐπιθυμῶν γνώσεσθαι καὶ αὐτὸς ὅτου καλῆς καὶ εὐδαίμονος πόλεως; Λυ. καὶ γὰ αὐτὸς ὦ Ερμότιμε, τῶν αὐτῶν σοι ἐρῶ. καὶ ἐν ἔστιν ὅ, τι ἂν μοι πρὸ τούτων ἐυξαίμην γνώσεσθαι. εἰ μὲ οὖν πλησίον ἦν ἡ πόλις, καὶ φανερὰ ἰδεῖν ἅπασι, πάλαι ἂν εὖ ἴσθι μηδὲν ἐνδιάτριψε, αὐτὸς ἰὼν ἐς αὐτὴν, καὶ ἐπολιτευόμην ἂν ἐν πολλῷ. ἐπεὶ ὃ ὡς ὑμεῖς φατε, σύτε, καὶ Ησίοδος ὁ ῥαψῳδὸς, πάνυ πόρρω ἀπῴκισαι, ἀναζητεῖν ὁδὸν τε ἣ ἄγουσιν ἐπ' αὐτὴν, καὶ

Oportere autem, vt quicunque ius ciuitatis indipiscitur, intelligentia polleat, cupiditate rerum honestarum teneatur, laborem & A macritatem non detrectet, non det tergum, non molescat, quum multas in via molestias nanciscitur. Tum autē qui ista præstiterit, & ad vrbem vsque iter peregerit, protinus esse ciuem omni- B busque æqualem, quicunque tandem fuerit. Nec peior, an melior, nobilis an ignobilis, seruus an liber ille sit, vel prorsus esse, vel dici C in vrbe. *Hermot.* Vides Luciane, vt non frustra, nec paruis de rebus laboro, quum tam pulchræ, tamque fœlicis vrbis ipse ciuis fieri cupio? *Lucian.* Ego quoque Hermotime, eadem D tecum amo, nihilq; est quod ante ista cōsequi optē. Quòd si propinqua vrbs esset, & omnium conspectui exposita, iampridem, probè scias, nihil ambigens, ad eam profectus fuissem, & in ea iamdiu versarer. Siquidem igitur, vt dicitis, tu nimirum & poëta Hesiodus, longissimè est semota, necesse est viam quęrere quæ eò ducit, optimum etiam ducem. Nonne tu E

ἡγεμόνα τ' ἄριστον. ἢ ἂν οἷς σὺ

οὕτω χρῶσαι ποιεῖν; Ερμο. καὶ πῶς ἂν ἄλλως ἔλθοι τις; λυ. οὐκοῦν σοὶ μὲν ἐπὶ τὸ ὑπισχνεῖσθαι, καὶ φάσκειν εἰδέναι, πολλὴ ἀφθονία τῶν ἡγησομένων. πολλοὶ γὰρ ἕτοιμοι παρεσκάσιν αὐτόχθονες, ἐκεῖθεν ἕκαστος εἶναι λέγοντες. ὁδὸς χερμὰς οὐ μία καὶ ἡ αὐτὴ φαίνεται, ἀλλὰ πολλαὶ, καὶ διάφοροι, καὶ οὐδὲν ἀλλήλαις ὅμοιαι. ἡ μὲν γὰρ, ἐπὶ τὰ ἑσπέρια. ἡ δὲ, ἐπὶ τὸν ἥλιον φέρειν ἔοικεν. ἡ δὲ, ἐπὶ τὰς ἄρκτους. καὶ ἄλλη, εὐυδὴς ἡ μεσημβρίας. καὶ ἡ μὲν, διὰ λειμώνων, καὶ φυτῶν, καὶ σκιᾶς, ἔυυδρος, καὶ ἡδεῖα, οὐδὲν αὐτίτυπον, οὐ δύσβατον ἔχουσα. ἡ δὲ, πετρώδης, καὶ βαρεῖα, πολλὴν ἥλιον, καὶ δίψος, καὶ κάματον προφαίνουσα. καὶ ὅμως, αὗται πᾶσαι πρὸς τὴν πόλιν ἄγειν λέγονται, μίαν οὖσαν, ἐς τἀναντιώματα τελευτῶσαι. ἔνθα δή μοι καὶ ἡ πᾶσα ἀπορία ὁδοῦ. ἐφ' ἣν γὰρ ἂν ἔλθω αὐτῶν, αὐτὴν μὲν τὴν ἀρχὴν τῆς ἀρετῆς ἕκαστος ἐφέρεσθαι, ἐν τῇ εἰσόδῳ μόλα τις ἀξιόπιστος ὁρέγει τε τὴν χεῖρα, καὶ προτρέπει τὴν αὐτῆς ἀπέναι, λέγων ἕκαστος αὐτῶν μόνος τὴν εὐδαίμονα εἰδέναι. τὸν δ' ἄλλους,

sic faciendum putas? Hermot. Ecquo pacto quispiam alia ratione eò perueniret? Lucian. Adest tibi ingens hominum multitudo qui te ducturos promittant, & se viam tenere dicant. Multi namq; adsunt ad hoc parati, qui se indigenas profitentur. Via autem nō vnica, eadémque, sed multæ, ac diuersæ, nihilque inter se similes apparent: hæc enim ad occasum, illa ad ortum ferre videtur: hæc ad Septentrionem, illa ad meridiē. Rursus hæc quidem per prata, plantas, & vmbram, humida, iucunda, nihil duri, nihil asperi habet. Illa verò petricosa, aspera, multum solis, & sitis, & laboris exhibet. Attamen hæ omnes ad vrbem illam, quæ vna est, ducere dicuntur, quanquam in contraria desinunt. Inde perplexa dubitatione totus teneor. Nam in quamcunque ipsarum venero, vnusquisque qui in viæ principio stat, in aditu fide dignus manum porrigit, & in suam ingrediar hortatur, quam rectam esse se solum scire dicit: alios verò

πλανᾶσθαι, μήτε αὐτὸν ἐλθόντας, μήτε ἄλλοις ἡγήσασθαι δυνηθῆναι ἀκολουθήσαντας. καὶ ἐπὶ τὸ πλησίον ἀφίξομαι, κἀκεῖνος τὰ ὅμοια ὑπισχνεῖται περὶ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ, καὶ τοὺς ἄλλους καλίζει, καὶ ὁ παρ' ἐκείνου ὁμοίως, καὶ ἑξῆς ἅπαντες. τὸ, τε τοίνυν τὸ πλῆθος τῶν ὁδῶν, καὶ τὸ αὐτόμολον αὐτῶν, οὐ μετρίως παρέπλεξε με, καὶ ἀπορεῖν ποιεῖ. καὶ μάλιστα οἱ ἡγεμόνες ἑκάστοτε διατεινάμενοι, καὶ τὰ ἐναντία ἕκαστοι ἐπαινοῦντες. οὐ γὰρ οἶδα ὅπου βαπτόμενος, ἢ τῷ, μᾶλλον ἀκολουθήσας, ἀφικοίμην ἂν ἐκεῖσε ἔνθα πόλις. Ερμο. ἀλλ' ἐγώ σε ἀπολύσω τῆς ἀπορίας. τοῖς γὰρ προωδοιπορηκόσιν ὦ Λυκῖνε πίστευσας, οὐκ ἂν σφαλείης. Λυ. πῶς λέγεις; τοῖς κατὰ πίαν ὁδὸν ἐλθοῦσιν; ἢ τίνι τῶν ἡγεμόνων ἀκολουθήσωσιν; αὕτη γὰρ ἡμῖν τὸ αὐτὸ ἀπορεῖ, ἐν ἄλλῃ μορφῇ ἀναφαίνεται, ἀπὸ τῶν πραγμάτων ἐπὶ τοὺς αὐθρώπους μετελθοῦσι. Ερμο. πῶς τοῦτο φῄς; Λυ. ὅτι ὁ μὲν, τὴν Πλάτωνος βαπτόμενος, καὶ συνοδοιπορήσας μετ' αὐτοῦ, ἐκείνην ἐπανέστειλε δυλονότι. ὁ δὲ, τὴν Ἐπικούρου ἐκείνην, καὶ

aberrare, qui neque eò ipsi peruenerint, neque alijs sequentibus præire possint. Quod si ad vicinũ accessero, ille etiam similia de via sua pollicetur, alijsq; obtrectat: A sic & vicinus ipsius, omnesq; deinceps. Quare cum multitudo, tum dissimilitudo viarum non mediocriter me turbat, faciteque vt hæream dubius, maximè verò du- B ces qui summa pertinacia contendunt, suáque singuli laudibus extollunt. Nescio enim ad quam conuersus, aut quem potiùs sequens, ad C vrbem illam perueniam. Hermot. At ego te ab omni hæsitatione liberabo Luciane. Nam si ijs qui priùs iter confecerunt fidem habeas, non aberrabis. Lucian. Quibus dicis? D quam viam ingressis? aut quem ducem sequutis? iterum enim nobis idem dubium, in alia forma appareat, facto à rebus ad homines transitu. Hermot. E Quonam modo istud dicis? Lucian. Quoniam hic qui in Platonis viam est digressus, eúmque ducem sequitur, illam videlicet laudabit, ille verò viam Epicuri,

ἄλλος ἄλλῳ. σὺ δ', τὰ ὑμέτερα. ἢ πῶς γὰρ ὦ Ερμότιμε ἐχ οὕτως; Ερμο. πῶς γὰρ οὔ; Λυ. οὐ τοίνυν ἀπέλυσάς με τῆς ἀπορίας, ἀλλ' ἔτι ὁμοίως ἀγνοῶ τῷ μᾶλλον χρὴ πιστεῦσαι τῶν ὁδοιπόρων. ὁρῶ γὰρ ἕκαστον αὐτῶν, καὶ αὐτὸν, καὶ τὰ ἡγεμόνα, μιᾶς πεπειραμένον, καὶ ἀκριβῶς ἐπαγγελλόμενα, καὶ λέγοντα ὡς αὕτη μόνη ἄγει ἐπὶ τὴν πόλιν, οὐ μέντοι ἔγωγε εἰδέναι εἰ ἀληθῆ φησιν. ἀλλ' ὅτι μὲν ἀφῖκται πρός τι τέλος, καὶ εἰδέ τινα πόλιν, δῆλον αὐτῷ ἐστιν. εἰ δὲ ἐκείνην εἶδεν, ὡ ἐγὼ, ἐν ᾗ ἐπεθυμοῦμεν ἐγώ τε, καὶ σὺ πολιτεύσασθαι, ὡς δέον εἰς Κόρινθον ἐλθεῖν, ὁ δὲ εἰς Βαβυλῶνα ἀφικόμενος, οἴεται Κόρινθον ἑωρακέναι, ἄδηλον ἔμοιγ' οὐδ' ἔπ. ὁ γὰρ πάντως ὁ πρὰ πόλιν ἰδὼν, Κόρινθον εἶδεν, εἴγε ἡ μόνη πόλις ἐστὶν ἡ Κόρινθος. ὁ δὲ δὴ μάλιστα εἰς ἀπορίαν με καθίστησιν, ἐκεῖνό ἐστι, τὸ εἰδέναι ὅτι πᾶσα ἀνάγκη μίαν εἶναι τὴν ἀληθῆ ὁδόν. καὶ γὰρ ἡ Κόρινθος μία ἐστίν. αἱ δὲ ἄλλαι, πανταχόσε μᾶλλον, ἢ εἰς Κόρινθον ἄγουσιν, εἰ μή τις οὕτω σφόδρα παραπέπλους, ὡς ἐπὶ Θεσπρωτοὺς καὶ τὴν εἰς Τραβοξόους, καὶ ἄλλην εἰς Ινδοὺς ἄγουσαν,

& alius aliam: tu verò vestrã. Nam quî non ita fiat Hermotime? *Hermot.* Et cur nõ? *Lucian.* Proinde dubium non soluisti, sed adhuc similiter ignoro cuinam ex viatoribus potiùs fides adhibenda sit. Video namque vnumquemque ipsorum, ipsúmque & ducem vnius periculum feciſſe, quã laudat, dicítque solam esſe quæ ad vrbem ducat. Ego autẽ scire nequeo num verum dicat. Sed illi fortè cõcesſero, quòd ad finem aliquem deuenerit, & aliquam vrbem viderit. Cæterum num illam viderit, quam oportebat, in qua ego & tu versari percupimus (vt si Corinthum venire oporteat, at ille Babylonem profectus Corinthum vidiſſe se putet) etiamnum mihi non constat. Neque enim qui ciuitatem aliquam vidit, Corinthum vidit: siquidem non sola vrbs est Corinthus. Illud autem omnium maximè incertum me facit, quòd scio vnam esſe necesſariò, eámq; veram viam: siquidem vnica est Corinthus. Aliæ verò quóuis potiùs quàm Corinthum ducunt: nisi quis adeò mente sit captus, vt eam quæ ad Hyperboreos, & ad Indos ducit,

εἰς Κόρινθον στέλλειν. Ερμο. καὶ πῶς οἷόν τε ὦ Λυκῖνε; ἄλλη γὰρ ἀλλαχόσε ἄγει· Λυκι. ἀλλ' οὐ μακρὰς δεῖ βουλῆς ὅτι τῷ αἱρεσιν τῶν ὁδῶν τε, καὶ ἡγεμόνων. οὐδὲ τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου πεισόμεθα, ἔνθα αὖ ἡμᾶς οἱ πόδες φέρωσιν, ἐκεῖσε ἅπιμεν. ἐπεὶ λήσομεν οὕτως, ἀντὶ τοῦ εἰς Κόρινθον ἀγούσης, τῷ ὅτι Βαβυλῶνος, ἢ Βάκτρων ἀπόντες. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ ἐκεῖνο καλῶς ἔχει, τῇ τύχῃ ὅτι βέπειν, ὡς τάχα αὖ τῷ ἀεὶ σὺν ἐλαφρύσει, εἰ καὶ ἄνευ ἐξετάσεως ὁρμήσαιμεν ὅτι μίαν τῶν ὁδῶν ἰωμεναῖν. δυνατὸν μὲν γὰρ καὶ τοῦτο γενέσθαι. καὶ ἴσως ποτὲ ἐγένετο ἐν τῷ μακρῷ χρόνῳ. ἡμᾶς δέ γε περὶ τῶν οὕτω μεγάλων, ὃν οἴμαι δεῖν παραβόλως ἀναρριπτεῖν, οὐδὲ ἐς στενὸν κομιδῇ καταγλείσιν τὴν ἐλπίδα, ὅτι ἐπὸς ὡς ἡ παροιμία φησὶ, τὸν Αἰγαῖον, ἢ τὸν Ἰόνιον διαπλεῦσαι θέλοντας. ὅτε δὲ ἀπασαίμεθ' ἂν ἐυλόγως τῷ τύχῃ, εἰ τοξεύσαντα, καὶ ἀκοντίζοντα, μὴ πάντως ἔτυχε τοῦ ἀληθοῦς, ἑνὸς ὄντος ἐν μυρίοις τοῖς ψεύδεσιν, ὅπερ οὐδὲ τῷ Ομηρικῷ τοξότῃ ἐπῆρξεν. ὃς, δέον τὸ

Corinthum mittere putet. *Hermot.* At quî id fieri possit Luciane? alia namque aliò tendit. *Lucian.* Quare egregie Hermotime non parvo opus est consilio in eligendis cùm vijs, tum ducibus. Neque quod dictitant, faciemus, quocunque nos pedes ferant, ibimus. Nam sic non per eam quæ Corinthum, sed quæ Babylonem, aut Bactra ducit, imprudentes iremus. Neque enim bene consultum est, si fortunæ rem committamus, vt tanquam optimam eligētes, etiam sine perquisitione, in vnam aliquam quamcunq; tandem temerè feremur. Illud enim fieri potest, & fortè iam olim in tanta temporis longinquitate factū est. Nec equidem par esse puto, vt de rebus adeò magnis spem temerè abijciamus, aut in angustum coactam concludamus, virgultea scapha, quod aiunt, Ægæum aut Ionium mare transmittere volentes. Quando neque fortunam rectè accusaremus, si sagittando, & iaculando, Verum nō sit prorsū assequuta, quippe quod in sexcentis mendacijs est vnicum. Quod ne Homerico quidem sagittario concessum est, qui cùm

πελειάδα καταπτῆναι, ὁ δὲ, τὴν μίμησιν ἔτερον. ὁ τευκρὸς οἶμαι. ἀλλὰ παραπολὺ ἐκεῖνο εὐλογώτερον τῶν πολλῶν, βοηθήσεσθαι, καὶ πεπιστεῦσθαι τῷ τοξεύματι ἐλπίζειν, ἢ πάντως ἐκεῖνο τὸν ἓν ἐξ ἁπάντων. ὁ δὲ κίνδυνος ὅτι οὐ μικρὸς, εἰ αὖθις τὴν ἐπ' εὐδιὰ ἀρούσης, ἐς τὴν πεπλανημένων μίαν ἀγνοοῦντες, ἐμπέσοιμεν, ἐλπίζοντες ἄμεινον αἱρήσεσθαι τὴν τύχην ὑπὲρ ἡμῶν, εἰκάζειν οἶμαι. οὐδὲ γὰρ ἀνασῴζεσθαι ἔτι, καὶ ἀνασῳζομένοις ὀπίσω ῥᾴδιον, ὦ ἄπαξ ὑπὸ τῷ πλεούσῃ τις αὐτὸν, τὰ ἀπόγεια λυσαμένους, ἀνάγκη ἐν τῷ πελάγει διαφέρεσθαι, ναυτιῶντας τὸ πολὺ, καὶ δεδιότας, καὶ καρηβαρουμένους ὑπὸ τοῦ σάλου, δέον ἐξ ἀρχῆς σκοπεῖν ἀνπλεῦσαι, ἀναβαίνοντα ὅτι σκοπήν τινα, σκέψασθαι εἰ ὄπιθορεύοι ὅτι, καὶ οὖριον τὸ πνεῦμα τοῖς εἰς Κόρινθον διαπλεῦσαι ἐθέλουσι. καὶ νὴ Δία, κυβερνήτην ἕνα τὸν ἄριστον ἐκλέξασθαι, καὶ ναῦν εὐπαγῆ, οἵαν διαρκέσαι πρὸς τηλικοῦτον κλύδωνα. Ερμο. οὕτω γε ἄμεινον ὦ Λυκῖνε παραπολύ. ἀλλὰ οἶδά γε ὅτι ἅπαντας ἐν κύκλῳ περιελθὼν,

sagittis columbam petere debuisset, funē rupit. Is autem opinor Teucer fuit. Sed longè magis rationi est consentaneum, speres fore vt multa vulnerentur, & in teli iactum incidant, quàm omnino vnum illud ex omnibus. Non exiguum autem esse periculum, si non in rectam, sed in aliquam ex deuijs incidamus imprudētes, sperantes fore vt meliorem pro nobis fortuna eligat, exprimo ni fallor. Neque enim amplius reuerti, & retro incolumē seruari facile est, siquis fune soluto nauise commiserit: verùm necesse est in pelago iactari, plerumque nauseando, trepitando, & capitis grauedine laborando propter fluctuum agitationem, cùm operæprecium fuisset ab initio ante discessum conscensa specula explorare num nauigabile esset mare, & secundus flaret ventus Corinthum nauigare volentibus: & per Iouem optimus quispiam gubernator eligendus fuisset, & bene compacta nauis, quæ tantis fluctibus sustinendis par esset. Hermet. Sic quidem Luciane, multò melius fieret. Verùm scio equidem te perlustratis omnibus, non

ἢ ἄλλοις αὖ εὑρεῖν, οὔτε ἡγεμόνας ἀμείνους, οὔτε κυβερνητὰς ἐμπειροτέρους τῶν Στωϊκῶν. καὶ ἢν ἐθελήσῃς γε ἀφικέσθαι ποτὲ πρὸς Κόρινθον, ἐκείνοις ἕψῃ, καὶ τὰ Χρυσίππου, καὶ Ζήνωνος ἴχνη πρεσβεύων. ἄλλως δ', ἀδιώατον. Λυ. ὁρᾷς τοῦτο ὡς κοινὸν ὦ Ἑρμότιμε εἴρηκας; εἴποι γὰρ ἂν αὐτὸ καὶ ὁ τῷ Πλάτωνι ξυνοδοιπορῶν, καὶ ὁ Ἐπικούρῳ ἑπόμενος, καὶ οἱ ἄλλοι, μὴ ἀφελέσθαί με εἰς τὴν Κόρινθον, εἰ μὴ μεθ' ἑαυτῶν ἔχοιμι. ὥστε, ἢ πᾶσι πιστεύειν χρή, ὅπερ γελοιότατον, ἢ ἀπιστεῖν ὁμοίως. μαχρῷ γὰρ ἀσφαλέστατον τοιοῦτον, ἄχρις ἂν εὕρωμεν τἀληθῆ ὑφηγούμενον. ἐπεὶ φέρε, εἰ καθάπερ νῦν ἔχω, ἀγνοῶν ἔτι ὅστις ἐστὶν ὁ ἀληθεύων, ἑλοίμην τὰ ὑμέτερα σοὶ πιστεύσας, αὖθις εἰ φίλῳ, ἀπὸ μόνα γε εἰδὼς τὰ τῶν Στωϊκῶν, καὶ μίαν ὁδὸν ὁδοιπορήσαντι τούτῳ, ἔπειτα θεῶν τις ἀναβιώναι ποιήσειε Πλάτωνα, καὶ Πυθαγόραν, καὶ Ἀριστοτέλη, καὶ τοὺς ἄλλους, οἵ δ', περισταντες, ἐρωτῷεν με, καὶ νὴ Δί' εἰς δικαστήριον ἀγαγόντες, ὕβρεως ἕκαστος δίκην ἐζήτουν, λέγοντες, ὦ βέλτιστε Λυκῖνε, τί

alios, non meliores duces, non peritiores gubernatores quàm Stoicos inuenturum: & si quàdo Corinthum proficisci velis, illos secuturum per Chrysippi & Zenonis vestigia incedendo: alioqui non possis. Lucian. Vides Hermotime vt hoc ex communi sententia dixisti? Id ipsum enim dixerit, qui Platonem comitatur, & qui Epicurum sequitur, alijque, me non nisi secum Corinthum aditurum. Itaque vel omnibus credendum, quod maximè ridiculum est, aut similiter diffidendum: quod est longè tutissimum, donec vera pollicentem inuenerimus. Age verò, si vt nunc sunt res meæ ignorans adhuc quis ex omnibus verum dicat, vestras partes, tibi credendo, deligerem, viro quidem amico, sed Stoicæ tantùm disciplinæ gnaro, solãque hanc viam ingresso: deinde Deorum aliquis in viam reuocaret, Platonem & Pythagoram, & Aristotelem atque alios: illi autem circunstantes interrogarent me, & tractum in ius, contumeliæ singuli reum facerẽt, dicẽres, Quid causę fuit, optime Luciane, cur adhibita

παιδῶν, ἢ τίνι ποτὲ πιστεύσας, Χρύσιππον, καὶ Ζήνωνα τοσοῦτον ἡμῶν, πρεσβυτέρων ὄντων παρὰ πολὺ, χθὲς, καὶ πρώην γνωρίμοις, μήτε λόγου μεταδοὺς ἡμῖν, μήτε πειρασθεὶς ὅλως ὧν φαμὲν, εἰ ταῦτα λέγοιεν, τί ἂν ἀποκρινάμενος αὐτοῖς; ἢ ἀρκέσει μοι, ἂν εἴπω, ὅτι Ἑρμοτίμῳ ἐπείθου φίλῳ ἀνδρὶ; ἀλλὰ φαῖεν ἂν οἶδ' ὅτι, ἡμεῖς μὲν Λυκῖνε, ὃν ἴσμεν τὸν Ἑρμότιμον τοῦτον, ὅς τίς ποτέ ἐστιν, οὐδὲ ἐκεῖνος ἡμᾶς. ὥστε οὐκ ἐχρῆν καταγνῶναι, οὐδὲ ἑρμήνευε ἡμῶν καταδικαιτᾶν, ἀνδρὶ πιστεύσαντα μίαν ὁδὸν ἐν φιλοσοφίᾳ, καὶ οὐδὲ ταύτην ἴσως ἀκριβῶς καταγνόντα. οἱ δέ γε νομοθέται ὦ Λυκῖνε, οὐχ οὕτω προστάττουσι τοῖς δικασταῖς ποιεῖν, οὐδὲ τὸ ἕτερον μὲ ἀκούειν, τὸν δ' ἕτερον, ὃν ἐᾶν λέγειν καθ' ἑαυτόν, ἃ οἴεται ξυμφέρειν· ἀλλ' ὁμοίως ἀμφοῖν ἀκροᾶσθαι, ὡς ἔφασαν αὐτοὶ ἐξετάζοντας τοὺς λόγους, εὑρίσκειν τἀληθῆ τε, καὶ ψευδῆ. καὶ μὲν γε μὴ οὕτω ποιῶσιν, ἐφίεναι δίδωσιν ὁ νόμος εἰς ἕτερον δικαστήριον τοιαῦτα, ἅπερ αὐτῶν καὶ προσέρριπτό με, εἰκὸς ἐρεῖν αὐτούς. ἢ τάχ' ἄν τις εἴποι μοι λέγων ὦ Λυκῖνε,

neſcio cui fide, Chryſippum & Zenonem nobis longè ſenioribus, heri ac pridie natis antepoſueris, cùm neque nobiſcum communicaueris, neque eorum quæ dicimus, periculum feceris. Si hæc dicerent, quidnam illis reſponderem? Num ſuffecerit, ſi dicã, me Hermotimo viro amico credidiſſe? At, ſcio, dicerent illi. Nos, Luciane, Hermotimum hunc nõ nouimus, neque ille nos. Quare nec omnes deſpiciendi, nec indicta cauſa condemnandi fuimus, ei fidem adhibendo qui vnicam in philoſophia viam, ac neque eam fortaſſis exquiſitè nouerit. At, ô Luciane, non præſcribunt judicibus legiſlatores vt ita faciant, nimirum vt altero tãtum audito, alteri facultatẽ dicendi ea quæ conferre ſibi putat, non concedant: ſed vtramque partem pariter audiant, vt faciliùs examinatis orationibus, verum & falſum comperiant. At niſi ſic faciant, poteſtatem facit lex ad judicium aliud prouocandi, vt ſibi dicenda dicant. Aut ſi fortè quiſpiam illorum interrogaret me, dicẽs, Dic mihi, Luciane,

ſi quis

εἰπέ μοι λέγων ὦ Λυκῖνε, εἴ τις αἰθίοψ μηδὲ πώποτε ἄλλους ἀνθρώπους ἰδὼν, οἵοι ἡμεῖς ἐσμὲν, διὰ τὸ μὴ ἀποδεδημηκέναι τὸ παράπαν, ἔν τινι συλλόγῳ τῶν Αἰθιόπων διϊσχυρίζοιτο, καὶ λέγοι μηδαμοῦ τῆς γῆς ἀνθρώπους εἶναι λευκοὺς, ἢ ξανθοὺς, μηδὲ ἄλλό τι, ἢ μέλανας, ἆρα πιστεύοιτ' ἂν ὑπ' αὐτῶν; ἢ εἴποι τις ἂν πρὸς αὐτὸν τῶν πρεσβυτέρων Αἰθιόπων, σὺ δὲ δὴ, πόθεν ταῦτα ὦ θρασύτατε οἶδα, ὃ γὰρ ἀπεδήμησας παρ' ἡμῶν οὐδαμόσε, οὐδὲ νὴ Δία τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις οἶδας ὁποῖά ἐστι; φαίλου ἂν ἔγωγε δίκαια ἐρωτῆσαι τὸν πρεσβύτην; ἢ πῶς ὦ Ερμότιμε συμβουλεύεις; Ερμο. οὔκουν δικαιότατα γὰρ ἐκπλήττει δοκεῖ μοι. Λυ. καὶ γὰρ ἔμοιγε ὦ Ερμότιμε. ἀλλὰ τὸ μὴ τοῦτο, ὃν ἔτ' οἶδα, εἰ ὁμοίως καὶ σοὶ δόξει. ἐμοὶ μὲν γὰρ καὶ τοῦτο πάνυ δοκεῖ. Ερμο. τὸ ποῖον; Λυ. ἐπαίξει δηλαδὴ ὁ ἀνὴρ, καὶ φήσει πρὸς μὲ ὧδέ πως. ἀνάλογον τοίνυν κἀίδω τις ἡμῖν ὦ Λυκῖνε, τὰ Στωϊκῶν μόνα εἰδὼς καθάπερ ὁ σὸς φίλος οὗτος, ὁ Ερμότιμος. ἀποδημήσας δὲ μηδὲ πώποτε, μήτε ἐς Πλάτωνος, μήτε παρὰ τὸν Ἐπίκουρον,

siquis Æthiops qui homines alios quales nos sumus nusquam vidisset, quòd nunquam omnino peregrè fuisset profectus, in aliquo Æthiopum cœtu affirmaret, dicerétque nullibi gentium homines esse albos, vel flauos, nec alterius coloris quàm nigros, numquid ipsis fidem faceret? Diceret autē ipsi aliquis ex senioribus Æthiopum, Tu verò audacissime, vnde hæc nosti, nusquam enim peregrè à nobis es profectus, neque scis qualia sint quæ apud alios populos extant, annon rectè dicerem senem hunc iusta interrogasse? aut quid tu Hermotime consilij habes? *Hermot.* Id ipsum. Nam mihi videtur eum iustissimè consternasse. *Lucian.* Et mihi quidem Hermotime. Sed quod posthac dicturus sum, nondum scio an id mecum sentias: id enim equidem omnino sentio. *Hermot.* Quale-nam illud est? *Lucian.* Addet nimirum ille, & sic mihi dicet. Eadem igitur ratione, Luciane, nobis proponatur aliquis, qui sola Stoicorum placita calleat, sicuti amicus hic tuus Hermotimus: nec peregrè vnquam sit profect⁹, neq; ad Platonis Academiam, neq; ad Epicurū,

μὴ ὅ ὅλως πρὸς ἄλλον τινά. εἰ τοίνυν λέγοι, μηδ' ἐν οὕτω καλὸν εἶναι, μήδ' ἀληθὲς παρὰ τοῖς πολλοῖς, οἷα τὰ τῶν Στωϊκῶν ἐστι, καὶ ἃ ἐκεῖνοι φασίν, ἆρ' ἂν εὐλόγως θρασὺς εἶναι δόξειέ σοι, περὶ πάντων ἀποφαινόμενος. καὶ ταῦτα, ἐν εἰδὼς, οὐδὲ πώποτε ἐξ Αἰθιοπίας τὸ ὅτερον πόδα προελθών; τί βούλῃ ἀποκείνωμαι αὐτῷ, τὸ ἀληθέστατον ἐκεῖνο δηλαδὴ, ὅτι ἡμεῖς τὰ μὲν Στωϊκῶν, καὶ πάνυ ἐκμανθάνομεν, ὡς ἂν κατὰ ταῦτα φιλοσοφεῖν ἀξιοῦντες. ἐκ ἀγνοοῦμεν ὅ καὶ τὰ ὑπὸ τῶν ἄλλων λεγόμενα. ὁ γὰρ διδάσκαλος, καὶ ἐκεῖνα μεταξὺ καὶ διέξεισιν πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἀναβέπει γε αὐτὰ, προθεὶς αὐτός. ἢ νομίζεις ἐνταῦθα σιωπήσεσθαι ἡμῖν τὸν ἀμφὶ τὸν Πλάτωνα, καὶ Πυθαγόραν, καὶ Ἐπίκουρον, καὶ τοὺς ἄλλους. οὐκοῦν δὲ αὐθαδιάσαντας ἂν εἰπεῖν πρὸς ἐμὲ, οἷα ποιεῖ ὦ Λυκῖνε ὁ ἑταῖρός σου ὁ Ἑρμότιμος. ἀξιοῖ τοῖς αὐτοδίδακτοις περὶ ἡμῶν πιστεύειν, καὶ οἴεται τοιαῦτα εἶναι τὰ ἡμέτερα, οἷα ἂν ἐκεῖνοι φῶσιν, ἢ ἐκ εἰδότες, ἢ κρυπτόμενοι τὸ ἀληθὲς ἐκοῦ διὰ τινα καὶ τῶν ἀθλητῶν ἴδῃ ἀσκούμενον πρὸ

neque omnino ad alium quempiam. Itaque si diceret nihil ita pulchrum, nihil ita verum apud multos reperiri, qualia Stoicorum sunt, quæque illi asserunt, annon meritò tibi videretur esse temerarius, qui de omnibus definiret, idque cùm vnius sectæ gnarus esset, neque vnquam ex Æthiopia vel alterum pedem protulisset. Quid vis ipsi respondeam? Verissimum illud videlicet, Nos Stoicorum placita etiam perdiscere, ac si secundum illa philosophari velimus: sed quæ dicuntur ab alijs non ignorare. Præceptor enim illa quoque inter disserendum nobis proponit, idémque subuertit. Num verò hîc tacituros existimas Platonicos, & Epicureos, tùm etiam alios? Annon in risum soluti dicerent, qualia facit familiaris tuus Hermotimus, Luciane: æquum censet aduersarijs fidem de rebus nostris habere, & dogmata nostra putat esse cuiusmodi dicunt illi, siue ea nesciunt, siue verum celant. Numquid siquem ex athletis exercentem se viderit ante certamen, calcitrantem in aëre,

τὸ ἀγῶνος, λακτίζοντα εἰς τὸ

ἄλεφ, ἢ πυξ κεγλω πλησιον πα κατατρεχοντα, τ αὐταγωνισην δηθεν ποιουντα, ευδυς αναπηδησει αυτ, ἀγωνοθετης ων, ως αμαχοντινα. ἢ ἐκεινα μ οιησε) A φαδια εἶναι, ϗ ἀσφαλη τα νεανιευματα, υδενος αυταρεσκους αυτῳ, τ ὃ νικαω τιμηκοτα κεινοις, ὁποταν καταγωνισηται τ αντιπαλον αυτ, ϗ κρατησῃ, B ὁ δ' απαροξευση. αλλως ὃ, ου. μη τοινυν μη ὃ Ερμοτιμος, αφ' ὧν αν οι διδασκαλοι αυτ σκιαμαχουσι περι ημας αντον- C τας, οιεσθω κρατειν αυτου, ἢ τα ημετερα τοιαυτα εἶναι, ως αναπεπτως ραδιως. ἐπει το τοιουτον ὁμοιον αν εἶναι τοις τ παιδιων οικοδομημασιν. α κατασκευασαντες ἐκεινοι αδηνη, ευδυς αναπιπτουσιν. ἢ και νη Δια τοις τοξευταις μελετωσιν. οι κληρον τινα σωρδ σαντες, ἔπειτα επι κοντω πηξαντες, ἀ πορρω περιθεμενοι, σοχαζονται αφιεντες. ϗ D λιθ τυχωσι ποτε, και διαπειρωσι τα κληρα, ανεκραγον ευδυς, ως τι μεγα ποιησαντες, ει διεξεληλυθεν αυτοις το βελος δια των φρυγανων. ἀλλ ου Περσαι γε ουτω ποιουσιν, ουδε Σκυθων, ὅσοι τοξοται. αλλα περι τον μ αυτοι κινουμενοι αφ' ἵππων, E

aut pugnis inanem quampiam plagam inferentem, quasi cæderet aduersarium, ideo illum certaminis præses vt inuictum statim proclamabit? Annon contrà existimabit facilem esse ac tutam hanc strenuitatem, nulloipsi repugnante aduersario: tum verò decernendam victoriam, quum aduersariũ ipsum expugnarit & deuicerit: hic vero cesserit alioqui nequaquam? Proinde neque Hermotimus ab ijs de quibus præceptores sui aduersus nos absentes, vt aduersus vmbras pugnant, illos victores esse putet, vel talia esse nostra, vt facilè subuertantur. Quoniam illud esset persimile puerorum ædiculis, quas illi infirmas parant, & protinus subuertunt. Vel per Iouem ijs qui sagittando se exercent qui colligatis stipulis, contóque infixis, nec procul positis emisso telo iaculantur, & si fortè stipulas attigerint & penetrarint, ilico exclamant ac si rem magnam præstiterint, quòd telum ipsis hæc cremia transuerberarit. Atqui non Persæ, non Scythæ quotquot sunt sagittarij, sic faciunt. Sed primùm quidem ipsi dum ab equis mouẽtur, vt plurimũ iaculantur. ὡς το πολυ τοξευουσιν. ἔπειτα

ὄ, καὶ τὰ τοξευόμενα κινεῖσθαι ἀξιοῦσιν, οὐχ ἑστῶτα, οὐδὲ περιμένοντα τὸ βέλος, ἕστ' ἂν ἐμπέσῃ, ἀλλὰ διαδιδράσκοντα ὡς ἔνι μάλιστα. θηρία γέ τοι ὡς τὸ πολὺ καταπτοοῦσι, καὶ ὀρνίθων ἔνιοι πυγχάνουσιν. ἵνα δέ ποτε καὶ ἐπὶ σκοπὸν δέῃ περαθῆναι τὸν τοξικὸν, ξύλον αὐτίτυπον, ἢ ἀσπίδα ὠμοβοΐνην περιδέμενοι, διελαύνουσι, καὶ οὕτω πιστεύουσι, κἂν δι' ὅπλων σφίσι χωρῆσαι τὰς ὀϊστούς. εἰπὲ τοίνυν ὦ Λυκῖνε παρ' ἡμῶν Ερμοτίμῳ, ὅτι οἱ διδάσκαλοι αὐτὸν φεύγασι περιδέμενοι, καταπτοοῦσι. εἶτα φασὶν, ἀνδρῶν ὡπλισμένων κενεμπηκέναι. καὶ εἰκόνας ἡμῶν γραφάμενοι, πυκτεύουσι πρὸς ἐκείνας. καὶ κρατήσαντες ὡς τὸ εἰκὸς κρατεῖν ἡμῶν οἴονται. ἀλλὰ φαίημ' ἂν ἕκαστος πρὸς αὐτὸν τὰ τῆ Αχιλλέως ἐκεῖνα, ἃ φησι περὶ τῆ Ἑκτορέᾳ, Οὐ γὰρ ἐμῆς Κόρυθος λεύσουσι μέτωπον. ταῦτα μὲν οἱ ξύμπαντες, ἐν τῷ μέρει ἕκαστος. ὁ Πλάτων δ' ἂν μοι δοκῇ καὶ μνημόνευμά τι τῶν ἐν Σικελίᾳ, ὡς ἂν εἰδὼς τὰ πλεῖστα. τῷ γὰρ συρακουσίῳ Γέλωνι, φασὶ δυσῳδες εἶναι τὸ στόμα, καὶ

Deinde etiam, ea quæ sagittis petunt moueri volunt, nec loco consistere, nec telum expectare donec inciderit, sed vt plurimum aufugere. Feras autem plerumq; sagittis conficiunt, & volucres nonnulli assequuntur. Quòd si quando opus est vt ictum in scopum intendere experiãtur, lignum solidum, vel scutum è crudo bouis tergore confectum proponentes transfigunt, atque ita suas etiam sagittas arma penetraturas credunt. Quare ô Luciane Hermotimo dic nostro nomine, præceptores ipsius proposita cremia telis petere, deinde dicere armatos homines à se superatos esse, inque nostras imagines depictas pugiles agere, quibus vt par est superatis nos victos esse existiment. At illis dicere possit vnusquisq; nostrûm ea quæ de Hectore Achilles, *Namque mea galea faciem spectare timebunt.* Hæc simul omnes, singulatim vnusquisque dixerit. Mihi autem videtur Plato aliquid ex ijs quæ *in* Sicilia acciderunt, vt qui multa sciat, narraturus. Dicunt enim Geloni Syracusanorum tyranno fœtidum os fuisse, idque ipsum perquam diu latuisse,

τοῦτο ὀπτολὺ διαλαθῆν αὐτὸν,

μηδενὸς τολμῶντος ἐλέγχειν πύραννον ἀνδρα, μέχρι δὴ πηνα γυναῖκα ξένην συνεγχθεῖσαν αὐτῷ, τολμήσας καὶ εἰπεῖν ὅπως ἔχοι. τὴν δ', παρὰ τὴν γυναῖκα ἐλθόντα τὴν ἑαυτοῦ, ὀργίζεσθαι, ὅτι οὐκ ἐμιύσει πρὸς αὐτὸν, εἰδυῖα μάλιστα τὴν δυσωδίαν. τὴν δ', παρατιτεῖσθαι συγγνώμην ἔχειν αὐτῷ. οὐδὲν γὰρ τῶν μὴ πεπειρᾶσθαι ἄλλως ἀνδρὸς, μὴ δὲ ὁμιλῆσαι πλησίον, οἰηθῆναι ἅπασι τοῖς ἀνδράσι τοιοῦτό τι ἀπορρεῖν τοῦ σώματος. καὶ Ἑρμότιμος τοιγαροῦν ἅτε μόνοις τοῖς Στωϊκοῖς ξυνὼν, φαίη ἂν ὁ Πλάτων, εἰκότως ἀγνοεῖ ὁποῖά τῶν ἄλλων τὰ σώματά ἐστιν. ὁμοίως δ' ἂν καὶ Χρύσιππος εἴποι, ἢ ἔτι πλείω τούτων, εἴ γε λιπὼν αὐτὸν ἄκρατον, ἐπὶ τὰ Πλάτωνος ὡρμήσαμεν, πιστεύσας πνὶ τῶν μόνῳ Πλάτωνι ὡμιληκότων. ἐνί τε λόγῳ ξυνελών φημι, ἄκρις ἂν ἄδηλον ᾖ τίς ἀληθὴς ὅτι αἵρεσις ἐν φιλοσοφίᾳ, μηδὲ μίαν αἱρεῖσθαι. ὕβρεως γὰρ ἐς τοὺς ἄλλας τὸ τοιοῦτον. Ερμο. ὦ Λυκῖνε, πρὸς τῆς ἑστίας, Πλάτωνα μὲν, καὶ ἡμῖν ἄλλως ἀξιεμεῖν ἐάσωμεν.

cùm nemo virum qui rex esset, arguere auderet, donec peregrina mulier cum ipso congressa, vt res se haberet, dicere ausa est. Eum verò ad A vxorē iratum venisse, quòd fœtoris quem ipsa potissimum nosse debuerat, minimè monuisset. Ipsam autem sibi veniam concedi deprecatam esse, quòd non alium B experta virum, neque propiùs collocuta, talem à viris omnibus animam ore exhalari putaret. Itaque Hermotimus quia cum solis Stoicis commercium habuit, dixe- C rit Plato, qualia sint aliorum ora meritò ignorat. Similia quoque Chrysippus, atque his plura diceret, si ipsum incognitum relinquerem, & soli cuipiam ex ijs qui cum D Platone versati sunt adhibita fide, ad Platonem *me conferrem. Vno verbo summam complectēs dico, Dum incertum fuerit quænam vera sit Philosophiæ secta, nullam esse eligendam. Hoc enim est in alias contume- E lioſum. *Hermot.* Per Vestam obsecro Luciane, Platonem, Aristotelem, Epicurum, alióſq; missos faciam* Neq; enim cũ illis cõfligere

Ἀριστοτέλην, καὶ Ἐπίκουρον, οὐ γὰρ κατ' ἐμὲ ἀνταγωνι-

ζεσθαι αὐτοῖς. νῶϊ ϑ᾽, ἐγώ τε, καὶ σύ, ἐφ᾽ ἡμῶν αὐτῶν ἐξετάσωμεν εἰ τοιοῦτόν ἐστι τὸ φιλοσοφίας πρᾶγμα, οἷον ἐγώ φημι αὐτὸ εἶναι. Αἰθίοπας ϑ᾽, ἢ τίνα Γέλωνος γυναῖκα, τί ἔδει καλεῖν ἐκ Συρακουσῶν ἐπὶ τὸν λόγον; Λυ. ἀλλ᾽ ἐκεῖνοι μὲν ἀπέπλωσαν ἐκπεσόντες, εἰ σοὶ δοκοῦσι πρεσβύτεροι εἶναι πρὸς τὸν λόγον. σὺ ϑ᾽ λέγε ἤδη. Θαυμαστόν γάρ τι ἔρεῖν ἔοικας. Ερ. δοκεῖ μοι ὦ Λυκῖνε καὶ πάνυ δυνατὸν εἶναι μόνον τὰ τῶν Στωϊκῶν ἐκμαθόντα, εἰδέναι πάλιν τὰς ἀπὸ τούτων, καὶν μὴ τὰ τῶν ἄλλων ἐπεξέλθῃ τις ἐκμανθάνων ἕκαστα. οὕτωσὶ ϑ᾽ σκόπει, ἴσως τις λέγοι πρὸς σὲ μόνον τοῦτο, ὡς αἱ δύο δυάδες, τὸ τέτταρα ἀριθμὸν ἀποτελοῦσιν, ἆρα δήσει πρεσβεύοντα σε πανταχοῦ τῶν ἄλλων, ὅσοι ἀριθμητικοὶ, μή τις ἆρα εἶη πέντε, ἢ ἑπτὰ λέγων αὐτὰς εἶναι; ἢ αὐτίκα εἰδείης ἂν ὅτι ἀνὴρ ἀληθῆ λέγοι; Λυ. αὐτίκα, ὦ Ερμότιμε. Ερ. τί ποτ᾽ ἂν ἀδύνατον εἶναί σοι δοκεῖ, ἐντυγχάνοντά τινα μόνον τοῖς Στωϊκοῖς λέγουσι πάλιν, πείθεσθαί τε αὐτοῖς, καὶ μηκέτι δεῖσθαι τῶν ἄλλων, εἰδότα ὅτι ἂν ποτε τὰ τέτταρα πέντε

me decet. Cæterùm nos, ego inquam & tu, per nos ipsos discutiamus, num sit res philosophica, cuiusmodi eam esse affirmo. Æthiopas autem, aut Gelonis vxorem, quid ex Syracusis ad hunc sermonem vocare opus erat? *Lucian.* Procul sanè abeant, si tibi ad sermonem hunc videntur superuacanei. Tu verò iam loquere: videris enim mirum quid dicturus. *Hermot.* Videtur mihi Luciane, id omnino fieri posse, vt qui Stoicorum duntaxat placita didicerit, ex his Verum noscat, quanuis aliorum singula discendo non persequutus sit. Sic etiam considera, siquis hoc solùm tibi dixerit geminas dyades quaternarium numerum absoluere: num erit circumeundũ vt ex omnibus alijs arithmetices peritis sciscitaris, numquis sit qui eas quinque aut septem constituere dicat? annon ilico intellexeris eum virum vera dicere? *Lucian.* Ilico Hermotime. *Hermot.* Cur igitur fieri nõ posse putas, vt qui in Stoicos vera dicentes tantùm inciderit, ipsis credat, nec alijs op⁹ amplius habeat, cùm sciat nunquam fore vt quatuor quinq; sint, non si sexcenti Platones,

γένοιντο, οὐδ᾽ ἂν μυρίοι Πλά-

τωτες, ἢ Πυθαγόρεαι λέγωσιν; Λυ. οὐδὲν πρὸς ἔπος ὦ Ἑρμότιμε. τὰ γὰρ ὁμολογούμενα, τοῖς ἀμφισβητουμένοις εἰκάζεις, πάνυ διαφέροντα αὐτῶν. ἢ τί ἂν φαίης εἶναι ὥτινι ἐντετύχηκας, λέγοντι τὰς δύο δυάδας συντεθείσας, τὴν ἑπτὰ, ἢ ἕνδεκα ἀριθμὸν ἀποτελεῖν; Ερ. ἂν ἔγωγε. ἢ μαίνοιτ' ἂν ὁ μὴ τέτταρα ξυμβαίνειν λέγων. Λυ. τί δαί, ἐντετύχηκας πώποτε, καὶ πρὸς χαείτων, πειρῶ ἀληθεύειν, ζωϊκῷ τινι, καὶ ἐπικουρείῳ, μὴ διαφερομένοις περὶ ἀρχῆς, ἢ τέλους; Ερμο. οὐδαμῶς. Λυ. ὅρα τοίνυν μήπως με παραλογίζῃ ὦ γλυκαῖε. ἐγὼ γὰρ ταῦτα, φίλον ὄντα. ζητούντων γὰρ ἡμῶν οἵτινες ἀληθεύουσιν ἐν φιλοσοφίᾳ, σὺ τοῦτο περιαρπάσας, ἔδωκας φέρων τοῖς Στωϊκοῖς, λέγων ὡς οὗτοί εἰσιν, οἱ τὰ δὶς δύο, τέτταρα τιθέντες. ὅπερ ἄδηλον εἰ οὕτως ἔχει. φαίην γὰρ ἂν οἱ Ἐπικούρειοι, ἢ Πλατωνικοὶ, σφᾶς μὲν οὕτω ξυντιθέναι, ἡμᾶς δὲ, πέντε, ἢ ἑπτὰ λέγειν αὐτά. ἢ οὐ δοκεῖσοι τοῦτο ποιεῖν, ἐπείπερ ὑμεῖς μόνον τὸ καλὸν, ἀγαθὸν ἡγεῖσθε εἶναι, οἱ Ἐπικούρειοι δὲ, τὸ ἡδύ; καὶ ὅταν ὑμεῖς λέγητε

aut Pythagoræ dicant. *Luc.* Nihil ad versum, ô Hermotime. Nam ea quæ certa sunt dubijs assimulas, valdè inter se dissidentia. Aut quid dicas? Est ne aliquis in quem incideris qui dicat geminas dyadas coniunctas, septenarium, aut vndecenarium numerum constituere? *Herm.* Non ego, aut insaniret, qui quatuor non conuenire diceret. *Lucian.* Quid autē? incidisti-ne aliquando, (per gratias obsecro da operam vt verum eloquaris) in Stoicum aliquem & Epicureum, qui de principio, aut fine nō dissiderent? *Herm.* Nusquam. *Lucian.* Vide, ô generose, ne me, præsertim amicum fallas. Cùm enim quæramus quinā in philosophia verum dicant, tu illud præreptum, Stoicis attribuisti, dicens hos esse qui bis duo quatuor esse statuerint. Quod quidem an ita se habeat incertum est. Etenim Epicurei vel Platonici dicere possent, se quidem ita componere, nos verò quinq; aut septem illa esse dicere. Annō videtur tibi hoc facere, quādo vos solum honestum bonum esse ducitis, Epicurei verò solum jucundum? & quando vos dicitis,

σώματα εἶναι ἅπαντα, ὁ Πλάτων δὲ νομίζει καὶ ἀσώματόν τι ἐν τοῖς οὖσιν εἶναι; ἐμὲ ὅσον ἔφλω, πλεονεκτικῶς πάνυ τὸ ἀμφισβητούμενον συλλαβών, ὡς ἀναμφιλέκτως ἴδιον τῶν Στωϊκῶν δίδως αὐτὸ ἔχειν, καίτοι αὐπλαμβανομένων τ' ἄλλων, καὶ λεγόντων αὐτῶν τοῦτο εἶναι, ἔνθα δὴ κείσεως μάλιστα οἶμαι δεῖ. ἀν μοὶ πρόδηλον ᾖ τοῦτο, ὡς Στωϊκῶν ὄντι μόνων τὰ δὶς δύο, τέτταρα ἡγεῖσθαι, ὥρα σιωπᾶν τοῖς ἄλλοις. ἄχει δ' αὖ αὐτοῦ τούτου πέρι διαμάχωνται, πάντων ὁμοίως ἀκουτέον, ἢ εἰδέναι ὅτι πρὸς χάριν διαλέξει δόξομεν. Ερμο. ἃ μοι δοκεῖς ὦ Λυκῖνε ξυνιέναι πῶς βούλομαι εἰπεῖν. Λυ. ἀκούω σαφέστερον χρὴ λέγειν, εἰ ἑτερηγορίαν τι, ἀλλὰ μὴ τοιοῦτον φήσεις. Ερμο. ἔστι αὐτίκα οἷον τι λέγω. Θῶμεν γάρ πινας δύο ἐσελθεῖν ἐς τὸ Ασκληπιεῖον, ἢ ἐς τὸ Διονύσου τὸ ἱερόν. εἶτα μὴ τοι φιάλην τινὰ τῶν ἱερῶν ἀπολωλέναι. δεήσῃ δήπου ἀμφοτέρους ἐξευρεθῆναι αὐτοὺς, ὁπότερος τὸν κόλπον ἔχει τὴν φιάλην. Λυ. καὶ μάλα. Ερμο. ἔχει δὲ πάντως ὁ ἕτερος. Λυ. πῶς γὰρ οὐ,

Corporea esse omnia: Plato verò putat aliquid in rerum natura esse incorporeum? Sed quod dixi, auidè prorsus quæstionem comprehendens, vt citra controuersiam Stoicis proprium illud habendum dedisti, quanuis id sibi vendicarent alij, suumque esse assererent, hîc certè iudicio potissimũ opus esse existimo. Si igitur palam est solorum esse Stoicorum putare bis duo esse quatuor, iam est alijs tacendũ. Sed quamdiu de hoc ipso contendent, omnes pariter sunt audiendi, aut pro comperto habendum quòd ad gratiam iudicare videbimur. Hermot. Non videris mihi, Luciane, intelligere quid dicere velim. Lucian. Clariùs ergo est dicendum: num diuersum quid, nõ verò tale quid eloquêris. Hermot. Scies illicò cuiusmodi sit quod dico. Ponamus enim duos aliquos in Æsculapij, vel Bacchi fanum ingressos, deinde sacram aliquã phialam amissam esse: ambos perscrutari oportebit, vter illorum abditam in sinu phialam habeat. Lucian. Maximè. Hermot. Omnino autem alter habet. Lucian. Quidni,

εἰ γε ἀπόλωλεν; Ερμω. ἐκ-
οὐκ ἂν παρὰ τῷ πρώτῳ
ἕυροις αὐτό, ἀλλ' ἐπὶ τὸ ἕτε-
ρον ἀπεδύσεις. πρόδηλον γὰρ
ὡς οὐκ ἔχει. Λυ. πρόδη-
λον. Ερμο. καὶ εἰ μὲν ἕυρεθή-
σεται ἐν τῷ τὸ πρώτου κολ-
πῳ, ὁ ἕτερος πάντως ἔχει. καὶ
οὐδὲν ἐρεύνης δεῖ δὲ οὕτω δεῖ.
Λυ. ἔχει γάρ. Ερμο. ἢν ἡμεῖς
τοίνυν εἰ ἕυρεθήσεται ἐν παρὰ
τοῖς Στωϊκοῖς τῷ φιάλῃ,
οὐκ ἔτι ἐρευνᾶν τὸν ἄλλους ἀ-
ξιώσομεν, ἔχοντες ὃ πάλαι ἐζη-
τοῦμεν. ἢ τίνος γὰρ ἕνεκα ἔτι κά-
μοιμεν; Λυ. οὐδενός, εἰ γε ἕυ-
ρεῖτε καὶ ἕυρόντες ἔχοιτε εἰδέ-
ναι, ὡς ἐκεῖνο ὅλως τὸ ἀπόλω-
λός. ἢ εἰ ὅλως γνώριμον ὑμῖν
ἐστὶν τὸ ἀνάθημα. τῶν δὲ ὡς ἑταί-
ρε, πρόσεχε μὴ δύο εἰσὶν οἱ
παρελθόντες ἐς τὸν νεών, ὡς ἀνα-
γκαῖον εἶναι τὸ ἕτερον αὐτοῖν,
τὰ φώλεια ἔχειν, ἀλλὰ μάλα
πολλοί τινες. εἶτα καὶ τὸ ἀπο-
λόμενον αὐτό, ἀδηλον ὅ, τι
ποτέ ἐστιν, εἴτε φιάλη τις, ἢ
σκύφος, ἢ στέφανος. ὅσοι
γοῦν ἱερεῖς, ἄλλος ἄλλο εἶναι
λέγουσι, καὶ οὐδὲ περὶ τῆς ὕλης
αὐτῆς ὁμολογοῦσιν. οἱ μὲν γὰρ
χαλκοῦν. οἱ δὲ ἀργύρεον. οἱ δὲ
χρυσοῦν. οἱ δὲ καὶ λίθου εἶναι
αὐτὸ φάσκουσιν. ἀναγκαῖον τοίνυν ἅπαντας ἀποδῦσαι τὸν

siquidem amissa est? Hermot. Proinde si ipsam apud priorem inueneris, non etiam alterum exues: palam enim est non habere. Lucian. Palam est sanè. Hermot. Si verò in sinu prioris non inuenerimus, alter omnino habet, neque sic vlla perscrutatione opus est. Lucian. Habet enim. Hermot. Ergo nos quoque si iam apud Stoicos phialam inuenerimus, alios perscrutari amplius nolumus, habentes quod iamdudum quærebamus. Etenim cuius rei gratia adhuc laborarem? Lucian. Nullius: siquidem inueniſtis, & inuēta scire potestis, id esse quod amissum fuerat: aut si planè cognitum vobis esset donarium. Nunc autem, amice, Primùm quidem duo in templū non sufficit ingressi, vt necesse sit alterum ipsorum habere furta, sed quamplurimi. Deinde etiam incertum est quidnam id sit quod amissum est, phiala-ne aliqua, an scyphus, an corona. Quotquot enim sunt sacerdotes, alius aliud esse dicūt, ac neque de materia ipsa cōueniunt: sed alij æneum, alij argenteum, alij aureum, alij stanneum ipsum esse dicunt. Itaq; planè necesse est eos omnes qui ingressi sunt

εἰ σελ. δόγτας, εἰ βούλῃ εὑρεῖν τὸ ἀπολωλός. ἢ γὰρ ἂν παρὰ τῷ πρώτῳ ἐυθὺς ἔυρῃς φιάλιον χρυσοῦν, ἔτι ἢ τὸν ἄλλους σοι ἀποδυτέον. Ερμ. διὰ τί ὦ Λυκῖνε; Λυ. ὅτι ἄδηλον εἰ φιάλη τὸ ἀπολόμενον ἦν. εἰ δ' ἢ τοῦτο ὁμολογηθείη, ὅτι οὔτι γε χρυσοῦν ἅπαντες φασιν εἶναι τὸ φιάλιον. εἰ δ' καὶ μάλιστα γνώριμον ἦν, ὡς φιάλη ἀπόλοιτο χρυσῆ, ἢ σὺ παρὰ τῷ πρώτῳ ἔυρες φιάλιον χρυσοῦν, οὐδὲ οὕτω πάσῃ διερευνώμενος τοὺς ἄλλους. ἢ γὰρ δῆλόν που εἰ αὐτὴ ἦν ἡ τοῦ Διός. ἢ ἂν οἴει πολλὰς φιάλας εἶναι χρυσᾶς; Ερμ. ἔγωγε. Λυ. ἆρ' οὐκ ἂν δὴ ὀπὶ πάσας ἰέναι ἐρευνῶντα, καὶ τὰ παρ' ἑκάστῳ ἐυρεθέντα πάντα, εἰς μέσον καταθέντα, εἰκάζειν ὅ, τί ποτε αὐτῶν πρέπει ἂν θεῖον κτῆμα οἴεσθαι. καὶ γὰρ αὖ τοῦτο πολλὴν ἀπορίαν παρεχόμενον, τοῦτό ἐστιν ὅτι ἕκαστος τῶν ἀποδυομένων ἔχει τι πάντως. ὁ μέν, σκύφον. ὁ δ', φιάλιον, ὁ δ', στέφανον. καὶ ὁμοῦ, οὐ χαλκοῦν. ὁ δ', οὐ χρυσοῦν. ὁ δ', ἀργύρεον. εἰ δ' ὅ ἔχει, τοῦτο ἱερόν ἐστιν, οὐδέπω δῆλον, πᾶσα τοίνυν ἀνάγκη ἀπορεῖν, ὃν τινα ἱερόσυλον εἴπῃς. ὅπου γε, ἢ εἰ πάντες

exuere, si rem amissam inuenire velis. Ac quanuis apud primũ phialam aureã statim inueneris, exuendi tibi sunt etiamnũ alij. *Hermot.* Quid ita Luciane? *Lucian.* Quia nõ liquet, sit-ne phiala quod amissum erat. Tametsi verò hoc omnes confiteantur: nõ tamen omnes auream phialam esse affirmãt. Ac etiamsi notissimum id esset amissam esse phialam auream, túque phialam auream apud primũ inuenisses, ne sic quidẽ alios perscrutari desineres. Etenim sit-ne Dei illa, tibi non constat: aut non putas multas esse phialas aureas? *Hermot.* Sanè censeo. *Lucian.* Oportebit igitur omnes perscruteris, & omnibus quæ apud vnum quemque inueneris, in medio depositis, conijcias quodnam ex ijs diuinum donarium existimare conueniat. Etenim hoc multam dubitationem præbet, quòd eorum qui exuti fuerunt, vnusquisque omnino aliquid habet: hic scyphum, ille phialam, alius coronam: Hic quidem ex ære, ille verò ex auro, alius tandem ex argento. An verò sacrum sit, quod habet, nondum liquet. Quare prorsus cogeris dubitare quẽ sacrilegũ appelles. Quandoquidem etsi omnes

τὰ ὅμοια εἶχον, ἀδηλον ὧ
κ᾽ οὗτος, ὁστις ὁ τὰ τῷ θεῷ
ὑφηρημένος. ἔστι γὰρ καὶ ἰδιω-
τικὰ ἔχειν. τὸ δ᾽ αἴτιον τῆς
ἀγνοίας, ἓν ὅτῳ οἶμαι, τὸ αἰε-
πίγραφον εἶναι τὴν ἀπολομέ-
νην φιάλην. τῶνδε γὰρ φιάλην
ἀπολωλέναι. ὡς εἰ γε ἐπεγε-
γράπτο τῷ θεῷ τὸ ὄνομα, ἢ τῷ
ἀναθέντος, ἦπον ἂν ἐκάμνο-
μεν. καὶ εὑρόντες τὴν ἐπιγε-
γραμμένην, ἐπιπαύμεθ᾽ ἂν
ἀποδύοντες, καὶ ἐνοχλοῦντες
τοὺς ἄλλους. οἶμαι δέ σε ὦ
Ερμότιμε, καὶ ἀγῶνας ἤδη γυ-
μνικοὺς ἑωρακέναι πολλάκις.
Ερμο. καὶ ὀρθῶς οἴει. πολλά-
κις γὰρ, καὶ πολλαχοῦ. Λυ.
ἦ οὖν ποτε καὶ περὶ τοὺς ἀ-
θλοθέτας αὐτοὺς ἐσπέζους;
Ερμο. νὴ Δία ἐναγχος ὀλυμ-
πάσιν ἐπὶ τὰ λαιὰ τῶν Ελ-
λανοδικῶν, Εὐανδρείδου τοῦ
Ηλείου θέαν μοι προκαταλα-
βόντος ἐν τοῖς ἑαυτοῦ πολίταις.
ἐπεθύμουν γὰρ ἐγγύθεν ἅπαντα
ὁρᾶν τὰ παρὰ τοῖς Ελλανοδί-
καις γιγνόμενα. Λυ. οἶσθα
οὖν ἢ τοῦτο, πῶς κληρῶσιν ὅν
τινα ὦ τινι χρὴ παλαίειν, ἢ
παγκρατιάζειν; Ερμο. οἶδα γάρ.
Λυ. ἐκοῦφα ἄμεινον σὺ εἶπες,
ἐγγύθεν ἰδών. Ερμο. τὸ μὲ

similia haberent, neque sic constaret, quisnam Deo sacra sustulisset. Etenim hæc etiam priuata habere licet. Ignorantiæ autem vna, opinor, est causa, quòd amissa phiala nullo titulo sit inscripta. Ponamus enim amissam esse phialam, quæ si vel Dei vel eius qui consecrauit, nomen inscriptum haberet, minus laboraremus: & inuenta ea quæ titulo notata esset, alios exuere & perturbare desineremus. Opinor autem te, Hermotime, etiã gymnicos ludos sæpe iam vidisse. *Hermot.* Et rectè quidem opinaris, nam & sæpe, & multis in locis vidi. *Lucian.* Numquid igitur etiam aliquando iuxta Athlothetas consedisti? *Hermot.* Per Iouem nuper in Olympijs ad iudicum læuam: Euandrida Elei filio inter suos ciues spectaculum mihi præoccupante. Omnia enim quæ à iudicibus fiunt, propiùs videre cupiebam. *Lucian.* Scisne igitur & hoc quomodo sorte comperiant cuinam cum quoque sit luctandum, aut pancratio decertandum? *Hermot.* Planè scio. *Lucian.* Quare tu melius dicere possis, vt qui propiùs videris. *Hermot.* Olim cũ præsideret Hercules,

παλαιὸν, ἐπὶ Ηρακλέους

ἀγωνοθετουῦντος, φύλλα δάφνης. Λυ. μή μοι τὰ πάλαι ὦ Ερμότιμε, ἃ ὃ εἶδες ἐγγύθεν, ἀλλ' ἐκεῖνα λέγε. Ερμο. κάλπις ἀργυρᾶ πρόκειται ἱερὰ τοῦ Διός. εἰς ταύτην ἐμβάλλοντες κλῆρον μικρόν, ὅσον δὴ κυαμαίαν τὸ μέγεθος, ἐπιγεγραμμένον. ἐγγέγραπται δὲ εἰς δύο μέν, ἄλφα ἐν ἑκατέρῳ. εἰς δύο δέ, τὸ βῆτα. καὶ εἰς ἄλλους δύο, τὸ γάμμα. καὶ ἑξῆς κατὰ τὰ αὐτά, ὡς πλείους οἱ ἀθληταὶ ὦσι, δύο ἀεὶ κλῆρον τὸ αὐτὸ γράμμα ἔχοντες. προσελθὼν δὲ τῶν ἀθλητῶν ἕκαστος, προσευξάμενος τῷ Διΐ, καθεὶς τὴν χεῖρα εἰς τὴν κάλπιν, ἀναπτᾷ τῶν κλήρων ἕνα. καὶ μετ' ἐκεῖνον, ἕτερος, καὶ παρεξῆς μαστιγοφόρος ἑκάστῳ, αὐτέχει αὐτῷ τὴν χεῖρα, ὃ παρέχων ἀναγνῶναι ὅ, τι τὸ γράμμα ἔστιν, ὃ ἀφῆκεν. ἅπαντων δὲ ἤδη ἐχόντων, ὁ Αλυτάρχης οἶμαι, ἢ τῶν Ελλανοδικῶν αὐτῶν εἷς, ἐπὶ μὲν τοῦτο μέμνημαι, πειθὼν, ἐπισκοπεῖ τοὺς κλήρους ἐν κύκλῳ ἑστῶτων. καὶ οὕτω τῷ μὲν τὸ ἄλφα ἔχοντα, τῷ δὲ ἕτερον ἄλφα ἀνταπαντᾷ, παλαίειν ἢ τὸ βῆτα, τῷ τὸ βῆτα ὁμοίως.

lauri folia. *Lucian.* Ne mihi prisca, Hermotime, sed quæ propiùs vidisti, narres. *Hermot.* Argentea vrna Deo sacra in medio posita est: in eam paruæ sortes conijciuntur, fabæ magnitudine, litéris inscriptæ. Duabus, vtriq; nimirum *alpha.* inscribitur: duabus item *beta*, duabus quoque alijs *gamma.* ac deinceps, ordine literarum, si sint athletæ plures, duæ semper sortes eandem literam habent. Tum athletarum quisque accedit, & inuocato Ioue, manúque in vrnam immissa, vnam ex sortibus trahit, & post eum alter. Et adstans vnicuique flagellifer, protensa manu obstat quominus legant quænam sit litera quam traxit. Sed quum iam habêt omnes, Alytarches opinor, aut iudicum vnus (non enim hoc amplius memini) circumeundo, sortes in orbem stantium inspicit. Sicque eum qui *alpha.* habet, cum eo qui *alpha.* alterum traxit, aut lucta aut pancratio decertaturum committit: eum quoque qui *beta.* cum eo qui *beta*, similiter, aliósque

παγκρατιάζειν συνάπτει. τὸ καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ὁμοζυγ-

μοις κ' ταυτά. οὕτω μὲ γὰρ, ἵνα ἄρτιοι ὦσιν οἱ ἀγωνισταὶ, οἷον ὀκτὼ, ἢ τέτταρες, ἢ δώδεκα. ἰὼ ὦ πεντηκοὶ, πέντε, ἑπτὰ, ἐννέα, γράμμά τι περιττὸν ἐγὶ κλήρῳ ἐγγεγραφὲν, συμβάλλεται αὐτοῖς, αὐτύχαστον ἄλλο ἐκ ἔχον. ὃς δ' ἂν τοῦτο ἀνταποστῇ, ἐφεδρεύει, περιμένων ἕως ἂν ἐκεῖνοι ἀγωνίσωνται. οὐ γὰρ ἔχει τὸ αὐτύχαμμα. καὶ ἔστι τοῦτο οὐ μικρὰ εὐτυχία τῷ ἀθλητῇ, τὸ μέλλειν ἀκμῆτα τοῖς κεκμηκόσι συμπεσεῖσθαι. Λυ. ἔχ' ἄρρεμα. τούτου γὰρ ἐδεόμην μάλιστα. οὐκοῦν ἐννέα ὄντες, ἀνεσπάκασιν ἅπαντες, καὶ ἔχουσι τοὺς κλήρους. περιὼν δὴ, βούλομαι γάρ σε Ελληνοδικῆσαι αὐτὸ θεατὴν ποιήσασθαι, ἐπισκόπησον τὰ γράμματα. ἆρ' οὐ σοφώτερον οἴμαι μάθοις ἂν ὅστις ὁ ἔφεδρός ἐστιν, ἵνα μὴ ὅτι πάντας ἔλθῃς, καὶ συζεύξῃς αὐτούς. Ερμο. πῶς ὦ Λυκῖνε τοῦτο φῄς; Λυ. ἀδύνατόν ἐστιν ἄλλως εὑρεῖν τὸ γράμμα ἐκεῖνο τὸ δηλοῦν τὸν ἔφεδρον. ἢ τὸ μὲ γράμμα ἴσως ἂν εὕρεις, οὐ μὴν εἴσῃ εἰ ἐκεῖνός ἐστιν. ἐ γὰρ προείρηται ὅτι τὸ. κ. ἢ τὸ. μ. ἢ τὸ. ι. ἐστὶ τὸ χειροτονεῖν

eadem ratione qui eadem literas sortiuntur. Sic enim committitur, si pari numero sint athletæ, vt octo, vel quatuor, vel duodecim, si verò impares, quinque, septem, A nouem, superuacua aliqua litera vni sorti inscripta, vnà cum alijs in vrnam mittitur, literam aliam sibi respondentem non habens: quã qui traxerit, victori immi- B net, expectans dum illi certauerint: non enim oppositam literam habet. Nec parua est ista fœlicitas athletæ, quòd viribus integer, cum defessis est certatur. Lucian. C Quiesce. Hoc enim potissimum egebam. Itaque cùm sint nouem traxerũt omnes, habéntque sortes. Tu verò circumeundo (nã te pro spectatore judicem facere volo) D literas inspice. Non priùs cogniturum te puto quis sit imminens victori futurus, quàm ad omnes veneris, eósque copulaueris. Hermot. Quomodo hæc dicis, Lucia- E ne? Lucian. Non potes illico literam illam inuenire quæ victori imminentem indicat. Aut literam fortè inueneris, nec tamen scies ille ne sit. Non enim ante dictum est, literã *carpa*. vel *my*. vel *iota*. eam esse quæ ephedrum designat. Sed quum in τὸν ἔφεδρον. ἀνὴ ἐπειδὴ τῷ

ἀ. ἐκφύγῃς, ζητεῖς τὸ ἕτερον α. ἔχοντα, καὶ εὑρών, ἐκείνοις μὴ ἤδη συνέζευξας. ἐντυχὼν δ' αὖθις τῷ βήτᾳ, τὸ ἕτερον βῆτα ὅπου ὄξι ζητεῖς, τὸ αὐτίπαλον τῷ ἐφεδρεύοντι. καὶ ἐπὶ πάντων ὁμοίως ἄχρις ἂν ἐκεῖνός σοι περιλειφθῇ, ὁ τὸ μόνον γράμμα ἔχων τὸ ἀνταγωνιούμενον. Ερμο. τί δ' εἰ ἐκείνῳ πρῶτῳ, ἢ δευτέρῳ ἐντύχῃς, τί ποιήσεις; Λυ. οὐκ οἶδα· ἀλλὰ σὺ ὁ Ελλανοδίκης, ἐθέλω εἰδέναι ὅ, τι καὶ πράξεις. ποτέρου, αὐτίκα ἐρῶ ὅτι οὗτός ὄξιν ὁ ἔφεδρος, ἢ δήσεις ἐπὶ πάντας ἐν κύκλῳ ἐλθόντα ἰδεῖν, εἴ που αὐτῷ γράμμα ὅμοιόν ὄξι, ὡς εἴ γε μὴ τῶν πάντων κλήσεις ἴδοις, ἂν ἀν μάθοις τὸ ἔφεδρον; Ερμο. καὶ μάλ' ὦ Λυκῖνε, ῥᾳδίως ἂν μάθοιμι ἐπὶ γοῦν τῷ ἐνέα, λῦ τὸ ε. εὕρω πρῶτον, ἢ δεύτερον, οἶδα ὅτι ἔφεδρος ὁ τοῦτο ἔχων ἐστί. Λυ. πῶς ὦ Ερμότιμε; Ερμο. οὕτω. τὸ. α. δύο αὐτῶν ἔχουσι. καὶ τὸ. ϐ. ὁμοίως δύο. τῶν λοιπῶν δὲ τεσσάρων ὄντων, οἱ μὲν, τὸ. γ. καὶ ἀνήλω ἤδη ἐς τὸν ἀθλητὰς

alpha. incideris, quæris aliũ qui *alpha*. habeat, quo inuento eos ad luctam copulas. Deinde quũ in *beta*. incidisti, quæris vbi sit *beta*. alterum, inuento oppositum. Et sic cum omnibus agis, donec, ille tibi relictus fuerit, qui solitariam aduersario carentem literam obtinet. *Hermot*. Quid? si in illum primum, vel secundum incideris, quid facies? *Lucian*. Nihil equidem: verùm tu iudex scire velim quid sis facturus. Vtrum dices hunc esse ephedrum, an verò in orbem eundo omnes erunt inspiciendi, num alicubi litera sit ipsi similis, vt nisi fortes omnium videris, ephedrum nosse non possis? *Hermot*. Atque Luciane facilè nouero saltem in nouem: si literã *Epsilon*. inuenero primam, aut secundam, scio ephedrum esse eum qui hãc habet. *Lucian*. Quomodo Hermotime. *Hermot*. Isto. Literam *alpha*. duo ex ipsis habent: literam etiam *beta*. duo similiter: ex reliquis autẽ quatuor, alij literã *gamma*. alij *delta*. omnino extraxerũt: & iam in athletas octo quatuor literæ assũptæ sunt.

οἱ δ', τὸ. δ. πάντως ἀνεσπάκασι, ὀκτὼ ὄντας τὰ τέσσαρα γράμ-

μματα. δῆλον οὖν ὅτι μόνον
αὖ οὕτω περιττὸν εἰη τὸ ἐξῆς
γράμμα τὸ. ε. καὶ ὁ τοῦτο
ἀνέσασκως, ἔφεδρος ὄν. Λυ.
πότερον ὦ Ἑρμότιμε, ἐπαινέσω A
σε τ σωφέσεως, ἢ θέλεις αὖ-
τε ἴπω τά γε μοι δοκοῦντα,
ὁπόσα αὖ ἦ. Ἑρμο. νὴ Δία,
διαπορῶ μέντοι ὅ, τι αὖ εὔ-
λογον αὐτεῖπεῖν ἔχοις πρὸς τ B
τοιοῦτον. Λυ. σὺ μὲν γὰρ ὡς
ἐξῆς *παίτως γραφομένων
γραμμάτων, εἰρηκας, οἷον,
πρῶτον τὸ. α. δεύτερον δ C
τὸ. β. καὶ κατὰ τοῦτο τάξιν
ἄρχεις αὖ ἐς ἓν αὐτῶν τελευτή-
σῃ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀθλητῶν.
δίδωμί σοι ὁλυμπάσιν
οὕτω γίγνεσθαι. τί δαὶ, εἰ
ἐξελόντες ἀτάκτως πέντε D
γράμματα, ἃ πάντων τὸ.
χ. καὶ τὸ. σ. καὶ τὸ. ζ.
καὶ το. κ. καὶ τὸ. θ. τὰ μὲν
γὰρ ἄλλα τέτταρα, διπλᾶ
ὄπ τῶν κλήρων τῶν ἐκτὸς
γράφομεν. τὸ δ. ζ. μόνον
ἐπὶ τοῦ ἑνὸς οὐ δῆ κ δυ- E
λᾶν ἔμελλεν ἡμῖν ἓν ἔφεδρον.
τί ποιήσεις πρῶτον εὑρὼν τὸ.
ζ; τῷ, διαγνώσῃ ἔφεδρον
ὄντα ἓν ἔχοντα αὐτὸ, ἢν μὲ
ἐπὶ πάντας ἐλθὼν εὕρῃς δὲν
εἴχως ὥσπερ νῦν τῇ τάξει

Constat igitur solam deinceps superesse literam *zeta*. eúmque ephedrum esse à quo extracta fuerit. *Lucian.* Vtrum te Hermotime, ob singularem ingenij industriam laudem: an vis, quæ mihi objicienda videntur, opponam? *Hermot.* Volo per Iouem, namque animi pendeo, nescius quid probabile habeas his opponendum. *Lucian.* Tenim tu, vt literæ ex ordine omnino pinguntur, dixisti, veluti primum *alpha*: secúdum *beta*. & pro suo ordine cætera, donec in ipsorum vnum desinat numerus athletarum. Sic in Olympijs fieri tibi concedo. Quid autem si electis nullo ordine quinque literis ex omnibus videlicet *beta*. & *sigma*. & *zeta*. *rho*. *cappa*. & *theta*. nam quatuor alias sortibus octo duplices inscribimus: solã autẽ *zeta*. nono, quæ nobis ephedrum erat indicatura. Quid facies quũ *zeta*. primã inueneris quomodo dignosces ephedrum esse eum qui ipsã habuerit, nisi omniũ perquisitione facta nihil consonum ipsi repereris? Non enim vti nunc ex eorum ordine conijcere posses.

αὐτῷ συμφωνοῦν; οὐ γὰρ
ἀυτῶν τελευταίσεσθαι.

Ερμο. δυσαπόκριτον τοῦτο ἐρωτᾷς. Λυ. ἰδοὺ δὴ καὶ ἕτερος τὸ αὐτὸ σκόπησον. τί γὰρ εἰ μὴ γράμματα γράφοιμεν ὅπου τὸ κλῆρον, ἀλλὰ πινὰ σημεῖα, καὶ χαρακτῆρας, οἷα πολλὰ Αἰγύπτιοι γράφουσιν αὐτὶ γραμμάτων, κυνοκεφάλοις τινὰς ὄντας, καὶ λεοντοκεφάλοις ἀνθρώπους; ἢ ἐκεῖνα μὲν ἐάσομεν, ἐπείπερ ἀλλόκοτά ὄστι; φέρε δὴ τὰ μονοειδῆ καὶ ἁπλᾶ σκιαγράφωμεν, ὡς οἷόντε εἰκάσαντες ἀνθρώποις ὅπου δυοῖν κλήροιν, δύο ἵππους ὅπου δυοῖν, καὶ ἀλεκτρυόνας δύο, καὶ κύνας δύο. τῶν δὲ σπάτω, λέοντα τὸ σύσημον. ἰὼ τοίνυν τῷ λεοντοφόρῳ τούτῳ κλήρῳ ἐν ἀρχῇ σὺν τύχῃς, πόθεν ἔξεις εἰπεῖν ὅτι οὗτός ὄστιν ὁ τὸν ἔφεδρον ποιῶν, ἰὼ μὴ παθεωρήσας ἅπαντας ὁπόσους, εἴ τις καὶ ἄλλος λέοντα ἔχει; Ερμο. ἂν ἔχω σ', τί σοι ἀποκρίνωμαι ὦ Λυκῖνε. Λυ. εἰκότως. οὐδὲ γὰρ ἐνδέχεσθαι δέν. ὥστε ἰὼ ἐξελώμεθα ἢ τὸν ἔχοντα τὴν ἱερὰν φιάλην εὑρεῖν, ἢ τὸν ἔφεδρον, ἢ τὸν ἀρίστα ἡμῖν σύμπλουν ἡμῶν, ἐς τὴν πόλιν ἐκείνην τὴν Κόρινθον, μεθα, καὶ ἑξῆς ἀσόμεθα ἅπαντες ὅπου πάντας ἀναγκαίως ἀφιξόμενοι, καὶ ἀποδύοντες,

Hermo. Hoc interrogas cui respondere difficile est. Luc. Eu id ipsum alia ratione cõsidera. Quid si non literas sortibus inscriberemus, sed signa, & characteres aliquos qualia multa literarum vice pingunt Ægyptij, caninis nimirum, aut leoninis capitibus homines? an verò missa faciemus illa, siquidem sunt aliena? Age verò vniformia & simplicia illa inscribamus, quantum fieri potest homines duabus in sortibus exprimendo, duos equos in duabus, & gallos duos, & canes duos. Nonæ verò leonis imago insculpta sit. Proinde si in leoniferam hanc sortem initio incideris vnde dicere possis hanc esse quæ ephedrum constituit, nisi omnes scrutando circunspicias, numquis alius leonem habeat? Hermo. Nihil habeo Luciane, quod tibi respondeam. Lucian. Non iniuria. Nihil enim est speciosi. Quare si velimus inuenire vel eum qui sacrã phialam habet, vel ephedrum, aut ducem qui nos optimè in vrbem illam Corinthum ducat, ad omnes necessariò accedemus, summáque diligentia tentando, & exuendo,

& circun-

καὶ περιβλεψώμεθα. μόλις γὰρ οὕτω τελέως ἐκμαθοιμεν. ἢν εἴπέ τις μέλλει σύμβουλός μοι ἀξιόπιστος ἔσεσθαι φιλοσοφίας περὶ, ὧ πάντα φιλοσοφητέον, ἕτος ἂν εἴη μόνος ὁ τὰ ὑπὸ πάντων αὐτῷ λεγόμενα εἰδώς. οἱ δ' ἄλλοι, ἀτελεῖς. καὶ ὡς ἂν πιστεύσαιμι αὐτοῖς, ἴστ' ἂν καὶ μιᾶς ἀπείρατοι ὦσι. τάχα γὰρ ἂν ἡ αἵρεσις ἐκείνη εἴη. οὐ γὰρ δὴ εἴ τις περιεσπάσμενος καλὸν ἄνθρωπον, λέγοι τοῦτον εἶναι κάλλιστον ἀνθρώπων ἁπάντων, πιστεύσαιμι αὐτῷ, ἰδὼν μὴ εἰδόσιν ὅτι πάντας ἀνθρώπους ἑωράκειν. ἴσως μὲν γὰρ καὶ οὗτος καλός. εἰδὲ πάντων κάλλιστος, ὡς ἂν ἔχοι εἰδέναι, μὴ ἰδὼν ἅπαντας. ἡμεῖς δὲ, οὐκ αὐτὸ μόνον καλὸν, ἀλλὰ τὸ κάλλιστον δεόμεθα. καὶ ἵν' μὴ τοῦτο ἐνθυμῶμεν, οὐδὲν ἡμῖν πλέον περιεσκέφθαι νομιοῦμεν. ἐγὼ γὰρ ἀπαυθήσομαι ὁποίῳ δήποτε καλῷ ἐντυχόντες, ἀνὴ ἐκεῖνο τὸ ἀκρότατον ζητούμενον κάλλος, οὗπερ ἀνάγκη ἓν εἶναι. Ερμο. ἀληθῆ. Λυ. τί οὖν ἔχεις μοί τινα εἰπεῖν, ἀπόσπις ὁδοῦ πεπειραμένον ἐν φιλοσοφίᾳ, καὶ ὃς τά τε ὑπὸ Πυθαγόρου, καὶ Πλάτωνος, καὶ Ἀριστοτέλους,

& circunſpiciendo explorabimus. Etenim vix ita veritatem ediſcemus. Quòd ſiquis fide dignus mihi futurus eſt ſuper Philoſophia conſiliarius, qui conſulat quam perſequi debeam, hic eſto vnicus, qui quæ ab illis dicuntur, omnia norit: reliqui autem nullius momenti. Nec ipſis credidero dum etiam vnius erunt neſcij, quæ omnium fortè ſit optima. Neque enim ſiquis adducto homine formoſo, diceret hunc eſſe omnium hominum formoſiſſimum, ipſi crederem, niſi eum omnes homines vidiſſe ſcirem. Forſitan enim etiam hic eſt formoſus: ſed ſcire non poteſt ſit-ne omniũ formoſiſſimus, cùm omnes non viderit. At nos non formoſo duntaxat, ſed formoſiſſimo opus habemus, quem niſi inuenerimus nobis nihilo plus actum putabimus. Nõ enim conténti erimus in qualemcumque tandem formoſum inciderimus: ſed ſummam illam formæ elegantiam, quæ neceſſariò eſt vna, quærimus. *Hermot.* Vera ſunt hæc. *Lucian.* Quid igitur, mihi-ne habes aliquẽ dicendum, qui omnem in philoſophia viam ſit expertus, & à Pythagora à Platone, ab Ariſtotele,

καὶ Χρυσίππου, καὶ Ἐπικούρου, καὶ τῶν ἄλλων λεγόμενα εἰδὼς, τελευτῶν, μίαν εἵλετο ἐξ ἁπασῶν ὁδὸν, ἀληθῆ τε δοκιμάσας, καὶ πίστα μαθὼν, ὡς μόνη ἄγει εὐθὺ τὴν εὐδαιμονίας· εἰ γάρ τινα τοιοῦτον εὕρομεν, παυσόμεθα πράγματα ἔχοντες. Ερμο. οὐ ῥᾴδιον ὦ Λυκῖνε τοιοῦτον ἄνδρα εὑρεῖν. Λυ. τί δὴ οὖν ποιήσομεν ὦ Ἑρμότιμε; ἢ καὶ ἀπαγορευτέον οἴμαι, ἐπεὶ μηδενὸς ἡγεμόνος τοιούτου ἔς γε τὸ παρὸν εὐπορήσομεν. ἆρα τόδε πάντων κράτιστόν ἐστι, καὶ ἀσφαλέστατον, αὐτῶν ἕκαστον ἀξιώσομεν, διὰ πάσης τῆς αἱρέσεως χωρῆσαι, καὶ ἐπισκέψασθαι ἀκριβῶς τὰ ὑπὸ πάντων λεγόμενα; Ερμο. ἔοικεν ἀπό γε τούτων. πλὴν ἐκεῖνο μὴ ἐναντίον ᾖ, ὃ μικρῷ πρόσθεν ἔλεγες, ὡς οὐ ῥᾴδιον ἐπιόντα ἑαυτῷ, καὶ πεπαύμενα πολὺ ὁδοῦ, ἀναδραμεῖν αὖθις. πῶς γὰρ οἷόν τε πάσας ἐπελθεῖν τὰς ὁδοὺς ἐν τῇ πρόσῃ ὡς φῂς καταζήσομένῳ; Λυ. ἐγώ σοι φράσω. τὸ τῆς Θησέως ἐκεῖνο μιμησόμεθα. καὶ πλῖνον παρὰ τῆς βασιλικῆς Ἀριάδνης λαβόντες, εἰσιμεν ἐς

à Chryſippo, ab Epicuro, aliiſque dicta ſciat: denique qui vnam viam ex omnibus elegerit, quam veram comprobarit, & experientia didicerit ſolam eſſe quæ ad fœlicitatem rectà ducit. Nam ſi quempiam huiuſmodi reperiſſemus, difficultatibus hærere deſineremus. Hermot. Fiuſmodi virum inuenire Luciane, non eſt facile. Luc. Quid faciemus igitur Hermotime? Non abijciendus eſt animus, quia nullus in præſẽtia nobis ſuppetit dux huiuſmodi. Nunquid hoc omnium eſt optimum & tutiſſimum, vt quiſque ab initio exorſus, ſectam omnem percurrat, & quæ ab omnibus dicuntur, accuratè inſpiciat? Hermot. Id ex te faciendum videtur: niſi quod paulò ante dicebas, repugnet, videlicet eum qui ſe mari tradiderit, & velum expanderit, non facilè denuo recurrere. Nam quî poterit omnes peragrare vias, qui in prima, vt dicis, detinebitur? Lucian. Exponam illud tibi. Illud Theſei commentum imitabimur, filóq; ab illa Ariadne tragica accepto, in quemuis labyrinthum ingrediemur, vt

ἕκαστον, ὡς

ἔχοι γ' ἀπορεῖν μόνως μηρυόμενοι αὐτὸ, ἰέναι. Ερμο. τίς οὖν οὕτω ἡμῖν Αριάδνη ἡγήσεται αὖις ἢ πόθεν τὸ λίνον ἐυπορήσομεν; Λυ. δάῤῥει ὦ ἑταῖρε. δοκεῖ γάρ μοι εὑρηκέναι. οὐ τινος ἐχόμενοι, ἐξέλθοιμεν ἄν. Ερμο. τί οὖν τοῦτο ἔστιν; Λυ. ἐκ ἐμοῦ ἐρῶ, ἀλλά τινος τῶν σοφῶν, τὸ νῆφε, καὶ μέμνησο ἀπιστεῖν. ὧν γὰ μὴ ῥᾳδίως πιστεύωμεν ἀκούοντες, ἀλλὰ δικαστικῶς αὐτὸ ποιῶμεν, ἀπολιπόντες καὶ τοῖς ἐξῆς λόγον, ἴσως εὐμαρῶς ἂν τὸν λαβυρινθους ἐκφύγοιμεν. Ερμο. εὖ λέγεις. καὶ τοῦτο ποιῶμεν. Λυ. εἶεν. ἐπὶ τίνα δὴ αὐτῶν πρῶτον ἐλθοιμεν ἄν; ἢ τοῦτο μὲν οὐδὲν διοίσει; ἀφ' ὁτουοῦν, οἷον, ἀπὸ Πυθαγόρου, ὧν τύχῃ, πόσῳ ἂν χρόνῳ οἰόμεθα ἐκμαθεῖν τὰ Πυθαγόρου ἅπαντα; καί μοι δοκεῖ τὰ ἔτη ἐκεῖνα τὰ τῆ σιωπῆς. σοὶ δ' οὕτω τοῖς πέντε, ἐκατὸν τεσσαράκοντα οἶμαι. εἰ δὲ μή, ἀλλὰ πάντως γε εἴκοσι. Ερμο. θῶμεν οὕτως. εἶτα ἐξῆς τῷ Πλάτωνι δεκτέον δηλαδὴ τοσαῦτα ἕτερα. ἔπι μὲν καὶ Αριστοτέλει ὀκ ἐλάττω. Λυ. οὐ

illud deducentes, nullo negocio egredi possimus. Herm. Quænam igitur nobis Ariadne fuerit? aut vnde filum comparabimus? Lucian. Bono sis animo, amice. Mihi enim inuenisse videor, cuius ductum sequuti, egrediamur. Herm. Quidnam igitur illud est? Lucian. Non meum dicam, sed sapientum cuiusdam, nempe, *Sobrium esse, & memento diffidere.* Etenim si non facilè auditis credamus, sed more judicum, alijs quoque loquendi copiam fecerimus, facilè forsitan ex labyrinthis effugiemus. Herm. Rectè dicis. Hoc faciamus. Lucian. Esto. Sed quem ipsorum primum adibimus? an verò nihil interest? Si à quolibet inceperimus, veluti à Pythagora, si ita contingat, quantum temporis collocandum putamus in perdiscēdis Pythagoræ placitis? Excipe mihi illos silentij annos. Opinor autem cum illis quinque triginta satis fore: sin minus, omnino quidem viginti. Herm. Ponamus ita esse, Deinceps verò totidem alij Platoni sunt concedendi: nec pauciores etiam Aristoteli. Lucian. Nō certè. Herm. Chrysippo autem

γάρ. Ερμο. Χρυσίππῳ δὲ

γε ὐκ ἔτι ἐρήσομαί σε πόσα. οἶδα γὰρ παρὰ σοῦ ἀκούσας, ὅτι τεπαρακόντα μόγις ἱκανά. Λυ. οὕτως. Ερμο. εἶτα ἐξῆς Επικούρῳ, καὶ τοῖς ἄλλοις. ὡς ἐγὼ ὀλίγα ταῦτα πρὸς πολλὰ ἐπῆμι· ἐκεῖθεν μάθοις ἂν, ὦ ἀνόητε, ὅσοι ὀγδοηκοντούτεῖς εἰσὶ Στωϊκοὶ, ἢ Επικούρειοι, ἢ Πλατωνικοὶ, ὁμολογοῦντες μὴ πάντα εἰδέναι τὰ ἑαυτῶν αἱρέσεως ἕκαστος, ὡς μηδὲν ἐνδεῖν σρίσιν ἐς τὰ μαθήματα. εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ Χρύσιππός γε, καὶ Αριστοτέλης, καὶ Πλάτων φαίην ἄν. καὶ πρὸ τούτων, ὁ Σωκράτης ὀλίγῳ φαυλότερος αὐτῶν. ὃς ἐκεκράγει πρὸς ἅπαντας, ὡς ὅπως μὴ πάντα, ἀλλὰ μηδὲ ὅλως εἰδέναι τί. ἓν τοῦτο μόνον, ὅτι οὐκ οἶδε. λογισώμεθα οὖν ἐξ ἀρχῆς. εἰκοσι τῷ Πυθαγόρᾳ ἐπιθεμεν. εἶτα Πλάτωνι τοσαυτὶ ἕτερα. εἶτα ἐξῆς τοῖς ἄλλοις. πόσα δ' ἂν ταῦτα συντεθέντα, ἐν κεφαλαίῳ γένοιτ' ἄν, εἰ δέκα μοίρας θείμεν τὰς αἱρέσεις ἐν φιλοσοφίᾳ; Ερμο. σφόδρα διακόσια ὦ Λυκῖνε. Λυ. βούλει οὖν ἀφαιρῶμεν τὸ τέταρτον, ὡς πεντεκαίδεκα ἔτη ἱκανὰ εἶναι, ἢ τὸ ἥμισυ ὅλον; Ερμο. αὐτὸς ἂν εἰδείης ἄμεινον.

quot sint tribuendi, te non interrogabo amplius. Scio enim ex te audisse, quadraginta vix sufficere posse. *Lucian.* Ita sanè. Deinde Epicuro, & alijs. Quòd autem non nimis multos pono, inde perdisces, si animaduertas quot sint octogenarij Stoici, vel Epicurei, vel Platonici, quorum quisque fatetur sibi nondum esse cognita suæ sectæ omnia placita, adeò vt nihil ipsis ad præcepta desit. Sin minus, Chrysippo saltē & Aristoteles & Plato confiteantur, & ante hos Socrates, nihilo deterior ipsis, qui magna voce apud omnes professus est non se non omnia, sed prorsus nihil scire, nisi hoc solum quòd nihil sciret. Denuo igitur ab initio supputemus, Pythagoræ viginti ponimus, deinde Platoni totidem alios, atque alijs deinceps. Quot igitur essent anni isti in summam collecti, si decem tantùm sectas in philosophia numeraremus? *Hermot.* Plures quàm ducenti Luciane. *Lucian.* Vis igitur quartam partem auferamus: ita vt sufficiant anni quindecim, vel denique dimidium? *Hermot.* Videris ipse quid sit

ἐγὼ ὁρῶ τοῦτο, ὅτι ὀλίγοι ἂν
καὶ ἅπαξ διὰ πασῶν ἐκλέ-
ξοιεν, ἐκ γνωτῆς οὐδὲ ἀφ-
ῆμμένοι. Λυ. τί οὖν πάσχοι τις
ἂν Ἑρμότιμε, εἰ τοιοῦτόν ἐστι τὸ A
πρᾶγμα; ἢ ἀναβεπτέον ἐκεῖ-
να τὰ ἤδη ὡμολογημένα, ὡς
ὁ ἂν τις ἕλοιτο ἐκ πολλῶν τὸ
βέλτιστον, μὴ οὐχὶ πειρασθεὶς
ἁπάντων. ὡς τόν γε ἄνευ πείρας
αἱρούμενον, μαντείᾳ μᾶλλον,
ἢ κείσει τἀληθὲς ἀναζητοῦν-
τα, οὐχ οὕτως ἐλέγομεν; Ερμο.
ναί. Λυ. πᾶσα τοίνυν ἀνάγ-
κη ὅπῃ τοσοῦτον βιῶναι ἡμᾶς, C
εἰ μέλλοιμεν εὖ τε αἱρήσεσθαι,
ἁπάντων πειρασθέντες, καὶ
ἑλόμενοι, φιλοσοφήσειν. καὶ φι-
λοσοφήσαντες, εὐδαιμονήσειν.
πρὶν δ' οὕτω ποιῆται, ἐν σκό- D
τῳ φασὶν ὀρχήσεσθαι ἂν, οἷς αὐ
τύχοιμεν περσπαίοντες, καὶ
ὅ, τι ἂν πρῶτον ἐς τὰς χεῖρας
ἔλθῃ, τοῦτ' εἶναι τὸ ζητούμενον
ὑπολαμβάνοντες, διὰ τὸ μὴ
εἰδέναι τἀληθές. εἰ δ' μὴ εὑ-
ρήσομεν ἄλλως κατά τινα ἀγα- E
θὴν τύχην πεπεισόντες αὐτῶν,
οὐχ ἕξομεν βεβαίως εἰδέναι,
εἰ ἐκεῖνό ἐστιν ὃ ζητοῦμεν. πολ-
λὰ γὰρ ἔστιν ὅμοια αὐτοῖς, λέ-
γοντα ἕκαστον αὐτὸ εἶναι τἀλη-
θέστατον. Ερμο. ὦ Λυκῖνε,

sati⁹. Ego equidē hoc video, fore vt pauci sectas omnes percurrant, tametsi ab ipso ortu incipiāt. *Luc.* Quid igitur faciat aliquis Hermotime si ita se res habet? an subuertenda sunt ea quæ iā cōfessi sumus, neminem videlicet electurum vnquam id quod ex multis est præstantissimum, nisi facto priùs omnium periculo: ita vt qui citra experientiam delectum non habuerit, diuinatione potiùs aut iudicio Veritatem perquirat. Annon hoc dicebamus? *Hermot.* Ita sanè. *Lucian.* Proinde summopere est necessarium vt ætatē tantum temporis agamus, si & bene delecturi sumus, omnium facto periculo, factóq; delectu philosophiam amplexuri, & philosophiā callentes, beati futuri. Sed priusquam id fecissemus, in tenebris (quod aiunt) saltarem⁹ impingentes in quæcunque incideremus: & quod primū venirer in manus, id quod quæritur, esse putaremus, propter veritatis ignorationem. Quòd si etiam alicubi bona quadam fortuna in illud delapsi inuenerimus, certò scire non poterimus, sitne id quod quærimus. Sūt enim multa ipsis similia, quæ singula affirmāt se illud Verissimū esse *Her.* Nescio, Luciane,

ὦν οἶσθ' ὅπως ἔυλογα μὴ δοκεῖς μοι λέγειν. ἀτὰρ, εἰρήσεται γὰρ ταλησθὲς, ὑ μετείως ἀνιᾷς με διεξιὼν αὐτὰ, καὶ ἀκριβολογούμενος οὐδὲν δέον. ἴσως γὰρ καὶ ἔοικα ὀλίγου ἐπ' ἀγαθῷ ἥξειν ἀπολουσάμενος τὴμερον ἐν τῇ οἰκίᾳ. καὶ ἥξειν θὼν, ἐντετυχηκέναι σοι. ὃς μὲ πλησίον ἤδη τῆς ἐλπίδος ὄντα, εἰς ἀπορίας φέρων ἐμβέβληκας, ἀδύνατον ἀποφαίνων τὴν ἀληθείας τιμὴν ἔυρεσιν, ἐτῶν γε τοσούτων διερωτώμενον. Λυ. ἀλλ' ὦ ἑταῖρε, πολὺ δικαιότερον μέμφοιο ἂν τῷ πατρί σου Μενεκράτει, καὶ τῇ μητρὶ, ἢ τίς ποτ' ἐκαλεῖτο, οὐ γὰρ οἶδα, ἢ καὶ πολὺ φρονιμώτερον τῇ φύσει ἡμῶν, ὅτι σε μὴ κατ' ἀ Τιθωνὸν πολυετῆ, ἢ μακρόβιον ἔθεσαν, ἀλλὰ πενιχραλφῆ μὴ πλείω βιῶναι τὸ μέχρις ἐτῶν ἑκατὸν, ἄνθρωπον ὄντα. ἐγὼ δὲ μὴ σὺ σκεπτόμενος, εὗρον τὸ ὂν τοῦ λόγου ἀποβαῖνον. Ερμο. οὐκ. ἀλλ' ὑβριστὴς ἀεὶ σὺ, καὶ ὦν οἶσθ' ὅ, τι παιδῶν, μισεῖς φιλοσοφίαν, καὶ ἐς τοὺς φιλοσοφοῦντας ἀποσκώπτεις. Λυ. ὦ Ερμότιμε, ἤτις μὲ ἡ ἀληθεία ἐστὶν, ὑμεῖς ἂν ἄμεινον εἴποιτε οἱ σοφοὶ, σύ τε, καὶ ὁ διδάσκαλος.

quàm probabilia mihi videaris dicere, verùm vt verum dicam, non mediocriter me discrucias ista disserendo, nimiúmque argutè disquirendo, cùm nihil opus sit. Fortasse etiam inauspicatò videor hodie domo pedem extulisse, cùm egressus in te inciderim, qui me spei iam proximum, in desperationem iniecisti, Veritatis inuentionem impossibilem esse ostendens, vt quæ tot annos requirat. *Lucian.* Proinde multò iustiùs cum patre tuo Menecrate, & matre tua, quodcunque tandem illi nomen fuerit (neq; enim teneo) expostulares: vel etiam potiùs cum natura nostra, quòd te non vt Tithonum annosum & longæuum fecerint: sed homini vitam centum annorum quàm lõgissimam præfiniuerint. Cæterùm ego tecum considerando reperi, quod è dissertatione nostra consequutum est. *Hermot.* Minimè: sed tu semper es contumeliosus, atque haud scio quid faciat vt Philosophiam oderis, & philosophiæ studiosos cauilléris. *Lucian.* Quæ sit Veritas, Hermotime, vos qui sapientes estis, tu videlicet, & tuus præceptor, melius diceretis. Ego verò

ἐγὼ ὦ, τόγε τοσοῦτον οἶδα, ὡς
οὐ πάνυ ἡδεῖά ἐστιν αὐτὴ τοῖς
ἀκούουσιν, ἀλλὰ παρευδοκι-
μεῖται ὑπὸ τῶ ψεύδους παρ-
πολύ. εὐπαρεσωπότερον γὰρ A
ἐκεῖνο. καὶ διὰ τοῦτο, ἥδιον.
ἡ δὲ, ἅτε μηδὲν κίβδηλον
ἑαυτῆ συνειδυῖα, μετὰ παῤῥη-
σίας διαλέγεται τοῖς ἀνθρώ-
ποις, καὶ διὰ τοῦτο ἄχθονται αὐτῆ. B
ἰδοὺ γέ τοι καὶ σὺ νυνὶ
ἄχθη μοι, τἀληθὲς ἐξευρόντι
περὶ τούτων μετ' σοῦ, καὶ
δηλώσαντι, οἷων ἐρῶμεν ἐγώ
τε, καὶ σύ, ὡς οὐ πάνυ ῥᾳδίων. C
ὥσπερ εἰ ἀδιαμύτου ἐρῶν
τυγχάνες, καὶ ᾠου τεύξεσθαι,
ὑπολαμβάνων ἄθρηπτον εἶναι,
ἐγὼ ὦ, κἀπειδὴ ὡς λίθος, ἢ
χαλκὸς εἴη, ἐμιμούμην πρός σε D
ὑπ' εὐνοίας, ὅτι ἀδυνάτων
ἐρᾷς, καὶ τότε δύσνους ἐμὲ εἶναι
ᾤου σεαυτῷ, διότι σε οὐκ εἴων
ἀπατᾶσθαι, ἀλλόκοτα, καὶ
ἀνέλπιστα ἐλπίζοντα. Ερμο. Καὶ
οὕτω τοῦτο ὦ Λυκῖνε φῂς, ὡς ὁ E
φιλοσοφητέον ἡμῖν, ἀλλὰ χρὴ
ἀργίᾳ παραδιδόντας αὐτὸν,
ἰδιώτας καταβιῶναι. Λυ. καὶ
ποῦ τοῦτο ἤκουσας ἐμοῦ λέ-
γοντος; ἐγὼ οὐχ ὡς οὐ φιλο-
σοφητέον φημὶ, ἀλλ' ἐπιτῶν
φιλοσοφητέον, ἀλλὰ τὰ πολλὰ εἶναι ἐπὶ φιλοσοφίαν

hoc tantum scio, ipsam audientibus non valdè esse iucundam, sed à mẽdacio plerumque obscurari: quod quia speciosius, ideo & iucundius est. Sed hæc, vt pote nullius impuritatis sibi conscia, magna libertate apud homines loquitur, eóque nomine molesta est. En etiã tu sanè es mihi infensus, qui tecum hisce de rebus Veritatem comperi, & explicaui qualia sint ea quæ ego & tu amamus, quàm non sint inuentu facilia. Veluti si statuam amares, eáque te potiturum putares, hominem esse existimans. Ego verò qui lapidem, aut æs esse perspexissem, pro mea in te beneuolentia tibi significarem, te rerum quibus potiri nequeas, amore capi, & tunc me tibi infensum putares, quòd te absurda nec sperãda sperantem decipi non siuissem. *Hermot.* Hoc igitur Luciane dicis: nobis non esse dãdam operam philosophiæ, sed desidiæ addictis priuatã vitam exigendam. *Lucian.* Et vbi me hæc dicentem audisti? Non enim dico nõ esse philosophiæ incũbendũ: sed siquidem philosophiæ est incũbendũ, multæq; sunt viæ quarum quæque affirmant se ad philosophiam

ἔχάστη, καὶ ἀφετλὼ ἄγειν φάσκε-
σαι. ἢ δ' ἀληθὴς ἐν αὐταῖς, ἄ-
δηλος, ἀκριβῆ ποιήσασθαι τὴν
διαίρεσιν. ἀδύνατον δέ γε ἡμῖν
ἐφαίνετο, πολλῶν προτεθέντων, A
ἑλέσθαι τὸ ἄριστον, εἰ μὴ ὑπὲρ παν-
τὸς τοῦ πειρώμενος. εἶτα πῶς
μακρὰ ἡ πεῖρα ἔφη. σὺ δ', ὦ
πῶς ἀξιοῖς; αὖθις γὰρ ἐρήσομαι,
ὅτῳ πρῶτον ἂν ἐντύχῃς, τού- B
τῳ ἕψῃ, καὶ συμφιλοσοφήσεις;
κἀκεῖνος ἕρμαιον ποιήσεταί
σε; Ερμο. καὶ τί σοι ἀπο-
κεκριμένος ἂν ἔτι; ὃς οὔτε αὐ-
τόν τινα κρίνειν οἴονταί εἶναι C
φῂς, ἵνα μὴ φοίνικος ἔτι βιῶν,
πάντας ἐν κύκλῳ περιὼν, καὶ
πειρώμενος, οὔτε τοῖς προπε-
πειρωμένοις πιστεύειν ἀξιοῖς,
οὔτε τοῖς πολλοῖς ἐπαινοῦσι, D
καὶ μαρτυροῦσι. Λυ. τίνας
φὴς τοὺς πολλοὺς εἰδότας,
καὶ πεπειραμένους ἁπάντων;
εἰ γάρ τις τοιοῦτός ἐστιν, ἱκα-
νὸς ἔμοιγε καὶ εἷς, καὶ οὐκ ἔτι
πολλῶν δέησιν. ἵνα δὴ τοὺς οὐκ E
εἰδότας λέγῃς, οὐδέν τι τοῦ
πλήθους αὐτῷ προσαξεταί με
πιστεύειν, ἄχρις ἂν ἢ μηδὲν, ἢ
ἅπαντα εἰδότες, περὶ ἁπάντων ἀπο-
φαίνωνται. Ερμο. μόνος
δὴ σὺ πάλιν δεῖς κατείδες, οἱ
δ' ἄλλοι, ἀνόητοι ἅπαντες,

& virtutem ducere, nec per-
spicuum est quænam ex ipsis
vera sit, accuratè faciendum
esse delectum. Nã mihi vide-
bar propositis multis, quod
esset optimum eligere non
posse, nisi omnium fieret pe-
riculum. Deinde longum vi-
sum est experimentum. Tu
verò quid sētis. Rursus enim
te interrogabo, quem primũ
nãcisceris, eum-ne sequeris,
& cum eo philosophiæ ope-
ram dabis? is verò te lucrum
insperatum putabit? *Hermo.*
Ecquid tibi respondeam am-
plius? qui neminem iudicare
posse asseris, nisi phœnicis
annos viuat, omnes in orbem
pellustrando, & tentando:
nèque ijs qui priùs experti
sunt, nec collaudantibus, nec
testimonio probantibus cre-
dere æquum censes. *Lucian.*
Quosnam dicis multos illos
qui facto cunctorũ periculo
probè norunt? Siquis enim
est istiusmodi, sufficiat mihi
etiãm vnus, nec multis opus
fuerit. Porrò si imperitos
proferas, non me illorum
multitudo adducet vt cre-
dam, donec aut nihil, aut
vnum scire de omnibus o-
stendant. *Hermot.* Proinde tu
sol⁹ Veritatẽ perspexisti: aut
cęteri quotquot philosophã-
tur inepti sũt. *Lucian.* Falsò

ὅσοι φιλοσοφοῦσι Λυ. κατα-

ψεύδη μου ὦ Ἑρμότιμε, λέγων, ὡς ἐγὼ προτίθημι τὴν ἐμαυτὸν τῶν ἄλλων, ἢ ταῦτα ὅλως ἐν τοῖς εἰδόσι. καὶ μὲ μεμνησόμενος ὧν ἔφην, ὡς αὐτὸς εἰδέναι πάλαι δοκῶ τοῦ ἄλλους διατεινόμενος, ἀλλὰ μὴ πάντων ἀμαθὲς τοῦτο ἀγνοεῖν ὁμολογῶν.

Ερμο. Δοκῶ ὦ Λυκῖνε, τὸ μὲν ἐπὶ πάντας ἐλθεῖν χρῆναι, καὶ πειρᾶσθαι, ὧν φασι, καὶ τὸ μὴ ἂν ἄλλως ἐλέσθαι τὸ βέλτιον, ἢ οὕτως, εὔλογον ἴσως. τὸ δὲ τῇ πείρᾳ ἑκάστῳ τοσαῦτα ἔτη ἀποδιδόναι, παγγέλοιον, ὥσπερ οὐχ οἷόν τε ὂν ἀπὸ ὀλίγων, καταμαθεῖν τὰ πάντα. ἐμοὶ δὲ καὶ πάνυ ῥᾴδιον εἶναι δοκεῖ τὸ τοιοῦτον, καὶ οὐ πολλῆς διατριβῆς δεόμενον. φασί γέ τοι τῶν γλαφύρων τινα, Φειδίαν οἶμαι, ὄνυχα μόνον λέοντος ἰδόντα, ἀπ' ἐκείνου ἀναλελογίσθαι ἡλίκος ἂν ὁ πᾶς λέων γένοιτο, κατ' ἀξίαν τοῦ ὄνυχος ἀναπλασθείς. καὶ σύ γ', ἢν τίς σοι χεῖρα μόνην ἀνθρώπου δείξῃ, τὸ ἄλλο σῶμα κατακαλύψας, εἶσῃ οἶμαι αὐτίκα ὅ τι ἄνθρωπός ἐστι τὸ κεκαλυμμένον, κἂν μὴ τὸ πᾶν σῶμα ἴδῃς. καὶ τοίνυν τὰ μὲν κεφαλαιώδη, ὧν ἅπαντες λέγουσι, ῥᾴδιον καταμαθεῖν ἐν ὀλίγῳ μοίρᾳ.

me accusas Hermotime, quòd me ipsum alijs anteponam, & in eruditorum ordine collocem. Nec eorum meministi quæ dicebam, quando altiùs quàm alij veritatem me nescire contendebam, sed eam cum omnib⁹ ignorare confitebar. Hermot. Atqui Luciane, ad omnes accedendum esse, quæq; dicuntur tentanda, neque alio quàm hoc modo eligendū id quod est melius, rationi forsan est consentaneum. Sed tot annos vnicuique experimento impendendos, planè ridiculum, quasi verò non possint è paucis cuncta perdiscere. Mihi quidem cum planè facilis res ista videtur esse, tum non multa disquisitione op⁹ habere. Dicunt vtique statuarium quendam, puto Phidiam, leonis vngue tantùm conspecto, ex eo æstimasse quantus foret leo totus, ad rationem vnguis formatus. Tu verò si quis solam hominis manum tibi cōmonstret, obuelato corpore reliquo scies ilico hominem esse, id quod obuelatum est, quanuis totum corpus nō videas. Itaq; sūma capita eorum quę dicūt omnes, exigua dieiparticula facile est perdiscere.

τὸ δ' ὑπάκειβες τοῦτο, ἢ μακρᾶς τ' ἐξετάσεως δεόμενον, καὶ πάνυ ἀναγκαῖον ἐς τ' αἵρεσιν τ' βελτίονος, ἀμ' ἔνεστι κεῖναι ἢ ἀπ' ἐκείνων. λυ. παπαὶ ὦ Ερμότιμε. ὡς ἰσχυρὰ ταῦτ' εἴρηκας, ἀπὸ τῶν μερῶν ἁπάντα τὰ ὅλα εἰδέναι. καίτοι ἐγὼ τἀναντία ἀκούσας, μέμνημαι, ὡς ὁ μὴ τὸ ὅλον εἰδὼς, εἰδείη ἂν ἢ τὸ μέρος. ὁ δ' μόνον τὸ μέρος, εἰκότ' ἢ τὸ ὅλον. οὕτω καί μοι τόδε ἀποκρίναι, ὁ Φειδίας ἂν ποτε ἰδὼν ὄνυχα λέοντος, ἔγνω ἂν ὅτι λέοντός ἐστιν, εἰ μὴ ἑωρᾶκει ποτὲ λέοντα ὅλον; ἢ σὺ ἀνθρώπου χεῖρα ἰδὼν, ἔφης ἂν εἰπεῖν, ὅτι ἀνθρώπου ἐστὶ, μὴ πρότερον εἰδὼς, μήθ' ἑωρακὼς ἄνθρωπον; τί σιγᾷς; ἢ βέλει ἐγὼ ἀποκρίνωμαι ὑπὲρ σοῦ τά γε ἀναγκαῖα, ὅτι ἂν εἴχες; ὥστε κινδυνεύει ὁ Φειδίας ἀπρεπὴς ἀπελήλυθέναι, μάτην ἀναπλάσας τ' λέοντα. οὐδὲν γὰρ πρὸς τ' Διόνυσον ὦ παῖ λέγων. ἢ πῶς ταῦτ' ἐκείνοις ὅμοια; τῷ μὲν γὰρ Φειδίᾳ, καὶ σοὶ, οὐδὲν ἄλλο τὸ γνωρίζειν τὰ μέρη ἄπορον ἦν, ἢ τὸ εἰδέναι τὸ ὅλον, ἄνθρωπον λέγω καὶ λέοντα. ἐν φιλοσοφίᾳ δ', οἷον τῇ Στωϊκῇ, πῶς ἄ

Sed hæc nimium accurata & longa perquisitio, non est admodum necessaria ad melioris electionem: sed ab ijs quæ dixi iudicium sumere licet. *Lucian.* Papæ Hermotime, quã fortia hæc sunt quæ dixisti, quum vis totum ex partibus nosse. Quanquam contraria audire memini, eum scilicet qui totum norit, partem etiam nosse, sed qui partem duntaxat norit, totum non nosse. Hoc etiam mihi respondeto, num Phidias conspecto leonis vngue, leoninum esse cognouisset, ni leonem integrum aliquando vidisset? Vel tu, conspecta hominis manu, hominis esse dicere posses, cùm antea neque nosses, neque vidisses hominem? Cur taces? Numquid vis vt pro te ad rem pertinentia respõdeam, quia non posses? Itaque periculum est ne Phidias infecta re abeat, leone frustra formato. Nihil enim ô puer, ad rem dicis. Vel quomodo hæc illis similia sunt? Neque enim Phidiæ, tibique alia cognoscendarum partium causa fuit, quàm prior toti cognitio: hominis dico & leonis. In Philosophia etiã vt in Stoica, quo pacto

ἀπὸ τῶ μέρους καὶ τὰ λοιπὰ ἰδεῖς; ἢ πῶς ἂν ἀποφαίνοιο ὡς καλά; οὐ γὰρ οἶδα τὸ ὅλον, οὗ μέρη ἐκεῖνά ἐστιν. ὁ δὲ τῆς, ὅτι τὰ κεφάλαια ῥᾴδιον ἀκοῦσαι ἀπίστοις φιλοσοφίας, ἐν ὀλίγῳ μείῳ ἡμέρας, οἷον, ἀρχὰς αὐτῶν, καὶ τέλη, καὶ τί θεοὺς οἴονται εἶναι, τί ψυχὴν, καὶ τίνες μὲν σώματα πάντα φασὶ, τίνες δὲ καὶ ἀσώματα εἶναι ἀξιοῦσι. καὶ ὅτι οἱ μὲν, ἡδονὴν, οἱ δὲ, τὸ καλὸν, ἀγαθὸν, καὶ εὐδαιμονίαν τίθενται. καὶ τὰ τοιαῦτα. οὐ πῶς μὲν ἀκούσαντας, ἀποφήνασθαι ῥᾴδιον, καὶ ἔργον κἀδεῖ. εἰδέναι δὲ ὅστις ὁ ταλαιπὼρ λέγων ἐστὶν, ὅσα μὴ οὐχὶ μορίου ἐστὶν ἡμέρας, ἀλλὰ πολλῶν ἡμερῶν δέηται. ἢ τί γὰρ ἐκεῖνοι παθόντες, ὧν αὐτῶν τούτων ἑκατοντάδας, καὶ χιλιάδας βιβλίων ἕκαστοι συγγεγράφασιν, ὡς πίσταιεν οἶμαι ἀληθῆ εἶναι τὰ ὀλίγα ἐκεῖνα, καὶ σοὶ ἐδόκει ῥᾴδια, καὶ εὐμαθῆ. νῦν δὲ μαντεύομαι οἶμαι δήσεσθαί σοι καὶ ταῦτα πρὸς τὴν αἵρεσιν τῶν χρεπλόγων, εἰ μὴ ἀνέξῃ διαπειρώμενος, ὡς ἀκριβῶς ἐλέσθαι αὐτὸς, ἅπαντα, καὶ ὅλον ἕκαστον καταγνόντας.

ex parte reliqua cognosce? aut quo pacto demonstrabis esse honesta? Non enim nouisti totum cuius illæ partes sunt. Verùm quod dicis facile esse philosophiæ totius summa capita audire exigua diei particula, nimirum quæ sint rerum principia, qui fines, quid de Iijs sentiant, quid de anima: quinam omnia esse corporea dicant, quinam incorporea censeant: quódque alij quidem voluptatem, alij verò honestum, summum bonum ac fœlicitatem esse statuant: atque id genus alia: hæc quidem sic audita fuisse, demonstrare facile est, nullíusque negotij: sed scire quis vera dicat, vide ne non vnius diei particulam requirat, sed multis diebus indigeat. Aut cur illi de his ipsis rebus centenos, millenósque libros singuli conscripserunt, nisi vt persuaderent, opinor, vera esse pauca illa, & quæ intellectu facilia tibi videntur. Nunc autem vate, vt puto, indiges hîc ad meliorum electionem faciendam, nisi recipias disquisitionem illam, vt quum omnia, & vnumquemque totum explorauerit, accuratè deligas. Hæc enim sic fuerit compendiosa, nec

ὃν ἔχουσα περιπλοκὰς, οὐδὲ
ἀναβολὰς, εἰ μεταξὺ λάμψοις
τὸ μαστῖν, ἀκούσας τῶν κεφα-
λαίων ἁπάντων, σφαγιάζοιο
ἐφ' ἑκάστοις. ἀπαλλάξει γάρ σε
ὁ Ζεὺς μυείων πραγμάτων,
δείξας ἐν τῷ τῶ ἱερείου ἥπατι
ἅπερ σοι αἰρετέον. εἰ δὲ βούλει,
καὶ ἄλλό τι ἀπραγμονέστερον
ὑποθήσομαί σοι, ὡς μὴ ἱερεῖα
καταθύσῃς ταυτὶ, μηδὲ θυσιάζῃ τῷ
μηδὲ ἱερέα τινὰ τῶν μεγαλο-
μίδων παρακαλεῖν. ἀλλ' ἐς κάλ-
πιν ἐμβαλὼν γραμματεῖα,
ἔχοντα τῶν φιλοσόφων ἑκάστου
τοὔνομα, κέλευε παῖδα τῶν ἀπὸ
βωμῶν ἀμφιθαλῆ τινα, παρα-
ελθόντα παρὰ τὴν κάλπιν,
ἀνελέσθαι ὅ, τι ἂν πρῶτον
ὑπὸ τὴν χεῖρα ἔλθῃ τῶν γραμ-
ματείων, καὶ τοιοῦτον μὲν τὸν
λαχόντα εἶναι, ὅστις ἂν ᾖ,
φιλόσοφον. Ερμο. ταυτὶ μὲν
ὦ Λυκῖνε βωμολοχικὰ, καὶ
ἐμοὶ μὲν σέ. σὺ δὲ εἰπέ μοι,
ἤδη ποτὲ οἶνον ἐώνιο ἀυτός;
Λυ. καὶ μάλα πολλάκις.
Ερμο. ἆρ' οὖν πείσεις ἅ-
παντας ἐν κύκλῳ τοὺς ἐν τῇ
πόλει καπήλους, ἀποχρυσμέ-
νους, καὶ παρραβάλλων, καὶ
ἀντεξετάζων τοὺς οἴνους;
Λυ. οὐδαμῶς. Ερμο. χρὴ

ambages, r
bit, si acce
tisque sum
pitibus, ad
immolaris.
A infinitis ne
in sacro
sint eligen
strans. Qu
etiam minc
pedium tib
B sequutus ne
feras, nequ
cerdotibus
conducend
coniectis ir
quæ vniusc
C phi nomen
puberem p
vterque sit,
cedens eam
quæ prima
nerit, atq; i
D qui tibi sor
cunque sit,
ctare. H
non tui su
ne. Tu verò
aliquando
Lucian. Et
Herm. Erg
E caupones
gustando,
expendend
Nequaqua
tet enim,
bonum & d

δὲ οἶμαί

χρησῷ καὶ ἀξίῳ ἐπιχρῆσθαι ἀποδείξεσθαι. Λυ. νὴ Δία. Ερμο. καὶ ἀπό γε τοῦ ὀλίγου ἐκείνου γεύματος, εἴγε αὖ ἐπιεῖν ὁποῖός ἅπας ὁ οἶνός ὅστις; Λυ. εἶχον γὰρ. Ερμο. εἰ δ' ἐλεγες παρεστηκόσι τοῖς καπήλοις, ἐπειδὴ κοτύλιον πρίασθαι βούλομαι, δότε μοι ὦ οὗτοι ἐκπιεῖν ὅλον ἕκαστος ὑμῶν τὸ πῶμα, ὡς διακριτοὺς ἐπιξελθών, μάθοιμι ὅστις ἀμείνω τὸν οἶνον ἔχει, καὶ ὅτεν μοι ὠνητέον. εἰ ταῦτ' ἔλεγες, ἦ ἂν οἴει καταγελάσαι σου αὐτούς; εἰ δὲ καὶ ἐπαινέσειαν ἴσως, ταχ' ἂν καὶ προσχοίεν τὸ ὕδατος; Λυ. οἶμαι ἔγωγε. καὶ δίκαιά γ' ἂν πάθοιμι. Ερμο. κατὰ ταυτὰ δὴ καὶ ἐν φιλοσοφίᾳ. τί δεῖ ἐκπιεῖν τὸν πίθον, δυναμένους ἀπ' ὀλίγου τοῦ γεύματος εἰδέναι ὁποῖον τὸ πᾶν ὄντ; Λυ. ὡς ὀλισθηρὸς ὦ Ερμότιμε, καὶ διαδιδράσκεις ἐκ τῶν χειρῶν. πάλιν, δαὶ ἄνησάς γε. οἰόμενος γὰρ ἐκπεφευγέναι, ἐς τὸν αὐτὸν κύρτον ἐμπέπτωκας. Ερμο. πῶς τοῦτ' ἔφης; Λυ. ὅτι ὁμολογούμενον πρᾶγμα λαβὼν, καὶ καίζεις αὐτῷ τὸ ἀμφισβητούμενον

ex eo auferas. *Lucian.* Ita per Iouem. *Hermot.* At ex illa degustati vini portiuncula cognoscere potuisti cuiusmodi sit totum. *Lucian.* Potui certè. *Hermot.* Sed si caupones adiens diceres, Quoniam vini sectarium emere volo, heus vos date mihi singuli ebibendum integrum dolium, vt exhausto toto, norim quis optimum habeat vinum, & vnde mihi sit emendum. Si inquam hæc diceres, annon putas ipsos te derisuros? imò si magis turbares, fortè aquam etiam affusuros? *Lucian.* Id certè existimo, & pro meritis excipere. *Hermot.* Eodem modo se res habent in philosophia. Quid opus est dolium exhaurire, cùm ex degustata portiuncula, quale sit totum, nosse possimus? *Lucian.* Vt lubricus es, Hermotime, & è manibus elaberis. Attamen parum promouisti. Nam cùm effugisse te putaris, in candem sagenam incidisti. *Hermot.* Quorsum hoc dicis? *Lucian.* Quoniam rem per se planam, omnibúsque cognitam, scilicet vinum cum rebus dissimillimis comparas, & de quibus vt pote obscuris

γνώσεως ἅπασι, τὸν οἶνον, εἰ ἦ περὶ ὧν ἀμφισβητήσειν

ἅπαντες ἀφανῶν ὄντων. ὥστε ἔγωγε καὶ ἔχω εἰπεῖν καθότι σοι ὅμοιος φιλοσοφία καὶ οἶνος εἴη. ἆρα κατὰ τοῦτο μόνον, ὅτι καὶ φιλόσοφοι ἀποδίδονται τὰ μαθήματα, ὥσπερ οἱ κάπηλοι, κεκραμένοι γε οἱ πολλοὶ, καὶ δολωσαντες, καὶ κεχρισμένοι. οὐτωσὶ δὲ ἐπισκοπουμένῳ ὅ, τι καὶ λέγεις. τὸ οἶνον ἐν τῷ πίθῳ ὅλον αὐτὸν αὑτῷ ὅμοιον εἶναι. καὶ μὰ Δί' οὐδὲν ἄτοπον. ἀλλὰ καὶ εἴ τις γεύσαιτο ἀρυσαμένου ὀλίγον ὅσον αὐτὸς, εἰσεσθαι αὐτίκα ὁποῖος ἅπας ὁ πίθος ὄξιν. ἀκόλουθον καὶ τοῦτο, καὶ οὐδὲν ἂν ἔγωγέ τι αὐτείποιμι. ὅσα δὲ καὶ τὸ μετὰ τοῦτο, φιλοσοφία, καὶ οἱ φιλοσοφοῦντες, οἷον, ὁ δεῖνα σκαλὸς ὁ σὸς, ἆρα ταῦτα πρὸς ὑμᾶς λέγει ὁσημέραι, καὶ περὶ τούτων, ἢ ἄλλα ἀλλοτε; πολλὰ γάρ ὄζει. πρόδηλον ὦ ἑταῖρε. ἢ οὐκ ἂν εἰκὸς ἦτι παρέμενες αὐτῷ κατὰ τὴν Ὀδυσσέα πρόνοιαν, καὶ προσαναμένοις, εἰ τὰ αὐτὰ ἐλέγοι, μὴ ἀπέρχῃ ἂν σοι καὶ ἅπαξ ἀκούσαντι; Ερμο. πῶς γὰρ οὔ; Λυ. πῶς οὖν οἷόν τέ σοι ἦν, ἀπὸ τοῦ πρώτου γεύματος αὐτά γε, μὴ ἀεὶ ἕτερα εἰδέναι τὰ πάντα; οὐ γὰρ τὰ χυτρὰ ἐπὶ χυτροῖς ἐλέγετο.

omnes ambigunt. Itaque non possum dicere qua in re similia tibi sunt vinum, & philosophia, nisi in hac solùm, quòd philosophi præcepta tradunt, sicuti caupones, commiscendo, adulterando, & malè metiendo. Ad hũc autem modum quod dicis consideremus. Vinum quod est in dolio totum sibi simile esse dicis. Neque id per Iouem est absurdum. Verùm etiam siquis hausta vel minimam particulam gustauerit, cogniturum illico quale sit dolium integrum. Hoc quoque est consentaneum, neque huic contradixerõ. At vide posthac, philosophia, & philosophi, veluti præceptor tuus, num hæc quotidie dicit vobis, & de ijsdem verba facit, an verò aliàs alia proponit? multa enim sunt, vt patet, amice. Annon verò etiamnum, vt par est, apud ipsum, instar Vlyssis circumeundo, & oberrando perduras, si eadem loquitur, vel tibi satis est aliquid semel inaudiuisse? *Hermot.* Quidni? *Lucian.* Quînam igitur potuisti ex primo gustu omnia cognoscere? Nõ enim eadẽ, sed noua sẽper alia nouis addebantur.

οὐχ ὥσπερ ὁ οἶνος ἀεὶ ὁ αὐτὸς ἰών, ὥστε ὦ ἑταῖρε, ἰὼ μὴ ὅλον ἐκπίῃς τὸ πῶμα, καὶ ἄλλως, μεθύων περίειμι, ἀτεχνῶς γὸ ἐν τῷ πυθμένι δοκεῖ μοι ὁ Θεὸς καταχρύψαι τὸ φιλοσοφίας ἀγαθὸν ὑπὸ τὴ ῥύγα αὐτοῦ, δέησει σωῖ ὅλον ἐξαντλῆσαι ἐς τέλος. ἢ οὐ ποτ' ἂν εὕροις τὸ νεκτάρεον ἐκεῖνο πῶμα, οὗ πάλαι διψῶῖ μοι δοκεῖς. σὺ δ' οἴει τὸ τοιοῦτον αὐτὸ εἶναι, ὡς εἰ μόνον χεύσαιο αὐτῦ, καὶ παράτομα μικρὸν ὄσον, αὐτίκα παύσοφον γλυκύμυθον, ὥσπερ φασὶν ἐν Δελφοῖς τὴ μαντικὴν, ἐπειδὰν πίῃ τῦ ἱερῦ νάματος, ἔνθεον σὺδὲ γένεσθαι, καὶ χρᾶν τοῖς μαθοῦσιν. ἀλλ' οὐχ οὕτως ἔχειν ἔοικε. σύ γ' οὖν ὥσπερ ἥμισυ τῦ πῶμου ἐκπεπωκὼς, ἐνάρχεσθαι ἔτι ἔλεγες. ὅ ἐστι τοίνυν μὴ τῷδε μᾶλλον φιλοσοφία ἔοικεν. ὁ μὲν γὸ πίθος, ἔτι μίγνυταί σοι, καὶ ὁ χάμηλος, ἐνέστω ὁ μὴ οἶνος, ἀλλὰ παναφερμία τις πυρὸς ὥσπερ αὖῶ. καὶ μετὰ τῦτο, κύαμοι. εἶτα, κριθαί. καὶ ὑπὸ τούτοις, φακοί. εἶτα, ἐρέβινθοι, καὶ ἄλλα ποικίλα σπέρ. εἰ δὲ σὺ ὠήσαο ἅπαξ ἁθρόων τῶν σπερμάτων, καὶ ὁ ἀφελὼν τὸ πυρῦ,

Nec vti vinum, semper idem erat, adeò vt nisi vas totum exhauseris, nequicquā inebriatus obambulaueris. Nā planè in fundo sub ipsa fæce mihi visus est Deus Philosophiæ summum bonum abstrusisse. Itaque totum ad extremum exhaurire oportebit: alioqui nectaream illam potionem quam iamdiu sitire mihi videris, nusquā inuenias. Porrò tu putas huiusmodi esse philosophiā, vt si solùm degustaueris, ac de ea tantillum traxeris, protinus euadas omnibus sapientiæ numeris absolutus. Veluti de illa diuinatrice Delphica perhibent, quę simulatque sacra fluenta degustarat, illico afflata numine, consulentibus oraculum responsa dabat. Atqui rē nō ita se habere verisimile est. Itaque tu cùm iàm dimidium dolij bibisses, incipere adhuc perhibebas. Ergo vide ne huic potiùs simili sis philosophia. Nam dolium adhuc & caupo tibi manent, atque insit non vinum, sed omnifaria seminum mixtio: triticum desuper, postea fabæ, deinde hordeum, & sub his, lentes, mox cicera, præterea varia alia semina. Iam si semina emere velis, & institor accepto tritico

ὥσπερ λῦ, ἀνέδωκέ σοι δεῖγμα
ὃς πλὴν χείρω, ὡς ἴδοις, ἆρα
σωῒ ἔχοις ἂν εἰπεῖν εἰς ἐκεῖνο
ὑποβλέπων, εἰ καὶ οἱ ἐξέβιν-
δει καθαρεῖ, κἀ οἱ φακοὶ ὀυ-
τακεῖς, καὶ οἱ κύαμοι ὁ διά-
κενοι; Εικο. οὐδαμῶς. Λυ.
οὐ τοίνυν οὐδὲ φιλοσοφίαν
ἐφ' ἑνὸς, ὧν φήσει τις τὸ
παράπαν, μάθοι ἂν ἅπασαν
ὁποῖά ἐστιν. οὐ γὰρ ἔν τι λῦ,
ὥσπερ ὁ οἶνος, ὧπερ σὺ αὖ-
πλὴν ἀπεικάζεις, ἀξιῶν ὁμοίαν
εἶναι τῷ ῥύματι. τὸ δ', ἐπε-
ρεῖόν τι ὤφελεν, οὐ παρέχουσι τὴ
ἐξετάσεως δεόμενον. οἶνον μὲ
γὰρ φαῦλον ὠνήσῃ, ἐν δυοῖν
ὀβολοῖν ὁ κίνδυνος. ἀυτὸν δέ
τινα ἐν τῷ συρφετῷ παρα-πο-
λεῖσθαι, ὡς καὶ ἀυτὸς ἐν ἀρχῇ
ἔφηδα, οὐ μικρὸν εἶναι κακόν.
ἄλλως τε, ὁ μὲ, ὅλον ἀξιῶν
ἐκπιεῖν τὸν πίδον, ὡς κοτύλιν
ὠνήσατο, ζημιῶται αὖ τὸν κά-
μηλον, οὕτως ἀπίδαρα γευό-
μενος. φιλοσοφίᾳ δ', οὐδὲν αὖ
τοιοῦτο πάθοι, ἀλλὰ κἂν ὅτι
πάμπολλα πίῃς, ἧδεν ἐλάττων
ὁ πίδος γίγνεται, οὐδὲ ζημιώσε-
ται ὁ κάπηλος. ἐπρρεῖ γὰρ κἀ-
πλὴν παρεσιμίαν τὸ παρεῖγμα,
ἄβαπτλείδιον ἐς τὸ ἐμπαλιν,
μὴ δὲ τὸ ἐμβαλλόμενον οὐ

tibi specimen inspiciendum in manum indiderit: possesne illud intuitus dicere, an cicer mundum, an lentes maceratu faciles, & fabę non inanes insint? *Hermot.* Nequaquam. *Lucian.* Proinde neque Philosopiam ab vno quod primum quis dixerit, vniuersam cuiusmodi sit cognosces. Non enim vnum quid est, sicuti vinum, cum quo eam comparas, specimini similem esse ratus. Sed hæc aliud quiddam est, quod disquisitione non perfunctoria opus habet. Nam malum vinum emere, iacturam affert duorum oboloru̅: sed in fæce disperire non exiguum est malum. Alioqui qui totum vas epotare voluerit, vt sectarium emat, damno cauponem afficiet, tam insolenter deguſtando. Sed philosophię nihil tale accidit: verùm etsi quamplurimum biberis, vas tamen non imminuitur, neque cauponi damnum infertur. Nam iuxta prouerbium labor exhaustus affluit, & contra quàm Danaidum dolio euenit. Illud enim non continet, quod infunditur, sed protinus perfluit,

ἢ ὁ τῶν Δαναϊδῶν πίδος. ἐκεῖνος
συνεῖχεν, ἀμᾳ δ' ἐῤῥεῖ ἐυθύς.

hinc

ἐντεῦθεν ἤ, ὦ ἀφέλης τι, πλεῖον τὸ λοιπὸν γήσεται. ἐθέλω δέ σοι καὶ ἄλλο ὅμοιον εἰπεῖν φιλοσοφίας περὶ γεύματος. ἢν μή με νομίσῃς βλασφημεῖν περὶ αὐτῆς, ὦ εἴπω ὅτι φαρμάκῳ ὀλεθρίῳ ἔοικεν, οἷον κωνείῳ, ἢ ἀκονίτῳ, ἢ ἄλλῳ τοιούτων. οὐδὲ γὰ ταῦτα, ἐπεὶ καὶ θανατηφόρα ἐστὶν ἀποκτείνοι αὖ, εἴ τις ὀλίγον ὅσον ἀκμαιότατον ἀποξύσας αὐτῶν, ἄκρῳ τῷ ὄνυχι ἀπογεύσαιτο. ἀλλὰ ὦ μὴ τοσοῦτον ὅσον χρὴ, καὶ ὅπως, καὶ ξὺν οἷς, ἂν αὖ ἀποθανούσιο παρασκευασάμενος. σὺ δ' ἡξίους τοὐλάχιστον ἀρκεῖν, ὡς ἀποτελέσαι τὴν τοῦ ὅλου γνῶσιν. Ερμο. ἔστω ταῦτα ὡς βούλει Λυκῖνε. τί οὖν ἐκεῖ ἔτη χρὴ βιῶναι καὶ τοσαῦθ' ὑπομεῖναι πράγματα; ἢ ὀλίγα αὖ ἄλλως φιλοσοφήσαιμι; Λυ. οὐ γὰ ὦ Ερμότιμε. ἀλλὰ δεινὸν οὐδὲν, εἰ γε ἀληθῆ ἔλεγες ἐν ἀρχῇ, ὡς ὁ μὲ βίος, βραχὺς, ἡ δὲ τέχνη, μακρή. νῦν δ' ἴσως οἶσθ' ὅ, τι παθὼν ἀγανακτεῖς, εἰ μὴ αὐθημερὸν ἡμῖν πρὸν δῦναι ἥλιον, Χρύσιππος, ἢ Πλάτων, ἢ Πυθαγόρας γένοιο. σωτελαύνεις ἐς στενὸν, οὐδὲν ὑπὲρ

hinc verò siquid abstuleris, plura tamen reliqueris. Cæterùm aliud quiddam simile de Philosophiæ gustu tibi volo dicere: ac ne putes me in eius infamiam loqui si dixero similem esse exitiali pharmaco, veluti cicutæ, vel aconito, vel id genus alij. Neque enim ista quanquam sunt lethalia, mortem inferant, siquis tantillum ex ijs abrasum summo vngue deguſtauerit. Sed nisi quantum, quomodo, & cum quibus oportet sũpseris, mori possis. Tu verò vel minimum, ad perficiendam totius cognitionem sufficere volebas. Hermot. Ista, Luciane, sint, prout vis. Quorsum igitur centum annos viuere; & tot negocia sustinere oportet? annon aliter philosophari possemus? Lucian. Nequaquam, Hermotime. Neque id graue est: si verum est quod initio dicebas, vitam esse breuem, artem verò longam. At nescio quî nunc fiat, vt stomacheris, si non hodie antequam sol occidat Chrysippus, aut Plato, aut Pythagoras euadas. Hermot. Tu me obsides Luciane, & in augustum adigis, nihil à me mali passus: præ inuidia

Ερμο. περίερχή με ὦ Λυκῖνε, καὶ ἐμοῦ δεινὸν παθόν, ὑπὸ φθόνου

δηλαδὴ, ὅτι ἐγὼ μὲν, προὔκοπτον ἐν τοῖς μαθήμασι, σὺ δ' ὠλιγώρησας ἑαυτοῦ, τηλικοῦτος ὤν. Λυ. οἶσθ' οὖν ὃ δράσεις; ἐμοὶ μὲν, ὥσπερ κορυβαντιῶντι, μὴ πρόσεχε τὸν νοῦν, ἀλλ' ἔα λυρεῖν. σὺ δ' ὡς ἔχεις, πρόχωρει ἐς τὸ πρόσθεν τὸ ὁδοῦ, καὶ πέρανε ἀπ' ἀρχῆς σοι δεδογμένα περὶ τούτων. Ερμο. ἀλλ' ἐκ ἐᾷς σὺ βίαιος ὢν ἀφεῖσθαί τι, ἵνα μὴ πειράσω ἅπαντων. Λυ. καὶ μὲν εὖ εἰδέναι χρὴ, ὡς ἂν ἂν ποτε ἄλλο εἴποιμι. βίαιον δ' ἂν λέγων ἐμὲ, ἀναίτιον δοκεῖς μοι κατὰ τὸ ποιητικὸν ἀπάδειν αὐτῷ; ἐς' ἂν μὴ ἕτερός σοι λόγος συμμαχήσας, ἀφέληται τὸ βίας, ἤδη ἀγόμενον. ἰδοὺ γέτοι καὶ τάδε πολλῷ βιαιότερα φαίη ἂν σοι ὁ λόγος. σὺ δ' ἐκεῖνον παρεὶς, ἐμὲ ἴσως αἰτιάσῃ. Ερμο. τὰ ποῖα; θαυμάζω γὰρ εἴ τι ἄῤῥητον καταλέλειπται αὐτῷ. Λυ. οὐχ ἱκανὸν εἶναι φησι τὸ πάντα ἰδεῖν, καὶ διεξελθεῖν δι' αὐτῶν, ὡς ἔχειν ἤδη ἐλέσθαι τὸ βέλτιστον, ἀλλ' ἔτι τὸ μείζου ἐνδεῖν. Ερμο. τίνος τούτου; Λυ. κριτικῆς τινος ὦ θαυμάσιε, καὶ ἐξεταστικῆς παρασκευῆς, καὶ τοῦ ὀξέος,

nimirum, quoniam ego nonnihil in præceptis profeci, tuque te ipsum, ætate tam grandis, negligis. *Lucian.* Scis igitur quid facias? Mihi quidem tanquam insanienti A mentem ne aduertas, sed delirare sinas: tu verò, vt iam te habes, in via progredere, & quæ ab initio de his decreuisti perage. *Hermot.* At tu in me es adeò violentus, vt nihil eligere B sinas, nisi cuncta tentarim. *Lucian.* Atqui me nunquam aliud dicturum, probè scias oportet. Quúmque violentum me appellas, videris C mihi insontem, iuxta Poëtam, incusare, nisi dum altera pro te faciens oratio, quod iam illatum est, auferat à violentia. En tibi etiam violentiora multò D proponeret oratio. Sed illa fortè obiecta me incusabis. *Hermot.* Qualianam? miror enim si aliquid indictum reliquerit. *Lucian.* Dicit non sufficere omnia vidisse, E eáque percurrisse, vt quod est optimum eligere possis: sed re maxima adhuc opus esse. *Hermot.* Quanam illa? *Lucian.* Iudicij quodam acumine, ô admirãde, & examinandi arte, & mẽte solerti, &

καὶ διανοίας ἀκεραίου, καὶ ἀδιαφθόρου, οἵαν χρὴ εἶναι τὴν περὶ τῶν τηλικούτων διακρινουσαν. ἢ μάτην ἂν ἅπαντα ἐωραμένα εἴη. ἀποδοτέον οὖν φησι καὶ τῷ τοιούτῳ χρόνον οὐ ὀλίγον, καὶ πολυθρύλλητον ἅπαντα, εἰς μέσον αἱρεῖσθαι διαμέλλοντα, καὶ βεβαιώσοντα, πολλάκις ἐπισκοπούμενα, μήτε ἡλικίαν τοῦ λέγοντος ἐκφοβοῦντα, μήτε ὄγκον, ἢ δόξαν ἐπὶ σοφίᾳ αἰδούμενον, ἀλλὰ κατὰ τοὺς Ἀρεοπαγίτας αὐτὸ ποιοῦντα. οἱ γὰρ νυκτὶ καὶ σκότῳ διακρίνουσιν, ὡς μὴ εἰς τοὺς λέγοντας, ἀλλ' εἰς τὰ λεγόμενα ἀποβλέπωσιν. καὶ τότ' ἤδη ἔξεσταί σοι βεβαίως ἐλομένῳ φιλοσοφεῖν.

Ερμο. μὴ τὸν βίον φῄς. ἐκ γὰρ τούτων, οὐδενὸς ἀνθρώπων βίος ἀρκέσειεν ἂν ἅπαντα ἐπιπαντὸς ἐλθεῖν, καὶ ἕκαστον ἀκεραίως ἐπιδεῖν. καὶ ἐπιδόντα, κεῖναι. κἀκείνατα, ἑλέσθαι. καὶ ἑλόμενον, φιλοσοφῆσαι. μόνως καὶ ἂν ὕπως ἐυρεθείῃ φῄς τελεσθές, ἄλλως δ' οὔ. Λυσιῶ γάρ σοι εἰπεῖν ὦ Ερμότιμε, ὅτι οὐδὲ τοῦτό πω ἱκανὸν, μὴ ἔτι μοι δοκοῦμεν λελῆσθαι ἡμᾶς αὐτοὺς, οἰόμενοι μέν τι ἐυρηκέναι βέβαιον, ἐυρόντες

acri atque incorrupto ingenio, quale illud esse debet quod de rebus tantis est iudicaturum: aut nequicquam omnia visa fuerint. Ac rei tali non exiguum tempus tribuendum affirmat: omnibúsque in medio positis eligendum eum qui differt, & cunctatur, sæpe contemplando, quíq; non cuiusque dicentis ætatem, non habitũ, non sapientiæ opinionem reuerenter habet, sed Areopagitarum more facit: qui noctu & in tenebris iudicant, ne dicentes, sed quæ dicuntur, respiciant. Et tunc licebit tibi philosophari quum certò elegeris. *Hermot.* Post vitam dicis. Ex his enim sequitur nullius hominis vitam satis longam esse posse, vt omnia perlustret, & accuratè singula perspiciat, perspectáque iudicet, iudicata eligat, delectúque habito philosophetur. Hac enim sola ratione, non alia verum inueniri posse asseris. *Lucian.* Piget me tibi dicere Hermotime, neq; hoc sufficere: verùm adhuc videmur nosmet ipsos fallere, quum certi quippiam inuenisse putamus, attamen nihil inuenimus: quemadmodum piscatores,

οὐδὲν, ὥσπερ οἱ ἁλιεύοντες

πολλάκις καθέντες τὰ δίκτυα,
καὶ βάρος τινὸς αἰσθόμενοι,
ἀνέλκουσιν, ἰχθῦς παμπόλλους
ἢ πεπερφλυηκέναι ἐλπίζοντες.
εἶτα, ἐπεὶ δὴν κάμνουσιν ἀνασπῶν-
τες, ἢ λίθος τις ἀναφαίνεται
αὐτοῖς, ἢ κεράμιον, ψάμμῳ σε-
σαγμένον, σκόπει μὴ ἡμεῖς
τι τοιοῦτον ἀνεσπάκαμεν. Ερμο.
μανθάνω τί σοι τὰ δίκτυα
ταῦτα βούλεται. ἀτεχνῶς γάρ
με περιβάλλεις αὐτοῖς. Λυ.
ἀκῦν πειρῶ διεκδῦναι. σοὶ
θεῷ γὰρ οἶδα νεῖν, εἰ καί
τις ἄλλος. ἐγὼ γὰρ κἂν ἐφ' ἅ-
παντας ἐλθωμεν πειρώμενοι,
καὶ τοῦτο ἐργασώμεθά ποτε,
οὐδέπω οὐδὲ τοῦτο δῆλον
ἕστεναι νομίζω, εἴ τις ἐξ
αὐτῶν ἔχει τὸ ζητούμενον,
ἢ πάντες ὁμοίως ἀγνοοῦσι.
Ερμο. τί φής; οὐδὲ τούτων
τις πάντως ἔχει; Λυ. οὐδείς.
ἢ σοὶ ἀδύνατον δοκεῖ
ἅπαντας ψεύδεσθαι, τὸ δ' ἀ-
ληθὲς, ἄλλό τι εἶναι παρὰ
μηδενὸς αὐτῶν πω εὑρημένον;
Ερμο. πῶς δ' ἂν τοῦτο; Λυ.
οὕτως. ἔστω γὰρ ὁ μὲν ἀληθὴς
ἀριθμὸς ἡμῖν, εἴκοσιν. οἷον,
κυάμους τις εἴκοσιν ἐς τὴν χεῖρα
λαβὼν, ἐπικλείσαιμος, ἐρω-
τάτω δέκα τινὰς, ὁπόσοι εἰσὶν

qui retibus sæpe demissis, perceptóq; aliquo pondere, trahunt vt qui se magnam piscium copiam irretiuisse sperent. Deinde postquam trahendo delassati fuerint, aut ingens lapis, aut vas arena refertum ipsis apparet. Vide ne nos etiam quippiam huiusmodi traxerimus. Hermot. Non intelligo quid ista retia sibi velint: nam me ijs planè irretitum tenes. Lucian. Ergo da operam vt effugias. Iuuante enim Deo natare scis, siquis etiam alius. Etenim etsi omnes experiendo pellustremur, idque aliquando faciamus, nequaquam planum esse hoc existimo, num quis illorum habeat quod quæritur, an verò similiter omnes ignorent. Hermot. Quid ais? an id horum omnino nullus habet? Lucian. Non liquet. An tibi videtur fieri non posse vt mentiantur omnes, ipsáque Veritas alia quæpiam res sit, quam eorum nemo inuenerit? Hermot. Quî potest fieri? Lucian. Hoc modo. Sit enim verus nobis numerus, viginti. Exempli causa, fabis viginti in manum sumptis, & conclusis, quispiam decem homines interroget, quot

οἱ κύαμοι ἐν τῇ χειρὶ αὐτῶ. αἱδὶ εἰκάζοντες, ὁ μὲ, ἑπτά ὁ δ᾽, πεντήκοντα λεγέτωσαν, ὁ δέ τις, δέκα, ἢ πεντεκαίδεκα. καὶ ὅλως, ἄλλος ἄλλον τινὰ ἀριθμόν. ἐνδέχεται μέντοι καὶ τύχῃ τινὰ ἀληθεῦσαι. ἢ γάρ; Ερμο. ναί. Λυ. οὐ μὴν οὐδὲ τοῦτο ἀδύνατον, ἅπαντας ἄλλον ἄλλους ἀριθμοὺς εἰπεῖν, τὸν ψευδῆ, καὶ ὃν ὄντως, μηδένα δ᾽ αὐτῶν φάναι, ὅτι εἴκοσιν ὁ ἀνὴρ κύαμους ἔχει. ἢ τί φής; Ερμο. οὐκ ἀδύνατον. Λυ. καὶ τοίνυν ἅπαντες μὲν οἱ φιλοσοφοῦντες περὶ εὐδαιμονίαν ζητοῦσιν ὁποῖά τίς ἐστι, καὶ λέγουσιν ἄλλος ἄλλό τι αὐτὴν εἶναι. ὁ μὲν, ἡδονήν. ὁ δ᾽, τὸ καλόν. ὁ δ᾽, ὅσα ἕτερα φασὶ περὶ αὐτῆς. εἰκὸς μὲν οὖν καὶ τούτων ἕν τι εἶναι τὸ εὐδαιμον. οὐκ ἀπεικὸς δὲ καὶ ἄλλό τι παρ᾽ αὐτὰ πάντα. καὶ ἐοίκαμεν ἡμεῖς αὐπάλιν ἢ ἐχθὲς, πρὶν τὴν ἀρχὴν εὑρεῖν, ἐπείγεσθαι πρὸς τὸ τέλος. ἔδει δ᾽ εἶμαι πρότερον φανερὸν γενέσθαι, ὅτι ἔγνωκας ταληθές. καὶ παίτως ἔχει τις αὐτὸ εἰδὼς τῶν φιλοσοφούντων. εἶτα μετὰ τοῦτο, τὸ ὀρθῶς ἂν ἐν ζητοῖμεν, ᾧ πειστέον

fabas in manu habeat, hi verò coniectantes, alius quidē septem, alius triginta dicat: alius decem aut quindecim, denique alius alium numerum: accidit vt aliquis fortè fortuna verum dicat, nonne? Hermot. Ita certè. Lucian. Ergo neque hoc impossibile est, vt omnes alij alios numeros dicant, eósque falsos, & qui non sunt: adeò vt nullus eorum dicat virum in manu viginti fabas habere. Tu quid ais? Hermot. Impossibile non esse. Lucian. Eodem modo quicunque philosophantur quærunt cuiusmodi res sit fœlicitas, & alius aliud eam esse dicit: hic quidem voluptatem, ille honestum: alius alia de ipsa comminiscitur. Verisimile igitur est vnum quiddam ex illis esse fœlicitatem. Nec est absurdum, præter hęc omnia quiddam aliud esse. Ac nos secus quam oportet, ante inuentum principium ad finem videmur festinare. At opinor, priùs oportebat manifestum esse, Veritatem esse cognitam, & omnino esse penes aliquem ex philosophis qui eam norit. Deinde ex ordine quærendum erat, cui sit fides adhibenda. Hermot. Itaque hoc asseris Luciane, ὀρθῶς. Ερμο. ὧδε ἔφη Λυκῖνος.

τοῦτο φὴς ὅτι οὐδὲ αὖ διὰ πάσης φιλοσοφίας χωρήσωμεν, οὐδὲ τότε πάντως ἕξομεν τἀληθὲς εὑρεῖν. Λυ. μὴ ἐμὲ τοῦτο ἐρώτα, ἀλλὰ τὸν λόγον αὐτὸν καὶ ἴσως αὖ ἀποκρίναιτό σοι ὅτι οὐδέπω, ἕως αὖ ἄδηλον ᾖ εἰ ἔν τι τούτων ἐστὶν, ὧν ὅτοι λέγουσιν. Ερμο. οὐδέ ποτε ἄρα ἐξ ὧν σὺ φὴς, εὑρήσομεν, οὐδὲ φιλοσοφήσομεν, ἀλλὰ δεήσει ἡμᾶς ἰδιώτην τινὰ βίον ζῆν, ἀποστάντας τοῦ φιλοσοφεῖν. Λυ. τοῦτο ξυμβαίνει γε ὧν φὴς ἀδύνατον εἶναι φιλοσοφῆσαι, καὶ ἀνέφικτον ἀνθρώπῳ γε ὄντι. ἀξιοῖς γὰρ τὸν φιλοσοφήσειν μέλλοντα, ἐλέσθαι πρῶτον φιλοσοφίαν τὴν ἀρίστην. ἡ δὲ αἵρεσις, ὅτῳ σοι ἔδοκει μόνως ἀκεραίως ἂν γένεσθαι, εἰ διὰ πάσης φιλοσοφίας χωρήσαντες, ἐλοίμεθα τὴν ἀληθεστάτην. εἶτα λογιζόμενος ἐτῶν ἀριθμὸν, ὁπόσος ἱκανὸς ἱκανός ἐστιν, ὑπερεξέπιπτες, ἀπομιμούμενον τὸ πρᾶγμα ἐς ἡμᾶς ἄλλας, ὡς ἀφθονώτερον γένεσθαι τἀληθὲς τοῦ ἑκάστου βίου. τελευτῶν δὲ, καὶ τοῦτο αὐτὸ ἐν ἀενδοίαστον ἀποφαίνεις, ἄδηλον εἶναι λέγων, εἴτε εὑρηταί ποτε τῶν φιλοσοφούντων πάλαι τἀληθὲς, εἴτε μηδέπω. ἐξ ὧν ἐγὼ ἀκούσας, ἀπορῶ τε καὶ ἀμφιβάλλω, μὴ ἄρα ἀληθῆ λέγεις, καὶ οὐκ ἔστιν ἐπὶ τοῖς οὖσιν ἐπιστήμη, μηδὲ ἔστιν ἀνθρώπῳ τὸ εἰδέναι τι τῶν ὄντων, ἀλλ' ἐν ἀπορίᾳ πάντα ἐστὶ καὶ ἀμηχανίᾳ. Ερμο. ἀλλὰ μὴν ἐγὼ οὐκ ἀπορῶ, ἀλλὰ πάντα μοι δοκεῖ ἐναργῆ εἶναι καὶ σαφῆ, ὅσα γε ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐρωτᾷς. Λυ. ἀλλὰ μὴ ἐμὲ ἐρώτα, ἀλλὰ τὸν λόγον αὐτὸν καὶ ἴσως αὖ ἀποκρίναιτό σοι ὅτι οὐδέπω, ἕως αὖ ἄδηλον ᾖ εἰ ἔν τι τούτων ἐστὶν, ὧν ὅτοι λέγουσιν. Ερμο. οὐδέ ποτε ἄρα ἐξ ὧν σὺ φὴς, εὑρήσομεν, οὐδὲ φιλοσοφήσομεν, ἀλλὰ δεήσει ἡμᾶς ἰδιώτην τινὰ βίον ζῆν, ἀποστάντας τοῦ φιλοσοφεῖν. Λυ. τοῦτο ξυμβαίνει γε ὧν φὴς ἀδύνατον εἶναι φιλοσοφῆσαι, καὶ ἀνέφικτον ἀνθρώπῳ γε ὄντι. ἀξιοῖς γὰρ τὸν φιλοσοφήσειν μέλλοντα, ἐλέσθαι πρῶτον φιλοσοφίαν τὴν ἀρίστην. ἡ δὲ αἵρεσις, ὅτῳ σοι ἔδοκει μόνως ἀκεραίως ἂν γένεσθαι, εἰ διὰ πάσης φιλοσοφίας χωρήσαντες, ἐλοίμεθα τὴν ἀληθεστάτην. εἶτα λογιζόμενος ἐτῶν ἀριθμὸν, ὁπόσος ἱκανὸς ἱκανός ἐστιν, ὑπερεξέπιπτες, ἀπομιμούμενον τὸ πρᾶγμα ἐς ἡμᾶς ἄλλας, ὡς ἀφθονώτερον γένεσθαι τἀληθὲς τοῦ ἑκάστου βίου. τελευτῶν δὲ, καὶ τοῦτο αὐτὸ ἐν ἀενδοίαστον ἀποφαίνεις, ἄδηλον εἶναι λέγων, εἴτε εὑρηταί ποτε τῶν φιλοσοφούντων πάλαι τἀληθὲς,

nos tametsi philosophiam omnem obiuerimus, nunquã tamen facultatem nobis paraturos inueniendi veritatẽ. *Lucian.* Ne me interroges ô bone, quin potiùs istum sermonem: & fortasse respõdebit tibi nusquam hoc fore quoad incertum fuerit, num vnum quiddam illorum sit, de quibus hi verba faciunt. *Hermot.* Proinde nunquam, vt ex tuis dictis colligo, inueniemus, neque operam philosophiæ dabimus, sed ea abdicata, vitam priuatam viuamus oportebit. *Lucian.* Illud quidem accidit quod dicis, non esse promptum philosophiæ incumbere, eámq; ab homine comprehẽdi non posse. Iubes enim vt is qui philosophiæ operam est daturus, optimam primũ eligat. Ipsius autem delectus accuratè habẽdi ratio in hoc solo consistere videtur, si perluſtrata omni philosophia, verissimam eligamus. Deinde annorum quoque numerum cõputando, quãtus vnicuique perscrutandæ sufficiat, supergressus es, rem in alia sæcula producẽs, itavt veritatis inuentio præstitutũ vniuscuiusque vitæ tempus trãsgrediatur. Postremò, hoc ipsum etiam ambiguũ reddis quũ dicis esse incertũ, num à priscis philosophis inuẽta sit

ὥστε καὶ μή. σὺ δὲ πῶς Ἑρμότιμε φὴς καὶ ἀπομοσάμενος εἰπεῖν ὅ, τι εὑρηται παρ' αὐτῶν; ἐγὼ μέν, οὐκ ἂν ὀμόσαιμι. καίτοι πόσα ἄλλα παρεῖδον ἔχων A σοι, ἐξετάσεως μακρᾶς καὶ αὐτὰ δεόμενα; Ερμο. τὰ ποῖα; Λυ. οὐκ ἀκούεις τῶν Στωϊκῶν, ἢ Ἐπικουρείων, ἢ Πλατωνικῶν εἶναι φασκόντων, τοὺς μέν, B εἰδέναι τοὺς λόγους ἑκάστης, τοὺς δέ, μή, καίτοι τάχ' ἄλλα πάνυ ἀξιοπίστους ὄντας; Ερμο. ἀληθῆ ταῦτα. Λυ. τὸ τοίνυν διακρῖναι τοὺς εἰδότας, καὶ διαγνῶναι, ἀπὸ τῶν οὐκ εἰδότων μέν, φασκόντων δέ, οὔ σοι δοκεῖ πάνυ ἐξῃρῆσθαι εἶναι; Ερμο. καὶ μάλα. Λυ. δέησει τοίνυν σε, εἰ μέλλεις Στωϊκῶν τὸν ἄριστον εὑρεῖν, εἰ καὶ μὴ ἐπὶ πάντας, ἀλλ' οὖν ἐπὶ τοὺς πλείστους αὐτῶν ἐλθεῖν, καὶ πειραθῆναι, καὶ τὸν ἀμείνω προσκαθίσαι διδάσκαλον, γυμνασάμενόν γε προτέρως, καὶ κριτικὸν τῶν τοιούτων δυνάμεων ποιησάμενον, ὡς μή σε λάθῃ ὁ χείρων προχειρισθείς. καὶ σὺ καὶ πρὸς τοῦτο ἔρα, ὅσου δεῖ τὸ χρόνου, ὃν ἔχων παρῆκα, δεδιὼς μὴ σὺ ἀγανακτήσῃς. καίτοι τό γε μέγιστόν τε ἅμα, καὶ ἀναγκαιότατον,

veritas, nec-ne. Tu verò Hermotime quî posses interposito iureiurando affirmare ab ipsis inuentam esse? ego quidem iurare nolim. Quàm multa verò alia prætermitto lubens, quibus indagatione longa esset opus. *Hermot.* Quænam illa? *Lucian.* Nonne audis Stoicos, aut Epicureos, aut Platonicos dicentes, hos quidem rerum omnium rationes tenere, illos verò minimè, quanquam cæterùm fide sunt penitus digni? *Hermot.* Vera hæc sunt. *Lucian.* Proinde diiudicare, & dignoscere peritos ab imperitis, semet tamen peritos perhibentibus, nonne tibi prorsùs operosum videtur? *Hermot.* Ita sanè, *Lucian.* Oportebit igitur, si Stoicorum optimum es cognituru, si non ad omnes, saltem D ad maximam eorum partem accedas, factóque experimẽto meliorem tibi præceptorẽ præstituras, qui te priùs exerceat, & de his iudicandi facultatem tibi suppediter, E ne nescius deteriorem elegeris. Atqui tu hoc etiam perpende, quantum temporis requirat, quod vltrò prætermisi, veritus ne stomachareris. Quãquã quod maximũ simul, & summè necessarium,

ἐν τοῖς τοιούτοις, λέγω δὴ τοῖς ἀδήλοις τε, καὶ ἀμφιβόλοις, ἓν τοῦτό ἐστιν οἶμαι. καὶ μόνη σοι αὕτη πίστις, καὶ βέβαιος ἐλπὶς ἔτι τὴν ἀληθειάν τε καὶ ἔυρεσιν αὐτῆς, ἄλλη δ' οὐδεμία ὑπόσουν, ἢ τὸ κρίνειν δύνασθαι, καὶ χωρίζειν ἀπὸ τῶν ἀληθῶν τὰ ψευδῆ, καὶ ὑπαρχεῖν σοι καὶ κατὰ τὸν ἀργυρογνώμονας διαγινώσκειν ἅ, τε δόκιμα, καὶ ἀκίβδηλα, καὶ ἃ παρηκεκιμμένα, καὶ εἴ ποτε τοιαύτην τινὰ δύναμιν, καὶ τέχνην ποριοῖμην, ἴσως ἔτι τὴν ἐξέτασιν τῶν λεγομένων· εἰ δ' μὴ, εὖ ἴσθι ὡς οὐδὲν κωλύσει σε ὑπ' ἐμοῦ ἕλκεσθαι ἢ ἐναύσων, ἢ θαλλῷ περιδεθέντα ἀκολουθεῖν ὥσπερ τὰ πρόβατα. μᾶλλον δὲ τῷ ὄπτι βαπτιζομένῳ ὕδατι ἐοικὼς ἔσῃ, ἐφ' ὅ, τι ἂν μέρος ἕλκύσῃ σε τις ἄκρῳ τῷ δακτύλῳ ἀγόμενος. ἢ καὶ νὴ Δία καλάμῳ τινὶ, ἐπ' ὄχθῃ παρηπταμένῳ πτερυκότι, καὶ πρὸς πᾶν τὸ πνέον καμπτομένῳ, κἂν μικρά τις αὔρα διαφυσήσασα, διασαλεύσῃ αὐτὸν, ὡς εἴ γέ τινα ἕυρῃς διδάσκαλον, ὃς ἀποδείξεως ἥψει, καὶ τοῦ ἀμφισβητουμένων διακρίσεως, τέχνην τινὰ εἰδώς,

est in rebus huiusmodi, obscuris inquam, & ambiguis, vnum hoc est opinor. Et sola tibi firma, certáque spes consequendæ veritatis relicta est, aliud autem nihil, quàm vt discernere queas & seiungere vera à falsis, vtque argentariorum in morem dignoscere possis quæ proba, & syncera, & quæ adulterina. Hanc facultatem tandem consequutus, & artem, conferre tè potes ad eorum quæ dicuntur explorationem: sin minus probè scias, nihil prohibiturum quominus ab vnoquoque, quod aiunt, nare traharis, & præmonstrata fronde, perinde vt oues sequaris. Vel aquæ potiùs, quæ apponitur mensæ, similis eris: in quamcunque partem te quilibet traxerit, summo digito duceris. Vel per Iouem arundini ad fluuialem ripam enatæ, semet ad quemcunque flatum flectenti, quam vel exigua afflans aura commouerit. Ita si præceptorem inuenias, qui aliquam artem calleat, qua demonstrationes, & dubiorum diiudicandorũ ratione te doceat, negotia nimirum

διδάξειέ σε, παύσῃ δηλαδὴ

πράγματα ἔχων. αὐτίκα γάρ σοι τὸ βέλτιστον φανεῖται, καὶ παλαιὸς ὢν ἀχθεὶς τῇ ἀποδεικτικῇ ταύτῃ τέχνῃ, καὶ τὸ ψεῦδος ἐλεγχθήσεται. καὶ σὺ βεβαίως ἐλόμενος, καὶ κρίνας, φιλοσοφήσεις. καὶ τὴν τετιμημένην εὐδαιμονίαν κτησάμενος, βιώσῃ μετ' αὐτῆς, ἅπαντα συλλήβδην ἔχων τὰ ἀγαθά. Ερμο. εὖγε ὦ Λυκῖνε, πολλοῦ γε ταῦτ' ἀμείνω, καὶ ἐλπίδος οὐ μικρᾶς ἐχόμενα λέγεις, καὶ ζητητέος ὡς ἔοικεν ἡμῖν ἀνὴρ ὁ τοιοῦτος, διαγνωστικός τε, καὶ διακριτικὸς πιθανῶν ἡμᾶς. καὶ τὸ μέγιστον, ἀποδεικτικός. ὡς τά γε μὴ ταῦτα, ῥᾴδια ἤδη, καὶ ἀπράγμονα, καὶ οὐ πολλῆς διατριβῆς δέόμενα. καὶ ἔγωγε ἤδη χάριν οἶδά σοι, ἐξευρόντι σωτηρίου τινα ταύτην ἡμῖν, καὶ ἀείσιτον ὁδόν. Λυ. καὶ μὴν ὑδίκως χάριν ἂν μοι εἰδείης εἰκότως. ἤδη γάρ σοι ἐξευρηκὼς ἔδειξα, ὡς ἐγγυτέρω σε πιθήσειν τῆς ἐλπίδος. τὸ δ', πολὺ πρόσωτέρω γεγόναμεν, ἢ πρότερον ἦμεν. καὶ καὶ τοῦ παροιμιαζομένους, πολλὰ μοχθήσαντες, ὁμοίως ἐσμέν. Ερμο. πῶς τοῦτο φῄς, πάνυ

habere desines. Siquidem quod est optimum illico tibi comparebit, ipsáque veritas adducta arte illa demõstratiua, atque mendacium deprehendetur: túque certo delectu habito, & firmo adhibito iudicio philosophaberis: & ter optabilem fœlicitatem assecutus, cum ipsa simul omnia bona possidens vitam exiges. *Hermot.* Euge Luciane. Nam longè meliora hæc sunt quæ dicis, & spem non mediocrem præ se ferunt. Et quærendus videtur nobis huiusce modi vir, qui nos dignoscendi, & distinguendi, quódque maximum est, demonstrandi facultate instituat, ita vt hæc postea facilia, nec operosa sint, nec multæ exercitationis indiga. Atque ego tibi gratiam habeo, quòd compendiariam hanc & optimam viam nobis commentus sis. *Lucian.* Atqui nullo iure mihi gratiam habeas: neque enim tibi quicquam meo marte inuentum commonstraui, quo te spei propiùs admouerim. Sed longè quàm antea remotiores sumus: vtque vulgo fertur, exhausto labore multo, eodem in statu consistimus. *Hermot.* Quî hoc dicis

γάρ τι λυπηρόν τι, καὶ δύσελπι
ἐρεῖν ἔοικας. Λυ. ὅτι ὦ ἑταῖρε,
κἂν ἕυρωμεν ὑπισχνούμενόν
τινα εἰδέναι τε ἀποδείξιν, καὶ
ἄλλον διδάξειν, οὐκ αὐτίκα οἶ-
μαι πιστεύσομεν αὐτῷ, ἀλλά
τινα ζητήσομεν τὸν κρῖναι δυ-
νάμενον, εἰ ἀληθῆ ὁ ἀνὴρ λέγει.
κἂν τοῦτον εὑπορήσωμεν, ἄδη-
λον ἔτι ἡμῖν, εἰ ὁ ἐπιγνώμων
ἔτος οἶδε διαγιγνώσκειν τὸν ὀρ-
θῶς κρινοῦντα, ἢ μή. καὶ ἐπ'
αὐτὸν αὖθις τοῦτον, ἄλλου ἐπι-
γνώμονος οἶμαι δεῖ. ἡμεῖς γὰρ
πόθεν ἂν εἰδείημεν διακρίνειν ἢ
ἄριστα κρίνειν δυνάμενον; ὁρᾷς
ὅποι τοῦτο ἀποτείνεται, καὶ
ὡς ἀπέραντον γίγνεται, σιωπᾷ
ποτε, καὶ καταληπτέον μὴ
δυνάμενον; ἐπὶ καὶ τὰς ἀπο-
δείξεις αὐτὰς, ὁπόσας οἷόν τε
ἐυρίσκειν, ἀμφισβητουμένας
ὄψει, καὶ μηδὲν ἐχούσας βέ-
βαιον. αἱ γοῦν πλεῖσται αὐ-
τῶν, δι' ἄλλων ἀμφισβητου-
μένων πιθεῖν ἡμᾶς βιάζονται
εἰδέναι. αἱ δ', τῶν πάνυ σοφῶν
λόγοις τὰ ἀφανίσματα συνάπτουσαι, ἀδέν αὐτοῖς κοινωνοῦν-
τα, ἀποδείξεις αὐτῶν εἶναι
φάσκουσιν. ὥσπερ εἴ τις οἴοιτο
ἀποδείξειν εἶναι θεοὺς, διότι
βωμοὶ αὐτῶν ὄντες φαίνονται. ὅτε ὁ Ἑρμότιμε,

Nam triſte quiddam, vixque ſperandum dicturus videris. *Lucian.* Quòd ô amice, quãuis inueniamus aliquem qui ſe & demonſtrationem ſcire, eámque alium docere velle profiteatur, non ſtatim ipſi fidem vt puto habebimus, ſed quæremus aliquem qui iudicare queat, an vera loquatur ille. Ac quanuis hunc comparauerimus, nondum liquet num explorator iſte norit dignoſcere rectè iudicaturum, nec-ne. Et in hunc, alio exploratore rurſum opus eſſe puto. Nos enim vndenam diſcernere noſſemus eum qui optima poteſt iudicare? Videſne quò vſque protendatur, & vt immenſum fiat, ſuſpenſo eſſe animo, & non poſſe cõprehendere, ſiquidem ipſas etiam demõſtrationes, quot quot inueniuntur, controuerſas videbis, nihílque certi habere. Nam harum plurimæ per alia dubia perſuadere nos cogunt ſcire: aliæ obſcuriſſima manifeſtis coniungentes, quæ nihil commune cum ipſis habent, demonſtrationes eorum eſſe affirmant. Veluti ſi quis putaret ſe demonſtraturum eſſe Deos, quia illis ſtructæ aræ cernũtur. Itaq; Hermotime,

ἔα οἶδ' ὅπως καθάπερ οἱ ἐν κύκλῳ θέοντες, ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἀρχὴν, καὶ ἀποφίαν ἐπανελυθαμεν. Ερμο. οἷά με ἐργάσω ὦ Λυκῖνε, ἀνθρακας μοι τὸν θησαυρὸν ἀποφήνας, καὶ ὡς ἔοικεν, ἀπολεῖται μοι τὰ τοσαῦτα ἔτη, καὶ ὁ κάματος ὁ πολύς. Λυ. ἀλλ' ὦ Ερμότιμε, πολὺ ἔλαττον ἀνιάσῃ, ἐὰν ἐννοήσῃς ὅτι οὐ μόνος ἔξω μένεις τῶν ἐλπιζόντων ἀγαθῶν, ἀλλὰ πάντες ὡς ἔπος εἰπεῖν, περὶ ὄνου σκιᾶς μάχονται οἱ φιλοσοφοῦντες. ἦ τίς ἂν δύναιτο δῆτα ἐκείνων ἁπάντων χωρῆσαι, ὧν ἔφην; ὅσον ἀδύνατον καὶ αὐτὸς λέγεις εἶναι. νυνὶ δ', ὅμοιόν μοι δοκεῖς ποιεῖν, ὥσπερ εἴ τις διψῴη, καὶ αἰτηθεὶς τὸν τῦχον, ὅτι μὴ δύναιτο ἀναδῦναι ἐς τὸν οὐρανὸν, ἢ ὅτι μὴ βύθιος ἰὼν δύς εἰς τὸν θάλατταν, ἀπὸ Σικελίας ἐς Κύπρον ἀναδύσεται, ἢ ὅτι μὴ ἀφθεὶς ἡλιὸς ἀυημερὸν ἀπὸ τῆς Ελλάδος, εἰς Ινδοὺς τελεῖ. τὸ δ' αἴτιον τῆς λύπης, ὅτι ἐλπίκει οἶμαι, ἢ ὄναρ ποτὲ ἰδὼν τοιῶτον, ἢ αὐτὸς αὐτῷ ἀναπλάσας, οὐ φεύτερον ἐξέπασας εἰ ἐφικτὰ εὔχεται, καὶ πρὸς τὴν ἀνθρώπου φύσιν. καὶ δὴ καὶ σὲ ὦ ἑταῖρε,

nescio quomodo, vt qui in circulo currunt, ad principium ipsum, eandémque dubitationem redruimus. *Hermot.* Qua me affecisti iniuria Luciane, carbones mihi pro thesauro commonstrans. Vtque verisimile est, tot anni, tantúmque laboris mihi peribit. *Lucian.* At multò minùs mœrebis, Hermotime, si cogitaris te non solùm speratis bonis excludi, sed omnes vt ita dicam, philosophos asi ni vmbra digladiari. Numquis ea omnia quę dixi, obire posset? Id quod ipse etiam fieri non posse confiteris. Nunc autem mihi videris idē facere, ac siquis fieret, & fortunam incusaret, quòd in cœlum ascendere non posset, vel quòd vrinando in mare ingressus, à Sicilia in Cyprum delatus non emergeret: vel quòd tanquam volucris in sublime sublatus vno die à Græcia ad Indos non deuolaret. Causa autem huius tristitiæ ea est, quòd hoc sperauerat, cùm tale quid olim vel in somnis vidisset, vel ipse sibi finxisset, nec priùs perquisiuisset an ea optaret quę consequi posset, & quæ cum hominis natura conuenirent. Te verò amice,

καὶ δὴ καὶ σὲ ὦ ἑταῖρε,

πολλὰ καὶ θαυμαστὰ ὀνειροπολοῦντα νύξας ὁ λόγος, ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐκίνησεν. εἶτα ἐγρήγορεν αὐτῷ, ἔτι μόλις τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνοίγων, καὶ τὸ ὕπνον ἅμα ῥᾳδίως ἀποσειόμενος ὑφ' ἡδονῆς οἷς ἐώρας πάσχοισι δι' αὐτὰ καὶ οἱ τὴν κενὴν μακαρίαν ἑαυτοῖς ἀναπλάττοντες, ἢν μεταξὺ πλουτοῦσιν αὐτοῖς, καὶ θησαυροὺς ἀνορύττουσι, καὶ βασιλεύουσι, καὶ τἆλλα ἐνθυμοῦνται, οἷα πολλὰ ὁ Ζεὺς ἐκεῖνα ῥᾳδιουργεῖ, ἡ εὐχὴ μεγαλόδωρος οὖσα, καὶ πρὸς ὃ δὲν αἰτήσεται, κἂν ὑπὲρ ἵππου δεήσῃ τινὸς ἀγαθοῦ, κἂν κολοσσαίου τὸ μέγεθος, κἂν ἁρπόλας χρυσᾶς εὑρεῖσκειν. ἵν' οὖν τούτου ταῦτα ἐνύπνια αὐτοῖς, ὁ παῖς προσελθὼν, ἐρωτᾷ τι τῶν ἀναγκαίων, οἷον, ὅθεν ἄρτους ὠνητέον, ἢ ὅ, τι ἢ φαγητέον πρὸς τὴν ἀπαρτοῦσαν τυρογόϊκιον, ἐν πολλῷ πεμμύοντα, οὕτως ἀναμαχητῶσιν, ὡς ὑπὸ τοῦ ἐγρεμμύου καὶ παρεγχλήσαντος ἀφαιρεδὸν τὰ πάντα ἐκεῖνα τὰγαθά. καὶ ὀλίγου δεῖσι τὴν ῥῆγα τοῦ παιδὸς ἀποβαλεῖν. ἀλλὰ σὺ ὦ φιλότης, μὴ πάθῃς αὐτὸ πρὸς ἐμὲ, εἴ σε θησαυροὺς ἀνορύττοντα, καὶ

multa & admiranda versantem in somnijs, vbi te pupugit hæc oratio, è somno exilire fecit. Deinde successes ipsi, vix adhuc oculos aperiens, nec facilè somnum excutiens præ voluptate eorum quæ vidisti. Idem accidit ijs qui beatitatem inanem sibi confingunt, si interea dum diteſcunt, & thesauros effodiunt, & reges agunt, & in cæteris fœlices sunt (qualia multa Dea illa Euche, hoc est, Votum facilè operatur, donis magnificum, nullâque in re cõtradicens, siue quis velit fieri volucer, siue colossæa magnitudine conspicuus, siue montes totos aureos inuenire) Si igitur hæc illis animo versantibus, veniat puer qui necessariarum rerum aliquid postulet, velut vnde panis sit emendus, vel quid respondendum ei qui mercedem conductæ domus iamdudum expectans reposcit, ita stomachantur, ac si qui interrogauit, & interpellauit omnibus illis bonis ipsos priuasset: ac parum abest quin pueri nasum mordicus auellant. Verùm, amice, ne eo sis animo erga me, si te effodientem thesauros, & volantem, &

πετόμενον, καὶ πᾶσαν οἰκίαν

σοφὴν ἐννοοῦντα, καὶ τινας ἐλπίδας ἀνεφίκτους ἐλπίζοντα, φίλος ὢν, οὐ περιεῖδον διὰ παντὸς τὸν βίου, ὀνείρῳ ἥδεσθαι μὲν ἴσως, ἀταρ ὀνείρῳ γε συόντα. διαναστάντα δ', ἄξιόν σοι πρᾶξαι τι τῶν ἀναγκαίων. καὶ ὅ σε παρεπέμψει εἰς τὸ λοιπὸν τοῦ βίου, τὰ κοινὰ ταῦτα φροντίσαντα. ἐπεὶ, ὅ γε νῦν ἔπραττες, καὶ ἐπενόεις οὐδὲν τῶν ἱπποκενταύρων, καὶ χιμαιρῶν, καὶ γοργόνων διαφέρει. καὶ ὅσα ἄλλα ὄνειροι, καὶ ποιηταὶ, καὶ γραφεῖς ἐλεύθεροι ὄντες, ἀνάπλασιν, ἔστε γλυφόμενα πώποτε, ἔστε γλυφόμενα σωάμενα. καὶ ὅμως ὁ πολὺς λεὼς πιστεύουσιν αὐτοῖς, καὶ κηλοῦνται ὁρῶντες, ἢ ἀκούοντες τὰ τοιαῦτα, διὰ τὸ ξένα, καὶ ἀλλόκοτα εἶναι. καὶ σὺ δὴ μυθοποιοῦ τινος ἀκούσας, ὡς ἔστι τις γυνὴ σοφὴ τὸ κάλλος, σοφὴ τὰς χάριτας αὐτὰς, ἢ πλοῦν οὐρανίαν εἶναι, μὴ πρότερον ἥξειν εἰ ἀληθῆ λέγει, ἢ εἴ ἐστι που τῆς γῆς ἀνθρωπος αὐτῇ, ἥρως ἐυθὺς, ὡσπέρ φασι τὴν Μήδειαν, ἐξ ὀνείρατος ἐρασθῆναι τοῦ Ἰάσονος. ὁ δὲ δὴ μάλιστά σε πρὸς ἄλλοις ἦν, ὁπόσοι τὸν αὐτὸν σοι

eximias cogitationes concipientem, & quæ nequeas assequi sperantem, ego tuus amicus, non permisi te per omnem vitam, cum somnio, fortè quidem iucundo, sed tamen somnio conuersari: sed volo vt experrectus res agas quæ ex vsu sunt, & quæ te communia cogitauerē per reliquum vitæ spatium comitentur. Siquidem quod modò faciebas, & mente versabas, nihil ab Hippocentauris, & Chimæris, & Gorgonibus differt: nec ab aliis quæ somnia, quæ poëtæ, quæ pictores liberi confingunt, quæ nec fuerunt vnquam, nec esse possunt: quibus tamen vulgus credit; talibúsque visis vel auditis demulcetur, quia noua sunt & mōstrosa. Et tu audito quopiā fabulatore qui dicat esse mulierem aliquam insignitèr formosam, Gratijs ipsis, & Vrania formosiorem, priùs quàm expenderis an vera dicat, & an sit vspiam gentium hæc mulier, amore statim captus es, vt perhibent Medeam ex solo somnio exarsisse in Iasonis amorē. Quod autem te potissimū ad amorem illexit, aliósq; quotquot illius simulachri tecum amore inflammatur, hoc sunt τὰ ἔρωτα ἐπηιάζετο, καὶ πᾶς εἰδώλου ἐρᾷς, τοῦτο δὲ

ὥσγε μοι εἰκάζοντι φαίνεται, τὸ τὸν λέγοντα ὀλίγον πρὸς γυναικὸς, ἐπείπερ ὑπιστεύθη τὸ ψεῦδος, ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἀκόλουθα ἐπάγειν. εἰς τοῦτο γὰρ ἐνεφέρετε μόνον, καὶ διατοῦτό σοι ἔλκεν ὑμᾶς ὁ ῥινὸς, ἐπείπερ ἅπαξ τῷ ψεύδει λαβὼν ἐνεδώκατε αὐτῷ, καὶ ἤγλυ ὅτι ἀγαπωμένοις, δι' ἧς ἔλεγεν εὐθείας ὁδοῦ. ῥᾴδια γὰρ οἶμαι τὰ μετὰ ταῦτα. καὶ οὐδεὶς ὑμῶν ἔτι ὑπεστρεφόμενος εἰς τὴν εἴσοδον, ἐζήτησεν εἰ ἀληθὴς ὅτι, καὶ εἰ μὴ ἔλαθε, καθ' ὧν ἐχρῆν εἰσελθών, ἀλλ' ἠκολούθει τοῖς τῶν ψευδομένων ἴχνεσι, καθάπερ τὰ πρόβατα πρὸς τὸν αὐτῶν ἡγούμενον, δέον ὑπὸ τὴν εἴσοδον, καὶ πρὶν ἅψασθαι, εἰπεῖν εἰστητέον. ὁ δὲ φημι, σαφέστερον ἂν μάθοις, ὧν τι τοιοῦτον ὅμοιον παραδηλώσῃ αὐτῷ. λέγοντος γάρ τινος τῶν μεγαλοτόλμων τούτων ποιητῶν, ὡς ἤδη τὸ ποτε πεπεφαλος, καὶ ἐξάχειρ ἀνὴρ ἀπος, ἀνὴρ τοιοῦτον ταῦτα ἀπαραγμόνως ἀποδέξῃ, μὴ ἐξετάσας εἰ δυνατόν, ἀλλὰ πιστεύσας, εὐθὺς ἀκολούθως ἂν ἐπάροι καὶ τὰ λοιπὰ, ὡς καὶ ὀφθαλμοὺς ὁ

vt mihi conjicienti videtur, quòd qui de muliere verba faciebat, siquidem creditus est primùm vera dixisse, consentanea orationi inducebat. In id enim solum intenderatis, ideóque vos naso trahebat postquam semel primam ansam ipsi tradidistis, & ad dilectam ducebat ea via quam rectam dicebat. Facilia enim vt puto quæ postea sunt agenda. Neque quispiam ex vobis ad ingressum conuersus inquirebat, num esset verus, & an per obliuionem ingressus esset eã viam quam deuitare oportebat. Verùm præeuntium vestigijs insistebat, sequendo vt oues præcedentem pastorem, cùm æquum fuisset statim in aditu perpendere nũquid erat ingrediendum. Clariùs autẽ intelliges quod dico, si tale quiddam non absimile compares cũ ipso. Nam si aliquis ex poëtis illis summè audacibus dicat olim fuisse tricipitem quendam, & senis manibus instructum hominẽ: tuq; hæc primùm nullo negocio admiseris, & prius credideris, quã exploraueris an id fieri possit: pari ratione reliqua etiam inferet, eum scilicet sex etiam oculos, & sex aures

αὐτὸς εἶχεν ἓξ, καὶ ὦτα ἓξ,

καὶ φωνὰς βεῖς. ἅμα ἠρίει, καὶ ἄδοι διὰ πεῶν στομάτων, καὶ δακτύλοις πεπάκοντα εἶχεν, οὐχ ὥσπερ ἕκαστος ἡμῶν δέκα ἐν ἀμφοτέραις χερσί. καὶ εἰ πολεμεῖν δέοι, αἱ βεῖς μὲ χεῖρες ἐκάστη, πέλτιον, ἢ γέρρον, ἢ ἀσπίδα εἶχεν. αἱ βεῖς δ', ἡμῖ, πέλεκυν κατέφερεν. ἡ δ', λογχίον ἠρίει. ἡ δ', τῷ ξίφει ἐχρῆτο. καὶ τίς ἔτι ἂν ἀπιστήσειε ταῦτα λέγοντι αὐτῷ; ἀκόλουθα γὰρ τῇ ἀρχῇ, περὶ ἧς ἐχρῖν οὐδὲ σκοπεῖν, εἴπερ δεκτέα, καὶ εἰ συγχωρητέα ἦν τοῦτο ἔχειν. ὧν δ' ἅπαξ ἐκεῖνα δῶς, ἐπιρρεῖ τὰ λοιπά, καὶ οὔποτε στήσεται. καὶ τὸ ἀπιστεῖν αὐτοῖς οὐκ ἔτι ῥᾴδιον, ἐπείπερ ἀκόλουθα, καὶ ὅμοια ὄντι τῇ συγχωρηθείσῃ ἀρχῇ, ἅπερ καὶ ὑμεῖς πάσχετε. οὐ γὰρ δι' ἔρωτος καὶ σπουδῆς, οὐ διεταράττοντες τὰ κατ' εἴσοδον ἑκάστην, ὅπως ὑμῖν ἔχει. παρακολουθεῖτε γὰρ τῇ ἀκολουθίας ἑλκόμενοι. οὐ συνορῶντες εἰ πῃ γένοιτ' ἂν ἀκόλουθόν τι αὐτῶν, καὶ ψεῦδος ὄν. οἷον. εἴ τις λέγει τὰ δὶς πέντε, ἑπτὰ εἶναι. καὶ σὺ πεύσειας αὐτῷ, μὴ ἀριθμήσας ἐπὶ σαυτῷ. ἐπάξει δηλαδή, ὅτι καὶ τετράκις πέντε.

habuisse, tréſque ſimul voces emiſiſſe, triplicíque ore comediſſe, & digitos triginta, non vt noſtrûm vnuſquiſque in ambabus manibus decem habuiſſe, & ſi bellandum eſſet, tres manus ſingulas, peltam, parmam Perſicam, aut clypeum tenuiſſe: tres verò, hanc quidem ſecurim incuſſiſſe, illam verò haſtam vibraſſe, aliam autem gladio vſam fuiſſe. Ecquis ipſi hæc dicenti non crederet? Nam cum initio conueniunt, quod protinus erat conſiderandum, an admittẽdum, & concedendum eſſet ita ſe habere? Sed ſi ſemel illa conceſſeris, influunt reliqua, nec ſiſtentur vnquam. Nec iam facile eſt fidem illis denegare, ſiquidem conſentanea ſunt & ſimilia conceſſo principio. Quæ vobis etiam accidunt. Tantus enim eſt veſter amor & alacritas, vt non ſcrutati quomodo ſe habeant, quæ vobis in aditu offeruntur, progrediamini rerum conſequentia pertracti: nec in mentem veniat, an falſum etiam ſit quod priori eſt conſentaneum. Veluti, ſiquis dicat, bis quinque ſeptẽm eſſe, & credas ipſi, non facta apud te ſupputatione: inferet etiam quater quinq; quatuordecim omnino eſſe: τετράκις πέντε πάντως δέ.

καὶ μέχρις ἂν ὅτε ἐθελήσῃ, οἷα καὶ ἡ θαυμασὴ γεωμετρία ποιεῖ. κἀκείνη γὰρ τὸν ἐν ἀρχῇ, ἀλλόκοτά τινα αἰτήματα αἰτήσασα, καὶ συγχωρηθῆναι αὐτῇ ἀξιώσασα, ἃδὲ συνῆναι δυνάμενα, σημεῖά τινα ἀμερῆ, καὶ γραμμὰς ἀπλατεῖς, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὑπὸ σαθροῖς τοῖς θεμελίοις τούτοις οἰκοδομεῖ τὰ τοιαῦτα, καὶ ἀξιοῖ εἰς ἀπόδειξιν ἀληθῆ λέγειν, ἀπὸ ψευδοῦς τῆς ἀρχῆς ὁρμωμένην. κἀγὼ τοίνυν καὶ ὑμεῖς δόντες τὰς ἀρχὰς τὴν παραιρέσεως ἑκάστης, πιστεύετε τοῖς ἑξῆς. καὶ γνώρισμα τὴν ἀληθείας αὐτῶν τὴν ἀκολουθίαν ἡγεῖσθε εἶναι, ψευδῆ οὖσαν. εἶτα οἱ μὲν ὑμῶν, ἐναπεθνήσκουσι ταῖς ἐλπίσι, πρὶν ἰδεῖν τἀληθὲς, καὶ καταγνῶναι τῶν ἐξαπατησάντων ἐκείνων. οἱ δ', κἂν αἰσθωνται ἐξηπατημένοι, ὀψέποτε γέροντες ἤδη γηράμενοι, ὀκνοῦσιν ἀναστρέφειν, αἰδούμενοι εἰ δέκατοι τηλικοῦτοις ὄντας ἐξομολογήσασθαι, ὅτι πράγματα παίδων ἔχοντες, οὐ συνίεσαν. ὥστε ἐμμένουσι τοῖς αὐτοῖς, ὑπ' αἰσχύνης, καὶ ἐπαινοῦσι τὰ παρόντα. καὶ ὁπόσους ἂν δύνωνται, προτρέπονται ὑπὲρ τὰ αὐτὰ, ὡς ἂν μὴ

quod quidem faciet quousque libuerit: qualia etiam admirabilis geometria facit. Illa enim ijs qui artem exordiuntur, absurda quædam postulata proponens, eáque sibi concedi volens, quanquam consistere nequeunt, indiuidua puncta, latitudinem non habentes lineas, & id genus alia putridis super fundamenris ædificat, cúmque à falso principio exordiatur, vera tamen ad faciendam demonstrationem vult dicere. Haud secus etiã vos datis vniuscuiusque sectæ principijs, ijs quæ inde sequuntur fidem habetis, & eorum consequentiam, etsi falsam, veritatis indicium esse existimatis. Tum pars vestrûm conceptis spebus immoriuntur, antequam veritatem viderint, & impostores illos cognouerint: pars verò quanuis se deceptos sentiant tandem ad senium iam prouecti regredi metuunt, cùm pudeat ipsos id ætatis confiteri, se puerilibus negocijs occupari, non intellexisse. Proinde in ijsdem studijs præpudore perseuerant, & præsentem conditionem laudant: & quoscunque possunt ad eadem hortantur, ne

soli

μόνοι ἐξηπατημένοι ὦσιν, ἀλλ' ἔχωσι παρεσκευάσθαι τὸ καὶ πολλοὺς καὶ ἄλλους τὰ ὅμοια παθεῖν αὐτοῖς. καὶ γὰρ αὖ κἀκεῖνο ὁρῶμεν, ὅτι νῦν τὰληθὲς εἴπωσιν, A ἂν ἔτι σεμνοί, ὥσπερ νυν καὶ ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς δόξοιεν, εἰ δὲ μή, ἀτιμάσονται ὁμοίως. ἂν αὖ οὕτω ἐκόντες εἴποιεν εἰδότες ἃ φασιν ἐξαπατῶντες, ὁμοίοι B τοῖς ἄλλοις δόξειαν. ὀλίγοις δ' ἂν πάνυ εὐτύχοις, ἂν ἀνδρείας τολμῶσι λέγειν, ὅτι ἐξηπάτηνται, καὶ τοὺς ἄλλους ἀποτρέπειν, τῶν ὁμοίων πειρωμένους. εἰ δ' οὖν τινι τοιούτῳ ἐντύχοις, C φιλαλήθη τε χρὴ εἶναι τοιοῦτον, καὶ χρηστὸν, καὶ δίκαιον. καὶ εἰ βούλει, φιλόσοφον. οὐ γὰρ ἂν φθονήσαιμι τούτῳ μόνῳ τῷ ὀνόματος. οἱ δ' ἄλλοι, ἢ οὐδὲν ἀληθὲς ἴσασιν οἰόμενοι εἰδέναι, ἢ ἰδόντες, ἀποκρύπτονται διὰ δειλίας, καὶ αἰσχύνης, καὶ τὸ προπεπηδᾶσθαι βούλεσθαι. καίτοι σοὶ τῆς Ἀληθείας, D ἅπαντα μοὶ ἃ ἔφλυε, ἐάσωμεν, αὖθις καταβαλόντες, καὶ λήθη τις ἔστω ἁμαθίας, ὥσπερ τῶν πρὸ Εὐκλείδου ἀρχόντων προεχθέντων. ἐπαθόμην γὰρ ταύτην φιλοσοφίαν ὀρθὴν εἶναι τὴν Στωϊκήν, ἄλλην δὲ μηδ' ἠντιναοῦν, εἰδωλον εἰ ἐρωτῶ

soli sint decepti, sed hoc solatij habeãt: quòd multi etiã alij communibus secũ malis conflictantur. Etenim id vident, fore vt si verum fateantur, non amplius vt nunc, & supra plebem venerandi viderentur, & simili honore afficerentur. Quare non vitro fateantur, cùm non sint nescij fore vt si his rebus excidissent, similes alijs censerentur. In perpaucos autẽ incidas, qui præ fortitudine audeant confiteri sibi impositum fuisse, aliósque dehortentur, qui similia experiuntur. Quòd siquem eiusmodi virum nanciscaris, hunc veritatis amantem, & bonum, & iustum, & si velis philosophum appella. Huic enim soli appellationem illam non inuidero. Cæteri verò, vel nihil veri sciunt, scire putantes, vel si sciant, id metus aut pudoris causa occultant, & quia volunt alijs honore præferri. Porrò, per Minerua, quæcunque disputaui, missa faciamus hoc ipso loco abiecta, & eorum inducatur obliuio, qualis fuit rerum ante Euclidem ducem gestarum. Ponamus autem rectam esse præ omnibus hanc Stoicorum philosophiam, & dispiciam

μήδ' ἠντιναοῦν, εἰδωλον εἰ ἐρωτῶ

αὕτη, ἢ ἀπατᾷ ὄξιν. ἢ μάτην κάμνουσιν, ὁπόσοι ἐφίενται αὐτῆς. τὰς μὲν γὰρ ὑποσχέσεις ἐκούω θαυμασάς τινας, νίκης εὐδαιμονήσουσιν οἱ ἐς τὸ ἀκρότατον ἐλθόντες. μόνους γὰρ τούτους πάντα συλλαβόντας ἔξειν τὰ τῷ ὄντι ἀγαθά. τὸ μὴ ταῦτα ᾖ, σὺ ἄμεινον εἰδείης, εἴ τινι ἐντύχοις Στωϊκῷ τοιούτῳ, καὶ Στωϊκῶν τῷ ἄκρῳ, οἷῳ μήτε λυπεῖσθαι, μήθ' ὑφ' ἡδονῆς κατακάμπτεσθαι, μήτ' ἐρεθίζεσθαι φθόνῳ ἢ κρείττονι, καὶ πλούτου καταφρονοῦντι, καὶ σωφρόνως εὐδαίμονι, ὁποῖον χρὴ τὸν κανόνα εἶναι, καὶ γνώμονα τῆς κατὰ τὴν ἀρετὴν βίου. ὃ γὰρ καὶ κατὰ μικρότατον ἐνδέων, ἀτελής, κἂν πάντα πλὴν ἔχῃ. εἰ δὲ τοῦτο οὐχί, οὐδέπω εὐδαίμων. Ερμο. οὐδένα τοιοῦτον εἶδον. Λυ. εὖγε ὦ Ερμότιμε, ὅτι οὐ ψεύδῃ ἑκών. εἰς τί γοῦν ἀποβλέπων φιλοσοφεῖς, ὅταν ὁρᾷς μήτε τὸν διδάσκαλον τὸν σὸν, μήτε τὸν ἐκείνου, μήτε τὸν πρὸ αὐτοῦ; μηδ' ἂν εἰς δεκαγονίαν ἀναγάγῃς μηδένα αὐτῶν σοφὸν ἀκριβῶς, καὶ διὰ τοῦτο εὐδαίμονα γεγονυῖαν; οὐδὲ γὰρ ἂν ἐκεῖνο ἐρρᾳδῶς εἴποις, ὡς ἀπόνumquis eam adipisci queat, vel num frustra laborent quicunq; eius consequendæ desiderio flagrant. Etenim promissiones admirādas audio, quando qui summum A fastigiū attigerint, fœlicitate potientur. Solos nimirum illos bonis simul omnibus haud dubiè potituros. Sed enim quod dicam deinceps, meliùs ipse noris, si quē nactus fueris istiusmodi Stoicū B & inter Stoicōs summū, qui posset nec mœrore affici, nec à voluptate pelli, nec irasci: inuidia autem validior, & C diuitiarum contemptor, atq; invniuersum fœlix esset, qualem oportet esse regulam, & indicem vitæ quæ secundum virtutem viuitur. Etenim in quo vel minimum quid desideratur, imperfectus est, tametsi cæteris omnibus abūdet. Si tamen hoc non obtinuerit, nondum est fœlix. Hermot. Nullum talem vidi. Lucian. Euge Hermotime, quia non mentiris vltro. Ad quem igitur finem intentus D philosophiæ vacas, quando neq; tuum præceptorē, neq; illius, neq; illo priorem, neq; si ad decimam generationem ascenderis, quenquam Stoicorum perfectè sapientem, & propter hoc fœlicem, fuisse vides? Neque enim illud rectè dixeris sufficere, si-

ἥξει καὶ πλησίον γένῃ τῆς εὐδαιμονίας. ἐπεὶ οὐδὲν ὄφελος. ὁμοίως γὰρ ἔξω τῆς ὁδοῦ ἐστιν, ἢ ἐν τῷ προαύλῳ, ὅς τε πρὸ τῆς θύρας ἔξω ἑστὼς, καὶ ὁ πόρρω. διαλλάττοιεν δ' ἂν ὅτι μᾶλλον οὗτος ἀπολείσεται, ὁρῶν ἐγγύθεν οἷων ἐστέρηται. εἶτα. ἵνα πλησίον γένῃ τῆς εὐδαιμονίας, δώσω γὰρ τοῦτό σοι, τοσαῦτα πονεῖς, καταβύχων σεαυτόν. καὶ παρὰ δὲ ἀμηχανέσεις ὁ βίος ὁ τοσοῦτος ἐν ἀκηδίᾳ, καὶ κάματῳ, καὶ ἀγρυπνίαις κάτω γενευκότα. καὶ εἰσαῦθις πονήσεις ὡς φῂς ἄλλα εἴκοσιν ἔτη τὰ λάχιστον, ἵν' ὀγδοηκοντούτης γένοιμην. ἢ τίς ἐγγυητὴς δοξεῖ σοι, ὅτι βιώσῃ τοσαῦτα; ὅμως ἦς ἐν τοῖς μηδέπω εὐδαιμονοῦσιν, εἰ μὴ μόνος οἴει τεύξεσθαι τούτου, καὶ αἱρήσειν διώκων. ὁ πρὸ σοῦ μᾶλλα πολλοὶ, καὶ ἀγαθοὶ, καὶ ὠκύτεροι παραπολὺ διώκοντες, οὐ κατέλαβον. ἀλλὰ καὶ κατάλαβε εἰ δοκεῖ, καὶ ἔχε ὅλον συλλαβών. τὸ μὲν δὴ πρῶτον, οὐχ ὁρῶ ὅ, τί ποτ' ἂν εἴη τὰγαθὸν, ὡς αὐτάξιον δοκεῖν τῶν πόνων τῶν τοσούτων. ἔπειτα ἐς πόσον ἔτι τὸν λοιπὸν χρόνον ἀπολαύσεις αὐτῆς, γέρων ἤδη, καὶ παντὸς ἡδέος ἔξωρος ὤν, καὶ ἕτερον πόδα

quis fœlicitati proximus fuerit: siquidem inde nihil emolumenti. Nihilo secus enim extra viam, & sub dio sumus, tum qui foris ad ianuam stat, A tũ qui procul adhuc distat. Differunt autem quòd ille magis discrucietur, qui è propinquo videt ea quibus est priuatus. Deinde vt proximè ad fœlicitatem accedas (illud enim tibi concedam) tot labores te ipsum absumẽdo exantlas: & tibi in tædio & labore, & vigilijs deorsum procumbenti tantum ætatis præterijt. Ac denuo, vt ais, alios viginti ad minimũ annos in labore exiges, vt euadas octogenarius. Ecquis sponsor tibi te tot annos victurum fidem fecit? Nihilominus eorum eris qui nõdum sunt compotes fœlicitatis, nisi tu solus hoc te cõsequuturnm putes, & persequendo capturum, quod ante te pleriq; & strenui, multóq; velociores persecuti, non assecuti sunt. Sed si videtur, assequere, totum assecutus obtine. Non video tamen primùm quanti sit momenti illud bonum, vt sit dignum tot laboribus præmium: deinde quandiu per reliquum vitæ tempus eo fruêris, cùm iam senex sis, & ætate ad quamuis voluptatem intempestiua, pedémque alterum

φασὶν ἐν τῇ σορῷ ἔχων, εἰ μή
τι ἐς ἄλλον ὦ γλυκαῖε βίον προ-
γυμνάζεις σαυτόν. ὡς ἐς ἀνεῖ-
τον ἐλθὼν, ἄμεινον διαγάροις,
εἰδὼς ὅντινα τρόπον χρὴ βιῶν. A
ὅμοιον, ὡς εἴ τις ἐς τοσοῦτον
σκευάζοι τε, καὶ ἐυρεπίζοι, ὡς
δειπνήσων ἄμεινον, ἄχρις αὖ
λάθῃ ὑπὸ λιμοῦ διαφθαρείς.
ἀλλὰ μὴν, ὦ ἀνεῖνό που κατὰ B
γενόμενος εἶμαι, ὡς ἡ μὲν ἀρετὴ,
ἐν ἔργοις δίκην ὄντιν, οἷον ἐν τῷ
δίκαια πράττειν, καὶ σοφὰ, καὶ
αὐδρεῖα. ὑμεῖς δ', τὸ δ' ὑμεῖς
ὅταν εἴπω, τοὺς ἄκρως γε φιλο- C
σοφοῦντων φημὶ, ἀφέντες
ταῦτα ζητεῖν, καὶ ποιεῖν, ῥη-
μάτια λύσιμα μελετᾶτε, καὶ
συλλογισμοὺς, καὶ ἀπορίας,
καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ βίου ἐπὶ D
τούτοις διατρίβετε. καὶ ὃς ἂν
κρατῇ ἐν αὐτοῖς, καλλίνικος
ὑμῖν δοκεῖ. ἀφ' ὧν οἶμαι καὶ τὸν
διδάσκαλον τοῦτον θαυμά-
ζετε, γέροντα ἀνδρα, ὅτι τοὺς
προσομιλοῦντας ἐς ἀπορίαν E
καθίστησι, κοὐδὲν ὡς χρὴ ἐρέ-
σθαι, καὶ σοφίσασθαι, καὶ παιρ-
γῆσαι, καὶ ἐς ἄφικτα ἐμβα-
λεῖν. καὶ τὸν καρπὸν ἀτηρῶς
ἀφέντες, οὗτος ὁ λῶν περὶ τὰ
ἔρνα, περὶ τὸ φλοιὸν ἀσχολεῖ-
σθε, τὰ φύλλα κατατρέντες

quod aiũt, in capulo habeas? niſi te ô generoſe, ad vitam aliam hac exercitatione præparas: vt quum ad eam veneris, ſuauiùs viuas, quomodo viuendum ſit edoctus. Perinde ac ſiquiſe exercitijs præpararet ac inſtrueret ad meliùs cœnandum, donec imprudens fame necaretur. Atqui ne illud quidem, vt puto, animaduertiſti, virtutẽ in actione conſiſtere, velut in iuſtè, ſapienter, & fortiter factis. Vos autem, (at vos quum dico, ſummos iſtos philoſophos intelligo) omiſſo horum quærendorũ & faciendorum ſtudio, verbula miſera meditamini, & ſyllogiſmos, & dubia, maximámque vitæ partẽ in hiſce conteritis: in quibus qui vicerit, victor egregius vobis videtur. Quo puto nomine etiam hunc veſtrum præceptorem miramini, ſenem virũ, quòd ſecum verſantes in dubia conijciat, & calleat quo pacto interrogare, ſophiſmatis implicare, doloſè agere & in laqueos ineuitabiles immittere oporteat. Ac ſic omiſſo planè fructu qui ex opere percipitur, circa corticem eſtis occupati, folia tantùm alij in alios in veſtris diſputationibus effundentes.

ἀλλήλων ἐν ταῖς ὁμιλίαις, ἢ

τὸ ἄλλα ἔστιν, ἃ πράττετε ὦ Ἑρμότιμε πάντες ἅπαξ εἰς ἐσπέραν; Ἑρμο. οὐκ, ἀλλὰ ταῦτα. Λυ. ἦ οὖν ἐγὼ καὶ ὀρθῶς τις φαίη, τὴν σκιὰν ὑμᾶς θηρεύειν, A ἐάσαντας τὸ σῶμα, ἢ τὸν ὄφεως τὸ σύφαρ, ἀμελήσαντας τοῦ ὅλκεως; μᾶλλον δὲ τὸ ὅμοιον ποιεῖν, ὥσπερ εἴ τις εἰς ὄλμον ὕδωρ ἐπιχέας, ἀστῷ σιδηρῷ πιλήσοι, B πράττειν ἀναγκαῖόν τι καὶ πρόσφορον οἰόμενος, οὐκ εἰδὼς, ὅτι αὖ ἀποβάλλει φασὶ τὸν ὦμον πιλήσαν, ὕδωρ ὁμοίως τὸ ὕδωρ μένει. καί μοι δοκεῖς ἐνταῦθα ἄν δή τι ἐρωτᾶν σε. εἰ ἐβούλοιο αὖ ἔγωγε τὸν λόγον τὰ ἄλλα ἐοικέναι τῷ διδασκάλῳ, ὅτῳ μὲν ὀργίλος, ὅτῳ δὲ μικρολόγος, ὅτῳ δὲ φιλόνεικος ὤν, καὶ φιλήδονος, νὴ Δία εἰ καὶ μὴ τοῖς πολλοῖς δοκεῖ. Ἑρμο. πόσῳ γε Λυ. ὦ Ἑρμότιμε, βούλει διηγήσωμαί σοι ἀκροάσει ἀκούσας, ὅτε φιλοσοφίας τινὸς λέγοντος παῦ μεγαλόκοτος, ᾧ πάμπολλοι τῶν νέων ἐπὶ σοφίᾳ παρεσπάζοντο; ἀπαιτῶν δὲ παρά τινος τῶν μαθητῶν τὸν μισθὸν, ἠγανάκτει, λέγων ὑπερήμερον εἶναι, καὶ ἐπιτρόθεσμον τοῦ ὀφλήματος, οὗ ἔδει πρὸ ἐκκαίδεκα ἡμερῶν ἐκτετικέναι τῇ ἕνῃ καὶ νέᾳ. ὅτῳ δὲ συνέβαινε,

An verò alia sunt quæ facitis omnes Hermotime, à mane ad vesperam? *Hermot.* Minimè: sed hæc ipsa. *Lucian.* Annon igitur rectè quis dixerit, vos relicto corpore vmbram venari, vel serpentis exuuium neglecto tractu: vel potiùs idem agere, ac siquis infusam in mortarium aquâ ferreo pistillo tunderet, ratus se rem necessariam, & conducibilem agere: cùm tamen ignoret aquam similiter aquã manere, quanuis tundendo, quod aiunt, humeros decutiat. Permitte mihi vt te hic interrogem, num excepta eruditione per omnia præceptori tuo similis esse velles, nimirum ita iracundus, ita minutus, ita rixosus, ita voluptarius, tametsi per Iouem non multis videatur. *Hermot.* Quibusnã? *Lucian.* Vis Hermotime tibi narrem, quæ nuperrimè virum quendam senio confectum, quem ad sapientiam discendam plurimi iuuenes adeunt, de philosophia dissertem audiui? Cùm enim à quodam ex discipulis mercedem exigeret, indignabundus dicebat eum debiti tempus præstitutum præteriisse, quem oportebat ante sedecim dies, mensis tricesimo nimirum id persoluisse. Sic enim inter se conuenisse.

καὶ ὅτι τοῦτα ἠγανάκτει. παρεσὼς ὁ θεῖος τῶ νεανίσκου, ἄγροικος ἄνθρωπος, καὶ ἰδιώτης τὰς πρὸς τὰ ὑμέτερα. πέπαυσο εἰπὲν ὦ θαυμάσιε, τὰ μεγίστ' ἠδικῆσθαι λέγων, εἰ ῥημάτια παρὰ σοῦ πριάμενοι, μηδέπω ἐκτετίκαμεν διάφορον. καίτοι ἃ μὲν ἡμῖν πέπρακας, ἔτι ἔχεις καὶ αὐτὸς, καὶ οὐδὲν ἔλαττον γεγονέ σοι τῶν μαθημάτων. τὰ δ' ἄλλα, ὧν ἕνεκ' ἀρχῆς ἐπεθυμῶν, συνέπεσά σοι τῶ νεανίσκου. ὅθεν οὐδὲν ἀμείνων γεγένηται διὰ σέ. ὃς τοὐμοῦ γείτονος Ἐχεκράτους τὴν θυγατέρα συναρπάσας, παρθένον οὖσαν, διέφθειρε. καὶ ὀλίγου δεῖν ἔφυγεν βιαίων, εἰ μὴ ἐγὼ τἀλάντου ὠνησάμην τὸ παλλακίδιον παρὰ πένητος ἀνδρὸς τοῦ Ἐχεκράτους. ἡ μητέρα δ' αὖ τοφόλιν ἐρράπισεν, ὅτι αὐτῆς ἐλάβετο ὑπὸ κόλπου ἐκκομίζοντος τὴν κάδιλον, ὡς ἔχοι συμβολὰς οἴμαι καταθεῖναι. τὰ μὲν δὴ ἐς ὀργὴν, καὶ θυμὸν, καὶ ἀναισχυντίαν, καὶ ἐς τόλμαν, καὶ ψεῦδος, μακρῷ τινι ἄμεινον εἶχε πρεσιν, ἢ νυνί. καίτοι ἐβουλόμην ἂν αὐτὴ ἐς ταῦτα ὠφελῆσθαι ὑπὸ σοῦ μᾶλλον, ἢπερ ἐκεῖνα εἰδέναι, ἃ καθ' ἑκάστην ἡμέραν παρὰ ἡμῖν

ideóque indignabatur. Tum adolescentis auunculus qui aderat, homo rusticus, ac præ vobis imperitus, desine, inquit, ô admirande, dicere te maxima iniuria fuisse affectũ
A si à te verbula mercati, mercedem nondum soluimus. Etenim ea quæ nobis vendidisti, etiamdum ipse habes, neque quicquam tibi de tuis præceptis est imminutum.
B Cæterùm quod ab initio optabam, quum hunc adolescẽtem tibi commendaui, nihilo melior tua opera factus est. Quippe quivicini mei Echecratis filiæ virgini raptæ vi-
C tium intulit: & de vi illata fuisset accusat⁹, nisi ab Echecrate paupere talento scelus redemissem. Matri etiam ipsi nuper alapas impegit, quia ipsum in sinu efferentem cadum deprehẽderat, vt haberet ni fallor, symbolas quas in conuiuia conferret. Etenim quantum ad iracũdiam, excandescentiam, impudentiam, audaciam, & mendaciũ
D attinet, superioribus annis longè melius sese habebat, quàm nunc. Atqui maluissem vt in his corrigendis apud te profeciisset, quã illa didicisset, quæ quotidie no-
E

οὐδὲν δεομένους, ἐπὶ τὸ δεῖπνον δ' ἐξέρχεται, ὡς κροκόδειλος ἥρπασε παιδίον, καὶ ἔφη ταῦτα ἀποδώσειν αὐτὸ, αἰ ἀπεκίνητα ὁ πατὴρ· ἀλλ' οἶδ' ὅ, τι ἦν ὡς ἀναγκαῖόν ἐστιν ἡμέρας οὔσης, μὴ νύκτα εἶναι. ἐνίοτε δὲ καὶ κέρατα ἡμῖν ὁ γυναῖος ἀναφύει, καὶ οἶδ' ὅπως περιπαλέκων τὸν λόγον. ἡμεῖς δή, γελῶμεν ἐπὶ τούτοις. καὶ μάλιστα ὅταν ἐπιβυσάμενος τὰ ὦτα, μελετᾷ πρὸς αὐτὸν ἕξεις τινὰς, καὶ σχέσεις, καὶ καταλήψεις, καὶ φαντασίας, καὶ τοιαῦτα πολλὰ ὀνόματα διεξιών. ἀκούομεν δ' αὐτῶ λέγοντος, ὡς καὶ ὁ θεὸς ἐν οὐρανῷ ἐστιν, ἀλλὰ διαπάντων πρόϊτηκεν, οἷον, ξύλων, καὶ λίθων, καὶ ζώων, ἄχρι καὶ τῶν ἀπιμοτάτων. καὶ τὴν μητέρα ἐρομένης αὐτὸν τί ταῦτα λήρει, καταγελάσας αὐτῆς, ἐμοὶ μὲν τὸν λῆρον τοῦτον ἔφη ἐμμανθάνει ἀκεραίως, οὐδὲν κωλύσει μόνον πλούσιον, μόνον βασιλέα εἶναι. τοὺς δ' ἄλλους, αὐδ' ἐρασθαι, καὶ καθάρματα νομίζειν, ὡς πρὸς ἐμέ. τοιαῦτα τοῦ αὐδηρίτου εἰπόντος, ὁ φιλόσοφος ὅρα οἵαν ἀπόκρισιν ἀπεκείνατο ὦ Ερμότιμε, ὡς

bis, è quorum re non est, in cœna disserit: scilicet vt crocodilus puerum rapuit, quē se redditurum promisit, si nescio quid responderet pater: vel vt necesse est noctem A non esse, si dies est. Nonnunquam etiam generosus ille cornua nobis affingit, nescio quomodo sermonem connectens. Nos autem hæc deridemus. Maximè verò B quum obturatis auribus, apud se meditatur habitus quosdam, & dispositiones, & comprehensiones, & imaginationes, multáque id genus nomina commemorando. Quinetiam ipsum audimus dicētem, Deum in cœlo C nō esse, sed omnia permeare, veluti ligna, lapides, animalia, imò etiam vilissima. Quúmque mater ipsum interrogat, cur ita nugetur, D ipsam irridet: sed si has nugas, inquit, diligenter didicero, nihil obstabit quominus solus diues, solus rex: alios verò mancipia, & piacula præ me putem. Cùm E hæc dixisset vir ille, vide mi Hermotime, cuiusmodi responsum, quàm sene dignum philosophus ille rediderit. At nisi, inquit,

μὴ ἐμοὶ ἐπλησίαζεν ὅτος, ἀλ
ὀίει μακρῷ χείρω αὖ ἀφ' ἑαυ-
τοῦ ἔχειν; ἢ καὶ νὴ Δία ἴσως
τῷ δημίῳ παραδεδόσθαι; ὡς
νῦν γε χαλινόν τινα ἐμβέβλη-
κεν αὐτῷ ἡ φιλοσοφία, ἢ πρὸς
τοῦτο αἰδώς. καὶ διατέτο,
μετριώτερός ἐστιν ὑμῖν, καὶ
φορητὸς ἔτι. φέρει γάρ τινα αἰ-
δημοσύνην αὐτῷ, εἰ ἀνάξιος φαίνοι-
το τοῦ σχήματος, ἢ τοῦ ὀνό-
ματος. ἃ δὴ παρακολουθοῦντα,
παιδαγωγεῖ αὐτόν. ὥστε δίκαιος
ἂν εἴην, εἰ καὶ μὴ ὧν βελ-
τίων ἀπέφηνα μισθὸν παρ' ὑ-
μῶν λαβεῖν, ἀλλ' οὖν ἐκεί-
νων γε, ἃ μὴ δέδρακεν, ἀμβλύ-
μενος φιλοσοφίαν, ἐπεὶ καὶ αἱ
πτῶσαι τοιάδε λέγουσι περὶ τῶν
παιδίων, ὡς ἀπτέον αὐτοῖς
ἐς διδασκάλου. καὶ γὰρ ἂν
μηδὲπω μαθεῖν ἀγαθόν τι
δυνάωνται, ἀλλ' οὖν φαῦλον
οὐδὲν ποιήσουσιν ἐκεῖ μανθά-
νοντες. ἐγὼ μὲν οὖν τἆλλα πά-
ντα ἀποπλῆσαί μοι δοκῶ, καὶ
οὔτινα ἂν ἐξέλῃς τῶν εἰδότων
τὰ ἡμέτερα, ἥκειν μοι ἐς αὔριον
παραλαβών, ὄψει τε ὅπως
ἐρωτᾷ, καὶ πῶς ἀποκείνεται,
καὶ ὅσα μεμάθηκε, καὶ ὅσα

is se addixisset mihi, Nonne multò atrociora commissurum fuisse putas? aut fortè per Iouem carnifici tradendum? At nunc frænú saltem iniecit ipsi philosophia, & præter hanc verecũdia. Propterea vobis est modestior, atque etiam tolerabilis. Hoc enim illi pudorem incutit, si indignus appareat habitu; & nomine, quę comitantia ipsum moderantur. Itaque iustus fuero, si mercedem à vobis accepero, non quòd meliorem reddiderim, sed pro ijs saltem quæ non admisit reueritus philosophiã: Siquidem etiam nutrices talia de pueris dicunt, nimirũ præceptoris ædes illis adeundas esse. Etenim quanuis boni aliquid nondum possint discere, saltem nihil mali committent dum ibi manebunt. Cæterùm omnes officij mei partes impleſse mihi videor. Assume autem quęcunque volueris qui doctrinæ nostræ sit gnarus, & cras veni: videbis vt interrogat, & vt respondet, & quæ didicit, & quos libros iam legit, de axiomatibus, de syllogismis, de comprehensione, de officijs: aliáque diuersa.

ἤδη ἀνέγνωκε βιβλία, περὶ ἀξιωμάτων, περὶ συλλογισμῶν, περὶ καταλήψεως, περὶ καθηκόντων, καὶ ἄλλα ποικίλα· εἰ δὲ

ἢ τὴν μητέρα ἔτυπτεν, ἢ παρθένους συνήρπαζε, τί ταῦτα πρὸς ἐμέ; οὐ γὰρ παιδαγωγόν με ἐπεστήσατε οὐτῷ. τοιαῦτα γέρων ἀνθρωπος ὑπὲρ φιλοσοφίας ἔλεγε. σὺ δὲ καὶ αὐτὸς ἂν φαίης ὦ Ερμότιμε, ἱκανὸν εἶναι ὡς διὰ τοῦτο φιλοσοφοίημεν, ὡς μηδὲν τῶν φαυλοτέρων πράττοιμεν; ἢ ἐπ' ἄλλαις ἐλπίσιν ἐξ ἀρχῆς φιλοσοφεῖν ἠξιοῦμεν. οὐχ ὡς τῶν ἰδιωτῶν κοσμιώτεροι εἶημεν πειρασόμενοι; τί σιωπᾷς καὶ ἀποκείῃ καὶ σοῦτο; Ερμο. τί δ' ἄλλο, ἢ ὅτι καὶ δακρύσαι ὀλίγου δέω; ἐς τοσοῦτό μου καθῆκεν ὁ λόγος ἀληθὴς ὤν, καὶ ὀδύρομαι ὅσον ἄθλιος γεγονὼς ἀνάλωτα, καὶ προσέτι μισθοὺς ἃ ὀλίγοις τελῶν ἀντὶ τῶν πόνων. νυνὶ γὰρ ὥσπερ ἐκ μέθης ἀναφανείς, ὁρῶ οἷα μοὶ ὄντα ἦν ἤρων, ὁπόσα δὲ πέπονθα διὰ ταῦτα. Λυ. καὶ τί δεῖ δακρύων ὦ χρῆσθαι τοῦτο γὰρ τοῦ μύθου ἐκεῖνο πάνυ σωφρονέστερον οἶμαι, ὃν Αἴσωπος διηγεῖτο ἔφη γὰρ ἀνθρώπου τινὰ ἐπὶ τῆς ἠιόνος καθεζόμενον, ἐπὶ τοῖς κυμάτοις ἀριθμεῖν τὰ κύματα. σφαλέντα δὲ, ἄχθεσθαι, καὶ ἀπιστῆσαι, ἄχθεσθαι μὲν τοῖς κερδῶν παρασχόμενα

Quòd si vel matrem percussit, vel rapuit virgines, quid hæc ad me attinent? non enim me pædagogum ipsi præfeciſtis. Hæc ille senex de philoſophia diſſerebat. A Tu-ne etiam diceres Hermotime, ſatis eſſe, ſi ob id philoſopharemur, vt nihil eorum quæ peiora ſùt committeremus? Annon ab initio alia ſpe inducti vacare B philoſophiæ volebamus? Nonne vt omnia perluſtrãdo rudi vulgo moderatiores eſſemus? Quid igitur nõne hoc reſponderes? *Hermot.* Quid C aliud, quàm quod propemodum lachrymor, vſque adeò me commouit vera tua oratio. Et quòd impendi tempus lugeo, & quos feci ſumptus, mercedes non exiguas pro laboribus pendendo. D Nunc enim tanquam ex ebrietate ad me rediens, video cuiuſmodi illa ſint quæ amabam, & quantas ærumnas pro illis exhauſerim. *Lucian.* Sed quid ô bone lachrymis eſt opus? Nam id prudentius eſſe puto, quod Æſopus in fabulis commemorat: vbi dicit, quendã in littore maris conſediſſe vt numeraret vndas, & doluiſſe ac grauiter tuliſſe quòd erraret, donec adueniens vulpes E

εἰπεῖν αὐτῷ, τί ὦ γύναι αἰτιᾷ τὸν παρελθόντων ἕνεκα; δέον τὰ ἐντεῦθεν ἀριθμεῖν, ἀμελήσαντα ἐκείνων. καὶ σὺ τοίνυν ἐπείσθω οὕτω σοι δοκεῖ, ἐς τὸ λοιπὸν αὖ ἄμεινον ποιήσας βίον τε κοινὸν ἅπασι βιῶν ἀξιῶν, καὶ συμπολιτεύσῃ τοῖς πολλοῖς, οὐδὲν ἀλλόκοτον, καὶ τετυφωμένον ἐλπίζων. καὶ ὦν μεταχώρησον, ἵνα ὡς εὖ φρονεῖς, εἰ γέρων ἄνθρωπος μεταθήσῃ, καὶ μεταχωρήσεις πρὸς τὸ βέλτιον; ταῦτα πάντα ὦ φιλότης, ὅπερ εἶπον, μή με νομίσῃς κατὰ τῆς σῆς παρεσκευασμένον, ἢ ἔχθραν τινὰ ἀΐδιον πρὸς Στωϊκοὺς ἐπηνημένον εἰρηκέναι, ἀλλὰ κοινὸς ἐπὶ πάντας ὁ λόγος. τὰ γὰρ αὐτὰ, πρὸς σὲ εἶπον αὖ, εἰ τὰ Πλάτωνος, ἢ Αἰσχοτέλους ἦσθα, ἢ ἄλλων ἀκρίτων ἐρήμων κατηγορεῖν ὧν ἐπὶ τὰ Στωϊκῶν μετετίμησας, πρὸς σὲ αὖ ἀποτετάδε ὁ λόγος ἔδοξεν, ἀδίκως ἔχθιστον πρὸς αὐτὸν ἔχων. Ερμω. εὖ λέγεις. ἄπειμι γοῦν ἐπαυτὸ τοῦτο, ὡς μεταβαλοίμην καὶ αὐτὸς δὴ τὸ χρῆμα. ὄψει γοῦν ὡς εἰς μακρὰν οὐκέτι πώγωνα ὥσπερ νῦν λάσιον, καὶ βαθὺν, οὐκέτι

dixit ipsi. Cur ô generose propter præteritas vndas cruciaris? Oportet vt omissis illis hinc numerare incipias. Et tu quandoquidem ita tibi videtur, in posterum meliùs feceris, si communem omnibus vitam viuere decreueris, & cum vulgo versaris, nihil absurdi aut fastuosi sperans. Nec te pudeat, siquidem sapit, quòd senex consilium mutaris, & ad meliora transeas. Hæc omnia quæ dixi, ne putes amice me aduersus Stoicos instructum, quasi mihi cum illis essent susceptæ peculiares inimicitiæ, dixisse. Sed est communis in omnes hæc oratio. Eadem enim in te dixissem, si vel Platonis, vel Aristotelis sectatorem te præbuisses, cæteris indicta causa damnatis. Nunc verò siquidem disciplinam Stoicam prætulisti, in Stoicos inuehi visa est oratio, quanquam nihil in ipsos habet peculiare. *Hermot.* Rectè dicis. Iam itaque abeo vt habitum etiam ipsum mutem. Videbis igitur propediem, neque barbam vt nunc hirsutam & profundam, neque victus rationem tem-

δίαιταν κεκολασμένην, ἀλλ'

ἐλεύθερα πάντα, καὶ ἐλευθέρα. τάχα δ' καὶ πορφυρίδα μεταμφιάσομαι, ὡς εἰδῆτε ἅπαντες, ὅτι μηκέτι μοι τῶν λήρων ἐκείνων μέτεστιν. ὡς εἰδῆτε γε καὶ ἀκριβέστατα δι' ὅλου τοῦ σώματος λοῦσαι ἅπαντα ἐκεῖνα, ὁπόσα ἤκουσα παρ' αὐτῶν. καὶ εὖ ἴσθι, ὡς αὖ ἔσχηκα καὶ ἑλλέβορον πιεῖν διὰ τοῦτο ἐς τὸ ἔμπαλιν, μή ὁ Χρύσιππος, ὅπως μηδὲν ἔτι ἐνθυμήσωμαι ὧν φασι. σοὶ δ' οὖν οὐ μικρὰν χάριν οἶδα ὦ Λυκῖνε, ὅτι με περιφερόμενον ὑπὸ δολεροῦ τινος χειμάρρου, καὶ βαλχέος, ὑπολαβὼν ἐμαυτὸν, καὶ κατ' ἐμὸν συρρέοντα τῷ ὕδατι, ἀνέσωσας, ὑπισχνούμενος τὸ τῶν βαλανέων τοῦτο, θεὸς ἐκ μηχανῆς ὑπεφάνης. δοκῶ δέ. μοι ὦ ἑλόγως ἂν καὶ ξυρήσασθαι πᾶν κεφαλῆς, ὥσπερ οἱ ἐκ τῆ ναυαγίων ἀποσωθέντες ἐλευθερίοι, ἅτε καὶ σωτήρια τήμερον ἄξων, τοσαύτης ἀχλὺς ἀποσκεδάσμενος τῶν ὀμμάτων. φιλοσόφῳ δ' ἐς τὸ λοιπὸν, κἂν ἄκων ποτὲ ἐν ὁδῷ βαδίζων ἐντύχω, οὕτως ὑποβαπίσομαι, καὶ περιεκτήσομαι, ὥσπερ τοὺς λυττῶντας τῶν κυνῶν.

peratam, sed remissa & libera omnia. Mox purpuram induam, vt norint omnes, non ampliùs esse rem mihi cum nugis illis. Atque vtinam ea omnia euomere possem quæ ex ipsis audiui. Ac probè scias, neque me pigeret helleborum bibere propter hoc ipsum, alio fine quàm Chrysippus, ne quid eorum quæ dicunt, mihi veniret in mentem. Quare magnam habeo tibi gratiam Luciane, quòd me à turbido asperóque torrente iactatũ, meopte motu traditum, & secundo flumine cum aqua fluentem retraxisti, mihi iuxta Tragœdorum illud superueniens, Deus ex improuiso ostensus. Videor autem mihi non absurdè facturus si caput abrasero, vt qui è naufragio incolumes euasserunt, veluti festiuitatem meæ salutis hodie celebraturus, excussa ex oculis meis tanta caligine. Porrò in posterum quemcunque philosophum, etsi inuitus inter eundum nanciscar, nõ secus ac rabiosos canes auersabor, & deuitabo.

ΗΡΟΔΟΤΟΣ, Η Αετίων.

HERODOTVS, vel Aëtio.

ARGVMENTVM.

Ostendit hac præfatione Lucianus, se exemplo Herodoti, & post hunc Aëtionis pictoris adductum, vt in conuentu totius Macedoniæ, exhibere se, ac specimen aliquod sui præbere voluerit. Esse enim compendiosiorem hanc viam ad laudem & gloriam comparandam, quàm singulas ciuitates circumeundo, magno negocio, multóque tandem tempore inclarescere. Exordium à voto incipit, post narratione vtriusque & Herodoti, & Aëtionis exemplum exponit, qua quia maiorem scripti huius partem absoluit, vtriusque nominis titulum quoque dedit. Hinc Adaptatio sequitur, qua suum institutum cum superioribus exemplis comparat, amplificata per collationem, præsenti conuentui cum Olympico, à loci & hominum qualitate. Postremò petit, vt illorum exemplo, se quoque pro aliquo mediocri Oratore habeant, non cum optimis ac vetustissimis illis, sed cum præsentibus conferendo.

ΑΕΤΙΩΝ.

Ηροδότου εἴθε μὲ καὶ τἆλλα μιμήσασθαι δυνατὸν ἦν. οὐ πάντα φημὶ ὅσα παρῆν αὐτῷ, μεῖζον γὰρ εὐχῆς τοῦτο γε, ἀλλὰ κἂν ἓν ἐκ τῶν ἁπάντων, οἷον, ἢ κάλλος ἢ λόγων, ἢ ἁρμονίαν αὐτῶν ἢ τὸ οἰκεῖον τῇ Ἰωνίδι, ἢ παρῆν, ἢ γνώμης τὸ πεῖσον, ἢ ὅσα μυρία καλὰ ἐκεῖνος ἅμα συλλαβεῖν ἔχει, πάρεργα δὲ εἰς μίμησιν ἐλπίδος. ἃ δ' ἐποίησεν ἐπὶ τοῖς συλλεγο-

AETIO.

TINAM verò & alias Herodoti virtutes imitari possem, non dico omnes quibus fuit præditus: maior enim voto res haec foret: verùm ex omnibus vnam, videlicet aut orationum elegantiam, aut earundem compositionem, aut propriam & naturalem Ionicæ linguæ dictionẽ, aut sententiarum præstantiam, aut quæcunq; cum infinita, tum pulchra confertim habet, imitationis spem excedentia. Verùm quæ pro libris à se

μασι, καὶ ὡς πολλαχῶς τοῖς Ἕλλησιν ἐν βραχεῖ κατέστη, ἐγὼ ἢ σὺ, ἢ ἄλλος ἀν μιμησαίμεθα. πλεύσας γὰρ οἴκοθεν ἐκ τῆς Καρίης ἐυθὺ τῆς Ἑλλάδος, ἐπορεῖτο πρὸς ἑαυτὸν, ὅπως αὐτὰ τάχιστα, καὶ ἀπραγμονέστατα ἐπιστήσομαι, ἢ περιβόητος γένοιτο, ἢ αὐτὸς, καὶ τὰ συγγράμματα. τὸ μὲν οὖν περὶ τοὺς νῦν Ἀθηναίοις, νῦν δὲ Κορινθίοις ἀναγινώσκειν, ἢ Ἀργείοισι, ἢ Λακεδαιμονίοισι ἐν τῷ μέρει, ἐργῶδες, καὶ μακρὸν ἡγεῖτο εἶναι, καὶ πολλὴν ἐ μικρ[illegible]ῶ ποιεύτῳ ἔσεσθαι. οὔκων πρὸς διατρῖψαι τὸ πρᾶγμα, ἐν ᾧ κατ' ὀλίγον ἀγείρων, καὶ συλλέγων ἤθροισεν, ἐπιβλέπων εἰ δυνατὸν εἴη, ἀθρόους που λαβεῖν τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας. ἐπείτε ἦν ὁλύμπια τὰ μεγάλα. καὶ ὁ Ἡρόδοτος, τοῦτ' ἐκεῖνο ἧκεν οἱ νομίσας τὸ καιρὸν, ἐς μάλιστα ἐγλίχετο, πλεύσαντι τηνικαῦτα πανήγυριν, ἅπαντα χόδην ἤδη τὰ ἀρίστων συνειλεγμένων, παρελθὼν ἐς τὸ ὁπλοδόδομον, οὐ θεατὴν, ἀλλ' ἀγωνιστὴν ὀλυμπίων παρεῖχεν ἑαυτὸν, ἄδων τὰς ἱστορίας, καὶ κηλῶν τοὺς παρόντας, ἄλλα τε καὶ μούσας

conscriptis fecit, vtque multifariam Græcis breui innotuit, ego & tu, & quiuis alius facilè imitaremur. Nam domo ex Caria rectà in Græciã naui profectus, apud se dispiciebat quo pacto quã celerrimè, minimóq; negocio inclarescereret, & celebraretur ipse, ipsiúsque scripta. Sedenim terras obeundo, nunc Athenienſibus, nunc Corinthijs ea legere, vel Argiuis, vel Lacedæmonijs vicissim, operosum, & longũ esse ducebat: & moram in hoc fore non exiguam prospiciebat. Quare statuebat negocium contrahere, non ita particulatim ac paulatim notitiam congregando, & colligendo. Ideóque diligenter obseruabat, an Græcos vnà cõgregatos alicubi omnes deprehendere posset. Itaque cũ Olympia magna celebrarentur, Herodotus, illam ejus quod expetebat obtinendi occasionem, obuenisse sibi ratus, obseruata celebritatis frequentia, cùm iam vndiquaque optimates conuenissent, in ædis sactarium ingressus est vbi non spectatorem, sed certatorem Olympiorum ipse se exhibebat, historias à se conscriptas canendo, & præsentes demulcendo, ita vt libros eius κηλοῦσα τὰς βίβλους αὐτῆς,

ἐννέα καὶ αὐτὰς οὔσας. ἤδη ἦν ἅπαντες αὐτὸν ἥδεσαν πολὺ μᾶλλον, ἢ τοὺς ὀλυμπιονίκας αὐτούς. καὶ ἔστιν ὅστις αὐήκοος ἦν τοῦ Ηροδότου ὀνόματος, οἱ μὲν, αὐτοὶ ἀκούσαντες ἐν ὀλυμπίᾳ, οἱ δ', ἐκ τῶν τὰ παντηγύρεως ἀκόντων πυνθανόμενοι. καὶ εἴ που γε φανείη μόνον, ἐδείκνυτο αὖ τῷ δακτύλῳ. οὗτος ἐκεῖνος Ηρόδοτός ἐστιν, ὁ τὰς μάχας περσικὰς ἁπάσας συγγραφώς. ὁ τὰς νίκας ἡμῶν ὑμνήσας. τοιαῦτ' ἐκεῖνος ἀπέλαυσε τῶν ἱστοριῶν, ἐν μιᾷ συνόδῳ παίδημόν τινα κοινὸν ψῆφον τῆς Ελλάδος λαβών, καὶ ἀνακηρυχθεὶς οὐχ ὑφ' ἑνὸς μὰ Δία κήρυκος, ἀλλ' ἐν ἁπάσῃ πόλει, ὅθεν ἦκεν ἕκαστος ἦν τῶν πανηγυριστῶν. ὅτε ὕστερον καταγνόντες, ἐπίτομόν τινα ταύτην ὁδὸν ἐς γνῶσιν, Ιππίας τε ὁ ἐπιχώριος αὐτῶν σοφιστὴς, καὶ Πρόδικος ὁ κεῖος, καὶ Αναξιμένης ὁ χῖος, καὶ Πῶλος ὁ ἀκραγαντῖνος, καὶ ἄλλοι συχνοὶ, λόγοις ἔλεγον ἀεὶ καὶ αὐτοὶ πρὸς τὴν πανήγυριν, ἀφ' ὧν γνώριμοι ἐν βραχεῖ ἐγίγνοντο. καὶ τί σοι τοὺς παλαιοὺς ἐκείνους λέγω σοφιστὰς, καὶ συγγραφέας, ἢ λογογράφους, ὅπου καὶ τὰ

nouem musarum nominibus nuncuparint. Proinde iam erat illis multò notior, quàm Olympiorum victores. Nec quisquam erat cui nomen A Herodoti esset inauditum: cùm alij in Olympia audiuissent, alij ex ijs qui ex celebritate venerant, accepissent. Ac sicubi tantùm appareret, digito monstrabatur: hic ille est Herodotus, B qui Persicas pugnas Ionicè conscripsit, qui victorias nostras celebrauit. Hoc ille commodi ex suis historijs reportauit, quòd in vno cõuentu ab omni populo commune suffragium [illegible] C nec ab vno præcone [illegible]uem, sed in omni vrbe, vnde panegyristarum quisque erat promulgatus. Quod postea D cùm animaduertissent, hanc esse viam compendiosam ad cognitionem parãdam, Hippias illius gentis sophista, & Prodicus Ceus, & Anaximenes Chius, & Polus Agrigentinus, alijque complures, E orationes habebant sẽper ad publicum totius Græciæ conuentum, vnde breui innotescebant. Ecquid tibi priscos illos sophistas, historicos & oratores recenseo, quãdoquidem postremo hoc tempore dicunt pictorem Aëtionem Roxanes τελευταῖα ταῦτα, καὶ Αετίωνα

φασὶ τ' ζωγράφον, συγγεγραφέναι τ' Ρωξάνης, καὶ Αλεξάνδρου γάμον, εἰς Ὀλυμπίαν καὶ αὐτὸν ἀγαγόντα, τ' εἰκόνα ἐπιδείξασθαι, ὥστε Περξενίδαν Ἑλλανοδίκην τότ' ὄντα, πάθεντα τῇ τέχνῃ γαμβρὸν ποιήσασθαι τ' Αετίωνα. καὶ τί τὸ θαῦμα ἐστὶν τῇ γραφῇ αὐτῆς ἤρετό τις, ὡς τ' Ελλανοδίκην δι' αὐτὸ, ἐκ ἐπιχωρίῳ τῷ Αετίωνι συμβάλασθαι τ' θυγατέρος τ' γάμον. ἔστι ἡ εἰκὼν ἐν Ιταλίᾳ. κἀγὼ εἶδον, ὥστε καὶ σοὶ αὖ εἰπεῖν ἔχειμα. Θάλαμός ὅστι περικαλλὴς, καὶ κλίνη νυμφική. καὶ ἡ Ρωξάνη κάθηται, παῖς καλόν τι χρῆμα παρθένου ἐς γλῶ ὁρῶσα, αἰδουμένη ἑστῶτα τ' Αλέξανδρον. ἔρωτες δέ τινες μειδιῶντες, ὁ μὲν κατόπιν ἑφεστὼς, ἀπάγει τ' κεφαλῆς τ' κάλυπτραν, καὶ δείκνυσι τῷ νυμφίῳ τ' Ρωξάνῃ. ὁ δέ τις, μάλα δουλικῶς ἀφαιρεῖ τὸ σανδάλιον ἀπὸ τὸ ποδὸς, ὡς κατακλίνοιτο ἤδη. ἄλλος τ' χλανίδος τ' Αλεξάνδρου ἐπειλημμένος ἕλκει αὐτὸν πρὸς τ' Ρωξάνην, πάνβιαίως ὑπαπώμενος. ὁ βασιλεὺς δ', αὐτὸς μὲν, στέφανόν τινα ὀρέγει τῇ παιδί. παίσχος δ', καὶ νυμφαγωγὸς, Ηφαιστίων

& Alexandri depictas nuptias in Olympiam tuliſſe, ac imaginem ſpectandam oſtentaſſe, adeò vt Proxenides, quem tunc certaminum iudicem Græci conſtituerant, artis præſtantia delectatus, Aëtionem ſibi generum aſciuerit? Sed quæret aliquis quid adeò miri picturæ illius ineſſet, vt Græcorum iudex ideo Aëtioni peregrino filiam nuptum collocarit. Eſt imago in Italia, quam equidem vidi, adeò vt quidnam ſit illud tibi dicere poſſim. Thalamus eſt elegantiſſimus, & nuptialis lectus, vbi ſedens Roxane, & adſtantem Alexandrum reuerita, quod maximè virginem decet, in terram intuetur. Cupidines quoque ridentes, quorum alter à tergo ſtans, à capite flammeum aufert, & ſponſo Roxanen commonſtrat: alter verò ſeruiliter admodum ſandalia pedibus detrahit, vt iam decumbat. Alius etiam Cupido Alexandrum amiculo arreptum magna admodum vi ad Roxanem trahit. Tum rex ipſe coronam puellæ porrigit. Sponſæ verò aſſeſſor, & dux Hephæſtion aſtat, facem ardentem tenens,

[redacted]παρέση, δᾴδα κρατοῦσα

ἔχων, μειρακίῳ πάνυ ὡραίῳ ἐπερειδόμενος, ὑμέναιος οἶμαί ὄνομα. ἑτέρωθι δὲ τῆς εἰκόνος, ἄλλοι ἔρωτες παίζουσιν ἐν τοῖς ὅπλοις τοῦ Ἀλεξάνδρου, δύο μὲν τὼ λόγχω αὐτῷ φέροντες, μειρακύλλοι τοῦ ἀχθοφόρους, ὁπότε δόκον φέροντες, βαρύνοιντο. ἄλλοι δύο, ἕνα τινὰ ὁπλίτην ἀσπίδος καταπεπτωκότα, βασιλέα δῆθεν καὶ αὐτὸν, σύρουσι, τῶν ὀκνούντων τὰ ἀσπίδος ἐπειλημμένοι. εἷς δὲ ἐς τὴν θώρακα ἔσελθὼν ὕπτιον κείμενον, λοχᾶται ἔοικεν, ὡς φοβήσοιεν αὐτὸν, ὁπότε κατ' αὐτὸν ἥξουσιν οἱ σύροντες. οὐ παιδιὰ δὲ ἄλλως ταῦτά ἐστιν, οὐδὲ περιέργως ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἀετίωνος, ἀλλὰ δηλοῖ τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τὰ ἐς τὸν πόλεμον ἔρωτα. ἢ ὅτι ἅμα καὶ Ῥωξάνης ἥρα, καὶ τῶν ὅπλων ὁμοίως ἐπελέλητο. πλὴν ἀλλ' ἥ γε εἰκὼν αὕτη, καὶ ἄλλως γαμήλιον τι ὅτι τὰ ἀληθείας διεφαίνετο ἔχουσα, ἐπειδὴ καὶ τῷ Ἀετίωνι τὰ τοῦ Περξενίδου θυγατέρα. καὶ ἀπέλυσε γήμας καὶ αὐτὸς, παρέρχομαι τὰ Ἀλεξάνδρου γάμων, ὡς νυμφαγωγῷ τῷ βασιλεῖ, μισθὸν εἰκασμένου γάμου, ἐπεσκιαβὼν [illegible] γάμων. Ἡρόδοτος μὲν οὖν

formoso valdè iuueni innixus: hunc hymenæum esse puto: nomen enim non est inscriptum. Ex altera verò tabulæ parte, alij Cupidines in armis Alexandri ludunt, quorum duo eius hastam ferunt, similes baiulis illis, qui trabis onere grauantur. Duo verò quendam super clypeo iacentem, quasi regem ipsum, arreptis clypei ansis trahunt. Porrò vnus in thoracem supinè iacentem ingressus insidianti est similis, vt ipsos quum trahendo ad se perueniissent, perterrefaciat. Neque verò hæc sunt ludicra, neque superuacaneā operam in his Aëtio collocauit: sed Alexandri studium in res bellicas indicant, eúmque simul & Roxanen. amasse, & armorum immemorem non fuisse. Verum enimuero hæc imago nuptiale quiddam præ se ferebat vt quæ Proxenidæ filiæ nuptias Aëtioni conciliaret, qui vxore ducta abijt, ac præter Alexandri nuptiarum propositum, ab aúspice rege veras nuptias, mercedem expressæ nuptiarum imaginis accepit, Herodotus quidem: nam

ad ipsum

ἐπαίειμι γὰρ ἐγὼ ἐκεῖνον, ἱκανὼν τῶν ὀλυμπίων τὴν πανήγυριν ἡγέετο, καὶ συγγραφέα θωυμασὸν δέξαι τοῖσι Ἕλλησι τὰς Ἑλληνικὰς δεξιόντα, ὡς ἐκεῖνος δεξήλατο. ἐγὼ γὰρ, καὶ πρὸς φιλίης, μή με χορυβαντιᾶν ὑπολάβητε, μὴ ἢ τὰ μὰ εἰκάζειν τοῖς ἐκείνου. ἵλεως ὁ ἀνήρ. ἀλλὰ τοῦτό γε ὁμοίων πάθεα φημὶ αὐτῷ. ὅτε γὰρ τὸ πρῶτον ἐπεδήμησα τῇ Μακεδονίᾳ, πρὸς ἐμαυτὸν ἐκοπτόμην, ὅτι μοι χρηστέον τῷ πρήγματι. καὶ ὁ μὲν ἔρως ἦτος ἐμέ, ἅπασι γνωσθῆναι, καὶ ὅτι πλείστοις Μακεδόνων δέξαι τὰ μά. τὸ δὲ αὖτε πρεσσόμενα, πλωιζόμενα τῷ ἔτεϊ ξυγγίγνεσθαι πόλει ἐκάστῃ, ὡς εὐμαρὲς ἐφαίνετο. εἰ δὲ πρήσσομι τάδε ὑμῶν τε σώζεσθον, εἶτα παρελθὼν ἐς μέσον δέξαιμι τὸν λόγον, ἐς δέον ἦτος ἀποβήσεσθαί μοι τὰ τῆς ἐυχῆς. αὐτοί τε ἤδη συνελήλυθατε, ὅπωρ ἄριστος ἐξ ἑκάστης πόλεως. αὐτὸ δὴ τὸ κεφάλαιον Μακεδόνων ἁπάντων καὶ ὑποδεχὲς πόλις ἡ ἀρίστη, ἥσα ἐκτὶ Πίσαν μὰ Δί, ἐσδὲ τὰ ἐκεῖσε στενοχωρείαν, καὶ σκηνὰς, καὶ καλύβας, καὶ πνῖγος. οἵ τε αὖ πανηγιεισαὶ, οὐ φορητὸς ὄχλος, ἀθλητῆ τε

ad ipsum redeo, Olympiorum celebritatem idoneam ducebat, ad fidem Græcis faciendam admiratione dignum esse scriptorem, qui, A quemadmodum ille, res Græcanicas memoriæ tradidit. Sed quod ad me attinet, etiam per Iouem Philium quæso ne insanire me suspicemini, cúmque rebus illius meas comparare. Propitius sit mihi vir ille. Verùm idem quod illi, accidisse mihi dico. Quum enim primùm in Macedoniam sum profectus, B apud me dispiciebam, quid in hoc negocio mihi gerendum. Iámque omnibus innotescendi amore tenebar, atque etiam quàm plurimis Macedonibus, mea scripta ostendendi. Sed obambulãdo, C cum quaq; vrbe cõmercium habere eo anni tempore non facile videbatur. Sed si obseruato hoc conuentu vestro venirem & ederem orationem, commodè sic, quæ in votis erant, euentum sortitura censebam. Vos itaque D conueniistis ex singulis ciuitatibus quiq; præstantissimi, neque non lectissima omniũ Macedonum summa. Conuentum vestrum excipit ciuitas optima, non vt Pisa loco angusto, tentorijs, tugurijs, & æstu. Præterea panegyrin E agitant, non vilis plebecula,

μᾶλλον φιλοθεάμονες, ἐν παρέργῳ οἱ πολλοὶ τὸν Ἡρόδοτον παρέμβοι, ἀλλὰ ῥητόρων τε, καὶ συγγραφέων, καὶ σοφιστῶν οἱ δοκιμώτατοι, ὅσον οὐ μικρὸν ἤδη, μὴ τοὐμὸν παραπολὺ σπουδαιότερον φαίνηται τῶν ὀλυμπίων. ἀλλ' ἴσως μοὶ ὑμεῖς Πολυδάμαντι, ἢ Γλαύκῳ, ἢ Μίλωνι παραβαλοῦντί με, κομιδῇ ὑμῖν εὐδόξω θρασὺς ἄνθρωπος εἶναι. ἴσως δὲ πολὺ ἐκείνων ἀπαγαγόντες τὴν μνήμην, ἐφ' αὑτὸν μόνον ἀποδύσαντες ἴδητε, τάχ' ἂν ἐπαίνου μαστιγώσιμος ὑμῖν δόξαιμι, ὡς ἔν γε τηλικούτῳ σταδίῳ, ἱκανὸν ἔμοιγ' οἶμαι καὶ τοῦτο.

magis cupida spectandi athletas, vulgus Herodoti negligens: sed rhetorum, historicorum & sophistarum omnium celeberrimi: adeò vt iam parum mihi deesse videatur, quin mea actio perinde vt Olympiorum celebris sit habenda. Sed si vos Polydamanti, vel Glauco, vel Miloni me contendatis, homo audax admodum videbor. Sin verò longè illorum remota memoria, per se solum exutum videatis, fortè nequaquam verberibus dignus censebor: quòd tanto in stadio mihi vtique sufficerit.

ΖΕΥΞΙΣ; Η ΑΝΤΙΟΧΟΣ.

ZEVXIS VEL ANTIOCHVS.

ΑΡΓΥΜΕΝΤΥΜ.

Apologia quadam, scriptorum Luciani, est, qua ille ostendit non tantùm nouitati seu peregrinitati studere se, sed & rerum, sententiarúmque elegantiæ, deinde & aptæ compositionis harmoniæ. Caterùm quòd sola nouitas illorum in admiratione sit, fieri communi quadam hominum natura, qui sola nouitate plerumque detineantur, interim aliorum nulla habita ratione. Idem enim & Zeuxidi olim in pictura Centauri, in quam præter nouitatem argumenti, multam artem impenderat, & Antiocho, in pugna contra Galatas accidisse, hostibus nouitatem & insolentiam elephantorum, non ipsius apparatum pertimescentibus. Tractatur autem eadem fermè ratione, qua & superior oratio: nisi quòd hic ipsa causa à principio ponitur, exempla autem, eáque

amplificata sequuntur. Etiam tituli eadem ratione, vt suprà, impositi sunt.

Ναγχος ἐγὼ μὲν ὑμῖν δείξας τὸν λόγον, ἀπῆειν οἴκαδε. παρῆσαν δέ μοι τῶν ἀκηκοότων πολλοὶ, κωλύει γὰρ οὐδὲν οἶμαι καὶ τὰ τοιαῦτα πρὸς φίλους ἤδη ὄντας ὑμᾶς λέγειν, παρῆσαν ἕν ἐδείξιῶντο, καὶ θαυμάζουσιν ἐφέροσαν. ἐπιπολὺ γοῦν παρεμαρτοῦντες, ἄλλος ἄλλοθεν ἐβόων, καὶ ἐπῄνουν, ἄχρι που καὶ ἐξυθείσαν με, μὴ ἄρα πάμπολυ τῆς ἀξίας τῶν ἐπαίνων ἀπολειπόμην. τὸ δ' ἓν κεφάλαιον αὐτοῖς, τοῦτο ἦν, καὶ πάντες ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἐπεσημαίνοντο, τὴν γνώμην τῶν συγγραμμάτων ξένην οὖσαν, καὶ πολὺ ἐν αὐτῇ τὸ νεωτεριζόμενον. μᾶλλον δ' αὐτὰ εἰπεῖν ἄμεινον, ἅπερ ἐκεῖνοι ἀπεφθέγγοντο. ὦ τῆς καινότητος. Ἡράκλεις τῆς παραδοξολογίας. εὐμήχανος ἀνθρωπος. οὐδὲν ἂν τις ἔποι τῆς ἐπινοίας νεαρώτερον. οἱ μὲν, τοιαῦτα πολλὰ ἔλεγον, ὡς ἐκπεπλήγμην ὑπὸ τῆς ἀκροάσεως. ἢ τίνα γὰρ αἰτίαν εἶχον ψεύδεσθαι, καὶ

Vm nuper habita apud vos oratione domum me conferrem, eorum qui me audierant multi me conuenerunt (nihil enim prohibere puto quominus etiam ista vobis dicam, qui iam amici mei estis), & tanquam mirabundi salutarunt. Qui dum itinere multo me deducerẽt, alius aliunde exclamabat & laudabat, ita vt erubescerem, metuens ne laudum meritis longè inferior essem. Fuit igitur illis hæc laudationum summa: & omnes vnum idémque approbabant, cum inusitatam scriptorum materiam, tum multum in ea nouitatis studium. Multò verò satius est referre eadem quæ illi pronunciarunt. O nouitatem! ô admirabilem orationem! Ingeniosus homo est: nihil quisquam hoc tuo artificio nouius esse dixerit. Illi talia multa dicebant, prout oratione mea commoti fuerant. Nam quid eis causæ fuisset cur mentirentur, atq;

κολακεύειν τὰ τοιαῦτα; ξένον ἄνθρωπον, οὐ πάνυ πολλῆς αὐτοῖς φροντίδος ἄξιον τὰ ἄλλα; πλὴν ἐμέ γε, εἰρήσεται γάρ, οὐ μετρίως A λυπεῖα ὁ ἔπαινος αὐτῶν. καὶ ἐπειδή ποτε ἀπελθόντων κατ' ἐμαυτὸν ἐλογιόμην, ἐνενόουν. οὐκοῦν τοῦτο μόνον χαίειν τοῖς ἐμοῖς ἔνεστιν, ὅτι μὴ B συνήθη, μηδὲ κατὰ τὸ κοινὸν βαδίζοι τοῖς ἄλλοις, ὀνομάτων δὲ ἅρα καλῶν ἐν αὐτοῖς, καὶ πρὸς τὰ ἀρχαῖον χαρακτῆρα συγκειμένων, ἢ νοῦ ὀξέος, ἢ πειθοῦς πικροῦ, ἢ χαρίτων ἀπλήκτου, C ἢ ἁρμονίας, ἢ τέχνης τῆς ἐφ' ἅπασι, τούτων δὴ πόρρω ἴσως τυγχάνουσιν. οὐ γὰρ ἂν παίζοντες αὐτὰ ἐπῄνουν μόνον τὸ καινὸν τῆς αἱρέσεως, καὶ ξυνῄδεσαν. ἐγὼ δὲ ὁ μάταιος, φύμην ὁπόταν ἀναπηδῶντες ἐπαινοῖεν, τάχα μὲν καὶ αὐτὸ τοῦτο προσήκειν αὐτοῖς, ἀλλὰ D δὴ γὰρ εἶναι τὸ τῆς Ὁμήρου, καὶ τὴν νέαν φδὴν κεχαρισμένην ἀεὶ ἄρχειν τοῖς ἀκούουσιν. ἐμὲ μὲν τοσοῦτόν γε, ὥστε ὅλον τῇ καινότητι νέμειν ἠξίουν, ἀλλὰ τὴν μέν, ὥσπερ ἐν προθήκῃ μοίρᾳ συνεπικοσμεῖν τι, καὶ πρὸς τὸ ἔπαινον συντελεῖν καὶ αὐτήν. E

his laudibus blandirentur homini extraneo: cæterùm ipsis non multum curando? Verumtamen me, neque enim dissimulabo, non mediocriter laus illorum cruciabat: & hæc solus ab illis relictus apud me cogitabam. Ergo solum meis scriptis hoc inest iucundum, quòd consuetæ compositionis nō sunt, neque communi cum alijs pede procedunt. Sed fortè procul à meis scriptis remota sunt pulchra vocabula, ad veterem regulam composita, ingenij acumen & solertia, & gratia Attica, & sermonis cohærentia, & ars quæ in omnibus existit. Non enim omissis illis, solam instituti nouitatem, & insolentiam collaudassent. At stolidus ego quum subsilientes me laudarent, statim quidem id ipsum etiam additurōs putabā. Verum enim illud Homeri, Nouā quāque cantilenam audientibus esse gratam. Nec tantum, nec totum nouitati tribuendum sentiebam, quæ est veluti quædam ornamenti accessio, & laudis complementum: illa verò esse quæ reuera laudantur, & ab

τὰ δὲ τῇ ὕλῃ ἐπαινούμενα,

καὶ τοῦτ' ἀκουόντων συνημοῦμνα, ἐκεῖνα εἶναι. ὥστε οὐ μετρίως ἐπῆρμαι, καὶ ἐπιστεύον πιστεύειν αὐτοῖς, ἕνα καὶ μόνον ἐν τοῖς Ἕλλησιν εἶναι λέγοιεν. καὶ τὰ τοιαῦτα. τὸ δ' ἐπὶ πλεῖον παρθμίαν, ἀνθρακες ἡμῶν ὁ θησαυρὸς ἦσαν. καὶ ὀλίγου δέω θαυματοποιοῦ τινος ἔπαινον ἐπαιτεῖν παρ' αὐτῶν. θέλω γοῦν ὑμῖν καὶ τὸ τῆς γραφέως διηγήσασθαι. ὁ Ζεῦξις ἐκεῖνος, ἄριστος γραφέων γλυφόμενος, τὰ δημώδη, καὶ τὰ κοινὰ τούτων ἀεὶ ἔγραφεν, ἢ ὅσα παίζων ἔλιξα, ἥρωας, ἢ θεούς, ἢ πολέμους, ἀεὶ δὲ καινοποιεῖν ἐπειρᾶτο. καί τι ἀλλόκοτον αὖ καὶ ξένον ἐπινοήσας, ἐπ' ἐκείνῳ τὴν ἀκρίβειαν τῆς τέχνης ἐπεδείκνυτο. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις τολμήμασι, καὶ θήλειαν ἱπποκένταυρον ὁ Ζεῦξις αὐτὸς ἐποίησεν, ἀναζέφουσάν γε φορητὸν παιδίον ἱπποκενταύρω διδύμω, κομιδῇ νηπίω. ἡ εἰκὼν ταύτης αὐτίγραφός ἐστι νῦν Ἀθήνησι, πρὸς αὐτὴν ἐκείνην ἀκριβῶς τὴν γαθμὴν μετενηνεγμένη. τὸ ἀρχέτυπον δ' αὐτὸ, Σύλλας ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς, ἐλέγετο μετὰ τῶν ἄλλων εἰς Ἰταλίαν πεπομφέναι. εἶτα περὶ Μαλέαν οἶμαι καταδύσης τῆς ὁλκάδος,

auditoribus acclamatione excipiuntur. Itaque non modicè commouebar eò penè adductus vt ijs crederem, qui vnum ac solum inter Græcos esse me prædicabãt: aliáque id genus. Sed quod vulgo fertur, Carbones erant noster thesaurus. Aç propemodum vt præstigiator aliquis ab ipsis laudor. Volo itaque pictoris institutum vobis explicare. Zeuxis ille omnium pictorum præstantissimus, popularia illa, & communia, aut quæ perpauca sunt, Heroas, aut Deos, aut bella non pingebat, sed noui quippiam comminisci semper conabatur, cúmque insolens & nouum quid excogitasset, in eo solertiam artis ostendebat. Inter cætera audacia opera Zeuxis fœminam Hippocentaurum fecit, pueros hippocentauros geminos admodum paruos nutrientem. Huius imaginis exemplum nunc est Athenis, ad veram imaginem accuratissimè expressum: ipsum verò archetypum Sylla Romanorum imperator, cum rebus alijs in Italiam mississe ferebatur. Deinde circum Maleam submersa naui oneraria,

ἀπολέσθαι ἅπαντα, καὶ τὴ γραφικὴ. πλὴν ἀλλὰ πλήν γε εἰκόνα τὴ εἰκόνος εἶδον. καὶ αὐτὸς ὑμῖν ὡσὰν οἷός τ' ὦ, δείξω τῷ λόγῳ, μᾶ τὴ Δία γραφικός τις ὢν, ἀλλὰ πάνυ μέμνημαι, καὶ πρὸ πολλοῦ ἰδὼν ἔν τινος τῶν γραφέων Θεσσαλῶν. καὶ τὸ θαῦμα τότε τὴ τέχνης, τάχ' ἄν μοι καὶ νῦν πρὸς τὸ παρὲς ἔργον δηλώσει συναγωνίσαιτο. ἐπὶ χλόης ἐνδαλοῦς ἡ κένταυρος αὕτη πεπίνται, ὅλη μὲν τὴν ἵππῳ χαμαὶ κειμένην, καὶ ἀποτέτακται εἰς τοὐπίσω οἱ πόδες. τὸ δὲ γυναικεῖον ὅσον αὐτῆς, ἠρέμα ἐπήγερται, καὶ ἐπ' ἀγκῶνός ἐστιν. οἱ δὲ πόδες οἱ ἔμπροσθεν, ὡς ἔτι. καὶ οὗτοι ἀποτέτακται, οἷον ἐπὶ πλευρᾶν κειμένης. ἀνὴ ὁ μὲν, ἐκλαζόντι ἔοικεν, ὠλένη κεκαμπύλος ὑπεσκολιμένη τῇ ὀπλῇ. ὁ δὲ, ἔμπαλιν ἐπανίσταται, καὶ τὸ ἐδάφους ἀντιλαμβάνεται, οἷόν εἰσιν ἵπποι, πειρώμενοι ἀναπηδᾶν. τοῖν νεογνοῖν δὲ, τὸ μὲν ἄνω, ἔχει αὐτὴ ἐν ταῖς ἀγκάλαις, καὶ φέρει ἀνθρωπικῶς, ἐπέχουσα τὸ γυναικεῖον μαζόν. τὸ δ' ἕτερον, ἐκ τὴ ἵππου θηλάζει, ἐς τὸ πωλικὸν τρόπον. ἄνω δὲ τὴ εἰκόνος, οἷον ἀπό τινος σκοπῆς ἐπικύπτων ἐός τις, ἀνὴρ ἐκεῖ-

omnia, ipsámq; picturã perijsse. At veræ imaginis imaginem vidi, quam oratione quoad fieri poterit, vobis ostendam: non per Iouẽ quòd facultate graphicè exprimẽdi sim præditus, sed quia planè memini, quippe quã nuperrime in pictoris cuiusdã ædib⁹ viderim Athenis. Ipsa verò admiratio in quã tunc ars me rapuit, fortasse mihi etiam nũc ad rem dilucidiùs declarãdam adminiculo erit. Hæc Centaurus in virenti gramine facta est: eáq; parte qua equam refert, humi iacet tota, pedésque posteriores retro extendunrur. Qua verò mulier est, se nsim exurgit, & cubito incumbit. Pedes autem anteriores non sunt itidem porrecti, vt potè quæ super latere iaceat: sed alter, in genu inflexo est similis, subtracta vngula curuus: alter contra exurgit, & solum prehendit, quod fere faciunt equi, quando subsilire conantur. Infantium autem alterum desuper vlnis complexa humano more nutrit, muliebrem mammam ori applicãs: alterum equino lactat vbere equarum in morem. Cæterum ex superiori tabulæ parte veluti specula, mulieris illius infantes vtrinque nutricantis maritus Hippocentaurus,

γης δηλασθὴ τ τὰ βρέφη ἀμφοτέρωθεν τῆ δηιομάχης, ὑπτιωθῆ γελῶν, οὐχ ὅλος φαινόμενος, ἀλλ' ἐς μέσον τ ἵππον, λέοντος σκύμνον ἀείρων τῇ δεξιᾷ, καὶ ὑπερηφανῶν ἑαυτ αἰωρῶν, ὡς δεδίξαιτο σὺν παιδιᾷ τὰ βρέφη. τὰ μὲν ἄλλα τ γραφῆς, ἐφ' ὅσα τοῖς ἰδιώταις ἡμῖν, ἃ πάντη ἀμφανῆ ὄντα, πλὴν ὅλως ὅμως ἔχει δύναμιν τ τέχνης. οἷον, τὸ ἀποτεῖναι τὰς γραμμὰς ἐς τὸ εὐθύτατον, καὶ τ χρωμάτων ἀκριβῆ τ κρᾶσιν, καὶ ἔυσκιον τ σκιβολὴν ποιήσασθαι, καὶ συμᾶσαι ἐς ἓν. καὶ τὸ μεγέθους τ λόγον, καὶ πλὴν τ μίξεων πρὸς τὸ ὅλον ἰσότητα, καὶ ἁρμονίαν, γραφέων παῖδες ἐπαινέσονται. οἷς ἔργον εἰδέναι τὰ τοιαῦτα. ἐγὼ δ τῆς Ζεύξιδος ἐκεῖνο μάλιστα ἐπῄνεσα, ὅτι σὺν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ ὑποθέσει ποικίλως τὸ πειστὸν ἐπεδείξατο τ τέχνης, τ μὲν ἄνδρα, ποιήσας παντὶ φοβερὸν, καὶ κομιδῇ ἄχθιον. σοβαρὸν τῇ χαίτῃ. λάσιον τὰ πολλά. οὐ κατ' ἵππον ἄντε μόνον, ἀλλὰ καὶ κατ' ἄνθρωπον. καὶ ὀφρᾶς ἄντε τοῦ ὤμους ὑπερηλεῖσον, τὸ βλέμμα, καίτοι γελῶντος, ἠρεμοῦσες

inclinat' ridet, nec totus apparet, sed media parte equi: catulum leonis dextra sustinet, & supra se attollit, vt hoc lusu pueros territet. Porrò reliquæ picturæ partes, quanquam nobis rudibus & idiotis, non sunt planæ & conspicuæ, omnem tamen artis virtutem habent: Vti linearum quàm rectissimos ductus, & colorum scitam mixtionem, & eorum opportunam applicationem, & commodam inumbrationem. At magnitudinis proportionem, & mensurarum ad totum æqualitatem atque compagem pictores commendent, quorum muneris est talia scire. Ego verò Zeuxidis illam industriam potissimum laudarim, quòd in vno eodémque argumento varie artis excellentiam demonstrauit: vt pote qui virum fecit prorsus terribilem, ac vehementer agrestem, coma superbum, multa ex parte hirtum, non solùm qua equus, sed etiam qua homo est, & sublimibus finxit humeris, vultu, quanquam ridentis, tamen planè ferino, & montano, & immansueto.

ὅλον, καὶ ὀρείου τι, καὶ ἀγρίμου.

ἀπολέσθαι ἅπαντα, καὶ τὴ γραφικὴ. πλὴν ἀλλὰ πλήν γε εἰκόνα τῆ εἰκόνος εἶδον. ἢ αὐτὸς ὑμῖν ὡσὰν οἷός τ' ὦ, δείξω τῷ λόγῳ, ἢ μὰ τὴ Δία γραφικός τις ὢν, ἀλλὰ πάνυ μέμνημαι, ἐ πρὸ πολλοῦ ἰδὼν ἔν τινος τῶ γραφέων Ἀθήνησι. καὶ τὸ μὲν θαυμάσαι τότε τὴ τέχνη, τάχ' ἂν μοι καὶ νῦν πρὸς τὸ σαφέστερον δηλῶσαι συμπαρανίσταιτο. ἐπὶ χλόης ἐυθαλοῦς ἡ κένταυρος αὕτη πεπόηται, ὅλη μὲ τῆ ἵππω χαμαὶ κειμένη, καὶ ἀποτέταται εἰς τοὔπισω οἱ πόδες. τὸ δ' γυναικεῖον ὅσον αὐτῆς, ἠρέμα ἐπίκειται, καὶ ἐπ' ἀγκῶνός ὄζιν. οἱ δὲ πόδες οἱ ἔμπροσθεν, ὡς ἔτι. καὶ οὗτοι ἀποτεταμένοι, οἷον ἐπὶ πλευρὸν κειμένης. ἀμφὶ ὁ μηρὸ, ὀκλάζοντι ἔοικεν, ὧν κάμπτος ὑπεσταλμένη τῆ ὀπλῆ. ὁ δὲ, ἔμπαλιν ἐπανίσταται, καὶ τὸ ἐδάφους ἀντιλαμβάνεται, οἷόν εἰσιν ἵπποι πειρώμενοι ἀναπηδᾶν. τοῖν νεογνοῖν δὲ, τὸ μὲν ἄνω, ἔχει αὐτὴ ἐν ταῖς ἀγκάλαις, καὶ βέφει ἀνθρωπικῶς, ἐπέχουσα τὴ γυναικείου μαζοῦ. τὸ δ' ἕτερον, ἐκ τ' ἵππου θηλάζει, ἐς τὸ πολικὸν τρόπον. ἄνω δὲ τ' εἰκόνος, οἷον ἀπό τινος σκοπῆς ἱππόκενταύρος τις, ἀνὴρ ἐκεῖ-

omnia, ipsámq; picturã perijsse. At veræ imaginis imaginem vidi, quam oratione quoad fieri poterit, vobis ostendam: non per Iouẽ quòd facultate graphicè exprimẽdi sim præditus, sed quia planè memini, quippe quã nuperrime in pictoris cuiusdã ædibꝰ viderim Athenis. Ipsa verò admiratio in quã tunc ars me rapuit, fortasse mihi etiam nũc ad rem dilucidiùs declarãdam adminiculo erit. Hæc Centaurus in virenti gramine facta est: eáq; parte qua equam refert, humi iacet tota, pedésque posteriores retro extenduntur. Qua verò mulier est, sensim exurgit, & cubito incumbit. Pedes autem anteriores non sunt itidem porrecti, vt pote quæ super latere iaceat: sed alter, in genu inflexo est similis, subtracta vngula curuus: alter contra exurgit, & solum prehendit, quod fere faciunt equi, quando subsilire conantur. Infantium autem alterum desuper vlnis complexa humano more nutrit, muliebrem mammam ori applicãs: alterum equino lactat vbere equarum in morem. Cæterum ex superiori tabulæ parte velut specula, mulieris illius infantes vtrinque nutricantis maritus Hippocentaurus,

γυες δηλασὴ τ τὰ βρέφη ἀμφοτέρωθεν τιθωνεμένης, ὀπτικῶς γελῶν, οὐχ ὅλος φανόμενος, ἀλλ' ἐς μέσον τ ἵππον, λέοντος σκύμνον αἰωρῶν τῇ δεξιᾷ, καὶ ὥσπερ ἑαυτὴ αἰωρῶν, ὡς δεδιξαστο σὺν παιδιᾷ τὰ βρέφη. τὰ μὲν ἓν ἄλλα τ γραφῆς, ἐφ' ὅσα τοῖς ἰδιώταις ἡμῖν, καὶ πάντη ἀμφανῆ ὄντα, πλὴν ὅλως ὅμως ἔχει δηλῶσαι τ τέχνης. οἷον, τὸ ἀποτεῖναι τὰς γραμμὰς ἐς τὸ εὐθύτατον, καὶ τ χρωμάτων ἀκριβῆ τ κράσιν, καὶ εὔχαριν τ ἐπιβολὴν ποιήσασθαι, καὶ σπάσαι ἐς ἓν. καὶ τὸ μεγέθους τ λόγον, καὶ πλὴν τ μέσων πρὸς τὸ ὅλον ἰσότητα, καὶ ἁρμονίαν, γραφέων παῖδες ἐπαινέσονται. οἷς ἔργον εἰδέναι τὰ τοιαῦτα. ἐγὼ δ τὸν Ζεύξιδος ἐκεῖνο μάλιστα ἐπῄνεσα, ὅτι ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ ὑποθέσει ποικίλως τὸ πεπτωκὸς ἐπεδείξατο τ τέχνης, τ μὲν ἄνδρα, ποιήσας παντὶ φοβερὸν, καὶ κομιδῇ ἄχθιον. σοβαρὸν τῇ χαίτῃ. λάσιον τὰ πολλά. οὐ γὰρ τ ἵππον ἀυτῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ καθ' ἕτερον τὸ ἀνθρώπου. καὶ ἀγάρας ἀυτῆς τὸν ὦμον ὑπὸ πλείονος, τὸ βλέμμα, καίτοι γελῶντος, θηριώδες ὅλον, καὶ ὀρεινόν τι, καὶ ἀνήμερον.

inclinat' ridet, nec totus apparet, sed media parte equi: catulum leonis dextra sustinet, & supra se attollit, vt hoc lusu pueros territet. Porrò reliquæ picturæ partes, quanquam nobis rudibus & idioris, non sunt planæ & conspicuæ, omnem tamen artis virtutem habent: Vti linearum quàm rectissimos ductus, & colorum scitam mixtionem, & eorum opportunam applicationem, & commodam inumbrationem. At magnitudinis proportionem, & mensurarum ad totum æqualitatem atque compagem pictores commendent, quorum muneris est talia scire. Ego verò Zeuxidis illam industriam potissimum laudarim, quòd in vno eodémque argumento variè artis excellentiam demonstrauit: vt pote qui virum fecit prorsus terribilem, ac vehementer agrestem, coma superbum, multa ex parte hirtum, non solùm qua equus, sed etiam qua homo est, & sublimibus finxit humeris, vultu, quanquam ridentis, tamen planè ferino, & montano, & immansueto.

τοιοῦτον μὲ ἐκεῖνον. τίνι δὴ λείαν ὄ, ἵππου γε ἡ καλλίστης, οἵαι μάλιστα αἱ Θεσσαλαί εἰσιν, ἀδμῆτες ἔτι, καὶ ἄβατοι. τὸ δὲ ἄνω ἡμίτομον γυναικὸς, πάγκαλον, ἔξω τῶν ὤτων. ἐκεῖνα δὲ μόνα, σατυρώδη ὄντα ἐστίν. καὶ ἡ μίξις δὲ, καὶ ἡ ἁρμονία τῶν σωμάτων, καὶ δι' ὅλου ἁπτεται, καὶ συνδεῖται τῷ γυναικείῳ τὸ ἱππικὸν, ἠρέμα, καὶ ἐκ ἀθρόως μεταβαίνουσα, καὶ ἐκ παρατυχὸς βεπομένη, καὶ δαίει τὴν ὄψιν ἐκ δατέρου εἰς τὸ ἕτερον ὑπαγομένη. τὸ νεογνὸν δὲ τὸ ἐν τῷ ὑπτίῳ, ὁμῶς ἄγριον, καὶ ἐν τῷ ἁπαλῷ ἤδη φοβερόν. καὶ τοῦτο δαιμόνιον, οἷον ἔδοξέ μοι, καὶ ὅτι παιδικῶς μάλα πρὸς τὸ σκύμνον τὸ λέοντος ἀναβλέποντι, μεταξὺ τῆς θηλῆς ἐκτεταμένος ἐπειλημμένοι, ἐν χερσὶ τὴν μητρικὴν παρασταθμοῦσι. ταῦτα δὴ ὧν ὑπιδόξάμενος ὁ Ζεῦξις, αὐτὸς μὲ ὠήθη ἐκπλήξειν τοὺς ὁρῶντας ὑπὸ τῆς τέχνης. οἱδὲ, αὐτίκα μὲ ἐβόων. ἢ τί γὰρ ἂν ἐποίουν, καλλίστῳ θεάματι ἐντυγχάνοντες; ἐθαύμαζον δὲ μάλιστα πάντες, ἅτε καὶ πρὸ ἐκείνου. τῆς ὑποψίας τὸ ξένον, καὶ τὴν γνώμην ἡ χαρὰ ὡς νέαν, καὶ τοῖς ἐμπροσθεν ἠγνοημένην οὖσαν.

Sic quidem illum expressit. Porrò fœminam ad equæ pulcherrimę speciem extulit, quales potissimũ sunt Thessalæ indomitæ, & sessoris expertes. Dimidiã verò mulieris partem, summa elegantia formauit: exceptis auribus, quas solas habet satyriricis similes. Cæterùm mixtio, & commissura corporum quatenùs muliebris pars cũ equina coit & coniungitur, sensim, non affatim trãsiens, & paulatim descendens, aspectu non percipitur, ita ex altero in alterum lenis fit deductio. Porrò infantum alter, non secus ac pater, agrestis est, & in tenera ætate iam terribilis. Et hoc mihi visum est admiratione dignum, quòd vterque dum vbera tenent, cuti matris affixi, leoninum catulum pueriliter respiciant. Itaq; cùm hæc singulari artificio expressisset Zeuxis, existimauit se artis præstantia spectantes in admirationem tracturum. Illi autem actutum exclamabant. Quid enim facerent pulcherrimum nacti spectaculum? Enimuero laudibus illum extollebant omnes, ob quæ me nuper illi, nempe ob insolens inuentum, nouúmq; picturæ consilium prioribus ignotum.

ὥστε ὁ Ζεῦξις συνεὶς ὅτι αὐτὸν ἀφορμεῖ ἡ τῶν ὑποθέσεως καινὴ οὖσα, καὶ ἀπάγει τὴν τέχνης, ὡς ἐν παρέργῳ πιθανὰ τὴν ἀκρίβειαν τῶν πραγμάτων, ἄγε δὴ ἔφη ὦ Μίκκιων πρὸς τὸν μαθητὴν, περίβαλε ἤδη τὴν εἰκόνα. καὶ ἀφαίρου, ἀποκόμιζετε οἴκαδε. οὗτοι γὰρ ἡμῶν, τὴν πλὴν τὴν τέχνης ἐπαίουσι. τὸ δ' ἐφ' ὅτῳ, εἰ καὶ ὦ ἔχει, καὶ κατὰ τὴν τέχνην, οὐ πάνυ ποιοῦντιν λόγον. ἀλλὰ παρευδοκιμεῖ τὴν ἀκρίβειαν τῶν ἔργων ἡ τῶν ὑποθέσεως καινοτομία. ὁ μὲν δὴ Ζεῦξις, οὕτως ἐχαλέπανεν ἴσως. Ἀντίοχος δ' ὁ σωτὴρ ἐπικληθεὶς, καὶ οὗτος ὁμοίων πεπαθεῖν λέγεται ἐν τῇ πρὸς Γαλάτας μάχῃ. εἰ βούλεσθε, διηγήσομαι καὶ τοῦτο, ὅπως ἔχωρέστο. εἶδὰς τούτους γὰρ ἀλκίμους ὄντας, καὶ πλήθει παμπόλλους ὁρῶν, καὶ τὴν φάλαγγα καρτερῶς συναρραφῆναι, καὶ ἐπὶ μετώπου μὲν προεστῶτας τοὺς χαλκοθώρακας αὐτῶν, ἐς βάθος δ' ἐπὶ τετράρων, καὶ εἴκοσι τεταγμένους ὁπλίτας, ἐπὶ κέρως δ' ἑκατέρωθεν τὸ ἱππικὸν διαμιᾶς ὅσαν, ἐν δὲ τῷ μέσῳ, τὰ ἅρματα ἐκπηδήσοντα μέλλοντα, δρεπανηφόρα ὀγδήκοντα, καὶ σιωρεῖδας ἐπ' αὐτοῖς

Vt verò Zeuxis animaduertit eos argumenti nouitate capi, & ab artis contemplatione auocari, ita vt rerum scitè expressarum industriam parui penderent, Age Miccio, dixit ad discipulum, picturam inuolue, & sublatam domum auferte. Hi namque nostræ lutum artis laudant: sed mentis & scopi, num rectè, & ex arte factum sit opus, nullam rationem habent. Verùm argumenti nouitas operis præstantiam gloria vincit. Ita quidem se gessit Zeuxis, forsan quàm par erat iracundiùs. Cæterum Antiocho, cui cognomen Soteri, simile quiddam in pugna aduersus Galatas accidisse fama est. Quam historiam vobis narrabo si vultis. Cùm sciret Galatas viribus pollere, magnásque videret esse eorum copias, phalangem fortiter coniunctam, in fronte propugnatores loricis æneis instructos, in medio cataphractos quatuor & viginti ordinatos, in cornu vtrinque viginti millia equitum, porrò è medio currus octoginta falcatos erupturos, præterea

δὶς τοσούτους, παῦρα ὁρῶν, πάνυ πυνηρὰς εἶχε τὰς ἐλπίδας, ὡς ἀμάχων ὄντων ἐκείνων αὐτῶν. ἐκεῖνος γὰρ δὴ ὀλίγον τῆς στρατείας ἐκείνης παρεσκευασμένος, οὐ μεγαλωστὶ, οὐδὲ κατ' ἀξίαν τοῦ πολέμου ἀφίκετο, κομιδῇ ὀλίγοις ἄγων, καὶ τούτων πελτασικὸν τὸ πολὺ, καὶ ψιλικόν. οἱ γυμνῆτες γάρ, ὥσπερ ἥμισυ τῆς στρατιᾶς ἦσαν. ὥστε ἐδόκει αὐτῷ ἤδη καὶ σπένδεσθαι, καί τινα εὐπρεπῆ διάλυσιν εὑρίσκεσθαι τοῦ πολέμου. ἀλλὰ Θεοδότας ὁ Ῥόδιος, ἀνὴρ γενναῖος, καὶ τακτικῶν ἔμπειρος, οὐκ εἴα παρὼν ἀδυμεῖν. καὶ ἦσαν γὰρ ἐκκαίδεκα ἐλέφαντες τῷ Ἀντιόχῳ. τούτοις ἐκέλευσεν ὁ Θεοδότας, τὰ μὲν ἔχειν, ὡς οἷόν τε κατακρύψαντας, ὡς μὴ καταφανεῖς εἶεν φαινόμενοι τοῖς στρατοῖς. ἐπειδὰν δὲ σημεῖόν ὁ σαλπιγκτὴς, καὶ δὴ συμπλέκεσθαι, καὶ εἰς χεῖρας ἰέναι, καὶ ἡ ἵππος ἡ τῶν πολεμίων ἐπελαύνηται, καὶ τὰ ἅρματα οἱ Γαλάται, ἀνοίξαντες τὰ φάλαγγα, καὶ διασήσαντες ἐπαφῶσι, τότε ἀνὰ τέτταρας μὲν τῶν ἐλεφάντων, ἀπαντᾷν ἐφ' ἑκάτερα τοῖς ἱππεῦσι. τοὺς ὀκτὼ δὲ αὐτοπαφεῖναι τοῖς ἁρματηλάταις,

bis totidem bigas. Hæc cùm videret, malum pugnæ euentum expectabat, vt cui cum inuictis militibus esset decertandum. Ipse enim ob breuitatem temporis cum exercitu, nec magnificè, nec pro belli dignitate instructo venit, perpaucos adducens, eósque peltatos pleroſque, & leuis armaturæ milites, plus mediam partẽ exercit⁹. Itaq; videbatur ipsi iam fœdus iciendum esse, & decoram belli solutionem inueniendam. Verùm Theodotas Rhodius, vir generosus, aciei instruendæ peritus, eum se præsente animis cadere non siuit. Antiochus sedecim elephantos habebat, quos Theodotas occultari iussit, quandiu fieri posset, ne exercitum supereminentes apparerent: sed posteaquam tubicen signum dedisset, & congrediendum atque ad manus veniendum esset, & equitatus hostium procederet, & Galatæ aperta, diuisáque phalange currus immitterent, tunc cum quaternis elephantis vtrinque occurrere equitibus & reliquos octo aurigis, bigarúmque ductoribus im-

καὶ σωφελιαςῶς. εἰ γὰρ τοῦτο
ἠθέλησαν, φοβηθήσονται αὐτῶν
ἔφη οἱ ἵπποι, καὶ ἐς τὸν γαλά-
τας αὖθις ἐμπεσοῦνται φεύ-
γοντες. καὶ οὕτως ἐγένετο. οὐ
γὰρ πρότερον ἰδόντες ἐλέφαντα
οὔτε αὐτοὶ Γαλάται, οὔτε οἱ
ἵπποι αὐτῶν, οὕτω πρὸς τὸ
παράδοξον τῆ ὄψεως ἐταράχ-
θησαν, ὥστε πέρα ἔτι τῶν θη-
είων ὄντων, ἐπὶ μόνον τιτει-
γότων ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀδόν-
τας εἶδον ἀποστίλβοντας ὑποσυ-
μάτερον, ὡς ἂν ἐκ μέλανος τοῦ
παντὸς σώματος, καὶ τὰς πρεσ-
νομαίας, ὡς ἐς ἅρπαγὴν ὑπερ-
αιωρουμένας, πρὶν ἢ τὸ τόξευ-
μα ἀφικνεῖσθαι, ἐκκλίναντες,
σὺν ἀδενὶ κόσμῳ ἔφευγον. οἱ μὲ
πεζοὶ, πειρώμενοι ὑπ' ἀλ-
λήλων τοῖς δορατίοις, καὶ συμ-
παστούμενοι ὑπὸ τῶν ἱππέων, ὡς
εἶχον, ἐμπεσόντων ἐπ' αὐτούς.
τὰ ἅρματα δ' ἀναστρέφοντα,
καὶ ταῦτα ἔμπαλιν εἰς τοὺς
οἰκείους ἐν αἱματωπῇ διεφέρετο
ἐν αὐτοῖς, ἀλλὰ τὸ μὲν Ὁμήρου
Δίφροι δ' ἀφεκυμβαλίαζον. οἱ
ἵπποι δ' ἐπίπερ. ἅπαξ δ' τὸ
ἐυδὺ ὁδοῦ ἀπεβέβηντο, ἐκ
αἰσχρόμενοι τῶν ἐλεφάντων, τοὺς
ἐπιβάτας ἀποβαλλόντες, Κεῖν'
ὄχεα κροταλίζον τύπτοντες νὴ

immittere. Hoc enim facto, inquit, ipsorum equi perterrebuntur, & in Galatas impetum facient fugientes. Talisque fuit consilij euentus. Cùm enim nec Galatæ, nec ipsorum equi A elephantos antea vidissent, ita nouo elephantorum spectaculo turbati sunt, vt quanquam adhuc procul erant illæ belluæ, quum B tantùm stridentes audiuerunt, & dentes insigniter candentes viderunt, velut ex toto nigro corpore, & proboscides tanquam ad rapinam sublatas, priusquàm C emissum fuisset telum, versis retrò habenis, nullóque ordine aufugerint. Sedenim pedites se inuicem hastis configentes, ab equitibus in ipsos prolapsis conculcabantur. Currus D autem subuersi, denuo in suos non sine sanguine ferebantur: ac iuxta illud Homeri. Sursum ac deorsum voluebantur currus. At verò equi cùm semel E à recta via declinassent, elephantorum impetum non sustinentes, sessores excutiebant, & currus strepebant proscindentes per Iouem, & dissecantes falcibus, quos-

Δία, καὶ διαιρῶντες τοῖς δρε-

παίοις, εἴ τινας τῶν φίλων καταβάλοιεν. πολλοὶ δ' ὡς ἐν τοσούτῳ θορύβῳ τοσούτῳ κατεβάλλοντο. εἵποντο δὲ οἱ ἐλέφαντες συμπατοῦντες, καὶ σωσαπείροντες ἐς ὕψος ταῖς προβοσκίσιν, καὶ σωσαφπάζοντες, καὶ τοῖς ὀδοῦσι περιπείροντες. καὶ τέλος, οὗτοι κατ' κράτος παρέδοσαν τῷ Ἀντιόχῳ τὴν νίκην. οἱ Γαλάται δέ, οἱμωῖ, ἐτεθνήκεσαν, πολλῶν τὸ φόνου γιομένου. οἱ δὲ, ζῶντες ἐλαμβάνοντο. πλὴν παύ ὀλίγοι, ὁπόσοι ἔφθασαν ἐς τὰ ὄρη ἀναφυγόντες. οἱ Μακεδόνες δέ, ὅσοι σὺν Ἀντιόχῳ ἦσαν, ἐπαιώνιζον. καὶ περισπόντες ἄλλος ἀλλαχόθεν, ἀνέδουν τὴν βασιλέα, καλλίνικον ἀναβοῶντες. ὁ δὲ, καὶ δακρύσας ὡς φασιν, αἰσχυνόμεθα ἔφη ὦ στρατιῶται, οἷς γε ἡ σωτηρία ἐν ἐκκαίδεκα τούτοις θηρίοις ἐγένετο. ὡς εἰ μὴ τὸ καινὸν τοῦ θεάματος ἐξέπληξε τοὺς πολεμίους, τί ἂν ἡμεῖς ἦμεν πρὸς αὐτούς; ἐπὶ τε τῷ Τροπαίῳ, κελεύει ἄλλο μηδὲν, ἐλέφαντα δὲ μόνον ἐγκολάψαι. ὥρα τοίνυν με σκοπεῖν, μὴ καὶ τοὐμὸν ὅμοιον ᾖ τῷ Ἀντιόχῳ. τὰ μὲ ἄλλα, ἅ ἄξια μάχης. ἐλέφαντες δὲ τινες, καὶ ξένα

cunque ex amicis deiecissent : multi autem, vt in tanto tumultu, deijciebantur : quos elephanti sequebantur conculcantes, & in altum suis proboscidibus proijcientes, vnáque rapientes, & dentibus transfigentes. Tandem illi suo robore victoriam Antiocho tradideruut. Galatæ autem alij, magna clade edita, occubuerunt: alij viui capti sunt, paucis exceptis, qui in montes confugerunt. Porrò Macedones quicunque cum Antiocho in prælium descenderant, pæana canebant, & accurrentes aliunde alius, victorem regem clamantes coronabant. At ille lachrymatus, vt aiunt, Pudeat nos, inquit, ô milites, quibus harum sedecim beluarum ope salus obtigit : ita vt nisi spectaculi nouitas hostes perterruisset, quid nos præ ipsis fuissemus ? Trophæo autem nihil nisi elephantum insculpere iussit. Itaque jam tempus est vt considerem, num ego sim Antiocho similis. Cætera quidem quæ pugna non sunt digna : sed tantùm sunt elephantes, & noua terriculamenta spectantibus

μυρμολύκεια πρὸς τὴν ὀφθῆ-

ἅπας, καὶ θαυματοποιία, ἄλλως ἐκεῖνα γοῦν ἐπαινῶσι πάντες. οἷς δ' ἐγὼ ἐπιπονεῖν, ἃ παύω ταῦτα ἐν λόγῳ παρ' αὐτοῖς ὄντι. ἀλλ' οὐ μὰ Δία ὅτι μὴ θήλεια ἱππόκενταυρος γεγραμμένη, τοῦτο μόνον ἐκπλήττονται. καὶ ὥσπερ δεῖ χαῖνον, καὶ τερατῶδες δοκεῖ αὐτοῖς. τὰ δ' ἄλλα, μάτην ἄρα τῷ Ζεύξιδι πεπόνηται. ἀλλ' οὐ μάτην. γεωμετρικοὶ γὰρ ὑμεῖς, καὶ μὴ τέχνης ἔλαττον ὁρᾶτε. εἰκὸς μόνον ἄξια τοῦ θεάτρου δεικνύειν.

metum & admirationem parientia, tamen ab omnibus laudantur. At quibus confidebam, horum rationem non habent: sed hoc solum mirantur, depictam videlicet Hippocentaurum fœminam: idque, sicut est, nouum & monstrosum ipsis videtur. At cætera nequicquam à Zeuxide facta sunt. At non nequicquam. Etenim vos qui estis pingendi periti, etiam cum arte singula expenditis, dummodo digna sint quæ in theatro spectanda proponantur.

ΑΡΜΟΝΙΔΗΣ. HARMONIDES.

ARGVMENTVM.

Commendat se amico, ex principibus cuidam suo, adductus, vt ipse fingit, exemplo Harmonidæ, qui cùm magistrum suum de paranda gloria & immortalitate consuluisset, monitus ab eodem fuerit, vt artem quam à se didicisset, non omnibus Græcis, nam id impossibile fore, sed optimatibus ac præstantissimis quibusque ostentaret, sic enim fore, vt cùm illi ipsi laudati fuerint, vbicunque ipsum laudarent, veram ex eo gloriam ac laudem consequeretur. Statuisse igitur se eodem pacto, & huic commendari se, iustumque debere, vt qui primum ea præstantia, eóque iudicio sit, vt quod ipse suo calculo approbasset, deinde & cæterorum omnium probaretur, amplificando hanc personæ illius excellentiam, per collationem. Deinde & ex eadem patria secum natus sit, vt vel eo nomine fauere ac

patrocinari sibi debeat. Postremò & à scriptorum ratione facilitatem ac mestum causæ ostēdit. Orditur statim ab expositione exempli, cuius occasione adductum ac motum sese fingit. Concludit autem Orationem per comprecationem & votum, à Dijs precando, vt cœptam laudem suam crescere ac perpetuam esse velint. Titulus eadem ratione, qua in superioribus inditus est.

Ρμονίδης ὁ αὐλητὴς, ἤρετο ποτὲ Τιμόθεον διδάσκαλον αὐτῶ ὄντα, εἰπέ μοι ἔφη ὦ Τιμόθεε, πῶς αὖ ἔνδοξος γιγοίμιλω ὅτι τῇ τέχνῃ; καὶ τί ποιῶντα, εἴσονταί με οἱ Ἕλληνες ἅπαντες; τὰ μὲ γὸ ἄλλα εὖ ποιῶν, ἐδιδάξω με ἤδη ἁρμόττεσθαι τ' αὐλὸν ἐς τὸ ἀκριβές, καὶ ἐμπνεῖν ἐς τὴν γλωττίδα λεπτόν τι, καὶ ἐμμελὲς, καὶ ὑποβάλλειν τοῖς δακτύλοις εὐαφῶς ὑπὸ πυκνῇ τῇ ἁφῇ, καὶ θέσει, καὶ βαίνειν ἐν ῥυθμῷ, καὶ σύμφωνα εἶναι τὰ μέλη πρὸς τ' χορὸν, καὶ τ' ἁρμονίας ἑκάστης διαφυλάττειν τὸ ἴδιον. τῆς φρυγίου, τὸ ἔνθεον. τῆς λυδίου, τὸ βακχικόν. τ' δωρίου, τὸ σεμνόν. τ' ἰωνικῆς τὸ γλαφυρόν. ταῦτα μὲ οὖν πάντα ἐκμεμαθήκα παρὰ σοῦ. τὰ μέχρι τοῦ, καὶ ὧν ἕνεκα ἐπεθύμησα τ' αὐλητικῆς, οὐχ

Armonides tibicen Timotheum magistrum olim his verbis interrogauit. Dic mihi Timothee, quomodo arte mea clarus euadam, & quid faciam vnde me Græci omnes norint? Nam alia quidem tuo beneficio iam didici, scilicet tibiam accuratè componere, tenuem & canorum sonum in lingulam inspirare, & appositè digitos crebrò tollendo & ponendo applicare, & ad numeros progredi, modósque ad chorum consonos facere, & Harmoniæ cuiusque proprietates obseruare. Phrygiæ impetum diuinum, Lydiæ furorem, Doricæ grauitatem, Ionicæ iucunditatem. Hæc inquam omnia ex te didici. Sed maxima illa quorum gratia artem ludendi tibia experiui,

ἐμοὶ πῶς ἂν ἀπ' αὐτῆς μοι προσγένοιτο ἡ δόξα, ἡ παρὰ τοῖς πολλοῖς, καὶ τὸ ἐπίσημον εἶναι ἐν τοῖς ἀνθρώποις; καὶ δείκνυσθαι τῷ δακτύλῳ. καὶ ἰδού που φανῶ, εὐθὺς ἐπιστρέφεσθαι πάντας εἰς ἐμέ, καὶ λέγειν τοὔνομα, οὗτος ἐκεῖνος Ἁρμονίδης ἐστὶν, ὁ ἄριστος αὐλητής. ὥσπερ ὅτε καὶ σὺ ὦ Τιμόθεε, τοῦ ἐκ Θήβης ἐλθὼν οἴκοθεν ἐν Βοιωτίᾳ, ὑπηύλησας τῇ Πανδιονίδι. καὶ νικήσας ἐν τῷ Αἰάντι τῷ ἐμμανεῖ, τὸ ὁμώνυμόν σοι ποιήσαντος τὸ μέλος, ἀδήλως ἴσως, ὃς ἠγνόει τοὔνομα, Τιμόθεον ἐκ Θηβῶν. ἀνὴρ ἔνθα καὶ νυνὶ φανῇς, συνθέουσιν ἐπὶ σὲ πάντες, ὥσπερ ἐπὶ τὴν γλαῦκα τὰ ὄρνεα. ταῦτ' ἔστι, δι' ἅπερ ἡδέμην αὐλητὴς γενέσθαι, καὶ ἐφ' οἷς πεπόνηκα τὸν πόνον τὸν πολύν. ἐπεὶ τόγε αὐλεῖν αὐτὸ, ἄνευ τοῦ ἔνδοξον εἶναι δι' αὐτὸ, ἐκ ἂν δεξαίμην, ἀγνώστῳ μοι προσγενόμενον, οὐδ' εἰ Μαρσύας, ἢ Ὀλυμπος γένοιτο μέλλοιμι λανθάνων. οὐδὲν γὰρ ὄφελος ἀπορρήτου φασὶ, καὶ ἀφανοῦς ἡ μουσική. ἀλλὰ σὺ ἔφη καὶ ταῦτα παίδευσόν με, ὅπως μοι χρηστέον ἐμαυτῷ, καὶ τῇ τέχνῃ. καί σοι

A

B

C

D

E

neſcio quomodo inde mihi obuenire queant, celebris apud multos opinio, & in cœtibus claritudo, vt digito monſtrer, & vbicunque viſus fuero, protinus omnes in me conuertantur, & nomen dicant. Hic ille eſt Harmonides tibicen præſtantiſſimus. Quemadmodũ quando, cum primùm domo è Bœotia veniſſes, Pandionidi tibicinem egiſti: cumque in Aiace furente, eum viciſſes qui tuo cognominem cantum modulabatur, nemo erat, qui nomen tuum, Timotheum Thebanum ignoraret. Imò etiam nunc vbicunque viſus fueris, ad te concurrunt omnes, vt ad noctuam auiculæ. Hæc ſunt quorum gratia tibicen euadere optaui, & pro quibus magnum illum laborem exhauſi. Quandoquidem tibia canere, per ſe citra famæ acceſſionem non expetiuerim, ſi ignoto mihi obtingat, non ſi Marſyas, aut Olympus non ſentiens euaſurus ſim. Siquidem incelebris, & ignotæ Muſicæ nullum eſt emolumentum. At tu, inquit, doce me etiam hæc quomodo mihi me ipſo, & arte ſit vtendum. Ac tibi duplici nomine gratiam habebo,

καὶ ἐπὶ τῇ αὐλήσει, καὶ τὸ μέγιστον, καὶ ἐπὶ τῇ δόξῃ αὐτῆς. ἀποκρίνεται οὖν αὐτῷ ὁ Τιμόθεος, μὴ ὦ Ἀρμονίδη, ἐρᾷς μὲ ἔφη εὐκλείας οὐ μικρᾶς πράγματος, ἐπαίνου, καὶ δόξης, καὶ ἐπισήμου εἶναι, καὶ γιγνώσκεσθαι παρὰ τῶν πολλῶν· τοῦτο δή, εἰ μὲ οὕτως πως ἐς τὰ πλήθη παιὼν ἐπιδεικνύμενος, ἐθέλοις ποιεῖσθαι, μακρὸν ἂν γένοιτο, καὶ οὐδὲ οὕτως ἅπαντες εἰσονταί σε. πῆ γὰρ ἂν εὑρεθείη ἢ θέατρον, ἢ σταδίου οὕτω μέγα, ἐν ᾧ πᾶσιν αὐλήσεις τοῖς Ἕλλησιν; ὡς ὃ ποιήσας γνωσθήσῃ αὐτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸ πέρας ἀρίξῃ τῆς ὑγιοῦς, ἐγὼ καὶ τοῦθ' ὑποθήσομαί σοι. σὺ γὰρ αὐλεῖ μὲ καὶ παρὰ τὰ θέατρα ἐνίοτε. ἁπλῆ, ὀλίγον μελέτης σοι τῶν πολλῶν. ἢ δὲ ἐπίτομος, καὶ ῥᾳδία ἐπὶ τὴν δόξαν ἄγουσα, ἥδε ἔστιν. εἰ γὰρ ἐπιλεξάμενος τὴν ἐν τῇ Ἑλλάδι τοὺς ἀρίστους καὶ ὀλίγους αὐτῶν, ὅσοι κορυφαῖοι, καὶ ἀναμφιλόγως θαυμασοί, ἐπ' ἀμφότερα πῖσοι, εἰ τούτοις φανεὶς ἐπιδείξαιο τὰ αὐλήματα, καὶ ἅτοι ἐπαινέσονταί σε, ἅπασιν Ἕλλησι νόμιζε ἐν ἅπαξ βεβηκέναι. καὶ τὸ

cùm propter tibiæ cantum quem callebo, tum quod maximum est, propter gloriam quam ex eo obtinebo. Cui sic respondet Timotheus. Rem non exiguam, vt probè scis Harmonides, laudem, & gloriam amas, qua sis insignis, & à vulgo cognoscaris. Sed hoc, si in cœtus prodeundo vt specimen artis edas, tibi parare velles, longum foret, neque sic te nossent omnes. Etenim vbi gentium, aut theatrum, aut stadium ita magnum inueniretur, in quo Græcis omnibus tibia modulareris? Vt autem illis innotescas & voti tui cõpos fias, hoc consilium tibi dabo. Tu quidem in theatris tibia nonnunquã lude, sed vulgus parum tibi sit curæ. Hæc via quæ ad gloriam ducit est compendiaria & facillima: si collectis Græciæ optimatibus, eorúmque paucis, quicũque primores sunt, & citra controuersiam admirandi, spectatæ vtrinque fidei, si inquam his tuæ modulationis specimen exhibeas, & hi te laudent, puta te tam breui tẽpore Græcis omnib⁹ iã innotuisse. Et vide qua ratione rẽ hanc tibi cõ-

ἤδη γεγωνᾶσθαι γνώσεσθε πρᾶγμα ὅσον πῶς συντίθη-

struo.

μι. εἰ γὰρ ὡς ἅπαντες ἴσασι, καὶ ὡς θαυμάζουσιν, ὅτοι ὄ, εἰσονταί σε
αὐλητὴν εὐδόκιμον ὄντα, τί σοι δεῖ τῆ πολλῶν, οἵτε πάντως
ἀχολωθήσουσι τοῖς ἀμείνονα κρίναι δυναμένοις; ὁ γάρ τοι πο-
λὺς ὄχλος λεώς, αὐτοὶ μὲν ἀγνοοῦσι τὰ βελτίω, βάσκουσι δ' ὄντες οἱ
πολλοὶ αὐτῶν. ὅτινα δ' ἂν οἱ προέχοντες ἐπαινέσωσι, πιστεύσει μὲν καὶ ἀλόγως ἐπαινεθῆναι
τοῦτον ὡς ἐπαινέσουσι καὶ αὐτοί. καὶ γὰρ οὕτω καὶ ἐν τοῖς ἀγῶσιν, οἱ μὲν πολλοὶ θεαταί εἰσι κρο-
τηταί τινες, καὶ συρίττουσι. κείνοισι δ' ἑπτὰ, ἢ πέντε, ἢ ὅσοι δή-
ποτ' οὗτοι ὁ μὲν Ἁρμονίδης ἐκ ἔφη ποιήσειν. μεταξὺ γὰρ αὐλῶν
φασιν, ὅτε τοσοῦτον ἠγω-
νίζετο, φιλοτιμότερον ἐμφυ-
σῶν, ἐναπέπνευσε τῷ αὐλῷ,
καὶ ἀσθενήσαντος ἐν τῇ σκηνῇ ἀπέθανε, τὸ αὐτὸ καὶ τοσοῦτον
καὶ ὕστατον αὐλήσας ἐν Διο-
νυσίοις. ὁ μὲν τοῦ Τιμοθέου
λόγος, ὃν ἀμηχανεῖς, οὐδὶ
Ἁρμονίδῃ μόνον εἰρῆσθαι μοι
δοκεῖ, ἀλλὰ πᾶσιν, ὅσοι δόξης
ὀρέγονται, δημοσίου τι ἐπιδει-
κνύμενοι, τῆς παρὰ τῶν πολλῶν
ἐπαίνου δεόμενοι. ἔγωγ' οὖν ὁπότε καὶ αὐτὸς ἐνεν-
οουν τὰ ὅμοια περὶ τῶν ἐμαυτοῦ,

struo. Nam si ij quos norunt, & mirãtur omnes, te præclarũ tibicinem esse cognoscent, quid vulgo tibi op', qui meliores rerũ judices omnino sequetur? Siquidẽ populatis ista multitudo, quæ magna ex parte mechanicis opificib' constat, fere sẽper ea quæ sunt optima ignorat. Quemcumq; autẽ proceres laudauerint, eum non temerè laudatũ credunt. Itaque & ipsi laudabunt. Quippe in ipsis quoque certaminibus multi sũt spectatores, qui aliquãdo applaudunt, & explodunt: at septem aut quinque, aut quot libet iudicium ferunt. Hæc quidẽ Harmonides nõ præstitit. Etenim inter tibias vt fertur, cùm primũ in certamẽ descẽdisset, ambitiosiùs spiritum intendens, in ipsa tibia expirauit, & in scena non coronatus obijt, cùm idem & primum & postremũ in Bacchanalibus tibia ecciniſſet. Hoc Timothei consilium, non tibicinibus, non Harmonidæ tantũ dari mihi videtur, verùm omnibus qui gloriam appetunt, & publicum ingenij specimen edentes, vulgi laudem reposcũt. Proinde ego quum similia de rebus meis animo versabam, & quærebam qua ratione quamprimum καὶ ἐζήτουν ὅπως ἂν τάχιστα

γνωσθείλω πᾶσι, τῷ Τιμοθέου
λόγῳ ἑπόμενος, ἐσκοπούμεν
ὅστις ἄριστος εἴη τῶν ἐν τῇ πόλει,
καὶ ὅτῳ πιστεύσειν οἱ ἄλλοι, καὶ
ὃς ἀντὶ πάντων ἀρκέσειεν αὖ. A
οὕτω δὴ ἄρα σὺ ἔμελλες ἡ-
μῖν φαίνεσθαι τῷ δικαίῳ λό-
γῳ, ὅπερ τὸ κεφάλαιον ἀρε-
τῆς ἁπάσης ὁ γνώμων φασὶ,
καὶ ὁ ὀρθὸς κανὼν τῶν τοιά- B
των. εἰ δέ σοι δείξαιμι ταῦτα,
καὶ σὺ ἐπαινέσειας αὐτὰ, εἴη
γὰρ οὕτω φανήσεσθαι. καὶ δὴ
ἐπὶ πέρας ἥκειν μὲ τῆς ἐλ-
πίδος, ἐν μιᾷ ψήφῳ τὰς ἁπά- C
σας λαβόντα. ἢ πίνα ἐν αὖ
τῷδε σὺ ἐλόμενος, οὐκ ἐπεσ-
πάμεν ἂν εἰκότως νομαδείλως
τῶδε λόγῳ μὲ ἐφ' ἑνὸς αὖ δεῖς
αὐαρρίψαντα τὸν κύβον. τὸ δὲ D
ἄλλους, ὥσπερ ἂν εἰ τοῖς ἁ-
πανταχόθεν ἀνθρώποις ἐπε-
δεικνύμεν τοὺς λόγους. δῆλον
γὰρ, ὡς καθ' ἕνα τε, καὶ συλ-
λήβδην ἁπάντων σκοπουμένων,
μόνος αὐτὸς ἀμείνων αὖ φαν-
οὶ μὲν γὰρ τῶν Λακεδαιμονίων
βασιλεῖς, τῶν ἄλλων ἑκάστου
μίαν ψῆφον φερόντων, ὀκτὼ
νοι μόνοι ἑκάτερος αὐτῶν, δύο
ἔφερον. σὺ δὲ, καὶ τὰς τῶν ἐφό-
ρων, καὶ τὰς τῶν γερόντων φέρ-

innoteſcerem omnibus, Timothei conſilium ſecutus, conſiderabam quis ciuium eſſet præſtantiſſimus, & cui fidem cæteri adhiberent, quíque pro omnibus ſufficeret. Tu igitur nobis reuera talis videri debebas, quoniã virtutis omnis caput es, vt aiunt, gnomõn & recta regula rerum huiuſmodi. Quòd ſi mea ſcripta tibi commonſtrarem, eáque laudares, fieret vt ſic agnoſcerentur, & continuò ſpei compos eſſem, in vno calculo cunctos aſſecutus. Annon ſi aliquem tibi præferrem, errare meritò exiſtimarer? Itaque iuxta prouerbium, in vno viro aleam iaciemus. Ac reuera, perinde fuerit ac ſi omnium gentium hominibus meos libros oſtendam. Etenim liquet quòd & ſeorſim ſingulos, & collectim vniuerſos ingenij præſtantia antecellis. Sanè Lacedæmoniorum reges, cùm reliqui vnum quiſque calculum ferrent, ipſi ſoli, vterque duos ferebant. At tu ephororum, præterea ſenum, denique omnium calculos in eruditione æquas,

τε, καὶ ὅλως ἁπάντων ὁ πολυμηχανώτατος ἐν παιδείᾳ. σὺ γὲ

ἢ μάλιστα ὅσῳ τὴν λευκὴν ἀεὶ καὶ σώζουσαν φέρεις, ὃ καὶ θαῤῥεῖν με τῷ παρόντι ποιεῖ, διά γε τὸ μέγεθος τοῦ τολμήματος, καὶ πάνυ δικαίως αὖ φοβηθέντα. κἀκεῖνο ἦ νὴ Δία, προσέστι μοι θαῤῥεῖν πρεῖ, τὸ μὴ πανταπάσιν ἀλλότριον τἀμὰ εἶναί σοι. ὃς πάλαι τε ἐκείνης εἰμὶ, καὶ πολλάκις εὖ ἐποίησας, τὸ μὲν πρῶτον, ἐδίᾳ, τὸ δ' δεύτερον, κοινῇ μετ' παντὸς τοῦ ἔθνους. ὥστε καὶ τοῦ καὶ γνῶναι ἐμοὶ ἐς τὸ χεῖρον ῥέπουσιν αἱ ψῆφοι ἐν τῷ λόγῳ, καὶ ἐλάττους ὦσιν αἱ ἀμείνους, σὺ δ' τῆς Ἀθηνᾶς προνοήθητι, ἀπαλλάξαι τὸ ἐνδέον παρὰ σεαυτοῦ. καὶ τὸ ἐπανόρθωμα οἰκεῖόν σοι δοκείτω. καὶ γὰρ οὐδὲ ἐκείνό μοι ἱκανὸν, εἰ πολλοὶ ἐθαύμασαν πρότερον εἰ ἔνδοξος ἤδη ἐγὼ, εἰ ἐπαινοῦνται πρὸς τῶν ἀκουσάντων οἱ λόγοι. πάντα ἐκεῖνα, ὑπολείμματα ὀνείρατά φασι, καὶ ἐπῶν σκιαί. τὸ δ' ἀληθὲς, ἐν τῷ παρόντι δεικνύσεται. οὗτος ἀκριβὴς ὅρος τῶν ἐμῶν. οὐδὲν ἀμφίδεξον ἐπικρίνω ὡς ἄν τις ἐνδιάσειεν, ἀλλ' ἢ ἄρειον καὶ παιδείαν δόξαν νομίζεσθαι, σοί γε δόξαν, ἢ πάσαν. εὐφημεῖν δὲ χρὴ, πρὸς

eóq; magis quòd albũ semper & salutiferum fers. Quo fit vt in præsentia confidam, cùm alioqui ob magnitudinem ausi meritò metuerem. Quinetiam illud animum addit per Iouem, quòd meæ res alienæ tibi non censeantur: cùm ex ea vrbe sim oriundus, quam primũ quidem priuatis, deinde etiam publicis beneficijs totã cũ gente cohonestasti. Quare si fortè nunc in peius vergant calculi in sententijs ferendis, & pauciores sint qui meliores: tu adiecto Mineruæ suffragio, ex te ipse quod deerit suppleto, tibíq; propriũ supplementum censeatur. Neq; enim id mihi sufficit, si multi ante sunt admirati, si clarus ego iam sum, si meæ orationes ab auditoribus laudantur. Illa omnia vt est in prouerbio, somnia sunt euanida, & verborum vmbræ. Cæterùm ipsa veritas nunc ostendetur. Hic lucubrationum mearum exactus est terminus. Non amplius est dubium, nec quisquam ambiget, quin id omnium optimum iuxta disciplinas existimari oporteat, quod tibi visum fuerit. Sed eum bona verba dicere par est, qui in tantum certamen descendit. Vtinam

δόξαμεν, ὦ θεοί, λόγου ἄξιοι. καὶ βεβαιώσατε ἡμῖν τὰ περὶ τῶν ἄλλων ἔπαινον. ὡς τὸ λοιπὸν θαῤῥοῦντας, ἐς τὸν πολλοὺς παρεναι. παῦ γὰρ ἥδιον τάδιον, ἢ πλον φοβερὸν τῷ ὀλύμπια τὰ μεγάλα νενικηκότι.

nam certè pretio digni censeamur ô Dij, ac eam quæ nobis ab alijs euentura est, laudem confirmetis, vt in posterum fidenti animo in publicũ prodeamus. Quippe omne stadium minùs reformidandum est ei, qui magna Olympia deuicerit.

ΣΚΥΘΗΣ, Η Περξενος.

SCYTHA, SEV HOSPES.

ARGVMENTVM.

Laudat Macedonicos quosdam ciues, patronos, vt videtur, suos: vt à quibus maximè adiutus atque apud cæteros promotus fuerit. Facit autem hoc collatione quadam Anacharsidis Scythæ & Solonis Atheniensis, ad quem cùm alter Athenas profectus, à Toxare, populari suo adductus fuisset, & humaniter acceptus ab illo, & breui ciuitati notus atque acceptus factus est. Eodem igitur pacto & ipse, cùm in Macedoniam venisset ab omnibus, vt ad illos, de quibus encomium hoc instituit, diuerteret, ijsdémque se commendaret, admonitum fuisse, ait. Vt enim apud Athenienses aliquando Periclẽ, Aristotelem & Solonem, quasi cæterorum omnium instar fuisse, ita hos inter Macedonas reliquos exoellere. Titulum, ex eadem ratione qua superiores, hæc quoque oratio habet. Cætera plana sunt.

ΠΡΩΤΟΣ Ἀνάχαρσις ἀφίκετο ἐκ Σκυθίας Ἀθήναζε παιδείας ἐπιθυμίᾳ τῆς ἑλληνικῆς, ἀλλὰ καὶ Τόξαρις πρὸ ἀυτοῦ, σοφὸς μέν, καὶ φιλόκαλος ἀνὴρ, καὶ ἐπιθυμητὴς τῶν ἀρίστων φιλομαθὴς τῶν ἀρίστων.

ONdus primus Anacharsis disciplinæ Græcanicæ studio ex Scythia venit Athenas: sed ante illum Toxaris, vir sapiens honestatis & studiorum optimorum amans.

οἶκοι ὄ, ὁ τῶ βασιλείᾳ γένους ὢν, οὐδ' τ πιλοφορικῶν, ἀλλὰ Σκυθῶν τῶν πολλῶν, καὶ δημοτικῶν, οἵοί εἰσι παρ' αὐτοῖς οἱ ὀκτάποδες καλούμενοι. τοῦτο δέ ἐστι, δύο βοῶν δεσπότην εἶναι, καὶ ἁμάξης μιᾶς. θάνατος ὁ Τόξαρις, ὑπ' ἀπράκτου ἐπὶ ὀπίσω ἐς Σκύθας, ἀφ' Ἀθηνῶν ἀπάνευθε. καὶ μετ' ὀ πολὺ, καὶ ἥρως ἔδοξε. καὶ ἐντέμνουσιν αὐτῷ ξένῳ ἐπιχωρίῳ οἱ Ἀθηναῖοι. τοῦτο γὰρ τοὔνομα, ἥρως γενόμενος, ἐπεκτήσατο. ἡ δ' αἰτία τ ἐπωνυμίας, καὶ αὖθ' ὅτου ἐς τοὺς ἥρωας κατελέγη, καὶ τῶν Ἀσκληπιαδῶν εἷς ἔδοξεν, ὑ χεῖρον ἴσως διηγήσασθαι, ὡς μάθητε, οὐ Σκύθαις μόνον ἐπιχώριον ὂν ἀπαθανατίζειν, καὶ πέμπειν παὶ ἐὰ τ Ζάμολξιν, ἀλλὰ καὶ Ἀθηναίοις ἀξένους θεοποιεῖν ἐς Σκύθας. ὁπὶ τ Ἑλλάδος κατ' τ λοιμὸν τ μέγαν, ἔδοξεν ὁ Ἀρχιτέλους γυνὴ, ἀρεοπαγίτου ἀνδρὸς, ἐπισάντα οἱ τ Σκυθέων, κελεῦσαι ἐπιτεῖν Ἀθηναίοις, ὅτι παύσονται τῷ λοιμῷ ἐπιχέαντες, ἐὰν τὸν στεινωποὺς οἴνῳ πολλῷ ῥάνωσι. τοῦτο συχνάκις γενόμενον, καὶ δὴ ἐμέλησαν Ἀθηναίοι οἱ ἀκούσαντες, ὅπως μηκέτι λοιμώξειν αὐτοὺς, εἴτε

Non erat autē regiæ stirpis, nec eorum qui pileos gestāt, sed vnus è vulgo & plebe Scytharum: cuiusmodi sunt qui apud illos vocantur Octipedes: quo significant aliquem duorum boum, vniúsque plaustri esse dominum. Hic Toxaris nusquam ad Scythas redijt, sed Athenis diem obijt. Nec multò post, & Heros est habitus, & ipsi quanquā peregrino Medico Athenienses hostias immolant. Nā hoc nomen, heros factus, insuper adeptus est. Sedenim causam nominis, & quamobrē in heroum numerum est relatus, vnúsque ex Asclepiadibus habitus, non erit fortè alienū narrare, vt cognoscatis, nō Scythis tātū moris esse immortalitate donare, & ad Zamolxim mittere, sed etiam Athenienſibus licere Scythas in Græcia deos facere. Quo tempore sæua pestilentia grassabatur Athenis, existimauit Architelis areopagitæ viri vxor, astantē sibi Scytham iussisse vt Athenienſibus diceret cessaturam pestem, si vino multo conspergerēt angiportus. Quod cùm sæpe fecissent (nō enim consilium neglexerunt Athenienses) non amplius grassata est pestis, siue vapores infestos odore suo vinum

σβέσας τῇ ὀδμῇ, εἴτε ἄλλο τι παλαιὸν εἰδὼς ὁ ἥρως ὁ Τόξαρις, ἅτε ἰατρικὸς ὤν, συνεβύλευσεν. ὁ δὲ ἐν μισθοῦ τῆς ἰάσεως, ἣν καὶ νῦν ἀπολαμβάνεται αὐτῷ, λευκὸς ἵππος καταθύεται μενος ἐπὶ τῷ μνήματι. ὅθεν ἐλθὼν ἡ Δημαινέτη, προσελθόντα αὐτῷ, ἐν τῷ λαβεῖν ἐκεῖνα παρὰ τοῦ οἴνου. καὶ ἐυρέθη κεῖσθαι ὁ Τόξαρις τεθαμμένος, τῇ τε ἐπιγραφῇ γνωσθείς, εἰ καὶ μὴ πᾶσα ἐφαίνετο. ἔτι καὶ μᾶλλον ἔστι ἐπὶ τῇ στήλῃ Σκύθης ἀνὴρ ἐγκεκολαμμένος, τῇ λαιᾷ μὲν, τόξον ἔχων ἐντεταμένον, τῇ δεξιᾷ δὲ, βιβλίον ὡς ἐφάνη. ἔτι καὶ νῦν ἥμισυ, καὶ τὸ τόξον ὅλον, καὶ τὸ βιβλίον. τὰ δὲ ἄλλα τῆς στήλης, καὶ τὸ πρόσωπον, ὁ χρόνος ἤδη ἐλυμήνατο που. ἔστι δὲ οὐ πολὺ ἀπὸ τοῦ Διπύλου, ἐν δεξιᾷ εἰς Ἀκαδημίαν ἀπόντων, τύμβος τε μέγας καὶ στήλη χαμαὶ κεῖται ἀεί. καὶ φασὶ πυρετιώντας τινὰς, ἤδη πεπαῦσθαι ἀπ' αὐτοῦ. καὶ μὰ τὸν Δί', οὐδὲν ἄπιστον. ὅς ὅλως ποτὲ ἰάσατο τὴν πόλιν. ἀλλὰ γὰρ οὐδὲν ἕνεκα ἐμπέδων αὐτοῦ, ἔζη μὲν ἔτι ὁ Τόξαρις. ἐπεὶ Ἀνάχαρσις ἦν, ἄρτι καταπαλαιὸς, ἀνὴρ ἐκ

extinxit, siue quid aliud efficacius cognitum heros Toxaris, vt pote medendi peritus, consuluit. Itaq; curationis merces, etiam nunc illi persoluitur, videlicet albus equus qui ad eius monumentum immolatur: vnde accedentē illū, Dimænete ostēdit illa de vino mādata dedisse. Atq; ibi inuentus est Toxaris sepultus, ipsáq; inscriptione cognitus, quanquam integra nō apparebat. In primis verò quòd super columnam Scythico vir ornatu sculptus erat, læua intensum arcum tenens, dextra librum vt videbatur. Et etiamnum præter eius dimidium, & arcum totum, & librum videas: reliquum verò columnæ, & faciem, temporis longinquitas iam labefactauit. Est autem non procul à Dipylo, à læua in Academiam euntium, non magnus tumulus, humíque cippus, verùm semper est coronatus: & aiunt quosdam febricitantes ab eo subleuatos (neque id per Iouem à vero abhorret) qui totam vrbem olim sanauit. Atenim ad id veniemus cuius gratia mentionem eius feci. Viuebat adhuc Toxaris, quùm naui deuectus Anacharsis, ex

καταπαλαιὸς, ἀνὴρ ἐκ

Πέραιῶς, οἷα δὴ ξένος, καὶ βάρβαρος, οὐ μετρίως τεταραγμένος ἔπι τῷ γνώμῳ. πάντα ἀγνοῶν. φορτοδεὴς περὶ τὰ πολλά. ὃς ἔχων ὅ, τι χρήσοιτο ἑαυτῷ. καὶ γὰρ σημεῖα καταγελώμενος παρὰ τῶν ὁρώντων ἐπὶ τῇ σκευῇ, καὶ ὁμόγλωσσον οὐδένα ἐυρίσκε. καὶ ὅλως, μετέμελεν αὐτῷ ἤδη τῆς ὁδοῦ, καὶ ἐδέδοκτο, ἰδόντα μόνον τὰς Ἀθήνας, ὀπὶ πόδα ἐυθὺς ὀπίσω χωρεῖν. καὶ πλοίου ἐπιβαίνων, πλεῖν αὖθις ἐπὶ Βοσπόρου. ὅθεν οὐ πολλὴ ὁδὸς ἔμελλεν αὐτῷ ἔσεσθαι οἴκαδε ἐς Σκύθας. οὕτως ἔχοντι τῷ Ἀναχάρσιδι, ἐκπυγχάνει δαίμων τις ἀγαθὸς, ὡς ἀληθῶς ὁ Τόξαρις ἤδη ἐν τῷ κεραμικῷ. καὶ τὸ μὲ θνητὸν, ἡ σολὴ αὐτὸ ἐπεπάτητο, πατρίδος οὖσα. ἔπειτα μόνοι, οὐ χαλεπῶς ἔμελλε καὶ αὐτὸ γνώσεσθαι ὁ Ἀνάχαρσις, ἅτε ἡμῶν τὸ δοκιμώτατον ὄντα, καὶ ἐν τοῖς πρώτοις Σκύθαις. ὁ Ἀνάχαρσις ὃ, πόθεν ἂν ἐπεῖνον ἔγνω ὁμοεθνῆ ὄντα; ἐλλιπῶς ἐξεσμένον, καὶ ἐξυρημένον τὸ ἡμίσιον, ἄζωστον, ἀσίδηρον, ὅδη σωμύλον, ἀμπῶν τῶν Ἀττικῶν ἕνα τῶν αὐτοχθόνων; οὕτω μετεπεποίητο

Pyræo venit, veluti peregrinus & barbarus, animo non mediocriter perturbato, omnia ignorans, ad multa meticulosus, nescius quid ageret. Siquidem à quibus videbatur, ludibrio haberi se ob vestem intelligebat: & nullum eandem linguam callentem inueniebat. Atque omnino iam illum susceptæ profectionis pœnitebat, & visis duntaxat Athenis, vestigia retrorsum relegere decreuerat: atque conscensa nauli, rursus in Bosporum nauigare, vnde non multum illi itineris domum ad Scythas conficiendum restabat. Sic affecto Anacharsidi, bonus quispiam dæmon incurrit, nimirum Toxaris in Ceramico. Ac primùm quidem patria vestis ipsum pertraxit: deinde Anacharsidem nosse non futurum erat ipsi difficile, vt qui ex lectissimo genere ortum ducebat, & inter Scytharum primores locum obtinebat. Vnde verò Anacharsis gentilem illum esse agnouit, cùm Græcam vestem gereret, abraso mẽto esset, discinctus, sine ense, iam facundus, & ex Atticis indigenis vnus. Adeò iam temporis spatio erat immutatus. Verùm Toxaris

τὸ χρῆσον, ἀλλὰ Τόξαρις

σκυθιστὶ προσεπών αὐτῷ, οὐ σὺ ἔφη Ἀνάχαρσις ὢν τυγχάνεις, ὁ Δαυκέτου; ἐδάκρυσεν ὑφ' ἡδονῆς ὁ Ἀνάχαρσις, ὅτι καὶ ὁμόφωνον εὑρήκει τινὰ, καὶ τοῦτον εἰδότα ὅστις ὢν ἐν Σκύθαις, καὶ ἤρετο. σὺ δ' πόθεν οἶδα ἡμᾶς ὦ ξένε; καὶ αὐτὸς ἔφη ἐπιδέν εἰμι παρ' ὑμῶν, Τόξαρις τοὔνομα, οὐ τῶν ἐπιφανῶν, ὥστε καὶ ἐγὼ σοὶ κατ' αὐτό. μὼν ἔφη ὁ Τόξαρις εἶ, περὶ οὗ ἐγὼ ἤκουσα, ὡς τις Τόξαρις ἔρωτι τῆ Ἑλλάδος, ἀπολιπὼν καὶ γυναῖκα ἐν Σκυθίᾳ, καὶ παῖδα νεογνὸν, οἴχοιτο ἐς Ἀθήνας, καὶ νῦν διατρίβει κεῖθι, πεμπόμενος ὑπὸ τῶν ἀρίστων; ἐγὼ ἔφη ἐκεῖνός εἰμι, εἴ τις καμοὶ λόγος ἔτι παρ' ὑμῖν. οὐκοῦν ἦδη ὅς ὁ Ἀνάχαρσις, μαθητήν σου ἴσθι με γεγενημένον, καὶ ζηλωτὴν τῆ ἔρωτος, ὃν ἠράσθης, ἰδεῖν τὴν Ἑλλάδα. καὶ κατά γε τοῦτο ἐμπειρίαν τινὰ ἀποδημίας, ἥκω σοι, μυρία παθὼν ἐν τοῖς διὰ μέσου ἔθνεσι. καὶ εἴγε μὴ σὲ ἐνέτυχον, ἔγνωσο ἤδη πρὶν ἥλιον δῦναι, ὀπίσω αὖθις ἐπὶ ναῦν καταίνας. οὕτως ἐτεταράγμην, ξένα καὶ ἄγνωστα πάντα ὁρῶν. ἀλλὰ πρὸς

Scythica lingua ipsũ affatus: nonne tu, inquit, es Anacharsis Dauceræ filius? Lachrymatus est præ gaudio Anacharsis, quòd lingua sibi consonum aliquem inuenisset, quíque nosset qualis inter Scythas esset: rum interrogauit. Tu verò vnde me nosti hospes? Cui ille, Vestras ego sum, appellor Toxaris, non clara stirpe oriundus, vt ex eo tibi notus sim. Num, inquit, Toxaris ille es, quem audiui amore Græciæ, relictis in Scythia vxore, liberísque infantibus, Athenas veniſſe, ibíque nunc degere, & apud optimates in precio esse? Ego inquit, ille sum, siqua de me apud vos fama supereſt. Proinde, inquit Anacharsis, scias factum esse me discipulum tuum, tuíque amoris æmulum, quo perductus es vt Græciam videres. Itaque negociationis huius exemplo peregrè profectus, venio mala sexcenta passus apud gentes in medio sitas. Ac nisi in te incidissem, decreueram, antequam sol occidisset, gressum ad nauim referre, ita turbatus eram quòd peregrina, & ignota omnia conspicerem. At per Acinacẽ, & Zamolxin

Ακινάκου, καὶ Ζαμόλξιδος,

τῶν πατρίων ἡμῖν θεῶν, σύ
με ὦ Τόξαρι παραλαβών,
ξεναγήσον, καὶ δεῖξον τὰ κάλ-
λιστα τῶν Ἀθηνῶν. εἶτα καὶ
τὰ ἐν τῇ ἄλλῃ Ἑλλάδι, νό-
μων τε τὰς ἀρίστας, καὶ
ἀνδρῶν τοὺς βελτίστους, καὶ
ἤθη, καὶ πανηγύρεις, καὶ βίον
αὐτῶν, καὶ πολιτείαν, δι' ἃ δ'
οὖν τε, κἀγώ σοι, τοσαύτην
ὁδὸν ἥκομεν, μὴ μοι φθονήσῃς
ἀθέατον αὐτῶν ἀναχωρῆσαι.
τοῦτο μὲν ἔφη ὁ Τόξαρις, πάνυ
ἐρωτικὸν εἴρηκας, ὅτι τὰς θύ-
ρας αὐτὰς ἐλθόντα, οἴχεσθαι
ἀπόντα. ἀλλὰ θαῤῥεῖ. ἐγὼ
γὰρ οὐδ' ὡς ἔοικας, ἀπελθόντα, οὐδ' ἂν
ἄκοντά σε ῥᾳδίως ἡ πόλις. οὐχ
οὕτως ὀλίγα τὰ θέλγητρα ἔχει
πρὸς τοὺς ξένους, ἀλλὰ μάλα
ἐπιλήψεταί σου, ὡς μήτε γυ-
ναικὸς ἔτι, μήτε παίδων, εἰ σοι
ἤδη τοῦτο μεμνήσθω, ὡς δ' ἂν
τάχιστα πᾶσαν ἴδοις τὴν πόλιν
τῶν Ἀθηνῶν, μᾶλλον δὲ τὴν Ἑλ-
λάδα ὅλην, καὶ τὰ Ἑλλήνων
καλὰ ἐγώ σοι ἐπιδείξομαί σοι. ἔστι
σοφὸς οὗτος ἀνὴρ ἐντεῦθεν, ἐπιχώριος
μὲν, ἀποδημήσας δὲ μάλα πολ-
λαχοῦ τε Ἀσίαν, καὶ ἐς Αἴγυπτον.
καὶ τοῖς ἀρίστοις τῶν ἀνθρώπων
συγγενόμενος, τὰ ἄλλα, οὐ μὲν
πλουσίων, ἀλλὰ καὶ κομιδῇ

Deos noſtrates, tu me aſſum-
ptum ô Toxari, circumdu-
cito, & quæcunque Athenis
ſunt pulcherrima mihi com-
monſtrato. Deinde cætera
quæ ſunt in reliqua Græcia,
& leges optimas, & viros
præſtantiſſimos, & mores,
& celebritates, & vitam
ipſorum, & reip. admini-
ſtrationem: ob quæ tu, ego
verò poſt te, tantum itine-
ris emenſi ſumus: nec re-
dire non ſpectatis ijs me ſi-
nas. Hoc equidem, inquit
Toxaris, minimè amanter
dixiſti, te vix fores ingreſ-
ſum, fuiſſe retrogreſſurum.
Atqui confidenti ſis animo:
neque enim abibis, vt ais,
neque te vrbs facilè dimit-
tet. Nec adeò exiguas ha-
bet illecebras ad retinen-
dos peregrinos, vt non te
capiat, & vxoris, ac libero-
rum, ſiquos habes obliuio-
nem non inducat. Vt verò
quàm celerrimè vniuerſam
Athenarum vrbem, imò
Græciam totam, & res Græ-
corum præclaras videas, tibi
cõſiliũ dabo. Hic eſt vir ſapi-
ens, indigena quidẽ, ſed qui
diu in Aſia & Ægypto pere-
grinat' eſt, & cũ optimis qui-
buſq; viris verſatus. Cæterũ
nõ diues, ſed pauper admo-
dũ. Videbis ſenẽ hoc modo

πένης, ὅμως γέροντα οὕτω

δημοτικῶς ἐσταλμένον. πλὴν διά γε τὴν σοφίαν, καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν, πάνυ τιμᾶσιν αὐτόν. ὥστε καὶ νομοθέτῃ χρῶνται πρὸς τὴν πολιτείαν, καὶ ἀξιοῦσι κατὰ τὰ ἐκείνου προστάγματα βιοῦν. εἰ τοῦτον φίλον κτήσαιο, καὶ μάλιστα οἷος ἀνὴρ ὢν, πάντων νόμιζε τὴν Ελλάδα ἐν αὐτῷ ἕξειν. καὶ τὸ κεφάλαιον ἤδη σε εἰδέναι τῶν τῆδε ἀγαθῶν, ὡς οὐκ ἔστιν ὅ, τι σοὶ μεῖζόν σοι καλὸν χαρίσασθαι δυναίμην, ἢ συσπάσας ἐκεῖνον. μὴ τοίνυν μέλλωμεν, ἔφη ὁ Τόξαρις ὁ Ανάχαρσις, ἀλλά με λαβὼν, ἄγε παρ' αὐτόν. ἀτὰρ ἐκεῖνο δέδια, μὴ δυσπρόσοδος, καὶ ἐν παρέργῳ ὀκνήσῃ σου τὴν ἄντευξιν ποιήσασθαι. ἐυφήμει ἦ δ' ὅς, ἐκεῖνο τὰ μέγιστα χαρεῖσθαί μοι δοκῶ, ἀφορμὴν παρασχὼν τοῦ ξένου ἀνδρὸς εὐποιΐας. ὅπου μόνον. εἴσῃ γὰρ ὅσον περὶ τοὺς ξένους ἡ αἰδὼς, καὶ ἡ ἄλλη ἐπιείκεια, καὶ χρηστότης. μᾶλλον δ' κτλ' δαίμονα οὗτος αὐτὸς ἡμῖν πρόσεισιν, ὁ ἐπὶ σωφροσύνῃ, ὁ λαλῶν ἑαυτῷ. καὶ ἅμα προσειπὼν τὸν Σόλωνα, τοῦτό σοι ἔφη δῶρον μέγιστον ἥκω ἄγων, ξένον ἀνδρὸς φιλίας δεόμενον. σκύθης δὲ ὢν τῶν [illegible]

populi more amictum. Verumtamen cum propter sapientiam, tũ propter alias virtutes ipsum colunt: adeò vt eo legislatore vtantur ad reipub. administrationem, eiúsque præceptis in vita instituenda parere dignentur. Si hunc tibi amicum parareris, & cuiusmodi vir sit, dideceris, in eo te Græciam vniuersam habiturum puta, & bonorum quæ illic sunt summam cogniturum, ita vt nullo maiori officio tibi possim gratificari quã si te huic commendauero. Ne igitur cunctemur ô Toxari, inquit Anacharsis, sed me ad illum ducito. Sed enim illud vereor, ne sit aditu difficilis, tuámque pro me postulationem flocci faciat. Bona verba quæso, inquit ille, rem maximè gratam ipsi me facturum puto, quum occasionem offeram benefaciendi viro peregrino. Sequere me sõlummodo. Nã cognoscet quanta sit illius in hospites reuerentia, quanta æquitas, ac benignitas. Imò potiùs forte quadam hic ipse ad nos accedit, nempe ille qui cogitabundus secum loquitur. Simul Solonẽ cõpellans, hoc tibi magnũ, inquit, donũ adduco, virũ peregrinũ, amicitiæ indigũ. Est autẽ Scytha ex nostræ gentis nobilibus.

καὶ ὅμως ταχεῖ πάντα ἀφεὶς, ἥκει συνεσόμενος ὑμῖν, καὶ τὰ κάλλιστα ὁ Ἑλλάδος. κἀγὼ ἐπίτομόν τινα ταύτην ἐξευρὼν αὐτῷ, ὅπως ῥᾷστα καὶ αὐτὸς μάθοι πάντα, καὶ γνώριμος γένοιτο τοῖς ἀρίστοις. τοῦτο δ' ἐστὶ σοι παρασκευάζειν αὐτόν. εἰ τοίνυν ἐγὼ Σόλωνα οἶδα, οὕτω ποιήσεις, καὶ παρέξεις αὐτῷ, καὶ πολίτην γνήσιον ἀποφανεῖς τῆς Ἑλλάδος. καὶ ἅμα σοι ἕψει μακρὸν ἔμπροσθεν ὦ Ἀνάχαρσι, πάντα ἑωρακὼς ἤδη, Σόλωνα ἰδών. τοῦτο αἱ Ἀθῆναι. τοῦτο ἡ Ἑλλάς. ὦ ξένε. σύμπαντες σε ἴσασι. πάντες σε φιλοῦσι. πλεῖστον ὅσον τὸ κτᾶσθαι παρεσβύτην τοῦτον. ἀπάντων ἐπιλήσῃ τῶν ἐν Σκυθίᾳ, συῶν αὐτῷ. ἔχεις δ' ἀποδημίας τὰ ἆθλα, τοῦ ἔρωτος τὸ τέλος. οὗτός σοι ὁ ἑλληνικὸς κανών. τοῦτο δεῖγμα τῆς φιλοσοφίας τῆς ἀττικῆς. οὕτω τοίνυν γίγνωσκε, ὡς εὐδαιμονέστατος ὤν. ὅς συνέσῃ Σόλωνι, καὶ φίλῳ χρήσῃ αὐτῷ. μακρὸν ἂν εἴη διηγήσασθαι, ὅπως μὲ ἤδη ὁ Σόλων τῷ λόγῳ, οἷα δὴ εἶπεν. ὡς δὲ τὸ λοιπὸν συνῆσαν, ὁ μὲν, παιδεύων, καὶ διδάσκων τὰ κάλλιστα, ὁ

Attamen bonis omnibus ibi relictis, vobiscum conuersaturus, & res Græciæ præclaras visurus venit. Porrò ei hoc compendium excogitaui, vt facillimè etiam omnia discat, & optimis quibusque innotescat, nimirum vt ipsum tibi adducerē. Ergo si Solonem bene noui, sic facies, ipsum suscipies, & verum Græciæ ciuē efficies. Iámque Anacharsi, quod paulò ante dicebam, viso Solone, omnia vidisti. Hoc sunt Athenæ, hoc est ipsa Græcia. Non amplius es peregrinus, omnes te norunt, omnes te amant. Tantum bonorum in hoc sene tibi consistere puta. Res Scythicas, cum ipso conuersans, obliuioni trades. Habes tuæ peregrinationis præmia, finem amoris. Hic tibi Græca est regula, Atticæ philosophiæ exemplū. Cognosce igitur te esse fœlicissimum, qui cum Solone versaberis, eóque amico vteris. Longum esset referre quantum hoc munere delectatus sit Solon, & quibus verbis respondérie, vtque deinceps mutua consuetudine sint vsi, hic quidem Solon, instituens & docens pulcherrima quæq;,

Σόλων, καὶ φίλον ἅπασι

πειῶν τ' Ανάχαρσιν, καὶ προσ-
άγων τοῖς Ελλήνων χαλοῖς,
καὶ πάντα τρόπον ἐπμελού-
μενος, ὅπως ἥδιστα διατρίψη
ἐν τῇ Ελλάδι. ὁδὲ, πεθηπὼς
τὴν σοφίαν αὐτῶ, καὶ μηδὲ τ'
ἕτερον πόδα ἐκὼν εἶναι ἀπο-
λειπόμενος. ὡς γοῦν ὑπέχετο
αὐτῶ ὁ Τόξαρις ὑπ' ἐνὸς αν-
δρὸς τὰ Σόλωνος, ἅπαντα
ἔγνω ἐν ἀκριβεῖ, καὶ πᾶσιν ἦν
γνώριμος, καὶ ἐπῃνᾶτο δι'
ἐκεῖνον. οὐ γὰ μικρὸν ἦν Σό-
λωνα ἐπαινῶν, ἀλλ' οἱ ἄνθρω-
ποι καὶ τοῦτο, ὡς νομοθέτ-
ην ἐπῃδοντο, ἐφίλουν, οὓς ἐκεῖ-
νος δοκιμάζοι. καὶ ἐπίστευον
ἀρίστους ἄνδρας εἶναι τὰ τε-
λευταῖα. καὶ ἐμυήθη μόνος
βαρβάρων Ανάχαρσις, δημο-
τὸς ἡμῶν, εἰ χρὴ Θεο-
ξένῳ πιστεύειν καὶ τοῦτο ἱστο-
ροῦντι περὶ αὐτοῦ. καὶ ὃς ἂν
ἐδὲ ἀνέφερεν οἶμαι ἐς Σκύ-
θας, εἰ μὴ Σόλων ἀπέθανε.
βούλεσθε οὖν ἤδη ἐπαγάγω τῷ
μύθῳ τὸ τέλος, ὡς μὴ ἀνέφα-
λὸς περιττοσὸν; ὥρα γοῦν εἰ-
δέναι οὗ πνός μοι ἕνεκα, ὁ
Ανάχαρσις ἐκ Σκυθίας, καὶ
Τόξαρις ταχὺς ἐς Μακεδονίαν
ἦκεν, ἔτι καὶ Σόλωνα ζῶντα
αὐθις ἐπαγομένω Αθήνηθεν.

& omnibus amicum faciens Anacharsin, Græcotúmque optimis adducens, rum omne ſtudium adhibens, vt quàm iucundiſſimè in Græcia viuens renideret. Ille verò eius ſapientiam admiratus, ne altero quidem pede lubenter à ſenis latere ſecedens. Prout igitur pollicitus fuerat Toxaris, ex vnico Solone omnia momento cognouit: omnibúſque notus erat, & propter illum in precio habebatur. Non enim Solon parum eum laudabat. Verùm homines, vt legiſlatori parebant, ſic amabant, quos ille probaret, eóſque viros optimos denique eſſe credebant. Solus verò ex barbaris initiatus eſt Anacharſis ciuitate donatus: ſi Theoxeno fides eſt habenda, qui hoc etiam de ipſo memoriæ prodidit. Sed neque vt puto, niſi mortuo Solone, rediit ad Scythas Anacharſis. Vultis igitur fabulę finem iam ſubdam, ne ſine capite obambulet? Proinde iam tempus eſt cognoſcendi cuius rei gratia Anacharſis ex Scythia, & Toxaris in præſentia venerunt in Macedoniam, ad quos Solonem etiam virum ſenem adduxi ex Athenis

φημὶ δὴ ὅμοιόν τι καὶ αὐτὸς παθεῖν τῷ Ἀναχαρσίδι. καὶ μοι χαρίτων, μὴ νεμεσήσητέ μοι εἰ εἰκὸς, εἰ βασιλικῷ ἀνδρὶ ἐμαυτὸν εἴκασα. βάρβαρος μὲν γὰρ κἀκεῖνος. καὶ οὐδέν τι φαίης ἂν τοὺς Σύρους ἡμᾶς φαυλοτέρους εἶναι τῶν Σκυθῶν. ἀτὰρ, οὐδὲ κατὰ τὸ βασιλικὸν εἰκοτίῳ τάμα ἐς τὸ ὁμοιότητα, κατ' ἐκεῖνα δέ. ὅτε γὰρ πρῶτον ἐπεδήμησα ὑμῶν τῇ πόλει, ἐξεπλάγην μὲν ἐνθὺς ἰδὼν τὸ μέγεθος καὶ τὸ κάλλος, καὶ τῶν ἐμπολιτευομένων τὸ πλῆθος, καὶ τὴν ἄλλην δύναμιν, καὶ λαμπρότητα πᾶσαν. ὥστε ὑπερπολὺ ἐτεθήπειν πρὸς ταῦτα, καί μοι ἐκήκοειν τῷ θαύματι, οἷόν τι καὶ Ἰνησίστης ἐκείνου νεανίσκος ἐπεπόνθει πρὸς τὴν τῶν Μενελάου οἰκίαν. καὶ ἔμελλον οὕτω διατεθήσεσθαι καὶ γνώμην, ἰδὼν πόλιν ἀκμάζουσαν ἀκμὴν τοσαύτην, καὶ κατὰ τὸ ποιητικὸν ἐκεῖνον, ἀνθεῦσαν ἀγαθοῖς πᾶσιν, οἷς θάλλει πόλις. ἅπερ δὴ ἔχων, ἐσκοπούμην ἤδη περὶ τῶν πρακτέων. καὶ τὸ μὲν δεῖξαι τῶν λόγων ὑμῖν, πάλαι ἐδέδοκτο. τίσι γὰρ ἂν ἄλλοις ἔδειξα, σιωπῇ παρελεύσας τηλικαύτην πόλιν;

Dico simile quid mihi accidisse atque Anacharsidi: ac per Gratias ne mihi similitudinem vitio vertite, si cum viro regio memet comparo. Etenim etiam barbarus ille erat. Nec vlla in re nos Syros Scythis illis deteriores esse dixeris: neque res meas cum regia dignitate in similitudinem adduco, sed cum illis quæ dixi. Quum enim primùm in vestram vrbem veni, statim obstupui, visa magnitudine, & pulchritudine ipsius, & incolarum multitudine, aliáque potentia, omníque splendore. Itaque diu attonitus hærebam, nec satis mirari illa poteram. Cuiusmodi quiddam insulari illi iuueni Menelai ædes contemplanti accidit. Ac futurum erat vt animo sic afficerer intuitus vrbem tam præclarè vigentem, ac iuxta poëtam, bonis omnibus florentem, quibus ciuitas florere potest. Sic affectus, discipiebam quid faciendum esset. Iámque olim vobis aliquam orationem edere decreueram. Nam quibus alijs edidissem, tanta vrbe silentio præterita?

ἐζήτουν γὰρ, οὐδὲ ἀποκρύψομαι ταληθὲς, οἵτινες οἱ προὔχοντες εἶεν, καὶ οἷς ἄν τις προσελθὼν, καὶ συγγενόμενος προτάπας, συναγωνισαῖς χρῶτο πρὸς τὰ ὅλα. ἐνταῦθά μοι οὐχ εἷς, ὥσπερ τῷ Ἀναχαρσιδὶ καὶ οὗτος βάρβαρος, ὁ Τοξαρις, ἀλλὰ πολλοὶ, μᾶλλον δὲ πάντες τὰ αὐτὰ, μόνον ἃ αὐτοῖς συλλαβαῖς ἔλεγον. ὦ ξένε, πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι χρηστοὶ, καὶ δεξιοὶ εἰπεῖν τὴν πόλιν, καὶ ἂν ἀναλέξῃ τοιούτους εὑρεῖς ἄνδρας ἀγαθούς. δύο δὲ μάλιστα ἔστον ἡμῖν ἄνδρε ἀείζω, ἡμεῖς μὲν, καὶ ἀξιώματι, πολὺ προὔχοντες ἁπάντων. παιδείᾳ δὲ, καὶ λόγων δυνάμει, τῇ ἀττικῇ δεκάδι παραβάλλοις ἄν. ἃ δὲ περὶ τὸν δῆμον εὔνοια, πάνυ ἐρωτικὴ πρὸς αὐτούς. καὶ τοῦτ' ἐγένετο, οἷ, τι ἂν ἄριστον ἢ τῇ πόλει. ἥ τε μὲν γὰρ χρηστότητα, καὶ τὸ πρὸς τὸν ξένους φιλανθρωπίαν, καὶ τὸ ἐν μεγέθει τοσούτῳ ἀνεπίφθονον, καὶ τὸ μετ' εὐνοίας αἰδέσιμον, καὶ τὸ πρᾶον, καὶ τὸ εὐπρόσοδον, αὐτὸς αὖ ἄλλοις διηγήσαιο, πειραθεὶς μικρὸν ὕστερον. καὶ ἡ αὐτῆς οἰκίας. ἔστον, υἱὸς, καὶ

Quærebã enim, neque celãbo veritatem, quinam proceres essent, & quos aggressus, præsules conscripta de illis historia, ad omnia vteret adiutoribus. Hîc mihi non vnus, vt Anacharsidi, atque hic barbarus Toxaris, sed multi, imò omnes eadem, tãtùm non iisdem syllabis respondebant. Multi quidem, isque boni & industrij viri, ô hospes, in vrbe sunt, nec alibi bonos eiusmodi viros inuenires. Verũ duos potissimũ viros optimos habemus, genere, & authoritate omnibus præstantes: quos eruditione, & dicendi facultate, cum Attica decade rectè comparaueris. Populi autem erga eos beneuolentia planè est amatoria Et hoc fit, quod est ciuitati optimum. Nam benignitatem, &c. humanitatem erga hospites nullámque in tanta magnitudine inuidentiam, ac reuerentiam cum beneuolentia coniunctam, & mansuetudinem, & morum facilitatem, ipse paulò post expertus alijs narrabis. Atque vt mireris impensiùs, vnius eiusdémque sunt familiæ, filius & pater: hic quidem si Solonem, aut

ὡς μᾶλλον θαυμάσῃς, μᾶς καὶ πατήρ. ὁ μὲν, εἴ τινα Σόλωνα,

ἢ Περικλέα, ἢ Ἀριστείδην ὁπο-
ῖος. ὁ δ', υἱός. καὶ ὀφθεὶς μὲ
αὐτίκα, ἁπάξεταί σε. οὕτω
μέγας ἐστὶ, καὶ καλὸς ἀρρενωπόν
τινα τὴν εὐμορφίαν. εἰ δὲ καὶ
φθέγξαιτο μόνον, οἰχήσεταί σε
ἀπὸ τῶν ὤτων ἀναδησάμενος.
τοσαύτην Ἀφροδίτην ἐπὶ τῇ
γλώττῃ ὁ νεανίσκος ἔχει. ἤδη
τοι πόλις ἅπασα κεχηνότες,
ἀκούσεσθαι ὁπότ' ἂν δημηγορή-
σων παρέλθοι. ὁποῖόν φασι τὸν
τότε Ἀθηναίοις, περὶ τὸν τοῦ
Κλεινίου παῖδα γενέσθαι, πάν-
σοφον τοῖς ἄλλοις, ὡς εἰς μακρὰν
μετεμέλησε τοῖς ἔρωσι, ὃν ἠγάπησαν τὸν Ἀλκιβιάδην. τοῦ-
τον δ', ἡ πόλις οὐ φιλεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ αἰδεῖται ἤδη
ἀξιοῖ. καὶ ὅλως ἐν τούτῳ ἡμῖν
δημόσιον ἀγαθόν ἐστι, καὶ μέγα
ὄφελος ἅπασιν, ἀνὴρ οὗτος,
εἰ δὴ αὐτός τε καὶ ὁ πατὴρ αὐ-
τὸν, δέξαντό σε, καὶ φίλον ποι-
ήσαντο, πᾶσαν ἕξεις τὴν πό-
λιν. καὶ ὁπόσοις χρὴ τὴν
χεῖρα τοῦτο μόνον, καὶ οὐκ ἔτ'
ἐνδιάσιμα τὰ σά. ταῦτα νὴ
τὸν Δί' ἅπαντες ἔλεγον, εἰ χρὴ
καὶ ὅρκον ἐπάγειν τῷ λόγῳ. καί
μοι δοκεῖ πειρωμένῳ, τὸ πολ-
λοστὸν τῶν παρόντων εἰρη-
κέναι ἔδοξα. οὐχ ὕβρεως

Periclem, aut Aristidem ani-
mo versas. Ille verò filius,
simul atque visus fuerit tibi,
te rapiet: adeò magnus est,
& mascula quadam forma
decorus: qui si tantummo-
do loquatur, ducet te ab au-
ribus reuinctum, tantam
verborum suauitatem in lin-
gua sitam hic iuuenis habet.
Quinetiam vniuersa ciuitas
ad audiendum inhiat, quo-
ties ad populum verba fa-
cturus prodit. Cuiusmodi
quiddam Athenienſibus in
Cliniæ filio accidisse dicunt,
nisi quod non multò post
eos amoris pœnituit, quo
Alcibiadem sunt prosecuti.
Hunc autem ciuitas non di-
ligit solùm, sed reuerentia
etiam dignatur. Denique
hoc nobis populare bonum
est hic vir, & ingens com-
moditas omnibus. Hic si
te, eiúsque pater susceperint,
& amicum fecerint, totam
ciuitatem habebis, & so-
lummodo intẽdenda est ma-
nus, nec tuæ res amplius
ambiguę erunt. Hæc per
Iouem dicebant, omnes, si
adhibendum etiam est iura-
mentum orationi. Ac mihi
iam harum rerum periculũ
faciẽti, minimã partẽ eorũ
quę supersũt dixisse videor.
Quare nec desidiam, nec di-
lationem patitur hoc opus,
τοίνυν ἡ οὐδὲ ἀμβολᾶς ἔργο-

ὡς ὁ Κεῖος φησὶν, ἀλλὰ χρὴ πάντα μὲν καλῶν κινεῖν, πάντα δὲ πράττειν, καὶ λέγειν, ὡς φίλοι ἡμῖν τοῖσδε γένοιντο. ἐν γὰρ τῷδ' ὑπάρξῃ, ἔυδια πάντα, καὶ πλοῦς θεῖος, καὶ λειοκύμων ἡ θάλασσα, καὶ ὁ λιμὴν πλησίον.

vt ait poëta Ceius. Verùm mouendus omnis rudens, nihil non faciendum ac dicendum; quo illorum amicitiã nobis conciliemus: qua si potiamur placida sunt omnia, nauigatio secunda, tranquillum mare, & in propinquo portus.

ΠΩΣ ΔΕΙ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΝ.

QVOMODO HISTORIA conscribenda sit.

ARGVMENTVM.

Didascalicus liber est, continens praecepta ac regulas de historia scribenda. Diuiditur autem in duas partes. In priore exposito fine seu officio Historici, & confutatis iis, qui duplicem Historiae finem faciunt, Vtile videlicet & Delectabile, mox vitia recenset, quae tum in verbo, & compositione, tum in ipsis rebus vitanda sunt, & hoc sub exemplo aliorum, quo quisque modo aut genere peccarint, ostendendo. In posteriore autem parte primum, qua affectu ad hanc rem, quaque antea quasi domi sua comparata habere debeat, is qui ad scribendam historiam accedit, exponit. Deinde regulas primùm de rebus, deinde de expositione & phrasi verborum, postremò & de partibus operis tradit: etiam hic exemplis aliorum praecepta sua confirmando. Orditurautem ab occasione, quam collationis Abderitici morbi amplificat.

ΑΒδηρίταις φασὶ Λυσιμάχου ἤδη βασιλεύοντος, ἐμπεσεῖν νόσημα ὧν καλὲ Φίλων τοιοῦτο, πυρετὰν μὲν γὰρ τὰ πολλὰ πανδημεὶ

ABderitis aiunt Lysimacho iam regnante, morbum, optime Philo, huiusmodi quendam incidisse, videlicet primùm omnes in tota ciuitate

febri

δημεὶ ἅπαντας, ἀπὸ τ πρώτης
ἐυθὺς ἐρρωμένως, κ λιπαρεῖ
τῷ πυρετῷ. περὶ δ τὴν ἑβδό-
μην, τοῖς μὲν, αἷμα πολὺ ἐκ
ἐινῶν ῥύεν, τοῖς δ ἱδρὼς ἐπ- A
ηνώμενος πολὺς κ οὗτος, ἔλυσε
τ πυρετόν. ἐς γέλοῖον δέ τι
πάθος περῖῆσι τὰς γνώμας
αὐτῶν. ἅπαντες γὰρ ἐς τραγῳ-
δίαν παρεκινοῦντο, κὰι ἰαμ- B
βεῖα ἐρρήγνυντο, καὶ μέγα
ἐβόων. μάλιστα δ τ Εὐριπίδου
Ανδρομέδαν ἐμονῴδουν, καὶ
τὴν τῶ Περσέως ῥῆσιν ἐν μέλει
διεξήεσαν. καὶ μετὰ ταῦτ πόλις
ὠχρῶν ἁπάντων, καὶ λεπτῶν, C
τῶν ἑβδομαίων ἐκείνων τραγῳ-
δῶν, σὺ δ ὦ θεῶν τύραννε,
καὶ ἀνθρώπων Ερως. καὶ τἆλλα
μεγάλη τῇ φωνῇ ἀναβοώντων,
καὶ τοῦτο ἐπὶ πολὺ, ἄχρι δ
χειμὼν, καὶ κρύος δ μέγα γε- D
νόμενον, ἔπαυσε λυμαινομένας αὐ-
τούς. αἰτίαν δέ μοι δοκεῖ τὸ
τοιοῦτου παρασχεῖν, Αρχέλαος
ὁ τραγῳδὸς, εὐδοκιμῶν τότε,
μεσούντος θέρους ἐν πολλῷ τῷ E
φλογμῷ τραγῳδήσας αὐτοῖς
τὴν Ανδρομέδαν, ὡς πυρέξαι
τε ἀπὸ τ θεάτρου τὸν πολλὸν,
καὶ ἀναστάντας ὕστερον ἐς τὴν
τραγῳδίαν παροληδῆναι, ἐπὶ πολὺ ἐμφιλοχωρήσης τ

febri correptos fuisse, eáque à primo statim die valida, & continua. Circa septimum autem diem, alijs multam sanguinis è naribus fluxionem, alijs copiosum sudorem obortum, febrim soluisse. Cæterùm ridicula quædam perturbatio mentes illorum obsessit. Omnes enim ad tragœdiæ actionem permouebantur, & iambos recitabant, & vociferabantur. In primis verò Euripidis Andromedam flebiliter canebant, & Persei sermonem concinnè referebant. Plenáque erat ciuitas pallidis omnibus, macilentisque septimanis illis tragœdis, illídque ô tu Deorum, tu tyranne hominum Amor, aliáque magna voce clamantibus, ídque perquam diu, donec hyems magno cum frigore oborta delirium ipsorum compescuit. Causam verò eius rei mihi videtur præbuisse Tragœdus Archelaus, illo tempore celebris, qui media æstate multo æstu Andromedæ fabulam ipsis egit. Ita vt multi ex theatro redirent febricitantes, & sequenti die mentibus euersi in eandem tragœdiam delaberentur, illorum memoriæ suauiter

Ανδρομέδας τῆ μνήμη αὐτῶν. καὶ τῶ Περσέως ἔπ σωὶ τῆ Μεδούσῃ, πλὴ ἑκάστου γνωμίω περιπετομμου. ὡς οὖν ἔν φασιν ἐνὶ παραβαλεῖν, τὸ ἀβδηριτικὸν ἐκεῖνο πάθος, καὶ νῦν τὸν πολλοὺς τῶν πεπαιδευμμένων περιελήλυθεν. οὐχ ὥστε βαγῳδεῖν, ἔλαττον γὰ ἂν τοῦτο παρέπεσον, ἀλλοτρίοις ἰαμβείοις, οὐ φαύλοις κατεχομμένοι, ἀλλ' ἀρ' οὐ δὴ τὰ ἐν ποσὶ ταῦτα κεκίνηται, ὁ πόλεμος ὁ πρὸς τὸν βαρβάρους, καὶ τὸ ἐν Ἀρμενίᾳ βάῦμα, ἢ αἱ συνεχεῖς νίκαι, οὐδεὶς ὅς τις οὐχ ἱστορίαν συγγράφει. μᾶλλον δὲ Θουκυδίδαι, καὶ Ἡρόδοτοι, ἢ Ξενοφῶντες ἡμῖν ἅπαντες. ἢ ὡς ἔοικεν, ἀληθὲς ἆρ' ἐκεῖνο, τὸ, Πόλεμος ἁπάντων πατὴρ, εἰ γε καὶ συγγραφέας τοσούτους ἀνέφυσεν, ὥστε μιᾷ τῇ πληγῇ. ταῦτα τοίνυν ὦ φιλότης, ὁρῶντα, ἢ ἀκούοντά μα, τὸ τ' Σινωπέως ἐκεῖνο εἰσῆλθεν. ὁπότε γὰ ὁ Φίλιππος ἐλέγετο ἤδη ἐπελαύνειν, οἱ Κορίνθιοι πάντες ἐταράττοντο, καὶ ἐν ἔργῳ ἦσαν. ὁ μὲν, ὅπλα ὑπτιεύαζων. ὁ δ', λίθους παρεφέρων. ὁ δ', τοιχοδομῶν τὸ τεῖχος. ὁ δὲ, ἔπαλξιν ὑποτρίζων. ὁ δὲ ἄλ-

inhabitante Andromeda, ac Perseo vnà cum Medusa singulorum animis adhuc obuolante. Vt igitur, alterum, quod aiunt cum altero comparetur, Abderiticum illud malum etiam hoc tempore plerosque doctorum inuasit: non vt ipsi quoque tragœdias agant, nam in hoc minùs delirarent, alienis iambicis, isque haud malis occupati. Sed ex quo res præsentes moueri cœperunt, puta bellum istud contra barbaros, & acceptum in Armenia vulnus, & cõtinuæ illæ victoriæ, nemo non historiam conscribit. Imò verò Thucydides, Herodoti, & Xenophontes nobis facti sunt omnes. Et vt apparet, verum fuit illud, Bellum omnium pater est, quandoquidem historiarum scriptores tam multos vna hac plaga procreauit Hæc igitur, amice, videnti & audienti mihi Sinopensis illius factum in mentem venit. Quando enim Philippus cũ exercitu iam aduentare ferebatur, perturbati & operi intenti omnes Corinthij, alius arma adornabat, alius lapides comportabat, alius muros substruebat, ali⁹ propugnaculũ suffulciebat, ali⁹

λος, ἄλλό τι τῶ χρησίμων ὑπηρε-
γῶν. ὁ δὲ Διογένης ὁρῶν ταῦτα,
ἐπεὶ μηδὲν εἶχεν ὅ, τι καὶ πράτ-
τοι, ἐδεῖτο γὰρ αὐτῷ ἐς οὐδὲν ἐ-
χρῆτο, διαζωσάμενος τὸ περι-
βώμιον, ἀπουδῇ μάλα καὶ αὐτὸς
ἐκύλιε τὸ πίθον, ἐν ᾧ ἐτύγχα-
νεν οἰκῶν, ἄνω καὶ κάτω τὸ κρη-
νίου. καί τινος τῶν συνήθων ἐρο-
μένου, τί ταῦτα ποιεῖς ὦ Διό-
γενες, κυλίω ἔφη κἀγὼ τὸν πίθον,
ὡς μὴ μόνος ἀργεῖν δοκοίην ἐν
τοσούτοις ἐργαζομένοις. καὶ τὸς
οὖν ὦ φίλων, ὡς μὲ μόνος ἄ-
φωνος ἔειμι ἐν οὕτω πολυφώνῳ
τῷ καιρῷ, μηδ' ὥσπερ κωμι-
κὸν δορυφόρημα, κεχηνὼς
σιωπῇ παρατρέχειν, καλῶς
ἔχειν ὑπέλαβον, ὡς δυνατόν
μοι κυλίσαι τὸν πίθον. οὐχ ἱστο-
ρίαν συγγράφειν, οὐδὲ πράξεις
αὐτὰς διεξιέναι, οὐχ οὕτω με-
γαλόστολμος ἐγὼ. μηδὲ τοῦτο
δείσῃς περὶ ἐμοῦ. οἶδα γὰρ ἡλί-
κος ὁ κινδυνος, εἰ κατὰ τῶν πέτρῶν
κυλίει τις. καὶ μάλιστα, οἷον
τουμὸν τοῦτο πιθάκνιον, οὐδὲ
παῦ καρτερῶς κεκεραμευμέ-
νον. δείσει γὰρ αὐτίκα μάλα
πρὸς μικρὸν πλινθίον προσ-
παίσαντα, συλλέγειν τὰ ὄστρα-
κα. τί δ' ἂν ἔγωγέ μοι ; καὶ ὅπως
ἀσφαλῶς μαθήσῃ τὸν πολέμιν,

aliud quod ad rem pertineret
subministrabat. Quæ cùm
videret Diogenes, & nihil
haberet quod ageret, nulla
enim in re quispiam ipsius
A ministerio vtebatur, pallio
succinctus, ipse etiam doliũ
in quo habitabat, magna per
Cranium sedulitate sursum
ac deorsum voluebat. Ac
rogante quopiam ex famili-
aribus, cur hoc facis Dio-
B genes? Meum etiam dolium
voluto, inquit, ne solus inter
tot laborantes ociari videar.
Quare Philo, ego etiam ne
solus tam loquaci tempore
C sim mutus, neque velut Co-
micum satellitium, hians si-
lentio præteruehar, rectè fa-
cturum me putaui, si quoad
posssem dolium volutarem,
non autem historiam con-
scriberem, nec res gestas nar-
D rarem: nõ equidem adeò sum
temerarius, neque etiam hoc
de me timeas licet. Noui e-
nim quantum hoc sit pericu-
lum, si quis per saxa voluat,
tale in primis quale meum
E est doliolum, ne validè qui-
dem satis fictum, adeò vt si
vel ad exiguum lapidem
offendat, ilicò testulæ sint
colligendæ. Quid igitur de-
cretum mihi est? & quomo-
do in belli partem veniã ex-
tra teli iactum constitutus?

αὐτὸς ἔξω βέλους ἑστὼς, ἐγὼ

σοι φράσω. τὸ μὲ κομψὸς, καὶ
ῥύματος, καὶ φερνιδῶν, ὅ-
σα τῷ συγγράφειν ἔνεισιν, ἀνέ-
ξω ἐμαυτῦ, εὖ ποιῶν. παραίνε-
σιν δέ τινα μικραν, καὶ ὑποδή-
λως ταύτας ὀλίγας ὑποδήσο- A
μαι τοῖς συγγράφουσιν, ὡς κοι-
νωνήσωμι αὐτοῖς τῆς οἰκοδομίας,
εἰ καὶ μὴ τῆς ἐπιγραφῆς,
ἔχρῳ γε τῷ δακτύλῳ τῷ μι-
κρῷ προσαψάμενος. καίτοι ἔδε B
παραινέσεως εἰ πολλοὶ δεῖν οἴον-
ται σφίσιν ἐπὶ τὸ προχεῖρον, οὐ
μᾶλλον ἢ τέχνης τινὸς ἐπὶ τὸ
βαδίζειν, ἢ βλέπειν, ἢ ἐδίειν.
ἀλλὰ πάνυ ῥᾴδιον, καὶ προχειρον, C
καὶ ἅπαντος εἶναι ἰδιωτεύσαι, ἵν' τις ἐμμελῶς τὸ
ἐπιλεγόμενον δύνηται. τὸ δ', οἶδά πω
καὶ αὐτὸς ὧ ἑταῖρε, ὡς ἔστι συμ-
παρεῖσιν, ἔδε ῥᾳδίως συν-
τεθῆναι δυναμένων τῶν ὄντων,
ἀλλὰ εἴ τι ἐν λόγοις, καὶ ἄλλο
πολλῆς τῆς φερνιδος δεόμενον,
ἵν' τις ὡς ὁ Θουκυδίδης φησὶν,
ὡς ἀεὶ κτῆμα συνιδεῖν. οἶδα
μὲν ἔγω ὅ πάνυ πολλοὺς αὐτῶν
ἐπιρρέψων, ἐνίοις δ' καὶ πάνυ ἐ-
παχθὴς δόξων. καὶ μάλιστα ὁπό-
σοις ἀποτετέλεσαι ἤδη, καὶ
ἐν τῷ κοινῷ δέδεικται ἡ ἰσοτεία.
εἰ δ' καὶ ἐπήνηται ὑπὸ τῶν
τότε ἀκροασαμένων, μανία, εἴγε

Dicam equidē tibi. A fumo, & fluctu, & curis quæ scriptorem historiæ circūstant, abstinebo me ipsum. Sed paruam admonitionem, hásque præceptiones paucas scribentibus submini strabo: vt exædificationi saltem illis adsim, etiamsi ab inscriptione abfuero, summo digito lutum attingendo. Quanquam neque admonitione plerique opus esse sibi ad hanc rem putant, non magis quàm aliqua arte ad vadendum, aut videndū, aut edēdum: sed planè facillimū ac promptum, & cuiusuis hominis esse existimant, historiā scribere, siquis modò verbis exprimere possit quod in mentem venit. Cæterùm ipse nosti, amice, istud neque esse ex facillimis, neque ex ijs quæ componi negligenter possunt: sed siquid aliud ex ijs quæ oratione traduntur cura opus habet, hoc certè habere, siquis vt Thucydides ait, historiam quasi perpetuam possessionem adornet. Scio equidem fore vt paucos admodum ab errore reuocem, nonnullis etiam molestus videar, quibuscunque in primis opus iā est absolutū, & historia in publicū edita. Quòd si ab ijs qui tum audiuerunt, etiā est laudata, insania profectò

ἐλπὶς, ὡς οἱ τοιοῦτοι μεταποιήσουσιν, ἢ μεταχεάψουσί τι τῶν ἅπαξ κεκυρωμένων, καὶ ὥσπερ ἐς τὰς βασιλείους αὐλὰς ἀποκειμένων. ὅμως δ', ἃ χρὴ καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐκείνους εἰρῆσθαι, ἵν' εἴ ποτε πόλεμος ἄλλος συναίρῃ, ἢ Κελτοῖς πρὸς Γέτας, ἢ Ἰνδοῖς πρὸς Βακτρίους, οὐ γὰρ πρὸς ἡμᾶς γε τολμήσειεν ἄν τις ἁπάντων ἤδη κεχειρωμένων, ἔχωσιν ἄμεινον συντιθέναι, ἢ κακόνοα τῶν πρασσόντων, ἰὼν ὅπως γε δόξῃ αὐτοῖς ὀρθὸς εἶναι. εἰ δ' μὴ, αὐτοὶ μὲ καὶ τότε τῷ αὐτῷ πάχει, ὥσπερ καὶ νῦν, μεδόωντων τὸ πρᾶγμα. ὁ ἰατρὸς δ', οὐ παύσεται, ἰὼν πάντες Ἀβδηρῖται ἐκόντες Ἀνδρομέδαν βαγῳδῶσι. Διπλᾶ δ' ὄντος τοῦ τῆς συμβουλῆς ἔργου, τὰ μὲ γὰρ αἱρεῖσθαι, τὰ δ' φεύγειν διδάσκει, φέρε πρῶτα εἰπωμὲν, ἅπερ φευκτέον τῷ ἰσοείαν συγγράφοντι, καὶ ὧν μάλιστα καθαρευτέον. ἔπειτα, οἷς χρώμενος, ἂν μὲ ἁμάρτοι τὸ ὀρθὸς, καὶ ἐπ' εὐδὺ ἀρούσης, ἀρχώ τε οἵαν αὐτῷ ἀρκτέον, καὶ τάξιν ἰὼν τινα τοῖς ἔργοις ἐφαρμοστέον, καὶ μέρον ἑκάστου, καὶ ᾗ σιωπητέον, καὶ οἷς ἐνδιατριπτέον, καὶ ὅσα παρενθεματέον.

fuerit, sperare illos aliquid immutaturos, aut transcripturos esse eorum, quæ semel rata facta sunt, & veluti in regiam aulam relata. Sed tamen non abs re fuerit, etiam ipsos admonere: vt si bellum aliud Celtæ contra Getas, vel Indi contra Bactrianos aliquando committant (nemo enim iam subiugatis omnibus contra nos mouere ausit) meliùs componere possint, adhibita hac regula, si recta videatur ipsis: sin minùs ipsi etiam tunc, eodem quo nunc cubito rem metiantur. Medicus autem non admodum ægrè feret, si omnes Abderitæ Andromedam vltro agãt. Cùm autem duplex sit consilij opus, & alia eligere, alia vitare doceat: age primùm dicamus quænam fugienda sint ei qui historiam scribit, & à quibus maximè purum se tueri debeat. Deinde quibus rebus vtendo non aberrauerit à recta via, & eò quò tendit ducente: nempe quo exordio incipiendum, quo ordine res inter se sint componendæ, quis modus singulis adhibendus, quæ silentio prætereunda, qui-

ἀμεινον, καὶ ὅπως ἑρμηνεῦσαι αὐτὰ, καὶ συναρμόσαι. ταῦτα μὲ, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὕστερον. νῦν δ', τὰς κεφαλὰς ἤδη εἰπωμεν, ὁπόσαι τοῖς φαύλως συγγράφουσι παρακολουθοῦσιν. ἃ μὲ οὖν κοινὰ πάντων λόγων ἐστὶν ἁμαρτήματα, ἔν τε φωνῇ, καὶ ἁρμονίᾳ, καὶ διανοίᾳ, καὶ τῇ ἄλλῃ ἀτεχνίᾳ, μακρὸν τε ἂν εἴη ἐπελθεῖν, καὶ τῆς παρούσης ὑποθέσεως οὐκ ἴδιον. κοινὰ γὰρ ὡς ἔφην ἁπάντων λόγων ἐστὶν ἁμαρτήματα ἔν τε φωνῇ, καὶ ἁρμονίᾳ. ἃ δ' ἐν ἱστορίᾳ διαμαρτάνουσι, τὰ τοιαῦτα αὖ ἔνεστιν ὀπτηρῶν, οἷα κἀμοὶ πολλάκις ἀκροωμένῳ ἔδοξε. καὶ μάλιστα ὅτ' ἄπασιν αὐτοῖς ἀναπετάσης τὰ ὦτα. οὐκ ἄκαιρον δ' μεταξὺ καὶ ἀπομνημονεῦσαι ἕνια, παράδειγματος ἕνεκα, τῶν ἤδη οὕτω συγγεγραμμένων. καὶ πρῶτόν γε ἐκεῖνο, ἥλικον ἁμαρτάνουσιν, ὀπισκοπήσωμεν. ἀμελήσαντες γὰρ οἱ πολλοὶ αὐτῶν τὰ ἱστορεῖν τὰ γεγενημένα, τοῖς ἐπαίνοις ἀρχόντων, καὶ στρατηγῶν διατείνουσι, τοὺς μὲν οἰκείους, εἰς ὕψος ἐπαίροντες. τοὺς πολεμίους δ', πρὸς τὸ μετεῖναι καταρρίπτοντες, ἀγροικοῦντες ὡς

bus immorandum, & quomodo exponenda & coaptanda, quæ percurrere est satius. Atque hæc quidem, & his similia posteriore loco tractabimus. Nunc autem ea vitia commemorabimus, quæ sequuntur malè scribentes. Quæ igitur communia sunt orationum vitia in voce, in concinnitate, in sententia, cæterisque inscitè compositis, longum esset persequi, & ab instituto præsenti etiã alienum. Nam cõmunia, vt dixi, omnium orationum sunt vitia in voce, & concinnitate verborum. Quæ verò in historia quidam peccant, talia comperies obseruando, qualia mihi sæpe audienti sunt visa: maximè verò si omnibus illis patulas aures præbueris. Sed non intempestiuum fuerit, quædã interim exempli causa cõmemorare, ex ijs quę iam ita conscripta sunt. Ac primum quidem illud, quantum peccent, consideremus. Quum pleriq; ipsorum, neglecta rerum gestarum narratione, in laudibus Imperatorum, & Ducũ immorantur, suos quidem in cœlum extollentes, hostes verò præter modum deprimentes, nescij historiam non angusto isthmo, sed

οὐ στενῷ τῷ ἰσθμῷ διώκεισαι,

καὶ διατετείχισται ἡ ἱστορία πρὸς τὸ ἐγκώμιον, ἀλλά τι μέγα τεῖχος ἐν μέσῳ ἐστὶν αὐτῶν. καὶ τὸ τῆ μουσικῶν δὴ τοῦτο, δὶς διὰ πασῶν ἐστι πρὸς ἄλληλα. εἴγε τῷ μὲ ἐγκωμιάζοντι, μόνου ἑνὸς μέλει, ὅπως ὡς ἐπαινέσαι, καὶ συμφέρει τ ἐπαινούμενον. καὶ εἰ ψευσαμένῳ ὑπάρχει τυχεῖν τοῦ τέλους, ὀλίγων ἂν φροντίσειεν. ἡ δ, κἂν αὖ τι ψεῦδος ἐμπέσῃ ἡ ἱστορία, οὐδὲ ἀκριβεῖον ἀνάγκη. οὐ μᾶλλον, ἢ τῷ ἀρτηρίαν, ἰατροῦ παῖδές φασιν, τ βαχεῖαν παραδέξασθαι, ἂν τι ἐς αὐτὴν καταπορεύῃ. ἔτι ἀγνοεῖν ἔοικασιν οἱ τοιοῦτοι, ὡς ποιητικῆς μὴ, καὶ ποιημάτων, ἄλλαι ἴσως χάσεις, κ κανόνες ἴδιοι. ἱστορίας δ, ἄλλοι. ἐκεῖ μὲ γὰ, ἀκρατὴς ἡ ἐλευθερία, κ νόμος εἷς, τὸ δόξαν τῷ ποιητῇ. ἔνθεος γὰ, κ κάτοχος ἐν μουσῶν, κἂν ἵππων ἴσως πτερων ἅρμα ζεύξασθαι θέλῃ, κἂν ἐφ' ὕδατος ἄλλους, ἢ ἐπ' αὐθεικῶν ἄκρων ἡνιοχοῦντας ἀναβιβάσηται, φθόνος ἐδείς. οὐδὲ ὁπόταν ὁ Ζεὺς αὐτῶν ἴσως μιᾶς σειρᾶς ἀφαπάσας αἰωρῇ ὁμῶ γῆν, κ θάλατταν, δεδίασι, μὴ ἀποῤῥαγίσας ἐκείνης, συμπεσῇ τὰ

magno intergerimo muro distinctam & diuisam esse ab Encomio: quódque aiunt Musici bis per omnes chordas inter se distare. Siquidem is qui encomium scribit, A hoc vnum curat, vt quouis modo quem laudandum suscepit, extollat & ornet lectet: ac parui pendit, si mentiendo finem assequatur. At historia nihil falsum, ne pauxillum B quidem inseri sibi permittit, non magis quàm medici dicunt tracheam seu asperam arteriam, absorptum in se quicquã recipere. Hi præterea videntur ignorare poëtices & poëmatum alias esse C promissiones, regulasque proprias, historiæ autem alias. Illic enim est mera libertas, vnáque lex, quod poëtæ visum fuerit. Etenim fanaticus est, & à Musis af- D flatus: & siue equos alatos currui iungere voluerit, siue super aquam alios, aut super summas aristas cursuros conscendere faciat, nemo vetat. Neque quum Iupiter E ipsorum, vna catena suspensam simul terram, ac mare attraxerit, metuunt ne dirupta illa conterantur præcipitata omnia. Quinetiã si

Ἀγαμέμνονα ἐπαινέσαι θέλωσιν,
οὐδεὶς ὁ κωλύσων, Διὶ μὲν αὐτὸ
ὅμοιον εἶναι τὴν κεφαλὴν,
καὶ τὰ ὄμματα, τὸ στέρνον δὲ,
τῷ ἀδελφῷ αὐτῆ τῷ Ποσει- A
δῶνι. τὴν δὲ ζώνην, τῷ Ἄρει. καὶ
ὅλως, σύνθετον ἐκ πάντων θεῶν
χρὴ εἶναι δεῖ τὸ Ἀβρέως, καὶ Λεερό-
πης. οὐ γὰρ ἱκανὸς ὁ Ζεὺς, οὐδὲ
ὁ Ποσειδῶν, οὐδὲ Ἄρης, μόνος B
ἕκαστος αὐταπληρῶσαι τὸ κάλλος
αὐτῆς. εἰ ἰσχνὸν δὲ, ὧν τινα κο-
λακείαν τοιαύτην προσλάβῃ,
τί ἄλλο, ἢ περὶ πὶς ποιητικὴ C
γίγνεται, τῆς μεγαλοφωνίας
μὲν ἐκείνης ἐστερημένη, τὴν λοι-
πὴν δὲ τερατείαν χωλὴν τὸ
μέσον, καὶ δι' αὐτὸ ἐπισημο-
τέραν ἐκφαίνουσα; μέγα τοί-
νυν, μᾶλλον δὲ μέγα τοῦτο D
κακὸν, εἰ μὴ εἰδείη τις χωρίζειν
τὰ ἰσχνείας, καὶ τὰ ποιητικῆς,
ἀλλ' ἐπισάττει τῇ ἰσχνείᾳ τὰ τῆ
ἑτέρας κομμώματα, τὸ μῦθον,
καὶ τὸ ἐγκόμιον, καὶ τὰς
ἐν τούτοις ἐμβολάς. ὥσπερ
ἂν εἴ τις ἀθλητὴν τῶν καρ- E
τερῶν τούτων, καὶ κομιδῇ
φοινίνων ἀλουργέσι περιβά-
λοι, καὶ τῷ ἄλλῳ κόσμῳ τῷ
ἑταιρικῷ, καὶ φύκιον ἐντρίβοι,
καὶ ψιμύθιον τῷ προσώπῳ,
Ἡράκλεις ὡς καταγέλαστον αὐτὸ

Agamemnonem laudare velint, nemo prohibet quòminus capite & oculis Iouẽ, pectore verò fratrem eius Neptunum, balteo Martem referat. Atque omnino illum Atrei, & Aëropes filium ex Dijs omnibus quiddam compositum esse oportet. Neque enim sufficit Iupiter, neque Neptunus, neq; Mars, vt pulchritudinem ipsius singuli compleant. At verò historia siquam huiusce modi adulationẽ recipiat, quid aliud quàm pedestris quædam poëtice redditur, ista grandiloquentia carens: reliquam verò loquacitatem prodigiosam versibus nudã, ideóque manifestiorẽ, prodens? Magnũ igitur, imò plꝰ quàm magnum hoc malum, siquis nesciat ea quæ historiæ, & poëtices sunt propria separare, sed introducat in historiam alterius ornamenta, fabulam nimirum, & laudem, eósque qui his insunt excessus. Non secus ac siquis validum ac vehementer robustum athletam purpura alióque meretricio orhamento indueret, & faciei fucum ac ceruſſam illineret, hercle quàm ridiculum illum faceret, illo

ἀπεργάσαιτο, ἀλοιφὰς τῷ

κόσμῳ ἐπαινῶ. καὶ οὐ τοῦτο φημὶ ὡς οὐχὶ καὶ ἐπαινετέον ἐν ἱστορίᾳ ἐνίοτε, δεῖ δὲ ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι ἐπαινετέον, καὶ μέτρον ἐπακτέον τῷ πράγματι, τὸ μὴ ἐπαχθὲς τοῖς ὕστερον ἀναγινωσκομένοις αὐτά. καὶ ὅλως, περὶ τὰ ἐπεισόδια κοσμητέον τὰ τοιαῦτα, ἅπερ μικρὸν ὕστερον ἐπιδείξομεν. ὅσοι δ' οἴονται καλῶς διαιρεῖν εἰς δύο τὴν ἱστορίαν, εἰς τὸ τερπνὸν, καὶ χρήσιμον, καὶ διὰ τοῦτο εἰσποιοῦσι καὶ τὸ ἐγκώμιον εἰς αὐτήν, ὡς τερπνὸν, καὶ εὐτράπελον τὸν ἐντυγχάνοντας, ὁρᾷς ὅσον τἀληθῆς ἡμαρτήκασι; περὶ τὸν μὲν, κιβδήλῳ τῇ διαιρέσει χρώμενοι. ἓν δὲ ἔργον ἱστορίας καὶ τέλος, τὸ χρήσιμον, ὅπερ ἐν τῷ ἀληθεῖ μόνῳ σώζεται. τὸ τερπνὸν δ', ἀμείνων μὲν, εἰ καὶ αὐτὸ παρακολουθήσειεν, ὥσπερ καὶ κάλλος ἀθλητῇ. εἰ δὲ μὴ, οὐδὲν κωλύσει. ἀλλ' Ἡρακλέους γνώσεται Νικοκράτην τὸν Ἰσιδότου, γεννάδαν ὄντα, καὶ τῶν ἀνταγωνιστῶν ἑκατέρων ἀλκιμώτερον, εἰ αὐτὸς μὲν αἴσχιστος ὀφθείη τὴν ὄψιν, Ἀλκαῖος δὲ ὁ καλὸς ὁ μελησιος, ἀνταγωνίζοιτο αὐτῷ, καὶ ἐρώμενος ὡς φασι τοῦ Νικοκράτους ὤν. καὶ τοίνυν ἡ ἱστορία,

ornatudefœdatum? At non hoc dico quasi non sit aliquando in historia laudandum: sed conuenienti tempore laudandum, eique rei modum adhibendum esse censeo, ne qui eadem in posterum legent, molestia afficiantur. Et in summa, hæc ita sunt moderanda quasi posteris scribantur, vt & paulò post ostendemus. Porrò qui historiam in duo rectè diuidi putant. In Iucundum, & Vtile, & ob id encomium etiam in eam ascisciunt, tanquam suauitate legentes delectans, vides quantum à vero aberrent? Primùm quidem, quum falsa diuisione vtuntur. Vnum enim historiæ opus, vnúsque finis est Vtilitas, quæ ex veritate colligitur. Iucundum verò melius erit, si illam, vt forma athletam sequatur. Sin minùs, nihil vetat ab Hercule prognatum esse Nicostratum Isidoti filium, cùm sit generosus, & vtroque colluctatore fortior, si ipse facie turpissimus videatur, Alcæus autem formosus ille Milesius ipsius Nicostrati amasius, cum eo colluctetur. Proinde historia

οἱ μὲ ἄλλως τὸ τερπνὸν παρεμπορεύσαιτο, πολλοὺς ἂν τῶν ἐργάτας ἐπασάσαιτο. ἄχει δ' ἂν καὶ μόνον ἔχῃ τὸ ἴδιον ἐντελὲς, λέγω δὴ τὴν τ' ἀληθείας δήλωσιν, ὀλίγον τῦ κάλλους φροντεῖ. ἔστ καὶκεῖνο εἰπεῖν ἄξιον, ὅτι οὐδὲ τερπνὸν ἐν αὐτῇ τὸ κομιδῇ μυθώδες, καὶ τὸ τ' ἐπαίνων μάλιστα τυγχάνον τες, παρ' ἑκάτερον τοῖς ἀκούουσιν ἰῶ, μὴ τ' συρφετὸν, καὶ τ' πολιὰ δῆμον ὑπονοῆσαι, ἀλλὰ τὸν δικαστικῶς, καὶ νὴ Δία συκοφαντικῶς τοσοῦτο γε ἠκροασαμένους. οὓς ἂν ἄν τις λάθοι παραδραμὼν, ὀξύτερον μὲ τῦ Αργου ὁρῶντας, καὶ πανταχόθεν τῦ σώματος. ἀργυραμοιβικῶς δὴ τ' λεγομένων ἕκαστα ἐξετάζοντας, ὡς τὰ μὲ παρακεκομμένα, εὐθὺς ἀποῤῥίπτειν, παραδέχεσθαι δὲ τὰ δόκιμα, καὶ ἔννομα, καὶ ἀκριβῆ τ' τύπον τοῖς οὖς ἀποβλέποντα χρὴ καὶ συγγράφειν. τ' δ' ἄλλων ὀλίγον φροντίζει, κἂν διαῤῥαγῶσιν ἐπαινοῦντες. ἰῶ δ' ἀμελήσας ἐκείνων, ἡδύνης πέρα τῦ μετέιου τὴν ἰσοτιμίαν μύθοις, καὶ ἐπαίνοις, καὶ τῇ ἄλλῃ θωπείᾳ, τάχ' ἂν ὁμοίαν αὐτὴν ἐργάσαιτο τῷ ἐν Λυδίᾳ Ηρακλεῖ,

si jucundum auctarij vice haberet, multos à quibus scriberetur, alliceret. Sed quatenus propriam habet duntaxat perfectionem, veritatis dico patefactionem, pulchritudinem parui pendit. Hoc quoque dici meretur, rem valdè fabulosam, quódque in laudem maximopere inclinat, vtrinque audientibus non esse iucundum: dum non de fæce hominum & promiscua plebe hoc intelligamus, sed de ijs qui iudicantium, ac per Iouem, sycophantarum more auscultant: quos nihil subterfugere potest, vt pote acutius Argo, & toto corpore intuentes: mensariorum autem more singula quæ dicuntur explorantes, ita vt adulterina protinus abijciant, proba & legitima, atque ad verum typum expressa recipiant. Ad quos respiciat oportet qui historiam conscribit: alios verò parum curet, quanuis laudando disrumpantur. Sed si hisce neglectis historiam præter modum fabulis, laudibus, alijsque blãditijs iucundam reddas, celerrimè similem eam efficies Herculi Lydio.

ἑωρακέναι γάρ που σε εἰκὸς γεγραμμένον, τὴν Ὀμφάλη δουλεύοντα, πάνυ ἀλλόκοτον σκευὴν ἐσκευασμένον, ἐκείνην μέν, τὴν λέοντα ἀυτῆ περιβεβλημένην, καὶ τὸ ξύλον ἐν τῇ χειρὶ ἔχουσαν, ὡς Ἡρακλέα δῆθεν οὖσαν. αὐτὸν δέ, ἐν κροκωτῷ, καὶ περιειδί, ἔια ξαίνοντα, καὶ παίζοντα ὑπὸ τῆ Ὀμφάλης τῷ παιδαλίῳ. καὶ τὸ θέαμα αἰσχρὸν, ἀφεστῶσα ἡ ἐσθὴς τὸ σώματος, καὶ μὴ προσιζάνουσα, ἢ τῷ δεῖ τὸ ἁρμοδίως καταθηλυνόμενον. καὶ οἱ μὲν πολλοὶ, ἴσως καὶ ταῦτά σου ἐπαινέσονται. οἱ ὀλίγοι δὲ ἐκεῖνοι, ὧν σὺ καταφρονεῖς, μᾶλλον ἤδη, καὶ ἐς κόρον γελάσονται, ὁρῶντες τὸ ἀσύμφυλον, καὶ ἀνάρμοστον, καὶ δυσκόλυντον τῷ πράγματος. ἐκάστου γὰρ ἔστιν ἴδιόν τι, καλὸν ὄντος. εἰ δὲ τοῦτο ἐναλλάξειας, ἀχαλλὲς τὸ αὐτὸ παρὰ τὴν χρῆσιν γίγνεται. ἐῶ λέγειν ὅτι οἱ ἔπαινοι, ἐνίοτε μὲν ἴσως τερπνοὶ, τῷ ἐπαινουμένῳ. τοῖς δ' ἄλλοις, ἐπαχθεῖς. καὶ μάλιστα ἂν καταφυεῖς ταῖς ὑπερβολαῖς ἔχωσιν, οἵοις αὐτοὺς οἱ πολλοὶ ἀπεργάζονται, τὴν εὔνοιαν τὴν παρὰ τῶν ἐπαινουμένων διαμένουσι, καὶ ἐνδιατείβοντες, ἄχρι τοῦ

Quem te alicubi depictum vidisse verisimile est, pictum illum Omphalæ seruientem, atq; alieno admodum ornatu indutum: Illam videlicet leonina eius pelle vestitam, clauam manu tenentem, cóq; Herculem præ se ferentem: Ipsum verò crocoto purpuráq; amictum, lanificio incũbentẽ, ac sandalio Omphalæ vapulantem. Quódque turpissimum est spectaculũ, vestis à corpore abhorrens, nec ei habilis, partémq; Dei virilem indecorè effœminãs. Ac multi quidẽ fortassis etiã hęc tua laudabunt, pauci verò illi quos tu contemnis, suauiter admodum, & ad satietatem vsque ridebunt, aspicientes indoctam, dissonam, malèq; cohærentem rei cõpositionem. Nam quod vniuscuiusque rei proprium est, id pulchrum est. Quod si mutaueris, id ipsum deforme ad vsum redditur. Omitto dicere, laudes vni fortasse, ei putaqui laudatur, esse iucundas: alijs autem molestas: in primis si ingentes hyperbolas habeant: quales plerique faciunt, dum eorum quos laudant, beneuolentiam captant, ijsque immorantur, donec

πᾶσι φερφανῆ τὴν κολακείαν
ἐξεργάσασθαι. οὐδὲ γὰρ κατ' τέ-
χνην αὐτὸ δρᾶν ἴσασιν, οὐδ'
ὑποσκιάζοισι τὴν ὑποπτείαν.
ἀλλ' ἐμπεσόντες, ἀθρόα πάν-
τα, καὶ ἀπίστανα, καὶ γυμνὰ
διεξίασιν. ὥστε ἃ δὲ τυγχάνουσιν
οὐ μάλιστα ἐφίενται. οἱ γὰρ
ἐπαινούμενοι παρὰ αὐτῶν, μι-
σοῦσι μᾶλλον, καὶ ἀποστρέφον-
ται ὡς κόλακας, εὖ ποιοῦντες.
καὶ μάλιστα ἰδὼν ἀνδρώδεις τὰς
γνώμας ὄντας. ὥσπερ Λεισσθέ-
νους μονομαχίαν γεγράφαντος
Ἀλεξάνδρου, καὶ Πώρου, καὶ
ἀναγνόντος αὐτῷ τοῦτο μάλιστα
τὸ χωρίον ἣ γραφῆς, ᾤετο γὰρ
χαριεῖσθαι τὰ μέγιστα τῷ βα-
σιλεῖ, ὑπεψευδόμενος ἀνδρείας
πρᾶξιν αὐτῷ, καὶ ἀπαπλάττων
ἔργα μείζω τῆς ἀληθείας, λα-
βὼν ἐκεῖνος τὸ βιβλίον, πλέ-
οντες δ' ἐτύγχανον ἐν τῷ πο-
ταμῷ τῷ Ὑδάσπει, ἔρριψεν
ὑπὸ κεφαλὴν ἐς τὸ ὕδωρ ἐπει-
πών, καὶ σὲ ἂν οὕτως ἔχρην ὦ
Λεισσθένους, τοιαῦτα γὰρ
ἐμοῦ μονομαχοῦντα, καὶ ἐλέ-
φαντας ἐν ἀκοντίῳ φονεύοντα.
καὶ ἔμελλέ γε οὕτως ἀγανακτή-
σειν ὁ Ἀλέξανδρος, ὅς γε οὐδὲ
τὸν ἀρχιτέκτονος τόλμαν
ἠνέσχετο, ὑποσχομένου

omnibus manifestam adulationem reddant. Neque enim secundum artem id facere norunt, neque assentationem tegunt, sed irruentes conferta omnia, & incredibilia, nudáque exponunt. Quare non consequuntur, quod maximè intendunt. Nam qui ab illis laudantur, oderunt potiùs, & auersantur vt adulatores: idque rectè: & maximè si generoso animo sint præditi. Quemadmodum Aristobulo accidit, qui singulare certamen Alexandri & Pori conscripsit. Eo enim legente hunc potissimum locum quo pugnam hanc describerat (putabat enim se maximam gratiam apud regem iniurum, falsò assignatis illi rebus quibusdam præclarè gestis, effictísq; factis veritate maioribus) Alexander librum accepit (tum autem in flumine Hydaspi nauigabant) eúque præcipitem in aquam proiecit: & te, inquiés, eodé modo decebat Aristobule præcipitari, qui talia pro me singulari certamine pugnaueris, & elephantos sagitta interfeceris. Et certè ita fuerat indignaturus Alexander, vt qui nec architecti illius audaciam ferre potuerit, pollicentis se montem

Ἄθω εἰκόνα ποιήσειν αὐτῷ, καὶ μετακοσμήσειν τὸ ὄρος ἐς ὁμοιότητα τῆ βασιλέως. ἀλλὰ κόλακα ἐυδυς ὀπηρόις τ' ἀνδρωπον, οὐκ ἔτ' ἐπὶ ἐς τὰ ἄλλα ὁμοίως ἐχρῆτο. πῆ τοίνυν τὸ τερπνὸν ἐν τούτοις, ἐκτὸς εἰ μή τις κομιδῆ ἀδόητος εἴη, ὡς χαίρειν τὰ τοιαῦτα ἐπαινέμμενος; ὧν παραπόδας οἱ ἔλεγχοι, ὥσπερ οἱ ἄμορφοι τῶν ἀνδρώπων. καὶ μάλισά γε τὰ γύναια τοῖς γράφεσι παρακελευόμενα, ὡς καλλίστας αὐτὰς γράφειν. οἴονται γὰρ ἄμεινον ἕξειν τὸ ὄψιν, ἢν ὁ γράφεις αὐτὰς ἐρυθημά τε πλεῖον ἐπανθήσῃ, καὶ τὸ λευκὸν ἐγκαταμίξῃ πολὺ τῷ φαρμάκῳ. τοιοῦτοι τῶν συγγραφόντων οἱ πολλοὶ εἰσι τὸ τίμιον, καὶ τὸ ἴδιον, καὶ τὸ χρειῶδες, ὅ, τι αὖ ἐν τ ἱστορίας ἐλπίσωσι, διαφθείροντες. οὓς μισεῖσθαι καλῶς εἶχεν, ἐς μὲ τὸ παρὸν, κόλακας ἀφθόνους, καὶ ἀτέχνους ὄντας. ἐς τοὐπίσω δ', ὑποπτον ταῖς ὑποβολαῖς τὴν ὅλην πραγματείαν ἀποφαίνοντας. εἰ δέ τις πάντως τὸ τερπνὸν ἡγεῖται καταμεμίχθαι δεῖν τῇ ἱστορίᾳ πάσῃ, τὰ ἄλλα, ἃ σὺν ἄλλοις καλλιστ' ἐν λόγῳ, ὧν ἀμελήσαντες οἱ πολλοὶ, τὰ μηδὲν

Atho ad illius imaginem effi-
cturum, mõtémq; ipſum ad
regis ſimilitudinem trãsfor-
maturũ: nec eo homine quẽ
adulatorem agnouit, ad res
cæteras ampliùs vt antea ſit
vſus. Vbi igitur in hiſce eſt
iucundum? niſi ſiquis ita ſit
amens, vt huiuſmodi laudi-
bus oblectetur, quarum in
prõptu eſt confutatio: quẽ-
admodum deformes homi-
nes, potiſſimũ verò mulier-
culæ, quæ pictoribus man-
dant, vt ſe quàm pulcherri-
mas pingant. Arbitrantur e-
nim meliùs habituram ſibi
eſſe faciem, ſi pictor ipſis &
plurimum ruborem illinat,
& pigmento multum cando-
ris immiſceat. Tales hodie
ſunt pleriq; ſcriptores, qui
propriæ vtilitati, quam ex
hiſtoria ſperauerint, inſer-
uiunt. Quos odiſſe conue-
nit, vt qui in præſens mani-
feſti adulatores, & inertes
ſint: in poſterum verò, ſuſ-
pectam ob veritatis exceſſus
rem totam reddant. Quòd ſi
quiſpiam omnino putat toti
hiſtoriæ iucũditatẽ eſſe per-
miſcẽdã, præſtet cætera illa,
quę veritate comite delecta-
bilia ſunt inter reliqua ora-
tionis ornamẽta: quibus ple-
rique neglectis, ea quæ nihil

ἀληθείᾳ τερπνά ὄντα ἐν τοῖς

περὶ σκοντα ἐπεισκυκλῶσιν. ἐγὼ δ' οὖν καὶ διηγήσομαι ὁπόσα μέμνημαι ἔναγχος ἐν Ιωνίᾳ συγγεγραφέων τινῶν, καὶ νὴ Δία ἐν Αχαΐᾳ περὶλω ἀκούσας τ' αὐτὸν τὸν πόλεμον διηρυμμένων. καὶ πρὸς χαείτων, μηδεὶς ἀπιστήσῃ τοῖς λεχθησομένοις, ὅτι γὰ ἀληθῆ ὄντα κἂν ἐπωμοσάμην, εἰ ἀσεῖον ὤν ὅρκον ἐντιθέναι συγγράμματι. εἷς μὲν τις ἀυτῶν ἀπὸ μουσῶν· εὐθὺς ἤρξατο, παρακαλῶν τὰς θεὰς συνεφάπτεσθαι τὸ συγγράμματος. ὁρᾷς ὡς ἐμμελὴς ἡ ἀρχὴ, καὶ περὶ πόδα ἡ ἱστορία, καὶ τῷ τοιούτῳ εἴδει τ' λόγων πρέπουσα; εἶτα μικρὸν ὑποξὰς, Αχιλλεῖ μὲν, τ' ἡμέτερον ἄρχοντα εἰκάζει, Θερσίτῃ δ', τ' τ' Περσῶν βασιλέα, ὃς εἰδὼς ὅτι ὁ Αχιλλεὺς ἀμείνων ὢν αὐτῷ, εἰ Εκτορα μᾶλλον, ἢ Θερσίτην καθήρει. καὶ εἰ πρόσθεν μὲ ἔφευγεν ἐθλός τις, ἐδίωκε δέ μιν μὴ ἀμείνων. εἶτ' ἐπῄνει ὑπὲρ αὐτῷ τι ἐγκώμιον, καὶ ὡς ἄξιος εἴη συγγράφαι τὰς πράξεις, οὕτω λαμπρὰς οὔσας. ἤδη δ' κατῶν, ἐπῄνει καὶ τ' πατρίδα τὴν Μίλητον, περιθεὶς, ὡς ἄμεινον ποιοῖ τοῦτο τὸ Ομήρου, μηδὲν μνησθέντος τ' πατρίδος.

ad rem, ingerunt atque inuoluunt. Ego verò etiam narrabo quæcunque memini nuper audire me, cùm in Ionia, ac per Iouem in Achaia, quosdam historiarum scriptores idem hoc bellum exponentes auscultarem. Ac per Gratias nequis fidem à me dicendis deneget: siquidem vera illa esse iureiurando affirmarem, si commentario iusiurandum inserere vrbanum foret. Vnus quidem ex illis statim à Musis exorsus est, inuocando Deas, vt opus scribenti adessent. Vides quàm concinnum principium, quâ in promptu historia, quàm tali orationis speciei conueniens? Deinde paulùm progressus, Achilli nostrum Imperatorẽ, Thersitæ Persarum regem comparabat: ignorans meliorem ipsi futurũ fuisse Achillem, si Hectorem potiùs quàm Thersiten interfecisset, & si prior fortis quispiam fugeret, eum autem fortior sequeretur. Deinde in tui encomium addebat, dignum esse se qui res adeò splendidas scriptis mandaret. Indéque iam profectus patriã suam Miletum laudabat: addens se Homero meliùs agere, qui patriæ non meminit.

οὔτ' ἐπὶ τέλει τῷ προοιμίου
ἐσαφηνέστο διαῤῥήδην καὶ σα-
φῶς, ἐπὶ μεῖζον μὲν αἴρειν τὰ
ἡμέτερα, τοὺς βαρβάρους δ' κα-
τατολεμήσειν καὶ αὐτὸς, ὡσὰν A
δηλώνται. καὶ ἤρξατό γε τ ἰσο-
ρείας οὕτως, αἴτια ἅμα τ τοῦ
πολέμου ἀρχῆς διεξιών. ὁ γὰρ
μιαρώτατος, καὶ κάκιστ' ἀπο-
λούμενος Οὐολόγαισος, ἤρξατο B
πολεμεῖν, διὰ αἰτίαν τοιάνδε.
ἔτος μὲν, τοιοῦτα. ἕτερος δ'
Θουκυδίδου ζηλωτὴς ἄκρος οἷος,
εὖ μάλα τῷ ἀρχετύπῳ εἰκα-
σμένος, καὶ τὸν ἀρχὸν ὡς C
ἐκεῖνος, σὺν τῷ ἑαυτοῦ ὀνόματι
ἤρξατο, χαριεστάτην ἀρχῶν
ἁπασῶν, καὶ θυμοῦ τοῦ ἀττικοῦ
ἀπαστέφεσαν. ὅθεν γὰρ, Κρεπή-
ρειος καλπουρνιανὸς πομπήιος
πολίτης, συνέγραψε τὸν πόλε- D
μον τ Παρθυαίων, καὶ Ῥω-
μαίων, ὡς ἐπολέμησαν πρὸς
ἀλλήλους, ἀῤῥάμβως ἐνδοὺς
ἐ ῥαμβῶν. ὥστε μετά γε τοι-
αύτην ἀρχὴν, τί ἄν σοι τὰ λοι-
πὰ λέγοιμι, ὁποῖα ἐν Ἀρμενίᾳ
ἐδημηγόρησε, τ κερκυραῖον E
αὐτὸν ῥήτορα παρεισπάμενος;
ἢ οἷον Νισιβηνοῖς λοιμὸν, τοῖς
μὴ τὰ Ῥωμαίων αἰεσυμβόλοις
ἐπῆμαι, παρὰ Θουκυδίδου
ξενσάμενος ὅλον ἀῤῥῆνα;

Deinde in fine proœmij
planè ac dilucidè pollicebā-
tur, sese res nostras in maius
euecturum: barbaros con-
trà quoad posset debellatu-
rum. Atque hunc quidem in
modum est orsus historiam,
simul & causas vnde id bellū
cœpisset, commemorando.
Nam scelestissimus ille &
pessimè perditus Vologesus
hac de causa bellum mouere
cœpit. Atque hic quidem in
hunc modum. Alter verò
summus Thucydidis imita-
tor, valdè similis archetypo,
cum suo nomine principium
duxit vt ille, festiuissimum
illud principiorum omnium,
animúmque Atticum spirās.
Vide enim, Creperius Cal-
purnianus Pompeij ciuis
conscripsit bellum Parthoro-
rum, & Romanorum, quo
pacto illud inter se gesserunt
ab eo moto statim exorsus.
Itaque post istiusmodi de
principium, quid dicam tibi cæ-
tera quæ in Armenia pero-
rauit, Corcyrensem illum
oratorem repræsentans? aut
qualem pestem Nisibe-
nis immiserit, qui Ro-
manorum partes sequi
noluerant, omnia pror-
sus à Thucydide mutua-
tus, excepto Pelasgico solo,

πλὴν μόνῳ τῷ πελασγικῷ,

καὶ τὸ τειχῶν τῶν μακρῶν. ἐν οἷς οἱ τότε λυμιωξάντες, ᾠκησαν. τὰ δ' ἄλλα, καὶ ἀπὸ Αἰθιοπίας ἤρξατο. ὥστε καὶ ἐς Αἴγυπτον καπῆλθε, καὶ ἐς τὴν βασιλέως χῶραν τὴν πολλήν. καὶ ἐν ἐκείνῃ γε ἔμεινεν εὖ ποιῶν. ἐγὼ οὖν θάπτοντα αὐτὸν ἔπι καταλιπὼν τὸν ἀθλίους Ἀθηναίους ἐν Νισίβει, ἀπῆλθον, ἀφ' ἑαυτοῦ εἰδὼς καὶ ὅσα ἀπελθόντος, ἐρεῖν ἔμελλε. καὶ γὰρ αὖ καὶ τοῦτο ἐπεικῶς πολὺ νῦν ὄζει, τὸ οἴεσθαι τοῦτο εἶναι τοῖς Θουκυδίδου ἐοικότα λέγειν, εἰ ὀλίγον ἐμβλέψας, τὰ αὐτὸ ἐκείνῳ λέγοι τις μικρὰ κἀκεῖνα, ὡς καὶ αὐτὸς ἂν φαίης. ἐμὲ δ' οὐτωὶ νὴ Δία, κἀκεῖνα ὀλίγου δεῖν παρέλιπον. ὁ γὰρ αὐτὸς οὗτος συγγραφεύς, πολλὰ καὶ τῶν ὅπλων, καὶ τῶν μηχανημάτων, ὡς Ῥωμαῖοι αὐτὰ ὀνομάζουσιν, οὕτως ἀνέγραψε, καὶ τάφρον, ὡς ἐκεῖνοι, καὶ γέφυραν, καὶ τὰ τοιαῦτα. καί μοι ἐννόησον ἠλίκον τὸ ἀξίωμα τῆς ἱστορίας, καὶ ὡς Θουκυδίδῃ πρέπον, μεταξὺ τῶν ἀττικῶν ὀνομάτων, τὰ ἰταλιωτικὰ ταῦτ' ἐγκεῖσθαι, ὥσπερ τὴν πορφύραν ἐπικοσμοῦντα, καὶ ἐμπρέποντα, καὶ πάντως

longísque muris, in quibus habitarunt, qui tunc peste laborabant. Cæterùm ab Æthiopibus etiam cœpit: quare in Ægyptum A etiam descendit, & in magnam illam regis terram, in qua, idque rectè, mansit. Ego itaque relicto illo miseros Athenienses Nisibe sepeliente, abij, satis sciens B etiam ea quæ me- digressa dicturus erat. Nam rursus abundè illud suppetit, putare hoc esse Thucydidi similia dicere, si parum reueritus, ea quæ sunt ipsius C diceret quispiam, parua & illa, vt ipse dixeris etiam. Non ob eam causam per Iouem, & parum abfuit quin illa prætermiserim. Nam idem hic scriptor multa quo- D que armorum & tormentorum genera ijsdem nominibus quibus illa Romani vocant, perscripsit, & fossam, itidem vt illi, & pontem, & similia dixit. Ac mihi cogita quanta hæc historiæ dignitas, & quàm Thucydidi conueniens, inter Attica vocabula, Italica ista interponi tanquam ornantia purpuram E eíque decora & consonantia. Alius verò quispiam ipsorum

nudum

ὑπόμνημα τῶν γενομένων ὑμῖν συναγωγῶν ἐν γραφῇ, κομιδῇ πεζόν, καὶ χαμαιπετές, οἷον καὶ στρατιώτης ἂν περὶ τὰ καθ' ἡμέραν ἀπογραφόμενος, συνέθηκεν, ἢ τέκτων, ἢ κάπηλός τις συντε ἐνοσῶν τὴν γραφήν. πλὴν ἀλλὰ μετειώτερός γε ὁ ἰδιώτης οὗτος ἦν, αὐτὸς μὲν οὐτικα ἄλλος ὢν, οἷος ἦν, ἄλλῳ δὲ πως ἀρίστῳ, καὶ δυνησομένῳ ἱστορίαν μεταχειρίσασθαι πεποιηκώς. τοῦτο μόνον ἠπασάμην αὐτῷ, ὅτι οὐτως ἐπέσχε φέ τὰ βιβλία βαλακώτερον, ἢ κατὰ τὸν τῶν συγγραμμάτων τύχῳ, Καλλιμόρφου ἰατροῦ τῆς τῶν κουτοφόρων ἕκτης ἱστρικῶν Παρθικῶν. καὶ οὐκ ἐξέπεσε ἑκάστῃ ὁ ἀριθμός. καὶ νὴ Δία, καὶ τὸ θερμότερον οὐ ψυχρὸν ἐποίησεν. οὕτω συναγωγῶν οἰκεῖον εἶναι ἰατρῷ ἱστορίαν συγγράφειν, εἴγε ὁ Ἀσκληπιὸς μὲν, Ἀπόλλωνος ἦν, Ἀπόλλων δὲ, μουσηγέτης, καὶ πάσης παιδείας ἄρχων. καὶ ὅτι ἀρχαῖος ἐν τῇ Ἰασὶ γράφειν, ἐκ οἵου ὑπόδοξαν, αὐτίκα μάλα ἐπὶ τὸν κοινὸν μετῆλθεν, ἰατρεῖον μὲ λέγων, καὶ πείρην, καὶ ὀκόσα. καὶ νοῦσοι. τὰ δὲ ἄλλα, ὅσα ὁμοδίαιτα τοῖς πολλοῖς, καὶ τὰ πλείστα, οἷα εἰκὸς ἦν. εἰ δὲ

nudũ rerũ gestarũ cõmentarium in scripta relatum: admodũ pedestre, humiq; pens cõposuit: perinde ac quis miles, aut faber, aut cauA po, qui cum exercitu circumuagaretur, ea quę quotidię geruntur, annotasset. Verùm modestior est hic priuatus, qui qualis sit, statim apparuit atque alteri cuipiam, qui sit B gratus, & historiã possit aggredi, materiã subministrauit. Hoc vnũ in eo reprehẽdere velim, quòd ita tragicè suos libros inscripsit, magis C quã pro scriptorũ ipsorũ fortuna, Callimorphi medici hastatorũ legionis sextæ, historiarũ Parthicarũ: & subscriptus erat vnicuiq; libro numerus. Ac per Iouẽ, proœmiũ etiã plus quã frigidũ fecit, ita colligens, Medici D propriũ esse historiã cõscribere, siquidẽ Æsculapius est Apollinis filius, Apollo Musarũ dux, & omnis eruditionis princeps. Deinde quòd &. Ionica lingua exorsus scribere, mox nescio qua sẽtẽtia derepente ad cõmunẽ trãsiit, E ἰατρεῖον dicens, & πείρην, & ὀκόσα, & νοῦσοι. Cætera verò cum vulgo communia, plurima etiam ceu ex triuio desumpta. Quòd si oportet me sapientis viri me- με δεῖ καὶ σοφῷ ἀνδρὸς μηδὲ-

ναι, τὸ μὲ ὄνομα, ἐν ἀφανεῖ κεί-
σθω, τὴν γνώμην δ' ἐρῶ. καὶ
πρεσβύτου ἐν Κορίνθῳ συγ-
γράμματα, χρείττω πάσης ἐλπί-
δος. ἐν ἀρχῇμὲ γὰρ εὐθὺς ἐν τῇ
προόδῳ τῶν προοιμίων περιόδῳ,
συνηρώτησε τοὺς ἀναγινώσκον-
τας, λόγον πάνσοφον δεῖξαι
πεύδων, ὡς μόνῳ ἂν τῷ σοφῷ
πρέποι ἱστορίαν συγγράφειν.
εἶτα μὴ μικρὸν, ἄλλος συλλο-
γισμός. εἶτα, ἄλλος. καὶ ὅλως,
ἐν ἅπαντι σχήματι συνηρώτητο
ὀλίγῳ τὸ προοίμιον τὸ τῆς
κολακείας ἐς κόρον. καὶ τὰ ἐγ-
κώμια, φορτικὰ, καὶ κομιδῇ
ἐωμολοχικά. ὃν ἀσυλλόγιστα
μὲν τότε, ἀλλὰ συνηρωτημένα,
καὶ συνηγμένα κἀκεῖνα. καὶ
μὲν κἀκεῖνο φορτικὸν ἔδοξέ
μοι, καὶ ἥκιστα φιλοσόφῳ ἀν-
δρὶ. καὶ πόλωνι πολιῷ, καὶ
βαδεῖ, πρέπον, τὸ ἐν τῷ προοι-
μίῳ εἰπεῖν, ὡς ἀλλαίρετον τοῦτο
ἔξει ὁ ἡμέτερος ἀρχων, οὔτε τὰς
πράξεις καὶ φιλόσοφοι ἤδη συγ-
γράφειν ἀξίωσι. τὸ γὰρ τοιοῦτον,
εἰσὶν ἄρα, ἡμῖν ἔδει καταλι-
πεῖν λογίζεσθαι, ἢ αὐτὸ εἰπεῖν.
καὶ μὲν, οὐδὲ ἐκεῖνο ὅσιον
ἀμνημονεῦσαι, ὃς τοιαῦτ' ἀρ-

miniſſe, nomẽ quidẽ in obſcuro ſit poſitũ, ſẽtentiã autẽ dicã, ſcriptáq; Corinthi nuper edita, omni ſpe meliora. A Statim enim à principio, in prima exordij periodo, quæſtionẽ lectorib⁹ proponebat, ſermonẽ omninò eruditũ exhibere properans, quòd ſolí B ſapiẽti hiſtoriã ſcribere cõueniret. Deinde paulò poſt ſyllogiſm⁹ alius ſequebatur, deinde ali⁹. Deniq; in omni figura quæſtionib⁹ ſcatebat ipſiproœmiũ ad ſatietatẽ vſq; adulatoriũ. Moleſta quo que C valdéque ſcurrilia encomia, ſyllogiſtica tamẽ, & diſputatoria, & cõtracta illa. Quinetiã illud perquã ineptũ mihi videbatur, & viro philoſopho, & barba cana, promiſſáque minimè dignũ, quòd in proœmio diceret, Principem noſtrũ hoc præter cæteros eximiũ habiturũ, quòd ei⁹ res geſtas etiam philoſophi memoriæ iã prodere dignarẽtur D Nã iſtud, ſiquidem tale erat, nobis cogitãdũ poti⁹ relinqui, quã ipſũ dicere par erat. At verò neq; fas eſt illi⁹ obliuiſci, qui hoc exordio eſt vſ⁹. Venio dicturus de Romanis & Perſis. Et paulò poſt. Neceſſe enim erat Perſis malè euenire. Et rurſũ fuit Oſroës,

χὴν ἤρξατο. Ερχομαι ἐρέων περὶ Ρωμαίων, καὶ Περσέων. καὶ μικρὸν ὕστερον. ἔδει γὰρ Πέρσῃσι γενέσθαι κακῶς. καὶ πάλιν, ὧν Οσρόης,

τ, οἱ Ελληνες Οξυρόῃν ὀνυμάσουσι. καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα. ὀξὰς, ὁμοιος οὗτος ἐκείνῳ, παρ' ὅσον ὁ μὲν, Θουκυδίδης, οὗτος δ', Ηερόδοτῳ εὖ μάλα ἐοίκει. ἄλλος τις ἀοίδιμος ἐπὶ λόγῳ δυνάμει, Θουκυδίδης καὶ αὐτὸς ὅμοιος, ἢ ὀλίγῳ ἀμείνων αὐτῆς, πάσας πόλεις, καὶ πάντα ὄρη, καὶ πεδία, καὶ ποταμοὺς ἐρημωτέρους καὶ ἀφεγγέστατον, καὶ ἰοειδέστατον, ὡς φάτο. τὸ δ', ἐς ἐχθρῶν κεφαλὰς ὁ ἀλεξίκακος βλέψειε. τοσαύτη ψυχρότης ἐνῆν τῷ καπακλῷ χρόνῳ, καὶ τὸν κρύσαλλον τὸν κελτικόν. ἢ χρῶ αὐτοκράτορος, ὅλῳ βιβλίῳ μᾶλλον ἐξηρμηνεύθη αὐτῷ. καὶ Γόργων ὅτι τὸ ὀμφαλῷ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς ἐκ κυανοῦ, καὶ λευκοῦ, καὶ μέλανος. καὶ ζωὴ ἰοειδὴς, καὶ θρέμματα ἑλικηδὸν, καὶ βοστρυχηδόν. ἢ μὴ γὰρ Οὐλοχέτου ἀναξυρὶς, ἢ ὁ χαλινὸς τῷ ἵππου, Ηερακλεῖς ὅτου μυελὰς ἐπῶν ἕκαστον τούτων, καὶ οἷα ἰῶν ἢ Οσφροῦ κόμη, διανέοντος τ' Τίγρητα. καὶ ἐς οἶον ἄρδον καταφυγὼν κιττῷ, καὶ μυρρίνῃ, καὶ δάφνῃ, ἐς ταυτὸ συμπεφυκότων, καὶ σύσκιον ἀκριβῶς ἀναγκαία τῇ ἑτοίμῳ ταῦτα, καὶ

quæ Græci Oxyroën nominãt: aliáq; id genus multa. Similis hic illi, nisi quòd illo quidē Thucydidem, hic verò Herodotũ bene admodũ referebat. Alius quispiã dicẽdi facultate celebris, ipse etiam Thucydidi similis, vel paulò melior ipso, omnes ciuitates, omnes montes, & campos, & fluuios, quã planissimè & validissimè, vtibi videbatur, eẽ interpretatus. Sed quod in hostiũ capita vertat malorũ auerrũcator Hercules: tanta frigiditas inerat, vt Caspias niues, & glaciẽ Gallicã, superaret. Clypeus quidẽ imperatoris vix toto libro illi describi potest, & Gorgo in vmbone, eiúsq; oculi ex nigro, albo, & cæruleo cõpositi: & iridi similis balteus, orbísque & cæsariei in modum implicati dracones. Nam Vologesi bracca, aut frænũ equi Hercle, quot millia versuũ vnũquodq; horũ continebat! Et qualis erat Ostoæ coma, per Tigrim natantis: & in quale antrũ effugit, tectũ hedera, myrto, lauróque, quę eodem loco creuerãt, illúdq; accuratè vmbrosũ fecerãt. Cõsidera igitur quã hęc ad historiã sint necessaria, & quã nõn absq; his, eã quę illic gesta sũt

ποιοῦντων αὐτό. σκόπει ὡς ἀφὼς ἂν ἄνευ αὐτῶν, ἢ ἑτοίμῳ τῷ

τῶν ἀνθρώπων ἐχθέντων. Καὶ γὰρ ἀδηλείας τῆς ἐν τοῖς χρησίμοις, καὶ ἀγνοίας τῶν λεκτέων, ἐπὶ τοιαύτας τῶν χωρίων καὶ ἄντρων ἀφράσεις τρέπονται. καὶ ὁπόταν ἐς πολλὰ καὶ μεγάλα πράγματα ἐμπέσωσιν, ἐοίκασιν οἰκέτῃ νεοπλούτῳ, ἀρτι τοῦ δεσπότου κληρονομήσαντι. ὃς οὔτε τὰ ἐσθῆτα οἵδεν ὡς χρὴ περιβαλέσθαι, ὅτε δειπνῆται κατὰ νόμον. ἀλλ' ἐμπεσόντας πολλάκις, ὀφθέντων, καὶ συείων, καὶ λαγωῶν περικειμένων, ἐμπίμπλαται ἔνιοις πόνος, καὶ ταρίχου, ἐς ἃ διαῤῥαγῇ ἐδίων. οὕτως δὴ οὖν, ὃν προεῖπον, καὶ βαύματα πυίησαι πάνυ ἀπίθανα, καὶ θανάτους ἀλλοκότους, ὡς εἰς δάκτυλον τὸ ποδὸς τὸν μέγαν βωθεὶς τις, αὐτίκα ἐτελεύτησε. καὶ ὡς ἐμβοήσαντος μόνου Πείσκου τὸ στρατηγοῦ, ἑπτὰ καὶ ὀκτὼ τῶν πολεμίων ἀπέθανον. ὅπ ᾗ, καὶ ἐν τῷ τῶν νεκρῶν ἀριθμῷ, τῶτο μέ, καὶ παρὰ τὰ γεγραμμένα ἐν ταῖς τῶν ἀρχόντων ἐπιστολαῖς ἐψεύσατο. ἐπὶ γὰρ Εὐρώπῃ, τῶν μὲν πολεμίων, ἀποθανεῖν μυριάδας ἑπτὰ, καὶ τετρακοσίους, καὶ ἐξ πρὸς διακοσίοις. Ῥωμαίων δ', μόνους δύο,

scire poteramus. Nam præ imbecillitate cognitionis vtilium, & præ ignorantia dicendorum, ad huiusmodi locorum & antrorum descriptiones diuertuntur. Ac quoties in multa præclarè gesta incideriat, similes sunt famulo recens ditato ex domini hæreditate, qui non nouit quo pacto sit induenda vestis, neque vt ex lege cœnandum est: sed in mensam sæpe irruens, quauis apposite sint gallinaceę, suillæ, leporinæ carnes, pulmento aliquo sic impletur, vt inter edendum disrumpatur. Hic igitur quem antè dixi, descripsit vulnera planè incredibilia, & atrocia mortis genera, veluti, vt quidam in maiore pedis digito vulneratus, ilico decessit, & vt inclamante solùm exercitus duce Prisco, septem & octo hostes occiderunt. Prætera & in occisorum numero, etiam contra quàm in Imperatorum epistolis scriptum continetur, hoc mentitus est. Nam circa Europum hostium septuaginta millia cum ducentis triginta sex cecidisse dicit. Romanorũ verò duos tantũ,

καὶ θαυμαστὰς γλύεσθαι ἐννέα. ταῦτα δὲ οἶδα εἴ τις αὖ εὕροιμεν, ἀπόχρη. καὶ μὲν κἀκεῖνο λεκτέον, οὐ μικρὸν ὄν. ὥσπερ γὰρ τῇ κωμῳδίᾳ ἀττικὸς εἶναι, καὶ ἀποκεκαθάρθαι πρὸς φωνὴν ἐς τὸ ἀκριβέστατον; ἠξίωσεν οὕτω καὶ τὰ ὀνόματα πεῖσαι τῶν Ρωμαίων, καὶ μεταχάραξαι ἐς τὸ ἑλληνικὸν, ὡς Κρόνον μὲν, Σατουρῖνον λέγειν. Φρόντιν δὲ, τὸν Φρόντωνα. Τιτάνιον δὲ, τὸν Τιτιανὸν, καὶ τἆλλα πολλῷ γελοιότερα. ἔτι ὁ αὐτὸς οὗτος, περὶ τὸν Σεβήρου τελευτὴν ἔχαλκεν, ὡς οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἐξηπάτηνται, διόρθωσιν ξύφει πεπαίσθαι αὐτόν. ἀποθανόντος δὲ αὐτοῦ, σιτίων ἀποχόμενος. τοῦτον δὲ αὐτῷ ἀλυπότατον δόξαι τὸν θάνατον, οὐκ εἰδώς, ὅτι τὸ μὲν παθεῖν ἐκεῖνο πᾶσι, τεθνᾶσιν οἶμαι ἡμερῶν ἐγένετο. ἀποστῆναι δὲ, καὶ ἐπὶ ἑπτὰ διαρκοῦσιν οἱ πολλοὶ, ἐκτὸς εἰ μὴ τοῦθ' ὑπολάβοι τις, ὡς Ὀσρόης εἰσήκει πεισθεὶς ἐς αὖ Σεβηριανὸς λιμῷ ἀπόλοιτο. καὶ διατοῦτο οὐκ ἐπῆγαγε διὰ τῆς ἑβδόμης. τοὺς δὲ, καὶ πεπτικοῖς ὀνόμασιν ἐκάλει Φίλων ἐν ἰσοστασίᾳ χωμῴδεῖν, πῦ αὖ τις θείη, τοὺς λέγοντας, ἐλέλιξε μὲ ἡ

A nouémq; fuisse vulneratos: quæ haud scio an tanæ mētis quisquã ferre queat. Quinetiam illud, non exiguum quidem, est dicẽdum. Nam præ nimio studio Atticæ elegantiæ, vtq; quàm accuratissimè voces puras redderet, voluit eodem pacto, & Romanorũ nomina efferre, & in Græca B transcribere: veluti Cronon: Saturninum dicere, phrontin autem, Frontonem, Titaniũ, Titianum, & id genus alia multò magis ridicula. Hic ipse præterea de Seuerini morte scripsit: quòd cæteri C quidem omnes decepti sunt, qui putarunt ipsum gladio interfectum esse, cùm tamen inedia perierit. Hæc enim mors omnium minimè molesta ipsi visa est, cum ignorarit trium D fuisse dierum, opinor, totum id malum: multos verò ad diem vsque septimum inediam perferre. Nisi siquis hoc putet Osroën astantem expectasse, dum Seuerianus fame esset enectus: E & ob hoc eum per septem dies in aciem non eduxisse. Porrò eos qui & poëticis vocabulis, optime Philo, in historia vtuntur, quonam loco ponamus? eos qui dicunt, ἐλέλιξε, STRIDOREM DEDIT machina,

μηχανὴ, τὸ τεῖχος ὃ πεσὸν, μεγάλως ἐδούπησε; καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς καλῆς ἱστορίας. ἔδρασα μὲν δὴ, ἅτε τοῖς ὅπλοις περιεσμαραγήτο, καὶ ὅτοβος ἦν, καὶ κόναβος ἅπαντα ἐκεῖνα. καὶ ὁ στρατηγὸς ἐμερμήριζεν, ὅ τι μάλιστα προσαχθοι πρὸς τὸ τεῖχος. εἶτα μεταξὺ οὔτως ἐυτελῆ ἐνόμαται, καὶ δημοτικὰ, καὶ πλουτικὰ πολλὰ παρενεβέβυσο, τὸ, ἐπέστειλεν ὁ στρατοπεδάρχης τῷ κυείῳ, καὶ οἱ στρατιῶται ἠπόραζον τὰ ἐγχεόμενα. καὶ ἤδη λελυμένοι περὶ αὐτὸν ἐγίγνοντο. καὶ τὰ τοιαῦτα. ὥστε τὸ πρᾶγμα ἐοικὸς εἶναι βαιῳδῷ, ᾧ ἕτερον μὲ πόδα, ἐπ' ἐμβάτου ὑψηλῆ ὑποβεβηκότι, θατέρῳ δ', σανδάλιον ὑποδεδεμένῳ, καὶ μιμεῖ καὶ ἄλλους ἔδοις ἄν, τὰ μὲ προοίμια, λαμπρὰ, καὶ βαρέα καὶ ἐς ὑπερβολὴν μακρὰ συγχέοντας, ὡς ἐλπίσαι θαυμαστὰ ἤλικα τὰ μετατιθέντα πάντως ἀκούσεσθαι. τὸ σῶμα δ' αὐτὸ, τῆς ἱστορίας μικρόν τι καὶ ἀχρυνὲς ἐπάγοντας, ὡς καὶ τοῦτο ἐικέναι παιδίῳ, ἐν ᾧ που ἔρωτα εἶδες πεζεύοντα, προσωπεῖον

& murus cadens, vehemẽter ἐδούπησε, FRAGOREM DEDIT. Et in altera parte præclaræ huius historiæ. Edessæ igitur ita περιεσμαραγήτο CIRCVMSTREPEBAT armis, & ὅπλοβος & κόναβος SONVS, ac STREPITVS erant illa omnia. Et Imperator ἐμερμήριζε ANIMO VERSABAT, quo pacto potissimum muros inuaderet. Deinde inter hęc tã vilia nomina, plebeia, & inopia multa infarta erant, veluti ἐπέστειλεν ὁ στρατοπεδάρχης τῷ κυείῳ SCRIPSIT CASTRORVM PRAEFECTVS DOMINO. Item οἱ στρατιῶται ἠπόραζον τὰ ἐγχεόμενα. MILITES EMEBANT NECESSARIA. Item ἤδη λελυμένοι περὶ αὐτὸν ἐγίγνοντο IAM LOTI AD IPSOS VENERVNT: & similia. Quare mihi res hæc videtur esse similis tragœdo, qui altero pede, in alto cothurno incedat, altero subligatum sandalium ferat. At verò alios etiam reperias, qui procœmia splendida, tragica, & summopere prolixa componant, quo speres te, quæ sequuntur omnino mirãda, esse auditurum. At corpus ipsum historiæ paruum & ingenerosum subtexunt. Ita vt hoc simile sit puero, sicubi Cupidinem vidisti ludentem, personam Her-

Ἡρακλέους παμμεγα, ἢ Τιτᾶνος περικείμενον. εὐθὺς γοῦν οἱ ἀκούσαντες, ἐπιφθέγγονται αὐτοῖς, τὸ, ὦδίνων ὄρος. χρὴ δὲ μὴ οὕτως, ἀλλ' ὅμοια τὰ πάντα, καὶ ὁμόχροα εἶναι, καὶ σωμάδον τὴν κεφαλὴν τῷ ἄλλῳ σώματι, ὡς μὴ χρυσοῦν μὲν τὸ κράνος εἴη, ὑῶραξ δὲ πάνυ γελοίως ἐκ ῥακῶν πεδὴν, ἢ ἐκ δερμάτων σαπρῶν συγκεκαπυμένος. καὶ ἡ ἀσπὶς οἰσυίνη, καὶ χοιρίνη περὶ ταῖς κνήμαις. ἰδοὺ γὰρ ἀφθόνους τοιούτους συγγραφέας, τῇ Ροδίων Κολοσσοῦ τῷ κεφαλῷ καινώσει σώματα ἐπιθέντας. ἄλλους αὖ ἔμπαλιν ἀκέφαλα τὰ σώματα εἰσάγοντας, ἀναγκαιότατα, καὶ εὐθὺς ἐπὶ τῶν πραγμάτων οἱ καὶ προσεταιρίζονται τὸν Ξενοφῶντα οὕτως ἀξιόλογον, Δαρείου, καὶ Παρυσάτιδος παῖδες γίγνονται δύο. καὶ ἄλλους τῶν παλαιῶν, ἐκ εἰδότες ὡς δυνάμει τινὰ προοίμια ὄντι λελησθότα τοῖς πολλοῖς, ὡς ἐν ἄλλοις δείξομεν. καίτοι ταῦτα πάντα φορητά ἐστιν, ὅσα ἢ ἐκλειψεως, ἢ τῆς ἄλλης διατάξεως ἁμαρτήματά ἐστι. τὸ δὲ καὶ περὶ τοὺς τόπους αὐτοὺς ψεύδεσθαι, οὐ παρασάγγας

culis permagnam, vel Titanis induentem. Statim igitur auditores inclamant ipsis illud, PARTVRIVIT MONS. Decet autem non ita, sed similia, eiusdémque coloris omnia esse, & capiti reliquum corpus respõdere, vt non aurea sit galea, thorax planè ridiculus, ex pannis alicunde vetustis, aut putridis pellibus consutus. Item vimineus clypeus, & tibialia ex corio porcino facta. Videas enim perquam multos huiusmodi historiarum scriptores, qui Rhodij Colossi caput, pumilionis corpori imponant. Vt rursum alios qui corpora sine capite inducant, absque proœmijs, & statim à rebus ipsis incipientes: qui etiam in societatẽ asciscunt Xenophontem, qui sic orsus est. Darij & Parysatidis duo filij nascuntur: atq; veteres alios: cùm nesciant, potestate quædam esse proœmia, quæ multos latent: vt in alijs ostendemus. Quanquam hæc omnia tolerabilia sunt, quæcunque elocutionis, aliúsue dispositionis sunt vitia. At verò in locorum descriptione mentiri, non parasangas modò, sed totas etiam mansiones,

μόνον, ἀλλὰ καὶ σταθμοὺς ὅλους,

τίνι τῶν καλῶν ἔοικεν; εἰς γοῦν
ἅτω ῥᾳδίως σωπήσαιμι τὰ
ῥοκτήματα, οὔτε σύρῳ τινὶ ἐν-
τυχών, οὔτε τὸ λεγόμενον δὴ
τοῦτο, ἃ ὅπι κουρείων τὰ τοι- A
αῦτα μυθολογούντων ἀκού-
σας. ὥστε περὶ Εὐρώπου λέγων,
οὕτως ἔφη. Ἦν δὲ Εὔρωπος, κεῖ-
ται μὲν ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ,
ξύμμους δύο τοῦ Εὐφράτου B
ἀπέχουσα. ἀπῴκισαν δὲ αὐτὴν
Ἐδεσσαῖοι. καὶ οὐδὲ τοῦτο ἀπέ-
χθησεν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τὴν
ἐμὴν πατρίδα τὰ Σαμόσατα,
αὐτὸς ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ ἀφά-
μαρυος ὁ γηγενὴς, αὐτῇ ἀκρο-
πόλει, καὶ τείχεσι μετέθηκεν ἐς C
τὴν Μεσοποταμίαν, ὡς περιω-
ρίσθαι αὐτὴν ὑπ' ἀμφοτέρων
τῶν ποταμῶν, ἑκατέρωθεν
ἐν χερὶ παρημειβομένων, καὶ D
μονονουχὶ τοῦ τείχους ψαυόν-
των. τὸ δ', καὶ γελοῖον, εἰ σοι νεω
ὃ Φίλων ἀπολογίσωμαι, ὡς οὐ
Πυρθυαίων, οὐδὲ μεσοποταμί-
της σοι ἐγὼ, οἷς με φέρων ὁ θαυ-
μασὸς συγγραφεὺς, ἀπῴκισε. νὴ E
Δία κἀκεῖνο κομιδῇ πιθανὸν
περὶ τοῦ Σεβηριανοῦ ὁ αὐτὸς
οὗτος εἶπεν ἐπομοσάμενος, ἢ
μὴν ἀκοῦσαί τινος τῶν ἐκ αὐ-
τοῦ τοῦ ἑτέρου διαφυγόντων. οὔτε
γὰρ ξίφει ἐθελῆσαι αὐτὸν ἀποθανεῖν, οὔτε φαρμάκου πεῖν,

cuinam honesto comparabimus? Vnus igitur tam ignauiter res ipsas collegit, quàm qui neque in Syrum incidit, neque quod dici solet, eos audiuit qui talia in tonstrinis fabulantur. Quare sic de Europo locutus est. Europus sita est in Mesopotamia, duabus mansionibus ab Euphrate distãs: eam autem coloniam deduxerunt Edessæi. Neque hoc satis illi fuit: sed & patriam meam Samosata, generosus ille, in eodem libro sublatam vnà cum ipsa arce, & muris in Mesopotamiam transtulit, ita vt terminaretur vtroque flumine, quæ vtrinque proximè præteruehuntur, & muros propemodum alluant. Hoc etiam ridiculum esset, Philo, si nunc apologiam tibi contexerem, quòd neque Parthus, neque Mesopotamita sim, inter quos relatum me, egregius iste scriptor collocauit. Quin & illud per Iouem admodum credibile idem dixit de Seueriano, apposito etiã iuramento, quòd audiuisset ex aliquo eorum, qui ex eo ipso opere aufugerunt: neque gladio illum mori voluisse, neque venenum bibere,

εὔτε βρόχον ἁλάσθαι, ἀλλά
τινα θάνατον ἐπινοῆσαι βαρ-
βαρικὸν, καὶ τῇ τόλμῃ ἐκπλήτ-
τοντα. τὸ χεῖρ' μὲν γὰρ οὐδ' ἔχοντα
παμμεγέθη ἐκπώματα ὑάλα
καὶ χαλκίσκης ὑάλου. ἐπεὶ δὲ
πάντως ἀποθανεῖν ἔγνωσο,
καταξάντα τὸ μέσιον τῶν
σκύφων, εἰς τῶν θραυσμάτων
χρήσασθαι εἰς σφαγὰς, ἐντει-
νάντα τῇ γαστρὶ τὸ κωμῶν, οὕτως
οὐ ξιφίδιον, οὐ λόγχας εὗρεν,
ὡς αὐθρεῖος γε αὐτῷ, καὶ ἡ-
ρωϊκὸς ὁ θάνατος γένοιτο. εἰ δὲ
ἐπειδὴ Θουκυδίδης ἐπαίτιον
τινα εἶπε τοῖς πρώτοις τὸν
πολέμου ἐκείνοις νεκροῖς, καὶ
αὐτὸς ἠξίωται χθῶν ἐπι-
πεῖν τῷ Σεβηριανῷ. ἅπασι γὰρ
αὐτοῖς, φησὶ, οὐδὲν αἴτιον
τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ κακῶν, ἡ Θουκυ-
δίδου, ἡ ἄμιλλα. θάψας δὴ
ὁ Σεβηριανὸν μεγαλοπρεπῶς, ἀναβιβάζεται ἐπὶ τὸν
τάφον Ἀφράνιόν τινα σίλωνα
ἑκατόνταρχον, αὐταγωνιοῦντα
Περικλέους, ὃς τοιαῦτα καὶ
τοσαῦτα ἐπερρήτορευσεν αὐτῷ,
ὥστε με νὴ τὰς χάριτας πολλὰ
παύσασθαι δακρύοντα τοῦ γέλω-
τος. καὶ μάλιστα ὁπότε ὁ ῥή-
τωρ ὁ Ἀφράνιος, ἐπὶ τύλει τῷ
λόγου δακρύων ἅμα σὺν οἰμωγῇ περιπαθεῖ, ἐμέμνητο τῶν

neque laqueo collum innectere, sed mortem quandam tragicam, & audacia mirandam excogitasse. A Venit enim cùm haberet ingentia vitrea, pulcherrimo ex vitro pocula: & mori decreuisset, maximum omnium fregisse, vnóque eius fragmento ad sui cædem vsum esse, quo gutur incidit. Ita B neque gladiolum, neque lanceam nactus est, quò virilem & heroicam mortem sibi inferret. Postea autem quoniam Thucydides funebrem orationem habuit pro C ijs qui primi eo in bello occubuerunt, ipse quoque talem pro Seueriano habendam esse censuit. Omnibus enim ipsis cum Thucydide, qui nequaquam in D culpa fuit eorum malorum quæ in Armenia acciderunt, est contentio. Seueriano igitur magnificè sepulto, ad tumulum adducit Franium quendam Silonem Centurionem, æmulum Pericli, E qui talia ac tanta pro ipso perorauit, vt per Gratias, præ effuso risu abundè lachrymarer, in primis quum rhetor iste Afranius, sub perorationem cum miserabili affectu lachrymans, sumptuosarum cœnarum,

πολυτελῶν ἐκείνων δείπνων, καὶ προποσέων. εἶτα ἐπέθηκεν αὐτοῦ τινα τῷ κορωνίδα. ἀσπασάμενος γὰρ τὸ ξίφος ἐκ τῆς κοιλίας πάνυ, καὶ ὡς Αἴαντιον εἰκὸς ἦν, πάντων ὁρώντων, ἐπέσφαξεν ἑαυτὸν ἐπὶ τῷ τάφῳ, ὃν ἀνάξιος ὢν μὰ τὸν ἐνυάλιον πρὸ πολλοῦ ἀποθανεῖν, εἰ τοιαῦτα ἐῤῥητόρευε. καὶ τοῦτο ἔφη ἰδόντας τοὺς παρόντας ἅπαντας, θαυμάσαι, καὶ ὑπερεπαινέσαι τὸν Αἴαντιον. ἐγὼ δὲ καὶ τἆλλα μὲν αὐτῶν κατεγίνωσκον, μονονουχὶ ζωμῶν, καὶ λοπάδων μεμνημένος, καὶ ἐπιδακρύοντος τῇ τῶν πλακουντῶν μνήμῃ· τοῦτο δὲ μάλιστα ἠπασάμην, ὅτι μὴ τὴν συγγραφέα, καὶ διδάσκαλον τοῦ δράματος προαποσφάξας, ἀπέθανε. πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους ὁμοίους τούτοις ἔχων σοι ὦ ἑταῖρε καταριθμήσασθαι, ὀλίγων ὅμως ἐπιμνησθεὶς, ὅτι τὴν ἑτέραν ὑποσχέσιν ἤδη μετελεύσομαι, καὶ συμβουλὴν, ὅπως ἂν ἄμεινον συγγράφοι τις. εἰσὶ γάρ τινες, οἱ τὰ μεγάλα μὲν τῶν πεπραγμένων, καὶ ἀξιομνημόνευτα παρεγλείπουσιν, ἢ παραθέουσιν. ὑπὸ δὲ ἰδιωτείας, καὶ ἀπειροκαλίας, καὶ

& propinationum illarum mentionem faciebat. Deinde Aiacis coronidem imposuit. Nam gladio admodum generosè è vagina educto, ídque vt Afranium decebat, omnium in conspectu, super tumulo se ipsum iugulauit, non indignus per Martem qui multò ante mortuus fuisset, si talia declamasset. Atque hoc dixit, præsentes omnes qui id viderunt, miratos esse, summísque laudibus Afranium extulisse. Ego verò etiam cætera damnabam, vt qui tantùm non offarum,& ollarum meminisset, & memoriæ placentarum illachrymaretur. Hoc verò maximè reprehendi, quòd non scriptore ipso,& actore fabulæ huius ante se iugulato, mortuus sit. Multos autem etiam alios his similes, amice, enumerare possem tibi, cùm omnes paucos commemorauerim. Verùm ad alteram promissionis partem iam transibo, puta ad consilium, quo pacto quis historiam meliùs conscribat. Sunt enim quidam, qui rerum gestarum maximas, & memoria dignissimas, prætermittunt, aut percurrunt. Præ imperitia autem, & ineptia, & igno-

ἀγνοίας τῶν λεκτέων, ἢ σιωπητέων, τὰ μικρότατα παύλιπαχῶς, καὶ φιλοπόνως ἑρμηνεύσιον ἐμβραδύνοντες. ὥσπερ αὖ εἴ τις τὸ Διὸς, ἢ ἐν Ὀλυμπίᾳ τὸ μὴ ὅλον κάλλος τοσοῦτον καὶ τοιοῦτον ὄν, μὴ βλέποι, μηδ' ἐπαινοῖ, μηδὲ τοῖς ἀπ. εἰδόσιν ἐξηγεῖτο. τὸ ἱστοριοδίου ᾗ, τό, τε εὐθυηρ γὲς, καὶ τὸ εὐξεσον θαυμάζοι, καὶ ἡ κρηπὶς τὸ εὐρυθμιον. καὶ ταῦτα παύ μ' πολλῆς φροντίδος διεξιών. ἔγωγ' οὖν ἤκουσά τινος, ἢ μ' ἐπ' Εὐρώπῃ μάχῃ ἐν οὐδ' ὅλοις ἑπτὰ ἔπεσι παρεδραμόντος. εἴκοσι ᾗ μέρα. ἢ ἐπ πλείω ὕδατος ἀνηλωκότος εἰς ὑγρὰν, καὶ οὐδὲν ἡμῖν προσήκουσαν δήγησιν, ὡς μαῦρός τις ἱππεὺς Μαυσάκας τοὔνομα. ὃν δ' ὄρεσι πλανώμενος αὐτὰ τὰ ὄρη, καταλάβοι Σύροις τινὰς ἢ ἀγροίκων, ἄριστον παρατιθεμένους. καὶ ὅτι τὰ μ' προσφορώτατα, ἐκεῖνοι φοβηθέντες αὐτ. εἶτα μὴ τοι μαθόντες ὡς τῶν φίλων εἴη, κατεδέξαντο, καὶ εἰστάσαντο. καὶ γὰ πνα τυχεῖν αὐτῶν ἀποδεδημηκότα καὶ αὐτὸν ἐς τ' Μαύρων. ἀδελφῷ αὐτῷ, ἐν τῇ γῇ στρατευομένου,

rantia cùm eorum quæ dicenda, tum quæ tacenda sunt, res minimas admodum prolixè & laborioſè immorando perſequuntur. A Non aliter ac ſiquis Iouis Olympici pulchritudinem vniuerſam, quæ tanta eſt ac talis, nec videat, nec laudet, neque etiam ijs, qui de ea neſciunt, quicquam narret: ſed ſubſellij rectitudinẽ, & expolitionem, & crepidæ concinnitatem admiretur, & hæc planè magno ſtudio exponat. Equidem audiui quendam, qui B pugnam eam quæ ad Europum commiſſa fuit, ne totis quidem ſeptem verbis percurrit: viginti autem menſuras aut etiam amplius, aquæ conſumpſit in frigidam, & nihil ad nos pertinentem narrationem: vt C Maurus quidem eques nomine Mauſacas præ ſiti per montes errans, Syros quoſdam agreſtes prandium apponentes deprehenderit, vtque primùm illi formidarint ipſum: deinde hominem, vbi ex amicis eſſe intellexiſſent, receperint, & cibum præbuerint. Nam illorum fortè quidam in Mauritaniam aliquando profectus fuerat, cùm frater ipſius ea in terra militaret. D E

μῦδοι τὸ μὴ τοῦτο μακροὶ, ἢ διηγήσεις, ὡς θηράσειεν αὐτὸς ἐν τῇ Μαυρουσίᾳ, καὶ ὡς ἴδοι τοὺς ἐλέφαντας πολλοὺς ἐν τῷ αὐτῷ συννεμομένους, καὶ ὡς ὑπὸ λέοντος ὀλίγου δεῖν καταβρωθείη, καὶ ἁλίκοις ἰχθῦς ἐωνήσατο ἐν Καισαρείᾳ. καὶ ὁ θαυμαστὸς συγγραφεὺς, ἀφεὶς τὰς ἐν Εὐρώπῃ γιγνομένας σφαγὰς τοσαύτας, καὶ ἐπιλεύσεις, καὶ ἀπονδὰς ἀναγκαίας, καὶ φύλακας, καὶ ἀντιφύλακας, ἄχρι βαθείας ἑσπέρας ἀφεισήκει ὁρῶν Μαλχίωνα τὸ σύεον ἐν Καισαρείᾳ, σκάρους παμμεγέθεις ἀξίους ὠνεῖσθαι. εἰ δὲ μὴ νὺξ κατέλαβε, τάχα ἂν συνεδείπνει μετ' αὐτοῦ, ἤδη τῶν σκάρων ἑψομένων. ἅπερ εἰ μὴ ἐπεγέχραπτο ἐπιμελῶς τῇ ἱστορίᾳ, μεγάλα ἂν ἡμεῖς ἠγνοηκότες ἦμεν, καὶ ἡ ζημία Ρωμαίοις ἀφάρητος, εἰ Μαυσακᾶς ὁ μαῦρος διψῶν, μὴ εὗρε πεῖν, ἐπὴ ἄδειπνος ἐπανῆλθεν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. καίτοι πόσα ἄλλα μακρῷ ἀναγκαιότερα ἐχὼν ἐγὼ νῦν παρίημι. ὡς δὲ αὐλητρὶς ἦκεν ἐπὶ τὸ πλησίον κώμης αὐτοῖς, καὶ ὡς δῶρα ἀλλήλοις ἀντέδοσαν, ὁ μαῦρος

& narrationes, vt ipse in Mauruſia venatus ſit, vtquo multos elephantos eodem in loco ſimul paſcentes viderit, vtque propemodum à leone deuoratus fuerit, & Cæſareæ magnos piſces emerit. Et egregius hic hiſtoricus, omiſſis tot cædibus circa Europum factis, tot hoſtium impetibus, & fœderibus neceſſarijs, & cuſtodibus inter ſe oppoſitis, vſque in profundam veſperam ſubſtitit aſpiciens Malchionem Syrum Cæſareæ ſcaros ingentes ementem. Et niſi nox ipſum occupaſſet, fortè etiam ſcaris iam apparatis cum ipſo cœnaſſet. Quæ niſi ille tam dililgenter hiſtoriæ tradidiſſet, res magnas ignoraturi eramus: & dānum hoc Romanis intolerabile fuiſſet, ſi Mauſacas iſte ſitiens, potum non inueniſſet, ſed incœnatus ad caſtra redijſſet. Atqui quàm multa alia longè magis neceſſaria, volens ego nunc prætereo? vt & tibicina quædam ex propinquo vico ad eos venit, vtque alter alteri dona dederunt, nempe Maurus hic Malchioni lanceam, ille Mauſacæ

μῦ, τῷ Μαλχίωνι λόγχην,

ὁ δ', τῷ Μαυσάκα πόρπιω. καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα τῆς ἐπ' Εὐρώτῳ μάχης, ἀστὰ δὴ τὰ κεφάλαια. τοιγάρτοι εἰκότως ἄν τις εἴποι τὸν τοιοῦτον, τὸ μὲ ῥόδον οὐ τοῦτο μὴ βλέπειν, τὰς ἀκάνθας δ' αὐτῶ τὰς περὶ τὴν ῥίζαν ἀκριβῶς ἐπισκοπῆν. ἄλλος ὦ φίλων, μάλα καὶ οὗτος γελοῖος, οὐδὲ τὸν ἕτερον πόδα ἐς Κεγχρεὰς πώποτε προβεβηκὼς, οὐδ' ἄχρι κογχείων ἀποδημήσας, οὔτι γε Συρίαν, ἢ Ἀρμενίαν ἰδὼν, ὧδε ἠρξατο. μέμνημαι γάρ. ὦτα ὀφθαλμῶν ἀπιστότερα. χαίρω τοίνυν ἃ εἶδον, οὐχ ἃ ἤκουσα. καὶ οὗτος ἀκριβῶς ἅπαντα ἐωρακὼς, ὥστε τοὺς δράκοντας ἔφη τῶν Παρθυαίων, σημεῖον δὲ πλήθους τοῦτο αὐτοῖς, χιλίους γὰρ εἶναι ὁ δράκων ἀγει ζώντας δράκοντας, παμμεγεθεις εἶναι ἡμιωμιθίους ἐν τῇ Περσίδι, μικρὸν ὑπὲρ τὴν Ἰβηρίαν. τούτοις δ', τέως μὲ ἐπὶ κοντῶν μεγάλων ἐνδεδεμένους, ὑψηλοὺς αἰωρεῖσθαι. καὶ πόῤῥωθεν, ἐπελαυνόντων, δέος ἐμποιεῖν. ἐν αὐτῷ δὲ τῷ ἔργῳ, ἐπειδὰν ὁμοῦ ἴωσι, λύσαντες αὐτοὺς, ἐπαφιᾶσι τοῖς πολεμίοις. ἀμέλει πολλοὶς τῶν ἡμετέρων

fibulam: atque alia id genus multa, ipsa certè præcipua capita pugnæ in Europo commissæ. Proinde meritò dixerit quispiam, tales scriptores, rosam quidem ipsam non videre, spinas autem quæ iuxta radicem enascuntur, accuratè contemplari. Alius, ὁ Philo, hic etiam admodum ridiculus, qui ne alterum quidem pedem extra Corinthum extulerat vnquam, neque ad Cenchreas vsque profectus fuerat, nedum Syriam, Armeniámue viderat, in hunc modum exorsus est. Memini enim. Aures quàm oculi minùs fide dignæ sunt. Quare scribo quæ vidi, non quæ audiui. Atque ita diligenter omnia viderat, vt diceret Parthorum dracones (signum autem hoc multitudinis est ipsis, mille enim dracones vnos draco producit) ingentes esse, & in Persíde generari paulùm supra Iberiam: hos autem longurijs antea illigatos, in altum attolli, & procul aduentantibus, metum incutere. In ipso verò prælio, quando congrediuntur, soluros ipsos in hostes immittunt. Nimirum multos nostrorum

οὕτω καταποδῶσαι. καὶ ἄλλος, περιπεραθέντων αὐτοῖς, ἀποπνιγῆναι, καὶ συγκλασθῆναι. ταῦτα δ' ἐφεστὼς ὁρᾶν αὐτὸς, ἐν ἀσφαλεῖ μὲν τοι ἀπὸ δένδρου ὑψηλοῦ ποιούμενος τὴν σκοπήν. καὶ εὖγε ἐποίησε, μὴ ὁμόσε χωρήσας τοῖς θηρίοις, ἐπεὶ ὅτι αὖ ἡμεῖς θαυμαστὸν ὅσον συγγεγραφέα νῦν εἰχομεν, καὶ ἀπὸ χειρὸς αὐτὸν μεγάλα καὶ λαμπρὰ ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ ἐργασάμενον. καὶ δὴ κινδυνεύσας πολλὰ, καὶ ἐβλάβη περὶ Σᾶραν, ἀπὸ τοῦ Κρανίου δηλονότι βαλόντος ἐπὶ τὴν Λέρναν. καὶ ταῦτα Κορινθίων ἀκουόντων ἀνεγίνωσκε, τῶν ἀκριβῶς εἰδότων, ὅτι μηδὲ κατ' τοίχου γεγραμμένον πόλεμον ἑωρακέναι, μὴ ὅτι ὅπλα γε αὐτοῦ ἤδει, οὐδὲ μηχανήματα, οἷά ἐστιν, οὐδὲ τάξεων, ἢ καταλοχισμῶν ὀνόματα. παῦ γοῦν ἔμελεν αὐτῷ πλαγίαν μὲν τὴν φάλαγγα, ἐπὶ κέρως δὲ λέγειν τὸ ἐπὶ μετώπου ἄγειν. εἰς δέ τις βέλτιστος, ἅπαντα ἐξ ἀρχῆς ἐς τέλος τὰ πεπραγμένα, ὅσα ἐν Ἀρμενίᾳ, ὅσα ἐν Συρίᾳ, ὅσα ἐν Μεσοποταμίᾳ, τὰ ἐπὶ τῷ Τίγρητι, τὰ ἐν Μηδίᾳ, πεντακοσίοις οὐδὲ ὅλοις ἔπεσι περιλαβών, συνέχαψε. καὶ τότε

hoc pacto deturatos esse: alios verò ipsis transfixos, fuisse necatos & confractos. Se autem astitisse, & vidisse, cùm in tuto ab arbore excelsa spectaret. Et rectè sanè fecit, quòd cum hisce bestijs congressus non sit. Neque enim nos tam egregiũ scriptorem nunc haberemus, qui manu ipse hoc in bello magna & præclara gessisset. Etenim multa pericula subijt, & vulneratus est iuxta Suram, cùm à Cranio videlicet Lernam iret. Atque hæc Corinthjis audientibus recitabat, qui probè sciebant ipsum ne in pariete quidem vidisse depictum bellum: ac neque arma nouisse, neque quales sint machinæ, neque qualia aut acierum, aut ordinum nomina. Prorsus enim ipsi curæ fuit, obliquam quidem, phalangem vocare: dicere autem cornua instruere, quod est exporrecta fronte educere. Quidam etiam optimus, quæcunque à principio ad finem vsque gesta fuerunt in Armenia, in Syria, in Mesopotamia, ad Tigrim, in Media, quingentis non integris versibus complexus, conscripsit: quo facto hi-

ποιήσας, ἱστορίαν συγγεγραφέναι φησί. τὸ μὴν τοι ἐπιγραφὴν ὀλίγου δεῖν μακροτέραν τῆς βιβλίου ἐπέγραψεν, Ἀντιοχιανοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερονίκου. δόλιχον γάρ που οἶμαι ἐν παισὶ νενικήκει τὸ ἐν Ἀρμενίᾳ, καὶ Μεσοποταμίᾳ. καὶ ἐν Μηδίᾳ Ῥωμαίοις νῦν πραχθέντων ἀφήγησις. ἤδη δ' ἐγώ τινος καὶ τὰ μέλλοντα συγγεγραφηκότος ἤκουσα, καὶ τὴν λῆψιν Οὐολογέσου, καὶ τὴν Ὀσρόου σφαγὴν, ὡς παρεβλήθησεται τῷ λέοντι. καὶ ἐπὶ πᾶσι, τὸ τερπνότατον ἡμῖν θρίαμβον. οὕτω παύμανικῶς ἅμα ἔχων, ἔσπευδεν ἤδη πρὸς τὸ τέλος τὸ γραφῆς. ἀλλὰ καὶ πόλιν ἤδη ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ ᾤκισε, μεγέθει μὲν μεγίστην, καὶ κάλλει καλλίστην. ἔτι μὴν τοι σκοπεῖ, καὶ διαβουλεύεται, εἴτε Νίκαιαν αὐτὴν ἀπὸ τῆς νίκης χρὴ ὀνομάζεσθαι, εἴτε Ὁμόνοιαν, εἴτε Εἰρήνην. καὶ τοῦτο μὲν ἔτι ἄκριτον, καὶ ἀνώνυμος ἡμῖν ἡ καλὴ πόλις ἐκείνη, λήθου πολλῆς, καὶ κορύζης συγγεφιθείσης γέγονε. τὰ δ' ἐν Ἰνδοῖς πραχθησόμενα, ὑπέσχετο ἤδη γράφειν, καὶ τὸν περίπλουν τὸν ἔξω θαλάσσης, καὶ οὐχ ὑπόσχεσις ταῦτα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ

storiam à se scriptam aiebat. Inscriptionem verò propemodum libro longiorem inscripsit, his verbis. Antiochiani Apollinis sacri certaminis victoris (Dolichum enim puer vicerat) eorum quæ in Armenia, Mesopotamia, & Media à Romanis nũc gesta sũt, historica narratio. Iam & quendam ego audiui, qui futura scripserat, cùm Vologesi expugnationem, tum Osroæ cædem, vt leoni obijciendus erat: postremò triumphum illum nobis exoptatissimum. Ita vatis in morem se habens, iam ad finem scribendi properabat. Quin & ciuitatem in Mesopotamia idem iam condidit, magnitudine maximam, & pulchritudine pulcherrimã. Adhuc tamen deliberat, an eam Nicæam à victoria nominari conueniat, an verò Homonœam, an etiam Iræneam. Et hoc adhuc est anceps, manétque nobis sine nomine præclara illa ciuitas, multis nugis, & fastu historico referta. Quæ autem apud Indos agentur, ea se iam scripturum promisit, & maris exterioris circumnauigationem. Neq; tantũ hæ sũt promissiones: sed Indicæ

προοίμιον τῆ Ἰνδικῆς ἤδη συντέτακται, καὶ τὸ τέλεον τάγμα. καὶ οἱ Κελτοὶ, καὶ Μαύρων μοῖρα ὀλίγη σὺν Καισίῳ πάντες οὗτοι ἐπεραιώθησαν τὸν Ἰνδὸν ποταμόν. ὅ, τι δ' ἂν πράξουσιν, ἢ πῶς ἐξέσονται τῶν ἐλεφάντων ἐπιλάσιν, οὐκ εἰς μακρὰν ἡμῖν ὁ θαυμαστὸς συγγραφεὺς, ἀπὸ Μουζούριδος, ἢ ἀπὸ Ὀξυδρακῶν ἐπιστελεῖ. τοιαῦτα πολλὰ ὑπ' ἀπαιδευσίας ληροῦσι, τὰ μὲ ἀξιόπιστα οὐθ' ὁρῶντες, οὔτ' ἐμβλέποντες, κατ' ἀξίαν εἰπεῖν δωσάμωροι. ὑπερφυῶντες δ', καὶ ἀναπλάττοντες ὅ, τι κεν ἐπ' ἀκμείμαν γλῶτταν φασὶν ἔλθῃ. καὶ ὑπὲρ τῷ ἀριθμῷ τῶν βιβλίων ἐπαιωνώμωροι, καὶ μάλιστα ὑπὲρ τῆς ὑπογραφῆς. καὶ γὰρ αὖ καὶ αὖτοι, παγγέλοιοι. τὸ δεῖνος Παρθικῶν νικῶν, τοσάδε. ὁ μὲν παρθίδος, πρῶτον, δεύτερον, ὡς Ἀτθίδος δηλονότι. ἄλλος ἀσειότερον περιπολύ. ἀνέγνων γὰρ Δημητρίου τινὸς Σαγαλασέως παρθονικικά. οὐδ' ὡς ἐν γέλωτι ποιήσασθαι, καὶ ὑπομνῆσαι τινὰς ἱστορίας ὧν τῶν καλῶν οὐσῶν, ἀλλὰ τῶν χρησίμου ἕνεκα. ὡς ὅστις ἂν ταῦτα μέρος ἤδη ἐς τὸ ὀρθῶς συγγράφειν οὗτος προσείληφε.

historiæ proœmium iam est compositum, & ordo tertius. Et Galli, pársq; exigua Maurorum, hi omnes cum Cassio fluuium Indum traiecerunt. Cæterùm quid facturi sint, aut quomodo elephantorum incursus excipient, non multò post egregius ille scriptor, à Muziride vel Oxydracis ad nos scribet. Multa huiuscemodi præ insciti a nugantur, quæ sunt digna visu non videntes, neque si videant, ea pro dignitate exponere sciẽtes, sed excogitantes, & effingentes, quicquid (vt aiunt) temerè in linguam venerit: etiam librorum numero, maximè verò inscriptionibus superbientes. Etenim hæ prorsus sunt ridiculæ vt istius necio cuius, Parthicarum victoriarum tot libri. Rursum, Parthidos primus, secundus, vt Atthidos scilicet. Alius etiã multò vrbanius. Nam legi. Demetrij cuiusdam Sagalacensis Parthonicica. Non quòd irrideam & cauiller historias adeò præclaras, sed vtilitatis causa hæc commemoro: ita vt quisquis hæc & similia fugerit, is bonã partem historiæ rectè conscribendæ iam consequutus sit.

καὶ τὰ τοιαῦτα φεύγῃ, πολὺ

Imò

μᾶλλον ἢ ὀλίγων ἔτι προσδεῖται, εἴγε ἀληθὲς ἐκεῖνό φησιν ἡ διαλεκτική, ὡς τ' ἀμέσων ἡ θατέρᾳ ἀφαίρεσις, τὸ ἕτερον πάντως αὐτεισαγει. κ) δὴ τὸ χωλεῖον σοι φαίη τις ἂν ἀκριβῶς ἀφαιρεθάρται. καὶ αἱ τε ἄκανθαι, ὅπόσαι ἦσαν, καὶ βάτοι, ἐκκεκομμέναι εἰσί. τὰ δ' τ' ἄλλων ἐρείπια, ἤδη ἐκπεφόρηται. καὶ εἴ τι βραχὺ δὴ, καὶ τοῦτο λεῖον ὄζτιν. ὥστε οἰκοδομεῖν τι δεῖ ἤδη, κ) αὐτὸ ὡς δείξης, ὅτι ἀφελέσθαι μόνον τὰ τ' ἄλλων ἡνάδας ὤν, ἀλλά τι καὶ αὐτὸς ἐπιγοῆσαι δεξιόν. καὶ ὃ οὐδεὶς ἄν, μὴ οὐδὲ ὁ Μῶμος μωμήσαιτο δικαίως. φημὶ τοίνυν τ' ἀρίστη ἱστορίαν συγγράφοντα, δύο μὲν ταῦτα κορυφαιότατα οἰκοθεν ἔχοντα, ἥκειν, συνέσεώς τε πολιτικῆς, καὶ δυνάμεως ἑρμηνευτικῆς. τὴν μὲν, ἀδίδακτόν τι τ φύσεως δῶρον. ἡ δυνάμις δ', πολλῇ τῇ ἀσκήσει, κ) συνεχεῖ τῷ πόνῳ, καὶ ζήλῳ τ' ἀρχαίων προσγενομένη. ἔστω. ταῦτα μὲν οὖν ἄτεχνα, καὶ οὐδὲν ἐμοῦ συμβούλου δεόμενα. οὐ γὰρ συνετὸν καὶ ἐξεῖς ἀποφαίνειν τὸν μὴ παρὰ τῆς φύσεως τοιούτους φησὶ τ' τὸ ἡμῖν τὸ βιβλίον. ἐπὶ πολλοῖς ἄν, μᾶλλον

Imò pauca adeò etiam illis desunt, simodò verumillud est quod Dialectica tradit, nimirum eorum inter quæ nullum est medium, altero eleuato, alterum contra deprimi. At verò dicat aliquis, area ipsa iam probè purgata est, spinæ quotquot erant & rubi sũt excisi, aliorum verò iam exportatæ ruinæ: & siquid olim fuit asperum, planum iam est. Quare iam tẽpus est vt ædificium aliquod construas ipse, quo ostendas te non solùm alienis eruẽdis esse generosum: sed etiã propriis comminiscẽdis aptum: quæ nemo, ne ipse quidem Momus queat reprehẽdere. Aio igitur eum qui optimè historiam conscribere volet, domo debere hæc duo præcipua afferre, Prudentiam politicam, & exponendi facultatem. Quorum alterum nulla doctrina traditum, naturæ quoddam est donum. Exponendi autem facultas, exercitatione multa, labore assiduo, & priscorum imitatione comparanda est. Atq; hæc quidem extra artẽ sunt, neque me consultore indigent. Neque enim prudentẽ & acutum reddere eum, qui non fuerit natura, talis meus hic libellus pollicetur: siquidem magni faciendus, imò

ὦ τῶ παντὸς ἂξιον, εἰ μεταπλάσαι καὶ μετακοσμῆσαι τὰ τηλικαῦτα ἐδύνατο. ἢ οὐκ μολίβδου χρυσὸν ἀποφῶναι, ἢ ἀργυρον ἀπὸ κασσιτέρου, ἢ ἀπὸ Κόνωνος, Τίτορμον, ἢ ἀπὸ Λεωτροφίδου, Μίλωνα ἀφεργάσασθαι. ἀλλά που τὸ τῆ τέχνης, καὶ τὸ τῆς συμβουλῆς χρήσιμον, ὡς ἐς ποίησιν τῶν παρόντων, ἀλλ' ἐς χρῆσιν αὐτῶν τοῖς παροῦσι. οἷον τὶ ἀμέλει καὶ Ικκος, καὶ Ηρόδικος, καὶ Θέων, καὶ εἴ τις ἄλλος γυμναστὴς ὑποδέχοιντο αὖθις τὸν Περδίκκα παραλαβόντες, εἰ δὴ οὗτός ἐστιν ὁ τῆς μήτρας ἐρασθείς, καὶ διὰ ταῦτα κατ' σκληκὼς, ἀλλὰ μὴ Αντίοχος ὁ τῆ Σελεύκου Στρατονίκης ἐραστὴς, ἀποφαίνειν ὀλυμπιονίκην, καὶ Θεαγένει τῷ Θασίῳ, ἢ Πολυδάμαντι τῷ Σκοτουσσαίῳ ἀντίπαλον, ἀλλὰ μὴ δοθεῖσαν ἀπόδοσιν ζυφὰ παρὸς ὑποδοχὴν τῆς γυμναστικῆς παραπολὺ ἀμείνω ἀποφαίνειν μᾶλλον τῆς τέχνης. ὥστε ἀπίστω καὶ ἡμῶν τὸ ὑπόφθονον τοῦτο τῆς ὑποδοχάσεως, εἰ τέχνην φαμὲν ἐφ' οὕτω μεγάλῳ καὶ χαλεπῷ τῷ πράγματι ἐφευρηκέναι. οὐ γὰρ οὕτω παραλαβόντες, ἀποφαίνειν συγγραφέα

potiùs cuiuis anteferendus foret, si res huiusmodi transformare & immutare posset. Puta vel ex plumbo aurum facere, vel ex stanno argentum, vel ex Conone Titormum, vel ex Leotrophide Milonem efficere. Verùm artis, & consilij hæc est vtilitas, non vt supperitent ea quæ adsunt, sed vt illis conuenienter vti doceant. Quo pacto nimirum & Iccus, & Herodizes, & Theon, & siquis alius palæstræ magister, pollicerentur tibi se acceptum Perdiccam (si hic ille est qui nouercam amauit, ex eóque contabuit, at non Antiochus Seleuci filius Stratonices illius amore captus.) Olympionicen reddituros, & vel Theageni Thasio, vel Polydamanti Scotussæo æquiparandum: quum materiam eximiam à natura datam, ad palæstræ exercitationem susciendam, multò præstantiorem arte redderent. Quare à nobis absit hæc promissionis inuidia, vt artem aliquam rei adeò magnæ & difficili nos inuenisse dicamus. Neque enim quemuis acceptum, historiæ scriptorem nos reddituros asserimus: sed

φαιδρῶ, ἀλλὰ τῷ φύσει σωφρονεστέρῳ, καὶ ἄλυπα πρὸς λόγους ἡσυχίῳ παρασκευάσειν ὁδούς τινας ὀρθὰς, εἰ δὲ τοιαῦτα φαίνοιτο. εἰς χεῖρα ἴσως, ὥσπερ ἂν ἡ συμπαίσειεν τελέσειεν ἄγοι καὶ πρὸς τὸ σκοπόν. καίτοι, οὐ γὰρ ἂν φαίης ἀπεσθεῖν τὸ σωφρονεῖν εἶναι τῆς τέχνης, ἢ διδασκαλίας, ὧν ἀγνοεῖ. ἐπεὶ κἂν σκιαβαίζε μὴ μαθὼν, καὶ ἤνλει, καὶ πάντα ἂν ἐπίσατο. νῦν δὲ μὴ μαθὼν, ἢ ἂν τι αὐτῶν χειρουργήσειεν. παραδείξαντος δέ τινος, ῥᾴστα τε ἂν μάθοι, καὶ εὖ μετακινήσειεν ἐφ' αὑτῷ. καὶ τοίνυν καὶ ἡμῖν τοιοῦτος τις ὁ μαθητὴς νῦν παραδέδοται, σωφρονεῖν τε, καὶ εἰπεῖν ἃ ἀγνώνης, ἀλλ' ὀξὺ δεδορκὼς, οἷος καὶ πράγμασι χρήσασθαι ἂν, εἰ ἐπιβαπεῖν, καὶ γνώμῃ στρατηγικῇ, ἀλλὰ μὴ τῇ πολιτικῆς, καὶ ἐμπειρίαν στρατηγικὴν ἔχων. καὶ νὴ Δία, καὶ ἐν στρατοπέδῳ γεγονὼς ποτε, καὶ γυμνάζοιμούς, ἢ παρόμοιους στρατιώτας ἑωρακὼς, καὶ ὅπλα εἰδὼς, καὶ μηχανήματα ἴσια, καὶ τί ἐπὶ κέρως, καὶ τί ἐπὶ μετώπου. πῶς οἱ λόχοι, πῶς οἱ ἱππεῖς, καὶ πόθεν, καὶ τί ἐξελαύνειν, ἢ παρελαύνειν.

ei qui sit natura prudens, & in dicendo optimè exercitatus, viam aliquam rectã, si qua talis apparet, ostensuros, qua vtendo citiùs ac A faciliùs, ad propositum scopum perueniat. Neque enim dixeris eum qui fuerit intelligentia præditus, arte & doctrina earum rerum quas ignorat, opus non habere: quoniam si absque doctrina citharam pulsare, & tibia canere posset, etiam omnia sciret. Nunc autem non edoctus nihil eorum manu pulsare posset: sed docente aliquo facillimè discereret, & rectè per se ipsum administraret. Proinde nobis quoq; nunc talis discipulus tradatur, qui neq; ad intelligendũ, neq; ad dicendum sit ignauus, sed acutũ tueatur, possitq; rebus vti, si cõmittantur illi, ac militarem animum habeat, & cũ prudentia politica, Imperatoriam, experientiam. Denique per Iouem, in castris etiam sit versatus, & milites ipsos, seu quũ ad prælia exercẽtur, seu quum in aciẽ educuntur, viderit, & arma, & machinas aliquas norit, & quid sit diductis cornibus, quid exporrecta frõte aciẽ instruere: quomodo cohortes, & turmæ ordinẽtur, vnde & quid equũ emittere, quid obequitare.

ἢ ὅλως, ὁ τὴν κατοικιδίων τις, οὐδὲ οἷος πιστεύειν μόνον τοῖς ἀπαγγέλλουσι. μάλιστα δὲ καὶ περὶ τὸ πάντων, ἐλεύθερος ἔστω τοῦτ' γνώμην, καὶ μήτε φοβείσθω μηδένα, μὴ δὲ ἐλπιζέτω μηδέν. ἐπεὶ ὅμοιος ἔσται τοῖς φαύλοις δικασταῖς, περὸς χάριν, ἢ περὸς ἀπέχθειαν ὃν μισῶσι δικάζουσι. ἀλλὰ μὴ μελέτω αὐτῷ μήτε Φίλιππος ἐκκεκομμένος τὸν ὀφθαλμὸν ὑπὸ Ἀστέρος τοῦ ἀμφιπολίτου τοῦ τοξότου ἐν Ὀλυνθῳ. ἀλλὰ τοιοῦτος, οἷος ἦν, διεχθέσθω. μήτε Ἀλέξανδρος αἰνίσσεται ἐπὶ τῇ Κλείτου σφαγῇ, ὁμοῦ ἐν τῷ συμποσίῳ γιγνόμενος, εἰ σαφῶς ἀναγεγράφοιτο. μηδὲ Κλέων αὐτὸν φοβέσθω, μέγα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ δυνάμενος, καὶ κατέχων. τὸ βῆμα, ὡς μὴ εἰπεῖν ὅτι ὀλέθριος καὶ μανικὸς ἄνθρωπος ἦν ὁ ἦν. οὐδὲ ἡ σύμπασα πόλις τῶν Ἀθηναίων, ἦν τὰ ἐν Σικελίᾳ κακὰ ἴσορρῇ, καὶ τὴν Δημοσθένους λῆψιν, καὶ τὴν Νικίου τελευτήν, καὶ ὡς ἐδίψων, καὶ οἷον τὸ ὕδωρ ἔπινον, καὶ ὡς ἐφονεύοντο πίνοντες οἱ πολλοί. μήποτε γὰρ, ὅπερ δικαιότατον, ὑπ' οὐδενὸς τῶν νοῦν ἐχόντων αὐτὸς ἕξειν τὴν αἰτίαν,

Denique non sit ex ijs qui domi desident: neque solùm ijs credat qui renuntiant. In primis verò, & antè omnia, libero sit animo, ac neque quicquam metuat, neque quicquam speret: quoniam similis esset malis iudicibus, qui vel ad gratiam, vel ad odium accepta mercede sententiam ferunt. At non curet, neque Philippũ oculo ab Astere Amphipolitano sagittario ad Olynthum orbatum: sed talem ostendat qualis tunc erat. Neque ipsi se excruciet Alexander ob Cliti cædem crudeliter in conuiuio perpetratam, si planè sit depingendus. Neq; ipsum deterreat Cleon, quòd in concione sit præpotens, & tribunal contineat, quominùs ab eo pernicioſus, & insanus homo pronũcietur. Neque tota ciuitas Athenienſiũm, si clades in Sicilia acceptas memoret, captum Demosthenem, mortuum Niciam dicat, quomodo siti laborarunt, qualem aquam biberunt, & vt plerique potu perierunt. Nam quod est iustissimum, nemo sanæ mentis existimabit, eum in culpa esse, si quæ infœliciter, aut stultè

ἦν τὰ δυσχερῆ, ἢ ἀφόπτων

γεγυμνάσθαι ὡς ἐπράχθη διηγῆται. ὁ γὰρ ποιητὴς αὐτῶν, ἀλλὰ μιμητὴς ὢν. ὥστε κἂν κατὰ θάλατταν μαχῶνται, τότε ἂν ἐκεῖνος ὁ καταδύων δύῃ. κἂν φεύγωσιν, ἂν ἐκεῖνος ὁ διώκων, ἐκτὸς εἰ μὴ ἔυξασθαι δεῖν μή τι παρέλιπεν. ἐπιτοίνυν, εἰ σιωπήσας αὐτὰ, ἢ ἔφης τοὐναντίον εἰπὼν ἐπανορθώσασθαι ἐδύνατο, ῥᾷον ἂν ἐν καλάμῳ λεπτῷ τὴν Θουκυδίδου ἀναζέσαι μὴ τὸ ἐν ταῖς ἐπιπολαίοις παρατείχισμα, καταδῦσαι τὴν Ερμοκράτους τριήρη, καὶ τὸν κατάργατον Γύλιππον διαπεῖραι μεταξὺ ἀποτειχίζοντα, καὶ ἀποταφρεύοντα τὰς ὁδούς. καὶ τέλος, Συρακουσίους μὲν εἰς ταὶς λιθοτομίας ἐμβαλεῖν, τοὺς δ' Ἀθηναίους περιπλεῖν Σικελίαν, καὶ Ἰταλίαν, μὴ τῶν θεόντων τὴν Αλκιβιάδου ἐλπίδων. δοκῶ οἶμαι, τὰ μὲν πεπραχθέντα, οὐδὲ Κλωθὼ αὖ ἔτ' ἀνακλώσειεν, οὐδ' Ἄτροπος μεταβάλοι. τὸ δὲ συγγραφέως ἔργον ἦν, ὡς ἐπράχθη εἰπεῖν. τοῦτο δ' ἂν οὐ δύναιτο, ἄρχεις αὖ ἢ φοβῆται Ἀρταξέρξου ἰατρὸς ὢν, ἢ ἐλπίζει χάριδα πορφυρᾶν, καὶ στρεπτὸν χρυσοῦν, καὶ ἵππον

gesta sunt, vt gesta sunt, narrabit: siquidem talium non est author, sed nunciator. Quare siue prælio naufragi ceciderint, non is est qui eos submersit: siue fugiant, non is est qui persequitur, nisi optandum erat, ne quid prætermitteret. Quandoquidem si ea tacendo, aut in diuersum narrando, corrigi possent, facillimum fuerat Thucydidi vno ac tenui calamo, munitiones Epipolarum inuertere, Hermocratis triremem submergere, & execrabilem istum Gylipum confodere interea dum vias obstruit, & fossis intercludit denique & Syracusanos in lapicidinas conijcere: Athenienſibus verò copiam facere, tũ Siciliam, tum Italiam, cum prima illa Alcibiadis spe, circumnauigandi. At puto, quæ facta sunt, neque Clotho reuoluat denuo, neque Atropos immutet. Proinde historici vnum est opus vt res prout gestæ sunt, exponat. Hoc autem facere nõ poterit, donec vel Artaxerxem metuerit, qui eius est medicus, vel sperauerit Candyn purpureum, vel torquem aureum, & ex Nisæis equis aliquem se esse acceptum, videlicet laudum

τὴ γνησίων λήψεσθαι μαλλὸν

ἢ ἐν τῇ γραφῇ ἐπαίνων. ἀλλ' οὐ Ξενοφῶν αὐτὸ ποιήσει δίκαιος συγγραφεύς, οὐδὲ Θουκυδίδης, ἀλλὰ κἂν ἰδίᾳ μισῇ τινας, πολὺ ἀναγκαιότερον ἡγήσεται τὸ κοινὸν, καὶ τὴν ἀλήθειαν περὶ πλείονος ποιήσεται τῆς ἔχθρας. κἂν φιλῇ, ὅμως καὶ ἀφέξεται ἁμαρτάνοντος. ἓν γὰρ ὡς ἔοικε, τοῦτο ἴδιον ἱστορίας, καὶ μόνῃ δυτέον τῇ ἀληθείᾳ, εἴ τι ἱστορίαν γράφων ἴοι. τῶν δ' ἄλλων ἁπάντων ἀμελητέον αὐτῷ. καὶ ὅλως, πῆχυς εἷς, καὶ μέζον ἀκριβὲς, ἀποβλέπειν μὴ εἰς τοὺς νῦν ἀκούοντας, ἀλλ' εἰς τοὺς μετὰ ταῦτα συνεσομένους τοῖς συγγράμμασιν. εἰ δὲ τὸ παραυτίκα τις θεραπεύοι, τῆς τῶν κολακευόντων μισθοῦ εἰκότως ἂν νομισθείη. ὡς πάλαι ἡ ἱστορία ἐξ ἀρχῆς οὐδὲ ἀπόφασπτο οὐ μεῖον, ἢ κομμωτικῆς ἢ γυμναστικὴ. Ἀλεξάνδρου γοῦν καὶ τοῦτο ἀπομνημονεύουσιν. ὃς ἐπεὶ ἐφη παρὰ ὀλίγον ἀπελθεῖν ὦ Ὀνησίκριτε ἀποθανὼν, ὡς μάθοιμι ὅπως ταῦτα οἱ ἄνθρωποι τότε ἀναγινώσκουσιν. εἰ δὲ νῦν αὐτὰ ἐπαινέσει, καὶ ἀσπάζονται, μὴ θαυμάσῃς. οἴονται γὰρ οὐ μικρῷ τινι τῷ θέλγητι τούτῳ αὐτὰ κατασκευάσειν

scripto insertarum mercedē. At neq; Xenophon illud faciet, iustus scriptor, neque Thucydides: sed siue priuatim aliquos oderit, id quod publicum est, magis necessarium putabit esse, veritatēq; pluris faciet quā inimicitiā: siue amauerit, tamē non parcet illi, quisquis peccauerit. Vnum enim hoc, vt dixi, historiæ est proprium: ac soli veritati immolandum, ei qui ad scribendam historiam se contulerit: cætera verò negligenda omnia. Vna deniq; vlna, certáq; mensura est, vt non ad præsentes auditores aspicias, sed ad eos qui in posterum, in legendis scriptis hisce versabuntur. At siquis continuò beneuolentiam captat, meritò in adulatorum parte recensebitur: quos olim historia statim ab initio est auersata, non minùs quàm comendi artem, gymnasticē. Alexandri igitur hoc quoq; dictum refertur. Libenter, inquit, in vitam redirem, Oneſicrates, post mortem, vt cognoscerem quo pacto hæc legerent homines qui tum erunt. Quòd si nunc ea laudant, & amplectuntur, mirū non est: putant enim isto non paruo illectamento quisque sibi se beneuolētiā meam conciliaturos.

Ομήρῳ γοῦν, καίτοι πρὸς τὸ μυθῶδες τὰ πλεῖστα συγγεγραφότι ὑπὲρ τῶ Αχιλλέως, ὅμως οὐ πιστεύειν τινὲς ὑπάρχονται, μόνον τοῦτο εἰς ἀπόδειξιν τῆ ἀληθείας μέγα τεκμήριον τιθέμενοι, ὅτι μὴ περὶ ζώντος ἔγραφεν. οὐ γὰρ εὐλόγως ἂν, οὕτινος ἕνεκα ἐψεύδετ' ἄν. τοιοῦτος οὖν μοι ὁ συγγραφεὺς ἔστω ἄφοβος, ἀδέκαστος, ἐλεύθερος, παρρησίας, καὶ ἀληθείας φίλος. ὡς ὁ Κωμικός φησι, τὰ σῦκα σῦκα, τὴν σκάφην δ', σκάφην ὀνομάσαν, οὐ μίσει, οὐδὲ φιλίᾳ νέμων, οὐδὲ φειδόμενος, ἢ ἐλεῶν, ἢ αἰσχυνόμενος, ἢ δυσωπούμενος. ἴσος δικαστὴς ἔστω τοῖς ἅπασιν, ἄγων τὸ μὴ ἑτέρῳ τι ἀπονέμειν πλεῖον τῶ δέοντος, ξένος ἐν τοῖς βιβλίοις, καὶ ἄπολις, αὐτόνομος, ἀβασίλευτος, καὶ τί τῷδε, ἢ τῷδε δόξει λαμπρόμενος, ἀλλὰ τί πέφυκε λέγων. ὁ δ' οὖν Θουκυδίδης, εὖ μάλα τοῦτο ἐνομοθέτησε, καὶ διέκρινεν ἀφετὴν, καὶ κακίαν συγγραφικὴν, ὁρῶν μάλιστα θαυμαζόμενον τὸν Ηρόδοτον, ἄγαν τῶ καὶ μούσας κληθῆναι αὐτῶ τὰ βιβλία. κτήματα γάρ φησι μᾶλλον ἐς ἀεὶ συγγράφειν,

Itaq; Homero, quāuis multa fabulosa de Achille scripserit, aliqui adducuntur vt credāt, solum hoc ad demonstrationem veritatis magnum existimantes argumentū, quòd nō de viuo illo scripsit. Nullam enim causam reperiunt, cuius gratia mentiretur. Talis igitur mihi Historicus esto: vt metu careat, muneribus non corrumpatur, liber sit, dicendi libertatē ac veritatem amet: & quemadmodum ait ille Comicus, ficus ficus, ligonem ligonem nominet, nihil odio, nihil amicitiæ tribuens, nō parcēs, aut misereſcens, aut erubeſcens, non verecundans: æqualis iudex ac beneuolus omnibus, ita vt alterutri plus æquo nihil tribuat, peregrinus in libris, ciuitate carens, suis legibus viuens, nulli regi subiectus: non quid huic, illiue sit placiturum, cogitans, sed id quod actum est, exponens. Thucydides igitur hoc bene admodū lege sanciuit, & virtutes ac vitia historicorum inter se discreuit, cùm videret Herodotum in maxima admiratione esse, adeò vt Musæ vocarentur ipsius libri. Nam satius est, inquit, possessiones in perpetuum,

ἢ περ ἐς τὸ παρὸν ἀγώνισμα. καὶ μὴ τὸ μυθῶδες ἀσπάζεσθαι, ἀλλὰ τὴν ἀλήθειαν τῶν γεγενημένων ἀπολείπειν τοῖς ὑστέροις. καὶ ἐπαίνει τὸ χρήσιμον. καὶ ὁ τέλος ἄν τις εὖ φρονῶν ὑποθοῖτο ἰσοτέλειας, ὡς εἴ ποτε καὶ αὖθις τὰ ὅμοια καταλάβοι, ἔχοιεν φησὶ πρὸς τὰ παρεγεγραμμένα ἀποβλέποντες, εὖ χρῆσθαι τοῖς ἐν πόλει. καὶ τὴν μὲν γνώμην τοιαύτην ἔχων ὁ συγγραφεύς, ἤκέτω μοι. τὴν δὲ φωνὴν, καὶ τὴν τῆς ἑρμηνείας ἰσχύν, τὴν μὲν σφοδρὰν ἐπείγειν, καὶ κάρχαρον, καὶ συνεχῆ ταῖς περιόδοις, καὶ ἀγκύλην ταῖς ἐπιχειρήσεσι, καὶ τὴν ἄλλην τῆς ῥητορείας δεινότητα, μὴ κομιδῇ τεθηγμένος ἀρχέσθω τῆς γραφῆς, μηδ' εἰρωνικώτερον διακείμενος. καὶ ὁ μὲν νῦς, σύνδικος ἔστω, καὶ πυκνός. ἡ λέξις δὲ, σαφὴς, καὶ πολιτική, οἷα ἐπισημότατα δηλοῦν τὸ ὑποκείμενον. ὡς γὰρ τῇ γνώμῃ τὸ συγγραφέος σκοποὺς ὑποθέμεθα, παῤῥησίαν, καὶ ἀλήθειαν, οὕτω δὲ καὶ τῇ φωνῇ αὐτῇ, εἷς σκοπὸς ὁ πρῶτος, σαφῶς δηλῶσαι, καὶ φανότατα ἐμφανίσαι τὸ πρᾶγμα μήτε ἀποῤῥήτοις, καὶ ἔξω

quàm certamen in præsens conscribere: nec amplecti fabulosa, sed posteritati relinquere veritatem. Deinde & vtilitatem addit: & quem quisque prudens orationis finem statuere debeat, vt si quando similia rursus acciderent, ad hæc, inquit, descripta respicientes, rebus ciuitatis rectè vti possent. Ac huiusmodi sententiæ scriptor ad me veniat vocem autem & expositionis vim, illam quidem vehementem & asperam, ac periodis continuam, & argumentationibus rotundam, præterea reliquam oratoriam facultatem non afferens, ne admodum acuminatus scribendi initium faciat, sed sedatiorem se præbeat. Sententiæ autem inter se cohæreant, ac solidæ sint: dictio verò perspicua & ciuilis, quàm significantissimè materiam explanans. Nam vt menti scriptoris hosce scopos proposuimus, dicendi libertatem, & veritatem: ita & voci eius vnus hic esto scopus, vt rē planè aperiat, & quā lucidissimè declaret, verbis neque obscuris,

ἁπάτου ὀνόμασι, μήτε τοῖς ἀγοραίοις τούτοις, καὶ καπηλικοῖς, ἀλλ' ὡς μὴ τὸν πολλοὺς συνιέναι, τὸν δὲ πεπαιδευμένους ἐπαινέσαι. καὶ μὴν καὶ σχήμασι κεκοσμήσθω ἀνεπαχθέσι, καὶ τὸ ἀνεπιτήδευτον μάλιστα ἔχοισι. ἐπὶ τοῖς καταστρεμμοῖς τῶν ζωμῶν ἐοικότας ἀποφαίνει τοὺς λόγους. καὶ ἡ μὲ γνώμη κοινωνείτω, καὶ παραπαίζω τι καὶ παιπτικῆς, πᾶς ὅσον μεγαλήγορος, καὶ διηχῶν καὶ σκαίνων. καὶ μάλιστ' ὁπόταν παρατάξεσι, καὶ μάχαις, καὶ ναυμαχίαις, συμπλέκηται. δήπου γὰρ τότε ποιητικὴ πνεῦμα ἀπομειάσοντος τὰ ἀκάτια, καὶ σωδιοίσοντος ὑφηλιὼ, καὶ ἐπ' ἄκρων τῶν κυμάτων τιλῶ ναῦν. ἡ λέξις δ' ὅμως ὅπῃ γῆς βεβηκέτω, τῷ μὲν κάλλει, καὶ τῷ μεγέθει τῶν λεγομένων σωεπαιρομένη, καὶ ὡς ἔνι μάλιστα ὁμοιουμένη, μὴ ξενίζουσα δ', μήδ' ὑπὲρ τὸ χαμερὲς ἐνθουσιῶσα. κίνδυνος γὰρ αὐτῇ τὸ, τε μέγιστον παρακινῆσαι, καὶ καταπεσεῖν ἐς τὸ τῆς ποιητικῆς κοιλάσματα. ὥστε μάλιστα πιστέον τιθηνουμένοις τῷ λόγῳ. καὶ σωφρονητέον,

neque ab vsu remotis, neque etiam vulgaribus hisce & tabernarijs, sed quæ vulgus intelligat, & eruditi laudent. Quinetiam figuris ornetur non molestis, & non affectatis: siquidem illud orationem condimentis similem reddit. Ac sententia sit parriceps, & affinis etiam poëtices, quatenus grandiloqua est illa, & in sublime elata: idque in primis quoties acietus, & pugnis, naualibúq; prælijs concurrit. Opus enim tunc erit poëtico quopiam vento, qui secundo flatu vela impleat, ac sublimẽ, pérque summos fluctus sublatã nauem prouehat. Ac dictio tamen humi incedat, cum pulchritudine quidem, ac magnitudine eorum quæ dicuntur sublata: & ijs quàm maximè assimilata: sed nihil peregrini præ se ferat, nec intempestiuè exultans, quasi quodam furore concitetur. Periculum enim est, ne quod maximum est, de statu mentis emoueatur, & in istum Corybantem poëtices impingat. Quare maximè tnne fræno credendum, & ratione vtendum:

εἰδότας ὡς ἱπποτυφία τις, καὶ
ἐν λόγοις πάθος οὐ μικρὸν
γίγνεται. ἄμεινον οὖν ἐφ' ἵπ-
που ὀχουμένῳ τότε τῇ γνώμῃ,
τῷ ἐρωμένῳ πεζῇ συμπαρα-
θεῖν, ἐχομένῳ τοῦ ἱππείου, ὡς
μὴ ἀπολείποιτο τῆς φορᾶς.
καὶ μοῦ, καὶ σωφρόνων
ὀνομάτων ξυκράτῳ, καὶ μέσῃ
χρηστέον, οὔτε ἄγαν ἀφιεμένῃ,
καὶ ἀπαρτῶντα, βραχὺ δὲ,
οὔτε ῥυθμῷ παρ' ὀλίγον, ὡς οἱ
πολλοὶ, σωάπτοντα. τὸ μὲν,
δὲ ἐπαίτιον. τοῦτ' ἀνδρὸς τοῖς
ἀκούουσι. τὰ δὲ πράγματα
αὐτὰ, οὐχ ὡς ἔτυχε συντα-
κτέον, ἀλλὰ φιλοπόνως καὶ τα-
λαιπώρως πολλάκις περὶ τῶν
αὐτῶν ἀναχείνοντα. καὶ μά-
λιστα μὲν παρόντα, καὶ ἐφο-
ρῶντα. εἰ δὲ μὴ τοῖς ἀδεκαζο-
τέρου διηρμένοις περσέχον-
τα, καὶ ὡς εἰκάσειεν ἄν τις, ἥκι-
στα πρὸς χάριν, ἢ ἀπέχθειαν
ἀφαιρήσειν, ἢ προσθήσειν τοῖς
γεγονόσι. κἀντεῦθεν ἤδη καὶ
ῥοχαστικός τις, καὶ συμπτικὸς
τῶ πιθανωτέρου ἔσω. καὶ ἐπει-
δὰν ἀθροίσῃ ἅπαντα, καὶ τὰ
πλείστα, προτον μὲν ὑπομνη-
μά τι συνφαινέτω αὐτῷ, καὶ
σῶμα ποιείτω ἀκαλλὲς ἔτι, καὶ
ἀδιάρθρωτον. εἶτα ὑπηρὸς τῷ

illud scientes, quòd & in verbis non mediocre malum est inanis gloria seu hippotyphia. Proinde satius fuerit sententia super equo incedente, dictionem humi currere, ephippio adhærentem, ne à vehementia cursus superetur. At verò tẽperata, mediáq́ue compositione vocabulorum est vtendum, vt neque nimium distrahas illa & dissocies: id enim foret asperum, neque quod plerique student, numerosè connectas: alterum enim vitiosum est, alterum auditoribus iucundum. Res autem ipsæ nõ sunt temerè cõstruẽdæ, sed sæpe de ijsdem magno studio & labore interrogandus, ille in primis qui præsẽs fuerit, & testis oculatus: sin minùs ijs aduertendus animus qui narrabũt incorruptiùs, & quos putaueris minimum ad gratiam, vel odiũ rebus gestis detracturos vel addituros. Iam etiã hîc esto aliquis ad id quod probabilius erit, tum conijciendum, tum componendum habilis. Ac postquam omnia, vel maximam partem collegerit, primùm ea in commentarios regerat, & corpus adhuc rude & informe componat. Postea superaddito ordine formam inducat, τάξιν, ἐπαγέτω τὸ κάλλος,

καὶ χρωννύτω τῇ λέξει, καὶ χρηματιζέτω. καὶ ῥυθμιζέτω. καὶ ὅλως ἐοικέτω τότε, τῷ τῶ Ὁμήρου Διΐ, ἅτε τ' μὲν ἱππόλων Θρηκῶν γλῶ ὁρῶντι, ἅτε δ' τὴν Μυσῶν. κ' ταῦτα γὰρ αὐτὸς, ἅτε μὲ τὰ Ρωμαίων ἰδία ὁράτω, καὶ δηλούτω ἡμῖν οἷα ἐφαίνετο αὐτῷ ἀφ' ὑψηλῆς ὁρῶντι, ἅτε δ' τὰ Περσῶν. εἶτ' ἀμφότερα, εἰ μάχοιντο. καὶ ἐν αὐτῇ δ' τῇ παρατάξει, μὴ πρὸς ἓν μέρος ὁράτω, μήδ' ἐς ἕνα ἱππέα, ἢ πεζόν, εἰ μὴ Βρασίδας τις εἴη προτιδών, ἢ Δημοσθένης ἀνακόπτων τὴν ἐπίβασιν, ἐς τὸν φρατηγὸς μὲ τὰ πρῶτα, καὶ εἴ τι παρεκελεύσαντο, κἀκεῖνο ἀκουέτω, καὶ ὅπως, καὶ ᾗ τινι γνώμῃ, καὶ ὁπηνοία ἔταξαν. ἐπειδὰν δ' ἀναμιχθῶσι, κοινὴ ἔχω ἡ θέα, καὶ ζυγοστατείτω τότε, ὥσπερ ἐν τρυτάνῃ τὰ γιγνόμενα. καὶ συμδιωκέτω, καὶ συμφευγέτω. καὶ πᾶσι τούτοις μέτρον ἐπέστω, μὴ ἐς κόρον, μήδ' ἀπειροκάλως, μηδὲ νεφῶς, ἀλλὰ ῥαδίως ἀπολυέσθω. καὶ στήσας ὁπόταν θέλῃ ταῦτα, ἐπ' ἐκεῖνα μεταβαινέτω, ἵν' κατεπείγῃ. εἶτα ἐπαιτίτω λυθεὶς ὁπόταν ἐκεῖνα κληθῇ.

dictionis colorem adhibeat, rebus explicandis, numeris aptandis vacet. Deniq; Homerico illi Ioui similem se præstet, qui nunc equestrium Thracũ, nunc Mysorũ terrã aspicit. Eodem enim pacto & Ipse, nunc ad Romanorum, nunc ad Persarũ res seorsim respiciat, & quales sibi ex alto despicienti apparuerint, nobis exponat: deinde vtrosq; si pugnauerint, contẽpletur. At verò in ipsa acie, ne ad partem vnam, neq; ad equitẽ vnum, aut peditẽ oculos cõuertat, nisi Brasidas fuerit, qui de naui prosiliat, vel Demosthenes qui descẽsum in terrã prohibeat. Ac primùm quidem duces intueatur, ac siquid iusserint, illud audiat, & quomodo, quáq; sẽtentia & consilio acie instruxerint. Postquam autem manus cõsertæ fuerint, communis esto contemplatio, ac tum, velut in trutina examinet ea quæ geruntur, simul etiam persequatur, simúlque fugiat. Et omnibus hisce modus adhibeatur, ne ad satietatem vsq; ne ineptè, ne iuueniliter, sed facilè absoluatur. Atque his hîc subsistere iussis, si festinet, ad illa transeat: deinde solutus redeat, quum illa reuocauerint.

καὶ πρὸς πάντα σπευδέτω, καὶ
ὡς δυνατὸν, ὁμοχρονείτω, καὶ
μεταπετέσθω ἀπ' Ἀρμενίας ἐπὶ,
εἰς Μηδίαν, ἐκεῖθεν δ' ῥοι-
ζήματι ἑνὶ, ἐς Ἰβηρείαν, εἶτα ἐς
Ἰταλίαν ὡς μηδενὸς καμπῆ
ἀπολείποιτο. μάλιστα δ' κα-
τόπτρῳ ἐοικυῖαν παρεχέσθω
τὴν γνώμην, ἀθόλῳ, καὶ
ἰλαρῷ, καὶ ἀκριβεῖ τῷ κέντρῳ,
καὶ ὁποίας ἂν δέξηται τὰς μορ-
φὰς τ' ἔρχων, τοιαύτας καὶ δεικ-
νύτω αὐτά. διάφορον δ', ἢ
παρέχουσι, ἢ ἑτεροῖον,
μηδέν. οὐ γὰρ ὥσπερ τοῖς ῥή-
τορσι χάρισιν, ἀλλὰ τὰ μὲ,
λεχθησόμενά ἐστι, καὶ εἰρήσε-
ται. πάντως δὲ ἥδη. δεῖ δ' τάξαι,
καὶ εἰπεῖν αὐτά. ὥστε, ὅ τι εἴ-
πωσι ζητητέον αὐτοῖς, ἀλλ' ὅ-
πως εἴπωσιν. ὅλως δ', νομι-
στέον τ' ἰσοτέλειαν συγγράφοντα,
Φειδίᾳ, ἢ Πραξιτέλει χεῖρα
ἐοικέναι, ἢ Ἀλκαμένει, ἢ τῳ
ἄλλῳ ἐκείνων. ὃ δ' χρὴ ἅπ'
ἐκεῖνοι χρυσὸν, ἢ ἄργυρον, ἢ
ἐλέφαντα, ἢ τ' ἄλλην ὕλην
ἑτοίμην. ἀλλ' ἢ μὲν, ὑπῆρχε, καὶ
προῦποβέβλητο, Ἠλείων, ἢ
Ἀθηναίων, ἢ Ἀργείων πεποιεσ-
μένων. οἱ δ', ἔπλαττον μόνον, καὶ
ἔπριον τ' ἐλέφαντα, καὶ ἔξεον,
καὶ ἐκόλλων, καὶ ἐῤῥύθμιζον,

Ac ad omnia properet, & quatenus fieri poteſt, idem tempus habeat: tranſuolétque ex Armenia in Mediam: hinc autem vno impetu in Iberiam, inde in Italiam, ita vt nullam occaſionem prætermittat. Præcipuè autem ſpeculo ſimilem mentem præbeat, liquido nimirum & ſplendido, quódque accuratum centrum habeat, & quales operum formas receperit, eaſdem etiam tales ſpectandas exhibeat: at nihil peruerſum, nihil colore, nihil ſpecie diuerſum reddat. Non enim perinde atq; oratoribus ſcribunt, ſed hęc quidem ſunt, quæ dici debent, & dicentur, ſiquidem iam facta ſunt: verùm ea collocare ordine, & exponere oportet. Quare, non quid dicant, ipſis eſt quærẽdum, ſed quomodo dicant. Prorſus autem putandum eſt, eum qui hiſtoriam ſcribit, Phidiæ, aut Praxiteli, aut Alcameni, aut alij cuipiam illorum ſimilẽ eſſe oportere. Neq; enim illi aurum, vel argentum, vel ebur, aliam ue materiã faciebant: ſed ea præexiſtebat, & ſuppeditantibus Eleis, vel Atheniẽſibus, vel Argiuis, præparata erat. Illi verò fingebant tantùm, & ſecabant ebur, & poliebant, & conglutinabant, & concinnabãt,

καὶ ἐπήνθιζον τῷ χρυσῷ. καὶ τοῦτο ὧν ἡ τέχνη αὐτῶν, εἰς δέον οἰκοδομήσασθαι τὴν ὕλην. τοιοῦτο δή τοι καὶ τὸ τῆς συγγραφέως ἔργον, εἰς καλὸν διαθέσθαι τὰ πραγμένα, καὶ εἰς δύναμιν ἐπαγάγεται ὅπως δείξαι αὐτά. καὶ ὅταί τις ἀκροώμενος οἴηται, μεταπίπτοντα ὀψὲ τὰ λεγόμενα, καὶ μὴ τοῦτο ἐπαινῇ, τότε δὴ τότε ἀπηκέβωται, καὶ ἡ οἰκεῖον ἔπαινον ἀπήλαφε τὸ ἔργον, τῷ ἡ ἰσοτίας Φειδίᾳ. πάντων ἤδη παρεσκευασμένων, καὶ ἀπροοιμίαστον μὴ ποτε ποιήσεται ἡ ἀρχή, ὅταν μὴ πάνυ κατεπείγῃ τὸ πρᾶγμα, προδιορίσασθαί τι ἐν τῷ προοιμίῳ. δυνάμει δὲ καὶ τότε προοιμίῳ χρήσεται, τῷ ἀποσαφοῦντι περὶ τῶν λεκτέων. ὁπότε δὲ καὶ προοιμιάζηται, ἀπὸ δυοῖν μόνοιν ἄρξεται. οὐχ ὥσπερ οἱ ῥήτορες ἀπὸ τόπων, ἀλλὰ τὸ ἡ εὐνοίας παρεῖς, προσχωῶ, ἢ ἐμαθείαν ἐμποιήσει τοῖς ἀκούουσι. προσέξουσι μὲν γὰρ αὐτῷ. ὧν δείξῃ. ὡς περὶ μεγάλων, ἢ ἀναγκαίων, ἢ οἰκείων, ἢ χρησίμων ἔσῃ. ἐμαθῆ δὲ, καὶ σαφῆ τὰ ὕστερα ποιήσει. καὶ αὐτὰς προεκπεδίμενος.

atque auro incrustabant. Et hoc illorum artis erat, commodè materiam exædificare. Huiusmodi etiam est scriptoris opus, vt quæ facta sunt, rectè disponat, eáque quàm fieri potest, clarissimè proponat. Ac quando auditor, se ea quæ narrantur, audire putauerit, ac postea laudauerit, tum demum opus hoc erit absolutum, propriámque laudem historico illi Phidiæ, seu artifici suo reportarit. Porrò iam adornatis omnibus, aliquando etiam sine procœmio exordietur, scilicet quum res non admodum vrgebit, vt opus præfatione aliqua præparetur. Potentia verò etiam tunc procœmio vtetur, quo dicenda declaret. Quum autem procœmium adhibebit, à duabus tantùm rebus exordietur, non more rhetorum à tribus: sed omisso beneuolentiæ loco, attentionem & docilitatem parabit auditoribus. Ipsi enim animum aduertent, si de magnis rebus, aut necessarijs, aut ad ipsos pertinentibus, aut vtilibus, se dicturum ostenderit. Intellectu autem facilia, & plana posteriora faciet, si causas præmittet, &

καὶ περιειλῶν τὰ κεφάλαια τ̃ γενησομένων. τοιούτοις χρῶνται οἱ ἄριστοι τ̃ συγγραφέων ἐχρήσαντο. Ηρόδοτος μ̀, ὡς μὴ τὰ γλώμενα ἐξίτηλα τῷ χρόνῳ γένηται, μεγάλα, καὶ θαυμαστὰ ὄντα, καὶ ταῦτα, νίκας ἑλληνικὰς δηλωσάτω, καὶ πᾶσι βαρβαρικάς. Θουκυδίδης δ̀, μέγαν τε καὶ αὐτὸς ἐλπίσας ἔσεσθαι, καὶ ἀξιολογώτατον, καὶ μείζω τ̃ προγεγενημένων, ἐκεῖνον τ̃ πόλεμον. καὶ γὰρ παθήματα ἐν αὐτῷ μεγάλα ξυνέβη γένεσθαι. μέγα δ̀ τὸ προοίμιον ἀνάλογον τοῖς πράγμασιν, ἢ μικρωτέρῳ, ἢ βραχυτέρῳ. εὐαφὴς δ̀, καὶ εὐάγωγος ἔστω ἡ ἐπὶ τὴν δήγησιν μετάβασις. ἅπαν γὰρ ἀτεχνῶς τὸ λοιπὸν σῶμα τ̃ ἱστορίας, δήγησίς μακρά ἐστιν. ὥστε ταύτ̃ τ̃ δηγήσεως ἀρεταῖς κατακεκοσμήσθω, λείως τε, καὶ ὁμαλῶς προϊοῦσα. καὶ αὐτὴ ὁμοίως, ὥστε μὴ προσέχειν, μήτε κοιλαίνεσθαι. ἔπειτα τὸ σαφὲς ἐπανθείτω τ̃ λέξει, ὡς ἔφην, μεμιγμένῳ, καὶ τ̃ συμπεπλοκῇ τ̃ πραγμάτων. ἀπόλυτα γὰρ καὶ σύντομα πάντα ποιήσει. καὶ τὸ πρῶτον ἀπεργασάμενος, ἐπάξει τὸ δεύτερον ἐχόμενον αὐτῷ, καὶ

rerum geſtarum ſummæ capita præfiniet. Proœmijs huiuſmodi optimi hiſtoriarum ſcriptores vſi ſunt. Herodotus quidem, ne res geſtæ longinquitate temporis interirent, magnæ adeò, atque admiratione dignæ, idque cùm victorias Græcorum, & clades barbarorum declarẽt. Thucydides autẽ, quòd magnũ etiam ipſe bellum illud futurum exiſtimaret, & memorabile maximè, & ante geſtis maius, cùm in eo magna damna contigiſſent. Magnum autem erit proœmium, quod rebus proportione reſpondebit, ſeu longum, ſeu breue fuerit. Tranſitio autem ad narrationem mollis & placida ſit. Omnino enim omne reliquum hiſtoriæ corpus, longa eſt narratio. Quare & virtutibus orationis exornetur, leuiter & æqualiter procedens, ſibi ſimilis, ita vt neque extet, neque hiatus habeat. Deinde & perſpicuitas efflorescat, dictione, ceu dixi, & complexione rerum adornata. Abſoluta enim & perfecta omnia reddet: & primo ad finem perducto, mox ſecundũ inferet, illi continuatum,

ἀλύσεως τρόπῳ συνηρμοσμένον, ὡς μὴ διακεκόφθαι, μηδὲ διηνήσεις πολλὰς εἶναι, ἀλλ' ἁπλοῦς παρεκτεινούσας, ἀλλ' ἀεὶ τὸ πρῶτον τῷ δευτέρῳ, μὴ γειτνιᾷν μόνον, ἀλλὰ καὶ κοινωνεῖν, καὶ διακεκρᾶσθαι τὰ ἄκρα. τάχος ὅπη πᾶσι χρήσιμον. καὶ μάλιστα εἰ μὴ ἀπορία τῶν λεκτέων εἴη. καὶ τοῦτο ποιεῖσθαι χρὴ μὴ τοσοῦτον ἀπὸ τῶν ὀνομάτων, ἢ ῥημάτων, ὅσον ἀπὸ τῶν πραγμάτων. λέγω δ' εἰ παραθείης μὲ τὰ μικρὰ, καὶ ἥπιον ἀναγκαῖα, λέξεις δ' ἱκανὰς τὰ μεγάλα. μᾶλλον δ', καὶ παραλειπτέον πολλά. οὐδὲ γὰρ ἐμοὶ ἑστιᾶν τοὺς φίλους, καὶ πάντα ἡ παρασκευασμένα, διὰ τοῦτο ἐν μέσοις τοῖς πέμμασι, καὶ τοῖς ὀρνέοις, καὶ λοπάσι τοσούτοις, καὶ συὸς ἀγρίοις, καὶ λαγωοῖς, καὶ ὑποχοιρίοις, καὶ σκιρρώσι ἐνδήσεις, καὶ ἔτυος, εἴ τι κἀκείνου παρεσκεύασο. ἀμελήσεις δ' τῶν εὐτελεστέρων. μάλιστα δ' σωφρονητέον ἐν ταῖς τῶν ὄρων, ἢ τειχῶν, ἢ ποταμῶν ἐρημίαις, ὡς μὴ δυνάμενον λόγων ἀπειροκάλως παρεπιδείκνυσθαι δοκοῖης, καὶ τὸ σαυτὸν δρᾶν, παρεὶς τὴν ἱστορίαν, μὴ ὀλίγον παρασκάμματος, ἢ χρήσιμον,

& in modum catenæ coaptatum, vt nihil interruptum insit, neque multæ sint narrationes mutuò sibi adiacentes: sed semper quod primum est, secundo non vicinum sit modò, sed etiam cum eo communicet, & per extrema commisceatur. Breuitas in omnibus est vtilis: & maximè si rerum dicendarum inopia non fuerit: & hanc non tam à nominibus & verbis, quàm à rebus ipsis suppeditari oportet. Dico autem si parua, minúsque necessaria percurras, magna autem copiosè exponas. Quin potiùs multa prætermittenda. Neque enim si conuiuio accipias amicos, omniáque fuerint apparata, ob hoc inter media bellaria, & auiculas, & patinas tam multas, & capros, & lepores, & sumina, saperdam quoque appones, & pulmentum, si illud etiam fuerit apparatum. Sed quæ viliora sunt, negliges. In primis verò sibi temperandum in descriptionibus montium, vel murorum, vel fluminum, ne vim orationis ineptè ostentare videaris, & omissa historia tuum ipsius negocium agere. Sed quum illa paulùm attigeris, vtilitatis

καὶ σαφῶς ἕνεκα, μεταβήσῃ, ἐκφυγὼν τὸ ἰξὸν τὸ ἐν τῷ πράγματι, καὶ τὸ τοιοῦτον ἅπαν λιχνείαν, οἷον ὁρᾷς τι καὶ Ὅμηρος ὡς μεγαλόφρων ποιεῖ. κἀκεῖνοι ποιητὴς ὤν, παρῆλθεν τὸν Ταύταλον, καὶ τὸν Ἰξίονα, καὶ Τιτυόν, καὶ τοὺς ἄλλους. εἰ δὲ Παρθένιος, ἢ Εὐφορίων, ἢ Καλλίμαχος ἔλεγε, πόσοις ἂν ἔτι ἔπεσι τὸ ὕδωρ ἄχει πρὸς τὸ χεῖλος τοῦ Ταντάλου ἤγαγον; εἶτα πόσοις ἂν Ἰξίονα ἐκύλισε; μᾶλλον δὲ ὁ Θουκυδίδης αὐτός, ὀλίγα τῷ τοιούτῳ εἴδει τοῦ λόγου χρησάμενος, σκέψαι ὅπως εὐθὺς ἀφίσταται, ἢ μηχάνημα ἐρμηνεύσας, ἢ πολιορκίας σχῆμα δηλώσας ἀναγκαῖον, καὶ χρειώδες ὄν, ἢ ὅτι πόλεων σχῆμα, ἢ Συρακουσίων λιμένα. ὅταν μὲ γὰρ τὰ λοιπὸν διηγῆται, καὶ μακρὸς εἶναι δοκῇ, ἐν τοῖς πράγμασι ἐπόπτου. εἰσὶ γὰρ οὕτω τὸ τάχος. καὶ ὡς φεύγοντος ὅμως ἐπιλαμβάνεται αὐτοῦ τὰ χειρώνακτα, πολλὰ ὄντα. ἐν δέ ποτε καὶ λόγοις ἐρωῶντά τινα δεῖσῃ εἰσάγειν, μάλιστα μὲ ἐοικότα τῷ προσώπῳ, καὶ τῷ πράγματι, οἰκεῖα λέγεσθω. ἔπειτα, ὡς σαφέστατα καὶ ταῦτα. πλὴν ἐφεῖταί σοι

& perſpicuitatis tantùm gratia, mox inde digrediaris: euitato quod in illa re eſt glutino, omníque huiuſmodi ganea, veluti magnanimum Homerum facere vides: qui quāquā eſt poëta, Tantalum, Ixionem, Tityum, aliósque percurrit. At ſi Parthenius, vel Euphorion, vel Callimachus eadem tractaret, quàm multis putas verſibus aquam ad labia vſque Tantali adduxiſſet? Deinde quàm multis idem Ixionem volutaſſet? Quin & Thucydides ipſe modicè hac orationis ſpecie vſus, vide quàm citò ab ea recedat, ſiue machinamentum exponat, ſiue neceſſariam atque vtilem obſidionis ſpeciem declaret, aut etiam ciuitatum formas, aut Syracuſanum portum deſcribat. Quum enim in peſtis narratione longior eſſe videtur, tum res ipſas conſidera: ſic enim breuitatem cognoſces, aç celeritatem: & vt rerum multitudo fugientem ipſum apprehendit. Quòd ſi quādo quiſpiam orationem habens erit introducendus, conueniētia perſonę, reiq; propria, eáque quàm planiſſimè dicantur: niſi quòd licet tibi

tunc

τότε καὶ ῥητορεῦσαι, καὶ ἐπιδεῖξαι τὴν τῶν λόγων δεινότητα. ἔπαινοι μὲν γὰρ, καὶ ψόγοι, πάνυ περισμῶσι, καὶ πεπεισμένοις, καὶ ἀσυκοφαντήτοις. καὶ μὴν ἀπὸ δείξεων, καὶ ταχέως, καὶ μὴ ἀκαίρως, ἐπὶ ξένῳ τῷ δικαστηρίου ἐκείνοις εἰσι, καὶ τῷ αὐτῷ Θεοκόμπῳ αἰτίαν ἔχεις, φιλαπεχθήμονος κατηγορῆσαι τῶν πλείστων, καὶ διαπεσεῖν ποιουμένῳ τὸ πρᾶγμα, ὡς κατηγορεῖν μᾶλλον, ἢ ἱστορεῖν τὰ πεπραγμένα. ἐγὼ μὲν καὶ μὴ ὄντος εἴ τις παρέμπεσοι, λεκτέος μὲν, οὐ μὴν πιστευτέος παντως, ἀλλ' ἐν μέσῳ θετέος τοῖς ὅπως ἂν ἐθέλωσιν, εἰκάσουσι περὶ αὐτῶ. σοὶ δ' ἐκινδύνως, καὶ πρὸς οὐδέτερον ἐμπεπτωκός. τὸ δ' ὅλον, ἐκεῖνα μοι μέμνησο. πολλάκις τὸ αὐτὸ ἐρῶ. καὶ μὴ πρὸς τὸ παρὸν μόνον ὁρῶν γράφε, ὡς οἱ νῦν ἐπαινέσονταί σε, καὶ τιμήσουσιν, ἀλλὰ τὸν σύμπαντος αἰῶνος ἐσόμενος, πρὸς τοὺς ἔπειτα μᾶλλον συγγράφε, καὶ παρ' ἐκείνων ἀπαίτει τὸν μισθὸν τῆς γραφῆς, ὡς λέγεται καὶ πρὸς σέ. ἐκεῖνος μέντοι ἐλεύθερος αὐτὴρ ἦν, καὶ παῤῥησίας μεστὸς, οὐδὲ κολακευτικὸν, οὐδὲ δουλοπρεπὲς, ἀλλ' ἀληθείας ἐπὶ πᾶσι τῆς τ'

tunc rhetorem agere, & grauitatem orationis ostentare. Etenim laudes, aut vituperia parcè, circunspectè (ita vt calumnia vacent) præterea cum demonstratione, & celeriter ac tempestiuè adhibenda sunt: siquidem hæc à foro sunt aliena. Alioqui in eadem eris culpa qua Theopompus, qui plurimos Dioscè nimis accusat, & eam rem in studium quoddam vertit, vt accuset magis, quàm res gestas historiæ tradat. Iam verò & fabula: si qua fortè incidat, dicenda quidem erit, non tamen confirmanda, sed in medio ponēda ijs qui vt volent, de ea coniecturam facient. Tibi verò sit extra periculum, & in neutram partem inclinet. In vniuersum autem illud memineris: sæpius idem dicam. Ne ad præsens tempus duntaxat respiciens, scribas, vt qui nunc viuunt te laudent & colant: sed ad vniuersum æuum cogitationem intendens, ob posteritatē potiùs historiā cōponas, & ab illis mercedē scriptionis deposcas, vt & de te aliquando dicatur: Ille sanè vir fuit liber, & ad dicēdū fiducia plenus: nihil adulatoriū, neq; seruile, sed veritatē in omnib⁹ secut⁹ Qui sapiet, hoc supra spes εἰ σωφρονοίη τις, ἔσῃ πάντων

τὰς ναῦς ἐλπίδας δεῖτο αὖ, ὅπως ὀλιγοχρονίους οὔσας. ὁρᾷς τὸν κνίδιον ἐκεῖνον ἀρχιτέκτονα, οἷον ἐποίησεν τὸν κοδμήσας τὸν τὸν ἐπὶ τῇ Φάρῳ πύργον, μέγιστον, καὶ κάλλιστον ἔργων ἁπάντων, ὡς πυρσεύοιτο ἀπ' αὐτῆς τοῖς ναυτιλλομένοις ἐπὶ πολὺ τῆς θαλάττης, καὶ μὴ καταφέροιντο εἰς τὴν περιγιονίαν, παγχάλεπον ὡς φασιν οὖσαν, ἢ ἄφευκτον, εἴ τις ἐμπέσοι εἰς τὰ ἔρματα. οἰκοδομήσας δὴ τὸ ἔργον, ἔνδοθεν μὲν ἐπὶ τῶν λίθων τὸ αὐτῆς ὄνομα ἐπέγραψεν. ἐπιχρίσας δὲ πίττῃ, καὶ ἐπικαλύψας, ἐπέγραψε τοὔνομα τοῦ τότε βασιλεύοντος, εἰδὼς ὅσον ἢ ἐχρῄζετο, παῦ ὀλίγου χρόνου συνεκπεσούμενα μὲν τῷ χρίσματι τὰ γράμματα, σωφανησόμενον δὲ, Σώστρατος Δεξιφάνους κνίδιος, θεοῖς σωτῆρσιν ὑπὲρ τῶν πλωϊζομένων. οὕτως οὐδὲ ἐκεῖνος ἐς τὸ τότε καιρὸν, οὐδὲ τὸ αὐτῆς βίον τὸ ὀλίγον ἐώρα, ἀλλ' εἰς τὸ ναῦς, καὶ τὸ ἀεὶ, ἄχρις αὖ ἐσήκῃ ὁ πύργος, καὶ μόνῃ αὐτῆς ἡ τέχνη. χρὴ τοίνυν καὶ τὴν ἱστορίαν οὕτω γράφειν συὸ τῷ ἀληθεῖ μᾶλλον πρὸς τὴν μέλλουσαν ἐλπίδα, ἢ πρὸς σὺν κολακείᾳ πρὸς τὸ

præsentes, quæ adeò sunt momentaneæ, ponat. Annon vides Cnidium illum architectum vt fecerit? Cùm enim extruxisset illã in Pharo turrim, maximum, atque pulcherrimum omnium operum, vt ex ea accensę faces magno maris spatio nauigantibus illucerent, ac ne in Parætoniam, locum, vt aiunt, omnino periculosum, & inextricabilem, siquis in scopulos inciderit, deferrentur. Postquam igitur hoc opus exædificasset, intus in saxis suũ nomẽ inscripsit: quo calce illita occultato, nomẽ ei⁹ qui tum regnauit, superinscripsit, ratus, id quod etiam euenit, fore vt breui admodum, literæ illæ cum illita calce caderent: hoc verò appareret: Sostratus Cnidius, Deriphanis filius, Dijs seruatoribus pro salute nauigãtium. Hoc pacto neque temporis illius, neque breuis suæ vitæ rationem habebat: sed ad præsens, perpetuúmque tempus respiciebat, quòd dum turris illa staret, sua ars etiam maneret. Quare sic etiam cum veritate potiùs ad spem futuram, quàm cum adulatione, ad eorum qui nunc laudantur voluptatem, historia est conscribenda. πρὸς τοῖς ναῦς ἐπαινουμένοις.

οὗτός σοι κανὼν καὶ σάθμη ἰσο-
ρίας δικαίας. καὶ εἰ μὴ σαθμώσον-
ται τινες αὐτῇ, εὖ ἂν ἔχοι, καὶ
εἰς δέον ἡμῖν γέγραπται. εἰ δ'
μὴ, νεκύλισμα ὁ πόδος ἐν κρα-
νίῳ.

Hæctibi historiæ iustæ regula & amussis: ad quam si qui perpendant, bene se res habet, & commodum hæc à nobis scripta sunt: sin minùs, volutatum est in Cranio dolium.

ΑΛΗΘΟΥΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ Λόγος πρῶτος.

HISTORIÆ VERÆ LIBER PRIMVS.

ARGVMENTVM.

Vt suprà Historia præcepta & regulas tradidit, ita in his duobus libris exemplum eiusdem proponit, non quidem rerum vere gestarum, sed fictarum, simul vt formam aliquam operis, ceu videtur, proponeret, simul vt animos à rebus seriis auocatos, paulisper reficeret & delectaret. Quid autem in his narrationibus potissimum spectandum sit, nempe qua occasione, quóne consilio argumentum hoc tractarit, ipse in proœmio exponit.

Ὥσπερ τοῖς ἀθλη-
τικοῖς καὶ περὶ
τὰ σώματων
ἐπιμέλειαν ἠ-
σκημένοις, οὐ τὰ
εὐεξίας μόνον, ἀλλὰ τῶν γυμνα-
σίων φέρεται δόξαν, ἀλλὰ καὶ τὰ
κατὰ χρόνον γιγνόμενα ἀνέσεως,
μέρος μοῦ τὰ ἀσκήσεως τὸ
μέγιστον αὐτῶν ὑπολαμβάνου-
σιν, οὕτω δὴ καὶ τοῖς περὶ λόγους
ἐπιτηδεύουσιν ἡγοῦμαι προσή-
κειν μὴ τὰ πολλοῦ τὰ σπουδαιο-
τέρων ἀναγνωσταὶ εἶναί τε τὰ
διαρκεῖς, καὶ πρὸς τὰ ἔπειτα κά-
ματον ἀκμαιοτέρους παρασκευάζειν.

Os est athletarum, ac eorum qui summa diligentia corpus exercent, non modò bonæ habitudinis, atque excitationis rationem habere, verùm etiam tempestiuæ remissionis, quam maximam vtique exercitationis partem arbitrantur. Idem literarum studiosis cõuenire duco, vt post multam rerum seriarum lectionem, animum relaxent, eúmque ad laborem postea suscipiendum, vegetiorẽ cõparent.

γίνοιτο δ' ἂν ἐμμελὴς ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῖς, εἰ τοῖς τοιούτοις τῶν ἀναγνωσμάτων ὁμιλοῖεν, ἃ μὴ μόνον ἐκ τοῦ ἀστείου τε καὶ χαρίεντος ψιλὴν παρέξει τὴν ψυχαγωγίαν, ἀλλά τινα καὶ θεωρίαν ἐκ ἄμισον ἐπιδείξει), οἷόν τι καὶ περὶ τῶνδε τῶν συγγραμμάτων ὑπολαμβάνω. οὐ γὰρ μόνον τὸ ξένον τῶν ὑποθέσεως, οὐδὲ τὸ χαρίεν τῆς πραγματέσεως ἕπαγωγὸν ἔσαι αὐτοῖς, οὐδ' ὅτι ψεύσματα ποικίλα, πιθανῶς τε καὶ ἐναλλὰξ ἐξενηνόχαμεν, ἀλλ' ὅτι καὶ τῶν ἱστορουμένων ἕκαστον ἐκ ἀκαιρολογίτως πρός τινα ἧτινι) τῶν παλαιῶν ποιητῶν τε, καὶ συγγραφέων, καὶ φιλοσόφων, πλὴν τεράστια καὶ μυθώδη συγγεγραφότας. ὃς καὶ ὀνομασὶ αὐτέγραφον, εἰ μὴ καὶ αὐτῷ σοι ἐκ τῆς ἀναγνώσεως φαίνεται ἔμελλε. Κτησίας ὁ Κτησιόχου, ὁ Κνίδιος, συνέγραψε περὶ τῆς Ἰνδῶν χώρας, καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς, ἃ μήτε αὐτὸς ἴδε, μήτε ἄλλου τινὸς παρόντος ἤκουσεν. ἔγραψε δὲ καὶ Ἰαμβοῦλος περὶ τῆς ἐν τῇ μεγάλῃ θαλάττῃ, πολλὰ παραδοξα, χαρίεντα μὲν ἅπασι τὸ ψεῦδος πλασαμένος, ἐπ' ἀτεχνῶς δ' ὅμως σωθεὶς τῇ ὑποθέσει. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τὰ αὐτὰ

Conueniens autem hoc otiũ fuerit ipsis: si talium rerum in lectione versentur, quę nõ solùm ex facetijs, & lepore tenuem animi recreationem præbeant: verùm etiam non rudem speculationem præ se ferant: quale quiddã de hisce scriptis sensuros existimo. Non enim solummodò materiæ nouitas, atq; instituti festiuitas, neque quod varia mendacia, probabiliter, & verisimiliter cõfinximus, eos ad legẽdum illiciet: sed quòd eorum quæ narrãtur, singula non sine morsu taxãt aliquẽ veterum poëtarum, & scriptorum & philosophorũ, qui portẽtosa, & fabulosa multa literis mandarunt: quorum nomina subiecissem, nisi futurum esset vt ea tibi ex lectione innotescerent. Ctesias Cnidius, Ctesiochi filius, de Indorum regione, ijsq; rebus quę apud ipsos sũt, ea scripsit quæ neque ipse vidit, neque ex aliis relatione accepit. Iambulus quoque de his quę in mari magno sunt, multa præter hominũ opinionem literis mandauit, & notum quidem mendacium finxit, attamen non insuaue argumentum contexuit. Alij præterea multi facto simili argumenti delectu,

τούτοις προσελόμενοι, συνέγρα-

ἦαι, ὡς δ' ἵππους ἑαυτῆ, καλάνας τε, καὶ ἀποδημίας, ἤθεά τ' ἀνέρων ἐσορῶντες, καὶ ἀνθρώπων ἀμότητας, καὶ βίων κατόπτας. ἀρχηγὸς ἦ αὐτοῖς καὶ διδάσκαλος τ' τοιαύτης βωμολοχίας, ὁ τ' Ομήρου Οδυσσεὺς, τοῖς περὶ τ' Αλκίνοον δικηβόλους ἀνέμων τε δουλείαν, καὶ μογοστάλμους, καὶ ὠμοφάγους, καὶ ἀχρίους τινὰς ἀνθρώπους. ἔτι ἦ πολυκέφαλα ζῶα, καὶ τοὺς ἀπὸ φαρμάκων τ' ἐπῳδῶν μεταβολὰς, οἷα πολλὰ ἐκεῖνος παρὰ ἰδιώτας τὸν Φαίακας ἐτερατεύσατο. τούτοις οὖν ἐντυχὼν ἅπασι, τ' ψεύσασθαί μ', ἐσφόδρα τὸν ἄνδρα ἐμεμψάμην, ὁρῶν ἤδη σύνηθες ὂν τ' τὸ καὶ τοῖς φιλοσοφεῖν ὑπισχνουμένοις. ἐκεῖνο δ' αὖ τὰν ἐθαύμασα, εἰ ἐνόμιζ' λήσειν ἂν ἀληθῆ συγγράφοντες. διόπερ καὶ αὐτὸς ἀπὸ κενοδοξίας ἀπολιπεῖν τι ἀπουδάσας τοῖς μεθ' ἡμᾶς, ἵνα μὴ μόνος ἄμοιρος ὦ τ' ἐν τῷ μυθολογεῖν ἐλευθερίας, ἐπεὶ μηδ' ἐν ἀληθέσι ἱστορεῖν εἶχον, οὐδ' ἐν γὲ ἐπιτρέπεσθαι ἀξιόλογον, ὅτι τὸ ψεῦδος ἐξαπόμυω, πολλῷ τ' ἄλλων συγγωμονέστερον. κἂν ἐν γὲ δὴ τ' τὸ ἀληθεύειν λέγω, ὅτι ψεύδομαι, ὅτῳ δ' ἂν μοι δοκῶ κρατεῖν περὶ

suos errores ac peregrinationes, ingentia belluarum corpora, hominum feritates, & inusitatos mores narrarũt. Cuiusmodi scurrilitatis author & magister ipsis fuit Homericus ille Vlysses, qui apud Alcinoum & ventorum seruitutem, & vnoculos, & crudiuoros, & feros quosdã homines: præterea multorum capitum animalia, sociósque meretricum veneficijs mutatos, multáq; monstris similia rudi Phæacum populo edisserens est ementitus. In quæ omnia cùm incidissem, non magno vitio viris illis vertebam quòd mentirentur, cùm iam viderẽ id illis esse consuetum qui se philosophos esse profitẽtur. Illud verò in ijs mirat⁹ sum, si cùm nõ vera dicerent, id alios latere existimarẽt. Quapropter cùm ipse etiam præ gloriæ studio, posteris aliquid relinquere velim, ne solus expers sim libertatis in cõminiscendis fabulis, quandoquidem veri nihil habeo quod narrẽ (nihil enim memorabile mihi contigit) ad mendacium me conuerti, multò æquiùs quàm alij. Nam etsi vnum hoc verè dicam quòd mentior, idcirco tamen aliorũ criminationem euitaturus mihi videor, τ' ἄλλων κατηγορείαν ἐκφυγεῖν,

αὐτὸς ὁμολογῶν μηδὲν ἀληθὲς
λέγειν. γράφω τοίνυν περὶ ὧν
μήτ' εἶδον, μήτ' ἔπαθον, μήτε
παρ' ἄλλων ἐπυθόμην. ἔτι δὲ
μὴ δ' ὅλως ὄντων, μὴ δὲ τὴν ἀρ-
χὴν γενέσθαι δυναμένων. διὸ δεῖ
τοὺς ἐντυγχάνοντας μηδαμῶς
πιστεύειν αὐτοῖς. Ὁρμηθεὶς γάρ
ποτε ἀπὸ Ἡρακλείων στηλῶν, καὶ
ἀφεὶς ἐς τὸ ἑσπέριον Ὠκεανὸν,
ἐπὶ πνεύματος εὐδίου ἐπλέομεν.
αἰτία δέ μοι τῆς ἀποδημίας,
καὶ ἀνδρὸς, ἡ τῆς διανοίας πε-
ρίεργία, καὶ τῶν πραγμάτων κεν-
ῶν ἐπιθυμία, καὶ τὸ βούλεσθαι
μαθεῖν ὅ, τι τὸ τέλος ἔχει τῆς Ὠκεανοῦ, καὶ τίνες οἱ πέραν κα-
τοικοῦντες ἄνθρωποι. τούτων γέ
τοι ἕνεκα, πάμπολλα σιτία ἐνε-
βαλόμην, ἱκανὸν δὲ καὶ ὕδωρ ἐνε-
θέμην. πεντήκοντα δὲ ἡλικιω-
τῶν προσεποιησάμην, πλοῦν αὐτῇ
ἐμοὶ γνώμην ἔχοντας. ἔτι δὲ, καὶ
ὅπλων πολύ τι πλῆθος παρε-
σκευασάμην. καὶ κυβερνήτην
τὸν ἄριστον μισθῷ μεγάλῳ πεί-
σας, παρέλαβον. καὶ τὴν ναῦν, ἄν-
καιτος δὲ ἦν, ὡς πρὸς μέγαν καὶ
βίαιον πλοῦν κρατυνάμην. ἡ-
μέραν μὲν οὖν καὶ νύκτα ἐπὶ πνεύ-
ματος πλέοντες, ἔτι τὴν γῆν ὑπο-
φαινομένην, ἐσφόδρα βιαίως
ἀνηχθέμεθα. τῇ ὑστεραίᾳ δὲ, ἅμα

quòd ipsemet me nihil veri dicere fateor. Ea igitur scribo quæ neque ipse vidi, neque passus sum, neque ex alijs audiui, quæ præterea neque omnino sunt, neque A ab initio esse potuerunt. Quare qui hæc legerit, nullam eis fidem adhibeat oportet. Egressus olim ab Herculeis columnis, & in Occidētalem Oceanum delatus, secundo vento nauigaui. Causa autem huius peregrinationis & argumētum fuit animi curiositas, & uouarum rerum cupiditas, B cùm scire vellem tum quis Oceani finis esset, tum qui homines vltra Oceanū habitarēt. Idcirco igitur multum commeatum imposui, & aquæ quantum satis erat, ac coætaneos quinquaginC ta eiusdē animi mecum adiunxi, & armorum copiam paraui, gubernatorémque optimum magno pretio conductum accepi. Nauim autem quæ actuaria erat, vt D pote ad magnam ac violētam nauigationem muniui. Cùm itaque diē & noctem secundo vento nauigaremus, adhuc apparente terra, nòn admodum magna vi prouecti sumus. Sequenti verò die, simul oriente sole, & ventus increuit, ἡλίῳ ἀνίσχοντι, ὅ, τ' ἄνεμος ἐπ-

δίδου, καὶ τὸ κῦμα νύξασθαι, καὶ ζόφος ἐπιγίνεσθαι, καὶ οὐκ ἔτ' ἂν δὲ στεῖλαι τὸ ὀθόνιον δυνατὸν ἦν. καὶ ἐπιβλέψαντες αὖ τῷ πνεύματι, παραδόντες αὐτὸν, ἐχόμασθα μέρας ἑπτὰ, καὶ ἐβδομήκοντα. τῇ ὀγδοηκοστῇ δ', ἀφνω ἐκλάμψαντος ἡλίου, καθορῶμεν ὄρος πέλαγος ὑψηλὸν, καὶ δασεῖαν, ὑβαχεῖ περιχυμένων τῷ κύματι. καὶ ἤδη τὸ πολὺ τῆς ζάλης κατεπαύετο. προσχόντες δὲ, καὶ ἀποβάντες, ὡσεὶ ἐκ μακρᾶς ταλαιπωρείας πολὺν χρόνον ἐκείμεθα. διαναστάντες δ' ὅμως, ἀπεκείναμεν ἡμῶν αὐτῶν, πεντήκοντα μὲν φύλακας τοῦ νεὼς παραμεῖναι, εἴκοσι δ' σὺν ἐμοὶ ἐπανελθεῖν ἐπὶ κατασκοπὴν τῆς νήσου. προελθόντες δ' ὅσον σταδίους βεῖς ἀπὸ τῆς θαλάττης δι' ὕλης, ὁρῶμεν πέτρα σήλην χαλκῆ πεποιημένην, ἑλληνικοῖς γράμμασι κατεγεγραμμένην, ἀμυδροῖς δ', καὶ ἐκτετριμμένοις, λέγουσαν, ἄχει τούτων Ἡρακλῆς καὶ Διόνυσος ἀφίκοντο. ἴχνη δ' καὶ ἦν δύο πλησίον ἐπὶ πέτρας, τὸ μὲν, πλεθριαῖον, τὸ δ' ἔλαττον. ἐμοὶ δοκεῖν. τὸ μὲν, τοῦ Διονύσου τὸ μικρότερον. διὰ τί γὰρ δ', Ἡρακλέους. προσκυνήσαντες δὲ, προήειμεν. οὕτω δὴ πολὺ παρήειμεν,

& fluctus intumuit, & caligo suborta est, neque iam contrahi velum poterat. Itaque nos vento commisimus, & tradidimus, diésque nouem & septuaginta fluctuauimus. Verùm octogesima die, oriente iam sole repentè non procul conspicimus Insulam altam, arboribus consitam, non aspero fluctu circumsonantem: iam enim magnus procellæ impetus quieuerat. Quam cùm adiuissemus, & descendissemus, vt ex multa maris molestia diu humi iacuimus: deinde verò surreximus: & è nobis triginta delegimus qui ad nauis custodiam remanerent, viginti verò qui mecum ad insulæ explorationem ascenderent. Per syluam igitur tria circiter à mari stadia progressi, æneam columnam videmus, Græcis literis, sed exoletis & attritis inscriptam. Verba erant, Huc vsque deuenerunt Hercules & Bacchus. Erant autem vestigia duo in propinquo saxo, vnum iugeris magnitudine, alterum minus: ita vt minus istud Bacchi, alterum Herculis esse mihi videretur. Tum adorato loco processimus, Nec dum longè abieramus,

καὶ ἐφιξάμεθα ποταμῷ, οἴνου ῥέοντι ὁμοιοτάτῳ μάλιστα, οἷος ὁ Χίος ὅτιν. ἄφθονον δὲ καὶ τοῦτο ῥεῦμα, καὶ πολὺ, ὥστε ἐνιαχοῦ καὶ ναυσίπορον εἶναι δυνάσθαι. ἐ- A πῆλθε δὲ ἡμῖν πολὺ μᾶλλον πιστεύειν τῷ ὀπὶ τῆς στήλης ἐπιγράμματι, ὁρῶσι τὰ σημεῖα τῆς Διονύσου ἐπιδημίας. δόξαν δέ μοι καὶ ὅθεν ἄρχεται ὁ ποταμὸς καταβαίνειν, ἀίνειν παρὰ τὸ ῥεῦμα. καὶ πλοῦν μὲν οὐδεμίαν εὗρον B αὐτῷ, πολλὰς δὲ, καὶ μεγάλας ἀμπέλους, πλήρεις βοτρύων. C ὑπερῆν δὲ τῶν ῥιζῶν ἑκάστης, αὐτόρρει σταγὼν οἴνου διαυγοῦς, ἀφ' ὧν ἐπίνετο ὁ ποταμός. ἰδεῖν δὲ καὶ ἰχθῦς ἐν αὐτῷ πολλοὺς ἐδεῖν, οἴνῳ μάλιστα καὶ τὴν χροιὰν καὶ τὴν γεῦσιν προσεοικότας. ἡμεῖς D γοῦν ἀγρεύσαντες αὐτῶν τινας, καὶ ἐμφαγόντες, ἐμεθύσθημεν. ἀμέλει, καὶ ἀναπεμόντες αὐτοὺς, ἐυρίσκομεν βυρσὸς μεσοῦς. ὕστερον μέντοι ὑπονοήσαντες τοὺς ἄλλους ἰχθῦς, τοὺς ἀπὸ τοῦ ὕδα- E τος παραμιγνύντες, ἐκεράσαμεν τὸ σφοδρὸν τῆς οἰνοφαγίας. τότε δὲ τὸν ποταμὸν περάσαντες, ἢ διαβατὸς ἦν, ἔυρομεν ἀμπέλων χῆμα τερατῶδες. τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς γῆς, ὁ στέλεχος αὐτὸς, ἐυσαρκὲς, καὶ παχύς. τὸ

quum venimus ad fluuium, qui vino Chio simillimus fluebat. Fluxus autem copiosus multúsq; erat, adeò vt alicubi nauib⁹ esset peruius. Nobis verò in mẽtem venit, vt inscriptioni columnæ maiorem multò fidem adhiberemus, cùm signa peregrinationis Bacchi animaduerteremus. Cúmque fluminis principium inuestigare statuissẽ, aduersò fluxu ascendi, atq; ibi quidem nullum fontem inueni, sed magnas multásq; vites vuis refertas: quarum cuiusquẽ ex radicibus guttæ limpidi vini fluebant, ex quibus flumen efficiebatur: in quo multos pisces colore & sapore vino maximè similes cernere erat. Ex quibus cùm aliquos piscati essemus ac comedissemus, temulenti euasimus: quos etiam præcidentes, fæce plenos inueniebamus. Sed postea re animaduersa, commixtis piscibus alijs qui in aqua versantur, vini illius, vnde vescuntur isti, vehemẽtiam temperauimus. Traiecto autem flumine, quà traijci poterat, portentosas vites inuenimus. Nam truncus inferior qui à terra surgit ramosus erat & crassus: superior autem mulieres erant, ab vtero ferè ἀνω, γυναῖκες ἦσαν, ὅσον ἐκ

τῶν λειμώνων, ἅπαντ' ἔχοντα τέλεια. τοιαύτην παρ' ἡμῖν τὴν Δάφνην περιτιθέασι· ἀρτι τὸν Ἀπόλλωνος καταλαμβάνοντος, ἀποδενδρουμένην. ἀπὸ δὲ τῶν A δακτύλων ἄκρων ἐξέφυοντο αὐταῖς οἱ κλάδοι, καὶ μέσαι ἦσαν βοτρύων. καὶ μὴν καὶ ταῖς κεφαλαῖς ἐκόμων ἑλίξι τε, καὶ B φύλλοις, καὶ βότρυσι. προσελθόντας δ' ἡμᾶς, ἠσπάζοντο, καὶ ἐδεξιοῦντο, αἱ μὲν, λυδίον, αἱ δὲ, ἰνδικὴν, αἱ πλείσται δ', τὴν ἑλλάδα φωνὴν προϊέμεναι. καὶ C ἐφίλουν δ' ἡμᾶς τοῖς στόμασιν. ὁ δὲ φιλῆσις, αὐτίκα ἐμέθυεν, καὶ παράφορος ἦν. δ' ἐπεσθαι μὴ βουλομένοις οὐ παρεῖχεν τὸ καρπόβ, ἀλλὰ ἠλγεῖτο, καὶ ἐβόα, ἀπατωμένους. αἱ δ', καὶ μίγνυσθαι ἡμῖν D ἐπεθύμουν. καὶ δύο τινὲς τῶν ἑταίρων πλησιάσαντες αὐταῖς, ἐκ ἔτ' ἀπελύσαντο, δὴ ἐκ τῶν αἰδοίων ἐξέλεγτο. συνεφύοντο γὰρ, καὶ συμπερίζωντο. καὶ E ἦν αὐτοῖς κλάδοι ἦσαν οἱ δάκτυλοι, καὶ ταῖς ἑλίξι περιπλεκόμενοι, ὅσον οὔπω καὶ αὐτοὶ καρποφορήσειν ἔμελλον. καταλιπόντες δ' αὐτοὺς, ἐπὶ ναῦν ἐφεύγομεν. καὶ τοῖς ἀπολειφθεῖσι διηγούμεθα ἐλθόντες τὰ γενόμενα, καὶ τὴν ἀμπελομιξίαν.

furſum omnia perfecta habentes. Talem apud nos Daphnen deſcribunt, quam cùm Apollo iam comprehenderet, in arborem verſa eſt. A ſummis autem earum digitis exoriebantur palmites vuis pleni. Quin & capitibus pro comis inerant capreoli, & folia, & vuæ. Nos autem accedentes ſalutabant, & dextras iungebant: quarum aliæ Lydia, aliæ Indica, plurimæ Græca lingua loquebantur. Nos quoque ore deoſculabantur, & qui oſculum acceperat, ilico ebrius & mentis inops reddebatur. At fructũ decerpi non ſinebant, ſed quum auellebatur, dolebant, & clamabant. Nobis autem commiſceri gliſcebant: duóque ex ſocijs cum illis congreſſi, ſolui non potuerunt, ſed ex pudendis cõnexi ſunt. Statim enim coaluerunt, ac inter ſe radices egerũt. Iámq; digiti ipſis erant palmites, & capreolis circumimplicabantur, iamiámque fructum laturi erant. Quibus relictis ad nauim fugimus: quò reuerſi, ijs qui remanſerant, cum alia narrauimus, tum ſociorum connectionem & commixtionẽ cum vitibus. Sumptis exinde amphoris, ἄλλα, καὶ τὴν ἑταίρων τὴν συμ- καὶ λαβόντες ἀμφορέας πλεῖ-

καὶ ὑδρευσάμενοί τε ἅμα, καὶ ἐκ τῶν ποταμῶν οἰνισάμενοι, καὶ αὐτοῦ πλησίον αὐλισάμενοι, ἕωθεν ἀνήχθημεν ὑπὸ σφοδρᾶ βιαίῳ πνεύματι. περὶ μεσημβρίαν δέ, ὡς ἔπι τὴν νῆσον φαινομένης, ἄφνω πρὸς ὀπτὴν ὁρμώμενος, ἡ περιδινήσας τὴν ναῦν, καὶ μετεωρίσας, οἷον ὀπτασίας περιλίνεις, ὡς ἔπι κεφαλῆς εἰς τὸ πέλαγος, ἀνὴ αὐτομετέωρον ἐξηρτημένην, αὔρημος ἐμπεσὼν τοῖς ἱστίοις, ἔφερε κολπώσας τὸ οἰάκιον. ἑπτὰ δὲ ἡμέρας, καὶ τὰς ἴσας νύκτας ἀερόφοιτήσαντες, ὀγδόῃ κατοπτεύομεν γῆν τινα μεγάλην ἐν τῷ ἀέρι, καθάπερ νῆσον λαμπρὰν, καὶ σφαιροειδῆ, καὶ φωτὶ μεγάλῳ καταλαμπομένην. προσενεχθέντες δ' αὐτῇ, καὶ ὁρμισάμενοι, ἀπέβημεν. ὑποσκοποῦντες δὲ τὴν χώραν, ἐυρίσκομεν οἰκουμένην τε, καὶ γεωργουμένην. ἡμέρας μὲν οὖν, οὐδὲν αὐτόθεν καταπροϊδόμενοι. νυκτὸς δ' ὑπογενομένης, ἐφαίνοντο ἡμῖν ἄλλαι νῆσοι πλησίον, αἱ μὲν μείζους, αἱ δὲ μικρότεραι, πρὸς τὴν χέρσον προσκεκλιμέναι. καὶ ἄλλη δέ τις γῆ κάτω, καὶ πόλεις ἐν αὐτῇ, καὶ ποταμοὺς ἔχουσα, καὶ πελάγη, καὶ ὕλας, καὶ ὄρη. ταύτην δὴ τὴν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην εἰκάζομεν. δόξαν δὲ ἡμῖν καὶ ἔπι

aquam simul, & è fluuio vinum hausimus, ac prope eum pernoctauimus. Diluculo autem, spirante non vehementi vento, soluimus. Meridie verò, cùm non appareret ampliùs insula, turbo repentè exorsus est, qui circumuolutam, & in sublime eleuatam nauim, ad ter mille ferè stadia, non iam in pelagus deposuit, sed sublatam suspendit, ingruénsque ventus, sinuatum carbasum impulit. Septem ergo dierum, totidémque noctium iter per aërem emensi, octaua die cernimus in aëre magnam quandam terram, velut insulam lucidam, rotúdam, magna luce micantem: in quam delati, portúmque ingressi descendimus. Tum regionem explorantes, comperimus eam habitari, & coli. Ibi interdiu nihil cernebamus, noctu aliæ, insulæ nobis apparebant, hæ quidem maiores, illæ verò minores, quarum color ignem referebat. Erat & alia subtus terra, quæ vrbes & fluuios, & maria, & syluas, & montes in se continebat, quam conijciebamus eam esse, quæ à nobis incolitur. Sed cùm vellemus

πρόσωτέρω προελθεῖν. ξυνελήφθημεν τοῖς Ἱππογύποις παρ' αὐτοῖς καλουμένοις, ἀπαντήσαντες. οἱ δ' Ἱππόγυποι, οὗτοί εἰσιν ἄνδρες ἐπὶ γυπῶν μεγάλων ὀχούμενοι. καὶ καθάπερ ἵπποις τοῖς ὀρνέοις χρώμενοι, μεγάλοι γὰρ οἱ γῦπες, καὶ ὡς ἐπίπαν τετράφαλοι. μάθοις δ' ἂν πῆς τὸ μέγεθος αὐτῶν ἐντεῦθεν. νεὼς γὰρ μεγάλης φορτίδος ἴσους ἕκαστον τῶν πτερῶν, μακροτέρους καὶ παχυτέρους φέρουσι. τούτοις οὖν τοῖς Ἱππογύποις προσετάκτην περιπετομένοις τὴν γῆν, εἴ τις ἐυρεθείη ξένος, ἄγειν ὡς τὸν βασιλέα. καὶ δὴ καὶ ἡμᾶς ξυλλαβόντες, ἄγουσιν ὡς αὐτόν. ὁ δ', θεασάμενος, καὶ ἀπὸ τῆς σελήνης εἰκάσας, Ἕλληνες ἄρα ἔφη ὑμεῖς ὦ ξένοι. συμφησάντων δ', πῶς ἂν ἀφίκεσθε ἔφη τοσοῦτον ἀέρα διελθόντες; καὶ ἡμεῖς τὸ παν αὐτῷ διηγούμεθα. καὶ ὃς ἀρξάμενος τὸ καθ' ἑαυτὸν ἡμῖν διεξήει, ὡς καὶ αὐτὸς ἄνθρωπος ὢν, τοὔνομα Ενδυμίων, ἀπὸ τῆς ἡμετέρας γῆς καθεύδοντα, ἀναρπασθείη ποτέ. καὶ ἀφικόμενος, βασιλεύσειε τῆς χώρας. εἶναι δὲ τὴν γῆν ἐκείνην ἔλεγε, σελήνην. ἀλλὰ θαῤῥεῖν τε

vlterius progredi, ab Hippogypis quos sic vocant, in quos incidimus, cōprehensi fuimus. Hi autem Hyppogypi, homines sunt, qui magnis vulturibus vehuntur, illisque auibus tanquam equis vtuntur. Nam magni, & vt plurimum tricipites sunt vultures. Hinc autem illorum magnitudinem discas, si dixerimus eos singulas alas, nauis onerariæ malo lōgiores, & crassiores ferre. His igitur Hippogypis ea cura demandata est, vt terrā circumuolitent, & siquem peregrinum inueniant, eum ad regem adducāt. Illi nos cōprehensos ad ipsum ducunt: qui vt nos conspexit, & ex veste coniecit, Vos ó hospites, inquit, Græci estis. Ille assentientibus nobis, quomodo, inquit, tantum aërem peruagati huc deueneristis? Et nos illi rem omnē retulimus. Tum ille incipiens, ea quæ sibi acciderant nobis narrabat: vt ipse homo cùm esset nomine Endymion, ex nostra terra in somnis raptus est, & huc delatus, regioni imperauit. Dicebat autem illam esse terram, quæ luna nobis videtur: sed bono esse animo, nullúmq; periculum

τὴν ἡμῖν κάτω φαινομένην παρεκελεύετο, καὶ μηδένα κίν-

δίωγον ὑφορᾶς. πάντα γὰρ ἡμῖν παρέσεσθαι ὧν δεόμεθα. ὡς ὁ καὶ κατορθώσω ἔφη τὸν πόλεμον, ὃν ἀνοίσω νῦν πρὸς τοὺς τὸν ἥλιον κατοικοῦντας, ἀπιόντων A εὐδαιμονέστατα παρ' ἐμοὶ καταβιώσετε. καὶ ἡμεῖς ἠρόμεθα τίνες τε εἶεν οἱ πολέμιοι, καὶ τὴν αἰτίαν τὴν διαφορᾶς. ὁ δὲ, Φαέθων φησὶν, ὁ τὸν ἐν τῷ B ἡλίῳ κατοικούντων βασιλεὺς, οἰκεῖται γὰρ δὴ καθ' ἡμᾶς ὥσπερ καὶ ἡ σελήνη, πολλὰ ἤδη πρὸς ἡμᾶς πολεμεῖ χρόνον. ἤρξατο δὲ ἀφ' αἰτίας τοιαύτης. Τῶν ἐν C τῇ ἀρχῇ τῇ ἐμῇ ποτε τοὺς ἀπορωτάτους συναγαγὼν, ἐβουλήθην ἀποικίαν ἐς τὸν ἑωσφόρον στεῖλαι, ὄντα ἔρημον, καὶ ὅσοι μισθενὸς κατοικοῦμεν. ὁ τοίνυν Φαέθων φθονήσας, ἐκώλυσε τὴν ἀποικίαν, καὶ μέσον τὸν πόρον ὑπαντήσας ἐπὶ τοὺς Ἱππομυρμήκων. τότε δὴ οὖν νικηθέντες, οὐ γὰρ ἦμεν ἀντίπαλοι τῇ παρασκευῇ, ἀνεχωρήσαμεν. νῦν δὲ, βούλομαι αὐθις ἀγεννεκεῖν τὸν πόλεμον, καὶ παρασκευάσασθαι τὴν ἀποικίαν. ὡς οὖν ἐθέλητε, κοινωνήσατέ μοι τοῦ πόλε. ὑμῖν γὰρ ἐγὼ παρέξω τῶν βασιλικῶν ἕνα ἑκάστῳ, ᾧ ποιησόμεθα τὴν ἔξοδον. ὅτως

suspicari iubebat, quoniam necessaria cuncta nobis erãt adfutura. Quòd si ex animi sententia, inquit, bellum quod Solis incolis nunc infero, prosperè confecero, omniũ fœlicissimè apud me viuetis. Hinc nos interrogauimus qui essent hostes, quæque dissidij causa. Tum ille, Phaëton, inquit, Solis incolarum rex, ille enim incolitur sicuti & Luna, iamdiu bellum contra nos gerit. Cœpit autem hac de causa. Ego olim pauperrimis quibusque, qui erant in meo regno, collectis, coloniam in Luciferum, tunc desertum & à nemine habitatum, mittere volui. Phaëthon autem inuidia commotus, transitum prohibuit, medio in itinere in Hippomyrmecibus occurrens. Tunc quidem victi, non enim apparatu æquales eramus, secessimus. Nunc autem denuo bellum inferre, & coloniam accersere volo. Si velitis igitur, estote socij expeditionis, vnúmque ex regijs vulturibus vnicuique, aliámque armaturam præbebo: & cras proficiscemur. Ita fiat, inquam, siquidem

καὶ τὴν ἄλλην ὁπλισιν. αὔριον ἕψομαι ἐγὼ γενέσθω, ἐπειδὴ σοι

δοκεῖ. τότε μὲ οὖν παρ' αὐτῷ
ἑστιαθέντες, ἐμείναμεν. ἕωθεν
δὲ διανασάντες, ἐπαυόμεθα.
καὶ γὰρ οἱ σκοποὶ πλησίον εἶ-
ναι ἐσήμαινον τοὺς πολεμίους. τὸ
μὲ οὖν πλῆθος τ' στρατιᾶς, δέκα
μυριάδες ἐχώρουν το, ἀνευ τ' σκευ-
οφόρων, καὶ τ' μηχανοπηγῶν,
καὶ τῶν πεζῶν, καὶ τῶν ξένων
συμμάχων. τούτων δὲ ὀκτα-
κισμύριοι μὲ ἦσαν οἱ Ἱππόγυ-
ποι, δισμύριοι δὲ, οἱ ἐπὶ τῶν
λαχανοπτέρων. ὄργεον δὲ καὶ
τοῦτο ὃν μίγιον, ἀντὶ τ' πτερῶν
λαχανίοις παίτῃ λάσιον. τὰ δ'
ὠκύπτερα ἔχει, ὀριδακίνοις
φύλλοις μάλιστα ἐοικότα.
ἐπὶ δὲ τούτων, οἱ κεγχροβόλοι
τετάχατο, καὶ οἱ σκορδομάχοι.
ἦλθον δὲ καὶ ἀπὸ τ' ἄρκτε σύμ-
μαχοι, τετρακισμύριοι μὲ Ψυλλο-
τοξόται, πεντακισμύριοι δὲ
ἀνεμοδρόμοι. τούτων δὲ, οἱ μὲ
Ψυλλοτοξόται ἐπὶ ψύλλων με-
γάλων ἱππάζονται. ὅθεν καὶ τ'
ὀνομασίαν ἔχουσι. μέγεθος τ'
ψύλλων, ὅσον δώδεκα ἐλέφα-
ντες. οἱδ' Ἀνεμοδρόμοι, πεζοὶ
μόνοι εἰσὶ, φέρονται δ' ἐν τῷ ἀέρι
ἄνευ τ' πτερῶν. ὁ δὲ τρόπος τ'
φορᾶς, τοιόσδε. χιτῶνας ποδη-
ρεῖς ἱματιζωσμένοι, κολπώσαντες
αὐτοὺς τῷ ἀνέμῳ, καθάπερ

hæc tua est sententia. Tunc epulis ab ipso excepti, mansimus. Diluculo autē, quoniā ab exploratoribus hostes sappropinquare nunciabatur, A acies instructa est nobis excitatis. Quare exercitus cōstabat centum millibus, exceptis lixis, & machinarum fabris, peditibus & conductitijs militibus. Horum autem octinginta millia erant Hippogypi, & eorum qui à Lachanopteris vehebantur, viginti millia. Auis etiā hæc est maxima, oleribus vndiquaq; loco pennarum hirta. C Quæ verò ex his velociores erant, pennas habebant lactucæ folijs maximè similes. His vecti Cenchroboli, & Scorodomachi ordinantur. Venerunt etiā à Septētrione D auxiliares copiæ, Psyllotoxotę numero triginta millia, Anemodromi quinquaginta millia. Ex his quidem Psyllotoxotæ in magnis pulicibus equitant, vnde & appellationem habēt. Pulicū verò E magnitudo est circiter duodecim elephantorum. Anemodromi autem sūt pedites, & sine pennis in aëre feruntur. Modus autem quo ferūtur talis est. Succingunt talares tunicas, quibus velorum instar sinuatis, tanquam naues aguntur. ἱστία, φέρονται ὥσπερ τὰ σκάφη.

τὰ πολλὰ δ' οἱ τοιῦτοι ἐν ταῖς μάχαις πελτασταί εἰσιν. ἐλέγοντο δ' ἀπὸ τῆς χώρας Καππαδοκίαν ἀστέρων ἥξειν, Στρουθοβάλανοι μὲν, ἑπτακισμύριοι, Ἱππογέρανοι δ', πεντακισχίλιοι. τούτοις ἐγὼ οὐκ ἐθεασάμην. οὐ γὰρ ἀφίκοντο. διόπερ οὐδὲ γράψαι αὐτῶν τὰς φύσεις ἐτόλμησα. τερατεία γὰρ καὶ ἄπιστα περὶ αὐτῶν ἐλέγετο. αὕτη μὲν τοῦ Ενδυμίωνος ἡ δύναμις. σκευὴ δὲ πάντων ἡ αὐτή. κράνη μὲν ἀπὸ τῶν κυάμων. μεγάλοι γὰρ παρ' αὐτοῖς οἱ κύαμοι καὶ κυρτοί. θώρακες δὲ φολιδωτοὶ πάντες, δέρμινοι. τὰ γὰρ λέπη τῶν δέρμων συῤῥάπτοντες, ποιοῦσι θώρακας. ἄῤῥηκτον δ' ὅμως γίγνεται τῷ δέρματι τὸ λέπος, ὥσπερ κέρας. ἀσπίδες δὲ καὶ ξίφη, οἷα τὰ ἑλληνικά. ἐπὶ δὲ κνημῖς ἦσαν, ἐτάξαντο ὧδε. τὸ μὲν δεξιὸν κέρας, εἶχον οἱ Ἱπποτοξόται. καὶ ὁ βασιλεὺς τοὺς ἀρίστους περὶ αὐτὸν ἔχων. καὶ ἡμεῖς ἐν τούτοις ἦμεν. τὸ δ' εὐώνυμον, οἱ Λαχανοπέρσαι. τὸ μέσον δὲ, οἱ σύμμαχοι, ὡς ἕκαστοι. τὸ δὲ πεζὸν, ἦσαν μὲν ἀμφὶ τὰς ἑξακισχιλίας μυριάδας, ἐτάχθησαν δὲ ὧδε. ἀράχναι παρ' αὐτοῖς πολλοὶ, καὶ

hi autem in prælijs plerumque sunt peltati. Dicebantur autem ab his stellis quæ Cappadociæ imminent, aduentaturi Struthobalani numero septuaginta millia, Hippogerani quinquaginta millia. Hos ego non vidi, quia non venerunt. Ideo neque ipsorum naturas describere ausim: etenim portentosa & incredibilia de his dicebantur. Et is quidem erat Endymionis exercitus. Omnium armatura eadem. Fabales erant galeæ: magnæ autem apud illos & duræ sunt fabæ. Loricæ squameæ, ex lupinis omnes. Loricas enim ex consutis lupinorum siliquis conficiunt. Lupini autem siliqua, tanquam cornu ibi nascitur infragilis. Scuta, & enses sunt quales Græcorum. Vbi verò sese obtulit occasio, sic in aciem instructi sunt. Dextrum cornu, Hippogypi tenebant, & rex, circa se optimos. quosque habens, inter quos nos etiã eramus. Læuum Lachanopteri. Medium auxiliarij vtique singuli. Peditatus autem circiter sex millibus myriadum constabat: qui sic in aciem instructi sunt. Aranеæ apud illos multæ ac magnæ sunt, μεγάλοι γίγνονται, πολὺ τῶν

Κυκλάδων νήσων ἕκαστος μείζων. τούτοις προστεταξε διυφῶναι τ μεταξὺ τ σελήνης, καὶ τ ἑωσφόρου ἀέρα. ὡς δὲ τάχιστα ἐχειρώσαντο, καὶ πεδίον δ' ἐποίησαν, ἐπὶ τούτου παρέταξε τὸ πεζόν. ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν, Νυκτηρίων ὁ Εὐδιάνακτος. τέτος αὐτός. τῶν δὲ πολεμίων, τὸ μὲ εὐώνυμον, εἶχον οἱ Ἱππομύρμηκες. καὶ ἐν αὐτοῖς, ὁ Φαέθων. θηρία δέ ὄντι μέγιστα, ὑποπτερα, τοῖς παρ' ἡμῖν μύρμηξι προσεοικότα, πλὴν τ μεγέθους. ὁ γὰ μέγιστος αὐτῶν, κ διπλέθρος ἦν. ἐμάχοντο δὲ, οὐ μόνον οἱ ἐπ' αὐτῶν, ἀλλὰ κ αὐτοὶ μάλιστα τοῖς κέρασιν. ἐλέγοντο δὲ ἔτοι εἶναι ἀμφὶ τὰς πέντε μυριάδας. ἐπὶ δὲ τῷ δεξιῷ αὐτῶν, ἐτάχθησαν οἱ Ἀεροκώνωπες, ὄντες κ οὗτοι ἀμφὶ πέντε μυριάδας, πάντες τοξόται, κώνωψι μεγάλοις ἐποχούμενοι. μετὰ δὲ τούτους, οἱ Ἀεροκόρδακες. ψιλοί τε ὄντες. καὶ πεζοί. πλὴν μάχιμοί γε καὶ ἅτοι. πόρρωθεν γὰ ἐσφενδόνων ῥαφανίδας ὡσεὶ μεγέθεις, ὁ βληθεὶς ἀπ' ἐπολίγον αὐτέχειν ἐδύνατο. ἀπέθνησκε δὲ, δυσοσμίας τινὸς αὐτόκα τῷ βάυματι ἐπιγιγνομένης. ἐλέγοντο

Cycladibus insulis vnaquæque multò maior. Has iussit intexere medium aëris, quod à Luna in Luciferum diffunditur. Quod vbi primùm fecerunt, campúmque strauerunt, in eo peditatum instruxit, cui præerat Nyctetion Eudianactis filius. Tertius ipse. Hostium autem læuum cornu tenebant Hippomyrmeces, inter quos medius Phaëthon. Bestiæ autẽ sunt maximæ, alatæ, formicis nostris assimiles, excepta magnitudine. Harum maxima duorum erat iugerum. Non solùm autem qui ipsis insidebant, sed etiam ipsæ maximè cornibus pugnabant: & horum quinquaginta ferè millia esse dicebant. In dextro autem collocati sunt Aëroconopes quorum quinquaginta ferè millia erant, omnes sagittarij, magnis culicibus insidentes. Post hos autem Aëreocordaces, expediti quidem illi ac pedestres, verùm bellicosi: nam raphanos ingentes eminus vibrabant, quibus qui fuerat percussus ne paulum quidem resistere poterat, & fœtore vlceri protinus superueniente moriebatur. Nã sagittæ ma-

δὲ χείειν τὰ βέλη μαλάχης ἰῷ. ἐχόμενοι δ' αὐτῶν, ἐταχθησαν οἱ Καυλομύκητες, ὁπλῖται ὄντες, καὶ ἀγχέμαχοι τὸ πλῆθος μύριοι. ἐκλήθησαν δὲ Καυλομύκητες, ὅτι ἀσπίσι μὲν μυκητίνοις ἐχρῶντο, δόρασι δὲ καυλίνοις, τοῖς ἀπὸ τῶ ἀσπαράγου. τελευταῖον δὲ αὐτῶν, οἱ Κυνοβάλανοι ἕστησαν, οὓς ἔπεμψαν αὐτῷ οἱ τὸ σείριον κατοικοῦντες, πεντακισχίλιοι. καὶ οὗτοι ἄνδρες κυνοπρόσωποι, ἐπὶ βαλανῶν πέρωτῶν μαχόμενοι. ἐλέγοντο δὲ κἀκείνων ὑστερίζειν τῶν συμμάχων, οὓς ἀπὸ τῆ Γαλαξίου μετεπέμποντο σφενδονήτας, καὶ οἱ Νεφελοκένταυροι. ἀφ' ἑκείνοι μὲν, ἡ μάχης ἤδη κεκινημένης ἀφίκοντο, ὡς μήποτε ὤφελον. οἱ σφενδονῆται δὲ, οὐδ' ὅλως παρεγένοντο. διοπερ φασὶν αὐτοῖς ὕστερον ὀργισθέντα τὸν Φαέθοντα, πυρπολῆσαι τὸ χώραν. τοιαύτη μὲν καὶ Φαέθων ἐπῆλθε παρασκευῆ. συμμίξαντες δὲ, ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ἤρθη, καὶ ἀλαλήσαντο ἑκατέρων οἱ ὅμοι, τούτοις μὲν αὐτὶ σαλπιγῶν χρῶνται, ἐμάχοντο. καὶ τὸ μὲν εὐώνυμον τῶν ἡλιωτῶν, αὐτίκα ἔφυγε οὐδὲ ἰς χεῖρας

luæ, veneno delibutæ dicebantur. Hos iuxta constituti Caulomycetes armati, cominus pugnantes, numero decies mille. Dicuntur autem Caulomycetes, quoniam scutis quidem fungeis vtebantur, hastilibus verò asparagorum virgultis. Collocati sunt prope ipsos Cynobalani quinquies mille, quos Sirij canis incolæ ipsi miserunt. Et hi canina facie homines, alatis glandibus inuecti pugnabant. Dicebãt autem posteriores venire aliquos ex commilitonibus, funditores scilicet, quos ex Galaxia aduocauerat, & Nephelocentauros: qui cõmisso prælio aduenerunt. Atvtinam nunquam venissent. Sed funditores non venerunt omnino. Quare iratum illis Phaëthontem, igne regionẽ vastasse aiunt. Et is quidem Phaëthontis exercitus erat. Postquam verò signa erecta sunt, & vtrorumque asini ruditu constrepuêre, nam his tubicinum loco vtuntur, congressi pugnarunt. Tum lævum cornu Heliotarum protinus aufugit, quia venientes ad manus Hippogypos non sustinuit:

δεξάμενον τὸν Ἱππογύπους.

quos

ἡμεῖς εἰπόμεθα κτείνοντες. τὸ δεξιὸν δ' αὐτῶν, ἀνεφάνη τε ὑπὲρ τοῦ ἡμετέρου συνωνύμου. καὶ ἐπεξῆλθον οἱ Ἀερονάυπαι διώκοντες, ἄχρι πρὸς τοὺς πεζούς. ἐνταῦθα δὴ κἀκείνων ὑποβοσκομένων, ἔφυγον ἐπικλίναντες, καὶ μάλιστα ἐπεὶ ἤδοντο τὸν ὑπὲρ τοῦ συνωνύμου σφῶν νενικημένους. τῆς δὲ τροπῆς λαμπρᾶς γιγνομένης, πολλοὶ μὲν ζῶντες ἁλίσκοντο, πολλοὶ δὲ καὶ ἀπηρυῶντο. καὶ τὸ αἷμα ἔῤῥει. πολὺ μὲν ὑπὸ τῶν νεφῶν, ὥστε αὐτὰ βάπτεσθαι, καὶ ἐρυθρὰ φαίνεσθαι, οἷα παρ' ἡμῖν δυομένου τοῦ ἡλίου, φαίνονται. πολὺ δὲ καὶ εἰς τὴν γῆν κατέσταζεν, ὥς τέ μοι εἰκάζειν, μὴ ἄρα τοιούτου τινὸς καὶ πάλαι αὖ γιγνομένου, Ὅμηρος ὑπέλαβεν αἵματι ὕσαι Διὸς ὑπὲρ τοῦ τοῦ Σαρπηδόνος θανάτου. ἀναφέψαντες δὲ ἀπὸ τῆς διώξεως, δύο τρόπαια ἐστήσαμεν, τὸ μὲν, ὑπὲρ τῆς ἀερομαχίας. τὸ δὲ τῆς ἀερομαχίας, ὑπὲρ τῶν νεφῶν. ἅμα δὲ τούτων γιγνομένων, ἠγγέλλοντο ὑπὸ τῶν σκοπῶν οἱ Νεφελοκένταυροι, προσελαύνοντες. οὓς ἔδει πρὸ τῆς μάχης ἐλθεῖν τῷ Φαίδωνι. καὶ δὴ ἐφαίνοντο προσιόντες,

quos secuti interficiebamus. Interea verò dextrum illorum cornu, sinistrum nostrum superabat: quum etiam egressi Aëroconopes ad pedites vsque insequebantur, qui opem hîc ferentibus illis, declinantes fugerunt, & maximè quum deuictum latus læuum senserunt. Illis in fugam insignem conuersis: multi viui capti sunt, multi etiam cæsi, quorum sanguis fluebat, multus quidem in ipsas nubes, ita vt colore rubro inficerentur, & apparerent quales apud nos occidente sole cernuntur: multus etiam in terram stillabat: ita vt conijcerem, num tale quid olim in cœlo contigisset, quum in morte Sarpedonis Iouem sanguine pluisse Homerus existimauit. Posteaquam fugatis illis reuersi sumus, duo trophæa statuimus, vnum pedestris pugnæ in telis aranearum commissæ, alterum aëriæ in nubibus consertæ. His modò peractis, nunciatum est ab exploratoribus Nephelocentauros aduentare, quos Phaëthonti ante prælium aduenisse oportuisset. Hi quum adfuerunt,

θέαμα παραδοξότατον, ἀπ ἵππων πτερωτῶν, καὶ ἀνθρώπων συγκειμένοι. μέγεθος δ', τῶν μὲν ἀνθρώπων, ὅσον τὸ Ροδίων Κολοσσοῦ ἀπ ἡμισείας ἐς τὸ ἄνω. τῶν δ' ἵππων, ὅσον νεὼς μεγάλης φορτίδος. τὸ μὲν πολὺ πλῆθος αὐτῶν, οὐκ ἀνέγραψα, μή τῳ καὶ ἄπιστον δόξῃ. τοσοῦτον ἰλὺν ἦγεῖτο δ' αὐτῶν ὁ ἐπὶ τῆ ζωδιακῆ τοξότης. ἐπεὶ δ' ἠδόντο τοὺς φίλους νενικημένους, ἐπὶ τ' Φαέθοντα ἔπεμπον ἀγγελίαν αὖθις ἐπέναι. αὐτοὶ δ' διαταξάμενοι, τεταραγμένοις ἐμπίπτουσι τοῖς σελιώταις, ἀτάκτοις περὶ τὴν δίωξιν καὶ τὰ λάφυρα διεσκεδασμένοις. καὶ πάντας μὲν τρέπουσιν. αὐτὸν δ' τὸν βασιλέα καταδιώκουσι πρὸς τὴν πόλιν, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ὀρνέων αὐτῷ κτείνουσιν. ἀνέστησαν δ' καὶ τὰ τρόπαια, καὶ κατέδεσμον ἅπαν τῷ ὑπὸ τῶν ἀφαρχῶν πεδίον ὑφασμένον. ἐμὲ δ', καὶ δύο τινὰς τῶν ἑταίρων, ἐζώγρησαν. ἤδη δ' παρῆν καὶ ὁ Φαέθων. καὶ αὖθις ἄλλα τρόπαια ὑπ' ἐκείνων ἵστατο. ἡμεῖς μὲν οὖν ἀπηγόμεθα ἐς τ' ἥλιον ἀνθημερόν, τῶ χεῖρε ὀπίσω δεδεντες ἀφαρπίου ἀπτόμματι. οἱ

spectaculum incredibile præbuerunt, ex equis alatis, & hominibus compositi. Magnitudo hominum erat ex dimidio corpore sursum quanta Rhodij colossi: equorum verò, quanta magnæ nauis onerariæ. Multitudinem ipsorum equidem non scripsi, ne cui incredibilis videatur, tanta erat. Præfectus illis erat Zodiaci Sagittarius. Vbi autem deuictos amicos cognouerunt, nuncium Phaëthonti miserunt, vt rediret. Tum ipsi instructa acie irruerunt in Selenitas turbatos, & ab hostium fuga inconditos, & ad auferenda spolia dispersos, quos omnes in fugam vertunt, adeóque regem ipsum ad vrbem vsque persequuntur, ciúsque quàm plurimas aues conficiunt. Auulserunt etiam trophæa, totúmque campum ab arancis contextum decurrerunt: me quoque duósque ex socijs viuos ceperunt. Iámque & Phaëthon aderat: & sub illis alia trophæa statuerũt. Nos autem ipso die ad Solẽ deducti sumus, manibus à tergo araneæ segmento illi-

ἢ, πολιορκεῖν μὲ ἐκ ἔγνωσαν τὴν πόλιν. ἀναρέψαντες ἢ, τὸ μεταξὺ τῆ ἀέρος ἀπετείχιζον, ὥστε μηκέτι ταῖς αὐγαῖς ἀπὸ τῆ ἡλίου πρὸς τὴν σελήνην A διήκειν. τὸ ἢ τεῖχος, ὧ διπλῆν νεφελωτὸν. ὥστε σαφὴς ἔκλειψις τῆς σελήνης ἐγένετο. καὶ νυκτὶ διωκεῖ, πᾶσα κατείχετο. πεζόμενος δὲ τούτοις ὁ B Ενδυμίων, πέμψας, ἐκέτευε καθαιρεῖν τὸ οἰκοδόμημα, καὶ μὴ σφᾶς περιορᾶν ἐν σκότῳ βιοτεύοντας. ὑπισχνεῖτο δὲ καὶ φόρους τελέσειν, καὶ σύμμαχος C ἕσεσθαι, καὶ μηκέτι πολεμήσειν. καὶ ὁ μὲν πρὸς τούτοις, δεῦναι ἤθελεν. οἱ δὲ περὶ τὸν Φαέθοντα, χωρισθέντες δὶς ἐκκλησίας, τῇ τρίτῃ καὶ μὲ, οὐδὲν παρέλυσαν τῆς ὀργῆς. τῇ ὑστεραίᾳ δὲ, μετέγνωσαν. καὶ ἐγένετο ἡ εἰρήνη ἐπὶ τούτοις. κατὰ δὲ συνθήκας ἐποιήσαντο οἱ ἡλιῶται καὶ οἱ σύμμαχοι πρὸς Σελινίτας καὶ τὸν συμμάχους, ἐπὶ τῷ καταλῦσαι μὲ τὸν ἡλιώτας τὸ διατείχισμα, καὶ μηκέτι ἐς τὴν σελήνην ἐσβάλλειν. ἀποδοῦναι ἢ καὶ τὸν αἰχμαλώτους, ῥητῶν ἔχθεσιν χρημάτων. τὸν δὲ Σελινίτας, ἀφεῖναι μὲν αὐτονόμους τούσδε ἄλλους ἀστέρας. ὅπλα δὲ μὲ ἐπφέρειν τοῖς ἡλιώταις.

gatis. Hi ciuitatem non obsidere decreuerunt : sed reuersi medium aëris vallauerunr: ita vt nō amplius radij Solis ad Lunam peruenirent. Duplex autem erat murus, nubeus, ita vt Lunæ manifesta defectio facta fuerit, & continua nocte tota oppressa. Quare pressus Endymion, misit legatos qui orarent vt hoc ædificium demolirentur, nec sinerent se in tenebris versari. Quod vt consequeretur, promittebat se tributa persoluturum, belli socium futurum, nec amplius bellum illaturum. Insuper & obsides offerebat. Phaëthon autem & socij bis conuocato concilio, primò quidem in ira perstiterunt, postremò sententiam mutarunt. Ac pacis conditiones huiusmodi fuerunt. Fœdus inierunt Heliotæ & horum socij cum Selenitis eorúmque socijs, hac lege vt Heliotę vallum deijciant, neque posthac Lunam inuadant, statutóque precio captiuos reddant. Selenitæ verò vt stellas alias liberas dimittant, arma non amplius Heliotis inferant:

συμμαχεῖν ὁ τῇ ἀλλήλων, ἢν τις ἐπίῃ. φόρον ὁ ἀποτελεῖν ἑκάστου ἔτους τὸν βασιλέα τῶν Σεληνιτῶν τῷ βασιλεῖ τῷ ἡλιωτῶν, δεκάσιν ἀμφορέας μυρίους. καὶ ὁμήρους ὁ σφῶν αὐτῶν δοῦναι μυρίους. πλὴν δ' ἀποικίαν πλὴν ἐς τὸ ἑωσφόρον, κοινὴν ποιεῖσθαι, καὶ μετέχειν τῶν ἄλλων τὸν βουλόμενον. ἐγγράφαι ὁ τὰς συνθήκας στήλῃ ἠλεκτρίνῃ, καὶ ἀνασῆσαι ἐν μέσῳ τῷ ἄρει ἐπὶ τοῖς μεθορίοις. ὤμοσαν ὁ ἡλιωτῶν μὲν, Πυρωνίδης, καὶ Θερίτης, καὶ Φλόγιος. Σεληνιτῶν ὁ, Νύκτωρ, καὶ Μένιος, καὶ Πολυλαμπής. τοιαύτη μὲν ἡ εἰρήνη ἐγένετο. ἐνδὺς ὁ τὸ τεῖχος καθῃρέθη, καὶ ἡμᾶς τὸν αἰχμαλώτους ἀπέδοσαν. ἐπεὶ ὁ ἀφικόμεθα ἐς πλὴν σελήνην, ἐπαλινῴαζον ἡμῖν, καὶ παρέζοντο μὴ δακρύειν, οἵ τε ἑταῖροι, καὶ ὁ Ενδυμίων αὐτός. καὶ ὅμως, ἤξιου μνῆναί τε παρ' αὐτῷ, καὶ κοινωνεῖν τῆς ἀποικίας, ἐπαγόμενος δώσειν πρὸς γάμον τῆς ἑαυτοῦ παῖδα. γυναῖκες γὰρ οὐκ εἰσὶ παρ' αὐτοῖς. ἐγὼ ὁ οὐδαμῶς ἐπειθόμην, ἀλλ' ἠξίουν ἀποπεμφθῆναι κάτω εἰς πλὴν θάλατταν. ὡς ὁ ἔγνω ἀδύνατον ὂν πεῖσαι, ἀποπέμπει ἡμᾶς, ἑπτὰ ἡμέρας ἐπὶ ἡμέραις.

vicissim autem opem ferat, siquis inuaserit: tributum verò quotannis pendat rex Selenitarum regi Heliotarũ, decies mille roris amphoras, & de suis decies mille det obsides: missa verò ad Luciferum colonia fiat communis, & qui volet, aliorum sit particeps. Tum fœdera columnæ electrinæ insculpantur, medióque in aëre in confinijs erigatur. Ex Heliotis fidem dederũt Pyronides, Therites, & Phlogius: ex Selenitis, Nyctor, Menius, & Polylampes. Facta est pax istiusmodi. Confestim murus euersus est, nósque captiuos reddidêre. Vbi ad Lunam reuersi sumus, cùm socij tum Endymion ipse nobis obuiam venerunt, & cum lachrymis salutarunt. Atque hic quidem rogabat, & vt apud se maneremus, communíque colonia vteremur, & mihi filium (nam apud ipsos mulieres nullæ sunt) nuptui collocaturum pollicebatur. At ego nequaquam parui, sed dimissionem in mare popposci. Is verò vt cognouit se non persuasurũ, nos septenis diebus conuiuio exceptos dimisit.

ἃ δ' ἐν τῷ μεταξὺ διατείβων ἐν τῇ σελήνῃ, κατενόησα, καινὰ, καὶ παράδοξα, ταῦτα βούλομαι ὑμῖν εἰπεῖν. Πρῶτα μὲν τὸ μὴ ἐκ γυναικῶν γίνεσθαι αὐτοὺς, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἀρρένων. γάμοις γὰρ τοῖς ἄρρεσι χρῶνται. καὶ οὐδὲ ὄνομα γυναικὸς ὅλως ἴσασι. μέχρι μὲν ἂν πέντε καὶ εἴκοσιν ἐτῶν, γαμεῖ ἕκαστος. ἀπὸ δὲ τούτων, γαμεῖται αὐτός. κύουσι δὲ αἱ ἐν τῇ νηδύϊ, ἀλλ' ἐν ταῖς γαστροκνημίαις. ἐπειδὰν γὰρ συλλάβῃ τὸ ἔμβρυον, παχύνεται ἡ κνήμη. καὶ χρόνῳ ὕστερον ἀνατέμνοντες, ἐξάγουσι νεκρά. ἐκδύντες δὲ αὐτὰ θερμὰ τὰ ἀνθρώπεια χηνόσια, ζωοποιοῦσι. δοκεῖ δέ μοι καὶ ἐς τὸν Ἑλλήνας ἐκεῖθεν ἥκειν τὸ γαστροκνημίας τοὔνομα, ὅτι παρ' ἐκείνοις αὐτὴ γαστρὸς κυοφορεῖ. μεῖζον δὲ τούτου ἄλλο δηλήσομαι. γένος ἐστὶ παρ' αὐτοῖς ἀνδρῶν, οἱ καλούμενοι Δενδρῖται. γίγνεται δὲ τὸ τέρπον τοῦτο. ὅρχιν ἀνθρώπου τὸ δεξιὸν ἀποτεμόντες, ἐν γῇ φυτεύουσι. ἐκ δὲ αὐτοῦ, δένδρεον ἀναφύεται μέγιστον, σάρκινον, οἷον φαλλός. ἔχει δὲ κλάδους, καὶ φύλλα. ὁ δὲ καρπὸς, ἐστὶ βάλανοι πηχυαῖοι τὸ μέγεθος. ἐπειδὰν οὖν πεπανθῶσι, δρυήσαντες αὐτὰς, ἐκκολάπτουσι τὸν ἄνθρωπον.

Quæ, autem interim dum apud Lunam commorabar, animaduerti noua, & incredibilia, hæc narrare volo. Primùm quidem illi ex mulieribus non gignuntur, sed ex maribus: masculis enim nuptijs vtuntur: ac neque nomen mulieris omnino norunt. Quare ad quintum & vigesimum vsque annum quisque nuptum datur: exinde nuptum accipit. Concipiunt non in ventre, sed in suris. Concepto fœtu, crus crassescit, tandem suo tempore præcidentes, mortuos educunt: tum expositos illos ad ventum hiantes, vitæ tradunt. Atque inde mihi ad Græcos venisse videtur illud gastrocnemiæ nomen, quod apud illos ventris loco sura concipit. Sed aliud hoc maius dicam. Genus hominum apud illos est, qui Dendritæ dicuntur. Hi hoc modo nascuntur. Dextrum hominis testiculum in terra plantant: ex eóque exoritur arbor maxima, carnea, ceu priapus, habétque ramos, & folia, fructus verò sunt cubitales glandes: quas quum maturæ fuerint, decerpunt, & ex ijs homines excludunt.

αἰδοῖα μόνοι περιθετὰ ἔχουσιν. οἱ μὲν, ἐλεφάντινα. οἱ δὲ πένητες αὐτῶν, ξύλινα. καὶ διὰ τούτων ὀχεύουσιν, καὶ πλησιάζουσι ταῖς γαμεταῖς αὐτῶν. ἐπειδὰν δὲ γηράσῃ ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἀποθνήσκει, ὃν τρόπον καπνὸς διαλυόμενος, ἀὴρ γίγνεται. τροφὴ δὲ πᾶσιν ἡ αὐτή. ἐπειδὰν γὰρ πῦρ ἀνακαύσωσι, κατρέχουσι ὀπτῶσιν ἐπὶ τῶν ἀνθράκων. πολλοὶ δὲ παρ' αὐτοῖς εἰσιν ἐν τῷ ἀέρι πετόμενοι. ὀπτωμένων δὲ, περιχανδεύοντες, ὥσπερ ἂν περὶ βάπεζαν, λάπουσι τὸν ἀναθυμιώμενον καπνὸν, καὶ ἐνωχρωῦται. οὕτω μὲν ἂν δέφονται τοιούτῳ. ποῦ δὲ αὐτοῖς ἔξω, ἀνὴρ ἀποθλιβόμενος εἰς κύλικα, καὶ ὑγρὸν ἀνιεὶς, ὥσπερ δέσον. οὐμοῦ ἀπουρῶσί γε, καὶ ἀφοδεύουσιν. ὃν τρόπον οὐδὲ τετρῶνται, ἥπερ ἡμεῖς. ὃν τρόπον οὐδὲ τὴν σωφροσύνην οἱ παῖδες ἐν ταῖς πυγαῖς παρέχουσιν, ὃν τρόπον ἐν ταῖς ἰγνύσιν, ὥσπερ τὴν γαστροκνημίαν. ἐκεῖ γὰρ εἰσι τετρημένοι, καλὸς δ' νομίζεται παρ' αὐτοῖς, ὧπου τις φαλακρὸς καὶ ἄκομος ἦ. τοὺς δὲ κομήτας.

Pudenda autem habent appositicia, quidã eburnea, pauperes verò lignea, quibus coëunt, & coniugibus miscentur. Postquam autem senuerit aliquis, non moritur, sed in fumum resolutus aër fit. Cibus est omnibus vnus. Nam super accensi ignis prunis ranas assant, quæ apud ipsos magno numero in aëre volitant: quibus assatis, velut ad mensam circunfusi, euaporatum ex illis fumum lambunt, & epulantur. Ac tali quidem cibo aluntur. Potus est aër in calicem expressus, qui liquorem roris instar ex se reddit. Non mingunt autem, nec egerunt, neque ea qua nos parte perforati sunt. Neque pueri natibus rem obscœnam præstant, verùm politibus supra suram, vbi perfossi sunt. Pulcher apud illos habetur, qui caluus est, & depilis: sed comatos abominantur. Contrà quàm apud eos qui cometas stellas inhabitant: nam comatos pulchros existimant. Quidam enim aduenerunt,

καὶ μυσάττονται. ὅπου δὲ τῶν κομητῶν ἀστέρων, τοὐναντίον, τοὺς κομήτας καλοὺς νομίζουσιν. ἐπεδήμουν γὰρ τινες, οἳ

καὶ περὶ ἐκείνων διηγοῦντο. καὶ μέλι καὶ γλυκὺ φύουσι, μικρὸν ὕστερον τὰ γόνατα. καὶ οὐρὰς ἐν τοῖς ποσὶν οὐκ ἔχουσιν, ἀλλὰ πάντες εἰσὶ μονοδάκτυλοι. ὑστερον δὲ ταῖς πυγαῖς ἐκάστῳ αὐτῶν, κεράμβου ἐκπέφυκε μακρὸς, ὥσπερ οὐρὰ, θάλλουσα ἐς ἀεὶ, καὶ ὑστέρου αὐαπίπτοντος, οὐ κατακλωμᾶται. ἀπομύττονται δὲ μέλι δριμύτατον. κἂν πεισθῶσιν ἢ πονῶσιν, ἢ γυμάζωνται, γάλακτι πᾶν τὸ σῶμα ἀλείφοισιν, ὥστε καὶ τυρὸς ἀπ' αὐτῶν πήγνυσθαι, ὀλίγον τῶν μέλιτος ὀπτήσαντες. ἔλαιον δὲ ποιοῦνται ἀπὸ τῶν κρομμύων πάνυ λιπαρόν τε, καὶ εὐώδες, ὥσπερ μύρον. ἀμπέλους δὲ πολλὰς ἔχουσιν ὑδροφόρους. αἱ γὰρ ῥᾶγες τῶν βοτρύων, εἰσὶν ὥσπερ χάλαζα. καὶ μοι δοκεῖ ἐπειδὰν ἐμπέσωσιν ἄνεμοι διασείσῃ τὰς ἀμπέλους ἐκείνας, τότε ὡς ἡμᾶς καταπίπτει ἡ χάλαζα, διαῤῥαγέντων τῶν βοτρύων. τῇ μὲν οὖν γαστρὶ, ὅσα πρὸς χεῦνται, πιθέντες ἐν αὐτῇ, ὅσον θέλουσι. αὐοικτὴ γὰρ αὐτοῖς αὕτη, καὶ πάλιν κλειστή ὅτιν. ἔντερον δὲ ἐν αὐτῇ οὐδὲ ἓν πᾶς φαίνεται, ἀλλὰ τοῦτο μόνον, ὃ τι δασεῖα ἔυτονός, καὶ λάσιός ὅτιν. ὥστε μὴ τὰ νεογνὰ ἐπειδὰν ῥιγῶσιν,

qui nobis illorum mores narrarunt. Barbam autem paulum ſupra genua producunt : nec in pedibus vngues habent : at vnicus illis eſt digitus. In ſpeciem caudæ braſſica cuiuſque natibus innaſcitur, prolixa, ſemper virens, quæ & reſupino cadente non frangitur. Mel acerrimum emungunt : qui ſiquando vel labori, vel exercitationi incubuerint, lacte totum corpus oblinunt, ita vt modico melle inſtillato, caſeus ex eo coaguletur. Oleum ex cepis exprimunt pingue admodum & vnguēti inſtar, odoratum. Multas vites habent aquæ feraces : vuarum autem acini ſunt veluti grando. Ac mihi videtur, diruptis vuis illis in nos grando cadere, quum ventus irruens vites concuſſerit. Ventre tanquam ſacculo vtuntur, éique quicquid opus habent, indunt. Nam illis aperiri, rurſus claudi poteſt. Neque in illo inteſtinum vllum, aut hepar apparet : ſed ſolummodò intus eſt villoſus, & hiſpidus: iea vt pueruli quum rigent,

ἐς ταύτην ὑποδύεσθαι. ἐδηδὲ δὲ τοῖς μὲν πλουσίοις, ὑαλίνη, μαλθακή. τοῖς πένησι δέ, χαλκῆ, ὑφαντή. πολύχαλκα γὰρ τὰ ἐνταῦθα χωρία. καὶ ἐργάζονται χαλκὸν ὕδατι ὑποβρέξαντες, ὥσπερ τὰ ἔρια. περὶ μὲν οὖν τῶν ὀφθαλμῶν, οἵους ἔχουσιν, οὐκ ἂν μὴ εἰπεῖν, μή τις με νομίσῃ ψεύδεσθαι διὰ τὸ ἄπιστον τοῦ λόγου. ὅμως δὲ καὶ τοῦτο ἐρῶ. τοὺς ὀφθαλμοὺς περιαιρετοὺς ἔχουσι. καὶ ὁ βουλόμενος ἀφελὼν τοὺς αὐτοὺς, φυλάττει ἐς αὖθις ἐνθήσων ἐδηδεν. οὕτω δὲ εὐδεμένος, ὁρᾷ καὶ πολλοὶ τῶν σφετέροις ἀπολέσαντες, παρ' ἄλλων χρησάμενοι ὁρῶσιν. εἰσὶ δὲ οἳ καὶ πολλοὺς ἀποθέτους ἔχουσιν, οἱ πλούσιοι. τὰ οὖτα δὲ, πλατάνων φύλλα ἔστιν αὐτοῖς, πλὴν γε τοῖς ἀπὸ τῶν βαλανίων. ἐκεῖνοι γὰρ μόνοι ξύλινα ἔχουσι. καὶ μὴν καὶ ἄλλο θαῦμα ἐν τοῖς βασιλείοις ἐθεασάμην. κάτοπτρον μέγιστον κεῖται παρὰ φρέατος, οὐ πάνυ βαθέος. αὖ μὲν ἂν εἰς τὸ φρέαρ καταβῆ τις, ἀκούει πάντων τῶν παρ' ἡμῖν ἐν τῇ γῇ λεγομένων. ἐὰν δὲ εἰς τὸ κάτοπτρον ἀποβλέψῃ, πόλεις μὲν πόλεις, πάντα δὲ ἔθνη ὁρᾷ, ὥσπερ ἐφεζῆς ἐκάστοις. τότε καὶ τοὺς οἰκείους ἐγὼ ἐθεασά-

in eum subeant. Amictus diuitibus quidem vitreus, mollis: pauperibus verò æneus, contextus. Nam ea loca æris sunt feracia: quod illi aqua maceratum, vt lanam carpunt. Quales autem habeant oculos, dicere vereor, nequis ob rei absurditatem, mentiri me putet. Attamen etiam hoc dicam. Oculos exemptiles habent: quisque vult suos exemptos seruat, dum ijs ad cernendum opus habeat: quos quum reposuit, cernit. Multique proprijs amissis, alienos mutuantur, & cernunt. Quique multos reconditos possident, illi diuites sunt. Aures ijs sunt platani folia, præter quam ijs qui formantur ex glandibus. Illi enim soli ligneas habent. Porrò miraculum aliud in regia vidi. Super puteo non admodum alto positum est speculum maximum. Et qui in puteum descenderit, audit omnia quæ apud nos dicuntur in terris. Qui verò in speculum conspicatus fuerit, ciuitates omnes, gentes omnes videt, ac si omnibus interesset. Tunc familiares omnes,

μιλω, ἡ πᾶσαν τ̓ πατρίδα. εἰ δὲ
καὶ ἐκεῖνοί με ἑώρων, οὐκ ἔπ ἔχω
τὸ ἀσφαλὲς εἰπεῖν. ὅστις δὲ μὴ
πιστεύῃ ταῦτα οὕτως ἔχειν, ἀν
ποτε καὶ αὐτὸς ἐκεῖσε ἀφί- A
κηται, εἴσεται ὡς ἀληθῆ λέγω.
τότε δ̓ οὖν ἀσπασάμενοι τ̓
βασιλέα, καὶ τὸν ἀμφ̓ αὐ-
τὸν, ἐμβαίνομεν, ἀνήχθημεν. ἐμοὶ
δὲ καὶ δῶρα ἔδωκεν ὁ Ενδυ- B
μίων, δύο μὲν τ̓ ὑαλίνων χιτώ-
νων, πέντε δὲ χαλκοῦς, καὶ
παιανίαν θερμήν. ἃ πάντα
ἐν τῷ κήτει κατέλιπον. σωέ- C
πεμπε δὲ ἡμῖν καὶ Ιππογύ-
πους χιλίους, παραπέμψοντας
ἄχρι σταδίων πεντακοσίων.
ἐν δὲ τῷ παράπλῳ, πολλὰς μὲν
καὶ ἄλλας χώρας παρημει- D
ψαμεν, παρεσχόμεν δὲ καὶ τῷ
ἐωσφόρῳ ἄρτι σωοικιζομένῳ.
καὶ ἀποβάντες, ὑδρευσάμε-
θα. ἐμβάντες δὲ εἰς τ̓ ζωδια-
κὸν, ἐν ἀείσυρᾳ πλεούσῃ τ̓
ἥλιον, ἐν χερσὶ τὸν χῖον παρα- E
πλέοντες. οὐ γὰρ ἀπέβημεν,
καίτοι πολλὰ τ̓ ἑταίρων ἐπεθυ-
μούντων. ἀλλ̓ ὁ ἄνεμος οὐκ
ἀφῆκεν. ἐθεώμεθα μέντοι τὴν
χώραν εὐθαλῆ τε, καὶ πίο-
να, καὶ ἔυυδρον, καὶ πολλῶν
ἀγαθῶν μεστήν. ἰδόντες δὲ ἡ-

omnémque patriam vidi: an
verò & illi me viderint, satis
exploratum non habeo. Qui
autem hæc ita se habere
non credet, siquando illuc
ipse se cōtulerit, me vera di-
xisse cognoscet. Tum salu-
tato rege, eiúsque aulicis,
naui conscensa soluimus.
Cæterùm munera mihi de-
dit Endymion, vestes quidē
vitreas duas, æreas autem
quinque, lupinéamque pa-
nopliam, quæ omnia in ceto
amisi. Misit & nobiscum
Hippogypos mille, qui nos
quingentis stadijs deducerēt.
Inter nauigandum, multas
quidem etiam alias regiones
præterlapsi sumus: Appu-
limus verò ad recens con-
ditam apud Lucifcrum ciui-
tatem, vbi ad hauriendam
aquam descendimus. Hinc
Zodiacum ingressi, solem à
sinistra prætergressi sumus,
terræ margini adnauigantes.
Non enim descendimus,
quanquam id socij magno-
pere expetebant. Sed non
permisit ventus: quanquam
videbamus regionem fœ-
cundam, pinguem, irriguam,
multorúmque bonorum
plenam. Porrò Nephelo-
centauri, hi videlicet qui
Phaëthonti meruerant,

μᾶς οἱ Νεφελοκένταυροι, μισθοφορήσαντες παρὰ τῷ Φαέθοντι,

ἐπεπήσαν ὅπι τὴ ναῦν. καὶ μα-
δόντες ἀσπόνδους, ἀπεχώρησαν.
ἤδη δὲ καὶ οἱ Ἱππόγυποι ἀπε-
πλεύδεισαν. πλεύσαντες δὲ
τὴν ὑπόλοιπον νύκτα, καὶ ἡμέ-
ραν, περὶ ἑσπέραν ἀφικόμεθα
ἐς τὴν Λυχνόπολιν καλουμέ-
νην, ἤδη τὴ κάτω πλοῦν διώ-
κοντες. ἡ δὲ πόλις αὕτη, κεῖ-
ται μεταξὺ τῶν πλειάδων, καὶ
τῶν ὑάδων ἀέρος. ταπεινοτέρα
μήτοι τοῦ ζωδιακοῦ. ἀποβαν-
τες δὲ, ἀνθρωπον οὐδένα μὴν
ἐυρομεν, λύχνοις δὲ πολ-
λοὺς περιθέοντας, καὶ ἐν τῇ
ἀγορᾷ, καὶ περὶ τὸ λιμένα διατρί-
βοντας. τοὺς μὲν, μικροὺς. καὶ
ὠχρους εἶναι, πένητας. ὀλίγους
δὲ τοὺ μεγάλους, καὶ δυνατοὺς, πάνυ
λαμπροὺς, καὶ περιφανεῖς. οἰ-
κήσεις δ' αὐτοῖς, καὶ λυχνεῶνες
ἰδίᾳ ἑκάστῳ πεπόλιυτο. καὶ αὐτοὶ
ὀνόματα εἶχον, ὥσπερ οἱ ἄνθρω-
ποι. καὶ φωνὴν προϊεμένων
ἠκούομεν, καὶ ἤδεν ἡμᾶς ἠδίκουν
ἀλλὰ καὶ ὅτι ξενίᾳ ἐκάλουν.
ἡμεῖς δ', ὅμως ἐφοβήμεθα.
καὶ δὴ δεπνῆσαι, ὅτε ὑπνώσαί
τις ἡμῶν ἐτόλμησεν. ἀρχεῖα δ'
αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ πόλει πεπτίν-
θ). ἔνθα ὁ ἄρχων αὐτῶν, δι' ὅλης
νυκτὸς καθῆ), ὀνομασὶ καλῶν
ἕκαστον. ὃς δ' ἂν μὴ ὑπακούσῃ,

nos conſpicati in nauem douolarunt: ſed cùm fœdus initum didiciſſent, abierunt. Et iam Hippogypi diſceſſerant. Cæterùm cùm nauigaſſemus ſequenti nocte, A ac die, circa veſperam peruenimus ad Lychnopolin, quam vocant: iam iter noſtrum ad inferiora ſecantes. Hæc autem vrbs ſita eſt in medio Pleiadum, & Hyadum aëre, Zodiaco vtique B inferior. Vbi cùm deſcendiſſemus, hominem quidem nullum inuenimus, ſed lucernas multas circumcurrentes, & in foro, & circa C littus deambulantes, alias quidem paruas, & vt ita dicam pauperes, paucas verò magnas & potentes, ſplendidas admodum, & illuſtres. Domus illis, & lychneones D ſeorſim cuique ſuppetebant, & nomina ceu homines habebant: eáſque vocem emittentes audiebamus, nullámque iniuriã nobis inferebãt, imò ad hoſpitium inuitabãt. E Attamen metuebamus, nec quiſquam noſtrum, apud illas cœnare, aut dormire auſus eſt. Palatium autem illis in media vrbe eſt extructum, vbi per totam noctem ſedet earum princeps, vnamquamque nomine compellans. Quæcunq; non paret,

κατεδικάζεται ἀποθανεῖν, ὡς λιπὼν τὴν τάξιν. ὁ δὲ θάνατος ὅδε στρεβλῶν. παρεσῶτες δὲ καὶ ἡμεῖς, ἐωθοῦμεν τὰ γιγνόμενα, καὶ ἠκούομεν ἅμα τῶν λύχνων ἀπολουμένων, καὶ τὰς αἰτίας λεγόντων, δι' ἃς ἐβραδύνομεν. ἔνθα καὶ τὸν ἡμέτερον λύχνον ἐγνώρισα. καὶ προσιὼν αὐτὸν, περὶ τῶν κατ' οἶκον ἐπυθανόμην, ὅπως ἔχοιεν. ὁ δέ μοι πάντα διηγήσατο. πλοῖ μὲν οὖν νύκτα ἐκείνην, αὐτοῦ ἐμείναμεν. τῇ ὑποφώσῃ δὲ, ἅπαντες, ἐπλέομεν πλησίον τῶν νεῶν. ἔνθα δὴ καὶ τὴν Νεφελοκοκκυγίαν πόλιν ἐδόντες, ἐθαυμάσαμεν. οὐ μὴν τοὺς ἐπέβημεν αὐτῆς. οὐ γὰρ εἶα τὸ πνεῦμα. βασιλεύει μὴν τοὺς αὐτῶν Κοραγὸς ὁ Κοττυφίωνος. καὶ ἐγὼ ἐμνήσθην Αἰσχυλίωνος τοῦ πικτοῦ, ἀνδρὸς σοφοῦ, καὶ ἀληθοῦς, καὶ μάτην ἐφ' οἷς ἔχαιρεν ἀπορουμένου. τετάρτῃ δ' ἀπὸ ταύτης ἡμέρᾳ, καὶ τὸ Ὠκεανὸν ἤδη σαφῶς ἐωρῶμεν. χρὴ δὲ οὐδαμοῦ, πλεύσαντες τῶν ἐν τῷ ἀέρι. καὶ αὐτοῦ δὲ, πυρσοὶ εἰς ἤδη, καὶ ἐφαντάζοντο. τῇ τετάρτῃ δὲ περὶ μεσημβρίαν, μάλα ἀκρὸς ἐνδιδόντος τοῦ πνεύματος, καὶ σωίζοντος, ἐπὶ θάλατταν κατετέθημεν. ὡς δὲ τοῦ ὕδατος ἐφαύσαμεν,

ad mortem condemnatur, vt aciei desertrix : extingui mors illis est. Ibi nos astantes, ea quæ fiebant, considerabamus, simúlque lucernas respondentes audiebamus, causásque dicentes cur serò venirent. Hîc lucernam nostram agnoui, eámque alloquens scisitabar, quomodo se haberēt res domesticę, eáque mihi omnia narrauit. Itaque ibi noctem illam commorati, postridie soluimus, ac prope nubes nauigauimus. Hîc visa vrbe Nephelococcygia, mirati sumus : in eam tamen non descendimus, quia ventus non sinebat. Rex illorum est Coronus filius Cottyphionis. Tum memini Aristophanis poëtæ, viri sapientis & veridici, cui frustra non crediderís in his quæ dixit. Tertia autem ab hac die Oceanum iam manifestè videbamus: terram verò nusquam, nisi aërias illas, quæ iam ignęæ ipsæ & micantes mihi videbantur. Quarta verò die circa meridiem molliter aspirante aura & subsidente, in mare deponimur. Vt verò aquam attigimus,

θαυμάσιον ὡς ἐφηνδόμεθα, καὶ ἐφεχαίρομεν, καὶ δεῖπνον πᾶσιν ἐκ τῶν παρόντων ἐποιούμεθα. καὶ ἀποῤῥίψαντες, ἐνηχόμεθα. καὶ ὃ ἔτυχε γαλήνη οὖσα, καὶ εὐφαδοῦσι τὸ πέλαγος. Εοικε δὲ ἀρχὴ κακῶν μειζόνων γίγνεσθαι πολλάκις ἡ πρὸς τὸ βέλτιον μεταβολή. καὶ γὰρ ἡμεῖς δύο μόνας ἡμέρας ἐν ὕδατι πλεύσαντες, ἡ τρίτη ἐπιφαινούσης, πρὸς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον ἄφνω ὁρῶμεν θηρία, καὶ κήτη. πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα. ἦν δὲ μέγιστον ἁπάντων, ὅσον σταδίων χιλίων καὶ πεντακοσίων τὸ μέγεθος. ἐπῆει δὲ κεχηνὸς, καὶ πρὸ πολλοῦ παράπλου τὸν θάλατταν, ἀφρῷ τε πεικλυζόμενον, καὶ τοὺς ὀδόντας ἐκφαίνον, πολὺ τῶν παρ' ἡμῖν φαλλῶν ὑψηλοτέρους. ὀξεῖς δὲ πάντας, ὥσπερ σκόλοπας. καὶ λευκοὺς, ὥσπερ ἐλεφαντίνους. ἡμεῖς μὲν οὖν τὸ ὕδατον ἀλλήλοις προσεπίπτοντες, καὶ περιλαβόντες, ἐμβυόμεθα. τὸ δὲ, ἤδη παρῆν. καὶ ἀναῤῥοφῆσαι ἡμᾶς, αὐτῇ νηὶ κατέπιεν. οὐ μέντοι ἔφθη συναῤῥάξαι τοῖς ὀδοῦσιν, ἀλλὰ διὰ τῶν ἀραιωμάτων ἡ ναῦς εἰς τὸ εἴσω διεξέπεσεν. ἐπεὶ δὲ ἔνδον ἦμεν, τὸ μὲν

mirum quantopere lætaremur & gauderemus, vnde ex ijs quæ suppetebãt omnibus cœnam exhibuimus, cúmque tranquillum & placidum esset mare in id ad natãdum nos proiecimus. Videtur autem plerumque mutatio in melius maiorum malorũ esse principium. Nam biduí tantùm nauigatione peracta cùm tertius illuceret dies, versus orientem solem repente videmus beluas, & cete: multa etiam alia. Ex quibus vnum maximum erat omnium mille circiter & quingentorum stadiorum magnitudine. Aduenichat hians, ac iamdiu mare perturbans, spumáque circunfusum, ac dentes exerens, phallis nostris multò longiores, omnes instar pali acutos, & instar eboris candidos. Itaque nos vltimum vale vicissim dicentes, & amplexantes præstolabamur. Illud verò iam aderat, & nos absorbens cũ ipsa naui deglutiuit. At dentibus non confregit priùs quàm per eorum raritatem intro nauis decidisset. Postquam intus fuimus, primùm erant tenebræ, nihilque videbamus

πρόσθεν, σκότος ἦν, καὶ οὐδὲν

ἐωρῶμεν. ὕστερον δὲ αὐτῶ ἀνα-
χαρόντος, εἰδομεν κῆτος μέγα,
καὶ παντὴ πλατύ, καὶ ὑψηλόν,
ἱκανὸν μυριανδρω πόλει οἰκοι-
κεῖν. ἔκειτο δ' ἐν μέσω καὶ A
μικροὶ ἰχθύες, καὶ ἄλλα πολ-
λὰ θηρία συγκεχομμένα, καὶ
πλοίων ἴσια, καὶ ἄγκυραι, καὶ
ἀνθρώπων ὀστᾶ, καὶ φορτία.
κατὰ μέσον δὲ ἦν γῆ, καὶ λόφοι B
ἦσαν, ἐμοὶ δοκεῖν, ὑπ' ἰλύος,
ὧν κατέπινε σωρηδὸν αὐτά. ὕλη
οὖν ἐπ' αὐτοῖς, καὶ δένδρα
παντοῖα ἐπεφύκει, καὶ λάχανα
ἐβεβλάστηκει, καὶ ἐώκει πάντα C
χειρογραφήτοις. περίμετρος δὲ
ἡ γῆς, στάδιοι διακόσιοι καὶ
τεσσαράκοντα. ἰδεῖν ἦν ἰδεῖν καὶ
ὄρνεα τὰ θαλάττια, λάρους,
καὶ ἀλκυόνας, ἐπὶ τῶν δένδρων D
νεοττεύοντα. τότε μὲν οὖν ἐπὶ
πολὺ ἐδακρύομεν. ὕστερον δὲ
ἀναπήσαντες τὸν ἑταίρους, τῷ μὲ
ναυῒ ὑπεσκεξάμεν· αὐτοὶ δὲ
τὰ πυρεῖα συντείψαντες, καὶ
ἀναζαύσαντες, δεῖπνον ἐπὶ τῶ E
παρόντων ἐποιήσαμεθα. παρέκειτο
δὲ ἀφθονα καὶ παντοδαπὰ
κρέα τῶν ἰχθύων. καὶ ὕδωρ ἔτι
τὸ ἐπὶ τῶ ἑωσφόρου εἴχομεν. τῆ
ὑστεραίη δὲ διανασταντες, εἴποτε
ἀναχαίνοι τὸ κῆτος, ἐωρῶμεν ἄλ-
λοτε μὲν ὄρη, ἄλλοτε δὲ μόνον τὸ

Tandem eo hiante videmus cetum ingentem, vndiquaque latum, altúmque, ciuitatis capacem, quæ incolarum decem millia capere posset. In medio quoque parui erant pisces, aliæque multæ beluæ concisæ, nauiúmque mali, & anchoræ, hominúmque ossa, & onera. Circa medium verò, & terra, & colles erant, vt conijcio, ex eo quem absorpserat limo, accumulati. In his innata erat sylua, arboréſq; omnigenæ, oleráque accreuerant, omniáque cultis agris erant similia. Circuitus terræ ducentorum & quadraginta stadiorum erat. Erat etiam videre, marinas aues, laros, & halcyones in arboribus nidificantes. Actum plurimum fleuimus. Tandem cùm sociorum animos erexissem, nauim fulciuimus: ipsique accenso ex attritis silicibus igne, ex ijs quæ aderant cœnam parauimus. Appositæ sunt multæ omnigenûm piscium carnes, & aquam ex Lucifero allatam adhuc habebamus. Sequenti die excitati, siquando hiasset cetus, nunc montes, nunc cœlum duntaxat, sæpe verò insulas conspicabamur.

ὄρεγνον, πολλάκις δὲ καὶ νήσους.

καὶ γὰρ ἠθανόμεθα, φερομένου
αὐτῆ ὀξέως πρὸς πᾶν μέρος τ
θαλάττης. ἐπειδὴ ὑ ἐδάδες τῇ
διαπειρᾷ ἐγιγνόμεθα, λαβὼν
ἑπτὰ τ ἑταίρων, ἐβάδιζον ἐς
τὴν ὕλην, περισκέψασθαι τὰ A
πάντα βουλόμενος. οὕτω ὑ
ὅλοις πέντε διελθὼν σαδίοις,
εὗρον ἱερὸν Ποσειδῶνος, ὡς
ἐδήλου ἡ ἐπιγραφή. καὶ μετ' ὀ
πολὺ, καὶ τάφους πολλοὺς, καὶ B
σήλας ἐφ' αὐτῶν, πλησίον τε,
πηγὴν ὕδατος διαυγοῦς. ἔτι δὲ
καὶ κυνὸς ὑλακὴν ἠκούομεν, καὶ
καπνὸς ἐφαίνετο πόρρωθεν. καί
τινα καὶ ἔπαυλιν εἰκάζομεν.
ἀπορᾶ ὑ οὖν βαδίζοντες, ἐρέ-
σθαι μὲν πρεσβύτῃ καὶ νεανί-
σκῳ, μάλα πεφοβούμεθα μή τινα
ἐργαζομένοις, καὶ ὕδωρ
ἀπὸ τ πηγῆς ἐφ' ἁμάξαις φο-
ρετέοισιν. ἑστῶτες οὖν ἅμα,
καὶ φοβηθέντες, ἐσιγῶμεν. κἀ-
κεῖνοι δὲ τὸν τρόπον ἡμῖν ὡς τὸ εἰ-
κὸς παθόντες, ἀνάυδοι παρεσή-
κεσαν. χρόνῳ ὑ ὁ πρεσβύτης
ἔφη, τίνες ὑμεῖς ἄρα ἐστὲ ὦ ξένοι;
πότερον ἔφη, τ ἁλιπλόων δαι-
μόνων, ἢ ἀνθρωποι δυσμοίρων,
ἡμῖν παραπλήσιοι; καὶ γὰρ
ἡμεῖς ἄνθρωποι ὄντες, καὶ ἐν
γῇ βαθέντες, νῦν θαλάττιοι
γεγόναμεν, καὶ συννηχόμεθα

Etenim eam ad omnem maris partem velociter ferri percipiebamus. Postquam autem huic mansioni fuimus assuefacti, assumptis septem socijs, omnia lustrandi studio, per syluam ambulabam. Nec dum tota quinque stadia emensus, Neptuni quoddam sacellum inueni, quemadmodum declarabat inscriptio: nec multò post, sepulchra multa, desuperque cippos, iuxtáque fontem aquæ limpidæ. Quinetiam latratum canis audiuimus, eminúsque apparuit fumus, vnde domum ibi esse conijciebam⁹. Itaque gressum accelerantes offendimus senem & adolescentem, qui valdè alacriter sulcum faciebant, in eúmque aquam è fonte deriuabant. Ergo læti simul, ac territi constitimus. Pariter & illi, vt consentaneum erat, muti astiterunt. At tandem aliquãdo Quinam estis ô hospites? inquit senex. Vtrum ex marinis Dijs estis, an infœlices homines nobis similes? Etenim nos qui sumus homines in terris olim enutriti, marini nunc sumus, & cum hac qua continemur belua fluctuamus,

τῷ περιέχοντι τούτῳ θηρίῳ,

οὐδ' ὁπόθεν ἥκομεν, ἀκριβῶς εἰδότες. τεθνάναι μὲν γὰρ εἰκάζομεν, ζῆν δὲ πιστεύομεν. πρὸς ταῦτ' ἐγὼ εἶπον. καὶ ἡμεῖς τοι ἄνθρωποι γεγενήμεθα ὦ πάτερ ἐσμὲν, αὐτῷ σκάφει πρώην καταποθέντες. προσήλθομεν δὲ νῦν, βουλόμενοι μαθεῖν τὰ ἐν τῇ ὕλῃ ὡς ἔχει. πολλὴ γάρ τις καὶ λάσιος ἐφαίνετο. δαίμων δέ τις ὡς ἔοικεν ἡμᾶς ἤγαγε, σέ τε ὀφθησόμενος, καὶ εἰσομένους ὅτι μὴ μόνοι ἐν τῷδε καθειργμεθα τῷ θείῳ. ἀλλὰ φράσον ἡμῖν τὴν σεαυτοῦ τύχην, ὅστις ὢν, καὶ ὅπως δεῦρο εἰσῆλθες. ὁ δὲ, οὐ πρότερον ἔφη ἐρεῖν, οὐδὲ πύσεσθαι παρ' ἡμῶν, πρὶν ξενίων τῶν παρόντων μεταδῶναι. καὶ λαβὼν ἡμᾶς, ἦγεν ἐπὶ τινὰ οἰκίαν. ἐπεπείκτο δὲ αὐτάρκη. καὶ στιβάδας ἐνωκοδόμητο. καὶ τἄλλα ἐκήρυττο. παρατεθεὶς δὲ ἡμῖν λάχανά τε, καὶ ἀκρόδρυα, καὶ ἰχθῦς, ἔπι δὲ καὶ οἶνον ἐγχέας, ἐπειδὴ ἱκανῶς ἐκορέσθημεν, ἐπυνθάνετο ἃ ἐπεπόνθειμεν. κἀγὼ πάντα ἐξῆς διηγησάμην, τόν τε χειμῶνα, καὶ τὰ ἐν τῇ νήσῳ, καὶ τὰ ἐν τῷ ἄστει πάθη, καὶ τὸν πόλεμον, καὶ τἄλλα, μέχρι τῆς ἐς τὸ κῆτος καταδύσεως.

nec quid simus, satis nouimus: perijsse quidem videmur, sed viuere credimus. Ad hæc ego, Et nos inquã, ô pater homines aduenæ nouí sumus, pridie cum naui ipsa deglutiti. Accessimus autem studio discendi quo modo ea se habeant, quæ in sylua sunt, etenim magna densáque videbatur. Deus autem aliquis vt verisimile est nos adduxit, vt te viso sciremus nos hac in bellua non solos esse inclusos. Sed tuam ipsius fortunam nobis edissere, quisnam sis, & quo pacto huc introiueris. Ille verò, Non priùs dicam, inquit, nec intelligetis ex me, quàm hospitio excepti præsentibus bonis fruamini: simúlque nos acceptos in ædes duxit, quas sibi idoneas construxerat, aliáque instruxerat. Cùm autem olera, & glandes, piscésque appositsset, præterea etiam vinum infudisset, postquam saturi fuimus, rogabat quid nobis accidisset. Cui omnia ordine exposui, scilicet tempestatem illam, & quid in Insula contigisset, tũ nauigationẽ in aëre, bellũq; & cętera quò vsque in cetũ ingressi sumus.

ὁδ' ὑφθαυμάσας, καὶ αὐτὸς ἐν μέρει τὰ καθ' αὑτὸν διεξήει, λέγων, τὸ μὲν γένος εἰμὶ ὦ ξένοι, κύπριος. ὁρμηθεὶς δὲ κατ' ἐμπορείαν ἀπὸ τῆς παιδὸς μὲν παιδὸς, οὓν ὁρᾶτε, καὶ ἄλλων πολλῶν οἰκετῶν, ἔπλεον εἰς Ἰταλίαν, ποικίλον φορτίον κομίζων ἐπὶ νεὼς μεγάλης, ἣν ἐπὶ σώματι τῶν πάντων διαλελυμένων ἴσως ἑωράκατε. μέχρι μὲν οὖν Σικελίας, εὐτυχῶς διεπλεύσαμεν. ἐκεῖθεν δὲ ἁρπασθέντες ἀνέμῳ σφοδρῷ, τετάρτοι ἐς τὸ Ὠκεανὸν ἐπέχθημεν. ἔνθα τῷ κύτει περιτυχόντες, καὶ αὐτοὶ δεσμοὶ καταποθέντες, δύο ἡμεῖς, τῶν ἄλλων ἀποθανόντων, ἐσώθημεν. θάψαντες δὲ τῶν ἑταίρων, καὶ ναὸν τῷ Ποσειδῶνι δειμάμενοι, τουτονὶ τὸν βίον ζῶμεν, λάχανα μὲν κηπεύοντες, ἰχθῦς δὲ σιτούμενοι, καὶ ἀκρόδρυα. πολλὴ δὲ ὡς ὁρᾶτε ἡ ὕλη. καὶ μιλῶ καὶ ἀμπέλοις ἔχει πολλάς, ἀφ' ὧν ἥδιστος οἶνος γίνεται. καὶ πίνω πηγὴν δὲ ἴσως εἴδετε καλλίστου καὶ ψυχροτάτου ὕδατος. ἐυγιὴν δὲ ἀπὸ τῶν φύλλων ποιούμεθα, καὶ πῦρ ἄφθονον καίομεν, καὶ ὀρνεα δὲ θηρεύομεν τὰ εἰσπετόμενα, καὶ ζώντας ἰχθῦς ἀγρεύομεν, ἀφιέντες.

Is verò ſummopere miratus, reſ ſuas viciſſim explicabat, genere quidem, hoſpites, aiebat ille, ſum Cyprius. Verùm è patria cum hoc filio quem videtis, cúmque multis alijs famulis, ad mercaturam profectus, in Italiam, naui magna, quam in ore ceti diſſolutam fortè vidiſtis, mercibus varijs onuſta nauigabam. Atque ad Siciliam vſque fœliciter nauigauimus: Indéque vehementi vento abrepti, tertia die in Oceanum delati ſumus, vbi cetum nacti, vnà cum naui comitibúſque abſorpti, mortuis alijs, nos duo euaſimus. Sepultis autem ſocijs, erectáque Neptuno æde, vitam hanc viuimus, olera colentes: veſcimur autem piſcibus & glandibus. Magna verò, vt videtis, eſt ſylua, vitéſque multas habet, ex quibus iucundiſſimum vinum oritur: & fortè fontem optimæ & frigidiſſimæ aquæ vidiſtis. Lectum frondeum facimus, copioſum ignem ſuccendimus, inuolantes aues aucupamur, & viuos piſces piſcamur in beluæ branchia

egreſſi

ἐπὶ τὰ βραγχία τὸ θηρίου, ἔνθα καὶ λουόμεθα, ὁπόταν ἐπιθυμήσωμεν. καὶ μικρὸν καὶ λίμνη οὐ πόρρω ὄθεν ἁλμυρὰ, φαδίμων εἴκοσι ἢ τριάκοντα μέτρον, ἰχθῦς ἔχουσα παντοδαπούς. ἐν ᾗ καὶ νηχόμεθα, καὶ πλέομεν ἐπὶ σκάφους μικροῦ, ὃ ἐγὼ ἐναυπηγησάμην. ἔπτα δὲ ἡμῖν ὄντα τὰ καταπόσεως ταῦτα, ἑπτὰ, καὶ εἴκοσι. καὶ τὰ μὲν ἄλλα, ἴσως φέρειν δυνάμεθα. οἱ δὲ γείτονες ἡμῖν, ἀγροῖκοι, σφόδρα χαλεποὶ, καὶ βαρεῖς εἰσιν, ἄμικτοί τε ὄντες, καὶ ἄχθιοι. ἢν δ' ἔφην ἐγὼ, καὶ ἄλλοι τινὲς εἰσὶν ἐν τῷ ἠπείρῳ πολλοὶ μὲν οὖν ἔφη, καὶ ἀξένοι, καὶ ταῖς μορφαῖς ἀλλόκοτοι. τὰ μὲν γὰρ ἑωσφόρεια, καὶ οὐρανία τῆς ὕλης, Ταειχαῖες οἰκοῦσιν, ἔθνος ἐγχελυωπὸν, καὶ καρβοσφόρον, μαχιμον, καὶ θρασὺ, καὶ ὠμοφάγον. τὰ δὲ ἑτέρας πλευρᾶς, καὶ τὸ δεξιὸν τεῖχον Τειτωνομυρμήκων. τὰ μὲν ἄνω, ἀνθρωπιοειδέστερα. τὰ δὲ κάτω, τοῖς γαλεώταις. ἥκιστα μέντοι ἄδικοί εἰσι τῶν ἄλλων. τὰ λοιπὰ δὲ, Καρκινοχείρες, καὶ Κυνοκέφαλοι,

egressi: vbi lauamus, siquando velimus. Quinetiam non procul est stagnum salsum, ambitu viginti stadiorum, quoduis piscium genus A continens, in quo natamus, & nauigamus in parua scapha quam ipse compegi. Annus autem ex quo absorpti fuimus, hic est vigesimus septimus. Cætera autem B forsitan tolerare possemus: sed vicini nostri, & accolæ vehementer difficiles sunt, & molesti, inhumani & agrestes. Numquid, inquam ego, alij quoque ceto insunt? Multi, inquit ille, hospitibus sæui, ac visu deformes. Nam occidentalem C & extremam syluæ partem Tarichanes incolunt: gens anguillarum aspectu, rabea facie, bestiatrix, audax, crudiuora. Latus ad dextram aliud Tritonomendetes tenent, superioribus D partibus similes hominibus, inferioribus verò feris: alijs vtique minùs iniurij. Læuum verò Carcinochires, & Cynocephali fœdere & amicitia inter se iuncti. Mediterraneam denique regionem E Paguradæ, & Pittopodes,

συμμαχίαν τε, καὶ φιλίαν πρὸς ἑαυτοὺς πεποιημένοι. πλὴν δὲ μεσογαῖαι, νέμονται Παγουραδαι, καὶ Ψιττόποδες,

γήρως μάχιμον, καὶ δ' ἐρεμικώτατον. τὰ ἑῶα ὑ πρὸς αὐτῷ τῷ σώματι, τὰ πολλὰ μέν, ἔρημα ὄντα· πρὸ πολυζώμματη θαλάττη. ὅμως ὑ ταῦτα ἐγὼ ἔχω, φόρον ψιττόποσιν ἑκατοντελῶν ἑκάστου ἔτους, ὀστρέα πεντακόσια. τοιαύτη μέν ἡ χώρα ὅδε· ἡμᾶς ὑ χρὴ ὁρᾶν ὅπως δυνησώμεθα τοσούτοις ἔθνεσι μάχεσθαι, καὶ ὅπως βιοτεύσομεν. πόσοι δ' ἔξω ἐγὼ οὗτοι πάντες εἰσί; πλείοις ἔφη τῶ χιλίων. ὅπλα ὑ τίνα εἰσὶν αὐτοῖς; οὐδὲν ἔφη, πλὴν ὅσα τῶ ἰχθύων. ἀλλὰ ἔξω ἐγὼ, ἀρὶς ἂν ἔχοι διὰ μάχης ἐλθεῖν αὐτοῖς, ἅτε οὖσιν ἀνόπλοις, αὐτούς γε ὡπλισμένους. εἰ γὰρ κρατήσομεν αὐτῶν, ἀβέως τοιοῦτον οἰκήσομεν. ἔδοξε ταῦτα. καὶ ἀπελθόντες ἐπὶ ναῶν, παρεσκευαζόμεθα. αἰτία ὑ τῶ πολέμου ἔμελλεν ἔσεσθαι, τὸ φόρε ἡ ὐκ ἀπόδοσις, ἤδη τῆ προθεσμίας ἐνεχούσης. καὶ δὴ οἱ μέν, ἔπεμπεν, ἵν' δασμὸν ἀπαιτοῦντες. ὁ δὲ, ὑπερφυῶς ἀποκρινόμενος, ἀπέδιωξε τοὺς ἀγγέλους. πρῶτον οὖν οἱ Ψιττόποδες, καὶ οἱ Παγουρέδαι, χαλεπαίνοντες τῶ Σκιντάρῳ, ὥστε μὲ ἐκάλεῖτο, μὴ πολλῶ genus bellicosum, cursúque velocissimum. Sed quæ ad Orientem versus ipsius beluæ os sita sunt, multa quidem deserta sunt, vt quę mari proluuntur. Ego tamen hæc teneo, vectigal pendẽs Psittopodibus, ostrea quingẽta quotannis. Et regio hæc hoc modo se habet. Est autem operæprecium vt prospiciamus quomodo cum tot gentibus congredi poterimus, & qua ratione viuemus. Quot inquam ego, omnes hi sunt? Plures, inquit, quàm mille. Quænam verò ipsorum sunt arma? Nullis, inquit, nisi piscium ossibus vtuntur. Igitur, inquam ego, nobis optimè cedet si cum illis pugnemus, vt pote armatis cum inermibus. Si enim ipsos superabimus, posthac intrepidè locum hunc incolemus. Quæ vt probauimus, ad nauim reuersi, accingebamur. Belli autem futura erat hæc causa, quòd tributum non penderetur. Instante iam pacti tempore, miserunt illi tributi petitores. Hic verò superbè respondens, nuncios persequutus est. Primùm igitur Psittopodes, & Paguradæ Scintharo, sic enim vocabatur, irati, magno tumultu irruerunt. Nos verò δορύβου ἐπήεισαν. ἡμεῖς ὑ,

τὴν ἔφοδον ὑποπτεύοντες, ἐξαυλισάμενοι, αὐτεμένομεν, λόχον τινὰ προστάξαντες ἀνδρῶν πέντε, καὶ εἴκοσιν. εἵροντο δ' αὐτοῖς ἐν τῇ ἐνέδρᾳ, ἐπειδὰν ἴδωσι παρελθόντας τοὺς πολεμίους, ἐπανίστασθαι. καὶ οὕτως ἐποίησαν. ἐπαναστάντες γὰρ, κατόπιν ἔκοπτον αὐτούς. καὶ ἡμεῖς δ', καὶ αὐτοὶ, πέντε καὶ εἴκοσι τὸ ἀριθμὸν ὄντες, καὶ γὰρ καὶ ὁ Σκίνθαρος, καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ, συνεστρατεύοντο, ἠντιάζομεν. καὶ συμμίξαντες θυμῷ, καὶ ῥώμῃ, διεκινδυνεύομεν. τέλος δ', τετρακοσίων αὐτῶν ποιησάμενοι, κατεδιώξαμεν, ἄχρι πρὸς τοὺς φωλεούς. ἀπέθανον δ' τῶν μὲν πολεμίων, ἑβδομήκοντα, καὶ ἑκατόν. ἡμῶν δ', εἷς, καὶ ὁ κυβερνήτης, τετρωμένος πλευρᾷ διαπαρεὶς τὸ μεταφρένον. ἐκείνῃ μὲν οὖν τῇ ἡμέρᾳ, καὶ τῇ νύκτα, ἐπυλισάμεθα τῇ μάχῃ, καὶ τετράπουν ἐσήμαινον, φάλαγγι ἐοικότες δελφῖνος ἀναπεξάντες. τῇ ὑστεραίᾳ δ', καὶ οἱ φίλοι αὐδόμενοι, παρῆσαν, τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἔχοντες οἱ Ταρειχᾶνες, ἡγεῖτο δ' αὐτῶν Πύλαμος, τὸ δ' εὐώνυμον, οἱ Κυνοκέφαλοι. τὸ μέσον δὲ, οἱ Καρκινοχαῖται. οἱ γὰρ Τετρωνομιδῆται, ἡσυχίαν ἦγον, οὐδετέροις συμμαχεῖν θεμιστεύοντες.

aduentum ſuſpicantes, poſitis quinque & viginti virorum inſidijs, foris illos expectabamus. Iis verò qui in inſidijs erant præſcriptum erat, vt inſurgerent, vbi prætergreſſos hoſtes vidiſſent: quod etiam fecerunt. Nam erecti à tergo ipſos cædebant. Nos etiam ipſi, viginti quinque numero (etenim Scintharus, eiúſque filius vnà militabant) obuiam venimus, congreſſique animo, viribúſque decernebamus. Denique conuerſos in fugam, ad ſuas vſque latebras inſequuti ſumus. Cæſi ſunt ex hoſtibus centum & ſeptuaginta, è noſtris vnus, & gubernator, tergum triglæ coſta perfoſſus. Die igitur & nocte illa in prælio manſimus, & trophæum ſtatuimus, arida ſpina Delphini ſuſpenſa.. Poſtridie alij etiam re cognita adfuerunt. Dextrum quidem cornu Tarichanes, quos Pelamus ducebat: læuum Cynocephali, mediũ Carcinochites tenebant. Nam Tritonomendetes quieſcebant: neutri parti fauentes.

ἡμεῖς δὲ, προσπαντήσαντες
αὐτοῖς τὸ Ποσειδώνιον, προσε-
μίξαμεν, πολλῇ βοῇ χρώμενοι.
αὐτήχει ὑπὸ τὸ κῆτος, ὥστε τὰ
σπήλαια βεβαμένοι ὑπ' αὐτῶν. A
ἔπειτα γυμνήτας, καὶ καταδιώ-
ξαντες ἐς τὴν ὕλιν, τολοιπὸν
ἐπεκρατήσαμεν τῆς γῆς. καὶ μετ'
οὐ πολὺ κήρυκας ἀποστείλαν-
τες, νεκρούς τε ἀνηρέοντο, καὶ B
περὶ φιλίας διελέχοντο. ἡμῖν
μὲν οὐκ ἐδόκει σπένδεσθαι. ἀλλὰ
τῇ ὑστεραίᾳ χωρήσαντες ἐπ'
αὐτοὺς, πάντας ἀφδὸν ἐκε- C
κέφαλμεν, πλὴν τῶν Τει-
τωνομενδήτων. οὗτοι γὰρ ὡς εἶ-
δον τὰ γινόμενα, διαδρα-
μόντες ἐκ τῶν βραγχίων,
ἀφῆκαν αὐτοὺς εἰς τὴν θάλατ-
ταν. ἡμεῖς δὲ τὴν χώραν ἐπελ- D
θόντες, ἔρημον ἤδη οὖσαν, τῶν
πολεμίων τὸ λοιπὸν ἀδεῶς κα-
τῳκοῦμεν, τὰ πολλὰ γυμνασίοις
τε καὶ κυνηγεσίοις χρώμενοι,
καὶ ἀμπελουργοῦντες, καὶ τὸ
καρπὸν συγκομιζόμενοι τὸ ἐκ E
τῶν δένδρων. καὶ ὅλως, ἐῴκει-
μεν τοῖς ἐν δεσμωτηρίῳ με-
γάλῳ καὶ ἀφύκτῳ βυφῶσι, καὶ
λελυμένοις. ἐνιαυτὸν μὲν οὖν
καὶ μῆνας ὀκτὼ τοῦτον διήγο-
μεν τὸ τρόπον. τῷ δ' ἐνάτῳ
μηνὶ, πέμπτην ἡμέραν ἄγοντι, περὶ τὴ

At nos circum Neptuni templum illis obuij facti, magno cum clamore manus conseruimus, & vt antra solent, cetus resonabat. His in fugam versis, vt pote qui essent expediti, & in syluam abactis, postmodum terra potiti sumus. Nec multò post missis præconibus cadauera sustulerunt, & de ineunda amicitia compellarunt. Sed visum non est fœdus cum illis percutere: quin postera die eos aggressi, omnes funditus cecîdimus præter Tritonomendetes: qui vt vidêre quæ contigerant, dilapsi per ceti branchias, in mare desilierunt. Igitur regionem ingressi, iam hostibus vacuam, postea sine metu habitauimus, palæstris & venationibus nos exercentes, vineas colentes, decerptúmque ex arboribus fructum comportantes. Denique similes ijs fuimus, qui in magno carcere, vnde nulla spes effugij, conclusi, delicijs & voluptatibus indulgent. Quam vitæ rationem annum & menses octo exegimus. Sed noni mensis die quinta, circa secundam oris apertionem

δευτέραν τοῦ στόματος ἀνοίξε-

ἅπαξ γὰρ δὴ τοῦτο κατ' ἔτος ὥραν ἑκάστην ἐποίει τὸ κῆτος, ὥστε ἡμᾶς σχεδὸν τὰς ἀποδείξεις τεκμαίρεσθαι τὰς ὥρας, περὶ οὗ τὴν δευτέραν ὡς ἔφην ἀποδείξιν, ἄφνω βοή τε πολλὴ, καὶ θόρυβος ἠκούετο, ὥσπερ κελεύσματα, καὶ ἐρετσίαι. παραχθέντες οὖν, ἀνεπυσάμεθα ἐπ' αὐτὸ τὸ στόμα τὸ θηρίου. καὶ στάντες ἐντὸς τῶν ὀδόντων, καθεωρῶμεν ἅπαντα. ὧν ἐγὼ εἶδον θεαμάτων παραδοξότατον, ἄνδρας μεγάλους ὅσον ἡμισταδιαίους τὰς ἡλικίας, ὑπὸ νήσων μεγάλων περιπλέοντας, ὥσπερ ὑπὸ τριήρων. οἶδα μὲν ἀπίστοις ἐοικότα ἱστορήσων. λέξω δ' ὅμως. Νῆσοι ἦσαν ὑπερμήκεις μὲν, ὑπαὶ δὲ ὑψηλαὶ, ὅσον ἑκατὸν σταδίων ἑκάστη τὴν περίμετρον. ὑπὸ δ' αὐτῶν ἔπλεον τῶν ἀνδρῶν ὑπερμεγάθων ἀμφὶ τοὺς εἴκοσι, καὶ ὀκτώ. τούτων δὲ οἱ μὲν παρ' ἑκάτερα τῆς νήσου καθήμενοι, ἐπτέξεις ἐκωπηλάτουν, κυπαρίσσοις αὐτοκλάδοις μεγάλαις, καὶ αὐτοκόμοις, ὥσπερεὶ ἐρετμοῖς. κατόπιν δὲ ὑπὲρ τῆς πρύμνης. ὡς ἐδόκει, κυβερνήτης ὑπὲρ λόφου ὑψηλοῦ εἱστήκει, χαλκοῦν ἔχων πηδάλιον, σταδιαῖον τὸ μῆκος. ὑπὲρ δὲ ἡ πρῷρα,

(hoc enim vnoquoque anni tempore semel faciebat Cetus, ita vt ex apertione, anni tempora conijcerem°) circa secundam, inquam, apertionem, & clamor multus, & tumultus audiebatur, veluti exhortantium nautarum, & remigantium Quibus turbati, ad beluæ os prorepsimus, stantéque intra eius dentes aspiciebamus omnia. Spectaculorum quæ vidi inusitatissimum, hoc fuit, homines nimirum magni, dimidij stadij statura, qui magnis insulis tanquam triremibus nauigabant. Et quanuis sciam me non verisimilia narraturum, dicam tamen. Insulæ erant non admodum altæ, sed longæ, singulæ centum stadiorum ambitu: in quibus ex viris illis circiter viginti & octo nauigabant. Horum aliqui vtrinque insulæ lateribus insidentes ordine remigabant, cupressis magnis vnà cum suis frondibus, tanquam remis. Pone autem ad ipsam puppim, vt videbatur, gubernator in colle alto stabat, gubernaculum æneum, vnius stadij longitudine regens. Ad proram verò,

ὅσον τεσσαράκοντα ὡπλισμένοι αὐτῶν ἐμάχοντο, πάντα ἐοικότες ἀνθρώποις, πλὴν τῆς κόμης. αὕτη δὲ, πῦρ ἦν, καὶ ἐκαίετο. ὥστε καὶ τὰ κορύδων ἐδέοντο. αὐτὴ δὲ ἱστίων, ἄνεμος ἐμπίπτων τῇ ὕλῃ, πολλὴν ἐνοῦσαν ἐν ἑαυτῇ, ἐκόλπου τε αὐτὴν, καὶ ἔφερε τὴν νῆσον, οἱ ἐδήλει ὁ κυβερνήτης. κελευσὴς δ' ἐφειστήκει αὐτοῖς. καὶ πρὸς τὴν εἰρεσίαν ὀξέως ἐκινοῦντο, ὥσπερ τὰ μακρὰ τῶν πλοίων. τὸ μὲν οὖν πρῶτον, δύο ἢ τρεῖς ἑωρῶμεν. ὕστερον δ' ἐφάνησαν ὅσον ἑξακόσιοι. καὶ διαστάντες, ἐπολέμουν, καὶ ἐναυμάχουν. πολλαὶ μὲν οὖν αὐτῶν πρὸς ἀλλήλας συνηράσσοντο. πολλαὶ δὲ καὶ ἐμβληθεῖσαι κατεδύοντο. αἱ δὲ συμπλεκόμεναι, χαρτερῶς διηγωνίζοντο, καὶ οὐ ῥᾳδίως ἀπελύοντο. οἱ γὰρ ἐπὶ τῆς πρῴρας τεταγμένοι, πᾶσαν ἐπεδείκνυντο προθυμίαν. ἐπιβαίνοντες, καὶ ἀναιροῦντες. ἔζωγρει δ' οὐδείς. αὐτὶ δ' χειρῶν σηπῶν, πολύποδας μεγάλους ἐναλλαξάμενοι ἀλλήλοις ἐπερρίπτουν. οἱ δὲ, περιπλεκόμενοι τῇ ὕλῃ κατεῖχον τὴν νῆσον. ἔβαλλον μύτοι, καὶ ἐπλῶσκον ὀστέοις τε ἀμαξοπλήστοις, καὶ σώγγοις πλεθριαίοις.

ex his quadraginta circiter armati pugnabant, hominibus, præter comam, omnino similes: hæc enim ignis erat, & ardebat, adeò vt galeis non esset opus. Pro velis verò ventus ingruens in syluam, quæ plurima cuique inerat, sinuabat illam: & quò vellet gubernator insulã deferebat. Præfectus autem ipsis instabat, ipsi verò confestim ad remigium mouebantur, quemadmodum longæ naues consueuerunt. Primùm igitur duos aut tres videbamus: postremò sexcenti apparuerunt: qui inter se dissidentes bellum, præliúmq; nauale committebãt. Multæ quidem oppositis proris contritæ sunt, multæque dissolutæ submersæ sũt. Aliæ confligentes fortiter certabant, neque facilè ab inuicem soluebantur. Nam qui in prora instructi pugnabant, omnem incessendo & cædendo industriã ostendebant: & nemo viuos capiebat. Ac pro ferreis rostris magnos polypos inuicem connexos iaciebant, qui syluæ complicati Insulas tenebant. Percutiebant etiam & vulnerabãt ostreis, quorũ vnum currũ impleat, & spõgijs magnitudine iugeris,

ἦρχε δὲ τῶν μὲν, Αἰολοκένταυρος. τῶν δὲ, Θαλασσοπότης. καὶ μάχη αὐτοῖς ἐγένετο, ἀφ' ἧς ἐδόκει, λείας ἕνεκα. ἐλέγετο γὰρ ὁ Θαλασσοπότης πολλὰς ἀγέλας δελφίνων τῶν Αἰολοκενταύρου ἑλληνικέναι, ὡς ἰδεῖν ἀκούειν ἐπικαλουμένων ἀλλήλοις, καὶ τὰ ὀνόματα τῶν βασιλέων ἐπιβοωμένων. τέλος δὲ, νικῶσιν οἱ περὶ τὸν Αἰολοκενταύρου. καὶ γίνονται τῶν πολεμίων καταδύσασιν ἀμφὶ τὰς πεντήκοντα, καὶ ἑκατὸν, καὶ ἄλλας τρεῖς λαμβάνουσιν αὐτοῖς αἰδεσίμην. αἱ δὲ λοιπαὶ, φρύμναν χρυσᾶμψαι, ἔφευγον. οἱ δὲ, μέχρι πυὸς διώξαντες, ἐπεὶ δὲ ἑσπέρα ἦν, περὶ ἀπέψοι ἐπὶ τὰ ναυάγια, καὶ τὰ πλείστων ἐπεκράτησαν, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἀνείλοντο. καὶ γὰρ ἐκείνων κατέδυσαν νῆσοι οὐκ ἐλάττους τῶν ὀγδοήκοντα. ἔστησαν δὲ καὶ τρόπαιον τῆς νικομαχίας, ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τοῦ κήτους μίαν τῶν πολεμίων νῆσον ἀναστρώσαντες. ἐκείνην μὲν οὖν τὴν νύκτα περὶ τὸ θηρίον ἠυλίσαντο, ἄγκυραν τὰ ἀπόγαια, καὶ ἐπὶ γὰρ ἀγκύρας ἔχοντο

His autem præerat Æolocentaurus. Illis verò Thalassopotes. Quibus ob prædam orta est pugna: nam Thalassopotes dicebatur multos Æolocentauri delphinum greges abegisse, vt audire erat ex mutuis exprobrationibus, & ex eo quòd nomina regum inclamabant. Tandem vicerunt qui ab Æolocentauro stabant, & insulas circiter centum & quinquaginta submerserunt, & tres alias cum viris ipsis ceperunt: at reliquæ collisa puppi fugerunt. Quas vbi paulùm persecuti fuissent, sub vesperam ad naufragia reuersi, plurima obtinuerunt, suásque res receperunt: nec pauciores quàm octoginta insulas submerserunt. Tum insularis pugnæ trophæum in capite Ceti statuerunt, suspensa vna ex hostium insulis. Illa igitur nocte circa belvam demorati sunt, alligatis ipsi nauium retinaculis, sedatoque statione ad anchoras. Nam magnis, vitreis, & validis anchoris vtebantur.

ἀγκυρῶν πλησίον ὁρμισάμενοι. μεγάλαις, ὑαλίναις, καρτεραῖς.

τῇ ὑστεραίᾳ δὲ θύσαντες ὁπὶ τῶ κήτους, καὶ τῶν οἰκείων θάψαντες ἐν αὐτῇ, ἀπέπλεον ἥδομενοι, καὶ ὥσπερ παιᾶνας ᾄδοντες. ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὴν νησομαχίαν γενόμενα.

Postridie cùm supra cetum sacra fecissent, suósque ibi sepeliuissent, læti, & vt pæana canentes, abierunt. Hæc sunt quæ insulari in pugna acciderunt.

ΑΛΗΘΟΥΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
λόγος δεύτερος.

HISTORIÆ VERÆ
LIBER SECVNDVS.

Ὁ δ' ἀπὸ τούτου χρόνος οὐκέτι φέρων ἐγὼ τὸν ἐν τῷ κήτει βίον, ἀχθόμενός τε τῇ μονῇ, μηχανήν τινα ἐζήτουν, δι' ἧς αὖ ἐξελθεῖν γένοιτο. καὶ τὸ μὲν πρῶτον, ἔδοξεν ἡμῖν διορύξαι κατὰ τὰ δεξιὸν τοῖχον, ἀποδραῦναι. καὶ ἀρξάμενοι, διεκόπτομεν. ἐπειδὴ δὲ προελθόντες ὅσον πέντε σταδίους, οὐδὲν ἠνύομεν, τὸ ὀρύγματος ἐπαυσάμεθα. τὸν δὲ ὕλην κατῶμεν διέγκαμεν. οὕτω γὰρ αὖ τὸ κῆτος ἀποθανεῖν. ἐν ᾧ τοῦτο γένοιτο, ῥᾴδια ἔμελλεν ἡμῖν ἔσεσθαι ἡ ἔξοδος. ἀρξάμενοι οὖν ἀπὸ τῶν οὐραίων ἐκαίομεν. καὶ ἡμέρας μὲν ἑπτὰ καὶ νύκτας ἴσας αἰσθητῶς εἶχε τὸ καύματος. τῇ δὲ καὶ ὀγδόῃ σωιέρμεν

Xinde cùm illam vitæ rationem ferre non possem amplius, illíusque manfionis me tæderet, quærebam quanam arte nobis exitus pateret. Ac, primùm nobis visum est effosso pariete dextro fugam tentare. Sed cùm pertundere cœpissemus, & ad quinque progressi stadia nihil effecissemus, à fossione destitimus: syluam verò incendere decreuimus, vt sic Cetus mòreretur: quod si fieret, facilis egressus nobis futurus esset. Itaque initium incendij ab extremitate duximus: at ille dies septem totidémque noctes se vri non sensit. Octaua tandem ac nona

αὐτῦ νοσοῦντος. ἀρρώστερον γοῦν ἀνέχασκε, καὶ εἰπετε
αὐταχώρει, ταχὺ σωίμιε. δεκάτη δὲ, καὶ ἑνδεκάτη, τέλεσον ἀπενέγκατο, καὶ δυσωδὲς A
ἐλῶ. τῇ δωδεκάτῃ δὲ, μόγις ἐνοήσαμεν ὡς εἰ μή τις χαίοντος
αὐτῦ ὑποσυρίξειε τὸν γομφίδιος,
ὥστε μικέτι συγκλείσαι, καὶ δυνένσομεν καταπλειωθέντες ἐν
νεκρῷ αὐτῷ ἀποπλέσαι. σὺτω B
δὴ τὸ σῖμα μεγάλοις δοκοῖς διερείσαντες, τὴ ναῦν ἐπισκευάζομεν, ἔδωρτε ὡς ὅπ πλεῖστον ἐμβαλλόμενοι, καὶ τἄλλα
ἐπιτήδεια. κυβερνήσειν δ' ἔμελλεν ὁ Σκίνθαρος. τῇ δ' C
ἐπούσῃ, τὸ μὲ, ἤδη πεπτηκὸς
ἡμεῖς δ' ἀνελκύσαντες τὸ πλοῖον,
καὶ διὰ τῦ ἀραιωμάτων διαγόντες, ἐκ τῦ ὀδόντων ἐξήλματες, D
ἠέρια καθήκαμεν ἐς τὴν
θάλατταν. ἐπεὶ δ' ἐπὶ τὰ νῶτα. καὶ δύσαντες τῷ Ποσειδῶνι, αὖτις περὶ τὸ τρίπαιον,
ἡμέρας βρῖς ἐπαυλισάμενοι, E
γλυκέμια καὶ ἰῶ, τῇ τεταρτῇ
ἀπεπλέυσαμεν. ἔνθα δὴ πολλοῖς τ' ἐκ τ' ναυμαχίας νεκροῖς ἀπλωτῶμεν, καὶ παρεσωκέλλομεν. καὶ τὰ σώματα καταμεξάντες, ἐθαυμάζομεν. καὶ
ἡμέρας μέν τινας ἐπλέομεν,

illum ægrotare intellexi-mus : quum ignauius hiabat, quum siquando hiaret, statim os comprimebat. Decima denique & vndecima mortuus est, & fœtuit. At duodecima vix sensimus nos periclitarine in cadauere concluſi moreremur, nisi quis dentes molares suffulciret, ita vt fauces non amplius præcluderet. Ita verò ore magnis trabibus diducto, nauim parabamus, tum plurimam aquam, tum alia necessaria imponendo. Gubernator futurus erat Scintharus. Postera die iam mortuus erat Cetus, quum retractam nauim, & per raritatem dentium deductam, & explicatam, in mare demisimus. Tum consceuso dorso, factisque ibi iuxta trophæum Neptuno sacris, post triduimoram, quarto die, quia placidum erat mare, discessimus. Hic nos in multa nauali prælio deuictorum cadauera incidimus & impegimus, quorum corpora metiti miratsumus. Posteaquam autem temperato cœlo vtentes, aliquot dies nauigauimus :

εὐκράτῳ ἀέρι χρώμενοι. ἔ-

πειτα βορέου σφοδρῶ πνέυσαντος, μέγα κρύος ἐγένετο. καὶ ὥσ' αὐτῆ παῦ ἐπάγη τὸ πέλαγος. ὧν ἀξεπιστολῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐς βάθος, ὅσον ἐς τετρακοσίας ὀργυιάς. ὥστε καὶ ἀποβαίνοντας, διαδρέειν ὅπῃ τῶ κρυσάλλε. ὑπομενόντος οὖν τῶ πνεύματος φέρειν οὐ δυναμένοι, τοιόνδε τι ἐπενοήσαμεν. ὁ δὲ τῶν γνώμῶν ἀποφηνάμενος, ὧν ὁ Σκίνδαρος. σπάσαντες γὰρ ἐν τῶ ὕδατι σπήλαιον μέγιστον, ἐν τούτῳ ἐμείναμεν ἡμέρας τεσσαράκοντα, πῦρ ἀνακαίοντες, καὶ σιτούμενοι τῶν ἰχθύων. ἐυεύσκομεν δὲ ἀπορύττοντες. ἐπεὶ δὲ ἤδη ἐπέλιπε τὰ ὀπτήδεια, θερσέλδοντες, καὶ τῶν ναῶν πεπηγυῖαν ἀναπάσαντες, καὶ πετάσαντες τῶν ὀθονίων, ἐυεύσκομεν ὥσπερ πλέοντες λείως καὶ θερσαλῶς, ὑπὸ τῶ πάγου ὀλισθαίνοντες. ἡμέρᾳ δὲ πέμπτῃ ἀλέα τε ἦν, καὶ ὁ πάγος ἐλύετο. καὶ ὕδωρ πάντα αὖθις ἐγίγνετο. πλεύσαντες δὲ ὅσον τεσσαράκοντα σταδίους, νήσῳ μικρᾷ καὶ ἐρήμῃ θερσπεσχεθημεν. ἐκ δὲ ταύτης ὕδωρ λαβόντες, ἐπελελοίπει γὰρ ἤδη, καὶ δύο ταύρους ἀγελίους καταξεύσαντες, ἀπεπλέυσαμεν.

ortus est vehemens boreæ flatus, vnde adeò magnum frigus, vt totum mare concreuerit, non in superficie modò, sed in quadringentarum vlnarum profunditatem, vt egressi super glaciem curreremus. Sed cùm perseuerantem ventum ferre non possemus: tale quiddam excogitauimus: author autem consilij fuit Scintharus. Maximum antrum in aqua fodimus, in quo dies triginta mansimus ignem accendendo, & piscibus victitando, quos inter fodiendum inueniebamus. Sed vbi iam defecit commeatus, egressi nauem impactam auulsimus, ac velum expandimus, pérque glaciem delabentes, læuiter & leniter tanquam nauigantes trahebamur. Quinta autem die glacies tepore liquescebat, omniáque rursus aqua fiebant. Inde trecenta circiter stadia emensi, in paruam desertámque insulâ delati sumus. vnde hausta aquâ, quoniam nobis iam defecerat, confectísque arcu duobus syluestribus tauris, soluimus.

οἱ δ' ταῦροι οὗτοι, τὰ κέρατα
οὐκ ἐπὶ τῆ κεφαλῆς εἶχον, ἀλλ'
ὑπὸ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὥσπερ ὁ
μῶμος ἠξίου. μετ' ὀλίγον δὲ
εἰς πέλαγος ἐμβαίνομεν, οὐχ A
ὕδατος, ἀλλὰ γάλακτος. καὶ
νῆσος ἐν αὐτῷ ἐφαίνετο λευκὴ,
πλήρης ἀμπέλων. ἡν δὲ ἡ νῆ-
σος, τυρὸς μέγιστος πάνυ συμ-
πεπηγώς, ὡς ὕστερον ἐμφανό-
τες ἐμάθομεν, σταδίων εἰκοσι-
πέντε τὸ μέγεθος. αἱ δ' ἄμπε-
λοι βοτρύων πλήρεις. οὐ μὴν
τοι οἶνον, ἀλλὰ γάλα ἐξ αὐτῶν
ἀπεθλίβομεν. ἱερὸν δ' ἐν μέ- C
σῃ τῇ νήσῳ ᾠκοδόμητο, Γα-
λατείας τῆς νηρηΐδος, ὡς ἐδήλου
τὸ ἐπίγραμμα. ὅσον οὖν χρό-
νον ἐκεῖ ἐμείναμεν, ὄψον τε
ἡμῖν καὶ ποτὸν ἡ γῆ παρεῖχε.
ποτὸν δὲ τὸ ἐκ τῶν βοτρύων γά-
λα. βασιλεύειν δὲ τούτων τῶν
χωρίων ἐλέγετο Τυρὼ ἡ Σαλ-
μωνέως. ἣν τῷ ὑπὸ Διὸς ἀπ-
πλαγῆναι, ταύτῃ παρὰ τὸν
Ποσειδῶνος λαβοῦσα τὴν πιμή- D
μείναντες δὲ ἡμέρας ἐν τῇ νή-
σῳ πέντε, τῇ ἕκτῃ ἐχωρίσα-
μεν, αὔρας μέν τινος παρα-
πεμπούσης, λευκοχύμους δὲ
οὔσης τὰς θαλάττης. τῇ ὀγδόῃ
δὲ ἡμέρᾳ πλέοντες, ἐκ ἔτι
διὰ τὸ γάλακτος, ἀλλ' ἤδη ἐν

Hi autem tauri non in fronte, sed sub oculis, vt volebat Momus, habebant cornua. Nec multò post in mare non aqueum, sed lacteum ascendimus: vbi alba insula vitibus referta apparebat: quæ maximus erat caseus vehementer coagulatus, vt eo postea comesto didicimus: quæque viginti quinque stadiorum longitudine constabat. Vites autem vuis scatebant, ex quibus non sanè vinum, sed lac expressimus. In media insula, templum Galateæ Nereidi sacrum extructum erat, vt inscriptio declarabat. Itaque quandiu ibi mansimus, opsonium & cibum terra nobis præbuit: potum, lac ex vuis expressum. Tyro Salmonei filia post obitum, hoc honore à Neptuno decorata, regionum harum imperio potiri dicebatur. Exactis in insula quinque diebus, sexta portum egressi sumus impellente nos aura, & tranquillo ab vndis mari stante. Porrò octaua die cùm non amplius in lacte, sed in aqua salsa cæruleáque nauigaremus.

ἁλμυρῷ καὶ κυανῷ ὕδατι,

καθορῶμεν ἀνθρώπους πολλοὺς ἐπὶ τῆς πελάγους διαθέοντας, ἅπαντα ἡμῖν προσεοικότας, καὶ τὰ σώματα, καὶ τὰ μεγέθη, πλὴν μόνων τῶν ποδῶν. ταῦτα γὰρ φέλλινα εἶχον. ἀφ' οὗ δὴ οἶμαι καὶ ἀπ' ἐκείνου Φελλόποδες. ἐθαυμάζομεν οὐκ ἰδόντες καὶ βαπτιζομένους, ἀλλ' ὑπερέχοντας τῶν κυμάτων, καὶ ἀδεῶς ὁδοιπορεῖντας. οἱ δὲ, καὶ προσ- B ήεσαν, καὶ ἠσπάζοντο ἡμᾶς ἑλληνικῇ φωνῇ. ἔλεγόν τε εἰς Φελλὼ τὴν ἑαυτῶν πατρίδα ἐπείγεσθαι. μέχρι μέν δή τινος συνωδοιπόρουν ἡμῖν παραθέοντες. εἶτα ἀποβαπόμενοι τῆς ὁδοῦ, ἐβάδιζον, εὐπλοίαν ἡμῖν ἐπευξάμενοι. μετ' ὀλίγον δὲ, πολλαὶ νῆσοι ἐφαίνοντο. πλησίον μὲν δὴ ἀριστερῶν ἡ Φελλὼ, ἐς ἣν ἐκεῖνοι ἔσπευδον, πόλις ἐπὶ μεγάλου καὶ γρογγύλου φελλοῦ κατοικουμένη. πόρρωθεν δὲ, καὶ μᾶλλον ἐν δεξιᾷ πέντε μέγιστα καὶ ὑψηλότατα. καὶ πῦρ πολὺ ἀνεκαίετο. κατ' ὀλίγον δὲ προσῆγεν, εἰς πλατεῖα, καὶ παρεινήχθη σταδίους ἀπέχουσα ὡς ἑξακοσίους πεντακοσίων. ἤδη δὲ πλησίον τε ἦμεν. καὶ θαυμαστή τις αὔρα προεπέπνευσεν ἡμᾶς, ἡδεῖα καὶ εὐώδης, οἵαν

multos homines supra mare decurrentes cernimus, corporibus & magnitudine nobis omnino similes, sed non pedibus, quos habebant suberinos: vnde Phellopodes, vt puto, vocabantur: quos quum non demergi, sed supra fluctus extare, intrepidéque incedere videremus, admiratione capiebamur. Illi ad nos accesserunt, & Græca lingua salutarunt: dixerúntque se in patriam Phello properare. Hi nos aliquandiu sunt comitati à latere currentes: postea auersi à via, fœlicem nauigationem comprecati iuerunt. Paulò post insulæ multæ apparuerunt. Propè quidem à læua Phello, ad quam illi festinabant, quæ ciuitas super magno, rotundóque subere habitabatur. At è longinquo, & ad dextram magis, quinque maximæ, & excelsissimæ, vbi multus ignis accensus erat. Ad proram autem lata, humilísque vna, distans stadijs non minùs quingentis. Iámque propè eramus quum mirabilis quædam aura nos afflauit, suauis & odorata, qualem à fœlici Arabia spirare dicit historicus Herodotus:

φησὶν ὁ συγγραφεὺς Ἡρόδοτος,

ἀπάζειν τὴν εὐδαίμονος Ἀραβίας. οἷον γὰρ ἀπὸ ῥόδου, καὶ ναρκίσσου, καὶ ὑακίνθου, καὶ κρίνων, καὶ ἴων, ἔτι δὲ μυρσίνης, καὶ δάφνης, καὶ ἀμπελάνθης, τοιοῦτον ἡμῖν τὸ ἡδὺ προσέβαλλεν. ἡδόμενοι δὲ τῇ ὁδῷ, καὶ ἐκπεσὰ ἐκ μακρῶν πόνων ἐλπίσαντες, κατ' ὀλίγον ἤδη πλησίον τῆς νήσου ἐγεγόνειμεν. ἔνθα δὴ καὶ καθιεμένων λιμένας τε πολλοὺς πάρει πᾶσαν ἀκλύστους ὑπὸ μεγάλους, ποταμούς τε διαυγεῖς ῥέοντας ἡρέμα ἐς τὴν θάλασσαν. ἔτι δὲ λειμῶνας, καὶ ὕλας, καὶ ὄρνεα μουσικὰ, τὰ μὲν ἐπὶ τῶν κλάδων ᾄδοντα, πολλὰ δὲ ὑπὸ τὴν κλάδων. αὐτὴ δὲ κῦφος καὶ εὔπνους περιεκέχυτο τὴν χώραν. καὶ αὖραι δέ τινες ἡδεῖαι διαπέτουσαι, ῥέμα τῷ ὕλῃ διεπάλευον. ὥστε καὶ ἀπὸ τῶν κλάδων κινουμένων, τερπνὰ καὶ συνεχῆ μέλη ἀπεσυρίζετο, ἐοικότα τοῖς ἐπ' ἐρημίας αὐλήμασι τῶν παλαίων αὐλῶν. καὶ μὴν καὶ βοὴ σύμμικτος ἠκούετο, οὐ θορυβώδης, ἀλλ' οἵα γένοιτ' ἂν ἐν συμποσίῳ, τῶν μὲν, αὐλούντων, ἄλλων δὲ, ἐπαινούντων, τινῶν δὲ, κιθάραν. τούτοις ἅπασι

nam qualis à rosa, narcisso, hyacintho, liliis, violis, præterea myrto, lauro, ampelanthe, talis odor suauiter nobis aspirauit: quo dum recreabamur, & boni aliquid longis ex laboribus sperabamus, paulatim ad insulam accessimus. Hîc & portus videmus plurimos tranquillos, & magnos, fluuiósque limpidos in mare leniter ingredientes. Præterea prata, & syluas, & canoras aues, quarum aliæ in littoribus, multæ verò super frondibus canebant. Aër lenis, & placidè spirans regioni circunfusus: ac suaues auræ perspirantes leniter syluam mouebant: ita vt ex motis ramis dulces & continui cantus ederentur, similes ijs modulationibus, quæ in desertis obliquis à fistulis reddi solent. Quinetiam promiscua vox audiebatur, non tumultuosa, sed qualis in conuiuio ederetur, quum alij tibia canunt, alij laudant, nonnulli etiam ad tibiam, vel citharam saltant. Dum his demulcebamur, in portum deuenimus;

κρότοις τε πρὸς αὐλὸν, καὶ κιθάρισμος, κατήχημεν,

ὁρμίσαντες δὴ τῷ ναυῒ, ἀπεβαίνομεν, τὸ Σκιναρον ἐν αὐτῇ, καὶ δύο τῶν ἑταίρων ἀπολιπόντες. προϊόντες δὲ διὰ λειμῶνος ἐναυδουῦντος, ἐντυγχάνομεν τοῖς φρουροῖς, καὶ περιπόλοις. οἱ δὲ, δήσαντες ἡμᾶς ῥοδίνοις στεφάνοις, οὗτος γὰρ μέγιστος παρ' αὐτοῖς δεσμός ἐστιν, ἀνῆγον ὡς τὸν ἄρχοντα. παρ' ὧν δηχθὲν ὁδὸν ἠκούσαμεν, ὡς ἡ μὲν νῆσος εἴη τῶν μακάρων προσαγορευομένων, ἄρχοι δὲ ὁ κρὴς Ραδάμανθυς. καὶ δὴ ἀναχθέντες ὡς αὐτὸν, ἐν τάξει τῶν δικαζομένων ἔσημεν τέταρτοι. ὧν δὲ ἡ μὲ πρώτη δίκη, περὶ Αἴαντος τοῦ Τελαμῶνος, εἴτε χρὴ αὐτὸν συνεῖναι τοῖς ἥρωσιν, εἴτε καὶ μή. κατηγορεῖτο δὲ αὐτοῦ, ὅτι μαινόμενος, καὶ ἑαυτὸν ἀπέκτονοι. τέλος δὲ πολλῶν ῥηθέντων, ὁ Ραδάμανθυς ἀπεφαίνετο. νυῒ μὲ αὐτὸν πόμενον τοῦ ἑλλεβόρου, παραδοθῆναι Ἱπποκράτει τῷ κῴῳ ἰατρῷ. ὕστερον δὲ σωφρονήσαντα, μετέχειν τοῦ συμποσίου. δευτέρα δὲ ὧν κρίσις ἐρωτική, Θησέως καὶ Μενελάου περὶ τῆς Ἑλένης διαγωνιζομένων, πότερῳ αὐτῶν χρὴ συνοικεῖν. Μενελάῳ συνεῖναι αὐτῶν, καὶ ὁ Ραδάμανθυς, ἐδίκασε

in quem appulsa naui, & relictis in ea Scintharo, duobúsque socijs descendimus. Et cum procederemus per floridum pratum A in custodes, & excubiarum circuitores incidimus, qui nos roseis coronis, quod est maximum apud ipsos vinculum, vinctos ad regem deduxerunt. A B quibus in via intelleximus eam esse beatorum Insulam, in eáque regnare Cretensem Rhadamanthum: ad quem adducti, stetimus in quarto iudicandorum or- C dine. Prima causa erat de Aiace Telamonio, an illi in Heroum numero esse liceat, necne. Accusabatur autem quòd furijs actus seipsum necasset. Denique D multo priùs habito sermone visum est Rhadamantho, vt nunc bibiturus helleborum, Hippocrati medico Coo traderetur, exinde ad mentem reuersus, heroum conuiuio interesset. Secunda causa amoris erat, The- E sei scilicet & Menelai pro Helena contendentium, vtri illa cohabitare debeat. Et eam quidem Rhadamanthus adiudicauit Menelao, vt qui tot labores exantlasset,

ἃ τε καὶ τοσαῦτα πονήσαντι,

καὶ κινδυνεύσαντι τὸ γάμου ἕνεκεν. καὶ γὰρ αὐτῷ Θησεῖ ἡ ἄλλας εἶναι γυναῖκας, πλὴ τε Ἀμαζόνα, καὶ τὰς τοῦ Μίνωος θυγατέρας. τέτη δ' ἐδικάζετο περὶ προεδρείας, Ἀλεξάνδρῳ τε τῷ Φιλίππου, καὶ Ἀννίβᾳ τῷ Καρχηδονίῳ. καὶ ἔδοξε προέχειν ὁ Ἀλέξανδρος. καὶ θρόνος αὐτῷ ἔτεθη παρὰ Κύρου τὸ Περσῶν, τὸ δεύτερον. τέτας τοι δ' ἡμεῖς προσηνέχθημεν. καὶ ὁ μὲ πρῶτος, τί παθόντες, ἔτι ζῶντες ἱερὸν χωρίον ἐπεβαίνομεν. ἡμεῖς δὲ, πάντα ἐξῆς διηγησάμεθα. οὕτω δὲ μεταστησάμενος ἡμᾶς, ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐσκέπτετο, καὶ τοῖς συνέδροις ἐκοινῶτο περὶ ἡμῶν. συνήδρευον δὲ ἄλλοι τε πολλοὶ, καὶ Ἀριστείδης ὁ δίκαιος, ὁ Λυσιμαχίδου. ὡς δ' ἔδοξεν αὐτῷ, ἀπεφήνατο, τὸ μὲ πολυπραγμοσύνης καὶ τὸ ἀποδημίας, ἐπειδὴ ἀποδυσώμεν, δοῦναι τὰς ζημίας. τὸ δὲ γνῶναι, ῥητὸν χρόνον μείναντας ἐν τῇ νήσῳ, καὶ συνδιατρίψαντας τοῖς ἥρωσιν, ἀπελθεῖν. ἔταξε δὲ καὶ πλὴ προθεσμίαν τὸ ἐπιδημίας, μὴ πλεῖον μηνῶν ἑπτά. τοιτευθὲν, αὐτομάτων ἡμῖν τῶν στεφάνων περιῤῥυέντων, ἐλευθέμεθα,

tot pericula pro nuptijs adijsset: siquidem vxores alias, Amazonem illam, & filias Minois Theseus habebat. Tertia causa iudicata est, vtrum Alexandro Philippi filio, an verò Annibali Carthaginensi priores partes deberentur: vilissimque est vt præcelleret Alexander, eique posita est sedes iuxta priorem Cyrum Persarum regem. Nos quarto loco adducti sumus. Tum ille nos interrogauit, cur viui adhuc ad sacrum hunc locum venissemus. Nos autem illi ex ordine cuncta narrauimus. Tum nobis è loco paululum summotis, secum diu pensitabat, & de nobis cum assessoribus communicabat. Consederant autem ei, cùm alij multi, tum etiam Athenienſis ille Aristides cognomento justus, ex cuius sententia decretum est vt vita functi curiositatis, & peregrinationis pœnas daremus. Nunc verò, postquam præscriptum tempus in Insula mansissemus cum heroibus conuersantes, inde abiremus. Terminum autem mansionis: non ampliùs quā mensium septem præscripsit. Hinc sponte sua defluentibus coronis soluti sumus,

καὶ εἰς τὴν πόλιν ἠγόμεθα, εἰς τὸ τῶν μακάρων συμπόσιον. αὕτη μὲν οὖν ἡ πόλις πᾶσα χρυσῆ. τὸ δὲ τεῖχος περίκειται σμαράγδινον. πύλαι δὲ εἰσὶν ἑπτὰ πᾶσαι μονόξυλοι κινναμώμινοι. τὸ μὲν τοῦ ἔδαφος τῆς πόλεως, καὶ ἡ ἐντὸς τοῦ τείχους γῆ ἐλεφαντίνη. ναοὶ δὲ πάντων Θεῶν, βηρύλλου B λίθου ὠκοδομημένοι. καὶ βωμοὶ ἐν αὐτοῖς μέγιστοι, μονόλιθοι, ἀμεθύστινοι, ἐφ' ὧν πυρᾶσι τὰς ἑκατόμβας. περὶ δὲ C τὴν πόλιν, ῥεῖ ποταμὸς μύρου τοῦ καλλίστου, τὸ πλάτος πηχέων ἑκατὸν βασιλικῶν. βάθος δὲ, ὥστε νεῖν εὐμαρῶς. λουτρὰ δέ ἐστιν αὐτοῖς, οἶκοι μεγάλοι, ὑάλινοι, D τῷ κινναμώμῳ ἐγκαιόμενοι. αὐτὸ μὲν τὸ ὕδατος, ὂν τοῖς πυέλοις ἐρεύσας θερμὸν ἔστιν. ἔστι δὲ χρῶνται, ἀφαρχίοις λεπτοῖς, πορφυροῖς. αὐτοὶ δὲ σώματα μὲν οὐκ ἔχουσιν. ἀλλ' E ἀναφεῖς, καὶ ἄσαρκοί εἰσι. μορφὴν δὲ καὶ ἰδέαν μόνον ἐμφαίνουσι. καὶ ἀσώματοι ὄντες, ὅμως ἔστασι, καὶ κινοῦνται, καὶ φρονοῦσι, καὶ φωνὴν ἀφιᾶσι. καὶ ὅλως ἔοικε γυμνή τις

& in vrbem ad beatorum conuiuium adducti. Hæc vrbs tota est aurea, mutóque smaragdino cincta. Porrò septem sunt portæ ex solo cinamomi ligno: pauimentum ciuitatis, & quæ intra mœnia est terra, eburnea. Deorum omnium templa ex berylo lapide constructa sunt, in ijs aræ maximæ, ex vno lapide nimirum amethysto constant, in quibus hecatombas immolant. Circa ciuitatem fluit amnis vnguenti optimi. cuius latitudo centum cubitorum regiorum est, altitudo ad natandum commoda. Porrò balnea magnas vitreas domos habent, in quibus cinamomum vritur. Aquæ vice ros est tepidus in peluibus: vestibus vtuntur purpureis, ex tenuissimis aranearum telis. Illi corpora non habent, sed sunt impalpabiles, & sine carne. Formam autem & speciem tantùm præ se ferunt. Incorporei tamen cùm sint, stant, mouentur, intelligunt, & vocem emittunt. In summa, videtur eorum anima nuda circumuagari, similitudine corporis circũdata. At nisi quis tetigerit,

ἡ ψυχὴ αὐτῶν περιπολεῖν. ἢν τῷ σώματος ὁμοιότητα περικειμένη. εἰ γοῦν μή τις ἅψαιτο, ὡς αὐ

non

βλέψῃς μὴ εἶναι σῶμα τὸ ὁρώμενον. εἰσὶ γὰρ ὥσπερ σκιαὶ ὀρθαί, οὐ μέλαιναι. γηράσκει δ' οὐδείς. δηλ' ἐφ' ἧς ἂν ἡλικίας ἔλθῃ, παραμένει. οὐμβρω οὐ δὲ νὺξ παρ' αὐτοῖς γίγνεται, A οὐδὲ ἡμέρα πάνυ λαμπρά. ἀλλὰ καθάπερ τὸ λυκαυγὲς ἤδη παρὸς ἕω, μηδέπω ἀνατείλαντος ἡλίου, τοιοῦτον φῶς ἐπι- B ἔχει τὴν γῆν. καὶ μέντοι καὶ ὥρων, μίαν ἴσασι τὸ ἔτος. αἰεὶ γὰρ παρ' αὐτοῖς ἔαρ ἔστι, καὶ εἰς αὔρας πνεῖ ὁ ζέφυρος. ἡ δὲ χώρα, πᾶσι μὲν ἀνθεσι, πᾶσι C δὲ φυτοῖς ἡμέροις τε καὶ πικροῖς τέθηλεν. αἱ μὲν γὰρ ἄμπελοι, δωδεκαφόροι εἰσὶ, καὶ κτὶ μῆνα ἕκαστον καρποφοροῦσι. τὰς δὲ ῥοιὰς, καὶ τὰς μηλέας, ἢ τὴν ἄλλην ὀπώραν, ἔλεγον μὲν D εἶναι τεσσαρεσκαιδεκάφορον. ἐνὸς γὰρ μηνὸς τὸ παρ' αὐτοῖς μεγέθους, δὶς καρποφορεῖν. αὐτὸ δὲ πυρὸν, οἱ στάχυες ἄρτους ἑτοίμους ἐκ ἄκρου φύουσιν, ὥσπερ μύκητας. πηγαὶ δὲ περὶ τὴν πόλιν ὕδατος μὲν, πέντε, καὶ ἑξήκοντα, ἢ τετρακόσιαι. μέλιτος δὲ, ἄλλαι τοσαῦται. μύρου δὲ, πεντακόσιαι. μικρότεραι μέντοι αὗται. ἢ ποταμοὶ γάλακτος ἑπτὰ, καὶ οἶνου ἑκτὸν. ὁ δὲ ὠμάρτιον, ἔξω τῆς πόλεως πεπίστευ-

non possit deprehendere non esse corpus quod videt. Nam sunt vt vmbræ rectæ, non nigræ. Nemo etiam senescit, sed ea qua venit ætate, permanet. Neq; etiam nox apud ipsos, neque prorsus clara dies est: sed quale est sub auroram crepusculū nondum orto sole, talis lux terram habet. Vnum quoque duntaxat nouerunt anni tempus. Nam apud ipsos semper est Ver, vnúsq; ventus spirat Zephyrus. Ac locus omnibus floribus, omnibus plantis cùm mansuetis, tum vmbrosis viret. Etenim vineæ duodecies ferunt, & singulis mensibus fructum edunt, malos etiam, & punicas, cæteráque pomos ter decies ferre dicunt. Nam mense, quem Minoum appellant, bis fructum producere tradunt. Frumenti vice, spicæ paratos panes in summitate, vt fungos emittunt. Fontes circum vrbem sunt, aquæ quidem trecenti sexaginta quinque, E mellis verò, alij totidem, vnguenti quingenti, sed hi minores sunt. Flumina lactis, septem: vini, octo. Conuiuium extra vrbem in Elysio

ἐν τῷ Ηλυσίῳ καλουμένῳ πε-
δίῳ. λειμὼν δέ ἐστι κάλλιστος.
καὶ πρὸ αὐτοῦ, ὕλη παντοία, πυ-
κνὴ, σκιαζουσα τοὺς κατακεί-
μένους. καὶ χρώμενοι μὲν οὐκ ἔτ' αὖ-
θέων ὑποβέβληνται, διακο-
νοῦσι δὲ, καὶ διαφέρουσιν ἕκαστα
αἱ αὔραι, πλὴν τοῦ οἰνοχο-
εῖν. τούτου γὰρ οὐδὲν δέονται,
ἀλλ' ἔστι δένδρα περὶ τὸ συμπό-
σιον ὑάλινα, μεγάλα, καὶ διαυ-
γεστάτης ὑάλου. ὁ καρπὸς δ' ἔστι
τούτων τῶν δένδρων, ποτήρια
παντοῖα καὶ τὰς κατασκευάς, καὶ
τὰ μεγέθη. ἐπειδὰν δέ τις εἰς τὸ συμπόσιον, ξυγ-
κύσας ἕν, ἢ καὶ δύο τῶν ἐκπω-
μάτων, παραπίθεται. τὰ δὲ,
αὐτίκα οἷον πλήρη γίγνεται. κἄτα
μὲν πίνουσιν. αὐτοὶ δὲ τῶν στε-
φάνων, αἱ ἀνθοῦσαι, καὶ τἆλ-
λα τὰ μουσικὰ ὄργανα, ἐκ τῶν
πλησίον λειμώνων τοῖς σώ-
μασιν αὐθελοχοοῦντα, καταπί-
πτει αὐτοῖς μετ' ὠδῆς ὑπερ-
πετόμενα. καὶ μύρῳ καὶ μυρί-
ζονται ὡδί. νεφέλαι πυκναὶ
ἀναστάτασαι μύρου ἐκ τῶν
πηγῶν, καὶ τῶ ποταμῶ, καὶ
ἐπισᾶσαι ὑπὲρ τὸ συμπόσιον,
ῥήγμα τῶν αὐλίων ἀποθλι-
βόντων, ὑγιεινὸν λεπτὸν, ὥστε
δρόσον. ἐπὶ δὲ τῷ δείπνῳ, μουσικῇ τε, καὶ ᾠδῇ χολάζουσιν.

campo celebratur: quod pratum est pulcherrimum, & circa illud, nemus omni arborum specie consitum, vmbram faciens discumbentibus: stratum autem è floribus substernunt. Omnia ministrant, & afferunt venti: præter quàm quòd vinum non fundunt: siquidem eo non indigent. Nam circa conuiuium sunt arbores vitreæ magnæ, summè pellucidi vitri: omniúmque arborum fructus sunt pocula ex omni specie operis, & magnitudinis. Vbi autem quis ad conuiuium accesserit, vnum vel duo pocula decerpta mensis apponit: eáque vino protinus implentur. Sic quidem bibunt. Pro sertis verò lusciniæ, cæteræque volucres canoræ, flores è proximis pratis ore legentes, ipsos tanquam niue, cum cantu superuolando, aspergunt. Porrò & ad hunc modum inunguntur. Nubes densæ vnguentum ex fontibus, & flumine attractum, conuiuio imminentes, ventis sensim exprimẽtibus, tenuissimum quiddam velut rorem pluunt. Atque in cœna Musicæ vacant, & cantilenis,

ἄδεται ὑ αὐτοῖς τὰ Ομήρου ἔπη μάλιστα. καὶ αὐτὸς δὲ παίζει, καὶ συνευωχεῖται αὐτοῖς, ὡς ἡ Οδυσσεα καταικείμενος. οἱ μὲν οὖν χοροὶ, ἐκ παίδων εἰσὶ, καὶ παρθένων. ἄρχουσι δὲ, καὶ συνᾴδουσιν, Εὔνομός τε ὁ Λοκρὸς, καὶ Αἴσων ὁ λέσβιος, καὶ Ἀνακρέων, καὶ Στησίχορος. καὶ ὃν καὶ τοῦτον παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην, ἤδη τῆς Ελένης αὐτῷ διηλλαγμένης. ἐπειδὰν δὲ οὗτοι παύσωνται. ᾄσαντες, δεύτερος χορὸς παρέρχεται ἐκ κύκνων, καὶ χελιδόνων, καὶ ἀηδόνων. ἐπειδὰν ὑ καὶ οὗτοι ᾄσωσι, τότε δὴ πᾶσα ἡ ὕλη ἐπαυλεῖ, τῶν ἀνέμων καταρχόντων. μέγιστον ὑ δὴ χορὸς συφορμοῦσιν ἐκεῖνο ἔχουσι, πηγαί εἰσι δύο πλησίον τὸ συμπόσιον, ἡ μὲν, γέλωτος, ἡ δ', ἡδονῆς. ἐκ τούτων ἑκατέρας, πάντες ἐκ ἀρχῆ τῆς εὐωχίας πίνουσι. καὶ τοιγαροῦν ἡδέως, καὶ γελῶντες, διάγουσι. βούλομαι ὑ εἰπεῖν καὶ τῶν ἐπισήμων οὕς τινας παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην. πάντας μὲν τοὺς ἡμιθέους, καὶ τοὺς ἐπὶ Ιλιον στρατεύσαντας, πλὴν γε δὴ τοῦ λοκροῦ Αἴαντος. ἐκεῖνον ὑ μόνον ἔφασκον ἐν τῷ τῶν ἀσεβῶν χώρῳ κολάζεσθαι.

in primísque canuntur Homeri verſus, ipſéque adeſt, & ſupra Vlyſſem diſcumbens cum illis epulatur. Choreæ ſunt è pueris & virginibus : inter quos cantum auſpicantur, concinúntque Eunomus Locrus, Arion Leſbius, & Anacreon, & Steſichorus: quem Helena iam ipſi reconciliata apud eos vidi. Et poſtquam hi finem canendi fecerunt, ſuccedit chorus ſecundus ex cycnis, hirundinibus, & philomelis, quæ poſtquam cecinerint, iam tota ſylua ventis auſpicantibus reſonat. Maximum autem ad lætitiam illud habent, quòd circa conuiuium duo ſunt fontes, vnus quidem riſus, alter verò voluptatis : ex quibus ambobus initio conuiuij omnes bibunt, deinde reliquum læti ac ridentes exigunt. Cæterùm aliquos ex inſignibus viris quos apud eos vidi, recenſere volo, omnes quidem ſemideos, & qui contra Ilium militarunt, præter Aiacem Locrenſem, quem ſolũ in ſedibus impiorũ ſupplicioaffici affirmabãt.

βαρβάρων δ', Κύρους τε ἀμφοτέρους, καὶ τ' Σκύθην Ἀναχαρσιν, καὶ τ' Θρᾷκα Ζάμολξιν, καὶ Νομᾶ τ' Ἰταλιώτην. καὶ μὴν καὶ Λυκοῦργον τ' Λακεδαιμόνιον, καὶ Φωκίωνα, καὶ Τέλλον, τοὺς Ἀθηναίους. καὶ τὸν σοφοὺς, ἅπαντας Περιανδρου. εἶδον ἔγωγε καὶ Σωκράτην Σωφρονίσκου, ἀδολεσχοῦντα μετὰ Νέστορος, καὶ Παλαμήδους. περὶ δ' αὐτὸν, ἦσαν Ὑάκινθός τε ὁ Λακεδαιμόνιος, καὶ ὁ Θεσπιεὺς Νάρκισσος, καὶ Ὕλας, καὶ ἄλλοι καλοί. καί μοι ἐδόκει ἐρᾶν τοῦ Ὑακίνθου. τὰ πολλὰ δ' οὖν ἐκεῖνον ἠλέγχειν. ἐλέγετο δ' χαλεπαίνειν αὐτῷ ὁ Ῥαδάμανθυς, καὶ ἠπειληκέναι πολλάκις ἐμβαλεῖν αὐτὸν εἰς τὴν νῆσον, ἢν φλυαρῇ, καὶ μὴ θέλῃ ἀφεὶς τὴν εἰρωνείαν, σύνοικεῖν. Πλάτων δὲ μόνος οὐ παρῆν, ἀλλ' ἐλέγετο καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ἐκείνου αὖτε ἀναπλαθείσῃ πόλει οἰκεῖν, κεχωρικὼς τῇ πολιτείᾳ, καὶ τοῖς νόμοις, οἷς συνέγραψε πολιτευόμενος. οἱ μῦθοι δ' περὶ Ἀρίστιππόν τε, καὶ Ἐπίκουρον, τὰ πρῶτα παρ' αὐτοῖς ἐφέροντο, ἡδεῖς τε ὄντες, καὶ κεχαρισμένοι, καὶ συμποτικώτατοι. παρῆν καὶ Αἴσωπος ὁ φρύξ. τοῦτο

Ex barbaris autem vtrumque Cyrum, Scythámque Anacharsim, & Thracem Zamolxin, & Numam Italum, quinetiam Lycurgum Lacedæmonium, Phocionémque & Tellum Athenienses, & excepto Periandro, sapientes omnes. Vidi etiam Socratem Sophronisci filium, cum Nestore, & Palamede nugantem: circa quem erant Hyacinthus Lacedæmonius, & Thespiensis Narcissus, Hylas, alijque formosi. Videbatur autem mihi, idque multis argumentis, Hyacynthum amare. Et ferebatur Rhadamanthus illi succensere, ac sæpenumero comminatus esse, si pergeret ineptire, & nisi omissa simulatione conuiuaretur, se illum ex Insula eiecturum. Solus Plato non aderat, sed conditam à se ciuitatem habitare dicebatur, vbi repub. & legibus quas tulerat, vteretur. Porrò Aristippus, & Epicurus primas apud illos ferebant, cùm iucundi, hilarésque essent, & compotores suauissimi. Aderat & Phryx Æso-

ἦν καὶ Αἴσωπος ὁ φρύξ. τοῦτο

δὲ, ὅπα καὶ γελωτοποιῶ χρῶν).
Διογένης μὲν γε ὁ σινωπεὺς,
τοσοῦτον μετέβαλε τὸ τρέπτε,
ὥστε γῆμαι Λαΐδα τ' ἑταίραν,
ὀρχεῖσθαί τε νεανὸ μέθης πολ-
λάκις ἀνισάμενον, καὶ παρι-
γεῖν. τῶν δὲ Στοϊκῶν, οὐδεὶς
παρῆν. ἔτι γὰρ ἐλέγοντο ἀνα-
βαίνειν τ' ἐπ' ἀρετῆς ὄρθιον
λόφον. ἠκούομεν δὲ καὶ περὶ
Χρυσίππου, ὅτι οὐ πρότερον
αὐτῷ ἐπιβῆναι τ' νήσου θέμις,
πρὶν τὸ τέταρτον ἑαυτ' ἐλλε-
βορίσῃ. τῶν δὲ Ἀκαδημαϊ-
κοὺς ἔλεγον ἐθέλειν μὲ ἐλθεῖν,
ἐπέχειν δ' ἔτι, καὶ διασκέπτε-
σθαι. μὴ δὲ γὰρ αὐτὸ τοῦτο πως
καταλαμβάνειν, εἰ καὶ νῆφός τις
τοιαύτη ὄφη. ἄλλωστε, καὶ τ' ἐπὶ
τῶ Ραδαμάνθυος ὄψιμα κείσιν
ἐδεδοίκεσαν, ἅτε καὶ τὸ κριτή-
ριον αὐτοὶ ἀπεικότες. πολ-
λοὺς δὲ αὐτῶν ἔφασκον ὁρμᾶ-
σθαι, ἀκολουθεῖν τοῖς ἡγε-
μονεύσιν, νεανὸ γνωθείας δὲ
ἀπολείπεσθαι, μὴ καταλαμβά-
νοντας, καὶ ἀναστρέφειν ἐκ μέσης
τ' ὁδοῦ. ἔνθα μὲν ἦν οἱ ἀξιολο-
γώτατοι τ' παρόντων. τιμῶσι
δὲ μάλιστα τ' Ἀχιλλέα. καὶ
μετὰ τοῦτον, Θησέα. περὶ δὲ
σωφροσύνης, καὶ ἀφροδισίων, ὅπω
φρονῶσι. μίσγονται μὲ ἀναφανδὸν, πάντων ὁρώντων, καὶ γυμνοῖς,

pus, quo morione vtuntur. Ac Diogenes Sinopensis, tantùm à pristinis moribus degenerauit, vt Laidem meretricem vxorem duxerit, & subindè surgendo temulentus saltet, debacchetúrque. At Stoicorum nullus aderat: etenim arduum virtutis collem conscendere dicebantur. Quin & de Chrysippo audiuimus, illi fas non esse priùs in insulam ingredi, quàm quartò se helleboro purgarit. Academicos venire velle dicebant, sed hærere adhuc, & considerare, quòd non satis capiant talisne sit insula, necne. Verùm vt conijcio, Rhadamanthi iudicium metuerunt, vt qui vim iudicandi sustulerint. Quanquam multos ex ipsis impulsos esse dicebant ad eos sequendum qui præcesserant: sed præpigritia defeciisse, nec assequi potuisse, sed è medio itinere redijsse. Ergo eorum qui aderant, hi maximè memorabiles erant. In primis verò Achillem, & post hunc, Theseum colunt. Quod ad coitum, & Venerem attinet, ita sentiũt. Cõmiscentur palam, omnium in conspectu, idque cùm fœminis,

καὶ ἄρσεσι, καὶ οὐδαμῶς τοῦτο αἰσχρὸν αὐτοῖς δοκεῖ. μόνος δὲ Σωκράτης διώμνυτο, ἢ μὴν καθαρῶς πλησιάζειν τοῖς νέοις. καὶ μὴν τοῦτοι πάντες αὐτῷ ἐπιορκεῖν κατεψεύδοντο. πολλάκις γοῦν ὁ μὲν Ταχίνδος, ἢ ὁ Νάρκισσος, ὠμολόγουν. ἐκεῖνος δ', ἠρνεῖτο. αἱ δὲ γυναῖκες, εἰσὶ πᾶσαι κοιναὶ, καὶ οὐδεὶς φθονεῖ τῷ πλησίον, ἀλλ' εἰσὶ τοῦτο μάλιστα πλατωνικώτατοι. καὶ οἱ παῖδες δὲ, παρέχουσι τοῖς βουλομένοις, οὐδὲν ἀηδιάζοντες. οὕπω δὲ δύο ἢ τρεῖς ἡμέραι διελελύθεισαν, καὶ προσελθὼν ἐγὼ Ὁμήρῳ τῷ ποιητῇ, ἠρόμην οὗτος ἀμφοῖν, τά τε ἄλλα ἐπυνθανόμην, καὶ ὅθεν εἴη, λέγων τοῦτο μάλιστα παρ' ἡμῖν εἰσέτι νῦν ζητεῖσθαι. ὁ δὲ, αὐτὸς μὲ ἀγνοεῖν ἔφασκεν. οἱ μὲν, Χῖον. οἱ δὲ, σμυρναῖον. πολλοὶ δὲ, κολοφώνιον αὐτὸν νομίζουσιν. εἶναι μέντοι ἔλεγε βαβυλώνιος. καὶ παρά γε τοῖς πολίταις, οὐχ Ὁμηρος, ἀλλὰ Τιγράνης καλεῖσθαι. ὕστερον δὲ ὁμηρεύσας παρὰ τοῖς Ἕλλησιν. ἀλλάξαι τὸν προσηγορίαν. ἔτι δὲ καὶ περὶ τῶν ἀετομύων στίχων ἐπηρώτων, εἰ ὑπ' ἐκείνου εἰσὶ γεγραμμένοι. καὶ ὃς ἔφασκε πάντας αὐτῷ εἶναι,

tum maribus: quod haudquaquam turpe arbitrantur. Solus Socrates deierabat, se cum adolescentibus innocenter versari, & quidem cùm omnes illum peierare scirent: siquidem Narcissus & Hyacinthus fatebantur, ille verò negabat. Communes sunt fœminæ omnes, neque quisquam vicino inuidet: sed sunt in hac re maximè Platonici. Pueri quoque sui copiam volentibus faciunt, nihil reluctantes. Vix autem, duos tres-ue dies ab aduentu meo præterierant, quando Homerum adiui, cùm vtrique vacaret; & cùm alia scisciatus sum, tum cuias esset, dicens illud apud nos adhuc maximè controuerti. Ille verò se nescire, respondit. Nam quidam Chium, alij Smyrnæum, nonnulli Colophonium arbitrantur. Ipse verò se Babylonium esse aiebat: & à suis ciuibus, non Homerum, sed Tigranem vocari: postea verò cũ apud Græcos obses esset, appellationem mutasse. Præterea rogabam, num ab ipso scripti essent versus illi qui reijciuntur. Ille autem suos omnes esse asseuerabat.

κατεγίνωσκον οὖν τῶν ἀμφὶ Ζωίλοτον, καὶ Αἰσχάρχου γραμματικῶν πολλὴν τὴν ψυχρολογίαν. ἐπὶ τοῦτ' ἐκακῶς ἀπεκείρητο, πάλιν αὖτ' ἠρώτων, τί δή ποτε ἀπὸ τῆς μιλτώδος τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο. καὶ εἶπεν ὅς, οὕτως ἐπελθεῖν αὐτῷ, μηδὲν σπουδάσαντι. ἠ μὴν κἀκεῖνο ἐπιδόμουν εἰδέναι, εἰ ὕστερον ἔγραψε τὴν ὀδύσσειαν τῆς ἰλιάδος, ὡς πολλοί φασιν. ὁ δ' ἀρνεῖτο. ὅτι μὲν γὰρ οὐδὲ τυφλὸς ἦν, ὃ καὶ αὐτὸ περὶ αὐτοῦ λέγοιεν, αὐτίκα ἠπιστάμην. ἑώρα γάρ, ὥστε οὐδὲ πωδαγρᾶν ἐδεδόμην. πολλάκις δ' ἠ ἄλλοτε τοῦτο ἐπίοιμι, εἴ ποτε αὖτ' ἐθέλοι ἄρτια ἐρωτᾶν. πρῶτον γὰρ ἂν τι ἐπωδαγόμην αὐτοῦ. ἠ ὅς, πρῶτόν μοι πάντα ἀπεκείρετο. καὶ μάλιστα κατὰ τὴν δίκην, ἐπειδὴ ἐπεράτησεν. ἐν γάρ τις γραφὴ κατ' αὐτοῦ ἀπενηνεγμένη ὕβρεως ἀπὸ Θερσίτου, ἐφ' οἷς αὖτ' ἐν τῇ ποιήσει ἔσκωψε, ἠ ἐνίκησεν Ὅμηρος, Ὀδυσσέως συνηγορεῦντος. κατ' δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τούτοις, ἀφίκετο καὶ Πυθαγόρας ὁ σάμιος, ἑπτάκις μεταβεβιωκὼς, καὶ ἐν τοσούτοις ζώοις ἀλλαγεὶς, ἠ ἐν τοσούτοις ζώοις τὴν ψυχὴν πεπεισμένος.

Quare Zenodoti & Ariſtarchi Grammaticorum frigidas obſeruationes damnabam. Vbi autem hæc abundè reſpondiſſet, iterum rogabam quamobrem ab ira poëmatis initium duceret. Sic enim, inquit, mihi nihil ſtudio agenti in mentem venit. Tum & illud ſcire cupiebam, an, quod multi dicunt, Odyſſeam Iliade priorem ſcripſerit. Ille verò negabat. Ipſum verò cæcum nõ eſſe, quod etiam dicunt, mox cognoui: vidi enim. Itaque veritus ſum percontari. Quin idem aliàs ſæpe agebam, vbi illi vacare viderem. Cúmque illum adirem, & interrogarem, is ad omnia promptè reſpondebat, præſertim poſtquam cauſam vicit. Nam illum contumeliæ Therſites accuſauerat, quòd ſe in poëſi eſſet cauillatus. At patrocinante Vlyſſe vicit Homerus. Eodem tempore aduenit Pythagoras Samius ſepties mutatus, qui in tot animalibus vixit, & animæ errores conſummauit.

λῶ δὲ χρυσοῦς ὅλον τὸ δεξιὸν ἡμίτομον. καὶ ἐκείνῳ μὲν συμπολιτεύεσθαι αὐτοῖς, ἐνεδοιάζετο δὲ ἔτι, πότερον, Πυθαγόραν, ἢ Εὔφορβον αὐτὸν ὀνομάζειν χρή. ὁ μὲν τοι Ἐμπεδοκλῆς, ἅλως μὲν καὶ οὗτος περίφορος, καὶ τὸ σῶμα ὅλον ἐμπεπυρωμένος, οὐμοὶ παρεδέχθη γε, καίτοι πολλὰ ἱκετεύων. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, ἐνέστη ὁ ἀγὼν, τὰ παρ' αὐτοῖς θανατούσια. ἠγωνοθέτει δὲ Ἀχιλλεὺς τὸ πέμπτον, καὶ Θησεὺς τὸ ἕβδομον. τὰ μὲν οὖν ἄλλα, μακρὸν ἂν εἴη λέγειν. τὰ δὲ κεφάλαια τῶν προχθέντων, διηγήσομαι. πάλιν μὲν ἐνίκησε Κᾶρος ὁ ἀπὸ Ἡρακλέους, Ὀδυσσέα περὶ τοῦ στεφάνου καταγωνισάμενος. πυγμὴ δὲ ἴση ἐγένετο Ἀρείου τε τοῦ αἰγυπτίου, ὃς ἐν Κορίνθῳ τέθαπται, καὶ Ἐπειοῦ, ἀλλήλοις συνελθόντων. παγκρατίου δὲ οὐ τίθενται ἆθλα παρ' αὐτοῖς. τὸ μὲν τοι δρόμου, εἰ ἔτι μέμνημαι τῆς ἐνίκησε. πεντάθλων δὲ, τῇ μὲν ἀληθείᾳ, παραπλὺ ἐκράτησε Ὁμηρος. ἐνίκησε δὲ ὅμως Ἡσίοδος. τὰ δὲ ἆθλα, λῶ ἅπασι στέφανος, σταλακοῖς ἐκ πτερῶν ταωνίων, ἀφ' ὧν δὲ ἠγωνο-

Aurea autem tota erat pars eius dextra: & visum est, vt communi cum illis reipublicæ vteretur: & dubitabat adhuc vtrum Pythagoræ, an Euphorbi nomine appellandus esset. Venit etiam Empedocles ille circumcoctus, totóque corpore assatus: ac receptus non est, quanuis id multis precibus postularet. Progressu verò temporis initum est certamen quod apud illos Thanatusia vocatur. Quintum Achilles: septimum Theseus instituit. Porrò quid in totum actum sit, commemorare longum esset: verùm summam, & capita rerum perstringam. Lucta vicit Carus Heraclides, qui prò corona cum Vlysse decertauit. Pugilatu fuerunt pares Arius Ægyptius, qui Corinthi sepultus est, & Epeus vnà congressi. Pancratij autem nulla præmia apud eos proponuntur. Nec amplius memini quis cursu superauerit. Ex poëtis, vt verè dicam, quanquam longè excellebat Homerus, vicit tamen Hesiodus. Cæterùm præmia omnibus erant corona ex pauonum plumis contexta. Tum absoluto certamine nunciatum est eos

πωντετελεσμένα, ἠγγέλοντο

οἱ ἐν τῷ χωρίῳ τῶν ἀσεβῶν κολαζόμενοι, ἀποῤῥήξαντες τὰ δεσμὰ, καὶ τὴν φρουρᾶς ἐπικρατήσαντες, ἐλαύνειν ἐπὶ τὴν νῆσον. ἡγεῖσθαι δὲ A αὐτῶν, Φάλαριν τε τὸν Ἀγραγαντῖνον, καὶ Βούσιριν τὸν Αἰγύπτιον, καὶ Διομήδη τὸν Θρᾷκα, καὶ τὸν περὶ Σκείρωνα, καὶ Πιτυοκάμπτην. οὓς δὲ ταῦτ' ἤκουσεν ὁ Ῥαδάμανθυς, ἐκτάσσει τὸν ὅρκον ἐπὶ τὸ πίστος. ἤγετο δὲ Θησεύς τε, καὶ Ἀχιλλεὺς, καὶ Αἴας ὁ Τελαμώνιος, ἤδη σωφρονῶν. καὶ συμμίξαντες, ἐμάχοντο. καὶ ἐνίκησαν οἱ ἥρωες, Ἀχιλλέως τὰ πλεῖστα κατορθώσαντος. ἠρίστευσε δὲ καὶ Σωκράτης ἐπὶ τῷ δεξιῷ τεταχθεὶς πολὺ μᾶλλον, ἢ ὅτε ζῶν ἐπὶ Δηλίῳ ἐμάχετο. φεύγοντων γὰρ τῶν πολεμίων, οὐκ ἔφυγε, καὶ τὸ πρόσωπον ἄτρεπτος ἦν. ἐφ' οἷς καὶ ὕστερον ἐκηρύχθη αὐτῷ ἀσυλεῖον, καλός τε, καὶ μέγας παράδεισος ἐν τῷ προαστείῳ. E ἔνθα συγκαλῶν τοὺς ἑτέρους, διελέγετο, νεκρανάδημίαν τὸν τόπον προσαγορεύσας. συλλαβόντες οὖν τοὺς νενικημένους, καὶ δήσαντες, αὖθις ἀπέπεμψαν ἔτι μᾶλλον κολασθησομένους.

qui in impiorum loco plecterentur, ruptis vinculis, & superata custodia in insulam irrumpere. Eorum verò duces esse Phalarim Agrigentinum, Busirim Ægyptium, Diomedem Thracium & Scironem, & Pityocampten. Quibus auditis Rhadamanthus, ad littus Heroas componit. Ducebat exercitum Theseus, & Achilles, & Aiax Telamonius, iam mentis compos. Illi consertis manibus pugnarunt: vicerúntque Heroës Achille in primis rem strenuè gerente. Fortiter se gessit & Socrates in dextro cornu constitutus, multóque fortiùs, quàm quum viuus adhuc apud Delium pugnaret. Nam ingruentibus hostibus non fugit, sed intrepidus vultu constitit. Ideóque præmio donatus est, horto videlicet suburbano, magno & pulchro, in quem conuocatis alijs disserebat: quem locum Necracademiam nuncupauit. Comprehensos igitur, & vinctos illos qui victi fuerant, multò grauiùs puniendos iterum dimiserunt. Pugnam hanc scripsit Homerus, suósque libros

ἔχρατο δὲ καὶ ταύτῃ τῇ μάχῃ Ὅμηρος. καὶ ἀπόντι μοι,

ἔδωκε τὰ βιβλία κομίζειν τοῖς παρ' ἡμῖν ἀνθρώποις. ἀλλ' ὕστερον γε ταῦτα μετὰ τῶν ἄλλων ἀπωλέσαμεν. ἦν δ' ἡ ἀρχὴ τοῦ ποιήματος αὕτη, Νῦν δέ μοι ἔννεπε μῦσα μάχην νεκύων ἡρώων. τότε δὴ οὖν ὡς κυάμους ἐψήσαντες, ὥσπερ παρ' αὐτοῖς νόμος, ἐπειδὴ πόλεμον κατορθώσωσιν, εἰσιῶντό τε ὀπτανία, καὶ ἑορτὴν μεγίστην ἦγον. μόνος δὲ ταύτης οὐ μετεῖχε Πυθαγόρας, ἀλλ' ἄσιτος πόρρω ἐκαθέζετο, μυσταπόμπους τὰς καμοφαγίας. ἤδη δὲ μιῶν ἐξ διελήλυθότων, περὶ μεσοῦντα τὸ ἕβδομον, νεώτερα συνίστατο πράγματα. Κίνυρος γὰρ ὁ τοῦ Σκηνδάρου παῖς, μέγας τε ὢν, καὶ καλὸς, ἤρα πολλὰ ἤδη χρόνου τῆς Ἑλένης. καὶ αὐτὴ δὲ ἐκ ἀφανῶς ἐφαίνετο, ὑπομανῶς ἀγαπῶσα τὸν νεανίσκον. πολλάκις γοῦν καὶ διένευον ἀλλήλοις ἐν τῷ συμποσίῳ, καὶ περιὔπινον. καὶ μόνοι ἀζανισάμενοι, ἐπλανῶντο περὶ τὴν ὕλην. καὶ δὴ ὑπ' ἔρωτος, καὶ ἀμηχανίας, ἐβουλεύσατο ὁ Κίνυρος ἁρπάσας τὴν Ἑλένην. ἐδόκει δὲ κἀκείνῃ ταῦτα, οἴχεσθαι ἀπόντας ἐς τινα τῶν ὑπερκειμένων νήσων, ἤτοι ἐς τὴν Φελλὼ, ἢ ἐς τὴν Τυρόεσσαν.

abeunti mihi dedit, ad nostros homines deferendos. Sed eos unà cum reliquis A posteà amisi. Huiusmodi autem erat poëmatis initium. *Nunc mihi Musa refer pugnam heroum extinctorum.* Tunc igitur cùm pro more fabas coxissent, re in B bello præclarè gesta, Epiniciorum epulum celebrarunt, & solenne festum egerunt. Solus Pythagoras abstinuit, sedítque procul impastus, ab illo fabarum esu abhorrens. C Iam verò sex mensibus exactis, circa septimi medium, novæ res ortæ sunt. Nam Cinyrus Scinthari filius, magnus, & formosus, Helenam jamdudum amabat, Ipsámque D iuuenis insano amore captam esse, manifestum erat: siquidem in conuiuio alter alteri annuebat, & præbibebat, solíque surgentes in sylua deerrabant. Tandem præ amoris impotentia consilium cepit Cinyrus rapiendi Helenam. Hoc verò probabat illa, ut in aliquam adiacentium insularum siue in Phello, siue in Tyroessam secederent. Iám-

συνωμότας δὲ πάλαι προσειλήφεσαν βεῖς τῶν ἑταίρων τῶν ἐμῶν, τοὺς θρασυτάτους. τῷ μὲν οὖν πατρὶ, ἃ ἐμέλλοντες ταῦτα. ἠπίστατο γὰρ ὑπ' αὐτοῦ κολαζόμενος. ὡς δ' ἐδόκει αὐτοῖς, ἐτέλουν τὴν ἐπιβουλήν. ἐπεὶ νὺξ ἐγένετο, ἐγὼ μὲν οὐ παρῆν. ἐπύγχανον γὰρ ἐν τῷ συμποσίῳ κεκοιμημένος. οὐδὲ, λαθόντες τοὺς ἄλλους, ἀναλαβόντες τὴν Ελένην, ὑπὸ κοινὸν ἀνήχθησαν. περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἀναστὰς ὁ Μενέλαος, ἐπεὶ ἔμαθε τὴν συγγενικὴν καὶ γυναικὸς, βοήν τε ἧκεν. καὶ τὸν ἀδελφὸν παρελαβὼν, ἦει πρὸς τὰ βασίλεια τοῦ Ραδαμάνθυος. ἡμέρας δ' ὑποφαινούσης, ἔλεγον οἱ σκοποὶ καθορᾶν τὴν ναῦν, πολὺ ἀπέχουσαν. οὕτω δὴ ἐμβιβάσας ὁ Ραδάμανθυς πεντήκοντα τῶν ἡρώων εἰς ναῦν μονόξυλον, ἀσφοδελίνην, παρήγγελε διώκειν. οἱδὲ, ὑπὸ προθυμίας ἐλαύνοντες, περὶ μεσημβρίαν καταλαμβάνουσιν αὐτὸν, ἤδη ἐς τὴν γαλακτώδη Ὠκεανὸν ἐμβαίνοντας, πλησίον τὴν Τυρρήνης. παρὰ τοσοῦτον ἦλθον διαδρᾶναι. καὶ αὐαδησάμενοι τὴν ναῦν ἀλύσει ῥοδίνῃ, κατέσχεσαν. ἡ μὲν οὖν Ελένη,

que olim coniuratos tres ex meis ſociis, audaciſſimos aſſumpſerunt. Nec patri hoc ſignificauit, quia ſciebat ſe illi pœnas daturum. Atque vt decreuerant, conſilium exequuti ſunt. Vbi verò nox aduenit non adfui, quia in conuiuio dormiebam. Tum illi clam alijs correpta Helena, maturè ſe ſubduxerunt. Menelaus autem cùm circa medium noctis excitatus, thorum vacuum ſenſiſſet, protinus clamore ſublato, & fratre ſecum accepto, ad regiam Rhadamanthi contendit. Porrò illuceſcente die aiebant exploratores nauim procul diſtantem apparere. Itaque Rhadamanthus cùm quinquaginta heroës in nauim aſphodelinam, ſolidóque ex ligno conflatam impoſuiſſet, juſſit eos perſequerentur. At illi remis alacriter incumbentes, eos circa meridiem deprehendunt, cùm jam in lacteum Oceanum introirent: tantum viæ emenſi erant, vt clabe rentur. Cum igitur nauem roſea catena reuinxiſſent, reverſi ſunt. Ac Helena quidem flebat, &

ἐδάκρυέ τε, κὴ ἠρύγετο, καὶ ἐνεκαλύπτετο. τὸν δ' ἀμφὶ τὸ Κίνυρον ἀνακείνας πρότερον ὁ Ραδάμανθυς, εἴ τινες καὶ ἄλλοι αὐτοῖς συνίσασιν, ὡς οὐδέν A
ἔπονο, ἐκ τῶν αἰδοίων δήσας, ἐπέπεμψεν ἐς τὸ τῶν ἀσεβῶν χῶρον, μαλάχη πρότερον μαστιγωθέντας. ἐψηφίσαντο δὲ καὶ ἡμᾶς ἐμπροθέσμους ἐκ- B
πέμπειν ἐκ τὸ νήσου, τὴν ὀπίσω ἡμέραν μόνην ὀπτείναντας. ἔνθα δὴ ἐγὼ ἡνιώμην τε, κὴ ἐδάκρυον, οἷα ἔμελλον ἀγαθὰ καταλιπὼν, αὖθις πλανηθήσεθαι. αὐτοὶ μὴν τοι παρεμυθοῦντο λέγοντες, οὐ C
πολλῶν ἐτῶν ἀφίξεθαι πάλιν πρὸς αὐτούς. καί μοι ἤδη θρόνον τε, καὶ κλισίαν ἐς τοὐπίσω παρεδείκνυσαν, πλησίον τῶν ἀρίστων. ἐγὼ δὲ προσελθὼν τῷ Ραδαμάνθυϊ, πολλὰ ἱκέτευον εἰπεῖν τὰ μέλλοντα, κὴ D
ἐπιδεῖξαί μοι τὸ πλοῦν. ὁ δὲ, ἔφασκεν ἀφίξεθαι μὲ ἐς τὴν πατρίδα, πολλὰ δὲ πρότερον πλανηθέντα, καὶ κινδυνεύσαντα, τὸ δὲ χρόνον, ὃν ἔπι τὸ ἐπανόδου προθεῖναι ἠθέλησεν, ἀλλὰ δὴ καὶ δεικνὺς τὰς πλησίον νήσους, ἐφαίνοντο δὲ πέντε E
τὸ ἀριθμὸν, καὶ ἄλλη ἕκτη πόρρωθεν, ταύτας μὲν εἶναι ἔφασκε

erubescebat, & se operiebat. Et cùm ex Cinyro, sociisque priùs perquisiuissent Rhadamanthus, numqui alij conscij essent, neminémque dixissent: vinctos ex pudendis homines, maluáque priùs cæsos in sedem impiorum amandauit. Decreuerunt etiam nos ante præstitutum tempus ex insula dimittere, concessa vniùs posteræ diei commoratione. Hîc ego mœrore correptus lachrymabar, vt potè qui eiusmodi fœlicitate relicta rursus erraturus essem. At illi consolabantur, quòd futurum dicerent, vt propediem ad se redirem. Iámque mihi futuram sedem, vicinúmque optimis quibusque tentorium ostendebant. Ego verò Rhadamanthum compellans obnixè rogabam, vt futura mihi prædiceret, & nauigationem præmonstraret. Is autem me multis priùs erroribus, & periculis exantlatis, in patriam rediturum respondit. Sed tempus reditus addere noluit: at indicatis vicinis insulis, quæ numero quinque apparebant, aliáque sexta longiùs, hæ sunt, aiebat, impiorum

τοὺς δ' ἀστιβῶν, ταῖς πλησίον, ἐφ' ὧν δὴ ἔφη ὁρᾶς τὸ πολὺ πῦρ καιόμενον. ἔκτη δ' ἐκείνη τῶν ὀνείρων ἡ πόλις. μετ' αὐτὴν δέ, ἡ Καλυψοῦς νῆσος. A ἣν οὐδέπω σοι φαίνεται. ἐπειδὰν δὲ ταύτας παραπλεύσῃς, τότε δὴ ἀφίξῃ εἰς τὴν μεγάλην ἤπειρον τὴν ἐναντίαν τῇ ὑφ' ἡμῶν κατοικουμένῃ. ἐν- B ταῦθα δὲ πολλὰ παθὼν, καὶ ποικίλα ἔθνη διελθὼν, καὶ ἀνθρώποις ἀμίκτοις ἐπιδημήσας, χρόνῳ ποτὲ ἥξεις εἰς τὴν C ἑτέραν ἤπειρον. τοσοῦτ' εἶπε. καὶ ἀναστάσας ἀπὸ τῆς μελάχνης ῥίζης, ὤρεξέ μοι ταύτην, κελεύσας ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις ταύτῃ προσεύχεσθαι. παρήνεσε δὲ καὶ εἴ ποτε ἀφικοίμην εἰς τὴν δὲ γῆν, μήτε πῦρ μαχαίρᾳ σκαλεύειν, μήτε D θέρμους ἐσθίειν, μήτε παιδὶ ὑπὲρ τὰ ὀκτωκαίδεκα ἔτη πλησιάζειν. τούτων γὰρ μεμνημένον, ἐλπίδας ἔχειν τοῦ E εἰς τὴν νῆσον ἀφίξεως. τότε δή οὖν τὰ περὶ τὸν πλοῦν παρεσκευαζόμην. καὶ ἐπεὶ καιρὸς ἦν, συνεστώμην αὐτοῖς. τῇ ὑστεραίᾳ δ' ἐλθὼν πρὸς Ὁμηρον τὸν ποιητὴν, ἐδεήθην αὐτὸν ποιῆσαί μοι δίστιχον ἐπίγραμμα. καὶ ἐπειδὴ ἐποίησε,

insulæ vicinæ, in quibus ignis accensi multum vides. Illa verò sexta Somniorum est vrbs, & post illam Calypsûs insula, quæ tibi nondum apparet. Quas postquam prætervnigaueris, tunc in magnam continentem deuenies, ei quam incolimus oppositam. Hîc multa passus, variásque gentes peruagatus, & apud inhumanos homines peregrinatus, tandem aliquando in alteram terram deuenies. Hæc vbi dixisset, euulsam è terra maluæ radicem mihi porrexit, iubens vt eam maximis in periculis inuocarem. Admonuit etiam vt siquando in hanc terram deuenirem, ignem gladio ne foderem, neue lupinis vescerer, neue puero supra octodecim annos nato congrederer: quorum si meminissem, reditum hanc in insulam sperarem. Ibi demum nauigationis commeatum comparaui, cúmque opportunum esset, cibum cum illis sumpsi. Die verò sequenti, Homerum adiui rogaturus, vt duorum versuũ epigramma mihi cõderet. Quod vbi fecit,

ςήλλω βηρύλλου λίθου ἀπασήσας, ἐπέγραψα πρὸς τῷ λιμένι. τὸ δὲ ἐπίγραμμα, ὧδε τοιόνδε.

Λουκιανὸς τάδε πάντα φίλος μακάρεσσι θεοῖσιν
Εἶδέ τε, καὶ πάλιν ἦλθε φίλων ἐς πατρίδα γαῖαν.

Μείνας δ' ἐκείνῳ τ' ἡμέρας, ἃ ὀπούσης ἀνηγόμην, τῶν ἡρώων παραπεμπόντων. ἔνθα μοι καὶ Ὀδυσεὺς προσελθών, λαθρα τῆς Πηνελόπης δίδωσιν ἐπιστολὴν εἰς Ὠγυγίαν τ' νῆσον Καλυψοῖ κομίζειν. συνέπεμψε δέ μοι ὁ Ραδάμανθυς τὸν πορθμέα Ναύπλιον, ἵν' εἰ κατα χθείημεν ἐς τὰς νήσους, μηδεὶς ἡμᾶς συλλάβοι, ἅτε κατ' ἄλλην ἐμπορείαν πλέοντας. ἐπεὶ ὀ τ' ὐωδὴ ἀέρα προσίοντες παρεληλύθειμεν, αὐτίκα ἡμᾶς ὀδμή τε δεινὴ διεδέχετο, οἷον, ἀσφάλτου, καὶ θείου, καὶ πίσσης, ἅμα καιομένων. καὶ κνίσσα ὀ πυκνὴ, καὶ ἀφόρητος, ὥσπερ ἀπ' ἀνθρώπων ὀπτωμένων. καὶ ὁ ἀὴρ ζοφερὸς καὶ ὁμιχλώδης, καὶ κατέσαζεν ἑαυτῷ δεῖσος πτῆνι. καὶ μυκτοὶ καὶ μασίγων ψόφος ἠκούετο, καὶ οἰμωγὴ ἀνθρώπων πολλῶν. τῶς μὲν οὖν ἄλλως, οὐ προσέχομεν.

erecta berylli lapidis columna, iuxta portum inscripsi. Erat autem epigramma huiusmodi.

Lucianus charus diuinitus cuncta beatis
Vidit, & hinc patriae sit rursum remeauit ad oras.

Illa die commoratus: postera deducentibus Heroibus discessi. Huc me conueniens Vlysses, inscia Penelope epistolam ad Calypsonem in Ogygiam insulam deferendam tradit. Nobiscum etiam Rhadamanthus portitorem Nauplium misit, vt si in Insulas deferremur, nemo nobis tanquam mercatum alium adeuntibus, manus iniiceret. Postquam verò progressi odoratum aërem praeteriuimus, contiuuò nescio quis odor teterrimus, velut bituminis, sulphuris & picis, simul ardentiũ, nos excepit. Nidor etiam grauis & intolerabilis, qualis assorum hominum: obscurus quoque & caliginosus aër, à quo ros quidam piceus distillabat. Quin & verberum strepitus exaudiebatur, & multorum hominum eiulatus. Ad alias autem non applicuimus.

ἧς δ' ἐπέβημεν, τοιάδε ἦν. κύκλῳ μὲν πᾶσα κρημνώδης, καὶ ἀπόξυρος, πέτραις, καὶ βάτοις κατεσκληκυῖα. δένδρεον δ', οὐδὲ ὕδωρ ἐνῆν. ἀνερπύσαντες δ' ὅμως κατὰ τοὺς κρημνοὺς, περήμεν διά τινος ἀκανθώδους, καὶ σκολόπων μεστῆς ἀβάτου, πολλὴν ἀμορφίαν τῆς χώρας διελθόντες. ἐλθόντες δ' ἐπὶ τὴν εἰρκτὴν, καὶ τὸ κολαστήριον, πρῶτα μὲν τὴν φύσιν τοῦ τόπου ἐθαυμάζομεν. τὸ μὲν γὰρ ἕδαφος αὐτὸ, μαχαίρεως, καὶ σκόλοψι παντὶ ἠκονημένοις ἐῴκει. κύκλῳ δὲ, ποταμοὶ περιέρρεον, ὁ μὲν, βορβόρου, ὁ δεύτερος δὲ, αἵματος. ὁ δὲ ἔνδον, πυρὸς, πάνυ μέγας ὤν τος, καὶ ἀπέρατος. ᾗ ἔρρει, ὥσπερ ὕδωρ. καὶ κυμάτουτο, ὥσπερ θάλασσα. καὶ ἰχθῦς δὲ εἶχε πολλοὺς. τοὺς μὲν ἁλοῖς πεφθεισκομένους. τοὺς δὲ μικροὺς, αὐθρακι πεπυρωμένους. ἐκάλουν δὲ αὐτοὺς λυχνίσκους. εἴσοδος δὲ μία, στενὴ διὰ παντός. ᾗ πυλωρὸς ἐφειστήκει Τίμων ὁ Ἀθηναῖος. παρελθόντες δὲ ὅμως, τὸ Ναυπλίου καθημένου, εἰσεῴμεν κολαζομένους, πολλοὺς μὲν βασιλέας, πολλοὺς δὲ ἰδιώτας. ὧν ἐνίους καὶ ἐγνωρίζομεν. εἰδόμεν δὲ

Illa verò quam conſcendimus, talis erat. Tota circum præceps & arida, cautibus & ſaxis aſpera. At neque arbor, neque aqua inerat. Irrepſimus tamen per præcipitia, pérque ſpinoſam, aculéiſique plenam ſemitam proceſſimus, pérque multam regionis deformitatem tranſiuimus. Et cùm ad carcerem, ſuppliciique locum deueniſſemus, primùm quidem naturam eius mirati ſumus. Nam ſolum ipſum gladijs, paliſque efflorescebat vbique, circum quod duo fluuij cœnoſus vnus, ſanguineus alter fluebant: intus verò igneus, atque hic ingens & immenſus, qui velut aqua fluebat, & maris inſtar agitabatur, piſcibus etiam ſcatebat, quorum aliquot torribus ſimiles erant, parui verò, carbonibus ignitis, quos Lychniſcos vocabant. Aditus vnus, & perquam anguſtus erat. Ianitor adſtabat Timon Athenienſis. Ingreſſi tamen duce Nauplio, vidimus eos qui ſupplicio afficiuntur, reges multos, priuatos multos: quorum nonnullos agnouimus. Vi-

καὶ τὸν Κίνυρον καπνῷ ὑποτυφόμενον, ὑπὸ τῶν αἰδοίων ἀπαρτημένον. προσεπίθεσαν δὲ οἱ περιηγηταὶ καὶ τοὺς ἑκάστων βίους, καὶ τὰς αἰτίας, ἐφ' οἷς κολάζονται. καὶ μεγίστας ἁπασῶν ἔφερεν οἱ ψευσάμενοί τι παρὰ τὸ εἰὸν, καὶ οἱ μὴ τελέως συγγεγραφότες. ἐν οἷς καὶ Κτησίας ὁ Κνίδιος ἦν, καὶ Ἡρόδοτος, καὶ ἄλλοι πολλοί. τούτοις οὕτω ὁρῶν ἐγὼ, χρηστὰς εἶχον εἰς τοὔπιον τὰς ἐλπίδας. οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ ψεῦδος εἰπόντι συνηπιστάμην. ταχέως οὖν ἀναστρέψας ἐπὶ ναῦν, οὐ γὰρ ἐδυνάμην φέρειν τὴν ὄψιν, ἀπασασάμενος τὸν Ναύπλιον, ἀπέπεμψα. καὶ μετ' ὀλίγον, ἐφαίνετο πλησίον ἡ τῶν ὀνείρων νῆσος, ἀμυδρὰ, καὶ ἀσαφὴς ἰδεῖν. ἔπαρμα δὲ καὶ αὐτὴ τοῖς ὀνείρασι τὸ παραπλήσιον ὑπεχώρει γὰρ προσιοῦσιν ἡμῖν, καὶ ὑπέφευγε, καὶ πρόρρωτέρω ὑπέβαινε. καταλαβόντες δέ ποτε αὐτὴν, καὶ ἐμπλεύσαντες ἐς τὸν Ὕπνον λιμένα προσορμεύομεν, πλησίον τῶν πυλῶν τῶν ἐλεφαντίνων, ἡ τὸ τοῦ Ἀλεκτρυόνος ἱερόν ἐστι, περὶ δείλην ὀψίαν ἀπεβαίνομεν. παρελθόντες δ' ἐς αὐλὴν πύλῃ, πολλοὺς ὀνείρους καὶ ποικίλους ἑωρῶμεν.

dimus & Cinyrum, fumo denigratum, & ex pudendis suspensum. Addebant & perductores singulorum vitas, pœnarúmque causas: quarum omnium maximas illi sustinebant, qui in vita mentiti erant, quique non vera scriptis mandarant. Inter quos erat & Ctesias Cnidius, & Herodotus, aliiq; multi. Quos cùm viderē, bonam in posterum spem concepi, nam nullius mendacij conscius mihi eram. Itaque ad nauem statim reuersus, neque enim tale spectaculum ferre amplius poteram, salutato Nauplio discessi. Ac paulò post non procul apparebat Somniorum insula, obscura, visúque non perspicua, quæ Somniis quiddam simile habebat. Nobis enim accedentibus cedebat, & subterfugiebat, ac longiùs se subducebat. Sed ea tandem comprehensa, appulsáque naui in portum qui Somnus appellatur, prope portas eburneas, vbi ædes est Gallinaceo sacra, sub obscuram vesperam descendimus. Hic portam ingressi, multa, diuersáque Somnia vidimus.

Sed

πρῶτον δὲ βούλομαι περὶ τῆς πόλεως εἰπεῖν, ἐπεὶ μηδεὶς ἄλλῳ πώ μνήσθη περὶ αὐτῆς. ἔστι καὶ μόνος ἐπεμνήσθη Ὅμηρος, οὐ πάνυ ἀκριβῶς συνέθηκε. κύκλῳ μὲν περὶ πᾶσαν αὐτὴν ὕλη αἴσησε. τὰ δένδρεα δ' ἐστὶ μήκωνες ὑψηλαὶ, καὶ μανδραγόραι. ἐν δὲ αὐτῶν πολύ τι πλῆθος νυκτερίδων τούτου γὰρ μόνου ἐν τῇ νήσῳ γίγνεται ὄρνεον. ποταμὸς δὲ παρρεῖ πλησίον, ὃν αὐτῇ καλοῦσι Νυκτιπόρος. καὶ πηγαὶ δύο περὶ ταῖς πύλαις, ὀνόματα δὲ ταύταις, τῇ μὲν, Νήγρετος, τῇ δὲ, Πανυχία. ὁ δὲ περίβολος τῆς πόλεως, ὑψηλός τε, καὶ ποικίλος, ἰσοδὶ τὴν χρόαν ὁμοιότατος. πύλαι μὲν τοι ἔπεισιν, οὐ δύο καθάπερ Ὅμηρος εἴρηκεν, ἀλλὰ τέτταρες. δύο μὲν πρὸς τὸ τῆς βλακείας πεδίον ἀποβλέπουσαι, ἡμῶν, σιδηραῖ, δὲ, κεράμου πεποιημέναι, καθ' ἃς ἐλέγοντο ἀποδημεῖν αὐτῇ οἵ τε φοβεροὶ, καὶ φονικοὶ, καὶ ἀπηνεῖς, δύο δὲ, πρὸς τὴν λιμένα, καὶ τὴν θάλατταν. αἱ μὲν, κεράτιναι, αἱδὲ, καθ' ἃς ἡμεῖς σαπρὴν δόξαν ἐληλάκαμεν. εἰσιόντων δὲ ἐς τὴν πόλιν, ἐν δεξιᾷ μέν ἐστι τὸ Νυκτίου, σέβυσι

Sed de vrbe primùm verba facere volo: quoniam nemo adhuc de ea scripsit: & qui solus eius meminit Homerus, non admodum accuratè scripsit. Circum hanc vndique sylua surgit: cuius arbores alta sunt papauera, & mandragoræ, quibus magna multitudo vespertilionum insidet. Nam sola hæc auis nascitur hac in Insula: iuxtáque fluuius præterlabitur qui Nyctiporus illis appellatur. Sunt & circum portas fontes duo quibus suum est nomen, huic Negretus, illi Pannychia. Mœnia ciuitatis excelsa sunt, & varia, iridi colore simillima, Enimuero portæ sunt non duæ, vt dixit Homerus, sed quatuor. Quarum duæ quidem Mollitiei respiciunt campum: altera ferrea, fictilis altera, per quas horrenda, sæua, & immitia somnia proficisci dicebantur. Duæ verò ad portum & mare conuersæ, altera cornea, altera eburnea, per quam ingressi sumus. Ciuitatem ingressis ad dextram Noctis est templum: quam Deam potissimùm colunt;

τὸ δεξιὸν πάντων μέλισσα

καὶ τὴν Ἀλεκτρυόνα. ἐκείνῳ δὲ πλησίον τὸ λιμένος τὸ ἱερὸν πεποίηται. ἐν ἀριστερᾷ δὲ, τὰ τοῦ ὕπνου βασίλεια. οὗτος γὰρ ἐν ἄρχει παρ' αὐτοῖς, σατράπας δύο, καὶ ὑπάρχους πεποιημένους, Ταραξίωνά τε τὸν Ματαιογήνους, καὶ Πλουτοκλέα τὸν Φαντασίωνος. ἐν μέσῃ δὲ τῇ ἀγορᾷ, πηγή ἐστιν, ἣν καλοῦσι Καρεῶτιν. καὶ πλησίον ναοὶ δύο, ἀπάτης, καὶ ἀληθείας. ἔνθα καὶ τὸ ἄδυτόν ἐστιν αὐτοῖς, καὶ τὸ μαντεῖον, οὗ προεστήκει προφητεύων Ἀντιφῶν, ὁ τῶν ὀνείρων χρηστής, ταύτης ἐπὶ τῷ ὕπνῳ λαχὼν τῆς τιμῆς. αὐτῶν μέντοι τῶν ὀνείρων, ἔστε φύσις, ἔστε ἰδέα ἢ αὐτή. ἀλλ' οἱ μὲν, μακροί τε ἦσαν, καὶ καλοὶ, καὶ ἡδεῖς. οἱ δὲ, μικροὶ, καὶ ἄμορφοι. καὶ οἱ μὲν, χρύσεοι, ὡς ἐδόκουν. οἱδὲ, ταπεινοί τε, καὶ ἰσχνοτελεῖς. ἦσαν δ' ἐν αὐτοῖς καὶ πτερωτοί τινες, καὶ τερατώδεις, καὶ ἄλλοι, καθάπερ ἐς πομπὴν διεσκευασμένοι. οἱ μὲν, ἐς βασιλέας, οἱδ' ἐς θεοὺς, οἱδ' ἐς ἄλλα τοιαῦτα διεσκευασμένοι. πολλοὺς δ' αὐτῶν καὶ ἐγνωρίσαμεν, πάλαι παρ' ἡμῖν ἑωρακότες. οἱ δ', καὶ προσῆσαν, καὶ ἠσπάζοντο, ὥσαὶ καὶ συνήθεις ὑπάρχοντες, καὶ

& Gallinaceum, cui propè portum ædes sacra constructa est. Ad sinistram verò Somni regia. Is enim apud ipsos regnat, satrapis duobus & præfectis creatis, nimirum Taraxione Matægenis filio, & Plutocle Phantasionis. In foro medio fons est quem Careotin vocant: duóque adiacent delubra, Impostura, & Veritatis. Vbi & illorum est adytum, & Oraculum, cui præfectus erat interpres Antipho, somniorum ille coniector, hunc apud Somnum honorem sortitus. Somniorum autem, neque natura, neque forma eadem est. Sed longa sunt alia, pulchra, & iucunda: alia breuia, & deformia. Nonnulla etiam aurea, vt videbantur: nonnulla quoque abiecta, & vilia. Erant & inter illa quædam alata, & monstrosa: & alia velut in pompam instructa, nimirum in Reges, in Deos, & alia huiusmodi. Quin ex illis multa agnouimus, quæ apud nos videramus olim: quæ & nos adibant, ac veluti iam familiaria salutabant: & quæ nos

παρελαβόντες ἡμᾶς, καὶ κατακοιμίσαντες, πάνυ λαμπρῶς, καὶ δεξιῶς ἐξένιζον, πλῶ τε ἄλλῳ ὑποδοχῇ μεγαλοπρεπῆ παρασκευασάντες, ἢ ὑπὸ φρούμνοι βασιλέως τε ποιήσειν, καὶ σαβάπας. ἔνιοι δ', καὶ ἐπῆγον ἡμᾶς ἐς τὰς παστάδας, καὶ τὸν οἰκείους ἐπεδείκνυον, καὶ ἀυθημερὸν ἐπαπῆγον. ἡμέρας δὲ οὐ τριάκοντα, καὶ ἴσας νύκτας παρ' αὐτοῖς ἐμείναμεν, καθευδοντες, ἐυωχούμενοι. ἔπειτα δ', ἄφνω βροντῆς μεγάλης καταῤῥαγείσης, ἐγερόμενοι, καὶ ἀναδυόντες, ἀνήχθημεν ἐπισιτισάμενοι. τετάρτῃ δ' ἐκεῖθεν τῇ Ὠγυγίᾳ νήσῳ προσῆλθον, ἀποβαίνομεν. πέμπτῃ δ' ἐγὼ λύσας πλῶ ἐπισκοπῶ, ἀναγνώσκων τὰ γεγραμμένα. ἦν δ' τοιάδε. Ὀδυσσεὺς Καλυψοῖ χαίρειν. Ἰδὼν μὲν τὰ πρῶτα ἐξέπλευσα παρὰ σέ, ἢ σχεδίαν κατασκευασάμενος, ναυαγίᾳ ἐχρησάμην, μόλις ὑπὸ Λευκοθέας διασωθεὶς εἰς τὴν Φαιάκων χώραν. ὑφ' ὧν ἐς τὴν οἰκίαν ἀποπεμφθεὶς, κατέλαβον πολλοὺς τῆς γυναικὸς μνηστῆρας, ἐν τοῖς ἐμετέροις βουφῶσιν. ἀποκτείνας δ' ἅπαντας, ὕστερον ὑπὸ Τηλεγόνου τοῦ ἐκ Κίρκης μοι

acceptos, sopitósque splendidè admodum, & eleganter exceperunt, apparato alio magnifico diuersorio, vt quæ se nos factura reges & satrapas pollicerentur. Nonnulla & in suam quemque patriam abduxêre, & domesticos ostendêre, rursus eadem die reduxêre. Diebus ergo triginta, totidémque noctibus, dormientes, epulantes apud ea mansimus. Postea tonitru cum ingenti fragore edito, excitati exilijmus, satisque discessimus. Inde in Ogygiam tertio die delati descendimus. Priúsque resignatis literis, quæ scripta erant, legebam. Erántque illa huiusmodi. Vlysses Calypsoni Salutem. Velim scias me, vbi primùm rate instaurata, abs te discessi, facto naufragio, vix incolumem à Leucothea delatum in regionem Phæacum. A quibus domum dimissus, deprehendi multos vxoris procos, qui rebus nostris ad voluptatem vterentur: quos cùm omnes interfecissem, tandem à Telegono, quem ex Circe

ἡδομένου, ἀνηρέθην. καὶ νῦν
εἰμὶ ἐν τῇ μακάρων νήσῳ, παὺ
μεταξοῦν ὅτι τῷ καταλιπεῖν
τὴν παρὰ σοὶ δίαιταν, καὶ τὴν
σὸν σὲ περιπνοήν λιν ἀθανα-
σίαν. λὺ οὖν καμὲ λάβωμαι,
ἀποδρὰς, ἀφίξομαι πρὸς σε.
ταῦτα μὲν ἐδήλου ἡ ἐπιστολή.
καὶ περὶ ἡμῶν, ὅπως ξενι-
σθείημεν. ἐγὼ δ', προελθὼν
ὀλίγον ἀπὸ θαλάττης, εὗρον
τὸ ἀσφάλειον τοιοῦτον, οἷον Ο-
μηρος εἶπε, καὶ αὐτὴ ταλασιερ-
γοῦσαν. ὡς δὲ ἡ ἐπιστολὴν ἔλα-
βε, καὶ ὑπεδέξατο, πρῶτα
μὲν, ὀπτιλὺ ἐδάκρυεν. ἔ-
πειτα δ', παρεκάλει ἡμᾶς ἐπὶ
ξενίαν, καὶ εἰστία λαμπρῶς
καὶ περὶ τῆς Ὀδυσσέως ἐπυν-
θάνετο, καὶ περὶ τῆς Πηνελό-
πης, ὁποῖα εἴη τὴν ὄψιν, καὶ
εἰ σωφρονοίη, καθάπερ Ὀδυσ-
σεὺς πάλαι περὶ αὐτῆς ἐκόμπα-
ζε. ἡμεῖς τοιαῦτα ἀπεκινό-
μεθα, ἃ ἂν εἰκάζομεν εὐφρα-
νεῖσθαι αὐτήν. τότε μὲν οὖν ἀπελ-
θόντες ἐπὶ ναῦν, πλησίον τῆς
νήσου ἐκοιμήθημεν. ἕωθεν
δὲ ἀνηγόμεθα, σφοδρότερον
κατὰ τοῦτο τοῦ πνεύματος. καὶ
δὴ χειμασθέντες ἡμέρας δύο,
τῇ τρίτῃ περιπίπτομεν τοῖς
Κολοκυνθοπειραταῖς. ἄνθρωποι δέ εἰσι οὗτοι ἄχθιοι, ὃν τ

suſceperam, è medio ipſe ſublatus ſum. Nunc autem in beatorum inſula ſum, vbi tui conuictus relicti pœnitet me, & illius immortalitatis quam obtuleras. Quòd ſi per occaſionem licebit, arrepta fuga, ad te veniam. Et hæc quidem epiſtola ſignificabat: præterea rogabat vt hoſpitio nos exciperet. Ego autem paulum à mari progreſſus, talē inuenī ſpeluncam, qualem Homerus deſcripſit, ipſámque lanificio operam dantem. Poſtquam literas accepit, admiſitque, primùm quidē abundè fleuit: deinde nos ad hoſpitium inuitauit, epuliſque ſplendidis excepit, interim de Vlyſſe multa ſciſcitans, & de Penelope, cuiuſmodi forma eſſet: num caſta eſſet quemadmodum olim de ea iactauerat Vlyſſes. Nos verò ea quibus potiſſimum eam delectari cōnijciebamus, reſpondemus. Tum ad nauem digreſſi, prope litus obdormiuimus. Mane verò vehementiùs inſurgēte vento ſoluimus. Tandem poſt biduī tempeſtatem, die tertia in Colocynthopiratas incidimus: qui homines ſunt feri, eóſq; prædantur qui ex

πλησίον νήσων λαστεύοντες τὸν περιπλέοντας. πλοῖα δ' ἔχουσι μέγιστα κολοκυνθινα, τὸ μῆκος πηχέων ἓξ. ἐπειδὰν γὰρ ξηρανθῶσι, καὶ λαβόντες πλὴν ἐντερειώνιον, ἐμπλέουσιν, ἰσοῖς μὲν τοῖς κώπαις χρώμενοι καλαμίνοις, αὐτὶ δὲ τῆς ὀθόνης, τῷ φύλλῳ τῆ κολοκύνθης. προσβαλόντες οὖν ἡμῖν, ἀπὸ δύο πληρωμάτων ἐμάχοντο, καὶ πολλοὺς κατεδαυμάτιζον, βάλλοντες αὐτὶ λίθων. τῷ ἀρίσματι τῆ κολοκυνθῶν, ἀγχωμάλως δὲ ἐπαπολυναυμαχοῦντες, περὶ μεσημβρίαν, εἰδόμεν κατόπιν τῶν Κολοκυνθοπειρατῶν, προσπλέοντας τοὺς Καρυοναύτας. πολέμιοι δ' ἦσαν ἀλλήλοις, ὡς ἔδειξαν. ἐπειδὴ γὰρ κἀκεῖνοι ἤδοντο αὐτοὺς ὁμόντας, ἡμῶν μὲν ὠλιγώρησαν. βαπόμβοι δ' ἐπ' ἐκείνους, ἐναυμάχουν. ἡμεῖς δ' ἐν τοσούτῳ ἐπαφέντες πλὴν ὀθονίου, ἐφεύγομεν, ἀπολιπόντες αὐτοὺς μαχομένους. καὶ δῆλοι ἦσαν κρατήσοντες οἱ Καρυοναῦται, ὅτε ἐγὼ ἐπλεύσα. πέντε γὰρ εἶχον πληρώματα, καὶ ἀπὸ ἰσχυροτέρων νεῶν μαχόμενοι. τὰ γὰρ πλοῖα ἐπ' αὐτοῖς κελύφινα, ξυρὸν ἡμίτομα, κεκερασμένα.

vicinis insulis circumnauigant. At verò maximas habent naues ex cucurbitis, sex cubitos longas. Nam exsiccatam aliquam cauant, egestáq; medulla nauigant, vtentes arundineis malis, & lini vice, cucurbitæ folio. Itaque in nos impetu facto, duabus ex nauibus instructi pugnarunt, multósque sauciarunt è nostris, vice lapidum iaculati grana cucurbitarum. Cúmque iamdiù cominus è naui pugnaremus, circa meridiem ponè Colocynthopiratas, vidimus adnauigantes Caryonautas: qui vt postea declararunt, hostili in se inuicem erant ánimo. Nam vt eos aduentare senserunt, nobis neglectis in eos conuersi è naui conflictati sunt. Nos interea sublato velo, relictísque conflictantibus illis; fugam arripuimus. Manifestò autem superiores futuri videbantur Caryonautæ, vt qui plures erant. Nam instructæ illis erant naues quinque, è quibus fortioribus pugnabant: siquidem erant corticeæ, ex dimidio nucis euacuato, erátque vnúquodque

μεγέθος ἑκάστου ἡμίτομον

ἓς μῆκος, ὀργυιαὶ πεντεκαίδεκα. ἐπεὶ δ' ἀπεκρύψαμεν αὐτὸν, ἰώμεθά τε τὸν τραυματίαν, καὶ τολοιπὸν ἐν τοῖς ὅπλοις ὡς ἐπίπαν ἦμεν, ἀεί τινας ἐπιβουλὰς προσδεχόμενοι. ἐ μάρτυς ὅπου χρὼς ἐδύκει ὁ ἥλιος. καὶ ἀπό τινος ἐρήμης νήσου προσήλαυνον ἡμῖν ὅσον εἰκοσιν ἄνδρες, ἐπὶ δελφίνων μεγάλων ὀχούμενοι. λῃσταὶ καὶ οὗτοι. καὶ οἱ δελφῖνες αὐτοὺς ἔφερον ἀσφαλῶς. καὶ ἐφαπτόμενοι, ἐχρεμέτιζον, ὥσπερ ἵπποι. ἐπεὶ δὲ πλησίον ἦσαν, διεσαίνοντες οἰμῳ, ἔνθεν, οἰδὲ, ἔνθεν, ἔβαλλον ἡμᾶς σιπύαις ξηραῖς, καὶ ὀφθαλμοῖς χαλκέοις. τοξευόντων δὲ ἡμῶν, καὶ ἀκοντιζόντων, ὠλίγοι ὑπέμειναν. ἀλλὰ φωδέντες οἱ πολλοὶ αὐτῶν, πρὸς τὴν νῆσον κατέφυγον. περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον, γαλήνης οὔσης, ἐλάθομεν προσπεσόντες ἀλκυόνος καλιᾷ παμμεγέθει. σταδίων που ἑξήκοντα ἐπ' αὐτῇ τὸ περίμετρον. ἐπέπλει δὲ ἡ ἀλκυὼν, τὰ ᾠὰ θάλπουσα, οὐ πολὺ μείων τῆς καλιᾶς. καὶ δὴ ἀναπαυόμην, μικρὸν μὲ κατέδυσε τὴν γαῦν τῷ ἀνέμῳ τῶν πτερῶν. ὤχετο γοῦν φεύγουσα, γοερά τινα φωνὴν προϊεμένη. ἐπιβάντες

quindecim vlnas longum. Vbi verò è conspectu eorum euasimus, saucios curare cœpimus, & postea in armis sterimus, aliquas insidias semper expectantes: nec frustra. Nondum enim sol occiderat, quum à deserta quadam insula, viri circiter vigenti magnis delphinibus insidentes, nobis adequitabant: quos latrones tutò vehebant delphines, perinde ac equi subsultantes & hinnientes. Cùm autem iam adessent hinc atque hinc diuisi, nos aridis sepijs, & cancrorum oculis petebant. Verùm cùm illos sagittis & iaculis incesseremus, nec sustinere possent, saucij multi ad Insulam confugerunt. Circa mediam verò noctem, cùm mare tranquillum esset, in Alcyonis nidum miræ magnitudinis non aduertentes appulimus. Nam circuitus eius sexaginta stadiorum erat. Illi insidebat Alcyon oua fouens, nido non multò minor: quæ cùm auolaret, nauim alarum vento propemodum submersit. Itaque lugubri quadam voce emissa aufugit. nos

δὲ ἡμῖς, ἡμέρας ἤδη τριακοντούσης, ἐθεώμεθα τὴν ναῦν, ἐξ ἧς μεγάλης περιστοιχίας, ὡς δένδρων συμπεφορημένων. ἐκάστη δὲ καὶ ὠὰ πεντακόσια, ἔχουσαν ἑαυτῶν χόριν πόδας πεντακαιδεκαπήχεις. ἤδη μέντοι καὶ οἱ νεοττοὶ ἔνδοθεν ἐφαίνοντο, καὶ ἔκραζον. πελέκεσι γοῦν διακόψαντες ἓν τῶν ὠῶν, νεοττὸν ἐξείλομεν ἑκατὸν ἀετοῖς ἐξικολάψαι, εἰκοσι γυπῶν ἀρκέσειεν. ἐπὶ δὲ πλέοντες ἀπόμεθα ἐκ καλιᾶς ὅσον σταδίους διακοσίους, τέρατα ἡμῖν μεγάλα, καὶ θαυμάσια ἐπεσήμηνεν. ὅ, τε γὰρ ἐν τῇ πρύμνῃ χαλκοῦς ἄρτι ἐπηρύξατο, καὶ ἀνεβόησε, καὶ ὁ κυβερνήτης Σκίνδαψος φαλακρὸς ἤδη ὤν, ἀνεκόμησε. καὶ τὸ παίτων ἤδη παρεδόξατο, ὁ γὰρ ἰσχὺς ἐν νεὼς ἐξεβλάστησε, καὶ κλάδους ἀφῆκε, καὶ ἐπ' ἄκρῳ ἐκαρποφόρησεν. ὁ δὲ καρπὸς, ἦν σῦκα, καὶ σταφυλαὶ μεγάλαι, οὔπω πεπιεσμένοι. ταῦτ' ἰδόντες, ὡς τὸ εἰκὸς ἐταράχθημεν, καὶ ηὐχόμεθα τοῖς θεοῖς ἀποτρέψαι τὸ ἀλλόκοτον τῆς φαντάσματος. ὅπου γ' πεντακαίδεκα σταδίους διελθόντες, εἰδομεν ὕλην μεγίστην, καὶ λάσιον, πυκνὴν, καὶ κυπαρίττων. καὶ ἡμεῖς

verò illucescente die in nidum ingressi, similem illum ingenti naui, & ex congestis arboribus conflatum contemplabamur. Inerant autem oua quingenta, quorum vnumquodque Chio dolio erat capacius: iámque pulli intus crocitantes conspiciebantur. Cùm igitur vnum ex ouis securibus præcidissemus, pullum implumem viginti vulturibus ampliorem exclusimus. Postquam autem digressi fuimus propè ducentis à nido stadijs, magna, mirandáque prodigia nobis obuenerunt. Nam prora cheniscus subitò alas emisit, & exclamauit: & gubernator Scintharus qui iam caluus erat, comam denuo produxit; quódque est omnium incredibilissimum, ipse nauis malus germinauit, & ramos propagauit, & in vertice fructum edidit: qui ficus erant, vuæque permagnæ nondum maturæ. His visis non immeritò turbati sumus, & à Dijs precati vt portentosam visionem auerterent. Necdum quingentis stadijs processeramus, quum vidimus maximam syluam, eámque pinis & cupressis horridam. Nos autem esse continentem arbitrabamur. δὲ εἰκάσαμεν ἤπειρον εἶναι.

τὸ δὲ ὦ πέλαγος ἄβυσσον, ἀείροις δένδρεσι καταφυτευόμενον. εἰσῆκει ὑ τὰ δένδρα ὅμως ἀκίνητα, ἀρδὰ, καὶ δάφνη ὑπερμεγέθη. πλησιάσαντες δὲ δυσὶ, καὶ τὸ πᾶν καταμηχήσαντες, ἐν ἀπόρῳ εἱστήκειμεν τί χρὴ δρᾶν. ὅτε γὰρ διὰ τῶν δένδρων πλεῖν δυνατὸν ὦ, πυκνὰ γὰρ, καὶ παρεσκηνῆ ὑπῆρχεν, οὔτ' αὖ ἀναχρήσειν ῥᾴδιον ἐδόκει. ἐγὼ δὲ ἀναβὰς ὑπὲρ τὸ μέγιστον δένδρον, ἀπεσκόπουν τὰ ἐπήκεινα ὅπως ἔχοι. καὶ ἑώρων ὑπὲρ σταδίους μὲ πεντήκοντα ἢ ὀλίγῳ πλείους, πλὴ ὕλης οὖσαν. ἔπειτα ὑ αὖθις ἕτερον ὠκεανὸν ἀνεῳγμένον. καὶ δὴ ἐδόκει ἡμῖν ἀναβιβάσους πλὴ νεῶν ὑπὲρ πλὴ κόμας τῶν δένδρων, πυκνὴ γὰρ ἦν, ὑποβιβάσαι, εἰ δυναίμεθα, ἐς πλὴ ἑτέραν θάλατταν. καὶ ἐποιοῦμεν. ἀναδήσαντες γὰρ αὐτῇ κάλῳ μεγάλῳ, καὶ ἀνελθόντες ὑπὲρ τὰ δένδρα, μόλις ἀνήμησάμεθα. καὶ ἑστῶτες ὑπὲρ τῶ κλάδων, πετάσαντές τε τὰ ἱστία, καὶ δάφνῃ ὦ θαλάττῃ ἐπλέομεν, τῷ αὔρᾳ παρεμβάντος ὑπουρούμενοι. ἔνθά με καὶ τὸ Ἀντιμάχου τῦ ποιητῦ ἔπος εἰσῆλθε. φησὶ γάρ που κἀκεῖνος, Τοῖσιν δ' ὑλήεντα διὰ πλόον ἐρχομένοισιν

at erat immensæ profunditatis pelagus, radice carentibus arboribus consitum: Ipsæ tamen arbores stabant immobiles, erectæ, ac si supernatarent. Quò cùm accessissemus, rémque totam animaduertissemus, quid facto esset opus, ambigebamꝰ. Neque enim per arbores, quia densæ, contiguæque erant, nauigare poteramus: neque redire facile videbatur. Itaque in altissimam arborem conscendi, ex quâ contemplarer quomodo res illic se haberent: ac vidi syluam hanc quinquaginta vel paulò plùra stadia protensam, alterúmque deinde Oceanum succedentẽ. Tunc nobis visum est nauim arborũ comæ imponere, quoniam densa erat, & si possemus, in alterum mare transferre. Quod & fecimus. Nauim enim magno fune colligatam, conscensis arboribus, vix subueximus. Quam cũ super ramis posuissemus, explicatis velis, tanquam in mari nauigabamus, cùm protrudente vento tractim duceremur. Hîc & mihi Antimachi poëtæ versus in mentem venit: nam alicubi ille dicit. *Iu qui syluosum tenebant per cæpula cursum.*

ὑλήεντα διὰ πλόον ἐρχομένοισιν

πελθόντες δ' ὅμως τὴν ὕλην, ἀφικόμεθα πρὸς τὸ ὕδωρ, καὶ πάλιν ὁμοίως καταδύντες τὴν ναῦν, ἐπλέομεν διὰ καθαροῦ, ἐν διαυγοῦς ὕδατος, ἄχρι οὗ ἐν ἐπίσημεν χάσματι μεγάλῳ ἐν τῷ ὕδατος διεχῶντος γεγενημένῳ, καθάπερ ἐν τῇ γῇ πολλάκις ἑωρῶμεν κατὰ σεισμὸν γιγνόμενα διαχωρίσματα. ἡμῖν δὲ νεὼς, καθελόντων ἡμῶν τὰ ἱστία, ῥᾳδίως ἔστη παρ' ὀλίγον ἐβύθη κατενεχθῆναι. κύκλῳ δὲ ἡμεῖς, ἑωρῶμεν βάθος ὂν σταδίων χιλίων, μάλα φοβερὸν, καὶ παράδοξον. εἰσήει δὲ τὸ ὕδωρ ὥσπερ μεμεισμένον. περιβλέποντες δὲ κατὰ δεξιὰ, ὁρῶμεν πέρρωθεν γῆν ἐναλιγκίαν ὕδατος, διωκάπτοντος τὰ πελάγη κατὰ τὴν ὁποφάνειαν, καὶ τῆς ἑτέρας θαλάττης ἐς τὴν ἑτέραν διαῤῥέοντος. περιπλάσαντες οὖν ταῖς κώπαις, κατ' ἐκεῖνο ἀναῤῥεόμεθα, καὶ μὴ πολλῆς ἀγωνίας ἐπεράσαμεν. ὕστερον δὲ πρόσω πλέοντες. ἐντεῦθεν ἡμᾶς ὑπεδέχετο πέλαγός τε πρόσηνες, καὶ νῆσος ἡ μεγάλη, ἐυπρεπέστατα οἰκουμένη. ἐνέμοντο δὲ αὐτὴν ἄνθρωποι ἄγριοι, βουκέφαλοι, κέρατα ἔχοντες, οἷον παρ' ἡμῖν τὰ

Sylua tamen superata, ad aquam deuenimus: atque iterum naui pariter demissa per puram & limpidam aquam nauigauimus, donec A hiatui magno incubuimus, quem dirimens aqua fecerat, quemadmodum in terris à terræ motu voragines fieri nonnunquam videmus. Nauis autem mox detractis B velis, facilè constitit, quanquam parum abfuit quin delaberetur in præceps. Nos autem deorsum intuentes, voraginem perquam horrendam & incredibilem, C mille circiter stadiorum vidimus. Nam aqua velut diuisa stabat. Ad dextram verò circunspicientes cernimus procul pontem continuatum, aqua duo maria quoad superficiem iungente, & ex alio mari in D aliud defluente. Ergo remorum vi præterrecti sumus, magnóque labore præter spem traiecimus. Hinc nos suscepit mare placidum, Insuláque non magna ad E quam facilis est aditus. Hanc incolunt homines feri, Bucephali, cornuti qualem apud nos

ἓς μῆκος, ὀργυιαὶ πεντεκαίδεκα. ἐπεὶ δ' ἀπεκρύψαμθ αὐτὸν, ἰώμεθά τε τὸν βαυματίαν, καὶ τολοιπὸν ἐν τοῖς ὅπλοις ὡς ἐπίπαν ἦμθ, ἀεί τινας ἐπιβουλὰς προσδεχόμενοι. ἐ μάτην. ὅπου γοῦν δεδύκει ὁ ἥλιος. καὶ ἀπό τινος ἐρήμης νήσου προσπλαυνον ἡμῖν ὅσον εἰκοσιν ἀνδρες, ἐπὶ δελφίνων μεγάλων ὀχούμθοι. λῃσαὶ καὶ οὗτοι. καὶ οἱ δελφῖνες αὐτοὺς ἔφερον ἀσφαλῶς. καὶ ἀναπνεύσαντες, ἐλχεμέπιζον, ὥσπερ ἵπποι. ἐπεὶ δὲ σαλησίου ἦσαν, διαζεύξαντες οἰμωὶ, ἔνθεν, οἰδὲ, ἔνθεν, ἔβαλλον ἡμᾶς συπαις ξηραῖς, ἐς ὀφθαλμοῖς κεχηνόν. τοξευόντων δὲ ἡμῶν, καὶ ἀκοντιζόντων, οὐδὲν ὠφέλειναν. ἀλλὰ βοηθέντες οἱ πολλοὶ αὐτῶν, προς τὴν νῆσον κατέφυγον. περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον, γαλήνης οὔσης, ἐλάθομθ προσπλείαντες ἀλκυόνος καλιᾶ παμμεγέθει. σανίδων που ἑξήκοντα ἐπ' αὐτῇ τὸ περίμετρον. ἐπέπαλει δὲ ἡ ἀλκυὼν, τὰ ὠὰ θάλπουσα, οὐ πολὺ μείων τῆς καλιᾶς. καὶ δὴ ἀναπαμθμὴν, μικρῷ μὲ κατέδυσε τὴν ναῦν τῷ αὐτόμῳ τῶν πτερῶν. ὠχετο γοῦν φεύγουσα, γοερά τινα φωνὴν προϊεμθμὴ. ἐπιβαύτες

quindecim vlnas longum. Vbi verò è conspectu eorum euasimus, saucios curare cœpimus, & postea in armis stetimus, aliquas insidias semper expectantes: nec frustra. Nondum enim sol occiderat, quum à deserta quadam insula, viri circiter vigenti magnis delphinibus insidentes, nobis adequitabant: quos latrones tutò vehebant delphines, perinde ac equi subsultantes & hinnientes. Cùm autem iam adessent hinc atque hinc diuisi, nos aridis sepijs, & cancrorum oculis petebant. Verùm cùm illos sagittis & iaculis incesseremus, nec sustinere possent, saucij multi ad Insulam confugerunt. Circa mediam verò noctem, cùm mare tranquillum esset, in Alcyonis nidum miræ magnitudinis non aduertentes appulimus. Nam circuitus eius sexaginta stadiorum erat. Illi insidebat Alcyon oua fouens, nido non multò minor: quæ cùm auolaret, nauim alarum vento propemodum submersit. Itaque lugubri quadam voce emissa aufugit. nos

δὲ ἡμῖς, ἡμέρας ἤδη ὑπο-
φαινούσης, ἐθεώμεθα τὴν κα-
λιὰν, σχεδίᾳ μεγάλῃ συνεστοι-
κυῖαν, ὡς δένδρων συμπεφορη-
μένων. ἐτίθη δὲ καὶ ὠὰ πεντα-
κόσια, ἕκαστον αὐτῶν χοῦν πίθου
πλείω λαμβάνον. ἤδη μέντοι καὶ
οἱ νεοττοὶ ἔνδοθεν ἐφαίνοντο,
καὶ ἔκραζον. πελέκεσι γοῦν
διακόψαντες ἓν τῶν ὠῶν, νεοττὸν
ἐξεπίερον ἐξεκολάψαμεν, εἰκοσι
γυπῶν ἀδρότερον. ἐπεὶ δὲ
πλέοντες ἀπήραμεν ἀπὸ καλιᾶς
ὅσον σταδίους διακοσίους, τέρατα
ἡμῖν μεγάλα, καὶ θαυμάσια
ἐπεσήμαινεν. ὅ, τε γὰρ ἐν τῇ
πρύμνῃ χωρίσκος ἄφνω ἐπηυ-
ξήθη, καὶ ἀνέβοσεν, καὶ ὁ κυ-
βερνήτης Σκίνθαρος φαλακρὸς
ἤδη ὤν, ἀνεκόμησε. καὶ τὸ παν-
των ἤδη παραδοξότατον, ὁ γὰρ
ἰσχὺς ἡ νεὼς ἐξεβλάστησε, καὶ
κλάδους ἀνῆφυσε, καὶ ἐπ'
ἄκρῳ ἐκαρποφόρησεν. ὁ δὲ
καρπὸς, ὦ Ζεῦ σύκα, καὶ σταφυλαὶ
μεγάλαι, οὔπω πεπιεσμένοι. ταῦτ'
ἰδόντες, ὡς τὸ εἰκὸς ἐταράχθη-
μεν, καὶ ηὐχόμεθα τοῖς θεοῖς
ἀποτρέψαι τὸ ἀλλόκοτον τῦ
φαντάσματος. ὅπου γ' πεντακο-
σίους σταδίους διελθόντες, εἰδομεν
ὕλην μεγίστην, καὶ λάσιον, πι-
τύων, καὶ κυπαρίττων. καὶ ἡμεῖς

verò illucescente die in ni-
dum ingressi, similem illum
ingenti naui, & ex con-
gestis arboribus conflatum
contemplabamur. Inerant
autem oua quingenta, quo-
rum vnumquodque Chio
dolio erat capacius: iámque
pulli intus crocitantes con-
spiciebantur. Cùm igitur
vnum ex ouis securibus
præcidissemus, pullum im-
plumem viginti vulturibus
ampliorem excluſimus. Post-
quam autem digressi fui-
mus propè ducentis à nido
stadijs, magna, mirandáque
prodigia nobis obuenerunt.
Nam proræ cheniscus sub-
itò alas emisit, & exclа-
mauit: & gubernator Scin-
tharus qui iam caluus erat,
comam denuo produxit:
quódque est omnium in-
credibilissimum, ipse nauis
malus germinauit, & ra-
mos propagauit, & in ver-
tice fructum edidit: qui
ficus erant, vuæque perma-
gnæ nondum maturæ. His
visis non immeritò turbati
sumus, & à Dijs precati vt
portentosam visionem auer-
terent. Necdum quingentis
stadijs processeramus, quum
yidimus maximam syluam,
eámque pinis & cupressis
horridam. Nos autem esse
continentem arbitrabamur.
ἐλπίσαμεν ἤπειρον εἶναι.

τὸ δὴ λῶ πέλαγος ἄβυσσον,
ἀείζοις δένδρεσι καταφυτευό-
μενον. εἰστήκει δὲ τὰ δένδρα
ὅμως ἀκίνητα, ἀρδὰ, καὶ δασέα
ἐπιπλέοντα. πλησιάσαντες δὲ
δοῦ, ἢ τὸ πᾶν κατανοήσοντες, εἰ
ἀποῤῥῳ εἰσόμεθά τι χρὴ δρᾶν.
ὅτε γὰρ διὰ τῶν δένδρων πλεῖν
δυνατὸν λῶ, πυκνὰ γὰρ, καὶ
προσεχῆ ὑπῆρχεν, οὔτ' ἀνα-
κρέφειν ῥᾴδιον ἐδόκει. ἐγὼ δ'
ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ μέγιστον δέν-
δρον, ἀπεσκόπουν τὰ ἐπέκεινα
ὅπως ἔχοι. καὶ εἶδον ὡς ἐπὶ
σταδίους μὲ πεντήκοντα ἢ ὀλί-
γῳ πλείους, πρὸ ὕλης οὔσαν.
ἔπειτα δ' αὖθις ἕτερον ὠκεα-
νὸν ἐκδεχόμενον. καὶ δὴ
ἐδόκει ἡμῖν ἀναθαῤῥοῦσι πρὸ
πεῦν ἐπὶ πρὸ κόμας τῶν δέν-
δρων, πυκνὴ γὰρ ἦν, ἐμβιβάσαι,
εἰ δυναίμεθα, ἐς πρὸ ἑτέραν
θάλατταν. καὶ ὅπως ἐποιήσαμεν.
ἐπιδήσαντες γὰρ αὐτῇ κάλῳ
μεγάλῳ, καὶ ἀνελθόντες ἐπὶ
τὰ δένδρα, μάλις ἀνημησάμε-
θα. καὶ θέντες ἐπὶ τῶν κλάδων,
πετάσαντές τε τὰ ἱστία, καθά-
περ ἐν θαλάττῃ ἐπλέομεν, τῷ
αὔρᾳ μὲν πρὸς οὐδὲν ὑποφερόμε-
νοι. ἔνθά με καὶ τὸ Ἀντιμάχου
τοῦ ποιητοῦ ἔπος εἰσῆλθε. φησὶ
γάρ που κἀκεῖνος, Τοῖσιν δ'

at erat immensæ profunditatis pelagus, radice carentibus arboribus consitum: Ipsæ tamen arbores stabant immobiles, erectæ, ac si supernatarent. Quò cùm accessissemus, rémque totam animaduertissemus, quid facto esset opus, ambigebamus. Neque enim per arbores, quia densæ, contiguæque erant, nauigare poteramus: neque redire facile videbatur. Itaque in altissimam arborem conscendi, ex quâ contemplarer quomodo res illic se haberent: ac vidi syluam hanc quinquaginta vel paulò plura stadia protensam, alterúmque deinde Oceanum succedentē. Tunc nobis visum est nauim arborū comæ imponere, quoniam densa erat, & si possemus, in alterum mare transferre. Quod & fecimus. Nauim enim magno fune colligatam, conscensis arboribus, vix subueximus. Quam cū super ramis posuissemus, explicatis velis, tanquam in mari nauigabamus, cùm protrudente vento tractim duceremur. Hîc & mihi Antimachi poëtæ versus in mentem venit: nam alicubi ille dicit. *Iu qui syluosum tenuant per cærula cursum.*

ὑλήεντα διὰ πλόον ἐρχομένοισι

Sylua tamen ſuperata, ad aquam deuenimus : atque iterum naui pariter demiſſa per puram & limpidam aquam nauigauimus, donec hiatui magno incubuimus, quem dirimens aqua fecerat, quemadmodum in terris à terræ motu voragines fieri nonnunquam videmus. Nauis autem mox detractis velis, facilè conſtitit, quanquam parum abfuit quin delaberetur in præceps. Nos autem deorſum intuentes, voraginem perquam horrendam & incredibilem, mille circiter ſtadiorum vidimus. Nam aqua velut diuiſa ſtabat. Ad dextram verò circunſpicientes cernimus procul pontem continuatum, aqua duo maria quoad ſuperficiem iungente, & ex alio mari in aliud defluente. Ergo remorum vi præteruecti ſumus, magnóque labore præter ſpem traiecimus. Hinc nos ſuſcepit mare placidum, Inſuláque non magna ad quam facilis eſt aditus. Hanc incolunt homines feri, Bucephali, cornuti qualem apud nos

πελάσαντες δ' ὅμως τῷ ὕλῃ, ἐξικόμεθα πρὸς τὸ ὕδωρ, καὶ πάλιν ὁμοίως καταδύντες τῷ ναῦν, ἐπλέομεν διὰ καθαροῦ, καὶ διαυγοῦς ὕδατος, ἀχρὶ δὴ ἐπίσημεν χάσματι μεγάλῳ ἐν τῷ ὕδατος διεζῶντος γεγυμένῳ, καθάπερ ἐν τῇ γῇ πολλάκις ἑωρῶμεν γιγνόμενα σεισμῶν. γεγυμένα διαχωρήματα. ἡμῖν δὲ νηῦς, καθελόντων ἡμῶν τὰ ἱστία, ῥᾳδίως ἔστη παρ' ὀλίγον ἐμπεσοῦσα κατενεχθῆναι. κατακύψαντες δὲ ἡμεῖς, ἑωρῶμεν βάθος ὅσον σταδίων χιλίων, μάλα φοβερὸν, καὶ παράδοξον. εἱστήκει γὰρ τὸ ὕδωρ ὥσπερ μεμερισμένον. περιβλέποντες δὲ κατὰ δεξιὰ, ὁρῶμεν πόρρωθεν γέφυραν ἐπεζευγμένην ὕδατος, διαπλόντος τὰ πελάγη κατὰ ὑποφάνειαν, κἀκ τῆς ἑτέρας θαλάττης ἐς τὴν ἑτέραν διαῤῥέοντος. παρελάσαντες οὖν ταῖς κώπαις, κατ' ἐκεῖνο παρεθέμεθα, καὶ μετὰ πολλῆς ἀγωνίας ἐπεράσαμεν. ὅπότε παρεσβαλόντες. τυγχάνουσιν ἡμᾶς ὑποδέχεται πέλαγός τε παρεσπνὲς, καὶ νῆσος ἐμεγάλη, εὐπαρόδιτος οἰκουμένη. οἰκέουσι δὲ αὐτὴν ἄνθρωποι ἄγριοι, βουκέφαλοι, κέρατα ἔχοντες, οἷον παρ' ἡμῖν τὰ

Μινώταυρον ἀναπλάττουσιν.
ἀποβαίντες δ', προσήειμεν
ὑδρευσόμενοι, καίτοι καὶ σιτίου
λιμώττοντες, εἰ ποθεν δυνηθείη-
μεν. οὐ γὰρ ἔτι ἐδύναμεν. καὶ
ὕδωρ μὲν οὐ πολὺ ἀπωτέρω εὕρο-
μεν. ἄλλο δὲ οὐδὲν ἐπεφαίνετο,
πλὴν μυκηθμὸς πολὺς οὐ
πόρρωθεν ἠκούετο. δόξαντες οὖν
ἀγέλην εἶναι βοῶν, καταλι-
πόντες προχωρεῖν, ἐπέσημεν
τοῖς αὐτόθι. οἱ δὲ, ἰδόντες
ἡμᾶς, ἐδίωκον. καὶ ζωοὺς μὲν τοὺς
ἑταίρων λαμβάνουσιν. οἱ δὲ
λοιποὶ, πρὸς τὴν θάλατταν
κατεφεύγομεν. εἶτα μόλις
πάντες ὁπλισάμενοι, οὐ γὰρ
ἐδόκει ἡμῖν ἀπαμωσήτους προϊέ-
ναι τοὺς φίλους, ἐμπίπτομεν
τοῖς Βουκεφάλοις, τὰ κρέα τῶν
ἀνῃρημένων διαιρουμένοις. φο-
βήσαντες δὲ πάντας, ἐδιώκομεν,
καὶ κτείνομέν γε ὅσον, πεντή-
κοντα, καὶ ζῶντας αὐτῶν δύο
λαμβάνομεν καὶ αὖθις ὀπίσω
ἀνεστρέφομεν, τοὺς αἰχμαλώ-
τους ἔχοντες. σπίον μέντοι οὐ-
δὲν εὕρομεν. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι,
παρήνουν ἀποσφάττειν τοὺς
παρειλημμένους. ἐγὼ δὲ, οὐκ
ἐδοκίμαζον. ἀλλὰ δήσαντες, ἐφύ-
λαττον αὐτούς, ἄχρι δὴ ἀφίκοντο
πρέσβεις, ἀπαιτοῦντες ἐπὶ

Minotaurum fingunt. Hîc
descendimus vt aquatum i-
remus, & commeatum,
ſicubi poſſemus, quia iam
defecerat, caperemus. Nec
A procul aquam illic inue-
nimus: at præterea nihil
apparebat, ſed multus mu-
gitus non procul audie-
batur. Ergo rati boum eſſe
gregem, paulatim progreſſi,
B in homines incidimus:
qui nos vbi viderunt, inſe-
quuti, tres ex ſocijs cepe-
runt: reliqui verò ad mare
confugimus. Armati de-
inde omnes (neque enim
C ſocios inultos negligere
conſilium erat) irruimus in
Bucephalos, qui carnes
occiſorum inter ſe diuide-
bant. Terrefactos omnes
inſequuti ſumus, & quin-
quaginta circiter interfe-
D cimus, duóſque ex illis
viuos cepimus, quos vin-
ctos trahentes, denuo re-
uerſi ſumus. At commea-
tum nullum inuenimus.
Quare nonnulli ſuadebant
vt captiui iugularentur: at
E mihi non probabatur: quin
vinctos ſeruaui, donec legati
à Bucephalis repeterent:
redimerentque captiuos.

παρὰ τῶν Βουκεφάλων
λύσοις τῶν συναιχμαλώτων.

συνίεμεν γὰρ αὐτῶν διανευόντων, καὶ φωνήν τινα μυκωμῶδη ὥσπερ ἱκετευόντων. τὰ λύτρα δ' ἦν ἰχθύων πολλοὶ, καὶ ἰσχάδες ξηραὶ, καὶ κρόμμυα, καὶ ἔλαφοι τέτταρες, ἕνδεκα ἑκάστη πόδας ἔχουσα, δύο μὲν τοὺς ὄπισθεν. οἱ δὲ πρόσω, ὡς ἕνα συμπεφύκεσαν. ἐπὶ τούτοις ἀποδόντες τοὺς συνειλημμένους, καὶ μίαν ἡμέραν ἐπισπάσαντες, ἀνήχθημεν. ἤδη γὰρ ἰχθύες τε ἡμῖν ἐφαίνοντο, καὶ ὄρνεα παρεπέτετο, καὶ ἄλλα ὁπόσα γῆς πλησίον ὄντος, σημεῖα προὐφαίνετο. μετ' ὀλίγον δ', ἦ ἀνδρες ἐδόκουν ἰδεῖν τρόπῳ ναυτιλίας χρωμένους. αὐτοὶ γὰρ καὶ ναῦται, καὶ νῆες ἦσαν. λέξω δὲ τὸν πλοῦν ἢ τρόπον. ὕπτιοι κείμενοι ἐπὶ τῶν ὑδάτων, ὀρθώσαντες τὰ αἰδοῖα, μεγάλα γὰρ φέρουσιν, ἐξ αὐτῶν ὀθονίῳ πετάσαντες, καὶ ταῖς χερσὶ τὼν ποδοῖν ἀντέχοντες, ἐμπίπλωντος τοῦ ἀνέμου, ἔπλεον. ἄλλοι δὲ μετὰ τούτους, ἐπὶ φελλῶν καθημένοι, ζεύξαντες δύο δελφῖνας ἤλαυνόν τε, καὶ ἡνιόχευον. οἱ δὲ πρόσθεν ὄντες, ἐπεσύροντο τοὺς φελλούς. οὗτοι ἡμᾶς οὔτε ἠδίκουν, οὔτε ἔφευγον, ἀλλ' ἤλαυνον ἀδεῶς τε, καὶ εἰρηνικῶς, τὸ εἶδος δὲ ἡμετέρου

Erenim ex nutibus, & mœesto quodam mugitu, velut supplicantes intelligebamus. Erat autem redemptionis precium, multi casei, pisces sicci, cepæ, & quatuor cerui, quorum vnicuique tres erãt pedes, duos quidem posteriores, in vnum verò coaluerant anteriores. His conditionibus redditis captiuis, vnum tantùm diem cõmorati discessimus. Iámque pisces nobis apparebant, & aues aduolabant, & eiusmodi alia, quæ terræ vicinæ signa esse solent, occurrebant. Paulò post homines vidimus qui noua ratione nauigabant. Ipsi enim & nautæ & naues erant. Quem nauigationis modum explicabo. Supini super aquam iacentes, erectis pudendis, quæ grandia ferunt, ex ijs linteum extendebant, & manibus pedem tenentes, incidente vento nauigabant. Post hos, & alij suberibus insidentes, iunctis duobus delphinis remigabant, & equitabant, alij præcedentes subera trahebant. Hi neque iniuria nos affecerunt, neque fugerunt, sed intrepidè, & pacatè vehebantur, nostræ nauis figuram

πλοίου θαυμάζοντες, καὶ πάντοθεν περισκοποῦντες. ἐπέρας ἦν ἤδη προσχθιμίδι νήσῳ οὐ μεγάλῃ. κατῳκεῖτο δὲ αὕτη ὑπὸ γυναικῶν ὡς ἐνομίζομεν, ἑλλάδα φωνὴν προϊεμένων. προσήεσαν γὰρ, καὶ ἐδεξιοῦντο, καὶ παπαίζοντο, πάνυ ἑταιρικῶς κεκοσμημέναι, καλαὶ πᾶσαι, καὶ παῖδες, ποδήρεις τοὺς χιτῶνας ὑποσυρόμεναι. ἡ μὲν οὖν ὕπνος, ἐκαλεῖτο Καβαλεῖσα. ἡ δὲ πόλις αὕτη, Ὑδαμαρδία. λαβοῦσαι δ' οὖν ἡμᾶς αἱ γυναῖκες, ἑκάστη πρὸς ἑαυτὴν ἀπῆγε, καὶ ξένον ἐποιεῖτο. ἐγὼ δὲ μικρὸν ὑποσχὰς, οὐ γὰρ ἀκριβὲς ἐμαντευόμην. ἀκριβέστερόν τε περιβλέπων, ὁρῶ πολλῶν ἀνθρώπων ὀστᾶ, καὶ κρανία κείμενα. καὶ τὸ μὲν, βολὴν ἰσχάνει, καὶ τὸν ἑταίρεις συγκαλεῖν, καὶ ἐς τὰ ὅπλα χωρεῖν, ὡς ἐδοκίμαζον. προχειρισάμενος δ' ἐγὼ μαλάχην, πολλὰ ἐνυχόμην αὐτῇ διαφυγεῖν ἐκ τῶν παρόντων κακῶν. μετ' ὀλίγον δὲ, ἡ ξένης διακονουμένης, εἶδον τὰ σκέλη οὐ γυναικὸς, ἀλλ' ὄγου ὁπλαί. καὶ δὴ σπασάμενος τὸ ξίφος, συλλαμβάνω τε αὐτῇ. καὶ δύσας, δὴ, ἄκουσα μέν, εἶπε δὲ ὅμως,

mirãtes, & vndique circumspectantes. Sub vesperam appulimus ad insulam non magnam, quæ vt arbitrabamur, à mulieribus Græca lingua loquentibus habitabatur. Nam ad nos accesserunt, & exceperunt, salutarúntque meritricio cultu comptæ, pulchræ omnes, & iuuenculæ, talares tunicas trahentes. Insulæ nomen erat Cabalusa, ciuitatis Hydamardia. Itaque nos susceperunt hæ mulieres, & secum quemque singulæ abduxerunt, hospitémque fecerunt. At ego substiti, quia nihil boni vaticinabar: & circunspiciens accuratiùs multorum hominum ossa, & caluarias iacentes vidi. Cúmque nec vocem attollendam, nec conuocandos socios, nec ad arma eundum esse iudicarem: acceptam in manus maluam obnixè orabam vt ex præsentibus malis euaderem. Ac paulò post cùm ministraret hospita, non crura mulieris, sed asini vngulas vidi. Mox eam educto gladio corripio, & vinctam de omnibus interrogo. Illa verò, quamuis inuita, dixit tamen, se mulieres esse

περὶ τῶν ὅλων αἰτίαν. ἡ δ' ἔφη μὲ εἶναι θαλαττίους

γωναῖκας, Ονοσκελέας προσαγορευομένας. Τοῦτο δ' ποιεῖσι τοὺς ἐπιδημοῦντας ξένους. ἐπειδὰν δὲ ἔφη μεθύσωμεν αὐτοὺς, συνευνηθέντα, κοιμωμένοις ἐπιχειρῆμεν. ἀκούσας δὲ ταῦτα, ἐκείνῳ μὲ κατέλιπον αὐτῆς δεδεμένῳ. αὐτὸς δὲ ἀπελθὼν ἐπὶ τὸ στέγος, ἀβέων τε, καὶ τῶν ἑταίρων συνεκάλεσα. ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, τὰ παντα ἐμήνυον αὐτοῖς, καὶ τά τε ὀστᾶ ἐδείκνυον, καὶ ἦγον εἴσω πρὸς ἣν δεδεμένῳ. κἀδὲ, αὐτίκα ὕδωρ ἐγένετο. καὶ ἀφανὴς ἦν. ὅμως δὲ, τὸ ξίφος εἰς τὸ ὕδωρ κατῆκα, πειρώμενος. τὸ δὲ, αἷμα ἐγένετο. ταχέως οὖν ἐπὶ ναῦν κατελθόντες, ἀπεπλεύσαμεν. καὶ ἐπεὶ ἡμέρα ἐπήγαζε, πρῶτα μὲν ἄπιεσαν ἀποβλέποντες, εἰκάζομεν εἶναι τὴν ὑφ' ἡμῶν οἰκουμένην χεμένῳ. προσκυνήσαντες δὲ, καὶ προσευξάμενοι, περὶ τῶν μελλόντων ἐσκοποῦμεν. καὶ τοῖς μὲν, ἐδόκει ἐπισπᾶσι μόνον αὖθις ὀπίσω ἀναφέρειν. τοῖς δὲ, τὸ μὲν πλοῖον αὐτῆς καταλιπεῖν. ἀπελθόντας δὲ εἰς τὴν Μεσόγαιαν, πειρᾶσθαι τῶν ἐνοικούντων. ἐν ὅσῳ δὲ ταῦτα ἐλογιζόμεθα, χειμὼν σφοδρὸς ἐπέπεσεν, καὶ προσαράξας τὸ σκάφος τῷ αἰγιαλῷ διέλυσεν.

A marinas, quæ Onoscelæ appellantur: & peregrinis hospitibus vesci. Nam inebriatis, inquit, concumbimus, & manus violentas sopitis afferimus. His auditis vinctam illam ibi reliqui: tum ipse conscenso tecto clamaui, & socios conuocaui. Quibus vbi conueniissent, rem omnem significaui, & ossa ostendi, intúsque ad vinctam illam duxi: verùm protinus in aquam versa est, & euanuit. Ego verò experiri volens, gladium in aquam condidi, illáque mox facta est sanguis. Ocyus igitur repetita naui soluimus. Hinc postquam illuxit dies, terram conspeximus quam cõijciebamus esse eam quæ orbi nostro est opposita. Prouoluti igitur, & precati, quid futurum esset, dispiciebamus. Quibusdam autem placebat ascendere duntaxat, ac denuo redire: alijs verò illic relicta naui, ad regionem mediterraneam, explorandum incolas proficisci. Quæ dum cogitaremus, oborta vehemens tempestas, nauim littori impactam comminuit.

ἡμεῖς δ', μόλις ἐξενηξάμεθα, τὰ ὅπλα ἕκαστος, καὶ εἴ τι ἄλλο οἷός τε ἦν ἁρπασάμενοι. ταῦτα μὲν τὰ μέχρι τῆς ἑτέρας γῆς συνενεχθέντα μοι ἐν τῇ θαλάττῃ, καὶ παρὰ τὸν πλοῦν ἐν ταῖς νήσοις, καὶ ἐν τῷ ἄέρι, καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῷ κήτει, καὶ ἐπεὶ ἐξήλθομεν, παρά τε τοῖς ἥρωσι, καὶ τοῖς ὀνείρασι, καὶ τὰ τελευταῖα, παρὰ τοῖς Βουκεφάλοις, καὶ τοῖς Ὀνοσκελέαις. τὰ δ' ὅπῃ τῆς γῆς, ἐν ταῖς ἑξῆς βίβλοις διηγήσομαι.

Nos verò armis, & quod quisque poterat, correptis ægrè enatauimus. Hæc sunt quæ mihi donec ad terram alteram venirem, in mari, & nauigando in Insulis, & in aëre, ac postea in Cete, & cum ab eo exissemus, apud Heroas, & Somnia: postremò apud Bucephalos & Onoscelcas contigêre. Quæ verò in terra acciderunt, sequentibus libris enarrabo.

TYPANNOKTONOΣ. TYRANNICIDA.

ARGVMENTVM.

Quod ad Argumentum Declamationis attinet, infrà ab ipso authore ponitur. Cæterùm genus orationis Iudiciale est. Status Qualitatu. De eo enim potissimum quæritur: Dignus-ne sit præmio Tyrannicida, qui filium tyranni occidit, an non. Incidit tamen legalis quoque. Nam & de eo, qui tyrannicida vocandus sit, & de legis sententia disputatur. Exordium attentione & docilitate comparanda fermè consumitur, dum & summam petitionis, & rei magnitudinem pariter ac nouitatem exponit. Nisi quòd interim & benevolentiam sibi ex merito facti, & aduersario ex suspicione inuidiam parat. Narratione, grauitatem atque sæuiciam tyrannidis primùm persequitur, eiúsque omnem caussam in filium tyranni transfert, vt videatur videlicet certo consilio filium ante patrem aggressus esse, deinde & modum peracta cædis & consilium suum exponit. Hinc Propositio siue petitio sequitur. Post quam confirmatio, in qua principio petitionem suam commendat amplificatione euentus & bonorum, qua ex hoc facto secuta sint, cum

aduersarij obiectione comparata. Deinde verbis legis opponit definitionem tyrannicida, à genere comprobatam, puta quòd non solùm is, qui sua manu & gladio tyrannum occidit, hoc nomine dicendus sit, sed etiam qui per alium, & quocunque modo illum tollit. Postea etiam à fine legis argumentatur contra scriptum. Vltimo locum, quem Rhetores à summo ad imum vocant, siue etiam communem, tractat: in quo consilium siue voluntas, conatus, actio, eáque per comparationem, aut affectionem amplificata, postremò & euentus considerantur. Peroratio autem locum patheticis constat, nam ipse quidem pro se affectum mouet à modo & instrumento actionis, à tyranni autem persona, hypotyposi quadam, seu descriptione dictorum ac factorum illius. Ad finem Propositionem repetit, & sui beneficij veluti memoriam quandam in animis auditorum relinquit.

Ἀνῆλθέ τις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ὡς ἀποκτενῶν τὸν τύραννον. καὶ αὐτὸν μὲν οὐχ εὗρε. τὸν δ' υἱὸν αὐτοῦ ἀποκτείνας, κατέλιπε τὸ ξίφος ἐν τῷ σώματι. ἐλθὼν ὁ τύραννος, καὶ τὸν υἱὸν ἰδὼν ἤδη νεκρὸν, τῷ αὐτῷ ξίφει ἑαυτὸν ἀπέκτεινεν. αἰτεῖ. ὁ ἀνελὼν, καὶ τὸν τοῦ τυράννου υἱὸν ἀνελὼν, λέγει, ὡς τυραννοκτόνος.

QVidam in arcem conscendit, vt tyrannum occideret: quem cùm non inuenisset, filium occidit, & gladium in corpore reliquit. Vbi venit tyrannus, filiúmque vidit mortuum, eodem gladio se confecit. Qui in arcem conscenderat, & tyranni filium interfecerat, præmium vt tyrannicida poscit.

Δ Τὸ τυράννους ἀποκτείνας, ὦ ἄνδρες δικασταί, μιᾶς ἡμέρας, τὸν μὲν, ἤδη παρηβηκότα, τὸν δὲ, ἀκμάζοντα, καὶ τοὺς διαδεξομένους τῶν ἀδικημά-

C VIn duos eadem die tyrannos occiderim judices, alterum quidē ætate iam affecta, alterū annis florentē, & ad scelerum successionem

των ἑτοιμότερον, ἥκω μίαν
ὅμως ἐπ' ἀμφοτέροις αἰτήσων
δωρεάν, μόνος τῶν πώποτε
τυραννοκτόνων πληγῇ μιᾷ δύο
πονηροὺς ἀποσκευασάμενος, A
καὶ φονεύσας, τὸ μὲν παῖδα,
τῷ ξίφει. τὸν πατέρα δὲ, τῇ
περὶ τὸν υἱὸν φιλοσοφίᾳ. ὁ
μὲν οὖν τύραννος, αὐθ' ὧν ἐποί-
ησεν, ἱκανὴν ἡμῖν δέδωκε τι- B
μωρίαν, ζῶντα μὲν, τὸν υἱὸν ὀπ-
δὼν περιαιρημένον παρὰ τὴν
τελευτήν. τελευταῖον δὲ,
ἀναγκασθεὶς τὸ παραδοξότα-
τον αὐτὸς αὑτῷ γενέσθαι τυ- C
ραννοκτόνος. ὁ παῖς δὲ ὁ
ἐκείνου τέθνηκε μὲν ὑπ' ἐμοῦ,
ὑπηρέτησε δέ μοι καὶ ἀποδα-
νὼν πρὸς ἄλλον φόνον, ζῶντι
μὲν συναδικῶν τῷ πατρὶ, μὴ
δικαίως δὲ παροκτονήσας, ὡς D
ἐδόκατο. τὴν μὲν οὖν τυραν-
νίδα ὁ παύσας εἰμὶ ἐγὼ. καὶ
τὸ ξίφος, ὃ πάντα εἰργασαι,
ἐμόν. τὴν δὲ τάξιν ἐναλλαξα,
τὸν φόνον, καὶ τὸν τρόπον ἐκκαι- E
νοτόμησα τῶν πονηρῶν τε-
λευτῆς. τὸν μὲν ἰσχυρότερον,
καὶ ἀμυνάσθαι δυνάμενον, αὐ-
τὸς ἀπελών. τὸν γέροντα δὲ,
μόνῳ παραχωρήσας τῷ ξίφει.
ἐγὼ μὲν οὖν καὶ περὶ τούτων ἐμέλη-
σα τούτοις ἐμέλη-

capessendam paratum: vnicum tamen pro ambobus præmium petitum venio, qui quidem vnus omnium quotquot tyrannicidæ fuerunt, vnico vulnere duos maleficos fuerim amolitus, necíque dederim, filium videlicet ense, patrem verò summo filij desiderio. Itaq; tyrannus pro his quæ commisit, abundè magnas pœnas nobis dependit, quippe qui & viuus aspexerit filium priùs immatura morte sublatum, & quod omnium est inusitatissimum, compulsus sit denique sui tyrannicida fieri. At filius quidem illius à me est peremptus: cæterùm occisus, ad cædem alteram, suam operam mihi cómodauit: dum qui viuo patri scelerum socius fuerat, eiusdem post mortem, quatenus licuit, patricida extitit. Ego itaque sum is qui tyrannidem sustuli, meúsque gladius, qui omnia confecit. Sed cædis ordinem commutaui, & modum conficiendi sceleratos innouaui: quum robustiorē, & qui se tueri poterat, ipse peremi: senem verò soli gladio concessi. Quibus de causis quiddā etiam amplius à vobis me consequuturum putabam, & præmia la-

μαι παρ' ὑμῶν, καὶ δωρεὰς

turum

λήψεσθαι ἰσαρίθμοις τοῖς ἀπηρημένοις, ὥσαν ὑ τῶν παρόντων ἀπαλλάξας ὑμᾶς μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν μελλόντων κακῶν ἐλπίδος, καὶ τὴν ἐλευθερίαν βέβαιον παρασχών, ἀδεκὸς παραλελειμμένος κληρονόμου τῶν ἀδικημάτων. μεταξὺ δὲ κινδυνεύω, τοσαῦτα κατορθώσας, ἀγέρας ἀπολαβεῖν παρ' ὑμῶν, καὶ μόνος στερεθῆναι τῶν παρὰ τῶν νόμων ἀμοιβῆς, οὓς διεφύλαξα. ὁ μὲν οὖν ἀπλέγων, οὗτος δοκεῖ μοι οὐ κηδόμενος ὡς φησὶ τῶν κοινῶν τοῦτο ποιεῖν, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς τετελευτηκόσι λελυπημένος, καὶ ἀμυνόμενος τὸ ἐκείνοις τὸ θανάτου ἄτιμον γεγενημένον. ὑμεῖς δ', ἂν ἀρέσθε μου τὰ ἀνδρες δικαστὰ ὀλίγον τὰ ἐν τῇ τυραννίδι, καθάπερ εἰδόσιν ὑμῖν ἀκριβῶς διεξιόντος. καὶ γὰρ τὸ μέγεθος οὕτω μάθοιτ' ἂν τῆς εὐεργεσίας τῆς ἐμῆς, καὶ αὐτοὶ μᾶλλον εὐφρανεῖσθε, λογιζόμενοι ὧν ἀπηλλάγητε. οὐ γὰρ ὥσπερ ἄλλοις ποτὲ ἤδη πολλάκις ἀπλῶ καὶ ἡμεῖς τυραννίδα, καὶ μίαν δουλείαν ὑπομείναμεν, ἀλλ' ἑνὸς ὑπηνέγκαμεν ἐπιθυμίαν δεσπότου, ἀλλὰ μύρια τὰ ὅμοια δυσχερῶν,

turum quę numero interemptos æquarent: vt pote qui non modò præsentibus malis, sed futurorum etiam formidine vos liberarim, quique nullo scelerum hærede relicto stabilem in libertatē vos asseruerim. Interim tamen, re tam strenuè gesta, in discrimen adducor, ne præmio fraudatus à vobis discedam, solúsq; mercedem non feram, quam leges à me seruatæ præstituunt. Quare qui contradicit, is mihi videtur non reipub. studio, quemadmodum dicit, hoc facere, sed quòd illos perijsse doleat, & illorum mortis authorem vlcisci cupiat. Vos autem judices, mihi paulisper attendite, dum tyrannidis mala, tametsi optimè nostis ipsi, commemoro: siquidem hoc pacto futurum est, vt & mei beneficij magnitudinem intelligatis, & ipsi plus capiatis voluptatis, reputando quibus malis liberati sitis. Neque enim, sicut alijs quibusdā sæpe accidit, simplicem etiam nos tyrannidem, & vnicam seruitutem sustinuimꝰ, nec vnius domini libidinem pertulimus: verùm soli omnium quos similis habuit calamitas,

δυο αὖθ' ἑνὸς τυράννους εἴχομεν, καὶ τοῖς διπλᾶ οἱ δυσυχεῖς ἀδικήματα διηρεύμεθα, μετριώτερος ὢν ὁ πρεσβύτης ἐκεῖνος παρὰ τὸν, καὶ πρὸς τὰς ὀργὰς ἡπιώτερος, καὶ πρὸς τὰς κολάσεις ἀμελυτερος, καὶ πρὸς τὰς ἐπιθυμίας βραδύτερος, ὡς αὐτὸν ἤδη τὸ ἡλικίας τὸ μὲν σφοδρότερον τῆς ὁρμῆς ἐπεχούσης, τὰς δὲ τῶν ἡδονῶν ὀρέξεις χαλιναγωγούσης. καὶ πρός γε τοῦτοις ἀρχὴν τῶν ἀδικ[illegible]των τοῦ παιδὸς ἄκων προσηνέχθη ἐλέγετο, οὐ πάνυ τυραννικὸς αὐτὸς ὤν, ἀλλ' εἴκων ἐκείνῳ. φιλότεκνος γὰρ ἐς ὑπερβολὴν ἐγίνετο, ὡς ἔδειξε. καὶ πάντα ὁ παῖς ἐκεῖνος αὐτῷ, καὶ ἐκείνῳ ἐπείθετο. καὶ ἁδίκῃ ὅσα κελεύοι, καὶ ἐκόλαζεν ἃς προσετάττοι, καὶ πάντα ὑπηρέτει. καὶ ὅλως, ἐτυραννεῖτο ὑπ' αὐτοῦ, καὶ δορυφόρος ἦν τοῦ παιδὸς ἐπιθυμιῶν ἐκεῖνος. ὁ νεανίας δὲ, τῆς μὲν τιμῆς παρεχώρει καθ' ἡλικίαν ἐκείνῳ, καὶ μόνου ἔσχετο τοῦ τῆς ἀρχῆς ὀνόματος. τὸ δὲ ἔργον ἦν τυραννίδος, καὶ τὸ κεφάλαιον, αὐτὸς ἐκεῖνος. καὶ μὲν πολὺν καὶ ἀσφαλῆ, ἀπ' αὐτοῦ παρεῖχε τὴν δυνασείαν. ἦν δ' ἀπόλαυσιν, μόνος ἐκομπεύετο τῶν ἀδικημάτων. ἐκεῖνος ἐκείνου ὁ τοῦ δορυφό-

duos pro vno tyrannos habebamus, & in geminas iniurias distrahebamur infœlices. Porrò senex multò moderatior erat, quippe in ira mitior, in supplicijs lenior, ad voluptates tardior: vt pote cui iam ætas vehementiam appetitus cohiberet, voluptatúmque cupiditates refrænaret. Quin ad suscipienda scelera nolens, à filio impelli ferebatur, cùm ipse non admodum tyrannicus esset, sed illi morem gereret. Nam nimiopere filium amabat, vt re declarauit. Omniáque illi erat filius, illi parebat, quas volebat iniurias, inferebat, afficiebat supplicio quoscunque præcipiebat, ac in omnibus obsecundabat. Denique filius tyrannum agebat in patrem, pater filij cupiditatum erat satelles. Tametsi huic ætatis causa honorem cedebat adolescens, solóque imperij à nomine temperabat: ipse tamen tyrannidem exercebat, eiúsque caput erat. Et quanquam tutamētum præsidiúmque principat⁹ ab illo mutuabatur, scelerum tamen emolumentis solus fruebatur. Ille erat qui satellites

ἐχυς συνέχων, ὁ δὲ φρουρὰν κρατῶν, ὁ τὸν τυραννοῦμενον ἀνελὼν, ὁ τὸν ἐπιβουλεύοντας φόβων, ἐκεῖνος, ὁ τὸν ἐφήβους ἀπάγων, ὁ συνδεῖζων τοῖς γάμοις, ἐκείνῳ αἱ παρθένοι ἀνήγοντο, καὶ εἴ τινες φυγαὶ, καὶ εἴ τινες φυγαὶ, καὶ χρημάτων ἀφαιρέσεις, καὶ βάσανοι, καὶ ὕβρεις, πάντα ταῦτα τολμήματα ἦν νεανικά. ὁ γὰρ γέρων δὲ ἐκεῖνος, ἠκολούθει, καὶ συνῳδίκει, καὶ ἐπῄνει μόνον τὰ τοῦ παιδὸς ἀδικήματα. καὶ τὸ παράγμα ἡμῖν ἀφόρητον κατεσκεύαζε. Ὅταν γὰρ αἱ τῶν γνώμης ἐπιθυμίαι τὴν ἐν τῇ ἀρχῇ ἐξουσίαν παρελάβωσιν, οὐδένα ὅρον ποιοῦνται τῷ ἀδικήματος. μάλιστα δ' ἐκεῖνο ἐλύπει, τὸ εἰδέναι μοχθηρὰν, μᾶλλον δ' αἰσχρὸν τὴν δουλείαν ἐνομίζομεν, καὶ ἐν διαδοχῇ παραδεδομένην τῇ πόλει, ἄλλοτε ἄλλῳ δεσπότῃ, καὶ πονηρῷ, κλῆρον ἐμπορικὸν γενησόμενον τῷ δήμου, ὡς τοῖς γε ἄλλοις ἡ μικρά τις ἐλπὶς αὐτὴν τὸ λογίζεσθαι καὶ πρὸς αὐτὸν λέγειν, ἀλλ' ἤδη παύσεται, ἀλλ' ἤδη τεθνήξεται. καὶ μετ' ὀλίγον ἐλεύθεροι ἡσυχάσομεν. ἐπ' ἐκείνων δ', οὐδὲν τοιοῦτον ἠλπίζετο, ἀλλ' ἐπερρώμην ἤδη ἕτοιμον τῆς ἀρχῆς διάδοχον.

continebat, qui custodiam muniebat, qui tyrannidem affectantes è medio tollebat, qui insidiatores deterrebat, qui ephebos subducebat, qui coniugia violabat. Illi virgines adducebantur: tũ siquę cædes, siqua exilia, & pecuniarum expilationes, & cruciatus, & contumeliæ, ea omnia iuuenis temeritate gerebantur. Porrò senex ille obsequebatur, socium scelerum sese præbebat, & filij flagitia duntaxat comprobabat. Imò res intolerabilis nobis creabatur. Nam quum animi cupiditates ex imperio licentiam assumunt, nullum flagitijs modum imponunt. In primis verò illud me discruciabat, quòd prospicerem diuturnã, imò potiùs æternam fore eam seruitutem, & per successionem aliàs alij domino, tradẽdam rempub. populúmque homini scelesto hæreditatis instar o uenturum. Id enim alijs spem non exiguam facit, quod reputant, quod inter se dicunt: at mox coërcebitur, at mox demorietur, post modum liberi erimus. Sed de illis, tale nihil sperabatur: quin iã paratũ tyrannidis hæredem intuebamur. Itaque nullus ex generosis,

τοιαῦτ οὐδὲ ἐπιχειρεῖν τις

ἐτόλμα τῶν γλυκέων, καὶ τὰ
αὐτὰ ἐμοὶ προαιρουμένων,
μὴ ἀπέγνωστο παντάπασιν
ἡ ἐλευθερία, καὶ ἄμαχος ἡ
τυραννὶς ἐδόκει, πρὸς τοσού-
τοις ἐπιόντας τῆς ἐπιχειρή-
σεως. μὴ ὅτι ἐμὲ ταῦτ' ἐφό-
βησεν, οὐδὲ τὸ δυσχερὲς τῆς
πράξεως λογισάμενος ἀπέ-
κνησα, οὐδὲ πρὸς τὸ κίνδυνον
ἐπιδειλίασα. μόνος ἦ μόνος
πρὸς οὕτως ἰσχυρὰν καὶ πολ-
λῶν τὴν τυραννίδα. μᾶλλον
ἦ οὐδὲ μόνος, ἀλλὰ μὴ τὸ
ξίφους αὐτῇσι τὸ συμμεμα-
χημένου, καὶ τὸ μέσης σωτε-
ρα τυραννοκτονηκότος, πρὸ ὀφ-
θαλμῶν μοὶ, τὴν τελευτὴν
ἔχων, ἀλλαξόμενος ἦ ὅμως τὴ
κοινὴν ἐλευθερίαν τὴ σφαγὴς
τὴ ἐμῆς. ἐντυχὼν ἦ τῇ πρώ-
τῃ φρουρᾷ, καὶ βελάμενος
εὐρέως τὸν δορυφόρους, καὶ
τὸν ἐντυγχάνοντα κτείνων,
καὶ τὸ αὐθισάμενον πᾶν δια-
φθείρων, ἐπὶ τὸ κεφάλαιον
αὐτὸ τῶν ἔργων ἤειμι, ἐπὶ
τὴν μονὴν τῆς τυραννίδος
ἐκεῖ, ἐπὶ τὴν ὑποδοσιν τῶν
ἡμετέρων συμφορῶν. κἀ ἐπεὶς
τῷ τῆς ἀκροπόλεως φρουρίῳ,
καὶ ἰδὼν γλυκέως ἀμυνόμε-
νον, καὶ αὐθισάμενον πολλοῖς

iisque qui in meam eunt
sententiam, rem aggressi
audebat: sed desperabatur
omnino libertas, atque in-
expugnabilis videbatur ty-
rannis: quippe cùm esset
cum tam multis conflige-
dum. At me nihil ista de-
terruerunt, neque perpensa
negocij difficultate refugi,
neque periculum reformi-
daui. Verùm solus, solus in-
quam, aduersus adeò vali-
dam, magnámque tyran-
nidem, vel potiùs non solus,
sed gladio comite cõscendi,
qui mecum pugnauit, & ex
parte tyrannum interemit,
quum mors mihi ob ocu-
los interim versabatur, per-
pendebam tamen me mea
cæde publicam libertatem
redempturum. Ergo cùm
in primam custodiam irru-
issem, nec facilè satellites
summouissem, quemuis
obuium interimens, quod-
uis obstaculum amoliens,
ad ipsum negocij caput ten-
debam, ad vnicum tyran-
nidis robur, ad calamitatum
nostrarum argumentum. Et
facto in arcis propugnacu-
lum impetu, cùm viderem
illum fortiter sese tuentem,
& resistentem, multis
tamen vulneribus occidi.

βαύμασον, ὅμως ἀπέκτεινα.

καὶ ἤ μ' τυραννὶς, ἤδη καθῄρητο, καὶ πέρας εἶχε μοι τὸ τολμημα. καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου, πάντες μ' ἐλεύθεροι, ἐλείπετο δ' ὁ γέρων ἔτι μόνος αὐτόπλους, ἀποβεβληκὼς τοὺς φύλακας, ἀπολωλεκὼς τ' μεγαν ἐκεῖνον αὐτῷ δορυφόρον, ἔρημος, οὐδὲ ἡμιόλιος ἔτι χερὸς ἄξιος. ἐνταῦθα τοίνυν πρὸς ἐμαυτὸν ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὰ τοιαῦτα ἐλογισάμην. πάντ' ἔχει μοι καλῶς, πάντα πέπρακται, πάντα κατώρθωται, τίνα ἂν ὑπείλοιπος κολασθεὶν τρόπον; ἐμοῦ μ' γὰρ ἀνάξιος ὅτου, καὶ τ' ἐμῆς δεξιᾶς, καὶ μάλιστα ἐπ' ἔργῳ λαμπρῷ, καὶ νεανικῷ, καὶ ἡμιολίου ἀνδρηλίου, καταισχύνων κἀκείνῳ τ' σφαγήν. ἄξιον δέ τινα δεῖ ζητῆσαι δήμιον. ἀλλὰ μ' τὴν συμφορὰν, μὴ ὅ τ' αὐτὴν κερδάνειεν. ἰδέτω, κολασάτω παρακείμενον ἐχέτω τὸ ξίφος. τούτῳ τὰ λοιπὰ ἐντέλλομαι. ταῦτα βουλευσάμενος, αὐτὸς μ' ἐκπηδῶν ἀπηλλαττόμην. ὁ δ', ὅπερ ἐγὼ προὐμαντευσάμην, διεφθάρατο, καὶ ἐτυραννοκτόνησε, καὶ τέλος ἐπέθηκε τῷ ἐμῷ δράματι. πάρειμι οὖν κομίζων ὑμῖν τὴν δημοκρατίαν, καὶ διαρρίψων ἅπασι φανερὰν πᾶσιν.

I tiam tum erat sublata tyrannis, iam tum mihi confectum facinus: ex eo tempore liberi omnes: nisi quòd supererat senex solus, inermis, ejectis custodibus, amisso magno illo suo satellite, desertus, neque forti ampliùs dextra dignus. Ibi nimirum mecum ipse judices, hæc animo reputabam. Cuncta mihi præclarè habent, cuncta confecta, cuncta gesta sunt ex animi sententia. Quomodo verò puniatur qui superstes est? Moquidem, meaque dextra nequaquam est dignus, præsertim si post splendidum, & iuuenile, & generosum facinus interimatur, priorem illam cædem dedecoraturus. Dignus illo carnifex est quærendus: sed post calamitatē, ne vel hanc ipsam lucrifaciat: videat, crucietur, appositum habeat ensem, huic cætera mando. Hæc vbi mecum statuissem, ipse illinc discedo. At ille fecit quod prædiuinaueram, tyrannum occidit, meæque fabulæ finem imposuit. Adsum igitur populacem administrationē vobis adportans, cunctísque vt bono sint animo pronuncians,

κὴ τῳ ἐλευθερίαν εὐαγγελιζόμενος. ἤδη ἂν ἀπολαύετε τ' ἔργων τ' ἐμῶν. κενὴ μὲ ὡς ὁρᾶτε πονηρῶν ἡ ἀκρόπολις. ὀπταλῆται ὃ ἐδεῖς, ἀλλὰ καὶ τιμᾶν ἔξεστι, κὴ δικάζειν, καὶ ἀντιλέγειν κτ' τῶν νόμων. καὶ πάντα ταῦτα γεγώνασι δ' ἐμὲ ὑμῖν. κὴ διὰ τῳ τόλμαν τῳ ἐμῷ. κἀκ τοῦ ἑνὸς ἐκείνου φόνου, μεθ' οὗ οὐκ ἔπ ζην πατὴρ ἐδυνάσατο. ἀξιῶ δ' ἂν ὀπ τούτοις, τ' ὀφειλομένων δοθῆναί μοι παρ' ὑμῶν δωρεάν, ἡ φιλοκερδὴς, ἡδὲ μικρολόγος πς ὤν, οὐδ' ὀπ μισθῷ τ' παιδεία ἐνεργετῆν πεφηνημένος, ἀλλὰ βεβαιωθῆναί μοι βουλόμενος τὰ κατορθώματα τῇ δωρεᾷ, κὴ μὴ διαβληθῆναι, μηδ' ἄδοξον γένεσθ τῳ ὀπχείρησιν τῳ ἐμῷ, ὡς ἀτελῆ, κὴ χρείας ἀναξίαν κεκριμένων. ὑπόσοι δ' ἀντιλέγει, κὴ φησὶν, οὐκ ἔυλογον ποιεῖν με τιμᾶσθαι θέλοντα, καὶ δωρεὰν λαμβάνειν ἡ γὰρ εἶναι τυραννοκτόνον, οὐδὲ πιπροῖχθαί μοι π κτ' τ' νόμον. ἀλλ' ἐνδεῖν τι τῷ ἔργῳ τῷ ἐμῷ, πρὸς ἀπαίτησιν τῆς δωρεᾶς. πυνθάνομαι τοίνυν ἀυτ. τί λοιπὸν ἀπαιτεῖς παρ' ἐμοῦ; οὐκ ἐβουλήθην; οὐκ ἀνῃλθον; οὐκ ἐρόγευσα; οὐκ ἠλευθέρωσα; μή πς ὀπτάπῃς; μή πς κελεύει;

lætúmq; libertatis nuncium euulgans. Iam meis fruimini factis : vacua, sicut videtis, sceleratis hominibus est arx. Imperat nemo, honores deferte licet, & causas agere, & ex legibus contradicere. Atque hæc omnia vobis mea contigerunt opera, meáque fortitudine, & ex vnius illius cæde, post quem pater non potuit amplius viuere. Igitur dignum censeo, vt his pro meritis debitũ mihi à vobis præmiũ tribuatur, non quòd lucri sim amans, & sordidus, & de patria bene mereri mercedis gratia statuerim : verũ quòd cupiã officia mea præmio confirmari, nec ijs detrahi, neque inglorios fieri meos conatus, si iudicentur irriti & honorario indigni. At hic contradicit, negátque æquum facere me, qui munere decorari, & præmium ferre velim. Neque enim tyrannicidã esse me, neq; quicquam à me pro legis sententia confectum esse : verùm facinori meo deesse quiddã, ad hoc vt prẽmium postulẽ. Ex illo igitur quæro, quid præterea requiris à me? nõne volui? nonne ascendi? nõne occidi? nonne libertatem peperi? numquis imperat? numquis iubet?

μή τις ἀπειλεῖ δεσπότης; μή τις μου τῶν κακούργων διέφυγε; ἀλλ' οὐκ ἐρεῖς. ἀλλὰ πάντα εἰρήνης μεστά, καὶ πάντες οἱ νόμοι, καὶ ἐλευθερία σαφὴς, καὶ δημοκρατία βέβαιος, καὶ γάμοι ἀνύβριστοι, καὶ παῖδες ἀδεεῖς, καὶ παρθένοι ἀσφαλεῖς, καὶ ἑορτάζουσα μετὰ κοινοῦ εὐτυχίαν ἡ πόλις. τίς οὖν ὁ τούτων ἁπάντων αἴτιος; τίς ὁ ἐκεῖνα μὲν παύσας, τὰ δὲ παρεσκευάσας; εἰ γάρ τις θεὶς τὸ σὸν ἐμοῦ τιμᾶσθαι δίκαιος, παραχωρῶ τῆς χάριτος. ἐξίσασαι τῆς δωρεᾶς. εἰ δ' μόνος ἐγὼ πάντα διεπραξάμην, τολμῶν, κινδυνεύων, ἀθλίων, φθαιρῶν, κολάζων, δι' ἀλλήλων τιμωρούμενος, τί μοι διαβάλλεις τὰ κατορθώματα; τί δ' ἀχάριστον σὸς ἐμὲ τὸν δῆμον ποιεῖς εἶναι; ἐγὼ γὰρ αὐτὸν ἐφόνευσας τὸν τύραννον. ὁ δὲ νόμος, τυραννοκτόνῳ δίδωσι τὴν δωρεάν. διαφέρει δὲ εἰπέμοι τί ἦν αὐτὸν ἀνελεῖν, ἢ τοῦ θανάτου παραγαγεῖν τὴν αἰτίαν. ἐγὼ μὲν γὰρ, οὐδὲν οἶμαι, ἀλλὰ τοῦτο μόνον ὁ νομοθέτης εἶδε, τὴν ἐλευθερίαν, τὴν δημοκρατίαν, τὴν τῶν δεινῶν ἀπαλλαγήν. τοῦτ' ἐτίμησε, τοῦτ' ἄξιον ἀμοιβῆς ὑπέλαβεν, ὅπερ οὐκ ἂν εἴποις μὴ δι' ἐμὲ

numquis minatur dominus? numquis sceleratorum meas effugit manus? haudquaquã dixeris. Sed omnia plena pacis, omnes restitutæ leges, manifesta libertas, stabilis democratia, inuiolata coniugia, tuti pueri, sine periculo virgines, publicámque fœlicitatem solennibus ferijs celebrat ciuitas. Quis igitur horum omnium est author? quis illa repressit? hæc peperit? Nam si priorũ quisquam honore hoc sit dignus, præmium cedo, à petendo nunere desisto. Quòd si solus omnia peregi, audens, periclitans, crucians, perimens, alterum in altero puniens, quid mea calumniaris officia? cur minimè gratum erga me reddis populum? atenim tu non occidisti tyrannum. Porrò lex tyrannicidæ præmium decernit. Verùm dic mihi, quid interest vtrum ipse interimas, an mortis causam præbeas? Mea sententia, nihil. Verùm hoc solum spectauit legis conditor, libertatem, democratiam, malorum sublationem. Huic honorem decreuit. hoc præmio dignum iudicauit: quod opera mea contigisse non negaueris. Nam si eum occidi sine quo-

γενῆσθαι. εἰ γὰρ ἐφόνευσα δι'

οὐν ἐκεῖνος ζῆν οὐκ ἐδύνατο, αὐτὸς εἰργασμαι τὴ σφαγήν. ἐμὸς ὁ φόνος, ἀ χεὶρ ἐκείνη. μὴ τοίνυν ἀκριβολογοῦ ἔτι περὶ τ τρόπου τ τελευτῆ, μήδ' ἀξέταζε ὅπως ἀπέθανεν, ἀλλ' εἰ μηκέτ' ὄντι, εἰ δ' ἐμὲ τὸ μηκέτ' εἶναι ἔχει. ἐπεὶ κἀκεῖνο περισκεπτέον μοι δοκεῖς, καὶ συκοφαντήσειν τὸν συνεργέτας, εἴ τις μὴ ξίφει, ἀλλὰ λίθῳ, ἢ ξύλῳ, ἢ ἄλλῳ τῷ τρόπῳ ἀπέκτεινε. τί δ' εἰ λιμῷ ἀξεπολιόρκητα τ τύραννον, τ αὐάγκην τῆς τελευτῆς παρέχων, ἀπαιτεῖς αὖ καὶ τότε παρ' ἐμοῦ αὐτόχειρα τὴν σφαγήν; ἢ οὐδὲν ἔλεγές μοι πρὸς τ νόμον; καὶ ταῦτα, χαλεπώτερον τοῦ κακούργου πεφονευμένου; ἓν μόνον ἀξέταζε, τοῦτο ἀπαίτει, τοῦτο πολυπραγμόνει. τίς τῶν πονηρῶν λείπεται, ἢ τίς ἐλπὶς τοῦ φόβου, ἢ τί ὑπόμνημα τῶν συμφορῶν. εἰ δὲ καθαρὰ πάντα, καὶ εἰρήνη, συκοφαντοῦντός ὅτι τῷ τέρατι τ πεπραγμένων χρωμένου, ἀποστερεῖν ἐθέλειν τὴν ἐπὶ τοῖς πεπονημένοις δωρεάν; ἐγὼ δὲ καὶ τοῦτο μέμνημαι διηρημένον ἐν τοῖς νόμοις, ἐκτὸς εἰ μὴ διὰ τ πολλὴν δουλείαν, ἐπλέονσμοι τ ἐν αὐτοῖς εἰρημένων, αἰτίας θανάτου εἶναι δισσὰς,

viuere nõ poterat, ipse cædẽ peregi: occidi ego, sed illius manu. Itaque ne disceptа de cædis modo, neq; illud perpende quemadmodum interierit, verùm an iã perierit, & an quod perijt, id à me sit profectum. Siquidem & illud excussurus mihi videris, & his aduersus de repub. bene meritos calumnijs vsurus: si quis non gladio, verũ lapide ligno-ue, vel alio quouis modo peremit. Quid si fame tyrannum obsedisse, ad mortis necessitatem compellens, numquid etiam túc cædem mea manu peractam à me exigeres? aut aliquid desiderari diceres quo legi satis fieret? idque cum scelestus ille genere mortis atrociori ceciderit? Vnũ hoc perquire, hoc reposce, hoc excute, quis nocentium supersit, aut quæ metus expectatio, aut quæ calamitatum recordatio. Quòd si purgata omnia, si pacata, calumniatoris est, modum rei gestæ reprehendendo, præmio frustrare velle, quod ijs debetur, quæ virtute confecta sunt. Iquidem & illud memini in legibus dissert, nisi fortè ob diutinam seruitutem, eorum quæ in illis dicuntur, oblitus sum: causam mortis esse duplicem,

εἴ τις αὐτὸς ἀπέκτεινεν, ἢ εἴ τις μὴ αὐτὸς μὲ ἀπεκτεινε, μὴ ὃ τῇ χρεὶ ἔδρασε τὸ ἔργον, ἀνάγκασε ὄν, καὶ παρέσχεν ἀφορμὴν τοῦ φόνου τὰ ἴσα, καὶ τοῦτον ἀξιοῖ ὁ νόμος αὐτὸν αὐτικολάζεσθαι. μᾶλλον δικαίως. ὃ γὰρ ἐβούλετο τοῦ πεπραγμένου ἴσον γίγνεσθαι τὸ τῆς ἀδείας. καὶ περὶ μὲν λοιπὸν ἡ ἐξέτασις τοῦ τρόπου τοῦ σφαγῆς. εἶτα τὸν μὲ οὕτως ἀποκτείναντα, κολάζειν ὡς αὐθεφόνον δικαιοῖς, καὶ οὐδαμῶς ἀφεῖσθαι θέλεις. τὸν ὃν κτείνας αὐτὸν τοῦτον τρόπον εὖ ποιοῦντα τὴν πόλιν, οὐ τῶν ὁμοίων ἀξιώσεις τοῖς εὐεργέταις. οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνο ἂν ἔχοις λέγειν, ὡς ἐγὼ μὲν ἁπλῶς αὐτὸν ἔπεφαξα, ἠκολούθησε δέ τι τέλος ἄλλως χρησὸν, ἐμοῦ μὴ θελήσαντος. τί γὰρ ἔτι ἐδεδίειν, τὸν ἰσχυρότερον πεφονευμένου; τί ὃν κατέλιπον τὸ ξίφος ἐν τῇ σφαγῇ, εἰ μὴ πάντως τὸν ἐσόμενον αὐτὸν πεφονευντευόμενος; ἐκ τοῦτο εἰ μὲν τοῦτο φῂς, ὡς ὁ τύραννος ὁ τεθνεὼς λῷον, οὐδὲ ταύτην εἶχε τὴν πρόνοιαν, οὐδὲ δωρεὰς ἐπ' αὐτῷ πολλὰς, εἰ ἀπεθάνοι, ἤδεως ἂν ὑμεῖς ἐδώκατε. ἀλλ' οὐκ ἂν εἴποις. εἶτα

puta siquis ipse occidit, aut si non ipse quidem occidit, neque manu facinus peregit verùm compulit, præbuitq; mortis occasionem. Ex æquo & hunc quoque supplicio, affici oportere lex censet, idque iure optimo. Audaciam enim facto minùs valere noluit. Et postea superuacaneũ est cædis rationem quærere. Deinde hunc qui sic occiderit, nequaquam absoluẽdum, sed tanquam homicidam puniendum esse censebis. Eum verò qui consimili modo remp. beneficio affecit, debito benemeritis præmio nõ dignaberis. Neq; enim illud dicere possis, me quidem imprudentem feciſſe, sed exitũ quendam commodũ, præter animi sententiam, fortuitò sequutum fuisse. Nam quid amplius formidassem, eo qui validior erat, interempto? Cur verò gladium in vulnere reliquissem, nisi planè quod erat euenturum, id ipsũ prædiuinassem? Nisi fortè illud dices, eum qui extinctus est, tyrannum non fuisse, neque appellationem hanc habuisse, neque vos multum præmij hoc nomine, si ille fuisset occisus, decreturos fuisse. Atqui dicere non queas. An interfecto tyranno,

τοῦ τυράννου πεφονευμένου,

τῷ δὲ αἰτίαν παρασχόντι τῆς σφαγῆς, οὐκ ἀποδώσεις δικαιολογίαν; ὦ τῆς πολυπραγμοσύνης. μέλλεις δέ σοι πῶς ἀπεθανεν, ἀπολαύοντι τῆς ἐλευθερίας, ἢ τῆς δημοκρατίαν ἀποδεδωκότα, πειθοῦς ἔτι προσδεῖσθαι; καίτοι ὁ γε νόμος ὡς φῂς, τὸ κεφάλαιον ἐξετάζει τῶν πεπραγμένων. τὰ δὲ μέσου ἅπαντα ἐᾷ, καὶ οὐκ ἔτι πολυπραγμονεῖ. τί γὰρ καὶ οὐχὶ ἐξελάσας τις τύραννον, ἤδη ποτὲ ἔλαβε τυραννοκτόνου; καὶ μάλα δικαίως. ἐλευθερίαν γὰρ κἀκεῖνος αὐτοῖς δουλείας παρέσχηται. τὸ δ' ὑφ' ἑαυτῷ γεγονυῖαν, οὐ φυγὴ, οὐδὲ δευτέρας ἐπαναστάσεως ἐλπὶς, ἀλλὰ παντελὴς καθαίρεσις, καὶ παντελεθρία πάντος τοῦ γένους, καὶ ῥιζόθεν τὸ δεινὸν ἅπαν ἐκκεκομμένον. καί μοι πρὸς θεῶν ἤδη ἄνωθεν ἀρξάμενος ἐς τέλος, εἰ δοκεῖ, πάντα ἐξέτασον, εἴ τι τῶν πρὸς τὸν νόμον παραλέλειπται, καὶ εἰ ἐνδεῖ τῶν πρασσειν ὀφελόντων τυραννοκτόνῳ. πρῶτα μὲν δὴ γνώμην πρῶτον παρέχειν χρὴ γενναίαν, καὶ φιλόπολιν, καὶ περὶ τῶν κοινῶν κινδυνεύειν ἐθέλουσαν, καὶ τῷ οἰκείῳ θανάτῳ τὴν τῶν

ei qui cædis causam præbuit, præmium denegabis? O curiositatem! laboras quo pacto perierit, cùm interim libertate fruaris: aut ab eo qui democratiam restituit, superuacaneum aliquid requiris? Atqui lex, vti fateris, caput rei gestæ quærit: media verò missa facit omnia, neque vltra curiosiùs excutit. Quid enim? annon siquis tyrannum expulisset, tyrannicidæ præmium iã cepisset? cepisset iure optimo: siquidem ille pro seruitute libertatem contulisset. Id verò quod à me patratum est, nõ exilium habet, non instaurandæ tyrannidis metum: verùm absolutam sublationem, totiúsque generis internecionem, omnéque malum radicitus excisum. Ac mihi per Deos, iam ab initio ad finem vsque si videtur, rem totam perpendite, numquid eorum quæ pertinent ad leges sit prætermissum, numquid in me desideretur ex his, quæ tyrannicidæ adesse debent. Primùm animus illi generosus suppetat oportet, qui sit ciuitatis amãs, qui se quàm remp. periclitari malit, qui propria morte populi redimat salutem.

παλλῶν σωτηρίαν ὠνησομένου.

ἆρ' οὖν πρὸς τοῦτο ἐνδέουσα, ἐμαλακίσθην, ἢ προεδόμενός τινα τῶν διὰ μέσου κινδύνων ἀπώκνησα; ἀλλ' οὐκ εἰκός. μὴ τοίνυν ἐπὶ τούτου ἔπι μοχθου, καὶ νόμιζε τὸ βεληναι μόνον, καὶ τὸ βουλεύσασθαι ταῦτα, εἰ καὶ μὴ χρησὸν ἀπέβαινεν. ἔκ τε τῆς γνώμης αὐτῆς κατασκεύασόν με, γέρας ἀξιῶν, ὡς ἐνεργετῶν λαμβάνειν. ἐμοὶ μὲν ὁ δωρητός, ἄλλῳ δὲ μετ' ἐμὲ τυραννοκτονήσοντι, ἄλογον εἰπεῖν μοι, ἢ ἀγνώμονα ὦν προσφέρειν; καὶ μάλιστα εἰ ἔλεγον, ἄνδρες, ἐβουλόμην, ἠθέλησα, ἐπεχείρησα, ἐπειράθην τῆς γνώμης, μόνος ἄξιος εἶμι πραθῆναι, τί ἂν ἀπεκείνω τότε; ἐγὼ δὲ, οὐ τοῦτό φημι, ἀλλὰ καὶ ἀφῆλθον, καὶ ἐκινδύνευσα, καὶ μυρία πρὸ τῶν νεανίσκου σφαγῆς ἐποίησα. μὴ γὰρ οὕτω ῥᾴδιον, μηδ' ἐυχερὲς ὑπολάβητε εἶναι τὸ πρᾶγμα, φρουρὰν διαβῆναι, καὶ δορυφόρων κρατῆσαι, καὶ βλαφθῆναι τοσούτοις μόνον, ἀλλὰ πολὺ τὸ μέγιστον ἐν τῇ τυραννοκτονίᾳ, καὶ τὸ κεφάλαιον τοῦ ἔργου, τοῦτό ἐστιν. οὐ γὰρ δὴ αὐτός γε ὁ τύραννος, μέγα, καὶ δυσάλωτον, καὶ δυσκατέργαστόν ἐστιν, ἀλλὰ

Nũ mihi quicquã hac parte defuit? num mollem me præstiti? num præcognitis perA culis, per quæ mihi perrumpendũ esset, per ignauiã reformidaui? Profectò non potes dicere. Hac igitur tãtum in parte cõmorare, existima me tantùm voluisse, ac statuB isse ista, etsi nihil commodi euenerit, & me pro sola voluntatis deliberatione præmiũ reposcere, vt qui tãquã benemeritus illud accipiam. Nũ si volũtati meæ facultas defuisset, alius verò post me C tyrannũ occidisset, dic quæso absurdum ne, & præter æquũ foret, præmium dare. Ac in primis si dicerem, Ciues volui, statui, aggressus sum, voluntatis experimẽtum dedi, D solus honorario sũ dignus. Quid tum respondeas? At nunc non hoc dico: sed ascendi, periculum adij, ante cædem adolescẽtis innumera præstiti. Neque enim vsque E adeò facile & expeditum putetis, præsidia superare, satellites opprimere, vnúmque hominẽ tã multos amoliri. Quin istud penè maximum est omnium, quæ sunt in tyrannicidio, totiúsq; negocij caput. Nam ipse iã tyrannus non magna res est, neq; expugnatu, neq; cõfectu difficilis: verùm ea quæ tuentur, τὰ φρουρούμενα, καὶ συνέχοντα

τὴν τυραννίδα. ἃ τις ἂν νικήσῃ. πάντα οὗτος κατώρθωσε. καὶ τὸ λοιπόν, ὀλίγον. τὸ δὲ μὴ ἄχει τῶν τυράννων προσελθεῖν, ἐὰ μὴ ὑπηρξέ μοι, μὴ αὐχὲ τὴ περὶ αὐτὸν φυλακὴν, καὶ δορυφόρων ἁπάντων κεκρατηκότι, κἀκείνους ἅπαντας προνενικηκότι. οὐδὲν ἔτι προσθήσω, ἀλλ' ὅτι τούτων αὖθις μνήσω. φυλακὴν διεφθάρκα. δορυφόρους ἐνίκησα. ὁ τύραννον, ἀσύλακτον, ἄυπνον, γυμνὸν, ἀπίδωκα. τιμῆς ἄξιος ἐπὶ τούτοις εἶναί σοι δοκῶ, ἢ ἔτι ἀπαιτεῖς παρ' ἐμοῦ φόνον; ἀλλ' εἰ καὶ φόνον ζητεῖς, οὐδὲ τοῦτο ἐνδεῖ. οὐδὲ ἀναμάκτος εἰμι, ἀλλ' εἱρκτὰς μεγάλας καὶ γυναῖκα σφαγὴν, παίσκε ἀχμάζοντος, καὶ πᾶσι φοβερῶ. δι' ὃν ἀνεπιβούλευτος κἀκεῖνος ἦν, ᾧ μόνῳ ἐθάρρει. ὃς αὐτὸ πολλῶν κρεῖττον δορυφόρων. ἆρ' οὖν οὐκ ἄξιος ὢ οὗτος δωρεᾶς, ἀλλ' ἄτιμος ὑπὸ τηλικούτοις γεγώμαι; τί γὰρ εἰ δορυφόρουν ἕνα, τί δ' εἰ ὑπηρέτησα τινὰ τῶν τυράννου ἀπεκτεινα; τί δ' εἰ οἰκέτην τίμιον, οὐ μέγα ἂν ἔδοξε καὶ τοῦτο, ἀναλθόντα ἐν μέσῃ τῇ ἀγορᾷ, ἐν μέσοις τοῖς ὅπλοις,

continéntque tyrannidem: quæ quidem siquis superauerit, voti compos euasit, & pusillũ est id quod supereſt. Sed ad tyrannos peruenire nunquam mihi contigisset, A ni priùs qui illos cingebant custodes oppressissem, omnésque satellites ante debellassem. Nihil amplius addo, sed his rursum insisto. Custodiam oppressi, satellites B deuici: tyrannum incustoditum, inermem, nudum reddidi. Vtrum rebus hisce cõfectis, honore dignus tibi videor, an adhuc à me interemptionem exigis? Quin si C illam quæris, neutiquam desideratur. Non sũ incruentus verùm cædem peregi magnã & strenuam: nẽpe florentis iuuenis, omnibúsque formidabilis: propter quem & ille D ab insidijs tut⁹ erat, quo solo fretus stabat, qui complurium satellitum vices implebat. Annon igitur, quæso te, præmio dignus videor: an verò tantis rebus gestis honore defraudor? Quid enim si satellitem vnum, quid si ex E tyranni ministris quempiam interemissem? quid si charum famulum? annon hoc quoque magnum visum fuisset, conscendisse, media in arce, medijs in armis

φόνον τινὸς ἐργάσασθαι τῶν τῆ τυράννου φίλων; νεῶ ὄ καὶ τὸ πεφονευμένον αὐτὸν ἴδε. υἱὸς ἦν τυράννου. μᾶλλον ὁ τύραννος χαλεπώτερος, καὶ A ἀνοσιώτερος, ἀπαραίτητος, καὶ κολάσεως ὠμότερος, καὶ ὕβρεως βιαιότερος. τὸ δὲ μέγιστον, κληρονόμος τῶν ὅλων, καὶ διάδοχος, καὶ ἐπὶ πολὺ παρα- B τεῖναι τὰς μητέρας συμφορὰς δυνάμενος. βούλει τοῦτο μόνον πεπράχθαι μοι; ζῇ δ' ἔτι ὁ τύραννον διαφθείρας; γέρας δὴ ἐπὶ τούτοις αὐτῶ. C τί φατέ; ἀ δώσετε; οὐχὶ κἀκεῖνον ὑφορᾶσθε; οὐ δεινότης; ἀ βαρύς; ὠκ ἀφόρητος ἦν; νεῶ ὄ καὶ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ ξυνοήσατε. ὁ γὰρ οὗτος D ἀπαιτεῖ παρ' ἐμοῦ, τοῦτο ὡς ἐνεῶ, ἄρισα διεπραξάμην, καὶ τὸν τύραννον ἀπέκτεινα ἑτέρῳ φόνῳ, οὐχ ἁπλῶς, οὐδὲ πληγῇ μιᾷ, ὅσῳ δικαιότατον ἦν αὐτῷ, ἐπὶ τηλικούτοις ἀδικήμασιν, ἀλλὰ λύπῃ παρεβασανίσας πολλῇ, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς δείξας τὰ φίλτατα οἰκτρῶς παρακείμενα, υἱὸν ἐν ἡλικίᾳ, εἰ καὶ πονηρὸν, ἀλλ' ἐμοὶ καὶ ἀκμάζοντα, καὶ ὅμοιον τῷ πατεῖ, αἵματος, καὶ λύθρου ἐμπεπλησμένον.

aliquem è tyranni familiaribus iugulasse? Nunc eum qui occisus fuit, considera. Filius tyranni erat. Imò potius crudelior tyrannus, inexorabilis dominus, ad supplicia ditior, ad contumelias violentior, quódque est maximum, hæres & successor omnium, quique nostras calamitates in longum posset prorogare. Vin' hoc solum mihi confectum esse? profugum verò tyrannum adhuc viuere? Iam horum nomine præmium reposco. Quid dicitis? non dabitis? annon & illum verebamini? annon dominus? annon grauis? annon intolerandus erat? Porro núc ipsum negocij caput animaduertite. Etenim quod hic à me requirit, hoc quoad potui, optimè confeci, & tyrannum aliena cæde occidi, non simpliciter, nec vno vulnere, quod ipsi maximè optandum fuisset, tantorum videlicet scelerum conscio: sed cùm multo mœrore priùs torsissem, id quo nihil habebat charius, miserabiliter prostratum ob oculos ponens, filium in ætate militari, tametsi scelestum, crescẽtẽ tamẽ, & patri simile, sanguine, tabóq; oppletũ.

ταῦτ' ἔστι πατέρων τὰ βαύματα. ταῦτα ξίφη δικαίων τυραννοκτόνων. οὗτος θανάτου ἄξιος ἡμῖν τυράννων αὐτὴ τιμωρεῖται τοσούτοις ἀδικήμασι. τὸ δ' εὐθὺς ἀποθανεῖν, τὸ δ' εὐθὺς ἀγνοῆσαι, τὸ μηδὲν τοιοῦτο θάμα ἰδεῖν, οὐδὲν ἔχει τυραννικῆς κολάσεως ἄξιον. οὐ γὰρ ἠγνόουν ὦ οὗτος, ὃς ἠγνόουν, οὐδὲ τῶν ἄλλων ἀδείς, ὅσην ἐκεῖνος εὔνοιαν πρὸς τὴν εἶχε, καὶ ὡς ἂν ἠξίωσεν ὀπτῆρα οὐδὲ ὀλίγον αὐτῷ χρόνον. πάντες μὲν γὰρ πατέρες ἴσως πρὸς τοὺς παῖδας τοιοῦτοι. ὁ δὲ, καὶ πλεῖόν τι τοὐτέρου τῶν ἄλλων εἶχεν, εἰκότως, ὁρῶν μόνον ἐκεῖνον κηδεμόνα, καὶ φύλακα τῆς τυραννίδος, καὶ μόνον προκινδυνεύοντα τῷ πατρὶ, καὶ τὴν ἀσφάλειαν τὴν ἀρχῆς παρεχόμενον. ὥστε εἰ καὶ μὴ διὰ τὴν εὔνοιαν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπόγνωσιν, εὐθὺς ἀπιστάμενον τεθνηξόμενον αὐτὸν, καὶ λογιούμενον, ὡς οὐδὲν ἔπειτα ζῆν ὄφελος ἢ ἐκ παιδὸς ἀσφαλείας καθηρημένης. ἅπαντα τοίνυν αὐτῷ ἀθρόα παρεῖστηκε, τὴν φύσιν, τὴν λύπην, τὴν ἀπόγνωσιν, τὸ φόβον, τὰς ἐπὶ τῶν μελλόντων ἐλπίδας χρόνων, ἐπ'

Hæc sunt parentum vulnera, hi iustorum tyrannicidarum gladij: hæc mors digna crudelibus tyrannis, hæc vltio tantis sceleribus congrua. Cæterùm protinus interire, protinus sibi excidere, nihil habet tyrannico supplicio dignum. Non enim ignorabam vir egregie, non ignorabam, nec alius quisquam quanta beneuolentia filium prosequeretur, quámque vel tantillum illi superstes esse nollet. Omnes enim patres fortasse hoc erga liberos sunt animo: sed hic alijs quiddam amplius habebat, idque meritò: quippe qui videret illum vnicum esse qui curaret, seruarétque tyrannidem: quique pro patre pericula solus adiret, & tutamen imperio adderet. Itaque si non ob beneuolentiam, saltem ob desperationem rerum sciebam breui moriturum ipsum, quum reputaret nihil commodi in vita futurum ampliùs, tutamine filij sublato. Nimirum effeci vt hæc omnia cateruatim ipsum circunstarent, natura, dolor, desperatio, formido, quiq; metus

αὐτὸν ἐχρησάμην τοῖς συμμάχοις, ἢ παρὰ τὴν τελευταίαν ἐκείνην σκέψιν καταναγκασθεὶς, ἀπέθανεν ὑμῖν ἀτεκνος, ἀλυπητμήμων, ὀδυρόμενος, δακρύων, πεπενθηκὼς πένθος, ὀλιγοχρόνιον μέν, ἀλλ' ἱκανὸν πατεῖ. καὶ τὸ δεινότατον, αὐτὸς ὑφ' αὑτοῦ, ὅσπερ θανάτων οἰκτιστος, καὶ πολλῷ χαλεπώτερος, ἢ εἴ τις ἄλλος γένοιτο. ποῦ μοι τὸ ξίφος; μή τις ἄλλος τοῦτο γνωρίζει; μή τινος ἄλλου ὅπλον τοῦτο λῶ; τίς αὐτὸ ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἐκόμισε; πρὸ τοῦ τυράννου τίς ἐχρήσατο; τίς αὐτὸ ἐπ' ἐκεῖνον ἀπέσπασεν; ὦ ξίφος κοινωνὸν, καὶ διαδοχον τῶν ἐμῶν κατορθωμάτων. μετὰ τοσούτοις κινδύνοις, μὴ τοσούτοις φόνοις ἀμελούμεθα, καὶ ἀναξίοι δοκοῦμεν δωρεᾶς. εἰ γὰρ μόνου τούτου τὴν τιμὴν ἠτοῦμεν παρ' ὑμῶν, εἰ γὰρ ἔλεγον, ἄνδρες, ἀποθανεῖν ἐθελήσαντι τῷ τυράννῳ, καὶ αὐόπλῳ ὁπὶ τοῦ καιροῦ καταλημμένῳ, ξίφος τοῦτο ἐμὸν ἐπανῃρέτησε, καὶ πρὸς τὸ τέλος τῆ ἐλευθερίας συνήργησε παντὶ, τοῦτο τιμῆς τε καὶ δωρεᾶς ἄξιον νομίσατε. δεσπότην οὕτω

in posterum imminebant. His aduersus illum auxilijs sum vsus, ipsúmque ad id extremum consilium adegi. Interijt vobis orbus, excruciatus, plorans, lachrymans. Luxit luctum, non eum quidem diuturnum, verùm qui patri satis magnus esset. Postremò quod est omnium acerbissimũ, ipse sibi necẽ cõsciuit, quod quidem mortis genus miserrimũ est, & lõgè atrocius, quàm si ab alio inferatur. Vbi mihi gladius? nũquis alius hunc agnoscit? num cuiusquiã alius hæc fuit armatura? quis eum in arcem intulit? ante tyrãnum quis eo est vsus? quis eum illi misit? O particeps, ô meorum egregiè factorum successor ensis, post tãta pericula, post tantas cædes contemnimur, & indigni præmio iudicamur. Nam si huius tantùm nomine præmium à vobis deposcerem, si dicerem, judices, Tyranno cùm mori vellet, idque temporis inermem esse se deprehendisset, gladius hic meus inseruiuit, & ad consequendam libertatem omnibus auxilio fuit, hunc honore & præmio dignum iudicassetis: porrò domino tam popularis boni

δημοτικοῦ κτήματος, ὃν αὖ

ἠμελήσατε; οὐκ αὖ ἐν τοῖς εὐεργέταις ἀνεγράψατε; οὐκ αὖ τὸ ξίφος ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀνεθήκατε; οὐκ αὖ μετὰ τῶν θεῶν ἐκεῖνο σεσωκυῖαν ἐστε; νῦν μοι ἐννόησατε, οἷα πεποιηκέναι εἰκὸς τὸν τύραννον, οἷα δὲ εἰρηκέναι πρὸ τῆς τελευτῆς. ἐπεὶ γὰρ ἐγὼ φονευόμενος, καὶ πρωσκόμενος πολλοῖς τραύμασιν ἐς τὰ φανερὰ τοῦ σώματος, ὡς αὖ μάλιστα λυπήσειν ἔμελλον τὸν γεγεννηκότα, ὡς αὖ ἐκ τῆς πρώτης θέας διαταράξειν, ὁ μὲν, ἀνεβόησεν οἰκτρὸν, ὀπιβοώμενος τὸν γεγεννηκότα, οὐ βοηθὸν, οὐδὲ σύμμαχον, ἤδει γὰρ πρεσβύτην ὄντα, καὶ ἀδυνατοῦντα, ἀλλὰ θεατὴν τῶν οἰκείων κακῶν. ἐγὼ γὰρ ἀπελαυνόμενος, ποιητὴς μὲν τῆς ὅλης τραγῳδίας γεγονὼς, καταλιπὼν τῷ ὑποκριτῇ τὸν νεκρὸν, καὶ τὴν σκηνὴν, καὶ τὸ ξίφος, καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ δράματος. ὀπισθοδρομήσας ἐκεῖνος, καὶ ἰδὼν υἱὸν, οὗ εἶχε μόνου ὀλίγον ἐμπνέοντα, ἡμιμαχοῦντα. ἐμπεπλησμένον τοῦ φόνου. καὶ τὰ τραύματα συνεχῆ. καὶ πολλὰ. καὶ καίρια. ἀνεβόησε τοῦτο. τέκνον. ἀπωλόμεθα. πεφονεύμεθα. τετυραννοκτονήμεθα. πῦ ὁ σφαγεύς;

gratiam non retulisſetis? Nonne inter eos qui de repub. ſunt bene meriti, ſcripſiſſetis? nonne gladium inter ſacra monumenta repoſuiſſetis? nonne cum Dijs illum veneraremini. Nunc cogitate, quid tyrannum feciſſe, quid ante mortem dixiſſe veriſimile ſit. Quum enim iuuenis qui à me trucidabatur, & multis vulneribus cõfodiebatur in corporis partibus mage conſpicuis, vt quàm maximè parentem diſcruciarem, & primo conſpectu perturbarem, miſerabiliter inclamauit, parentem implorans, non opitulatorem, non adiutorem, (ſciebat enim illum eſſe ſenem & imbecillum) ſed domeſticorum malorum ſpectatorem. Nam ego interim diſceſſeram, author qui fueram totius tragœdiæ, relinquens actori cadauer, ſcenam, gladium, & reliqua quæ ad actum fabulæ pertinebãt. Tum vbi ſuperuenit ille, viditque filium quem habebat vnicum, paulum ſpirantem, ſanguinolentum, cæde plenum, & vulnera cõtinua, multáque, & lethalia. Sic exclamauit, O nate, extincti, interẽ pti ſumus tãquam tyranni. Vbi iugulator?

cui me

τίνι με τηρεῖ; τίνι με φυλάττει, δι' σὲ τέκνον προαπωλόμενον, ἢ μή πως γέρων ὑπερφρονεῖ; καὶ ἢ βραδυπνοῖ κολάζειν δεῖον, καὶ παρατείνει μοι τὸν φόνον, καὶ μακροτέραν μοι τὴν σφαγὴν ποιεῖ. καὶ ταῦτα λέγων, ἐζήτει τὸ ξίφος. αὐτὸς γὰρ ἀόπλος ἦν, διὰ τὸ πάντα τῷ παιδὶ παρρῆσιν. ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο ἐνεδέησε. πάλαι δ' ἦν ἐμοῦ καὶ τοῦτο προπαρεσκευασμένον, καὶ πρὸς τὸ μέλλον τόλμημα καταλελειμμένον. ἀποσπάσας δὴ τῆς σφαγῆς, καὶ τραύματος ἕλκων τὸ ξίφος, φησὶ πρὸς μικρῷ μὴ με ἀπέκτεινας. νῦν δ' ἀνάπαυσον ξίφος, πατρὶ πενθοῦντι παραμύθιον ἐλθέ, καὶ προσβυτικὴ χεὶρ δυσχρήστῳ σωματώνησαι. ἀποσφαξον. τυραννοκτόνησον. καὶ τοῦ πενθεῖν ἀπάλλαξον. εἶδε προφθάσας σοί ἐνέτυχον. εἶδε τὴν τάξιν προλαβὼν τοῦ φόνου. ἀπέθανον αὖ, ἀλλ' ἢ ὡς τύραννος μόνον. ἀλλ' ἔτι νομίζων ἔξω ἐκδικον, νῦν δ' ὡς ἄτεκνος. νῦν δ' ὡς οὐδὲ φονέως ὑποφεύγων. καὶ ταῦτ' ἅμα λέγων, ἐπῆγε τὴν σφαγὴν, βέλεμνον. οὐ διώκαθμος. ὀπισθομῶν μὲ, ἀδυνάτων δ' ἐπὶ πρὸς τὴν ἐπιστάσαν τοῦ

cui me seruat? cui me relinquit? qui quidem per te filiam ante sum è medio sublatus: numquid me tanquam senem contemnit? & quasi lento supplicio simplectendus, mortem mihi prorogat, & longiorem cædem mihi reddit. Atque hæc locutus, ensem quærebat. Ipse enim inermis erat, eo quòd per omnia filio confideret. Verùm ne is quidem defuit, vt qui iamdudum fuisset à me paratus, atque ad facinus futurũ relictus. Auulso igitur ense è iugulo, & è vulnere exempto, paulò ante, inquit, me occidisti. Nũc finem malis impone ô ensis: ades fugienti patri solatium, senilémque manum & infœlicem adiuua, iugula, occide tyrãnum, luctu libera: vtinam prior in te incidissem, vtinã priorem cædis locum occupassem. Occidisse quidem, sed tanquam tyrannum duntaxat, sed qui crederem mihi superesse vltorem. Nũc autem tanquam liberis orbus, nunc tanquam occisore carens occumbo. Atque interea dum hæc diceret, gladium adegit tremens, neque sat potens. Cupiebat quidẽ, sed non suppetebant vires ad

τολμήματος. πόσαι κολάσεις ταῦτα; ποσὰ βασανιστήρια; πόσοι θάνατοι; ποσαὶ τυραννοκτονίαι; πόσαι δωρεαί; καὶ τέλος, ἐωρᾶκατε πάντες τὸ μὲν νεανίαν προκείμενον, οὐδὲ μικρὸν, οὐδὲ ἐυκατανίκητον ἔργον. τὸν πρεσβύτην δὲ, αὐτῷ πεπλεγμένον, καὶ τὸ αἷμα ἀμφοῖν ἀναπεφραγμένον. τῷ ἐλευθερίῳ ἐκείνῳ, καὶ ἐπινικίῳ προσφιλῶ, καὶ τὰ ἔργα τῆς ξίφους τῆς ἐμῆς. αὐτὸ δὲ τὸ ξίφος ἐν μέσῳ ἀμφοτέρων ἐπιδεικνύμενον, ὡς ἐν ἀναξίῳ γεγονὸς τῆς διατόνου, καὶ μαρτυρόμενον ὅτι μοι πρῶτος διακονήσατο; τοῦτο ἐγὼ ἐμῆ ῥωμύμενον, μικρότερον λῶν. νῦν δὲ λαμπρότερόν ἐστι τῇ καινότητι. καὶ ὁ μὲν καθ' ἑλὼν τὴν τυραννίδα πᾶσαν, εἰμὶ ἐγώ. μεμερισμένα δ' ἐς πολλὰς τὸ ἔργον, ὥσπερ ἐν δράμασι. καὶ τὰ μὲν πρῶτα, ἐγὼ ὑποκρινάμην. τὰ δεύτερα δὲ, ὁ παῖς. τὰ τρίτα δὲ, ὁ τύραννος αὐτός. τὸ ξίφος δὲ, πᾶσιν ὑπηρέτησεν.

facinus exigendum. Quot hîc supplicia? quot vulnera? quot mortes? quot tyrannicidia? quot præmia? Et vt finem faciam, vidistis omnes, iuuenem quidem illum priùs prostratum, non exiguum, nec facile opus. Senem postea ipsi circumfusum, amborúmque sanguinem commixtum, libertatis illam & victorialem victimam, meíque gladij facinora. At gladius ipse in medio amborum, declarans quàm non domino indignum se præstitit, testánsque quàm fidelem operam mihi nauarit. Hæc res à me gesta minoris esset momenti, nisi nouitate illustrior fieret. Atque is sum ego, qui tyrannidem sustuli. Cæterùm actio in multos est distributa, vt in fabulis fieri solet. Ac primas quidem partes egi ipse: secundas autem filius: porrò tertias Tyrannus ipse: gladius autem omnibus inseruiuit.

ARGVMENTVM.

m·ntum Orationis infra patet. Porrò genus iudiciale eſt, alitarii. Sub hac enim & Abdicationis cauſſas Quinti- iit, quarum duas ſpecies facit: alteram Criminis perfecti, m imperfecti, ad quam & præſens [illegible]ſſa hac pertinet. maxima ex parte quetela conſtat. Nam & de iniquitate queritur, qui ſe non ſecundum artem, ſed ad præſcriptum cat, & de ingratitudine, vt qui pro beneficio reſtituto cam ſibi nunc gratiam referat, vt iterum abdicare co- nc querelam, perſonarum, ſua & nouerca videlicet, con- amplificat: Inuidia paterna accuſationis etiam occur- ſueto & more patrio, id quod ſtatim ab initio facit. Exor- poſitio ſequitur, cui Narrationem ſubmittit, non tam actionis gratia, quàm vt anteactam vitam ſuam & be- n patrem collatum iudicibus commendet. Confirmatio tri- nſumitur: primo, quo oſtendit non licere patri, vt in ſa- ceptum, denuo abdicet, à cauſſa legis & voluntate le- , quod argumentum ſimilitudine & fictionibus, ſeu amplificat. Secundo, quo iniquum eſſe docet, ſe, tam ium de patre iterum abdicari, & pro præmio, pœna affici: variè amplificatur, ex qualitate beneficij, à conditione à difficultate & accidentibus artis, à natura & lege & remo, neque cauſſas abdicationis ſatis idoneas aut eſſi- probat. Neque enim ſe quicquam peccaſſe, neque nunc e, vt arte ſua vbivis vtatur, idque exemplo reliquarum & ob artis huius conditionem & præſtantiam, deinde eo a, qui illam non impenſis patris, ſed tum, tum à familia et, didicerit, alioqui etiam neceſſitatem quandam rei conſecuturam eſſe. Denique non poſſe curari hunc mor- loco multa de qualitate corporum, morborum & medi- nere diſputat, oſtenditque etiam ſaliàs ſanabilis hic et, in nouerca tamen ſuſpicionis periculum ſibi metuendum d ipſum fallat, aut ars deſituat, atque ita Orationem, admonens patrem periculi ſuperioris, in quod ne iterum & indignationem recidat, cauere ipſum iubet.

Ἀποκηρυχθείς τις, ἰατρεύειν ἐκέλευε μαινόμενα τὸν πατέρα, καὶ τοῦ τῶν ἄλλων ἰατρῶν ἀπεγνωσμένον ἰασάμενος φαρμάκου δόσει, ἀνελήφθη αὖθις εἰς τὸν οἶκον. μετὰ ταῦτα, μεμηνότα τὸν μνᾶσαι, ἰάσασθαι κελευόμενος, ἀποκηρύττεται.

A

B

QVidam abdicatus artem medicam didicit. Patrem insania laborantem reliquis medicis desperantibus, dato pharmaco cùm sanasset, denuò receptus est in familiam. Post hæc nouercam insania correptam sanare iussus, abdicatur.

Τ καινὰ μὲν ταῦτα ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐκ δὲ παραδόξου, τοῦ τὸ πατρὸς ἐν τῷ παρόντι γιγνόμενα, οὐδὲ γὰρ πρώην τὰ τοιαῦτα ἠρίζετο, ἀλλὰ πρόχειρος οὗτος ὁ νόμος ἦν, καὶ συνῆδεν ὅτι τοῦτ' ἀφικνεῖται τὸ δικαστήριον. ἐκεῖνο δὲ καινότερον νῦν δυσχεραίνω, ὅτι ἄγνοιαμὲν ἴδιον οὐκ ἔχω, κινδυνεύω δὲ τιμωρίαν τοσαύτην ἔχειν ἀφ' τῆς τέχνης, εἰ μὴ πάντα δύναται πείθεσθαι τούτῳ κελεύοντι. οὐ τί ἄμεινον ἂν ἀποπρότερον, διαπονεῖν ἐκ προσταγματος, ἢ εἰ ὡς ἡ τέχνη δύναται, δύναται δ' ὁ πατὴρ βούλεται; ἐβουλόμην μὲν οὖν τὴν ἰατρικὴν,

C

D

E

Audquaquam noua sunt hæc Iudices, neque miranda quæ in præsentia facit pater: neque nunc primùm ad hunc irascitur modum verùm lex hæc illi facilis est, & assuetus ad hanc causam accedit. Nunc verò nouum illud mihi accidit genus calamitatis, quòd cùm nullum crimen priuatum fustineo, tamen artis nomine pœnas dare periclitor, nisi huic iubenti per omnia parêre possit. Quare quid fit absurdius? vti curem ex præscripto, non ex artis facultate, sed ex patris voluntate? Optarim equidem vt Medicina,

καὶ πιστὸν τι ἔχειν φάρμακον, ὃ μὴ μόνον τοὺς μεμηνότας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀδίκως ὀργιζομένους, παύειν ἐδύνατο, ἵνα καὶ τὸ τοῦ πατρὸς νόσημα ἰασαίμην. νυνὶ δὲ τὰ μὲν τῆς μανίας αὐτῷ, τέλεον πέπαυται. τὰ δὲ τῆς ὀργῆς, μᾶλλον ἐπτέτανται. καὶ τὸ δεινότατον, τοῖς μὲν ἄλλοις ἅπασι, σωφρονεῖ. κατ' ἐμὲ δὲ τὸ διεφθαρκὸς, μόνου μαίνεται. τὸ μὲν οὖν μισθὸν τῆς θεραπείας, ὃν ἔφην οἷον ἀπολαμβάνω, ἀποκηρυττόμενος ὑπ' αὐτοῦ πάλιν, καὶ τοῦ ἤθους ἀλλοτριούμενος δέδοικα, ὅσον διὰ τοῦτ' ἀναλημφθεὶς πρὸς ὀλίγον, ἵν' ἀτιμότερος γένωμαι πολλάκις ἐπέσχον τῆς οἰκίας. ἐγὼ δὲ, εἰ μὴ τοῖς δικασταῖς, οὐδὲν κελευσθεὶς παρῆλθον. ἔφοβούμην γὰρ ἄκλητος ἦκον ἐπὶ τὴν βοήθειαν. ὅταν δέ τι ἢ τελέως ἀπεγνωσμένον, οὐδὲ ἐπιχειρεῖν βούλομαι. ἐπεὶ δὲ ἡ γυναικὸς ταύτης, εἰκότως, καὶ ἀπολιμπάνει με. λογίζομαι γὰρ οἷα πάσχειν ἂν ἔμελλε τοῦ πατρὸς ἀποστερηθεῖσα. ὃς οὐδὲ ἀξιώσας τῆς θεραπείας, ἀποκηρύττομαι. ἔρχομαι δὲ οὐδ' ὡς ἀνδρὸς δικασταῖς ἐπὶ τῇ μητρυιᾷ, χαλεπῶς

etiam huiusmodi remedium haberet, quod non solum insanientes, sed etiam iniustè irascentes liberare posset, quo etiam patris morbo mederer. Nunc autem ipsa quidem insania leuatus est: cæterùm iracundia magis exacerbatur. Quódque est omnium grauissimum, erga cæteros omnes est sanus, insanus in me vnum à quo est curatus. Videtis igitur cuiusmodi mercedem curationis feram, quum rursus ab illo abdicor, rursus alienor, à familia, ceu ob id ipsum ad breue tempus receptus, vt maiore infamia sæpius ejicerer domo. At ego quidem in his quæ præstare queam, iussa patris non expecto: vt qui nuper non accersitus ad opitulandum venerim. Verùm vbi res est planè deplorata: tum nec aggredi velim. Porrò in hac muliere multo minùs ausim: nec temerè: siquidem reputo quid in me sit facturus pater, si res non successerit, cùm iam abdicet non aggressum curationem. Quare Iudices, nouercæ grauiter laborantis

ἐγκύσω. χρηστὸς γὰρ ἐμοὶ, καὶ ὅτι τῷ πατρὶ δι' ἐκεῖνον ἀνιωμένῳ. τὸ δὲ μέγιστον, ὑπ' ἐμαυτοῦ ἀπειθεῖν δοκοῦντι, καὶ ἃ προστάττομαι ὑπουργεῖν οὐ δυναμένῳ, καὶ δι' ὑπερβολὴν τῆς νόσου, καὶ ἀδύνειαν τῆς τέχνης. πολλοῦ οὖν δέομαι οἶμαι ἀποκηρύττεσθαι, τὰ μὲν δυνάτα ποιεῖν, μὴ δὲ τὰ μὴ ἀρχὴ ὑπισχνούμενον. δι' ἃς μὲν οὖν αἰτίας καὶ πρότερον ἀπεκήρυξέ με, ῥᾴδιον συνιδεῖν ἐκ τῶν παρόντων. ἐγὼ δὲ καὶ πρὸς ἐκεῖνα μὲ ὡς οἶδα, ἱκανῶς τῷ παραπαῖτα βίῳ ἀπολογησάμην. καὶ ταυτὶ δὲ, ἃ νῦν ἐγκαλεῖ, ὅσα οἷός τε ὢ ἀπολογήσομαι, μικρὰ ὑμῖν διηγησάμενος τῶν ἐμῶν. ὁ μὲν δυσάγωγος, καὶ δυσπειθὴς ἐγὼ, ὁ καταισχύνων τὸν πατέρα, ἐξ ἀναξίας περαίτερω τῆς ἡλικίας, τότε μὲν αὐτῷ τὰ πολλὰ ἐκείνου βοῶντι, καὶ διατεινομένῳ, ὀλίγα χαλιναγωγεῖν ἀπέλεγον. ἀπελθὼν δὲ τὸν οἶκον, ἐνόμιζόν μοι δικαστήριον ἵστασθαι μέγα, καὶ φῆφον ἀληθῆ τὸν μὲν ταῦτα βίον, καὶ τὸ φαίνεσθαι πάμπολυ τῶν τοῦ πατρὸς ἐγκλημάτων ἀφεστηκότα, καὶ πρὸς τὰ κάλλιστα τῶν ἐπιτηδευμάτων

vicè doleo: erat enim bona. Deinde patris nomine quem huius morbus cruciat. Maximè tamen mei ipsius causa, qui videar immorigerus patri, cùm non possim quæ iubeor præstare, partim ob morbi magnitudinè, partim ob artis imbecillitatem. At sanè non arbitror æquum esse vt abdicer, si quod efficere non queam, id ne recipiam quidem. Itaque quibus de causis priùs abdicarit me, facile fuerit ex hoc negocio conijcere: ad quas equidem vita post acta, satis vt opinor, respondi. Ad hæc autem quæ nunc objicit, pro virili sum responsurus, si priùs de meo statu pauca vobis exposuero. Ego intractabilis, & immorigerus ille, patrem dedecorans, & indigna meo genere patrans, id quidem temporis multa id genus vociferanti, & asseueranti, paucis contradicendum esse duxi. Verùm domo cedens, existimaui fore mihi magni judicij instar, veríque calculi vice, si vitam postea viuerem, qua me à paternis illis criminibus quàm longissimè abesse appareret, & honestissimis studijs

ἐπιδιδάκτα, καὶ τοῖς ἀρίστοις συνόντα. ἀξιοπρεπῶς ἢ καὶ πιθανόν τι, καὶ ὑποπτεῦον μὲν δὴ ὡς οὐ σφόδρα χρηστικότος πατρὸς ἀδίκως ἐγκλήματα ψευδῆ κατ' υἱοῦ συντιθέναι. καὶ ἦσαν τινες, οἱ μανίας ἐσχὼ ταῦτ' εἶναι νομίζοντες, καὶ ἀπειλὴ, καὶ ἀκροβολισμὸν, ὡς ἐς μαχρὰν ἐπιστουμένου τὸ κακὸ, μῖσος ἄλογον, καὶ νόμον ἀτιμίαν, καὶ βλασφημίας ἀηχείρους, καὶ διαπύησιν σκυθρωπὸν, καὶ βολὴν, καὶ ὀργὴν, καὶ ὅλως, χολῆς μεστὰ πάντα, διὸ δὴ τάχα μοι καὶ ἰατρικῆς δέησιν ποτὲ προσδέχων. ἀποδημήσας οὖν, καὶ τοῖς εὐδοκιμωτάτοις τῶν ἐπὶ ἀλλοδαπῆς ἰατρῶν συγγενόμενος, καὶ πόνῳ πολλῷ, καὶ προθυμίᾳ λιπαρεῖ χρησάμενος, ἐξέμαθον τὴν τέχνην ἐπιπελῶν ἢ, καταλαμβάνω δ' πατέρα, σαφῶς ἤδη μεμηνότα, καὶ ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων ἰατρῶν ἀπεγνωσμένον, ὡς ἐς βάθος ἐφώντων, οὐδὲ ἀκριβῶς φιλοτρινουμένων τὰς νόσους. πάλιν ἄφρ γε εἰκὸς ἦν ποιεῖν χρηστὸν υἱὸν, οὔτε ἀμηνυτικώτερα τῆς ἀποκηρύξεως, οὔτε μετάπεμπτος ἥκειν προσμένων.

dediſſe operam, cúmque optimis viris habuiſſe conſuetudinem. Iam verò & huiuſmodi quiddam proſpiciebam, ac ſuſpicabar fore, vt pater, qui non admodum animo conſtaret, mihi ſine cauſa ſuccenſeret, falſáque in filium crimina ſingeret. Neque deerant qui iſta morbi initium interpretarentur, minásque & tela mox irruituri mali, nempe odium abſque cauſa, mores aſperos, parata conuicia, cenſuram ſeueram, clamorem, iram, denique bilis omnia plena. Ob quæ mihi aliquando medicina opus fore credebam. Proinde peregrè profectus, ac probatiſſimorum, quos in peregrinis regionibus nanciſci potui, medicorum doctrina vſus, plurimo labore, vehementíque animi ſtudio artem perdidici. Poſtea reuerſus, inuenio patrem manifeſta inſania iam laborantem, & ab huius loci medicis deſperantibus deſtitutum: qui non altiùs introſpiciunt, nec admodum exactè morbos diiudicant. At ego ſanè, ſicuti par erat, facere frugi filium, neque abdicationis iniuriam memini, neque dum accerſerer expectaui.

οὐδὲ γὰρ εἶχόν τι αὐτῷ ἴδιον
ἐγκαλεῖν, ἀλλὰ πάντα ἀλλότρια
ἦν ἀλλότρια τὰ ἁμαρτήματα.
καὶ ὥσπερ ἔφην ἤδη, τὰ νό-
σου. παρελθὼν οὖν ἄκλητος, ὡς A
εὐθὺς ἰασόμενος, οὐ γὰρ ἦν
τοιοῦτον ἔθος ἦν ἡμῖν, οὐδὲ ταῦτα
ἡ τέχνη παραινεῖ, ἀλλὰ πάντων
πρῶτον διδασκόμεθα σωσο-
φὲς εἴτε ἰάσιμόν ἐστι τὸ νόση-
μα, εἴτ' ἀνήκεστον, καὶ καταβε- B
βηκὸς τὸν ὄρους τῆς τέχνης. καὶ
τὰ μὲν ἰκανῶς, ὧν μὴ συμπα-
χείρισον ἦ, ἐπιχειρῶμεν, καὶ
πᾶσαν ἀπουσίαν ἐπιφερόμεθα C
σώσαι δ' νοσοῦντα. ὧν δὲ
κεκρατηκὸς ἤδη, καὶ νενικηκὸς
τὸ πάθος. ἰδόντες μὲν, οὐδὲ τὰ ἀρ-
χὰς πρὸ παρήκμασε, νόμον τινὰ
παλαιὸν τῶν πρὸ πατόρων τῆς D
τέχνης ἀσφῶν φυλάττοντες. οἳ
φασι μὴ δεῖν ἐπιχειρεῖν τοῖς
κεκρατηκόσι. ἰδὼν οὖν τὸ πα-
τέρα ἔτι ἐντὸς τῆς ἐλπίδος,
καὶ τὸ πάθος οὐκ ἐπὶ πολὺ
τέχνῃ ἐπιπολὺ τηρήσας, καὶ E
ἀκριβῶς ἐξετάσας ἕκαστον, ἐπε-
χείρουν ἤδη, καὶ τὸ φάρμακον
τεθαῤῥηκότως ἐνέχεον. καίτοι
πολλοὶ τῶν παρόντων ὑπώ-
πτευον τὴν δόσιν, ἢ τὴν ἴασιν
διέβαλλον, καὶ πρὸς κατηγο-
ρίας παρεσκευάζοντο. παρῆν

Neque enim erat quicquam,
quod illi propriè imputare
possem: verùm peccata illa
omnia fuerant aliena: morbi
nimirum, vt modò dixi. Cùm
igitur nõ vocatus accessissẽ,
non ilico sum medicatus, neque enim id nostri est moris,
neque id præcipit ars. Verũ
omnium primum obseruare
docemur, sanabilis-ne sit
morbus, an insanabilis, transiliátque artis terminos. Actum si eiusmodi sit malum, vt
commodè possimus aggredi,
aggredimur, totóque admitimur studio, vt egrotum seruemus. Sed si affectum iam
inualuisse, superasséque viderimus, nec manum omnino
admolimur, idque vetustam
quandam primorũ medicinæ parentum legem obseruãtes:
qui negant tentandos esse
morbos qui iã inualuerunt.
Itaque cũ patrẽ adhuc intra
spem esse cognoscerem, neque affectum arte potiorem,
diu obseruatis ac pensitatis
singulis, ita demum aggressus sum, atque cum fiducia
pharmacum porrexi. Quanquam multi qui aderãt, hanc
pharmaci administrationem
suspectam habebant, &
meam medicationem calumniabantur, iámque ad accusandum se comparabant. Aderat etiam nouerca pauida,
ἣ καὶ ἡ μήτηρ φοβουμένη,

καὶ ἀπιστοῦσα οὐ τῷ μισεῖν ἐμὲ, ἀλλὰ τῷ δεδιέναι, καὶ ἀκριβῶς εἰδέναι πονηρὸς ἐκεῖνον διακείμενον. ἠπίστατο γὰρ μόνη τὰ πάντα σωθῆσα, καὶ ὁμοδίαιτος τῇ νόσῳ. πλὴν, ἀλλ' ἔγωγε οὐδὲν ἀποδειλιάσας, ἠπιστάμην γὰρ οὐ ψευσόμενά με τὰ σημεῖα, οὐδὲ προδώσουσαν τὴν τέχνην, ἐπῆγον τῇ ἕξει ἐν καιρῷ τῆς ἐπιχειρήσεως. καίτοι καμοί τινες τῶν φίλων συνεβούλευον μὴ θρασυνέσθαι, μὴ καὶ διαβολὴν τινα μείζω σπέγκῃ μοι τὸ ἀποτυχεῖν, ὡς ἀμυνομένῳ τὸν πατέρα φαρμάκῳ, καὶ μνησικακήσαντι, ὧν ἐπεπόνθειν ὑπ' αὐτοῦ. καὶ τὸ κεφάλαιον, σῶος μὲ οὗτος εὐθὺς ἦν, καὶ ἐσωφρόνει πάλιν, καὶ πάντα διεγίνωσκεν. οἱ παρόντες δ', ἐθαύμαζον. ἐπῄνει δὴ καὶ ἠμῦρᾶ, καὶ φανερὰ πᾶσιν ἦν χαίρουσα, καὶ μοι εὐδοκιμοῦντι, καὶ ἐκείνῳ σωφρονοῦντι. ἔτος δ' οὖν, μαρτυρεῖν γὰρ αὐτῷ ἔχω, μήτε μελλήσας, μήτ' συμβουλόν τινα περὶ τούτων προσλαβών, ἐπεὶ δὴ τὸ παῖ ἦκουσε τοῦ παρόντος, ἔλυε μὲ ἀποκήρυξιν, ὁ δ' ἐξαρνεῖσθαι ἐποιεῖτο με, σωτῆρα καὶ εὐεργέτην ἀπαγγελῶν, ἀκριβῶ-

& diffidens, non quòd me odisset, sed quòd metueret, cùm probè sciret illum grauiter laborare. Nam sola nouerat omnia, quippe familiaris, assiduóque ægrotanti conuiuens. Attamen ego nulla re deterritus, siquidem sciebam fore vt neque signa me fallerent, neque ars me proderet, obseruato tempore opportuno adhibui medelam. Quanquam nonnulli ex amicis mihi suadebant ne fiderem, ne fortè si res malè succederet, maiorē calumniam mihi accerserem, quasi acceptarum iniuriarum memor, patrem veneno vltus essem. In summa, protinus ille conualuit, pristinæque redditus sanitati, omnia cognouit. Familiares admirabantur, laudabat nouerca, palmque gaudebat, & quòd inclaruissem, & quòd ille resipuisset. At hic quidem nam id de ipso testari possum, neque cunctatus, neque quoquam his de rebus adhibito in consilium, re ex familiaribus cognita, irritam fecit abdicationem, ac denuo me filium fecit: seruatorem ac beneficum appellans, sese certum mei experimentum cepisse confitens,

σῆσαι εἰληφέναι ὁμολογῶν,

καὶ περὶ τῶν ἔμπροσθεν ἐμείνων ἀπολαμβάνομενος. τοῦτο ἡδύμενον, ἔνφρανε μὲν πολλοὺς, ὅσοι παρῆσαν χρηστοί. ἐλύπει δ' ἐκείνους, ὅσοις ἀποκήρυξις ἦν, ἡδίων ἀναλήψεως. εἶδον γοῦν τότε οὐ πάντας ὁμοίως ἡδομένους τῷ πράγματι, ἀλλ' ἐνίους πρός τινος καὶ χέρας βεπομένους, καὶ βλέμμα τεταραγμένον, καὶ πρόσωπον ἀχλυσμένον, οἷον ἂν φθόνου, καὶ μίσους γίγνεται. ἡμεῖς μὲν οὖν ὡς τὸ εἰκὸς ἐν εὐφροσύναις, καὶ θυμηδίαις ἦμεν, ἀλλήλοις ἐπιληφόμενοι. ἡ μανία δ' οὐ μικρὸν, ἐνίους νοσεῖν ἤρξατο, νόσον ὦ ἄνδρες δικασταὶ χαλεπὴν, καὶ παράλογον. ἀρχόμενον γὰρ ἐνίους τὸ δεινὸν, παρεφύλαξα. οὐ γὰρ ἁπλοῦν, οὐδ' ἐμπόλαιον ἡ μανία τὸ εἶδος, ἀλλά τι παλαιὸν ὑποκουφοῦν ἐν τῇ ψυχῇ κακὸν ἀπέρρηξε, καὶ ἐς τοὐμφανὲς ἐξενίκησε. πολλὰ μὲν οὖν ἄλλα ἔστιν ἡμῖν ὅτι σημεῖα τῆς ἀνιάτου μεμηνότων. ἓν δὲ ἐκεῖνο κοινὸν ἐπὶ τῷ γυναικὸς ταύτης παρεφύλαξα. πρὸς μὲν γὰρ τοὺς ἄλλους, ἡμερωτέρα, καὶ προσηνεστέρα ἦν. καὶ παρόντων, εἰσιλιγγιᾷ ἄχει ἡ νόσος. ἀφ' ἑτέρα δὲ ἰατρεύ-

déque illis ante factis semet excusans. Hoc factum multos quidem, quotquot boni aderant, exhilarauit: sed eos afflixit, quibus abdicatio filij erat reuocatione iucundior. Proinde tunc vidi nõ eodem modo ea re gaudentes omnes, sed colorem alicuius mutatum, vultum perturbatum, faciem iracundam, quemadmodum ex inuidia, odióque solet accidere. Nos igitur vt consentaneum est, altero alteri reddito, in lætitia, animíque gaudijs versabamur. Cæterùm nouerca paulò post, statim ægrotare cœpit, morbo Iudices graui, & inopinato: quem statim ab ortu tetrum obseruaui. Neque enim simplex, & leuis insaniæ species, sed vetustum quoddam iamdudum in anima delitescens malum erupit, victoriáque parta in apertum prodijt. Sunt autem nobis multa quoque alia insanabilis insaniæ signa. Verùm illud vnum commune in hac muliere animaduerti, quòd erga cæteros pacatior est ac mitis, illísque præsentibus conquiescit morbus: sed siquem medicum viderit, vel de medico tantùm audierit,

ἴδῃ, καὶ τοῦτ' ἀκούσῃ μόνον,

κατ' ἐκείνου μάλιστα παροξύνεται. ὅσῳ καὶ αὐτὸ τοῦτο, τῆς πονηρᾶς καὶ ἀνηκέστου ἔχειν δοκεῖ τεκμήριον. ταῦθ' ὁρῶ, ἐγὼ μὲν ἠνιάμην, καὶ τὴν γυναῖκα ἠλεεινὰ ἀξίαν οὖσαν, καὶ παρὰ τὸ προσῆκον δυσχεραίνουσαν. ὁ πατὴρ δ' ὑπὸ ἰδιωτείας, οὐ γὰρ ᾔδει οὔτε ἀρχὴν τοῦ κατέχοντος κακοῦ, οὔτε τὴν αἰτίαν, οὔτε τὸ μέγεθος τοῦ πάθους, ἐκέλευεν ἰᾶσθαι, καὶ τὸ ὅμοιον ἐπῆγε φάρμακον. ὥετο γὰρ ἓν εἶναι μανίας εἶδος, καὶ μίαν τινὰ νόσον, καὶ ταὐτὸν ἴαμα τούτων, καὶ παραπλησίαν τὴν θεραπείαν ἐπιτήδειον. ἐπεὶ δ', ὅσῳ ἀληθέστατον, ἀδιάφορον εἶναι φημὶ σώζεσθαι τὴν γυναῖκα, καὶ πᾶσαν ὑπὸ τοῦ νόσου ὁμολογῶ, ἀγανακτεῖν, καὶ ὀργίζεται, καὶ φησὶν ἑκόντα καθυφίεσθαι, καὶ προδίδοσθαι τὸν ἄνδρωπον, ἐγκαλῶν ἐμοὶ τὴν ἀδυνασίαν τὴν τέχνης. καὶ πάσχει μὲ συμβαῖνον τοῖς λυπουμένοις. ὀργίζονται γοῦν ἅπαντες τοῖς μὴ παραινοῦσι τἀληθῆ λέγουσι. πλὴν ἐγωγε ὡς ἂν οἷός τε ὦ, ἀντιλογήσομαι πρὸς αὐτόν, καὶ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ, καὶ τῆς τέχνης. καὶ πρῶτόν γε ἀπὸ τοῦ νόμου ἄρξομαι, καθ' ὃν οὗτος μὲ ἀποκηρύττει βούλεται,

in hunc supra modum exasperatur. Quod & ipsum argumento est, illam maligno & insanabili malo teneri. Hæc cùm perspicerem, equidem acerbè ferebam, miserebárque mulieris vt debui, præter meritum tanto laborantis infortunio. At pater ob insciti am, neque enim nouit, vel originem mali quo tenetur, vel causã, vel affectus magnitudinem, iussit vt mediearer, ac simile pharmacum exhiberem: arbitratus idem esse insaniæ genus, eundem morbum, eandem inualetudinem, quæ similem curandi rationem admitteret. Verùm vbi, quod verissimum est, dico fieri non posse vt seruetur mulier, néque morbo imparem esse fateor, indignatur, & succenset, aítque me studio detrectare, ac mulierem destituere, mihi crimini vertens artis imbecillitatem. Atque huic quidem accidit quod dolentibus solet: liberè verum dicentibus succenseant. Verùm ego pro viribus illi respondebo, tum meo ipsius nomine, tum artis. Ac primùm quidem à lege incipiam, ex qua hic me vult abdicare,

εἶναι εἰδῇ μὴ ἐξὸν ὁμοίαν οὖσαν αὐτῷ τῶν τε καὶ πρότερον τὴν ἐξουσίαν. οὐ γὰρ ἅπασιν ὁμοίως πατὴρ ὁ νομοθέτης, οὐδὲ πᾶσιν υἱέας, οὐδὲ ὁσάκις ἂν ἐθέλωσιν ἀποκηρύττειν συγκεχώρηκεν, οὐδὲ ἐπὶ πάσαις αἰτίαις, ἀλλ' ὥσπερ τοῖς πατράσι τὰ πλημμελοῦντα ὀργίζεσθαι ἐφῆκεν, οὕτω καὶ τῶν παίδων προνοούμενον, ὡς μὴ ἀδίκως αὐτὸ πάσχωσι. καὶ διατοῦτο μὴ ἐλευθέραν ἔφη γίγνεσθαι, ἀλλ' ἄκριτον τὴν τιμωρίαν, ἀλλ' εἰς δικαστήριον ἀναγαγεῖν, καὶ δοκιμαστὰς ἀναδῆσαι τοὺς μήτε πρὸς ὀργὴν, μήτε διαβολὴν τὸ δίκαιον κρινοῦντας. ᾔδει γὰρ πολλοῖς πολλάκις ἀλόγοις αἰτίαις ὀργὴν παρασκευαζομένοις. καὶ ὃ μὲν, ψευδεῖ πίστει διαβολῇ πεισθέντα, τὸν οἰκέτην πιστεύοντα, ἢ γυναικὶ ἐχθρᾷ, οὐκοῦν ἠγεῖτο ἀφίκεσθαι γίγνεσθαι τὸ πρᾶγμα, οὐδὲ ἐρήμην τὸν παῖδας ἐνδοὺς ἀλίσκεσθαι, ἀλλὰ καὶ ὕδωρ ἔγχεῖται, καὶ λόγος ἀποδοθῇ, καὶ ἀνεξέταστον οὐδὲν καταλείπεται. ἐπὶ τοίνυν ἔξεστι καὶ τοῦ μὲν ἐγκαλεῖν μόνον ὁ πατὴρ κύριος, τὸ κρῖναι δὲ εἰ εὔλογα αἰτιᾶται, ὑμεῖς οἱ δικάζοντες, αὐτὸ μέ, ὃ μοι ἐπιφέρει, καὶ ἐφ' ᾧ ὑπ' αὐτοῦ ἀγανακτῶ,

quòd intelligat sibi non esse posthac eandem abdicandi facultatem, quæ prius fuit. Neque enim legislator omnibus, ô pater, istam potestatem permittit, neque vti quoslibet filios, neque quoties libuerit, neque quibuslibet de causis, abdicent. Verùm vt patribus cõcessit certis de causis irasci, ita prospexit & liberis, ne id immerentibus accidat. Ideóque iussit ne libera esset, ac citra iudicium vindicta, sed ad judices vocat, æstimatores constituit, qui neque per iracundiã, neq; per calumniã iudicent quod iustũ est. Nouerat enim frequenter accidere multis, vt iniquas ob causas ad iram commouerẽtur: hic quidem cùm falsæ calumniæ crederet: ille famulo, vel vxori infensæ fidem haberet. Quare noluit rem iniudicatã agi, neque indefensa causa liberos statim condemnari: verùm aqua infunditur, dicendi fit copia, nihil inexcussum relinquitur. Quandoquidem igitur hoc solum authoritatis datur patri, vt in ius vocet: & vobis iudicibus, vt an iusta sit accusatio, iudicetis: id quidem quod mihi imponit, & cuius gratia nunc indignatur,

μηδέπω σκοπεῖτε. πρότερον δ' ἐκεῖνο ἐξετάσατε, εἰ ἓν δοτέον ἀποκηρύττειν αὐτῷ, ἅπαξ ἀποκηρύξαντι, χρησαμένῳ τῇ παρὰ τὸν νόμον ἐξουσίᾳ, καὶ ἀποπληρώσαντι τὴν πάτριον ταύτην δυναστείαν. εἶτ' αὖθις ἀναλαβόντα, καὶ λύσαντα τὴν ἀποκήρυξιν, ἐγὼ μὲν γὰρ ἀδικώτατον εἶναί φημι τοιοῦτον, ἀπεράντοις γωνίαις, καὶ τῶν παίδων ταῖς τιμωρίαις, καὶ πολλαῖς ταῖς καταδίκαις, καὶ τῷ φόβῳ ἀΐδιον, καὶ τὸν νόμον, ἐφ' ᾧτε μὴ συνοργίζεσθαι, μηδὲ μικρὸν ὑπὲρ λύειν. καὶ πάλιν ὁμοίως ἰσχυρὸν εἶναι. καὶ ὅλως, ἄνω καὶ κάτω φέρεσθαι τὰ δίκαια, πρὸς τὸ ὀπὸ καιροῦ δοκοῦν τοῖς πάθεσιν. ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον ἄξιον ἐφιέναι, καὶ ἀγανακτοῦντι συναγανακτεῖν, καὶ κύριον τὸ τιμωρίας ποιεῖν τὸ μεγιστάκοτε. ἐπὶ δὲ ἅπαξ ἀναλώσῃ τὴν ἐξουσίαν, καὶ καταχρήσηται τῷ νόμῳ, καὶ ἐμπλησθῇ τὸ ἐφ' ἡμῖν, εἶτα, μὴ ταῦτα ἀναλάβῃ, χρηστὸν εἶναι μεταπειθεῖς, ὅτι τούτων ἀνάγκη μὴ μόνειν, καὶ μηκέτι μεταπίθεσθαι, μηδὲ μεταβουλεύεσθαι, μηδὲ μεταποιεῖν τὴν κρίσιν. τὸ μὲν γὰρ τὸ μεγιστάκοτε, πονηρὸν

nondum spectate, sed illud priùs expendite, num amplius abdicandi ius ipsi sit concedendum, cùm semel abdicauerit, iámque sit vsus facultate quam lex concedit, atque hanc paternam potestatē expleuerit: deinde rursum in familiā receperit, & priorem abdicationem abrogarit. Nam ego iniquissimum istud esse dico, vt infinitæ sint liberum pœnæ, múltæque condemnationes, & perpetuus metus: vtq; lex nunc irato inseruiat, nunc abrogetur: rursum vt eodem modo valeat: denique vt ius sursum ac deorsum voluatur, prout ex occasione patribus visum fuerit. Verùm initio æquum quidem erat vt concederet, cúmque indignante indignaretur, ac puniēdi ius faceret ei qui genuisset. Porrò vbi semel potestatem absumpserit, ac legē abusus sit, iram expleuerit, posthęc rursum in familiam receperit, & in hanc opinionem transierit, vt frugi putet, in his perseueret necessum est, neque postea resiliendum, neque retractanda sententia, neque rescindendum iudicium. Etenim nullum erat iudicium vt puto, quo ex se natum cognosceret, frugi-ne,

ἢ χρηστὸν ἀποβήσεσθαι, οὐδὲν οἶμαι γνώρισμα ἦν. καὶ διὰ τοῦτο τοὺς ἀναξίους τῶν γόνων παραιτεῖσθαι συγκεχώρηται, τοῖς ὅτε ἠγνόουν ἀναδραμόντας. ὅταν δὲ μὴ κατ' ἀνάγκην, ἀλλ' ὑπ' ἐξουσίας αὐτός τις ὑφ' ἑαυτῷ καὶ δοκιμάσας ἀναλάβῃ, τίς ἔτι μηχανὴ μεταβάλλεσθαι, ἢ τίς ἔτι χρῆσις τοῦ λοιποῦ νόμου; φαίη γὰρ ἂν πρὸς σὲ ὁ νομοθέτης, εἰ πονηρὸς οὗτος ἦν, καὶ τῆς ἀποκηρυχθῆναι ἄξιος· τί παιδὸν ἀνεκάλεις; τί δ' αὖθις ἐπῃνῆς ἐς τιμωρίαν; τί δ' ἔλυες ἐμὸν νόμον; ἐλεύθερος γὰρ ἦσθα, καὶ τὸ μὴ ποιεῖν ταῦτα κύριος. οὐ γὰρ δὴ συνῳφᾶν σοι δοτέον τοῖς νόμοις, οὐδὲ πρὸς τὰς σὰς μεταβολὰς ἀνάγεσθαι τὰ δικαστήρια. ἀλλ' ἅπαξ μὲν λύεσθαι, ἅπαξ δὲ κυρίους εἶναι τοὺς νόμους, καὶ τοὺς δικαστὰς καθῆσθαι μάρτυρας. μᾶλλον δὲ ὑπηρέτας τῶν σοὶ δοκούντων, ὁτὲ μὲ κολάζοντας, ὁτὲ δὲ διαλλάττοντας, ὁπόταν σοι δοκῇ. ἅπαξ γεγύμνηκας, ἅπαξ ἀνατέτροφας, ἅπαξ καὶ τὸ ἀποκηρύττειν ἐπὶ τούτων ἔχεις. καὶ τότε, ἂν δικαίως αὐτὸ ποιεῖν δοκῇς. τὸ δ' ἄπαυστον τοῦτο, καὶ ἀϊδιον,

an contrà esset euasurus. Atque hanc ob causam genere indignos abdicare concessum est, quos quum educabant, cuiusmodi futuri essent nesciebant. Cæterùm vbi non coactus, sed suapte sponte atque authoritate ea sese comprobatum recipit, qua deinde ratione possit mutare factum, aut quis superest legis vsus? Etenim dixerit legislator, hic si improbus erat, dignúsq; quem abdicares, cur reuocasti? cur in familiam denuo reduxisti? cur legem irritam fecisti? Nam liber eras, tuique iuris vt hoc non faceres. Neque enim tibi concedendum est vt leges eludas, neque vt ad animi tui mutationes iudicia trahantur: neque vt leges nunc irritæ fiant, nunc authoritate polleant, judices interim testes sedeant, imò potiùs tuæ voluntatis ministri, modò punientes, modò absoluentes, quandocunque tibi visum fuerit. Semel genuisti, semel educasti, pro his etiam semel abdicare potes: tum quidem quum id iustè agere videberis. Verùm vt hoc fiat sine fine, vt perpetuò, vt frequenter, vt facilè, id supra pa-

καὶ πολὺ, καὶ ῥᾴδιον, μᾶζον

ἤδη τ παρεικῶς ὄντ' ἀξιους. μὴ δὴ πρὸς Διὸς ὦ ἀνδρες δικασται, συγχωρήσητε αὐτῷ ἐκούσιον τὴν ἀναλωσιν ἣν ποιησαμενῳ, καὶ λύσαντι τὴν γνῶσιν τὴν παλαι δικασηριου, καὶ ἀκυρωσαντι τ ὀργὴν, αὖθις ἐπι τ αὐτὴν τιμωριαν ἀναγαλεῖν, καὶ ἐπι τ' ἀξιουσιαν τ παρεικλὴ καταβαλλειν, ἧς ἔξωρος ἤδη, καὶ ἔωλος ἡ πρόθεσμια, καὶ μόνῳ τούτῳ ἀκυρος, καὶ προσδεδεσαπαιμένη. ὁρᾶτε γὰρ που καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις δικασηρίοις, ὡς ἀπὸ μὲ τ πληρῶ λαχοντων δικασῶν, ἵν τις ἀδικον οἴηται γεγραφθαι τ κρίσιν, δίδωσιν ὁ νόμος ἕτερον ἐφεῖναι δικασηριον. ἵν δ' τινες ἑκόντες αὐτοὶ συνθῶνται δικασταῖς, καὶ προσλόμενοι ἐπιβόλωσι διαιτᾶν, ὡς ὅτι. οἷς γὰ ἐξεῖν μὴ ἔτ' ἀρχὴν ἐμμένειν, εἰ τούτοις τις αὐθαίρετος εἵλετο, τίνην δὲ δίκαιος τοῖς ἐγνωσμένοις. οὕτω δὴ καὶ σύ. ὃν ἐξεῖν μηκέτ' ἀναλαμβάνειν, εἰ μὴ ἀξιος ἐδόκει τῷ δήμοις, τοῦτον εἰ ἐξεῖν ἀγνοσμένος εἶναι πάλιν ἀπειλήφας, ὡς ἔτ' ἀποκηρύττειν ἔξεις. ὅτι γὰ ὡς ἄξιος αὖθις παθεῖν ταῦτα, ὑπ' αὐτῶν σοῦ μεμαρτύρηται, καὶ

tris ius est. Quare per Iouem Iudices ne permittatis huic, qui sua sponte receperit, superioris iudicij sententiam irritam fecerit, iram exauthorauerit, vt rursum me ad eandem pœnam prouocet, & ad paternam potestatem recurrat, cuius exoletum iam & inutile est priuilegium, huícque soli inualidum, & antehac consumptum. Etenim illud considerate, quèadmódum in alijs judicijs, vbi judices sorte ferunt sententiam, siquis perperã pronũciatum existimat, permittitur ad alios judices prouocare. Sed siqui sua sponte de judicibus conuenerint, delectíque arbitris causam cõmiserint, non idem licet. Etenim siquis, quorum sententijs initio stare non cogebatur, hos sponte delegerit, iam æquum est boni consulere quæ statuerint. Itidem sanè & tu, quem non amplius recipere licebat, nisi videretur genere dignus, hunc si frugi esse arbitratus iterum admiseris, non amplius abdicandi ius habebis: siquidem indignum esse, in quem hæc denuo fiant ipse testatus es, iam de integro frugi esse filium confessus.

χρηστὸς ἤδη ἀναμολόγηται.

ἀμεταθέτον οὖν τὴν ἀπάλλαξιν, καὶ τὴν διαλλαγὴν βέβαιον εἶναι προσήκει, μὴ χρείαν οὔτω πολλὴν, καὶ δύο δικασθέντα. ἐν μὲν τὸ πρότερον, ἐφ' οὗ παρῄτησω. δεύτερον δὲ τὰ σὸν, ὅτε μετεβουλεύσω, καὶ ἀπάλλαξον ἐποίησας τὰ πρότερον ἐγνωσμένα λύσας, βεβαίοις τὰ μετ' ἐκεῖνα βεβουλευμένα. μὴ τοίνυν ὅτι τῶν τελευταίων, καὶ φύλαττε τὴν σαυτοῦ κρίσιν, πατέρα σε εἶναι δεῖ. τοῦτο γὰρ ἔδοξέ σοι. τοῦτ' ἐδοκίμασας. τοῦτ' ἐκύρωσας. ἐγὼ μὲν οὐδ' εἰ μὴ φύσει παῖς ἦν, θέμενος δὲ ἀποκρύπτειν ἤθελες, ἐξεῖναί σοι φῶμαι. ὃ γὰρ ἀρχὴν ποιεῖν ἄπαιδα ἦν, τοῦτ' ἄδικον λύειν ἅπαξ γενόμενον. ὁ δὲ καὶ φύσει, καὶ αὖθις προσαιρέσει, καὶ γνώμῃ ἐσποιηθέντος, πῶς εὔλογον αὖ ἀποδεῖσθαι, καὶ πολλάκις ὑπὲρ μιᾶς οἰκειότητος ἀποστερεῖν; εἰ δ' οἰκέτης ὢν ἐτύγχανον, καὶ τὸ μὲν πρότερον πονηρὸν οἰόμενος, ἐπέδησας, μεταπεισθεὶς δὲ ὡς οὐδὲν ἠδίκουν, ἐλεύθερον ἀφῆκας εἶναι, ἆρ' ἂν σοι πρὸς καιρὸν ὀργιζόντι, αὖθις ἐξὸν ἐς τὴν πρώτην δουλείαν ἐπανάγειν;

Itaque non pœnitere receptionis, sed firmam reconciliationem esse conuenit, post sententiam toties pronunciatam, ac rem bis iudicatam, primùm quando abdicasti; deinde quando sententiam mutasti, & in patrimonij portionem asseruisti, rescissis decretis superioribus, confirmas illa quæ postea sunt placita. Proinde perseuera in his quæ proximè statuisti, tumúque ipsius iudicium serua. Pater sis oportet, quandoquidem id decreuisti, id probasti, id ratum feciſti. Ego quidem si natura non essem filius, sed adoptatum abdicare velles, ne id quidem tibi licere existimarim. Quod enim liberum erat initio non facere, id semel factum iniquum est rescindere. Porrò eum qui primum natura sit filius, postea iudicio, sententiáque accersitus, quæso num par est rursum expellere, & eadem necessitudine sæpius priuare? Si verò seruus esse, túque primùm ratus improbum, in vincula coniecisses, deinde cognita innocentia, me manumisisses, num tibi alias irascenti, in eandem seruitutem reuocare liceret?

Neque

οὐδαμῶς. τὰ γὰρ τοιαῦτα, βέβαια, καὶ διαπαντὸς κύρια ὑπάρχειν οἱ νόμοι ἀξιοῦσιν. ἐγὼ μὲν οὖν τὸ μηκέτ' ἐξεῖναι τούτῳ ἀποκηρύττειν, ὃν ἅπαξ ἀποκηρύξας, ἐκὼν ἀνέλαβεν, ἔτι πολλὰ εἰπεῖν ἔχων, ὅμως παύσομαι. σιγήσασθε δ' ἤδη οἷον ὄντα, καὶ ἀποκηρύξει με. καὶ οὐδέπω τοῦτό φημι, ὡς τότε μὲν ἰδιώτην, νῦν δ' ἰατρόν. οὐδὲν γὰρ ἂν τοῦτο ἡ τέχνη συναγωνίσαιτο. οὐδ' ὅτι τότε μὲν νέον, νῦν δὲ ἤδη καὶ προβεβηκότα, καὶ τὸ πρὸν τοῦ μηδὲν ἀδικῆσαι αὖ παρὰ τῆς ἡλικίας ἔχοντα. μικρὸν γὰρ ἴσως καὶ τοῦτο. ἀλλὰ τότε μέν, εἰ καὶ μηδὲν ἠδικημένος ὡσαύτως ἔγωγε φαίην, ἀλλ' οὐδὲ εὖ πεπονθὼς, παρητεῖτο τὴν οἰκίας. νυνὶ δὲ σωτῆρα ἔναγχος, καὶ εὐεργέτην γεγενημένον, οὗ τί ἥδιον ἂν ἀκούσειεν, σωθέντα δι' ἐμὲ, καὶ τηλικοῦτον κίνδυνον διαπεφευγότα, τοῖς τοιούτοις ὀνόμασι προσβαλεῖν ἢ δεσποτείας ὀνείνης, ἀλλ' ἕνα λόγον ἔχοντα, ἀλλ' οὕτω ῥᾳδίως ὑπολελῆσθαι, καὶ ὅτι τῷ ἐρημίαν ἐλαύνειν, ἢ ἐφιέναι ἂν δικαίως, ἐφ' οἷς ἀδίκως ἐξεβέλετο, μὴ μόνον δι' οὐ μνησικακήσαντα, ἀλλὰ καὶ σώσαντα, καὶ

Nequaquam. Igitur istiusmodi acta leges firma volúe esse, ac perpetuò valere. Ego cùm pluribus etiam argumentis docere possem, non esse ius huic abdicare denuo quem semel abdicatũ sponte sua receperit, tamen ea missa faciam. Nunc spectate cuiusmodi filium parat abdicare. Neque hoc dicam me tunc imperitum fuisse, nunc esse medicum (nihil enim ars in hac causa suffragetur) tum iuuenem, nunc ætate prouectum, vt ætas etiam ipsa fidem faciat me nihil peccasse. Nam leue forsitan hoc quoque. Sed tunc quidem, quanquam nulla iniuria, vt ego quidem dixerim, at neque beneficio affectus, à familia me alienauit. Nunc verò cùm recens illi author fuerim salutis, ac beneficus extiterim, exigor. Qua re quid esse possit ingratius? vt mea seruatus opera, tantóque à discrimine elapsus, sanationem illam statim factis huiusmodi penset, nulla meritorum habita ratione: sed vsque adeò facilè obliuioni mandarit, atq; in solitudinem abigat eũ qui iure sit obsecutus, quum præterius ejiceretur: neque solùm non meminerit iniuriæ, verũ etiam & salutem attulerit, &c

σωφρονεῖν παρασκευάσαντα. οὐ γὰρ μικρὸν ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὐδὲ τὸ τυχὸν εὖ πεποιηκὼς αὐτὸν, ὅμως τῶν τοιούτων νῦν ἀξιοῦμαι. ἀλλ' εἰ καὶ οὗτος ἀγνοεῖ τὰ τότε, πάντες ὑμεῖς ἴστε οἷα ποιοῦντα αὐτὸν, καὶ πάσχοντα, καὶ ὅπως διακείμενον, ἐγὼ παρελαβὸν, τῶν μὲν ἄλλων ἰατρῶν ἀπεγνωκότων, τῶν δ' οἰκείων φευγόντων, καὶ μηδὲ πλησίον προσιέναι τολμώντων, τοιοῦτον ἀπέφηνα, ὡς καὶ κατηγορεῖν δύνασθαι, καὶ περὶ τῶν νόμων διαλέγεσθαι. μᾶλλον δ' ὁρᾷς ὦ πάτερ τὸ παράδειγμα, τοιοῦτον ὄντα σε παρ' ὀλίγον οἷα νῦν ἡ γυνὴ ὄζει, πρὸς τὴν ἀρχαίαν φέγγησιν ἐπανήγαγον. οὐ δίκαιον οὖν τοιαύτην μοι χάριν ἀποδοῦναι αὐτὸν ἐκείνου τοῦ ἀμοιβὴν, οὐδὲ κατ' ἐμοῦ σε μόνον σωφρονεῖν. ὅτι γὰρ μὴ μικρὰ ὑπὲρ ἐμοῦ συνηγόρηται, καὶ παρ' αὐτῶν, ὧν ἐγκαλεῖς δῆλον ὄζει. οὐ γὰρ ὡς ἐν ἑκάτοις οὖσαν τὴν γυναῖκα, καὶ παμπονήρως ἔχουσαν, ἀλλ' ἰώμενον μισεῖς, πῶς οὐ πολὺ μᾶλλον, ὅτι σε τῶν ὁμοίων ἀπήλλαξα, ἵνα μὴ παθῇς, καὶ χάριν ὁμολογεῖς, τῶν οὕτω δεινῶν ἀπηλλαγμένος; σὺ δ' ὅσῳ

sanæ menti restituerit? Neq; enim exiguo Iudices, neque vulgari in hunc collato beneficio, tamen huiusmodi mafis nunc videor dignus. Porrò quanquam hic ignorat, quo in statu tunc fuerit, vos tamẽ omnes nostis, quid facientem, quid patientem ipsum, quomodo affectum, ego curandum susceperim: ac medicis reliquis desperantibus, fugientibus familiaribus, nec propiùs accedere audentibus, talem reddiderim, vt etiam accusare, vt & de legibus disserere possit. Quin potiùs exemplum vides pater: cùm propemodum talis esses, qualis nunc est vxor, ad pristinam sanitatem te reuocaui. Quare non est æquum vt pro his officijs, huiusmodi gratiam mihi reponas, neque in me solummodo sanus sis. Etenim te non mediocribus à me beneficijs affectum esse, vel ex his ipsis liquet, quibus me criminaris. Quem enim odisti, quia vxorẽ in extremo periculo versantem, grauissimèq; affectam non sano, quî fit vt non potiùs summopere diligas, quia te simili morbo liberaui? & gratiã habeas tam acerbis ereptus malis? At tu, quod quidem est ingratissimũ, simulatque ad te redisti

ἀγνωμονέστατον σωφρονῆσαι

ἐυθὺς ἐς δικαστήριον ἄγεις, καὶ σεσωσμένος κολάζεις, καὶ ὅπι τὸ ἀρχαῖον σκῆνος μῖσος ἀναζέχεις, καὶ τ' αὖτ' ἀναγιγνώσκεις νόμον, καλὸν χρῶ τὸν μισθὸν ἀποδίδους τῇ τέχνῃ, καὶ ἀξίας ἀμοιβὰς τ' φαρμάκων ὅπι τ' ἰατρεῖον, ὑμαίων μόνον. ὑμεῖς ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τ' εὐεργέτην τοῦτον κολάζειν ὅπιβάλεσθε, καὶ τ' σώσαντα ἐκελαύνειν, καὶ τ' σωφρονίσαντα μισεῖν, καὶ τ' ἀνασήσαντα πρωρεῖδαι. οὐκ, ἰὼ γὲ τὰ δίκαια ποιῆτε. καὶ γὰρ εἰ τὰ μέγιστα νῦν ἁμαρτάνων ἐτύγχανον, ἰῶ μοι τις οὐ μικρὰ προοφειλομένην χάριν ἐς ἰῶ ἀποβλέποντα τοῦτον. καὶ ἧς μεμνημένον, καλῶς εἶχε, τ' μὲ παρόντων καταφρονεῖν, δι' ἐκεῖνα ὃ προῆκεν τῷ συγγνώμην ἔχειν. καὶ μάλιστα εἰ πλείστη τις ἡ εὐεργεσία τυγχάνει, ὡς πάντα ὑπερπονεῖν τὰ μετὰ ταῦτα. ὅταν οἶμαι κἀμοὶ προὴς τοῦτον ἀπαρκεῖν, ὃν ἔσωσα, καὶ ὃς τὸ βίου παντὸς χρεώστης ὄφι μοι, καὶ ὧ τὸ εἶναι, καὶ τὸ σωφρονεῖν, καὶ τὸ σωπᾶν παρέχομαι. καὶ μάλιστα ὅτε οἱ ἄλλοι πάντες ἤδη ἀπεγνώκεσαν, καὶ πόνους εἶναι ὁμολόγουν, τῆς

protinus in ius trahis: reddita salute punis, & ad pristinum odium recurris, eandem legem recitas. Egregiam igitur mercedem persoluis arti, dignámque pro remedijs refers gratiam, qui quidem aduersus medicum tantùm sanus es. Vos autem judices, huic concedetis, vt de benemerito pœnas sumat, vt salutis authorem expellat, vt eum qui sanitati restituerit, oderit, vt per quem reuixit, vlciscatur. Nō, si quod iustum est, facietis. Etenim si maximum aliquod flagitium in præsentia commisisem, tamen non mediocrem gratiam ante debebat, quòcùm ille respiceret, cuius cum meminisset, conueniebat hūc præsentem iniuriam negligere, & ob illa priora facilè ignoscere, maximè si tam ingens sit beneficium, vt omnia superet, quæ postea possint accidere. Quod equidem mihi in hunc competere puto, quem seruaui, qui mihi vitæ totius est debitor: cuíque hæc præstiti, vt sit, vt sapiat, vt intelligat: præsertim cùm cæteri omnes iam desperarent, séque morbo vincendo impares esse faterentur. Nam & illud, opinor, ad meriti

νόσου. τοῦτο γὰρ μεῖζον οἶμαι

ποιεῖν τὴν ἐμὴν συνεργείαν, ὡς οὔτε υἱὸς ὢν τότε ἀναγκαίαν τὴν θεραπείας ἔχων αἰτίαν, ἀλλ' ἐλεύθερος καθεστὼς, καὶ ἀλλότριος, τῆς φυσικῆς αἰτίας ἀφεμένος. ὅμως οὐ περιεῖδον, ἀλλ' ἐβουλόμην, ἄκλητος, αὐτεπάγγελτος, ἥκον. ἐβοήθησα, προσελιπάρησα. ἰασάμην. ἀνέσησα, καὶ τὸν πατέρα ἐκαυτῆ διεφύλαξα, καὶ οὐδὲν τῆς ἀποκρύξεως ἀπελογησάμην, καὶ τὴν συνοίκησιν τὴν ἐμὴν ἔπαυσα, καὶ τὸν νόμον ἔλυσα τῇ φιλοστοργίᾳ, καὶ μεγάλης συνεργείας τὸν υἱὸν ἐπαιδοδον ἐφιάμην, καὶ ἐν οὕτως ἐπισφαλεῖ καιρῷ τὴν πρὸς τὸν πατέρα πίστιν ἐπεδειξάμην, καὶ μὴ τὸν τέχνης ἐμαυτὸν εἰσεποίησα, καὶ γνήσιος υἱὸς ἐν τοῖς δεινοῖς ἀνεφάνην. πόσα γὰρ οἴεσθε παθεῖν με; πόσα καμεῖν παρόντας ὑπηρετοῦντα; καὶ προσφυλακτοῦντα; νῦν μὲν, εἴκοντα τῇ τοῦ πατρὸς ἀκμῇ. νῦν δὲ, τὴν τέχνην ἐπάγοντα, πρὸς ὀλίγον ἐνδιδόντος τοῦ κακοῦ. ἔστι δὲ τῶν ὄντων ἁπάντων τούτων ἐν τῇ ἰατρικῇ τὸ ἐπισφαλέστατον, τοὺς τοιούτους ἰᾶσθαι, καὶ πλησιάζειν αὐτῷ διακειμένοις. ἐς γὰρ τοὺς

mei magnitudinem accedit, quòd cum id temporis filius non essem, cùm nulla de causa curationem suscipere cogerer: verùm liber A essem, alienus, naturali causa solutus, tamen non neglexi, sed vltroneus, non vocatus, non iussus adij, succurri, assiduus fui, sanaui, restituí, meum patrem seruaui, de abdicatione me B purgaui, iram benevolentia sedaui, legem pietate sustuli, magnóque beneficio reditum in familiam emi, & in tempore C adeò periculoso fidem erga patrem demonstraui, méque ipsum artis ope insinuaui, ac tristibus in rebus legitimus filius apparui. Quàm multa enim me fuisse passum arbitramini, quantum & exhausisse laborum? dum assideo, dum obsequor, dum opportunitatem observo, nunc cedens patris vehementiæ, nunc artem admouens, morbo paulatim inclinante. Est D enim hoc omnium quæ sunt in medicina periculosissimũ, hominibus huiusmodi mederi, & ad sic affectos accedere. Fit enim non rarò, vt exæstuante malo,

τλησίον πολλάκις ἀφιᾶσι τὸν

λύπαν, ἐπιζέοντος τῷ πάθει. καὶ ὅμως περὶ οὐδὲν τούτων ἀπώκνησα, οὐδ' ἀπεδειλίασα. σιωπῇ δ', ἢ πάντα τρέπον αὐτὸ ἐταζόμενος τῇ νόσῳ, τὸ τελευταῖον ἐπέρριψα τῷ φαρμάκῳ. μὴ δὲ τοῦτ' ἀκούσας εὐθέως ὑπολάβῃ τις, ποῖος δ', ἢ πόσος ὁ κάματος ἐγχειμφάρμακον. πολλὰ γὰρ πρὸ τούτου χρὴ ποιεῖσθαι, καὶ προοδοποιῆσαι τῇ πόσει, καὶ προπαρασκευάσαι ῥᾴδιον ἐς ἴασιν τὸ σῶμα, καὶ τὰ ἁπάσης ἕξεως φορτίσαι, κενοῦντα, καὶ ἰσχαίνοντα, καὶ οἷς χρὴ βόσκοντα, καὶ κινοῦντα ἐς ὅσον χρήσιμον, καὶ ὕπνους ἐπιγοῦντα, καὶ ἐρεμίας μηχανώμενον, ἅπερ οἱ μὲν ἄλλο τι νοσοῦντες, ῥᾳδίως πειθήνιον ἂν. οἱ μαινόμενοι δ', διὰ τὴν ἐλευθερίαν τὰ νῦν, δυσάγωγοι, καὶ δυσμιμόητοι, καὶ τῷ ἰατρῷ ἐπιφαλεῖς, καὶ τῇ θεραπείᾳ δυσκαταγώνιστοι. ὅταν γοῦν πολλάκις ποιήσωμεν, ἤδη σαλπίσιον χρὴ εἶναι τὸ τέλος, καὶ ἐλπίσωμεν ἐμπεσόν τι μικρὸν ἁμάρτημα, ἐπακμάσαντος τῷ πάθει, ἅπαντα ῥᾳδίως ἐκεῖνα ἀνέζεψε, καὶ ἀνέπεσθαι τὴν θεραπείαν, καὶ

rabiem in proximos emittant. At nihil horum subterfugi, nihil reformidaui: sed cum ipso conuersans, morbóque aduersans modis omnibus, tandem pharmaco superaui. Ne verò quisquam hoc audito protinus cogitet, quis, quantus-ue labor miscere pharmacum. Etenim multa sunt priùs facienda, præstruenda via potioni, præparandum corpus, quò faciliùs recipiat medicationem, totiúsque corporis habitus curandus, inaniendo, extenuando, cibis idoneis alendo, ad quiduis vtile mouendo, somnos considerando, quietes ciendo: quibus in rebus alio morbo laborantes facilè pareant. At qui laborant insania, ob animi libertatẽ intractabiles sunt, gubernatu difficiles, ipsi medico periculosi, & curatione vix expugnabiles. Proinde sæpenumero cùm effecerimus, vt iam adesse morbi finem speremus, leue aliquod erratum incidens, renouato malo, cuncta illa superiora facilè subuertit, curationem impedit, artem fallit. Eum igitur

ταῦτα πάντ' ἐστομωμυκότα, καὶ οὕτω χαλεπῷ νοσήματι περιπαλαίσαντα. καὶ παίδων ἁπάντων παιδῶν τὸ δυσεκλωτότατον νενικηκότα, ἔτι τούτῳ ἀποκηρύττειν ὀκνήσετε; καὶ τοὺς νόμους ὡς βούλεται ἑρμηνεύειν, καὶ ἐνεργέτου συγχωρήσετε, καὶ τῇ φύσει πολεμεῖν αὐτὸν ἐάσετε; ἐγὼ τῇ φύσει πειθόμενος, σώζω, καὶ διαφυλάττω ὦ ἄνδρες δικασταὶ τὸν πατέρα ἐμαυτῷ, κἂν ἀδικῇ ἔτος. εἰ δὲ τὸν ἐνεργετηκότα παῖδα τοῖς νόμοις, ὡς φησιν, ἀκολουθῶν διαφθείρει, καὶ τὸν γήρους ἀποστερεῖ, μισόπαις ἔτος, ἐγὼ φιλοπάτωρ γίγνομαι, ἐγὼ τῇ φύσει διαπάζομαι, οὗτος τὰ τῆς φύσεως παραῤῥᾷ, καὶ καθυβρίζει δίκαια, ὦ πατὴρ, μισοῦντος ἀδίκως. ὦ παιδὸς, φιλοῦντος ἀδικώτερον. ἐγκαλῶ γὼ ἐμαυτῷ, τὸν πατέρα ἀναγκάζοντος, ὅτι μισούμενος, οὐ δέον φιλῶ. καὶ φιλῶ πλέον, ἢ προσῆκε. καίτοι γε ἡ φύσις τοῖς πατράσι τοὺς παῖδας μᾶλλον, ἢ τοῖς παισὶ τοὺς πατέρας ὀπτάπτει φιλεῖν. ἀλλ' οὗτος ἐκὼν τοὺς νόμους παροράᾳ, οἱ τὸν μηδὲν ἀδικηκότας παῖδας τῷ γήρᾳ φυλάττουσι, καὶ τῇ φύσιν, ἢ

qui hæc omnia sustinuerit, qui cum morbo tam graui luctatus sit, qui malum malorum omnium expugnatu difficillimum vicerit, huic vt iterum abdicet, permittetis, vtque leges in benemeritum interpretetur suo arbitratu, concedetis, atque eum cum ipsa natura bellum gerere sinetis? Ego naturæ obsequens, Iudices, mihi ipsi patrem, licèt in me fuerit iniurius, seruo & custodio. Quòd si filium benemeritum, leges, vt ait, secutus, perdit, & à familia alienat: hic nimirum erit liberorum osor, ego pius in patrem. Ego naturam amplector: ille naturæ documenta temnit, & iura violat. O patrem iniustè odio prosequentem! O filium iniustiùs amantem! Nam mihi ipsi vitio verto, patre compellente; quòd exosus ego, cùm non debeam, amo, & plus quàm par est amo. Atqui natura comparatum est, vt patres liberos ament magis, quàm liberi parentes. Verùm hic studio tum leges contemnit, quæ filios nihil cõmeritos familiæ seruant: tum naturã, quæ parentes ad

τὸν γηγνόσαντας ἕλκει πρὸς

πόθον τ' γεγυμνωμένων πολύν,
οὐχ ὅπως μείζως ἀρχὰς εὐ-
νοίας ἔχων πρὸς ἐμέ, μείζονα
τὰ δίκαιά μοι τῆς εὐνοίας
ἐσφέρει, καὶ ἐπιδίδωσιν. ἢ τόγε
ἔλαττον, ἐμὲ μιμεῖται, καὶ ζη-
λοῖ τὸ φίλτρον; ὦ οἵμοι
τ' συμφορᾶς. πρὸς τί καὶ μι-
σεῖ φιλοῦντα, καὶ ἀγαπῶντα
ἐλαύνει, καὶ εὐεργετοῦντα
ἀδικεῖ, καὶ ἀσπαζόμενον ἀπο-
κηρύττει, καὶ τὸν φιλόπαιδας
νόμους, ὡς μισόπαιδας κατ'
ἐμοῦ μεταχειρίζεται. ὦ μάχης,
ὦ ἐσάγεις πάτερ τοῖς νόμοις
καὶ τ' φύσεως. οὐκ ἔστι ταῦτα
οὐκ ἔστιν ὡς θέλεις. καλῶς ἑρ-
μηνεύεις ὦ πάτερ, καλῶς κεκ-
μῴρυνας τὸν νόμους. ἡ πολεμεῖ
φύσις καὶ νόμος ἐν τ' εὐνοίαις.
ἀκολουθοῦσιν ἀλλήλοις ἐνταῦ-
θα, καὶ συναγωνίζονται τῇ λύσει
τῶν ἀδικημάτων. ὑβρίζεις τ'
εὐεργέτην. ἀδικεῖς τὴν φύσιν.
τί καὶ τοὺς νόμους συναδικεῖς
τῇ φύσει; οὓς καλοὺς, καὶ δι-
καίους, καὶ φιλόπαιδας εἶναι
θέλοντας, οὐ συγχωρεῖς, καθ'
ἑνὸς παιδὸς ὡς κατὰ πολλῶν κι-
νῶν πολλάκις, καὶ ἡσυχάζειν
οὐκ ἐῶν ἐν ταῖς τιμωρίαις
τὸν ἐν ταῖς τῶν παίδων
πρὸς τὸν πατέρας εὐνοίας

vehemens natorum desiderium trahit. Non solũ enim cùm maiora beneuolentiæ erga me habeat principia, maiorem, vti debebat, beneuolentiam nõ affert & addit: aut quod minus est, me saltem imitatur, meúmque amorem æmulatur. Sed ô calamitatem! quin insuper odit amantem, amantem expellit, benemeritum lædit, complectentem abdicat, legésque liberis fauentes, ceu liberis infensas, in me torquere conatur. O bellum, quod contra naturam legibus moues pater. Non sunt ista, non sunt, inquam, vt tu vis. Leges bene cõditas malè interpretaris pater. Non pugnat natura cum lege, in his quæ ad beneuolentiam pertinent. Hîc inter se consentiunt, sibíque inuicem auxiliantur ad delendas iniurias. Contumelia benemeritum afficis, naturã offendis. Cur legibus quoque simul cum natura facis iniuriam? Quæ cùm honestæ, iustæ, & liberorum amantes esse cupiant, esse non pateris, quum eas aduersus vnum filium, tãquã aduersus multos moues: nec quiescere finis in supplicijs, quæ velint in beneuolentia liberorum erga parentes conquiescere: quanuis ἡσυχάζειν ἐθέλοντας. καίτοιγε

ἐπὶ τοῖς μηδὲν ἡμαρτηκόσι, μὴ
δὲ κείμυοις. καὶ μὴν οἴγε νόμοι
καὶ ἀχαριστίας δικάζεσθαι
διδόασι κ᾽ τῶν τὸν εὐ-
εργέτας μὴ ἀντευποιούντων.
ὁ δὲ πρὸς τῷ μὴ ἀμείβεσθαι, κ᾽
ἐπ᾽ αὐτοῖς οἷς εὖ πέπονθε κο-
λάζειν ἀξιῶν, σκέψασθε εἰ πινα
ὑπερβολὴν ἀδικίας ἀπολέλοι-
πεν. ὡς μὲν οὖν οὔτε ἀποκη-
ρύττειν ἔτι τούτῳ ἔξεστιν, ἅπαξ
ἤδη τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν
ἀποπληρώσαντι, κ᾽ χρησαμένῳ
τοῖς νόμοις, οὔτε ἄλλως δί-
καιον εὐεργέτην ἐς τὰ τηλι-
καῦτα γεγονημένον ἀπωθεῖσθαι,
καὶ τ᾽ οἰκίας παρεστεῖσθαι,
ἱκανῶς οἶμαι δέδεικται. ἤδη
δ᾽ καὶ ἐπ᾽ αὐτὴν τὴν αἰτίαν
ἐλθωμὲν τ᾽ ἀποκηρύξεως, καὶ
τὸ ἔγκλημα ἐξετάσωμεν ὁποῖ-
όν ἐστιν. ἀνάγκη δὲ αὖθις ἐπὶ
τὴν γνώμην ἀναδραμεῖν τὸ
νομοθέτου. ἵνα γάρ σοι τοῦτο
πρὸς ὀλίγον δῶμεν, τὸ᾽ ἐξεῖναι
ὁσάκις ἂν ἐθέλῃς ἀποκηρύτ-
τειν, καὶ κατά γε τὸν εὐεργέτην
πρόσεστι τὴν ἐξουσίαν ταύτην
συγχωρήσωμεν, οὐχ ἁπλῶς
οἶμαι, οὐδ᾽ ἐπὶ πάσαις αἰτίαις
ἀποκηρύξεις. οὐδὲ τοῦθ᾽ ὁ νο-
μοθέτης φησὶν, ὅτι ἂν τύχῃ ὁ
πατὴρ κἀπασάμυος, ἀποκηρυττέτω. καὶ ἀπόχρη ἐξεῖναι μόνον,

non latæ sint in eos qui nihil peccarint. At sanè leges ingratitudinis actionem concedunt in eos, qui benemeritis non retulerint gratiam. At eum qui uon modò grátiam non refert, sed pro beneficijs acceptis pœnam inferre vult, considerate num quicquam facere possit iniquius. Itaque non licere huic denuo abdicare, qui paternam potestatem semel expleuerit, ac lege sit vsus: præterea non esse æquum, eum qui tanta contulerit beneficia expellere, & familia exigere, satis opinor demonstratum. Nunc autem ad ipsam abdicationis causam veniamus, & crimen cuiusmodi sit, expendamus. At rursus ad legislatoris mẽtem recurramus, necesse est. Etenim vt istud tibi demus ad breue tempus, licere quotiescunque velis abdicare, vtque præterea potestatem istam tibi largiamur aduersus benemeritũ: haud tamen simpliciter, opinor, neque quibuslibet de causis abdicabis. Neque hoc dicit legis conditor. Quicquid vtcunque criminatus fuerit pater, abdicato: & satis esse voluisse tantùm, &

καὶ μέμψασθαι. τί γὰρ ἂν ἔδει δικαστηρίου; ἀλλ' ὑμᾶς ποιεῖ τοῦτο ὦ ἄνδρες δικασταὶ σκοπεῖν, εἰ ἐπὶ μεγάλοις καὶ δικαίοις ὁ πατὴρ ὀργίζεται, εἴτε καὶ μή. οὐκοῦν τοῦτο πρῶτον ἐξετάσατε. ἀρξόμαι δὲ ἀπὸ τῆς μὲν πρώτης μανίας ἐνθύς. τὰ μὲν γὰρ ἀπολωλότα τῆς σωφροσύνης τοῦ πατρὸς, λύσις ἦν τῆς ἀποκηρύξεως, ἡ σωτὴρ καὶ συνεργέτης, καὶ πάντα ἦν ἐγώ. καὶ οὐδὲν οἶμαι τούτοις ἔγκλημα προσεῖναι ἐνθύμιον. τὰ μὴ ταῦτα δ', τί τῶν πάντων εἶπα; τίνα θεραπείαν; τίνα ἐπιμέλειαν ἧς παρῆκα; ποτὲ ἀποκοίτους ἐγλώμην; τίνας ποτοὺς ἀκαίρους, τίνας κώμους ἐγκλεῖς; τίς ἀσωτεία; τίς πορνοβοσκὸς ὕβρισεν; τίς ἡτιμάσατο; οὐδὲ εἷς. καὶ μὴν ταῦτά ἐστιν, ἐφ' οἷς μάλιστα ὁ νόμος ἀποκηρύττειν ἐφίησιν. ἀλλὰ νοσεῖν ἤρξατο ἡ μητρυιά; τί ἦν ἐμοὶ τοῦτ' ἐγκλεῖς. καὶ νόσου δίκην ἀπαιτεῖς; ἔφησιν. ἀλλὰ τί; ὅτι θεραπεύειν προσετέθημος, ἀ θέλεις καὶ διὰ τοῦτ' αὖ ἄξιος εἶναι ἀποκηρύξεως, ἀπειθῶν τῷ πατρί. ἐγὼ δ' τὸ μὲ δίκα προστάττοντι αὐτῷ, ἵνα κακεῖνον οὐ δυνηθῶμεν, ἀπειθεῖν

quæstum esse. Nam si id esset, quid opus erat foro? Verùm vos istud expendere iubet, iudices, num grauiter, ac iustis de causis iracatur pater, nec ne. Hoc igitur iam considerate. Exordiar autem ab ijs quæ protinus insaniam huius sunt secuta. Primùm omnium quod fecit sanæ menti redditus, abdicationem rescidit: ego seruator, beneficus, breuiter omnia eram. In his, ni fallor, nihil criminis esse poterat. Deinde quid est omnium quod accusat? Quod obsequium? quam curam filio dignam prætermisi? quando foris cubui? quas intempestiuas potationes, quas cõmessationes obijcis? quæ propinatio? quis leno pulsatus est? quis accusauit? Nemo profectò. Atqui hæc sunt ob quæ præcipuè lex permittit abdicare. At cœpit ægrotare nouerca. Quid istud mihi vertis crimini? & morbi pœnam à me reposcis? Non reposco, inquit. Sed quid? Quod eam curare iussus, recusas, ob hoc dignus fueris qui abdiceris, quippe immorigerus patri. Ast ego cuiusmodi sint ista quę iubet, in quibus cùm obsequi nequeam, videar immorigerus, paulisper differã.

δικῶ, προσὸς ὀλίγον ἂν δόξω μοι.

πρότερον δ' ἁπλῶς ἐμεῖνό φημι, ὡς οὐ πάντα πρασσάπειν οὔτε τούτῳ δίδωσιν ὁ νόμος, οὔτ' ἐμοὶ τὸ πείθεσθαι πᾶσι πάντως ἀναγκαῖον. ἢν δ' ἄν τοῖς τῶν πραγμάτων, τὰ μὲν, ἀνένθυμά ὄστι, τὰ δ' ὀργῆς, καὶ τιμωρείας ἄξια, ἐὰν νοσῇς αὐτὸς, ἐγὼ ἢ ἀμελῶ. ἐὰν τῶν κατ' οἶκον ὀπιμελεῖσθαι, ἐγὼ ἢ ὀλιγωρῶ. ἐὰν τὰ κατ' ἀγρὸν ἐπισκοπεῖν πρασσάπῃς, ἐγὼ ἢ ὀκνῶ. πάντα ταῦτα, καὶ τὰ τοιαῦτα ἐυλόγους ἔχει τὰς πρφάσεις, καὶ τὰς μέμψεις πατρικάς. τὰ δ' ἄλλα, ἐφ' ἡμῖν ὄστι τοῖς παισὶν, ὄντα ἢ τεχνῶν, καὶ τῆς τούτων χρήσεως. καὶ μάλιστα, εἰ μηδ' ἐν αὐτὸς ὁ πατὴρ ἀδικοῖτο. ἐπεὶτοι αὖ τῷ γράφειν πατὴρ πρασσάπῃ, ταῦτα μὲ τέκνον γράφε, ταυτὶ ἢ μὴ, καὶ τῷ μουσικῷ, τῷδε μὲ ἢ ἁρμονίαν κρῦε, τῷδε ἢ μὴ. καὶ τῷ χαλκεύοντι, τοιαῦτα μοὶ χάλκευε, τοιαῦτα ἢ μὴ, ἆρα ἀπάσχοιτο ἀποκηρύττοντα, ὅτι μὴ κατὰ τὰ ἐμεῖνο δοκοῦντα ὁ παῖς χρῆται τῇ τέχνῃ; οὐδὲ εἷς οἶμαι. τὸ ἢ τῆς ἰατρικῆς, ὅσῳ σεμνότερόν ὄστι, καὶ τῷ βίῳ χρησιμώτερον, τοσούτῳ καὶ ἐλευθεριώτερον εἶναι προσήκει τοῖς χρωμένοις, καί τινα

Sed illud priùs simpliciter dico: neque legem huic concedere vt quiduis imperet, neque me cogere vt in omnibus omnino pæream. Huiusmodi sunt mandata quædam, vt si non parueris, pœnæ non sis obnoxius: quædam id genus, vt nisi obtemperaris, iram & supplicium mereare: veluti si ægrotes, ego verò non curem: siquid rerum domesticarum sit curandum, & ego negligam: si rei rusticæ inspectionem demandes: & ego recusē. Hæc omnia, idque genus alia, probabiles paternæ querelæ prætextus afferunt. Porrò cætera liberorum sunt arbitrij, quæ ad artes, earúmque vsum pertinent: maximè si nulla in re patri fiat iniuria. Iam sicui pictori præcipiat pater: hæc pinge fili, non illa. Rursum musico, Harmoniam hanc pulsa, non illam: tum fabro ærario: ista cude, non illa: num quisquam illum patietur abdicare filium, eo quòd non ex ipsius arbitrio artem exerceat? Nemo opinor. Atqui medendi ars quanto est honoratior, vitæque conducibilior, tanto conuenit esse liberiores qui eam exercent: ac iustum

προνομίαν ἔχειν ἡ τέχνῃ δίκαιον τῇ ἐξουσίᾳ ἢ χρήσεως. ἀναγκάζεσθαι δ' μηδ' ἐν, μηδὲ πρεσβείᾳ, πρᾶγμα ἱερὸν, καὶ θεῶν παίδευμα, καὶ ἀνθρώπων σοφῶν ἐπιτήδευμα. μήδ' ὑπὸ δουλείαν ἥκειν νόμου, μήδ' ὑπὸ φόβον, καὶ τιμωρίαν δικαστηρίου, μήδ' ὑπὸ ἄφρον, καὶ πατρὸς ἀπειλὴν, καὶ ὀργὴν ἰδιωτικήν. ὥστε καὶ εἰ τοῦτό σοι σαφῶς οὕτως, καὶ διαῤῥήδην ἔλεγον, οὐ βούλομαι, οὐδὲ θεραπεύω δυνάμενος, δεῖ ἐμαυτῷ μόνῳ ἢ τέχνῃ οἶδα, καὶ τῷ πατρὶ, τοῖς δ' ἄλλοις ἅπασιν ἰδιώτης εἶναι βούλομαι, τίς τύραννος οὕτω ἐστὶν ὠμὸς, ὡς ἀναγκάσαι ἂν ἄκοντα χρῆσθαι τῇ τέχνῃ; τὰ γὰρ τοιαῦτα, ἱκετείαις, καὶ δεήσεσιν, ἢ νόμοις, καὶ ὀργαῖς, καὶ δικαστηρίοις ἄγειν οἶμαι πρέπειν. πείθεσθαι τὸν ἰατρὸν χρὴ, καὶ κελεύειν. βούλεσθαι, καὶ φοβεῖσθαι. ὅτι τῶν θεραπείαν οὐκ ἄγειν. ἑκόντα δὲ ἐρχόμενον, ἥδεσθαι, πατρικῆς δ' ἀνάγκης ἄμοιρες. ἀτελὴς ἡ τέχνη, ὅπουγε τοῖς ἰατροῖς καὶ δημοσίᾳ αἱ πόλεις τιμὰς, καὶ προεδρίας, καὶ ἀτελείας, καὶ προνομίας δίδασι. ταῦτα

est vt ars in exercendi facultate aliquod priuilegium habeat: nec cogatur, nec imperio subijciatur, res sacra, Deorum doctrina, sapientum hominum studium: nec seruituti legis submittatur, neque timori, pœnisque tribunalium, neque suffragijs, neque patris minis, neque indocti hominis iræ sit obnoxia. Proinde si tibi palam & apertè ita respondissem, Nolo curare cùm possim, sed mihi soli artem didici: ac patri, cæterisque omnibus imperitus esse volo: quis est tyrannus vsque adeò ferox, vt arte vti nolentem cogat? Nam huiusmodi officia, supplicationibus & precibus, non legibus, ira, iudicijs elicere conuenit. Oportet medico persuadere non iubere, vt velit, non vt metuat, non est ad curationem trahendus sed vltro ac lubens accedat oportet, immunis à compulsione patris. Immunis est ars ipsa, quandoquidem etiam ciuitates publicitus honores, præeminentias, immunitates, priuilegia medicis tribuunt. Hæc igitur in genere poteram artis no-

μὲν οὖν ἁπλῶς αἱ εἶχον εἰπεῖν

ὦ τέχνης, εἰ καὶ σοῦ διδαξαμένου με, καὶ πολλὰ ἐπιμεληθέντος, καὶ ἀναλώσαντος, ὡς μάθοιμι παρὰ μίαν ὅμως διεφθαρκέναι, ταύτην δυνατὴν οὖσαν, ἀτέλεστον. νυνὶ δὲ κἀκεῖνο ἐνόησον, ὡς παντάπασιν ἄγνωμον ποιεῖς, εἰ ἐάν με χρῆσθαι μετ' ἐλευθερίας ἐμῷ κτήματι. ταύτην ἐγὼ τὴν τέχνην οὐχ υἱὸς ὢν σὸς ἐξέμαθον, οὐδὲ τῷ σῷ νόμῳ ὑποκείμενος. καὶ ὅμως αὐτὴν μεμαθηκά σοι. καὶ παρόντος αὐτῆς ἀπολέλαυκας, οὐδὲν παρὰ σὲ παρὸς τὸ μαθεῖν ἔχων. τίνα διδάσκαλον ἐμισθώσω; τίνα φαρμάκων παρεσκεύωσ; οὐδὲ λύπαιοῦ. ἀλλὰ πένομος ἐγὼ, καὶ τῶν ἀναγκαίων ἀπορούμενος, καὶ ὑπὸ τῶν διδασκάλων ἀλεούμενος, ἐπιμελούμην. καί μοι τοιαῦτα παρὰ τοῦ πατρὸς οὐ παρὸς τὸ μαθεῖν ἐφόδια, λύπη, καὶ ἐρημία, καὶ ἀπορία, μῖσος οἰκεῖον, καὶ ἀποστροφὴ συγγενῶν. ἀντὶ τούτων τοίνυν χρῆσθαί μου τῇ τέχνῃ ἀξιοῖς, καὶ δεσπότης εἶναι θέλεις τοῦ ὅτ' οὐκ ἦσθα δεσπότης πεπεισμένων. ἀγάπα εἴ τι σε καὶ παρέτρεχον ἐκεῖνο ὁ παροφείλων, εἰ ἐποίησα, μὴ δὲ μίαν

mine respondere, etiam si tu me illam docuisses, multum studij, multum pecuniarum impendisses, vt discerem, & vnam hanc curationem, quam præstare possem, tamen recusassem. Nunc verò cogita quàm iniquam rem agas, qui me, mihi à me ipso partis vti, non sinas. Hanc ego artem perdidici, cùm neque tuus essem filius, neq; tuis legibus obnoxius. Atque hanc tamen tibi didici: huius fructum primus percepisti, etsi nihil ad eam discendam suppeditaueris. Quem præceptorem mercede conduxisti? quem pharmacorum apparatum comparasti? Nullum omnino. Verùm inops ego, rerúmq; necessariarũ indigens, à præceptoribus mei miseretis sum edoctus. Nam abs te patre mihi ad discendum dabatur huiusmodi viaticũ, molestia, solitudo, egestas, familiarium odium, cognatorum auersatio: pro quibus vti arte mea postulas, víscque earum rerum esse dominus, quas mihi parauì cum dominus non esses. Contentus esto siquid antehac vltrò, nullo prouocatus officio, bene de te sum meritus: cùm nullo nomine vllam gratiam abs te reposcere possem. μὴ δέ τοι γε χρεῖν ἀπαιτεῖν

δυνάμενος, οὐ δὴ δεῖ τὴν ἐμπειρίαν τὴν ἐμὴν, ἀνάγκην ἐς πλοιπὸν μοι γενέσθαι, οὐδὲ τὸ ἐκόντα συνεργεῖσθαι, ἀφορμὴν τὸ ἄκοντα κελεύεσθαι καταστῆναι. οὐδὲ ἔσας ὑπάρξαι τοῦτο, τὸ ἅπαξ τινὰ ἰασάμενον, πάντας ἐς ἀεὶ θεραπεύειν, ὁπόσους ἂν ὁ θεραπευθεὶς θέλῃ, ἐπεὶ δεσπότας ἂν οὕτω καὶ ἡμῶν ἐκτήσω τοὺς θεραπευομένους κεκτημένοις, καὶ μισθὸν τὸ δουλεύειν αὐτοῖς, καὶ τὸ πάντα κελεύουσιν ὑπηρετεῖν προσδεδωκότες. οὗ τί γένοιτ' ἂν ἀδικώτερον; διότι σε νοσήσαντα χαλεπῶς οὕτως ἀνέσησα, διὰ τοῦτο νομίζεις ἐξεῖναί σοι καταχρῆσθαί μου τῇ τέχνῃ; ταῦτα μὲ οὐκ εἶχον ἂν λέγειν, εἰ καὶ δυνατά μοι οὕτος προστάττειν. ἐγὼ δ' μὴ πάντως ἅπασι, μηδὲ πρὸς ἀνάγκην ὑπήκουον. νῦν δ' ἤδη σκέψασθε καὶ οἷά ἐστιν ἀπὸ τὰ ὑπερτάγματα. ἐπεὶ γὰρ ἐμὲ ἴσασι φησὶ μεμνότα, μέμνησθ' καὶ ἡμῶν, ἃ τὰ ὅμοια πάσχει, τοῦτο γὰρ οἴεται, καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ὁμοίως ἀπέγνωσται, δύνασαι δ' σὺ πάντα ὡς ἔδειξας, ἰῶ καὶ ταύτῃ, καὶ ἀπάλλαξε ἤδη τῆς νόσου. τοῦτο δὲ, οὕτως μὲν ἁπλῶς ἀκοῦσαι, πάνυ ἔνλογον ἂν δόξειε,

Cæterùm non conuenit sanè vt meum beneficium mihi in posterum necessitatem pariat, vt quod volens benefeci, occasionem præbeat, vt postea nolenti præcipiasi vtque in consuetudiuem vertatur, vt qui semel aliquem sanauerit, semper deinde curet omnes quos voluerit is qui sanatus est. Etenim quos curassemus, eos nobis dominos creassemus: & nosmet ipsos ipsis tradidissemus, pro mercede seruitutem accepturi, & ad omnia quæ iusserint, obtemperaturi. Qua re quid esse potest iniquius? Quoniam te grauiter laborantem restitui, ob id existimas tibi ius esse abutēdi mea arte? Hæc ego dicere possē, etsi quæ præstare possem, ea mihi imperaret, nec omnibus omnino, vel inuitus obtemperassem. At nunc etiam perpēdite, cuiusmodi sint huius mādata. Quādoquidē, īquit, me insaniētē sanasti, atq; vxor etiā insanit, similique affectu laborat, sic enim opinatur, eodēq; modo à cęteris medicis est destituta, tūq; vt re cōprobasti, potes omnia, sanato hāc quoque, & morbo libera. Quòd siquis ita simpliciter audiat, vehementer æquum videatur,

καὶ μάλιστα ἰδιώτῃ, καὶ ἀπείρῳ ἰατρικῆς. εἰ δέ μου ἀκούσετε καθ' ἃ τέχνης διδασκολουμένου, μάθοιτ' ἂν ὡς οὔτε πάντα ἡμῖν δυνατὰ ὄντα, οὔθ' αἱ τῶν νοσημάτων φύσεις παραπλήσιοι, οὔτ' ἴασις ἡ αὐτὴ, οὔτε φάρμακα τὰ αὐτὰ, ὅπου πάντων ἴσως. καὶ τότ' ἔσται δῆλον, ὡς πάμπολυ τὸ μὴ βούλεσθαί τι, τὸ μὴ δυνάμει διαφέρει. ἀνάσχεσθε δέ μου τὰ περὶ τούτων φιλοσοφουῦντος, καὶ μὴ ἀπεικόκαλον, μηδ' ἀγωνιον, μηδ' ἀλλότειον, ἢ ἀχρεῖον ἡγήσησθε τὸν περὶ τοιούτων λόγον. σωμάτων μὲν δὴ σωμάτων φύσεις, καὶ κράσεις οὐχ αἱ αὐταὶ, κἂν ὅτι μάλιστα ἐν τῶν ὁμοίων συνέστανται ὁμολογῶν, ἀλλὰ τὰ μὲν, τῶν δὲ τὰ δ', τῶν δὲ μᾶλλον ἢ ἔλαττον μετέχει. καὶ λέγω τοῦτο ἔτι περὶ τῶν ἀνθρείων, ὡς οὐδὲ ταῦτα πᾶσιν ἴσα, ἢ ὅμοια, οὔτε τῇ κράσει, οὔτε τῇ συστάσει, διάφορα δὲ καὶ μεγέθει, καὶ εἴδει, ἀνάγκη καὶ τὰ νοσήματα ἐγγίνεσθαι αὐτοῖς. καὶ τὰ μὲν, εὐίατα εἶναι, καὶ ὡς πρὸς τὴν θεραπείαν ἀναπαλμώδη. τὰ δὲ, τέλεον ἀπεγνωσμένα, καὶ ῥᾳδίως ἁλισκόμενα, καὶ καταχράτος ὑπὸ τῶν νοσημάτων λαμβανόμενα.

præsertim illiterato, artísque medicæ imperito. Sin autem me auscultetis pro arte respondentem, intelligetis nos neque omnia posse, neq; cõsimiles morborũ naturas, nec eandem medendi rationem, nec eadem remedia in omnibus efficacia. Ac tũ palam fiet, quantum interfit, nolis quippiam, an non possis. Vos interim patienter attendite mihi de rebus hisce philosophanti, & existimate nec inelegãtem, nec extra causam, nec alienam à re, nec intempestiuam fore de his disputationem. Primùm sanæ naturæ corporum ac temperamenta, nequaquam sunt eadem, tametsi maximè in cõfesso est ijsdem ex elementis constare. Verùm alia de his, alia de illis magis aut minùs participant: ídque de virorum corporibus etiã dico, quæ neque omnibus æqualia, similiáue cum temperamento, tum constitutione: vnde necessariò consequitur, vt morbi quoque tum magnitudine, tum specie differentes his accidant: vtque alia sanatu sint facilia, atque ad curationẽ sponte propensa, alia rursum prorsus desperata, vt quæ facilè corripiantur, & vi à morbis expugnentur.

τὸ τοίνυν οἴεσθαι πάντα πυρετὸν, ἢ πᾶσαν φθίσιν, ἢ φρενιτικὸν, ἢ περιπνευμονίαν, ἢ μανίαν, μίαν καὶ τὴν αὐτὴν οὖσαν τῇ φύσει ὁμοίαν ἐπὶ παντὸς εἶναι σώματος, οὐ σωφρονούντων, οὐδὲ λελογισμένων, οὐδὲ τῶν τοιούτων ἀγνικοτόνων ἐστὶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ἐν μὲ τῷδε, ῥᾴδιον ἰᾶσθαι. ἐν δὲ τῷδε, οὐκ ἔστι. ὥσπερ οἶμαι καὶ πυρὸν, ἰδὼν τὸν αὐτὸν εἰς διαφόρους χώρας ἐμβάλῃς, ἄλλως μὲν ἐν τῇ πεδινῇ, καὶ βαθείᾳ, καὶ ποτιζομένῃ, καὶ εὐηλίῳ, καὶ εὐνεμοῦ, καὶ ἐξειργασμένῃ ἀφυέται, εὐθαλὴς οἶμαι, καὶ εὔχυλος, καὶ πολύχους καρπός. ἄλλως δ' ἐν ὄρει, καὶ πετρολίθῳ γηδίῳ. ἄλλως δ' ἐν ὑσπολίῳ. ἄλλως δ' ἐν ἀπωρείᾳ. καὶ ὅλως, διαφόρως κατὰ ἑκάστους τόπους, οὕτω δὴ καὶ τὰ νοσήματα παρὰ τοὺς ἀνθρωπείους τόπους. ἢ εὔφορα, ἢ εὔχυλα, ἢ ἐλάττω γίγνεται. τοῦτο τοίνυν ἀφρὰς ὁ πατὴρ, καὶ ὅλον ἀνεξέτασον καταλιπὼν, ἀξιοῖ πᾶσαν μανίαν τὴν ἐν ἅπαντι σώματι, ὁμοίαν εἶναι. καὶ τὴν θεραπείαν ἴσην. ἀφεὶς δὲ τούτοις. τοσούτοις ὄντων. ὅτι τὰ γυναικεῖα σώματα πάμπολυ τῶν ἀνδρείων διαφέρει

Proinde siquis existimet quālibet febrim, aut quamlibet tabem, aut peripneumoniam, aut insaniam quolibet in corpore vnam, atque eandem esse genere, nec inter prudentes, nec inter doctos, nec inter eos qui his rebus exquirendis laborarunt est reponendus. Quin idem malum in hoc corpore facilè sanabitur, in illo minimè. Quemadmodum opinor, si generis eiusdem triticum in diuersos agros immittas: aliter in plano solo, profundo, irriguo, aprico, ventis salubribus exposito, exculto proueniet, erítque fructus vber, lætus, copiosus. Rursum aliter in monte, & petricosa terra, aliter in opaca, aliter in monti subiecta: denique variè pro varia loci natura. Itidem & morbi pro ratione corporū in quæ inciderint, aut maiores, & vberiores, aut minores eueniunt. Verùm his omissis pater, nec omnino discussa re, vult quamuis insaniam quouis in corpore consimilem esse, similémque desiderare curationem. Præter hęc quæ tam multa sunt, facilè cognoueris, muliebria corpora lōgè à virilib⁹ differre, vel ad morbi corruptionem,

φορὰς τε νόσου διαφθορὰν. καὶ

πρὸς θεραπείας ἐλπίδα, ἢ ἀπόγνωσιν, ῥᾴδιον καταμαθεῖν. τὰ μὲν γὰρ ἀνδρῶν εὐπαγῆ, καὶ ἔντονα, πόνοις, καὶ κινήσεσι, καὶ ὑπαιθρίῳ διαίτῃ γεγυμνασμένα. τὰ δ', ἔκλυτα, καὶ ἀσυμπαγῆ ἐν σκιᾷ τεθραμμένα, καὶ λευκὰ αἵματος ἐνδείᾳ, καὶ θερμῶν ἀπορείᾳ, καὶ ὑγρᾶς περιττῆς ἐπιῤῥοίᾳ. εὐαλωτότερα τοίνυν τὰ ἀνδρείων, καὶ ταῖς νόσοις ἐκκείμενα, καὶ τῷ ἴασιν ἐπειμένοντα, καὶ μάλιστα πρὸς μανίας εὐχερέστερα. ἅτε γὰρ πολὺ τὸ ὀργίλον, καὶ κῆφον, καὶ ὀξυκίνητον ἔχουσα, ὀλίγῳ δ' ἂν τῷ σώματος αὐτῆς θυμάμενον, ῥᾳδίως ἐς τὸ πάθος τοῦτο καταπίπτουσιν· οὐ δίκαιον τοίνυν παρὰ τῶν ἰατρῶν τὸν ὁμοίαν ἐπ' ἀμφοῖν θεραπείαν ἀπαιτεῖν, ἐνδύτας ὡς πολὺ τοῦ μέσου, βίῳ παντὶ, καὶ πράξεσιν ἅπασι, καὶ πᾶσιν ἐπιτηδεύμασιν, ἐξ ἀρχῆς εὐδὺς κεχωρισμένων. ὅταν τοίνυν λέγῃς, ὅτι μαίνεται. σκόπει ὅτι καὶ γυνὴ οὖσα. μαίνεται. καὶ μὴν σύγκειται ταῦτα πάντα τῷ τε μανίας ἐπάγων ὄνομα. ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ δοκοῦσι. ἀλλὰ χωρίσας ἴσασιν ὅτι, καὶ ὃν τῇ φύσει. τὰ

vel ad ſanandi ſpem, aut deſperationem. Siquidem virilia bene compacta ſunt, neruoſa: laboribus, agitationibus, vita ſubdiali exercitata. Contrà fœmina, flaccida, malè compacta, in vmbra alita, candida ob ſanguinis inopiam, caloris penuriam & humoris ſuperuacanei copiã. Quare faciliùs corripiuntur quàm virilia, vt pote morbis expoſita, nec curationem ferentia, præcipuè verò ad inſaniam procliuiora. Nam cùm multum habeant iracundiæ, & leuitatis, faciléque commoueantur: porrò corporis exiguæ ſint vires, facilè in hoc malum prolabuntur. Proinde non conuenit in vtrisque eãdem à medicis medẽdi rationem requirere: cùm intelligatis hæc ab illis longiſſimo diſtare interuallo, iam ab ipſo ortu ptotinus diſcreta, tum tora vitæ ratione, tum actionibus omnibus, tum quibuſlibet ſtudijs. Quare quũ dicis, Inſania laborat, adde hoc quoque, laborat mulier. Neque confundas hæc omnia, ad vnam eandémque referens inſaniæ appellationem. Verùm ijs diſcretis, quemadmodum & natura diſcreuit, quid in quoque præſtari poſſit, conſidera.

Nam

καὶ γὰρ ἡμεῖς, ὅσαπερ ἐν ἀρχῇ τῶν λόγων εἰπεῖν μέμνημαι, τοῦτο πρῶτον σκοπουμεν, φύσιν σώματος τοῦ νοσοῦντος, καὶ κράσιν, καὶ τίνος πλείονος με- A τέχει, καὶ εἰ θερμότερον, ἢ ψυχρότερον, ἢ ἀκμαζον, ἢ παρηβηκός. καὶ μέγα, ἢ μικρόν. καὶ πιμελὲς, ἢ ὀλιγοσαρκον. καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. καὶ B ὅλως αὖ τις αὐτὰ προεξετάσῃ, πάνυ ἀξιοπιστος ἂν εἴη, ἀπομνήσκων τί, ἢ ἐπιχορηγῶν. ἐπεὶ καὶ ἡ μανίας αὐτῆς μυρία εἴδη ἐστὶ, καὶ παμπόλλους C ἔχει τὰς αἰτίας, καὶ οὐδὲ τὰς προσηγορίας αὐτὰς ὁμοίας. οὐ γὰρ ταὐτὸ παραφρονεῖν, καὶ παραπαίειν, καὶ λυττᾶν, καὶ μεμηνέναι, ἀλλὰ ταῦτα πάντα τῷ μᾶλλον ἢ ἧττον ἔχειν τῇ νόσῳ, ὀνόματά ἐστιν. αἰτίαι τε, τοῖς μὲν αὐθαίρετοι, ἄλλαι. ταῖς δὲ γυναιξὶν, ἕτεραι. καὶ τῶν ἀνδρῶν αὖπαλιν, τοῖς μὲν νέοις, ἄλλαι. τοῖς δὲ γεγηρακό- E σι, διάφοροι. οἷον, νέοις μὲν, πλῆθος ὠὸς τὸ πολὺ. ζέουσι δὲ, διαβολὴ ἄκαιρος, καὶ ὀργὴ ἄλογος πολλάκις κατ' οἰκείων ἐμπεσοῦσα, τὸ μὲν πρῶτον, διετάραξεν, εἶτα, κατ' ὀλίγον ἐς μανίαν περιέβαλε. γυναικῶν δὲ πολλὰ

Nam nos, quod initio dixisse memini, primum illud spectamus, ægroti corporis naturam, & temperamentum, & cuius qualitatis magis sit particeps, calidius an frigidius, vigens an ætate deficiens, magnum an pusillum, pingue an macilentum: & id genus omnia. Quæ siquis penitus expenderit, is demum erit idoneus cui, vel desperanti vel promittenti, fides habeatur. Quandoquidem & insaniæ species innumeræ sunt, & causæ complures, dissimilesque appellationes. Neque enim idem desipere ac delirare, rabiosum & insanum esse: verùm hæc omnia nomina significant, magis minusue morbo teneri. Porrò D causæ aliæ sunt viris, aliæ fœminis. Rursum viris ipsis aliæ iuuenibus, aliæ senibus: puta iuuenibus plerumque repletio: senibus autem importuna calumnia, impotens ira quæ in domesticos sæpenumero incidit: ac initio perturbat animum: deinde paulatim in insaniam conuertit. Porrò mulierum corpora multæ res infestant, & facilè in

καθιστᾶσι, καὶ ῥᾳδίως ἐς

πλὴν νόσον ἐπάγεται. μάλιστα
δ' μῖσος κατά τινος πολὺ, ἢ
φθόνος ἐὰν ἐχθρῷ εὐτυχοῦντι, ἢ
λύπη τις, ἢ ὀργὴ κατ' ὀλίγον.
ταῦτα ὑποτυφόμενα, καὶ μα- A
κρῷ χρόνῳ ἐνδεφόμενα, μανίαν
ἀποτελεῖ. τοιαῦτά σοι ὦ πάτερ,
καὶ ἡ γυνὴ πέπονθε, καὶ ἴσως τι
κελεύπικεν αὐτῇ ἔναγχος.
οὐδὲν γὰρ ἐκείνη ἐμίσει, πλὴν B
ἔχεται γε, καὶ ὅτι ἂν ἐκ τῶν πα-
ρόντων ὑπ' ἰατρῶν θεραπευ-
θῆναι θύαιτο, ὡς εἴγε ἄλλος
τις ὑποχριτο, εἴ τις ἀπαλλά-
ξειε, μισεῖ τότε ὡς ἀδικοῦντα C
ἐμέ. καὶ μὴν κἀκεῖνο ὦ πάτερ,
ὃ μὴ ὀκνήσαιμι εἰπεῖν, ὅτι εἰ
καὶ μὴ τελέως ἦν τῶν ἀπόρων, ὃ,
ἀλλά τις ἔτι σωτηρίας ἐλ-
πὶς ὑπεφαίνετο, ὃ μὴ οὐδὲ D
οὕτω ῥᾳδίως προσηνάγκην,
οὐδ' αὖ προχείρως φάρμακον
ἐγχέαι ἐτόλμησα, δεδιὼς τὴν
τύχην, καὶ τὴν παρὰ τῶν πολ-
λῶν δυσφημίαν. ὁρᾷς ὡς οἴον-
ται πάντες εἶναί τι μῖσος πρὸς E
τὸν προγόνους πάσας μι-
γαῖς, κἂν ὦσι χρηταί, καί τι-
να κοινὴν μανίαν ταύτην γυ-
ναικείαν αὐτὰς μεμηνέναι; τά-
χα δ' ἂν τις ὑπώπτευσεν, ἄλλως
χορήσαντος τὸ κακὸν, καὶ τῶν
φαρμάκων οὐ δυναθέντων,

miorbum adducunt: præsertim siquem vehementer oderint, aut inimico fœlicitatem inuideant: siquid molestum sit, aut sicui succenseant: hæc succensa, longóque tempore alita, insaniam efficiunt. Huiusmodi quippiam pater, vxori tuæ accidit: & fortè nuper aliquid ipsi mœrorem intulit: nihil enim illa oderat. At morbo tenetur: nec his malis vllius medici cura eripi possit. Quod siquis alius se facturum promittat, siquis eam liberarit, tunc me oderis licet, velut iniurium. Atqui etiam illud ô pater, non verebor dicere: etiamsi non prorsus esset, vt est, desperandum, sed adhuc aliqua salutis spes ostenderetur, nec sic quidem facilè manum admouerem, neque potionem ministrare statim auderem, videlicet veritus fortunam, ac multorum hominum obtrectationem. Vides, vt omnes arbitrantur, priuignos inuisos esse nouercis omnibus, etiamsi probæ fuerint, eásq; hanc ceu communem quandam mulierum insaniam insanire. Quare facilè suspicaretur aliquis, si malum hoc secus eueniret, nec profuissent remedia, perfidam ac dolosam fuisse κακοήθη, καὶ δολερὰν τὴν θε-

ἐξαπίαν γεγονέναι. καὶ τὰ μὲν τῆς γυναικὸς ὦ πάτερ, οὕτως ἔχει. καὶ πάλιν σοι τετηρηκὼς λέγω. οὔ ποτε ῥᾴδιον ἔξει, κἂν μυριακις πίνῃς φαρμάκου. διὰ τοῦτ' ὀκνεῖν οὐκ ἄξιον, εἰ μὴ σοὶ μόνον τὸ ἀποτυχεῖν μελήσει, καὶ κακοδεξίᾳ περιβαλεῖν θέλεις. ἴσασιν γὰρ τῶν ὁμοτέχνων φθονεῖσθαι. ἐὰν δέ με ἀποκηρύξῃς πάλιν, ἐγὼ μὲν καίτοι πάντων ἔρημος γιγνόμενος, οὐδὲν κακὸν σοῦ δεινὸν εὔξομαι. τί δ' ἄν, ὅσον μὴ γένοιτο, αὖθις ἡ νόσος ἐπανέλθοι, φιλεῖ γάρ πως τὰ τοιαῦτα ἐρεθιζόμενα, παλινδρομεῖν, τί με χρήσει, θεραπεύσω μὲ εὖ ἴσθι καὶ τότε, καὶ ὅ ποτε λείψω τῇ τάξει, ἵνα τοῖς παῖσθαι ἔταξεν ἡ φύσις, οὐδὲ τῷ γήρους τὸ ἐπ' ἐμαυτῷ ἀπλήσομαι. εἶτ' ἂν σωφρονίσῃς, αὖθις ἀναλαμβάνειν πώποτε πιστεύσω μοι δεῖ; ὁρᾷς ἤδη, καὶ ταῦτα ποιῶν, ὅπως σε ἡ νόσος, καὶ ὑπομιμνήσκεις τὸ πάθος. χθὲς, καὶ πρώην, ὦ πολλοὺ τῶν κακῶν ἀνάσφηλας, διατείνῃ, καὶ βοᾷς. καὶ τὸ μέγιστον, ὀργίζῃ, καὶ πρὸς μῖσος βέπῃ, καὶ τοὺς νόμους ἀναγκαλεῖς. οἵμοι πάτερ, τοιαῦτ' ἦν σου καὶ τὰ πάλαι μανίας τὰ προοίμια.

curationem. Atque vxoris tuæ, pater, ita sese res habet, quódque prorsus exploratum habeo tibi dico: nunquam meliùs est habitura, & si millies pharmacum biberit. Ideóque curationem aggredi æquum non est, nisi in hoc solum me vrges, vt frustrer, méque infamia vis operiri. Patere vt mihi eiusdem artis professores inuideant. Quòd si me rursum abdicaris, ego quidē quantis rebus omnibus destituar, tamen tibi graue nihil imprecabor. Sed quid si, quod auertat deus, redeat morbus, solent enim huiusmodi mala irritata recurrere, quid erit mihi faciendum: Curaturum me, probè scias, tum quoque, nec vnquam officio defuturum, quod liberis natura præscribit: nec generis, quoad in me fuerit, obliuiscar. Deinde si resipueris, num mihi credendum fore vt me denuo recipias vnquam? Vides iam, vt ista quum facis, morbū accersis, & affectum reditus commonefacis. Heri ac nudiustertius tātis elapsus malis, contendis, vociferaris: quódque grauissimum est, irriteris: ad odium te cōuertis, legésque reuocas. Hei mihi pater, istiusmodi fuerant superioris insaniæ tuæ procœmia.

ΦΑΛΑΡΙΣ ΠΡΩΤΟΣ. PHALARIS PRIMVS.

ARGVMENTVM.

Phalaris Agrigentinorum tyrannus fuit: cui faber quidam Perillus siue Perilaus, taurum aereum obtulit, ita factum, vt in eum homines damnati conijcerentur, succenso igne torrerentur, atque inter cruciandum, dum vociferarentur, mugitus boum ederent. Hunc taurum fingitur hic Delphos mittere, vt ibi in templo inter cætera donaria, deo consecraretur. Et quia apud omnes pro crudelissimo atque immanissimo idem habebatur, & ob id metuebat, ne donum hoc Delphi, vt ab impio & nefario profectum, reijcerent, Oratione hac contra famam hanc de se sparsam, per Legatos sese defendit. Oratio generis iudicialis est, status qualitatis. Nam & tyrannidem occupasse, & nocentes quosdam punisse, se fatetur, sed id iure ac necessitate quadam factum ostendit. Exordium à voto incipit. Narratione consilia & causas susceptæ tyrannidis, & quo modo eandem gesserit: postremò etiam quæ necessitate, ad supplicia sumenda, & custodiam corporis comparandam, compulsus fuerit, exponit, quæ & ipsa confirmandi vicem habent. Post hæc autem Confirmatio sequitur, qua se à crimine crudelitatis defendit, Argumentis à simili, à legibus & caussa, à signis & comparatione sumptis. Eluendo interim etiam tyranni nomen & inuidiam ab exemplis, & exaggerando necessitatem puniendi, ob multitudinem periculorum in dies in hoc genere succrescentium. Peracta caussa, ad commendationem muneris transit, quam à caussis & honestate dedicationis trahit. Peroratio à persona Legatorum fit, qua asseuratione dictorum, & ipsorum obtestatione perficitur.

Πεμψεν ἡμᾶς ὦ Δελφοὶ ὁ ἐμὸς πατὴρ Φάλαρις, ἄξοντας τῷ θεῷ τὸν ταῦρον τόνδε, καὶ ὑμῖν διαλεξομένους τὰ εἰκότα ὑπέρ τε

Misit nos, ô Delphi, princeps noster Phalaris, Deo taurum hunc adducturos, & vobis vera cùm de se

αὐτῆ ἐκείνη, καὶ ὑπὲρ τῶ ἀναθήματος. ὃν μὲν οὖν ἕνεκα ἥκομεν, ταῦτά ἐστιν. ἃ δέ με πρὸς ὑμᾶς ἐπέστειλεν, Ἐγώ φησιν ὦ Δελφοὶ, καὶ παρὰ πᾶσι μὲν τοῖς Ἕλλησι, τοιοῦτος ὑπολαμβάνεσθαι, ὁποῖός εἰμι, ἀλλὰ μὴ ὁποῖον ἡ παρὰ τῶ μισούντων, καὶ φθονούντων φήμη ταῖς τῶ ἀγνοούντων ἀκοαῖς παρέδωκεν, ἀντὶ τῶ πάντων ἀλλαξάμην ἄν. μάλιστα δ' παρ' ὑμῖν ὅσῳ ἱερεῖ τέ ἐστε, καὶ παρέδρει τῶ Πυθίου, καὶ μονονοὺ συνοίκοι, καὶ ὁμοεδρίοι τῶ Διῶ. ἡγοῦμαι γὰρ, εἰ ὑμῖν ἀπολογησαίμην, καὶ πείσαιμι μάλιστ' ἂν ὡς ὑπεκλυφθαι, ἢ τοῖς ἄλλοις ἅπασι δ' ὑμῶν ἀπολελογημένος ἔσεσθαι. καλῶ δ', ὧν ἐρῶ τὸν Διὸν αὐτὸ μάρτυρα, ὃν οὐκ ἔνι δίκην παραλογίσασθαι, καὶ ψευδεῖ λόγῳ παρεγαγεῖν. ἀνθρώποις μὲν γὰρ, ἴσως ἀπατῆσαι ῥᾴδιον. Διὸν δ', καὶ μάλιστα τοῦτον, διαλαθεῖν ἀδύνατον. ἐγὼ γὰρ οὐ τῶν ἀφανῶν ἐν Ἀκράγαντι ὢν, δι' εἰ καί τις ἄλλος εὖ γεγονὼς, καὶ παιδείᾳ πεπιστευκὼς, ἀεὶ διετέλουν, τῇ μὲν πόλει δημοτικὸν ἑαυτὸν παρέχων, ipso, tum de donario dicturos. Itaque hæc sunt quorum gratia huc venimus. Cæterùm hæc vobis exponenda mandauit. Ego, inquit, ô Delphi, talem mei existimationem esse apud Græcos omnes, qualis sum, at non qualem me odio prosequentium, aut inuidorum fama mendax apud ignotos traduxit, omni lucro permutarim. In primis verò apud vos, quatenus sacri estis & Pythij assessores, ac tantùm non Dei familiares, & contubernales. Etenim existimo si me vobis purgauero falsóque in crudelitatis suspicionem veniſſe persuasero, fore vt & apud alios omnes hæc mea defensio per vos valeat. Porrò eorum quæ dicam, Deum ipsum testem appello, quem nemo fallere, nemo falso sermone decipere possit. Etenim forsitan hominibus facilè imponas sed Deum, maximè verò istum, latere nequeas. Ego equidem non ex obscuris Agrigentinis, verùm si quisquam alius, ex illustri loco natus, liberéque educatus, & ingenuis artibus imbutus, semper vrbi me populárem præbui, & in administranda repub. collegis τοῖς δ' συμπολιτευομένοις,

ἐπιεικῆ, καὶ μέτριον. βίαιον δ', ἢ σκαιὸν, ἢ ὑβριστικὸν, ἢ αὐθέκαστον, χθὲς οὐδὲν ἐπεκάλει μοι τῷ πρεσβυτέρῳ ἐκείνῳ βίῳ. ἐπειδὴ δ' ἑώρων τοὺς τοιαῦτα μοι πολιτευομένους ἐπιβουλεύοντας, καὶ δὴ ἅπαντες τρόπου ἀνελεῖν με ζητοῦντας, δίκην ἤμελλον τοῦτ' ἢ πόλις, μίαν ταύτην ἀποφυγὼν καὶ ἀσφάλειαν ἕυρεσιν τῷ αὐτῷ ἅμα, καὶ τῇ πόλει σωτηρίαν, εἰ ἐπιθέμενος τῇ ἀρχῇ, ἐκείνους μὲν ἀπαστείλαιμι, καὶ παύσαιμι ἐπιβουλεύοντας, τὴν πόλιν δ' σωφρονεῖν καταναγκάσαιμι. καὶ ἦσαν γὰρ οὐ ὀλίγοι τοῦτ' ἐπαινοῦντες ἄνδρες μέτριοι, καὶ φιλοπόλιδες, οἳ καὶ τῷ γνώμῃ ἥδεσαν τῷ ἐμῷ, καὶ τὴν ἐπιχειρήσεως τῷ ἀναγκαίῳ. τούτοις συναγωνισαῖς χρησάμενος, ῥᾳδίως ἐκράτησα τῆς ἐπιχειρήσεως. τοιγοῦν, οἱ μὲν, οὐκ ἔτ' ἐπαφρόντιζον, ἀλλ' ὑπήκουον. ἐγὼ δ' ἦρχον. ἡ πόλις δ' ἀπαρρησίαστος ἦν. φυγὰς δ', ἢ ἐλάσεις, ἢ δημεύσεις, οὐδὲ κατ' ἐκείνων ἐμεγαλόμην. καίτοι ἀναγκαῖον τὰ τοιαῦτα τολμᾶν ἐν ἀρχῇ τῆς δυναστείας μάλιστα. φιλανθρωπίᾳ δὲ καὶ σεμνότητι, καὶ τῷ ἡμέρῳ, καὶ ἐξ ἰσοτιμίας,

æquum & moderatum præstiti. Violentiæ autem, aut sæuitiæ, aut contumeliæ, aut seueritatis, nemo me prioribus illis vitæ annis incusauit. Verùm cùm perspicerem eos qui à me diffidebant in administrãda repub. insidias mihi moliri, omnibúsque modis mei interficiendi occasionem captare: cúmque tunc inter se ciues dissiderẽt, vnicum illud effugium, securitatémque reperi, mihi, ciuitatíque salutem, si occupato principatu, illos coërcerem & insidiatores cõpescerem, ciuitatémque ad moderationem adigerem. Erátque non pauci viri & modesti, & reip. amantes qui hæc comprobarent, cum mentem meam atque instituti necessitatem nossent. Horum opera vsus, facilè cœpti compos factum sum. Exinde illi non amplius turbas excitabant, sed obtemperabant, ego autẽ imperium obtinebã: ipsáque vrbs loquendi libertate priuata erat. Cæterùm cædes, expulsiones, proscriptiones, ne in insidiatores quidem exercui: quanquam hæc ad principatus in primis tuitionem audere est necesse. Etenim humanitate, clementia, mansuetudine, & honoris æqualitate

θαυμασίως ἐγὼ ἤλπιζον ἐς τὸ πείσεσθαι αὐτοὺς τούτοις. ἐνθὺς γοῦν τοῖς μὲ ἐχθροῖς ἐπιστόμιον, καὶ διαλλάγμιον, καὶ συμβόλοις, καὶ συνεδρίοις ἐχρώμην τοῖς πλείοσι αὐτῶν. πλὴν ὅ πόλιν αὐτὴν ὁρᾶν ὀλιγωρίᾳ, καὶ ἀφειμένων διεφθαρμένην, καὶ πολλῶν κλεπτόντων, μᾶλλον δ' ἁρπαζόντων τὰ κοινὰ, ὑδάτων τε ἐπιῤῥοίαις αὐξητὴν ἐμήχανον, καὶ οἰκοδομημάτων ἀναστάσεσιν ἐκόσμησα, καὶ τειχῶν περιβολῇ ἐνέστεγα, καὶ τὰς ἀφόδους, ὅσαι ἦσαν κοιναὶ τῇ τῶν ἐφεδρῶν ἐπιμελείᾳ ἀφανίσας ἐπηύξησα, καὶ τὴ νεολαίᾳ ἐπεμελούμην, καὶ τῇ γερόντων ἀφωσιούμην, καὶ τὸ δῆμον ἐν θέαις καὶ διανομαῖς, καὶ πανηγύρεσι, καὶ δημοθοινίαις, διῆγον. ὕβρεις δ' παρθένων, ἢ ἐφήβων διαφθοραὶ, ἢ γυναικῶν ἁπαγωγαὶ, ἢ δορυφόρων ἐπιπέμψεις, ἢ διαστολὴ τις ἀπειλὴ, ἀποστρεπταί μοι καὶ ἀχθεσταὶ ἦσαν. ἤδη δ' καὶ περὶ τῆς ἀρχῆς πλὴν ἀφ' ἧς, καταθέσθαι τὴ διωκησιαν ἐσκοπούμην, ὅπως μόνον ἀσφαλῶς παύσαιτο ἂν τις ἐνοῦσα. ἐπὶ τοῦτο ἄρχειν αὐτὸ, καὶ παίσαι ἀφεῖναι, ἐπαχθὲς ἤδη,

mirum in modum sperabam me illos ad præstandam obedientiam pertracturum. Statim igitur data fide cum inimicis in gratiam redij & eorum plerisque consultoribus, & conuictoribus vsus sum. Et cùm vrbem ipsam incuria magistratuum labefactatam, multi expilarent, imò diriperent publicum ærarium, aquæ ductibus recreaui, & ædificiorum extructionibus exornaui, mœnibúsque muniui, & prouentus quotquot magistratuum cura communes erant, facilè auxi: iuuentutis curam gessi, senum commodis prospexi. Populum verò spectaculis largitionibus, solennitatibus, epulisque publicis continui. Virginum autem stupra, adolescentum corruptelæ, coniugum abductiones, satellitum immissiones, minæ heriles, meis etiam auribus abominanda erant. Iam verò de imperio dimittendo, & principatu deponendo apud me consilium inibam, cogitans qua in ratione vitæ tutò conquiescerem. Siquidem principem agere, omniáque administrare, prouinciam graue, inuidiosam, ac laboriosã

καὶ σὺ φθόνῳ κεκμηκὸν ἐξ-

κει μοι εἶναι. τὸ δ' ὅπως μηκέτι τοιαύτης τινὸς θεραπείας δεήσεται ἡ πόλις, τοῦτ' ἐζήτουν ἐπ' ἐμαυτῷ ὁ ἀρχιερεύς, περὶ ταῦτα εἰχον. οἱ δ', ἤδη τε συνίσταντο ἐπ' ἐμέ, καὶ περὶ τῶν τεττάρων ἡ ἐπιβουλή, καὶ ἀποστάσεως ἐποποιοῦτο, καὶ συνωμοσίας συνεκρότουν, καὶ ὅπλα ἤθροιζον, καὶ χρήματα ἐπεισέζοντο, καὶ τὸν ἀσυλείτονας ἐπεκαλοῦντο, καὶ εἰς τὴν Ελλάδα πρὸς Λακεδαιμονίους, καὶ Αθηναίους ἐπρεσβεύοντο. ἃ μὲ ἐγὼ περὶ ἐμοῦ αὐτοῦ, εἰ ἀνῃρεθείην, ἐδεδόκτο, ἤδη αὐτοῖς, καὶ ὅπως μὰ αὐτοχειρία διασπάσασθαι ἠπείλουν. καὶ ἃς κολάσεις ἐπενόουν, δημοσίᾳ τρεβλούμενοι, ἀκριβῶς. τὸ μὲ δὴ μηδὲν παθεῖν τοιοῦτον, οἱ θεοὶ αἴτιοι, φοιβάσαντες τὴν ἐπιβουλήν. καὶ μάλιστά γε ὁ Πύθιος, ὀνειράτα τ' ἐπιδείξας, καὶ τοὺς μυσσοντας ἔκφασι ἐπιπέμπων. ἐγὼ δ' ἐνταῦθα ἤδη ὑμᾶς ὦ Δελφοὶ, ὅτι τοῦ αὐτοῦ δέους νῷ τῷ λογισμῷ ἠμυλλύους, ἀξιῶ περὶ τ' ἄλλα πρευκτέων μοι συμβουλεύσαι, ὅτε ἀφυλάκτως ὀλίγου δεῖν ἀπώλεις. ἐζήτουν τινὰ σωτηρίαν περὶ τ' παρόντων. πρὸς ὀλίγον δὲ τῇ γνώμῃ ἐς Ακράγαντα

esse existimabam. Hoc verò etiam quærebam quo pacto huiusmodi administratione ciuitas non amplius opus haberet: & ineptus ego de his ambigebam. Atque hi iam in me conspirabant, déque insidiarum & defectionis modo deliberabant, & coniurationes adornabãt, arma colligebant, pecunias parabant, & vicinorum opem implorabant, & legatos in Græciam ad Lacedæmonios & Athenienses mittebant. Nam quæ illi de me, si caperer decreuerant, & vt ad mortem mea manu mihi cõsciscendam adacturi essent, minabantur, & quæ supplicia comminiscerentur, publicè torquentes, efferebant. Sed Dijs acceptum refero, quòd detectis insidijs, nihil huiusmodi passus sim: In primis verò Apollini Pythio, qui insomnia mihi præmonstrauit, & rerum singularum monitores misit. Proinde tunc ô Delphi, cùm in eodem metu, cogitatione versati fitis, puto vos mihi de rebus tum agendis consilium dedisse, quum incautè propemodum captus, vrgentibus in malis salutem quærebam. Itaque mente Agrigentum

παρ' ἐμὲ ἀποδημήσαντες, καὶ ἰδόντες τὰς παρασκευὰς αὐτῶν, καὶ τὰς ἀπειλὰς ἀκούσαντες, εἴπατε τί δεῖ ποιεῖν, φιλανθρωπίᾳ χρήσασθαι πρὸς αὐτὸν ἐπ, καὶ φείδεσθαι, καὶ ἀνέχεσθαι, ὅσον αὐτίκα μελλήσοντα πείσεσθαι τὰ ὕστατα. μᾶλλον δ' γνμιλῶ ἤδη ὑπέχειν δ σφαγὴν, καὶ τὰ φίλτατα ἐν ὀφθαλμοῖς ὁρᾶν ἀπολλύμενα. ἢ τὰ μὲ τοιαῦτα πάνυ ἠλιθίου τινὸς εἶναι, γυναικὸς δὲ, καὶ ἀνδρὸς διανοηθέντα, καὶ χολὴν ἐμφερόμενον, καὶ ἀδικημένου αὖθις ἀναλαβόντα, μεταλαβεῖν ἐκείνους. ἐμαυτῷ δ' ἐν τῶν ὄντων, τὸ ἐς τὸ ὅπιον ἀσφάλειαν παρασχεῖν. ταῦτ' οἶδ' ὅτι συνεβουλεύσατε ἄν. τί οὖν ἐγὼ μὴ τοῦτ' ἐποίησα; μεταστειλάμενος τοὺς αἰτίους, καὶ λόγου μεταδοὺς αὐτοῖς, καὶ τὸν ἐλέγχους παραγαγὼν, καὶ σαφῶς ἐξελέγξας ἕκαστα, ἐπεὶ μηδ' αὐτοὶ ἐπ' ἐξαρνοι ἦσαν, ἠμυνόμην ἀναγκῇ τὸ πλέον. οὐχ ἅπ ἐπεβεβουλεύμην, ἀλλ' ὅτι μὴ ἐάσων ὑπ' αὐτῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ παρασκευῇ μεῖναι, ὧν ἐξ ἀρχῆς ἐνεκεσόμην. καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου, φυλάττων μ' ἐμαυτὸν, διατελῶ. ἐκείνων δ' τὸν ἀεὶ

admę ſuſcepta breui peregrinatione, viſiſque apparatibus, & auditis illorum minis, quid facto opus eſſet dixiſtis. Scilicet an humanitate amplius erga illos uti, A ignoſcere, & mox extrema paſſurus, perferre: ac potiùs nudam cædem ſuſtinere, réſque chariſſimas ob oculos pereuntes cernere, quàm ſtolidi cuiuſpiam hæc eſſe B reputando, & quæ generoſum ac virilem animum decent cogitando, & prudentis ac offenſi viri iram ſuſpiciendo, illos vlciſci, mihique ex ijs quæ ſuppetunt, ſecuritatem in poſterum parare C deberem. Hoc ſat ſcio, conſilium mihi dediſtis. Quid igitur poſtea feci? Accerſitis reis, datáque illis dicendi copia, productis argumen- D tis, & ſingulis accuratè exploratis, poſteaquam non ampliùs inficiari poterant, de ipſis ſupplicium ſumpſi; indignatus non tam quòd mihi poſuiſſēt inſidias, quàm quòd non ſiuiſſent eo in propoſito permanere, quod ab E initio proſequendum mihi conſtituerā. Ab eóq; tēpore ſemper cuſtodia ſatellitum me munio, & eos qui mihi moliuntur inſidias, punio.

ἐπιβουλεύοντάς μοι κολάζων.

ἐνθ' οἱ ἄνθρωποι ἐμὲ τὸ ὠμότητος αἰτιῶνται, οὐκ ὄντι λογιζόμενοι παρὰ πυτέρου ἡμῶν ἰὼ ἡ τοιαύτη τούτων ἀρχή. συμβάλοντες δὲ τὰ μέσα, καὶ ἐφ' οἷς ἐπολάζοντο, τὰς τιμωρίας αὐτὰς ἐπῄτουν, καὶ τὰς δοκούσας ἐν αὐταῖς ὠμότητας. ὅμοιον ὡς εἴ τις παρ' ὑμῖν ἱερόσυλόν τινα ἰδὼν ἀπὸ τῆς πέτρας ῥιπτούμενον, αὐ μὴ ἐτίμησε, μὴ λογίζοιτο, ὡς νύκτωρ ἐς τὸ ἱερὸν παρῆλθε, καὶ κατέσπασε τὰ ἀναθήματα, καὶ τῶν ξοάνου ἥψατο, κατηγοροῖν δ' ὑμῶν πολλὴν τὴν ἀγριότητα, ὅτι Ἕλληνές τε, καὶ ἱεροὶ εἶναι λέγοντες, οὐκ ἐμείνατε ἄνθρωπον Ἕλληνα τοιοῦτον τῶν ἱερῶν. καὶ γὰρ οὐ πάνυ πόρρω τῆς πόλεως εἶναι λέγεται ἡ πέτρα ἣ κολάσει τοιαύτη περιβαλεῖν. μὴ οἶμαι αὐτοί τε γελάσεσθε, ἵνα ταῦτα λέγῃ τις καθ' ὑμῶν, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἐπαινέσονται ὑμῶν τὴν τῶν ἀσεβούντων ὠμότητα. τὸ δ' ὅλον, οἱ δῆμοι οὐκ ἐξετάζοντες ὁποῖός τις ὁ τοῖς πεπραγμασιν ἐφεστὼς ὄζιν, εἴτε δίκαιος, εἴτ' ἄδικος, ἁπλῶς τὸ τῆς τυραννίδος ὄνομα μισοῦσιν· τύραννον κἂν Αἰακὸν, ἢ Μίνων, ἢ Ῥαδάμανθυν

Tum homines crudelitatis me accusant, non reputantes amplius ab vtro nostrum huius mali ortum sit principium. Sublatis autem ijs quæ sunt in propatulo, & causis ob quas puniuntur, ipsa supplicia criminantur, & eas quæ videntur inesse crudelitates. Perinde ac si quis viso apud vos sacrilego, qui ex saxo præcipitaretur, facinus eius non expenderet, vt in templum noctu est ingressus, & donaria abstulit, & in statuam manus iniecit: sed vos magnæ crudelitatis accusaret, quod cùm Græci & sancti esse perhibeamini, Græcum hominem prope templum (nam non procul ab vrbe saxum esse ferunt) huiusmodi supplicio subijcere sustinueritis. At vos, opinor, ridebitis, si quis hæc in vos dicat: ac cæteri omnes, vestram in impios crudelitatem probabunt. In summa, populi qui non perpendunt, qualis ille sit qui rerumadministrationi est præfectus, iustus-ne an iniustus, simpliciter ipsum tyrannidis nomen oderunt: ipsum tyrannum, quauis sit Æacus, vel Minos, vel Rhadamanthus,

ὁμοίως ἅπαντος ἀνελεῖν ἀνεύδοσι, τὸν μὲ πονηροὺς αὐτῶν, ἀφ' ὀφθαλμῶν τιθέμενοι, τὸν δὲ χρηστοὺς, τῇ κοινωνίᾳ τῆ ἀφοσηφείας, τῷ ὁμοίῳ μίσει συμπεριλαμβάνοντες. ἔγωγ' οὖν ἀκούω καὶ παρ' ὑμῖν τοῖς Ελλησι πολλοὺς γενέσθαι τυράννους σοφοὺς ὑπὸ φαύλῳ ὀνόματι δοκοῦντι, χρηστὸν καὶ ἥμερον ἕδος ἐπιδεδειγμένους. ὧν ἐνίων, καὶ λόγους εἶναι βραχεῖς ἐν τῷ ἱερῷ ὑμῶν ἀποκειμένους, ἀγάλματα, καὶ ἀναθήματα τῷ Πυθίῳ. ὁρᾶτε δὲ καὶ τοὺς νομοθέτας τῷ κολαστικῷ εἴδει τὸ πλέον νέμοντας, ὡς τῶν γε ἄλλων οὐδὲν ὄφελος, εἰ μὴ φόβος παρείη, καὶ ἐλπὶς ἡ κολάσεως. ἡμῖν δὲ τοῦτο πολλῷ ἀναγκαιότερον τοῖς τυράννοις, ὅσῳ περὶς ἀνάγκην ἥκομεν. καὶ μισοῦσί τε ἅμα, καὶ ἐπιβουλεύουσιν ἀνθρώπεις σωίεσμεν, ὅτου μηδὲ τῶν μορμολυκείων ὄφελός τι ἡμῖν γίνεται, ἀλλὰ τῷ ὄντι περὶ τὴν Λέρναν μύθῳ τὸ πρᾶγμ' ἔοικεν. ὅσῳ γὰρ ἂν ἐκκόπτωμεν, τοσῷδε πλείους ἡμῖν ἀναφύονται τοῦ κολάζειν ἀπορίαι. φέρειν δ' ἀνάγκη, καὶ τὸ ἀναφυόμενον ἐκκόπτειν αἰεὶ, καὶ

modis pariter omnibus è medio tollere approperant, quum malos illorum sibi ob oculos ponunt, bonos verò communem ob appellationem eodem odio complectuntur. Cæterùm audio apud vos quoque in Græcia multos fuisse tyrannos sapientes, qui sub hoc vitioso, vt videtur, nomine, benignos & mansuetos se præbuerunt, quorum nonnullorum orationes breues vestro in templo repositæ sunt, vt ornamenta ac donaria fine Pythio. Respicite autem etiam legumlatores qui multum speciei pœnarum tribuunt, quasi cæterarum rerum nulla sit vtilitas, nisi metus adsit & pœnæ expectatio. Quod nobis tyrannis longè magis est necessarium, quo magis per vim præsumus, & cum osoribus ac infidiatoribus versamur, quandoquidem tetricula nullius sunt emolumenti, sed res nostra fabulæ de hydra similis est. Quanto enim plures præciderimus, tanto plures puniendi occasiones nobis suppullulant. At ferre necesse est, sempérque renatum caput præcidere, & Iolai exemplo per Iouem inurere,

ἐπικαίειν νὴ Δία καὶ τὴν Ἰολέων,

εἰ μέλλοιμεν ἐπικρατήσειν. ἅπαξ γὰρ εἰς τὰ τοιαῦτα ἐμπεσεῖν ἀναγκασθέντα, ὅμοιον χρὴ τῷ κατηδέσθαι καὶ αὐτὸν εἶναι. ἢ φειδόμενον τῶν πλησίον, ἀπολωλέναι. ὅλως δὲ, πῶς οἴεσθε οὕτως ἄγριον, ἢ ἀνήμερον ἄνθρωπον εἶναι, ὡς μὴ μαστιγοῦντα. καὶ οἰμωγῶν ἀκούοντα, καὶ σφαττομένους ὁρῶντα, εἰ μὴ ἔχοι τινὰ μεγάλην τὴν κολάζειν αἰτίαν; ποσάκις γοῦν ἐδάκρυσα μαστιγουμένων ἄλλων, ποσάκις δὲ ἔτρεμον, καὶ ἀδύρεσθαι τὴν ἐμαυτοῦ τύχην ἀναγκάζομαι, μείζω κολάσεων αὐτοὺς, καὶ χαλεπωτέρων κατηγμένους; Ἀνδρὶ γὰρ φύσει μὲν ἀγαθῷ, διὰ δ' ἀνάγκην πικρῷ, πολὺ τοῦ κολάζειν τὸ κολάζειν χαλεπώτερον. εἰ δὲ δεῖ μὴ παῤῥησίᾳ εἰπεῖν, ἐγὼ μὲν εἰ αἱρεσις εἴη ἀσεβεστέρῳ, πότερα βούλομαι, κολάζειν τινὰς ἀδίκως, ἢ αὐτὸς ἀποθανεῖν, εὖ ἴστε, ὡς οὐδὲν μέλλησας, ἑλοίμην ἂν τεθνάναι μᾶλλον, ἢ μηδὲν ἀδικοῦντας κολάζειν. εἰ δέ τις φαίη, βούλει ὦ Φάλαρι, αὐτὸς τεθνάναι ἀδίκως, ἢ δικαίως κολάζειν τῶν ἐπιβούλους, τοῦτο βουλοίμην ἄν. οἶδα γὰρ ὑμᾶς ὦ Δελφοὶ, συμβούλοις καλῷ, πότερον, ἄμεινον εἶναι ἀδίκως ἀπο-

si victoriã cõsequi cupimus. Eum enim qui semel in hæc incidere coactus fuerit, similem esse materiæ oportet, aut propinquis parcentem, perire. In summa quem hominem adeò sæuum & inclemẽtem esse putatis, vt flagris cedere, eiulatus audire, & cędes videre delectetur, nisi magnã infligendæ pœnæ causam haberet? Quoties igitur fleui dum flagris alij cædebantur? Quoties verò meam ipsius fortunã lugere ac deplorare cogor, ego qui grauius supplicium ac diuturnius sustineo? Etenim viro natura bono, verũ ex necessitate sæuo, multò durius est de alijs sumere, quàm de se sumi supplicium. Quòd si mea sententia liberè est dicenda, ego equidem si mihi daretur optio, vtrum aliquos iniustè punire mallem, an potiùs ipse mori: probè sciatis, me propriam mortem nihil cunctando electurum esse potiùs, quàm vt insontes supplicio afficiam. Dixerit etiã aliquis, mauis Phalari, ipse iniustè mori, quàm insidiatores iustè pũnire: mallem certè. Rursus enim vos, ô Delphi, in consilium voco: vtrum satius sit, iniustè mori,

ἐᾶσειν, ἢ ἀδίκως σώζειν τὸν ἐπιβεβουλευκότα. οὐδεὶς οὕτως ὠμός ἐστιν, ὃς οὐκ ἂν δικαίως τιμήσειε ζῆν μᾶλλον, ἢ σώζων τοὺς ἐχθροὺς, ἀπολωλέναι· καίτοι πόσους ἐγὼ καὶ τῶν ἐπιχειρησάντων μοι, καὶ φανερῶς ἐλεγξάντων, ὅμως ἔσωσα; οἷον Ἀχάνθου τουτονί, καὶ Τιμοκράτην, καὶ Λεωγόραν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, παλαιᾶς συνηθείας τὸ πρὸς αὐτὸν μνημονεύσας. ὅταν δὲ βουληθῆτε τοὺμὸν εἰδέναι, τὸν εἰσφοιτῶντας εἰς Ἀκράγαντα ξένους ἐρωτήσατε ὁπόσος ἐγώ πεῖ αὐτοὺς εἰμι, καὶ εἰ φιλανθρώπως προσφέρομαι τοῖς καταίρουσιν. ὃς γε καὶ σκοποὺς ὑπὲρ τῶν λιμένων ἔχω, καὶ πευθησομένους, τίνες, καὶ ὁθεν καταπλέυκασιν, ὡς κατ' ἀξίαν τιμῶν, ἀποπέμπουσι μὲ αὐτούς. ὅσοι δὲ μὴ ἐξεπίτηδες φοιτῶσι παρ' ἐμὲ, οἱ σοφώτατοι τῶν Ἑλλήνων, καὶ οὐ φεύγουσι τὴν συνουσίαν τὴν ἐμήν. ὥσπερ ἀμέλει καὶ πρόσθεν ὁ σοφὸς Πυθαγόρας ἦλθεν ὡς ἡμᾶς, ἄλλα μὲν ὑπὲρ ἐμοῦ ἀκηκοώς. ἐπεὶ δ' ἐπειράθη, ἀπῆλθεν ἐπαινῶν με τῆς δικαιοσύνης, καὶ ἐλεῶν τὴν ἀναλγησίαν ὠμότητος. εἶτα οἶεσθε τοὺς πρὸς τοὺς ὀθνείους

an verò iniustè seruare eum qui sit insidiatus. Nemo, me iudice, adeò vecors est, qui non malit viuere, quàm inimicos seruando, perire. Quanquam quot ego ex ijs qui me aggressi sunt, & conuicti palam, seruaui? Quorum de numero est Achanthus iste, & Timocrates, & Leogoras eius frater: veteris quæ mihi cum illis intercessit consuetudinis recordatus. Cæterùm quum me nosse volueritis, ex hospitibus qui Agrigentum frequentant quærite qualis sim erga ipsos, & num eò appellentibus humanum me præbeam. Qui exploratores in littoribus habeo qui sciscitentur, quinam sint & vnde nauigarint, vt illos merito honore exceptos dimittam. Nonnulli quoque ad me consultò veniunt, Græcorum sapientissimi, neque meam conuersationem fugiunt. Quemadmodum nuper sapiens ille Pythagoras ad nos venit, cùm longè alia de me inaudiuisset: qui posteaquàm mei periculum fecisset, discessit me iustitiæ nomine collaudans, & misereſcens quòd crudelitatem coactus exercerem. Postremò paratis ne eũ qui erga peregrinos

φιλάνθρωπον ὄντως ἀδίκως τοῖς οἰκείοις προσφέρεσθαι, εἰ μή τι διαφερόντως ἠδίκητο; ταῦτα μὲν οὖν ὑπὲρ ἐμαυτοῦ ἀπολελόγηται ὑμῖν, ἀληθῆ, καὶ δίκαια, καὶ ἐπαίνου μᾶλλον ὡς ἐμαυτὸν πείθω, ἢ μίσους ἄξια. ὑπὲρ δὲ τοῦ ἀναθήματος, καιρὸς ὑμᾶς ἀκούσαι ὅθεν, καὶ ὅπως τὸν ταῦρον τοῦτον ἐκτησάμην, ἵνα εἰδῆτε αὐτὸς τῷ ἀνδριαντοποιῷ. μὴ γὰρ οἴησθε μανείλιον, ὡς τοιούτων ἐπιθυμῆσαι κτημάτων. ἀλλὰ Περίλαος ὧδέ τις ἁπλοῦς, χαλκεὺς μὲν ἀγαθὸς, πονηρὸς δὲ ἀνθρωπος. οὗτος πάμπολυ τὴν ἐμὴν γνώμην διημαρτηκὼς, ὥετο χαριεῖσθαί μοι, εἴ καινόν τινα κόλασιν ἐπινοήσειεν, ὡς δὴ ἅπαντος κολάζειν ἐπιθυμοῦντα. καὶ δὴ κατασκευάσας τὸν βοῦν, ἦκε μοι κομίζων, κάλλιστον ἰδεῖν, καὶ πρὸς τὸ ἀκριβέστατον εἰκασμένον. κινήσεως γὰρ αὐτῷ, καὶ μυκηθμοῦ ἔδει μόνου πρὸς τὸ καὶ ἔμψυχον εἶναι δοκεῖν. ἰδὼν ἐγὼ, ἀνέκραγον εὐθὺς, ἄξιον τὸ κτῆμα τοῦ Πυθίου. πεμπτέος ὁ ταῦρος τῷ θεῷ. ὁ δὲ Περίλαος παρεστὼς, τί δ' εἰ μάθοις ἔφη τὴν σοφίαν ἣν ἐν αὐτῷ, καὶ τὴν

animo est tam humano, tantam in proprios ciues iniustitiam exercere, nisi præter modum iniuria afficiatur? Hæc sunt meæ apud vos defensionis argumenta, vera, & iusta, laude potiùs, vt mihi persuadeo, quàm odio digna. Quod ad hoc donarium attinet, iam tempus est vt audiatis, vnde & qua ratione taurum hunc comparaui, non elocata statuarij opera. Neque enim tam sum demens, vt huiusmodi possessiones oprem Sed Perilaus nostras, artifex quidem egregius, homo verò improbus, cùm à mea sententia longè aberrasset, existimauit se rem mihi gratam facturum, si nouum aliquod supplicij genus excogitasset, quasi modis omnibus supplicium de reis sumere cuperem. Is bouem fabricatum mihi attulit, visu pulcherrimum, & ad veri bouis imaginem accuratissimè expressum. Tantùm illi motus, & mugitus deerant, quo minùs viuus esse putaretur. Illo viso statim exclamaui, dignum Pythio munus: mittendus ad Deum hic taurus. Tum Perilaus astans, quid si, inquit, nosses qua sit arte compositus, & quem in

σοφίαν ἣν ἐν αὐτῷ, καὶ τὴν

χείαν, ἵν' παρέχεται; καὶ
ἀνοίξας ἅμα τ ταύρου κ τὰ
νῶτα, ἵν' πυανῆφη κολάζειν ἐθέλῃς, ἐμβιβάσας εἰς τὸ μηχάνημα τοῦτο, κ κατακλείσας, προσδῆσαι μ τοὺς αὐλοὺς τοῖσδε πρὸς τοὺς μυκτῆρας τῶν βοός, πῦρ δ' ὑποκαίειν κελεύειν. καὶ ὁ μέν, οἰμώξεται, καὶ βοήσεται, ἀλήκτοις ταῖς ὀδύναις ἐχόμενος, ἡ βοὴ δ', διὰ τ αὐλῶν μέλη σοι ἀποτελέσει, οἷα λιγυρώτατα, καὶ ἐπαυλήσει θρηνώδες, καὶ μυκήσεται γοερώτατον, ὡς τ μέ, κολάζεσθαι, σὲ δὲ, τέρπεσθαι μεταξὺ καταυλούμενον. ἐγὼ δ' ὡς τοῦτ' ἤκουσα, ἐμυσαχθέν τ ἀπανθρωπίαν τοῦ ἀνδρός, καὶ τ ἐπίνοιαν ἐμίσησα τοῦ κατασκευάσματος, καὶ οἰκείαν αὐτῷ τιμωρίαν ἐπέθηκα. καὶ ἄγε δή, ἔφην ὦ Περίλαε, εἰ μὲν κενὴ ἄλλως κατόρασις ταῦτα ἦν, δεῦρο νῦν ἡμῖν αὐτὸς εἴσελθών, τ ἀληθείαν τ τέχνης, καὶ μίμησαι τὸν βοῶντας, ἵν' εἰδῶμέν εἰ καὶ ἀφῆς μέλη, διὰ τ αὐλῶν φθέγγεται. πείθεται μ τούτοις ὁ Περίλαος. ἐγὼ δ', ἐπεὶ ἔνδον ἦν, κατακλείσας αὐτὸν, πῦρ βαλὼν εἶπον τ ἄξιον μισθὸν ἵν' ὁ Φάλαρις τ μιαιφονίας

vsum formatus? Ac simul aperto tauro ad dorsum, Siquem, inquit, punire velis, coniecto illo, & in hac machina concluso tibias hasce naribus bouis admoueri, & ignem succendi iube. Tum ciulabit, & vociferabitur, perpetuis detẽtus doloribus. Eius verò clamor, maximè stridulum per tibias cantum efficiet, & lugubre quiddam modulabitur, mugitum quoque mœstissimum edet: ita vt dum punietur ille, tu modulatione interim oblecteris. Quibus auditis artificis sæuitiam abominatus sum, & machinæ inuentionem odi, propriámque ipsi pœnam imposui. Et age, inquam, ô Perilae, ne vana videatur esse tua promissio, ipse ingressus, nobis veritatem artis comproba, ac vociferantes imitare, vt cognoscamus, num ea sit tibiarum modulatio quam dicis. Dicto audiens fuit Perilaus: quo intus concluso, ignem succendi iussi, dicens, debitum arti tuæ tam admirandæ præmium accipe, vt musicæ magister primus ipse tibia canas. Atque

ὑφάπτειν ἐμέλευον, ἀπολαμπτῆς θαυμαστῆς σου τέχνης, πρῶτος αὐτὸς αὐλῆς. καὶ

ὁ μὲν, δίκαια ἔπαθεν, ἀπολαύων τῆς αὐτῆς συμμαχίας. ἐγὼ δ', ζῶντα, καὶ ἔτι ἔμπνουν ὄντα τὸν αὐδρα, ἐξαιρεθῆναι κελεύσας, ὡς μὴ μιαίνοι τὸ ἔργον ἐναπεθανών, ἐκεῖνον μὲν ἄταφον κατὰ κρημνῶν ῥίπτειν ἐκέλευσα. καθάρας δὲ τὸν βοῦν, ἀπέπεμψα ὑμῖν ἀναπεσούμενον τῷ θεῷ, καὶ ἐπιγράψαι γε ἐπ' αὐτῷ ἐκέλευσα τὴν πᾶσαν διήγησιν. τὸ ἀναπεσόντος ἐμοῦ ποιῶμα. τοῦ τεχνίτου τοῦ Περίλαον. τὴν ὀπτοιαν τὴν ἐκείνου. τὴν δημιοσιώλη τοῦ ἐμοῦ. τὴν τροπουσαν πμωείαν. τὰ τοῦ σοφοῦ χαλκέως μέλη. τὴν τροτὴν πεῖραν τῆς μουσικῆς. ὑμεῖς δ' ὦ Δελφοὶ, δίκαια ποιήσετε, δύσαντες μὲν ἐμοῦ μὴ τοῦ τροέσβεων, ἀναθέντες δὲ τοῦ ταῦρον ἐν καλῷ τῷ ἱερῷ, ὡς πάντες εἰδῆεν οἷος ἐγὼ τροὸς τοὺς πονηροὺς εἰμι, καὶ ὅπως ἀμυνόμαι τὰς πειρᾶς ἐς κακίαν ἐπιθυμίας αὐτῶν. ἱκανὸν γοῦν καὶ τοῦτο μόνον δηλῶσαί μου τὸ τρόπον, Περίλαος κλαθεὶς, καὶ ὁ ταῦρος ἀνατιθεὶς, καὶ μηκέτι φυλαχθεὶς τροὸς ἄλλων κολαζομένων ἀνιήματα, μηδὲ μελῳδήσας ἄλλο ἔτι πλὴν μόνα τὰ τοῦ τεχνίτου μυκήματα; in quo

hic quidem pro meritis est exceptus, suæ ipsius excellentis industriæ fructum percipiens. Sed viuentem & adhuc spirantem educi iussi, ne opus, ei immoriens, contaminaret: vtque A insepultus per scopulos præceps daretur, imperaui. Bouem autem expiatum vobis misi dedicandum Deo: omnémque de illo historiã B inscribere iussi, mei dedicantis nomen, Perilaum artificem, consilium ipsius, iustitiam meam, conueniens supplicium, periti illius fabri modulationes, pri- C mam Musices experientiam. Vos autem Delphi, iuste facietis, si pro me vna cum legatis sacra feceritis, taurúmque in eleganti delubro dedicaueritis, vt no- D rint omnes qualis sim in homines nefarios, & quo pacto insignes illorum perpetrandi sceleris cupiditates vlciscar. Itaque solo hoc facto meos mores abundè indicaui, quum supplicio E affectus est Perilaus, & dedicatus taurus, nec amplius ad aliorum torquendorum modulationes reseruatus, postquam solos artificis sui mugitus occinit:

καὶ ὅτι ἐν μόνῳ αὐτῷ, καὶ πεῖραν ἔλαβον τῆς τέχνης, καὶ κατέπαυσα τὴν ἄμουσον ἐκείνην, καὶ ἀπαίσιον ὦδήν. καὶ τὰ μὲν παρόντα, ταῦτα παρ' ἐμοῦ τῷ θεῷ. ἀναθήσω δὲ καὶ ἄλλα πολλάκις, ἐπεὶ δώροις πιθήσεται μηκέτι δεινὰς κολάσεων. ταῦτα μὲν ὦ Δελφοὶ τὰ παρὰ τοῦ Φαλαρείδου, ἀλλὰ ταῦτα, καὶ οἷα ἐπεφύκει ἔκαστα. καὶ δίκαιοι αὖ εἶμεν πιστευθῆναι ὑφ' ὑμῶν, μαρτυρούμενοι ἃ πάσχομεν καὶ εἰδότες, καὶ μηδεμίαν τοῦ ψεύδεσθαι ἡμῖν αἰτίαν ἔχοντες. εἰ δὲ δεῖ, καὶ δεόμεθα· καὶ γὰρ ἀνδρὸς μάτην πονηροῦ δοκοῦντος, καὶ ἄκοντος κολάζειν ἰδίᾳ καταμένου, ἱκετεύομεν ὑμᾶς ἡμεῖς οἱ Ἀκραγαντῖνοι, Ἕλληνές τε ὄντες, καὶ τὸ ἀρχαῖον Δωριεῖς, προσπίπτεσθαι τὼ ἀνδρὸ, φίλον εἶναι ἐθέλοντα, καὶ πολλὰ καὶ δημοσίᾳ, καὶ ἰδίᾳ ἑκάστον ὑμῶν εὖ ποιήσαντα ὡρμημένον. λάβετε φωὶ αὐτὸ τὸ ταῦρον, καὶ ἀνάθετε, καὶ εὐξάσθω γὰρ τε τῆς Ἀκραγαντος, καὶ γὰρ αὐτῷ Φαλαρείδος. καὶ μὴ γενομένας ἀπράκτοις ἀποπέμψητε, μήτ' ἐκεῖνον ὑβρίσητε, μήτε τὸν θεὸν ἀποστερήσητε καλλίστου τε ἄμα, καὶ δικαιοτάτου ἀναθήματος.

in quo solo artis periculum feci, & barbaræ illi atque inhumanæ cantioni finē imposui. Atque hæc quidem in præsens Deo offerre libuit. Quinetiam alia sæpe dedicabo, quum quod beneficij in me contulerit, vt nemini pœnas inferre opus amplius habeam. Hæc equidem, ô Delphi, quemadmodum à Phalaride facta sunt, singula quàm verissimè perconsuimus. Nos digni sumus quibus fides à vobis habeatur, cùm illi re cognita testimonium perhibeamus, nullámque mentiendi causā habeamus. Quòd si etiā est supplicandū pro viro quem fallò suspicātur improbum, quippe qui inuitus & coactus in malos animaduertit, vobis supplicamus nos Agrigētini, qui & Græci sumus, & ex antiquo Dores, vt virum complectamini qui vestram benevolentiam captat, quíque publicè ac priuatim vestrum vnumquemque beneficijs multis demereri studuit. Vos igitur ipsimet taurum accipite, & dedicatum appēdite: ac pro Agrigēto príque ipso Phalaride vota cōcipite: ac nolite nos infecta legatione dimittere, ne & illum contumelia afficiatis, & Deum pulcherrimo simul & iustissimo munere priuetis.

ΦΑΛΑΡΙΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ. PHALARIS SECVNDVS.

ARGVMENTVM.

Declamatio brevis, sed arguta est, qua ex Delphicis sacerdotibus quidam suadere fingitur, quò donum Phalaridis, de quo in superiore Oratione agitur, in templum recipiatur, ac deo consecretur. Genus causæ Deliberativum est, Status negocialis. Exordium habet densum, vt in quo vna ferè periodo, & suspiciones eas, quibus fauore aliquo adductus, aut aliàs corruptus, ad suadendum accessisse videri poterat, à se remouet, & sola benevolentia, studióque communis vtilitatis ad dicendum se progressum esse, docet: deinde & dociles & attentos eadem brevitate facit. Post Exordium Propositio sequitur. Hanc confirmat primùm ex Icei honestate, ostendens, impium ac propè sacrilegum fore, si donum hoc à templo excludatur, neque enim quenquam posthac quicquam oblaturum esse & deum suis sacris, ac debito cultu priuatum iri. Deinde contra voluntatem ipsius dei esse, vt qui certis indicijs ac signis declarârit, gratam ipsam legationem sibi esse. Hinc quod de crudelitate tyranni obijciebatur, diluit, confutatis testimonijs à conditione personæ & incertitudine: & contrà ab officio admonet, vt sacra magis procurent, & deo operentur potiùs quàm iudicijs vacent. Post hæc ad locum vtilitatis transit, docétque contra communem vtilitatem fore si dona excludantur. Nam ex his omnem prouentum esse Delphorum, & omnem item famam & gloriam. Denique nullo veterum exemplo hoc fieri. Etsi maximè in deliberationem hanc rem vocare velint, officio eos vti debere, iustè ac liberè iudicantium, non ex affectu aliquorum æstimare. Peroratio, repetitione argumentorum, cum admonitione eorum incommodorum, quæ ex hac re consecutura sint, & quòd nihil temerè innouandum sit, perficitur.

Ὦ Δελφοὶ, πρόξενος ὢν, οὔτε Ἀχαραναίων οὐδενὶ οὔτε ἰδιώτῃ Φαλάριδος, οὔτ' ἄλλῳ ἔχων

O Delphi, cùm neque publicum Agrigentinis, neque priuatim Phalaridi ipsi hospitium ante hac præbuerim, nec

πρὸς αὐτ, ἢ εὐνοίας ἰδίαν
αἰτίαν, ἢ μελλούσης φιλίας ἐλ-
πίδα, τῶν ὑμ πρεσβέων ἀκούσας
τῶν ἥκοντων παρ' ἀυτῶ, ἐπιεικῆ
καὶ μέτρια διεξιόντων, καὶ
τὸ εὐσεβὲς ἅμα, καὶ τὸ κοι-
νῆ συμφέρον, καὶ μάλιστα τὸ
Δελφοῖς πρέπον προσῆκόν μοι
αὖθις παρεμύθεσθαι ὑμῖν μήτε
ὑβρίζειν αὐδεμ᾽ ἀναίσχυντον εὐ-
σεβοῦντα, μήτ᾽ ἀπάθημα ἤδη
τῷ θεῷ καθωμολογημένον,
ἀπαλλοτριοῦν. καὶ ταῦτα τειῶν
τῶν μεγίστων ἕνεκα ὑπόμνημα
ἡμισώμενον, τέχνης καλλίστης,
καὶ σπουδῆς κακίστης. καὶ δικαίας
κολάσεως. ἐγὼ μὲν οὖν καὶ
τὸ συμβουλεύσαι ὑμᾶς ὅλως περὶ
τούτου, καὶ δημιουργοὺς ἡμῖν
προσθεῖναι τῶν διασκευὴν, εἰ
χρὴ δέχεσθαι τὸ ἀνάθημα, ἢ
ὀπίσω αὖθις ἀποπέμπειν,
ἀνόσιον ἤδη εἶναι νομίζω. μᾶλ-
λον δ᾽, οὐδ᾽ ὑποβολὴν ἀσεβείας
ἀπολελοιπέναι. οὐδὲν γὰρ, ἀλλ᾽
ἢ ἱεροσυλία τὸ πρᾶγμά ἐστι,
μακρῷ τῶν ἄλλων χαλεπω-
τέρα. καὶ ὅσον τὸ τὰ ἤδη ἀνα-
τεθέντα συλᾶν, τὸ μὴ δ᾽ τῶν
ἀρχῶν τοῖς ἀναθεῖναι βουλο-
μένοις ὑπάρχειν ἀσεβέστερον.
δέομαι δ᾽ ὑμῶν δελφὸς καὶ αὐ-
τὸς ὤν, καὶ τὸ ἴσον μετέχων τῆ

aliam priuatam tribuendæ
illi beneuolentiæ causam,
aut olim ineundæ amicitiæ
spem habeam: & legatos
qui eius nomine venerunt
audiuerim æqua modestáq;
perorantes, siquidem & pie-
tati simul, & publicæ vtili-
tati, præcipuè verò ei quod
Delphis decorum est, censeo
consulendum, surrexi vos
cohortaturus, ne viri prin-
cipis pietatem offendatis, ne
etiam Deo iam destinatum
munus alienetis. Præsertim
cùm trium maximarum re-
rum perpetuum futurum sit
monumentum, artis elegan-
tissimæ, inuentionis pessimæ,
& iusti supplicij. Itaque
quòd & quid faciendum sit
ambigitis, quódque magi-
stratus vobis proposuerunt
deliberandum, num munus
sit suscipiendum, num verò
ablegandum, impiũ esse puto: imò potiùs ab impietate
summa non abesse. Neque
enim aliud hæc res erit, nisi
sacrilegium, alijs longè a-
trocius. Nec minùs impium
erit factu, Deo donaria de-
dicare volentibus, id faci-
endi facultatem non concedere, quàm iam dedicata de-
peculari. Vos autẽ oro, ego
qui sum ex Delphorum nu-
mero, & publicę glorię, si cõ-

τε δημοσίᾳ εὐκλείᾳ, εἰ φυλάξ-

τοιτο, καὶ τῆς ἐναντίας δόξης, εἰ μὴ τῶν παρόντων προσδέξοιτο, μήτ' ἀπακλείειν τὸ ἱερὸν τοῖς εὐσεβέσι, μήτε πόλιν ἄπαντας ἀνθρώπους διαβάλλειν, ὡς τὰ πεμπόμενα τῷ θεῷ δυκοφαντοῦσαν, καὶ ψήφῳ, καὶ δικαστηρίῳ δοκιμάζουσαν τῶν ἀναθέντας. οὐδεὶς γὰρ ἔτι ἀναθεῖναι τολμήσειεν ἄν, εἰδὼς οὐ προσησόμενον τὸν θεὸν, ὅ, τι μὴ πρέπον Δελφοῖς δοκῇ. ὁ μὲ οὖν Πύθιος, τὴν δικαίαν ἤδη περὶ τῶ ἀναθήματος ψῆφον ἤνεγκεν. εἰ γοῦν ἐμίσει τὸν Φάλαριν, ἢ τὸ δῶρον αὐτὸ ἐμυσάττετο, ῥᾴδιον τῶ ἐν τῷ Ιονίῳ μέσῳ καταδῦσαι αὐτὸ, μὴ τὴν ἀγούσης ὀλκάδος. ὅδε, πολὺ τοιοῦτον ἐν ὑδρίᾳ τινὶ διαπεραιωθῆναι, ὥς φασι, παρέχειν αὐτοῖς, καὶ σῶς ἐς τὴν Κίρραν καταῖραι. ᾧ καὶ δῆλον, ὅτι προσήκει τὴν τῶ μονάρχου εὐσέβειαν. χρὴ δὲ καὶ ὑμᾶς τὰ αὐτὰ ἐκείνῳ ψηφισαμένους, προσθεῖναι καὶ τὸν ταῦρον τουτονὶ τῷ ἄλλῳ κόσμῳ τῷ ἱερῷ. ἐπὶ πάντων δὲ εἰη τοῦτ' ἀποπώτατον, πέμψαντά τινα μεγαλοφρενῆ οὕτω δῶρον θεῷ, καὶ κατὰ δικάζεσθαι ἐν τῷ ἱερῷ ψήφον λαβεῖν, καὶ μισθὸν

seruetur, ex æquo particeps, & contrariæ opinioni obnoxius, si ex præsenti negotio contingeret, ne pijs hominibus templum præclu- A datis, neque ciuitatem nostram omnium hominum calumnijs traducendam obijciatis, ac si quæ Deo mittuntur munera calumnietur, & calculo, iudicióque donaria dedicantes probet. Nemo B enim dicare quicquam audeat, certior factus, Deum beneuolentia nulla susceptum, quòd priùs Delphis visum non fuerit. Quare Pythius iustum de donario suffragium iam tulit. Nam si C vel Phalarin odisset, vel munus ipsum auersaretur, facilè fuerat cũ oneraria naui qua aduehebatur illud in medio Ionio submergere. At ille cõtrà dedit ipsis, quæ admodum testantur, vt & sereno cœlo traijcerent, & incolumes in Cirrham appellerent. Vndè liquet, ipsũ monarchæ pietatẽ accipere, D cui vos astipulantes oportet, hunc taurum reliquis templi ornamentis adiungere. Siquidem hoc esset omnium absurdissimum, vt qui munus adeò magnificum, deo misisset, vestris calculis ab ingressũ templi arceretur, ac præmium impietatis reportaret, E προσήκειν τῆς εὐσεβείας, τὸ

κελεύζ μὴ ὃ τῶ ἀναθῆναι ἄξιος. ὁ μὲ οὖν τἀναντία μοι ἐγνωκὼς, καὶ διαφέρ ἐκ τ Ἀκραγάντος ἀρτι καταπεπλευκὼς, φαγὰς τινας, καὶ βίας, καὶ ἁρπαγὰς, καὶ ἀπαγωγὰς ἐξαγωνίζεται τῶ τυράννου, μόνον οὐ αὐτόπτης γεγωνῶναι λέγων, ὃν ἴσμεν οὐδ' ἄχει τῶ πλοὸς ἀποδεδημικότα. χὴ ὃ τὰ μὲν τοιαῦτα, μὴ ἢ τοῖς πεπονθέναι φάσκουσι παῦ πιστεύειν διηρωμένοις. ἄδηλον γὰ εἰ ἀληθῆ λέγουσιν, ἢ χ ὅπως αὐτόν, μὴ ἃ ὑπῆλθεν κατηγορεῖν. εἰ δ' οὖν τι καὶ πέπρακ) τοιοῦτον ἐν Σικελία, τοῦτ' οὐ Δελφοῖς ἀναγκαῖον πολυπραγμονεῖν, εἰ μὴ αὐτὶ ἱερέων ἥδη, δικασταὶ εἶναι ἀξιοῦμεν. καὶ θεὸν δύειν, καὶ ἄλλα θεραπεύειν τὸν θεὸν, καὶ συναναπλέναι, εἰ πέμψειέ τις, σκοποῦντες, καθ' ἡμᾶς, εἴ τινες τ ἐπὶ τ Ἰόνιον δικαίως, ἢ ἀδίκως τυραννοῦνται. καὶ τὰ μὲν τῶν ἄλλων, ἐχέτω ὅπῃ καὶ βέλεται. ἡμῖν ὃ, ἀναγκαῖον οἶμαι τὰ ἡμέτερα αὐτῶν εἰδέναι, ὅπως τε πάλαι διέκειτο, καὶ ὅπως νῦν ἔχει, καὶ τί ποιοῦσι, λῶον ἔσται. ὅτι μὲν δὴ ἐν χρημνοῖς τε οἰκοῦμεν αὐτοὶ, καὶ πέδας γεωργοῦμεν κ Ὁμήρου χὴ παρεωρῶντες,

videlicet iudicatus indignus, qui donum Apollini offerret. Cæterū is qui à me dissentit, tanquam ex Agrigēto recens delatus, cædes quasdam, & iniurias, & rapinas, & deprædationes tragicè exaggerabat à tyranno factas, ferme se testem oculatum fuisse dicēs, quem scimus ne ad nauigium quidē vsq; profectum fuisse peregrè. Ac neq; ijs credendum omnino qui ista se perpessos esse asserunt. Etenim incertum est vera-ne dicant, siquidē non possunt non criminari ea quæ explorata habemus. Quòd si tale quid in Sicilia factum est, Delphis nō necesse est vt eius satagant, nisi nō sacerdotes, sed iudices esse iam velimus: & cū nostri sit officij victimas immolare, aliúmq; cultū Deo præstare, & siquis donaria mittat, ea simul consecrare, contemplantes sedeamus, num qui trans Ionium mare habitant iusto vel iniusto imperio regantur. Atq; res quidē aliorū se habeant prout voluerint. At nobis opinor esse perneceſſariū, vt proprias norimꝰ, tum quis olim earum fuerit, tū quis nūc sit status, & quid magis ex vsu sit nostro facere. Nam quod in præcipitijs habitemus, & rupes colamus, Homerus monitor nobis, non est expectandus,

δηλώσουσι ἡμῖν, ἀλλ' ὁρᾶν παρεσι ταῦτα. καὶ ὅσον ἐπὶ τῇ γῇ, βαδεῖ λιμῷ ἀεὶ σωπῶμεν αὖ, τὸ δ' ἱερὸν, καὶ ὁ Πύθιος, καὶ τὸ χρηστήριον, καὶ οἱ θύοντες, καὶ οἱ εὐσεβοῦντες, ταῦτα Δελφῶν τὰ πεδία. ταῦθ' ἡ εὐφορος. ἐντεῦθεν ἡ εὐπορία, ἐντεῦθεν αἱ τροφαί. χρὴ γὰρ παλινδικῶς γε ὑμᾶς αὐτὸν λέγειν, καὶ τὸ λεγόμενον ὑπὸ τῶν ποιητῶν, ἄσπαρτα ἡμῖν, καὶ ἀνήροτα φύεται τὰ πάντα ὑπὸ γεωργῷ τῷ θεῷ, ὃς οὐ μόνον τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἀγαθὰ γιγνόμενα παρέχει, ἀν' ἐί τι ἐν Φρυξὶν, ἢ Λυδοῖς, ἢ Πέρσαις, ἢ Ἀσσυρίοις, ἢ Φοινίξιν, ἢ Ἰταλιώταις, ἢ Ὑπερβορέοις αὐτοῖς, πάντα ἐς Δελφοὺς ἀφικνεῖται. καὶ τὰ δεύτερα, μετὰ τὸν θεὸν, καὶ εὐπρεπῶμεν, ἡμεῖς τιμώμεθα ὑφ' ἁπάντων, καὶ εὐδαιμονοῦμεν. ταῦτα τὸ ἀρχαῖον. ταῦτα τὸ μέχρι νῦν. καὶ μὴν παυσόμεθά γε οὕτω βιοῦντες. μέμνηται. ὃ οὐδεὶς πώποτε ἤνεγκεν ἀπὸ ἀναθήματος παρ' ἡμῖν ἀναδούμενος, οὐδὲ κωλυθέντα τινὰ δοῦναι, ἢ ἀναθεῖναι. καὶ διὰ τοῦτ' οἶμαι καὶ αὐτὸ ἐς ὑπερβολὴν ηὔξηται τὸ ἱερὸν, καὶ ὑπερπλουτεῖ ἐν τοῖς ἀναθήμασι. δεῖ τοίνυν μηδὲν ἐν τῷ παρόντι

qui nobis hæc patefaciat: sed coram oculis hæc intuemur. Et quantum in terra est, in extrema fame semper versaremur: verùm templum ipsum, & Pythius, & oraculum, & qui sacrificant, & qui pietatem exercent, hi Delphorum sunt campi, hi prouentus, hinc abundantia, hinc alimenta. Par enim est vt vera dicam vobis, etiam quod à poëtis dicitur, citra sementem, citráque culturam omnia nobis proueniunt, agricolæ Dei opera: qui non solùm ea bona nobis exhibet quæ apud alios nascuntur: sed siquid est apud Phyrges, aut Lydos, aut Persas, aut Assyrios, aut Phœnices, aut Italos, ipsos-ue Hyperboreos, omnia ad Delphos veniunt: & nos secundum à Deo honorem ab omnibus consequimur, opulenti, fœlices sumus. Hæc olim, hæc hactenus obtinuimus: atque vtinam ita viuere non desinamus. Nemo meminit latum à nobis vsquam fuisse suffragium, quo quicquam à sacrificando, vel offerendo donario prohibuerimus. Quam ob causam, opinor, ipsum templum mirum in modum auctum est, & donarijs summopere locupletatum. Quare neque quicquam in

καινοτομεῖν μηδ' ἐν, μὴ ὃ παρὰ τὰ πάτρια νόμον καθίσαι, φιλοκερδεῖν τὰ ἀναθήματα, καὶ ἀγνοεῖν τὰ πεμπόμενα, ὅθεν, καὶ ἀφ' ὅτου, καὶ ὁποῖα. δεξαίμην δ', ἀφεσταμένως ἀναπθέναι, ὥσπερ τοῦτας ἀμφοῖν, καὶ τῷ θεῷ, καὶ τοῖς εὐσεβέσι. δοκεῖτε δέ μοι ὦ ἄνδρες Δελφοὶ, ἀρίστα βεβουλεύσεσθαι περὶ τῶν παρόντων, εἰ λογίσεσθε πρῶτον ὅσον, καὶ ἡλίκων ἐστὶν ἡ σκέψις. πρῶτον μὲν, ὑπὲρ τοῦ θεοῦ, καὶ τοῦ ἱεροῦ, καὶ θυσιῶν, καὶ ἀναθημάτων, καὶ ἐθῶν ἀρχαίων, καὶ θεσμῶν παλαιῶν, καὶ δόξης τοῦ μαντείου. ἔπειτα, ὑπὲρ τῆς πόλεως ὅλης, καὶ τῶν συμφερόντων τῷ τε κοινῷ ἡμῶν, καὶ ἰδίᾳ ἑκάστῳ Δελφῶν. ἔτι πᾶσι δὲ, τοῖς παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εὐκλείας, καὶ κακοδοξίας. τούτων γὰρ οὐκ οἶδα εἴ τι μεῖζον, εἰ σωφρονεῖτε, ἢ ἀναγκαιότερον ἡγήσησθε ἄν. περὶ μὲν οὖν ὧν βουλευόμεθα, ταῦτά ἐστιν. οὐ Φάλαρις τύραννος εἷς, οὐδὲ ταῦρος οὗτος, οὐδὲ χαλκὸς μόνον, ἀλλὰ πάντες βασιλεῖς, καὶ πάντες δυνάσται, ὅσοι νῦν χρῶνται τῷ ἱερῷ, καὶ χρυσὸς, καὶ ἄργυρος, καὶ ὅσα ἄλλα τίμια, πολλὰ πολλάκις ἀναθήσοιμα τῷ θεῷ.

præsentia est innouanduni, neque præter patriam consuetudinem lex constituenda: non accuratè expendenda donaria, nec genus quærendum, vnde, à quo, & qualia sint. Sed citra curiositatem susciendo consecranda sunt, vt vtrisque cùm Deo tum pijs hominibus inseruiamus. Videmini autem mihi, viri Delphi, rebus præsentibus optimè consulturi, si primùm reputetis quæ res, quantæque in considerationem veniant: ac primùm quidem Deus, & delubrum, & sacrificia, & donaria, prisci mores, antiqui ritus, & gloria oraculi: deinde ciuitas vniuersa, & communis nostrûm, & priuata singulorum Delphorum vtilitas: denique apud homines omnes gloria, vel infamia. Quibus nescio nũquid maius, si sapitis, magisue necessariumexistimabitis. Atqui hæc sunt de quibus consultamus: non vnicus Phalaris tyrannus, non hic taurus, non æs tantùm, sed omnes reges, omnes principes, quotquot templo nunc vtuntur: præterea aurum, & argentum, & quæcunq; alia pretiosa, multa sæpe Deo dedicabuntur.

πρῶτον μὲν γὰρ, τὸ κατὰ τὴν θεὸν
ἐξετασθῆναι, ἄξιον. τίνος ἕνεκα, μήτε ὡς αἰεὶ, μήτε ὡς
πάλαι τὰ παρὰ τῶν ἀναθημάτων
ποιησώμεθα. ἢ τὰ μεμφόμενοι A
τοῖς παλαιοῖς ἔθεσι, καινοτομήσομεν. καὶ ὁ μὲν δὴ πάντοτε,
ἀφ' οὗ τὴν πόλιν οἰκοῦμεν, καὶ
ὁ Πύθιος χρᾷ, καὶ ὁ τρίπους
φθέγγεται, καὶ ἡ ἱέρεια ἐμπνεῖται, μεμίμηται ἡμῶν, νῦν κατα-
σκοπούμεθα, κρίνεσθαι, καὶ ἐξε- B
τάζεσθαι τοὺς ἀναθήσοντας. καὶ
μὴν ἐξεῖναι μὲν τὸ παλαιοῖς ἔθεσι, τὸ ἀνέδην καὶ
πᾶσιν ἐξεῖναι, ὁρᾶτε ὅσων C
χρημάτων ἐμπέπλησται τὸ ἱερὸν,
ἁπάντων ἀναθέντων, καὶ ἀπ'
ἀπαρχούσαν δυνάμιν οἰκίων
δωρημάτων τοῦ θεοῦ. εἰ δ' ὑμᾶς
αὐτοὺς δοκιμασεῖς, καὶ ἐξετάσεις
ὑπήσετε τοῖς ἀναθήμασιν, D
ὅπως μὴ ἀπορήσωμεν τῶν δο-
κιμαθησομένων ἔτι, δένος
ὑποδύοντος, ὑποδικον αὐτὸν
καθίσαι, καὶ ἀναλίσκοντα, E
καὶ καταδαπανῶντα, παρ'
αὐτῷ κρίνεσθαι, καὶ ἀπὸ τῶν
ὅλων κινδυνεύειν. ἢ τίνι
βιωτὸν, εἰ κεδήσεται τὸ ἀνα-
θεῖναι ἀνάξιος;

Primùm enim expendẽdum quid cum Dei voluntate cõueniat: cuius rei gratia, neque vt semper, neque vt olim moris fuit, in dedicandis donarijs nos geramus: aut quid in constitutionibus antiquis reprehendentes, nouis rebus studeamus. Et quod nunquàm ex quo hanc vrbem incolimus, & Pythius oraculà reddit, & tripos loquitur, & sacerdos numine afflatur, fecimus, nunc instituamus, vt qui huc mittunt munera, iudicio & examini fiant obnoxij. Atqui cùm ex prisco illo instituto liceret omnibus nullo discrimine munera offerre, videte quot bonis cumulatum sit templum, omnibus offerentibus, & supra facultates nonnullis Deum donarijs cohonestantibus. Quòd si vosmet ipsos censores & indagatores donarijs præficiatis, vereor ne desit nobis quod imposterum probemus, nemine se constituente reum, & sumptus ac impensas æquo animo faciente, vt iudicetur, déque omnibus in periculum veniat. Num cui acerba non fuerit vita, si iudicetur indignus qui Deo donaria consecret?

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, Η Ψευδόμαντις.

ALEXANDER, SEV PSEVDOMANTIS.

ARGVMENTVM.

Historica narratio est, vitam & res Alexandri cuiusdam impostoris, qui se Podalirij filium faciebat, & pro vate venditabat, exponens, lectu iucundissima, non per se modò, verumetiam quòd sub huius præstigiatoris exemplo, aliorum atque similium, quorum nonnullos superior ætas quoque tulit, scelera atque impostura deprehendi, coarguique possunt. Proœmio, difficultatem suscepti operis collatione quadam amplificat, institutúm quoque suum, exemplo defendit. Hinc ad Narrationem descendens, à descriptione personæ orditur. Cætera plana sunt.

Τ μὲν ἴσως ὦ φίλτατε Κέλσε, μικρόν τι τοῦτος καὶ φαῦλον οἴει τὸ πρόσαγμα, προσπάσειν τὸν Αλεξάνδρου σοι τοῦ ἀβωνοτειχίτου, τὸν γόητος βίον, καὶ ἐπινοίας αὐτοῦ, καὶ τολμήματα, καὶ μαγγανείας εἰς βιβλίον ἐγγεγλαμένα, πέμψαι. τὸ δ', εἴ τις ἐθέλοι πρὸς τὸ ἀκριβὲς ἕκαστον ἐπεξιέναι, καὶ μεῖζόν ἂν ὄγκον, ἢ τὰς Αλεξάνδρου τοῦ Φιλίππου πράξεις ἀναγράψαι τοσοῦτος εἰς κακίαν ἦν, ὅσος εἰς ἀρετὴν ἐκεῖνος.

VT quidem charissime Celse, leuem fortè quandam ac facilem prouinciam mandare putas, quum iniungis vt Alexandri Abonotichitæ impostoris vitam, & commenta, facinora, præstigiásque libro complexus tibi mittam. Verùm siquis accuratè singula persequi velit, hoc non minoris est negocij, quàm Alexandri Philippi filij res gestas conscribere: tantus fuit ille scelere, quantus hic virtute.

ὅμως ὦ, εἰ μὴ συγγνώμης ἀναγνώσεσθαι μέλλοις, καὶ τὰ ἐνδέοντα τοῖς ἱστορουμένοις προσλογιεῖσθαι, ὑποσήσομαί σοι καὶ ἄθλον. καὶ ἡ Αὐγεία βε- A σταίσιαν, εἰ καὶ μὴ πᾶσαν, ἀλλ' εἰς δυνάμιν γε ἡμετέραν, ἀπαλλαθήσεσθαι πειράσομαι, ὀλίγοις ὅσοις τῶν κοφίνων ἐμφορήσας, ὡς ἂν ἐκείνων τεκμαίροιο πόσοι B πάσα, καὶ ὡς ἀμέμπτως σοὶ ἡ κόπρος, σοὶ τειχήλοι βόες ἐν πολλοῖς ἔτεσι ποιῆσαι ἐδύναντο. αἰδοῦμαι μὲ οὖν ὥσπερ ἀμφοῖν, ὥσπερ τε σοῦ, καὶ ὥσπερ ἐμαυτοῦ. σοῦ C μὲν, ἀξιοπίστου μνήμην, καὶ γραφὴν παραδοθῆναι ἀνδρὸς τετυχηκότος. ἐμοῦ δ', ἀπολλὼν πεπαίδευμένου ἐπὶ τοιαύτῃ ἱστορίᾳ, καὶ παρόντος ἀνθρώπου, ὃν D ἐκ ἀναγνώσεσθαι δοκῶ τῶν πεπαιδευμένων οὐκ ἄξιον, μὴ ἐν παιδιᾷ πυγὶ μείζονι θεάσῳ ὁρᾶσθαι, ὑπὸ πηκῶν, ἢ ἀλωπέκων σπαραττόμενον. μὴ οὖν τις ἡμῖν ταύτην ἐπι- E φέρῃ τὴν αἰτίαν, ἔξομαι καὶ αὐτὸς εἰς παράδειγμα τοιοῦτον ἀνενεγκεῖν. καὶ Ἀρριανὸς γὰρ ὁ τῦ Ἐπικτήτου μαθητὴς, ἀνὴρ Ῥωμαίων ἐν τοῖς πρώτοις, καὶ παιδείᾳ παρ' ὅλον τὸ βίον συγχρησάμενος, ὁμοίου τι παθὼν,

Attamen si cum venia lecturus sis, & quod deerit narrationi, suppleturus, hunc laborem subibo. Et Augiæ bubile, si non omne, saltem pro mea virili repurgare nitar, paucis aliquot elatis cophinis, ex quibus conijcias, quantus quámque immensus fuerit simus vniuersus, quem ter mille boues multis annis reddere potuerunt. Sed interim tibi, mihíque ipsi à vituperio metuo. Tibi quidem qui velis memoriæ literísque mandari virum longè sceleratissimum. Mihi verò qui operam collocem, in scribenda huiusmodi historia, rebúsque gestis hominis, quem à viris eruditis legi non deceret, sed in frequentissimo, amplissimóque theatro spectari à simijs, aut vulpibus discerptum. Quanquam si quis hoc crimen nobis impegerit poterimus ipsi exemplum simile producere. Etenim Arrianus ille Epicteti discipulus, vir inter Romanorum primarios habitus, & per omnem vitam in literarum studio versatus, cùm simile quid fecerit, pro nobis respondeat.

ἀπολογήσεται καὶ ὑπὲρ ἡμῶν.

Τιλλιβόρου γοῦν τοῦ λῃστοῦ κα-
κεῖνος βίον ἀναγράψαι οὐκ ἠξίωσεν.
ἡμεῖς δ', πολὺ ὠμοτέρου λῃσ-
μονήματος πειρησόμεθα, ὅσῳ μὴ
ἐν ὕλῃ, καὶ ὄρεσιν, ἀλλ' ἐν πό- A
λεσιν οὗτος ἐλῄστευεν, οὐ Mi-
νύαν μόνον, οὐδὲ τὴν Ἰδμὴν κα-
ταβέβηκεν, οὐδὲ ὀλίγα τῆς Ἀσίας
μέρη τὰ ἐρημότερα λελᾳστῶν, B
ἀλλὰ πᾶσαν ὡς εἰπεῖν τὴν Ῥω-
μαίων ἀρχὴν ἐμπλήσας τῆς λῃ-
στείας τῆς αὐτοῦ. πρῶτόν δέ σοι
αὐτὸν ὑπογράψω τῷ λόγῳ,
πρὸς τὸ ὁμοιότατον εἰκάσας τῇ C
μορφῇ, ὡσανεὶ δυνώμενος, καίτοι
μὴ πάνυ γραφικός τις ὤν. τὸ γὰρ
σῶμα, ἵνα σοι καὶ τοῦτο δείξω,
μέγας τε ἦν, καὶ καλὸς ἰδεῖν, καὶ
θεοειδὴς ὡς ἀληθῶς. λευκὸς
τὴν χρόαν, τὸ γένειον οὐ πάνυ D
λάσιος. κόμην τὴν μὲν, εἰδέναι, τὴν
δὲ, καὶ περόδετον ὑπειλήφοις,
εὖ μάλα εἰκαστῇ, καὶ τὸν
πολλοὺς ὅτι ἦν ἀλλοδία, λε-
ληθυῖαν. ὀφθαλμοὶ, πολὺ τὸ
χαρτὸν, καὶ ἔνθεον διεμφαίνον- E
τες. φώνημα, ἡδίστου τε ἅμα,
καὶ λαμπροτάτου. καὶ ὅλως,
ἐδαιμόνιζεν μεμπτὸς ἦν ταῦτά
γε. τοιόσδε μὲν τὴν μορφήν. ἡ
ψυχὴ δ', καὶ γνώμη, ἀλεξίκακε
Ἡράκλεις, καὶ Ζεῦ ἀποτρόπαιε, καὶ Διόσκουροι σωτῆρες,

Nam is quidem Tillibori latronis vitam describere non censuit indignum. Nos verò latronis longè crudelioris mentionem faciemus, quippe qui non in syluis & montibus, sed in vrbibus ipsis est latrocinatus: nec Minyam tantum & Idam pergrassatus, neque paucas quasdam Asiæ, eásque desertiores partes depopulatus, sed vniuersam, vt ita dicam, Romanorum ditionem suo latrocinio compleuit. Primùm autem hominem tibi verbis depingam, formã eius quàm proximè repræsentans: etsi non sim pingendi admodum peritus. Corpore igitur, vt tibi etiam hôc indicem, procerus erat, & aspectu decorus, planè diuina specie, colore candido, barba non admodum hirsuta, coma tectus partim natiua, partim appositicia, scitè admodum efficta, quam ascititiam esse vulgus ignorabat. Oculi versatiles illi diuina quadam acie refulgebant: vox suauissima erat, paritérque clarissima. In summa quoad ista, nulla ex parte poterat improbari. Hæc quidem illius forma erat. Cæterùm mens atque animus, ô malorum depulsor Hercules, & auersor hostiũ Iupiter, seruatorésque

πολεμίοις, καὶ ἐλθεῖν ἐντυχεῖν ᾤοιτο, ἢ συγγένεσθαι τινὶ τούτῳ πνί. σωσεῖ μ' γὰ, καὶ εὐγλωσσία. καὶ εὐμάθεια, παμπόλυ τῶν ἄλλων διέφερε. καὶ τόλμα περίεργον, καὶ εὐμαθὲς, καὶ μνημονικὸν, καὶ πρὸς τὰ μαθήματα εὐφυὲς, πάντα ταῦτα εἰς ὑπερβολὴν ἔχοντα ὑπῆρχεν αὐτῷ. ἐχρῆτο δ' αὐτοῖς εἰς τὸ χείριστον. καὶ ὄργανα ταῦτα φυσικὰ ὑποβεβλημένα ἔχων, αὐτίκα μάλα τῶν ἐπὶ κακίᾳ διαβοήτων, ἀκρότατος ἀπετελέσθη ὑπὲρ τὸν Κέρκωπας, ὑπὲρ τὸν Εὐρύβατον, ἢ Φρυνώνδαν, ἢ Αεισόθεμιν, ἢ Σώστρατον. αὐτὸς γὰ τῷ γαμβρῷ Ρουτιλλιανῷ ποτὲ γέφων, καὶ τὰ μετειώτατα ὑπὲρ αὐτοῦ λέγων, Πυθαγόρᾳ ὅμοιος εἶναι ἠξίου. ἀλλὰ ἴλεως μὲ ὁ Πυθαγόρας εἴη, σοφὸς ἀνὴρ, καὶ τὸν γνώμιμον δεσπότης. εἰ δ' κἀ τοῦτον ἐγέλων, παῖς ἂν εὖ οἶδα ὅτι πρὸς αὐτὸν εἶναι ἔδοξα. καὶ πρὸς χαείτων, μή με νομίσῃς ἐρ' ὕβρει ταῦτα τῷ Πυθαγόρου λέγειν, ἢ σιωπᾶπειν πειρώμενον αὐτοὺς εἰς ὁμοιότητας τῶν παράξεων. ἀνὴ εἴ τις τὰ χείρισα, καὶ βλασφημότατα τῶν ὑπὲ διαβολὴ ὑπὲρ τοῦ Πυθαγόρου λεγομένων, οἷς ἐγωγε οὐ πι-

Dioscuri: in hostes potiùs cõtingat incidere, quàm cum eiusmodi quopiã habere cõmerciũ. Siquidẽ ingenio, solertia, acumine longè præstabat cæteris. Tum curiositas, docilitas, memoria, & ad disciplinas ingenij fœlicitas, horum vnum quodque supra quàm dici possit, illi suppetebat: quibus tamen pessimam in partem est vsus. Et egregijs hisce instrumentis instructus, ilico omnium qui sceleribus essent nobilitati, facilè summus euasit, superior Cercopibus, superior Eurybato, vel Phrynonda, vel Aristodemo, vel Sostrato. Qui cùm Rutiliano genero aliquando scriberet, ac de se modestissimè loqueretur, Pythagoræ semet assimilabat. At verò sit mihi propitius Pythagoras, vir sapiens, & mente diuina: sed si ætate huius vixisset, puer, sat scio, præ hoc visus fuisset. Sed heus tu per Gratias, caue putes hæc in Pythagoræ contumeliam me dicere, quasi velim eos similitudine rerum gestarum committere. Verùm si quis deterrima quæq; & probrosissima, quæ de Pythagora per calũniam feruntur (quibus equidem haudquaquam

δίλλω ὡς ἀληθῆ ἐστιν, ὅμως συναγάγοι ἐς τὸ αὐτὸ πολλοστὸν ἂν μέρος ἅπαντα ἐκεῖνα ἡμῖν τὸ Ἀλεξάνδρου δεινότητος. ὅλως γὰρ σπινθῆρά μοι, καὶ τῷ λογισμῷ διατύπωσον τοιχλοτάτῳ τινὰ ψυχῆς κρᾶσιν, ἐκ ψεύδους, καὶ δόλων, καὶ ἐπορκιῶν, καὶ κακοτεχνιῶν συγκειμένην, ῥᾳδίαν, τολμηρὰν, παράβολον, φιλόπονον ἐξεργάσασθαι τὰ νοηθέντα, καὶ πιθανὴν, καὶ ἀξιόπιστον, καὶ ὑποκειτικὴν τῷ βελτίονος, καὶ τῷ ἐναντιωτάτῳ τῆς βουλήσεως ἐπικήρυκα. οὐδεὶς γοῦν τοιοῦτον ἐντυχὼν, ἂν ἁπλῶς δόξαν λαβὼν περὶ αὐτοῦ, ὡς εἴη πάντων ἀνθρώπων χρηστότατος, καὶ ἐπιεικέστατος, καὶ σεμνότατος, καὶ ἀπλοϊκώτατός τε, καὶ ἀφελέστατος. ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις, τὸ μεγαλουργὲς σεμνῶν, καὶ τὸ, μηδὲν ἀεὶ μικρὸν ἐπιγοεῖν, ἀλλ' ἀεὶ τοῖς μείζοσιν ἐπέχειν τὸν νοῦν. μειράκιον μὲν ἔτι ὤν, πάνυ ὡραῖον, ὡς ἐνῆν αὐτὸ καλάμης τεκμαίρεσθαι, καὶ ἀκούειν τῶν διημαρτημένων, αὐθημερὸν ἐπόργευε, καὶ συνῆν ἐπὶ μισθῷ τοῖς δεομένοις. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις, λαμβάνει τις αὐτὸν ἐργάτης γόης, τῶν μαγείας, καὶ ἐπῳδὰς διαπόντιος ἐπαγομένων,

fidē perinde vt veris habuerim) siquis tamen conferat in vnum, ea omnia non fuerint Alexandrinæ versutiæ pars minima. Prorsum enim imaginare mihi, & cogitatione finge, quàm maximè variam ingenij temperaturā, ex mendacio, dolis, periurijs maleficijs compositam, prōptam, audacem, præcipitem, efficiendis ea quæ excogitasset, gnauam, appositam ad persuadendum, fide dignam, ad simulandum optima quæque aptam, & consilio contraria præ se ferētem. Nemo igitur cum illo primum cōgressus, non discesſit quin hanc opinionem de illo susceperit, vt eum mortalium omnium optimum, æquissimúmque, præterea simplicissimum, miniméque fallacem iudicaret. Accedebat ad hæc omnia grandium rerum conatus, cùm nihil pusillum cogitaret, sed ad maxima semper animum appelleret. Itaque cùm esset adhuc adolescens, venustus admodum, ut licebat ex stipula conijcere, & ex ijs audire qui narrabāt, promiscuè scortabatur, & rogantibus sui copiam mercede faciebat. Inter alios autem, accipit ipsum amans quidam præstigiator, ex ijs qui magias & miras incantationes profitentur,

καὶ χάεινας ἐπὶ τοῖς ἐρωτικοῖς,
καὶ ἐπαγωγὰς τοῖς ἐχθροῖς,
καὶ θησαυρῶν ἀναπομπάς, καὶ
κλήρων διαδοχάς. οὗτος ἰδὼν
ἐυφυᾶ παῖδα, καὶ πρὸς ὑπη-
ρεσίαν τῆ αὐτῆ παρέξεων ἑτοιμό-
τατον, οὐ μεῖον ἐρῶντα τῆ κα-
κίας τῆ αὐτῆς, ἢ αὐτὸς τῆ ὥρας τῆ
ἐκείνης, ἐξεπαίδευσέ τε αὐτὸν,
καὶ διετέλει ὑπουργῶ, καὶ
ὑπηρέτη, καὶ διακόνῳ χρώ-
μενος. ὁ δ' αὐτὸς ἐκεῖνος,
δημοσίᾳ μὲ δήθεν ἰατρεύων, ἐπῃ-
σατο δὲ κ' τῶν Θῶνος
τῆ αἰγυπτίου γυναικὸς, φάρ-
μακα πολλὰ μὲ ἐσθλὰ μεμι-
γμένα, πολλὰ δ' λυγρά. ὧν
ἁπάντων κληρονόμος, καὶ διά-
δοχος αὐτὸς ἐγένετο. ὧν δ' ὁ
δεδαπαλος ἐκεῖνος, καὶ ἐφα-
σκὼν τὸ γῆρας τυαναῖς, τῶν
Ἀπολλωνίῳ τῷ τυανεῖ παῦ
συγγεγενημένων, καὶ τῶν πᾶ-
σαν αὐτῆ βαγωδίαν εἰδότων.
ὁρᾶς δ' οἵᾳ σοι διατείβῃς
ἀνδρωπον λέγω; ἤδη δ' πώ-
γωνος ὁ Αλέξανδρος πα-
ταλάμπρος, καὶ τῆ τυανέως
ἐκείνου ἀποθανόντος, ἐν ἀπο-
είᾳ χαδεσῶς, ἀπανθρακίας ἅμα
τῆ ὥρας, ἀφ' ἧς βέβρεται ἐδύ-
νατο, ὡς ἔτι μικρὸν οὐδὲν
ἐπενόει. ἀλλὰ κοινωνήσας

tum artes ad conciliandam
in amoribus gratiam, ad im-
mittenda in inimicos mala,
ad eruendos thesauros, ad
hæreditates suscipiendas.
A His cùm eximiæ indolis
puerum conspexisset, & ad
ministrandum suis actionibus propensissimum: vt pote
qui non minùs illius amaret
B maleficium, quàm ipse huius
formam: erudiuit eum, sem-
per deinceps adiutore & mi-
nistro est vsus. Atque is apud
populum medicinam profi-
tebatur: & norat quemad-
modum Thonis Ægyptij
C coniux Pharmaca mixta, sa-
lubria multa, & noxia mul-
ta. Quorum omnium hæ-
res hic & successor fuit. Por-
rò doctor ille & amator,
natione Tyaneus erat, ex
D ijs qui cum illo Apollonio
Tyaneo versati erant, to-
támque illius tragœdiam
pernouerant. Vides quanam
è schola tibi hominem re-
fero? Verùm vbi iam barba
plenus esset Alexander, Ty-
aneo illo vita defuncto, ad
E egestatem redactus, cùm
oris gratia defloruisset,
vnde victum parare poterat,
nihil postea paruum agi-
tabat animo. Sed inito
commercio cum Byzantino
quodam annalium scriptore,

βυζαντίῳ τινὶ χρονογράφῳ,

ἢ καθιέντων· ἐς τὸν ἀγῶνας πολὺ καταρατοτέρῳ τὴν φύσιν, Κοκκωνᾶς ὃ ἐπικαλεῖτο οἶμαι, περιπατῶν γοητεύοντες καὶ τὸν παχεῖς τ' ἀνθρώπων. ἔστω γὰρ αὐτοῖ τῇ παπείῳ τῶν μάγων φωνῇ τὸν πολλοὶς ὀνομάζουσιν, ἀποκειρόντες. ἐν ᾧ τούτοις, καὶ μακέπην γυναῖκα πλουσίαν, ἔξωρον μέν, ἐρασμίαν ὅ ἔτι εἶναι βουλομένην, ἄγευστος, ἐπιστήσαντό τε τὰ ἀφθονώτατα παρ' αὐτῆς, καὶ ἠκολούθησαν ἐν τῇ Βιθυνίας εἰς τὴν Μακεδονίαν. Πελλαία δὲ ἐστὶν ἐκείνη, πάλαι μὲν εὐδαίμονος χωρίου τῶν Μακεδόνων βασιλέας, νῦν δὲ ταπεινοὺς, καὶ ὀλίγους τὸν οἰκητορας ἔχοντος. ἐνταῦθα ἰδόντες δράκοντας παμμεγέθεις, ἡμέρους παῦ, καὶ τιθασσοὺς, ὡς καὶ ὑπὸ γυναικῶν βρέφεσι, καὶ παιδίοις συγκαθεύδειν, ἢ παρουμένοις αὖ ἔχεσθαι, καὶ θλιβομένοις μὴ ἀγανακτεῖν, καὶ γάλα πίνειν ἀπὸ θηλῆς τ' ταυτὰ τοῖς βρέφεσι, πολλοὶ δ' ἐγίνοντο τοιοῦτοι παρ' αὐτοῖς, ὅθεν καὶ τ περὶ τ Ὀλυμπάδος μῦθον διαφοιτῆσαι πάλαι εἰκὸς, ὁπότε φιλῆ τ Ἀλέξανδρον δράκοντι

omnium qui in certamina descendunt, ingenij longè sceleratissimi: Cocconas autem cognominabatur vt puto: circumibant impo- A sturis ludificantes, ac pingues homines (sic enim illi peculiari magorum lingua vulgus appellant) detondentes. Inter hæc, Macetin mulierem opulentam nacti sunt, exoleta iam forma: sed quæ etiamdum amabilis haberi studeret. Ab hac victus copia suppeditabatur, quam ex Bithynia in Macedoniam vsque sunt sequuti. Pellæa autem erat illa, qui C locus olim floruit sub Macedonicis regibus: nunc à paucis, iisque humilibus incolitur. Ibi cùm immani magnitudine dracones conspicerent, cicures ac mansuetos, adeò vt à D mulieribus alerentur, & cum pueris cubarent, & se conculcari sustinerent, neque se premi indignè ferrent, denique infantum more lac è papilla sugerent (quales apud illos sunt permulti, vnde verisimile est olim illam de Olympiade fabulam increbruisse, quando concumbente cum illa huiusmodi puto quopiam dracone, Alexandrum concepefat,

τος πνὲς οἶμαι τοῦτου συγκαθευδήσοντος αὐτῇ, ὠνοῦνται τὸ ἑρπετὸν ἐν τῷ χαλλίστῳ, ὀλίγων ὀβολῶν. καὶ κατὰ τὸν Θουκυδίδην, ἄρχεται ὁ πόλεμος ἐνθένδε ἤδη. ὡς γὰρ αἱ δύο κάκιστοι, καὶ μεγαλόπολμοι, καὶ πρὸς τὸ κακουργεῖν παρασκευώτατον ἐς τὸ αὐτὸ συνελθόντες, ῥᾳδίως κατενόησαν τὸ τῶν ἀνθρώπων ἥδιον τοῦτο δυεῖν τούτοιν μεγίστοιν τυραννίδοιν, ἐλπίδος, καὶ φόβου, καὶ ὅτι ὁ τούτων ἑκατέρῳ ἐς δέον χρήσασθαι δυνάμενος, ταχὺ πλουτήσειεν ἄν. ἐν ἀμφοτέροις γὰρ, τῷ τε δεδιότι, καὶ τῷ ἐλπίζοντι, ἑώρων τὸ προγνῶναι ἀναγκαιότατόν τε, καὶ πολυτιμότατόν ἐστιν, καὶ Δελφοὺς ὅτι πάλαι πλουτῆσαι, καὶ ἀοιδίμους γενέσθαι, καὶ Δῆλον, καὶ Κλάρον, καὶ Βραγχίδας, τῶν ἀνθρώπων ἀεὶ, διὰ τὸ προειπεῖν τυραννους, τὴν ἐλπίδα, καὶ τὸν φόβον, φοιτώντων ἐς ἱερὰ, καὶ πειρᾶσθαι τὰ μέλλοντα δεομένων. καὶ δι' αὐτὸ ἑκατόμβας θυόντων, καὶ χρυσᾶς πλίνθους ἀναθέντων. ταῦτα πρὸς ἀλλήλους τρέψαντες, καὶ κυκῶντες, μαντεῖον συνήσεσθαι. καὶ χρηστήριον ἐβουλεύοντο. εἰ γὰρ τοῦτο προχωρήσειεν αὐτοῖς,

vnum ex his serpentibus, qui esset pulcherrimus, paucis obolis emunt. Atque vt Thucydidis vtar verbis, hinc iam bellum oritur. Nimirum cùm duo facinorosissimi, magnáque audentes, neque non ad maleficia promptissimi, societátem iniuissent, facilè perpendenterunt hæc duo potissimùm in hominum vita tyrannidem obtinere Spem, atque Metum, quorum vtroque siquis commodè vteretur, fore vt ilico ditesceret. Nam vtrique, Metuenti scilicet, & Speranti, maximè necessariam atque optatissimam esse præscientiam videbant: atque hac via Delphos olim ditatos, factóque celebres: præterea Delum, Clarum, & Branchidas: nimirum hominibus per hos quos dixi tyrannos Spem, ac Metum, ad templa confluentibus, ac futura prædiscere cupientibus, ideóque hecatombas immolantibus, aureósque lateres dedicantibus. His inter se versatis, atque vtro citróque agitatis, oraculum, & cortinam constituere statuerunt. Etenim si res ea processisset, spe-

rabant

αὐτίκα πλούσιοί τε καὶ εὐδαίμονες ἔσεσθαι ἤλπιζον, ὥσπερ μειζόνως ἢ κατὰ τὴν παροῦσαν εὐδοκίαν ἀπήντησεν αὐτοῖς, καὶ κρεῖττον διεφαίνετο τῆς ἐλπίδος. τοιαύτην τὴν σκέψιν ἐποιοῦντο, ποῦ πρῶτα μὲν περὶ τὸ χωρίον, δεύτερον δ', ὅπως ἡ ἀρχὴ καὶ ὁ τρόπος ἂν γένοιτο τῆς ἐπιχειρήσεως. ὁ μὲν οὖν Κόκκωνας, τὴν Χαλκηδόνα ἐδοκίμαζεν ἐπιτήδειον εἶναι, ἐμπόρων χωρίον, τῇ τε Θρᾴκῃ, καὶ τῇ Βιθυνίᾳ παροικοῦσαν, οὐκ ἐκὰς οὐδὲ τῆς Ἀσίας, καὶ Γαλατείας, καὶ τῶν ἐφεξῆς ἐθνῶν ἁπάντων. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, ἐμπαλιν τὰ οἴκοι παρεσκεύαζε, λέγων ὥσπερ ἀλιτηρίοις δεῖν παρεῖναι, καὶ ἐπιχείρησιν, ἀνθρώπων δεῖν παρεῖναι, καὶ ἡλιθίων τῶν ὑποδεξομένων, οἵους τοὺς Παφλαγόνας εἶναι ἔφασκεν, ὑποφοιτῶντας τὸ τοῦ Ἀβώνου τεῖχος, δεισιδαίμονας τὸν πλοῦτον, καὶ ἠλιθίους, καὶ μόνον εἰ φανείη τις αὐλητὴς, ἢ τυμπανιστὴς, ἢ κυμβάλοις κρότον ἐπάδοντας, κοσκίνῳ τὸ τοῦ λόγου μαντευομένους, αὐτίκα μάλα πάντας κεχηνότας πρὸς αὐτὸν, καὶ ὥσπερ πυκὰ

rabant se protinus diuites ac fœlices fore. Quod quidem negocium primam ipsorum expectationem longè superauit, & spe melius euenit. Hinc despicere cœperunt, primùm quem locum deligerent, deinde qua ratione cœptum auspicarentur. Cocconas igitur Chalcedonem idoneam esse censebat, vt pote regionem mercatoribus frequentem, Thraciæ, Bithyniæque confinem, neque ab Asia, Galatiáque longè dissitam, cunctis item imminentibus populis. At è diuerso patriam suam præferebat Alexander: dicens quod res erat: ad res huiusmodi incipiendas, & auspicandas opus esse pinguibus & stolidis hominibus qui admittant, cuiusmodi Paphlagones affirmabat esse hos qui supra murum Aboni habitant, nempe superstitiosos plerosque & stolidos: qui si quis tantùm apparuerit, tibicinem, aut tympanistam, aut cymbala pulsantem adducens, cribro, quod aiunt, vaticinans, ilico vehementer in illum omnes inhient, & perinde vt

τῶν ἐπουρανίων περισβλέπουτας. ὀλίγης δ' περὶ τοῦτο στάσεως αὐτοῖς γλυμμύης, τέλος, ἐνίκησεν ὁ Αλέξανδρος. καὶ ἀφικόμενοι εἰς τὴν Χαλκηδόνα, χρήσιμον γάρ τι ὅμως ἡ πόλις αὐτοῖς ἔχειν ἔδοξεν, ἐν τῷ Απολλωνος ἱερῷ, ὅπερ ἀρχαιότατόν ὄτιν Χαλκηδονίοις, καταρύπωσι δέλτους χαλκᾶς, λεγουσας, ὡς αὐτίκα μάλα ὁ Ασκληπιὸς συὺ τῷ πατρὶ Απολλωνι, μετοικισιν εἰς τὸν πόντον, καὶ καθέξει τὸ τοῦ Αβώνυ τεῖχος. αὗται αἱ δέλτοι ὀρυττόμεναι εὑρεθεῖσαι, διαφορτῆσαι ῥᾳδίως τὸν λόγον εἰς πᾶσαν τὴν Βιθυνίαν, καὶ τὸν πόντον ἐπίησαν. καὶ πλὴν ὡς τῶν ἄλλων, εἰς τὸ τοῦ Αβώνυ τεῖχος. ἐκεῖνοι γὰρ καὶ νεὼν αὐτίκα ἐψηφίσαντο ἐγεῖραι, καὶ τοὺς θεμελίους ἤδη ἔσκαπτον. ἐνταῦθα ὁ μὲν Κοκκωνας, ἐν Χαλκηδόνι καταλείπεται, διπλοῦς τινας, καὶ ἀμφιβόλους, καὶ λοξοὺς χρησμοὺς συγγράφων. καὶ μετ' ὀλίγον ἐτελεύτησε τὸν βίον, ὑπὸ ἐχθρῶν οἶμαι δηχθείς. περιστεμπέται δ' ὁ Αλέξανδρος κομῶν ἤδη, καὶ πλοκάμους καθειμένος, μεσόλευκον χιτῶνα περιβεβλημένος ἐνδεδυκὼς, καὶ ἱμάτιον ὑπὲρ

cœlitum quempiam intuearentur. Qua de re cùm nonnihil inter eos controuersiæ fuisset, tandem vicit Alexander. Igitur cùm Chalcedonem venisset (nam id oppidum visum est hac parte nonnihil illis conducibile habere) in Apollinis templo, quod est apud Chalcedonios antiquissimū, tabellas æreas defodiūt, quæ dicerent, breui admodum Æsculapium vna cum patre Apolline in Pontum aduenturum, atque Aboni murum inhabitaturum. Ex tabellæ cum essent de industria repertæ, facilè effecerunt vt hic rumor in omnem Bithyniam, & Pontum dimanaret: multò autem ante alios in Aboni murum. Nam illi statuerunt protinus templum erigere: iámque locum fundamentis effodiebant. Relictus hîc in Chalcedone Cocconas, ancipitia quædam, atque ambigua, obliquáque conscribit respōsa. Deinde pòst, viperæ, vt opinor, morsu necatur. Accersitur in huius locum Alexander iam comatus, cæsarie promissa, purpuream tunicam albo distinctam indutus, supra

αὐτῆ λευκὸν ἀναβεβλημένος, ἀφῆλιν ἔχων χ τ τ Περσέα, ἀφ' ἧς ἑαυτὸ ἐγγενεαλόγει μητρόθεν. καὶ οἱ ὀλέθροι ἐκεῖνοι Παφλαγόνες, εἰδότες αὐτῆ ἄμφω τὼ γονέας ἀφανεῖς, καὶ ταπεινώς, ὑπεύθυνον τῷ χρησμῷ, λέγοντι,

Περσίδης γενεὴν, Φοίβῳ φίλος ὅστις ἐφάπτει,
Δῖος Ἀλέξανδρος, Ποδαλιρίου αἷμα λελογχώς.

Οὗτος ἄρα ὁ Ποδαλείριος, μάχλος, καὶ γυναικομανὴς τὴν φύσιν, ὡς ἀπὸ Τρίκκης ἄχρι Παφλαγονίας συνάπτει τὴν Ἀλεξάνδρου μητέρα. ἐυρητὸ δ' χρησμὸς ἤδη, ὡς Σιβύλλης τινὸς μαντευσαμένης,

Εὐξείνου πόντοιο παρ' ἠιόσ' ἄγχι Σινώπης,
Ἔσται τις χ τ Τύρσιν ὑπ' Αὐσονίοισι θεσπίτης,
Ἐκ θεσπίτης δεκὰς μονάδος, τελεσῶν δεκάδων τε,
Πέμπτ' ἑτέρας μονάδας, καὶ εἰκοσάδι τελσάεθμον,
Ἀνδρὸς ἀλεξητῆρος ὁμωνυμίου. τεθαμμένον.

Εἰσβαλὼν γοῦν ὁ Ἀλέξανδρος μετὰ τοιαύτης βαγῳδίας, διὰ πολλῆς ἐς τὴν πατρίδα περιβλεπτός τε, καὶ λαμ-

eam candida veste amictus: falcem tenens more Persei, à quo se maternum genus ducere prædicabat. At perditissimi illi Paphlagones, quanquam ambos illius parentes norant obscuros atque humiles, credebant oraculo ita canenti:

Persidis genere, gratus Phœbo iste videtur:

Dius Alexander Podalirii sanguine certus.

Hic nimirum Podalirius libidinosus erat, ac natura mulierosus, adeò vt à Tricca ad Paphlagoniam vsque in Alexandri matrem sit incitatus. Repertum est aliud oraculum quasi Sibyllæ prædiuinantis.

Ad maris Euxini littus, iuxtáque Sinopam,
Tyrside erit quidam Ausoniæ degente sacerdos:
Qui prima ex monade, ac decade ex triplici referabit,
Quinque alias monades, vicenáque ter repetita,
Quadrorbem numerum, referentem nomina diui,
Qui veniet laturus opem mortalibus ægris.

Alexander itaque multo pòst in patriam cum huiusmodi tragœdia ingressus, conspicuus erat ac splen-

πρὸς ἰῶ, μιμηνέναι προσποιούμενος ἐνίοτε, καὶ ἀφροῦ ἐπιπιμπλάμενος τὸ στόμα. ῥᾳδίως δὲ τοῦτο ἐποίει αὐτῷ, σφουδίου τῆς βαφικῆς βοτάνης τὴν ῥίζαν διαμασησαμένῳ. τοῖς δὲ, θεῖόν τι, καὶ φοβερὸν ἐδόκει ὁ ἀφρός. ἐπιπέπλητο δὲ αὐτοῖς πάλαι, καὶ κατεσκεύαστο, κεφαλὴν δράκοντος ὀθονίνην, ἀνθρωποειδοῦς τινα ἐπιφαίνουσα, καταγραφος, παν εἰκασμένη, ὑπὸ θριξὶν ἱππείαις ἀνοίγουσά τε, καὶ αὖθις ἐπικλείουσα τὸ στόμα. καὶ γλῶτται, εἶα δράκοντων διπλαῖ, μέλαιναι προεκυπτεν, ὑπὸ τειχῶν καὶ αὐτὴ ἐλκομένη. καὶ ὁ πλαλαῖος δὲ δράκων, προϋπῆρχε, καὶ οἴκοι ἐδέδετο, κἀμοῦ ἐπιφανησόμενος αὐτοῖς, καὶ συμβαγωδήσων, μᾶλλον δὲ, πρωταγωνιστὴς ἐσόμενος. ἤδη δὲ ἄρχειν δέον, μηχανᾶταί τι τοιόνδε. Νύκτωρ γὰρ ἐλθὼν ἐπὶ τὸν θεμελίους τῷ νεῷ τὸν ἄρτι ὀρυπτομένους, συμπεφυκὸς δὲ ἐν αὐτοῖς ὕδωρ, ἢ αὐτόθεν πεσὸν συλλειβόμενον, ἢ καὶ ἐμανῆ πεσὸν, ἐνταῦθα καταπηδήσας χοίρου ὠὸν προκεκενωμένον, ἔνδον φυλάττων ἑρπετόν τι ἀπεπλήνητον. καὶ βυδίσας

didus, cũ sese nonnunquam afflatũ numine simularet, ore spuma pleno. Id quod ille lanariæ herbę ad tingendum aptæ radice cõmãducata facilè efficiebat. Cæterùm illis diuinum quiddã ac formidãdũ spuma illa videbatur. At multò antea sibi finxerant, parauerántque è linteis confectũ draconis caput, speciẽ humanã præ se ferens, lineis notatũ, planéq; expressum, quòd pilis equinis os aperiret, & clauderet. Tũ lingua, sicut est draconũ, bisulca amprominebat, quæ & ipsa trahebatur à pilis. Porrò Pellæ ille draco iãpridẽ erat inprõptu, domíq; alebatur, abillis cũ res postularet, ostẽdẽdus, vnáq; partẽ tragœdiæ actũrus, vel princeps potiùs hu-ius fabulæ futurus. Iam verò cũ esset incipiendum, tale quiddam machinatur. Cùm noctu venisset ad recens effossa templi fundamenta, in quibus constiterat aqua, siue quòd indidem alicunde confluxerat, siue quod ex æthere deciderat? Illic anserinum ouum priùs excauatum deponit, quod serpẽtem recens editum occultabat. Id cùm altè demersisset in abditas luti cauernas,

τοῦτο ἐν μυχῷ τῷ πηλῷ,

ἐπίσω αὖθις ἀπηλλάττετο. ἔωθεν δ' γυμνὸς ἐς τὴν ἀγορὰν παρεπηδήσας, διάζωμα δ' περὶ τὸ αἰδοῖον ἔχων, κατασχὼν καὶ τοῦτο, ἢ τὴν ἀφαλὸν ἐκεί- A νην φέρων, σείων ἅμα τὴν κόμην ἀπέτο, ὥσπερ οἱ τῇ μητρὶ ἐνθουσιῶντες τε, καὶ ἐκβακχεύοντες, ἐδημηγόρει, ἐπὶ βωμόν τινα ὑψηλὸν ἀναβὰς, καὶ τὴν πολιν B ἐμακαρίζεν, ἀυτίκα μάλα δεῖν ξομένην ἐναρχῆ τ' θεόν. οἱ παρόντες δ', συνεδεδαήκεισαν γὰρ ἤδη ἅπαντα ἡ πόλις ἅμα γυναιξὶ, καὶ γέρουσι, καὶ παι- C δίοις, ἐπεθηπεσαν, καὶ ηὔχοντο, καὶ προσεκυνουν. ὁ δ', φωνάς τινας ἀσήμους φθεγγόμενος, οἵας ἠφίεσαν ἂν Ἑβραίων, ἢ Φοινίκων, ἐξέπληττε τοὺς ἀν- D θρώπους, ἃ εἰδότας ὅ, τι λέγοι. πλὴν τοῦτο μόνον, ὅτι πᾶσιν ἐγκατεμίγνυτ' Ἀπόλλωνα, καὶ τ' Ἀσκληπιόν. εἶτ' ἔφη δ' ἐρεῖν ὅτι τ' ἐσωθῶν νεώ. καὶ ὅτι τὸ ὄρυγμα ἐλθὼν, E καὶ τ' προκοσμημένην τῷ χρηνηείου πηγὴν, ἐμβὰς ἐς τὸ ὕδωρ, ὕμνους τε ᾖδεν Ἀσκληπιῷ, καὶ Ἀπόλλωνος μεγάλῃ τῇ φωνῇ, καὶ ἐκάλει τὸν θεὸν ἥκειν τὰ χρὴ ἀγαθῇ εἰς τὴν πό-

rursum illinc discessit. Manè verò cùm nudus in forum prosilijsset nisi quod subligari, eóque inaurato circum pudēda tectus erat, cúmque falcem illam ferret, solutámque comam simul quateret, eorum more qui à Cybele Deorum matre afflati conueniunt, conscensa sublimi ara concionabatur, eámque ciuitatem beatā prædicabat, quæ mox Deum propalam esset ostensura. Porrò qui aderant (nam concurrerat vniuersa propè ciuitas vnà cum mulieribus, senibus, pueris admirabantur, vota faciebant, & adorabant. At ille voces ignotas sonans, quales sunt Hebræorum aut Phœnicum, attonitos eos reddebat, vt qui non intelligerent quid diceret: nisi solum hoc, quòd Apollinem & Æsculapium passim admiscebat. Deinde ad designatum templū cursu contendebat, accedénsque ad fossam, illúmque fontem oraculo præstructū, ingressus aquam, magna voce canebat laudes Apollinis & Æsculapij, inuitabátque Deum vt bonis auibus in vrbem veniret. Postea cùm postulatam phialam quispiā dedisset, eámque facilè im-

ἀναδόντος τινὸς, ἐμβίως ὑπο-

βαλὼν, ἀνίμᾶτει μὴ τῶ ὕδα-
τος, καὶ τῶ πηλῶ τὸ ὠὸν ἐκεί-
νο, ἐν ᾧ ὁ Διὸς αὐτῷ κατε-
κέκλειστο, κηρῷ λευκῷ, καὶ ψιμ-
μυθίῳ πλὴν ἀμυχλῶ τῶ πώ-
ματος ξυγκεκολλημένου, καὶ
λαβὼν αὐτὸ εἰς τὰς χεῖρας,
ἔχειν ἔφασκεν ἤδη τὸν Ασκλη-
πιόν. οἱ δὲ, ἀτενὲς ἀπέβλεπον ὅ,
τι ἂν γένοιτο, πολὺ θερμότερον
θαυμάσαντες τὸ ὠὸν ἐν τῷ
ὕδατι ἐυρημένον. ἐπεὶ δὲ καὶ
καταξας αὐτὸ ἐς κοίλην πλὴν
χεῖρα, ὑπεδέξατο τὸ τῦ ἑρπε-
τῦ ἐκείνου ἔμβρυον, καὶ οἱ
παρόντες εἶδον κινούμενον, καὶ
περὶ τοῖς δακτύλοις εἱλού-
μενον, ἀνέκραζον ἅπαντες, καὶ
ἀπάζοντο τὸν Θεὸν, καὶ πλὴν
πόλιν ἐμακάριζον, καὶ χαν-
δὸν ἕκαστος ἐνεπίμπλατο τῶν
ἐυχῶν, θησαυρῦς, καὶ πλύ-
τους, καὶ ὑγιείας, καὶ τἄλλα
ἀγαθὰ αὐτῶν παρ' αὐτῦ. ὁ δὲ,
ὁ ἑρμαῖος αὖθις ἐπὶ πλὴν
οἰκίαν ἤιεν, φέρων ἅμα καὶ τὸν
ἀρτιγένητον Ασκληπιὸν δὶς
τεχθέντα, ὅτε ἄλλοι ἅπαξ
τίκτονται ἀνθρωποι, ὧν ἐκ
κορωνίδος μὰ Δί', οὐδ' ἐκ
κορώνης, ἀλλ' ἐκ χυὸς γεγυ-
μμένου. ὁ δὴ λεὼς ἅπας, ἠκολέθει,
πάντες ἔνθεοι, καὶ μεμηνότες
ὑπὸ τῶν ἐλπίδων. ἡμέρας

merſiſſet, vnà cum aqua lutóque haurit & ouum illud, in quo nimirum ille Deum concluſerat, cuius operculi commiſſura cera alba & ceruſſa erat ferruminata. Id cùm manu cepiſſet, affirmabat ſeſe iam tenere Æſculapium. Interim illi intentis oculis aſpiciebant quid accideret, multò priùs admirati ouum in aqua repertũ. Poſtquam autem eo fracto, ſerpentis illius fœtum in cauam manum recepit, quique aderant mouentem ſeſe eum conſpexerunt, ac digitis circumuoluentem, exclamare cœperunt, & ſalutare Deum; & ciuitatem beatam prædicare. Tum votis affatim quiſque implebatur, theſauros, opes, ſanitatem, aliáque id genus bona flagitando. Hic ille rurſus curſim ſeſe domum abripuit, vnà ſecum aſportans modò editum in lucem Æſculapium, bis natum, cùm ſemel alij naſcantur homines, ídque non ex Coronide per Iouem, hoc eſt, non ex cornice, ſed ex anſere progenitum. Populus autem vniuerſus ſequebatur, omnes à Deo afflati, & ob ſpes animo conceptas furore correpti. Ergo interdiu

μὴ οὕτω, οἶκοι ἔμενεν, ἐλπίζων, ὅσῳ ἰῶ ὑπὸ τῆς φήμης, ἀντίκα μάλα παμπλήθεσι τῶν Παφλαγόνων συνδραμεῖσθαι. ἐπεὶ δ' ὑπερεπλησθη ἀνθρώπων ἡ πόλις, ἁπάντων τὸν ἐγκέφαλον, καὶ τὰς καρδίας προεξυρημένων, οὐδὲν ἐοικότων σιτοφάγοις ἀνδράσιν, ἀλλὰ μόνῃ τῇ μορφῇ μὴ οὐχὶ πρόβατα εἶναι διαφερόντων, ἐν οἰκίσκῳ τινὶ ὅπῃ κλίνης καθιζόμενος, μάλα δεινοπρεπὴς ἐσκιμμένος, λαμβάνει εἰς τὸν κόλπον ἡ πελλαῖον ἐκεῖνον Ἀσκληπιὸν, μέγιστόν τε, καὶ κάλλιστον ὡς ἔφιν, ὄντα. καὶ ὅλον τῷ ἀπὸ βαμβίκου πεπειλημένας, καὶ τὴν οὐρὰν ἔξω ἀφεὶς, πολὺς ἦν ἰῶ, ὡς καὶ ἐν τῷ προκολπίῳ προσεχέσθαι αὐτῷ, καὶ κάμαι τὸ μέρος ὑποσύρεσθαι, μόγις τὴν κεφαλὴν ὑπὸ μάλης ἔχων. καὶ ἀποκρύπτων, ἀνεκμύων πάντα ἐκεῖνα, προὔφαινε τὴν ὀδοντίνην κεφαλὴν καὶ δάκτυλα τὰ χρυσᾶ, ὡς δῆθεν ἐκείνου τὸ φανερούμενον πάντως ὂν, εἶτα μοι ἐπιφάσκων οἰκίσκον ἐκ παντὸς φαιδρὸν, καὶ εἰς κάλλος τὸ φωτὸς ἀνεχόμενον, καὶ πλῆθος ἀνθρώπων συγκλύδων, τεταραγμένων, καὶ προσεκπεπληγμένων, καὶ τὴν ἐλπίδην ἐπιμωρουμένων. οἷς

domi se continebat, sperans fore, id quod & euenit, vt fama permoti, Paphlagonum pars maxima statim concurreret. Posteaquam autem redundauit hominibus, quibus omnibus iam ante cerebrum, & cor esset exemptũ, quíque nulla ex parte similes essent viris pane victitantibus, verùm qui præter solam figuram nihil à pecudibus distarent: in quibusdam ædiculis, in lecto sedens eo cum ornatu qui vatẽ mirè deceret: accipit in sinũ Pellẽũ illũ Æsculapiũ, qui vt dixi, maximus erat & pulcherrimus. Quẽ cũ suo collo totũ circũuoluisset, caudam foras prominere sinẽs: erat autem ingẽs adeò, vt nõ solũ in sinu ipsius effũderetur: sed etiam pars humi traheretur: solum caput sub ala abditã tenens, illo ferẽte omnia, caput illud draconis ex linteo confectũ, altera ex parte tunicæ ostendebat, ac si illius, qui apparebat, omnino esset. Iam mihi cogita non admodũ illustres ædiculas, neq; luminis ad satietatẽ vsq; capaces, tum hominũ conuenarũ turbam, qui tumultuentur iam antè spebus referti & erecti: quibus

εἰσελθόσι, τεράστιον ὡς εἰκὸς τὸ πρᾶγμα ἐφαίνετο, ἐν τῷ τέως μικρῷ ἑρπετῷ, ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν τοσοῦτον δράκοντα περφηνέναι ἀνθρωπόμορφον. καὶ ταῦτα, καὶ τιθασσόν. ἀπέλαυνοντο ὑπ' αὐτίκα πρὸς τὴν ἔξοδον. καὶ πρὶν ἀκριβῶς ἰδεῖν, ἠλαύνοντο ὑπὸ τῶν ἀεὶ ἐπεισιόντων. ἐτετύπτητο δ' ἐπὶ τὸ ἀντίθυρον ἄλλη ἔξοδος, οἷόν τι τὸν Μακεδόνας ἐν Βαβυλῶνι ποιῆσαι ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ νοσοῦντι λόγος. ὅτι ὁ μὲν, ἤδη πονηρῶς ἔχων. οἱ δ', πεισάντες τὰ βασίλεια, ἐποθοῦν ἰδεῖν αὐτὸν, καὶ προσεσπεῖν τὸ ὕστατον. τὴν δ' ὀπίδειξιν ταύτην, οὐχ ἅπαξ ὁ μάρτυς, ἀλλὰ πολλάκις ποιῆσαι λέγεται. καὶ μάλιστα εἴ τινες τῶν πλουσίων ἀφίκοιντο νεαρώτεροι. ἐνταῦθα ὦ φίλε Κέλσε, εἰ δεῖ τἀληθῆ λέγειν, συγγνώμην χρὴ ἀπονέμειν τοῖς Παφλαγόσι, καὶ Ποντικοῖς ἐκείνοις, παχέσι, καὶ ἀπαιδεύτοις ἀνθρώποις, εἰ ἐξηπατήθησαν ἀπόμοιοι τὸν δράκοντος. καὶ γὰρ τοῦτο παρεῖχε τοῖς βουλομένοις ὁ Ἀλέξανδρος. ὁρῶντές γε ἐν ἀμυδρῷ τῷ φωτὶ τὴν κεφαλὴν ἤδεν αὐτοῦ ἀνείρουσάν τε, καὶ συγκλείουσαν τὸ στόμα, ὥστε

ingressis visa res est, vt par erat, portentosa, videlicet ex modò pusillo serpente, intra paucos dies tam immanem extitisse draconem, humana specie, & insuper A mansuetum. Protinus autem ad egressum accelerabantur, & priusquam accuratè essent contemplati, expellebantur ab ijs qui noui semper ingrediebantur. E- B rátque è regione ianuæ patefactum aliud ostium ad exeundum: cuiusmodi ægrotante Alexandro Macedonas in Babylone feciſſe ferunt: cùm illi grauissimè affectum ipsum, obsessa regia intueri, & supremùm alloqui cuperent. Atque hoc C spectaculi scelestus hic non semel, verùm crebriùs exhibuisse dicitur: maximè D si qui diuites nouitij aduenissent. Hoc loco, mi Celse, si verum fateri oportet, æquum est veniam dare Paphlagonibus ac Ponticis illis, crassis & ineruditis E hominibus, si draconem tangentes delusi sunt. Nam hoc quoque largiebatur Alexander ijs qui voluissent: cùm viderent in obscura luce caput nimirum illius nunc aperire, nũc claudere os tãto

παῦ τὸ μιχάνημα ἐξεῦρε τὸ Δημοκρίτου πνός, ἢ καὶ αὐτῆς Ἐπικούρε, ἢ Μητροδώρου, ἢ τινὸς ἄλλου, ἀδαμαντίνου περὶ ταῦτα, καὶ τὰ τοιαῦτα τὴν γνώμην ἔχοντος, ὡς ἀπιστῆσαι, καὶ ὅτῳ οὖν, εἰκάσαι, καὶ εἰ μὴ εὑρεῖν τὸ τέρπον ἐδυνάτο, ἐκεῖνο γοῦν προπεπεισμένος, ὅτι λέλυται αὐτῷ ὁ τέρπος τῆς μαγγανείας. τόδε οὖν παῦ, ψεῦδος ἐστιν, καὶ ῥᾳδίως ἀδύνατον. κατ' ὀλίγον οὖν καὶ ἡ Βιθυνία, καὶ ἡ Γαλατία, καὶ ἡ Θρᾴκη, συνέρρει, ἕκαστον τῶν ἀπαγγελλόντων ὡς τὸ εἰκὸς λέγοντες, ὡς καὶ γλυκάνωνα ἴδοι τὸν θεὸν, καὶ ὕστερον ἅψαιτο μετ' ὀλίγον παιμαγήθους αὐτῷ γλυκωνώνου, καὶ τὸ πρόσωπον ἀνθρώπῳ εἰκότος. γραφαί τε ἐπὶ τούτῳ, καὶ εἰκόνες, καὶ ξόανα, τὰ μὲν, ἐκ χαλκοῦ, τὰ δὲ, ἐξ ἀργύρου εἰκασμένα. καὶ ὄνομά γε τῷ θεῷ ἐπετέθη, Γλύκων δ' ἐκαλεῖτο, ἔκ τινος ἐμμέτρου καὶ θείου χρησάγματος. ἀνεφώνησε δὲ Ἀλέξανδρος,

Εἰμὶ Γλύκων, πείτου αἷμα
Διὸς φάος ἀνθρώποισι.

Καὶ ἐπειδὴ καιρὸς ἦν, ὅτῳ ἕνεκα τὰ πάντα ἐμεμηχάνητο, καὶ χρᾶν τοῖς δεομένοις καὶ θεσπίζειν

artificio, vt res planè Democritum aliquem requireret, aut certè Epicurum, Metrodorúmue, aut quempiam alium, qui aduersus hæc & similia mentem haberet adamantinam, vt non crederet, sed quid res esset, conijceret: quanquam modum inuenire non posset: ídque saltem antè persuasum haberet, se modum ignorare præstigiaturæ: cæterùm quicquid id esset falsum esse, ac fieri non posse. Breui ergo confluxit tum Bithynia, tum Galatia, & Thracia, eorum qui renunciabant vnoquoque, vt fit, affirmante sese nascentem vidisse Deum, deinde paulo pòst eundem contrectasse factum iam grandem admodum, vultu etiam homini assimilem. Accedebant ad hæc picturæ, imagines, signa Deum referentia, partim ærea, partim argentea. Postremò nomen etiam inditum: nam Glycon appellatus est: ídque iussu diuino carmine prodito. Nam sic eloquutus est Alexander.

Ex Ioue tertia stirps, Glycon sum, ille salutifer orbi.

Et cũ iã ferret opportunitas, vt cuius rei gratia erat omnia machinatus, scilicet responsa daret petẽtibus, diuinarétq;,

παρ' Ανπλόχου τὸ ἐν Κιλικίᾳ τὸ ἐνδόσιμον λαβὼν, καὶ γὰρ ἐκεῖνος μετὰ τὸν τοῦ πατρὸς τελευτὴν τὸν Αμφιάρεω, καὶ τὴν ἐν Θήβαις ἀφανισμὸν αὐτὸς, ἐκπεσὼν τῆς οἰκίας, εἰς τὴν Κιλικίαν ἀφικόμενος, οὐ πονήρως ἀπήλλαξε, προθεσπίζων καὶ αὐτὸς τοῖς Κίλιξι τὰ μέλλοντα, καὶ δὴ ὀβολοὺς ἑφ' ἑκάστῳ χρησμῷ λαμβάνων. ἐκεῖθεν οὖν τὸ ἐνδόσιμον λαβὼν ὁ Αλέξανδρος, προσέταττε πᾶσι τοῖς ἀφικομένοις, ὡς μαντεύσεται ὁ θεὸς, ῥητήν τινα προσφωνῶν. ἐκέλευσε δ' ἕκαστον, οὗ δέοιτο αὐτῶν, καὶ μάλιστα μαθεῖν ἐθέλοι, ἐς βιβλίον ἐγγράψαντα, καταῤῥάπτειν τε, καὶ κατασημήνασθαι κηρῷ, ἢ πηλῷ, ἢ ἄλλῳ τοιούτῳ. αὐτὸς δ' λαβὼν τὰ βιβλία, καὶ ἐς τὸ ἄδυτον κατελθὼν, ἤδη γὰρ ὁ νεὼς ἐγήγερτο, καὶ ἡ σκιὰ παρεσκεύαστο, καλέσειν ἔμελλε κατὰ τάξιν τοὺς δεδωκότας ὑπὸ κήρυκι, καὶ θεολογῶ, καὶ παρὰ τὸ δεῦ ἀκούων ἕκαστα, τὸ μὲν βιβλίον ἀποδώσειν σεσημασμένον ὡς εἶχε, τὸ δὲ πρὸς αὐτὸ ἀπόκρισιν, ἐσφραγισμένῳ πρὸς ἕπος, ἀμείβομένου τοῦ θεοῦ περὶ ὅτου τις ἔροιτο. ὧδε δὴ τὸ μηχάνημα τοῦτο, ἀνδρὶ μὲν οἶμαι

accepta ansa ab Antilocho qui in Cilicia vatem egerat: nam is quoque post patris Amphiarai obitum, & ipsius apud Thebanos interitum, domo pulsus, atque in Ciliciam profectus, haud incommodè rem gessit, cùm futura prædicens Cilicibus, binos obolos pro singulis responsis acciperet. Inde igitur arreptâ ansa prædicit Alexander omnibus qui aduenerant, fore vt Deus ipse responsa daret, cuius rei diem certum indicit. Iussit autem vt quisque quod requireret, & maximè discere vellet, id in libello conscriberet, quem consutum, cera vel luto, vel simili re quapiam obsignaret. Ipse verò receptis libellis in adytum ingressus (iam enim extructum erat templum, & apparata cortina) ordine per præconem ac theologum, vocaturus erat eos qui tradidissent: cúmque à Deo singula esset edoctus, libellos redditurus, ita vt traditi fuerant, obsignatos, subscripto illis responso, pro cuiusque argumento, Deo nimirum respondente, quacunque de re quis esset scisciturus. Erat autem hic dolus homini, cuiusmodi

σοὶ, εἰ δὲ μὴ φορτικὸν εἰπεῖν, καὶ οἴῳ ἐμοὶ, προδηλον, καὶ γνῶναι ῥᾴδιον. τοῖς δ' ἰδιώταις, καὶ κορύζης μεσοῖς τὴν ῥῖνα, τερᾶστιον, καὶ παίτην ἀπίσω ὅμοιον. ὑπονοήσας γὰρ ποικίλας τῶν σφραγίδων τὰς λύσεις, ἀνεγίνωσκέ τε τὰς ἐρωτήσεις ἑκάστας, καὶ τὰ δοκοῦντα πρὸς αὐτὰς ἀπεκρίνατο. εἶτα κατειλήσας αὖθις, καὶ σημηνάμενος, ἀπεδίδου μὴ πολλῷ θαύματος τοῖς λαμβάνουσι. καὶ πολὺ ἦν παρ' αὐτοῖς τὸ, πόθεν γὰρ ἔτος ἠπίστατο, ἃ ἐγὼ παίνυ ἀσφαλῶς σημηνάμενος, αὐτῷ ἔδωκα. τοῦτο σφραγίσι δυσμιμήτοις, εἰ μὴ θεός τις ἀληθῶς ὁ πάντα γιγνώσκων ἦν. τίνες οὖν αἱ ἐπίνοιαι, ἵνα σοι ἐρήσῃ μᾶλλον τοίνυν, ὡς ἔχοις ἐλέγχειν τὰ τοιαῦτα. ἡ πρώτη μὲν ἐκείνη ὦ φίλτατε Κέλσε, βελόνην πυρώσας, τοῦτο τὴν σφραγῖδα μέρος τῶν κηρῶν διατήκων, ἐξήρει. καὶ μὴ τὴν ἀνάγνωσιν, τῇ βελόνῃ αὖθις ὑπολιπαίνας τὸν κηρὸν, τόν τε κάτω τοῦτο τῷ λίνῳ, καὶ τὸ ἄνω τὴν σφραγῖδα ἔχοντα, ῥᾳδίως συνεκόλλα. ἕτερος δ' τρόπος ὁ διὰ τῆς λεγομένης κολλυρίας. σκευασθὲν δὲ τοῦτο ἔστιν ἐκ πίττης βηρυττίας καὶ ἀσφάλτου,

tu es, aut etiã (si modò dictu non est inuidiosum) cuiusmodi sum ego, manifestarius & cognitu facilis. Verũ idiotis, & quibus obsitæ muco essent nares, prodigiosum, planéque incredibile quiddã esse videbatur. Nam ille varias artes resignandi sigilla commentus, quæ quisque scisciabatur, ea legebat: tum quæ viderentur, ad interrogata respondebat. Deinde rursum cõplicatos, obsignatósque libros reddebat, non sine sũma admiratione eorũ qui recipiebant. Hinc illud apud eos frequẽs erat: Vnde nam iste scire potuisset, quæ ego illi tradidi, signis imitatu difficilibus obsignata tutò admodum, nisi quispiã esset Deus qui omnia reuera nosset? Forsitan igitur quæres ex me quænam sint artes istæ. Accipe, quò videlicet impostura eiusmodi deprehendere queas. Prima hæc erat Celse charissime. Famceræ partẽ quæ sigillo subest acu candefacta liquefactam diducebat: tum vbi legisset, ceram acu rursum calefactã, eam quæ infra filo suberat, quæque sigillũ ipsum tenebat, facilè coagmentabat. Porrò secundus modus constat per id, quod collyrium vocant. Conficitur ex pice Beryttia, bitumine,

καὶ λίθου τοῦ διαφανοῦς τετριμμένου, καὶ κηροῦ, καὶ μαστίχης. ἐκ δὲ τούτων ἁπάντων, ἀναπλάσας τὸ κολλύριον, καὶ θερμήνας πυρὶ, στάλῳ A ἐφ' ᾧ σφραγῖδα προσχέτας, ἐπέτριβεν, καὶ ἀπέματτε τὸν τύπον. εἶτα αὐτίκα ξηροῦ ἐκείνου γενομένου, λύσας ῥᾳδίως, καὶ ἀναγνούς, ἐπιθεὶς τὸν κηρὸν, αὐτύπου, ὥσπερ ἐκ λίθου τινὸς ἀνατινὲς σφραγῖδα εὖ μάλα τῷ ἀρχετύπῳ ἐικυῖαν. τρίτον ἄλλο πρὸς τούτοις ἄκουσον. πίττης B γὰρ ἐς κόλλαν ἐμβαλὼν, ᾗ κολλῶσι τὰ βιβλία, καὶ κηρὸν ἐκ τούτου πτίσσας ἔτι ὑγρὸν ὄντα, ἐπέτριβε τῇ σφραγῖδι. καὶ ἀφελὼν, αὐτίκα ὑπ' ξηρὸν γίγνεται, καὶ κέρατος, μᾶλλον δὲ σιδήρου παγιώτερον, τούτῳ δὴ ἐχρῆτο πρὸς τὸν τύπον. ἔστι δ' C καὶ ἄλλα πολλὰ πρὸς τοῦτο ἐπιτηδεύματα, ὧν ἐκ ἀναγκαῖον μεμνῆσθαι ἁπάντων, ὡς μὴ ἀπιθάνους εἶναι δοκοίημι, καὶ μάλιστα σοὶ, ἐν οἷς κατ' μάγων συνέχραψας, καλλίστης τε ἅμα, καὶ ὠφελιμωτάτοις συγγράμμασι, καὶ δικαιοῦσιν σωφρονίζειν τοὺς ἐντυγχάνοντας, ἱκανὰ παραδείγματα, καὶ πολλῷ D ἐδιατρίβε, πλὴν τῇ συντάξει

& perſpicuo lapide trito, cera, & maſtiche Cõfectum igitur ex his omnibus collyrium, igni calfactũ, inuncto priùs axungia ſuilla ſigno, applicabat, ac ſymboli figurã excipiebat. Tum eo protinus exſiccato, commodè reſignabat libellos, quos cùm perlegiſſet, impoſita cera, idem ſigillum ad archetypi ſimilitudinem ſcitè effictum, tanquam ex lapide reformabat. Tertiam aliam rationẽ præter has accipe. Calce in gluten quo libros agglutinant iniecta, atque ex his veluti cera confecta, mollem adhuc eam ſigillo admouebat, ſtatímque detrahebat. Nã ilico ſicceſcit, adeò vt cornu, vel potiùs ferro reddatur ſolidius. Hac ad imprimendum ſignum vti conſueuerat. Alia præterea multa ad id illi ſunt excogitata, quorum omniũ meminiſſe non neceſſe eſt, ne ineptus videar, maximè cùm in his quos de magorum artibus conſcripſiſti cõmentarijs tum pulcherrimis, tum vtiliſſimis, quíque modeſtos reddere queant lectores, abundè multa retuleris, & his multo copioſiora reddebat igitur oracula & diuinabat nõ mediocri ad eã rem

τούτων πλείονα. ἔχεις οὖν, καὶ ἐνταῦθα χρήσιμος, καὶ τὸ εἰκὸς

τῇ ὑπονοίᾳ προσαπτῶν, τοῖς μὲν, λοξὰ, καὶ ἀμφίβολα πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ἀποκρινόμενος. τοῖς δ', καὶ παῦ ἀσαφῶς. χρησμῳδικὸν γὰρ καὶ τοῦτο αὐτῷ ἔδοκει. τὸν δ', ἀπέτρεπεν, ἢ προσοῦζεν, ὡς ἄμεινον ἔδοξεν αὐτῷ εἰκάζοντι. τοῖς δ', ἀσφαλείας προσῆλε, καὶ διαπας, εἰδὼς ὅτι ἂν ἀρχῇ ἕκαστα, πολλὰ καὶ χρήσιμα φαρμακα. μάλιστα δ' εὐδοκίμουν παρ' αὐτῷ αἱ κυτμίδες, ἀπό του τὸ ὄνομα πεπλασμένον, ὡς λίπους ἀρκείου συμπεφυρμένου. τὰς μὲν τοι ἐλπίδας, καὶ προσόδους, καὶ κλήρων διαδοχὰς, εἰσωθεῖς ἀεὶ ἀνεβάλλετο, προσθεὶς ὅτι ἔσαι πάντα ὁπόσα ἐπελπίσω ἐγὼ, καὶ Ἀλέξανδρος ὁ προφήτης μου δεήσῃ, καὶ εὔξηται ὑμῶν. ἐτέτακτο δ' ἡ μισθὸς ἐφ' ἑκάστῳ χρησμῷ, δραχμὴ, καὶ δύ' ὀβολώ. μὴ μικρὸν οἰηθεὶς ὦ ἑταῖρε, μηδ' ὀλίγον γεγωνῆσθαι τὸν πρόσοδον τοῦτον, ἀλλ' εἰς ἑπτὰ. ἡ ὀκτὼ μυριάδας ἑκάστου ἔτους ἠθροιζεν, ἀσὰ δέκα, καὶ πεντεκαίδεκα χρησμοὺς τῶν ἀνθρώπων ὑπὸ ἀπλησίας ἀναδιδόντων. λαμβάνων δ', οὐκ αὐτὸς ἐχρῆτο μόνος οὐδ' εἰς πλοῦτον ἀπεθησαύριζεν,

vtēs ingenio, artéque negocium reddens probabilius: dum alijs obliqua quædā & ābigua, alijs penitus obscura respondebat ad ea quæ proponebantur. Quādoquidem & hoc oraculis ille cōuenire iudicabat. Alios dehortabatur, alios adhortabatur, prout sibi magis conducere coniectasset. Nōnullis remedia morborū, vitæque rationes præscribebat, cùm sciret, vt initio diximus, cōplura atque efficaciaphatmaca. Maximè autē ab ipso probabantur Cytmides, remedij contra lassitudinem, adipe suillo confecti, confictum nomen. Porrò spes, rerúmque profectus, & hæreditatum obuentus semper in aliud tempus reijciebat, hoc addens, Cūcta hæc tum obtingēt quum volam, quūq; me⁹ vates Alexāder mero gabit, próq; vobis vota faciet. Merces erat vnicuiq; respōso præstituta, nēpe drachma cum obolis duobus Ne verò pusillū & exiguū fuisse putes amice, hūc quæstū, cū in annos singulos septē aut octogīta millia cōgereret, hominibus vsq; adeò auidis vt singuli decē, vel quindecim rogationes traderēt. Cęterū ijs quæ accipiebat, nō vtebatur, solus, nec ad congerendas in thesaurū opes reponebat: sed

ἀλλὰ πολλοὺς ἤδη περὶ αὐτὸν ἔχων συνεργοὺς, καὶ ὑπηρέτας, καὶ ψευδίνους, καὶ χρησμοποιοὺς, καὶ χρησμοφύλακας, καὶ ὑποθεμελίους, καὶ ὑποφήτας, καὶ ἐξηγητὰς, ἅπασιν ἔνειμε τὸν ἑκάστῳ τὸν κατ' ἀξίαν. ἤδη δέ τινας καὶ ἐπὶ τὴν ἀλλοδαπὴν ἐξέπεμπε, φήμας ἐμπολήσοντας τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τοῦ μαντείου, καὶ διηγησομένους, ὡς θεοειδὴς, καὶ ἀνέυρετος ἁρπάτης, καὶ κλέπτας, καὶ λῃστὰς ἐξελέγξει, καὶ θησαυροὺς ἀνορύξαι παρέξει, καὶ νοσοῦντας ἰάσατο. ἐνίους γὰρ καὶ ἤδη ἀποθανόντας, ἀνασήσει. δ' ἐρέμος οὕτω καὶ ὠθισμὸς ἁπάντα χόδην ἐλήγετο, καὶ θυσίαι, καὶ ἀναθήματα, καὶ διπλάσια τῷ προφήτῃ, καὶ μαθητῇ τοῦ θεοῦ. καὶ γὰρ αὖ καὶ τοιόσδε ἐξέπεσεν ὁ χρησμός.

Τιέμψαι κέλομαί τ' ἐμὸν θεράποντα προφήτην.

Οὐ γάρ μοι κτεάνων μέλεται ἄγαν, ἀνὴρ ὑποφήτου.

Ἐπεὶ δ' ἤδη πολλοὶ τοῦ νοῦν ἔχόντων, ὥσπερ καὶ ἐκ βαθείας ἀναφέροντες, συνίσαντο ἐπ' αὐτὸν, καὶ μάλιστ' ὅσοι Ἐπικούρου ἑταῖροι ἦσαν, καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν ἐπεδείκνυτο πρέμα ἡ πᾶσα μαγγανεία, καὶ συκεὺν τὸ δράματος, ἐκ-

multos secum habebat adiutores, ministros, exploratores, tum qui uersibus oracula conderent, tum qui responsa seruarent, qui subscriberent, qui obsignarent, qui interpretarentur, quorum vnicuique pro merito lucrum impartiebat. Iam & emissarios aliquos in regiones alienas emandarat, qui oraculi famam in gentes inferrent, affirmarentque ipsum prædicere, inuenire fugitiuos, fures ac prædones indicare, thesauros effodiendos ostendere, ægrotos curare, quosdam etiam vita defunctos in vitã reuocare. Vndiquaque igitur cum cõflictatione concurrebatur: victimæ, donaria, duplicatæ vestes prophetæ discipulóque Dei offerebantur. Iam enim & tale quoddam oraculum exierat,

Muneribus decorare meum vatem, atque ministrum,
Præcipio: nec opum mihi cura, at maxima vatis.

Verum vbi iam plerique prudentes homines, velut ex alta ebrietate emergentes, in ipsum conspirassent, maximè Epicuri sectatores: & in vrbibus omnis præstigiatura, fictúsque fabulæ apparatus

φέρει φόβητρόν τι ἐπ' αὐτὸν, λέγων, ἀθεων ἐμπιπλῶσι, καὶ χριστιανῶν τὸν πόντον. οἱ περὶ αὐτὸν τολμῶσι τοιαῦτα βλασφημεῖν. ὃς σμέλευε λίθοις ἐλαύνειν, εἰ ἐθέλοιεν ἵλεων ἔχειν τὸν θεόν. περὶ ὧ Ἐπικούρου, καὶ τινὰ τοιοῦτον πυθόμενον χρησμὸν ἀπενεγκεῖν. ἐρωμένου γάρ τινος τί ποιεῖ ἐν ᾅδου ὁ Ἐπικούρος, μολυβδαῖς ἔφη ἔχων πέδας, ἐν βορβόρῳ κάθηται. εἶτα θαυμάζεις εἰ ἐπὶ μέγα ἦρθη τὸ χρηστήριον, ὁρῶν τὰς ἐρωτήσεις τῶν προσιόντων σωφρονάς, καὶ πεπαιδευμένας, ὅλως ὄν, ἀσυνδέτως, καὶ ἀκήρυκτος αὐτῷ ὁ πόλεμος πρὸς Ἐπικούρου ἦν. μαλα εἰκότως. τίνι γὰρ ἄλλῳ δικαιότερον προσπολεμεῖ χρὴ ἄνθρωπος, καὶ πρακτικὸς φίλος, ἀληθείᾳ ὢν ἔχθιστος, ἢ Ἐπικούρῳ, ὃς δὲ τῶν φύσιν τῶν πραγμάτων καθεωρακότι, καὶ μοιρῶν τὴν ἐν αὐτοῖς ἀλήθειαν εἰδότι, οἱ μὲν περὶ τὸν Πλάτωνα, καὶ Χρύσιππον, καὶ Πυθαγόραν, φίλοι. καὶ εἰρήνη βαθεῖα πρὸς ἐκείνους ἦν. ὁ δὲ ἄτεγκτος Ἐπικούρος. ὅπου γὰρ αὐτὸν ὠνόμαζεν. ἔχθιστος. δικαίως πάντα ταῦτα ἐν γέλωτι καὶ παιδιᾷ

deprehenderetur, quendam ipsis terrorem incutit, dicens, impijs, & hristianis impleri Pontum: à quibus audacter maledictis pessimis impeteretur. Quos iussit lapidibus expellerent: si Deum habere propitium vellent. Porrò de Epicuro, huiusmodi prodidit oraculum. Sciscitanti cuipiam quid ageret apud inferos Epicurus: plumbeis, inquit compedibus vinctus, in cœno sedet. Et adhuc miraris si magnopere creuit oraculi celebritas, cùm videas interrogationes adeuntium, quàm sint prudentes, quámque eruditæ? Omnino autem sæuum & implacabile cum Epicuro illi erat bellum, ídque iure optimo. Nam cum quo tandem iustius bellum gerat, homo præstigiator, portentorum amans, veríque inimicissimus, quàm cum Epicuro qui rerum naturam perspexit, quíque solus quid ijs veri insit, apprimè nouit? Verùm Platonis, Chrysippi, & Pythagoræ amicus erat, altámque cum illis pacem colebat. At intractabilis ille Epicurus (sic enim eum nominabat) erat illi plurimum inuisus, nec immeritò, quippe qui hæc omnia ridicula & ludrica

πδεύλυος. διὸ καὶ πλεῖ Αμαστρίν ἐμισει μαλιστα τῶν ποντικῶν πολεων, ὅτι ἠπίστατο τὸν περὶ Λέπιδον, καὶ ἄλλους ὁμοίους αὐτοῖς, πολλοὺς ὄντας ἐν τῇ πολει. οὐδὲ ἐχρησμῴδησε πώποτε ἁμαστριανῷ οὐδεί. ὁπότε γὰρ καὶ ἐπολμησεν ἀδελφῷ συγκλητικῷ χρησμῳδῆσαι, καταγελασθεὶς ἀπῆλαξεν, κ' οὐχ εὑρὼν οὐτ' αὐτὸς πλάσασθαι χρησμὸν δεξιὸν, οὔτε τὸν ποιῆσαι πρὸς καιρὸν αὐτῷ δυνησόμενον. μεμερομένῳ γὰρ αὐτῷ στομάχου ἄλγημα, προστάξαι βουλομένου ὕειον πόδα μὴ μαλαχῆς ἐπευασμένον ἐδεῖτο, ἕπως ἔφη.

Μαλβακα χοιρείων ἱερὴ κυμίνευε σιπυδνῳ.

Πολλάκις μὲν ὡς πρόσθεν, ἔδειξε τὸν δράκοντα τοῖς δεομένοις, κ' οὐχ ὅλον, ἀλλὰ τὸ ἥμισυ μάλιστα κ' τὸ ἄλλο σῶμα προβεβλημένος, τὴν κεφαλὴν μόνην, ὡσὰν κόλπου σθένατον φυλάττων. ἐθελήσας δὲ καὶ μείζονας ἐκπλῆξαι τὸ πλῆθος, ὑπεσχετο καὶ λαλοῦντα παρέξειν τὸν θεὸν αὐτὸν, ἄνευ ὑποφήτου χρησμῳδοῦντα. εἶτα ἁλεπῶς μεθέμενον ἀρτείας σωλῆνας, κ' διὰ τῆς κεφαλῆς ἐκείνης τὸν μεμηχανημένης πρὸς ὁμοιότητα

duceret. Quam ob causam inter vrbes Ponticas Amastrim in primis oderat: quoniam sciebat eos qui cum Lepido erant, aliósque his consimiles, complures in vrbe A versari. Nec vnquam Amastriano cuiquam oraculum reddidit: quin vbi conaretur fratri Proconsulis respondere, deridiculè discessit, cũ nec ipse inueniret quemadmodum idoneum oraculum fingeret, nec haberet qui sibi in tempore posset cõponere. Nam cùm illi de stomachi dolore conquerenti, vellet C præscribere, vti suillum pedem cum malua præparatum ederet, hunc in modum ait.

Maluaca porcorum sacra cuminato Sipydno.

Sæpe, quidem vt dixi, ostendit draconem ijs qui vellent, non totum, sed caudam potissimùm, & reliquum corpus prætendens, caput ne videretur abditum in sinu seruabat. Cúmque magis attonitã vellet reddere multitudinem pollicitus est sese exhibiturum ipsum Deũ loquentem, ac sine interprete responsa dantem. Deinde non magno negotio gruum arterijs contextis, & per illud arte assimilatum caput

insertis,

δείρας, ἄλλου πινὸς ἔξωθεν ἐμβοῶντος, ἀπεκείνετο πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ἡ φωνὴ διὰ τῶ ὀδονίνου ἐκείνου Ασκληπιῶ περιπεπλούσης. ἐκαλεῖτο δὲ οἱ χρησμοὶ οὗτοι, αὐτόφωνοι. καὶ οὐ πᾶσιν ἐδίδοντο, οὐδὲ ἐπέδιδον, ἀλλὰ τοῖς ὐπαρχοις, καὶ πλουσίοις, καὶ μεγαλοδώροις. ὁ γοῦν Σευηριανῶ δοθεὶς ὑπὲρ τῆς εἰς Αρμενίαν ἐκστρατείας, τῆ αὐτοφώνων καὶ αὐτὸς ἐπὶ πολὺ περὶ πλείστων δὲ αὐτὸ ἐπὶ τίνι εἰσβαλεῖν, οὕτως ἔφη,

Παρθοις, Αρμενίοις τε, δυσὶ τόσον δουρὶ δαμάσας,
Νοστήσεις Ρώμην, καὶ Θύμβριδος ἀγλαὸν ὕδωρ,
Στέμμα φέρων κερτάροισι, μεμιγμένον ἀκτίνεσσιν.

Εἶτ' ἐπειδὴ πεισθεὶς ὁ ἠλίθιος ἐκεῖνος κελτὸς, εἰσέβαλε, καὶ ἀπήλλαξεν, αὐτῆ στρατείᾳ ὑπὸ τῶ Οθρυάδου καταπονηθείς. τῶτον μὲν ὁ χρησμὸν ἀφαιρεῖ ἐκ τῶν ὑπομνημάτων, ἐπιθησι δ' ἄλλον αὐτ' αὐτῶ,

Μὴ σύ γ' ἐπ' Αρμενίους ἐλάαν στρατὸν· ἐς γὰρ ἄμεινον,
Μή σοι θηλυτέρων ἀνὴρ τόξου ἄπο λυγρὸν

Πότμον ὀπωπεῖν, παύσῃ βιότοιο, φάος τε.

inſertis, alio quòpiam per has foris inſonante, ad interrogata reſpondebat, vocè per Æſculapium illum linteo confectum ad aures promanante: quæ reſponſa ipſius voce reddita vocabantur: neque quibuſlibet, neque paſſim dabantur: verùm ſplendidis, opulentis, ac munificis. Itaque quod Seueriano redditum eſt, ſuper expeditione in Armeniam ſuſcipienda, erat ex Autophonis. Adhortans enim illum ad regionis illius inuaſionem, ſic ait,

Parthis, Armeniſque ſtrato Marte ſubactis,
Romam vrbem repetes, & claras Tybridis undas.
Vertice ſerta gerens radijs diſtincta ſereni.

Deinde poſteaquam vecors ille Gallus, incurſione facta, cum exercitu ab Othryade fuiſſet cæſus, hoc oraculum ſuſtulit à monumentis, aliúdque eius in locum ſubſtituit huiuſmodi.

Agmen in Armenios ne duc: neque enim expedit iſtud.
Ne tibi fœmineis vir amictus veſtibus, arcu
Exitium immittat, vitáque ac lumine priuet.

Καὶ γὰρ αὖ κἀ τοῦτο σοφώτατον ἐπενόησε, τοὺς μεταχρονίους χρησμοὺς ὅπ διεφθαρμένα τῶν πρώτων προτεθεσπισμένων, καὶ ἀποτετευγμένων. πολλάκις γὰρ τοῖς μὲ νοσοῦσι, πρὶν τελευτῆς, ὑγίειαν ἐπηγγέλλετο. ἀποθνησκόντων δ', χρησμὸς ἄλλος ἕτοιμος ἦν παλινῳδῶν,

Μηκέτι δίζησθαι νόσοιο λυγρῆς ἐπαρωγήν.

Πότμος γὰρ προφανὴς, οὐδὲ ἀλυγίειν δυνατὸν σοι.

Εἰδὼς δ' τὸν ἐν Κλάρῳ, καὶ Διδύμοις, καὶ Μαλλῷ, καὶ αὐτὸς ἐυδοκιμοῦντας ἐπὶ τῇ ὁμοίᾳ μαντικῇ ταύτῃ, φίλους αὐτὸς ἐποιεῖτο, πολλοὺς τῶν προσιόντων πέμπων ἐπ' αὐτὸν, λέγων,

Ες Κλάρον ἴεσο νῦν, τοὺμὸν πατρὸς ὡς ὄπ' ἀκούσῃ.

καὶ πάλιν,

Βραγχίδεων ἀδύτοισι πελάζεο, καὶ κλύε χρησμῶν.

καὶ αὖθις,

Ες Μαλλὸν χώρει, διαπάσαο τά τ' Ἀμφιλόχοιο.

Ταῦτα μὲ ἐντὸς τῶν ὅρων μέχρι τῆς Ιωνίας, καὶ Κιλικίας, καὶ Παφλαγονίας, καὶ Γαλατίας. ὡς δ' καὶ εἰς τὴν Ιταλίαν διεφοίτησε τὸ μαντεῖον τὸ κλέος, καὶ εἰς τὴν

Siquidem & hoc callidissimè commentus fuerat, vt priora oracula quæ perperam, maléque euenissent, posterioribus emendaret. Sæpius enim ægrotis priusquam morerentur prædixerat fore vt conualescerent: quibus morientibus alterum oraculũ silico paratum erat, quod superiori diuersa caneret.

Posthac desine opem lethali quærere morbo.

Mors etenim manifesta, nec euitare licebit.

Porrò cùm non ignoraret, qui in Claro, ac Didymis, Mallóque responsa dabant, ipsos quoque huiusmodi quadam arte diuinandi celebres haberi, eos sibi reddebat amicos missis ad eos plerisque consultoribus, his verbis·

Nunc Claron ito mei vocem patris audituru.

Et rursus,

Branchidica accedas adyta, atque oracula quæras.

Et iterum,

Mallon abi, Amphilochi quærens oracula vatis.

Et hactenus quidem de ijs quæ intra patriæ fines vsque ad Ioniam, Ciliciam, Paphlagoniam, Galatiáque designauit. Vt verò & Italiam oraculi fama peruasit, & ad ipsam Roma-

Ρωμαίων πόλιν ἐκέπεσεν, οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἄλλος πρὸ ἄλλου ἤπείγετο. οἱ μὲν, αὐτοὶ ἰόντες, οἱ δὲ, πέμποντες. καὶ μάλιστα οἱ δυνατώτατοι, καὶ μέγιστον ἀξίωμα ἐν τῇ πόλει ἔχοντες. ὧν πρῶτος καὶ κορυφαῖος ἐφέρετο Ρουτιλλιανὸς, ἀνὴρ τἄλλα μὲν ἀγαθὸς, καὶ ἐν πολλαῖς τάξεσι ῥωμαϊκαῖς ἀγαθὸς. περὶ δὲ τῶν θείων, παῦρα ἐπίστατο, καὶ μάλιστα περὶ ἀνθρώπων πεπιστευκὼς, εἰ μόνον ἀλλοιμερὲς τι λίθον, ἢ ἐστεφανωμένον θεάσαιτο, προσκυνῶν ἀεὶ, καὶ προσκυλιόμενος, καὶ ἐπὶ πολὺ παρεὼς, καὶ εὐχόμενος, καὶ τἀγαθὰ παρ' αὐτοῦ αἰτῶν. οὗτος τοίνυν ἀκούσας τὰ περὶ τοῦ χρηστηρίου, μικρὸν μὴ ἐξέπεσεν ἀφεὶς τὴν ἐγκεχειρισμένην τάξιν, εἰς τὸ τοῦ Ἀβώνου τεῖχος ἀναπτῆναι. ἔπεμπε δ' οὖν ἄλλους ἐπ' ἄλλοις. οἱ δὲ πεμπόμενοι, ἰδιῶται τινες οἰκέται ῥᾳδίως ἀπατηθέντες, ἐπαήσαν. τὰ μὲν, ἰδόντες. τὰ δὲ, ὡς ἰδόντες, καὶ ὡς ἀκούσαντες διηγούμενοι, καὶ προσεπιμετρούντες ἔτι πλείω τούτων, ὡς ἐντιμότεροι εἶεν παρὰ τῷ δεσπότῃ. ἤδη καμον γοῦν τὸ ἄθλιον γέροντα, καὶ εἰς

norum vrbẽ peruenit, nemo non cò certatim properabat: alij ibant ipsi, alij mittebant, potissimùm hi qui potentia, & authoritate plurimùm in Repub. pollebant: quorum princeps capútque fuit Rutillianus, vir aliàs quidem honestus ac probus, tum compluribus in prælijs Romanorum spectatæ virtutis: sed qui in his quæ ad Deos pertinent, parum sanè saperet, & de ijs absurda crederet: adeò vt sicubi lapidem vel inunctum, vel coronatum conspexisset, continuo procideret, atq; adoraret, ac diutiùs aduolutus vota faceret, bonáque ab illo peteret. Hic igitur audita oraculi fama, parum abfuit, quin relicto exercitu, quem tenebat, in Aboni murũ auolarit. Alios autem post alios eò legabat. Porrò qui mittebantur, imperiti quidam famuli facilè decepti, domum redibant, alia quidem visa, alia verò tanquam visa & audita narrantes, atque his plura accumulantes, quò fierent domino commendatiores. Itaque senem infœlicè inflammabant, & in vehementem insaniam impellebant.

μανίαν ἐῤῥωμένως ἐνέβαλλον.

ὁδὸ, ὅσαι τοῖς πλείοσι καὶ δυνατωτάτοις φίλος ὢν, πειρᾶται, τὰ μὲ, διηρύμενος ὡς ἀκούσειε παρὰ τῶ πεμφθέντων. τὰ δ, καὶ παρ' αὐτῶ προσιδεῖς. ἐπλησε δ' ὧν τὴν πόλιν, καὶ διεσάλευσεν ὅτος, καὶ τὸ ἐν τῆ αὐλῆ τὸν πλείοσι διεθορύβησεν. οἱ αὐτίκα καὶ αὐτοὶ ἠπίζοντο ἀκούσαί τι τῶ καθ' αὐτούς. ὁ δ, τὸν ἀφικνεμένους φιλοφρόνως ὑποδεχόμενος, ξενίαις τε καὶ τῶ ἄλλαις δωρεαῖς πολυτελέσιν ἐργαζόμενος αὐτῶ, ἀπέπεμπεν, ὡς ἀπαγγελοῦντας μόνον τὰς ἐρωτήσεις, ἀλλὰ καὶ ὑμνήσοντας τὸν Θεὸν, καὶ περάσια ὑπὲρ τῶ μαντείου, καὶ αὐτῶ ψευσομένους. καὶ μηχανᾶταί τι ὁ τειρεσιεπάρατος ὦ ἄσοφον, οὐδὲ τῶ προσυχόντος λησοῦ ἄξιον. λύων δὲ τὰ πεμπόμενα βιβλία, καὶ ἀναγινώσκων εἴ τι ἔυροι ἐπισφαλὲς, καὶ παρακεκινδυνευμένον ἐν τοῖς ἐρωτήσεσι, κατεῖχεν αὐτὸς, καὶ οὐκ ἀπέπεμπεν, ὡς ὑποχειρίους, ἢ μονονουχὶ δούλους διὰ τὸ δέος ἔχοι τὸν πεπεμφότας, μεμνημένους οἷα λῶ ἃ ἤρετο. συνίησι δ οἷα εἰκὸς τὸν πλουσίους, καὶ μέγα δυναμένους, τὰς πύσεις ποιεῖσθαι. ἐλάμβανεν οὖν πολλὰ

Hic verò, vt qui plurimis, ac potentissimis erat amicus, eos adibat narrans cùm ea quæ à se missis acceperat, tũ ea quæ ex sese effinxerat. Quare vrbem hic impleuit & cõcitauit: & plerosque ex aulicis expauefecit: qui de suis etiã rebus aliquid audire compulsi sunt. Porrò Alexander aduenientes comiter excipiebat, ac xenijs, aliisque magnificis donatos muneribus, ad eum remittebat: hoc agẽs vti non solùm renuntiarent oracula, verùm etiam Dei laudes canerent, ac portentosa quædam de oraculo, déque ipso mentirentur. Excogitat etiam ter sceleſtus ille quiddam neutiquam inscitũ, & ingeniosius quàm vt vulgari latroni conueniat. Etenim resignatis ac perlectis libellis, si quid inuenisset quod cum interrogantis discrimine ac periculo coniunctum videretur, apud se detinebat, neque remittebat, quò videlicet sibi manciparet, ac solùm non seruos redderet ob metum eos qui miserant, quum illis in mentẽ veniret, quibusde rebꝰ cõsuluissent. Intelligebat autẽ vt verisimile est, eos qui opibus ac potẽtia præcellerent, eiusmodi rogationes proponere. Ab his munera quam

παρ' ἐκείνων, εἰδότων ὅτι αὐτὸν
ἐντὸς ἔχει τῆ ἀρχῶν. βούλομαι
δέ σοι ἐγὼ τῶ Ρυτιλλιανῶ δοθέν-
των χρησμῶν ἐνυπεῖπεῖν. πυ-
θομένῳ γὸ αὐτῷ περὶ τοῦ
παιδὸς ἐκ πρώτης γυναικὸς
παιδείας ὥραν ἔχοντος, ὅπηνα
προσήκοντα διδάσκαλον τῶν
μαθημάτων αὐτῷ, ἔφη,
Πυθαγόρην, πολέμων τε διά-
κτορον ἐσθλὸν ἀοιδόν.

A

B

Pythagoram, egregiéque canentem prælia vatem.

Εἶτα μετ' ὀλίγας ἡμέρας
τοῦ παιδὸς ἀποθανόντος, ὁ μὲν,
ἀπορει, καὶ οὐδὲν εἶχε λέγειν
πρὸς τοὺς αἰτιωμένους, παρ-
πόδας οὕτως ἐλεγχόμενου τοῦ
χρησμοῦ. ὁ δὲ Ρυτιλλιανὸς
αὐτὸς φθάσας ὁ βέλτιστος, ἀπε-
λογεῖτο ὑπὲρ τοῦ μαντείου, λέ-
γων, ὅτι αὐτὸ προδεδηλω-
κέναι τὸν θεὸν, καὶ δι' αὐτὸ ζῶν-
τα μὲν, κελεῦσαι μηδένα διδά-
σκαλον ἑλέσθαι αὐτῷ. Πυθα-
γόραν δέ, καὶ Ὅμηρον πάλαι
τεθνεῶτας, οἷς εἰκὸς τὸ μειρά-
κιον ἐν ᾅδου νῦν συνεῖναι. τί
τοίνυν μέμφεσθαι ἄξιον Αλε-
ξάνδρῳ, εἰ τοιούτοις ἀνθρώ-
ποις ἐνδιατρίβειν ᾑρεῖτο; αὐδὶς
δὲ πυθομένῳ αὐτῷ τίνι
τίνος ψυχὴν διδέξατο, ἔφη,
Πηλῆα τὸν Πηλείδην ἐγκύου. μα-
νθάνεται, Μένανδρος.

C

D

E

plurima ferebat, quippe qui non ignorarent seſe intra casses eius teneri. Libet autem aliquot ex his responsis commemorare, quæ Rutilliano reddidit. Huic scisciA tanti de filio, ex vxore priore suscepto, iam ad disciplinas maturo, quem præceptorem in literis illi instituendo adhiberet, respondit,

Principio fuerat Pelides, deinde Menander.

Εἶθ' ὃς νῦν φαίνῃ μετὰ δ' ἔσται ἅλιος ἀκτίς.

Deinde is qui nunc est, post fax phœbea futurus.

Ζήσεις δ' ὀγδώκοντ' ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν λυκάβαντας.

Octoginta annos, & centum produxerit annos.

Οδ' ἑβδομηκοντούτης ἀπέθανε μελαγχολήσας, οὐδὲ πιστεύσας τῷ θεῷ ὑποχρίσιν. καὶ οὗτος ὁ χρησμὸς τῶν αὐτοφώνων ἦν. ἐρομένῳ δ' αὐτῷ ποτε κὴ περὶ γάμου, φησὶν ἔφη, Ἥμον Αλεξανδρου τε, σελη-ναίης τε θύγατρα.

At hic septuagenarius ex insania interijt, haud expectato Dei promisso: quanquam hoc quoque oraculum ex Autophonis erat. Eidem etiam aliquando de vxore ducenda percontanti, diserrè respondit,

Ducito Alexandro natam, Lunáque puellam.

Διεδεδώκει δὴ πάλαι λόγον ὡς ἡ θυγατρὸς, ἣν εἶχεν ἐκ σελήνης αὐτῷ γιγομένης. τὴν γὰρ σελήνην ἔρωτι ἁλῶναι αὐτῆς, καθεύδουσάν ποτε ἰδοῦσαν, ὅπερ αὐτὴ ἔθος, κοιμωμένων ἐρᾶν τῶν καλῶν. ὅδ' οὐδὲν μελλήσας ὁ σωφρονέστατος Ρυτιλλιανὸς, εὐθὺς ἔπεμπεν ἐπὶ τὴν κόρην, κὴ τοὺς γάμους συνετέλει ἑξηκοντούτης νυμφίος, κὴ συνῆν, τὴν πενθερὰν σελήνην ἑκατόμβαις ὅλαις λασκόμενος, κὴ τ' ἐπουρανίων εἰς κὴ αὐτὸς οἰκήσων γενόμενος. ὅδ' ὡς ἅπαξ τῶν ἐν Ιταλίᾳ πραγμάτων ἐλάβετο, μείζω ἀεὶ πρόσθεν ἐπενόει, κὴ πάντοσε τὰ Ρωμαίων ἀρχὴς ἔπεμπε χρησμοφόρους, ταῖς πόλεσι προλέγων, λοιμοὺς, καὶ πυρκαϊὰς φυ-

Siquidem iam olim rumorem disseminarat, filiam quam habebat, è Luna sibi susceptam fuisse, quæ sui amore capta fuisset, quum dormientem aliquando conspexisset: cùm ipsi sit familiare formosos dormientes adamare. Tum Rutilianus vir prudentissimus, nihil cunctatus, protinus accersit puellam, nuptias conficit sexagenarius sponsus, & concumbit, socrum suam stolidis hecatombis Lunam placans: séque ex cœlitibus vnum euasisse putans. At hic rem in Italia semel aggressus maiora in dies excogitabat, & in omnes Romanæ ditionis partes, qui perferrent oracula, dimittebat: prædicens ciuitatibus cauendã esse pestilentiam, incendia,

λάστειζ, καὶ σεισμούς. καὶ ἀσφαλῶς βοηθήσειν ὡς μὴ γνοίατό τι τούτων, αὐτὸς ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς. ἕνα δή πνα χρησμὸν αὐτόφωνον καὶ αὐτ', εἰς ἅπαντα τὰ ἔθνη ἐν τῷ λοιμῷ διεπέμψατο. λοῦ ὃ τὸ ἔπος ἦν.

Φοῖβος ἀκερσεκόμης λοιμοῦ νεφέλην ἀπέρυκει.

Καὶ τοῦτο λοῦ ἰδεῖν, τὸ ἔπος πανταχοῦ ἐπὶ τῶν πυλώνων γεγραμμένον, ὡς τοῦ λοιμοῦ ἀλεξιφάρμακον. τοῦτ' ἐς τοὐναντίον τοῖς πλείοσι συνέβη. κατ' γάρ πνα τύχην αὐτοὶ μάλιστα αἱ οἰκίαι ἐνενόθησαν, εἰς τὸ ἔπος ἐπεγέγραπτο. καὶ μή με νομίσῃς τοῦτο λέγειν ὅτι διὰ τὸ ἔπος ἀπώλλυτο, ἀλλὰ τύχῃ πνὶ οὕτως ἐγίνετο. τάχα ὃ οἱ πολλοὶ καὶ καταθαῤῥοῦντες τῷ τίχῳ, ἀμέλουν, καὶ ῥᾳδιούτερον διεπονοῦντο, οὐδὲν τῷ χρησμῷ πρὸς τὸν νόσον συντελοῦντες, ὡσανεὶ ἔχοντες προμαχομένας αὐτῶν συλλαβάς, καὶ τὸν ἀκερσεκόμην Φοῖβον ἀποτοξεύοντα τὸν λοιμόν. ψευδῶνας μὴν τοι ἐν αὐτῇ Ῥώμῃ κατεσήσατο πάνυ πολλοὺς τῶν συνωμοτῶν, οἳ τοῖς ἑκάστου γνώμαις διήγγελλον αὐτῷ, καὶ τὰς ἐρωτήσεις

terræ motus: se certa remedia traditurum, ne quid horum accideret, pollicebatur. Vnum etiam oraculum Autophonum ipsum per gentes omnes grassante peste diuulgauit, vnico carmine comprehensum.

Intonsus nubem pestis depellit Apollo.

Quod carmen videre erat foribus vbiq; scriptum: tanquam aduersus pestilentiam remedio futurum. Sed ea res contrarium apud plurimos euentum est sortita. Nam nescio quo casu eæ potissimùm domus inanitæ sunt, quibus carmen erat inscriptum. Neque verò putes me dicere carmen fuisse in causa vt interierint. Quin hoc casu quodam sic accidit, cùm fortè pleriq; freti carmine, negligentiùs & segniùs vixerint, nihil aduersus pestem præter oraculum adhibentes, quasi syllabas pro se pugnantes, & intonsum Apollinem telis pestem propellentem haberent. Exploratores etiam ex sua coniuratione quamplurimos Romæ constituerat, qui sibi qua quisque mente esset indicarēt, ac priusquam oraculū adijsset, illi significarent quidnam essent

προεμιμνον, καὶ ὧν μάλιστα ἐρίενται, ὡς ἕτοιμον αὐτὸν πρὸς τὰς ἀποκρίσεις, καὶ πρὶν ἥκειν τὸν πεμπόμενον καταλαμβάνεσθαι. καὶ πρὸς μὲν τὰς ἐν τῇ Ἰταλίᾳ, ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα προεμηχανᾶτο. τελετήν τε γάρ τινα συνίστασθαι, καὶ δᾳδουχίας, καὶ ἱεροφαντίας, πείθων ἥβης ἀεὶ τελουμένων ἡμερῶν. καὶ ἐν μὲν τῇ προόδῳ, προῤῥησις ἦν ὥσπερ Ἀθήνησι, τοιαύτη. εἴ τις ἄθεος, ἢ χριστιανὸς, ἢ ἐπικούρειος, ἥκει κατάσκοπος τῶν ὀργίων, φευγέτω. οἱ δὲ πιστεύοντες τῷ θεῷ, τελείωσαν τύχῃ τῇ ἀγαθῇ. εἶτ' εὐθὺς ἐν ἀρχῇ ἐξέλασις ἐγίνετο. καὶ ὁ μὲν, ἤγετο λέγων, ἔξω χριστιανούς. τὸ δὲ πλῆθος ἅπαν ἐπεφθέγγετο. ἔξω Ἐπικουρείους. εἶτα Λητῶς ἐγίνετο λοχεία, καὶ Ἀπόλλωνος γονεαὶ, καὶ κορωνίδος γάμος, καὶ Ἀσκληπιὸς ἐτίκτετο. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ, Γλύκωνος ἐπιφάνεια, καὶ γένεσις τοῦ θεοῦ. τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ, Ποδαλειρίου τε υἱοῦ, καὶ Ἀλεξάνδρου γάμος. δᾳδες δὲ ἐκαλοῦντο, καὶ δᾷδες ἐκαίοντο. καὶ τελευταῖον, σελήνης, καὶ Ἀλεξάνδρου ἔρως. καὶ πίκτομένη τοῦ

percontaturi, quídque potissimum cuperent, vt priusquã venissent qui mittebãtur, ille iam ad respondendum esset paratus. Atque hæc quidem & id genꝰ alia machinamẽta, aduersus Italicas vrbes præstruxerat. Nam & initiationes quasdam instituerat, tædarum per manus tradendatum gestationes, & sacrorũ cæremonias, quę quidẽ tribꝰ ex ordine diebus cõtinenter peragerẽtur. Ac primo quidẽ die, Atheniẽsiũ ritu, denũciatio fiebat huiusmodi. Siquis impius, aut Christianus, aut Epicureꝰ mysteriorũ explorator accessit, discedat. Sed qui deo credũt, fœliciter initiẽtur. Sub hæc protinus exigebãtur, illo præeunte ac dicẽte, Foras pellãtur Christiani. Tũ multitudo acclamabat vniuersa, Foras pellantur Epicurei. Dehinc Latonæ puerperium agebatur, & Apollinis natiuitas, tum Coronidis nuptiæ, demum nascebatur Æsculapius. Secundo die Glyconis ortus, Deíque natiuitas. Tertius dies Podalirij, & matris Alexandri erant nuptiæ, Qui Dadis appellebatur, à facibus quæ accendebãtur. Postremò Lunę & Alexandri amor, ac nascens Rutilliani coniunx. At verò facem gestabat Ρουτιλλιανῆ ἡ γυνὴ δᾳδ' ἄγων

ἦ, καὶ ἱερουργεῖται ὁ Ἐνδυμίων Ἀλέξανδρος. καὶ ὁ μὲν, καθεύδων ἔκειτο, κατέκειτο δὲ ἐν τῷ μέσῳ. κατῆει δὲ ἐπ' αὐτὸν ἡ ὀροφὴ ὡς ἀπ' οὐρανοῦ αὐτὴ τῆς σελήνης, Ρουτιλία τις ὡραιοτάτη, τῶν Καίσαρος οἰκονόμων τινὸς γυνή, ὡς ἀληθῶς ἐοῦσα τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἀντερωμένη ὑπ' αὐτοῦ. καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ ὁλοθρίου ἐκείνου αἱ δᾷδες, φιλήματά τε ἐλήγοντο ἐν τῷ μέσῳ, καὶ περιπλοκαί. εἰ δὲ μὴ πολλαὶ ἦσαν αἱ δᾷδες, τάχ' ἂν τι καὶ τῶν ὑπὸ κόλπου ἐφαίνετο. μετ' ὀλίγον δή, εἰσῆει πάλιν ἱερουργικῶς ἐσκευασμένος ἐν πολλῇ τῇ σιωπῇ. καὶ αὐτὸς μὲν ἔλεγε μεγάλῃ τῇ φωνῇ, ἰὴ Γλύκων. ἐπεᾴδοντο δὲ αὐτῷ ἐπακολουθοῦντες ἐμμελῶς ᾄδειν, καὶ κήρυκές τινες Παφλαγόνες, καρβατίνας ὑποδεδεμένοι, πολλῷ τῷ σκορόδῳ ἐξηγγαίοντες, ἰὴ Ἀλέξανδρε. πολλάκις δὲ ἐν τῇ ᾠδῇ καὶ τοῖς μυστικοῖς σκιρτήμασι γυμνωθεὶς ὁ μηρὸς αὐτῷ ἀπεφαίνετο, χρυσοῦς δοκάριν, δέρματος ὡς οἰκὸς ὑπηχρύσου περιτεθέντος καὶ φωτὸς πολὺ ἀνθοῦντος τῶν λαμπάδων ἀποστίλβοντος. ὥστε καὶ ἡδομένης ποτὲ ζητήσεως

A

B

C

D

E

mysteriáque agebat Endymion Alexander, qui dormiens in medio iacebat: atque in eum è tecti fastigio, tanquam è cœlo, Lunæ vicem agens descendebat Rutillia quædam formosissima, cuiusdam è Cæsareæ domus præfectis vxor, quæ nimirum Alexandrum amabat, & ab illo vicissim amabatur. Tum ob oculos perditissimi illius mariti, oscula in propatulo, & complexus fiebant. Quòd nisi complures tædæ fuissent, forsan nonnihil eorum quæ sub sinu fieri solent, patratum fuisset. Paulo pòst rursum introibat ornatu sacerdotali, multo cum silentio. Deinde ipse primus clara voce sonabat, Io Glycon. Assonabant autem egregij cantores, & præcones quidam Paphlagones, carbatinis calceati, plurimum allij nidorem ructantes. Io Alexander. Porrò subinde inter gestandas tædas, atque inter mysticas saltationes, femur illius de industria renudatum, aureum apparebat, pelle vt conijcio, inaurata circundata, & ad tædarum fulgorem relucente. Itaque cũ inter duos desipiẽter sapiẽtes de eo orta esset quæstio

δύο παὶ τῶν μαθοσόφων ἐφ' αὐτῷ, εἴτε Πυθαγόρου ψυχὴν ἔχοι διὰ τὸν χρυσοῦν μηρόν, εἴ τε ἄλλην ὁμοίαν αὐτῇ, καὶ τὴν ζήτησιν ταύτην αὐτῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐπανενεγκόντων, ὁ βασιλεὺς Γλύκων χρησμῷ ἔλυσε τὴν ἀπορίαν,

Πυθαγόρου ψυχή, ποτὲ μὲν φοιτᾷ, ἄλλοτε δ' αὖξῃ.

Ἢ ὃ θεσπιῳδεῖν, δίκης φρενὸς ὄξιν ἀποῤῥώξ.

Καί μιν ἔπεμψε πατὴρ ἀγαθῶν ἐπαρωγόν.

καὶ πάλιν,

Ἐς Διὸς εἶσι, Διὸς βεβλημένα κεραυνῷ.

Περιλέγων ὃ πᾶσιν ἀπέχεσθαι παιδὸς συνουσίας ὡς ἀσεβὲς ὄν, αὐτὸς τοιοῦδέ τι ὁ γραφεὺς ἐτεχνήσατο. ταῖς γὰρ πόλεσι ταῖς Ποντικαῖς, καὶ ταῖς Παφλαγονικαῖς, ἐπήγγελλε θεοσεβεῖς πέμπειν ἐς πανήγυριν, ὑμνήσοντας παρ' αὐτῷ τὸν θεόν. καὶ ἔδει δοκιμαθέντας, καὶ σωφρονεστάτους, καὶ ὡραιοτάτους, καὶ κάλλει διαφέροντας, πέμπεσθαι. ἦν δὲ ἐγκαλυπτόμενος, ὥσπερ οἱ μυρωνῆται ἐχρῶντο συγκαθεύδων, καὶ πάντα τρόπον ἐμπαροινῶν. καὶ νόμον ὃν ἐπέπεικτο

vtrum ob femur aureum, animam Pythagoræ haberet, an aliam Pythagoricæ illi similem, & hanc controuersiam ad ipsum Alexandrum retulissent: rex Glycon oraculo dubium soluit.

A

Pythagoræ mens emoritúrque, oritúrque vicissim.

Vatis at est animus diuina è mente profectus,

B

Hunc pater auxilio misit iustisque, pioque.

Et rursum.

Tecta Iouis repetet, Ioniali fulmine tactus.

C

Porrò cum denunciaret omnibus, vtà puerorum concubitu abstinerent, ceu re nefaria, vir ille egregius huiusmodi dolum excogitauit. Ponticis ac Paphlagonicis vrbibus imperabat, vt tertio quoque anno mitterent oraculorum consultores qui Dei laudes apud se canerent. Et spectatos, selectósque illos, nobilissimos, ætate florentissimos, formáque eximios mitti oportebat. Quibus inclusis perinde vt emptitijs ad libidinẽ abutebatur, modis omnibus in eos debacchari solitꝰ. Præterea legẽ cõdiderat

D

F

ἐπὶ τὰ ὀκτωκαίδεκα ἔτη, μηδένα τῷ αὐτῷ στόματι δεξιώσῃ, μηδὲ φιλήματι καταζέσθαι, ἀλλὰ τοῖς ἄλλοις προτείνων τὴν χεῖρα κύσαι, μόνους τοὺς ὡραίους καταφιλεῖ. καὶ ἐκαλεῖντο ἔτοι εἰ ἐντὸς τοῦ φιλήματος. τοιαῦτα ἐνύφαινεν, τοῖς ἀνοήτοις διετέλει, γυναικάς τε αὐδῶν διαφθείρων, καὶ παισὶ συνών. καὶ ἐμοὶ μέγα, καὶ ἐυκτὸν ἐκάστῳ, εἴ τινος γυναικὶ προσβλέψειεν, οἱ δ' καὶ φιλήματος ἀξιώσειεν, ἀθρόαν τὴν ἀγαθὴν τύχην ἥξειν ἕκαστος εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῷ εἰσρυήσεσθαι. πολλαὶ δ' καὶ νύχιον τετοκέναι παρ' αὐτῷ, καὶ οἱ ἄνδρες ἐπεμαρτύροντο ὅτι ἀληθῶς λέγοιεν. ἐθέλω δέ σοι καὶ διάλογον διηγήσασθαι τὸν Γλύκωνος, καὶ τοῦ Σακέρδωτος, παιδός τινος ἀνθρώπου, ὁποίου τινὸς ἦ σωφρονίσειν εἴη ἀπὸ τῶν ἐρωτήσεων. αὐξηκόντων δ' αὐτὸν, χρυσοῖς γράμμασι γεγραμμένον ἐν Τίῳ, ἐν τῇ τοῦ Σακέρδωτος οἰκίᾳ. εἶπε γάρ μοι ἔστι δέσποτα Γλύκων, τίς εἶ. ἐγὼ ἦ δ' ὅς, Ἀσκληπιὸς νέος, ἄλλος παρ' ἐμεῖνον ἦ πρότερον. πῶς λέγεις; ἦ θέμις ἀκοῦσαί σε τοῦτό γε. πόσα δ' ἡμῖν ἔτη παρατρύφεις χρησμῳδῶν; πρὸς τοῖς χιλίοις,

nequis maior annis octodecim sese admoto ore complecteretur, ne-ue cũ basio salutaret: sed reliquis manum duntaxat osculandum porrigens, solis formosis osculũ dabat: quibus inde cognomẽ inditum, vt intra osculum constituti dicerentur. Hunc in modum perpetuo stolidis illudebat, vxores impunè stuprabat, & cum pueris cõsuescebat. Quin magnum quiddam, omnibúsque optandum videbatur, sicuius vxorem vel aspexisset modò. Si quam etiam osculo dignatus fuisset, nemonon prospera fortunam affatim in suã domum existimabat influxuram. Multæ præterea se ex ipso etiam peperisse gloriabantur, eásque verum dicere mariti testabantur. Lubet etiam dialogum tibi referre Glyconis & Sacerdotis, viri cuiusdam Tianei, cuius sapientiam cognosces ex ijs quæ scisciratus est. Hunc equidem legi aureis literis Tij descriptum, ipsis Sacerdotis in ædib⁹. Dic mihi, inquit, dómine Glycõ quisnam es? Sũ, ille inquit, nouus Æsculapius. Num alius ab illo priore? quid ais? haud fas est vt istud audias. Quot verò annos oracula dãdo permãsurus es? Ad millesimũ tertiũ.

εἶτα, ποῖ μεταστήσῃς ἐς Βάκτρα, καὶ τὴν ἐκεῖ γῆν. δεῖ γὰρ ἀπολαῦσαι καὶ τῶν βαρβάρων ὁπόσα μίας ἐμῆς. τὰ δὲ ἄλλα χρησήρια, τὸ μὲν Διδύμοις, A καὶ τὸ μὲν Κλάρῳ, καὶ τὸ μὲν Δελφοῖς, ἔχουσι δὲ προφάτορες τὸν ἀπόλλω χρησμῳδοῦντα, ἃ ψευδεῖς εἰσιν οἱ νῦν ἐκπίπτοντες ἐκεῖ χρησμοί; μηδὲ B θέμις. ἐγὼ δὲ τίς ἔσομαι μὴ τὸν γοῦν βίον; κάμηλος. εἶτα, ἵππος. εἶτ' ἀνὴρ σοφός, καὶ προφήτης οὐ μείων Ἀλεξάνδρου. τοιαῦτα μὲν ὁ Γλύκων τῷ Σαπέρδωνι διελέχθη. ἐπιτέλει δὲ, χρησμὸν ἐμμέτρου ἐφθέγξατο, εἰδὼς αὐτὸν Λεπίδῳ ἑταῖρον ὄντα.

Μὴ πείθου Λεπίδῳ, ἐπεὶ οἱ λυγρὸς οἶτος ὀπηδεῖ.

Πάνυ γὰρ ἐδεδίει ὁ Ἐπικούρου, ὡς πρόσθεν, ὥς τινα αὐτῷ τιγχον, καὶ αὐτοσοφίᾳ καὶ μαγγανείας αὐτῷ. ἕνα γοῦν τινα τῶν Ἐπικουρείων τολμήσαντα καὶ διελέγχειν αὐτὸν ἐπὶ πολλῶν παρόντων, ἐς χυδαῖον οὐ μικρὸν κατέκρουσεν. ὁ μὲν γὰρ προσελθὼν, ἔλεγε μεγάλῃ τῇ φωνῇ, σὺ μόνος εἶ Ἀλέξανδρε, τὸν δεινὰ παφλάζοντα προσαγαγεῖν οἰκέτας

Deinde quò demigraturus? Ad Bactra, atque in eas regiones: siquidem oportet etiam barbaros mea præsentia frui. At reliquæ sortes, quæ in Didymis, Claro, Delphísque redduntur, vtrum ab authore proficiscuntur Apolline, an vana sunt quæ illic redduntur oracula? Ne istud quidem scire cupieris, nefas enim. Cæterùm ego quis tandem post hanc vitam futurus sum? Camelus. deinde, equus, postea vir sapiens, nec inferior Alexandro vates. Huiusmodi fuit C Glyconis cũ Sacerdote colloquium. Postremò & oraculum carmine reddidit: cũ non ignoraret ipsum esse Lepidi amicum.

D *Ne pare Lepido, nam que huic fatum inflat acerbum.*

Etenim vt ante dixi, metuebat Epicurum, vt pote sapientem suis artibus atque impostoris infensum. Itaque E ex Epicureis quempiam, ausum multis præsentibus ipsum coarguere, in discrimen non paruum adduxit. Nam is illi magna voce dictum venit. Tu nimirum Alexander Paphlagoni cuidam persuasisti, vt seruos suos apud Galatiæ præfectum capitis accerseret,

αὐτῷ τῷ ἡγουμένῳ τῆς Γαλατίας, πλὴν ὅτι δυνατῷ ἀνέπεισας, ὡς ἀπεκτονότας τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ παιδευόμενον. ὁ δὲ νεανίσκος, ζῇ, καὶ ἐπανῆλθε ζῶν μετὰ τῶν οἰκετῶν ἀπόλειαν, ἐμοὶ μὲν οὐδὲν σὺ παραδοξότερον. τοιοῦτον δέ τι ἐγεγόνητο. ἀναπλεύσας ὁ νεανίσκος εἰς Αἴγυπτον ἄχρι τῶν κλυσμάτων, πλοίου ἀναχθέντος, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς εἰς Ἰνδίαν πλεῦσαι. κἀκεῖνοι μὲν ἐδόκουν, οἱ δυσχεῖς ἐκεῖνοι οἰκέται αὐτοῦ, οἰηθέντες ἢ ἐν τῷ Νείλῳ πλέοντα διεφθάρθαι τὸν νεανίσκον, ἢ ἐν τῷ ὕδατι λῃζῶν, πολλοὶ δ' ἦσαν τότε, ἀνῃρῆσθαι, ἐπανῆλθον, ἀπαγγέλλοντες αὐτῷ τὸν ἀφανισμόν. εἶτα ὁ χρησμὸς, ἐν ᾧ κατάδικα, μεθ' ἣν ἔπεσεν ὁ νεανίσκος, διηρύθμους τὴν ἀπόδημίαν. ὁ μὲν, ταῦτα ἔλεγεν. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, ἀγανακτήσας ὅτι τῷ ἐλέγχῳ, ἐν μὲν φέρων τὸ ὀνείδους τὴν ἀλήθειαν, ἐκέλευε τοὺς παρόντας λίθοις βάλλειν αὐτὸν, ἢ καὶ αὐτὸν ἀναγεῖς ἔσεσθαι καὶ ἐπικούρους καλεῖσθαι. τῶν δὲ, βάλλειν ἀρξαμένων, Δημόστρατός τις ἐπιδημῶν τῷ

vt qui filium ipsius qui Alexandriæ erudiebatur, occidissent. Atqui viuit adolescens, incolumísque reuersus est, famulis supplicio iam affectis, qui tuo impulsu bestijs traditi perierunt. Porrò istiusmodi quiddam acciderat. Cùm adolescentulus in Ægyptum amne aduerso nauigasset, prouecto ad inundationem vsque nauigio, persuasus etiam est vt in Indiam vsque nauigaret. Cúmque diutius abesset, infœlices illi ipsius ministri, rati vel in Nilo nauigantem interijsse adolescentem, vel etiam à latronibus (nam id temporis permulti grassabantur) esse peremptum, reuersi sunt domum, renunciantes eum è medio sublatum esse. Deinde proditum oraculum, damnati famuli, post hæc adest adolescens, qui suam peregrinationem enarrat. At Alexander indignatione percitus quòd coargueretur, nec veritatem exprobrationis ferens, eos qui aderant iussit vt lapidibus illum impeterent, alioqui & ipsos impios futuros, atque Epicureos appellandos. Verùm vbi petere cœpissent, Demostratus quidam qui versabatur in Ponto, primus

πόντῳ, θεσπίτου πειρυσέως,

ἐῤῥύσατο τῦ θανάτου τ ἀνθρώπου, μικρῷ δεῖν καταλευσθέντα πάνυ δικαίως. τί γὰρ ἔδει μόνον φρονεῖν ἐν τοσούτοις μαινομένοις, καὶ παραπολαῦσαι τ Παφλαγονικῆς μωρίας; καὶ τὰ μὲν κατ' ἐκεῖνον, τοιαῦτα. εἰ δέ τινι περιπαλουμένων κατ' τάξιν τ χρησμῶν, περὶ μιᾶς ἦ τῦτο τὸ θεσπίζειν ἐγίγνετο, καὶ ἐρωμένου τῦ κήρυκος εἰ θεσπίζοι, τῷ ἦ, ἀνεῖπεν ἔνδοθεν ἐς κόρακας, κἀπὶ τοῦτον οὔτε στέγη τις ἐδέχετο, ὅτε πυρὸς, ἢ ὕδατος κοινωνεῖ, ἀμὴ ἔδει γλιχῶ περὶ γῆς ἑαυτὸν εἶναι, ὡς ἀσεβῆ, καὶ ἄθεον, καὶ ἐπικούρειον, ἅπερ λῷ ἢ μεγίστη λοιδορία. ἓν γοῦν καὶ γελοιότατον ἐποίησεν ὁ Αλέξανδρος. εὑρὼν γὰρ τὰς Επικούρου κυρίας δόξας, τὸ κάλλιστον ὡς οἶδα τ βιβλίων, καὶ περιπαλαῦσας, περιέλκων τ παιδερὼς σοφίας τὰ δόγματα, κομίσας ἐς τὸν ἀγορᾶν μέσην, ἔκαυσεν ἐπὶ ξύλων συκίνων, ὡς δῆθεν αὐτὸν καταφλέγων, καὶ τὸν ἀποδὸν ἐς θάλασσαν ἐξέβαλεν, ἔπ καὶ χρησμὸν ἐπιθεγξάμενος,

Πυρπολέειν κέλομαι δόξας ἀλαοῖο γέροντος.

hominem amplexus morti subduxit, propemodum lapidibus obrutum, idque iure optimo. Quid enim attinebat vnum inter tot insanientes, sanum esse, atque à Paphlagonum stultitia malum sibi accersere Et hæc quidem illi euenerunt. Cæterùm aduocatis ex oraculorum ordine consultoribus (quod fiebat pridie quàm responsa redderet) præcone rogante an vaticinari vellet, si cuipiam ex adyto respondisset, in malam rem, neque tectum amplius hominem huiusmodi excipiebat, neq; ignis aquæ-ue particeps fiebat? verùm erat illi solum aliud alio vertendum, tanquam impio, & Epicureo: quod quidem probrum erat omnium grauissimum. Quare vnum quid ridiculum designauit Alexander. Nactus proprias Epicurei opiniones, librum, vt scis, longè pulcherrimum, summatim Epicureæ disciplinæ decreta complectentem, medium in forum deportauit, ac ligni siculnis exussit, tanquam videlicet authorem ipsum exurens: cinerémque in mare proiecit, edito insuper eam in rem oraculo.

Edico decreta senis comburere caci.

Οὐκ εἰδὼς ὁ καταράτος ὅσων ἀγαθῶν τὸ βιβλίον ἐκεῖνο τοῖς ἐντυχοῦσιν αἴτιον γίγνεται, ὅσην αὐτοῖς εἰρηνίαν, καὶ ἀταραξίαν, καὶ ἐλευθερίαν ἐνεργάζεται, δείματων μὲν, καὶ φασμάτων, καὶ τεράτων, ἀπαλλάττον, καὶ ἐλπίδων ματαίων, καὶ περιττῶν ἐπιθυμιῶν, νοῦν δὲ, καὶ ἀλήθειαν ἐντιθὲν, καὶ καθαίρον ὡς ἀληθῶς τὰς γνώμας, οὐχὶ τάφοὺς δᾳδὶ, καὶ σκίλλῃ, καὶ ταῖς τοιαύταις φλυαρίαις, ἀλλὰ λόγῳ ὀρθῷ, καὶ ἀληθείᾳ, καὶ παῤῥησίᾳ. ἐν ᾧ τοῖς ἄλλοις ἓν τι καὶ μεῖζον τόλμημα τῆς μακροῦ αἰῶνος ἄκουσον. Ἔχων γὰρ ὁ μικρὰ ἐπίβασιν ἐπὶ τὰ βασίλεια, καὶ τὴν αὐλὴν, καὶ τὸν Ρουτιλιανὸν εὐδοκιμοῦντα παρόδον, διαπέμπεται χρησμὸν τῷ ἐν Γερμανίᾳ πολέμου ἀκμάζοντος, ὅτε θεὸς Μάρκος ἤδη τοῖς Μαρκομάνοις, καὶ Κουάδοις συνεπλέκετο. πρέπειν δὲ ὁ χρησμὸς δύο λέοντας ἐμβληθῆναι ζῶντας εἰς τὸν Ἴστρον μετὰ πολλῶν ἀρωμάτων, καὶ θυσιῶν μεγαλοπρεπῶν. ἄμεινον δὲ αὐτὸν εἰπεῖν τὸν χρησμόν.

Haud perpenderat sceleſtus ille, quantum is liber commoditatum lectoribus afferret, quantámque ipſis pacem, tranquillitatem, libertatémque pareret, propterea quòd à pauoribus, ſpectris ac prodigijs liberaret, tum ſpes inanes, atque immodicas adimeret cupiditates, mentem ſanam, ac veritatem inderet, planè luſtraret animum, non tæda, & ſcilla, alijſque id genus nugamentis, imò recta ratione, veritate, ac loquendi libertate. Accipe iam facinus quoddam hominis ſceleratiſſimi, vnum inter omnia multò impudentiſſimum. Cùm iam non mediocrem in Regiam, aulámque Cæſaream aditum ſibi parefeciſſet, ingreſſúmque ad Rutilianum inter ciues celebrem: vigente Germanico bello mittit oraculum, quando diuus Marcus cum Marcomanis, & Quadis confligebat. Illo iubebat vt duos leones in Danubium immitterent, cum multis aromatibus, magnificíſque victimis. Sed præſtat ipſum oraculum referre.

Εἰς δίνας Ἴστρου δινηθέντος ποταμίου,
Ἐμβαλέειν κέλομαι δοιοὺς Κυβέλης θεραπόντας,
Θῆρας ὀρειβεφέας, καὶ ὅσα βέφει ἰνδικὸς ἀὴρ
Ἀνθεα, καὶ βοτάνας ἐυώδεας. ἀυτίκα δ' ἔσαι
Νίκη, καὶ μέγα κῦδος, ἅμ' εἰρήνῃ ἐραστεινῇ.

Γενομένων δὲ τούτων ὡς προσέταξε, τοὺς μὲν λέοντας ἐκνενξαμένους ἐς τὴν πολεμίαν, οἱ βάρβαροι ξύλοις κατειργάσαντο, ὡς πύας κύνας, ἢ λύκοις ξενικούς. αὐτίκα δὲ τὸ μέγιστον βαῦμα τοῖς ἡμετέροις ἐγένετο, δυσμενείων που χιλίων ἀθρόων ἀπολομένων. εἶτα ἠκολούθησε τὰ περὶ Ἀκυλήιαν γενόμενα, καὶ ἡ παραμικρὸν ἦν πόλεως ἐκείνης ἅλωσις. ὁδὲ, πρὸς τὸ ἀποβεβηκὸς τῆ Δελφικῆ ἐκείνῃ ἀπολογίαν, καὶ τὸν τῶ Κροίσου χρησμὸν ψυχρῶς παρῆγε, νίκην μὲν γὰρ προφητεύειν τὸν θεὸν, μὴ μέντοι δηλῶσαι Ρωμαίων, ἢ τῶν πολεμίων. ἤδη δὲ πολλῶν ὑπερρεόντων, καὶ τῆς πόλεως αὐτῶν θλιβομένης ὑπὸ τῆς πλήθους τῶν ὑπὸ τὸ χρηστήριον ἀφικνουμένων, καὶ τὰ ὀπτήδεια

Gurgitibus fluuij turgentibus ab imbribus Istri,
Immissos duos Cybeles edico ministros,
Montes feras alitas: tum quantum alit Indicus aër
Florum atque herbarum bene olentium: moxque futura est
Et victoria, pax & amabilis, & decus ingens.

His factis vt præscripserat, leones cùm in regiones hostium enatassent, barbari tanquam canes, peregrinosue lupos, fustibus confecerunt. Tum protinus nostrorum magna strages est edita, viginti fermè millibus simul extinctis. Deinde secuta sunt ea quæ in Aquileia contigerunt, quum parum abfuit quin illa vrbs caperetur. At is ad id quod euenerat Delphicam illam defensionē, Crœsoque redditum oraculum, frigidè detorsit: dicens deum quidem prædixisse victoriam, haud tamen explicuisse, vtrum Romanorum esset futura, an hostium. Tandem cùm iam plurimi confluerent, premeretúrque ciuitas eorū multitudine qui ad oraculū ventitabant, neq; suppeditādis rebus ad victū

necessarijs

διαρκῆ μὴ ἐχούσης, ὑπνοῦν τοὺς νυκτερινοὺς καλοῦμένους χρησμούς. λαμβάνων γὰρ τὰ βιβλία, ἐπεκοιμᾶτο ὡς ἔφασκεν αὐτοῖς, καὶ ὡς ὄναρ παρὰ τοῦ θεοῦ ἀκούων ἀπεκρίνετο. οὐ μέντοι σαφεῖς τοῖς πολλοὺς, ἀλλὰ καὶ ἀμφιβόλους, καὶ πεπλεγμένους. καὶ μάλιστα εἴ ποτε θεάσαιτο περιεργότερον τὸ βιβλίον, κατεσφραγισμένον. ὁ γὰρ παρακινδυνεύων τὸ ὑπελθὸν ἄλλως ὑπέγραφε, χρησμοῖς πρέπον καὶ τοιοῦτον οἷός ἐστιν. καὶ ἦσαν τινες ἐξηγηταὶ ὑπὲρ τούτῳ καθήμενοι, καὶ μισθοὺς ἐκ ἀλλοτρίας συλλέγοντες παρὰ τῶν τοιούτους χρησμοὺς ὑπολαμβανόντων ὑπὲρ τῆς ἐξηγήσεως, καὶ διαλύσεως αὐτῶν. καὶ τοῦτο αὐτῶν τὸ ἔργον ὑπῆρχεν ὠνούμενον λύ. ἐτέλουν γὰρ οἱ ἐξηγηταὶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ, τάλαντον ἀττικὸν ἑκάστοτε. ἐνίοτε δ', μήτε ἐρωτῶντος τινὸς, μήτε πεμφθέντος, ἀλλ' οὐδὲ ὅλως ὄντος, ἐχρησμῴδει πρὸς ἔκπληξιν τῶν ἀνοήτων, οἷον καὶ τοῦτο.

Δίζεσθ' ὅστις σὴν ἄλοχον μάλα πάγχυ λελητὼς,
Καλλιγύναικα θοὴν λεχέων σταλάοντι κτ' δῶμα,

necessarijs sufficeret, oraculi genus comminiscitur, quod nocturnum appellabatur. Siquidem acceptis libellis indormire se aiebat, & tanquam diuinitus in somnio edoctus respondebat: nihil certi tamen, sed ambiguè plerumque ac confusim, maximè si quem libellum accuratiùs obsignatum conspexisset. Nam citra resignandi periculum, quicquid temerè in mentem venisset, subscribebat: ratus & hoc ipsum conuenire oraculis. Erant autem ad id nonnulli constituti interpretes, qui mercedem non exiguam colligebant ab ijs qui huiusmodi capiebant oracula, vt ea enarrarent, explicarentque. Atque hoc illorum munus erat conductitium. Nam interpretum quisque talentum Atticum pendebat Alexandro. Non nunquam etiam cùm neque consuleret, neque missus esset quispiam, imò cùm neque esset huiusmodi quippiam, oraculum edebat & stultos homines obstupefaceret, quale illud.

Illum quære, tua quæ clam fa-
cta sandit apud te

Coniugis in thalamum, vultúsq;
que ecce uiliſque decora.

Δῆλος πρωτογονής, τῷ, δὴ σύ
γε πάντα πίστευες.
Ὦπυιες γὰρ ἐκεῖνον. οὗτος αὖθις
σὺν παρέκοιτιν,
Ἀντιδοσιν ταύτην ὕβρεως ἑδίας
ἀντοτίνων.
Ἀλλ' ἐπὶ σοὶ δὴ φάρμακ' ἀνὰ
ἀυτῶν λυγρὰ τέτυκται,
Ὡς μήτ' εἰσιδίοις, μήτ' εἰσορόας
ἃ ποιῆσιν.
Εὑρήσεις δ' κάτω τοῦτο σῷ λέχει
ἀγχόθι τοίχου,
Πρὸς κεφαλῆς, ἢ σὴ θεράπαινα
συνοικεῖ Καλυψώ.

Primigenum, cui tu credebas omnia, vernam.
Eius enim florem libasti, hoc dedecus ille
Nunc tibi compensans, cum coniuge dormit herili.
Verùm, quid faciant, ne audire, & cernere possis,
Illi lethiferum tibi adornauêre venenum.
Inueniésque tuo sub lecto, tum prope murum,
Ad caput: est illud tua conscia serua Calypso.

Τίς ὃν ἂν Δημόκειτος διε-
ταράχθη; ἀκούσας ὀνόματα,
καὶ τόπους ἀκριβῶς; εἶτα μετ'
ὀλίγον κατεπήνυσεν ἄν, συνεὶς
τὴν ἐπίνοιαν αὐτῶν. ἀλλὰ καὶ
βαρβάροις πολλάκις ἔξεστιν,
εἴ τις τῇ πατρίῳ ἔροιτο φωνῇ
συνιεῖσι, ἢ κέλτισι, ἢ ῥᾳδίως
ἐξευρίσκων τινὰς ἐπιδημοῦντας ὁμοεθνεῖς τοῖς δεδωκόσι. διὰ τοῦτο καὶ πολὺς ἐν
μέσῳ χρόνος ἐῶν τῆς τε δόσεως
τῶν βιβλίων, καὶ τῆς χρησμῳδίας, ὡς ἐν τοσούτῳ κατ'
ὀλίγον λύοιντό τε οἱ χρησμοὶ ἀσφαλῶς, καὶ εὑρίσκοιντο οἱ ἑρμηνεῦσαι δυνάμενοι ἕκαστα, οἷος καὶ
ὁ τῷ σκύθῃ δοθεὶς χρησμὸς
ἐῶν. Μόρφι ἐβαρβουλις εἰς σκιὸν χνέγχραχ λείψῃ φάος.

Quis Democritus auditis accuratè nominibus & locis, non commotus fuisset? Verùm cognita eorum arte, illico desipuisset. Quinetiam barbaris non rarò respondit, siquis patria lingua, puta Syriacè vel Gallicè sciscitaretur, quoties difficile erat inuenire conterraneos eorum qui rogationem proposuissent. Proinde multum temporis intercedebat inter libelli donationem, & oraculi redditionem, quo videlicet interim per ocium posset & tutò soluere libellos, & nanciscì qui cuncta possent interpretari. Quale fuit hoc oraculum Scythæ cuidam redditum. Morphi ebargulis in vmbram chnenchicranc, relinquet lucem.

ἄλλως πάλιν οὔτε παρόντι, οὔτε ὅλως τινὶ ὄντι, ἔφη ἄνευ μέτρου. ἀναχρέφειν ὀπισω. ὁ δὲ πέμψας σε, τεθνηκεν ὑπὸ τῶ γειτονος Διοκλέους τημερον, ληστῶν παρελθοντων Μάγνου, καὶ Κέλερος, καὶ Βουβάλου. οἱ καὶ ἤδη δεδεγται ληφθέντες. ὀλίγοις δ' καὶ τῶν ἐμοὶ δεδέντων ἄκουσον. ἐρομένου γάρ μου εἰ φαλακρός ἐστιν Ἀλέξανδρος, καὶ καταμεμαθηκὼς πειρᾶται, ἢ παρφανῶς, ὑποχάφεται χρησμὸς νυκτερίσπος, σαβαρδαλάχου μάλαχ ἀπὶς ἄλλος ἰῶ. ἢ πάλιν ἐμὲ ἐρομένου ἐν δύο βιβλίοις διαφόρεις τὼ αὐτὼ ἐρώτησιν, πόθεν ἰὼ Ὁμηρος ῥ' ποιητὴς, ἐπ' ἄλλῳ καὶ ἄλλου ὀνόματος, τῷ ἑτέρῳ μὲ, ὑπέγραψεν ἀπατηθεὶς ὑπὸ τῶ ἐμῶ νεανίσκου. ἐρωτηθεὶς δ' ἐφ' ὅ, τι ἦκε, θεραπείαν ἔφη αἰτήσων παρὸς ὁδοιπόρου πλευρᾶ. Κυτμίδι σε χείσθαι κέλομαι, δέρσίλω τέκε Λητώ.

Τῷ δ' ἑτέρῳ, ἐπειδὴ καὶ τοῦτο ἠκηκόει, ὡς ἐρομένου τὸ πέμψαντος, εἴτε μοι πλεῦσαι ἐπ' Ἰταλίαν, εἴτε πεζοπορῆσαι λῷον, ἀπεκρίνατο μηδὲν πρὸς τ' Ὁμηρον,

Alias rursum cùm nec adesset quispiam, nec omnino tale quid esset, citra carmen elocutus est. Redito vnde venisti. Nam qui te misit, à vicino Diocle hodie est interemptus, cùm Magnus, Celer, & Bubalus latrones aduenissent, qui comprehẽsi iam detinentur in vinculis. Nunc etiam accipe pauca quædam quæ mihi ipse respõdit. Cùm scisciterer essetne caluus Alexander: & libellos accuratè & palam obsignassem: responsum nocturnũ subscribitur, Sarbardalachi Malach Attis alter erat. Rursum cùm diuersis libellis eandem rogationem proposuissem, Cuias esset poëta Homerus, id que alio atque alio nomine, alteri quidem subscripsit, à puero meo deceptus, qui interrogatus quorsum venisset, vt remedium inquit, petam, aduersus lateris dolorem.

Cytmide te iubeo, & Latona tore perungi.

Alteri verò, quoniam à me missum consultorem audiuerat scisciantem, vtrum mihi in Italiam nauigandum, an pedibus contendere satius esset, respondit, nihil quidem quod ad Homerũ attineret.

Μη σύ γε πλωκάμῳ αἰσπέζῃ ὃ καθ' ὁίμου ὁδεύει.

Carpe viam pedibus, rate ne sulcauerit vndas.

Πολλὰ γὰ τοιαῦτα κὴ αὐτὸς ἐπεμηχανησάμην αὐτῷ, οἷον κὴ ἐκεῖνο μίαν ἐρώτησιν ὑπερωτήσας, ἐπέχρισα τῷ βιβλίῳ κ' τὸ ἔδος, τὸ δεῖνος χρησμοὶ ὀκτὼ, ψευσάμενός τι ὄνομα, κὴ τὰς ὀκτὼ δραχμὰς, κὴ τὸ γινόμενον ἐπ' ἐκεῖς ταύτας πέμψας. ὁδὲ, πεισθεὶς τῇ ἀποπομπῇ τῶ μισθοῦ, κὴ τῇ ἐπιγραφῇ τῶ βιβλίου, ἐκεῖς μίαν ἐρώτησιν, ἣν ἦ αὕτη, πότε ἁλώσεται μαγγανεύων Ἀλέξανδρος, ὀκτώ μοι χρησμὸς ἐπεμψεν, οὔτε χῆς φασιν, οὔτε οὐρανῆ ἀπορρήτους, ἀνοήτοις ἦ, κὴ δυσνοήτοις ἅπασιν. ἄνδρ ὕστερον αἰδόμενος, κὴ ὅτι Ρυτιλλιανὸν ἐγὼ ἀπέτρεπον τὰ γάμου, κὴ τὸ παῦ προσκεῖσθαι ἢ τῶ χρησμείᾳ ἐλπίσιν, ἐμίσει ὡς τὸ εἰκὸς, κὴ ἔχθιστον ἡγεῖτο. καί ποτε ὅτι ἐμοὶ ἐρομένῳ τῷ Ρυτιλλιανῷ, ἔφη,

Νυκτιπλανοῖς ὀάρεσσι χάρει, κοίταις τε δυσάγνοις.

Καὶ ὅλως, ἔχθιστος εἰκότως ἦν ἐγώ. καπειδὴ εἰσελθόντα με ἐς τὴν πόλιν ἤκουσεν, κὴ ἔμαθεν ὡς ἐκεῖνος εἴην ὁ Λουκιανὸς,

Multa id genus aduersus ipsum sum machinatus, quale & illud, quum proposita vnica interrogatione, pro more inscripsi libro, cuiusdam rogationes octo, nomen aliquod ementitus, missis octo drachmis, quódque ad eas præterea accedit. Sed hic persuasus missa mercede, & libri inscriptione, ad rogationem vnam, quæ hæc erat quando deprehendendus esset impostor Alexander, octo misit oracula, quæ neque cœlum, quod aiunt, neque terram attingerent, verùm insulsa, & difficilia intellectu omnia essent. Quod cùm postea persensisset, præterea me Rutillianum à matrimonio dehortari conatum esse, & suasisse ne suas spes in diuinatione prorsus reponeret: odio me prosequebatur, vt par erat, sibíque acerrimum hostem iudicabat. Et Rutilliano de me aliquando percontanti, respondit.

Noctiuagis gaudet scortis, spurcóque cubili.

In summa, iure me inuisissimũ habebat. Proinde cũ me in oppidũ aduenisse sensisset, illúmq; Lucianũ esse cogno-

ἐπηχθόμην ὃ κ᾽ στρατιώτας δύο, λογχοφόρον, κ᾽ κοντοφόρον παρὰ τῆ ἡγουμένου τ Καππαδοκίας, φίλου τότε ὄντος λαβὼν, ὡς με παραπέμψειαν μέχρι πρὸς τὴν θάλατταν, αὐτικα μεταξέλεται δεξιῶς πάνυ, κ᾽ μετὰ πολλῆς φιλοφροσύνης, ἐλθὼν ὃ ἐγὼ, καταλαμβάνω πολλοὺς περὶ αὐτόν. συνεπηχθόμην ὃ καὶ τοὺς στρατιώτας τύχη τινὶ ἀγαθῆ. κ᾽ ὁμῶ, προὔτεινέ μοι κῦσαι τὴν δεξιάν, ὥσπερ εἰώθει τοῖς πολλοῖς. ἐγὼ ὃ προσφὺς ὡς φιλήσων, δήγματι χρησῶ πάνυ μικρῷ δὲν χολὴν αὐτῷ ἐποίησα τὴν χεῖρα. οἱ μὲ οὖν παρόντες, ἄγχειν με, κ᾽ παίειν ἐπεχείρουν, ὡς ἱερόσυλον. καὶ πρότερον ἔτι ἀγανακτήσαντες ὅτι Αλέξανδρον αὐτὸν, ἀλλὰ μὴ προφήτην προσεῖπον. ὁ ὃ, πάνυ ἡνιχὰς καρτερήσας, κατέπαυέ τε αὐτοὺς, καὶ ὑπισχνεῖτο πᾶσιν ὑμῖν ῥᾳδίως ἀποφανεῖν, καὶ δείξειν τὴν Γλύκωνος ἀρετὴν, ὅτι κ᾽ τοὺς πάνυ βαχχιωμένους, φίλοις ἀπεργάζεται. καὶ μετασκευάμενος ἅπαντας, ὡμολογεῖτο πρός με, λέγων πάνυ με ἐθέλειν καὶ τὰ ὑπ᾽ ἐμοῦ

uisset (adduxeram autem milites duos, alterum lancea, alterum conto armatū, quos à Cappadociæ præside mihi tum amico acceperam, quò me ad mare vsque deducerent) accersit ilico, comiter admodum, magnáque cum humanitate. Ego cùm aduenissem, complures apud illum reperio. Porrò mecum etiam milites, quod bene vertit, adduxeram. Tum ille manum mihi porrigit osculandam, vt vulgo consueuerat. Ego admotus, tanquam osculum daturus, acri morsu corripio, ita vt parum abfuerit, quin mancam illi manum reddiderim. Itaque qui aderant, strangulare me, & cædere conati sunt, vt sacrilegum: priùs etiam indignati, quòd Alexandrum illum, non autem prophetam, compellassem. Sed id oppidò quàm generosè ferens, compescebat ipsos, méque placidum facilè redditurum pollicebatur, virtutémque Glyconis ostensurum, qui sæuissimorum etiam hominum amicitiam sibi conciliat. Moxque ablegatis omnibus, mecū expostulauit, asserēs se scire quæ Rutilliano suasissem:

Ρουτιλλανῷ συμβουλεύσαιμι

καὶ τί παθὼν, ταῦτά με εἰργάσω, δυσάμμος ὢν ἐμοὶ ὀπὶ μέγα φρονήσειν παρ' αὐτῷ. κἀγὼ ἄσμενος ἤδη ἐδεχόμην τὴν φιλοφροσύνην ταύτην, ὁρῶν δι κυβερνήτου καθεισήκειν. καὶ μετ' ὀλίγον φρονήσαντα φίλον γεγνημένον. καὶ τοῦτο οὐ μικρὸν θαῦμα τοῖς ὁρῶσιν ἔδοξεν, οὕτω μοι ῥᾳδίας γνομένης μεταβολῆς. εἶτα δή μου ἐκπλεῖν παρασκευάζοντος, ξένια, καὶ δῶρα πολλὰ πέμψας, μόνος ὢν σὺν τῷ Ξενοφῶντι ἔτυχον ὀπισθιῶν, τὸν πατέρα, καὶ τοὺς ἐμοὺς ἐς Ἀμαστριν παρακομπεμφθῆναι, ὡς ἐπιμεληθήσεται καὶ πλοῖον αὐτοὺς παρέξειν, καὶ ἐρέτας τοὺς ἀπάξοντας. κἀγὼ μὲν ᾠόμην ἀπλοῦν τι εἶναι, καὶ δεξιόν. ἐπεὶ δὲ κατὰ μέσον τὸν πόντον ἐγνώκειμεν, δακρύοντα ὁρῶν τὸν κυβερνήτην, καὶ τοῖς ναύταις τι αὐτιλέγοντα, καὶ ἀγαθὰς εἶχεν περὶ τῶν μελλόντων τὰς ἐλπίδας. λάθρᾳ δὲ αὐτοῖς ἐπεσταλμένον ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἀφαμμένους ῥίψαι ἡμᾶς εἰς τὴν θάλασσαν. ὅπερ εἰ ἐγεγόνητο ῥᾳδίως αὐτῷ ἐπεπολέμητο τὰ πρὸς ἐμέ. ἀλλὰ δακρύων ἐκεῖνος, ἔπεισε καὶ τοὺς συναύτας

ecquid me læsisset vt ista in se facerem, cùm sua opera possem apud illum magnas ad res promoueri. Quam equidem humanitatem accipiebam libenter, perspiciens quo in periculo constitutus essem: & paulo pòst factus illi amicus prodiui. Neque ijs qui videbant, res ea parum stupenda videbatur, quòd tam facilè fuissem cõmutatus. Postea cùm naui discedere statuissem, missis xenijs, donísque multis (solus autem cum Xenophonte eram, patre cũ reliquis meis in Amastrim præmisso) pollicetur & nauim præbiturum sese, & remiges qui nos aueherent. Quod quidem animo simplici, atque officioſè fieri censebam. Sed vbi iam in medio mari essemus, viderémque lachrymantem gubernatorem, & nautis nescio quid contradicentem, non bene de rerum mearum euentu sperare cœpi. Erat autem ipsis ab Alexandro mandatum, vt in altum prouecti, nos in mare præcipites darent. Quod si factum fuisset, facilè quod mecum gerebat bellum confeciſſet. Sed is qui lachrymabatur, connautas flexit, nequid in nos grauius patrarent.

μηδὲν δεινὸν ἡμᾶς ἐργάσασ-

καὶ πρὸς ἐμὲ ἔφη, ἔτη ἑξήκοντα ὡς ὁρᾷς ἀνεπλήσθην βίου, καὶ ὅσιον προβεβιωκώς, οὐκ ἂν βουλοίμην ἐν τούτῳ τῇ ἡλικίᾳ καὶ γυναῖκα, καὶ τέκνα ἔχων, μιάναι φόνῳ τὰς χεῖρας, δηλῶν ἐφ' ὅτῳ ἡμᾶς ἀνειλήφει, καὶ τὰ ὑπὸ τῶ Ἀλεξάνδρου προστεταγμένα. καταδήμους ὢ ἡμᾶς ἐν Αἰγιαλοῖς, οὓς καὶ ὁ καλὸς Ὅμηρος μέμνηται, ὁπόσω ἀπέλαυνεν. ἔνθα ἐγὼ παραπλέοντας εὑρὼν Βοσπορανούς τινας πρέσβεις, παρ' Εὐπάτορος τῦ βασιλέως εἰς τὴν Βιθυνίαν ἀπόντας ἐπὶ κομιδῇ τῆς ἐπιτεθουσωτάξεως, καὶ διηγησάμενος αὐτοῖς τὰ πεισάντα ἡμᾶς κίνδυνον, καὶ δεξιᾶς αὐτῶν τυχών, ἀναληφθεὶς ἐς τὸ πλοῖον, διασώζομαι ἐς τὴν Ἀμασρίν, παρὰ τοσοῦτον ἐλθὼν ἀποθανεῖν. τοὐντεῦθεν καὶ αὐτὸς ἐπεκρυσσόμην αὐτῷ, καὶ πάντα κάλων κινοῦμαι, ἀμυνόμενος βαλλόμενος, καὶ πρὸς τὰ ἐπιβουλὴν ἤδη μισῶν αὐτὸν, καὶ ἔχθιστον ἡγούμενος διὰ τὴν τῦ τέκνου μιαιφονίαν, καὶ πρὸς τὴν κατηγορίαν ὡρμημένον, πολλοὺς συναγωνιστὰς ἔχων, καὶ μάλιστα τῶν ἀπὸ Τιμοκράτους τῆς ἡρακλεώτου φιλοσόφους.

Et sic me est alloquutus. Annos natus, vt vides, sexaginta, cùm anteactam vitam inculpatè, & piè exegerim, nolim in ætate tam grandi, præsertim cùm vxorem & liberos habeam, homicidio manus inquinare: indicans videlicet, cuius rei gratia nos susceppisset, quæque sibi mandasset Alexander. Expositis autem nobis in Ægialos, quorum etiam egregius Homerus meminit, iter relegit. Ibi fortè nactus prætereuntes legatos quosdã Bosporanos, Eupatoris regis nomine in Bithyniam proficiscentes, vt tributum annuum deportarent, periculum quod me circunsteterat narraui: tum sese commodos & faciles præbuerunt: quorum in nauim receptus, incolumis in Amastrim perueni, postquam parum abfuisset quin perijssem. Exinde aduersus eum arma sumebam, omnémque mouebam funem, quò hominem vlciscerer, quem iam ante structas insidias oderam, prǽque summo hoste ducebam, propter morũ impietatẽ. Iãque ad accusationẽ intẽderã animum, non paucis mecum facientibus, & maximè qui erant ex Timocratis Heracleotæ scola philosophi.

ἀλλ' ὁ τότε ἡγούμενος Βιθυνίας, καὶ τῆς Ποντου, αὐτὸς ἐπέχε, μονονουχὶ ἱκετεύων, καὶ ἀντιβολῶν παύσασθαι. διὰ γὰρ τὴν πρὸς Ρουτιλλιανὸν ἔυνοιαν, μὴ αὖ δώσαιμι καὶ εἰ φανερῶς λάβοι ἀδικοῦντα, καλάσαι αὐτόν. οὕτω μὲ ἀνέκοπτεν τῆς ὀργῆς, καὶ ἀνεπαυόμην, ἐκ ἐνδέοντι θρασυνόμενος, ἐφ' οὕτω δηλαδὴ διακειμένου. ἐκεῖνο δ' πῶς οὐ μέγα ἐν τοῖς ἄλλοις τὸ τόλμημα τοῦ Αλεξάνδρου, τὸ αἰτῆσαι παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος μετονομασθῆναι τὸ Αβωνου τεῖχος, καὶ Ιωνόπολιν κληθῆναι, καὶ νόμισμα χαλκοῦν ἐγκεχαραγμένον, τῇ μὲν, τοῦ Γλυκωνος. ἐπὶ θατέρᾳ δ', Αλεξάνδρε, σέμνατά τε τοῦ πατρὸς Ασκληπιοῦ, καὶ τὴν ἀρετὴν ἐκείνου τοῦ παρομήτορος τοῦ Περσέως ἔχοντος; προειπὼν δὲ διὰ χρησμοῦ περὶ ἑαυτοῦ, ὅτι ζήσας μάρτυρας αὐτῷ ἔτη πεντήκοντα, καὶ ἑκατὸν, εἶτα κεφαυτῷ βληθέντα, ἀποθανεῖν, οὐκ ἔτι τέλει, οὐδὲ ἑβδομήκοντα ἔτη χρονὸς, ἀπέθανεν, ὡς Ποδαλειρίου υἱὸς διαπρεπὴς τὰ ποδὰ μέχρι τοῦ βουβῶνος, καὶ σκωλήκων ζέσας, ὅτε δὴ

Verùm qui tum Bithyuiæ Pontóq; præsidebat nos cohibuit, pene supplicans & obsecrans vt desisteremus. etenim ob necessitudinẽ quę sibi cum Rutilliano intercederet, nequaquam posse supplicio afficere, nec si manifesto in crimine deprehẽdisset. Atque ita quidem ab iracundia destiti, méque repressi, réæquam, apud judicem hoc modo affectum, aggredi non ausus. Sed quid? annõ & hoc inter alia facinus audax Alexandri: à principe Romano postulare, vt Aboni murus, commutato vocabulo Ionopolis appellaretur, vtque numisma nouum signaretur, altera quidem ex parte, Glyconis imagine, altera verò Alexandri, qui insignia aui Æsculapij, & Persei, vnde maternum genus ducebat, falcem teneret? Cæterùm cũ edito oraculo de se prædixisset, fatis decretum esse vt annos centum & quinquaginta viueret, dehinc fulmine ictus moreretur: interitu maximè miserando, nondum septuaginta natus annos, interijt, videlicet (vti conueniebat Podalirij filio) pede ad inguen vsque putrefacto, & vermibus scatens. Quo tempore etiam deprehensum est, quòd esset caluus,

παρέχων τοῖς ἰατροῖς ἐπιτρέχειν
αὐτῷ τὴν κεφαλὴν διὰ τὴν
ὀδύνην, ὃ καὶ μὴ ποιῆσαι ἐδύ-
ναντο, μὴ ἀχθὲντος τοῦ φενάκης ἀπη-
ρτημένου. τοιοῦτο τέλος τοῦ Ἀλε A
ξάνδρου τραγῳδίας. καὶ αὕτη
τοῦ παντὸς δράματος ἡ καταστρο-
φὴ ἐγένετο, ὡς εἰκάζειν παρου-
σίας τινὸς τὸ τοιοῦτο, εἰ μὴ κατὰ
τύχην συνέβη. ἔδει δὴ καὶ τὸν B
ἐπιτάφιον αὐτῷ ἄξιον γενέσθαι
τοῦ βίου, καὶ ἀγῶνα τινὰ συστῆ-
σαι ἐπὶ τῷ χρηστηρίου τῶν συ-
νωμοτῶν, καὶ γρήτων, ὅσοι C
κορυφαῖοι ἦσαν, ἀνελθόντων
ἐπὶ διαιτητὴν τὸν Ρουτιλλια-
νόν· τίνα χρὴ προκριθῆναι
αὐτῶν, καὶ διαδέξασθαι τὸ
μαντεῖον, καὶ στεφανωθῆναι τῷ
ἱερσφαντικῷ, προφητικῷ στέμ- D
ματι. ἦν δὲ ἐν αὐτοῖς καὶ Παῖ-
τος ἰατρὸς τὴν τέχνην, πολιὸ-
δης ὤν, οὔτε ἰατρῷ πρέποντα,
οὔτε πολιῷ ἀνδρὶ ταῦτα ποιῶν.
ἀλλ' ὁ ἀγωνοθέτης Ρουτιλλια-
νὸς, ἀστεφανώτους αὐτοὺς ἀπέ- E
πεμψεν αὐτῷ, τὴν προφη-
τείαν φυλάττων μὴ τὴν ἐντεῦ-
θεν ἀπαλλαγήν. ταῦτα σοὶ φι-
λότης, ὀλίγα ἐκ πολλῶν δείγ-
ματος ἕνεκα χρᾶναι ἠξίωσα, καὶ
σοὶ μὲν χαριζόμενος, αὐδρὶ
ἑταίρῳ, καὶ φίλῳ, καὶ ὃν ἐγὼ

cùm medicis caput humectandum præberet, ad mitigandum cruciatum: quod haudquaquam, nisi detracto galericulo, facere potuissent. Hunc habuit exitum Alexandri tragœdia, atque hæc fuit totius fabulæ catastrophe: vt videri possit prouidentia quadam res esse gesta, quanquam casu sic euenit. Restabat illud, vt & epitaphium vita acta dignum illi fieret: nec non certamen aliquod statueretur, vt qui oraculo coniurarant, & quotquot insignes impostores erant, sese ad Rutilianum arbitrum conferrent, à quo pronunciaretur quis esset præferendus ad successionem oraculi suscipiendam, quis sacerdotali, propheticaque corona redimiendus. Inter hos erat Pætus, professione medicus, iam canus, qui ista nec medico, nec homini cano decora faciebat. At certaminis arbiter Rutillianus, eos demisit incoronatos, ipsi sibi diuinationem seruans, postquam hinc demigrasset. Hæc amice, ex multis pauca, exempli gratia scribenda putaui, vt tibi gratificarer, viro familiari & amico, & quem ego

παντων μαλιστα θαυμαστας ἔχω, ὁπῖ τε σοφίᾳ, καὶ τῷ περὶς ἀληθειαν ἔρωτι, καὶ τρόπου πραότητι, καὶ ἐπιεικείᾳ, καὶ γαλήνῃ βίου, καὶ δεξιότητι πρὸς τοὺς συνόντας. τὸ πλέον ἂν, ὅπερ καὶ σοὶ ἥδιον, Ἐπικούρῳ τιμωρῶν, αὐδεὶ ὡς ἀληθῶς ἱερῷ, καὶ διανοίᾳ τῇ φύσιν, καὶ μόνῳ μετ' ἀληθείας τὰ καλὰ ἐγνωκότι, καὶ παραδεδωκότι, καὶ ἐλευθερωτῇ τῶν ὁμιλησάντων αὐτῷ γνωμῶν. οἶμαι ἂν ὅτι καὶ τοῖς ἐντυχοῦσι, χρήσιμόν τι ἔχειν δόξῃ ἡ γραφή. τὰ μὲν, διεξελέγχουσα, τὰ δ', ἐν ταῖς τῶν εὖ φρονούντων γνώμαις βεβαιοῦσα.

omnium maximè suspicio, & propter sapientiam, veritatisque studium, morúmque mansuetudinem & moderationem, atque ob vitæ tranquillitatem, & erga familiares humanitatem tuam. Tum etiam, quòd tibi fuerit iucundius, vt Epicurum vlciscerer, virum verè sacrum, ingenióque diuino, quíque solus quæ verè sunt honesta nouerit, & tradiderit, liberósque reddiderit eos, qui secum haberent consuetudinem. Denique arbitror fore vt ijs qui legerint, nonnihil vtilitatis afferre hic libellus videatur: dum quædam redarguit: quædam in mentibus eorum qui bene sentiunt, stabilit.

ΠΕΡΙ ΟΡΧΗΣΕΩΣ. DE SALTATIONE.

ARGVMENTVM.

Defendit hac Oratione saltandi artem Lucianus, contra Cratonem quendam, à quo studium eius rei reprehendebatur, vt effœminatum ac molle, ac viro, præsertim philosopho indignum. Colligit autem honestatem ac dignitatem artis, Primùm ab antiquitate, multis ac variis exemplis ostendens, quantum in vsu saltandi studium veteribus fuerit, & quantopere eo omnes propè gentes iam inde ab initio delectatæ sint, quibus item laudibus eam artem cum poëtæ tum alij quidam celebrarint. Confutata interim tragœdia, Comœdiaque præstantia, quarum certamina atque actiones Crato saltationibus anteposuerat. Deinde & præstantiam artis à difficultate commendat, docens multarum ac variarum rerum peritum,

multisque tum ingenij tum corporis dotibus saltatorem præditum esse oportere. Inter quæ & effectum ac vim artis prosequitur, docens non oblectare tantùm eam, verùm & corporis agilitatem quandã decentem atque vtilem inde comparari, robúrque & vires augeri. Deinde & animi quandam sapientiam ac mores hominum formari. Idque exemplis tum philosophorum, tum barbarorum quorundam amplificat. Postremò & vitia saltatorum aliquot recenset, & præcipuè quantum noceat, vt aliàs, ita vel in primis in hac arte Cacozelia seu nimia affectatio, exemplis docet, quæ res & ipsa ad difficultatem artis confirmandam pertinet. Exordium ab occasione sumitur. A quo mox Cratonis reprehensio sequitur, qui studium huius rei in Luciano reprehendit, à personæ qualitate & modo rei, addita etiam amplificatione quadam à collatione, quam antequam ad rem attendit, Lucianus, ab ineptæ qualitate refutat, ipsúmque Cratonem indignè & absurdè facere ostendit, qui rem nec visam, nec cognitam, temerè reprehendat. Atque ita ad argumentum, illo ausultandi operam pollicente, descendit.

ΛΥΚΙΝΟΣ.

Περὶ τοίνυν ὦ Κράτων, δεινήν τινα ταύτην κατηγορίαν ἐκ πολλοῦ οἶμαι παρεσκευασμένος κατηγόρηκας, ὀρχήσεών τε, καὶ αὐτῆς ὀρχηστικῆς, καὶ ὡσπερεὶ ἡμῶν τῶν χαιρόντων τῇ τοιαύτῃ θέᾳ, ὡς ὀπὶ φαύλῳ, καὶ γυναικείῳ θεάματι μεγάλως καταδεῶς ποιουμένων, ἄκουσον ὅσον τοῦ ὀρθοῦ διημάρτηκας, καὶ ὡς ἐλεεινὰς σεαυτὸν τοῖς μέγιστον ἐν τῷ βίῳ ἀγαθῶν κατηγόρων.

LVCIANVS.

Vandoquidem tu Crato, iam olim opinor acerba accusatione adornata, criminatus es saltationes, ipsamque saltãdi artem, insuper & nos qui huiusmodi spectaculo gaudemus, ac si in re friuola & muliebri multum operæ ponamus, audi obsecro, quantum à recto aberraris, & vt per imprudentiam rem omnium in vita humana optimam accusaris.

καὶ συγγνώμη σοι, εἰ ἐξαρχῆς βίῳ αὐχμηρῷ συζῶν, καὶ μόνον τὸ σκληρὸν, ἀγαθὸν ἡγούμενος, ὑπ' ἀπειρίας αὐτῶν, κατηγορίας ἄξια εἶναι νενόμικας. Κρα. αὐτὴς δέ τις ὢν ὦ λῷστε, καὶ τούτων, παιδείᾳ συνζοφος, καὶ φιλοσοφίᾳ τὰ μέτρια ὁμιλητικὸς, ἀφέλιμος ὢν Λυκίνῳ τὸ πρὸς τὰ βελτίω σπουδάζειν, καὶ τοῖς παλαιοῖς συνεῖναι, κἀθησαι καταυλούμενος, ἡλυδείαν ἀβρωπην ὁρῶν, ἐδῆσι μαλακαῖς, καὶ ἄσμασιν ἀχολάστοις ἐναβρυνομένην, καὶ μιμουμένους ἐρωτικὰ γυναῖα τῶν πάλαι, τὰς μαχλοπάτας Φαίδρας, καὶ Παρθενόπας, καὶ Ροδόπας τινὰς, καὶ ταῦτα πάντα ὑπὸ κρέμασι, καὶ τυπτήσμασι, καὶ ποδῶν κύπῳ καταγέλαστα ὡς ἀληθῶς φάσματα, καὶ ἥκιστα ἐλευθέρῳ ἀνδρὶ πρέποντα, ὥστε ἔγωγε πυθόμενος ὡς ἐπὶ τοιαύτῃδέᾳ ἐλαύνοις, οὐκ ἠνιάθην μόνον ὑπὲρ σοῦ, ἀλλὰ καὶ ἠνιάθην, εἰ Πλάτωνος, καὶ Χρυσίππου, καὶ Αριστοτέλους ἐπιλαθόμενος, κἀθησαι, τὰ ὅμοια πεπονθὼς τοῖς τὰ ὦτα πρὸς κνωμένοις. καὶ ταῦτα, μυρίων ἄλλων ἔντων ἀκουσμάτων, καὶ

Sed danda tibi venia, si asperæ vitæ ab initio addictus, & solam austeritatem optimam ratus, eas præ imperitia dignas accusatione censuisti. Cra. Cùm vir sies, ô optime, idque liberalibus disciplinis innutritus, & in philosophiæ studijs mediocriter versatus, remisso rerum ô Luciane, optimarum exercitio, & priscorum commercio, sedes tibiæ modulis aurem præbens, & hominem effœminatum spectans, mollibus vestibus, & lasciuis cantilenis sibi placentem, tum prisci sæculi mulierculas amatorias imitantem nempe libidinosissimas Phædras, & Parthenopas, & Rhodopas. Et hæc omnia cũ citharæ pulsationibus, eiúsque procacibus frequentamentis, & pedum strepitu, seuera ridicula, nec ingenuum hominem, & qualis tu es, decentia. Quare quum ego certior sum factus te huiusmodi spectaculo vacare, non solùm me tui puduit, sed etiam acerbè tuli quòd tu Platonis, & Chrysippi, & Aristotelis oblitus, sedes eodem modo affectus quo quibus aures pẽna leniter fricãtur. Maximè vero cũ alia sint innumera grauia & seria quæ audiri,

δραμάτων ἀκουσάιων, εἰ τούτων τις δέοιτο τῶν κυκλικῶν αὐλητῶν, καὶ τῶν κιθαρᾳ τὰ ἔννομα προσαδόντων. καὶ μάλιστα τ σεμνῆς βαγῳδίας, καὶ τ φαιδροτάτης κωμῳδίας, ἅπερ καὶ ἐναγώνια εἶναι πέφυκεν. πολλῆς οὖν ὦ γραῦς τῆς ἀπολογίας σοι δεήσει πρὸς τὸν πεπαιδευμένους, εἰ βέλει μὴ πάντα παντὸς ἐκκεκρίσθαι, καὶ τ τῶν ἀκουσάιων ἀγέλης ἐξελελάσθαι. καίτοι τό γε ἀρχαῖον ἐκεῖνό ἐστιν ὃ ἐγὼ οἶμαι, ἀρνήσει τὸ παῖ ἰάτρασθαι, καὶ μηδὲ τῷ ἀρχῷ ὁμολογεῖν τι τοιοῦτον πεφυκέναι σοι. φρὸς δὴ τοὐτοῖς, ὅρα ὅπως μὴ λάθῃς ἡμῖν ἐξ ἀϊδρείας τῆ πάλαι, λυδή τις, ἢ βάκχη γεγονυῖα. ὅπερ οὐ σὸν ἂν ἔγκλημα εἴη μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡμῶν, εἰ μή σε κατ' τὸν Ὀδυσσέα ἅπαντες ἀποσπάσαντες, ὅπως τὰς συμφορὰς διατελεῖς ἐπανάξομεν, πρὶν λάθῃς τελέως ὑπὸ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ ἐνηρμένων κατεγνωσμένος. καίτοι ἐκεῖναί μ', τοῖς ὠσὶ μόνοις ἐπεβούλευον, καὶ διὰ τοῦτο κηρῷ ἐδέησε φρὸς τὸν παράπλουν αὐτῶν. σὺ δ', καὶ δι' ὀφθαλμῶν ἔοικας ὅλως δεδουλῶσθαι. Λυκ. παπαὶ ὦ Κρόπον,

& ſpectari poſſint, ſiquis hæc requirat, nempe circumſoranei tibicines, & qui ad citharam legibus conſentanea canunt. Ac in primis grauis tragœdia, plenáque hilaritatis comœdia, quę ſpectaculis conuenire putarunt. Itaque, ô generoſe, multa tibi defenſione opus erit apud eruditos, ſi nolis omnino ſecerni, & è virorum grauium grege expelli. Atqui iſtud mihi optimum factu videtur, vt his omnibus negatione medearis, nec initio, te tale quid deliquiſſe, fatearis. In poſterum verò vide, ne imprudens ex viro quem olim egiſti, nobis Lyde, vel Baccha fias. Quæ non modò tua, ſed etiam noſtra foret culpa, ſi non Vlyſſis in morem à loto abſtractum, ad conſueta literarum ſtudia te reduceremus, priuſquam imprudens à Sirenibus in theatro excubantibus plenè occuperis. Verùm illæ quidem ſolis auribus inſidiabantur, ideóque ad earum ptæternauigationem opus fuit cera: tu verò per oculos in ſeruitutem redactus omnino videris. *Luc.* Papæ ô Craton

ὡς καρχαρέον τινα ἕλυσας ἐφ' ἡμᾶς τὸν σαυτῆς κύνα. πλὴν τό γε παράδειγμα τὸ τῶν Λωτοφάγων, καὶ σειρήνων εἰκόνα, παῦ ἀνομοιοτάτην μοι δοκεῖς εἰρηκέναι, ὧν πέπονθα παρ' ὅσον, τοῖς μὲ τὸ λωτὸ γευσαμένοις, καὶ τῶν σειρήνων ἀκούσασιν, ὄλεθρος ἦν ἡ τε ἔδωδὴ, καὶ ἡ ἀκροάσεως τύπτμεν. ἐμοὶ δ', παρὰ τὸ τὴν ἡδονὴν παραπολὺ ἡδίω περφηνέναι, καὶ τέλος ἀγαθὸν ἀποβέβηκεν. οὐ γὰρ εἰς ληθην τῶν οἰκοι, οὐδ' εἰς ἀγνωσίαν τῶν καθ' ἑαυτὸν πεσεῖσθαι, δεῖ εἰ χρὴ μηδὲν ὑπόπτωτα εἰπεῖν, μακρῷ πυνθανόμενος, καὶ τὸν ἐν τῷ βίῳ διορθωτικώτερος, ἐκ τοῦ θεάτρου ἐπανελήλυθα. μᾶλλον δὲ τὸ τοῦ Ὁμήρου ἂν τὸ εἰπεῖν καλὸν, ὅτι ὁ τοῦτο ἰδὼν τὸ θέαμα, τερφθείς τις ἔσται, καὶ πλείονα εἰδώς. Κρά. Ἡράκλεις ὦ Λυκῖνε, οἷα πέπονθας. ὡς οὐδ' αἰσχύνῃ ἐπ' αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ σεμνυνόμενος ἔρχῃ. τὸ γοῦν δεινότατον τοῦτό ἐστιν, ὅτι μηδὲ ἰάσεως παρ' ἡμῶν ὑποφαίνεις ἐλπίδα, ἐπαινεῖν τολμῶν τὰ ἔτως αἰσχρὰ, καὶ καταπύστα. Λυκ. εἰπέ μοι ὦ Κράτων, ταυτὶ δ' οὐ περὶ ὀρχήσεως, καὶ τῶν ἐν τῷ

quàm asperum canem tuum in nos soluisti. Cæterùm hoc exemplum, puta sumptam à Lotophagis, & Sirenibús similitudinem, ab ijs quæ mihi A accidерunt prorsus discrepantem mihi videris adduxisse. Etenim ij qui lotum gustassent, & Sirenas audiuissent, in manducationis & auditionis pœnam, exitio mulctabantur. Mihi verò, præterquam quòd longè iucundissimam voluptatem B percepi, bonus etiam exitus euenit. Non enim in rerum domesticarum, propriarúmque facultatum ignorationem delapsus sum, sed si audacter est dicendum, longè C prudentior, & in rebus humanis perspicacior ex theatro rediui. Quin potiùs illud Homeri scitè dixeris, quòd cui visum est illud spectaculum, D

Multorum gnarus, simul oblectatus abiuit.

Cra. Hercle Luciane, quo affectus es modò, cùm te istorum non pudeat, sed his E gloriari videaris. Quare illud hac in re est grauissimum quòd nullam curationis spē nobis facis, qui laudibus efferre audeas tā turpia, & execranda. *Luc.* Dic mihi Crato, nũ sæpe visis quæ in salta-

διάζω γνωμῶν ἰδὼν, πολλάκις αὐτὸς ὀπτιμᾷς, ἢ ἀπέχεσθαι ὧν τῶ θεάματος, ὅμως αἰσχρὸν αὐτὸ καὶ καταπύγον ὡς φὴς νομίζεις; εἰ μὴ γὰ εἶδες, ἐξ ἴσου ἡμῖν ἢ σὺ γελήσεις. εἰ δ' μὴ, ὅρα μὴ ἄλογος ἡ ὀπτίμησις εἶναι σου δοξῇ, ἢ θρασεῖα, κατηγορήσαντος, ὧν ἀγνοεῖς. Κρά. ἔτι γὰ τοῦτό μοι τὸ λοιπὸν ὦ ἐν βαθεῖ τούτῳ πώγωνι, καὶ πολιᾷ τῇ κόμῃ, καθῆσθαι μέσον ἐν τοῖς γυναίοις, καὶ τοῖς μειρακύσιν ἐκείνοις θεατῆς, χροτῶντά τε, θορυβοῦντα, καὶ ἐπαίνοις ἀκροεπεξάτοις ὑπβοῶντα, ὁλέθρῳ τινὶ ἀνθρώπῳ εἰς οὐδὲν δέον καπακλωμύῳ; Λυκι. συγγνωστά σου ταῦτα ὦ Κρά. των. εἰ δέ μοι πειθοίης ποτὲ, καὶ ὅσον πείρας ἕνεκα παρέχοις ἑαυτὸν, ἀναπετασας τοὺς ὀφθαλμοὺς, εὖ οἶδ' ὡς ἂν ἀνάχοιο αὖ, μὴ οὐχὶ πρὸ τῶν ἄλλων θέαν ἐν ὀπτηδείῳ καταλαμβάνων. ὅθεν καὶ ὄψει ἀκριβῶς, ἢ ἀκουσῃ ἅπαντα. Κρά. μὴ ὦρα σιν ἀφ' ἱκοίμιν, εἴ τι τοιοῦτον ἀναχρίμιν ποτὲ, ἐς' αὖ δασύς τε εἴην τὰ σκέλη, καὶ τὸ γένειον ἀπαράτιλτος, ὡς γνῶγε καὶ σὲ ἤδη ἐλεῶ, τελέως ἡμῖν ἐκβεβακχευμένον.

tione, & theatrò geruntur, ea vituperas, an verò spectaculi ignarus, illud tamen, vt ais, turpe & execrandum esse ducis? Si enim vidisti, par nobis hac in re euasisti. Sin minùs, vide ne iniqua & temeraria videatur increpatio tua, qui ignota tibi crimineris. *Cra.* Ergo hoc mihi adhuc supererat, vt cum tam promissa barba, canisque crinibus, sederem inter mulierculas, & insanientes illos spectatores, applaudens, & laudibus indecentissimis acclamans homini perdito nullum in vsum fracto? *Luc.* Hæc tibi ignoscenda Crato. Probè tamen scio, siquando mih crederes, téque expansis oculi, tantillum experiendi gratia spectatorem præberes, nihil tibi futurum esse antiquius, quàm vt locum occupares commodum, vnde spectaculum accuratè cernere, omniáque audire posses. *Cra.* Nunquam ego venustatem consequar, siquid huiusmodi sustinuero vnquam, donec cruribus sim hirsutis, incomptáque barba, vt me tui nunc miseret, modis omnibus insanientis.

Λυκι. βούλει οὖν ἀφέμενος ὧν ἐτύφθη τὰ βλασφημιῶν τούτων, ἀκοῦσαί μου τι περὶ ὀρχήσεως λέγοντος, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ καλῶν, καὶ ὡς οὐ τερπνὴ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμός ἐστι τοῖς θεωμένοις, καὶ ὅσα παιδεύει, καὶ ὅσα διδάσκει, καὶ ὡς ῥυθμίζει τὰ ὁρώντων τὰς ψυχάς, καλλίστοις θεάμασιν ἐγγυμνάζουσα, καὶ ἀρίστοις ἀκούσμασιν ἐνδιατείβουσα, καὶ κοινόν τι ψυχῆς καὶ σώματος κάλλος ἐπιδεικνυμένη; τὸ γὰρ καὶ μετὰ μουσικῆς, καὶ ῥυθμοῦ ταῦτα πάντα ποιεῖν, οὐ φόρος ἂν αὐτῆς, ἀλλ' ἔπαινος ἂν εἴη. Κρα. ἐμοὶ μὲν ἅπαν σχολὴ μεμηνότος ἀνθρώπου ἀκροᾶσθαι, πολὺ νόσον τὴν αὑτοῦ ἐπαινοῦντος. σὺ δ', εἰ βούλει λῆρόν τινα κατασκεδάσαι μου, ἕτοιμος φιλικῶς ταύτην λειτουργίαν ὑποδῦναι, καὶ παρασχεῖν τὰ ὦτα, καὶ ἄνευ κηρῶν παρακούειν τῶν φαύλων ἅπαν ἀνθρωπος. ὥστε ἤδη σιωπήσομαί σοι. καὶ λέγε ὁπόσα ἐθέλοις, ὡς μὴ δ' ἀκούοντός που. Λυκι. εὖγε ὦ Κράτων. καὶ τοῦτον ἐδεόμην μάλιστα. εἰσὶ γὰρ κατ' ὀλίγον εἰ λῆρος εἶναί σοι δόξει τὰ λεχθησόμενα. καὶ παρ' ἐμοῦ γε ἐκεῖνο πάντ

Luc. Vis ergo, amice, omissis conuitijs istis, attendere mihi nonnihil de Saltatione dicenti, déque ijs quæ ipsi insunt decora, vtque spectantibus non modò est iucunda, sed etiam vtilis, tum quarum rerum peritiam, tum quarum doctrinam præstet, & vt aptè spectantium mentes componat, pulcherrimis spectaculis se exercens, & dandis præceptis optimis operam ponens, & communem quandam animæ & corporis pulchritudinem ostendens? Etenim quod hæc omnia facit cum Musica, & modulis, non vitio sed laudi tribuendum. *Cra.* Mihi quidem haudquaquam vacat hominem insanientem, suúmque morbum laudantem audire. Verùm si velis me nugis inanibus conspergere, paratus sum in hoc officioſè tibi inseruire, & aures præbere, cùm sine cera res malas audire possim. Quare tibi silentium impertiam: dic verò quicquid libuerit, ac si nemo audiat. *Luc.* Rectè profectò, Craton: & hoc expetebam maximè. Nam breui cognoſces an quæ dicentur, nugæ tibi sint censendæ. Ac primùm quidem omnino

ignorare

ὦ γῆ καὶ ἄλλα μοι δοκεῖς ὡς ἀ γεώτερον τὸ τῆ ὀρχήσεως ἐπιτήδευμα τοῦτο εἶναι, ἃ ὦ χρὴς, καὶ θεσμὸν ἀρξάμενον, οἷον καὶ τῶν προπατόρων ἡμῶν, ἢ τῶν ἐκείνων, ἀλλ' οὐχὶ παλαιότατα ὀρχήσεως τυχεῖν γνεαλογοῦντες, ἅμα τῇ πρώτῃ γλύφειν τε ὅλων φαῖεν ἂν σοι καὶ ὄρχησιν ἀναφῦναι, τῷ ἀρχαίῳ ἐκείνῳ ἔρωτι συναναφανείσαν. ἡ γοῦν χορεία τῶν ἀστέρων, καὶ ἡ πρὸς τοὺς ἀπλανεῖς τῶν πλανήτων συμπλοκή, καὶ εὐρυθμος αὐτῶν κοινωνία, καὶ εὔτακτος ἁρμονία, τῆς πρωτογόνου ὀρχήσεως δείγματά ὅτι. κατ' ὀλίγον ὑπ' αὐξανομένη, καὶ τῆς πρὸς τὸ βέλτιον ἀεὶ προδήλως τυγχάνουσα, νῦν ἥκει ἐς τὸ ἀκρότατον ἀποτετελεσμένη, καὶ μεγαλύνεσθαι ποικίλον τι, καὶ παιγνιῶδες, καὶ πολύμουσον ἀγαθόν. πρῶτον δέ φασι Ῥέαν ἡδεῖσαν τῇ τέχνῃ, ἐν Φρυγίᾳ μέν, τοὺς Κορύβαντας, ἐν Κρήτῃ δέ, τοὺς Κουρῆτας ὀρχεῖσθαι κελεῦσαι. καὶ ἃ τὰ μέτεια ὤνατο τῆς τέχνης αὐτῶν. οἱ γὰρ περιορχούμενοι, διεσώσαντο αὐτῇ τὸν Δία, ὥστε καὶ σῶτρα ἐκότως ἂν ὁ Ζεὺς ὀφείλειν ὁμολογοίη αὐτοῖς, ἐκφυγὼν διὰ τῶν αὐτῶν ὄρχησιν τοὺς πατρῴους ὀδόντας,

ignorare mihi videris, non nouam esse hanc artem Saltationis, nec heri, vel pridie natam, puta maiorum nostrorum, aut proauorum memoria. Sed qui quàm veriſſimè Saltationis ortum docuerunt, affirmant simul cum prima rerum vniuersitatis generatione Saltationem ortam esse, & cũ Amore veteſtiſſimo illo Deo in lucem prodiſſe. Etenim ipsa syderum chorea, & stellarum errantium cum non errantibus coniunctio, earúmque concinna commutatio, & constans harmonia, Saltationis illius primigeniæ sunt indicia. Quæ paulatim incrementa capiens, & in dies additionem in melius obtinẽs, nunc summam perfectionem videtur attigiſſe, & in varium quoddam, omnino cõcinnum, multipliciſſque scientiæ Bonum euasiſſe. Primùm autem dicunt Rheam hac arte delectatam, in Phrygia quidem, Corybãtas, in Creta verò, Curetas saltare iuſſiſſe. Neque parum ars eorum illi profuit: quippe circumsaltantes seruarũt illi Iouem, ita vt ipsis mercedem salutis debere se Iupiter confiteatur, siquidem per saltationem illorum paternos dẽtes effugit.

ἐν ὅπλοις ὄντων ἠ ἔρχησις
λύ, τὰ ξίφη μεταξὺ κροτούν-
των πρὸς τὰς ἀσπίδας, καὶ πη-
δῶν τινων ἔνθεόν τι, καὶ πολεμι-
κόν. μετ' ὀλίγον, Κρητῶν οἱ κράτι-
στοι ἐνεργῶς ἐπιδεδωκότες
αὐτὸ, ἀρίστη ὀρχήσει ἐχρήσαντο,
οὐχὶ οἱ ἰδιῶται μόνον, ἀλλὰ
καὶ οἱ βασιλικώτεροι, ἢ πρω-
τεύειν ἀξιοῦντες. ὁ γοῦν Ὅμη-
ρος τὸν Μηριόνην οὐκ αἰσχύνε
βουλόμενος, ἀλλὰ κοσμῆσαι,
ὀρχηστὴν προσεῖπε. καὶ οὕτως
ἀρα ἐπίσημος λύ, καὶ γνώριμος
ἅπασιν ἐπὶ τῇ ὀρχηστικῇ, ὥστε
οὐχ οἱ Ἕλληνες μόνον ταῦτα
ἐπῄσαντο περὶ αὐτῦ, ἀλλὰ καὶ
οἱ Τρῶες αὐτοὶ, καίτοι πο-
λέμιοι ὄντες. ἔφρων γὰρ οἶμαι
καὶ τὸν ἐν τῷ πολεμεῖν ἀν
θ' κουφότητα, ἢ εὐρυθμίαν,
λὺ ἐξ ὀρχήσεως ἐκέκτητο. φασὶ
δέ τινες ἐπ' ὀλίγον, Μηριόνην,
τάχα κἂν σε καὶ ὀρχησὶν τῶν
ἐόντα, Ἔγχος ἐμοῦ κατέπαυσε.
ἢ ὅμως ἐκατέπαυσεν αὐ-
τόν. ἅτε γὰρ ἐπιμελὴς ἐν τῇ
ὀρχηστικῇ, ῥᾳδίως οἶμαι διεδί-
δρασκε τὰς ἐπ' αὐτὸν ἀπο-
σεις τῶν ἀκοντίων. πολλοὶ δὲ
ἢ ἄλλοι τῶν ἡρώων ἐπιδεῖν
ἔχουν τοῖς αὐτοῖς ἐγγεγυμνα-
σμένοις, ἢ τέχνῃ τὸ πρᾶγμα

Saltabant autem armati, & gladios ad scuta collidebant interim, & furibundum bellicúmque quiddam saliebant. Mox Cretensium præstantissimi, summo studio idem exercentes, optimi saltatores euasêre, non tantùm homines priuati obscuro loco orti, sed & nobiliores, ac primates. Quare Homerus non quòd Merionem sagillare, sed laudis ornamento decorare vellet, Saltatorem compellauit: qui eò claritudinis & notitiæ apud omnes venit ob saltandi peritiam, vt hæc non Græci solùm, sed & ipsi Troiani, quanquam hostes, de illo comperta haberent. Videbant enim, vt puto, eius in bellando agilitatem, cõcinnúmque motum quem ex saltatione acquisiuerat. Versus Homeri sic loquuntur. *Temea, Mersone, quanuis saltare peritum, Hasta cito strauisset.* Nec tamen ipsum prostranit. Etenim vt pote in saltandi arte exercitatus, facilè, opinor, contorta in se iacula deuitabat. Et quanquam complures heroës recensere possem in hoc studio exercitatos, qui ex eo artem fecerũt, vnum puto sufficere

πεπαιδευμένοις, ἱκανὸν ἡγοῦμαι

Νεοπτόλεμον, Ἀχιλλέως μὲν παῖδα ὄντα, πάνυ δὲ διαφέροντα ἐπὶ τῇ ὀρχηστικῇ, καὶ εἶδος τὸ χαλλιστον αὐτῇ περιτεθεικότα, Πυῤῥίχιον ἀπ' αὐτοῦ κεκλημένον. καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ταῦτα ὑπὲρ τὸ παιδὸς πυνθανόμενος, μᾶλλον ἔχαιρεν ὅτι μαι, ἢ ὅτι τῷ χάλκει. καὶ τὴν ἄλλην ἀλκὴν αὐτοῦ. τοιγαροῦν τὴν Ἰλιον τέως ἀνάλωτον οὖσαν, ἡ ἐκείνη ὀρχηστικὴ κατέλυσε, καὶ εἰς ἔδαφος κατέῤῥιψε. Λακεδαιμόνιοι μὲν, ἄριστοι Ἑλλήνων εἶναι δοκοῦντες, περὶ Πολυδεύκους, καὶ Κάρυος καρυατίζειν μανθάνοντες, ὀρχήσεως δὲ ἢ τοῦτο εἶδος, ἐν Καρύαις τῇ Λακωνικῇ διδασκόμενον, ἅπαντα μὲν μουσῶν ποιοῦσιν, ἄχρι τοῦ πολεμεῖν πρὸς αὐλὸν, καὶ ῥυθμὸν, καὶ ἔντακτον ἔμβασιν τοῦ ποδός. ἢ τὸ πρῶτον σύνθημα Λακεδαιμονίοις πρὸς τὴν μάχην ὁ αὐλὸς ἐνδίδωσι. τοιγαροῦν καὶ ἐκ παίδων ἁπάντων, μουσικῆς αὐτοῖς, ἢ εὐρυθμίας ἠγωνίσθης. ἴδοις δ' ἂν καὶ τοὺς ἐφήβους αὐτῶν οὐ μεῖον ἐσχεδιασμένους, ἢ ὁπλομαχεῖν μανθάνοντας. ὅταν γὰρ ἀκροχειρισάμενοι, καὶ παίσαντες ἀλλήλους, καὶ παιδέντες, ἐν τῷ μέρει παύσωνται,

Neoptolemum Achillis filium, qui Saltandi arte præcelluit, eíque ſpeciem pulcherrimam addidit, Pyrrichiam ab ipſo denominatam. Quibus de filio auditis Achilles, magis vt opinor, eſt gauiſus, quàm ob illius pulchritudinem & robur. Quare Ilium quod hactenus fuerat inexpugnabile, hæc illius ſaltandi induſtria diruit, & ſolo æquauit. Lacedæmonij quoque, qui Græcorum cenſebantur præſtantiſſimi, cùm ex Polluce & Caſtore didiciſſent caryatiſſare (quod ſaltationis genus Caryis vrbe Laconiæ docebatur, omnia cum cantu faciebant, adeò vt ad tibiarum modulos, & rythmum, moderatúmque pedis ingreſſum prælia committere ſolerent. Ac primùm quidem conſerendarum manuum ſignum Lacedæmonijs tibia dabatur. Proinde duce Muſica, & modulorum concinnitate, victoriam de omnibus reportabant. Vidiſſes autem eorum adoleſcentes, non minùs ſaltandi artem, quàm armis pugnandi rationem diſcere. Cùm enim ſummis digitis colluctari, ac ſe mutuò cædere deſijſſent,

εἰς ὄρχησιν αὐτοῖς ἡ ἀγωνία τελευτᾷ. καὶ αὐλητὴς μὲν, ὃν τῷ μέσῳ καθηται ἐπαυλῶν, καὶ κτυπῶν τῷ ποδί. οἱδὲ, κύκλον σοῖχον ἀλλήλοις ἐπόμενοι, σχήματα παντοῖα ἐπιδείκνυνται πρὸς ῥυθμὸν ἐμβαίνοντες, ἄρτι μὲν πολεμικὰ, καὶ μετ' ὀλίγον ὑπ' χορευτικὰ, ἃ Διονύσῳ καὶ Ἀφροδίτῃ φίλα. τοιγαροῦν καὶ τὸ ἆσμα, ὃ μεταξὺ ὀρχούμενοι ἄδουσιν, Ἀφροδίτης ἐπικλησίς ὅτι, καὶ ἐρώτων, ὡς συγκωμάζοιεν αὐτοῖς, καὶ συνορχοῖντο. καὶ δάτερος ὑπ' τῶν ἀσμάτων, δύο γὰρ ἄδεται, διδασκαλίαν ἔχει ὡς χρὴ ὀρχεῖσθαι. πρόῤῥω γάρ φασιν ὦ παῖδες πόδα μετάβατε, καὶ κωμάσατε βέλτιον. τοῦτέστιν, ἄμεινον ὀρχήσασθε. ὅμοια δ' καὶ οἱ τὸν ὅρμον καλούμενον ὀρχούμενοι ποιοῦσιν. ὁ δ' ὅρμος, ὄχλησις ὅτι κοινὴ ἐφήβων τε, καὶ παρθένων, παρ' ἕνα χορευόντων, καὶ ὡς ἀληθῶς ὅρμῳ ἐοικότων. καὶ ἡγεῖται μὲν ὁ ἔφηβος, τὰ νεανικὰ ὀρχούμενος, καὶ ὅσοις ὕστερον ἐν πολέμῳ χρήσεται. ἡ παρθένος δ', ἔπεται κοσμίως, τὸ ὅπλου χορεύειν διδάσκουσα, ὡς εἶναι τὸν ὄρχησιν ἐν σωφροσύνης, καὶ ἀνδρείας πλεκόμενον. καὶ

in saltationem lucta desinebat. Tum tibicen tibia canens in medio sedebat, pedibúsque strepebat. Illi verò alij alios ex ordine sequentes; omnigenas corporis figuras ad numerum ingredientes, nunc bellicas, mox saltatorias Baccho Venerique gratas exprimebant. Proindè etiam carmen, quod inter saltandum canebant, cognomentum à Venere, & Cupidinibus acceperat, ac si vnà cum illis choreæ & saltationi indulsissent. Alterum autem ex carminibus, etenim duo canebantur, saltandi præcepta continebat. Procul, aiunt, ô pueri, promouete pedem, & tripudiate melius, hoc est elegantiùs saltate. Similia faciebant qui Hormum saltabant. Est autem Hormus, Saltationis genus commune cùm adolescentibus, tum virginibus, alternatim ad choream dispositis, & monile seuera repræsentãtibus. Solet autem adolescens chorum ducere, more iuuenili saltãs, quo postea in bello vtatur. Hunc modestè sequitur puella, fœmineum saltare docens: vt Hormum ex Temperantia & Fortitudine cõpositũ rectè dicam».

μὲ γυμνοποδίαι ὄ, αὐτοῖς
ῥμοίως ὄρχησίς ἐστιν. ἃ ὄ Ομη-
ρος ἐν τῇ Αριάδνης ἐν τῇ ἀ-
σπίδι πεποίηκε, καὶ τὸν χορὸν,
ὃν αὐτῇ Δαίδαλος ἤσκησεν, ὡς
ἀνεγνωκόσι σοι παρέλιπω, καὶ
τοὺς ὀρχησιὰς ὄ τῶν δύο, οὓς
ἐκεῖ ὁ ποιητὴς κυβιστητῆρας
καλεῖ, ἡγουμένους τοῦ χοροῦ.
καὶ πάλιν, ἃ ἐν τῇ ἀσπίδι
λέγει, Κοῦροι δ' ὀρχησῆες
ἐδίνευον, ὡς τι κάλλιστον τοῦτο
τοῦ Ηφαίστου ἐμπνεύσαντος τῇ
ἀσπίδι. τοὺς μὲν γὰρ Φαίακας
καὶ πάνυ εἰκὸς ἦν ὀρχήσει
χαίρειν, ἁβρούς τε ὄντας, καὶ
ἐν πάσῃ εὐδαιμονίᾳ διατεί-
βοντας. ὁ γοῦν Ομηρος, τοῦτο
αὐτῶν μάλιστα θαυμάζοντα
πεποίηκε τὸν Οδυσσέα, καὶ τὰς
μαρμαρυγὰς τῶν ποδῶν θεώμε-
νον. ἐν μὲν Θετταλίᾳ, τοσοῦ-
τον ἐπέδωκε τῆς ὀρχηστικῆς ἡ
ἄσκησις, ὥστε τοὺς θεσσάλους, καὶ
θεσσαγωνίσας αὐτῶν, θεσπε-
σιῆας ἐκάλουν. καὶ δηλοῖ
τοῦτο αἱ τῶν ἀνδριάντων ἐπι-
γραφαὶ, οὓς τοῖς ἀριστεύουσιν
ἀνίστασαν. θεσπέσιον γὰρ φησι
θεσπεσιῆες ἡ πόλις. καὶ
αὖθις, Ελατίωνι τὰς εἰ-
κόνας ὁ δῆμος, εὖ ὀρχησαμένῳ
καὶ μάχαι. ἵν' λέγειν ἔτι

Erant & illis Gymnopodiæ, genus Saltationis. Cæterùm quæ Homerus memoriæ prodidit in clypeo super Ariadne, & choro quem illi instituerat Dædalus, ea, vt tibi lecta prætermitto: præterea duos illos saltatores quos ibidem poëta Cybesteteras vocat chorum ducentes. Rursùm quæ clypeo inesse memorat, *Cernere erat iuuenes sa; duos agitare choreas*: tanquam rem omnium pulcherrimam saltationem clypeo Vulcanus addidisset. Etenim verisimile erat Phæaces choreis gaudere, vt qui delicijs affluerent, ac in omni felicitatis genere degerent. Proinde Homerus, hoc præcipuè illorum in rebus admirantem facit Vlyssem, & pedum micationes contemplantem. Atque in Thessalia tantum creuit Saltationis exercitatio, vt populi præsides, eorúmq; antesignanos, præsaltatores nuncuparint. Quod indicant statuarum inscriptiones, quas strenuis viris erigebant. Prætulit enim, præsaltatorem ciuitas. Et iterum Elationi posuit hanc imaginem populus, propterea quòd pugnam rectè desaltarit. Mitto illud, nullas vnquam apud veteres celebratas fuisse τελετὰς ἀρχαίας οὐδεμίαν

ἔστιν εὑρεῖν, ἄνευ ὀρχήσεως, Ὀρφέως δηλαδὴ, καὶ Μουσαίου, καὶ τῶν τότε ἀρίστων ὀρχηστῶν καταστησαμένων αὐτὰς, ὥς τι κάλλιον καὶ τοῦτο νομοθετησάντων σὺν ῥυθμῷ, καὶ ὀρχήσει μυεῖσθαι. ὅτι δ' οὕτως ἔχει, τὰ μὲν ὄργια σιωπᾷν ἄξιον, τῶν ἀμυήτων ἕνεκα. ἐκεῖνο δ' πάντες ἀκούουσιν, ὅτι τοὺς ἀκαταρρήτους τὰ μυστήρια, ἀκόρεστα λέγουσιν οἱ πολλοί. ἐν Δήλῳ δὲ καὶ δὴ καὶ αἱ θυσίαι ἄνευ ὀρχήσεως, ἀλλὰ σὺν ταύτῃ, καὶ μετὰ μουσικῆς ἐγίνοντο, παίδων χορεῖα συνελθόντες ἐν αὐλῷ, καὶ κιθάρᾳ, οἱ μὲν ἐχόρευον, ὑπεπορχοῦντο δὲ οἱ ἄριστοι, προσκεκλημένοι ἐκ αὐτῶν. τὰ γοῦν τοῖς χορεῖς γραφόμενα τούτοις ἄσματα, ὑπορχήματα ἐκαλεῖτο, καὶ ἐμπέπληστο τῶν τοιούτων ἡ λύρα. καὶ τί σοι τὰ Ἑλλήνων λέγω, ὅπου καὶ Ἰνδοὶ, ἐπειδὰν ἕωθεν ἀναστάντες, προσεύχονται τῷ ἡλίῳ, οὐχ ὥσπερ ἡμεῖς χεῖρα κύσαντες, ἡγούμεθα ἐντελῆ ἡμῶν εἶναι τὴν εὐχήν, ἀλλ' ἐκεῖνοι πρὸς τὴν ἀνατολὴν στάντες, ὀρχήσει τὸν ἥλιον ἀσπάζονται, σχηματίζοντες ἑαυτοὺς σιωπῇ, καὶ μιμούμενοι τὴν χορείαν τοῦ θεοῦ. καὶ τοῦτ' ἔστιν Ἰνδῶν καὶ εὐχὴ, καὶ χο-

festiuitates, sine saltatione, quippe quas Orpheus, Musæus, atque optimi id temporis saltatores instituerunt, atque hoc, vt honestissimum quiddam, rhythmo & saltatione initiari fáxerunt. Quòd autem hoc ita se habeat, æquum est vt orgia reticeant, propter non initiatos. Sed illud omnes audiunt, eos à vulgo desaltasse dici, qui mysteria prodiderunt. Porrò nulla in Delo sacra sine saltatione peragebantur, sed cum ea, etiam musica adhibebatur. Puerorum chori cum tibia, citharáque ingressi tripudiabant, quibus canentibus optimi quique saltationem accommodabant, ex eorum numero delecti. Quare cantilenas hisce choris conscriptas, Hyporchemata vocabant, talibúsque lyra impleta fuerat. Quid verò Græcos tibi commemorem, cùm Indi quoque posteaquá mane surrexerunt, Solem precentur, non quemadmodum nos manum deosculati, perfectam precationem esse putamus. Sed illi ad ortum excitati, saltatione Solem salutant, silétio semetipsos cõponẽtes, Deíq; choream imitãtes. Et hæc Indorũ est pre-

φοὶ, καὶ θυσίας. διὸ καὶ τούτοις ἑλέσθαι τὸ θεὸν δύσ, καὶ ἀρχομένης, καὶ δυομένης τὴν ἡμέρας. Αἰθίοπες δέ γε, καὶ πολεμοῦντες, σὺν ὀργήσει αὐτὸ δρᾶσι. καὶ ἐκ αὐ ἀφίη τὸ βέλος αἰθιοψ αὐτὴς, ἀφελὼν τῆς κεφαλῆς, ταύτῃ γὰ αὐτὶ φαρέτρας χρῶνται, περιδέοντες αὐτῇ ἀκτῖνωδὲν τὰ βέλη, εἰ μὴ πρότερον ὀργήσαιτο, καὶ τῷ σήματι ἀπειλήσειε, καὶ προεκφοβήσειε τῇ ὀργήσει τὸ πολέμιον. ἄξιον δ', ἐπεὶ τὸ Ἰνδικὸν, καὶ τὸ Αἰθιοπικὸν διεξελθεῖν μῦθον, καὶ ὃς τὸν γέροντα αὐτῶν Αἴγυπτον καταβῆναι τῷ λόγῳ. δοκεῖ γάρ μοι ὁ παλαιὸς μῦθος καὶ Πρωτέα τὸν αἰγύπτιον, ἐκ ἄλλο τι, ἢ ὀργηστήν τινα σημάτων λέγειν, μιμητικὸν ἄνθρωπον, καὶ πρὸς πάντα σχηματίζεσθαι, καὶ μεταβάλλεσθαι δυνάμενον, ὡς καὶ ὕδατος ὑγρότητα μιμεῖσθαι, καὶ πυρὸς ὀξύτητα ἐν τῇ τῆς κινήσεως σφοδρότητι, καὶ λέοντος ἀγριότητα, καὶ παρδάλεως θυμὸν, καὶ δένδρου βάσημα. καὶ ὅλως, ὅ, τι καὶ θελήσειεν. ὁδὲ μῦθος, παραλαβὼν πρὸς τὸ παραδοξότερον, τὴν φύσιν αὐτῆς διηγήσατο, ὡς γενομένου πάντα, ἄνδρ

catio, & chori, & sacrificium. Quibus bis, puta oriente & desinente die, deum placant. Æthiopes verò bellum cum saltatione ineunt. Nec quisquam Æthiopum, sagittam à capite demptam, (nam hoc loco pharetræ vtuntur, ipsi radiorum instar tela circumligantes) emittit, quin priùs saltauerit, ac specie minatus sit, & saltatione hostem antè deterruerit. Æquum verò est, vt India & Æthiopia peragratis, in vicinam Ægyptum oratione descendamus. Vetus enim illa fabula Proteum illum Ægyptium, nihil aliud quàm saltatorem fuisse mihi innuere videtur, hominem imitandi peritum, quique in varias species & formas mutare se posset, vt & aquæ humiditatem, & ignis celoritatem in motus vehementia, & leonis immanitatem, & Pardalis impetum, & arboris quassum, denique quicquid vellet, imitaretur. Cæterùm hæc fabula, rem contra omnium opinionem assumens, quasi in ea mutaretur, quæ imitabatur, ingenium ipsius explicauit. Qua facultate

ἐμιμεῖτο, ὅσῳ δὲ καὶ τοῖς

νῶ ὀρχεμένοις παρέστηκεν. ἴδοις
τ' ἂν ἓν αὐτὸν πρὸς τ' αὐτὸν
κομιδῆς ὠκέως διαλλαττόμενον,
καὶ αὐτὸν μιμουμένους τὸν Πρω- A
τέα. ἐνῆν δ' ἴσως καὶ τὴν
Ἐμπουσαν τὴν ἐς μυείας μορ-
φὰς μεταβαλλομένην, τοιαύ-
την τινὰ αὐθρωπον γενέσθαι τὸ
μῦθον παραδιδόναι. ἐπὶ τού- B
τοις δηλονότι μὴ δ' τ' Ρωμαίων
ὀρχήσεως ἀμνημονεῖν, ὧν οἱ ἐυ-
γενέσταται αὐτῶν, τῷ πολεμι-
κωτάτῳ τ' θεῶν Ἄρει, οἱ
Σάλιοι καλούμενοι, ἱερωσύνης C
δ' τοῦτο ὄνομα, ὀρχοῦνται σεμ-
νοτάτην τε ἅμα, καὶ ἱερωτά-
την. βιθυνὸς δ' μῦθος καὶ ἔτι
ς, οὐ πάνυ τῶν Ἰταλικῶν
ἀλλότριος, οἱ τ' Πρίαπον D
δαίμονα πολεμικὸν, τῶν Τι-
τάνων οἶμαι ἕνα, ἢ τ' Ἰδαίων
δακτύλων, τοῦτο ἔργον πε-
ποιημένον, τὸ ἐνόπλια παιδεύ-
ειν, παραλαβόντα παρὰ τῆς E
Ἥρας τ' Ἄρη, παῖδα μὲν ἔτι,
σκληρὸν δ', καὶ πρὸς τὰ με-
ρίσι ἀνδρεικὸν, καὶ προστησόν
ὁπλομαχεῖν διδάξαι, πρὶν τέ-
λειον ὀρχησιν ἀπειργάσατο. καὶ
ἐπὶ τούτῳ, καὶ μισθὸς αὐτῷ
παρὰ τ' Ἥρας ἐγένετο, δεκά-
τῶν ἀεὶ τῶν ἐν τῷ πολέμου
περιγινομένων τῷ Ἄρει, παρ'

& huius temporis ſaltatores
ſunt prædicti : ac proinde
videris ipſos eodem tem-
pore confeſtim immutari,
ipſúmque Proteum imitari.
Quinetiam conijciendum
eſt, Empuſam quæ in for-
mas innumeras mutabatur,
huiuſmodi ſaltatricem
fabulis fuiſſe traditam. Præ-
ter hæc æquum eſt, vt ne-
que Romanæ ſaltationis o-
bliuiſcamur, quam Roma-
norum nobiliſſimi quique,
Marti Deorum bellicoſiſ-
ſimo, qui Salij vocantur,
quòd eſt ſacerdotij nomen,
grauiſſimam & religioſiſſi-
mam exercent. Neque hæc
Bithyna fabula, multum
ab inſtituto Italorum ab-
horret, quæ perhibet Pria-
pum bellatorem Deum, ve-
rum opinor ex Titanibus
aut Dactylis Idæis, opus il-
lud factum, ad rerum mili-
tarium inſtitutionem, Mar-
tem à Iunone acceptum ad-
huc puerum, ſed durum, ac
præter modum virilem, non
priùs armis depugnare do-
cuiſſe, quàm perfectum ſal-
tatorem reddidiſſet. Quam-
obrem & merces illi à Iu-
none deſtinata eſt, vt de-
cimam partem ſpoliorum
bello partorum à Marte ſem-
per acciperet. Neque enim

αὐτῶ λαμβάνειν. τὰ μὲν γὰ

Διονυσιακὰ, καὶ Βακχικὰ, οἶμαί σε μὴ προσμένειν ἐμοῦ ἀκοῦσαι, ὅτι ὀρχήσεως ἐκεῖνα πάντα ἦν. τριῶν γοῦν ὄντων τῶν γλαφυρωτάτων ὀρχήσεων, κόρδακος, καὶ σικιννίδος, καὶ ἐμμελείας, οἱ Διονύσου θεράποντες, οἱ Σάτυροι, ταύτας ἐξευρόντες, ἀφ' αὑτῶν ἑκάστην ὠνόμασαν. καὶ ταύτῃ τῇ τέχνῃ χειρωσάμενος ὁ Διόνυσος, Τυῤῥηνοὺς, καὶ Ἰνδοὺς, καὶ Λυδοὺς ἐχειρώσατο, καὶ φίλον οὕτω μάχιμον τοῖς αὐτοῦ θιάσοις κατωρχήσατο. ὥστε ὦ θαυμάσιε, οὐκ ἂν ἀσόσιον ἡγήσαιο ἐπιτηδεύματος θείου τε ἅμα, καὶ μυστικοῦ, καὶ τοσούτοις θεοῖς ἐσπουδασμένου, καὶ ὅτι πρὸς αὐτῶν δρεψώμου, καὶ τοσαύτην τέρψιν ἅμα, καὶ παιδιὰν ὠφέλιμον παρεχομένου. θαυμάζω δέ σου κἀκεῖνο, εἰδὼς Ὁμήρου, καὶ Ἡσιόδου μάλιστα ἐρασθέντα, ὅτι σε, αὖθις δὲ ὅτι τῶν ποιητῶν ἐπαίειμι, πῶς αὐτοῖς διαγγέλλεται ἐκείνοις τολμᾷς, περὶ τῶν πάντων ὀρχησιν ἐπαινοῦσιν. ὁ μὲν γὰρ Ὁμήρος, τὰ ἥδιστα, καὶ κάλλιστα καταλέγων, ὕπνον, καὶ φιλότητα, καὶ μολπὴν, καὶ ὄρχησιν, μόνην ταύτην ἀμύμονα ὠνόμασε, προσμαρτυρήσας

arbitror te expectare vt ex me audias Dionysiaca & Bacchica, illa omnia genus fuisse saltationis. Cùm itaque tria sint celeberrima saltationum genera, puta Cordax, Sicinnis, & Emmeleia, quibus Satyri Bacchi ministri inuentis, singulis à se nomen indiderunt: hac saltandi arte vtens Bacchus, Tyrrhenos, Indos, & Lydos subiugauit, & gentes adeò bellicosas ipsis cum thiasis saltatione debellauit. Quocirca, ô admirande, vide ne sit impium in crimen vocare tam diuinum institutum, & mysticum, & tantis à Dijs studiosè cultum, & in ipsorum honorem exerceri solitum, & quod tantam oblectationem simul, & vtilem lusum exhibet. Sed illud de te miror, cùm sciam te Homeri & Hesiodi amantissimum esse (Iterum enim ad poëtas redeo) qua fronte illis contradicere audeas, qui præ omnibus Saltationem laudant. Nam Homerus res omnium suauissimas & pulcherrimas recensens, nempe somnum, amorem, cantum, & saltationem, solam hanc inculpatam appellauit, asscribens

γὴν Δία καὶ τὸ ἡδὺ τῇ μολπῇ, ἄμφω ἀμφότερα τῇ ὀρχηστικῇ πρόσεστι. καὶ ὠδὴ γλυκερὴ, καὶ ὀρχησμὸς ἀμύμων, ὃν σὺ γοῦν μωμᾶσθαι ὀπυιεῖς. καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς ποιήσεως. Ἀλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμήια ἔργα, Ἀλλῳ δ' ὀρχηστύν τε, καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδήν. ἱμερόεσσα γὰρ ὡς ἀληθῶς, ἡ μετ' ὀρχήσεως ᾠδὴ, καὶ δῶρον θεῶν τοῦτο κάλλιστον. καὶ ἔοικεν εἰς δύο διῃρηκὼς ὁ Ὁμηρος τὰ παίγματα πρήγματα, πόλεμον, καὶ εἰρήνην, τούτῳ τῷ πολέμου μόνα τούτων ὡς κάλλιστα ἀπεδεδεικέναι. ὁ δὲ Ἡσίοδος, οὐ παρ' ἄλλου ἀκούσας, ἀλλ' ἰδὼν αὐτὸς ἔωθεν εὐδὺς ὀρχουμένας τὰς μούσας, ἐν ἀρχῇ τῶν ἐπῶν τοῦτο περὶ αὐτῶν τὸ μέγιστον ἐγκώμιον διηγεῖται, ὅτι περὶ κρήνην ἰοειδέα πόσιν ἁπαλοῖσιν ὀρχεῦνται, τῷ πατρὸς μεγάλοιο βωμὸν περιχορεύουσαι. ἀλλὰ σὺ μὴ ὦ γυναῖε, μουσικὴ θεομαχῶν, ὑβρίζεις εἰς τὴν ὀρχηστικήν. ὁ Σωκράτης δέ, σοφώτατος ἀνὴρ, εἶγε πιστευτέον τοῦτο περὶ αὐτοῦ λέγοντι τῷ Πυθίῳ, οὐ μόνον ἐπῄνει τὴν ὀρχηστικήν, ἀλλὰ καὶ ἐκμαθεῖν αὐτὴν ἠξίου, μάγιστον

per Iouem, cantui dulcedinem, quæ ambo arti saltandi adsunt, & cătio dulcis, & inculpata Saltatio, quam tu nunc vituperare cogitas. A Rursus alia in parte suę poëseos, ait. *Nam Deus, hunc belli reddit virtute, choreis Illum, alium grato cantus modulamine clarum.* Suauis enim profectò cantilena quę B cum Saltatione est coniuncta, & hoc Deorum munus pulcherrimum. Ac mihi videtur Homerus mortalium res omnes in duo diuisisse, Bellum, & Pacem, & C rebus bellicis has solas vt pulcherrimas opposuisse. Atque Hesiodus, qui ex alio non audiuit, sed ipsemet vidit statim ab auroræ exortu saltantes Musas, sui carmi- D nis initio de illis hoc maximum profert encomium, Nimirum eas circum fontem ferrugineum mollibus pedibus tripudiare, choreas agentes circum patris aram. E Tu verò generose, tantum non cum Dijs pugnans, in saltandi artem es contumelioſus. Verùm Socrates, vir sapientissimus, si hoc de ipso dicenti Pythio est credendum, non modò laudauit artem saltandi, sed eam etiam discere voluit, cùm concinnitati, elegantiæ, νέμων εὐρυθμίᾳ, καὶ εὐμουσίᾳ,

καὶ κινήσει ἐμμελεῖ, καὶ εὐσχημοσύνῃ τῶ κινουμένου. καὶ ἐκ παιδὸς γέρων ἀνὴρ, ἐν τῶν σπουδαιοτάτων μαθημάτων καὶ τοῦτο ἡγούμενος εἶναι. καὶ ἐμελλέ γε ἐκεῖνος περὶ ὀρχησικὴν ὁ μετοίως ἀπουδάσεσθαι, ὅσγε καὶ τὰ μικρὰ ἐκ ὤκνει μανθάνειν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ διδασκαλεῖα τῶν αὐλητρίδων ἐφοίτα, καὶ παρ' ἑταίρας γυναικὸς ἐκ ἀπηξίου τοιοῦτόν τι ἀκούειν ἢ ἀσυσίας. καίτοι ἐκεῖνος ἄρτι ἀρχομένω ἐώρα τὴν τέχνην, καὶ οὐδέπω εἰς τοσοῦτον κάλλος διηκριβωμένην. εἰ δ' τὸν νοῦν ἐπὶ μέγιστον προσαγόντας αὐτὴν ἐδύνατο, εὖ οἶδα, πάντων ἂν ἐκεῖνός γε ἀφέμενος, μόνῳ τῷ διαφέροντι τούτῳ τὸν νοῦν ἂν προσέσχε, καὶ τοὺς παῖδας ἐκ ἂν ἄλλο τι περὶ αὐτῆς ἐδίδαξατο. δοκεῖς δέ μοι ὅταν κωμῳδίαν, καὶ τραγῳδίαν ἐπαινῇς, ἐπιλελῆσθαι ὅτι καὶ ἐν ἑκατέρᾳ ἐκείνων ὀρχήσεως ἴδιόν τι εἶδός ἐστιν. οἷον, τραγικὴ μέ, ἡ ἐμμέλεια. κωμῳδικὴ δ', ὁ κόρδαξ. ἐνίοτε δ' καὶ τετάρτη, σικιννίδος προσλαμβανομένης. ἐπεὶ δ' ἐν ἀρχῇ καὶ προεπεμνήσθη ἡ ὀρχήσεως, ἥ τραγῳδίαν, καὶ ἥ

motui decenti, eiúſq; quod mouetur venuſtati plurimum tribueret. Nec veritus eſt ætate iam grandior Saltationem inter maximè A ſerias diſciplinas habere: nec ei perdiſcendæ parum erat operæ impenſurus, quē etiam leuiora diſcere non piguit: ſed tibicinarum quoque ſcholas frequentauit, neque à meretrice mu- B liere Aſpaſia ſerium quippiam audire dedignatus eſt. Atqui ille artem non ita pridem natam vidit, nec tanta pulchritudinis acceſ- C ſione conformatam. Quiſi nunc eos quorum opera in ſummum vſque faſtigium euecta eſt, ſpectaret, ſat ſcio illum reliquis omnibus poſthabitis, hiſce duntaxat D ſpectaculis animum adhibiturum, neque pueros quicquam priùs Saltatione edocturum. Videris autem mihi cùm laudes Comœdiam & Tragœdiam, oblitus eſſe, in vtraque illarum proprium E Saltationis genus eſſe, puta in Tragœdia, Emmeliam, in Comœdia, Cordacem, non nunquam & tertiam, quum Sicinnis aſſumitur. Quandoquidem autem initio Saltationi prætulisti Tragœdiam, & Comœdiam, & circumforaneos tibicines, κωμῳδίαν, καὶ αὐλητὰς κυκλίους,

καὶ κιθαρῳδίαν, ἀναγώνια ταῦτα, καὶ διαῤῥῆτο σημεῖα θεσπεσιπῶν, φέρε νῦν αὐτέξεταστωμεν τὴν ὄρχησιν ἕκαστον αὐτῶν. καίτοι τὸν μὲν αὐλὸν, εἰ δοκεῖ, καὶ τὴν κιθάραν, παρῶμεν. μέρη γὰρ ἂν εἴη ταῦτα τῆς ὀρχηστικῆς ὑπηρεσίας καὶ ταῦτα. τὴν δὲ τραγῳδίαν δέ γε ἀπὸ τοῦ σχήματος πρώτου καταμαθωμεν, οἷα ἐστὶν, ὡς εἰδεχθὲς ἅμα, καὶ φοβερὸν θέαμα εἰς μῆκος ἄῤῥυθμον ἠσκημένος ἀνθρωπος, ἐμβάσεις ὑψηλοῖς ἐπεχούμενος, πρόσωπον ὑπὲρ κεφαλῆς αἰωρούμενον ὀγκώμενος, καὶ σῶμα κεχηνὸς πάμμεγα, ὡς καταπόμενος τοὺς θεατάς. ἐῶ λέγειν περιστρόφια, καὶ περιαγωγία, περιδρομὰς, καὶ ὀπτεχνοτέρας παχύτητα περισσοτέρου μένους, ὡς μὴ τὸ μῆκος ἡ ἀῤῥυθμία ἀνελέγχοιτο. εἶτ' ἔνδοθεν αὐτὸς κεκραγὼς, ἑαυτὸν ἀναβακχῶν, καὶ καταβακχῶν, ἐνίοτε καὶ περιάδων τὰ ἰαμβεῖα, καὶ τὸ δὴ αἶσχιστον, μελῳδῶν τὰς συμφορὰς, καὶ μόνης τῆς φωνῆς ὑπεύθυνον παρέχων ἑαυτόν. τὰ γὰρ ἄλλα, τοῖς ποιηταῖς ἐμέλησε, περισσόλλως ποτὲ γλωμώδεις. καὶ μέχρι μὲν Ἀνδρομάχη τις, ἢ

& citharæ cantum, spectaculis conuenientia hæc, ac proinde grauia nuncupans, age nũc eorum vnumquodque cum Saltatione comparemus. Verùm, si videtur, tibiam & citharam omittamus: quæ sunt partes Saltatoris administræ. Porrò Tragœdiam primùm ab habitu cognoscamus, cuiusmodi sit, quàm sit deforme, simúlque horrendum spectaculum, scilicet homo in longitudinem inconcinnam factus, altis cothurnis ingrediens, larua caput obductum habens, & amplo hians ore, tanquam deuoraturus spectatores, non dico pectoralia, ventralia, adscititiam, & artificialem crassitudinem fingens, ne longitudine discors compositio in tenui corpusculo magis reprehendatur: deinde intus vociferans, se ipsum retorquens, & distorquens, nonnunquam iambos cantillans, quódque turpissimum est, calamitates modulans, ac soli voci semet obnoxium præstans. Nam cætera priscis poëtis curæ fuerũt. Et quandiu quis Andromachen, aut Hecubam agit, tolerabilis est cantip.

Ἐχέδωρ ὅτι, φοιτητὸς ἡ φιλό.

ὅταν ἡ Ἡρακλῆς αὐτὸς εἰσελ-
θὼν μονῳδῇ, ὁπλαδόμος
αὐτῷ, καὶ μήτε πῶ λέοντῆν
αἰδεσθεὶς, μήτε τὸ ῥόπαλον,
ὃ πεποίηται, σολοικίαν τοῦ φέρ- A
τατα εἰκότως φαίη ἄν τις τὸ
ὡρύγμα. καὶ γὰρ αὖ, ὅπερ ἐπι-
καλεῖς τῇ ὀρχηστικῇ, τὸ, ἄνδρας ὄντας μιμεῖσθαι γυναῖκας,
κοινὸν τοῦτο καὶ τῆς τραγῳδίας, B
καὶ τῆς κωμῳδίας ἔγκλημα ἂν
εἴη. πλείστοις γοῦν ἐν αὐτοῖς
τῶν ἀνδρῶν αἱ γυναῖκες. ἡ
κωμῳδία δ', καὶ τῶν προσ-
ώπων αὐτῶν τὸ καταγέλα- C
στον, μέρος τῆς τερπνῆς αὐτῆς
γενέμενον, οἷα δ' ἄφων, καὶ τι-
βίων, καὶ μαγείρων πρόσωπα. τὸ δὲ τῆς ὀρχήσεως σχῆμα,
ὅσα μὲ κόσμιον, καὶ εὐπρεπὲς, D
οὐκ ἐμὲ χρὴ λέγειν. δῆλα γὰρ
τοῖς μὴ τυφλοῖς ταῦτα. τὸ δὲ
πρόσωπον αὐτὸ, ὡς καλλίστου,
καὶ τῷ ὑποκειμένῳ δράματι
ἐοικὸς, οὐ κεχηνὸς δ', ὡς
ὀνείνα, ἀλλὰ συμμεμυκός. E
ἔχει γὰρ πολλοὺς τοὺς ὑπὲρ αὐ-
τῆς βοῶντας. πάλαι μὲ γὰρ
αὐτοὶ καὶ ἤδην, καὶ ὠχριῶντο. εἶτ'
ἐπειδὴ κανκυλίων, τὸ ἆθλημα φ
ὠδλῳ ἐπετάρατεν, ἄμεινον ἔδοξεν ἄλλοις αὐτοῖς ὑπᾴδειν. αἱ
δ' ὑποδέσεις, κοιναὶ ἀμφοτέροις,

Sed quum Hercules in scenam ingressus carmen lugubre canit, sui oblitus, nec reuereitus leoninam pellem, & clauam qua circundatur, istud sanæ mentis homo, solœcismum meritò vocarit. Quinetiam quod in arte saltandi vituperabas, viros nimirum esse mulierum imitatores, hoc quidem commune & Tragœdiæ, & Comœdiæ est vitium: ac plures in ijs sunt mulieres quàm viri. Quinetiam Comœdia, ridiculas personas, partem oblectationis ipsi tribuit, quales sunt Dauorum, Tibiorum, & coquorum personæ. Sed enim Saltationis habitus, quàm sit ornatus & decorus nihil attinet me dicere, cùm hæc non cæcutientibus sint perspicua. Ipsa verò persona est elegantissima, subiectæque fabulæ conuenit, nec illorum instar, hiat, sed comprimitur. Nam complures habet qui pro se vociferantur. Nam olim Saltatores ipsi canebant, & saltabant: deinde quia continuo motu grauatus anhelitus cantum turbabat, consultius visum est vt ipsis alij succinerẽt. Porrò cõmunia vtrisque sunt argumenta,

καὶ οὐδὲν τι διακεκριμθαι τῶν
γελοίων αἱ ὀρχήσεις, πολλῷ
ὅσῳ ποικιλώτεραι αὗται, καὶ
πολυμαθέστεραι, καὶ μυείας
μεταβολὰς ἔχουσαι. εἰδὲ μὴ
ἀναγώνιος ἡ ὄρχησις, ἐκεῖνο
φημὶ εἶναι αἰτίαν, τὸ δόξαι
τοῖς ἀγωνοθέταις μεῖζον, καὶ
σεμνότερον τὸ πρᾶγμα, ἵνα ὥστε
εἰς ἐξέτασιν καλεῖσθαι. ἐῶ λέ-
γειν ὅτι πόλις ἐν Ἰταλίᾳ, τῆς
Χαλκιδικῆς γλύσις ἡ ἀρίστη, καὶ
τοῦτο ὥσπερ τι κόσμημα, τῷ
παρ' αὐτοῖς ἀγῶνι πεφορτέθεικεν.
ἐθέλω δέ σοι ἐνταῦθα ἤδη
ἀπολογήσασθαι ὑπὲρ τῶν παραλε-
λειμμένων τῷ λόγῳ, πάμπολ-
λων ὄντων, ὡς μὴ δόξαν ἀ-
γνοίας, ἢ ἀμαθίας παρέχωμαι.
οὐ γάρ με λέληθεν ὅτι πολλοὶ
τῶν ἡμῶν περὶ ὀρχήσεως συγ-
γεγραφότες, καὶ πλείστην δια-
πεπείβλωκε τῆς χαρᾶς ἐποίησαντο,
πάντα τὰ ὀρχήσεως τὰ εἴδη
ἐπεξιόντες, καὶ ὀνόματα αὐτῶν
καταλέγοντες, καὶ οἷα ἕκαστα, καὶ
ὑφ' ὅτου εὑρέθη, πολυμαθείας
ταύτην ἐπίδειξιν ἡγούμενοι
παρέξειν. ἐγὼ δ', μάλιστα μὲ
τὴν περὶ τοῦτα φιλοπονίαν,
ἀπειρόκαλόν τε, καὶ ὀψιμα-
θῆ, καὶ ἐμαυτῷ ἄχαριν οἶδα
εἶναι. καὶ διὰ τοῦτο παρίημι.

nulláque in re à tragicis differunt saltatoria, nisi quòd ista sunt varietate ornatiora, eruditiora, innumeráſque mutationes habent. Quòd si Saltatio non sit ad certamen composita, causam hãc esse dico, quòd certaminum præfecti, maiorem hanc & grauiorem censuerint, quàm vt in inquisitionem vocaretur. Missum facio ciuitatem in Italia, Chalcidici generis præstantissimam, eam velut ornamentum, certamini quod apud ipsos decertatur, adiecisse. Cæterùm hîc iam volo rerum non paucarum, quas in oratione prætermisi defensionem susciperé, ne quã ignorantiæ vel imperitiæ opinionem præbeam. Non enim nescio complures ante nos de Saltatione libros conscripsisse, plurimámque in scriptis operam posuisse, vt omnes Saltationis species recenserent, omniáque earum nomina enumerarẽt: tum cuiusmodi vnaquæque, quísque illius inuentor, existimantes hoc multiplicis eruditionis specimen fese præbituros. Ego verò contentionem circa ista, ineptam & ferę eruditionis, mihíque intempestiuam esse puto: proinde illam prætermitto.

ἔπειτα δ', καὶ ἐκεῖνό σε ἀξιῶ ἐνθυμεῖν, καὶ μεμνῆσθαι, ὅτι μοι νυνὶ οὐ πᾶσαν ὄρχησιν παρελθεῖται γλωττολογεῖν, ἀλλὰ τῶν τὸν ποιητὴν ὑποτεθησαμένων τῷ λόγῳ, ὀρχήσεων ὀνόματα καταριθμήσασθαι, πολλὴν ὅσην ἐν ἀρχῇ ἐλέγομεν ἐπιμέλειαν, τὰς γνωριμωτέρας αὐτῶν παρειλημμένος. ἀλλὰ τό γε ἐν τῷ παρόντι μοι κεφάλαιον τοῦ λόγου, τοῦτό ἐστι, πολλὴν νυνὶ ὄρχησιν καθιζῶσαν ἐπαινέσαι, καὶ δεῖξαι ὅσα ἐν αὐτῇ τέρπνα, καὶ χρήσιμα περιλαβεῖν ἔχει, καὶ πάλαι ἀρχαιόθεν ἐς τοσοῦτον κάλλος ἐπιδοῦσαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς Σεβαστοῖς μάλιστα. αἱ μὲν γὰρ πρῶται ἐκεῖναι, ὥσπερ τινὲς ῥίζαι, καὶ θεμέλιοι τῆς ὀρχήσεως ἦσαν. τὸ δ' ἄνθος αὐτῆς, καὶ τὸν τελειότατον καρπὸν, ὅσπερ νυνὶ μάλιστα ἐς τὸ ἀκρότατον ἀποτετέλεσται, τοῦτο νυνὶ ὁ ἡμέτερος λόγος διεξέρχεται, παρεὶς τὸ θερμαυχίζειν, καὶ γέφυραν ὀρχεῖσθαι, καὶ τὰ ἄλλα, ἃς μηδὲν τῇ νυνὶ ταύτῃ ἐπιθεσπίκοντα. ἁδὲ γὰρ ἐκεῖνο τὸ φρύγιον ἢ ὀρχήσεως εἶδος, τὸ παρθένιον, καὶ συμποτικὸν μὲν μέθης γνώρισμον, ἀγωνικὸν πολλάκις πρὸς αὐλήματα γυναικεῖον ὀρχούμενον, πρὸ-

Deinde, te illud etiam cogitare, & meminisse velim, mihi non esse propositum vt nunc omnis Saltationis genus recenseam, neq; hunc orationi meæ scopum instituisse, vt Saltationum nomina enumerem, præterquã earum quas vt generaliores delectas initio commemoraui. Verùm in præsentia mihi caput orationis istud est, vt nunc vsitatam Saltationem laudem, planúmque faciam quantum cum voluptatis, tum vtilitatis in se complectatur, & vt non olim cœpit tantum elegantiæ incrementum capere, sed potissimùm Augusti temporibus. Quippe priores illæ tanquam radices & fundamenta Saltationis fuêre. Sed florem illius, & absolutissimum fructum, qui nunc maximè summam perfectionem attigit, nostra hæc oratio exponit, omissa thermaystride, & gruis Saltatione, & alijs, vt quæ nunc vsitatæ non conueniant. Neque enim Phrygiã illam Saltationis speciem, petulantem & conuiualem, quę cum ebrietate exercetur, rusticis plerunque ad muliebrem tibiæ cantũ saltantibus

δρᾷ, καὶ καματηρὰ πηδήματα, καὶ νῦν ἔτι ταῖς ἀρχαικαῖς ὀπλομαχίαις ἐμπολιτεύονται, ὡς ἀγροικίας παρέλιπον, ἀλλ' ὅτι μηδὲν τούτων τῇ νῦν ὀρχήσει κοινωνεῖ. καὶ γὰρ ὁ Πλάτων ἐν τοῖς νόμοις, τὰ μὲν, τίνα εἶδη ἐπαινεῖ ταύτης, τὰ δ', πάνυ ἀποξέων, διαιρῶν αὐτὰ ἐς τε τὸ τερπνὸν, καὶ τὸ χρήσιμον. καὶ ἀπολαύνων αὐτῶν ἀσημονέστερα, φορτικῶν δ', καὶ θαυμάζων θάτερα. καὶ περὶ μὲν αὐτῆς ὀρχήσεως, τοσαῦτα. τὸ γὰρ πάντα ἐπιξέοντα μικύνειν τὸν λόγον, ἀπιεροκάλον. ἃ δ' τὸν ὀρχηστὴν αὐτὸν ἔχειν χρὴ, καὶ ὅπως δεῖ ἠσκῆσθαι, καὶ ἃ μεμαθηκέναι, καὶ οἷς κρατυνέειν τὸ ἔργον, ἤδη σοι δίειμι, ὡς μάθῃς, οὐ τῶν ῥᾳδίων, καὶ τῶν ξυμπεταχρεϊζων ὅσων ἡ τέχνη, ἀλλὰ πάσης παιδεύσεως ἐς τὸ ἀκριβέστατον ἀφικνεῖσθαι, οὐ μουσικῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ ῥυθμικῆς, καὶ γεωμετρικῆς, καὶ ἧ σοῦ φιλοσοφίας μάλιστα, τῆς τε φυσικῆς, καὶ τῆς ἠθικῆς. πλὴν γὰρ διαλεκτικῆς αὐτῆς περιεργίαν, ἄχρηστον αὐτὴν γενόμενον. ἐμοὶ γὰρ οὐδὲ ῥητορικῆς ἀφέστηκεν, ἀλλὰ καὶ ταύτης μετέχει, καθ' ὅσον ἡδονῆς τε, καὶ παιδιᾶς ὀπαδικὴ ὅτιν, οὐ καὶ οἱ ῥήτορες χλίχονται.

saltus vehementes & laboriosos, & qui etiamnum ruri redundãt, ignarus omisi: sed quia cũ huius tẽporis Saltatione nihil commune habet. Quandoquidẽ Plato in legib⁹, alias quidẽ huius speciem probat, alias omnino reprobat, eas diuidẽdo in Iucũdã, & Vtilẽ, & ex illis indecẽtiores exigendo, alias verò anteponendo, & admirando. Et hęc quidem de Saltratione dicta sufficiant. Etenim singulis persequendis orationẽ producere, ineptum est. Verùm ea quæ Saltatorẽ habere oportet, & rationem qua eum exerceri par est, & quæ didicisse, quibúsque opus munire debet, iã tibi expediã, vt noris hanc artẽ non esse ex facilibus, & parabilibus, sed ex ijs quæ disciplinæ cuiusuis fastigium pertingunt, nõ solùm musices, sed etiã rhythmices, & geometrices, cùm primis verò tuę philosophię & physices, & ethices: sed superfluam illam dialectices anxietatem, parum sibi commodam existimauit. Neque verò abhorretà Rhethorica, sed & illi⁹ est particeps, quatenus mores & affectus demonstrat, quos ipsi etiam rethores exprimere student.

Neque

οὐκ ἀπήλλακται ὑ γραφικῆς, ἢ πλαστικῆς, ἀλλὰ ἢ τοῖς ἐν τούτοις εὐρυθμίαν μάλιστα μιμουμένη φαίνεται, ὡς μηδὲν ἀμείνω μήτε Φειδίαν αὐτῆς, μήτε Ἀπελλῆ εἶναι δοκεῖν. πρὸ πάντων ὑ, Μνημοσύνην, ἢ τὴν θυγατέρα αὐτῆς Πολύμνιαν, ἴλεων ἔχειν αὐτῇ προσήκει, ἢ μεμνῆσθαι πειρᾶται ἁπάντων. καὶ γὰρ τοι τὸν ὁμηρικὸν Κάλχαντα, τὸν ὀρχηστὴν εἰδέναι χρὴ, τά τε ὄντα, τὰ τ' ἐσόμενα, πρό τ' ἐόντα, ὡς μηδὲν αὐτὸ διαλανθάνειν, ἀλλ' εἶναι πρόχειρον τὴν μνήμην αὐτῷ. ἢ τὸ μὲν κεφάλαιον τῆς ὑποθέσεως, μιμητική τίς ὅστιν ἐπιστήμη, καὶ δεικτική, καὶ τῶν ἐννοηθέντων ἐξηγητική, καὶ τῶν ἀφανῶν σαφήνιστική. ἢ ὅπερ ὁ Θουκυδίδης φησὶ τὸν Περικλέους ἔπαινον τὸν ἀνδρεῖα, τοῦτο ἢ τὸ τῆς ὀρχήσεως ἀκέστατον ἂν ἐγχώριον εἴη, γνῶναί τε τὰ δέοντα, ἢ ἑρμηνεῦσαι αὐτά. ἑρμηνείαν ὑ νῦν, τὴν σαφήνειαν τῶν σημάτων λέγω. ἡ ὑ πᾶσα τῷ ἔργῳ χορηγία, ἡ παλαιὰ ἱστορία ἐστὶν, ὡς προεῖπον, ἢ ἡ πρόχειρος αὐτῆς μνήμη τε, καὶ μετ' εὐπρεπείας ἐπίδειξις. ἀπὸ γὰρ χάους εὐθὺς, καὶ τῆς πρώτης τῆς κόσμου γενέσεως ἀρξάμενον,

Neque aliena est à pingendi, & fingendi arte, verùm illarum in exprimendis membris concinnitatem maximè imitari videtur: vt nequaquam illa præstantior vel Phidias, vel Apelles videatur. Ante omnia verò Mnemosynen, eiúsque filiam Polymniam, sibi propitiam obtinere proponit, & omnium meminisse conatur. Etenim iuxta Calchantem Homericum, necesse est Saltatorem scire, *Quæ sint, quæ fuerint, quæ mox ventura trahantur*: vt eorum nihil ignoret, imò expeditam memoriá habeat. Quod autem est argumenti caput, hæc scientia est imitatrix, demonstratiua, mentis conceptuum explicatrix, & obscurorum declaratrix. Et quod de Pericle, ipsius in laudem dixit, hæc etiam summa fuerit Saltatoris laus, nosse quid deceat, idque explicare. Nunc verò interpretationem, habituum explicationem dico. Materiam autem omnem operi suppeditat vetus historia, vt ante dixi, eiúsque prompta recordatio, & cum decore demonstratio. Nam statim à chao, primáq; mundi origine, ducto initio,

χεν αὐτὸν ἅπαντα εἰδέναι, ἀρξάμενον ἀπὸ τῶν κατὰ τὴν Κλεοπάτραν τὴν αἰγυπτίαν. τούτῳ δὲ τῷ διαστήματι πειρωμένῳ ἡμῖν ἐν τῇ ὀρχήσει πολυμαθεῖα, καὶ τὰ διὰ μέσου μαλιστα ἴσως, οὐρανὸν τεμεῖν, Ἀφροδίτης γένεσιν, Τιτάνων μάχην, Διὸς γήρασιν, Ῥέας ἀπάτην, λίθου καταβολήν, Κρόνου δεσμὰ, καὶ τῶν περὶ Ἀδελφεῶν κλῆρον. εἶτα ἑξῆς, Γιγάντων ἐπανάστασιν, πυρὸς κλοπὴν, ἀνθρώπων πλάσιν, Προμηθέως κόλασιν, ἔρωτος ἰσχὺν ἑκατέρου. καὶ μετὰ ταῦτα, Δήλου πλάνην, Λητοῦς ὠδῖνας, καὶ Πύθωνος ἀναίρεσιν, καὶ Τιτυοῦ ἐπιβουλὴν, καὶ τὸ μέσον τῆς γῆς εὑρεσιλόγιον, πᾶσιν τοῖς ἀστοῖς. Δευκαλίωνα ὅτι τούτοις, καὶ τὴν μεγάλην ὅτι τούτου τὸ βίου ναυαγίαν. καὶ λαρνακα μίαν, λείψανον τὸ ἀνθρωπίνου γένους φυλάττουσαν, καὶ ὅτι λίθων ἀνθρωποι πάλιν. εἶτα, Ἰάχου ἀποσπασμὸν, καὶ Ἥρας δόλον, καὶ Σεμέλης καταφλέξιν, καὶ Διονύσου ἀμφοτέρας τὰς γονὰς, καὶ ὅσα

vsque ad Cleopatræ Ægyptiæ tempora, ipsum cuncta scire necesse est. Hoc enim sæculorum interuallo nobis circumscribatur multiplex illa scientia Saltatori comparanda. Mediáque potissimùm sciat, Cœli sectionem, Veneris partus, Titanum pugnam, Iouis natiuitatem, Rheæ fraudem, lapidis suppositionem, Saturni vincula, trium fratrum sorte diuisam hæreditatem. Deinde Gigantum seditionem, ignis furtum, hominum formationem, Promethei supplicium, Amoris vtriusque robur. Post hæc Deli errationem, Latonæ parturientis dolores, Pythonis cædem, Tityi insidias, & medium terræ aquilarum volatu inuentum. Præterea Deucalionem, magnúmque illius ætate naufragium, & vnicam arcam quæ generis humani reliquias conseruauit, rursúsque natos ex lapidibus homines. Postea Iachi laceration em, & Iunonis dolum, & Semeles conflagrationem, & Bacchi vtramque stirpem. Quæ de Minerua, quæ de

περὶ Ἀθηνᾶς, καὶ ὅσα

Ηφαίστου, καὶ Ἐρεχθονίου, καὶ τὴν ἔριν τὴν περὶ τῆς Ἀττικῆς, καὶ ἀλιρρόθιον, καὶ τὴν ἐφετείαν ἐν Ἀρείῳ πάγῳ κρίσιν. καὶ ὅλως, τὴν ἀττικὴν πᾶσαν μυθολογίαν. Χαριέστης δ', τὴν Δήμητρος πλάνην, καὶ Κόρης εὕρεσιν, καὶ Κελεοῦ ξενίαν, καὶ Τριπτολέμου γεωργίαν, καὶ Ἰκαρίου ἀμπελουργίαν, καὶ τὴν Ἠριγόνης συμφοράν, καὶ ὅσα περὶ Βορέου, καὶ ὅσα περὶ Ὠρειθυίας, καὶ Θησέως, καὶ Αἰγέως. ἔτι δ', τὴν Μηδείας ὑποδοχήν, καὶ αὖθις εἰς Πέρσας φυγήν, καὶ τὰς Ἐρεχθέως θυγατέρας, καὶ τὰς Πανδίονος, ἃ τε ἐν Θρᾴκῃ ἔπαθον, καὶ ἔδρασαν. εἶτα, ὁ Ἀκάμας, καὶ ἡ Φυλλὶς, καὶ ἡ πρώτιστος ἡ τῆ Ἑλένης ἁρπαγὴ, καὶ ἡ στρατεία τῶν Διοσκούρων ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ τὸ Ἱππολύτου πάθος, καὶ Ἡρακλειδῶν κάθοδος. ἀτεχνῶς δὲ καὶ ταῦτα εἰκότως ἂν νομίζοιτο. ταῦτα μὲν τὰ Ἀθηναίων, ὀλίγα πάνυ δείγματος ἕνεκα, ἐκ πολλῶν τῶν παραλελειμμένων δηλῶν. ἔξης δ', Μέγαρα, καὶ Νῖσος, καὶ Σκύλλα, καὶ πορφυροῦς πλόκαμος, καὶ Μίνωος πόθος, καὶ

Vulcano, & Erichthonio referuntur, & illam de Attica disceptationem, primúmque in Areo pago iudicium. Denique omnem illam Atticam fabularum enarrationem. Præcipuè autem Cereris vagationem, repertam Proserpinam, Celei hospitalitatem, Triptolemi agriculturam, factam ab Icario vitium plantationem, Erigones calamitatem. Præterea quæcunque de Borea, quæcunque de Orithyia, de Theseo & Ægeo memoriæ prodita sunt. Adde Medeæ susceptionem, rursus eiusdem ad Persas fugam, regis Erechthei, & Pandionis filias, & quæ in Thracia passæ sunt, & fecerunt. Nec ignorandus est illi Acámas, non Phyllis, non primus Helenæ raptus, tum Castoris, & Pollucis aduersus vrbem expeditio, neque non mors Hippolyti, & reditus Heraclidarum. Nam & hæc Attica meritò censeantur. Et hęc quidem ex rebus Athenienſium, pauca sanè exempli grátia, ex multis à me prętermissis percurri. Hæc sequuntur, Megara, Nisus, Scylla, purpurei crines, Minois transitus, &

περὶ τὴν ἐυεργέτην ἀχαριστία. εἰς ἐξῆς ὁ Κιθαιρὼν, καὶ τὰ Θηβαίων, καὶ Λαβδακιδῶν πάθη, καὶ Κάδμου ἐπιδημία, καὶ βοὸς ὄκλασις, καὶ ὄφεως ὀδόντες, καὶ σπαρτῶν ἀνάδοσις. καὶ αὖθις, τὴ Κάδμου εἰς δράκοντα μεταβολὴ, καὶ περὶς λύρην τείχισις, καὶ μανία τῆ τειχοποιῆ, καὶ τῆς γυναικὸς αὐτῆ τῆς Νιόβης ἡ μεγαλαυχία, καὶ ἡ ὑπὸ τῷ πένθει σιγὴ, καὶ τὰ Πενθέως, καὶ Ακταίωνος, καὶ τὰ Οἰδίποδος, καὶ Ηρακλῆς σὺν τοῖς ἄθλοις αὐτῆ ἅπασι, καὶ ἡ τῶν παίδων σφαγή. εἶθ' ἡ Κασσάνδρα πλέα καὶ αὕτη μύθων, τὴν Γλαύκην, καὶ τὴ Κρέοντα ἔχουσα. καὶ περὶ αὐτῶν, τὴ Βελλεροφόντην, καὶ τὴν Σελήνην βοῶν, καὶ ἥλιε μάχην, καὶ Ποσειδῶνος. καὶ μὴ ταῦτα, τὴν Αθάμαντος μανίαν, καὶ τῶν νεφέλης παίδων ὑπὸ τῆ κριῆ τὸν διάπλουν φυγὴν, Ινῦς, καὶ Μελικέρτου ὑποδοχήν. ὑπὸ τούτοις, τὰ Πέλοπος, καὶ Μυκήνας, καὶ τὰ ἐν αὐταῖς, καὶ περὶ αὐτῶν, Ιναχος, καὶ Ιὼ, καὶ ὁ φρικερὸς αὐτῆς καὶ Αιγύπτη, καὶ τὸ χρυσοῦν

erga de se benemeritam ingratitudo. Deinceps Citharon, Thebanorum & Labdacidarum ærumnæ. Cadmi peregrinatio, bouis procubitus, serpentis dentes, satorum ortus. Rursus Cadmi in draconem mutatio, & ad lyram murorum substructio, murorum structoris insania, & Niobes vxoris ipsius iactantia, atque in luctu silentium: tum ea quæ Pentheo, Actæoni, & Oedipo contigerunt. Item Hercules cum omnibus ipsius laboribus, & liberorum eius internecio. Deinde & ipsa Corinthus scatet fabulis, Glaucam & Creontem habens: & ante eos Bellerophontem, Sthenebœam, Solis & Neptuni pugnam. Post hæc Athamantis insaniam, & Nepheles liberorum in ariete fugam aëriam, Inûs & Melicertæ susceptionem. Ad hæc accedunt res Pelopidarum, Mycenæ, & quæ ibi gesta sunt: & ante illos Inachus, Io, custósque ipsius Argus, Atreus, Thyestes, Aërope, vellus aureum, Pelopiæ nuptiæ, cædes

Αργος, καὶ Αξιὼς, καὶ Θυέστης, δόλος, καὶ Πελοπίας γάμος, καὶ

Αγαμέμνονος σφαγὴ, καὶ Κλυταιμνήστρας τιμωρία. καὶ ἔτι πρὸ τούτων, ἡ τῶν ἐπὶ Λοκλαγῶν στρατεία, καὶ ἡ τῶν φυγάδων καμίσεων τῶν Ἀδράστου ὑποδοχὴ, καὶ ὁ ἐπ' αὐτοῖς χρησμὸς, καὶ ἡ τῶν πρόσθεν ἀταφία, καὶ Ἀντιγόνης διὰ ταῦτα, καὶ Μενοικέως ἀπώλεια. καὶ τὰ ἐν Νεμέᾳ ὑ, ἡ Τυφύλη, καὶ Ἀρχεμόρους, αὐχημάτατα τῷ ὀρχήσει μιμήσεύματα. καὶ πρὸ αὐτῶν, εἰστεται τῇ Δανάης παρθενείαν, καὶ Περσέως γένεσιν, καὶ ὅτι τὰς Γοργόνας ἆθλον αὐτῷ προεβλήθη. ᾧ εἰκεία καὶ ἡ αἰθιοπικὴ διήγησις, Κασσιόπεια, καὶ Ἀνδρομέδα, καὶ Κηφεὺς, οὓς καὶ ἄστροις ἐχαρίσατο ἐξευρὼν ἡ τύχη ταῦτα πίστις καὶ ἐκεῖνα ὑ τὰ ἀρχαῖα τὰ Αἰγύπτιᾳ, καὶ Δαναΐδ, εἰσεται, καὶ τῇ ὑπὸ θαλάμην ὑπόβουλῇ. οὐ ὀλίγα ὑ καὶ ἡ Λακεδαίμων τοιαῦτα παρέχεται, ἡ Ὑακινθον, καὶ ἡ τῷ Ἀπόλλωνος αὐτερασθὲν ζέφυρον, καὶ τῇ ὑπὸ τῷ δίσκῳ τῷ μειρακίῳ σφαγὴ, καὶ ἐκ τῷ αἵματος ἄνθος, καὶ τῇ ἐν αὐτῷ αἰάζουσαν ὑπογραφῇ. καὶ ἡ Τυνδάρεω ἀνάστασιν, καὶ τῇ Διὸς ὑπὸ τούτῳ κατ' Ἀσκληπιῷ ὀργῇ. ἔτι ὑ, καὶ τὸν

Agamemnonis, Clytemnestræ pœna. Quin & ante illos, septem principum aduersus Thebas expeditio, & profugorum Adrasti liberorum susceptio, proditúmque de illis oraculum, & cæsorum interdicta sepultura, ob eámque Antigones & Menœcei interitus. Quæ etiam gesta sunt in Nemea, Hypsipile, & Archemorus, ea sunt quibus Saltatoris memoria instructa esse debet. Ante quæ gesta, sciet Danaës virginitatis custodiam, Persei natiuitatem, certamen quod aduersus Gorgonas suscepit: cui etiam est propria rerum Æthiopiçarum narratio, Cassiopea, Andromeda, Cepheus, quos etiam astris inseruit, eorum qui postea vixerunt credulitas. Prisca quoque illa Ægypti & Danai facta, & connubiales insidias non ignorabit. Nec pauca id genus præbet Lacedæmon, Hyacinthum, & riualem Apollinis Zephyrum, puerique cædem à disco illatam, ortúmque ex eius sanguine florem, & gementem æ in eo inscriptionem, Tyndari instaurationem, & Iouis ob id in Æsculapium excandescentiam. Præterea

Πάριδος ξενισμὸν, καὶ τὴν Ελένης ἁρπαγὴν, καὶ τὸ ἐπὶ τῷ μήλῳ κρῖσιν. νομιστέον γὰρ τῇ ἀσπαρτιακῇ ἰσορίᾳ, καὶ τὴν Ἰλιακὴν σωφρονεῖσθαι, πολλὰ ὄσαν, καὶ πολυπρόσωπον. καθ' ἕκαστον γοῦν τῶν ἐκεῖ πεσόντων, τὸ ῥᾶγμα τῇ σκηνῇ προκεῖται. καὶ μεμνῆσθαι δεῖ τούτων ἀεὶ, μάλιστα ἀπὸ τῆς ἁρπαγῆς ἐνθένδε, ἄχρι τῶν ἐν τοῖς νόσοις γεγυμνωμένων, καὶ τῆς Αἰνείου πλάνης, καὶ Διδοῦς ἔρωτος, ὧν ἐκ ἀλλότρια καὶ τὰ περὶ τὸν Ὀρέστην δράματα, καὶ τὰ ἐν Σκυθίᾳ τῷ ἥρωϊ τετολμημένα. ἐκ ἀπῳδὰ δὴ καὶ τὰ περὶ τούτων, ἀλλὰ τοῖς Ἰλιακοῖς συγγενῆ, Ἀχιλλέως ἐν Σκύρῳ παρθένευσις, Ὀδυσσέως μανία, καὶ Φιλοκτήτου ἐρημία. καὶ ὅλως, ἡ πᾶσα ὀδυσσειος πλάνη, καὶ Κίρκη, καὶ Τηλέγονος, καὶ ἡ Αἰόλου τῶν ἀνέμων δωρεὰ, καὶ τὰ ἄλλα, μέχρι τῆς τῶν μνηστήρων τιμωρίας. καὶ πρὸ τούτων, ἡ κατὰ Παλαμήδους ἐπιβουλὴ, καὶ ἡ Ναυπλίου ὀργὴ, καὶ ἡ Αἴαντος μανία, καὶ ἡ δατέρου ἐν ταῖς πέτραις ἀπώλεια. ἔχει πολλὰς ἀφορμὰς καὶ Ηλις τοῖς ὀρχεῖσθαι πειρωμένοις. τὸν Οἰνόμαον. τὸν

Paridem hoſpitio ſuſceptũ, Helenæ raptum, poſt latum de pomo iudicium. Planè enim exiſtimandum Iliacam hiſtoriam copioſam & multiplicem cum Spartana eſſe coniunctam. Itaque iuxta vnumquemque in Troia occiſorum, fabula ſcenæ proponitur. Atque horum memorem illum eſſe oportet ſemper, in primis quæ ſtatim à raptu, ad procerum Græcorum vſque reditus in patriam acciderunt, & Æneæ errorum, & Didûs amoris. A quibus alienæ non erunt quæ aguntur fabulæ de Oreſte, illiúſque herois apud Scythas auſa. Nec verò abſona quæ ante hæc acciderunt, ſed rebus Iliacis cognata, Achillis in Scyro cum virginibus conuerſatio, Vlyſſis inſania, & Philoctetæ deſertio. Denique vniuerſa Vlyſſis vagatio, Circe, Telegonus, Æoli in ventos imperium, & reliqua vſque ad procorum pœnas. Atque ante hæc, ſtructæ Palamedi inſidiæ, Nauplij ira, Aiacis inſania, & alterius naufragium ad ſcopulos factum. Quinetiam Elis multa Saltatoribus argumenta ſuppeditat, nempe Oenomaum Myrtilum, Saturnum, Iouẽ, Μυρτίλον. τὸν Κρόνον. τὸν Δία.

τῶν πρώτους τῶν ὀλυμπίων ἀγωνίσας. πολλὴ δὲ καὶ κατ' Ἀρκαδίαν μυθολογία. Δάφνης φυγή. Καλλίστους θηρίωσις. Κενταύρων παιδεία, καὶ Πανὸς γοναί. Ἀλφειοῦ ἔρως, καὶ ὕφαλος ἀποδημία. ἀλλὰ κἂν εἰς τὴν Κρήτην ἀτίκῃ τῷ λόγῳ, πάμπολλα κἀκεῖθεν ἡ ὄρχησις ἐφανίζεται. τὴν Εὐρώπην. τὴν Πασιφάην. τὸν ταύρους ἀμφοτέρους. τὸν Λαβύρινθον. τὴν Ἀριάδνην. τὴν Φαίδραν. τὴν Ἀνδρόγεων. τὸν Δαίδαλον. τὴν Ἰκάρου. τὴν Γλαῦκον. τὴν Πολυΐδου μαντικήν. τὸν Τάλω. τὸν χαλκοῦν τὸν Κρητῶν φύλακον. κἂν εἰς Αἰτωλίαν μετέλθῃς, κἀκεῖ πολλὰ ἡ ὄρχησις καταλαμβάνει. τὴν Ἀλθαίαν. τὴν Μελεάγρου. τὴν Ἀταλάντην. τὸν Δαλὸν, καὶ ποταμοῦ, καὶ Ἡρακλέους πάλην, καὶ σειρήνων γένεσιν, καὶ ἐχενάδων φόνους, καὶ μετὰ τὴν μανίαν, Ἀλκμαίωνος οἴκησιν. εἶτα, Νέσσον, καὶ Δηϊανείρας ζηλοτυπίαν, ἐφ' ᾗ τὴν ἐν Οἴτῃ πυρά. ἔχει καὶ Θρᾴκη πολλὰ τῷ ὀρχησομβύῳ αὐαγκαῖα. τὸν Ὀρφέα. τὸν ἐκείνου σπαραγμόν, καὶ τὴν λάλον ἀυτοῦ κεφαλήν. τὸν Αἷμον, καὶ τὴν Ῥοδόπην, τὴν ἐπωλέσασαν τῇ λύρᾳ, καὶ τὸν Λυκούργου κόλασιν. καὶ

primos Olympiorum athletas. Fabularum etiam seges est in Arcadia, Daphnes fuga, Callistûs ferina vita, Centaurorum temulentia, & Panos generationes, Alphei amor, & subter mare peregrinatio. Quòd si etiam oratione in Cretam peruenias, complura inde corrogabit Saltatio, nimirum Europam, Pasiphaën, vtrumque taurum, Labyrinthum, Ariadnen, Phædram, Androgeum, Dædalum, Icarum, Glaucum, Polyidi vaticinium, Talo, æneum Cretæ custodem. Si in Ætoliam quoque transfueris, vbi multa sumit Saltatio, Althæam, Meleagrum, Atalantam, Dalum, fluuij & Herculis luctam, Sirenum procreationem, Echinadum ortum, & Alcmæonis sedata insania habitationem. Deinde Nessum, & Deianiræ zelotypiam, ideóque structam in monte Oeta pyram. Multa etiam habet Thracia Saltationis studioso necessaria, Orpheum, eiúsque laceratione, eius caput loquens, cúmque lyra innatans, Hæmum, Rhodopẽ, Lycurgi suppliciũ.

Θεσσαλία ὑ ἔτι πλείω παρέ-
χεται. ἢ Πελίαν. ἢ Ἰάσονα. ἢ
Ἀλκήστιν. ἢ τῶν πεντήκοντα
νηῶν στόλον. τὴν ἀργὼ. τὴν λά-
λον αὐτῆς τρόπιν. τὰ ἐν Λή-
μνῳ. τὸν Αἰντίλιον. τὸν Μηδείας
ὄνειρον. ἢ Ἀψύρτου σπαρα-
γμὸν, καὶ τὰ ἐν τῷ παρά-
πλῳ γενόμενα. καὶ μετὰ ταῦτα,
ἢ Πρωτεσίλαον, ἢ τὴν Λαο-
δάμειαν. κἂν εἰς τὴν Ἀσίαν
πάλιν διαβῇς, πολλὰ καὶ κεῖ
δράματα. ἢ γὰρ Σάμος εὐδαί-
μων, καὶ τὸ Πολυκράτους πάθος,
καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς μέ-
λος Περσῶν πλανᾶν. καὶ τὰ
ἔτι ἀφανέστερα, ἢ τὸν Τα-
νταλου φυλακεία, καὶ ἢ παρ'
αὐτοῖς θεῶν ἑστιάσεις, ἢ ἡ Πέ-
λοπος χρεουργία, καὶ ὁ ἐλε-
φαντίνος ὦμος αὐτοῦ. ἢ ἐν
Ἰταλίᾳ ὑ, ὁ Ἠριδανὸς, καὶ
Φαέθων, καὶ ἀηδόνες ἀδελ-
φαὶ θρηνοῦσαι, καὶ ἤλεκτρον
δακρύουσαι. εἰσεται ἢ ὁ τοῦ-
τος ἢ τὰς ἑσπερίδας, ἢ τὸ
φορυγὸν τῆς χρυσῆς ὀπώρας
δράκοντα, καὶ τὸν Ἄτλαντος
μόχθον, καὶ τὸν Γηρυόνην, ἢ
τὴν ἐξ Ἐρυθείας ἔλασιν τῶν
βοῶν. ἐκ ἀγνοήσει ὑ καὶ
τὰς μυθικὰς μεταμορφώσεις
ἁπάσας, ὅσαι εἰς δένδρα,

Porro plura etiam Theſſalia ſuppeditabit, Peliam, Iaſonem, Alceſtim, quinquaginta nauium claſſem, Argo, eiúſque loquacem carinam, res Lemnias, Æeten, Medeæ ſomnium, Apſyrti dilaniationem, quæque inter nauigandum acciderunt. Poſtea Proteſilaum, & Laodamiam. Rurſus ſi in Aſiam denuo digreſſus, multæ etiam ibi ſunt fabulæ. Statim occurret Samus, Polycratis calamitas, eiúſque filiæ ad Perſas vſque erratio: quæque ſunt antiquiora, ſcilicet Tantali loquacitas, tum Deorum apud eundem conuiuium, Pelopis carnium conciſio, & elephantini humeri appoſitio. In Italia verò Eridanus, Phaëthon, lugentéſque eius ſorores in populos conuerſæ, & electrum lachrymantes. Hic quoque ſciet Heſperidas, & cuſtodem aurei pomi draconem. Atlantis laborem, & Geryonem, boúmque ex Erythia abactionem. Neque ignorabit etiam omnes fabuloſas transformationes, quæcunque in arbores, aut feras, aut aues factæ ſunt,

ἢ θηρία, ἢ ὄρνεα ἀλλόκοτα,

καὶ ὅσα ἐκ γυναικῶν ἄν-
δρες ἐξήνεγκαν. τὴν Καινέα λέ-
γω, καὶ τὸν Τειρεσίαν, καὶ
τοὺς τοιούτους. καὶ ἐν Φοινίκῃ
δὲ, Μύρραν, καὶ τὸν ἀσσύριον
ἐκεῖνον πάντας μεγαλομερῆ. καὶ
ταῦτα εἰσεται. καὶ τὰ νεώτε-
ρα δὲ, ὅσα μὲν τὴν Μακε-
δόνων ἀρχὴν ἐτόλμησεν ὑπὸ τε
Ἀντιπάτρου, καὶ παρὰ Σελεύ-
κου ἐπὶ τῷ Στρατονίκης ἔρω-
τι. τὰ δὲ Αἰγυπτίων μυστικώ-
τερα ὄντα, εἰσεται μὲν, συμ-
βολικώτερον δὲ ἐπιδείξεται.
τὸν Ἔπαφον λέγω, καὶ τὸν
Ὄσιριν, καὶ τὰς τῶν θηρίων εἰς
τὰ ζῶα μεταβολάς. πρὸ πάν-
των δὲ, τὰ περὶ τοὺς ἔρωτας
αὐτῶν, καὶ αὐτῆς τῆς Διός,
καὶ εἰς ὅσα ἑαυτὸν μετεσκεύ-
ασεν. εἰσεται δὲ καὶ τὴν ἐν
ᾅδου ἅπασαν βαρυωδίαν, καὶ
τὰς κολάσεις, καὶ τὰς ἐπ' ἐκεί-
νῃ αἰτίας, καὶ τὴν Πειρίθου, καὶ
Θησέως ἀχρὶ τῆς ᾅδου ἑταιρεί-
ας. σωφρονοῦντι δὲ εἰπεῖν, οὐδὲν
τῶν ὑπὸ τῆς Ὁμήρου, καὶ Ἡσι-
όδου, καὶ τῶν ἀρίστων ποιητῶν, καὶ
μάλιστα τῆς βαρυωδίας λεγο-
μένων, ἀγνοήσει. ταῦτα γὰρ
ὀλίγα ἐκ πολλῶν, μᾶλ-
λον δὲ ἀπείρων τὸ πλῆθος
ἐξελὼν, τὰ κεφαλαιωδέστερα

& quæcunque in viros ex
mulieribus transfuerunt,
Cæneum dico & Tiresiam,
aliósque huiusmodi. In
Phœnicia, Myrrham, lu-
ctúmque illum Assyrium di-
uisum. Hæc etiam cogno-
scet atque recentiora, quæ
post Macedonum imperium
ausus est Antipater, & Se-
leucus ob amorem Stra-
tonices. Abstrusiora Æ-
gyptiorum arcana cogno-
scet quidem, sed magis ex
coniectura demonstrabit:
Epaphum dico, & Osirin,
& Deorum in animalia mu-
tationes. Ante omnia verò,
quæ ad eorum amores per-
tinent, ipsiúsque Iouis,
& quas in formas seipsum
mutauerit. Sciet etiam om-
nem Inferorum tragœdiam,
cùm supplicia, tum eo-
rum causas. Pirithoi &
Thesei ad inferos vsque
societatem seruatam. Vt
autem paucis omnia com-
prehendam, nihil eorum
quæ ab Homero, Hesiodo,
præstantissimísque poëtis,
in primis verò tragicis dic-
ta sunt, ignorabit. Hæc
admodum pauca ex mul-
tis, imò potiùs ex infi-
nitis syluam hanc sele-
ctam, ac veluti summa ca-
pita percensui. Reliqua

κατέλεξα, τὰ ἄλλα τοῖς

τε ποιηταῖς ᾄδειν ἀφεὶς, καὶ τοῖς ὀρχησταῖς αὐτοῖς δεικνύναι, καὶ σοὶ προσεύχεσθαι καθ' ὁμοιότητα τῶν προφερομένων, ἄκρα ἅπαντα προχείρα καὶ πρὸς τὸν καιρὸν ἕκαστον τῷ ὀρχησομένῳ προπαρεσκευασμένα καὶ προπεπαιδευμένα κεῖσθαι ἀναγκαῖον. ἐπεὶ ὃ μιμητικός ἐστι, καὶ κινήμασι τὰ ἀδόμενα δείξειν ἐπιχειρεῖται, ἀναγκαῖον αὐτῷ, ὥσπερ καὶ τοῖς ῥήτορσι, παιδιὰν εἶναι, ὡς ἕκαστον τῶν δεικνυμένων ἀπ' αὐτῆς δηλοῦσθαι, μηδενὸς ἐξηγητοῦ δεόμενον. ἀλλ' ὅσπερ ἔφη ὁ πυθικὸς χρησμὸς, δεῖ τὸν θεώμενον ὀρχήσεως, καὶ κωφῇ συνιέναι, καὶ μὴ λαλέοντος τοῦ ὀρχηστοῦ, ἀκούειν. ὃ δὴ καὶ Δημητρίου τοῦ κυνικοῦ παθεῖν λέγουσιν. ἐπεὶ γὰρ καὶ αὐτὸς ὁμοιά σοι κατηγόρει τῆς ὀρχηστικῆς, λέγων τὸ αὐλεῖν, καὶ τῶν συρίγγων, καὶ τῶν κτύπων, παρεφρόν τι τὸν ὀρχηστὴν εἶναι, μάτην αὐτὸν πρὸς τὸ δρᾶμα συντελοῦντα. κινούμενον γὰρ ἄλογον ἄλλως κίνησιν, καὶ μάταιον, οὐδενὸς αὐτῇ τῇ προσόντος, τῶν δ' ἀνθρώπων τοῖς περὶ τὸ πρᾶγμα

verò poëtis canenda, & saltatoribus ipsis demonstranda, tibique iuxta dictorum similitudinem inuenienda reliqui Quæ omnia Saltatori præparare, priúsque seponere necesse est, vt in promptu habeat, & quauis occasione promat. Qui siquidem est imitator, & gestibus se repræsentaturum pollicetur ea quæ canuntur, ei necessarium est, vt & oratoribus, vt perspicuitatem exerceat quæ quicquid demonstrabit, ita declaret, vt enarratore non egeat. Sed quod Pythico oraculo proditum est, oportet vt qui Saltationis est spectator, mutum intelligat, & non loquentem audiat. Quod Demetrio Cynico etiam accidisse ferunt. Qui cùm perinde ac tu Saltandi artem accusaret, dicens tibiæ, fistulam, & strepituum, Saltatorem velut auctarium esse, quippe qui nihil ad fabulam conferret, sed insulsum alioqui motum adhiberet, eúmque inanem, & ab omni ratione seiunctum. Cæterùm homines qui hac in re præstigijs illuderentur, vestitu serico,

προσεπτευομένοις, ἐδῶπι σηρικῷ

καὶ προσωπείῳ εὐπρεπεῖ, αὐλῷ τε, καὶ τερετίσμασι, καὶ τῇ τῶν ᾀδόντων εὐφωνίᾳ, οἷς κοσμεῖσθαι μηδὲν ὂν τὸ τῆς ὀρχήσεως πρᾶγμα. ὁ τότε κατὰ τὸν Νέρωνα εὐδοκιμῶν ὀρχηστὴς, ἀπαίδευτος ὡς φασιν, ἀλλ' εἴ καί τις ἄλλος, ἔν τε ἱστορίας μνήμῃ, καὶ κινήσεως χάλλει διενεγκὼν, ἐδεήθη τοῦ Δημητρίου ἐπιγνωμονεστάτου οἶμαι τῶν δήπουθεν, ἰδεῖν ὀρχούμενον. ἔπειτα χαριζόμενος αὐτῷ. καὶ ὑπέκρινέ γε αὖθις αὐλοῦ, καὶ ᾀσμάτων ἐπιδείξεσθαι αὐτῷ. καὶ οὕτως ἐπέπαυτο. ἡσυχίαν γὰρ τοῖς τε κτυποῦσι, καὶ τοῖς αὐλοῦσι, καὶ αὐτῷ παρεγγείλας τῷ χορῷ, αὐτὸς ἐφ' ἑαυτοῦ ὠρχήσατο τὸν Ἀφροδίτης καὶ Ἄρεος μοιχείαν, ἥλιον μὲν ὑποπτεύοντα, καὶ Ἥφαιστον ἐπιβουλεύοντα, καὶ τοῖς δεσμοῖς ἀμφοτέροις, τόν τε Ἀφροδίτην, καὶ τὸν Ἄρη σαλπεύοντα, καὶ τοὺς ἐφεστῶτας θεοὺς ἕκαστον αὐτῶν. καὶ ἀδουμένῳ μὲν τὸν Ἀφροδίτην, ἀποδεδοικότα, καὶ ἱκετεύοντα τὸν Ἄρη, καὶ ὅσα πρὸς ἱστορίαν ταύτην προσῆκεν, ὥστε τὸν Δημήτριον ἀποφηνάμενον τοῖς γνωμοδόταις, τὸν ἔπαινον ἀποδοῦναι τὸν μέγιστον τῷ ὀρχηστῇ,

decenti larua, tibiáque, & lasciuis cantilenis, & canentium vocalitate, quibus exornari Saltatorem nihil est opus. Tunc Saltator qui celebris erat tempore Neronis, neutiquam imperitus, vt aiunt, sed siquis etiam alius, cùm historiæ memoria, tum gestus elegantia præcellens, rem vt puto, æquissimam à Demetrio postulauit, nimirum vt se saltantem spectaret, deinde accusationem intenderet. Promisit verò se nullis tibijs, nullis cantilenis adhibitis saltaturum: quod etiam præstitit. Nam indicto silentio & strepentibus, & tibia canentibus, ipsíque choro ipse per se saltauit Veneris, & Martis adulterium, Solem indicantem, Vulcanum insidiantem, vinculis ambos, Venerem cum Marte illaqueantem, Deos spectaculo assistentes, Venerem pudore suffusam, subuerentem, supplicantémque Martem, & quęcunque alia complectitur hæc fabula: ita vt Demetrius summopere Saltatione illa exhilaratus, maximam hanc Saltatori laudem tribuerit,

ανέκραγε γὰρ, καὶ μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἀνεβόησατο, ἀκούειν αὐτοῦ δοκεῖς ἃ ποιεῖς, καὶ ὁρᾶν μόνον, ἀλλά μοι δοκεῖς ταῖς χερσὶν αὐτοῖς λαλεῖν. ἐπεὶ ἡ κατ' Νέρωνα ἐστορία τὸν λόγον, ὃν λέγω μοι καὶ βαρβάρῳ ἀνδρὶ τὸ ὀρχεῖσθαι ἐπαινεῖν, ὅσην μεγίστην ἔπαινος ὀρχηστοῦ γέγονεν ἄν. τῶν γὰρ ἐν τῷ πάντου βαρβάρων βασιλικός τις ἀνὴρ ἥκων ποτὲ ἐπὶ τινὰ χρείαν ἦκεν ὡς τὸν Νέρωνα, ἐθέατο μὲν ἄλλον τὸν ὀρχηστὴν ἐκεῖνος, οὕτω σαφῶς ὀρχούμενον, ὡς κρίνειν· μὴ ἐπακούοντα τῶν ᾀδομένων. ἠμέλλησε γάρ τις ὢν, ἐπύθετο σωθῆναι ἁπάντων. καὶ δὴ ἀπὼν ἤδη ἐς τὴν εἰκόνα τοῦ Νέρωνος δεξιοῦται, καὶ ὁ, τι βούλοιτο αἰτεῖν κελεύοντος, καὶ δώσειν ὑποσχομένου, τὸν ὀρχηστὴν ἔφη δοῦναί, τὰ μέγιστα εὐεργετεῖν. τὸν δὴ Νέρωνος ἐρομένου τί ἂν σοι χρήσιμος γένοιτο ἐκεῖ, πρὸς ἵππους ἔφη βαρβάρους ἔχω, καὶ οὐ συνιᾶσιν, καὶ ἑρμηνέων οὐ ῥᾴδιον εὑρεῖν πρὸς αὐτούς. νῦν οὖν τίνος δέονται, διανεύων οὗτος, ἕκαστά μοι ἑρμηνεύσει. τοσοῦτον ἄρα κατέκτητο αὐτοῦ ἡ μίμησις τῆς ὀρχήσεως,

quum exclamavit, magnáq; voce pronunciavit, Audio quæ facis, ô homo, nec video tantùm, sed manibus ipsis loqui mihi videris. Quoniam verò circa Neronis tempora nostra versatur oratio, volo viri barbari super eodem saltatore tibi referre testimonium, quod maximæ Saltationis laudi vertitur. Quidam enim ponticus barbarus, homo regius cum ob negocium ad Neronem venisset, hunc vnà cum alijs Saltatorem contemplabatur, adeò perspicuè saltantem, vt quanquam eorũ quę canebantur nihil exaudiret, (nam erat semigræcus) omnia tamen intelligeret. Ita verò cùm ad suos regressurus esset barbarus, eúmque Nero liberaliter tractaret, & si quid vellet, petere iuberet, ac se daturum polliceretur. Si mihi, inquit, Saltatorem dederis, me hoc munere plurimum exhilarabis. Percontante verò quem ipsi vsum domi præstiturus esset, Finitimos, inquit, barbaros habeo, lingua dissimiles, nec ad intelligendos illos, interpretes comparare facile est. Siquo igitur egeam, hic nutu mihi singula interpretabitur: tantum ipsum perculerat, imitatio Saltationis,

ἐπιτηδείος τε, καὶ σαφὴς φανεῖται, ἢ ὃ πλείστη διατεῖνει, καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ὀρχηστικῆς, ἢ ὑποκρίσεώς ἐστιν, ὡς ἔφην κἀγὼ τὰ αὐτὰ, καὶ τοῖς ῥήτορσιν ἐπιτηδεύομεν. καὶ μάλιστα τοῖς ταῖς χαλουμέναις ταύταις μελέταις διεξιοῦσιν. εἰδὲ μοῦ καὶ ἐν ἐκείνοις μᾶλλον ἐπαινοῦμεν, τῷ εἰκέναι τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις, καὶ μὴ ἀπῳδὰ εἶναι τὰ λεγόμενα τῶν εἰσαγομένων ἀριστέων, ἢ τυραννοκτόνων, ἢ πενήτων, ἢ γεωργῶν, ἀλλ' ἐν ἑκάστῳ τούτων τὸ ἴδιον, καὶ τὸ ἐξαίρετον δείκνυσθαι. ἐθέλω γάρ σοι καὶ ἄλλου βαρβάρου εἰπεῖν ἐπὶ τούτοις εἰπόντος. ἰδὼν γὰρ πέντε προσώπατῶν ὀρχησὴν παρεσκευασμένα, τοσούτων γὰρ μερῶν τὸ δρᾶμα ἦν, ἐζήτει ἕνα ὁρῶν τὸν ὀρχησὴν, τίνες οἱ ὀρχησόμενοι, καὶ ὑποκριούμενοι τὰ λοιπὰ πρόσωπεῖα εἶεν. ἐπεὶ δ' ἔμαθεν ὅτι αὐτὸς ὑποφαινεῖται, καὶ ὑπορχήσεται τὰ πάντα, ἐλεεινὸς ἔφη ὢ βέλτιστε, σῶμα μὲν τὸ ἕν, πολλὰς δὲ τὰς ψυχὰς ἔχων. ταῦτα μὲν ὁ βάρβαρος. καὶ εἰκότως δὲ καὶ οἱ Ἰταλιῶται τὸν ὀρχησὴν παντόμιμον καλοῦσιν, ἀπὸ τοῦ δρωμένου τρόπου. καλὴ γὰρ καὶ ἡ ποιητικὴ

cùm insignis, & perspicua apparuisset. Cæterum exercitatio cui maximè incumbit, & scopus Saltationis, est repræsentatio, cui eodem modo quo rhetores dat operam, præcipuè quo qui vacãt declamationibus quas vocant. At hæc quoque Saltatoribus præcipuè laudi datur, vt propositis personis gesta respondeat, nec ea quæ dicuntur, ab introductis optimatibus, aut tyrannicidis, aut pauperibus, aut agricolis discrepent, sed in horum vnoquoque quod proprium exittit, & eximium, demonstretur. Volo itaque tibi sententiam referre quam super his tulit alter barbarus: qui cùm quinque personas Saltatori paratas vidisset, nam tot partibus constabat fabula, vnum conspiciens Saltatorem quærebat, quinam essent saltaturi, & reliquas personas acturi. Postea verò quàm intellexit, eundem acturum, & saltationem omnẽ executurum esse, Nesciebam, inquit, ô optime, te vnum quidem hoc corpus, sed plures animas habere. Et hæc quidem barbarus ille. Nec immeritò Itali saltatorem Pantomimum appellant, ab eo fermè quod agitur. Nec inelegans est poëtica

παρφίνεσις ἐκείνη, τὸ ὦ παῖ ποντίου ἁλὸς πεζαίαν νόον ἔχων, πάσας πολίεσσιν ὁμίλει. καὶ τῷ ὀρχηστῇ ἀναγκαῖα, καὶ δεῖ προσφυῶτα τοῖς πράγμασι, συνοικειοῦν ἑαυτὸν ἐκάστῳ τῶν ἀγωνισμάτων. τὸ μὲν ὅλον, ἤθη, καὶ πάθη δείξειν, καὶ ὑποκρινεῖσθαι. ἡ ὄρχησις ἐπαγγέλλεται, νῦν μὲ ἐρῶντα, νῦν δ' ὀργιζόμενόν τινα εἰσάγουσα, καὶ ἄλλην μεμηνότα, καὶ ἄλλον λελυπημένον. καὶ ἅπαντα ταῦτα μεμεζημένως. τὸ γοῦν παραδοξότατον, τὴν αὐτῆς ἡμέραι ἄρτι μὲν Ἀθάμαντα μεμηνότα, ἄρτι δ' Ἰνὼ φοβουμένην δείκνυται. καὶ ἄλλοτε Ἀτρεὺς ὁ αὐτός. καὶ μικρὸν, Θυέστης. εἶτα, Αἴγισθος, ἢ Ἀερόπη. καὶ πάντα ταῦτα εἷς ἀνθρωπός ἐστι. τὰ μὲν οὖν ἄλλα θεάματα, καὶ ἀκούσματα, ἑνός ἑκάστου ἔργου τὴν ἐπίδειξιν ἔχει, ἢ γὰρ αὐλός ἐστιν, ἢ κιθάρα, ἢ διὰ φωνῆς μελῳδία, ἢ βακχικὴ σχηματουργία, ἢ κωμικὴ γελωτοποιία. ὁ δ' ὀρχηστὴς, τὰ πάντα ἔχει συλλαβών, καὶ ἔνεστι ποικίλλων, καὶ παμμιγῆ τὴν παρασκευὴν αὐτὴν ἰδεῖν, αὐλὸν, σύριγγα, πεδῶν κτύπον, κυμβάλου ἦχον, ὑποκριτῶν εὐφωνίαν, ᾀδόντων ὁμοφωνίαν.

illa cohortatio, ô fili, Polypi marini mentem habens, omnibus in vrbibus versare, quæ Saltatori est necessaria, quem rebus adhærentem, oportet semetipsum quibusque factis applicare. In vniuersum autem Saltatio pollicetur se mores & affectus demonstraturam, & simulaturam, nunc quidem amantem, nũc irascentem aliquem introducens: mox alium insanientem, alium mœrentem: atque omnia ista seruata mensura. Quare quod maximè est admirandum, eodé die Athamanta furentem, & Inonem metuentem repræsentat. Aliàs Atreus ipse est, paulo pòst Thyestes, deinde Ægisthus, aut Aërope, quæ omnia vnus homo refert. Alia quidem quæ spectanda, vel audienda exhibentur, vnam quampiam rem ostendunt: aut enim tibia est, aut cithara, aut vocis modulatio, aut tragica fabulæ actio, aut comica scurrilitas. Verùm Saltator hæc omnia complectitur, cuius varium, & miscellaneum apparatum videre est, tibiam, fistulam, pedum strepitum, cymbali sonum, actoris vocalitatem, canentium concentum.

ἔστι δὲ τὰ μὲν ἄλλα, διατέτμηται τοῦ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἔργα τὰ μὲν, ψυχῆς, τὰ δὲ, σώματος. ἐν δὲ τῇ ὀρχήσει, ἀμφότερα συμμέμικται. καὶ γὰρ διανοίας ἐπίδειξιν τὰ γιγνόμενα ἔχει, καὶ σωματικῆς ἀσκήσεως ἐνέργειαν. τὸ δὲ μέγιστον, ἡ σοφία τῶν δρωμένων, καὶ μηδὲν ἔξω λόγου. Λεσβώνακτα γοῦν ὁ Μυτιληναῖος, ἀνὴρ καλὸς, καὶ ἀγαθὸς, χειροσόφους τοὺς ὀρχησταὶ ἀπεκάλει, καὶ ἥκειν ἐπὶ τὴν θέαν αὐτῶν, ὡς βελτίων ἀναχωρήσων ἀπὸ τοῦ θεάτρου. Τιμοκράτης δὲ ὁ διδάσκαλος αὐτῷ, ἰδών ποτε ἄπαξ καὶ ἐξεπίτηδες ὀπτῆσας, ὀρχησιν τοιαύτην ποιούμενον, οἷον με ἔφη θεάματος ἡ αἰδὼς φιλοσοφίαν ἀπέστερκεν. εἰ δ' ὄντως ἀληθῆ τὰ περὶ ψυχῆς ὁ Πλάτων λέγει, τρία μέρη αὐτῆς καλῶς ὁ ὀρχησὴς δείκνυσι, τὸ θυμικὸν, ὅταν ὀργιζόμενον ἐπιδείκνυται. τὸ ἐπιθυμητικὸν, ὅταν ἐρῶντας ὑποκρίνηται. τὸ λογιστικὸν, ὅταν ἅπασι τοῖς παθοῖς χαλιναγωγῇ. τοῦτο μὲν γὰρ ἐν ἅπασι μέρεσι τῆς ὀρχήσεως, καθάπερ ἡ ἁφὴ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς παρέσπαρται, κάλλους δὲ ἐργαστικὸν, καὶ τῆς ἐν τοῖς

Præterea alia quidem alterutrius in homine partis sunt opera, alia mentis, alia corporis. Verùm hæc in Saltatione commixta sunt. Nam ea quæ fiunt, mentis demonstrationem, & corporei exercitij vim habent. Maximum verò istud est, nempe rerum quæ aguntur sapientia, quum nihil præter rationem cõmittitur. Quocirca Lesbonax Mytilenæus vir honestus, ac bonus, Saltatores Manu sapientes appellabat, ibátque spectatum ipsos, tanquam melior à theatro reuersurus. Timocrates autem eius præceptor viso quondam semel (nec de industria aderat) saltatore res suas agente, Quali inquit, mea me erga philosophiam verecundia, spectaculo priuauit. Quòd si vera sunt quæ de anima differit Plato, tres eius partes præclarè ostendit Saltator, Vim irascendi, quando irascentem exprimit: desiderandi, quando amantes repræsẽtat, ratiocinandi, quando singulos affectus ceu fræno regit. Et hoc quidem per omnes Saltationis partes sparsum est, vt Tactus per omnes sensus. Porrò cum pulchritudinis & concinnæ inter

ὀρχήματων εὐμορφίας, τί ἄλλο, ἢ τὸ τῶ Ἀριστοτέλους ἐπαληθεύει, τὸ καλὸς ἐπαινέτης, καὶ μέρος τέτον ἡγούμενον τἀγαθῶ καὶ τῶτο εἶναι. ἠκουσα δέ τινος καὶ πειθόμενον τι νεανιευομένου μᾶλλον τῶν τῆ ὀρχηστικῶν σχημάτων σιωπῆς, ὅτι καὶ αὐτὴ πυθαγορικόν τι δόγμα αἰνίττεται. ἔτι δὲ καὶ τῶν ἄλλων ὑπολαμβάνω, τὴν μὲν τερπνὸν, τὴν δὲ, τὸ χρήσιμον ὑποφερόμενον, μόνη ἡ ὀρχησις ἀμφω ἔχει. καὶ πολύ γε τὸ χρήσιμον ὠφελιμώτερον, ὅσῳ μετὰ τῆς τερπνῆς γίγνεται. πόσῳ γὰρ τὸ ὁρᾶν ἡδίον, ἢ πυκτευομένους νεανίσκους, καὶ αἵματι ῥεομένους, καὶ παλαιομένους ἄλλως ἐν κονί, ὡς ἡ ὄρχησις πολλάκις ἀσφαλέστερον ἅμα, καὶ εὐμορφότερον, καὶ περιπόθητον ὑπόδειγμα. τὴν μὲν ἔν γε σώτονον κίνησιν τῆς ὀρχηστικῆς, καὶ τροφὰς αὐτῆς, καὶ περιαγωγὰς, καὶ πηδήματα, καὶ ὑπτιασμοὺς, τοῖς μὲν ἄλλοις, τερπνὰ εἶναι συμβέβηκεν ὁρῶσι. τοῖς δὲ ἐνεργῶσιν αὐτοῖς, ὑγιεινότατα. γυμνασίων γὰρ τὸ καλλιστόν τε ἅμα. καὶ εὐρυθμότατον τὸ φαίην ἂν ἔγωγε εἶναι. μαλακώτερον μὲν τὸ σῶμα. καὶ κάμπτον. καὶ κουφίζον. καὶ εὐχερὲς εἶναι πρὸς μεταβολὴν διδάσκον

saltandum formæ curam suscipiat, quid aliud quàm Aristotelis sententiæ veritatem confirmat, pulchritudinem laudantis, atque tertium ei in bonis locum tribuentis. Cæterùm quendam audiui de saltatricium personarum silentio iuueniliùs dicentem, hoc Pythagoricũ præceptum innuere. Præterea cùm vitæ actionum, aliæ oblectationem, aliæ vtilitatem polliceantur, sola Saltatio vtramque obtinet: eóq; vtilitas est commodior, quòd cum voluptate accedit. Quãto enim hoc visu iucundius, quàm videre pugnis decertantes iuuenes, ac sanguine manantes, aliósque in puluere luctantes, quos plerumque Saltatio tutiùs simul, & decentiùs, & iucundiùs demonstrat. Quocirca concitatus Saltationis motus, eiúsque conuersiones, & circumductiones, & saltus, & resupinationes, alijs quidem spectantibus oblectamento fuêre: ipsis verò actoribus saluberrima. Etenim illud ego gymnasiorum pulcherrimum, & aptissimum esse affirmauerim, quod emollit corpus, flexibile, & leue reddit, & ad mutationem promptum esse instituit,

robúrque

ἰσχύν τε οὐ μικρὰν περιποιῶν τοῖς σώμασι. πῶς οὖν οὐ παραμύθιόν τι χρῆμα ἡ ὄρχησις, ἄκουσα μὲν τῶν ψυχῶν, ἀπτῶσα δὲ καὶ τὸ σῶμα, τέρπουσα δὲ τοὺς ὁρῶντας, διδάσκουσα δὲ πολλὰ τῶν παλαιῶν ἐν αὐλοῖς, καὶ κιθάραις, καὶ μέλεσιν εὐρυθμίᾳ, καὶ κινήσει, διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ἀκοῆς. εἰ γοῦν τινος εὐμουσίαν ζητοῖς, πᾶν ἂν ἀλλαχόθι εὕροις, ἢ πόθεν πολυφωνότερον ἄκουσμα, ἢ ἐμμελέστερον, εἴ τε αὐλὸς καὶ συρίγγιον λιγυρώτερον, ἄλλοθι καὶ τοῦ τῶν ἐν ὀρχήσει ὠπτιλυῦσαι σοι πάρεστιν. ἵνα λέγειν ὧν ἀμείνων τὸ ἦθος ὁμιλῶν τῇ τοιαύτῃ θέᾳ χρήσῃ, ὅταν ὀφᾶς τὸ θέατρον, μισοῦν μὲν τὰ κακῶς γιγνόμενα, ὀπιθακρύον δὲ τοῖς ἀδικουμένοις. καὶ ὅλως, τὰ ἤθη τῶν ὁρώντων παιδαγωγοῦν. ὃ δ' ἔστι μάλιστα ἐπὶ τῶν ὀρχημάτων ἐπαινέσαι, καὶ τὸ ἁδρὸν ἐχόν, τὸ καὶ ἰσχνὸν ἅμα, καὶ ὑγρότητα τῶν μελῶν ἐπιτηδεύειν, ὁμοίως παράδοξον εἶναί μοι δοκεῖ, ὡς εἴ τις ἐν τῷ αὐτῷ καὶ Ἡρακλέους τὸ καρτερὸν, καὶ Ἀφροδίτης τὸ ἁβρὸν δείκνυσι. ἐθέλω δὴ καὶ τοῦτο δεῖξαί σοι τῷ λόγῳ, ὁποῖον χρὴ εἶναι τὸν ἀρίστην ὀρχηστὴν ἔν τε ψυχῇ καὶ σώματι.

robúrque non exiguum corporibus acquirit. Quî ergo rerum omnium maximè cõcinna non sit Saltatio, quæ mentem acuit, corpus exercet, spectantes obiectat, priscáque multa docet tibijs, cymbalis, carminũ concinna cõpositione, & mulcedine oculos & aures afficiente. Itaque si perfectam vocis actionem requiris, vbi alibi, aut quodnam auditionis argumentum inuenias, quod pluribus & concinnioribus vocibus constet, seu tibia. & fistula magis sonorum? His abundè satis in Saltatione frueris. Mitto dicere, quod huiusmodi spectacula frequentando, moribus melior euades, quando theatrum malefacta odisse vides, & injuria affectos deflere, deniq; spectantium mores formare. Quod verò præcipuè in Saltatoribus est laudandum, iam illud dicam, nempe vires simul, & membrorum mollitiem colere, æquè mihi videtur insolens, ac siquis in eodem argumento, & robur Herculis, & mollitiem Veneris ostentaret. Iam etiam tibi subijcere volo hac oratione, qualem anima & corpore optimum Saltatorem esse oporteat.

καιτοι τῆς μὲ ψυχῆς, περὶ ἧπερ τὰ πλεῖστα. μνημονικόν τε δεῖ, καὶ εὐφυᾶ, καὶ ξυνετὸν, καὶ ὀξυδερκῆ μάλιστα ἐς ἐποψιν, καὶ χαριεῖ μᾶλλον ἐς ἐξεταζόμενα φημὶ δεῖν αὐτόν. ἔπ ἔτι, κριτικόν τε ποιημάτων, καὶ ἁρμάτων, καὶ μελῶν τὰ ἄριστα διαγνωστικόν, καὶ τὰ κακῶς πεποιημένων ἐλεγκτικόν. τὸ δὲ σῶμα, καὶ τὸν Πολυκλείτου κανόνα ἤδη ἐπιδείξειν μοι δοκῶ. μήτε γὰρ ὑψηλὸς ἄγαν ἔστω, καὶ περὶ τὰ μετρια ἐπιμήκης, μήτε ταπεινὸς, καὶ νανώδης τὴν φύσιν, ἀλλ' ἔμμετρος ἀκριβῶς. ἔτε πολυσαρκος, ἀπίθανον γὰρ, ἔτε λεπτὸς εἰς καταβολήν. σκελετῶδες τοῦτο, καὶ νεκρικόν. ἐθέλω δοῦναί σοι καὶ δήμου τινὸς ἃ φαύλη τὰ τοιαῦτα ἐπισημαίνεσθαι, βοᾶς εἰπεῖν. οἱ γὰρ Ἀντιοχέων εὐφυέστατη πόλις, καὶ ὄρχησιν μάλιστα προσβέβηκεν, ἄτοπος ἐπιτηρεῖ τῶν λεγομένων, καὶ τῶν γιγνομένων ἕκαστα, ὡς μηδὲν μηδὲν αὐτῶν διαλαν-θάνειν. μικρᾷ γὰρ ὀρχησοῦ εἰσελθόντος, καὶ τὸ Ἕκτορα ὀρχουμένου, μιᾷ φωνῇ πάντες ἀνεβόησαν, ὡς Ἀστυάναξ, Ἕκτωρ ὗτος; ἄλλοτε δέποτε μηκίστου πηγὰς καταβὰς τοῦ μέτρου ὀρχεῖται τὴν Καππαδοκίαν ἐπιχειροῦντος, καὶ περιβάλλειν τοῖς Θηβαίων τεί-

Quanquã plurima antè dixi de animæ dotibus. Quippe memorem, solertem, prudentem, acutum ad comminiscendum, & ad occasionem spectandam in primis, eum oportere esse affirmo: præterea poëmatum censorem, carminum & modulorũ præstantissimorum iudicem, & vitiosorum reprehensorẽ. Cæterùm corporis modum iuxta Polycleti canonem definiam. Neque sit nimium procerus, & immodicè longus, neque humilis, & natura nanus, sed exquisitè mediocris: neq; carnosus, hoc enim inscitum: neque gracilis impensè, hoc enim aridi cadaueris præ se fert imaginem. Memorabo etiam tibi populi cuiusdam ad huiusmodi notanda non inertis exclamationes. Antiochiæ ciues ingeniosissimi, & Saltationis obseruantissimi, ita dicta, factáque singula notãt, vt neminem quicquam eorũ lateat. Cùm enim pusillus Saltator ingressus esset, & Hectorem saltaret, vna voce exclamarunt omnes, hic videtur Astyanax, vbinam est Hector? Aliàs etiam, quum quidam immodicè procerus Capaneũ saltare aggrederetur, & Thebanorum muros

περιβάλλειν τοῖς Θηβαίων τεί-

χασιν, ὥσπερ ἐπὶ δι ἔφασαν τὸ τεῖχος, οὐδέν σοι δεῖ κλίμακος, ἢ ὅτι τὸ παχέος ὄν καὶ πιμελῶς ὀρχησῇ, πηδᾷν μεγάλα πειρωμένῃ, δεόμεθα ἔφασαν φείσαι ἡμῶν τῆς θυμέλης. τὸ δ' ἐναντίον τῷ παντὶ λεπτῷ ἐπεβόησαν, καλῶς ἔχεις ὑγιαίνοντι. τούτων ἕνεκα τοῦ γελοίου ἕνεκα ἐπεμνήσθην, ἵνα ὡς εἰδῆτε ὅτι καὶ δῆμοι ὅλοι μεγάλῃ σπουδῇ ἐποιήσαντο ὅτι τὴν ὀρχηστικὴν, ὡς καὶ ῥιθμίζειν τὰ καλὰ, καὶ τἀισχρὰ αὐτὴ δυνήσεται. ἐνκίνητος δ' τοιοῦτος τὸ παντὸς ἔσω, ἢ τὸ σῶμα λελυμένος τέλμα, καὶ συμπεπηγὼς, ὡς λυγίζεσθαί τε ὅπη καιρὸς, ἢ σωφρονεστάτως χαρτερῶς, εἰ τούτου δεοι. ὅπη δ' ἂν ἀπαλλάττηται ὄρχησις ἢ τὴν ἀναγωγὴν χειρονομίας, ἀλλὰ μετέχει ἢ τῆ Ἑρμῆ, καὶ Πολυδεύκους, καὶ Ἡρακλέους, ἐν ἀθλήσει καλῶν εἴδωλα αὖ, ἑκάστη τῶν μιμήσεων ὑπερέχον. Ἡροδότῳ μὲν οὖν τὰ δ' ὀμμάτων φαινόμενα, πιστότερα εἶναι τῶν ὤτων δοκεῖ. ὀρχήσει δ', καὶ τὰ ὤτων, καὶ ὀφθαλμῶν κρατήσειν. ὅτῳ δ' θέλει ὄρχησις, ὥστε αὖ ἐρῶν τις, εἰς τὸ θέατρον παρέλθοι, ἐσωφρονίσθη ἰδὼν ὅσα ἔρωτος καὶ τέλη. καὶ λύπη ἐκόρεσμος, ἐξέρχεται τῶ

adoriri, Transcende, dixerunt, murum, tibi scalis nihil est opus. Quum etiam obesus, & crassus quidam Saltator, saltum ingentem moliretur, quæsumus te, inquiunt, parce thymelæ. Cōtrà summopere gracili, tanquam ægrotanti acclamarūt, Bene habe. Hæc ego nō iocandi gratia commemoraui, sed vt scias totos populos artem Saltandi magno studio coluisse, adeò vt virtutes, & vitia eius deprehendere potuerint. Postea sit planè mobilis Saltator, corpore soluto simul & compacto, ita vt postulāte tempore flecti queat, & firmiter, si sit opus, consistere. Quòd autem aliena nō sit Saltatio à manuum gesticulatione quæ fit in certaminibus, sed particeps Mercurij, Pollucis, & Herculis editarum in certamine virtutū, facilè videris, si singulis imitationibus animum applices. Herodoto sanè quæ oculis excipiuntur, certiora esse videntur, quàm quæ auribus. Saltationi verò & oculorum & aurium iudiciū præstò est. Vsque adeò autem mouet Saltatio, vt siquis amans, ad theatrum accedat, ad sanam mentē redeat, quum viderit quàm mali sint amoris exitus: & tristitia affectus, egrediatur ex

θεάτρου φαιδρότερος, ὥσπερ
τι φάρμακον λησμονήν. καὶ
κατὰ τὴν ποιητὴν, νηπενθές τε,
καὶ ἄχολον πόων. σημεῖον δὲ τῆς
τοῦς τὸ γιγνόμενα οἰκειότη- A
τος, καὶ τὸ γνωρίζειν ἕκαστον
τῶν ὁρωμένων τὰ δακρύσματα, τὸ
δακρύειν πολλάκις τοὺς θεα-
τὰς, ὁπόταν τι οἰκτρὸν καὶ ἐλεε-
νὸν φαίνηται. ἡ μὲν γε βακχικὴ
ὄρχησις, ἐν Ἰωνίᾳ μάλιστα, καὶ
ἐν Πόντῳ ἀπουδαζομένη, καί- B
τοι σατυρικὴ οὖσα τῶν κεχειρω-
μένων τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἐκεῖ, ὥστε
καὶ τὰ πεπαγμένον ἔχοντας καιρὸν ἀπάντων ὑπολαθόμενοι
τῶν ἄλλων, κἀδόκουν δὲ ἡμέρας πατρίους, καὶ κορύβαντας, καὶ
σατύρους, καὶ βουκόλους ὁρῶν-
τες. καὶ ὀρχοῦνταί γε ταῦτα οἱ
ἐυγενέστατοι, καὶ θεοτεύοντες C
ἐν ἑκάστῃ τῶν πόλεων. οὐκ ὄπισθεν
αἰδούμενοι, ἀλλὰ καὶ μέγα φρο-
νοῦντες ὅτι τῷ θεράματι
μᾶλλον ἢ ἐπ' εὐγενείας, καὶ
λειτουργίαις, καὶ ἀξιώμασι θερ-
μονικοῖς. ἐπεὶ δὲ τὰς ἀρετὰς D
ἔφην τὰς ὀρχηστικὰς, ἄκουε καὶ
τὰς κακίας αὐτῶν. τὰς μὲν οὖν
ἐν σώματι, ἤδη ἔδειξα. τὰς δὲ
διανοίας, ὅτως ὀπτηρεῖν
ὑμῖν δίκαιος ἂν. πολλοὶ γὰρ
αὐτῶν οὐκ ἀμαθίας, ἀμύχανον
γὰρ ἄπειρος εἶναι σοφὸς, καὶ

theatro hilarior, tanquam potus pharmacum quod obliuionem inducat, & ex poëta luctum, & mœrorem tollat. Quòd autem ista populo fuerint familiaria, & ea quæ demonstrabantur, spectantium quisque norit, argumento sunt lachrymæ à spectatoribus non rarò profusæ, cùm lugubre quippiam & miserabile viderent. Bacchica Saltatio, in Ionia præcipuè, & Ponto celebrari solita, quanquam satyrica, gentis illius animos ita mancipauit, vt singuli statutis temporibus cæterarum rerum omnium obliti, solidum diem desideant spectantes Titanas, Corybantas, Satyros, & bubulcos. Quod saltationis genus nobilissimi quique, & cuiusque ciuitatis primores saltabant, neque ob id erubescebant, imò potiùs gloriabantur magis quàm ob nobilitatem, munera publica, & dignitates maiorũ. Postea verò quã Saltatorum virtutes dixi, eorundem etiam accipe vitia. Sed enim corporis vitia iam ostendi: mentis autem vitia ad hũc fere modum opinor, obseruabis. Multi enim illorum prę inscitia, siquidẽ fieri nequit vt periti sint omnes,

σολοικίας δεινὰς ἐν τῇ ὀρχήσει ἐπιδεικνυται. οἱ μὲν, ἄλογα κινούμενοι, καὶ μηδὲν ὡς φασι πρὸς τὴν χορδήν. ἕτερα μὲν γὰρ ὁ πούς, ἕτερα δ' ὁ ῥυθμὸς λέγει. οἱ δ', εὔρυθμα μὲν, τὰ πράγματα δ' μετάχορα, ἢ πρόσχορα, οἷον ἐγώ ποτε ἰδὼν μέμνημαι. τὰς γὰρ Διὸς γονὰς ὀρχούμενός τις, καὶ τὴν τοῦ Κρόνου τεκνοφαγίαν, παρωχεῖτο τὰς Θυέστου συμφορὰς, τῷ ὁμοίῳ παρεμφέρεσι. καὶ ἄλλος δὲ Σεμέλην ὑποκεινόμενος βαλλομένην κεραυνῷ, καὶ Γλαύκην αὐτῇ εἰκάζει, μεταβαίνεσαν οὖσαν. ἐγὼ δὲ ἀποδέχομαι τοιούτων ὀρχηστῶν, ὀρχήσεως αὐτῆς οἶμαι καταγνωστέον, οὐδὲ τὸ ἔργον αὐτὸ μισητέον, ἀλλὰ τοὺς μὲν, ὥσπερ εἰσὶν, ἀμαθεῖς νομιστέον. ἐπαινετέον δὲ τοὺς σώφρονας, καὶ κατὰ ῥυθμὸν καὶ τέχνης ἱκανῶς ἔχοντας ὀρώντας. ὅλως δὲ, καὶ ὀρχηστὴν δεῖ παντάχοθεν ἀπηκριβῶσθαι, ὡς εἶναι τὸ παῖ εὔρυθμον. εὔμορφον. σύμμετρον αὐτὸ αὑτῷ ἐοικός. ἀσυκοφάντητον. ἀνεπίληπτον. μηδαμοῦ ἐλλιπὲς. ἐκ τῶν ἀρίστων κεκραμένων τὰς ἐνθυμήσεις. ὀξεῖαν τὴν παιδείαν. βαθεῖαν τὰς ἐννοίας. ἀνθρώπινον μάλιστα.

turpibus inter saltandum solœcismis delinquunt. Quum hi quidem ineptè moueatur, & vt aiunt, nihil ad chordã: alia quippe pes, alia rhythmꝰ loquitur. Illi verò concinnè quidem, sed res prioris vel posterioris temporis saltationi accõmodãt, quod videre me memini. Quidam enim Iouis generationes, & Saturnũ liberos deuorantem saltatione repræsẽtãs, præter argumẽtũ Thyestæ calamitates repræsentabat, rei similitudine decipiens. Rursum alius Semelen fulmine percussam agens, ipsi Glaucen assimilabat, tẽpore posteriorem. Verùm ob istiusmodi saltatores, Saltationẽ nõputo condemnandam, neque exercitium ipsum odio prosequendum, sed illos potiùs, vt sunt, imperitos censendos: contrà laudandos, qui seruatis legibus, & rhythmo artis, commodè cũcta obeunt. In summa, oportet Saltatorem omnibus numeris esse absolutissimũ, vt omnis actio sit cõcinna, decora, cõgrua, sibi similis, calũniæ, & reprehensioni nõ obnoxia, nequaquã imperfecta oportet, inquam, Saltatorem temperatas ex rebus præstantissimis habere cogitationes, eruditione esse acutũ, animi conceptionibus profundũ, maximè humanũ.

ὁ γοῦν ἔπαινος αὐτῷ τότ' ἂν γίγνοιτο ἐντελὴς παρὰ τῶν θεατῶν, ὅταν ἕκαστος τῶν ὁρώντων γνωρίζῃ τὰ αὑτοῦ. μᾶλλον γὰρ ὥσπερ ἐν κατόπτρῳ, τῇ ὄρχησιν ἑαυτὸν βλέπων, καὶ ἃ πάσχειν αὐτὸς, καὶ ἃ ποιεῖν εἴωθε. τότε γὰρ οὐδὲ κατέχειν ἑαυτοὺς οἱ ἄνθρωποι ὑφ' ἡδονῆς δύνανται, ἀλλ' ἀθρόοι πρὸς τὸν ἔπαινον ἐκχέονται, τὰς τ' ἑαυτῶν ψυχὰς ἕκαστος εἰκόνας ὁρῶντες, καὶ αὐτὸν γνωρίζοντες. ἀτεχνῶς γὰρ τὸ Δελφικὸν ἐκεῖνο, τὸ Γνῶθι σαυτὸν, ἐκ τῆς θέας ἐκείνης αὐτοῖς περιγίνεται. καὶ ἀπέχονται ἀπὸ τῆς θέας ἃ τε χρὴ αἰρεῖσθαι, καὶ ἃ φεύγειν μεμαθηκότες, καὶ ἃ πρότερον ἠγνόουν διδαχθέντες. γίγνεται γὰρ ὥσπερ ἐν λόγοις, οὕτω καὶ ἐν ὀρχήσει ἡ πρὸς τῶν πολλῶν λεγομένη κακοζηλία, ὑπερβαινόντων τὸ μέτριον τῆς μιμήσεως, καὶ πέρα τοῦ δέοντος ἐπτεινόντων. καὶ εἰ μέγα τι δεῖξαι δέοι, ὑπερμεγέθη ἐπιδεικνυμένων. καὶ εἰ ἁπαλὸν, καθ' ὑπερβολὴν θηλυνομένων, καὶ τὰ αὐδρεώδη, ἄχρι τοῦ ἀχρείου, καὶ θηριώδους πρασχόντων, οἷον ἐγώ ποτε μειρακίου ἰδὼν ποιοῦντα

Itaque perfectam à spectatoribus laudē consequitur, quū quisque spectantium sua ipsius acta demonstrari nouerit, imò potiùs velut in A speculo, se ipsum in Saltatore conspexerit, tum quæ sibi accidunt: tum quæ facere solet. Tunc enim homines præ voluptate nequeunt se continere, quin ad effundēdas laudes confertim proruant, quum singuli animarum suarum imagines cernunt, ac se ipsos agnoscunt. Planè enim Delphicum illud, Nosce te ipsum, ex huiusmodi spectaculo reportant: atque è theatro discedunt, quæ expetenda, quæ fugienda sint edocti, & eorum quæ ignorabant, notitiam adepti. Cæterùm vt in orationibus, sic in Saltatione, accidit, quæ à multis appellatur mala affectatio, quoties imitationis modum trāsgrediuntur, & æquo vehementius eam intendunt: & siquid magnum est demonstrandum, illud iusto maius demonstrant: siquid verò molle, illud summopere effœminant: & viriles actiones ad immanitatem vsque ferinam euehunt. Quod Saltatorem quendam olim facientem memini me videre: qui priùs celebris erat, ὀρχησιῶν, εὐδοκιμοῦντα περὶ-

ρον. συνετὸν μὲν τἆλλα, καὶ θαυμαζεσθαι ὡς ἀληθῶς ἄξιον. ὃ δ' οἶδα ἔφην τύχη εἰς ἀρχαῖα ὑποκειμένη δι' ὑπερβολὴν μιμήσεως ἀκολουθήσαντα. ὀρχούμενος γὰρ τὸν Αἴαντα, μὴ τὴν ἥτταν ἐνθυμούμενον, εἰς τοσοῦτον ἐξέπεσεν, ὥστε οὐχ ὑποκείναδε μανίαν, ἀλλὰ μανέντας αὐτὸς εἰκότως ἄν τινι δόξειεν. ἑνὸς γὰρ τῶν σιδηρῶν ὑποδήμασι κτυπούντων, τὴν ἐδῶτα κατέρρηξεν. ἑνὸς δὲ τῶν ὑπαυλούντων, τὸν αὐλὸν ἁρπάσας, τῇ Ὀδυσσέως πλησίον ἑστῶτος, καὶ ὅτι τὴν νίκην μέγα φρονοῦντος, διεῖλε τὴν κεφαλὴν, κατενεγκών. καὶ εἰ μὴ ὁ πῖλος αὐτὸν ἔσχε, καὶ τὸ πολὺ τῆς πληγῆς ἀπεδέξατο, ἀπολώλει ἂν ὁ κακοδαίμων Ὀδυσσεύς, ὀρχησὴν παρασκευήν ποτε πεπεισόμενον. ἀλλὰ τόγε δεινὸν ἅπαν, συνεμιμήσατο τῷ Αἴαντι, καὶ ἐπήδων, καὶ ἐβόων, καὶ τὰς ἐδῶνας ἀπερρίπτουν. οἱ μὲν συνετώτεροι, καὶ αὐτὸ τοῦτο, ἰδιώται, τῷ μὲν ἐνθυμουμένου ἐκστρατευομένου, οὐδὲ τὸ χεῖρον, ἢ τὸ κρεῖττον ὁρῶντες, ἄκραν δὲ μίμησιν τῶν παθῶν τὰ τοιαῦτα οἰόμενοι εἶναι. οἱ ἀστειότεροι δὲ, συνιέντες μὲν, καὶ αἰδούμενοι ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις, ἐκ ἐλέγχοντες δὲ σιωπῇ τὸ πρᾶγμα.

cætera sanè prudens, & admiratione dignus: sed qui nescio quo casu in repræsentationem nimiopere indecoram eruperat. Cùm enim Aiacem, simul atque causa excidisset, furentem Saltatione referret, tantùm à Saltationis decoro excidit, vt non repræsentare insaniam, sed insanire ipse meritò videretur. Vnius enim ex illis qui ferreis soles strepebant, vestem discidit: vnius etiam ex illis qui tibia succinebant, correpta tibia, astantis Vlyssis, & ob victoriam sese efferentis caput, ea percutiens, diuisit: ac nisi pileus obstitisset, & vehementiam ictus excepisset, infœlix ille Vlysses, dementem Saltatorem nactus, perijsset. Quinetiam totum theatrum cum Aiace furebat, saltabrnt, vociferabantur, vestes proijciebant. Ac plebeij, idque idiotæ, decorum non percipientes, neque quid deterius, quid ue melius sis, cernentes, has actiones summam affectus imitationem esse existimabant: vrbaniores verò, tametsi rem probè intelligebant, & ob eam erubescerent, non tamẽ reprehendebant silentio:

πεῖς ὑ ἐπαίνοις, ἢ αὐτοὶ τὴν
αἰτίαν τ ὀχήσεως ἐπικαλύ-
πτοντες, ἢ ἀκριβῶς εἰδότες ὅτι
ὁ Αἴαντος, μὴ ὀρχησοῦ μανίας
τὰ μέγιστα ἦν. ὁ μὲν ἀρκε-
θεὶς τούτοις ὁ γυμνὰς, ἀλλὰ A
καὶ μᾶλλον τούτου γελοιότε-
ρον ἔπραξε. καταβὰς γὰρ εἰς
τὸ μέσον ἐν τῇ βουλῇ, δύο ὑπα-
τικῶν μέσος ἐκαθέζετο, παύ- B
σασθαι μὲν ἢ αὐτῶν τινα
ὥσπερ κριὸν μαστιγώσῃ, λα-
βεῖν. καὶ τὸ πρᾶγμα οἱ μὲν,
ἐθαύμαζον. οἱ δὲ, ἐγέλων. οἱ δὲ,
ὑπωπτεύον, μὴ ἄρα ὁ ἐν τ ἀγα- C
μνήσεως, εἰς τὴν τῶ πάθους
ἀληθειαν ὑπενήνεκθη. ἢ αὐτὸν
μόνοι φασὶν ἀναπηδῆσαι, ἅτε
μετανοῆσαι ἐξ οἵς ἐποίησεν, ὥστε
ἢ νοσῆσαι ὑπὸ λύπης, ὡς
ἀληθῶς ὑπὸ μανίας κατεγνω-
σμένον. ἢ ἐδήλωσε γε τοῦτο
σαφῶς αὐτός. αὐτοψίαν γὰρ
αὖθις τῶν συνασιωτῶν αὐτὸν D
τ Αἴαντα ὀρχήσασθαι αὐτοῖς,
παρασκευάζουσι τ ὑποκριτὴν,
ἔφη πρὸς τὸ θέατρον, ἱκα-
νόν ὄντα ἅπαξ μανῆναι. μᾶλλο-
σα ὑ αὐτὸν νικᾶσαν ὁ ἀνταγωνι-
στὴς ἢ ἀντίτεχνος. τῶ γὰρ ὁμοίῳ
Αἴαντος αὐτῷ χαφέντος,
τὸν κοσμίως, καὶ σωφρόνως
τὴν μανίαν ὑποκρινάμενον, ὡς E
ἐπαινεθῆναι, μόνας ἐντὸς τῶν

sed laudibus amentiam Saltationis contegebant, & non Aiacis, sed Saltatoris amentiæ esse hæc quæ fiebant, planè videbant. Non enim, generosus ille, hisce contentus, quiddam multò magis ridiculū admisit. Progressus enim in medium senatum, inter duos consulares viros medius sedit, qui metuebant, ne aliquem ex suo consessu arietis instar verberandum caperet. Quam audaciam alij mirabantur, alij laudabant. Alij verò suspicabantur fore vt à nimia insaniæ affectatione, ad veram insaniam transiret. Et sanè perhibent illum cùm ad se redijsset, ita facti pœnituisse, vt præ tristitia ægrotauerit, quòd verè obiecta sibi fuisset insania. Quod ipse manifestè declarauit. Rogantibus enim factionis socijs vt eundem Aiacem saltaret in sui gratiam, Satis est, inquit, quod histrionem in theatro agens, semel insaniui. Maximè verò discruciauit eius animum aduersarius, eiusdem artis æmulus, qui similis Aiacis descripti, ita ornatè & modestè insaniam repræsentauit, vt laudem reportarit, quòd intra Saltationis

τ ὀρχήσεως ἔρωτι· καὶ μὴ πρὸς ἐμὲ νήφοντος εἰ. τ ὑποκρίσεως τοῦτά σοι ὠς σιλήσιος, ὀλίγα ἐκ παμπόλλων προδείξα ὀρχήσεως ἔργα, καὶ ὑποπτεύματα, ὡς μὴ πάνυ σχολῆς μοι ἐρωτικῶς διακεῖσθαι ταῦτα. εἰ δ' ἐθέλοις κοινωνὸς ἐμοὶ τῆς θέας, εὖ οἶδα ἐγὼ πάνυ ἀπαραίτητόν σε, καὶ ὀρχήσεως ἁπάσης τὸ πρόσθετι ὥστε ὑπὲρ δεισυδαίμονος τὸ τ Κίρκης ἐκείνο πρὸς σε εἰπεῖν, τὸ Θεὸς μὲν ἔχει ὡς ἔτι πιὼν τάδε φαρμάκου ἔσῃ χοῖρος. θελχθήσῃ γὰρ, καὶ μὰ Δί' οὐ σὺ οὐκ κεφαλὴν, ἀλλ' ὄνος καρδίαν ἕξεις. ἀλλ' ὁ μὲν νόος σοι, ἐμπεδώτερος ἔσται σὺ δ' ὑπὸ ἡδονῆς ἥδε ὀλίγον τοῦ κυκεῶνος ἀλλῳ μεταδώσεις πιεῖν. ὅσα γὰρ ὁ Ὁμηρος περὶ τῆς Ἑρμοῦ ῥάβδου τῆς χρυσῆς λέγει, ὅτι καὶ ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει, δι' αὐτῶν ἐθέλει, τοὺς δ' αὖτε, καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει, τοῦτο ἀτεχνῶς ὀρχησις ποιεῖ, καὶ τὰ ὄμματα θελγουσα καὶ ἐξεγερσέα ποιοῦσα, καὶ ἐπεγείρουσα τὴν διάνοιαν πρὸς ἕκαστα τ δρώμενον. Κρα. καὶ μὴν ἤδη ἐγὼ ὦ Λυκῖνε, πείθομαί τέ σοι, καὶ ἀναπέπαμαι ἔχω καὶ τὰ ὦτα, καὶ τὰ ὄμματα. καὶ μέμνησο γε ὦ φιλότης, ἐπιδεῖν εἰς τὸ

fines se continuerit, nec in actione furiosum egerit. Hæc tibi, ô amice, pauca ex perquam multis decerpta Saltationis, facta, & studia ostendi, ne mihi admodum succenseas, quòd ea libenter contemplor. Quòd si velles mecum spectaculi esse particeps, probè scio te illecebris illius captum iri, & Saltationis insano amore insuper furiturum. Itaque nihil opus erit, vt illud Circes occinam tibi, *Dum sum, obstrusi pote te haud ſſ veneno.* Nam demulceberis, nec per Iouem, asini caput, aut suis cor habebis: verùm tibi mens firmior erit. Ac præ voluptate quam perceperis, ne pauxillum quidem alij de cyceone bidendum imperties. Nam quod dicit Homerus de aurea Mercurij virga, quòd quorum hominum oculos voluerit, ea demulcet, aliósque dormientes excitat: hoc planè facit Saltatio, quæ oculos demulcet, & expergefacit, & ad singula quæ fiunt, discutienda, mentem excitat. *Cra.* Atqui ego iam credo tibi Luciane, iámq; mihi patét aures, & oculi. Ac memineris saltẽ quum ad

θέαρον ἴης καὶ ἐμοὶ παρὰ σεαυτῷ θεὰν καταλαμβάνειν, ὡς μὴ μόνος ἐκεῖθεν σοφώτερος ἡμῶν ἐπανίοις.

theatrum ibis, me tecum vnà spectatum abducere, ne solus sapientior inde reuertaris.

ΛΕΞΙΦΑΝΗΣ. LEXIPHANES.

ARGVMENTVM.

Deridet hoc dialogo Lucianus Cacozelos istos, & affectatores obscuri, atque inusitati sermonis, qui dum verbis plerumque obsoletis, & ab vltima vetustate repetitis, interdum etiam nouis & à se confictis, omnia obscurant, & quasi quibusdam tenebris inuoluunt, egregiè eloquentes, ac docti perhiberi cupiunt. Ficto ad hoc exemplo Lexiphanis cuiusdam, quem, dialogum quendam, ad imitationem (vt ipse quidem videri vult) Symposij Platonis compositum, recitantem introducit, adeò ineptum atque ridiculum, vt propter verborum obscuritatem, quæ tamen eiusmodi sunt, vt vix ab ipsis illis, antiqua comœdiæ scriptoribus, ex quibus pleraque ea desumpta sunt, si redeant, intelligi satis posse videantur: res quoque & ipsum argumentum eiusmodi sint, vt non facilè quicquam frigidius excogitari queat. Quo illud nimirum indicare voluit, affectatores istos, dum non rem, quas dicant, sed verba, ad quæ res accommodent, quærunt, in vtroque pariter ridiculè ac stultè sese dare solere. Subijcit tamen ad finem paræneses quasdam, quibus eundem hunc Lexiphanem, rectam eloquentiæ, ac studiorum bonorum rationem edocet. Quale quiddam infra quoque in Rhetorum didascalo facit, vbi duplicem ad eloquentiam comparandam viam proponit: alteram asperam quidem, sed veram ac rectam, alteram autem compendiosam ac facilem, sed ad nouum atque affectatum istud genus, cuius exemplum hic proponit, ducentem.

ΛΥΚΙΝΟΣ. LYCINVS.

Ἐξιτεαίνης ὁ χαλὸς μὴ βιβλίω. Λε. νὴ Δί' ὦ Λυκῖνε, χρόμμα ὄζει τηπύην τι τῶν ἐμῶν νεοχμῶν. Λυ. ἤδη γάρ τι περὶ αὐχμῶν ἡμῖν γράφεις; Λε. οὐ δῆτα, οὐδὲ αὐχμὸν εἶπον. ἀλλ' ὥρα σοι τὸ ἀρτιγραφὲς ἔτι γλαῦκα. σὺ δ', κυψελόβυρσα ἔοικας ἔχειν ὦτα. Λυ. σύγγνωθι ὦ ἑταῖρε. πολὺ γὰρ τὸ αὐχμῶδες τοῦ νεοχμοῦ μετέχει. ἀλλ' εἰπέ μοι, τίς ὁ νοῦς τῷ συγγράμματι; Λε. ἀντισυμποσιάζω τῷ Λείσωνος ἐν αὐτῷ. Λυ. πολλοὶ μὲν οἱ Λείσωνες. σὺ δ', ὁποῖον ἀπὸ τοῦ συμποσίου, τοῦ Πλάτωνά μοι δοκεῖς λέγειν. Λε. ὀρθῶς ἀνέγνως. τὸ δὲ λεγόμενον, ὡς ἄλλῳ παντὶ ἀνόητον ἂν λύ. Λυ. ὡδὶ ὀλίγα μοι αὐτοῦ ἀνάγνωθι τοῦ βιβλίου, ὅπως μὴ παντάπασιν ἀπολειπόμενος τῆς ἐξηγήσεως. νέκταρος γάρ πού ἔοικας οἰνοχοήσειν ἡμῖν ἀπ' αὐτοῦ. Λε. τὸν μὲν εἴρωνα, πεδὶ κατάβαλε. σὺ δ', ἔυπτερα ποιήσας τὰ ὦτα, ἤδη ἄκουε.

Exiphanes, formosus ille, cum libro adest. *Lex.* Per Iouē, Lycine meum est hoc scriptum hornum & recens. *Lyc.* Iam enim nobis quippiam de squaloribus scribis. *Lex.* Haud equidem. Neque verò squalorem dixi: sed venustas quædam est, scriptum adhuc recens ita appellare. Tu autem aures sordibus oppletas videris habere. *Lyc.* Ignosce, amice, nam hæ voces, αὐχμὸς & νεοχμὸς multum affinitatis inter se habent. Sed dic mihi, quodnam est scripti istius argumētum? *Lex.* Conuiuiū, ab illo Aristonis, hic diuersum instituo. *Lyc.* Multi quidem Aristones sunt: sed tu, quantum ex sympolio colligere licet, Platonem dicere mihi videris. *Lex.* Rectè agnouisti. Cæterùm quod dicitur, vt cuiuis alteri fuisset inexplicabile. *Lyc.* Proinde mihi pauca ipsius libri recita, vt ne omnino huius epuli sim expers: videris enim nectar ex ipso quoddam nobis pocillaturus. *Lex.* Tu cauillatorem humi proijce, auribúsque factis permeabilibus auscultra

ἀπέχω ὦ ἡ ὀπβύστρα, ἡ κυψελίς. Λυ. λέγε θαρρῶν. ὡς ἔμοιγε ὥτε κύψελός τις, ὥτε περίανδρος ἐν τοῖς ὠσὶ κάθηται. Λε. σκόπει δὴ μεταξὺ ὅπως διαπεραινόμαι ὦ Λυκῖνε τὸν λόγον, εἰ εὐαρχός γε ὄντι καὶ πολλῶ τῶ εὐλογίαν ὑπδεικνύμενος, καὶ εὔλεξις, ἔπι ὦ, εὐώνυμος. Λυ. ἔοικε τοιοῦτος εἶναι, σός γε ὢν. ἀλλ' ἄρξαι ποτέ. Λε. εἶτα δειπνησόμεθα δ' ὃς ὁ Καλλικλῆς. εἶτα τὸ δειλινὸν περιδιπνησόμεθα ἐν Λυκείῳ. νεῶ ὄντι ἤδη καιρός ὅτι χρίεσθαι τὸ ἡλιοκαὲς, καὶ ὧρος τὸν εἴλλω διρεσθαι, καὶ λουσαμένους, ἀριστῆσαι. καὶ ἤδη γε ἀπιτητέα. σὺ ὦ ὦ παῖ, στλεγγίδα μοι, καὶ βύρσαν, καὶ φωσώνια, καὶ ῥύμματα, ναυστολεῖν ἐς τὸ βαλανεῖον, καὶ τυρίλυρον κομίζειν. ἔχεις ὦ χαμαίζε πρὸς τὸν ἐγγυοδήκην δύ' ὀβολώ. σὺ ὦ τί καὶ πράξεις ὦ Λεξίφανες, ἥξεις, ἢ ἐλιννύσεις ἔτι αὐτόθι; κἀγὼ μὲν ἐγὼ, πεπαλαικὼς ἀπῶ. καὶ εὐπόρως τε γὰρ ἔχω. καὶ τὰ ἀμφὶ τὴν γάμιν μαλακίζομαι, ἐπ' ἀγροῦ βοῦς ὀμιδεῖς, ὁ γὰρ ἀγραυλάτης ἐπέστρεχε, καίτοι ἀστιολιάζων αὐτός. ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῷ δὴ ἀκμὴς ἐμὶ τῷ ἀγρῷ. κατέλαβον γὰρ τοὺς ἐργάτας λιγυιζοντας τὴν

iam: absit autem obturatrix ista Cypselis. *Lyc.* Dic audacter. Nã mihi neq; Cypselus aliquis, neq; Periander in aurib⁹ resident. *Lex.* Aduerte itaque interea Lycine quo pacto peragam orationem: an commodũ principiũ habeat, ac multum eloquentiæ præ se ferat, bonis dictionibus & verbis ornata. *Lyc.* Videtur esse talis, tua cùm sit. Sed incipe tandem. *Lex.* Postea cœnabimus, inquit Callicles. Deinde in Lyceo vesperi obambulabimus. Iã nunc autem tẽpus est insolatum vngendi, & ad solis splẽdorẽ apricandi, & postquam lauerimus, panẽ esitãdi. Atq; adeò abeundũ iã est. Tu verò puer, strigilem mihi, vestem pelliceã, lintea, & saponem in balneum mitte, & ablutoriam affer. Habes autẽ humi iuxta armariolum duos obolos. Tu verò quid facies Lexiphanes, veniésne, an ampliùs hìc moraberis? At inquam ego, iam dudum lauaturio. Neque enim facilè incedo, & ex ijs quæ circa anum sunt, malè habeo, mula vectus clitellaria. Nam accelerabat mulio, tametsi claudicaret ipse. Sed & in ipso agro adsque labore non fui. Nam operarios deprehendi cantionem τοὺς ἐργάτας λιγυιζοντας τὴν

Σκευλῶ φιλοῦσι. τὸν δ', παρὸν τῷ ἐμῷ πατρὶ καταπευάζοντας. συντυμβωρυχήσας οὖν αὐτοῖς, καὶ τοῖς ἀναχώσι τὰ ὀρύγματα, καὶ αὐτὸς ὀλίγα συγχεάσπτήσας, ἐκείνους μέν, διαφθείρω, τὸ τε κρύους ἕνεκα, καὶ ὅτι χώματα ἦν. οἶδα δ' ὡς ἐν κρύει σφοδρῷ γίνεται τὰ χώματα. ἐγὼ δ' περιελθὼν τὰ ἀρύματα, τινὰ μὲν εὗρον ἐν αὐτοῖς περδικοτα. καὶ γὴ παλάλους πυὰς ἀνορύξας, καὶ τῶν σκανδίκων, καὶ βρεγκαίων λαχανοταμίμους, ἔπι δ' κάχρις ὡριάμους, ὅπω δ' οἱ λειμῶνες ἀθρομίαι ἦσαν, ὡς αὐτοποδὶ τὸ καδίζειν, ἀνατεθεὶς ὅτι φ' ἀφράβλω, ἐδάβρλω τὸν ὄρρον. καὶ νῦν καδίζω τε ὀδυνηρῶς, καὶ ἰδίω θαμὰ, καὶ μαλακιῶ τὸ σῶμα, καὶ δέομαι διαπεῦσαι ἐν τῷ ὕδατι ὑπολείσον. χαίρω δ' μὴ κάματον ἀπολούμενος. ἀποθρέξομαι οὖν καὶ αὐτὸς τ' παῖδα, ὃν εἶχος ἢ παρὰ τῇ λεκυθοπώλιδι, ἢ παρὰ τῷ χυμαιοπώλῃ με περιμένειν. καίτοι ὑποσημήνευτο αὐτῷ ὑπὲ τὰ στέλγη ἀπαντᾶν. ἀλλ' εἰς χαμαὶ γέγονεν αὐτὸς ἐμπολήσας γε ὡς ἀρῶ πυρατίω τέ τινα, καὶ ἐσχυφίας, καὶ γήτρα, καὶ φύκας, καὶ οἶβον

æstiuam cantillantes, eos nimirum, qui patri meo sepulchrum extruebãt. Postquam igitur vnà cũ illis fodissẽ, & ijs qui egesta terra marginẽ aggerebãt, ipse paũper operi manũ admouissẽ, illos tum vigentis frigoris, tũ vredinis causa dimisi. Scis autẽ in vehemẽti frigore vredines fieri. Ego verò cultos agros obambulans, in ijs nata allia reperi. Ac terræ clauis aliquot effossis, scanariisque herbis, & Bracanis esui collectis, præterea & hordeo coëmpto (nondum enim prata floribus erant fragrantia, vt pedibus incederem) sublatus in mulam attriui summum podicẽ, vnde nũc cũ dolore gradior, & frequenter sudo, & corpore langueſco, opúsque habeo quamplurimum in aqua pernatare. Iuuat autem post laborẽ ablui. Proin & ipse curriculo puerum ablegabo, quem verisimile est, vel apud Lechitopolidem, vel apud eum qui sacculos vendit me expectare: quanquam edictum illi fuerat vt ad selga obuiam veniret. Sed hic in tempore, vt video, adest, mercatus panem colostratum, & alios subcinericios, & virescentes cepas, & fucas, & œbum istum, & leporinam carnem, & τουτονὶ, καὶ λωγάνιον, καὶ τῦ

βοὸς τὸ πολύπτυχον ἔγκατον, καὶ φώκηας. εὖγε ὦ Ἀττικίων, ὅτι μοι ἄβαστον ἐποίησας τὸ πολὺ τῆς ὁδοῦ. ἐγὼ δ' ἦδ' ὅς, σίλλος ὢν ἥδιστα μεθύσκομαι, σὺ πεπειρῶν. σὺ δ' ποῦ χθὲς ἐδείπνεις; μῶν παρ' Ὀνομακρίτῳ; ἢ μὰ Δί' ἰδοὺ ἐγὼ, μὴ ἀχθόνδε ἐπὶ χόλιμον, ψυπτὰν κατὰ γείνας. οἶδα δ' ὡς φίλαρχός εἰμι. ὑμεῖς δ', ἴσως φειδόμενοί μου λαταγεῖν κοττάβους. ἀλλ' εἰσιὼν, ταῦτά τε καὶ τἄλλα ἡδύνειν καὶ ἐπὶ καρδόπου σιμῆς, ὡς δειδακίνας μάπωτε ἡμῖν. ἐγὼ δ' ξηραλοιφήσω ἀπελθών. καὶ ἡμεῖς ἦδ' ὅς ὁ Φιλῖνος, ἐγώ τε, καὶ Ὀνόμαρχος, καὶ Ἑλλάνικος ἅτοσι, ἑψόμεθα. καὶ γὰρ ὁ γνώμων σκιάζει μέσην πόλον. καὶ δέος μὴ ἐν λουτρῷ ἀπολουσώμεθα, κατόπιν τῶν καεμιαίων, μὴ τὸ σύψακος ἐνζίωμεν ὠστζόμενοι. καὶ ὁ Ἑλλάνικος ἔφη, ἐγὼ δ' καὶ δυσωπῶ. καὶ γὰρ τὰ κόρεα μοι ἐπιτεθόλωται, καὶ σκαφιδαμυκτῶ δαμὰ, καὶ ἀρτίδακρις εἰμι, καὶ τὰ ὄμματά μοι φαρμακᾷ, καὶ δέομαι Ἀσκληπιάδου τινὸς ὀφθαλμοσόφου. ὃς παρεξάς, καὶ ἐγχέας μοι φάρμακον, ἀπερυθριάσαι ποιήσει τὸν ὀφθαλμοὺς,

multiplex ac rugosum bouis intestinũ, & phoctas Rectè factum abs te Atticion, quòd magna itineris agendi parte me subleuasti. Ego verò inquit ille, fillus propemodum, here factus sum, dum te circunspicio. Cæterùm vbi tu heri cœnasti? Num apud Onomacritum? Haud quaquam per Iouem, inquã ego, sed contento cursu rus iui. Scis autem me ruris esse amantem. Vos autem fortasse putabatis me cottaborũ strepitu ludere. Verùm ingressus, hæc & alia condito, & mactram abstergito, vt thridacinas nobis pinsati. Ego autem abiens in sicco vngar. Et nos, inquit Philinus, ego, & Onomarchus, & Hellanicus iste sequemur. Nam gnomon medium horologium inumbrat, & verendum est ne in sordido balneo lauemus, à tergo Carimantum, cum fæce vulgi confertim nos trudente. Tum Hellanicus, ego inquit, ægrè intueor, & mihi turbidæ sunt pupillæ, & nicto frequenter, recens etiam fleui, mihíque medicina vti gestiunt oculi, habeóque opus aliquo Æsculapij filio, oculis medendi perito, qui turbato, infusóque mihi medicamento efficiat vt ruborem oculi deponant,

καὶ μηκέτι λιμαλέοις εἶναι, μὴ
δὲ διερευγελέπειν. τοιαῦτα αὖ-
τα διεξιόντες ἅπαντες οἱ πα-
ρόντες, ἀπηειμεν. καπειδὴπερ
ἤκομεν εἰς τὸ γυμνασιον ἀπη-
δηκειμεν ἤδη, ὁ μὲν τις ἀκρο-
χειρισασμῷ, ὁδὲ, βαλλισμῷ,
καὶ ὀρθοπαλῃ ἐχρῆτο. ὁδὲ, λί-
πα χρισάμενος, ἐλυγίζετο. ὁ
δὲ, σὺν τῷ κωρυκῳ. ὁ
δὲ, μολυβδαίας χερμαδίους
ἀφαγδην ἔχων, ἐχειροβόλει.
εἶτα πωτισθέντες, καὶ ἀλλή-
λοις καταπασσάμενοι, ἐμὲ
παίξαντες τῷ γυμνασίῳ, ἐγὼ
μὲν, καὶ Φιλῖνος ἐν τῇ θερμῇ πυέ-
λῳ καταλουσθέντες, ἐξήειμεν.
οἱ λοιποὶ δὲ, τὸ ψυχροβαφὲς
κάρα δελφινίσαντες, παρέρεον
ὑποθρύχου θαυμασίως. ἀναστρέψαντες δὲ αὖθις, ἄλλοσε
ἄλλα ἐδρῶμεν. ἐγὼ μὲν, ὑποδη-
σάμενος, ἐξυόμην τὴν κεφαλὴν
τῇ ὀδυτῇ ξύσφ καὶ γὰρ ἦν κνησον,
ἀλλὰ σκαφίον ἐνεκάρμιλλον, ὡς
ἂν ἐς πολλὰ τὸν κόννον, καὶ τὴν
κορυφαίαν ἀποκεκομμένος. ἄλ-
λος, ἐτερωρᾶγει. ὁδὲ, ἤμεσε τὸν
ὄγκον. ὁδὲ, ἁρπάσας ποιῶν τὰς ῥα-
φανίδας, ἐμυζίλατο τὸν ἰχθυηρὸν
ζωμὸν. ἄλλος, ἤσθιε φακλίας. ὁ
δὲ ἐρρόφει τὸν κριθῶν. καπειδὴ
κατεύδειν, ἐπ' ἀγκώνος ἐδειπνῶ-

nec ampliùs lippitudine laborent, & humidum videãr. Collatis inter nos huiusmodi sermonibus, omnes qui aderam⁹, abiuim⁹. Et postquã venimus ad gymnasiũ, exuti vestibus, alius sũmis digitis, flexu ceruicis, & recta lucta certabat, alius pinguedine perũctus, mẽbra distorquebat, ali⁹ pila cõtẽdebat, alius plũbeos lapides obnixè tenẽs, manu iaciebat. Deinde vbi mutuò exercuissemus nos, & tergo vicissim tulissemus, gymnasióq; illusissem⁹, ego & Philinus in calido labro abluti, discessimus. Reliqui verò vbi caput frigida tinctũ, Delphinũ more immersissẽt, mirabili quodam modo inter aquas adnatabãt. Reuersi autẽ iterũ diuersa diuersis locis agebamus. Ego quidẽ subligatis crepidis, caput fricabam dẽtato strigile: nõ enim in cepij sed in scaphij modũ tõsus erã, vt qui nõ multo ant' mẽtũ ac verticẽ detõdissẽ. Alius autem calida glutiebat, alius ventrẽ reiectabat, alius raphanis in tenues partes cõcisis, absorbebat sallũ ac pisculentũ ius ex cauato pane, alius agrestes oliuas comedebat, alius hordeum ingurgitabat. Atque vbi iã tẽpus erat, in cubitum inclinati cœnabamus:

μῶν. ἐκεῖνο δ' ἦν ὀκλαδίαι, καὶ ἀσκαύτια. τὸ μὲν δὴ δεῖπνον ὧν ἀπὸ συμφορῶν. παρεσκεύαστο δὲ πολλὰ, καὶ ποικίλα, διχῶλα ὕεια, καὶ χελίδες, καὶ ἠπεταῖα, καὶ τοκάδος ὑὸς τὸ ἐμβρυοδοχον ἔντερον, καὶ λοβὸς ἐκ ταγήνου, καὶ μυττωτὸς, καὶ ἀβυρτάκιν, καὶ τοιαῦται τινες καρυκεῖαι, καὶ θρυμματίδες, καὶ ὄρια, καὶ μελιτοῦτται. τὸ δὲ ὑποβρυχιον, τὰ σελάχια πολλὰ, καὶ ὅσα ὀστρακινα τὸ δέρμα, καὶ τεμάχη πεντικὰ τὰ ἐκ Σαργάνης, καὶ κωκαλίδες, καὶ ὄρνις σωματος, καὶ ἀλεκτρυὼν ἡδὺ ἀπῳδός. καὶ ἰχθὺς ὧν παράσιτος. καὶ οἶν δ' ὅλον ἐπόχῳ ἐκρώμῳ, καὶ βοὸς λειπογώμονος κωλίον. ἄρτοι μὲν τοίνυν ἦσαν σφαῖροι, καὶ φακοῦλοι, καὶ ἄλλοι νομιμοῖοι, ὑσταιρινοὶ ἐκ ἑορτῆς. καὶ λάχανα, τά τε ὑπόγεια, καὶ τὰ ὑπέργεια. οἶνος δὲ ὧν ὁ γέρων, ἀλλὰ τῶν ἀπὸ βύρσης, ἡδὺς μὲ ἀγλεύκης, ἄπεπτος δὲ ἔτι. ποτήρια δ' ἔκειτο παντοῖα ἐπὶ τ δελφινίδι. βαπίζης, ὁ κρυφιμέτωπος, καὶ βυβλὶς μυρτοφυρὴς, ἐυλαβῆ ἔχων τ κέρχον, καὶ βομβύλιος, καὶ δειροκύπελον, καὶ γηλυῦ πολλὰ, οἰκοθηκικλῆς ὠπία, ἐυρυχαρῆ τε, καὶ ἄλλα ἔυστομα.

positæque erant sellæ, & grabatula quædam. Erat etiam collatitia cœna, multáque & varia apparata, bifidi suum pedes, laterum pulpæ, & fumen, & suis nuper enixæ intestinum quo fœtus recipit; & fibra auris è fartagine, & alliatum & abyrtace. & similia quædam condimenta, thrymmatides, fricti lle folijs ficulnis inuolutæ, & dulcaria ex melle Et ex natarij bus cartilaginea multa, & quæcunque testis teguntur, & pisces pontici sportis excepti, & anguillæ, & gallina altilis, & gallus qui canere desiit. Etiam piscis erat parasitus, & ouem totam in furno affectam habebamus, & bouis annosi pernam anteriorem. At verò panes aderant silignei, non ma'i, & alij nouilunares post festum dilati: & olera cùm parua, tum ingentia. Vinum erat non vetus, sed ex ijs quæ ex vtribus offeruntur, quod nõ amplius mustum, nondum tamen plan coctum erat. Pocula verò generis omnis Delphinidi mensæ imposita erant, puta frontis occultator crater, clauatus, Mentoreum opus, ansam prehensu facilem habens. & bõbylius, & dirocypelũ, & fictilia multa, qualia Thericles coquebat, multi capacia, latiq; oris,

quædam

τὰ μὲν, Φωκαΐθεν. τὰ δὲ, Κνιδόθεν. πάντα μὲν τοι ἀνεμοφόρητα, καὶ ὑμενόσπαρακα, κυμβία δὲ λεῖα, καὶ φιαλίδες, καὶ πυθμενα γραμματικά. ὥστε μεστὸν λεῖα τὸ κυλίκιον. ὁ μὲν τοι ἐπιολέθρως, καταπαφλάζων, ἐς κεφαλὴν ἡμῖν ἐπίβεπε τοὺς ἀνθρακας. ἐπινοοῦμεν δ' ἀμυνεῖ, καὶ ἤδη ἀκεραθέρακες ἦμεν. εἶτ' ἐχρίόμεθα καχαειδί. καὶ εἰσεκυλίσθη τις ἡμῖν τλεῖ ποδακτυλίου, καὶ τετρωνίσριαν. μετὰ δὲ, ὁ μὲν τις, ὅτι τλεῖ κατηλιφα ἀπαρίχνεται πάμπαν, ὅτι τέρμα ἐζητει. ὁ δὲ, λαθίνδα ἔπαιζεν. ἄλλος, ἐρρικρῶτο σὺν γελωτι τὰν ὀσφύν. καὶ ἐν ταὐτῷ λελουμένοι, εἰσεκώμασαν ἡμῖν αὐτεπάγγελτοι, Μεγαλώνυμός τε ὁ δικοδίφης, καὶ Χαιρέας ὁ χρυσοτέκτων, ὁ κατ' νάτου ποικίλος, καὶ ὁ ὠοκάταξις Εὔδημος. κἀγὼ ἠρόμην αὐτοὺς, τί παθόντες, ὀψὲ ἥκοιεν. ὁ μὲν σὺν Χαιρέας, ἐγὼ ἤδη ὃς, λείρόν τινα ἐμεῖτοιμι, καὶ ἑλλόβια, καὶ πέδας τῇ θυγατρὶ τῇ ἐμῇ. καὶ διὰ τοῦτο ὑμῖν ὀπιδείπνιος ἀφῖγμαι. ἐγὼ δ' ἦ δ' ὃς ὁ Μεγαλώνυμος, πρεὶ ἄλλα εἶχον. λοῦ μὲ γὰ ἄδικος ἡ ἡμέρα, quædam ex Phocæa, quædam Cnido allata, leuia omnia, teneríſq; ex teſtis facta. Erant etiam cymbia, paruæque phialæ, literíſque inſcripta pocula, ita vt plenus eſſet acus. At verò lebes furnatus ebulliens, nobis in caput euertit carbones. Bibimus autem continuis hauſtibus, & iam inebriati eramus, exinde cancharide vngebamur. Tum quidam intioduxit nobis Podoctypam, & Trigoniſtriam. Alius deinde in tabulatum aſſultans, irrumpendi locum quærebat, alius digitorum crepitu ludebat, alius cum riſu lumbos laſciuiter agitabat. Atque interea cùm iam laniſſemus, ad nos, non acceſſiti, petulanter irruperant, Megalonymus cauſidicus, Chæreas aurifex, tergo variegatus, & Oocataxis Eudemus. Quos interrogaui quid cauſæ eſſet, cur ſero venirent. Tum Chæreas, ego, inquit, ſegmentum & inaures, & pedicas filiæ meæ apparabam: ideóque ad repotia vobis aduenì. At ego, inquit Megalonymus, alijs rebus occupatus fui. Nõ enim iudicialis, ſed nefaſtus fuit dies, vt ſcitis. Proïde cũ eſſet

ὡς ἴστε, καὶ ἄλογος, ὥσαν σὺν,

ἐχεγλωττίας ὕσης, ὅτε ῥησιμεσθεῖν εἶχον, ὑπ' ἡμερολεγδον, ὡς ὑδ' ἐνομιεῖτ'. πυδόμωος δ' ὅτι ὁ στρατηγὸς ὁπόσος ὅστι, λαβὼν ἄχεσα ἱμάτια, ζυνήεια, καὶ ἀφόρητα ἀποδήματα, ἐξέφρησα ἐμαυτόν. εἶτ' εὐθὺς ἐντυχάνω δαδούχῳ τε, καὶ ἱεροφαύτῃ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀῤῥητοποιοῖς, Δεινίαν συρέοσιν ἀγγλωὶ ἐπὶ τὠν ἀρχώ, ἕγκλημα ἐπαίροντας, ὅτι ὠνόμαζεν αὐτούς. καὶ ταῦτα, εὖ εἰδὼς ὅτι οὐδ' οὖπερ ἐπόθησαν, αὐώνυμοί τέ εἰσι, καὶ οὐκέτι ὀνομασοὶ, ὥσαν ἱερώνυμοι ἤδη γεγωμηκότες. ὦ οἶδα λῶδ' ἐγὼ ὃν λέγεις, τὸν Δεινίαν. ἐκάλει δ' οὖν με τοὔνομα. ἔστιν ἤδ' ὃς ἐν τοῖς σκιεραφείοις ἐγκαφικάδαλος ἀνθρωπος, τ' αὐτολικώδων, καὶ τῶν αὐτοκαβδάλων, ἀεὶ κουρεῶν, ἐνδεδρομίδας ὑποδούμωος, ἢ βαυκίδας, ἀμφιμάδαλον ἔχων. τί οὖν λῶ δ' ἐγὼ, ἔδωκεν ἀμηχέτι δίκλω, ἢ λὰξ πατήσας, ὡχέτο, καὶ μὶν ἐκεῖνός γε ἤδ' ὃς, ὁ τέως ἀυλούμωος ἤδη, ἔμπεδός ὅστιν. ὁ γὰ στρατηγὸς, καίτοι ἀπιμελεῦντι καρπώδεσμά τε αὐτῷ πεπδεῖς, καὶ πεπδέξαμον ἐν ποδοκάκκαις, καὶ

silentium in foro, neque perorare licuit, neque per diem dicendo aquam dispensare. Cùm autem audiuissem imperatorem fore conspiciendum vestibus inusitatis, bono stamine textis, subligatisque calceis antea non gestatis, me ipsum foras propripui. Exinde statim incidi in Daduchum, & Hierophantem, aliósque arcana facientes, qui Diniam obtorto collo trahebāt ad magistratum, accusantes quòd ipsos nominasset, idque cùm sciret eos ex quo initiati fuissent, esse sine nomine, neque amplius nominādos, vt potè sacrinomines iam factos. Nescio, inquam ego, quemnam hunc Diniam dicas. Vocabat igitur me nomine. Est, inquit in tabernis aleatoriis homo perditus, ex egenis ac vilibus istis, sēper comatus ac squalidus, endromidum, aut baucidarum calceamento subligatus, & manicata veste indut⁹. Quid igitur, inquā, dedit-ne pœnas aliquo modo, an calcibus calcans, aufugit? Atqui, dixit ille, qui antea tibiæ cantu recreabatur, iam vinctus est. Nā imperator à reliquo grege segregatū, circūdatis illi manicis, intētóq; collari, in pedicis ac tibialib⁹ tormētis degere hominē fe-

ὥστε ἐν δεσμοῖς ὤν, ὑπὸ βδυλλέ τε ὁ κακοδαίμων ὑπὸ τῶ δέους, καὶ πεδυλέος ἰῶ, καὶ χρήματα αὐτὶ ψυχᾶς διδόμενα ἤτελεν. ἐμὲ δ' ἤδη ὅς ὁ Εὐδημος, ὑπὸ τὸ ἀκρωτηρίῳ μετιζείλατο Δαμασίας, ὁ πάλαι μὲ ἀθλητὴς, καὶ πολωϊκης, νυῶ δ' ἤδη ὑπὸ γήρως ἐξαθλος ὤν. οἶδα τ' χαλκοῦν, τ' ἐζωτα ἐν τῇ ἀγορᾷ. καὶ τὰ μὲν, πεπῶν. τὰ δ' ὕστερα, διετέλεσα. ᾠκιζεῖν γὰρ ἔμελλε τὴν μέζονα εἰς αὐδρὸς τίμιον θυγατέρα, καὶ ἤδη ἐκάλλωεν αὐτίω. εἶτα μεμμείσθη κακὸν ἐμπεσὸν, διέκοψε τὸν ἑορτίον. ὁ γὰρ υἱὸς αὐτῦ ὁ Δίωνος, ὡς οἶδ' ἐφ' ὅτῳ λυπηθεὶς, μᾶλλον δ' ἀποχθίσας, ἀπήγξεν ἑαυτόν. καὶ εἰ μὴ ἦλθον, ἀπωλώλει ἄν, εἰ μὴ ἐγὼ ὑπισας, ἀπηγχόνισά τε αὐτὸν, καὶ παρέλυσα τῆς ἐμβεζῆς, ὑπολύ τε ὀκλάξ παρεκαθήμενος, ὑπνύοντων τ' αὐθρωπον, βαυκαλῶν, καὶ διακωδωνίζων, μή πῃ ἔτι συνεχὴς εἴη τὸν φάρυγγα. τὸ δ' μάλιστα ὀνῆσαν, ἐκεῖνο ἰῶ, ὅτι ἀμφοτέραις καταχὼν αὐτῦ τὰ ἄκρα, διεπεσα. μῶν ἐκεῖνον ἰῶ δ' ἐγὼ φῆς Δίωνα, τ' καταπύγωνα, καὶ λακκοχάνη, τ' μύρτωνα, καὶ γυνοξώκτην

cit. Quare vinctus ille miser præ metu pedebat, & crepabundus erat, pecuniáq; vitā redimere volebat. Me verò, inquit Eudemus, sub diluculum accersiuit Damasias, is qui olim athleta fuit, multásque victorias retulit: nunc autē præ senectute à certaminib⁹ abstinet. Nosti æreā statuam in foro positam. Ac alia quidem picando, alia inflammando peregi. Domo enim ad maritum hodie filiā erat deducturus, iámque exornabat illam: cùm interea anxium quoddam malū interueniens diremit festum. Nam filius ipsius Dion, nescío qua causa, mœrore affectus, imò Deorū aliquo odio agitatus, seipsum strangulabat. Atque vt probè scitis, perijsset ille, nisi superueniēs ego laqueum ipsi soluissem, diu in genua procumbendo assidens, hominémque conpungens, cantillans, & vndiquaque explorans, num alicubi adhuc compressum haberet guttur. Quod autem potissimùm profuit, illud erat, quòd ambabus manibus comprehēsa illius latera, vi compressi. Num illum, inquā ego, Dionem dicis, cinædū, scrotū pendens habētē mulierosum, & lētiscū rodōtem

νεανίσκον, ἀναφλῶντα, καὶ βλιμάζοντα, ἵνα τινα πείσῃ, καὶ πόσθωνα αὐδηταί μιν. ἔστιν. ἐκεῖνός γε καὶ λεκαλέος. ἀλλ' ἀτοιγε τῷ θεὸν ἦδη ὃς ὁ Εὔδημος θαυμάσας, Ἀρτεμις γάρ ὅδ' ἐστὶν αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ αὐλῇ, σκοπάδειον ἔχον, ταύτῃ προσιοῦσαι τε, καὶ τε Δαμάσος, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, πρεσβύτις ἤδη, καὶ τῷ κεφαλῷ πολιὰς ἀκριβῶς, ἱκέτευον ἐλεῆσαι σφᾶς. ἡ δ', αὐτίκα ἐπένευσε, καὶ σῶς ἴῳ. καὶ νυν Θεόδωρον μᾶλλον ἢ πεισανὰς Ἀρτεμίδωρον ἔχουσι τὸν νεανίσκον. αἰνέσασαν οὖν αὐτῇ τά τ' ἄλλα, καὶ βέλη, καὶ τόξα, ὅτι χαίρει τούτοις. τοξότις γὰρ, καὶ σκυβόλος, καὶ πολέμαχος ἡ Ἀρτεμις. πίνομεν οὖν ἦδη ὃς μεγαλώνυμος. καὶ γὰρ καὶ λάγυνον τουτονὶ, παρὰ βικότος, ἥκω ὑμῖν κομίζων, καὶ τυρὸν βυφαλίδας, καὶ ἐλαίας χαμαιπετεῖς. φυλάττω δ' αὐτὰς ἐν σφραγῖσι θριπιδεσάτοις καὶ ἄλλαις ἐλαίαις νευσάς, καὶ πίνινα ταυτὶ ποτήρια, ὀξυόστρακα, ἐμπυδάκωτα, ὡς ἂν αὐτὸν πίοιμι. καὶ παλαιοῦτα ἂν ἐντέρων, προβουλόμην τῷ πλοκίνῳ. σὺ δ' ὦπαι, πλέον μοι τοῦ ὕδατος ἔγχει, ὡς μὴ παραβαρῇ

adoleſcentem, maſtrupantē, & obſcœna tractantē, ſiquē bene mutoniatum, & præputio carentem ſentiat, cum admittens. At ille certè etiam delicatus, & guloſus. At Dea, inquit, Eudemus admiratus, nam in media aula poſita eſt ipſis Diana, Scopadeū opus: ad hanc procidentes & Damaſias, & vxor eius, iā anus, & capite prorſus cano, ſupplicabant ei, vt ſui miſereretur. Illa autem ſtatim annuit: & nunc Theodorum: ſeu potiùs Artemidorum adoleſcentem hunc habent. Quare præter alia, tum ſagittas, tū arcus ei conſecrarunt, quia his delectatur. Sagittaria enim, & iaculatrix, & bellatrix Diana eſt. Bibimus igitur, inquit Megalonymus. Etenim & lagenam hanc vini vetuſtioris vobis affero, & caſei recentis maſſas, & oliuas humi collectas, cuſtodio autem illas ſub ſigillis cariofiſſimis, aliáſque natatiles oliuas, & lutea hæc pocula, acuti teſtacea, & deſtillantia, vt ex ipſis bibamus: præterea placentam ex inteſtinis concinnatam, & quibuſdam quaſi crobylis intextam. Tu verò puer plus aquæ infundas, ne capite grauari in-

ἀρξάμενος. καὶ τά σοι τὸν παιδοβοσκὸν καλῶ ἐπὶ σέ. ἴστω γὰρ ὡς ὀδυνῶμαι, καὶ διέμπλον ἔχω τὴν κεφαλήν. μὴ δ' ἂν ποτὲ, σωνιθλήσομεν, φησὶν, καὶ ἅπαξ ἐνωδαμῶν. οὐ γὰρ ἄκαιρον δήπουθεν ἐνοινοβλύειν. ἐπαινῶ τοῦτο ἐγὼ μὲν ἐγώ. καὶ γὰρ ὅπως ὄφελος ἐστὶν τῆς ἀπιλάσεως ἄκρον. εὖ λέγεις νὴ δί' ὅς ὁ Καλλικλῆς. τὸ γὰρ ἐρεθελεῖν ἀλλήλους συνήθεις, λαλητηγὰν γίγνεται. ἐγὼ δ' ἂν νὴ δί' ὅς ὁ Εὔδημος, κρυος γάρ ἐστιν, ἥδιον ἂν ἐνζωστερῶ ὑποπυκνάζοιμι. καὶ γὰρ χειμωδὴς εἰμι. καὶ κλαυσθεὶς, ἥδιον ἀκούσιμι τῶν χειροσόφων τούτων, τοῦ τε αὐλητοῦ, καὶ τοῦ βαρβιτῳδοῦ. τί ταῦτα ἔλεγες ὦ Εὔδημε μὲν ἐγὼ δ' ἐγὼ, ἀλογίαν ἡμῶν ἐπιτάττεις ὡς ἀστόμοις οὖσι, καὶ ἀπογλωττισμένοις. ἐμοὶ δ', ἡ γλῶττά τε ἥδη λογᾶ, καὶ δὴ καὶ ἀφηγήσομαι ὡς ἀρχαιολογήσων ὑμῖν, καὶ καταίνων ἀπὸ γλώττης ἅπαντας. ἀλλὰ σὺ τὸ ὅμοιον ἐργάσω μὲ, ὥσπερ εἴ τις ὀλκάδα τειάρμονον ἐν οὐρίῳ πλέουσαν, ἐμπιπνευματωμένου τοῦ ἀκατίου, εὐφορεῖσθαί τε, καὶ ἀκέραιον παρεῖναι, ἐκτὸς πάνυ

cipiam, ac deinde in te castigatorē accersam. Scitis enim quā grauiter doleam, quāq; dēsum caput habeā, neq; vaporibus peruium. Post potū autem vnà nugabimur, qualia, & quæ consueuimus. Nō enim intempestiuum scilicet hoc, temulenter agere. Tum ego, laudo, inquam, isthuc. Summum enim Atticæ proprietatis emolumentum sumus. Rectè dicis, inquit Callicles. Nā nugis mutuò prouocare nos, voluptatē quandam affert. Ego verò, inquit Eudemus, frigus enim est, meraciori vino malim intus stipari. Nā frigore pereo, & calfactus libētiùs audiuero digitis gesticulantes istos, & tibicinē hūc & barbitæ dum. Quid hæc ais Eudeme? inquā. An tu silētiū nobis imperas, tāquā ore carētibus, & lingua priuatis? Mihi verò & lingua iāpridē dicturit, adeóque iā animo prouehebar, quasi antiqua quædā vobis narraturo, & lingua vos omnes abluturus. Sed tu mihi perinde feci sti, ac siquis nauem onerariam, tribus instructam velis, secūdo vento nauigantem, implentibus linteā Notis prosperè labentem, pérque summos fluctus euntem, retinaculis ancipitibus, anchoris ferreis, ἀμφιστόμοις, καὶ ἰσχάσης

σπλεγὰς ἀφεὶς, ϗ ναυσιπέδας, αὐαχαιτίζοι τῷ δρόμου τὸ ῥόθιον, φδόνῳ τῆς εὐλωμείας. ἀλλ' ἴθι, φησὶ ὁ, σὺ μὲν εἰ βούλῃ, πλεῖ, ϗ νεῖ, καὶ θεῖ κ' τῷ κλύδωνος. ἐγὼ δ', ἀπόγειος πίνων ἅμα, ὥσπερ ὁ τῆ Ομήρου Ζεὺς, ἢ ἀπὸ φαλάκρων, ἢ ἀπὸ τῆς ἀκρουραπίας, ὄψομαι διαφερόμενον σέ τε, ϗ τὴν ναῦν φρυμνηθεν ἀπὸ τῆ αὐτέμου κατουρυμένην. Λυ. ἅλις ὦ Λεξίφανες ϗ ποτῆ, ϗ ἀναγνώσεως. ἐγὼ γοῦν ἤδη μεθύω σοι, ϗ ναυτιῶ. ϗ εἰ μὴ τάχιστα ἀξεμέσω ταῦτα πάντα, ὁπόσα διεξελήλυθας, εὖ ἴσθι, κορυβαντιάσειν μοι δοκῶ, περιβομβούμενος, ὑφ' ὧν κατεσκέδασάς μου ὀνομάτων. καίτοι τὸ μὲν πρῶτον, γελᾶν ἐπῆει μοι ἐπ' αὐτοῖς. ἐπειδὴ δὲ πολλὰ, ϗ πάντα ὅμοια εἶν, ἠλέουν σε τ῀ κακοδαιμονίας, ὁρῶν εἰς Λαβύρινθον ἄφυκτον ἐμπεπλωκότα, ϗ νοσοῦντα νόσον τῷ μεγίστῳ μᾶλλον δ', μελαγχολῶντα. ζητῶ οὖν πρὸς ἐμαυτὸν, ὁπόθεν τὰ τοσαῦτα κακὰ συνελέξω, ϗ ἐν ὁπόσῳ χρόνῳ, ϗ ὅτου κατακλείσας εἶχες τοσοῦτον ἐμὸν ἀτοπον ϗ διαστρόφων ὀνομάτων.

naualibúſque pedicis demiſſis retineat, & curſus impetũ inhibeat, inuidens videlicet tranquillitati. Proinde tu, inquit, ſi placet nauiga, nata, & curre per tempeſtatem. Ego autem interea bibens, de terra, vt Homericus ille Iupiter, vel è rupibus, vel è cœli vertice, te fluctibus agitatũ ſpectabo, & nauim ipſã de puppi vento verſatam. *Lyc.* Satis ô Lexiphanes, & potus, & lectionis iſtius. Quare iam ſum ebrius, & nauſeo: ac niſi quamprimum, quæcunque recitaſti, euomuero, probè ſcias, videor mihi mox fore inſanus, obſtrepẽtibus mihi vndique verbis iſtis, quæ mihi modò offudiſti, quanquam illa riſu excipere principio in mentẽ mihi veniebat. Verùm poſteaquam multa, omniáque ſimilia erant, miſerebat me infœlicitatis tuæ, cùm te in labyrinthum irremeabilem incidiſſe, morbóque maximo laborare, imò potiùs atra bile percitum viderem. Itaque apud me ipſum cogito, vnde tam multa mala collegeris, & quàm longo tempore, & vbi denique cõcluſum habueris tantum examen abſurdarum & diſtortarum vocum, quarũ alias quidem ipſe finxiſti,

ὧν τὰ μὲν, αὐτὸς ἐπύησας.

τὰ δ', καταφωρισμὰ πεδὲ αὐλαπῶν κ' τὸ ἰαμβεῖον, ὅλοιο, δηλ' ἀλλέγων τοὺς συμφορᾶς. τοσοῦτον βόρβορον συνεφόρησας, κατλύτλησάς μου, μηδέν σε A δεινὸν εἰργασμένον. δοκεῖς δέ μοι μήτε φίλον τινὰ, ἢ οἰκεῖον, ἢ εὐγενῶ ἔχειν, μή τε αὐδεὶ ἐλευθέρῳ πώποτε, κ' παῤῥησίαν ἄρτι ἀντιτυγκέναι. ὃς τάλη- B δες εἶπών, ἔπαυσεν αὖ σε ὑδέρῳ μὴ ἐχόμενον, κ' ὑπὸ τῦ πάθους διαῤῥαγῶναι κινδυνεύοντα, σαυτῷ δ', εὐσαρκον εἶναι δο- κοῦντα, κ' εὐρωστίαν οἰόμενον τὴν συμφορᾶς. κ' ὑπὸ μὲ τῶν ἀνοήτων, ἐπαινούμενον, ἀγνο- ούντων ἃ πάσχεις. ὑπὸ δ' τῶν πεπαιδευμένων, εἰκότως ἐλεύ- μενον. ἡμεῖς καλὸν γὸ τοῦτο- νὶ Σώπολιν ὁρῶ τ' ἰατρὸν παρεσόμενα. φέρε τούτῳ ἐγχει- είσαντές σε, κ' διαλεχθέντες ὑπὲρ τ' νόσου, ἴασίν τινά σοι εὑρώμεθα. σωτὸς γὸ ἀνὴρ, κ' πολλοὺς ἤδη παφλαβὼν, E ὥσπερ σὲ ἠμμενεῖς, κ' κορυ- ζῶντας, ἀπήλλαξεν, ἐγχέας φάρμακον. χαῖρε Σώπολι. κ' τουτονὶ Λεξιφάνη παφλα- βὼν, ἔταῖρον ὡς οἶδα ἡμῖν ὄντα, λάφυ δ' νῦν, κ' ξένῃ περὶ τὴν φωνὴν νόσῳ ξυνόντα, κ'

alias autem defossas alicunde eruens, iuxta iambicum illud, *Pereas miseras queleis mortalium*, tantum cœnum vndequaque coactum in me exhausisti, qui nullam tibi iniuriam intuli. Porrò videris, mihi neminem amicum, aut familiarem, aut beneuolum habere, neque in virum ingenuum, & liberè loquentem incidisse, qui vera monēdo, te liberaret ab hac intercute aqua qua teneris: ob quem affectum periculū est, ne disrumparis: quanquam tibi ipsi bene habito corpore videris esse, & calamitatē hanc pro bona valetudine ducis, & à stolidis, qui tuum ignorant morbum, laudaris: at meritò à doctis miseratione dignus putaris. Verùm siquidem hunc Sopolim medicum video commodum accedentem, age huic te tradamus, & expositio morbo, tibi remedium aliquod inueniamus. Vir enim prudens est, & multorum, qui vt tu semi insani & fatui erant, susceptā curatione, eos à morbo infuso pharmaco liberauit. Salue Sopoli, atq; hunc Lexiphanem nostrum, vt scis, socium, suscipe curandum, qui nunc nugis, & peregrino circa sermonem morbo est correptus, &

κινδυνεύοντα, ἤδη τελέως ἀπολωλέναι. σῶσον ἐνίγε τῷ τρόπῳ. Λε. μὴ ἐμὲ Σώπολι, ἀλλὰ τουτονὶ Λυκῖνον, ὃς περιφανῶς μαίνεται, καὶ ἀνδρὸς πεφρενωμένου ὀλιγωρεῖν ὄκνει. καὶ τὴν Μνησάρχου τοῦ Σάμιον, σιωπωμένου, καὶ γλωτταρχίαν ἡμῖν ἐμβάλλει. ἀλλὰ μὰ τὸν ἀνίκητον Ἡρακλέα, καὶ τὸν μεγαλομάχον Ἡρακλέα, ὅσον τὸ χρῆν, καὶ τὸ φρενοφθορεῖν μέμψιν ἀπῆκε. οὐ πείσομαι οὖν μὴ ὅλως ἐντυγχάνειν αὐτῷ. ἔμοιγε καὶ ἐννυσηθῆναι, τοιαῦτα ἐπιμώμενος ἀκούων. καὶ ἤδη με ἄπειμι παρὰ τὸν ἑταῖρον Κλεινίαν, ὅτι πυθόμενος χθὲς ἤδη ἀκάθαρτον εἶναι αὐτῷ τὸν γαμβρόν, καὶ ταύτῃ νοσεῖν, ὅτι μὴ ῥεῖ. ὥστε ἐκεῖσε δὴ ἀναβαίνει αὐτῷ, δηλαδὴ ἄβατος, καὶ ἀνήροτος ὤν. Σω. τί δ', νοσεῖ ὦ Λυκῖνε Λεξιφάνης; Λυ. αὐτὰ ταῦτα ὦ Σώπολι ἐκ ἀκούεις, οἷα φθέγγεται; καὶ ἡμᾶς τὸν νῦν παροιμιλοῦντας καταλιπὼν, πρὸ χιλίων ἐτῶν ἡμῖν διαλέγεται, διαστρέφων τὴν γλῶτταν, καὶ ταυτὶ τὰ ἀλλόκοτα συντιθεὶς, καὶ σοφιζόμενος ἐφ' ἑαυτοῖς, ὡς δή τι μέγα ὄν, εἰ

periclitatur ne prorsus pereat, eúmque quocunque tantum modo serua. *Lyc.* Nequaquam me, Sopoli, sed Lycinum istum, qui manifestè desipit, & homines mentis compotes, mente labiare putat: & iuxta Samium illum Mnesarchi filium, silentium, & linguæ ignauiam nobis intendit. Sed per Mineruam non erubescentem, pérque magnum Herculem ferat um debellatorem, ne tanti ipsũ, quantum Gry, vel Phni faciamus. Moneo autem omnino ne obuiam quidem ipsi esse veniendum. Videor verò mihi etiam ringi, quum talia increpantem audio. Ac iam vtique abeo ad sodalem Cliniam: quoniam audio vxorem eius, iampridem non laborasse mensibus, & ideo ægrotare, quod non fluant. Quare non amplius inscenditur, sed inaccessa, & inculta manet. *Sop.* Quid verò Lycine, an ęgrotat Lexiphanes? *Lyc.* Annon audis Sopoli hæc ipsa quæ loquitur? Et nobis qui nunc cum ipso versabamur, relictis, quasi ante mille annos nobiscum sermocinatur, linguam distorquens, & absurda ista cõponẽs, magnóq; studio id faciẽs, ac si magnũ quid foret. si pęregrinis verbis vtatur,

τι ξενίζοι, καὶ τὸ καθεστηκὸς νόμισμα τῆς φωνῆς πυρακοπῶν. Σω. μὰ Δί' οὐ μικρά γέ τινα λέγεις τὴν νόσον ὦ Λυκῖνε. βουλοίμην γοῦν τῶν αὐδείπάσῃ μηχανῇ. καὶ κατ' ἐκεῖνο καὶ τῶν χολωτῶν τινι φάρμακον τοῦτο κεραστόμενος, ἀπιέναι, ὡς πίων, ἐμέσειε. φέρε σεαυτὸς αὐτὸς πίθι ὦ Λεξιφάνες, ὡς ὑγιὴς ἡμῖν, καὶ καθαρὸς γένοιο, τῆς τοιαύτης τῶν λόγων ἀτοπίας κενωθείς. ἀλλὰ πιὼν τί, μοι, καὶ πῶς, καὶ φάσων ἔση. Λε. ὦ οἷδ' ὃ καὶ δράσετέ με ὦ Σώπολι, σύ τε, καὶ Λυκῖνος, πιπίσκοντες τοῦτο τὸ φαρμάκου. δεδοικα γοῦν μὴ πῶμα γένοιτό μοι τοῦτο τῶν λόγων τὸ πόμα. Λυ. πίθι, καὶ μὴ μέλλε, ὡς ἀνθρώπινα ἤδη φρονοίης, καὶ λέγοις. Λε. ἰδοὺ πέπαμαι, καὶ πέπαμαι. φεῦ, τί τοῦτο, πολὺς ὁ βορβορυγμός. ἐγὼ ἀριβυδόν τινα ἔοικα πεπωκέναι. Σω. ἄρξαι δὴ ἐμεῖν. βαβαί. σεαυτὸν τοῦτο τὸ, μῶν. εἶτα μετ' αὐτὸ, ἦξεν ἀλυδὸν τὸ, κατα. εἶτα ἐπ' αὐτοῖς, τὸ, ἤδη ὅς, καὶ ἀμηχάνη, καὶ λῶστε. καὶ δὴ πυθέσθαι, καὶ συνεχὲς τὸ, ἅπα. βίασαι δ' ὅμως καὶ χάσας εἰς τὸ φάρυγγα τὸν δακτύλους. οὐδέπω τὸ ἵκταρ ἐμέμεκας,

receptámque sermonis monetã adulteret. Sop. Per Iouẽ non paruũ refers morbum ô Lycine. Itaque homini quauis arte est subueniendum. Atque adeò diuino quodam instinctu cuipiã insano pharmacum hoc mixturus domo abiui, vt epoto hoc vomat. Age tu Lexiphanes primus ipse bibe, vt sanus & purus nobis fias, tali verborum absurditate euacuatus. Verùm pare mihi, bibe & conualescces. Lex. Nescio quid mihi facietis Sopoli, tu & Lycinus, pharmacum hoc ebibẽdum præbentes. Metuo itaq; ne hęc sermonum potio mihi ruinam creet. Lyc. Bibe neque cunctẽris, vt humana deinceps sapias, & loquaris. Lex. Ecce pareo, & bibo. Eheu quid hoc rei est? Quãtus tumultus ventris? Equidẽ diuinatorem aliquẽ dæmonem mihi videor bibisse. Sop. Incipe igitur vomere. Papæ. Primum hoc μῶν. Deinde post illud exiuit κἄπα istud: postea ἤδη ὅς, & ἀμηχάνη, & λῶστε, & δὴ πυθέσθαι, & continuum illud ἅπα. At coge tamen, & digitos in fauces immitte: nondum enim ἵκταρ illud euomuisti, neque illud σπορδιγάδαι.

οὐδὲ τὸ σκοῤῥινᾶζειν, οὐδὲ τὸ τευτάζεσθαι, οὐδὲ τὸ σκύλλεσθαι. πολλὰ ἔτι ὑπόδυκε, καὶ μεσή σοι αὐτῶν ἡ γαστὴρ ἄμεινον ἂν εἰ καὶ κάτω διαχωρήσειεν αὖ ἔνια. ἢ ζοῦν σιλλιπποῤῥίαν, μέγαν τὸν ψόφον ἐργάσεται συνεκπεσοῦσα μετὰ τοῦ πνεύματος. ἀλλ' ἤδη μὲν καθαιρεῖς οὗτοσί, πάλιν εἴ τι μεμύηκεν ὑπόλοιπον ἐν τοῖς κάτω ἐντέροις. σὺ δὲ τοῦτο, παραλαβὼν αὐτὸν ὦ Λυκῖνε, μετὰ παίδευε, καὶ δίδασκε, ἃ χρὴ λέγειν. Λυ. οὕτω ποιήσομεν ὦ Σώπολι, ἐπειδήπερ ἡμῖν παρόδοποίηται τὰ παρὰ σοῦ. καὶ παρὸς σὲ τὸ λοιπὸν ὦ Λεξιφάνες, ἢ συμβουλὴ, εἴπερ ἄρ' ἐθέλεις ὡς ἀληθῶς ἐπαινεῖσθαι ἐπὶ λόγοις, καὶ τοῖς παλαιοῖσιν εὐδοκιμεῖν, τὰ μὲν τοιαῦτα πάντα, φεῦγε, καὶ ἀποῤῥέπου. ἀῤῥάμβους δὲ ἀπὸ τῶν ἀρίστων ποιητῶν, καὶ ὑπὸ διδασκάλοις αὐτοὺς ἀναγνοὺς, μέτιθι ἐπὶ τοὺς ῥήτορας. καὶ τῇ ἐκείνων φωνῇ συῤῥαφεὶς, ἐπὶ τὰ Θουκυδίδου, καὶ Πλάτωνος ἐν καιρῷ μέτιθι, πολλὰ καὶ τῇ καλῇ κωμῳδίᾳ, καὶ τῇ σεμνῇ βαχῳδίᾳ ἐγγυμνασάμενος. παρὰ δὲ τούτων, ἅπαντα τὰ κάλλιστα

neque τευτάζεσθαι, neque σκύλλεσθαι. Multa latent adhuc abdita, quibus tibi vēter est plenus. Satius aurem fuerit si per inferiora quoque secernantur nonnulla. Quare σιλλιποῤῥίαν magnum edet strepitum eum flatu erumpens. At iam mundus quidem hic est, nisi siquid reliquum est in inferioribus intestinis. Tu verò posthac Lycine eum acceptum dedoce, & quæ dicenda sunt institue. Lyc. Ita faciemus Sopoli, siquidem via nobis à te est strata. Et quod reliquum est te moneo Lexiphanes, si cupis veram in dicendo laudem consequi, ac in multitudine hominum celebrari, omnia huiusmodi fuge, & auerare. Vbi autem exorsus fueris ab optimis poëtis, eósque sub præceptoribus legeris, transi ad oratores. Tum educatus cum illorum sermone, ad Thucydidis & Platonis scripta in tempore accede, multum & in pulchra Comœdia, & in graui tragœdia te exercendo. Ex his enim vbi pulcherrima decerpseris, in dicendi facultate existimationem obtinebis.

ἀπαιδιτόμβους, ἴσῃ τις ἐν

λόγοις, ὡς νῦν γε ἐλελήθεις σαυτὸν τοῖς ὑπὸ τῶν κεραμέων εἰς τὴν ἀγορὰν πλαττομένοις ἐοικώς, κεχρωσμένος μὲν τῇ μίλτῳ, καὶ τῷ κυανῷ. τὸ δ' ἔνδοθεν, πήλινός τε, καὶ εὐθρυπτίων. ἐὰν ταῦτα πείσῃς, κρεῖττόν σου τὸν ἐπὶ τῇ ἀπαιδευσίᾳ ἔλεγχον ὑπομένειν, καὶ μὴ αἰδεσθεὶς μεταμανθάνων, θαρρῶν ὁμιλήσεις τοῖς πλήθεσι, καὶ οὐ καταγελασθήσῃ, ὥσπερ νῦν, οὐδὲ διὰ στόματος ἐπὶ τῷ χείρονι τοῖς ἀρίστοις ἔσῃ, Ἑλλάνων, καὶ Ἀττικὸν ἀποκαλούντων σε, τὸν μὴ ὄντα βάρβαρον ἐν τοῖς σαφεστάτοις ἀριθμεῖσθαι ἄξιον. κρεῖττον δὲ πάντων ὧν ἐκεῖνο μέμνησό μοι, μὴ μιμεῖσθαι τῶν ὀλίγον πρὸ ἡμῶν γενομένων σοφιστῶν τὰ φαυλότατα, μὴ δὲ θηριδίων ἐκείνων, ὥσπερ νῦν, ἀλλὰ τὰ μὲν τοιαῦτα, καταπατεῖν, ζηλοῦν δὲ τὰ ἀρχαῖα τῶν παραδειγμάτων. μὴ δέ σε θελγέτωσαν αἱ ἀνεμῶναι τῶν λόγων, ἀλλὰ κατὰ τὸν τῶν ἀθλητῶν νόμον, ἡ στερρά σοι βοσκὴ, συνήθης ἔστω. μάλιστα δὲ, χάσεις, καὶ σαφήνεια δῦε, ὧν πάμπολυ λίαν νῦν ἀπολέλειψο. καὶ ὁ τύφος δὲ, καὶ ἡ μεγαλαυχία, καὶ ἡ κακοήθεια, καὶ τὸ

Vt nunc quidem non animaduertebas, te ijs similem esse, quæ ad forum à lutifigulis finguntur, esse quidem illitum minio ac cæruleo, intus verò luteum & fragilem. Hæc si feceris, téque aliquantisper argui insciticæ sustinueris, nec dedisce erubueris, considenter in multitudine versaberis, neque sicuti nunc, derideberis, neque etiam in ore peiori conditione melioribus eris, Græcum & Atticum te vocantibus, qui neque barbarus, inter maximè perspicuos recensèri dignus sis. Ante omnia verò memineris non imitari sophistarum quí ante nostram ætatem fuêre, vilissima quæque, neque ea depascere, vt nunc, sed talia conculcare, prisca verò exempla imitari. Neque verò te demulceant anemonæ verborum, sed iuxta legem athletarum, solidus cibus tibi sit familiaris. In primis verò Gratijs, & Perspicuitati sacrifica, à quibus nimiopere nunc eras alienus. Fastus autem, & iactantia, & morositas, elata & curiosa loquutio absit.

βρενθύεσθαι, καὶ λαρυγίζειν,

ἀπέχω. καὶ τὸ διασπλαίνειν τὰ τῶν ἄλλων, καὶ οἴεσθαι ὅτι μόνος ἔση αὐτὸς, λύ τὰ πάντων συκοφαντῆς. ἢ μὴν κἀκεῖνο οὐ μικρὸν, μᾶλλον δὲ τὸ μέγιστον ἁμαρτάνεις, ὅτι οὐ πρότερον τὰς διανοίας τῶν λέξεων προπαρασκευασμένος, ἔπειτα καταχορεύεις τοῖς ῥήμασι, καὶ τοῖς ὀνόμασιν, ἀλλ' λύ που ῥῆμα ἔκφυλον εὕρης, ἢ αὐτὸς πλασάμενος οἰηθῇς εἶναι καλὸν, τούτῳ ζητεῖς διάνοιαν ἁρμόσαι, καὶ ζημίαν ἡγῇ, αὖ μὴ παραβύσῃς αὐτό που, κἂν τῷ λεγομένῳ μηδ' ἀναγκαῖον ᾖ. οἷον πρόλιν τὸν οὐ μάλωπα, οὐδ' εἰδὼς ὅ, τι σημαίνει, ἀπέρριψας, ὡδὲν ἐοικότα τῷ ὑποκειμένῳ. καὶ οἰμαι ἰδιῶται πάντες, ἐπεθήπεσαν, ὡσὸ τὸ ξένου πλησθέντες τὰ ὦτα. οἱ δὲ πεπαιδευμένοι, ἐπ' ἀμφοτέροις, καὶ σοὶ, καὶ τοῖς ἐπαινέσιν, ἐγέλων. τὸ δὲ πάντων καταγελαστότατον ἐκεῖνό ὅτι, ὅτι ὑπαττικιστὴς εἶναι ἀξιῶν, καὶ τὴν φωνὴν εἰς τὸ ἀρχαιότατον ἀπακριβωμένος, τοιαῦτα ἔνια, μᾶλλον δὲ τὰ πλεῖστα ἐγκαταμιγνύεις τοῖς λόγοις, ἃ μηδὲ πᾶς ἀρτι μανθάνων, ἀγνοήσειεν.

præterea acerbitas illa ridendi aliorum ſcripta, & hęc opinio, fore vt primus ſis, ſi omnium orationes reprehendas. Iam verò illud non paruum, ſed potiùs maximum vitium committis, quòd non antea paratis ſententijs quàm verbis, poſtea verbis eas exornas: ſed ſicubi peregrinum verbũ reperias, aut quod finxeris egregium eſſe ducas, huic ſententiam accommodare quæris, ac damnum quoddã exiſtimas, ſi illud alicubi non intruſeris, etiamſi ad id quod dicitur, eo minimè ſit opus, quẽadmodum paulo antè ἀμάλωπα illum, cùm nihil argumento conueniret, neſcius quid ſignificaret, proiecisti. Cuius vocabuli peregrinitate, omnes idiotę atque indocti perculſis auribus obſtupuerũt: docti verò amborũ cauſa, tui nimirum, & eorum qui te laudabant, riſerũt. Illud verò omnium maximè ridiculũ eſt, quod cũ plus quàm Atticus videri cupias, & ſermonẽ ad vetuſtiſſimũ vſum diligẽter componere, talia quędã, imò plurima intermiſces verba, quæ ne puer quidem, qui nuper diſcere cœpit, ignorare queat. Qualia ſunt illa οἷον ἐκεῖνα, πῶς οἴει, κτλ γῆς

δυῶαι νυχόμιμ, ἀκούων σου ἐπιδεικνυμένου, ὅτε χιτώνιον μέ, καὶ τὸν ἀνδρεῖον ὡς λέγεται. δουλάρια ὄ, ἢ τὸν ἀρρενας τῶν ἀκολούθων ἀπεχάλεις. ἀ τίς ἂν οἶδεν ὅτι χιτώνιον μέ, γυναικὸς ἐσθὴς, δουλάεια ὄ, τὰ θήλεα καλοῦσι; ἢ ἄλλα πολὺ τούτων θεοφανέστερα, οἷον τὸ ἵππατο, ἢ τὸ ἀπαυτώμυος, καὶ τὸ καθεδεῖς, οὐδὲ μετοικικὰ τ Ἀττικαίων φωνῆς. ἡμεῖς ὄ, οὐδὲ ποιητὰς ἐπαινοῦμεν τὸν ἔγλωττον χάροντας ποιήματα. τὰ ὄ σὰ, ὡς πεζὰ μέροις παραβάλλειν, καθάπερ ὁ Δωσιάδα βωμὸς ἂν εἴη, ἢ ἡ τῆ Λυκόφρονος Ἀλεξάνδρα, ἢ εἴ τις ἔτι τούτων τὴν φωνὴν κακοδαιμονέστερος. αὖ ταῦτα ζηλώσης, καὶ μεταμάθης, καὶ ἄρισα βεβουλευμένος ὦ σεαυτῆ ἔσῃ. ἢν ὄ λάθῃς αὖθις εἰς τὴν λιγυείαν καταλιδὼν, ἐμοὶ μὲ ἀποπεπλήρωται ἡ παραίνεσις, σὺ ὄ σεαυτὸν αἰτιάσῃ, ἄν γε καὶ ξυνῆς χείρων γνόμυος.

πῶς οἶει, ἢ γῆς δυῶαι νυχόμιμ, ἀκούων σου ἐπιδεικνυμένου, quum χιτώνιον, etiam virilem veſtem dici putabas: δουλάεια autem A maſculos pediſequos appellabas. Quę quis nō nouit, χιτώνιον quidem muliebrem veſtitum dici, δουλάεια verò fœminas? Atque alia B multa longè his manifeſtiora quale eſt ἵππατο, & ἀπαυτώμυος, & καθεδεῖς, quæ ne inquilina quidem ſunt Attici ſermonis. Nos autem C neque eos laudamus poëtas, qui verbis minùs vſitatis poëmata ſcribũt. Tua verò, vt pedeſtrem orationem cũ carmine conferamus, perinde vt Doſiadæ Ara, & Lycophronis Alexandra ſeſe habent, & ſiquid iſtis ſermone etiam miſeriore ſcriptum eſt. Hæc ſi imitatus fueris, & D priore relicto didiceris, optimè tibi conſulueris. Sin autem imprudens iterum in F iſtam ganeam prolapſus fueris, à me quidem plenam admonitionem acceperis: ſed ſi vtique te deteriorem factum intellexeris, te ipſum accuſabis.

ΕΥΝΟΥΧΟΣ. EVNVCHVS SEV PAMPHILVS.

ARGVMENTVM.

Historica quadam narratio est, qua Dioclu & Bagoa, peripateticorum philosophorum, inter se contentionem exponit. Eunuchus autem inscribitur, quòd potissima contentionis pars in eo versetur: vtrum Eunuchus debeat, aut possit philosophum agere, Cum alter ab indignitate rei, & ab accidentibus philosophica professionu hoc negaret, alter autem exemplù, & fine seu officio philosophi, item à consequentibus sese tueretur. Vbi interim tacitè illud quoque indicat Lucianus, quòd ea tum ætate philosophi ex vitijs & sceleribus magis, quàm ex doctrina, & vita integritate censebantur. Exordium ab admiratione trahitur, qua attentos facit, amplificando conditionem & professionem personarum, & rei qualitatem.

ΠΑΜΦΙΛΟΣ. PAMPH.

Πόθεν ὦ Λυκῖνε, ἢ τί γελῶν ἡμῖν ἀφῖξαι; ἀεὶ μὲν γὰρ φαιδρὸς εἶ. Λυ. τυγχάνεις. τοσοῦτον δὲ πλέον τοῦ σωνήθους εἶναι μοι δοκεῖ, ἐφ' ὅτῳ μηδὲ κατέχειν δύναιτο εἰ τὶ γέλωτα. Λυ. ἐξ ἀγορᾶς μὲν ἥκω σοι ὦ Πάμφιλε. τοῦ γέλωτος δέ, ἀυτίκα κοινωνὸν ποιήσομαί σε, ὡς ἀκούσῃς οἵᾳ δίκῃ δικαζομένῃ παρεγγυόμην, φιλοσόφων πρὸς ἀλλήλους ἐριζόντων. Παμ. καὶ τοῦτο μὲν ὡς ἀληθῶς γελοῖον

Nde nobis ô Lycine, aut quidnam ridens aduenis? Tu quidem semper es hilaris, verùm hoc solito maius videtur esse, de quo risum compescere nequeas. *Ly.* E foro aduenio tibi Pãphile. Porrò mox efficiam vt tu quoque mecum rideas, simul atque audieris, cuiusmodi, Philosophorum inter se contendentium, litis actioni interfuerim. *Pam.* Iam isthuc ipsum profectò ridiculum est quod ais,

λέγεις, τὸ, φιλοσοφωτας διακρίνεσθαι πρὸς ἀλλήλους. δέον, εἰ καὶ τι μέγα εἴη, κατ' εἰρηνίλιν ἐν σοφίσι διαλύεσθαι τὰ ἐγκλήματα. Lu. πόθεν ὦ μακάρεις κατ' εἰρηνίλιν ἐκεῖνοι, οἵγε ξυμπεσόντες, ὅλας ἁμάξας βλασφημιῶν κατεσκέδασαν ἀλλήλων, κεκραγότες, καὶ τοῦρδιατεινόμενοι; Pam. ἦπου ὦ Λυκῖνε, περὶ τῶν λόγων διεφέροντο τὰ πολλὰ ταῦτα, ἑτερόδοξοι τυγχάνοντες; Lu. οὐδαμῶς. ἀλλ' ἑτερόδοξόν τι τοῦτο λῶ. ὁμόδοξοι δὲ ἄμφω, καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν λόγων. δίκη δ' ὅμως συνεκίνει, καὶ δικασταὶ ὑφοφερόμενοι ἦσαν οἱ ἄριστοι, καὶ πρεσβύτατοι, καὶ σοφώτατοι τῶν ἐν τῇ πόλει. καὶ ἐφ' ὧν αὖ τις ἡδέως, παρὰ μέλος τι φθεγξάμενος, οὐκ ὄπως ἐς τοσοῦτον ἀναισχυντίας ζαπόμενος. Pam. οὐκοῦν λέγοις ἂν ἤδη τὸ κεφάλαιον τῆς δίκης, ὡς καὶ αὐτὸς εἰδείλω ὅ, τι σοι τὸ κεκινηκὸς ἦν τὸν τοσοῦτον γέλωτα. Lu. συντέτακται μὲν ὦ Πάμφιλε, ὡς οἶσθα, ἐκ βασιλέως μοναρχίας τις οὐφαύλη κατ' γένη τοῖς φιλοσόφοις, Στωϊκοῖς λέγω, καὶ Πλατωνικοῖς, καὶ

philoso phosinuicem lites agitare. Cùm oportuisset, etsi res erat magni momenti, animo tranquillo controuersiam componere. *Lyc.* A Vnde illi, ô beate, animo tranquillo litem diremissent, qui solida plaustra conuitijs onusta, alter in alterum effuderunt, vociferantes, miráque peruicacia contendentes? *Pam.* Nunquid Lycine, de disciplinis pro more disceptabant, quòd essent diuersæ factionis? *Lyc.* B Nequaquam: sed aliud quippiam hoc erat. Nam eiusdem C sectæ erant ambo, eiusdémque scholæ: & tamen orta inter eos lis erat: quam qui cognoscebant iudices, erant ciuitatis optimates, natu maximi, & sapientissimi, apud quos quispiam inconcinnè loquutus pudefiat, D tantum abest vt ad tantam impudentiam conuertatur. *Pam.* Quin tu igitur litis argumentum exponis, quò E videlicet ipse etiam cognoscam quæ res tibi tantum risum concitarit? *Lyc.* Scis Pāphile salarium, ídque neutiquam exiguum, ab imperatore fuisse cōstitutum singulis Philosophorum generibus, puta Stoicis, Platonicis, Epicureis, præterea

Ἐπικουρείοις, ἔτι καὶ τοῖς

ἐν τῷ Περιπάτου, τὰ ἴσα τούτοις ἅπασιν. ἔδει δ' ἀποθανόντος αὐτῶν τινος, ἄλλον ἀντικαθίσασθαι, δοκιμασθέντα ψήφῳ τῶν ἀρίστων. ἢ τὰ ἆθλα, ἃ ἔοικεν τις ἐπ' τὸν ποιητὴν, οὐδὲ ἱερεῖον, ἀλλὰ μύειαι ἐπ' τὸν ἐνιαυτὸν, ἐφ' ὅτῳ συνεῖναι τοῖς νέοις. Παμ. οἶδα ταῦτα. καί τινα φασὶν αὐτῶν ἔναλ- B χος ἀποθανεῖν, τῶν Περιπατητικῶν οἶμαι τὸν ἕτερον. Λυ. σὺν τῇ Πάμφιλε ἡ Ἑλένη, ἐφ' ἧς ἐμονομάχουν πρὸς ἀλλήλους. ἢ ἄχθομαι τούτου, γελοῖον C οὐδὲν ὦ ἑταῖροι, ὡς τὸ φιλοσόφοις εἶναι φάσκοντας, ἢ χρημάτων καταφρονεῖν. ἔπειτα, ἐφ' τούτων, ὡς ἐφ' πατρίδος κινδυνευούσης, ἢ ἱερῶν παD τρώων, ἢ τάφων προγονικῶν, ἀγωνίζεσθε. Παμ. καὶ μὲν ἢ τὸ δόγμα τοῦτο γε ὑπὲρ τοῖς Περιπατητικοῖς, τὸ μὲν σφόδρα καταφρονεῖν χρημάτων, ἀλλὰ τέτταρα τι ἀγαθὸν ἢ τοῦτο οἴεσθε. E Λυ. ὀρθῶς λέγεις. φασὶ γὰρ οὕτω ταῦτα. ἢ ἐπ' τὰ πάτρια ἐπήγετο αὐτοῖς ὁ πόλεμος. τὰ μεταταῦτα δ', ἤδη ἄκουε. πολλοὶ μὲν γὰρ καὶ ἄλλοι, τὸν ἐπιτάφιον τῷ ἀποθανόντος ἐκείνου ἠγωνίζοντο. δύο δ'

Peripateticis, ita vt vnicuiq; sectæ præmium esset æquale. Cæterùm demortuo ex his quopiam, alius in eius locum subrogandus erat qui esset optimatum calculis probatus. Porrò præmium, non erat pellis bubula iuxta poëtã, nec porcellus: verùm singulos in annos decem millia nummorum, quos accipiũt, vti doceant iuuentutẽ. *Pam.* Hęc scio. Quin aiunt quempiam ex illis diem nuper obiisse: alterum, ni fallor, è Peripateticis. *Lyc.* Hæc ipsa Helena, Pamphile, propter quam illi certamine singulari conflictabant. Et hactenus nihil in illis erat ridendum, nisi quòd cum philosophos esse se profiterentur, ac pecunias contemnere, tamen earum gratia perinde atque pro patria in discrimen adducta, pro religione maiorũ, pro monumentis progenitorum decertarent. *Pa.* Atqui Peripatericorũ istud est decretum. Nõ admodũ esse negligẽdas pecunias, sed eas in tertio bonorũ genere censendas. *Ly.* Rectè dicis. Nã ista quidem aiunt: & more maiorum bellum ipsis ortum est. Verùm quæ secuta sint postea, iam accipe. Primùm complures alij, in defuncti illius funebribus ludis decertabant: sed inter

hos

μάλιστα ἦσαν οἱ ἀμφὶ αὐτῶν, Διοκλῆς τε ὁ πρεσβύτης, οἶσθα ὃν λέγω, τὸ ἐριστικόν, καὶ Βαγώας ὁ εὐνοῦχος εἶναι δοκῶν. τὰ μὲν οὖν τῶν λόγων, προηγώνισο αὐτοῖς, καὶ τὴν ἐμπειρίαν ἑκάτερος τῶν δογμάτων ἐπεδείκνυτο, καὶ ὅτι τοῦ Ἀριστοτέλους, καὶ τῶν ἐκείνῳ δοκούντων, εἴχετο. καὶ μὰ τὸν Δί', οὐδέτερος ἀπῶν ἀμείνων ἦν. τὸ οὖν τέλος τῆς δίκης, ἐς τοῦτο περιέστη. ἀφέμενος γὰρ ὁ Διοκλῆς τῆς ἐπιδείξεως τὰ αὑτοῦ, μετέβαινεν ἐπὶ τὸν Βαγώαν, καὶ διελέγχειν ἐπειρᾶτο μάλιστα τὸν βίον αὐτοῦ. κἀκεῖνα τὰ ὑφ' ἃ καὶ ὁ Βαγώας, αὐτὸν ἐτάραττε τὸν ἐκείνου βίον. Παμ. εἰκότως ὦ Λυκίνε. καὶ τὰ πλείω γε τῆς λόγου περὶ τούτου μᾶλλον ἐχρῆν εἶναι αὐτοῖς, ὡς ἔγωγε, εἰ δικάζων ἐτύγχανον, ἐπὶ τῷ τοιούτῳ τὸ πλεῖον διατείνας ἂν μοι δοκῶ, τὸν ἄμεινον βιοῦντα μᾶλλον, ἢ τὸν ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῖς περιττότερον ζητῶν, καὶ οἰκειότερον τῆς νίκης νομίζων. Λυ. εὖ λέγεις. καὶ μὲν ὁμόψηφον ἐν τούτῳ ἔχεις. ἐπεὶ ὃ ἄλλος μὲν εἶχον βλασφημιῶν, ἄλλος δὲ ἐλέγχων, τὸ τελευταῖον, ἠδὴ ὁ Διοκλῆς ἔφη, μὴ δῆτα ἀρχὴν ἔχειν

hos præcipuè duo viribus pares: puta Diocles ille senex: nosti quem dicam: contentiosum illum: præterea Bagoas qui Eunuchus esse videtur. Inter hos priùs de philosophicis decretis est decertatum: & vterque specimen suæ doctrinæ dedit, quose Aristoteli s dogmatum sectatorem esse ostẽdit. Ac per Iouem in hoc certamine neuter altero superior erat. Quare litis exitus hic fuit. Diocles desinens suæ eruditionis specimen edere, ad Bagoam transiuit, ac vitam illius præcipuè arguere conatus est. Bagoas itidem istius vitam taxabat. Pam. Idque merito Lycine: siquidem eius rei magis erat habenda ratio, Proinde si ego causæ iudex fuissem, maiori studio vt mihi videtur, eum quæsiuissem qui moribus præstantior, quàm qui in disputando promptior esset: atque illi potiùs quàm huic victoriam adiudicassem. Lyc. Rectè dicis: méque eiusdem sententiæ habes. Verùm vbi iam conuitijs & maledictis essent satiati: tandem Diocles dixit, neque principio

τ' εἶναι τῷ Βαγώᾳ, μεταποιεῖσθαι φιλοσοφίας, καὶ τῶν ἐπ' αὐτῇ ἀεισίμων, συνουχῳ γε ὄντι, ἀλλὰ τὸν τοιοῦτοις οὐχ ὅπως τούτων ἀποκεκλεῖσθαι ἄξιον, ἀλλὰ καὶ ἱερῶν αὐτῶν, καὶ περιῤῥαντηρίων, καὶ τῶν κοινῶν ἁπάντων συλλόγων, δυσοιωνιστόν τι ἀποφαίνων, καὶ δυσάντητον θέαμα, εἴ τις ἔωθεν ἐξιὼν ἐκ τῆς οἰκίας, ἴδοι τοιοῦτόν τινα. καὶ πολὺς ἦν ὁ περὶ τούτου λόγος, οὔτε ἀνδρα, οὔτε γυναῖκα εἶναι τὸν εὐνοῦχον λέγοντος, ἀλλά τι σιώδετον, καὶ μικτὸν, καὶ τερατῶδες, ἔξω τῆς ἀνθρωπείας φύσεως. Παμ. καινόν γε τὸ ἔγκλημα φὴς Λυκῖνε. καὶ ἤδη γελᾷν καὶ αὐτὸς ὦ ἑταῖρε παρεσκεύασμαι, τῆς παραδόξου ταύτης κατηγορίας ἀκούων. τί δαὶ οὖν ἄτερες; ἆρα τινὰ ἠσυχίαν ἠγάγοσαν ἢ τί πρὸς ταῦτα καὶ αὐτὸς αὐτεπιτεῖν ἐτόλμησε; Λυ. τὰ μὲν πρῶτα, ὑπ' αἰδοῦς, καὶ δειλίας, οἰκεῖον γὰρ αὐτοῖς τὸ τοιοῦτον, ἐπτοημένῳ, καὶ ἐρυθριῶντι, καὶ ἰδίων φανερὸς ὢν. τέλος δὲ, λεπτόν τι, καὶ γυναικεῖον ἐμφθεγξάμενος, ὃ δίκαια πείσειν ἔφη τὸν Διοκλέα, φιλοσοφίας ἀποκλείοντα, συνουχον ὄντα,

Bagoæ fas esse, vt pote eunucho, philosophiæ operam dare, eiúsque præmia sibi vendicare. Imò hoc hominũ genus, non solùm ab hoc contubernio secludendum: verùm ab ipsis etiam sacris, purísque vasis, & à publicis omnibus cœtibus ejiciendũ censuit: ostendens inauspicatum quoddam, occurſúq; infaustum fore spectaculum, siquis manè domo egressus, quempiam huiusmodi videret. Atque hac de re multis verbis disserebat, affirmans Eunuchum neque mulierem esse, neque virum, sed quiddam ex vtroq; compositum, & conflatum, planéque mõstrum, ab hominum natura alienum. *Pam.* Nouum crimen narras Lycine. Iámque & ipse ad ridendum impellor, ô amice, tam inauditam accusationem audiens. Sed alter ille quid? num obticebat? an verò ipse ausus est ad ista respondere? *Lyc.* Initio quidem pudore ac metu (nam id istis est familiare) diutius obticebat, & erubescebat, eúmque sudare manifestum erat. Tandem tenuẽ quandam ac muliebrẽ edens vocẽ, negabat æquum facere Dioclẽ, qui se quòd Eunuch' esset, à philosophia secludeA B C D E

ὃς καὶ γυναιξὶ μετεῖναι. καὶ παρῆν τότε Ἀσπασία, καὶ Διοτίμα, καὶ Θαργηλία, συνηγορήσουσι αὐτῷ. καί τις ἀκαδημαϊκὸς εὐνοῦχος ἦν Κελτῶν, ὀλίγον πρὸ ἡμῶν εὐδοκιμήσας ἐν τοῖς Ἕλλησιν. ὁ Διοκλῆς ἦ, κἀκεῖνον αὖτ', ἐπὶ τῷ καὶ τῶν ὁμοίων μετέχοιτο, εἴρξεν ἄν, ὁ καταγελὰς αὐτοῦ τὸ παρὰ τοῖς πολλοῖς δόξαν. καί τινας καὶ αὐτὸς ἀπεμνημόνευε λόγους, καὶ πρὸς ἐκεῖνον κατὰ τε Στωϊκῶν, καὶ Κυνικῶν μάλιστα εὐχερῶς πρὸς τὸ γελοιότερον, ἐπὶ τῷ ἀτελεῖ τοῦ σώματος. ἐν τούτοις δὴ τοῖς διαλογισμοῖς ἡ διατριβή, καὶ τὸ κεφάλαιον ἦν τοῦ σπέρματος, τοῦτο ἐπύγχανεν ὄν, εἰ δοκιματέος εὐνοῦχος, ἐπὶ φιλοσοφίαν παρελθεῖν, καὶ νέων πρόσοδον ἐγχειρεῖν ἀξιῶν. τὸ μὲν, καὶ ἄνδρα, καὶ σώματος εὐμοιρίαν πρόσεινα φιλοσόφῳ δεῖν λέγοντος. καὶ τὸ μέγιστον, πώγωνα βαθὺν ἔχειν αὐτόν. καὶ τοῖς πρόσθεν, καὶ μανθάνειν βουλομένοις, ἀξιόπιστον, καὶ πρέπουσα ταῖς μυείαις, ἃς χὴ παρὰ βασιλέως ἀποφέρεσθαι. τὸ δὲ τοῦ εὐνούχου, καὶ τῶν βακκίλων, χεῖρον εἶναι.

ret, cũ qua mulieres etiã cõmerciũ haberent. Adducebantur Aſpaſia, Diotima, Thargelia, quæ cauſam illius adiuuabant. Præterea Academicus quidã Eunuchus natione Gallus, qui paulò ante noſtrã ætatem inter Græcos claruit. Verùm Diocles, etiã illum ipſum, ſi extaret, & ſimilia curaret, etiam prohibuiſſet, nihil expauefactus opinione quam apud vulgus obtinebat. Idẽ etiã quædam cõmemorabat in eum à Stoicis, potiſſimùm verò à Cynicis dicta ad concitandum riſum, de mutilo corpore. Hac in re iudicũ cognitio verſabatur & caput quęſtionis erat, Nũ Eunuchus cenſendus eſſet idoneus qui ad philoſophiam admitteretur, quíque iuuenibus præfici poſtularet. Cùm alter diceret oportere habitum, & corporis integritatẽ philoſopho adeſſe, maximè verò gerendam illi eſſe promiſſam barbam, quò videlicet ijs qui diſcẽdi ſtudio accedunt, vir fide dignus appareat, non indignus decem illis millibus drachmarum, quæ ab imperatore capiuntur. Cæterũ Eunuchorum conditionem etiã quàm Spadonum eſſe deteriorem: ſiquidem hi virile quiddam

τοῦ μὲ γὸ καὶ πεπιεσμένου

ποτε ἀνδρείας, τοῦτον ἢ ἐξ
ἀρχῆς εὐθὺς ἀποκεκόφθαι,
καὶ ἀμφίβολόν τι ζῷον εἶναι
κἂν ταυτὰ ταῖς κορώναις, αἳ
μήτε περιστεραῖς, μήτε κόρα- A
ξιν ἀναριθμοῦντο ἄν. τὸ ἢ,
οὐ σωματικὴν λέγοντος εἶ-
ναι τὴν κρίσιν, ἀλλὰ
ψυχῆς, καὶ τὸ γνώμης ἐξέτα-
σιν δεῖν γίγνεσθαι, καὶ τῆς τῶν B
δογμάτων ἐπιστήμης. εἶθ' ὁ
Ἀριστοτέλης ἐμαρτύρει μάρτυς
τὸν λόγου, εἰς ὑπερβολὴν θαυ-
μάσας Ἑρμείαν τὸν εὐνοῦχον, τὸν C
ἐν τῷ Ἀταρνέως τύραννον, ἀ-
χρι τοῦ καὶ θύειν αὐτῷ κατ'
ταυτὰ τοῖς θεοῖς. καίτοι καὶ
ἐτόλμα προστιθέναι ὁ Βαγώας
τοιοῦτον, ὡς πολὺ ἐπιτηδειό-
τερος εὐνοῦχος τοῖς νέοις δι- D
δάσκαλος, οὐδὲ διαβολήν
τινα φεύξεσθαι αὐτὸν ἐνδέξασθαι
Σωκρατικὸς, οὐδὲ τὸ Σωκράτους
ἐκεῖνο ἔγκλημα παθεῖν ἄν,
ὡς διαφθείρων τὰ μειράκια.
ἐπεὶ ἢ καὶ εἰς τὸ ἀγλύκιον μάλι- E
στα ἐσκώφθη, χαλεπήναντος τοῦτο
ὡς γοῦν ᾤετο, φορτικῶς ἔφερεν. εἰ
γὰρ ἀπὸ πώγωνος ἔφη κρίνεσθαι
πείνας δεῖ τοὺς φιλοσοφοῦν-
τας, τί βάρον ἂν δικαιότερον
φορτικρίθαι πάντων. ἐν τού-
τῳ, τέτος ἄλλος παρεσῶς, τὸ ἢ

aliquando sunt experti: at illi statim ab initio excisa est virilitas: estque anceps animal, non aliter quàm cornices, quas neque in columbis, neque in coruis annumerare possis. Alter contrà responderet, eo iudicio non de corporis agi figura, sed de animi virtute, proinde mentis qualitatem, & dogmatum cognitionem esse expendendam. Eius rei testis citatus Aristoteles, qui Hermeam Eunuchum, Atarnensem tyrannum supra modum sit admiratus: adeò vt illi perinde atque Dijs sacra fecerit. Ausus est & illud addere Bagoas, multò magis idoneum esse erudiendis adolescentibus eunuchum, cùm nullam ob ipsos calumniam recipere possit, neque Socraticum illud crimen in hunc competat, quòd adolescentulos corrumpat. Deinde quæ ille in mentum imberbe fuerat cauillatus, ea hic facetè, saltem vt videbatur retorsit. Etenim si è barbæ prolixitate, inquit, philosophos æstimare conuenit, nimirum hircus ante omnes iure primas tenebit. Hîc tertius quidam astans (nomen hominis silebitur) Atqui iudices, inquit, iste

ὄνομα ἐν ἀφανεῖ κείσθω, καὶ μὴν

ἔφη ὦ ἄνδρες δικασταί, οὗτοσὶ ὁ ταῖς γνάθοις λεῖος, καὶ τὸ φώνημα γυναικεῖος, καὶ τἄλλα εὐπρόσχημος, εἰ ἀποδύσαιτο, πᾶσιν ἂν δῆλος εἴη ὑμῖν φανεῖται. εἰ δὲ μή, ψεύδονται οἱ περὶ αὐτὸν λέγοντες, καὶ μοιχὸς ἑάλω ποτέ, ὡς ὁ Ἄξων φησὶν ἁρπάζων ἂν ἁρπάζοις ἔχων. ἀλλὰ τότε μὲν εἰς τὸ εὐπρόσχημον ἀναφυγών, καὶ τοῦτο κρησφύγετον εὑρόμενος, ἀφείθη, ἀπισωσάντων τὴν κατηγορίαν τῶν τότε δικαζόντων, ἀπὸ τῆς φανερᾶς ὄψεως νῦν δ', κἂν παλινῳδῆσαί μοι δόκῃ, τὸ παρακεκινδύνευμαι μισθὸν ἕξει. τούτων δὴ λεγομένων, παρὰ πάντων μὲν γέλως ἐγίγνετο, ὡς τὸ εἰκός. Βαγώας δὲ μᾶλλον ἐταράττετο, καὶ παντοίως λύ ἐς μυρία βαπόμενος χρώματα, καὶ ψυχρῷ τῷ ἱδρῶτι ῥεόμενος. καὶ οὔτε συνεπιθέσθαι τῷ τῆς μοιχείας ἐγκλήματι καλῶς ἔχειν ᾤετο, οὔτε ἀχρεῖον αὐτῷ τὴν κατηγορίαν ταύτην ἐς τὸ παρόντα ἀγῶνα ἡγεῖτο εἶναι. Παμ. γελοῖα ὦ Λυκῖνε ὡς ἀληθῶς ταῦτα, καὶ ἔοικεν οὐ τὴν τυχοῦσαν ὑμῖν διατεβλῆσθαι παρεσκευάσθαι. τὸ δὲ οὖν τέλος, τί ἐγένετο, καὶ πῶς ἔγνωσαν οἱ δικασταί; Λυ. οὐχ ὁμοίως

malis læuibus, ac fœminea voce, reliquóque corporis habitu Eunucho assimilis, si vestes detrahantur, plane vir vobis apparebit. Alioqui mentiuntur qui ferunt eum aliquando in adulterio deprehẽsum, membra in membris, vt legum tabulæ loquuntur, habentem: atque id quidem temporis ad Eunuchum confugisse, eáque reperta latebra absolutum fuisse, cum judicibus crimen persuaderi non posset, vt qui è specie hominem iudicarẽt Eunuchum. At nunc mihi palinodiam canturus videtur, ídque propter propositum præmium. Hæc cùm dicerentur, omnibus, vt par erat, risus est obortus. Porrò Bagoas magis perturbabatur, atque in colores versus innumerabiles, frigidq; sudore manans, omnem in specie sese variabat: ac neque decorũ sibi existimabat adulterij crimen agnoscere, neq; rursũ eam accusationẽ inutilẽ ad præsens certamen arbitrabatur. *Pam.* Hæc Lycine, profectò sunt ridicula, neq; vulgarẽ vobis, vti coniectãdum est, voluptatẽ præbuerunt. Verùm quò tandem res euasit? Et quid super his pronuntiarunt iudices? *Lyc.* Non erat eadem

πάντες ἦσαν, ἀνὴ οἱ μὲν, ἠξίουν ἀποδύσαντας αὐτὸν, ὥσπερ τοὺς ἀγωνοθέτους, ἐπισκοπεῖν εἰ δύναιτο φιλοσοφεῖν, πάλαι πρὸς τῶν ὄρχεων. οἱ δὲ, ἔτι γελοιότερον μεταστειλαμένους τινὰς τῶν ἐξ οἰκήματος γυναικῶν, κελεύειν αὐτὸν συγγίνεσθαι, καὶ ὀπύειν, καί τινα τῶν δικαστῶν τὸν πρεσβύτατόν τε καὶ πεσσότατον ἐρεσσῶντα, ὁρᾶν εἰ φιλοσοφεῖ. μέχρι οὗ, ἐπεὶ πάντας ὁ γέλως κατεῖχε, καὶ οὐδεὶς ὅστις οὐ πλὴν γαστέρα χλαίνει βραχυτάτῳ ὑπ' αὐτῷ, ἔγνωσαν ἀνάπλημπλον ἐς πλὴν Ἰταλίαν ἐκπέμψαι ἢ δίκῃ. καὶ νῦν ἄτερος μὲν, πρὸς πλὴν τῶν λόγων ἐπίδειξιν ὡς φασι, γυμνάζεται, καὶ παρασκευάζεται, καὶ κατηγορίαν συγκροτεῖ, καὶ τὸ τῆς μοιχείας ἔγκλημα ἀσκαίνει, ἐναντιώτατον αὐτῷ καὶ οὗτος τῶν φαύλων τῶν ῥητόρων τοῦτο ποιῶν, καὶ εἰς τὸν ἄνδρα τὸν ἀντίδικον ἐκ τοῦ ἐγκλήματος καταλέγων. τῷ Βαγώᾳ δ', ἕτερα ὡς φασι μέλει, καὶ ἀνδρίζεται τὰ πολλὰ, καὶ διὰ χειρὸς ἔχει τὸ πρᾶγμα. καὶ τέλος, κρατήσειν ἐπιζῇ, ἵνα ἐπιδείξῃ ὡς οὐδὲν χείρων ἐστὶ τῶν ἵππους ἀναβαινόντων ὄγων. αὕτη γὰρ ὦ ἑ-

omnium ſententia. Sed alij volebant vt nudatum illum, quemadmodum in emptitijs ſeruis fieri conſueuit, inſpicerent, num quod ad teſtes A attinet, philoſophari poſſet. Alij rem magis iſta ridiculâ ſtatuebant: nempe vt mulieribus aliquibus è luſtro accerſitis, iuberent illũ cõgredi & coire, aſſante interim è iudicibus quopiam, qui ætate B prouectiſſimus, & fide ſpectatiſſima eſſet, qui inſpiceret num philoſophum ſe præſtaret. Poſtea verò, cùm riſus omnes occuparet, & nemo C non cachinnãs ventre doleret, viſum eſt vt integra cauſa in Italiam reijceretur. Et nũc alter, vt aiunt, ad eloquẽtiæ oſtentationẽ ſemet exercet, atque inſtruit, & accuſationẽ adornat, quódque ſuæ cauſæ maximè aduerſatur, D adulterij crimen commouet. Quod quidẽ facit iſte, more malorum rhetorũ, quum ex ipſo crimine aduerſarium inter viros recẽſet. At Bagoas, vt aiũt, diuerſa curat, ac ſæpe E virum agit, negotiúmq; præ manibus habet: & ſe tandem victoria potiturum ſperat, ſi modò docere poſſit ſe nihilo deteriorem eſſe aſinis equas ineuntibus. Id enim, amice, viſum eſt optimum

παῖζε, φιλοσοφίας ἀρίστη κτῆσις ἔοικεν εἶναι. καὶ ἀπόδειξις ἀναντίλεκτος. ὥστε καὶ τὸν ὑὸν, ἔπι δέ μοι κομιδῇ νέος ὄντι, εὐξαίμην ἂν, οὐ τὴν γνώμην, οὐδὲ τὴν γλῶτταν, ἀλλὰ τὸ αἰδοῖον ἕτοιμον ἐς φιλοσοφίαν ἔχειν.

philosophiæ documentum, atque vna demõstratio, quæ refelli non queat. Proinde optarim vt filius meus, qui est iuuenis admodum, non animum & linguam, sed penem ad philosophiam paratum haberet.

ΠΕΡΙ ΑΣΤΡΟΛΟΓΙΑΣ. DE ASTROLOGIA.

ARGVMENTVM.

Astrologia defensio quadam est, à dignitate videlicet, quam ab antiquitate, & præstantia eorum, qui illam ab initio coluere trahit, & à certitudine, quam ex similibus, & signis, ratiocinatione quadam colligit. Recensetautem principio varias gentes & populos, à quibus illa inuenta, tractata, ac locupletata fuerit. Deinde & homines, & quid quisque in illa singulatim vel obseruarit, vel tractarit. Quo loco & fabulas pleraque Græcorum Pherecydem, de Orpheo, Tiresia, Atreo, Thyeste, Bellerophonte, Phryxo, Padalio, Endymione, Phaëtonte, ac cæteris quibusdam explicat. Postremo & vtilitatem artis tradit, quo futuru rebus præsentibus obseruatis, & mala facilius tolerare, vt pote prouidentes illa, possimus, & bonorum spe nos ipsos confirmare. Exordio docilem facit, statim proposito de quo, & qualiter dicturus sit, & obiurgat eos qui artem, ob imperitiam vtentium ac profitentium reprehendunt.

Μφί τε οὐρανῷ, ἀμφί τε ἀστέρων ἡ γραφή. ὃς ἀμφὶ τῷ ἀστέρων, οὐδὲ αὐτῷ περὶ οὐρανῷ,

E cœlo, déque astris agit hic libellus: non de ipsis quidem astris, non de ipso cœlo,

ἀλλὰ μαντείης, ἢ ἀληθείης, ἢ δι' ὧν τούτων ἐς ἀνθρώπων βίον ἔρχεται. ὁ δέ μοι λόγος, οὐχ ὑποθημοσύνῃσι ἔοικε, δηλοῖ δὲ διδασκαλίῃσι ἐπαγγέλλεται, ὅκως τοῦτο τὸ μαντοσύνῃ διενεκτέον, ἀλλὰ μέμφομαι ὁκόσοι σοφοὶ ἐόντες, τὰ μὲν ἄλλα, ἐπασκέουσι, καὶ πᾶσι τοῖς ἑωυτῶν ἀπηγέονται. μούνῃσι δ' ἀστρολογίῃσι, οὔτε τιμέουσιν, οὔτ' ἐπασκέουσι. καὶ νῦν σοφίη, παλαιὴ, οὐδὲ νέον ἐς ἡμέας ἀφίκετο, ἀλλ' ἔστιν ἔργον ἀρχαίων βασιλήων, σοφιλέων. οἱ δὲ νῦν, ἀμαθίη, καὶ ῥᾳθυμίη, καὶ ἀφροσύνη, μισοπονίη, κείνοισί τε αὐτέοισι φρονέουσι, καὶ εὖτ' ἂν ἀνδρασιν ἐπικυρέωσι, ψευδέα μαντευομένοις, ἄστρων τε καταγράφουσι, καὶ αὐτῇσι ἀστρολογίῃσι μισέουσιν. οὐδὲ μὴν οὔτε ὑγιέα, οὔτε ἀληθέα νομίζουσι, ἀλλὰ λόγον ψευδέα, καὶ ἀνεμώλιον, οὐ δικαίως ἐμοὶ δοκέει φρονέοντες. οὔτε γὰρ τέκτονος ἀδρείη, τεκτοσύνης αὐτῆς ἀφύσιν, οὐδὲ αὐλητέων ἀμουσίη, μουσικῆς ἀσοφίη. ἀλλ' οἱ μὲν, ἀμαθέες τῶν τεχνέων, ἐόντες δ' ἐν ἑωυτῇ σοφὴ. τοιοῦτον μὲν ἦν Αἰθίοπας τοῦδε τοῦ λόγου ἀνθρώποισι κατέστησαντο. αἰτίη δὲ

verùm de diuinatione ac veritate, quæ ab illis in hominum vitam proficiscitur. Hic autem tractatus, neque præcepta continet, neq; doctrinam profitetur, quo pacto diuinationem hanc assequi liceat. Sed illud queror, doctos omnes cùm in cæteris omnibus exerceant seſe, suisque omnibus tradant, solam Astrologiam nec habere in pretio, nec exercere. Atqui hoc doctrinæ genus vetustũ est, neque nuper ad nos peruenit: sed inuentum est priscorum regum, quos Dij amabant. At huius ætatis homines non solùm inscitia, socordiáque, verùm etiã odio laboris, diuersa ab illis sentiunt. Cúmq; fortè inciderint in eos qui falsa prædicunt, astra culpant, & Astrologiam ipsam oderunt, quam neque sanam, neque veracẽ putant, sed falsam, & inanem: nõ rectè vt mihi quidem videtur, sentientes. Neque enim ob imperitiã fabri, ars ipsa culpatur: neque ob cantoris inscitiam, Mũsica ipsa est inerudita, quin illi potiùs artiũ sunt ignari, quarum vnaquæque suapte natura scita est. Primùm igitur Æthiopes hanc rationem mortalibus tradiderunt. In causa fuit, partim eius gentis sapientia: ἀυτέοισι, τὰ μὲν, καὶ σοφίη τοῦ ἔθνεος

καὶ γὰρ τἆλλα, τῶν ἄλλων σοφώτεροι Αἰθίοπες. τὰ δ', ἢ τὴν ἰσημερίαν ἢ τροπὰς ἢ συνοδείαν. αἰεὶ γὰρ σφίσι εὐδία καὶ γαλήνη πεπόηται). ὥστε τῇ τοῦ ἔτους τροπῇ μόνον ἀνέχροη), μὴ ἐν μιᾷ ὥρᾳ οἰκείαν. ἰδόντες οὖν ὡς οὐ τὰ αὐτὰ τὴν σελήνην ἐκ πάσης ὁμοίως φαινομένην, ἀλλὰ πολυειδῆ τὴν μορφὴν, καὶ ἐκ ἄλλοτε ἄλλην μορφὴν ζωπυροῦσαν, ἐθαύμασαν αὐτήν· τὸ χρῆμα θαύματος καὶ ἀποσείσης ἄξιον ἔδοξε τοῖς ζητοῦσι. εὗρον τούτων τὴν αἰτίαν, ὅτι ἐκ ἴδιον τῇ σελήνῃ τὸ φέγγος, ἀλλ' ἀπὸ ἡλίου ἔρχεται). εὗρον δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀστέρων τὴν φορὰν, τοὺς, δὴ πλανήτας ἡμεῖς καλοῦμεν, ὡσαύτως τῶν ἄλλων ἀστέρων κινουμένους, σύμπασαν τὴν αὐτῶν, καὶ δυνάμεις, καὶ ἔργα, τὰ ἕκαστος ἐπιτελέουσιν. ἐν δ', καὶ ὀνόματα αὐτοῖσιν ἐπέθεσαν. ἐκ ἀνόμαστα, ὅκως ἔσθοιεν, ἀλλὰ σημεῖα. ταῦτα μὲν οὖν Αἰθίοπες ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπέβλεψαν. μετὰ δ', γείτονσιν οὖσιν Αἰγυπτίοισιν, ἀτελέα τὸν λόγον παρέδοσαν. Αἰγύπτιοι δὲ περὶ στέρων ἐκδεξάμενοι ἡμιτελέα τὴν μαθησιν, ἐπὶ μέζον ἤγαγον, μέτρα τε τῆς ἐκάστου κινήσεως

Nam inter cætera, reliquos homines sapientia superant Æthiopes: partim regionis quam incolũt opportunitas: nam perpetua cęli serenitate, &tranquillitate obducuntur, nec anni mutationes patiuntur, sed eadem temperie fruuntur. Itaque cum viderent Lunam non eodem sẽmper vultu apparere, sed variam fieri, & in aliã subinde formam verti, visa est ea res admiratione & disquisitione digna. Deinde cùm inquisissent, repererunt hanc esse earum rerum causam, quòd Lunæ non esset lumen proprium, sed à sole mutuatum. Inuenerunt etiam aliarum stellarum motus, quas errones appellamus, nam stellarum hæ solæ mouentur: præterea naturam earum, ac potestatem, & effectus quos vnaquæque præstat. Quinetiam nomina ipsis indiderũt, non quę essent vtcunque nomina, sed rerum signa, quẽadmodum putabant. Hæc igitur in cœlo perceperunt Æthiopes: postea finitimis Ægyptijs imperfectam artẽ tradiderunt. Porrò Ægyptij diuinandi rationem quam ab illis dimidiatam acceperant, in maius prouexerũt: quippe qui mensuram etiam, ad quã vnaquæque stella mouetur

ἐσημήναντο, καὶ ἐτέων ἀριθμὸν,
καὶ μηνέων, καὶ ὡρέων διετάξαν-
το. καὶ μηνῶν μὲν σφίσι μέζον, ἢ
σελήνη ἀνάγκη, καὶ ἡ ταύτης ἀνα-
φορὴ ἐγγύτατα. ἔτεος δὲ, ἥλιος, καὶ
ἡ τῶν ἡλίου περιφορέων. οἶδε, καὶ
ἄλλα ἐμήσαντο πολλῷ μείζω
τουτέων. ἐν γὰρ δὴ τῷ παντὸς
ἥρεος, καὶ ἀστέρων τῶν ἄλλων, ἀ-
πλανέων τε, καὶ ξυναγέων, καὶ
ἅδην ἅμα κινεομένων, δυώδεκα
μοίρας ἐτάμοντο ἐν τοῖσι κινεο-
μένοισι, καὶ οἰκεῖα ζῶα ἑόντα, ἕ-
καστον αὐτῶν ἐς ἄλλην μορφὴν
μεμιμέαται. τὰ μὲν, ἐνάλια. τὰ δὲ,
ἀνθρώπων. τὰ δὲ, θηρῶν. τὰ δὲ,
πηνέων. τὰ δὲ, κτηνέων. ἀπὸ
τέων δὴ καὶ ἱρὰ τὰ Αἰγύπτια
πολυειδέα πεποίηται. ἐν γὰρ πάν-
τες Αἰγύπτιοι ἐν τῶν δυώδεκα
μοιρέων πασέων ἐμαντεύοντο,
ἄλλοι δὲ, ἀλλοίοισι μοίρῃσιν ἐ-
χρέοντο. καὶ κριὸν μὲν σέβοισιν,
ὁκόσοι ἐς κριὸν ἀπέβλεπον.
ἰχθύας δὲ οὐ σιτέονται, ὁκόσοι
ἰχθύας ἐπεσημήναντο. οὐδὲ
τράγον κτείνουσιν, ὅσοι αἰγόκε-
ρων ἤδεσαν. καὶ οἱ ἄλλοι τἆλλα,
ὡς ἕκαστοι ἐλάσκονται. ναὶ μὴν
καὶ ταῦρον ἐς τιμὴν τῶν ἱρείου
ταύρου σεβίζονται. καὶ ὁ Απις
αὐτοῖς χρῆμα ἱρώτατον,
τὸν χῶρον ἐπινέμεται. καὶ

indicarint. Ad hæc annorum, mensium, ac temporum numerum instituerint. Atque hi quidem luna, eiúsque conuersione menses metiuntur: annum verò sole, eiúsque circuitu definiunt. Illi etiam his maiora commenti sunt. Nam ex vniuerso cœlo, reliquísque stellis, inerrantibus, & fixis, neque se simul mouentibus, duodecim partes effecerunt in his etiam quæ mouentur, & vnamquamque suis animantibus repræsentarunt, partim marinis, partim hominibus, partim feris, partim volatilibus, partim pecudibus. Vnde & sacra Ægyptiorum variè fiunt. Neque enim omnes Ægyptij ex omnibus partibus diuinabant: sed alijs alij vtebantur partibus. Itaque arietem colunt, qui ad arietem spectant, piscibus non vescuntur, qui pisces annotarunt. Nec hircum occidunt, qui Capricornum nouerunt: & alij alia, prout singuli venerantur. Quinetiam Taurum in cœlestis tauri honorem colunt. Nam Apis apud illos, res in primis sacra, regionem depascitur: & qui eam incolunt partem, oraculum quoque dicarunt,

οἱ ἐκεῖ μαντήιον τε ἀνατιθέασι,

σημεῖον τ̃ ἐκείνου τ̃ ταύρου
μαντικ̃ς. οὐ μ̃ πολλ̃ὸν ὕ, κ̀ὴ
Λίβυες ἐπέβησαν τ̃ λόγου.
κ̀αὶ γ̃ὰρ τ̀ὸ Λιβύων μαντεῖον τ̃
Ἀμμωνος, κ̀αὶ τ̃τ̀ο ἐς τ̀ὸν
ἠέρα, κ̀ὴ ἐς τ̀ὼ τούτου σοφίλω A
εἴρητο παρ̃ὰ τ̀ὸν Ἀμμωνα. κ̀ὴ
ἔτοι χριοπρ̃όσωπον πεποίηνται.
ἔγνωσαν ὕ τουτέων ἕκαστα κ̀ὴ
Βαβυλώνιοι. ἔτοι μ̀ὲν λέγουσι B
κ̀αὶ πρ̃ὸ τ̃ῶν ἄλλων. ἐμ̀οὶ ὕ
δοκέει, πολλ̀ὸν ὕστερον ἐς τού-
τους ὁ λόγος ἀφίκετο. Ἕλλη-
νες ὕ, ὅτε παρ̃ὰ Αἰθιόπων, οὔ-
τε παρ̃ὰ Αἰγυπτίων ἀστρολογίης
πέρι οὐδ̃ὲν ἤκουσαν, ἀλλ̀ὰ
σφίσιν Ὀρφεὺς ὁ Οἰάγρου, κ̀αὶ
Καλλιόπης, πρ̃ῶτος τάδε
ἀπηγήσατο. οὐ μ̀άλα ἐμφα-
νέως, οὐδ̀ὲ ἐς φάος τ̀ὸν λόγον
προήνεγκεν, ἀλλ̀ὰ εἰς ζοητείλω D
κ̀αὶ ἱερολογίλω, οἵη διαυσὶν
ἐκείνου. πηξάμενος γ̃ὰρ λύρλω,
ὄργιά τε ἐποιέετο, κ̀αὶ τ̀ὰ ἱερ̀ὰ
ἤειδεν. ἁδ̀ὲ λύρη, ἐπάμενος
ἐοῦσα, πλὼ τ̃ πανεμμένων ἀστέ-
ρων ἁρμονίλω συνεβάλλετο. E
πα῀ῦτα Ὀρφεὺς διζήμενος, κ̀αὶ
πα῀ῦτα ἀνακινέων, πάντα ἔθελ-
γε, κ̀αὶ πάντων ἐκράτεεν. οὐ
γ̃ὰρ ἐκείνλω τ̃ λύρλω ἔξεπεν,
ἁδ̀ὲ οἱ ἄλλης ἔμελε μουσουργίης,

signũ videlicet diuinationis, quã à cœlesti tauro petunt. Nec multo pòst Libyes quoque artem hanc sũt aggressi: siquidem & oraculũ Ammonis quod est apud illos, ad cœlum, & huius sententiam refertur, iuxta Ammonem, quem illi arietis specie fingunt. Calluerunt hæc omnia & Babylonij, atque hi quidem affirmant se primos omnium fuisse. Verùm vt existimo, multò posteriùs ad istos scientia peruenit. At verò Græci, nec ab Æthiopibus, nec ab Ægyptijs de Astrologia quicquã audiuerũt: verùm illis Orpheꝰ Oeagro Calliopéque prognatus, primus ista memorauit, nõ ille quidẽ admodũ dilucidè, neque rem in lucem produxit, sed sententiam præstigijs ac mysticis inuolueris obtexit. Nam concinnata lyra Orgia celebrabat, sacráſq; cãtiones decantabat. Porrò lyrâ cùm septem haberet chordas, cõcentum mobilium stellarum repræsentabat. Hęc conquirens, atque hæc agitãs Orpheꝰ, omnia demulcebat, omniáq; vincebat. Neque enim lyrâ illâ spectabat, neq; illi musices alterius studium erat: verùm hæc magna illa Orphei lyra. Quibus rebus Græci honorem tribuentes,

ἀλλ̀ὰ α῀ὐτη Ὀρφέως ἡ μεγάλη λύρη. Ἕλλλωές τε τάδε τιμέοντες,

μοίρῳ ἐν αὐτῷ οὐρανῷ ἀπέκριναν. καὶ ἀστέρες πολλοὶ καλέονται λύρη Ορφέως. ἰὼ δέ ποτε Ορφέα ἴδῃς, ἢ λίθοισιν, ἢ χροιῇ μεμιμημένον, μέσῳ ἕζεν εἰκελος ἀείδοντι, μὲ χερσὶν ἔχων ἡ λύρῃ. ἀμφὶ δέ μιν, ζῶα μυρία ἔστηκεν. ἐν οἷς καὶ ἄνθρωπος, καὶ ταῦρος, καὶ λέων καὶ ὧν, ἔχεται, εὖτ' ἂν ἐκείνα ἴδῃς, μέμνησό μοι τούτων, ποίη ἐκείνου ἀοιδὴ, ποίη ὁ καὶ ἡ λύρη, ποῖος ὁ καὶ ταῦρος, ἢ ὁκοῖος λέων, Ορφέως ἐπαΐοντα. ἰὼ ὦ, τὰ, λέγω αἴτια γνοὺς σὺ ὧν καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ δέρκεο ἔχοντα τούτων. λέγουσι ὧ Τειρεσίῃ, ἀνδρὸς βιώσιμον, τὸ, δὴ κλέος μαντοσύνης πέρι πολλὸν ἀείρεται, τοῦτον τὸν Τειρεσίαν ἐν Ελλησιν εἶπεῖν, ὅτι τῶν πλανητῶν ἀστέρων, οἱ μὲν, θήλεες. οἱ δὲ, ἄρρενες ἐόντες, ἐκ ἴσα ἐπτελέουσι. τῷ, καί μιν διφυέα γεγένθαι, καὶ ἀμφίβιον Τειρεσίῃ μυθολογέουσιν, ἄλλοτε μὲ θῆλυν, ἄλλοτε δ' ἄρρενα. Ατρέως ὧ, καὶ Θυέστεω περὶ τῇ παζόμῃ βασιληΐῃ φιλονείκεόντων, ἤδη τοῖσιν Ελλησιν ἀναφανδὸν ἀστρολογίης τε, καὶ σοφίης ἐπὶ μέγιστης, μάλις' ἔμελε. καὶ τὸ ξυνὸν τῶν Αργείων, ἄρχειν ἐγνωσαν ἑωυτῶν, ὅστις τὰ ἐπέρχη

locum illi in ipso cœlo designarunt, & complures stellæ Orphei lyra vocantur. Quòd siquando videris Orpheum, vel saxo expressum, vel coloribus effictum, sedet in medio canenti similis, lyram manibus tenens. Circum hunc animantium innumera multitudo, inter quæ & homo, & taurus, & leo. Cùm horum singula videris, horum quæso memineris, qualis illius sit cãtus, qualis lyra, qualis taurus, qualis leo Orpheum audiãt. Quòd si eorum quæ dico, causas intelligas, tum & in cœlo horum vnumquodque contemplator. Fertur autem & Tiresias, genere Bœotius, diuinandi gloria fuisse multum celebris. Hunc Tiresiam apud Græcos aiunt dixisse, stellarum errantium alias esse fœminas, alias mares, nec eadem efficere. Vnde eundem Tiresiam ancipiti quoque sexu fuisse fabulantur, nunc fœminam, nunc marem. Porrò Atreo & Thyeste de paterno regno decertantibus, iam tum maximam Astrologiæ, cœlestísque doctrinæ curam fuisse Græcis palã est. Ac publico cõsensu statuerunt Argiui, vt vter

σοφίαν περιφερέστερος. ἔνθα δὴ Θυέστης μὲν, χρυσὸν σφίσι τὸν ἐν τῷ ἀέρι σημαίνοντος, ἐπέδειξεν. ἀπόντεσι δὲ ἄρνα χρύσεον Θυέστη γενέσθαι μυθολογοῦσιν. Ἀτρεὺς δ', τὸ ἡλίου πάθος, καὶ τῶν ἀπάντων αὐτῷ λόγον ἐποιήσατο, ὅτι οὐκ ἐς ὁμοίαν φορὰν ἥλιός τε, καὶ ὁ κόσμος κινοῦνται, ἀλλ' ἐς ἀντίξουν ἀλλήλοις διαφερόμενοι. καὶ οὕτω δύσεις, δοκοῦσαι τοῦ κόσμου δύσεις εἶναι, τοῦ ἡλίου ἀπάτραλαί εἰσι. τάδε εἰπόντα, βασιλικὰ μὲν Ἀργεῖοι ἐπῄνεσαν τότε, καὶ μέγα κλέος ὅτι σοφίᾳ αὐτοῦ ἐγένετο. ἐγὼ δ' καὶ περὶ Βελλεροφόντου τοιάδε φρονέω. πτηνὸν μὲν οἱ γενέσθαι ἵππον οὐ μάλα πείθομαι, δοκέω δέ μιν τοῦτον τὸν σοφίᾳ μεθέποντα, ὑψηλά τε φρονέοντα, καὶ ἄφροσιν ὁμιλέοντα, ἐς οὐρανὸν οὐχὶ τῷ ἵππῳ ἀναβῆναι, ἀλλὰ τῇ διανοίᾳ. ἔτι δέ μοι καὶ ἐς Φαέθοντα τὸν Ἀθάμαντος εἰρήσθω. τὸν, δὴ χρυσῷ χρυσέῳ δι' αἰθέρος ἐλάσαι μυθέονται. ναὶ μὴν τοί γε Δαίδαλον τὸν Ἀθηναῖον, ξεινῆς μὲν ἡ ἰσορίη, δοκέω γέ μιν οὐκ ἔξω ἀφροσύνης, ἀλλά οἱ αὐτὸς μάλιστα ἐχρήσατο, καὶ παιδὶ τῷ ἑαυτοῦ κατηγήσατο, Ἰκάρῳ δ', νεότητι,

scientia præcelleret, is imperio potiretur. Ibi Thyestes arietem illis in cœlo demonstrauit, atque hinc aureum arietem Thyestæ fuisse proditum est fabulis. Atreus verò de sole, déque vario illius exortu loquutus est, ostendens non eodem modo ferri solem & mundum, sed contrario inter se cursu rapi: & qui nunc videtur occasus, cùm sit occasus mundi, solis exortum esse. Hæc loquutum, Argui regem crearunt, magnámq; doctrinæ laudem est assequutus. Equidem & de Bellerophonte similia sentio. Nec alatum illi fuisse equum admodum credo: verùm arbitror illum disciplinam hãc sectantem, sublimiáque cogitantem, & inter astra versantem in cœlum non equo ascendisse, sed animo. Eademde Phryxo Athamantis filio dixerim, quem aureo ariete per aërem vectum fabulantur. Quin & ipsum sanè Dædalum Atheniẽsem, etiamsi res est noua auditu, tamen haud existimo eum ab Astrologia fuisse alienũ: sed & ea maximè vsum esse, eandémque perdocuisse filiũ. At Icarus cũ iuuentutis calore

καὶ ἀταδαλίη χεόωμος, καὶ
ὃν ὀπιεικτὰ διζήμιος, ἀλλ'
ἐς πόλον αἰρθεὶς τῷ νῷ, ἐξέ-
πεσε τῆς ἀληθείης, καὶ παντὸς
ἀπισφάλη τοῦ λόγου, καὶ ἐς
πέλαγος καπιωέχθη, ἀδύσσων
ὠρηγμάτων. τὸν, Ελλίωες
ἄλλως μυθολογέουσι, καὶ κόλ-
πον ἐπ' αὐτῷ ἐν τῇδε τῇ θα-
λάσσῃ ἐχάρεον εἰκῇ καλέουσι.
τάχα δ' καὶ Πασιφάη παρὰ
Δαιδάλου ἀκούσασα ταύρου
τε πέρι, τὸ ἐν τοῖς ἄστροις
φαινομένου, καὶ αὐτῆς ἀστρο-
λογίης, εἰς ἔρωτα τοῦ λόγου
ἀπίκετο. ὅθεν νομίζουσιν ὅτι
Δαίδαλός μιν τῷ ταύρῳ ἐ-
νύμφευσεν. εἰσὶ δ', οἳ καὶ κατ'
μέρεα τὴν ὀπτικὴν διελόντες, ἕκαστοι αὐτῶν ἄλλα
ἐπενοήσαντο, οἱ μὲν, τὰ ἐς τὴν
σελήνην, οἱ δὲ, τὰ ἐς Δία,
οἱ δὲ, τὰ ἐς ἥλιον σωαγείραν-
τες, δ' ὁμοίως τε αὐτέων πέρι
κινήσεος, καὶ δυνάμεος. καὶ
Ενδυμίων μὲν, τὰ ἐς τὴν σελη-
νην διετάξατο. Φαέθων δ',
τῷ ἡλίου δ' ὁμὸν ἐτεκμήρατο,
ἐμοὶ γε ἀβεκέως, ἀλλ' ἀτελέα
τὸν λόγον ἀπολιπὼν, ἀπέθανεν.
οἱ δὲ τάχ' ἀγνοέοντες, ἡλίου
παῖδα Φαέθοντα δοκέουσι, καὶ
διηγέονται. ἐλθόντα γάρ μιν

& superbia, non facilia
disquireret, sed ad ipsum vs-
que polum animo tolleretur,
à veritate excidit, totáque
arte aberrauit, & in mare re-
rum immensæ profunditatis
præceps decidit. De quo
Græci secus fabulantur, qui
ab ipso sinum eius maris I-
carium temerè vocant. For-
sitan etiam Pasiphaë, cùm de
tauro qui apparet inter astra,
deque Astrologia loquentẽ
Dædalum audiuisset, in artis
amorem incidit: vnde factum
existimant, vt illam Dædalus
tauro copularit. Sunt au-
tem qui scientiam in par-
tiones partiti, in singulis
partibus singuli elaborarint,
alij quæ ad Lunam, alij quæ
ad Iouem, alij quæ ad So-
lem pertinent congerentes,
neque non cursum ac mo-
tum, vimque illorum. At-
que Endymion Lunæ ra-
tionem tradidit, Phaëthon
solis cursum deprehendit,
non certò quidem, sed im-
perfectam artem moriens
reliquit. Hæc qui ignorant,
Solis filium Phaëthontem
putant, fabulámque de ipso
haudquaquam veram nar-
rant: adijsse Solem patrem,

μῦθον ἐπ' αὐτέῳ ἑδαμᾶ πεσὸν
παρὰ τὸν ἡλίου τὸν πατέρα

αὐτέειν τὸ τῦ φωτὸς ἅρμα ἡνιοχέυειν. τὸν ὃ, δοῦναί τέ οἱ, καὶ ὑποθέσθαι τ' ἱππασιης τὸν νόμον. ὁ δὲ Φαέθων, ἐπειδὴ ἀνέβη τὸ ἅρμα, ἡλικίη, καὶ A ἀπειρέη, ἄλλοτε μέν, ὡς ὀρθοῦ ἡνιόχευεν, ἄλλοτε πλλὸν τ' γῆς ἀπῴωρεύμενος. τὸν ὃ ἀνθρώπους, κρύος τε καὶ θαλπος ἅα ἀναχθὸν διέφθειρεν. ἐπὶ τοῖσι δὴ τ' Δία ἀγανακτέοντα, B βαλεῖν φρονῆσαι Φαέθοντα μεγάλῳ. πεσόντα δέ μιν, αἱ ἀδελφαὶ πειρεῖσαι, πένθος μέγα ἐπίεσον, ἐς τε μετέπειτα τὰ C εἴδεα. καὶ νῦν εἰσιν ἀίγειροι, ἀπ' τὸ ἤλεκτρον ἐπ' αὐτῷ δάκρυον σαλάσσιον. ἀλλ' ἅτε ταῦτα ἐγένετο, ἀνδρὶ ὅσιον αὐτοῖσι πείθεσθαι, οὐδὲ ἥλιος παῖδα ἐποιήσατο, οὐδὲ ὁ παῖς αὐτῷ D ἀπέθανε. λέγουσι ὃ καὶ ἄλλα Ἕλληνες πολλὰ μυθώδεα, τοῖσι ἐγὼ ἥκιστα πείθομαι. κῶς γὰρ δὴ ὅσιον πιστεῦσαι παῖδα Αἰνείλιον τ' Ἀφροδίτης γενέσθαι, ἀπ' Διὸς Μίνω, ἀπ' Ἀρεος Ἀσκάλαφον, καὶ Αὐτόλυκον Ἑρμέω; ἀλλ' ἅτοι ἕκαστοι αὐτέων, θεοφιλέες ἐγένοντο. ἀπ' σφίσι γωμένοισι, τῷ μέν, ἡ Ἀφροδίτη, τῷ ὃ, ὁ Ζεὺς, τῷ ὃ, ὁ Ἄρης ἐπίβλεψεν. ὁκόσοι γὰρ δὴ ἀνθρώποισι ἐν τῇ γωμένῃ ταύτῃ

ac postulasse ab eo vt sibi liceret lucis currum moderari: illum concessisse, & qua ratione aurigādum esset monuisse. Phaëthōtem verò conscenso curru, ob ætatem, & imperitiam, modò terræ propinquum, modò procul ab ea in sublime eūectum, aurigam egisse, interim homines frigore atque æstu intolerabili confectos fuisse. Ob hæc indignatum Iouem ingenti fulminis telo percussisse Phaëthōtem. Quem deiectum sorores magno luctu prosequebantur, donec immutarent formas. Atque nunc hæ sunt populi, & lachrymarum vice, quibus fratrem deplorabant, electrum destillant. Nequaquam hæc ita gesta sunt, neque pium his habere fidem, neque Soli filius fuit, neque illi filius interijt. Sed & alia multa fabulosa Graeci narrant, quibus non admodum credo. Nam quā pium sit credere Æneam fuisse Veneris filiū, Minoëm Iouis, Ascalaphum Martis, Autolycum Mercurij: Verū quisque horum Dijs chari fuerunt, quos nascentes, hūc Venus, illum Iupiter, alium Mars respiciebat. Etenim quicunque in generatione

οἰκοδεσποτέουσιν, ἔστι ὅκως τοκέες, ἑωυτοῖσι πάντα εἰκελα ἐντελέουσι, καὶ χρόῃ, καὶ μορφῇ, καὶ ἕργα, καὶ διανοίην. καὶ βασιλεὺς μὲν ὁ Μίνεως, Διὸς ἀγλαομήδεω, καλὸς δ' Αἰνείης, Αφρεσδίτης βουλήσει ἐγήνετο. κλέπτης δ' Αὐτόλυκος. ἡ δὲ οἱ κλεπτικὴ, ἐξ Ερμέω ἀπίκετο. ἔμβρυον δὲ τὸν Κρόνον ὁ Ζεὺς ἔδησεν, καὶ ἐς τάρταρον ἔρριψεν, καὶ τἄλλα ἐμήσατο, ὁκόσα ἄνθρωποι νομίζουσιν, ἀλλὰ φέρεται καὶ ὁ Κρόνος τῷ ἔξω φορῷ, πολλὸν ἀπ' ἡμέων, καὶ οἱ νωθρὴ τε ἡ κίνησις, καὶ οὐ ῥηιδίη τοῖσι ἀνθρώποισι ὀρᾶσθαι. διὸ δὴ μανέσθαι λέγουσιν, ὅκως πεπεδημένου. τὸ δὲ βάθος τὸ πολλὸν τοῦ μέρεος, τάρταρος καλέεται, μάλιστα ἔκ τε Ομήρου τοῦ ποιητέω, καὶ τῶν Ησιόδου ἐπέων μάθοι ἄν τις τὰ πάλαι τοῖς ἀστρολογίοισι ὁμοφωνέοντα. οὔτ' ἂν ὁ Ἥφαιστος τῷ Διὸς ἀπηνήνατο, καὶ τὸ ἡλίου τοὺς βοῦς, τὰ, δὴ ἐγὼ ἤματα εἶναι συμβάλλομαι, καὶ τὰς πόλιας, τὰς, ἐν τῇ ἀσπίδι Ηφαιστος ἐποιήσατο, καὶ τὸν χορὸν, καὶ τὴν ἅλωήν. τὰ μὲν δὴ ὁκόσα ἐς τὴν Αφρεσδίτην ἀνετῷ, καὶ τὸ Αρεος τὸ μοιχείλεκτρον, καὶ τὸ ἐμφανὲς,

præsident hominibus, ij veluti parentes, omnia sibi similia producunt, colore forma, factis, animo. At rex quidem Minos Iouis auspicij, Æneas formosus Veneris fauore est natus, A fur verò Autolycus: quæ furacitas illi ex Mercurio contigit. Iam verò nec Saturnum Iupiter in vincula coniecit, nec præcipitem in B Tartara dedit, neque cætera machinatus est, quæ putant homines. Verùm Saturnus externo motu fertur procul à nobis: segnis illi motus, nec hominibus animaduer- C su facilis: quam ob causam illum veluti vinctum stare dicunt. Cæterùm ingens aëris altitudo Tartarus appellatur. Sed potissimùm ex Homeri poëtæ Hesiodi- D que carminibus liceat intelligere priscorum fabulas cum Astrologia consentire. Quum autem Iouis catenam narrat, ac Solis iacula, hæc vtique dies esse conijcio, & vrbes, E quas in clypeo finxit Vulcanus, & chorum, & aream. Nam quæcunque de Veneris & Martis adulterio dixit, déque detectione,

haud

ἐκ ἄλλοθεν, ἢ ἐκ τῆσδε τῆς σοφίης πεποιημένα. ἡ γὰρ δὴ ὧν Αφροδίτης καὶ τοῦ Αρεος ὁμοδρομίη, τὴν Ομηρος ποιέσκεται ἀπεργάζεται. ἐν ἀλλοισι δὲ ἔπεσι τὰ ἔργα ἑκάστου αὐτῶν διωρίσατο, τῇ Αφροδίτῃ μὲν οἰκεῖον,

Ἀλλὰ σύ γ' ἱμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο.

τὰ δὲ τοῦ πολέμου,

Ταῦτα δ' Αρηϊ θοῷ, καὶ Αθηναίῃ πάντα μελήσει.

Ἀτὰρ οἱ παλαιοὶ ἰδόντες, μάλιστα μαντήιον ἐχρέοντο, καὶ οὐ παέργων αὐτὸ ἐποιέοντο. ὥστε οὔτε πόλιας ᾠκιζον, οὔτε τείχεα περιεβάλλοντο, οὔτε φόνους ἐργάζοντο, οὔτε γυναῖκας ἐγάμεον, πρὶν ἂν δὴ παρὰ μαντέων ἀκοῦσαι ἔχωσι. καὶ γὰρ τὰ μαντήια αὐτόθεν, ἐκ ἔξω ἀστρολογίης ἐών, ἀλλὰ παρὰ μὲν Δελφοῖς, παρθένος ἔχει τὴν προφητείην, σύμβολον δὲ παρθένου τῆς οὐρανίης. καὶ δράκων ὑπὸ τῷ τρίποδι φθέγγεται, ὅπ καὶ ἐν τοῖσι ἄστροισι δράκων φαίνεται. καὶ ἐν Διδύμοις δὲ, μαντήιον τοῦ Απόλλωνος, ἐμοὶ δοκέει, καὶ τοῦτο ἐκ τῶν περίων Διδύμων ἐπωνύμιον ἔσχηκε. οὕτω δὲ αὐτοῖσι

haud aliunde quàm ex hac scientia sunt conficta, quandoquidem Veneris & Martis concursus, Homericæ cãtilenæ præbet argumentum: in alijs autem versibus vtriusque effectum descripsit; Veneris, quum ait,

Tute Venus iucunda magis connubia cura:

belli verò,

Cuncta cito hæc cura fuerint Marti atque Minervæ,

Quæ cùm intelligerent veteres illi, maximè diuinationibus vtebantur, nec eam otiosam esse putabant, adeò vt nec vrbes conderent, nec mœnia circunducerent, neque quenquam occiderent, neque ducerent vxores, priusquàm de singulis à vate responsum accepissent. Etenim nec ipsa oracula ab arte Astrologica erant aliena, Verùm apud Delphos virgo prædicẽdi munere fungitur, & cœlestem virginem denotat. Ac Draco sub tripode vocem edit, quoniam & inter stellas draco conspicitur. In Didymis verò est tẽplum Apollinis, & hoc sicuti mihi videtur, à cœlestibus illis Geminis denominatur. Vsque adeò verò Diuinatio visa est illis

ἀγῆμα ἱερώτατον ἡ μαντοσύνη

ἐδόκεεν. ὥστε δὴ Ὀδυσσεὺς, ἐπειδὴ ἔγημε πλανώμενος, ἐθελήσας ἀρρεκὲς ἀκοῦσαι περὶ τῶν ἑωυτῦ πραγμάτων, ἐς τὸν ἄϊδην ἀπίκετο, ὡς ὄφρα ἴδῃ νέκυας, καὶ ἀτρέπεα χώεσιν, ἀλλ' εἰς λόγους ἐλθεῖν Τειρεσίῃ ἐπιθυμέων. καὶ ἐπειδὴ ἐς τὸ χῶρον ἦλθεν, ἔνθα ἡ Κίρκη ἐσήμηνε, καὶ ἔσκαψε τὸν βόθρον, καὶ τὰ μῆλα ἔσφαξε, πολλῶν νεκύων παρεόντων, οὐ τοῖσι καὶ τῆς μητρὸς τῆς ἑωυτῦ τὸ αἷματος πεῖν ἐθελόντων, οὐ πρότερον ἀφῆκεν οὐδενὶ, οὐδὲ αὐτῇ τῇ μητρὶ, πρὶν Τειρεσίεω χρήσασθαι, ἢ ἀναγκάσαι εἰπεῖν οἱ τὸ μαντήϊον. καὶ ἀνέχετο, διϊδὼν ὀρέων τὰς μητρὸς τὴν σκιήν. Λακεδαιμονίοισι δὲ Λυκοῦργος τὴν πολιτείην πᾶσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διετάξατο, καὶ νόμον ὥρισεν ἐποιήσατο μηδαμᾶ μὴ ἐς πόλεμον προχωρέειν, πρὶν τὴν σελήνην πλήρεα γενέσθαι. ἐ γὰρ ἴσην ἐνόμιζον εἶναι τὴν δυναστείην, ἀμαυρουμένης τε σελήνης, καὶ ἀφανιζομένης. πάντα δὲ ἀπ' αὐτῆς διοικέεσθαι, ἀλλὰ μωροὶ Ἀρκάδες ταῦτα οὐκ ἐδέξαντο, οὐδὲ ἐτίμησαν ἀστρολογίην. αὐτοὶ δὲ, καὶ ἀσοφίῃ, λέγουσι καὶ τῆς

res sacra, vt Vlysses etiam cùm errando fessus vellet certò de rebus suis cognoscere, ad inferos penetrarit, non quò videret vmbras, & locum inamœnum, sed quòd cuperet cum Tiresia colloqui. Qui simul atque ad locum peruenit, quem Circe monstrarat, foueam fodit, oues mactauit, cúmque complures adessent vmbræ, atque inter has matris quoque, sanguinem bibere cupientes, non priùs permisit vlli, ne matri quidem, quàm Tiresias gustassset, & sibi vaticinium edere coëgisset: potuítque interim matris vmbram videre sitientem. Lacædemonijs autem Lycurgus omnem Reip. administrationem ex cœlo instituit, legémque tulit ne in bellum prodirent vnquam ante plenilunium. Non enim existimabant eandem esse ciuitatis administrationem crescente luna, & euanescente, cùm ab ea regantur omnia. Porrò Arcades soli hæc non receperunt, nec in precio habuerunt Astrologiam, sed quæ illorum est imperitia & stultitia, aiût se Luna esse antiquiores.

σελήνης ἔμμηναι προχωρέ-

ροι. οἱμὲν οὖν περὶ ἡμέων οὕτω
καρτα ἦσαν φιλομαθέες. οἱδὲ,
νῦν. οἱμὲν αὐτέων, ἀδύνατα
εἶναι λέγουσιν, αὐθρώποισι τέ-
λος εὑρεῖν μαντικῆς. ἡ γὰρ εἱ-
ναί μιν ἢ τε πεπρωμένη, ἢ τε ἀληθέα.
ἁδὲ τὸ Ἄρεα ἢ τὸν Δία ἐν τῷ ὑ-
φανῷ ἡμέων ἕνεκα κινέεσθαι, ἀλ-
λὰ τὸν μὲν ἀνθρωπίνων φρονη μά-
των καὶ πρήγμασι ὧρίω ἐπεῖναι ποι-
έοντα, ἁδὲ ἔστιν αὐτέοισι πρὸς
τάδε κοινωνίη. κατ' σφέας δὲ χρεὸν
τὰ περιφορῆς ἀναγκαίφοντας. ἄλ-
λοι δὲ ἀστρολογίην ἀψευδέα μὲν,
ἀνωφελέα δὲ εἶναι λέγουσιν.
οὐ γὰρ κατὰ μαντοσύνην, ἀλ-
λὰ κατὰ τὴν μοίρησι
δοκέοντα ἐπέρχεται. ἐγὼ δὲ,
πρὸς τάδε ἄμφω ἐπεῖνα ἔχω
εἰπεῖν, ὅτι οἱμὲν ἀστέρες, ἐν τῷ
οὐρανῷ τὴν περιφέρειαν εἱλέον-
ται, πάσχουσι δὲ σφίσι τὰ κινή-
σεως τῶν κατ' ἡμέας ἕκαστον
ἐπιγίνεται. ἢ ἐξέλκεις ἵππου
μὲν δέοντος, καὶ ὀργίθων, καὶ ἀσ-
τρῶν κλονεομένων λίθους ἀνα-
σαλεύεσθαι, καὶ καπφεῖα δονέεσθαι
κατὰ τῶν ἀνέμων τὸ δ' ἐρέ-
μου, κατὰ δὲ τὴν δίνην τῶν ἀστέ-
ρων μηδὲν ἄλλο γίγνεσθαι, καὶ
ἐκ μὲν ὀλίγου πυρὸς ἀπορρώων
ἐς ἡμέας ἔρχεται, καὶ τὸ πῦρ
τὸ δ' ἡμέας καίει πᾶν, ἁδὲ οἱ

Nostri maiores igitur, vsque adeò fuerunt Astrologiæ studiosi. Huius verò ætatis homines, alij dicunt fieri non posse vt A homines finem Artis diuinandi inueniant, cùm ea neque certa sit, neque vera, neque Mars aut Iupiter nostra causa in cœlo moueatur, sed neque rerum humanarum curam vllam B gerant, neque quicquam cum his commercij habeant: verùm per se motus necessitate circumagantur. Alij dicunt Astrologiam non mendacem quidem, ac C inutilem esse. Non enim mutari vaticinio, quæcunque decreta fatis instant. At ego sanè vtrisque respondere possum, stellas in cœlo suo quidem motu voluì: cæterùm obiter eius D motus effectum ad nos peruenire. An vis currentis equi, & bouium, & hominum motu lapides subsilire, stipulásque moueri ventis cursu concitatis, cæterum vertigine syderum nihil aliud E effici? Tum ab igni exiguo calor ad nos permanat neque nostra tamen causa quicquam ignis vrit, neque illi curæ est noster æstus:

μέλει τῶ ἡμετέρου θάλπεος.

ἀστέρων ὃ οὐδεμίλω ἀπορρύλω δεχόμεθα; καὶ μήτοι τῇ ἀστρολογίᾳ τὰ μὴ φαῦλα ἐσθλὰ ποιῆσαι, ἀδύνατά ἐστιν. οὐδὲ ἀλλάξαι τι τῶν ἀπορρεόντων πραγμάτων, ἀλλὰ τόνδε χρεωμένοις τάδε ὠφελεῖ. τὰ μὲ ἐσθλὰ εὐδόκιμα, πολλὸν ἀποπροσθεν ξυφαίνει. τὰ δὲ φαῦλα, εὐμαρέως δέχονται. οὐ γὰρ ὀρθοῖσιν ἀγνοίκοσιν ἐπέρχεται, ἀλλ' ὃν μελέτῃ, καὶ προσδοκίᾳ, ῥηϊδια, καὶ πρηέα ἡγεῖται. τάδε ἀστρολογίης πέρι ἐγὼν ὑπολαμβάνω.

ab astris autem nihil ad nos defluit? At sanè fieri non potest vt per Astrologiam ex malis bona faciamus, neque earum rerum quæ ab illis ad nos demanant, quicquam mutemus. Sed hanc vtilitatem ars affert vtentibus. Bona multò antè delectant eos, qui ventura præscierint. Quæ verò non imprudentibus accidunt, facilè accipiuntur. Neque enim in illos irruunt: sed quia cogitata sunt & expectata, leuia, mitiáque videntur. Hæc mea est de Astrologia sententia.

ΔΗΜΩΝΑΚΤΟΣ ΒΙΟΣ. DEMONACTIS VITA.

ARGVMENTVM.

Oratio demonstratiui generis est, quæ historica ac didascalica tamen dictioni propior, quàm encomiastica. Describit autem genus vitam, studia, eruditionem & professionem Demonactis philosophi, quæque idem & priuatim & publicè fecerit, & ab aliis passus fuerit. Præterea & apomnemoneumata seu dicta illius memorabilia, aut aliàs argutè ac salsè responsa, in quibus recensendis, potissimam orationis partem consumit. Postremò etiam quæ circa mortem & sepulturam illius acta, quibúsque officijs & honoribus illum Athenienses & reliqui Græci prosecuti sint. Exordio attentos potissimum facit, laudando suam ætatem, quòd ea quoque viros memoria ac laude dignos, & veteribus illis, Herculi & Socrati similimos, procrearit. Cuiusmodi sint Demonax hic & Bœotius ille Sostratus, de quo alibi ipse fecerit mentionem.

Μελλειν ἆρα μὴ
ὃ ὁ καθ' ἡμᾶς
βίος τοιαῦτα-
πασιν ἀμοιρος
ἔσεσθαι αὐδ' ἑτέρου
λόγου καὶ μνήμης ἀξίων, ἀλ-
λὰ καὶ τῷ σώματος ἀρετὴν ἀφ-
φυᾶ, καὶ γνώμῃ ἄκρως φιλό-
σοφον, ἐκφαίνειν. λέγω δὲ εἰς τε
τὸν βοιώτιον Σώφρατον αὐτέ-
ρων, ὃν Ἡρακλέα οἱ Ἕλληνες
ἐκάλουν, καὶ ὤοντο εἶναι. καὶ μάλι-
στα εἰς Δημώνακτα τὸν φιλό-
σοφον. οὓς καὶ εἶδον αὐτὸς, καὶ
ἰδὼν ἐθαύμασα. δατέρῳ δὲ τῷ
Δημωνακτι, καὶ ὀπιμήκιζον
συνεγιγνόμην. περὶ μὲν οὖν Σω-
κράτου, ἐν ἄλλῳ βιβλίῳ γέ-
γραπταί μοι, καὶ δεδήλωται,
μέγεθός τε αὐτῆ, καὶ ἰσχύος
ὑπερβολὴ, καὶ ἡ ὑπαυθρος ἐν
τῷ Παρνασσῷ δίαιτα, καὶ ἡ
ὀπίπονος ἐυνὴ, καὶ τροφαὶ
ὄρειοι· καὶ ἔργα ὧν ἀπωδὰ
τῷ ὀνόματος, καὶ ὅσα ἢ λῃσταὶ
αἱρῶν ἔσωσεν, ἢ ὁδοποιῶν
τὰ ἄβατα, ἢ γεφυρῶν τὰ δύ-
πορα. περὶ δὲ Δημώνακτος,
ἤδη δίκαιον λέγειν ἀμφοῖν
ἕνεκα, ὡς ἐκείνου τε διὰ μνή-
μης εἴη τοῖς ἀείσοις τόδε καὶ
ἐμὲ, καὶ οἱ ἡλικιώτατοι τῶ νέων,

Rofectò, ne-
que noſtra æ-
tas viris laude
&memoria di-
gnis in totum
expers futura
erat: ſed aliquem etiã virtute
corporis eximium, ingenió-
que ſummè philoſophum
editura. Quod autem dico,
ad Bœotium illum Soſtratũ
refero, quem Græci Her-
culem vocabant, & eſſe pu-
tabant. In primis verò ad
Demonactẽ philoſophum:
quos & ipſe vidi, & viſos ſu-
ſpexi: cúmque altero nimirũ
Demonacte diutiſſimè con-
ſuetudinem habui. De So-
ſtrato verò alio in libro ſcri-
pſi, eiúſque magnitudinẽ de-
claraui, ac roboris excellen-
tiam: præterea eius apud
Parnaſſum ſub dio viuendi
rationem, lectúmque labo-
rioſum, & alimenta mõtana,
& opera à nomine non ab-
ſona. Inſuper quæ præclarè
geſſit, quum aut latrones è
medio ſuſtulit, aut viam in
inuijs fecit, aut traiectu dif-
ficilia ponte iunxit. Iã verò
æquum eſt vt duarum rerum
gratia de Demonacte verba
faciam, vt & quantum in me
erit, viri præſtantiſſimi me-
mores ſint illius, & genero-
ſiſſimi quique iuuenes,

καὶ πρὸς φιλοσοφίαν ὁρῶντες, ἔχοιεν μὴ πρὸς τὰ ἀρχαῖα μόνα τῶν παραδειγμάτων σφᾶς αὐτοὺς ῥυθμίζειν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἡμέτερον βίον καινὸν παρατιθέναι, καὶ ζηλωτὴν ἐκεῖνον, ἄριστον ὧν οἶδα ἐγὼ φιλοσόφων γεγονότα. ἦν δὲ τὸ μὲν γένος, κύπριος, οὐ τῶν ἀφανῶν, ὅσα εἰς ἀξίωμα πολιτικὸν, καὶ κτῆσιν. οὐμὲν, ἀλλὰ καὶ παντὸς τούτου ὑπερφανὴς γεγονὼς, καὶ ἀξιώσας ἑαυτὸν τῶν καλλίστων, πρὸς φιλοσοφίαν ὥρμησεν, ὑπ' Ἀγαθοβούλου μὲν δὴ, οὐδὲ Δημητρίου πρὸ αὐτοῦ, οὐδὲ Ἐπικτήτου ὑπεγερθέντων, ἀλλὰ πᾶσι μὲν συνεγένετο τούτοις, καὶ ἐπὶ Τιμοκράτει τῷ ἡρακλεώτῃ, σοφῷ ἀνδρὶ, φωνῇ τε καὶ γνώμῃ μάλιστα κεκοσμημένῳ. ἀλλ' ὁ γοῦν Δημώναξ, οὐχ ὑπὸ τούτων τινὸς ὡς ἔτυχε παρακληθεὶς, ἀλλ' οἰκείας πρὸς τὰ καλὰ ὁρμῆς, καὶ ἐμφύτου πρὸς φιλοσοφίαν ἔρωτος ἐκ παίδων ὑπὸ τοῦ κεκινημένος, ἐπειδὴ μὲν τὴν αὐθρωπίνων ἀγαθῶν ἀπάντων, ὅλον ἑαυτὸν ἐλευθερίᾳ, καὶ παῤῥησίᾳ παρέδωκεν, αὐτός τε ὀρθῶς, καὶ ὑγιεῖ, καὶ ἀνεπιλήπτῳ βίῳ χρώμενος, καὶ τοῖς ὁρῶσι, καὶ ἀκούουσι παράδειγμα πα-

& ad philosophiam respicientes, possint non modò ad vetera exempla se componere, sed ab ætate nostra sumptam regulam sibi proponere, illúmque imitari, A qui omnium philosophorũ quos noui præstantissimus fuit. Erat itaque Demonax genere Cyprius, nõ obscuro loco natus, quantum ad dignitatem ciuilem, & possessionem attinebat. Verũ hic B omnibus illis excelsior factus, & se ipsum rebus pulcherrimis dignum ratus, ad philosophiæ studium se cõtulit, non per Iouem ab Agathobulo, neque à Demetrio ante ipsum, neque ab Epicteto excitatus: sed cum his C omnibus est conuersatus, præterea cum Timocrate Heracleota, sapiente viro, eloquentia & ingenio ornatissimo. At Demonax, à nullo eorum, vt dixi, inuitatus, sed propria ad res præclaras alacritate, & insito erga philosophiam amore, statim à puero permotus, omnia humana bona despexit: cúmque se libertati, & loquendi fiduciæ totum tradidisset, in ea constanter perstitit, cùm & ipse rectam, sanam, inculpatámque vitam viueret, & videntibus atque audientibus exemplum ex-

ρέχων τὴν ἑαυτῆς γνώμην, καὶ
ἐν τῷ φιλοσοφεῖν ἀλήθειαν.
οὐμὲν ἀνθρώποις ποσὶ τὸ τοῦ λό-
γου θεὸς τοῦτο ἔζευξεν, ἀλλὰ καὶ
ποιητῆς σοφὸς ἐγένετο, καὶ τῶν παλαίων ἐμέμνητο, καὶ λέγειν ἤσκητο. καὶ ταῖς ἐν φιλοσοφίᾳ θεωρίαις, ἃς ἐπ' ὀλίγον, οὐδὲ κατὰ τὴν παροιμίαν, ἄκρῳ τῷ δακτύλῳ ἐφάψατο, ἥπτετο. καὶ τὸ σῶμα ὑπ' ἐγκρατείας. καὶ πρὸς καρτερείαν διεπονήθη. καὶ τὸ ὅλον, ἐμεμελήκει αὐτῷ μηδενὸς ἄλλου θεσσαλᾶ εἶναι. ὥστε ἐπεὶ καὶ ἔμαθεν ἃ ἔπι ἑαυτῷ διαφέρων, ἔκων ἀπῆλθε τοῦ βίου, πολλῷ γε μᾶλλον αὐτὸς λόγον τοῖς ἀείστοις τῶν Ἑλλήνων καταλιπών. φιλοσοφίας ὑπ' εἶδος οὐχ ἓν ἀποτεμνόμενος, ἀλλὰ πολλὰ ἐς ἓν τὸ καταμίξας, καὶ πάνυ τι ἀζέφανε τίνι αὐτῶν ἔχαιρεν. ἐῴκει δὲ τῷ Σωκράτει μᾶλλον ᾠκειῶσθαι, εἰ καὶ τῷ σχήματι, καὶ τῇ τοῦ βίου ῥᾳστώνῃ τοῦ Σινωπέως ζηλοῦν ἔδοξεν, οὐ παραχαράττων τὰ ἐς ἕξιν δόγματα, ὡς θαυμάζοιτο, καὶ ἀποβλέποιτο ὑπὸ τῶν ἐντυγχανόντων, ἀλλ' ὁμοδίαιτος ἅπασι, καὶ πρὸς ὧν, καὶ κατ' ὀλίγον τύφῳ κάτοχος, σωλῶν, καὶ ξυνεπαλαιτέριτο. καὶ τῷ μὴ τοῦ Σωκράτους

hiberet, animũ ſuũ, veritatẽq; quã in philoſophãdo obſeruabat. At nõ illoris, quod aiũt, pedib⁹, ad hęc ſtudia acceſſit: ſed & cũ poëtis fuerat enutritus, & plurima memoriæ mãdarat, & in dicendo ſe exercuerat. Ea verò quæ in philoſophia tractantur, non paulũ, neq; vt eſt in prouerbio, ſũmo tãtũ digito attigerat. ſed exactè tenebat. Præterea corp⁹ exercuerat, & ad tolerantiã laboribus aſſuefecerat. Breuiter, Hoc curauit, ne alterius cuiuſquam egens eſſet. Quare poſtquã ſẽſit ſe ſibi nõ amplius ſufficere, vltro è vita migrauit, multo de ea re Græcorũ præſtãtiſſimis ſermone relicto. Philoſophię verò nõ vnã ſpeciẽ ſelectam colebat: ſed multis ad id cõmixtis, qua gauderet nõ patefecit. Apparebat quidẽ cũ Socrati ſe magis addixiſſe, tametſi habitu, & vitæ frugalitate Diogenẽ æmulari videretur. Nõ tamẽ adulterabat ea quæ ad victũ pertinebãt, admirationis emerendæ gratia, vtq; ab ijs reſpiceretur quibuſcũ verſaretur. Verũ ne tãtillũ quidẽ faſtu correptus, cõmuni cũ alijs viuẽdi ratione vtebatur, & cõmunibus reip. legibus parebat. Porrò Socraticã ironiam nõ admittebat, ſed Attica gratia εἰρωνείαν καὶ θρασυτέμβους, χαρι-

τες ὃ ἁπλῶς μεσὰ ἀποφαί-
γων τὴν πωρωσίας, ὡς τὸν περσ-
ὰμιλήσαντας ἀπέναι, μήτε
κατηφρονηκότας ὡς ἀγροίκους,
μήτ' τὸ σκυθρωπὸν τῶν ὀπτιμί- A
στεων ἀποφεύγοντας. παντοίως ὃ
ὥσ' εὐθρόσυνος γινόμενος, καὶ
κοσμιωτέρους παρὰ πολὺ, καὶ
φαιδροτέρους, καὶ πρὸς τὸ μέλ-
λον εὐέλπιδας. οὐδεπώποτε B
γοῦν ὤφθη κεκραγὼς, ἢ ὑπερ-
διατεινόμενος, ἢ ἀγανακτῶν, καὶ
εἰ ὀπτιμᾷν τῷ ὄντι ἀλλὰ τῶν μὲ
ἁμαρτημάτων, καθάπερ ἐτο. τοῖς
ὃ ἁμαρτάνουσι, συνεγίνωσκε,
καὶ τὸ παράδειγμα παρὰ
τῶν ἰατρῶν λαμβάνειν,
τὰ μὲν νοσήματα ἰωμένων,
ὀργᾷ ὃ πρὸς τοὺς νοσοῦντας
οὐκ ἐνῆν εἶναι τὸ ἁμαρτάνειν, θεῖ
ὃ, ἢ ἀνδρὸς ἰσοθέου, τὰ πλα-
θέντα ἐπανορθοῦν. τοιούτῳ δὴ
βίῳ χρώμενος, εἰς ἑαυτὸν μὲν
ἀδενὸς ἐδεῖτο. φίλοις ὃ συν
νέπραττε τὰ εἰκότα. καὶ τοὺς
μὲν εὐτυχεῖν δοκοῦντας αὐ-
τῶν, ὑπεμίμνησκεν ὡς ἐπ' ὀλι-
γοχρονίοις τοῖς δοκοῦσιν ἀγαθοῖς
ἐπαιρομένους. τὸν ὃ, ἢ πενίαν
φέρουσιν, ἢ φυγὴν δυσχε-
ραίνοντας, ἢ γῆρας, ἢ νόσον αἰ-

suas disputationes implebat, ita vt eius discipuli abirent, nec contemnentes eum vt non generosum, nec reprehensionum eius seueritatem refugientes: sed peruarij præ lætitia fierent, & longè modestiores, atque hilariores, déque futuro beneſperarent. Nunquam itaque visus est vociferans, aut supra modum contendens, aut indignans, etsi aliquis illi esset increpandus. Ipsa quidem peccata incessebat, sed peccantibus ignoscebat, petito à medicis exemplo, qui morbos quidem curant, iram verò in ægrotos non exercent. Existimabat enim hominis esse peccare: Dei verò, & viri Deo paris errata emendare. Quare cùm ita vitam instituisset, nulla re indigebat: amicis verò, vbi par erat, operam præstabat. Quorum siqui secunda fortuna frui viderentur, eos commonefaciebat, ne bonis ad breue tempus duraturis efferrentur. Eos verò qui vel paupertatem lugerent, vel exilium molestè ferrent, aut senectutem, morbúmue incusarent, eum risu consolabatur, quòd non viderent breui fu-

πωμένους, σὺν γέλωτι παρεμυθεῖτο, οὐχ ὁρῶντας ἐπὶ μὴ

μικρὸν αὐτοῖς παύσεται μὴ τὰ ἀνίατα, λήθη δὲ τις ἀγαθῶν, καὶ κακῶν, καὶ ἐλευθερία μακρὰ, πάντας ἐν ὀλίγῳ καταλήψεται. ἔμελε δ' αὐτῷ καὶ ἀδελφοὺς σωσάζοντας διαλλάττειν, καὶ γυναιξὶ πρὸς τοὺς γαμετοὺς εἰρηνεύειν παρασκευάζειν. καὶ τοῦ δήμου ποτὲ παραπλησίοις ἐμμελῶς διελέχθη. καὶ τοῦ παύειν αὐτῶν, ἔπεισεν ὑπουργεῖν τῇ παιδείᾳ τὰ μειράκια. τοιοῦτος τις ὢν ὁ τρόπος ἦ φιλοσοφίας αὐτῷ, πρᾶος, καὶ ἥμερος, καὶ φαιδρός. μόνον αὐτὸν νόσος φίλη νόσου, ἢ θάνατος, ὡσαὶ τὸ μέγιστον τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀγαθῶν, τὴν φιλίαν ἡγούμενον. διὰ τοῦτο φίλος μὲν ἦν ἅπασι, καὶ ὃν ἔστιν ὅτῳ οὐκ οἰκεῖον ἐνόμιζεν, ἀνθρωπόνηρον ὄντα. πλέον δ', ἢ ἔλαττον ἔχαιρε, σωθεὶς ἐνίοις αὐτῶν μόνοις ὀλισθάνουσι, ὁπόσοι αὖ ἐδόκουν αὐτῷ τοῦ τὴν θεραπείας ἐλπίδα διαμαρτάνειν. καὶ ταῦτα πάντα μετὰ χαρίτων, καὶ Ἀφροδίτης αὐτῆς ἑωρᾶτο τέ τε, καὶ ἔλεγε, ὡς ἀεὶ τὸ κωμικὸν ἐκεῖνο, τὴν πειθὼ τοῖς χείλεσιν αὐτῶν ἐπικαθῆσθαι. τοιαῦτα δῆμος, καὶ οἱ ἐν τέλει,

turum vt ea quibus affliguntur, cessarent : bonorum autem & malorum obliuio. longáque libertas, omnes intra breue temporis spacium excipieret. Ipsi etiam curæ erat dissidentes inter se fratres conciliare, & vxoribus pacem cum viris firmare. Aliquando etiam apud populum seditionibus perturbatum concinnam orationem habuit, multósque illorum adduxit vt patriæ modestè subseruirent. Hoc modo se in Philosophiæ vsu mitem, mansuetum & hilarem præbuit Solummodo amici vel morbus, vel mors ipsum affligebat : quasi maximum in rebus humanis bonum, amicitiam duceret. Ideóque amicus erat omnibus, nec fuit quisquam qui homo esset, quem familiarem non existimaret. Plus autem, minúsue lætabatur, eorum solummodo consuetudinem deuitans; quotquot illi videbantur propter spem obsequij delinquere. Et hæc omnia ea cum gratia, & venere faciebat, dicebátque, vt semper, iuxta Comicũ illud Suadela labijs illi⁹ insideret. Itaque Athenienſiũ cùm omnis populus, tũ magistratus,

δήμους δῆμος, καὶ οἱ ἐν τέλει,

σωφρονῶς ἐθαύμαζον αὐτὸν, καὶ διετέλουν, ὡς τινα τῶν μρειπόντων περισβλέποντες. καίτοι ἐν ἀρχῇ περισκευὴ τοῖς πολλοῖς αὐτῶν, καὶ μῖσος οὐ μεῖον τῆ παρὰ τοῖς πλήθεσιν ἐλευθερίᾳ τοῦ τε τῆ παῤῥησίᾳ, καὶ ἐλευθερίᾳ. καί τινες ἐπ' αὐτὸν συνέστησαν Ανυτοι, καὶ Μέλιτοι. τὰ αὐτὰ κατηγορούμενοι, ἅπερ κἀκεῖνοι τόθ', ὅτι οὔτε θύων ὤφθη ποτὲ, οὔτε ἐμυήθη μόνος ἀπάντων ταῖς Ελευσινίαις· περὶ ἅπερ αὖ δὴ εἰκὸς μάλα σεφανωσάμενος, καὶ καθαρὸν ἱμάτιον ἀναλαβὼν, καὶ παρελθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τὰ μὲν, ἐμμελῶς, τὰ δ', καὶ βραχύτερον ἢ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ προαίρεσιν ἀπελογήσατο. πρὸς μὲν γὰρ τὸ μὴ τετυχέναι πώποτε τῆ Αθηνᾷ, μὴ θαυμάσητε ἔφη ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι εἰ μὴ πρόσθεν αὐτῇ ἔθυσα. οὐδὲ γὰρ δεῖσθαι αὐτὴν τῶν παρ' ἐμοῦ θυσιῶν κατελάμβανον. πρὸς δὲ δεύτερον τὸ τῶν μυστηρίων, ταύτην ἔφη ἔχειν τὴν αἰτίαν, τὸ μὴ κοινωνῆσαι σφίσι τῆς τελετῆς, ὅτι εἴ τι φαῦλα ἢ τὰ μυστήρια, οὐ σιωπήσεται πρὸς τοὺς μηδέπω μεμυημένους, ἀλλ' ἀποβλέψει

summopere illum mirabantur, eúmque vt ex optimatibus quempiam semper conspexerunt. Quanquam principio multos offendit, & odium non minus quàm à multitudine contraxit, propter libertatem, & loquendi fiduciam: & multi in illum Anyti & Meliti insurrexerũt, qui eadem Demonacti obijciebant, quæ illi olim Socrati, quòd nemo sacra facientem illum animaduertisset, quódque solus omnium nunquam Eleusinijs initiatus fuisset. Ad quæ viriliter admodum coronatus, nitidáq; veste amictus, & in concionem progressus, partim moderatè, partim asperiùs quàm pro sua professione, respondit. Etenim ad hoc, quòd nusquam sacra feciſſet Mineruæ, Nolite mirari, inquit, Athenienses, si priùs illi nunquam sacrificauerim, neque enim illam oblatis à me sacrificijs indigere putabam. Ad alterum verò accusationis partem nempe mysteriorum, eam dixit sibi esse causam, cur cum illis hactenus non fuisset festiuitatis particeps, quia siue mala forent mysteria, nondum initiatis non reticuisset, sed ab orgijs eos auertisset, siue bona, αὐτοῦ τῶν ὀργίων. εἴ τε καλὰ,

πᾶσιν αὐτὰ ἐξαρρεύσειν ὑπὸ φιλανθρωπίας, ὥστε τοὺς Ἀθηναίους ἤδη λίθους ἐπ' αὐτὸν ἐν ταῖν χερσῖν ἔχοντας, πράους αὐτῷ, καὶ ἵλεως γενέσθαι αὐτίκα. καὶ παρεκείνου ἀξιωμούς, τιμᾶν, καὶ αἰδεῖσθ. καὶ τὰ τελευταῖα, θαυμάζειν. καίτοι οὐδὲ ἐν ἀρχῇ τῶν πρὸς αὐτὸν λόγων, βραχυτέρῳ ἐχρήσατο τῷ προοιμίῳ. ἄνδρες γὰρ ἔφη Ἀθηναῖοι, ἐμὲ μὴ ὁρῶντες ἐστεφανωμένον, ὑμεῖς ἤδη κἀμὲ καταθύσατε. τὸ γὰρ πρόπερσον, οὐκ ἐκαλλιερήσατε. βούλομαι δ' ἕνια παραθέσθαι τῶν ὑστέρως τε ἅμα, καὶ ἀσείως ὑπ' αὐτῆς λελεγμένων. ἀρξαμένῳ δ' ἀπὸ Φαβωρείνου καλόν, καὶ ὧν πρὸς ἐκεῖνον εἶπεν. ἐπεὶ γὰρ ὁ Φαβωρῖνος ἀκούσας πινὸς, ὡς ἐν γέλωτι ποιοῖτο τὰς ὁμιλίας αὐτῆς, καὶ μάλιστα τῶν ἐν αὐταῖς μελῶν, τὸ σπουδόκλασμόν σφόδρα, ὡς ἀληθῶς, καὶ γυναικεῖον, καὶ φιλοσοφίᾳ ἥκιστα πρέπον, προσελθὼν, ἠρώτα τὸν Δημώνακτα, τίς ὢν χλευάζοι τὰ αὐτῆς. ἀνήρωτος ἔφη, ἐκ ἐναπάντα ἔχων τὰ ὦτα. ἐγκειμένου δὲ τοῦ σοφιστοῦ, καὶ ἐρωτῶντος, τίνα δὴ καὶ ἐφόδια ἔχων ὁ Δημώναξ, ἐκ παιδὸς ἐς

ea præ humanitate omnibus expoſuiſſet, adeò vt Athenienſes qui iam lapides in illum contorquendos præ manibus habebant, erga illum mites, & placidi euaſerint ilico: atque ex illo cœperint eum colere & reuereri, denique admirari. Quãquam ſtatim ab initio orationis ad illos habitæ, aſperiore vſus eſt proœmio. Viri enim inquit, Athenienſes, cùm me iam videatis coronatum, iam me immolate. Etenim nũquam antehac litaſtis. Nõnulla etiam addere volo, ſcitè & vrbanè ab illo dicta. Bonum autem fuerit à Phauorino, & jis quæ illi dixit incipere. Cùm enim ex aliquo Phauorinus audiſſet, illum ſuas diſſertationes ludibrio habere: maximè verò membrorum in illis nimium fractas deliciàs, vt non generoſam, at muliebrem mollitiem, ac Philoſophiæ minimè conuenientem, Demonactem adijt, abeóque quæſiuit, quiſnam eſſet à quo ſubſannaretur: homo, inquit, cui ſunt aures deceptu non faciles. Inſtante verò quodam Sophiſta, atque interrogante, Quibuſnam viaticis inſtructus ô Demonax, à puero ad ὦ Δημώναξ, ἐκ παιδὸς ἐς

φιλοσοφίαν ἥκεις, ὄζχεις ἔφη. ἄλλοτε δέ ποτε ὁ αὐτὸς προσελθεῖν, ἠρώτα τὸν Δημώνακτα, τίνα αἵρεσιν ἀσπάζεται μᾶλλον ἐν φιλοσοφίᾳ. ὁδέ, τίς γάρ σοι εἶπεν ὅτι φιλοσοφῶ; ἤδη ἀπιὼν ἤδη, παρ' αὐτῷ ἡδὺ μάλα ἐγέλασε. τῷ δ', ἐρωτήσαντος διὰ ὅτῳ γελᾷ, σκεινός ἔφη, γελοῖόν μοι εἶναι ἔδοξεν, εἰ σὺ ἀπὸ τῦ πώγωνος ἀξιοῖς κρίνεσθαι τὸς φιλοσοφοῦντας, αὐτὸς πώγωνα οὐκ ἔχων. τῦ δ' Σιδωνίε ποτὲ σοφιστῦ Ἀθήνησιν εὐδοκιμοῦντος, καὶ λέγοντος ὑπὲρ αὐτῦ ἔπαινόν τινα τοιῦτον, ὅτι πάσης φιλοσοφίας πεπείραται, οὐ χεῖρον δ' αὐτὰ εἰπεῖν, ἃ ἔλεγεν, ἐὰν Ἀριστοτέλης με καλῇ ἐπὶ τὸ Λύκειον, ἕψομαι. ἂν Πλάτων ἐπὶ τὴν Ἀκαδημίαν, ἀφίξομαι. ἂν Ζήνων ἐπὶ τὴν Ποικίλην, διατρίψω. ἂν Πυθαγόρας καλῇ, σιωπήσομαι. ἀναστὰς οὖν ἐκ μέσων τῶν ἀκροωμένων, Οὗτος ἔφη, προσείπων τὸ ὄνομα, καλεῖ σε Πυθαγόρας. Πύθωνος δέ τινος τῶν ἐν Μακεδονίᾳ συμπαρόντων, νεανίσκου ὡραίου, ἐρεθιζομένου αὐτὸν, καὶ προτείνοντος ἐρώτημά τι σοφιστικὸν, καὶ κελεύοντος εἰπεῖν τὸ συλλογισμὸν

Philosophiam accessisti: Testiculis, inquit. Idem aliàs Demonactem adijt, & interrogauit, quam philosophiæ sectam magis amplecteretur. Quis verò, inquit, tibi dixit me philosophari? jámque abiens suauiter admodum risit. Illo verò interrogante quid esset quod rideret, Demonax ridiculum, inquit, mihi visum est, si tu barba tenus iudicandos putas philosophos, qui barbam ipse non habes. Sidonio etiam qui Rhetor Athenis olim clarus fuit, dicente in ipsius laudem, eum philosophiam omnem esse expertum (malum autem non erit ea referre quæ dixit) Si me ad Lyceum vocarit Aristoteles, sequar: si ad Academiam Plato, veniam: si ad Pœcilen Zeno, commorabor: si vocarit Pythagoras, tacebo. Surgens igitur è medio auditorum, Heus tu, inquit, nomine compellans, vocat te Pythagoras. Præterea Pythone quodam ex prætextatis Macedonibus, iuuene formoso illum prouocante, ac quæstionem sophisticam proponente, iubentéque vt syllogismi solutionẽ diceret, vnum inquit, noui fili,

ὅτι περαίνῃ. ἀγανακτήσαντος
ὃ ἐκείνου ἐπὶ τῷ τ' ἀμφιβο-
λίας σκόμματι, καὶ πυκτικὴν
σαντος, αὐτίκα σοι μάλα τὸν
αὐδρα ὑπιδέξω. ὁδὲ, σὺ A
γέλωτι ἠρώτησε, καὶ γὰρ αὐδρα
ἔχεις; ἐπεὶ δέ τις αθλητὴς κα-
ταγελασθεὶς ὑπ' αὐτῦ ὅτι ἐδῆ-
τα ἄφθη αἰθεινῶν ἀμπεχόμε-
νος, ὀλυμπονίκης ὢν, ἐπατα-
ξεν αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλὴν λί- B
θῳ, καὶ αἷμα ἐῤῥύη, οἱ μὲν πα-
ρόντες, ἠγανάκτουν, ὡς αὐτὸς
ἕκαστος τετυπτημένος, καὶ ἐβόων
ὑπὲρ τὸν αὐτόπατον ἰέναι. ὁδὲ C
Δημώναξ, μηδαμῶς ἔφη αὖ-
δρες πρὸς τὸν αὐτόπατον,
ἀλλ' ὑπὲρ τὸν ἰατρόν. ἐπεὶ δέ
ποτε καὶ χρυσοῦν δακτύλιον
ὁδῷ βαδίζων εὗρε, γραμμά- D
τον ἐν ἀγορᾷ περιθεὶς, ἐξεῖς
τὸν ἀπολέσαντα, ὅστις εἴη τῦ
δακτυλίου δεσπότης, ἥκειν. καὶ
ἐπόντα ὁλκὴν αὐτῦ, καὶ λίθον,
καὶ τύπον, ἀπολαμβάνειν.
ἦκεν οὖν τις μειρακίσκος ὡ- E
ραῖος, αὐτὸς ἀπολωλεκέναι
λέγων. ἐπεὶ γὰρ ὑδὲν ὑγιὲς ἔλε-
γεν, ἄπιθι ἔφη ὦ παῖ, καὶ σ' ἐαυ-
τὸν δακτύλιον φύλαττε. τοῦτον
γὰρ οὐκ ἀπολώλεκας. τῶν δὲ
ἀπὸ τῆς Ρωμαίων βουλῆς τις
Αθήνησιν ἰὼν αὐτῷ δείξας

quòd concluderis. Cúmque
ille indignaretur, ob ſcom-
matis ambiguitatem, &
comminaretur, ſtatim tibi
virum oſtendam. Hic verò
ridens interrogauit. Etenim
virum-ne habes? Cùm etiam
athleta quidam ab eo deriſus
quòd florida veſte indutus
cerneretur, cùm eſſet Olym-
piorum victor, illi vulnus
lapide in caput inflixit, vnde
manauit ſanguis. Quod qui
aderant indignabantur, ac
ſi percuſſus quiſque fuiſſet,
& clamabant vt ad Procon-
ſulem iret. Sed Demonax,
Nequaquam inquit, viri ad
Proconſulem, ſed ad me-
dicum. Olim etiam cùm de-
ambulando annulum inue-
niſſet aureum in via, appo-
ſita in foro ſchedula, po-
ſcebat vt qui annulum ami-
ſiſſet, quicunque tandem il-
lius dominus eſſet, veniret,
& indicato pŏdere, gemma,
& typo, eum reciperet. Ve-
nit ergo formoſus adoleſcẽs,
qui ſe amiſiſſe aiebat. Qui
cùm ſani nihil diceret, Abi,
inquit, ô puer, tuúmque an-
nulum ſerua, etenim hunc
non amiſiſti. Quiſpiam verò
è Romanis ſenatoribus,
cùm Athenis ipſi filium
oſtendiſſet, valdè for-
moſum, ſed effœminatum

παῦ ὡραῖον, θηλυδρίαν ὄ-

καὶ διακεκλασμένον, προσαγορεύει σε ἔφη ὁ ἐμὸς υἱὸς οὑτοσί. καὶ ὁ Δημώναξ, καλὸς ἔφη, καὶ σοῦ ἄξιος, καὶ τῇ μητρὶ ὅμοιος. τὸν δὲ κυνικὸν ἐν ἀρκτου δέρματι φιλοσοφοῦντα, οὐκ Ονώρατον, ὥσπερ ὠνομάζετο, ἀλλ' Ἀρκεσίλαον καλεῖν ἠξίει. ἐρωτήσαντος δέ τινος τίς αὐτῷ ὅρος εὐδαιμονίας εἶναι δοκεῖ, μόνον εὐδαίμονα ἔφη τὸν ἐλεύθερον. ἐκείνου δὲ φήσαντος πολλοὺς ἐλευθέρους εἶναι, ἀλλ' ἐκεῖνον νομίζω, τὸν μήτε ἐλπίζοντά τι, μήτε δεδιότα. ὁδί, καὶ πῶς ἂν ἔφη τοῦτο τις δύναιτο; ἅπαντες γὰρ ὡς τὸ πολὺ τούτοις δεδουλώμεθα. καὶ μὴν ἔφη, εἰ καταμάθοις τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, εὕροις ἂν αὐτὰ οὔτε ἐλπίδος, οὔτε φόβου ἄξια, παυσαμένων πάντων καὶ τῶν ἀνιαρῶν, καὶ τῶν ἡδέων. Περεγρίνου δὲ τὸν Πρωτέως ἐπιπλήττοντος αὐτῷ, ὅτι ἐγέλα τὰ πολλὰ, καὶ τοῖς ἀνθρώποις προσέπαιζε, καὶ λέγοντος, Δημώναξ, σὺ κυνᾷς; ἀπεκρίνατο, Περεγρῖνε, οὐκ ἀνθρωπίζεις; καὶ μὴν καὶ φυσικόν τινα περὶ τῶν ἀντιποδῶν διαλεγόμενον, ἀνασπάσας, καὶ ἐπὶ φρέαρ ἀγαγών, καὶ δείξας αὐτῷ τὴν ἐν τῷ ὕδατι σκιὰν,

& delicijs fractum: salutate, inquit, meus hic filius. Tum Demonax, pulcher ille est, inquit, téque dignus, & matri similis. Porrò Cynicum in pelle vrsi philosophantem, non Honoratum, quod illi nomen erat, sed Arcesilaum vocandum censuit. Cùm quidam interrogasset, quis illi terminus fœlicitatis esse videretur, respondit, solum esse fœlicem eum qui liber sit. Illo autem subijciente multos esse liberos, At illum puto, inquit, qui neque sperat, neque timet quicquam. Ille verò, quomodo, inquit, hoc fieri potest? omnes enim vt plurimum his seruimus. Atqui, inquit, si res humanas perpenderis, eas neque spe, neque metu dignas esse comperies, quum tristia, & iucunda omnia cessauerint. Peregrino autem Protei filio ipsum obiurgante quòd sæpe rideret, & hominibus illuderet, dicentéque Demonax, nonne Cynicum agis? Respondit, Peregrine, nonne tu hominem? Physicum quoq; de Antipodibus differentem, surgens ad puteū deduxit, illíq; vmbra in aqua demon-

ἤρετο, τοιούτους ἄρα τοὺς αὐτίποδας εἶναι λέγεις; ἀλλὰ καὶ μάγου τινὸς εἶναι λέγοντος, καὶ ἐπῳδὰς ἔχειν ἰσχυρὰς, ὡς ὑπ' αὐτῶν ἅπαντας ἀναπείθειν, καὶ παρέχειν αὐτῷ ὁπόσα βούλεται, μὴ θαυμάζε ἔφη. καὶ γὰρ αὐτὸς ὁμότεχνός εἰμί σοι, καὶ εἰ βούλει, ἕπου μοι πρὸς τὴν ἀντόπολιν, καὶ ὄψει με διὰ μιᾶς ἐπῳδῆς, καὶ μικρᾷ τῇ φαρμάκου πείθοντα αὐτὴν δοῦναί μοι τὸν ἄρτον, ἀνιπτόμενος τὸ νόμισμα, ὡς τὰ ἴσα τῇ ἐπῳδῇ δυνάμενον. ἐπεὶ δὲ Ἡρῴδης ὁ παῖς, ἐπένθει τὸν Πολυδεύκη πρὸ ὥρας ἀποθανόντα, καὶ ἠξίου ὄχημα ζεύγνυσθαι αὐτῷ, καὶ ἵππους παίσασθαι, ὡς ἀναβησόμενος, καὶ δεῖπνον παρασκευάζεσθαι, προσελθὼν, παρὰ Πολυδεύκους ἔφη κομίζω σοι τινὰ ἐπιστολήν. ἡδέντος δὲ ἐκείνου, καὶ ἐνδιδόντος ὅτι χρὴ τὸ κοινὸν καὶ αὐτὸς τοῖς ἄλλοις συμπέμπει τῷ παιδὶ αὐτῷ, καὶ εἰπόντος τί οὖν οὐ Δημώναξ, Πολυδεύκης ἀξιοῖ, αἰτιᾶταί σε ἔφη, ὅτι μὴ ἤδη πρὸς αὐτὸν ἄπει. ὀφεῖ αὐτὸς, ἰὼν πενθοῦντι, καὶ ἐν σκότῳ ἑαυτὸν καθειρξαντι, εἶναι, καὶ δυνασθαι αὐτῷ ἀναγαγεῖν τὸ παιδὸς τὸ εἴδωλον,

strata, quæsiuit, Numquid tales esse Antipodas asseris? Præterea quopiam magum se esse profitente, carmináque efficacia habere, quibus omnes illiceret, & exhiberet quæcunque vellet, Ne miteris, inquit, Nam eandem quam tu artem calleo, Et si placet ad pistricem me sequere, & videbis me vnica incantatione, & exiguo pharmaco ipsam adducturum, vt mihi det panem nummum innuens, æqualem cum incantationibus vim obtinentem. Cùm verò Herodes illustris, Pollucem immatura morte sublatum lugeret, currúmque vellet ipsi iungi, & tanquam ascensuro præstò esse, aggressus hunc, Demonax, à Polluce, inquit, epistolam tibi affero. Cùm autem ille gauisus esset, & putaret illum cum suo dolore in communi concurrere, dixit, Quid igitur ô Demonax, fieri vult Pollux? incusat te, quòd ad ipsum non proficiscaris. Hic ipse, alteri filium lugenti, & in tenebris se coërcenti, dicebat se esse magum, & filij vmbram ex inferis ipsi reducere posse, προσελθὼν, ἔλεγε μάγος τε

εἰ μόνον αὐτῷ βεῖς πινας ἀν-
θρώπους ἀνομάσειε, μηδένα
πώποτε πεπενθηκότας. ἐπιπο-
λὺ δ' ἐκείνου ἐνδιάσαντος,
καὶ ἀπορεμένου, ἐγὼ εἶχέ πη-
να οἶμαι εἰπεῖν ταὐτόν, εἰτ
ἔφη ὦ γελοῖε, μόνος ἀφόρητα
πάσχειν νομίζεις, μηδένα ὁρῶν
πένθους ἄμοιρον; καὶ μὴν
κἀκείνων καταγελᾶν ἄξιον, τῶ
ἐν ταῖς ὁμιλίαις παῦ ἀρχαίοις,
καὶ ξένοις ὀνόμασι χρωμένων,
ἑνί γοῦν ἐρωτηθέντι ὑπ' αὐτῶ
λόγον τινὰ, καὶ παρατυχὸς
ἀποκριθέντι, ἐγὼ μὲν σε ἔφη
ὦ ἑταῖρε, νυν ἠρώτησα. σὺ δέ
μοι ὡς ἐπ' Ἀγαμέμνονος ἀποκε-
κριο. εἰπόντος δέ τινος τῶν
ἑταίρων, ἀπιωμὲν Δημώνακτα εἰς
τὸ Ἀσκληπιεῖον, καὶ προσευξό-
μεθα ὑπὲρ τοῦ υἱέος, παῦ ἔφη
κωφὸν ἡγῆ τὸν Ἀσκληπιὸν, εἰμὴ
δυνατὰ κἀντεῦθεν ἡμῶν ἐν-
χομένων ἀκούειν. ἰδὼν δέ ποτε
δύο τινὰς φιλοσόφους κομιδῆ
ἀπαιδεύτους ἐν ζητήσει ἐρίζον-
τας, καὶ τὸν μὲν, ἄτοπα ἐρω-
τῶντα, τὸν δὲ, οὐδὲν πρὸς
λόγον ἀποκρινόμενον, ὡ δοκεῖ
ὑμῖν ὦ φίλοι ἔφη, ὁ μὲν ἕτε-
ρος τούτων, βάρον ἀμέλγειν,
ὁδὲ, αὐτῷ κόσκινον ὑποτιθέ-
ναι; Ἀγαθοκλέους δ' τῶ περιπατητικῶ μέγα φρονοῦντος,

si tres tantū homines illi nominaret, qui neminē vnquā luctu essent prosequuti. Cū ergo hic diu secū hæsitaret, siquidem, opinor, neminem huiusmodi proferre poterat; tandem ait, ô ridicule, an te solum intolerabilia ferre existimas, neminē videns luctus expertem? Quinetiā eos risu dignos censebat, qui in sermonibus vtebantur planè vetustis vocabulis, & peregrinis. Itaq; cùm aliquando quempiam aliquid interrogasset, illéque plus quàm Atticè respondisset, Ego quidē, inquit, amice nunc te interrogaui, tu verò mihi, vt Agamemnonis tēpore respōdes. Dicente quopiam ex amicis, abeamus Demonax in fanū, Æsculapij, pro filij salute oraturi, Valdè surdū, inquit, Æsculapium existimas, si nō potest nos hinc precantes exaudire. Cùm aliquando duos vidisset philosophos magnopere ineruditos in quæstione altercantes, alterum absurda rogantem, alterum nihil ad rem respondentem, Nonne videtur vobis, inquit, ô amici, horum alter hircum mulgere, alter illi cribrum supponere? Cùm Agathocles Peripateticus sese efferret,

quod

ὅτι μόνος αὐτός ἐστι, καὶ πρῶτος τῶν διαλεκτικῶν, ἔφη, καὶ μόνος ὦ Ἀγαθόκλεις, εἰ μὴ πρῶτος, οὐ μόνος. εἰ δὲ μόνος, οὐ πρῶτος. Κεθήγου δὲ τὸ ὑπατικῷ, ὁπότε διὰ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Ἀσίαν ἐπῄει προεξεύσων τῷ πατρὶ, πολλὰ καταγέλασε καὶ λέγοντος, καὶ ποιοῦντος, ἐπειδή τῶν ἑταίρων τις ὁρῶν ταῦτα, ἔλεγεν αὐτὸν μέγα κακόν μα εἶναι, μὰ τὸν Δί ἔφη ὦ Δημώναξ, οὐδὲ μέγα. καὶ Ἀπολλώνιον δέ ποτε τὸν φιλόσοφον ἰδὼν μὴ πολλῶν τῶν μαθητῶν ἀξιολογουμένων, ἤδη δὴ ἀπῄει μεταπεμπόμενος, ὡς ὅτι παιδεία τῷ βασιλεῖ συνεσόμενος, προσέρχεται ἔφη ὁ Ἀπολλώνιος, καὶ οἱ ἀρχόμενοι ἄπεισι. ἄλλου δέ ποτε ἐρομένου εἰ ἀθάνατος αὐτῷ ἡ ψυχὴ δοκεῖ εἶναι, ἀθάνατος ἔφη, δῆλος εἶ πάντα. περὶ μὲν τοι Ἡρῴδου ἔλεγον ἀληθεύειν τὸν Πλάτωνα, φάμενον οὐ μίαν ἡμῖν ψυχὴν ἔχειν. ἃ δὲ εἶναι τὰ αὐτῆς ψυχῆς, Ῥηγίλαον, καὶ Πολυδεύκη, ὡς ζῶντας ἑστιᾶν, καὶ τὰ τοιαῦτα μελετᾶν. ἐτολμησε δέ ποτε καὶ Ἀθηναίοις ἐρωτῆσαι δημοσίᾳ, τῆς παῤῥησίας ἀκούσας, διὰ τίνα αἰτίαν ἀποκλείουσι τοὺς βαρβάρους. καὶ τούτου,

quòd solus dialecticorum esset primus. Arqui, inquit, Agathocles, si primus, non solus, si solus non primus. Porrò cùm Cethegus vir Consularis, quando per Græciam in Asiam proficiscebatur, futur⁹ patris in exercitu vicarius, ridicula multa & diceret, & faceret. Posteaquã ex amicis quispiam eadem videns diceret illũ magnum scelus esse: per Iouẽ, inquit, Demonax non magnum. Cùm verò Apollonium philosophum aliquando conspexissẽt, cum multis discipulis in equo discedentem, quando accersitus abibat, vt regis esset præceptor, Accedit, inquit, Apollonius, eiúsque Argonautæ. Alio verò interrogante num ipsi anima videretur immortalis, Immortalis, inquit, sed vt cætera omnia. De Herode dicebat verum dixisse Platonem, affirmantem haud vnam nobis esse animam. Neque enim esse eiusdem animę Regilaum & Pollucem, vt vinos epulis excipiat, & talia meditetur. Ausus est quoque aliquando Athenienses publicè interrogare, audita sacrorum præfatione, quam ob causam barbaros excluderent, idque

τὴν τελετὴν αὐτοῖς καταστησαμένου Εὐμόλπου, βαρβάρου, καὶ Θρᾳκὸς ὄντος. ἐπεὶ δέ ποτε πλεῖν μέλλοντι αὐτῷ διὰ χειμῶνος, ἔφη τις τῶν φίλων, οὐ δεδοικὼς μὴ ἀναδραπέντος τὸ σκάφος, ὑπὸ ἰχθύων καταβρωθῇς; κἀτα ἀγνώμων ἂν εἶμι ἔφη, οἰκτῶ ὑπὸ ἰχθύων καταδαδῶσαι, τοσούτοις αὐτὸς ἰχθῦς καταφαγών. εἴποντι δέ τινι κάκιστα μελετήσαντι, σωφρονίζειν ἀσκεῖν, καὶ γυμνάζεσθαι. τὸ ὑ, εἰπόντος αὖ ἐπ' ἐμαυτῷ λέγω, εἰκότως τοίνυν ἔφη τοιαῦτα λέγεις, μωρῷ ἀκροατῇ χρώμενος. καὶ μάντην δέ ποτε ἰδὼν δημοσίᾳ ἐπὶ μισθῷ μαντευόμενον, οὐχ ὁρᾷς ἔφ' ὅτῳ σὺ μισθὸν αἰτεῖς. εἰ μὴ γὰρ ὡς ἀλλάξαι τι δυνάμενος τῶν ἐπικεκλωσμένων, ὀλίγον αἰτεῖς, ὁπόσον ἂν αὐτῆς. εἰ δ' ὡς δέδοκται τῷ θεῷ πάντα ἔσται, τί σου δύναται ἡ μαντική; πρεσβύτου δέ τινος Ρωμαίου εὐσωματοῦντος, καὶ τὸν σκόπελον αὐτῷ μάχιμον πρὸς πάταλον ἐπιδεικνύντος, καὶ ἐρομένου πῶς σοι δημοκρὰξ μεμαχῆσθαι ἔδοξε, καλὸς ἔσῃ, ἂν ξύλινον ἀνταγωνιστὴν ἔχῃς. καὶ μὴν καὶ πρὸς τὰς ἀπόρους τῶν

cùm ea sacra Eumolpus barbarus & Thrax instituisset. Cùm etiam hyeme esset nauigaturus, dixit quispiam ex amicis, Annon times ne submersa naui à piscibus deuoreris? Atqui demens essem, inquit, si à piscibus depasci metuerem, cùm tot pisces ego ante comederim. Cuidam verò Rhetori pessimè declamanti, suasit vt exercitationi incumberet. Cúmque hic dixisset, semper apud me declamo, Meritò vtique ista dicis, cùm auditore stulto vtaris. Viso etiam vate qui mercedis gratia publicè vaticinabatur, Non video, inquit, quamobrem mercedem exigas. Etenim si hoc nomine exigis, quasi aliquid ex fati decretis mutare possis, parum illud est, quantumcunque postularis. Sin autem omnia vt Deo visum est euentura sunt, quid potest tua vaticinatio? Quodam verò sene Romano corpore bene habito, armatam aduersus palum pugnam commonstrante, & interrogante, Quomodo Demonax tibi pugnasse videor. Rectè, inquit, siquidem ligneum aduersarium habebas. Quinetiam ad dubias

καὶ πρὸς τὰς ἀπόρους τῶν

ἐρωτήσεων, παύν εὐσταχῶς παρεσκεύασο. ἐρωτώντος γάρ τινος ὅτι χιλιάσιν μναῖς ξύλων καύσαιμι ὦ Δημώναξ, πόσαι μναῖ αἱ κάπναι γένοιντο, σῆσον ἔφη τὴν τοσοῦτον καὶ τὸ λοιπὸν πᾶν, κάπνος ἔσται. Πολυβίου δέ τινος, κομιδῇ ἀπαιδεύτου ἀνδρώπου, καὶ σολοίκου, εἰπόντος, ὁ βασιλεὺς μὲ τῇ Ρωμαίων πολιτείᾳ τετίμηκεν, εἰδὼς σε ἔτι Ἕλλησα μᾶλλον, ἢ Ρωμαῖον πεποίηκεν. ἰδὼν δέ τινα τῶν εὐπαιδων, ὑπὸ τῷ πλάτει τὴν πορφύρας μεγαφερνοῦντα, καὶ τρὶς αὐτὸν σρὸς τὸ ἔσω, καὶ τῆς ἐσθῆτος λαβόμενος, καὶ δείξας, ἔφη, τοῦτο μόνον σοὶ σὸν, πρόβατον ἐφόρεις, καὶ λύκῳ πρόβατον. ἐπεὶ μόνον λαβόμενος, ὤκνησεν εἰς τὸ ὕδωρ ῥέον ἐμβαίνειν, καὶ ἠπίστατο πῶς ἀποδειλιάσαντα, εἰπέ μοι ἔφη, τάχα παιδὸς αὐτὸ πείσεσθαι ἔμελλον; ἐρωτώμενός δέ τινος ὁποῖα νομίζεις εἶναι τὰ ἐν ᾅδου, πειόμενον ἔφη, κἀκεῖθέν σοι ἐπιστελῶ. Ἀδόντῳ δέ τινι ποιητῇ φαύλῳ, λέγοντι γεγραφέναι μονόστιχον ἐπίγραμμα, ὅσον ἐν ταῖς διαθήκαις κεκέλευκεν ἐπιγραφῆναι αὐτὸν τῇ σήλῃ, οὐ χεῖρον ἂν αὐτὸ

quæstiones aptè erat comparatus. Interrogante enim quopiam ludibrij gratia, Si mille minas ligni combussero, Demonax, quot erunt fumi minæ? Pŏdera inquit, cinerem, & reliqua omnia fumus erunt. Polybio quodam, homine valdè indocto, & inepto, dicente, Imperator Romanorum ciuitate me donauit, Vtinam, inquit, te Græcum potiùs quàm Romanum fecisset. Cùm & prætextatum quendam vidisset, purpuræ latitudine superbientem, admoto illius auri capite, prehensáque veste, & commonstrata, inquit, hoc ante te ouis ferebat, & ouis erat; Cùm lauans in balneis, in aquam feruentem inscendere reformidaret, & quispiam eum vt meticulosum argueret. Dic mihi, inquit, Num pro patria idipsum passurus eram? Interrogante quodam, Qualia in Orco esse existimas? Præstolare, inquit, indéque tibi per literas significabo. Cuidam etiam Admeto malo poëtæ, dicēti se monostichon epigramma scripsisse, quod testamento mādassset inscribi suo cippo, quod referre non fuerit deterius,

εἰπεῖν,

Ταῦτα λαβὼν Ἀδμήτου ἔλυσον, βηδὶ εἰς θεὸν αὐτὸς,

Γελάσας, εἶπεν, ὅτω καλόν ἐστιν ὦ Ἀδμητε τὸ ἐπίγραμμα, ὥστε βουλόμην αὐτὸ ἤδη ἐπιγεγράφθαι. ἰδών δέ τις ὅπη τῶν σκελῶν αὐτῷ εἶα τοῖς γέρουσιν ἐπεικῶς γίγνεται, ἤρετο, τί τοῦτο ὦ Δημώναξ ὄν; μεμάστιγε, Χάρων με ἔδακεν ἔφη. καὶ μήτοι καὶ Λακεδαιμόνιόν τινα ἰδὼν τὸν αὐτῷ οἰκέτην μαστιγοῦντα, παῦσαι ἔφη, ὁμότιμον σαυτῷ τὸν δοῦλον ἀποφαίνων. Δανάης δέ τινος πρὸς τὸν ἀδελφὸν δίκην ἐχούσης, κείσθαι ἔφη. οὐ γὰρ εἰ Δανάη ἢ Ἀκρισίου θυγάτηρ. μᾶλλον ἢ ἐπολέμει τοῖς οὐ πρὸς ἀλήθειαν, ἀλλὰ πρὸς ἐπίδειξιν φιλοσοφοῦσιν. ἵνα γὰρ ἰδὼν κυνικὸν, τρίβωνα μὲν, καὶ πήραν ἔχοντα, αὐτὸ δὲ τῆς βακτηρίας, ὑπόρχον κεκραγότα, καὶ λέγοντα ὅτι Ἀντισθένους, καὶ Κράτητος, καὶ Διογένους ὄντι γνησίου, μὴ ψεύδου ἔφη. σὺ γὰρ Ὑπερίδου μαθητὴς ὢν τυγχάνεις. ἐπεὶ μήτοι πολλοὺς τῶν ἀθλητῶν ἑώρα κακομαχοῦντας, καὶ περὶ τὸν νόμον τὸν ἀγαθὸν, αὐτὸ τοῦτο παγκρατιάζειν ἐκόντας, καὶ ἀπεικότως ἔφη,

Corpus humo regitur, Admetus ad astra volauit,

Effuso risu, dixit, Adeò elegans, Admete, est epigramma, vt illud iam inscriptum esse optarim. Cùm vidisset quispiam eum cruribus innixum, prout accidere solet senibus, interrogauit. Quid hoc rei est? Demonax. Ille verò ridens, inquit, Charon me momordit. Intuitus Lacedæmonium seruum suum flagris cædentem, Define, inquit, seruo tuo similem te ostendere. Cùm Danaë quædam fratri litem intenderet, judicio contende, inquit, Non enim es Danaë Acrisii filia. In primis verò aduersus eos pugnabat, qui non ad veritatis inuestigationem, sed ad ostentationem philosopharētur. Quare viso Cynico qui tritum pallium & peram habebat, pro baculo verò vehementer vociferabatur, dicebátque se Antisthenis, Cratetis, & Diogenis esse æmulum; Ne mentiaris, inquit. Tu enim es Hyperidæ discipulus. Cùm athletas multos videret malè, prætérque certaminis legem pugnantes, atque non pancratio sed morsu decertantes, Non absre, inquit, nostri temporis athletas, comitantes locij, τοὺς νῦν ἀθλητὰς, οἱ παρομιαρ-

τοντες, λέοντας καλοῦσιν. ἀσεῖον δὴ καὶ κεῖνο αὐτοῦ, καὶ δηκτικὸν ἅμα, τὸ πρὸς τὸν ἀδύνατον εἰρημένον. ὧν μὲν γὰρ τὰ παλαιμέναν τὰ σκέλη, καὶ τὸ σῶμα ὅλον. κωικῶ δέ τινος ὑπὸ λίθον ἀναβάντος, καὶ αὐτὸ τοῦτο κατηγορεμένου αὐτοῦ, καὶ εἰς κίναιδίαν διαβάλλοντος, ἀγανακτήσας, καὶ καταπαιδεῦσαι τὸν κωικὸν κελεύσας, ἔμελλεν ἢ ξύλοις σωτείνειν, ἢ καὶ φυγῇ ζημιώσειν. δὴ οὖν Δημώναξ παρεγενόμην, παρῆν τε τοῦτο συγγνώμην ἔχειν αὐτῷ, κατά τινα πάτειον τοῖς κωικοῖς παῤῥησίαν ἐρασμιωδοῦντι. εἰπόντος δὲ τοῦ ἀνθυπάτου, νῦν μὲν σοι ἀφίημι αὐτόν, ἐὰν δ' ὕστερον τοιοῦτόν τι τολμήσῃ, τί παθεῖν ἄξιός ἐστι; καὶ ὁ Δημώναξ, ἐρωτᾶν ἐκέλευσεν. ἄλλῳ δέ τινι στρατοπέδων ἅμα, καὶ ἔθνος τὸ μέγιστον πῶς ἂν ἄρχοι ἐμπνεῦσαι θέλοντι, ὡς βασιλέως ἐσομένῳ πῶς ἄν τις ἄριστα ἄρξειε, ἀόριστος ἔφη. καὶ ὀλίγα μὲν λαλῶν, πολλὰ δὲ ἀκούων. ἐσομένῳ δέ τινι εἰ καὶ αὐτὸς πλακοῦντας ἐδίει, οἷει οὖν ἔφη τοῖς μωροῖς τὰς μελίσσας πιθέσθαι τὰ κηρία; πρὸς δὲ τὴν Ποικίλην ἀφικόμενος εἶδον πολλὰ

leones appellant. Vrbanum quoque, simúlque mordax est illud quod Proconsuli dixit. Erat enim ex ijs cui illita pice sunt ciura, totúmque corpus. Cùm autem Cynicus quidam lapide conscensò, hoc ipsum illi obijceret, ac impudicitiæ accusaret, indignatus Proconsul, Cynicum pertrahi iussit, quē aut fustibus contusurus, aut exilio mulctaturus erat. Verùm Demonax fortè interueniens, veniam proeo deprecatus est, quòd pro consueta Cynicis loquendi libertate id ausus esset. Respondente autem Procōsule, Nunc quidem impune istum tibi dimitto: sed si posthac tale quippiam ausus fuerit, quas pœnas meretur? Tum Demonax, illum iubeto dropace inungi. Alteri cui Rex & castrorum & maximi exercitus imperium crediderat quærenti qua ratione quispiam optimè imperare possit, Si ira vacet, inquit, & pauca quidem loquatur, multa verò audiat. Scisciranti cuidam num & ipse placentis vesceretur, Numquid existimas apes fatuis suos fauos facere? Apud Pœcilen cùm statuam conspexisset manu mutilam. Tandem aliquādo,

χεῖρα ἀποκεκομμένον, ὡς πο-

ἔφη Ἀθηναίοις εἰκόνι χαλκῇ τετιμηκέναι τὸν Κυναίγειρον. καὶ μὴν καὶ Ῥηφῖνον τὸν κύφωνα, λέγω δὴ τὸν χωλόν, τὸν ἐν τῷ περιπάτῳ, ἰδὼν ὑπόπολύ τοῖς Περιπάτοις ἐνδιατείβοντα, οὐδέν ὄφη ἂν αἰσχιωτέρον χαλκῆ περιπατητικῆ. ἐπεὶ δέ ποτε ὁ Ἐπίκτητος ὑπεμνᾶ ἅμα συνεβούλευεν αὐτῷ ἀγαγέσθαι γυναῖκα, καὶ παιδοποιήσασθαι, φρέπειν γὰρ καὶ τοῦτο φιλοσόφῳ ἀνδρί, ἕτερον αὖθ' αὑτὸν καταλιπεῖν τῇ φύσει, ἐλεγχτικώτατα πρὸς αὐτὸν ἀπεκρίνατο. ἀκούω ὦ Ἐπίκτητε, δός μοι μίαν τῶν σεαυτῆ θυγατέρων. καὶ μὴν καὶ τὸ περὶς Ἑρμῖνον τὸν ἀριστοτελικὸν ἄξιον ἀπεμνημονεῦσαι. εἰδὼς γὰρ αὐτὸν παγκάκιστον μὲν ὄντα, κἀμύητα κακὰ ἐργαζόμενον, τὸν Ἀριστοτέλη δ', καὶ διὰ σώματος αὐτὸ τὰς δέκα κατηγορίας ἔχοντα, Ἑρμῖνε ἔφη, ἀληθῶς ἄξιος εἶ δέκα κατηγοριῶν. Ἀθηναίων δὲ σκεπτομένων κατὰ ζῆλον τὸν περὶς Κορινθίους καταστῆσαι θέαν μονομάχων, παρελθὼν εἰς αὐτούς, μὴ πρότερον ἔφη ταῦτα ποιῆσαι Ἀθηναῖοι ψηφίσησθε, ἂν μὴ τὸ ἔλεον ὑμῶν καθέλητε.

inquit, Athenienſes æneâ imagine Cynægirum cohoneſtarunt. Quinetiam cùm Rufinum Cyprium, claudum illum dico, Peripateticum, vidiſſet diu in pergulis verſantẽ, Claudo Peripatetico, inquit, nihil eſt impudentius. Cum aliquando Epictetus ſimul obiurgando ſuaderet ei vt duceret vxorẽ, & liberis procreandis operam daret, cùm hoc etiam viro philoſopho conueniat, vt ſuo loco alterum naturæ relinquat, argutiſſimè ei reſpondit. Da mihi igitur, Epictete, vnam tuarum filiarum. Illud etiam eſt memoratu dignum, quo Herminum Ariſtotelicum notauit. Etenim cùm ſciret illum quouis ſcelere fœdatum eſſe, innumeráque flagitia perpetrare, Ariſtotelẽ verò, eiúſque decem categorias in ore ſemper habere, Hermine, inquit, decem categorijs reuera es dignus. Athenienſibus aliquando conſultantibus ad Corinthiorum imitationem de conſtituendo ſpectaculo gladiatorum, Ne priùs, inquit, Athenienſes hæc decernatis, quàm miſericordiæ aram ſubuertatis.

ἐπεὶ ὃ εἰς Ολυμπίαν ποτε ἐλθόντι αὐτῷ, Ηλεῖοι εἰκόνα χαλκῆν ἐψηφίσαντο, μηδαμῶς τόδε ἔφη ὦ ἄνδρες Ηλεῖοι, μὴ δόξητε ὀνειδίζειν τοῖς προγόνοις ὑμῶν, ὅτι μήτε Σωκράτους, μήτε Διογένους εἰκόνα ἀνατεθείκασιν. ἤκουσα δ' ἄν ποτε καὶ πρὸς τῶν νόμων ἔμπειρον ταῦτα λέγοντος, ὅτι κινδυνεύουσιν ἄχρηστοι εἶναι οἱ νόμοι, οὔτε πονηροῖς, οὔτε ἀγαθοῖς γράφοντες. οἱ μὲν γὰρ οὐ δέονται νόμων. οἱ δὲ, ὑπὸ νόμων οὐδὲν βελτίους γίγνονται. τῷ δ' Ομήρου στίχον ἔνια ἥδε μάλιστα,

Κατθανὲ ὀμῶς ὁ, τ' ἀρηϊὸς ἀνὴρ, ὅ, τε πολλὰ ἐοργώς.

Ἐπῄνει δὲ καὶ τὸν Θερσίτην, ὡς κωμικόν τινα δημηγορον. ἐρωτηθεὶς δέ ποτε τίς αὐτῷ ἀρέσκοι τῶν φιλοσόφων, ἔφη, πάντες μὲν θαυμασοί. ἐγὼ δὲ, Σωκράτη μὲν σέβω, θαυμάζω δὲ Διογένη, καὶ φιλῶ Αρίστιππον. ἐβίου δὲ ἔτη ὀλίγου δέοντα τῶν ἑκατὸν, ἀσθενὴς, ἄλυπος, οὐδένα ἐνοχλήσας πω, οὐδὲ αἰτήσας. φίλοις χρήσιμος. ἐχθρὸν οὐδένα οὐδὲ πώποτε ἐσχηκώς. καὶ τοσοῦτον ἔρωτα ἔσχον πρὸς αὐτὸν Αθηναῖοί τε αὐτοὶ, καὶ ἅπασα ἡ Ελλὰς, ὥστε παρόντα,

Cùm in Olympiam aliquando venisset, eique imaginem æneam erigere decreuissent Elei, Nequaquam istud facietis, inquit, viri Elei, ne maiores vestros afficere probro videamini, quòd neque Socrati, neque Diogeni statuam reposuerunt. Ipsum etiam hæc legum perito dicentem audiui, periculum esse ne irritæ leges, siue malis siue bonis scribuntur. Etenim hi non egent legibus, illi legibus nihilo meliores reddunturi. Vnum potissimùm Homeri versiculum canere solebat.

Strenuus & fortis fato moritur eodem.

Laudabat autem Thersiten, tanquam Cynicum concionatorem. Interrogatus quis illi potissimùm ex philosophis probaretur, Omnes, inquit, admiratione sunt digni: verùm ego Socratem colo, Diogenem admiror, Aristippum amo. Vixit annos prope centum, nullo morbo, nullo mœrore affectus: nemini vllam molestiam intulit, nihil a quoquam petiuit: amicis officiosissimus præbuit, nullum vnquam inimicum habuit. Atque ipsum amore tanto prosequuti sunt Athenienses atque vniuersa Græcia, vt præsentem

ἐσεξανίσασθαι μὴ τὸν ἄρχοντας, σιωπὴν ὃ γίγνεσθαι περὶ πάντων. τὸ τελευταῖον ὃ, ἤδη καθηγμένος ὢν, ἀκλητος εἰς ἰδίαν τύχοι παρεών οἰκίαν, ἐδείπνει, καὶ ἐκαθεύδε, τῶν συνοικούντων δεῦρο τινα ἐπιφανειαν ἡγεμόνα τὸ πρᾶγμα, καὶ τινα ἀγαθὸν δαίμονα εἰσελθεῖν αὐτοῖς εἰς τὴν οἰκίαν. παιόντα ὃ, αἱ ἀρτοπώλιδες ἀνθείλκον πρὸς αὐτάς, ἑκάστη ἀξιοῦσα παρ' αὐτῆς λαμβάνειν τ ἄρτον. καὶ τοῦτο εὐτυχίαν ἑαυτῆς ἡ δεδωκυῖα ἐνόμιζε. καὶ μιὰ καὶ οἱ παῖδες ὁπόρας προσέφερον αὐτῷ, πατέρα ὀνομάζοντες. ἐπεὶ δέ ποτε Ἀθήνησι θορυβούμενος, εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν. καὶ φανεὶς μόνον, σιωπᾶν ἐποίησεν αὐτούς. ὁ δὲ, ἰδὼν ἤδη μετεγνωκότας, οὐδὲν εἶπεν· καὶ αὐτὸς ἀπῆλθεν. ὅτε ὃ σωφρονεῖν ἐκ ἔφ' ὅτου τε ἂν αὐτῷ ἐπιχωρεῖν, εἶπεν πρὸς τὸν παρόντας τ ἀναγώνιον τ κηρύκων πόδα,

Λήγει μ' ἀγὼν τῶν καλλίστων
ἄθλων ταμίας.

Καὶ ὁ ὃ καλεῖται ἐπὶ μέλλῃ.

Καὶ σὺ μὲν ἀποχρώντως, ἀπῆλθε τὸ βίου φιλοσόφως, καὶ ὅσος ἀεὶ τοῖς εὐτυχεστάτοις

magistratus assurgerent, magnúmque silentium omnes agerent. Postremò, cùm iam esset senio confectus, non vocatus in quamcunque domum incidisset præteriens, in ea cœnabat, & dormiebat: quam qui incolebant hoc aliquem esse Dei exortum ducebant, & bonum aliquem genium in ædes ingressum. Prætereuntem verò pistrices certatim ad se trahebant, vnaquæque cupiens vt à se panem acciperet: & quę dedisset, hoc sibi cedere fœlicitati putabat. Quinetiam illi poma solebant offerre pueri, patrem illum vocantes. Seditione verò Athenis aliquando orta, in concionem ingressus est: cúmque solummodò apparuisset, silentium ipsis imposuit. Quos cùm tesipuisse vidisset, nihil loquutus abijt. Porrò cùm intellexisset se sibi non amplius opem ferre posse, dicta ad præsentes, qua in certamine præcones vti solent clausula. Iam finis est pulcherrimorum munerũ. certaminis: non esse differẽdum amplius tempus monet. Et cùm ab omnibus abstinuisset hilaris è vita migrauit, & qualis obuijs semper apparuit. Paulò verò antequam

ἐφάνητο. ὀλίγον ὃ πρὸ τῆς

τελευτῆς ἐρομένῳ τινὸς περὶ ταφῆς τί κελεύεις, μὴ πολυτελῆ ποιεῖτε ἔφη. ἡ γὰρ ὀδμή με θάψει. φαύλως ὁ ἀνθρωπος, τί οὖν ὦ ἄριστε ὀρνέοις, καὶ κυσὶ βορὰν προτιθεῖμι τηλικοῦτον ἀνδρὸς σῶμα; καὶ μὴν οὐδὲν ἄτοπον ἔφη τοῦτο, εἰ μέλλω καὶ ἀποθανὼν, ζώοις τισὶ χρήσιμος ἔσεσθαι, οἱ μὲν τοι Ἀθηναῖοι, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν δημοσίᾳ μεγαλοπρεπῶς, καὶ ἐπολυτέλησαν ἐπὶ θήσαν, καὶ τὸ δῶκον τὸν λίθινον, ἐφ' ᾧ εἰώθει ὁπότε κάμοι, ἀναπαύεσθαι, προσκυνοῦσιν, καὶ ἐστεφάνωσαν ἐς τιμὴν τοῦ ἀνδρὸς, ἡρῷόν τε ἱερὸν εἶναι καὶ τὸν λίθον, ἐφ' οὗ ἐκαθέζετο. ὅτι μὲν γὰρ τὴν ἐκφοράν, ὡς ἔστιν ὅς τις ὢν ἀπλούστατος. καὶ μάλιστα τῶν φιλοσόφων. οἵτοι μὲν κατεδύοντες, ἐκόμιζον αὐτὸν ἄχρι πρὸς τὸ τάφον. ταῦτα ὀλίγα παύσομαι πολλῶν ἀπομνημονεύσας. καὶ ἔστιν ἀπὸ τούτων τοῖς ἀνακινώσκουσι λογίζεσθαι, ὁποῖος ἐκεῖνος ἀνὴρ ἦν.

moreretur, interrogante quopiam, De sepultura quid imperas? Ne huius rei satagatis, inquit, etenim fœtor me sepeliet. Respondente autem illo, Quid igitur, annon turpe fuerit, si tanti viri corpus volucribus & canibus dilaniandum obijciatur? Atqui nihil est absurdum, si mortuus quoque nonnullis animalibus vtilis sũ futurus. Cæterùm Athenienses magnifico funere illum elatum publicè sepelierunt, diúque luxerunt: ac sedem lapideam, super qua fatigatus quiescere solebat, adorarunt, & in viri honorem coronarunt, rati sacrum etiam esse lapidem, in quo sedisset. Nemo verò est qui funus non sit comitatus: ac potissimùm ex philosophis, qui suppositis humeris illum, tulerunt ad sepulchrum vsque. Hæc perpauca ex multis commemoraui, ex quibus lectori colligere liceat, cuiusmodi vir ille fuerit.

ΕΡΩΤΕΣ. AMORES.

ARGVMENTVM.

Hoc dialogo de amoribus, & eorum voluptate disputatur, introductis Charicli & Callicratida personis, quorum alter amorem mulierum vt antiquiorem, & natura magis consentaneum, deinde & diuturniorem, magisque mutuum, & vtrinque oblectantem, defendit, alter autem turpem ipsum in pueros affectum, sed honesto tamen, & philosophico nomine palliatum, commendat. Confutato eo quod alter de natura ductu opposuerat, & proposita muliebrium vitiorum insolentia ac fœditate. Occasio dialogi ex repetitione & memoria antehabiti sermonis sumitur, suadente ad hoc etiam temporis opportunitate. Exordium autem & præparatio disputationis ab attentione & rei magnitudine, quam longa deinde narratio sequitur, continens causam & quasi fundamentum totius negotij, in qua illa quoque non indigna lectu sunt, de descriptio templi Gnidiacæ Veneris, & exemplum impotentis amoris, quo quidam ipsam dea statuam noctu aggressus est. Cuius commoratio, contentioni ac disputationi principium & ingressum facit. Caterùm haud scio, an & hic philosophos tacitè perstringat Lucianus, dum paderastas esse, solu illi permittit.

ΛΥΚΙΝΟΣ. LVCIANVS.

Ἐρωτικῆς παιδιᾶς ἑταῖρέ μοι Θεόμνηστε, ἥκεις ἐωθινῇ πταλήρωκας ἡμῶν τὰ κεκμηκότα πρὸς ταῖς συνεχέσιν ἀκροάσεσιν ὦτα. καί μοι σφόδρα δι' ὧν τοιαύτης αὐέσεως, εὐκαιρός τ' ἦλθες καὶ τῶν ἱλαρῶν σου λόγων ἐρρύη χάρις. ἀδυνῆς γὰρ ἡ ψυχὴ διωκεκοῦς ἀκροάσεως ἀνέχεσθαι. πολλοῦσι δ' οἱ φιλόπονοι πόνοι,

Matorio lusu, amice Theomneste, summo mane nostras aures continuo studio defessas impleuisti: mihique relaxationem huiusmodi vehementer sitienti, iucundorum sermonum tuorum affluxit tempestiua gratia. Infirmior enim animus est, quàm vt studia continua sustinere queat. Desiderant autem soliciti labores,

μικρὰ τῶν ἐπαχθῶν φορτίδων χαλασθέντες, εἰς ἡδονὰς ἀνίεσθαι. παύσει δή με ὑπὸ τὸν ὄρθρον, ἢ τῶν ἀκολάστων σου λόγων αἰμυλίη, καὶ γλυκεῖα πειθὼ κατευφρανεῖ. ὡς ὀλίγου δεῖν, Ἀριστείδης ἐνόμιζον εἶναι, τοῖς μιλησιακοῖς λόγοις ὑφηλούμενος. ἀγχόθι μαί τι νῦ τῶν σοὶ ἔρωτας, οἷς πλατὺς ἐυρέθη σκοπός, ὅτι πέπαυσαι διηγούμενος. καί σε πρὸς αὐτῆς αὐτιβολέωμεν Ἀφροδίτης, εἰ πειθά με λέγειν ἔοικας, εἴτε τις ἄρρεν, ἢ καὶ νῦ Διὸς θήλεις ἐφέηται σοι πόθος, ἠρέμα τῇ μνήμῃ ἐπαγαλέσασθαι καὶ γὰρ ἄλλως ἑορτασιμὸν ἄγομεν, Ἡρακλεια θύοντες. οὐκ ἀγνοεῖς γοῦν που τὸν θεὸν ὡς ὁξὺς ἐστὶν πρὸς Ἀφροδίτην. ἤδιστα οὖν δοκεῖ μοι τῶν λόγων τὰς θυσίας προσπέσεσθαι. Θερμήνος. ἆρα ποτ' ἂν μοι ὦ Λυκῖνε, θαλάττης κύματα, καὶ πυκναὶ ἀπ' ἀέρος νιφάδας ἀριθμήσειας, ἢ τοὺς ἐμοὺς ἔρωτας. ἔγωγ' οὖν ἅπασαν αὐτῶν κενὴν ἀπολελεῖφθαι φαρέτραν νομίζω. κἂν ἐπ' ἄλλόν τινα πλῶσι θελήσουσιν, ἄοπλος αὐτῶν ἡ δεξιὰ γελασθήσεται. ἡδὺ γὰρ ὅτε τῆς ἀφτίπαιδος ἡλικίας εἰς

vt paulum relaxatis grauibus curis, in voluptates remittantur. Quare me sub diluculum, hæc blanda, dulcísque lasciuorum verborum tuorum suadela valdè exhilarauit. Itaque parum abfuit, quin Aristides mihi viderer esse, Milesijs sermonibus supra modum delinitus. Doleóque per amores tuos, quibus latus inuentus est scopus, quòd narrare desiisti. Ac te per ipsam obsecramus Venerem, si abundè mihi dicere videris, si quod masculum, aut muliebre te incessit per Iouem desiderium, sensim memoria elicias. Nã alioqui festum diem celebramus: Herculi sacra peragentes. Cæterùm haud ignoras quã acer ad Venerem fuerit hic Deus. Proinde lubentissimè videtur mihi hæc sacrificia sermonum esse admissurus. Theo. Citiùs verò Luciane, maris fluctus, densásque niues è cœlo delabentes numeraueris, quàm meos amores. Itaque vacuam omnem eorum pharetram relictam esse puto: ac si ad alium auolare volent, inermis ipsorum dextra ridebitur. Propemodum enim quum ex adolescentia inter ephebos sum receptus, alijs τοὺς ἐφήβους κριθείς, ἄλλως

ἐπ' ἄλλων ἐπιθυμίαις βουκολοῦμαι. διάδοχοι ἔρωτες ἀλλήλων, καὶ πρὶν ἢ λῆξαι τοὺς πρώτους, ἀρχονται δεύτεροι, κεφαλαὶ λερναῖαι τῆς παλιμφυοῦς Τέχνης πολυπλοκώτερα, μηδὲ Ἰόλεων βοηθὸν ἔχειν δυνάμενα. πυρὶ γὰρ ὑ σβέννυται πῦρ. οὕτω τις ὑγρὸς τοῖς ὄμμασιν ἐνοικεῖ μύωψ, ὃς ἅπαν κάλλος εἰς αὑτὸν ἁρπάζων, ἐπ' ἀδηνὶ χόρῳ παύεται. καὶ συνεχὴς ἀπορεῖν ἐπέρχεταί μοι, τίς ἡ τοῦ Ἀφροδίτης ὁ χόλος. οὐ γὰρ Ἡλιάδης ἐγώ τις, οὐδὲ Λημνιάδων ἔρις, οὐδὲ Ἱππολύτειον ἀχθοποιίαν ὠθρυόμμυος, ὡς ἐρεθίσται τὴν θεὰν τὴν ἀπαυστον ταύτην ὀργήν. Λυκῖνος. πέπαυσο τῆς ἐπιπλάστου καὶ δυσχεροῦς ταύτης ἐποκειστέως Θεόμνηστε. ἀχθῇ γὰρ ὅτι τοῦτῳ τῷ βίῳ ἡ τύχη προσεκλήρωσέ σε, καὶ χαλεπὸν εἶναι νομίζεις, εἰ γυμνωθεῖν ὠφείας, καὶ μετὰ παίδων τὸ καλὸν ἀνθρώπων ὁμιλεῖς; ἀλλά σοι καὶ καθαρσίων τάχα δεήσει πρὸς τὸ δυσχερὲς οὕτω νόσημα. δεινὸν γὰρ τὸ πάθος. ἀλλ' οὐκ ἐστὸν τὸν πολὺν σκληρὸν λῆρον, εὐδαίμονα σαυτὸν εἶναι νομίεις, ἐπεὶ σοι ὁ θεὸς οὐ ἀυχμηρὰν γεωργίαν ἐπέκλωσεν,

atque alijs cupiditatibus demulceor. Alij amores alijs succedunt, ac priùs quàm desinant primi, incipiunt secundi, Lernæa capita, magis quàm renascentis hydræ multiplicia, quæ neque auxiliatorem Iolaum habere possint. Non enim ignis igni extinguitur, ita humidus quidam asilus meis oculis inhabitat, qui omnem formam ad sese rapiens, nulla satietate expletur. Ac assiduè dubitare mihi in mentem venit, quænam sit hæc ira Veneris. Non enim ego sum Heliades quispiam, neque Lemniadum contentio, neque agreste illud Hippolyti supercilium, vt implacabilem hanc iram Deæ in me irritem. *Luc.* Omitte fictitiã hanc, Theomneste, & difficilem actionẽ. Etenim ægrè fers quòd te huic vitæ conditioni fortuna destinauit, & acerbum esse putas, si cum formosis mulieribus, cúmque pueris pulchrè florentibus versaris? Sed tibi purgatione ad morbum adeò molestum forsitan opus erit: grauis enim est hic affectus. Quin tu potiùs effusa multa hac dementia, beatum esse te putabis, quòd non squalidæ agriculturæ, non

οὐδὲ ἐμπορικὰς ἄλυς, ἢ στρατιώτου ἐν ὅπλοις βίον, ἀλλὰ λιπαρὰ παλαίστρας μέλουσί σοι, καὶ φαιδρὰ μὲν ἐώσης μέχρι ποδῶν πλὴ βυσσινῶν καθειμένα. A διακρίβην δ' ἡ πεπυκνωμένη κόμης ἐπιμέλεια. τῶν γελοίων ἐρωτικῶν ἡμέρων, καὶ αὐτὸ τὸ βασανίζον, ἐυφραίνει, καὶ γλυκὺς ὁδυὶς ὁ τῆς πόθου δάκνει. B πειρᾷ γὰρ, ἐλπίζεις. τυχὼν δ', ἀπολέλαυκας. ἔστι δ' ἡδὺ καὶ τὸ παρεῖναι, καὶ τὸ μέλλον. ἀναγκάζοις δ' ἂν ἐμοὶ διηρημένον σου τὸν πόλεμον, ὡς καὶ παρ' Ησιόδῳ καταλόγον, ὧν ἀρχὴν ἔθεν ἠράσθης, ἱλαραὶ μὲν τῶν ὀμμάτων C αἱ βολαὶ τακερῶς ἀνυγραίνοντο. πλὴ φωνὴν δ' ἴσην τὴν Λυκάμβου θυγατρὸς λεπτὴν ἀφιεῖσαν D ἠδιόν, ἀπ' αὐτῆς τῆς χρήματος οὐδὲν ἧσσον ἢ σκείνων μόναν, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῖς μνήμης ἐρῶν. ἀλλ' εἴ τι σοι τῆς κατὰ πλὴν Αφροδίτην πλεῖπλε λείψανον ἀφεῖται, μηδὲν ἀποκρύψῃ. τῷ γὰρ Ηρακλεῖ, ἢ θυσίαν ἐντελῆ παρέχου. Θεο. βεβαίως μὲν ὁ δαίμων ὦ Λυκῖνε, καὶ ταῖς ἀφίξεσιν ὅς φασι τῶν θυσιῶν ἥκιστα τερπόμενος. ἐπεὶ δ' αὖτε τὴν ἐτήσιον ἑορτὴν λόγῳ γεραίρομεν, E

mercatorijs erroribus, non militari in armis vitæ conditioni te destinauit Deus, sed pingues palæstræ tibi sunt curæ, ac splendida vestis ad pedes vsque delicatè demissa. Eleganter verò compositæ comæ studium, ipsaque oblectationum amatoriarum tentatio delectat, dulcisque desiderij dens mordet. Tum enim periculum facis, speras: vbi verò consequutus es, frueris. Pari autem voluptate præsens, & futurum afficiunt. Paulò ante igitur cũ narrares longum istum, perinde ac apud Hesiodum, catalogum eorum quos inde ab initio amasti, suaues quidem oculorum tuorum faces molliter liquescebant. Parem autem Lycambæ illius filiæ tenuem vocem iucundè referẽs, ab ipso statim habitu præ te ferebas, quòd non illos solùm, verùm etiã ipsam illorum memoriam amares. Sed siquid tibi ex ea nauigatione quam secundum Venerem suscepisti, reliquum superest, ne id nos cela, sed absolutum Herculi sacrificium præsta. *Tucoan.* Tauriuorus est iste Deus, Luciane, & sacrificijs citra fumũ peractis, vt aiunt, minimè delectatur. Sed postquam annuam ipsius festiuitatẽ sermone celebramus,

αἱ ἐμαὶ διηγήσεις, ἐξ ἑωθινῆς παρατεθεῖσαι, χορὸν ἔχουσιν. ἡ δὲ σὴ μοῦσα, ἡ πανήδονος μεθαρμοσαμένη ἀοιδήν, ἱλαρῶς τῷ θεῷ συνδιημερευσάτω. A καί μοι γένοιο δικαστὴς ἴσος, ἐπεὶ μηδ' ἐτέρων σε ἑκάτερον παίδων ῥέποντα ὁρῶ. πότερόν σε ἀμείνονας ἡγῇ τοὺς φιλοπαίδας, ἢ τοὺς γυναίοις ἀσμενίζοντας; ἐγὼ μὲ γὰρ ὁ πλαγὶς ἑκατέρῳ, καὶ διὰ πάσης ἀκριβοῦς ζυγαίης, ταῖς ἐπ' ἀμφότερα πλάστιγξιν, ἰσορρόπως παλαντεύομαι. σὺ δ' ἐκτὸς B ὢν, ἀδεκάστῳ κριτῇ τῷ λογισμῷ τὸ βέλτιον αἱρήσῃ. παίτα δὴ περιελὼν ἀκκισμὸν ὦ φιλότης, ἰοῦ πεπίστευκέ σοι φῆφον ἢ περὶ τῶν ἐμῶν ἐρώτων κρίσις, ἤδη φέρε. Λυ. παιδιᾶς ὦ Θεόμνηστε, καὶ γέλωτος ἡγῇ ἄξιον. ἢ δὲ ἐπαγγέλλεταί τι καὶ σπουδαῖον. ἔγωγ' οὖν ἐξ ὑποψίας τῆς ἐπιχειρήσεως ἠφάνιμαι, εἰδὼς ὅτι λίαν ἀλλ' C οὐ παλαιᾶς, ἐξ ὅτου δυοῖν ἀνδροῖν ἀκήκοως, περὶ τούτων σπουδῶνος ὡς ἀμιλλωμένοιν, ἔτι νῦν μνήμην ἔναυλον ἔχω. διήρητο δ' αὐτῶν ἅμα τοῖς λόγοις τὰ πάθη. καὶ οὐχ ὥσπερ σὺ κατ' εὐκολίαν ψυχῆς εὔπνους

meæ quidem narrationes ab aurora productæ, varietatem pariunt. Tua verò Musa à consueto translata studio, hilariter cum Deo diem hũc exigat. Ac mihi æquus esto iudex, siquidem neutram in partem huius affectus propendentem te video. Vtros melius habere putas, puerorum amatores, an qui fœminas amplectuntur? Nam ego vtroque perculsus, perinde atque accurata trutina, lancibus vtrinque stantibus, æquilibrio feror. Tu verò qui extra hanc sortem es, incorrupto iudice nimirũ ratione, quod melius fuerit, eliges. Proinde omni recusãdi simulatione sublata, ô amice, quem calculum tibi de meis amoribus iudiciũ credidit, iam feras. *Luc.* Ludicram hanc, & ridiculam narrationem putas Theomneste, attamen etiam serij quiddam pollicetur. Itaque ego rem nuper aggressus sum, sciens non admodũ diu esse, ex quo auditis duobus viris de hac re ceu vehementer dimicantibus, recentem adhuc memoriam habeo. Diuisi autem erant eorum cum orationibus etiam ipsi affectus. Neque perinde ac tu, qui animi facilitate ìnsomnis duplicem mercedem capis, ὧν, δισσοὶς ἀργυσμὸν μισθοὺς,

τὸν μέν, βουκολέων, τὸν δ' ἀργυφα μῆλα νομεύων. ἀλλ' ὁ μέν, ἁβρφυῶς παιδικοῖς ἥδετο, τὴν Θήλειαν Αφροδίτην βάραθρον ἠρώμενος. ὁδὶ ἀγένειον ἔρωτος ἄρρενος, εἰς γυναῖκας ἐπόητο. δυοῖν οὖν μαχομένοιν παθοῖν ἀγωνοθετήσας ἁμιλλαν, οὐδὲ μὴν ἐπειτὴν διωάμενος, ὡς ἁβρευφραίνω. καί μοι τὰ τῶ λόγω ἴχνη, ταῖς ἀκοαῖς ἐνεδρεύσαντα ἔτι, ὡς ἀρτίως εἰρημένα. πᾶσαν οὖν ἐπτιμήσεως ἀφορμὴν ἐκ ποδῶν ἀποθέμενος, ἃ παρ' ἀμφοῖν ἤκουσα λεγόντοιν, τὸ ἀκριβὲς ἐπέξειμί σοι. Θεό. καὶ μὴν ἔγωγε ἀπαναστὰς ἔνθεν, ἀπαντικρὺ καθεδοῦμαί σου, δέγμενος Αἰακίδην ὁπότε λήξειεν ἀείδων. σὺ δ' ἡμῖν τὰ πάλαι κλέα τῆς ἐρωτικῆς διαφορᾶς, μελῳδίᾳ περαίνειν. Λυ. ἐπ' Ιταλίαν μοι πλεῖν διανοουμένῳ, ταχυναυτοῦσα σκάφος ἐυζέπισο, τούτων τῶν ἐνεόντων, οἷς μάλιστα χαίρουσι Λιβυρνοὶ δοκοῦσιν, ἔθνος Ιονίῳ κόλπῳ παρῳκισμένον. ὡς δ' ἐνῆν, πάντας ἐπιχωρίους θεοὺς προσκυνήσας, καὶ Διὰ ξένιον ἵλεω σωτῆρα θέσθαι τῆς ἀποδήμου στρατιᾶς ἐπιχωλευόμενος, ἐκ' ἄστεος ὀχήμῳ

hanc armenta regens, pecora illã candida pascens. At hic quidem supramodum amore puerorum delectabatur, muliebrem Venerem barathrũ esse ducens: ille autem ab amore masculo pur⁹, libidine in fœminas consternabatur. Cùm igitur duorũ affectuũ inter se pugnantium certamen institueris, dicere non possim quãtum ex ea re cepi voluptatis. Et mihi sermonũ vestigia, vt quæ nuper dicta sunt, auribus fermè obsignata hærent. Omni igitur obiurgationis ansa è medio submota, quæ & ambobus loquentibus audiui, accuratè tibi commemorabo. *Theom.* Quinetiam ego hinc surgẽs, è regione tui sedebo, Æacidam expectans. dum carmina finiat ille. Tu verò nobis veterem gloriam amatoriæ differentiæ canendo perage. *Luc.* Instituenti mihi in Italiam nauigare, velox nauigium erat paratum, ex biremibus istis, quibus Liburni, gens quæ ad Ionium sinũ habitat, potissimùm vti videntur. Quantũ autẽ in me erat, Deos omnes patrios precatus, & inuocato Ioue hospitali, vt expeditionẽ peregrè susceptã propitius adiuuaret, ab vrbe vehiculo mulari ad mare descendebã.

ζεύγει κατίεναι ἐπὶ θάλασσαν,

εἶτα τὸν παρεμπέμποντας με δεξιωσάμενος, ἠκολούθει ὁ παιδείας λιπαρὴς ὄχλος, οἱ συνεχῶς ἡμῖν ἐντυγχάνοντες, ἀνιαρῶς διεζεύγνυτο. ἐγὼ πρύμνης χρῶ ἐπιβὰς, ἐγγὺς ἐμαυτὸν ἱδρυσα τῷ κυβερνήτου. καὶ ῥοθίου τῷ τῶν ἐλατήρων μὴ μικρὸν ἀπὸ τῆς γῆς αἰωρουμένους, ἐπειδὴ μάλα ἐν κατόπιν ἡμᾶς ἐκύμαινον αὔραι, τὸν ἱστὸν ἐκ τῶν μεσοκοίλων ἀκμῇ καρχησίῳ τὸ κέρας ἐπεστειλάμην. εἶτ' ἀθρόας ἐν τῶν κάλων ταῖς ὁδοῖς ἐκτείναντες, πρῆμα πιμπλαμένου τοῦ λίνου, κατ' οὐδὲν οἶμαι βέλους ἐλάττονι ῥοίζῳ διεπλέομεθα, βαρὺ τὸ κύματος ἀποβρυχομένου πρὸ πλοῦν ῥήζουσαν ἀυτῷ πρῴραν. ἀλλ' ἄγε μικρὸν ἐν τῷ μεταξὺ παρέπλω, ἀπουδῆς, ἢ παιδιᾶς ἐχόμενα συνηνέχθη, καιρὸς ἁπάνυ μικρύνειν. ὡς ἐν τῇ Κιλικίᾳ τὴν ἔφαλον ἀμείψαντες, εἰχόμεθα τοῦ Παμφυλίου κόλπου, Χελιδονέας ὑπερθέοντες, ὃν ἀμοιβαδὶς τὸν εὐτυχεῖς τὴν παλαιὰς Ἑλλάδος ὅρους, ἐκάστην τῶν Λυκιακῶν πόλεων ἐπιξενούμεθα, μύθοις τὰ πολλὰ χαίροντες. ἀδὲν γὸ ἐν αὐτοῖς σαφὲς εὐδαιμονίας ὁρᾶται λείψανον.

Iis deinde qui me deducebãt valere iussis (me autem frequens eruditorum turba sequebatur, qui nobiscum assiduò versari soliti, ægrè dissociabantur) consce-
A ndi puppi, iuxta gubernatorem me collocaui. Tum impetu remigum breui à terra in altum prouecti, siquidem à tergo etiam auræ nos agi-
B tabant, malo è media naui erecto sarim carchesio antennam astrinximus. Deinde velis per funes confertim effusis, sensim impletis vẽto lintẽis, nihilo minori impetu, opinor, quàm sagitta C peruolauimus, fluctibus grauiter infrementibus circa proscindentem ipsos prorã. At verò quę inter nauigandum seria vel iocosa contulerimus, longiùs hîc per-
D sequi tempus non finit. Postquam autem maritimam Ciliciæ oram præteruecti, Pamphilium sinum contigimus, vltra Chelidoneas, fœlices illos veteris Græciæ E terminos, haud citra laborem cursu elati, ad singulas Lyciæ ciuitates diuertimus, fabulis sæpe nos oblectantes. Nullæ enim in ipsis manifestæ cernuntur fœlicitatis reliquiæ:

donec

ἄχρι τ' ἡλιάδος ἀφίξμοι Ρόδου, τὸ σωνεχὲς τ' μεταξὺ πλῶ διαναπαῦσαι θεὸς ὀλίγον ἐκείναμεν. Οἱ μὲ οὖν ἐρέται, τὸ σκάφος ἐξαλον ἐς γλῶ ἀνακαπάσαντες, ἐγὼ ἐπλώσαμεν. ἐγὼ δ' ἐυτρεπισμένε μοι ξενῶνος ἀπαντικρὺ τὸ Διονυσίου κ' ἠρέμα ἐβάδιζον, ὡραῖος ἀπολαύσεως ἐμπιπλάμενος. ἔστι γὰρ ὄντως ἡ πόλις ἡλίου, πρέπον ἔχουσα τῷ θεῷ τὸ κάλλος. ἐκπεσὼν δ' τὰς ἐν τῷ Διονυσίῳ γραὰς, ἐκάστην γραφὴν κατόπτευον, ἅμα τῷ τέρποντι τῆς ὄψεως, ἡρωϊκοὺς μύθους ἀναπολούμενος. ἐυθὺ γάρ μοι δύο, ἢ καὶ τρεῖς παρεσπάρησαν ὀλίγου διάφοροι, πάθ' ἰσοείαν ἀφηγούμενοι. τὰ δ' πολλὰ καὶ αὐτὸς εἰκασία παρελάμβανον. ἔδει δ' τῆς θέας ἅλις ἔχοντι, κ' διανοουμένῳ μοι βαδίζειν ἀκαρῶς, τὸ ἥδιστον ἐπὶ ξένης ἀπάντησές μοι κέρδος, αὖθις ἐκ παλαιᾶς χρόνου σωνήθεις, οὓς οὐδ' αὐτὸς ἀγνοεῖν μοι δοκεῖς, πολλάκις ἡμῖν ἰδὼν ἐπιφοιτῶντας ἐνταῦθα. τ' ἐκ Κρείνδου Χαρικλέα νεανίαν ἐκ ἄμορφον ἔχοντά τι, κ' κομμωτικῶς ἀσκήσεως, ἅτε εἶμαι γυναίοις

donec ad Soli sacrã Rhodum delati, cõtinuũ nauigationis hactenus actę laborẽ aliquã tisper interpellare decreuimus. Remiges itaq; nauigio A è mari in terram subducto, prope littus tẽtoria fixerunt. Ego verò parato mihi hospitio, è regione tẽpli Dionysij lento gradu progrediebar, sũma interim voluptate fruB ens. Est enim re ipsa Solis hæc vrbs, cõuenientem Deo pulchritudinẽ præ se ferens. Porticus autẽ tẽpli Dionysij obambulãs, singulas picturas cõtẽplabar, vnà cũ ea voluprate, quã ex contẽplatione capiebã, heroicas illas fabulas memoria repetẽs. Statim enim mihi duo, vel etiã tres propemodũ præcipui superuenêre, qui omnẽ historiam mihi narrabãt, pleraq; etiam D ipse cõiectura percipiebam. Et cũ iã satis essẽ cõtẽplatus, domũque ire cogitarẽ, quod iucũdissimũ est in peregrina regione lucrũ mihi obtigit, viriiã olim familiares, quos neq; ipse nõ nosse mihi videE ris, cũ sæpe huc ad nos itãtes videris. Nẽpe Chariclẽ illũ Corinthiũ, adolescẽtẽ haud quaquã deformẽ, aliquid ex arte fucandi habentẽ, vt qui mulieribus, opinor, pulchritudinem ostentare affectaret. Vnà quoque cum ipso

καὶ Καλλικρατίδαν τὸν Ἀθηναῖον, τὸν τρόπον ἀπλοϊκόν. προηγουμένως γὰρ πολιτικῶν λόγων προΐστατο, καὶ ταυτησὶ τῆς ἀγοραίου ῥητορικῆς. ὡς ἦ καὶ τῷ σώματι γυμναστικὸς, ἅ δι' ἄλλό τι μοι δοκεῖν τὰς παλαίστρας ἀγαπῶν, ἢ διὰ τοὺς παιδικοὺς ἔρωτας. ὅλως γὰρ εἰς ταῦτο ἐπονεῖτο. τῷ ἦ προὸς τὸ θῆλυ μίσει, πολλὰ καὶ Προμηθεῖ κατηρᾶτο. πορρώθεν οὖν ἰδὼν ἑκάτερός με, γνοὺς, καὶ χαρᾶς πλέω προσεδέραμον. εἶθ' ὁποῖα φιλεῖ, δεξιωσάμενοι, προὸς αὐτὸν ἐλθεῖν ἑκάτερος ἠξίουν με, κἀγὼ φιλονικούντας ὁρῶν περαιτέρω, τὸ μὲν πρῶτον εἶπον ὦ Καλλικρατίδα, καὶ Χαρίκλεις, ἄμεινον καλῶς ἔχον ὃ τι ὑμᾶς παρ' ἐμοὶ φοιτᾶν, ἵνα μὴ πολέμιον τιν' ἔρωτα ἐγείρητε. ταῖς δ' ἑξῆς ἡμέραις, βεῖς γὰρ ἐνταῦθα, ἢ τέτταρας διέγνωκα μῆνας, ἀμοιβαίως ἀνδιατάσσετέ με, κλῆρῳ διακριθεὶς ὁ πρότερος. δοκεῖ ταῦτα. κἀκεῖνον μὲν τὴν πρώτην εἰσηρχόμην ἐγώ. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, Καλλικρατίδας. εἶτα μετ' αὐτὸν, ὁ Χαρίκλης. ἐώρων δὴ καὶ παρὰ τὴν ἑστίασιν ἀναφανὲν ἑκατέρου διάθεσιν

Callicratidem Athenienſem, moribus ingenuum. Nam ſe veluti ducem in ciuilibus orationibus, & in hoc forẽſi genere dicendi gerebat. Erat autem & corporis exercitationibus deditus, ob nihil aliud, vt mihi videtur, palæſtras amans, quã ob puerorũ amores: nã ad hoc prorſus animo cõſternabatur. Atq; ob odiũ quo fœminas proſequebatur, multa etiã Prometheo imprecari ſolebat. Cũ igitur vterque è longinquo me cõſpicatus eſſet, gaudio, lætitiáq; pleni accurrũt. Deinde quemadmodũ fieri ſolet, me ſalutatum vterque vt ad ſe venirem, rogabant. Quos cũ amplius hac de re viderem contendentes, hodie quidem inquam Callicratida & Charicles, vos ambos hodie ad me venire par eſt, ne maiorẽ contentionem excitetis. Sequentibus autem diebus (nã tres velquatuor hîc commorari conſtitui) viciſſim conuiuio me excipietis, quis prior id faciat ſorte diiudicãdo. Hoc illis placuit. Atq; illa quidem die fui conuiuij magiſter, ſequẽti verò Callicratides, deinde poſt ipſum Charicles. Porrò animaduertebam in conuiuio, manifeſta vtriuſq; affectionis indicia. Nam Athenienſis ille τεκμήρια. ὁ μὲν γὰρ Ἀθηναῖος,

εὐμόρφοις παισὶν ἐχήσκητο. καὶ πᾶς οἰκέτης αὐτῷ χρῆσθον ἀγένυος ἕως μέχρι τοῦ στέρνου ὑπογραφέντος αὐτοῖς χνοῦ παραμένοντες. ἐπειδὰν δ' ἰούλοις αἱ παρειαὶ πυκνωθῶσιν, οἰκονόμοι, καὶ τῶν ἀθλητῶν χωλειῶν κηδεμόνες ἀπεστέλλοντο. Χαρικλεῖ μεμὶ πολὺς ὀρχηστρίδων, καὶ μουσουργῶν χορὸς εἵπετο. καὶ παῦ τὸ δωμάτιον, ὡς ἐν Θεσμοφορίοις, γυναικῶν μεστὸν ἦν, καὶ ἐς οὐδὲ ἀκαρῆ παρόντος, εἰ μή τι που νήπιον, ἢ γέρων ὑπηνιξ ὀψοποιὸς ὀφθείη, τοῦ χρόνου ζηλοτυπίας ὑποψίαν οὐκ ἔχοντος. ἐμοὶ μὲ οὖν ὡς ἔφην, καὶ ταῦθ' ἱκανὰ τῆς ἀμφοτέρων γνώμης δείγματα. πολλάκις μεμὶ ἐπ' ὀλίγον ἀψιμαχίαι τινὲς ἐπ' αὐτοῖς ἐκινήθησαν, οὐχ ὡς πρὸς ἔχειν τι πρὸς ζήτησιν, ἀλλ' ἐπεὶ καιρὸς ἦν ἀναγκαῖος, σύμπλους ἐθελήσῃς αὐτὸν ἐπιζόμην. διενοοῦντο γὰρ εἰς Ἰταλίαν ἀπαίρειν ὁμοίως ἐμοί. καὶ δόξαν ἡμῖν Κνίδῳ περιορμῆσαι κατ' Ἀφροδίτην, καὶ τὸ Ἀφροδίτης ἰδεῖν πεθήπαντες ἱερὸν, ὑμνεῖ δ' τόπον τὸ δὴ Πραξιτέλους εὐχερείας ἔντος ἐπαφρόδιτον, ἡδέμα τῇ γῇ περιπλώσαντι, αὐτὸς

formosis pueris prorsus instructus erat, omnésq; serui ipsi propemodum imberbes erãt, nõ amplius apud illũ habitare soliti, cũ prima lanuginis lineamenta ducerẽtur. Postquã verò genę barba dẽsiore tegerẽtur, dispẽsatores, & fũ dorũ quos Athenis habebat procuratores amandabãtur. At verò Charicle magnus saltatricũ & psaltriarũ chorus sequebatur: ac tota illius domuncula, perinde vt in Cereris sacris, erat mulieribus referta: nec vir vel momẽtũ aderat, nisi infans aliquis, aut senex decrepitus, videlicet coquus cõspiceretur, in quẽ ob ætatem zelotypiæ suspicio nõ caderet. Erant igitur & hæc, vt dixi, vtriusq; satis certa animi documenta. Verũtamẽ sępe breues aliquę velitationes inter ipsos mouebãtur, ac si finẽ aliquẽ quæstio nõ haberet. At cũ iã soluẽdi tẽpus esset, nauigationis socios etiã volẽtes ipsos accelerabã. Nã perinde atque ego in Italiã nauigare cõstituebãt. Et cũ nobis visũ esset in Cnidũ spectãdi causa appellere, & Veneris tẽplum vidẽdi desiderio flagraremus (celebratur autẽ ibi Praxitelis promptitudinis illud verè amabile) paulatim ad terram subuecti sumus, ipsa, opinor,

εἶμαι τῆς θεᾶς λιπαρᾷ γαλήνῃ πομποστελούσης τὸ σκάφος. τοῖς μὲν οὖν ἄλλοις, ἔμελον αἱ συνήθεις παρασκευαί. ἐγὼ δ', τὸ ἐρωτικὸν ζεῦγος ἑκατέρωθεν ἀμφαμένη, κύκλῳ περιῄειν τὸν Κνίδον, ὡς ἀγελασὶ τὴν περαμευτικὴν ἀκολασίαν προτέχων, ὡς ἐν Ἀφροδίτης πόλει. ποας δ' Σωσράτου, καὶ τἄλλα, ὅσα τέρπειν ἡμᾶς ἐδύνατο, παρῆν ἐμπεπελασμένα, ἐπὶ τὸν νεὼν τῆς Ἀφροδίτης βαδίζομεν, νεὸ μὲν, ἐγώ τε, καὶ Χαρικλῆς πάνυ σφόδρα. Καλλικρατίδης δ' ὡς ἐπὶ θέαν θήλειαν ἀκών, ἥδιον ἂν οἶμαι τῆς κνιδίας Ἀφροδίτης τὴν Θεσπιαῖς ἀντικαταλλαξόμενος ἔρωτα. καί πως εὐθὺς ἡμῖν ἀπ' αὐτῆς τῆς τεμένους, ἀφροδίσιοι παρεσκεύασαν αὖραι. τὸ δὲ αἴθριον, ὡς εἰς ἕδαφος ἄλγονον μάλιστα, λίθων πλαξὶ λείαις ἐστρωμένον, ἀπὸ ὡς ἐν Ἀφροδίτης, ἅπαν ὑπὸ χόνιμον ἡμέων χαρπῶν, ἃ ταῖς κόμαις εὐθαλέσιν ἄχρι πόρρω βρύοντα τὸν περιξ ἀέρα σωωσέφουν. πλεῖον γε μὲν ἡ πυκνόκαρπος ἐτιθήλει μυρρίνη παρὰ τὸν δέσποιναν αὐτῆς, ἁβρὸν ἀφύλλης περυκυῖα, τῶν τε λοιπῶν δένδρων ἕκαστον, ὅσα

Dea, plena tranquillitate nauigium deducente. Cæteris igitur consueta arma curæ erant. Ego verò amatorium istud par vtrinq; admotum habens, Cnidũ circũ circa obambulabam, nõ sine risu figulinæ istius proteruitatis participẽ me prębendo, vt in Veneris ciuitate. Porticus autem Sostrati, & alia quæ nos oblectare poterant, cùm primum obiuissemus, ad Veneris templũ imus, nos scilicet, ego & Charicles, admodum alacriter: Callicratides autem, vt ad muliebre spectaculum, inuitus, li' entiùs vt opinor, Veneri Cnidiæ Thespiensem illum Cupidinem permutaturus. Tũ statim ab ipso delubro venereæ nobis aspirarunt auræ. Nam subdialis pars atrij, non in pauimentum maximè infœcundum, lapidum lævibus tabulis instrata erat: sed vt in Veneris templo, tota erat fructuum mitium ferax, quorum arbores frondibus virentibus, in longum vsque promanantibus ambientem aërem contegebant. Abundè verò fructu densa myrtus, apud dominam suam pullulauerat, iam ab ortu ampla: singulæque arbores reliquæ

κάλλοις μετείληχεν. οὐδ' αὐτὰ γέροντος ἤδη χλόης πολιὰ καθαίνει, ἀλλ' ὥσπερ ὀκμῆς σφριγῶντα νέοις πλοσίν ἰλλὶ ἔρεα. τούτοις δ' ἀνεμέμικτο καὶ τὰ καρπῶν μὲ ἄλλως ἄγονα, ἢ δ' εὐμορφίαν ἔχοντα καρπὸν, κυπαρίττων τε, καὶ πλατανίστων αἰδέρια μίκη. καὶ σοὶ αὐταῖς, αὐτόμολος Ἀφροδίτης ἀπὸ τῆς θεᾶ πάλαι φυγὰς Δάφνη. παντὶ γὰρ ὑδρῷ δένδρῳ, περιπλέκεσθαι ὁ φίλερως θρέψειρπυε κισσός. ἀμφιλαφεῖς ἄμπελοι, πυκναῖς κατήρτηντο βότρυσι. τερπνότερα γὰρ Ἀφροδίτη μὲ Διονύσου. καὶ τὸ παρ' ἀμφοῖν ἡδύ, σύγκρατον. εἰ δ' ἀποζευχθείεν ἀλλήλων, ἧττον εὐφραίνουσιν. ἐν δ' ὑπὸ τὴν ἄγαν παλινσκίοις ὕλαις, ἱλαραὶ κλισίαι τοῖς ἐνιεῖσθαι θέλουσιν. εἰς ἃ τῶν μὲν ἀστικῶν, σπανίως ἐπιφοίτων τινές. ἀθρόος δ' ὁ πολιτικὸς ὄχλος ἐπανηγύριζεν, ὄντως ἀφροδισιάζοντες. ἐπὶ δ' ἱκανῶς τοῖς φυτοῖς ἐτέρφθημεν, εἴσω τῶ νεὼ παρήειμεν. ἐν μὲ οὖν θεὸς, ἐν μέσῳ καθίδρυται. παρίας ἐκ λίθου, θαυμαστὸν κάλλισον ἀφρήφανον, καὶ σιωπῇ γέλωτι μιμεῖσθαι. παῖ ἐκ τὸ κάλλος αὐτῆς

quotquot pulchritudinē ſuę ſortitæ nequaquā exacta iam ætate longa, canæ areſcebāt, ſed præ vigore turgentes & creſcentes, nouis ramis erant formoſæ. His etiā admixtæ erant, quæ alioqui fructuum quidem non ſunt feraces, ſed fructus loco pulchritudinē habent: cypariſſorum videlicet, & platanorū aërię proceritates: intérque ipſas trāſfuga Veneris Laurus, aliàs verò ab hac Dea fugitiua. Cuiuis autē arbori circūuoluta amatrix illa hedera obſerpebat, & vites fœcundæ crebris racemis dependebāt. Eſt enim Venus cum Baccho iucundior, quódq; ab vtroq; dulce proficiſcitur, eſt cōtēperatum. Quòd ſi à ſe inuicem diſiungantur, minùs exhilarant. Erant autem ſub opacis hiſce ſyluis, amœna tabernacula, eorum vſui qui intus vellent conuiuari cōparata. Quò nonnulli quidē vrbani raro ſe conferebant: ſed populi frequēs turba ſolenniter conueniebat, re ipſa Veneri indulgentes. Poſtquā autē abundè plātis oblectati fuimus, in templum introiuimus. Cuius in medio poſita eſt, ex Pario marmore, opus ſanè pulcherrimum, & diducto ore paulū ſubridēs. Tota autē eius pulchritudo

ἀκάλυπτον, οὐδεμιᾶς ἐσθῆτος ἀμπεχούσης γεγυμνωται, πλὴν ὅσα τῇ ἑτέρᾳ χειρὶ τὴν αἰδῶ λεληθότως ὑποκρύπτειν. τοσοῦτο γεμὴν ὁ δημιουργὸς ἴσχυσε τέχνη, ὥστε τὴν αὐτίπυπον οὕτω, καὶ χαρτερὰν τοῦ λίθου φύσιν, ἐκάστοις μέλεσιν ὑποτρέπειν. ὁ γοῦν Χαρικλῆς, ἐμμανές τι, καὶ παράφορον ἐμβοήσας, εὐτυχέστατος εἶπε θεῶν ὁ διὰ ταῦτὰ δεδιὼς Ἄρης. καὶ ἅμα περισδραμὼν, λιπαροῖς τοῖς χείλεσιν ἐφ' ὅσον ἦν δυνατὸν ἐκτείνων τὴν ἀυχένα, κατεφίλει. στηλῆ δ' ἐφεστὼς ὁ Καλλικρατίδας, κἀγὼ νοῦν ἀποθαύμαζεν. ἔστι δ' ἀμφίθυρος αὐτῆς ὁ νεὼς, καὶ τοῖς θέλουσι τὴν θεὸν ἰδεῖν ἀκριβῶς, καὶ κἀγὼ νῶτου, καὶ ἵνα μηδὲν αὐτῆς ἀθαύμαστον ᾖ. δι' εὐμαρείας οὖν ὅτι τῇ ἑτέρᾳ πύλῃ παρελθοῦσι, τὴν ὄπισθεν εὐμορφίαν διαθρῆσαι. δόξαν κἂν ὅλην τὴν θεὸν ἰδεῖν, εἰς τὸ κατόπιν τοῦ σηκοῦ περιελθόντι. εἶτ' ἀνοιγείσης τῆς θύρας ὑπὸ τῆ κλειδοφύλακος εἶναι πεπισευμένου γυναίου, θάμβος αὐτοῦ δίδυμον ἡμᾶς εἶχε τῆ κάλλους. ὁ γοῦν ἀθλιώτατος, ἡνυχῆ πως μικρὸν βλέπων, ἐπὶ τὰ παιδικὰ μέρη τῆς θεᾶς

detecta, nulla veste ipsam tegente, nuda conspici ur, nisi quòd oblita ui, altera manu pudenda abscondit. Tantum autem ars opifex valuit, vt solida adeò, durâque lapidis natura, singulis membris conueniret. Charicles igitur insanum quiddam & furibundum exclamans, O fortunatissime, inquit, Deorum Mars, qui propter hanc vinctus fuisti. Et simul accurrens, plenis labijs, quoad fieri potuit extento collo deosculabatur illam. Tacitè verò astans Callicratides, apud se mirabatur. Est autem biforis ipsius ædes, vt possint qui volũt Deam accuratè inspicere, etiam à tergo, vtque nihil ipsius cum admiratione non spectes. Facilè itaque licet per alteram portam accedentibus, posteriorem decorem intueri. Proinde cùm nobis visum esset totam Deã videre, in posteriorem templi partem circumiuimus. Ac recluſa ianua ab æditùo, qui & ipse creditur mulier esse, repente ad pulchritudinem illam obstupuimus. Itaque Athenienſis ille: qui paulò antè tacitus intuebatur, visis Deæ partibus, quæ in pueris

καπώπευσεν, ἀθρόως πελὺ τῆς Χαεικλέους ἐμμανέστερον ἀνεβόησεν. Ἡράκλεις, ὅση μὴ τῆ μεταφρένων εὐρυθμία, πῶς δὲ ἀμφιλαφεῖς αἱ λαγόνες, ἀγχάλισμα χειρὸς πλήρεις. ὡς δὲ εὐπερίγραφοι τῶν γλουτῶν αἱ σάρκες ἐπικυρτοῦνται, μήτ' ἄγαν ἐλλιπεῖς, αὐτοῖς ὀστέοις περιτεταλμέναι, μήτε εἰς ὑπόγυιον ἐπικεχυμέναι πάσσοντα. τῶν δὲ τοῖς ἰσχίοις ἐνεφηρμοσμένων δὲ ἐκατέρων τύπων, ὡς αὖ εἴποι τις ὡς ἥδυς ὁ γέλως μηδ' ὅτε, καὶ κνήμης, ἐπ' εὐθὺ τεταμένης ἄχρι ποδὸς, ἀκριβωμένοι ῥυθμοί. τοιοῦτος ἄρα Γανυμήδης ἐν οὐρανῷ, Διὶ τὸ νέκταρ ἥδιον ἐγχεῖ. παρὰ μὲν γὰρ Ἥβης, ὡς αὖ ἐγὼ διακονουμένης, ποτὸν ἀδεξάμενον. ἐνθουσιῶντος ταῦτα τοῦ Καλλικρατίδου βοῶντος, ὁ Χαεικλῆς ὑπὸ τῆς σφοδρᾶς θάμβους, ὀλίγου δεῖν ἐπιπηγεῖ τακερόν τι, καὶ ῥέον ἐν τοῖς ὄμμασι πένθος ἀνυχαίνων. ἐπεὶ δὲ τῆς θαυμάζειν ὁ χορὸς ἡμᾶς ἀπήλλαξεν, ὅτι θατέρᾳ μηρῷ σῶλον εἰδομεν, ὥσπερ ἐν ἐδάφει κηλίδα. ἤλεγχε δ' αὐτῆς τὴν ἀμορφίαν ἡ περὶ τἄλλα τοῦ λίθου λαμπρότης. ἐγὼ μὲν οὖν πιθανῇ τεκμηρίῳ

appeturntur: continuò longè quàm Charicles, insaniore modo exclamauit: Hercle quanta dorsi concinnitas: vt prominentes lumbi amplexantis manus implentes! quàm scitè circunscriptæ clunium pulpæ incuruantur, neque tenues nimis ipsis ossibus astrictæ, neque in immensam effusæ pinguedinem! Formarum autem, quæ coxis vtrinque velut obsignantur, nemo dicere possit, quàm suauis sit risus: femoris & tibiæ in rectum protentæ ad pedem vsque, accurata proportio. Talis igitur & Ganymedes in cœlo, Ioui nectar iucundiùs infundit. Non enim ego ab Hebe ministrante potum acceperim. Cùm autem hæc quasi numine quodam correptus Callicratidas exclamaret, Charicles præ vehementi stupore, propemodum diriguit, humidum quendam & manantem in oculis dolorem colliquans. Cæterùm postquam ab admiratione satietas nos auertit, in altero femore maculam conspicimus, vt in veste labem. Cuius deformitatem arguebat reliquus totius marmoris nitor. Itaque ego verisimili coniectura veritatem colligendo, εἰκασίᾳ τοπάζων, φύσιν ὕμνω

τῆς λίθου τὸ βλεπόμενον εἶναι. πάσης γὰρ οὐδὲ τούτων ἔστιν ἔξω. πολλὰ γὰρ τοῖς κατ' ἄκρον εἶναι δυναμένοις καλοῖς, ἡ τύχη παρεμποδίζει. μέλαιναν οὖν ἐπιλῶδαι φυσικὴν πυγὰ κηλῖδα νομίζων, καὶ κατὰ τοῦτο τὸ Πραξιτέλους ἐθαύμαζον, ὅτι τὸ λίθου τὸ δυσμορφον, ἐν τοῖς ἥπιον ἐλέγχεσθαι δυναμένοις μέρεσιν ἐπεκρυψεν. ἡ δὲ παρεσῶσα πολυπειρον ἡμῶν ζάκορος, ἀπίστου λόγου καινὴν παρέδωκεν ἱστορίαν. ἔφη γὰρ ἐκ ἀσήμου νέου νεανίαν. ἡ δὲ πρᾶξις, ἀνώνυμον αὐτὸν ἐσιγησε, πολλάκις ὑπερνικῶντα τῷ τρέμειν, σὺν δεινῷ δαίμονι ἐναθλῶν τῆς θεοῦ, καὶ παντὸς μᾶλλον αὐτὸν ἐνδιατρίβοντα τῷ νεῳ, καταρχὰς ἔχειν δεισιδαίμονος ἀκτίνας δόκησιν. ἔκτε γὰρ τῆς ἑωθινῆς κοίτης, πολὺ προλαμβάνων τὸν ὄρθρον, ἐπεφοίτα, καὶ μὴ δίσπον ἄκων ἐβάδιζεν οἴκαδε. τὴν θ' ὅλην ἡμέραν ἀπαντικρὺ τῆς θεοῦ καθεζόμενος, ὀρθὰς ἐπ' εὐθὺ διένευεν τὰς τῶν ὀμμάτων βολὰς ἀπήγαγεν. ἀσημοι δ' αὐτῷ ὑφυείσαι, καὶ κλεπτόμεναι λαθραῖαι, ἐρωτικὰ

id quod apparebat, ex natura lapidis esse existimabā. Nam neque huiuscemodi rerum casus alieni sunt. Et ijs quibus summè pulchris licebat esse, multa fors impedimenta obijcit. Proinde nigrum nævum marmori innatum ratus, etiam hac parte Praxitelem admirabar, quòd eam lapidis deformitatem in ijs partibus abscondisset quæ minus reprehendi possent. At ea quæ nobis adstabat æditua, novā incredibilis orationis historiam tradidit. Dixit enim adolescentem quendam non obscuro loco natum (nomen autem taceri fecit actio) crebrò ad delubrum hoc ventitantem, infœlici quodam genio impulsum, Deam hāc amasse, & quia totos plerumque dies in templo commorabatur, ab initio religiosæ sanctimoniæ existimationē obtinuisse. Nam statim à lecto matutino, multò auroram prævertens, huc ventitabat, ac post solis occasū invitus domum repetebat: totúmque diem è regione Deæ sedendo, rectas oculorum faces in ipsam assiduò defigebat: atque interim nescio quæ secū susurrabat, cūq; loquētia subripetetur, a-

διεφαίνοντο μέμηλεις. ἐπεὶ δὲ καὶ μικρὸν τὸ παῖδος ἑαυτὸν ἀποβουκολήσαι θελήσειε, θεσπεσίων, τῇ βαπέζῃ τέτρασι ἀστραγάλοις λιθίνης δοχὸς ἀπαρθμήσας, διεπέπευε τὴν ἐλπίδα. καὶ βαλὼν μὲν ὅπισθε, μάλιστα δ' εἴ ποτε τὴν θεὸν αὐτὴν ἐνυβολήσειε, μηδενὸς ἀστραγάλου πεσόντος ἴσῳ σήματι, θεσπεσιώει, τῆς ἐπιθυμίας πεύξεσθαι νομίζων. εἰδὲ ὁπῖα φιλεῖ, φαύλως κατὰ τῆς βαπέζης ῥίψειεν, οἷά ἐπὶ τῷ δυσφημότερον ἀνασαίειν, ὅλῃ Κνίδῳ καταρώμενος, ὡς ἐπ' αἰνικέτῳ συμφορᾷ, ἠγκατηεῖ. καὶ δ' ὀλίγου συναρπάσας, ἑτέρῳ ὅλῳ τὴν πρὸ ἀστραγάλων ἐθεράπευεν. ἤδη δὲ πλέον αὐτῷ τὸ παῖδος ἐρεθιζομένου, ἐνῖσχε ἅπας ἐχαρίσατο, καὶ πᾶς μαλακῶν δένδρου φλοιὸς Ἀφροδίτῃ καλῶν ἐκήρυσσεν. ἐπιμᾶτο δ' ἰδίου Διὶ Πραξιτέλης. ἠγ παῖ ὅ, τι κειμήλιον ἐυφρεπὲς οἶκοι φυλάττοιτο, τοῦτ' ἰὼν ἀνάθημα τῇ θεῷ. πέρας, αἱ σφοδραὶ τῶν ἐν ἀιπῷ πόθων ἐπιτάσεις ἀπενοήθησαν. εὑρέθη δὲ τόλμα τῆς ἐπιθυμίας μαιρόπος. ἤδη γὰρ

matorias peragebat querelas. Et cū vellet affectus illius molestiam paulū lenire, affatus Deam, quatuor talos Libycæ capreæ in mensam denumerando, lusu spem experiebatur. Ac quoties iecerat id quod in endebat, maximè si quando Deā ipsam fœliciore iactu sortitus erat, nullo talo pari figura cadēte, adorabat eā, sperans se id esse consequuturum quod expetebat. Sin autē, vti solet, malè per mensam iecisset, & tali in peioris ominis partem surrexissent, toti Gnido malè precabatur, quasi ob immedicabilem, funestámq; cladem: & paulò pòst correptis illis, alio iactu priorem errorem emendabat. Iam verò cùm affectus eius magis irritaretur, totus paries insculpebatur, omnisque mollis arboris cortex formosā Venerem prædicabat. Eodem autem in pretio cum Ioue Praxiteles erat. Et quicquid pretiosæ supellectilis domi seruabatur, id in donarium Deæ offerebatur. Postremò, nimia desideriorum vehementia in eo in insaniam versa est: & inuenta est eius cupiditatis mastupatrix audacia. Cùm enim Sol ad Occasum iam inclinaret,

ἐπὶ δύσιν ἡλίου κλίνοντος,

ἠρέμα λαθὼν τοὺς παρόντας, ὅπως μὴ τὴν θύραν παρεισερρύη. καὶ ἅμα ἀφανὴς ἐνδυτάτω, χιθὼν οὐδὲ ἀναπέων ἠρέμει. σωιήδων ὦ τῶν ζακόρων ἔξωθεν τὴν θύραν ἐφελκυσαμένων, ἔνδον ὁ καινὸς Ἀγχίσης καθείρκτο. καὶ τί γὰρ ἀρρήτου νυκτὸς ἐγὼ τόλμαν, ἢ ἄλλος, ἐτ' ἀκριβὲς ὑμῖν διηγοῦμαι; τὰ ἐρωτικῶν πτερωμάτων ἴχνη ταῦτα μετ' ἠμέραν ὤφθη, καὶ τὸ αἰσχρὸν εἶχεν ἡ θεὸς, ὧν ἔπαθεν ἔλεγχον. αὐτὸν γεμίλιον τὸν νεανίαν, ὡς ὁ δημώδης ἱστορεῖ λόγος, ἢ κατὰ πέτρων φασὶν, ἢ κῦμα πελαγίου ῥοίσαντος ἐνεχθέντα, παντελῶς ἀφανῆ γενέσθαι. ταῦτα τῆς ζακόρου διηγουμένης, μεταξὺ τοῦ λόγου διαβοήσας, εἶπεν ὁ Χαρικλῆς, ἀκούω τὸ θῆλυ κἂν λίθινον ᾖ, φιλεῖται. τίδ' εἴ τις ἔμψυχον εἶδε τοιοῦτο κάλλος; ἆρ' ἂν αὖ ἡ μία νὺξ τῶν τοῦ Διὸς σκήπτρων ἐπράττετο; μειδιάσας ὁ Καλλικρατίδας, οὐδέπω φησὶν ἴσμεν ὦ Χαρίκλης, εἰ πολλῶν ἀκουσόμεθα τοιούτων διηγημάτων, ὅταν εἰς Θέσπιας ἡμεῖς ἔλθωμεν. καὶ νῦν ὁ τοῦ σὲ ζηλουμένης Ἀφροδίτης ἀναγνὺς ὅτι τοῦτο δεῖγμα, πῶς ἐρωμένου τοῦ Χαρικλέους,

A

B

C

D

E

sensim ita vt qui aderant non animaduerterent, post ianuā clam irrepsit : & in intima parte stans, vt cerni non posset, ita se tacitus continebat, vt propemodum nō spiraret. Ædituis autem ianuam foris pro more trahentibus, nouus iste Anchises intus est conclusus. At quid ego arcanæ noctis audaciam accuratiùs vobis exprimam, aut quispiam alius ? Amatoriorum amplexuum vestigia hæc postridie cōspecta sunt : & maculā hāc habebat dea, eorum quæ passa erat, indicē. Ipsum verò adolescētem, vt vulgo fertur, vel de saxis, aiunt, vel in marinos fluctus præcipitē datū, omnino euanuisse. Atq; hæc cū ministra tēpli narraret, interea exclamans Charicles, Igitur fœmineū genus, inquit, etsi sit saxeū, amatur. Quid autem si quis animatā videret istiusmodi formā? annō vna nox Iouis sceptris æquiparetur? Subridēs autē Callicratidas, Nōdū, inquit, scimus Charicles, an multas huiusmodi narrationes audituri simus, siquando Thespias venerimus. Et nunc sanè Veneris illius quam æmularis, manifestum est hoc indicium. Quo pacto, interrogante Charicle,

ἄγαν πιθανῶς μοι ἔδοξε λέγειν ὁ Καλλικρατίδας. ἔστι γὰρ, ὡς ὁ ἐρασθεὶς νεανίας, παννύχου σχολῆς λαβόμενος, ὥστε ὅλως τὸ παιδὸς ἔχειν ἐξουσίαν κορεσθῆναι, παιδικῶς τῷ λίθῳ προσωμίλησε, βουληθεὶς οἶσθ' ὅτι μηδὲ πρόσθεν εἶναι τὸ θῆλυ. πολλῶν οὖν ἀκρίτων ἀφυλακτουμένων λόγων, τὴν συμμιγῆ καταπαύσας ἐγὼ θόρυβον, ἄνδρες εἶπον ἑταῖροι, τὴν κρίσιν κόσμον ἔχειν δεῖ ζητήσεως, ὡς εὐσχήμονος ὄντος νόμου παιδείας. ἀπαλλαγέντες οὖν τοῦ ἀτάκτου, καὶ πέρας οὐδὲν ἐχούσης φιλονεικίας, ἐν μέρει λάβωμεν τὴν τῶν ἑαυτῶν δόξης, ἑκάτερος ἀποτείνασθε. καὶ γὰρ οὐδέπω καιρὸς οἰκαδε ἰέναι. τῷ δὲ σχολῇ καταχρηστέον εἰς ἱλαρίαν, καὶ μετρίως ὠφελῆσαι δυναμένῳ σπουδῇ. ἀναστάντες οὖν τοῦ νεὼ, πολὺς γὰρ ὁ κατ' εὐσέβειαν ἐπιφοιτῶν ὄχλος, εἰς ἕν τι τῶν συμποσίων ἀποκλινωμεν, ὅπως δι' ἡρεμίας ἀκούειν τε, καὶ λέγειν ἃπερ ἐγὼ βουλομένοις, ἐξῇ. μεμνῆσθαι δὲ ὡς ὁ τήμερον ἡττηθεὶς, ἐκ ἔτ' αὖθις ἡμῖν περὶ τῶν ἴσων διοχλήσει. καλῶς ἔδοξα ταῦτα λέγειν. καὶ συγκατανευσάντων, ἐξήειμεν.

admodum verisimiliter dicere Callicratidas visus est mihi. Dixit enim, amatorem illum adolescentem, otio noctis solidæ potitum, ita vt totam istius affectus exatiandi facultatem haberet, quasi cũ puero, cohæsisse marmori, cùm vellet nimirum, neque anteriori parte esse fœminã. Multis itaque absq; delectu effutitis verbis, composito illorum tumultu promiscuo, Viri, inquam, amici, modestã insistite disputationem. Etenim decora est eruditionis lex. Sublata igitur hac incõposita, & nullum finem habente contentione, vicissim pro sua vterque sententia, orationem instituite. Nondũ enim tempus est ad nauem redeundi, hócque otio vtendum ad hilaritatem, & ad ea studia quæ cum delectatione prodesse possint. Proinde hinc è templo abscedentes (multa enim turba religionis gratia huc ventitat) ad vnum ex conuiuijs accumbamus, vt per otium & cum silentio, & audire, & dicere quæ cuique libet, liceat. Illud autem memineritis, quòd qui hodie victus fuerit, is non ampliùs de ijsdem nobismolestus futurus sit. Visus sum rectè hæc dicere: iisque comprobantibus exiuimus:

ἐγὼ μὲν ἡδύμολπος, οὐδεμιᾶς μεριζούσης φροντίδος. οἶδα γὰρ ὅτι σωφροσύνης, μεγάλων ἐν ἑαυτοῖς σκέμμων ἄνω καὶ κάτω κυκλουμένων, ὡς φασὶ τὰ προπύλαια ἐγωνιοῦμαι πλατωνικῶς; ἐπὶ δὲ ἥκομεν εἰς τι σωφρονιστὴριον, καὶ παλίνσκιον, ὥρα διατριβῆς ἀναπαυσιμαῖον, ἁδὺς εἰπεῖν ὁ τόπος ἐμοί, καὶ γὰρ οἱ κατ' ἀκρωτήριον λιμνῆς ὑπηνέμιοι πίτυες, ἐν μέσῳ παύουσι διασικῶς καθεζόμενον, αὐτίκα ἐπ' αὐτοῖς ὀρεύσι τὰ Ἡλιάδων ἔχων. προθεὶς δὲ ἀμφοτέρωθι κλῆρον ὑπὲρ τοῦ, τίνα χρὴ πρῶτον εἰπεῖν, ἐπειδὴ Χαρικλῆς ἐλελόγχει πρότερον, ἐνδοὺς ἀρχέσθαι τοῦ λόγου διεκελευσάμην. ὁ δέ, τῇ δεξιᾷ τὸ πρόσωπον ἀναβίβασας, ἡσυχῇ, καὶ μικρὸν ὑπισχνούμενος, ἄρχεται τῇ δὲ τῇ Σοὶ δεήσονται τῶν ὑπὲρ σοῦ λόγων Ἀφροδίτη, σὺ δοῦναι αἱ ἐμαὶ δεήσεις καλοῦσιν. ἅπαντα μὲν γὰρ ἔργα, καὶ σοφίας ἐδίας πειθοῦς ὑπουργίας, τελειότατον ἔστιν. οἱ δ' ἐρωτικοὶ λόγοι, πειθοῦς σου δέονται. σὺ γὰρ αὐτῶν γενναιοτάτη μήτηρ. ἴδοι δὲ γυναιξὶ σωφρόνως, ἡ θήλεια. χαίροισα δὲ καὶ τοῖς ἀνδράσι μένειν ἄρρεσιν, ὡς ἐγγυήσοιτο.

ego quidem lætus, nulla me premẽte cura: illi verò cogitabũdi, magnã in animis speculationẽ sursum ac deorsũ versantes, perinde ac si de prioribus partibus apud Platæas essent decertaturi. Postquã autẽ venimus in dẽsum & opacũ, pro ætatis tẽpore, quietis locũ, Suauis hic locᵒ, inquiẽs ego, Nã supra verticẽ canorũ resonãt cicadæ, in medio more judicis, consedi, ipsam illam supercilijs Eliãã præ me ferẽs. Propositа autẽ vtrisq; sorte, vtrum priore loco dicere oporteret: posteaquã Charicles priorẽ locũ sortitus est, continuò vt orationẽ auspicaretur, hortatus sum. Ille verò postquã faciem dextra paululum attriuisset, ac pauliſper hæsisset, ad hũc modum orditur. Te domina Venus, te auxiliatricẽ mihi pro te dicenti meæ preces vocant. Nã cuicunq; operi, vel tantillũ propriæ suadelæ instillaueris, absolutissimũ esse solet. Tum verò amatorij sermones tua opera magnopere indigent: quorũ es maximè germana mater. Ades itaq; mulieribus patrona, tu cùm sis fœmina. Largire autem & viris vt maneant mares quales nati sunt. Ego igitur statim ab initio orationis, pri-

πάντων πρεσβύτατον, καὶ πάσης
γενέσεως πρωτόρριζον, ὃν
ἐξείλω, μάρτυρα ὑπικαλοῦμαι.
λέγω δὲ τὸ ἱερὸν τῶν ὅλων φύ-
σιν. ἃ τὰ πρῶτα πρὸς ἀλλήλα A
στοιχεῖα τοῦ κόσμου, γῆν, ἀέρα,
πῦρ, ὕδωρ, τῇ πρὸς ἄλληλα
τούτων ὑπερβάσει παῖ ἐζωογό-
νησεν ἔμψυχον. ὑπεραμὼν δ'
ὅτι θνητὸς ἐσμὲν ὕλης δημιέ-
γημα, καὶ βραχὺς χρόνος ὁ B
τοῦ ζῆν ἑκάστῳ καθειμαρται, τὴ
ἑτέρου φθορὰν, ἄλλου γένεσιν
ἐμηχανήσατο, κὴ τῷ θνήσκον-
τι, τὸ πεπτωκὸς ἀντεμέβησεν, C
ἵνα ταῖς παρ' ἀλλήλων δια-
δοχαῖς εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον ζῶ-
μεν. ἐπεὶ δ' ἰδὼν ἄπορον ἐξ ἑνὸς
τι γεννᾶσθαι, διπλῶν ἐν ἑκάστῳ
φύσιν ἐμηχανήσατο. τοῖς μὲν γὰρ D
ἄρρεσιν, ἰδίους καταβολὰς σπερ-
μάτων χαρισαμένη, τὸ θῆλυ δ'
ὥσπερ γονῆς τι δοχεῖον ἀποφή-
νασα. κοινὸν οὖν ἀμφοτέροις
ἡδονὴν ἐγκεραμένη, συ-
νέζευξεν ἀλλήλοις δεσμὸν ἀ- E
νάγκης ὅσον, καταχρήσασα μέ-
νειν ἐπὶ τῆς οἰκείας φύσεως
ἑκάτερον. καὶ μήτε τὸ θῆλυ
παρὰ φύσιν ἄρρενᾶσθαι, μήτε
τἄρρεν ἀσπερμίας μελαχίζε-
σθαι. διὰ τοῦτ' αἰ σὺ γυ-
ναιξὶν αἰδρεῶν ὁμιλίαι, μάχεις

mam omnium matrem, primámq; generationis radicẽ, eorum quæ propono, testem aduoco. Dico autem sacram illam Vniuersorum naturam, quæ primis illis inter se cõglutinatis mundi elementis, terra videlicet, aëre, igne, & aqua, mutua illorum & temperata commixtione, omne procreauit animatum. Deinde scjens nos esse materiæ mortalis opificium, & breue vitæ tempus vnicuique præstitutum, effecit vt vnius interitus, alterius esset ortus, & morienti quod nascitur rependit, vt mutuis successionibus in perpetuum viuamus. Quoniam verò fieri nõ poterat vt ex vno aliquid procrearetur, duplicem in vnoquoque genere naturam effinxit, largitus maribus seminis propriam emissionem, fœminam verò ceu genituræ receptaculum faciens. Communi igitur vtrique generi indito desiderio, illos inter se coniunxit, sancta necessitatis lege præscripta, vt in propria natura vterque maneat, nec præter naturam marem fœmina, nec mas fœminam turpiter agat. Atque hoc pacto virorum cum mulieribus cõsuetudines, in hoc vsque tempus, hominũ vitã

λεύει τὸν ἀνθρώπινον βίον

ἀθανάτοις διαδοχαῖς φυλάττουσιν. οὐδεὶς αὐτὴν ἀπ' αὐδρὸς αὐχεῖ γυνέσθαι. δυοῖν δ' ὀνομάτοιν σεβασμίοιν πᾶσα τιμὴ μόνοισιν, ἐξίσου πατρὶ μητέρα προσκυνούντων. κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν ἔθ' ἡρωϊκὰ φέρων ὁ βίος, καὶ τῷ γείτονα θεῶν σέβων ἀρετῷ, οἷς ἐνόμισε θέτησεν ἡ φύσις ἐπειδάρχει. καὶ καθ' ἡλικίας μέτρα γυναιξὶ ζευγνύμενοι, γνησίων πατέρες ἐγίγνοντο τέκνων. κατ' μικρὸν δ' ὁ χρόνος ἀπ' ἐκείνου τὰ μεγέθοις ἐς τὰ τῆς ἡδονῆς καταβαίνων ἐφάδρα, ξένας ὁδοὺς, καὶ παρηλλαγμένας ἀπολαύσεων ἔτεμεν. εἶδ' ἡ πάντα τολμῶσα φύσις, τῷ φύσιν αὐτῷ παρανόμησε. καί τις ἆρα θεσπότος ὀφθαλμοῖς τὸ ἄῤῥεν εἶδεν ὡς θῆλυ, δυοῖν θατέρου, ἢ τυραννικῶς διαπράσσοντος, ἢ πείσαντος παρεργάζεσθαι. συνῆλθε δ' εἰς μίαν κοίτην μία φύσις. αὐτοὺς δ' ἐν ἀλλήλοις ὁρῶντες, οὔθ' ἃ δρῶσιν, οὔθ' ἃ πάσχουσιν ἠδύνατο. κατ' πέτρων δέ φασιν ἀγόνων σπείραντες, ὀλίγης ἡδονῆς αὐτίκα ἀλλάξαντο μεγάλων ἀδοξίαν. εἴποις γοῦν εἰς τοσοῦτον τυραννικῆς βίας ἡ τόλμα προέκοψεν, ὡς μέχρι σιδήρου τὴν φύσιν ἐξουλῆσαι.

successionibus immortalem conseruant. Nullus vir ex viro se natum esse gloriatur: A sed intra duo venerabilia nomina, omnis honor manet, eorum qui ex æquo patrem ac matrem adorant. Initio igitur cùm adhuc heroica saperet vita, & vicinam Deo- B rum coleret virtutẽ, legibus à natura constitutis obtemperabat. Ac seruato ætatis modo, cum mulieribus coniuncti, generosorum patres fiebant liberorum. Verùm paulatim tempus ab illa magnitudine ad voluptatis vo- C ragines descendens, nouas & commutatas fruendi vias aperuit. Deinde, quæ nihil nõ audet voluptas, naturæ legem violauit. Quare aliquis primus oculis marem con- D spexit, tanquam fœminam, duorum alterum, aut tyrannica vi cogens, aut dolosis verbis inducens. Venitque vna in vnum lectum natura: E nec cùm se coëuntes conspicerent, eorum quæ faciebãt, aut patiebãtur, ipsos puduit. Et quod, aiunt, semine per steriles rupes proiecto, breuem voluptatem magna infamia permutarunt. Dixeris verò tyrannicæ violentiæ audaciam eò vsque esse progressam, vt iam sacrilego ferro naturam deprædentur.

τῶν δ' ἀρρένων τὸ ἄρρεν ἐκκε-
κενωκότες, εὗρον ἡδονῆς παρέλ-
κοντα μέρα. οἱ δ' ἄθλιοι, καὶ
[redacted]χεῖς, ἵν' ἐπιτελέσῃ ὧσι
παῖδες, οὐδὲ ἐπὶ μῦσι ἄνδρες, ἀμφίβολον αἴνιγμα δι-
πλῆς φύσεως, οὔτ' εἰς ὃ γεγόνασι φυλαχθέντες, οὔτ'
ἔχοντες ἐφ' ὃ μετέβησαν. τὸ δ' ἐν νεότητι παραμεῖναι ἄνδρα,
εἰς γῆρας αὐτὸν μαραίνει πρόωρον. ἅμα γὰρ ἐν παισὶν ἀρι-
θμοῦνται, καὶ γεγόνασιν, οὐδὲν ἀνδρῶν μεταίχμιον ἔχοντες.
ὕπνος ἡμαρά, καὶ παντὸς κακοῦ
διδάσκαλος τρυφή, ἄλλων ἀπ'
ἄλλης ἡδονὰς αἰωρήσασα ἐπι-
νοῆσαι, μέχρι τοῦ ῥᾳδίως
ἀναμφύκτοις συμφορᾶς νόσῳ κα-
τάπλασεν, ἵνα μηδὲν ἀγνοῇ μέ-
ρος ἀσελγείας. εἰ δ' ἐφ' ὧν ἡ
πρόνοια δεσμὸν ἔταξεν, ἡμᾶς
ἕκαστος ἴδρυτο. τῶν μὴ γυναι-
κῶν ἂν ὁμιλίας ἠσκοῦμεθα, καὶ
παντὸς ὀνείδους ὁ βίος ἐκαθάρευεν. ἀμέλει παρὰ τοῖς οὐδὲν
ἐκ πονηρᾶς διαθέσεως παρα-
κεκριμένοις ἀνομβρίοις ζῴοις, ἄ-
χραντος ἡ τῆς φύσεως νομοθεσία
φυλάττει. λέοντες, οὐκ ὀπιμαί-
νονται λέοισιν, ἀλλ' ἡ κατ' ἐκεῖ-
νην Ἀφροδίτη πρὸς τὸ θῆλυ
τὴν ὄρεξιν αὐτῶν ἐκκαλεῖται.

Et masculo maribus exhausto, superuacaneos voluptatis modos inuenerunt. Miseri autem illi & infœlices, vt eò magis pueri sint, A non amplius viri manent, ambiguum naturæ duplicis ænigma, cùm neque ad quod nati sunt, conseruentur, neque id, ad quod transiêre, habeant: & flos ille qui in B iuuentute permanet, eos in præmaturum senium tabefacit. Simul enim pueris annumerantur, & consenuerunt: nullum virilis ætatis interuallum habentes. C Ita scelesta illa, & omnis mali magistra mollities, voluptates impudicas, aliam ex alia, excogitando, in eum morbum, qui neque decorè dici possit, prolapsa est, vt D nullam obscœnitatis partem ignoraret. Quòd si in ijs, de quibus Prouidentia legem sanciuit, vnusquisque nostrûm sese firmaret, mulierum congressu contenti essemus: & ab omni probro E pura foret vita. Certè inter ea animantia, quæ nihil ex mala affectione deprauare possunt, illibata naturæ lex custoditur. Leones non insaniunt in leones, sed venus tempestiua, libidinem eorum in fœminam excitat.

ταῦρος ἀγελαίοις βουσὶν ἐπιθόρνυται, καὶ κριὸς ὅλῳ πλήθει πίμπλησι ἄρρενος πρὸς θήλεας σπέρματος. τί δ', οὐ συῶν μὲν σύνοδοι μετὰ δρύοκολαι χάσκουσι, λυκαίναις δ' ἐπιμίγνυται λύκοις χαλκὸν δ' ἐπαΐει, καθ' οἱ ἀέρια ῥοιζοῦντες ὄρνιες, ἢ ὅσα ὑγρὰν καθ' ὕδατος εἵλκυσε λῆξιν. ἀλλ' ἢ ἐπὶ γῆς τι ζῷον, ἄρρενος ὁμιλίας ἐπωρέχθη, μένει δ' ἀκίνητα τὰ θεσμοθέτου τὰ δόγματα. ὑμεῖς δ' ὦ μάτην ἐπὶ τῷ φρονεῖν εὐλογούμενοι, θηρίον ὡς ἀληθῶς φαῦλον ἀνθρωποι, τίνι κακῷ νόσῳ παραπεμπόμενοι, ἐπὶ τὰ κατ' ἀλλήλων ὕβριν ἠρέθισθε; τίνα τῆς ψυχῆς τυφλὸν ἀκαθαρσίαν κατασχόντες, ἀμοιβὴν ἀτυχήματε, φεύγοντες μὲν διώκειν ἔδει, καὶ διώκοντες ἀφ' ὧν ἔδει φεύγειν; καὶ καθ' ἕνα τοιοῦτα ζηλοῦν πάντων ἑλομένων, οὐδὲ εἷς ἦσαν. ἀλλὰ γὰρ ἐνταῦθα τοῖς σωκρατικοῖς καὶ ὁ θαυμαστὸς ἀπαφύεται λόγος, ὑφ' οὗ παιδικαὶ μὲν ἀκοαί, τελείων ἐνδεεῖς λογισμῶν φαινακίζουσι. τὸ δ' ἤδη κατὰ φρόνησιν ἐς ἄκρον ἔχον, ὅτι αὐ ἀναχθλιᾶσαι δύναιτο. ψυχῆς γὰρ ἔρωτα πλάττουσι, καὶ τὸ τοῦ σώματος

Taurus armenti dux cum bobus miscetur: & Aries totum gregem masculo implet semine. Quid autem? annon suum cubilia sectantur apri? lupas autem ineunt lupi? Et vt in summa dicam, neque quæ aërem perstrepunt aues, neque quæ humidam aquæ sortita sunt mansionem, neque etiam aliquod in terris animal congressum maris appetit, sed manent inter ea immota Prouidētiæ decreta. Vos verò homines qui frustra nomine sapientiæ bene auditis, animal reuera malū, quonam nouo morbo delinquentes in mutuum flagitium prouocati estis? Quonam animi cæco stupore effuso, adeò vtraque aberratis à via, ea fugientes quæ sectari, & sectantes ea quæ fugere oportebat? Quæ si quisque singulatim imitari velit, ne vnus quidem superierit. Atenim hîc Socraticis præclara illa renascitur oratio, qua pueriles aures, perfectis ratiocinandi viribus adhuc carentes, decipiuntur. Illud autem quod iam per prudentiam ad summum euasit, subduci facilè nequit. Animi enim amorem quendam comminiscuntur, & cùm corporis pulchritudinem amare vereantur, ἐμμορφον ἀναδύμενοι φιλεῖν,

virtutis

ἀρετῆς καλέσιν αὐτοὺς ἐραστάς.
ἐφ' οἷς μοι πολλάκις καγχάζειν
ἐπέρχεται. τί γὰρ παθόντες ὦ σεμνοὶ φιλόσοφοι, τὸ μὲν ἥδη μακρῷ χρόνῳ δεδωκὸς ἑαυτὸ πεῖραν ὀπίσω ὄπιν, ᾧ πολιὰ παρέσσικυῖα, καὶ γῆρας ἀρετῆς μαρτυρεῖ, δι' ὀλιγωρίας παρεμπεσόν. πᾶς δ' ὁ σοφὸς ἔρως ἐπὶ τὸ νέον ἐπέσπαται, μηδέπω τῶν λογισμῶν ἐν αὐτῷ περὶ ἃ βλάπτονται κείσιν ἐχόντων. ἢ νόμος ὅδε, πᾶσαν μὲν ἀμορφίαν πονηρίας εἶναι κατάκριτον. ἐπὶ δ' ὡς ἀγαθὸν ἐπαινεῖσθαι τὸ καλόν. ἀλλά τοι κατὰ τὸν μέγαν ἀληθείας θεσπέσιον Ὁμηρον,

Εἶδος, τὸ ἀκιδνότερος πέλει ἀνήρ;
Ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεσι στέφει. οἱ δέ τ' ἐς αὐτὸν
Τερπόμενοι λεύσσουσιν, ὅδ' ἀσφαλέως ἀγορεύει,
Αἰδοῖ μιγνύμενον. μετὰ δ' ὀφθεὶς ἀγερωχόωσιν.
Ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ, θεὸν ὡς εἰσορόωσι.

καὶ πάλιν εἰπέ που λέγων,

Οὐκ ἄρα σοί γ' ἐπιείδεϊ, καὶ φρένες ἦσαν.

Ἀμείλιξ τὸ καλὸν Νιρέως ὁ σοφὸς Ὀδυσσεὺς πλέον ἐπαινέ-

virtutis sese vocant amatores: ob quæ mihi sæpe accidit vt in cachinnos erumpam. Quare ô venerandi philosophi, quod iam longo tempore sui experimentum præbuit. quale sit, cui canities conueniens, & senectus virtutis dat testimonium, per negligentiam dimittitis? omnis autē præclarus ille amor in iuuenem concitatur, cùm vis ratiocinandi nondum habeat ad quæ iudiciū conuertat: An lex hæc est, vt omnis quidem deformitas prauitatis damnetur, quod verò pulchrum est, id statim tanquam bonum laudetur? At iuxta magnum illum veritatis interpretem Hómerum,

Alius pulchro minùs enitet ore,
At formam eloquio Deus ornat, eúmque tuentur
Læti omnes: suaui intrepidus commixta pudore,
Hic fatur, medióque in cœtu præstat honore.
Pérque vrbem aspiciunt gradientem numinis instar.

Rursum alibi dixit.

At tibi formoso sub corpore nulla fuit mens.

Certè formoso illo Nireo cordatus Vlysses magis lau-

τω. πῶς οὖν φρονήσεως μὲν,
ἢ δικαιοσύνης, τῶν τε λοιπῶν
ἀρετῶν, αἱ τελείοις ἀνδράσι
σύγκλημον εἰλήχασι τάξιν, ἀν-
δρὸς ἔρως ἐνδέχεται, τὸ δ' ἐν παι-
σὶ κάλλος ὀξυτάτας ὁρμὰς πα-
ρ' αὐτῶν ἐγείρει; παιν γοῦν ἐρᾶν ἔ-
δει Φαίδρε διὰ Λυσιαν ὦ
Πλάτων, ὃν προὐδωκεν, ἢ τὸν
ἀρετὴ φιλεῖν Αλκιβιάδου εἰκὸς
ἦν, διότι ἠκρωτηριάζε τὰ Θεῶν
ἀγάλματα, ἢ τὸν ἐν Ελευ-
σῖνι τελετὸν αἱ παρὰ πόδα
ἐξορχούμεναι φωναί. τίς ἐρασὴς
ὁμολογεῖ ἡδύσθαι, προδιδομέ-
νων Αθηνῶν, ἢ Δεκελείας
ὀπτιχιζομένης, καὶ βίου τυ-
ραννίδα βλέποντος; ἀλλ' ἄχρι
μὲν οὐδέπω κατὰ τὸν ἱερὸν
Πλάτωνα πώγωνος ἐμμανθά-
νετο, πᾶσιν ἐπέρασος ἦν. μετα-
βαὶς δ' ἀπὸ τῆς παιδὸς εἰς τὸν
ἄνδρα, καθ' ἣν ἡλικίαν ἡ τέως
ἀτελὴς φρόνησις ὁλόκληρον
εἶχε τὸ λογισμόν, ὑπὸ πάντων
ἐμισεῖτο. τί δὴ παθοῦσαι αἰσχρὸς
ὀνόματων ὀπιγραφόντες αὐ-
τὰς, ψυχῆς ἀρετὴν λέγουσι
τὴν τοῦ σώματος εὐπρέπειαν,
οἱ φιλόνεοι μᾶλλον, ἢ φιλόσο-
φοι; καὶ ταῦτα μὲν ἡμῖν ὑπὲρ
τοῦ μὴ δοκεῖν ὀπισθόνων ἀνδρῶν
φιλαπεχθήμονως μνημονεύειν,

datur. Quo pacto igitur sa-
pientiæ quidē, aut iustitiæ, cæ-
terarúmq; virtutū, quæ cum
perfectis viris cōsortē nactæ
sūt ordinē, nullus amor inces-
sit, illa verò quę pueris inest
forma vehemētissimos affe-
ctuū impetus excitat? Prorsus
igitur Phędrū ô Plato amare
oportebat propter Lysiam,
quem prodidit: aut Alcibia-
dis virtutē diligere par erat,
quia Deorum statuas muti-
labat, & in sacris Ieusinijs
inter potandum voces my-
steria produnt. Quis confi-
tetur se amatorem factum
esse, cùm Athenæ proderen-
tur, & Decelia muris cinge-
retur, & vitæ tyrannidem vi-
deret? At donec quidē barba
nondum, iuxta sacrum il-
lum Platonem, obsitus erat,
omnibus fuit amabilis. Sed
postquam à puero in virum
trāsiit, qua ætate intellectus,
qui hactenus fuerat imper-
fectus, integrā ratiocinandi
vim obtinebat, ab omnibus
odio habebatur. Quid igitur
turpibus affectibus vocabu-
lorū inscribētes verecundiā,
animi virtutē appellant cor-
poris elegātiā, iuuenū isti a-
matores magis quā sapientiæ?
Atq; hæc quidē à nobis dicta
sufficiant, ne clarorū virorū
nimis inuidiosè mentionem
facere videamur. Parumper
ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήσθω. μικρὰ

δ' ἀπὸ τῆς ἄγαν ἀκουσῆς ἐπὶ τὴν ὑμετέραν ὦ Καλλικρατίδα καταῤῥᾳ ἡδονὴν, ὑπὸ δείγματι παιδικῆς χρήσεως πολὺ τὴν γυναικείαν ἀμείνονα. καὶ τοῦτο μὲν A πρῶτον, ἐγὼ πᾶσαν ἀπόλαυσιν ἡγοῦμαι τερπνοτέραν εἶναι, τὴν χρονιωτέραν. ὀξεῖα γὰρ ἡδονὴ παραπίπτει, φθάνουσα πρὶν ἢ γνωσθῆναι πεπαυμένη. τὸ δὲ εὐφραῖνον, ἐν τῷ παρέλκοντι χρείττον, ὡς εἴθε καὶ ἡμῖν μακρὰς ἀφθιτομίας ἡ μοιροκλόθος ἔνημεν ἐπεκλωσε μοῖρα, καὶ τὸ παῖδας ἀπὸ συνεχοῦς ὑγιείας, μηδεμιᾶς λύπης τὴν διαίσιαν ἀνυπερωθήτους. ἑορτὴν γὰρ ἄν, B εἰ πανήγυριν τὸν ὅλον χρόνον ἠγόμεθα. ἀλλ' ἐπὶ τῶν μειζόνων ἀγαθῶν ὁ βάσκανος δαίμων ἐνέμεσησεν, ἵνα τοῖς παροῦσιν ἥδιστα τὰ παρέλκοντα. γυνὴ μὲν οὖν ἀπὸ παρθένου μέχρις ἡλικίας μέσης, πρὶν ἢ τελέως τὴν ἐχούσαν ῥυτίδα τῷ γήρᾳ ἐπιδρομεῖν, εὐάγκαλον ἀνδρὸς ὁμιλημα. κἂν παρέλθῃ τὰ τῆς ὥρας, ὅμως ἡ ἐμπειρία ἔχει τι λέξαι τῶν νέων σοφώτερον. εἰ δ' εἰκοσιν ἐτῶν ἀποπειρῶν παῖδά τις, αὐτὸς ἔμοιγε δοκεῖ παιχτέον, ἀμφίβολον Ἀφροδίτην μεταδιώκων. C

autè à vehementiori ſtudio, ad veſtram Callicratida, voluptatem deſcendens, oſtendã puerorũ cõſuetudine muliebrẽ multò eſſe potiorẽ. Ac primũ, omnem ego delectationem cẽſeo iucũdiorẽ eſſe, quæ diuturnior eſt: ſiquidem voluptas quæ celerrimè præteruolat, priuſquam ſenſu percipiatur, deſinit. Id verò quod oblectat eo præſtãtius, quò magis abũdat. Vtinã & vitæ longos terminos parca illa Parca nobis præfiniuiſſet, totúmque hoc ſpatiũ perpetua eſſet ſanitas, quæ mentis edaci moleſtia vacaret. Nam quaſi feſtum, & celebritatem aliquam totum hoc tempus duceremus. Verùm poſtquã malignus dæmon maiora bona nobis inuidit, in præſentibus vtique rebus, dulciſſima illa ſunt quæ protrahuntur. Itaque mulier à virginitate ad mediam vſque ætatem, priuſquam extrema illa ſenectutis ruga incurſet, viris amplexu digna eſt conſuetudo, ac quanuis præterierit venuſtas, experientia tamen habet aliquid dictu ſapientius quàm iuuenes. At verò ſiquis puerũ viginti annorũ aggrediatur, is mihi affectione pathica laborare videtur, ambiguã venerẽ ſectãdo. Nã & duri ſũt membrorũ σκληροὶ γὰρ οἱ τῶν μελῶν

ἀπαλδρωθέντες ὄγκοι. καὶ βαρὺ μὲ αὖτὶ τοῦ πάλαι μαλακοῦ πυκάδων ἰούλοις τὸ γήθεον. οἱ δ' εὐφυεῖς μηδὲ θριξίν, ὥσπερ εἰ ῥυπῶντες. ἆδ' ὅτι τούτων ἀφανέστερα, τοῖς πεπειρακόσιν ἡμῶν εἰδέναι παρείημι. γυναικὶ δ' ἀεὶ πάσῃ, καὶ τὸ χρῶμα τοῦ σπίλβει χάρις, καὶ δαψιλεῖς μὲ ἀπὸ τῶν βοστρύχων τῆς κεφαλῆς ἕλικες, ὑακίνθοις τὸ κάλλος ἀπεικάζουσιν ὅμοια πορφυρεττόντες. οἰμᾠ, σπινθῆροι κέχυνται, μεταφρένων κόσμος. οἱδὲ, παρ' ὦτα, καὶ κροτάφοις, πολὺ τῶν ἐν λειμῶνι οὐλότεροι σελίνων. τὸ δ' ἄλλο σῶμα, μὴ δ' ἀκαρῆ τειχὸς ἀυταῖς ἐσοφυομένης, ἠλέκτρου φασὶν, ἢ σιδωνίας ὑέλου διαφεγγέστερον ἀπαστράπτει. τίδ' οὐχὶ τῶν ἡδονῶν καὶ ταῖς αὐτιπαθείαις μεταδιωκτέον, ἐπειδὰν ἀρίστου τοῖς διατεθεῖσιν οἱ πάροντες συφραίνωνται; χρὴ δὲ οὐ κατὰ ταὐτὰ τοῖς ἀλόγοις ζώοις τὰς μονήρεις διαστείβας ἀσμενίζομεν, ἀλλά πως φιλεταίρῳ κοινωνίᾳ συζυγέντες, ἡδίω τάττε ἀγαθὰ σὺν ἀλλήλοις ἠρόμεθα, καὶ τὰ δυσχερῆ κουφότερα μετ' ἀλλήλων. ὅθεν εὑρέθη βάπτεα κοινὰ, καὶ φιλίας μεσίτην

shori iã adulti & viriles, atq; asperum quidẽ, pro eo quod molle fuit olim, obsitũ crebra lanugine mentum, & femora pilis pullulantia quasi squallerent. Quæ verò sunt his occultiora, vobis, qui periculum eius rei feciſtis, cognoſcenda relinquo. In omni autem muliere, ſemper colotis reſplendet gratia, & largæ cirrorum capitis texturæ, perinde ac pulchrè florentes hyacinthi, nigricãtes, aliæ quidem per tergũ effunduntur, ſcapularũ decus, aliæ verò ſecundum aures, & tempora, multò quàm in pratis apium eſt, criſpiores. Reliquum verò corpus, ne minimo quidẽ ipſis ſubnaſcente pilo, Electro, vt aiunt, aut vitro Sidonio lucidius effulget. Cur autem non & mutuos voluptatũ affectus perſequar quãdoquidẽ ex æquo cum ijs qui agendo afficiuntur, patientes quoque oblectantur? Ferè enim non vt bruta animantia, ſolitarias commorationes amamꝰ, ſed amica ſocietate coniuncti, & quę bona ſunt, inter nos mutuo iucundiora, & aduerſa, inter nos mutuo leuiora ducimus. Vnde & inuenta eſt menſa communis, & appoſita amicitiæ mediatrice illa, debitam ventri voluptatem adſaπτζαν παραθέωνοι, γαστρὶ

τὴν ὀφειλομένην ἀπομερξάμην
ἀπόλαυσιν, ἢ μοι τὸ θάσιον,
εἰ τύχοι, πίνοντες οἶνον, κἄδε καθ'
αὑτὸν τὸ πελυτιλῶν παμπλά-
σμασι σιτίων, ἀλλὰ δεῖ περ- A
πνὸν ἑκάστῳ τὸ μετ' ἄλλων καὶ
τὰς ἡδονὰς κοινωσαμένοις μᾶλ-
λον, εὐφραινόμεθα. αἱ μὲν οὖν
γυναικείαις συμβάσει, τὴν ἀπολαύ-
σεως ἀντίδοσιν ὁμοίαν ἔχουσιν. B
ἀλλήλαις γὰρ ἴσον διαδιδοῦσαι,
ἡδέως ἀπολλάττουσι, εἰς μὲν δί-
καιος Τειρεσίας παρεσκεύασεν, ὅτι
ἡ θήλεια τέρψις ὅλῃ μοίρᾳ
πλεονεκτεῖ τὴν ἄρρενα. χαλόν C
οἶμαι μὴ φιλαύτως ἀπολαῦ-
σαι θελήσαντας, ὅπως ἰδίᾳ τι
χρηστὸν ἀποίσονται πορεύσιν, ὅλως
παρὰ τὰ λαμβάνοντας ἡδονὴν,
ἀλλ' ἐπεῖνο μελετῶντας, ἃ πυ- D
χάνουσιν αὐτοπαραχρῆν ὅμοια.
τοῦτο δ' ἂν αὖ ὅτι παίδων εἴποι τις, οὐχ οὕτω μέμηνεν. ἀλλ'
ὅμως, διαδοὺς ἢ νομίζῃ ποτὲ ταῦτα, τὴν ἡδονὴν ἀκαίρετον λα-
βὼν, ἀπέρχεται. τῷ δ' ὑβει- E
σμένῳ, κατ' ἀρχὰς μὲν ὀδυναι, καὶ
δάκρυα μικρὸν δ' ὕστερον χρόνου
τῆς ἀληθοῦς χαλασάσης,
πλέον ὧν φασιν ἡδὺν αὖ ὀχλή-
σειας. ἡδονὴ δ' ἡδὺ ἁπανταχοῦ. εἰ δ'
ἔστι τι καὶ πικρότερον εἰπεῖν,
ἔστω· ὃν Ἀφροδίτης τιμῶμεν,

metimur, non soli Thasium,
si contingat, bibentes vinum,
neque singuli per se precios is
cibis nos implentes, sed illud
videtur delectabile, quo quis-
que cum alio fruitur. Ac vo-
luptatibus inter nos communi-
catis, maiori lætitia affi-
cimur. Illi igitur cum mulie-
ribus congressus simile de-
lectationis permutationem ha-
bet. Nam illi sese mutuo æqua-
liter afficientes, maiori cum vo-
luptate digrediuntur: nisi Ti-
resiæ iudici est attendendum,
quòd videlicet muliebris de-
lectatio, tota parte masculã
superat. Honestum autem esse
arbitror, nõ nimio sui amore
frui volẽdo, quo pacto pri-
uatim aliquid commodi au-
ferãt, spectare, totã ab aliquo
voluptatẽ accipientes, sed
illo, quod percipiunt diuiso,
similia retribuere. Atqui ne-
mo adeò insanus est, qui hoc
de pueris possit dicere. Sed
alter quidẽ affect⁹, quocũq;
tãdẽ modo hæc existimat, e-
eximia voluptate percepta a-
bit: illi verò qui cõtumeliã
hãc pass⁹ est, principio quidẽ
dolores & lachrymæ oborì-
untur, verùm vbi per tempus
paulũ remisit, nequaquam vt
aiũt maiorẽ molestiã intule-
ris: voluptas autẽ ne vlla qui-
dẽ est. Quòd si aliquid etiã
curiosi⁹ oportet dicere, opor-
tet autẽ in Veneris delubro,

γυναικὶ μᾶλλον ὦ Καλλιχρατίδα, καὶ παιδικώτερον χρώμενον, ἔξεστιν συμφραδῶσαι, διπλασίας ἀπολαύσεως ὁδοὺς ἀνοίξαντα. τὸ δ' ἄρρεν, οὐδενὶ βόσκῳ χαίζεται θήλειαν ἀπόλαυσιν. ὥσ' εἰ μὲν ἡμῖν ἀρέσκειν δύναιτο, πρὸς ἀλλήλους ἂν ἡμεῖς ἀποτειχοσώμεθα. εἰδὲ τοῖς ἄρρεσιν συμφερτεῖς αἱ μὴ ἀρρένων ὁμιλίας, πρὸς τὸ λοιπὸν ἐρᾶτωσαν ἀλλήλων καὶ γυναῖκες. ἄγε νυν ὦ νεώτερε χρόνε, καὶ τῶν ξένων ἡδονῶν νομοθέτα, καινὰς ὁδοὺς ἄρρενος ζυφῆς ὀπυιόνσας, χαίρουσι τὴν ἴσην ἐξεύρασαι καὶ γυναιξίν. ἀλλήλαις ὁμιλησάτωσαν, ὡς ἄνδρες. ἀσελγῶν δ' ὀργάνων κοσμήσασθαι τέχνασμα, ἀνδρῶν περίσσιον αἴνιγμα, κοιμάσθω δ' γυνὴ μὴ γυναικὸς, ὡς ἀνήρ. τὸ δ' εἰς ἀκόλαστον ἀνοίκειον ἦκον ὄνομα, αἰσχύνομαι καὶ λέγειν, τὴν τριβακὴν ἀσελγείας, αὐδᾶν τολμήσω. πᾶσα δ' ἡμῶν ἡ γυναικωνῖτις, ὅσῳ φιλανδρίας, αὐδρογύνους ἔρωτας ἀχθεσθεῖσα. καὶ πόσῳ χρεῖττον εἰς ἄρρενα βύθιον βιάζεσθαι γυναῖκα, ἢ τὸ γυναῖον ἀνδρῶν, εἰς γυναῖκα θηλυνέσθαι. τοιαῦτα συστένων μεταξὺ παθυνόμενος ὁ Χαρικλῆς ἐπαύ-

muliere licet Callieratida, pueri modo vtēdo delectari, aperta illius fruendæ duplici via. Nullo enim modo masculus muliebrem voluptatē præbet. Quare siquidem & vobis placere possunt mulieres, nos alij in alios munitionem extruamus. Si verò masculos cum masculis cōgredi decet, mulieres quoque sese mutuo in posterum ament. Age nunc ô iunior ætas, & nouarum voluptatum legislatrix, posteaquā nouas masculæ mollitiei vias excogitasti, parem quoq; mulieribꝰ largire potestatem. Congrediantur & illę inter se, quemadmodum viri: cōmisso autē lasciuorum instrumentorum machinamento, prodigioso feminis ex pertium ænigmate mulier cum muliere concumbat, vt vir. Et quod in aurē rarò venit vocabulum, pudet etiam dicere, illiꝰ Tribadum obscœnitatis, impudenter agitetur. Omne verò gynæceum nostrum, sit Philænis, semimares quosdam amores turpiter vsurpans. Et quanto melius eō in masculam libidinem cogi mulierē, quàm generosum illum virorum animum in mulierem effœminari? Talia cū magna contentione, inter dicendum indignatus, postquam dixisset Charicles finem fecit,

σατο, δεινόν τι καὶ σπειῶδες ἐν τοῖς ὄμμασιν ὑποβλέπων. ἐφ-
κει δέ μοι καθαρσίῳ χρῆσθαι περὶ τῶν παιδικῶν ἐρώτων.
ἐγὼ δ', ἡσυχῇ μειδιάσας, καὶ
πρὸς τ' Ἀθηναῖον ἠρέμα τὸ ὀ-
φθαλμῷ παραβαλών, παιδιᾶς
ἕφην καὶ γέλωτος ὦ Καλλιχρατί-
δα, δικαστὴς καθεδεῖσθαι περὶ-
δοκήσας, εἰ οἷόν ὅπως νῦν τὸ
Χαρικλέους δεινότητος ἐπ-
ανορθωτέρειν ἤγμαι. σχεδὸν γὰρ
ὡς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ περὶ φόνου καὶ
πυρκαϊᾶς, ἢ νὴ Δία φαρμάκων
ἀγωνιζομένου, οὕτως ἐπα-
θόμαθο. καιρὸς ἂν οὖν, εἰ πῇ
καὶ πρότερον, ἀπαντῆν σε ταῖς
Ἀθήναις. Περικλέους μὲν πειθῶ,
καὶ τῶν δέκα ῥητόρων τὰς Μα-
κεδόσιν ἀνθρωπισμένας γλώσ-
σας, ἐνὶ τῷ σῷ λόγῳ διατεί-
νασθαι, μᾶς τῶν ἐν πυκνὶ δημη-
γοριῶν ἀναμνήσθητι. μικρὸν
οὖν ὑπορρὰς ὁ Καλλιχρατίδας,
ἐῴκει δ' ἀπὸ τοῦ προσώπου
μοι τεκμαιρόμενος, καὶ λίαν
ἀγωνίας μεστὸς εἶναι, λόγων ἀ-
μοιβαίων ἐναρχέτην. εἰ γυναι-
ξὶν ἐκκλησία, καὶ δικαστήρια, καὶ
πολιτικῶν πραγμάτων σφῷν
μετουσία, στρατηγὸς ἄν, ἢ πρε-
σβὺς ἐκπεπρεσβεύκεσαν, καὶ σε
χαλκῶν ἀνδριάντων ἐν ταῖς
ἀγοραῖς ὦ Χαρίκλεις ἐτίμων.

horrendum & ferinum oculis intuens. Videbatur autem mihi & expiatione vti cõtra masculos amores. Ego verò tacitè subridens & sensim oculos in Athenienſem conjiciens: lusus, inquam, & risus, Callicratida, iudicem consedisse me arbitratus, nescio quo pacto Charicles vehementia ad seriascogitationes adductus sum. Propemodum enim quasi in Areopago de cæde, atque incendio, aut per Iouem etiam de veneficio lis esset, animo fuit supra modum commoto. Tempus igitur, si vnquam antea fuit, nunc maximè est, vt Athenas repetas: Periclis autem suadelam, & decem illorum rhetorum linguas cõtra Macedonas armatas, vnica tua oratione exerceas, actionum earum quæ in Pnyce haberi cõsueuerunt, vnam aliquam recordando. Postquã igitur paulũ hæsisset Callicratidas (videbatur autem mihi ex facie conijcienti, contentionis esse plenus) aduersariam orationẽ orditur. Si mulierib⁹, inquit, concionum, & fori, cæterarúmq; ciuilium rerum concessa esset cõmunicatio, dux & præses illarum creatus fuisses: ac te statuis æneis per fora passim positis, Charicles, cohonestarent.

χεδὸν γὰρ ἢ ἐμοὶ αὐτῷ περὶ αὐτῆς, ὁπόσῃ περιέχειν καὶ σοφίαν ἐδόκουν, εἴ τις ἀκριβῶς τὸν τοῦ λέγειν ἔρωτα ἐξήτασεν. οὕτω μὴ παρρησίας ἂν εἶπον. οὐκ ἂν Σπαρτιάτας ἀνδραγαθισμένους Τελέσιλλα, διὰ ἣν ἐν Ἄργει θεὸς ἀριθμεῖται γυναικῶν Ἄρης. καὶ τὸ μελιχρὸν αὔχημα Λεσβίων Σαπφοῦς, καὶ τῆς Πυθαγορείου σοφίας θυγάτηρ Θεανώ. τάχα δ' οὐδὲ Περικλῆς οὕτως Ἀσπασίᾳ συνηγόρησεν. ἀλλ' ἐπειδήπερ εὐπρεπὲς ἄρρενας ὑπὲρ θηλειῶν λέγειν, εἰπωμὲν καὶ ἄνδρες ὑπὲρ ἀνδρῶν. σὺ δ' ἵλεως Ἀφροδίτη γένοιο. καὶ γὰρ ἡμεῖς τὸν ἔρωτα τιμῶμεν. ἐγὼ μὲν οὖν ἐνόμιζον ἄχρι παιδιᾶς, ἱλαρᾶς τοῦ ἔχειν ἡμῶν φειδοῦς. ἐπεὶ δ' οἱ παρὰ τούτου λόγοι καὶ φιλοσοφεῖν ὑπὲρ γυναικῶν ἐπανώρθωσαν, ἀσμένως τοῦ ἀφορμῆς ἥψαμην. μόνος γὰρ ὁ ἀρρὴν ἔρως κοινὸν ἀρετῆς, καὶ ἡδονῆς ὄντως ἔργον. εὐξαίμην γὰρ ἄν, εἰ ὑπῆρ ἐμοῦ ἐν δυνατῷ, τοῦ ἐπικοῦ ποτε τῶν Σωκρατικῶν λόγων πλατανίστου, Ἀγραύλειας καὶ Λυκείου δεύτερον ξυντυχέσθαι, ἐγγὺς ἡμῶν ἐστάσαι ἢ πτυκτὴν ἔδραν

Fermè enim ne ipsæ quidem pro se ipsis, quæcunque sapientia præcellere videntur, siquis ipsis dicendi potestatem permitteret, cum tanta contentione dicerent. Non illa quæ contra Spartanos armata processit Telesilla, propter quam Mars inter mulierum Deos numeratur Argis. Non mellita illa, qua se Lesbus iactat Sappho, & Pythagoricæ doctrinæ filia Theano, fortassis neque Pericles ita Aspasiæ patrocinatus esset. At siquidem mares decet pro fœminis dicere, dicamus & viri pro viris. Tu verò propitia Venus esto. Etenim nostrum Amorem veneramur. Ego certè putabam, iucundam hanc disputationem nostram ad iocum vsque esse processuram. Quia verò animaduerti istius orationem pro mulieribus etiam philosophari, libenter occasionem hanc arripui. Solus enim masculus amor, commune virtutis, ac voluptatis est opus. Optarim autem, si id fieri posset, & platanum illam, quæ Sociaticos olim sermones auscultauit, arboré Academia & Lyceo fœliciorem prope nos stare, natam vbi Phædri fuit accubitus.

ἢ Φαίδρου προσανάκλισις ἐν,

ὥσπερ ὁ ἱερεὺς εἶπεν αὐτὸς, πλείστων ἀγαθῶν αἴτιος γενέσθαι. αὐτὴ ταχα αὖ πατρὶ ἡ ἐν Δωδώνῃ φηγὸς ἐκ τῶν ἱερεδομένων ἱερὰ ἀπορήξασα φανῇ, τὸν παιδικὸς ἐυστομίαν ἔτι ὄντας, ἐπὶ τῷ καλῷ μεμνημένη Φαίδρου. καλῶν ἐπὶ τῷδε ὁμίχιον, ἢ γὰρ πολλὰ μεταξὺ ὀρέα τε σκιόεντα, θαλάσσας τε ἠχήεσσας, ξένοι τε ἐσμὲν ἀλλοτρίας γῆς ἀπειλείμμεθα, καὶ πλεονέκτημα Χαρικλέος ἐστὶν ἡ Κνίδος ὥρως τάλησιν· ἀτὰρ ἡμεῖς γε δώσομεν, εἰ αὐτὸς ὀκνῳ μόνον ἡμῖν σὺ δαίμον ἐφάνῃς, χαμείας παύσηδι, χιλίας ἐυγνάμων, ἱερὸς αὖτε μεγάλων ἔρως, ἀκακον νήπιον, ὁπόσα ζωγράφων παίζουσι χεῖρες, μὴ ὃν ἡ θεοτόκος ἐγκύμονα ἀρχὴν, τέλειον εὐθὺ τεχθέντα. σὺ γὰρ ἐξ ἀφανῶς καὶ κεχυμένης ἀμορφίας τὸ παῖ ἐμόρφωσας. ὥσπερ οὖν ὅλῳ κόσμῳ τάφον τινὰ καινὸν ἀφεὶς ὢν τὸ περικείμενον χάος, ἐκεῖνο μὲν ἐς ἑαυτοῦ ταρτάρου μυχοὺς ἐσυγάδευσας, ἔνθα ὡς ἀληθῶς σιδήρειαί τε πύλαι, καὶ χάλκεος οὐδὸς, ὅπως ἂν ἀῤῥήκτου δεσμοῦ φεύγοις, τῆς ἐμπαλιν ὁδοῦ ἐρήμην. λαμπρῷ δὲ φωτὶ τὸν ἀμαυρὸν νύκτα πετάσας,

quemadmodum sacer ille vir dixit, gratia præditus plurima. Fortassis ipsa quoque, vt fagus illa Dodonea, ex ramis sacram rumpens vocem, puerorum amores prædicaret, memor adhuc formosi illius Phædri. Verùm quia fieri illud non potest, Nam quàm multi medij, inter vtrosque, Montes vmbrosi, & resonantes æquoris vndæ: hospitésque in terra aliena relicti sumus, magnúmque Charicli momentum affert Gnidus: veritatem tamen metu victi non prodemus. Tu modò nobis ætherie Deus, in tempore assiste, amicitiæ fautor, & arcanorũ sacerdos Cupido, nequaquam prauus infans, qualem pictorum manus iocando fingunt, sed quem primario semine Principium procreauit, perfectum protinus editum. Tu enim ex obscura, atque confusa deformitate, Vniuersum hoc formasti. Proinde sublato, tanquam communi totius mundi sepulchro, circunfuso illo chao, illùd quidem in vltimi Tartari secessus fugasti, vbi verè stant Ferrati postes, atque ærea limina portis, vt insuperabili addictum custodiæ, à reditu prohibeatur. Splẽdidæ autẽ luci obscura nocte prætenta,

παντὸς ἀψύχου τε, καὶ ψυχῆς ἔχοντος ἠθῶν δημιουργός. διαιρέτου δ' ἐγκεράσας ὁμόνοιαν ἀνθρώποις, τὰ σπέρματα φιλίας παθῶν σώσωσας, ἵν' ἐξ ἀκακου καὶ ἀπαλῆς ἔτι ψυχῆς ἡ ἕωθεν συνεκτρεφομένη, πρὸς τὸ τέλειον ἀνδρώσῃ. γάμοι μὲν γὰρ, διαδοχῆς ἀναγκαίας εὕρημα καὶ φάρμακα. μόνος δ' ὁ ἀρρένων ἔρως, φιλοσόφου καλὸν ὄντι ψυχῆς ἐπίταγμα. πᾶσι δὲ τοῖς ἐκ τοῦ περιόντος εἰς εὐωρέπειαν ἡσκημένοις, ἔπεται τιμὴ πλείων, ἢ ὅσα τῆς παρ' αὐτὰ χρείας ἐπιδεῖται. καὶ πάντη τὸ ἀναγκαῖον τοῦ καλοῦ κρεῖττον. ἄχρι μὲν οὖν ὁ βίος ἀμαθὴς ἦν, οὐδέπω τὸ καθ' ἡμέραν πρὸς τὸ βέλτιον εὐσχολῶν, ἀγαπητῶς ἐπ' αὐτὰ τὰ ἀναγκαῖα συνετέλλετο. τὸ δὲ ἀμαθὲς διαίτης ἐπεῖχον ὁ χρόνος, οὐ παρέχων εὕρεσιν. ἐπειδὴ δὲ αἱ μὲν ἐπισωσμέναι χρεῖαι πέρας εἶχον, οἱ δὲ τῶν ἐπιγινομένων ἀεὶ λογισμοὶ τὰ ἀναγκαῖα ἀφεδέντες ἀνεχώρουν, ἐπινοεῖν τι τῶν χρηστῶν, ἐκ τούτου κατ' ὀλίγον ἐπιτηδεύειν συνήθιζον. τοῦτο δ' ἡμῖν ἀπὸ τῶν ἐντελεστέρων τεχνῶν ἔνεστιν εἰκάζειν. ἀυτίκα πρῶτοι τινὲς ἀνθρωποι γεγόμενοι, omnium & anima carẽtium, & animam habentium opifex fuisti. Præcipuam verò hominibus concordiam infundendo, graues illos amicitiæ affectus coniunxisti, vt ex anima malitiæ adhuc experte, & tenera, connutrita beneuolentia in virilem perfectionem consummaretur. Nam inuentum quidem est cõiugium, necessariæ successionis remedium Solus verò amor masculus, animi Philosophici pulchrum est mandatum. Omnia verò ea quæ ex integro ad decorem exercitatione prouehuntur, plus honoris cõsequuntur, quàm ea quæ præsenti necessitate opus habent. Atq; omnino honestum necessario est prastabilius. Itaq; quãdiu rudis fuit hominum vita, nondum quotidiana experiẽtia, quod melius est, per ocium quærendo: æquo animo in rerum necessariarum vsum se contrahebat: cùm melioris viuendi rationis, vrgens tẽpus, inuentionem nõ suppeditaret. Postquam verò vrgentes rerum necessariarum vsus finem capiebant, ac posterorũ cogitationes à necessitate liberatæ, occasiones captabant res meliores comminiscendi, exinde paulatim scientiæ accreuerunt. Cuius rei argumenta ex absolutissimis artibus capere licet. Primi homines vt primùm creati fuêre,

τῶ καθ' ἡμέραν λιμοῦ φάρμακον ἐζήτουν. ἐπεὶ δ' ἀλισκόμενοι τῇ ὥρᾳ τὸ παρὸν ἐνδεία, τῆς ἀπορίας ἐκ ἐόντες ἐλέσθαι τὸ βέλτιον, πῶ εἰκαίαν πόαν ἐστοῦντο, καὶ μαλθακὰς ῥίζας ὀρύττοντες, καὶ τὰ πλεῖστα δρυὸς καρπὸν ἐσθίοντες. ἀλλ' ἡ μὲν, ἄλογοις ζώοις μὴ χρόνον ἐπέρρεφε. ἀπορεῖν δ' ἤρξατο, καὶ κρίθῆς εἴδον αἱ γεωργῶν ἐπιμέλειαι, ἐυρᾶται κατ' ἔτος σπειρόμενα, καὶ ἐ δ' μανεὶς ἂν εἴποι τις, ὅτι δρῦς, σάκχαρ ἀμέλγων. τί δ' ἂν ἐν ἀρχῇ μὴ ἐνδυτὰ τῷ βίῳ, σκέπης δεηθέντες ἀνθρωποι, νάκη, θηρεία δείραντες, ἠμφιέσαντο, καὶ ἀσπίλυγας ὀρῶν, κρύους καταδύσεις ἐπενόησαν. ἢ παλαιρίζων, ἢ φυτῶν αὖλοι κοιλώματα. πῶ δ' ἀπὸ τούτων μίμησιν, ὅπῃ τὸ κρεῖττον ἀεὶ μετάγοντες, ὕφηναν μὲν ἑαυτοῖς χλανίδας, οἴκοις δ' ὠκίσαντο. καὶ λευκότητος αἱ ὦρῃ ταῦτα τέχναι τὸν χρόνον λαβεῖν διδάσκαλον, αὐτὴ μὲν λιτῆς ὑφῆς, τὸ κάλλιον ἐποίκιλαν. αὐτὴ δ' ἐυτελῶν δωματίων, ὑψηλὰ τέρεμνα, καὶ λίθων πολυτέλειαν ἐμηχανήσαντο, καὶ γυμνὰ τοίχων ἀμορφίαν ἐυανθέσι βαφαῖς χρωμάτων κατέ-

contra famem quotidianam remedium quærebant. Tum præsenti indigentia cõpulsi, cùm per inopiã cõsilij, quod melius erat, eligere nõ liceret, trita herba vescebantur, modò molliores radices effodiendo, modò plerumque quercus fructũ comedendo. At posterior ætas, hæc brutis animantibus edēda abiecit. Sationem autem frumenti & hordei agricolarũ diligẽtia inuenit, reperta ratione, qua quotãnis illa renascerentur. Ac neque insanus quispiam dixerit quercum esse aristā præstãtiorem. Quid autem? nonne ab ipso vitę initio homines tegumento indigentes vellera, feris excoriatis, induerũt, & speluncas montiũ, quas contra frigus subirent, excogitarunt? aut olim radicum, plantarúmue siccas cauitates? Sed sumptam ab his imitationem, in melius semper prouehentes, vestes sibi texere, & domos ædificare cœperunt. Sensim verò artes illæ quæ circa hæc versantur, tempus magistrum nactæ, pro vili panno, pulchriorem vestem variẽgarunt: próq; vilibus domunculis altas ædes, lapidúmq; magnificentiam fabricarunt, nudámque parietum deformitatem floridis colorum tincturis depinxerunt.

χρῆσθαι. πολλὴ ἑκάστη γε τούτων τῶν τεχνῶν, καὶ σπουδῆς, ἀφωνος ἔσα, καὶ βαθείαν σπιτιδειμύην λήθην, ὡς ἀπὸ μικρᾶς λύσεως καταμικρὸν εἰς τοὺς ἰδίους αὐέτειλεν ἀκτῖνας. ἕκαστος γὰρ εὑρών τι, παρεδίδου τῷ μετ' αὐτόν. εἶθ' ἡ διαδοχὴ τῶν λαμβανόντων, οἷς ἔμαθεν ἤδη προσιδεῖσα, τὸ ἐνδέον ἐπλήρωσε. μὴ δή τις ἔρωτας ἀρρένων ἀπαιτείτω παρὰ τοῦ παλαιοῦ χρόνου. γυναιξὶ γὰρ ὁμιλεῖν ἀναγκαῖον ἦν, ἵνα μὴ τελέως ἄσπερμον ἡμῶν φθαρῇ τὸ γένος. αἱ δὲ πικίλαι σοφίαι, καὶ φιλοκάλου ταύτης ἀρετῆς ἐπιθυμίαι, κόλις ἐσὼ τὰ μηδὲν ἑαυτοῦ ἀνίχνευτον αἰῶνος εἰς τοὔμφανὲς ἐμελλον ἥξειν, ἵνα τῇ θείᾳ φιλοσοφίᾳ, καὶ τὸ παιδεραστεῖν συναρμόσῃ. μὴ δῆτα Χαείκλεις, ὃ μὲν πρότερον εὑρητο, τοῦτο ἐπηνδεν αὖθις ὡς φαῦλον ἔνδυνε, μήδ' ὅτι τῶν παιδικῶν ἐρώτων αἱ γυναικεῖαι συνόδοι πρεσβυτέρους ἐπιγράφονται χρόνους, ἐλάττω δατέρων. ἀλλὰ τὰ μὲν παλαιὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων, ἀναγκαῖα νομίζομεν. ἃ δὲ αὖθις ἐνεχόλησας τοῖς λογισμοῖς ὁ βίος ἐπεξεῦρεν, εἰς ἐμοὶ γε ἀμείνω πεπτεῖον.

Verùm vnaquæq; harum artium & scientiarum, muta cùm sit, & obliuioni profùdè subiecta, tãquã à paruo occasu, paulatim in proprios exorta est radios. Vnusquisque enim à se aliquid repertum, posteriori tradidit: tum ista accipientium successio, semper aliquid ijs quę antea didicerat, apponendo, quod deerat expleuit. Nequis igitur amores masculos ab antiquis temporibus deposcat. Tum enim necesse erat cum mulieribus congredi, ne genus nostrum seminis penitus expers interiret. Variæ autẽ doctrinæ, & elegantioris huius virtutis cupiditates, vix tandem per tempus, quod nihil imperuestigatũ relinquit, in lucẽ venturæ erant, vt cum diuina philosophia, puerorum amores adolescerent. Quare Charicles, ne quod antea non fuit inuentum, sed postea excogitatũ, vt pote malum arguas. Neue ob id, quod puerorum amoribus muliebres cõgressus antiquioribus inscribuntur temporibus, minores alteros putes. Sed vetera quidem studia, putamus necessaria: sed quæ postea ratiocinationib⁹ vacans hominũ vita adinuenit, vt illis meliora, in pretio sunt habenda.

ἐμοὶ μὲν γὰρ ὀλίγου καὶ γελᾶν ἔμελλον ὁ Χαρικλείδης ἀλογα ζῶα, καὶ τὴν Σκυθῶν ἐρημίαν ἐπαινῶντος. ὀλίγου δὲ τοῦτο τὴν ἄγαν φιλονεικίας καὶ μετενόει, ἡνίκα μος ἔλεγεν. οὐδὲ γὰρ ὡς ἐναντία φθεγγόμενος, οἷς ἐπεχείρει λέγειν, ἐπελαμβάνω τῷ τῆς φωνῆς τόνῳ, τὸ ῥῆμα ἐκλέπτειν, ἀλλ' ἐπηρμένῃ φωνῇ λαρυγγίζων, ὡς ἐρῶσι φασιν ἀλλήλων λέοντες, οὐδ' ἄρκτοι, καὶ σύες, ἀλλ' αὐτῶν ἡ περὶς τὸ θῆλυ μόνον ὁρμὴ κρατεῖ. καὶ τί θαυμαστόν; ἃ γὰρ ἐκ λογισμοῦ δίκαιος ἄν τις ἔλοιτο, ταῦτα τοῖς μὴ δυναμένοις λογίζεσθαι δι' ἀφροσύνην οὐκ ἔνεστιν ἔχειν. ἐπεὶτοι Προμηθεὺς, εἴ τις θεῶν ἄλλος, εἰ νέαν ἐκάστῳ συνέζευξεν ἀνθρώπων, οὐκ ἂν ἔρημία, καὶ ὄρεσιν αὐτὸν ἐπῴκισεν, οὐδὲ ἀλλήλοις βοσκὰς εἶχον. ἐξίσου δὲ νῦν ἱεραὶ δειμάμενοι, καὶ μέσην ἑστίαν τῶν ἰδίων ἕκαστος οἰκῶν, τοῦτο τοῖς κοινοῖς ἐπολιτεύοντο νόμοις. τί δὲ παράδοξον, εἰ ζῶα τῆς φύσεως καταχρηστα μηδὲν, ὧν λογισμοὶ παρέχονται παρὰ τῆς προνοίας λαβεῖν ἀτυχήκοτα, περιαφῄρηται μὲν τῶν ἄλλων καὶ τὰς ἀρρένας ἐπιθυμίας;

Mihi verò propemodum in mentem venit, vt riderem modò, quũ Charicles bruta animantia & Scytharum solitudinem laudabat: imò ferè etiam præ nimia cõtentione eum quòd Græcus esset, pœnitebat. Neque enim veluti qui cõtraria loqueretur, quibus dicere aggrediebatur, dicta summisso vocis tono furabatur, sed elata voce proclamans, Haud amant, inquit, se mutuò leones, neque vrsi, aut sues, sed illos sola fœminei congressus cupiditas tenet. Ecquid hoc adeò mirum? Quæ enim ex ratiocinatione meritò aliquis capit, ea illis qui præ vecordia ratiocinari nequeunt, consequi non licet. Nam si Prometheus, vel Deorum quispiam alius, cuilibet animãti mentem humanam indidisset, non solitudo, non vita montana pasceret illos, neque promiscua pabula haberent: sed ex æquo nobiscũ templis ædificatis, & inhabitatis quisq; medijs priuatæ domus laribus, communibus regerentur legibus. Quid igitur mirum, si animalia naturæ damnata, quibus nihil eorum quæ ratio suppeditat, à Prouidentia accipere contigit, cum cæteris mascula libidine priuantur?

οὐκ ἐρῶσι λέοντες. οὐδὲ γὰρ φιλοσοφοῦσιν, οὐκ ἐρῶσιν ἄρκτοι. τὸ γὰρ ἐν φιλίᾳ καλὸν, οὐκ ἴσασιν. ἀνθρώποις δὲ ἡ μετ' ἐπιστήμης φρονήσεως ἐν τῷ πολλάκις πεῖρᾶσθαι τὸ κάλλιστον ἑλομένη, βεβαιοτάτους ἐρώντων ἐνόμισε τοὺς ἄρρενας. μὴ τοίνυν ὦ Χαρίκλῆς, ἀκολάστου βίου συμφορήσας ἐπεισοδίᾳ διηγήματα, χαρίζῃ τῷ λόγῳ τὴν σεμνότητος ἡμῶν κατατρίψῃ, μηδὲ τὸν ἀέρινον ἔρωτα τῷ νηπίῳ συναριθμεῖ. λογίζου γὰρ ὡς μὲν ἡλικίας, τὰ τοιαῦτα μεταμανθάνων. ὅρα δὲ ἂν λογίζου καὶ γε, ἐπειδήπερ καὶ πρεσβύτερον, ὅτι ἁπλοῦς ἐστὶν ὁ ἔρως, οὐκ εἰς μίαν ὁδὸν φοιτῶν, οὐδὲ ἑνὶ πνεύματι ταῖς ἡμετέρας ψυχὰς ἐρεθίζων. ἀλλ' ὁ μέν, ὡς ἂν οἶμαι κουφὴν νῆπια φρονῶν, ἀδενὸς αὐτῷ τὴν διάνοιαν ἡνιοχεῖν ἀναμένει λογισμοῦ, πολὺς ἐν ταῖς τῶν ἀφρόνων ψυχαῖς ἀθροίζεται. μάλιστα δ' αὐτῷ γυναικεῖοι πόθοι μέλουσιν. οὗτός ἐστιν ὁ τῆς ἐφημέρου ταύτης ὕβρεως ἑταῖρος, ἀκρίτῳ φορᾷ πρὸς τὸ βουλόμενον ἄγων. ἕτερος δ' ἔρως ὠγυγίων πατὴρ χρόνων, σεμνὸν ὀφθῆναι, καὶ παντοδαπὴν ἱερουργεῖται θέαμα,

Non amãt se mutuò leones: neque enim philosophantur. Non amant vrsi, quia quod est in amicitia pulchrũ nõ intelligunt. At hominum illa cum scientia coniuncta prudentia, ex eo quod sæpius fecerat periculum, optimum quod erat, eligens, masculos amores omnium firmissimos esse iudicauit. Quare noli Charicles, meretriciis proteruæ vitæ narrationibus cõportatis, grauitatem nostram nudo sermone insectari: nec cœlestem illum Amorem infanti illi annumerare. Sed tandem ætate, relictis alijs, ad huiusmodi studia transeundo, at certè nũc apud te considera, siquidem id non feceris priùs, quòd Amor duplex est Deus, nõ vna via ad nos ventitans, neque vno spiritu nostros animos incessens. Sed alter, vt arbitror, puerilia sapiens, cuius mentẽ nulla ratio gubernare potest, frequens in animis insipientium congregatur: atque ipsi muliebria potissimùm desideria curæ sunt. Et hic est quotidianæ istius contumeliæ socius, absque discrimine cuicunque volenti sese celeriter applicans. Alter verò Amor, priscorum pater temporum, visu graue, sacrúmque omninò spectaculum,

σωφρονούντων ταμίας παῖδων, ἅπαξ ταῖς ἑκάστου διανοίαις ἐμπνέει. καὶ λαχόντες ἵλεων τὸν δαίμονος, ἡδονῇ μὲν ἀρετὴ μεμιγμένῃ ἀπολαύομεν. διττὰ γὰρ ὄντως ἐστὶ τὸ δαιμόνιον πνεύματα πνέι ὁ ἔρως. ἑνὸς δ' ὀνόματος καὶ ἴσμεν τὰ παθήματα κεκοινώνηκε. καὶ γὰρ αἰδὼς, ὠφελείας μὲν καὶ εὐκλείας ἀμυθήτου δότις δαίμων. Αἰδὼς, ἣ τ' ἀνδρὸς μέγα σίνεται, ἣ δ' ὀνίνησιν. ἐμοὶ μὲν δὲ ἐοικέτω· γάμος ὅστις ἔην, ἀλλ' ὅτι γαμέειν εἰσὶ δύο. ἡ μὲν κεν ἐπαινέσειε νοήτας, ἣ δ' ὀπιθωκτή. διὰ δ' ἀνδιχα θυμὸν ἔχουσιν. ἡδέν οὐ παραδόξον, εἰ πάθος, ἀρετῇ κοινὴν προσηγορίαν ἔχειν ἔτυχεν, ὥστε ἔρωτα καλεῖσθαι, καὶ τὴν ἀκόλαστον ἡδονὴν, καὶ τὴν σωφρονοῦσαν εὔνοιαν. γάμους οὖν φησι τὸ μηδὲν οἴεσθαι, καὶ τὸ ἁπλοῦν τοῦ βίου φυγαδεύειν, ἵνα πῶς μειγνύωμεν ἄνθρωποι; ζηλωτὸν μὲν ὦν καὶ τὸν σοφώτατον Εὐριπίδην, εἰ δίχα τὰ θεῶν γυναικῶν συνόδου, φοιτῶντες ἐπὶ ἱερὰ, καὶ ναοὺς, ἀργύρου, καὶ χρυσοῦ τέκνα παρὰ τὰ δαίμονος ὠνούμεθα. ἀνάγκη γὰρ βαρὺ κατ' αὐχένα ζυγὸν ἡμῖν ὑπόδεσθαι,

promus temperatorum affectuum, blandum quiddam vniuscuiusq; mentibus inspirat. Tunc propitium nacti hunc Deum, voluptatem virtuti immixtam amplectimur. A Geminos enim reuera, iuxta Tragicum, spiritus efflat Amor. Vnum autem & commune nomen dissimiles affectus habet. Nam & Verecundia, vtilitatis pariter & damni anceps est Dea, B

Quæ simul & fructus homini, & mala plurima confert.

Neque vero vnicum est genus contentionum, sed C

Sunt gemina in terris, quibus altercantur in vnum

Mortales causæ, varia quoque mente trahuntur,

Hanc laudet prudens, damnandam reprobet illam.

Nihil igitur mirum, si affectæ virtuti cõmunem appellationem est sortitus, ita vt Amor vocetur, & flagitiosa illa voluptas, & modesta hæc beneuolentia. Nuptias igitur pro nihilo ducis, inquit, & fœmineum genus è vita expellis? D deinde quo pacto maneam homines? Beatum equidem esset ex Euripidis sapientissimi sententia, si absque illo cum mulieribus cõgressu, ad sacra, & templa Deorum ventitantes, argento atq; auro liberos à successione mercaremur. Necessitas enim graui iugo nostris ceruicib⁹ impositu, F

τοῖς κελευομένοις πειθαρχεῖν
διάγεται. τὸ μὲν οὖν καλὸν αἱ-
ρώμεθα τοῖς λογισμοῖς, εἰκέτω
δὲ τῇ ἀνάγκῃ τὸ χρειώδες. ἀ-
λλὰ τέκνων, γυναικες ἀριθμὸς A
ἔσωσαν. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις, ἀπα-
γε μή μοι γένοιτο. τίς γὰρ ἂν εὖ
φρονῶν ἀνέχεσθαι δύναιτο, ἐξ
ἑωθινῆς γυναικὸς ἀναζωγραφου-
μένην ἐπικτήτοις σοφίσμασιν; ἧς ὁ μὲν B
ἀληθὴς χαρακτὴρ, ἄμορφος.
ἀλλότριοι δὲ κόσμοι, τὸ δὲ φύ-
σεως ἀπρεπὲς βάκολλῶσιν. εἰ
γοῦν ἀπὸ τοῦ νυκτερεύου κοίτης
πρὸς ὄρθρον αὖ ἴδοι τις ἀνίστα-
μένας γυναῖκας, αἰσχύνομαι C
θείων τῶν πρὸ μιᾶς ὥρας ὀνο-
μαζομένων δυσκλυδωνίων. ὅθεν
ἀκριβῶς οἱ καθειρχθέντες αὐ-
τὰς, ἀδενεῖ δὲ ἀρρένων βλεπομέ-
νας. χρῶνται δὲ καὶ θεραπαινίδων
ὁ σύμμορφος ὄχλος, ἐν κύκλῳ D
παρεσᾶσι, ποικίλοις φαρμάκοις
καταφαρμακεύουσαι τὰ δύσχρω
πρόσωπα. οὐ γὰρ ὕδατος ἀκρά-
τῳ νάμασι τὸ ὑγρὸν ἀπονι-
ψάμεναι χάρον, ἐυδὺς ἄπον- E
ται ἀσυδὲς ἐκμυδοῦ τινος
πράγματος, ἀλλ' αἱ πολλαὶ
τῶν διαπασμάτων συμβύσεις,
τὸν ἀνδρεῖον τοῦ προσώπου χρῶ-
τα φαιδρύουσιν. ὡς δὲ ἐπὶ
δημοτελοῦς πομπῆς, ἄλλο τις

imperatis parere nos cogit.
Quod pulchrum igitur est,
id ratione eligamus & cedat
vtilitas necessitati. Quod ad
liberorum procreationē at-
tinet, mulieres aliquo sint in
numero. In cæteris verò re-
bus, apage ne mihi vlla fue-
rit. Quis enim sanę mentis
sustinere queat, mulierem à
summo statim mane ascitijs
impostoris sese comentem?
Cuius natiua facies, verè
turpis est, aliena verò orna-
menta, naturæ deformitatem
tegunt. Siquis ergo mulieres
ad auroram à nocturno lecto
videat surgentes, turpiores
putabit esse bestijs, quæ ante
vnam horam malè ominatæ
nominarentur. Vnde dili-
genter domi sese cōcludunt,
vt ne ab vllo viro conspici-
antur. Anus autem, & ancil-
larum formæ consimilis tur-
ba circūstant varijs medi-
caminibus infœlices illas
facies inficiendo. Neque e-
nim vbi aquæ mero latice
profundā crapulam abluêre,
protinus ad serium aliquod
negocium se conferunt: sed
crebræ medicamentorum
compositiones, fœdam faciei
cutem exornant. Perinde
autem vt publica pompa,
ancillarum alia aliud admi-

ἄλλη δ' ὑπηρετῶν ἐγκεχεί-

nistrat,

ρίσαι, λεκανίδας ἀργυρᾶς, καὶ
θερμόλουτρα, ἔσοπτρά τε, καὶ
καδίσκον ἐν φαρμακοπώλου,
πυξίδων ὄχλον, ἀγγεῖα με-
σὰ πολλῆς κακοδαιμονίας. ἐν
οἷς ὀδόντων σμηκτικαὶ δυνά-
μεις, ἢ βλέφαρα μελαίνουσα
τέχνη ἐπισκευάζεται. τὸ δὲ
πλεῖστον ἀπαλλύσει μέρος ἢ
πλοκὴ τῶν τριχῶν. αἱ μὲν,
ὧ φαρμάκοις ἐρυθαίνειν δυ-
ναμένοις θερὶς ἡλίου μεσημ-
βρίαν, τὸν πλοκάμις, ἴσα
ταῖς τῶν ἐρίων χροιαῖς, ξαν-
θῷ μεταβάπτοισιν ἄνθει, τλὼ
ἰδίαν καταχρίνεται φύσιν. ὁπό-
σαις δ' ἀρκεῖν ἢ μέλαινα χαί-
τη νομίζεται, τ' γεγαμικό-
των πλεῖστον εἰς ταύτην ἀπα-
λίσκουσιν, ὅλην Ἀραβίαν χρυ-
σὸν ἐκ τῶν τριχῶν ἀποπέμπεται.
σιδηρᾶ τε ὄργανα, πυρὸς ἀμ-
βλείᾳ φλογὶ χλιανθέντα, δίᾳ
τλὼ ἐλίκων οὐλότητα διαπλέ-
κει. καὶ πείσῃσι μὲν αἱ μέχρι
τῶν ὀφρύων ἐφειλκυσμέναι κό-
μαι, βραχὺ τῷ μετώπῳ με-
τάχμιον ἀφιᾶσι. σοβαρῶς δ'
ἄκρῃ τῶν μεταφρένων οἱ ὄπ-
θιον ὑπαλέυονται πλόκα-
μοι. καὶ μὴ τοῦτο, ἀνθοβαφῆ
πέδιλα τῆς σαρκὸς ἐνδοτέρῳ
ῥᾴων πόδας ὑποφίγγοντα,

nistrat, pelues argenteas, gutturnia & specula, vtque in pharmacopolæ officina, pyxidum turbã, plena multæ infœlicitatis vascula. In quibus dentium vis absterſiua, aut palpebris denigrãdis ars comparata reconditur. Maximã autem partem textura capillorum absumit. Nam aliæ quidem medicamentis rubefaciendi ad solis meridiem vim habentibus, capillos perinde vt lanarum coloribus, flauo inficiũt flore, propriam damnantes naturam. Aliæ verò quibus nigra coma videtur ad formam sufficere, omnes maritorum opes in hanc impendunt, totam penè Arabiã ex capillis spirantes: ferreáque instrumenta, ignis obtusa flamma calefacta, vi quadam cincinnorum flexus inter se implicant: ac illæ comæ curiosiùs ad supercilia vsque attractæ, breue interstitium fronti relinquunt. Post tergũ autem in scapulas vsque demissi capilli superbè succutiuntur. Huc accedunt & varijs coloribus tincta sandalia intra carnem pedes ipsos astringentia: & tenuis, prætextu tantùm assumpta,

καὶ λεπτοῦφὴς ἐς περίφασιν

ἐᾶν, ὥσθ' τὸ δοκεῖν γεγυμνῶσθαι. πάντα δ' τὰ ἐντὸς αὐτῆς γνωριμώτερα τῷ πρόσωπον, χωρὶς τῶν ἀμόρφως περιπεπωκότων μαζῶν, οὓς ἀεὶ περιφέρουσι δεσμώτας. τί δεῖ τὰ τούτων πλουσιώτερα καὶ δεξιέναι; λίθους ἐρυθραίους ἐπ' τῶν λοβῶν, πολυτάλαντον ἁρπυίας βέλος, ἢ τὸν περὶ καρποῖς, ἢ βραχίοσι δράκοντας, ὡς ὤφελον οὗτος αὐτὶ χρυσίου, δράκοντες εἶναι. καὶ στεφάνη μὲν ἐν κύκλῳ τὴν κεφαλὴν περιδεῖ, λίθοις ἐνδίκοις διάστεργος. πολυτελεῖς δ' τῶν ἀγχόνων ὅρμοι κατῆνται. καὶ ἄχρι τῶν σφυρῶν ἑρμάτων καταβέβηκεν ὁ ἄθλιος χρυσὸς, ἅπαν εἴ τι τῶν σφυρῶν γυμνῶται, περισφίγγων. ἄξιον δ' ἦν σιδήρῳ τὰ περίσφυρα σκέλη περιδεθῆναι. καὶ περιδαὺ ἀυτῶν ὅλον τὸ σῶμα νοθης εὐμορφίας ἀπατῶντι κάλλει διαμαγευθῆ, τὰς αἰσχύντους παρειὰς ἐρυθαίνουσιν ὀπτικοῖς φυκίοις, ἵνα τὴν ὠχρὸν αὐτῶν, καὶ πόνα χροιὰν, τὸ πορφυροῦν ἄνθος ὑποφοινίξῃ. τίς οὖν ὁ μὴ τὴν τοσαύτην παρασκευὴν βίος; ἐνδὺς ἀπὸ

vestis, ne nudæ videantur. Omnia autem quæ intra ipsam sunt cognitu faciliora quàm facies, præter turpiter dependentes illas mammillas, quas semper circunferunt obligatas. Quid opus est malâ istis opulentiora recensere? lapillos Erythræos, à fibris aurium multi ponderis, suspensos, aut circumpositos manibus, brachiisue dracones illos, qui vtinam pro auro, verè dracones essent. Etiam corona caput in orbem ambit, gemmis Indicis stellata. Pretiosa autem de ceruicibus monilia dependent, & vsque ad extremos pedes miserum illud descendit aurum, si quid malleoli nudum est, totum reuinciens: at æquum erat hæc religata crura ferro vinciri. Quum verò totum corpus adulterinæ formositatis fallaci elegantia fuerit incantatum, impudentes etiam genas illitis fucis rubefaciunt, vt summè candidum, & pinguem ipsarum colorem, purpureus nitor superadditus, rubere faciat. Cæterùm quæ vita tantum sequitur apparatum? È domo statim egrediuntur, & spectator omnis

τῆς οἰκίας ἔξοδοι. καὶ πῶς

θεατὴς ἐπιστείβων τοὺς γεγαμηκότας, ὧν ἐνίων οἱ κακοδαίμονες αὐδρες, οὐδὲ αὐτὰ ἴσασι τὰ ὀνόματα, καλιάδας εἰ τύχοι, καὶ γενετυλλίδας, ἢ τὴν φρυγίαν δαίμονα, καὶ τὸν δυσέρωτα κῶμον ἐπὶ τῷ πυμθύι. τελεταὶ δ' ἀπόρρητοι. καὶ χρεὼς αὐδρῶν, ὕποπλα μυστήρια. καὶ γὸ τί δεῖ περιπλέκειν διαφθορὰν ψυχῆς; ἐπειδὰν δ' τούτων ἀπαλλαγῶσιν οἶκοι, εὐθὺ τὰ μακρὰ λυβά. καὶ πολυτελὴς μὲ καὶ ἡδεῖα βάπτιζα, πολὺς δ' ὁ μετ' τῶν αὐδρῶν ἀκκισμός. ἐπειδὰν γὸ ἐμπλεῳ γένωνται ταῖς παρ' αὐταῖς γαστριμαργίαις, ὡς ἔτ' ἐ δ' τὸ φάρυγγος αὐταῖς παρεκτείνεσθαι δυναμένου τί σιτίον, ἄκρεις δακτύλοις ἐπιγράφεσθαι, τῶν παρακειμένων ἕκαστον ἀπομεύοντας, νύκτας ἐπὶ τούτοις διημερεύσαι, καὶ τὸν ἑτερόκλωστας ὕπνους, καὶ σμίλητος ἐωυτὸν γέμουσαν. ἀφ' ἧς αὐγάσας ἕκαστος, εὐθὺ λουτροῦ χρεών ἐστι. τοιαυτὶ μὲν οὖν εὐκαθοῦς βίου τεκμήρια. τῶν δ' πικροτέρων εἴ τις ἐξελέσθαι τὸ ἀληθὲς κατὰ μέρος ἐξετάζειν, ὄντως καταράσεται Προμηθεῖ, τὸν μεγαλήτορον ἐκεῖνον ἀπορρήξας

maritos enecat. Quorum nonnullorum infœlices virî, ne ipsa quidem norunt nomina, Coliadas, si fors ferat, & Genetyllidas, aut Phrygiam illam Deam, & Comum illum, pastorem perditè amantem. Sed arcana sunt sacra, & absque viris suspecta mysteria. Quid enim attinet & animorum corruptelas complecti? Postquam autem his peractis iterum discesserunt: domi statim longa balnea, & sumptuosa ac suauis mensa, multáque erga viros simulata recusatio, nam cùm satis superque ingluuiem impleuerint, neque gutrur ipsarum cibi quicquam ampliùs recipere possit, quasi summis digitis inscribant, singula fercula degustant, noctes ad hæc narrantes, & diuersorum corporum somnos, & lectum muliebritate refertum, ex quo quisque surgens, lauacro opus habet. Atque hæc sunt vitæ constantis argumenta. Verùm siquis eorum quæ acerbiora sunt, veritatem vellet particulatim examinare, reuera Prometheum execraretur in hanc erumpens Menandri

φωνὴν. εἶτ' ἃ δικαίως φρασεπαπαλευμένον γεφύροισι τὸν Προμηθέα πρὸς ταῖς πέτραις, καὶ ἥλετ' αὐτῷ λαμπάς. ἄλλο δ' οὐ γ' ἐν ἀγαθόν, ὃ μισεῖν οἶμ' ἅπαντας τοὺς θεούς. γυναῖκας ἔπλασεν; ὦ πολυτίμητοι θεοί, ἔθνος μακρόν. γαμεῖ τις ἀνθρώπων; γαμεῖ λάθριος. λοιπὸν γὰρ ἐπιθυμίαι. καὶ γαμηλίῳ λέχει, μοιχὸς ἐν τρυφῇ. εἶτ' ἐπιβουλαὶ, καὶ φαρμακεῖαι, καὶ νόσοι, χαλεπώτατος φθόνος, μεθ' ἃ ζῇ πάντα ἡ βίον γυνή. τίς ταῦτα τὰ ἀγαθὰ διώκει; τίνι βίος ὁ δυσυχὴς ἔτος θυμήρης; ἄξιον τοίνυν ἀντιθεῖναι τοῖς ἥλεσι κακοῖς, τὴν ἄρρενα τῶν παίδων ἀγωγήν. ὄρθριος ἀναστὰς ἐκ τῆς ἀζύγου κοίτης, τὸν ὑπὸ τῶν ὀμμάτων ἔτι λοιπὸν ὕπνον ἀπονιψάμενος, ὕδατι λιτῷ μὲν ἱερὰν χλαμύδα ταῖς ἐπωμίσι περόναις συμπράξας, ἀπὸ τῆς πατρῴας ἑστίας ἐξέρχεται κάτω νενυφὼς, καὶ μηδένα τῶν ἀπαντώντων ἀξιωματικοῦ σεσοβλέπων. ἀκόλουθοι δὲ καὶ παιδαγωγοὶ, χεῖρας αὐτῷ κόσμιος ἔπονται, τὰ σεμνὰ τῆς ἀρετῆς ἐν χερσὶν ὄργανα κρατοῦντες. οὐ πρὶν δὲ κτενὸς ἐντομαῖς κόμην κατασχεῖν δυνα-

vocem.

Ergo immerentem diffitari? Prometheæ,

Pendere fixum Caucasi de rupibus? Repertus ignis huic, aliud nihil boni:

A *Sed quod Deos odisse cunctos credidi,*

Inuenit idem fœminas, ô Dij boni, Genus scelestum. Ducit aliquis coniugem?

B *Clam ducit; & mox cupiditates plurimæ,*

Et nuptiali machus illudit thoro, Venena dehinc, insidiæ, morbi, inuidia;

Grauissima, quo fœmina omni quam fouet.

C Quisnam hæc bona sectatur? cuius animum adeò infœlix vita demulceat? Æquum igitur fuerit mulebribus hinc malis opponere masculam puerorum viuendi rationem. Postquam mane surrexit ex lecto non coniugali, reliquúmque somnum ab oculis absterfit aqua vili, & sacram chlamydem humeralibus fibulis astrixit, paterna domo egreditur capite demisso, ac neminem omniũ ex aduerso intuens. Assectæ autem, & pædagogi, turba conueniens ipsi, sequuntur, venerabilia virtutis instrumenta manibus tenentes: non secti pectinis incisuras, quibus coma demulceri queat,

μάς, οὐδὲ ἴσοπλεγ τῶν
ἀντιμόρφων χαρακτήρων ἀ-
γεφύρους εἰκόνας, ἀλλ' ἢ πολυ-
πύχοι δίλτοι κατόπιν ἀκολυ-
θοῦσιν, ἢ παλαιῶν ἔργων ἀ-
ρεταὶ φυλάττουσι βίβλοι. κἂν
εἰς μουσικοῦ δέοι φοιτᾶν, ἐυ-
μελὴς λύρα. πᾶσι δ' τοῖς φι-
λοσόφοις ψυχῆς μαθήμασι λι-
παρῶς ἐναθλήσας, ἐπειδὰν ἡ
διάνοια τῶν ἐγκυκλίων ἀγα-
θῶν κορεσθῇ, τὸ σῶμα ταῖς
ἐλευθερίοις ἀσκήσεσιν ἐκπονεῖ.
Θεσσαλοὶ γὰρ ἵπποι μέλεσιν
αὐτῷ. καὶ βραχὺ τὸν νεότητα
πολεμίζεσθαι, ἐν εἰρήνῃ με-
λέτᾳ τὰ πολεμικὰ, ἄκοντας
ἀφιεὶς, καὶ βέλη δ' ἐυσόχου
δεξιᾶς ἀποπάλλων. εἶθ' αἱ λι-
παραὶ παλαῖσραι, ἢ σφοῖς
ἥλιου μεσημβρινὸν θάλπος
ἐγκονίζεται τὸ σῶμα πυκνούμενον. οἵ τε τῶν ἐναγωνίων πό-
νων ἀποκαλλύοντες ἱδρῶτες,
μεθ' οὓς λευκὰ σώματα, ἢ
ῥάπιζα τῇ μὴ μικρὸν ὀσφύουσα περάξει. πάλιν γὰρ
αὐτῷ διδάσκαλοι, ἢ παλαι-
ῶν ἔργων ἀντιπόρμαι, καὶ
ὑπομιμνήσκομαι μνήμας, τὶς
ἀνδρεῖος ἥρως, ἢ τὶς ὅτι
φρονήσει μαρτυρούμενος, ἢ
οἵοι δικαιοσύνῃ, ἢ σωφροσύνῃ ἀφάτως. τοιούτοις

neque ſpecula formarum oppoſitarum, non pictas imagines: ſed vel multiplices pugilares à tergo ſequuntur, vel veterum virtutes operum cuſtodientes libelli: A quòd ſi adeunda ſit Muſici ſchola, ſequitur ſonora lyra. Omnibus autem philoſophicis animi diſciplinis abundè exercitatus, vbi iam B mens cyclicis illis bonis ſatiata fuerit, corpus quoque liberis exercitationibus excolit. Nam illi curæ ſunt equi Theſſali, breuitérque iuuentutem domans in pace C meditatur res bellicas, ſpicula emittendo, certáque dextra ſagittas vibrando. Deinde & vnctæ palæſtræ, & ad ſolis meridianum calorem opplerur puluere corpus denſatum, deſtillantéſq; D contentioſorum laborum ſudores, poſt quos lauacra breuia, & menſa ſobria, rebus paulo pòſt gerendis non aduerſa. Rurſum enim ipſa præceptores, & veterum E operum exempla inſinuantes & curantes recordationes, Nempe quis heros fortis fuerit, quis ob prudentiam publico teſtimonio cohoneſtatus, aut qui iuſtitiam ac temperantiã amplexati fuerint. Huiuſmodi

ἀρεταῖς ἀπαλὴν ἔτι τὴν ψυχὴν ἐπάρδων, ὅταν ἑσπέρα τὴν περὶξιν ὀείσῃ, τῆς γαστρὸς ἀπάγκην τὸν ὀφειλόμενον δασμὸν ἐπαμβήσας, ἡδίους ὕπνους καθεύδει, τοῖς μεθ' ἡμέραν καμάτοις ἐπιρρεμῶν ἐπὶ χρόνον. τίς οὖν ἂν ἐρασὴς ἐφῆβε γένοιτο τοιούτου; τίνι δ' οὕτω τυφλαὶ μὲν αἱ τῶν ὀμμάτων βολαί, περὶξ δὲ αἱ τῆς διανοίας λογισμοί; πῶς δ' οὐκ ἂν ἀγαπήσαι τὸν παλαίστραις μὲν Ἑρμῆν, Ἀπόλλωνα δὲ ἐν λύραις, ἱππασίᾳ δὲ ὡς Κάστορα, θείας δὲ ἀρετὰς διὰ θνητοῦ διώκοντα σώματος. ἀλλ' ἐμοὶ μὲν δαίμονες ἵλεῳ, ζῶσ εἶναι διηνεκῆς ὕπτε, ἀπαυτικρὺ τῷ φίλῳ καθέζεσθαι, καὶ πλησίον ἠδὺ λαλεῖσθαι ἀκούειν. ἅμα δὲ αὐτῷ, συμπεξιέναι, καὶ παντὸς ἔργου κοινωνίαν ἔχειν. εὔξαιτο μὲν οὖν ἐγὼ τις δ' ἀπλαίσιου, καὶ ἀκλινῆς βίου, τὸν σεσῳσμένον ἀλύπως εἰς γῆρας ὁδεύσαι, μνήμας τύχης παρέσαντα βάσκανον ἐπήρειαν. εἰ δὲ καὶ οἷος ἀνθρώπινος φύσεως νόμος, νόσος ἐπιφαύσειεν αὐτῷ, κἀμοὶ συνοσήσει, καὶ διὰ χειμερίου θαλάττης ἀναγομένῳ συμπλεύσομαι. κἂν τυ-

virtutibus tenerum adhuc animum imbuens, quando iã vesperа rebus gerendis finem imponit, tributo, quod ventri ex necessitate debetur dependso, suauiores somnos dormit, post diurnos istos labores ad tempus conquiescens. Quis igitur talis ephebi non fieret amator? cui verò adeò fuerit hebes oculorum acies, & luxata mentis ratiocinatio? Quomodo verò non amaret illum, in palæstris quidem Mercuriũ, inter lyras autem Apollinem, equitatorem verò ceu Castorem, ac diuinas virtutes mortali corpore prosequentem? At mihi quidem ô Dij cœlestes, vtinam perpetua sit hæc vita, ex aduerso amici sedere, & suaue loquentem propè audire, & cum exeunte, simul exire, & omne cum eo opus commune habere. Optarit igitur amator, vt suus amatus, per illæsam, & inconcussam vitã, absque molestia possit ad senectutẽ peruenire nullius fortunæ inuidam impressionem expertus. Quòd si verò etiam qualis est humanæ naturæ conditio, morbus quispiam ipsum inuaserit, cũ ægrotãte pariter ægrotabo: si etiam per mare procellosũ feratur, cũ eo nauigabo. Quòd si etiã

τυραννικὴ βία δεσμὰ περιάψῃ, τοσοῦτον ἐμαυτῷ περιθήσω σίδηρον. ἐχθρὸς ἅπας ὁ μισῶν ἐκεῖνον ἐμὸς ἔσται, καὶ φιλήσω τοὺς περὶ αὐτὸν εὐνοϊκῶς ἕξοντας· εἰδὲ λῃστὰς, ἢ πολεμίους θεασαίμην ἐπ' αὐτὸν ὁρμῶντας, ὁπλισαίμην καὶ παρὰ δύναμιν. κἂν ἀπειθῶν ζῇν οὐκ ἀνέξομαι. τελευταίας δ' ἐντολὰς τοῖς μετ' ἐκεῖνον ὑπ' ἐμοῦ στεργομένοις ἐπιθήσομαι, κοινὸν ἀμφοτέροις ἐπιχῶσαι τάφον. ὀστέοις δ' ἀναμίξαντας ὀστέα, μὴ δ' τὸ χωρὶς κόνιν ἀπ' ἀλλήλων διακρίναι. ταῦτα δ' οὐ περὶ τοὺς χαριζομένοις οἱ ἐμοὶ περὶ τοὺς ἀξίους ἔρωτες, ἀλλ' ἃ θεοῖς γείτων ἡρωϊκὴ φρόνησις ἐνομοθέτησεν. ἐν οἷς ὁ φιλίας ἔρως, ἄχρι θανάτου συνεξέπνευσε. Φωκὶς ἐν νηπίοις ἔτι χρόνοις, Ὀρέστῃ Πυλάδῃ συνῆψε. θεὸν δ' τῶν περὶ ἀλλήλους παθῶν μεσίτην λαβόντες, ὡς ἐφ' ἑνὸς σκάφους τὸν βίου συνέπλευσαν. ἀμφοτέροις Κλυταιμνήστραν ἀπέκτειναν, ὡς Ἀγαμέμνονος παῖδες. ὑπ' ἀμφοῖν Αἴγισθος ἐφονεύετο. τὰς Ὀρέστου ἐλαυνούσας ποινὰς, Πυλάδης ἐνόσει μᾶλλον. κρινομένῳ συνηγωνίζετο. τὸ δ' ἐρωτικὸν φιλίαν, ἣ δὲ

tyrannica vis, illi vincula innectat, par ferrum mihi circundabo. Quicunque illum oderit, meus inimicus erit, cúmque beneuolentia prosequentes amabo. Si verò prædones, vel hostes videam in ipsum irruentes, præter vires etiam armabor: si moriatur, viuere non sustinebo. Postrema autem mandata ijs, quos proximè post illum amaui, ista dabo, vt commune ambobus sepulchrum accumulẽt: & ossa inter se permiscendo, ne mutum quidem pluuerem à se mutuo separẽt. Atq; hæc nõ primi expriment mei amores quib⁹ dignos prosequor: sed illa Dijs proxima, heroum prudentia, velut quadam lege sanciuit: in quibus amicitiæ ille amor, ad mortem vsque simul expirauit. Phocis à teneris annis Orestem Pyladi coniunxit: qui cùm Deum mutuorum affectuum mediatorem accepissent, perinde atque in vno eodémque vitæ naui gio simul nauigarunt. Ambo Clytemnestram interemerunt tanquam Agamemnonis filij, ambo Ægisthum occiderunt. Pœnas quibus agitabatur Orestes, ægriùs ferebat Pylades, eum defendebat cùm damnaretur. Nec a-

τοῖς δ' Ελλάδος ὅρεσιν ἐμέμφηντο, ὃτι ἐπὶ τοὺς ἑκατοὺς Σκυθῶν τέρμονας ἔπλευσαν. ὁ μὲν, νοσῶν· ὁ δὲ, θεραπεύων. τὴν γοῦν Ταυρικὴν γῆν ἐπιβαίνοντας, εὐθὺς ἡ μητροκτόνος αὐτοὺς ἐρινὺς ξενοδόχησε. καὶ τῶν βαρβάρων ἐν κύκλῳ περιεστώτων, ὁ μὲν, ὥσπερ τὰ συνήθους μανίας πεσών, ἔκειτο. Πυλάδης δὲ,

Αἷμὰ ἀπέλυε, σώματός τ' ἐπεμελεῖτο,
Πέπλοις τ' ἐσθῆτα κάλυπτεν εὐπήκτοις ὑφαῖς,

Οὐκ ἐραστοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ πατρὸς εὐδεικνύμενος ἤθη. ἐπεὶ γοῦν ἐμέλησε θατέρῳ μένοντος ἐπὶ τῷ φονευθῆναι, θάτερον ἐς Μυκήνας ἀπιέναι, κομιοῦντα γράμματα, μιμεῖσθαι γὰρ ἀλλήλων ἀμφότεροι θέλουσιν, ἑκάτερος ἐν θατέρῳ ζῶντι ζῆν ἑαυτὸν ἡγούμενος. ἐπωθεῖται δὲ τὰς ἐπιστολὰς Ορέστης, ὡς Πυλάδου λαβεῖν ἀξιωτέρου, μόνον οὐκ ἐρασὴς αὖτ' ἐρωμένῳ ἡγούμενος.

Τὸ γὰρ σφαγιοῦσθαι τόνδ', ἐμοὶ βυρὸς μέγα.

Ο ναυστολῶν γὰρ εἰμὶ ἐγὼ τὰς συμφοράς.

καὶ μετ' ὀλίγα φησὶ,

matoriam illam amicitiam Græciæ terminis metiti sunt: sed ad vltimos Scytharum fines nauigarunt: alter morbo laborans, alter morbum emolliens. Et cùm in Tauricam terram ascenderent, statim occisæ matris Erinnys ipsos velut hospitio excepit: ac barbaris vndique circunstantibus, alter quidem ex consueta insania collapsus, iacebat, Pylades autem spumam oris abstergebat, atque corporis Curam gerens, tegebat illud vestibus, non amatoris modò, sed & patris affectum præ se ferens. Quandò igitur decretum fuit, vt altero ad eædem manente, alter literas laturus Mycenas proficisceretur, ambo manere alter pro altero volunt, vterque in altero viuente, se ipsum viuere existimans. Epistolas à se remouet, tanquam Pylade digniore, qui illas acciperet, tantum non amator pro amato factus.

Perire namque hunc ego enim mihi grauè:
Namque ego ille sum qui calamitates has vebo.

Et paulò pòst dicit.

Huic quidem da litteras.

Τῷδε μὲν δίδου δίδυ.

Πέμψω γὰρ Ἄργος, ὥστε σοι καλῶς ἔχειν.
Ἡμᾶς δὲ ὁ χαλκοῦν, κτεινέτω.

Argos enim mittam, tibi vt res bene habeat,
Occidat autem nos, cui opus.

Καὶ γὰρ οὕτως ἔχει τὸ πᾶν. ὅταν γὰρ ἐκ παίδων ὁ ἀπουδαῖος ἔρως ἐμβατεύσῃ, ὑπὸ τοῦ ἤδη λογίζεσθαι δυναμένου ἡλικίαν αἰδρωθῇ, τὸ πάλαι φιληθὲν, ἀμοιβαίους ἔρωτας ἀντιποδίδωσι. καὶ δυσχερὲς αἰδέσθαι πότερον πότερος ἐρᾶσθαι ὤφειλεν, ὥσπερ ἀπὸ ἐσόπτρου τῆς τοῦ φιλήσαντος εὐνοίας ὑπὸ τὸν ἐραμένον ὁμοίου πεσόντος εἰδώλου. τί δὴ οὖν τὸ καθ' ἡμᾶς βίου ξένιον αὐτῷ βυσσὸν ἐνειδίζῃς θείοις νόμοις ὀφειλόν, ὃν διαδοχῇς ἐφ' ἡμᾶς κεκαβεβηκός. ἀσμένως ἅπαντες αὐτὸ δεξάμενοι, μεθ' ἁγνῆς διανοίας ὑποδεχόμεθα. ὄλβιος γὰρ ὡς ἀληθῶς κατὰ τὴν τῶν σοφῶν ἀπόφασιν, ᾧ παῖδές τε νέοι, καὶ μάνυχες ἵπποι. γηράσκει δὲ ὁ γέρων κεῖνος ἐλαφρότατα, κοῦροι τὸν, φιλέουσιν. ἄγε μὴν Σωκρατικὴν διδασκαλίαν, καὶ τὸ λαμπρὸν ἐκεῖνο τῆς ἀρετῆς δικαστήριον, τοῖς Δελφικοῖς πείθεσθαι ἐπιμεθ. χρησμὸν γὰρ ἀληθείας ὁ Πύθιος ἐθέσπισεν, ἀνδρῶν ἁπάντων Σωκράτης σοφώτατος.

Nam sic se habet totum negocium. Quando enim à puero simul enutritus amor ille serius, in eã ætatem, quæ ratiocinatione vti potest, confirmatus fuerit, id quod olim est amatum, mutuos amores rependit, adeóq; difficile est percipere vter alterius sit amator, cùm perinde ac è speculo, amantis beneuolentiæ in amatum similis cadat imago. Quid igitur ceu peregrinam voluptatem nobis exprobras, id quod vitæ nostræ proprium est, & diuinis legibus definitum, pérque successionem ad nos transmissum. Libenter verò ipsum recipientes, cum pura mente, veluti rem sacram tractamus. Nam verè beatus ille est, iuxta sapientum sententiam,

Cui pueri molles, & equi solidam vngulam habentes,
Huic minimum grauis est cana senecta vire,
Si quem adamant pueri.

Socraticæ verò doctrinæ, & splendidum illud virtutis examinandæ iudicium, etiam Delphicis cortinis est approbatum. Nam veritatis oraculum Pythius reddidit, omnium virorum Socrates sapientissimus:

ὡς ἅμα τοῖς ἄλλοις μαθήμασιν, ἀφ' ὧν τὸ βίον ἄνησε, καὶ τὸ παιδεραστεῖν ὡς μάλιστα ὠφελοῦν προσήκατο. δεῖ δὴ τῶν νέων ἐρᾶν, ὡς Ἀλκιβιάδου Σωκράτης. ὃς καὶ μιᾷ χλαμύδι πατρὸς ὑπνοῦς ἐκοιμᾶτο. καὶ ἔγωγε τὸ καλλιμάχειον ἐπὶ τέλει τῶν λόγων ἥδιστα προσείλημαι πᾶσι κήρυγμα.

Αἶσθε γὰρ ὦ κέρσιον, ἐπ' ὄμματα λίχνα φέροντες,
Ἔρχιος ὡς ὑμῖν ὦεισε παιδοφιλεῖν.
Ὣδε νέων ἐράασθε, πόλιν κἔναρδ' ἔχοιτε.

Ταῦτ' εἰδότες ὦ νεανίαι, σωφρόνως παισὶν ἀγαθοῖς προσίοι, μὴ ὀλίγης τέρψεως εἵνεκα, μαχρὰν ἐπιχέαντες ἔμοιραν, ἄχρι τὰ ἀκμῆς ὠλασὰ τὰ τῆς φιλεῖν πάθη προβάλλεσθε. ἢ δ' οὐράνιον ἔρωτα προσκυνοῦντες, εἰς γῆρας ἀπὸ παίδων βέβαια τηρεῖτε τὰ πάθη. τοῖς γὰρ οὕτω φιλοῦσιν, ἥδιστος μὲν ὁ τοῦ ζῆν χρόνος, οὐδεμιᾶς ἀφροπρεποῦς συνειδήσεως παρεισκύσης. ἀοίδιμοι δὲ μετὰ θάνατον εἰς πάντας ἐκφοιτῶσι κλεηδόνες. εἰ δὲ δεῖ φιλοσόφων πιστεύειν, αἰθὴρ μετὰ γῆν ἐκδέχεται τοὺς ταῦτα ζηλωτάς.

qui pariter cùm cæteris præceptis, quibus vitam humanam promouit, & puerorum amorem, ceu rem præcipuè vtilem, admisit. Conuenit autem iuuenes amare, vt Alcibiadem Socrates, qui sub vna eademque patris chlamyde somnos dormiuit. Atque equidem Callimachi illud præconiũ, ad finem orationis libentissimè omnibus apponerem,

Namque vtinam cupido sectantes lumine amatos,
Erchius vt pueros iussit amare senex,
Sic & ametis eos, sortique habitetis in vrbe.

His cognitis adolescentes, modestè cum bonis pueris versamini, neque modicæ delectationis gratia, longa effusa beneuolentia, vsque ad vigorem ætatis, fictos amandi affectus protendite: sed cœlestem Amorem adorantes, à pueritia ad senectutem vsque firmos affectus conseruate. Nam hoc pacto amantibus, suauissimum est vitæ tempus, nulla inhonesta conscientia inhabitante. Celebris autem illorum fama, post mortem ad omnes passim emanat. Quòd si verò Philosophis adhibẽda est fides, etiã æther post terrã eos excipit, qui ista sectantur:

οἱ ὃ ἄμεινον ἀποθανόντες, ἴσχουσι τῆς ἀρετῆς γέρας, τὸ ἄφθαρτον. τοιαῦτα τὸ Καλλικρατίδα ὠστόδε ἔφη νεανικῶς στεμνολογησάμενον, Χαιρικλέα μὲν ἂν δευτέρου λέγειν πειρώμενον, ἔσπερον. ὥρα γὰρ ἦν ἐπὶ ναῦν καταβαίνειν. δεομένων δ' ὅ, τι φρονοῦσιν ἀπαγγέλλειν, δι' ὀλίγου τοὺς ἑκατέρου λόγους ἀριθμησάμενος, οὐκ ἐξ ὑποψίας φημὶ, καὶ παρημελημένως, ὑμῖν δ' ἐταῖροι, τὰ τῶν λόγων ἔοικεν ἀπορρεῖν δίκαια, διὰ μικρὸν ὄν, καὶ νὴ Δι' ἐρρωμένης φρενῶν ἐπαφῆς ταῦτ' ὄντα ἴχνη. σαφὲς γὰρ οὐδέν ἐστιν, ὃ, τι τῶν λεκτέων εἰπεῖν ἑτέρῳ δύναιτο παρεκτός. καὶ πολλὴ μέν ἡ τῶν πραγμάτων ἐμπειρία, πλείων δ' ἡ τῶν λόγων δεινότης. ὡς ἔγωγε αὖ εὐξαίμην, εἰ ἦν ἐμοὶ ἐν διαπλῷ, χώραν Θηραμένης εἰπεῖν ὁ κόθορνος, ἵν' ἄμφω νεανικότερ', ἐξίσου βαδίζοιτε. ὡς νῦν ἐπεὶ δ' οὐκ ἔστιν ἀνήσειν ὑμᾶς οἰόμενος, καὶ αὐτὸς ἐν τῷ μεταξὺ πλῷ, περὶ τῶν αὐτῶν ἃ κέκρικα διαχλεύασθαι, τὸ μάλιστα παρεστὰν εἶναί μοι δίκαιον, ἀποφανοῦμαι. γάμοι μέν, ἀνθρώπους εὐσεβεῖς πρᾶγμα, καὶ μακάριον, ὁπόταν ἐντυχόντες. παῦ-

qui meliori fato morientes, præmium hoc virtutis incorruptibile consequuntur. Atque hæc cũ Callicratidas, valdè iuueniliter iactando amplificasset, Chariclem denuo dicere conantẽ, repressi, tempus enim erat vt ad nauẽ descenderemus. Rogantibus autem illis, vt de eo quod sentirent sententiam dicerẽ, breuiter enumeratis vtriusque orationis argumentis. Non temerè, inquam, & negligenter, amici, orationes istæ videntur à vobis effutitæ ex tempore: sed continuæ & solidæ meditationis per Iouem manifesta hæc vestigia sunt. Nam eorum quæ ab vtroque dici poterant, fermè nihil est prætermissum. Multa verò rerum ineſt experientia: sed maior verborum grauitas. Itaque optarim equidem, si fieri posset, Theramenes ille cothurnus fieri, vt ambo victores æquo pede procederetis. At quoniam nihil remissuri videmini, & ego inter nauigandum, non decreui de rebus ijsdem interpellari, id quod mihi maximè videtur iustum esse, pronunciabo. Nuptiæ quidem ad vitam hominũ promouendam res in primis vtilis, & beata, quoties ex sententia cõtingũt. Puerorũ

δικοὺς δ' ἔρωτας, ὅσοι φιλίας
ἀγαθὰ δίκαια θεραπεύοντας, μόνης φιλοσοφίας ἔργον ἡγεῖμαι.
διὸ δὴ χαμαιτύπιον μὲν ἅπασι, παιδερασταῖν δ', ἀφείδω μόνοις φιλοσόφοις. ἥκιστα γὰρ ἐν γυναιξὶν ὁλόκληρος ἀρετὴ φύεται.
ἀλλὰ σὺ δ' ὦ Χαρίκλεις, μηδὲν ἀχθεσθῇς, εἰ τῆς Ἀθηναίας ἡ Κορινθία εἴξει. κἀγὼ μὴν ὑπ' αἰδοῦς σωφρόνως λόγῳ τὴν κρίσιν ὑπαναστὰς, ἐξανέστην. ἤδειν γὰρ ὑπερκατηφῆ τὸν Χαρίκλεα, παραμικρὸν ὡς θανάτου κατάκριτον. ὁ δ' Ἀθηναῖος, ἱλαρῷ τῷ βάτῳ φαιδρὸς αἰσθανόμενος, ἐφοίτα φρόδρα σεσαφῶς. εἰκάσειν ἄν τις αὐτὸν ἐν Σαλαμῖνι Πέρσας καταναυμαχηκέναι. καὶ τοῦτό τ' κρίσεως ἀπωνάμην, λαμπροτέρους ἡμᾶς ἐξιάσαντος αὐτῆς τὰ νικητήρια. καὶ γὰρ ἦν ἄλλως τῷ βίῳ μεγαλοφρονέστερος. ἀνέσχη δ' καὶ τὸν Χαρίκλεα παρηγορήσαντα ἐπὶ τῇ δεινότητι τῶν λόγων, συνεχῶς ὑφθαυμάζων, ὅτι δυσχερεστέρῳ μέρει βιωτῶν συνηγόρησεν. ἀλλ' ἡμῖν ἐν Κνίδῳ διατριβὴ, καὶ τὰ παρὰ τῇ θεῷ λαλησόμενα, ἀσμενίως ἱλαρὸν ἅμα, καὶ παιδιᾶς ἄμικτον ἐχόμενα, τῆδε σοι διηγήσεται. σὺ δ' ὦ Θεόμνηστε, ὁ τοῦ ἑταίρου ἡμῶν

autem amores, qui casta amicitiæ iura conciliant, solius Philosophiæ opus esse duco. Quare omnibus quidem cõiugio est vacandũ: sed pueros amare, solis Philosophis relinquatur. Minimè enim mulieribus perfecta virtus innascitur. Tu verò Charicles nequaquam ægrè feras, si Athenis Corinthus cedet. Equidem ego præ verecundia breui oratione accelerato iudicio surrexi. Animaduertebam enim Chariclem supra modum tristem, propemodum ac si morte damnatus fuisset. Athenienſis autem alter, læto quodã modo alacer exiliens, incedebat valdè insolenter. Putasses ipsum ad Salaminem Persas nauali prælio debellasse. Et hoc saltem ex iudicio consequutus sum, quòd splendido victoriæ cõiuio nos excepit. Etenim erat aliàs vita magnificentior. Tacitè etiam Chariclem sum consolatus, ob grauitatem verborum, assiduè admirando, quòd difficiliori parti, tam potenter esset patrocinatus. Cæterùm & illa in Gnido cõmoratio, quæque apud Deã dicta sunt, habentia pariter & serium hilare, & iocũ eruditũ, ad hũc ferè modũ direpta sunt. Tu verò Theomneste, qui obso-

ἐκκαλεσάμενος μνήμην, εἰ δικαστὴς τότ' ἦσθα, πῶς ἂν ἀπεφήνω; Θεο. Μελιτίδην, ἢ Κόρυβον οἴει με θεὸς θεῶν, ἵνα τοῖς ὑπὸ σοῦ δικαίως κριθεῖσιν ἐναντίαν φέρω ψῆφον; ὃς ὑπ' ἄκρας ἡδονῆς τὸ λεγόμενον διατρίβειν ἐν τῇ Κνίδῳ ᾠήμην, ὀλίγου τοῦτο δωμάτιον αὐτὸν ἡγούμενος εἶναι, τὸν νεὼν ὑπεῖνον. ὅμως δ' οὖν, εἰ δὲν γὰρ ἀπρεπὲς ἐν ἑορτῇ λέγεσθαι, πᾶς ὁ γέλως καὶ παιδιᾶς ἦν, παντευέζειν δοκεῖ, τὸν ἄγαν ὑπὸ τῶν παιδερασταῦ καταφρυασμένους λόγους, ἐθαύμαζον μὲν ὑπὸ τῆ συμπότῃ, στλεῖν δ' παῖν ὑμμᾶς φόμην, ἐφίβῳ παιδὶ σωδιημερεύοντα, ταντάλειους δίκας ὑποφέρειν, καὶ τοῖς ὄμμασι τὸ κάλλος μονονκὶ προσκύζοντος, ἐξὸν ἀρύσασθαι, δίψῃν ὑποφύειν. τὸ γὰρ ἀπόχεν τὸ θεωρεῖν ἐρώμενον, ἐπ' ἀπαπικρὸ καθημένου, καὶ λαλοῦντος ἀκούειν, ἀλλ' ὥσπερ ἡδονῆς κλίμακα συμπεξάμενος ἔρως, προτον ἔχει βαθμὸν ὄψεως, ἵνα ἴδῃ. κἂν θιγεῖν θέλῃ, ποδεῖ προσάγων ἐφάψασθαι. δ' ἄκρων χρωῒ δακτύλων κἂν μόγον ἅψῃ, τὰ δ

letam harum rerum memoriam nobis excitasti, si iudex tum fuisses, quam sententiam tulisses *Theo.* Melitidem, aut Corœbum me putas esse per A Deos, vt ijs quæ iustè iudicasti, contrariam sententiam feram? Qui quidē præ summa eorum, quæ modò dicebantur, voluptate, in Gnido commorari me putabā, pro B pemodū paruā hāc domunculā, ipsum illud templū esse existimans. Sed tamen (nihil enim indecorè die festa dicetur, & risus omnis, etiamsi nimius fuerit, ad celebritatē C pertinere videtur) orationem illam ab amatore puerorum, cum nimio supercilio prolatam, admirabar quidem ob grauitatē, sed ad demulcēdū animum parum facere arbitrabar, cum puero impubere D quotidianam consuetudinē habere, & interim Tantali pœnas sustinere, ac pulchritudine oculos tantum non inundante cū haurire liceat, sitim perferre. Neq; enim satis est aspicere eū quē amas, E neq; ex aduerso sedentem, & loquentem audire, sed perinde atque scalis quibusdam voluptatis compactis, amor primū visus gradū habet, vt aspiciat amatum: deinde vbi aspexerit, cupit adductū cōtingere. Summis itaque digitis, tametsi solū attigerit,

ἀπολαύσεως, εἰς ἅπαν διαδεῖ τὸ σῶμα. τυχὼν δ' ἐυμαρῶς τούτου, τέταρτον πεῖραν ἐπάγει φιλήματος, οὐ ἐυθὺ πειρῶν, ἀλλ' ἠρέμα χείλη προσεγγίσας χείλεσιν, ἃ πρὶν ἢ ψαῦσαι τελείως ἀπέσῃ, μηδὲν ὑποψίας ἴχνος καταλιπών. εἶτα πρὸς τὸ παρῆκον ἁρμοζόμενος, ἀεὶ λιπαρεστέροις μὲ ἀποπήμασιν ἐντέτηκεν, ἔστ' ὅτε καὶ διαστέλλων ἡσυχῇ τὸ σῶμα. τῇ δ' χερῶν ἐδεμόνα παρέπεμψεν ἀγάλμα. αἱ γὰρ φανερῶς τῶν αἰσθητῶν συμπεπλοκαὶ, τῇ ἡδονῇ συνάπτουσιν. ἢ λαθρίως ὑγρῶς ἡ δεξιὰ κατὰ κόλπου δύσα, μαστοὺς ἐφεξῆς τῇ φύσιν ὑστεροδιδύντας πέζει. καὶ σφιγγώσης γαστρὸς, ἀμφιλαφὲς τοῖς δακτύλοις ἐπιδέδεται ὁμαλῶς. μετὰ τοῦτο, καὶ παρατόνως αὖθις ἤβης. καὶ τί τἄρρητ' ἀναμεβήσεσθαί με δεῖ; τοσοῦτος τυχὼν ἐξουσίας ὁ ἔρως, θερμοτέρου τινὸς ἅπτεται πράγματος. εἶτ' ἀπὸ μηρῶν προσιμιασάμενος, κατὰ τὸν κωμικὸν αὐτὸ ἐπάταξεν. ἐμοὶ μὲ ἅπαν παιδεραστεῖν γένοιτο. μετεωρολέχαι δ', καὶ ὅσοι τῆς φιλοσοφίας ὀφρῦν ὑπὲρ αὐ-

fruitionis istius delectatio totũ corpus mox percurrit. Postquam autem hoc potitus est facilè, tertium oſculi conatum addit, non statim curiosum illum, sed labia labijs admouendo sensim, quæ priusquam planè contingat, absistit, nullo suspicionis vestigio relicto. Deinde verò ad id quod porrigitur applicans sese, semper exquisitioribus amplexibus illiquescit, interdum quoque tacitè os diducens. Nec manuum vllam segnem esse sinit. Nam manifestæ, eorum quæ sensu percipiuntur, amplexationes, voluptatẽ conglutinant. Aut clàm dextra molliter per sinum subingressa, mammillas, pro sua natura, modicè extantes, premit: & solidi ventris exuberans illud digitis contrectat æqualiter. Post hæc, & primam succrescentis pubis lanuginem. At quid attinet me occultiora ista longiùs persequi? Tãtam igitur nactus potestatem amor, feruidius quoddam opus attingit. Tum ducto à femoribus exordio, iuxta Comicum ipsum percutit. Mihi quidem ita pueros amare contingat. Illi verò qui de rebus sublimibus, nugantur, quique philosophiæ supercilium,

τὸν τὸν προτάτους καθήκασι, σεμνῶν ὀνομάτων κομψεύμασι τὸν ἀμαθεῖς πεπαιδεύθωσαν. ἐρωτικὸς γὰρ ἦν, εἴ τις ἄλλος καὶ ὁ Σωκράτης. καὶ ὑπὸ μίαν Ἀλκιβιάδης αὐτῷ χλανίδα κλιθεὶς, ἀνηπτόλης ἀνέστη. καὶ μὴ θαυμάσῃς. εἰ γὰρ ὁ Πάτροκλος ὑπ' Ἀχιλλέως ἠγαπᾶτο, μέχρι τοῦ κτεῖναι τὸν ἀπαντικρὺ καθεζόμενος, δέγμενος Αἰακίδην ὁπότε λήξειεν ἀείδων. ἀλλ' ἦν καὶ τῆς ἐκείνων φιλίας μεσίτης ἡδονή. τέων γοῦν Ἀχιλλεὺς τὸν Πατρόκλου θάνατον, ἀταμίευτῳ πάθει ὡρῆς τὴν ἀλήθειαν ἀπερράγη. μηδέν τε τῶν σῶν ἐυσεβὴς ὁμιλία κωλύσῃ. τοὺς γε μὴν ὀνομαζομένους παρ' Ἕλλησι κωμασταὶ, οὐδὲν ἄλλο, ἢ σκότους ἑταίρας νομίζω. τάχα φήσει τις αἰσχρὰ ταῦτ' εἶναι λέγεσθαι, πλὴν ἀληθῆ γε νὴ τὴν τριδίαν Ἀφροδίτην. Λυ. ἔτ' ἀφέξομαί σου φίλε Θεόμνηστε, ἀλλὰ ἀρχὴν καταβαλλομένου τέτων λόγων, ἧς ἀκούειν ἐν ἑορτῇ μόνον εἰκὸς ἦν. τἄλλα δ', τῶν ἐμῶν ὦτων πόρρω ἀποικιεῖν. ἀφεμένου δ' τοῦ

supra ipsa tempora attollunt, grauium verborum insolentia indoctos pascant. Amori enim deditus fuit Socrates, si quisquam alius, & A sub vno eodémque pallio cum eo cubans Alcibiades, non intactus surrexit. Ac ne mireris: neque enim ab Achille Patroclus amabatur, B eatenus vt ex aduerso illi sederet Æacidem expectans, dum cantus finiat ille. Sed erat & illorum amicitiæ mediatrix voluptas. Cùm igitur Achilles Patrocli mortẽ C gemeret, parum custodito affectu in veritatem erupit. Femotum & tuorum sancta conuersatio melior. Illos verò qui apud Græcos comastæ vocantur, nihil aliud quàm manifestos D amatores existimo. Fortè dixerit aliquis hæc dictu esse turpia: at per Gnidiam Venerem sunt vera. *Luc.* Nec te feram, chare Theomneste. aliud principium tertij sermonis ponentem, quod audire festo solùm die par est: cætera verò procul à meis auribus amandare. Sed omissa diuturniori mora, in E

παρέλκειν πλείω χρόνον, εἰς

ἀμφεκὼν ἐξίωμεν. ἤδη γὰρ εἰκὸς θεὸν, ὑφαπτέον τῷ θεῷ τὸ πυρόν. ἔστι δ' οὐκ ἀτερπὴς ἡ θέα, τῶν ἐν Οἴτῃ παθῶν ἀναμιμνήσκουσα τὸν παρόντα.

forum exeamus. Verisimile enim est Deo iam accendi rogum. Nec iniucundum est illud spectaculum quod ea commemorat præsentibus, quæ in Oeta passus est.

Τέλος τοῦ τοῦ Λουκιανοῦ μέρους.

DECLAMATIO D. ERASMI ROTERODAMI, LVCIANI Tyrannicidæ respondens.

Argumentum.

EIusdem generis hæc cum Tyrannicida, eiusdémque status est, sed aduersaria. Vt enim illic contenditur præmiũ esse dandum tanquam tyrannicidæ, ei qui filium tyranni interfecerat: ita hîc negatur eum satisfeciſſe legi, aut tyrannicidam esse, qui non ipsum tyrannum, sed filium tyranni occidisset. Exordio beneuolentiam captat, à persona Iudicum, deinde calumniæ aduersarij, qua in suspicionem adductus fuerat, quasi ipse quoque tyrannidi faueret, quia illi præmiũ dandum negabat, respondet per absolutionem primùm, deinde & per inficiationem ex locis coniecturalibus, eleuata interim illius persona, atque ipso vicissim in suspicionem, ex modo actionis vocato. Post exordium propositio sequitur cũ attentione, & admonitione Iudicis, quorsum in hac causa maximè spectare debeat, atque inde ad confutationem venitur, In qua primùm refelluntur ordine capita illa, quæ alter in argumento ab imo ad summum tractarat, puta Voluntas, Conatus, Effectus. Ac voluntati quidem opponit voluntatem legis, vt quæ non quid quisque voluerit, sed quid effecerit, spectet, neque cogitationes, sed facta præmijs compenset. Conatum verò eleuat variis ac multis similibus & exemplis, ostendens in nullo pacto, aut contractu, aut certamine, aut alijs denique id genus rebus satis esse, conari aliquid & cœpisse, sed præstari oportere. Effectum conditiones sequi, non conatum. Et quòd alter etiam conatum in legibus spectari dixerat, id distinguit, ostendens diuersam esse rationem præmiorum & pœnarum. In maleficijs interim & voluntatem puniri, in beneficijs autem nunquam præmium dari, nisi ei, qui quod lex proponit, re ipsa effecerit. Postremò & patriæ gratis inseruire ac officium præstare ciues debere &

lum satis mercedis pro conatu suo retulisse, laudem & gloriam. Effectum autem refellit, quia non simpliciter id effecerit, quod lex iubet, sed fortuna seu numine ita ferente, cædem filij, mortem patris consecutam esse. Non enim quia ipsius gladio tyrannus postea seipsum confecerit, ob id ipsius hoc factum esse. Deinde etiam incertum fuisse exitum; & quidnam pater, occiso filio facturus fuerit, & hic consilium quoque petituris subuertit, primò vt incertum & periculosum, neque certis rationibus firmatum, deinde etiam vt fictum, & post euentum rei, demum simulatum. Denique non idem esse occidere, id quod lex iubet, & mortis caussam qualemcunque præbere: idque iterum multis similibus probat. Atque hoc loco disputationem suprà cœptam renouat, de eo quatenus voluntas in legibus spectatur, & in quibus per se sufficiat, nempe in maleficijs & non in beneficijs, & ob id neque hîc præmium illi deberi, vt qui cœperit, non absolueuerit beneficium. Confutatis igitur hoc pacto voluntate, conatu & effectu, quarto loco id aggreditur, quod petitor in narratione potissimùm amplificat, puta filium fuisse caput & caussam tyrannidis, eóque sublato, etiam tyrannidem sublatam fuisse. Ac primò quidem filium ostendit non fuisse tyrannum, neque tyrannidis caput, confutatis signis, & cæteris rationibus: quæ alter ad eam rem probandam adduxerat. Deinde, vt maximè fuerit, legem iubere ipsum tyrannum, non vt quisque tyranno similis, aut nocentior etiam est, occidere. Et hîc multis verbis de authoritate legum disputat, & quod non temerè verba legum huc aut illuc deflectenda sint, alioqui multa pericula & incommoda ex eo secutura esse. Postremò etiam ipse locum ab imo ad summum tractat, & vt alter voluisse, egisse, effecisse se dixerat, ita hic contrà neque animum ad rem gerendam habuisse illum, neque recta via aggressum esse, neque denique id quod lex iubet, perfecisse ostendit. Et sub hæc orationem concludit, breui capitum repetitione, & conformatione seu prosopopœia, legum, reipubl. & deorum quoque expostulantium cum petitore, vt iniquè & præter meritum, præmium petente.

SI mihi cauſſa hæc Iudices, apud concionem populárem quæ ſtudijs potiùs, quàm exacto rerum iudicio duci conſueuit, eſſet agenda, ac non magis apud Iudices ex honeſtiſſimis ordinibus delectos, nimirum grauiſſimos ſapientiſſimóſque, nonnihil profectò vererer, ne omnium animis noua hac & inſperata lætitia geſtientibus, atque (vt ita dixerim) exultantibus, nec ſatis attentos, nec dociles eſſem auditores habiturus. Porrò fauentes, beneuolóſque multò minus: quippe qui frontem modo, quaſique pórtionam huius negotij intuentibus, non faciem ipſam propiùs contemplantibus videri fortaſſe poſſim, in communi totius ciuitatis gaudio, tum autem in cauſſa tam populari, velut importuniùs obſtrepere atque obturbare. Enimuero quum omnis affectus inutilis eſt ad rectè iudicandum, tum ingens, intemperans, atque exundans lætitia, non ſolùm iudicium omne funditus tollere ſolet, verumetiam noſtri ſenſus non rarò nobis eripere: præſertim (ſi quemadmodum hæc noſtra) poſt graues diuturnáſque calamitates, ac veluti tempeſtatem ſæuiſſimam repentè prætérque ſpem (quaſi portus quidam) fuerit obiecta. Quid autem tam acerbum liberæ multitudini, quàm ſeruitus? Quid tam dulce, quid tam exoptatum, quàm libertas? Itaque non rebus modo ipſis, ſed vel inanibus harum rerum vocabulis, plebis animus queat ad quidlibet impelli: maximè primis his aliquot diebus, dum gaudiorum adhuc velut æſtus quidam impotens, omnia ſurſum ac deorſum miſcet, dum lætitiæ temulentia, dum gratulandi dulcis quædam ebrietas pectus occupans, animum ad cogitandum inſtituere non ſinit. Verùm veſtra Iudices ſingularis ſapientia perſpicacitáſque non hoc tantùm ſcrupulo me leuat, verùm & hanc mihi fiduciam ſuppeditat, vti ſperem futurum, vt hoc contradicendi munus, quod equidem nec inuidentia, nec fauore in Tyrannidem (ſicut iſte calumniabatur) ſed ſolita mea, & (vt opinor) nota Reipub. charitate ſuſcepi, vobis non modò non inuidioſum, ſed fauorabile, plauſibiléque videatur. Etenim poſtquam viderem manifeſta quadam Deorum beneuolentia, poſt diuturnam ac miſerrimam

illam seruitutem, toties Reip. votis expetitam libertatem aliquando contigisse, nihil priùs curandum nobis esse iudicaui, quàm vt gratos nos exhiberemus in eos, à quibus nobis tam egregia felicitas esset profecta, quò videlicet munus suum huic vrbi proprium, perpetuúmque facere vellent, & constabilire, tuerique quod largiri non essent grauati, meminissemúsque ijsdem in manu esse, vt eriperent ingratis, quod optantibus dedissent. Sunt autem vel primæ gratitudinis partes, intelligere videlicet, cui beneficium acceptum ferre debeas. Et hac vna ratione mortales diuinæ beneficentiæ gratiam referre possumus: si beneficium acceptum agnoscamus: si celebremus, si ad illos authores referamus. Neque mihi committendum putaui, vt dum nimium candidi in ciuem esse volumus, in deos ingrati impijque reperiamur. Neque enim isthoc nomine nunc perinde laboratur, ne hoc præmij pereat ærario, & huius luctis accrescat (quanquã id quoque longa iam tyrannide exhaustius est, quàm vt inde temerè dari præmia conueniat immerentibus) Illud agitur, ne dij immortales, qui huius malè consulta, nobis verterunt bene, hoc tantum munus à nobis tanquam ingratis reposcant, si quod ipsis solis debetur honoris, laudis, gratiæ, id illis fraudatis, in hominem contulerimus. At quem hominem obsecro? Nempe qui quum priuatus contra leges iuuenem occiderit, atque hac temeritate sua restitutæ libertatis periculosam occasionem modo præbuerit, idque adeò imprudens (vti mox docebimus) non veretur pulcherrimum tyrannicidæ titulum dijs eripere, sibi arrogare: Reipub. diem dicere, ac leges ipsas in ius vocare: ciuitatem ingratitudinis ream agere, nisi sibi totam hanc felicitatem ferat acceptam. Nullum quidem iudices facinus speciosius tyrannicidio, nullum dijs dignius: verùm hoc impudentior, qui sibi laudẽ tam eximiam vsurpat immeritus. Nullum præmium honestius illustriúsue, quàm quod tyrannicidæ debetur. Sed hoc impensius accuratiúsque spectandum, ne temerè decernatur indigno. Permulta siquidem, permulta ad id requiruntur, vt hoc tam egregio titulo; vt hoc tam diuino præmio dignus quis esse videatur: quorũ nihil in hunc cõpetere, paulò pòst euincemus. Proinde cùm non tolerandæ improbitatis mihi videatur, qui legibus tum homicidij, tum temeritatis pœnas debeat, eum à legibus præmium omnium maximum petere:

petere diri, imò flagitare: & ita flagitare, vt etiamsi vnum ex huius arbitrio dependerint, tamen multa insuper isti creditori sint debituræ. Quæ cuncta quum postulare iure potuisset: maluit tamen homo verecundus, vnico persoluto, reliqua sibi deberi vt haberet nimirum, quod obnoxię Reip. quoties libido sit, possit improperare. Tum illud vtrum risu potiùs, an odio dignum existimem, quòd in tribunalibus, quod apud ornatissimum seuerissimorum iudicum consessum, Thrasonem quendam nobis è comœdia retulit? Sensistis iudices, vt è corona plerique risum tenere nequierint, dum personatus iste Hercules tragœdiam illam suam nobis recitabat: de sese terqúe quatérque tyrannicida, de sapiente illo gladio commilitone suo, qui per se prudens senem interemit: digno videlicet, qui inter sydera collocetur, domino in deorum numerũ relato. Dij boni, quibus phaleris, quibus fucis, quib⁹ ampullis facin⁹ illud nobis suũ ornauit, iactauit, exaggerauit? quàm militari iactantia, quàm Stẽtorea voce, quàm fastuoso vultu, quàm arrogantibus supercilijs, quòm stupidis oculis, suum ipse vobis encomiũ detonabat? Quæso Iudices, vt etiam nunc hominis vultum diligenter attendatis: nonne vobis minitari videtur? nonne dicere? ni mihi præmium decreueritis, haud feretis impune, incolumi diuino illo meo, ac fortissimo gladio, qui vel sine me, meas vices, vbi lubebit, acturus est. Quis tandem istam ferat iactantiam, vel in eo, qui verè tyrannum occidisset? Hæc quoque me caussa Iudices (neque enim inficiandum est) commouit, vt huius obsisterẽ petitioni, vel magis, vt immoderatam arrogantiam, vt odiosam huius imputationem retunderem. Videbam iam inde ab initio, quum certatim vniuersa ciũitas dijs libertatis authoribus gratarętur, vt hic sese ira tumens in medium ingesserit, quàm indignè tulerit victimas dijs seruatoribus immolatas. Sibi hunc honorem eripi, sese vnicum esse restitutæ libertatis authorẽ proclamabat, leges, aras, focos, omnia publica, priuatáque, suæ dextræ, suo magnifico gladio deberi. Agite quid futurũ deinque Iudices augu-ramini, si id ad huius intolerabilẽ iactãtiã, vestra authoritas vestra cõprobatio, si premiũ quasi pign⁹ accesserit? Quid, nisi vt tyranno submoto, alter quidam huic ciuitati paretur, qui ventosæ linguæ, gloriæque quasi tyrannidem quandam exerceat? Qui quotidie nobis odiosam istam suam tragœ-

diam ingerat, quotidie dextram istam Herculanam & gladium prodigiosum minitetur? Vtrum est hoc Iudices tyrannide liberari, an mutare Tyrannum? Videris ipsi quàm minaci fronte me iam obtueatur. Quid mihi succenses? Quid minitaris oculis? Quid terres supercilio? An mihi non licebit libertate in contradicendo (tuo scilicet munere) vti, quum tu sic abutare? qui liberum tibi putaris (id quod etiam in proscenio leges fieri vetant) crimen tam atrox, tam capitale in ciuem impingere, tantùm quia libuit, idque apud Iudices iratos, in tam frequenti ciuium corona, quod nequeas vel leuissimo confirmare argumento. Siquidem quàm reliqua glorioſè, tam illud impudenter dicebas, mihi nullam fuisse causam, quare tibi contradicendi partes susciperem, nisi quo tyranni necem, quæ me discruciaret scilicet, vlciscerer. Quo quidem tuo exemplo si vicissim in te liberet vti, mox intelligeres quàm atrocia, quanto probabiliùs in te possint retorqueri. Nam tuum istud tam inuidiosum (quemadmodum tu quidem existimabas) conuicium, me longè minùs, etiam territabat, quàm (quod vulgo dicunt) ex pelui redditum fulgur. Etenim præterquam quòd neque affinitas, neque cognatio, neque necessitudo, neque emolumentum, neque prorsus alia res vlla mihi cum tyranno interceſſit, cur mea referret illum viuere, sine quibus rebus nullam in quenquam criminis hærere suspicionem, tu quoque scires, nisi nũquam tribunalia vidisses, ac nisi hodie deuium te lucelli spes feciſſet iureconsultum: equidem arbitror, meam fidem, integritatem, pietatem, totámque meam vitam sic huic Reipub. spectatam esse, vt isto crimine tibi potiùs improbitatis odium, quàm mihi suspicionem vllam conciliaris. Vides quàm multis adductus sim causſis, vt tibi obsisterem? Denique (si scire vis) bona ciuium pars id à me enixissimè flagitauit, vt sui patrocinium aduersum te caperem, negantes sibi videri tyrannide liberos esse, nisi te à tyrannicidæ præmio deijcerem. Non quòd pudeat homini debere hanc felicitatem: tametsi id quoque durum, ei debere qui sic imputet. Sed debere arroganti, sanè quàm molestum est: at debere cui nõ debeas, istuc verò nõ grauissimũ modò, verũ etiã stultissimũ. Equidẽ ne leoni quidẽ, vel verbo refragor, si modò is promereatur: sed obnoxiũ esse tã importuno imputatori, tum qui nihil iuuerit, id verò bis miserum est,

bis stultum est. Nullus enim insolentiùs exprobrat beneficium, quàm qui quod non dedit, id vult dedisse videri. Sed finge mihi nullam esse causam cur tibi me opponerem, nisi quia sic animo lubitum sit meo, profectò nihil habes quod mihi iure succenseas. Etenim quum apud Iudices tam sanctos agatur si verè præmium meruisti, non tibi honorem eripio, verùm etiam vehementer illustro, quando non paulò magnificentius est tyrannicidæ præmium euicisse, quàm tulisse. Sin minus, æquus veniam dabis, si boni ciuis fungor officio, si nullo meo emolumento Remp debiti præmij ream defendo, si stultitiæ crimen, si imprudentiæ infamiam à ciuitate depello, si nõ sino, vt nostro omnium periculo hæc vibs in deos existat ingrata. Postremò si deorum immortalium causam ago, quibus honorem debitum tu conaris interuertere, vt vel hinc sat liqueat, quanta religione reliquam causam egeris, qui statim ingrediens tam impudenter sis calumniatus: Contradicit igitur, contra Remp. fauet tyranno. Quanquam ego illud quoque liberæ ciuitatis esse iudico, hoc loco vel tyrannorum causas citra fraudem agere licere. Neque tamen à vobis postulo Iudices, vt vel mihi prosit in caussa hoc meum erga Remp. studium, vel huic obsit tam insolens arrogantia: imò non deprecor inuidentiæ suspicionem, non refugio vel atrocissimam illam, quam iste mihi conabatur impingere, inuidiam, vt tyranno fauisse videar, nisi certioribus, quàm vt à quoquã refelli possint, argumẽtis euinco, nisi demum & aduersario persuadeo, modò ne tergiuersetur, vt quàm maximè ciuiliter quis agat, nullum ei deberi præmium. Sin exactiùs, seueriúsque, pœnã etiã ab ipso deberi. Quæ quidẽ dum quàm potest breuissimè facio, quæso Iudices, vt me attentis animis atque auribus audiatis. Meministis Iudices, vt iste inter dicẽdum subinde nobis conatus sit ob oculos ponere, id vnum spectare iusserit, quãtis malis tyrannide simus leuati. Hoc passim inculcabat, hac re bonã orationis partẽ occupabat, nihil nos aliud perpendere voluit, nisi quòd grauem seruitutem toleraremus, nunc optata libertate frueremur. Nimirum id tantùm vos spectare voluit, quod ad hoc iudicium nihil attinebat. Neque enim hoc in quæstionem venit, quàm misera sit tyrannis, quàm optanda libertas. Sed de illo cognoscitis Iudices, quum libertas huic vrbi sit restituta, quãta hinc lau-

dis portio huius virtuti debeatur, & an id quod euentu cum huius facto coniunctum est, idem cum eius merito coniunctum videri oporteat. Relegam autem eadem vestigia, quibus ipse in causſam ingressus est, quod equidem refellendi genus simpliciſſimũ esse puto sequárque partes illas, quibus iſte rem secuit, id nimirum agens, vt quemadmodum ingenioſi conuiuatores iisdem carnibus alio atque alio modo coquendis, condiendíſque efficiunt, vt multa opſoniorum gènera videantur, itidem iſte nobis ex unico homicidio multa faciat tyrannicidia. Repetam igitur ordine gradus illos, quibus iſte facinus ſuum ſibi viſus est mirificè attollere, & in quibus identidem reſtitabat. Quòd ſi me deturbante, vel in vno quolibet conſiſtere poterit: tum ipſe ſeſe victorem pronuntiet licebit. Quot tyrannicidia, inquit, quot prœmia? Primum quòd volui, deinde quòd conatus ſum. Tum autem quòd filium occidi plus quàm tyrannum. Poſtremò, quòd pater ob mortem huius ſibi necem conſciuit. Principio quòd voluit Iudices, quis non leuius esse videat, quàm vt ſit refellendum? niſi quòd iſte tanta voce intonabat, toties inculcabat, quòd tyrannum voluiſſet occidere, atque id (vt nihil iam accideret) tamen prœmio dignum aſſeuerabat. Quid autem tam ridiculum, quàm nudæ voluntatis prœmium à lege flagitare? quæ adeò nihil ad ſe pertinere putat, quid velint aut in animo ſtatuant homines, vt neque pœnam irrogent ſi quid velis modo perperam (neque prœmium oſtendant, ſi quid officioſè velis: verùm id vnumquemque voluiſſe interpretantur, quod nulla vi coactus effecerit. Ergóne, inquies, non magna facti pars est voluiſſe, quod quidem arduis in rebus vel ſolùm ſufficere ſolet? Rectè ſanè. Sed apud deos modo: quippe quibus ſolis perſpicuũ est, quid nolis aut velis, ab his prœmium expectandum, ſi quid præclarum animo conceperis. Lex hominum vices agit, & quid in obſcuris illis ſinuoſi cordis ſpecub⁹ mortales agitent, adeò ſua referre nihil putat: vt non dicam abdita aut ſuſpicioſa, ſed ne ea quidem admittat quæ populari ſunt opinione famáque iactata. Poſtremò vt non niſi comperta recipiat, non audiat niſi quæ ſunt certiſſimis argumentis deprehenſa, probata, euicta. Cedo, quod est facinus tam nefarium, cuius ſimplex voluntas in crimen vnquam est vocata? Iſta iudicia Aeaci, Rhadamanthíque tribunalibus ſeruantur. Hic mihi non quid volueris,

ſed quid feceris adferto. Quòd ſi nulla lex vlli flagitio ſupplicium minatur, quod in animo ſtatueris, quæ tandem eſt impudentia, promerito quod præſtare volueris duntaxat, perinde quaſi præſtiteris, à lege quaſi præmium poſtulare? Quæ quidē quū ad id vnū ſit cōparata, vt maleficia vel deterreat, vel coërceat, multóq; magis ad ei⁹ partes pertineat, nocētibus erogare pœnā, quàm bene merētibus largiri præmia (id quod mox copioſius demōſtrabimus) poſteaquam in criminibus non accipit inſimulationem meræ voluntatis quæſo te, in petendis præmijs oſtentationem voluntatis admittet? Quis autem eſt ciuium vel quantumlibet ignauus, qui non velit tyrannum occidere, ſi tutò liceat? Quis non vel leno, ſaltem emolumenti cauſa velit? Denique quis non facilè ſimulare poſſit voluiſſe ſe: videlicet quò prēmium gratis auferat? Vis itaque dicam, quantum hoc totum habeat momenti, voluiſſe occidere? Nempe perinde eſt, quaſi te ſomniaris occidiſſe. Par pari penſari conuenit. Qui præſtitit beneficium, ei lex beneficium rependit: at qui bene voluit tantùm, ei quid debetur, niſi vt viciſſim bene velit reſp. I nunc, & hoc in gradu nos iube conſiſtere. Rem tam eximiam, inquis, animo verſaui, ſtatui, decreui: an præmium negabitis? Non fraudaberis præmio, ſi iſthoc nomine poſtules: verùm illud interim præmij feres, velut homo nimium perfrictę frontis, irriſus, exploſus, exhibilatus diſcedes, quem non puduerit id à lege poſtulare, quod ne leno quidem auſit à quoquam petere, vt rem pro voluntate auferat, nemo tam vecors qui cōcedat, vt voluntatem neſcio quam, hoc eſt, minus quàm verba pretio redimat. At non volui tantùm, inquis: verùm & periclitatus ſum, aſcendi, ſubmoui ſatellites. Primùm iſthuc tu quidem conſultè facis, quod de gradu illo deſilijſti, in quo nimis profecto incommodè ſtabas, quanquā ne in hoc quidem multò commodiùs conſtiteris. Nam etiam ſi paulò minus abſurdum videatur, haud ita multò minus impudens tamen eſt, quum lex palàm præmium decernat ei, qui factum præſtiterit, te quod conatus modo ſis, præmium poſcere. Ergo-ne hoc quidem iuris erit apud te legibus, quod per illas eſt ciui priuato cum ciue priuato? Age quid ſiquis ciuium tecum iniſſet contractum, ita vt ille pecuniam ſtipulatus, tu conditionem pactus eſſes, mirum ni ſuo vterque periculo, atque is nondum præſtita conditione, nummos his verbis

abs te petat: Cedo mercedem, conatus sum, tentaui, adnisus sum: an non protinus impudenti homini respondebis: Cedo conditionē? Nam de tuo conatu quid mea refert? quādoquidē effectum abs te pactus sum, nō conatum. Puta totidē verbis tibi nunc respondere legem: Agnosco contractū, nō muto pacta: debeo præmium, sed si tu conditionem præstitisti, si tyrannum occidisti. Verbis aut obligantur, aut absoluuntur homines. Si conato pollicita sum præmium, non grauabor dare: sin ei qui facinus peregisset, quod tandem ius est referre quod est stipulatus, me non ferre quod sum pacta? In priuatis ac minutis cōtractibus nemo tam improbus inuenitur, vt lucrum cōditione promissum postulet, non præstita conditione, nemo tam stultus vt det, si quis postulet: & tu à Rep. maximum omnium præmium postulas, quòd conatus modò sis? Nihil mihi nisi nugas adfers, donec illud vnum audiam, quod te præstare oportebat. Volui, inquis, ascendi, perrupi custodias, submoui satellites, quantulū iam est illud quod superest? Quid adhuc desideras? Nēpe nihil in te desidero præter illud, cui soli debebatur præmiū. An non intellexisti in istiusmodi contractibus duplex esse periculum: quorum alterum ad hunc tantùm, alterum ad illum propriè pertineat: videlicet persoluendæ mercedis, & præstandæ conditionis? Ego meo periculo præmij dependendi onus recipio, neque tua referre putes, neq; refert quā angusta mihi res, vnde corradēdū quod debeā preciū. Tu itidē conditionē tuo suscipis periculo, neq; mea quicquā interest, quo sudore, quo periculo sit ea tibi præstāda. Totā istā curā, totū hoc negotiū tibi relinquo. Quòd si ego iā præstita abs te conditione cōmemorē tibi in agris meis malè proueniſſe segetes, merces naufragio perijsse, nihil auelli à malis debitoribus, nō sine graui dispēdio conflari posse pecuniam, quam tibi debeam, dic obsecro, nonne nugas agere me dices, negans horum quicquam ad te pertinere? Hoc vno modo posse satis fieri tibi, si pecunia numeretur. Neq; quisquā est iudex tā iniquus, quī te tuo v. ti iure fateatur. Et mihi pulchrè satisfactū existimas, si tu mihi tragœdiā adferas, quātū adieris periculi, quātū sudorum, quātū vigiliarū exhauseris, dū studes præstare cōditionem? Res est (mihi crede) calūnioſior, scrupulosiórq; quā vt legibus occupatis cōueniat, alienā expēdere voluntatem, alienos pensiculari conatus: quorū suos quisque nimio solet æstima-

re, non suos difficile est adamussim perpendere. At facti, facilis est æstimatio. Proinde ea in legis cognitionē cadit: hinc reliqua omnia consueuit metiri. Tametsi non piget interdum æqui bonique rationem habere. Verùm in his litibus, quæ de vetere illa formula pendent, inter bonos bene agier oportet: at in contractibus, quæ neque vi, neque dolo coierunt, quid est quod à præscripto recedatur, nisi quis velit omnino à pactis discedere? Quid vis? Circunspice, & si potes vspiam inuenire exemplum, non nego præmium. Sæpenumero in pugilum Olympicis, sæpe in certamine spectator (opinor) sedisti. Cedo, num quādo vidisti quenquam tam impudentem, qui palmam sibi hoc nomine vendicaret, quòd strenuè certasset? Non arbitror, atque id in re penè ludicra, certè ad voluptatem comparata. Et tu in tam serio omniúmque splendidissimo negotio id tibi postulas, quod in scenicis illis pudeat vel impudentissimum tentare? Age quoties & illud vidisti euenire, vt qui sese fortissimè, doctissimēq; gessisset in cursu, is à præmio longissimè abesset, & ignauissimo faueret euentus? Habeat ille sanè, quod causetur, excidisse habenas, consternatum equum, fractā rotam, iactet se vel arte, vel viribus tanto præcellentiorem, quanto Thersitæ præstitit Achilles, nisi metam prior attigerit, profectò postulandi præmij ius nullum habebit, fortunam suam incusare licebit. Cęterùm Agonothetæ nō indignabitur: propterea quòd hoc animo in certamen descenderit, vt eius veteretur cōditione, id est, ita demū præmiū ferret, si virtuti fortuna faueret uiciſſet. Alioqui si conatui, nō tantū effectui præmiū deberetur, tot palmis esset op⁹, quot in Olympicū certamē venisset. Quā quā in huiusmodi ludis, qui solēnitatis voluptatisque gratia proponūtur, fit interdū, vt victis quoq; præmia statuātur, nō honoris, sed solatij gratia: verū serijs in reb⁹, atq; adeò periculosis, quęnā obsecro lex vnquā mercedē statuit, nisi si quis facin⁹ peregisset: & ita peregisset, vt omnes numeros implerit? A quo tu quātū abſis, mox audies: nā nunc de conatu tātū agimus. Lex igitur ciuicā promittit coronā ei, qui ciuē in bello seruarit. Quis vnquā ad hunc honorem vel aspirauit, quòd se telis obiecerit, quòd non sine multis vulneribus discesserit? Profectò nisi ciue seruato, nemo ciuicam petit. Quis vnquam his verbis muralem petijt: Acriter contendi Iudices, vt mœnia superarem. Omnia feci, sed depul-

sus sum. Quantumlibet enisus sit, nisi conscenso muro, nemo tam inuerecundus vt muralem coronam sibi deberi dicat. Obsidionalem nemo flagitat, nisi depulsa obsidione. Postremò nullus honos petitur, nisi ab eo qui id effecerit, ad quod honor inuitat. Qui nauim in tempestate desertam ad littus perduxerit, huic ex lege vendicatio est earum rerum, quæ nauti vehebantur. Quorsum attinet hîc tuam iactare pertiam, sudores, pericula, conatus? Nihil non feceris, quo quemquam in tutum reduceres, sed victus tempestate deseruisti, audebis quicquam ex his quæ sunt in naui, tibi vendicare? Aut si ausis, futurum speras, vt quisquam te vel pilum sinx attingere? Non opinor. Si quis vnquam ouationem, supplicationem, triumphum obtinuit, quòd ad victoriam omnibus neruis esset enisus, quòd gnaniter se gesserit in bello, nisi superior discesserit, nisi præscriptum à lege humerum hostium fuderit, aude & tu tibi præmium promittere, quòd tyrannicidium sis aggressus. Quòd si nemini hominum memoria contigit, desine tibi uoua spe blandiri, desine inaudito exemplo postulare, quod sperare sit improbissimum, dare postulanti stultissimum. Noli nobis commemorare, quanto capitis periculo murum arcis conscenderis, qua virtute satellitium tyrannicum perruperis, alios depuleris, alios occideris: quorum maximam partem tibi liberum est fingere. Adobtinendum tyrannicidæ præmium, duobus duntaxat verbis est opus, tyrannum occidi. Quantumuis conatum exaggeres, alleues, attollas, non nisi tyrannicidæ debetur præmium. Alioqui quid dices si eodem illo die, quo tu arcem conscendisti, permulti pariter aggressi, sua quisque virtute freti: quorum nemo tamen tyrannum interemisset: vtrum omnes tyrannicidæ præmio potientur ex æquo, nempe quia conati? Age quid si multis strenuè rem aggressis, vni cuipiam, qui sit omnium ignauissimus (vt non semper virtuti respondet fortuna), eum contingat interficere, an non præteritis reliquis hic vnus honorem auferet? Quamobrem tandem? Non quia plus adierit periculi, sed quoniam id confecit, cui lex honorem decreuit. Hic tu fortasse rursus incipies deplorare, frustra sumptam operam, negabis æquum esse virtutis egregios conatus merito fraudari præmio, nisi fortunæ suffragio adiuuentur. Sed quæ tandem potest esse iniqua conditio, quam nemo compellitur accipere, nisi cui cordi sit? Quan-

cumlibet iniqua conditio proponitur, eam nimirum facit æquissimam, quisquis suapte sponte recipit. In aleæ ludo (si fas est hoc exemplū conferre) quid iniquius, quàm vel summum artificem ab imperitissimo superari, si modo iactus commodè cadat? Atque id adeò nemo tanquam iniquum causatur: propterea quod cui lusus huius lex non probatur, ei liberum erat non suscipere. Itaque lex quod præstari velit, id palàm atque in medio proponit. Quid abs te præstari possit id tibi relinquit expēdendū. Illa nihil mauult, quàm vt res quàm optimè cadat: quod si posteaquàm nihil iā intentatum reliqueris, quo minus effeceris, per fortunā stetit, intelligis (opinor) nihil habere te, quod legi succenseas. Fortunā, si ita lubet, in ius voca, cùm lege nihil tibi rei: quæ vt nihil promittit, ita nihil debet, nisi præstanti. Neque verò existimemus Iudices, istud à maioribus qui hanc legem tulerunt, sine summa ratione fuisse factum, vt conato præmium non esse statuendum putarint: videlicet illud cauerunt, non tantum ne ancipites istas & inexplicabiles huiusmodi de conatu lites inuitarent, verumetiam quòd intelligerent tyrannicidij conatum non posse, nisi summo ciuitatis periculo suscipi. Vnde futurum prospiciebant, vt si conatui præmium statuissent, temeritate conantium resp. subuerteretur potiùs quàm restitueretur. Etenim tyrannis quid aliud est quàm graue capitaléque ciuitatis hulcus? huic si quis medeatur, ei merces digna proposita est, quam ita demum ferat, si remedium præsentaneum attulerit. Verùm huic malo neminē oportet admoliri manum, nisi certum artificem, qui sua diligentia peritiáque fretus, non sinat hoc licere fortunæ, vt dum ipse salutem dare conatur, illa vitam penitus eripiat. Quid? vtrum tu igitur in eiusmodi discrimine conatum præmio iudicas inuitandum esse: an potiùs pœna deterrendum, nisi quod conatus est quispiam, idem præstiterit? Nec illud te subleuat, quod mihi videbare raciocinando colligere, quum lex in maleficijs pœnam irroget simplici sceleris molitioni, par esse vt multò magis in benefactis conatus habeat rationem: nam oportere legem multo propensiorem videri ad compensandam virtutem quàm ad retaliandam culpam. Atque vide quàm hîc tota erras via. Principio non animaduertis hoc tyrannicidij facinus toto genere à reliquis discedere, propterea quod aliorum molitio cum priuato mo-

lientis periculo modò coniuncta est: huius cum publico reipub. discrimine copulata, vt temerè moliri tyrannicidium nihil aliud sit, quàm temeritate priuata rem omnium prodere. Deinde lex nec in quouis crimine, nec qualemcunque conatum in quæstionem venire sinit, verùm in paucis duntaxat, quæ vel propter insignem atrocitatem hoc odij merentur, vel eiusmodi sunt, vt priùs exitium adferant, quàm conatus dent significationem: quod genus parricidium, veneficium, proditio. Postremò non vides nihil esse simile, totáque natura rationéque discrepare, pœnæ legitimam irrogationem, & honoris largitionem. Nam alterum quidem propriè legum munus, alterum quasi quædam de iure concessio, legisque candor (vt ita dixerim) quidam est. Hoc ita habere sic demum intelliges, si reputes quàm multa sint quæ lex iubeat, addita pœna, ni pareas: quàm multa item vetet, nisi obtemperaris, supplicium minitans: contrà, vix vnum atque alterum esse, ad quæ præmio sollicitet. Quædam enim eiusmodi sunt, vt durum ac seruile videatur ad ea metu mali adigi: quo de genere sunt, vxorem ducere, operam dare liberis. Hîc lex nimirum vrbaniùs ac verecundiùs tecum agit, patris, non magistratus sumit habitum, precio ad id inuitat, quod alioqui gratuito te præstare decebat. Rursus alia tametsi id genus sunt, vt à quouis non improbo ciue præstari velle oporteat, tamen & fortiora videntur, quàm vt à multis præstari queant: & periculosiora, quàm vt multi velint suscipere: nam inhumanum videtur cuiquam vitæ suæ contemptum imperare: ad hæc igitur præmio animat, quasique calcar addit virtuti. Proinde non oportet hanc legum indulgentiam longius trahere, quàm ad quæ semel ipsa astringit. Nec mirandum est si attentior, si vigilantior, si exactior est in proprio naturalique munere suo, quàm in eo in quo pro temporis ratione in alienas partes descendit. Huic adstipulatur illud, quòd nouis etiam criminibus exemplum, aut nouum noua lege solet institui, aut à simili lege mutuo sumi. Neque tamen idem fieri consueuit, si quis quid noui facinoris cum laude patrauit, vt præmium à simili constitutione decernatur: nisi lex extet, quæ nominatim honorem statuat eius facto, quod roget, vixhabebit: quod postulet, haudquaquam. Cur enim legi necesse sit passim ciuium suorum officium mercede redime-

re? quandoquidem ne sit impunita improbitas, id publicitus omnium refert: at probus esse nemo gratis potest. Quid autem est quod non vel gratus patriæ debeat ciuis? cui vel animam impenderis, quid mirandum, si quod acceperas id restituis? Vt supplicio dignus sis, nisi parenti pietatis officium persoluas, non præmium illico tibi debeatur, si persoluas. Itidem, si quid in leges committas, non potes effugere supplicium: at non statim illæ tibi præmium debituræ sint, si quid cum officio feceris. Nam si ciues omnes sese in officio cõtinerent, ne opus quidem esset vllis legibus: quippe quæ non ad bonos mores comparatæ, sed malis è moribus natæ sunt, id quod verè vulgo dictitant, ac pharmaci vice fungantur. Finge itaque nullas esse leges quemadmodum de aureo Saturni seculo fabulantur poëtæ, suo quemque sponte fungi officio: an tu hîc clamabis perire benefacta, quòd nulla lex præmium decernat? Vti lex non minatur nisi improbis, ita non pollicetur optimis ciuibus. Quorsum enim opus promisso, quum virtus absoluta abundè seipsa contenta sit? Proinde petere quod illa non sit pollicita, profectò plus quàm impudentissimum est: improbè flagitare quod ea candidè ciuilitérque promiserit, ciuis est probitatis non satis spectatæ. Tu quid meruerís, paulò pòst excutietur: interim finge sanè præcipuam quandam vtilitatem attulisse, cui tamen ex lege præmium non debeatur. Vtrum protinus clamitabis infrugiferum fuisse officium, ciuitatem in ius vocabis, plebem ingratam vociferabere, minitabere iudicibus, nisi tibi mercedem ex animi tui sententia decernant? An potiùs ipsam virtutem abundè magnum sui præmium iudicabis? Oblectabis te conscientia recti. Hunc esse maximum fructum officij duces, quòd de alijs citra tuum emolumentum benemerendo ad deorum benignitatem videaris accedere? Nimirum hæc tibi futura sunt satis, si modò ciuis sis optimus. Quòd si non contentus istis, aliud adhuc nescio quod præmium desideres, certè maximo proximum est gloria: hoc tu iam propemodum tulisti. Quanto metiris precio, volitare per ora mortalium, celebrari, laudari, digitis notari mille, oculos omnium in te coniectos circunferre? Ista, inquam, vel maxima præmij pars: nam pecunia sanè quàm exiguum momentum adfert. Tu conatus duntaxat es, perma-

gna portio, vel caput potiùs ipsum tuo deest facinori. At cum interim his rebus fruetis, dum non occiso, tamen velut tyrannicida celebraris, iquæso te, quantula pars abest è tuo præmio quod laturus eras, etiamsi tyrannum occidisses? Postremo isthuc ipsum præmium, penè dixerim, inuidendum mihi videtur, quod iam tibi licuit toties Reip. tyrannicidium imputare, quod in celebri iudicio tibi contigit honestissimum præmium flagitare, & in tam frequenti theatro spectante rep. magnificam istam tuam tragœdiam peragere. Mihi videtur Iudices, beneficij tulisse gratiam, quisquis ei probrare beneficium potuit. Tu fortunæ, tu deorum munus imputas ciuitati, & sunt fortassis qui tibi libertatem acceptam ferant. An hæc tanta præmia contemnis? quæ vel vero tyrannicidæ sufficere debuerant; nisi lex maluisset præmio conatum ab effectu distinguere. Quamque nullum me hercle præmium magis congruit ei, qui tyrannum conatus sit occidere, nec occiderit, quàm vt illi contingat tyrannicidæ præmium sperare, nec ferre tamen. Hiccine erat ille gradus, in quo nos tecum commorari iubebas? Quanquam hoc nomine tuus conatus minus promeretur præmium, quod aliorum proposito fortuna modo defuit, tibi voluntas, vt ais. Effecisti quod voluisti id quod erat necesse, nec fecisti, nec voluisti. Sed iamdudum alium gradum (vt video) circumspectas, in quem te recipias: nam in hoc quàm citra omnem præmij spem consistas, intelligis. Age sequemur te per omnia, & aliunde aliò fugitantem persequemur, nec vsquam finemus consistere. Atqui non tantùm aggressus sum, inquis, verumetiam occidi, nempe filium: atque id facinus in duo secas tyrannicidia, & quòd filium sustuleris plusquam tyrannum tum tyrannidis successorem: & quòd parenti, necato filio, mortis causam ministraris. De illo mox nunc hoc cuiusmodi sit inspiciamus. Parentem ais abs te, iugulato filio, eadē occisum opera: negas enim referre, qua via peremeris, modo sustuleris: imò splendidius isthuc videri vis, quòd tuo quidem ense, verùm ipsius dextera sit interemptus. Hæc tam honesta, Iudices, oratio possit parum attentum fallere, præsertim hoc rem fucis illis suis & phaleris venditante, dum nobis ob oculos ponit validum illum florentémque iuuenem, sic patri adamatum, crebris vulneribus confossum: parentem senem miserum, illi circunfusum, eodem exanimatum

enſe, ſanguinem vtriuſque inter ſe confuſum. Iſta quidem dictu ſplendida, ſed quid ad tuam cauſſam attinent? Nemo tam cæcus qui non videat, nemo tam effrons qui neget, ſpectaculum illud multò omnium iucundiſſimum extitiſſe ciuitati, quum ſenem tyrannum iuueni videret incumbentem, exanimem exanimi, & in altero gauderet ſeſe leuatum malis præteritis, in altero futurorum metu. Hæc quum per ſe maxima, quum Reip. ſint gratiſſima, quid attinet verbis exaggerare? Illud vnum in hoc iudicio vertitur, vtrum tibi acceptum ferri oporteat, quòd pater ſine controuerſia tyrannus occiſus eſt, an fortunæ ſuperûmque dexteritati. Quòd enim tuo gladio peremptus eſt, id verò quàm eſt futile nihilque. Quid ſi tuo gladio ab eo qui eum vtendum abs te rogaſſet, tyrannus eſſet necatus, num tu protinus tyrannicidæ præmium petitum venires? Lex occiſori pollicetur honorem, tu eum iugulaſti, de quo certè controuerſum eſſe poterat, tyranni nomine cenſendus eſſet, nec ne: eum de quo nihil erat dubitationis reliquiſti. Si prudens, prudens excidiſti à præmio: ſin metu, multò minus etiam cauſſæſt poſtulandi muneris. Verùm illud tute vehementer vrgebas, vti prudens volénsque reliquiſſe viderere. Sed quod tandem erat iſtud tuum conſilium, quum tibi ſic in manu eſſet, non toto metu liberare Remp. ſed vltorem tui facinoris, & verum certúmque tyrannum relinquere? intelligebas (vt ais) omne negocium confectum extincto iuuene, propterea quòd modis omnibus futurum præſcires, vt ſenex illico ſibimet eodem gladio necem conſciſceret. Videte Iudices, in manifeſtiſſimo mendacio qua rima conatur elabi: niſi diuinandi ſcientiam commentus fuiſſet, non poterat hinc explicare ſeſe. Siquidem hæc vel augur, vel haruſpex, vel vates diceres, fortaſſe nonnullos inuenires, qui iſta prædicanti fidem eſſent habituri. Nunc quid impudentius? quid vanius? quid veri diſſimilius, quàm aſſeuerare, id certum præſciſſe te, quod tale ſit, vt quiuis alius exitus potiùs fuerit expectandus? An coniecturis es aſſequutus id euenturum quod euenit? At quid aliud effici coniecturis poterat, niſi vt vel ſperares, vel ſuſpicarere? Porrò in re tam ancipiti, quæ dementia erat ſpem incertam ſequi, diſcrimen certum negligere? Sed audiamus obſecro certas illas coniecturas, quibus hic noſter vates præſenſit inopinatum omnibus exitum. Iam ætate ſe-

sus erat, inquis, iam viribus defectus, nec obtineri iam autumabat posse tyrannidem adempto filio. Tum indulgentius amabat, quàm vt filio vellet esse superstes. Nonne sentis hæc adeò non esse naturæ rerum consentanea, vt iam omnibus videantur esse confutata, vel priusquam refellantur? Verum seni mentem vllam fuisse putas, an non putas? Si non putas, fieri potuit vt illi tutum videretur, quod neutiquam erat tutum, atque ita protinus toto falleris augurio: sin putas fuisse, cur erat quod vsqueadeo diffideret? Quasi vero tyrannis viribus duntaxat vnius hominis, ac non multò magis ingenio, versutia, calliditate, largitione, crudelitatéque contineatur: quæ omnia si magis in senem quàm in adolescentem competunt, cur tu in diuersum torques augurium? An non illa ætas vsu rerum callentior est? an non altius dissimulat? an non cauet diligentius? an non prospicit oculatius? irascitur implacabilius? tenacius iniuriæ meminit? meliúsque in longinquum consulit? His solis rebus imperium tyrannicum administratur. In militiæ duce quantulum est illud momentum, quod corporis vires adferunt? at in tyrannide profectò multò minus. Cur magis illum terret ademptus filius, quàm extinctus satelles quispiam audacior, quum arx supereſſet approbè munita, supererent opes, arma, satellitum ingens agmen, tot in ciuitate factiosi potentésque, qui non solùm tyranni partes adiuuabant, verùm etiam tyrannos agebant: quos equidem spero nunc nobis non esse metuendos (nolim enim infausta ominari) at ita tamen, ne nimium securè negligantur. Vsqueadeóne senem cruda viridique (quod omnes norunt) senecta callidum, animosum, ambitiosum, non stultum, vna filij mors consternauit, vt rebus desperatis protinus è vita sibi migrandum duxerit? præsertim quum ille patris dominatum nihilo reddiderit tutiorem, sed multò inuidiosiorem, ídque ob libidinem, atque ætatis insolentiam temeritatémque, adeò vt expedierit propemodum illi ad stabiliendam tyrannidem filium è medio tolli. Etenim quo propius ad iusti regni speciem accesserit tyrannis, hoc minus est inuidiæ obnoxia, magisque tuta. Iuuenis ille solum hoc augebat, quod maximè tyrannos solet euertere. Vera illa tyrannidis munimenta in callidi senis pectore erant collocata. Sed tenerius adamabat filium, quàm vt defuncto posset supereſſe. De matercula quapiam priuata loqueris, an de viro sene, callido, crudeli,

denique tyranno? Quid ego Iudices, in eo sermone argumentis coarguendo sumam operam, quem ipsa natura, quem mos, quem communis omnium sensus repudiat? Quis vnquam isthuc audiuit? tyrannum vsqueadeo pio in liberos fuisse animo, vt non dicam commori voluerit, sed conniuere commodè quiuerit: Credite mihi, priuatorum isti sunt affectus, Tyrannus neque quid natura, neque quid pietas, neque omnino quid sit officium nouit. Exuit hæc omnia, simulatque tyrannum induit. Omnia commodis, omnia metu, omnia necessitate metitur. Solos hos amat (si quos tamen ille amat, qui vel deos ipsos odit) quos aut metuit, & tollere nondum expedit, aut quorum opera ministerióque ad fulciendum imperium indiget. Quòd si vllos ille posset amare, similes certè sui diligeret, impios, violentos, rapaces, sceleſtos, quando nihil ad conciliandam charitatem efficacius morum similitudine. Atqui ne improbi quidem illi chari sunt, nisi quatenus adiuuant, adeò vt præposterum, vel peruersum potiùs quendam Stoicum tyrannus exprimat. Neque enim quisquam tam Stoicus fuit, vt æquè vacarit omnibus affectibus atque tyrannus: hoc modo illos discernit, quod philosophus honesto metitur sua consilia hic commodo. An ille vllum pietatis igniculum in quenquam mortalium sentire potuit, qui in patriam vitæ parentem aitricémque, qui in cœlites omnium bonorum autores tam sit impius, vt illam crudelissima opprimat seruitute, horum phana despoliet, iura contemnat? Verùm vt largiamur tibi nonnihil, finamúsque te priuatos affectus in tyrannicum pectus, hoc est, ignem in flumen transferre, an tandem, persuadebis illud, vsque adeo indulgenter illum adamasse filium, vsqueadeo in eum omnes vitæ suæ spes, voluptates, opésque semel contulisse, vt illo sublato, ne minimam quidem vitæ causam sibi reliquam esse putaret? Repete, non dicam ex hac ciuitate, verùm ex vniuerso mortalium genere: non ex hoc seculo, sed ab orbe cõdito, & ab ipso (si vis) Promethei simulacro. Quotus quisq; fuit pater, quota quęq; matercula, quæ ob liberorũ necẽ sibi fatũ accersiuerit? Naturalis hic dolor, & quẽ nemo ferè non modestè ferat. Priuatis parẽtib⁹ vel indulgẽtissimis, mulierculárũ intẽperãtissimis affectib⁹ mediocris luct⁹ sufficit, tyrãni in filiũ charitati non nisi solã mortẽ satisfacturam esse tu Lynceus præuidebas? Age, hoc quoque tibi donamus,

vicerit homo tyrannus priuatorum in liberos pietatem, vicerit indulgentia materculas omneis: quî tibi compertum esse potuit, vtrò se dolor paternus inclinaret? In rabiem an in desperationem? Quo diligebat impotentius, hoc erat probabilius, vt senex natura ferus, ciuibus infensus, vel maximè vellet esse superstes, vel ob id denique, quò veterem illam iram, nunc filij nece acerrimè exasperatam irritatamq; Reip. supplicijs saturaret. Quòd si aliàs vitæ pertæsum fuisset, hæc nimirum vna causa poterat illum in vita retinere. Quid autem senili animo vindictæ cupidius? An nescis quàm impotentes ætas illa concipiat impetus, quo rapiatur æstu, quo flagrare soleat incendio, si quando atroci insigníque contumelia lacessatur? Quæ verò potuit esse atrocior, quàm filij cædes sic amati, vt tu quidem ais? Hæc nimirum quicquid in illo fuerit vnquam crudelitatis, quicquid sæuitiæ, quicquid immanitatis: si qua sanguinis sitis, si qua suppliciorum fames, denique si quid tyrannicum, id omne semel de integro poterat excitare, quasíque renouare. Mitiora etiam animalia, datæ orbitatis iniuria, in rabiem solet agere: & tu in tyranno (quo nullum animal immitius) nihil tale metuendum esse certissimus augur existimasti, quod in Tigribus videmus euenire? Quòd si tibi vni compertum erat, tyrannno sic in delicijs esse filium, quid igitur aliud tua fiebat opera, nisi vt sæuissima illa Tigris, rapto catulo, in rabiem versa, in miseram hanc ciuitatem dilaniandam discerpendámque insiliret? Id si nõ euenit, magna dijs gratia, tibi magnum debetur malum: qui quantum ad te pertinet, tam diram beluam in nostra capita fortunásque immiseris. Elige nunc vtrum malis, an verum fateri, nihil fuisse tyranno cum nostris affectibus commune, an confingere sic adamasse, vt matercularum quoque vicerit delicias. Certè neutro modo tua constabit diuinatio: quæ nisi constiterit, non est quod ad eius rei laudem aspires, quæ fortunæ commoditate te imprudente euenerit. Postremò donemus & hoc tibi, vt præscieueris, & certum præscieueris, deo videlicet quopiam te certiorem faciente (nam alioqui fieri nequaquam potuit) perinde est ac si non præscieris, quum præscientiæ tuæ fidem legi facere non possis. Profer quibus prædixeris id euenturum quod euenit: doce quis deorum quando isthuc tibi prænunciarit, nihil habes quod dicas. Verùm posteaquam

rem feliciter euenisse videres, tum demum post factum vates esse cœpisti, quemadmodum vulgò tum fieri, tum dici consueuit, post euentum stultos etiam sapere: & quo fortunæ beneficium verbis in te transmoueres, tragœdiam istam nobis comminisci cœpisti, causas reperisti, quibus præscisse videare. Sed dij boni, quàm non bonum poëtam te præstitisti, qui tam inconsistentia, tam cum natura pugnantia finxeris, sæuissimum tyrannum ob pietatem erga filium vltrò vitam fugisse: ob vnius capitis necem tutum sibi non putasse in vita commorari, quum omnia superessent quibus tyrannis & paratur & obtinetur, sublato eo in quo omne tyrannidis præsidium collocarat, repentè rebus suis diffisum ad inferos abijsse. Age, mitto nunc argumenta, hæc omnia vera, non ficta credemus esse, tametsi ne fucum quidem vllum habent veri, si mihi ex omni hominum memoria vel vnum tyrannum potes nominare, qui liberos suos sic adamarit, vt non spadones ac pallacas longè prætulerit: qui sic illis indulserit, vt non suspectos haberet obseruaretque: qui sic illis sit fisus, vt non in barbaris quibusdam latronibus, ac seruis stigmaticis plus quàm in illis fiduciæ posuerit. Ego tibi permultos referre possim, qui filios sic oderint, vt viuos esse pati non possent: adeò metuerint, vt ne cibum quidem vnà capere vellent: adeò diffiderent, vt tum demum se tutos esse putarent, si quis illos è medio submouisset. Nullus inutilior tyranni satelles quàm filius. Ex extrema barbarie conductitios mauult ille sicarios, fugitiuos, homicidas, sacrilegos: his vitam suam mauult committere, qui sua patria frui non possint, & alienam euertere gaudeant, qui barbaricis ferinisque viribus antecellant, & gigantes illos impios referant: qui propter animi cupiditatem non difficilè ad quiduis periculi suscipiendum perducuntur, & propter ingenij feritatem à nullo facinore abhorrent. Hi sunt idonei tyrannorum ministri, hi fiducia, munimentum, præsidiúmque tyrannidis multò tutissimum: hos si quis ademerit, caussam videatur dedisse, cur rebus tyrannus diffidat. Nam filius qua tandem ratione dominatum sustinebat: Aetate? at vtilior ætas grandior: Robore? vnus erat: Prudentia? magis sapit senecta: Custodijs quas obtinebat? at si aduersus patrem obtinebat, mors illius seni etiam optanda. Si patris nomine, quid nisi vnus satelles ademptus erat,

Nam custodiæ quò deficerent, nisi ad eum cui alebantur? Tutior igitur erat futurus tyrannus amoto filio. Res enim tyranno suspecta, filius violentus & insolēs, propterea quòd reliqui illi Barbari solo lucro contenti sunt. Filius illud præmium spectat, tyrannidis successionem. Nec vllus pietati locus, vbi mentem possidet dira regnandi libido. Ibi cōtemptis naturæ legibus, & filium horret pater, & patris interitum optat filius. Sed dicturis iamdudum nescio quid: mane, præsēsi, nihil inexpugnatum omittam. vrges, Nisi præter modum adamauit filium, nisi diffisus est, cur sibi mortem conciuit? Isthuc verò meritò demirandum, quippe quòd præter omnium, ac tuam etiam spem euenit. Verùm ego nihil ad me pertinere puto, vt tibi rationem reddam, quid illi dij in mentem immiserint, vt sibi vim adferret: hoc tantum euincere sat est, te nullis coniecturis hunc exitum certò præscire potuisse, quantumlibet amarit filum: tametsi causa non admodum obscura. Iam deorum si qui fuerunt huic infensi Reip. iras diuturna nostra calamitas satiauerat. Iam propitios nostra vota, nostra sacra commouerant: aderat illud fatale tempus, quum impius ille senex dijs atque hominibus dignas admissorum pœnas daturus erat. Iam aderant vltrices Eryннes, aderant Furiæ, facibus & hydrisomnibus armatæ: hæ illi mentem ademerunt, hæ vanam formidinem incusserunt, hæ attonitum ad spontaneam sui cædem impulerunt. Nihil minus arbitrabatur quàm fugisse, qui filium peremerat, quàm vna cæde contentum fore, qua quidem vna in re iure potes gloriari, quòd tyrannum vehementer fefelleris. Virum esse putabat, qui hoc facinus peregisset. Credebat esse talem, quales audierat esse solere tyrannos, qui magno suæ vitæ contemptu, tyranni caput impeterent: qui non adorirentur facinus, nisi ratione probè perspecta, qua possent perficere. Hanc suspicionem Pan ille, aut si quis alius est deus, nouis terriculis exagitabat. Arbitrabatur instare sibi carnificem, sensit adesse necessitatem illam fatalem, quam nemini nocentium vitare licuit. Itaque quod huius vrbis pietati, quod deorum bonitati debetur, cur tu id phaleratis dictis in te transferre conaris? Vbi discrimen erat subeundum, ibi fugitabas: nunc vbi res præter spem pulchrè cecidit, tutūque putas, fortunæ laudē in te deriuas. Sed finge diuersum exitū fuisse consequutū, pone tyrannum ira percitū,

passim ciues ad exquisita supplicia rapere, proscribere, iugulare, in exiliū agere, possessionib⁹ exuere. Quid hīc dices Nō sines, opinor eorū malorū causā in te tanquā in authorē referri, & fortunæ argumento culpā deprecaberis. Negabis tibi imputādum esse, si quid fortuitò præter propositum euenerit. At nunc nonne iniurium est, quod boni, fortunæ cōmoditate præter spem euenit, id totum in te velut authorem velle traducere? Etenim te nihil expectasse minùs, quàm id quod euenit, vel ipsa res clamitat. Si hoc animo conscendisses arcem, vt filium, non patrem occidisses, credi poterat te talem quandam spem animo concepisse: nunc casu nescio an metu potiùs in iuuenem incidisti, & tum demùm diuina ista mens & futurorum præsaga, sed quæ non nisi post euentum sua prodat oracula, te corripuit. Quum esset fugiēdum, ibi demum Iudices, in re tam tumultuosa, secum velut otiosus consultare cœpit, vtrum senem sua dextra dignum existimaret, ibi demum præuidere cœpit, fore vt pater ipse sibi manus adferret. Et quò commentum tam impudens Iudices, efficiat paulò probabilius, quæ nec vidit, nec videre potuit, ea perinde descripsit, nimirum (vt iactat) poëta, quasi spectator astiterit, quid in mentem venerit tyranno, quid dixerit, quid fecerit, quomodo ferrum strinxerit. Eiusdem profectò impudentiæ fingere præsciisse se, quod esset euentū consequuturum, & quod non videris, id ita narrare quasi videris. Quantò melius tuo commento, id est, fabulæ sua fides constitisset, si ita finxisses: te quum peremptō iuuene, stricto gladio ad senem ire destinasses, repentè à tergo adfuisse Palladem illam Homericam, & iam euntem capillis reuocasse te: vetuisse ne tam luculentum facinus senili cæde obscurares, sese citra tuam operam curaturam, vt ille suapte manu, sed tuo gladio peremptus, gloriæ tuæ nihil tenebrarum offunderet, sed multum etiam adderet lucis: dehinc abditum te per rimam contemplatum, vel (quod est te dignius) repentè deam sepsisse te nebula, vt tyrannicæ necis tutus & otiosus spectator assisteres, nec priùs illinc discessisse, quàm negotiū omne confectū vidisses. Hæc si cōfinxisses, paulò minùs malum poëtam te præstitisses? Sed ocium, opinor, non suppetebat ad omnes fabulæ partes commodè tractandas, videlicet lucri cupiditate te protinus ad præmium postulandum rapiente. Nunc vel ipsa te prodit inconstantia,

figmentíque coarguit. In arcem ascendisti, quò tyrannum occideres, neque tum prævidebas, quod sole ipso clarius vi-deri vis. In medio negotio subitò, nescio quis deus, oculos tibi restituit, vt videres futurum id quod accidit. Porrò si veris fidem facere voluisses, narrare debueras quemadmo-dum nocturnus explorator furtim arcem conscenderis, in ædes clanculum irrepseris, fortè fortuna obuio nemine, non dicam vt tolleres aliquid, sed vt experireris, si quod tu-tò facinus posses designare: hæc molienti commodùm fa-uisse fortunam: itaque quum adolescentem solum atque in-custoditum offendisses (vt est ea nimirum ætas securior, pe-riculíque minus cogitans: præterea diuturna tyrannis iam magnam metus partem exuerat) tum haud scio (vt mores il-lius erant) multo vino sepultum, atque immodica libidi-ne defessum, fortiter iugulasse scilicet, & somnum illi cum morte, id est, germanum (vt ait Homerus) cum germano coniunxisse: deinde vbi iam cardines procul stridere cœ-pissent, exaudito videlicet morientis gemitu, ibi te metu exanimatum ita fugisse, vt non vacarit gladium è vulnere tollere, quem nec parricidæ, nec sicarii solent relinquere, ne deprehendantur. Interea domi latitasse te, iamdudum de fuga cogitantem, & longinquas aliquas, semotásque mundi latebras animo circunspectantem, in quibus abditus pos-ses irritati patris sæuitiam fallere. Iámque te ad sponta-neum exilium accincto, repentè in vulgus exijsse famam, liberam esse ciuitatem, tyrannum vnà cum filio iugulatum, reliquos metu fugisse, fauthorem ignorari facinoris. Ibi repentè ad nouam tuæ fabulæ castatrophen immutasse te animum, & qui prius de salute fueras sollicitus, pro-tinus ad præmij spem arrectum fuisse, lucríque auiditate, priusquàm tibi satis esset excogitata ratio, qua totam huius inopinati euentus laudem in te traduceres, prosiliisse in medium: id quod vidimus, clamitasse tuũ illum esse ensem, tuum facinus, non vnum præmium tuæ virtuti fore satis. Hæc nemo non credidisset, sunt enim rerum naturæ consen-tanea, vsu comprobata, omnium opinione recepta. At ta dum sedulò quidem, sed tamen parum ex arte, tuam nobis præscientiam niteris persuadere, quàm multa comminisce-ris, non dicam tota facie à vero distantia, verumetiam cum sensu communi, cum more, cum natura penitus pugnantia?

primum tyrannum tam maternè filium adamasse, vt sine eo viuere noluerit: sic ob vnius mortem metu fuisse consternatum, vt in vita manere non sit ausus: sic illi toto pectore fisum, vt ipse nullas circum se custodias haberet: adeò fracti animi fuisse, vt tam chari pignoris truculenta cæde non potuerit ad vltionem inflammari tam inualidum, vt tua dextra fuerit indignus: tam inermem, vt ni tu illi gladium reliquisses tuum, defuturum fuisset, quo se iugularet. Non vides quòd non competat tam insignis in tyrannum pietas, tam secuta in eam ætatem fiducia, tantus meus in hominem, excepto filio, reliquis omnibus præsidijs munitum, tanta consternatio in hominem tot periculis exercitatissimum, tanta imbecillitas in iratum? Quid igitur erat, cur tu senem illum tantopere contempseris, vt indignum habueris, qui tua ista magnifica dextera iugularetur? Túne indignum iudicabis quem occideres, quum eum Resp. non putarit indignum quem formidaret, quem maximo suo cum dolore ferret. Non talem illum Iudices, non talem sensimus, vt cuiquam contemnendus videri debuerit. Neque tu eum vnquam contempsisti, nisi fortè contemnere est, miserè formidare. Sciebas arcem armis refertam, sciebas supersse satellites, quorum vel vnus (si seni vires deerant) sufficiebat iugulando tibi. Non ignorabas (id quod nemo nostrûm nescit) quantum virium illi partim exercitatio, partim ingenij feritas etiam in illa senecta reliquerat. Tum non te fugiebat, frigidum illud senium sic interdum acri dolore inflammari, vt iuuenibus etiam validissimis sæpenumero fuerit intolerandum, si quando solitum illud robur quod ætatis gelu velut obtorpuerat, magno aliquo animi motu recanduit. Quis autem tam inualidus est, vt non illi pudor, ira, dolor ingens vires suppeditet? Hoc erat videlicet cur tu filium quàm patrem malueris occidere, quòd illum inopinantem, inermem, dormientem fortuna obiecit. Cum hoc pugnandum erat, armato, vallato, irato denique. Hoc erat cur gladium relinqueres, ratus ne tãtisper quidẽ morari tutum, dum reciperes, metuens videlicet ne tantillũ sarcinæ te redderet in fuga tardiorem. Reliquisti inuitus, quo tyrãno prodi posses: sed prodi maluisti quàm deprehẽdi. Neque ego nunc formidinẽ tuã accuso, imò miror magis quòd pedibus consistere, quòd fugere potueris, quum audires moueri tyrãnicam familiam,

ſtridere arma: intelligeres tibi non cum puero, ſed cum vigilantibus viris, accinctis, armatis, ſobrijs, irritatis, denique cum rabioſo patre dimicandum eſſe: non quòd illum vſque adeò filij mors commoueret, ſed quòd arbitraretur, & haud ſcio an verè ſe petitum fuiſſe, dexteram tuam erraſſe tantum in filio. I nunc & ſpera, non dicam hos Iudices viros omni perſpicientiſſimos, ſed vel è media plebe quenquam eſſe tam mucoſis naribus, cui non ſuboleat, imò qui non planè od retur, præſentiátque totam hanc fabulam abs te confict Et quod poëtæ ſolent, quum hærent in explicando tra diæ argumento, hanc veluti deam diuinationem arte q dam induxiſti, quò præſenſionem tuam iudicibus probare ſine qua videbas præmium obtineri non poſſe. Sed occaſi nem, inquit, miniſtraui paternæ mortis, qui gladium quo feriret reliquerim: atque id ſolum non modo ſatis eſſe pu ad petendum præmium, verùm etiam meritum eſſe, vt ip enſis inter arma deorum conſecretur, do minus pro deo pr ſenti colatur. O hominem ſuauem, ſi has ſpes verè concepi impudentem, ſi quum non ſperet, poſtulat. Ita-ne tyran gladius erat defuturus, niſi tuum illum reliquiſſes? Tu in a cem arma, hoc eſt, in ſyluam ligna portanda putaſti? N fortè tuum illud ferrum magicis precaminibus erat in tum, vt vltro ad mortis adegerit neceſſitatem: an verò nihil referre putas, quàm præbeas occaſionem, quomodo, quo animo? Primum, gladium reliquiſti, quo nihil minùs deer Tyranno: nunquam ferrum abeſt, non in cubili, non in triclinio, non in ſacris: reliquiſti metu trepidus. Tua quide in re illud interim demiror, qua fronte eum gladium tuu auſis appellare, quem habueris pro derelicto Metu: inquam exanimatus reliquiſti, quem poſtea receptum optabas: reli quiſti rem ancipitem. Quid ſi tyrannus illum eundem en ſem in ciuium iugulos diſtrinxiſſet? quid ſi eodem lectos a liquot ex huius vrbis iuuentute adoleſcentes filio ſuo inferias mactaſſet? Si tyrannum occidiſti, quia tuo occiſus eſt gladio, & horum omnium indigna cædes ad te pertinebit: quippe cuius enſe peracta eſt. Id ſi non euenit, nihil ad te pertinet, nam anceps occaſio quam in partem cadat, id dijs in manu eſt: ſi bene verterit, nihil gratiæ debetur ei qui dedit imprudens: ſin malè, temeritas imputatur. Neque enim culpa vacat, qui periculoſam miniſtrat occaſionem.

quæ si feliciter, mirentur omnes: sin infeliciter, meritò accidisse dicant. At quanto probabilius erat, futurum vt tyrannus tuo ense alios in vsus abuteretur. Scio me iudices hæc pluribus refellere verbis, quàm necesse videatur, quippe tam friuola: verùm id propositum est, nullum illius argumentum non excussum, non exagitatum, non reuictum prætermittere. Quare quæso ne pigeat ita vt antehac fecistis, patienter atque attentè cognoscere, dum hunc ab gradu firmissimo deijcio. Hic sibi vehementer fidebat, hunc acriter vrgebat locum. Negabat vitari posse, quin præmium deberetur, quod patri necis causam ministrasset, si non relicto gladio (nam hoc opinor argumentum iam habet pro derelicto) cerè necato filio. Nam ita in legibus dissertum aiebat, nihil interesse vtrum manu sua quis occidat, an mortis causam præbeat. Addebat, æquũ esse, vt cùm in maleficijs causã datã imputarent leges ad supplicĩũ, multò magis idẽ obseruarent in benefactis ad præmium. Hæc aiebat meminisse se in legibus esse disputata, illud addens Thrasonicum, nisi sibi diuturna seruitus legum memoriam obliterasset. Non tu legum oblitus propter diutinã desuetudinẽ, sed nunquam quid sibi velint leges inquisisse videris. Bis enim hic erras, qui neque causę datæ rationẽ, neq; dãtis animũ discernas, id quod legibus traditũ est, nec animaduertis lõgè diuersã esse rationẽ maleficij & beneficij imputandi. Quid ais noue iuris interpres? Itáne satis esse iudicas vel ad pœnam, vel ad præmium, qualemcunque quomodocunque causam dedisse? Nihil igitur refert, Hector an Aiacem occiderit manu, an gladium illum dederit, quo se postea confodit? Atqui hanc laudẽ nunquam ille sibi vendicasset: tametsi probabile videri poterat, in eum vsum hosti ab hoste datum fuisse ferrum. Quin ergo fabros ærarios omnes vel ad pœnam vocamus, vel ad præmium, quoties armis in eorum officina perfectis, aut iugulantur ciues, aut seruantur? Postremò cur hoc quod tu petis præmium, non ensis istiùs tui opifex petit potiùs? Tyrannus gladium erat habiturus, te non porrigente: tu porrigere non poteras, nisi huius industria tibi ministrasset. Age si telo inter venandum temerè misso, fortè tyrannum vicinum interfeciſſes, clamares tibi tyrannicidæ deberi præmium, an potiùs nihil tibi deberetur laudis, quòd imprudens & inscius iaculum torsisses?

Imò in ius potiùs vocandus esses, qui missi teli temerita
ciuem (quod in te fuit) occideris : nam quod in tyranni
incidit, id nihil ad te. Quid si caupo vinum lene ac sua
quale Polyphemo dedit Vlysses, tyranno vendidisses, at
ille eius dulcedine captus, auidiùs sese ingurgitasset. eá
re concepta febri decessisset, auderes-ne caupo, vini titulo
rannicidæ præmium flagitare? At quis non te cum tua fi
tatione, vt temulentum, vinóque madidum explodere
terùm quanto frigidiore titulo nunc idem postulas? Vt
que coniecturis præcipi poterat: vt ætas vinosa tam illi
vino auidiùs, intemperantiúsque frueretur, crapulam
sequeretur morbus, præsertim in sene: morbum mors,
gò hæc eueniunt. Tu eam tyranno mortis causam de
cuius nullum extat in hominum memoria exemp
Quis enim antehac ob filij necem sibi manus intulit? A
dam propius. Finge te tyranni coquum esse : probè ca
palatum domini, medicos interdicere cibum, quo tame
oppidò quàm lubens vescatur : interminari morbum c
talem, ni temperet: id te non fugere. eum cibum tu arte
cupediisque & cõdimentis magis ac magis illecebrosum
dis. consequitur edentem morbus, quem prædixeras
ci: emoritur tyrannus, liberatur ciuitas. Hiccine coquus è
culina in forum prosiliens, & adhuc iure madẽs, fuligine ni
ger, tyrannicidæ præmium postulabis? Mortarium, ronsilli,
& ollas ostentabis, arma scilicet quibus tyrannidem expu
gnaris? Non eris (opinor) tam impudens in ea causa, qua
mem ista tua multò est absurdior. Nam illi voluntas occi
di non defuit, probabilem præbuit causam. Tu nec in hoc
jugulasti filium, quò pater vltrò vitam relinqueret, & causa
dedisti, ad quiduis potius quàm ad istud idoneam. Accipe
exemplum tuo similius, quàm ouum sit ouo (quod aiunt)
simile. Quid si tyranni amicam, quam ille miserè ac per
ditè deperisset, occidisses : eáque cognita re tyrannus sibi
vitam abrumperet, auderes ad præmium aspirare? auderes
dicere, te certum præscisse, fore vt tyrannus sponte fugeret
è vita? Certè quanquam plures amicas exinctas sequun
sunt, quàm filios, nemo tamen tibi crederet, nemo tibi præ
mium decerneret, tuum factum periculosum & anceps dice
rẽt: omnes fortunæ gratias haberent, cuius cõmoditate res
ea feliciter cessisset. Tibi abũdè magnũ præmiũ existimaret,

si commissi venia donatus discederes. Primum igitur diuersam imputandi maleficij, & adscribendi beneficij rationem conueniet distinguere, deinde causæ æqualitatem, postremò animum: atque ita demum liquebit, quid tibi lex debeat, Nam quòd aiebas legem prolixiorem esse oportere ad reddendum præmium, quàm ad infligendam pœnam, id in priuilegijs, quæ in exemplum non vocantur, fortasse locum habet. In iure communi lògè secus est. Siquidem (vti superius demonstrauimus) nulli nocenti lex non minatur pœnam: paucis benefactis præmium ostendit. Tum in maleficijs etiam conatum simplicem supplicio prosequitur: in benefactis semper exitum requirit. Nec mirum, nec iniquum, si lex est diligentior in eo negotio, ad quod vnum est nata atque instituta, quàm in eo, in quo temporis ratione tanquam alienas sibi sumit partes. Ergo in vtroque communiter spectat, vt causa sit idonea: deinde vt animus adsit, non tantùm casus. Hoc rursum interest, quòd in benefactis nec causa idonea, nec animus idoneus satis facit legi, nisi his accesserit euentus item idoneus. In malefactis, si quid nocendi animo tentes, non expenditur nec euentus, nec causa: sed ex animo factum tuum lex metitur. Sic enim iudicat, tibi nihil ad scelus defuisse præter fortunam: quate subleuari, quod tandem ius sit? In euentu simul & causam datam, & animum expendit. Si animum vitiosum comperit, nihil moratur causam, quàm sit idonea, putat animum & euentum ad pœnam commerendam sufficere. Sin animo simplici data est causa mali idonea, & non consequitur euentus: lex quasi conniuet ad id, & non putat ad suam cognitionem magnopere pertinere. Sin euentus est consequutus, etiam si de animi vitio doceri non potest, tamen temeritatis & negligentiæ nomine pœnam irrogat: partim propter suspectam dantis voluntatem, partim vt hæc latebra peccantibus eripiatur, imprudens feci, discántque homines vel suo periculo cauere, quod alieno faciant periculo. Ergo qui prudens & sciens, certam atque euidentem noxæ causam dederit: eum perinde lex cẽset, quasi facinus manu peregerit. Veluti si quis hostẽ opibus copiisque iuuerit, perinde est ac si ipsus arma cõtrà ferat. Siquidẽ id suppeditauit, sine quo bellũ geri non poterat. Aut si quis inimicũ suum per dolum nauigio solutili imponẽdũ curet, vt naufragio intereat: aut in cõclaue pẽsili

teſtudine inducat, vt ruina opprimatur: aut iuxta lectulum ægroti, loco pharmaci venenum ponat, futurum ſperans vt eo hauſto pereat, tametſi non bibit ægrotus, tamen veneficij poſtulari poteſt qui poſuit, propter vicioſam animi voluntatem. Nam vehementer erat probabile id euenturum quod ille moliebatur. Huic ſi detrahas nocendi voluntatem, nihil illi cum lege rei futurum eſt. Si detracta nocendi voluntate, apponas euentum: non effugiet temeritatis crimen, niſi illum inculpata ignorantia abſoluerit. Porrò ſi in loco non ad id deſtinato, puta in via publica, aut in fundo alieno arcu temet exerceas: lex tecum non agit, niſi ſi quem occideris, aut vulneraris, aut ſi cui damnum dederis. Cæterum quod facis, tuo facis periculo. Quòd ſi quid horum contigerit, cum lege tibi res eſt. Neque tibi tua patrocinabitur imprudentia: quippe quæ culpa temeritatis non vacat. Siquidem in te fuerat præcauere, quod probabiliter poterat prætimeri. Vides quanto diſcrimine diſſita ſint, ea quæ tu nihil intereſſe dicebas. Primùm non ſtatim impunitatur ad præmium, quod ad pœnam, idque non à malignitate legum latoris, ſed partim ex ipſa rei natura proficiſcitur, partim à legum officio. Deinde diſcernitur animus, cauſa dijudicatur: ſpectatur euentus. Age nunc ſilibet, tuam cauſam, qua tuum facinus æſtimari vis, expendamus. Finge te certam ineuitabilem mortis cauſam tyranno dediſſe, ſed imprudentem, nulla tibi ſit præmij petitio. Quis enim inſciens bene mereri dicitur? Fortibus viris præmia dantur, non fortunatis tantùm. Nam euicimus iamdudum, opinor, ne poſthac affirmes te in hoc iugulaſſe filium, vt pater ſibi neceſſ conſciſceret: quod euenturum ne vates quidem quiſquam præſcire poterat, tu neceſſuſpicari. Imò poſteaquam rem plenam diſcriminis, fortunæ arbitrio commiſiſti, quia beneſucceſſit, hoc nomine lex te non poſtulat: at idem ſi malè euenniſſet, temeritatis pœnas eras debitur[a]. Neque enim tibi ſuccurreret inculpata ignorantia. Quid enim æquè formidandum erat, quàm ne tyrannus, ſimulatque occiſo filio ſe peti inſidijs perſenſiſſet, omnia tyrannidis mala in nos conduplicaret? Iam vt de animo res tibi conſtet, cauſam dediſti non ſolùm non idoneam, verumetiam periculoſiſſimam Reip. Vin' hoc tibi argumento euidentiſſimo demonſtrari? Finge te quępiã è ciuibus vitio occidiſſe: tũ extincti patrẽ id facere,

quod modò fecit tyrannus. Vtrũ tu duplici cædis crimine teneberis, an simplici: Simplici opinor. At vxor & mariti mortẽ imputabit, qui necato filio, seni causam mortis dederis: atque his fermè tuis argumentis vtetur. Indulgentissimè filium adamabat, in illũ omnẽ familiæ curã reclinauerat, illo se oblectabat. atq; hęc de priuato sene cũ fide dicet, quę tu de tyrãno nimis durè (ne dicã ridiculè) dicebas. Addet ea te scisse, præuidisse futurum, vt ille vitã fugeret orbatus filio, in quo vno omnia vitę oblectamenta collocarat. Non tibi defuisse iugulandi senis voluntatẽ, sed hoc tantũ egisse, vt miserabiliùs sua dextra perimeretur, vt odium tuũ pleniùs miseri patris malis exaturares. Ideo iuuenẽ necasse, in hunc vsum gladiũ in vulnere reliquisse. Vides quanto sunt hæc probabiliora in hoc, quàm in tuo negotio: & tamẽ negabis paternam necem ad te pertinere, atq; animi suspicionem, causę qualitate purgabis. Negabis causã idoneã fuisse, cur ille sibimet manus adferret. Te nec prescire, nec timere potuisse id, quod sit consequutũ: quòd rarũ extet exemplũ patris, ob filij necẽ spõte fugiẽtis è vita. Alioqui futurũ fuisse, vt & mater sibi fatum accerseret: quippe quã impotẽti amare sit cõsẽtaneũ, ac minus aduersũ dolorẽ animi viribus valere. Hæc nõ dubitares tibi profutura, ad alterum crimẽ depellendũ, & prodessent dubio procul. Atqui quod in maleficijs valet, ne quid imputetur, id multò magis in hac causa valet, ne quid acceptum feratur. Ibi te liberaret à voluntatis suspicione, quòd causas parum idoneas dederis, hic ex causis multò minùs idoneis propter personam tyranni, videri vis non modò quod euenit, fuisse suspicatus, verumetiam certum præsciisse. Ibi temeritatis postulari non poteras, propterea quòd tametsi vitio abs te data est causa, tamen idonea non sit ad id quod euenit. Imò ipsi tota res imputabitur, & legibus pœnas dabit, sepultura prohibitus, quòd ciuitati citra causam idoneam, ciuem vnum ademerit. Tibi non nisi vnius filij mors imputabitur, etiam si mater quoque & filiæ & sorores, & tota tribus huius necem fuerit imitata. Hic poterat, nisi feliciter euenisset: quippe vbi summum Reipublicæ periculum & verteretur, & prætimeri probabiliter posset. Venio nunc ad quartum illud præsidium, Iudices, quod iste tutissimum, ac penè inexpugnabile iudicabat: vnde ego illum ita deturbabo, vt non solùm sit non habiturus,

quò tyrannicidij & huius laudis arcem obtineat: verùm vix etiam latebram inuenturus, vbi temeritatis ac maleficij pœnam effugiat, quò nimirum intelligat, quàm non inimicè, non curiosè (vt aiebat) secum agam: vt quum possim in crimen ac pœnam vocare, sat habeam ab honore non promerito secludere. Ait si tibi deberi præmiũ, vel hoc vno nomine, quòd iuuenem occiderit, iam plusquam tyrannum, tu tyrannidis paratum hæredem, etiam si hunc euentum non dedissent, vt senex ipse vitam abrumperet. O deplo tam impudentiam! Tu tibi præmium peteres, si tyran suæ furiæ non essent vltæ? Dij quiduis potiùs deder quàm isthuc quod tu fingis. Sed tamen fingamus interim ratione, quandoquidem id tutò licet: tametsi ad solam me tionem inhorrescit animus. Túne, inquam, occiso filio, re licto sene viuo, tyrannicidæ præmium peteres? An poti nec ipse supereres, qui possis petere: nec esset Resp. quæ re posset? Nam tu aut exquisitis supplicijs exanimaris, a in extremis Orcadis exul deliteſceres: pos pro tyranno i immaniſſimum carnificem pateremur: & tuum caput ubi cunque terrarum latitares, diris imprecationibus deuouer mus, qui nos tua incogitantia, vel præcipiti magis lucri piditate in tantam malorum tempestatem conieciſſes. Se filius erat tyrannus (inquis) patri præter inane nomen nihil erat reliquum. Quid ego audio: duos igitur hæc ciuitas tyrannos alebat? Nam de patre nemo vnquam dubitauit, qua tyranni vocabulum mereretur. Quando autem antehac vn quam fando auditum est, duos vna in ciuitate sedisse tyran nos? id quod magis etiam natura repudiat, quàm eodem in corpore gemina capita. In ijsdem aluearibus duo se reges pariter non ferunt. In armentis taurus tauro cedere cogitur. In ijsdem lustris non conuenit duobus inter se leonibus: & tyrannus (quo nullum animal efferacius) parem in eadem vrbe patitur? Non vides necessariò fieri, vt è duobus, aut alter alterum oppugnet, aut alter alteri cedat? Vtrum tu fuisse mauis in patre, an in filio? Si iuuenis aduersus senem obtinebat tyrannidem, quid à Repub præmium postulas? Tyranni partes adiuuisti, non Reipub. Sin patri cessit: quid tandem illum vocare potes, nisi tyranni vel præfectum, aut satellitem? Quandoquidem seniori tyrannicam appellationem ne tu quidem audes detrahere. Verùm vt quoquo modo tyrannidẽ

omnem in

omnem in adolescentem oratione deriuares, quàm multa tu quidem non ex re, sed pro causæ tuæ commoditate cõminiscebaris? Cæterum quàm in his confingendis decori, quod in personis situm est, nullam habuisti rationem? Sic enim (vt memini) inducebas in fabulam senem iam ætate mitem, & qui omnem tyrannidis acerbitatem ob senectam exuisset: non secus atque mala, quæ natura acerba, tempore mitescunt, & in alium abeunt succum. Porrò iuuenem ferocem, illo incolumi gerentem tyrannidem, iámque patri viuo succedentem. Priuatus paterfamilias non fert filium se viuo successorem: & tu vis isthuc credi in tyranno? Ille non finit vllum è liberis rem domesticam ex animi sui libidine moderari: & tyrannus sese veluti abdicans imperio, negocium omne in adolescentem reiecerat? Non dubito, quin & ipse videris, quàm dura sint ista, & quàm à communi sensu abhorrentia. Verùm quid faceres, nisi tales personas induxisses, exitum inuenire tragœdia tua non poterat? Quæso te, an vnquam auditum est Tyrannum ætate mitescere? Quando tu desines ea quæ sunt priuatorum, quæ bonorum principum, tyrannis tribuere? Vt eodem igni cera mollescit, limus durescit: ita ætate plerique reddũtur mitiores ac temperantiores, tyrannus magis exasperatur. Vt tempus nonnullis pomis amaritudinem adimit, vt vinis nonnullis acorem conciliat: itidem tyrannis non adimit fœuitiam ætas, sed exaggerat. Vis ipsissimam tyrannici ingenij tibi demonstrem imaginem? Spinam cogita, quæ quo magis senescit, eo pungit acrius. Echinos cogita, qui quo plus habent ætatis, hoc testa sunt asperiore. Vulgaribus ingenijs fortasse nonnulla vitia senecta vel detrahit, vel certè mitigat, etiam si plura irritat, nonnulla parit. At tyrannorum mentibus ad scelus, ad crudelitatem natis, scelere & immanitate imbutis atque educatis, præter vitiorum omnium incrementum adferre senecta quid potest? Nisi fortè libidinem adimit? Quanquàm ista Tyrannidis quantula tandem est portio? Sed esto fuerit sanè propter ætatem ad voluptates segnior, verum erat fastidiosior: vnde fit, vt imbecillior sit ad coitum, ad raptum auidior. Fortasse pauciores huic execabantur ephebi, sed insigniores. Pauciores producebantur virgines, sed exquisitiores. Cur non autem & plures? videlicet quo senile fastidium optione & varietate vinceret. Hoc ita esse,

quot ego tibi testes citare possem, qui quò nobiliores sunt, quò fortuna præstantiores habent liberos, hoc magis eis à flagitiosissimi senis cupiditate metuebant. An tu putas vnà cum viribus senescere libidinem? Multò secus habet. Imò quantum ætas improborum hominum facultati detrahit, tantum adijcit cupiditati. Quanquam tyrannicum animum his in rebus non tam voluptatis vsus capit, quàm nostra delectat contumelia. Vt frigeat in sene tyranno Venus, certè feruet vigétque malitia, fœuitia, nocendi libido. Postremò totum illud vitiorum agmen, quæ propria tyrannorum sunt, cupiditas, rapacitas, improbitas, impudẽtia, impietas, iracundia, violẽtia, impotentia, suspicio, fraus, perfidia, crudelitas, implacabilitas, immanitas, periuriũ. Quid autẽ oportet omnia commemorare nobis omnibus heu nimium nota? horum inquam nullum non ætate fit acerbius, propterea quòd iuuenta nonnunquam naturæ bonitate vincitur: præterea quædam mala nondum didicit: at senecta, si quid pudoris, si quid humanitatis, si quid melioris ingeneratum à natura insitum est, id omne multo ac diuturno flagitiorum vsu penitus exuit, & prorsum in immanissimam quandam feram abijt. Id ita euenisse, Iudices, in execratissimo illo sene, quid ego coner argumentis docere, quum sua cuique memoria abundè satis exemplum suppeditet? Quòd si iuuenis esset gerebat insolentiùs, videlicet patris abutens imperio: num tu hunc continuo tyranni nomine donabis. Ergo ex eadem tyrannide sexcentos tyrannos facilè reddideris. Nam quis est omnino in tyranni familia, vel extremum mancipium, qui non ipse penè tyrãno sit ferocior, violẽtior, sceleratior? Filius, inquis, emolumẽtis imperij potiebatur: patri præter nomẽ nihil cessit. Quasi verò non sit isthuc omni tyrannidi commune. Longe minima fructuum pars, qui solent ex tyrannide capi, ad ipsum redire tyrannum. Quemadmodum in latrocinio fieri consueuit: prædæ communiter in omnes distribuuntur, vel in eos potiùs quorum opera capiuntur. Alioqui non cohærebit cohors illa scelerata: nisi dux ille, quisquis fuerit, plus etiam permittat suis, quàm sibijpsi. Solum nomen sibi propriè vendicat. Et in nullos est tyrannus indulgentior, quàm in scelerum ministros: quippe quorum opera sentiat suum imperium contineri. Proinde sub vnius vmbra satelles omnis, omnis minister, familiaris

leno, tyrannidem quandam in ciues exercet. Ridiculè fecero, si hoc quoque coner argumentatione probare, Iudices. Vidimus, sensimus, experti sumus, nisi fortè tam diutinæ calamitatis memoriam, tam pauculi dies obliterauerunt. Neque enim esset res vsquequaque misera tyrannis, si vnius modò foret toleranda violentia. Quot ferendi latrones, quot sacrilegi, quot ex extrema barbarie aduenæ, feris quàm hominibus similiores? Neque desunt, qui se simulent apud tyrannum sceleribus suis gratiam promeritos esse, quò nimirum hoc nomine metuantur à ciuibus. Horum igitur vnumquemlibet tyrannum appellabis, & pro quolibet occiso tyrannicidæ præmium petes? Non in tantum omnem exues pudorem opinor. Sed pater ætate fessus, omnem dominatum in filium transtulerat, quicquid tyrannicum in vrbe gerebatur, id iuuenis violentia committebatur. Sed isthuc quantum absit ab imagine veri, quis tam cæcus, vt non videat? quis tam obliuiosus, vt non possit experimento refellere? Ego tibi complures nominare satellites possum filio insolentiores. Ad hæc, verisimillimum est nullius insolentiam minus approbasse senem quàm filij, vel quòd odit omnem tyrannidis affectatorem omnis tyrannus, vel quòd intelligit ex illius facinoribus longè plus inuidiæ odiique sibi conflari. Callidissimi autem tyranni est, eatenus legitimum imitari regnum, quatenus obtineri tyrannis possit, vel quòd patet etiam pessimus, tamen liberorum nonnihil offenditur vitijs, & ad crudelitatis ministeria alienis quàm suis vti mauult. Quòd si clam patre rapinas, raptus, atque id genus facinora designabat filius, profectò non tyrannum agebat, sed insolentem satellitem. Sin approbante patre, quasique per illum exercente tyrannidem, vtri tandem par erat imputari commissa, huic per quem gerebatur, an cuius authoritate arbitrióque fiebant? Non arbitror obscurum, quin huic cui in manu erat nutu ne fierent vetare. Quid autem non agunt per alios tyranni? Nam ipsi quidem neque pueros emasculant, neque virgines abripiunt, neque proscribunt, neque bona diripiunt, neque phana dispoliant, neque hæreditatibus manum iniiciunt, neq; cõpilant ærarium, neq; tormentis exercuciãt, neq; quenquã iugulãt, neq; armis vicos expugnãt, neq; incendũt villas. Totũ hũc tyrannicũ lud̃ per ministros exercẽt. In vnũ tamẽ tyrãnici nominis inuidia cõpetit, in vnũ

occidendumlex præmium instituit, in vnum stringendi ferri ius facit, illos suæ cognitioni reseruat. Quorum vt quisque sua opera tyranno profuit, ita aliud atque aliud vocabulum imponi potest, certè tyranni vocabulum nemini congruit, nisi vni illi, sub cuius veluti clypeo, tota illa perniciosissimorum hominum colluuies latitat. Arbitror vobis, Iudices, sæpenumero auditum esse, id quod eleganter à doctissimis viris est scriptum, tyrannis non longas modò, verumetiam plurimas esse manus, plurimos oculos, eósque acerrimos, plurimas aures, eásque longissimas. Omnino prodigiosum quoddam est animal tyrannus, multóque Titanibus illis Briareo & Encelado portentosius, centenis capitibus, centenis linguis, centenis manibus, pedibúsque. Quot enim habet scelerum ministros, totidem habere membra videtur. Atque vt ex membris corpus, ita tyrannis ex huiusmodi constat ministris. Verùm vt illud quod corpus appellatur nihil est aliud, quàm quiddam omnibus ex membris aggregatum, ita in tyrānide vnum quippiā est, quod neque pes sit, neq; manus, neq; vllū aliud mēbrū, contineat autēvniuersa: at ita contineat, vt ab ijs possit separari, ídque tyrannus vocatur. Proinde exaggera quantumlibet iuuenis insolentiam, violentiámque, præfectum arcis voces licebit, oculum nomines licebit, aut si mauis dextram: aut si ne id quidem satis, præcipuum tyranni caput dicas licebit: tyrannum certè vocare nequaquam potes. Vnum enim illud portentum tyranni nomine censet, cuius authoritate titulóque cuncta hæc membra velut animantur: ídque vnum forti ciui permittit occidere. Non vult te in oculum aliquem inuolare: non sinit vt caput aliquod amputes, ne tale quiddam eueniat, quod de Lernæa hydra fabulantur poëtæ, vt pro vno capite resecto, duo pestilentiora subnascantur: pro vno excusso oculo, plures acriores succedant: pro vna rescissa dextera, multæ robustiores subpullulent: vnius vitæ te dominum, arbitrúmque constituit, qui sibi sit ausus tyranni vindicare nomen: quo sublato futurum sit vt membra reliqua quasi destituta spiritu, emoriantur, aut certè sanētur. At quid ego tecum iam accuratis argumentationibus ago? Possum illico tuis te verbis reuincere, ac veluti tuo te laqueo capere. Iuuenem paulo antè magnū patris satellitē nominabas. Non inficiabere. Rursū alio loco dicebas omnē tyrannidem occupasse filium: solius

appellationis honore cessisse. Qui conuenit eundē & satellitem & tyrannū appellari? Tum si cessit, non igitur vsurpauit tyrāni nomen. Contractus autē verbis aut rati sunt, aut rescinduntur. Lex hac tecum formula contraxit, si quis tyrannum occiderit, præmium ferat. Quid tu mihi iuuenis flagitia commemoras? Id te lex voluit occidere, quodcunque illud esset animal, quod tyrannus dicebatur. Magnum (vt ipse fateris) satellitem occidisti, non tyrannum: quid tibi cum lege rei est? At rem, inquis, legis sequutus sum, non syllabas: eum interfeci, qui caput erat tyrannidis, paratus hęres paterni dominatus: libertatem peperi, seruitutem sustuli: hoc lex sensit, huius rei authori præmium præstituit. Satellitem, inquam, occidisti, nihil moror quantum, quàm grauem, quàm ferocem, quàm scelestum: satellitem tamen occidisti tyrannidis, non caput: aut si caput, vnum è pluribus. Sed hæc omnia tibi ex animi sententia largiamur: fuerit sanè res tota tyrannidis filius: pater nihil nisi vocabulum quoddam inane tyranni: quemadmodum in fabulis habetur, Echo nympham, nihil aliud quàm meram quandam fuisse vocem sine corpore. Quî tibi licuit in re tanta, à verbis legis discedere? præsertim ita dilucidis, ut perspicuum magis nihil esse possit, & commentitiam interpretationem domi tuæ natam in iudicium adferre? Ego Iudices, nullum in Remp. exemplum pernicioſius induci posse iudico, quàm si consuescant homines calumnioſi à præscripto legum recedere: & interpretamento, quod ad prætexendum facinus quisque suum maximè idoneum comminiſci queat, id Iudicibus obijcere. Quis autem vnquam meminit de legis sententia quæri solere, nisi quum in scripto quiddam apparet ambiguè, obscuréue dictum: aut quum ex verbis & euentu absurditas quæpiam extitit, eáque manifesta? In priore non cuiusuis commentum, sed iuris prudentium responsa, sed Iudicum sententia recipi solet. In hoc posteriore, necessitas ipsa compellit aliquantisper à legis vocibus deflectere: & æquitatem iuris potiùs, quàm verba spectare. Duplex itaque periculum videtis Iudices: alterum ne superstitioſa cauillatione literarum legis ab eo quod lex spectauit abducamur: alterum ne passim à præscripto discedendo, leges omneis & iudiciorum religionem subuertamus. Quorum illud quidem multò leuius est: propterea quod vix vnquam acci-

dat. vt legislator obscurè quid voluerit, explicuerit: aut absurdū quiddā exoriatur. Hoc multò periculosissimū pernicioſissimūque. Etenim quæ tandē lex futura est, quā versutus calumniator, quò pœnam effugiat, non facilè possit aliquo commento subuertere? Neque quisquam non elaberur è iudicio vestro nocens, nisi qui sit vsque adeo nullius ingenij, vt ne friuolam quidem aliquam commentatiunculam queat inuenire. Atque vt cuique commodum erit, aut animi libido feret: ita pro sene iuuenem, pro tyranno satellitem, pro homicidio tyrannicidium: & passim aliud pro alio interpretabitur. Vestra interim Iudices religio, vestrum iusiurandum, qua tandem ratione seruabitur: quibus nihil futurum est certi, quod in cognoscendo sequamini: verum ambiguas diuersasque litigatorum coniecturas spectare necessum erit? Ergo quum in omni causa maximopere cauendum est, ne sine grauissima ratione à legis præscripto discedatur: tum in hac non periculosum modò, verum etiam absurdissimum: quum legis verbis nihil possit esse dilucidius: sententia nihil æquius: interpretamento quod præter legis mentem inducitur, nihil pestilentius. An credimus legis huius autorem vsque adeo infantem, & verborum inopem fuisse, vt dicere non potuerit: qui quouis modo Tyrannidem sustulerit, huic præmium est, si modò istuc sensisset? Neque verò fugit illum, totam tyrannidem per satellites & præfectos exerceri solere, permultósque in his esse vel Tyrannis ipsis sceleratiores: atque vt ita dixerim, Tyrannicos magis, & omnino supplicio digniores; nisi & omniū omnia ministrorū scelera Tyranno imputarentur. In vnū tamen illū, qui hoc nomine censetur, tibi ferro grassandi facultas data est. In reliquos non tibi permittitur idē: non quòd illos vita dignos iudicet lex, sed quòd vni cæde totā tyrānidem tolli velit, nō multorū cæde, reddi duriorē. Tuū erat legi simpliciter parere: neq; eius verba quasi plumbeā quandā regulā ad tuū facinus accōmodare, verū ad illius præscriptū factorum tuorum rationem instituere. Præsertim in hoc exemplo, quo non aliud potest admitti pestilētius, vt ex legis arbitraria interpretatione, quē velis, interficiēdi tibi pro tua libidine licentiam sumas. Nō illud hīc spectādū, iudices, quā inuisus Reip. sit, qui occisus est, quā maiore etiā supplicio dignus: verūm id etiā atque etiā perpēdere o-

portet, exemplum præter leges iugulandi homines, semel in ciuitatem receptum, semel vestris sententijs approbatum, denique præmio compensatum, quo tandem licentiæ sit processurum. Quod iste sibi in tyranni filium licere voluit, hoc alius sibi volet in ditissimum quenque ciuium licere: Quisquis pauper à locuplete contumelia afficietur, protinus tyrannum eum appellabit, & veneno aut ferro adorietur. Postremò si cui magistratus non placebit, si cui iudex erit inuisus, non dubitabit è medio tollere. Porrò ad facinoris defensionem, Sophistam quempiam aut sycophantam consulet (si ipse ingenio stupidiore fuerit) & nouam legis interpretationem vobis adducet: dicet nil aliud sensisse legislatorem, quàm vt huiusmodi ciuium genus non nomine, sed re tyrannidem agētium, ferro, igni, veneno tollatur è medio. Atque ita breui futurum est, vt quod in vno factum semel & probauimus, & gauisi sumus: id in multis sæpius & doleamus, & improbemus. Credite mihi, non mediocre discrimen neque conuenienter accipiendum, vt titulo reperto, priuatus hominem indemnatum interficiat. Id ita esse facilè liquebit, siquidem animaduertimus, nihil omnium esse, quod lex parciùs, circumspectiúsque permiserit. Etenim si memini, tribus duntaxat temporibus lex indulsit, vt quis citra iudicium hominem occidat. Primùm adulterum, sed in vxore deprehensum: id quod intemperanti & insuperabili mariti dolori donatum est. At ita si corpus vtrumque pariter interimat, si argumentis idoneis deprehensum fuisse doceat. Deinde in vi depellenda. At ita si demonstres te mortem effugere nequisse, nisi mortem intulisses: id lex ita interpretatur, quasi sese tueri potiùs sit istuc, quàm alium occidere. Vterque tamen facti sui rationē reddere cōpellitur, statim sese prodere, nec expectare donec in ius trahatur: atque (vt ita dicā) vltrò semet reū facere cogitur. Quòd si omnia cōstabunt argumēta: ita demū à lege dimittitur, vt venia, nō laude dignus esse videatur. Postremò in tyrannicidio: vbi prōpter periculi susceptī magnitudinem lex præmium quoque proponit: at ita, si eum quem tibi lex isto velut insigni tyrannici nominis denotauit, fortiter occideris: non si scelestū alio scelere sustuleris: neque patietur te ius occidendi permissum, latiùs quàm ad vnicum tyranni caput trahere, nisi si quis obsistat, vt per illius necem tibi necesse sit ad illum penetrare.

Iámque hoc factum tuum secunda illa ratione defendituꝛ. Huic tertio generi fortasse proxima videatur hostem in bello feriendi facultas : quam tuæ tamen libidini lex non permisit. Nisi palàm hostis sit declaratus, nisi in Imperatoris verba iuraris, nisi ille aciem eduxerit, nisi signa canere iusserit, tibi fraudi futurum est, hostem interfeciſſe. Tu dicturus es : Hostem occidi, nam plus quàm hostilia faciebat, nomen hostis tantùm aberat, re hostem agebat. Lex respondebit, suarum partium fuisse, hostem declarare, ac tuo fortasse scelere fruetur: verùm ne serpat exemplum, pœnas de te sumet. Quid autem aliud abs te factum est? Vnum tibi lex nominatim designauerat: tu illius vocabulum tuapte authoritate in alium transfers, quod nisi in vnum non potest competere: neque traduci debet ab eo cui lex attribuerit, ne tibi fas sit aliquando quem voles magistratum, quem voles Iudicem, quem voles ciuem, tyrannum appellare. Neque verò sine grauissimis causis lex tot vinculis astrinxit hanc in vllam alterius licentiam. Perpendit nihil maius eripi cuipiam posse, quàm vitam : vidit in extinctum facilè varias causas confingi etiam impunè posse, quandoquidem ille non sit refuturus, qui iacet. Vidit quàm multis titulis suum quisque dolorem posset præterexere, si post occisum hominem vlla causa recipiatur, præter eas quæ legibus sint expressæ. Quid quòd grauatim sibi quoque lex permisisse videtur, vt homini vitam eripiat: quàm comperta, quàm multa requirit argumenta, quàm multa concedit reo, quàm malignè agit cum actore, quem non nisi suo periculo vult accusare : quantum spatij largitur ei qui defertur : quàm liberam Iudicum reiectionem. Quantum igitur à mente legis abesse putes, vt cuilibet permittat, vel pro suo priuato dolore, vel domestica furis interpretatione, hoc est, subuersione in cuiusquam vitam grassari? Neque ad rem pertinet, quantum criminum aceruum exaggeres, quantumuis etiam verorum, addo notorum : dicas parricidam, sacrilegum, incestum, proditorem, peculatorem, veneficum interfeci. Tyrannum lex iubet occidi. Atqui hic vnus multis tyrannis erat sceleratior, pestilentiórq; ciuitati. Ad ista tã multa crimina, lex tibi verbo respõdebit: nihil moror quã fuerit sceleroſus, qui perijt: in vnũ tyrãnũ tibi iꝰ fecerã occidẽdi, in reliquos in ius trahẽdi. Si detulisses : auditus, reuictus, dãnatus à me palàm pœnas dedis-

set, omnique Reip. salubri exemplo fuisses. Nunc tu priuata libidine interficiēs, pro salubertimo exemplo, pernicioſiſſimum in ciuitatem induxiſti, & legum inſtaurationem, à legis violatione auſpicaris: hoc eſt, malis malo mederi ſtudes. An me clàm eſſe putas, quàm multi ſint in hac turba vita indigni, morte digniſſimi? At eos meæ cognitioni, non tuis manibus ſeruo: ſunt fora, ſunt tribunalia, ſunt Iudices, ſunt carceres, ſecures, carnifices. Cur tu mihi præire conaris? Cur nullo mandante magiſtratum occupas? & dum Tyrannicida videri vis, tyrannum imitaris? Nam quo alio nomine tantopere mihi eſt inuiſus ille, niſi quòd mihi parere recuſat, & præire conatur? Ei demum ferrum tractare licebit, cuius manibus ego permiſero. Si iuuenem occidiſſes, quòd non alia patuiſſet ad tyrannum via, darem veniam neceſſitati: nunc occidiſti, non obſiſtentem, non auxilium ferentem patri, ſed patris opem implorantem. Huius vnius cæde contentus diſceſſiſti, tyrannum nec impetiſti, in quem vnum tibi ius feceram. Meum erat expendere, vtrum ex vſu Reipub. fuerit, an iuuenis occideretur: malueram illum exquiſitioribus excruciatum ſupplicijs, exemplum omnibus edere. Neque hæc dico Iudices, quaſi parum gaudeam pariter cum patre ſublatum filium: vtinam eadem opera ſimul omnes ſint oppreſſi, quibuſcunque tyrannus placet. Sed quis prohibet, ſimul & gaudere, quòd deorum bonitas nobis hanc rem benè verterit, & tamen non committere, vt huius temeritas, ſi iudicio comprobetur, in legem atque in exemplum trahatur? Nec de iuuenis iniuria vindicanda nunc agitur, ſed de legis violatæ maieſtate. Non enim par eſt, vt cuiquam perſonæ præter ius extincti odium in ſcelere ſuffragetur. Neque tam ſpectandum in quem commiſſum ſit facinus, quàm quo exemplo commiſſum. Alioqui cur non eadem opera fas ſit in tyranni nepotes, pallacas, pueros, vxores, liberos, lenones graſſari? Bonam tyrannidis partem vxor ſæpenumero ſuggerit. Ad ſummam immanitatem nonnunquam libertus aliquis, aut vernula inſtigat: cur non & hos iugulas, ſi tibi ius eſt æſtimatione priuata meritorum ciuem iugulare? Quid quòd eſt aliquid tyranno nocentius, in quod tamen haudquaquam tibi ius ſit occidendi? Finge eſſe qui totam hanc vrbem, templa, domos, curiam conatus ſit incēdere, imò qui iam compluribus

locis ignem subiecerit, sed incendium subito exorto imbri restinctum: authorem nō obscurum, verùm abditum latitare. Eū forte fortuna repertū, manu tua trucidas. Nū lex tuū factum approbabit? Non opinor. Atqui tyranno ille quanto erat nocentior? Tanto nimirum, quanto est atrocius ciuitatem semel funditus euertere, quàm expilare: ciues vniuersos vno igni finire, quàm in pauca quædam iæuire capita. Et tamen in vnum tyrannum stringendi ferri potestas priuatim permittitur. Illum deferendi modò ius habes. Hic in re non aperta legis mentem calumniari, & nouo interpretamento tuum facinus palliare: quid tādem aliud est, quàm legum authoritatem euertere, atque id per cuniculos quosdam agere quod tyrannus palàm ac vi facere cōsueuit? In recipienda lege fas est populo causam, æquitatémque legis excutere. Cæterùm receptę, & longo iam vsu comprobatæ, simpliciter oportet obtemperare. Neque enim existimandum est maiores illos nostros, viros sine controuersia sapientissimos, ita sine grauissimis rationibus instituisse, vt priuatim interficiendi Tyranni facultas vnico capite finiretur. Primùm ad iugulādi licentiam, fenestram aperiendam ciuibus non putauerūt: deinde perspiciebant tyrannidē fatale quoddā esse Reip. malū, quod minore noxa toleraretur, quàm malè exagitaretur: neque posse semel tolli, nisi ipsius cæde. Quo submoto, videlicet qui legibus imperabat, non parebat, iam nihil opus esse priuata audacia, nimirum illis in reip. administrationem vindicatis. Quod si tyrannus in ius vocari potuisset, ne hunc quidem tuæ dextræ arbitrio permisisset. Videbāt & illud: tyrānidem nonnullā habere monarchiæ legitimæ speciē: hoc tantum interesse, quòd in monarchia populus regi paret, rex legibus: in tyrānide omnia vnius libidini subiecta sunt. Rex publicam spectat vtilitatem, tyrannus priuatim suā: vnde publicitus expedit, vt tyranno veluti principi legitimo ciuitas pareat, donec idoneus aliquis vindex extiterit, qui legum authoritatem in pristinum statum restituat, atque id vnius (si fieri potest) capitis iactura. Nā hac moderatione in fatalibus illis pestibus, quæ totum Reip. quasi corpus corripiūt, legū prudentia consueuit vti: vt exemplo magis, quàm admissi talione, morbo medeatur: ne dum ciuitatem sanare studet, magnam ciuitatis partem interimat. Hinc est quod in seditionibus publicis non nisi in ipsos authores cōsueuit animaduer-

ti, reliquis quos tẽpestas illa cõmouerat, dari venia: aut vix etiã dari venia, qui in publico Reip. tumultu quietẽ egissent. Quę potest autẽ pestis esse fatalior, quã tyrãnis? Quę sęcle latius in ciuitatis mẽbra diffũdit? Quota quęque vibis pars ab hoc vitio syncera potest esse? Omitto iã quicquid est ambitiosorum, ære alieno obstrictorũ, scelere contaminatorum, barbarorum (nã hæc tota sentina hominũ tyrannide gaudet. vt in qua nullis maiora, quàm sceleratis sint præmia) bonos etiam ciues hoc malũ inuoluit, dũ vel timẽt fortunis suis, vel rectũ iudicãt seruire tempori. In hoc itaque rerũ statu leges nõ extinctæ, sed oppressæ modò, cautim & circũspiciẽter agunt: intelligunt hoc vlcus citra summam ciuitatis pernicię exasperari non posse, vnius capitis dispendio cõmodè sanari posse. Quare docto cuipiã medico prẽmium ostẽdũt, digito demonstrãt, quod mẽbrũ secari velint, quibus abstineri. Caput indicãtũt illæ, tu dextrã secuisti. Illæ tyrannũ, tu tyranni satellitem occidisti. Quo præmio dignus? Nẽpe eo quo qui morbo insciter exagitato, totum hominẽ in extremũ vitę discrimẽ adducat, quo qui hominẽ legibus vetantibus occidat. Neq; ego nunc te cædis reũ ago, aget alius fortassis, cuicũq; lubitũ erit: verùm illud modò cõsiliũ fuit, ostendere tibi quã insignitæ sit imprudẽtiæ in ea causa, tã eximiã tibi vendicare laudem, tam egregia poscere præmia, in qua nequeas obtinere, si modo tecum exactius ac seuerius agatur, vt graueis pœnas effugias. I nunc & curiosum me voca: qui tam candidè, támque ciuiliter tecum agam: vt quum te possim in graue discrimen vocare, sat habeam legis & Reipub. causam defendere, ne circumuenta præmium dare cogatur ei, qui nihil boni sit promeritus. Id quod non iudicibus modò (quibus istuc iam dudum liquere puto) verùm tibi etiam ipsi cupio persuadere: & facturum me confido, si modo tantisper animum possis attendere. Vin' igitur, vt quemadmodum tu faciebas, itidem & nos summatim totam causam ob oculos reuocemus? dispiciamúsque quàm multa tuo in facto desiderentur ad id, vt legi satisfeceris: & quantum tu sis hallucinatus, quum multa diceres etiam superesse? Tria quædam requirit lex, & ita requirit, vt si quodlibet horum desit, aut pœnam te, aut certè nihil gratiæ debere se credat. Quorum ego non vnum aliquod,

ſed vnumquodque deeſſe docebo. Quod ſi facio, vtrum æquo animo cedes præmio, an impudenter petere perſiſtes? Ergo rem accipe. Niſi tria hæc tibi conſtiterint, non eſt quòd tyrannicidæ præmium petas: Animus, via, & effectus. Animus duo quædam complectitur, vel quid ſperaris, vel quid propoſueris. Nam ſi tyrannum per imprudentiam occidiſſes, ſi præter propoſitum, non magis profectò præmium tibi debeatur, quàm ſi quis tyranno amiciſſimus idem feciſſet: nam idem potuit accidere. Tu porrò quid propoſiti in arcem attuleris, ipſe videris: ita demum legi perſuaſum erit, te voluiſſe occidere tyrannum, ſi occideris. Non occidiſti, atque id etiam quum tibi in manu fuerit (vt ais) ſi libuiſſet interficere. Lex negat ſua referre, vtrum tyrannicidij propoſitum in arcem non attuleris, an allatum repentè mutaris. Iam quid ſperaris, excutiamus. Quanquam iſthuc leges non ita valde curioſè penſiculantur: ſed tamen in tam abſoluto facinore partes omneis conſtare oportet. Quid enim ſi tyrannum interfeciſſes, quò tyrannidem ipſe occupares, vtrum præmium ſperares? an ſupplicium metueres? Quid ſi quo priuatum animi tui dolorem vlciſcereris, tyrannum occidiſſes, atque id eſſet palàm, num præmium auderes poſcere? Quid, ſi latrones tyrannum forte fortuna obuium obtruncaſſent, num ad hunc honorem aſpirarent? Quid ſi quis tyranno priuatim infenſus, magna te pecunia conduxiſſet, quò ei tyranno venenum dares, dediſſéſque, num quæſo, tyrannicidæ præmium poſtulares? Ego hîc teçum non ago coniecturis: nihil dico in vitam tuam, quæ quidem obſcurior eſt, quàm vt tu, alioqui tam glorioſus, quicquam de ea auſus fueris dicere: illud vnum affirmare non dubitem, qui tyrannum quum tutò licuerit, non occidit, planè noluit occidere. Qui eum occiderit, cujus mors extremum exitium Reip. videretur allatura, potius quàm vllam commoditatem: is aut priuatum dolorem vlciſci voluit, non libertatem publicam vindicare, aut emolumentũ ſuum ſequutus eſt Reip. periculo, non ſuo periculo Reip. ſtuduit prodeſſe. Poſtremò non potes niſi gloriæ ieiunio adductus videri, qui tam inſolenter ſe iactat. Non poteſt non videri lucrum ſequutus, qui tam improbè præmium flagitat. An non vides igitur quantopere hac parte à tota legis mente diſſentias? quem illa tuæ vitæ periculo ſua cauſa voluit occidere, cum tu non

periculosè in Remp. irritasti: quem sua causa noluit occidi, cum tu maximo nostro periculo tui compendij, aut animi fortasse gratia iugulasti. Sed finge te animum tyrannicida dignum ad facinus attulisse, lucri perinde vt vitæ contemptorem: magni tamen refert, qua ratione tyrannidem tollere aggrediaris. Iam enim omnia tibi ex animi tui libidine largior, quę tamen nemo alius tibi concessurus est. Te in filio iugulasse patrem, in non tyranno tyrannum. Largior istuc Delium aliquem tibi prædixisse, vt certum præscire potueris, quod ipse etiam vix diuinare Delius potuerit. Licuisse tibi patrem occidere, si libuisset, verùm hoc pœnæ genus tibi magis placuisse. Sustuleris sanè tyrannidem, idqúe noua quadam & inusitata ratione. Vides quàm multa tibi dono. Tamen obsistam tibi, nec sinam ferre præmium, propterea quòd ea via sustuleris, quæ legi non probatur, quæ non expediat moribus ciuitatis, quæ non sit forti viro digna. Age quid si tyranni filium infantem in cunis iugulasses, & rursum adfuisset Delius ille, per quem certum præscire posses, fore vt necato puero pater sibi mortem accerseret, atque id euenisset, vtrum te tanquam tyrannicidam suspiceret Respub. an potiùs tanquam immanem & ferum hominem execraretur, qui in eam sæuieris ætatem, cui etiam ab hoste armato parcitur, quę leonib⁹ etiã miseranda videatur? Quin ergo? Vtetur tuo maleficio Respub. cæterũ exemplum haudquaquam probabit. Quid si tyranni vxorem: quam ille miserè deamaret, per vim constuprasses, atque ille eius impatiens contumeliæ, fugerit è vita: vtrum tyrannicidij laudem flagitabis an raptus & adulterij supplicium potiùs formidabis? Res obscura non est, Conferam tuo facto propiora. Quid si tyranni medicus quum esses, veneno ægrotanti dato, illum sustulisses, vtrum vt veneficum oderit te Resp. an vt virum fortem admirabitur? Tyrannum sublatum gaudebit, facti rationem, modúmque detestabitur. Quid si quum te tyrannus familiariter vteretur, tu in conuiuio prætextu necessitudinis venenum porrigeres? Denique si per magicas imagines ac maleficas quasdam deuotiones tyranno vitam ademisses: vtrum à lege præmium, an pœnam expectares? Atqui tyrannidem vtcunque sustulisti. Euentu gaudet lex. Verùm exemplum tam pernicioſum in Rempub. non recipit: vt consuescant ciues scelus vlcisci scelere, patrem in

filio iugulare. Vides quantum momenti sit in modo, viáque, vt factum tuum approbetur? Quod lex permittit vt fiat non statim permittit, vt id via qualibet efficias. Adulterum ferro occidere licet, veneno aut incantamentis non licet. Cur ita? Quia pestilens exemplum omnino tractare venena. Nec id vlla causa quantumuis honesta, finit in ciuitatem irrepere. Quid quòd ne hostem quidem veneno, aut malis artibus interficere fas est? Nam nusquam non improbat maleficia lex: & veneno tincta tela etiam in bellis interdicta sunt. Quòd si modus facti spectatur in his, in quibus nullum petitur præmium, quanto magis id fiet in his, in quibus summum petitur? Lex triumphum statuit ei, qui certum hostium numerum fuderit. Fuderit aliquis non acie, sed aquis & pabulo veneno tinctis. Vtrum ciues hunc æquis oculis spectare poterunt triumphantem, an potiùs sicuti veneficum oderint, auersabuntur, execrabuntur? Quid quòd priuatis etiam in rebus via, modúsque perpenditur: quò magis idem oportebit, tum in publico, tum in splendidissimo facinore, vt à quo conueniat omnem sceleris suspicionem abesse? Age illud tecum reputa, si medico mercedem pactus esses, quò te morbo leuaret, atque ille non pharmacis sed maleficijs & incantamentis morbum eximisset, vtrum præmium dabis, an magis hominem in ius trahes? iniuriæ malis artibus datæ reum ages? Clamabit ille, morbo te leuaui, qua via quid istuc tua refert? Hoc tantum spectabas, vt morbo liber esses, ei rei merces est promissa. Ingratum te vocabit, qui nisi sua opera, ne esses quidem, qui præmium negare posses. Tu protinus respondebis, opinor, medico te præmium esse pollicitum, non mago, neque debere quicquam nisi rem malam ei qui beneficium malè dederit quanquam ne dedisse quidem videtur, qui malum malo tollit. Id enim si vtare est incommodum, non amouere. Dimissum animo nocitum, dū corpori subuenitur. Atque istam litem [illegible]ices, etiam iniquo iudice. Atqui eadem, aut melior etiam, & vincibilior est tecū causa legi, quàm quæ tibi futura fuerat cū medico. Nam ibi de priuata mercedula disceptaretur, hic de publico honore. Ibi falsus est vnus, hic legi fraus facta, per quam cautum oportuit, ne quisquam ciuium circumueniatur. Ibi salus data, certa quidem & efficaci, sed suspecta & improbata via: hic nefario scelere (cur enim

non sic appellatur homicidium, quod in ciuem contra legem admissum sit?) non libertas restituta, sed in extremum discrimen adducta Respublica quandoquidem tuum factum perinde habet, ac si medicus quispiam ad curam mercede conductus, venenum pro remedio ministret: quod tamen ægrotanti (ita vt non rarò consueuit accidere) per occasionem morbum adimat. Qui reualuit, suis fatis acceptum feret quod viuat. tibi mortem, tametsi vitarit, imputabit. Neque sua referre putabit, vtrum imperitia, an perperam, ac studiosè pro pharmaco venenum porrexeris: propterea quòd tui fuerat officij, aut non suscipere negocium, aut fidem simul, & artem, & industriam, ac diligentiam, & quicquid à probato artifice solet requiri, ad curam adferre. Sed age, finimus adhuc possidere te, quod dudum sumus largiti: vt planè ista via tyrannum occideris, citra vllum Reipub. discrimen. Lex non approbabit facinus tuum: nisi non tantùm à crimine, verùm etiam ab omni criminis specie procul abfuerit: ne videlicet ea quæ in hoc potissimum adhibita est in ciuitatem, vt maleficium omne secludat, incolumitatem suam quam conueniebat, aut Deo cuipiam, aut certè Dijs simillimo homini acceptam referri, sceleri debere dicatur. Non approbabit, inquam, nisi Tyrannum ipsum quem nominatim indicauit ipsa, quáque permittit via sustuleris: ne per rimam istam periculosum exemplum in Remp. irrepat. Postremò non nisi ferro, non clancularijs ac maleficis artibus: nisi virtute, nisi manu, nisi vitæ tuæ manifesto contemptu tyrannum trucidaris. Neque enim hoc tantùm spectat lex, vt Tyrannus in præsens submoueatur: verùm illud multò magis respicit: vt omnes mortales intelligant in ea ciuitate viros esse fortes, qui non vereantur vitæ suæ dispendio patriæ commodis consulere: ac præclari exemplo facinoris, omnes etiam alterum ab affectatione tyrannidis deterreantur [illegible] in ea ciuitate nullum esse tyrannis satis tutum præsidium: quandoquidem illud nemo nescit, qui vitæ suæ sit contemptor, eum esse alienæ vitæ dominũ. Nã quod omnino satellitiũ, quę excubię, qui parietes, quę arx, quę arma aduersus huiusmodi animũ Tyrãni caput defendant: qui patrię libertatẽ sua vita bene credat emi? Postremò autem: vt maximè tibi constet animus, vt constet via, id quod est totius negotij caput, non effecisti. Tantum enim abest vt tyrannum occideris:

vt quantum in te fuit, tyrannidem maiorem in modum auxeris, interfecto tyranni filio. Quid autem refert, malitia, an stultitia Remp. in discrimen adduxeris? Nam illo quod vulgò dicunt nihil verius: Intempestiuam beneuolentiam nihil à simultate differre. Tantum abest vt occideris tyrannum: vt ne suspicari quidem potueris id euenturum, vt ipse semet occideret. Sed iuuenem occidisti patre insolentiorem: quid tum postea, si patri & huius scelera lex imputat? Magnum proinde tyranni satellitem, non Tyrannum occidisti. Sed paratum tyrannidis hæredem occidisti: in tyrannidem succedit, qui prior, qui potior est in occupando. Verùm esto sanè, certum hæredem sustuleris: igitur qui tyrannus erat futurus, interemisti. Atqui quod futurũ est, id nõdũ est. Porrò lex eum qui iam tyrannus sit, tolli iubet: non qué aliquando futurum diuines. An qui statuam ex pacto debeat, & rudem truncum præstiterit, fidem persoluisse videatur? Non arbitrabor. Vbi nunc igitur sunt illa tam multa, quæ tibi ad præmium postulandum supererant? Vides quàm ne vnum quidem omnium tibi constet, quorum nihil oportebat deesse. Volui, inquis: id demum voluisse te lex credit, quod effeceris. Postea è re nata propositum est commutatum. Hoc igitur præmij tibi debetur, quod ei, qui in Olympijs medio è cursu, relicta meta, ad carceres reflectit habenas. At periclitatus es. Proinde id laudis auferes, quod is qui sudauit in Olympijs, nec vicit. Sed occidisti denique: verùm eum, quem neque lex permittebat arbitrio tuo, neque ex vsu publico fuerat occidi. At bene vertit ciuitati, quod fecisti. Numini igitur gratia debetur, tali, qualem Palladem Atticis fuisse ferunt: de qua prouerbium extat: quòd Athenienſium malè consulta, in bonum exitum vertere consueuit. Non tu leges seruasti, sed sustulisti: non libertatẽ restituisti, sed numen aliquod huic vrbi propitium, quod euentum tuæ temeritati debitum, sua commoditate à nobis auertit, quod tuam stultitiàm nobis vertit in occasionem restituendæ libertatis. Non ego ingratum erga te populũ constituo, imò tu populũ ingratum in Deos reddere laboras: quẽ cũ semel in periculũ vocaris, ne pro simplici Tyrannide duplicatam pateretur, nunc rursum in discrimen trahere conatis, ne ab iratis superis in pristinam seruitutem, aut grauius aliquod infortunium retrudatur. Quid tu te fucis & phalera-

Quid tu te fucis & phaleratis dictis in alienum meritum insinuas? Quid tibi in eo negocio laudem vniuersam vendicas, ex quo praeter poenam temeritatis, nihil ad te redire meritò possit? Si Reipublicæ, si Iudicibus probare potes, animum tuum Tyrannicida dignum, qui nullum periculum vitæ Reipublicæ caussa recusarit: si facinus non scelere, non pernicioso exemplo, sed legitima via peregisti, si fortuna tuis egregijs conatibus bene expeditum dedit euentum; aude Tyrannicidam te vocare: aude pulcherrimum, ac penè diuinum munus à Republica poscere, aude nobis seruatas leges, restitutam ciuitatem: aude templa, aras, focos, fortunas omneis, tutos pueros, inuiolatas virgines, impolluta matrimonia, denique hoc ipsum quod hîc lege & apud Iudices agimus, exprobrare: aude mihi minari, quòd obstitetim: aude ciuitatem ingratitudinis insimulare, nisi laudem promeritam persoluerit: aude Iudices, vel iniquos, vel corruptos clamitare, nisi suis sententijs præmium tibi decreuerint. Contrà: si suspectum quid volueris, si periculosum, si contra leges, si cum scelere coniunctum quod feceris: sit pudor, ac desine tandem improbè præmium flagitare, quod nulla ratione promeueris: pœnam, si sapis, incipe deprecari. Hthuc fortassis ab æquitate Iudicum, à ciuitate deorum munere læta, queas impetrare. Neque enim putes vnum me te à præmio deterrere. Imaginare isthac in caussa pariter & leges, & Rempub. & deos tibi aduersari. Puta leges his tecum verbis agere: Si nos verè restitutas videri vis, sine nostram authoritatem primùm in hac tua causa valere. Longè plus laudis ex hoc iudicio referes: si nobis cesseris: si parueris: si tuam cupiditatem nostro submiseris arbitrio, si primum exemplum in te ciuibus ediderit, reuixisse nos: si monstraris ciuitati iam non ex scoleratorum libidine, sed ex nostro præscripto cuique viuendum esse. Atque altera ex parte Rempub. hac tecum oratione vti puta. Si ciuem bonum mihi præstare studes, noli hanc stulticiæ notam mihi inurere: vt in posterum recognita, dicar ebrietate quadam gaudiorum ei præmium decreuisse, cui pœna magis deberetur: noli mihi deos, quos vix denique tam diutinis votis, tot sacris, tot precibus, tot meis malis placaui, commoui, propicios reddidi, denuo per ingratitudinem iratos atque infensos reddere. Sine vt mihi per te liceat, saltem illorum beneficio fini.

Quòd si te neque leges, neque Respub. commouet: certè Deorum orationem vereri debes, quos ita tecum agere putato. Quid tu in nostræ laudis possessionem ingeris? Quid honori nostro inuides? Cur non finis nos in hanc ciuitatem perpetuò benignos esse? Cur tu ipse tam ingratus existis? Ciuitas hæc semel mihi restitutam libertatem debet, tu bis debes, commoditati nostræ: & quòd Rempub. seruauimus, cuius tu pars es, & quòd commoditate nostra tuam periculosam stultitiam, vel scelus potiùs in maximam felicitatem verterimus. Etenim nisi nos dextri, propitijque adfuissemus, quid aliud tu quàm perieras, & per te Respub? Quòd si planè contendis, vt præmium aliquod feras, abundè magnum præminm à nobis persolutum est, quòd per nos res à te malè instituta, bene verterit. A legibus meritò maior relata gratia, si nostræ prosperitatis respectu, temeritatis simul & sceleris veniam condonarint. A ciuitate satis amplam laudem feres, si ea patiatur, vt in restitutæ libertatis historia tuum quoque nomen admisceatur. ¶Hac laudis parte contentus desine nobis debitum velle præripere, ciuitati munus nostrum eripere, legibus authoritatem adimere. Sed finem facio, nimirum exstillata iam aqua. Quod superest, nunc vestræ partes sunt Iudices, statuere, vtrum secundum leges, secundum Deos, secundum Rempubl. sententiam dicere, an secundum hunc gloriosum ostentatorem pronunciare velitis. Vtrum hanc vrbis felicitatem huius temeritati, huius sceleri acceptam ferre malitis, sæpius exprobrandam, & breui fortassis à superis iratis (id quod abominor) auferendam: an in Deos quibus sine controuersia tota debetur, referre, eorundem pietate seruandam, augendam, benéque fortunandam. Vtrum magis ex vsu sit, vt primo hoc iudicio statim leges circumuentæ dicantur, an vt appareat legum restitutarum seueritatem, & Iudicum sapientiam aduersus vnius iniquam postulationem valuisse.

LVCIANI

Rerum in primo Tomo memorabilium.

Index.

A

Abderitarum morbus 638 a
Abdicationis causæ 825 c
Aboni murus 865 d
Academici non sunt in beatorum insulis 757 c
Acanthus à tyranno in quem conspirauerat, seruatus, 845 a
Accidens & præteraccidens quid sit 375 c
Achæi versus 522 a
Acherusius campus 311 b
Achillis sepulchrum in Sigeo 345 c
Achillis & Patrocli amor qualis 1071 b
de Achille fabulosa Homeri scripta 695 a
Achillis mollities in fine 259 c
Acinacis & Zamolxis Scytharum dij 648 c
Actæoni à quo & cur immissi canes 154 b
Acu candefacta referare sigilla 875 d
Acrisius Danaën inclusit 207 b
Zelotypus senex ibid. d filiã & filium eius exponit, ibi.
Admetus ineptus poëta 1011 e eiusquidam versus 1012 a
Admirãtis hypotyposis 44 c
Adulatio malorum omnium maximè seruile 510 e
Adulatores deteriores ijs quibus adulantur, & superbiæ illis authores 36 c
Æacus publicanus 323 b
ab Æaco non procul abest 503 a
Aëdonum fabula 22 d
Ægineticimodij 96 a
Ægyptiorum superstitiones 358 a quid pingant literarum vice 576 a astrologiam auxerunt 935 e quæ animalia ab ijs colantur 986 d

Æneas formosus 992 a
Ænigmata narras 334 e 370 e
Æqualitas res popularis 284 c
Æschines 9 d 508 d
Æsculapi⁹ 185 c 147 b 148 d
Æsopi fabula de numerante vndas singulas 617 e
Æthiopes deos conuiuio excepere 346 b bellum cum saltatione ineunt 919 a
Astrologiam inuenerunt 984 e eorum sapientia, 965 a
Aëtion pictor 499 d Proxenidæ gener ibid.
Ætolica mala 349 a
Afranius Rhetor, centurio, Periclis æmulus 681 d e seipsum iugulat 682 a
Agamemnon 312 a 314 a 507 a 664 a
Agapetus 436 a
Agathocles medicus 433 a Peripateticus 1008 e
Agenor Europæ pater 213 d
bene Agendi tempus non prorogandum 39 e
Agrigentini ab antiquo Græci & Dores 849 d
Aiacis sepulchrum 345 d furor 293 e mentis compos 761 b Aiacis coronis 682 a
Aiax Locrensis in sedibus impiorum 755 e
Alceus Milesi⁹ formos⁹ 665 e
Alcamenis statuæ in pretio 547 b
Alcestis ab inferis reuocata 279 a
Alcmenæ cum Ioue concubitus 141 & 142
Alcibiadis amoris pœnitet Athenienses 655 b à Socrate amatus 1066 a
Alcyonis fabula 98 a & deinc. alia fabula 774 d
Aleä in vno viro iacere 642 e
Alexandri magni res gestæ 249 c cur Deus videri voluit 256 c Clitum interficit 692 c votum super historia sua 694 e Annibali præponitur à Rhadamantho 253 c Babylone sepultus, ibid. eius nuptiæ & Roxanes 623 c
Alexandri cuiusdam impostoris vita, res gestæ 857 a
Alexidis versus 521 a
Aloei filiorum factum 324 d pœna ibid. e
Alpheus Arethusam amans 192 e
Alytarches Sortium contemplator & explorator 572 d
Amabilitas & Cupido Veneris liberi 26 a 171 d
Amantium stultitia 464 a &
Amatores opulenti in pretio, inopes contrà 393 c
Amauit quidam Venerem marmoream 1032 c
Amatores iracundi 181 b
Amaltheæ cornu 470 a
Amantium actiones 132 b affectus 1062 c

Amaſtris 880 e
Amici malis non illudendum 231 e
Amoris vis 133 b 146 c 269 a duplex 1054 c eius gradus 1069 e
Ammonis oraculum 987 a
Amores 1018 a & deinc.
Amphilochi templa, vaticinia, 222 a
Amymones fabula 197 e
Amico vrgente quid facias? 322 e
Amicitia maximum bonorum 1001 e
Anacharſidis hiſtoria 646 e
Anacreon in beatis inſulis 755 a fulmine à Ioue cur petitus, ibid.
Anaximenes cur innotuerit 621 d
Anchoræ vitreæ 743 e
Anchiſæ & Veneris amor 164 d
Andromedæ fabula 211 d
Anemodromi 717 e
Anguillarum in morem inter digitos elabi 77 d
Animantium vita breuis 1037 b
Anima vt immortalis 1009 d
Animæ in homine plures ibid. eius tres partes 943 d
Animus ſcopo ſimilis 45 b
Animi ornamenta incorrupta 8 a
Annibalis geſta 247 e
Annorum, menſium, horarúmque numerum inſtituerunt Ægyptij, 986 a
Annus Solis circuitu definitur ibid. a
Annuli Romanorum modijs menſurati 247 e
Antilochus vates apud Cilices 874 a
Antimachi verſus 776 e
Antiochiæ ciues ſaltationis obſeruantiſſimi 946 d
Antiochi ſoteris cum Galatis pugnaturi ſomnium fauſtum 523 d pugna cum Galatis 633 c
Antipho ſomniorum interpres 770 b
Antipodes an ſint 1006 e
Antiſthenis baculus ex oleaſtro 245 b
Anubis Ægypti Deus 372 a
Anitus & Melitus Socratis accuſatores 391 e
Aniti & Meliti in Demonactem 1002 a
Aorna petra ab Alexandro occupata 533 c 259 c
Apelles pictor 499 d
Apis Ægyptiorum Deus vnde capi ſoleat, quantum lugeatur mortuus. 359 a
Apis mellis opifex & quomodo formetur in fauo 102 b
Appollinem Branchus & Hyacinthus amant 122 d Daphne fugit, ibidem Hyacynthum diſco

occidit 149 c se consulentes decipit 153 b citharœdus, medicus, vates iaculator, ibid, & 389 a eius exilium ob Cyclopes 351 a mercenaria opera apud Admetum, ibid. b apud Laomedontem cum Neptuno, ibid. vnde eius templum Delphicum ditatum 854 e vbi colatur 355 a Græcia pestem immittit 350 d à nemine falli potest 837 d
Apollonius Thyaneus 862 d
Apollonius philosophus 1009 b
in Aqua scribere 449 b
Aquileia vrbs 896 e
Aquilarum pulli vt probentur 420 c
Arabiam cauam ferere 511 c
Araneæ Cycladibus maiores 7 192
Arbitrorum delectorum iudicio acquiescendum 815 c
Arborei seu Dendritæ homines, & eorum fabula 725 d
Arborum vitrearum fabula 754 b
Arcades Astrologię contemptores 994 e Antiquiores se Lunæ dicunt ibid.
Archelaus tragicus poëta 657 d
Architelis vxor Dimenete 645 d eius visio ibid.
Archytas Pythagoræ discipulus 520 e
Areopagitæ in tenebris iudicant, & cur 595 b
Arethusa & Alpheus 192 e
Argiuorum & Lacedæmoniorum pro agro bellum 347 a
Argos siticulosum 197 e
Argus toto corpore videns 123 d 166 d
Ariadnes filum Theseo datũ 578 e eius chorus 917 a
Aries ab Ægyptijs colitur 586 d
Aries aureus Thyestæ 989 a
Aries Aureus Phryxi ibid. d
Arion Lesbius 755 a eius fabula 201 b
Aristarchus Grammaticus 579 a
Aristarchus Phaleræus Imperator 482
Aristeas hæredipeta 244 a delinitus Milesijs sermon. 1019 a
Aristidis inopia 74 d
Aristippus Cyrenæus Dionysium Siciliæ tyrannum liberat 310 a vnguenta olens 273 a eius mores 368 a & seq.
Aristippus & Epicurus in beatis insulis iucũdi compotores 756 e
Aristobuli adulatorius liber ab Alexandro in flumen proijcitur 668 b c
Aristodemus celeribus nobilitatus 860 c histrio 507 a
Aristonis conuiuium 955 d

Aristophanes poëta vir sapiens 731 d ille & Eupolis Socratem in scenam introducunt 404 a
Aristotelis sententia de bonis fortunæ 254 e vt Alexandro est abusus ibid.
Arius & Epeus pugiles pares 760 d
Arrianus Epicteti discipulus 858 e
Ars longa vita brevis 530 e
Artacis Medorum præfecti mors 286 a
Artis mechanicæ facilitas & commoda 2 a b eiusdem incommoda 7 a instrumenta 10 a
Artium inuentiones 1051 a
Artis perito credendum 324 a
Artemidor⁹ adolescẽs 644 c
Artemisia Mausolo mortuo erexit sepulchrum 281 d
Arteria trachea nihil recipit 663 b
Asinus Cumanus Leonina pelle indutus 408 d
Asino nil commercij cum lyra 483 a
Asinis petulantiores 411 a
Asinorum ruditus loco tubarum 420 d
Aspasia meretrix 923 b 979 a
Aster Philippum Macedonem orbauit oculo 692 b
Astyanax è turri deiectus 353 b
Astrologia ab Æthiopib. inuenta 984 e ab Ægyptijs aucta 985 e Babylonijs nota 987 a vndę Græci habuerint ibi. b ab Arcadib. contempta 994 e eius commendatio & defensio 995 a & seq.
Athenarum encomium 29 c
Atlas cœlum fulciens 325 d
Athletæ fœlicitas 573 b
Atreus de sole locutus 989 a
Attis fabula 353 e amatus à Rhea 145 d
Attica subsannatio 14 b eloquentia 494 d decas 654 c
Auarorum' graphica descriptio 67 a & seq. Tantalo similes 70 c
Augiæ bubile 858 a
Augusti primi come ingeniũ 527 a
Aurum sistit sanguinem 88 c mala propter aurum 332 d contemnendum vt calculi littorum 95 b
Aures quàm oculi minus fide dignę 685 c Aures portentosæ 728 c
Autolycus fur à sydere Mercurij 992 a
Auri munera grata sapientibus. 385 e

B

Babylon qualis vrbs 346 a
Babylonem cepisse 470 a
Babylonijs nota astrologia 987 a
Baccham ex viro fieri 909 c
Bacch⁹ è femore Iouis 352 d

in eum vini inuentorem calumniæ 156 e res gestę ibid. in Nysa educatus 140 e
Bacchi ministri Satyri 921 a ille Tyrrhenos, Indos & Lydos saltando vicit ibid.
Bacchita & Dionysia fuere genus saltationis 921 a
Bagoas philosophus eunuchus 977 a.
si è Barbę prolixitate philosophus æstimandus, hircus primas tenebit 980 e
à Barba de philosophis iudicium 1004 b
in Balneis fieri solita 43 e
Beatorum insulę descriptio 74 e & sequent.
Bebryx Amycus Pollucem vulnerauit 184 c
Bellerophontis literę 505. b eius equi fabula quid significet 989 c
Bellum omnium pater 659 c
Bellum plenilunio adeundum, Lycurgi lex 994 d
in Bellum & Pacem Homerus res omnes diuisit 922 c
Bene agere 520 e bene agere non cunctandum 39 e
Bis per omnes 512 a
Biton & Cleobis omnium hominum fœlicissimi 331 c
Bithynicum mancipium 480 c
Bithyna fabula 920 c
Blępsias fumerator fame perijt 188 c d
Bonum nullum sine teste iucundum 114 b
Bona tria, animi, corporis & fortunæ 380 c
Bonorum possessio temporaria 39 c
Branchus amat Apollinem 122 d
Branchidæ quo pacto ditati 864 d
Brasidæ de naui descensus 699 c
Breuitatis commendatio 703 a
Briareus centimanus Ioui fert opem 174 c
Bruta solitudines amant 1044 e
Bubalus latro 899 a
Bucephali hominum genus 777 e 778 e

C

Cabalusa insula 780 b
Cadmus literis legem perscripsit 50 d eum execrantur ob T inuentum 55 d
Cacozeli irridentur in Lexiphane 955 & seq.
Calcei noui in honore habentur, veteres proijciuntur 474 d
Calculos duos ferebant Lacedæmoniorum reges 642 e
Callias qualis 74 c
Callicratides Atheniensis 1026. a eius oratio 1047 c

Callidemides veneno alteri parato extinctus 231 c
Callimachus in descriptionibus prolixior 704 a b
eiusdem locus 1066 b
Callimorphus medicus historiographus 673 c
Caluarius 317 d
Calydoniorum calamitates à Diana profectæ 349 a
Calypso serua 898 b
Cambyses 335 d filius Cyri, regnum & mors 335 d
thesauri 17 b
Camelus nigra 16 e
Candor sine rubore ad formam non probatur 188 b
Canis Cyrum primum nutrijt 352 a
Canis in præsepi 67 e
Canem in aliquem soluere 910 a
Canum consuetudo 412
Canicula nomine Myrrhina 492 c
Capaneum saltare 946 e
Capra Iouem nutrijt 352 a
Capitibus caninis & leoninis homines 576 a
Carbones pro thesauro 603 a
Carbones thesaurus 629 a
Carcharorum orator 493 d
Carcinochires 737 e
Careotis 770 a
Carimantes 958 d
Carion famulus 437 d
Caryatissare, saltandi genus à Caryea vrbe dictum 915 c
Caryonautæ 773 c
Caspiæ portæ 196 e
Castor & Pollux similes 184 b viuunt 180 c alternis nautis fauent 185 d
Catena Iouis 173 b
Caucasus 324 b
Caulomycetes 720 a
Causa iusta eundem accusatorem & arbitrum non timent 391 b
Causa indicta credere, cuius sit 391 d
Causidici perstringuntur 14 d eorum mores 406 e
Cebes 499 c
Cecrope Codro-ue generosior 74 a
Celer 899 a
Celsi laudes 906 a
Centaurus 630 b
Cenchroboli 717 c
Cerberus 310 d 317 d 372
Cercopes 860 c
Cestus Veneris 167 e
Cethegus 1009
Cetus fabulosus 733 a
Ceyx 98 a
Chæreas 961 d
Chærephon 544 a
Chalcedon 865 a
Chaldaica disciplina 535 a
Chaldæi diuini 244 d gens mollis 257 a
Chariades 230 a
Charicles Corinthius 1025 e illius oratio 1036 d
Charinus adulator 225 e
Charmides formosus 273 e
Charmoleus Megarensis 237
Charon ad superos venit 321 a alterum pedem su

cymba Charontis habere 503 b
Chelidonius cinædus 491 c
Chimæra 310
Chiron mortuus est cùm immortalis esse potuisset, & cur 283 d & seq.
Choaspis aqua 304 e
Chryses expostulatio 350 a
Chrysippus 374 e 375 376 377 378 379 619 b
Chrysippus non potest in beatas Insulas nisi 4 potus helleborum ire 757 b
Cinyrus Helenam amans rapuit in beatorum insulis 762 d
Cithara saltatoris administra 924 a
Clauum clauo pellere 510 b
Clearchus Medos & Persas deuicit 257 a
Cleobis & Biton hominum felicissimi 331 c
Cleocritus 435 c
Cleon 78 c 520 a 692 c
Cleonæ 340 b
Cleopatræ simia 507 b
Clitus 692 c cur ab Alexandro occisus 257 b
Cnemon 232 b
Cnidus 1027 e ibi memorabilia, Praxitelis opus, Cnidiæ Veneris templum 1028 c Sostrati porticus ibid. b
Cocconas 863 a
Cocytus 327 c
Codro generosior 74 a 236 a
Cœna Hecates 218 a
Coliades 1059 e
Colocynthopiratæ 773 e
à Columnis Herculis ad Indos 533 a
Comastæ Græcis qui dicantur 1071 d
Comicum satellitium 659 c.
Comœdia spectaculis conuenit 609 a
Comus pastor perditè amás 1059 a
Comœdię publicus vsus 18 e proprium ipsi saltationis genus, cordax 923 e eius personæ ridiculæ 925 b
Coniugium cur inuentum 1050 b eius vtilitas 1067 e
Conon 690 a
Consilium non mutandum & cur 20 b
Consilium, alia eligere, alia vitare docet 661 c
Contentum oportet esse præsentibus 285 a 318 d
Conuiuium adire primum, inurbanum, postremum graue est
Conuiualium fraudum non est æquum meminisse 109 d
quæ in Conuiuio debent esse, quæ non esse, 109 e & 110 a
Cordax saltationis genus 921 a
in Comœdia exercetur 923 e
Corinthij aduentu Philippi perturbati, quid fecerint 658 c

Cornix anceps animal 980 a
Coroebus 1069 a
Coronus 731 c
Coronas sub naribus potiùs quàm super capite ponendas 42 e
Corpora virorum quàm fœminarum robustiora 832 a
Corybantes 145 e quid faciant 146 a in Phrygia primùm saltarunt 913 e Iouem seruarunt, ibid.
Craton 239 a
Creon 314 a 507 a
Creperius Calpurnianus 671 c
Cretenses fabulantur de Iouis sepultura 62 a optimi saltatores 914 a
Cribro vaticinari 865 e
Crocodilus Stoicorum 615 a
Crœsus seruus 313 a eius lateres aurei 333 d
Crœsi cum Solone sermo 331 a
Crœsi & Solonis colloquium de felicitate 331 a &c
Crœsis sedecim ditior 74 a
Cruces ad effigiē τῶν παῖ 55 e
Ctesias 708 d 768 a
Cumanus asinus leonina pelle indutus 408 d
Cupido 1049 c imberbis 122 a Veneris filius 145 a eius vis 177 d æthereus Deus, amicitię fautor &c 1049 e Iapeto antiquior 12 e cur à Minerua abstineat 159 a cur à Musis 160 a cur à Diana 161 b
Curetes armati saltabant 914 a primi in Creta saltarunt 913 e Iouem seruarunt, ibid
Curetum sagittæ resina inunguntur 46 b
Currus bouem ducit 228 c
Cybelus, Athenienſium colonia 51 e
Cybele 869 a
Cyclopes 357 c Cyclopis munus quod sit 440 a
Cydimachus 434 e
Cynobolani 720 b
Cynocephali 737 e
Cynirus 772 c
Cynisçus vt mortuus, 433 a quid in vita faceret ibid.
Cypselis obturatrix 956 a
Cyrus 55 c 330 d primus à cane nutritus 352 a rex magnus dictus 55 c Cyri thesauri, 176 res gestæ 330 d
Cytmides 877 c

B

Dadis 882 e
Daduchus 962 a
Dædalus astrolo[illegible]giæ peritus 989 e
Damasias [illegible]nleta 238 d 243 a
Dam[illegible]ppus 532 e

Damon adulator 225 d
Damoxenus palæstrita 219 a
Danae 1012 Danaes fabula 207 a & seq.
Danaus duriter educat filias 197 c
Danaidum dolium 70 e 246 b 592 e in Danaidum Dolium aquam afferre 70 e
Daphne fugit Apollinem 122 in arborem versa 713 a
Darius à puero necatus veneno 288 d
Darij thesauri 17 b
Decelia 1042 c
Decretum aduersus diuites 317
Deformitas eloquio compensatur 1041 d
Deli insulæ euersio 204 & seq. ibi peperit Latona, ibid.
Deliciarum & lautitiæ reprehensio 43 a
Delphica diuinatrix 592 c
Delphi assessores Pythij 837 b vnde victum habeant 854 a
Delphines hominum amantes 200 e
Demeas orator 90 a
Dementia infœlix 386 c
Demetrius Cynicus 938 d
Democritj mores 369 e & 873 a
[illegible]nax 99 [illegible]b vita, studia, &c. [illegible]997 vsque ad 1017
Demonstratio 39 a
Demosthenes 9 c 699 c
Demosthenes imperator captus 692 d
Demostratus 893 e
Dendritæ 725 d
Deucalion 59 e eius ara 930 d
Deus in culpa non est, sed qui delectum fecit 501 b ex improuiso ostensus 619 c Deo parendum 83 e omnia facilia 1000 c
Dij qua forma ad Ægyptios iuerunt 358 a Deorum adulteria taxat 115 e quales esse debeant 117 a de ijs nihil dicendum 294 e eorum per gentes distributio 555 d
Dij omnia vendunt mortalibus 349 d ejus rei exempla ibidem à quibus sint 370 e
Dialogus & comœdia 18 e
Dialogi priuatus vsus 18 e
Diana ægrè fert quòd ab Oeneo non fuerit ad sacrificium vocata 349 a sagittis gaudet 964 c cur amore non capiatur 160 b hospites in Scythia mactat 178 b obstetricatur 185 c
Didymis est Apollinis templum 993 e Didymi res-

pondent geminis, cœlesti signo ibid.
Dimenete Architelis vxor 645 d
Dinias 962 b
Diocles 977 b
Diogenes 245 c 315 e 364 365 eius venditio & præcepta 366 367 757 a
Diogenes qualem vitam egerit 281 e quid fecerit quum Corinthum inuaderet Philippus 658 a dolium voluens 659 a
Dion seipsum strangulat 963 c
Dion Heracleotes 538 c
Dionysius ex femore Iouis ortus 140 d eius insolentia 157 ioci amans 404 c
Dionysius Siciliæ tyrannus 310 a
Dionysiacę lapicidinę 494 c
Dionysiaca & Bacchica genus saltationis 921 a
Dionysiaca libertas 19 b
Dionysij templum Rhodi 1025 a
Dionysiorum licentia 404 b
Dionysodorus 524 a
Diophantus 242 e
Dioscuri 456 a
Diotima 979 a
Discipuli leniter excipiendi 4 a
in discipulis quid considerandum ad bene eos instituendum 40 c
Disciplina 396 c
Diuites ridiculi 356 & qui eos sectantur 36 a fœlicitatis suæ testes quàm diuitias malunt 37 c admonentur 219 a quanti fiant 236 a cur virtutem non desiderent 246 a Suffragium contra eos 317
Diuitiarum verus vsus 69 a
Diuitias quæ vitia comitentur 77 a quæ mala 81 b
Diuitiæ malè reconduntur 67 b quando à Ioue, quando à Dite dentur 72 b mutant hominum mores 73 b ad malos potiùs quàm ad bonos veniunt 75 b facilè dilabuntur 77 c quæ bona adferant 82 e *non sunt malorum causæ*, sed malè vtentes 83
Doctrina non omnes pariter afficiuntur 47 a
Dodonea fagus 1049 a
Dormientium gestu modò abnuunt, modò annuunt 302 e
Dormire sub Mandragora 59 a
Dosiadæ ara 973 c
Draco 993 d cur signum multitudinis Parthis 685 d

Dracones Pellæi 863 c cur
Draco ſub tripode 993 d
Dromo 736

E.

Ebrij deſcriptio 942
Echo garrula 189 a
Echecrates 614 c
Elation ob ſaltationem clarus 917 e
Electra Stoicorum 376 d
Electro & vitro Sidonio lucidius 1044 c
Elei 1015 a
Eliæam ſupercilijs præ. ſe ferre 1036 b
Elementa mundi 1037 a
Elenchus 397 d
Elephantis vt vſus ſit Anthiochus aduerſus Galatas 634 c
Eleuſinia ſacra 447 b
Elyſius campus 753 e
Emmeleia, ſaltationis genus 921 a in Tragœdia exercetur 923 e
Empedocles 272 a 760 a
Empuſa Saltatrix 920 a
Eneomium quid facere ſoleat 663 a
Endymion 353 e 715 e 990 d Lunæ curſum inuenit 990 d
Endymionis & Lunæ amor 143 c
Enipeus Tyronem vxorem neglexit 208 e
Ephedius quis ſit 573 e
Epithetis vtuntur poëtæ ad verſum implendum 58 a
Epictetus 1014 a
Epicurus venditur 373 e 521 d 756 e 873 a 879 d
Epicuri liber exuſtus 894 e quid faciat in inferis 879 b
Epicurei quales ſint 549 a
Epimenidis ſomnus 61 e
Epimethei opus 20 b
Equa Theſſaliæ 632 a
Equum educere in campum 390 d
Equorum inſanum ſtudium Romæ 41 a
Erinnys 447 c
Eris pomum aureum proiecit 196 a
Euche Dea 604 b
Euclides 609 e ante Euclidem geſta 609 e
Eucrates Sicyonius 225 c natalitia filiæ celebrans 539 e
Eumenes 523 a
Eumolpus 1010
Eunomius 244 e
Eunomus 755 a
Eunuchus quid ſit 978 b non licere ei philoſophari ibid. eius & ſpadonis diſcrimen 979 e
Euphranor 499 d
Euripidis loci 386 b c 511 a 519 c
Europa 213 c à Ioue rapta 214
Eurybatus 860 c

Eurydice reddita Orpheo 279 a
Eurytus 389 a

F

Fabæ cur sacræ Pythagoræ 363 a fabis magistratus creant Athenienses ibid.
Fabulæ priscorum cũ astrologia consentiunt 992 d
Fabularum congeries 930 931 932 933 934 935 936 937 idque secundum locos vbi habebantur.
Facilia apparent nobis difficillima 996
Fagus dodonea locuta 1049 a
Fatum causa rerum 269 e
Fatum ineuitabile 509 e
Fati necessitate sese excusant homines 509 b Fati vnius & fortunæ arbitrio nos regi 509 e
Felicitas mutat mores 22 a in quo eam consistere putet vulgus 442 b
solus Fœlix qui liber est 1006 b
Ferri collatio cum auro 334 a
à Filo tenui suspensi omnes 938 d
de Finibus multi disceptant 340 d
perinde ac si Fluuij sursum ferantur 228 b
Fluuius vino Chio similis 712 a
Fluuij intereunt, cuius exemplum est Inachus 346 d
Fœminæ communes in beatis insulis 758 a fœmina est seminis receptaculum 1037 d fœminæ & maris legitima est coniunctio, ibid. e in coitu viro maiorem delectationem percipit 1045 b
Fœnus & Computum 67 c
Fœnus primum & secundum 378 b
Fœnerari soli sapienti conuenit 327 e
Fœtor oris Gelonis tyranni 564 e
Formicæ portentosæ 719 b
Formosi, Megillus Corinthius 219 a Charmoleus Megarensis 237 d 267 a & seq. Charmides, Phædrus Cliniæ filius 273 c
Fortuna & fati arbitrio nos regi 509 c
Frugalis victus in quibus consistat 95 a
Funerum vanitas apud Romanos 41 d

G

Galatæ ab Antiocho fugati 635 c
Galateæ & Polyphemi amor 186 a se Nereidibus dicit formosiorem 187 d eius templum 747 c
Galeam tibiæ, capiti ocreas adaptare 524 e
Gallinarum lac 470 a

Gallinaceo sacra ædes 768 c 770 a
Ganymedes 125 126 Cur à Ioue raptus 128
Gragarus Idæ cacumẽ 160 e
Gastrocnemia vnde dicta 725 c
Gelon ore fuit fœtido 564 e
Gemini 993 e
Genetyllides 1059 a
Geometria artem exordientibus qualia proponat 608 a
hominum motui Gestarentur irrisio 44 a b
Gloriæ studium homini familiare 294 d
Glycerium pellex Megapenthis 437
Glycon 873 d eius colloquium cum sacerdote 891 e
Gnathonides 870 d
Gniphon 433 a 96 d
Gobares 432 c
Græcæ loqui discere volenti quid faciendum 670 d
Graculum alienis plumis exultare 505 c
Gry
Gula flagitat consu
Guttur longum quatuor digitos 43 b
Gymnasiorum quodnam optimum 944 e
Gymnopodiæ 917 a
Gymnastice comendi artem reijcit 694 d

H

Hæredipetæ Charinus & Damon 225 e
Hæreditas iurenaturæ ad liberos pertinet 229 a
Halcionij dies 98 e
Harmoniarum quarundam proprietates 638 c
Harmonides tibicen 638 & seq.
Harpyiæ cibos Phineo eripiunt 70 e
Hebe 1031 e 277 a
Hecates cœna 218 a 277 a
Helena cuius filia 170 d pulchra ibid. à Theseo rapta 171 a eius forma despicitur, & vituperantur Græci quòd pro ea bellum gesserunt 267 e & seq. rapta est à Cinyro in beatis insulis 762 d
Heliotæ 720 e
Heliades 1010 c
Hellanicus 958 d
Hellespontus vnde sic vocetur 892 a
Helles fabula 203 b
Hephæstion 523 a
Heracleotes 538 b
Heraclitus 370 a &c.
Heramithres 446 d
Herba lanaria 868
Hercules 12 e in O conflagrauit 147 d 536 b ab Omphale sandalio verberatur, lanas carpsit 148 b liberos & vxorem occidit 148 Æsculapio posthabitus, ibid. d in Venerem acer 1039 e
Hermeas 980 b

Hœmi-

Herminus Aristotelicus 1014 c
Hercules cœlum ferens 325 d irridetur diuinitas, venditur, eiusque mores 262 a & sequent.
Hercules Lydius 666 e quomodo pictus 667 a
Hercules in scena 925 a tauriuorus deus 1021 e
Hermaphrodisus 151 e qualis 177 d
Herodes 1007 c 1009 d
Herodoti virtutes 620 & seq. eius libri Musæ appellati 622 a quo præmio vsus sit 702 a nō vera scripsit 768 b
Herodizes 690 b
Heros quid 223 a
Hephæstion 523 a
Hesiodi fabula de musarum saltatione 922 d
Hierophantes 962 a
Hinnulus leonem 232 c
Hippias 622 d
Hippocentaurus 18 b eius pictura 629 d
Hippoclides non curat 526 b
Hippogerani 718 a
Hippogypi 715 a
Hippomyrmeces 719 b
Hipponicus 74 e
Hircocerui 20 a
Hircum mulgere, & cribrum supponere 1008 e
Historiam rectè scribere difficillimum 660 d in scribenda ea quid obseruandum 661 e primum vitium 662 d vt differt ab encomio 663 a. à poëtis ibid. c in ea conuenienti tempore laudandum 665 a secundum vitium 665 b tertium vitium 677 e quartum vitium 678 e quintum vitium 679 c sextum vitium ibid. e septimum vitium 682 e Virtutes duæ 689 d quibus instructus esse debeat historiam scripturus 691 c & sequentib. historia posteros respiciat 694 c 696 705 d adulatores reijcit ibid. quo stylo scribenda 696 d & seq.
Historicus quæ præcipua afferre debeat domo 682 d res vt gestæ sunt narrare debet 693 d veritatem sequi 694 b qualis esse debeat 695 b & sequentib. quomodo conscribere 698 e & seq.
Histrio nullus punitus 410 a
Homerus 758 c cuias esset &c. 759 d.
Homeri loci 4 e 25 c 33 a 46 e 305 d e 386 a 417 b 473 c 509 e 510 a 515 b 922 a 929 b 993 b 1041 d
Homo bicolor 17 a
Homo est infans 99 c homines bullis similes 341 e

homo bicolor Thespidi dono datus 17 b homines inter se comparati longè discrepant 100 e eos creasse dijs vtile 112 a omnes moriuntur 261 a anima & corpore compositi 264 a eorum mores 299 a folijs sunt similes 342 a quid sint 370 e nulla illis fides 385 d euitare fortunæ offensionem non possunt 517 a societatis sunt amantes 1044 e
Honestum solum bonum, dicunt Stoici, 567 e necessario est præstabilius 1050 c
Honoratus 1006 a
Horæ 354 c Horarum sedes 354 c
Humanitas, & quibus opus habeat 2 eiusdem descriptio 5 c oratio 6 e & 7 a commoda 7 e
Hyacinthus 758 a
Hyacinthus & Branchus Apollinem amant 122 d quomodo ab Apolline occisus 149 e ab eodem Amyclis sepultus 150 a In florem mutatus ibid.
Hydamardia 780 b
Hyperbolus 712 c
Hyporchemata 918 d

I

Iambulus 708 d
præter Ianuam incitari 42 c
Iapeto antiquior 135 c
Icarius palmitem à Baccho accepit 157 a occisus à compotoribus ibid.
Icarium mare 990 a
Icarus 989 e eius fabulæ expositio ibid.
Iccus 690 b
in Ida Corybantes insaniunt 146 a
Idea Socratis 373 a
Ignis communicatus non minuitur 116 d eius necessitas 117 b ignis solis præstantior. ibidem e.
Ignorantia apud homines facit quod lethe apud inferos 343 b
Ilium 346 b
Ilienses 415 a
Imperat optimè qui ira vacat 1013 d
Imperitia audaces, res considerata timidos efficit 21 b
Impiorum insula 764 e 766 c
Inachus fluuius mortuus 346 d

Indi quomodo vino affecti 24 e cur, ibid. solem saltatione salutant 918 e
Indifferentia quæ sint 374 e
Indolentia animi paranda 40 b
Indopates 446 d
Inferorum pœnæ 243 c 300 & sequentib.
Innotescere quomodo quis possit 621 a & sequentib. 640 c
Ino in mare præcipitatur 203 a Bacchi nutrix ibid.
Insaniæ futuræ indicia 807
insanabilis signa 810 e
causæ 833 d
Insanire cum ratione 25 c
Insontem accusare 594 c
Insula ex caseo 747 a
Interitus vnius alterius est ortus 1037 e
Inuidiæ signa ex vultu 810
Io à Iunone in vaccam mutata 123 c Isis iussu Iouis facta 123 eius fabula 199 c & sequentib.
Iolaus 226 d 843 e
Ionici joci 476 d
Iouis ædes 47 e catena 992 d
Ira vacans optimè imperat 1013 d
Iridis sedes 354 d
Isis Aegyptiorum dea 123 e
Ismenodorus 286 a
Iucundum solum bonum, ex Epicuro 567 e
Apud Iudicem aduersario fauentem æqua causa non agenda 904 b
Iuno ob Ganymedem zelotypa 128 b & sequentib. à quibus colatur 355 e
vt vulcanum concepit 352 e
Iupiter & eius varia epitheta 57 tauro assimilatus fert Europam 213. 214 vbi educatus 355 e Cretenses eius sepulchrum ostendunt ibid. quo pacto paternos dentes effugerit 113 e qualis esset iuuenis 59 b aram in Gargaro habet 125 a à capra educatus 352 a eius regia vbi 354 e. quid sit eius catena 992 c multa fabulosa de Ioue 252 a
Iuramentum Socratis per canem & platanum 372 a
Iustitia 396 e
Ixion Iunonem sollicitauit 132 b 311 a 393 e obiecta nubes 134 a & sequentibus. cur pœnas luat 355 b

L

Labor exhauſtus affluit 592 e
relaxationē poſtulat 1018 a
ſummis Labijs philoſophus 507 e
Lac gallinarum mulgere 470 a
Lacedæmoniorum conſuetudo in ferendis calculis 642 e ſaltatio 915 c ad ſaltationem bellum inibant ibid. eneruati 219 e
Laconici maris cochleæ 443 a
Lachanopteri 717 b
Laches 96 d
Lacydas pater Megapenthis 433 e
Lampichus Geloorū tyrannus
Lampis amore meretricis perijt 288 c
Lari in morem 459 a
Laurus Veneris transfuga, & ab ea alias fugitiua 1029 b
Laus nimia eſt adulantis, ideóque odioſa. 668 a
Lectus & lucerna teſtes ſceleris vocantur 451 e
Leo cordula vinctus 489 a
Leogoras 845 a
Leotrophis 690 a
Lesbonax, ſaltatores manu ſapientes appellabat 943 b
Lethes aqua 93 c eam non bibere ſupplicium grauiſſimum 453 a
Liber quis ſit 1006 b
Libyes aſtrologiam aggreſſi ſunt 987 a
Literæ mutæ vltimam ſortem obtinuerunt 51 a
Lotus Homeri 23 d lotum referre ibid.
Lotus dulcis 465 c quales deguſtata ea fuerunt Vlyſſis ſocij ibid.
Lucerna fabuloſa 730 c
Lucianus natura felici præditus 5 auunculo traditus vt diſceret ſculpere ibid. c cur humanitatē prętulerit ſtatuariæ 10 d quo ſcopo ſomnium expoſuerit 13 a philoſophiam amauit 388 a & 407 a eius facultates tenues 2 a eius auunculus optimus ſtatuarius ibid. d. eius ſcripta Dialogi & Comœdiæ ſunt participia 19 e quales res oderit 399 a Mineruam orat 400 a in eum Diogenis oratio 403 a & ſequentib Reſponſio Luciani 406 a perpetuò vincit 415 d Alexandro pſeudomanti infenſus & inuiſus 900 d qua prouincia ſit vſus 513 b orator mediocriter exercitatus 515 c eius peregrinatio ibid. e eius orationis laus 627 a iudicium de ſuis orationibus 636 e

vbi est Lucrum natura adacta seruias 505 a
Sol & Luna incoluntur 716 b
Luna ad Endymionem descendens 143 d amore disperiens 144 d 353 e cur non semper eodem vultu appareat 985 b
Luxum cuiusdam cauillantur philosophi Athenienses 30 b & seq.
Lychnopolis 730 a
Lycophronis Alexandra 973 d in Lycorē appulit Deucalionis scapha 59 e
Lycurgus 994 c
Lyden ex viro fieri 909 c
Lynceus 75 a
Lynceo perspicacior 549 b
Lysimachus comicus 52 e

M

Macetis 863 a
Mæandri Polycrati successit 313 a 336 c
Mænades sequuntur Bacchum 123
Magi Babylonij ad inferos deducunt 303 c
Magnum cum paruo comparatum, magnum videtur 114 e
Magnus 899 a
Malchion Syrus 684 b
in Malis ferendis societas solatium fert 261 b
par est Mala pati qui patrauerunt mala 386 b
Maluæ radix inuocanda 765 c
Mandrabuli in morem res procedit 478 e
sub Mandragora dormire 59 a
Margites 545
Mars & Venus impliciti laqueis à Vulcano 155 a
Mars saltator 920 e
Marsyas 154 a 639 d
Mas semen prolificum emittit 1037 c
Masculæ libido reprehenditur 1038 c defenditur 1048 d & seq.
In Matellā immingere 460 c
Mausacas 683 d
Mausolus 314 c 279 c 280 a & seq.
Medea 510 e 605 e
Medi quales quum ex equo descenderunt 287 e gens mollis 257 a mors 287 e
Medici quid spectent in ægroto 833 a rogandi 827 d immunitates ibid. e
Ars Medica facilis 530 c
Meditantis gestus 529 a
Medius status optimus 546 c
Megabyzus 73 c
Megacles 736 434 c
Megalonymus 961 c
Megapenthes tyrannus 433 e Cydimachi bona cepit 434 e eius scelera 450 a
Megillus 446 e
Megillus Corinthius formosus 219 a
Melantus 230 a

Meleagri interit⁹ cauſa Diana 349 a
Melitus 391 e
Melitides 1069 a
Menandri locus 1060 a
Mendacium veritate ſpecioſius 583 a
Menecrates 582 b
Menelaus ex Pelopidis oriundus 171 a
Menius 724 b
Menippus canis vbi verſari ſolitus 217 b eius deſcriptio 218 a ad mortem alacritas 242 c 277 a deſcenſus ad inferos 304 & ſeq.
Menſa communis vnde inuenta 1044 e
Menſes Luna definiuntur 986 a
Mercede conductorum calamitates 454 a & ſeq. mercedis nemo, ne rex quidem eſt expers 514 b
Mercenarios omnes eſſe 514 e
Mercurius fur 108 a 427 e eius mores 135 136 137 154 d eius negotia 179 e eloquentiæ præſes 504 a legatus inferorum 505 a eius furta 135 d cupidinē vicit 136 b teſtudinem fecit ibid. d nuncius 137 a eius virga b officia 179 e palæſtram docet 185 c eius ſedes 354 d Mercurius perſtringitur 427 c Mercurio eloquentiæ præſidi ſacrificare 504 a
Meriones ſaltator 914 a
Metrodorus 873 a
Metus & ſpei effecta 337 d alia metus effecta 978 e
Miccio diſcipulus Zeuxidis 633 a
Midas ſeruus Megapenthis 436 c
Midas Seruus 540 d
Midam & Crœſum & Sardanapalum Menippus inſectatur 220 & 221
Micyllus ſutor 439 e
Milo Crotoniates 329 e
Milo 690 a
Minerua 548 e vbi colatur 355 d Lutum Promethei inſpirabat 16 a
Minerua à Iouis cerebro 137 d & ſequentibus. virgo perpetuò, armata, terribilis ibid. & 159 a eius ſuffragium 643 b
Minos 992 a
Minous menſis 753 c
Miſanthropos 86 c eius deſcriptio 86 a & ſequentib.
Mithrobarzanes 304 a 306 b
Mneſarchi filius 969 a
Modeſtia 39 e
Mœrichus 243 e
Momus cur Deum reprehenderet 42 d qua in

re Vulcanum reprehenderit 548 d
Morborum deploratorum non ſuſpicienda cura 808 d nec ſimiles, nec curabiles omnes 830
Mors remedium malorum ſenectutis 390 d aduerſariorum inuictiſſimus 330 a eius nuntij 339 a quibus in primis moleſta 429 c 440 c quibus non moleſta 441 a
Mortales ſe eſſe ſi cognoſcerent homines prudentius viuerent 339 c
Mulieres duæ pugnant pro Luciano 5 mulieres doctos conductitios habentes 494 e procliuiores ad infaniam quàm viri 832 b earum conditio 291 d Mulierum inter ſe tetra coniunctio 1046 c ad generationem ſint in numero, at non ad cætera 1036 a earum cultus immoderatus ibidem. de ijs dictum Menandri 1060 a
Muliebris Venus, barathrum 1023 a maſculam meliorem eſſe demonſtrat 1043 a
Muliebris formæ commendatio 1044 b
Munus Cyclopis 440 a
Munera Iouis non rejicienda 82 c
Mutatio in melius quandoque maiorum malorum principium 732 a
Muſæ cur amore non teneantur 160 a
Mycenæ 346 b
Myron 6 c 547 c
Myrrhina 492 c canicula ibid.
Myrton & Xantippe Socratis vxores 103 a
Myrtium meretrix 288 d
Myrtus ſacra Veneri 1028 e

N

Narciſſus 750 a
Natura prima omnium mater 1037 a
Naufragorum habitus & oratio 455 e
Nauis ad nauigandum præparata vt ſit 427 a
Necracademia 761 d
Negretus 769 c
Neoptolemus ſaltandi arte præcelluit 915 a
Nephele mater Helles 203 e
Nephelocentauri 720 c
Nephelococcygia 731 b
Neptunus 548 e
Neptuni & Tyrus amor 202 e
Neſtoreus ſcyphus 541 a
Nicias 520 f 692 d
Nicoſtratus 665 d

Nigrinus Platonicus philosophus 22 e
Nigrini qualis oratio 23 d liberalitas, & opum contemptus 39 a
Niobe 10 e
Nireus 312 a
Nireo formosior 74 a 236 a
Nisi coma purpurea 359 a
Ninus vrbs 345 e
Noctuas Athenas 20 e
ad Noctuam auiculæ concurrunt 639 c
Noctis templum 769 e
Nomen alterius filio imponere, honoris signum 91 e
Nosce te ipsum 221 e
Nouercæ quales erga priuignos 834 d
Nouitas grata 628 d quid sit ibid d
Numa Italus 756 a
Numidica auis 474 c
Nuptiarum vtilitas 1067 e
Nycterion 719 a
Nyctiporus 769 b
Nyctor 724 b

O

Obolus præmium Charontis 246 c 275 e 342 b
Octipedes qui sint apud Scythas 645 a
Oculi exemptiles 728 b
Odium in crastinum non recondendum 109 e
Oebalus Hyacinthi pater 149 b
Oecellus Lucanus 520 e
Oedipus 499 a
Oeta 326 c e
ab Oeneo ad sacra non adhibita Diana 349 a
Olympia coronatus 469 e
in Oylmpia, Ioui sacra fieri solita tantùm obiter 60 a
Olympias Alexandri mater 252 e concubuit cum draconе 863 e
Olympiorum victori formidanda reliqua stadia 644 a
Onoscelеæ 781 a
Oracula non sunt ab Astrologia aliena 993 d
Oratio Carcharorum 493 d Attica eloquentia & hymetti melle plena Oratio 494 d quænam communia eius vitia 662 b quid in ea fugiendum 971 e eius effecta 45 a & b
Oratores decem Athenienses contra Macedonas 1047 c
Ordinem suum esse obseruandum 50 d
Orestes, Pylades 1063 e
Orœtes 260 a
Orpheus Astrologiam docuit apud Græcos 987 c eius lyra ibid. e dilaniatus est 385 c
Ossa & Pelion Olympo superimposita 324 d
Othryades 346 e Seuerianum superauit 881 d
Ouis instar præmonstrata fronde sequi 600 e

P

Pætus medicus 905 d
Paguradæ 737 e
Palamedes literarum inuentor, cuius filius 50 d
Pallas è cerebro Iouis exiliens 138 b
Pan Mercurij filius 175 cur hirco similis 176 a musicus ibid. res gestæ ibid. salacitas 177 a
Panis coloſtratus 657 e
Pannychia 769 c
Pantomimus appellatur saltator 941 e
Paphlagones superstitiosi & stolidi 865 d
Paræmonia 706 b
aliter Parca, aliter natura statuit de vitæ tempore 227 d omnium bonorũ & malorum causa est 296 a & sequent.
Parendum libenter patri 181 a
Paris Priami filius bubulcus 160 e formosus, amatoriarum rerum doctus 161 a 162 c cum Ideæa muliere consueuit ibid. e
Parnassus 324 b biceps 327 a
Parnassus Caucaso excelsior 324 b
Parrhasius 492 d
Parrhesiades quis sit 398 e
Partem vtramque boni Iudices audiunt 550 c
Parthenope 908 e
Pasiphaë cur tauro copulata dicatur 990 a
Patroclus ab Achille amatus 1071 b
Patrum erga liberos quantus amor 798 c liberos magis amant, quàm ab ijs amantur, 822 c
Paupertatis causæ 63 a epitheta quædam 77 d commoda 79 a in eam incidere facile est 77 e quæ virtutes eam comitentur 78 d quæ suppeditet 81 d quemuis enecat 461 c ad eam fugiendam nihil non fieri solet 510 d
Peccare est hominis, ignoscere Dei 1000 c
Peccantes quomodo tractandi ibid.
Pecunias esse tertium bonorum 976 d
Pegasus 112
Pella quo tempore floruerit 863 c
Pellæus draco 868 c
Penelope Icarij filia, mater Panos 175 d e
Pentheus dilaniatus 385 c
Perdiccas 690
Peregrina in regione familiares nanciſci iucundum lucrum 1025 d
Periclis suadela 1047 e
Perilaus 846 b bos ad supplicium Apollini dedicatus 848 b

Peripatetici quales 545 a
Peripateticus philosophus qualis 380 a
Persæ 563 e gens mollis 257 a
Persica conuiuia 488 a
Perseus Medusam occidit, & eius fabula 210 a
Perspicuitati sacrificandum 971 e
Phæaces 44 e admiratio eorum ibid. choreis gaudebant 917 c
Phæacum rex 312 a
Phædræ 908 c
Phædri accubitus 1048 e idem à Platone amatus 1042 a formosus 273 c
Phaethon 723 c 990 d rex incolarum solis 716 b
Phaethon ad Eridanum sepultus, eius sorores in populos conuersæ 183 c d eius fabulæ expositio 990 e
Phaon 234 e
Phalaridis vita 837 e
Pharia turris 706 a
Phauorinus 1003 c
Phello 748 a
Phellopodes ibid.
Phidias 6 b 7 d 547 b ex vngue leonem cognouit 585 d
Phidon 230 a
Philænis 1046 e
Philemon 522 a
Philiades 88 d
Philippus Macedo 315 b eius res gestæ 256 e eius perfidia, proditio 257 c oculo orbatus 692 b
Philippides 519 d
Philolaus 521 d
Philosophia contemnit bona vulgò laudata 23 e 24 a longo tempore addiscitur 530 c
Philosophiæ falsæ descriptio 393 a veræ descriptio 394 a eius sociæ Virtus, Modestia, Disciplina, Iustitia, Veritas, 396 e eius ingenuitas, & loquendi libertas, elenchus, 397 c maculas animæ eluit 449 a ea optima quam multi sectantur 544 d
Philosophus 381 c 532 debet esse paucis contentus 96 a philosophorum sententiæ diuersæ 301 d &c. auditores eorum insanientibus comparantur 47 a. eos esse adulatores turpe 38 a eorum vitia c Philosophi fiunt qui ad philosophandum sunt nati 47 a perstringuntur eorum nugæ 64 b & 218 d 240 e mores & gula 93 a & seq eorum diuersa doctrina 301 d vita & sermones discrepant 302 e vnde dignoscantur 392 c vt explorandi 420 d non

debent indignari 395 a mali cùm hiſtrione comparantur 468 a cum aſino Cumano ibidem d veræ philoſophiæ, veriſque philoſophis odium conſtant 479 a perſtringuntur 411 a comparantur ſimijs 412 e inhiantium auro deſcriptio 417 a quæ ſint bona philoſophorum 536 a & ſequentibus. eorum ſectæ quædam enumerantur 542 d eos contendere ridiculum 975 a illis ſalarium amplum conſtitutum ibid. e vt præderaſtæ perſtringuntur 1041 a eorum ſectæ diuerſæ 542 d
Phineo cibos harpyiæ eripiunt 70 c
Phlegethon 327 e
Phlogius 724 b
Phocis 1063 d
Phni 968 b
Phœnicis annos viuere 584 c
Phryna 446 e
Phrynondas 860 c
Phryxus 969 d ariete aureo vectum eſſe quid ſit ibid.
Pingues homines qui dicantur 863 a
Pirithous Iouis filius 133 d
Piſa 525 e
Piſani 356 d
Piſces colore & ſapore vini 712 c
Plagium eſt hominem liberum vendere 364 b
Platanus Socratem auſcultans 1048 e
Plato 520 b 522 b Phædrum amauit 1042 a eius laudes 400 d e
Platonici quales 545 a
Plutus quando claudus & quando alatus 71 d eius epitheta 77 c cæcus & claudus 71 b
Plutocles 770 a
Plutonis nomen quid ſignificet 72 b
in Pnyce habebantur actiones oratoriæ 1047 d
Podalirius 86 b
Podoctypa 961 b
Poëticus fumus 58 a eorum libertas 663 d
Polus 314 a 507 a 622 d
Pollux & Caſtor ſimiles 184 b
Pollux ab Amyco vulneratus 184 c cur is & Caſtor alternis moriantur 185 a
Polybius 1011 a
Polycletus 6 b 7 d
Polycrates 113 a eius finis 336 b
Polydamas 690 d
Polylampes 724 b
Polyphemus amor eius & Galateæ 187 188 189

Polyphemi & Vlyſſis fabula 1ᵒ9 & ſeq.
Polypi aſtutia 194 d
Polyſtratus 233 d
Pomum aureum proiectum 196 a pulchræ præmium 161 a
Prælata, non prælata 375 a
Praxiteles 6 c
Priapus qualis 177 d eius ridiculum factum 178 d bellator Deus 920 d
Principatus, res moleſta 839 e
Principium totius dimidium 531 e
Prodicus 622 d
Prometheus 353 b palo affigitur 105 d cur 106 a cur vinculis ſolutus 121 b Promethei variæ acceptiones 14 & ſeq. homines formauit adiuuante Minerua 16 a b refutat obiecta crimina 109 a & ſeq. eius pœna 353 c eius pars 485 d
Proœmio vti præcipit Rhetor 28 a
Proſerpina 317 d
Protarchus 73 c
Proteſilaus 277 e 268 c
Protei variæ formæ 193 194
Protei Ægyptij fabula ſaltationi accommodata 919 c
Prouerbia quædam 411 a 478 e 483 a 488 a 494 d 503 a c 549 b 557 d 592 e 629 a 642 c 643 d 249 a 999 a b 1044 c
Proxenides iudex Olympicorum certaminum 623 a
Prytaneum 106 d
Pſetta 423 a
Pſittopodes 737 e
Pſyllotoxotæ 717 d
Ptœodorus 230 d 231 a
Ptolemæus Lagi filius 16 e 523 e
Pulchritudo tertium bonum 944 a
Pulchrum eſt quod vnicuiq; proprium eſt 667 d
Pueritia qualis ſit 101 c
Puerorum ſtudia 1060 e & ſeq.
Pylades, Oreſtes amici 1063 e
Pyronides 724 b
Pyrrhias 73 b 312 a 381 b 480 c
Pyrrichia ſaltatio vnde dicta 915 a
Pyrrhus Epirota Alexandro ſecundus 524 a
Pythagoras 360 361 362 363 520 e 845 e 271 c 759 d eius venditio 360 e ſepties transformatus 860 e

Q

Quaternio maximum iuramentum, & numeri perfectio 521 c
Quatuor, iuramentum Pythagoræ 362 b

R

Rabidi canis morſus rabioſum facit, & rabioſi ſuo

morſu rabiem excitant 47 b c
Ranæ terreſtris in morem vociferari ſitientem 487 b
Regis oculi & aures multæ ſunt 488 a
Regum moleſtiæ 341 a
Reipublicæ adminiſtrationē ex cœlo inſtituit Lacedæmonijs Lycurgus 994 c
Relaxatio animi & corporis neceſſaria 707 a b
Rhea anus Attin puſionem amauit 145 d 153 d vbi colatur 355 e ſaltatione delectata 113 d Iouem occulrauit 351 e
Rhodochares 443 b
Rhodope 908 c
Rhodus Soli ſacra 1025 a
Riſus in ambiguo dum viuimus 217 d
Roma omnibus ſcatens vitijs, quî eſſe poſſit virtutis palæſtra 34 a
Romana ſaltatio 920 b
Romani luxus deſcriptio 32 & 33
Roxanes & Alexandri nuptiæ depictæ 623 c
Rufinus 1014 a
Rutillia 889 a
Rutillianus 860 c 883 a 905 e

S

Sacrificiorum deriſio & cultus diuini 348 a eorum ritus 356 e 357 a & ſeq.
Sæculum quid ſit 370 e
Sagittæ Scythicæ veneno, Curetum reſina vngi ſolitæ 46 b
Sagittariorum Perſarum & Scytharum mos 563 e
Salæthus 505 e
Salætho ſimilia facere 505 e legem tulit in adulteros ibid.
Salij Romanorum 920 e
Salmoneus Ioui obtonuit 58
Saltare in tenebris 581 d
Saltationis ortus 913 a eius tria celeberrima genera 921 ab Homero & Heſiodo laudata 921 d in Tragœdia & Comœdia adhibebatur 923 e Auguſti temporibus incrementum cepit 927 c quarum diſciplinarum ſit particeps 928 e eius vtilitates 945 a ſcopus 941 a
Saltatio cum Tragœdia & Comœdia comparatur 924 & ſeq.
Saltatio Phrygia petulans 927 e
Saltator celebris Neronis tempore 939 a Saltatoris improbatio 908 b Saltator quid debeat ſcire 929 b &c 930 931 eius apparatus 942 e tres animæ partes oſtendit 943 d qualis eſſe debeat 945 e eius vitia 948 e 949 a &c. Itali ſaltatorem appellant Pantomimum 941 e

Saluere quid sit, eiusque vsus 518 e
Salus seu Sanitas Dea antiquissima 522 e
Sanguis pluit in Sarpedonis morte 721 d
Sanitas quid appellaretur Platoni cis. 521 b
Sapientem odi qui sibi non sapit 506 e
Sappho 1048 b
Sardanapalus qualis 271 b
Sardium arx 470 a
Satietatis incommoda 36 d
Saturnus execuit patrem & filios deuorauit 351 e
Satyrus Marathonius 314 a
Satyri Bacchi ministri 921 a
Scapha virgultea Ægæum transmittere 557 d
Scepticus philosophus quid teneat 381 c
Scintharus 738 e
Scipionis res gestæ 251 e
Scommate nihil fit deterius 395 a
Scorodomachi 717 e
Scythæ 563 e Scythæ humana carne vescuntur 152 homines mactant 357 e
Scythicæ sagittæ veneno inunguntur 46 b
In Secundis rebus non meminimus mortis 339 b
Selenitæ 722 c
Semele quæ? 140 a
Semiuocales secundum locum obtinent inter literas 512
Senis decrepiti hypotyposis 228 a mortui non flentur 431 d
Seruorum miseria 455 &c. emptitij nudabantur 982 a
Seuerianus ab Othryade superatus 881 d
Sicinnis celeberrimum saltationis genus 921 a
Sidonius Rhetor 1004 b
Simia Cleopatræ 507 b
Simiæ tripudiantes 412 e
Simylus 233 d
Simonides ordine collocauit literas græcas 50 d
Sinopensis 659 d
Simmiche 446 e
Sirenes 909 d Sirenes fuisse dubium 23 d
Sirius 372
Sisyphus 311 a
Sobrius esto & memento diffidere 579 b
Socrates 9 d 274 &c. eius mores & doctrina 371 c 372 373 758 a 761 c eius vxores Xanthippe & Myrton 103 a Socrates confessus est se hoc scire, quod nihil sciret 580 c pugnauit apud Delium & fugit 761 c sapientissimus à Pythio dictus 922 e saltandi artem laudauit & didicit ibid. perstringitur ob puerorum amorem 1040 d 1066 a 1071 a
Saltationis artem didicit

922 e Alcibiadem amauit 1006 a
Sol quid Clymenen tardauit 42 c eius cursum inuenit Phaëton 990 d eius iacula 992 d
Sol & Luna incoluntur 716 b
Solacium quid sit in voluptate 42 c
Solonis & Crœsi colloquium de fœlicitate 331 b &c eius laudes 649 e & seq.
Somni regia 770 a
Somnium hyemale 12 b
Somniorum insula 768 c & seq. Ne per somnium quidem 474 b eorum diuersitas 770 c eorum obiecta miranda 11 a
Sophistæ simijs assimilantur 413 c
Sopolis medicus 967 d
Sororis nuptiæ apud Assyrios & Persas licitæ 352 a
Sortis exemplum 572 a
Sortes Olympiorum 572 a
Softratus Gnidius 706 c 860 c
Softratus Bœotius qualis 997 c 295 b
Spadones 979 e
Sphæra ex calamo 23 a
Spei & metus effecta 337 d 864 b
Statuarię descriptio 5 b eius oratio ibid. d
Stesichorus 755 a
Stoici quales 545 b quanti sint 374 b & sequentib. eorum dogmata, habitus & vitæ ratio 546 b nulli sunt in beatis insulis 757 a
Struthobalani 718 a
Studiosorum cum athletis comparatio 707 a
Supplex non occidendus 396 b
Sylla 629 e
Syllogismus celeberrimus 375 e varia syllogismi nomina 376 a & sequentibus. Syllogismus indemonstrabilis, eiusque vis 379 a

T

Tantalus 70 c 311 a 338 355 b 265 a
Taraxie 770 a
Tarichanes 737 c
Tartarus quid sit 992 b
Taurus ab Ægyptiis colitur 986 e
Tauri fabulosi 647 a Taurus Perilai Apollini dedicatus 848 b acceptus 851 c
Telephi factum ad medelam sui 47 e
Telesilla contra [illegible]rtam armata processit 1048 a
Tellus Athenienſis pro patria mortuus 331 e
Ter beatus 22 a

Tereus 499 a
ex Iouis tabulis Testis 469 b
Testudinis inuentio 136 d
Thalassopotes 743 a
Thamyris 389 a
Thanatusia 760 b
Thargelia 979 a
Theagenes 690 d ob scortum mortuus 432 c
T[illegible]o 1048 b
Theodotas Rhodius 634 b
Theognis 511 a locus eius 461 c
Theon 690 b
Theopompi culpa in historia 905 a
Theramenis cothurnus 1067 d
Therites 724 b
Thersites 312 a 59 d
Theseus 578 e
Thesmopolis Stoicus 491 a
Thespis tibicen donatur homine bicolore 17 e
Thessalæ equæ 632 a
Thessaliæ præsides, præsaltatores nuncupati 917 d
Thessali equi 1061 b
Thomi Ægyptij vxor 862 c
Thrasycles philosophus 93 a 244 e
Thucritus 227 a
Thucydides quo proœmio vsus sit 702 a eius locus 21 b
Thy[illegible] 498 e 989 a filios deu[illegible]t 3[illegible] e eius aries aureus 989 a
Tibia saltatoris administra 924 a
Tibius 73 b
Tilliborus latro 859 a
Timarchus [illegible]508 d
Timocrates 847 [illegible].3 c
Timocrates heracleotas 998 c
Timon Echecratidis filius 62 c eius libera[illegible]tas 61 a & ex ea calamit[illegible] &c. odit deos & homines 80 b
Timotheus tibicen 638 a
Tiresias 317 e 318 a 988 : eius astrologica scientia 27[illegible] a eius de mulieris in coitu oblectatione dictum 1045 c
Tisiphone 447 d
Tithonus 231 a annosus 582 c
Titormus 690 a
Tityrus 311 a
Tomyris Cyrum truncauit 335 d
Torum ex partibus nosse 586 a
Toxaris cur in Græciam venerit 674 pro mordace habitus 645 b eius sepulchrum 646 c
Tragœdia spectaculis conuenit 909 a emmeleia proprium ipsi saltationis genus 923 e eius histrionis descriptio 924 b
Tragœdum Ilienſium moge in se excitare 415 a
Triangulus triplex, quid significet 521 a
Tribades quid facerent 1046 d
Trigonistria 961 b

Trino-

Tritonomendetes 737 d
Trophonij templum 319 a
quomodo vates 222 d
Triptolemus 9 c
Tyrannicidæ quid ineſſe debeat 794 e debetur præmium 783 & ſeq.
Tyrannos occidendos 783 metu potiùs quàm ſtudio coli 437 a
Tyro vitiata à Nepruno 209 b eius ditio 747 d
Tyroeſſa 762 e

V

Varietas rerum iucũda 284 a
Valere quid ſit, ciúſque vſus 521 a
Vates nihil ſani dicunt 393 c delphica vates, deguſtata ſacra aqua, vaticinatur 591 c
Vaticinatio nihil poteſt 1010 d
ὕδατος μετολαβεῖν 391 e
Venus 353 e vbi colatur 355 e quidnam ſit eius & Martis adulterium 992 e 155 a Anchiſen amauit 164 d cum Baccho iucundior 1029 c
Verberibus Homericis dignum 465 e
Venerem ſecundum naturam bruta ſeruant 1039 e
Verbis non verberibus res agendæ 402 d
Verecundia vtilitatis & damni Dea 1055 b
Veritas 396 c eius deſcriptio audientibus iniucunda, & à mendacio obſcuratur 583 a
Vinum tenue inſuetis quid efficiat 475 a Vini effectus in India 25 a abuſus quid faciat 158 a
Virgo cœleſtis 993 d cur virgo reſponſa daret delphis ibid.
Virtus 396 d in quo conſiſtat 612 b venalis apud Philoſophos 38 e eius ſtudium in quibus non conſiſtat 40 a virilis eſt 396 e eius via longa 531 d animi perturbatione liberat 537 b fingitur eſſe vera &c. 550 b in quo conſiſtat 612 b
Vitæ humanæ varia negotia 337 a poſt vitam quid ſit futurum ignoramus 217 d eam amant etiam miſeri & deſipiti 299 a vtra ſuauior ſit viri an fœminæ 291 d vita priuatorum aurea 301 d cum pompa comparatur 312 e cum hiſtrionibus 313 d priuatorum vita optima 318 c vitæ varietas 337 a longiſſima eſt centum annorum 582 d vitæ actiones aliæ oblectationem, aliæ vtilitatem pollicentur 944 b
Vites portentoſæ 712 e aquæ feraces 728 c lactis 747 b
Vitro Sidonio lucidius 1044 c
Vlyſſes fallit Cyclopas 199

591 parum animosus 190 a
socijs aures obturat 343 ad
inferos penetrat 994 a cur
descendit ad inferos 994 a
eius exemplum 346 mendacia 709 ad Calypsonem
epistola 771 d Vlysse callidior 74 a prudētior 236 a
Vmbilici aurei librorū 498 e
Vmbram relicto corpore venari 613 a de asini Vmbra
digladiari 603 a
ex Vngue leonis magnitudinem æstimauit Phidias
585 d
Vniuersum Cupido formauit 1049 d
in Vno viro aleā iacere 642 c
Vocales primum locum tenent inter literas 51 a
Vociferatio causas dicentibus vtilis 65 c
Vologesus 671 b
Voluptas communicata iucundior 1045 a quæ sit
suauior 465 a eius ianuæ
quæ 32. c
Vrbes moriuntur vt homines
346 c
Vredines 957 a fiunt in vehementi frigore ibid.
Vulcanus fornacarius 352 e
hominem composuit 548 e
de cælo deiectus 321 d et
conceptus 352 e eius vxores 150 e fuit pocillator
Iouis 129 a eius officinæ
sedes 354 d
Vulgus gaudet cauillantibus
404 a laudat proceres
641 a
Vulneris ab eo qui vulnerauit petenda medela 47 e
Vxores communes ex Socrate 372 c

X

Xanthippe & Myrton Socratis vxores 103 a
Xanthus exustus 205 d
Xenophon 12 e
Xerxis facta 271 a

Z

Zamolxis Scytharum Deus
648 e
Zenodotus 759 a
Zenophantes parasitus quomodo mortuus 230 d
Zeuxis hippocentaurum fœminam pinxit 629 b Autoboream & Tritonem
pinxit 93
Zopyrion 480 c

FINIS.

Errata primi Tomi, Prior numerus paginam alter lineam denotat.

Pag. 37. l. 30. scribe ραιστεώτερον. 55. 5. ἀπαρέσπειν. 79. 21. ἀπεχρῶμαι. 85. 6. πις. 135. 21. ῥ. 151. 5. ἔχοντα. 181. 5. δουλεύοντες. 229. 11. παίτων. 245. 15. ἐδει. 307. 21. διεπορθμευσε. 344. 27. ἐκείνοις. 380. 5. τὸν καλὸν, τὸν πλέ-. 387. 24. μόνον ἐξ 415. 2. ὑμᾶς. 427. 1. 2. ὅ, τε γὲ αὔτλος. 449. 31. ἀνὴρ. 499. 11. ἐναισθῆς. 551. 25. κλαυθμυριζομέ-νων. 561. 8. λευκὰς. 598. 15. ἐξ ὧν. 621. 16. ποιάτῳ. 690. 25 ἐσώθησαν. ibid. 33. ἀποφαίνῃ. 705. 14. ἀμιῶ. ibid. 31. ὑ-δὲν. 732. 8. πολλάκις. 740. 2. περὶ τὸ. 750. 32. ἐδίκασε. 761. 30. νενικημένοις. 766. 33. ἐκάετο. 786. 30. ἀ τὸ μ. 792. 6. ὅπως. 800. 15. ἐπβοώμενος 820. 2. πότε, ὅτε. 826. 26. ἄρχ αὖτις. 864. 8. προχειρότατοι. 871. 24. κεφαλῶ. 892. 32. μεγάλη 908. 16. μούνομον. 944. 21 περπότερον. 955. 1. 3. νεοχμὸν. 962. 6. ἐσοδήματα. 967. 6. ἐργασμένα. 1004. 3. ἐλθὼν. 1023. 26. δικεότων. 1035. 20. τῇ. 1048. 12. ὅπως αὖ. 1069. 9. τὸ βρασχὺ τοῦτο.

Pag. 25. lig. 14. scrib. eam. 108. 35. adde, & ignem furatum esse. 109. 16. se. miserit. 138. 1. adde, Pereo enim præ doloribus, qui mihi cerebrum inuertunt. 141. 14 longa. 176. 34. veneris 209 5. optabat: tu. 240. 32. adde, Merc. Rectè di. cis: hanc etiam depone. 245 19 erat. 252. 39. potrò. 266. 10. supplicij. 268. 4 Menippe. 280. 35. præferatur. 294. 20 ha. bendis. 299 26 Etenim. 366. 19. Euripidis. 386. 31. atrociter. 387. 2. lacessiuisti. 395. 35 fuerit. 415 39. aduoca. 439 35. dele.. Non. 460. 4. scr. operæ. 461. 27. plectenda. 479 35. milémque. 503. 15. illuc. 512. 5 rationes. 550 3 ac. 587. 1. cognosces. 593 36. angustum. 605. 38. inflammantur. 618. 12. sapis. 626. 19. suffecerit. 632. 9. 10 satyricis. 645. 33. multo. 653. 31. dispiciebam. 657. 10. obsedit. 697. 10 particeps. 727. 36. ita. 774. 10. viginti. 779 1. 2, mœsto. ibid. 8. duo. 816. 14. tuúmque 832. 28, tota 836, 26. ctus 861. 12. ijs. 879. 29. naturam. ibid. 40. ludicra. 891. 5. osculandam. 929. 26. dixit Thucydides. 935. 20. ibi. 951. 13. soleis. ibid. 25. saltabant. ibid. 30. sit. 968. 3. tandem. ibid. 7. labare. 970. 5. tem. 978. 33. cebat. 1003. 9. ieri.